

LJUDMILA MARKIANOVA
RAIJA PYÖLI

SANAKIRJA
suomi–karjala

KARJALAN
SIVISTYSSEURA

Ljudmila Markianova Raija Pyöli

Sanakirja suomi–karjala

**Karjalan Sivistysseura ry
Helsinki 2021**

Karjalan Sivistysseura ry, Helsinki
www.karjalansivistysseura.fi

Copyright © 2021 Raija Pyöli ja Karjalan Sivistysseura

2. painos 2021

ISBN: 978-952-7193-48-8

1. painoksen taitto: Pihlajamedia, Timo Lukkarinen

2. painoksen taitto: Jens Hattuniemi

Kansi: Toni Saarinen

Alkusanat

Tämä sanakirja on tarkoitettu niille lukijoille, jotka haluavat parantaa kielitaitoaan, laajentaa ja syventää sanavarastoaan sekä oppia puhumaan ja kirjoittamaan karjalaa kielipöydästä oikein. Karjalalla tarkoitamme sitä kielimuotoa, jota ennen viime sotia puhuttiin Aunuksessa, Salmessa, Suistamolla ja osassa Suojärven pitäjää ja josta rajantakaiset karjalan puhujat käyttävät nimitystä livvin kieli tai karjala. Myös nimityksiä aunus, aunuksenkarjala ja livvinkarjala käytetään molemmin puolin rajaa.

Karjalan kieli on ollut uhattuna aina 1920-luvulta 1990-luvulle saakka. Venäjän karjalaisilla ja Sisä-Suomeen päätyneillä siirtokarjalaisilla on ollut kielellisesti samankaltainen tilanne: äidinkieli on vähitellen korvautunut maan valtakielellä. Venäjän karjalaisilla sen korvasi venäjä, Suomen siirtokarjalaiset taas omaksuivat suomen kielen, lähinnä uuden asuinpaikkakuntansa paikallismurteen.

Seitsemänkymmenen vuoden aikana on erityisesti yhteiskuntaelämän, tieteen ja tekniikan alalla syntynyt paljon uutta käsitteistöä. Uusilla sanoilla ei luonnollisestikaan ole ollut karjalankielisiä vastineita. Tilannetta helpottaa kuitenkin se, että karjalan sananmuodostusjärjestelmä on kaikesta huolimatta hyvin kehittynyt vuosisatojen aikana ja antaa erinomaiset mahdollisuudet kehittää uusia sanoja omien kielellisten sääntöjensä puitteissa. Osa sanakirjaan otetuista sanoista on uudismuodosteita, jotka ovat luontevasti kotiutuneet karjalan sanastoon. Venäjän puolella sanastoa on elvytetty ja rikastettu 1990-luvun alusta alkaen. Kielelle on myös luotu ortografiset ja muoto-opilliset normit. Suomessa karjalan revitalisaatiosta eli tietoisesta elvyttämisestä on ruvettu keskustelemaan vasta viime vuosina. Toivoaksemme sanakirjasta muodostuu konkreettinen apu, kun Suomessa otetaan ensi askeleita siinä elvytystyössä, jota Venäjän Karjalassa on tehty jo lähes 20 vuotta.

Sanakirjahankkeemme on edennyt kahden kulttuuripiirin välisenä yhteistyönä. Sen kuluessa olemme joutuneet ratkaisemaan monia käytännön ongelmia. Sanojen valinta on perustunut käytännön tarpeeseen: missä määrin olemme onnistuneet, jääköön lukijoiden arvioitavaksi. Monet karjalaiset ovat olleet henkisenä tukenamme koko prosessin ajan. Parahat passibot haluamme osoittaa arkkipiispa Leolle, jonka tiedot kirkollisesta sanastosta ovat olleet meille ensiarvoisen tärkeitä. Manššilan bunukkua Kari Koslostä kiitämme lukuisien tekstiversioiden kärsivällisestä lukemisesta. FK Jouko Pyöli on joutunut toimimaan mitä moninaisimpien suomen kieltä, murteita ja tyyliä koskevien kysymysten pohtijana. Ilman Salmi-Säätiön taloudellista tukea tämä hanke ei olisi koskaan toteutunut. Lisäksi olemme saaneet julkaisutukea KKES:ltä, jolle esitämme parhaat kiitoksemme.

Petroskoissa ja Lahdessa huhtikuussa 2008

Ljudmila Markianova Raija Pyöli

Vuonna 2008 julkaistusta, Ljudmila Markianovan ja Raija Pyölin laatimasta Sanakirjasta suomi-karjala ei toistaiseksi ole ollut saatavilla verkkoversiota. Karjalan Sivistysseura julkaisee sen nyt verkossa. Sanakirjan sisältö on säilytetty entisenään. Alkuperäisessä sanakirjassa käytettyä ü-kirjainta ei ole ryhdytty muuttamaan nykyisin käytössä olevaan y-kirjaimeen, joka otettiin käyttöön Karjalan tasavallassa vuonna 2007 ja jonka käyttö on myös Suomessa vähitellen vakiintunut. Ääntämiseen kirjaimen valinta ei vaikuta.

Lahdessa 18.3.2021

Raija Pyöli

Algusanat

Tämä sanakirju on tarkoitettu niile lugijoile, ket tahtotah parandua omassah kielitaiduo, levendiä da süven-diä sanavarastuo, opastuo pagizemah da kirjuttamah karjalakse kielio pillizesti oigieh. Karjalal tarkoitam-mo sidä kielimuoduo, kudamua enne jälgimäzii sodii kätettih Aunukses, Salmis, Suistamos da ozittain Suojärven voulostis da kudamua rajantagazet karjalan pagizijat nimitetäh livvin kielekse libo karjalan kielekse. Mollembin puolin rajua kätetäh toiziigi nimitüksii, ezim. aunuksenkarjal, livvinkarjal.

Karjalan kieli algajen mennüön vuosisuan 20-luvul 1990-luguh suate on olluh häviemisvaravon ala-zennu. Ven'an Karjalan karjalazil da rajakarjalazil evakkoloil, kudamat jälles voinii puututtih Sävän-Suo-meh, kielen puoles rodih ühtenjüttüine tilandeh – oma muamankieli vähin vähäzin oli ruvennuh korvavu-mah muan valdivokielel. Ven'an karjalazet ruvettih vähitellen pagizemah ven'akse, a Suomen karjalazet evakot suomekse, lähimäči uvven eloipaikkukunnan dialektua.

Seiččemenkümmenen vuvven aigah on tulluh äijü uuttu reaaliedu enne kaikkie ühteiskundueloksen, tiijon da tehniekän aloile, ga ni üksi niilöis ei olluh suannuh omua karjalankielistü nimie. Aziedu pellastau se šeikku, ku karjalan kielen sananluajindusistiemu on kaikes huolimattah hüvin kehitännüh vuosisavoin aigah da andau mahtuo luadie hos mittuine uuzi sana kielisiändölöin mugah. Oza sanakirjah otettulois sanois kuuluu uuzien sanoin joukkoh. Net ollah aiga hüvin kodivuttu karjalan sanastoh. Ven'an puolel kar-jalastu sanastuo on elvytetty da rikastettu algajen 1990-luvun allus. Kieli on normiruiittu kui orfograafien, mugaže i grammatiekan puoles. Suomes karjalan kielen revitalizatsies, toizin sanojen tiijollizes elvüttä-mizes, on ruvettu pagizemah vaste jälgi vuozinnu. Duumaičemma sanakirjas roih konkretnoidu abuu, ku Suomes otetah enzi askelii sit elvütüsuavos, kudamua Ven'an Karjalas on ruattu jo läs 20 vuottu.

Meijän sanakirjuprojektu on roinnuhas kahten kul'tuuruümbäristön välizekse ühtehizekse ruavokse. Ruavon aigah meil pidi sellittiä da piättiä monii kätändön ongelmoi. Sanoin valličendu perustuu prak-tiekan tarbehih: kui olemmo maltanuh, jägäh lugijoin arvostettavakse. Monet karjalazet oldih meile hen-gizennü tuvennu kogo ruavon aigah. Parahat passibot tahtommo sanuo arhijepiskoppu Leole, kudaman tiijot kiriköllizes sanastos oldih meile enziarvozen pättävät. Manššilan bunukkua Kari Koslostu kiitämmö kogo sanastotukun läbilugemizes. FK Jouko Pyöli on puuttunuh toimimah kaikenualazien suomen kieldü, kielimurdehii da stiil'ua koskijien küzümüksien duumaiččijakse da piättäjäks. Talovehellizes tuvesta-mizes kiitämmö enne kaikkie Salmi-Fondua, kudaman abu on olluh korvuamatoi tämän projektan valme-heksi suattamizes. Kirjan ilmahpiästämizeh olemmo suannuh varua KKES:späi, parahat passibot heile.

Petroskois da Lahtes sulakuus 2008

Ljudmila Markianova Raija Pyöli

Vuvvennu 2008 jullatus L'udmila Markianovan da Raija Pyölin Sanakirjas suomi-karjala enne ei ole lua-jittu verkoversiedy. Nygöi Karjalan Sivistysseura julguau sen verkos. Sanakirjan syväindö pyzyy endizen-ny. Alguperäzes sanakirjas käytetty ü-kirjaindu ei ruvettu muuttamah nygöi käytös oljah y-kirjaimah, kudai on otettu ü:n sijah Karjalan Tazavallas vuvvennu 2007 da kuduan käyttöh hil'l'akkazin ollah harja-vuttu Suomesgi. Iändämizeh kirjaimen valličendu nikui ei vaikuta.

Lahtes 18.3.2021

Raija Pyöli

Käyttöohjeet

Sanakirjan hakusanoiksi on valittu n. 20 000 keskeistä nykysuomen sanaa mahdollisimman monelta elä-mäanalalta. Mukana on omaperäisen lisäksi lähinnä venäjistä ja suomesta lainattua sekä luotua sanastoa. Osa nyky-yhteiskunnan, koulutuksen ja tekniikan sanastosta on sellaista, joka on omaksuttu sekä suomeen että venäjään nk. kansainvälisinä lainoina. Mukaan on otettu fraseologismeja, idiomaattisia ilmauksia, sananlaskuja, luontosanastoa, arkikielen ilmauksia sekä kirkollista, lähinnä ortodoksista perussanastoa.

Valtaosa sanastosta on nomineja, joista substantiivit muodostavat suurimman ryhmän. Melko paljon on adjektiiveja, mutta numeraalien ja pronomien määrää on rajoitettu. Verbeistä on annettu runsaasti synonyymejä ja johdoksia, mikä kertoo, että karjalan verbikategoria on erityisen rikas ja ilmaiskykyinen. Sanojen käyttöä on pyritty selventämään lause-esimerkein.

1. Sanakirjan rakenne ja merkintätavat

Sana-artikkelin suomenkielinen hakusana on perusmuodossa **lihavoituna**. Sen jälkeen on suluissa mahdollinen selite ilman lihavoitua. Karjalankielinen vastine ja esimerkit on *kursivoitu*:

aasi (el. *Equus asinus*) *osl|u* (~an, ~ua, ~ii)

paatos (mahtipontisuus) *paafos|su* (~an, ~sua, ~soi); puhua paatoksella *paista paafosal*

mieletön *mielet|öi* (~töman, ~tömiä, ~tömiä); voi minua mieletöntä! *oh minuu mielettömiä!*

rienata (herjata, häväistä) *hui|jata* (~guan, ~guau, ~jatah); älä rienaa pyhiä asioita *älä huigua pühii azieloi*.

Jos hakusana esiintyy taivutettuna tai tietyn fraasin osana, tämä muoto tai fraasi on esimerkkinä välittömästi kaksoispisteen jälkeen:

ummet ja lammet: joku jaksoi puhua asiasta ummet ja lammet (joutavia) *eräs oli voinnuh paista dielos tühjiä*.

Jos sanalla on useita merkityksiä, ne on osoitettu numeroin 1., 2., 3. ... Sanakirjan käyttäjän avuksi ane-taan sekä nomineista että verbeistä kolme taivutusmuotoa. **Nomineja** taivutetaan yksikön genetiivissä ja partitiivissa sekä monikon partitiivissa. Pystyviivalla erotetaan sanan taipumaton osa; suluissa olevien taivutusmuotojen edessä on aaltoviiva (~):

pitäjä 1. (tekijännimenä) *pidä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/~jöi); ravintolan pitäjä

restoranan pidäi 2. (kunta) *voulosti* (~n, ~i, ~loi); pitäjän väkiluku laskee *voulostin rahvaslugu vähenöi*

raavas 1. (nautaeläin) *sarvielät|ti* (~in, ~tii, ~tilöi); jauheliuhassa on sikaa ja raavasta *faršas on počinlihua da sarvielättilihua* 2.

(täysikasvuinen) *täüzigä|line* (~zen, ~stiü, ~zii); raavas mies ei helpolla väsy *täüzigäine mies ei helpol väzü* 3. (roteva, voimakas) *vägev|ü* (~än, ~iä, ~ii); raavaat otteet *vägevät ottehet*.

Verbeistä annetaan preesensin yksikön 1. ja 3. sekä monikon 3. persoonamuoto:

painottaa 1. (kiel.) *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *pain|o* (~on, ~uo, ~oloi);

tässä sanassa painotetaan viimeistä tavua *täs sanas paino pannah*

jälgimäzeh tavuh 2. (korostaa, tähdentää) *aktsentiirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); johtaja painotti erityisesti myynnin osuutta *johtai osoubenno aktsentiiruiči müöndän puoldu*

raastaa 1. (kiskoa, repiä) *kis|kuo* (~on, ~ou, ~otah); *vediä* (vien, *vedäi*, *vietäh*); raastaa tukasta *vediä tukis* 2. (hienontaa raastimella) *t'ork|ata* (~uan, ~uau, ~atah); raastetut porkkanat *t'orkatut keldujuurikoit* 3. (kuv.) *rii|bie* (~vin, ~biü, ~vitäh); sydäntä raastava itku *siiväindü riibii itku*.

Kun sana-artikkelissa esiintyy sama kursivoitu sana useamman kerran, taivutusmuodot merkitään vain ensimmäiseen sanaan; seuraavissa erotetaan pystyviivalla sanan taipuva osa:

rasva 1. (ravintorasva) *razv|u* (~an, ~ua, ~oi); levittää rasvaa leivälle *voidua razvua leiväle* 2. (voitelurasva, voide) *voil|je* (~dien, ~jettu, ~dieloi); panna suksien pohjiin rasvaa *voidua suksien pohjat voidiel*; levittää huuliin rasvaa *voidua huulet voidiel* 3. (ihra, läski) *razv|u; izr|u* (~an, ~ua, ~oi); sianlihan rasva *počinlihan razvu*; poistaa rasvojaan laihtuttamalla *hävittiä razvoi ičen laihtuttamal*
kalskahtaa 1. (äänestä) *kalaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); miekat kalskahtivat yhteen *miekat kalahtettihes ühteh* 2. (kuv. kuulostaa) *kalaht|uakseh*; nimi kalskahti vierasperäiseltä nimi *kalahtih rouno gu vierasmualazekse*.

Homonyymit on merkitty roomalaisin numeroin I, II:

kangas I (tekstiilimateriaali) *kanga|s* (~han, ~stu, ~hii); *tekstiil|u* (~an, ~ua, ~oi); kutoa kangasta *kuduo kangastu*
kangas II (metsämaatyyppe) *kanga|s* (~han, ~stu, ~hii); kankaalla kasvaa kanervaa *kangahal kazvau kanabruo*.

Vinoneliön (◇) jälkeen on annettu fraseologismeja, idiomaattisia sanontoja ja sananlaskuja:

◇ olla juhlassa kuin kala vedessä *olla pruaazniekas gu kala vies*; soittaa toista viulua *pajattua tostü pajuo*; kateus vie kalatkin vedestä *kadehus kalatgi vies vedäi*; hyvät neuvot ovat kalliit *hüvät nevvot ollah kallehet*; olla kalterien takana *istuo türmä*s; kantaa ristinsä *kandua omua ristua*.

Yhtäläisyysmerkki (=) tarkoittaa, että kyseisessä paikassa voi olla mikä tahansa sana:

risainen (rikkinäinen, repaleinen) *kulun|u*h (~on, ~ttu, ~zii); *ribu=*; risaiset housut *ribuštanit*.

Vinoviivaa (/) käytetään erottamaan samaa merkitseviä ilmauksia esim. sanojen välissä: *aijan menokse/ kulukse; kačaht|ah/ kačaht|ahes; prähkäht|äh/ rähkäht|ähes* tai taivutusmuotojen välissä: *saneli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *kündä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi).

Yhdyssanat merkitään niin, että ensimmäisen hakusanan osat on erotettu toisistaan pystyviivalla; seuraavista on annettu vain jälkimmäinen osa, ja alkuosan korvaa aaltoviiva (~):

kirje|kuori *kanvert|u* (~an, ~ua, ~oi); **~laatikko** *poštujuaššiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~maksu** *poštumaksu* (~n, ~u, ~loi); **~paperi** *poštubumuag|u* (~an, ~ua, ~oi); *bumuag|u kirjazih näh*; **~salaisuus** *poštupeittozu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *poštutain|u* (~an, ~ua, ~oi)

2. Kirjainmerkkien ääntäminen

Karjalassa on 28 kirjainta:

Aa, Bb, Čč, Dd, dž, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Šš, Zz, Žž, Tt, Uu, Vv, Üü, Ää, Öö

Suomalaiselle lukijalle vieraita ovat ainakin seuraavat:

č tarkoittaa samanlaista ts-konsonanttiyhtymää kuin ruotsin sanoissa *kyrka*, *kär*, esim. *čiučoi* (varpunen), *čečeenat* (tšetseenit);

dž muistuttaa englannin j-kirjaimen ääntämystä, esim. sanoissa *jam*, *juice*. Sitä käytetään vain tavun alussa, mutta ei koskaan sanan ensimmäisenä kirjaimena, esim. *mandžoi* (mansikka), *kudžoi* (muurahainen);

z ääntyy soinnillisena kuten saksan s sanoissa *sehr*, *sieben*, esim. *zirkalo* (peili), *varzi* (varsi);

ž on soinnillinen suhuäänne kuten englannin sanassa *vision*, esim. *ženihi* (sulhanen), *žiivattu* (kotieläin), *žiäleijä* (säälä);

ü vastaa suomen y-kirjainta. Noudatamme alkuperäistä suomalais-ugrilaista perinnettä ja käytämme sanakirjassa ü-tä (mutta emme mitenkään halua estää suomalaisia käyttämästä y:tä myös karjalassa, ja esim. suomen sana 'tyhjä' voidaan karjalaksi kirjoittaa kahdella tavalla: *tühjä* tai *tyhyj*).

3. Karjalan foneettisia (äänneopillisia) piirteitä

Karjalan vokaalisysteemissä on vain kolme **pitkää vokaalia**: **ii** (siigu – siika), **uu** (tuuču – lumituisku), **üü** (püüdiä – pyytää, saalistaa). Uusimmissa lainasanoissa esiintyy lisäksi kolme muutakin pitkää vokaalia, nimittäin **aa** (avaarii – onnettomuus), **ee** (akadeemii – akatemia), **oo** (koodu – koodi).

Suomen kielen pitkät vokaalit ovat karjalassa muuttuneet kaksoisvokaaleiksi eli **diftongioituneet**, ts. ne esiintyvät jonkin toisen vokaalin kanssa samassa tavussa, esim. *Luadogu* (Laatokka), *kiändiä* (kääntää), *lugou* (lukee). Karjalassa on myös kuusi kolmoisvokaalia eli **triftongia**. Ne äännetään yhtenäisenä äänteenä tavuihin jakamatta. Triftongeja esiintyy vain verbin yksikön 3. persoonassa:

uau *kerduau* (kertaa), *katkuau* (katkaisee), *suau* (saa)
uou *kaduou* (katoaa), *tukkuou* (kasaa), *juou* (juo)
ieu *katkieu* (katkeaa), *rubieu* (rupeaa), *langieu* (putoaa)
iäü *čökkiiäü* (pistää, tyrkkää), *hüppiäü* (hyppää), *jiäü* (jää)
üöü *lüöü* (lyö), *süöü* (syö), *müöü* (myy)
ieü *hävieü* (häviää, katoaa), *rebieü* (repeää).

Konsonanttien erityispiirteistä on syytä mainita pehmeät eli liudentuneet konsonantit. Niitä on kuusi: t', d', l', n', r', s'. Pehmennysmerkkiä (') käytetään silloin, kun konsonanttia seuraa takavokaali a, o tai u: *n'aba* (napa), *Vas'a* (miehen etunimi), *t'outa* (täti), *died'oi* (vaari), *kuor'oi* (kuore), *vil'Tu* (vilja). Venäläislainoissa pehmennysmerkkiä käytetään muissakin asemissa, esim. *pal'to* (takki), *svuad'bu* (häät). Etuvokaalit e, i, ü, ä, ö pehmentävät automaattisesti edeltävän konsonantin, joten pehmennysmerkkiä ei tarvita, esim. *külü* (sauna), *nelli* (neljä), *mägi* (mäki), *höblöi* (hölmö).

4. Karjalan morfologisia (sanaopin) piirteitä

Karjalassa nominit (substantiivit, adjektiivit, pronominit ja lukusanat) taipuvat 16 sijamuodossa yksikössä ja monikossa:

yksikkö

nominatiivi: *čoma tüttö*
 genetiivi: *čoman tütön*
 akkusatiivi I: *čoman tütön*
 akkusatiivi II: *čoma tüttö*
 partitiivi: *čomua tüttüö*
 essiivi: *čomannu tüttönnü*
 translatiivi: *čomakse tüttökse*
 inessiivi: *čomas tütös*
 elatiivi: *čomas tütös(päi)*
 illatiivi: *čomah tüttöh*
 adessiivi: *čomal tütöl*
 ablatiivi: *čomal tütöl(päi)*
 allatiivi: *čomale tütöle*
 abessiivi: *čomattah tüttöttäh*
 komitatiivi: *čoman tütönke*
 prolatiivi: *čomači tüttöči*
 instruktiivi: (ei käytetä)

monikko

čomat tütöt
čomien tüttölöin
čomien tüttölöin
čomat tütöt
čomii tüttölöi
čominnu tüttölöinnü
čomikse tüttölöikse
čomis tüttölöis
čomis tüttölöis(päi)
čomih tüttölöih
čomil tüttölöil
čomil tüttölöil(päi)
čomile tüttölöile
čomittah tüttölöittäh
čomien tüttölöinke
čomiči tüttölöiči
čomin tüttölöin

Adverbit (esim. *terväh* – nopeasti), **prepositiot** ja **postpositiot** (*piäliči aijas* – yli aidan; *kravatin al* – sängyn alla), **konjunktiot** (*a* – mutta; *konzu* – kun), **partikkelit** (*-gi* -kin; *-häi* -han/-hän) ja **interjektiot** (*a-voi-voi!* – voi voi!) ovat taipumattomia.

Verbit taipuvat

persoonissa:

minä tulen, sinä tulet, häi tulou, müö tulemmo, tüö tuletto, hüö tullah

aikamuodoissa:

preesens: *tulen, tulet, tulou, tulemmo, tuletto, tullah*
 imperfekti: *tulin, tulit, tuli, tulimmo, tulitto, tuldih*
 perfekti: *olen, olet, on, olemmo, oletto tulluh; ollah tuldu*
 pluskvamperfekti: *olin, olit, oli, olimmo, olitto tulluh; oldih tuldu*

tapaluokissa:

indikatiivu (tozitaba): *tulen, tulet, tulou, tulemmo, tuletto, tullah*
 konditionaalu (tahtotaba): *tulizin, tulizit, tulis, tulizimmo, tulizitto, tuldah*
 potensiaalu (mahtotaba): *tullen, tullet, tullou, tullemmo, tulletto, tuldaneh*
 imperatiivu (käskütaba): *tule, tulgah; tulgua, tuldahes*.

Pystyäkseen taivuttamaan karjalan nomineja ja verbejä on löydettävä oikea vartalo, johon tarvittavat taivutuspäätteet liitetään. (Ks. esim. Markianova: Karjalan kielioppi, 2002.) Sana-artikkelien yhteydessä annettujen taivutusesimerkkien ja lauseiden toivomme antavan lisävalaistusta myös kieliopin omaksumisessa.

Käyttämishjet

Sanakirjan eččosanoikse on vallittu nenga 20 000 nügüsuomen keskeistü sanua enimil eloksenaloil. Niilöin joukkoh kuulutah ei vaiku omaperäzet sanat, no i laihsanat ven'an sego suomen kielispäi da sen piäle uvvet vastelujatut sanat. Oza nügözen ühteiskunnan, tiijon da tehniekän sanastos kuuluu moizih sanoih, kudamat on juurruttu sego suomen sego ven'an kielih muga sanotuinnu rahvahienvälizinnü laihsanoinnu. Sanakirjah on otettu frazeologizmoi, idiomuattizii sanondoi, sananlaskuloi, luondosanastuo, argikielen ilnavuksii sego kiriköllizii, enne kaikkie pravoslaunoloi perussanoi.

Sanastos suurin oza on nominoi. Niilöin joukos eniten on substantiivoi. Vägi äijü löödüü adjektiivoigi, sen sijah numerualoin da pronominoi miäriä on rajoitettu. Midä kuuluu verbiölöh ga niilöin ihmerikkahas da kirjavas joukos löödüü sinonii moi da erilazii juondettuloigi muodoloi. Sanoiin käyttämistü on opit-
tusest sellittiä virkehezimerkilöin kauti.

1. Sanakirjan struktuur da merkičendütavat

Sanastat'tu algau **mustendetus** suomenkielizes sanas, kudaman jälgeh enimüölleh on annettu salbavomerkiölis olijua mustendamattomua lizäsellitüstü. Karjalankieline tekstu on *kursivoittu*:

aasi (el. Equus asinus) os|u (~an, ~ua, ~ii)

paatos (mahtipontisuus) paafos|su (~an, ~sua, ~soi); puhua paatoksella *paista paafosal*

mielelön (mielelön) (~töman, ~tömiä, ~tömiä); voi minua mielelön! *oh minuu mielelönmiä!*

rienata (herjata, häväistä) hui|jata (~guan, ~guau, ~jatah); älä rienaa pyhiä asioita
älä huigua pühii azieloi.

Ku eččosana ollou taivutetunnu libo tietün fruazan ozannu, sit se on hedi ezimerkinnü kaksosčökkehen jälgeh:

ummet ja lammet: joku jaksoi puhua asiasta ummet ja lammet (joutavia)
eräs oli voinnuh paista dielos tühjiä

Ku sanal ollou moni merkičüstü, net merkitäh noumeroil 1., 2., 3... Sanakirjan käyttäjän avukse annetah erähii karjalankielizii taivutusmuodoloi sego nominois, sego verbiölis; niidü on kolmin. **Nominoi** taivutetah üksikön genetiivas da partitiivas, sego monikon partitiivas. Püstüviival sanas eroitetah taibumatoi oza, a taivutusmuovot, kudamien ies on til'du (~), annetah salbavomerkiölis:

pitäjä 1. (tekijännimenä) pidä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); ravintolan pitäjä
restoranan pidäi 2. (kunta) voulosti (~n, ~i, ~loi); pitäjän väkiluku laskee
voulostin rahvaslugu vähenöü

raavas 1. (nautaeläin) sarvielät|ti (~in, ~tii, ~tilöi); jauheliassa on sikaa ja
raavasta faršas on počnilihua da sarvielättilihua 2. (täysikasvuinen)
täüzigä|ine (~zen, ~stü, ~zii); raavas mies ei helpolla väsy täüzigäine mies ei
helpol väzü 3. (roteva, voimakas) vägev|ü (~än, ~iä, ~ii); raavat otteet vägevät ottehet.

Verbiölis annetah üksikön 1:n da 3:n persounan, sego monikon 3:n persounan taivutusmuovot preezensas:

painottaa 1. (kiel.) pan|na (~en, ~ou, ~nah) pain|o (~on, ~uo, ~oloi); tässä
sanassa painotetaan viimeistä tavua *täs sanas paino pannah jälgimäzeh tavu* 2. (korostaa, tähdentää)
aktsentiiru|ja (~čen, ~ččou, ~jah); johtaja painotti erityisesti myynnin osuutta johtai osoubenno
aktsentiiru|či müöndän puoldu

raastaa 1. (kiskoa, repiä) kisk|uo (~on, ~ou, ~otah); vediä (vien, vedäü, vietäh); raastaa tukasta *vediä*
tukis 2. (hienontaa raastimella) t'ork|ata (~uan, ~uau, ~atah); raastetut porkkanat *t'orkatut keldujuuri*
koit 3. (kuv.) ri|bie (~vin, ~biü, ~vitäh); sydäntä raastava itku *süväindü riibii itku.*

Ku monimerkičüksellizes sanastat'as käütetänneh ühtü samua kursivoittuu sanua moni kerdua, sit taivutusmuovot merkitäh vaiku üksi kerdu enzimäzes sanas, a jällembäzis sanois eroitetah püstüviival vaiku taibui sananoza:

rasva 1. (ravintorasva) *razv|u* (~an, ~ua, ~oi); levittää rasvaa leivälle *voidua razvua leiväle*
 2. (voitelurasva, voida) *voi|je* (~dien, ~jettu, ~dieloi); panna suksien pohjiin rasvaa *voidua suksien pohjat voidiel*; levittää huuliin rasvaa *voidua huulet voidiel*
 3. (ihra, läski) *razv|u*; *izr|u* (~an, ~ua, ~oi); sianlihan rasva *počinlihan razvu*; poistaa rasvojaan laihtuttamalla *hävittää razvoi ičen laihtuttamal*
kalskahtaa 1. (äänestä) *kalaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); miekat kalskahtivat yhteen *miekat kalahtettihs ühteh* 2. (kuv. kuulostaa) *kalaht|uakseh*; nimi kalskahti vierasperäiseltä *nimi kalahtih rouno gu vierasmualazekse*.

Omounimoi merkitäh rimskoloil noumeroil I, II:

kangas I (tekstiilimateriaali) *kanga|s* (~han, ~stu, ~hii); tekstiil'u (~an, ~ua, ~oi); kutoa kangasta *kuduo kangastu*
kangas II (metsämaatyyppi) *kanga|s* (~han, ~stu, ~hii); kankaalla kasvaa kanervaa *kangahal kazvau kanabruo*.

Romban (◇) jälgeh on annettu frazeologizmat, idiomuattizet sanondat da sananlaskut:

◇ olla juhlassa kuin kala vedessä *olla pruazniekas gu kala vies*; soittaa toista viulua *pajattua tostu pajuo*; kateus vie kalatkin vedestä *kadehus kalatgi vies vedäü*; hyvät neuvot ovat kalliit *hüvät nevvot ollah kallehet*; olla kalterien takana *istuo türmä*; kantaa ristinsä *kandua omua ristua*.

Ühtäläzüsmerki (=) tarkoittau sidä, ku tietüs paikas voi olla hos mittuine sana:

risainen (rikkinäinen, repaleinen) *kulun|h* (~on, ~ttu, ~zii); *ribu=*; risaiset housut *ribušanit*.

Vinoviivua (/) kätetäh merkičüsekvivalentoin välis

sego sanois: *aijan menokse/ kulukse; kačaht|ah/ kačaht|ahes; prähkäht|äh/ prähkäht|ähes*, sego taivutusmuodoilois: *saneli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *kündä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi).

Ühtüssanoi merkitäh muga, ku enzimäzen eččosanan ozat on eroitettu toine toizis püstüviival, sit jällem-bäzis sanois annetah vaiku loppuoza, a alguozua korvuau til'du (~):

kirje|kuori *kanvert|u* (~an, ~ua, ~oi); **~laatikko** *poštujuaššiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~maksu** *poštumaksu* (~n, ~u, ~loi); **~paperi** *poštubumuag|u* (~an, ~ua, ~oi); *bumuag|u kirjazih näh*; **~salaisuus** *poštupeittozu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *poštutain|u* (~an, ~ua, ~oi).

2. Kirjainmerkilöin iändämine

Karjalan kirjaimikos on 28 kirjaindu:

Aa, Bb, Čč, Dd, dž, Ee, Ff, Gg, Hh, Ii, Jj, Kk, Ll, Mm, Nn, Oo, Pp, Rr, Ss, Šš, Zz, Žž, Tt, Uu, Vv, Üü, Ää, Öö

Suomelazele lugijale ozutetahes vierahakse erähät kirjaimet:

č merkičöü tš-konsonantuühtümiä kui ruočin sanois *kyrka, kär*, ezim. *čiučoi* (varpunen), *čečeenat* (tšetšeenit);

dž mustoittau anglien kirjaindu j, ezim. sanois *jam, juice*. Kirjaindu dž kätetäh vaiku tavun allus, sanan allus sidä ei kätetä, ezim. *mandžoi* (mansikka), *kudžoi* (muurahainen);

z iännetäh helevännü s-kirjaimennu. Se mustoittau saksan s-kirjaindu sanois *sehr, sieben*, ezim. *zirkalo* (peili), *varzi* (varsi);

ž-kirjaindu voi karakterizuija heleväkse š:kse, kudamua sanotah ku anglien kirjaindu s ezimerkikse sanas

vision, ezim. *ženihü* (sulhanen), *žiivattu* (kotieläin), *žiäleijä* (säälä);

ü-kirjaindu suomen kielel merkitäh kirjaimel *y*, ga müö novvatammo aluperästü suomi-ugrilastu perindehtü da käättämmö *ü:dü* (hos nikui emmo tahto estii suomalazii käättämäs *y:dü* karjalasgi, ezim. suomen sanua 'tyhjä' voibi karjalas kirjuttua *tühjü* libo *tyhjy*).

3. Karjalan foneettizii (iäniopin) piirdehii

Karjalan vokalisistiemas on vaiku kolme **pitkiä vokalii**: **ii** (*siigu* – siika), **uu** (*tuučču* – lumituisku), **üü** (*püüdiä* – pyytää, saalistaa). Uvvembis laihinsanois on ruvettu käättämäh vie kolmie pitkiä vokalii: **aa** (*avaarii* – onnettomuus), **ee** (*akadeemii* – akatemia), **oo** (*koodu* – koodi).

Suomen kielen pitkät vokalit on muutettu karjalan kielel kaksosvokaliloikse, kudamii sanotah **diftongoikse**. Diftongoi ainos käätetäh samas tavus, esim. *Luadogu* (Laatokka), *kiändiä* (kääntää), *lugou* (lukee). Sidä paiči karjalan kielel käätetäh vie kuuttu kolmosvokalii, kudamii sanotah **triftongoikse**. Niidü pidäü sanuo ühtenäzennü iändehennü jagamattah tavuloih. Triftongoi käätetäh vaiku verbioloin üksikön 3. persounas:

uau *kerduau* (kertaa), *katkuau* (katkaisee), *suau* (saa)
uou *kaduou* (katoaa), *tukkuou* (kasaa), *juou* (juo)
ieu *katkieu* (katkeaa), *rubieu* (rupeaa), *langieu* (putoaa)
iäü *čökkiiü* (pistää, tyrkkää), *hüppiäü* (hyppää), *jiäü* (jää)
üöü *lüöü* (lyö), *süöü* (syö), *müöü* (myy)
ieü *rebieü* (repeää), *hävieü* (katoaa).

Midä kuuluu karjalan kielen konsonantoin eričüksih, ga enne kaikkie pidäü mainita **pehmiet konsonantat**. Niidü on kuuzi: **t', d', l', n', r', s'**. Pehmendüsmerkii (') käätetäh silloi, konzu konsonantan jälles on tagavokali **a, o, u**: *näba* (napa), *Vasä* (miehen etunimi), *touta* (täti), *died'oi* (vaari), *kuor'oi* (kuore), *vil'lu* (vilja). Sidä paiči pehmielöi konsonantoi käätetäh ven'an laihinsanois, ezim. *pal'to* (takki), *svuad'bu* (häät). Ezivokalit **e, i, ü, ä, ö** pehmentetäh ainos ielolii konsonantu, sikse pehmentüsmerkii ei tarvita, ezim. *külü* (sana), *nelli* (neljä), *mägi* (mäki), *höblöi* (hölmö).

4. Karjalan morfolougizii (sanaopin) piirdehii

Karjalan kielel **nominat** (substantiivat, adjektiivat, pronominat da lugusanat) taivutah 16 sijamuvvos üksikös sego monikos:

üksikkö

nominatiivu: *čoma tüttö*
 genetiivu: *čoman tütön*
 akkuzatiivu I: *čoman tütön*
 akkuzatiivu II: *čoma tüttö*
 partitiivu: *čomua tüttöü*
 essiivu: *čomannu tüttönnü*
 translatiivu: *čomakse tüttökse*
 inessiivu: *čomas tütös*
 elatiivu: *čomas tütös(päi)*
 illatiivu: *čomah tüttöh*
 adessiivu: *čomal tütöl*
 ablatiivu: *čomal tütöl(päi)*
 allatiivu: *čomale tütöle*
 abessiivu: *čomattah tüttöttäh*
 komitatiivu: *čoman tütönke*
 prolatiivu: *čomači tüttöči*
 instruktiivu: (ei käätetä)

monikko

čomat tüttöt
čomien tüttölöin
čomien tüttölöin
čomat tüttöt
čomii tüttölöi
čominnu tüttölöinnü
čomikse tüttölöikse
čomis tüttölöis
čomis tüttölöis(päi)
čomih tüttölöih
čomil tüttölöil
čomil tüttölöil(päi)
čomile tüttölöile
čomittah tüttölöittä
čomien tüttölöinke
čomiči tüttölöiči
čomin tüttölöin.

Adverbit (ezim. *terväh* – nopeasti), **prepozitat** da **postpozitat** (*piäliči aijas* – yli aidan; *kravatin al* – sängyn alla), **konjunktat** (*a* – mutta; *konzu* – kun), **partikkelit** (*-gi* -kin; *-häi* -han/-hän) ja **interjektiot** (*a-voi-voi!* – voi voi!) ollah taibumattomat.

Verbit taivutah

persounis:

minä tulen, sinä tulet, häi tulou, müö tulemmo, tüö tuletto, hüö tullah

aigumuodolois:

preezensu: *tulen, tulet, tulou, tulemmo, tuletto, tullah*

imperfektu: *tulin, tulit, tuli, tulimmo, tulitto, tuldi*

perfektu: *olen, olet, on, olemmo, oletto tulluh; ollah tuldu*

pluskvamperfektu: *olin, olit, oli, olimmo, olitto tulluh; oldih tuldu*

tabaluokis:

indikatiivu (tozitaba): *tulen, tulet, tulou, tulemmo, tuletto, tullah*

konditsionualu (tahtotaba): *tulizin, tulizit, tulis, tulizimmo, tulizitto, tuldah*

potensialu (mahtotaba): *tullen, tullet, tullou, tullemmo, tulletto, tuldaneh*

imperatiivu (käskütaba): *tule, tulgah; tulgua, tuldahes*

Ku opastuo taivuttamah karjalan nominoi da verbiölöi pidäü enne kaikkie löüdiä oikei vardalo, kudamah liitetäh tarvittavat taivutuspiättehät. (Kačo ezim. Markianova: Karjalan kieliooppi, 2002.) Sanastat'oin yhtevükses annettuloin taivutusezimerkilöin da virkehien avul duumaicemmo roih lizävalguo kielioopin omaksumizehgi.

Lyhenteet

abstr.
adj.
adv.
alat.
anat.
ark.
astrol.
astron.
atk.

biol.
el.
elektr.
esim.
fon.
fys.
fysiol.
geom.
halv.
harv.
heng.
hist.
kasv.
kem.
kiel.
kielt.

Lühendehet

abstraktinen *abstraktnoi*
adjektiivu *adjektiivu, luadusana*
adverbi *adverbi*
alatyylissä *alastiillas*
anatomiassa *anatoumies*
arkikielessä *argikieles*
astrologiassa *astrolougies*
astronomiassa *astronoumies*
automaattisessa tietojenkäsittelyssä *avtomuattizes tiedoloin käzittelüis*
biologiassa *biolougies*
eläintieteessä *eläintiijos*
elektroniikassa *elektrouniekas*
esimerkiksi *ezimerkikse*
fonetiikassa *foneetiekas*
fysiikassa *fiziekas*
fysiologiassa *fiziolougies*
geometriassa *geometries*
halveksivasti *halveksijen*
harvinainen *harvinaine*
hengellisessä kielessä *hengellizes kieleles*
historiassa *histouries*
kasvitieteessä *kazvitijios*
kemiassa *hiimies*
kielitieteessä *kielitiijos*
kielteenen *kieldeine*

kirkoll.	kirkollisessa kielessä <i>kiriköllizes kiele</i>
kirurg.	kirurgiassa <i>hirurgies</i>
konj.	konjunktio <i>sivesana</i>
kpl	kappale <i>kappaleh</i>
ks.	katso <i>kačo</i>
kuv.	kuvaannollisesti <i>kuvailen</i>
lak.	lakikielessä <i>jurisprudentsien kiele</i>
leik.	leikillisesti <i>šuuttijen</i>
liik.	liike-elämässä <i>biznesas</i>
lyh.	lyhenne(tty) <i>lühendettü</i>
lääk.	lääketieteessä <i>liečehtijos</i>
maant.	maantieteessä <i>muantiijos</i>
mat.	matematiikassa <i>matemuatiekas</i>
mer.	merenkulussa <i>merenkullus</i>
miesp.	miespuolinen <i>miespuoline</i>
mm.	muun/muiden muassa <i>sit luvus</i>
mon.	monikko, monikossa <i>monikko, monikos</i>
mus.	musiikissa <i>muuzikas</i>
naisp.	naispuolinen <i>naispuoline</i>
nyk.	nykyisin <i>nügüzin, nügöi</i>
ortod.	ortodoksinen <i>pravoslaunoi</i>
par.	parempi <i>parembi</i>
pers.	persoona <i>persounu</i>
pol.	politiikassa <i>poliitiekas</i>
postpos.	postpositio <i>postpozittu, jälgisana</i>
prepos.	prepositio <i>prepozittu, edusana</i>
psyk.	psykologiassa <i>psihologuies</i> , psykiatriassa <i>psihiatries</i>
raam.	raamatussa <i>bibles</i>
sl.	slangia <i>slengu</i>
sosiol.	sosiologiassa <i>sotsiolougies</i>
sot.	sotilaskielessä <i>vojennois kiele</i>
sot.sl.	sotilasslangissa <i>vojennois slengas</i>
subst.	substantiivi <i>substantiivu, nimisana</i>
sähk.	sähkötekniikassa <i>elektrotehniekäs</i>
tal.	talouselämässä <i>talovuselokses</i> , taloustieteessä <i>talovustijos</i>
tav.	tavallisesti <i>tavan mugah</i>
tekn.	tekniikassa <i>tehniekäs</i>
tilastot.	tilastotieteessä <i>statistiekas</i>
tms.	tai muu sellainen <i>libo muu moine</i>
tpm.	taipumaton <i>taibumatoi</i>
täht.	tähtitieteessä <i>astronomies</i>
urh.	urheilussa <i>sportas</i>
usk.	uskonnossa <i>uskondos</i>
vanh.	vanhentunut <i>vahnannuh</i>
vt.	vertaa <i>verdua</i>
yks.	yksikkö <i>üksikkö</i> , yksikössä <i>üksikös</i>
yksipers.	yksipersonaisesti <i>üksipersounallizesti</i>
yl.	yleensä <i>ainos</i> , yleisesti <i>ülehezesti</i> , yleinen <i>üleline</i>
ylät.	ylätyyliä <i>ülästiil'u</i>
ym.	ynnä muuta <i>da muudu</i>
yms.	ynnä muuta sellaista <i>da muudu mostu</i>

Lähteet Lähteet

- Arseni**, arkkimandriitta 1999: *Ortodoksinen sanasto*. Helsinki: Otava.
- Fedotova**, V.P. 2000: *Frazeologičeskij slovar' karel'skogo jazyka*. Petrozavodsk: Karelja.
- KKSk** = *Karjalan kielen sanakirja I-VI* 1968-2005. Helsinki: Kotimaisten kielten tutkimuskeskus.
- Kujola**, Juho 1944: *Lyydiläismurteiden sanakirja*. Helsinki: Suomalais-Ugrilainen Seura.
- Leino**, Antti & Pirkko 2001: *Synonymisanasto*. Helsinki: Otava.
- Makarov**, G.N. 1990: *Slovar' karel'skogo jazyka. Livvikovskij dialekt*. Petrozavodsk: Karelja.
- Markianova**, Ljudmila 2000a: *Lingvistiekkutermiät*. Petroskoi: Karjalan tazavallan sanastokomissii.
- Markianova**, Ljudmila 2000b: *Školasanasto*. Petroskoi: Karjalan tazavallan sanastokomissii.
- Markianova**, Ljudmila 2002: *Karjalan kielioppi 5-9*. Petroskoi: Periodika.
- Markianova**, Ljudmila 2003: *Ühteiskunnallis-poliittine sanasto A-O*. Karjalan tazavallan sanastokomissii. Petroskoi: Periodika.
- Markianova**, Ljudmila 2004: *Ühteiskunnallis-poliittine sanasto P-Ja*. Karjalan tazavallan sanastokomissii. Petroskoi: Periodika.
- Markianova**, Ljudmila & **Boiko**, Tatjana 1996: *Karjal-venälaine sanakniigu. Livvikovskoe narečie*. Petroskoi: Periodika.
- Nurmi**, Timo 1998: *Uusi suomen kielen sanakirja*. Jyväskylä – Helsinki: Gummerus.
- Nykysuomen sanakirja I-VI* 1978. Porvoo: Suomalaisen Kirjallisuuden seura – WSOY.
- Nykysuomen sanakirja. Uudissanat* 1980. Porvoo: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura – WSOY.
- Penttonen**, Martti 2006: *Karjal-suomi-karjal-sanakniigu*. Kuopio: Karjalan Kielen Seura r.y.
- Pohjanvalo**, Pekka 1947, 1951: *Salmin murteen sanakirja*. Helsinki: SKS.
- Tast**, Juha-Lassi 2000: *Omua tšomua. Aunuksenkarjalan murteen sanakirja*. Helsinki: WSOY.
- Zaikov**, Pekka & **Rugojeva**, Larisa 1999: *Karjalais-venäläini sanakirja (pohjois-karjalaiset murtehet)*. Petroskoi: Periodika.
- Õispuu**, Jaan 2003: *Oma Mua-lehden uudissanastoa vuosilta 1990-1997 I-II*. Tallinn: TPÜ Kirjastus.

A a

aakkonen kirjai|n (~men, ~ndu, ~mii)

aakkoset 1. kirjaimik|ko (~on, ~kuo, ~koloi); Morzen aakkoset Morzen kirjaimikko 2. (perustiedot, alkeet) al|gu (~lun, ~guu, ~guloi); aloittaa aakkosista algua allus

AA-liike anonimalkogolist|at (~oin, ~oi)

aalto al|do (~lon, ~duo, ~doloi); olla aaltojen vallassa olla aldoloin vallas

aaltoilla aldoil|la (~en, ~ou, ~lah); ruis aaltoilee ruis aldoilou

aalto|pituus allonpiduhu|s (~on, ~ttu, ~ksii); (kuv.) olemme samalla aaltopituudella duumaičemmo ihtenjütüi; **~viiva** aldoviiv|u (~an, ~ua, ~oi); tässä on käytettävä altoviivaa täs pidäü käättiä aldoviivua

aamen amin'

aamiainen huondesver|o (~on, ~uo, ~oloi); herätä lapset aamiaiselle nostata lapset huondesverole

aamu huonde|s (~ksen, ~stu, ~ksii); varhain aamulla aijoi huondeksel

aamu|hartaus huondesmalit|tu (~un, ~tuu, ~tu-loi); **~hetki** huondeskodva|ine (~zen, ~stu, ~zii) ◇ aamuhetki kullan kallis huondeskodvaine kullan kallis; **~hämärä** huondeshämäri (~n, ~i, ~löi); poistua aamuhämärissä lähtie huondeshämäris

aamuisin huondeksil

aamu|kahvi huondeskouf|ei/ huondeskouf|i (~ien, ~iedu, ~ieloi); **~palvelus** (kirkoll.) uondes-sluužb|u (~an, ~ua, ~ii); **~päivä** huondespäiv|ü (~än, ~iä, ~ii); **~rusko** huondesor|a (~an, ~ua, ~ii); **~takki** haluat|tu (~an, ~tua, ~toi); **~tossut** tapk|at (~oin, ~oi); **~uninen** huondesuni|ne (~zen, ~stu, ~zii); **~virtku** huondesunet|oi (~to-man, ~tomua, ~tomii); **~voimistelu** huondes-gimmastiek|ku (~an, ~kua, ~koi); **~vuoro** huondesvuor|o (~on, ~uo, ~oloi); **~yö** huondesüö (~n, ~dü, ~löi)

aapinen aberi (~n, ~i, ~loi)

aari sotk|u (~an, ~ua, ~ii); kolme aaria peruna-maata kolme sotkua kartohkumuadu

aaria aari|i (~en, ~edu, ~eloi)

aarre uar|reh (~dehen, ~rehtu, ~dehii); etsiä aarretta eččie uarrehtu

aasi 1. (el. Equus asinus) osl|u (~an, ~ua, ~ii)
2. (kuv. hölmö, tomppeli) osl|u; tyhmä kuin aasi tolkutoi ku oslu

Aasia Aazi|i (~en, ~edu, ~eloi)

aasialainen aaziela|ine (~zen, ~stu, ~zii)

aate idej|u (~an, ~ua, ~oi)

aateli ülähist|ö (~ön, ~üö, ~ölöi)

aatelinen ülähistöll|i (~zen, ~stü, ~zii); hän on

aatelista syntyperää häi on ülähistöllistü roinduperiä
aatto vaste; jouluaatto Rastavua vaste; uuden vuoden aatto uuttu vuottu vaste; päästä lomalle jouluu-aattona piästä lomale Rastavua vaste

aava avvona|ine (~zen, ~stu, ~zii); sieltä näkyy aava meri sie nägüü avvonaine meri

aave 1. (kummitus) huahm|o (~on, ~uo, ~oloi)

2. (kuv.) hän näkee aaveita keskellä kirkasta päivää (kuvittelee olemattomia) hänele ozutahes huahmoloi keskel kirkastu päiviä

aavikko kuivik|ko (~on, ~kuo, ~koloi); Saharan aavikko Saharan kuivikko

aavistaa huav|ata (~uan, ~uau, ~atah); hainu|ta (~on, ~ou, ~tah); ovvost|ua (~an, ~au, ~etah);

aavistaa pahaa ovvostua pahua; ei voinut aavistaa-kaan ei voinnuh/ suannuh ni huavata

aavistus huav|e (~ien, ~ettu, ~ieloi); hainu (~n, ~u, ~loi); ovvostu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); minulla ei ole aavistustakaan asiasta minul ei ole ni huavettu täs dielos

abiturientti abiturijent|u (~an, ~ua, ~oi)

ablatiivi (kiel.) ablatiiv|u (~an, ~ua, ~oi); ulgo-erond|o (~on, ~uo, ~oloi)

abortti abort|u (~an, ~ua, ~oi)

absolutismi absol'utizm|u (~an, ~ua, ~oi)

absoluuttinen absol'utno|i (~in, ~idu, ~loi); absol'uuttu=; absoluuttinen totuus absol'uuttutozi

abstrakti abstrakt|u (~an, ~ua, ~oi)

adessiivi (kiel.) adessiiv|u (~an, ~ua, ~oi); ulgo-olend|o (~on, ~uo, ~oloi)

adjektiivi (kiel.) adjektiiv|u (~an, ~ua, ~oi); lua-dusan|a (~an, ~ua, ~oi)

adjuvantti adjutant|u (~an, ~ua, ~oi)

adoptio ottolapsekse ottami|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ otand|u (~an, ~ua, ~oi)/ ot|to (~on, ~tuo, ~toloi);

adopti|i (~en, ~edu, ~eloi)

adverbi (kiel.) adverbi (~n, ~i, ~loi); šeikkusan|a (~an, ~ua, ~oi)

adverbiaali (kiel.) adverbiali (~n, ~i, ~loi); šeik|eh (~kehen, ~ehtü, ~kehii)

aerobic, aerobik aeroobiek|ku (~an, ~kua, ~koi)

aforismi aforizm|u (~an, ~ua, ~oi)

Afrikka Afrik|ku (~an, ~kua, ~koi)

afrikkalainen afrikkala|ine (~zen, ~stu, ~zii)

agentti agent|u (~an, ~ua, ~oi); aziimiels (~hen, ~stü, ~hii); azienvedä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi);

hommunie|ku (~an, ~kua, ~koi)

aggressiivinen agressiiv|ine (~zen, ~stu, ~zii);

vihanlieččo|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); vägehtuli|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); kázintuli|i

agitaattori agituator|u (~an, ~ua, ~oi)

agronomi agronom|u (~an, ~ua, ~oi)

ahava ahav|u (~an, ~ua, ~ii)

ahavoitua (rohtua) ahavoit|tuo (~un, ~tuu, ~utah)

ahdas 1. (vähän tilaa sisältävä) ahta|s (~han, ~stu, ~hii); ahdas asunto ahtas fatieru 2. (suppea, ra-

joittunut) *ahta*|s; *ahtas* näkökanta *ahtas* *nägökan-du/* *nägemüs*; olla *ahtaalla olla ahtahas tilandehes*

ahdinko 1. (taloudellinen) *talovehelli*|ne (~zen, ~stu, ~zii) *hädä* (hiän, *hädiä*, *hädii*); joutua *ahdinkoon puuttuo talovehellizeh hädäh* 2. (henkinen) *hengi*|ne (~zen, ~stü, ~zii) *kriizis*|su (~an, ~sua, ~soi)

ahdistaa 1. (huolestuttaa) *ahtist*|ua (~an, ~au, ~etah); minua *ahdistaa minuu ahtistau* 2. (kiristää, puristaa) *ahtist*|ua; *sal*|vata (~buan, ~buau, ~vatah); kaulus *ahtistaa kaglus ahtistau*; henkeä *ahdistaa hengen salbuau*

ahdistelija *ahtistel*i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

ahdistella 1. (lähennellä, jahdata) *ahtistel*|la (~en, ~ou, ~lah) 2. (jahdata, vainota) *ahtistel*|la; koiraa *ahtistelee jänistä koiru ahtistelou jänöidü*

ahdistua (huolestua, hätääntyä) *ahtistu*|o (~n, ~u, ~tah); hän *ahdistui huonoista uutisista händü ahtistettih pahat uudizet*

ahdistus 1. (mielen) *ahtistu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii) 2. (vaikeus, hätätila) *ahtistu*|s; *hädä* (hiän, *hädiä*, *hädii*); *bed*|a (~an, ~ua, ~oi)

ahertaa *rua*|dua (~n, ~dau, ~tah); *ahkerd*|ua (~an, ~au, ~etah); *ahkeroil*|ja (~čen, ~ččou, ~jah)

ahkera *ruada*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *ahker* (~an, ~ua, ~ii)

ahkeroida ks. *ahertaa*

ahkeruus *ahkeru*|s (~on, ~ttu, ~ksii) ◇ *ahkeruus* kovankin onnen voittaa *ahkerus kovangi ozan voittau*

ahma (el. Gulo gulo) *ahmo*|i (~in, ~idu, ~loi)

ahmia 1. (syödä nopeasti) *ahmi*|e (~n, ~u, ~tah) 2. (kuv.) *lainoil*|la (~en, ~ou, ~lah); *ahmin romaa-neja lainoilen romuanoi*

ahne *ahna*|s (~han, ~stu, ~hii); *ahneh* (~en, ~tu, ~ii); *ahne makealle ahnas magieh*

ahnehtia *ahnehti*|e (~n, ~u, ~tah); *ahnast*|ua (~an, ~au, ~etah); *ahnehtia* (rohmuta) *tavaraa ahnehtie tavaraa*; *ahnehtia valtaa ahnastua valdua*

aho *ah*|o (~on, ~uo, ~oloi)

ahtaa *aht*|ua (~an, ~au, ~etah); poika *ahtoi liikaa ruokaa suuhunsa brihačču ahtoi siöömistü suuh liijakse*; täyteen *ahdettu junavaunu tävvelleh ahtettu vagon*

ahtaaja (laivan lastaaja tai purkaja) *ahta*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *douker*|u (~an, ~ua, ~oi); *ahtaajat työskentelevät satamassa ahtajat ruatah portas*

ahtauma (lääk.) *ahtavum*|u (~an, ~ua, ~ii)

ahtaus 1. (tilan puute) *ahtahu*|s/ *ahtavu*|s (~on, ~ttu, ~ksii); *salin ahtaus zualan ahtahus* 2. (laivan ahtaaminen) *ahtami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *ahtand*|u (~an, ~ua, ~oi); *ahtav*|o (~on, ~uo, ~oloi); *ahtausmaksu maksu laivan ahtamizes*

ahven (el. Perca fluviatilis) *ahven* (~en, ~du, ~ii)

Ahvenanmaa *Ahvenanmua* (~n, ~du, ~loi)

ahvenanmaalainen *ahvenanmuala*|ine (~zen,

~stu, ~zii)

aidata *aijoit*|tua (~an, ~tau, ~etah); pelto on *aidat-tava peldo pidäü aijoittua*

aidattu *aijoitet*|tu (~un, ~tuu, ~tuloi)

aids (lääk.) *immunitietuka*|do (~von, ~duo, ~dolo); *spiid*|u (~an, ~ua, ~oi)

aie *aigomu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); toteuttaa *aikeensa todevuttua omat aigomukset*; tehdä tyhjäksi kaikki *aikeet suattua tühjäh kai aigomukset*; olin *aikkeissa laittaa syötävää minul oli aigomus varustua siöömistü*; luopua *aikeistaan erota omis aigomuksis*

aiemmin *aijembah*

aiempi *aijemb*|i (~an, ~ua, ~ii)

aihe 1. *süü* (~n, ~dü, ~löi); *pričin* (~än, ~iä, ~öi); naapuri sai siitä *aihetta pistäytyä nuaburile rodih sit süüdü kävähtiäkse*; murheen *aihe pahanmie-len pričin* 2. (aine, sisältö, ydin, tema) *aineh* (~en, ~tu, ~ii); *süväind*|ö (~än, ~üö, ~ölöi); *peru*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *tiem*|u (~an, ~ua, ~oi); keskustelun *aihe paginan perus*; maalauksen *aihe muulukuvan tiemu* 3. (biol.) *peru*|s; *kan*|du (~nan, ~dua, ~doi); *taudin aiheet tavvin perukset*

aiheellinen *perustalli*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *tarbehelli*|ne (~zen, ~stu, ~zii); aiheellinen *ajatus perustalline ajatus*; *pidän muutosta aiheellisena minun mieles muutos on tarbehelline*

aiheeton *perustat*|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); *tarbehet*|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); opiskelijoilla on paljon *aiheettomia poissaoloja studentoil on äijü perustattomii proupuskoi*

aiheuttaa *nostat*|tua (~an, ~tau, ~etah); *suat*|tua (~an, ~tau, ~etah); *tu*|vva (~on, ~ou, ~vvah); *keksi*|e (~n, ~ü, ~täh); aiheuttaa *mielipahaa suat-tua pahah mieleh*; tämä aiheuttaa *vain ikävyvksiä tämä tuou vai pahua*; *sinä olet tämän aiheuttanut sinä olet tämän nostatannuh/ tämä on sinun ruado*

aiheuttaja *nostatta*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *suatta*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *tuoj*|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); *keksi*|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *pahan aiheuttaja pahah suattai*; *taudin aiheuttaja tavvin tuuju*

aiheutua (saada alkunsa, johtua, koitua) *roi*|ta (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes); *tul*|la (~en, ~ou, ~lah); *matkasta aiheutuvat kulut matkas roinnuot menot*; mistä tämä aiheutuu (par. johtuu)? *misbo tämä tulou?*

aika I (subst.) *ai*|gu (~jan, ~gua, ~goi); aika kuluu *huomaamatta aigu menöü nägemättäh*; tarkka aika *tarku aigu*; minun on aika lähteä *minule tuli aigu lähtie/ minul pidäü lähtie*; saapua *sovittuun aikaan tulla sovittuh aigah*; esihistoriallinen aika *ezihistourielline aigu*; kaiken aikaa *kogo aijan/ ainos*; parasta aikaa *ihan nügöi*; kuinka pitkäksi aikaa? *hätkeksego?* siksi aikaa kunnes... *sikse aigua kuni...*; sillä aikaa *silaigua*; vähän aikaa *kodvaine*;

yhtä aikaa *samah aigah*; ei aikaakaan, kun kaikki menee ohi *kai menöü ohi ülen terväh*; entiseen aikaan *endizeh aigah*; mihin aikaan? *mih aigah? konzubo?* siihen aikaan *sih aigah/ silloi*; tähän aikaan *täh aigah*; samaan aikaan *samah aigah/ ühtel aigua*; viikon aikana *nedälin aigua/ aigah*; aikanaan *aijoin aijal*; saavuttiin aikanaan perille *peril oldih aijoin aijal*; ajan kuluksi *aijan kulukse/ menokse*; lyhyessä ajassa *lühüös aijas*; vuoden aikana *vuvven aigah*; joksikin aikaa *ei pitkäkse aigua*; jo aikoja sitten *jo ammui*; ennen aikojaan *enne aigua*; viime aikoina *viime aigah*; aika-ajoin, ajoittain *aijoittain/ toiči*; hyvissä ajoin *hüväh aigah*; vanhoista ajoista asti *vahnois aijois suate*
 ◇ aika parantaa haavat *aigu ruanat lieččiü*

aika II (adv.) *aiga*; vägi; melko suuri *aiga suuri*; yöllä satoi aika lailla *üöl vihmui vägi kovah*

aikaansaada *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah); aikaansaada sopimus *luadie sobimus*; aikaansaada vahinkoa *luadie pahua*

aikaero (aikavyöhykkeiden välinen ero) *aiguer|o* (~on, ~uo, ~oloi)

aikainen 1. (varhainen) *aiga|ine* (~zen, ~stu, ~zii); aikainen aamu *aigaine huondes*; aikainen kevät *aigaine kevät* 2. (tiettyyn ajanjaksoon kuuluva) *aiga|ine*; Ruotsin vallan aikainen *Ruočin vallan aigaine* 3. (pituinen) koko elämän aikainen ystävyys *kogo eloksen aigaine üstävüs*

aikaisemmin *aijembah*; hän tuli aikaisemmin kuin minä *häi tuli aijembah minuu*

aikaisempi *aigazemb|i* (~an, ~ua, ~ii); aikaisempi tapahtuma *aigazembi tapahtumu*

aikaisin *aijoi*

aikakausi *aiguka|uzi* (~vven, ~uttu, ~uzii); *period|u* (~an, ~ua, ~oi)

aikakauslehti *aigukauzileht|i* (~en, ~ie, ~ilöi); *žurnual|u* (~an, ~ua, ~oi)

aikakirja *aigukirj|u* (~an, ~ua, ~oi); *hrouniek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

aikalainen *aigala|ine* (~zen, ~stu, ~zii); Pushkinin aikalainen *Puškinan aigalaine*

aikamoinen *aigamo|ine* (~izen, ~stu, ~izii); *toveli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tozi*; *putilli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *putin*; olipa hän aikamoisessa humalassa *häi oli tozi humalas*; oli aikamoinen juhla *oli putin pruzazniekku*

aika|muoto (kiel.) *aigumu|odo* (~vvon, ~oduo, ~odoloi); verbin aikamuodot *verbin aigumuvvot*; ~**pula** *aijanvähü|s* (~ön, ~ttü, ~zii); ~**taulu** *aigulist|u* (~an, ~ua, ~oi)

aikoa *aijoit|ellakseh* (~telemmos, ~teleh/ ~telehes, ~ellahes); *taht|uo* (~on, ~ou, ~otah); *duumai|ja* (~čēn, ~ččou, ~jah); poika aikoo lääkäriksi *briha tahtou liägärikse/ douhturikse*; häät aiottiin pitää juhannuksena *svuad'bu duumaittih pidiä Iivanan-päivännü*

aikoinaan *silloi*; isoäitini asui aikoinaan Saarikoskella *minun buabo eli silloi Suarikoskes*

aikomus *aigomu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *taht|o* (~on, ~uo, ~oloi); *duum|u* (~an, ~ua, ~ii)

aikuinen *aigu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *täüzigä|ine* (~zen, ~stü, ~zii)

aikuis|kasvatus *aiguzien opastami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *opastand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *opastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); ~**lukio** *aiguzien gimnuazi|i* (~en, ~edu, ~eloi); ~**opetus** ks. aikuiskasvatus; ~**opiskelija** *aigu|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *opastu|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

aikuistua *roi|ja/ roi|ta* (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes) *aiguzekse*

ailahdella *vaihtel|lakseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); *muut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); hänen mielipiteensä ailahtelevat hänen mielet *vaihtellahes*; ailahteleva luonne *muuttuju/ muuttui luonneh*

aina 1. (koko ajan, yhä) *ainos*; *aiven*; niin on ollut aina *muga on olluh ainos*; ainako hän viipyy siellä? *aivengo vie häi on sie?* 2. (osoituksena toistuvuudesta) *ainos*; *aiven*; aina illalla *ainos illal*; keitän silloin aina päiväkahvin *keitän sit ainos päivü-koufien* 3. (osoituksena varmuudesta) *ainos*; *aiven*; aina me jollain tavalla selviämme *aiven müö mihtah tabah/ kuitah piäzemmö*

ainainen *alalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); ainaisiksi ajoiksi *kogo ijäkse*

ainakin *ühtelläh*; vähimiten; se ei ainakaan riitä *ga ühtelläh sit ei tävvü*; ei ainakaan vielä *ga ühtelläh ei vie*; siellä oli ainakin sata ihmistä *sie oli vähimiten sada hengie*

aine 1. (materia) *aineh* (~en, ~tu, ~ii); elollinen ja eloton aine *elävü da elotoi aineh* 2. (materiaali, raaka-aine) *aineh*; *materjual|u* (~an, ~ua, ~oi); ruokaan tarvitaan hyvät aineet *süömizeh tarvitalh hüviä ainehtu*; puku teettäjän omista aineista *kost'um tiluajan omis materjualois* 3. (opetus-, oppi-, opiskeluaine) *aineh*; opettaa kolmea ainetta *opastua kolmie ainehtu* 4. (ainekirjoitus) *ainehkirjutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) 5. (ark. huume, päihde) *narkoutiek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

aineellinen 1. (esineellinen, fyysinen) *ainehelli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); elämän henkinen ja aineellinen puoli *eloksen hengine da ainehellene puoli* 2. (toimeentuloa, rahaa koskeva) *ainehelli|ne*; *materjualli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

aineisto *ainehist|o* (~on, ~uo, ~oloi); *materjual|u* (~an, ~ua, ~oi); tutkimusaineisto *tutkimusaine-histo/ tutkimusmaterjualu*

aineyhdistelmä *ainehkogomu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *materjualukogomu|s*; *ainehühtistelm|ü* (~än, ~iä, ~ii); *materjualühühtistelm|ü*

ainiaaksi *kogo ijäkse*

ainoa *ainav|o* (~on, ~uo, ~oloi); *aino*=; yksi ainoa *üksi ainavo*; minun ainoa poika *minun ainopoigu*;

ainoan kerran *ühten ainavon kerran*; ei ainoata-
kaan kertaa *ei ni ühtü ainavuo kerdua*; ainoa laa-
tuaan *ainavo luavun puoles*; ainoa mahdollinen
ainavo mahtolline; tässä ovat ainoat rahani *täs
ollah kai minun rahat*; joka ainoa *jogahine*
ainoastaan *vaiku*; ei ainoastaan meille vaan myös
teille *ei vaiku meile, no i teile*
ainutlaatuinen *ainavoluadu|ine* (~zen, ~stu, ~zii)
airo *air|o* (~on, ~uo, ~oloi)
aisa 1. *aiz|u* (~an, ~ua, ~oi); hevonen on aisoissa
hebo on aizois 2. (kuv.) *aiz|u* pysyä aisoissa *püzüö
aizois* ◇ vettä satoi kuin aistaa (kuin saavista kaa-
taen) *vihmui ku korvois kuadoi*
aisti *čusv|e* (~ien, ~ettu, ~ieloi); *tun|do* (~non,
~duo, ~doloi); hänellä täytyy olla kuudes aisti
hänel pidää olla kuvves čusve
aistia *čusvuil|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *tun|die* (~nen,
~dou, ~netah/ ~dietah); aistia makua *čusvuija
magu*
aistikka *elegantno|i* (~in, ~idu, ~loi); *elegantu=*;
aistikkaat huonekalut *elegantnoit pertilomut*; ais-
tikas puku *elegantukost|um*
aistillinen (eroottinen) *čusvie|as* (~kahan, ~astu,
~kahii); aistilliset huulet *čusviekkahat huulet*
aita *ai|du* (~jan, ~dua, ~doi)
aitajuoksu (urh.) *estejuoksu* (~n, ~u, ~loi)
aitaamaton *aiduamat|oi* (~toman, ~tomua, ~to-
mii)
aitio (teatterissa) *aidav|o* (~on, ~uo, ~oloi); *louž|u*
(~an, ~ua, ~ii)
aitiopaikka 1. (paikka aitiassa) *aidavopaik|ku*
(~an, ~kua, ~koi) 2. (kuv. erinomaisista mahdol-
lisuuskista) *aidavopaik|ku*; sain tarkkailla tilan-
netta aitiopaikalta *sain kačella tilandehtu aidavo-
paikal*
aito 1. (alkuperäinen, väärentämätön) *toveli|ne*
(~zen, ~stu, ~zii); *tozi=*; aito timantti *tozibriljantu*
2. (teeskentelemätön, välitön) *luonnolli|ne* (~zen,
~stu, ~zii); aito ihminen *luonnolline ristikanzu*
aitta *ait|tu* (~an, ~tua, ~toi)
aivan *ihan*; *ülen*; aivan lähellä *ihan lähäl*; aivan
viime aikoina *ihan viime aigoih*; aivan päinvas-
toin *ihan toizin*; aivan rauhassa *ihan rauhas*; ai-
van riittävästi *ihan külläl*; aivan alusta *ihan allus*;
aivan niin *ihan muga*
aivastaa *hirnu|o* (~n, ~u, ~tah)
aivastus *hirnumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *hirondu|u*
(~an, ~ua, ~oi)
aivastuttaa (yksipers.) *hirnutut|tua* (~tau); minua
aivastuttaa *minuu hirnututtu*; tomu kutittaa ne-
nää ja aivastuttaa *tomu kuťkuttu neniä da hirnu-
tuttu*
aivo|halvaus (lääk.) *aivoparalič|ču* (~an, ~čua,
~čoi); **~kalvo** (anat.) *aivokul'uk|ku* (~an, ~kua,
~koi); *aivokalv|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~kirurgi**
aivohirurg|u (~an, ~ua, ~oi); **~laskimo** (anat.)

aivolaskim|o (~on, ~uo, ~oloi); **~leikkaus** *aivo-
operatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~pesu** (kuv.) *aivo-
loin pezemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/ *pezend|ü* (~än,
~iä, ~ii)/ *pez|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~puolisko**
(anat.) *aivopuolisk|o* (~on, ~uo, ~oloi)
aivot (mon.) *aivo|t* (~loin, ~loi)
aivo|työ *aivorua|do* (~von, ~duo, ~doloi); **~täräh-
dys** *aivotärähtü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); **~vamma**
aivosatatu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~vienti** (kuv.)
aiovie|mi|ne (~zen, ~stü, ~zii); *aiovie|nd|ü* (~än,
~iä, ~ii); **~voimistelu** *aivogimnastiek|ku* (~an,
~kua, ~koi); **~vuoto** ks. *aiovienti*
ajaa 1. *aj|ua* (~an, ~au, ~etah); ajaa pyörällä *ajua
püöräl*; ajaa ohi *ajua siiriči*; ajaa kilpaa *ajua kil-
bah*; ajaa päälle *ajua piäle*; ajaa suoraan *ajua kohti*
2. (karkottaa, hätistää) *aj|ua*; hän ajoi vieraan
ulos *hái ajoi gost'an pihale*; ajaa pois *ajua iäres*
3. (leikata karvaa) *aj|ua*; ajaa partaa *ajua pardua*;
brei|jäkseh (~čemmös, ~čeh/ ~čehes, ~jähes)
4. (toimia jonkun hyväksi) *aj|ua*; ajaa asiaa *ajua
azielo| dieloloi* 5. (olla taka-ajatuksena) *olla (olen,
on, ollah) mieles*; mitä hän oikein ajaa takaa? *mi
hänel ollou mieles?*
ajaja *aja|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *šouferi* (~n, ~i,
~loi)
ajallaan *ajjalleh*; *ajjoinaijal*; *omah aigah*; juna lähti
ajallaan *juna lähti ajjoinaijal*
ajan mittaan *aigua müöte*
ajan|haaskaus *aijanmenettämi|ne* (~zen, ~stü,
~zii); *aijanmenetänd|ü* (~än, ~iä, ~ii);
aijanmenetü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); **~jakso** *aiguvä-
li* (~n, ~i, ~löi); *ka|uzi* (~vven, ~uttu, ~uzii);
period|u (~an, ~ua, ~oi); **~kohta** *ailgu* (~jan,
~gua, ~goi); me järjestämme tapaamisen sopiva-
na ajankohtana *müö järjestämmö vastavuksen
sobivah aigah*; tänä ajankohtana *täh aigah*;
~kohtainen *aijankohta|ine* (~zen, ~stu, ~zii);
aktuali|ne (~zen, ~stu, ~zii); **~kulu** *aijankulu* (~n,
~u, ~loi); *aijanmen|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~lasku**
aijanlasku (~n, ~u, ~loi); *aijanlaskun alussa aijan-
laskun allus*; **~mukainen** 1. (moderni) *aijan-
muga|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *uvvenaiga|ine* (~zen,
~stu, ~zii) 2. (kronologinen) *aijanmuga|ine*;
hronolougielli|ne (~zen, ~stu, ~zii); **~puute**
aijanpuut|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii); **~säästö**
aijansiäst|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); **~tilaus** *aijantilav|o*
(~on, ~uo, ~oloi); *aijantilavu|s* (~ksen, ~stu,
~ksii); **~viete** *aijanviet|eh* (~tehen, ~ehtü, ~tehii);
~vietto *aijanviettämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii);
aijanvietänd|ü (~än, ~iä, ~ii); *aijanviet|to* (~on,
~tuo, ~toloi)
ajastin (tekn.) *aiguhälüt|in* (~timen, ~indii, ~timii)
ajatella 1. *ajat|ella* (~telen, ~telou, ~ellah);
duumai|ja (~čen, ~ččou, ~jah); hän ajattelee tytär-
tään *hái ajattelou omua/ omassah tütärdii*; ajatte-
len sanakirjan tekoa *ajattelen sanakirjan luadi-*

mistu; ajatella itseksseen duumaija ičekseh 2. (olla jotakin mieltä) duumai|ja; ajat|ella; mitä ajattelet tästä? midābo ajattelet tās?

ajaton *ajaj|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

ajattelematon 1. (umpimähkäinen) *arbuamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); ajattelematon käytös *arbuamatoi ičenviendü 2. (kevytmielinen, harkitsematon) ajattelemat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *duumaimat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); ajattelematon teko *ajattelematoi tego*

ajatteliija *ajatteli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *duumaičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

ajattelu *ajattelim|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ajattelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *ajattelu* (~n, ~u, ~loi); *duumaiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *duumaičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *duumaiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); tämä vaatii luovaa ajattelua *tämä vuadiu keksijä duumaičendua*

ajattelu|kyky *ajattelimis-/ ajattelendu-/ ajattelukü|gü* (~vün, ~güü, ~gülöi); *ajattelimis-/ ajattelendu-/ ajattelumalt|o* (~on, ~uo, ~oloi); *duumaiččemis-/ duumaičendukü|gü*; *duumaiččemis-/ duumaičendumalt|o*; **~tapa** *ajattelimis-/ ajattelendu-/ ajatteluta|ba* (~van, ~bua, ~boi); *duumaiččemis-/ duumaičenduta|ba*

ajatuksenvapaus *ajatuksen-/ mielen-/ duumanvällü|s* (~ön, ~ttü, ~zii)

ajatus 1. (ajattelun tulos, päähänpisto) *ajatu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *miel|i* (~en, ~dü, ~ii); *duum|u* (~an, ~ua, ~ii); kaunis ajatus *hüvä ajatus*; tulla sellaiseen ajatukseen *tulla moizeh mieleh*; sain ajatuksen lähtyä kylään *minul rodih duumu lähtie küläh 2. (aikomus, aie) ajatu|s; miel|i; duum|u*; hänellä ei ole ajatustakaan lähtyä tänään *hänel ei ole ni ajatustu lähtie tänäpäi*; meidän ajatuksemme on laatia hyvä sanakirja *meil on mieli luadie hüvä sanakirju*; niitä ajatuksia on vaikea toteuttaa *niidü duumii on vaipei todevuttua 3. (käsitys, mielipide) ajatu|s; miel|i*; me vaihdoimme ajatuksia tästä asiasta *müö vaihtoimmo ajatuksii keskenäh täs dielos*; meidän ajatuksemme mukaan *meijän mieles 4. (järjellisyys) miel|i*; lieneekö siinä asiassa mitään ajatusta? *ollougo sit dielos midä miöldü?*

ajastustenvaihto *ajatuksien vaihtami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *vaihtand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *vaiht|o* (~on, ~uo, ~oloi)

ajatusviiva *pitk|ü* (~än, ~iä, ~ii) *viiva|ine* (~zen, ~stu, ~zii); käyttää ajatusviivaa *käüttiä pitkiä viivastu*

ajautua 1. (joutua, kulkeutua) *puut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); auto ajautui vastaantulijoiden kaisalle *mašin puutui vastahatulijoin ajokaistalehele 2. (kuv. joutua, päätyä) puut|tuo*; poika on ajautunut huonoon seuraan *briha on puuttunuh huonoh kampuanieh*

ajelehtia 1. (olla tuuliajolla) *ajelehti|e* (~n, ~u, ~tah); vene lähti ajelehtimaan *veneh lähti ajelehtimah 2. (maleksia, vetelehtiä) ajelehti|e*; he ajelehtivat tekemisen puutteessa *hüö ajelehtitah ruavon puuttehes/ ruavottah*

ajella *ajel|la* (~en, ~ou, ~lah)

ajelu *ajelu* (~n, ~u, ~loi)

ajettua (turvota) *puhaldu|o* (~n, ~u, ~tah);

tur|vota (~buon, ~buou, ~votah); nenä on ajettunut *nenä on puhaldunnuh*; jalat ajettuivat istuessa *jallat turvottih istujes*

ajo 1. (ajoneuvolla) *ajami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ajand|u* (~an, ~ua, ~oi); *aj|o* (~on, ~uo, ~oloi) 2. (karkotus) *ajami|ne*; *ajand|u*; *aj|o*; karkoitami|ne (~zen, ~stu, ~zii); karkoitand|u (~an, ~ua, ~oi); karkoitu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); häirikön ajo ulos juhlasta *häiriččijän ajandu iäre pruazniekas 3. (karvojen leikkaaminen) ajami|ne*; *ajand|u*; *aj|o*; parranajo *parranajo 3. (atk.) ajami|ne*; *ajand|u*; *aj|o*; joko ajot on tehty? *jogo ajot on luajittu?*

ajoissa *ajoin aigah*

ajoittaa *ajoi|tua* (~an, ~tau, ~etah); *datiirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); löydöt ajoitetaan rautakaudelle *löödölöi datiiruijah raudukavven aigazikse*

ajoittua *ajoi|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); *datiirui|jakseh* (~čemmos; ~čeh/ ~čehes, ~jahes); tarinat ajoittuvat lapsuuteen *starinat ajoitutah lapsusaigah*

ajoljahti *taga-aj|o* (~on, ~uo, ~oloi); hän joutui poliittisen ajolahdin kohteeksi *hää puutui poliittizeh taga-ajoh*; **~kaista** *ajokaistaleh* (~en, ~tu, ~ii); **~kelpoinen** *ajohpādev|ü* (~än, ~iä, ~ii); **~kielto** *ajokiell|do* (~lon, ~duo, ~doloi); **~koe** *ajotutkind|o* (~on, ~uo, ~oloi); *ajotest|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kortti** *ajolu|ba* (~van, ~bua, ~bii); *prav|at* (~oin, ~oi); **~kuntainen** *ajokundo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~matka** *ajomatk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~neuvo** (kulkuväline) *ajonevv|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~nopeus** *ajovauhti* (~n, ~i, ~loi); **~ominaisuus** *ajo-ominazu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~suunta** *ajosuun|du* (~nan, ~dua, ~dii); **~taito** *ajotai|do* (~jon, ~duo, ~doloi); *ajomalt|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~tie** *ajotie* (~n, ~dü, ~löi); *ajodorog|u* (~an, ~ua, ~oi); **~valo** *ajoval|go* (~lon, ~guo, ~goloi); *ajotul|i* (~en, ~du, ~iloi)

ajos *ajaja|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *aj|o|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); sormessa on ajos *sormes on ajajaine*

ajuri *aja|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *šouferi* (~n, ~i, ~loi)

akana *agan* (~an, ~ua, ~oi) ◇ eroitella jyvät akanoista *eroitella jüvät aganois*

akateemikko *akadeemik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

akateeminen *akadeemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

akademia *akadeemi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

akka 1. (nainen) *ak|ku* (~an, ~kua, ~koi); *nai|ne*

- (~zen, ~stu, ~zii) 2. (vaimo) *ak|ku; muč|oi* (~oin, ~oidu, ~čoloi)
- akku** *akkumul'uator|u* (~an, ~ua, ~oi)
- akkusatiivi** (kiel.) *akkuzatiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); *vastuand|o* (~on, ~uo, ~oloi)
- akne** (lääk.) *finnita|udi* (~vvin, ~udii, ~udiloi); *čuustakkota|udi; ugr'uta|udi*
- akrobatia** *akrobuatiek|ku* (~an, ~kua, ~koi)
- akryyli** *akril* (~an, ~ua, ~oi); akryyli on muovia *akril on plastmassua*
- akseli** *os's'u* (~an, ~s'ua, ~s'ii); *akseli* (~n, ~i, ~loi)
- aksentti** 1. (fon.) *aksent|u* (~an, ~ua, ~oi); *paginlua|du* (~vun, ~duu, ~duloi) 2. (kuv. korostus) *pain|o* (~on, ~uo, ~oloi)
- aktiivi** (kiel.) *aktiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); tarvitaanko lauseessa aktiivia vai passiivia? *tarvitahgo virkehes aktiivua vai passivua?*
- aktiivinen** 1. (toimiva) *aktiiv|ine* (~zen, ~stu, ~zii); aktiivinen rauhanpuolustaja *aktiivine rauhanpuolistai* 2. (kem.) *aktiiv|ine; vaikutta|i* (~jan, ~jua, ~jii' ~joi); aktiivinen aine *aktiivine aineh* 3. (kiel. aktiivimuotoinen tai -merkityksinen) *aktiiv|ine muvvon/ merkičüksen puoles*
- aktiivisuus** *aktiivizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)
- aktivisti** *aktivist|u* (~an, ~ua, ~oi)
- aktivoida** 1. (tehostaa) *aktivoi|ja* (~čen, ~ččou, ~jah) 2. (kem.) *aktivoi|ja*
- aktivoitua** *aktivoi|jakseh* (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes)
- akupunktio** (lääk.) *püsteliühoi|do* (~jon, ~duo, ~doloi); *akupunktuur|u* (~an, ~ua, ~oi)
- akustiikka** *akustiek|ku* (~an, ~kua, ~koi)
- akuutti** 1. (nopeasti etenevä; äkillinen) *akuut|tu* (~an, ~tua, ~toi); *rut|to* (~on, ~tuo, ~toloi); *akuutti tauti rutto taudi* 2. (kiel.) *akuut|tu; vokalin lizämerki* (~n, ~i, ~löi)
- akvarelli** *akvarelli* (~n, ~i, ~loi)
- akvarellimaalari** *akvarellist|u* (~an, ~ua, ~oi)
- ala** 1. (toiminta-alue) *al|a* (~an, ~ua, ~oi); käytännön asiat kuuluvat hänen alaansa *praktiekan die-lot kuulutah hänen alah* 2. (työ, ammatti) *al|a; rua|do* (~von, ~duo, ~doloi); *ammatt|ti* (~in, ~tii, ~tiloi); mille alalle tyttö aikoo? *mittumalebo alale tüttö tahtou?*
- alaj-arvoinen** *ala-arvo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *imminkumma|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *pahaluadu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); ala-arvoinen kirjoitus *ala-arvoine kirjutus*; ala-arvoinen tavara *imminkummaine tavar*; ala-arvoinen käytös *pahaluaduine ičenviendü; ~aste alguškol|a* (~an, ~ua, ~ii); **~ikäinen** *alaigä|ine* (~zen, ~stii, ~zii); **~ikäraja** *alaigäraj|a* (~an, ~ua, ~oi)
- alainen** 1. (laajuinen) *suuru|s* (~on, ~ttu, ~zii); hehtaarin alainen (par. suuruinen) peltö *gektu-aran suurus peldo* 2. (alla oleva) *=al|ine* (~zen, ~stu, ~zii); vedenalainen maailma *vienalaine*
- muailmu* 3. (vaikutuspiiriin kuuluva) *al|ine*; ministeriön alainen *ministerstvan alaine* 4. (säännöksen piiriin kuuluva) *al|ine*; veronalainen työ *nalogan alaine ruado* 5. (toiminnan, suhtautumisen kohteena oleva) *al|ine*; kehityksen alainen *kehitiüksen alaine*; joutua naurunalaiseksi *puuttuo nagrettavakse*
- alajkerta** *alakerro|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~koulu** ks. ala-aste; **~kuloinen** *ab|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *alakulo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *atkal* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); alakuloinen laulu *abei pajo*; alakuloinen mieli *alakuloinie mieli*; **~kuloisuus** *alakulozu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~laji** (biol.) *alalaji* (~n, ~i, ~loi); *alaro|du* (~vun, ~duu, ~duloi); **~luokka** *alguluok|ku* (~an, ~kua, ~kii); *algukluas|su* (~an, ~sua, ~soi); **~murre** *alamur|reh* (~dehen, ~rehtu, ~dehii); Viteleen alamurre *Videlen alamurreh*; **~mäki** *alamä|gi* (~in, ~gie, ~gilöi); ajaa alamäkeä *ajua alamägeh*
- alanko** *alang|o* (~on, ~uo, ~oloi); *alandeh* (~en, ~tu, ~ii); *alh|o* (~on, ~uo, ~oloi)
- alajnumero** *lizänoumer* (~an, ~ua, ~oi); puhelimen alajnumero *telefonan lizänoumer*; **~otsikko** *alanim|i* (~en, ~ie, ~ilöi); *alarubriek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~puoli** *alapuol|i* (~en, ~du, ~ii); **~raja** *alaraj|a* (~an, ~ua, ~oi); **~reuna** *alareun|u* (~an, ~ua, ~oi); **~ruumis** *alarung|u* ~an, ~ua, ~ii)
- alas(päin)** *alahpäi*
- alasti** *alasti*; riisuutua *alasti jaksuakseh alasti*
- alaston** *alasto|i* (~man, ~mua, ~mii); *alaston lapsi alastoi lapsi*
- alatyyl** *alastiil'|u* (~an, ~ua, ~oi)
- alava** *alav|u* (~an, ~ua, ~ii); *alava niitty alavu niit-tü*
- alaviite** *alaviit|eh* (~tehen, ~ehtii, ~tehii)
- albumi** *al'bom* (~an, ~ua, ~oi)
- alekkain** ks. allekkain
- alempana** *alemba; alembannu*
- alempi** *alemb|i* (~an, ~ua, ~ii); *alemba|ine* (~zen, ~stu, ~zii)
- alemmuuskompleksi** *huon|o* (~on, ~uo, ~oloi) *ičentun|do* (~non, ~duo, ~doloi); *kompleks|u* (~an, ~ua, ~oi)
- alennus** *alendu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)
- alennus|hinta** *alendushin|du* (~nan, ~dua, ~doi); kauppias myi tavarann alennuksella *kupsu möi tavarann alendushindah*; **~lippu** *alenduslip|pu* (~un, ~puu, ~puloi); **~myynti** (lyh. ale) *alendusmüönd|ü* (~än, ~iä, ~ii)
- alentaa** *alend|ua* (~an, ~au, ~etah); pitää alentaa *hintoja pidäü alendua hindoi*
- alentua** 1. (painua alemmaksi, aleta) *ale|ta* (~nen, ~nou, ~tah); *painu|o* (~n, ~u, ~tah); talon perustus on alentunut *taloin funduamentu on alennuh* 2. (pienentyä, vähentyä) *ale|ta; piene|tä* (~nen,

~nöü, ~täh); voisiko hinta vielä alentua *voisgo hindu vie aleta?* 3. (taipua, nöyrytä) *ale|ta*; häntä alemmaksi en aio alentua *alembakse händü en tahto aleta*

alhaalla alahan

alhainen 1. (matalalla oleva) *madal* (~an, ~ua, ~ii); alhainen (par. alhaalla oleva) kellar *madal podvualu* 2. (niukka, määrältään vähäinen) *hal|bu* (~van, ~bua, ~boi); *alahazel tazol oli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); alhainen hinta *halbu hindu*; alhainen syntyperä *alahazel tazol olii alguperä* 3. (siveellisesti halpa-arvoinen) *halveksittav|u* (~an, ~ua, ~ii); alhaiset himot *halveksittavat himot*; hänpä alhaisen tempun teki *tol'kovai häi pahoi ruadoi*

aliarvioida *arvost|ua* (~an, ~au, ~etah) ei tävvel-leh; hän aliarvioi vastustajansa *häi ei tävvelleh arvostannuh vastustajua*

aliarvostus *ebätävveli|ne* (~zen, ~stü, ~zii) *arvostu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

alibi *alibi* (~n, ~i, ~loi)

alijhankkija *välifirm|u* (~an, ~ua, ~oi); alihankkijayrityksemme ovat tehokkaita *meijän välifirmat ollah tevokkahat*; **~hinta** *alihin|du* (~nan, ~dua, ~doi); *tühjühin|du*; myöä alihintaan *müvvä alihindah*; **~kulku(tunneli)** *alačikävelüho|du* (~vun, ~duu, ~duloi); **~oikeus** *enzimäzen instansien su|udo* (~vvon, ~uduo, ~udoloi); **~paine** *alipaineh* (~en, ~tu, ~ii); *ebätä|üzi* (~vven, ~ütti, ~üzii) *paineh*; renkaissa on alipainetta *rattahis on ebätäüzi paineh*; **~paino** *alipain|o* (~on, ~uo, ~oloi); *alivies|su* (~an, ~sua, ~soi); *alimiärä|ine* (~zen, ~stü, ~zii)/ *ebätä|üzi pain|o/ vies|su*; lapsen alipaino *lapsen alipaino*; **~palkattu** *alipalka|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *vajaipalka|ine*; **~ravitseemus** *pitküaiga|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *vähälli|ne* (~zen, ~stü, ~zii) *süöndümiär|ü* (~än, ~iä, ~ii)

alistaa 1. (saattaa valtaansa) *alist|ua* (~an, ~au, ~etah); alistaa valtaansa *alistua omah valdah* 2. (esittää harkittavaksi) *alist|ua*; *pan|na* (~en, ~ou, ~nah); alistaa asia ratkaistavaksi *panna dielo kačeltavakse*

alistua (antaa periksi, myöntyä) *alistu|o* (~n, ~u, ~tah); *andavu|o* (~n, ~u, ~tah); alistua kohtaloon *andavuo omale ozale*

ali(tse) 1. (adv.) *alači*; kulkea alitse *mennä alači* 2. (postp.) *alači*; laiva kulki sillan alitse *laivu meni sillan alači*

alittaa 1. (mennä alta) *olla alemba*; tunneli alittaa tien *tunneli on alemba tiedü* 2. (olla vähäisempi) *olla pienembi*; työpalkat alittavat toimeentulominimin *ruadopalkat ollah pienembät elosolomimumua*

alituinen *alalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); heittelemät|oi (~tömän, ~tömiä, ~tömii); *loppumat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

alivuokralainen (vuokralaisen vuokralainen) *vuogruajan vuograla|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

alkaa 1. (aloittaa) *all|gua* (~lan, ~gau, ~letah); *ru|veta* (~bien, ~bieu, ~vetah); alkaa alusta *algua allus*; alkaa työnsä *algua ruado*; alkaa lukea *ruveta lugemah*; minua alkoi nukuttaa *minuu rubei nukuttamah* 2. (saada alkunsa) *all|gua*; *ot|tua* (~an, ~tau, ~etah) *algu*; kylän takaa alkaa suo *kiülän tagua algau suo*; Volga alkaa Valdain ylängöltä *Volga ottau allun Valdain ülängöl*

alkaen *algajen*; hänestä alkaen *algajen hänes*; alun alkaen *allus algajen*

alkaja ks. aloittaja

alkajaiset (mon.) *algajaz|et* (~ien, ~ii); lukuvuoden alkajaiset *opastunduvuvven algajazet*

alkaminen *algami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *alland|u* (~an, ~ua, ~oi); *all|gu* (~lun, ~guu, ~guloi)

alkeellinen 1. (kehittymätön) *algukanda|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *primitiivi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); alkeellinen kulttuuri *algukandaine kul'tuuru* 2. (heikko, vähäinen) *vähä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); *elementarno|i* (~in, ~idu, ~loi); alkeelliset tiedot *vähäzet tiijot*

alkeet (mon.) *algeh|et* (~ien, ~ii); *perusteh|et* (~ien, ~ii); sivistyksen alkeet *kehituksen algehet*; fysiikan alkeet *fiziekän perustehet*

alkeis|aste *all|gu* (~lun, ~guu, ~guloi); *alguvaih|e* (~ien, ~ettu, ~ieloi); **~hiukkanen** (fys.) *atoman oza|ine* (~zen, ~stu, ~zii); alkeishiukkasiin kuuluivat protoni, neutroni, elektroni *atoman ozazih kuulutah proton, neitron, elektron*; **~koulu** *alguškol|a* (~an, ~ua, ~ii); **~kurssi** *algukurs|u* (~an, ~ua, ~oi); **~opetus** *alguopastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~sivistys** *algukehitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); **~tiedot** *alguti|ijot* (~edoloin, ~edoloi); **~varaus** (fys.) *elementarnoi (elektro)zar'uađ|u* (~an, ~ua, ~oi)

alkio (ihmisen, eläimen tai kasvin alku) *sigiv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *embrion* (~an, ~ua, ~oi); *idu* (*ivun, iduu, iduloi*)

alkoholi *alkogoli* (~n, ~i, ~loi)

alkoholisti *alkogolist|u* (~an, ~ua, ~oi)

alkoholiton *alkogolit|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

alku *all|gu* (~lun, ~guu, ~guloi); vuoden alku *vuvven algu*; olla jonkin alkuna *olla mintah allunnu*; saada alkunsa *algua*; juontaa alkunsa jostakin *ottua algu mistah*; aluksi *allukse*; alusta alkaen *allus algajen*; kuun alussa *kuun allus*; työ on jo hyvällä alulla *ruado menöü jo täüttü vägie*; panna alkuun *panna alguh*; ensi alkuun *enzimäi*; alkuun *allus*; alusta loppuun *allus loppussah*; hänen puheissaan ei ole totuuden alkuakaan (häivääkään) *hänen paginois ei ole ni toven huavettu* ◇ alku aina hankalaa, lopussa kiitos seisoo *algu ainos vaigei, lopus kiitos seizou*

alku|aine *alguaine* (~en, ~tu, ~ii); **~asukas**

algueläi (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); **~eliö** (biol.) *algueläi*n (~men, ~ndii, ~mii); **~ihminen** *alгуристиканз*|u (~an, ~ua, ~oi); **~innostus** *alguin*|do (~non, ~duo, ~doloi); **~juuri** *algujuur*|i (~en, ~du, ~ii/ ~iloi); **~karsinta** (urh.) *alguvalliču*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kesä** *algukez*|ä (~än, ~iä, ~ii); **~kieli** *algukiel*|i (~en, ~dii, ~ii); **~kirjain** *algukirjai*|n (~men, ~ndu, ~mii); **~koti** *algukodipaik*|ku (~an, ~kua, ~koi); missä on suomalaisten alkukoti? *kus on suomelazien algukodipaikku*? **~lause** *algusan*|at (~oin, ~oi); **~lima** (biol.) *algulim*|a (~an, ~ua, ~oi); *protoplazm*|u (~an, ~ua, ~oi); **~luku** *enzimä*|ine (~zen, ~stii, ~zii) *oz*|a (~an, ~ua, ~ii); tutkimuksen alkuluvut *tutkimuksen enzymäzet ozat*; **~lähde** *alguläht*|e (~ien, ~ettii, ~ielöi); **~muoto** *algumu*|odo (~vvon, ~oduo, ~odoloi); **~oire** *algu-simptom* (~an, ~ua, ~oi); **~osa** *alguoz*|a (~an, ~ua, ~ii); **~ottelu** (urh.) *valličuskil*|bu (~van, ~bua, ~boi); **~pala** (mon.) *alguver*|o (~on, ~uo, ~oloi); kylmät ja lämpimät alkupalat *vilut da läm-mät alguverot*; **~palkka** *algupalk*|u (~an, ~ua, ~oi); **~perä** *algupe*|ä (~än, ~iä, ~ii); **~peräinen** *algupe*|ä|ine (~zen, ~stii, ~zii); alkuperäiset asukkaat *algupe*|äzet eläjät; **~peräiskansa** *algupe*|ä|ine rahva|s (~han, ~stu, ~hii); *aborigen*|at (~oin, ~oi); **~peräiskappale** *algupe*|ä|ine kappaleh (~en, ~tu, ~ii); *originual*|u (~an, ~ua, ~oi); **~peräisteos** *algupe*|ätevo|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *originualutevo*|s; *originual*|u; **~piste** *algučök*|e (~kien, ~ettii, ~kehii); **~puoli** *algupuol*|i (~en, ~du, ~ii); **~sana** 1. (ensimmäiset sanat) *algu-san*|at (~oin, ~oi); laulun alkusanat *pajon algusanat* 2. (johdanto) *algusan*|at 3. (tervehdyspuhe) *tervehčiusan*|at; **~sivistys** *alguopastu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~soitto** (mus.) *algusoit*|to (~on, ~tuo, ~toloi); *uvert'uur*|u (~an, ~ua, ~oi); *prel'uidi*|i (~en, ~edu, ~eloi); **~sysäys** *alguvauhti* (~n, ~i, ~loi); se antoi alkusysäyksen työlleni *se andoi alguvauhtin minun ruavole*; **~taival** *algutaibaleh* (~en, ~tu, ~ii); **~tekijä** (mat.) *algutegi*|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); hajottaa alkutekijöihinsä *levit*|tiä *algutegijöih*

alkuunpanija *alguhpani*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
alku|vaihe *alguvaihe*|e (~ien, ~ettii, ~ielöi);
~viikko *algunedäli* (~n, ~i, ~löi); **~vuosi** *alguvu*|ozi (~vvon, ~ottii, ~ozii)

alla 1. (postpos.) *al*; pöydän *alla stolan al* ♦ *auta* miestä mäessä, *älä* mäen *alla auta* miestä mäis, *älä* mäin *al*; etelän auringon *alla suven päiväzen al* 2. (adv.) *ennettäväh*; juhannuksen *alla ennettäväh Iivananpäiviä*

allas *uinduallik*|ko (~on, ~kuo, ~koloi); *uindubassein*|u (~an, ~ua, ~oi)
allatiivi (kiel.) *allatiiv*|u (~an, ~ua, ~oi); *ulgotulend*|o (~on, ~uo, ~oloi)

alle *alle*; jäädä auton *alle mennä/ puuttuo mašinan alle*

alle|kirjoittaa *allekirjut*|tua (~an, ~tau, ~etah);
~kirjoittaja *allekirjutta*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi);
~kirjoittanut *allekirjutannu*|h (~on, ~ttu, ~zii);
~kirjoitus *allekirjutu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

allekkain *allekkai*; pane luvut *allekkain pane luvut allekkai*

alleviivata 1. (vetää viiva tekstin alle) *alleviiv*|ata (~uan, ~uau, ~atah) 2. (kuv. korostaa, tähdentää) *korost*|ua (~an, ~au, ~etah); haluan alleviivata projektin tärkeyttä *tahton alleviivata projektan merkičüstii*

alli (el. Clangula hyemalis) *alli* (~n, ~i, ~loi)
alligaattori (el. Alligator) *alliguator* (~an, ~ua, ~oi); *krokodiil*|u (~an, ~ua, ~oi)

almanakka *kalenduar*|u (~an, ~ua, ~oi)
aloite *alguhan*|o (~on, ~uo, ~oloi); *kuhkutu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *initsiatiiv*|u (~an, ~ua, ~oi)
aloite|kyky *alguhanokii*|gü (~vün, ~güü, ~güölöi); *kuhkutuskii*|gü; **~kykyinen** *alguhanokii*|gü|ine (~zen, ~stii, ~zii); *kuhkutuskii*|gü|ine; **~kyvytön** *alguhanokii*|vüt|öi (~töman, ~tömiä, ~tömii); *kuhkutuskii*|vüt|öi

aloittaa *al*|gua (~lan, ~gau, ~letah)
aloittaja (alkaja) *alga*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
aloitteentekijä *alguhpani*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
aloittelija (kokematon) *alga*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); hän on vasta aloittelija työssään *häi on vaste vie algai ruavos/ häi vaste vie algau ruadua*

alokas (sot.) *nuor*|i (~en, ~du, ~ii) *saldat*|tu (~an, ~tua, ~toi)

alta *al*; *alpäi*; *ies*; *iespäi*; sieppasi kirjan nenäni *alta koppai kniiigan minun nenän ies*; nousi kuin maan alta *nouzi ku muan alpäi*

altis (vastaanottavainen) *herk*|ü (~än, ~iä, ~ii); altis sairauksille *herkü voimattomuksih*

altistaa *herkend*|iä (~än, ~äü, ~etäh); tupakointi altistaa keuhkosityövälle *kurimine herkendäü kouhkoiruakkua*

altistua *herke*|tä (~nen, ~nöü, ~täh)

alttari *altari* (~n, ~i, ~loi)
alttari|apulainen (kirkoll.) *altariabuniek*|ku (~an, ~kua, ~koi); *ponomari* (~n, ~i, ~loi); **~huone** (kirkoll.) *altarihuonu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

alto *al*|t|u (~an, ~ua, ~oi)

alue 1. (tietty maapinnan osa) *aloveh* (~en, ~tu, ~ii); *livviläisten alue liügiläzien aloveh* 2. (osa-alue, lohko) *lohk*|o (~on, ~uo, ~oloi); yrityksen toiminnan eri alueet (toiminta-alueet) *firman toimindualovehet*

alueellinen *alovehelli*|ne (~zen, ~stu, ~zii)
alue|keskus (alueen palvelukeskus) *alovehkesku*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~valtaus** 1. (alueen valtaaminen) *alovehen valduami*|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ *valduand*|u (~an, ~ua, ~oi)/ *valdavu*|s (~ksen,

~stu, ~ksii) 2. (uusi saavutus tms.) *alovehen valduami|ne/ valduand|u/ valdavus*; tanssi merkitsee hänelle uutta aluevaltausta *tansi merkiččöü hänele uvven alovehen valduamistu*

aluksi *enzimäi; ezmäi; allukse; menemme aluksi syömään menemmö ezmäi süömäh*; kokouksen aluksi laulettiin hymni *kerähmön allukse pajatet-tih gimnu*

alun alkaen *allus*

alus 1. (alusta) *alust|u* (~an, ~ua, ~oi); *alu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); kivijalan alus *kivijallan alustu* 2. (alapuoli) *alus*; pöydän alus *stolan alus*; nenän alus *nenänalus* 3. (meri- tai ilmakulkuneuvo) *laiv|u* (~an, ~ua, ~oi) 4. (kiel., vanh.) *alu|s*; *subjekt|u* (~an, ~ua, ~oi)

alus|asu *alusso|ba* (~van, ~bua, ~bii); **~kasvilli-suus** *aluskazvost|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~lakana** *hursti|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

alustaa 1. (puhe, keskustelu) *alust|ua* (~an, ~au, ~etah); *pohjust|ua* (~an, ~au, ~etah); keskustelun alusti seuran puheenjohtaja *paginan alusti seuran piämies* 2. (valmistaa taikina) *sevoit|tua* (~an, ~tau, ~etah) *taigin/ tahtas* 3. (atk.) *formatiiru|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

alustaja *alusta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *pohjusta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *formatiiru|ičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); keskustelun alustaja *paginan pohjustai*

alustava *alusta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *pohjusta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *formatiiru|ičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); alustava suunnitelma *pohjustai pluanu*

alustus *alustami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *alustand|u* (~an, ~ua, ~oi); *alustu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *pohjustami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *pohjustandu* (~an, ~ua, ~oi); *pohjustu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *formatiiru|iččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *formatiiru|iččend|u* (~an, ~ua, ~oi); *formatiiru|ičus* (~ksen, ~stu, ~ksii)

alv (arvonlisävero) *hinnanlizäver|o* (~on, ~uo, ~oloi)

amaryllis (kasv. Amaryllis) *amarillis|su* (~an, ~sua, ~soi)

amatööri *ei professional|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ei amatilli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

amatööri|näyttelijä *ei professional|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *ei amatilli|ne / artist|u* (~an, ~ua, ~oi); **~orkesteri** *ei professional|ne/ ei amatilli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *orkestr|u* (~an, ~ua, ~oi); **~urheilija** *ei professional|ne/ ei amatilli|ne sportsmen* (~an, ~ua, ~oi)

ambitio *kunnivonhim|o* (~on, ~uo, ~oloi); *ambits|i* (~en, ~edu, ~eloi)

ambivalentti *kahtela|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *kahtenluadu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *ambivalentti tunne kahtelaine tundo*

ambulanssi *skouro|i* (~in, ~idu, ~loi)

ameba (el. Amoebina) *amõub|u* (~an, ~ua, ~oi)

Amerikka *Amerik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

amerikkalainen *amerikkala|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

ammattillinen *ammattilli|ne* (~zen, ~stu, ~zii);

professional|ne (~zen, ~stu, ~zii)

ammatin|harjoittaja *ammattinharjoitta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~valinnanohjaaja**

ammattinvalličusohjuaj|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi);

~valinta *ammattinvalliččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii);

ammattinvalličend|u (~an, ~ua, ~oi); *ammattinvalliču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

ammattija *ammattiazi|i* (~en, ~edu, ~eloi);

ammattidiel|o (~on, ~uo, ~oloi); **~järjestö**

ammattilaito|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *ammatti-*

organizats|i (~en, ~edu, ~eloi); **~kasvatu|s**

ammattikazvatu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kirjalli-**

suus *ammattiliteratuur|u* (~an, ~ua, ~oi);

ammattikirjallizu|s (~on, ~ttu, ~ksii); **~kokemus**

ammattikogemu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~korkea-**

koulu *ammattikorgeiškol|a* (~an, ~ua, ~ii);

~koulu *ammattiškol|a*; **~koulutus** *ammatti-*

opastu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~liitto** *ammattiliit|to*

(~on, ~tuo, ~toloi); **~mies** *ammattimie|s* (~hen,

~stü, ~hii); *ammattiniek|ku* (~an, ~kua, ~koi);

spetsialist|u (~an, ~ua, ~oi); **~oppilaitos**

ammattiopastuslaito|s (~ksen, ~stu, ~ksii);

~pätevyys *ammattipädevü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii);

kvalifikats|i (~en, ~edu, ~eloi); **~rikollisuus**

ammattirikollizu|s (~on, ~ttu, ~ksii); **~salaisuus**

ammattipeitoču|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *ammatti-*

sekriet|tu (~an, ~tua, ~toi); **~sanasto** *ammatti-*

kiel|i (~en, ~dii, ~ii); *ammattisanast|o* (~on, ~uo,

~oloi); **~taidoton** *ammattinerot|oi* (~toman, ~to-

mua, ~tomii); *ammattitaijot|oi* (~toman, ~tomua,

~tomii); **~taito** *ammattiner|o* (~on, ~uo, ~oloi);

ammattitai|do (~jon, ~duo, ~doloi); **~taitoinen**

ammattinerok|as (~kahan, ~astu, ~kahii); *am-*

mattitaijok|as (~kahan, ~astu, ~kahii); *ammatti-*

hpädev|ü (~än, ~iä, ~ii); **~taso** *ammattitaz|o*

(~on, ~uo, ~oloi); **~tauti** *ammattita|udi* (~vvin,

~udii, ~udiloi); *ammattivoimattomu|s* (~on, ~ttu,

~ksii); **~tutkinto** *ammattitutkind|o* (~on, ~uo,

~oloi); **~työ** *ammattiru|do* (~von, ~duo, ~doloi);

ammattitüö (~n, ~dii, ~lõi); **~työntekijä**

ammattiruada|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *ammatti-*

niek|ku (~an, ~kua, ~koi); *spetsialist|u* (~an, ~ua,

~oi); **~ura** *karjier|u* (~an, ~ua, ~oi); **~yhdistys**

ammattiühtistü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

amme *vann|u* (~an, ~ua, ~oi); peseytyä ammeessa *pestäkseh vannas*

ammekylpy *vannukül|bü* (~vün, ~büü, ~bülöi);

hänelle määrättiin ammekylpyä *hänele miärättih*

vannukülviit

ammentaa 1. *ammuld|ua* (~an, ~au, ~etah); *am-*

mentaa vettä kaivosta ammuldua vettü kaivos

2. (kuv. saada) *ammuld|ua*; ammentaa tietoja kirjoista *ammuldua tieduo kirjois*
- ammoiin** *ammui*
- ammoinen** *ammul|ine* (~zen, ~stu, ~zii); ammoisina aikoina *ammui*; ammuzinnu aigoinnu; jo ammoisista ajoista *jo ammussah/ jo ammuzis aijois suate*
- ammolla** *avvoi; kahtalleh*; seisoa suu ammolla *laan seizuo suu avvoi*; ovi on ammolla *on kahtalleh*
- ammolleen** *kahtalleh*; avata ovi ammolleen *avata uksi kahtalleh*
- ammottaa** *olla (olen, on, ollah) avvoi; olla kahtalleh*
- ammottava** *avvona|ine* (~zen, ~stu, ~zii); ammot-tava haava *avvonaine ruanu*
- ammua** *möngü|ö* (~n, ~ü, ~täh); möri|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); lehmä ammuu *lehmü möngüü*; härkä ammuu *häkki mörizöü*
- ammunta** I (ampuminen) *ambumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ammund|u* (~an, ~ua, ~oi)
- ammunta** II (ammuminen) *möngümi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *möngünd|ü* (~än, ~iä, ~öi); möngeh (~en, ~tü, ~ii); kuului lehmien ammunta *kuului lehmien möngündü*
- ammus** *ammul|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)
- ampiainen** (el. Vespidae) *amburja|ine* (~zen, ~stu, ~zii)
- ampua** *am|buo* (~mun, ~buu, ~mutah)
- ampuja** *ambuj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi)
- ampumahiito** (urh.) *biatlon* (~an, ~ua, ~oi)
- ampuminen** ks. ammunta I
- amputaatio** (lääk.) *amputatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi)
- amputoida** (lääk.) *amputiirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)
- analoginen** (samankaltainen, vastaava) *analogi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *samanjüttü|ine* (~zen, ~stü, ~zii); *samankalda|ine* (~zen, ~stu, ~zii); analoginen tapaus *analogine tapahtumu*; analoginen televisio *analogine televiizor*
- analysoida** *analiziirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); erit|ellä (~telen, ~telöü, ~elläh)
- analyysi** *anualiz|u* (~an, ~ua, ~oi); erittelü (~n, ~ü, ~löi)
- analyttikko** *analitiik|ku* (~an, ~kua, ~koi)
- ananas** (kasv. Ananas) *ananas|su* (~an, ~sua, ~soi)
- anarkia** *anarhi|i* (~en, ~edu, ~eloi)
- anastaa** (ottaa luvatta) *kuo|vata* (~buan, ~buau, ~vatah); rüöst|jä (~än, ~äü, ~etäh); anastaa valta käsiinsä *kuovata valdu omih käzih*; anastaa tavaraa kaupasta *rüöstä tavarua kaupas*
- anastaja** *kuobuaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); rüöstäj|ü (~än, ~iä, ~ii/ ~öi)
- anastaminen** *kuobuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kuobuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kuobav|o* (~on, ~uo, ~oloi); rüöstämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); rüöständ|ü (~än, ~iä, ~ii); rüöst|ö (~ön, ~üö, ~ölöi)
- anatomia** *anatoumi|i* (~en, ~edu, ~eloi)
- anatominen** *anatoumielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)
- anemia** (lääk.) *anemi|i* (~en, ~edu, ~eloi)
- aneeminen** (lääk.) *anemielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); vähäveri|ne (~zen, ~stü, ~zii)
- anekdootti** *anekdot|tu* (~an, ~tua, ~toi); *koromi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)
- angervo** (kasv. Filipendula) *angerv|o* (~on, ~uo, ~oloi); *filipendul|a* (~an, ~ua, ~oi)
- angiina** (lääk.) *angiin|u* (~an, ~ua, ~oi)
- anis** (kasv. Anisum) *anist|u* (~an, ~ua, ~oi)
- anjovis** (el. Engraulis encrasicolus) *ančous|su* (~an, ~sua, ~soi)
- ankara** 1. (tuomitseva, säälimätön) *srougo|i* (~in, ~idu, ~loi); ankara opettaja *srougoi opastai*; ankarat säännöt *srougoit siännöt* 2. (ehdoton) *vastustamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); ankara kielto *vastustamatoi kieldo* 3. (kolkko) *kolak|ku* (~an, ~kua, ~koi); ankara ilmasto *kolakko ilmasto* 4. (voimakas, raju) *kov|a* (~an, ~ua, ~ii); *hirv|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *suur|i* (~en, ~du, ~ii); ankara sade kova vihmui; ankara isku *hirvei isku*; ankarat aallot *suuret allot*
- ankea** *jug|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *kang|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); ankeat ajat *jugiet aijat*
- ankerias** (el. Anguilla anguilla) *ängerjäs* (~hän, ~stü, ~hii)
- ankka** (el. Anas) *kodisorz|u* (~an, ~ua, ~ii)
- ankkuri** *ankuri* (~n, ~i, ~loi)
- ankkuroida** *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *ankurih*
- anniskelu** *viinantaričemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *viinantaričend|u* (~an, ~ua, ~oi); *viinantariču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)
- anniskelukiello** *viinantaričuskiel|do* (~lon, ~duo, ~doloi)
- annos** 1. (tietty määrä) *anno|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *portsi|i* (~en, ~edu, ~eloi) 2. (kuv.) *annos*; *pien|i* (~en, ~dü, ~ii) *miär|ü* (~än, ~iä, ~ii); siinä on annos totuuttakin *sit on annos tottugi*
- anoa** 1. (pyytää nöyrästi) *paki|ta* (~čen, ~ččou, ~tah); anoa apua *pakita abuu* 2. (pyytää virallises-ti) *eč|cie* (~in, ~čüü, ~itäh); anoa stipendia *ečcie stipendiedü*
- anonus** *pakiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *zajavleen|i* (~en, ~edu, ~eloi); kirjoittaa anomus *kirjuttua pakičus*
- anoppi** *anop|pi* (~in, ~pii, ~piloi); *muatko|i* (~in, ~idu, ~loi)
- anoreksia** (lääk.) *anoreksi|i* (~en, ~edu, ~eloi)
- anorektikko** (lääk.) *anorektik|ku* (~an, ~kua, ~koi)
- ansa** *ri|da* (~jan, ~dua, ~doi); joutua ansaan *puut-tuo ridah*
- ansaita** 1. (saada työllä) *sua|ja/ sua|ha* (~n, ~u, ~jah/ ~hah); *tien|ata* (~uan, ~uau, ~atah); ansaita

hyvin kalastuksella *sua*ja/ *suaha* hüivin kalastuk-
sel; ansaita tuhansia ruplia *tienata* tuhanzii rublii
2. (saavuttaa teoillaan) *sua*l|ja/ *sua*|ha; ansaita
kunnioitusta *sua*ja/ *suaha* kunnivuo

ansaittu *sua*|du (~vun, ~duu, ~duloi); *tienat*|tu
(~un, ~tuu, ~tuloi)

ansaitsematon *suomat*|oi (~toman, ~tomua, ~to-
mii); *tienuamat*|oi (~toman, ~tomua, ~tomii)

ansio 1. (työansio) *sualo*|i (~in, ~idu, ~loi);
tienav|o (~on, ~uo, ~oloi); hankkia lisäansioita
eččie liziä sualoidu; hänellä on suuret ansiot *hänel*
ollah suuret tienavot 2. (myönteinen ominaisuus)
arv|o (~on, ~uo, ~oloi); *hüiv*|ä (~än, ~iä, ~ii) *puol*|i
(~en, ~du, ~ii); ansion mukaan *arvon mugah*;
kirjan ansioita ei saa unohtaa *kirjan hüivii puolii ei*
sua unohtua 3. (kiitettävä teko) *suavutu*|s (~ksen,
~stu, ~ksii); hakijan ansiot eivät riitä *viranhaussa*
virransuamizeh ei tävvü eččijän suavutuksis

ansioitua *sua*l|ja/ *sua*|ha (~n, ~u, ~jah/ ~hah) *ar*-
vuo; ansioitua työssä *sua*ja/ *suaha* *arvuo ruavol*

ansioitunut *arvostet*|tu (~an, ~tuu, ~tuloi);
arvospiettäv|ü (~än, ~iä, ~ii)

ansioakas (kunnostautunut) ks. *ansioitunut*

ansio|taso *sualoitaz*|o (~on, ~uo, ~oloi);
tienavotaz|o; **~työ** *sualoirua*|do (~von, ~duo, ~do-
loi); *tienavorua*|do

antaa 1. (ojentaa; lahjoittaa) *an*|dua (~nan, ~dau,
~netah); antaa käteen *andua kädeh*; antaa pois
andua iäre; antaa hänelle syötävää *andua hänele*
süvvä; antaa lääkettä *andua rohtuo*; antaa omaksi
andua ijäkse; antaa lahjaksi *andua lahjakse*; antaa
rahaa *andua rahua*; antaa velaksi *andua velgah*;
antaa takaisin rahasta *andua zduačču*; antaa kun-
niamerkki *andua kunnivomerkki*; antaa lapsille
hyvä kasvatus *andua lapsile hüivä kazvatus* 2. (sal-
lia) *an*|dua; antaa puheenvuoro *andua paginvuo*-
ro; tänään äiti antaa lapsen valvoa *pitempään*
tänäpäi muamo andau lapsele olla jallas müöhem-
bäh suate 3. (aiheuttaa) *an*|dua *pričiniä*; saavutus
antoi aiheen juhlimiseen *suavutus andoi pričinän*
pruaznuiččemizeh 4. (antaa tehtäväksi) *an*|dua;
antaa kengät korjattaviksi *andua kengät kohendet*-
tavakse; antaa asia oikeuteen *andua dielo suudoh*;
antaa painoon *andua painoh* 5. (julistaa) *andu*|a;
pan|na (~en, ~ou, ~nah); antaa asetus *andua käs*-
kü; antaa tuomio *panna tuomivo* 6. (kuv. sanonto-
ja) antaa aikaa *andua aigua*; antaa anteeksi *prostie*;
anna minulle anteeksi *prosti minuu*; antaa
arvoa *andua arvuo*; *arvostua*; antaa ilmi
pal|lastua; antaa kättä *andua kättii*; antaa lykkäys-
tä *eistiä*; antaa kuukauden lykkäys *eistiä kuukse*;
antaa myöten *andua perikse*; älä anna myöten,
kävi miten kävi *älä anna perikse, roikkah kui roih*;
antaa periksi *potakoi*ja; sisu ei anna perikse
süväin ei potakoič; antaa potkut *andua potkut*;
antaa kenkää *tüöndiä iäre*; antaa sana *andua sa*-

na; *luvata*; *uskaldua*; antaa selkään *andua selgäh*;
lüvvä; *pergua*; antaa suuta *andua suudu*; *ukata*;
antaa takaisin *andua järilleh*; antaa äänensä jklle
andua oma iäni kenentah puoles; antaa ylen, ok-
sentaa *oksendua*

antaumus (innostus) *andavumu*|s (~ksen, ~stu,
~ksii); *in*|do (~non, ~duo, ~doloi); kirjoittaa an-
taumuksella (par. innostuneesti) *kirjuttua innol*

antautua 1. (alistua) *an*|duakseh (~nammos,
~dah/ ~dahes, ~netahes); *andavu*|o (~n, ~u,
~tah); antautua vangiksi *anduakseh vangikse/*
plenah 2. (omistautua, syventyä) *an*|duakseh;
andavu|o; antautua työlleen *anduakseh ruadoh*

anteeksi *andiekse*; *prosti*; *prostikkua*; antaa anteek-
si *andua andiekse/ prostie*; pyytää anteeksi *pakita*
*andiekse/ pakita prošken*n'ua

antelias *andeli*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi);
rahmanno|i (~in, ~idu, ~loi); hän on antelias su-
kulaisiaan kohtaan *häi on rahmannoi sugulazien*
kohtah

antenni *antenn*|u (~an, ~ua, ~oi)

antibiootti (lääk.) *antibioutiek*|ku (~an, ~kua,
~koi)

antiikki *antiek*|ku (~an, ~kua, ~koi)

antiikkijesine *antiekkuveš*|ši (~in, ~šii, ~šilöi);

~liike *antikvarikaup*|pu (~an, ~pua, ~poi)

antiikkinen 1. *antiekalli*|ne (~zen, ~stu, ~zii)

2. (vanhanaikainen) *antikvarno*|i (~in, ~idu, ~loi)

antilooppi (el. Antilopinae) *antilop*|pu (~an,
~pua, ~poi)

antipatia *antipuati*|i (~en, ~edu, ~eloi)

antoisa 1. (ajatuksia herättävä, virikkeinen)
andoz|u (~an, ~ua, ~ii); *hüövülli*|ne (~zen, ~stü,
~zii); antoisa kokous *andozu kerähmō*; antoisa

keskustelu *hüövülline pagin* 2. (rikas) *rik*|as (~ka-
han, ~astu, ~kahii); *bohat*|tu (~an, ~tua, ~toi);
antoisat kalavedet *rikkahat kalaviet*

antologia *antolougi*|i (~en, ~edu, ~eloi); livvinkie-
lisen kirjallisuuden antologia *livvinkielizen litera*-
*tuur*an *antolougii*

antonyymi (kiel.) *antounim*|u (~an, ~ua, ~oi);
vastomerkkičükselli|ne (~zen, ~stü, ~zii) *sana*

antropologi *antropoloug*|u (~an, ~ua, ~oi)

antropologia *antropolougi*|i (~en, ~edu, ~eloi)

antropologinen *antropolougi*|ne (~zen, ~stu, ~zii)

A-oikeudet (anniskeluoikeudet) *A-oigevuks*|et
(~ien, ~ii); *alkogolinmüöndüoigevu*|s (~ksen, ~stu,
~ksii); *viinanmüöndüoigevu*|s

A-olut (alkossa myytävä vahva olut) *A-piiv*|o (~on,
~uo, ~oloi); vägevi|ü (~än, ~iä, ~ii) *piiv*|o

aortta (anat.) *valdim*|o (~on, ~uo, ~oloi); *aort*|u
(~an, ~ua, ~oi)

apaattinen *apuatilli*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *innot*|oi
(~toman, ~tomua, ~tomii); *tahtot*|oi (~toman,
~tomua, ~tomii)

apaja 1. (nuotanvetopaikka) *aba*|i (~jan, ~jua,

~jii/ ~joi) 2. (kuv. saalispaikka) *aba|*; älä tule minun apajilleni *älä tule minun abajile* 3. (hyöty, voitto) *aba|*; siitä saatiin hyvä apaja *sit saimmo hüvän abajan*
apatia *apuati|* (~en, ~edu, ~eloi)
apea *ab|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi)
apila (kasv. Trifolium) *imič|čü* (~ün, ~čüü, ~čülöi)
apina (el. Primates) *oblezjan* (~an, ~ua, ~oi)
aplodit (mon.) *aplodisment|at* (~oin, ~oi)
apostoli *apostol* (~an, ~ua, ~ii)
appellatiivi (kiel. yleisnimi) *appellatiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); *ühteisnim|* (~en, ~ie, ~ilöi)
appelsiini *apel'siin|u* (~an, ~ua, ~oi)
appelsiinipuu (kasv. Citrus sinensis) *apel'siinupuu* (~n, ~du, ~loi)
appi *ap|pi* (~in, ~pii, ~pilo); *buat'ko|* (~in, ~idu, ~loi)
appivanhemmat *appivahnemb|at* (~ien, ~ii); *muatko|* (~in, ~idu, ~loi) *da buat'ko|* (~in, ~idu, ~loi)
aprikoida (järkeillä, pohtia) *abrikoil|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); tein sen aprikoimatta *luajiin sen abrikoiččemattah*
aprikoosi (kasv. Armeniaca) *abrikos|su* (~an, ~sua, ~soi)
aprilli(päivä) (1.4.) *kielastandupäiv|ü* (~än, ~iä, ~ii)
apteekkari *aptiekkari* (~n, ~i, ~loi)
apteekki *aptiek|ku* (~an, ~kua, ~koi)
apu *abu* (avun, abuu, abuloi); olla emännän apuna *olla emändäl avus*
apu|hoitaja (par. perus- tai lähihoitaja) *abuhoida|* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~joukko** *abujouk|ko* (~on, ~kuo, ~kolo); **~keino** *abukein|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~koulu** *abuškola* (~an, ~ua, ~ii)
apulainen *abula|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *abuniek|ku* (~an, ~kua, ~koi)
apulais|johtaja *abujohta|* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~lääkäri** *abuliägäri* (~n, ~i, ~löi); *abudouhturi* (~n, ~i, ~loi); *abuvrač|ču* (~an, ~čua, ~čoi); **~professori** *abuprofessor|u* (~an, ~ua, ~oi); *adjunkt|u* (~an, ~ua, ~oi); **~rehtori** *aburehtor|u* (~an, ~ua, ~oi)
apu|lähde *abuläht|e* (~ien, ~ettii, ~ielöi); *abutevo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~neuvo** *abunenv|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~raha** *aburah|a* (~an, ~ua, ~oi); *abudeng|u* (~an, ~ua, ~oi); **~verbi** (kiel.) *abuverbi* (~n, ~i, ~löi)
arabi *arabi* (~n, ~i, ~loi); *arabila|ine* (~zen, ~stu, ~zii)
arabialainen *arabila|ine* (~zen, ~stu, ~zii)
arastaa ks. *aristaa*
arbuusi (kasv. Citrullus; vesimeloni) *arbuuz|u* (~an, ~ua, ~oi)
areena *arien|u* (~an, ~ua, ~oi)

aresti (jälki-istunto) *arest|u* (~an, ~ua, ~oi); istua arestissa *olla arestuittu*; päästää arestista *piästää arestas*
Argentiina *Argentiin|u* (~an, ~ua, ~oi)
argentiinalainen *argentiinala|ine* (~zen, ~stu, ~zii)
argumentoida (perustella) *argumentiirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)
argumentti (peruste, syy, todiste) *argument|u* (~an, ~ua, ~oi)
aristaa 1. (3. pers., tuntua aralta, sattua) *olla (on, ollah) hellü*; *kosk|ie* (~ou, ~ietah); haava aristaa *ruanu on hellü*; polvea aristaa *polvie koskou* 2. (tuntea arkuutta) *vierast|ua* (~an, ~au, ~etah); lapsi aristaa vieraita *lapsi vierastau gostii*
aristella *vierastell|la* (~en, ~ou, ~lah)
aristokraatti *aristokruat|tu* (~an, ~tua, ~toi)
aristokraattinen *aristokruatalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)
aristus *ki|bu* (~vun, ~buu, ~buloi)
arka 1. (ujo, säikky) *ar|gu* (~ran, ~gua, ~goi); *varač|ču* (~un, ~čuu, ~čuloi); lammason hyvin arka *lammas on ülen argu*; arka tyttö *varačču tüt-tö* 2. (hellä, aristava) *hell|ü* (~än, ~iä, ~ii); *kib|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); haava on arka *ruanu on hellü*; kyynärpää on arka *künäbrüs on kibe* 3. (luotamuksellinen, arkaluontoinen) *ar|gu*; *arguluondehelli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); arka asia *argu dielo* 4. (kuv.) *ar|gu*; taisi osua arkaan paikkaan *on-nuako argah kohtah meni*
arkaismi (kiel.) *arhajizm|u* (~an, ~ua, ~oi)
arkaluonteinen, arkaluontoinen 1. (ihmisestä: ujo, arka, säikky) *ar|gu* (~ran, ~gua, ~goi); *varač|ču* (~un, ~čuu, ~čuloi) 2. (asiasta: tahdikuutta vaativa) *argutundo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); haastattelijan kysymykset olivat osin arkaluonteisia *küzelijän küzümükset oldih ozittain argutundozet*
arkeologi *arheoloug|u* (~an, ~ua, ~oi)
arkeologia *arheolougi|* (~en, ~edu, ~eloi)
arkeologinen *arheolougi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *arheolougielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)
arki *ar|gi* (~ren, ~gie, ~giloi); *argipäiv|ü* (~än, ~iä, ~ii)
arkilaskare *argipäivühomm|u* (~an, ~ua, ~ii); **~ateria** *argipäivüsümi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); **~elämä** *argipäivälli|ne* (~zen, ~stü, ~zii) *elo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~esine** *argipäivüveš|ši* (~in, ~šii, ~šilöi); **~harmaus** *argipäivüharmavu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~huolet** *argipäivühuo|et* (~iloin, ~iloi); **~ihminen** *prouzalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii) *ristikanz|u* (~an, ~ua, ~oi)
arkinen *argipäivälli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); teen vain arkisia askareitani *minä ruan vaiku omii argipäivällizii ruadoloi*; arkinen totuus *tiettävü tozi*
arkisto *arhiiv|u* (~an, ~ua, ~oi)

arkisto|aineisto *arhiivumaterjual*|u (~an, ~ua, ~oi);
~asiakirja *arhiivudokument*|u (~an, ~ua, ~oi)

arkistoida (panna arkistoon) *pan*|na (~en, ~ou, ~nah) *arhiivah*

arkki *list*|u (~an, ~ua, ~oi)

arkki|mandriitta (kirkoll. pappismunkille myönnettävä arvo) *arhimandriit*|tu (~an, ~tua, ~toi);

~**piispa** (kirkoll.) *arhijepiskop*|pu (~an, ~pua, ~poi) Karjalan ja koko Suomen arkkipiispa *Karjalan da kogo Suomen arhijepiskoppu*

arkkitehti *arhitektor*|u (~an, ~ua, ~oi);

arkkitehtuuri *arhitektuur*|u (~an, ~ua, ~oi)

arkku 1. *kirstu* (~n, ~u, ~loi); *sundug*|u (~an, ~ua, ~oi) 2. (ruumisarkku) *ruuh*|i (~en, ~tu, ~ii/ ~loi); *gro*|bu (~vun, ~buu, ~buloi)

arktinen *arktill*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *arktinen tutkimusretki* *arktilline ekspeditsii*

arkuus 1. *argav*|o (~on, ~uo, ~oloi); *varav*|o (~on, ~uo, ~oloi); *voittaa arkuus voittua varavo*

2. *hellü*|s (~ön, ~ttö, ~ksii); *herkü*|s (~ön, ~ttö, ~ksii); *kylmänarkuus vilunherkü*

armahdus *armahtu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *anoa armahdusta pakita armahtustu*; yleinen *armahdus amnisti*|i (~en, ~edu, ~eloi)

armahtaa 1. (antaa armo) *armaht*|ua (~an, ~au, ~etah); (yleisen armahduksen nojalla) *amnistiiru*|ja (~čen, ~ččou, ~jah) 2. (säälää, auttaa) *armaht*|ua; *suvai*|ja (~čen, ~ččou, ~jah); *žiälöi*|jä (~čen, ~ččöü, ~jah); *žiälei*|jä (~čen, ~ččöü, ~jah); hän ei armahda edes itseään *häi ei žiälöiče ni iččiedäh*

armas 1. (adj.) *arma*|s (~han, ~stu, ~hii); *rak*|as (~kahan, ~astu, ~kahii); *armas synnyinmaa armas roindumua*; *armas vaimo rakas mučoi* 2. (subst.) *kulđ*|oi (~oin, ~oidu, ~ii); *kul*|du (~lan, ~dua, ~dii); *kulda*|ine (~zen, ~stu, ~zii); *minun oma armaani minun oma kuldaine*

armeija (sot.) *armi*|i (~en, ~edu, ~eloi); *poika meni armeijaan poigu meni armieh*

armelias *hiiväsüdämelli*|ne (~zen, ~stü, ~zii); *pehmeisüdämelli*|ne

armo 1. *arm*|o (~on, ~uo, ~oloi); *runoilija Jumalan armosta runoilii Jumalan armos* 2. (armahdus) *arm*|o; *anoa armoa pakita armuo*; *Teidän armonne! Teijän armo!*

armoton 1. (säälimätön) *julm*|u (~an, ~ua, ~ii); *žiäleimät*|öi (~tömän, ~tömiä, ~tömii) 2. (sl. raju) *tozihiiv*|ä (~än, ~iä, ~ii); *ülen* =; juhliissa oli *armottoman rautainen fiilis pruazniekku andoi tozihiivän mielen*; *armottoman siisti ülen puhtas*

aro *ar*|o (~on, ~uo, ~oloi); *heinikkötazang*|o (~on, ~uo, ~oloi)

aromi *hiiv*|ä (~än, ~iä, ~ii) *duuhu* (~n, ~u, ~loi); *aromuat*|tu (~an, ~tua, ~toi)

arominen *hiiväletuli*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *aromuatno*|i (~in, ~idu, ~loi)

arpa *ar*|bu (~van, ~bua, ~boi)

arpajaiset (mon.) *arbajaz*|et (~ien, ~ii); *loterei* (~n, ~du, ~loi)

arpi *ar*|bi (~vin, ~bii, ~biloi); *ruananjäl*|gi (~len, ~gie, ~gii/ ~gilöi)

arpoa (ratkaista arvalla tai sattumanvaraisesti) *ar*|buo (~von, ~bou, ~votah); *ensimmäiseksi on arvottava tietokone enzimäzekse pidäü arbuo tiedokoneh*; *arvoimme kilpailun osanottajat arvoimo kilvan ozanottajat*

arpoja *arbo*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

arpominen *arbomi*|ne (~zen, ~stu, ~zii)

artikkeli 1. (kirjoitelma) *kirjutul*|s (~ksen, ~stu, ~ksii) 2. (kauppatavaralaji) *miündütavar* (~an, ~ua, ~oi); *paperi on tärkein vientiartikkelimme bumuagu on mejän tärkein miündütavar*

artikulaatio (fon.) *iändämü*|s (~ksen, ~stü, ~ksii); *artikulatsi*|i (~en, ~edu, ~eloi)

artisti *artist*|u (~an, ~ua, ~oi)

arvaamaton 1. (odottamaton, yllättävä) *arbuamat*|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); *vuottamat*|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); *hän on niin arvaamaton häi on moine arbuamatoi*; *arvaamaton tapahtuma vuottamatoi tapahtumu* 2. (valtava) *ülen suur*|i (~en, ~du, ~ii); *arvaamaton merkitys ülen suuri merkičü*

arvata 1. (sattumalla) *ar*|vata (~buan, ~buau, ~vatah); *arvasin väärin arbain pahoi* 2. (aavistaa, hoksata) *ar*|vata; *tost*|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); *emme saattaneet arvatakaan asiaa emmo voinnuh ni arvata dieluo*

arvasu *arvavu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *arvauksesi ei osunut oikeaan sinun arvavus ei puuttunuh oigieh*

arvella 1. (luulla) *duumai*|ja (~čen, ~ččou, ~jah); *hän arveli kaikkien jo nukkuvan häi duumaičči kaikin jo muatah*; *en ehtinyt takaisin niin pian kuin arvelin en ehtinüh järilleh muga terväh kui duumaičin* 2. (empiä) *ebäröi*|jä (~čen, ~ččöü, ~jah); *teen sen arvelematta (empimättä) luajin sen ebäröiččemättäh*

arveluttaa *ebäilüt*|tiä (~än, ~täü, ~etäh); *huolestut*|tua (~an, ~tau, ~etah); *minua arveluttaa sellainen asia minuu ebäilüttäü moine dielo*; *yrittäksesi arveluttavat kaikkia sinun hommat huolestutetah kaikkii*

arveluttava 1. (epäilyttävä) *ebäilätv*|ü (~än, ~iä, ~ii); *arveluttava laatu ebäilätvü luadu* 2. (vaarallinen) *pah*|a (~an, ~ua, ~oi); *opuasno*|i (~in, ~idu, ~loi)

arvio 1. (likimääräinen laskelma, ennuste) *hinnoitu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *lasku* (~n, ~u, ~loi); *asiantuntijan arvion mukaan spetsialistan hinnoituksen mugah*; *minun arvioni mukaan matkaa on vielä kymmenen kilometriä minun laskun mugah matkua on vie kümme kilometrii* 2. (kritiikki, palaute) *kriitiek*|ku (~an, ~kua,

~koi); kirjailija odotti lukijoiden arviota kirjuttai vuotti lugijoin kriitiekkuu

arvioda 1. (suorittaa arvio) hinnoit|tua (~an, ~tau, ~etah); lask|ie (~en, ~ou, ~ietah); arvioda kaikki kulut hinnoittua kai menot; arvioda vahinko laskie vahingon hindu 2. (arvostella) kritikui|ja (~čen, ~ččou, ~jah)

arviointi 1. hinnoittami|ne (~zen, ~stu, ~zii); hinnoitand|u (~an, ~ua, ~oi); hinnoitu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); laskemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); laskend|u (~an, ~ua, ~oi); lasku (~n, ~u, ~loi) 2. kriitiek|ku (~an, ~kua, ~koi); kritikuiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); kritikuičend|u (~an, ~ua, ~oi); arviointimenetelmiä on kehitettävä kriitiekku-taboi pidäü kehittä

arvo arv|o (~on, ~uo, ~oloi)

arvo|asteikko arvoasteik|ko (~on, ~kuo, ~koloi); gradatsi|i (~en, ~edu, ~eloi); ~esine arvoes|ši (~in, ~šii, ~zilöi)

arvoinen arvo|ine (~zen, ~stu, ~zii); sadan euron arvoinen obligatio suan jeuron arvoine obligatsii; filmi oli näkemisen arvoinen filmu on kaččomi-zen/ nägemizen arvoine

arvoisa arvoz|u (~an, ~ua, ~ii); kunnivoitettav|u (~an, ~ua, ~ii); arvoisat naiset ja herrat arvozat/ kunnivoitettavat naizet da herrat

arvoitus arbitu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); ratkaista arvoitus arvata arbitus

arvojärjestys arvojället|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

arvokas 1. (paljon maksava) arvok|as (~kahan, ~astu, ~kahii); kal|lis (~lehen, ~listu, ~lehii); hinnak|as (~kahan, ~astu, ~kahii); arvokas huonekalusto kallis garnituuru 2. (tärkeä) arvok|as; arvokas neuvo arvokas neuvo 3. (arvostettu) arvok|as; arvospiettäv|ü (~än, ~iä, ~ii); joukossa oli arvokas kutsuvieras joukos oli arvospiettävü gost'u

arvo|kisa arvokil|bu (~van, ~bua, ~boi); ~nimi arvonim|i (~en, ~ie, ~ilöi); ~paperi arvobu-muag|u (~an, ~ua, ~oi); aktsi|i (~en, ~edu, ~eloi); ~paperit fond|at (~ien, ~ii); arvopaperien arvonn lasku pörssissä fondien langenemine biržal; ~paperipörssi fondubirž|u (~an, ~ua, ~oi);

~posti arvopošt|u (~an, ~ua, ~ii); ~sana (arvos-teluasteikon yksikkö) arvosan|a (~an, ~ua, ~oi); päästä koulusta erinomaisin arvosanoin loppie škola parahimin arvosanoin 2. (yliopistollinen) arvosan|a; hän on suorittanut alimman arvosanan (approbaturin) ruotsissa häi on zdainnuh ruočin kielen alimazeh (approbatur) arvosanah

arvostaa arvost|ua (~an, ~au, ~etah); kunnivoil|ja (~čen, ~ččou, ~jah); počitoil|ja (~čen, ~ččou, ~jah)

arvostelija arvosteli|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); kritikuičči|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

arvostella 1. (arvioida) arvostell|a (~en, ~ou, ~lah); an|dua (~nan, ~dau, ~netah) arvuo; arvos-

tella ansioiden mukaan arvostella arvotegoloin mugah; arvostella liian suureksi andua liigua arvuo 2. (kritisoida) kritikui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); arvostella ankarasti kritikuija kovah

arvostelu 1. ks. arviointi 2. (kritiikki) kriitiek|ku (~an, ~kua, ~koi); kirjallisuuden arvostelu litera-tuuran kriitiekku; olla arka arvostelulle varata kriitiekkuu; hän ei kestä arvostelua häi ei kestä kriitiekkuu; olla kaiken arvostelun alapuolella olla alemba kaikkie kriitiekkuu

arvostelu|asteikko arvosteluasteik|ko (~on, ~kuo, ~koloi); arvosteluškal|a (~an, ~ua, ~oi); ~kyky arvostelukü|gü (~vün, ~güü, ~gülöi); arvostelu-malt|o (~on, ~uo, ~oloi); ~kykyinen arvostelukü-gü|ine (~zen, ~stü, ~zii); arvostelumalt|ine (~zen, ~stu, ~zii); ~kyvytön arvosteluküvüt|öi (~tömän, ~tömiä, ~tömiä); arvostelumaltot|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); ~lautakunta arvostelukun|du (~nan, ~dua, ~dii); arvostelukomissi|i (~en, ~edu, ~eloi); ~peruste arvosteluperusteh (~en, ~tu, ~ii); ~tuomari välisud|u (~an, ~ua, ~ii); arbitru (~an, ~ua, ~oi)

arvostettu arvostet|tu (~un, ~tuu, ~tuloi); arvospiet|tü (~ün, ~tüü, ~tülöi); kunnivoitet|tu (~un, ~tuu, ~tuloi); počitoit|tu (~un, ~tuu, ~tuloi)

arvostus arvostu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); kunniv|o (~on, ~uo, ~oloi); počot|tu (~an, ~tua, ~toi)

arvovalta arvoval|du (~lan, ~dua, ~doi); avtoritiet|tu (~an, ~tua, ~toi)

arvovaltainen arvovalda|ine (~zen, ~stu, ~zii); avtoritetno|i (~in, ~idu, ~loi)

ase 1. ambumisvehkeh (~en, ~tü, ~ii); toravehkeh; sodavehkeh; voinuvehkeh; käyttää asetta käättiä ambumisvehkehti; olla aseissa olla sodavehkehis; ladata ase täüttiä sodavehkeh; riisua aseista heittiä iäre sodavehkehet; laskea aseet heittiä sodavehkehet; kutsua aseisiin kuččuo sodavehkehih; tarttua aseisiin ottuakseh voinuvehkehih 2. (kuv. keino) hengentoravehkeh; taistella hengen aseilla borčuija hengentoravehkehih 3. (työkalu) vehkeh (~en, ~tü, ~ii); instrument|u (~an, ~ua, ~oi); puusepän aseet puusepän vehkehet

aseellinen ambumisvehkehelli|ne (~zen, ~stü, ~zii); toravehkehelli|ne; sodavehkehelli|ne; voinuvehkehelli|ne; aseellinen palvelus vojennoi sluužbu

aseenkantolupa ambumisvehkehenpidämislu|ba (~van, ~bua, ~bii)

aseeton ambumisvehkehet|öi (~tömän, ~tömiä, ~tömiä); toravehkehet|öi; sodavehkehet|öi; voinuvehkehet|öi; aseeton palvelus sodavehkehetöi palvelus

aseistaa pan|na (~en, ~ou, ~nah) ambumisvehkehih/ toravehkehih/ sodavehkehih/ voinuvehkehih **aseistakieltäytyjä** armieskielädvü|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

aseistariisunta *ambumisvehkehen/ toravehkehen/ sodavehkehen/ voinuvehkehen heittämi|ne* (~zen, ~sti, ~zii) *iäres*

aselaji *sodajoukkoro|du* (~vun, ~duu, ~duloi); *sodajoukkolaji* (~n, ~i, ~loi); *voiskuro|du*; *voiskulaji*

aselepo *välirauh|u* (~an, ~ua, ~oi); *vojenno|i* (~in, ~idu, ~loi) *pauz|u* (~an, ~ua, ~oi)

asema 1. (pysähdyspaikka) *azem|u* (~an, ~ua, ~ii); *vogzual|u* (~an, ~ua, ~oi); juna seisoo asemalla viisi minuuttia *juna seizou azemal viizi minuuttua* 2. (virantoimituspaikka) *azem|u*; ilmatieteellinen asema *ilmutiedoazemu* 3. (sot.) *pozitsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); vihollisen asemat *vi-haniekan pozitsiet* 4. (arvoasema, virka-asema) *til|a* (~an, ~ua, ~oi); *stuatus|su* (~an, ~sua, ~soi); olla avainasemassa *olla piätilas*; äidinkielen asema koulussa *muamankielen stuatussu školas*

asemesta *sijas*; menen sinne hänen asemestaan *menen sinne hänen sijas*

asenne *nägökan|du* (~nan, ~dua, ~doi); hänellä on jyrkät ennakoasenteet *hänel ollah jürkät nägökannat edukädeh*

asennoitua *omaksu|o* (~n, ~u, ~tah) *nägökan|du* (~nan, ~dua, ~doi)

asentaa *azet|tua* (~an, ~tau, ~etah); *lait|tua* (~an, ~tau, ~etah); asentaa taloon vesijohdot *laittua taloih vezijohtot/ vezibutket*

asentaja *azetta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *laitta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

asenteellinen *ennakkoluulo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *arbaili|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)/ *duumaičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)/ *kuvitteli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) *ennakkoh*

asento *azend|o* (~on, ~uo, ~oloi); pään asento *piän azendo*; ottaa mukava asento ja rentoutua *löüdiä mugazu azendo da huogavuo*

asepalvelu *sluužb|u* (~an, ~ua, ~ii) *armies*; *vojenno|i* (~in, ~idu, ~loi) *sluužb|u*

asetella *azet|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); *sijoi|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); *sovit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); asetella ketunrautoja *azetella reboinrau-doi*; asetella kirjoja kaappiin *sijoitella kniigoi škuappah*; asetella yhteen sovitella *ühteh*

asetelma *azetelm|u* (~an, ~ua, ~oi); kaunis kukka-asetelma *čoma kukkuazetelmu*

aseteollisuus *vojenno|i* (~in, ~idu, ~loi) *industri|i* (~en, ~edu, ~eloi)

asettaa 1. *pan|na* (~en, ~ou, ~nah); *lait|tua* (~an, ~tau, ~etah); asettaa paikoilleen *panna paikoilleh*; asettaa seinän viereen *laittua seinän viereh*; asettaa käytettäväksi *panna pidoh*; asettaa taulunsa näytteille *panna kuvat ozuteltavakse* 2. (esittää, nimetä) *pan|na*; *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah); asettaa kysymys *panna küüzümüš*; asettaa rajoja *panna rajoi*; asettaa toimikunta *luadie komissii* 3. (järjestää) *pan|na*; hän järjesti asiat niin, että kaikki

rupesivat häntä tottelemaan *häi pani dielot muga, ga kaikin ruvettih händü kuundelemah* 4. (tyynnyttää, rauhoittaa) *azet|tua* (~an, ~tau, ~etah); *rauhoit|tua* (~an, ~tau, ~etah) 5. (kuv.) asettaa joku korkealle tasolle *panna kentah korgiele tazole*; asettaa esikuvaksi *panna ezimerkikse*; asettaa kovalle koetukselle *panna kovah koitteluh*; asettaa virkaan *panna virgah*; osata asettaa sanansa *mal-tua panna sana*; asettaa kyseenalaiseksi *luadie ebävarmakse*; asettaa konkurssiin *luadie bankrotakse*

asettua 1. (sijoittua johonkin paikkaan, asentoon) *azet|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); *seizat|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); asettua asumaan kaupunkiin *azet-tuo elämäh linnah*; asettua jonoon *seizattuo oučeredih* 2. (ruveta tekemään jotakin) *azet|tuo*; *ru|veta* (~bien, ~bieu, ~vetah); asettua hänen puolelleen *azettuo hänen puoleh*; asettua ehdokkaaksi *ruveta kandiduatakse*; asettua kannattamaan *ruveta kannattamah* 3. (tyytyä) *alevu|o* (~n, ~u, ~tah); kipu alkaa asettua *kibu algau ale-vuo*; meren pitäisi jo asettua *merel pidäs jo alevuo* 4. (kuv. mennä naimisiin) (naisesta) *men|nä* (~en, ~öü, ~nä) *miehele*; (miehestä) *nai|ja* (~n, ~t, ~jah); asettua aloilleen *azettuo aloilleh*; asettua taloksi *jiäjä/ jiahä hätkekse taloih gostimah*; asettua vastarintaa *nosta vastah*

asevelvollinen *armiivellalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *saldat|tu* (~an, ~tua, ~toi)

asevelvollisuus *armiivellallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

asfaltoida *asfal'tiiruil|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

asfaltointi *asfal'tiiruicčemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *asfal'tiiruicend|u* (~an, ~ua, ~oi); *asfal'tiiruicü|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

asfaltti *asfal't|u* (~an, ~ua, ~oi)

asia *azi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *diel|o* (~on, ~uo, ~oloi); selvä asia *selvü azii*; oikeuden päätös *asias-ta suvvon piätös azies*; pysyä asiassa *pidiäkseh azies*; se on eri asia *se on toine dielo*; omantunnon asia *souvestin dielo*; hänen asiansa ovat huonosti *hänel ollah huonot dielot*; käydä suoraan asiaan *ottuakseh kohti dieloh*; minulla on teille asiaa *mi-nul on teile dieluo*; sinulla ei ole täällä mitään asiaa *sinul tiä ei ole nimidä dieluo*; asiaan kuuluva *vältämätöi*; itse asiassa *toven tovelleh*; asiaan kuuluvasti *kui pidäü*; asiaan kuulumattomilta pääsy kielletty *vierahile piäzü kiellettü*

asiakas *aziiniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); *kljent|u* (~an, ~ua, ~oi) ◇ asiakas on aina oikeassa *kljentu ainos on oigies/ maksai piättäü, ei müöji*

asiakas|palaute *kljentansan|a* (~an, ~ua, ~oi); liike on saanut hyvää asiakaspalautetta *kauppah on tulluh hüviä kljentansanua*; **~palvelu** *kljen-tan palvelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *palvelend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *palvelu* (~n, ~u, ~loi)

asiakirja *dokument|u* (~an, ~ua, ~oi); valtiolliset

asiakirjat *valdivollizet dokumentat*; historialliset asiakirjat *histouriellizet dokumentat*

asiallinen 1. (tasapuolinen) *azielli*|ne (~zen, ~stu, ~zii); asiallinen arvostelu *azielline kriitiekku*; asiallinen suunnitelma *azielli*|ne *projektu* 2. (pelkään järkeen perustuva) *azielli*|ne; *vagav*|u (~an, ~ua, ~ii); *dielovo*|i (~in, ~idu, ~loi); asiallinen ote elämään *vagavu kohtavundu elokseh* 3. (asianmukainen) *kunnolli*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *sobiv*|u (~an, ~ua, ~ii); *pättäv*|ü (~än, ~iä, ~ii); asiallinen hoito *kunnolline hoido* 4. (asiaa koskeva) *faktalli*|ne (~zen, ~stu, ~zii)

asiamies *aziimie*|s (~hen, ~stü, ~hii); *agent*|u (~an, ~ua, ~oi); valtuuttaa *asiamies neuvottelemaan sopimuksesta käskie aziimies pidämäh paginua sobimukseh näh*; liikkeen *asiamies firman agentu*

asianajaja *advokat*|tu (~an, ~tua, ~toi)

asianajo *azienajami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *azienajand*|u (~an, ~ua, ~oi); *azienaj*|o (~on, ~uo, ~oloi); *advokatuur*|u (~an, ~ua, ~ii)

asianajo|**palkkio** *azienajamis-/azienajandu-/azienajopalkiv*|o (~on, ~uo, ~oloi); **~toimisto** *azienajamis-/azienajandu-/azienajotoimist*|o (~on, ~uo, ~oloi); **~valtakirja** *azienajamis-/azienajandu-/azienajomanduat*|tu (~an, ~tua, ~toi)

asian|**mukainen** *tarvittav*|u (~an, ~ua, ~ii); *oiglei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); ryhtyä asianmukaisiin toimenpiteisiin *ottuakseh tarvittaviih hommi*; taudin asianmukainen hoito *tavvin oigei hoido*; **~tuntemus** *azien-/dielontundemi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *azien-/dielontunnend*|u (~an, ~ua, ~oi); *azien-/dielontundemu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii) onko hänellä riittävästi asiantuntemusta? *ongo hänel tävvellel azientundemustu?/täüdüügo hänel azientundemustu?* **~tuntija** *azientundi*|i (~jan, ~jua, ~jii/~joi); *dielontiedä*|i (~jän, ~jiä, ~jii/~jöi); *spetsialist*|u (~an, ~ua, ~oi); *ekspert*|u (~an, ~ua, ~oi)

asia|**paperi** *dokument*|u (~an, ~ua, ~oi); **~tieto** *aziiti*|edo (~ijon, ~eduo, ~edoloi); *fakt*|u (~an, ~ua, ~oi); **~virhe** *aziihairovu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *aziiviärü*|s (~ön, ~ttü, ~zii); *aziiošipk*|u (~an, ~ua, ~oi)

asioida *käv*|vä (~ün, ~üü, ~väh) *azieloi*/ *dieloloi spruavimah*; asioida jonkun puolesta *kävvä kementah azieloi spruavimah*

askar(e) *homm*|u (~an, ~ua, ~ii); *rua*|do (~von, ~duo, ~doloi); arkiset askareet *argipäiväzet hommat*; kotoiset askareet *kodiruavot*

askaroida ks. *askarrella*

askarrella 1. (puuhailla) *hommail*|la (~en, ~ou, ~lah); *rua*|dua (~n, ~dau, ~tah); *tölm*|iä (~än, ~äü, ~etäh); *čohk*|ua (~an, ~au, ~etah); *askarrella* yhtä ja toista aikansa ratoksi *hommailla ühtii da tostu aijan kulukse*; isäntä askarteleo verkkojensa ääressä *izändü čohkau verkoloinke* 2. (henkisestä

toiminnasta) *hommail*|lakseh (~emmos, ~eh/~ehes, ~lahes); kirjailija askarteleo kirjansa parissa *kirjuttai hommailehes oman kirjanke*

askarruttaa *pi*|diä (~en, ~däü, ~etäh) *huoles*; tämä ajatus askarruttaa häntä *tämä ajatus pidäü händü huoles*

askartelu *käzirua*|do (~von, ~duo, ~doloi); *käzihomm*|u (~an, ~ua, ~ii); lapsille ja vanhuksille järjestetään ohjattua askartelua *lapsile da vanhoile järjestetäh ohjattuu käziruaduo*

askeetti *askiet*|tu (~an, ~tua, ~toi)

askeettinen (karu) *asketično*|i (~in, ~idu, ~loi); *askiettu*=; viettää askeettista elämää *eliä askiettu-elostu*

askel 1. *askel* (~en, ~du, ~ii); kävellä kevein askelin *kävellä kebein askelin* 2. (kuv. kehitysvaihe, teko) *askel*; projektimme etenee askel askeelta *meijän projektu eistüü pienin askelin*

aski (ark. pakkaus) *vakka*|ine (~zen, ~stu, ~zii); *koropk*|u (~an, ~ua, ~oi); kokonainen aski tulitikkuja *täüzi vakkaie spičkua*; aski savukkeita *koropku papiroskua*

aspekti 1. (näkökohta, kanta) *nägökan*|du (~nan, ~dua, ~doi); *nägemü*|s (~ksen, ~stü, ~ksii); minun aspektistani katsottuna minun *nägemüksen mugah* 2. (kiel.) *aspekt*|u (~an, ~ua, ~oi); venäjän verbin aspektit *ven'an kielen verbin aspektat*

aspiriini *aspirin* (~an, ~ua, ~oi)

assimilaatio *mugavund*|u (~an, ~ua, ~ii/~oi); *assimil'atsi*|i (~en, ~edu, ~eloi)

assimiloida (mukauttaa) *mugavut*|tua (~an, ~tau, ~etah); *assimiliirui*|ja (~čen, ~ččou, ~jah)

assimiloitua (mukautua) *mugavu*|o (~n, ~u, ~tah); *assimiliiru*|jakseh (~čemmos, ~čeh/~čehes, ~jahes)

assosiaatio (mielleyhtymä) *assotsiatsi*|i (~en, ~edu, ~eloi); millaisia assosiaatioita sinulla heräsi? *mittumiibo assotsiatsieloi rodih sinule?*

aste 1. (vaihe) *taz*|o (~on, ~uo, ~oloi); *staadi*|i (~en, ~edu, ~eloi); *ast*|e (~ien, ~ettu, ~ieloi); kehityksen alimmalla asteella *kehitiuksen alimazel tazol*; olla harrastelijan asteella *olla diletantan tazol*; taudin ensimmäinen aste *voimattomuon enzimäine staadi*; edetä tiettyyn asteeseen *eistüü tiettüh astieh suate* 2. (mittayksikkönä) *ast*|e; *gruadus*|si (~in, ~sii, ~siloi); kymmenen asteen pakkasen kymmenen *gruadusin pakkaine* 3. (mat.) *ast*|e; toisen asteen yhtälö *toizen astien ühtälö*/ *uravneenii* 4. (porras) *taz*|o; peruskoulun ala-aste *keskiškolan ala-tazo/ alguškola*

asteikko 1. *asteik*|ko (~on, ~kuo, ~koloi); *škal*|a (~an, ~ua, ~oi); lämpömittarin asteikko *lämbömittarin asteikko* 2. (mus.) *gamm*|u (~an, ~ua, ~oi) 3. (kuv.) *asteik*|ko; laaja tunneasteikko *leveitundoasteikko*

asteittain *vähäzin*; *pienin askelin*

astella astu|o (~n, ~u, ~tah); pol|gie (~len, ~gou, ~gietah); kävel|lä (~en, ~öü, ~läh); astella verkal-
leen astuo hil'pakkazin; astella juhlallisesti polgie
suurellisesti

asteri (kasv. Aster) astr|u (~an, ~ua, ~oi)

astevaihtelu (kiel.) astevaihtelu (~n, ~u, ~loi)

asti (postpos.) suate; =sah; =säh; kaupunkiin asti
linnah suate/ linnah sah/ linnassah; tänne asti
tänne suate/ tännessäh

astia ast|ii (~ien, ~ettu, ~ieloi); lasinen astia
st'okluastii

astiakauppa astiikaup|pu (~an, ~pua, ~poi);
astiilauk|ku (~an, ~kua, ~koi)

astiasto serviiz|u (~an, ~ua, ~oi)

astma (lääk.) astm|a (~an, ~ua, ~oi)

astrologi astroloug|u (~an, ~ua, ~oi)

astrologia astrolougi|i (~en, ~edu, ~eloi)

astronautti astronauht|u (~an, ~ua, ~oi)

astronomia astronoumi|i (~en, ~edu, ~eloi)

astua 1. (ottaa askel) astu|o (~n, ~u, ~tah);
harp|ata (~uan, ~uau, ~atah); tul|la (~en, ~ou,
~lah); men|nä (~en, ~öü, ~näh); astua askel astuo
askel; astua kynnyksen yli harpata künnükse
piäliči; astua esiin astuo edeh; astua sisään tulla/
astuo pertih; astua ulos mennä/ astuo pihale; astua
syrjään astuo/ mennä sürjäh 2. (painaa jalka jo-
honkin, tallata) pol|gie (~len, ~gou, ~gietah); hän
ei voi astua vasemmalla jalallaan häi ei voi polgie
hurua du jalgua; astua jonkin päälle polgie mintah
piäle 3. (kulkea) astu|o; kävel|lä (~en, ~öü, ~läh);
kul|gie (~len, ~gou, ~gietah); astua hänen jälkiään
kävellä hänen jälgii müöte; astua hitaasti kulgie
hil'lazeh 2. (kuv.) tull|a; men|nä; ot|tuakseh (~am-
mos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); ru|veta (~bien, ~bieu,
~vetah); rühtü|ö (~n, ~ü, ~täh); astua voimaan
tulla voimah; onko laki jo astunut voimaan? ongo
zakon jo tulluh voimah? astua avioliittoon (naises-
ta) mennä miehele; (miehestä) naija; astua vir-
kaan ottuakseh virgah

asu 1. (ulkonainen muoto) ulgomu|odo (~vvon,
~oduo, ~odoloi); talo on muuttanut asuaan taloi
on muuttanuh ulgomuvvon; olla tavanmukaisessa
asussaan olla tavallizes muvvos 2. (puku) so|ba
(~van, ~bua, ~bii); ruut|tu (~an, ~tua, ~tii); vie-
raat saapuivat parhaissa asuissaan gost'at tuldi
parahis ruutis

asua el|jä (~än, ~äü, ~etäh); missä asutte? kusbo
elättö? ottaa joku asumaan luokseen ottua kentah
elämäh ičen luokse; lähellä asuva lähäl eläi; mö-
kissä asuu alituinen puute mökis on loppumatoi
hädä; asua taloa olla taloin izändännii

asuin|alue eländüaloveh (~en, ~tu, ~ii);

~huoneisto fatier|u (~an, ~ua, ~oi); **~paikka**
eländüpaik|ku (~an, ~kua, ~koi); eländüsij|a (~an,
~ua, ~oi); eländükoht|u (~an, ~ua, ~ii);

~rakennus eländühuonu|s (~ksen, ~stu, ~ksii);

eländütalo|i (~in, ~idu, ~loi); eländüko|di (~in,
~dii, ~diloi); **~ympäristö** eländü-ümbärist|ö
(~ön, ~üö, ~ölöi)

asukas elä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

asukas|luettelo eläjienluvettel|o (~on, ~uo, ~oloi);

~määrä eläjienmiär|ü (~än, ~iä, ~ii); **~pysäköinti**

taloin eläjien mašinparkouhk|u (~an, ~ua, ~oi)

asumaton tühj|ü (~än, ~iä, ~ii); eläjät|öi (~tömän,
~tömiä, ~tömi;); elämät|öi (~tömän, ~tömiä, ~tö-
mii); asumaton saari tühjü suari; asumaton talo
eläjätöi taloi; asumaton alue elämätöi aloveh

asumis|kustannukset (mon.) eländümaksu|t
(~loin, ~loi); **~oikeus** eländüoigevu|s (~on, ~ttu,
~ksii); **~tiheys** eländütihevü|s (~ön, ~ttü, ~ksii);
~tuki eländüa|bu (~vun, ~buu, ~buloi); eländü-
tu|gi (~ven, ~gie, ~giloi)

asunnon|välittäjä fatieranvälittä|i (~jän, ~jiä,
~jii/ ~jöi); **~välitys** fatieranvälitü|s (~ksen, ~stü,
~ksii)

asunnoton fatierat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii);
kojit|oi (~toman, ~tomua, ~tomii)

asunto fatier|u (~an, ~ua, ~oi); vuokrata asunto
vuograta fatieru; kolmihuoneinen asunto kolmen
perten fatieru

asuntoauto matkailumašin (~an, ~ua, ~oi);

asuntola ühteseländüko|di (~in, ~dii, ~diloi)

asunto|laina fatieranostovell|gu (~lan, ~gua, ~goi);

~messut fatierujarmank|u (~an, ~ua, ~oi);

~olot eländüolo|t (~loin, ~loi); **~osake**
kodiozak|eh (~kehen, ~ehtu, ~kehii); **~pula**
fatieru|hädä (hiän, hädiä, hädii); fatierukriizis|su
(~an, ~sua, ~soi); **~säästäjä** fatierusiästä|i (~jän,
~jiä, ~jii/ ~jöi); **~tuotanto** eländühuonuksien
valmistami|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ valmistan|u
(~an, ~ua, ~oi)/ valmistu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

asuste so|ba (~van, ~bua, ~bii)

asuttaa eloit|tua (~an, ~tau, ~etah); pan|na (~en,
~ou, ~nah) elämäh; asuttaa uusi talo eloittua uuzi
taloi; karjalaisten asuttama seutu karjalazien eloi-
tettu aloveh; asuttaa uudet tulokkaat panna elä-
mäh uvvet tulolazet

asuttaminen eloittami|ne (~zen, ~stu, ~zii);
eloitand|u (~an, ~ua, ~oi); eloitu|s (~ksen, ~stu,
~ksii)

asutettu eloitet|tu (~un, ~tuu, ~tuloi); talon asu-
tettu puoli taloin eloitettu puoli

asutus eloipaik|ku (~an, ~kua, ~koi); asutus on
keskittynyt pääkaupunkiseudulle eloipaikku on
suundavunnuh piälinnualovehele

ateismi atejizm|u (~an, ~ua, ~oi)

ateisti atejist|u (~an, ~ua, ~oi)

ateljee ateljee (~n, ~du, ~loi)

ateria 1. (ruoka) süömi|ne (~zen, ~stü, ~zii); ravit-
seva ateria hüvä süömine; syödä vahva ateria
süvvä kunnolleh; valmistaa ateria valmistua süö-
mine 2. (ruokailutilaisuus) süöndüker|du (~ran,

~dua, ~doi; kolme aterialla päivässä kolme süöndü-kerdua päiväs; olla aterialla olla süömäs; ruveta aterialle ruveta süömäh; aterian aikana süöndän aigua

aterioida sü|vvä (~ön, ~öü, ~vväh)

ateriointi süömi|ne (~zen, ~stü, ~zii); süönd|ü (~än, ~iä, ~ii)

atk (lyh. automaattinen tietojenkäsittely)

avtomuatilli|ne (~zen, ~stu, ~zii) tiedoloin käsitelü (~n, ~ü, ~löi)

atomi atom|u (~an, ~ua, ~oi)

atomi|alus (par. ydinalus) atomlaiv|u (~an, ~ua, ~oi); **~energia** (par. ydinenergia) atomenergi|i (~en, ~edü, ~elöi); **~pommi** (par. ydinpommi) atombomb|u (~an, ~ua, ~ii); **~reaktori** (par. ydinreaktori) atomreaktor|u (~an, ~ua, ~oi); **~räjähdys** (par. ydinräjähdys) atomräjähtü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

atsalea (kasv. Azalea) azalej|a (~an, ~ua, ~oi)

attribuutti (kiel.) attribuut|tu (~an, ~tua, ~toi); miärit|eh (~tehen, ~ehtü, ~tehii)

audienssi audijentsi|i (~en, ~edu, ~eloi); pyytää audienssia presidentiltä pakita audijentsiedu presidential

auditorio auditouri|i (~en, ~edu, ~eloi)

aueta 1. (mennä auki, avautua) avavu|o (~n, ~u, ~tah); puhke|ta (~nen, ~nou, ~tah); ikkuna auke-nee ikkun avavuu; silmät aukenivat silmät avavut-tih; matkalaukku ei aukene sumču ei avavu; pur-jeet aukenivat purjehet avavuttih; silmut aukenevat lehtenkannat puhketah 2. (mennä puhki) avavu|o; puhke|ta; haava aukesi ruanu avavui 3. (teistä, vesistä) avavu|o; jäähän auennut railo jiah avavunnuh railo; metsään aukeni tie meččäh avavui dorogu 4. (tarjoutua nähtäväksi) avavu|o; ikkunasta aukenee kaunis näky ikkunas avavuu kaunis nägü 5. (kuv.) avavu|o; tutkimukselle on auennut uusia näköaloja tutkimuksele on avavun-nuh uuzii perspektiivoi; hänen silmänsä aukenivat näkemään totuuden hänen silmät avavuttih näge-mäh tottu; hänelle aukenivat ovet taidemaailmaan hänele avavuttih veriät taidomuailmah

aukaista 1. (saattaa auki) av|ata (~uan, ~uau, ~atah); aukaista ovi avata uksi; aukaista hana avata kruanu; aukaista kirja avata kniigu; aukais-ta käärö avata pakiettu 2. (puhkaista) av|ata; puhk|ata (~uan, ~uau, ~atah); metrotunneliin aukaistiin varakäytävä metrotunnelih avattih va-rahodu 3. (kaivaa, raivata) av|ata; puhk|ata; au-kaista uusi latu avata uuzi ladu 4. (kuv. levittää eteen) av|ata; kirja aukaisi pojalle ihmeitten maa-ilman kniigu avai brihačule čuudomuailman

aukea avvona|ine (~zen, ~stu, ~zii); aukea paikka avvonaine kohtu; aukea ulappa avvonaine meri

auki avvoi; myymälä ei ole tänään auki laukku tänäpäi ei ole avvoi; järvi on jo auki (jää ovat

lähteneet järvestä) järvi on jo avvoi (jää on läh-tiättü järves); juttu on auki dielo ei ole vie selvü; seisoa suu auki seizuo suu avvoi

aukio augiv|o (~on, ~uo, ~oloi); lagev|o (~on, ~uo, ~oloi); bussit lähtevät asema-aukiolta avtobusat lähtietäh azemuavgivol

aukko 1. (suurehko reikä) louk|ko (~on, ~kuo, ~koloi); ra|go (~von, ~guo, ~goloi); seinässä on iso aukko seinäs on suuri loukko 2. (syvennys) ha|udu (~vvan, ~udua, ~udoj); sadevesi teki tiehen au-kon vihmuvezi luadii dorogah havvan 3. (kuv. tyhjä kohta) louk|ko; muistiin on tullut aukkoja mustoh on roinnuh loukkuo; sivistyksessä on auk-koja opastundas on loukkoloi

aukriteetti avtoriteti|tu (~an, ~tua, ~toi)

au-lapsi (avioliiton ulkopuolella syntynyt lapsi) äbäreh (~en, ~tü, ~ii)

aulis (auttavainen, halukas) avuk|as (~kahan, ~as-tu, ~kahii); valm|is (~ehen, ~istu, ~ehii) autta-mah/ avvuttamah

aura pluug|u (~an, ~ua, ~ii)

aurata 1. (kyntää) kün|diä (~nän, ~däü, ~netäh)

2. (avata tie) puhtast|ua (~an, ~au, ~etah); talon-mies on aurannut lumet pihasta taloinmies on puhtastannuh pihan lumes

auringon|kukka (kasv. Helianthus annuus)

päiväzenkuk|ku (~an, ~kua, ~kii); **~lasku** päivän-lasku (~n, ~u, ~loi); **~nousu** päivännouzu (~n, ~u, ~loi); **~paiste** päiväupast|o (~on, ~uo, ~oloi);

~säde päiväzensu|vas (~gahan, ~vastu, ~gahii)

aurinko päivä|ine (~zen, ~stü, ~zii); aurinko pais-taa päiväine pastau; aurinko nousee päiväine nou-zou; aurinko laskee päiväine laskeh; kolmekym-mentä astetta auringossa kolmekümnen astettu päiväupastos

aurinkoinen päiväupasto|ine (~zen, ~stu, ~zii)

aurinko|kunta päiväzenkun|du (~nan, ~dua, ~dii); **~lasit** päiväupasto-očk|at (~ien, ~ii); **~voide** päiväupastovoi|je (~dien, ~jettu, ~dieloi)

autenttinen (aito, luotettava) autenti|ne (~zen, ~stu, ~zii); autentično|i (~in, ~idu, ~loi)

autenttisuus autentizu|s (~on, ~ttu, ~ksii); autentičnosti (~n, ~i, ~loi)

autio elämät|öi (~tömän, ~tömiä, ~tömii); tühj|ü (~än, ~iä, ~ii); hüllät|tü (~ün, ~tüü, ~tülöi); autio paikka elämätöi paikku; autio saari tühjü suari; autio kylä hüllättü külä

autioma elämät|öi (~tömän, ~tömiä, ~tömii) mua (~n, ~du, ~loi)

auto avt|o (~on, ~uo, ~oloi); mašin (~an, ~ua, ~oi)

auto|ajelu ajelemi|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ ajelend|u (~an, ~ua, ~oi)/ ajelu (~n, ~u, ~loi) avtol/ mašinal; **~asema** avtoazem|u (~an, ~ua, ~ii); **~etu** avtoe|du (~vun, ~duu, ~duloi); avtoprivi-leegi|i (~en, ~edü, ~elöi); **~halli** garaž|u (~an, ~ua, ~oi); **~huolto** avtoservis|su (~an, ~sua, ~soi)

autoilija avtomobilist|u (~an, ~ua, ~oi)
autoilla ajell|la (~en, ~ou, ~lah) avtol/ mašināl
autoilu ajelu (~n, ~u, ~loi) avtol/ mašināl
auto|jono avtojon|o (~on, ~uo, ~oloi); mašinjon|o;
 ~katsastus avtotarkastu|s (~ksen, ~stu, ~ksii);
 ~kolari avtoavaari|i (~en, ~edu, ~eloi);
 ~korjaamo avtokorjuam|o (~on, ~uo, ~oloi);
 ~koulu avtoškol|a (~an, ~ua, ~ii); ~kyyti av-
 toküüdi (~n, ~i, ~löi)
automaatio avtomatizatsi|i (~en, ~edu, ~eloi)
automaatti avtomuat|tu (~an, ~tua, ~toi)
automaattinen avtomuatilli|ne (~zen, ~stu, ~zii)
automatisoida avtomatiziruil|ja (~čen, ~ččou,
 ~jah)
auto|matka ajomat|u (~an, ~ua, ~oi) avtol/
 mašināl; ~myyjä avtomüöj|ü (~än, ~iä, ~ii/ ~öi);
 mašinoimüöj|ü
autonomia avtonoumi|i (~en, ~edu, ~eloi)
autonominen avtonoumi|ne (~zen, ~stu, ~zii)
auto|näyttely avtosalon (~an, ~ua, ~oi);
 ~onnettomuus avaari|i (~en, ~edu, ~eloi);
 ~radio avtoraadiv|o (~on, ~uo, ~oloi); ~talli
 garaž|u (~an, ~ua, ~oi); ~tehdas avtozavod|u
 (~an, ~ua, ~oi); ~teollisuus avtoindustri|i (~en,
 ~edu, ~eloi); ~varas avtovar|ras (~gahan, ~rastu,
 ~gahii); ~vuokraamo avtovuogram|o (~on, ~uo,
 ~oloi); ~vero avtover|o (~on, ~uo, ~oloi);
 avtonalog|u (~an, ~ua, ~oi)
auttaa aut|tua (~an, ~tau, ~etah); avvut|tua (~an,
 ~tau, ~etah); auttaa jotakuta alkuun auttua kedä-
 tah allus/ tüönnüttiä; häntä yritetään auttaa hy-
 vällä hoidolla händü opitah auttua hüväl hoijol; ei
 tässä auta muu, kuin maksaa ei täs avvuta muu,
 ku vai maksua
auttaja autta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); avvutta|i
 (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); abuniek|ku (~an, ~kua,
 ~koi)
auttamaton auttamat|oi (~toman, ~tomua, ~to-
 mii); avvuttamat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii);
 nađoužat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); auttama-
 ton asia auttamatoi dielo; auttamaton juoppo
 nađoužatoi juomari
auttava vältävä|ine (~zen, ~stü, ~zii); venäjän
 kielen taitoni on vain auttava minun venän kielen
 taido on vaigu vältäväine
auttavainen ks. avulias
autuas ülinozak|as (~kahan, ~astu, ~kahii); autuas
 olo ülinozakas olo
autuus ülinoz|a (~an, ~ua, ~ii); sanoinkuvaama-
 ton autuuden tunne valtasi hänet sanoil kuvua-
 matoi ülinozan tundo otti hänen kogonah valdah
avaaja avuaj|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); oven avaajana
 oli poika uksen avuajannu oli brihačču; kokouk-
 sen avaaja kerähmön avuaju
avaamaton avuamat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii)
avaaminen avuami|ne (~zen, ~stu, ~zii)

avain avai|n (~men, ~ndu, ~mii); avata ovi avai-
 mella avata uksi avaimel; salakirjoituksen avain
 peittokirjituksen avain
avain|asema piäpozitsi|i (~en, ~edu, ~eloi); ~asia
 piäazi|i (~en, ~edu, ~eloi); ~henkilö piähengl|i
 (~en, ~ie, ~ilöi); ~kysymys piäküzümü|s (~ksen,
 ~stü, ~ksii); ~sana piäsan|a (~an, ~ua, ~oi)
avajaiset (mon.) avuajaz|et (~ien, ~ii); verni-
 suaž|u (~an, ~ua, ~oi); taidenäyttelyn avajaiset
 vernisuažu
avajais|puhe avuajazien algupagin; ~tarjous
 tariču|s (~ksen, ~stu, ~ksii) avuajazis
avanne (lääk.) fistul|a (~an, ~ua, ~oi)
avanto avand|o (~on, ~uo, ~oloi); läht|e (~ien,
 ~ettü, ~ielöi); hakata avanto jäähän avata jiäh
 avando
avara 1. (laaja) lag|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); lev|ei
 (~ien, ~iedü, ~ielöi); suur|i (~en, ~du, ~ii); avara
 ympäristö lagei ümbäristö; avara näköala levei
 nägöala; avara maailma suuri muailmu 2. (tilava)
 suur|i; väll|ü (~än, ~iä, ~ii); avarat huoneet suuret
 pertit 3. (kuv. suvaitsevainen) monipuoli|ne (~zen,
 ~stu, ~zii); tirpač|ču (~un, ~ču, ~čuloi)
avaruus 1. (laveus) lagevu|s (~on, ~ttu, ~ksii);
 levevü|s (~ön, ~ttü, ~ksii); suuru|s (~on, ~ttu,
 ~zii); maiseman avaruus landšaftan lagevus 2.
 (tilavuus) suuru|s; vällü|s (~ön, ~ttü, ~zii); huo-
 neiden avaruus pertilöin suurus 3. (kosmos)
 kosmos|su (~an, ~sua, ~soi); ääretön avaruus
 avvonnaine/ rajatoi kosmossu
avaruus|alus kosmossulaiv|u (~an, ~ua, ~oi);
 kosmossukoneh (~en, ~tu, ~ii); ~asema kosmossu-
 kesku|s (~ksen, ~stu, ~ksii); ~lentäjä kosmossu-
 lendä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); kosmonauht|u (~an,
 ~ua, ~oi); ~matka kosmossumat|u (~an, ~ua,
 ~oi); ~olento kosmossuolend|o (~on, ~uo, ~oloi);
 ~tutkimus kosmossututkimu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)
avata 1. (aukaista) av|ata (~uan, ~uau, ~atah);
 avata kirja avata kniigu; avata lukko avata lukku;
 avata pullo avata butilku/ pullo 2. (puhkaista)
 av|ata; puhk|ata (~uan, ~uau, ~atah); avata paise
 puhkata paize 3. (kaivaa) av|ata; kaiv|ua (~an,
 ~au, ~etah); avata oja kaivua ojii 4. (saattaa käyt-
 töön, aloittaa) ava|ta; avata uusi koulu avata uusi
 škola; avata keskustelu avata paginat 5. (levittää
 eteen, tarjota) ava|ta; hän avasi meille kotinsa häi
 kučui meidü iččeh kodih 6. (kuv.): avata silmänsä
 nähtä tozi; avata suunsa ruveta pagizemah/ sanuo;
 avasin suuni taas väärässä paikassa rubein pagize-
 mah müös viäräs kohtas; avata sydämensä (uskou-
 tua) pal'lästua süväin; avata tuli ruveta ambumah
avaus avuami|ne (~zen, ~stu, ~zii); avuand|u
 (~an, ~ua, ~oi); avavu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)
avautua 1. (mennä auki) avavu|o (~n, ~u, ~tah);
 ovi avautui uksi avavui; kukannuput avautuivat
 kukantupit avavutti; laskuvarjo ei avautunut

parašuuttu ei avavunnuh 2. (revetä, puhjeta) *avavu|o; puhke|ta* (~nen, ~nou, ~tah); haava avautui uudestaan *ruanu avavui urvessah* 3. (jäästä ja vesistä) *avavu|o*; järvet avautuvat keväällä *järvet avavutah keviäl* 4. (tarjoutua, tulla käyt- töön) *avavu|o*; uusi tie avautuu kuukauden kulut- tua *uuzi tie avavuu kuun peräs*; tytölle avautui mahdollisuus opiskella ulkomailla *tütöle avavui mahto opastuo ulgomualoil* 5. (suuntautua) *avavu|o*; olla (*olen, on, ollah*); ikkunat avautuvat pohjoiseen *ikkunat ollah pohjazeh*

avautumaton *avavumat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

avio|ehto *ühtehmenendüeht|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~ehtosopimus** *ühtehmenendüsobimu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~elämä** *ühteselämi|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *ühteseländ|ü* (~än, ~iä, ~öi); **~ero** *er|o* (~on, ~uo, ~oloi); heille tuli avioero *heile rodih ero*

avioitua (naisesta) *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) mie- hele; (miehestä) *men|nä naimizih*; *nai|ja* (~n, ~t, ~jah); *men|nä kirjoih*

avioliitto (naisesta) *miehelol|o* (~on, ~uo, ~oloi); (miehestä) *naimizisol|o*; *kirjoisol|o*

aviollinen *ühteseländälli|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *ühteseländü=*; aviolliset velvollisuudet *ühteselän- düvellallizuot*

avio|mies *uk|ko* (~on, ~kuo, ~kolo); **~oikeus** *ühteseländüoigevu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *oigevu|ot* (~zien, ~ksii); hänellä oli avio-oikeus miehensä omaisuuteen *hänel oldih oigevukset kaikkeh ukon omazuoh*

avio|puoliso (vaimo) *ak|ku* (~an, ~kua, ~koi); *muč|oi* (~oin, ~oidu, ~čoloi); (mies) *uk|ko* (~on, ~kuo, ~kolo); **~rikos** *izmen* (~än, ~iä, ~öi)

avioton 1. (naisesta) *miehelemenemät|öi* (~tömän, ~tömiä, ~tömii); (miehestä) *naimat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii) 2. (avioliiton ulkopuolella synty- nyt lapsi) *äbäreh* (~en, ~tü, ~ii)

avo|hakkuu *mečänkua|do* (~von, ~duo, ~doloi) *pal|lahakse*; **~hoito** *bol'ničan ulgopuoli|ne* (~zen, ~stu, ~zii) *hoi|do* (~jon, ~duo, ~doloi)

avoimesti *kohti*; *suorah*; kaikkien kuulten; kaikki- en nähten; sanoa avoimesti *sanuo kohti*; puhua avoimesti *paista* kaikkien kuulten

avoimmuus *glasnosti* (~n, ~i, ~loi)

avoin *avvona|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *väll|ü* (~än, ~iä, ~ii); avoin ovi *avvonaine uksi*; avoin haava *avvonaine ruanu*; kauppa on avoinna seitsemään *kauppu on avvoi seiččemeh suate*; avoin pääsy *vällü piäzü*; avoin virka *vällü virgu*; avoin äänes- tys *vällü valličus*; vaikutuksille avoin mieli *ulgo- vaikutuksen alaine mieli*; avoin tavu (kiel. avota- vu) *avvonaine tavu*

avojaloin *pal|lahin jalloin*

avokätinen 1. (aulis) *andelija|s* (~han, ~stu, ~hii)

2. (tuhlaava) *avvoikäzi|ne* (~zen, ~stii, ~zii)
avoliitto *venčat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)
ühteselämi|ne (~zen, ~stii, ~zii)/ *ühteseländ|ü* (~än, ~iä, ~öi)

avomeri *avvona|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *mer|i* (~en, ~dü, ~ilöi)

avomielinen *avvoimieli|ne* (~zen, ~stii, ~zii)

avonainen ks. avoin

avo|pari *venčaimat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)
puar|u (~an, ~ua, ~oi); **~puoliso** (naisesta)
venčaimatoi ak|ku (~an, ~kua, ~koi); (miehestä)
venčaimat|oi uk|ko (~on, ~kuo, ~kolo)

avotuli *pal|la|s* (~han, ~stu, ~hii) *tul|i* (~en, ~du, ~iloi)

avu (mon. avut) *hüv|e* (~ien, ~ettii, ~ielöi); uudella työntekijällä on merkittäviä avuja *uvvel ruadajal on merkittävii hüvielöi*; luontaiset avut *hüviet roindua müöte*

avulias *avvutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

avun|anto *avunandami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *avunannand|u* (~an, ~ua, ~oi); *avunan|do* (~non, ~duo, ~doloi); **~huuto** *avunkirgumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *avunkirrund|u* (~an, ~ua, ~oi); **~pyyntö** *avunpakiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *avunpakičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *avunpakiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~saaja** *avunsua|ju* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi)

avustaa *aut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *avvut|tua* (~an, ~tau, ~etah)

avustaja *autta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *avvutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *assistent|u* (~an, ~ua, ~oi)

avustus *abu* (avun, abuu, abuloi); avustus työssä *abu ruavos*; raha-avustus *raha-abu*

avuton 1. (apua tarvitseva) *abuu tarvičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *avut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); hän on aivan avuton *häi on ihan avutoi* 2. (saamaton) *tolkut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

avuttomuus *avuttomu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

ay-liike *ammattiühtistü|s* (~ksen, ~stii, ~ksii)

B b

baari *buar|u* (~an, ~ua, ~oi)

baari|kaappi *buaruškuap|pu* (~an, ~pua, ~poi); **~mestari** *barmen* (~an, ~ua, ~oi); **~tiski** *buarustol|a* (~an, ~ua, ~ii)

bailata (sl. juhlia) *bail|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *pruaznuil|ja* (~čēn, ~ččou, ~jah); *pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh) *vesseliä*

bailut (sl. juhlat) *bailu|t* (~loin, ~loi); *pruazniek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

bakteeri bakteri (~n, ~i, ~loi)

balalaikka balalaik|ku (~an, ~kua, ~koi)

balanssi tazapain|o (~on, ~uo, ~oloi); balans|u (~an, ~ua, ~oi)

baletti baliet|tu (~an, ~tua, ~toi)

balkanilainen balkanala|ine (~zen, ~stu, ~zii)

balladi balluad|u (~an, ~ua, ~oi)

ballerina baleriin|u (~an, ~ua, ~oi)

balsamoida (par. palsamoida) bal'zamiirui|ja (~čēn, ~ččou, ~jah)

baltti (Viron, Latvian ja Liettuan asukas)

baltiela|ine (~zen, ~stu, ~zii)

balttilainen baltiela|ine (~zen, ~stu, ~zii); balttilaiset kielet baltielazet kielet

bambu (kasv. Bambusa) bambuk|ku (~an, ~kua, ~koi)

banana (arkinen, tympeä) banuali|ne (~zen, ~stu, ~zii); banal'noi (~in, ~idu, ~loi)

banana (kasv. Musa) banuan|u (~an, ~ua, ~oi)

banketti (virallinen juhla-ateria) bankiet|tu (~an, ~tua, ~toi); pi|vot (~doloim, ~doloi)

barbaari varvar (~an, ~ua, ~oi); julm|u (~an, ~ua, ~ii)

baritoni (mus.) bariton (~an, ~ua, ~oi)

barokki barok|ko (~on, ~kuo, ~koloi)

barrikadi (katusulku) barrikuad|u (~an, ~ua, ~oi); esto|s (~ksen, ~stu, ~ksii); tiensal|bo (~von, ~buo, ~boloi); (kuv.) nousta barrikadeille (osallistua mielenosoitukseen) nosta barrikuadoile

basaari bazari (~n, ~i, ~loi); markin|at (~oin, ~oi); tor|gu (~run, ~guu, ~guloi)

basilika (kasv. Ocimum) bazilik|ku (~an, ~kua, ~koi)

basilli (biol.) batsill|u (~an, ~ua, ~oi)

basisti (mus.) basist|u (~an, ~ua, ~oi)

baskeri biriet|tü (~än, ~tiä, ~töi)

baski 1. (Biskajanlahden pohjukassa asuvan kansan jäsen) baski (~n, ~i, ~loi) 2. (baskien kieli) baskin kiel|i (~en, ~dii, ~ii)

basso (mus.) 1. (matalin ääniala) bas|su (~an, ~sua, ~soi); hän laulaa bassoa häi pajattau bassu-iänel 2. (soitin) bas|su=; bassoviulu bassuskripku

BBC (Iso-Britannian yleisradio) Anglien ülehi|ne (~zen, ~stii, ~zii) raadiv|o (~on, ~uo, ~oloi); bibisi (~n, ~i, ~löi)

beetasalpaaja (lääk. eräitä sydän- ja verenpaine-lääkkeitä) betasalbuaj|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi)

begonia (kasv. Begonia) begouni|i (~en, ~edu, ~eloi)

beesi ks. beige

beige beeževol|i (~in, ~idu, ~loi)

Belgia Belgi|i (~en, ~edii, ~elöi)

belgialainen belgielä|ine (~zen, ~stii, ~zii)

bensa ks. bensiini

bensiini benzin (~än, ~iä, ~öi)

bensiiniasema (huoltoasema) benzokolonk|u

(~an, ~ua, ~oi); benzintäüt|eh (~tehen, ~ehtii, ~tehii)

Berliini Berlin (~än, ~iä, ~öi)

berliiniläinen berlinälä|ine (~zen, ~stii, ~zii)

best man (sulhasen hääavustaja) bestman (~an, ~ua, ~oi)

bestseller bestseller (~an, ~ua, ~oi)

betoni beton (~an, ~ua, ~oi)

betoninsekoitin betonansevoit|in (~timen, ~indu, ~timii)

bibliografia bibliogruafi|i (~en, ~edu, ~eloi)

biisoni (el. Bison bison) bizon (~an, ~ua, ~oi)

bikinit bikini|t (~löin, ~löi)

bileet (mon., sl.) ks. bailut

biljardi biljard|u (~an, ~ua, ~oi)

bingo 1. (numeroihin perustuva joukkopeli) bing|o (~on, ~uo, ~oloi) 2. (ark. huudahdus, jota käytetään kun joku keksii jotain erinomaista) bingo! bingo!

biodynaaminen biodynuamilli|ne (~zen, ~stu, ~zii); biodynaamisesti viljellyt tuotteet ovat terveellisiä, mutta kalliita biodynuamillizesti kasvate-tut tuotteet ollah tervehellizet, vaigu kallehet

biografia (elämäkerta) biogruafi|i (~en, ~edu, ~eloi); elosker|du (~ran, ~dua, ~doi)

biokemia biohiimi|i (~en, ~edii, ~elöi)

biojäte biojät|eh (~tehen, ~ehtii, ~tehii); vie biojät-teet kompostiin vie biojättehet kompostah

biologi bioloug|u (~an, ~ua, ~oi)

biologia biolougi|i (~en, ~edu, ~eloi)

biologinen biolougi|ne (~zen, ~stu, ~zii);

biolougielli|ne (~zen, ~stu, ~zii)

biorytmi bioritm|u (~an, ~ua, ~oi)

biseksuaalinen biseksuaalli|ne (~zen, ~stu, ~zii)

bitti (atk. tietoyksikkö) bait|tu (~an, ~tua, ~toi); montako megabittia tälle levykkeelle mahtuu? äijjügo megabaittua sündii tälle diskietale?

bleizeri bleizer (~an, ~ua, ~oi); hoik|ku (~an, ~kua, ~kii) pindžak|ko (~on, ~kuo, ~koloi)

blini (tattarijauho-ohukainen) blin|a (~an, ~ua, ~oi); greččujauhoblin|a

blokadi suar|do (~ron, ~duo, ~doloi); blokuad|u (~an, ~ua, ~oi)

blondi(ini) ark. (miehestä) blondin (~an, ~ua, ~oi); (naisesta) blondink|u (~an, ~ua, ~oi)

blondivitsi (ark.) blondinšuu|ku (~an, ~ua, ~ii); tiedätkö viimeisimmän blondivitsin? tiijätgo jälgi-mäzen blondinšuu|tan?

blues (mus.) bl'uuz|u (~an, ~ua, ~ii)

boa (el. Boa constrictor) boama|do (~von, ~duo, ~doloi); jättiläsmä|do

bodaus (kehonrakennus) bodibilding|u (~an, ~ua, ~oi)

boheemi 1. (subst.) bogiem|u (~an, ~ua, ~oi); näyttelyssä kävi taiteilijoita ja boheemeja ozutte-luh käädi|h artistat da bogiemat 2. (adj.) bogie-

mu=; jotkut nuoret elävät boheemielämää *erähät*
nuoret eletäh bogiemuelostu

boikotti *boikot|tu* (~an, ~tua, ~toi); *vastahpan|o*
(~on, ~uo, ~oloi); työnantaja asetti ahtaajat boi-
kottiin lakon vuoksi *ruavonandai pani doukeroilo*
boikotan vastustustoimen täh

boksi (sl.) *boks|u* (~an, ~ua, ~ii); onnistuin saa-
maan halvan boksen *minule puutui suaja/ suaha*
huovis boksu

bolševikki *bolševiek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

bonus *bonu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *hüvit|eh* (~te-
hen, ~ehtü, ~tehii); tästä ostoksesta sain hyvät
bonukset *täs ostokses sain hüvät bonukset*

booli *booli* (~n, ~i, ~loi); *alkogolisevoit|eh* (~tehen,
~ehtu, ~tehii)

bordelli *bordeli* (~n, ~i, ~loi); *ilotalo|i* (~in, ~idu,
~loi)

boss (sl. pomo) *piälik|kö* (~ön, ~küö, ~kölöi);
johta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

boysenmarja (vilj. jättivatukka) *boizenvago|i* (~in,
~idu, ~loi)

braatvursti *bratvurstukalbas|su* (~un, ~suu, ~su-
loi)

bravuuri 1. (subst. taituruus, etevyys) *taidozu|s*
(~on, ~ttu, ~ksii); *lahjazu|s* (~on, ~ttu, ~ksii) 2.
(adj. tärkein, hienoin, paras) *bravuur|u* (~an,
~ua, ~oi)

bravuurinumero (paras, näyttävin esitys) *bravuu-
runumer* (~an, ~ua, ~oi); se on aina ollut hänen
bravuuriumeronsa *se on aiven olluh hänen bra-
vuurunumer*

bridge (kortti- ja seurapeli) *bridž|u* (~an, ~ua,
~oi)

briljantti *briljant|u* (~an, ~ua, ~oi)

Britannia *Brituan|i* (~en, ~edu, ~eloi)

britti (Iso-Britannian asukas) *brituaniela|ine*
(~zen, ~stu, ~zii)

broileri *broiler* (~an, ~ua, ~oi)

brossyri (esite, mainos) *brošuur|u* (~an, ~ua, ~oi);
kniiga|ine (~zen, ~stu, ~zii)

brutaali (raaka, julma) *pah|a* (~an, ~ua, ~oi);
gruubo|i (~in, ~idu, ~loi); *julm|u* (~an, ~ua, ~ii)

brutto *brut|to* (~on, ~tuo, ~toloi)

bruttomyynti *bruttomüönd|ü* (~än, ~iä, ~ii)

buddhismi *buddizm|u* (~an, ~ua, ~oi)

budjetoida *büdžetoi|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

budjetti (talousarvio) *büdžet|tu* (~an, ~tua, ~toi);
tulo|t-meno|t (~loin, ~loi); ottaa budjettiin mu-
kaan *ottua büdžettah*

bufetti *bufiet|tu* (~an, ~tua, ~toi)

bulevardi *kävelükuj|o* (~on, ~uo, ~oloi); *bul'vuar|u*
(~an, ~ua, ~oi)

Bulgarija *Bolgaari|i* (~en, ~edu, ~eloi)

bulgarialainen *bolgaariela|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

bumerangi 1. (heittoase) *bumerang|u* (~an, ~ua,
~oi) 2. (kuv. kieltävä vastaus) *bumerang|u*; viesti

palasi bumerangina minulle *viesti tuli bumeran-
gannu järilleh minule*

bunkkeri (sot.) *bunker|u* (~an, ~ua, ~oi)

burn out (loppuunpalaminen, työuupumus)
palami|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ *väzümi|ne* (~zen,
~stü, ~zii) *loppuh*; *uubumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)
tävvelleh

bussi *avtobus|su* (~an, ~sua, ~soi)

buukata (ark. varata, tilata matkapaikka) *til|ata*
(~uan, ~uau, ~atah); lento oli ennakolta täyteen
buukattu *lendo kogonah oli tilattu edukädeh*

buumi (ark.) *buum|u* (~an, ~ua, ~ii); *nouzuai|gu*
(~jan, ~gua, ~goi); nyt on meillä meneillään bei-
bibuumi *nügöi meil on menos lapsensuandubuu-
mu*

byrokraatti *b'urokruat|tu* (~an, ~tua, ~toi)

byrokraatia *b'urokruati|i* (~en, ~edu, ~eloi)

Bysantti (hist. Itä-Rooman keisarikunta) *Vizanti|i*
(~en, ~edu, ~eloi)

bysanttilainen *vizantiela|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

bändi (ark.) *ansambl'|u* (~an, ~ua, ~oi)

bänksit (mon., sl. suhteen päättyminen) *er|o* (~on,
~uo, ~oloi); meille tuli bänksit jo toisella viikolla
meile jo toizel nedälil rodih ero

C c

camping *kemping|u* (~an, ~ua, ~oi)

campus (yliopistoalue) *üliopistoaloveh* (~en, ~tu,
~ii)

cappuccino *kapuččin|o* (~on, ~uo, ~oi)

cd-levy *cd-disk|u* (~an, ~ua, ~oi); *kompaktdisk|u*

cd-rom, cd-rommi *cd-rom* (~an, ~ua, ~ii)

cd-soitin *cd-soit|in* (~timen, ~indu ~timii);
kompaktsoit|in

celsiusaste *ast|e* (~ien, ~ettu, ~ieloi) *Tselsien mu-
gah*; *gruadus|si* (~in, ~sii, ~siloi) *Tselsien mugah*;
kymmenen celsiusastetta kylmää *kümmene
gruadussii pakkastu Tselsien mugah*

charm *šarm|u* (~an, ~ua, ~oi)

charmikas *šarmik|as* (~kahan, ~astu, ~kahii);
šarm|u=; ~ ihminen *šarmuristikanzu*

charter *tilavuslen|do* (~non, ~duo, ~doloi);
tilavusmatk|u (~an, ~ua, ~oi); *čarter* (~an, ~ua,
~oi)

cha-cha-cha (latinalaisamerikkalainen tanssi)
ča-ča-ča-tansi (~n, ~i, ~loi)

city *siti* (~n, ~i, ~löi)

cocktail 1. (juomasekoitus) *kokteili* (~n, ~i, ~loi);
juomisseevoitu|s (~ksen, ~stu, ~ksii) 2. (hedelmä-,
marja- tms. salaatti) *saluat|tu* (~an, ~tua, ~toi)

college 1. (korkeakoulu Isossa-Britanniassa tai Yhdysvalloissa) *kolledž*|u (~an, ~ua, ~oi) 2. (lämmän pitkähihainen trikoopusero) *kolledžpai*|du (~jan, ~dua, ~doi)
copyright (tekijänoikeus) *tegijänoigevu*|s (~on, ~ttu, ~ksii)
cornflakes (maissihiutaleet, aamiaismurot) *kukuruuzuhiudaleh*|et (~ien, ~ii)
CP-lapsi (vajaaliikkeen aivovauriolapsi) *aivovoimat*|oi (~toman, ~tomua, ~tomii) *la*|psi (~psen, ~stu, ~psii)
cum laude 1. (kiittäen hyväksyttävä arvosana; ark. cumu) *kumlaude* (~n, ~ttu, ~loi) 2. (vanh. keskimäinen yliopistollisista arvosanoista) *kumlaude*
curriculum vitae (CV) *eloksen suavutuslist*|u (~an, ~ua, ~oi)
curry *karri-mavusteh* (~en, ~tu, ~ii)

D d

daami *duam*|u (~an, ~ua, ~oi); kuka on daaminasi tänä iltana? *kenbo on sinun duamannu tänäpäi illa*?
data (atk-aineisto) *dat*|a (~an, ~ua, ~oi)
deadline *miärrüai*|gu (~jan, ~gua, ~goi)
debatti *debuat*|tu (~an, ~tua, ~toi); *mielienvaiht*|o (~on, ~uo, ~oloi); *kiist*|u (~an, ~ua, ~oi)
debyytti *deb'uu*|tu (~an, ~tua, ~toi); *enziozutu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii)
dekaani *dekan* (~an, ~ua, ~oi)
dekkari (salapoliisiromaani) *detektiiv*|u (~an, ~ua, ~oi); Agatha Christie oli tunnettu dekkarien kirjoittaja Agata Kristi oli kuuluzu *detektiivoin kirjut-tai*
deklinaatio (kiel. nominien taivutus) *deklinatsi*|i (~en, ~edu, ~eloi) ruotsin kielen deklinaatioissa on opettelemista *ruočin kielen deklinatsielois on midä opastuo*
delegaatio *delegatsi*|i (~en, ~edu, ~eloi)
delegoida 1. (jakaa tehtäviä, valtuuttaa tekemään) *jagua* (javon/ *juan*, *jagau*, *javotah/ juatah*); *käsk*|ie (~en, ~öü, ~ietäh); johtaja delegoi työt apulaisilleen *johtai jagoi ruavot abulazile* 2. (lähettää edustaja, valtuuttaa edustajakseen) *delegiiru*|ja (~čen, ~ččou, ~jah); delegoida joku kokoukseen *delegiiru*|ja *kentah kerähmöh*
delfini (el. Delphinidae) *del'fin* (~an, ~ua, ~oi); *del'fiin*|u (~an, ~ua, ~oi)
demari (ark. sosiaalidemokraatti) *sotsialdemokrat*|tu (~an, ~tua, ~toi)

dementia (lääk.) *mielentülčenemi*|ne (~zen, ~stii, ~zii); *mielentülčenend*|ü (~än, ~iä, ~öi); *mielentülčev*|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); *dementi*|i (~en, ~edü, ~elöi)
deminutiivi (kiel., myös diminutiivi) *deminutiiv*|u (~an, ~ua, ~oi); *huvendushüvüilümu*|odo (~vvon, ~oduo, ~odoloi)
demografia (väestötiede) *demogruafi*|i (~en, ~edu, ~eloi)
demokraattinen *demokruatielli*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *rahvahanvallalli*|ne (~zen, ~stu, ~zii)
demokratia *demokruati*|i (~en, ~edu, ~eloi); *rahvahanval*|du (~lan, ~dua, ~doi)
demoni *demon* (~an, ~ua, ~oi); *pah*|a (~an, ~ua, ~oi) *heng*|i (~en, ~ie, ~ii)
demonstroida 1. (esittää havainnollisesti) *demonstriiru*|ja (~čen, ~ččou, ~jah); *ozut*|tua (~an, ~tau, ~etah); *ozut*|ella (~telen, ~telou, ~el-lah) 2. (osoittaa mieltään) *demonstriiru*|ja; *ozut*|tua *mieldü*; lakkolaiset osoittivat mieltään *bastuiččijat ozutettih omua mieldü*
deodorantti *dezodorant*|u (~an, ~ua, ~oi)
depressio 1. (psyk.) *depressi*|i (~en, ~edü, ~elöi); *alakulozu*|s (~on, ~ttu, ~ksii) 2. (lama) *depressi*|i; *lamevu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii)
design (teollisuustuotteiden muotoilu) *dizain*|u (~an, ~ua, ~oi)
designer *dizainer*|u (~an, ~ua, ~oi)
desilitra *detsilitr*|u (~an, ~ua, ~oi)
desibeli *detsibell*|u (~an, ~ua, ~oi)
desimaali (mat.) *detsimual*|u (~an, ~ua, ~oi); *anna luku kahden desimaalin tarkkuudella* *anna lugu kahten detsimualan tarkuol*
desinfoida (lääk.) *dezinfitsiiru*|ja (~čen, ~ččou, ~jah); *puhtast*|ua (~an, ~au, ~etah)
despootti *despot*|tu (~an, ~tua, ~toi); *vägivalduniek*|ku (~an, ~kua, ~koi)
detalji 1. (sivuseikka) *detali* (~n, ~i, ~loi); se on tietenkin vain pelkkä detalji *se on tiettäväne vai-ku detali* 2. (yksityiskohta) *detali*; tässä on mielenkiintoisia detaljeja *täs on mieldükiinnittäjii detaliloi*
devalvaatio *deval'vatsi*|i (~en, ~edu, ~eloi)
devalvointi ks. devalvaatio
diabetes (lääk.) *diabet*|tu (~an, ~tua, ~toi); *zuaharita*|udi (~vvin, ~udii, ~udiloi)
diabeetikko (lääk.) *diabeetik*|ku (~an, ~kua, ~koi); *suaharitavvinala*|ine (~zen, ~stu, ~zii)
diagnoosi *diagnos*|su (~an, ~sua, ~soi)
diaheitin *diaprojektor* (~an, ~ua, ~oi)
diakoni 1. (diakonian työntekijä; myös virkatutkinto) *diakon* (~an, ~ua, ~oi) 2. (ort. kirkossa pappeuden alin aste) *diakon*
diakonissa (naispuolinen henkilö, jolla on diakonissa-sairaanhoitajan tutkinto) *diakonis*|su (~an, ~sua, ~soi)

diakroninen (kiel., ei synkroninen) *diahronno*|i (~in, ~idu, ~loi)
dialektologia (murteentutkimus) *dialektolougi*|i (~en, ~edu, ~eloi); *murrehkieliteli*|edo (~ijon, ~eduo, ~edoloi)
dialektologi *dialektoloug*|u (~an, ~ua, ~oi); *murrehkielitiedoili*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
dialogi *dialoug*|u (~an, ~ua, ~oi); *vuoropagin* (~an, ~ua, ~oi)
dialyysilaitte (lääk. keinomunuainen) *dialislait*|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii); *dialispočk*|u (~an, ~ua, ~ii)
dia(positiivi) *diapozitiiv*|u (~an, ~ua, ~oi)
dieetti *dijet*|tu (~an, ~tua, ~toi)
diesel *diizeli* (~n, ~i, ~löi)
diftongi (kiel. kaksoisvokaali) *diftong*|u (~an, ~ua, ~oi); *kaksoisvokali* (~n, ~i, ~loi)
digi= *digitali=*; *digiradio* *digitaliraadivo* (~on, ~uo ~loi); *digikamera* *digitalikamer*|u (~an, ~ua, ~oi)
digitaalinen *digitali*|ne (~zen, ~stu, ~zii) *digitaa-litevisio* (*digitelevio*) on tätä päivää *digituutline* *televiizor* (*digitaliteleviizor*) on tänäpäi *tozi*
diili (sl. kauppa, keskinäinen sopimus) *diili* (~n, ~i, ~löi); *keskenä*|ine (~zen, ~stü, ~zii) *sobimu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *teimme hyvän diilin luajii-mo hüvän diilin*
diiva 1. (juhlittu ja palvottu näyttelijätär tai laulajatar) *diiv*|a (~an, ~ua, ~oi) 2. (oikuttelija) *diiv*|u; *ču*|udo (~vvon, ~uduo, ~udoloi); *miten sinustakin on tullut tuollainen diiva? kuibo rauku sinusgi on roinnuh nengoine diivu?*
diktaattori *diktuator* (~an, ~ua, ~oi); *pakoitta*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
diplomaatti *diplomuati*|tu (~an, ~tua, ~toi)
diplomaattinen *diplomuati*|ine (~zen, ~stu, ~zii)
diplomatie *diplomuati*|i (~en, ~edu, ~eloi)
diplomi *diplom*|u (~an, ~ua, ~oi)
diplomi-insinööri *diplomiiruit*|tu (~un, ~tuu, ~tuloi) *inženier*|u (~an, ~ua, ~oi)
direktiivi (Euroopan yhteisön ohjesääntö) *direktiiv*|u (~an, ~ua, ~oi); *käskii* (~n, ~ü, ~lői)
disketti (atk. levyke) *diskiet*|tu (~an, ~tua, ~toi); *tiedosto pitää tallentaa disketille dokumentu pi-däü tallendua diskietale*
disko(teekki) *diskotiek*|ku (~an, ~kua, ~koi)
diskreetti (*hienovarainen, hillitty, hienotuntei-nen*) *hienotundo*|ine (~zen, ~stu, ~zii)
diskriminoida *diskriminiiru*|ja (~čen, ~ččou, ~jah); *sürji*|e (~n, ~ü, ~täh)
diskriminointi *diskriminatsi*|i (~en, ~edu, ~eloi); *sürjimi*|ne (~zen, ~stü, ~zii); *sürjind*|ü (~än, ~iä, ~öi)
dispositio (jaottelu, jäsenitys) *dispozitsi*|i (~en, ~edu, ~eloi); *javottelu* (~n, ~u, ~loi)
divaani *divan* (~an, ~ua, ~oi)
divari (ark.) *divari* (~n, ~i, ~loi); *antikvariati*|tu

(~an, ~tua, ~toi)
divisioona *diviizi*|i (~en, ~edu, ~elöi)
dogmatiikka *dogmuatiek*|ku (~an, ~kua, ~koi)
dogmi 1. (opinkappale) *dogm*|u (~an, ~ua, ~ii)
 2. (uskonkappale, kirkollisen opin tiivistelmä) *dogm*|u
dokumentti *dokument*|u (~an, ~ua, ~oi); *bumuag*|u (~an, ~ua, ~oi)
dokumenttielokuva *dokumentufil*|m|u (~an, ~ua, ~oi); **~ohjelma** *dokumentuohjelm*|u (~an, ~ua, ~ii)
dollari *dollar*|u (~an, ~ua, ~oi)
dominoida *halli*|ta (~čen, ~ččou, ~tah); *olla* (*olen, on, ollah*) *piällimäzennü/ enimännü*
doping *douping*|u (~an, ~ua, ~oi); *virik*|eh (~kehen, ~ehtü, ~kehii); *doping on kiellettyä doupingu on kiellettü*
dopingtesti *doupingutest*|u (~an, ~ua, ~oi)
dosentti *dotsent*|u (~an, ~ua, ~oi)
draama *druam*|u (~an, ~ua, ~oi)
dramaattinen *druamalli*|ne (~zen, ~stu, ~zii)
dramaturgi *dramaturg*|u (~an, ~ua, ~oi)
drinkki (*sega*) *rüüip*|pü (~ün, ~püü, ~pülöi)
dubata (ark. jälkiäänittää) *dubliiru*|ja (~čen, ~ččou, ~jah)
duetto (mus.) *duet* (~an, ~tua, ~toi)
duo (mus.) *duot* (~an, ~tua, ~toi)
duunari (sl. työläinen, työntekijä) *ruada*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
duuni (sl. työ, työpaikka) *rua*|do (~von, ~duo, ~doloi); *ruadopaik*|ku (~an, ~kua, ~koi)
dynaaminen *dinuamilli*|ne (~zen, ~stu, ~zii)
dynamiitti *dinamiit*|tu (~an, ~tua, ~toi)
dynastia *dinasti*|i (~en, ~edu, ~eloi)
dyyni *d'uun*|u (~an, ~ua, ~ii); *hiekkukivo*|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

E e

edelle *iele*; *ielepäi*; *päästä hänestä edelle piästä hänes ielepäi*
edelleen 1. (eteenpäin) *ielleh*; *iellehpäi*; *ajojimme Lahden kautta edelleen Mikkeliin müö ajojmmo Lahten kauti ielleh Mikkeli* 2. (vielä, jatkuvasti, yhä) *ainos vie*; *vie ainos*; *taloa rakennetaan edelleen kodii ainos vie srojitat*
edellinen *ielli*|ne (~zen, ~stü, ~zii); *iellembä*|ine (~zen, ~stü, ~zii); *aukaise edellinen sivu avua ielline sivu*; *edellinen puhuja iellembäine pagizii*; *edellinen (kahdesta) enzymäine*; *edellinen ja jäl-kimmäinen iellembäine da jälgimäine*

edellyttää *tarvi|ta* (~čen, ~ččou, ~tah); *vua|die* (~jin, ~diu, ~jitah); käännöstyö edellyttää hyvää kielitaitoa *kiännölsruado tarviččou hüviä kielitai-duo*; opintojen loppuun saattaminen edellyttää täysipäiväistä opiskelua *opastundan loppuh suat-tamine vuadiu tävvelistü ruaduo joga päiviä*

edellytys 1. (vaatimus, peruste) *eht|o* (~on, ~uo, ~oloi); *perusteh* (~en, ~tu, ~ii); sillä edellytyksellä, että... *sil ehtol, što...*; koulutus on hyvän ammatin edellytys *opastundu on hüvän ammatin perusteh* 2. (edellytykset, tarpeelliset ominaisuudet, avut, mahdollisuudet) *maht|o* (~on, ~uo, ~oloi); hänellä on edellytyksiä kirjoittamiseen *hänel on mahtuo kirjuttamizeh*

edellä 1. (paikasta) *iel*; lapset juoksivat vanhempiensa edellä *lapset juostih iel vahnembi/ roditeloi* 2. (ajasta) *iel*; kelloni on viisi minuuttia edellä *minun čuasut ollah iel viittü minuuttua* 3. (aiemmin mainittu) *ielpäi*; kuten jo edellä mainittiin *kui jo ielpäi mainittih* 4. (parempi, kehittyneempi) *iel*; äitini oli aikaansa edellä *minun muamo oli iel omua aigua*

edellämainittu *ielmainit|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi)

edeltäjä *endi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); edeltäjäni neuvovat minua uudessa työssäni *endizet ruadajat nevvottih minuu uvves ruavos*

edeltäpäin *ielpäi*; tilasin liput edeltäpäin *minä tilain bilietät jo ielpäi*

edeltää (3.pers. tapahtua ennen) *olla* (on, ollah) *iel*; myrskyä edeltää tyyni sää *mürskün iel on tüü-ni siä*

edempänä 1. (kauempana) *ielpäi*; *loitombi*; ei *loit-ton*; vähän edempänä on kirkko *ielpäi on kirkkö*; vähän edempänä metsässä on järvi *vähästü loitombi mečas on järvi* 2. (myöhemmin mainitusta) *ielpäi*; siitä kerrotaan edempänä kirjassa *sih näh kirjas on paginua ielpäi*

edes 1. (vähintään, ainakin, kumminkin) *hos*; *ehki*; auta nyt edes vähän *avvuta nügöi hos vähäine*; lähetä edes viesti *tüönnä ehki viesti* 2. (vähättelevästi: ei edes) *ei ni*; hän ei ole tavannut edes isäänsä *häi ei ole nähnüh ni tuattuadah*

edessä(päin) *ies(päi)*

edestakaisin *ielleh-järilleh*

edestä *iespäi*; edestäpäin katsoen *iespäi kaččojen*

edetä 1. (kuluu) *men|nä* (~en, ~öü, ~näh); *kulu|o* (~n, ~u, ~tah); kesä eteni nopeasti *kezä meni ter-väh*; aika etenee nopeasti *aigu kuluu ravieh* 2. (kehittyä, sujua) *men|nä edehpäi*; teknologia on edennyt pitkälle sotien jälkeen *tehnolougii on äijän mennüh edehpäi voinien jälgeh*

edistyksellinen (edistysmielinen) *progressiiv|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

edistys *progres|su* (~an, ~sua, ~soi); neuvotteluissa ei ole tapahtunut minkäänlaista edistystä *nevvot-telulois ei ole roinnuh nimittumua progressua*

edistyä 1. (edetä kohti loppua) *eistü|ö* (~n, ~ü, ~täh)/ *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *edehpäi*; työ edis-tyy *ruado eistüü* asiat edistyvät *dietot mennäh edehpäi* 2. (menestyä) *sua|ja/ sua|ha* (~n, ~u, ~jah/ ~hah) *suavutuksii*; kun opiskelet ahkerasti, edistyt *ku vai opastut ahkerah, suat suavutuksii*

edistää 1. (tukea, myötävaikuttaa, auttaa) *kannat|tua* (~an, ~tau, ~etah); *lähend|jä* (~än, ~äü, ~etäh); edistää rauhaa *kannattua rauhua*; tämä lääke edistää paranemistasi *tämä lekarstvu lähendäü sinun paranemistu*

editoida (muokata; toimittaa julkaisukuntoon) *editoi|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

edullinen 1. (taloudellisesti kannattava) *hüövük|äs* (~kähän, ~ästü, ~kähii); tarjous oli edullinen *taričendu oli hüövükäs* 2. (miellyttävä, suotuista, myönteinen) *hüv|ä* (~än, ~iä, ~ii); *müödä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); saimme hänestä myönteisen käsityksen *saimmo häneh näh müödäzen kuvan*

eduskunta *parluament|u* (~an, ~ua, ~oi)

eduskunta|talo *parluament|u* (~an, ~ua, ~oi); *parluamentutalo|i* (~in, ~idu, ~loi); **~vaali(t)** *parluamentuvalliču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *parlua-mentuvalličuks|et* (~ien, ~ii)

edusta *ezust|u* (~an, ~ua, ~oi); rannikon edustalla on ahtojäättä *rannikon ezustale on ajanuh jiidü*

edustaa 1. (toimia jonkun tai jonkin nimissä tai puolesta) *olla* (olen, on, ollah) *kenentah sijas*; *ezit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); edustan täällä johtajaa *olen tiä johtajan sijas*; kilpailijat edustivat maa-taan ulkomailla *kilbailijat ezitettih omua muadu ulgomail* 2. (olla tietyn näkemyksen, virtauksen tms. kannattaja) *ezit|tiä*; *kannat|tua* (~an, ~tau, ~etah); se ei edusta minun mielipidettäni *se ei ezitä minun miöldü*; edustaa vaihtoehtoista lääke-tiedettä *kannattua al'ternatiivistu liečetieduo* 3. (esiintyä seuralämässä) *olla* (olen, on, ollah) *ezil*; joudun työssäni edustamaan paljon *minä olen ruavon puoles puaksuh ezil*

edustaja *deputuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *rahvahan-vallit|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi)

edustajakokous *rahvahanvallittuloin kerähm|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi)

edustava 1. (tunnusomainen, kuvaava) *hüv|ä* (~än, ~iä, ~ii); tämä tapaus on edustava esimerk-ki laiminlyönnistä *tämä tapahtus on hüvä vijalli-zuon ezimerki* 2. (hieno, tyylikäs) *kunnon*; *kunnoll|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *arvok|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); heillä on edustava koti *heil on kunnon kodi*; täällä on edustavia vieraita *tiä on arvokastu gost'ua*

edustus 1. (edustaminen) *olemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *olend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *ol|o* (~on, ~uo, ~oloi) *kenentah sijas*; *ezittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *ezitänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *ezitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii) 2. (liik. oikeus edustaa tuotetta; agen-

tuuri) oigevu|s (~on, ~ttu, ~zii); tällä firmalla on tuotteen myyntiedustus Suomessa täl firmal on oigevus müvvä tuotehtu Suomes

edustuskykyinen ezittämis-/ ezitändü-/ ezitüs-kügü|ine (~zen, ~stü, ~zii)

eepos eepos|su (~an, ~sua, ~soi)

Eesti (Viro) Estouni|i (~en, ~edu, ~eloi)

eestiläinen estonč|u (~an, ~ua, ~oi)

eettinen eetti|ne (~zen, ~stü, ~zii); moralizesti oig|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi)

ego (psyk.) eg|o (~on, ~uo, ~oloi)

egoismi egojizm|u (~an, ~ua, ~oi); ičensuvaiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); ičensuvaiččend|u (~an, ~ua, ~oi); ičensuvaiču|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

egoisti egojist|u (~an, ~ua, ~oi); ičensuvaičči|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

ehdokas kandiduat|tu (~an, ~tua, ~toi)

ehdokkuus kandidatuur|u (~an, ~ua, ~ii)

ehdollinen riippuvainen tietyistä ehdoista ehtonala|ine (~zen, ~stu, ~zii); ehdollinen tuomio ehtonalaine tuomiovo

ehdoton ehdot|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); kiistämät|oi (~töman, ~tömiä, ~tömii); abso-lutno|i (~in, ~idu, ~loi); tässä asiassa hän on ehdoton täs dielos häi on ehtotoi

ehdottaa ehdot|tua (~an, ~tau, ~etah); ezit|tiä (~än, ~täü, ~etäh); ehdottaa puheenjohtajaksi ehtottua paginanvedäjäkse; ehdottaa toista keinoa ezittiä tostu keinuo

ehdottaja ehtotta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); ezittä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

ehdottomasti välttämättä; kiistämättä; ehtotto-masti; nepremenno

ehdotus 1. ehtotu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); eduskun-nalle tehtiin paljon ehdotuksia parlamentale lua-jittih äijü ehtotustu 2. (suunnitelma, luonnos) ehtotu|s; tee kirjallinen ehdotus kirjuta ehtotus

eheyttää (kohentaa, parantaa) kohend|ua (~an, ~au, ~etah); parand|ua (~an, ~au, ~etah)

eheä, ehjä, ehyt 1. (rikkoutumaton) rikko-vumat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); ehjä vanha kuppi rikkovumatoi vahnu kuppi 2. (harmoninen, tasapainoinen) ühtenä|ine (~zen, ~stü, ~zii); eheä näkemys ühtenäine nägemüs

ehkä toinah

ehkäisevä enakkoh estä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); tukehtutta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); preventiivi|ne (~zen, ~stü, ~zii); ehkäisevät rokotukset ennak-koh estäjät rokotukset

ehkäistä est|iä (~än, ~äü, ~etäh); tukehtut|tua (~an, ~tau, ~etah); katk|ata (~uan, ~uau, ~atah); ehkäistä raskaus estiä kohtustundu

ehkäisy estämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); eständ|ü (~än, ~iä, ~ii); tukehtuttami|ne (~zen, ~stu, ~zii); tukehtutand|u (~an, ~ua, ~oi); katkuami|ne (~zen, ~stu, ~zii); katkuand|u (~an, ~ua, ~oi)

ehostaa (meikata) čomend|ua (~an, ~au, ~etah) iččie; grimirui|ja (~čen, ~ččou, ~jah)

ehostus (meikki) ičen čomendami|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ čomendand|u (~an, ~ua, ~oi)/ čomendu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); grimiruiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); grimiruiččend|u (~an, ~ua, ~oi); grimiruiču|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

ehtiä ehti|e (~n, ~ü, ~täh); ker|ritä (~gien, ~gieü, ~ritäh)

ehto 1. (vaatimus, määräys, rajoitus) eht|o (~on, ~uo, ~oloi); pankinjohtaja saneli lainan ehdot bankanjohtai saneli laihinsobimuksen ehtot 2. (peruste, edellytys) eht|o; kalastus on monelle elineh-to kalanpüüdö on monile elämizen ehto

ehtollinen (kirkoll.) ehtuolli|ne (~zen, ~stu, ~zii); püh|ät (~ien, ~ii); käydä ehtoollisella käv|vä (~ün, ~üü, ~väh) pühile

ehtoopalvelus (kirkoll.) ehtüsluužb|u (~an, ~ua, ~ii); ildusluužb|u

ehtymätön loppumat|oi (~toman, ~tomua, ~tom-mii); rajat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); ehtymät-tömät luonnonvarat loppumattomat luonnonvarat

ei ei; minä en minä en; sinä et sinä et; hän ei häi ei; me emme müö emmo; te ette tüö etto; he eivät hüö ei

ei asia puhumalla parane ei dielo paginal parane

ei enempää eikä vähempää ei enämbiä, eigo vähembiä

ei halaistua sanaa ei ni ühtü sanastu

ei haukkuva koira pure haukkui koiru ei pure

ei hullummin ei pahoi

ei hänelle kunnian kukko laula ei hänele kunni-von kukki laula

ei hätä ole tämän näköinen ei ole vie nimidä hädiä

ei kukaan ole profeetta omalla maallaan ei niken ole neroniekku omal mual

ei kukaan ole seppä syntyessään ei niken ole seppü roindua müöte

ei kukko käskien laula ei kukki käskijen laula

ei kuuna päivänä ei nikonzu

ei kysyvä tieltä eksy küzüi dorogas ei hairuo

ei käy laatuun ei roi nimidä

ei lahjahevoson suuhun katsota lahjuhevon hambahih ei kačota

ei Luojakaan laiskoja elätä laškua ni Jumal ei elätä

ei makeaa mahan täydeltä magiedu ei süvvä täüttü vaččua

ei maksa vaivaa ei maksa vaivua

ei mennä virran mukana ei mennä virran mu-gah; soudua pidäü omal venehel

ei missään nimessä ei nimin nimes

ei niin pahaa, ettei jotain hyvääkin ei mostu pahua, ku ei olis midätah hüüviä

ei nimi miestä pahenna, ellei mies nimeä ei

nimi miestä pahenda, ku mies ei pahendanne nimie
ei nähdä nenäänsä pitemmälle *ei nähtä loitom-*
bakse nõkkua

ei ole koiraa karvoihin katsominen *koirale ei*
karvois hindua anneta

ei ole kaksinen *imminkummaine*

ei olla moksiskaan *ei olla ni tiedävinäh*

ei ole naurun asia *ei ole nagrodielo*

ei omena puusta kauas putoa *ei juablokku paku*
puus loitos

ei oppi ojaan kaada *ei opastundu kua ojah*

ei panna tikkua ristiin *ei ni rikkua ristai panna*

ei pidä mennä merta edemmäs kalaan *ei pie*
mennä kalah loitombakse merdii

ei päätä eikä häntää *ei ni piädü, ni händiä*

ei savua ilman tulta *ei savvu tulettah*

ei se pelaa joka pelkää *ei se kižua, kudai varuau*

ei sota yhtä miestä kaipaa *ei voinu ühtii*
mužikkua igävöiče

ei sääntöä ilman poikkeusta *ei ole zakonua*

poikkevuksettah; joga siännöl on oma tozi/ praudu

ei tule kuuloonkaan *ei maksa ni paista*

ei työ tekemällä lopu *ei ruado ruandal loppei; ei*
suarnat sanelendal loppei

ei vanha koira istumaan opi *ei vahnui koiru istu-*
mah opastu

ei vara venettä kaada *vara venehtii ei kua*

ei vierivä kivi sammaloitu *vierii kivi ei sam-*
maldu

ei yrittänyttä laiteta *ainos kannattau/ maksau*
ürittiä

eilen *egläi*

eilinen *eglä|ine (~zen, ~stii, ~zii); (kuv.) eilisen*
teeren poika (täysin kokematon henkilö) *eglä-*
zen tedren poigu

eines (valmisruoka, puolivalmiste) *eineh (~en,*
~tii, ~ii); valmissiömi|ne (~zen, ~stii, ~zii)

eittämättä *tiettävaine; varmah; epäilemättäh*

e-kirje (e-mail, sähköpostiviesti) *sähköpostuviesti*
(~n, ~i, ~löi)

ekologinen *ekolougi|ne (~zen, ~stu, ~zii)*

ekokatastrofi *ekokatastrofi|fu (~an, ~fua, ~foi)*

ekonomi (kauppakorkeakoulussa tutkinnon suo-
rittanut) ekonom|u (~an, ~ua, ~oi)

ekonomia 1. (talous) *talovu|s (~on, ~ttu, ~ksii);*

ekonoumie|ku (~an, ~kua, ~koi); maamme ta-
lous on kehnossa jamassa mejän muan ekonou-
miekku on huonos kunnos 2. (säästäväisyys)
ekonoumi|i (~en, ~edu, ~eloi)

ekonomisti (taloustieteilijä) *ekonomist|u (~an,*
~ua, ~oi)

ekosysteemi *ekosistiem|u (~an, ~ua, ~oi)*

ekotalo *ekotalo|i (~in, ~idu, ~loi)*

ekskursio *ekskursi|i (~en, ~edu, ~eloi)*

eksoottinen *ekzoutti|ne (~zen, ~stu, ~zii)*

eksotiikka *ekzoutiek|ku (~an, ~kua, ~koi)*

ekspertti *ekspert|u (~an, ~ua, ~oi)*

ekspressiivinen *ekspressiivi|ne (~zen, ~stu, ~zii)*

ekspressionismi (taidesuunta) *ekspressionizm|u*
(~an, ~ua, ~oi)

ekstaasi *ekstuaaz|u (~an, ~ua, ~oi)*

eksyä *üöksü|ö (~n, ~ii, ~täh)*

ekumenia *ekumeni|i (~en, ~edu, ~eloi); ühteis-*
kiriköllizü|s (~ksen, ~stii, ~ksii)

ekumeeninen *ekumeni|ne (~zen, ~stu, ~zii);*
ühteiskirikölline (~zen, ~stii, ~zii)

ekvaattori *päiväntazuaj|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi);*
ekvuator (~an, ~ua, ~oi)

ekvivalentti (vastaava, samanarvoinen, rinnastei-
 nen) *vastineh (~en, ~tu, ~ii); ekvivalent|u (~an,*
~ua, ~oi)

elanto *eländ|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); toimehtul|o*
(~on, ~uo, ~oloi); mistä hän saa elantonsa? kus-
päibo häi suau eländön ičelleh?

elatiivi (kiel.) *elatiiv|u (~an, ~ua, ~oi); süväin-*
erond|o (~on, ~uo, ~oloi)

elatus 1. *elättämi|ne (~zen, ~stii, ~zii); elätänd|ü*
(~än, ~iä, ~ii); elätü|s (~ksen, ~stii, ~ksii); lasten
elatus kuuluu molemmille vanhemmille lapsien
elättämine on mollembien vahnembien/ rodit'eloin
dielo 2. (toimeentulo, elanto) ks. *elanto*

elatus|apu *elättämisa|bu (~vun, ~buu, ~buloi);*
elätändüab|u; elätüsab|u; lapsista pitää maksaa
elatusapua lapsile pidäü maksua elätüsabuu;

~velvollinen *elätüsvellalli|ne (~zen, ~stu, ~zii)*

ele 1. *eleh (~en, ~tii, ~ii); hän teki kieltävän eleen*
häi andoi kieldoeelehen 2. (teko, jolla on jokin tar-
koitus) eleh; kirje oli kaunis ele häneltä kirjaine oli
kaunis eleh hänespäi

elefantti (el. Elephantidae) *elefant|u (~an, ~ua,*
~oi); slon|a (~an, ~ua, ~ii)

elegantti *elegant|u (~an, ~ua, ~oi)*

elehtiä *viuhkut|ella (~telen, ~telou, ~ellah) käzii;*
žestikuliiru|ja (~čen, ~ččou, ~jah)

elektroniikka *elektrouniek|ku (~an, ~kua, ~koi)*

elektroninen *elektrouni|ne (~zen, ~stu, ~zii);*
elektronno|i (~in, ~idu, ~loi)

elellä *elell|ä (~en, ~öü, ~läh); olen saanut elellä*
terveenä olen voinnuh elellä tervehennü

elementti 1. (kuv. perusosa, osatekijä) *alguaine|h*
(~en, ~tu, ~ii); perusaine|h; element|u (~an, ~ua,
~oi); äänteet ovat kielen elementtejä iänet ollah

kielen elementat 2. (valmis rakennuksen osa)
element|u; talomme tehtiin valmiista elementeistä
mejän taloi luajittih valmehis elementois

eli *libo*

eliitti *eliit|tu (~an, ~tua, ~toi)*

eliminoida *hävit|tiä (~än, ~täü, ~etäh);*

likvidiiru|ja (~čen, ~ččou, ~jah)

elimistö *elimist|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); organizm|u*
(~an, ~ua, ~oi)

elin *eli|n (~men, ~ndü, ~mii); organ (~an, ~ua,*

~oi)

elin|aika elai|gu (~jan, ~gua, ~goi); muutos tapahtuu jo meidän elinaikanamme *muutos tapahtuu jo meidän eliajas*; **~ikä** eloi-igä (~jän, ~giä, ~gii); igä (ijän, igiä, igii); **~kausi** eloika|uzi (~vven, ~utu, ~uzii); igä; **~kautinen** eloikavelli|ne (~zen, ~stu, ~zii); igä|ine (~zen, ~stü, ~zii); murhaaja sai elinkautisen tuomion *tappai sai igäzen tuomivon*; **~keino** eloikein|o (~on, ~uo, ~oloi); maan pääelinkeino on teollisuus *maan pääeloinkeino on teollisuus*; **~kelpoinen** eloikelbo|ine (~zen, ~stu, ~zii); **~olot** eloiolo|t (~loin, ~loi); **~tarvike** eloitarvik|eh (~kehen, ~ehtu, ~kehii); produkt|u (~an, ~ua, ~oi); elintarvikkeisiin pannaan nykyään paljon lisäaineita *produktioih nügöi pannah äijü lisäainehtu*; **~taso** eloitaz|o (~on, ~uo, ~oloi); Japania pidetään korkean elintason maana *Japouniedu pietäh korgien eloitazon muannu*; **~toiminta** elimistön toimind|u (~an, ~ua, ~oi); **~tärkeä** eloitärg|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); **~voimainen** eloivoima|ine (~zen, ~stu, ~zii); sitkeihengi|ne (~zen, ~stü, ~zii); **~vuosi** eloivu|ozi (~vven, ~ottu, ~ozii); **~ympäristö** eloiümbärist|ö (~ön, ~üö, ~ölöi)

eliö (biol. elollinen olio, organismi) organizm|u (~an, ~ua, ~oi)

ellei gu ei; ku ei; soita minulle, ellet tule *soita minulle, gu et tulle*

eloisa eloz|u (~an, ~ua, ~ii); eloksenilo|ine (~zen, ~stu, ~zii)

elokuu elokuu (~n, ~du, ~loi)

elokuva kin|o (~on, ~uo, ~oloi); elokuv|a (~an, ~ua, ~ii); fil'm|u (~an, ~ua, ~oi) mennäänkö elokuvii? lähemmögo kinoh? kuka ohjasi elokuvan? *kenbo ohjai fil'man? kenbo oli fil'man ohjuajan-nu?*

elollinen (orgaaninen) eläv|ü (~än, ~iä, ~ii)

eloperäinen eloiperäl|ine (~zen, ~stü, ~zii); eloperäiset jätteet pitää kompostoida *eloiperäzet jätteh-et pidäü kompostiiruija*

elostelija elosteli|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); vanhoihin elostelijoihin eivät nuoret tytöt edes vilkaise *vahnioih elostelijoih nuoret tüüt ei ni kaçahteta*

elostella (viettää paheellista elämää) elostel|la (~en, ~ou, ~lah); kut|tie (~in, ~tiu, ~itah); rasputničai|ja (~čen, ~ččou, ~jah)

eloton 1. (hengetön, kuollut) henget|öi (~töman, ~tömiä, ~tömi); kuollu|h (~on, ~ttu, ~zii); töllönnü|h (~ön, ~ttü, ~zii); karhu oli jo eloton *kondii oli jo töllönnüh* 2. (asumaton, tyhjä, äänetön) elot|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); hil'la|ine (~zen, ~stu, ~zii); kesällä on kaupungissa elottomia katuja *kezäl linnas on hil'lazii pihoi* 3. (yksitoikkoinen, puiseva) üksitoikko|ine (~zen, ~stu, ~zii); elot|oi (~toman, ~tomua, ~tomii)

elpyminen elbümi|ne (~zen, ~stü, ~zii); elvünd|ü

(~än, ~iä, ~öi)

elpyä el|büö (~vün, ~büü, ~vütäh); turismi on elpynyt *turizmu on elbüniüh*

elvyttää elvüt|tiä (~än, ~täu, ~etäh); *revitali-ziiru|ja (~čen, ~ččou, ~jah)*; karjalan kieltä elvytetään tehokkaasti *karjalan kieldü elvütetäh effektiivizesti*

elvytys elvüttämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); elvütänd|ü (~än, ~iä, ~öi); elvütü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); *revitalizatsi|i (~en, ~edu, ~eloi)*

eläimellinen (epäinhimillinen) julm|u (~an, ~ua, ~ii)

eläin 1. (kotieläin) kodi-elät|ti (~in, ~tii, ~tilöi); *žiivat|tu (~an, ~tua, ~toi)* 2. (petoeläin) meččü-elät|ti; *zvieri (~n, ~i, ~löi)* 3. (lemmikkieläin) lembielät|ti

eläin|koe elättitest|u (~an, ~ua, ~oi); *žiivattutest|u*; eläinkokeita vastustetaan *elättitesti vastustetah*; **~kunta** elättimuai|u (~an, ~ua, ~oi); *faun|u (~an, ~ua, ~oi)*; **~laji** elättilaji (~n, ~i, ~loi); *elättiro|du (~vun, ~duu ~duloi)*; *žiivatturo|du*; **~lääketiede** veterinuari|i (~en, ~edu, ~eloi); **~lääkäri** veterinuaru|u (~an, ~ua, ~oi); **~puisto** elättipark|u (~an, ~ua, ~oi); *Ähtärin eläinpuisto on avattu kesäksi Ähtärin elättiparku on avattu kezäke*; **~rakas** elättilöinsuvaičči|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~rääkkäys** elättilöin pahoipidämi|ne (~zen, ~stü, ~zii)/ *pahoipend|ü (~än, ~iä, ~ii)*; **~satu** elättisuarn|u (~an, ~ua, ~oi); **~suojele** elättivarjelu (~n, ~u, ~loi); *elätti-suojele (~n, ~u, ~loi)*; **~tarha** zoopark|u; **~tiede** zooloug|i (~en, ~edu, ~eloi); **~tieteilijä** zooloug|u (~an, ~ua, ~oi)

eläke eläk|eh (~kehen, ~ehtu, ~kehii); penz|i (~ien, ~iedü/ ~ettü, ~ielöi); siirryä eläkkeelle *piästä eläkehele*

eläkeikäinen eläkehi|ne (~zen, ~stü, ~zii); *eläkehi|ne (~zen, ~stü, ~zii)*

eläkeläinen eläkkehelä|ine (~zen, ~stü, ~zii); *penzioner|u (~an, ~ua, ~oi)*

eläköön! uraa!

elämys elämi|s (~ksen, ~stü, ~ksii); matka oli todellinen *elämys matku oli tozi elämiüs*

elämä elo|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

elämäkerta biogruafi|i (~en, ~edu, ~eloi)

elämän|katsomus eloksenägemü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); *muailmannägemü|s*; **~kielteenen** pessimistalli|ne (~zen, ~stu, ~zii); **~kohtalo** eloksenoz|a (~an, ~ua, ~ii); **~kokemus** eloksenkoittelu (~n, ~u, ~loi); *eloksenkogemu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)*; **~koulu** eloksenškoll|a (~an, ~ua, ~ii); **~kulku** eloksentie (~n, ~dü, ~löi); *eloksenmen|o (~on, ~uo, ~oloi)*; *eloksenrat|as (~tahan, ~astu, ~tahii)*; **~laatu** eloksenluu|du (~vun, ~duu, ~du-loi); **~myönteinen** optimistalli|ne (~zen, ~stu, ~zii); **~tapa** eloksenta|ba (~van, ~bua, ~boi);

~toveri eloksendovariš|šu (~an, ~šua, ~šoi); **~työ** eloksenrua|do (~von, ~duo, ~dolo)

elämöidä elämöiljā (~čen, ~ččöü, ~jäh); humalai-set elämöivät humalniekat elämöijäh

elättää elät|tiä (~än, ~täü, ~etäh); süöt|tiä (~än, ~täü, ~etäh)

elättäjä elättä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); süöttä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

elävä eläv|ü (~än, ~iä, ~ii)

eläväinen ks. eloisa

eläytyminen sobivumi|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ sobivund|u (~an, ~ua, ~ii) tävvelleh

eläytyä sobivu|o (~n, ~u, ~tah) tävvelleh; eläytyä uuteen rooliin sobivuo tävvelleh uudeh roulih

elää 1. (olla hengissä) el|iä (~än, ~äü, ~etäh); kukkanen elää kevästä syksyyn kukkaine eläü keviäs sügüzüh suate 2. (asua) el|iä; he asuvat kaupungissa hūö eletäh linnas 3. (saada toimeentulonsa) el|iä; eihän sillä palkalla edes elä eihäi sil palkal sua ni eliä ◇ elää kuin viimeistä päivää eliä ku jälgmästü päivä; elää kuin pellossa eliä ku pellos; elää kädestä suuhun eliä käis suuh; elää omaa elämäänsä eliä omua elostu; elää (olla) tohvelin alla eliä kannan al; elää yli varojensa eliä liijan leviesti

emali emali (~n, ~i, ~loi)

emansipaatio emansipatsi|i (~en, ~edu, ~eloi)

emigrantti emigrant|u (~an, ~ua, ~oi)

emo 1. (naaraseläin) em|ä (~än, ~iä, ~ii) 2. (vanh. äiti) em|ä; muam|o (~an, ~ua, ~oloi)

emotionaalinen emotsional'no|i (~in, ~idu, ~loi)

empaattinen müödähtundo|ine (~zen, ~stu, ~zii)

empiä ebäröijä|kseh (~čemmös, ~čeh/ ~čehes, ~jähes); hän empii edelleen, ei tiedä mitä tehdä häi vai ebäröičeh, ei tiijä midä ruadua

emännöidä emändöiljā (~čen, ~ččöü, ~jäh);

emännöidä taloa emändöijä taloidu

emäntä emänd|ü (~än, ~iä, ~ii)

enemmistö enemist|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); enemmistö kannatti päätöstä enemistö kannatti piätöstü

enemmän enämbän; enämbi; tänään sain kaloja enemmän kuin eilen tänäpäi sain kalua enämbän eglästü; mitä enemmän, sitä parempi midä enämbi, sidä parembi

energia 1. (fys.) energi|i (~en, ~edü, ~elöi); mekaaninen energia mehuanilline/ mehaniičesko|i energi 2. (kestävyys, puhti, tarmo, voima) voim|u (~an, ~ua, ~ii); välgi (~in, ~gie, ~gilöi); kuluttaa energiansa johonkin kuluttua voimat mihtah; riittäkö sinulla energiaa käydä nämä läpi? täüdüügo sinul vägie kačella nämmä?

energiakriisi energiikriizis|su (~an, ~sua, ~soi)

energinen aktiivi|ne (~zen, ~stu, ~zii); tevok|as (~kahan, ~astu, ~kahii)

Englanti Angli|i (~en, ~edu, ~eloi)

englantilainen angliela|ine (~zen, ~stu, ~zii)

enimmäkseen enimite; enimüölleh; lumi on enimmäkseen jo sulanut lumi enimite on jo sulanut; siellä on enimmäkseen lehtimetsää sie enimüölleh on lehtimeččiä

enintään enindäh; vaiku; olen poissa enintään viikon en ole kois enindäh nedälin aijan

eniten eniten

enkeli anheli (~n, ~i, ~loi)

ennakko avans|u (~an, ~ua, ~oi); edukädeh maksettav|u (~an, ~ua, ~ii); maksaa ennakkona maksua avansannu

ennakko|aavistus huav|e (~ien, ~ettu, ~ieloi) edukädeh; **~arvio** čotaiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ čotaičend|u (~an, ~ua, ~oi) edukädeh;

~asenne nägökan|du (~nan, ~dua, ~doi) edukädeh;

~luulo piätö|s (~ksen, ~stü, ~ksii) edukädeh;

~luuloinen edukädehpiättä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); ainosebäili|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); uskomat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii);

~päättös (lak.) mallipiätö|s (~ksen, ~stü, ~ksii);

~tapaus pretsedent|u (~an, ~ua, ~oi);

~vero edukädeh makset|tu (~un, ~tuu, ~tuloi) ver|o (~on, ~uo, ~oloi);

~äänestys valliču|s (~ksen, ~stu, ~ksii) edukädeh

ennakoida ennust|ua (~an, ~au, ~etah); en osaa ennakoida, miten tässä käy en malta ennustua, kui dielot mennäh

ennakolta edukädeh

ennakonpidätys ks. ennakkovero

ennalta 1. ks. ennakolta 2. (ennestään) jo enne; jo ammui; ennalta tutut paikat jo ammui tietüt paikat

enne ennustu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); merki (~n, ~i, ~löi); primiet|tü (~än, ~tiä, ~töi); tunnu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); viit|eh (~tehen, ~ehtü, ~tehii); sateet ovat syksyn enne vihmat ollah sügüzün viittehet

ennen 1. (kauan sitten, entisaikaan) enne; ennen ei ollut autoja enne ei olluh mašinoi 2. (aikaisemmin) enne; tuntia ennen čuassuu enne; ei ennen eikä jälkeen ni enne, ni jälgeh; ennen tuntematon enne tundematoi 3. (ennen, edellä) iel; olitko jonossa ennen minua? olitko jonos iel minuu?

ennen kaikkea (ensisijaisesti, lähinnä) enne kaikkie; enne muudu

ennen kuin kuni en/ et/ ei/ emmo/ etto/ ei ◇ älä nuolaise ennen kuin tipahtaa älä nuole kuni ei tipahtai

ennen vanhaan ennevahnas

ennen|aikainen enneaiga|ine (~zen, ~stu, ~zii); ennenaikainen ilo enneaigaine ilo; **~kuulumaton** ennekuulumat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii);

~näkemätön ennenägemät|öi (~töman, ~tömiä, ~tömii)

ennestään jo enne; jo ammui; he tunsivat toisensa ennestään hūö oldih tuttavat jo enne; tiedän sen jo ennestään tiijän sen jo ammui

ennustaa 1. (povata) *ennust|ua* (~an, ~au, ~etah); *gadail|ja* (~čēn, ~ččou, ~jah); mustalaisnainen ennusti korteista *čiganihu ennusti kartiloin mugah* 2. (ennakoida, olla enteenä) *ennust|ua*; aikainen kevät ennustaa kaunista kesää *aigaine kevät ennustau kaunistu kezii*

ennustaja *ennusta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

ennuste *ennusteh* (~en, ~tu, ~ii); *prognouz|u* (~an, ~ua, ~oi); sääennusteen mukaan huomenna on kylmempää *siäprognouzan mugah huomei roih vilumbi*

ennättää *ehti|e* (~n, ~ü, ~täh); *ennit|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); *ennät|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); *ker|ritä* (~gien, ~gieü, ~ritäh); juoksin ja ehdin viimeiseen bussiin *juoksin dai kergiin jälgimäzeh avtobussah*

ennätys *suavutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *rekord|u* (~an, ~ua, ~oi)

eno (äidin veli) *diäd|ö* (~än, ~iä, ~ölöi)

ensi *enzi*; *enzimä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); *ensi askelet*; sanakirjan ensi osat ovat ilmestyneet sanakirjan *enzimäzet ozat on piästettü ilmah*

ensijapu *enzia|bu* (~vun, ~buu, ~buloi); **~arvoinen** *enziarvo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~esitys** *enzi|du* (~lan, ~dua, ~doi); *premjier|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kertalainen** *enzikerdala|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

ensiksi 1. (ensimmäiseksi) *enzimäzikse*; toinen kysymys käsiteltiin ensiksi *toine küzumius kačeltih enzymäzikse* 2. (aluksi) *enzimäi*; ensiksi kaikki ihmettelivät *enzimäi kaikin diivittih*

ensiluokkainen *parasluadu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); ensiluokkaista viiniä *parasluadustu viinua*

ensimmäinen *enzimä|ine* (~zen, ~stü, ~zii)

ensisijaisesti *enzimäzikse*; *enzivuoroh*

ensitanssijatar *primabaleri|u* (~an, ~ua, ~oi)

enteellinen *ennusta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *lau-sua* enteelliset sanat *sanuo ennustajat sanat*

enteillä *ennust|ua* (~an, ~au, ~etah); tummat pilvet enteilevät sadetta *mustat pilvet ennustetah vihmua*

entinen *endi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)

entisaika *endizai|gu* (~jan, ~gua, ~goi); *endi|ne* (~zen, ~stü, ~zii) *ai|gu*

entisellään *endizelleh*

entisestään (entistä enemmän) *endistü enämbän*; hän on entisestään kaunistunut *häi on endistü enämbän čomennuh*

entistää *endizöi|jä* (~čēn, ~ččöü, ~jah); *restavroi|ja* (~čēn, ~ččou, ~jah)

entä, entäpä, entäs *a*; hän on valmis, entä sinä? *häi on valmis, a sinä?* entä miten lasten käy? *a kuibo lapsienke?* entäs jos hän ei olekaan siellä? *a ku sie ei ni olle händü?*

enää 1. (vain, ei muuta kuin) *vaiku*; *vaigu*; käyn siellä enää lauantaisin *kävün sie vaiku suovattoin*

2. (kielteisessä yhteydessä) *enämbi*; *enämbiä*; ei pihaustakaan enää *enämbi ei ni čihahustu*; hän ei tupakoi enää *häi enämbiä ei kuri*

epidemia *epideemi|i* (~en, ~edü, ~elöi)

epilepsia *epilepsi|i* (~en, ~edü, ~elöi)

e-pilleri *kohtunestetabletk|u* (~an, ~ua, ~oi)

epilogi *epiloug|u* (~an, ~ua, ~oi); *loppusan|at* (~oin, ~oi); *loppuozutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

episodi *epizoud|u* (~an, ~ua, ~ii)

epistola (kirkoll.) *epistol|u* (~an, ~ua, ~oi); *kirikölli|ne* (~zen, ~stü, ~zii) *opastuspagin* (~an, ~ua, ~oi)

epä|aito *ebätovelli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *falšii|vo|i* (~in, ~idu, ~loi); **~asiallinen** *azieh kuulumat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *perustat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *pädemät|öi* (~tömän, ~tömiä, ~tömii); **~demokraattinen** *ebädemokrautalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); **~edullinen** *ebäkannatta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *kannattamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); **~hieno** *ebädelikatno|i* (~in, ~idu, ~loi); *vu|garno|i* (~in, ~idu, ~loi);

~huomio *ebähuomiv|o* (~on, ~uo, ~oloi); *huomuamattomu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *hajamielizi|s* (~ön, ~ttü, ~ksii)

epäileminen *ebäilemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *ebäilend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *ebäilü* (~n, ~ü, ~löi)

epäilemättä *ebäilemättäh*; *tiettäväine*; olette epäilemättä oikeassa *olette ebäilemättäh oigies*

epäilevä *ebäili|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

epäillä *ebäill|ä* (~en, ~öü, ~läh)

epäily *ebäilü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

epäilyttävä *ebäiltäv|ü* (~än, ~iä, ~ii); epäilyttävä henkilö *ebäiltävü ristikanzu*; epäilyttävä maine *ebäiltävü reputatsii/ maineh/ sluavu*

epäilyttää (3. pers.) *ebäilüt|tiä* (~tää, ~etäh); minua epäilyttää koko hanke *minuu ebäilüttäü kogo projektu*

epä|inhimillinen *žiäleimät|öi* (~tömän, ~tömiä, ~tömii); **~itseks** *hüövüneččimät|öi* (~tömän, ~tömiä, ~tömii); **~johdonmukainen** *ebälougielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); **~jumala** *ebäjumal* (~an, ~ua, ~oi); *iidol* (~an, ~ua, ~oi); *kumiir|u* (~an, ~ua, ~oi); **~järjestys** *segasotku* (~n, ~u, ~loi); **~kiitollinen** *ebäkiitoll|i* (~zen, ~stu, ~zii); **~kohta** *puut|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii);

vajahu|s/ vajavu|s (~on, ~ttu, ~ksii); *defekt|u* (~an, ~ua, ~oi); *defitsiit|tu* (~an, ~tua, ~toi);

~kohtelias *ebäkorrektiivi|ne* (~zen, ~stu, ~zii);

~kypsä *lapselli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); **~käytännöllinen** 1. (epämukava) *vähälpädi|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi) 2. (osaamaton, avuton) *maltamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); **~luotettava**

ebäluotettav|u (~an, ~ua, ~ii); **~luulo** *ebäilü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); **~luuloinen** *ebäili|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); **~normaali** *ebänormal|no|i* (~in, ~idu, ~loi); **~oikeudenmukainen** *ebäoige-*

vuonmuga|ine (~zen, ~stu, ~zii); **~olennainen** vähänmerkki|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); taga-arvo|ine (~zen, ~stu, ~zii); **~onni** huon|o (~on, ~uo, ~oloi) luk|kü (~ün, ~küü, ~külöi)

epäonnistua ei mennüh hüvin; ei menestännüh; ei lüküstännüh; ei vedellüh; juhla epäonnistui pruaz-niekku ei mennüh hüvin; epäonnistua kokeessa koittehes ei vedellüh

epäpätevä pädemät|oi (~tömän, ~tömiä, ~tömi); virkaan pyrki myös epäpäteviä hakijoita virgah opittih piäst pädemättömätgi kandiduatat

epäröidä ebäröi|jä (~čen, ~ččöü, ~jäh)

epä|selvä ebäselv|ü (~än, ~iä, ~ii); ebäselg|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); **~suora** ebäsuor|u (~an, ~ua, ~ii); **~suosio** ebähüvantaht|o (~on, ~uo, ~oloi);

~säännöllinen ebäsiännöll|ine (~zen, ~stü, ~zii);

~tavallinen ebätavalli|ne (~zen, ~stu, ~zii);

~terveellinen ebätervehelli|ne (~zen, ~stü, ~zii);

~tietoinen tiedämät|oi (~tömän, ~tömiä, ~tö-mii); ebätiedo|ine (~zen, ~stu, ~zii); ebävarml|u (~an, ~ua, ~oi);

~todellinen ebätovelli|ne (~zen, ~stu, ~zii); uskomat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii);

~todennäköinen ebätovenmo|ine (~izen, ~stu, ~izii);

~toivoinen ebätoivo|ine (~zen, ~stu, ~zii);

toivot|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); **~täsmällinen**

ebätark|u (~an, ~ua, ~oi); **~täydellinen**

ebätävelli|ne (~zen, ~stü, ~zii); **~vakaa**

ebäluotettav|u (~an, ~ua, ~ii); horjahteli|i (~jan,

~jua, ~jii/ ~joi); ebästabıl|no|i (~ın, ~idu, ~loi);

~varma 1. (ihmisestä) ebävarml|u (~an, ~ua, ~oi); hän tunsi itsensä epävarmaksi uudessa teh-

tävässään häi tunzi iččiedäh ebävarmakse uvves

dielos 2. (häilyvä, muuttuva) ebävarml|u; nyt on

epävarmat ajat nügöi ollah ebävarmat aijat

3. (kyseenalainen, epäselvä) ebävarml|u; **~viisas**

tolkut|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); tuhm|u (~an,

~ua, ~ii); **~virallinen** ebäviralli|ne (~zen, ~stu,

~zii); **~yhtenäinen** ebäühtenäl|ine (~zen, ~stü,

~zii); hajalli|ne (~zen, ~stu, ~zii); katkona|ine

(~zen, ~stu, ~zii); **~ystävällinen** ebäüistävälli|ne

(~zen, ~stü, ~zii); pahataba|ine (~zen, ~stu, ~zii)

erakko erak|ko (~on, ~kuo, ~oloi)

erehdys (virhe, kömmähdyt) erehtü|s (~ksen,

~stü, ~ksii); korjaamme erehdyksen kohendammo

erehtüksen

erehtymätön erehtümät|oi (~tömän, ~tömiä, ~tö-mii); pitää itseään erehtymättömänä pidiä iččie

erehtümättömännü

erehtyä (tehdä virhe, käsittää väärin) erehtü|ö (~n,

~ü, ~täh); erehdyin henkilöstä erehtüin ristikan-

zas

erikoinen eriluadu|ine (~zen, ~stu, ~zii);

omaluadu|ine; siinäpä vasta erikoinen luonne sit

kačo vaste on omaluaduine karakteri

erikois|ala spetsial'nosti (~n, ~i, ~loi); **~lääkäri**

douhturi-/ liägäri-/ vračču-spetsialist|u (~an, ~ua,

~oi); **~sairaanhoitaja** voimattomanhoidai-

spetsialist|u; hän työskentelee psykiatrian alan

erikoissairaanhoitajana häi ruadau psihiatrien

alan voimattomanhoidai-spetsialistannu;

~tarjous alendushin|du (~nan, ~dua, ~doi); ostin

voita erikoistarjouksesta ostin voidu alendushindah

erikoistua spetsializiru|jakseh (~čemmos, ~čeh/

~čehes, ~jahes)

erikoisuus eričü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

erillinen erilli|ne (~zen, ~stü, ~zii); käydä asiasta

erillinen keskustelu pidiä dielos erilline pagin

erillään erize; erikseh; he asuvat erillään vanhem-

mista hüö eletäh erize vahnembis

erimielisyys erimiell|i (~en, ~dii, ~ii); erimielizü|s

(~ön, ~ttü, ~ksii)

erinomainen erinoma|ine (~zen, ~stu, ~zii);

putilli|ne (~zen, ~stu, ~zii)

eri|näköinen eriluadu|ine (~zen, ~stu, ~zii);

toizenluadu|ine (~zen, ~stu, ~zii); nyt hän on ai-

van erinäköinen kuin ennen nügöi häi on ihan

toizenluaduine kui enne; **~pituinen** eripiduh|ne

(~zen, ~stu, ~zii)

eriskummallinen omaluadu|ine (~zen, ~stu, ~zii)

erisnimi (kiel.) propri (~n, ~i, ~loi); erisnim|i (~en,

~ie, ~ilöi)

eriste eroit|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii); izol'atsi|i

(~ien, ~edu, ~eloi); tüp|e (~pien, ~ettü, ~pielöi);

ikkunoihin pantiin hyvät eristeet ikkunoih pandih

hüvät tüppiet

eristää 1. (ihminen toisista) eroit|tua (~an, ~tau,

~etah); spitaaliset eristettiin muista ihmisistä sai-

raaloihin prokuazuvoimattomat eroitettih toizis

ristittüzis bol'ničöih 2. (olla lämmöneristeenä)

tüpi|tä (~čen, ~ččöü, ~täh); uusi talo pitää eristää

kunnolla uuzi taloi pidää tüpitä putilleh

eri|suuruinen erisuuru|ine (~zen, ~stu, ~zii);

~tasoinen eritazo|ine (~zen, ~stu, ~zii)

erite (biol.) vidžv|u (~an, ~ua, ~oi); haavasta vuo-

taa eritteitä ruanu vidžvuau; kasvin erite on esi-

merkikse pihka kazvin eriteh on ezimerkikse pih-

ku

eritellä 1. (jaotella, luokitella) javot|ella (~telen,

~telou, ~elläh); klassifitsiiru|ja (~čen, ~ččou,

~jah); eritellä saapunut posti klassifitsiiru|ja tul-

luh poštu 2. (hajottaa osiinsa, tutkia) erit|ellä (~te-

len, ~telöü, ~elläh); analiziiru|ja (~čen, ~ččou,

~jah); sellit|tiä (~än, ~täu, ~etäh); eritellä ongel-

mallisia kysymyksiä analiziiru|ja ongelmallizii

küzümüksii

erittely 1. javottelu (~n, ~u, ~loi); klassifikatsi|i

(~en, ~edu, ~eloi) 2. erittelemi|ne (~zen, ~stü,

~zii); erittelend|ü (~än, ~iä, ~öi); erittelü (~n, ~ü,

~löi); analiziiru|ččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii);

analiziiru|čend|u (~an, ~ua, ~oi); analiziiru|ču|s

(~ksen, ~stu, ~ksii); sellittämi|ne (~zen, ~stü,

~zii); sellitänd|ü (~än, ~iä, ~öi); sellitü|s (~ksen,

~stii, ~ksii)

erittäin *ülen*; erittäin kaunis maisema *ülen kaunis ümbäristö*

erityinen *omaluaadu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *osoubo|i* (~in, ~idu, ~loi); *spetsial'noi|i* (~in, ~idu, ~loi); tekstin erityinen osa *tekstan osouboi oza*; erityinen huone *spetsial'noi perti*

erityis|huolto *spets'huol|do* (~lon, ~duo, ~doloi); ~**koulu** *spets'skol|a* (~an, ~ua, ~ii); ~**nuorisotyö** *spetsnuorizorua|do* (~von, ~duo, ~doloi); ~**opetaja** *spetsopasta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); ~**opetus** *spetsopastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); levottomille oppilaille on tarjolla erityisopetusta välillizile *opastujile on spetsopastustu*

eriävä *toizenla|ine* (~zen, ~stu, ~zii); oppositio esitti eriävän kantansa asiasta *oppozitsii ezitti omat toizenlaset mielet dielos*

ero 1. (eroavaisuus) *er|o* (~on, ~uo, ~oloi); huomattava ero *suuri ero* 2. (avioero) *er|o*; *eruomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *eruond|u* (~an, ~ua, ~oi); ottaa ero *erota* 3. (eroaminen, lähteminen) *er|o*; *läht|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *otstauhk|u* (~an, ~ua, ~oi); ero virasta tapahtui kuukausi sitten *lähtö ruavos tapahtui kuu tagaperin*; hallituksen ero *halličuksen otstauhku*

erota 1. (mennä erilleen) *er|ota* (~uon, ~uou, ~otah); tiestä erosi kapea polku *dorogas eroi kaidaine troppu* 2. (katkaista välit) *er|ota*; erotaan ystävinä *eruummo üstävinnü* 3. (ottaa avioero) *er|ota*; he erosivat jo kauan sitten *hüö erottih jo ammui* 4. (sanoutua irti jostakin) *er|ota*; *läht|ie* (~en, ~öü, ~ietäh) *iäre*; olla (olen, on, ollah) *ots-tauhkas*; erota työstä *lähtie ruavos iäre*; hallitus on eronnut *halličus on otstauhkas* 5. (poiketa) *er|ota*; kirjat eroavat laadultaan *kniigat erotah luavun puoles*

eroottinen *eroutiekalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

erotiikka *eroutiek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

erottaa 1. (saattaa erilleen, eristää) *eroit|tua* (~an, ~tau, ~etah); heidän talonsa erottaa joki *heijän taloloi eroittau jogi* 2. (sanoa irti) *eroit|tua*; *tüö|ndiä* (~nnän ~ndäü, ~nnetäh/ ~täh) *iäre*; erottaa virasta *eroittua ruavos*; hänet erotettiin johtokunnasta *händü tüöttih iäre johtokunnas* 3. (katkaista välit) *eroit|tua*; riita erotti heidät toisistaan *riidu eroitti heidü toine toizes* 4. (havaita, tunnistaa) *tunnust|ua* (~an, ~au, ~etah); erotin hänet kuvasta *tunnustin händü kuvas* ◇ erottaa hyvät akanoista (hyvät huonoista) *eroittua jüvät aganois (hüvät huonolois)*

erottamaton *eroittamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

erottua *er|ota* (~uon, ~uou, ~otah); hän erottuu edukseen toisista *häi parembannu olles eruou toizis*

erotuomari (urh.) *sud'd|u* (~an, ~ua, ~ii)

erotus 1. (erilleen saattaminen) *eroitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) 2. (vähennyslaskun tulos) *jiännö|s* (~ksen, ~stii, ~ksii)

erä 1. (joukko, osa) *oz|a* (~an, ~ua, ~ii); *parti|i* (~en, ~edu, ~eloi); vähin erin *pienin ozin*; kauppaan tuli uusi erä *teetä laukkah tuli uuzi partii čuajuu* 2. (rupeama) *ker|du* (~ran, ~dua, ~doi); tällä erää riittää *täh kerdah riittäü* 3. (metsästysretki) *ohot|tu* (~an, ~tua, ~toi); käydä erällä (par. metsällä) *kävvä ohotale* 4. (tenniksessä) *set|tu* (~an, ~tua, ~toi); (jääkiekossa) *period|u* (~an, ~ua, ~oi); (nyrkkeilyssä) *raund|u* (~an, ~ua, ~oi); (šakissa) *tuur|u* (~an, ~ua, ~ii)

erä|maa *elämät|öi* (~tömän, ~tömiä, ~tömii) *mua* (~n, ~du, ~loi); *erämua*; ~**opas** *erämuagiid|u* (~an, ~ua, ~oi); *erämuavedeli|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); ~**retki** *erämuamatk|u* (~an, ~ua, ~oi)

eräs 1. (jokin tai joku) *üksi* (ihten, ühtü, üksii); haluaisin jutella kanssasi erästä asiasta *tahtozin paista sinunke ühtes dielos* 2. (vihjailtaessa) *erä|s* (~hän, ~stii, ~hii); eräät ne vain matkustelevalt joka vuosi ulkomaille *erähät net vai ajellah ulgomualoile joga vuottu*

erääntymispäivä *maksupäiv|ü* (~än, ~iä, ~ii); älä vain unohda eräpäivää *älä vai unohta maksupäivii*

erääntyä *tull|la* (~en, ~ou, ~lah) *maksettavakse*; lasku erääntyi jo maksettavaksi *maksu tuli jo maksettavakse*

esiin *nägevih*; *nägiivih*; *nägövih*; *julgi*

esiintyä 1. (puheenpitäjä) *paginanpidä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *pagizi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) 2. (näyttelijä) *ozutteli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *artist|u* (~an, ~ua, ~oi)

esiintyminen 1. *paginanpidämi|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *paginanpiend|ü* (~än, ~iä, ~ii); *paginanpi|do* (~von, ~duo, ~doloi) 2. *ozuttelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ozuttelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *ozuttelu* (~n, ~u, ~loi)

esiintymiskuume *ozutteluhuol|i* (~en, ~du, ~ii)

esiintymä *olemasol|o* (~on, ~uo, ~oloi); *olemasolopaik|ku* (~an, ~kua, ~koi); sanaesiintymä murteessa *sanan olemasolo murdehes*; kulan esiintymät *kullan olemasolopaikat*

esiintyä 1. (puhua) *pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh) *paginua*; esiintyä kokouksessa *pidiä paginua kerähmös* 2. (yleisölle) *ozut|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); esiintyä estradilla *ozutella estruadal*

esi-isä *ezi-iz|ä* (~än, ~iä, ~ii)

esikaupunki *linnanümbärist|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi)

esikoinen *enzimä|ine* (~zen, ~stii, ~zii) *la|psi* (~psen, ~stu, ~psii)

esikoulu *päivükol|di* (~in, ~dii, ~diloi); *detsa|du* (~vun, ~duu, ~duloi); lapset ovat esikoulussa vuoden ennen koulun alkamista *enne školua lapset opastutah vuozii pävivükois*; ~**kuva** *ihandeh*

(~en, ~tu, ~ii); *malli* (~n, ~i, ~loi); *ideal*|u (~an, ~ua, ~oi); **~liina** *peredniek*|ku (~an, ~kua, ~koi)
esille *nägüvile*; *nägüvih*; *julgi*
esillä *nägüvil*; *nägüvis*; *julgi*
esimerkki *ezimerki* (~n, ~i, ~löi)
esimies *piämie*|s (~hen, ~stü, ~hii); *johta*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *načalniek*|ku (~an, ~kua, ~koi)
esine *ezineh* (~en, ~tü, ~ii)
esijpainen (kirkoll.) *ezipaimo*|i (~in, ~idu, ~loi); *isä* *esipaimen* (piispan puhuttelu) *izä* *ezipaimoi*; **~pesu** *algupez*|o (~on, ~uo, ~oloi); **~puhe** (kirjan) *algusan*|at (~oin, ~oi)
esite *ezit*|eh (~tehen, ~ehtü, ~tehii); *brošuur*|u (~an, ~ua, ~oi)
esitellä 1. (selostaa) *ezit*|ellä (~telen, ~telöü, ~el-läh); *esitellä* *lakiehdotusta* *ezitellä* *zakonuprojektua* 2. (näyttää) *ozut*|ella (~telen, ~telou, ~ellah); *esitellä* *turisteille* *kaupungin* *nähtävyyksiä* *ozutel-la* *turistoile* *linnan* *nähtäviksi*
esitelmä *ezitelmlü* (~än, ~iä, ~ii); *dokluad*|u (~an, ~ua, ~oi)
esittelijä *ezitteli*|j (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); *ozutteli*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *referent*|u (~an, ~ua, ~oi)
esittely *ezittelü* (~n, ~ü, ~löi); *ozuttelu* (~n, ~u, ~loi)
esittäytyä 1. (esittää itsensä) *ezit*|ellä (~telen, ~telöü, ~elläh) *iččie* 2. (näyttäytyä) *ozut*|tuakseh (~amos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); *Laatokka* *näyt-täytyi* *koko komeudessaan* *Luadogu* *ozuttihes* *kaikes kaunehuos*
esittää 1. (tulkita julkisesti taiteen tuotetta) *ozut*|tua (~an, ~tau, ~etah); *tämä baletti* *on esi-tetty* *jo aikaisemminkin* *tädä* *baliettua* *on ozutet-tu* *jo ajembahgi* 2. (saattaa näkyviin, näyttää) *ozut*|tua; *esittää* *paperit* *ozuttua* *dokumentat*; *esi-tää* *todisteet* *ozuttua* *tovestehet* 3. (sanoa, selostaa) *ezit*|tiä (~än, ~täü, ~etäh); *sellit*|tiä (~än, ~täü, ~etäh); *san*|uo (~on, ~ou, ~otah); *an*|dua (~nan, ~dau, ~netah); *esittää* *syitä* *ezittiä* *süülöi*; *esittää* *asia* *sellittiä* *dielo*; *esittää* *mielipide* *sanuo* *oma* *mieli*; *esittää* *vastalause* *sanuo* *vastah*; *esittää* *ky-symys* *andua* *küzümüs* 4. (ehdottaa, suosittaa) *ezit*|tiä; *an*|dua; *paki*|ta (~čen, ~ččou, ~tah); *esi-tää* *vaatimus* *ezittiä* *vuadimus*; *esittää* *lasku* *andua* *čottu*; *esittää* *pyyntö* *paki*|ta (~čen, ~ččou, ~tah)
esitys *ezitü*|s (~ksen, ~stü, ~ksii); *kerdomu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *dokluadu* (~an, ~ua, ~oi)
esitys|kausi *ezitüska*|uzi (~vven, ~uttu, ~uzii); *teatralli*|ne (~zen, ~stu, ~zii) *sezon*|u (~an, ~ua, ~oi); **~kielto** *ezitüskiel*|do (~lon, ~duo, ~doloi); *ozutuskiel*|do; *elokuva* *joutui* *esityskieltoon* *fil'mu* *puutui* *ezitüskieldoh*; **~lista** *ezitüslis*|u (~an, ~ua, ~oi); *ezitüsprogramm*|u (~an, ~ua, ~oi); *kokous* *etenee* *esityslistan* *mukaisesti* *keräähmö* *menöü* *ezitüslistan* *mugah*
esijvalta *ezival*|du (~lan, ~dua, ~doi); **~vanhem-**

mat *ezivahnemb*|at (~ien, ~ii)
eskimo *eskim*|o (~on, ~uo, ~oloi)
Espanja *Ispaanil*|i (~en, ~edu, ~eloi)
espanjalainen *ispaaniela*|ine (~zen, ~stu, ~zii); *ispanč*|u (~an, ~ua, ~oi)
esperanto *esperant*|o (~on, ~uo, ~oloi)
essee *essee* (~n, ~du, ~loi)
essiivi (kiel.) *essiiv*|u (~an, ~ua, ~oi); *olend*|o (~on, ~uo, ~oloi)
este *est*|e (~ien, ~ettü, ~ielöi)
esteellinen *estielli*|ne (~zen, ~stü, ~zii)
esteetikko *esteetik*|ku (~an, ~kua, ~koi); *taijon-tundi*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
esteettinen *esteetti*|ne (~zen, ~stü, ~zii); *kaun*|is (~ehen, ~istu, ~ehii)
esteetön *estiet*|öi (~töman, ~tömiä, ~tömii); *estee-tön* *näköala* *estietöi* *nägöala*
estejuoksu (urh.) *estejuoksu* (~n, ~u, ~loi)
estetiikka *esteetik*|ku (~an, ~kua, ~koi)
esto *kompleks*|u (~an, ~ua, ~oi); *vapautua* *estois-taan* *piästä* *omis* *kompleksois*
estoton *kompleksat*|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); *rohkei* (~ien, ~iedu, ~ieloi)
estradi *estrud*|u (~an, ~ua, ~oi); *ozuttelulav*|a (~an, ~ua, ~oi)
estrogeni (naissukupuolihormoni) *estrogen* (~an, ~ua, ~oi)
estyä *estü*|ö (~n, ~ü, ~täh); *olin* *estynyt* *tulemasta* *juhlaan* *tulo* *pruazniekkah* *minul* *estüi*
estää *est*|iä (~än, ~äü, ~etäh); *yritimme* *estää* *kon-fliktin* *opiimmo* *estiä* *konfliktan*
etana (el. Castropoda) *edenö*|i (~in, ~idü, ~löi)
etappi *etuap*|pu (~an, ~pua, ~poi)
eteen *edeh*; *auto* *ajoi* *talon* *eteen* *mašin* *ajoi* *taloin* *edeh*
eteenpäin *edehpäi*; *siirtyä* *eteenpäin* *siirdüö* *edeh-päi*
eteinen *edehi*|ne (~zen, ~stü, ~zii); *senčö*|i (~in, ~idu, ~loi)
etelä *suv*|i (~en, ~ie, ~iloi)
etenkin *nimenomah*; *enne* *kaikkie*; *osoubenno*
eteneminen *men*|o (~on, ~uo, ~oloi)/ *eistümi*|ne (~zen, ~stü, ~zii) *edehpäi*
etevä *tolkuk*|as (~kahan, ~astu, ~kahii); *tolkouvo*|i (~in, ~idu, ~loi); *kädev*|ü (~än, ~iä, ~ii); *malta*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *nerok*|as (~kahan, ~astu, ~kahii)
etiikka *eetiek*|ku (~an, ~kua, ~koi)
etiketti 1. (esim. nimilappu) *etikiet*|tu (~an, ~tua, ~toi) 2. (säännöstö) *etikiet*|tu; *noudattaa* *etikettiä* *novvattua* *etikiettua*
etikka *uksus* (~an, ~sua, ~soi)
etninen *etnilli*|ne (~zen, ~stü, ~zii); *etniset* *vä-hemmistöt* *etnillizet* *vähembistöt*
etoa (3. pers.) *ilgeit*|tiä (~äü, ~etäh); *oksendut*|tua (~tau, ~etah); *etova* *tyyppi* *ilgeittäi* *tiippu*; *koko*

juttu etoo minua kogo dielo oksenduttau minuu
etsintä eččimi|ne (~zen, ~stü, ~zii); ečind|ü (~än, ~iä, ~öi); eč|čö (~on, ~čuo, ~oloi)
etsintäkuulutus ečindüilmoitu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)
etsiä eč|čie (~in, ~čii, ~itäh); etsiä käsiinsä lö|üdiä (~vvän, ~üdäü, ~ütäh) ◇ etsiä neulaa heinäsuovasta eččie nieglua heinäsuovas
että ku, gu, što
etu edu (evun, eduu, eduloi); harvoilla on nykyisin erityisiä etuja työpaikoillaan *vaiku harvoil on nügümüailmas midätah eduloi ruavos*
etu|hammas eduham|mas (~bahan, ~mastu, ~bahii); **~ajassa** enne aigua; juna saapui viisi minuuttia etuajassa *juna tuli viittü minuuttua enne aigua*; **~käteen** edukädeh; *ennepäi*; **~maksu** avans|u (~an, ~ua, ~oi); **~nimi** nim|i (~en, ~ie, ~ilöi); **~oikeus** eduoigevu|s (~on, ~ttu, ~ksii); **~ovi** piäü|ksi (~ksen, ~stu, ~ksii); **~päässä** edupiäs; *enne muudu*; **~rengas** edurenga|s (~han, ~stu, ~hii); **~ruoka** algupal|a (~an, ~ua, ~oi); *zakusk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~sija** enzisij|a (~an, ~ua, ~oi); lapset ovat perheessämme etusijalla *lapset ollah meil perehes enzisijal*
etydi (mus.) et'ud|u (~an, ~ua, ~oi)
etymologia etimolougi|i (~en, ~edu, ~eloi)
etymologinen etimolougi|ne (~zen, ~stu, ~zii); etimolougielli|ne (~zen, ~stu, ~zii)
etäinen loitto|ine (~zen, ~stu, ~zii); hän on etäisen sukulainen *häi on loittoine rodn'u*
etäisyys loittohu|s (~on, ~uttu, ~zii)
etä|lukio distansielli|ne (~zen, ~stu, ~zii) *gimnuazi|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~opiskelu** distansielli|ne opastumi|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ *opastund|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *opastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); etäopiskelu on nykyään suosittua *distansielline opastumine nügöi on popularnoi*
etäälle loitos
etäällä loitton
etäältä loittonsah
etääntyä loit|ota (~tonen, ~tonou, ~otah); he etääntyivät toisistaan *hüö loitottih toine toizes*
eukko ak|ku (~an, ~kua, ~koi)
euro jeur|o (~on, ~uo, ~oloi)
euro|aika jeuroai|gu (~jan, ~gua, ~goi); **~kansanedustaja** ks. europarlamentaarikko
Eurooppa Jeurop|pu (~an, ~pua, ~poi)
eurooppalainen jeuroppala|ine (~zen, ~stu, ~zii)
euro|parlamentaarikko Jeuropan parlamentaari|i (~en, ~edu, ~eloi); *mep|pi* (~in, ~pii, ~pilöi); **~vaalit** jeurovalličuks|et (~ksien, ~ksii); **~viisut** (ark. Eurovision laulukilpailu) *Jeuroviidien pajokil|bu* (~van, ~bua, ~boi); kerran on Suomikin voittanut euroviisut *Suomigi on kerran voittanuh Jeuroviidien pajokilvan*
eutanasia evtanuazi|i (~en, ~edu, ~eloi)

evakko evak|ko (~on, ~kuo, ~koloi); *siirdola|ine* (~zen, ~stu, ~zii); karjalaisevakot ovat kokeneet kovia elämässään *karjalazil evakkoloil midävai ei olluh elokses*
evakuoida evakujiirui|ja (~čen, ~ččou, ~jah)
evankeliumi jevangeli|i (~en, ~edu, ~eloi)
eversti polkouniek|ku (~an, ~kua, ~koi)
evä ev|ä (~än, ~iä, ~ii)
eväs 1. (ruoka) evä|s (~hän, ~stü, ~hii) 2. (ark. viina) *viin|u* (~an, ~ua, ~oi); ravintolaan ei saa tuoda omia eväitä *restoranah ei sua tuvva omii viinoi* 3. (kuv. ohje, neuvo, kasvatus) *nevv|o* (~on, ~uo, ~oloi); *opastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); lapsille on yritetty antaa hyvät eväät kotoa *lapsile on opit-tu andua hüvät nevvot koispäi*
evästää (kuv.) *nevv|uo* (~on, ~ou, ~otah); *opast|ua* (~an, ~au, ~etah)
evätä 1. (olla suostumatta, hylätä) *hüil|lätä* (~giän, ~giäü, ~lätäh); *kiel|diä* (~län, ~däü, ~letäh); hake-mukseni evättiin *minun zajavleenii hüillättih* 2. (väittää vastaan, olla tunnustamatta, kiistää) *kiist|jä* (~än, ~äü, ~etäh); hän epäsi heti väitteen todenperäisyyden *häi hedi kiisti dielon toziperän*
EU (Euroopan unioni) *Jeuropan liit|to* (~on, ~tuo, ~toloi)

F f

faarao faraon (~an, ~ua, ~oi)
fakiiri fakiir|u (~an, ~ua, ~oi)
fakkiutua juut|tuo (~un, ~tuu, ~utah)
faksata tüö|ndiä (~nnän, ~ndäü, ~netäh/ ~täh) *faks|u* (~an, ~ua, ~oi)
faksi faks|u (~an, ~ua, ~oi)
fakta toziazi|i (~en, ~edu, ~eloi); *tozišek|ku* (~an, ~kua, ~koi); *to|zi* (~ven, ~ttu, ~zii); *fakt|u* (~an, ~ua, ~oi)
fanaattinen fanuatielli|ne (~zen, ~stu, ~zii)
fanaatikko fanuat|tu (~an, ~tua, ~toi); *fanuatiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); *kiihtünü|h* (~ön, ~ttü, ~zii)
fanfaari fanfuar|u (~an, ~ua, ~oi)
fani (ark.) ihaili|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
fantasia huav|e (~ien, ~ettu, ~ieloi); *mielikuv|a* (~an, ~ua, ~ii); *kuvitelmu|u* (~an, ~ua, ~ii); *mielikuvitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *fantuazi|i* (~en, ~edu, ~eloi)
fantastinen mielikuvitukselli|ne (~zen, ~stu, ~zii); *fantastielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)
fariinisokeri farinzuahari (~n, ~i, ~loi)
farkut (ark.) džins|at (~oin, ~oi)

farmari (maanviljelijä) *fermer*|u (~an, ~ua, ~oi)
farmaseutti *farmatseuht*|u (~an, ~ua, ~oi)
farmi (maatila) *ferm*|u (~an, ~ua, ~oi)
farssi *fars*|u (~an, ~ua, ~oi); *irvoilu* (~n, ~u, ~loi)
fasaani (el. Phasianus) *fazuan*|u (~an, ~ua, ~oi)
fasismi *fašizm*|u (~an, ~ua, ~oi)
fasisti *fašist*|u (~an, ~ua, ~oi)
feminiini (kiel.) *feminiin*|u (~an, ~ua, ~oi)
feminismi *feminizm*|u (~an, ~ua, ~oi)
feministi *feminist*|u (~an, ~ua, ~oi)
fennisti suomen kielen tutki|i (~jan, ~jua, ~jii/
~joi); *finnist*|u (~an, ~ua, ~oi)
fennistiikka *finnistiek*|ku (~an, ~kua, ~koi)
fennougristi *finnougrist*|u (~an, ~ua, ~oi)
fennougristiikka *finnougristiek*|ku (~an, ~kua, ~koi)
festivaali *festivuali* (~n, ~i, ~loi)
fiasko *fiask*|o (~on, ~uo, ~oloi)
filinki, filis (ark. tunnelma) *tun*|do (~non, ~duo, ~dolo); *olotil*|a (~an, ~ua, ~oi)
fiksu (ark.) 1. (älykäs, nokkela, kekseliäs) *älük*|äs (~kähän, ~ästü, ~kähii); *terävümüeli*|ne (~zen, ~stü, ~zii) 2. (hyväkäyttöksinen) *kunnolli*|ne (~zen, ~stu, ~zii)
fiktio *fiktsi*|i (~en, ~edu, ~eloi); faktaa vai fiktiota? *faktu* vai *fiktsii*?
filatelisti *filatelist*|u (~an, ~ua, ~oi); *poštumar-koinkeriä*|jü (~än, ~iä, ~ii/ ~öi)
file (atk.) *fail*|u (~an, ~ua, ~oi); *tijjost*|o (~on, ~uo, ~oloi)
filee (liha- tai kalafilee) *filee* (~n, ~dü, ~löi)
filharmonia *filarmouni*|i (~en, ~edu, ~eloi)
filiaali *ozast*|o (~on, ~uo, ~oloi); *filiual*|u (~an, ~ua, ~oi)
filmata 1. (tehdä elokuvaa) *fil'm*|ata (~uan, ~uau, ~atah); *lua*|die (~jin, ~diu, ~jitah) *fil'mua* 2. (näytellä elokuvassa) *olla* (olen, on, ollah) *fil'man artis-tannu* 3. (teeskennellä) *heit*|elläkseh (~telemmös, ~teleh/ ~telehes, ~ellähes); mitä sinä siinä oikein filmaat? *midäbo* sinä *nügöi* heittelettös?
filmi *fil'm*|u (~an, ~ua, ~oi)
filmitähti *fil'mutiäht*|i (~en, ~ie, ~ilöi)
filologia *filolougi*|i (~en, ~edu, ~eloi)
filologinen *filolougielli*|ne (~zen, ~stu, ~zii)
filosofia *filosoufi*|i (~en, ~edu, ~eloi)
filosofian kandidaatti (Suomessa alempi korkeakoulututkinto) *filosoufien kandiduat*|tu (~an, ~tua, ~toi)
filosofian maisteri (Suomessa ylempi korkeakoulututkinto) *filosoufien magistr*|u (~an, ~ua, ~oi)
filteri (suodatin) *fil'tr*|u (~an, ~ua, ~oi)
fiinaali *lop*|pu (~un, ~puu, ~puloi); *finual*|u (~an, ~ua, ~oi)
finalisti *finalist*|u (~an, ~ua, ~oi); nyt ovat kilpailuvuorossa finalistit *nügöi* kilbaillah *finalistat*
finanssi(t) (julkinen talous, raha-asiat) *rahavar*|at

(~oin, ~oi); *finans*|at (~oin, ~oi)
finni *bul'ku*|ine (~zen, ~stu, ~zii); *čuustak*|ko (~on, ~kuo, ~koloi); *ugr'*|u (~an, ~ua, ~ii)
firma *firm*|u (~an, ~ua, ~oi)
flanelli *flanieli* (~n, ~i, ~loi)
flirttailla *flirtui*|ja (~čen, ~ččou, ~jah)
flirtti *flirt*|u (~an, ~ua, ~oi); onpas siinä flirtti mieheksi! *vot kačo sit on flirtu mužikku!*
flunssa (ark.) *grip*|pu (~an, ~pua, ~poi)
fluori (kem.) *flor* (~an, ~ua, ~ii)
flyygeli (mus.) *rojali* (~n, ~i, ~loi)
foneettinen *iäniopilli*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *foneetiekalli*|ne (~zen, ~stu, ~zii)
fonetiikka (kiel.) *foneetiek*|ku (~an, ~kua, ~koi); *iäniop*|pi (~in, ~pii, ~piloi)
fontti (atk. kirjasinlaji) *šrift*|u (~an, ~ua, ~oi); tekstissä voi käyttää erilaisia fontteja *tekstas voibi käättiä erilazii šriftoi*
foorumi *ühtehi*|ne (~zen, ~stü, ~zii) *kerähm*|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); *forum*|u (~an, ~ua, ~oi)
forelli (el. Salmo) *foreli* (~n, ~i, ~loi)
fraasi 1. (kiel. sanonta, ilmaus) *virkeh* (~en, ~tü, ~ii); *fruaz*|u (~an, ~ua, ~oi); nämä fraasit ovat tyypillisiä puhekielelle *nämmä virkehet ollah omi-nazet paginkielele* 2. (kulunut sanonta, korulause) *virkeh*; hän käyttää aina vain samoja fraaseja *häi aiven käättää vaigu üksii samoi virkehii*
frakki *frak*|ku (~an, ~kua, ~koi)
fraseologia (kiel.) *frazelougi*|i (~en, ~edu, ~eloi)
freelance(r) *väll*|ü (~än, ~iä, ~ii) *ruada*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *frilanser* (~an, ~ua, ~oi); käännän kirjallisuutta freelancerina *kiännän literatuu-rua frilanserannu*
frekvenssi *puaksuvu*|s (~on, ~ttu, ~zii); valtimon lyöntien frekvenssi *valdimon lüöndüluvun puaksuvus*
frotee *frotee* (~n, ~du, ~loi); *mahrouvo*|i (~in, ~idu, ~loi); froteepyyheliina *froteekäzipaikku*; froteekangas *mahrouvoi kangas*
fruktoosi (hedelmäsokeri) *fruktouz*|u (~an, ~ua, ~ii)
fuksi (ark. yliopiston 1. vuoden opiskelija) *enzikursala*|ine (~zen, ~stu, ~zii)
funktio *funksi*|i (~en, ~edu, ~eloi); *toimind*|u (~an, ~ua, ~oi); *merkičü*|s (~ksen, ~stü, ~ksii); mikähän funktio tällä tiedolla lienee? *mi funksieli oi ollou hai tijjoi?* maksan funktio *maksan toimindu*; kielen funktio ihmiskunnan elämässä *kielen merkičüs rahvaskunnan elokses*
fuusio *ühtehsulavund*|u (~an, ~ua, ~oi); *fuuzi*|i (~en, ~edu, ~eloi); suurten firmojen fuusio aiheuttaa epävarmuutta työntekijöissä *suurien firmoin fuuzii suattau ruadajat ebävarmoikse/ tuottau ebävarmuttu ruadajien keskes*
fysiikka *fiziek*|ku (~an, ~kua, ~koi)
fysioterapia *fizioterapi*|i (~en, ~edu, ~eloi); oletko

käynyt fysioterapiassa? oletgo käünüh fiziotera-
pies?

fysioterapeutti fizioterapeuht|u (~an, ~ua, ~oi)

fyysikko fizik|ku (~an, ~kua, ~koi)

fyysinen fiizielli|ne (~zen, ~stii, ~zii); luonnolli|ne
(~zen, ~stu, ~zii); rungalli|ne (~zen, ~stu, ~zii);
fyysinen voima rungalline vägi

föönata kuiv|ata (~uan, ~uau, ~atah) tukkii fenal

fööni tukkienkuivat|in (~timen, ~indu, ~timii); fen
(~an, ~ua, ~oi)

G g

gaala gaal|a (~an, ~ua, ~oi); pruażniek|ku (~an,
~kua, ~koi)

galleria gallerei (~n, ~du, ~loi)

gallup gallup|pu (~an, ~pua, ~poi); mielitutkimu|s
(~ksen, ~stu, ~ksii); en usko gallupeihin en usko
galluppoih

gangsteri gangster (~an, ~ua, ~oi)

gaselli (el. Gasella) gazeli (~n, ~i, ~loi)

gastronomia gastronoumi|i (~en, ~edu, ~eloi)

geeli (kem.) geeli (~n, ~i, ~loi); panen vähän geeliä
hiuksiini panen vähäzen geelii tukkih

geeni geen|u (~an, ~ua, ~oi); nykyään manipuloi-
daan jopa geenejä nügöi manipuliiruiijah geenoilgi

geminaatta (kiel. kaksoiskonsonantti) gemi-
nuat|tu (~an, ~tua, ~toi); kahtendet|tu (~un,
~tuu, ~tuloi) konsonant|u (~an, ~ua, ~oi)

generaattori generuator|u (~an, ~ua, ~oi)

genetiivi (kiel.) genetiiv|u (~an, ~ua, ~oi);
omand|o (~on, ~uo, ~oloi)

gentleman (herrasmies) džentlmen (~an, ~ua,
~oi)

geologia geolougi|i (~en, ~edu, ~eloi)

geologi geoloug|u (~an, ~ua, ~oi)

geriatria (vanhuudenhoito-oppi) geriatri|i (~en,
~edu, ~eloi)

germaaninen germuanielli|ne (~zen, ~stu, ~zii);
germaanisiet kielet germuaniellizet kielet

germanisti (germaanisten kielten tutkija)
germanist|u (~an, ~ua, ~oi)

gigolo rattopoika) džigol|o (~on, ~uo, ~oloi)

giljotiini giljotiin|u (~an, ~ua, ~oi)

gini džin (~an, ~ua, ~oi)

glasnost (avoimuuspolitiikka ent. NL:ssa) glas-
nosti (~n, ~i, ~loi)

glaukooma (lääk. kaihi) glaukom|a (~an, ~ua,
~ii)

globaali(nen) kogomuailmalli|ne (~zen, ~stu,
~zii); globuaali|ne (~zen, ~stu, ~zii)

glukoosi (rypälesokeri) gl'ukouz|u (~an, ~ua, ~ii)

gluteeni gl'utejin (~an, ~ua, ~oi)

gluteeniton gl'utejinat|oi (~toman, ~tomua, ~to-
mii); ruokalistassa pitää olla merkittynä gluteeni-
tomat ruoat men'us pidäü olla merkittii gl'uteji-
nattomat süömizet

glögi glintvein|u (~an, ~ua, ~oi)

golf gol'f|u (~an, ~ua, ~ii)

golfa kiž|ata (~uan, ~uau, ~atah) gol'fah

gorilla (el. Gorilla gorilla) gorill|u (~an, ~ua, ~oi)

graafikko gruafik|ku (~an, ~kua, ~koi)

graafinen gruafielli|ne (~zen, ~stu, ~zii)

gradu (ark. pro gradu) diplomrua|do (~von, ~duo,
~doli); milloin saat gradusi valmiiksi? konzubo
valmistuu sinun diplomruado?

graffit(t)i graffiiti (~n, ~i, ~loi)

grafiikka 1. gruafiek|ku (~an, ~kua, ~koi) 2. (tie-
tokonegrafiikka) tiedokonehgruafiek|ku

grafologi grafoloug|u (~an, ~ua, ~oi)

grafologia grafolougi|i (~en, ~edu, ~eloi)

grahamjauho täysijüvänižujauh|o (~on, ~uo,
~oloi)

gramma gramm|u (~an, ~ua, ~oi)

graniitti graniit|tu (~an, ~tua, ~toi)

greippi (kasv. Citrus paradisi) greipfrut (~an,
~tua, ~toi)

grillata žuari|e (~n, ~u, ~tah) grillil; grill|ata
(~uan, ~uau, ~atah)

grilli grilli (~n, ~i, ~loi)

grog grog|u (~an, ~ua, ~ii)

groteski (naurettavan liioiteltu) grotesk|u (~an,
~ua, ~oi); en ymmärrä hänen groteskia huumori-
aan en ellendä hänen groteskujuumorua

grynderi (ark.) gründer (~an, ~ua, ~oi);

spekul'ant|u (~an, ~ua, ~oi); mikä on grynderin
vastuu hometalossa? mittuinebo on gründeran
vastuollizus homehtalois?

gurmee (herkuttelija, hyvän ruoan tuntija) gur-
man (~an, ~ua, ~oi)

guru guru (~n, ~u, ~loi)

gynekologi ginekoloug|u (~an, ~ua, ~oi)

gynekologia ginekolougi|i (~en, ~edu, ~eloi)

H h

haaksirikko 1. (aluksen tuhoutuminen) laivan
uppuomi|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ uppuond|u (~an,
~ua, ~oi); krušeeni|i (~en, ~edu, ~eloi) 2. (epäon-
nistuminen, kariutuminen) menemi|ne (~zen,
~stii, ~zii)/ menend|ü (~än, ~iä, ~öi)/ men|o (~on,
~uo, ~oloi) müttüü

haaksirikkoutua 1. (aluksesta) *up|ota* (~puon, ~puou, ~otah); *puut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah) *krušeenieh* 2. (epäonnistua, kariutua) *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *mittüh*

haalari *kombinezon* (~an, ~ua, ~oi)

haalea 1. (lämmöltään) *sun|do* (~non, ~duo, ~dolo); patterit ovat haaleat *batareit ollah sunnot* 2. (väriltään heikko, haalistunut, kalpea) *kalb|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *valpa|s* (~han, ~stu, ~hii); *värit|öi* (~töman, ~tömiä, ~tömii); haalean siniset silmät *kalbiensiniset silmät*

haaliala (kerätä kokoon, hankkia) *suit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *ker|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); hän on haalinut aimo omaisuuden *hái on kerännüh ičelleh aiga suuren omazuon/ äijän eluo*

haalistua 1. (vaalentua) *valpastu|o* (~n, ~u, ~tah); farkut haalistuivat pesussa *džinsat valpastuttih pestes* 2. (kuv. haalistua, painua unohduksiin) *unoht|uo* (~un, ~uu, ~utah); muistot haalistuvat vuosien mittaan *mustot unohtutah vuoziens menes*

haamu *hahm|o* (~on, ~uo, ~oloi); *huamu* (~n, ~u, ~loi); *kummitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

haapa (kasv. *Populus tremula*) *hua|bu* (~van, ~bua, ~boi)

haaparousku (kasv. *Lactarius flexuosus*) *pilvo|i* (~in, ~idu, ~loi); *maidosien|i* (~en, ~dü, ~ii)

haara *šuar|u* (~an, ~ua, ~oi); odottelen sinua *tienhaarassa vuottelen sinuu tiešuaras*

haaraliike *filiual|u* (~an, ~ua, ~oi); *ozast|o* (~on, ~uo, ~oloi)

haarautua *er|ota* (~uon, ~uou, ~otah); *jagavu|o* (~n, ~u, ~tah); tie haarautuu pian vasemmalle *dorogu terväh eruou hurah/ hurale*

haaremi *garem* (~an, ~ua, ~oi)

haarukka *šorpi|ku* (~an, ~kua, ~koi); *vilk|u* (~an, ~ua, ~oi)

haaskata *menet|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *hävit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); haaskata aikaa *menettiä aigua*

haastaa 1. (kutsua osallistumaan kilpaan) *kehoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); haastan sinut *keräykseen kehoitan sinuu kerävükseh* 2. (lak.) *kuč|čuo* (~un, ~čuu, ~utah); minut haastettiin oikeuteen *minuu kučuttih suudoh* 3. (jutella, rupertella, turista) *pa|ista* (~gizen, ~gizou, ~istah); haastoimme naapurin kanssa niitä näitä *miü süsiedanke pagizimmo ühtü da tostu* 4. (haastaa riitaa) *nostat|tua* (~an, ~tau, ~etah) *riidua*

haastatella *pagizut|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); *ot|tua* (~an, ~tau, ~etah) *intervju* (~n, ~u, ~loi)

haastatteliija *pagizutteli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *intervjunotta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

haastattelu *pagizuttami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *pagizutand|u* (~an, ~ua, ~oi); *intervju* (~n, ~u, ~loi)

haastava *andoz|u* (~an, ~ua, ~ii); työni on hyvin

haastava *minul on ülen andozu ruado*

haaste 1. (osallistumiskutsu) *kuč|ču* (~un, ~čuu, ~čuloi); haaste otettiin vastaan *kuču otettih vastah* 2. (tehtävä, suoritus) *te|go* (~von, ~guo, ~goloi); olen valmiina suuriin haasteisiin *olen valmis suurih tegoloih*

haava *huav|u* (~an, ~ua, ~oi); *satate|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *ruan|u* (~an, ~ua, ~oi)

haave *huaveh* (~en, ~tu, ~ii); *toiveh* (~en, ~tu, ~ii); *kuvitelm|u* (~an, ~ua, ~ii)

haaveilla *huaveil|la* (~en, ~ou, ~lah); *toiv|uo* (~on, ~ou, ~otah); *kuvit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah)

haaveri *menet|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *ozattomu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *vahing|o* (~on, ~uo, ~oloi)

haavi (kala-, perhos-) *huavi* (~n, ~i, ~loi)

haavoittaa *huavoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *satat|tua* (~an, ~tau, ~etah); *ruani|e* (~n, ~u, ~tah)

haavoittua *huavoit|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); *sat|tuakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); *sua|ja/ sua|ha* (~n, ~u, ~jah/ ~hah) *ruanu*

hahmo 1. (tärkeästä henkilöstä) *figuur|u* (~an, ~ua, ~oi); hän on hankkeen keskushahmo *hái on projektan piäfiguuru* 2. (epäselvästi näkyvä olento tai esine) *huahm|o* (~on, ~uo, ~oloi)

hahmottaa (ymmärtää, tajuta kokonaisuus) *nä|htä* (~in, ~göü, ~htäh); *ellend|jä* (~än, ~äü, ~etäh); tekstiä on vaikea hahmottaa *tekstua on vaigei ellendiä*

hai (el. *Selachoides*) *akuul|u* (~an, ~ua, ~oi)

haihtua *haihtu|o* (~n, ~u, ~tah); *hävi|tä* (~en, ~eü, ~täh)

haikailla *igävöi|jä* (~čen, ~ččöü, ~jäh)

haikara (el. *Ciconiidae*) *haikar* (~an, ~ua, ~oi)

haikaa *alakulo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *ab|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *ozat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *igäv|ü* (~än, ~iä, ~ii)

hairahdus *hairahtu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *hairovu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *ereht|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

hairahtua *hairahtu|o* (~n, ~u, ~tah); *hair|ota* (~uon, ~uou, ~otah/ ~ovun, ~ovuu, ~ovutah); *ereht|ö* (~n, ~ü, ~täh); olenpa pahasti hairahtunut *oi kui olen pahoi hairahtunnuh*

haista *kuari|ta* (~čen, ~ččou, ~tah); *tul|la* (~en, ~ou, ~lah) *pahale*; täällä haisee *tiä tulou pahale* ◇ oma kehu haisee *iččie ei pie kehuo*; tässä haisee raha *tiä dengü kuariččou/ tiä tulou dengale*

haistaa 1. (hengittää, nuuhkia) *n'uust|ua* (~an, ~au, ~etah); *heng|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); haistaa kukan tuoksua *n'uustua kukan aromuattua*

2. (käsittää, tajuta, aavistaa) *hoks|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *ar|vata* (~buan, ~buau, ~vatah); haistaa palaneen käryä *hoksata čihvu*

haitallinen *vahingol|i|ne* (~zen, ~stu, ~zii); elimistölle haitallinen aine *organizmale vahingolline aineh*

haitari, hanuri soit|to (~on, ~tuo, ~tolo);
garmoš|u (~an, ~ua, ~oi)

haitata vahingoit|tua (~an, ~tau, ~etah); vaiv|ata
(~uan, ~uau, ~atah); mešai|ja (~čen, ~ččou,
~jah); kuivuu haittaa satoa kuivus vahingoittau
sualehtu

haitta vi|ga (~jan, ~gua, ~goi); vahing|o (~on, ~uo,
~oloi); onko sinulle tästä haittaa? ongo sinulles täs
midä vahinguo?

haja= (yksittäinen, satunnainen) üksinä|ine (~zen,
~stü, ~zii); hajaääni üksinäine iäni; hän sai vaa-
leissa vain muutaman hajaänen häi sai valli-
čukses vaigu erähän üksinäzen iänen

hajaannus 1. (jakautuminen erilleen) hajovu-
mi|ne/ hajuomi|ne (~zen, ~stu, ~zii); hajovund|u/
hajuond|u (~an, ~ua, ~oi); hajovu|s (~ksen, ~stu,
~ksii) 2. (kiista, skisma) kiist|u (~an, ~ua, ~oi);
skizm|u (~an, ~ua, ~oi); uskonnollinen hajaannus
religioznoi skizmu

hajaantua 1. (mennä toisistaan eri suuntiin)
haj|ota (~uon, ~uou, ~otah); levi|tä (~en, ~eii,
~täh); loit|ota (~tonen, ~tonou, ~otah); mielen-
osoittajia käskettiin hajaantumaan mielenozuttaji-
le käskietti|hajota 2. (jakautua erillisiksi yksi-
köiksi) jagavu|o (~n, ~u, ~tah); jalguakseh
(~vommos, ~gah/ ~gahes, ~tahes); liitto on jakau-
tunut eri yhdistyksiksi liitto on jagavunnuh eri
ühtistüksih

hajalla(an) 1. (erillään, siellä täällä) erize; erikseh;
ken kus; ystäväni asuvat hajallaan eri puolilla
maailmaa minun üstävät eletäh ken kus ümbäri
muailmua 2. (hajalla, rikki, palasina) olla (olen,
on, ollah) murennuh; men|nä (~en, ~öü, ~näh)
palazikse; silmälasini ovat hajalla minun očkat
ollah murrenuot; kahvikuppi meni hajalle koufei-
kuppi meni palazikse

hajamielinen hajamieli|ne (~zen, ~stü, ~zii);
höblö|i (~in, ~idü, ~löi); mustamat|oi (~toman,
~tomua, ~tomii); olla hajamielisenä olla höblöin-
nü; hajamielinen professori hajamieline professo-
ru

hajasijoittaa sijoit|tua (~an, ~tau, ~etah) hajalleh/
erikseh; desentralizui|ja (~čen, ~ččou, ~jah)

hajauttaa lua|die (~jin, ~diu, ~jitah) ozittain; oza
kerralleh; ylioppilastutkinnon suorittamisen voi
nykyisin hajauttaa üliopastuitutkindon voi nügöi
luadie oza kerralleh

hajoaminen hajovumi|ne/ hajuomi|ne (~zen, ~stu,
~zii); hajovund|u/ hajuond|u (~an, ~ua, ~oi)/
hajovu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

hajonta hajomi|ne (~zen, ~stu, ~zii); hajond|u
(~an, ~ua, ~oi); haj|o (~on, ~uo, ~oloi)

hajota ks. hajaantua

haju 1. (aistimus) haju (~n, ~u, ~loi); hainu (~n,
~u, ~loi); duuhu (~n, ~u, ~loi) 2. (aavistus, vaiku-
telma, tuntu) hainu; ovvostu|s (~ksen, ~stu, ~ksii);

minulla ei ole hajuakaan asiasta minul ei ole ni
hainuu täs dielos

haju|aisti n'uu|hu (~n, ~u, ~loi); hainu (~n, ~u,
~loi); ~vesi duuhu (~n, ~u, ~loi); ostaa kunnon
hajuvettä ostua hüiviä duuhu

hajuton duuhut|oi (~toman, ~tomua, ~tomii);
hajut|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); hainut|oi
(~toman, ~tomua, ~tomii)

haka 1. (aidattu laidunmaa) haga-ai|du (~jan,
~dua, ~doi); lehmienai|du 2. (koukkumainen sul-
kulaite, salpa) hag|a (~an, ~ua, ~oi); sulkea ovi
hakaan salvata uksi hagah 3. (keksi) bagr|u (~an,
~ua, ~oi); iskeä haka tukkiin iskie bagru pardeh
4. (sl. erittäin hyvä, taitava) otač|ču (~un, ~čuu,
~čuloi); dok|ko (~on, ~kuo, ~koloi); hüiv|ä (~än,
~iä, ~ii); rav|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); moloč|ču
(~an, ~čua, ~čoi); se tyttö on haka opiskelussa se
tüttö on otačču opastumah

hakata 1. (iskeä, lyödä, takoa) isk|ie (~en, ~öü,
~ietäh); kolot|tie (~in, ~tiu, ~itah); pačkut|tua
(~an, ~tau, ~etah); hakata naula seinään iskie
nuaglu seinäh; hakata vasaralla kolottie pal'lazeh;
hakata kirjoituskonetta pačkuttua kirjutuskonehtu
2. (kaataa puita) kua|dua (~n, ~dau, ~tah)
meččiä; metsään hakattiin aukio meččiä kuattih
pal'lahakse/ meččäh luajittih augivo 3. (antaa sel-
kään) lü|vvä (~ön, ~öü, ~vväh); an|dua (~nan,
~dau, ~netah) selgäh 4. (ark. voittaa) voit|tua
(~an, ~tau, ~etah); lü|vvä; joukkue hakkasi vas-
tustajansa viimeisessä erässä komandu löi
vastahkižuajat viimezel minuutal

hakea eč|čie (~in, ~čüü, ~itäh); paki|ta (~čen,
~ččou, ~tah); pür|giekseh (~rimmö, ~gih/ ~gihes,
~ritähes); sua|ja/ sua|ha (~n, ~u, ~jah/ ~hah);
pretendui|ja (~čen, ~ččou, ~jah)

hakemisto opaskirj|u (~an, ~ua, ~oi); opas-
luvettel|o (~on, ~uo, ~oloi); jos et tiedä, katso
teoksen asiahakemistosta et tiedäne, ga kačo te-
voksen opasluvettelos

hakemus eččomu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); pakiču|s
(~ksen, ~stu, ~ksii); pürgimü|s (~ksen, ~stü,
~ksii); zajavleen|i (~en, ~edu, ~eloi); hakemus
yliopistoon pürgimüs üliopistoh; kirjoittaa hake-
mus kirjuttua zajavleenii

hakeutua (hankkiutua, etsiä aktiivisesti)
piä|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); puut|tuo (~un, ~tuu,
~utah); poika hakeutui muihin tehtäviin poigu
piäzi toizih hommi|h; hakeutua ulkomaille opiske-
lemaan puuttuo opastumah ulgomaile

hakija (pyrkijä johonkin toimeen) ečči|i/ ečči|jü
(~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); pakičči|i/ pakičči|ju (~jan,
~jua, ~jii/ ~joi); pürgi|i/ pürgi|jü (~jän, ~jiä, ~jii/
~joi); suaj|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); pretendent|u
(~an, ~ua, ~oi)

hakkuu mečänkuadami|ne (~zen, ~stu, ~zii);
mečänkua|do (~von, ~duo, ~dolo); siellä on käyn-

nissä laajat metsänhakkuut *sie ollah suuret mečänkuavot*

haku eč|čo (~on, ~čuo, ~čoloi); pakiču|s (~ksen, ~stu, ~ksii); pürgimü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

haku|aika eččoai|gu (~jan, ~gua, ~goi); pürgimüsi|gu; hakuaika yliopistoon oli jo keväällä *pürgimüsaigu üliopistoh oli jo keviäl; ~kielto* eččo-kiel|do (~lon, ~duo, ~doloi); muutamit virat ovat hakukiellossa *erähät virrat ollah eččokiello;*

~laite eččolait|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii); eččoapparua|tu (~an, ~tua, ~toi); **~sana** eččo-san|a (~an, ~ua, ~oi); **~teos** eččotevo|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

halata se|vätä (~biän, ~biäü, ~vätäh)

halaus sebiämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); sebiänd|ü (~än, ~iä, ~ii); sebävü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

haljeta hal|leta (~genen, ~genou, ~letah)

halkaisija (mat.) halguai|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); miten ympyrän halkaisija lasketaan? *kuibo laskie-tah kruugan halguaju?*

halkaista hal|lata (~guan, ~guau, ~latah); jagua (*juan, jagau, juatah/ javotah*) kahtekse; huone on halkaistu kahtia väliseinällä *perti on juattu kah-tekse väliseinän avul*

halkeama halgiem|u (~an, ~ua, ~oi)

halkeilla halgeil|la (~en, ~ou, ~lah); maa on niin kuiva että halkeilee *mua on moine kuivu, ga kai halgeilou*

halki poikki; läbi; kohti; soutaa järven halki *soudua järves poikki; halki vuosisatojen vuozisavois läbi; sanoa asiat halki sanuo dielot kohti*

halkio halgiem|u (~an, ~ua, ~oi); hameen halkio *jupkan halgiemu*

halko hal|go (~lon, ~guo, ~goloi); pane halot pi-noon *pane hallot pinoh*

halkopino halgopin|o (~on, ~uo, ~oloi)

halla hall|u (~an, ~ua, ~oi); maamiehet pelkäävät aina hallaa *muaruaadajat aiven varatah hallua*

halli (suuri näyttely- tai muu tila) paviljon (~an, ~ua, ~ii); messuhalli *jarmankupaviljon*

hallinnollinen haldivolli|ne (~zen, ~stu, ~zii); hallinnolliset uudistukset *haldivollizet reformat*

hallinnonala haldivoičusa|a (~an, ~ua, ~oi)

hallinta 1. (määräysvalta, johto) *haldivoiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *haldivoičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *haldiv|o* (~on, ~uo, ~oloi); yritys on suvun hallin-nassa *firmu on suvun haldivos* 2 (lak.) *haldivoič-čemi|ne; haldivoičend|u; haldiv|o*; vaimolla on oikeus osakkeiden hallintaan *akal on oigevus ozakkehien haldivoičendah* 3. (käsittelykyky) *haldivoiččemi|ne; haldivoičend|u; haldiv|o*; hän menetti autonsa hallinnan *häi menetti omassah mašinan haldivoiččemizen* 4. (osaaminen) *haldivoiččemi|ne; haldivoičend|u; haldiv|o*; *maltami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *maltand|u* (~an, ~ua, ~oi); *malt|o* (~on, ~uo, ~oloi); vieraan kielen

hallinta on työn takana *vierahan kielen maltami-ne on ruavon tagan*

hallinto (valtion, kunnan, yrityksen johtaminen) *hallind|o* (~on, ~uo, ~oloi); *haldiv|o* (~on, ~uo, ~oloi)

hallita 1. (olla vallassa) *haldivoi|ja* (~čen, ~ččou, ~jah) 2. (kyetä, osata) *haldivoi|ja; malt|ua* (~an, ~au, ~etah) 3. (määrätä, pitää kurissa) *haldivoi|ja*; hän hallitsi tilanteen loistavasti *häi haldivoičči tilandehtu ülen hüvin* 4. (omistaa) *haldivoi|ja; omist|ua* (~an, ~au, ~etah); omistajasuku hallitsee firman omaisuutta *omistaisugu haldivoiččou fir-man omazuttu*

hallitsija *haldivoičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

hallitus halliču|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

hallitus|muoto halličusform|u (~an, ~ua, ~ii); *halličusmu|odo* (~vvon, ~oduo, ~odoloi); **~puo-lue** halličusparti|i (~en, ~edu, ~eloi)

halpa hal|bu (~van, ~bua, ~boi); *huo|vis* (~gehen, ~vistu, ~gehii)

haltija 1. (hoitaja, holhooja) *haldivoičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); lapsen omaisuuden haltijana ovat hänen vanhempansa *lapsen omazuon haldivoič-čijannu ollah hänen vahnembat* 2. (henkiolento) *haldivoičči|i; heng|i* (~en, ~ie, ~ilöi); sadun hyvät ja pahat haltijat *suarnan hüvät da pahat henge-t* **halu** *him|o* (~on, ~uo, ~oloi); *taht|o* (~on, ~uo, ~oloi)

halukas *himok|as* (~kahan, ~astu, ~kahii);

tahtok|as (~kahan, ~astu, ~kahii)

haluta *himoil|lakseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~la-hes); *taht|uo* (~on, ~ou, ~otah)

haluton *himot|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *tahtot|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

haluttaa (yksipers.) *himoitt|ua* (~au); haluttaa käydä siellä *himoittau kävvä sinne*

haluttu (toivottu, suosittu) *tahtot|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); *toivotet|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); *kannatet|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); *rekomenduit|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); hän on kovin haluttu puhuja *häi on kovah tahtottu pagizii*

halvaantua *hull|ata* (~uan, ~uau, ~atah);

paralizui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); jalat halvaantuivat *jallat hullai*

halvaantunut *hullat|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); *paralizuit|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi)

halvaus *hullavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *paralič|ču* (~an, ~čua, ~čoi); isäni kuoli sydänhalvaukseen *minun tuatto kuoli süväinparaliččah*

halveksia *halveksi|e* (~n, ~u, ~tah); *moit|tie* (~in, ~tiu, ~itah); *väheksi|e* (~n, ~ü, ~täh)

halveksiminen *halveksimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *halveksind|u* (~an, ~ua, ~oi); *moittimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *moitind|u* (~an, ~ua, ~oi); *väheksimi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *väheksind|ü* (~än, ~iä, ~öi)

halveksunta ks. halveksiminen

hame *jupk|u* (~an, ~ua, ~ii)

hammas *ham|mas* (~bahan, ~mastu, ~bahii);

hammasta särkee *hammastu* kivistäii

hammas|harja *hammasharj|u* (~an, ~ua, ~oi);

~**hoitola** *hammashoidol|u* (~an, ~ua, ~oi);

hammaskabiniet|tu (~an, ~tua, ~toi); ~**lääkäri**

hammasliägäri (~n, ~i, ~loi); *hammasdouhturi*

(~n, ~i, ~loi); ~**särky** *hammaski|bu* (~vun, ~buu,

~buloi); *hammaskivistü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii);

~**tahna** *hammaspast|u* (~an, ~ua, ~oi); ~**tikku**

hammaspuikko|ine (~zen, ~stu, ~zii)

hampaankolo 1. *hambahanlouk|ko* (~on, ~kuo,

~kolo) 2. (kuv.) hänellä on jotain hampaankolos-

sa hänel on *midätah hambahan tuan*

hampaaton *hambahat|oi* (~toman, ~tomua, ~to-

mii)

hampurilainen *gamburger* (~an, ~ua, ~oi)

-**han**, -**hän** (kiel. liitepartikkeli) -*häi*; muistathan

hänet? *mustathäi händü?* hänhän on vielä sairas

häihäi on vie voimatoi

hana *kruan|u* (~an, ~ua, ~oi)

hangata *hier|uo* (~on, ~ou, ~otah)

hangoitella (*panna* vastaan) *oll|a* (*olen*, *on*, *ollah*)

vastah; *vastust|ua* (~an, ~au, ~etah)

hanhi (el. Anatidae) *hanh|i* (~en, ~ie, ~ii/ ~loi)

hankala (vaivalloinen, ikävä) *vaig|ei* (~ien, ~iedu,

~ieloi); *ebämugav|u* (~an, ~ua, ~ii); *igävän-*

luadu|ine (~zen, ~stu, ~zii)

hanke *projekt|u* (~an, ~ua, ~oi)

hanki *hang|i* (~en, ~ie, ~iloi)

hankinta *hommuaam|ne* (~zen, ~stu, ~zii);

hommuaand|u (~an, ~ua, ~oi); *suami|ne* (~zen,

~stu, ~zii); *suand|u* (~an, ~ua, ~oi); minulla ei ole

rahaa uuden auton hankintaan *minul ei ole rahua*

uvven mašinan hommuamizeh; tiedon hankinta

tiijon suamine

hankkia *homm|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *sua|ja/*

sua|ha (~n, ~u, ~jah/ ~hah); *ost|ua* (~an, ~au,

~etah)

hanko *hang|o* (~on, ~uo, ~oloi)

hansikas (käsiine) *perčank|u* (~an, ~ua, ~oi);

perčatk|u (~an, ~ua, ~oi)

hanti (suomensuk. kansa Venäjällä) *hanti* (~n, ~i,

~loi)

hapan 1. *muig|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *hapain=*; juoda hapanta viiniä *juvva muigiedu viinua*; pii-
mä ja muut hapanmaitotuotteet *hapainmایدو da toizet hapainproduktat* 2. (kuv.): hän näyttää ha-
panta naamaa *häi muikisteleh*

hapantua *muiljeta* (~genen, ~genou, ~jetah);

muiljota (~gonen, ~gonou, ~jotah)

happi *hap|pi* (~in, ~pii, ~pilo); *kislorod* (~an, ~ua, ~oi)

happo *hap|po* (~on, ~puo, ~poloi); *kislot|tu* (~an, ~tua, ~toi)

harakka (el. Pica pica) *harak|ku* (~an, ~kua, ~koi)

haravoida *haravoilja* (~čen, ~ččou, ~jah)

harha *gal'lutsinatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

harhaanjohtava (väärän kuvan antava) *viärän*

kuvan anda|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); harhaanjoh-

tavat mainokset *viärän kuvan andajat reklumat*

harhailla *harhai|la* (~en, ~ou, ~lah); *kävell|lä* (~en,

~öü, ~läh) *üöksüksis*

harhailu *harhailu* (~n, ~u, ~loi); *kävelü* (~n, ~ü,

~löi) *üöksüksis*

harhakuva *il'luuzi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *kuvitelu|u*

(~an, ~ua, ~ii)

harhautus 1. (harhauttaminen) *muanittami|ne*

(~zen, ~stu, ~zii); *muanitand|u* (~an, ~ua, ~oi);

muanitu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *suattami|ne* (~zen,

~stu, ~zii)/ *suatand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *suat|eh*

(~tehen, ~ehtu, ~tehi) *üöksüksih* 2. (hämäys, hui-

jaus) *muanittami|ne*; *muanitand|u*; *muanitu|s*;

suattami|ne/ suatand|u/ suat|eh üöksüksih kaikki

oli pelkkää harhautusta *kai oli vaiku muanitustu*

harja *harj|u* (~an, ~ua, ~oi); *šotk|u* (~an, ~ua, ~ii)

harjaantua *harjavu|o* (~n, ~u, ~tah); *tot|tuo* (~un,

~tuu, ~utah); *opastu|o* (~n, ~u, ~tah); olemme

harjaantuneet näin elämään *olemmo tottunuh*

nenga elämäh

harjata *harj|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *šotk|ata*

(~uan, ~uau, ~atah)

harjoitella *harjoit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah);

opastu|o (~n, ~u, ~tah); *olla* (*olen*, *on*, *ollah*) *prak-*

tiekal; *trenirui|jakseh* (~čemmos, ~čeh/ ~čehes ~ja-

hes); hän pääsi laitokseen harjoittelemaan *häi piä-*

zi harjoittelemah laitokseh; harjoitella soittoa

opastuo soittamah; opiskelijat harjoittelevat leh-

den toimituksessa *opastujat ollah praktiekal lehten*

redaksies; poika harjoittelee ajamaan polkupyöräl-

lä *brihačču treniruičeh ajelemah polgupüöräl*

harjoittelija *harjoitteli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi);

praktikant|u (~an, ~ua, ~oi)

harjoittelu 1. (harjaantuminen) *harjavumi|ne*

(~zen, ~stu, ~zii); *harjavund|u* (~an, ~ua, ~oi);

harjavu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *tottumi|ne* (~zen,

~stu, ~zii); *totund|u* (~an, ~ua, ~oi); *tottumu|s*

(~ksen, ~stu, ~ksii); *opastumi|ne* (~zen, ~stu,

~zii); *opastund|u* (~an, ~ua, ~oi); *opastu|s* (~ksen,

~stu, ~ksii) 2. (harjoittelu, esim. ammattia varten)

harjoittelemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); *harjoittelend|u*

(~an, ~ua, ~oi); *harjoittelu* (~n, ~u, ~loi); *prak-*

tiek|ku (~an, ~kua, ~koi) 3. (urh.) *trenirouhk|u*

(~an, ~ua, ~ii); meillä on harjoitukset kolmesti

viikossa *meil trenirouhkat ollah kolme kerdua*

nedälis

harjoittaa 1. (hoitaa, käyttää, toimittaa)

harjoit|tua (~an, ~tau, ~etah); saaristossa harjoi-

tetaan kalastusta (elinkeinona) *suaristos harjoite-*

tah kalastustu (elinkeinonnu) 2. (suorittaa toistu-

vasti, harrastaa) *harjoit|tua*; harjoittaa väkivaltaa

harjoittua vägivaldua

harjoitus 1. (kehittäminen, treenaus) *harjoitami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *harjoitand|u* (~an, ~ua, ~oi); *harjoitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *treniruiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *treniruiččend|u* (~an, ~ua, ~oi); *treniruiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *trenirouhk|u* (~an, ~ua, ~ii); äänen harjoitus iänen harjoitus 2. (harjoitustehtävä) *harjoitu|s*; läksyksi tuli viisi harjoitusta *kodiruavokse rodih viizi harjoitustu*

harju *harj|u* (~an, ~ua, ~oi); mäenharjulta on hyvät näkymät mäinharjal *nägüü kai hüvin*

harkinta *ajattelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *ajattellend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *ajattelu* (~n, ~u, ~loi) *tarkah*; *duumaiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *duumaiččend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *duumaiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) *tarkah*

harkita *ajat|ella* (~telen, ~telou, ~ellah)/ *duumai|ja* (~čēn, ~ččou, ~jah) *tarkah*

harkitsematon *ajattelemat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *duumaiččemat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); tekosi oli harkitsematon *sinä ruavoit pahoi*

harkittu *ajateltu* (~n, ~u, ~loi); *duumait|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi)

harmaa *harm|ai* (~uan, ~uadu, ~ualoi)

harmaantua (kuv.) *harma|ta* (~nen, ~nou, ~tah); vanhempani alkoivat harmaantua jo aikaisin *minun vahnembat/ roditēlat ruvettih jo aijoi harmanemah*

harmi (mielipaha) *mielipahu|s* (~on, ~ttu, ~zii); *pahu|s*

harmillinen *pahastutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

harmistunut (pahastunut) *pahastunnu|h* (~on, ~ttu, ~zii)

harmittaa (3.pers.) *pahoitt|ua* (~tau, ~etah); se harmittaa minua todella *se toven minuu pahoittau*

harmonia *so|bu* (~vun, ~buu, ~buloi); *garmouni|i* (~en, ~edu, ~eloi)

harpata *harp|ata* (~uan, ~uau, ~atah); harppaa nopeasti ojan yli *harpua tervāzeh piāliči ojas*

harppaus 1. (pitkä askel) *harpavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) 2. (hyppy, loikka) *hüp|pü* (~ün, ~püü, ~püloi) 3. (kuv.) *harpavu|s*; kehitys on kulkenut eteenpäin pitkin harppauksin *kehitys on mennüh edehpāi pitkin harpavuksin*

harras 1. (ylevä, arvokas; kunnioittava) *kunnivoitettav|u* (~an, ~ua, ~ii); *jumalalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); kirkon harras tunnelma *kirikön kunnivoitettavu tunnelmu*; hän on harras kristitty *hāi on jumalalline ristikanzu* 2. (innokas, halukas) *kehtač|ču* (~un, ~čuu, ~čuloi); *radeičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *andavunnu|h* (~on, ~ttu, ~zii); harras työntekijä *ruavole andavunnuh ruadai* 3. (sydäimestä tuleva) *südämelli|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *süv|ä* (~än, ~iä, ~ii); harras toiveeni on nähdä sinut terveenä *minun süvā toivomus on nähtä sinuu tervehennü*

harrastaa *suvai|ja* (~čēn, ~ččou, ~jah); olla (olen,

on, ollah) *mieldü müö*; harrastan kävelyä *minā suvaičēn kävellä*; harrastatko urheilua? *suvaičetgo sportua?*

harrastaja *suvaičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); baletin harrastaja *baliētan suvaičči*

harrastelija (amatööri) *algai* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); tämä yksinkertainen laite on tarkoitettu vain harrastelijoille *tämä prostoi laiteh on tarkoitettu vaigu algajile*

harrastus *himorua|do* (~von, ~duo, ~doloi); *himohomm|u* (~an, ~ua, ~ii); *hobbi* (~n, ~i, ~loi)

harsia (ommella neulalla harvoja pistoja) *ot|tua* (~an, ~tau, ~etah) *valehel langal*; kaulus on syytä harsia ensin ja sitten vasta ommella koneella *kaglus ezmāi pidāi ottua valehel langal i vaste sit ommella konehel*

hartaasti *tävvel südämel*

hartaas (hengellinen tapahtuma) *malit|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); *molebn|u* (~an, ~ua, ~oi); *sluuzb|u* (~an, ~ua, ~ii); harjoittaa hartautta *panna malittuu*; radiosta lähetetään ilthartaus kello kuusi *raadivos annetah ildumolebnu kuvven aigua*

hartia(t) *hardie|t* (~loin, ~loi); hartioitani särkee *minul hardieloi kivistäi*

hartiapankki (kuv. omakotirakentajan itse tekemä työ): talo rakennettiin hartiapankin avulla *kodi srojittih omal väil*

hartiavoimin (kuv. kaikin voimin) *kaikel väil*

harva (jokunen, muutama) *harv|u* (~an, ~ua, ~oi)

harva|puheinen *vaikkanioli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); ~**sanainen** *vähäsana|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *lühü|t* (~ön, ~ttü, ~zii); harvasanainen ihminen *vähäsanaine ristikanzu*; harvasanainen esitys *lühüt ezitüs*

harventaa *harvend|ua* (~an, ~au, ~etah)

harvinainen (epätavallinen) *harvina|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

harvoin *harvah*; *harvazeh*; ei puaksuh; tapaillemme nykyään harvoin *niügöi müö vastavummo vaigu harvazeh*

hassu *nagrettav|u* (~an, ~ua, ~ii)

hattu 1. (päähine) *hat|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi)

2. (kuv.) hänelle pitää nostaa hattua hänen ies *pidāi nostua hattu*

haudata *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *muah*; *ha|vvata* (~uduan, ~uduu, ~vvatah) ◇ tähän on koira *haudattuna tās on midātah kummua*

haude (lääk.) *liečekierēh* (~en, ~tū, ~ii); *kompres|su* (~an, ~sua, ~soi); *primočk|u* (~an, ~ua, ~oi)

hauduttaa *ha|uduo* (~vvon, ~udou, ~vvotah); *küpsend|iä* (~än, ~äü, ~etäh) *havvondal*

haukata 1. (puraista pala) *hauk|ata* (~kuan, ~kuau, ~atah); *pur|ta* (~en, ~ou, ~tah) 2. (syödä jotain pientä) *hauk|ata*; lähdetkö kahvilaan *haukaamaan jotakin? lähtetgo kahvilah haukkuamah*

midätah? 3. (raitista ilmaa) *hauk|ata; hengit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); nyt on aika haukata happea *nügöi on aigu haukata happii* 3. (kuv.): haukata liian iso pala *duumaija ičes liigua*

hauki (el. Esocidae) *ha|ugi* (~vvin, ~ugii, ~ugiloi)

haukka (el. Accipiter) *hauk|ku* (~an, ~kua, ~koi)

haukkua 1. (eläimistä) *hauk|kuo* (~un, ~kuu, ~utah); koira haukkuu vieraan tullessa *koiru haukkuu ku kintah tulou* 2. (herjata, panetella, solvata) *hauk|kuo; kir|ota* (~uon, ~uou, ~otah); aina minua haukutaan *ainos minuu kirotah* 3. (kuv.) *kir|ota*; haukkua väärää puuta *kirota viäriä puudu*

haukkuminen *haukkumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *haukund|u* (~an, ~ua, ~oi); *hauk|eh* (~kehen, ~eh-tu, ~kehii); *kiruomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kiruond|u* (~an, ~ua, ~oi); *kirov|o* (~on, ~uo, ~oloi)

haukotella *haikostel|la* (~en, ~ou, ~lah); *haikostel|akseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes)

haulikko *orož|u* (~an, ~ua, ~oi)

hauras 1. (murea, rapea) *mur|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); hauras kevätjää *murei kevätjiä*; hauraat kaurakeksit *muriet kagrazet keksat* 2. (hento, heikko) *hen|do* (~non, ~duo, ~doloi); *heik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); vähävägi|ne (~zen, ~stü, ~zii); hauras olento *hendo olendo*; hauras ääni *heikko iäni*; hauras vanhus *vähävägi|ne vahnu ristikanzu*

haurastuttaa (3. pers.) *heikond|ua* (~au, ~etah); kalsiumin puute haurastuttaa luita *kal'tsien puuteh heikondau luuloi*

hauska vessel (~än, ~iä, ~ii)

hauta *ha|udu* (~vvan, ~udua, ~udoii)

hautajaiset *kalmuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *muahpanend|u* (~an, ~ua, ~oi)

hautausmaa *kalmuimua* (~n, ~du, ~loi); *kalmis-mua*

hautautua 1. (peittyä) *up|ota* (~puon, ~puou, ~otah); kelkka hautautui lumeen *regiüt uppoi lumeh* 2. (kuv.): valituksemme hautautui byrokratian rattaisiin *meijän žualobu uppoi būrokruatien rattahih/ puutui būrokruatien rattahien alle*

hautoa *ha|uduo* (~vvon, ~udou, ~vvotah)

havahtua 1. (herätä) *havač|čuo* (~un, ~čuu, ~utah); hörövä|ö (~n, ~ü, ~täh); havahduin unesta *havačuun unes* 2. (kuv. herätä tajuamaan) *toi|buo* (~vun, ~buu, ~vutah); hän havahtui näkemään koko tilanteen *häi toibui da nägi kaiken tilandehen*

havainnollinen (selkeä, konkreettinen) *selg|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *konkretno|i* (~in, ~idu, ~loi); havainnolliset esimerkit *konkretnoit ezimerkit*

havainto 1. (aistimus) *tun|do* (~non, ~duo, ~doloi) 2. (huomio) *huomiv|o* (~on, ~uo, ~oloi); *nabl'udeeni|i* (~en, ~edu, ~eloi); tutkija teki tärkeitä havaintoja *tutkii tegi targielöi nabl'udeenieloi*

havaita 1. (aistia) *tu|ndie/ tu|ta* (~nnen, ~ndou, ~nnetah/ ~tah); *čusvuilja* (~čen, ~ččou, ~jah); voiko sen havaita paljain silmin? *voigo se čusvuujia pal'l'ahin silmin* 2. (keksiä, oivaltaa) *ellend|iä* (~än, ~äü, ~etäh); *dogadi|e* (~n, ~u, ~tah); havaitsimme asiassa uusia näkökohtia *ellendimmö die-los uuzii šeikkoi*

havitella ks. tavoitella

havu *havu/ havvu* (~n, ~u, ~loi)

havumetsä *havumeč|čü* (~än, ~čiä, ~čii); *havvumeč|čü*

havunneula(nen) *havunniegla|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *havvunniegla|ine*

havupuu *havupuu* (~n, ~du, ~loi); *havvupuu*

he *hüö* (*heijän, heidü*)

hedelmä 1. (syötävä kasvinosa) *frukt|u* (~an, ~ua, ~ii) 2. (kuv. aikaansaannos, saavutus) *suavutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); nauttia työnsä hedelmistä olla *hüväs mieles ruavon suavutuksis*

hedelmämehu *fruktumehu* (~n, ~u, ~loi)

hedelmätytys *keinotiinehtüttämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *keinotiinehtütänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *keinotiinehtütü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *keinokohtustut-tami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *keinokohtustutand|u* (~an, ~ua, ~oi); *keinokohtustutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

hehkua 1. (huokua kuumuutta) *hehku|o* (~n, ~u, ~tah) 2. (kuv.) *hehku|o*; tyttö hehkuu intoa *tiütö hehkuu innos*

hehkuva 1. (polttava, kuuma) *hehku|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *hiilav|u* (~an, ~ua, ~ii); *palav|u* (~an, ~ua, ~ii) 2. (kuv. häikäisevä) *hehku|i*

hehtaari *hehtuar|u* (~an, ~ua, ~oi); *gektuar|u* (~an, ~ua, ~oi)

heijastaa *kuvast|ua* (~an, ~au, ~etah); heijastaa valoa *kuvastua valguo*

heijastin *kuvasti|n* (~men, ~ndu, ~mii); syyspimeällä on käytettävä heijastinta *süvüspimies pidää käättiä kuvastindu*

heijastus *kuvastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

heikentyä (huonontua) *heik|ota* (~konen, ~konou, ~otah); *heikostu|o* (~n, ~u, ~tah)

heikentää 1. (huonontaa) *heikond|ua* (~an, ~au, ~etah); sairaus on heikentänyt elimistön voimat-tomus on *heikondannuh organizman* 2. (vähentää) *vähend|iä* (~än, ~äü, ~etäh); kuivuu on heikentänyt satoisuutta *kuivus on vähendännüh sua-listu*

heikko *heik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *hon|do* (~non, ~duo, ~doloi); *sluaboli* (~in, ~idu, ~loi)

heikko|hermoinen *nervno|i* (~in, ~idu, ~loi); heikkohermoinen ihminen *nervnoi ristikanzu*; **~kuntoinen** *huonokundo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *pahapäivä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); **vähävoiva|ine** (~zen, ~stu, ~zii); **~kuuloinen** *huonokuulo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~lahjainen** *huonokügü|ine*

(~zen, ~stü, ~zii); höblö|i (~in, ~idü, ~löi);
ellendämät|öi (~töman, ~tömiä, ~tömii); tuhm|u
(~an, ~ua, ~ii); **~näköinen** huononägö|ine (~zen,
~stü, ~zii); **~rakenteinen** huonokogo|ine (~zen,
~stu, ~zii); (ihmisestä) vähävägi|ne (~zen, ~stü,
~zii); hondo|ine (~zen, ~stu, ~zii); hieverö|ine
(~zen, ~stü, ~zii); **~tasoinen** huonotazo|ine
(~zen, ~stu, ~zii)

heikkous heikkovu|s (~ksen, ~stu, ~ksii);
vähävägizü|s (~ön, ~ttü, ~ksii)

heikottaa olla (olen, on, ollah) pahas olos; minua
heikottaa minul on paha olo

heilahdus heilahtu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

heilua heilu|o (~n, ~u, ~tah); häilü|ö (~n, ~ü,
~täh)

heiluttaa heilut|tua (~an, ~tau, ~etah)

heimo heim|o (~on, ~uo, ~oloi); ro|du (~vun,
~duu, ~duloi)

heinä hein|ü (~än, ~iä, ~ii)

heinä|kuu heinükuu (~n, ~du, ~loi); **~lato**
heinüsar|ai (~uan, ~uadu, ~ualoi)

heinänteko heinar|gi (~ren, ~gie, ~giloi)

heinä|seiväs heinüsei|väs (~bähän, ~västü, ~bä-
hii); **~sirkka** (el. Acrididae) heinüčirk|u (~an,
~ua, ~oi); **~suova** heinüsuov|u (~an, ~ua, ~oi)

heittely lükkimi|ne (~zen, ~stü, ~zii); lükind|ü
(~än, ~iä, ~öi); lumipallojen heittely lumikiämi-
lön lükkimine

heitto lükkiämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); lükkiänd|ü
(~än, ~iä, ~öi); lükkäv|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); pallo
osui koriin ensi heitolla miäččü puutui korzinah
enzi lükkävöl

heittäytyä 1. (heittää itsensä, syöksyä, pauskautua)
lange|ta (~nen/ ~ien, ~nou/ ~ieu, ~tah/ ~ietah);
heit|tüö (~ün, ~tüü, ~ütäh); heittäytyä maahan
isännän eteen langeta izändän jalgoih; heittäytyä
polvilleen heittüö polvilleh 2. (tekeytyä) heittävä|ö
(~n, ~ü, ~täh); heit|tiäksheh (~ämmös, ~äh/ ~ähes,
~etähes); heittäytyä sairaaksi heittävä|ö voimatto-
makse 3. (antautua) andavu|o (~n, ~u, ~tah);
an|duakseh (~nammos, ~nah/ ~dahes, ~netahes);
heittäytyä Luojan haltuun andavuo Jumalan val-
dah

heittää 1. lük|ätä (~kiän, ~kiäü, ~ätäh); visk|ata
(~uan, ~uau, ~atah) 2. (kuv.) heit|tiä (~än, ~tää,
~etäh); heittää henkensä (kuolla) heittä hengi
(kuolta); heittää huulta (ark. kertoa vitsejä) heittä
huuldu (sanella anekdottoi); heittää helmiä sijoille
lökkie helmüzii počiloile; heittää kirveensä kai-
voon (antaa periksi) lükätä/ viskata kirves kaivoh
(andukseh)

heiveröinen hieverö|ine (~zen, ~stü, ~zii);
hondo|ine (~zen, ~stu, ~zii)

helatorstai (Kristuksen taivaaseenastuminen)
Voznesen'n|u (~an, ~ua, ~oi); Voznusen'n|u

heleä (äänestä: kirkas) helev|ü (~än, ~iä, ~ii);

hell|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); hän laulelee heleällä
äänellä häi pajattau heleväl iänel; heleät kirkon
kellot heliet kirikön kellot

helikopteri vertolot|tu (~an, ~tua, ~tii)

helistä heli|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); čili|stä (~zen,
~zöü, ~stäh)

hella plit|a (~an, ~ua, ~oi)

helle helleh (~en, ~tü, ~ii); ülen räk|ki (~en, ~kie,
~kilöi); huh hellettä! oi mittuine on helleh!

helleaalto hellehal|do (~lon, ~duo, ~doloi)

hellittää 1. (löysentää) vällend|ä (~än, ~äü,
~etäh); hellittää vyötä aterian jälkeen vällendiä
vüödü süöndän jälgeh 2. (huojentua, helpottua)
vähe|tä (~nen, ~nöü, ~täh); perävü|ö (~n, ~ü,
~täh); kipu hellitti kibu väheni; hellitä hetkeksi
perävü ehki kodvazekse 3. (vähentää) hillend|ä
(~än, ~äü, ~etäh); vähend|ä (~än, ~äü, ~etäh);
vällend|ä; hellittää kuria vällendiä kurii

helliä äbäzöi|jä (~čen, ~ččöü, ~jah); äiti hellii lasta
muamo äbäzöiččöü lastu

helluntai (Pyhän Hengen vuodattaminen)

Sroičanpäiv|ü (~än, ~iä, ~ii)

helluntaiherätys pätidēsätniekoin toim|i (~en,
~ie, ~iloi)

hellyydenosoitus hellüönozuttami|ne (~zen, ~stu,
~zii); hellüönozutand|u (~an, ~ua, ~oi);
hellüönozutu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

hellyys hellü|s (~ön, ~ttü, ~zii)

hellä 1. (rakastava, hellivä) hell|ü (~än, ~iä, ~ii);
hellä katse hellü kače 2. (herkkätuntoinen, arka-
tuntoinen) hell|ü; kib|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); hellä
iho hellü nahku

hellästi helläh; hellästi

helma helm|u (~an, ~ua, ~oi)

helmeilevä helmeili|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); lasi
helmeilevää kuohuviiniä stokan helmeilijä kuohu-
viinua

helmeillä helmeil|lä (~en, ~öü, ~läh)

helmikuu tuhukuu (~n, ~du, ~loi)

helminauha helm|et (~ien, ~ii/ ~ilöi)

helposti helpoh; helposti; kebjieh; kebjiesti

helpottaa helpond|ua (~an, ~au, ~etah);
kebjend|ä (~än, ~äü, ~etäh)

helpottua helpo|ta (~nen, ~nou, ~tah); kebjē|tä
(~nen, ~nöü, ~täh)

helpotus helpondu|s (~ksen, ~stu, ~ksii);
kebjendü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

helppo help|o (~on, ~uo, ~oloi); kebj|ei (~ien,
~iedü, ~ielöi)

helppo|lukuinen helpoh/ kebjieh lugiettav|u (~an,
~ua, ~ii); **~tajuinen** helpoh/ kebjieh ellendettäv|ü
(~än, ~iä, ~ii)

Helsinki Helsingi (~n, ~i, ~löi)

helsinkiläinen helsingilä|ine (~zen, ~stü, ~zii)

helteinen helleh (~en, ~tü, ~ii); ülen räk|ki (~en,
~kie, ~kii); helteinen päivä ülen räkki päivi

heltyä 1. *helle|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); *hel|düö* (~lün, ~düü, ~lütäh); hänen sydämensä heltyi hänen siiväin heldüi 2. (fysiol. tulla kipeäksi) *helle|tä*; *hel|düö*; pohkeeni ovat heltyneet *pohkiet minul ollah heldünüöt*

helvetillinen *helvetilli|ne* (~zen, ~stü, ~zii)

helveti *helvet|ti* (~in, ~tii, ~tilöi)

hemmotella *äbäzöi|jä* (~čen, ~ččöü, ~jäh)

hemmoteltu *äbäzöit|tü* (~ün, ~tüü, ~tülöi)

hemmottelu *äbäzöiččemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *äbäzöiččend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *äbäzöiččü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

hempeä *hemb|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi)

hengellinen *hengelli|ne* (~zen, ~stü, ~zii);

jumalalli|ne (~zen, ~stu, ~zii)

hengen|ahdistu|s *hengenahdistu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~lahjat** *hengenlahj|at* (~oin, ~oi); *kü|gü*

(~vün, ~güü, ~gülöi); *talant|u* (~an, ~ua, ~oi);

~lähtö (kuolema) *kuolemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii);

kuolend|u (~an, ~ua, ~oi); *kuolem|u* (~an, ~ua, ~ii); *hengenläht|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); minulla taitaa

olla hengenlähtö lähellä *minul onnuako hengen-*

lähtö on lähäl; **~pelastus** *hengenpellastami|ne*

(~zen, ~stu, ~zii); *hengenpellastand|u* (~an, ~ua, ~oi);

hengenpellastu|s (~ksen, ~stu, ~ksii);

~ravinto *hengeneineh* (~en, ~tü, ~ii); **~vaara**

hengen|ädä (~iän, ~ädiä, ~ädii); *opuasnosti* (~n,

~i, ~loi) *hengele*; *kuolenduh|ädä*

hengenvaarallinen *hengenhädähi|ne* (~zen, ~stü, ~zii);

opuasno|j (~in, ~idu, ~loi) *hengele*; *kuolenduhädähi|ne*

hengen|tön 1. (eloton, kuollut) *henget|öi* (~tömän, ~tömiä, ~tömii); *kuollu|h* (~on, ~ttu, ~zii) 2. (kuv.

kuiva, puiseva) *henget|öi*; *kuivanu|h* (~on, ~ttu, ~zii)

hengittää *hengit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh)

hengitys *hengitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

hengitys|laite *hengitüslait|eh* (~tehen, ~ehtu, ~te-

hii); *respiruator* (~an, ~ua, ~oi); **~suojoin**

hengitüssuojai|n (~men, ~ndu, ~mii)

hengähtää 1. (huoahtaa) *hengäht|iäkseh* (~äm-

mös, ~äh/ ~ähes, ~etähes) 2. (levähtää)

hengäht|iäkseh; *huogavu|o* (~n, ~u, ~tah); *hengäh-*

dä edes hetkeksi *huogavu hos kodvaine*

hengästyä *sal|vata* (~buan, ~buau, ~vatah) *hen-*

gie; niin juoksin että hengästyin *muga juoksin ga*

kai hengen salbai

henkari (ark. vaateripustin) *sobaripusti|n* (~men,

~ndu, ~mii); *viesalk|u* (~an, ~ua, ~oi)

henkevä *hengenliikutta|j* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi);

älik|äs (~kähän, ~ästü, ~kähii); meillä virisi hen-

kevä keskustelu *meil virii hengenliikuttai pagin*

henkevästi *hengenliikuttajen*; *älikkähästi*

henki 1. (hengittäminen) *heng|i* (~en, ~ie, ~ii/

~ilöi) 2. (elossaolo) *olemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/

olend|u (~an, ~ua, ~oi)/ *ol|o* (~on, ~uo, ~oloi)

hengis; hän selvisi hengissä *häi piäzi hengih*

3. (tunnelma) *heng|i*; *atmosfier|u* (~an, ~ua, ~oi);

luokassa on hyvä henki *luokas on hüvä hengi*

4. (henkiolento) *heng|i*; metsän henget *mečän*

henget 5. (lukumäärä) *heng|i*; autoon mahtuu viisi

henkeä *mašinah sündüü viizi hengie* 6. (usk.)

heng|i; Pyhä henki *Pühä hengi*

henkilö *heng|i* (~en, ~ie, ~ii/ ~ilöi); *hengil|ö* (~ön,

~üö, ~ölöi); *persoun|u* (~an, ~ua, ~ii); meitä oli

viisi henkilöä *meidü oli viizi hengie*; kuuluisa hen-

kilö *kuuluzu hengilö*; näytelmän päähenkilö *ozu-*

telman piäpersounu

henkilö|auto *hengilömašin* (~an, ~ua, ~oi);

hengilöavt|o (~on, ~uo, ~oloi); *lehkoviek|ku* (~an,

~kua, ~koi); minut ohitti henkilöauto *siiriči mi-*

nus ajoi lehkoviekku; **~kohtainen** *persounall|ine*

(~zen, ~stu, ~zii); **~kohtaisesti** *persounallizesti*;

~kunta *personual|u* (~an, ~ua, ~oi); *ruadaj|at*

(~ien, ~ii)

henkilöllisyys *persounallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii);

identičnosti (~n, ~i, ~loi); *ličnosti* (~n, ~i, ~loi);

pitäisikö hänen henkilöllisyytensä selvittää? *pi-*

däsgo hänen persounallizus selvittää? voitko todis-

taa henkilöllisyytesi? voitgo tovestua omassas

ličnostin?

henkilö|(llisyys)|todistus *hengilötovestu|s* (~ksen,

~stu, ~ksii); *ozuta omassas hengilötovestus*

henkilöstö *ruadaj|at* (~ien, ~ii); *ruadajjouk|ko*

(~on, ~kuo, ~koloi)

henkilöstöpäällikkö *ruadajjoukon piämie|s*

(~hen, ~stü, ~hii)/ *piälik|kö* (~ön, ~küö, ~kölöi)

henkilö|tiedot (mon.) *hengilötil|ijot* (~edoloin,

~edoloi); **~tunnus** *hengilötunnu|s* (~ksen, ~stu,

~ksii); **~vahinko** *hengilövahing|o* (~on, ~uo,

~oloi)

henkinen *hengi|=*; *äliüll|ne* (~zen, ~stü, ~zii); hen-

kiset harrastukset *hengihimohommat*

henki|rikos *tappam|ine* (~zen, ~stu, ~zii);

tapand|u (~an, ~ua, ~oi); *tap|po* (~on, ~puo, ~po-

loi); **~vakuutus** *strahouhk|u* (~an, ~ua, ~oi);

~vartija *hengenvardoičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

henkselit *pot'täsk|at* (~oin, ~koi)

henkäistä ks. *hengähtää* 1

henkäys *hengävü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

hento *hen|do* (~non, ~duo, ~doloi); *hendo|ine*

(~zen, ~stu, ~zii); *hon|do* (~non, ~duo, ~doloi);

hondo|ine (~zen, ~stu, ~zii)

heppoinen *tühjännägö|ine* (~zen, ~stü, ~zii); hä-

nen teoriansa ovat kovin heppoiset hänen teoriet

ollah ihan tühjännägözet

heprea *muina|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *jeureinkiel|i*

(~en, ~dü, ~ii)

herja 1. (solvaus) *huigav|o* (~on, ~uo, ~oloi); *ni-*

mittelü (~n, ~ü, ~löi); *panettelu* (~n, ~u, ~loi);

soimav|o (~on, ~uo, ~oloi); hän ei antanut anteek-

si sitä herjaa *häi ei prostinuh sidä huigavuo*

2. (ark. herjanheitto): heittää herjaa *paista huijutomasti*

herjata *huij|jata* (~guan, ~guau, ~jatah); *nimit|ellä* (~telen, ~telöi, ~elläh); *soim|ata* (~uan, ~uau, ~atah); herjata naapuriaan *soimata susiedua*

herjaus *huiguami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *huiguand|u* (~an, ~ua, ~oi); *huigav|o* (~on, ~uo, ~oloi); *nimittelmi|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *nimittelend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *nimitteli* (~n, ~ü, ~löi); *soimua-mi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *soimuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *soimav|o* (~on, ~uo, ~oloi)

herkistyä 1. (liikuttua) *herkistü|ö* (~n, ~ü, ~täh); hän herkistyy usein *häi puaksuh herkistüü* 2. (tulla tarkemmaksi) *tarke|ta* (~nen, ~nou, ~tah); kuulo herkistyi *kuulo tarkeni*

herkku 1. (hyvin maistuva ruoka) *magie|ne* (~zen, ~stu, ~zii); vieraille tarjottiin *sultsinoita* ja muita herkkuja *gostile tarittih sulčinoa da muudu magiestu* 2. (mieliruoka) *para|s* (~han, ~stu, ~hii) *süömi|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *lanttukukko* on minun herkkuani *lantukurniekku on minun paras süömine*

herkkutatti (kasv. *Boletus edulis*) *valgeigri|ba* (~van, ~bua, ~boi)

herkkä *herk|ü* (~än, ~iä, ~ii); elokuvassa on pari herkkää kohtausta *fil|mas on pari herkiä epizoudua*

herkullinen 1. (makoisa) *mag|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi) 2. (mainio) *kunnolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *hüv|ä* (~än, ~iä, ~ii); herkullinen kielenkäyttö *hüvä kielenkäyttö*

herkutella *mačkut|ella* (~telen, ~telou, ~elläh); *smakuil|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); herkutella vadelmilla *smakuilja vagoidu*

hermo *nerv|u* (~an, ~ua, ~oi); tässä työssä menettää hermonsä *täs ruavos mennäh nervat*; hermot ovat pilalla *nervat ollah huonos kunnos*

hermo|lepo *nervule|bo* (~von, ~bua, ~boloi); nyt tarvitsemme hermolepoa *nügöi tarvičemmo nervulebua*; **~paine** (stressi) *stres|su* (~an, ~sua, ~soi); **~savut** (mon., ark.) *stressusavvu|t* (~loin, ~loi); vetää hermosavut *vediä stressusavvut*; **~solu** *nervukliet|u* (~an, ~ua, ~oi)

hermostua *suut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); *roi|ta* (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes) *nervnoikse*; *ärevül|ö* (~n, ~ü, ~täh); opettaja hermostui meille *opastai onnuako suutui meijän piäle*

hermostunut *suuttunu|h* (~on, ~ttu, ~zii); *roinnu|h* (~on, ~ttu, ~zii) *nervnoikse*; *ärevünnü|h* (~ön, ~ttü, ~zii)

hermostuttaa *suutut|tau* (~an, ~tau, ~etah); *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah)/ *suat|tua* (~an, ~tau, ~etah) *nervnoikse*; *ärevüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); kilpailut hermostuttavat osanottajia *kilvat luajitah nervnoikse ozanottajii*

herne (kasv. *Pisum*) *herneh* (~en, ~tü, ~ii)

hernekeitto *hernehkeit|to* (~on, ~tuo, ~toloi)

herra 1. (vallanpitäjä) *herr|u* (~an, ~ua, ~oi); mitä hän ne herrat ovat päättäneet? *midäbo nenne her-rat ollou päätettü?* 2. (puhuttelussa) *her|ru*; mitä hän herra haluaisi? *midäbo herru tahtos?* 3. (usk.) Herramme Jeesus Kristus *meijän Herru Iisus Kristos*

herttainen *mielüttä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *mieluz|u* (~an, ~ua, ~ii)

herättää 1. (saattaa valveille) *nostat|tua* (~an, ~tau, ~etah) 2. (kuv. aiheuttaa) *nostat|tua*; *havačut|tua* (~an, ~tau, ~etah); mikä on herättänyt hänen mielenkiintonsa? *mibo on havačuttanu-h hänen mielenkiinnitüksen?* herättää henkiin *havačuttua hengih*; herättää pahaa verta (synnyttää kateutta) *nostattua pahua verdü* (tuottua ka-dehustu)

herätys *nostattami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *nostatand|u* (~an, ~ua, ~oi); *nostatu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

herätyskello *budi|niek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

herätä 1. *havač|čuo* (~un, ~čuu, ~utah); herään aamulla aikaisin *minä huondeksel havačun aijoi* 2. (kuv.) *havač|čuo*; herätä mietteistään *havaččuo ajatuksis*; uteliaisuuteni heräsi *minul havačui ne-nänsüdimine*

heti *hedi*; *terväzeh*; *seičas*

hetki *kodva|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *minuutta|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *moment|u* (~an, ~ua, ~oi); en saa hetkenkään rauhaa *en sua rauhua ni minuut-tazekse*

hetkinen *kodva|ine* (~zen, ~stu, ~zii); odottakaa hetkinen! *vuotakka kodvaine!*

hevonen *he|bo* (~von, ~bua, ~boloi); *hebo|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

hevos|mies *hevonaja|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi);

~kilpailu *hevonajokil|bu* (~van, ~bua, ~boi);

~talli *kon|uš|ši* (~in, ~šii, ~šiloi); **~urheilu**

hebosport|u (~an, ~ua, ~ii); **~voima** *hevosvoim|u* (~an, ~ua, ~ii)

hidas *hil|l|u* (~an, ~ua, ~oi); *hil|laz|u* (~an, ~ua, ~oi); hitaalla vauhdilla *hil|l|ua vauhtii*; hidas työntekijä *hil|l|azu ruadai*

hidastaa *hillend|jä* (~än, ~äü, ~etäh); hidasta nyt vähän vauhtia *hillendä nügöi vähäine vauhtii*

hidaste (hidastava rakenne) *hillendeh* (~en, ~tü, ~ii); *vauhtinhillendü|s* (~ksen, ~stii, ~ksii); kadulle on tehty hidasteita *dorogoile on azuttu hillendehii*

hidastua *hille|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); vanhuus tuli ja vauhti *hidastui vahnus tuli dai vauhti hilleni*

hieho *lähtem|ü* (~än, ~iä, ~ii)

hiekkä *hiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); *čuuru* (~n, ~u, ~loi); *pesku* (~n, ~u, ~loi)

hiekoittaa *ripoit|tua* (~an, ~tau, ~etah) *hiekkua/čuuruu/ peskuu*; jäinen kulkutie hiekoitettiin *jiä-hizele kävelütiele ripoitettih hiekkua*

hieman vähä|ine (~zen, ~stii, ~zii); kodva|ine (~zen, ~stu, ~zii); poika on hieman vanhempi tyttöä briha on vähästä vahnembi neidistii; odota hieman! vuota kodvaine!

hieno 1. (ohut, hauras; hienojakoinen) hien|o (~on, ~uo, ~oloi); hieno|ine (~zen, ~stu, ~zii); hoik|ku (~an, ~kua, ~kii); hieno jauho hieno jauho; piirtää hienoin viivoin piirdiä hoikkazil viivazil 2. (pehmeä, sileä) pehm|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); sil|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); hieno sametti pehmei barhattu; hieno hipiä silei hibju 3. (ihmisestä: sielukas, jalo) hüv|ä (~än, ~iä, ~ii); putill|ne (~zen, ~stu, ~zii); hieno ihminen hüvä ristikanzu 4. (mainio, erinomainen) hüv|ä (~än, ~iä, ~ii); čom|a (~an, ~ua, ~ii); kaun|is (~ehen, ~istu, ~ehii); tulipa hieno ilma vot ehki kaunis ilmu rodih 5. (kallisarvoinen) kall|is (~ehen, ~istu, ~ehii); hienot viinit kallehet viinat 6. (tyylikäs, hyvää makua osoittava) stil|nol|i (~in, ~idu, ~loi); tytöllä on hieno puku tütöl ollah stil'noit sovat 7. (sivistynyt, hienostunut) hüv|ä; hieno käytös hüvä ičenviendü

hienoinen (vähäinen) pikkara|ine (~zen, ~stu, ~zii); minulla on tästä asiasta hienoinen aavistus minul täs dielos on pikkaraine tostamus

hienontaa (murskata, survoa, murentaa) hienond|ua (~an, ~au, ~etah); surv|uo (~on, ~ou, ~otah); murend|ua (~an, ~au, ~etah)

hienopesu (pesu alhaisessa lämpötilassa) pezem|ne (~zen, ~stii, ~zii)/pezend|ü (~än, ~iä, ~ii)/pez|o (~on, ~uo, ~oloi) sunدوزes vies; pusero on pestävä hienopesussa kouhtu pidää pestä sunدوزes vies

hienostelija (koreilija, keikistelijä) keimoil|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); forsi|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

hienostella (koreilla, keikistellä) keimoil|la (~en, ~ou, ~lah); forsi|e (~n, ~u, ~tah)

hienotunteinen (tahdikas, diskreetti) hienotund|ine (~zen, ~stu, ~zii); delikatno|i (~in, ~idu, ~loi); taktičnoi (~in, ~idu, ~loi)

hierarkia ijerarhi|i (~en, ~edu, ~eloi)

hieroa 1. (antaa hierontaa) hier|uo (~on, ~ou, ~otah); massažiiruilja (~čen, ~ččou, ~jah); hiero vähän hartioitani! hiero vähäzel minun hardieloi! 2. (kuv.) hier|uo; hieroa kauppaa hieruo kauppua; hieroa sovintoa hieruo sobuu; hieroa tuttavuutta hieruo tuttavuttu

hieroja hiero|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); massažist|u (~an, ~ua, ~oi); kävin eilen hierojalla käviin egläi hierojan luo

hieronta hieromil|ne (~zen, ~stu, ~zii); hierond|u (~an, ~ua, ~oi); massažiiruicčemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); massažiiruicčend|u (~an, ~ua, ~oi); massaž|u (~an, ~ua, ~oi)

hiertymä (hankautunut kohta) hieraitu|s (~ksen,

~stu, ~ksii); sain hiertymiä jalkoihini minule jalgoih rodih hieraitustu

hiestytä (tulla hikiseksi) hiestü|ö (~n, ~ü, ~täh)

hiha hiem|ai (~uan, ~uadu, ~ualoi)

hihaton hiemuat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii)

hihkaista (huudahtaa) kir|rata (~guan, ~guau, ~ratah); hihkaise väki syömään kirgua rahvas süömäh

hihna hiihn|u (~an, ~ua, ~oi); repun hihnät repun hiihnat

hihto hiiht|o (~on, ~uo, ~oloi)

hihto|hissi hiihtolift|u (~an, ~ua, ~oi); **~keli** hiihtokeli (~n, ~i, ~löi); hiihtosiä (~n, ~dii, ~löi); hiihtoilm|u (~an, ~ua, ~oi); **~kilpailu** hiihtokil|bu (~van, ~bua, ~boi); **~loma** hiihtolom|a (~an, ~ua, ~ii)

hihtäjä hiihtä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

hihtää hiiht|iä (~än, ~äü, ~etäh)

hiili 1. hiil|i (~en, ~dii, ~ii) 2. (kuv.) olla kuin tulisilla hiilillä olla ku hiilavil hiilil; puhaltaa yhteen hiileen puhuo ühteh hiileh

hiili|happo hiilihap|po (~on, ~puo, ~poloi);

hiilikislot|tu (~an, ~tua, ~toi); **~hydraatti** hiiligidruat|tu (~an, ~tua, ~toi); **~kaivos** hiilikaivo|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~voimala** hiilel ruada|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) elektrostansil|i (~en, ~edu, ~eloi)

hiillos hiilo|s (~ksen, ~stu, ~ksii); hehkuva hiillos hehkui hiilos

hiillostaa 1. (kypsentää hiilloksella) past|ua (~an, ~au, ~etah)/keit|tiä (~än, ~tää, ~etäh) hiilloksel

2. (kuv. ahdistaa, piinata, painostaa) ahtist|ua (~an, ~au, ~etah); kiuz|ata (~uan, ~uau, ~atah)

hiiltyä 1. (palaa hiileksi) hii|ldüö (~lün, ~diiü, ~lütäh) 2. (kimpaantua, suuttua) suut|tuo (~un, ~tuu, ~utah); älä nyt suotta hiilly älä nügöi tühjiä suutu

hiipiä (astella varovasti) hiiv|uo (~on, ~ou, ~otah)

hiippakunta jeparhi|i (~en, ~edu, ~eloi)

hiipua 1. (olla sammumispiesteessä, raueta) hiäst|iä (~än, ~äü, ~etäh); huast|ua (~an, ~au, ~etah); kü|die (~ven, ~döü, ~dietäh); rä|üdüö (~vvün, ~üdüü, ~vvütäh); hiillos hiipui hiilos hiästi; kekäleet vielä hiipuvat kegälehet vie huastetah; hiilet hiipuvat hiilet küdietäh; saunan kiuas on jo hiipumassa küliin päčči on jo räüdümäs 2. (kuv. loppua, tyrehtyä, päättyä) häi|büö (~vün, ~büü, ~vütäh); vähe|tä (~nen, ~nöü, ~täh); ilta-aurinko on hiipumassa ildupäiväine on häibümäs; voimat alkoivat hiipua väit ruvettih vähenemäh

hiiri 1. (el. Mus musculus) hiir|i (~en, ~dii, ~ii); hiiret ja rotat hiiret da rotat 2. (kuv.): leikkiä kissaa ja hiirtä elostua kažih da hiireh; on hiirenhiljaista on hiiren hil'lažu; kun kissa on poissa niin hiiret hyppii pöydällä konzu kažii ei ole kois, sit hiiret stolal hüpitäh/ pruznuujah

hiiva *drožd*|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi)

hikeentyä (kuv., ark. polttaa pärensä) *suut*|tuo (~un, ~tuu, ~utah); älä noin vähästä hikeenny *älä nenga tühjäs suutu*

hiki *hi*|gi (~en, ~gie, ~gilöi)

hikinen *higehi*|ne (~zen, ~stü, ~zii)

hikka (nikotus) *nikoitu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); minulle tuli hikka *minuu rubei nikoittamah*

hikoilla 1. *hiestü*|ö (~n, ~ü, ~täh); kädet hikoilevat *käit hiestütäh* 2. (rehkiä, ponnistella) *tölm*|iä (~än, ~äü, ~etäh); kuinka kauan olemme jo hikoilleet tämän projektin parissa? *kuibo hätken olemmo jo tölmänüh tämän projektanke?*

hikoilu *hiestümi*|ne (~zen, ~stü, ~zii); *hiestünd*|ü (~än, ~iä, ~ii)

hiljaa 1. (vaiti, vähin äänin) *hil*'lah; *hil*'laze; *vaik-kani*; ole hiljaa! *ole vaikkani!* 2. (hitaasti, verkkaisesti) *hil*'lakkazin; *hil*'laze; kävellään hitaasti *kävelemmō hil*'lakkazin

hiljainen *hil*'laine (~zen, ~stu, ~zii); veden hiljainen *liplatus vien hil*'laine libletüs; hän on luonteeltaan hyvin hiljainen *häi on roindua müö aiga hil*'laine

hiljaisuus *hil*'lazu|s (~on, ~ttu, ~ksii)

hiljattain (äskettäin) *vaste*; *vastevai*; *ei ammui*; hän lähti hiljattain *häi vastevai lähti*

hiljentyä, hiljetä *hille*|tä (~nen, ~nöü, ~täh); koko kylä hiljeni *kogo külä hillen*i

hiljentää *hillend*|iä (~än, ~äü, ~etäh)

hilla (lakka, suomuurain) *muur*|o|i (~in, ~idu, ~loi); *uhku*|ine (~zen, ~stu, ~zii); *šl'ubo*|i (~in, ~idu, ~loi)

hillintä *piettelemi*|ne (~zen, ~stü, ~zii); *piettelend*|ü (~än, ~iä, ~öi); *piettelü* (~n, ~ü, ~löi); *pidämi*|ne (~zen, ~stü, ~zii)/ *piend*|ü (~än, ~iä, ~öi) *kuris*; *tirpami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *tirpand*|u (~an, ~ua, ~oi); itsehillintä on usein tarpeen *ičen pidämine* *kuris puaksuh pädöü*

hिलitty *piettelevä*|ine (~zen, ~stü, ~zii); *tirpač*'ču (~un, ~čuu, ~čuloi)

hillitä (pitää kurissa, rauhoittaa) *piet*|ellä (~telen, ~telöü, ~elläh); *pi*|diä (~en, ~däü, ~etäh) *kuris*; *tirp*|ua (~an, ~au, ~etäh); hillitä pelkonsa *pietellä* *varavuo*

hillo *varen*'n|u (~an, ~ua, ~oi)

hilpeä (valoisa, kepeä, hauska) *iloz*|u (~an, ~ua, ~ii); *kebjeijalga*|ine (~zen, ~stu, ~zii); olla hilpeällä tuulella olla *ilozal tuulel*

hilse *köühen* (~en, ~dü, ~ii)

himmetä 1. (yksipers. hämärtyä, pimentyä) *hämärdü*|ö (~ü); *pime*|tä (~nöü); taivas himmenee *taivas pimenöü* 2. (tulla kiillottomaksi) *mutistu*|o (~n, ~u, ~tah); vanha peili vähitellen himmenee *vahnu zirkalo vähäzin mutistuu* 3. (kuv.) *hämärdü*|ö; *hävi*|tä (~en, ~eü, ~täh); muistot himmenevät *mustot hämärdütäh*

himmeä 1. *mutak*|ko (~on, ~kuo, ~koloi); *hämär* (~än, ~iä, ~ii); *pimiehk*|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); himmeä valaistus *mutakot tulet*; himmeä huone *pimiehkö perti* 2. (kuv. hämärä) *hämär*; himmeät muistot *hämärät mustot*

himo *him*|o (~on, ~uo, ~oloi)

himoita (tavoitella kiihkeästi, haluta) *himoil*|lakseh (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); himoita kunniaa *himoillakseh kunnivuo*

himokas *himok*|as (~kahan, ~astu, ~kahii)

hinaaja *buksir* (~an, ~ua, ~oi)

hinata *vediä* (*vien*, *vedäü*, *vietäh*); hinata raskasta rekeä *vediä jugiedu regie*

hinnankorotus *hinnannostami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *hinnannostand*|u (~an, ~ua, ~oi); *hinnannost*|o (~on, ~uo, ~oloi)

hinnasto *hinnast*|o (~on, ~uo, ~oloi); *hindulist*|u (~an, ~ua, ~oi)

hinnoittaa *hinnoit*|tua (~an, ~tau, ~etah); *an*|dua (~nan, ~dau, ~netah)/ *pan*|na (~en, ~ou, ~nah) *hindu*

hinnoittelu *hinnoitlemi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *hinnoittelend*|u (~an, ~ua, ~oi); *hinnoittelu* (~n, ~u, ~loi)

hinta 1. *hin*|du (~nan, ~dua, ~doi) 2. (kuv.) *hin*|du; en tee sitä mistään hinnasta *en rua sidä nimittumas hinnas/ sih dieloh en rubie nimih indah*

hinta|lappu *hindulippu*|ine (~zen, ~stu, ~zii); **~politiikka** *hindupoliitieku* (~an, ~kua, ~koi); **~sulku** *hinnanazettami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *hinnanazetand*|u (~an, ~ua, ~oi); *hinnanazetu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~taso** *hindutaz*|o (~on, ~uo, ~oloi)

hintatietoinen *hinnantiedä*|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); asiakkaat ovat kovin hintatietoisia *kljentat ollah ülen hinnantiedäjii*

hintelä *hon*|do (~non, ~duo, ~doloi); *hondo*|ine (~zen, ~stu, ~zii)

hioa 1. (hangata sileäksi) *hiv*|uo (~on, ~ou, ~otah); lattialaudat hiottiin sileiksi *latelavvat hivottih siliakse*; hion veitset *hivon veičet* 2. (kuv. viimeistellä, parannella) *hiv*|uo; *hivot*|ella (~telen, ~telou, ~elläh); käsikirjoitusta on vielä hiottava *käzikirjuttustu pidäü vie hivotella*

hionta *hivomi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *hivond*|u (~an, ~ua, ~oi)

hiostaa 1. (tehdä hikiseksi, hikoiluttaa) *hiestüt*|tiä (~än, ~täü, ~etäh); hiostava työ *hiestüttäi ruado* 2. (kuv. painostaa hyviin tuloksiin) *hiestüt*|tiä; johtaja hiostaa työntekijöitä *johtai hiestüttäi ruadajii*

hiota ks. hikoilla

hipaista (koskettaa kevyesti, sipaista) *kosketald*|ua (~an, ~au, ~etah); hipaista kielellään *kosketaldua kielel*

hiپیä (iho) *hibj*|u (~an, ~ua, ~oi)

hirmuinen *hiv|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi)
hirmu|lisko (dinosaurius) *dinozaur|u* (~an, ~ua, ~oi); **~valta** (tyrannia) *tirani|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~valtias** *tiruan|u* (~an, ~ua, ~oi)
hirsi *par|zi* (~ren, ~tu, ~zii/ ~ziloi)
hirs|mökki *parzimök|ki* (~in, ~kii, ~kilöi); *parzitalo|i* (~in, ~idu, ~loi); **~rakennus** *parzihuonu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~sauna** *parzikülü* (~n, ~ü, ~löi)
hirtehisuumori *surmujuumor* (~an, ~ua, ~ii)
hirttäytyä *ripust|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); hän teki itsemurhan hirttäytymällä häi *ripustih*
hirttää *riput|tua* (~an, ~tau, ~etah); hänet hirtettiin *händü riputettih*
hirvenmetsästy *hirvenmečstü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *hirvenaj|o* (~on, ~uo, ~oloi); *hirvenhiht|o* (~on, ~uo, ~oloi)
hirveä *hiv|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *tülg|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi)
hirvi (el. Alces alces) *hiv|i* (~en, ~ie, ~ilöi)
hivittää *hirveit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *tülgeit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); hivittää tämä urakka *hirveittäü tämä vaigei ruado*
hirvi|vaara *hiviongelm|u* (~an, ~ua, ~ii); *hiviproblem|u* (~an, ~ua, ~oi); *hivipuasnosti* (~n, ~i, ~loi); *hivivaarasta varoitetaan liikennemerkein* *hiviproblemas vakustetah liikendehmerkilöi*; **~vahinko** *hivivahing|o* (~on, ~uo, ~oloi)
hirviö *izruasti* (~n, ~i, ~loi); *sruasti* (~n, ~i, ~loi); *merihirviö meri-izruasti*; mikä hirviö tuo on? *mibo sruastiloi tai on?*
hissi *lift|u* (~an, ~ua, ~oi)
historia *histouri|i* (~en, ~edu, ~eloi)
historiallinen *histourielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)
historian|kirjoitus *histourienkirjuttami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *histourienkirjutand|u* (~an, ~ua, ~oi); *histourienkirjutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~tutkija** *histourientutki|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~tutkimus** *histourientutkimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *histourientutkind|u* (~an, ~ua, ~oi); *histourientutkimu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)
historiikki *histourielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii) *vuozikirjutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)
hitaasti *hil'lah*; *hil'lazeh*; *hil'lakkazin*; aika kuluu hitaasti *aigu kuluu hil'lah*; ajaa hitaasti *ajua hil'lazeh*; kävellä hitaasti *astuo hillakkazin*
hitaus *hil'lahu|s* (~on, ~ttu, ~zii); *hil'lakkazu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)
hitsaaja *ravvanjuotta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
hitsata *juot|tua* (~an, ~tau, ~etah) *raudua*
hitti (ark. suosikkisävelmä, menestystuote) *hit* (~an, ~tua, ~toi)
hitunen *pikoivähä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); selvisimme hitusta vähemmällä *piäzimmö pikoivähästü vähembäl*

hiukan *ülen vähä*; *čutčut*
hius *tuk|ku* (~an, ~kua, ~kii); vetää hiuksista *vediä tukis*
hiusten|hoito *tukkienhoi|do* (~jon, ~duo, ~doloi); **~leikkaus** *tukkienleikkuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tukkienleikkuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tukkienleikkav|o* (~on, ~uo, ~oloi)
hiutale *hiudaleh* (~en, ~tu, ~ii); keitänkö sinulle puuron kaurahiutaleista? *keitängö sinulles kuašan kagruhiudalehis?*
hiv *vič-infektsi|i* (~en, ~edü, ~elöi)
hivenaine *minerualuaine|h* (~en, ~tu, ~ii); rauta ja magnesium ovat ihmiselle tärkeitä hivenaineita *raudu da magnii ollah ristikanzale targiet minerualuainehet*
hohde 1. (hehku, kiilto, loiste) *čäi|jeh* (~gehen, ~jehtü, ~gehii); *hehku* (~n, ~u, ~loi); *kiildoi|u* (~n, ~u, ~loi); *kimaldelu* (~n, ~u, ~loi); *läpetü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *tuik|jeh* (~kehen, ~ehtu, ~kehii); pestyn samovaarin hohde *pestün samvuaran čäijeh*; hiilien hohde *hiililöin hehku*; kissan silmien hohde pimeässä *kazın silmien kiildo pimies*; lumen hohde auringossa *lumen kimaldelu päivüpastos*; kullan hohde *kullan läpetüs*; tähtien hohde taivaalla *tiähtilöin tuikeh taivahas* 2. (kuv. valo, kirkkaus) *kirkahu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); satumailman hohde *suarnumuilman kirkahus*
hohottaa (nauraa kovaäänisesti) *hohot|tua* (~an, ~tau, ~etah); mitä te hohotatte? *midäbo tüö hohotatto?*
hohtaa *čäi|giä* (~jän, ~gäü, ~jetäh); *hehku|o* (~n, ~u, ~tah); *kiil|diä* (~län, ~däü, ~letäh); *kimaldel|la* (~en, ~ou, ~lah); *läpet|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *tuik|kua* (~an, ~kau, ~etah); pyykki hohtaa puhtauttaan *pestüt sovat čäijetäh puhtahuttu*; hiilet hohtavat *hiilet hehkutah*; silmät hohtavat *silmät kiilletäh*; hanget hohtavat valkoisina *hanget kimaldellah valgieloinnu*; kultasormus hohtaa *kuldukolčaine läpettäü*; tähdet hohtavat pakasyönä *tiähtet tuiketah pakkasüöl*
hohtimet *katkuandupiiht|et* (~ielöin, ~ielöi); *kusačk|at* (~oin, ~oi)
hoidattaa (antaa hoitaa) *panet|tua* (~an, ~tau, ~etah) *kundoh*; *käsk|ie* (~en, ~öü, ~ietäh) *panna kundoh*; hoidattaa hiuksensa kuntoon *panettua tukat kundoh*
hoikistua *hoik|eta* (~kenen, ~kenou, ~etah); oletpa hoikistunut viime näkemästä *tol'kovai olet hoikennuh jälgikerran näindäs*
hoikka *hoik|ku* (~an, ~kua, ~kii)
hoilottaa (hoilata; laulaa äänekkäästi, renkuttaa) *hoilot|tua* (~an, ~tau, ~etah); *ho|ot|tua* (~an, ~tau, ~etah)
hoiperrella (liikkua horjhdellen) *häilü|ö* (~n, ~ü, ~täh); hoiperteleva humalainen *häilüi humalniekku*
hoitaa 1. (parantaa, lääkitä) *hoi|dua* (~jan, ~dau,

~*jetah*); lääkärit hoitivat häntä hyvin *liägärit* hüvin *hoijettih* *händü* 2. (pitää tehtävänään, suorittaa) *pi|diä* (~*en*, ~*däü*, ~*etäh*) *huoldu*; *maks|ua* (~*an*, ~*au*, ~*etah*); laskut pitää hoitaa ajoissa *mak-sut* *pidäü* *maksua* *ajoin* *ajjal* 3. (ark. painostaa, pahoinpidellä, tappaa) *hävit|tiä* (~*än*, ~*täü*, ~*etäh*); *likvidiiru|ja* (~*čen*, ~*ččou*, ~*jah*); *tap|pua* (~*an*, ~*pau*, ~*etah*); mafia hoitaa vastustajat *maafii* *likvidiiru|ččou* *vastaholijat*

hoitaja *hoida|i* (~*jan*, ~*jua*, ~*jii*/~*joi*)

hoito *hoi|do* (~*jon*, ~*duo*, ~*doloi*); vien lapset päivähoidtoon vien lapset *detsaduh*

hoito|jala *hoidoal|a* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); ~**jakso** *hoidoai|gu* (~*jan*, ~*gua*, ~*goi*); *hoidoka|uzi* (~*vven*, ~*uttu*, ~*uzii*); *hoidoperiod|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); ~**kerta** *hoidoker|du* (~*ran*, ~*dua*, ~*doi*); *hoido-seans|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); ~**koti** *hoidoko|di* (~*in*, ~*dii*, ~*diloi*); ~**kustannukset** *hoidomaksu|t* (~*loin*, ~*loi*); ~**lapsi** *hoidola|psi* (~*psen*, ~*stu*, ~*psii*); ~**laitos** *hoidolaito|s* (~*ksen*, ~*stu*, ~*ksii*); ~**paikka** *hoidopaik|ku* (~*an*, ~*kua*, ~*koi*); *hoidosij|a* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); ~**toimenpide** *hoi|do* (~*jon*, ~*duo*, ~*doloi*); ~**vapaa** *hoidolom|a* (~*an*, ~*ua*, ~*ii*); olen hoitovapaalla, kunnes lapseni täyttää kolme vuotta olen *hoidolomal*, kuni lapsi ei täytä kolmie vuotta; ~**vastike** *fatieran* *hoidomaksu* (~*n*, ~*u*, ~*loi*); meillä on korkea hoitovastike *meil on suuri fatieran* *hoidomaksu*

hokea (toistaa koko ajan samaa asiaa) *tall|ata* (~*uan*, ~*uau*, ~*atah*); hokea yhtä ja samaa *tallata* *ühtü da samua*

holhooja *huolenpidä|i* (~*jän*, ~*jiä*, ~*jii*/~*jöi*)

holhota 1. (huolehtia, huoltaa) *pi|diä* (~*en*, ~*däü*, ~*etäh*) *huoldu* 2. (lak. olla holhoojana) *olla* (*olen*, *on*, *ollah*) *huolenpidäjännü*

holhous *huolenpi|do* (~*von*, ~*duo*, ~*doloi*); ihmiset ovat joutuneet yhteiskunnan holhouksen alaisiksi *rahvas on puututtu yhteiskunnan huolenpivon alazikse*

Hollanti *Gollandi|i* (~*en*, ~*edu*, ~*eloi*)

hollantilainen *gollandiela|ine* (~*zen*, ~*stu*, ~*zii*)

holtiton (vetelä, vastuuntunnoton) *tolkut|oi* (~*toman*, ~*tomua*, ~*tomii*); pojan rahankäyttö on täysin holtitonta *brihan rahankäyttö on ihan tolkutoi*

home *homeh* (~*en*, ~*tu*, ~*ii*)

homehtua 1. (muuttua homeiseksi) *homehtu|o* (~*n*, ~*u*, ~*tah*); leipä on homehtunut *leibü on homehtunnuh* 2. (kuv. jäädä kyyhöttämään loputtomiin) *homehtu|o*; tänne en kyllä jää homehtumaan, lähden ulkomaille *tänne en kačo jiä homehtumah*, *lähten ulgomualoih*

homma (ark. toiminta, puuha, työskentely) *homm|u* (~*an*, ~*ua*, ~*ii*); *rua|do* (~*von*, ~*duo*, ~*doloi*); hänellä on siinä asiassa paljon hommaa *hänel sit dielos on äijü hommua*

hommata 1. (ark. puuhata, touhuta) *rua|dua* (~*n*,

~*dau*, ~*tah*); *touhu|ta* (~*on*, ~*ou*, ~*tah*); *tölm|iä* (~*än*, ~*äü*, ~*etäh*); *homm|ata* (~*uan*, ~*uau*, ~*atah*); mitä hän mahtaa nykyisin hommata *midä häi nügöi ruadanou* 2. (hankkia, välittää, toimittaa) *homm|ata*; *sua|ja/sua|ha* (~*n*, ~*u*, ~*jah*/~*hah*); oletko jo hankkinut teatteriliput? *oletgo jo suannuh teatruliput?*

homo (ark. homoseksuaali) *homoseksualist|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*)

homonyymi (kiel.) *omoniim|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); *ühtenmuvvulli|ne* (~*zen*, ~*stu*, ~*zii*) *erimerki-čükselli|ne* (~*zen*, ~*stü*, ~*zii*) *san|a* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*)

hongikko *hongik|ko* (~*on*, ~*kuo*, ~*koloi*); *hongu-meč|čü* (~*än*, ~*čä*, ~*čii*)

honka *hong|u* (~*an*, ~*ua*, ~*ii*)

hopea *hobj|u* (~*an*, ~*ua*, ~*ii*)

hopeinen *hobja|ine* (~*zen*, ~*stu*, ~*zii*); tyttö sai lahjaksi hopeisen ketjun *neidine* sai lahjakse *hob-jazen čieppizen*

hoppu (ark. liiallinen kiire) *kiireh* (~*en*, ~*tü*, ~*ii*)

hoputtaa (hosua, hätiköidä) *kiirehti|e* (~*n*, ~*ü*, ~*täh*)

horisontaalinen (vaakasuora) *gorisontalli|ne* (~*zen*, ~*stu*, ~*zii*)

horisontti 1. (taivaanranta) *taivahanran|du* (~*nan*, ~*dua*, ~*doi*); *gorizont|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*) 2. (ark. näkökulma, näköpiiri) *nägöal|a* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); *gorizont|u*

horista (ark. puhua joutavia, höpistä) *huak|kua* (~*an*, ~*kau*, ~*etah*); mitä horiset? *midäbo huakat?*

horjahdus *hailahtu|s* (~*ksen*, ~*stu*, ~*ksii*); *langenemi|ne* (~*zen*, ~*stu*, ~*zii*); *langenend|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); *langev|o* (~*on*, ~*uo*, ~*oloi*)

horjahtaa 1. (menettää tasapainonsa) *hailah-t|uakseh* (~*ammos*, ~*ah*/~*ahes*, ~*etahes*); *lang|eta* (~*ien*/~*enen*, ~*ieu*/~*enou*, ~*ietah*/~*etah*); horjahtaa liukkaalla tiellä *hailahtuakseh libiel dorogal* 2. (kuv. kömmähtää, hairahtua) *hairahtu|o* (~*n*, ~*u*, ~*tah*); hän horjahti kaidalta tieltä *häi hairah-tui kaijal tiel*

horjua 1. (huojua, vaappua) *heilu|o* (~*n*, ~*u*, ~*tah*) 2. (hoiperrella) *häilü|ö* (~*n*, ~*ü*, ~*täh*); humalainen horjui katua pitkin *humalniiekkü häilüi dorogua müöte* 3. (olla epävarma, epävakaa, järkkyä) *horju|o* (~*n*, ~*u*, ~*tah*); horjahtel|la (~*en*, ~*ou*, ~*lah*); eduskunnan luottamus horjuu *luottamus parlamentah horjahtelou*

horjumaton *horjumat|oi* (~*toman*, ~*tomua*, ~*tomii*); *luj|a* (~*an*, ~*ua*, ~*ii*); *muuttumat|oi* (~*toman*, ~*tomua*, ~*tomii*)

hormoni *gormon|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*)

horros *nukutu|s* (~*ksen*, ~*stu*, ~*ksii*); vaipua horroksiin *nukahtua*

horsma (kasv. *Epilobium*) *horm|u* (~*an*, ~*ua*, ~*ii*)

horugvi *horugvi|i* (~*en*, ~*edu*, ~*eloi*); *kirikkölip|pu* (~*un*, ~*puu*, ~*puloi*)

hosua 1. (tehdä jotain liian kovalla kiireellä) *rua|dua* (~n, ~dau, ~tah) *kiirehtäjen*; *kiireht|iä* (~än, ~äü, ~etäh); *hosua koko ajan kogo aigu kiirehtiä tühjiä* 2. (huiskia, huitoa) *viuhkut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *hosua hyttysiä viuhkuttua čakkoi*

hotelli *hoteli* (~n, ~i, ~loi)

hotkia (syödä isoina paloina, ahmia) *ahmi|e* (~n, ~u, ~tah)

houkutella *houkut|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); *muani|ella* (~telen, ~telou, ~ellah)

houkutus *houkutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *muani|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *muani|o* (~on, ~uo, ~oloi)

hourailla ks. *houria*

houria 1. (sairaana sekavasta puheesta) *hairoil|la* (~en, ~ou, ~lah); *hair|ota* (~uon, ~uou, ~otah); *houria kuumeisena hairoilla žuarus olles* 2. (puhua joutavia, järjettömiä) *houri|e* (~n, ~u, ~tah); *mitä sinä oikein hourit? midäbo rauku sinä hourit?*

housupuku *houzuskost'um* (~an, ~ua, ~oi); *br'učno|i* (~in, ~idu, ~loi) *kost'um*

housut (mon.) *houzu|t* (~loin, ~loi); *štani|t* (~loin, ~loi)

hovi *dvorč|u* (~an, ~ua, ~ii); *tsaarin hovi suarin dvorču*

hovi|mestari *dvoretisko|i* (~in, ~idu, ~loi); **~oi-keus** *toizen instansien su|udo* (~vvon, ~uduo, ~udoloi)

huhtikuu *sulakuu* (~n, ~du, ~loi)

huhu *tühj|ü* (~än, ~iä, ~ii) *pagin* (~an, ~ua, ~oi); *älä levitä perättömiä huhuja heitä vai nenne tüh-jät paginat*

huijari *pettä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); *muani|ta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

huijata *pet|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *muani|tua* (~an, ~tau, ~etah)

huijaus *pettämü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *muani|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

huikata *huik|ata* (~kuan, ~kuau, ~atah); *kir|rata* (~guan, ~guau, ~ratah); *huikkaapa laulu, karjalainen huikkua vai pajuo, karjalaine*

huikea 1. (mahtava, valtaisa, tavaton) *ülen suur|i* (~en, ~du, ~ii); *ülen kov|a* (~an, ~ua, ~ii); *tuotanto on huikea tuotando on ülen suuri*; *ajaa huikeata vauhtia ajua ülen kovua vauhtii* 2. (ark. upea, uskomaton, fantastinen) *uskomat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *huikea fiilis uskomatoi tundo*; *kertoa huikeita tarinoita sanella uskomattomii suarnoi*

huikka (ark. juomasta: kulaus, siemaisu) *rüüp|pü* (~ün, ~püü, ~pülöi); *ottaa huikat ottua rüüpiüt*

huilata (ark. hengähtää, levätä jnkn aikaa) *huogavu|o* (~n, ~u, ~tah); *leväht|iä* (~än, ~äü, ~etäh)

huilu (mus.) *fleit|tu* (~an, ~tua, ~toi)

huima(ava) 1. (mahtava, suunnaton, valtaisa) *ülen suur|i* (~en, ~du, ~ii); *uskomat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *huimaava teho ülen suuri efektu*; *huimaava kokemus uskomatoi kogemus* 2. (heikkottava, pyörryttävä) *huimuaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); *juovutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *pahattav|u* (~an, ~ua, ~ii); *päättä huimaava tunne piädü juovuttai tundo*

huimata (yksipers.) *huim|ata* (~uau); *juovut|tua* (~tau); *päättäni huimaa minuu juovuttuu*

huimaus *huimavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *juovutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

huipennus *kul|minatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *oopperan loppuhuipennus ouperan kul|minatsii*

huippu *huip|pu* (~un, ~puu, ~pului)

huippu|kokous *suur|i* (~en, ~du, ~ii) *kerähm|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); **~laatu** *para|s* (~han, ~stu, ~hii) *lua|du* (~vun, ~duu, ~duloi); **~menestys** *ülen hüv|ä* (~än, ~iä, ~ii) *menestü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); **~nopeus** *ülen suur|i vauhti* (~n, ~i, ~loi); **~salainen** *ülen peitoll|i*ne (~zen, ~stu, ~zii/ *sekretno|i* (~in, ~idu, ~loi); **~urheilu** *suur|i sport|u* (~an, ~ua, ~ii)

huiputtaa *pet|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *mošenniek|ja* (~čen, ~čču, ~jah)

huiputtaja *pettä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); *mošenniek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

huitoa *viuhkut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *huitoa käsiään viuhkuttua käzii*

huivi *paik|ku* (~an, ~kua, ~koi); *tyttö pani huivin päähänsä tüttö pani paikan piäh*

hukata *hävit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *kaim|ata* (~uan, ~uau, ~atah)

hukkaan *sudre*; *tühjäh*; *aika kului hukkaan aigu meni sudre*

hukkua 1. (joutua hukkaan, kadota) *hävi|tä* (~en, ~eü, ~täh); *ka|vota* (~duon, ~duou, ~votah); *hukkua kokonaan hävitä kogonah*; *kirjani on kadonnut jonnekin minun kniigu on kunne ollou kavonnuh* 2. (kuolla veteen) *up|ota* (~puon, ~puou, ~otah) 3. (kuv.) *up|ota*; *minähän hukun työhön minähäi uppuon ruadoh*

hukkuminen 1. *häviemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *häviend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *kaduomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kaduond|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. *uppuomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *uppuond|u* (~an, ~ua, ~oi)

hukuttaa 1. (saattaa hukkumaan) *upot|tua* (~an, ~tau, ~etah); *myrsky hukutti hänet mürskü upotti hänen* 2. (kuv.) *upot|tua*; *hän hukuttaa surunsa viinaan häi upottau omat pahat mielet viinah*

huligaani *huliguan|u* (~an, ~ua, ~oi); *rähizi|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi)

hulina *hälineh* (~en, ~tü, ~ii); *bauhu* (~n, ~u, ~loi)

hullu (mielenvikainen) *mielet|öi* (~tömän, ~tömiä,

~tömii); ur|ai (~uan, ~uadu, ~ualoi)
hullunmylly segasotku (~n, ~u, ~loi); haos|su (~an, ~sua, ~soi)
humaani gumanno|i (~in, ~idu, ~loi); ristikanzan-suvaic|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
humala 1. (päihtymystila) humal (~an, ~ua, ~ii) 2. (kasv. Humulus) humalhein|i (~än, ~iä, ~ii)
humalainen humalasoli|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); humalniek|ku (~an, ~kua, ~koi)
humaltua humaldu|o (~n, ~u, ~tah)
humanismi gumanizm|u (~an, ~ua, ~oi)
humanistinen 1. (humanismin mukainen) gumanizmalli|ne (~zen, ~stu, ~zii) 2. (humanistiin tieteisiin kuuluva) gumanitarno|i (~in, ~idu, ~loi); humanistiset tieteet gumanitarnoit|tijot
humanitaarinen gumanitarno|i (~in, ~idu, ~loi); humanitaarinen apu gumanitarnoi|abu
humoristi jumorist|u (~an, ~ua, ~oi)
humoristinen jumorno|i (~in, ~idu, ~loi)
humppa (tanssi) hump|u (~an, ~ua, ~ii); hump-paa tanssivat nykyään nuoretkin humpua nügöi tansuijah nuoretgi
hunaja mezi (mien, mettü, mezii)
hunningolla, hunningolle ihan hoidamattah; lapset ovat aivan hunningolla lapset ollah ihan hoidamattah; hän jätti talonsa hunningolle häi jätti oman koin ihan hoidamattah
huntu (morsiushuntu) fat|a (~an, ~ua, ~oi); (les-ken huntu) vuali (~n, ~i, ~loi)
huoahtaa 1. (henkäistä, huokaista) hengäht|iä|kseh (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes) 2. (levähtää hetki, ark. huilata) huogavu|o (~n, ~u, ~tah); emmekö voisi huoahtaa hetken? emmogo vois huogavuo kodvastu?
huohottaa (hengittää kuuluvasti, puuskuttaa) hengit|tiä (~än, ~täü, ~etäh) jugiesti
huojennus 1. (kevennys, lievennys) hoivendu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); kebjendü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); lievendü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); uupunut työntekijä tarvitsee huojennusta väzüniuh ruadai tarvičou hoivendustu 2. (alennus) alendu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); vähendü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); emmekö saa mitään huojennusta veroihin? emmogo sua nimittumua vähendüstu verolois?
huojentaa 1. (keventää, lieventää) hoivendu|ua (~an, ~au, ~etah); kebjendü|iä (~än, ~äü, ~etäh); lievendü|iä (~än, ~äü, ~etäh) 2. (antaa alennusta, laskea hintaa) alendu|ua (~an, ~au, ~etah); vähendü|iä (~än, ~äü, ~etäh)
huojua heilu|o (~n, ~u, ~tah)
huokaista 1. (henkäistä syvään) hengäht|iä|kseh (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes) süväh 2. (levähtää jonkin aikaa) hengäht|iä|kseh kodvaine 3. (kuv. huokaista helpotuksesta, olla helpottunut) hengäht|iä|kseh hüiväs mieles
huokaus hengähtü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); häneltä

pääsi raskas huokaus häi hengähtih pitkäzeh
huokea (halpa) huol|vis (~gehen, ~vistu, ~gehii); hal|bu (~van, ~bua, ~boi); ostaa halvalla ostua huogeheh
huokonen (biol.) huogo|line (~zen, ~stu, ~zii); ihohuokoset hibjuhuogozet
huolehtia huolehti|e (~n, ~u, ~tah); huoleksi|e (~n, ~u, ~tah); huoli|e (~n, ~u, ~tah); pi|diä (~en, ~däü, ~etäh) huoldu; älä huolehdi, kaikki järjes-tyy älä huoli, kai roih hüivin
huolellinen hüivin ruat|tu (~un, ~tuu, ~tuloi); tark|u (~an, ~ua, ~oi); perustehelli|ne (~zen, ~stu, ~zii); sepä oli huolellista työtä vot se kačo oli hüivin ruattu ruado; huolelliset oppilaat tarkat opastujat; huolellinen tutkimus perustehelline tutkimus
huolellisuus huol|i (~en, ~du, ~ii); zobot|tu (~an, ~tua, ~toi); tarku|s (~on, ~ttu, ~zii); peruste-hellizu|s (~on, ~ttu, ~ksii)
huolenpito huolenpi|do (~von, ~duo, ~doloi)
huolestua (tulla levottomaksi) huolestu|o (~n, ~u, ~tah); huolevu|o (~n, ~u, ~tah); äiti huolestui, kun lapset olivat myöhässä muamo huolelvui, ku lapset müöhästüttih
huoleton huolet|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); lapsuuden huolettomat ajat lapsuon huolettomat aijat
huolettomasti huolettah; huolettomasti; elellä huolettomasti elellä huolettah
huoli 1. (ikävyys, suru, vaiva) huol|i (~en, ~du, ~ii); gor|a (~an, ~ua, ~ii); elämässä tulee vastaan kaikenlaisia huolia elokses kaikenluadustu gor|ua tulou vastah 2. (huolenpito, hoiva) huol|i; pidä huoli omista asioistasi pie huoldu omis dielolois
huolia 1. (ottaa vastaan, kelpuuttaa) taht|uo (~on, ~ou, ~otah); huoliiko kukaan kahvia? tahtougo ken koufiedu? 2. (piitata, perustaa, välittää) huoli|e (~n, ~u, ~tah); pi|diä (~en, ~däü, ~etäh) ei nimin-nü; oppilas ei huoli säännöistä opastui ei pie ni-minni siändölöi
huolimaton huolimat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); imminkumma|line (~zen, ~stu, ~zii)
huolimatta huolimattah; kaikesta huolimatta kai-kes huolimattah
huolimattomuus huolimattomu|s (~on, ~ttu, ~ksii)
huolinta (liik.) tavaranhuiolind|u (~an, ~ua, ~oi); ekspeditsi|i (~en, ~edü, ~elöi)
huolitella (viimeistellä) kohendel|la (~en, ~ou, ~lah); parandel|la (~en, ~ou, ~lah); viimestellä (~en, ~öü, ~läh)
huoltaa 1. (pitää huolta kunnosta) hoi|dua (~jan, ~dau, ~jetah); auto pitää huoltaa säännöllisesti mašinua pidäü hoidua aijoitellen 2. (elättää, hol-hota) kač|čuo (~on, ~čou, ~otah); elät|tiä (~än, ~täü, ~etäh); sain lastenlapset huollettaviksi

sain bunukat/ vunukat elätettäväkse

huoltaja *huolenpidä|*i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *elättä|*i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *süöttä|*i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

huoltamo (huoltoasema) *huoldam|*o (~on, ~uo, ~oloi); *benzintäüt|eh* (~tehen, ~ehtü, ~tehii)

huolto *huol|do* (~lon, ~duo, ~doloi)

huoltojoukot (mon., sot.) *huoldojouk|ot* (~koloin, ~koloi); **~laitos** *huoldolaito|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~sopimus** *huoldosobimu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~velvollisuus** *huoldovellallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

huomaamaton (näkymätön, huomiota herättämätön) *huomuamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *nägümät|öi* (~tömän, ~tömiä, ~tömii); *dogadimat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *zamiettimat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); huomaamaton tapahduma *zamiettimatoi tapahtumu*; huomaamaton ero *nägümätöi ero*; huomaamaton virhe *dogadimatoi öšipku*

huomaamatta *huomuamattah*; *nägümättäh*; *dogadimattah*; *zamiettimattah*; hän käveli huomaamatta paikalleen *hái huomuamattah piäzi omale paikale*

huomata 1. (nähdä, havaita) *huom|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *nä|htä* (~in, ~göü, ~htäh); *dogadi|e* (~n, ~u, ~tah); *zamiet|tie* (~in, ~tiu, ~itah); huomasin teidät heti *huomain teidü/ teijät hedi*
2. (tajuta, ymmärtää) *huom|ata*; *nä|htä*; *ellend|jä* (~än, ~äü, ~etäh); huomaatko nyt, että olen ollut oikeassa? *näitgo/ ellendägo nügöi, ku olen olluh oigies?*

huomattava 1. (keskeinen, olennainen) *huomattav|u* (~an, ~ua, ~ii); *tärg|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); olla huomattavassa asemassa *olla tärgies azemas* 2. (taitava, maineikas) *huomattav|u*; hän on yksi huomattavimmista tiedemiehistämme *hái on üks meijän huomattavimbis tiedomiehis*

3. (iso, aikamoinen) *ülen hüv|ä* (~än, ~iä, ~ii); hän lahjoitti keräykseen huomattavan summan rahaa *hái lahjoitti ülen hüvän summan dengua kerävöh*

huomauttaa (mainita, tähdentää) *maini|ta* (~čen, ~ččou, ~tah); *täht|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); hän huomautti meille asiasta *hái tähtäi meijän dieloh*

huomautus 1. (selitys, kommentti) *huomaiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); opettajan huomautukset on otettava vakavasti *opastajan huomaičukset on otettavu tovelleh/ opastajan huomaičuksih pidäü ottuakseh tovelleh* 2. (muistutus, moite) *huomaiču|s*; hän sai huomautuksen työn huonosta laadusta *hái sai huomaičuksen ruavon huonos luavus*

huomen 1. (ylät. aamu) *huonde|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) 2. (tervehdys): hyvää huomenta! *hüviä huondestu!*

huominen *huomeni|ne* (~zen, ~stu, ~zii) *päiv|ü* (~än, ~iä, ~ii) ◇ ei kannata huolehtia huomisesta

huomenine päivü on tiedämätöi

huomio *huomav|o* (~on, ~uo, ~oloi); kiinnittää huomiota *kiinnittä huomavuo*; ottaa huomioon *ottua huomavoh/ huomata*; hän ottaa kaiken huomioon *hái huomauu kaiken*

huomioida (tarkkailla, tutkia) *huomavoi|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *kač|ella* (~čelen, ~čelou, ~ellah); *tarkail|la* (~en, ~ou, ~lah)

huomionosoitus *huomavonozutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *vnimuan|i* (~en, ~edu, ~eloi)

huone *perti* (~n, ~i, ~löi)

huoneisto *fatier|u* (~an, ~ua, ~oi)

huonekalu *pertilomu* (~n, ~u, ~loi)

huono *huon|o* (~on, ~uo, ~oloi); *pah|a* (~an, ~ua, ~oi); olen huono matematiikassa *pahoi maltan matemuatiekas*

huono|kuntainen *huonokundo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *heikkokundo|ine*; **~kuuloinen** *huonokuulo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *heikkokuulo|ine*;

~maineinen *huonomainivolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

huononmuudentunne *ebätävellizüstun|do* (~non, ~duo, ~doloi); *kelbuamattomustun|do*; *alendustun|do*

huonontua *huono|ta* (~nen, ~nou, ~tah); isän vointi huononee päivä päivästä *tuatan voindu huononou päivü päiväiä*

huono|vointinen *ebävoiva|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *pahoivoiva|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *voimat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); **~vointisuus** *pahovoindu|u* (~an, ~ua, ~ii)

huopa 1. (hattu- tai kattohuopa) *voilok|ku* (~an, ~kua, ~koi) 2. (huopapeite) *baikkukat|e* (~tien, ~ettu, ~tielöi); *baikkuođ|ual|u* (~an, ~ua, ~oi)

huora *huor|u* (~an, ~ua, ~ii)

huostaanotto (lak.) *huostahottami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *huostahotand|u* (~an, ~ua, ~oi); *huostahot|to* (~on, ~tuo, ~toloi); lapsen osalta päädyttiin huostaanottoon *lapsen puoles piättüttih huostahot-toh*

huovikas (huopatossu) *kuatanč|u* (~an, ~ua, ~oi); *vualenč|u* (~an, ~ua, ~oi)

hupaisa (hauska, lystikäs) *vessel* (~än, ~iä, ~ii)

huppu *hup|pu* (~un, ~puu, ~puloi); *peit|e* (~tien, ~ettü, ~tielöi); *kap|ušon* (~an, ~ua, ~oi)

hupsu *houk|ku* (~an, ~kua, ~kii); *nagrettav|u* (~an, ~ua, ~ii); *ur|ai* (~uan, ~uadu, ~ualoi); *bluazn|u* (~an, ~ua, ~oi); *durak|ku* (~an, ~kua, ~koi)

hurista 1. (surista, pöristä) *huri|sta* (~zen, ~zou, ~stah); auton moottori hurisee tasaisesti *mašinan motor hurizou tazazesti* 2. (ark.) *men|nä* (~en, ~öü, ~nä); miten hurisee? *kuibo elos menöü?*

hurja 1. (voimakkuudeltaan suuri, kiivas, raju) *kov|a* (~an, ~ua, ~ii); *suur|i* (~en, ~du, ~ii); *ur|ai* (~uan, ~uadu, ~ualoi); hurja tuuli kova tuuli; hurja sade *suuri vihmü*; hurja vauhti *urai vauhti*

2. (ark. suunnaton, huima, hirveä) *ülen* =; meillä oli hurjan hauskaa *meil oli ülen vessel*

hurjapää (uhkarohkea ihminen) *ülen rohk|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi)

hurjastella 1. (ajaa autolla, kaahata) *ajella uruasti*

2. (viettää rajua elämää, rellestää, hummata) *kut|tie* (~in, ~tiu, ~itah); *huliguani|e* (~n, ~u, ~tah)

hurma *lem|bi* (~men, ~bie, ~bilöi); *lumovu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *šarm|u* (~an, ~ua, ~oi)

hurmaava *lumuo|ju* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); *šarmik|as* (~kahan, ~astu, ~kahii)

hurmata *lum|ota* (~uon, ~uou, ~otah)

hurmio *lumovu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *šarm|u* (~an, ~ua, ~oi)

hurmuri *lumovutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

hurraa (eläköön!) *uraa!*

hurskas *jumalanpalvo|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi);

pruavedno|i (~in, ~idu, ~loi); *püh|ä* (~än, ~iä, ~ii)

hurskastelija *valehpruavedno|i* (~in, ~idu, ~loi); *valehpüh|ä* (~än, ~iä, ~ii)

hurskastella (olla tekopyhä) *olla valehpruavedno|i* (~in, ~idu, ~loi)/ *valehpüh|ä* (~än, ~iä, ~ii)

hutiloida (tehdä leväperäisesti, hätäillä) *ruadua immin kummin*

huudahdus *kirguami|ne* (~zen, ~stu, ~zii);

kirguand|u (~an, ~ua, ~oi); *kirgavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *kirrahtu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

huudahtaa *kir|rata* (~guan, ~guau, ~ratah); *kirguold|ua* (~an, ~au, ~etah)

huuhdella *huuhtel|la* (~en, ~ou, ~lah); huuhdella vaatteita huuhtella *sobii*

huuhkaja (el. Bubo) *hüübi|i* (~en, ~edü, ~elöi);

huuhka|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *tuikka|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

huuhtelu *huuhtelu* (~n, ~u, ~loi); värihuuhtelu piristi hiuksiani värihuuhtelu *kohendi minun tuk-kii*

huuhtoa *huuht|uo* (~on, ~ou, ~otah); *pe|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); aallot huuhtoivat kallioita *allot*

huuhtottih kallivoloi; huuhtoa lika saappaista *pe-stä liga suappailois*; huuhtoa kultaa *huuhtuo kuldua*

huuli 1. *huul|i* (~en, ~du, ~ii); ylähuuli *ülähuuli*

2. (ark. hauska juttu) hän kertoi sen hyvänä *huu-lena häi saneli sen hiivännü huulenu* 3. (kuv.) vetää huulesta (petkuttaa) *vediä huules*; *muanit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *muanit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah)

huuli|harppu *huulisoi|to* (~on, ~tuo, ~toloi);

~puna *pomuad|u* (~an, ~ua, ~oi); **~veikko** *jumorist|u* (~an, ~ua, ~oi)

huuma *lumovu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

huumausaine *narkoutiek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

huume ks. *huumausaine*

huumeidenkäyttäjä *narkomuan|u* (~an, ~ua,

~oi)

huume|kauppa *narkobiznes|su* (~an, ~sua, ~soi);

~kauppias *narkodiiler|u* (~an, ~ua, ~oi); **~polii-si** *narkopolitsi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

huumori *juumor* (~an, ~ua, ~ii)

huumorintaju *juumorantun|do* (~non, ~duo, ~do-loi)

huurre *hägär* (~än, ~iä, ~ii); hänen partansa oli huurteessa hänen *pardu oli hägäräs*

huurteinen 1. (huurteessa oleva) *hägärähi|ne* (~zen, ~stü, ~zii) 2. (subst., ark. oluesta) *hägärä-hi|ne*; otetaanko parit huurteiset? *juommogo parin hägärähistü?*

huurtua *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *hägäräh*; auton lasit huurtuvat pakkasella *mašinan stoklat pakka-zel mennäh hägäräh*

huussi (ark. vessa, käymälä) *huus|si* (~in, ~sii, ~si-loi); *käümäl* (~än, ~iä, ~ii)

huutaa *kir|guo* (~run, ~guu, ~rutah); *hu|udua* (~vvan, ~udau, ~vvetah); huutaa täyttä kurkkua *kirguo täiüttü keroidu* ◇ huutaa kuin viimeistä päivää *huudua ku jälgimästü päiviä*

huuto *kirgumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kirrund|u* (~an, ~ua, ~oi); *huudami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *huvvand|u* (~an, ~ua, ~oi); *hu|udo* (~vvon, ~uduo, ~udoloi)

huuto|kauppa *huudokaup|pu* (~an, ~pua, ~poi); **~merkki** *kirrahtusmerki* (~n, ~i, ~löi); **~sakki**

huudokannatu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~äänestys** *huudovalliču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

huveta 1. (vähetä, supistua) *hu|veta* (~benen, ~benou, ~vetah); *vähe|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); seurue hupeni puoleen *kampuanii väheni puoleh* 2. (kuluu, mennä) *lop|piekseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~pietahes); *men|nä* (~en, ~öü, ~näh); *hävi|tä* (~en, ~eü, ~täh); siihen hupenee pari päivää *sih menöü pari päiviä*

huvi *ilonpi|do* (~von, ~duo, ~doloi); *ilonviet|to* (~on, ~tuo, ~toloi); *zabuav|u* (~an, ~ua, ~oi)

◇ huvinsa kullakin (ihmiset pitävät erilaisista asioista) *jogahizel ollah omat ilonpivot*

huvitus ks. *huvi*

huvila *kezämök|ki* (~in, ~kii, ~kilöi); *duač|ču* (~an, ~čua, ~čoi)

huvi|puisto *zabuavupark|u* (~an, ~ua, ~oi);

~näytelmä *komeedi|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~retki** *ekskursi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

huvitella *pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh) *iluo/ zabuavua*

huvittaa 1. (viihdyttää, hauskuttaa) *nagrat|tua* (~an, ~tau, ~etah); *kummat|tua* (~an, ~tau, ~etah); *zabav|lailja* (~čen, ~ččou, ~jah); esiintyjät huvittivat yleisöä *artistat nagratettih rahvastu*

2. (kiinnostaa, viehättää) *kiinnit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh) *mieldü*; *interesui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); huvittaisiko sinua lähteä kävelylle? *interesuiččisgo sinuu kävelü?*

huvittava *nagratta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *kummatta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *zabav|aičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

huvittelu *ilonpi|do* (~von, ~duo, ~dolo); *ilonviet|to* (~on, ~tuo, ~toloi); *zabuav|u* (~an, ~ua, ~oi)

hyasintti (kasv. Hyacinthus) *giatsint|u* (~an, ~ua, ~oi)

hyeena (el. Hyaenidae) *gijen|u* (~an, ~ua, ~oi)

hygieeninen *gigijienilli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *gigijieni|ne* (~zen, ~stü, ~zii)

hygienia *gigijien|u* (~an, ~ua, ~oi)

hylje (el. Phocidae) *t'uleni* (~n, ~i, ~loi)

hyljeksiä (syrjiä, karttaa) *sürjile* (~n, ~ü, ~täh); *briezguil|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); ketään ei saa hyljeksiä ihonvärin vuoksi *nikedä ei sua sürjje hib-janvärin täh*

hyljätä ks. hylätä

hylkimisreaktio (lääk.) *vastustusreaktsi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

hylky *bruak|ku* (~un, ~kuu, ~kuloi); *hülgüvehkeh* (~en, ~tü, ~ii)

hylkäys *hülgämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *hülgänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *hülgäv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi)

hyllý *pualič|ču* (~an, ~čua, ~čoi); *polk|u* (~an, ~ua, ~ii); ottaa kirja hyllystä *ottua kniigu polkalpäi*

hyllýkkö *stellaz|u* (~an, ~ua, ~oi); *etažerk|u* (~an, ~ua, ~oi)

hylätty *hüllät|tü* (~ün, ~tüü, ~tülöi)

hylätä 1. (luopua, jättää) *hüll|lätä* (~giän, ~giäü, ~lätäh); kylän kaikki talot on hylätty *kai külän taloit on hüllättü* 2. (torjua) *hüll|lätä*; tunsin itseni hylätyksi evzin *iččie hüllätükse* 3. (jättää hyväksymättä, evätä) *hüll|lätä*; anomukseni hylättiin *minun zavavleenii hüllättih*

hymni *gimn|u* (~an, ~ua, ~oi); Maamme-laulu on Suomen kansallishymni *Meijän mua-pajo on Suomen rahvahalline gimnu*

hymy *muhahtu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *muhelu* (~n, ~u, ~loi); ei hymyn häivääkään *ei ni muhahtustu* ◇ olla pelkkää hymyä *se on vaiku muhelu, nimidä muudu*; kyllä häneltä vielä hymy hyytyy vuotavai, *hänel vie konzutah muhelu jäühtüü*

hymyilevä *muhizi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *muhel|o* (~on, ~uo, ~oloi)

hymyillä 1. (olla suu hymyssä) *muheloit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *muhil|sta* (~zen, ~zou, ~stah) 2. (kuv. väheksyä, pilkata) *nagr|ua* (~an, ~au, ~etah); hänen ehdotukselleen hymyiltiin hänen ehdotustu *nagrettih*

hymykuoppa *muheluhauda|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

hymähtää *muhaht|akseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); *hükäht|jäkseh* (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes)

hyperbola (liioittelu) *giperbol|a* (~an, ~ua, ~oi); taas tuo sinun karjalainen hyperbolasi! *miüös se sinun karjalaine giperbola!*

hypistellä (kosketella, sormella, näpелöidä) *kobeloi|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *opit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah)

hypnoosi *gipnouz|u* (~an, ~ua, ~oi); vaipua hypnoosiin *vaibuo gipnouzah*

hypoteesi (oletamus, otaksuma) *gipotiez|u* (~an, ~ua, ~oi)

hyppiä *hüp|pie* (~in, ~piü, ~itäh) ◇ minun silmileni ei hypitä *minun nökän al et hüpi*

hyppy *hüp|pü* (~ün, ~püü, ~pülöi)

hypätä 1. (loikata, harpata) *hüp|lätä* (~piän, ~piäü, ~ätäh); hevonen hypäsi esteen yli *hebo hüppäi esties piäliči* 2. (kuv. siirtyä asiasta toiseen) *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *siiriči*; voit hypätä näiden sivujen yli *voit mennä siiriči nämmiss sivulois*

hyppymäki *hüppävüsmä|gi* (~in, ~gie, ~gilöi); *hüppäitüsmä|gi*

hyräillä *hüräil|lä* (~en, ~öü, ~läh); *hin'het|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); *hün'het|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); *pajat|tua* (~an, ~tau, ~etah) *hil'lazeh*; hyräillä laulua *hin'hettiä pajuo*; äiti hyräili tuttua sävelmää *muamo hil'lazeh pajatti tuttavua sävelmiä*

hyssytellä 1. (tuudittaa) *baijut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *l'uulit|tua* (~an, ~tau, ~etah) hyssytellä lapsi uneen *uinottua lapsi/ baijuttua lapsi uneh* 2. (kuv. rauhoitella, hillitä, vaientaa) *baijut|tua*; *l'uulit|tua*; mikään ei muutu kun aina vain hyssytellään *ni mi ei muutu, ku ainos vai baijutellah*

hysterikko *isteerik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

hysterinen *isteerielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

hysteria 1. (neuroottinen tila) *isteeri|i* (~en, ~edü, ~elöi) 2. (kuv. ylenmääräinen vimma) *isteeri|i*; kulutushysteria *ostamizen isteerii*

hytistä (olla viluissaan, palella) *säri|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); hän hytisi kylmässä viimassa *häi särizi vilus tuules*

hytti (laivassa) *kajut|tu* (~an, ~tua, ~toi); (lentokoneen ohjaamo) *kabin|u* (~an, ~ua, ~oi); (kuorma-auton ohjaamo; uimakoppi rannalla jne.) *kabink|u* (~an, ~ua, ~oi)

hyttynen (el. Culisidae) *čak|ku* (~an, ~kua, ~koi); *pinö|i* (~in, ~idu, ~loi); *tihi* (~n, ~i, ~löi)

hyttysenpurema *čakan/ tihinpurem|u* (~an, ~ua, ~ii)

hyttys|myrkky *čakku-/ pinöi-/ tihimürkü* (~n, ~ü, ~löi); **~parvi** *tihiparv|i* (~en, ~ie, ~iloi); **~verkko** *čakku-/ pinöi-/ tihiverk|o* (~on, ~uo, ~oloi)

hyve *hüvü|t* (~ön, ~ttü, ~zii)

hyveellinen *hüvüönluadi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); viettää hyveellistä elämää *eliä hüvüönluadijan elostu*

hyvillään *hüväs mieles*; oletko hyvilläsi lahjasta? *oletgo hüväs mieles lahjas?*

hyvin *hüvin* ◇ hyvin on pullat uunissa *kai on koh-talleh*

hyvinkin *hüvingi*; *ihan hüvin*; *toinah*; tämä sana

saattaa hyvinkin olla laina venäjästä *tämä sana hüvingi voi olla laihin venäs*; jospa se hyvinkin onnistuisi *toinah kai roih hüvin*

hyvinvointi hüvinvoimi|ne (~zen, ~stu, ~zii); hüvinvoin|u (~an, ~ua, ~ii); hyvinvointivaltiossa on järjestetty sosiaaliturva hüvinvoinduvaldivos on järjestetty sotsialiturvu

hyvinvoiva 1. terve (~en, ~tü, ~ii); hyvinvoiva mummo terveh *buabo* 2. (vakavarainen) varak|as (~kahan, ~astu, ~kahii); rik|as (~kahan, ~astu, ~kahii); elok|as (~kahan, ~astu, ~kahii); bohat|tu (~an, ~tua, ~toi); maa on hyvinvoiva *mua on ülen elokas*

hyvittää korv|ata (~uan, ~uau, ~atah); maks|ua (~an, ~au, ~etah); myyjä hyvitti tyhjen pullojen hinnan müöjü maksoi tühjen butilkoin hinnan; hyvittää tuhlattu aika ankaralla työllä korvata tuhlattu *aigu koval ruavol*

hyvitys hüvittämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); hüvitänd|ü (~än, ~iä, ~öi); hüvitü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

hyvityslasku hüvitiüsčot|tu (~an, ~tua, ~tii); liike lähetti hyvityslaskun ja pahoitteli virhettä *kauppu tüöndi hüvitiüsčotan da oli pahas mieles ošipkan puoles*; ~sakko hüvitiüsštruafu (~n, ~u, ~loi); jos yritys rikkoo sopimusta, se joutuu maksamaan hyvityssakkoa *ku firmu rikkonou sobimustu, se jouduu maksamah hüvitiüsštruafuu*

hyvyys hüvü|s (~ön, ~ttü, ~zii)

hyvä hüv|ä (~än, ~iä, ~ii); hyvää päivää! terveh! ◇ mene hyvän sään aikaan *mene hüvän siän aigah*

hyvällä hüväll|lä (~en, ~öü, ~läh); pi|diä (~en, ~däü, ~etäh) hüvännü

hyväily hüväilemi|ne (~zen, ~stü, ~zii); hüväilend|ü (~än, ~iä, ~ii); hüväilü (~ün, ~ü, ~loi)

hyväksikäyttö (hyödyntäminen) ekspluatats|i (~en, ~edu, ~eloi); lasten seksuaalinen hyväksikäyttö on ankara rikos *lapsien seksualine ekspluatatsii on suuri pahantego*

hyväksytty hüväksüt|tü (~ün, ~tüü, ~tülöi); kačot|tu (~un, ~tuu, ~tuloi) hüväkse; hän suoritti kurssit hyväksytyin arvosanoin *hái loppi kursat hüväksüttülöil arvosanoil*; hyväksytty uusi laki hüväkse *kačottu uuzi zakon*

hyväksyttävä (kohtalainen, asianmukainen) hüväksüttäv|ü (~än, ~iä, ~ii); kačottav|u (~an, ~ua, ~ii) hüväkse

hyväksyä 1. (suostua, myöntyä, sallia) hüväksü|ö (~n, ~ü, ~täh); kač|čuo (~on, ~čou, ~otah) hüväkse; en voi hyväksyä menettelyäsi *en voi hüväksüö sinun teguo* 2. (kelpuuttaa) hüväksü|ö; ehdotukseksi hyväksyttiin *sinun ehtotus hüväksüttih* 3. (suvaita, pitää oikeana) suvai|ja (~čen, ~ččou, ~jah); en hyväksy väkivaltaa *en suvaiče vägivaldua* 4. (vahvistaa) hüväksü|ö; eduskunta vahvistaa lain *parluamentu hüväksüü zakonan*

hyvä|kuntainen hüväkundo|ine (~zen, ~stu, ~zii);

~laatuinen hüväluadu|ine (~zen, ~stu, ~zii);

~maineinen kunnivok|as (~kahan, ~astu, ~kahii)

hyvän|kokoinen sobivansuur|i (~en, ~du, ~ii);

~makuinen hüvännmagu|ine (~zen, ~stu, ~zii);

~näköinen hüvännägö|ine (~zen, ~stü, ~zii);

~tahtoinen hüväntahto|ine (~zen, ~stu, ~zii);

~tekeväisyys hüvüöntel|go

(~von, ~guo, ~goloi); filantroupi|i (~en, ~edu, ~eloi);

~tekijä hüvüönazu|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi);

hüvüönluadi|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi);

filantroupiell|i (~zen, ~stu, ~zii); guman-

no|i (~in, ~idu, ~loi);

~tuulinen hüväl mielel oli|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi);

hüväl tuulel oli|i

hyväpalkkainen hüväpalkai|ne (~zen, ~stu, ~zii); pääsin hyväpalkkaiseen (par. hyvin palkattuun) työhön puutuin hüväpalkazeh ruadoh

hyvästellä proššai|jakseh (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes)

hyvästi proššai! kaikkie hüviä!

hyvä|sydäminen hüväsiüdämelli|ne (~zen, ~stü, ~zii);

~tuloinen hüvätulo|ine (~zen, ~stu, ~zii);

tulok|as (~kahan, ~astu, ~kahii);

bohat|tu (~an, ~tua, ~toi);

~uskoinen

herkähusko|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi);

luotta-

va|ine (~zen, ~stu, ~zii)

hydyttää jäühtüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh)

hyytelö (lihasta, kalasta) studeni (~n, ~i, ~loi);

(marjoista, hedelmistä) žele (~n, ~ttü, ~loi)

hyytyä jäühtü|ö (~n, ~ü, ~täh)

hyödyllinen hüöväüll|i (~zen, ~stü, ~zii);

sain hyödyllistä tietoa *sain hüöväüllistü infor-*

matsiedu

hyödyttää (auttaa, kannattaa) hüöväüt|tiä

(~än, ~täü, ~etäh); yhteistyö hyödyttää meitä

kaikkia *ühtehine ruado hüöväüttäü meidü*

kaikkii

hyödytön hüöväüt|öi (~tömän, ~tömiä, ~tö-

mii)

hyökkäys 1. (sot.) hüökkävü|s (~ksen, ~stü, ~ksii);

joukot saivat hyökkäyskäsken

otrüadat suadih hüökkävüskäskü 2. (kuv.)

hüökkävü|s; julkisuuden henkilöt joutuvat

lehdistön hyökkäysten kohteeksi *julgizuon*

persounat puaksuh puututah lehtistön hüök-

kävüksien objektoikse

hyökkääjä hüökkäjä|ü (~än, ~iä, ~ii/ ~öi)

hyökkäävä (aggressiivinen) aɡressiivi|ne

(~zen, ~stu, ~zii); hänellä on hyökkäävä pu-

hetyyli *hänel on aɡressiivine paginluadu*

hyökätä 1. (käydä kimppuun) hüök|ätä

(~kiän, ~kiäü, ~ätäh) 2. (kuv. paheksua)

hüök|ätä; paheksi|e (~n, ~u, ~tah); lehti

hyökkäsi hallitusta vastaan *lehti hüökkäi*

halličustu vastah

hyönteinen böbök|kü (~än, ~kiä, ~köi);
eläv|ü (~än, ~iä, ~ii)

hyöty hūō|dü (~vün, ~dūü, ~dülöi)

hyöty|liikunta hūōdükävelmi|ne (~zen, ~stü, ~zii); hūōdükävelend|ü (~än, ~iä, ~öi); hūōdükävelü (~n, ~ü, ~löi); marjastaminen on hyvää hyötyliikuntaa muarjah käündü on hüvä hūōdükävelü; ~**näkökohta** hūōvünnägemü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); vuigodannägemü|s

hyötyä hūō|düō (~vün, ~dūü, ~vütäh)

häijy pah|a (~an, ~ua, ~oi); pahataba|ine (~zen, ~stu, ~zii); julm|u (~an, ~ua, ~ii)

häikäilemätön huijut|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); nahal'no|i (~in, ~idu, ~loi); häikäilemätön luonne huijutoi karakteri

häikäisevä 1. (kirkkaasti loistava) ülen kirka|s (~han, ~stu, ~hii); silmienotta|i (~jan, ~jua, ~jii/~joi); häikäisevät valot silmienottajat tulet 2. (erittäin hyvä) sanomattoman hüv|ä (~än, ~iä, ~ii); diivuhüv|ä; häikäisevän hyvä näyttelijä sanomattoman hüvä artistu

häikäistä ot|tua (~an, ~tau, ~etah) silmii; kirkkaat valot häikäisevät kirkahat tulet otetah silmii

häilyvä (epävakaa, muuttuva) häilü|i (~jän, ~jiä, ~jii/~jöi); ebämiärä|ine (~zen, ~stü, ~zii); muuttu|i (~jan, ~jua, ~jii/~joi)

häilyä häilü|ö (~n, ~ü, ~täh)

häipyä 1. (kadota asteittain, haihtua, kaikota) häi|büō (~vün, ~büü, ~vütäh); hävi|tä (~en, ~eü, ~täh); lomalla huolet häipyvät lomal olles huolet häivütäh; ukkospilvi häipyi vähitellen jürüpilvi vähäzin hävii 2. (ark. poistua) läht|ie (~en, ~öü, ~etäh/~ietäh) iäres; häivyimme juhlista kenenkään huomaamatta lähtimmö iäres pruazniekas kaikkien nägemättäh

häiriintynyt (henkisesti tasapainoton) häiri-vünnü|h (~ön, ~ttü, ~zii); segavunnu|h (~on, ~ttu, ~zii); mešavunnu|h (~on, ~ttu, ~zii); uni on häiriintynyt uni on häirivünnüh

häiriintyä häirivü|ö (~n, ~ü, ~täh); segavu|o (~n, ~u, ~tah); mešavu|o (~n, ~u, ~tah); kokous häiriintyi keskeytyksistä kerähmō segavui keskustuksien täh

häirikkö häiričči|i (~jän, ~jiä, ~jii/~jöi); sevoitta|i (~jan, ~jua, ~jii/~joi); mešaičči|i (~jan, ~jua, ~jii/~joi); huliguan|u (~an, ~ua, ~oi); häirikkö pois-tettiin bussista huliguanu tüötth iäres avtobusas

häiritä häiri|tä (~čen, ~ččöü, ~täh); sevoit|tua (~an, ~tau, ~etah); mešai|ja (~čen, ~ččou, ~jah)

häiriö häiriv|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); segav|o (~on, ~uo, ~oloi); junaliikenteessä oli häiriöitä junaliikende-hes oli häirivüō/ häirivölöi

häkeltyä 1. (mennä hämilleen) ällistü|ö (~n, ~ü, ~täh) 2. (sekaantua puheissaan) segavu|o (~n, ~u, ~tah); smuttivu|o (~n, ~u, ~tah)

häkki aida|ine (~zen, ~stu, ~zii); kožin|o (~on,

~uo, ~oloi); lampaat ovat häkissä lambahat ollah aidazes; kanahäkki kožin|o

häkä 1. kuačku (~n, ~u, ~loi); čihv|u (~an, ~ua, ~oi); huoneessa on häkää pertis on kuačku; saunassa ei ole häkää külius ei ole čihvua 2. (kuv.) čihv|u; vauhti; onko päässäsi häkää? ongo sinul čihvua piäs? valmistan esitelmää täyttä häkää valmistelen dokluadua tävvel vauhtil

hälinä hälineh (~en, ~tü, ~ii); hälü (~n, ~ü, ~löi); kamu (~n, ~u, ~loi); telmeh (~en, ~tü, ~ii); tölmeh (~en, ~tü, ~ii); šumu (~n, ~u, ~loi); nostaa hälinä nostua hälü; luokassa oli kova hälinä luokas oli kamuu; illan tullen syntyi hälinää illan aigah rodih telmehtü; kaupungin hälinä linnan šumu

hälistä häli|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); kami|sta (~zen, ~zou, ~stah); telm|ä (~än, ~äü, ~etäh); tölm|ä (~än, ~äü, ~etäh); šumi|e (~n, ~u, ~tah)

häly ks. hälinä

hälytin (hälytyslaite) signualu-/ varoituslait|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii); signualu-/ varoitusvehkeh (~en, ~tü, ~ii)

hälytys hädäsignual|u (~an, ~ua, ~oi)

hälytys|laite hädäsignualulait|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii); hädäsignualuvehkeh (~en, ~tü, ~ii);

~valmius hädä(signualu)valmehu|s (~on, ~ttu, ~zii); palokunta on hälytysvalmiudessa (valmis toimimaan hälytyksen tapahtuessa) palomiehet ollah valmehennu hädäsignualan varal (palokundu on valmis toimimah hädäsignualan tapahtuttuu)

hämällinen (hämmentynyt, arkaileva) hämmästünnü|h (~ön, ~ttü, ~zii); hän näytti hämilliseltä häi ozuttihes hämmästünnüökse

hämennys 1. (ruoan hämmentäminen) hämmendämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); hämmendänd|ü (~än, ~iä, ~ii); hämmendü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); pieksämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); pieksänd|ü (~än, ~iä, ~öi); sevoittami|ne (~zen, ~stu, ~zii); sevoitand|u (~an, ~ua, ~oi); sevoitu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); puuron hämmennys pudron pieksämine; taikinan hämmennys taiginan sevoittamine 2. (epäjärjestys, sekamelska) sevo|s (~ksen, ~stu, ~ksii); olin ihan hämmennyksissäni olin ihan sevoksis

hämmentyä se|vota (~guon, ~guou, ~votah); men|nä (~en, ~öü, ~näh) segazin

hämmentää 1. (sekoittaa ruokaa) hämmend|ä (~än, ~äü, ~etäh); pieks|ä (~än, ~äü, ~etäh); sevoit|tua (~an, ~tau, ~etah) 2. (sotkea, hämätä) sevoit|tua; suat|tua (~an, ~tau, ~etah) sevoksih; minua hämmentää kaikki uusi minuu kai uuzi suattau sevoksih

hämminke ks. hämmennys 2

hämmentys hämmästü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

hämmentyttää hämmästüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh)

hämmentyä hämmästü|ö (~n, ~ü, ~täh)

hämähäkki (el. Araneae) hämähäk|ki (~in, ~kii,

~kilöi)

hämäläinen *hämälä|ine* (~zen, ~stü, ~zii)

hämärtyä 1. (yksipers. muuttua heikkovaloiseksi) *hämärdü|ö* (~ü); tulkaa sisälle, kun alkaa hämärtyä *tulgua pertih, ku rubieu hämärdümäh* 2. (kuv.) *hämärdü|ö*; onko ero oikean ja väärän välillä hämärtynyt? *ongo ero oigien da viärän välil hämärdünnüh?*

hämärtää (yksipers.) *hämärd|iä* (~äü); alkoi jo hämärtää *jo rubei hämärdämäh*

hämärä 1. *hämü* (~n, ~ü, ~löi); *hämäri* (~n, ~i, ~löi) 2. (kuv. epäselvä, salaperäinen) *hämäri*;

kaikki on hämärän peitossa *kai on hämärin peitos*
hämätä (johtaa harhaan) *muani|tua* (~an, ~tau, ~etah); *sevoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *üöksüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *ethän* vain hämää meitä? *ethäi taki üöksütä meidü?*

hämäys *muani|tu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *sevoitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *üöksütü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); sehän on vain hämäystä *sehäi on vaiku muanitustu*

hän *hā|i* (~nen, ~ndü)

häntä *hän|dü* (~nän, ~diä, ~dii)

häpeä *huig|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); punastua häpeästä *ruskota huigiedu*

häpeällinen *huig|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); häpeällisen teko *huigei tego*

häpeämättömyys *huigiettomu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *huijuttomu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

häpeämätön *huigiet|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *huijut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

häpäiseminen *huiguami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *huiguand|u* (~an, ~ua, ~oi); *huigav|o* (~on, ~uo, ~oloi)

häpäistä, häväistä *hui|jata* (~guan, ~guau, ~jatan)

härkä 1. (el. Taurus) *hāk|ki* (~in, ~kii, ~kilöi); *här|gü* (~rän, ~giä, ~gii) 2. (eräs horoskooppi-merkki) *hāk|ki*

härnätä (ärsyttää, kiusoitella) *ärzüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); älkää härnätkö koiraa *älgäi vai ärzütäkkiä koirua*

härski 1. (pilaantunut) *kačker* (~an, ~ua, ~ii); härski voi *kačker voi* 2. (häpeämätön, julkea) *huijut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *jul|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); härskit puheet *julgiet paginat*

hätiköidä (hoppuilla, hätällä) *huolit|tua* (~an, ~tau, ~etah); kiirehtiä *(~än, ~äü, ~etäh)*

hätistellä *karkoit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); *aj|ua* (~an, ~au, ~etah) iäre; hätistellä varpusia *karkoitella čiučoloi*

hätkähtää (vavahtaa, säpsähtää) *säpsäht|iä|kseh* (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); hätkähdin sellaista ajatusta *säpsähtimmös mostu ajatustu*

hätyyttää (ahdistaa, piinata) *ahtist|ua* (~an, ~au, ~etah); *muok|ata* (~kuan, ~kuau, ~atah); susi

hätyytti saalista *hukku ahtisti sualistu*; hän on aina hätyyttämässä minua *häi on ainos muokuamas minuu*

hätä *hädä* (*hiän, hädäi, hädii*) ◇ hätä ei lue lakia *hädä zakonua ei tiijä*; minulle tuli hätä käteen (olin hädässä) *puutuin tozi hädäh*; hätä ei ole tämän näköinen (ei tässä vielä ole hätää) *ei ole vie nimidä/ nimittumua hädäi*

hätäilemätön *hädäilemät|oi* (~tömän, ~tömiä, ~tömii); *rauhalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

hätäillä *hädäil|lä* (~en, ~öü, ~läh); *hädäil|läkseh* (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lähes)

hätäinen *hädähi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); kiirehelli|ne (~zen, ~stü, ~zii); päätösesi oli aika hätäinen *sinun piätös oli aika kiirehelline*

hätäjarru *hädätormoz|u* (~an, ~ua, ~oi); **~keino** *hädäkein|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~lasku** *hädäheittümi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/ *hädäheittünd|ü* (~än, ~iä, ~ii) *alah*; *hädäposatk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~numero** *hädänoumer* (~an, ~ua, ~oi); **~puhelin** *hädätelefon* (~an, ~ua, ~oi); **~ratkaisu** *hädäpiätö|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); **~tila** *hädätil|a* (~an, ~ua, ~oi); **~varjelu** (lak.) *hädävarjelu* (~n, ~u, ~loi); *ičen-varjelu*

hätääntyä *huolestu|o* (~n, ~u, ~tah); *hälevü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *päivöindell|läkseh* (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lähes); lapsi hätääntyi *lapsi hälevüi*

häveliäs (arkaileva, nöyrä) *huijusteli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *ar|gu* (~ran, ~gua, ~goi); *vuadimat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *hil|la|ine* (~zen, ~stu, ~zii); häveliäs katse *argu kače*

hävettää (yksipers.) *on huigei*; hävettää sanoa *huigei on sanuo*; minua hävettää *minul on huigei*; eikö teitä hävetä? *eigo teil ole huigei?*

hävetä *huigail|läkseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); hävetä käytöstään *huigaillakseh omua ičenviendiä*; häpesin kaikkea tapahtunutta *minul oli huigei kaikkie tapahtunnuttu*; hävetä silmät päästään *nähtä huigiedu*

hävittäjä 1. (eliö, joka hävittää, tuhoaa) *hävittä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi) 2. (sot.) *hävittä|i*

hävittää 1. (kadottaa, hukata) *häviti|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *kaim|ata* (~uan, ~uau, ~atah); hän on hävittänyt laukkunsa *häi on hävitännüh omassah sumkan*; hävittää rahansa *kaimata dengat* 2. (tap-paa, lopettaa) *häviti|tiä*; lampaat piti hävittää *lam-bahat pidi hävittää*

hävitys 1. (hävittäminen) *hävittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *hävitätänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *hävitätü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *kaimuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kaimuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kaimav|o* (~on, ~uo, ~oloi) 2. (tuho) *hävittämi|ne*; *hävitätänd|ü*; *hävitätü|s*; karjalaisten kylien hävitys *karjalazien külien hävitüs*

hävitätä 1. (kadota, hukkaa) *häviti|tä* (~en, ~eü, ~täh); *ka|vota* (~duon, ~duou, ~votah); silmälas-

ni ovat hävinneet *minun ockat hävittih* 2. (joutua häviölle, menettää) *menet|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); joukkueemme hävisi pelin *meijän joukkoveh menetti kizän* ◇ hävisi kuin tuhka tuuleen (katosi jäljettömiin) *hävii ku tuhku tuuleh*

häviö 1. (tappio) *häviv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); joutua häviölle *puuttuo hävivöh* 2. (romahdus, loppu, tuho) *lop|pu* (~un, ~puu, ~puloi); nyt on edessä häviö *nügöi ies on loppu* 3. (menetys, hävikki) *menet|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); energian hävikki *elektrovirran menetüs*

hävytön *huigiet|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

häväistys *huiguami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *huiguand|u* (~an, ~ua, ~oi); *huigav|o* (~on, ~uo, ~oloi)

häväistys|juttu *skandual|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kirjoitus** *skandualukirjutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

hää|juhla *svuad'b|u* (~an, ~ua, ~oi); **~matka** *svuad'bumatk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~menot** *venčumenot|* (~loin, ~loi); *venčuseremouni|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~pari** *venčupuar|u* (~an, ~ua, ~oi); *andila|s* (~han, ~stu, ~hii) *da sulha|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *molodo|it* (~loin, ~loi); **~päivä** *venčupäiv|ü* (~än, ~iä, ~ii)

hää (mon.) *svuad'b|u* (~an, ~ua, ~oi)

häättää 1. *aj|ua* (~an, ~au, ~etah) *iäre/ iäres*; häättää kiusaaja *ajua iäre kiuzuaju* 2. (lak.) perhe häädettiin asunnostaan *pereh ajettih iäre fatieras*

hääto *iäresajami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *iäresajand|u* (~an, ~ua, ~oi); *iäresaj|o* (~on, ~uo, ~oloi)

häävi *imminkumma|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

hölkkä 1. (hidas hevosen juoksu) *hüč|čü* (~ün, ~čüü, ~čülöi) 2. (kuntourheilijan juoksu) *hüččü-juoks|u* (~un, ~uu, ~loi); hölkkä ei aina ole terveellistä *hüččüjuoksu ei ainos ole hüvä tervehüöle*

hölkkätä *hüčüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *juo|sta* (~ksen, ~ksou, ~stah); minä hölkkään *minä juoksen hüčütän*

hölmistyä *hölmistü|ö* (~n, ~ü, ~täh); hän hölmistyi sanattomaksi *häi hölmistüi sanattomakse*

hölmö *hölm|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *hölmö|i* (~in, ~idü, ~löi); *höblö|i* (~in, ~idü, ~löi); *hölmölä|ine* (~zen, ~stü, ~zii)

hölmöillä *hölmöill|ä* (~en, ~öü, ~läh)

höltyä 1. (3. pers. höllentyä, löystyä) *välle|tä* (~nöü, ~täh); solmu on höltynyt *solmi on vällen-nüh* 2. (kuv.) *välle|tä*; kuri on alkanut höltyä *kuri on ruvennuh vällenemäh*

hölynpöly *hölönpölü* (~n, ~ü, ~löi); hän ei ymmärrä hölynpölyä *häi ei ellendä ni hölönpölüü*; puhua hölynpölyä *paista midä puuttuu*

hölöttää (ark. puhua tyhjänpäiväisiä) *höž|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); *mäčät|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *čäčät|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *hačat|tua* (~an, ~tau, ~etah); *tall|ata* (~uan, ~uau, ~atah); hän aina hölöttää turhia *häi ainos höžliäü midä piä kandau*

höntti (ark.) *habakari* (~n, ~i, ~loi); *hönti* (~n, ~i, ~löi); *höntüri* (~n, ~i, ~löi)

höperö (hullu, höppänä) *höblö|i* (~in, ~idü, ~löi); *bluazn|u* (~an, ~ua, ~oi)

höpistä *höpöt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); höpistä itsekseen *höpöttiä ičekseh*

höppänä (ark.) *hölmisk|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *hölmö|i* (~in, ~idü, ~löi); *tolkut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

hörppiä (juoda äänekäästi, ryyssä) *lip|puo* (~on, ~pou, ~potah); *rüüp|pie* (~in, ~piü, ~itäh); *röbät|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *sär|biä* (~vän, ~bäü, ~vetäh)

hörppy (kulaus, ryyppy) *rüüp|pü* (~ün, ~püü, ~pölöi); *rüüppävüs|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); otetaanko vielä yhdet hörpyt? *otammogo vie ühtet rüüpüt?*

höyhen *höühen* (~en, ~dü, ~ii)

höylä *höül|ü* (~än, ~iä, ~ii); *sruug|u* (~an, ~ua, ~ii)

höylätä *höül|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); *sruug|ata* (~uan, ~uau, ~atah)

höyläämätön *höülüämät|öi* (~tömän, ~tömiä, ~tömmii); *sruuguamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

höyry *höürü* (~n, ~ü, ~löi)

höyry|hengitys *höürühengitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); **~kattila** *höürükattil* (~an, ~ua, ~oi); **~lai-va** *höürülaiv|u* (~an, ~ua, ~oi)

höyrystyä, höyryntyä *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *höürükse*; *haihtu|o* (~n, ~u, ~tah) *höürükse*

höyrytä 1. *höürü|tä* (~ön, ~öü, ~täh); maa höyryää sateen jälkeen *mua höürüü vihman jälgeh* 2. (kuv.) lukea pää höyryten *lugie piä höürüs*

höyste (makua antava lisäke) *mavusteh* (~en, ~tu, ~ii); *pripruav|u* (~an, ~ua, ~oi); panna tomaattia höysteeksi *panna pomidorua mavustehekse*

I i

iankaiken *ilmazen ijan*; *ijänkaiken*; ainos

iankaikkinen *ijänigu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *ijänkaikki|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ilmanigä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); *loppumat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); iankaikkinen muisto *ijänkaikkine musto*

idea *ajatu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *miel|i* (~en, ~dü, ~ii); *mielikuv|a* (~an, ~ua, ~ii); *idej|u* (~an, ~ua, ~oi); onpa hyvä idea *on ülen hüvä ajatus*; siinä ei ole mitään ideaa *täs ei ole mieldü ni ühtü*; päässäni syntyi uusi idea *minule piäh tuli uuzi ideju*

idealismi *idealizm|u* (~an, ~ua, ~oi)

idealisti *idealist|u* (~an, ~ua, ~oi); siinäpä vasta idealisti *häi on tozi idealistu*

identiteetti *ičentun|do* (~non, ~duo, ~doloi);

identitet|tu (~an, ~tua, ~toi); identiteettikriisi
ičentundokriizis|su (~an, ~sua, ~soi)

identtinen *samanmo|ine* (~izen, ~stu, ~izii);
ühtenjüttü|ine (~zen, ~stü, ~zii); *identično|i* (~in,
 ~idu, ~loi); he ovat identtiset kaksoiset hūō ollah
identičnoit kaksozet

ideoida (suunnitella, keksiä jotain uutta) *keksi|e*
 (~n, ~ü, ~täh); *planiirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

ideologia *ideolougi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

idiolekti (yksilön käyttämä kielimuoto, yksilö-
 murre) *idiolekt|u* (~an, ~ua, ~oi)

idiomaattinen *idiomuatti|ne* (~zen, ~stu, ~zii);
 livvissä on paljon idiomattisia ilmauksia livvin
kielele on äijü idiomuattizii sanondo

idiootti *idiot|tu* (~an, ~tua, ~toi)

idoli *ihandeh* (~en, ~tu, ~ii); *iidol|u* (~an, ~ua,
 ~oi); tavoitehku|a (~an, ~ua, ~ii); hän on nuor-
 ten idoli *hāi on nuorizon tavoitehkuva*

idylli *idilli|i* (~en, ~edu, ~eloi); *ozankainal|o* (~on,
 ~uo, ~oloi); kesäillan idylli *kezäillan idillii*

idän|kauppa (Suomessa erit. Venäjää koskeva)
venänkaup|pu (~an, ~pua, ~poi); idänkaupan
 elpyminen *venänkaupan elbümine*; **~politiikka**
venänpoliitiek|ku (~an, ~kua, ~koi) **~suhteet**
väli|t (~löin, ~löi) *Venänmuanke*

idättää *ijät|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *idävüt|tiä* (~än,
 ~täü, ~etäh); perunoita idätetään *kartohkoi ijäte-
 täh*

ien *igen* (~en, ~dü, ~ii); ientulehdus *igenen-
 puhald|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *igenvih|a* (~an,
 ~ua, ~oi)

igumeni (ort. miesluostarin johtaja) *iguumen*
 (~an, ~ua, ~oi)

igumenia (ort. naisluostarin johtajatar)
iguumen'n|u (~an, ~ua, ~oi)

ihailija *ihaili|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *ihalmoičči|i*
 (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); tyttäreni kuuluu Santtu
 Karhun ihailijoihin *minun tütär on Santtu Kar-
 hun ihalmoiččijoi*

ihailia *ihail|la* (~en, ~ou, ~lah); ihailen hänen saa-
 vutuksiaan *ihailen hänen suavutuksii*

ihailu *ihailu* (~n, ~u, ~loi); hän herättää monissa
 ihailua *hāi monis nostattau ihailuu*

ihan *ihan*; kogonah

ihana *čom|a* (~an, ~ua, ~ii); *kaun|is* (~ehen, ~istu,
 ~ehii); *ülen hüv|ä* (~än, ~iä, ~ii); ihania ihmisiä
ülen hüvii rahvahii/ ülen hüviä rahvastu

ihanne 1. (esikuva, ideaali) *ideal|u* (~an, ~ua, ~oi);
 millainen miesihanne sinulla on? *mittuinebo on
 sinun mužikkuidealu?* 2. (suosikki, idoli) *iidol|u*
 (~an, ~ua, ~oi); *ideal|u*; Elvis Presley oli nuorison
 idoli *Elvis Presli oli nuorizon iidolu*

ihanne|aika (urh.) *ideali|ne* (~zen, ~stu, ~zii)
ai|gu (~jan, ~gua, ~goi); **~avioliitto** *ideali|ne*
ühtesell|o (~on, ~uo, ~oloi); **~paino** *ideali|ne*
pain|o (~on, ~uo, ~oloi)/ *vies|su* (~an, ~sua, ~soi)

ihannoida *idealizii|ruil|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

ihanteellinen *ideali|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

ihanuus *kaunehu|s* (~on, ~ttu, ~zii); *čomu|s* (~on,
 ~ttu, ~zii); hän havittelee kaiken maailman iha-
 nuuksia *hāi tavoittelou kaiken muailman kaune-
 huzii*

ihastella (osoittaa ihastusta; olla ihastuksissaan)
ihail|la (~en, ~ou, ~lah); *i'ubuil|jakseh* (~čemmos,
 ~čeh/ ~čehes, ~jahes); vieraat ihastelivat uutta
 kotia *gost'at ihailtih uuttu kodii*

ihastua 1. (kiintyä kovasti, rakastua) *miel|diiō*
 (~lün, ~diiü, ~lütäh); he ihastuivat heti toisiinsa
hūō hedi miellüttih toine toizeh 2. (ilostua, riemas-
 tua) *ihastu|o* (~n, ~u, ~tah); lapsi oli ihastunut
 lahjsta *lapsi oli ihastunnuh lahjua*

ihastus 1. (ilostuminen) *ihastumi|ne* (~zen, ~stu,
 ~zii); *ihastund|u* (~an, ~ua, ~oi); *ihastu|s* (~ksen,
 ~stu, ~ksii); hän on aivan ihastuksissaan lahjasta
hāi on kogonah ihastuksis lahjas 2. (rakastumisen
 kohde) *mielespiettäv|ü* (~än, ~iä, ~ii); hän toi juh-
 liin uuden ihastuksensa *hāi toi pruazniekkah
 uvven mielespiettävän*

ihastuttaa *ihastut|tua* (~an, ~tau, ~etah);
ihaškoit|tua (~an, ~tau, ~etah); *lum|ota* (~uon,
 ~uou, ~otah)

ihastuttava *čom|a* (~an, ~ua, ~ii); *kaun|is* (~ehen,
 ~istu, ~ehii); *lumuoju|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi)

ihme *ču|udo* (~vvon, ~uduo, ~udoloi); *diiv|u* (~an,
 ~ua, ~oi); *kumm|u* (~an, ~ua, ~ii); vain ihme voi
 häntä auttaa *händü vaiku čuudo voi auttua*; maa-
 ilman seitsemän ihmettä *seiččie muailman diivua*;
 tehdä ihmeitä kuvata *ihmemua* ◇ ihmiden aika ei
 ole ohi *čuudoloin aigü ei ole mennüh*

ihmeellinen *diivittäv|ü* (~än, ~iä, ~ii);
kummalli|ne (~zen, ~stu, ~zii); ihmeellinen maa-
 ilmankaikkeus *diivittävü muailmankaikkevus*;
 ihmeellistä kyllä ongo *kummua vai ei*

ihmeidentekijä *ihmielöinluadi|i* (~jan, ~jua, ~jii/
 ~joi); *čudotvorts|u* (~an, ~ua, ~oi)

ihme|lapsi *diivu-/ čuudo-/ kummanla|psi* (~psen,
 ~stu, ~psii); **~maa** *diivu-/ čuudo-/ kummanmua*
 (~n, ~du, ~loi); **~teko** *diivu-/ čuudo-/ kumman-
 ru|do* (~von, ~duo, ~doloi)

ihmetellä *diivui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *kummek-
 si|e* (~n, ~u, ~tah); ihmettelen hänen hyvää kieli-
 taitoaan *diivuičen hänen hüviä kielitaiduo*; hän
 ihmettelee sitä *hāi kummeksiu sidä*

ihmettely *diivuiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii);
diivuičend|u (~an, ~ua, ~oi); *diivuiču|s* (~ksen,
 ~stu, ~ksii); *kummeksimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii);
kummeksind|u (~an, ~ua, ~oi)

ihmetyttää *diivuičut|tua* (~an, ~tau, ~etah);
kummeksit|tua (~an, ~tau, ~etah); hänen asen-
 teensa ihmetyttää minua *hänen nägökandu kum-
 meksittau minuu*

ihminen *ristikanz|u* (~an, ~ua, ~oi); *ristit|tü* (~ün,

~tüü, ~tülöi)
ihmis|jarka ar|gu (~ran, ~gua, ~goi); varač|ču (~un, ~ču, ~čuloi); rahvahanvaruaj|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); **~arvo** ristikanzanarv|o (~on, ~uo, ~oloi); **~arvoinen** ristikanzanarv|ine (~zen, ~stu, ~zii); **~elämä** ristikanzanelo|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~hahmo** ristikanzanhua|hm|o (~on, ~uo, ~oloi); **~henki** ristikanzanheng|i (~en, ~ie, ~ii); **~joukko** rahvasjouk|ko (~on, ~kuo, ~koloi); **~kohtalo** ristikanzananoz|a (~an, ~ua, ~ii); **~kunta** rahvaskun|du (~nan, ~dua, ~dii); **~lapsi** ristikanzanla|psi (~psen, ~stu, ~psii); **~oikeudet** ristikanzanoi|evu|ot (~ksien, ~ksii); **~parka** ristikanzuruk|ku (~an, ~kua, ~kii); **~rotu** rahvasro|du (~vun, ~duu, ~duloi); rahvassu|gu (~vun, ~guu, ~guloi); **~suhde** rahvahanväli|ne (~zen, ~stü, ~zii) kontakt|u (~an, ~ua, ~oi); työpaikan ihmissuhteet ovat joskus vaikeat ruadopaikan rahvahanvälizet kontaktat ollah toiči vai-giet; **~syöjä** kannibual|u (~an, ~ua, ~oi); **~tuntija** ristikanzantundi|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); psihologu|u (~an, ~ua, ~oi); **~työ** ristikanzan-rua|do (~von, ~duo, ~doloi); **~vihaaja** ristikan-zanvihuaj|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); **~vilinä** rahva-hanvilineh (~en, ~tü, ~ii); **~äly** ristikanzanälii (~n, ~ü, ~löi)
iho hib|ju (~an, ~ua, ~oi); nahk|u (~an, ~ua, ~oi)
ihol|huokonen hibjuhuogo|ine (~zen, ~stu, ~zii); **~karva** hibjukarv|u (~an, ~ua, ~oi); **~maali** hibjuvoil|jeh (~dehen, ~jehtu, ~dehii); kosmeetiek|ku (~an, ~kua, ~koi)
ihon|hoitoaine hibjanhoidovoil|jeh (~dehen, ~jehtu, ~dehii); **~siirto** transplantatsi|i (~en, ~edu, ~eloi); **~värinen** hibjanväri|ne (~zen, ~stü, ~zii); hibjankarva|ine (~zen, ~stu, ~zii)
ihosyöpä hibjuruak|ku (~an, ~kua, ~koi)
ihotautilääkäri hibjutaudidouhturi (~n, ~i, ~loi); hibjutauidiliägäri (~n, ~i, ~löi); hibjutauidivrač|ču (~an, ~ču, ~čoi)
ihottuma hibjuta|udi (~vvin, ~udii, ~udiloi)
ihra izr|u (~an, ~ua, ~oi)
iki|liikkuja igiliikku|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); igä|ine (~zen, ~stü, ~zii)/ igu|ine (~zen, ~stu, ~zii) liikku|i; perpeetuum-mobile (taipum.); **~muistet-tava** igimustettav|u (~an, ~ua, ~ii); igä|ine/ igu|ine mustettav|u (~an, ~ua, ~ii); unohtumat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); **~nuori** iginuor|i (~en, ~du, ~ii); igä|ine/ igu|ine nuor|i; **~oma** igiom|a (~an, ~ua, ~ii); ihan om|a; **~onnellinen** igiozak|as (~kahan, ~astu, ~kahii); igä|ine/ igu|ine ozak|as; **~vanha** igivahn|u (~an, ~ua, ~oi); ilmanigä|ine (~zen, ~stü, ~zii); innunmannun-aigu|ine (~zen, ~stu, ~zii); **~vihreä** (sävelmä, joka on ollut kauan muodissa) igivihand|u (~an, ~ua, ~oi); igä|ine/ igu|ine vihand|u
ikkuna ikkun (~an, ~ua, ~oi)

ikkuna|aukko ikkunlouk|ko (~on, ~kuo, ~koloi); **~lasi** ikkunstokl|u (~an, ~ua, ~ii); **~lauta** ikkunpar|ras (~dahan, ~rastu, ~dahii); podokon-niek|ku (~an, ~kua, ~koi)
ikkunan|kehys ikkunramk|u (~an, ~ua, ~oi); **~pesijä** ikkunanpezi|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); **~tiiviste** ikkuntüple (~pien, ~ettü, ~pielöi)
ikkunaton ikkunat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii)
ikkunaverho ikkunuu|di|n (~men, ~ndu, ~mii); gar-diin|u (~an, ~ua, ~oi); zanaiviesk|u (~an, ~ua, ~oi)
ikoni ikon|u (~an, ~ua, ~oi); obraz|u (~an, ~ua, ~oi)
ikonostaasi ikonostuas|su (~an, ~sua, ~soi); obrazusein|ü (~än, ~iä, ~ii)
ikuinen 1. (ajaton, katoamaton, loputon) igä|ine (~zen, ~stü, ~zii); igu|ine (~zen, ~stu, ~zii); ilmanigä|ine (~zen, ~stü, ~zii); loppumat|oi (~to-man, ~tomua, ~tomii); ikuinen ikävä iguine atkal
 2. (ikävystyttävä, taukoamaton) igu|ine; loppu-mat|oi; sitä samaa ikuista raatamista sidä samua loppumattomua ruadamistu
ikuistaa lua|die (~jin, ~diu, ~jitah) ilmanigäzekse
ikuisuus ilma|ine (~zen, ~stu, ~zii) igä (ijän, igiä, igii); se kesti ikuisuuden se kesti ilmazen ijän
ikä igä (ijän, igiä, igii)
ikä|ero igäer|o (~on, ~uo, ~oloi); **~ihminen** vahn|u (~an, ~ua, ~oi) ristikanz|u (~an, ~ua, ~oi)
ikäinen igä|ine (~zen, ~stü, ~zii); igähi|ne (~zen, ~stü, ~zii); poika on jo kahden vuoden ikäinen brihačču on jo kahten vuvven igäine; he ovat sa-manikäisiä hūo ollah ühtenigähizet
ikä|jakauma igäjagav|o (~on, ~uo, ~oloi); **~lisä** (osa virkamiehen palkkaa) igäliz|ä (~än, ~iä, ~ii); igäpalk|u (~an, ~ua, ~oi); **~loppu** (hyvin vanha) ülen vahn|u (~an, ~ua, ~oi); **~luokka** igäpolv|i (~en, ~ie, ~iloi); **~neito** igäneidi|ne (~zen, ~stü, ~zii); **~raja** igäraj|a (~an, ~ua, ~oi); elokuviin on 12 vuoden ikäraja kinoh on kahtentostu vuvven igäraja; **~rakenne** igäjouk|ko (~on, ~kuo, ~koloi); väestön ikärakennetta kuvataan usein pyramidilla rahvaskunnan igäjoukkoloi puaksuh kuvatah pira-miidal; **~rasismi** igärasizm|u (~an, ~ua, ~oi); igäsürjind|ü (~än, ~iä, ~öi); **~vuosi** igävu|ozi (~vven, ~ottu, ~ozii)
ikävystynyt atkaloičči|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); igävöičči|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi)
ikävyys atkal (~an, ~ua, ~ii); igäv|ü (~än, ~iä, ~ii)
ikävä 1. (adj. alakuloinen, apeak, ikävystyttävä) atkal (~an, ~ua, ~ii); igäv|ü (~än, ~iä, ~ii); abeimiel|ne (~zen, ~stü, ~zii) 2. (subst. kaipaas, kaipuu) atkal; igäv|ü; minulla on ikävä lapsia mi-nul on igävü lapsii
ikävä kyllä (valitettavasti) žiäli; en ikävä kyllä voi puhua nyt žiäli ku en voi paista nügöi
ikävöidä atkaloi|ja (~čen, ~ččou, ~jah); igävöil|jä (~čen, ~ččöü, ~jäh)
ikääntyä vahn|ta (~nen, ~nou, ~tah)

ilahduttaa *ihaškoit|tua* (~an, ~tau, ~etah);

ilaškoit|tua (~an, ~tau, ~etah); laulu ilahdutti minua *pajo ilaškoitti minuu*

ilahtua *ihastu|o* (~n, ~u, ~tah); ilahduin suuresti nähdessäni sinut *ihastuin äijäl sinun nähtüü*

iljettävä (vastenmielinen, kuvottava, inhottava) *ilg|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *tülg|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi)

iljettää (tuntua vastenmieliseltä, kuvottaa, etoa) *ilgeit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *tülgeit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh)

iljetä (kehdata, rohjeta, uskaltaa) *jul|leta* (~genen, ~genou, ~letah); *rohke|ta* (~nen, ~nou, ~tah); *ruohti|e* (~n, ~u, ~tah); miten hän ilkesi edes sanoa niin? *kuibo häi julgeni daze sanomah muga?*

ilkeä *ilg|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *tülg|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *pah|a* (~an, ~ua, ~oi); ilkeä teko *paha tego*

ilkikurinen (kiusoitteleva, kujeileva) *kiuzuaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); *nagr|a* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *zlod|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *pahanruada|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *pahanpidä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); ilkikurinen ihminen *pahanpidäi risti-kanzu*

ilkimys (ilkeä ihminen, kelmi, riiviö) *ilgemü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *tülgemü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *n'uhisk|o* (~on, ~uo, ~oloi); *zlod|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); ne ilkimykset särkevät kaiken *net zlodiet kai rikotah*

ilkityö *huliganstv|u* (~an, ~ua, ~oi); *pahanrua|do* (~von, ~duo, ~doloi); *puakosti* (~n, ~i, ~loi); nuorison ilkityöt *nuorizon puakostit*

ilkevallantekijä *huliguan|u* (~an, ~ua, ~oi); *pahanruada|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *puakosti|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

ilkevalta *huliganstv|u* (~an, ~ua, ~oi); *pahanrua|do* (~von, ~duo, ~doloi); *puakostimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *puakostind|u* (~an, ~ua, ~oi); ilkevalta julkisilla paikoilla on lisääntynyt *huliganstvu rahvahallizis kohtis on lizennüh*

ilkkua (vahingoniloisuudesta: nälviä, pilkata) *nagr|ua* (~an, ~au, ~etah); ei saa ilkkua toisten kömmähdyksille *ei sua nagrua toizien hairahtuksii*

ilkosillaan *ihan alasti*

illallinen *ilda|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

illanistujaiset *illanistujaz|et* (~ien, ~ii)

illanvietto *illač|eu* (~un, ~čuu, ~čuloi)

illastaa *illast|ua* (~an, ~au, ~etah)

illatiivi (kiel.) *illatiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); *süväintulend|o* (~on, ~uo, ~oloi)

illuusio *olemattomu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *valehkuv|a* (~an, ~ua, ~ii); *il'luuzi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

ilma 1. (kaasuseos) *ilm|u* (~an, ~ua, ~oi); ilman saastuminen on pysäytettävä *ilman ligavumine pidäü azettua* 2. (sää, keli) *ilm|u*; *siä* (~n, ~dü, ~löi); nyt on kaunis ilma *nügöi on kaunis ilmu*

3. (ilmakehä) *ilm|u*; *atmosfier|u* (~an, ~ua, ~oi); lentokone on jo ilmassa *lendokoneh on jo ilmas*

4. (kuv. ilma, tunnelma) *atmosfier|u*; täällä on juhlan tunnelma *tiä on pruazniekkuatmosfieru*

5. (kuv.) hinnoissa on selvästi ilmaa *hinnat ollah ülen korgiet*; olen hänelle pelkkää ilmaa *en merkiče hänele nimidä*

ilmaantua *ilmestü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *tul|la* (~en, ~ou, ~lah) *ilmi*; työssä ilmaantui odottamattomia ongelmia *ruavos tuli ilmi vuottamattomii proble-moi*

ilma|hyökkäys (sot.) *ilmuhüökkävü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); **~hälytys** *ilmutrevoug|u* (~an, ~ua, ~oi)

ilmailu *aviatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

ilmainen *ilma|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

ilmaiseksi *ilmai*; matkustaa ilmaiseksi ('jänikse-nä') *ajella ilmai* ('jänöinnü')

ilmais|lääke *ilma|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *lekarsv|u* (~an, ~ua, ~oi); **~matka** *ilma|ine* *matk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~palvelut** (mon.) *ilmaz|et* (~ien, ~ii) *palveluks|et* (~ien, ~ii)

ilmaista *an|dua* (~nan, ~dau, ~netah) *ilmi*; *san|uo* (~on, ~ou, ~otah)

ilmaisu 1. (ilmaiseminen) *sanomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *sanond|u* (~an, ~ua, ~oi); suullinen ja kirjallinen ilmaisu *suulline da kirjalline sanondu* 2. ks. ilmaus

ilma|kehä *atmosfier|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kuoppa** *ilmuha|udu* (~vvan, ~udua, ~udoj) **~kupla** *ilmu-puzuri* (~n, ~i, ~loi); **~lento** *len|do* (~non, ~duo, ~doloi) *ilmas*

ilman 1. (prepos.) *ilmai*; ilman ystävää on huono elää *ilmai üstäviä on paha eliä* 2. (adv. vaille, pait-si) *ilmai*; muut saivat rahansa, mutta hän jäi ilman *muut suadih dengat, a häi jäi ilmai*

ilman|kostutin *perti-ilmankostutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~paine** *atmosfieranpaineh* (~en, ~tu, ~ii); **~saasteet** *atmosfieranlijastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~suoja|elu** *ilmansuojelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ilmansuojelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *ilmansuo-jelu* (~n, ~u, ~loi); **~vaihto** *ilmanvaihtami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ilmanvaihtand|u* (~an, ~ua, ~oi); *ilmanvaiht|o* (~on, ~uo, ~oloi); *ventilatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

ilma|pallo *ilmumiäč|ü* (~ün, ~čüü, ~čülöi); **~piiri** *atmosfier|u* (~an, ~ua, ~oi); *heng|i* (~en, ~ie, ~ii/ ~löi); keskustelut käytiin miellyttävässä ilmapii-rissä *paginat mendih hüiväl hengel*

ilmasto *ilmast|o* (~on, ~uo, ~oloi); *kliimat|tu* (~an, ~tua, ~toi)

ilmastoida *puhtast|ua* (~an, ~au, ~etah) *ilmua*; *konditsioniiru|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); bussimme on ilmastoitu *meijän avtobussu on konditsionii-ruittu*

ilmastointi *ilman puhtastami|ne* (~zen, ~stu,

~zii)/puhtastand|u (~an, ~ua, ~oi)/puhtastu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); konditsioniiruiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); konditsioniiruiččend|u (~an, ~ua, ~oi); konditsioniiruiču|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

ilmateitse lendäjen

ilmatieteellinen ilmutiijolli|ne (~zen, ~stu, ~zii); meteorolougi|ne (~zen, ~stu, ~zii); Ilmatieteen laitoksen sääennuste Meteorolougizen laitoksen siäennustus

ilmatiivis (ilmanpitävä) ilmanpiästämät|oi (~tömän, ~tömiä, ~tömii); vuakum (~an, ~ua, ~oi); kahvia myydään vakuumpakkauksessa koufiedu müvväh vuakumpuačkois

ilma|tila ilmuall|a (~an, ~ua, ~oi); valtion ilmatilan loukkaus valdivon ilmualan häiriččendü; **~torjunta** (sot.) ilmanvardoiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); ilmanvardoiččend|u (~an, ~ua, ~oi); ilmanvardoiču|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~voimat** (mon.) ilmuvoim|at (~ien, ~ii); vojenno|i (~in, ~idu, ~loi) aviatsi|i (~en, ~edu, ~eloi)

ilmaus 1. (sanonta, lausuma) sanomi|ne (~zen, ~stu, ~zii); sanond|u (~an, ~ua, ~oi); fruaz|u (~an, ~ua, ~oi); virkeh (~en, ~tü, ~ii); verbi-ilmaus verbisanond|u; hänen puheessaan oli kuluneita ilmauksia hänen ezitükses/ paginas oli kulunuzii fruazoi 2. (ilmentymä, merkki) merki (~n, ~i, ~löi); lähetin hänelle kukkia osanottoni ilmaukseksi tüönnin hänele kukkazii ozanoton merkikse

ilme ilm|e (~ien, ~ettü, ~ielöi); silmien ilme silmien ilme; hänen ilmeestään voi päätellä jotakin hänen ilmies voibi piätellä midätah

ilmeetön ilmiet|oi (~tömän, ~tömiä, ~tömii); hänellä oli ilmeetön katse hänel oli ilmietöi kače

ilmehtiä ilmeill|ä (~en, ~öü, ~läh); näyttelijän on osattava ilmehtiä hyvin artistal pidäü maltua hüvin ilmeillä

ilmeikäs ilmek|äs (~kähän, ~ästü, ~kähii); eloz|u (~an, ~ua, ~oi); hän käyttää ilmeikästä kieltä häi käüttäü ilmekästä kieldü

ilmeinen 1. (todennäköinen, oletettava) tovennägö|ine (~zen, ~stü, ~zii); he ovat ilmeisiä työnhakijoita hüö ollah tovennägözii ruavon eččijöi 2. (kiistaton, varma) kiistat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); selv|ü (~än, ~iä, ~ii); varm|u (~an, ~ua, ~oi) silminnähtäv|ü (~än, ~iä, ~ii); teoksessa on ilmeisiä puutteita tevokes on selvii vigoi

ilmeisesti tovennägözesti; silminnähten; kiistatto-masti; selvästi; varmah

ilmenemismuoto (ilmentymä, heijastuma, osoitus, merkki) ilmenemismu|odo (~vvon, ~oduo, ~odoloi); projavleenienmu|odo

ilmestys ilmestümi|ne (~zen, ~stü, ~zii); ilmestünd|ü (~än, ~iä, ~öi); ilmestüs (~ksen, ~stü, ~ksii); projavleenii|i (~en, ~edu, ~eloi); jäävimi|ne (~zen, ~stü, ~zii); jäävind|ü (~än, ~iä, ~öi); Johanneksen ilmestys jäävindü Iivanale

ilmestyä 1. (tulla esiin, ilmaantua) ilmestü|ö (~n, ~ü, ~täh); jäävi|ekseh (~mmös, ~h/ ~hes, ~tähes); ozut|tuakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); metsikön takaa ilmestyi talo mečän tagua ozutti-hes taloi 2. (painotuotteesta: tulla julki) piä|stä (~zen, ~zöü, ~stäh) ilmah; livviksi on ilmestynyt monenlaista kirjallisuutta livvikse on piässüh il-mah mondu luaduu literatuurua 3. (usk. näyttäytyä yliluonnollisessa näyssä) jäävi|ekseh; heille ilmestyi enkeli heile jääviihes anheli

ilmetty täüzin; ihan; tytär on ilmetty äitinsä tütär on täüzin gu muamah; poika on ilmetty isänsä poigu on ihan tuattaheze

ilmetä 1. (käydä ilmi, tulla havaituksi) tull|la (~en, ~ou, ~lah) ilmi; ota yhteyttä, jos aihetta ilmenee ota ühtevüttü, ku tullou midätah ilmi 2. (selvitä, paljastua, osoittautua) lö|üdüö (~vvün, ~üdüü, ~vvütäh); tull|la ilmi; laitteessa ilmeni vikoja apparuatas löüdüi vigua

ilmi 1. (julki) ilmi; julgi; hänet annettiin ilmi varkaudesta hänen varrastus annettih julgi 2. (täysin, ihan) ihan; sehän on ilmiselvää sehäi on ihan selvü

ilmiantaja ilmianda|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

ilmianto ilmiandami|ne (~zen, ~stu, ~zii); ilmiannand|u (~an, ~ua, ~oi); ilmiand|do (~non, ~duo, ~doloi)

ilmiö ilmiv|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); fenomen (~an, ~ua, ~oi); luonnon ilmiöt luonnon ilmivöt

ilmoittaa ilmoit|tua (~an, ~tau, ~etah); an|dua (~nan, ~dau, ~netah) tiedoh; asiasta ilmoitettiin eilen dielo annettih tiedoh egläi

ilmoittautua ilmoit|tuakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); jäävi|ekseh (~mmös, ~h/ ~hes, ~tähes); opiskelijat ilmoittautuivat yliopistoon opastujat jäävittihs üliopistoh

ilmoitus ilmoitu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); viesti (~n, ~i, ~löi); lehti-ilmoitus ilmoitus lehtes

ilmoitus|asia ilmoitettav|u (~an, ~ua, ~ii) diel|o (~on, ~uo, ~oloi); **~taulu** ilmoitustaulu (~n, ~u, ~loi); infotaulu

ilo il|o (~on, ~uo, ~oloi); mielihüv|ä (~än, ~iä, ~ii) ◇ jaettu ilo on kaksinkertainen ilo javottu ilo on kaksinkerdaine ilo

iloinen iloi|ine (~zen, ~stu, ~zii); iloz|u (~an, ~ua, ~ii); ilok|as (~kahan, ~astu, ~kahii); vessel (~än, ~iä, ~ii); vietimme iloisen illan müö vietimmö vesselän illan

iloita iloi|jakseh (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); joukkue iloitsi voitosta joukkoveh iloilihes voitost

ilon|pilaaja ilonrikko|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~pito** ilonpi|do (~von, ~duo, ~doloi); **~pitäjä** ilonpidä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); iloniek|ku (~an, ~kua, ~koi)

ilosanoma ilonviesti (~n, ~i, ~löi)

iloton ilot|oi (~toman, ~tomua, ~tomii)

ilotulitus *sa'luut|tu* (~an, ~tua, ~toi); *ilotul|et* (~iloin, ~iloi)

ilta *il|du* (~lan, ~dua, ~doi); *eht|ü* (~än, ~iä, ~ii); hyvää iltaa! hüviä ildua! tänä iltana tänäpäi illa; istua iltaa viettiä ildua

ilta|hartaus *ildusluužb|u* (~an, ~ua, ~ii); **~hämä-rä** *ilduhämäri* (~n, ~i, ~löi); **~kahvi** *ildukouf|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *ildukoufi|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~koulu** *ilduškol|a* (~an, ~ua, ~ii); **~lehti** *ilduleht|i* (~en, ~ie, ~ilöi); *ildugaziet|tu* (~an, ~tua, ~toi); **~loma** *väll|ü* (~än, ~iä, ~ii) *il|du* (~lan, ~dua, ~doi); **~lukio** *ildugimnuazi|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~pala** *ildupal|a* (~an, ~ua, ~oi); *ildusüömi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); **~puku** *ilduso|ba* (~van, ~bua, ~bii); *ildukost|um* (~an, ~ua, ~oi); **~päivä** *ildupäiv|ü* (~än, ~iä, ~ii); **~rukous** *ildu-malit|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); **~rusko** *ildurusk|o* (~on, ~uo, ~oloi); *ilduzor|a* (~an, ~ua, ~ii); **~työ** *ildurua|do* (~von, ~duo, ~doloi); **~uninen** *ildu-unič|ču* (~un, ~ču, ~čuloi); **~vuoro** *ilduvuor|o* (~on, ~uo, ~oloi)

ilveily *ilveilü* (~n, ~ü, ~löi); *keimoilu* (~n, ~u, ~loi)

ilvehtiä *ilvehti|e* (~n, ~ü, ~täh); *ilveil|lä* (~en, ~öü, ~läh); *keimoil|la* (~en, ~ou, ~lah)

ilves (el. *Felis lynx*) *ilve|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

imago *imidž|u* (~an, ~ua, ~oi); yritys on kärsinyt huonosta imagosta üritüs on kärzinüh huonon imidžan täh

imarrella *blezni|e* (~n, ~ü, ~täh); *bleznui|ja* (~čen, ~čču, ~jah); älä nyt imartele älä nügöi bleznuiče

imelä 1. (liian makea) *imel* (~än, ~iä, ~ii); *magiettav|u* (~an, ~ua, ~ii); *äimel* (~än, ~iä, ~ii) 2. (kuv. siirappimainen) *imel*; *mgiettav|u*; *äimel*; elokuva oli tosi imelä fil'mu oli tozi äimel

imettää *imet|tiä* (~än, ~täü, ~etäh)

imeytyä *imevü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *voide imeytyy* helposti ihoon *vojeh helpoh imevüü hibjah*

imeä *im|ie* (~en, ~öü, ~ietäh); *hiekkamaa imee* veden nopeasti *hiekkumua terväh imöü vien*

imitaattori *jällittä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); *matkitta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

imitoida *jällit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *matkit|tua* (~an, ~tau, ~etah)

immuteetti *immunitiet|tu* (~an, ~tua, ~toi); *tavvinvastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

immuuni 1. (lääk. tartunnalle vastustuskykyinen) *immuunalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii) 2. (kuv. jostakin piittaamaton, välinpitämätön) *immuunalli|ne*; olen immuuni kaikelle arvostelulle *olen immuunalline kaiken kriittiekan kohtah*

imperatiivi (kiel.) *imperatiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); *käsküta|ba* (~van, ~bua, ~boi)

imperfekti (kiel.) *imperfekt|u* (~an, ~ua, ~oi); *mennühai|gu* (~jan, ~gua, ~goi)

imperialismi *imperializm|u* (~an, ~ua, ~oi)

impotenssi *impotensi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

impotentti *impotent|u* (~an, ~ua, ~oi)

impressionismi *impressionizm|u* (~an, ~ua, ~oi)

improvisoida *improviiru|ja* (~čen, ~čču, ~jah); esitys oli hyvin improvisoitu *ezitüs oli hüvin improviziiruittu*

impulssi *impul's|u* (~an, ~ua, ~oi); *virit|eh* (~tehen, ~ehtü, ~tehii); *impulssiosto viritehkauppu*

impulsiivinen *impul'siiv|ne* (~zen, ~stu, ~zii); hänen käytöksensä on impulsiivista *ičenviendü hänel on impul'siivine*

imu 1. (imeminen) *imemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *imend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *imu* (~n, ~u, ~loi); *veden imeminen altaasta vien imendü uinduallikospäi*

2. (kuv. vetovoima) *vel|do* (~von, ~duo, ~oloi); *vedovoim|u* (~an, ~ua, ~ii); *siinä on imua sit on vedovoimua*

imuri *pölünimuri* (~n, ~i, ~loi); *pölünimi|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi)

imuroida *im|ie* (~en, ~öü, ~ietäh) *pölülöi*

indeksi (tilastollinen suhdelu) *indeks|u* (~an, ~ua, ~oi); *onko eläke sidottu indeksiin?* *ongo eläkeh indeksan mugaine?*

indikaattori (osoitin, ilmaisin) *indikuator* (~an, ~ua, ~oi)

indikatiivi (kiel.) *indikatiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); *tozita|ba* (~van, ~bua, ~boi)

individualisti *iüksil|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *persoun|u* (~an, ~ua, ~ii); *individualist|u* (~an, ~ua, ~oi)

inessiivi (kiel.) *inessiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); *süväinolend|o* (~on, ~uo, ~oloi);

infarkti (lääk.) *infarkt|u* (~an, ~ua, ~oi)

infektio (lääk.) *infektsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *tavvin-tartumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tavvintartund|u* (~an, ~ua, ~oi)

infinitiivi (kiel.) *infinitiiv|u* (~an, ~ua, ~oi)

inflaatio *inflätsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *näyttää siltä, että maahamme tulee paha inflaatio nügöi on-nuako meijän muah tulou kova inflätsii*

influenssa (lääk.) *grip|pu* (~an, ~pua, ~poi)

info 1. (ark. tieto, tiedote, informaatio) *informatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *ti|edo* (~ijon, ~eduo, ~edoloi)

2. (tiedotustilaisuus) *tiijoitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

informaatio ks. info

informantti (kiel. kielenopas) *informant|u* (~an, ~tua, ~toi); *tallentaa informanttien puhetta tal-lendua informantoin paginua*

informatiikka 1. (tietojenkäsittelyoppi) *informuatiek|ku* (~an, ~kua, ~koi) 2. (tietopalvelu) *tiedopalvelu* (~n, ~u, ~loi)

informoida *informiiru|ja* (~čen, ~čču, ~jah); *tiijoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *johtaja informoi* alaisiaan asiasta *jo eilen johtai informiiruüči omii ruadajii azies jo egläi*

infrastrukturi *infrastruktuur|u* (~an, ~ua, ~oi)

ingressi (johdanto) *ingres|su* (~an, ~sua, ~soi); *al|gu* (~lun, ~guu, ~guloi); *algusan|at* (~oin, ~oi)

inhimillinen *gumanno*|i (~in, ~idu, ~loi); inhimilliset heikkoudet *gumannoit* heikkovukset
inhimillisuus *gumanizm*|u (~an, ~ua, ~oi)
inho *antipuat*|i (~en, ~edu, ~eloi); vastumielizü|s (~ön, ~ttö, ~ksii)
inhota *tun*|die (~nen, ~dou, ~netah) *antipuatiedu*; olla (olen, on, ollah) *vastumieline*; inhoan valkosipulin hajua *čosnoka*n *haju* on *vastumieline* *minule*
inhottava *ilg*|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); *tülg*|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); *ebämieluz*|u (~an, ~ua, ~ii)
injektio (lääk.) *injektsi*|i (~en, ~edu, ~eloi); ukol (~an, ~ua, ~oi)
inkeriläinen *inkerilä*|ine (~zen, ~stü, ~zii); inkeriläiset paluumuuttajat ovat luterilaisia *inkeriläzet* *järillehtulijat* *ollah* *l'uteruanat*
inkerikko (inkeroinen) *ižoralä*|ine (~zen, ~stu, ~zii); inkerikot ovat ortodokseja *ižoralazet* *ollah* *pravoslaunoit*
inkivääri (kasv. *Zingiber officinale*) *imbirkazvi* (~n, ~i, ~loi)
innoissaan *innokkahasti*; *viriten*; lapsi odotti innoissaan joululahjoja *lapsukkaine* *innokkahasti* *vuotti* *joululahjoi*
innokas *innok*|as (~kahan, ~astu, ~kahii); *innostunnu*|h (~on, ~ttu, ~zii); *virinnü*|h (~ön, ~ttö, ~zii); kurssin innokkaat opiskelijat *kursan* *innokkahat* *opastujat*
innostaa *innost*|ua (~an, ~au, ~etah); *virit*|tiä (~än, ~täü, ~etäh); valmentajan tehtävänä on innostaa urheilijaa *treeneran* *ruado* on *virittiä* *sportsmenua*
innostua *innostu*|o (~n, ~u, ~tah); *virit*|tä (~en, ~eü, ~täh); innostuin heti asiasta *innostuin* *hedi* *dieloh*
innostunut *innostunnu*|h (~on, ~ttu, ~zii); *virinnü*|h (~ön, ~ttö, ~zii); minulla on monta innostunutta opiskelijaa *minul* on *moni* *innostunuttu* *opastujua*
innostus *innostumi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *innostund*|u (~an, ~ua, ~oi); *innostu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *in*|do (~non, ~duo, ~doloi); *viriem*|ne (~zen, ~stü, ~zii); *virierend*|ü (~än, ~iä, ~öi); *viritü*|s (~ksen, ~stü, ~ksii)
innoton (välinpitämätön, apaattinen) *innostumat*|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); *innot*|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); *viriemät*|oi (~töman, ~tömiä, ~töonii); lapset olivat innottomia *lapset* *oldih* *innottomat*
innovaatio *innovatsi*|i (~en, ~edu, ~eloi)
insinööri *inženier*|u (~an, ~ua, ~oi)
inspiraatio *inspiratsi*|i (~en, ~edu, ~eloi)
instituutio *institutsi*|i (~en, ~edu, ~eloi)
instituutti *instituu*|tu (~an, ~tua, ~toi)
instruktiivi (kiel.) *instruktiiv*|u (~an, ~ua, ~oi); *keinond*|o (~on, ~uo, ~oloi)

instrumentti *instrument*|u (~an, ~ua, ~oi); *vehkeh* (~en, ~tü, ~ii)
insuliini *insuliin*|u (~an, ~ua, ~oi); haima erittää insuliinia *pankreatitturauhaine* *tuottau* *insuliinua*
integraatio *ühtümi*|ne (~zen, ~stü, ~zii); *ühtünd*|ü (~än, ~iä, ~öi); *integratsi*|i (~en, ~edu, ~eloi)
intensiivikurssi *intensiivi*|ne (~zen, ~stu, ~zii) *kursu*|u (~an, ~ua, ~oi)
intensiivinen *intensiivi*|ne (~zen, ~stü, ~zii)
interjektio (kiel.) *interjekt*|u (~an, ~ua, ~oi); *kirguandusanan*|a (~an, ~ua, ~oi)
internet *internet*|tu (~an, ~tua, ~toi)
interreilata (ark. matkustaa interreilkortilla) *ajel*|la (~en, ~ou, ~lah) *interreilal*
interreilkortti (junalippu, joka oikeuttaa matkustamaan määrätyn ajan Euroopassa) *interreillip*|pu (~un, ~puu, ~puloi)
interrogatiivinen (kiel.) *interrogatiivi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *küzümüs*=; interrogatiivipronomini *küzümüspronominu*
Intia *Indi*|i (~en, ~edü, ~elöi)
intiaani *indeits*|u (~an, ~ua, ~oi); *indeič*|čü (~än, ~čüä, ~čöi)
intialainen *indielä*|ine (~zen, ~stu, ~zii); *indiisko*|i (~in, ~idu, ~loi)
intiimi 1. (läheinen, tuttavallinen) *intimno*|i (~in, ~idu, ~loi); heillä on intiimi suhde *heil* *ollah* *intimnoit* *välit* 2. (henkilökohtainen, yksityinen) *om*|a (~an, ~ua, ~ii); *intiim*|u (~an, ~ua, ~oi); nämä ovat minun yksityisasiaitani *nämmä* *ollah* *minun* *omat* *diet*
intimiteettisuoja (yksityiselämän suoja julkisuudelta) *intiimueloksen* *suoju*|s (~ksen, ~stu, ~ksii)
into *in*|do (~non, ~duo, ~doloi); *virit*|eh (~tehen, ~ehtü, ~tehii); sain uutta intoa jatkaa työtä *sain* *uuttu* *induo* *jatkaa* *ruaduo*
intohimo *kiindümü*|s (~ksen, ~stü, ~ksii); *rakkahu*|s (~on, ~ttu, ~ksii); *ve*|do (~von, ~duo, ~doloi); *him*|o (~on, ~uo, ~oloi); urheilu on hänen suuri intohimonsa *sportu* on *hänen* *suuri* *kiindümü*
intohimoinen *innok*|as (~kahan, ~astu, ~kahii); *palav*|u (~an, ~ua, ~ii); *tuli*|ne (~zen, ~stu, ~zii); intohimoinen romanssi *tuline* *romansu*
intoilla *innostu*|o (~n, ~u, ~tah); *kiin*|döö (~nün, ~diiü, ~nütäh); *bauhu*|o (~n, ~u, ~tah); *kiehu*|o (~n, ~u, ~tah); älä nyt intoile turhaan *älä* *nügöi* *kiehu* *tühjiä*
intonaatio (kiel.) *intonatsi*|i (~en, ~edu, ~eloi)
inttää *väčk*|iä (~än, ~äü, ~etäh); *vastust*|ua (~an, ~au, ~etah); *spor*|e (~n, ~u, ~tah); älkää suotta inttääkö *älgä* *velli* *tühjiä* *väčkäkkiä*
intuitio *intuujitsi*|i (~en, ~edu, ~eloi)
invalidi *invalid*|u (~an, ~ua, ~oi)
invataksi *invataksi* (~n, ~i, ~loi)
inventaario *inventarizatsi*|i (~en, ~edu, ~eloi);

luvettelu (~n, ~u, ~loi); tarkastu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

investoida investiirui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); sijoit|tua (~an, ~tau, ~etah) dengua

investointi investiiruiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); investiiruiččend|u (~an, ~ua, ~oi); investiiruiču|s (~ksen, ~ksii); firman investoinnit tälle vuodelle ovat mittavat firmal tänä vuon ollah suuret investiiruiččukset

Irak Irak (~an, ~kua, ~koi)

irakilainen irakkala|ine (~zen, ~stu, ~zii)

Iran Iran (~an, ~ua, ~oi)

iranilainen iranala|ine (~zen, ~stu, ~zii)

Irlanti Irlandi|i (~en, ~edu, ~eloi)

irlantilainen irlandiela|ine (~zen, ~stu, ~zii)

ironia irouni|i (~en, ~edu, ~eloi)

ironinen irounielli|ne (~zen, ~stu, ~zii)

irrallaan välläl; iralleh; erize; koirat eivät saa juosta irrallaan kaupungissa koiril ei sua juoksendella linna välläl; lauta on irrallaan katosta laudu on iralleh levos

irralleen ks. irti

irallinen väll|ü (~än, ~iä, ~ii); iralli|ne (~zen, ~stu, ~zii); erinä|ine (~zen, ~stü, ~zii)

irrota piä|stä (~zen, ~zöü, ~stäh) välläle; irdavu|o (~n, ~u, ~tah); er|ota (~uon, ~uou, ~otah)

irrotella (juhliä, pitää hauskaa) pildä| (~en, ~däü, ~etäh) vesseliä; pruaznuil|ja (~čen, ~ččou, ~jah)

irrottaa piäst|jä (~än, ~äü, ~etäh) välläle; irdavut|tua (~an, ~tau, ~etah); eroit|tua (~an, ~tau, ~etah); irrottaa vene laiturista piästä veneh välläle viele

irrottautua piä|stä (~zen, ~zöü, ~stäh) välläle; irdavu|o (~n, ~u, ~tah); er|ota (~uon, ~uou, ~otah)

irstailija vällilli|ne (~zen, ~stü, ~zii); razvrat-niek|ku (~an, ~kua, ~koi)

irstailu vällillizü|s (~ön, ~ttü, ~ksii); razvrat|tu (~an, ~tua, ~toi)

irstas (säädýtön, rivo) vällilli|ne (~zen, ~stü, ~zii); razvratno|i (~in, ~idu, ~loi)

irtaantua irdavu|o (~n, ~u, ~tah); läht|ie (~en, ~öü, ~ietäh) erize

irtaimisto irdaimist|o (~on, ~uo, ~oloi); vedeltäv|ü (~än, ~iä, ~ii) omazu|s (~on, ~ttu, ~ksii); dviizimosti (~n, ~i, ~loi)

irti 1. (adv. erillään, erilleen): olla irti olla välläl; ruuvi on irti vintu on vällennüh; nappi on irti nüblü on pakkunuh; irti oleva irdavunnuh; koira on päästetty irti koiru on piästetty välläle
2. (kuv.): en saa tästä mitään irti täs nimidä en voi irdavuttua; hän halusi irti huumeista häi tahtoi erota narkoutiekois

irtisanoa (sanoa irti) tüön|diä (~nän, ~däü, ~ne-täh) iäre; suuretkin yritykset sanovat irti työväkeä suuretgi firmat tüönnetäh iäres ruadorahvastu

irtisanomis|aika iäretüöndämis-/ iäretüönnändü-/ iäretüöndöai|gu (~jan, ~gua, ~goi); irtisanomisajan palkka iäretüöndöaijan palku; ~peruste iäretüöndämis-/ iäretüönnändü-/ iäretüöndöperusteh (~en, ~tu, ~ii); ~suoja iäretüöndämis-/ iäretüönnändü-/ iäretüöndösuoja|s (~ksen, ~stu, ~ksii); opettajilla on varsin hyvä irtisanomissuoja opastajil on ülen hüvä iäretüöndösuoja

irtisanoutua (sanoutua irti) läht|ie (~en, ~öü, ~etäh) iäre

irtolainen (kulkuri, maankiertäjä) kulgula|ine (~zen, ~stu, ~zii); brod'uag|u (~an, ~ua, ~oi); irtolaisilla ei ole asuntoa eikä työtä kulgulazil ei ole ni fatierua, ni ruaduo

irtonainen vällinä|ine (~zen, ~stü, ~zii); välläl oli|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); erilleh oli|i; irtonaiset (par. rennot) lihakset vällinäzet lihakset; kerätä irtonaiset tavarat kokoon kerätä erilleh olijat tavarat ühteh

irto|numero erilli|ne (~zen, ~stü, ~zii) noumer (~an, ~ua, ~oi); lehden irtonumerot tulevat kal-liimmiksi kuin tilatut gazietan erillizet noumerat roijah kallehembakse migu tilatut; ~pinna (ark. ylimääräinen piste, kehu) ball|u (~an, ~ua, ~oi); ekstraball|u; sait irtopinnoja, kun kehuit pomoasi sait nügöi ekstraballua, ku kiitit bossua/ načal'-niekkua; ~solututkimus (lääk. esim. papa-tutkimus) irdokietkututkimu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); ~takki pindžak|ko (~on, ~kuo, ~koloi)

irvailla (ivata, pilkata) irvistel|lä (~en, ~öü, ~läh); nagr|ua (~an, ~au, ~etah); irvailla vanhoja tapoja nagrua vahnoi taboi; hän irvaili asulleni häi nagroi minun sobii

irvistää 1. (vyrnistää, virnuilla) irvist|jä (~än, ~äü, ~etäh); poika irvisti ja juoksi karkuun brihačču irvisti da juoksi pagoh 2. (näyttää hampaitaan) irvist|jä vihainen koira irvisti vihaine koiru irvisti igenii

irvokas (mauton, naurettavan liioiteltu, groteski) karikaturno|i (~in, ~idu, ~loi); groteskno|i (~in, ~idu, ~loi); irvokas huumori grotesknai juumoru

iskelmä (mus.) moudumeloudi|i (~en, ~edu, ~eloi); estruadupaj|o (~on, ~uo, ~oloi); šlager|u (~an, ~ua, ~oi)

iskevä (ytimekäs, naseva, osuva, pureva) teräv|ü (~än, ~iä, ~ii); puri|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); hänellä on iskevä kirjoitustapa hänel on terävü kirjutustaba; kertoa epäkohdista iskevään tyyliin sanella defektois purijah luaduh

iskeä 1. (lyödä voimakkaasti, kumauttaa) isk|ie (~en, ~öü, ~ietäh) 2. (ark. hankkia seuralainen) eč|ie (~in, ~čiü, ~itäh); nuorimies lähti ravintolaan naisia iskemään briha lähti restoruanah nais-tu eččimäh ◇ iskeä kirveensä kiveen (epäonnistua) iskie kirves kiveh; iskeä naulan kantaan (osua asian ytimeen) iskie nuaglan kandah; iskeä sil-

mänsä johonkin (kiinnostua jostakin, esim. naisesta) *panna silmü* (naizeh)
isku *isku* (~n, ~u, ~loi)
iskulause *louzung*|u (~an, ~ua, ~oi)
islam *islam* (~an, ~ua, ~oi)
islamalainen *islamala*|ine (~zen, ~stu, ~zii)
Islanti *Islandi*|i (~en, ~edu, ~eloi)
islantilainen *islandiela*|ine (~zen, ~stu, ~zii)
iso *suur*|i (~en, ~du, ~ii); kasvaa isoksi *kazvua/roita suurekse*; nämä ovat isoja asioita *nämmä ollah suuret dielot*
Iso-Britannia *Velikobrituani*|i (~en, ~edu, ~eloi)
iso|isä *died'o*|i (~in, ~idu, ~loi); **~kenkäinen** (ark. pamppu, johtavassa asemassa oleva henkilö) *johtomie*|s (~hen, ~stü, ~hii); *suurikengä*|ine (~zen, ~stü, ~zii); **~sisko** *vahnemb*|i (~an, ~ua, ~ii) *sizär* (~en, ~dü, ~ii); *čidži* (~n, ~i, ~löi); *čidžoi* (~in, ~idu, ~loi); *čik|ko* (~on, ~kuo, ~kolo); **~vanhemmat** *prarodiitel'*|at (~oin, ~oi); *died'o*|i *da buab*|o (~an, ~ua, ~oi); **~veli** *vahnemb*|i (~an, ~ua, ~ii) *velli* (~en, ~ie, ~ilöi); *veik|ki* (~in, ~kii, ~kilöi); *veik|oi* (~oin, ~oidu, ~kolo); **~äiti** *buab*|o
Israel *Izrail'*|u (~an, ~ua, ~oi)
israelilainen *izrailala*|ine (~zen, ~stu, ~zii)
istua 1. *istu*|o (~n, ~u, ~tah); istu hetkeksi *istoi kodvazekse* 2. (ark. olla vankilassa) hän istuu elinkautista *häi istuu igästü tuomivuo* 3. (sopia) *istu*|o; tuo hame istuu sinulle hyvin *tai jupku sinul istuu hüvin* 4. (kuv.): istua kädet ristissä (olla toimettomana) *istuo käit ristas*
istuin *istui*|n (~men, ~ndu, ~mii)
istuma|lakko *vastustustoim*|i (~en, ~ie, ~iloi); *mielenozutu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~paikka** *istundupaik*|ku (~an, ~kua, ~koi); **~työ** *rua*|do (~von, ~duo, ~oloi) *istuu*lleh
istunto *istund*|o (~on, ~uo, ~oloi); eduskunnalla on tänään täysistunto *parlamental tänäpäi on vältämätöi istundo*
istuttaa *istut*|tua (~an, ~tau, ~etah); istutimme mansikantaimia *istutimmo mandžoin taimenii*
istutus *istuttami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *istutand*|u (~an, ~ua, ~oi); *istutu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii)
istuutua (käydä istumaan) *istavu*|o (~n, ~u, ~tah); *istulokseh* (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes); vieraat istuutuivat pöytään *gostät istavutti stolah*
istuva 1. (virassa oleva) *virrasoli*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); istuva presidentti *virrasoli prezidentu* 2. (vaatteesta: sopiva) *istui*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); puku on hyvin istuva *kost'um on hüvin piäl istui/ kost'um hüvin istuu piäl*
isyys *izü*|s (~ön, ~ttü, ~ksii); *tuattozu*|s (~on, ~ttu, ~ksii); isyyssloma *tuattozusloma*
isä *iz|ä* (~än, ~iä, ~ii); *tuat*|to (~an, ~tua, ~toloi)
isällinen *izälli*|ne (~zen, ~stü, ~zii)
isämeidän(rukous) *tuattomeijän-malittu*

isänmaa *izänmua* (~n, ~du, ~loi)
isänmaallinen *izänmualli*|ne (~zen, ~stu, ~zii); suuri isänmaallinen sota *suuri izänmualline voinu*
isänmaanystävä *izänmuansuvaičči*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *patriot*|tu (~an, ~tua, ~toi)
isännöisyys *izändü*|s (~ksen, ~stü, ~ksii); hän hoiti kokouksen isännöinnin *häi hoidi kerähmön izändüksen*
isännöidä *izändöi*|jä (~čen, ~ččöü, ~jäh); *pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh) *huoldu*; isännöidä juhlassa vieraita *pidiä huoldu gostis pruazniekan aigua*
isännöitsijä *izändöičči*|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); taloyhtiön isännöitsijällä on suuri vastuu *kopera-tiivan izändöiččijäl on suuri vastuollizus*
isänpäivä *izänpäiv*|ü (~än, ~iä, ~ii); *tuatanpäiv*|ü
isäntä *izänd*|ü (~än, ~iä, ~ii)
isäntäväki *izänd*|ät (~ien, ~ii); *izändüvä*|gi (~in, ~gie, ~gilöi); *izändürahva*|s (~han, ~stu, ~hii)
isäpuoli *tuatindam* (~an, ~ua, ~ii)
isätön *izät*|öi (~töman, ~tömiä, ~tömmi); *tuatat*|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); poika kasvoi isättömänä *poigu kazvoi izättömännü*
isävainaja *tuatto-pokoiniek*|ku (~an, ~kua, ~koi)
Italia *Itaali*|i (~en, ~edu, ~eloi)
italialainen *itaaliela*|ine (~zen, ~stu, ~zii)
itara (kitsas, pihi, saita) *idar*|u (~an, ~ua, ~oi); *žuadno*|i (~in, ~idu, ~loi)
itikka (el. Culisidae) *čak*|ku (~an, ~kua, ~koi); *pinö*|i (~in, ~idu, ~loi); *tihi* (~n, ~i, ~löi)
itiö *idiv*|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); *kazvin roinduoza*|ine (~zen, ~stu, ~zii)
itkettynyt *itkevünnü*|h (~ön, ~ttü, ~zii); lapsi oli itkettynyt *lapsi oli itkevünnüh*
itkettää *itket*|tiä (~än, ~täü, ~etäh); minua ihan rupesi itkettämään *minuu rubei kai itkettämäh*
itkeä *itk*|ie (~en, ~öü, ~ietäh)
itkijä *itki*|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); itkijänaiset *iänel-itkijät naizet*
itku *itku* (~n, ~u, ~loi) ◇ itku ja hammasten kirsitys (suuri kärsimys) *itku da hambahien kradžaitus*; itku pitkästä ilosta *pitkäs ilos itku*
itkuvirsi *itkuvir*|zi (~ren, ~tü, ~zilöi); mummo tiesi paljon itkuvirsiä *buabo tiezi äijän itkuvirzilöi*
itkuinen *itkuz*|u (~an, ~ua, ~oi); *itkuč*|ču (~un, ~ču, ~čuloi)
itse *ič*|e (~en, ~čie, ~čielöi)
itse|arvostus *ičearvostu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~hallinto** *ičehallind*|o (~on, ~uo, ~oloi); **~hillintä** *ičenkäzisp*|do (~von, ~duo, ~doloi); hänellä on loistava itsehillintätaito *hänel on tozi hüvä ičenkäzispidotaido*; **~kehu** *ičenkehu* (~n, ~u, ~loi); **~keskeinen** *ičeminä*|ine (~zen, ~stü, ~zii); *egotsentrično*|i (~in, ~idu, ~loi); **~kiinnittyvä** *ičekiinnittü*|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi)
itsekkyyks *egojiz*|u (~an, ~ua, ~oi)

itsekritiikki *ičekriitiēk|ku* (~an, ~kua, ~koi)

itseks *ičekseh*; omin voimin

itse|kunnioitus *ičēnkunnivoiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kuri** *ičēnkuri* (~n, ~i, ~loi)

itse|käs *egojist|u* (~an, ~ua, ~oi)

itse|lataava (ohjelma) *ičekseh varustu|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi/ ~joi/ *zarāzaičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~laukaisin** *ičēpiāstä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); otetaanpa kuva itselaukaisimella otammo vai kuvan ičēpiāstäjän avul; **~luottamus** *ičēvarmu|s* (~on, ~ttu, ~zii); **~murha** *ičēntappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ičēntapand|u* (~an, ~ua, ~oi); *ičēntap|po* (~on, ~puo, ~poloi); **~määrä-misoiheus** *ičēnmiāriāmisoigevu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

itsenäinen *ičēnē|ine* (~zen, ~stü, ~zii)

itsenäistä *ičēnēstä|ö* (~n, ~ü, ~täh)

itsenäisyys *ičēnēzü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii); *riippumattomu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

itsenäisyyspäivä *ičēnēzüspäiv|ü* (~än, ~iä, ~ii)

itse|oikeutettu *ičēvalda|ine* (~zen, ~stu, ~zii);

~opiskelu *ičēopastumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ičēopastund|u* (~an, ~ua, ~ii); *ičēopastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~palvelu** *ičēnpalvelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ičēnpalvelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *ičēnpalvelu* (~n, ~u, ~loi); **~petos** *ičēnpettāmi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *ičēnpetänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *ičēnpeto|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); **~pintainen** *ičētaba|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *upr'uamo|i* (~in, ~idu, ~loi); **~puolustus** *ičēnpuolistami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ičēnpuolistand|u* (~an, ~ua, ~oi); *ičēnpuolistu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~päinen** *ičēpäi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); **~rakas** *ičērak|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); **~rakkaus** *ičērakka|u|s* (~on, ~ttu, ~zii); **~riittoinen** *ičēhüv|ä* (~än, ~iä, ~ii); **~sensuuri** *ičēkontroli* (~n, ~i, ~loi)

itsessään (sellaisenaan) *ičēssäh*; se on itsessään ihan hyvä tuoli *se ičēssäh on ihan hüvä stuulu*

itsestään (omin voimin, luonnostaan) *ičēpiälleh*; *ičēpiänneh*; *ičēstäh*; tukka kasvoi itsestään *tukat kazvettih ičēpiälleh*; se on itsestään selvää *se ičēstäh on ihan selvü*

itse|suojelu *ičēsuojelu* (~n, ~u, ~loi); *ičēkaiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~syytös** *ičēsu|udo* (~vvon, ~u duo, ~udoloi); **~sääl** *ičēziälü|s* (~ön, ~ttü, ~zii); **~tietoinen** *ičēhüv|ä* (~än, ~iä, ~ii); **~tuho** *ičētuh|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~tunto** *ičētun|do* (~non, ~duo, ~oloi); **~tyytyväinen** (omahyväinen) *ičērak|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); **~valti** *ičēvalda|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *despot|tu* (~an, ~tua, ~toi); **~varma** *ičēvarm|u* (~an, ~ua, ~oi)

itu *idu* (ivun, iduu, iduloi)

itä *päivännouzu* (~n, ~u, ~loi); *päivännouzu|puol|i* (~en, ~du, ~ii)

Itä-Eurooppa *Päivännouzu-Jeuoppu*

itäeurooppalainen *päivännouzujeuoppala|ine*

(~zen, ~stu, ~zii)

itäinen 1. (idässä sijaitseva) *päivännouzu|puol|i|ne* (~zen, ~stu, ~zii) 2. (entisestä Neuvostoliitosta) *päivännouzu|puol|i|ne*; itäinen naapurimaamme *meijän päivännouzu|puoline susiedu*

itäkarjalainen *päivännouzu|puol|i|ne* (~zen, ~stu, ~zii) *karjala|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

itämainen *päivännouzumuala|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *orijentali|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

itämerensuomalainen *baltiekkumerensuomela|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

itä|murre *päivännouzu|puol|i|ne* (~zen, ~stu, ~zii) *kielimur|reh* (~dehen, ~rehtu, ~dehii); **~puoli** *päivännouzu|puol|i* (~en, ~du, ~ii); **~rannikko** *päivännouzu|puol|i|ne rannik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); **~suomalainen** *päivännouzu|puol|i|ne suomela|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~tuuli** *päivännouzu|puol|i|ne tuull|i* (~en, ~du, ~ii)

Itävalta *Avstri|i* (~en, ~edu, ~eloi)

itävaltalainen *avstriela|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

itää *idiä* (*ijän, idäü, ijetäh*); siemenet itivät nopeasti lämpimässä maassa *siemenet terväh ijetti h lämmäs muas*

iva *irvistelü* (~n, ~ü, ~loi); *läühistelü* (~n, ~ü, ~loi); *irouni|i* (~en, ~edu, ~eloi); se on suorastaan kohalon ivaa *se on ihan ozan irounii*

ivailla *irvistell|lä* (~en, ~öü, ~läh); *läühistel|lä* (~en, ~öü, ~läh); *ironiziiru|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

ivata ks. ivailla

ivallinen *irvisteli|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi);

läühisteli|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); *ironiziiru|ičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

iäisyys 1. (ylät. iankaikkisuus) *igäzü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii); *ijänkaikkezu|s* (~on, ~ttu, ~ksii) 2. (ark. harmittavan pitkä aika) *ülen hätki*; se kesti iäisyyden *se kesti ülen hātken*

iäkäs *ijäk|äs* (~kähän, ~ästü, ~kähii); *vahn|u* (~an, ~ua, ~oi)

iäti (ikuisesti) *kogo ijän*; *ainos*; ollos iäti muistettu (edesmenneelle laulettava toivotus) *olga h (hāi) ainos mustettu*

iät ja ajat *ijät* (*igien, igii*) *da aijjat* (~goin, ~goi); siitä on iät ja ajat, kun tapasimme *sit on jo ijät da aijjat, ku vastavuimmo*

iätön *ijät|öi* (~tömän, ~tömiä, ~tömii); hän näyttää aina yhtä iättömältä *hāi ainos ozutahes ühtenjüt-tümäkse iättömäkse*

Jj

ja *da; i; minä ja sinä minä da sinä*

ja sillä hyvä *täs kai*

ja sillä siisti *kai paginat on paistu*

jaa 1. (kyllä) *da* 2. (ark. ai jaa, niinkö) *aa; da; mugago*

jaaritella *huak|kua (~an, ~kau, ~etah); boltailja (~čen, ~ččou, ~jah); mitä jaarittelet? midäbo huakat?*

jaarittelu *huakkami|ne (~zen, ~stu, ~zii); huakand|u (~an, ~ua, ~oi); huak|eh (~kehen, ~ehtu, ~kehii); boltaiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); boltaičend|u (~an, ~ua, ~oi); boltaiču|s (~ksen, ~stu, ~ksii); sinun jatkuva jaarittelusi käy jo hermoille sinun alituzet huokkamizet jo vietäh minun nervoi*

jahdata 1. (metsästää) *mečäst|jä (~än, ~äü, ~etäh)* 2. (tavoitella, havitella) *mečäst|jä; tavoit|ella (~telen, ~telou, ~ellah); jahdata harvinaisia kirjoja mečästii harvinazii kniigoi; nuorimies jahtaa naisia briha tavoittelou naizii*

jahkailla (miettiä asiaa turhan pitkään, kuhnailla) *jahk|ua (~an, ~au, ~etah); prähk|jä (~än, ~äü, ~etäh); mitä sinä vielä jahkailet, tule mukaan midäbo sinä prähkät, tule vai mejänke*

jahti 1. (metsästys, saalistus) *aj|o (~on, ~uo, ~oloi); mečästü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); hirvenmetsästys alkaa syksyllä hirvenajo algau sügüzül* 2. (vapaa-ajan käyttöön tarkoitettu alus) *jaht|u (~an, ~ua, ~oi); satamassa seisoo hienoja jahteja portas seizou čomii jahtoi*

jakaa 1. (eroitella, paloitella, osittaa) *jagua (javon/juan, jagou/ jagau, javotah/ juatah); osakkaat jakoivat voiton keskenään vuittiniekat javottih voitto keskenäh* 2. (kuv. ottaa kantaakseen osa jostakin) *jal|gua; vastuuta on jaettava kaikille vastuollizuttu pidäü jagua kaikile* 3. (mat.) *jal|gua; luku jaetaan kolmella lugu javotah kolmele*

jakaantua *ks. jakautua*

jakaja 1. (henkilö, joka jakaa) *jaga|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); jageli|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); ruoan jakaja süöminen jageli* 2. (mat. jakolaskussa luku, jolla jaetaan) *jaga|i*

jakamaton 1. (esim. omaisuus) *jagamat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); jakamaton (kuolin)pešä jagamatoi (kuolin)pežä* 2. (kuv. varaukseton) *jagamat|oi; tävvelli|ne (~zen, ~stü, ~zii); hän sai osakseen jakamatonta huomiota häi sai ičelleh tävvelizen huomivon*

jakauma (tilast.) *jagavumi|ne (~zen, ~stu, ~zii); jagavund|u (~an, ~ua, ~oi); jagav|o (~on, ~uo, ~oloi); vaalien äänten jakauma oli odotettu iänien*

jagavumine valličuksis tiettih jo edukädeh

jakaus *jagavu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); kammata hiukset jakaukselle sugie tukat jagavuksele*

jakautua 1. (erota osiin, ryhmiin) *jagavu|o (~n, ~u, ~tah); jal|guakseh (~gamos, ~gah/ ~gahes, ~votahes); puolue jakautui kahtia partii jagavui kahtekse* 2. (koostua jostakin) *jagavu|o; jal|guakseh; tutkimus jakautuu kolmeen pääosaan tutkimus jagahes kolme piäozah*

jakelu *jagelu (~n, ~u, ~loi); postin jakelu syrjäkylle on lopetettu poštan jagelu loitombazih hieru-loih on loppiettu*

jakkara *taburetk|u (~an, ~ua, ~oi); taburietk|u*

jakku *pindžak|ko (~on, ~kuo, ~koloi); žikiet|tü (~än, ~tiä, ~töi)*

jakkupuku *naizen kost'um (~an, ~ua, ~oi)*

jako *jagami|ne (~zen, ~stu, ~zii); javond|u (~an, ~ua, ~oi); jal|go (~von, ~guo, ~goloi); palkintojen jako palkindoloin jago*

jako|avain *gaikkuavai|n (~men, ~ndu, ~mii);*

~lasku (mat.) *jagolasku (~n, ~u, ~loi); ~mielitausti* (lääk. skitsofrenia) *šizofreni|i (~en, ~edu, ~eloi)*

jaksaa 1. (olla voimissaan, pystyä, kyetä) *vol|ja (~in, ~i, ~ijah); en jaksa enää juosta en voi enämbiä juosta* 2. (voinnista) *vol|ja; el|iä (~än, ~äü, ~etäh); miten mummo jaksaa? kuibo buabo voi?*

jakso 1. (ajallinen kokonaisuus, kausi, vaihe) *aiguväli (~n, ~i, ~löi); period|u (~an, ~ua, ~oi); kahden vuoden ajanjakso kahten vuvven aiguväli* 2. (esim. tv-sarjan yksittäinen osio) *oz|a (~an, ~ua, ~ii); seeri|i (~en, ~edu, ~eloi); toinen jakso esitetään ensi viikolla toine seerii ozutetah tuliel nedälil*

jaksoittain (ajoittain, jakso kerrallaan) *aiguväli-löinneh; periodoinneh; työtä on ollut jaksoittain ruaduo on olluh periodoinneh*

jalan (jalkaisin) *jallai*

jalan|kulkija *käveli|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); jalguniek|ku (~an, ~kua, ~koi); ~kulku kävelemi|ne (~zen, ~stü, ~zii)/ kävelend|ü (~än, ~iä, ~öi)/ kävelü (~n, ~ü, ~löi) jallai; jalankulku kielletty! kävelendü jallai kielletti! ~sija jallansij|a (~an, ~ua, ~oi); yritys ei ole saanut jalansijaa markkinoilla firmu ei ole suannuh jallansijua markinoil*

jalas *jalla|s (~ksen, ~stu, ~ksii); reen jalakset rien jallakset*

jalaton *jallat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii)*

jalava (kasv. Ulmus) *jalaipuu (~n, ~du, ~loi)*

jalka 1. *jal|gu (~lan, ~gua, ~goi); pane kengät jalkaan! pane kengät jalgah! jalka meni poikki jalgu meni poikki/ katkei* 2. (kuv.): *maa joutui sodan jalkoihin mua puutui voinan jalgoih; hänellä alkoi maa polttaa jalkojen alla hänel mua rubei palamah jalloin al; päästä jaloilleen piästä jalloilleh;*

opettele seisomaan omin jaloin *opastu seizomah omil jalloil*

jalka|hiki *jalguhi|gi* (~en, ~gie, ~gilöi); **~hoitaja** *jalguhoida|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~käytävä** *trotuar* (~an, ~ua, ~oi); **~lamppu** *jalgulamp|u* (~an, ~ua, ~oi); *toršer* (~an, ~ua, ~oi); **~pallo** *jalgumiäč|čü* (~ün, ~čüü, ~čülöi); **~pohja** *jallanpohj|u* (~an, ~ua, ~ii); **~tuki** *tu|gi* (~ven, ~gie, ~giloi); minulla on ortopedin määrämät jalkatuotet *minul on ortopedin määrämät jalgutuvet*

jalkeilla *olla* (olen, on, ollah) *jalloilleh*

jalkine *jallač|či* (~in, ~čii, ~čiloi); uudet jalkineet *uvvet jallačit*

jalo 1. (moraalisesti ylevä, arvokas) *ülähüöll|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *ülen hüv|ä* (~än, ~iä, ~ii); jalo ihminen *ülähüölline ristikanzu*; jalo teko *ülen hüvä tego* 2. (harvinaiseen tai arvokkaaseen ryhmään kuuluva) *jal|o* (~on, ~uo, ~oloi); *hüvärodu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); koiraa on jalorotuinen *koiru on hüväroduine* 3. (ulkomuodoltaan jalo, jalopiirteinen) *hüväluadu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); hänellä on jalot kasvopiiroteet *hää on hüväluadui-ne nävöle*

jaloitella *jalloit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); pysähdymme vähän jaloittelemaan *azetuimmo kodvazekse jalloittelemah*

jalokivi *jalokiv|i* (~en, ~ie, ~ilöi); *kallisarvo|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *kiv|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

jalostaa 1. (muokata raaka-ainetta) *jalost|ua* (~an, ~au, ~etah); *piäst|jä* (~än, ~äü, ~etäh)/ *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah) *parembakse*; maito jalostetaan voiksi ja juustoksi *maido piästetäh voikse da juustokse* 2. (kuv. tehdä ylevä/mmä/ksi) *ülend|jä* (~än, ~äü, ~etäh); taide jalostaa ihmistä *taido ülendää ristikanzu*

jalostamo *jalostuslaito|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *jalostuskombinuat|tu* (~an, ~tua, ~toi)

jalostua *jalostu|o* (~n, ~u, ~tah); *piä|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh) *parembakse*; *ülevü|ö* (~n, ~ü, ~täh)

jalostus *jalostami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *jalostand|u* (~an, ~ua, ~oi); *jalostu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *piästämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *piäständ|ü* (~än, ~iä, ~ii); *luadimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *luajind|u* (~an, ~ua, ~oi) *parembakse*; *ülendämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *ülendänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *ülendü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); puunjalostus *puun piästämi-ne tavarakse*

jalusta 1. *jalusteh* (~en, ~tu, ~ii); kameran *jalusta fotoapparuatan jalusteh* 2. (kuv.): nostaa jalustalle *nostua korgiele*; *pidiä parembannu toizii*

jamassa (ark.) *kunnos*; *menos*; *vauhtis*; *por'atkas*; sanakirja on hyvässä *jamassa sanakniigu on hüväs vauhtis*; asiat ovat hyvässä *jamassa dielot ollah por'atkas*

jamit (ark., mus.) *improvizatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); mennäänkö jameihin? *lähtemmögö improvizatsii-*

konsertah?

jammata (ark., mus.) *improviziiru|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

jankuttaa *jankut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *tankut|tua* (~an, ~tau, ~etah); äiti jankuttaa meil-le aina samasta asiasta *muamo ainos jankuttau meile ühtü da samua*

jano 1. (nesteen tarve) *juotattami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *juotatand|u* (~an, ~ua, ~oi); *juotatu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) 2. (kuv. halu, tarve, himo) *him|o* (~on, ~uo, ~oloi); tiedon jano *tiijon himo*

janottaa (yksipers.) *juotat|tua* (~tau); helteellä *janottaa räkel juotattau*

jaollinen (mat.) *javolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); luku on neljällä jaollinen *lugu on javolline nelläle*

jaosto *ozast|o* (~on, ~uo, ~oloi); *seksi|i* (~en, ~edu, ~elöi)

jaotella *javoit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); *lajit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); hakemukset jaoteltiin kolmeen ryhmään *zajavleeniet lajiteltih kolmeh joukkoh*

Japani *Japouni|i* (~en, ~edu, ~eloi)

japanilainen *japonč|u* (~an, ~ua, ~oi); *japounie-la|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

jarru *tormoz|u* (~an, ~ua, ~oi)

jarruttaa 1. (hidastaa nopeutta) *tormozi|e* (~n, ~u, ~tah) 2. (kuv. hidastaa, hillitä) *hillend|jä* (~än, ~äü, ~etäh); *pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh) *kuris*; muurarien lakko jarruttaa rakentamista *päččiniekojin zabastouhku hillendää srojimistu*

jatkaa 1. (pidentää, suurentaa) *jatk|ua* (~an, ~au, ~etah); tietä jatketaan ensi vuonna *dorogua jatke-tah tuliennu vuonnu* 2. (tehdä jotakin keskeytyk-sen jälkeen) *jatk|ua*; sodan jälkeen evakot jatkoivat elämäänsä jälles *voinua evakot jatkettih elostu*

jatko 1. (lisäosa) *jatko|o* (~on, ~uo, ~oloi); *liz|ä* (~än, ~iä, ~ii); kirjalle on suunnitteilla jatkoa *kniigah planiiruijah jatkuo* 2. (kuv. jatkava tms. lisä, jakso) *jatko|o*; jatkoa seuraa (perästä kuuluu) *jatkuo roih* (peräs kuuluu) 3. (juhlien jälkeinen tilaisuus) *jatko|t* (~loin, ~loi); lähdetäänkö jatkoil-le? *lähtemmögö jatkoloile?*

jatko|aika (urh.) *jatkoai|gu* (~jan, ~gua, ~goi); *lizäai|gu*; **~johto** *jatkoprovod|u* (~an, ~ua, ~oi); *lizäprovod|u*; **~kertomus** *jatkokerdomu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~koulutus** *jatko-/ lizäopastami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *jatko-/ lizäopastand|u* (~an, ~ua, ~oi); *jatko-/ lizäopastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~opinnot** *lizäopastumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *lizäopastund|u* (~an, ~ua, ~oi); *lizäopastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *aspirantuur|u* (~an, ~ua, ~oi); **~sota** *jatkovoin|u* (~an, ~ua, ~ii)

jatkua *jatku|o* (~n, ~u, ~tah)

jatkuva *jatku|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *keskevü-mät|öi* (~tömän, ~tömiä, ~tömi)

jatkuvalämmitteinen (saunan kiuas) *jatkuvah*

lämbiej|ü (~än, ~iä, ~ii/ ~öi) *päč|či* (~in, ~čii, ~čilöi)

jatkuvuus (pysyvyys) *jatkumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *jatkund|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *jatkuvu|s* (~on, ~ttu, ~ksii) *endizelleh*; *püzümi|ne* (~zen, ~stii, ~zii)/ *püzünd|ü* (~än, ~iä, ~öi)/ *püzüvü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii) *endizelleh*

jauhaa 1. (hienontaa esim. myllyssä) *jauh|uo* (~on, ~ou, ~otah); jyvät jauhetaan jauhoiksi myllyssä *jüvät jauhotah jauhokse melličäs* 2. (ark. pureskel-la) *puret|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); jauhaa purukumia *puretella näčküü* 3. (kuv.) ks. jankuttaa

jauhe *poroš|u* (~an, ~ua, ~oi)

jauhe|liha *farš|u* (~an, ~ua, ~oi); **~sammutin** *käzisammut|in* (~timen, ~indu, ~timii) tulipalon alut voi sammuttaa jauhessammuttimella *pienet tulipalot voibi sammuttua käzisammuttimel*

jauho *jauh|o* (~on, ~uo, ~oloi); vehnä jauho *nizuine jauho*

jazz (mus.) *džaz* (~an, ~ua, ~oi)

jeeppi (ark. maastoauto) *džip* (~an, ~pua, ~poi)

jekku (ark. kepponen, kuje) *šuu|k|u* (~an, ~ua, ~ii); no teittepä kepposen *vot ehki šuutkan luajiito*

jengi (nuorisojoukko) *nuorizojouk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); nuorisolle on tärkeätä kuulua johonkin jengiin *nuorizole on tärkü kuuluo mihtah nuorizojoukkoh*

jenkka *jenkutansi* (~n, ~i, ~loi); *jenk|u* (~an, ~ua, ~oi) tanssia jenkkaa *tansie jenkua*

jenkki ark. 1. (amerikkalainen) *janki* (~n, ~i, ~loi) 2. (Yhdysvallat) asua jenkeissä eliä *jankilois* (*Ühtiusvallois*)

jetti (ark.) *jumbojet|ti* (~in, ~tii, ~tilöi)

jive (seuratanssi 1950-luvulta) *džaivi* (~n, ~i, ~loi)

jKr. (lyh. jälkeen Kristuksen) *jälles Spuasan roindua*

jne. (lyh. ja niin edelleen) *i muga ielleh* (i m.i.)

jo jo

jobbari ark. 1. (sekatyöläinen) *ruada|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) 2. (keinottelija) *spekulant|u* (~an, ~ua, ~oi)

jobinposti (huono uutinen) *pah|a* (~an, ~ua, ~oi) *viesti* (~n, ~i, ~löi)

jodi (kem.) *joud|u* (~an, ~ua, ~ii)

joen|ranta *jogiran|du* (~nan, ~dua, ~doi); **~suu** *jovensuu* (~n, ~du, ~loi)

jogurtti *jogurt|u* (~an, ~ua, ~oi)

johdanto *algusan|at* (~oin, ~oi)

johdatella, johdattaa *joht|ua* (~an, ~au, ~etah); *ohjail|la* (~en, ~ou, ~lah)

johdatteleva kysymys *ohjail|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) *küzümü|s* (~ksen, ~stii, ~ksii)

johdatus 1. (ohjaus) *opastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) 2. ks. johdanto

johdonmukainen *lougielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii);

johdonmukainen ajattelu *lougielline ajattelu johdos* 1. (kem. yhdiste) *hiimielli|ne* (~zen, ~stii, ~zii) *ühtisteh* (~en, ~tii, ~ii) 2. (kiel.) *juondeh*

(~en, ~tu, ~ii); *juondet|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi) *san|a* (~an, ~ua, ~oi); 'lepo' on johdos sanasta 'levätä' 'huogavo' on *juondeh sanas 'huogavuo'*

johdosta (tähden, vuoksi, takia) *täh; periä; vuokse*; sen johdosta kaikki meni hyvin *sen täh kai meni hüvin*; hän sai rahaa onnellisen sattuman johdosta *hái sai dengua ozakkahan tapahtuman periä*; onnittelemme sinua syntymäpäiväsi johdosta *hüvittelemmö sinuu roindupäivänke*

johtaa 1. (toimia johtajana) *ohj|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *vediä* (vien, *vedäü, vietäh*); hän johtaa suurta kansainvälistä yritystä *hái ohjuau suurdu rahvahienvälistü firmua*; johtaa kokousta *vediä kerähmüö* 2. (saattaa, kuljettaa, kulkea) *suat|tua* (~an, ~tau, ~etah); *viet|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *vediä; men|nä* (~en, ~öü, ~näh); *roi|ta* (3. pers.) (~h/ ~hes); öljy johdetaan Itämeren pohjaa pitkin *nefti suatetah Baltiekkumeren pohjua müöte*; vieraat johdettiin sisään *gostii vietettih pertih*; tie johtaa joen rantaan *dorogu menöö jogirandah*; tämä johtaa vielä ikävyvyksiin *täs roih vie probleemua* 3. (urh. olla ensimmäisenä) *olla* (olen, on, *ollah*) *iel*; ruotsalaiset johtavat *ruoččilazet ollah iel* 4. (päästää energiaa lävitseen) *piäst|iä* (~än, ~äü, ~etäh); johtaa lämpöä *piästä lämbüö*

johtaja *johta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *piällismie|s* (~hen, ~stii, ~hii); joukkojen johtaja *joukkoloin johtai*

johto 1. (johtaminen) *johtami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *johtand|u* (~an, ~ua, ~oi); *joht|o* (~on, ~uo, ~oloi); yritys kukoistaa hänen johdossaan *firmas kai on hüvin hänen johtol* 2. (johtajat, johtajisto) *johtaj|at* (~ien, ~jii/ ~joi); yritysjohto *firman johtajat* 3. (urh. kärkiasema) *enzimä|ine* (~zen, ~stii, ~zii); toinen joukkue nousi yllättäen johtoon *toine komandu ihan vuottamattah piäzi enzimäzekse* 4. (neste- tai muu putki) *lang|u* (~an, ~ua, ~oi); *provod|u* (~an, ~ua, ~oi); sähköjohto *sähkölangu*; öljyjohto *neftiprovodu*

johto|asema *johtotil|a* (~an, ~ua, ~oi); **~kunta** *johtokun|du* (~nan, ~dua, ~dii); **~lanka** (kuv. vihje) *johtolangu* (~an, ~ua, ~oi); *provod|u* (~an, ~ua, ~oi); poliisi on saanut pienen johtolangan *politsii on suannuh pienen johtolangan*; **~lause** (kiel.) *välittäjän/ avtoran san|at* (~oin, ~oi); **~päätos** *piätö|s* (~ksen, ~stii, ~ksii)

johtua (3. pers., aiheutua, riippua) *roi|ja* (~h/ ~hes, ~tahes); mistä onnettomuus johtui? *misbo rodih ozattomus? ansiotason lasku johtuu inflaatiosta tulotazon alendumine roih inflatsien täh*

johtuen ks. johdosta

joiku *joig|u* (~jun, ~guu, ~guloi)

joikaa, joikua *joig|uo* (~jun, ~guu, ~jutah)

joikuminen joigumi|ne (~zen, ~stu, ~zii);

joigund|u (~an, ~ua, ~oi); joigeh (~en, ~tu, ~ii)

joka 1. (relat. pron.) ke|n (~nen, ~dä); kuda|i (~man, ~mua, ~mii) ◇ joka kuuseen kurkottaa, se katajaan kapsahtaa ken kuuzeh kurkistah, se kadajah kapsahtah 2. (indef. pron.) joga (taipumaton); jogahi|ne (~zen, ~stu, ~zii); joka kerta joga kerdu; joka toinen joga toine; jokainen tietää sen jogahine tiedäi sen

joka-aamuinen jogahuondekselli|ne (~zen, ~stu, ~zii)

joka ainoa joga-ainav|o (~on, ~uo, ~oloi)

jokainen 1. (adjektiivisesti) jogahi|ne (~zen, ~stu, ~zii); tunnen tämän kylän jokaisen asukkaan tunnen jogahizen eläjän täs küläs 2. (substantiivisesti) jogahi|ne; jokaisen pitäisi lukea tämä kirja jogahizel pidäs lugie tämä kirju/ kniigu

joka|miehen oikeus joga ristikanzan oigevu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); Suomessa on voimassa joka-miehen oikeus: voit poimia marjoja missä haluat Suomes on joga ristikanzan oigevus: voit kerätä muarjua kus tahtot; **~paikanhöylä** (kuv. ihailtavan monipuolinen ihminen) kaiken malta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi/); **~päiväinen** jogapäivä|ine (~zen, ~stü, ~zii)

joka tapauksessa kaikies huolimattah

jokeltaa mämmät|tiä (~än, ~täi, ~etäh)

joki jo|gi (~ven, ~gie, ~gilo)

jokin mitah (mintah, midätah); näetkö jotakin? näitgo midätah?

joku kentah (kenentah, kedätah); erä|s (~hän, ~stü, ~hii); jotkut vastustivat ehdotusta erähät vastustettih ehtotustu

jolloin 1. (jona aikana) konzu; lähden lomalle heinäkuussa, jolloin on lämmintä lähten lomale heinükuus, konzu on lämmin 2. (jonka sattuessa, tapahtuessa) i, dai; autot törmäsivät, jolloin toinen syttyi palamaan mašinat ajettih piällei i üksi niilöis süti palamah

jomottaa (3. pers.) kivist|iä (~äi, ~etäh) äijäl; hampaassa on jomottava särky hammastu äijäl kivistäi

jompikumpi kuda|itah (~mantah, ~muatah, ~mii-tah); mene jompaakumpaa puolta mene kuda-muatah puoldu müöte

jonkinlainen mittu|inetah (~zentah, ~stutah, ~zii-tah)

jonninjoutava tühjämpäivä|ine (~zen, ~stü, ~zii); tühj|i (~än, ~iä, ~ii); jonninjoutavat puheet tüh-jät paginat

jono jon|o (~on, ~uo, ~oloi); oučeredi (~n, ~i, ~loi)

jonottaa seiz|uo (~on, ~ou, ~otah) oučeredis/ jonos

jonotus jonottami|ne (~zen, ~stu, ~zii); jonotand|u (~an, ~ua, ~oi); jonotu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); seizomi|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ seizond|u (~an, ~ua, ~oi) oučeredis

jonotusnumero jonotusnoumer (~an, ~ua, ~oi); oučeredinoumer; apteekissa on jonotusnumerot aptiekas on oučeredinoumerat

jooga joug|u (~an, ~ua, ~ii)

joogata jougui|ja (~čen, ~ččou, ~jah)

jopa daže; osanottajien määrä on ollut jopa suurempi ozanottajien lugu on olluh daže suurembi

jos gu; ku; jos sataa, emme lähde matkaan ku vihmunou, emmo lähte matkah

joskus toiči; konzutah; poika kävi joskus mummonsa luona brihačču kävüi toiči buabah luo; aion joskus vielä käydä kotikylässäni tahton konzutah vie kävvä kodiküläs

jospa vot ku; vot gu; aku; agu; jospa pääsisin lomalle vot ku piäzizin lomale; jospa rahat eivät riitäkään aku dengua ei ni tävvü

jossakin kustahto; kustah

jossitella ks. jahkailla

jotenkin kuitahto; kuitah

jotenkuten ks. jotenkin

jotta ga; ku; gu; štobi; ovi lensi kiinni sellaisella voimalla, jotta ikkunat helisivät uksi pačkahtih umbeh moizel voimal, ga ikkunat helistih; syttyä valo, jotta et kompastu süttütä tuli, ku et ontästüs; puhu kovempaa, jotta kaikki kuulevat pagize kovembah, štobi kaikin kuultas

jouduttaa kiireht|iä (~än, ~äi, ~etäh); pan|na (~en, ~ou, ~nah) vauhtii; jouduta askeleitasi, jotta ehdimme ajoissa kiirehtä iččes askeli, ku kergie-zimmö aijoin aigah

joukko jouk|ko (~on, ~kuo, ~koloi)

joukko|henki ühtehi|ne (~zen, ~stü, ~zii) heng|i (~en, ~ie, ~ii); **~hysteria** joukkoisteeriek|ku (~an, ~kua, ~koi); **~kohtaus** fil'man massouhk|u (~an, ~ua, ~oi); **~liikenne** ühtehi|ne (~zen, ~stü, ~zii) transport|u (~an, ~ua, ~oi); **~mielenosoitus** joukkomielenozutu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); demonstratsi|i (~en, ~edu, ~eloi); **~tiedotusvälineet** joukkoviestim|et (~ien, ~ii)

joukkue joukkoveh (~en, ~tu, ~ii)

joukoittain joukolleh

joukossa joukos

joulu Rastav|u (~an, ~ua, ~oi); hyvää joulua! hü-viä Rastavua! **~aatto** rastavanielli|ne (~zen, ~stü, ~zii) eht|i (~än, ~iä, ~ii); **~evankeliumi** rastavanjevangeli|i (~en, ~edu, ~eloi); **~juhla** rastavanpruazniek|ku (~an, ~kua, ~koi); **~kuu** talvikuu (~n, ~du, ~loi); **~kuusi** rastavankuu|zi (~zen, ~stu, ~zii); **~lahja** rastavanlahj|u (~an, ~ua, ~oi); **~pukki** rastavanuk|ko (~on, ~kuo, ~koloi); pakkasuk|ko; **~tonttu** rastavantont|u (~un, ~uu, ~uloi); rastavangnom|a (~an, ~ua, ~ii)

jousi 1. (ase) jou|zi (~zen, ~stu, ~zilo); jousen kaari jouzen vanneh 2. (tekn.) resor (~an, ~ua, ~oi); auton jouset mašinan resorat

jousi|ammunta (urh.) ambumi|ne (~zen, ~stu,

~zii)/ *ammund|u* (~an, ~ua, ~oi) jouzel; **~kvar-tetti** (mus.) *sruunukvartiet|tu* (~an, ~tua, ~toi); **~mies** 1. (jousella aseistautunut) *jouzimie|s* (~hen, ~stü, ~hii) 2. (eräs horoskoopimerkki) *jouzimie|s; strelts|u* (~an, ~ua, ~oi); **~orkesteri** (mus.) *sruunuorkestr|u* (~an, ~ua, ~oi); **~soitin** (mus.) *sruunusoit|in* (~timen, ~indu, ~timii)

joustaa 1. (antaa periksi esim. painon alla) *pon'naht|ua* (~an, ~au, ~etah); *srong|ua* (~an, ~au, ~atah); routainen maa joustaa jalkojen alla *roudumua pon'nahtau jalloin al*; auton pyörä joustaa tienpinnan epätasaisuuksissa *mašinan ratas srongau tienpinnan haudazis* 2. (kuv.) *müöst|jä* (~än, ~äü, ~etäh); *vällend|jä* (~än, ~äü, ~etäh); *peräit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); voisitkohan vähän joustaa päätöksessä? *voizitgo vähäzel peräittä omassas piätöstü?*

joustamaton *taibumat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *müöstümät|oi* (~töman, ~tömiä, ~tömii); *perähandamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *peräittämät|oi* (~töman, ~tömiä, ~tömii)

joustava *taibu|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *väll|ü* (~än, ~iä, ~ii); hän on ollut määräraikojen osalta joustava *häi miäriüagoin puoles on olluh taibui*; joustava maksuaikataulu *vällü maksuaigu*

joutaa 1. (ehtiä, keretä) *ehti|e* (~n, ~ü, ~täh); *jo|udua* (~vvan, ~udau, ~utah); *ker|ritä* (~gien, ~gieü, ~ritäh); joudatko tulemaan tänne? *kergetgo tulla tänne?* en jouda töiltäni *en jovva ruadoloin täh* 2. (olla vapaa, tarpeeton) *jo|udua*; joutaako kirja sinulta muutamaksi päivää? *joudaugo sinul kniigu kahtekse-kolmekse päiviä?*

joutava 1. (tarpeeton, turha, ylimääräinen, vapaa) *joudav|u* (~an, ~ua, ~ii); joutava kapistus *joudavu vehkeh* 2. (turha, tyhjänpäiväinen) *tühj|ü* (~än, ~iä, ~ii); älä nyt joutavia puhu *älä nügöi tühjiä pagize*

jouten *joute*; oletko tänään vapaa? *oletgo tänäpäi joute?*

joutilas *joute oli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

joutsen (el. Cygnus) *jouč|en* (~čenen, ~endu, ~čeni)

joutua 1. (tahtomattaan johonkin) *jo|uduo* (~vvun, ~uduu, ~vvutah); *puut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); joutuin työttömäksi jovvuin ruavottomakse; joutua sairaalaan *puuttuo bol'ničäh* 2. (ehtiä, kiirehtiä, ennättää) *ehti|e* (~n, ~ü, ~täh); *kiireht|jä* (~än, ~äü, ~etäh); jouduhan nyt kouluun! *kiirehtä vai nügöi školah!* 3. (kuv.) joutua ahtaalle *puut|tuo vaigevuksih*; joutua alakynteen *puut|tuo huonombakse*; joutua joron jäljille (hunningolle, rappiolle) *puut|tuo segasotkuh*; *puut|tuo lükkävöh*; joutua kahden tulen väliin *puut|tuo kahten tulen välih*; joutua kaltevalle pinnalle *puut|tuo kallale pinnale*; joutua puille paljaille (varattomaksi) *jiä|jä/ jiä|hä* (~n, ~ü, ~jäh/ ~häh)

tühjin käzin (varattomakse); joutua unholaan *jiäjä/ jiähä unohtuksih*

joutuin *kirkiesti*

joutuisa *kirk|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi)

judo *dz'ud|o* (~on, ~uo, ~oloi)

jugoslaavi *jugosluav|u* (~an, ~ua, ~oi)

jugurtti ks. jogurtti

juhannus *livananpäiv|ü* (~än, ~iä, ~ii)

juhannus|aatto *livananpäiviä vaste*; **~koivu** *iivananpäivänkoivu* (~n, ~u, ~loi); **~kokko** *iivananpäivänrobl'|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~salko** *keskikezän sal|go* (~lon, ~guo, ~goloi)

juhla *pruazniek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

juhla|ateria *pruazniekkustoll|a* (~an, ~ua, ~ii); **~puhe** *pruazniekkupagin* (~an, ~ua, ~oi); **~puku** *pruazniekkukost'um* (~an, ~ua, ~oi); **~tilaisuus** *pruazniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~vieras** *pruazniekkugost'|u* (~an, ~ua, ~ii); **~yleisö** *pruazniekkurahva|s* (~han, ~stu, ~hii)

juhlallinen *pruazniekalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

juhlia 1. (viettää juhlaa) *pruaznuil|ja* (~čen, ~ččou, ~jah) 2. (pitää hauskaa, huvitella) *pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh) *vesseliä*

juhlinta *pruaznuiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *pruaznuičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *pruaznuiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

juhlistaa (tehdä juhlallisemmaksi) *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah) *pruazniekallizembakse*; juhlistimme syntymäpäivää samppanjalla *müö luajiimmo roindupäivän pruazniekallizembakse šampanskoin avul*

juice (tuoremehu) *džuus* (~an, ~sua, ~soi); tuoreh (~en, ~tu, ~ii) *mehu* (~n, ~u, ~loi)/ *sok|ku* (~an, ~kua, ~kii)

juju (ark. temppu, niksi) *koč|u* (~an, ~ua, ~ii); kas siinäpä jutun juju *vot sit i jutun kočku*

jujuttaa (ark.) *petkuttaa* *muanit|tua* (~an, ~tau, ~etah)

juksata (ark.) ks. jujuttaa

juliaaninen *julianskol|i* (~in, ~idu, ~loi); juliaaninen ajanlasku *vahnu aijanlasku/ julianskoi kalenduaru*

julistaa *san|uo* (~on, ~ou, ~otah) *julgi*; maa julistettiin poikkeustilaan *muana poikkevustila sanottih julgi*

julistautua *san|uokseh* (~ommos, ~oh/ ~ohes, ~otahes) *julgi*; Baltian maat julistautuivat itsenäiseksi *Baltien muat julgi sanottiheš iččenäzikse*

juliste *afiš|šu* (~an, ~šua, ~šoi); *jugav|o* (~on, ~uo, ~oloi); *objavleeni|i* (~en, ~edu, ~eloi)

julistus *julgisanom|u* (~an, ~ua, ~ii); *deklaratsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *rezol'utsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *zajavleeni|i* (~en, ~edu, ~eloi)

julkaiseminen *piästämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/ *piäständ|ü* (~än, ~iä, ~öi)/ *piäst|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi) *ilmah*; *julguami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *julguand|u* (~an, ~ua, ~oi); *julgav|o* (~on, ~uo,

~oloi)
julkaista *jull|lata* (~guan, ~guau, ~latah); *an|dua* (~nan, ~dau, ~netah) *julgi*; *piäst|iä* (~än, ~äü, ~etäh) *ilmah*
julkaisu *julgav|o* (~on, ~uo, ~oloi); tutkijalla on paljon hyviä julkaisuja *tutkijal on äijü hüviä julgavuo*
julkaisuohjelma (atk.) *julguamis-/ julguandu-/ julgavusohjelm|u* (~an, ~ua, ~ii)
julkea *julgei* (~ien, ~iedu, ~ieloi)
julki *julgi*; lausua *julki sanuo julgi*
julkimo (ark. julkkis, julkisuuden henkilö) *julgivohengill|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi) presidentin kut-suilla oli jos jonkinlaista julkimoa *prezidentan pidolois oli hos mittumua julgivohengilüö*
julkilausuma ks. julistus
julkinen 1. (kaikille avoin) *julgine*(~zen, ~stu, ~zii); *avvona|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *publično|i* (~in, ~idu, ~loi); oikeudenkäynti on julkinen *su-vvon istundo on avvonaine* 2. (suurta yleisöä kos-keva; yleinen) *julgi|ne*; *kaikkien tiettäv|ü* (~än, ~iä, ~ii); *publično|i*; julkinen mielipide *kaikkien tiettävü mieli*; julkinen tilaisuus *publičnoit pivot* 3. (virallinen: valtion, kunnan tai seurakunnan) *julgi|ne*; julkiset palvelut *julgizet palvelut*
julkistaa *suat|tua* (~an, ~tau, ~etah) *julgi*; *pal|last|ua* (~an, ~au, ~etah); *ozut|tua* (~an, ~tau, ~etah); tulokset julkistetaan vasta huomenna *tulokset suatetah julgi vaste huomei*
julkisuus *julgizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *glasnosti* (~n, ~i, ~loi)
julkkis (ark.) *kuuluz|u* (~an, ~ua, ~ii) *persoun|u* (~an, ~ua, ~oi)
julma *julm|u* (~an, ~ua, ~ii)
julmuus *julmu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)
jumala, Jumala *jumal* (~an, ~ua, ~ii)
jumalallinen *jumalalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)
jumalan|kieltäjä *atejist|u* (~an, ~ua, ~oi); ~palvelus *jumalansluužb|u* (~an, ~ua, ~ii); ~pelko *jumalanvaruami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *jumalanvaruand|u* (~an, ~ua, ~oi); *jumalan-varav|o* (~on, ~uo, ~oloi)
jumalaton *jumalat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)
jumalattomuus *jumalattomu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)
jumaloida *jumaloil|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *palv|uo* (~on, ~ou, ~otah) *jumalua*
jumaluusoppi *teolougi|i* (~en, ~edu, ~eloi)
jumiutua (ark.) *juut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); neu-vottelut *jumiutuivat nevvottelut juututtih*
jumpa (ark.) *voimistel|u* (~un, ~uu, ~uloi); *gimnastiek|ku* (~an, ~kua, ~koi)
jumpata (ark.) *voimistel|la* (~en, ~ou, ~lah)
jumpperi (naisten neulepusero) *sviitor* (~an, ~ua, ~oi)
juna *jun|a* (~an, ~ua, ~ii); *pojiezd|u* (~an, ~ua, ~oi)
junailla (ark.) *hommail|la* (~en, ~ou, ~lah) *pimieh*

tabah
juna|lippu *junalip|pu* (~un, ~puu, ~puloi); *juna-biliet|tü* (~än, ~tiä, ~töi); ~matka *junamatk|u* (~an, ~ua, ~oi)
junanvaihto *junanvaihtami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *junanvaihtand|u* (~an, ~ua, ~oi); *junanvaiht|o* (~on, ~uo, ~oloi)
juniori (nuorempi) *junior* (~an, ~ua, ~oi)
juoda *ju|vva* (~on, ~ou, ~vvah)
juoksennella *juoksendel|la* (~en, ~ou, ~lah)
juoksija *juoksi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
juoksu *juoksu* (~n, ~u, ~loi)
juoksujalkaa *juoksujalgu*
juolahtaa mieleen *juohtu|o* (~n, ~u, ~tah) *mieleh*
juolukka (kasv. *Vaccinium uliginosum*) *juomo|i* (~in, ~idu, ~loi)
juoma *juomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *juodav|u* (~an, ~ua, ~ii)
juomara *čuajurah|a* (~an, ~ua, ~oi)
juominen 1. (nesteen nauttiminen juomalla) *juomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *juond|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (alkoholismi) *juomi|ne*; *juond|u*; *rüüppiämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *rüüppiänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *alkogolizm|u* (~an, ~ua, ~oi)
juomingit (mon.) *rüüppüpruazniek|ku* (~an, ~kua, ~koi)
juoni 1. (salainen suunnitelma) *šeik|ku* (~an, ~kua, ~koi); *intriig|u* (~an, ~ua, ~oi); *punoa juo-nia šaikuija* 2. (kirjan, elokuvan jne. tapahtuma-ketju) *juondeh* (~en, ~tu, ~ii); *tiem|u* (~an, ~ua, ~oi); näytelmän *juoni ozutelman juondeh*
juonia *šikkail|la* (~en, ~ou, ~lah); *intriigui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)
juonitella ks. juonia
juonittelu *šikkailemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *šikkailend|u* (~an, ~ua, ~oi); *šikkailu* (~n, ~u, ~loi); *intriiguiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *intriiguičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *intriiguiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)
juonne *rup|pi* (~in, ~pii, ~piloi); *jun|o* (~on, ~uo, ~oloi); *merki* (~n, ~i, ~löi); vanhuuden juonteet *vahnnoon merkit*
juontaa (johtaa, vetää) *vediä* (vien, *vedäü*, *vietäh*); juontaa televisiolähetys *vediä telepereduaččua*
juontaa alkunsa/juurensa *ot|tua* (~an, ~tau, ~etah) *algu*; *olla* (olen, on, *ollah*) *alguu*; *olla algu-juurdu*; se sana juontaa alkunsa *karjalan kielestä se sana on karjalastu algujuurdu*
juontaja *vedä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); TV-ohjel-man juontaja *TV-pereduačan vedäi*
juontua ks. juontaa juurensa
juopa (kuv. näkemysero, kiilu) *er|o* (~on, ~uo, ~oloi); sukupolvien välinen *juopa igäpölvien väli-ne ero*
juopotella *ju|vva* (~on, ~ou, ~vvah) *viinua*; *rüüp|ätä* (~piän, ~piäü, ~ätäh)

juoppo juop|po (~on, ~puo, ~poloi); juomari (~n, ~i, ~loi); humalniek|ku (~an, ~kua, ~koi)

juopua humaldu|o (~n, ~u, ~tah)

juopumus humal (~an, ~ua, ~oi)

juopunut humalasoli|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); humalniek|ku (~an, ~kua, ~koi)

juoru tühj|ü (~än, ~iä, ~ii) pagin (~an, ~ua, ~oi)

juoru|kello kielienkandeli|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi);

tühjänpagizi|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~lehti**

tühjänpäivä|ine (~zen, ~stü, ~zii) žurnual|u (~an,

~ua, ~oi); **~palsta** tühjänpäivä|ine palst|u (~an,

~ua, ~oi); **~toimittaja** tühjänskirjutteli|i (~jan,

~jua, ~jii/ ~joi) žurnalist|u (~an, ~ua, ~oi)

juoruta pal|ista (~gizen, ~gizou, ~istah) tühjiä; sač|čie (~in, ~čiu, ~itah); sortui|ja (~čen, ~čču, ~jah)

juosta juo|sta (~ksen, ~ksou, ~stah)

juotava ks. juoma

juottaa juot|tua (~an, ~tau, ~etah)

juova jun|o (~on, ~uo, ~oloi)

juovakoodi ks. viivakoodi

juovikas juovik|as (~kahan, ~astu, ~kahii);

junoik|as (~kahan, ~astu, ~kahii)

jupakka (riita, erimielisyys) hălü (~n, ~ü, ~löi);

kiist|u (~an, ~ua, ~oi); šumu (~n, ~u, ~loi); olipa

aika jupakka oli aiga hălü

juppi (ark. hyvin menestyvä kaupunkilaisnuori)

jup|pi (~in, ~pii, ~pilo); ozanladvasoli|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

juridiikka ks. oikeustiede

juristi jurist|u (~an, ~ua, ~oi)

jurppia (ark. harmittaa, sapettaa) suutut|tua (~an, ~tau, ~etah)

jutella pa|ista (~gizen, ~gizou, ~istah)

juttu 1. (jutustelu) pagin (~an, ~ua, ~oi);

pagizemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); pagizend|u (~an,

~ua, ~oi) 2. (oikeusjuttu) suudodiell|o (~on, ~uo,

~oloi) 3. (kasku, kertomus, tarina) šuutk|u (~an,

~ua, ~ii); suarn|u (~an, ~ua, ~oi); sanom|u (~an,

~ua, ~ii); kerdomu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

jututtaa pagizut|tua (~an, ~tau, ~etah)

juurekset (mon.) juureks|et (~ien, ~ii)

juureton juuret|oi (~toman, ~tomua, ~tomii)

juuri I 1. (kasvin maanalainen osa) juur|i (~en, ~du, ~ii); kiskoa pensas juurineen maasta kiskuo tuhjo muas juurineh 2. (tyvi, kanta) juur|i; istua puun juurella istuo puun juurel 3. (kuv. henkilön tausta, lähtökohta) juur|et (~ien/ ~iloin, ~ii/ ~iloi); alguper|ä (~än, ~iä, ~ii); palata juurilleen tulla järilleh omile juurile; meillä on yhteiset karjalaiset juuret meil ollah ühtehizet karjalazet juuret

juuri II (adv.) ihan; juuri nyt ihan nügöi; juuri siitä syystä ihan sendäh; hän ei juuri lainkaan tiennyt asiasta häi ihan nimidä ei tiedänüh dielos

juurruttaa 1. (saada juurtumaan) juurrut|tua

(~an, ~tau, ~etah); juurrutin sireenin pihamaalle juurrutin sireenin pihamuah 2. (kuv. iskostaa, saada oppimaan) juurrut|tua; opettaja juurrutti meihin syvän vakaumuksen opastai juurrutti meih süvän uskon

juurta jaksan (jaksain) perustehellizesti; perin pohjin; kerroin hänelle kaiken juurta jaksan pagizin hänele kaiken perustehellizesti

juurtua 1. (kiinnittyä juurilla alustaan) juur|duo (~run, ~duu, ~rutah); istutukset eivät juurtuneet istutukset ei juurruttu 2. (kuv. saada luja jalansija, tarttua, kiinnittyä) juur|duo; syvään juurtuneet ennakkoluulot süväh juurdunuot nägökannat 3. (asettua elämään) juur|duo; he ovat jo aikoja sitten juurtuneet Suomeen hüö jo ammui on juurruttu Suomeh

juusto juust|o (~on, ~uo, ~oloi)

juutalainen juudala|ine (~zen, ~stu, ~zii); jevr|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi)

juutalaisuus juudalazu|s (~on, ~ttu, ~ksii);

jevrieläzü|s (~ön, ~ttü, ~ksii)

juutalais|vainot juudalazien pengomi|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ pengond|u (~an, ~ua, ~oi); **~viha** antisemitizm|u (~an, ~ua, ~oi)

juuttua 1. (jäädä kiinni, takertua) juut|tuo (~un,

~tuu, ~utah); auto juuttui lumeen mašin juuttui

lumeh 2. (kuv. ei edetä) juut|tuo; seizat|tuo (~un, ~tuu, ~utah); azet|tuo (~un, ~tuu, ~utah); keskustelut juuttuivat paikoilleen sobimuspaginazet

jukevä jüglei (~ien, ~iedü, ~ielöi); suur|i (~en, ~du, ~ii); jukevä maastauto jügei muasturi

jylhä koskemat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii);

kom|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); suur|i (~en, ~du, ~ii);

jülh|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); jylhä luonto koskematoi

luondo; jylhät metsät komiet mečät; jylhä vuoristo

suuri mäistö; jylhä maisema jülh|ö landšaftu

jymäyttää 1. (lyödä äänekkäästi) jümähüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); hän jymäytti vastustajansa

kumoon häi jümähütti vastaholijan muah 2. (kuv. petkuttaa, huijata) pet|tiä (~än, ~täü, ~etäh); muanit|tua (~an, ~tau, ~etah); minua ei jymäyte-tä minuu ei petetä

jynssätä (ark. hangata, kiillottaa) pe|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); hier|gato (~on, ~ou, ~otah); jynssätä lattioita hieruo lattioloi

jyrinä jürü (~n, ~ü, ~löi); jürineh (~en, ~tü, ~ii)

jyristä jüri|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); jyrisi koko päivän kogo päivän jürizi

jyrketä jürke|tä (~nen, ~nöü, ~täh); siitä kohtaa tie jyrkenee sit kohtas tie jürkenöü

jyrkkä 1. (nopeasti nouseva) jürk|ü (~än, ~iä, ~ii); jyrkät portaat jürkät pordahat 2. (nopeasti kaartuva) jürk|ü; jyrkkä käännös vasemmalle jürkü kiännälmüs hurah 3. (taipumaton, ehdoton, ankara) jürk|ü; perähandamat|oi (~toman, ~tomua,

~tomii); jyrkkä asenne *perähandamatoi mieli*
4. (selvä, suuri, räikeä) *jürk|ü; suur|i* (~en, ~du, ~ii); maassamme on jyrkät tuloterot *meijän muas on suuret erot tulolois*

jyrkänne *jürkändeh* (~en, ~tü, ~ii)

jyrsijät (el. Rodentia) *jürzij|ät* (~ien, ~ii/ ~öi); *grizij|ät* (~ien, ~ii/ ~öi)

jyrsiä *jürzi|e* (~n, ~ü, ~täh); *grizi|e* (~n, ~ü, ~täh)

jyry ks. *jyrinä*

jyrä *jür|ä* (~än, ~iä, ~ii); *tiensummenduskoneh* (~en, ~tu, ~ii)

jyrätä 1. (tiivistää tienpohjaa) *summend|ua* (~an, ~au, ~etah) *jüräl*; tie täytyy jyrätä *dorogu pidäü summendua jüräl* 2. (kuv. ajaa asia väkisin läpi, juntata) *vediä* (*vien, vedäü, vietäh*) *läbi vägizin*; puheenjohtaja jyräsi ehdotuksensa läpi *paginan-vedäi vägizin vedi läbi oman ehtotuksen*

jyske *jüskeh* (~en, ~tü, ~ii); *pa|ugu* (~vvun, ~uguu, ~uguloi)

jyskyytä *jüsküt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *pavvut|tua* (~an, ~tau, ~etah)

jytä (ark. diskomusiikista) *jümü* (~n, ~ü, ~löi)

jyvä *jüv|ä* (~än, ~iä, ~ii)

jähmettyä 1. (hyytyä; kangistua) *jäühtü|ö* (~n, ~ü, ~täh); öljy jähmettyy pakkasessa *nefti jäühtüü pakkazes* 2. (kuv.) *jämpistü|ö* (~n, ~ü, ~täh); jähmetyin kauhusta *jämpistüin pöllästükse*

jähmeä *jähm|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *jäük|kü* (~än, ~kiä, ~kii)

jäidenlähtö *jänläht|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi)

jäinen *jiähi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)

jäkälä (kasv. Lichenes) *jägäl* (~än, ~iä, ~ii)

jäkättää (ark.) ks. *jankuttaa*

jäkätys (ark.) *jankutuls* (~ksen, ~stu, ~ksii); *tankutuls* (~ksen, ~stu, ~ksii)

jäljellä *jälle*; on vielä vähän maitoa jäljellä *on vie vähäine maiduo jälle*

jäljennys (jäljentäminen) *kopiiruiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kopiiruičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *kopiiruiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

jäljennös (kopio, jäljenne) *koupi|i* (~en, ~edu, ~eloi); todistaa jäljennös oikeaksi *tovendua koupii oigiekse*

jäljentää *kopiirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

jäljessä *jälle*; olla muista jäljessä *olla jälle muidu*

jäljitellä (matkia, mukailla, imitoida) *matki|e* (~n, ~u, ~tah); *matkit|tu* (~an, ~tau, ~etah); *imitiirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); jäljitellä lintujen ääniä *matkie linduloin iäni*

jäljitelmä *imitatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *koupi|i* (~en, ~edu, ~eloi); taideteoksen jäljitelmä *taidotevoksen koupii*

jäljittely *matkittami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *matkitand|u* (~an, ~ua, ~oi); *matkitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *imitiiruiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *imitiiruičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *imitiiruiču|s*

(~ksen, ~stu, ~ksii)

jäljittää (seurata jälkiä) *novvat|tua* (~an, ~tau, ~etah); varasta jäljitetiin kauan *vargahan jälgi hätki novvatettih*

jälkeen *jälgeh*; pakkasten jälkeen *pakkazien jälgeh jälkeenpäin jälgehpäi; jällespäi*; kerron kaiken jälkeenpäin *sanelen kai jällespäi*

jälkeenjäänyt *jiännü|h* (~ön, ~ttü, ~zii) *jälle*; henkisesti jälkeenjääneet *hengizesti jiännüöt jällele* (*kehitusinvalidat*)

jälkeläinen *jälgipolv|i* (~en, ~ie, ~ii)

jälki 1. (jälkeen jätetty merkki tms.) *jäl|gi* (~len, ~gie, ~gilöi); jäniksen jäljet *jänöin jället* 2. (kuv. esimerkin noudattaminen) *jäl|gi*; haluan kävellä edeltäjäni jälkiä *tahton mennä ielolijan jälgi müöte* 3. (tulos, seuraus) *jäl|gi*; talossa on havaittavissa isäni työn jälki *talois nägüü minun tuatan ruavon jälgi*

jälkimmäinen *jälgimä|ine* (~zen, ~stü, ~zii)

jälki|näytös *jälgiozutul|s* (~ksen, ~stu, ~ksii);

~puinti (kuv.) *jälgipuimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *jälgipuind|u* (~an, ~ua, ~ii); *jälgiselittelü* (~n, ~ü, ~löi); asian jälkipuinti alettiin heti *azien jälgi-puindu allettih hedi*; **~ruoka** *desert|u* (~an, ~ua, ~oi); *jälgisüömi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); onko mitään jälkiruokaa? *ongo midätah jälgisüömistü?* **~tauti**

jälgi|udi (~vvin, ~udii, ~udiloi); **~uunileipä** *jälgipäččile|bü* (~vän, ~biä, ~bii); **~viisas** *taga-viiza|s* (~han, ~stu, ~hii); **~äänittää** (elokuviissa)

dubliirui|ja (~čen, ~ččou, ~jah)

jälkkäri (ark.) ks. *jälkiuunileipä*

jälleen (taas) *müös*; aurinko paistaa jälleen *müös päiväine pastau*

jämerä 1. (vankkatekoinen, jyrkevä) *jämer|ü* (~än, ~iä, ~ii); *luj|a* (~an, ~ua, ~ii); jämerä talo *jämerü taloi* 2. (kuv. päättäväinen, reipas, ronski) *luj|a*; *rohk|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); kasvattajalla on olta-va jämerät otteet *kazvattajal pidäü olla lujat kei-not*

jämät (ark.) *jiännöks|et* (~ien, ~ii); annatko tupa-kan jämät minulle? *annatgo tabakan jiännökset minule?*

jänis 1. (el. Leporidae) *jänö|i* (~in, ~idü, ~löi)

2. (ark., kuv. salamatkustaja) *jänö|i*; matkustaa jäniksenä *ajua jänöinnü*

jänistää (ark. pelätä, jännittää) *var|ata* (~uan, ~uau, ~atah); olla (olen, on, ollah) *varavuksis*

jänkä (suo Lapissa) *tundrusuo* (~n, ~du, ~loi)

jänne *jän|neh* (~dehen, ~nehtü, ~dehii)

jännite 1. (jännitystila) *kiinnitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *ponnistu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); äänihuulten jännite *iänisidielöin ponnistus* 2. (sähk.) *elektrovoim|u* (~an, ~ua, ~ii); jännitteen yksikkö on voltti *elektrovoiman üksikkö on voltu*

jännittyä *kiinnit|tüö* (~ün, ~tüü, ~ütäh); *ponnistu|o* (~n, ~u, ~tah); ongen siima jännittyä

ongen siimu kiinnittäi

jännittävä *mugahtembuaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); *mielädukiinnittäi|* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *interesno|* (~in, ~idu, ~loi); luen jännittävää kirjaa luvun *mugahtembuajua kniigua*

jännittää 1. (kiristää tiukaksi, pingottaa) *kiinnit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *ponnist|ua* (~an, ~au, ~etah); jännittää lihakset *kiinnittiä lihakset* 2. (kuv. tuntea epävarmuutta tai innostusta) *var|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *kiinnit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh) *mielädui*; jännitän aina esiintymistä *minä ainos varuan paginanpiduo*

jännitys 1. (jännitystila, kireys) *kiinnitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *ponnistu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) 2. (kuv.) *mielenkiin|do* (~non, ~duo, ~dolo); *varav|o* (~on, ~uo, ~olo); *interes|su* (~an, ~sua, ~soi)

jännäri (ark. jännityselokuva tai -kirja) *detektiiv|u* (~an, ~ua, ~oi)

jännätä (ark.) *kannat|tua* (~an, ~tau, ~etah); *stimuliirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

jäntevä *kiind|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *vahv|u* (~an, ~ua, ~oi); *vägev|ü* (~än, ~iä, ~ii); jäntevä vartalo *vägevü rungu*

järeä ks. jämerä

järin (kovin) *ülen*; ei järin monta ei *ülen äijä*

järistys 1. (järinä) *järäitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii) 2. (maanjäristys) *muanjäräitü|s*; *muansäräitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *muantäräitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

järistä *järi|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); *säri|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); *täri|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); Aasiassa järisi maa *Aazies tärizi mua*

järisyttävä (kuv. järkyttävä) *kauh|ei* (~ien, ~iedu, ~ielöi); *ülen pah|a* (~an, ~ua, ~oi)

järisyttää 1. (saada tärisemään) *järäit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *säräit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *täräit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); maanjäristys järisytti kaupunkia *muanjäräitüs järäitti linnua* 2. (kuv. järkyttää) *kauhistut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *pöllästüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); uutinen järisytti koko maailmaa *uudine kauhistutti kogo muail-mua*

järjellinen 1. (jolla on järki) *älülli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *äli=*; ihminen on järjellinen olento *risti-kanzu on äliulendo* 2. (jossa on järkeä, järkeen-käypä, looginen) *mielenmuga|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *äliük|äs* (~kähän, ~ästü, ~kähii); *lougielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tolkouvo|i* (~in, ~idu, ~loi); järkeenkäypä selitys *tolkouvoi sellitüs*

järjenjuoksu *ajatuksenkul|gu* (~lun, ~guu, ~guloi); *ajatteluta|ba* (~van, ~bua, ~boi); hidas järjen-juoksu *hil|lu ajattelutaba*

järjenvastainen ks. järjetön

järjestellä ks. järjestää

järjestelmä *sistiem|u* (~an, ~ua, ~oi); *perusteh*

(~en, ~tu, ~ii); kapitalistinen järjestelmä *kapita-listine sistiemu*; filosofinen järjestelmä *filosoufielli-ne perusteh*

järjestely (järjesteleminen) *hommailemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *hommailend|u* (~an, ~ua, ~oi); *hom-mailu* (~n, ~u, ~loi); *organizuiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *organizuiččend|u* (~an, ~ua, ~oi); *organizuiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); juhlien järjeste-ly juhlien *hommailemine*

järjestys *kun|do* (~non, ~duo, ~dolo); *por|atk|u* (~an, ~ua, ~oi); panna tilat järjestykseen *laittua tilat kundoh*

järjestys|häiriö *huliganstv|u* (~an, ~ua, ~oi); **~luku** *ordinalinumerual|u* (~an, ~ua, ~oi); jälle-tüsnumerual|u; **~mies** *por|atkanvardoičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~säntö** *por|atkusiän|dö* (~nön, ~düö, ~dölöi)

järjestyä *piä|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh) *kundoh*; *roi|ja/ roi|ta* (~n, ~h, ~jah/ ~tah) *hüvin*; kaikki järjestyi kai *roih hüvin*

järjestäjä (koulussa) *päivüstä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

järjestäytynyt rikollisuus *ammattirikollizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

järjestäytyä 1. (käydä tiettyyn järjestykseen, jär-jestyä) *men|nä* (~en, ~öü, ~nä) =; *organizui|jak-seh* (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes) oppilaat jär-jestäytyivät parijonoon *opastujat mendih parijo-noh* 2. (liittyä ammattiyhdistykseen tms.) *liit|töö* (~ün, ~tüü, ~ütäh) =; työntekijät ovat järjestäyty-neet ammattiliittoihin *ruadajat on liitüttü am-mattiliittoloih*

järjestää *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *kundoh*; *homm|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *organizui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

järjestö *organizats|i* (~en, ~edu, ~eloi)

järjettömyys *mielettömy|s* (~ön, ~ttü, ~ksii); *tolkuttomu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

järjetön *mielet|öi* (~tömän, ~tömiä, ~tömii); *tolkut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *ellendämät|öi* (~tömän, ~tömiä, ~tömii); *höbl|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *höblö|i* (~in, ~idü, ~löi)

järkeenkäypä ks. järjellinen

järkeillä *ajat|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); *duumai|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *reknail|la* (~en, ~ou, ~lah); *smiet|tie* (~in, ~tii, ~itäh); *tolkui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

järkeily *ajattelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ajattelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *ajattelu* (~n, ~u, ~loi); *duumaiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *duumaiččend|u* (~an, ~ua, ~oi); *duumaiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *reknaillemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *reknailend|u* (~an, ~ua, ~oi); *reknailu* (~n, ~u, ~loi); *smiettimi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *smietind|ü* (~än, ~iä, ~öi); *smiet|eh* (~tehen, ~eh-tü, ~tehii); *tolkuiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii);

tolkuičend|u (~an, ~ua, ~oi); tolkuiču|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

järkeistäminen ratsionalizatsi|i (~en, ~edu, ~eloi); parembankeksimi|ne (~zen, ~stü, ~zii); parembankeksind|ü (~än, ~iä, ~öi)

järkevä 1. (jolla on terävä järki; älykäs) tolkouvo|i (~in, ~idu, ~loi); äliük|äs (~kähän, ~ästü, ~kähii); ellendä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); järkevä ihminen tolkouvoi ristikanzu 2. (kunnon, selvä) kunnonli|ne (~zen, ~stu, ~zii); tolkun; järkevä puhe tolkun pagin 3. (perusteltu, mielekäs, aiheellinen) motiiviruit|tu (~un, ~tuu, ~tuloi); järkevä muutos motiiviruittu muutos

järki jär|gi (~ren, ~gie, ~gilöi); tolku (~n, ~u, ~loi); oletko järjissäsi? oletko tolkus?

järki|avioliitto tolkun ühtehmen|o (~on, ~uo, ~oloi); **ihminen** tolkun ristikanz|u (~an, ~ua, ~oi)

järkiintyä puut|tuo (~un, ~tuu, ~utah) tolkuh

järkipuhe tolkunpagin (~an, ~ua, ~oi); auttaako edes järkipuhe? auttaugo ehki tolkunpagin?

järkkyy (ark. järkyttävä) hirv|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); kauh|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi)

järkkymätön luj|a (~an, ~ua, ~ii); püzüvä|ine (~zen, ~stü, ~zii); stabil|no|i (~in, ~idu, ~loi)

järkkyyä 1. (järistä, tutista) jär|istä (~zen, ~zöü, ~stäh); säri|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); täri|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); tud|sta (~zen, ~zou, ~stah); maa järkkyy räjähdysten vuoksi mua särizi räjähtük-sen täh 2. (kuv. joutua epätasapainoon) men|nä (~en, ~öü, ~näh) segasordoh; maan poliittinen tasapaino järkkyy muan poliittine ühtenäzüs meni segasordoh

järkyttyä puut|tuo (~un, ~tuu, ~utah) potruassah

järkyttävä ks. järisyttävä

järkyttää ks. järisyttää

järkytys potruas|su (~an, ~sua, ~soi); päästä yli järkytyksestä piästä potruasas

järkäle järgäleh (~en, ~tü, ~ii); kivenjärkäle kiven-järgäleh

järkätä (ark. järjestää) homm|ata (~uan, ~uau, ~atah); voitko järkätä minulle ilmaisen lipun? voitgo hommata minule ilmazen bilietän?

järvi järv|i (~en, ~ie, ~ilöi)

jäsen ozanotta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

jäsen|etu ozanottajan edu (evun, eduu, eduloi)/erioigevu|s (~on, ~ttu, ~ksii); **hinta** ozanottaihin|du (~nan, ~dua, ~doi); **kirja** ozanottajan biliet|tü (~än, ~tiä, ~töi); **maa** ozanottaimua (~n, ~du, ~loi); YK:n jäsenmaat ÜK:n ozanottaimuat

jäsentää jagua (juan, jagau, javotah) ozih; analiziirui|ja (~čen, ~ččou, ~jah)

jäsenyys ozanottajan stuatus|su (~an, ~sua, ~soi)

jäte jät|eh (~tehen, ~ehtü, ~tehii); jätteet on lajiteltava hyvin jättehet pidää tarkah sortiruija

jättiläinen jättilä|ine (~zen, ~stü, ~zii); gigant|u (~an, ~ua, ~oi)

jättäytyä jää|jä (~n, ~ü, ~jäh)/ jää|hä (~n, ~ü, ~häh) jällele

jättää jät|tiä (~än, ~täü, ~etäh); jättää jälkeensä jättii jällele; jättää kesken jättii kesken; jättää oman onnensa nojaan jättii oman ozan niškale; jättää pois laskuista lükätä luvus; jättää rauhaan jättii rauhah; jättää väliin hüll|lätä (~giän, ~giäü, ~lätäh); men|nä (~en, ~öü, ~näh) siiriči

jätättää (kellosta) jää|jä (~n, ~ü, ~jäh)/ jää|hä (~n, ~ü, ~häh) jällele; minun kelloni jätättää kolme minuuttia minun čuasut jäähäh jällele kolme minuuttua

jätös (eläimen uloste) jätö|s (~ksen, ~stü, ~ksii); koiran jätökset koiran jätökset

jäykistyä jämpistü|ö (~n, ~ü, ~täh); selkäni on jäykistynyt minul selgü on jämpistünnüh

jäykistää jämpistü|iä (~än, ~äü, ~etäh)

jäykkä 1. (joka ei taivu) jämpisk|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); jäykät nivelet jämpisköt nivelet 2. (kuv. kankea, virallinen) jämpisk|ö; ofitsialli|ne (~zen, ~stu, ~zii); ofitsial'no|i (~in, ~idu, ~loi); hänen puheensa vaikutti turhan jäykältä hänen pagin ozuttihes liijan ofitsial'noikse

jää jää (~n, ~dü, ~löi)

jäädyke (parfait) külmät|tü (~ün, ~tüü, ~tölöi) jälgisiüömi|ne (~zen, ~stü, ~zii); külmät|tü desert|u (~an, ~ua, ~oi)

jäädyttää külm|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh); jäätüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh)

jäädytys külmiämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); külmiänd|ü (~än, ~iä, ~öi); külmävü|s (~ksen, ~stü, ~ksi); jäätüttämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); jäätütänd|ü (~än, ~iä, ~öi); jäätütü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

jäää 1. (pysyä samassa paikassa) jää|jä (~n, ~ü, ~jäh); jää|hä (~n, ~ü, ~häh); lapset jäivät kotiin lapset jäädih kodih 2. (säestyä, säilyä) jää|jä; jää|hä; jäää henkiin jääjä/ jäähä hengih; jäikö keittoa jällele? jäigo vie suuppua? 3. (lykkääntyä) jää|jä; jää|hä; jääköön nyt tämä asia jäägäh nügöi tämä dielo; jäää kesken jääjä/ jäähä kesken; keskustu|o (~n, ~u, ~tah); puheet jäivät kesken paginat keskustutti|h ◇ jäää kuin nalli kalliolle jääjä/ jäähä üksin; jäää nuolemaan näppejään jääjä/ jäähä nuolemah näppilöi; jääjä/ jäähä tühjin käzin; jäää oman onnensa nojaan jääjä/ jäähä oman ozan hantuzih (puuttuo bedah); (jääkää) hyvästi! jäägiä tervehekse! jäägiä Jumalan ker!

jäähalli jäädvorč|u (~an, ~ua, ~ii)

jäähdytellä vilustell|la (~en, ~ou, ~lah); saunan jälkeen on hyvä jäähdytellä jälles küliü on hüvä vilustella

jäähdytin (jäähdytyslaite) vilusti|n (~men, ~ndu, ~mii); radiator|u (~an, ~ua, ~oi); moottorin jääh-

dyttimessä on vikaa *motoran radiatoras on vigua*
jäähdyttää (alentaa lämpötilaa, viilentää)
vilustut|tua (~an, ~tau, ~etah); *viluškoit|tua* (~an, ~tau, ~etah)

jäähdytys *vilustuttami|ne* (~zen, ~stu, ~zii);
vilustutand|u (~an, ~ua, ~oi); *vilustutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *viluškoittami|ne* (~zen, ~stu, ~zii);
viluškoitand|u (~an, ~ua, ~oi); *viluškoitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); kellarissamme on koneellinen
 jäähdytys(systeemi) *meil podvualas on avtomua-*
tilline vilustutus

jäähtyä 1. (kylmetä, viiletä) *vilustu|o* (~n, ~u, ~tah); tulkaa pöytään, kahvi jäähtyy *tulgua stolah, koufei vilustuu* 2. (kuv. laantua, tyyntyä) *tüün|düö* (~nün, ~düü, ~nütäh); ovatko tunteet jo jäähtyneet? *ollahgo emotsiet jo tüünnüttü?*

jäähy (urh.) *pakkoistund|u* (~an, ~ua, ~oi);
otsitk|u (~an, ~ua, ~oi); pelaaja sai kahden minuutin jäähyn *kižuaju sai kaksi minuuttua pak-*
koistundua

jäähyväiset *proššaiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii);
proššaiččend|u (~an, ~ua, ~oi); *proššaiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); sanoa jäähyväiset *proššaijakseh*

jää|kaappi *jiäškuap|pu* (~an, ~pua, ~poi); **~karhu**
 (el. Ursus maritimus) *jiäkondi|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~kausi** *jiäka|uzi* (~vven, ~uttu, ~uzii);
~kiekko (urh.) *hokk|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi);
~kiekkoilija (urh.) *hokkejist|u* (~an, ~ua, ~oi);
~kylmä *jiähi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *mennü|h* (~ön, ~ttü, ~zii) *jiäkse*; juoda jääkylmää vettä *juvva*
jiähistü vettä

jääkäri *jeeger|u* (~an, ~ua, ~oi)

jää|lautta *jiäpliit|tu* (~an, ~tua, ~toi); **~meri**
jiämer|i (~en, ~dü, ~ilöi); Pohjoinen jäämeri *Poh-*
jaine jiämeri

jäämistö (perintö) *jälgiper|ä* (~än, ~iä, ~ii);
perind|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); hän jätti lapsilleen
 hyvän jäämistön *hii jätti lapsilleh hüvän perin-*
dön; nämä saappaat ovat isän jäämistöä *nämmä*
suappuat ollah tuatan jälgiperiä

jäänmurtaja *jiänmurda|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi);
ledokol|u (~an, ~ua, ~ii)

jäännö 1. (ylijäämä, 'tähdē') *jiännö|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); ruoan jäännökset *süömizen jiännökset*
 2. (mat. vähennyslaskun tulos) *jiännö|s* 3. (osa
 hävinneestä kokonaisuudesta) *jiännö|s*; *relikt|u*
 (~an, ~ua, ~oi); ikivanhan kulttuurin jäännökset
igivahnan kul'ttuurin reliktat

jäännö|serä *jiännöstavar* (~an, ~ua, ~oi); jään-
 nöserät myytiin puoleen hintaan *jiännöstavarat*
müödih puoleh hindah; **~lopuke** (kiel.) *aspiratsi|i*
 (~en, ~edu, ~eloi)

jääpallo 1. (urh. jäällä pelattava pallopeti)
miäččühokk|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi) 2. (jääpallossa
 käytettävä pallo) *jiämiäč|čü* (~ün, ~čüü, ~čülöi)

jääräpäinen, jääräpää *ičepäi|ne* (~zen, ~stü,

~zii); omanenä|ine (~zen, ~stü, ~zii); *upr'uamo|i*
 (~in, ~idu, ~loi); *vastukava|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

jäätangsi (urh.) *jiätansi* (~n, ~i, ~loi)

jäätelö *jiädel|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *morouženno|i*
 (~in, ~idu, ~loi)

jäätikkö *jiätik|kö* (~ön, ~küö, ~kölöi)

jäätymispiste *jiädümisraj|a* (~an, ~ua, ~oi)

jäätyä *jiä|düö* (~vün, ~düü, ~vütäh); tienpinta on
 jäätynyt yöllä *tienpindu üönaigah on jiädüniüh*

jäätävä 1. (jääkylmä, hyytävän kylmä) *jiänkül|m|ü*
 (~än, ~iä, ~ii); jäätävä tuuli *jiänkül|mü tuuli*

2. (kuv. hydyttävä, kylmä, tunteeton) *jiähi|ne*
 (~zen, ~stü, ~zii); *jiänkül|m|ü*; jäätävä katse *jiähi-*
ne kače

jääton *jiät|öi* (~tömän, ~tömiä, ~tömii); ulapalla
 on vielä jäättömiä kohtia *avvomeren on vie jiättö-*
mii kohtii

jäävesi *jiäv|ezi* (~ien, ~ettü, ~ezii)

jäävi (lak. esteellinen) *estienala|ine* (~zen, ~stu, ~zii);
 sukulainen on jäävi todistamaan oikeudessa
rodnu on estienalaine tovestamah suvos

jäävuori *aisberg|u* (~an, ~ua, ~oi)

jörö *umbimiel|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *uumak|ku*
 (~an, ~kua, ~koi); *buurišk|o* (~on, ~uo, ~oloi)

K k

kaadin ks. kannu

kaahata (hurjastella, ajaa lujaa) *aj|ua* (~an, ~au, ~etah)
kahait|tua (~an, ~tau, ~etah); *aj|ua kovah*;
aj|ua täütti vauhtii

kaakao *kaka|o* (~on, ~uo, ~oloi)

kaakeli *kuafeli* (~n, ~i, ~loi)

kaakeloida *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *kuafeli*; kyl-
 pyhuone on kokonaan kattoon saakka *kaakeloi-*
tu pezohuoneheh on pandu kuafeli (lageh suate)

kaakko *liideh* (~en, ~tü, ~ii); tuulee kaakosta *tuu-*
lou liidehespäi

kaakkois= *liideh=*; kaakkoismurre *liidehmurreh*;
 Kaakkois-Venäjä *Liideh-Venä*

kaali 1. (kasv. Cruciferae) *kapust|u* (~an, ~ua, ~oi)

2. (ark. pää) *kul'puk|ku* (~an, ~kua, ~koi); ottaa
 kaaliin *panna kul'pukkah*

kaali|keitto *kapustukeit|to* (~on, ~tuo, ~toloi);
kapustusuup|pu (~an, ~pua, ~pii); **~kääryle** *ka-*
pustukiäreh (~en, ~tü, ~ii); *golupts|u* (~an, ~ua, ~oi);
~laatikko *kapustupasti|n* (~men, ~ndu, ~mii);
kapustupasto|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

kaamea 1. (kammottava, hirveä) *kauh|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); näin kaamean painajaisen näin
kauhien painajazen 2. (ark. vahvistava sana) *ülen*

äijü; sruasti; tänä kesänä on kaamean paljon hytysyä tänä kezän on sruasti tihii

kaamos (auringoton aika pohjoisessa, erit. Lapis-sa) *pimevü|s* (~ön, ~ttö, ~zii)

kaaos *haos|su* (~an, ~sua, ~soi); *segasotku* (~n, ~u, ~loi)

kaapata (ryöstää, siepata) *rüöst|ä* (~än, ~äü, ~etäh); *valloit|tua* (~an, ~tau, ~etah); lentokone on kaapattu *lendokoneh on kuavattu*; kaapata valta *valloittua*

kaapeli *kuabeli* (~n, ~i, ~loi)

kaapelitelevisio *kuabeliteleviidi|i* (~en, ~edü, ~elöi); *kuabeliteleviizor* (~an, ~ua, ~oi)

kaapisto *škuap|at* (~oin, ~poi); keittiön kaapistot uusittiin *äskettäin kuhñan škuapat vastevai pandih uudeh kundoh*

kaappaja *koppua|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); *kuabua|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); *rüöstä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); *valloitta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

kaappaus *vallankuabavul|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *kiinniottami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

kaappi *škuap|pu* (~an, ~pua, ~poi) ◇ määrätä kaapin paikka *miärätä škuapan paikku*

kaapu *piälüssol|ba* (~van, ~bua, ~bii); *manti|i* (~en, ~edu, ~eloi)

kaareva *kičkistünnü|h* (~ön, ~ttö, ~zii); *püürüstünnü|h* (~ön, ~ttö, ~zii); *taibunu|h* (~on, ~ttu, ~zii); *vembelenkalda|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

kaari *kuar|i* (~en, ~du, ~ii); sillan kaari *sillan kuari*

kaarna *kuarn|u* (~an, ~ua, ~oi); *kuor|i* (~en, ~du, ~ii); *koj|a* (~an, ~ua, ~ii)

kaarre *kiännälmü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *mutk|u* (~an, ~ua, ~ii); *viraž|u* (~an, ~ua, ~oi); vauhtia on hiljennettävä kaarteessa *kiännälmükseš pidäü hillendiä vauhtii*

kaartaa *kier|diä* (~rän, ~däü, ~retäh); metsän jälkeen tie kaartaa vasemmalle *mečän jälgeh tie kierdäü huruale*

kaarti 1. (henkivartiosto) *gvardi|i* (~en, ~edu, ~eloi) 2. (valkokaarti; punakaarti) *valgogvardi|i*; *ruskogvardi|i*

kaasu *guazu* (~n, ~u, ~loi)

kaasu|hella *guazuplit|a* (~an, ~ua, ~oi); **~kam-mio** *guazukamer|u* (~an, ~ua, ~oi); **~liesi** *guazuplit|a*; **~naamari** *hengittässuoju|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~poljin** *guazupedali* (~n, ~i, ~loi)

kaasus (kiel. sijamuoto) *sij|a* (~an, ~ua, ~oi)

kaasuttaa (painaa kaasupoljinta) *liz|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh) *guazuu; gazui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

kaasuvuoto *guazuvu|odo* (~vvon, ~oduo, ~odoloi)

kaataa 1. (saada/saattaa nurin/kaatumaan) *kua|dua* (~n, ~dau, ~tah); *kum|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *sor|dua* (~ran, ~dau, ~retah); kaadoin jakkaran kumoon *kuavoin skamñazen kumualleh*; *kumain skamñazen*; työläinen kaatoi tikapuut *ruadai sordi pualikkupordahat*; lapsi kaatoi mai-

toa lattialle *lapsi kuadoi maiduo lattiele* 2. (am-pua, metsästää) *kua|dua; sor|dua*; karhu on kaadettu *kondii on jo sorrettu* 3. (kaataa/valuttaa nestettä) *kua|dua; val|ua* (~an, ~au, ~etah); kaada maito lasipurkkiin *kua maido st'oklubankah*; kaataa vettä lasiin *valua vettä stokanah* 4. (kaataa metsää) *kua|dua; leik|ata* (~kuan, ~kuau, ~atah); kaataa puu juurineen *kuadua puu juurineh* 5. (kuv. kumota, syrjäyttää) *kum|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *kua|dua; sor|dua*; vasemmisto kaatoi hallituksen *huralisto kumai halličuksen*

kaato 1. (saaminen/saattaminen nurin/kaatumaan) *kuadami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kua|do* (~von, ~duo, ~doloi); *sordami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *sorrاند|u* (~an, ~ua, ~oi); *sor|do* (~ron, ~duo, ~doloi) 2. (am-pu-minen, metsästäminen) *kuadami|ne; kuand|u; kua|do; sordami|ne; sorrاند|u; sor|do* 3. (nesteen kaataminen/valuttaminen) *kuadami|ne; kuand|u; kua|do; valami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *valand|u* (~an, ~ua, ~oi); *valav|o* (~on, ~uo, ~oloi) 4. (met-sän kaataminen) *kuadami|ne; kuand|u; kua|do; leikkuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *leikkuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *leikkav|o* (~on, ~uo, ~oloi) 5. (kuv. kumoaminen, syrjäyttäminen) *kumuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kumuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kumav|o* (~on, ~uo, ~oloi); *sordami|ne; sorrاند|u; sor|do*

kaato|paikka *delank|u* (~an, ~ua, ~oi); **~sade** *puadari* (~n, ~i, ~loi); *vihmupuadari*

kaatua 1. (mennä kumoon/ nurin) *kua|duo* (~vun, ~duu, ~vutah); *lang|eta* (~enen/ ~ien, ~enou/ ~ieu, ~etah/ ~ietah); *pak|kuo* (~un, ~kuu, ~utah); *sor|duo* (~run, ~duu, ~rutah); kaadu in liukkaalla kadulla *sorruin libiel pihal* 2. (kuolla sodassa): isäni kaatui rintamalla *minun tuatto tapettih frontal* 3. (kuv. epäonnistua, kariutua) *kua|duo*; suunnitelmat kaatuivat rahan puuttee- seen *pluanat kuavuttih dengan puuttehen täh*

kaatumatauti ks. epilepsia

kaatunut (sodassa) *tapet|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi)

kaava 1. (mallikuvio ommeltaessa vaatetta) *kuav|u* (~an, ~ua, ~oi); *vuikroik|ku* (~an, ~kua, ~kii) 2. (vakiomuotoinen menettelytapa) *kuav|u* (~an, ~ua, ~oi); *shiem|u* (~an, ~ua, ~oi); hän puhuu aina saman kaavan mukaan *hái ainos pagizou saman shieman mugah* 3. (mat. ja kem.) *kuav|u; shiem|u*

kaavake ks. lomake

kaavamainen 1. (yksinkertaistettu) *kuavalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); kaavamainen esitys *kuavalline ezitiüs* 2. (kaavoihin kangistunut, jäykkä, muodol-linen) *šablonno|i* (~in, ~idu, ~loi); hänen puheta-pansa on kaavamaista *hänen pagintaba on šablon-noi*

kaavinta *kuaviččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kuavičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *kuavičul|s* (~ksen,

~stu, ~ksii)

kaavio(kuva) shiem|u (~an, ~ua, ~oi); luennoitsi- ja esitti kaavion väestörakenteesta *luvendonpidäi ozutti rahvaskundustruktuurin shieman*

kaavoittaa planiirui|ja (~čen, ~čou, ~jah); ranta on kaavoitettu puistoksi *randu on planiiruittu puistokse*

kabaree kabaree (~n, ~du, ~loi)

kabinetti kabiniet|tu (~an, ~tua, ~toi); kokous pidetään ravintolan kabinetissa *kerähmō pietäh restoranin kabinietas*

kadehtia kadehti|e (~n, ~u, ~tah); en kadehdi kenenkään onnea *minä nikenen lükküü da ozua en kadehti*

kadetti kadiet|tu (~an, ~tua, ~toi)

kadoksissa (kateissa) kavoksis; häviksis; kissa on kateissa *kaži on häviksis*

kadonnut kaimavunnu|h (~on, ~ttu, ~zii); kavonnu|h (~on, ~ttu, ~zii); hävinnü|h (~ön, ~ttü, ~zii)

kadota kaimavuo| (~n, ~u, ~tah); ka|vota (~duon, ~duou, ~votah); hävi|ti (~en, ~eü, ~täh)

kadottaa kaim|ata (~uan, ~uau, ~atah); kavot|tua (~an, ~tau, ~etah); hävit|tiä (~än, ~täü, ~etäh)

kadotus (usk.) helvet|ti (~in, ~tii, ~tilöi); joutua kadotukseen *puuttuo helvettih*

kadunmies (keskivertokansalainen) tavalli|ne (~zen, ~stu, ~zii) ristikanz|u (~an, ~ua, ~oi)

kahakka kahak|ku (~an, ~kua, ~koi); rähü (~n, ~ü, ~löi); rädzü (~n, ~ü, ~löi); ri|du (~jan, ~dua, ~doi); tor|a (~an, ~ua, ~ii); meteli (~n, ~i, ~löi)

kahdeksan kaheks|a (~an, ~ua, ~oi)

kahdeksan|kymmentä kaheksakümnen (kaheksankümnenen, kaheksakümmentü, kaheksikümnenii); **~kymmentäluku** kaheksakümnenlu|gu (~vun, ~guu, ~guloi); **~sataa** kaheksasadia (kaheksansuan, kaheksuasadia, kaheksiisadoi); **~toista** kaheksatostu (kaheksantostu, kaheksuatostu, kaheksiitostu); **~tuhatta** kaheksatuhattu (kaheksantuhanden, kaheksuatuhattu, kaheksiituhanzii); **~vuotias** kaheksavuodi|ne (~zen, ~stu, ~zii)

kahdeksikko kaheksik|ko (~on, ~kuo, ~koloi)

kahden kesken kahteikeskei

kahdenkeskinen kahtenkeske|ine (~zen, ~stü, ~zii)

kahdesti kaksi kerdua; kahteči

kahinoida rähi|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); rädži|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); ri|jellä (~delen, ~delöü, ~jelläh); tor|ata (~uan, ~uau, ~atah)

kahlata kual|ua (~an, ~au, ~etah); kahlata lumesa kualua lumes

kahle kahleh (~en, ~tu, ~ii); ra|vvat (~vvoin, ~udoi)

kahlita 1. (kahlehtia, panna kahleisiin) kahli|ta (~čen, ~čou, ~tah); pan|na (~en, ~ou, ~nah) kahleheh; ravvoit|tua (~an, ~tau, ~etah); pan|na rau-

doih 2. (sitaa, rajoittaa; ahdistaa) kahli|ta; raskas työ kahlitsee *jugei ruado kahličou*

kahmaista (kouraista) kobrist|ua (~an, ~au, ~etah); kahmaisoin nopeasti kepin käteeni *kobristin terväzeh kepin kädeh*

kahmia (kerätä ahnaasti) ahmi|e (~n, ~u, ~tah); kuo|vata (~buan, ~buau, ~vatah); kahmia omaisuus keinottelulla kuovata *omazus hiitruičendal*

kahnaus (yhteenotto) ri|du (~jan, ~dua, ~doi); spor|a (~an, ~ua, ~ii); työssä sattuu joskus kahnauksia *ruavos silloi-toiči tapahtuu riidua da sporua*

kahtia kahtekse; jakaa leipä kahtia *jagua/ leikata leibü kahtekse*

kahva kiäglü (~än, ~iä, ~ii); ručk|u (~an, ~ua, ~ii); oven kahva uksen kiägü; kupin kahva *kupin ručku*

kahvi kouf|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); koufi|i (~en, ~edu, ~eloi)

kahvi|automaatti ks. kahvinkeitin; **~kalusto** koufeiastieg|t (~loin, ~loi)/ koufiastieg|t; koufeiser-

viiz|u (~an, ~ua, ~oi)/ koufisiervii|u; **~kerma** koufeisliuhku (~an, ~ua, ~oi)/ koufisiuhk|u;

~kuppi koufeikup|pi (~in, ~pii, ~pilo)| koufii-kup|pi; koufeičuask|u (~an, ~ua, ~oi)/ koufii-čuask|u

kahvila kafeteeri|i (~en, ~edu, ~eloi)

kahvinkeitin koufeinkeit|in (~timen, ~indü, ~timii)/ koufienkeit|in; kofevark|u (~an, ~ua, ~oi)

kahvio (kahvilanurkkauk) koufei-/ koufičupp|ine (~zen, ~stu, ~zii)

kahvi|tauko koufeipauz|u (~an, ~ua, ~oi)/ koufii-pauz|u; **~tilkka** koufeitilk|u (~an, ~ua, ~oi)/

koufiiitilk|u; otatko tilkan kahvia? *otatgo tilkan koufiedu?*

kai onnuako; taki; =häi; tänään kai tulee sade *tänäpäi onnuako roih vihmu*; kyllä kai hän soittaa *häi taki soittaa*; totta kai sinä tulet? *sinähäi tulet?* kylä kai! *vie midä!*

kaide kaič|eh (~čehen, ~ehtu, ~čehii); ar|do (~ron, ~duo, ~doloi); auto törmäsi sillan kaiteeseen *mašin tanahtih sillan kaiččeh*

kaihdin ripusti|n (~men, ~ndu, ~mii); zuaves|si (~in, ~sii, ~siloi); zana viesk|u (~an, ~ua, ~oi); sälekaihdin šileripustin

kaihi (harmaa- ja viherkaihi) kaiht|e (~ien, ~ettu, ~ieloi); isoäiti oli kaihileikkauksessa *buabal leikattihi kaihte*

kaihoisa (haikea, ikävöivä) atkal (~an, ~ua, ~oi); igäv|ü (~än, ~iä, ~ii); kaihoisa katse *igävü kače*; nuoruusmuistot ovat usein kaihoisia *nuorustus-tot puaksuh ollah atkalat*

kaihtaa (välttää, karttaa) ümmärd|iä (~än, ~äü, ~etäh); men|nä (~en, ~öü, ~näh) siiriči; jät|tiä (~än, ~täü, ~etäh) huomavottah; on paras kaihtaa turhia riskejä *paras on mennä siiriči tühjis risikois*; jotkut taiteilijat kaihtavat julkisuutta *erähät taidoniekat ümmärdetäh julgizuttu*

kaiken aikaa *kaiken aigua; kogo aijan; olin kaiken aikaa kotona kogo aijan olin kois*

kaiken A ja O (pääasia, tärkeintä) *piädiel|o* (~on, ~uo, ~oloi); *piäküzüm|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

kaiken kaikkiaan *kaikkiedah; kaiken kaikkie*

kaikenlainen *kaikenjüttü|ine* (~zen, ~stü, ~zii); *kaikenluadu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *kaikenmo|ine* (~izen, ~stu, ~izii)

kaiken päivää *kaiken päivän; kogo päivän*

kaiken uhalla *anna hos midä roih; roikkah hos midä; teen sen kaiken uhalla luajin sen, roikkah hos midä*

kaiken varalta *varakse; kaiken varakse; otan kaiken varalta sateenvarjon mukaan otan zontiekan keräle/ keralle kaiken varakse*

kaikessa hiljaisuudessa (salaa, huomaamatta) *peitoči; huomuumattah; nägemättäh*

kaikesta huolimatta *kaikes huolimattah; üksikai; se on tehtävä kaikesta huolimatta se üksikai pidää ruadua*

kaiketi (ilmeisesti) *onnuako; tiettäväine; tiedät kaiketi jo asiasta sinä tiettäväine jo tiijät dielon*

kaikin tavoin *kaikelleh; kaikkeh tabah*

kaikkein *kaikis =; kaikkein vanhin kaikis vahnin*

kaikki *kai* (~ken, ~kkie, ~kkii); *kaik|in* (~kien, ~kii); *kaikki tulivat kaikin tuldih*

kaikkialla *kaikkie; joga kohtas*

kaikki kaikessa *kaikis tärgevin; silmüter|ä* (~än, ~iä, ~ii)

kaikkiruokainen *kaikensüöj|ü* (~än, ~iä, ~ii/ ~öi)

kaikkietietävä *kaikentiedä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

kaikkivaltias 1. (jolla on kaikki valta) *kaikenhaldivoičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *kaikenvalda|ine* (~zen, ~stu, ~zii) 2. (Luoja) *Jumal* (~an, ~ua, ~ii)

kaiku *kai|gu* (~jun, ~guu, ~guloi); *kajahu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *kaiku vastaa, kun huudat järvelle kaigu vastuu, ku kirrut järvelle*

kaikua *kai|guo* (~jun, ~guu, ~jutah); *kajahu|o* (~n, ~u, ~tah)

kaikuva *kaj|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi)

kaima *kaim|u* (~an, ~ua, ~oi)

kaimakset (mon.) *kaimaks|et* (~ien, ~ii); *he ovat kaimakset hūō ollah kaimakset*

kainalo *kainal|o* (~on, ~uo, ~oloi)

kainalosauva *kosteli* (~n, ~i, ~loi)

kaino (ujo, arka) *ar|gu* (~ran, ~gua, ~goi); *kain|o* (~on, ~uo, ~oloi); *huijusteli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

kainostella *argai|la* (~en, ~ou, ~lah); *kainostel|la* (~en, ~ou, ~lah); *huijustel|la* (~en, ~ou, ~lah)

kaipaus (kaipuu, ikävä) *igäv|ü* (~än, ~iä, ~ii); *kai-bavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *tusk|u* (~an, ~ua, ~ii)

kaira 1. (käsipora) *por|a* (~an, ~ua, ~ii) 2. (pohj. asumaton seutu jokien välissä) *pohjasjogikair|u* (~an, ~ua, ~oi); *kairassa voi olla vaarallista hiihdellä yksin pohjasjogikairas voi olla opuasno hiih-*

tellä üksinä

kairata *por|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *kairata jäätä porata jäädü*

kaisla (kasv. Scirpus) *kažl|u* (~an, ~ua, ~oi)

kaislikko *kažlik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *sorsat uis-kentelevat kaislikossa sorzat uijellah kažlikos*

kaista 1. (pitkänomainen alue tai kappale) *polos|su* (~an, ~sua, ~soi) 2. (maantiellä) *ajoriä|dü* (~vün, ~düü, ~düloi); *vaihtaa kaistaa vaihtua ajoriädüü* 3. (ark. kaistapäinen, tyhmänrohkea; kaheli) *tolkut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *töhel|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi)

kaita 1. (kapea) *kai|du* (~jan, ~dua, ~doi) 2. (kuv. synnitön): *eksyä kaidalta polulta üöksüö kajjal troppazel*

kaita|liina *kaidusalfietk|u* (~an, ~ua, ~oi); *do-rošk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kasvoinen** *kaiduroža|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

kaiutin *toisti|n* (~men, ~ndu, ~mii); *reproduktor* (~an, ~ua, ~oi)

kaivaa 1. *kaiv|ua* (~an, ~au, ~etah); *kaivel|la* (~en, ~ou, ~lah); *kaivaa esiin eč|ie* (~in, ~čüü, ~itäh) *nägüvih; kaivua nägüvih; kaivaa kuoppaa kaivua haudua; kaivaa nenäänsä kaivua omua neniä; kaivaa kuvettaan (maksaa) maks|ua* (~an, ~au, ~etah); 2. (ark., kuv. haastaa riitaa, kerjätä selkäsaunaa, kaivaa verta nenästään) *kaiv|ua verdü nenäs*

kaivaja *kaiva|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *kullan-kaivaja kullankaivai*

kaivata *igävöil|ä* (~čen, ~ččöü, ~jäh)

kaivautua *kaivavu|o* (~n, ~u, ~tah); *kaiv|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); *toukat kaivautuvat syvälle puun sisään toukat süväh kaivetahes puun südäme*

kaivella 1. ks. kaivaa 2. (kuv. vaivata, kiusata, harmittaa) *kaivel|la* (~en, ~ou, ~lah); *häiri|tä* (~čen, ~ččöü, ~täh); *liikut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *vaiv|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *vanhat asiat kaivelevat minua vieläkin vahnat dielot ainos vie vaiva-tah minuu*

kaiverrus *kaiverdu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

kaivertaa *kaiverd|ua* (~an, ~au, ~etah); *vihkisor-mukseen on kaiverrettu molempien nimet venčusormukseh on kaiverdettu mollembien nimet*

kaivinkone *kaivuri* (~n, ~i, ~loi); *kaivandukoneh* (~en, ~tu, ~hii); *ekskauator* (~an, ~ua, ~oi)

kaivo *kaiv|o* (~on, ~uo, ~oloi); *kantaa vettä kaivos-ta kandua vettü kaivos* ♦ *ei kannettu vesi kaivossa pysy kannettu vezi kaivos ei püzü; älä sylje kai-voon, jonka vettä juot älä sülle kaivoh, kudaman vettü juot*

kaivos *kaivo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *kaivoksesta louhitaan malmeja kaivokses lohkatäh rudua*

kaivostyöläinen *kaivosmie|s* (~hen, ~stü, ~hii); *kaivosruada|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

kaivovesi *kaivov|ezi* (~ien, ~ettii, ~ezii)

kajahtaa (*raikua, kaikua*) *kajaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); laukaukset kajahtivat voimakkaana *ammundat kajahtettihs kovah*

kajastaa (yksipers. sarastaa) *ru|veta* (~bieu) *valgonemah*; aamu jo kajastaa jo *rubieu valgonemah*

kajauttaa (laulaa kovaa) *kajahut|tua* (~an, ~tau, ~etah); kuoro kajautti onnittelulaulun *hora kaja-hutti hüivitteli|pajon*

kajota 1. (koskea, koskettaa) *kosk|ie* (~en, ~ou, ~ietah); *lekahut|tua* (~an, ~tau, ~etah); älä kajoa hänen rahoihinsa *älä vai koske hänen dengoi*

2. (kuv. puuttua, sekaantua) *segavu|o* (~n, ~u, ~tah); en kajonnut kysymykseen sanallakaan *minä ni yhtel sanal en segavunnuh dieloh*

kajuutta *kajut|tu* (~an, ~tua, ~toi)

kakara 1. (halv. lapsesta: pentu, penska, mukula) *pentu* (~n, ~u, ~loi); *pun'u* (~n, ~u, ~loi); meidän lapset ja naapurin kakarat *meijän lapset da nuaburin pentut* 2. (halv., kuv. epäkypsä, lapsellinen): hän on vielä täysi kakara *hái on vie ihan lapsi*

kakistaa 1. (rykäistä) *rüväh|täkseh* (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes) 2. (kuv.): kakista nyt kaikki ulos *pagize nügöi kai kohti*

kakkonen 1. (numero kaksi) *kakko|ine* (~zen, ~stu, ~zii) 2. (järjestyksessä toinen) *kakko|ine*; *to|ine* (~izen, ~stu, ~izii); olen aina vain (ikuinen) *kakkonen olen ainos vai (alallizennu) toizennu* 3. (kulkuneuvoista, vaihteista) *kakko|ine*; vaihtaa kakkoselle (kakkosvaihteelle) *vaihtua kakkozele*

kakku *tort|u* (~an, ~ua, ~ii)

kaksi *kaksi* (kahten, kahtu, kaksii)

kaksikerroksinen *kaksikerroksehi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kaksijatuažalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); **~kielinen** *kaksikieli|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *bilingv|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kielisyy** *kaksikielizü|s* (~ön, ~ttii, ~ksii); *bilingvizm|u* (~an, ~ua, ~oi);

~kymmentä *kaksikümnen* (kahtenkümnenen, kahtukümmendii, kaksikümnenii); **~kyytäräinen** *kaksigurba|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~mielinen** (säädytön, rivo) *kaksimieli|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *kaksimieliisiä vitsejä kaksimieliizii šuutkii*; **~mielisyys** *kaksimieliizü|s* (~ön, ~ttii, ~ksii)

kaksin *kahtei*

kaksin|kerroin *kaksinkerroin*; *kaksinkieroin*;

~kertainen *kaksinkerdä|ine* (~zen, ~stu, ~zii);

~peli *kahteikiž|a* (~an, ~ua, ~oi); **~taistelu** *dueli* (~n, ~i, ~loi)

kaksin verroin *kahtu kerdua*; *kaksin verroin parempi kahtu kerdua parembi*

kaksi|osainen *kaksioza|ine* (~zen, ~stu, ~zii);

~piippuinen 1. (aseesta) *kaksitruba|ine* (~zen, ~stu, ~zii) 2. (kuv. asiasta) *eripuoli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); se on kaksipiippuinen *juttu se on eripuoline dielo*; **~puolinen** *kaksipuoli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kahtela|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~pyöräinen**

kaksirattahalli|ne (~zen, ~stu, ~zii); **~sataa** *kaksisadua* (kahtensuan, kahtusadua, kaksiišadoi);

~selitteinen *kaksimerkičükselli|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *kahteh luaduh ellendettäv|ü* (~än, ~iä, ~ii);

~teholasit *kaksiteho-očk|at* (~ien, ~ii); **~teräisen** *kaksiterä|ine* (~zen, ~stii, ~zii); **~toista** *kaksitostu* (kahtentostu, kahtutostu, kaksitostu); **~tuhatta** *kaksituhattu* (kahtentuhannen, kahtutuhattu, kaksituhanzii);

~vaiheinen *kaksifuazalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); **~vartalo** *in* (kiel.) *kaksivartalo* *in* (~zen, ~stu, ~zii); *kaksivartaloiset*

nominat *kaksivartaloizet nominat*; **~vuorotyö** *rua|do* (~von, ~duo, ~dolo) *kahteh smenah*; *kaksismena|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *rua|do*; **~vuotias** *kaksivuodehi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *kaksivuodi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

~kaksois|elämä *kahtena|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *elo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kansalaisuus** *kaksosrahvahallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~kappale** *dublikuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *toisteh* (~en, ~tu, ~ii); **~konsonantti** (kiel.) *geminuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *kaksoskonsonant|u* (~an, ~ua, ~oi); **~leuka** *kaksosle|ugu* (~vvan, ~ugua, ~ugoi); **~murha** *kahtentappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kahtentapand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kahtentap|po* (~on, ~puo, ~poloi); **~olento** *dvoinie|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~piste** *kaksosčök|e* (~kien, ~ettii, ~kielöi); **~sisar** *kaksossizär* (~en, ~dii, ~ii); **~veli** *kaksosvell|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

~kaksois|elämä *kahtena|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *elo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kansalaisuus** *kaksosrahvahallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~kappale** *dublikuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *toisteh* (~en, ~tu, ~ii); **~konsonantti** (kiel.) *geminuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *kaksoskonsonant|u* (~an, ~ua, ~oi); **~leuka** *kaksosle|ugu* (~vvan, ~ugua, ~ugoi); **~murha** *kahtentappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kahtentapand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kahtentap|po* (~on, ~puo, ~poloi); **~olento** *dvoinie|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~piste** *kaksosčök|e* (~kien, ~ettii, ~kielöi); **~sisar** *kaksossizär* (~en, ~dii, ~ii); **~veli** *kaksosvell|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

~kaksois|elämä *kahtena|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *elo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kansalaisuus** *kaksosrahvahallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~kappale** *dublikuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *toisteh* (~en, ~tu, ~ii); **~konsonantti** (kiel.) *geminuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *kaksoskonsonant|u* (~an, ~ua, ~oi); **~leuka** *kaksosle|ugu* (~vvan, ~ugua, ~ugoi); **~murha** *kahtentappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kahtentapand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kahtentap|po* (~on, ~puo, ~poloi); **~olento** *dvoinie|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~piste** *kaksosčök|e* (~kien, ~ettii, ~kielöi); **~sisar** *kaksossizär* (~en, ~dii, ~ii); **~veli** *kaksosvell|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

~kaksois|elämä *kahtena|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *elo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kansalaisuus** *kaksosrahvahallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~kappale** *dublikuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *toisteh* (~en, ~tu, ~ii); **~konsonantti** (kiel.) *geminuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *kaksoskonsonant|u* (~an, ~ua, ~oi); **~leuka** *kaksosle|ugu* (~vvan, ~ugua, ~ugoi); **~murha** *kahtentappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kahtentapand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kahtentap|po* (~on, ~puo, ~poloi); **~olento** *dvoinie|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~piste** *kaksosčök|e* (~kien, ~ettii, ~kielöi); **~sisar** *kaksossizär* (~en, ~dii, ~ii); **~veli** *kaksosvell|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

~kaksois|elämä *kahtena|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *elo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kansalaisuus** *kaksosrahvahallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~kappale** *dublikuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *toisteh* (~en, ~tu, ~ii); **~konsonantti** (kiel.) *geminuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *kaksoskonsonant|u* (~an, ~ua, ~oi); **~leuka** *kaksosle|ugu* (~vvan, ~ugua, ~ugoi); **~murha** *kahtentappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kahtentapand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kahtentap|po* (~on, ~puo, ~poloi); **~olento** *dvoinie|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~piste** *kaksosčök|e* (~kien, ~ettii, ~kielöi); **~sisar** *kaksossizär* (~en, ~dii, ~ii); **~veli** *kaksosvell|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

~kaksois|elämä *kahtena|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *elo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kansalaisuus** *kaksosrahvahallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~kappale** *dublikuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *toisteh* (~en, ~tu, ~ii); **~konsonantti** (kiel.) *geminuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *kaksoskonsonant|u* (~an, ~ua, ~oi); **~leuka** *kaksosle|ugu* (~vvan, ~ugua, ~ugoi); **~murha** *kahtentappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kahtentapand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kahtentap|po* (~on, ~puo, ~poloi); **~olento** *dvoinie|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~piste** *kaksosčök|e* (~kien, ~ettii, ~kielöi); **~sisar** *kaksossizär* (~en, ~dii, ~ii); **~veli** *kaksosvell|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

~kaksois|elämä *kahtena|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *elo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kansalaisuus** *kaksosrahvahallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~kappale** *dublikuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *toisteh* (~en, ~tu, ~ii); **~konsonantti** (kiel.) *geminuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *kaksoskonsonant|u* (~an, ~ua, ~oi); **~leuka** *kaksosle|ugu* (~vvan, ~ugua, ~ugoi); **~murha** *kahtentappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kahtentapand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kahtentap|po* (~on, ~puo, ~poloi); **~olento** *dvoinie|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~piste** *kaksosčök|e* (~kien, ~ettii, ~kielöi); **~sisar** *kaksossizär* (~en, ~dii, ~ii); **~veli** *kaksosvell|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

~kaksois|elämä *kahtena|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *elo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kansalaisuus** *kaksosrahvahallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~kappale** *dublikuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *toisteh* (~en, ~tu, ~ii); **~konsonantti** (kiel.) *geminuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *kaksoskonsonant|u* (~an, ~ua, ~oi); **~leuka** *kaksosle|ugu* (~vvan, ~ugua, ~ugoi); **~murha** *kahtentappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kahtentapand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kahtentap|po* (~on, ~puo, ~poloi); **~olento** *dvoinie|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~piste** *kaksosčök|e* (~kien, ~ettii, ~kielöi); **~sisar** *kaksossizär* (~en, ~dii, ~ii); **~veli** *kaksosvell|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

~kaksois|elämä *kahtena|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *elo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kansalaisuus** *kaksosrahvahallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~kappale** *dublikuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *toisteh* (~en, ~tu, ~ii); **~konsonantti** (kiel.) *geminuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *kaksoskonsonant|u* (~an, ~ua, ~oi); **~leuka** *kaksosle|ugu* (~vvan, ~ugua, ~ugoi); **~murha** *kahtentappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kahtentapand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kahtentap|po* (~on, ~puo, ~poloi); **~olento** *dvoinie|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~piste** *kaksosčök|e* (~kien, ~ettii, ~kielöi); **~sisar** *kaksossizär* (~en, ~dii, ~ii); **~veli** *kaksosvell|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

~kaksois|elämä *kahtena|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *elo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kansalaisuus** *kaksosrahvahallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~kappale** *dublikuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *toisteh* (~en, ~tu, ~ii); **~konsonantti** (kiel.) *geminuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *kaksoskonsonant|u* (~an, ~ua, ~oi); **~leuka** *kaksosle|ugu* (~vvan, ~ugua, ~ugoi); **~murha** *kahtentappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kahtentapand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kahtentap|po* (~on, ~puo, ~poloi); **~olento** *dvoinie|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~piste** *kaksosčök|e* (~kien, ~ettii, ~kielöi); **~sisar** *kaksossizär* (~en, ~dii, ~ii); **~veli** *kaksosvell|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

~kaksois|elämä *kahtena|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *elo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kansalaisuus** *kaksosrahvahallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~kappale** *dublikuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *toisteh* (~en, ~tu, ~ii); **~konsonantti** (kiel.) *geminuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *kaksoskonsonant|u* (~an, ~ua, ~oi); **~leuka** *kaksosle|ugu* (~vvan, ~ugua, ~ugoi); **~murha** *kahtentappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kahtentapand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kahtentap|po* (~on, ~puo, ~poloi); **~olento** *dvoinie|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~piste** *kaksosčök|e* (~kien, ~ettii, ~kielöi); **~sisar** *kaksossizär* (~en, ~dii, ~ii); **~veli** *kaksosvell|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

~kaksois|elämä *kahtena|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *elo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kansalaisuus** *kaksosrahvahallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~kappale** *dublikuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *toisteh* (~en, ~tu, ~ii); **~konsonantti** (kiel.) *geminuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *kaksoskonsonant|u* (~an, ~ua, ~oi); **~leuka** *kaksosle|ugu* (~vvan, ~ugua, ~ugoi); **~murha** *kahtentappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kahtentapand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kahtentap|po* (~on, ~puo, ~poloi); **~olento** *dvoinie|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~piste** *kaksosčök|e* (~kien, ~ettii, ~kielöi); **~sisar** *kaksossizär* (~en, ~dii, ~ii); **~veli** *kaksosvell|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

~kaksois|elämä *kahtena|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *elo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kansalaisuus** *kaksosrahvahallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~kappale** *dublikuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *toisteh* (~en, ~tu, ~ii); **~konsonantti** (kiel.) *geminuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *kaksoskonsonant|u* (~an, ~ua, ~oi); **~leuka** *kaksosle|ugu* (~vvan, ~ugua, ~ugoi); **~murha** *kahtentappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kahtentapand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kahtentap|po* (~on, ~puo, ~poloi); **~olento** *dvoinie|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~piste** *kaksosčök|e* (~kien, ~ettii, ~kielöi); **~sisar** *kaksossizär* (~en, ~dii, ~ii); **~veli** *kaksosvell|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

~kaksois|elämä *kahtena|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *elo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kansalaisuus** *kaksosrahvahallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~kappale** *dublikuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *toisteh* (~en, ~tu, ~ii); **~konsonantti** (kiel.) *geminuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *kaksoskonsonant|u* (~an, ~ua, ~oi); **~leuka** *kaksosle|ugu* (~vvan, ~ugua, ~ugoi); **~murha** *kahtentappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kahtentapand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kahtentap|po* (~on, ~puo, ~poloi); **~olento** *dvoinie|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~piste** *kaksosčök|e* (~kien, ~ettii, ~kielöi); **~sisar** *kaksossizär* (~en, ~dii, ~ii); **~veli** *kaksosvell|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

~kaksois|elämä *kahtena|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *elo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kansalaisuus** *kaksosrahvahallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~kappale** *dublikuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *toisteh* (~en, ~tu, ~ii); **~konsonantti** (kiel.) *geminuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *kaksoskonsonant|u* (~an, ~ua, ~oi); **~leuka** *kaksosle|ugu* (~vvan, ~ugua, ~ugoi); **~murha** *kahtentappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kahtentapand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kahtentap|po* (~on, ~puo, ~poloi); **~olento** *dvoinie|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~piste** *kaksosčök|e* (~kien, ~ettii, ~kielöi); **~sisar** *kaksossizär* (~en, ~dii, ~ii); **~veli** *kaksosvell|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

~kaksois|elämä *kahtena|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *elo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kansalaisuus** *kaksosrahvahallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~kappale** *dublikuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *toisteh* (~en, ~tu, ~ii); **~konsonantti** (kiel.) *geminuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *kaksoskonsonant|u* (~an, ~ua, ~oi); **~leuka** *kaksosle|ugu* (~vvan, ~ugua, ~ugoi); **~murha** *kahtentappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kahtentapand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kahtentap|po* (~on, ~puo, ~poloi); **~olento** *dvoinie|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~piste** *kaksosčök|e* (~kien, ~ettii, ~kielöi); **~sisar** *kaksossizär* (~en, ~dii, ~ii); **~veli** *kaksosvell|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

~kaksois|elämä *kahtena|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *elo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kansalaisuus** *kaksosrahvahallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~kappale** *dublikuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *toisteh* (~en, ~tu, ~ii); **~konsonantti** (kiel.) *geminuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *kaksoskonsonant|u* (~an, ~ua, ~oi); **~leuka** *kaksosle|ugu* (~vvan, ~ugua, ~ugoi); **~murha** *kahtentappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kahtentapand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kahtentap|po* (~on, ~puo, ~poloi); **~olento** *dvoinie|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~piste** *kaksosčök|e* (~kien, ~ettii, ~kielöi); **~sisar** *kaksossizär* (~en, ~dii, ~ii); **~veli** *kaksosvell|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

~kaksois|elämä *kahtena|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *elo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kansalaisuus** *kaksosrahvahallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~kappale** *dublikuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *toisteh* (~en, ~tu, ~ii); **~konsonantti** (kiel.) *geminuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *kaksoskonsonant|u* (~an, ~ua, ~oi); **~leuka** *kaksosle|ugu* (~vvan, ~ugua, ~ugoi); **~murha** *kahtentappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kahtentapand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kahtentap|po* (~on, ~puo, ~poloi); **~olento** *dvoinie|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~piste** *kaksosčök|e* (~kien, ~ettii, ~kielöi); **~sisar** *kaksossizär* (~en, ~dii, ~ii); **~veli** *kaksosvell|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

~kaksois|elämä *kahtena|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *elo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kansalaisuus** *kaksosrahvahallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~kappale** *dublikuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *toisteh* (~en, ~tu, ~ii); **~konsonantti** (kiel.) *geminuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *kaksoskonsonant|u* (~an, ~ua, ~oi); **~leuka** *kaksosle|ugu* (~vvan, ~ugua, ~ugoi); **~murha** *kahtentappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kahtentapand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kahtentap|po* (~on, ~puo, ~poloi); **~olento** *dvoinie|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~piste** *kaksosčök|e* (~kien, ~ettii, ~kielöi); **~sisar** *kaksossizär* (~en, ~dii, ~ii); **~veli** *kaksosvell|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

~kaksois|elämä *kahtena|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *elo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kansalaisuus** *kaksosrahvahallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~kappale** *dublikuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *toisteh* (~en, ~tu, ~ii); **~konsonantti** (kiel.) *geminuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *kaksoskonsonant|u* (~an, ~ua, ~oi); **~leuka** *kaksosle|ugu* (~vvan, ~ugua, ~ugoi); **~murha** *kahtentappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kahtentapand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kahtentap|po* (~on, ~puo, ~poloi); **~olento** *dvoinie|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~piste** *kaksosčök|e* (~kien, ~ettii, ~kielöi); **~sisar** *kaksossizär* (~en, ~dii, ~ii); **~veli** *kaksosvell|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

(~ksen, ~stu, ~ksii)

kalastaa 1. (pyytää kaloja) *kalast|ua* (~an, ~au, ~etah); *pü|üdiä* (~vvän, ~üdäi, ~ütäh/ ~vvetäh) *kalua* 2. (kuv. yrittää saada) *pü|üdiä*; kalastaa ääniä vaaleissa *püüdiä iänii valličukses*

kalastaja *kalasta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *kalan-püüdä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

kalastus *kalastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *kalanpüüdämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *kalanpüüvünd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *kalanpüüdö* (~vvön, ~üdüö, ~üdülöi)

kalastus|elinkeino *kalastuseloskein|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~kunta** (kalaveden osakkaat) *kalastusko-peratiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); **~lupa** *kalastuslu|ba* (~van, ~bua, ~bii); **~välineet** *kalanpüüdöveh-keh|et* (~ien, ~ii)

kalasääski (el. Pandion haliaetus) *kalahauk|ku* (~an, ~kua, ~koi)

kalatiira (el. Sterna hirundo) *jogisternukajo|i* (~in, ~idu, ~loi)

kalaton *kalat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

kalenteri *kalenduar|u* (~an, ~ua, ~oi)

kalevalainen *kalevala|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

kalistella, kalisutella *kolait|tua* (~an, ~tau, ~etah); *kolait|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); kalistella astioita tiskatessa *kolaitella astieloi pestes*

kalja 1. (kotikalja) *vuas|su* (~an, ~sua, ~soi) 2. (ark. olut) *piiv|o* (~on, ~uo, ~oloi); lähdetkö parille kaljalle? *lähdetgo parile piivoruüpile?*

kalju(pää) *plieššipiä* (~n, ~dü, ~löi)

kaljuuntua *roi|ta* (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes) *plieššipiäkse*

kalkattaa *kalkat|tua* (~an, ~tau, ~etah); karjan kellot kalkattaa *karjan kellot kalkatetah*

kalkita 1. (valkaista kalkilla) *val|lata* (~guan, ~guau, ~latah) *kalkil/ izviestil*; kesällä kalkittiin navetta *kezäl tahnut vallattih kalkil/ izviestil* 2. (lannoittaa kalkilla) *udobri|e* (~n, ~u, ~tah) *kalkil/ izviestil*

kalkkeutua (kalkkiutua) *kalkevu|o* (~n, ~u, ~tah); *kove|ta* (~nen, ~nou, ~tah) verisuonet kalkkeutuvat *verisuonet kovetah*

kalkki 1. (kalsiumoksidi) *kal'tsioksid|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (ehtoollismalja) *pühienmal'l|u* (~an, ~ua, ~oi)

kalkkis (ark. kalkkiutunut, vanhuudenhöperö) *kalkevunnu|h* (~on, ~ttu, ~zii); *izvestkoinnu|hes* (~on, ~ttu, ~zii)

kalkkuna (el. Meleagris gallopavo) *indeik|ku* (~an, ~kua, ~koi); *ind'uk|ku* (~an, ~kua, ~koi)

kallellaan *kallalleh*

kalleus 1. (hinnasta) *kallehu|s* (~on, ~ttu, ~zii); asuntojen kalleus *fatieroin kallehus* 2. (mon.) *kallehuks|et* (~ien, ~ii); kaikki haluavat rahaa ja kalleuksia *kai tahtotah dengua da kallehuksii*

kalliinpaikanlisä (palkkaluokituksessa) *kallehenpaikanliz|ä* (~än, ~iä, ~ii)

kallio *kalliv|o* (~on, ~uo, ~oloi)

kallioinen *kallivohi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kallivo=*; *kallioiset rannat kallivorannat*

kallio|maalaus *kallivokuv|a* (~an, ~ua, ~ii); **~lohkare** *kallivlohkareh* (~en, ~tu, ~ii); **~perä** *kallivoper|ä* (~än, ~iä, ~ii); *peruskalliv|o* (~on, ~uo, ~oloi)

kallis 1. (hinnaltaan) *kall|is* (~ehen, ~istu, ~ehii)

2. (kuv. kallisarvoinen, tärkeä, merkittävä) *kall|is*; *arvok|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); kallista aikaa *kului hukkaan kallistu aigua meni sudre* ◇ hyvät neuvot ovat kalliit *hüvät nevvot ollah kallehet*

kallisarvoinen *kallisarvo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *arvok|as* (~kahan, ~astu, ~kahii)

kallistua 1. (siirtyä vinoon) *kaldavu|o* (~n, ~u, ~tah); *kallistu|o* (~n, ~u, ~tah) 2. (muuttua kal-liimmaksi) *kallistu|o*; leipä kallistuu jatkuvasti *leibü kallistuu ühtütiedü*

kallistuma *kaldavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); laivassa on kallistuma *laivu on kaldavukes*

kallo *piäkul'ruk|ku* (~an, ~kua, ~koi)

kallonmurtuma (lääk.) *piäkul'lukanhalgiem|u* (~an, ~ua, ~oi)

kalmisto (hautausmaa) *kalmismua* (~n, ~du, ~loi)

kalori *kalouri|i* (~en, ~edu, ~eloi)

kalossi *gološ|šu* (~an, ~šua, ~šoi)

kalpea *kalb|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *valpa|s* (~han, ~stu, ~hii)

kalsea ks. kolea

kalskahtaa 1. (äänestä) *kalaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); miekat kalskahtivat yhteen *miekat kalahtettihs ühteh* 2. (kuv. kuulostaa) *kalaht|uakseh*; nimi kalskahti vierasperäiseltä *nimi kalahtih rouno gu vierasmualazekse*

kaltainen *jüttü|ine* (~zen, ~stü, ~zii); *jüt|üs* (~tüön, ~üttü, ~tüzii); luonteeltaan he ovat tois-tensa kaltaisia *harakterin puoles hüö ollah ühten-jüttümät* ◇ seura tekee kaltaisekseen *kenenke vo-ditos, moizekse roitos*

kalteri *rešotk|u* (~an, ~ua, ~oi) ◇ olla kalterien takana *istuo türmäs*

kalteva 1. (vino, viisto) *kaldav|u* (~an, ~ua, ~ii); Pisan kalteva torni *Pizan kaldavu bašn'u* 2. (kuv.) joutua kaltevalle pinnalle (hunningolle) *puuttuo kaldavale tiele*

kaltevuus *kaldavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

kalustaa *lait|tua* (~an, ~tau, ~etah) *pertilomuu*; *meblirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

kalustamaton *pertilomut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *mebliruiččemat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

kaluste *pertilomu* (~n, ~u, ~loi); *meebeli* (~n, ~i, ~löi)

kalustettu *laitet|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); *mebli-ruit|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); modernisti kalustettu keittiö *uvvenaigazesti laitettu kuhn'u*

kalveta *kal|veta* (~*benen*, ~*benou*, ~*vetah*);
valpastu|o (~*n*, ~*u*, ~*tah*)

kalvo 1. (anat.) *kalv|o* (~*on*, ~*uo*, ~*oloi*); *pindu-
ket|tu* (~*un*, ~*tuu*, ~*tuloi*); aivokalvo *aivokalvo*;
korvan tärykalvo *korvan tärükalvo* 2. (piirtohei-
tinkalvo) *kalv|o*; näyttää yleisölle kalvoja *ozuttua
rahvahale kalvoloi*

kalvosin *manžiet|tu* (~*an*, ~*tua*, ~*toi*); valkoinen
kaulus ja kalvosimet *valgei kaglus da manžietat*

kama(t) 1. (roina, roju) *hluamu* (~*n*, ~*u*, ~*loi*);
lomu (~*n*, ~*u*, ~*loi*); *romu* (~*n*, ~*u*, ~*loi*) 2. (sl.
huumausaine) *narkoaineh* (~*en*, ~*tu*, ~*ii*)

kamala *hirv|ei* (~*ien*, ~*iedü*, ~*ielöi*); *kauh|ei* (~*ien*,
~*iedu*, ~*ieloi*); kamala uni *hirvei uni*; minulla on
kamala nälkä *minul on hirvei nälgiü*

kamalan (ark.) *hirvien*; *kauhien*; *ülen*; tämä on
kamalan vaikea tehtävä *tämä on ülen vaigei
zaduačču*

kamara 1. *pin|du* (~*nan*, ~*dua*, ~*doi*); maan kama-
ralla *muon pinnal* 2. (kuv.): palaa jo sieltä haave-
maailmasta maan kamaralle *piäze jo omassas
huavenuailmas muon pinnale*

kamari *kammari* (~*n*, ~*i*, ~*loi*)

kamari|kuoro (mus.) *kammarihor|a* (~*an*, ~*ua*,
~*ii*); **~musiikki** (mus.) *kammarimuuzik|ku* (~*an*,
~*kua*, ~*koi*); **~orkesteri** (mus.) *kammariorkestr|u*
(~*an*, ~*ua*, ~*oi*)

kameli (el. Camelus) *verbl'uud|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*);
vebl'uud|u (~*an*, ~*ua*, ~*oi*)

kamera *kamer|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); *fotoapparaat|tu*
(~*an*, ~*tua*, ~*toi*)

kamiina *kamiin|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*)

kammata *sul|gie* (~*vin*, ~*giu*, ~*vitah*); *kammata*
hiukset sugie tukat

kammio (pieni huone) *kammari* (~*n*, ~*i*, ~*loi*);
kamork|u (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); *kell' |u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*)

kammo *sruasti* (~*n*, ~*i*, ~*loi*); *varav|o* (~*on*, ~*uo*,
~*oloi*); *foubi|i* (~*en*, ~*edu*, ~*eloi*)

kammottaa (3. pers. hirvittää, pelottaa) *varait|tua*
(~*tau*, ~*etah*); *sruastit|tua* (~*tau*, ~*etah*); minua
kammottaa pimeys *minuu sruastittau pimevüs*
kammottava *sruastitta|i* (~*jan*, ~*jua*, ~*jii*/~*joi*);
varaitta|i (~*jan*, ~*jua*, ~*jii*/~*joi*); kammottava
tapaus *sruastittai tapahtus*

kampa *suga* (~*van*, ~*gua*, ~*gii*)

kampaaja *parikmuaher* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*)

kampaamo *parikmuahersko|i* (~*in*, ~*idu*, ~*loi*);
salon (~*an*, ~*ua*, ~*oi*)

kampanja (tempaus) *kampuani|i* (~*en*, ~*edu*,
~*eloi*); *homm|at* (~*ien*, ~*ii*); vaalikampanja
valličuskampuani|i; myyntikampanja *müöndü-
hommät*

kampata (kampittaa) *pan|na* (~*en*, ~*ou*, ~*nah*)
kampi (~*n*, ~*i*, ~*loi*); *pan|na kampih*; minut kam-
pattiin, ja kaaduin *minule pandih kampi dai lan-
gein*

kampa *pričosk|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*)

kampela (el. Pleuronectidae) *kambal|a* (~*an*, ~*ua*,
~*oi*)

kampi *kočk|u* (~*an*, ~*ua*, ~*ii*); *krivošiip|pu* (~*an*,
~*pua*, ~*poi*)

kamppailla (taistella; kilpailla keskenään)
borčuil|ja (~*čen*, ~*ččou*, ~*jah*); *kilbail|la* (~*en*, ~*ou*,
~*lah*); *kimpuil|ja* (~*čen*, ~*ččou*, ~*jah*); *vojuil|ja*
(~*čen*, ~*ččou*, ~*jah*); *kamppailla* voitosta *kimpui|ja
voitos*; *kamppailla* kuoleman kanssa *vojui|ja sur-
manke*

kamppailu *borč|u* (~*an*, ~*ua*, ~*ii*); Suomen ja
Ruotsin joukkueet kävivät kovan *kamppailun*
*Suomen da Ruočin joukkovehet piettih kovua
borčua*

kampeet (mon., ark. kapineet; vaatteet; kimpsut
ja kampsut) *kimsu|t* (~*loin*, ~*loi*) *da kamsu|t*; hän
lähti *kimpsuineen* ja *kampsuineen* *häi lähti kim-
suloinneh da kamsuloinneh*

kamreeri (kirjanpidosta vastaava virkamies)
kaznačei (~*n*, ~*du*, ~*loi*)

kamu (ark. ystävä, kaveri) *üstäv|ü* (~*än*, ~*iä*, ~*ii*);
dovariš|šu (~*an*, ~*šua*, ~*šoi*); pojat ovat hyvät ka-
mut keskenään *brihačut ollah hüvät dovarišakset
keskenäh*

kana (el. Gallus) *kan|a* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*)

kanaali *kanual|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*)

Kanada *Kanuad|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*)

kanadalainen *kanuadala|ine* (~*zen*, ~*stu*, ~*zii*)

kanahaukka (el. Accipiter gentilis) *kanahauk|ku*
(~*an*, ~*kua*, ~*koi*)

kanala *kananko|da* (~*van*, ~*dua*, ~*dii*); *kožin|o*
(~*on*, ~*uo*, ~*oloi*); *kanaferm|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*)

kanan|liha 1. *kananlih|a* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*) 2. (kuv.)
kananlih|a; iho meni *kananlihale* *hibju kai meni
kananlihale*; kanan muisti *pah|a* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*)
must|o (~*on*, ~*uo*, ~*oloi*); minulla on kanan muisti
minul on paha musto; **~muna** *jäič|čü* (~*än*, ~*čiä*,
~*čii*); **~poika** *kananpoi|gu* (~*jan*, ~*gua*, ~*gii*)

kanarialintu (el. Serinus canaria) *kanareik|ku*
(~*an*, ~*kua*, ~*koi*)

kanava 1. (vesiväylä) *kanual|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*);
Saimaan kanava *Saiman kanualu* 2. (putki, johto)
kanual|u 3. (TV) *kanual|u*; se tulee kakkoskana-
valta se roih *toizel kanualal*

kanavanvalitsin *kanualanvallič|in* (~*čimen*, ~*in-
du*, ~*čimii*); *ohjavopul't|u* (~*an*, ~*ua*, ~*ii*)

kanavoida 1. (kaivaa kanavia) *kaiv|ua* (~*an*, ~*au*,
~*etah*) *kanualoi* 2. (kuv. ohjata) *jal|gua* (~*von*,
~*gau*, ~*votah*); *jagua* (*juan*, *jagau*, *juatah*); avus-
tusrahat on *kanavoitu* *järkevästi abudengat on
javottu tolukkahasti*

kandidaatti *kandiduat|tu* (~*an*, ~*tua*, ~*toi*)

kaneli *korič|ču* (~*an*, ~*čua*, ~*čoi*)

kanerva (kasv. Calluna) *kanabr|o* (~*on*, ~*uo*,
~*oloi*)

kangas I (tekstiilimateriaali) *kanga*|s (~han, ~stu, ~hii); *tekstiil*|u (~an, ~ua, ~oi); kutoa kangasta *kuduo kangastu*

kangas II (metsämaatyyppe) *kanga*|s (~han, ~stu, ~hii); kankaalla kasvaa kanervaa *kangahal kazvau kanabruo*

kangaspuut *kangaspuu*|t (~loin, ~loi); *stuav*|at (~oin, ~oi)

kangastaa 1. (näkyä kangastuksena) *ozut*|tuakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); merellä kangastaa outo laiva *merel ozuttihes oudo laivu* 2. (kuv. näkyä, siintää) *tun*|duo (~nun, ~duu, ~nutah); päämäärä kangastaa jo silmissäni *piämiärü tun-duu jo minun silmis*

kangastus 1. (näköharha) *miraž*|u (~an, ~ua, ~oi); keidas erämaassa olikin vain kangastus *oazissu erämuas oligi vai miražu* 2. (haave, utopia) *il'luuzi*|i (~en, ~edu, ~eloi); onni jäi vain kangastukseksi *oza da lükkü jäädih vai il'luuziekse*

kangerrella ks. kangertaa

kangertaa (sujua huonosti) *takerdel*|lakseh (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); humalaisen puhe kangertaa *humalasolijan pagin takerdeleh*

kangeta (vääntää kangella, vivuta) *mur*|dua (~ran, ~dau, ~retah/ ~tah); kivi kangettiin tien sivuun *kivi murtih tien bokkah*

kangistua 1. (tulla kankeaksi, jäykistyä) *jämpistü*|ö (~n, ~ü, ~täh); kädet kangistuivat kylmässä *käit jämpistüttih vilus* 2. (kuv.): hän on pahasti kangistunut kaavoihinsa *häi on ihan formalistu*

kani I. ks. kaniini

kani II (ark. panttilainaamo) *lombard*|u (~an, ~ua, ~oi); telkkarini on kanissa *minun televiizor on lombardas*

kaniini (el. *Oryctolagus cuniculus*) *krouliek*|ku (~an, ~kua, ~koi)

kanisteri *kanistr*|u (~an, ~ua, ~oi)

kankainen *tekstiil*|as valmistet|tu (~un, ~tuu, ~tu-loi)

kankea 1. (jäykkä) *jämpistünnü*|h (~ön, ~ttü, ~zii); *kohmistunnu*|h (~on, ~ttu, ~zii) 2. (kuv. jäykkä, kaavamainen, muodollinen) *muuvolli*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *formal'no*|i (~in, ~idu, ~loi); kankeat lakkoneuvottelut *formal'noit zabastouh-kunevvottelut*

kanki *kang*|i (~en, ~ie, ~iloi); tässä tarvitaan rautakankea *täh pidäü raudukangi*

kankkunen (ark. krapula) *pohmel'*|u (~an, ~ua, ~oi)

kannan|jilmais *mielenozuttami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *mielenozutand*|u (~an, ~ua, ~oi); *mielenozutu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~muutos** *mielenvaiht*|o (~on, ~uo, ~oloi); **~otto** *pozitsi*|i (~en, ~edu, ~eloi); hallituksen ulkopoliittinen kannanotto *halliçuksen ulgopoliittine pozitsii*

kannas *kanna*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); Karjalan kannas *Karjalan kannas*

kannatella ks. kannattaa

kannattaa 1. (tukea, kestää paino) *kannat*|tua (~an, ~tau, ~etah); jää kannattaa jo ihmisen *jiä jo kannattau ristikanzan* 2. (olla jonkin arvoinen) *maks*|ua (~an, ~au, ~etah); tämä kirja kannattaa lukea *tämä kniigu maksau lugie* 3. (olla taloudellisesti tuottava) *kannat*|tua; *tu*|vva (~on, ~ou, ~vvah) *hüödüü*; firmamme kannatti hyvin viime vuonna *meijän firmu mulloi toi äijän hüödüü* 4. (puoltaa, olla samaa mieltä) *kannat*|tua; kannatan ehdotustasi *kannatan sinun ehtotustu*

kannattaja *kannatta*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *tugi*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

kannattamaton (hyötyä tuottamaton) *kannattamat*|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); *hüövüt*|öi (~töman, ~tömiä, ~tömi); yritys osoitautui kannattamattomaksi *üritüs ozuttihes hüövüttömäkse*

kannattava (taloudellisesti) *kannatta*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *hüövälli*|ne (~zen, ~stü, ~zii); kannattava kauppa *hüöväilline kauppu*

kannattavuus *kannattavu*|s (~on, ~ttu, ~ksii); *hüö*|dü (~vün, ~düü, ~dülöi)

kannatus *kannattami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *kannatand*|u (~an, ~ua, ~oi); *kannatu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *tu*|gi (~ven, ~gie, ~giloi)

kannel ks. kantele

kannella 1. (kantaa, kanniskella) *kan*|nella (~delen, ~delou, ~nellah); kanteletko aina kännykkää mukana? *kandeletgo ainos mobilniekkua keral?* 2. (kieliä) *kan*|nella kielii; *kielit*|tiä (~än, ~täi, ~etäh)

kannettava *kannettav*|u (~an, ~ua, ~ii); kannettava tietokone *kannettavu tiedokoneh*

kannibaali *kannibual*|u (~an, ~ua, ~oi)

kannikka *kannik*|ko (~on, ~kuo, ~koloi)

kannu *kukšin* (~an, ~ua, ~oi)

kannustaa (innostaa, rohkaista) *stimuliirui*|ja (~čen, ~čču, ~jah)

kannuste, kannustin, kannustus *stiimul* (~an, ~ua, ~oi)

kanootti *baidark*|u (~an, ~ua, ~oi); *kanoe* (~n, ~du, ~loi)

kansa *kanz*|u (~an, ~ua, ~oi); *rahva*|s (~han, ~stu, ~hii)

kansain|vaellus *kanzoin/ rahvahien siirdümi*|ne (~zen, ~stü, ~zii) *elämäh uuzih paikkoih*; **~välinen** *kanzoinväli*|ne (~zen, ~stü, ~zii)/ *rahvahienväli*|ne; kansainvälinen naistenpäivä on 8. maaliskuuta *kanzoinväline/ rahvahienväline naizienpäivü on kaheksas kevätkuudu*; **~välistyä** *tull*|la (~en, ~ou, ~lah)/ *roi*|ta (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes) *kanzoinvälizekse/ rahvahienvälizekse*; **~välistää** *lua*|die (~jin, ~diu, ~jitah) *kanzoinvälizekse/ rah-*

vahienvälizekse; **~välisyys** kanzoinvälizü|s (~ön, ~ttü, ~ksii)/ rahvahienvälizü|s; **~välisyyskasvatus** opastami|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ opastand|u (~an, ~ua, ~oi)/ opastu|s (~ksen, ~stu, ~ksii) kanzoinvälizüön/ rahvahienvälizüön hüväsümizēh; kansainvälisyyskasvatuksen avulla lapset oppivat ymmärtämään muita ihmisiä opastumine kanzanvälizüön/ rahvahienvälizüön hüväsümizēh avvut-tau lapsii ellendämäh toizii kanzoi/ rahvahii; **~yhteisö** kanzoinühtev|ö (~ön, ~üö, ~ölöi)/ rahvahienühtev|ö; Brittiläinen kansainyhteisö Britanskoi kanzoinühtev|ö/ rahvahienühtev|ö
kansakoulu kanzanšköl|a (~an, ~ua, ~ii); rahvahansköll|a
kansakunta kanzukun|du (~nan, ~dua, ~dii); rahvaskun|du; Yhdistyneet kansakunnat (YK) Ühtistiinüöt kanzukunnat/ rahvaskunnat (ÜK)
kansalainen kanzala|ine (~zen, ~stu, ~zii); ristikanz|u (~an, ~ua, ~oi); Suomen kansalainen Suomen kanzalaine
kansalaisjärjestö kanzoin/ rahvahien organizatsi|i (~en, ~edu, ~eloi)
kansalais|kasvatus kanzan/ rahvahan opastami|ne (~zen, ~stu, ~zii); kanzan/ rahvahan opastand|u (~an, ~ua, ~oi); kanzan/ rahvahan opastu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~oikeus** kanzanoigevu|s (~on, ~ttu, ~ksii); rahvahanoigevu|s; **~opisto** kanzanopist|o (~on, ~uo, ~oloi); rahvahanopist|o; **~sota** vel'lesso|da (~van, ~dua, ~dii)
kansalaisuus kanzallizu|s (~on, ~ttu, ~ksii); rahvahallizu|s (~on, ~ttu, ~ksii); nykyisin voi olla kahden maan kansalaisuus nügöi voi olla kahten muan kanzallizus/ rahvahallizus
kansalaisvelvollisuus kanzallisvellallizu|s (~on, ~ttu, ~ksii); rahvahallisvellallizu|s; äänestäminen on jokaisen kansalaisvelvollisuus iänenandamine on jogahizen kanzallisvellallizus
kansallinen kanzalli|ne (~zen, ~stu, ~zii); rahvahalli|ne (~zen, ~stu, ~zii)
kansallis|eepos kanzalliseepos|su (~an, ~sua, ~soi); rahvahalliseepos|su; Kalevala on Suomen kansalliseepos; **~kiihko** natsionalizm|u (~an, ~ua, ~oi); **~laulu** kanzallisgimn|u (~an, ~ua, ~oi); rahvahalligimn|u; **~puisto** kanzallispark|u (~an, ~ua, ~oi); rahvahallispark|u; kanzallispuist|o (~on, ~uo, ~oloi); rahvahallispuist|o; **~puku** kanzallisruut|tu (~an, ~tua, ~tii); rahvahallisruut|tu; kanzalliskost'um (~an, ~ua, ~oi); rahvahalliskost'um; **~päivä** kanzallispruazniek|ku (~an, ~kua, ~koi); rahvahallispruazniek|ku; **~romantiikka** kanzallisromantiek|ku (~an, ~kua, ~koi); rahvahallisromantiek|ku; **~sosialisti** natsist|u (~an, ~ua, ~oi)
kansallistaa (siirtää valtion omistukseen) kanzallist|ua (~an, ~au, ~etah); rahvahallist|ua (~an, ~au, ~etah); valtio kansallisti öljy-yhtiöt

valdivo muutti neftiühtevöt kanzallizikse/ rahvahallizikse

kansallisuus kanzallizu|s (~on, ~ttu, ~ksii); rahvahallizu|s (~on, ~ttu, ~ksii); olen kansallisuudeltani suomalainen minä kanzallizuon puoles olen suomelaine
kansandemokraatti kanzandemokruat|tu (~an, ~tua, ~toi); rahvahandemokruat|tu
kansan|demokratia kanzan-/ rahvahandemokruati|i (~en, ~edu, ~eloi); **~edustaja** deputuat|tu (~an, ~tua, ~toi); **~edustuslaitos** parluament|u (~an, ~ua, ~oi); **~eläke** kanzan-/ rahvahan-eläk|eh (~kehen, ~ehtü, ~kehii); kanzan-/ rahvahanpenz|ii (~ien, ~iedü, ~ettü, ~ielöi); **~eläkelaitos** kanzan-/ rahvahaneläkehlaito|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~johtaja** kanzan-/ rahvahanjohta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~laulu** kanzan-/ rahvahanpaj|o (~on, ~uo, ~oloi); **~liike** kanzan-/ rahvahanliik|eh (~kehen, ~ehtü, ~kehii); **~murha** kanzan-/ rahvahantappami|ne (~zen, ~stu, ~zii); kanzan-/ rahvahantapand|u (~an, ~ua, ~oi); kanzan-/ rahvahan-tap|po (~on, ~puo, ~poloi); **~nousu** kanzan-/ rahvahannouzu (~n, ~u, ~loi); **~omainen** kanzan-/ rahvahanmuga|ine (~zen, ~stu, ~zii); ehdokkaan kansanomaisen puhe kandiduatan kanzanmugaine pagin; **~opisto** kanzan-/ rahvahanopist|o (~on, ~uo, ~oloi); **~perinne** kanzan-/ rahvahanperindeh (~en, ~tü, ~ii); folkloor|u (~an, ~ua, ~oi); **~puolue** kanzan-/ rahvahanparti|i (~en, ~edu, ~eloi); **~runous** kanzan-/ rahvahanruno|t (~loin, ~loi); **~satu** kanzan-/ rahvahansuarn|u (~an, ~ua, ~oi); **~sivistys** kanzan-/ rahvahan-kul'tuur|u (~an, ~ua, ~oi); **~tajuinen** kanzan-/ rahvahanelendettäv|ü (~än, ~iä, ~ii); populärno|i (~in, ~idu, ~loi); hän kirjoittaa kansantajuisia artikkeleita häi kirjuttelou populärnoloi kirjutuksii; **~taloudellinen** kanzan-/ rahvahantaloveheli|ne (~zen, ~stu, ~zii); **~talous** kanzan-/ rahvahantalo|vu|s (~on, ~ttu, ~ksii); **~taloustiede** kanzan-/ rahvahantalovusti|edo (~ijon, ~eduo, ~edoloi); ekonomiekkuti|edo; **~tasavalta** kanzan-/ rahvahantazavald|u (~lan, ~dua, ~doi); **~terveystyö** kanzan-/ rahvahantervehüsrua|do (~von, ~duo, ~doloi); **~tulo** kanzan-/ rahvahantulo|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~valta** kanzan-/ rahvahanval|du (~lan, ~dua, ~doi); demokruati|i (~en, ~edu, ~eloi); **~äänestys** kanzan-/ rahvahanvalličemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); kanzan-/ rahvahanvalličend|u (~an, ~ua, ~oi); kanzan-/ rahvahanvalliču|s (~ksen, ~stu, ~ksii); kanzan-/ rahvahaniä-nenan|do (~non, ~duo, ~doloi)
kansatiede etnogrufi|i (~en, ~edu, ~eloi)
kansatieteilijä etnogrufi|fu (~an, ~fua, ~foi)
kansi kan|zi (~nen, ~tu, ~zii/ ~ziloi)
kansio al'bom|u (~an, ~ua, ~oi)
kansleri kansler|u (~an, ~ua, ~oi)

kanslia *kansel'uari*|i (~en, ~edu, ~eloi)

kanslisti *kansel'uarien ruada*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

kanssa *kel; kele; ker; kere*

kanta 1. (tyviosa) *kan|du* (~nan, ~dua, ~doi); sienen kanta *sienen kandu* 2. (jalkineen korko) *kand|u*; saappaiden kannat *suappailoin kannat* 3. (lajin tai ryhmän edustajat) *laji* (~n, ~i, ~loi); *roj|du* (~vun, ~duu, ~duloi); Suomen karhukanta on vähentynyt *Suomen kondiirodu on vähennüih* 4. (asenne) *nägökan|du* (~nan, ~dua, ~doi); sano oma kantasi asiasta *sano omassas nägökandu die-lol*

kantaa 1. *kan|dua* (~nan, ~dau, ~netah); kannan laukut autoon *kannan sumkat mašinah* 2. (kestää) *kan|dua*; kannat|tua (~an, ~tau, ~etah); hanki jo kantaa *hang*i jo *kandau*; jää ei enää kanna *jiä* jo ei *kannata* 3. (kuv.) *kan|dua*; *ker|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); kantaa kaunaa *kan|dua/ pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh) *vihua*; kantaa (periä) veroa *kerätä veroloi*; kantaa vastuu *kandua vastuollizuttu* 4. (kantaa, ulottua, kuulua) *kan|dua*; *kuulu|o* (~n, ~u, ~tah); niin kauas kuin silmä kantaa *muga loitos kui silmü kandau*; opettajan ääni kantoi *käytävään opastajan iäni kuului senčoih suate* ◇ kantaa kortensa kekoon *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *oma vuitti*; kantaa ristinsä *kan|dua omua ristua*

kanta|asiakas *alalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii) *klijent|u* (~an, ~ua, ~oi); **~asukas** *kanduelä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); **~esitys** *enziezitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *premier|u* (~an, ~ua, ~oi); **~isä** *ezi-iz|ä* (~än, ~iä, ~ii)

kantaja *kanda|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

kanta|kieli (kiel.) *kandukieli|i* (~en, ~dü, ~ii); suomalais-ugrilainen kantakieli *suomelas-ugrilaine kandukieli*

kantamus *kandamu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

kanta|paikka *kandurestora*n (~an, ~ua, ~oi); *kandukabak|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~pää** *kandu-piä* (~n, ~dü, ~löi)

kantarelli (kasv. *Cantharellus cibarius*) *keldusien|i* (~en, ~dü, ~ii)

kanta|sana (kiel.) *kandusan|a* (~an, ~ua, ~oi);

~suomi (kiel.) *kandusuo*m|i (~en, ~ie, ~iloi);

~väestö *kandurahva|s* (~han, ~stu, ~hii); **~äiti** *kandumuam|o* (~an, ~ua, ~loi)

kantavuus 1. (kesto) *luju|s* (~on, ~ttu, ~zii); jään kantavuus ei ole vielä varmaa *jiän lujus ei ole vie ihan varmu* 2. (kuuluvuus) *kuuluvu|s* (~on, ~ttu, ~ksi); äänen kantavuus pitää luokassa olla hyvä *iänen kuuluvuus luokas pidäü olla hüvä*

kantele *kandeleh* (~en, ~tu, ~ii)

kanteli*ja* *kielienkandeli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

kantelu *kandele*m|i (~zen, ~stu, ~zii); *kandele*nd|u (~an, ~ua, ~oi); *kandelu* (~n, ~u, ~loi)

kanto I (puun tynkä) *kan|do* (~non, ~duo, ~doloi); puun kanto *puun kando*

kanto II (kantaminen) *kandami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kannand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kan|do* (~non, ~duo, ~doloi); veden kanto järvestä on raskasta *vien kandamine järvespäi on jugei ruado*

kantosiipialus *kandosiiilaiv|u* (~an, ~ua, ~oi)

kantti 1. (ark. reuna, reunus) *reun|u* (~an, ~ua, ~oi); *särm|ü* (~än, ~iä, ~ii); *reunu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) 2. (näkökulma) *nägökan|du* (~nan, ~dua, ~doi); *nägökulm|u* (~an, ~ua, ~ii); asiaa pitää tarkastella monelta kantilta *dieluo pidäü tarkastel-la mones nägökannas* 3. (tila) *kun|do* (~non, ~duo, ~doloi); asiat ovat hyvällä kantilla *dielot ollah hüväs kunnos* 4. (kuv. olla kanttia, uskaltaa, rohjeta): hänellä ei kantti kestänyt *hänel ei täüdiünüih rohkevuttu*

kanttori *kantor|u* (~an, ~ua, ~oi); *horanjohta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

kanuuna *tük|ki* (~in, ~kii, ~kilöi); *puušk|u* (~an, ~ua, ~ii)

kaoottinen (sekasortoinen, kaaosmainen) *segasordo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *haotično|i* (~in, ~idu, ~loi)

kapakka *kabak|ku* (~an, ~kua, ~koi)

kapalo *kabal|o* (~on, ~uo, ~oloi)

kapasiteetti 1. (tilavuus, määrä) *miär|ü* (~än, ~iä, ~ii); muistikapasiteetti *mustonmiärü* 2. (kyky, edellytykset, pätevyys) *kül|gü* (~vün, ~güü, ~gü-löi); *pädevü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii); hänen kapasiteet-tinsa ei riitä siihen työhön *hänel ei tävvü päde-vüttü sih ruadoh*

kapea 1. (leveydeltään pieni; ahdas) *kai|du* (~jan, ~dua, ~doi); kapea tie *kaidu tie* 2. (kuv. suppea, kapea-alainen) *kai|du*; *rajoitunnu|h* (~on, ~ttu, ~zii); kapea hallituspohja *kaidu halličuspohju*

kapellimestari *kapelmeister|u* (~an, ~ua, ~oi); *dirižor|u* (~an, ~ua, ~oi)

kapina *vastahnouzu* (~n, ~u, ~loi); *vasturin|du* (~nan, ~dua, ~doi); *bunt|u* (~an, ~ua, ~ii)

kapinallinen *vastahnouzi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *vasturinda|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *buntuičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

kapinoida *no|sta* (~uzen, ~uzou, ~stah) *vastah; olla* (olen, on, ollah) *vasturindah; buntui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

kapiot (mon.) *priduanol|i* (~in, ~idu, ~loi)

kapitalismi *kapitalizm|u* (~an, ~ua, ~oi)

kapitalisti *kapitalist|u* (~an, ~ua, ~oi)

kapitalistinen *kapitalistiičesko|i* (~in, ~idu, ~loi); *kapitalisti|ne* (~zen, ~stu, ~zii); kapitalistinen talousjärjestelmä *kapitalistiičeskoi talovussistiemu*

kappalainen (luter. kirkon pappi) *kapelluan|u* (~an, ~ua, ~oi)

kappale 1. (kokonaisuuden irrallinen osa) *oz|a* (~an, ~ua, ~ii); *pal|a* (~an, ~ua, ~oi); *kappaleh*

(~en, ~tu, ~ii); kappale kauneinta Suomea oza kaunehimua Suomie 2. (osa tekstiä) *kappaleh*; *abzats*|u (~an, ~ua, ~oi) 3. (esineistä) *kappaleh*; *ekzempluar*|u (~an, ~ua, ~oi); kirjan tekijänkappaleet kirjuttajan *ekzempluarat* 4. (esineiden lukumäärä, lyh. kpl) *kappaleh*; *pal*|a; otan viisi kappaletta *otan/ tahton viizi palua* 5. (näytelmä, sävellys tms.) *ozutelm*|u (~an, ~ua, ~oi); *spektakli* (~n, ~i, ~loi); *meloudi*|i (~en, ~edu, ~eloi); orkesteri soitti ihanan kappaleen *orkestru soitti kaunehen meloudien*

kappeli (ort. rukoushuone) *časoun*|u (~an, ~ua, ~oi); (lut.) *kappeli* (~n, ~i, ~loi)

kapseli *kapsul* (~an, ~ua, ~oi)

kapteeni *kapitan/ kapituan*|u (~an, ~ua, ~oi)

kapula 1. *pualik*|ku (~an, ~kua, ~koi) 2. (urh.) *estafiet*|tu (~an, ~tua, ~toi)

karahvi *grafin* (~an, ~ua, ~oi)

karaista 1. (tehdä vahvemaksi) *karast*|ua (~an, ~au, ~etah); *lujend*|ua (~an, ~au, ~etah); karaisen itseäni uimalla avannossa *karastan iččiedäni uindal lähties* 2. (rykiä, selvittää kurkkua) *rülgie* (~vin, ~giü, ~vitäh)

karaistua *karastu*|o (~n, ~u, ~tah); *luje*|ta (~nen, ~nou, ~tah)

karamelli *namu* (~n, ~u, ~loi); *karameli* (~n, ~i, ~loi)

karanteeni 1. (pakkoeeristys) *karantiin*|u (~an, ~ua, ~oi); *izolatsi*|i (~en, ~edu, ~eloi); joutua karanteeniin *puuttuo karantiinah* 2. (urh. määrääkainen pelikielto) *izolatsi*|i; jääkiekkoilija joutui viideksi minuutiksi karanteeniin *hokkejistu puutui viijekse minuuttua izolatsieh*

karaoke *karaoke* (~n, ~ttu, ~loi)

karata 1. (lähteä luvatta) *paljeta* (~genen, ~genou, ~jetah); *läht*|ie (~en, ~öü, ~ietäh) *pagoh*; vanki karkasi *vangi pageni* 2. (kuv. lähteä harhailemaan) *harhail*|la (~en, ~ou, ~lah); anteeksi, en kuunnellut, ajatus karkasi *prostikkua, en kuunnelluh, harhailin ajatuksis*

karate *karatee* (~n, ~du, ~loi)

karavaanari (asuntomatkatilun harrastaja) *karavuanari* (~n, ~i, ~loi)

karavaani *karavuan*|u (~an, ~ua, ~oi)

kardemumma (mauste) *kardamon* (~an, ~ua, ~oi)

kardinaali *kardinual*|u (~an, ~ua, ~oi)

kardinaali|**luku** (kiel.) *kardinalilugusan*|a (~an, ~ua, ~oi); *kardinalinumerial*|u (~an, ~ua, ~oi); *peruslugusan*|a; *perusnumerial*|u; **~munaus** (ark. paha kömmähdyks) *promašk*|u (~an, ~ua, ~oi); se oli varsinainen kardinaalimunaus *se oli tavalline promašku*

karelianismi *karelianizm*|u (~an, ~ua, ~oi)

karenssi (omavastuu aika esim. vakuutuksessa) *eričūsai*|gu (~jan, ~gua, ~goi)

karhea *karh*|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); *karhak*|ko (~on, ~kuo, ~koloi); lattiat ovat vielä karheat

lattiet ollah vie karhakot; karhea ääni *karhei iäni*

karhu (el. Ursidae) *kondi*|i (~en, ~edu, ~eloi)

karhun|**kaato** *kondienaj*|o (~on, ~uo, ~oloi);

kondienkua|do (~von, ~duo, ~doloi); **~palvelus** *kondiena*|bu (~vun, ~buu, ~buloi); *kondienhüvü*|s (~ön, ~ttü, ~zii); **~sammal** (kasv. Polytrichum commune) *kondiensammal* (~en, ~du, ~ii)

karhuta (periä, vaatia, velkoa) *peri*|e (~n, ~ü, ~täh); *vua*|die (~jin, ~diu, ~jitah)

kari *kari* (~n, ~i, ~loi)

karikko (matalikko, riutta) *karik*|ko (~on, ~kuo, ~koloi); *kivik*|kö (~ön, ~küö, ~kölöi)

karilleajo *karikkohajami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *karikkohajand*|u (~an, ~ua, ~oi); *karikkohaj*|o (~on, ~uo, ~oloi); *avaari*|i (~en, ~edu, ~eloi)

karisma *horizm*|u (~an, ~ua, ~oi); *lumovoim*|u (~an, ~ua, ~ii)

karismaattinen *horizmatično*|i (~in, ~idu, ~loi)

karista 1. (putoilla, varista) *pak*|kuo (~un, ~kuu, ~kutah); *rabi*|sta (~zen, ~zou, ~stah); neulasen karisivat joulukuusesta *nieglazet pakuttih rasta-vankuuzes* 2. (kuv. hävitä, kadota) *hävi*|tä (~en, ~eü, ~täh); *men*|nä (~en, ~öü, ~näh); joko turhat luulot ovat karisseet? *jogo tühjät duumat mendih?*

karistaa 1. (saada karisemaan) *puist*|ua (~an, ~au, ~etah); karistin jo roskat matoista *topat poloviekoi jo puistin* 2. (kuv. päästä eroon) *jät*|tiä (~än, ~täü, ~etäh) *jälle*; hiihtäjä karisti kilpailijat kan-noilta *hiihtäi jätti jälle kilbailijat*

karitsa *karič*|ču (~an, ~čua, ~čoi)

kariutua (kuv. epäonnistua, mennä myttyyn) *men*|nä (~en, ~öü, ~näh) *mittüh*; avioliitto kariutui *avioliitto meni mittüh*

karja *karj*|u (~an, ~ua, ~oi); karjaa pidetään kesät laiturilla *karjua kezät pietäh pastbišal*

karjaista *rängäht*|iäkkeh (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); *äräht*|iäkkeh (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes)

karjakko *karjanhoida*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

Karjala *Karjal* (~an, ~ua, ~oi)

karjalainen *karjala*|ine (~zen, ~stu, ~zii)

karjalais|**alue** *karjala*|ine (~zen, ~stu, ~zii) *aloveh* (~en, ~tu, ~ii); **~heimo** *karjala*|ine *heim*|o (~on, ~uo, ~oloi); **~kylä** *karjala*|ine *kül*|ä (~än, ~iä, ~ii); **~murre** *karjalan kielen mur*|reh (~dehen, ~rehtu, ~dehii); **~väestö** *karjalaz*|et (~ien, ~ii)

karjalan|**kielinen** *karjalankieli*|ne (~zen, ~stü, ~zii); **~piirakka** *šipanniek*|ku/ *šipainiek*|ku (~an, ~kua, ~koi)

karjanhoito *karjanhoi*|do (~jon, ~duo, ~doloi)

karjanäyttely *karjanozettelu* (~n, ~u, ~loi)

karjua *röngü*|ö (~n, ~ü, ~täh); *äri*|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); kuulin leijonien karjuvan *kuulin leijonoi ärizemäs*

karkaista ks. karaista

karkauspäivä *kargavuspäiv|ü* (~än, ~iä, ~ii); ~**vuosi** *kargavusvu|ozi* (~vven, ~ottu, ~ozii); joka neljättä vuotta nimitetään karkausvuodeksi *joga nellättü vuottu sanotah kargavusvuvvekse*

karkea 1. (karhea, rosoinen) *karhak|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *karh|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *šarmak|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); karkeat laudat on höylättävä *karhakot lavvat pidäü sruugata*; karkea pyyheliina *šarmakko käzipaikk* 2. (isorakeinen) *karj|u* (~an, ~ua, ~oi); karkea vehnä jauho *karju nižujauho* 3. (epätarkka, summittainen) *silmümiärä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); *pribliziitel'no|i* (~in, ~idu, ~loi); ensiksi tehtiin karkea arviointi *ezmäi pandih silmümiäräine arvo* 4. (kuv. hiomaton, epähieno) *gruubo|i* (~in, ~idu, ~loi); se oli karkeata pilaa *se oli gruuboi šuutku*

karkki (ark.) ks. karamelli

karkottaa 1. (häättää, ajaa pois) *karkoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *hiä|diä* (~vän, ~däü, ~vetäh); *aj|ua* (~an, ~au, ~etah) *iäre*; karkottaa viholliset *ajua iäre vihamiehiet* 2. (määrätä poistumaan maasta) *käsk|ie* (~en, ~öü, ~ietäh) *iäre*; laittomasti maahan tulleet karkotetaan välittömästi *luvattah muah tulluot käskietah iäre hedi*

karkotus *karkoit|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *hiä|dö* (~vön, ~düö, ~dölöi); inkeriläisten karkotus Siperiaan *inkeriläzien hiädö Siberih*

karkumatka *kargumatk|u* (~an, ~ua, ~oi); *pagomatk|u*

karkuri (karkulainen) *kargula|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *pagola|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

karmea ks. kaamea

karnevaali *karnavual|u* (~an, ~ua, ~oi)

karmia (yksipers.) *sruastit|tua* (~tau); pelkkä ajatuskin karmii selkäpiitä *ga ajatusgi jo sruastittau*

karpalo (kasv. *Oxycoccus palustris*) *garbal|o* (~on, ~uo, ~oloi)

karsastaa *kač|čuo* (~on, ~čou, ~otah) *vilčusilmin*; *kač|čuo vilčah*

karsia 1. (poistaa oksia) *karzi|e* (~n, ~u, ~tah) 2. (poistaa joukosta) *karzi|e*; vähend|*iä* (~än, ~äü, ~etäh); *ot|tua* (~an, ~tau, ~etah) *iäre*; karsimme ko turhia sanoja? *otammogo iäre turhii sanoi?*

karsina (aidattu tila) *karzin* (~an, ~ua, ~oi)

karsinoida (halv., kuv. lokeroida) *javot|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); ihmisiä ei saa karsinoida eri ryhmiin *rahvahii ei pie javotella joukkoloih*

karsinta *karzimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *karzind|u* (~an, ~ua, ~oi); *karziv|o* (~on, ~uo, ~oloi); vähendämi|*ne* (~zen, ~stü, ~zii); vähendänd|*ü* (~än, ~iä, ~ii); vähendü|*s* (~ksen, ~stü, ~ksii); ottami|*ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *otand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *ot|to* (~on, ~tuo, ~toloi) *iäre*; metsän karsinta *mečän karzimine*; ehdokkaiden karsinta *kandiduatoin vähendämine*

karsiutua *ei piästä* (en piäze, ei piäze, ei piästä); kilpailija karsiutui jatkosta *kilbailii ei piässüh jat-kamah kilbua*

karski (karkean itsevarma) *havizi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *kohizi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); karskit kaverukset *havizijat dovarišakset*

karsta (noki; pinttynyt lika) *karst|u* (~an, ~ua, ~oi); *no|gi* (~ven, ~gie, ~giloi)

kartanlukija *kartanlugi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

kartano (iso maatila) *usad'b|u* (~an, ~ua, ~oi)

kartanpiirtäjä *kartanpiirdä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *kartogrua|fu* (~an, ~fua, ~foi)

kartasto *kartast|o* (~on, ~uo, ~oloi); atlas (~an, ~sua, ~soi)

kartonki 1. (paperi) *karton* (~an, ~ua, ~oi)

2. (pakkaus) *blok|ku* (~an, ~kua, ~kii); tupakka-kartonki *blokku papiroskua*

kartta *kart|u* (~an, ~ua, ~oi); en löytänyt tietä kaupunkiin ilman karttaa *en löüdänüh dorogua linnah kartattah*

karttaa (välttää) *kač|čuo* (~ommos, ~oh/ ~ohes, ~otahes); *pajeksendel|la* (~en, ~ou, ~lah); *vardoil|jakseh* (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); *vazi|takseh* (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~tahes); *vältel|läkseh* (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lähes); karttaa alkoholia *vardoiljakseh viinas*; karttaa ihmisiä *pajeksendella rahvastu*; sitä en voinut karttaa *sit en voinnuh vazitakseh*; karttaa sairastumista *vältelläkseh voimatustu*; kartan turhaa työtä *vältelemmös turhas ruavos*; karttaa valhetta *kaččuo* (~ommos, ~oh/ ~ohes, ~otahes); *kazv|ua* (~an, ~au, ~etah); *lize|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); hänen taitonsa on karttunut uudessa työssä *hänen malto uvves ruavos on kazvanuh*; jäsenten lukumäärä on karttunut *ozanottajien lugumiärü on lizennüh*

kartuttaa (kasvattaa, lisätä) *kazvat|tua* (~an, ~tau, ~etah); *liz|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); *suit|tua* (~an, ~tau, ~etah); kartuttaa stipendirahastoa *kazvat-tua stipendiifondua*; kartuttaa pääomaa *lizätä kapitualua*; kartuttaa tietojaan *suittua omii tiedoloi*

karu 1. (hedelmätön, köyhä) *köüh|ü* (~än, ~iä, ~ii); karussa maassa ei kasva mitään *köühäh muah nimidä ei kazva* 2. (koruton, vaatimaton) *vaiglei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *jug|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *kov|a* (~an, ~ua, ~ii); karut olot *vaigiet aijat*

karva *karv|u* (~an, ~ua, ~oi)

karvainen *karva|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *karvak|as* (~kahan, ~astu, ~kahii)

karvarousku (kasv. *Lactarius torminosus*) *vahalauk|ku* (~un, ~kuu, ~kuloi)

karvas 1. (kitkerä) *karg|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *kačker* (~an, ~ua, ~oi); viini maistuu karvaalta *viinu on kačker* 2. (kuv. vaikeasti kestävä, katkera, kipeä) *karg|ei*; *kačker*; karvas petytmys *kar-*

gei pettümüs

karvaton karvat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii)

karviainen (kasv. Grossularia) karvasmuarj|u

(~an, ~ua, ~oi); križouniek|ku (~an, ~kua, ~koi)

kas vot; kas kummaa! kukastu kummua!

kasa 1. (läjä) tuk|ku (~un, ~kuu, ~kuloi); kivikasa kivitukku 2. (kuv.) tuk|ku; aineisto kirjaa varten on jo kasassa materjalu kniigua varte on jo kerättii tukkuh 3. (ark. kokoamisesta) pan|na (~en, ~ou, ~nah) tukkuh; en saanut sateenvarjoa kasaan en voinnuh panna zontiekkua tukkuh 4. (ark.) men|nä (~en, ~öü, ~nä) tukkuh; auto meni kolarissa kasaan mašin avaaries kogonah meni tukkuh

kasaantua (kerääntyä, kertyä, kokoontua)

kerävü|ö (~n, ~ü, ~tä); lizävü|ö (~n, ~ü, ~tä);

lize|tä (~nen, ~nöü, ~etä); ongelmat kasaantui-
vat problemat lizävüttih

kasakka 1. (venäl. ratsumies tai sotilas) kazak|ku (~an, ~kua, ~koi); Donin kasakat donskoit kaza-
kat 2. (renki) kazak|ku

kasarmi kazarm|u (~an, ~ua, ~oi)

kasata ker|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh)/ pan|na (~en, ~ou, ~nah) tukkuh

kasautua ks. kasaantua

kasetti 1. (C-kasetti) kasiet|tu (~an, ~tua, ~toi)
2. (videokasetti) videokasiet|tu 3. (kopiokoneen)
värrikasetti värikasiet|tu

kasettinauhuri magnitofon (~an, ~ua, ~oi)

kasino kazin|o (~on, ~uo, ~oloi)

kasinotalous (arvopaperikeinottelun leimaama
talouselämä) kazinotalovu|s (~on, ~ttu, ~ksii)

kasketa aj|ua (~an, ~au, ~etah) da polt|ua (~an, ~au, ~etah) kaskie

kaski kask|i (~en, ~ie, ~iloi)

kasko (ark. kaskovakuutus) kask|o (~on, ~uo, ~oloi); kaskostrahouhk|u (~an, ~ua, ~oi); uuteen autoon on hyvä ottaa kasko uudeh mašinah on hüvä ottua kasko

kasku šuutk|u (~an, ~ua, ~ii)

kas niin vot i; nu vot; kas niin, perillä ollaan vot i
kodih piäzimmö; kas niin, nyt se on valmis nu vot,
nügöi se on valmis

kassa kas|su (~an, ~sua, ~soi)

kassa|-alennus kassualendu|s (~ksen, ~stu, ~ksii);

~kaappi kassuškaup|pu (~an, ~pua, ~poi);

~kone kassukoneh (~en, ~tu, ~ii); ~kuitti kassu-

kuit|ti (~in, ~tii, ~tiloi); čiek|ku (~an, ~kua, ~koi);

~menestys menestü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); eloku-
vasta tuli oikea kassamenestys kinofil'mas rodih
aiga (kassu)menestüs

kassanhoitaja kasanhoida|i (~jan, ~jua, ~jii/
~joi); kasseri (~n, ~i, ~loi)

kassi (ark. laukku) sumk|u (~an, ~ua, ~ii)

kastaa 1. (upottaa nesteeseen) kast|ua (~an, ~au, ~etah) 2. (suorittaa kastetoimitus, ristiä) ristil|e
(~n, ~ü, ~tä); lapsi kastettiin kirkossa lapsi ristit-

tih kirikös

kastaja kasta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); valatta|i
(~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); Johannes Kastaja Iivan
Valattai

kastanja (kasv. Castanea) kaštan (~an, ~ua, ~oi)

kaste 1. (tiivistyvä kosteus) kast|e (~ien, ~ettu, ~ieloi) 2. ristimi|ne (~zen, ~stü, ~zii); ristind|ü
(~än, ~iä, ~öi); ristiv|ö (~ön, ~öö, ~ölöi)

kastella kastel|la (~en, ~ou, ~lah); valel|la (~en, ~ou, ~lah); sade kasteli meidät läpimäräksi vihmua
kasteli meijät läbimärräks; muista kastella kukat
musta valella kukkazet

kastelu kastelemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); kastelend|u
(~an, ~ua, ~oi); kastelu (~n, ~u, ~loi); valelemi|ne
(~zen, ~stu, ~zii); valelend|u (~an, ~ua, ~oi); vale-
lu (~n, ~u, ~loi); nurmikoon kastelu nurmen vale-
lelemine

kastike paini|n (~men, ~ndu, ~mii); sous|su (~un, ~suu, ~suloi)

kastua kastu|o (~n, ~u, ~tah); kastuimme sateessa
likomäriksi vihmal kastuimmo läbi

kasvaa 1. (tulla isommaksi) kazv|ua (~an, ~au, ~etah); lapset kasvavat lapset kazvetah 2. (laajeta,
levitä, voimistua; usein kuv.) kazv|ua; lizävü|ö
(~n, ~ü, ~tä); lize|tä (~nen, ~nöü, ~tä); työttö-
mien määrä maassamme kasvaa koko ajan
ruavottomien lugumiäriü ainos vai lizävüü meijän
mual 3. (kypsyä, kehittyä) roi|ja (~mmos, ~h/
~hes, ~tahes); hänestä kasvoi merkittävä kirjailija
hänes rodih merkittävä kirjuttai

kasvain (lääk.) kazvai|n (~men, ~ndu, ~mii); aivo-
kasvain aivokasvain

kasvattaa 1. (viljellä) kazvat|tua (~an, ~tau, ~etah); ennen kasvatimme kauraa enne kazvatim-
mo kagrua 2. (antaa kasvaa) kazvat|tua; kasvattaa
pitkät hiukset kazvattua pitkät tukat 3. (toimia
vanhempana) kazvat|tua; kasvatimme kolme las-
ta kazvatimmo kolme lastu 4. (kuv.) kazvat|tua;
kehit|tiä (~än, ~täü, ~etä); elämän vastoinkäy-
miset kasvattavat luonnetta eloksen vastukset ke-
hitetäh harakterii

kasvattaja kazvatta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi);
pedagoug|u (~an, ~ua, ~oi)

kasvatti 1. (jonkun kasvattama) kazvat|ti (~in, ~tii, ~tiloi); kasvattilapsi kazvattilapsi 2. (kuv.)
kazvat|ti; tuot|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii); hän on
oman aikansa kasvatti häi on oman ajan tuoteh

kasvatus kazvatu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

kasvatus|menetelmä kasvatusmetoud|u (~an, ~ua, ~oi); kazvatusta|ba (~van, ~bua, ~boi);

~neuvola kasvatusneuvol|u (~an, ~ua, ~oi);

~tiede kasvatusop|pi (~in, ~pii, ~piloi);

pedagougiek|ku (~an, ~kua, ~koi); ~tieteellinen
kazvatusopilli|ne (~zen, ~stu, ~zii); pedagogi|ne
(~zen, ~stu, ~zii); ~vanhemmat (mon.)
kazvatusvahnemb|at (~ien, ~ii)

kasvi *kazvi* (~n, ~i, ~loi); *kazvo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

kasvi|huone *kazvihuonu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~huoneilmiö** *ilmaston lämbenemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/ *lämbenend|ü* (~än, ~iä, ~öi); **~kunta** *kazvimuailm|u* (~an, ~ua, ~oi); *kazvist|o* (~on, ~uo, ~oloi); *flour|u* (~an, ~ua, ~ii)

kasvis *kazvo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *ouveš|ši* (~in, ~ši, ~šiloi)

kasvikset *kazvoks|et* (~ien, ~ii); *ouveš|it* (~šiloin, ~šiloi)

kasvillisuus *kazvollizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

kasvisravinto *kazvosru|ogu* (~vvan, ~ogua, ~ogii); *ouvešširu|ogu*; **~syöjä** *vegetarians|u* (~an, ~ua, ~oi); **~ravintola** *vegetariansko|i* (~in, ~idu, ~loi) *restoran* (~an, ~ua, ~oi)

kasvitiede *kazvosti|edo* (~ijon, ~eduo, ~edoloi); *botaaniek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

kasvitieteellinen *kazvostiijolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *botaniičesko|i* (~in, ~idu, ~loi)

kasvojenkohotusleikkaus *nuamankohotusleik-kavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *nuamankohotusoperat-si|i* (~en, ~edu, ~eloi)

kasvo(t) 1. (pään etuosa) *ilv|e* (~ien, ~ettü, ~ielöi); *nä|gö* (~vön, ~güö, ~gölöi); *nuam|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (henkilö) *persoun|u* (~an, ~ua, ~ii); näin siellä paljon uusia kasvoja näin *sie äijän uuzii persounii* 3. (kuv.): menettää kasvonsa *menettiä oma iče*; pelastaa kasvonsa (säästyä häpeältä) *pel-lastua oma roža* (pellastuo huigevuos)

kasvotusten (vastakkain) *vastakkai*

kasvu 1. (kasvaminen) *kazvami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kazvand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kazv|o* (~on, ~uo, ~oloi); lapsen kasvu *lapsen kazvo* 2. (lisääntyminen) *lizävümi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *lizä-vünd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *lizäv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); viennin kasvu *importan lizävümine*

kasvu|ikä *kazvoil|gä* (~jän, ~giä, ~gii); **~kivut** (mon.) *kazvoki|vut* (~buloin, ~buloi); **~paikka** *kazvokoht|u* (~an, ~ua, ~ii); *kazvosij|a* (~an, ~ua, ~oi); *kazvopaik|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~ympäristö** *kazvoümbärist|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi)

kataja (kasv. *Juniperus communis*) *kada|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

katajainen 1. (katajasta tehty) *kadaja|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *kadajahi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); katajainen vanne *kadajaine vanneh* 2. (kuv.) *kadaja|ine*; Suomen katajainen kansa *Suomen kadajaine rahvas*

katajanmarja *kadajanmuarj|u* (~an, ~ua, ~oi); *kadaimuarj|u*

katala *kadal* (~an, ~ua, ~oi); *olipa se katala temp-pu tol'ko vai oli kadal hommu*; *punoa katalia juo-nia punoitella kadalii intriigoi*

katalysaattori *katalizuator* (~an, ~ua, ~oi)

katamaraani *katamaruan|u* (~an, ~ua, ~oi)

katarri (lääk.) *katar* (~an, ~ua, ~oi); *vatsakatarri vaččukatar*

katastrofaalinen *katastroffu=*; katastrofaalinen tapaus *katastroffutapahtus*

katastrofi 1. (suuronnettomuus) *katastroffu* (~an, ~fua, ~foi) 2. (kuv. täydellinen epäonnistuminen, fiasko) *fiask|o* (~on, ~uo, ~oloi)

kate 1. (suoja, peite) *kat|e* (~tien, ~ettu, ~tieloi); tynnyrin kate *puč|in kate* 2. (tilillä olevien varojen määrä) *deng|u* (~an, ~ua, ~oi); *onko tilillä riittävästi katetta? täüdüügo tilil dengua?*

katedraali (tuomiokirkko) *kafedral'no|i* (~in, ~idu, ~loi) *sobor* (~an, ~ua, ~oi)

kateellinen *kadehelli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kadehti|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

kategoria *kategouri|i* (~en, ~edu, ~eloi)

kateissa (kadoksissa) *kavoksis*; *kavonnu|h* (~on, ~ttu, ~zii); *lompakkoni on kadoksissa minun kukkaro on kavoksis*

katekismus (kristillisen kirkon alkeisopetus) *katehiizis|su* (~an, ~sua, ~soi)

kateus *kadehu|s* (~on, ~ttu, ~zii) ◇ *kateus vie ka-latkin vedestä kadehus kalatgi vies vedäü*

katiska *katisk|u* (~an, ~ua, ~oi)

katkaisin *katkuaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi)

katkaista 1. (leikata, hakata poikki) *katk|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *katkaise naru katkua nuoru* 2. (murtaa, panna poikki) *katk|ata*; *kompastuin, kaadu in ja katkaisin jalkani öntästä in, lange in da katkain jallan* 3. (kuv. lopettaa, keskeyttää, sammuttaa yhtäkkiä) *katk|ata*; *sammut|tua* (~an, ~tau ~etah); hän katkaisi kaikki yhteydet meihin *hää katkai kai ühte vüöt mejän ker*; *katkaista virta sammuttua elektrovirdu*

katkaisu *katkuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *katkuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *katkavo* (~on, ~uo, ~oloi)

katkaisuhuolto (alkoholistien ja narkomaanien vieroitushoito) *vieraitushoi|do* (~jon, ~duo, ~doloi)

katkarapu (el. Leander adspersus) *krevetk|u* (~an, ~ua, ~oi)

katkeamaton *katkiemat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

katkelma *oz|a* (~an, ~ua, ~ii); *romaanin katkelma romuanan oza*

katkera 1. (mausta: kitkerä) *karg|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *kačker* (~an, ~ua, ~oi); *pihlajanmarjat ovat kitkeriä pihl'ainmuarjat ollah kargiet* 2. (epäyrtävällinen; pettynyt) *kačker*; hänen äänessään oli *katkera sävy hänen iänes oli kačkeran hämü* 3. (kipeä, raskas, tuskallinen) *kačker*; *kib|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *igäv|ü* (~än, ~iä, ~ii); *tapauksesta jäi katkerat muistot tapahtumas jäädih igävät mustot*

katkero (yrteillä maustettu alkoholijuoma)

kačker|o (~on, ~uo, ~oloi); *karg|ei* (~ien, ~iedu,

~ieloi) *nastoik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

katkeroittaa *kačkeroit|tua* (~an, ~tau, ~etah);
raskaat huolet katkeroittavat kovat huolet
kačkeroitetah mielidü

katketa *katk|eta* (~ien/ ~enen, ~ieu/ ~enou, ~ietah/ ~etah) ◇ katkesi kuin kanan lento katkei *ku*
kanan lendo

katko(s) *keskustumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii);
keskustund|u (~an, ~ua, ~oi); *keskustu|s* (~ksen,
~stu, ~ksii); *pauz|u* (~an, ~ua, ~oi); työhön tuli
katko *ruavos rodih keskustus*

katkoviiva *katkoviiv|u* (~an, ~ua, ~oi)

katku *čihv|u* (~an, ~ua, ~oi); *kuaru* (~n, ~u, ~loi)

kato 1. (sadon tuhoutuminen) *ka|do* (~von, ~duo,
~doloi); tänä vuonna viljasatoa kohtasi kato tänä
vuon *vil'loile rodih kado* 2. (nopea väheneminen)
vähenemi|ne (~zen, ~stü, ~zii); *vähenend|ü* (~än,
~iä, ~öi); väestökato *rahvahan vähenemine*

katoamaton *häviemät|öi* (~töman, ~tömiä, ~tö-
mii)

katolinen (adj.) *katoličesko|i* (~in, ~idu, ~loi);
(subst.) *katouliek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

katos *kato|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *suoju|s* (~ksen,
~stu, ~ksii); *autokatos avtokatos*

katsastaa 1. (tarkastaa) *kač|čuo* (~on, ~čou,
~otah); katsastimme jo kaikki paikat *müö jo*
kačoimmo kai kohtat 2. (tarkistaa, toimittaa kat-
sastus) *tarkast|ua* (~an, ~au, ~etah); *kač|čuo tar-*
kah; auto on katsastettava vuosittain *mašin pidäü*
tarkastua joga vuottu

katsastus *tarkastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); vein au-
ton katsastukseen *ajoin mašinan tarkastukseh*

katsastus|mies (ajoneuvon tarkastaja) *mašinan*
tarkasta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *inspektor* (~an,
~ua, ~oi)

katsaus *kačelm|u* (~an, ~ua, ~oi); *silmäilü* (~n,
~ü, ~löi); uutiskatsaus *uudizien kačelmu*; katsaus
viikon tapahtumiin *nedälin tapahtumien silmäilü*

katse *kač|e* (~čien, ~ettu, ~čieloi)

katselija *kaččo|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); teatteri on
täynnä katselijoi *teatru on täüzi kaččojii*

katsella *kač|ella* (~čelen, ~čelou, ~ellah); kissa kat-
selee lintuja *kaži kaččelou linduzii*

katsoa 1. (kohdistaa katseensa) *kač|čuo* (~on,
~čou, ~otah); hän katsoi minua silmiin *häi kačoi*
minule silmih 2. (pitää silmällä, huolehtia)
kač|čuo; mummi katsoo lapsia, kun vanhemmat
ovat töissä *buabo kaččou lapsii, konzu vahnembat*
ollah ruavos 3. (pitää jonakin, olla jotakin mieltä)
kač|čuo; katsotko sen kalliiksi? *kačotgo sen kalle-*
hekse? tilannetta voidaan katsoa toisellakin tapaa
situatsiedu voibi kaččuo toizehgi tabah 4. (kuv.):
katsoa eteensä *kaččuo edehpäi*; katsoa kiertoon
kaččuo vilčah; *kaččuo viäräh*; katsoa läpi sormien
kaččuo läbi sormis; katsoa omaa etuaan *kaččuo*
omua eduu

katsoja ks. katselija

katsomo *kaččom|o* (~on, ~uo, ~oloi); = *zual|u*
(~an, ~ua, ~oi); uimahallin katsomo *uinduallikon*
kaččomo; elokuvateatterin katsomo *kinozualu*
katsomus (vakiintunut asenne) *nägemü|s* (~ksen,
~stü, ~ksii); elämänkatsomus *eloksennägemüis*;
muailmannägemüis

katsos *kačos*; asia on, katsos, näin *dielo on, kačos*,
nenga

kattaa 1. (peittää, suojata) *kat|tua* (~an, ~tau,
~etah); kattaa katto *kattua levo* 2. (panna astiat
ym. pöytään) *kat|tua*; kattaa illallispöytä *kattua*
stola ildazekse 3. (kuv. riittää) *kat|tua*; *peit|tiä*
(~än, ~täü, ~etäh); tulot eivät kata menoja *tulot ei*
peitetä menoloi

kattaus (pöytään kerralla katetut astiat ja ruuat)
stolankattami|ne (~zen, ~stu, ~zii); *stolankatand|u*
(~an, ~ua, ~oi); *stolankattav|o* (~on, ~uo, ~oloi);
tyylikäs kattaus *stil'noi stolankattavo*

katteeton (riittämätön) *kattiet|oi* (~toman, ~to-
mua, ~tomii); katteeton sekki *kattietoi čiekku*

kattila *kattil* (~an, ~ua, ~oi)

katto *lev|o* (~on, ~uo, ~oloi)

katu *pih|a* (~an, ~ua, ~oi); *uulič|ču* (~an, ~čua,
~čoi)

katua *kuajivu|o* (~n, ~u, ~tah); *kuajilekseh*
(~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes) ◇ parempi katsoa,
kuin katua *parembi kaččuo, migu kuajiekseh*

katu|elämä *pihaelo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *kojit|oi*
(~toman, ~tomua, ~tomii) *elo|s*; ~**kahvila** *piha-*
kafee (~n, ~du, ~loi); ~**kauppa** *pihakaup|pu*
(~an, ~pua, ~poi)

katumus *kuajivu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *mielipah|a*
(~an, ~ua, ~oi)

katutyttö (ark. prostituoitu) *prostitutk|u* (~an,
~ua, ~oi)

kauan *hätken*; *kodvan*; kauanko? *hätkengo?* olin
ulkona kauan *kodvan olin pihal*

kauas *loitos*; *loitokse*; kauas metsään *loitos meččäh*;
niin kauas kuin silmä kantaa *muga loitokse kui*
silmü kandau

kauaskantoinen *perspektiivalli|ne* (~zen, ~stu,
~zii); *perspektiuno|i* (~in, ~idu, ~loi); kauaskan-
toiset suunnitelmat *perspektiunoit pluanat*

kauemmaksi *loitombakse*

kauemmin *hätkembän*

kauha *kauh|u* (~an, ~ua, ~oi)

kauhea *kauh|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *hirv|ei* (~ien,
~iedü, ~ielöi); *varaitta|i* (~jan ~jua, ~jii/ ~joi)

kauhistua *kauhistu|o* (~n, ~u, ~tah); *varavu|o* (~n,
~u, ~tah)

kauhistuttava *kauhistuttav|u* (~an, ~ua, ~ii);
hirveitüttäv|ü (~än, ~iä, ~ii); *varattav|u* (~an,
~ua, ~ii)

kauhu *sruasti* (~n, ~i, ~loi); *kauh|ei* (~ien, ~iedu,
~ieloi); *hirv|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *varav|o* (~on,

~uo, ~oloi)

kauhu|elokuva *sruastifil'm|u* (~an, ~ua, ~oi);
~**juttu** *sruastišeik|ku* (~an, ~kua, ~koi); ~**romaa-**
ni *sruastiromuan|u* (~an, ~ua, ~oi)

kaui|mainen *loittozi|n* (~man, ~mua, ~mii)

kaui|mmas *loittozimakse*; *kaikis loitombakse*

kaui|mpana *loittozimannu*; *kaikis loitombannu*

kaukaa *loittonsah*

kaukalo 1. (kaukana sijaitseva) *loitto|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *kaukaiset seudut loittozet paikat*

2. (ajasta) *ammu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *kaukainen menneisyys ammuine mennüziis*; *kaukaiset (menneet) ajat ammuzet aijat* 3. (sukulaisuudesta) *loitto|ine*; *he ovat kaukaista sukua minulle hüö ollah minule loittozet rodnät*

kaukalo 1. (esim. porsaan syöttöastia) *kart|u* (~an, ~ua, ~oi); *kuur|u* (~an, ~ua, ~ii) 2. (jääkiekossa) *hokkeikižapaik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

kaukana *loitton*

kauko|laina (kirjaston toisesta kirjastosta välittämä laina) *loittolaihin* (~an, ~ua, ~oi); ~**lämmitys** *loitto|lämmitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); ~**matkailu** *loitto|matkailu* (~n, ~u, ~loi); ~**ohjaus** *loitto|ohjavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); ~**puhelu** *loitto|telefonpagin* (~an, ~ua, ~oi); ~**putki** *teleskop|pu* (~an, ~pua, ~poi); ~**säädin** *loitto|regul'uator* (~an, ~ua, ~oi)

kaula *kagl|u* (~an, ~ua, ~oi); *hypätä kaulaan hüpätä kaglah*

kaula-|aukko *dekol'tee* (~n, ~du, ~loi); ~**huivi** *kaglupaik|ku* (~an, ~kua, ~koi); ~**ketju** *kaglu-|čieppi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); ~**liina** *kaglušar|fu* (~an, ~ua, ~oi); ~**panta** *kaglu|remeni* (~n, ~i, ~löi); ~**risti** *kaglu|rist|u* (~an, ~ua, ~oi)

kaulatusten (kaulakkain) *kaglak|kai*; *istua kaulatusten istuo kaglak|kai*

kaulin *piirai|pualik|ku* (~an, ~kua, ~koi); *piirai|vär-tin* (~än, ~iä, ~öi)

kaulita (kaulia) *ajell|la* (~en, ~ou, ~lah); *kaulia piirakankuoret ajella piirualoin kuoret*

kaulus *kaglu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

kauna *pitkü|vih|a* (~an, ~ua, ~oi); *peittovih|a*; *kan-taa kaunaa olla pitkü|vihaine*; *pidiä peittovihua*

kauneudenhoito *kaunehuonhoi|do* (~jon, ~duo, ~doloi)

kauneus *kaunehu|s* (~on, ~ttu, ~zii); *čomevu|s* (~on, ~ttu, ~zii); *kauneuden vuoksi joutuu joskus kärsimään kaunehuon täh pidiä toiči kärzie*

kauneus|hoitola *kaunehus- / čomevussalon* (~an, ~ua, ~oi); ~**kilpailu** *kaunehus- / čomevuskil|bu* (~van, ~bua, ~boi); ~**kuningatar** *kaunehus- / čomevuskoro|lev|u* (~an, ~ua, ~oi)

kaunis *kaun|is* (~ehen, ~istu, ~ehii); *čom|a* (~an, ~ua, ~ii)

kaunistaa (koristella) *kaunist|ua* (~an, ~au, ~etah); *čomend|ua* (~an, ~au, ~etah)

kaunistella (esittää todellista parempana)

kaunistel|la (~en, ~ou, ~lah); *čomendel|la* (~en, ~ou, ~lah); *sinä kaunistelet asioita sinä čomendelel dieloloi*

kaunistua *kaunistu|o* (~n, ~u, ~tah); *čome|ta*

(~nen, ~nou, ~tah); *onpas hän kaunistunut! a-voi kui häi on čomennuh!*

kaunokirjallinen *kaunehkirjalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kaunokirjalli|ne*

kaunokirjallisuus *kaunehliteratuur|u* (~an, ~ua, ~oi); *kaunokirjallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

kaunotar *čomat|ar* (~taren, ~ardu, ~tarii)

kaupallinen 1. (liike-elämää koskeva) *kaupalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kaupallinen koulutus kaupalli-ne opastus* 2. (tal. voittoa tavoitteleva) *kaupalli|ne*; *kaupallinen viihde kaupalline aijanvietto*

kaupankäynti *kaup|pu* (~an, ~pua, ~poi); *tor|gu* (~run, ~guu, ~guloi); *kaupankäynti sujuu hyvin kaupat mennäh hüvin*

kaupan päälle (kuv. kaupantekijäisiksi) *kaupan piäle*; *kaupantegijäz|kse*

kaupata *kaup|ata* (~puan, ~puau, ~atah); *käv|vä* (~ün, ~üü, ~väh) *kauppua*; *torgui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

kauppa 1. (tavaroiden osto ja myynti) *kaup|pu* (~an, ~pua, ~poi) 2. (yksittäinen myyntitapahtuma) *biznes|su* (~an, ~sua, ~soi); *tein hyvät kaupat biznes meni hüvin* 3. (liikehuoneisto) *lauk|ku* (~an, ~kua, ~koi)

kauppa|kirja *kauppukirj|u* (~an, ~ua, ~oi); ~**kir-jeenvaihto** *kauppu|korrespondentsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); ~**korkeakoulu** *kauppu|instituu|tu* (~an, ~tua, ~toi); ~**laivasto** *kauppulaivast|o* (~on, ~uo, ~oloi); ~**oppilaitos** *kauppu|opastuslaito|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); ~**saarto** *kauppu|blokuad|u* (~an, ~ua, ~oi); ~**sopimus** *kauppu|sobimu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); ~**tase** *kauppu|balans|u* (~an, ~ua, ~oi); ~**tiede** *kauppu|tiedo* (~ijon, ~eduo, ~edoloi); ~**to-ri** *kauppu|lagev|o* (~on, ~uo, ~oloi); *bazari* (~n, ~i, ~loi); ~**vaihto** *kauppu|vaiht|o* (~on, ~uo, ~oloi); *kauppu|oborot|tu* (~an, ~tua, ~toi)

kauppias *kauppumie|s* (~hen, ~stü, ~hii); *kups|u* (~an, ~ua, ~ii)

kaupungin|hallitus *linnanhald|divost|o* (~on, ~uo, ~oloi); *linnanhalli|ču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *munit-sipalitiet|tu* (~an, ~ua, ~toi); ~**johtaja** *linnanjoh-ta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); ~**kirjasto** *linnankir-jast|o* (~on, ~uo, ~oloi); *linnanbibliotiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); ~**museo** *linnanmuz|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); ~**teatteri** *linnanteatr|u* (~an, ~ua, ~oi); ~**valtuusto** *linnan|deputuat|at* (~oin, ~toi); *linnanvalduj|jouk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi)

kaupungistua *linnalastu|o* (~n, ~u, ~tah);

urbanizui|jakseh (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); *elämä kaupungistuu elos linnalastuu*

kaupungistuminen *linnalastumi|ne* (~zen, ~stu,

~zii); linnalastund|u (~an, ~ua, ~oi); linnalastu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); urbanizatsi|i (~en, ~edu, ~eloi)

kaupunki linn|u (~an, ~ua, ~oi)

kaupunkilainen linnala|ine (~zen, ~stu, ~zii)

kaupustelija müöksendeli|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); torrulekävü|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

kaupustelu pienen tavarahan müönd|ü (~än, ~iä, ~ii); pien|i (~en, ~dü, ~ii) tor|gu (~run, ~guu, ~guloi)

kaura (kasv. Avena sativa) kagr|u (~an, ~ua, ~oi);

~puuro kagruhut|tu (~un, ~tuu, ~tuloi); kagrupudr|o (~on, ~uo, ~oloi); kagrukuas|šu (~an, ~šua, ~šoi); ~ryyni kagrusuurim (~an, ~ua, ~oi)

kauris 1. (el. Capra ibex) mägiuuh|i (~en, ~tu, ~ii);

2. (eräs horoskoopimerkki) mägiuuh|i

kauri aiguväli (~n, ~i, ~löi); period|u (~an, ~ua, ~oi)

kautta 1. (matkan välipisteestä) kauti; matkustimeme Petroskoihin Aunuksen kautta ajoimmo Petroskoih Anuksen kauti 2. (kuv. välvaiheesta) kauti; hänen kauttaan tutustuin uusiin ihmisiin hänen kauti tunnustuin/ tuttavustuin uuzien rahvahienke; hän kuoli oman käden kautta (teki itsemurhan) kuoli omua vigua (tapoi ičen) 3. (laajuudesta) üliči; kautta koko maailman üliči kogo maailmua

kauttaaltaan (kautta linjan) kogonah; teos on uudistettu kauttaaltaan tevös on uuvistettu kogonah

kauttakulku ks. läpikulku

kautta rantain (kuv. epäsuorasti, vältellen) kierellen

kavala ks. katala

kavaljeeri kavalier|u (~an, ~ua, ~oi)

kavallus 1. (varojen) varrastami|ne (~zen, ~stu, ~zii); varrastand|u (~an, ~ua, ~oi); varrastu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); rastruat|tu (~an, ~tua, ~toi) 2. (ilmianto) andami|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ annand|u (~an, ~ua, ~oi)/ an|do (~non, ~duo, ~dolo) ilmi

kavaltaa 1. (lak. anastaa hallussa olevaa irtainta omaisuutta) varrast|ua (~an, ~au, ~etah); kassanhoitaja kavalsi yrityksen varoja kasseri varrasti firman dengat 2. (ilmiantaa, paljastaa viholliselle) an|dua (~nan, ~dau, ~netah) ilmi; joku kavalsi hänen kentah andoi händü ilmi

kavaltaja varrast|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); ilmianda|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

kaventaa 1. (tehda kapeammaksi) kaijend|ua (~an, ~au, ~etah); housujen lahkeita pitää kaventaa štaniloin lahkehii pidäü kaijendua 2. (kuv. supistaa, vähentää, rajoittaa) vähend|jä (~än, ~äü, ~etäh); määrärahoja on kavennettu (par. vähennetty) miärüdengoi on vähendettü

kaventua 1. (tulla kapeammaksi) kai|jeta (~denen,

~denou, ~jetah); tie kapeni metsän kohdalla tie kaideni mečän kohtal 2. (supistua, vähentyä) vähe|tä (~nen, ~nöü, ~täh); tuloerot ovat kaventuneet tuloerot on vähettü

kaveri dovariš|šu (~an, ~šua, ~šoi)

kaverukset (mon., ark.) dovarišaks|et (~ien, ~ii); pojat ovat parhaat kaverukset brihačut ollah parahat dovarišakset

kavio kabj|u (~an, ~ua, ~oi); tieltä kuului hevosen kavioiden kapse dorogal kuului hebozen kabjoin kapseh

kavuta (kiivetä) no|sta (~uzen, ~uzou, ~stah) üläh; kangilekseh (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes); kapusimme torniin müö nouzimmo majakkah

kebab kebab (~an, ~ua, ~oi)

kefiiri kefir|u (~an, ~ua, ~oi)

kehdata 1. (tohtia, uskaltaa) ruohti|e (~n, ~u, ~tah); en kehtaa enää syödä en ruohti enämbiä süvvä 2. (itäsuomalaisessa puhekielessä: viitsiä) keht|ata (~uan, ~uau, ~atah); kehtaisitko lähteä kanssani pihatöihin? kehtuazitgo lähtie minunke piharuadoloih?

kehittymätön kehittümät|öi (~tömän, ~tömiä, ~tömi)

kehittynyt kehitünnü|h (~ön, ~ttü, ~zii)

kehittyä kehit|tüö (~ün, ~tüü, ~ütäh)

kehittää kehit|tiä (~än, ~täü, ~etäh)

kehitys kehittämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); kehitünd|ü (~än, ~iä, ~ii); kehitü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

kehitysalue kehitüsaloveh (~en, ~tu, ~ii); ~apu kehitüsa|bu (~vun, ~buu, ~buloi); ~kelpoinen kehitüskelbo|ine (~zen, ~stu, ~zii); ~maa kehitüsmua (~n, ~du, ~loi); ~vammaisen kehitüsnüsti|i (~en, ~edü, ~elöi); roinduniisti|i; ~yhteistyö kehitüsyhteisrua|do (~von, ~duo, ~oloi)

keho kehn|o (~on, ~uo, ~oloi); pah|a (~an, ~ua, ~oi)

keho rung|u (~an, ~ua, ~ii)

kehonrakennus bodibilding|u (~an, ~ua, ~oi)

kehottaa kehoit|tua (~an, ~tau, ~etah); lääkäri kehotti olemaan viikon kotona douhturi kehoitti olla nedäli kois/ douhturi kehoitti olemah nedälin kois

kehotus kehoitu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

kehrätä kehr|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh)

kehto kätkü|t (~ön, ~ttü, ~zii)

kehu kiittämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); kiitänd|ü (~än, ~iä, ~öi); oma kehu ičen kiittämine

kehua kiit|tiä (~än, ~täü, ~etäh); kehua maasta taivaaseen kiittä muas taivahah

kehveli (ark.) kehveli (~n, ~i, ~löi); voihan kehveli! ga kehveli!

kehys kehu|s (~ksen, ~stü, ~ksii); ramk|u (~an, ~ua, ~oi); oven kehys uksen kehu; taulun kehys kartinan ramku

kehystä kehušt|jä (~än, ~äü, ~etäh); pan|na

(~en, ~ou, ~nah) *kehü*|s (~ksen, ~stü, ~ksii)/
ramk|u (~an, ~ua, ~oi)

kehä 1. (ympyrän kehä) *keh*|ä (~än, ~iä, ~ii);
kruug|u (~an, ~ua, ~ii) 2. (kuv.) *keh*|ä; *kruug*|u;
ajatukset kiertävät kehää *ajatukset punotahes*
kruugalleh 3. (taivaankappaletta ympäröivä ker-
ros) *ilmukeh*|ä 4. (rajattu alue) = *keh*|ä; nyrkkeily-
kehä *boksukehä*

keidas *oazis*|su (~an, ~sua, ~soi)

keihäs *keihä*|s (~ksen, ~stü, ~ksii); *keijä*|s (~ksen,
~stü, ~ksii); heittää keihästä *lükätä keijästä*

keihäänheitto (urh.) *keihäksen/ keijäksen*
lökkiam|ne (~zen, ~stü, ~zii)/ *lökkiänd*|ü (~än,
~iä, ~öi)/ *lökkäv*|ö (~ön, ~üö, ~ölöi)

keihäänheittäjä (urh.) *keihäksenlökkijä*|ü (~än,
~iä, ~ii/ ~öi); *keijäksenlökkijä*|ü

keiju(kainen) *el'ju* (~an, ~ua, ~oi)

keikahtaa 1. (heilahtaa äkillisesti) *heilaht*|uakseh
(~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); varo, ettei vene
keikahda *kaččoi*, *ku veneh ei heilahtazih* 2. (kaa-
tua) *kua*|duo (~vun, ~duu, ~vutah); tuoli keikahti
nurin *stuu* *kuadui kumuaalleh* 3. (kuv.) *puut*|tuo
(~un, ~tuu, ~utah); *čoivaht*|uakseh (~ammos,
~ah/ ~ahes, ~etahes); yritys keikahti (teki varari-
kon) *laman alussa kogo firmu puutui bankrotakse*
laman allus

keikailla 1. (olla olevinaan, hienostella) *forsi*|e (~n,
~u, ~tah); *čomendel*|lakseh (~emmos, ~eh/ ~ehes,
~lahes); tyttö keikaili uudessa mekossaan *tüttö*
čomendelih uuzis pluat'ois 2. (leuhkia, rehennellä)
lööhk|jä (~än, ~äü, ~etäh); *rehendel*|läkseh (~em-
mös, ~eh/ ~ehes, ~lähes); hän keikailee oppinei-
suudellaan *häi rehendelehes omil tiedoloil*

keikari (keikailija) *forsun* (~an, ~ua, ~oi); *šogoli*
(~n, ~i, ~loi)

keikaroida ks. keikailla

keikka (ark.) 1. (esiintymismatka) *gastrolimat*|u
(~an, ~ua, ~oi); *turnee* (~n, ~du, ~loi); bändi lähti
keikalle *orkestru lähti gastrolimatkoile* 2. (työ,
hanke, tehtävä) *keik*|ku (~an, ~kua, ~koi); *telgo*
(~von, ~guo, ~golo); vieläkö ehdit heittää yhden
keikan? *ehtitgo luadie vie ühten keikan?*

keikkailla (ark.) *gastrolii*rui|ja (~čen, ~ččou, ~jah);
Santtu Karhu keikkailee usein Suomessa *Santtu*
*Karhu puaksuh gastrolii*ruiččou *Suomes*

keikkamuusikko *gastrolii*ruičči|i (~jan, ~jua, ~jii/
~joi) *muzikant*|u (~an, ~ua, ~oi)

keikkua 1. (liikahdella edestakaisin) *keik*|kuo
(~un, ~kuu, ~utah); vene keikkui aallokossa *ve-
neh keikui aldoloil* 2. (kiekkua, kiipeillä, tasapai-
noilla) *balansiirui*|ja (~čen, ~ččou, ~jah); *keik*|kuo;
maalarit keikkuivat telineillään *mualarit balansi-
ruittih omil telinehil*

keikuttaa (saada keikkumaan) *keikut*|tua (~an,
~tau, ~etah); *lekut*|tua (~an, ~tau, ~etah);
lekut|ella (~telen, ~telou, ~ellah); västäräkki kei-

kuttaa pyrstöään *västäräkki lekuttelou händiä*
keila (urh.) *kegl*|ü (~än, ~iä, ~ii); kaikki keilat kaa-
tuivat *kai keglät kuavuttih*

keilailu (urh.) *kižuami*|ne (~zen, ~stu, ~zii)/
kižuand|u (~an, ~ua, ~oi)/ *kižav*|o (~on, ~uo,
~oloi) *kegläh*; *keglükiž*|a (~an, ~ua, ~oi)

keilata (urh.) *kiž*|ata (~uan, ~uau, ~atah) *kegläh*
keimailla *keimoil*|la (~en, ~ou, ~lah);

keimoil|lakseh (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes);
keimistel|läkseh (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lähes);
siinä hän taas keimailee miehille *häi müös kei-
moilou nečis mužikkoin ies*

keinahdus *heilahtu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii);
hailähtü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

keinahtaa *heilaht*|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes,
~etahes); *hailäht*|iäkseh (~ämmös, ~äh/ ~ähes,
~etähes); laiva keinahti myrskyssä *laivu heilahtih*
mürsküs

keino (konsti, niksi) *kein*|o (~on, ~uo, ~oloi); *ta*|ba
(~van, ~bua, ~boi); yritän selviytyä millä keinolla
hyvänsä *opin piästä hos mittumah tabah* ◇ hätä
keinin keksii *hädä keinin keksii*

keino|hedelmöitys (eläimistä) *keinojuoksutta-*
mi|ne (~zen, ~stu, ~zii); *keinojuoksutand*|u (~an,
~ua, ~oi); *keinojuoksutu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii);
(ihmisistä) *keinokohtustuttami*|ne (~zen, ~stu,
~zii); *keinokohtustutand*|u (~an, ~ua, ~oi); *keino-*
kohtustu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

keino|munuainen (lääk. dialyysikone)

keinopočk|u (~an, ~ua, ~ii); *dializkoneh* (~en,
~tu, ~ii); **~ruokinta** (lääk.) *keinosiöittämi*|ne
(~zen, ~stü, ~zii); *keinosiötänd*|ü (~än, ~iä, ~ii);
~siemennys *keinosiemendämi*|ne (~zen, ~stü,
~zii); *keinosiemendänd*|ü (~än, ~iä, ~ii); *keino-*
siemendü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

keinotekoinen 1. (ihmisen tekemä) *keinotego*|ine
(~zen, ~stu, ~zii); *keksit*|tü (~ün, ~tüü, ~tülöi);
esperanto on keinotekoinen kieli *esperanto on*
keksittü kieli 2. (teennäinen, epäaito, tekemällä
tehty) *keinotego*|ine; keinotekoiset kyynleet *kei-
notegozet küünälet*

keinotella 1. (toimia ovelasti) *keinot*|ella (~telen,
~telou, ~ellah); *hiitruil*|ja (~čen, ~ččou, ~jah); hän
keinotteli itsensä hyvään virkaan *häi hiitruijen sai*
hüvän paikan ruavos 2. (hankkia voittoa usein
epärehellisin keinoin) *keinot*|ella; *spekulii*rui|ja
(~čen, ~ččou, ~jah); keinotella pörssissä *spekulii-
ruija biržal*

keinottelija *keinotteli*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi);
hiitruičči|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *spekulant*|u
(~an, ~ua, ~oi)

keinottelu *keinottelemi*|ne (~zen, ~stu, ~zii);
keinottelend|u (~an, ~ua, ~oi); *keinottelu* (~n, ~u,
~loi); *hiitruiččemi*|ne (~zen, ~stu, ~zii);
hiitruičend|u (~an, ~ua, ~oi); *hiitruiču*|s (~ksen,
~stu, ~ksii); *spekulatsi*|i (~en, ~edu, ~eloi)

keinu *liedžu* (~n, ~u, ~loi)

keinua *liedžu*|o (~n, ~u, ~tah); *heilu*|o (~n, ~u, ~tah); *huoju*|o (~n, ~u, ~tah); puut keinuivat tuulessa *puut huojuttih tuules*

keinuttaa *liedžut*|tua (~an, ~tau, ~etah); *heilut*|tua (~an, ~tau, ~etah); *huojut*|tua (~an, ~tau, ~etah); äiti, tule keinuttamaan *muamo, tule liedžuttamah*; tuuli keinuttaa viljaa *tuuli heiluttaa vil'tua*

keisari *suari* (~n, ~i, ~loi); *imperuator* (~an, ~ua, ~oi)

keisari|kunta *suarikun*|du (~nan, ~dua, ~dii); *imperuatorekun*|du; **~leikkaus** (lääk.) *kesari-leikkavul's* (~ksen, ~stu, ~ksii)

keisarinna *suarit*|ar (~taren, ~ardu, ~tarii); *imperatrits*|u (~an, ~ua, ~oi)

keitin (keittolaite) *keitinvehkeh* (~en, ~tü, ~ii); *keit*|in (~timen, ~indü, ~timii); retkikeitin *pohodukeitin*

keitinpiirakka *keitinpiir*|ai (~uan, ~uadu, ~ualoi)

keitos 1. (keitto tai muu ruoka) *keit*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); hänen keitoksensa onnistuvat joskus *hänen keitokset toiči ollah ihan hüivät* 2. (kuv. soppa, sotku) *keit*|s; *segasotku* (~n, ~u, ~loi); olipa aikamoinen keitos! *tol'kovai aiga segasotku oli!*

keittiö *kuhn*'|u (~an, ~ua, ~ii)

keitto *suup*|pu (~an, ~pua, ~pii); *rok*|ku (~an, ~kua, ~kii); *lie*|mi (~men, ~ndü, ~mii)

keitto|kirja *keittokirj*|u (~an, ~ua, ~oi); *keittokniig*|u (~an, ~ua, ~oi); **~komero** *keittokomer*|o (~on, ~uo, ~oloi); yksiossö on vain ikkunaton keittokomero *üksipertizes fatieras on vaiku ikkunatoi keittokomero*; **~taito** *keittotai*|do (~jon, ~duo, ~dolo); *kulinuairi*|i (~en, ~edu, ~eloi); äitini keittotaito on ainutlaatuinen *minun muaman keittotaido on verduamatoi*

keittää 1. *keit*|tiä (~än, ~täü, ~etäh) 2. (kuv. saada aikaan sotku) *keit*|tiä; oletpa sopan keittänyt! *vot olet keiton keittänyh!*

kekkerit (mon., ark. juhlat, kemut, kestit) *pi*|vot (~dolo, ~dolo); *bualu*|t (~loin, ~loi)

keko *ke*|go (~von, ~guo, ~goloi); *mät*|äs (~tähän, ~ästü, ~tähii); muurahaiskeko *kudžoimätäs*

kekseliäs (neuvokas, nokkela, älykäs) *nevvok*|as (~kahan, ~astu, ~kahii); *nerok*|as (~kahan, ~astu, ~kahii); *äliük*|äs (~kähän, ~ästü, ~kähii); *maltač*|ču (~un, ~ču, ~čuloi)

keksi 1. (tukinuittoväline) *bagr*|u (~an, ~ua, ~oi) 2. (pikkuleipä) *pečen'*|ü (~än, ~iä, ~öi)

keksijä 1. (keksinnön tekijä) *keksi*|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *neroniek*|ku (~an, ~kua, ~koi) 2. (kuv.) *keksi*|i; *neroniek*|ku; hän ei ole mikään ruudinkeksijä *(nero) häi ei ole nimittuine neroniekku*

keksintö *keksind*|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); puhelin on yksi aikamme suurimmista keksinnöistä *telefon on üks meijän eloksen suurimis keksindölöis*

keksiä 1. (tehdä keksintö) *keksi*|e (~n, ~ü, ~täh); kuka keksi vetoketjun? *kenbo keksii vedolukku-zen?* 2. (hoksata, huomata, oivaltaa) *keksi*|e; joko keksit ratkaisun? *jogo keksiit rešeenien?* 3. (mieli-johteesta: saada päähänsä, älytä) *smekni*|e (~n, ~ü, ~täh); *tost*|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); *malt*|ua (~an, ~au, ~etah); joku keksi kysyä opettajalta *kenlienne tostihs küzüö opastajal*

kekäle *kegäleh* (~en, ~tü, ~ii)

kela *kel*|a (~an, ~ua, ~oi); nauhurin kela *magnitofonan kela*

Kela (lyh. Kansaneläkelaitos) *Kanzaneläkehlaito*|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

kelata 1. (kiertää kelalle) *kel*|ata (~uan, ~uau, ~atah); kela vähän eteenpäin nauhuria *kelua vähäine edehpäi magnitofonua* 2. (kuv. kerrata, käydä läpi) *mustel*|la (~en, ~ou, ~lah); *mustoit*|ella (~telen, ~telou, ~ellah); kelasin tässä vähän men-nyttä *mustelin täs vähäzen mennüzii aigoi*

kelaus *keluami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *keluand*|u (~an, ~ua, ~oi); *kelavul's* (~ksen, ~stu, ~ksii); pikakelaus *ruttokelavus*

keli *keli* (~n, ~i, ~löi); liukas keli *libei keli*; sääti-dotus ennusti huonoa keliä *siätiijoitus ennusti huonuo kelii*

keliakia (gluteenin aiheuttama yliherkkyys) *keliaki*|i (~en, ~edu, ~eloi)

kelirikko *rospuut*|tu (~an, ~tua, ~toi); kelirikon aikaan saareen ei pääse *rospuutan aigah suarele ei sua piästä*

kelju (ark. inhottava, kurja) *tülgei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *ilgei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *pah*|a (~an, ~ua, ~oi); *härčisk*|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); *häräk*|leh (~kehen, ~ehtü, ~kehii)

keljuilla (ark.) *ilgeil*|lä (~en, ~öü, ~läh); *tülgeil*|lä (~en, ~öü, ~läh); olla (olen, on, ollah) *paha*; *härčistell*|lä (~en, ~öü, ~läh); *häräköilj*|äkseh (~čemmös, ~čeh/ ~čehes, ~jähes); hän keljuilee kaikille *häi on tülgei kaikile*

keljuttaa (ark. harmittaa, sapettaa; yksipers.) *suutut*|tua (~tau); minua keljuttaa, kun aina myöhästyt minuu *suututtau, ku sinä aiven müöhästüt*

kelkka *regü*|t (~ön, ~ttü, ~zii); kelkan jalakset *regüön jallakset*

kelkkailla (liikkua kelkalla) *čur*|ata (~uan, ~uau, ~atah) *regüöl*

kelkkailu (urh.) *bobslei* (~n, ~du, ~loi)

kellari *podvual*|u (~an, ~ua, ~oi); *karzin* (~an, ~ua, ~oi); *kuop*|pu (~an, ~pua, ~pii); *pogreb*|u (~an, ~ua, ~oi); perunoita on hyvä säilyttää kellarissa *kartohkoi on hüvä säilüttiä kuopas*

kellastua *kellastu*|o (~n, ~u, ~tah); *kellistü*|ö (~n, ~ü, ~täh); lehdet kellastuivat *lehtet kellistütti*

kello 1. *aig*|u (~jan, ~gua, ~goi); kysyä kelloa *küzüö aigua*; paljonko kello on? *äijügo on aigua?*

lähdemme kello kuusi *lähtemmö* kuvven *aigah* 2. *čuasut* (~suloin, ~suloi); kello käy täsmälleen *čuasut kävväh tarkah* 3. (soittolaite) *kell*o (~on, ~uo, ~oloi); ovikello *uksikelloine*; kirkonkellot *kirikön kellot* ◇ nyt hänellä on toinen ääni kellossa *nügöi häi tostu pajuo pajattau*; vahinko ei tule kello kaulassa *hädä eččimättäh tulou*

kello|kortti *aigukartočk*u (~an, ~ua, ~oi); tehtaalla on käytössä kellokorttistysteemi *zavodal käüitetäh aigukartočkusistiemua*; **~seppä** *čuassusep*lpii (~än, ~piä, ~pii)

kellua (pysyä pinnalla) *keilu*o (~n, ~u, ~tah); *kubl*ua (~an, ~au, ~etah); vene kelluu ankkurissa *veneh keiluu ankuris*

kelluke *kubloi*n (~men, ~ndu, ~mii); *kuva*s (~ksen, ~stu, ~ksii); *käbrü* (~n, ~ü, ~löi); *pull*o (~on, ~uo, ~oloi); lautta on rakennettu kellukkeiden varaan *lauttu on luajittu kubloimien varah*

kelluva valuutta (tal.) *keilu*i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) *va'utut*u (~an, ~tua, ~toi)

kelmeä ks. kalpea

kelmi (lurjus, kelvoton henkilö) *mošel'niek*ku (~an, ~kua, ~koi); *mošenniek*ku; *šel'm*u (~an, ~ua, ~oi)

kelmu 1. (elimellinen kalvo, ketto) *ket*tu (~un, ~tuu, ~tuloi); maidon pinnalle muodostuu kelmu *maijon pinnale roih kettu* 2. (läpinäkyvä tekoainekalvo) *kalv*o (~on, ~uo, ~oloi); *pl'õnk*u (~an, ~ua, ~ii); kirjat on hyvä päällystää kelmulla *kniigoi on hüvä piällüstiä kalvoloi*

kelo (pystyyn kuivanut kuoreton mänty) *kell*o (~on, ~uo, ~oloi); **~honka** *kelohong*u (~an, ~ua, ~ii)

kelpaamaton (kelvoton) *kelbuamat*oi (~toman, ~tomua, ~tomii); *pädemät*öi (~töman, ~tömiä, ~tömii); *sobimat*oi (~toman, ~tomua, ~tomii); juotavaksi kelpaamaton vesi *juodavakse kelbuamatoi vezi*

kelpo (kunnollinen) *kunnon*; *putin*; *putilli*ne (~zen, ~stu, ~zii); kelpo mies *putin mužikku*

kelpoinen (kelpaava, pätevä) *kelbuaj*u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); *pädi*i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *pättäv*ü (~än, ~iä, ~ii); *sobi*i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); palveluskelpoiset nuoret miehet *sluužbah pädjät nuoret miehet*

kelpoisuus *pädevü*s (~õn, ~ttü, ~ksii)

kelpuuttaa (hyväksyä) *kač*čuo (~on, ~čou, ~otah) / *san*uo (~on, ~ou, ~otah) *pädevä*kse; *valli*ta (~čen, ~ččou, ~tah); häntä ei kelpuutettu olympiajoukkueeseen *händü ei vallittu olimpiikomandah*

keltainen *kelda*ine (~zen, ~stu, ~zii)

keltainen lehdistö (kuv. sensaatiolehdistö) *sensatsiileht*et (~ien, ~ii/ ~ilöi); poliitikot joutuvat joskus keltaisen lehdistön hampaisiin *poliitiekat puututah toiči sensatsiilehtilöin hambahih*

keltatauti (lääk.) *kellač*ču (~un, ~ču, ~čuloi)

kelteisillään *vähis sovis*; *vähii vajai alasti*

keltti 1. (läntiseen indoeurooppalaiseen heimoon kuuluva) *kel't*u (~an, ~ua, ~oi); kelttejä asuu mm. Skotlannissa *kel'toi eläü Šotlandiesgi* 2. (keltin kieli) *kel'tan kiel*i (~en, ~dii, ~ii)

keltuainen *kelda*ine (~zen, ~stu, ~zii); *žoltuš*k|u (~an, ~ua, ~oi); kananmunan keltuainen ja valkuainen *jäičän žoltušku da valgiene*

kelvata 1. (olla riittävän hyvä) *kel*vata (~buan, ~buau, ~vatah); *pä*tä (~in, ~döi, ~täh); tämä työ kelpaa minulle *tämä ruado pädöü minule* 2. (olla voimassa) *kel*vata; *pä*tä; vapaaliput eivät kelpaa ensi-iltaan *ilmazet bilietät ei kelvata enzi-ildah* 3. (yksipers. olla oivallista, kannattaa) *pä*tä; kelpaa hänen elellä siellä *pädöü hänel eliä sie*

kelvollinen ks. kelpoinen

kelvoton ks. kelpaamaton

kemia *hiimi*i (~en, ~edü, ~elöi)

kemiallinen *hiimielli*ne (~zen, ~stü, ~zii); **~ pesu** *hiimielli*ne *pez*o (~on, ~uo, ~oloi); *himčist*k|u (~an, ~ua, ~oi); **~ reaktio** *hiimielli*ne *reaktsi*i (~en, ~edu, ~eloi); **~ sodankäynti** *hiimielli*ne *voin*u (~an, ~ua, ~ii)

kemianteollisuus *hiimielli*ne (~zen, ~stü, ~zii) *tevollizu*s (~on, ~ttu, ~ksii)

kemisti *hiimik*ku (~an, ~kua, ~koi)

kemut (mon., ark. juhlat, kekkerit) *pruazniek*ku (~an, ~kua, ~koi); *bualu*t (~loin, ~loi); *pil*vot (~doloin, ~doloi); hän palasi kemuista pikkutunneilla *häi tuli bualulouis puolenüön jälgeh*

kenguru (el. Macropus) *kenguru* (~n, ~u, ~loi)

kengän|nauha *jallačinsi*ve (~dien, ~vettü, ~die-löi); *šnurk*u (~an, ~ua, ~ii); **~pohja** *jallačinpohj*u (~an, ~ua, ~ii); *podmõt*k|u (~an, ~ua, ~oi); **~varsi** *kengänsiär*i (~en, ~dii, ~ii)

Kenia *Keeni*i (~en, ~edü, ~elöi)

kenialainen *keeniela*ine (~zen, ~stu, ~zii)

kenkku ks. kelju

kenkkuilla ks. keljuilla

kenkä 1. (jalkine) *keng*l|ü (~än, ~iä, ~ii); *jallač*i (~in, ~čii, ~čiloi); matalat kengät *madalkandujallačit*; korkeakorkoiset kengät *korgeikandujallačit*; panna kengät jalkaan *panna kengät jalgah*; riisua kengät jalasta *jaksua jallat* 2. (hevoskenkä) *potkov*u (~an, ~ua, ~oi) 3. (kuv. saada kenkää/ potkut) *sua*l|ja/ *sua*l|ha (~n, ~u, ~jah/ ~hah) *potkut*; hän sai kenkää firmasta *häi sai potkut firmas* ◇ siitäkö se kenkä puristaa! *vot mis on dielo!*

kenkä|kauppa *kengülauk*ku (~an, ~kua, ~koi); *kengükaup*pu (~an, ~pua, ~poi); **~pari** *kengüpuar*u (~an, ~ua, ~oi); **~voide** (kengänkiilloke) *kengüvöi*je (~dien, ~jettu, ~dieloi)

kennel *koirutarh*u (~an, ~ua, ~oi); **~toiminta** *rodukoirien kazvattami*ne (~zen, ~stu, ~zii)/ *kazvatand*u (~an, ~ua, ~oi)/ *kazvatu*s (~ksen, ~stu, ~ksii)

kenraali *general*|u (~an, ~ua, ~oi)

kenraali|harjoitus (näytelmän, oopperan tms. pääharjoitus) *general*|no|i (~in, ~idu, ~loi) *harjoitu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kuvernööri** *general*ugubernuator (~an, ~ua, ~oi); Bobrikov oli Suomen kenraalikuvernöörinä Bobrikov oli *general*ugubernuatorannu *Suomes*

kenties (ehkä, mahdollisesti) *toinah*; *voi olla*; *onnuako*; *moužet*; kenties hän on oikeassa *hái toinah on oigies*

kenttä 1. (avoin, tasainen maa-alue) *kent*|ü (~än, ~iä, ~ii); *plošatk*|u (~an, ~ua, ~oi); jalkapallokenttä *jalgumiäččükentü* 2. (kuv. vaikutusala) *al*|a (~an, ~ua, ~oi); *aloveh* (~en, ~tu, ~ii); *rajon*|u (~an, ~ua, ~oi); terveydenhoidon koko kenttä *tervehüönhoijon kogo ala* 3. (jäsenistö, kannattajakunta) *kannattaikun*|du (~nan, ~dua, ~dii); viisaat poliitikot kuuntelevat kentän ääntä *viizahat poliitikat kuunnellah kannattaikunnan iändü*

kenttä|keittiö (sot.) *kentükuhn*|u (~an, ~ua, ~ii); *pohodukuhn*|u; **~laji** (urh.) *kentülaji* (~n, ~i, ~loi); korkeushyppy on yksi kentälajeista *korgevushüppü on üksü kentülajilois*; **~työ** *kentürua*|do (~von, ~duo, ~dolois); paikannimitutkimuksen kenttätö *paikannimitutkimuksen kentüruavot*

keppi *kep*|pi (~in, ~pii, ~pilöi); kulkea keppi kädessä *kävellä kepinke* ◇ koettaa kepillä jäätä *oppie lükätä ongi*

kepponen 1. (kuje, kolttonen, metku) *šuutk*|u (~an, ~ua, ~ii); se oli vain viaton kepponen *sehäi oli vaigu vijatoi šuutku* 2. (kuv.) *šuutk*|u; vahva olut teki juojille kepposet vägevü *piivo azui juojille šuutkua*

kepulainen (ark.) 1. (subst.) *keskustala*|ine (~zen, ~stu, ~zii); *tsentrist*|u (~an, ~ua, ~oi); Keskustapuolueen (nyk. Suomen Keskusta) kannattaja *Keskustupartien (nügöine Suomen Keskustu) kannatta*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) 2. (adj.) *keskustala*|ine; *tsentristala*|ine (~zen, ~stu, ~zii)

kera (kanssa) =nke; kel; kele; ker; kere; mansikoita kerman *kera mandžoidu sliuhkanke*

kerake (kiel. konsonantti) *kerak*|eh (~kehen, ~ehtu, ~kehii); konsonant|u (~an, ~ua, ~oi)

keramiikka *savenvalandutuot*|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii); *keruamik*|ku (~an, ~kua, ~koi)

kerettiläinen *viäriusko*|ine (~zen, ~stu, ~zii); *jereetik*|ku (~an, ~kua, ~koi)

kerettiläisyys *jeretizm*|u (~an, ~ua, ~oi)

kerho *kerh*|o (~on, ~uo, ~oloi); *kluub*|u (~an, ~ua, ~ii)

keritä 1. (ehtii) *ker*|ritä (~gien, ~gieü, ~ritäh); ei yksi ihminen joka paikkaan kerkiä *ei üksü ristikanzu joga kohtah kergie* 2. (leikata lampailta viljaa) *keri*|tä (~čen, ~ččöü, ~täh); keritsin yhden lampaan *keričin ühten lambahan*

kerjuu *pakiččemi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *pakičend*|u

(~an, ~ua, ~oi); *pakiču*|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

kerjäläinen *pakičči*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

kerjätä *paki*|ta (~čen, ~ččou, ~tah)

kerma *sliuhk*|u (~an, ~ua, ~oi)

kernaasti *himokkahasti*; *hüväl mielel*

kerralla *kerral*; *kerralleh*; *kerdahes*; teen tämän kerralla *ruan tämän kerdahes*

kerran 1. (yhden kerran) *kerran*; kerran päivässä *kerran päiväs* 2. (joskus, entisaikaan) *kerran*; kerran toissa kesänä *kerran enne mullostu* 3. (joskus, tulevaisuudessa, jonakin päivänä) *kerran*; vielä kerran tulee parempi aika *tulou vie kerran parembi aigu*

kerrankin *hos/ ehki ühten kerran/ kieran/ kerdazen*; sanoisitpa kerrankin totuuden *hos ühten kerdazen pagizizit praudua*

kerrassaan (aivan, suorastaan) *ihan*; *ülen*; *kogonah*; *olipa kerrassaan kehno esitys ezitüs oli ihan tolkutoi*

kerrasto *alusso*|vat (~bien, ~bii)

kerrata *ker*|rata (~duan, ~duau, ~ratak); *toist*|ua (~an, ~au, ~etah); kertosin mielessäni päivän tapahtumat *kerdain ičekseh päivän tapahtumat*

kerroin (mat.) *koefitsijent*|u (~an, ~ua, ~oi)

kerros 1. (päällekkäis-) *kerro*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); kaksi kerrosta multaa *kaksi kerrostu muldua/ muadu* 2. (rakennuksessa) *kerro*|s; *jatuaž*|u (~an, ~ua, ~oi); *asun toisessa kerroksessa elän toizel jatuažal* 3. (kuv. yhteiskuntaluokka) *plast*|u (~an, ~ua, ~oi); *jouk*|ko (~on, ~kuo, ~koloi); kansan syvät kerrokset rahvahan *süvät plastat*

kerros|talo *kerrostalo*|i (~in, ~idu, ~loi); *monijatuažalli*|ne (~zen, ~stu, ~zii) *talo*|i

kerrostuma ks. *kerros* 1, 3

kersantti *seržant*|u (~an, ~ua, ~oi)

kerskailija *löühkä*|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *ülbeili*|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

kerskailla *löühk*|iä (~än, ~äü, ~etäh); *ülbeil*|lä (~en, ~öü, ~läh); hän kerskailee mielellään suorituksillaan *hái suvaiččou ülbeillä omil suavutuksil*

kerta *ker*|du (~ran, ~dua, ~doi)

kertaalleen *ühten kerran*; *kerdah*

kerta kaikkiaan *kerrassah*; *toven tottu*; *nepremeno*

kerta kerralta *kerdu kerral*; *kerdu kerran piäle*

kerta|käyttö *kerdupidämi*|ne (~zen, ~stii, ~zii); *kerdupiend*|ü (~än, ~iä, ~öi); *kerdupi*|do (~von, ~duo, ~dolois); **~käyttöastiat** *kerdupidoastiet*| (~loin, ~loi); **~käyttöinen** *kerdupido*|ine (~zen, ~stu, ~zii)

kertaus *kerduami*|ne (~zen, ~stu, ~zii);

kerduand|u (~an, ~ua, ~oi); *kerdavu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *toistami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *toistand*|u (~an, ~ua, ~oi); *toist*|o (~on, ~uo, ~oloi) ◇ kertaus on opintojen (oppimisen) äiti *kerduandu on opastundan muamo*

kertautua *kerdavu|o* (~n, ~u, ~tah); *toistu|o* (~n, ~u, ~tah); historiassa kertautuvat usein samat tapahtumat (historia toistaa itseään) *histouries samat tapahtumat puaksuh toistutah*

kertoa *ker|duo* (~ron, ~dou, ~rotah); *sanell|la* (~en, ~ou, ~lah)

kertoja 1. (kertova henkilö) *kerdo|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *saneli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) 2. (mat. luku, jolla kerrotaan) *kerduaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi)

kertolasku *kerduami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kerduand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kerdav|o* (~on, ~uo, ~oloi)

kertomus *kerdomu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

kerto|merkki (mat.) *kerdomerki* (~n, ~i, ~löi); ~säe *toisteh* (~en, ~tu, ~ii); ~taulu (mat.) *kerdotauluk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi)

kertova *kerdo|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *saneli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *epiicesko|i* (~in, ~idu, ~loi)

kertyä (kasautua) *kerävu|ö* (~n, ~ü, ~täh); *ker|düö* (~rün, ~düü, ~rütäh); kadulle kertyi paljon kansaa *pihale keräviü äijü rahvastu*

kerubi (usk.) *heruvim* (~an, ~ua, ~oi); ~veisu (kirkoll.) *heruvimpaj|o* (~on, ~uo, ~oloi)

keruu (kerääminen) *keriämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *keriänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *keräv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); kansanrunojen keruu *rahvahan runoloin keriändü*

kerä *ker|ä* (~än, ~iä, ~ii); lankakerä *langukerä*
keräilijä *keräili|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *keriäj|ü* (~än, ~iä, ~ii/ ~öi)

keräillä ks. kerätä

keräily *keräilemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *keräilend|ü* (~än, ~iä, ~ii); *keräilü* (~n, ~ü, ~löi)

kerätä (haalia, kasata) *ker|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); hän on kerännyt suuren omaisuuden *häi on kerännüh suuren omazuon* ◇ kerätä tulisia hiiliä pään päälle *maksua paha hüväl*

keräys *keriämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *keriänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *keräv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); onko teillä laillinen keräyslupa? *ongo teil zakonanmu-gaine keriändüluba?*

kerääntyä ks. kertyä

kesakko (pisama) *kurmič|ču* (~an, ~čua, ~čoi)
kesanto *kezand|o* (~on, ~uo, ~oloi)/ *kezänd|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi)

kesiä (hilseillä) *köühend|jä* (~än, ~äü, ~etäh); *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *köühenele*; kuiva iho *kesii kuivu hibju menöü köühenele*

keskeinen 1. (keskustassa oleva) *keski=*; koulu on keskeisellä paikalla kylässä *škola on külän keski-kohtas* 2. (tärkeä, olennainen) *piä=*; tärkei; keskeinen kysymys *piäküzümüs*

keskellä 1. (keskiosassa) *keskel*; keskellä pöytää *stolan keskel* 2. (keskuudessa, joukossa, parissa) *keskes*; *joukos*; haluan elää omieni keskellä *tahton*

eliä oman rahvahan keskes 3. (ajasta: keskivaiheilla, kuluessa) *keskel*; keskellä viikkoa *keskel nedälii*; keskellä kirkasta päivää (yllättäen) *vuottamattah*

kesken 1. (ei valmis) *kesken*; hänen opiskelunsa jäi kesken *hänel opastundu jäi kesken* 2. (kuluessa, aikana) *keskel*; hän sairastui kesken matkan *häi voimatui matkan keskel* 3. (välillä, keskuudessa) *kahteikeskei*; *keskenäh*; haluan puhua kanssasi kahden kesken *tahton paista sinun kel kahteikeskei*

keskeneräinen *kesken oli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *kesken jäännü|h* (~ön, ~ttü, ~zii) ◇ keskeneräistä työtä ei sovi näyttää herroille eikä hulluille *kesken olijua ruaduo ei pie ozuttua ni herroile, ni dura-koile*

kesken kaiken *silkeskie*; muistin kesken kaiken erään asian *silkeskie minule juohtui mieleh üksi dielo*

keskenmeno *kohtunkeskustu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)
keskenään *keskenäh*

keskeyttää *keskevüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *keskust|ua* (~an, ~au, ~etah)

keskeytyksettä (yhtäjaksoisesti) *keskevüksettäh*; *keskustuksettah*; hiihdin lenkin keskeytyksettä *hihtin kruugan keskevüksettäh*

keskeytyksissä olla (*olen, on, ollah*) *keskevünnü|h* (~ön, ~ttü, ~zii); *olla keskustunnu|h* (~on, ~ttu, ~zii); työt ovat olleet jo viikon keskeytyksissä *ruavot ollah jo nedäli oldu keskevünnüöt*

keskeytys *keskevü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *keskustu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); kokoukseen tuli yllättävä keskeytys *kerähmös rodi h vuottamatoi keskustus*

keskeytyä (3. pers.) *keskevü|ö* (~ü, ~täh); työ keskeytyi kahvitauon ajaksi *ruado keskevüi koufie-pauzan aijakse*

keski|aika *keskiai|gu* (~jan, ~gua, ~goi); ~arvo *keskiarv|o* (~on, ~uo, ~oloi); mikä oli todistuksesi keskiarvo *mittuinebo oli sinun tovestuksen keski-arvo?*

~ikä 1. (nuoruuden ja vanhuuden välinen ikä) *keski-i|gä* (~jän, ~giä, ~gii); keski-iän kriisi *keski-ijän kriüzissu* 2. (keskimääräinen ikä) *keski-i|gä*; lastentarhan lasten keski-ikä on neljä vuotta *detsavun lapsien keski-igä on nelli vuottu*

keski-ikäinen *keski-igähi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *keski-igä|ine* (~zen, ~stü, ~zii)

keskiljohto *keskijoht|o* (~on, ~uo, ~oloi); yrityksen keskiljohto toimi omavaltaisesti *firman keskiljohto ruadoi omavaldaستي*; ~kalja (ark. keskialut) *keskipiiv|o* (~on, ~uo, ~oloi); ~luokka *keskimä|ine* (~zen, ~stü, ~zii) *ühteiskunduluok|ku* (~an, ~kua, ~kii); *keskisoslouvi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

keskimmäinen *keskimä|ine* (~zen, ~stü, ~zii)

keskimäärin *keskimiärin*; *keskimain*

keskinkertainen *keskiluadu|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

keskinäinen *ühtehi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); äidillä ja isällä oli keskinäinen testamentti *muamal da tua-tal oli ühtehine perindöbumuagu*

keski|olut ks. keskikalja; **~palkka** *keskipalk|u* (~an, ~ua, ~oi); *palku keskimain/ keskimäärin*; mikä on opettajien keskipalkka Venäjällä? **~mittui-nebo** on opastajien keskipalku Venä? **~piste** *keskikoht|u* (~an, ~ua, ~ii); *keskipunkt|u* (~an, ~ua, ~ii); olla huomion keskipisteenä olla huomi-von keskikohtas; **~päivä** *keskipäiv|ü* (~än, ~iä, ~ii); **~tie** (kuv. kohtuus, kompromissi) *kesk|i* (~en, ~ie, ~ii); *keskitie* (~n, ~dū, ~löi); valitsen aina kultaisen keskitien valličen ainos kuldazen kesken

keskittyä *süve|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); *keskit|tuö* (~ün, ~tüü, ~ütäh); tässä melussa on vaikea keskittyä mihinkään *täs melus ei sua süvetä nimih*

keskittää *keskit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *kontsentriirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *ker|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh) *ühteh*; keskitin kaikki voimani tenttiin lukemiseen *minä kai omat väit kontsentriiruičin ekzuamenan valmistamizeh*

keskitys *keskittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *keskitänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *keskiti|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *kontsentriiruiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kontsentriiruičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *kontsentriiruič|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *keriämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/ *keriänd|ü* (~än, ~iä, ~öi)/ *keräv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi) *ühteh*

keskitysleiri *keskiti|sluageri* (~n, ~i, ~loi); *kontsentratsionno|i* (~in, ~idu, ~loi) *luageri*

keskiverto= (yhdyssanoissa: keskinkertainen, tyypillinen) *keskenkerda|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *tipično|i* (~in, ~idu, ~loi); keskivertokansalainen *keskenkerdaine kanzalaine*

keskiviikko *kolmaspäiv|ü* (~än, ~iä, ~ii)

keskonen *ennenaigul|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *keskenaiгу|ine*

keskus *keskuč|ču* (~an, ~čua, ~čoi)

keskus|hallinto (koko maata koskeva)

keskushaldiv|o (~on, ~uo, ~oloi); *keskusohjav|o* (~on, ~uo, ~oloi); *keskusjoht|o* (~on, ~uo, ~oloi);

~hermosto (anat.) *nervoin piäsistiem|u* (~an, ~ua, ~oi); **~järjestö** *keskusorganizatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~lukitus** *keskuslukiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *keskuslukičend|u* (~an, ~ua, ~oi);

keskuslukič|s (~ksen, ~stu, ~ksii); uusissa autoissa on keskuslukitus *uuzis mašinois on keskuslukič|s*

~muisti (atk.) *keskusmust|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~pankki** *keskusbank|u* (~an, ~ua, ~oi);

Suomen Pankki on maamme keskuspankki *Suomen Banku on mejjän muan keskusbanku*;

~rikospoliisi *kriminualumilitsi|i* (~en, ~edü, ~elöi)

keskusta 1. (keskus) *kesku|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *keskust|u* (~an, ~ua, ~oi); *tsentr|u* (~an, ~ua, ~oi); asun ihan keskustassa *elän ihan tsentras* 2. (puolue) *Keskust|u* (~an, ~ua, ~oi); Suomen Keskusta (ent. Keskustapuolue) *Suomen Keskustu (endine Keskustupartii)*

keskustella *pa|ista* (~gizen, ~gizou, ~istah)

keskustelu *pagin* (~an, ~ua, ~oi)

keskusyksikkö (atk. tietokonejärjestelmän ydinosa) *keskusüksik|kö* (~ön, ~küö, ~kölöi)

keskuudessa *keskes*; *omas joukos*; kokous valitsi keskuudestaan puheenjohtajan *kerähmö valličči piämiehen omas joukos*

kesu (ark.) 1. (kersantti) *seržant|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (tupakka) *tabak|ku* (~an, ~kua, ~koi)

kestitys (kestittäminen) *gostittami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *gostitand|u* (~an, ~ua, ~oi); *gostitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

kestitä *gostit|tua* (~an, ~tau, ~etah); hän kestitsi meitä karjalanpiirakoilla *hái gostitti meidü šipanniekoil*

kesto (pituus) *piduhu|s* (~on, ~uttu, ~zii); kesto- taan lyhyt matka *piduhoon puoles lühüt matku*

kesto|kulutustavara *pitkäh käütettäv|ü* (~än, ~iä, ~ii) *tavar* (~an, ~ua, ~oi); **~kyky** *kestämis- kü|gü* (~vün, ~güü, ~gülöi); *keständükü|gü*; hän työskentelee kestokykynsä rajoilla *hái ruadau oman kestämisükvün rajoil*; **~lotto** *pitkülöt|to* (~on, ~tuo, ~toloi); keistolotossa on aina sama rivi *pitkülotos on ainos sama rivi*; **~makkara** *savus- tet|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi) *kalbas|su* (~un, ~suu, ~suloi)

kestävyys *kestävü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii)

kestävä 1. (lujatekoinen) *luj|a* (~an, ~ua, ~ii); *kestä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *kestävä lattia kestäi lat'e* 2. (sinnikäs, sitkeä) *kestä|i*; *hüv|ä* (~än, ~iä, ~ii); *kestävä viljalajike hüvä vil'usortu* 3. (luonnonvarat huomioon ottava) *kestä|i*; *kestävä kehitys kestäi kehitüs*

kestää 1. (kannattaa painoa) *kest|iä* (~än, ~äü, ~etäh); vieläkö jää kestää? *viego jiä kestäü?*

2. (ajallisesti: jatkua) *kest|iä*; tilaisuus kesti vain puoli tuntia *kerähmö kesti vai puolen čuassuu*

3. (sietää, suvaita) *suva|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *tirp|ua* (~an, ~au, ~etäh); hän ei kestä arvostelua *hái ei suvaiče kriitiekkuu* 4. (kannattaa): ei kestä (kiittää) *ei nimil*

kesy *kez|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

kesyttäjä *kezittä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

kesyttää *kezit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh)

kesyyntyä *kezevü|ö* (~n, ~ü, ~täh)

kesä *kez|ä* (~än, ~iä, ~ii)

kesä|aika *kezäai|gu* (~jan, ~gua, ~goi); meillä on juuri siirrytty kesäaikaan *miö vaste siirrüimmö kezäaigah*

kesäinen *kezä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); *kezälli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); kesäiset ilmat *kezäzet ilmat*

kesä|kuu *kezäkuu* (~n, ~du, ~loi); **~loma** *kezälom|a* (~an, ~ua, ~ii); **~mökki** *kezämök|ki* (~in, ~kii, ~kilöi); *duač|ču* (~an, ~čua, ~čoi);

~päivänseisaus *kezäpäivänseizavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~rengas** *kezärenga|s* (~han, ~stu,

~hii); on aika vaihtaa kesärenkaat autoon *on aigu panna kezärengahat mašinah*

ketju *čiep|pi* (~in, ~pii, ~piloi)

ketju|polttaja *alallah kuri|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); heittelemättäh *kuri|i*; ~reaktio *čieppi-reakts|i* (~en, ~edu, ~eloi)

ketsuppi *ketčup|pu* (~an, ~pua, ~poi)

ketterä *ketter* (~än, ~iä, ~ii); *kirk|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); vanhus on ikäisekseen *ketterä starikku on igiä müöte vie ketter*

kettu (el. *Vulpes*) *rebo|i* (~in, ~idu, ~loi) ◇ *ketunhantä kainalossa* (kuv. kavala juoni mielessä) *reboinhändü kainalos*

keuhko(t) *kouhko|i* (~in, ~idu, ~loi); *kouhko|it* (~loin, ~loi)

keuhko|kuume (lääk.) *kouhkoižuaru* (~n, ~u, ~loi); ~putkentulehdus (lääk.) *bronhit|tu* (~an, ~tua, ~toi); ~tuberkuloosi (lääk.) *kouhkoituberkul'ouz|u* (~an, ~ua, ~ii); ~veritulppa (lääk.) *kouhkoiveritromb|u* (~an, ~ua, ~ii)

keula 1. *nök|ku* (~an, ~kua, ~kii); veneen keula *venehen nökku* 2. (kärki, johtoasema) *edupiä* (~n, ~dü, ~löi)

keulakuva *edupiäkuv|a* (~an, ~ua, ~ii); kuningas on pelkkä maan keulakuva *koroli on vaiku muan edupiäkuva*

kevennys *kebjendü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

keventyä 1. (tulla kevyemmäksi) *kebjeltä* (~nen, ~nöü, ~täh) 2. (kuv. helpottua) *kebjeltä*; työtaakka on keventynyt *ruadourakku on kebjennüh*

keventää 1. (tehdä kevyemmäksi) *kebjend|iä* (~än, ~äü, ~etäh); kevennä vähän kuormaa *kebjendä vähäine takkua* 2. (kuv. helpottaa, lievittää, huojentaa) *kebjend|iä*; kevennätkö mieltäsi minulle? *kebjendätgo ičes mielen minule?*

kevyesti *kebjiesti*; *kebjieh*

kevyt *kebj|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi)

keväinen *kevä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); *keviälli|ne* (~zen, ~stü, ~zii)

kevät *kevä|ät* (~iän, ~ättü, ~iälöi)

kevät|päiväntasauss *kevätpäiväntazav|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); ~väsymys *kevätväzümü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

kidnapata (siepata, ryöstää ihminen) *tem|mata* (~buan, ~buau, ~matah)/ *kua|vata* (~buan, ~buau, ~vatah) *rustikanzu lunnastukseh*

kidukset (mon.) *kiduks|et* (~ien, ~ii); *šagl|at* (~oin, ~oi); kala hengittää kiduksilla *kala hengittäü šagloin avul*

kiduttaa 1. (kiusata, rääkätä) *muok|ata* (~kuan, ~kuau, ~atah); *kiuz|ata* (~uan, ~uau, ~atah); vankeja on kidutettu *arestantoi on muokattu*

2. (kuv. aiheuttaa kärsimystä) *muok|ata*; hän kiduttaa itseään mustasukkaisuudella *häi muokkuau ičie revnostil*

kiduttaja *muokkuaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi);

kiuzuaj|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi)

kidutus *muokkuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *muokkuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *muokkav|o* (~on, ~uo, ~oloi); *kiuzuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kiuzuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kiuzav|o* (~on, ~uo, ~oloi)

kiehahtaa 1. (nesteestä) *kiehastu|o* (~n, ~u, ~tah); vesi juuri ja juuri kiehahtaa *vezi algau kiehastuo* 2. (kuv. suutahtaa) *kiehaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); opettajalla kiehahti taas sappi *opastajal müös kiehahtih sappi*

kiehauttaa *kiehahut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *kiehut|tua* (~an, ~tau, ~etah)

kiehkura *kouger|o* (~on, ~uo, ~oloi); *kudri* (~n, ~i, ~loi); *kidžer* (~än, ~iä, ~öi); *hiuskiehkura kidžeräine*

kiehtoa *lum|ota* (~uon, ~uou, ~otah)

kiehtova *lumuoj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi)

kiehua 1. *kiehu|o* (~n, ~u, ~tah) 2. (kuv. olla raivoissaan) *kiehu|o*; *kuohu|o* (~n, ~u, ~tah)

kiehumispiste *kiehumisraj|a* (~an, ~ua, ~oi); *kiehunduraj|a*

kiekko (urh. kiekonheitossa) *disk|u* (~an, ~ua, ~oi); (jääkiekossa) *šai|b|u* (~an, ~ua, ~oi)

kiekua *kiek|kuo* (~un, ~kuu, ~utah); *laul|ua* (~an, ~au, ~etah); kukko kiekuu *kukoi kiekkuu*

kiellellinen *kielelli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); kielelliset kömmähdykset harmittavat *kielellizet hairuvukset suatetah pahah mieleh*

kielen|kääntäjä *kielenkiändä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); ~tarkastaja *kielentarkasta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); ~tutkimus *kielentutkimu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

kieli 1. (elin) *kiel|i* (~en, ~dü, ~ii); näyttää kieltä *ozuttua kieldü* ◇ *kieli keskellä suuta* (tarkkana) *kieli keskel suudu* 2. (mus.) *struun|u* (~an, ~ua, ~ii); kitarasta katkesi kieli *gituaras katkei struunu* 3. (sanoista koostuva järjestelmä) *kiel|i*; suomen kieli *suomen kiel*; opiskelen karjalan kieltä *opastun karjalan kieldü*

kieli|kuva *metaafor|u* (~an, ~ua, ~ii); ~lainsäädäntö *kielizakonnanluadimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kielizakonnanluajind|u* (~an, ~ua, ~oi); *kielizakonnanluadiv|o* (~on, ~uo, ~oloi)

kielinen (yhdyssanoissa) = *kieli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); ruotsinkielinen *ruočinkiel*; kaksikieliset puhuvat yhtä hyvin molempia kieliään *kaksikielizet paistah ühtenjütüi hüvin mollembii kielii*

kieliopillinen *kieliopilli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); koe-ta välttää kieliopillisia virheitä *opi olla luadimat-tah kieliopillizii virhielöi*

kieli|oppi (kiel.) *kieliop|pi* (~in, ~pii, ~piloi); *grammaatiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); ~politiikka *kielipoliitiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); ~taju *kielintun|do* (~non, ~duo, ~doloi); *kielenhaju* (~n, ~u, ~loi);

kielenellendü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); **~tiede** kieli-
ti|edo (~ijon, ~eduo, ~edoloi)

kieliä 1. (halv. kannella, paljastaa) kieli|tiä (~än, ~täü, ~etäh); oppilas kieli kiusanteosta opettajalle opastui kielitti kiuzuandas opastajale 2. (kuv. osoittaa, paljastaa) ozut|tua (~an, ~tau, ~etah); pal|last|ua (~an, ~au, ~etah); virheet kielivät väsymyksestä hairuvukset pal|lastetah väzüümüstü

kielletty kiellet|tü (~ün, ~tüü, ~tülöi); kielletty hedelmä kielletty fruktu

kielo (kasv. Convallaria majalis) neiskello|ine (~zen, ~stu, ~zii)

kielteinen 1. (hylkäävä) kieldo=; sain kielteisen päätöksen sain kioldopiätöksen 2. (vahingollinen, negatiivinen) vahingolli|ne (~zen, ~stu, ~zii); negatiivi|ne (~zen, ~stu, ~zii); kielteiset seuraukset vahingollizet jälgitulokset

kieltenopetus kielenopastami|ne (~zen, ~stu, ~zii); kielenopastand|u (~an, ~ua, ~oi); kielenopastu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

kielto kielt|do (~lon, ~duo, ~doloi); kieltämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); kielländ|ü (~än, ~iä, ~öi)

kielto|laki kieltözakon (~an, ~ua, ~oi); **~partikkel** (kiel.) kieltopartik|lu (~an, ~ua, ~oi); **~sana** (kiel.) kieltosan|a (~an, ~ua, ~oi); **~verbi** (kiel.) kieltöverbi (~n, ~i, ~löi)

kieltäytyä kieltävü|ö (~n, ~ü, ~täh); kiitos, kieltäydyin kunniasta passibo, minä kieltävün kunni-vos

kieltää 1. (määrätä, ettei saa tehdä) kielt|diä (~län, ~däü, ~letäh) 2. (kiistää) puč|čiekseh (~immos, ~ih/ ~hes, ~itahes); hän kielsi olevansa syyllinen häi pučüihs viärüös

kiemura 1. (mutka, koukero) kiemur (~an, ~ua, ~oi); tiessä on kiemuroita dorogas on kiemuroi 2. (kuv. vaikeus, hankaluus) vaigevu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); politiikan kiemurat poliitiekkan vaigevukset

kiemurainen 1. (jossa on kiemuroita) kiemur (~an, ~ua, ~oi); kierrä|li (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); tie on kiemurainen dorogu on kiemur 2. (kuv. mutkikas, hankala) vaig|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); olipa kiemurainen juttu vot kačo oli vaigei hommu

kiemurrella 1. kiemurdel|lakseh (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); joki kiemurtelee laakson pohjalla jogi kiemurdeleh notkon pohjas 2. (vääntelettiä) kiemurdel|lakseh; kiemurrella tuskasta kiemurdel-lakseh tuskas 3. (kuv. tuskailta) nervničai|ja (~čen, ~ččou, ~jah); kakista ulos äläkä kiemurtele! sülle iäres da älä nervničaiče!

kierrittää (kuljettaa pyörittämällä) vieret|tiä (~än, ~täü, ~etäh); hän kieritti tynnyrin varastoon häi vieretti pučn varastoh

kieriä vier|tä (~en, ~öü, ~täh); pallo kieri sängyn alle miäččü vieri kravatin alle

kiero 1. (kiertynyt, väärä) viär|ü (~än, ~iä, ~ii);

viäräč|čü (~ün, ~ččü, ~ččölöi); viän|dö (~nön, ~düö, ~dölöi); kierot laudat viännöt lavvat 2. (sil-mästä: karsastava) vilč|u (~an, ~ua, ~oi); katsoa kieroön kaččuo vilčah 3. (kuv. epärehellinen, ka-vala) ebärehelli|ne (~zen, ~stü, ~zii); hiitrol|i (~in, ~idu, ~loi); kaksielepagizi|i, (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); kiero liikemies hiitroi kommersantu

kieroilla (kuv. toimia kieroisti) olla (olen, on, ollah) ebärehelline; hiitruil|ja (~čen, ~ččou, ~jah); pa|ista (~gizen, ~gizou, ~istah) kaksiele; älä kieroile, tun-nusta kaikki älä hiitruiče, priznaiče kai

kieroon kasvanut (kuv. kieroutunut, nurinkuri-nen; epärehellinen) ebärehelli|ne (~zen, ~stü, ~zii); hiitruičči|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); pagizi|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) kaksiele

kieroutua 1. (muuttua kieroksi, vetäytyä kieroön) viän|düö (~nün, ~düü, ~nütäh); kieroutuneet laudat viändünüöt lavvat 2. (kuv. muuttua, kasvaa kieroön) muut|tuo (~un, ~tuu, ~utah) ebärehelli-zeke/ hiitroikse/ kaksiele pagizijakse; kieroutunut luonne ebärehelligizekse muuttunuh karakteri

kierre 1. (kiertoliike) kier|reh (~dehen, ~rehtü, ~dehii); lentokone joutui kierteeseen lendokoneh puutui kierdeheh 2. (ruuvien ja mutterien kiinnityssuunta) kier|reh 3. (kuv. kielteinen kehityssuunta) kier|reh; velkakierre velgukierreh 4. (ark. humala-tila) kier|reh; taisipa hän olla aika kierteessä on-nuako häi oli aika kierdehes

kierrällä kier|rellä (~delen, ~delöü, ~relläh); olen kierrellyt monissa maissa olen kierrelläh monis mualois

kierros 1. (urh.) kierro|s (~ksen, ~stu, ~ksii); juok-sija teki kunniakierroksen kentän ympäri juoksii luadii kunnivokierroksen stadionas ümbäri 2. (kuv.) kierro|s; on menossa ensimmäinen neu-vottelukierros menemäs on ensimmäine nevvottelu-kierros 3. (ark. ravintolassa) kierro|s; kuka tarjoaa seuraavan kierroksen? kenbo vie tariččou kierrok-sen?

kierrättää (käyttää uudelleen) pan|na (~en, ~ou, ~nah) kiertämäh; kierrätämme vanhoja vaatteita panemmo kiertämäh vahnoi sobii

kierrätys kierrättäm|ine (~zen, ~stü, ~zii); kierrättänd|ü (~än, ~iä, ~ii); kierrätü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); käyttämi|ne (~zen, ~stü, ~zii)/ käyttänd|ü (~än, ~iä, ~öi)/ kiüt|tö (~ön, ~tüö, ~tölöi) uuvessah; jätteiden kierrätys on nykypäi-vän tavoite jättehien käyttämine uuvessah on nügüpäivän tavoiteh

kierrätys|keskus kierrätyskesku|s (~ksen, ~stu, ~ksii); vein vanhat sukseni kierrätyskeskukseen vein omat vahnat sukses kierrätyskeskuseh; **~paperi** (jätepaperista valmistettu paperi) jäteh-paberis/ jätebumuagag valmistet|tu (~un, ~tuu, ~tuloi) paberi (~n, ~i, ~loi)/ bumuag|u (~an, ~ua, ~oi); nämä kirjekuoret on valmistettu kierrätys-

paperista nämä kanvertat on luajittu jätebumuugas

kiertelevä 1. kiertel[i] (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); kuleskeli[i] (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); püöri[i] (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); Vienassa oli ennen kierteleviä kauppiaita Vienas oli enne kiertelijöi kauppumiehii 2. (kuv. välttelevä, epäsuora) kiertel[i]; ümmärdeli[i] (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); sain vain kiertevän vastauksen sain vaiku kiertelijän vastauksen

kierto (kiertävä liike) püörimi|ne (~zen, ~stü, ~zii); püörind|ü (~än, ~iä, ~öi); maan kierto akselinsa ympäri muan püörimine ümbäri omas osas

kiertoajelu kierdoajelu (~n, ~u, ~loi); teimme tunnin kiertoajelun Helsingissä meil oli čuasunpiduhine kierdoajelu Helsingis; **~ilmaus** (parafrasi, eufenismi) parafrua|u (~an, ~ua, ~oi); eufemiz|u (~an, ~ua, ~oi); Kalle Päätalon kieli on täynnä kiinnostavia kiertoilmauksia Kalle Piätalon kielel on äijü mielidükiinnittäji parafrua|oi; **~kulk** kierdokul|gu (~lun, ~guu, ~guloi); veden kiertokulku luonnossa vien kierdokulgu luonnos; **~palkinto** kierdopalkin|o (~on, ~uo, ~oloi); joukkueemme voitti taas kiertopalkinnon meijän joukko müös voitti kierdopalkindon; **~viljely** kierdokazvattami|ne (~zen, ~stu, ~zii); kierdokazvattand|u (~an, ~ua, ~oi); kierdokazvatu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

kiertue (esiintymis-) gastrolimat|u (~an, ~ua, ~oi); bändi on ulkomaankiertueella ansaml|u on ulgomuan gastrolimatkoil

kiertyä 1. (tehdä kiertävä liike) kiän|düö (~nün, ~dii, ~nütäh); kuulin, että avain kiertyi lukossa kuulin, avain kiändii lukus 2. (mennä rullalle; käpristyä; kietoutua) kieri|ekseh (~mmös, ~h/ ~hes, ~tähes); köynnös kiertyi puunrungon ympärille girlandı kieriihes puunrungos ümbäri; hänen käsivartensa kiertyivät kaulaani hänen käsivarret kieritti|hes minun kaglas ümbäri

kiertää 1. (pyörittää) pun|uo (~on, ~ou, ~otah); krut|tie (~in, ~tiu, ~itah); vinti|e (~n, ~ü, ~täh); kiertää ruuvi puuhun punuo vintu puuh 2. (kulkea ympäri/ohi) kier|diä (~rän, ~däü, ~retäh); ümmärd|ä (~än, ~äü, ~etäh); pankaa viestikapula kiertämään pangua estafiettukeppine kiertämäh; kierrä hänet kaukaa ümmärdä händü loitonsah ◇ kiertää kuin kissa kuumaa puuroa ümmärdäü ku kaži hiilavuo pudruo; kiertää joku pikkusormensa ympäri (saada valtaansa) kierie kedätah omah valdäh

kierukka (ehkäisyväline) spirali (~n, ~i, ~loi); hormonikierukka on viimeisimpiä uutuuksia gormonal|noi spirali on üksi jälgimäzis uvvenduksis

kietaista ks. kietoa

kietoa 1. (kääriä jonkin ympäri) kiäri|e (~n, ~ü,

~täh); hän kietoi kätensä ympärilleni häi kiärii kait ümbäri minus 2. (kuv. kietoa pauloihinsa, lumota) kiäri|e lumopagloih; lum|ota (~uon, ~uou, ~otah)

kietoutua ks. kiertyä 2

kihahtaa kohaht|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); vesi kahahti kielelle vezi kohahtih kielele; viina kahahtaa helposti päähän viinu helpoh kohahtah piäh

kihara 1. (subst.) kudri (~n, ~i, ~loi); kävin ottamassa uudet kiharat (permanentin) käviin luajittamah uuzii kudriloi (zavifkua) 2. (adj.) kidžer (~än, ~iä, ~öi); kudri=; lapsella on luonnostaan kiharat hiukset lapsel roindua müöte ollah kidžerät tukat

kiharrin bigudi (~n, ~i, ~loi); kumpi on parempi, höyry- vai harjakiharrin? kudaibo on parembi, höürü- vai harjubigudi?

kihartaa kihard|ua (~an, ~au, ~etah); zavei|ja (~čen, ~ččou, ~jah); kiharsin itse hiukseni iče zaveičin omat tukat

kihlat (mon.) kihl|at (~oin, ~oi); ostaa kihlat (sormukset) ostua kolčazet

kihlajaiset (mon. kihlajaisjuhla) kihlajaz|et (~ien, ~ii)

kihlaus (sopimus avioliittoon menosta) kihluami|ne (~zen, ~stu, ~zii); kihluand|u (~an, ~ua, ~oi); kihlavu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); julkaista kihlaus ilmoittaa kihlavus; purkaa kihlaus perä-vuttiä kihlavus

kihlautua men|nä (~en, ~öö, ~näh) kihloih

kihloissa kihlois; olla kihloissa olla kihlois

kihota 1. (tihkua, nousta) no|sta (~uzen, ~uzou, ~stah); hiki kihosi otsalle higi nouzi oččah

2. (kuv.) no|sta; valta on kihonnut (par. noussut) hänelle päähän valdu on nossuh hänele piäh

kihti (lääk.) podagr|u (~an, ~ua, ~oi)

kiidättää vediä (vien, vedäü, vietäh) terväzeh; tu|vva (~on, ~ou, ~vvah) ruttozeh; potilas kiidätettiin sairaalaan voimatoit terväzeh viettih bol'niččah

kiihdyttää 1. (lisätä nopeutta) liz|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh); ravend|ua (~an, ~au, ~etah); hän kiihdytti nopeuden sataan häi lizäi vauhtii sadah 2. (saa da kiihdyksiin, ärsyttää) kiihtüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); üllüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); ärzüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); uutinen kiihdytti kansaa uudi-ne kiihtütti rahvastu

kiihdytys kiihtüttämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); kiihtütänd|ü (~än, ~iä, ~ii); kiihtütü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); üllüttämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); üllütänd|ü (~än, ~iä, ~öi); üllütü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); ärzrüttämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); ärzütänd|ü (~än, ~iä, ~ii); ärzütü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

kiihkeä 1. (intohimoinen, palava) kiihk|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); kov|a (~an, ~ua, ~ii); palav|u (~an,

~ua, ~ii); kiihkeä rakkaussuhde *kiihkei rakkahus*; kiihkeä väittely kova *spora*; kiihkeä halu *palavu himo* 2. (vilkas, kiireinen) *rav|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); kehitys on ollut entistä kiihkeämpää *kehitys on olluh raviembi endistü*

kiihko (intohimo, vimma) *kiihku* (~n, ~u, ~loi); *kov|a* (~an, ~ua, ~ii) *in|do* (~non, ~duo, ~oloi); *azart|u* (~an, ~ua, ~oi); *fanatizm|u* (~an, ~ua, ~oi); uskonkiihko *vieronkiihku*

kiihkoilija (fanaatikko) *kiihkoili|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *fanuatik|ku* (~an, ~kua, ~koi); poliittiset kiihkoilijat *poliittizet kiihkoilijat*; uskonkiihkoilija *vierofanuatikku*

kiihkoilla *kiihkoil|la* (~en, ~ou, ~lah); *kuohu|o* (~n, ~u, ~tah); *kiehu|o* (~n, ~u, ~tah)

kiihoke (yllyke, kannustin) *kiihtük|eh* (~kehen, ~ehtü, ~kehii); *üllük|eh* (~kehen, ~ehtü, ~kehii); *ärzüük|eh* (~kehen, ~ehtü, ~kehii); *stiimul* (~an, ~ua, ~oi); raha ei tässä ole ainoa kiihoke *dengu täs ei ole ainavo kiihtükeh*

kiihottaa 1. (vilkastuttaa) *nostat|tua* (~an, ~tau, ~etah); *stimuliirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); ulkoilu kiihottaa ruokahalua *kävelendü pihal nostattau apetittua* 2. (kuv. kuohuttaa tunteita, inspiroida) *kuohut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *inspiiriirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); muistot kiihottivat mieltä *mustot kuohutettih mielldü* 3. (yllyttää, innostaa) *kiihoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *üllüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); kansaa kiihotettiin kapinaan *rahvas-tu kiihoitettih vastahnouzuh*

kiihottua *kiihoit|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); *kuohaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); *ül|düü* (~lün, ~düü, ~lütäh)

kiihotus *kiihoitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *üllütü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); kansankiihotus *rahvahan üllütüis*

kiihtymys (raivo, suuttumus) *ta|ba* (~van, ~bua, ~boi); *suuttumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *suutund|u* (~an, ~ua, ~oi); *suuttumu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); hän koetti salata kiihtymyksensä *häi opii peittiä omua tabua*

kiihtyvyy (fys. nopeuden lisääminen) *vauhtin liziämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *liziänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *ravenemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ravenend|u* (~an, ~ua, ~oi); maan vetovoiman aiheuttama kiihtyvyy *vauhtin ravenemine muan vedovoiman pričinä*s

kiihtyä 1. (lisääntyä, voimistua, kasvaa) *lize|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); *lizävül|ö* (~n, ~ü, ~täh); *rave|ta* (~nen, ~nou, ~tah); *vägevül|ö* (~n, ~ü, ~täh); *kazv|ua* (~an, ~au, ~etah); työtahti on kiihtynyt *ruadoritmu on kazvanuh* 2. (kiivastua, suuttua) *tabavu|o* (~n, ~u, ~tah); *suut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); älä suotta kiihdy *älä tühjiä tabavu*

kiikari *binokli* (~n, ~i, ~loi)

kiikaroida *kač|čuo* (~on, ~čou, ~otah) *binoklih*

kiikastaa (ark., 3. pers. olla hankalaa, vaikeaa) *ahtist|ua* (~au, ~etah); mistäs nyt kiikastaa? *mibo nügöi ahtistau?*

kiikki (ark., kuv. pula, ahdinko) *ahtistu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *hädä* (hiän, *hädiä*, *hädii*); olla kiikissä olla ahtistukses; joutua kiikkiin *puuttuo hädäh*

kiikku (keinu) *liedžu* (~n, ~u, ~loi)

kiikkua (heilahdella, keinua) *liedžu|o* (~n, ~u, ~tah); *heilü|o* (~n, ~u, ~tah)

kiikuttaa 1. (keinuttaa, heiluttaa) *liedžut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *heilut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *liikut|tua* (~an, ~tau, ~etah); äiti kiikutti lasta sylissään *muamo liikutti lastu üskäs* 2. (ark. kuljettaa, kantaa) *kikit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *kan|dua* (~nan, ~dau, ~netah); kiikutin tietokoneen kotiin viikonlopuksi *kikitin tiedokonehen kodih nedälin loppupäivikse*

kiila *kiil|u* (~an, ~ua, ~oi)

kiilata 1. (halkaista, kiinnittää kiiloilla) *kiil|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *kiilu*; pylväs kiilataan lujasti kiinni *pačas lujah kiilatah kiinni* 2. (kuv. tunkeutua) *tungevu|o* (~n, ~u, ~tah); *tung|iekseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~ietahes); auto kiilasi yllättäen eteeni *mašin ihan vuottamattah tungihes minun edeh*

kiilloke *läpetüsaineh* (~en, ~tu, ~ii); *polituur|u* (~an, ~ua, ~oi); *vuaks|u* (~an, ~ua, ~oi); kengän-kiilloke *vuaksu*

kiillottaa *polirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

kiillotus *poliruiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *poliruiččend|u* (~an, ~ua, ~oi); *poliruiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

kiilto *läpettämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *läpetänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *läpetü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

kiiltävä *läpettä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); kiiltävät maalipinnat *läpettäjät kruasitut piälükset*

kiiltää *läpet|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); auto kiiltää uutuuttaan *mašin läpettäü uvvetu*

kiima *kiim|u* (~an, ~ua, ~oi)

Kiina *Kitai* (~n, ~du, ~loi)

kiinalainen *kitaila|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *kitaits|u* (~an, ~ua, ~oi)

kiinnekohta (kuv. perusta, yhtymäkohta) *peruskoht|u* (~an, ~ua, ~ii); esitys tarjosi monta kiinnekohtaa todellisuuteen *ezitüs taričči todeh mondu peruskohtua*

kiinni 1. (suljettuna, lukossa) *kiinni*; *salvas*; onko ikkuna kiinni? *ongo ikkun salvas?* 2. (kytkettynä) *kiinni*; sidoin koiran kiinni *sivoin koiran kiinni* 3. (ilmi tulemista) *kiinni*; poliisi sai varkaat kiinni *politsii otti vargahat kiinni* 4. (saavuttamisesta) *kiinni*; et saa häntä helpolla kiinni *händü et helpoh sua kiinni* 5. (kuv. riippumisesta) *kiinni*; ei se ole minusta kiinni *se ei ole minus kiinni*

kiinnike 1. ks. kiinnitin 2. (lääk.) *kiinnik|eh* (~kehen, ~ehtü, ~kehii); kohdun kiinnikkeet *kohtun*

kiinnikkehet

kiinnitin (kiinnike, kiinnityskappale) *kiinnit|in* (~timen, ~indü, ~timii); kiinnitysvehkeh (~en, ~tü, ~ii); lamppu kiinnitettiin hyllyyn kiinnittimellä *lamppu kiinnitettih pualiččah kiinnittimel*

kiinnittyä 1. (tarttua kiinni) *kiinnit|tüö* (~ün, ~tüü, ~ütäh); *tartu|o* (~n, ~u, ~tah); tarra kiinnitettiin seinään *nakleikku tartui seinäh* 2. (kohdistua) *kiinnit|tüö*; kaikkien katseet kiinnittyivät häneen *kaikkien kaččiet kiinnitüttih häneh*

kiinnittää 1. (kytkeä, liittää kiinni) *pan|na* (~en, ~ou, ~nah); *ökl|ätä* (~kiän, ~kiäü, ~ätäh); *sü|vätä* (~diän, ~diäü, ~vätäh); kiinnitä pistoke pistorasiin *südiä elektročokin elektročokkeheh* 2. (lak. hankkia kiinnitys) *sua|ja/ sua|ha* (~n, ~u, ~jah/ ~hah) *valkat* 3. (kohdistaa) *kiinnit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); kiinnittää huomio puhujaan *kiinnitäk-kiä huomivo pagizijah* 4. (ottaa virkaan) *ot|tua* (~an, ~tau, ~etah); kapellimestari kiinnitettiin kaupunginorkesteriin *kapellimuasteri otettih lin-nan orkestrah*

kiinnitys 1. kiinnittämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); *kiinnitänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *kiinnit|s* (~ksen, ~stü, ~ksii) 2. (lak.) *valk|at* (~oin, ~oi)

kiinnostaa *interesui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *kiinnit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh) *miel|dü*; tarjoukseni ei kiinnostanut myyjää *minun taričus ei intere-suinnuh müöjijä*

kiinnostava ks. kiintoisa

kiinnostua *ru|veta* (~bien, ~bieu, ~vetah) *intere-suimahes*; *kiinnit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh) *miel|dü*; hän kiinnostui asiasta *häi kiinnitti miel|dü dieloh* **kiinnostus** *interes|su* (~an, ~sua, ~soi); *mielen-kiin|do* (~non, ~duo, ~dolo); kiinnostukseni häneen heräsi vähitellen *minun interessu häneh nouzi vähitellen*

kiinteistö (kiintä omaisuus) *liikuttamat|oi* (~to-man, ~tomua, ~tomii) *omazu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

kiinteistönvälittäjä *posredniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); *maklak|ku* (~an, ~kua, ~koi)

kiinteyttää *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah) *kiindiem-bäke*; *lujend|ua* (~an, ~au, ~etah); liikunta kiinteyttää lihaksia *liikkumine lujendau lihaksii*

kiinteytyä *kiin|netä* (~denen, ~denöü, ~netäh); *roi|ta* (~mmos, ~h/ ~hes, ~tah/ ~tahes) *kiindiem-bäke*

kiinteä 1. (jossakin kiinni oleva) *liikuttamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); kiinteät lisälaitteet *liikuttamattomat lizälaittehet* 2. (luja, tiivis) *kiind|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *luj|a* (~an, ~ua, ~ii); kiinteät lihakset *kiindiet lihaket* 3. (kuv. tiivis, yhtenäinen) *plotno|i* (~in, ~idu, ~loi); romaanin rakenne on hyvin kiinteä *romuanan rakendeh on vägi plotnoi*

kiintiö (vahvistettu määrä) *kontingent|u* (~an, ~ua, ~oi); tuontikiintiö *importukontingentu*

kiintoisa *miel|dükiinnittä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *interesno|i* (~in, ~idu, ~loi); sain kiintoisan tarjouksen *sain miel|dükiinnittäjän taričuksen*

kiintolevy (atk. tietokoneen muistilaite) *kovalevü* (~n, ~ü, ~löi); *kovadisk|u* (~an, ~ua, ~oi)

kiintymys *kiindümü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *miel|düümü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); hän tunsii syvää kiintymystä kotiseutuunsa *hänel oli kova kiin-dümüis omah kodialoveheh*

kiintyä 1. (kohdistua) *kohtavu|o* (~n, ~u, ~tah); katseeni kiintyi häneen *minun kače kohtavui hä-neh* 2. (mieltyä voimakkaasti) *kiin|düö* (~nün, ~düü, ~nütäh); *miel|düö* (~lün, ~düü, ~lütäh); olemme kiintyneet toisiimme *müö olemmo kiin-düünüh toine toizeh*

kiipeillä ks. kiivetä

kiipeli (pula, pulmatilanne) *hädä* (hiän, hädä, hädii); *bed|a* (~an, ~ua, ~oi); joutua kiipeliin *puuttuo hädäh*; olen tosi kiipelissä *olen tozi bedas*

kiipijä (pyrkäri) *karjerist|u* (~an, ~ua, ~oi)

kiiras|torstai *suur|i* (~en, ~du, ~ii) *nelläspäiv|ü* (~än, ~iä, ~ii); **~tuli** *kuolluzien hengenpuhtastus-paik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

kiire *kiireh* (~en, ~tü, ~ii); on ollut kaikenlaista kiirettä *on olluh kaikenualastu kiirehtü*

kiireellinen *kiirehelli|ne* (~zen, ~stü, ~zii)

kiireestä kantapähän (kuv. perusteellisesti) *piä-lakas kandupiälöih*; *piäs da jalgoissah*; hän katseli tulokasta kiireestä kantapähän *häi kaččeli tulo-lastu piäs da jalgoissah*

kiirehtiä 1. (hoputtaa) *kiireht|iä* (~än, ~äü, ~etäh); yritän kiirehtiä häntä tulemaan nopeammin *opin kiirehtiä händü tulemah teriämbäh* 2. (pitää kiirettä) *kiireht|iä*; kiirehdimme lentokentälle *müö kiirehtimmö lendokentäle*

kiireinen *kiirehelli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *kiirehi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); nämä ovat kiireisiä asioita *nämmä dielot ollah kiirehizet*

kiiruhtaa ks. kiirehtiä 2

kiiruna (el. Lagopus mutus) *tundrukan|a* (~an, ~ua, ~oi)

kiiski (el. Acerina cernua) *kiiško|i* (~in, ~idu, ~loi); *jorši* (~n, ~i, ~loi)

kiisseli *kiiseli* (~n, ~i, ~löi)

kiista *kiist|u* (~an, ~ua, ~oi)

kiistanalainen *kiistanala|ine* (~zen, ~stu, ~zii); kiistanalaiset kysymykset *kiistanalazet küzümük-set*

kiistaton *kiistat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); tämä on kiistaton totuus *tämä on kiistatoi tozi*

kiistellä 1. (väitellä, riidellä) *kiist|iä* (~än, ~äü, ~etäh); *rii|jellä* (~delen, ~delöü, ~jelläh); *spor|e* (~n, ~u, ~tah); *polemizii|ru|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); makuasioista ei pidä kiistellä *magudielolois ei pie sporie* 2. (kilpailla) *kiistel|lä* (~en, ~öü, ~läh); asiakkaat kiistelivät alennustavaroista *kli-*

jentat kiisteltih alendustavarois

kiistämättä (ehdottomasti, varmasti) kiistämät-
täh; juttu on kiistämättä näin *dielo on kiistämät-
täh nenga*

kiistaa (kieltää, väittää vastaan) kiist|iä (~än, ~äü,
~etäh); kieldävü|ö (~n, ~ü, ~täh); kiistan osallis-
tuneeni riitaan kieldävün riidah ozallistumizes
kiitettävä (erinomainen, ansiokas) kiitettäv|ü
(~än, ~iä, ~ii); ülen hüv|ä (~än, ~iä, ~ii)

kiitollinen 1. kiitoll|ne (~zen, ~stu, ~zii); olen
hyvin kiitollinen avusta *sanon parahat passibot
avus* 2. (otollinen, suotuisa) kelbuaj|u (~an, ~ua,
~ii/ ~oi); sobiv|u (~an, ~ua, ~ii); podhod'uašo|i
(~in, ~idu, ~loi); tilanne on minun kannaltani
kiitollinen *tilandeh minun mieles on sobivu*

kiitollisuus kiitollizu|s (~on, ~ttu, ~ksii); tunnen
syvää kiitollisuutta häntä kohtaan *čusvuičen siiviä
kiitollizuttu hänen puoleh*

kiitos passib|o (~on, ~uo, ~oloi); kiitos kysymästä
passibo küzündäs

kiitti (ark. kiitos) passibo

kiittämätön kiittämät|oi (~töman, ~tömiä, ~tö-
mii); passiboiččemat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii)

kiittää 1. (esittää kiitos) kiit|tiä (~än, ~täü, ~etäh);
passiboil|ja (~čen, ~ččou, ~jah); kiitän huomaavai-
suudestanne *parahat passibot teile huolenpivos*
2. (olla kiitollinen) kiit|tiä; saat kiittää onneasi
voit kiittää omassas ozua 3. (kehua, ylistää)
kiit|tiä; elokuvaa on kiitetty paljon *kinuo on kovah
kiitettii*

kiittää (liikkua nopeasti, pyyhältää) lennät|tiä
(~än, ~täü, ~etäh); *lennäht|iä (~än, ~äü, ~etäh)*;
juna kiiti ohii *juna lennätti ohii*; aika kiittää aigu
lennähtäü

kiivas 1. (kiihkeä, kuohahteleva) kiihk|ei (~ien,
~iedü, ~ielöi); *tuli|ne (~zen, ~stu, ~zii)*; kiivas
luonne kiihkei *harakteri* 2. (voimakas, jyrkkä)
kov|a (~an, ~ua, ~ii); *jürk|ü (~än, ~iä, ~ii)*; kiivas
väittely kova *kiistu* 3. (nopea) rav|ei (~ien, ~iedu,
~ieloi); kiivas työtahti *ravei ruadoritmu*

kiivastua (suuttua, tuohtua) suut|tuo (~un, ~tuu,
~utah); älä nyt moisesta kiivastu *älä nügöi moizen
täh suutu*

kiivettä 1. (nousta) no|sta (~uzen, ~uzou, ~stah);
kissa kiipesi puuhun *kaži nouzi puuh* 2. (kuv.
nousta, edetä) no|sta; asuntojen hinnat ovat kii-
venneet (par. kivunneet) pilviin *fatieroin hinnat
ollah nostu taivahah*

kiivi (kasv. Actinidia chinensis) kiivi (~n, ~i, ~löi)

kikattaa kiket|tiä (~än, ~täü, ~etäh); tytöt nauraa
kikattivat *tütöt nagrettih kiketettih*

kilahtaa kilaht|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~eta-
hes); *kalaht|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~eta-
hes)*; ovikello kilahti uksikelloine *kilahtih*

kilauttaa kilahut|tua (~an, ~tau, ~etah); kala-
hut|tua (~an, ~tau, ~etah); joku kilautti ovikelloa

kenlienne kilahutti uksikellostu

kilistä kili|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); kulkunen kilisee
kelloine kilizöü

kilistää kilahut|tua (~an, ~tau, ~etah); *kalahut|tua
(~an, ~tau, ~etah)*; hän kilisti lasia pyytääkseen
puheenvuoron *häi kilahutti stokanua pakiten pa-
ginvuoruo*

kiljahdus kil'lahtu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

kiljua kil'l'u|o (~n, ~u, ~tah); kiljui kuin pieni eläin
kil'l'ui kui pieni elätti

kiljuva 1. kil'l'u|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); kiljuva
lapsi kil'l'ui lapsi 2. (kuv. kova) kov|a (~an, ~ua,
~ii); ulkona on kiljuva pakkanen *pihal on kova
pakkaine*

kilo kil|o (~on, ~uo, ~oloi)

kiloittain kiloloinneh

kilokalori (lyh. kcal) kilokalouri|i (~en, ~edu,
~eloi)

kilometri kilometri (~n, ~i, ~löi)

kilometri|korvas kilometrikorvahu|s (~ksen,
~stu, ~ksii); firma maksaa johtajalle kilometrikor-
vausta *firmu maksau johtajale kilometrikorvahuk-
sen*; **~pylväs** kilometripač|as (~čahan, ~astu,
~čahii)

kilowatti (lyh. kW) kilovat|tu (~an, ~tua, ~toi)

kilpaa kiistah; uida kilpaa *uidua kiistah*; opiske-
limme kilpaa sisareni kanssa *miö sizärenke opas-
tuimmo kiistah*

kilpa|-ajo kilbuaj|o (~on, ~uo, ~oloi); *aj|o kiistah*;
~juoksija kilbujuoksi|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi);
juoksi|i kiistah; **~juoksu** kilbujuoksu (~n, ~u,
~loi); *juoksu kiistah*

kilpailla kilbail|la (~en, ~ou, ~lah); olla (olen, on,
ollah) kiistah

kilpailu kilbailemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); *kilbai-
lend|u (~an, ~ua, ~oi)*; *kilbailu (~n, ~u, ~loi)*

kilpailu|kausi (urh.) kilbailuka|uzi (~vven, ~uttu,
~uzii); **~kielto** (urh.) kilbailukiel|do (~lon, ~duo,
~doloi); **~kykyinen** kilbailukügü|ine (~zen, ~stii,
~zii); tuotteemme ovat hinnaltaan kilpailukykyi-
set *meijän tuottehet hinnan puoles ollah kilbailu-
kügüzet*

kilpi suoju|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *suojusvehkeh
(~en, ~tü, ~ii)*

kilpi|konna (el. Testudines, Chelonia) suojus-
šlöp|öi (~öin, ~öidü, ~pölöi); **~rauhanen** (anat.)
suojusrauha|ine (~zen, ~stu, ~zii); **~rauhashor-
moni** suojusrauhazengormon|u (~an, ~ua, ~oi)

kiltti 1. (ark. tottelevainen, hyvätapainen)
kuundeli|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *hüv|ä (~än, ~iä,
~ii)*; onko täällä kilttejä lapsia? *ongo tiä kuundeli-
joi lapsii?* 2. (subst. skotlantilaisen miehen kansal-
lispuvun hame) šotlandiela|ine (~zen, ~stu, ~zii)
miehenjupk|u (~an, ~ua, ~ii)

kilvoitella 1. ks. kilpailla 2. (pyrkä elämään hurs-
kaasti) el|iä (~än, ~äü, ~etäh) *jumalallizesti*; kil-

voitteleva kristitty *jumalallizesti eläi ristittü*

kimakka ks. kimeä

kimalainen (el. Bombus) *kimaleh* (~en, ~tu, ~ii)

kimaltaa *läpet|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); järvi kimalsi auringonpaisteessa *järvi läpetti päivüpastos*

kimara 1. (cocktail) *kokteili* (~n, ~i, ~loi) 2. (mus. potpuri) *popurri* (~n, ~i, ~loi)

kimeä *kim|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); kimeä ääni *ki-me iäni*

kimmeltää ks. kimaltaa

kimmoisa *pon'nahtai* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi);

järillehandavu|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); nuoren ihmisen kimmoisa iho *nuoren ristikanzan pon'nahtai hibju*

kimmoke (kuv. ylylke, heräte, kannustin) *üllütü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); esimerkisi oli minulle kimmokkeena tutkimiseen *sinun ezimerki oli minule üllütükseennü tutkimizeh*

kimpaantua (kiihtyä, raivostua) *kiihtü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *suut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); hän kimpaantui suotta *häi suutui tühjiä*

kimpale *pal|a* (~an, ~ua, ~oi); ostin puolen kilon lihakimpaleen *ostin puolen kilon lihapalan*

kimppa (ark. seura) *jouk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); teemme sen kimpassa (yhdessä) *luajimmo sen joukolleh*; matkustaa kimppakyydillä *matkustua joukolleh*

kimppu *bukiet|tu* (~an, ~tua, ~toi); sitoa kukat kimpuksi *siduo kukkazet bukietakse*

kimppuun; kimpussa *kimpuh*; *kimpus*; tytön kimppuun käytiin puistossa *tütön kimpuh mendih savus*

-kin (liitepart. myös) -gi; minäkin olin siellä *minä-gi olin sie*

kina *rii|du* (~jan, ~dua, ~doi); väckeh (~en, ~tü, ~ii)

kinastella *rii|jellä* (~delen, ~delöü, ~jelläh); väck|jä (~än, ~äü, ~etäh); he kinastelevat pikkuasioista *hüü väcketäh tühjäs*

kinata ks. kinastella

kinkkinen (ark. hankala, monimutkainen) *vaig|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); monimutka|ine (~zen, ~stu, ~zii); kinkkinen juttu *monimutkaine juttu*

kinkku *počin tagareizilih|a* (~an, ~ua, ~oi); oukorok|ku (~an, ~kua, ~kii)

kinnas *ala|ine* (~zen, ~stu, ~zii) ◇ viitata kintaalla (olla välittämättä) *ei olla nimilleh*

kinos *kivo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); korkeat lumikienokset *korgiet lumikivokset*

kinntu (ark. ihmisen jalka) *kintu* (~n, ~u, ~loi); hän juoksi minkä kintuistaan pääsi *häi juoksi mi kintus lähti*

kinuski *vedel* (~än, ~iä, ~ii) *mag|eine* (~iezen, ~iestu, ~iezii)

kioski *kiosk|u* (~an, ~ua, ~oi)

kipaista (käväistä nopeasti) *käväh|jäkseh* (~äm-

mös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); juokseld|ua (~an, ~au, ~etah); kipaisepa hakemassa lehti *käväh|täivai tuomah lehtie*

kipakka *kipak|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); syntyi kipakka sanasota *rodih kipakko sanaväittelü*

kipata *kua|dua* (~n, ~dau, ~tah) *terväh*; *kuald|ua* (~an, ~au, ~etah); traktori kippasi hiekan pihalle *traktor kualdi hiekan pihale*

kiperä (tukala, hankala) *vaig|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); kiperä tilanne *vaigei tilandeh*

kippeytyä *kibevü|ö* (~n, ~ü, ~täh)

kipeä 1. (arka, aristava, särkevä) *kib|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); jalkani on kipeä *minul jalgu on kibe* 2. (karvas, katkera) *kib|ei; kačer* (~an, ~ua, ~ii); kipeät muistot *kačerat mustot*

kipinä 1. *kü|ven* (~benen, ~vendü, ~benii); iskeä kipinää *iskie küvendü* 2. (kuv. virike, ylylke) *kü|ven*; sain matkalla kipinän opiskella *karjalaa matkal sain kübenen opastuo karjalan kiöldü* 3. (hiven, rahtu) *kü|ven*; viimeinen toivon kipinä sammui *jälgimäine toivon/ nad'oužan küven sam-mui*

kipinöidä (iskeä kipinöitä) *iskie küvendü*

kippari (ark. aluksen kapteeni) *škiiper* (~an, ~ua, ~oi)

kippis (maljaa kohotettaessa) *tervehexse*; kippis, pojat! *tervehexse, miehet!*

kippo (kauha; muki) *kruušk|u* (~an, ~ua, ~ii)

kippurassa *kolčalleh*; koiran häntä on kippurassa *koiran händü on kolčalleh*

kipristellä 1. (taivuttaa kippuraan) *kibristel|lä* (~en, ~öü, ~läh); lapsi kipristeli kohmeisia varpaitaan *lapsi kibristeli kohmennuzii varbahii* 2. (pistellä, kirvellä, nipistellä) *ökkit|ellä* (~telen, ~telöü, ~elläh); *näpistel|lä* (~en, ~öü, ~läh); pakkakanen kipristeli korvia *pakkaine näpisteli korvii*

kipsi *gips|u* (~an, ~ua, ~oi)

kipu *ki|bu* (~vun, ~buu, ~buloi)

kipu|raha *vaivankorvahusrah|a* (~an, ~ua, ~oi); *vaivankorvahusdeng|u* (~an, ~ua, ~oi); sain oikeudessa hyvät kipurahat *sain suvvos hüvät vaivankorvahusrahat*; **~sisko** (ark. sairaanhoitaja) *voimattomanhoida|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *medsestr|u* (~an, ~ua, ~oi)

kirahvi (el. Giraffa camelopardalis) *žiraff|u* (~an, ~fua, ~foi)

kireä 1. (pingotettu, kiristetty, tiukka) *ahta|s* (~han, ~stu, ~hii); *kiind|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *kir|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); kireät farkut *ahtahat džinsat* 2. (tiukka, luja) *kiind|ei*; kiertää hana kireälle *kierdiä kruanu kiindieh* 3. (kuv. jännittynyt, pingottunut) *kiinnitännü|h* (~ön, ~ttü, ~zii); *kir|ei*; oliko tunnelma kireä? *oligo mieliala kiinnitännüh?*

kiri *ponnistu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); juoksija otti loppukirin *juoksii tegi finiššuponnistuksen*

kiristys 1. (kiristäminen) *kiinnittämi|ne* (~zen, ~sti, ~zii); *kiinnitänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *kiinnitü|s* (~ksen, ~sti, ~ksii); ruuvien kiristys vintan kiinnittämine 2. (lak.) *muannittami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *muannitand|u* (~an, ~ua, ~oi); *muannitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *šantaž|u* (~an, ~ua, ~oi); syyllystyä kiristykseen olla viärüniekannu *muannittamizes*
kiristyä *ahtistu|o* (~n, ~u, ~tah); *kiindevü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *kiristü|ö* (~n, ~ü, ~täh)

kiristää 1. (saattaa kireämmälle) *kiinnit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); kiristää solmiota *kiinnittiä galstuk-kua* 2. (olla liian kireä) *ahtist|ua* (~an, ~au, ~etah); kaulus kiristää *kaglus ahtistau* 3. (tiukata, vaatia) *muannit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *šantažii-rui|ja* (~čen, ~čču, ~jah); häneltä kiristettiin rahaa *hänel muannitetih rahua* ♦ kiristää vyötä (elää säästäväisemmin, vähentää menoja) *kiinnittiä vüödü*

kirja *kirj|u* (~an, ~ua, ~oi); *kniig|u* (~an, ~ua, ~oi)

kirjailija *kirjutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

kirjailla ks. kirjoa

kirjaimellinen (sananmukainen) *kirjaimelli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); tulkitsimme hänen puheensa kirjaimellisesti *kiännimmö hänen paginan kirjaimellisesti*

kirjain (kiel.) *kirjai|n* (~men, ~ndu, ~mii)

kirja|kieli *kirjukieli|i* (~en, ~dü, ~ii); **~kustantamo** *kirju-/ kniigujulguam|o* (~on, ~uo, ~oloi)

kirjallinen 1. (kirjoitettu) *kirjalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); kirjallinen sopimus *kirjalline sobimus* 2. (kirjallisuutta koskeva) *kirjalli|ne*; *literatuurralli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); hän on kirjallinen lahjakkuus *hän on literatuurralline neroniekku*; kirjalliset harrastukset *literatuurralliset kiindümükset*

kirjallisuus *kirjallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *literatuur|u* (~an, ~ua, ~oi); luen mielelläni kotimaista kirjallisuutta *luven hüväl mielel kodimua-lastu literatuurua*

kirjanpito *buhgalteeri|i* (~en, ~edu, ~eloi); firmalla on oltava tarkka kirjanpito *firmal pidäü olla tarku buhgalteerii*; **~pitäjä** *buhgalteri* (~n, ~i, ~loi)

kirja|paino *kirju-/ kniigupain|o* (~on, ~uo, ~oloi); *tipogruafi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

kirjasinlaji ks. fontti

kirjasto *kirjast|o* (~on, ~uo, ~oloi); *bibliotiek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

kirjasto|auto *kirjastoavt|o* (~on, ~uo, ~oloi); *bibliotiekan peredvišk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kortti** *kirjastokartočk|u* (~an, ~ua, ~oi); *bibliotečnoi biliet|tü* (~än, ~tiä, ~töi); **~virkailija** (kirjastonhoitaja) *kirjastonhoida|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *bibliotiekkari* (~n, ~i, ~loi)

kirjata (merkittä luetteloon, tallentaa) *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *kirjoih*; *registriiru|ja* (~čen, ~čču, ~jah)

kirjautua *puut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah) *kirjoih*;

registriiru|jakseh (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); tiedot kirjautuvat tietokoneen muistiin *tijot puututah tiedokonehen mustoh*

kirjava 1. (monivärinen) *kirjav|u* (~an, ~ua, ~ii); kirjava kangas *kirjavu materi/ tekstii|u* 2. (kuv. moninainen, sekava) *monenla|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *eriluadu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); Karjalassa asuu kansallisuudeltaan kirjavaa väestöä *Karjalas kanzallizuon puoles eläü monenlastu rahvastu*

kirje *kirja|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

kirjeen|vaihtaja *korrespondent|u* (~an, ~ua, ~oi); **~vaihto** *korrespondentsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *perepisk|u* (~an, ~ua, ~oi)

kirjeitse *kirjazeči*; sain tiedon kirjeitse *informatsien sain kirjazeči*

kirje|kuori *kanvert|u* (~an, ~ua, ~oi); **~laatikko** *poštujaššiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~maksu** *poštumaksu* (~n, ~u, ~loi); **~paperi** *poštubumuag|u* (~an, ~ua, ~oi); *bumuag|u kirjazih näh*; **~salaisuus** *poštupeittozu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *poštutain|u* (~an, ~ua, ~oi)

kirjo 1. (värisarja, spektri) *spektr|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (moninaiset ilmenemismuodot) *spektr|u*; siellä esiintyi orkestereiden koko kirjo *sie oli orkestroin kogo spektru*

kirjoa (koristaa ompelemalla) *kirjond|ua* (~an, ~au, ~etah); käsin kirjottu pöytäliina *käzin kirjondettu pühkin*

kirjoitelma (lyhyt, vaatimaton kirjoitus) *kirjutelm|u* (~an, ~ua, ~ii)

kirjoitin (tulostin) *kirjut|in* (~timen, ~indu, ~timii); laserkirjoitin on parempi kuin mustesuihku-
kirjoitin *lazerkirjutin on parembi suihkukirjutindu*

kirjoittaa 1. *kirjut|tua* (~an, ~tau, ~etah); kirjoitin puheen tietokoneella *kirjutin paginan tiedokonehel* 2. (tuottaa kirjallisia esityksiä) *kirjut|tua*; *kirjut|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); hän kirjoittaa usein lehtiin *hän puaksuh kirjuttelou lehtilöih* 3. (osallistua ylioppilaskirjoituksiin) *piä|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh) *läbi üliopastuitutkindolois*; poika kirjoitti viime keväänä *brihačču piäzi läbi üliopastuitutkindolois mennüt keviän*

kirjoittaja *kirjutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); lehtiin kirjoittajalla pitää olla sujuva kynä *lehtilöih kirjutajal pidäü olla liugui pero*

kirjoittamaton laki (vakiintunut käytäntö) *kirjuttamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii) *zakon* (~an, ~ua, ~oi)

kirjoittautua (ilmoittautua) *kirjut|tuakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); syksyllä kirjoittaututaan yliopistoon *sügüzüü kirjutetahes üliopistoh*

kirjoitus 1. *kirjutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); lehden pääkirjoitus *lehten piäkirjutus* 2. (mon.) *tutkindo|t* (~loin, ~loi); *ekzuamen|at* (~oin, ~oi); ylioppilaskirjoitukset *üliopastuitutkindot*; *üliopastujen tutkindot*

kirjoituskone kirjutuskoneh (~en, ~tu, ~ii)
kirjoittuttaa kirjutut|tua (~an, ~tau, ~etah); päätoimittaja kirjoitutti toimittajalla jutun uudestaan
piäredaktor kirjututti redaktoral jutun uvvessah
kirjolohi (el. Salmo gairdneri) kirjavuloh|i (~en, ~tu, ~iloi); forelli (~n, ~i, ~loi)
kirjonta (koristeommel, koristeompelu) kirjondami|ne (~zen, ~stu, ~zii); kirjondand|u (~an, ~ua, ~oi); kirjondul|s (~ksen, ~stu, ~ksii)
kirjo|pesu segasovanpezemi|ne (~zen, ~stü, ~zii); segasovanpezend|ü (~än, ~iä, ~öi); segasovanpez|o (~on, ~uo, ~oloi); **~pyykki** segastirk|u (~an, ~ua, ~oi)
kirkaista (huudahtaa korkealla äänellä) kirraht|ua (~an, ~au, ~etah)
kirkas 1. kirka|s (~han, ~stu, ~hii); kirkas aurin-
 gonpaiste kirkas päivipasto 2. (kuv.) kirka|s; kirk-
 kaat silmät kirkahat silmät 3. (selvästi näkyvä,
 kuulas) selg|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi) 4. (äänestä:
 heleä) helev|ü (~än, ~iä, ~ii); hän laulaa kirkkaal-
 la äänellä häi pajattau heleväl iänel 5. (kuv. aja-
 tuksista: selvä) selg|ei; kirkas järjenjuoksu selgiet
 ajatukset
kirkastaa 1. (saada tai saattaa kirkkaaksi) kirkast|ua (~an, ~au, ~etah); pakkane kirkasti
 taivaan pakkaine kirkasti taivahan 2. (kuv.) kirkast|ua; ilo kirkastaa hänen kasvonsa ilo kir-
 kastau hänen nägüö
kirkastua 1. (tulla kirkkaaksi) kirkastu|o (~n, ~u, ~tah); sateen jälkeen taivas kirkastui vihman jäl-
 geh taivas kirkastui 2. (kuv.) sell|etä (~genen, ~ge-
 nöü, ~letäh); ajatus kirkastui ajatus selgeni
kirikko 1. (kirkkorakennus) kirik|kö (~ön, ~küö, ~kölöi); vanha kivikirikko vahnu kivikirikkö
 2. (jumalanpalveluksesta) kirik|kö; käydä kirkossa kävvä kirikköh 3. (kristittyjen yhteisö; tunnustuk-
 sellinen) kirik|kö; evankelisluterilainen ja orto-
 doksinen kirkko jevangelil'uteranskoi da pravos-
 launoi kirikkö ◇ ei sitä ole vielä kirkossa kuulutet-
 tu (se ei ole vielä varmaa) ei sidä ole vie kirikös
 ilmoitettu
kirikko|hallitus (ort. kirkollishallitus) kirikkö-
 halliču|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~herra** (seurakun-
 nan pääpappi) prihodon piäpap|pi (~in, ~pii, ~pi-
 loi); **~historia** kirikköhistouri|i (~en, ~edu, ~eloi);
~isä (~än, ~iä, ~ii) iz|ä (~än, ~iä, ~ii);
 kirkkoisien opetukset pühien izien opastukset;
~neuvosto (ort. seurakunnan neuvosto) priho-
 dan nevvost|o (~on, ~uo, ~oloi); **~slaavi** kirikkö-
 sluavi (~n, ~i, ~loi); **~valtuusto** (ort. seurakun-
 nan valtuusto) prihodon toimenvaldaz|et (~ien,
 ~ii)/ deputuat|at (~oin, ~toi); seurakunnanval-
 tuuston vaaleissa oli alhainen äänestysprosentti
 prihodon toimenvaldazien valličukses jäi iänenan-
 doprotsentu madalakse; **~valtuutettu** (ort. seu-
 rakunnan valtuutettu) prihodon toimenvaldaz|ine

(~zen, ~stu, ~zii)/ deputuat|tu (~an, ~tua, ~toi);
~vuosi kirikkövu|ozi (~vven, ~ottu, ~ozii); orto-
 dokseilla kirkkovuoden suurin juhla on pääsiäi-
 nen pravoslaunoloi kirikkövuvven suurin pruaz-
 niekku on Äijüpäivü
kirkollinen kiriköll|i|ne (~zen, ~stü, ~zii); kirkolli-
 nen vihkiminen kirikölline venčaiččemine
kirkollis|kokous sobor (~an, ~ua, ~oi); **~vero**
 kirikköver|o (~on, ~uo, ~oloi)
kirkon|kirjat kirikönkirj|at (~oin, ~oi); **~kylä**
 pogost|u (~an, ~ua, ~oi); **~menot** (jumalanpalve-
 lus) jumalansluužb|u (~an, ~ua, ~ii)
kirkua iän|diä (~nän, ~däü, ~netäh); čiih|ota
 (~uon, ~uou, ~otah); lokit kirkuvat meren ran-
 nalla kajoit čiihotah meren rannal
kiroilla pan|na (~en, ~ou, ~nah) mattii; älä kiroile
 lasten kuullen älä pane mattii lapsien kuulten
kiroilu matinpanemi|ne (~zen, ~stu, ~zii);
 matinpanend|u (~an, ~ua, ~oi); matinpan|o (~on,
 ~uo, ~oloi)
kiro|praktiikka hiropraktiek|ku (~an, ~kua, ~koi);
~praktikko hiropraktik|ku (~an, ~kua, ~koi)
kirosana kirosan|a (~an, ~ua, ~oi); mat|ti (~in,
 ~tii, ~tiloi)
kirota 1. (sadatella, manata) kir|ota (~uon, ~uou,
 ~otah); kirotta huonoa onneaan kirotta pahua ozua
 2. (toivottaa kadotukseen) kir|ota; proklinai|ja
 (~čēn, ~ččou, ~jah); hän kirosi meidät alimpaan
 helvettiin häi proklinaičči meijät uavun pohjah
kirottu kirot|tu (~un, ~tuu, ~tuloi); prokl'uat|oi
 (~oin, ~oidu, ~oloi); kirottu roisto prokl'uatoi rozvo
kirous 1. (kirosana) kirovu|s (~ksen, ~stu, ~ksii);
 mat|ti (~in, ~tii, ~tiloi) 2. (maanvaiva, vitsaus)
 kirovu|s; vaiv|u (~an, ~ua, ~oi); sodan kirus voi-
 nan vaivu 3. (kiroaminen) kiruomi|ne (~zen,
 ~stu, ~zii); kiruond|u (~an, ~ua, ~oi); kirovu|s;
 proklinaiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); proklinai-
 ččend|u (~an, ~ua, ~oi); proklinaiču|s (~ksen, ~stu,
 ~ksii); joutua kirkonkiroukseen puuttuo kirikön
 proklinaičukseh
kirpaista 1. (maistua kirpeältä) mučkerd|ua (~an,
 ~au, ~etah); leikkuald|ua (~an, ~au, ~etah); sit-
 ruuna kirpasi kieltä limon leikkualdi kieldü
 2. (kuv. sattua, tehdä kipeää) kibeit|tiä (~än, ~täü,
 ~etäh); kačkerd|ua (~an, ~au, ~etah); kerran se
 vain kirpaisee se vaiku kerran kibeittäi
kirpeä 1. (pistävänmakuinen) mučker (~an, ~ua,
 ~ii); kirpeät puolukat mučkerat buolat 2. (pistävä,
 pureva, terävä) näpistel|i|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi);
 puričču (~un, ~čuü, ~čuloi); kirpeä pakkane
 puričču pakkaine 3. (kuv. piikikäs, pureva)
 piidoik|as (~kahan, ~astu, ~kahii); sain kirpeän
 vastauksen sain piidoikkahan vastavuksen
kirppu (el. Siphonaptera) čondžoi (~in, ~idu, ~loi)
kirpputori (käytetyn tavarain myyntipaikka)
 čondžoibazari (~n, ~i, ~loi)

kirsikka (kasv. *Cerasus*) višn'upuu (~n, ~du, ~loi)
kirskua kridži|stā (~zen, ~zöü, ~stäh); jarrut kirs-
 kuvat tormozat kridžistäh

kirstu 1. (ruumisarkku) ruuh|i (~en, ~tu, ~ii)
 2. (puinen tavara-arkku) sundug|u (~an, ~ua, ~oi)

kirurgi (lääk.) hirurg|u (~an, ~ua, ~oi)

kirurginen (lääk.) hirurgielli|ne (~zen, ~stu, ~zii);
 kirurginen toimenpide hirurgielline toimenpido

kirveli (kasv. Myrrhis odorata) kirveli (~n, ~i, ~loi)

kirvellä 1. (aiheuttaa polttavaa kipua) ri|bie (~vin, ~biü, ~vitäh); puret|ella (~telen, ~telou, ~ellah);
 savu kirvelee kurkkua savu riibiü keroidu 2. (kuv. sattua, harmittaa) ri|bie; mieltä kirvelee kuunnel-
 la sellaista puhetta miöldü riibiü kuunnella nengo-
 muu paginua

kirves kirve|s (~hen, ~stü, ~hii) ◇ iskeä kirveensä
 kiveen (erehtyä) iskie kirves kiveh

kirves|mies kirvesmie|s (~hen, ~stü, ~hii);
 plotniek|ku (~an, ~kua, ~koi); ~varsi kirvesvar|zi
 (~ren, ~tu, ~zii)

kirvoittaa (kuv. vapauttaa) vällend|iä (~än, ~äü, ~etäh);
 viina kirvoittaa kielet viinu vällendäü kie-
 let

kisa ks. kilpa(ilu)

kisailla (leikkiä, telmiä) elost|ua (~an, ~au, ~etah);
 iloill|akseh (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); lapset
 kisailevat lapset iloillahes

kiskaista (nykäistä, riuhtaista) nüht|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh);
 riuht|ata (~uan, ~uau, ~atah); kis-
 kaise pistoke seinästä nühtiä elektročkokin seinäs

kisko rel's|u (~an, ~ua, ~oi); juna suistui kiskoil-
 taan juna livestii rel'sois

kiskoa 1. (nykiä, riuhtoa) vediä (vien, vedäü, vie-
 täh); kiskoa vene maalle vediä veneh muale

2. (kuv. vaatia kohtuuton hinta) kisk|uo (~on, ~ou, ~otah);
 myyjä kiskoi tuotteesta kovan hin-
 nan müöjü kiskoi tavaras suuren hinnan

kiskonta kiskomi|ne (~zen, ~stu, ~zii); kiskond|u
 (~an, ~ua, ~oi); kauppias sai syytteen kiskonnasta
 müöjü sai viärituksen kiskondas

kismittää (ark. harmittaa, jurppia, kaivella)
 suutut|tua (~an, ~tau, ~etah); pahoit|tua (~an, ~tau, ~etah);
 häviö jäi kismittämään menetüs jäi pahoittamah

kissa (el. *Felix*) kaži (~n, ~i, ~loi) ◇ olla kuin kissa
 pistoksissa (rauhaton) olla ku kaži kübenis; ovat
 kuin kissa ja koira (eripuraiset) ollah ku kaži da
 koiru; leikkiä kissaa ja hiirtä elostua kazih da hii-
 reh; kissa kiitoksella elää kaži kiitoksel eläü; ei
 makaavan kissan suuhun hiiri tule maguajan
 kažin suuh hiiri ei tule; kissa vieköön! kaži otak-
 kah!

kissan|kello (kasv. *Campanula rotundifolia*)
 kažinkello|ine (~zen, ~stu, ~zii); ~pentu kažin-
 poi|gu (~jan, ~gua, ~gii); ~päivät (kuv. kažin-
 päiv|ät (~ien, ~ii); viettää kissanpäiviä viettiä ka-

žinpäivii (küllimän küllästü elostu); ~ristiäiset
 (mon., halv. vähäpätöinen tilaisuus) kažinristi-
 jät|et (~ien, ~ii); joudun usein menemään kaiken
 maailman kissanristiäisiin minul puaksuh pidäü
 kävvä kaiken muailman kažinristijäzi; ~silmä
 kažinsilm|ü (~än, ~iä, ~ii); polkupyörän kissan-
 silmä näkyy pimeässä polgupüörän kažinsilmü
 nägüü pimies

kita 1. (varsinkin eläimen suu) ki|da (~jan, ~dua, ~doi) ◇
 suden suusta karhun kitaan hukan suus
 kondien kidah 2. (ark.) ki|da; kita kiinni! kida
 kiinni! 3. (laitteen suuaukko) ki|da; heittää roskat
 säiliön kitaan lükätä roskat säilivön kidah

kitara (mus.) gitar|u (~an, ~ua, ~oi)

kitaristi (mus. kitaransoittaja) gitarist|u (~an, ~ua, ~oi)

kitata 1. (tiivistää, peittää kitillä) tüpi|tä (~čen, ~ččöü, ~täh) zamuaskal 2. (ark. juoda) ju|vva
 (~on, ~ou, ~vvah) piä täüdeh; miehet kittasivat
 olutta miehet juodih piivuo piät täüdeh

kiteyttää 1. (tehdä kiteiseksi, kristalloida)
 kristallizui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); merivettä kitey-
 tetään suolaksi merivettü kristallizuijah suolakse
 2. (kuv. ilmaista tiivistäen) teroit|tua (~an, ~tau, ~etah);
 kristallizui|ja; kiteytin ajatukseni lopputii-
 vistelmään teroitin omat ajatukset rez'umees

kitistä 1. (narista, natista) kridži|stā (~zen, ~zöü, ~stäh);
 radži|sta (~zen, ~zou, ~stah); vingul|o (~n, ~u, ~tah);
 saranat kitisevät petlat kridžistäh 2. (inistä, uikuttaa)
 vädzi|stā (~zen, ~zöü, ~stäh); lapsi kitisee väsymystään
 lapsi vädžizöü väzündiä 3. (valittaa, mankea, marista)
 vängü|ö (~n, ~ü, ~täh); lapset kitisevät taas jotakin lapset müös
 midätah vängütäh

kitka 1. (hankausvoima) hierote|s (~ksen, ~stu, ~ksii);
 treeni|i (~en, ~edü, ~elöi); hihnan ja pyö-
 rän välinen kitka remenin da rattahan väline tree-
 nii; kitkarengas friktionnoi rengas; onko autossa-
 si nasta- vai kitkarenkaat? ollahgo sinun mašinas
 šiippurengahat vai friktionnoit rengahat? 2. (kuv.
 erimielisyys) kičk|u (~an, ~ua, ~oi); treeni|i; hei-
 dän välillään on pientä kitkaa heijän välis on vä-
 häine kičkua

kitkaton hierotekset|oi (~toman, ~tomua, ~tomii);
 treeniet|öi (~töman, ~tömiä, ~tömii); kičkat|oi
 (~toman, ~tomua, ~tomii)

kitkerä ks. kirpeä

kitkeä 1. (poistaa rikkaruohot) küt|kie (~en, ~öü, ~ietäh);
 kitkeä kasvimaata kütkie ogrodua 2. (kuv.
 poistaa kokonaan) küt|kie juurineh; nüht|ätä
 (~iän, ~iäü, ~ätäh) juurineh; paha on kitkettävä
 juurineen paha on kütkiättävä juurineh

kitsas (saita, nuuka, pihi) ahna|s (~han, ~stu, ~hii);
 idar|u (~an, ~ua, ~oi); skuup|pu (~an, ~pua, ~pii);
 žuadno|i (~in, ~idu, ~loi)

kitsastella 1. (nuukailla, olla pihi) ahnastel|la

(~en, ~ou, ~lah); *skuupi*|ta (~čēn, ~ččou, ~tah); *žuadnuilja* (~čēn, ~ččou, ~jah); valtio kitsastelee määrärahojen jaossa *valdivo skuupiččou assigno-vaanieloin javos* 2. (kuv.) *ahnastel*|la; opettaja ei kitsastellut kehuessaan oppilaita *opastai ei ahnas-telluh opastujien kiittäjes*

kitukasvuinen (huonosti kasvanut) *kidukazvo*|ine (~zen, ~stu, ~zii); metsä on jäänyt kitukasvuiseksi *meččü on jiännüh kidukazvozekse*

kitupiikki (halv. kitsas, itara, sita henkilö) *tinakiün*|zi (~nen, ~tü, ~zii); *verikiün*|zi; Roope-Ankka on upporikas kitupiikki *Roope-Ankka on ülen rikas tinakiünzi*

kituuttaa (tehdä jotain vaivalloisesti) *kidui*|ja (~čēn, ~ččou, ~jah); elää kituuttaa köyhyydessä *eliä kiduija köühüös*

kiuas *kivipäč*|či (~in, ~čii, ~čilöi); *külinpäč*|či; viskata vettä kiukaalle *viskata vettü külinpäčin piäle*

kiukku (viha, suuttumus) *ta*|ba (~van, ~bua, ~boi); *vih*|a (~an, ~ua, ~oi); *suuttumu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); hän hillitsi vaivoin kiukkunsa *hái suuren vaivanke pietteli omua tabua*

kiukkuinen *tabavunnu*|h (~on, ~ttu, ~zii); *viha*|ine (~zen, ~stu, ~zii); *suuttunu*|h (~on, ~ttu, ~zii)

kiukustua (suuttua, vihastua) *tabavu*|o (~n, ~u, ~tah); *vihaustu*|o (~n, ~u, ~tah); *suut*|tuo (~un, ~tuu, ~utah)

kiukutella (äksyillä, olla kiukkuinen) *olla* (*olen, on, ollah*) *tavas/ vihas/ suutuksis*; kiukuttelevat lapset *suutuksis olijat lapset*

kiukuttaa (3. pers., suuttuttaa, harmittaa) *tabavut*|tua (~tau, ~etah); *vihaustut*|tua (~tau, ~etah); *suutut*|tua (~tau, ~etah); asia kiukuttaa minua vieläkin *azii suuttuttau minuu tässäh*

kiukuttelu *ta*|ba (~van, ~bua, ~boi); *vih*|a (~an, ~ua, ~oi); *suuttumu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); nyt ei auta kiukuttelu *nügöi taba ei auta*

kiuru (el. *Alauda arvensis*) *kiuru* (~n, ~u, ~loi)

kiusa (harmi, riesa, vaiva) *kiuz*|u (~an, ~ua, ~oi); *vaiv*|u (~an, ~ua, ~oi); *muok*|ku (~an, ~kua, ~kii); tehdä kiusaa *muokata*; menen sinne kiusallakin *menin sinne üksikai* ◇ *kiusa* se on pienikin kiusa *pienigi kiuzu on kiuzu*

kiusaaja 1. *kiuzuaj*|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); *vaivuaj*|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); *muokkuaj*|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); kiusaajasta on kerrottava opettajalle *kiuzuajas pidäü sanuo opastajale* 2. (usk. paholainen) *kiuzuaj*|u; Jeesuksen kiusaaja *Iisusan kiuzuaju*

kiusallinen (harmillinen, nolo) *kiuzalli*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *vaivuaj*|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); *muokkuaj*|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); kiusallinen tilanne *kiuzalline tilandeh*; kiusallinen virhe *vaivuaju virhe*; kiusalliset kysymykset *muokkuajat küzüümüket*

kiusan|henki *kiuzanheng*|i (~en, ~ie, ~ilöi); siitä kiusanhengestä on päästävä eroon *sit kiuzanhenges pidäü piästä eroh*; **~kappale** ks. kiusanhengi; **~teko** *kiuzantel*|go (~von, ~guo, ~golo); väite oli pelkkää kiusantekoa *väiteh oli vaiku kiuzantego, ei nimidä muudu*

kiusata 1. (olla ilkeä, ahdistella) *kiuz*|ata (~uan, ~uau, ~atah); *vaiv*|ata (~uan, ~uau, ~atah); *muok*|ata (~kuan, ~kuau, ~atah); lapset kiusaavat toisiaan *lapset kiuzatah toine tostu* 2. (vaivata, olla harmina) *vaiv*|ata; kiusaan sinua tyhmillä kysymyksilläni *vaivuan sinuu tühmil küzüümüksil* 3. (usk. saattaa kiusaukseen, koetella) *kiuz*|ata; Jeesusta kiusattiin erämaassa *Iisussua kiuzattih elämättömäs muas*

kiusaus 1. (houkutus, viettelys) *houkutu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *muaniu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); joutua kiusaukseen *puuttuo muanituksesh* 2. (laatikko-ruoka) *kiuzavu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *zapekank*|u (~an, ~ua, ~oi); Janssonin kiusaus *Džonsonan kiuzavus*

kiusoitella (härnätä puheillaan) *niärit*|tiä (~än, ~täü, ~etäh); *riäzit*|tiä (~än, ~täü, ~etäh); kunhan vähän kiusoittelee *ku vai vähäzen niärittelee*

kiva (ark. mieluisa, mukava) *mieluz*|u (~an, ~ua, ~ii); *hüv*|ä (~än, ~iä, ~ii); oli kiva tavata oli hüvä *vastavuo*

kivennäinen *minerual*|u (~an, ~ua, ~oi)

kivennäis|aine *minerualuaine*h (~en, ~tu, ~ii);

~vesi *minerualuv*|ezi (~ien, ~ettü, ~ezii)

kives (anat.) *kiv*|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

kivettyä 1. (muuttua kiveksi) *kove*|ta (~nen, ~nou, ~tah) *kivekse*; kovaksi kivettyvä savi *kivekse kovenii savi* 2. (kuv. kangistua, jähmettyä) *jämpistü*|ö (~n, ~ü, ~täh) *kivettyä kauhusta jämpistüö varavos*

kivi 1. (mineraali; kiviaines) *kiv*|i (~en, ~ie, ~ilöi)

2. (edellisen kappale) *kiv*|i; pellossa on paljon kiviä *pellos on äijü kive*

3. (hedelmän siemen) *kivü*|t (~ön, ~ttü, ~zii); luumun kivi *sliivan kivüt*

3. (jalokivi) *kal*|lis (~lehen, ~listu, ~lehii) *kiv*|i

4. (anat.) *kiv*|i; munuaiskivi *počkukivi*

kivi|aita *kivai*|du (~jan, ~dua, ~doi); **~hiili** *kivihii*|i (~en, ~dii, ~ii); **~jalka** *kivijal*|gu (~lan, ~gua, ~goi); **~kausi** *kivika*|uzi (~vven, ~uttu, ~uzii)

kivikko *kivik*|kö (~ön, ~küö, ~kölöi)

kivinen 1. (kivi=) *kivi*|ne (~zen, ~stü, ~zii); kivi-

nen kirkko *kivine kirikkö*; *kivikirikkö* 2. (paljon kiviä sisältävä) *kivi*|ne (~zen, ~stü, ~zii); kiviset tiet *kivizet tiet* 3. (kuv. raskas, vaikea) *kivi*|ne; hänen elämäntiensä on ollut hyvin kivinen *hänen eloksentie on olluh aiga kivine*

kivittää (heittää kiviä) *kivit*|tiä (~än, ~täü, ~etäh)

kivulias 1. (tuskaa tuottava) *vaivuaj*|u (~an, ~ua, ~ii); syöpä on kivulias sairaus *ruakku on vaivuaju voimattomus* 2. (kuv. hankala, vaikea) *vaivuaj*|u;

työ voi joskus olla hyvin kivuliasta *ruado toiči voi olla ülen vaivuaaju*

kivuta 1. (kiivetä ylös) *no|sta* (~uzen, ~uzou, ~stah); isä kipusi katolle *tuatto nouzi levole*
2. (nousta, kasvaa, lisääntyä) *nosta*; velkataakka on kivunnut pilviin *velgutakku on nossuh pilvih*; Suomi kipusi kilpailussa toiseksi *kilvas Suomi nouzi toizekse*

kivuton 1. (ei kipua aiheuttava) *kivut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); kivuton leikkaus *kivutoi operatsii* 2. (kuv. helppo, vaivaton) *kivut|oi*; työntekijöiden irtisanominen ei ole kivutonta *ruadajien iäre tüöndämine ruavos ei ole kivutoi*

kivääri *vintouhk|u* (~an, ~ua, ~oi); *orož|u* (~an, ~ua, ~oi)

klarinetisti (mus.) *klarnetist|u* (~an, ~ua, ~oi)

klarineti (mus.) *klarnet|tu* (~an, ~tua, ~toi)

klassikko 1. (esim. kirjailija) *klassik|ku* (~an, ~kua, ~koi); Aleksis Kiveä voi pitää suomalaisena klassikkona *Aleksis Kivie voi pidiä suomelazennu klassikannu* 2. (vakiintuneen aseman saavuttanut teos) *klassiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); luen mielelläni klassikoita *luven hüväl mielel klassiekkoi*

klassinen *klassilli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); klassiset kielet *klassillizet kielet*; klassinen teos *klassilline tevosi*; klassinen esimerkki *klassilline ezimerki*

klaustrofobia (psyk. suljetun paikan kammo) *klaustrofoubi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

klementiini (kasv. Citrus) *klementiin|u* (~an, ~ua, ~oi)

kleptomaani (psyk.) *kleptomuan|u* (~an, ~ua, ~oi)

kleptomania (psyk.) *kleptomuani|i* (~en, ~edu, ~eloi)

kliininen (lääk.) *kliinikalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); kliininen tutkimus *kliinikalline tutkimus*

klikata 1. (ark. näpättyä tietokoneen hiirellä tai näppäimellä) *klik|ata* (~kuan, ~kuau, ~atah); *plik|ata* (~kuan, ~kuau, ~atah); klikkaa tuosta lisätietoa *klikkaa täs lizätieduo* 2. (ark. olla ongelmassa) *klik|ata*; *plik|ata*; *est|iä* (~än, ~äü, ~etäh); *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *kampih*; tässä jutussa klikkaa jokin *täs jutus mitah panou kampih*

klikki (kuppikunta) *jouk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); työpaikan kahvitaukoklikit *ruadopaikan koufipauzujoukot*

klimppi (ark. möykky, kokkare) *klötsk|u* (~an, ~ua, ~ii); klimppisoppa *klötskusuuppu*

klinikka (lääk.) *kliiniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); sairaalan silmäklinikka *bol'ničan silmäkliiniekku*

klinkkeri (savilaatta) *klinkeriplitk|u* (~an, ~ua, ~oi); kylpyhuoneen lattiaan pantiin kauniit klinkkerit *külbüpertin lattieh pandih čomat klinkeriplitkat*

klisee (kulunut sanonta) *klīše* (~n, ~dü, ~loi); hänen tekstinsä on täynnä kliseitä *hänen tekstas on äijü klīseedü*

kloonata (biol. monistaa eliöitä) *kloniirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

kloonaus (biol.) *kloniiruiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kloniiruiččend|u* (~an, ~ua, ~oi); *kloniiruiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

klooni (biol.) *klon* (~an, ~ua, ~ii)

kloori (kem.) *hlor* (~an, ~ua, ~ii)

klovni *kloun|u* (~an, ~ua, ~ii)

klubi *kluub|u* (~an, ~ua, ~ii)

knoppi (visainen kysymys) *kuaverz|u* (~an, ~ua, ~oi); tiedätkö tentin knopit? *tiijätgo koittehen kuaverzat?*

-ko, -kö (kiel. liitepartikkeli) -go; tuletko minun kanssani? *lähtetgo minunke?*

kobra (el. Naja naja) *kobr|a* (~an, ~ua, ~ii)

kodikas *kodik|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); *ujutno|i* (~in, ~idu, ~loi); kodikas sisustus *kodikas pertilöin azetus*

koe 1. (testi, tutkimus) *anualiz|u* (~an, ~ua, ~oi); potilas määrättiin verikokeeseen *voimattomale miärrättih verianualizu* 2. (tentti, kuulustelu) *koit|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii); *egzuamen* (~an, ~ua, ~oi); kirjalliset ja suulliset kokeet *kirjallizet da suullizet koittehet*

koe|aika *koitehailgu* (~jan, ~gua, ~goi); opettaja valittiin virkaan kuuden kuukauden koeajalla *opastai vallittih virgah kuvven kuun koitehailjakse*;

~ajaa *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah)/ *pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh) *koitehajo*; ennen ostopäätöstä pitää auto koeajaa *enne ostospäätöstü mašinal pidäü pidiä koitehajo*;

~ajo *koitehajo* (~on, ~uo, ~oloi); **~eläin** *koitehelät|ti* (~in, ~tii, ~tilöi); koe-eläimillä on vaikeat olot *koitehelättiöl on vaigiet olot*;

~putkihedelmöitys *koitehbutkenkautta|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *siemendämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/ *siemendänd|ü* (~än, ~iä, ~ii)/ *siemendü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

koetella 1. ks. koettaa (1.) 2. (vaatia) *opit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); hän koettelee kärsivällisyyttäni *häi opittelou minun tirpallizuttu*

koettaa 1. (kokeilla, tunnustella) *opit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); äiti koetteli lapsen kuumeista ot-saa *muamo opitteli lapsen hiilavua oččua* 2. (yrittää) *op|pie* (~in, ~piu, ~itah); koettakaa pärjäillä oppikua tulla toimeh *koettaa kepillä jäätä oppie kepil jäädü; oppie liikätä ongi*

koettelemus (vastoinikäyminen) *ozattomu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); elämässä sattuu kaikenlaisia koettelemuksia *elokses sattuu kaikenualazii ozattomuksii*

koetus *koittelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *koittelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *koittelu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); joutua koetukselle *puuttuo koittelukseh*

kofeiini *kofejin* (~an, ~ua, ~oi)

kognitiivinen (psyk.) *kognitiivi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tiijolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *älülli|ne* (~zen,

~stii, ~zii); tämä on kognitiivista oppimista *tämä on tiijollistu opastumistu*; kognitiiviset toiminnot *älüllizet funksiet/ toimindot*

kohahdus *kohahtu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); yleisön joukosta kuului kohahdus *rahvahan joukos kuului kohahtus*

kohahtaa *kohaht*|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); *kohaht*|ua (~an, ~au, ~etah); katsomo kohahti *kaččomo kohahtih*

kohauttaa (kohottaa, nostaa) *kohahut*|tua (~an, ~tau, ~etah); kohauttaa olkapäitään *kohahuttua olgupiälöi*

kohdakkain (vastatusten) *vastakkai*

kohdata 1. (tavata) *vastavu*|o (~n, ~u, ~tah); koh-tasin yllättäen vanhan ystävän *vuottamattah vastavuvin vahnan üstävänke* 2. (yhtyä) *ühtü*|ö (~n, ~ü, ~täh); tiet kohtaavat pellon luona *tiet ühtütäh pellon luo* 3. (joutua kokemaan) *vastavu*|o; kohdata vaikeuksia *vastavuo vaigevuksienke*

kohde *koht*|u (~an, ~ua, ~ii); objekti (~an, ~ua, ~oi); tutkimuksen kohde *tutkimuksen objektu*

kohdella *pi*|diä (~en, ~däü, ~etäh); hän kohteli meitä ystävällisesti *häi pidi meidü hüvin*

kohden ks. kohti

kohdentaa (kohdistaa, suunnata) *suun*|nata (~duan, ~duau, ~natah); *napruavi*|e (~n, ~u, ~tah); säätiö on kohdentaanut varansa uuteen projektiin *fondu on napruavinnuh omat varat uudeh projektah*

kohdevalaisin *kohtuval*|go (~lon, ~guo, ~goloi); *suunnat*|tu (~un, ~tuu, ~tuloi) *val*|go

kohdistaa (suunnata; ks. myös kohdentaa) *suun*|nata (~duan, ~duau, ~natah); *napruavi*|e (~n, ~u, ~tah); hän kohdisti huomionsa muuhun asiaan *häi suundai oman huomivon muuh azieh*

kohdistin ks. kursori

kohdistua (suuntautua) *suundavu*|o (~n, ~u, ~tah); *napruavi*|ekseh (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes); arvostelu kohdistuu päättäjiin *arvostelu suunda-vuu piättäjih*

kohdunsisäinen *kohtunkeskinä*|ine (~zen, ~stii, ~zii)

kohdunulkoinen *kohtunulgopuoli*|ne (~zen, ~stu, ~zii)

koheltaa (ark. hössöttää, touhottaa) *töhi*|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); hän kohelsi monen asian parissa *häi töhizi mones dielos*

kohennus (nousu, paraneminen) *kohenemi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *kohenend*|u (~an, ~ua, ~oi); *kohendu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); elintason kohenus *eloksentazon kohenemine*; tietoni kaipaavat kohennusta *minun tiijot küzüitäh kohendustu*

kohentaa (korjata, parantaa) *kohend*|ua (~an, ~au, ~etah); kohentaa kuntoaan *kohendua kun-duo*

kohentua (koheta, korjautua, parantua) *kohe*|ta

(~nen, ~nou, ~tah); tilanne on kohentunut viime vuodesta *situatsii on kohennuh menniitvuvves läh-tijen*

kohina *kohineh* (~en, ~tu, ~ii); vesiputouksen kohina *jürkän kosken kohineh*

kohista 1. (pauhata, jylistää) *bauhu*|ta (~on, ~ou, ~tah); *kuohu*|o (~n, ~u, ~tah); koski kohisee *koski bauhuou* 2. (pitää kohinaa) *kohi*|sta (~zen, ~zou, ~stah); radio kohisee *raadivo kohizou* 3. (kuv. kohuta) *kuohu*|o; skandaalista kohistaan vieläkin *skandualas vie ainos kuohutah*

kohmeinen (kohmettunut) *kohmevunnu*|h (~on, ~ttu, ~zii); kylmästä kohmeiset kädet *vilus kohmevunnuot käit*

kohmelo ks. krapula

kohmettua *kohmevu*|o (~n, ~u, ~tah); sormet kohmettuivat pakkasessa *sormet kohmevuttih pakkazes*

koho *kubloi*|n (~men, ~ndu, ~mii); *pullo*|ine (~zen, ~stu, ~zii); *käbrü* (~n, ~ü, ~löi)

kohokas *suflee* (~n, ~du, ~loi)

kohokohta (kuv.) *piäkoht*|u (~an, ~ua, ~ii); *ku*|minatsi|i (~en, ~edu, ~eloi); juhlan kohokohta *pruazniekan piäkohtu*

kohonnut (noussut) *nossu*|h (~on, ~ttu, ~zii); kohonnut verenpaine *nossuh verenpaineh*

kohota 1. (nousta ylös) *koho*|ta (~nen, ~nou, ~tah); *no*|sta (~zen, ~uzou, ~stah); tänne on kohonnut useita kerrostaloja *tänne on kohonnuh monii kerrostaloloi* 2. (nousta, lisääntyä) *koho*|ta; hinnat ovat kohonneet pilviin *hinnat on kohottu pilvih*

kohottaa 1. (nostaa) *nost*|ua (~an, ~au, ~etah); kohottaa kättään *nostua kättii*; haluan kohottaa maljan *tahton nostua tostan* 2. (kuv.) *nost*|ua; uutinen kohotti mielialoja *uudine nosti mielialoi*

kohotus (kohottaminen, nosto) *kohottami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *kohotand*|u (~an, ~ua, ~oi); *kohotu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); pieni elintason kohotus ei olisi pahitteeksi *pieni eloksentazon kohotamine ei olis liigua*

kohouma *bugurič*|ču (~an, ~čua, ~čoi); lattiassa on pieniä kohoumia *latties on pikkarazii buguriččoi*

kohta 1. (ajasta, tilasta: pian) *hedi*; *sr*|uado; tulen kohta *tulen hedi* 2. (paikka) *koht*|u (~an, ~ua, ~ii); pellon kohdalle on kasvanut metsä *pellon kohtah/ kohtale on kazvanuh meččü* 3. (tekstin tai asian osa) *koht*|u; *punkt*|u (~an, ~ua, ~ii); käymme tekstin läpi kohta *kohdalta kaččommo tekstan läbi punktu punktah*

kohtaaminen *vastavumi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *vastavund*|u (~an, ~ua, ~oi); *vastavu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

kohtaamispaikka *vastavuskoht*|u (~an, ~ua, ~ii); *vastavuspaik*|ku (~an, ~kua, ~koi)

kohtaan *kohtah*; hän on aina ollut vihamielinen toisia kohtaan *hái ainos on olluh vihamieline toizii kohtah*

kohtalainen (melko hyvä, riittävä) *melgi hüv|ä* (~än, ~iä, ~ii); *vägi hüv|ä*; *kudakui*; saavuttaa kohtalaista menestystä *piästä melgi hüväh ozah kohtalo oz|a* (~an, ~ua, ~ii)

kohtalokas (tuhoina, pahaenteinen) *ozat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *pahaoza|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *pah|a* (~an, ~ua, ~oi); kohtalokas erehdys *paha erehtüis*

kohtapuolin (pian, kohtapuoleen) *lähiaigah*; soit-telen kohtapuolin *soitan lähiaigah*

kohtaus 1. (lääk.) *kohtavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); sydänkohtaus *südämenkohtavu|s* 2. (kuv. tunnepuuska) *skandual|u* (~an, ~ua, ~oi); älä nyt taas järjestä kohtausta *älä nügöi müös luaji skandua-lua* 3. (näytelmän, elokuvan tms. yksittäinen toimintajakso) *epizoud|u* (~an, ~ua, ~ii); suutelu-kohtaus onnistui hyvin *ukkailuepizoudu rodih hüvin*

kohteliaisuus 1. (kohtelias käytös) *üstävällizü|s* (~ön, ~ttö, ~ksii); *hüvü|s* (~ön, ~ttö, ~zii); *viežlövü|s* (~ön, ~ttö, ~ksii) 2. (kohtelias teko, lausahdus) *hüv|ä* (~än, ~iä, ~ii) *san|a* (~an, ~ua, ~oi); *kompliment|u* (~an, ~ua, ~oi); kiitos kohteliaisuudesta *passibo hüväs sanas*; lausua kohteliaisuusia *sanuo komplimentoi*

kohtelias *üstävälli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *hüväsana|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *viežlövü|i* (~in, ~idü, ~löi)

kohtelu *vastahpi|do* (~von, ~duo, ~doloi); saada hyvää kohtelua *suaha/ suaja hüviä vastahpiduo*

kohti 1. (suunta) *kohti*; kotia kohti *kohti kodii*; sotilas ampui kohti vihollista *saldattu ambui kohti vihaniekkah* 2. (jakamisesta; jakautumisesta) *kohtah*; ulkomaanvelka asukasta kohti *ulgomuanvelgu eläjän kohtah*

kohtisuora *kohtisuor|u* (~an, ~ua, ~ii); ovatko laudat kohtisuorassa? *ollahgo lavvat kohtisuoras?*

kohtu (anat.) *kohtu* (~n, ~u, ~loi)

kohtuullinen (ei liiallinen, kohtuuden mukainen) *kohtala|ine* (~zen, ~stu, ~zii); saan työstä kohtuullista korvausta *ruavos suan kohtalazen korvauksen*

kohtuus *miäräntun|do* (~non, ~duo, ~doloi); pysyä kohtuudessa *püzüü miäräntunnos*

kohtuuton (liiallinen, yletön) *miäräntundemat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); vaatimuksesi ovat kohtuuttomat *sinun vuadimukset ollah miäräntundemattomat*

kohu (häly, julkinen huomio) *kohu* (~n, ~u, ~loi); *kuohu* (~n, ~u, ~loi); tapaus nosti kovan kohun *tapahtus nosti kovan kohun*

kohuta *kohu|ta* (~on, ~ou, ~tah); *kuohu|o* (~n, ~u, ~tah); kansa on kohunnut tappiosta *rahvas on*

kuohunuh menetükses

kohuttu *kohut|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); *kuohutet|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi)

koi 1. (ylät. aamunkoite, sarastus) *huondeszor|a* (~an, ~ua, ~ii) 2. (el. Tineidae) *koi* (~n, ~du, ~loi); villatakki on koin syömä *koi on süönnüh villukouhtan*

koillinen *koilli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

koillis= *koillis=*; koillistuuli *koillistuuli*; Koillis-Venäjä *Koillis-Venä*

koipi 1. (monien eläinten takaraaja) *koibi* (~en, ~edu, ~eloi); grillaamme kanankoipia *grilluammo kanankoibieli* 2. (ark. ihmisen alaraaja) *koibi*; *koibie|t* (~loin, ~loi); löhötä sohvallla pitkine koipineen *brekottua divanal pitkinneh koibieliomneh* ◇ oikaista koipensa *oijendua koibiet*

koira 1. (el. Canis familiaris) *koir|u* (~an, ~ua, ~ii); ulkoiluttaa koiraa *kävelüttiä koirua pihal* 2. (kuv. haukkumasana) *koir|u*; senkin koira! *kehron koi-ru!* 3. (uintitapa) *koiralleh*; osaatko uida koiraa? *maltatgo uidua koiralleh?* ◇ tähän on koira hau-dattuna (asiassa on jotakin kieroä) *täh on koiru havvattu* (*dielos on midätah hiitrovuttu*); etsiä kissojen ja koirien kanssa *eččie kažiloin- da koirienke*; ei ole koiraa karvoihin katsomista (ulkonäkö voi pettää) *koiran karvah ei pie kaččuo* (*ulgonägö voi pettiä*)

koiran|ilma (kuv. huono sää) *huon|o* (~on, ~uo, ~loi) *ilm|u* (~an, ~ua, ~oi); *huon|o siä* (~n, ~dii, ~löi); tällä koiranilmalla ei ole ulos menemistä *nengomal huonol siäl ei ole pihale menemistii*;

~koppi *koiranbutk|u* (~an, ~ua, ~ii); **~leuka** (irvailija, irvileuka) *koiranle|ugu* (~vvan, ~ugua, ~ugoi); **~putki** (kasv. Anthriscus sylvestris)

koiranbutk|i (~en, ~ie, ~iloi); **~uni** (teeskennelty uni) *koiranun|i* (~en, ~du, ~iloi); nukkua koiranunta *muata koiranundu*;

~virka (kuv. kurja virka tai työtehtävä) *koiranvir|gu* (~ran, ~gua, ~goi)

koiranäyttely *koiruo-zuttelu* (~n, ~u, ~loi)

koiras (uros) *izäč|ü* (~ün, ~čüü, ~čülöi); koiras ja naaras *izäččü da emäččü*

koiruus (kuje, metku) *pah|a* (~an, ~ua, ~oi); mitä koiruuksia ne lapset keksivätkään *midä pahua nenne lapset keksitännehgi*

koittaa (yksipers., sarastaa, valjeta) *val|lota* (~gonou); aamu koitti *huondes valgoni*

koitto *zor|a* (~an, ~ua, ~ii); aamunkoitto *huondeszor|a*

koitua (3. pers., aiheutua, muodostua) *roi|ta* (~h/ ~hes, ~tahes); matkasta koituvat kustannukset *matkas roinnuot maksut*

koivikko *koivik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi)

koivu (kasv. Betula) *koiv|u* (~n, ~u, ~loi); Suomen luonnonvaraiset koivulajit ovat rauduskoivu, hieskoivu, tunturikoivu ja vaivaiskoivu *Suomen luonnonvaras kazvajat koivut ollah ravvuskoivu*,

hieskoivu, *laplandienkoivu* da *vaivaskoivu*
koivu|kuja *koivukävelükuj|o* (~on, ~uo, ~oloi);
 ~**metsä** *koivumeč|čü* (~än, ~čää, ~čii); ~**sokeri**
 (ksylitoli) *ksilitol* (~an, ~ua, ~ii)
koje (laite) *lait|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii);
apparua|tu (~an, ~tua, ~toi); *instrument|u* (~an,
 ~ua, ~oi); teknilliset kojeet *tehniellizet laittehet*
koju *butk|u* (~an, ~ua, ~ii); *lar'k|u* (~an, ~ua, ~oi);
 myyntikoju *lar'ku*
kokaiini *kokajin* (~an, ~ua, ~oi)
kokata (ark. laittaa ruokaa) *valmist|ua* (~an, ~au,
 ~etah) *süömistü*; poikani kokkaa mielellään *minun poigu suvaiččou valmistua süömistü*
kokea 1. (tuntea, saada osakseen) *nä|htä* (~in,
 ~göü, ~htäh); *sua|ja/ sua|ha* (~n, ~u, ~jah/ ~hah);
tijust|ua (~an, ~au, ~etah); olen kokenut karvaita
 pettymyksiä *olen tijustannuh kargieloi pettümük-sii*
 2. (katsoa pyydys) *kač|čuo* (~on, ~čou, ~otah);
 mennään kokemaan verkot *lähtemmö kaččomah*
verkoloi
kokeellinen *eksperimentalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii);
 lääketiede on kokeellista tutkimusta *liečetiedo on*
eksperimentallistu tutkimustu
kokeilija *eksperimentuator* (~an, ~ua, ~oi)
kokeilla 1. (suorittaa kokeita) *eksperimentiirui|ja*
 (~čen, ~ččou, ~jah) 2. (yrittää) *op|pie* (~in, ~piu,
 ~itah); *proubui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); kokeilin
 taitojani laskettelussa *proubuičin omii taidoloi*
slalomas 3. (sovittaa) *op|pie*; kokeilla hattua pää-
 hänsä *oppie hattuu piäh*; kokeilla siipiensä kanta-
 vuutta *oppie siibilöin vägie*
kokeilu *eksperiment|u* (~an, ~ua, ~oi); tehdä ko-
 keiluja *luadie eksperimentoi*
kokelas *kandiduat|tu* (~an, ~tua, ~toi); pappisko-
 kelas *kandiduattu papikse*
kokematon 1. *maltot|oi* (~toman, ~tomua, ~to-
 mii); *praktiekat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii);
 nuori ja kokematon työntekijä *nuori da maltotot*
ruadai 2. (jota ei ole koettu) *tundemat|oi* (~to-
 man, ~tomua, ~tomii); ennen kokematon menes-
 tys *enne tundematoi menestüs*
kokemus 1. *malt|o* (~on, ~uo, ~oloi); *praktiek|ku*
 (~an, ~kua, ~koi); hänellä on vuosien vankka
 työkokemus *hänel on monivuodine luja ruado-*
praktiekku 2. (elämys) *elämü|s* (~ksen, ~stü,
 ~ksii); matka oli unohtumaton kokemus *matku*
oli unohtumatoi elämüs
kokemusperäinen (empiirinen) *praktiekku-*
perä|ine (~zen, ~stü, ~zii); *empiirilli|ne* (~zen,
 ~stü, ~zii); tarvitaan kokemusperäistä tietoa tar-
 vitah *praktiekkuperästü tieduo*
kokenut (harjaantunut, taitava, pätevä) *malta|i*
 (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); koulussamme on kokenei-
 ta opettajia *meijän školas on maltajii opastajii*
 2. (kovia kokenut) *pahuttu nähnü|h* (~ön, ~ttü,
 ~zii); *gor'ua nähnü|h*; hän on kovia kokenut van-

hus häi on gor'ua nähnüh vahnu ristikanzu
kokka (veneen tai laivan keula) *nök|ku* (~an,
 ~kua, ~kii)
kokki *keittä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *pouvari* (~n,
 ~i, ~loi)
kokko *robl'o* (~on, ~uo, ~oloi); polttaa juhannus-
 kokkoa *poltua iivananpäivän robl'uo*
koko 1. (subst. mitat, suuruus, laajuus) *miär|ü*
 (~än, ~iä, ~ii); *suuru|s* (~on, ~ttu, ~zii); asunnon
 koko *fatieran suurus* 2. (subst. tietynkokoinen
 vaate tms.) *razmier|u* (~an, ~ua, ~oi); emme myy
 lasten kokoja *meil ei ole müödävännü lapsien raz-*
mieroi 3. (adj. kaikki, täysi, kokonainen) *kogo*;
 koko perhe *kogo pereh* 4. (adj. vahvistava sana)
kogo; en ole nähnyt koko miestä *en ole nähnüh*
kogo miestä 5. (adj. aika, melko) *kogo*; havaitsin
 tekstissä koko joukon virheitä *huomain tekstas*
kogo joukon virhettä
kokoelma *keräilem|ü* (~än, ~iä, ~ii); *kerävü|s*
 (~ksen, ~stü, ~ksii); novellikokoelma *novellukerä-*
vüis; museon taidekokoelmat *muzien taidokeräile-*
mät
kokoinen *suuru|s* (~on, ~ttu, ~zii); minkä kokoi-
 nen annos? *min suurus annos?*
kokojyvävilja ks. täysjyvävilja
kokolattiamatto *kogolatemat|to* (~on, ~tuo, ~to-
 loi)
kokonaan *kogonah*; unohdin asian kokonaan
unohtin dielon kogonah; se on kokonaan toinen
 juttu *se on kogonah toine juttu*
kokonainen 1. (jakamaton, täysi) *kogona|ine*
 (~zen, ~stu, ~zii); kokonainen kilo *kogonaine kilo*
 2. (melkoinen, huomattava) *kogona|ine*; talo mak-
 soi kokonaista puoli miljoonaa *taloi maksoi ko-*
gonastu puoli miljonua
kokonais|näkemys *nägemü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)
kogonah/ tävvelleh; ~**objekti** (kiel. totaaliobjekti)
totaliobjekt|u (~an, ~ua, ~oi); ~**tuotto**
bruttotuot|to (~on, ~tuo, ~toloi)
kokonaisuus *kogonazu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); koko-
 naisuuden kannalta välttämätön *kogonazuon kan-*
nal välttämätöi; muodostaa kokonaisuus *luadie*
kogonazus
kokonaisvaltainen *globalivalda|ine* (~zen, ~stu,
 ~zii); *holistično|i* (~in, ~idu, ~loi)
kokonaisvaltaisesti *globalivaldazesti*; *holistič-*
noilleh; elää kokonaisvaltaisesti *eliä globalivalda-*
zesti
kokoomateos (antologia) *antolougi|i* (~en, ~edu,
 ~eloi)
kokoomus *koalitsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); Kansalli-
 nen Kokoomus *Kanzalline Koalitsii*
kokoomuspuolue *koalitsionno|i* (~in, ~idu, ~loi)
parti|i (~en, ~edu, ~eloi)
kokoon 1. (koon muutoksesta: yhteen, kasaan)
ühteh; *tukkuh*; taittaa sateenvarjo kokoon *kerätä*

zontiekku tukkuh 2. (kokoontumisesta) *ühteh; tukkuh*; kutsua kaikki kokoon (par. kutsua koolle) *kučuo kaikkii ühteh*

kokoontua *kerävü|ö* (~n, ~ü, ~tä); hallitus koontui istuntoon *halličus kerävüi istundole*

kokoontumis|paikka *kerävümispaik|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~tilaisuus** *kerävümistapahtum|u* (~an, ~ua, ~ii); puolueväen kokoontumistilaisuus *partiinoloin (partiiväin) kerävümistapahtumu*

kokopäivätyö *kogopäivürua|do* (~von, ~duo, ~doli); oletko osa- vai kokopäivätyössä? *oletgo oza-vai kogopäivüruavos?*

kokous *kerähm|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); puheenjohtaja totesi kokouksen päätösvaltaiseksi *paginanvedäi sanoi kerähmön piätösvaldazekse*

koktail ks. cocktail

kola (työnnettävä lumenluontiväline) *suur|i* (~en, ~du, ~ii) *lumilab|ju* (~an, ~ua, ~oi)

kolahtaa 1. *kolaht|uakseh* (~amos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); pää kolahti lamppuun *piä kolahtih lampah* 2. (ark., kuv. tehdä voimakas vaikutus) *kolaht|uakseh*; kesti kauan, ennen kuin minulla kolahti *kesti kodvan, kuni minule kolahtih*

kolajuoma (esim. Coca Cola) *kolajuomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

kolari *avaari|i* (~en, ~edu, ~eloi); ylinopeus aiheuttaa monia kuolonkolareita *ülimiäräine vauhti suottau monih surmuavaarieloih*

kolaroida *puut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah) *avaarieh*; autot kolaroivat pikatiellä *mašinat puututtih avarieh vauhtitel*

kolata *kabrast|ua* (~an, ~au, ~etah) *suurel lumilabjal*; pihalle on tullut paljon lunta, pitäänee kolata *pihale on pannuh äijän lundu, pidäü onnuako kabrastua suurel lumilabjal*

kolaus 1. (kolahdus) *kolahtu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) 2. (kuv. raskas isku, vastoinikäyminen) *kolahtu|s*; se oli hänelle kova kolaus *se oli hänele kova kolahetus*

kolauttaa (lyödä vahingossa tai tahallaan) *kolahut|taa* (~an, ~tau, ~etah); et kai kolauttanut päätäsi? *et taki kolahuttanuh omassas piädü?*

kolea 1. (viileä, kylmäkö) *viil|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *külmähk|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); kolea ilmasto *viilei ilmasto* 2. (kuv. kalsea, kolkko) *karh|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *gruubo|i* (~in, ~idu, ~loi); *gluho|i* (~in, ~idu, ~loi); hän puhuu kolealla äänellä *hai pagizou gluhoil iänel*

kolehti *dengankeräv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); kerätä kolehtia *kerätä dengua*

kolera (lääk. maha- ja suolistotauti) *holier|u* (~an, ~ua, ~oi); voiko koleraa vastaan rokottaa? *voigo rokottua holierua vastah?*

kolesteroli (kem.) *holesterin* (~an, ~ua, ~oi); veren kolesterolia on syytä tarkkailla *veren holesterinua pidäü kontroliiruija*

kolhia 1. (hakata, lyödä) *per|gua* (~ran, ~gau, ~retäh); *lil|vvä* (~ön, ~öü, ~vväh); *kol|tut|tua* (~an, ~tau, ~etah); rikollisjoukko kolhi hänet *tajuttomaksi bandiitat perrettih händü čusviettomakse* 2. (lyödä vahingossa johonkin) *rii|bie* (~vin, ~biü, ~vitäh); tuolin jalat kolhivat parkettia *stuulan jallat riivitäh parkiettua*

kolhiutua (saada kolhuja) *sua|ja* (~n, ~u, ~jah) *kol|puu*

kolhoosi 1. (kollektiivitila) *kolhoz|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (ark. useamman huoneen käsittävä yhteisasunto) *kolhoz|u*; opiskelijat asuvat vuokraamassaan kolhoosissa *opastujat eletäh vuogrukolhozas*

kolhu 1. (isku) *kol|tu* (~n, ~u, ~loi); sain kolhun kaatuessani *sain kol|tun langetes* 2. (kuv. takaisku, vastoinikäyminen) *isku* (~n, ~u, ~loi); *kol|pu*; elämän kolhut *eloksen iskut*

kolibri (el. Trochilidae) *kolibri* (~n, ~i, ~loi)

koliikki (lääk. kouristuskipu) *koulik|ku* (~an, ~kua, ~koi); pikkulapsi itki koko yön koliikki-vaivojaan *pieni lapsi kogo yön itki koulikkuvaivois*

kolikko *raududeng|u* (~an, ~ua, ~oi); *moniet|tu* (~an, ~tua, ~toi); kahden euron kolikko *kahten jeuron moniettu*

kolina *kolineh* (~en, ~tu, ~ii); rapusta kuului kolinaa ja puhetta *pordahil kuului kolinehtu da paginua*

kolista *koli|sta* (~zen, ~zou, ~stah); kuorma kolisi auton lavalla *kuormu kolizi mašinan laval*

kolistella *kolait|tua* (~an, ~tau, ~etah); älä kolistele astioita *älä kolaittele astieloi*

kolkata (lyödä kuoliaaksi, tappaa) *kol|lata* (~luan, ~luau, ~latah)

kolka (kulmaus, nurkka) *čup|pu* (~un, ~puu, ~puloi); *kolk|u* (~an, ~ua, ~ii); etsin mökin joka kolkasta *ečiin kai mökin čuput*

kolkko (synkkä) *kolak|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *süng|ü* (~än, ~iä, ~ii); kolkko syksyinen taivas *kolakko süvüstaivas*; kolkon näköinen *süngän-nägoine*

kolkuttaa (koputtaa, paukuttaa) *klokut|tua* (~an, ~tau, ~etah); kolkuttiko joku ovea? *klokuttigo kentah ustu?*

kollega *kolleeg|u* (~an, ~ua, ~oi)

kollektiivinen *kollektivnol|i* (~in, ~idu, ~loi)

kolli 1. (urosissa) *izäč|čü* (~ün, ~čüü, ~čülöi) *kaži* (~n, ~i, ~loi) 2. (kuljetus- tai matkatavarayksikkö) *bagazuüksik|kö* (~ön, ~küö, ~kölöi); *sumk|u* (~an, ~ua, ~ii); montako kolliä saa olla mukana? *äijügo sumkua voi olla keral?*

kolmannes *kolmande|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

kolmas *kolma|s* (~nden, ~ttu, ~nzii) $\diamond$ kolmas kerta *toden sanoo kolmas kerdü sanou toven*; kolmas maailma (kuv. kehitysmat) *kolmas muailmu*;

~osa *kolmasoz|a* (~an, ~ua, ~ii)

kolme *kolm|e* (~en, ~ie, ~ii)

kolme|kymmentä kolmekymmen (kolmenküm-
menen, kolmiekümmendü, kolmiikümnenii);

~**sataa** kolmesadua (kolmensuan, kolmiesadua,
kolmiisadoi)

kolmesti kolme kerdua

kolme|toista kolmetostu (kolmentostu, kolmietos-
tu, kolmiitostu); ~**tuhatta** kolmetuhattu (kolmen-
tuhanden, kolmietuhattu, kolmiituhanzii); ~**vuotias** kolmevuodi|ne (~zen, ~stu, ~zii)

kolmi|kerroksinen kolmekerroksehi|ne (~zen,
~stu, ~zii); kolmejatuazalli|ne (~zen, ~stu, ~zii);

~**kymppinen** kolmekymmenvuodi|ne (~zen,
~stu, ~zii); ~**osainen** kolmeoza|ine (~zen, ~stu,
~zi)

kolmiloik|ka (urh.) kolmina|ine (~zen, ~stu, ~zii)
hüppävi|s (~ksen, ~stii, ~ksii)

kolminaisuus (usk.) kolminazu|s (~on, ~ttu,
~ksii); Pyhä Kolminaisuus: Isä, Poika ja Pyhä
Henki Pühä Kolminazus: Izä, Poigu da Pühä Hengi

kolminkertainen kolmenkerda|ine (~zen, ~stu,
~zii); kolminkertaiset ikkunalasit kolmenkerdazet
ikkunstoklat

kolmi|numeroinen kolmenoumeralli|ne (~zen,
~stu, ~zii); ~**näytöksinen** kolmeakta|ine (~zen,
~stu, ~zii)

kolmio kolmik|ko (~on, ~kuo, ~koloi); kolme-
kulm|u (~an, ~ua, ~ii)

kolmisen (noin kolme) läs kolmie; kokous kesti
kolmisen tuntia kerähmä kesti läs kolmie čuassuu

kolmisin (kolmesta) kolmeikeskei; menimme
sinne kolmisin menimmö sinne kolmeikeskei

kolmiyhteys ks. kolminaisuus

kolmois= (yhdyssanoissa): kolmoishyppy kolmen-
kerdaine hüppii; (urh.) kolmoisvoitto kolmas sija

kolmonen 1. (numero kolme) kolmo|ine (~zen,
~stu, ~zii) 2. (esim. kulkuneuvosta, urheilijasta,
TV-kanavasta) kolmo|ine; kolmonen menee Kalli-
oon kolmoine menöö Kallivoh; kolmonen teki
maalin kolmoine luadii golan; filmi tulee kolmo-
selta filmu roih kolmozel 3. perheeseen syntyi kol-
moset pereheh roittiheh kolmozet

kolo 1. louk|ko (~on, ~kuo, ~koloi); ha|udu (~vvan,
~udua, ~udoi); pez|ä (~än, ~iä, ~ii); hampaassa
on kolo hambahas on loukko 2. (kuv.) rahat on
löydetävä, vaikka kiven kolosta dengat pidäü
löüdiä hos kiven kolos ◇ jotain jäi hampaankoloon
midätah on jäännüh hambahan loukkoh

kolonialismi (siirtomaavalta) kolonializm|u (~an,
~ua, ~oi)

kolottaa (yksipers. jomottaa, särkeä) kivist|iiä
(~äü); luitani kolottaa minul kivistäü luuloi

kolotus ki|bu (~vun, ~buu, ~buloi)

kolpakko (korvallinen olutlasi) kruušk|u (~an,
~ua, ~ii); juoda pari kolpakkoa juvva pari
kruuškua

koltansaame (koltan kieli) koltansaaminkiel|i

(~en, ~dii, ~ii)

koltansaamelainen 1. (subst.) ks. koltta 2. (adj.)
koltansaamila|ine (~zen, ~stu, ~zii)

koltta (ort. saamelainen) koltansaamila|ine (~zen,
~stu, ~zii)

kolttonen (kepponen, kuje, metku) prokuaz|u
(~an, ~ua, ~oi); mitä kolttosia ne pojat taas ovat
keksineet? midäbo prokuazua müös ollah keksitti
net brihat?

kolumni palst|u (~an, ~ua, ~oi); hän mainitsee
siitä kolumnissaan häi mainiččou sidä omassah
palstal

kolumnisti (kolumnin kirjoittaja) kirjutta|i (~jan,
~jua, ~jii/ ~joi); kolumnistit kirjoittavat yleensä
ajankohtaisista aiheista kirjuttajat omil palstoil
kirjutetah tavan mugah ajankohtazis šeikois

koluta 1. (penkoa, tonkia, etsiä) eč|čie (~in, ~čii,
~itäh); tōngi|e (~n, ~ü, ~täh); hän kolusi ullakolla
etsimässä jotakin häi midälienne ečii čardakas
2. (kulkea, samota) kävell|lä (~en, ~öü, ~läh);
proi|die (~jin, ~diu, ~jitah); olen kolunnut Karja-
lan jokaisen kylän olen proidinuuh joga Karjalan
külän

kombinaatio (yhdistelmä, sarja) kombinats|i|
(~en, ~edu, ~eloi)

komea 1. (hyvännäköinen) kom|ei (~ien, ~iedu,
~ieloi); rav|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); komea talo
komei taloi 2. (loistelas, näyttävä) kom|ei; rav|ei;
olipa komeat häät tol'kovai oli ravei svuad'bu

komedia komeedi|i (~en, ~edu, ~eloi)

komennella komandui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); älä
yritä komennella minua älä opi komanduija mi-
nuu

komennus (työmatka toiselle paikkakunnalle)
komandirouhk|u (~an, ~ua, ~oi); olin ulkomaan-
komennuksella olin komandirouhkas ulgomual

komentaa 1. (käskeä, määrätä) komandui|ja
(~čen, ~ččou, ~jah); joukkoja komentava kenraali
voiskan komanduiččii generualu 2. (lähettää työ-
komennukselle) komandirui|ja (~čen, ~ččou,
~jah); tüö|ndiä (~nnän, ~ndäü, ~nnetäh/ ~täh)
komandirouhkah

komentaja (sot.) komandiir|u (~an, ~ua, ~oi)

komento 1. (käsky, määräys) komand|u (~an, ~ua,
~oi); käskü (~n, ~ü, ~loi); poliisi antoi mielen-
osoittajille komennon (par. käskyn) hajaantua
(määräsi mielenosoittajat hajaantumaan) militsii
andoi demonstrantoile komandan (käskiin) lähtie
iäre 2. (sotilaallinen johtoasema) komand|u; jou-
kot kuuluvat kenraalin komentoon voisku on ge-
nerualan komandan alaine 3. (atk. käyttöjärjestel-
mälle annettava käsky, esim. copy) komand|u

komero komer|o (~on, ~uo, ~oloi); siivouskomero
uborkukomero; vaatekomero sobakomero

komeus komevu|s/ komehu|s (~on, ~ttu, ~ksii);
täydessä komeudessaan tävves komehuos

Komi (Komin tasavalta) *Komi* (~n, ~i, ~loi)

komiikka *komizm|u* (~an, ~ua, ~oi)

komilainen *komila|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

komitatiivi (kiel.) *komitatiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); *ühtend|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); 'suurine saappainen' on komitatiivi-ilmaus 'suurinne suappainneh' on komitatiivusanondu

komitea (toimikunta, valiokunta, työryhmä) *komitiet|tu* (~an, ~tua, ~toi); asettaa komitea järjestä komitiettu

kommellus (huvittava kömmähdys, lapsus) *hairahtu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); puhujalle sattui pikku kommellus *pagizijale rodih pieni hairahtus*; kaikki sujui kommelluksitta *kai meni hairahtuksittah*

kommentaattori (kommentoija) *kommentuator* (~an, ~ua, ~oi); jääkiekkopelin kommentaattorit *hokkeikižan kommentuatorat*

kommentoida (ilmaista kantansa, selittää) *kommenttiiru|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); en kommentoi! *en kommenttiuruče!*

kommentti *kommentuari|i* (~en, ~edu, ~eloi); hän esitti kriittisiä kommentteja *häi toi ezih kriittizii kommentuarieloi*

kommunikaatio 1. (viestintä, tiedonvälitys) *kommunikatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi) 2. (kahden ihmisen välinen ajatusten vaihto) *kontakt|u* (~an, ~ua, ~oi); *ühtevü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii); anopilla ja miniällä tuntuu olevan kommunikaatiovaikeuksia *muatkoil da neveskäl nägüü on kontaktuvaigevuksii*

kommunikoida *kontaktiiru|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); olla (olen, on, ollah) *kontakta*; ulkomaan-toimittaja kommunikoi säännöllisesti lehtensä kanssa *ulgomuankorrespondentu puaksuh on kontakta oman lehtenke*

kommunismi *kommunizm|u* (~an, ~ua, ~oi)

kommunisti *kommunist|u* (~an, ~ua, ~oi)

kommunistinen *kommunistiičesko|i* (~in, ~idu, ~loi)

kompa 1. (pila, vitsi) *šuutk|u* (~an, ~ua, ~ii); heittää kompaa (vitsailla) *laskie šuutkua* 2. (kompakysymys) *šuutkuküzümü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); tuo oli selvästi kompakysymys *se oli nähtävaine šuutkuküzümüis*

kompakti (tiivis, luja, yhtenäinen) *ühtenä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); *kompaktno|i* (~in, ~idu, ~loi); Aunuksen seudun karjalaisasutus on kompaktia *Anuksen alovehen karjalazien eloipaikat ollah kompaktnoit*

komparaatio (kiel.) *verdailu* (~n, ~u, ~loi); adjektiivin komparaatioasteet ovat positiivi, komparatiivi ja superlatiivi *adjektiivan verdailuastiet ollah pozitiivu, komparatiivu da superlatiivu*

kompassi *kompas|su* (~un, ~suu, ~suloi)

kompastella vrt. *kompastua*

kompastua 1. (kaatua) *öntästü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *kompastuin* pihalaattaan *öntästüin pihapliittah* 2. (kuv. erehtyä, epäonnistua; kaatua) *kua|duo* (~vun, ~duu, ~vutah); *kik|ota* (~kuon, ~kuou, ~otah); hanke *kompastui* (par. kaatui) rahanpuutteeseen *aigomus kikkoi denganpuutteheh*

kompastuskivi (kuv.) *öntästüskiv|i* (~en, ~ie, ~ilöi); kehnosta venäjän taidosta tuli urani *kompastuskivi huonos venäнкиelen tiedämizes rodih minun ammatin öntästüskivi*

kompensaatio (korvaus, hyvitys, bonus) *kompensatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); epäonnistuneesta matkasta vaaditaan *kompensaatiota huonos matkas vuajitah kompensatsiedu*

kompensoida (korvata, tasoittaa, hyvittää) *korv|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *kompensiiru|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

kompetenssi 1. (pätevyys) *kompetentsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *pädevüs* (~ön, ~ttü, ~zii) 2. (kiel. kielikyky) *kompetentsi|i*; kommunikatiivinen kompetenssi on sosiolingvistiikan termi *kommunikatiivine kompetentsii on sotsiolingvistiekan termin*

kompleksi 1. (psyk.) *kompleks|u* (~an, ~ua, ~oi); alemmuuskompleksi *huono ičetundo*; *vigakompleksu* 2. (kokonaisuus, ryhmä, sikermä) *kompleks|u*; rakennuskompleksi *huonuskompleksu*

komplikaatio (lääk.) *komplikatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *osložneeni|i* (~en, ~edu, ~eloi); influenssan komplikaationa voi olla keuhkokuume *gripan komplikatsiennu voi olla kouhkoizuaru*

komposti *kompost|u* (~an, ~ua, ~oi)

kompostoida *kompostiiru|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *kompostoidaanko teillä jätteet? kompostiiru|jahgo teil jättehet?*

komppania *kompuani|i* (~en, ~edu, ~eloi)

kompromissi *kompromis|su* (~an, ~sua, ~soi); aina joutuu tekemään kompromisseja *ainos pidüü luadie kompromisoi*

kompuroida (kompastella) *kömpi|e* (~n, ~ü, ~täh); *kompuroin* liukkaalla polulla *kömpin libiel tropal*

konditionaali (kiel.) *konditsionual|u* (~an, ~ua, ~oi); *ehtota|ba* (~van, ~bua, ~boi); virke 'söisin, jos olisi syötävää' edustaa konditionaalia *virkeh 'süözin, ku olis süödäviä' ezittäü konditsionualua*

konditoria *kondiitersko|i* (~in, ~idu, ~loi); konditortuotteet *kondiiterskoit tuottehet*

kondomi *kondom* (~an, ~ua, ~ii); *prezervatiiv|u* (~an, ~ua, ~oi)

konduktööri *konduktor* (~an, ~ua, ~oi)

kone *koneh* (~en, ~tu, ~ii); *mašin* (~an, ~ua, ~oi)

koneellinen 1. (koneella suoritettu) *konehelli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); koneellinen valmistus *konehel-line valmistamine/ valmistandu/ valmistus* 2. (koneellinen, mekaaninen) *mehaniičesko|i* (~in,

~idu, ~loi); koneellinen määräysten totteleminen
mehaniiceskoi miärävölöin novvattamine

kone|kirjoitus konehkirjutu|s (~ksen, ~stu, ~ksii);
~kivääri *pulemõt|tu* (~an, ~tua, ~toi); **~pelti**
konehen edukan|zi (~nen, ~tu, ~zilo); **~pesu**
konehpez|o (~on, ~uo, ~oloi); **~piirustus** *koneh-*
resuiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); *konehresuičend|u*
 (~an, ~ua, ~oi); *konehresuiču|s* (~ksen, ~stu,
 ~ksii); **~pistooli** *avtomuat|tu* (~an, ~tua, ~toi);
~vika *konehvi|ga* (~jan, ~gua, ~goi)

konferenssi *konferensi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

konfirmaatio (kirkoll., evlut. kristillisen kasteen
 vahvistaminen) *konfirmatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi);
 rippikoulun päätteeksi on konfirmaatio
konfirmatsiiskolan piättehekse on konfirmatsii

konfirmoida (toimittaa konfirmaatio) *pi|diä* (~en,
 ~däi, ~etäh) *konfirmatsii*

konflikti (kiista, selkkaus, ristiriita) *konflikt|u*
 (~an, ~ua, ~oi); johtaja ajautui avoimeen konflik-
 tiin muun henkilökunnan kanssa *johtai meni*
avvonazeh konfliktah muun personualanke

kongressi *kongres|su* (~an, ~sua, ~soi)

kongruenssi 1. (kiel. yhdenmukaisuus)
kongruensi|i (~en, ~edu, ~eloi); adjektiivattribuu-
 tin ja pääsanan kongruenssi *adjektiivuatribuutan*
da piäsanah kongruensii 2. (mat. yhteneväisyys)
kongruensi|i

koni (halv. vanha, huono hevonen, kaakki) *koni*
 (~n, ~i, ~loi); *kon|a* (~an, ~ua, ~ii)

konjakki *konjak|ku* (~an, ~kua, ~koi)

konjugaatio (kiel.) *konjugatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi);
verbintaivutu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

konjunktio (kiel.) *konjunkt|u* (~an, ~ua, ~oi);
sivesan|a (~an, ~ua, ~oi)

konkari (kuv. vanha, kokenut henkilö) *dok|ko*
 (~on, ~kuo, ~koloi); he ovat vanhoja konkareita
 näissä asioissa *hüö ollah vahnoi dokkoloi nämmiss*
dieloloi

konkreettinen *konkretno|i* (~in, ~idu, ~loi); anna
 konkreettinen esimerkki *anna konkretnoi ezimer-*
ki

konkurssi (vararikko) *maksuküvüttömü|s* (~ön,
 ~ttö, ~ksii); mennä konkurssiin *mennä mak-*
suküvüttömäkse

konkurssikypä *olemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/
olend|u (~an, ~ua, ~oi)/ *ol|o* (~on, ~uo, ~loi)
maksuküvüttömüön pardahal; yritys on konkur-
 sikypä *firmu on maksuküvüttömüön pardahal*;
~pesä *maksuküvüttömüspez|ä* (~än, ~iä, ~ii);
maksuküvüttömüstuk|ku (~un, ~kuu, ~kuloi);
maksuküvüttömüsmas|su (~an, ~sua, ~soi); kon-
 kurssipesän osalliset *maksuküvüttömüsmasan*
ozat

konna (ark. roisto, kelmi) *kanal|u* (~an, ~ua, ~oi)

konnari (ark.) ks. konduktööri

konsensus (sopu, yksimielisyys) *konsensus|su*

(~an, ~sua, ~soi); puolueet pyrkivät konsensus-
 seen *partiet tahtotah konsensusua*

konsepti 1. (hahmotelma, käsikirjoitus)

konsept|u (~an, ~ua, ~oi) 2. (ark., kuv.) *pluan|u*
 (~an, ~ua, ~oi); häneltä meni konseptit sekaisin
 häneltä *pluanat sevottih*

konserni (liik. taloudellinen yhtymä) *konsern|u*
 (~an, ~ua, ~oi)

konsertoida (mus.) *konsertiiru|ja* (~čen, ~ččou,
 ~jah); kaupunginorkesteri konsertoi viime vuon-
 na Amerikassa *linnanorkestru konsertiiruičči*
mennüt vuon Amerikas

konsertti (mus.) *konser|tu* (~an, ~ua, ~oi)

konservatiivi 1. (subst. vanhoillinen) *konser-*
vuator (~an, ~ua, ~oi); hän on tosi konservatiivi
hää on tozi konservuator 2. (adj. konserva-
 tiivi(nen)) *konservatiivi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); kon-
 servatiivit (konservatiiviset puolueet) hävisivät
 vaalit *konservatiivizii partieloi ei vallittu*

konservoida (säilyttää, kestävoidä) *konserviiru|ja*
 (~čen, ~ččou, ~jah); *kestäit|tiä* (~än, ~täi, ~etäh);
 ikoneja konservoidaan Valamossa *obrazoi kestäi-*
tetäh Valamois

konservatorio (mus.) *konservatouri|i* (~en, ~edu,
 ~eloi)

konservointi *konservatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

konsistori (yliopistossa: professorien muodosta-
 ma hallintoelin) *konsistouri|i* (~en, ~edu, ~eloi);
tiijoll|ne (~zen, ~stu, ~zii) *nevvost|o* (~on, ~uo,
 ~oloi)

konsonantti (kiel.) *konsonant|u* (~an, ~ua, ~oi);
kerak|eh (~kehen, ~ehtu, ~kehii)

konstaapeli *konstuabeli* (~n, ~i, ~loi); vanhempi/
 nuorempi konstaapeli *vahnembi/ nuorembi kons-*
tuabeli

konstailla (temppeilla, oikutella) *kaprizničai|ja*
 (~čen, ~ččou, ~jah); auto rupesi konstailemaan
mašin rubei kaprizničaimah

konsti (ark. keino, tapa, kepponen) *kein|o* (~on,
 ~uo, ~oloi); *diesv|u* (~an, ~ua, ~oi); ei se ole kons-
 ti eikä mikään *se ei ole keino da ni mi muu*

◇ konstit ovat monet *diesvoi on monenluaduzii*

konstikas (ark. monimutkainen) *monimutka|i*
ne (~zen, ~stu, ~zii); konstikas juttu *monimutkaine*
juttu

konstruktio 1. (rakenne, suunnitelma)

konstruktsi|i (~en, ~edu, ~eloi) 2. (kiel. lauseen,
 sanaliiton tms. rakenne) *konstruktsi|i*

konstruoida 1. (tehdä suunnitelma) *konstruii-*
ruil|ja (~čen, ~ččou, ~jah); *lua|die* (~jin, ~diu, ~ji-
 tah) 2. (hahmotella, luoda mielessään) *konstruii-*
ruil|ja; *duumail|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); konstruoida
 tapahtumien kulku *konstruiiruija tapahtumien*
meno

konstruoitu *konstruiiruut|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi);
luajit|tu (~un, ~tuu, ~tuloi); konstruoidut kielel

konstrujiiruitut kielet

konsulaatti *konsul'stv|u* (~an, ~ua, ~oi)

konsultaatio (neuvon kysyminen asiantuntijalta) *konsul'tatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); lääkärit pitävät konsultaatiota *liägarit pietäh konsul'tatsiedu*

konsultti (asiantunteva neuvonantaja)

konsul'tant|u (~an, ~ua, ~oi); elämme konsultti-toimistojen kulta-aikaa *elämmö konsul'tantutoi-mistoloin parastu aigua*

kontakti (kosketus) *kontakt|u* (~an, ~ua, ~oi); saitteko jo kontaktin häneen? *jogo saitto kontaktan häneh?*

kontaktilasit ks. piilolasit

kontata (ryömiä) *rü|üdiä* (~vvän, ~üdüü, ~vvetäh); *rü|vvelä* (~üdelen, ~üdelöü, ~vveläh); lapsi on jo oppinut konttaamaan *lapsi on jo opastun-nuh rüüdelemäh*

konteksti (tekstiyhteys) *kontekst|u* (~an, ~ua, ~oi); sanan merkitys selviää usein kontekstista *sanan merkiçüs puaksuh selvenöü kontekstas*

kontio (el. U. Ursidae) *kondi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

kontrahti (sopimus) *kontrakt|u* (~an, ~ua, ~oi); teittekö hyvän kontrahdin? *luajiittogo hüvän kontraktan?*

kontrasti ks. vastakohta

kontrolli 1. (vahtiminen, valvonta) *kontroli* (~n, ~i, ~loi) 2. (tutkinta, testaus) *kontroli*; *proverk|u* (~an, ~ua, ~oi); kontrolliryhmä *kontrollijoukko* 3. (hallinta) *kontroli*; tilanne saatiin nopeasti kontrolliin *situatsii hedi suadih kontrolih*; menettää kontrolli *menettiä kontroli*

kontrolloida 1. (vahtia, valvoa) *kontrolliiruilja* (~čen, ~ččou, ~jah) 2. (tutkia, testata) *kontrolliiruilja* 3. (hallita) *kontrolliiruilja*; hintojen nousua on vaikea kontrolloida *hinnoin nouzuu on vaigei kontrolliiruilja*

kontti 1. (reppumainen kantoväline) *kaššali* (~n, ~i, ~loi); tuohikontti *tuohikaššali* 2. (rahtikuljetussäiliö) *tavarsäiliv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi) 3. (ark. halveksunnan tai väheksynnän osoituksena) *kaššali*; katin kontti! *kažin kaššalit!* 4. (vrt. kinttu, koipi) *sork|u* (~an, ~ua, ~ii)

konttori *kantor* (~an, ~ua, ~oi)

kontu *kon|du* (~nun, ~duu, ~duloi); kävimme kotikonnuillamme Karjalassa *kävüimmö omile kodi-konduloile Karjalah*

konvehti (täytetty suklaamakeinen) *kanfiet|tu* (~an, ~tua, ~toi); haluatko liköörikonvehteja? *tahtotgo likörkanfiettua?*

konvertoida (atk. muuttaa toiseen ohjelmaan sopivaksi) *konvertiiruilja* (~čen, ~ččou, ~jah)

koodata ks. koodittaa

koodaus (tiedon muuntaminen tietyn koodin mukaiseksi) *kodiiruicčemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kodiiruicčend|u* (~an, ~ua, ~oi); *kodiiruic|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

koodi (merkkijärjestelmä; sovittu kieli) *kood|u* (~an, ~ua, ~ii)

koodittaa (muuntaa, vaihtaa koodiksi) *kodiiruilja* (~čen, ~ččou, ~jah); tutkimusaineistoa kooditetaan parastaikaa *tutkimusainehistuo ihan nügöi kodiiruilah*

kookas (isokokoinen) *rav|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); komeaa ja kookasta metsää *hüviä, raviedu meččii*

kookos= *kokossu*=; **~maito** *kokossu|do* (~jon, ~duo, ~dolo); **~palmu** (kasv. *Cocos nucifera*) *kokossupal'm|u* (~an, ~ua, ~oi); **~pähkinä** *kokossuorieh|u* (~an, ~ua, ~oi); **~rasva** *kokossurazv|u* (~an, ~ua, ~oi)

koolla (yhdessä, kokoontuneena) *olla* (*olen, on*) *kerävünnüh*, (*ollah*) *kerävüttiü*; koko suku on koolla *kogo sugu on kerävünnüh ühteh*

kooma (lääk. syvä tajuttomuustila) *koom|u* (~an, ~ua, ~ii); vaipua koomaan *unohtuakseh koomah*

koomikko *koomik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

koominen, **koomillinen** *koomielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); muistan erään koomisen tapauksen *mustan ühten koomiellizen tapahtuksen*

koordinaattori (henkilö, joka koordinoi esim. projektia) *kordinuator* (~an, ~ua, ~oi)

koordinoida *kordiniiruilja* (~čen, ~ččou, ~jah)

koossa (yhdessä, kasassa) *olla* (*olen, on, ollah*) *ühtes tukus*; aineisto on jo koossa *ainehisto on jo ühtes tukus*

kooste *keräv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); vanhoista filmeistä tehty kooste *vahnois fil'mois luajittu kerävö*

koostua *kerävü|ö* (~n, ~ü, ~täh); yleisö koostui lähinnä eläkeläisistä *rahasjoukko kerävüi enimiten eläkkeheläzis*

koostumus (kokoonpano, rakenne) *kogohpan|o* (~on, ~uo, ~oloi); *sostuav|u* (~an, ~ua, ~oi); oppilasaines on koostumukseltaan eritasoista *opastuji-en sostuavu on eritazoine*

koota ks. kerätä

koottava *keräiltäv|ü* (~än, ~iä, ~ii) *ühteh*; koottavat lelut ovat kehittäviä *ühtehkeräiltävät lelut ollah kehittäjät*

koottu *kerät|tü* (~ün, ~tüü, ~tülöi) *ühteh*; kirjailijan kootut teokset *kirjailijan ühteh kerätüt tevokset*

kopauttaa (kolauttaa, napauttaa) *kolahut|tua* (~an, ~tau, ~etah); puheenjohtaja kopautti nuijalla pöytään *paginanvedäi kolahutti pal'lazel stolua*

kopea ks. koppava

kopeekka *kopeik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

kopeloida *kobeloi|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

kopina *kapkeh* (~en, ~tu, ~ii); rapusta kuului kopinaa *pordahil kuului kapkeh*

kopio *koupi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

kopioida *kopiiruilja* (~čen, ~ččou, ~jah)

kopio|kone *koupiikoneh* (~en, ~tu, ~ii); **~paperi** *koupiipaberi* (~n, ~i, ~loi); *koupiibumuag|u* (~an,

~ua, ~oi)

kopiointi kopiiruiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); kopiiruičend|u (~an, ~ua, ~oi); kopiiruiču|s (~ksen, ~stu, ~ksii); oppikirjojen kopiointi on laitonta opastuskniigoin kopiiruičendu on vastah zakonua

kopista kapk|ua (~an, ~au, ~etah); puukengät kopisevat puujallačit kapketah

kopla (joukko, sakki, porukka) jouk|ko (~on, ~kuo, ~koloi); rosvokopla saatiin kiinni rozvo-joukko suadih kiinni

koppa 1. (kori) poimič|ču (~un, ~čuu, ~čuloi); virši (~n, ~i, ~löi); korzink|u (~an, ~ua, ~oi) 2. (ark. pää) kul'l'uk|ku (~an, ~kua, ~koi); ottaa koppaan (harmittaa) vaivata kul'l'ukkua

koppakuoriainen ks. kovakuoriainen

koppava (pilkallinen, ylimielinen) čiihak|ko (~on, ~kuo, ~koloi); čihanvedä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); koppava vastaus čiihakko vastavus

koppavasti čiihakosti; esiintyä koppavasti vediä iččie čiihakosti

koppero 1. (koppi, koju) butk|u (~an, ~ua, ~ii) 2. (pieni asunto) kamork|u (~an, ~ua, ~oi); asun pienessä kopperossa elän pienes kamorkas 3. (pieni henkilöauto) kopper|o (~on, ~uo, ~oloi); ajella kopperolla ajella omassah kopperol

koppi 1. (koju, hytti, ohjaamo) kamork|u (~an, ~ua, ~oi); butk|u (~an, ~ua, ~ii); vartija istuu kopissaan vardoiččii istuu kamorkas; koirankoppi koiranbutku 2. (pallon kiinniottotilmasta) kop|pi (~in, ~pii, ~pilo); ota koppi! ota koppi!

kopsata (ark. kopioida, jäljentää) kopiirui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); anna minä kopsaan sinun muistiinpanosi anna minä kopiiruičen sinun mus-tohpanot

kopti (koptilaisen kirkon jäsen) kopt|u (~an, ~ua, ~ii)

koptilainen kirkko (Egyptin ort. kirkko) koptala|ine (~zen, ~stu, ~zii) kirik|kö (~ön, ~küö, ~kölöi); Jegiptan pravoslaunoi kirikkö

kopula (kiel. olla-verbi) kopul|a (~an, ~ua, ~oi)

koputtaa koput|tua (~an, ~tau, ~etah); joku koputtaa ovea ken koputannou ustu/ veriädü

koputus koput|s (~ksen, ~stu, ~ksii) ◇ siihen ei ole kenelläkään noka koputtamista sih nikel ei ole nuokan koputtamistu (kai on tip-top)

koraani koran (~an, ~ua, ~oi)

korahdus korahtu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); keroinkorahtu|s; kuolevan viimeinen korahdus kuolijan jälгимäine keroinkorahtus

korahtaa ks. korista

koralli korall|u (~an, ~ua, ~oi); koralliriutta koral-luriiffu

Korea (Etelä-Korea, Pohjois-Korea) Korei (~n, ~du, ~loi)

korea (adj.) 1. (kaunis, hieno) kaun|is (~ehen, ~is-

tu, ~ehii); čom|a (~an, ~ua, ~ii); kor|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); onpa korea ilta ülen on kaunis ildu 2. (tarjoilusta: runsas) kaun|is; täüdelä|ine (~zen, ~stü, ~zii); laittaa pöytä koreaksi laittaa stola kaunehekse 3. (subst. korean kieli) korein kiell|i (~en, ~dü, ~ii)

korealainen koreila|ine (~zen, ~stu, ~zii)

koreilla ks. keikailla ◇ koreilla lainahöyhenissä (esittää toisen ajatuksia ominaan) čomendellakseh vierahis höühenis

korento 1. (kantotanko) korend|o (~on, ~uo, ~oloi); ennen kannettiin vettä korennolla enne vettü kannettih korendol 2. (el. Pseudoneuroptera) vezikorendo|ine (~zen, ~stu, ~zii); korennot lentelevät vezikorendozet lennelläh

koreografia horeogruafi|i (~en, ~edu, ~eloi); kuka on tehnyt tanssin koreografian? kenbo on luadi-nuh tansin horeogruafien?

kori 1. korzin (~an, ~ua, ~oi); poimič|ču (~un, ~čuu, ~čuloi); virši (~n, ~i, ~löi); pärekori päre-korzin 2. (pullojen kuljetusteline) koropk|u (~an, ~ua, ~oi); ostin korin olutta ostin koropkan piivuo 3. (auton kori) kuuzov|u (~an, ~ua, ~oi) 4. (urh. onnistunut koriinheitto) gol|a (~an, ~ua, ~ii); pelaaja teki monta koria kižuaju luadii monen golua

korintti (pieni rusina) kišmiš (~an, ~šua, ~šoi)

korinttilainen (antiikin rakennustyyli) korinfala|ine (~zen, ~stu, ~zii); korinttilaiset pyl-väät korinfalazet paččahat

koripallo (urh.) basketbol (~an, ~ua, ~ii)

korista kori|sta (~zen, ~zou, ~stah); kurkku kori-see keroi korizou

koristaa 1. (panna kaunistukseksi, koristella) kaunist|ua (~an, ~au, ~etah); čomend|ua (~an, ~au, ~etah); lapset koristivat joulukuusen lapset čomendettih rastavan kuuzi 2. (olla koristeena) čomend|ua; kuusen latvaa koristaa tähti kuuzen ladvua čomendau tiähti

koriste bol|ba (~van, ~bua, ~bii); boba|ine (~zen, ~stu, ~zii); čomendu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); joulu-kuusenkoristeet rastavan kuuzen bobazet

koriste|esine kaunistusvehkeh (~en, ~tü, ~ii); čomendusvehkeh; ~kasvi kaunistuskazvi (~n, ~i, ~loi); čomenduskazvi; ~kuvi kaunistuskuv|a (~an, ~ua, ~ii); čomenduskuv|a; kaunistusfiguur|u (~an, ~ua, ~oi); čomendusfiguur|u

koristella 1. ks. koristaa 2. (kuv. esittää todellista parempana, kaunistella) kaunistel|la (~en, ~ou, ~lah); čomendell|a (~en, ~ou, ~lah); asiaa on tur-ha koristella (par. kaunistella) dieluo on tühjiä koristella

korjaaja kohenda|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); korjuaj|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); pesukoneenkorjaa-ja pezkonehenkohendai

korjaamaton (jota ei ole korjattu) kohendamat|oi

(~toman, ~tomua, ~tomii); korjuamat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); artikkelissa on korjaamatomia virheitä kirjutukses on korjuamattomii virhielöi 2. (jota ei voi korjata) ks. korjauskelvoton

korjaamo kohendu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); korjav|o (~on, ~uo, ~oloi); kohendusmastersko|i (~in, ~idu, ~loi); korjavomastersko|i

korjailla (parannella; vrt. korjata) kohendel|la (~en, ~ou, ~lah); korjail|la (~en, ~ou, ~lah); opettaja joutuu korjailemaan paljon virheitä opastajal pidää kohendella äijü virhettü

korjata 1. kohend|ua (~an, ~au, ~etah); korj|ata (~uan, ~uau, ~atah); korjata vika korjata viga 2. (kuv. oikaista epäkohta) kohend|ua; korj|ata; vahinkoa ei voi enää korjata vahinguo ei sua enämbiä korjata 3. (kerätä sato talteen) kabrast|ua (~an, ~au, ~etah); ker|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh); leik|ata (~kuan, ~kuau, ~atah); korjaamme heinää ja viljaa kabrastammo heinii da leikkuammo vil|loi 4. (kerätä, laittaa, panna pois) kabrast|ua; korjasitko astiat pöydästä? kabrastitgo astiet stolal? lapset, korjatkaa jälkenne lapset, kabrastakua omat jället 5. (oikaista, parantaa) kohend|ua; parand|ua (~an, ~au, ~etah); korjaa asentoasi paranda omassas azenduo; (ark.) korjata luunsa (häipyä paikalta) kerätä omat luut

korjaus 1. (esim. vian korjaaminen) kohendami|ne (~zen, ~stu, ~zii); kohendand|u (~an, ~ua, ~oi); kohendu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); korjuami|ne (~zen, ~stu, ~zii); korjuand|u (~an, ~ua, ~oi); korjav|o (~on, ~uo, ~oloi); korjavu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); parandami|ne (~zen, ~stu, ~zii); parandand|u (~an, ~ua, ~oi); parandu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); kirjoituksessa on paljon opettajan korjauksia kirjutukses on äijü opastajan korjavuksii 2. (sadon korjuu) kabrastami|ne (~zen, ~stu, ~zii); kabrastand|u (~an, ~ua, ~oi); kabrastu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); kerämi|ne (~zen, ~sti, ~zii); keräand|ü (~än, ~iä, ~ii); keräv|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); leikkuami|ne (~zen, ~stu, ~zii); leikkuand|u (~an, ~ua, ~oi); leikkav|o (~on, ~uo, ~oloi)

korjaus|ehdotus kohendamis-/ korjuamis-/ parandamishetu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); ~kelvoton kohendamis-/ korjuamis-/ parandamiskelvot|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); auto romuttui korjauskelvottomaksi mašin mureni korjuamiskelvottomakse; ~kustannukset kohendamis-/ korjuamis-/ parandamismaksu|t (~loin, ~loi); ~menetelmä kohendamis-/ korjuamis-/ parandamiskein|o (~on, ~uo, ~oloi) ~suunnitelma kohendamis-/ korjuamis-/ parandamispuan|u (~an, ~ua, ~oi); ~vedos korrek-tuur|u (~an, ~ua, ~oi)

korjauttaa kohendut|tua (~an, ~tau, ~etah); korjautin kelloni kohendutin čuasut

korjautua (korjaantua, tulla kuntoon) kohe|ta (~nen, ~nou, ~tah); para|ta (~nen, ~nou, ~tah); asia ei korjaudu anteeksipyyntöillä dielo ei kohene prošken'nānpakičuksel

korjuu leikkav|o (~on, ~uo, ~oloi); sadonkorjuun aika leikkavon aigu

korkata (ark. avata pullonkorkki) av|ata (~uan, ~uau, ~atah) pullo; korkkasimme viinipullon juhlan kunniaksi avaimmo viinupullon pruazniekan kunnivokse

korkea 1. korg|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); korkea vuori korgei mägi; korkeat huoneet korgiet pertit 2. (kuv. määrältään suuri) korglei; olla korkeassa iässä olla korgies ijäs; korkea verotus korgiet verot 3. (äänestä: korkeataajuinen, kimakka) korg|ei; hän laulaa korkealta häi pajattau korgiel iänel 4. (kuv. vaativa, ylevä) korg|ei; hänellä on korkeat tavoitteet hänel ollah korgiet tavoittehet

korkea-arvoinen korgeiarvol|ine (~zen, ~stu, ~zii); korkea-arvoiset valtiovieraat korgeiarvozet valdivogostat

korkea|koulu korgeiškol|a (~an, ~ua, ~ii); ~kulttuuri 1. (pitkälle kehittynyt kulttuuri) korgeikul'ttuur|u (~an, ~ua, ~oi); Egyptin korkea-kulttuuri Jegiptan korgeikul'ttuuru 2. (kulttuuriaines, jota pidetään muuta kulttuuria hienompana) korgeikul'ttuur|u; onko ooppera korkeakulttuuria? kuuluugo ouperu korgeikul'ttuurah? ~paine korgeipaineh (~en, ~tu, ~ii); säätiedotuksessa luvattiin korkeapainetta siätiijoitukses luvattih korgeipainehtu

korkein hallinto-oikeus (lyh. KHO) korgein hal-lindo-oigevu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

korkeintaan (enintään) eniten; lahja saa maksaa korkeintaan 100 euroa lahju voi maksua eniten sada jeuruo

korkeus korgevu|s (~ksen/ ~on, ~stu/ ~ttu, ~ksii/ ~zii)

korkeus|hyppy (urh.) korgevushüp|pü (~ün, ~püü, ~pülöi); ~hyppääjä (urh.) korgevus-hüppiäj|ü (~än, ~iä, ~ii)

korkki 1. (korkkiaines) propk|u (~an, ~ua, ~ii); korkkia saadaan mm. Espanjasta propkua suajah ezimerkikse Ispanies 2. (tulppa) propk|u; pullon korkki pullon propku

korkki|matto linoli (~n, ~i, ~loi); ~ruuvi štoupor|u (~an, ~ua, ~oi)

korko 1. (kengän korko) kan|du (~nan, ~dua, ~doi); korkeat korot korgiet kannat 2. (tal.) protsent|u (~an, ~ua, ~oi); lainan korko vellan protsentu

korko|kanta (tal. koron suuruus) protsentukan|du (~nan, ~dua, ~doi); ~tuki protsentutu|gi (~ven, ~gie, ~giloi); valtion korkotuki valdivon protsentutugi; ~varat protsentuvar|at (~oin, ~oi); stipendirahaston korkovarar stipendiirahaston protsen-

tuvarat

korkuinen *korgevu|s* (~on, ~ttu, ~zii); metrin korkuinen *metrin korgevus*

koroillaaneläjä (henkilö, joka elää omaisuutensa korolla) *protsentoilelä|j* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *rantjee* (~n, ~du, ~loi)

koroke *lav|a* (~an, ~ua, ~oi); *kaafedr|u* (~an, ~ua, ~oi); puhujakoroke *kaafedru*

korollinen *protsentalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); ottaa korollista lainaa *ottua protsentallistu velgua*

koronkiskonta *protsentankiskomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *protsentankiskond|u* (~an, ~ua, ~oi)

korostaa (painottaa, tähdentää) *aksentiirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); presidentti korosti puheessaan solidaarisuutta *prezidentu omas paginas aksentiiruičči solidarizuttu*

korostua *tul|la* (~en, ~ou, ~lah) *ilmi*; kulttuurierot korostuvat usein yhteistyössä *ku|tuuruerot puaksuh tullah ilmi ühteisruavos*

korostus *aksent|u* (~an, ~ua, ~oi); hänen puheessaan on vieras korostus hänen *paginas on vieras aksentu*

koroton 1. (jossa ei ole korkoa) *kannat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); korottomat kengät *kannattomat kengät* 2. (josta ei makseta/vaadita korkoa) *protsentat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); korotonta lainaa on vaikea saada *protsentattomua velgua on vaigei suaja/ suaha*

korottaa 1. (kohottaa, nostaa) *ülend|jä* (~än, ~äü, ~etäh); *nost|ua* (~an, ~au, ~etah) 2. (kuv. nostaa, lisätä) *nost|ua*; *liz|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); maksuja korotetaan jatkuvasti *maksuloi nostetah ühtütiedü* 3. (äänestä) *nost|ua*; älä turhaan korota äänestäsi *älä tühjiä nosta iändü* 4. (kuv. ylentää, nostaa arvokkaampaan asemaan) *nost|ua*; hänet korotettiin osaston johtajaksi *händü ülendettih ozaston johtajakse*

korotus *nostami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *nostand|u* (~an, ~ua, ~oi); *nost|o* (~on, ~uo; ~oloi); *ülendämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *ülendänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *ülendü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); pyysin palkankorotusta *pakičün palkanülendamistü*

korpi 1. (synkkä kuusimetsä) *kor|bi* (~ven, ~bie, ~biloi); keskellä korpea eksyy herkästi *korven keskes terväh voit üöksüü* 2. (syrjäseutu) *kor|bi*; hän asuu jossakin korvessa *hái eläü kustah korves*

korpilakko (laiton lakko) *hiiväksümät|oi* (~töman, ~tömiä, ~tömiü) *zabastouhk|u* (~an, ~ua, ~oi)

korppi (el. Corvus Corax) *voron|u* (~an, ~ua, ~oi); *voron* (~an, ~ua, ~oi)

korppikotka (el. Aegypinae) *kallivokotk|u* (~an, ~ua, ~ii)

korppu 1. (uunissa kuivattu vehnäleivänviipale) *zuuhari* (~n, ~i, ~loi) 2. (atk., ark. levyke) *diskiet|tu* (~an, ~tua, ~toi)

korpraali *kaprual|u* (~an, ~ua, ~oi)

korpus 1. (kiel. tutkimuksen kieliaineisto) *korpus* (~an, ~sua, ~soi); karjalan kielestä kerätty korpus *karjalan kieles kerättü korpus* 2. (kirjapainossa: kirjasinlaji) *šrift|u* (~an, ~ua, ~oi)

korrekti (moitteeton, oikea) *korrektno|i* (~in, ~idu, ~loi); virassa edellytetään korrektaa käytöstä *virgu vuadiu korrektnoidu ičenviendiä*

korrelaatio 1. (vastaavuussuhde) *korrelatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi) 2. (tilastot. riippuvuus) *korrelatsi|i*

korrelaatti (kiel.) *korreluat|tu* (~an, ~tua, ~toi)

korreloida *korreliirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); kansan keski-ikä ja elintaso korreloivat usein *rahvahan keski-igä da eloksentazo puaksuh korreliiruijah*

korruptio *korruptsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); kasvava korruptio *kazvai korruptsii*

korsi *kor|zi* (~ren, ~tu, ~ziloi); heinänkorsi *heinänkorzi* ◇ vetää pidempi korsi *kiskuo pitkempi korzi*; kantaa kortensa kekoon *kandua rikku suabrah*; tarttua viimeiseen oljenkorteen *tartuo jälgrimäzeh olgipalazeh*

korsu *zemplank|u* (~an, ~kua, ~koi)

kortisoni (lääk.) *kortizon* (~an, ~ua, ~oi); sain kortisonipistoksen *sain kortizonukolan*

kortisto 1. (kortteihin perustuva arkisto) *kartotiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); pitää kortistoa jäsenistä *pidiä kartotiekkua hengilöis* 2. (ark. työtömyyskortisto) *ruavottomuskartotiek|ku*; joutua kortistoon *puuttuo ruavottomuskartotiekkah*

kortteli *kvartual|u* (~an, ~ua, ~oi); asun seuraavassa korttelissa *elän ielpäiolijas kvartualas*

kortti 1. (postikortti) *poštukarti* (~n, ~i, ~loi); *otkritk|u* (~an, ~ua, ~oi); lähettää kortteja *tiöndiä otkritkoi* 2. (pelikortti) *karti* (~n, ~i, ~loi); kuka jakaa kortit? *kenbo jagau kartit?* 3. (ajokortti) *ajokarti* (~n, ~i, ~loi); *prav|at* (~oin, ~oi); oletko jo saanut kortin? *jogo sait pravat?* ◇ panna kaikki yhden kortin varaan *panna kai ühten kartin varah*; paljastaa korttinsa (aikeensa) *pal|lastua kartit*; pelata avoimin kortein (ilman taka-ajatuksia) *kižata avvonazil kartiloil*

koru *čomendu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

koruton (yksinkertainen, karu) *čomendukset|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); koruton ulkoasu *čomenduksetoi ulgokuva*

korva 1. (anat.) *korv|u* (~an, ~ua, ~ii) 2. (kuuloaitin ominaisuus) *korv|u*; sävelkorva *muuzikalline korvu* 3. (astiassa) *ruč|u* (~an, ~ua, ~ii); kupin korva *kupin ruču* 4. (määrästä: noin) *nenga*; tulen viiden korvilla *tulen nenga viijen aigua*

korvaamaton (välttämätön) *korvuamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); olet ollut korvaamaton *apu olet olluh korvuamatoi abuniekku*

korva|koru *serga|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~kuulo** *korvukuul|o* (~on, ~uo, ~oloi); soittaa korvakuulolta *soittua korvukuulol*; **~lappustereot** (mon.)

- korvutüpestereo*|t (~loin, ~loi); **~lääkäri** (lääk.) *korvuliägäri* (~n, ~i, ~löi); *korvudouhturi* (~n, ~i, ~loi); **~puusti** 1. (leivonnainen) *päp|pi* (~in, ~pii, ~pilöi); *pl'ušk|u* (~an, ~ua, ~ii) 2. (läimäytys korvalle) *blezn|u* (~an, ~ua, ~oi); antaa/saada korvaapuusti *andua/ suaja/ suaha bleznu*; *andua/ suaja/ suaha korvale* ◇ kahden kauppa, kolmannen korvapuusti *kahten kauppu, kolmanden bleznu*; **~sieni** (kasv. Gyromitra) *korvusien|i* (~en, ~dii, ~ii)
- korvata** 1. (hyvittää) *korv|ata* (~uan, ~uau, ~atah); kuka korvaa vahingot? *kenbo korvuau vahingot?* 2. (vaihtaa tilalle, syrjäyttää) *korv|ata*; tietokone on korvannut kirjoituskoneen *tiedokoneh on korvannuh kirjoituskonehen*
- korvaus** 1. (korvaaminen) *korvuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *korvuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *korvavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); vahingon korvaaminen kuuluu syylliselle *vahingon korvuamine kuuluu viäri-niekale* 2. (hyvitys, korvattu summa) *korvavu|s*; vaatia korvausta *vuadie korvavustu*
- kosia** 1. (pyytää puolisoiksi) *kozi|ta* (~čen, ~ččou, ~tah); *ženihöi|jä* (~čen, ~ččöü, ~jäh) 2. (kuv. ta-voitella, suostutella, kosiskella) *kozič|ella* (~čelen, ~čelou, ~ellah); liike kosiskelee uusia asiakkaita *kauppu koziččelou uuzii ostajii*
- kosinta** *koziččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kozičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *kozič|u*s (~ksen, ~stu, ~ksii); *ženihöičemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *ženihöičend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *ženihöičü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)
- koska** 1. (kiel. syytä ilmaiseva alistuskonjunktio) *gu; ku*; tulen, koska lupasin *tulen, gu lubain* 2. (ajasta: milloin) *konzu; konzubo*; koska tulet? *konzubo tulet?*
- koskaan** (milloinkaan) *nikonzu*; en jätä sinua *koskaan en jätä sinuu nikonzu*
- koskea** 1. (koskettaa) *kosk|ie* (~en, ~ou, ~ietah); esineisiin ei saa koskea *veššilöi ei sua koskie* 2. (kuv.) *kosk|iekseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~ietahes); hän on absolutisti, ei koskekaan viinaan *häi on absol'utistu, viinah ei ni koskei* 3. (sattua, tehdä kipeää) *kosk|ie*; vatsaan koskee *vaččah koskou* 4. (kuv.) *kosk|ie*; hänen käytöksensä koski minuun syvästi *hänen manieru vediä iččie koski minuh süvästi* 5. (kuv.) *kosk|iekseh*; kuulu|o (~n, ~u, ~tah); mitä asia koskee? *mihbo dielo koskehes?*
- koskematon** 1. (luonnontilassa oleva) *koskemat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); meillä on vielä koskematonta luontoa *meil vie on koskemattomua luonduo* 2. (neitseellinen, neitsyt) *koskemat|oi* 3. (loukkaamaton, pyhä) *koskemat|oi; rikkomat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); koskemattomat oikeudet *koskemattomat oigevukset*
- kosketella** 1. (tunnustella käsin) *kosket|ella* (~telen, ~telou, ~ellah) 2. (kuv. ottaa puheeksi, käsitellä) *kosket|ella*; presidentin puhe kosketteli ajankohtaisia kysymyksiä *prezidentan pagin kosketteli*
- aktualizii küzüümüksii*
- kosketin** *kosket|in* (~timen, ~indu, ~timii); *kluaviš|šu* (~an, ~šua, ~šoi); pianon koskettimet *pianinon koskettimet*
- koskettaa** ks. koskea
- kosketus** 1. (koskeminen) *kosketu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) 2. (kuv. yhteys) *kosketu|s; kontakt|u* (~an, ~ua, ~oi); emme ole kosketuksissa keskenämme *müö keskenäh emmo ole kontaktas*
- koski** *kosk|i* (~en, ~ie, ~iloi)
- kosmetiikka** *kosmeetiek|ku* (~an, ~kua, ~koi)
- kosmetologi** *kosmetoulog|u* (~an, ~ua, ~oi)
- kosminen** 1. (avaruuteen liittyvä) *kosmiičesko|i* (~in, ~idu, ~loi); kosminen säteily *kosmiičesko|suvastus* 2. (ylimaallinen, tavaton) *kosmiičesko|i*
- kosmonautti** *kosmonauh|u* (~an, ~ua, ~oi)
- kosmopoliitti** (maailmankansalainen) *kosmopoliit|tu* (~an, ~tua, ~toi)
- kosmos** (maailmankaikkeus) *kosmos|su* (~an, ~sua, ~soi)
- kostaa** *taz|ata* (~uan, ~uau, ~atah); hän kosti loukkauksen verisesti *häi verizesti tazai huiguan-dan*
- kostautua** *tazavu|o* (~n, ~u, ~tah); uhkarohkeus *kostautuu helposti liigu rohkevus helpoh tazavuu*
- kostea** *kost|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *nezev|ü* (~än, ~iä, ~ii)
- kosteus** *kostevu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *nezevü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii); ilman suhteellinen kosteus ilman *verdualline kostevus*
- kosteus|pitoisuus** *kostevuspidozu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *nezevüspidozu|s*; aineen kosteuspitoisuus *ainehen kostevuspidozus*; **~voide** *kostevusvoilje* (~dien, ~jettu, ~dieloi)
- kosto** *tazav|o* (~on, ~uo, ~oloi)
- kostua** 1. (tulla kosteammaksi) *kostu|o* (~n, ~u, ~tah); *nezevü|ö* (~n, ~ü, ~täh); paita kostui työssä *paidu kostui ruavos* 2. (hyötyä) *hüö|düü* (~vün, ~dii, ~vütäh); eipä tästä paljon kostu *ei täs äijii hüövü*
- kostuke** *nezevü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); kakun kostukkeeksi sopii sitruunamehu *tortan nezevükseks pädöü limonanmehu*
- kostutin** (kosteutta lisäävä laite) *kostutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); ilmankostutin *ilmankostuttai*
- kostuttaa** *kostut|tua* (~an, ~täu, ~etah); *nezevüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh)
- kota** 1. (saamelastelta) *saamilasčum|a* (~an, ~ua, ~ii) 2. (siemenkota) *siemenko|da* (~van, ~dua, ~dii)
- kotelo** 1. *futl'uar|u* (~an, ~ua, ~oi); silmälasikotelo *očkufutl'uaru* 2. (biol. eläimen munia tai toukkaa suojaava kuori) *kuor|i* (~en, ~du, ~ii)
- koteloitua** *muut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah) *kuklakse*; toukka koteloituu *toukku muuttuu kuklakse*
- koti** *ko|di* (~in, ~dii, ~diloi)

koti|eläin *kodielät|ti* (~in, ~tii, ~tilöi); *žiivat|tu* (~an, ~tua, ~toi); **~elämä** *kodielos|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~ikävä** *kodi-igäv|ü* (~än, ~iä, ~ii)

kotiin *kodih*

kotiinkuljetus *suattamine* (~zen, ~stu, ~zii)/*suatand|u* (~an, ~ua, ~oi) *kodih*

kotimaa 1. (isänmaa) *izänmua* (~n, ~du, ~loi) 2. (alkuperämaa) *kodimua*; mikä on tuotteen kotimaa? *mibo mualoi on tuottehen kodimua?*

kotimainen *kodimual|ine* (~zen, ~stu, ~zii); kotimaiset tuotteet *kodimualazet tuottehet* ◇ suosi suomalaista, osta kotimaista *pie hüvännü suome-lastu, osta kodimualastu*

koti|olot (mon.) *kodiolo|t* (~loin, ~loi); **~paikka** (asuinpaikka) *kodipaik|ku* (~an, ~kua, ~koi); *eloipaik|ku*; **~piha** *kodipih|a* (~an, ~ua, ~oi); **~rauha** *kodirauhu|s* (~on, ~ttu, ~zii); kotirauhan rikkominen *kodirauhuon rikkomine*; **~sivu** (atk.) *kodisivu* (~n, ~u, ~loi); verkosivu; asiasta kerrotaan tarkemmin yrityksemme kotisivuilla *dielos kerrotah enämbi meijän firman verkosivuloil*; **~talous** 1. (kodin talousasiat) *kodihoz'aistv|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (taloudellinen yksikkö) *hoz'aistv|u*; joka kolmas kotitalous *joga kolmas hoz'aistvu*; **~tehtävä(t)** *kodirua|do* (~von, ~duo, ~doloi); *kodirua|vot* (~doloin, ~doloi); **~teollisuus** *koditevollizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~työ** (usein mon.) *kodirua|vot*; ansiotyön jälkeen on tehtävä vielä kotityöt *palkuruavon jälgeh pidää ruadua vie kodiruaivot*

kotiuttaa *demobilizui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *piäst|jä* (~än, ~äü, ~etäh) *kodih*; asevelvolliset kotiutetaan kuukauden kuluttua *vojennoloi demobilizuijah kuun peräs*

kotiutua 1. (palata kotiin tai kotimaahan) *piäst|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh) *kodih*; *demobilizui|jakseh* (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); potilas kotiutui sairaalasta *voimatoi piäzi kodih bol'ničaspäi* 2. (tottua) *harjavu|o* (~n, ~u, ~tah); oletko jo kotiutunut uusiin oloihin? *oletgo jo harjavunnuh uuzih oloioih?* 3. (yleistyä, vakiintua) *tull|la* (~en, ~ou, ~lah) *käüttöh*; *juur|duo* (~run, ~duu, ~rutah); vieraat sanat ovat kotiutuneet kieleemme *vierahat sanat on juurruttu meijän kieleh*

koti|väki *kodivälgi* (~in, ~gie, ~gilöi); terveisiä kotivällesli *tervehütti sinun kodiväle; ~vävy* *kodavävü/ kodavävü* (~n, ~ü, ~löi)

kotka (el. Aquilinae) *kotk|u* (~an, ~ua, ~ii)

kotkottaa 1. (kaakattaa) *kakat|tua* (~an, ~tau, ~etah); kanat kotkottavat *kanat kakatetah* 2. (kuv. valittaa, nurista) *burbet|tua* (~an, ~tau, ~etah); jotkut kotkottavat kaikesta *erähät burbetetah kai-kes*

kotoa *koispäi*

kotoisin *olla* (olen, on, ollah) *roindua müöte*; mistä olet kotoisin? *kuspäibo sinä olet roindua müöte?*

teos ei ole mistään kotoisin *tevos ei ole nikuspäi kotonä kois*

kottarainen (el. Sturnus vulgaris) *kottara|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

kottikärryt (mon.) *tačk|u* (~an, ~ua, ~oi)

koukata (ark. kulkea kiertoteitse) *kier|diä* (~rän, ~däi, ~retäh); koukkukasin kotimatkalla postin kautta *kierrin kodimatkal poštan kauti*

koukistaa (taivuttaa, panna koukkuun) *koukist|ua* (~an, ~au, ~etah); koukistaa polvensa *koukistua polvet*

koukistua (taipua koukkuun) *koukistu|o* (~n, ~u, ~tah); koukistunut (kumara) *selkä koukistunnuh selgü*

koukku 1. (ongenkoukku) *ong|i* (~en, ~ie, ~iloi) 2. (kuv.) *kouk|ku* (~un, ~kuu, ~kuloi); asiakas tarttui koukkuun *kljentu puutui koukkuh* 3. (taivutettuna) *koukulleh* istua jalat koukussa *istuo jallat koukulleh* 4. (olla riippuvainen) *olla* (olen, on, ollah) *koukus*; olen koukussa rockmusiikkiin *olen rokmuuzikan koukus*

koulia 1. (opettaa, harjaannuttaa) *školi|e* (~n, ~u, ~tah); pojasta koulittiin kunnon liikemies *briha školittih kunnon kommersantakse* 2. (harventaa taimia ennen istutusta) *harvend|ua* (~an, ~au, ~etah); jotkut taimet koulitaan 2-3 kertaa *erähii taimenii harvendetah kaksi-kolme kerdua*

koulu 1. (opetuslaitos) *škol|a* (~an, ~ua, ~ii); käydä koulua *kävvä školah* 2. (kuv. elämän koulu) *eloksen škol|a* 3. (koulurakennus) *škol|a*; lapset ovat koulussa *lapset ollah školas* 4. (opetus) *škol|a*; vappuna ei ole koulua *enzimäzennü päivännü oraskuudu ei ole školua* 5. (oppilaat ja opettajat) *škol|a*; koko koulu meni retkelle *kogo škola meni pohodah*

koulu|aine 1. *škola-aineh* (~en, ~tu, ~ii); matemaatiikka on yksi pakollisista kouluaaineista *matemuaatiekku on üksi nepremennolois škola-ainehis* 2. (koulussa kirjoitettava aine/kirjoitelma) *kirjutelm|u* (~an, ~ua, ~oi); *sočineeni|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~avustaja** (vammaisten koulunkäynninavustaja) *školahkäündiavvutla|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

koululainen *školala|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *škol'niek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

koulu|liikunta *fiskul'tuur|u* (~an, ~ua, ~oi); **~pakko** (oppivelvollisuus) *školapakollizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~politiikka** *školapoliitiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~toimenjohtaja** *školatoimindan-johta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

kouluttaa 1. (opettaa) *opast|ua* (~an, ~au, ~etah) 2. (kustantaa koulutus) *opast|ua*; koulutimme lapsemme ylioppilaiksi *opastimmo omat lapset üliopastujikse suate*

koulutus *opastami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *opastand|u* (~an, ~ua, ~oi); *opastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

koulutusjärjestelmä *opastussistiem|u* (~an, ~ua, ~oi); **~keskus** *opastuskesku|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *opastustsentr|u* (~an, ~ua, ~oi); **~taso** *opastustaz|o* (~on, ~uo, ~oloi)

koura *kobr|u* (~an, ~ua, ~ii)

kouraista 1. (kahmaista) *tem|mata* (~buan, ~buau, ~matah) 2. (kouristuksenomaisesta kivusta) *tem|mata*; sydäntä kouraisi *siiväindü tembai*

kourallinen 1. (kouraan mahtuva määrä) *kobral|ine* (~zen, ~stu, ~zii); löysin vain kourallisen marjoja *lövvin vai kobrallizen muarjua* 2. (kuv. hyvin pieni joukko) *kobralli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); salissa oli vain kourallinen yleisöä *zualas oli vai kobralline rahvastu*

kouristaa 1. *kobrist|ua* (~an, ~au, ~etah); kouristin käteni nyrkkiin *kobristin käin kulakkah* 2. (aiheuttaa kouristus) *kobrist|ua*; *ahvist|ua* (~an, ~au, ~etah); sydäntä kouristaa *siiväindü kobristau*

kouristus *kobristu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *ahvistu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *tembavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

kouru *kuur|u* (~an, ~ua, ~uloi); panimme uudet räystäskourut paikoilleen *panimmo uvvet räüstäs-kuurat paikoilleh*

kova 1. *kov|a* (~an, ~ua, ~ii); kova kuin kivi *kova ku kivi* 2. (kuv. vaikea, raskas) *kov|a*; lapset kasvatettiin kovassa kurissa *lapsii kazvatettih kovas kuris* 3. (huomattavan voimakas) *kov|a*; kova meteli *kova šumu*; tuotteesta on kovaa kysyntää *tuotehtu äijäl küzütäh* 4. (kuv. tunteeton, kylmä) *kov|a*; kova sydän *kova siiväin*

kovakuoriainen (el. Coleoptera) *böbök|kü* (~än, ~kiä, ~köi); *pöpök|kü* (~än, ~kiä, ~köi)

kovalevy 1. (kova puulevy) *plii|tu* (~an, ~tua, ~toi) 2. (atk.) ks. kiintolevy

kovaosainen 1. (adj. kovia kokenut) *ozat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); kova osainen kansa *ozatoi rahvas* 2. (subst.) *ozat|oi*; yhteiskunnan kovaosaiset *ühteiskunnan ozattomat*

kovapäinen (lahjaton, tyhmä) *tolkut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

kovasydäminen *kovasüdämelli|ne* (~zen, ~stü, ~zii)

kovaääninen 1. (subst. vanh. kaiutin) *reproduktor* (~an, ~ua, ~oi) 2. (adj. kovalla äänellä puhuva) *kovaiäni|ne* (~zen, ~stü, ~zii); kovaääninen opettaja *kovaiänine opastai*

koventaa 1. (lujentaa, tehdä kovemmaksi) *kovend|ua* (~an, ~au, ~etah) 2. (kiihdyttää, tehostaa) *kovend|ua*; vaatimuksia on kovennettu *vua-dimuksii on kovendettu* 3. (äänestä: korottaa) *kovend|ua*; vaikka kovensin ääntäni, kaikki eivät kuulleet *hos kovendin iändü, ga ei kaikin kuultu*

kovera (vastak. kupera) *kover|u* (~an, ~ua, ~oi); *koveralli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); kovera linssi *koveralline linzu*

kovertaa (kaivertaa, veistää) *kaiverd|ua* (~an,

~au, ~etah)

koveta ks. kovettua

kovettaa 1. (tehdä kovaksi) *kovend|ua* (~an, ~au, ~etah); työn kovettamat kädet *ruavon kovendamat käit* 2. (kuv.) *kovend|ua*; kovettaa mielensä *kovendua mieli*

kovettua 1. (tulla kovaksi) *kove|ta* (~nen, ~nou, ~etah) 2. (kuv.) *kove|ta*; hänen sydämensä on kovettunut *hänen siiväin on kovennuh*

kovettuma *kovendum|u* (~an, ~ua, ~ii); jalkapohjien kovettumat *jallanpohjien kovendumat*

kovin (erittäin, hyvin) *ülen*; raha on kovin tiukassa *raha on ülen koval čotal*

kovis (ark. kovanaamainen henkilö) *julg|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); pojat yrittävät leikkiä koviksia *brihačut opitah igraiija julgieloi*

kovistaa (patistaa, tiukata) *vua|die* (~jin, ~diu, ~jitah); opettaja kovistaa oppilaitaan tekemään työtä *opastai vuadiu opastujii ruadamah ruaduo*

kovuus 1. *kovu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); istuimen kovuus *istuimen kovus* 2. (kuv.) *kovu|s*; elämän kovuus *eloksen kovus*

kramppi (kouristus) *suonenve|do* (~von, ~duo, ~doloi)

kranaatti *granuat|tu* (~an, ~tua, ~toi)

krapula *pohmel'l|u* (~an, ~ua, ~oi); olla krapulasa *olla pohmel'läs*

krassi (kasv. *Lepidium*) *luttihein|ü* (~än, ~iä, ~ii)

kravatti (solmio) *galstuk|ku* (~an, ~kua, ~koi)

Kreikka *Grets|i* (~en, ~edü, ~elöi)

kreikkalainen *gretsiala|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

kreikkalaiskatolinen (ortodoksi) *pravoslauno|i* (~in, ~idu, ~loi)

kreivi *gruaf|fu* (~an, ~fua, ~foi) ♦ tulit kreivin aikaan (juuri parhaaseen aikaan) *tulit gruafan aigua (ihan parahah aigah)*

krematorio *krematouri|i* (~en, ~edu, ~eloi)

kreppi 1. (rypytetty kangas) *krep|pu* (~an, ~pua, ~poi) 2. (täytetty ohukaiskäärö) *krep|pi* (~in, ~pii, ~löi) 3. kreppipaperi *kreppubumuag|u* (~an, ~ua, ~oi)

kretonki *kretonk|u* (~an, ~ua, ~oi)

kriisi 1. (murros, käänne) *kriizis|su* (~an, ~sua, ~soi); keski-ikä kriisi *keski-ijän kriizissu* 2. (vaikea tilanne) *kriizis|su*; maamme on ajautunut talouskriisiin *meijän mua on puuttunuh talovuskriizis-sah*

kriisi|apu *kriizissua|bu* (~vun, ~buu, ~buloi);

~laki *kriizissuzakon* (~an, ~ua, ~oi); **~paketti** (tal. valikoima toimenpiteitä kriisistä selviämiseksi) *kriizissupakiet|tu* (~an, ~tua, ~toi)

kriitikko *kriitik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

kriittinen 1. (arvosteleva) *kriitielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); kriittinen näkökulma *kriitielline nägökulmu* 2. (tieteellisen tarkka, tutkiva) *kriitielli|ne* 3. (vakava, vaarallinen) *kriitielli|ne* (~zen, ~stü, ~zii);

potilas on kriittisessä tilassa *voimatoi on kriitiellizet tilas*

kriketti *kriket|ti* (~in, ~tii, ~tilöi)

kristalli *hrustali* (~n, ~i, ~loi)

kristillinen (kristinuskoon liittyvä) *hristiansko|i* (~in, ~idu, ~loi); saada kristillinen kasvatus *sua-ja/ suaha hristianskoi kazvatus*

kristillinen tasajako (oikeudenmukainen tasajako) *hristiansko|i* (~in, ~idu, ~loi) *tazaja|go* (~von, ~guo, ~goloi)

kristinusko *hristiansko|i* (~in, ~idu, ~loi) *vier|o* (~on, ~uo, ~oloi)

kristitty *ristit|tü* (~ün, ~tüü, ~tülöi); kristityt ja pakanat *ristitüt da paganat* kristittyjen vainot *ristittülöin ahtistandat*

Kristus *Kristos/ Hristos* (~an, ~sua, ~soi)

kriteeri (arvosteluperuste) *kriteeri|i* (~en, ~edü, ~elöi); asettaa tiukat kriteerit *panna kovat kriteeriet*

kritiikki 1. (arviointi, tarkastelu) *kriitiek|ku* (~an, ~kua, ~koi) 2. (moite, kielteinen arvostelu) *kriitiek|ku*

kritikoida ks. kritisoida

kritisoida (arvostella, moittia) *kritikui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

Kroatia *Horvuati|i* (~en, ~edu, ~eloi)

kroatialainen *horvuatiela|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

kroissantti (voisarvi) *kruassan* (~an, ~ua, ~oi)

kroketti *ket|tu* (~an, ~tua, ~toi)

krokotiili (el. Crocodilia) *krokodiil|u* (~an, ~ua, ~oi)

kromi (kem.) *hrom* (~an, ~ua, ~ii)

kromosomi *hromosom|u* (~an, ~ua, ~ii); ihmisellä on 48 kromosomia *ristikanzal on nellikümnen kaheksa hromosomua*

kronikka 1. (aikajärjestyksessä etenevä historiateos) *hrouniek|ku* (~an, ~kua, ~koi) 2. (kevyt katsaus, kirjoitelma) *hrouniek|ku*; kurssikronikassa hänet luonnehditaan humoristiksi *kursuhrouniekas händü harakterizuijah jumoristakse*

kronologinen (aikajärjestyksestä noudattava) *hronolugi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); asiat esiintyvät kirjassa kronologisessa järjestyksessä *dielot kniigas ilmetäh hronolougizes jälletükse*

krookus (kasv. Crocus) *kroukus|su* (~an, ~sua, ~soi)

kroolata (urh. uida kroolia) *ui|dua* (~jan, ~dau, ~tah)/ *ui|ja* (~n, ~dau, ~jah) *krolii*

kroonikko (lääk. kroonisesti sairas) *hrounik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

krooninen *alalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *hrounielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); krooninen nuha *alalline čiäri*; olen kroonisessa rahapulassa *olen hrouniellizes rahapuuttehes*

kroppa (ark. keho, ruumis, vartalo) *rung|u* (~an, ~ua, ~ii); *vardal|o* (~on, ~uo, ~oloi)

krouvi (kapakka) *kabak|ku* (~an, ~kua, ~koi)

KRP (lyh. Keskusrikospoliisi) *Keskusrikospolitsi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

kruunajaiset *koronatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

kruunata 1. (vihkiä esim. monarkin virkaan)

koronui|ja (~čen, ~ččou, ~jah) 2. (olla kohokohta/ huipentuma) *koronui|ja*; kuorokohtaus kruunasi esityksen *horan kul'minatsii koronuičči ezitükse*

kruunu 1. (monarkkien vallan tunnus) *koron|u* (~an, ~ua, ~oi); kuninkaan kruunu *korolin koronu* 2. (rahayksikkö) *kroun|u* (~an, ~ua, ~ii); Ruotsin kruunu *Ruočin krounu* 3. (lääk. hampaan yläosa) *koronk|u* (~an, ~ua, ~oi)

kruunu ja klaava: heitetään päälle kruunua (kruunaa) ja klaavaa *lökkäämmö vai krounua da reškua*

kruununperillinen *koronanperi|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

krypta *kript|u* (~an, ~ua, ~oi)

krysanteemi (kasv. Chrysanthemum)

hrizantiem|u (~an, ~uhka, ~oi)

krääsä (ark. roina, rihkama) *kluamu* (~n, ~u, ~loi); *hluamu* (~n, ~u, ~loi); matkamuistoina myytiin pelkkää krääsää *matkumustoloinnu müödih ihan kluamuu*

ks. (lyh. katso) *kačo*

ksylitoli (koivusokeri) *ksilitol* (~an, ~ua, ~oi); monet purukumit on makeutettu ksylitolilla *monet näkkiüt on majendettu ksilitolal*

ksylofoni (mus.) *ksilofon* (~an, ~ua, ~oi)

kude 1. (kankaankudonnassa) *ku|ve* (~dien, ~vetu, ~dieloi); loimi ja kude *loimi da kuve* 2. (ark., mon. vaatteet) *ku|ve; sol|ba* (~van, ~bua, ~bii); ostin alennusmyynnistä uusia kuteita *ostin alendusmüöndäs uuttu sobua*

kudin *kudomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *nieglomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); sukankudin *sukankudomine*

kudonnainen ks. kudos

kudos 1. (kutomatuote, kudonnainen)

kuvondahi|ne (~zen, ~stu, ~zii); *nieglondahi|ne* (~zen, ~stu, ~zii) 2. (anat.) *kuvo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *ihokudos nahkukuvos*; *rasvakudos razvukuvos*

kuha (el. Lucioperca sandra) *kuh|a* (~an, ~ua, ~ii)

kuherrella *kuherdel|la* (~en, ~ou, ~lah); nuoripari kuherteli rannalla *molodoit kuherdeltih rannal*

kuherruskuukausi *mezikuu* (~n, ~du, ~loi); he viettävät kuherruskuukautta etelässä *hüü vietetäh mezikuudu suves*

kuhilas *kühlä|s* (~hän, ~stii, ~hii)

kuhmu (patti) *kuhmu* (~n, ~u, ~loi); *pahk|u* (~an, ~ua, ~oi); lapsi sai kuhmun päähänsä *lapsi sai kuhmun piäh*

kuhnailla (viivytellä, vitkastella) *kubi|sta* (~zen, ~zou, ~stah); missähän se mies kuhnailee? *kusbo neče mies kubissou?*

kuihtua (kuivettua, nääntyä) *kuihtu|o* (~n, ~u,

~tah); näivist[ö] (~n, ~ü, ~täh); kukat kuihtuivat veden puutteesta kukat näivistittih vien puutthes; vanhus kuihtuu silmissä starikku kuihtuu silmünägeviä

kuikka (el. Gavia arctica) *kuik|ku* (~an, ~kua, ~kii)

kuilu 1. (rotko) *kuil|u* (~un, ~u, ~loi); kallionkuilu kallivonkuilu 2. (kuv.) *kuil|u*; olla kuilun partaalla olla kuilun pardahal; sukupolvien välinen kuilu sugupolvien väline kuilu

kuin 1. (vertailussa) *ku*; *kui*; *rounoku*; yhtä hyvä kuin muutkin *ühtenmoine hüvä kui muutgi*
 ◇ *kuin* apteekin hyllyltä (heti, mutkattomasti) *ku aptiekan pualičalpäi (hedi, mutkittomasti)*; *kuin* Herran kukkarossa (turvassa) *ku Jumalan kukkaros*; *kuin* kala kuivalla maalla (avuton, tottumaton) *kui kala kuival mual (abutoi, harjavumatoi)*; *kuin* puulla päähän lyöty (älistynyt) *ku puul piäh iskietti (älistünnüh)*; *kuin* salama kirkkaalta taivaalta (yllättäen) *ku tulenisku selgiel taivahal (vuottamattah)*; *kuin* seipään niellyt (jäykkä, jännittynyt henkilö) *ku seibähän lainonnuh (kiinittünnüh hengilö; elää kuin viimeistä päivää (kovalla kiireellä) eliä ku jälgimästä päiviä (koval kiirehel)* 2. (ark. miksi, miten) *kui?* *kuibo?* *kuin* niin? *kuibo muga?*

kuinka 1. (tavasta: miten) *kui*; *kuibo*; kuinka sana kirjoitetaan? *kuibo sana kirjutetah?* 2. (määrästä) *kui*; *kuibo*; kuinka paljon se maksaa? *kui äijän se maksau?* 3. (kohtelias toistopyyntö) *kui*; anteeksi kuinka? *prostikkua kui?* 4. (miksi, miten) *kui*; *kuibo*; kuinka voit edes ajatella sellaista? *kuibo voit nengostu ajatellagi?*

kuiskaaja (teatterissa) *kuiskuaj|u* (~an, ~ua, ~ii/~oi); *suf|lor|u* (~an, ~ua, ~oi); näyttelijä unohti vuorosanansa, tarvittiin kuiskaajan apua *artistu unohti vuorosanat, tarvittih kuiskuajan abuu*

kuiskata *kuisk|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *šupa-hut|tua* (~an, ~tau, ~etah); sain kuiskatuksi muuttaman sanan *sain šupahuttua erähän sanan*

kuiskaus *kuiskavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *šupahtu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

kuiskia (supatella, sipistä) *šupet|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); seurassa ei saa kuiskia *joukos ei sua šupetella*

kuiskutella 1. *šupet|ellakseh* (~telemmos, ~teleh/~telehes, ~ellahes); tytöt kuiskuttelivat luokan perällä *tütöt šupeteltihes luokan peräs* 2. (juoruta) *šupet|ellakseh*; koko kylä kuiskuttelee siitä *kogo külä šupettelehes sit*

kuisti (veranta) *verand|u* (~an, ~ua, ~oi); *verand|o* (~on, ~uo, ~oloi)

kuitata 1. (kirjoittaa nimi laskuun) *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *oma nimi* 2. (hyvittää, selvittää) *sellit|tiä* (~än, ~täi, ~etäh); hän kuittasi asian anteeksipyyntöllä *hái sellitti dielon prošken'näl* 3. (sl., kuv. maksaa/antaa takaisin; myös: kuittail-

la) *taz|ata* (~uan, ~uau, ~atah); poika kuittasi äidin moitteen nokkelasti *poigu terväzeh tazualdi muaman moittien*

kuitenkaan *ühtelläh*; hän ei kuitenkaan tullut *hái ühtelläh ei ni tulluh*

kuitenkin (silti, sittenkin) *ühtelläh*; hän tuli kuitenkin *hái ühtelläh tuli*

kuittaus 1. *raspisk|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (ks. kuitata) 2) *selvittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *selvitänd|ü* (~än, ~iä, ~öi) 3. (sl., kuv.) *tazuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tazuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tazav|o* (~on, ~uo, ~oloi)

kuitti 1. *kvitansi|i* (~en, ~edu, ~eloi); tarvitsetteko kuitin? *tarvičettogo kvitansien?* 2. (adj., ark. velan maksamisesta) *kviit|tu* (~an, ~tua, ~toi); nyt olemme kuitit *nügöi olemmo kviiat* 3. (adj., ark. uupunut) *uubunu|h* (~on, ~ttu, ~zii); olen ihan kuitti *olen ihan uubunuh*

kuitu 1. (säie, syy) *kuil|du* (~jun, ~duu, ~duloi); tekokuitu *tegokuidu* 2. (ravintokuitu) *kuil|du*; ravinnossa pitää olla riittävästi kuituja *süöimizes pidäü olla riittäväh kuiduu*

kuiva 1. *kuiv|u* (~an, ~ua, ~ii); kuiva pyykki *kuivu sovanpezo* 2. (sateeton) *kuiv|u*; on ollut pitkä kuiva kausi *on olluh pitkü kuivu kauzi* 3. (kuv. tylsä, pitkäväteinen) *kuiv|u*; kuivaa huumoria *kuivua juumoru* 3. (viini: ei makea) *kuiv|u*; valitsin aterialle kuivan valkoviinin *valličün süöimizele kuivan valgien viinan*; (viski: ilman jäitä) *kuiv|u*; juon sen kuivana *juon sen kuivannu*

kuivaaja (kuivauslaite, kuivain) *kuivuaj|u* (~an, ~ua, ~ii/~oi); hiustenkuivaaja *tukkienkuivuaju*

kuivata 1. (tehdä kuivaksi) *kuiv|ata* (~uan, ~uau, ~atah); kuivata astiat *kuivata astiet* 2. (tuntua kuivalta) *kuiv|ata*; *kuivat|tua* (~an, ~tau, ~etah); kurkkuani kuivaa, anna jotakin juotavaa *minul keroidu kuivattau, anna midätah juodavua*

kuivattaa ks. kuivata

kuivatus *kuivatu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

kuivaus *kuivuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kuivuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kuivatu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

kuivaus|kaappi *kuivatusškuap|pu* (~an, ~pua, ~poi); **~rumpu** *kuivatusbarabuan|u* (~an, ~ua, ~oi)

kuivettua (kuivua, lakastua) *kuivehtu|o* (~n, ~u, ~tah); ruohikko on jo kuivettunut *heinikkö on jo kuivehtunnuh*; vanhuksen ryppyiset ja kuivettuneet kasvot *vahnan ristikanzan kuivehtunnuh ruppinuamu*

kuivua 1. *kuiv|ua* (~an, ~au, ~etah); pyykki kuivui nopeasti *pestüt sovat kuivettih terväh* 2. (kuv. epäonnistua, kaatua) *kuiv|ua*; hankkeemme kuivui nopeasti kokoon *meijän hommu terväh kuivi kogonah* 3. (ark. ajokortista): hänellä on kortti kuivumassa (otettu tilapäisesti pois) *hänel on otettu*

iäre ajokarti

kuivuri kuivuri (~n, ~i, ~loi); viljankuivuri
vil'lankuivuri

kuivuus kuivuls (~on, ~ttu, ~zii); kuivuuden aihe-
uttamat vahingot kuivuon tuvvuot vahingot

kuja (kapea sivukatu; syrjäinen tie) kujlo (~on,
~uo, ~oloi); kaduilla ja kujilla uuličoi da kujoloil;
koivukuja koivukujo

kuje (kepponen) šuutk|u (~an, ~ua, ~ii)

kujeilla (tehdä kujeita, pilailla) šuut|tie (~in, ~tiu,
~itah)

kuka 1. (kys. pronomini) ke|n (~nen, ~dä); kuda|i
(~man, ~mua, ~mii); kuka tulee tänään? ken tu-
lou tänäpäi? 2. (relat. pron. joka) ke|n; kuda|i;
uskokoon, kuka haluaa uskokkah, ken tahtou
3. (indef. pron. kuka tahansa) ke|n; kuda|i; siihen
pystyy kuka tahansa sen maltau azuo hos ken

kukaan (indef. pron.) ke|ngi (~nengi, ~dägi);
ke|ntah (~nentah, ~dätah); kuda|iigi (~mangi,
~muagi, ~miigi); kuda|iitah (~mantah, ~muatah,
~miitah); tietääkö sitä kukaan? tiedänöügo sidä
kengi/ kentah/ kudaigi/ kudaitah? (kielt.) nike|n
(~nen, ~dä); nikuda|i (~man, ~mua, ~mii); tästä
ei kukaan tiedä täs ei niken tiijä

kukikas kukak|as (~kahan, ~astu, ~kahii); kukka-
zil; kukikas mekko pluut'tu kukkazil

kukin (indef. pron. jokainen) jogahi|ne (~zen,
~stu, ~zii)

kukinta kukkimi|ne (~zen, ~stu, ~zii); kukind|u
(~an, ~ua, ~oi); omenapuun kukinta-aika juab-
lokkupuun kukinduaigu

kukistaa (voittaa taistelussa) kua|dua (~n, ~dau,
~tah); kum|ata (~uan, ~uau, ~atah); joukkueem-
me kukisti vastustajan nopeasti mejän komandu
terväh kuadoi vastustajan

kukistua (hävitä taistelussa) kua|duo (~vun, ~duu,
~vutah); vastustaja kukistui vastustai kuadui

kukka kuk|ku (~an, ~kua, ~kii); kukka|ine (~zen,
~stu, ~zii)

kukka|kaali (kasv. Brassica cauliflora)

kukkukapust|u (~an, ~ua, ~oi); **~kauppa**
kukkukaup|pu (~an, ~pua, ~poi); **~kimppu**
bukiet|tu (~an, ~tua, ~toi); **~maljakko**
kukkumal'l|u (~an, ~ua, ~oi); **~penkki**
kukkuva|go (~von, ~guo, ~goloi); klumb|u (~an,
~ua, ~ii)

kukkaro 1. kukkar|o (~on, ~uo, ~oloi) 2. (kuv.)
sizäli (~n, ~i, ~loi); olemme kuin Herran kukka-
rossa (elämme turvassa) olemmo ku Jumalan sizä-
lis (elämmö turvas)

kukkia kuk|kie (~in, ~kiu, ~itah)

kukko kuk|ki (~in, ~kii, ~kilo)

kukkua kuk|kuo (~un, ~kuu, ~utah); käki kukkuu
kägöi kukkuu

kukkura kohuri (~n, ~i, ~loi); kukkuri (~n, ~i,
~loi)

kukoistaa 1. (olla hyvinvoiva) voija (voin, voi, voi-
jah) hüvin; olla (olen, on, ollah) hüväs väis; olla
hüväs kunnos; hän kukoistaa kuin mies parhaassa
iässään häi on hüväs kunnos kui mies parahas ijäs
2. (kuv. menestyä hyvin) men|nä (~en, ~öü, ~näh)
hüvin; kauppa kukoistaa kauppu menöö hüvin

kukoistava 1. (rehevä, hyväkasvuinen) hüv|ä
(~än, ~iä, ~ii); ülen hüv|ä; kukoistava viljapelto
ülen hüvä vil'lupeldo 2. (terveen, hyvinvoivan
näköinen) tervehennägö|ine (~zen, ~stü, ~zii);
ihan tervehennägö|ine; kukoistava, terve iho ihan
tervehennägöine hibju 3. (elinvoimainen, menes-
tyvä) eloivoima|ine (~zen, ~stu, ~zii); rannikon
kukoistavat kaupungit rannikon eloivoimazet lin-
nat

kulaus rüüppävü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); juoda kula-
us vettä juvva rüüppävüis vettü

kulho mal'l|u (~an, ~ua, ~oi)

kulinaristi (ruoalla herkuttelija) gurman|u (~an,
~ua, ~oi)

kulissi 1. (teatterissa) kulis|su (~an, ~sua, ~soi);
näytelmälle oli laadittu upeat kulissit spektaklih
näh oli luajittu ülen hüvät kulisat 2. (kuv.) kulis-
su=; kulissiavioliitto kulissuihtehmeno; elämää
kulissien takana elostu kulisoin tagan

kuljeksia kulleksi|e (~n, ~u, ~tah); kävell|ä (~en,
~öü, ~läh); juoksendel|la (~en, ~ou, ~lah); vapaa-
na kuljeksiva koira välläl juoksendelii koiru

kuljettaa 1. (siirtää paikasta toiseen) kullet|tua
(~an, ~tau, ~etah); vedel|lä (~en, ~öü, ~läh); bussi
kuljettaa matkustajia avtobussu vedelöü passažii-
roi 2. (ohjata) aj|ua (~an, ~au, ~etah); kuljettaa
bussia ajua avtobussua

kuljettaja kulletta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); vedeli|i
(~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); šouferi (~n, ~i, ~loi)

kuljetus kullettami|ne (~zen, ~stu, ~zii); kulletan-
d|u (~an, ~ua, ~oi); kulletu|s (~ksen, ~stu, ~ksii);
vedämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); viend|ü (~än, ~iä,
~öi); ve|do (~von, ~duo, ~doloi); transportirouhk|u
(~an, ~ua, ~oi)

kuljetus|ala kulletusal|a (~an, ~ua, ~oi); transpor-
tirouhk|u (~an, ~ua, ~ii); **~kustannukset** (mon.)
kulletus-/ transportirouhkuhin|nat (~noin, ~doi);
~liike kulletus-/ transportirouhkufirm|u (~an,
~ua, ~oi); **~palvelu** kulletus-/ transportirouhku-
palvelemi|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ palvelend|u (~an,
~ua, ~oi)/ palvelu (~n, ~u, ~loi)

kulkea 1. (liikkua paikasta toiseen) kul|gie (~len,
~gou, ~gietah); kävell|ä (~en, ~öü, ~läh); ajell|ä
(~en, ~ou, ~lah); kuljimme pitkän matkan käve-
limmö aiga matkan 2. (liikennöidä) kul|gie; käv|vä
(~ün, ~üü, ~väh); ajell|ä; kulkeeko tämä bussi
sunnuntaina? ajelougo tämä avtobussu pühin-
päivin? 3. (kuv.) kul|gie; läht|ie (~en, ~öü, ~ietäh)
menemäh; huhut lähtivät kulkemaan tühjät pagi-
nat lähtietti menemäh; kehitys kulki kohti ro-

mahdusta *kehitys lähti menemäh kohti bank-rotstvua*; kulkea apostolinkyydillä (jalkaisin) *kävellä jallai*; kulkea omia polkujaan (elää omaa elämänsä) *kulgie omii troppazii müö* (eliä omua elostu) 4. (olla, sijaita) *kul|gie*; *men|nä* (~en, ~öi, ~näh); *olla* (olen, on, ollah); tästä on kulkenut joskus tie *täs on konzutah olluh dorogu*

kulkeutua 1. (siirtäy mukana) *tull|a* (~en, ~ou, ~lah); *kandavu|o* (~n, ~u, ~tah); *kerävi|ö* (~n, ~ü, ~täh); sisälle kulkeutui hiekkaa saappaissa *pertih tuli peskuu suappualois* 2. (kuv.) *piä|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh) välläle; tiedot ovat jo kulkeutuneet jotakin kautta *tii|ot ollah jo piästü välläle mintah kauti*

kulkija *kulgi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *käveli|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); yksinäinen kulkija *üksinäine kulgi*; jalankulkijat *jalgurahvas*

kulku 1. (kulkeminen) *kulgem|i|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kullend|u* (~an, ~ua, ~oi); *kul|gu* (~lun, ~guu, ~guloi); *kävelemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *kävelend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *käveli|s* (~n, ~ü, ~löi); tästä on läpikulku kielletty *täs läbikäveli|s on kiellettü* 2. (reitti) *kul|gu*; joen kulku *joven kulgu* 3. (eteneminen, leviäminen) *menemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii/ *menend|ü* (~än, ~iä, ~öi)/ *men|o* (~on, ~uo, ~oloi) *edehpäi*; *eistümi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *eistünd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *eistümü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); seurasimme oikeudenkäynnin *kulkua müö piimmö silmäl suudodieloloin eistümistü*

kulkue *kulgoveh* (~en, ~tu, ~ii); lippuja kannettiin kulkueessa *kulgovehes kannettih flaguloi*

kulku|kissa *kulgukaži* (~n, ~i, ~loi); *kojit|oi* (~to-man, ~tomua, ~tomii) *kaži*; **~lupa** *kulgulu|ba* (~van, ~bua, ~bii); *proupusk|u* (~an, ~ua, ~oi)

kulkunen *čilukello|ine* (~zen, ~stu, ~zii); kulkuset kilisevät *čilukellozet čilistäh*

kulkuneuvo *kulgunevv|o* (~on, ~uo, ~oloi); *ajonevv|o*; *ajopeli* (~n, ~i, ~löi); *transport|u* (~an, ~ua, ~oi)

kulkuri *kulguri* (~n, ~i, ~loi); *brod'uag|u* (~an, ~ua, ~oi)

kullan|arvoinen *kullanarvo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *kullankall|is* (~ehen, ~istu, ~ehii); **~kaivaja** *kullankaiva|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

kullata (peittää, koristella kullalla) *kull|lata* (~duan, ~duau, ~latah); kirkon kupolit on kullattu *kirikön kupolat on kullattu*

kullero (kasv. *Trollius europaeus*) *kuller|o* (~on, ~uo, ~oloi); *bolbok|ku* (~an, ~kua, ~koi)

kulloinkin (kussakin tapauksessa, milloinkin) *konzugi*; *konzutah*; sen tekee kuka *kulloinkin sen azuu kentah konzugi*

kulma 1. *kulm|u* (~an, ~ua, ~ii); suorakulma on 90 astetta *suorukulmu on üheksäkümme astettu* 2. (nurkkaus) *kulm|u*; kadunkulma *uuličankulmu*; pöydänkulma *stolankulmu* 3. (alue, seutu) *kulm|u*;

näillä kulmilla asuu karjalaisia *nämmil kulmil eletäh karjalazet* 4. (näkökulma) *kulm|u*; kysymystä pitää tarkastella eri kulmilta *küzümüstü pidäü kačella eri kulmis*

kulma|karvat (mon.) *kulma|t* (~ien, ~ii) ◇ katsella alta kulmien (vihaisesti, kyräillen) *kačuo alači kulmis*; **~potku** (urh.) *kulmupotku* (~n, ~u, ~loi); **~sohva** *kulmudivan* (~an, ~ua, ~oi); *čuppudivan kulmikas kulmik|as* (~kahan, ~astu, ~kahii)

kulo 1. (ed. kesän kuivunut nurmi) *kul|o* (~on, ~uo, ~oloi) 2. (kulovalkea, metsäpalo) *meččüpal|o* (~on, ~uo, ~oloi)

kulottaa *polt|ua* (~an, ~au, ~etah) *kuluo/ nurmie/ nurmikkuo*

kulutus *kulon/ nurmen/ nurmikon poltami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *poltand|u* (~an, ~ua, ~oi/ *polt|o* (~on, ~uo, ~oloi)

kulo|valkea 1. (metsäpalo, kulo) *meččüpal|o* (~on, ~uo, ~oloi) 2. (kuv.) *meččüpal|o*; huhu levisi kulovalkean tavoin *tühjät paginat levittih ku meččü-palo*; **~varoitus** *meččüpalovaroitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); alueella on kulovaroitustila *alovehel on meččüpalovaroitus*

kulta 1. (jalometalli) *kul|du* (~lan, ~dua, ~dii); sormus on täyttä kultaa *kolčaine/ sormus on puh-tastu kuldua* 2. (kultamitali) *kul|du*; Suomen joukkue voitti kultaa Suomen komandu voitti *kuldua* 3. (rakas ihminen) *kul|du*; *kulda|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *kul|oi* (~oin, ~oidu, ~ii); oma kultani! *oma kuldoi!* ◇ ei kaikki kultaa, mikä kiiltää (ulkonäkö voi pettää) *ei kai ole kuldua, mi läpettää (ulgonäkö voi pettiä)*

kulta|aika *kulduai|gu* (~jan, ~gua, ~goi); *kulda|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *ai|gu*; lapsuuden kulta-aika *kuldaine lapsusaigu*; **~hammas** *kuldu-ham|mas* (~bahan, ~mastu, ~bahii); **~hää** *kul-dusvuad'b|u* (~an, ~ua, ~oi); isovanhemmat vieta-vät pian kultahäitään *died'oil da buabal terväh roih kulduvuad'bu*

kultainen 1. (kullasta tehty) *kulda|ine* (~zen, ~stu, ~zii); kultainen kaulaketju *kuldaine kaglučieppine* 2. (kuv. rakas, mieluinen) *kulda|ine*; *kul|oi* (~oin, ~oidu, ~ii); olet tosi kultainen *olet tozi kuldoi* 3. (kukoistava, paras) *kulda|ine*; nuoruuden kultaiset vuodet *nuoruon kuldazet vuvvet* ◇ kultainen keskittie *kuldaine keskidorogu*

kulta|kaivos *kuldukaivo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kala** *kuldukal|a* (~an, ~ua, ~oi); **~levy** *kuldu-plastink|u* (~an, ~ua, ~oi); **~mitali** *kuldumedali* (~n, ~i, ~loi); **~seppä** *kuldusep|pü* (~än, ~piä, ~pii); **~sormus** *kuldukolča|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *kuldusormu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

kulttuuri 1. (sivistys, valistus) *ku|tuur|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (sivilisaatio, yhteiskunta) *ku|tuur|u*; inkakulttuuri *inkoinku|tuuru* 3. (suppean alueen tavat tai muoti-ilmiot) *ku|tuur|u*; nuorisokulttuu-

ri nuorizokul'tuuru; ravintolakulttuuri restoran-
kul'tuuru

kulttuuri|antropologia kul'tuuruantropologi|i
(~en, ~edu, ~eloi); **~elämä** kul'tuuruelo|s (~ksen,
~stu, ~ksii); **~kieli** kul'tuurukieli|i (~en, ~dii, ~ii);
~politiikka kul'tuurupoliitiek|ku (~an, ~kua,
~koi); **~sokki** (vieraan kulttuurin aiheuttama
järkytys) kul'tuurušok|ki (~in, ~kii, ~kiloi); muut-
to ulkomaille voi aiheuttaa kulttuurisokin **muutto**
ulgomualoih voi nostattaa kul'tuurušokin;
~vaihto kul'tuuruvaiht|o (~on, ~uo, ~oloi)

kulua 1. kulu|o (~n, ~u, ~tah); kengänpohjat ovat
kuluneet kengänpohjat ollah kuluttu 2. (vähettä
käytön vuoksi) kulu|o; men|nä (~en, ~öü, ~näh);
matkaan kului paljon bensiniä **matkah meni äijii**
benziniä 3. (ajasta: edetä) men|nä; kulu|o; aika
kuluu nopeasti **aigu menöü terväh**

kuluessa (aikana) **aigah**; vastaus pitää lähettää
viikon kuluessa **vastavus pidäü tüöndiä nedälin**
aigah

kuluma (lääk.) kulum|u (~an, ~ua, ~ii); kulundeh
(~en, ~tu, ~ii); selkärangassani on kuluma selgii-
rangas minul on kulundeh

kulunut 1. (kauhtunut) kulunu|h (~on, ~ttu, ~zii);
kuluneet vaatteet kulunuot sovat 2. (edellinen,
mennyt) mennü|h (~ön, ~ttü, ~zii); kuluneena
vuonna menniönnü vuvvennu; menniit vuvven
3. (kuv. banaali, lattea) kulunu|h; kulunut fraasi
kulunuh sanondu

kulut (mon. kustannukset) men|o (~on, ~uo,
~oloi); meno|t (~loin, ~loi); maksu (~n, ~u, ~loi);
maksul|t (~loin, ~loi); matkasta aiheutui paljon
kuluja **matkas rodih äijii menuo**

kuluttaa 1. kulut|tua (~an, ~tau, ~etah); lapset
kuluttavat paljon kenkiä **lapset kulutetah äijii**
jallaččii 2. (saada tai saattaa kulumaan) kulut|tua;
tarvi|ta (~čen, ~ččou, ~tah); paljonko autosi ku-
luttaa kilometrillä? **äijängo tarviččou benziniä**
sinun mašin kilometrin kohtah? 3. (käyttää aikaa)
kulut|tua/ menet|tiä (~än, ~täü, ~etäh) **aigua**;
kulutin kirjoitustyöhön koko kesän **kogo kezän**
menetin kirjutushommah 4. (kuv. rasittaa, väsyttää)
kulut|tua; väziüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); opet-
tajan työ on kuluttavaa **opastajan ruado kuluttau**
iččie

kuluttaja kulutta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); nyky-
ajan kuluttajat ovat hintatietoisia **nügözet kulutta-**
jat hüvin tietäh hinnat

kuluttaja|neuvoja kuluttajien nevvoi|i (~jan, ~jua,
~jii/ ~joi); **~neuvonta** kuluttajien nevvomi|ne
(~zen, ~stu, ~zii)/ nevvond|u (~an, ~ua, ~oi);
~valistus kuluttajien opastami|ne (~zen, ~stu,
~zii)/ opastand|u (~an, ~ua, ~oi)/ opastu|s (~ksen,
~stu, ~ksii)

kulutus 1. kuluttami|ne (~zen, ~stu, ~zii); kulu-
tand|u (~an, ~ua, ~oi); kulutu|s (~ksen, ~stu,

~ksii); kulutusta kestävä kangas **luja matieri**
2. (käyttö) käüttämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); käü-
tänd|ü (~än, ~iä, ~öi); käüt|tö (~ön, ~töö, ~tölöi);
sähkön kulutus lisääntyy **sähkön käüttö lizenöü**

kumara koukistunnu|h (~on, ~ttu, ~zii); gurbistun-
nu|h (~on, ~ttu, ~zii); kävellä kumarassa kävellä
gurbistunnuonnu

kumarrus kumardumi|ne (~zen, ~stu, ~zii);
kumardund|u (~an, ~ua, ~oi); kumardu|s (~ksen,
~stu, ~ksii); poklon (~an, ~ua, ~oi); maahanku-
marrus kumardus muah sah

kumartaa 1. kumard|uakseh (~ammos, ~ah/
~ahes, ~etahes); azu|o (~n, ~u, ~tah) poklon; pu-
huja kumarsi yleisölle **paginanpidäi kumardih**
rahvahale 2. (kuv. nöyristyä, alistua) kumard|u-
akseh; nuoret eivät aina kumarra auktoriteetteja
nuoret ei aiven kumardetahes avtoritietoile

kumea kum|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); kirkonkellojen
kumea ääni **kirikönkelloloin kumei iäni**

kumi 1. (kumiaines) rizin (~än, ~iä, ~öi); kumi
(~n, ~i, ~loi) 2. (auton rengas) mašinan renga|s
(~han, ~stu, ~hii); päällyskumit ovat kuluneet
mašinan rengahat on kuluttu 3. (pyyhekumi)
rizink|ü (~än, ~iä, ~öi); kumi 4. (ark. kondomi)
prezervatiiv|u (~an, ~ua, ~oi)

kumina (kasv. Carum carvi) anist|u (~an, ~ua,
~oi); tmiin|u (~an, ~ua, ~oi)

kumi|nauha kuminuora|ine (~zen, ~stu, ~zii);
~saapas kumisuapp|ai (~uan, ~uadu, ~ualoi);
kumikengl|ü (~än, ~iä, ~ii)

kumista (jylistä, pauhata) humi|sta (~zen, ~zou,
~stah); bauhu|ta (~on, ~ou, ~tah); ba|uguo
(~ugun, ~uguu, ~vvutah); koski kumisee (par.
pauhaa) **koski bauhuu**; kirkon kello kumisee
kirikön kello **bauguu**

kumma 1. (adj. kummallinen, outo) kumm|u
(~an, ~ua, ~ii); olipa kumma juttu **vot oli kummu**
dielo 2. (subst.) kumm|u; mitä kummaa on tapah-
tunut? **midäbo kummua on roinnuh?**

kummallinen (outo, omituinen) kumm|u (~an,
~ua, ~ii); kummalli|ne (~zen, ~stu, ~zii); on se
vain kummallista **ongo vai kummua**

kummastella kummeksi|e (~n, ~u, ~tah);
ihmet|ellä (~telen, ~telöü, ~elläh); turistit kum-
mastelivat kalliita hintoja **turistat ihmeteltih kalle-**
hii hindoi

kummatkin (indef. pron.) mollemb|at (~ien, ~ii)
kummi (naisp.) rist'oi|i (~in, ~idu, ~loi); (miesp.)
ristiz|ä (~än, ~iä, ~ii)

kummitella 1. kummit|ella (~telen, ~telou, ~elläh);
bluazni|e (~n, ~u, ~tah); kerrotaan, että vanhassa
kartanossa kummittelee **sanellah, buite vahnas**
usad'bas bluazniu 2. (kuv. palautua toistuvasti
mieleen) kummit|ella; püori|e (~n, ~ü, ~täh) mie-
les; lapsuuden pelot kummittelevat mielessä **lap-**
susaijan varavot püöritäh mieles

kummitus *huamu* (~n, ~u, ~loi)

kummoinen (ark. millainen, kaksinen)

imminkumma|ine (~zen, ~stu, ~zii); ei se kovin kummoinen elokuva ollut *ei se fil'mu olluh imminkummaine*

kumota 1. (kaataa) *kua|dua* (~n, ~dau, ~tah)

2. (saattaa pois voimasta) *kum|ata* (~uan, ~uau, ~atah); kielto kumottiin *kieldo kumattih*

kumouksellinen 1. (kumoukseen pyrkivä)

kumovukselli|ne (~zen, ~stu, ~zii); *revol'utsionno|i* (~in, ~idu, ~loi) 2. (mullistava, käänteentekevä) *kumovukselli|ne*; *radikal'no|i* (~in, ~idu, ~loi); kumoukselliset uudistukset *radikal'noit uuvistuk-set*

kumous *kumovu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *revol'utsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); vallankumous *revol'utsii*

kumpare *kum|bu* (~mun, ~buu, ~buloi);

kumbu|ine (~zen, ~stu, ~zii)

kumparelasku (urh.) *kumbulaskemi|ne* (~zen,

~stu, ~zii); *kumbulaskend|u* (~an, ~ua, ~oi); *kumbulasku* (~n, ~u, ~loi); *kumbučuruami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kumbučuruand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kumbučurav|o* (~on, ~uo, ~oloi)

kumpi 1. (kys. pron.) *kuda|i* (~man, ~mua, ~mii); kumpi teistä haluaa lähteä? *kudai teis tahtou läh-tie?* 2. (jompikumpi) *kudaitah*; kumpi tahansa teistä *kudaitah teis*

kumpikaan (indef. pron.) *nikuda|i* (~man, ~mua, ~mii); kumpaakaan meistä ei kutsuttu *nikudamua meis ei kučuttu*

kumpikin (indef. pron. molemmat) *mollemb|at* (~ien, ~ii)

kumppani (kilpakumppani; mon. kumppanukset) *partnør|u* (~an, ~ua, ~oi); olemme liikekumppa-neita *müö olemmo biznespartnørat*

kumpu 1. (pieni mäki) *kum|bu* (~mun, ~buu, ~loi); 2. (pieni kasauma) *tuk|ku* (~un, ~kuu, ~ku-loi); *tukku|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *kum|bu*; *kumbu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); hautakumpu *kalmu-kumbuine*

kumpuilla *kumbuill|la* (~en, ~ou, ~lah); kumpuile-va maasto *kumbuillii aloveh*

kun (aikaa ilmaiseva alistuskonjunktio) *ku, konzu*; oli jo myöhä, kun tulimme kotiin *oli jo müöhä, ku tulimmo kodih*; oletko kotona, kun tulen? *oletgo koi, konzu tulen?*

kun taas *a, no*; minä opiskelen, kun taas veljeni on työssä *minä opastun, a velli minun ruadau*

kundi (sl. poika) *brihač|ču* (~un, ~ču, ~čuloi); *brih|a* (~an, ~ua, ~oi)

kuningas *kuninga|s* (~han, ~stu, ~hii); *koroli* (~n, ~i, ~loi); *suari/ tsuari* (~n, ~i, ~loi)

kuningas|ajatus (loistoajatus) *ülen hüvä/ kunin-gahalline ajatu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); sain kunin-gasajatuksen *minule tuli ülen hüvä ajatus*; **~kun-ta** *kuningaskun|du* (~nan, ~dua, ~dii); Tanskan

kuningaskunta *Daanien kuningaskundu*

kuningatar *kuningat|ar* (~taren, ~ardu, ~tarii); *korolevn|u* (~an, ~ua, ~oi); *sa'roun|u/ sarev|nu/ tsarevn|u* (~an, ~ua, ~oi)

kuninkaallinen *kuningahalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *korolevsko|i* (~in, ~idu, ~loi); *sarsko|i/ tsarsko|i* (~in, ~idu, ~loi); (kuningasperheen jäsen) *kunin-gahalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); Englannin kunin-kaalliset Anglien *kuningahallizet*

kunnallinen *munitsipal'no|i* (~in, ~idu, ~loi); *kommunal'no|i* (~in, ~idu, ~loi); kunnallinen itse-hallinto *munitsipal'noi içehalličus*; kunnalliset palvelut *kommunal'noit palvelut*

kunnallis|politiikka *munitsipal'no|i* (~in, ~idu, ~loi) *poliitiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~tekniikka** *munitsipal'no|i tehniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); säh-kö, vesi ja tiet kuuluvat kunnallistekniikkaan *elek-triičestvu, vezi da dorogat kuulutah munitsi-pal'noih tehniekkah*; **~vaalit** *munitsipal'no|it* (~loin, ~loi) *valličuks|et* (~ien, ~ii); kunnallisvaalit pidetään joka neljäs vuosi *munitsipal'noit valli-čukset pietäh joga nelläs vuozii*; **~vero** *munitsipal'-no|i ver|o* (~on, ~uo, ~oloi)

kunnan|johtaja *kunnanjohta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *munitsipalitietanjohta|i*; **~valtuusto** *munit-sipalitiet|tu* (~an, ~tua, ~toi)

kunnes *kuni*

kunnia *kunniv|o* (~on, ~uo, ~oloi)

kunnia|asia *kunnivodiell|o* (~on, ~uo, ~oloi); *kunnivoazi|i* (~en, ~edu, ~eloi); tyytyväinen asia-kas on meille kunnia-asia *dovol'noi klijentu on kunnivodiello meile*; **~jäsen** *kunnivo-ozanotta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~kirja** *kunnivokir|u* (~an, ~ua, ~oi); *gruamot|tu* (~an, ~tua, ~toi);

~laukaukset *sa'ut|tu* (~an, ~tua, ~toi); kruu-nunperijän syntymästä ilmoitettiin kunnialauka-uksilla *prestolanperijän roindas ilmoitettih sa'utal*

kunniallinen (kunnollinen, säädylinen) *hüv|ä* (~än, ~iä, ~ii); *kunnolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *putilli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); tehdä kunniallista työtä *ruadua putillistu ruaduo*

kunnia|maininta *kunnivomainiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kunnivomainičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *kunnivomainiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~merkki** *kunnivomerki* (~n, ~i, ~loi)

kunnian|arvoinen (arvostettu) *kunnivoitettav|u* (~an, ~ua, ~ii); *kunnivonarvo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~himo** *kunnivonhim|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~loukkaus** *kunnivonhuiguami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kunnivonhuiguand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kunnivonhuigavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~osoitus** *kunnivoiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kunnivoi-čend|u* (~an, ~ua, ~oi); *kunnivoiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *hüvittelemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *hüvit-telend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *hüvittelei* (~n, ~ü, ~löi)

kunnia|paikka *kunnivosij|a* (~an, ~ua, ~oi);

~**palkinto** *kunnivopalkind*|o (~on, ~uo, ~oloi);
 ~**puheenjohtaja** *kunnivopaginanvedä*|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); ~**sana** *kunnivosan*|a (~an, ~ua, ~oi); annatko kunniasanas? *annatgo omassas kunnivosanan?* ~**tohtori** *kunnivodouhturi* (~n, ~i, ~loi); ~**vieras** *kunnivogost*'|u (~an, ~ua, ~ii)
kunnioitettava *kunnivoitettav*|u (~an, ~ua, ~ii); kunnioitettava herra Pääministeri! *kunnivoitettavu herru Piäministru!*
kunnioittaa *kunnivoi*|ja (~čen, ~čou, ~jah); *kunnivoit*|tua (~an, ~tau, ~etah)
kunnioitus *kunnivoiču*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *kunnivoitu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii)
kunnolla *kunnolleh*; *putilleh*
kunnollinen *kunnolli*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *putilli*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *putin* (tpm.); *pättäv*|ü (~än, ~iä, ~ii)
kunnon *kunnon*; *putin*; kunnon miehet *kunnon/putin miehet/ mužikat*
kunnostaa *kohend*|u (~an, ~au, ~etah); *pan*|na (~en, ~ou, ~nah) *kundoh*
kunnostautua (menestyä) *ozut*|tua (~an, ~tau, ~etah) *kügüü*; *men*|nä (~en, ~öü, ~näh) *hüvin*; pelaaja kunnostautui loppupelissä *kižuajal meni hüvin loppukižas*
kunnostus *kohendami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *kohendand*|u (~an, ~ua, ~oi); *kohendu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *panemine* (~zen, ~stu, ~zii)/ *panend*|u (~an, ~ua, ~oi)/ *pan*|o (~on, ~uo, ~oloi) *kundoh*
kunnoton (keho, kelvoton) *kelbuamat*|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); *pädemät*|öi (~töman, ~tömiä, ~tömii)
kunta *kun*|du (~nan, ~dua, ~dii); *kommuun*|u (~an, ~ua, ~oi); *munitsipalitiet*|tu (~an, ~tua, ~toi)
kunto 1. (tila, laatu) *kun*|do (~non, ~duo, ~doloi); *porat*|ku (~an, ~ua, ~oi); maan talous on kunnossa *muana talovus on poratkas* 2. (terveys) *tervehü*|s (~ön, ~ttü, ~zii); oletko kunnossa? *kuibo sinun tervehüs?*
kuntoharjoittelu *kundotrenirouhk*|u (~an, ~ua, ~ii); ~**hoitaja** *kundohoida*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
kuntoilija *kundosportsmen* (~an, ~ua, ~oi); *ičentreniruičči*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *kundoilii*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
kuntoilla *trenirui*|jakseh (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); *kundoil*|la (~en, ~ou, ~lah)
kuntoilu *kundosport*|u (~an, ~ua, ~ii); *kundoilu* (~n, ~u, ~loi)
kuntoljumbpa (ark.) *kundovoimistelu* (~n, ~u, ~loi); ~**koulu** *kundoškola* (~an, ~ua, ~ii); ~**liikunta** *kundosport*|u (~an, ~ua, ~ii); ~**pyörä** *kundopüör*|ü (~än, ~iä, ~ii); ~**sali** *kundozual*|u (~an, ~ua, ~oi); ~**testi** *kundotest*|u (~an, ~ua, ~oi)

kuntouttaa (parantaa jonkun kuntoa) *sua*|ja (~n, ~u, ~jah)/ *sua*|ha (~n, ~u, ~hah)/ *suat*|tua (~an, ~tau, ~etah) *kundoh*; potilasta yritetään kuntouttaa *voimattomua opitah suaja kundoh*
kuntoutua (tulla voinniltaan paremmaksi) *piä*|stä (~zen, ~zöü, ~stäh) *kundoh*; *tervehtü*|ö (~n, ~ü, ~täh); potilas kuntoutui nopeasti leikkauksen jälkeen *patsijentu terväh piäzi kundoh operatsien jälles*
kuntoutuminen *piäzemi*|ne (~zen, ~stü, ~zii)/ *piäzend*|u (~än, ~iä, ~öi)/ *piäzü* (~n, ~ü, ~löi) *kundoh*; *tervehtümi*|ne (~zen, ~stü, ~zii); *tervehtünd*|ü (~än, ~iä, ~öi)
kuntoutus *kundovumi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *kundovund*|u (~an, ~ua, ~oi); *kundovu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); sotaveteraanit käyvät kuntoutuksessa *parantolassa voinuveteruanat kävväh kundovukseh sanaturieh*
kuohkea *kouhak*|ko (~on, ~kuo, ~koloi); *pehm*|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); kuokkia maa kuohkeaksi *kuokkie mua pehmieks*
kuohu 1. (vaahto) *vuah*|i (~en, ~ie, ~iloi); rantaan tuli valkoista kuohua *randah tuli valgiedu vuah-tie*; kosken kuohu kosken vaahti 2. (kuv.) *kuohu* (~n, ~u, ~loi); *kohu* (~n, ~u, ~loi); *bahu* (~n, ~u, ~loi); murrosiän kuohut *muutosijän kuohut*
kuohua 1. *kuohu*|o (~n, ~u, ~tah); *kohi*|sta (~zen, ~zou, ~stah); *bahu*|ta (~on, ~ou, ~tah); koski kuohuu koski *kohizou* 2. (kuv.) *kuohu*|o; *kohi*|sta; *bahu*|ta; tunteet kuohuvat *čusviet kuohutah*
kuohukerma *kuohusliuhk*|u (~an, ~ua, ~oi)
kuohuttaa 1. *kuohut*|tua (~an, ~tau, ~etah); *kohizut*|tua (~an, ~tau, ~etah); *bauhut*|tua (~an, ~tau, ~etah); myrsky sai aallot kuohumaan *šstormu pani allot kuohumah* 2. (kuv. kiihdyttää, järkyttää) *kuohutt*|ua; *kohizut*|tua; *bauhut*|tua; paljastus kuohutti tunteita *pal'lastus kuohutti tundehee*
kuohuviini *kuohuviin*|u (~an, ~ua, ~oi)
kuokka *kuok*|ku (~an, ~kua, ~kii)
kuokkavieras (kutsumaton vieras) *kuččumat*|oi (~toman, ~tomua, ~tomii) *gost*'|u (~an, ~ua, ~ii)
kuokkia *kuok*|kie (~in, ~kiu, ~itah)
kuola *nöl*|gi (~len, ~gie, ~giloi)
kuolata *nöl*|lata (~guan, ~guau, ~latah); lapsi kuolaa lapsi *nölgauu*
kuolema 1. *surm*|u (~an, ~ua, ~ii); *kuolend*|u (~an, ~ua, ~oi); kuolema tuli yllättäen *surmu tuli vuottamattah* 2. (kuv. toiminnan lakkaaminen; käytöstä poistuminen) *loppemi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *lopend*|u (~an, ~ua, ~oi); *lop*|pu (~un, ~puu, ~puloi); *hävittämi*|ne (~zen, ~stü, ~zii); *hävitänd*|ü (~än, ~iä, ~öi); *hävitü*|s (~ksen, ~stü, ~ksii); kylien kuolema *külien hävitändü*; kauppa kuolema *kauppoin loppemine*
kuolemanhiljaisuus *surmanhil'läzu*|s (~on, ~ttu,

~ksii); **~pelko** surmanvarav|o (~on, ~uo, ~oloi); **~rangaistus** kuazni (~n, ~i, ~loi); kuolemanrangaistuksen täytäntöönpano kuaznipi|do (~von, ~duo, ~oloi); **~sairas** surmuvoimat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); **~tapaus** surmutapahtu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~tuomio** surmuprigovor (~an, ~ua, ~oi); julistaa kuolemantuomio ilmoitua surmuprigovor

kuolematon kuolemat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii)

kuoleminen kuolemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); kuolend|u (~an, ~ua, ~oi)

kuolettaa 1. (kuv. lyhentää velkaa) maks|ua (~an, ~au, ~etah); kuoletin velan määrääjassa maksoin vellan miäriüajjas 2. (ark. puuduttaa) kuolet|tua (~an, ~tau, ~etah); hammas kuoletettiin (par. puudutettiin) hammas kuoletettih

kuolin|ilmoitus kuolinilmoitu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); kuolenduilmoitu|s; huomasi hänen kuolinilmoituksensa lehdestä huomain hänen kuolinilmoituksen lehtes; **~syy** kuolinsüü (~n, ~di, ~löi); kuolendusüü; kuolinsyytä ei ole saatu selville kuolinsüüdü ei ole suadu selvile; **~todistus** kuolintovestu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); kuolendutovestu|s

kuolio (lääk.) nekrouz|u (~an, ~ua, ~oi); jalkaan tuli kuolio jalga|h rodih nekrouzu

kuolla kuol|ta (~en, ~ou, ~tah); (kuv.) men|nä (~en, ~öü, ~näh) tuonilmazih

kuolleista (nousta kuolleista: ortodoksien pääsiäistervehdys) kuollielois; Kristus nousi kuolleista! Kristos/ Hristos nouzi kuollielois!

kuolleisuus kuolendulugumiär|ü (~än, ~iä, ~ii); miesten kuolleisuus on nykyään suuri Venäjällä mužikkoin kuolendulugumiärü Venä|al on nügöi suuri

kuollut 1. (adj.) kuollu|h (~on, ~ttu, ~zii); kaikki kuolleet omaiseni kai minun kuolluot rodnät 2. (subst. vainaja) pokoiniek|ku (~an, ~kua, ~koi); saattaa kuollut viimeiseen lepoon suattua pokoiniekku jälgimäzeh lebosijah 3. (adj., kuv. autio, hiljainen, pysähtynyt) hüllät|tü (~ün, ~tüü, ~tülöi); kuolleet kylät hüllätüüt küilät

kuollut kulma (katvealue, esim. autossa) nägümät|öi (~töman, ~tömiä, ~tömii) koht|u (~an, ~ua, ~ii); en havainnut ohittajaa kuolleen kulman takia en nähni|h siiričiajajua nägümättä-män kohtan täh

kuolonkolari surmuavaari|i (~en, ~edu, ~eloi)

kuona 1. (metallin valmistuksessa synt. jäteaine) šlak|ku (~an, ~kua, ~koi) 2. (kuv. pohjasakka) šakšu (~n, ~u, ~loi)

kuona-aine (elimistön jäteaine) jät|leh (~tehen, ~ehtii, ~tehii); kuona-aineet poistuvat elimistöstä nopeammin, jos juot paljon vettä jättehet huuhtovutah organizmas teriämbäh, gu juot äijän vettü

kuono 1. (eläimellä) mord|u (~an, ~ua, ~ii); tur|bu (~van, ~bua, ~bii); koiran kuono koiran turbu 2. (kuv., ark. ihmisen kasvot, pärstä) ilv|e (~ien, ~ettii, ~ielöi); nirz|at (~oin, ~oi); tur|bu; sain kuonooni, kun soitin suutani sain turbah, ku soitin suudu

kuopata (haudata) ha|vvata (~uduan, ~uduau, ~vvatah) muah; ongelmajätteitä ei saa kuopata problemallizii jättehii ei saa havvata muah

kuopia kuo|bie (~vin, ~biu, ~vitah); kanat kuopivat kaikki istutukset kanat kuovitah kai istutukset

kuoppa 1. ha|udu (~vvan, ~udua, ~udo); tiessä on kuoppia sateen jäljiltä dorogal on haudua vihma|n jälgeh; ilmakuoppa ilmuha|udu 2. (kuv. palkkakuoppa) palkuha|udu; opettajat ovat palkkakuopassa opastajat ollah palkuhavvas

kuoppainen havvak|as (~kahan, ~astu, ~kahii); ajella kuoppaista tietä ajella havvakastu dorogua müö

kuoppakorotus nostami|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ nostand|u (~an, ~ua, ~ii)/ nost|o (~on, ~uo, ~oloi) palkuhavvas; sairaanhoitajat saivat kuoppakorotuksen palkkoihinsa voimattomanhoidajien palkoi nostettih palkuhavvas

kuopus nuori|n (~man, ~mua, ~mii) la|psi (~psen, ~stu, ~psii) perhes

kuore (el. Osmerus eperlanus) kuor|o|i (~in, ~idu, ~loi); kuoreh (~en, ~tu, ~ii)

kuori 1. kuor|i (~en, ~du, ~ii); koj|a (~an, ~ua, ~ii); puunkuori koja; banaaninkuori banuanan-kuori 2. (kirjekuori) kanvert|u (~an, ~ua, ~oi)

3. (kuv. ulkokuori) kuor|i; todellisuus paljastuu kuoren alta tovellizus tulou nägüvih kuoren al

kuoria (poistaa kuori) kuori|e (~n, ~u, ~tah); kuorit|tua (~an, ~tau, ~etah) kuoria perunat kuorittua kartohkat; kuoria ihon pintakerrosta kuorie hibjan pindua

kuorinta kuorimi|ne (~zen, ~stu, ~zii); kuorind|u (~an, ~ua, ~oi); kuoriv|o (~on, ~uo, ~oloi)

kuoriutua kuori|ekseh (~mmos, ~h/ ~hes, ~takes); linnunpoikaset ovat kuoriutuneet linnunpoigazet ollah kuorittu|hes

kuorma 1. (kantamus, lasti) tak|ku (~an, ~kua, ~koi); gruuzu (~n, ~u, ~loi); nostaa kuorma selkään nostua takku selgäh; autossa on jo täysi kuorma mašinas on jo täüzi gruuzu 2. (kuv. rasi-tus, taakka) gruuzu; murtua kuormansa alla katketa gruuzun al

kuorma-auto gruzoviek|ku (~an, ~kua, ~koi)

kuormata gruuzi|e (~n, ~u, ~tah); aht|ua (~an, ~au, ~etah)

kuormittaa pain|ua (~an, ~au, ~etah); murheet kuormittavat gor'a painau

kuoro hor|a (~an, ~ua, ~ii); hän laulaa kuorossa häi pajattau horas

kuorruttaa glazirui|ja (~čen, ~ččou, ~jah)

kuorsata *kuorz|ata* (~uan, ~uau, ~atah)
kuorsaus *kuorzuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii);
kuorzuand|u (~an, ~ua, ~oi); *kuorzav|o* (~on, ~uo, ~oloi)
kuovi (el. Numenius) *kuovikurmo|i* (~in, ~idu, ~loi)
kupari *vask|i* (~en, ~ie, ~iloi)
kupata 1. (kansanlääkinnässä) *lask|ie* (~en, ~ou, ~ietah) *verdü* 2. (ark. viipyä, vitkastella) *kopai|jakseh* (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); missä olet kupannut? *kusbo kopaičittos?*
kupera (vastak. kovera) *kumbu=; kummull|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kuperat linssit kumbulinzat*
kuperkeikka *muk|ki* (~in, ~kii, ~kiloi); tehdä kuperkeikka *kiändiä mukki*
kupla 1. *puzuri* (~n, ~i, ~loi); *bul'ku* (~n, ~u, ~loi) 2. (perätön tieto) *puzuri*; *olipa se todellinen uutiskupla! se kačo oli tozi uudispuzuri* 3. (ark. eräs Volkswagen-automalli) *puzuri*; *ajella vanhalla kuplallaan ajella vahnal puzuril*
kupletti (mus.) *kupliet|tu* (~an, ~tua, ~toi)
kuplia *no|sta* (~uzen, ~zou, ~stah) *puzurilleh*; *bul'k|ua* (~an, ~au, ~etah)
kupoli 1. (kirkon holvirakenne) *kupol|u* (~an, ~ua, ~oi); *sipulikupoli laukkukupolu*; kullatut kupolit *kullatut kupolat* 2. (ark. pää) *kumpal|o* (~on, ~uo, ~oloi); *kul'uk|ku* (~an, ~kua, ~koi); minua ottaa kupoliin (harmittaa) *minul koskou kumpaloh*
kuponki *kupon* (~an, ~ua, ~oi); *lottokuponki lotokupon*; *keräätkö alennuskuponkeja? keriatgo alenduskupono?*
kuppa (lääk.) *siifilis|su* (~an, ~sua, ~soi)
kuppi *kup|pi* (~in, ~pii, ~pilo)
kupponen (ark. kupillinen) *kuppi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ota vielä kupponen ota vie kuppine*
kupru (kuhmu, muhkura) *kuhmu* (~n, ~u, ~loi); *böngü* (~n, ~ü, ~löi)
kupruilla (mennä kupruille) *böngöill|lä* (~en, ~öü, ~läh); *tapetti alkoi kupruilla obojat ruvettih böngöilemäh*
kupu 1. (kupolimainen rakenne) *ku|bu* (~vun, ~buu, ~buloi); *lampun kupu lampan kubu* 2. (biol. linnun ruokatorven laajentuma) *ku|bu*; *kanan kupu kanan kubu* 3. (ark., kuv. maha, vatsa) *ku|bu; mah|a* (~an, ~ua, ~oi); *vač|ču* (~an, ~ču, ~čoi); *onko kupu jo täynnä? jogo kubu on täüzi?*
kura *li|ga* (~jan, ~gua, ~goi)
kuraantua *ligavu|o* (~n, ~u, ~tah); *lijastu|o* (~n, ~u, ~tah)
kuraattori (valvoja, tukihenkilö) *kuruator* (~an, ~ua, ~oi); *koulukuraattorin työ on tärkeätä školakuruatoran ruado on vuažnoi*
kurainen *ligahi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *lapset tulivat sisälle kuraisissa saappaissa lapset tuldi pertih ligahizis suappailois*

kurdi 1. (subst.) *kurd|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (kurdien kieli) *kurdoin kiell|i* (~en, ~dii, ~ii)
kuri *kuri* (~n, ~i, ~loi); *dissipliin|u* (~an, ~ua, ~oi)
kuriiri *kurjier|u* (~an, ~ua, ~oi)
kurin|alainen *kurinala|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *kuundeli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *dissipliniirovan-no|i* (~in, ~idu, ~loi); **~palautus** *dissipliniiruič-čemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *dissipliniiruičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *dissipliniiruič|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~pito** *dissipliin|u* (~an, ~ua, ~oi)
kurista (murista, kurnia) *kuri|sta* (~zen, ~zou, ~stah); *vatsa kurisee vaču kurizou*
kuristaa 1. (tappaa kuristamalla) *duavi|e* (~n, ~u, ~tah); *kuristaa kuoliaaksi duavie kuolliেকে* 2. (kiristää, ahdistaa, puristaa) *ahtist|ua* (~an, ~au, ~etah); *duavi|e; pain|ua* (~an, ~au, ~etah); *kaulus kuristaa kaglus ahtistau*
kuristus *ahtistami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ahtistand|u* (~an, ~ua, ~oi); *ahtistu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *duavimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *duavind|u* (~an, ~ua, ~oi); *painami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *painand|u* (~an, ~ua, ~oi)
kuriton *vällilli|ne* (~zen, ~stii, ~zii)
kurittaa *kurit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *nakaži|e* (~n, ~u, ~tah)
kuritus *kuritu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *nakazuani|i* (~en, ~edu, ~eloi)
kurja 1. (kehno, huono, surkea) *huon|o* (~on, ~uo, ~oloi); *kurja sää huono siä* 2. (katala, kiero) *tülge|i* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *pahanvestä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *kurja petturi tülgei muanittelii*
kurjuus (kurjat olot) *kurju|s* (~on, ~ttu, ~zii); *kan-sa elää kurjuudessa rahvas eletäh kurjuos*
kurki (el. Grus grus) *kurgi* (~ren, ~gie, ~giloi)
kurki|aura *kurgiparv|i* (~en, ~ie, ~iloi); **~hirsi** *muatič|ču* (~an, ~ču, ~čoi)
kurkistaa *kurkist|ua* (~an, ~au, ~etah)
kurkistus *kurkistu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)
kurkkia *kurkistell|la* (~en, ~ou, ~lah)
kurkku 1. (anat.) *kulku* (~n, ~u, ~loi); *kero|i* (~in, ~idu, ~loi); *kurkku on kipeänä keroi on kibe* 2. (kuv.): *minulla oli ihan sydän kurkussa minul oli kai siiväin kerois (varain kovah); itku kurkussa itku kerois* 3. (kasv. Cucumis sativus) *ogurč|u* (~an, ~ua, ~oi); *viljellä kurkkua kazvattua ogurču; suolakurkut suolatut ogurčat*
kurkottaa 1. (ojentaa käsi) *oijend|ua* (~an, ~au, ~etah) *käl|zi* (~in, ~ttii, ~zii); *hän kurkotti ylähylylle häi oijendi käin ülimäzeh polkah suate* 2. (kuv. tavoitella liikoja) *kurkot|tua* (~an, ~tau, ~etah) ◇ *ken kuuseen kurkottaa, se katajaan kap-sahtaa ken kuuzeh kurkottau, se kadajah kapsah-tau*
kuroa 1. (sitoa yhteen, kiristää) *si|duo* (~von, ~dou, ~votah); *pussin suu on kurotu kiinni hu-avozen suu on sivottu kiinni* 2. (kuv. kuroa väli-

- matka umpeen) *sal|vata* (~*buan*, ~*buau*, ~*vatah*) *umbeh*; juoksija kuroi nopeasti umpeen välimatkan *juoksii terväh salbai umbeh välimatkan*
- kurpitsa** (kasv. *Curcubita*) *gurbič|ču* (~*an*, ~*ču*, ~*čoi*)
- kursaille** (empiä, ujustella) *ebäilehti|e* (~*n*, ~*ü*, ~*täh*); tulkaa pöytään, älkää kursailko *tulgua stolah, älgää ebäilehtikkiä*
- kursiivi** (kalteva kirjasinlaji) *kursiiv|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*)
- kursivoida** *kirjut|tua* (~*an*, ~*tau*, ~*etah*) *kursiival*
- kursori** (tietokoneessa: kohdistin) *cursor|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*)
- kurssi** 1. (kulkusuunta) *kurs|u* (~*an*, ~*ua*, ~*ii*); *kulgusuun|du* (~*nan*, ~*dua*, ~*dii*); laiva otti kurssin etelään *laivu otti kursan suveh* 2. (opetusjakso) *kurs|u*; kielikurssi *kielikursu*; opiskelimme samalla kurssilla *opastuimmo samal kursal*
- kurssi|kirja** *kursukniig|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); *opastumis-/ opastundu-/ opastuskniig|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); ~**maksu** *kursumaksu* (~*n*, ~*uo*, ~*loi*); ~**muotoi-**
nen *kursiloih jagavunnulh* (~*on*, ~*ttu*, ~*zii*); kurssimuotoinen lukio *kursiloih jagavunnuh gimnuazii*
- kurssittaa** *kursit|tua* (~*an*, ~*tau*, ~*etah*); *an|dua* (~*nan*, ~*dau*, ~*netah*) *opastustu kursiloih*
- kurttu** (ryppy) *rup|pi* (~*in*, ~*pii*, ~*piloi*); hän katselee meitä otsa kurtussa *hää kaččeli meidü očču rupis*
- kurttuinen** *rupisk|o* (~*on*, ~*uo*, ~*oloi*); kurttuiset kasvot *rupisko roža*
- kurvata** (kaartaa esim. autolla ajaessaan) *kier|diä* (~*rän*, ~*däü*, ~*retäh*); *kiän|düö* (~*nün*, ~*düü*, ~*nütäh*); kurvasin oikealle *kiännüin oigiele*
- kurvi** 1. (tien mutka) *kiännälmü|s* (~*ksen*, ~*stü*, ~*ksii*); kurvissa on ajettava varovasti *kiännälmüksis pidää ajua hil'akkazin* 2. (mon. naisen muodoista) *naizen form|at* (~*ien*, ~*ii*) / *mu|vvot* (~*odoloin*, ~*odoloi*)
- kurvikas** 1. (tiestä: mutkainen) *mutkik|as* (~*ka-*
han, ~*astu*, ~*kahii*) 2. (naisesta) *muvvok|as* (~*ka-*
han, ~*astu*, ~*kahii*); hänellä on kurvikas vartalo *hänel on muvvokas vardalo*
- kusiainen** (ark.) ks. muurahainen
- kuskata** (ark. kuljettaa) *tu|vva* (~*on*, ~*ou*, ~*vvah*); *ajelut|tua* (~*an*, ~*tau*, ~*etah*); *vediä* (*vien*, *vedäü*, *vietäh*); *vedel|lä* (~*en*, ~*öü*, ~*läh*); kuka kuskaa tavarat kotiin? *kenbo tuou tavarat kodih?*
- kuski** (ark. kuljettaja) *šouferi* (~*n*, ~*i*, ~*loi*); *vedeli|i* (~*jän*, ~*jiä*, ~*jii* / ~*jöi*)
- kustannus** 1. (tal., usein mon.) *maksu|t* (~*loin*, ~*loi*); *meno|t* (~*loin*, ~*loi*); rakennuskustannukset ovat korkeat *rakendusmaksut ollah suuret*; matkakustannukset *matkumenot* 2. (kustantaminen) *ilmahpiästäm|ne* (~*zen*, ~*stü*, ~*zii*); *ilmahpiäständ|ü* (~*än*, ~*iä*, ~*öi*); kirjojen kustannus on liiketoimintaa *kniigoin ilmahpiäständü on biznessua*
- kustantaa** 1. (maksaa kustannukset) *maks|ua* (~*an*, ~*au*, ~*etah*); kuka kustansi matkasi? *kenbo maksoi sinun matkan?* 2. (julkaista, painattaa) *piäst|iiä* (~*än*, ~*äü*, ~*etäh*) *ilmah*; Otava ja WSOY kustantavat suuren osan suomalaisesta kirjallisuudesta *Otava da WSOY piästetäh ilmah suuri oza suomelazes literatuuras*
- kustantaja** *ilmahpiästä|i* (~*jän*, ~*jiä*, ~*jii* / ~*jöi*)
- kustantamo** *ilmahpiäständülaito|s* (~*ksen*, ~*stu*, ~*ksii*)
- kustos** *viralli|ne* (~*zen*, ~*stu*, ~*zii*) *valvoj|u* (~*an*, ~*ua*, ~*ii* / ~*oi*); *kusto|s* (~*ksen*, ~*stu*, ~*ksii*); professori toimi kustoksena väitöstilaisuudessa *professor oli virallizennu valvojannu douhturinväitöskirjan puolistamisdisputas*
- kutakuinkin** *melgo*; ne ovat kutakuinkin samanhintaiset *net ollah melgo samua hindua*
- kutea** *ku|duo* (~*von*, ~*dou*, ~*votah*); hauki kutee keväällä *haugi kudou keviäl*
- kuten** *kui*; asia on niin, kuten sinäkin hyvin tiedät *dielo on muga, kui sinägi hüvin tiijät*
- kutiaa** (3. pers.) *kupet|tua* (~*tau*, ~*etah*); kädet kutiaivat *käit kupetetah*
- kutina** *kupetu|s* (~*ksen*, ~*stu*, ~*ksii*); *česotk|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); ihon kutina on kiusallista *česotku on paha*
- kutistaa** *kučist|ua* (~*an*, ~*au*, ~*etah*); pesu kutisti uuden puseron *pezo kučisti uvven paijan*
- kutistua** 1. (pienentyä) *kučistu|o* (~*n*, ~*u*, ~*tah*); farkut kutistuivat pesussa *džinzat pestes kučistuttih* 2. (kuv. vähetä) *piene|tä* (~*nen*, ~*nöü*, ~*täh*); *vähe|tä* (~*nen*, ~*nöü*, ~*täh*); tuloni ovat kutistuneet viime vuodesta *minun tulot pienettih mullozes vuvves*
- kutittaa** *kubait|tua* (~*an*, ~*tau*, ~*etah*); *kupet|tua* (~*an*, ~*tau*, ~*etah*); *ku'tkut|tua* (~*an*, ~*tau*, ~*etah*); älä kutita minua *älä ku'tkuta minuu*
- kutoa** 1. (kangasta) *ku|duo* (~*von*, ~*dou*, ~*votah*); kudon pellavakangasta *kuvon paltinua* 2. (neuloa) *niegl|uo* (~*on*, ~*ou*, ~*otah*); osaatko kutoa lapsen? *maltatgo niegluo alazen?* 3. (punoa) *pun|uo* (~*on*, ~*ou*, ~*otah*); *ku|duo*; kalastajat kutoivat verkot itse *kalastajat iče punottih verkot*; hämähäkki kutoo verkkojaan *hämähäkki kudou omassah verkoloi*
- kutom|o** *kudomo* (~*on*, ~*uo*, ~*oloi*); *kudomis-mastersko|i* (~*in*, ~*idu*, ~*loi*)
- kutsu** 1. (kutsuminen) *kuč|ču* (~*un*, ~*ču*, ~*čuloi*); saimme kutsun häihin *saimmo kučun svuad'bah* 2. (mon. juhla, pidot) *kuč|ut* (~*čuloin*, ~*čuloi*); *pi|vot* (~*doloin*, ~*doloi*); järjestää syntymäpäiväkutsut *pidiä roindupäivüpivot*
- kutsua** 1. (pyytää) *kuč|ču* (~*un*, ~*ču*, ~*utah*); kutsunko lääkäri? *kučungo vračan?* 2. (kutsua juhallisesti) *kuč|ču*; johtokunta kutsuttiin nopeasti koolle *johtokundu kučuttih terväh ühteh* 3. (nimittää) *kuč|ču*; mikä sinun nimesi on (sa-

nanmuk. kuinka sinua kutsutaan)? *mibo on sinun nimi (kuibo sinuu kučutah)?*

kutsumaton kuččumat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii)

kutsumus (elämäntehtävä, ammatti) kuččumu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); lääkärin työ on hänelle kutsumus *douhturin ruado on hänele kuččumus*

kutsunna (mon. asepalvelukseen kutsuntatilaisuus) priziiv|u (~an, ~ua, ~oi) *armieh*

kutu 1. (kuteminen) ku|du (~vun, ~duu, ~duloi); lohen kutu *lohen kudu* 2. (mäti) *mähänd|ü (~än, ~iä, ~ii)*

kuu 1. (planeetta) *kuudam (~an, ~ua, ~ii)*; kuu nousee *kuudam nouzou*; täysikuu *täüzikuudam* 2. (kuukausi) *kuu (~n, ~du, ~loi)*; kaksi kuukautta *kaksi kuudu*

Kuuba Kuub|a (~an, ~ua, ~ii)

kuubalainen kuubala|ine (~zen, ~stu, ~zii)

kuudes kuvve|s (~nden, ~ttu, ~nzii)

kuudes|kymmenes kuvveskümmenes (kuvven-denkümnenen; kuvvettükümnenettü, kuvven-ziikümnenen; ~osa kuvvesoz|a (~n, ~ua, ~ii); ~toista kuvvestostu (kuvvendentostu, kuvvettutos-tu, kuvvenziitostu)

kuukausi ks. kuu 2

kuukausipalkka kuupalk|u (~an, ~ua, ~oi)

kuukautiset (mon.) kuukaudiz|et (~ien, ~ii)

kuula 1. (kuulalaakeri) šarapots|ipniek|ku (~an, ~kua, ~koi) 2. (ark. luoti) puul|u (~an, ~ua, ~ii); hän sai kuulan kalloonsa *häi sai puulan piäkul'pukkah* 3. (urh. kuulapallo) jad|u (~an, ~ua, ~oi)

kuulantyöntö (urh.) jadranlıkkiämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); jadranlıkkiänd|ü (~än, ~iä, ~öi); jadranlıkkäv|ö (~ön, ~üö, ~ölöi)

kuulas (kirkas, läpikuultava, selkeä) kirka|s (~han, ~stu, ~hii); kajož|u (~an, ~ua, ~ii); kuulas päivä *kajožu päivü*

kuuleminen kuulemi|ne (~zen, ~stu, ~zii)

kuuliainen (kiltti, tottelevainen) kuundeli|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

kuulija kuuli|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); kuundeli|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); hyvät kuulijat! *hüvät kuundelijat!*

kuulla 1. (aistia) kuull|ta (~en, ~ou, ~lah); hän kuulee huonosti *häi pahoi kuulou* 2. (saada tietää) *kuull|ta*; kuulin tästä asiasta naapurilta *kuulin täs dielos susiedal* 3. (totella) *kuun|nella (~delen, ~delou, ~nellah)*; 5. (kuv.) *kuull|la*; hän ei ole kuulevi-naan *häi buitegu ei ni kuule* ♦ kuulla kunniansa *kuulta kargiedu*

kuullunymmärtämiskoe (vieraan kielen ylioppilaskirjoituksen osa) *audiirovaniitest|u (~an, ~ua, ~oi)*

kuulo 1. (aisti) kuull|o (~on, ~uo, ~oloi) 2. (kuv.) ei tule kuuloonkaan *älä ni pagize*

kuulolaite *kuuloaparuat|tu (~an, ~tua, ~toi); kuulolait|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii)*

kuulonsuojain kuulonsuojai|n (~men, ~ndu, ~mii)

kuulostaa (tuntua, vaikuttaa joltakin) *kuulu|o (~n, ~u, ~tah)*; asia kuulostaa vakavalta *dielo kuuluu on vagavu*

kuultaa 1. (kajastaa, näkyä läpi) *nä|güö (~vün, ~güü, ~vütäh) läbi*; alkuperäinen väri kuultaa uuden alta *alguperäine väri nägüü läbi uvves väris* 2. (kuv. paistaa esiin, näkyä) *tun|duo (~nun, ~duu, ~nutah)*; sanoistasi kuultaa *kateus sinun sanois läbi tunduu kadehus*

kuulua 1. (olla kuultavissa) *kuulu|o (~n, ~u, ~tah)*; puhe kuuluu huonosti salissa *pagin pahoi kuuluu zualas* 2. (saada tietää) *kuulu|o*; hänestä ei ole kuulunut aikoihin *hänes ei ole kuulunuh nimidä viime aigah*; mitä kuuluu? *midä kuuluu?* *kuibo elät/ elättö?* 3. (kuv. olla jonkun asia) *kuulu|o*; nämä asiat eivät kuulu teille *nämmä dielot ei kuuluta teile* 4. (olla ryhmän jäsen) *kuulu|o*; hän kuuluu nuoriin tutkijoihimme *häi kuuluu mejän nuorien tutkijoin joukkoh*; kuulua asiaan *kuuluo dieloh*

kuuluisa kuuluz|u (~an, ~ua, ~ii); kuuluisa henkilö *kuuluzu ristikanzu*

kuuluisuus kuuluzu|s (~on, ~ttu, ~ksii); vrt. julkis

kuulumaton kuulumat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); asiaankuulumattomat huomautukset *aziehk kuulumattomat huomaičukset*

kuulumiset (mon.) kuulumiz|et (~ien, ~ii); vaihtaa kuulumisia *tarattua kuulumizet*

kuulustella kuulustel|la (~en, ~ou, ~lah); *küzell|lä (~en, ~öü, ~läh)*; poliisi kuulustelee pidätettyä *politsii kuulustelou kiinniotettuu*; kuulustella läksyt *küzellä kodiruavot*

kuulustelu kuulustelu (~n, ~u, ~loi); *küzelemi|ne (~zen, ~stü, ~zii)*; *küzelend|ü (~än, ~iä, ~öi)*; *küzelü (~n, ~ü, ~löi)*

kuuluttaa (ilmoittaa julkisesti/virallisesti) *ilmoit|tua (~an, ~tau, ~etah)*; *an|dua (~nan, ~dau, ~netah) julgi*

kuuluttaja diktör (~an, ~ua, ~oi); konferansjee (~n, ~du, ~loi); TV-kuuluttaja TV-diktör

kuulutus 1. (virallinen ilmoitus) *ilmoitu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)*; etsintäkuulutus *ečindüilmoitus*; avio-liittokuulutus *ühtehmenendüilmoitus* 2. (ilmoitus kovaäänisen kautta) *ilmoitu|s reproduktoran kauti*; rehtori antoi kuulutuksen koko koululle *direktor pidi ilmoituksen kogo školale reproduktoran kauti*

kuuluva kov|a (~an, ~ua, ~ii); opettajalla on kuuluva ääni *opastajal on kova iäni*

kuuluvuus kuuluvu|s (~on, ~ttu, ~ksii); luentosalissa on hyvä kuuluvuus *luvendozualas on hüvä*

kuuluvus

- kuuma** 1. (adj.) *räk|ki* (~en, ~kie, ~kii/ ~kilöi); *hiilav|u* (~an, ~ua, ~ii); kuuma uuni *räkki päčči*; juoda kuumaa mehua *juvva hiilavua mehuu*
 2. (adj., kuv. kiihkeä, tulinen) *palav|u* (~an, ~ua, ~ii); kuumat tunteet *palavat tundehet*; kuuma linja (Moskovan ja Washingtonin välinen linja) *palavu Moskovan da Wašingtonan väline liinii*; kuuma peruna (hankala, vaikea kysymys) *palavu kartohku (vaigei küziümüs)*; kuuma tavara (varastettu tavara) *poltai tavar (varrastettu tavar)*
 3. (subst.) *räk|ki*; tänään on kuuma *tänäpäi on räkki* ◇ takoa niin kauan kuin rauta on kuumaa *taguo kuni raudu on palavu*; kauppa käy kuin kuumille kiville *kauppu menöi ku palavil kivilöil*
- kuumaverinen** *palavuveri|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *kipak|ko* (~on, ~kuo, ~koloi)
- kuume** 1. (lääk.) *žuaru* (~n, ~u, ~loi); lapsella on kuumetta *lapsi on žuarus* 2. (into, polte, halu) *žuaru; him|o* (~on, ~uo, ~oloi); *taht|o* (~on, ~uo, ~oloi); matkakuume *matkužuaru*
- kuumeinen** 1. (lääk.) *žaurus oli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); kuumeinen potilas *žaurus olii patsijent|u* 2. (kuv. kiihkeä, kiihkeä) *kiihk|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *palav|u* (~an, ~ua, ~ii); *kov|a* (~an, ~ua, ~ii); työssä oli tänään kuumeinen tahti *ruavos tänäpäi oli kova vauhti*
- kuumemittari** *gruadusniek|ku* (~an, ~kua, ~koi)
- kuumentaa** 1. *lämmi|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); vauhti kuumentaa moottoria *vauhti lämmittäü motorua* 2. (kuv. kiristää, kiihdyttää) *kiihti|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *polt|ua* (~an, ~au, ~etah); tieto irtisanomisista kuumensi tunteita *tiedo iä-retiöndämizis kiihtiitti mieli*
- kuumeta** 1. (kuumentua) *läm|mitä* (~bien, ~bieü, ~mitäh); vesi kuumeni nopeasti *vezi lämbii terväh* 2. (kuv. kiristyä, kiihtyä) *palavu|o* (~n, ~u, ~tah); tunnelma kuumeni räjähdyspisteeseen *mieliala palavui räjähtüsrajah suate*
- kuunnella** 1. *kuun|nella* (~delen, ~delou, ~nellah); kuuntelen radiota *kuundelen raadivuo* 2. (totella, noudattaa neuvoa) *kuun|nella*; kukaan heistä ei kuuntele minua *niken heis ei kuundele minuu* 3. (lääk. kuunnella stetoskoopilla) *kuun|nella*; lääkäri kuunteli potilaan keuhkoja *vračču kuundeli patsijentan kouhkoloi*
- kuunnelma** *raadivospektakli* (~n, ~i, ~loi); radiossa esitetään hyviä kuunnelmia *raadivos ezitetäh hüvii spektakliloi*
- kuuntelija** *kuundeli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); radionkuuntelija *raadivonkuundeli*
- kuuntelu** *kuundelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kuundelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *kuundelu* (~n, ~u, ~loi)
- kuunvaihte** *kuunvaihto|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); tulen kuunvaihteessa *tulen kuunvaihtokses*

- kuurata** (ark. pestä hankaamalla) *pe|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh) *putilleh*; *pe|stä ruačk|ata* (~uan, ~uau, ~atah); kuurasimme lattiat puhtaiksi *pezimmö ruačkaimmo lattiet puhtahikse*
- kuuri** *kurs|u* (~an, ~ua, ~ii); lääkäri määräsi antibioottikuurin *douhturi miäräi antibiotiekkukursan*; laihdutuskuuri *laihtutuskursu*
- kuuro** 1. (adj.) *kuurn|is* (~ehen, ~istu, ~ehii); kuuro lapsi *kuurnis lapsi* 2. (subst.) *kuurn|is*; kuurojen koulu *kuurnehien škola* 3. (saderyöppy) *pua-dari* (~n, ~i, ~loi); lumikuuro *lumipua-dari* 4. (adj. kuv. välinpitämätön): kaikki opetukset kaikuivat kuuroille korville *kai opastukset kaijuttih kuurnehile korvile*
- kuuromykkä** *kuurnisnemo|i* (~in, ~idu, ~loi); *gluhonemo|i*
- kuusi** 1. (luku) *ku|uzi* (~vven, ~uttu, ~uzii); poikani täytti jo kuusi vuotta *minun pojale täüdiü jo kuuzi vuotta* 2. (kasv. Picea abies abies) *kuu|zi* (~zen, ~stu, ~zii); kuusimetsä *kuuzimečču* 3. (joulu-kuusi) *rastavankuuzi*
- kuusikko** *kuuzik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi)
- kuusi|kymmentä** *kuuzikümnen* (kuvvenkümmenen, kuuttukümmandü, kuuziikümnenii); **~sataa** *kuuzisadua* (kuvvensuan, kuuttusadua, kuuziisadoi); **~toista** *kuuzitostu* (kuvventostu, kuuttutostu, kuuziitostu); **~tuhatta** *kuuzituhattu* (kuvventuhanden, kuuttutuhattu, kuuziituhanzii); **~vuotias** *kuuzivuodi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)
- kuutam** *kuudam* (~an, ~ua, ~ii); *kuudama|ine* (~zen, ~stu, ~zii)
- kuutamoinen; kuutam** = *kuudamanvalg|ei* (~ien, ~edu, ~eloi); kuutamoinen yö/ kuutamoyö *kuudamanvalgei yö/ kuudamiö*
- kuutamourakka** (ark. veroja maksamatta suoritettu urakka, yleensä rakennuksella) *kuudamurak|ku* (~an, ~kua, ~koi); *pim|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi) *urak|ku*
- kuutio** 1. (geom.) *kuuzikulmik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi) 2. (kuutiometristä) *kubometri* (~n, ~i, ~löi)
- kuutisen** (noin kuusi) *läs kuuttu*; kuutisen tuntia *läs kuuttu čuassuu*
- kuutonen** (ark. kutonen) 1. (numero) *kuudo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); todistus on täynnä kuutosia *opastustovestus on täüzi kuudozii* 2. (pelaaja; auto tms.) *kuudo|ine*; kuutonen teki maalin *kuudoine luadii golan*
- kuva** 1. *kuv|a* (~an, ~ua, ~ii) 2. (kuv. vaikutelma, käsitys) *kuv|a*; millaisen kuvan haluat antaa itsestäsi? *mittumanbo kuvan tahtot andua ičestäs?*
- kuvaaja** *kuvuaq|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); *fotograaf|fu* (~an, ~fua, ~foi)
- kuvaamataiteet** ks. kuvataiteet
- kuvaannollinen** *kuvuandalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); sanan kuvaannollinen merkitys *sanan kuvuandal-line merkičüs*

kuvaava *luondehenoma*|ine (~zen, ~stu, ~zii); *harakterno*|i (~in, ~idu, ~loi); se on ajan hengelle kuvaavaa se on *luondehenomaine* ajan hengele

kuvailla *kuvail*|la (~en, ~ou, ~lah)

Kuwait *Kuveit* (~an, ~tua, ~toi)

kuwaitilainen *kuveittala*|ine (~zen, ~stu, ~zii)

kuva|kirja *kuvakniig*|u (~an, ~ua, ~oi); *kuvakirj*|u (~an, ~ua, ~oi); ~**kulma** *kuvakulm*|u (~an, ~ua, ~ii); ~**lehti** *kuvažurnual*|u (~an, ~ua, ~oi)

kuvallinen 1. (kuvien avulla tapahtuva) *kuvalli*|ne (~zen, ~stu, ~zii); kuvallinen viestintä *kuvalline* viestitüs 2. (jossa on kuva) *kuvalli*|ne; *kuvanke*; kuvallinen henkilökortti *persounalline* kartočku *kuvanke*

kuvanauhuri ks. *videonauhuri*

kuvankaunis *ülen čom*|a (~an, ~ua, ~ii); *ülen kaun*|is (~ehen, ~istu, ~ehii)

kuvan|käsittelijä *kuvanmanipuliiruičči*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *retuširiuičči*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) sanomalehdessä työskentelee *kuvankäsitteli-jöitä sanomulehtes on ruavos retuširiuiččijoi*;

~**veisto** *skul'ptuur*|u (~an, ~ua, ~oi); ~**veistäjä** *skul'ptor*|u (~an, ~ua, ~oi)

kuva|putki *kineskop*|pu (~an, ~pua, ~poi);

~**ristikko** *kuvakrosvord*|u (~an, ~ua, ~oi);

~**ruutu** *tele-ekruan*|u (~an, ~ua, ~oi)

kuvasto 1. (kuvateos) *kuvatevo*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *kuva-al'bom* (~an, ~ua, ~oi); *kuva-atlas*|su (~an, ~sua, ~soi); *kasvikuvasto kazvikuva-al'bom* 2. (kuvitettu luettelo) *kuvast*|o (~on, ~uo, ~oloi); liikkeen tuotekuvasto *firman tuotehkuvast*

kuvastua 1. (näkyä peilikuvana) *kuvastu*|o (~n, ~u, ~tah); kuu kuvastuu vedestä *kuudamaine kuvastuu vies* 2. (näkyä, ilmetä, tulla esiin) *kuvastu*|o; *ozut|tuakseh* (~amos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); ajan henki kuvastuu nykyelokuvista *aijan hengi kuvastuu nügözis elokuvis*

kuvata 1. (valokuvata, elokuvata tms.) *fil'm|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *snimail*|ja (~čen, ~ččou, ~jah) *fil'mua*; *fotografiirui*|ja (~čen, ~ččou, ~jah) 2. (esittää kuvana) *kuv|ata* (~uan, ~uau, ~atah); Kristus kuvataan usein parrakkaaksi mieheksi *Spuassua puaksuh kuvatah pardumiehennü* 3. (kuvailla, esittää, selostaa) *kuv|ata*; kirjailija kuvaa henkilöitä onnistuneesti *kirjuttai kuvuau persounii ülen tarkah*

kuvataiteet (mon.) *kuvatai*|jot (~dolo, ~dolo)

kuvaus 1. (kuvaaminen) *kuvuami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *kuvuand*|u (~an, ~ua, ~oi); *kuvavu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii) 2. (kuvaileva selostus) *kuv|a*; tapahtumasta annettiin tarkka kuvaus *tapahtumas annet-tih selgei kuva*

kuvauttaa (otattaa kuva) *snimail|jakseh* (~čemos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); *fotografiirui|jakseh* (~čem-mos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes)

kuvio *figuur*|u (~an, ~ua, ~oi)

kuvio|luistelu (urh.) *figuuruluistele*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *figuuruluistelend*|u (~an, ~ua, ~oi); *figuuruluistelu* (~n, ~u, ~loi); ~**kellunta** (urh.) *figuuru-uide*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *figuuru-uidelend*|u (~an, ~ua, ~oi); *figuuru-uidelu* (~n, ~u, ~loi); ~**muodostelma** *figuurumuvvostelm*|u (~an, ~ua, ~oi)

kuvioida *kirjond*|ua (~an, ~au, ~etah)

kuviointi *kirjondami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *kirjondand*|u (~an, ~ua, ~oi); *kirjondus* (~ksen, ~stu, ~ksii)

kuvitella *kuvit*|ella (~telen, ~telou, ~ellah); *ajat*|ella (~telen, ~telou, ~ellah); *duumail*|ja (~čen, ~ččou, ~jah); et voi kuvitellakaan et voi ni duu-maija

kuvitelma *kuvitelm*|u (~an, ~ua, ~oi); *mielikuv*|a (~an, ~ua, ~ii); *huavehku*|a; ei kannata elätellä turhia kuvitelmia ei maksa elätellä liigoi *mielikuvii*

kuvitaa *kuvit*|tua (~an, ~tau, ~etah); kuka on kuvittanut kirjan? *kenbo on kuvittannuh kniigan?*

kuvitteellinen *kuvittehelli*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *fiktivno*|i (~in, ~idu, ~loi); *fantaziiruit*|tu (~un, ~tuu, ~tuloi); *duumait*|tu (~un, ~tuu, ~tuloi); romaanihenkilöt ovat kuvitteellisia *romuanan persounat ollah kuvittehellizet*

kuvitte *kuvittelemi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *kuvittelend*|u (~an, ~ua, ~oi); *kuvittelu* (~n, ~u, ~loi); *fantaziiruiččemi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *fantaziiruiččend*|u (~an, ~ua, ~oi); *fantaziiruiču*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); se oli pelkkää kuvittelua se oli vaigu *kuvitteluu*

kuvitus *kuvittami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *kuvitand*|u (~an, ~ua, ~oi); *kuvitu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *il'fustriiruiččemi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *il'fustriiruiččend*|u (~an, ~ua, ~oi); *il'fustriiruiču*|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

kuvottaa (yksipers.) *oksendut*|tua (~tau); kuvottaa jo katsella sellaista *oksenduttau jo mostu kaččojes*

kuvottava *oksendutta*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

kvalitatiivinen (kiel.) *kvalitatiivi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *luavulli*|ne (~zen, ~stu, ~zii)

kvaliteetti *lua|du* (~vun, ~duu, ~duloi); *kvali-tiet*|tu (~an, ~tua, ~toi)

kvantitatiivinen (kiel.) *kvantitatiivi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *luvulli*|ne (~zen, ~stu, ~zii)

kvantiteetti *miär*|ü (~än, ~iä, ~ii); *kvantitiet*|tu (~an, ~tua, ~toi)

kvartetti (mus.) *kvartiet*|tu (~an, ~tua, ~toi)

kvartsi *kvarts*|u (~an, ~ua, ~oi)

kyetä *malt*|ua (~an, ~au, ~etah)

kyhmy (kuhmu, muhkura) *kuhmu* (~n, ~u, ~loi); *pahk*|u (~an, ~ua, ~oi); *sinak*|ku (~an, ~kua, ~koi); löytää kyhmy rinnasta löüdiä *ründähäs kuhmu*

kyhnyttää (hangata, rapsuttaa) *kupet*|tua (~an, ~tau, ~etah); *hier*|uo (~on, ~ou, ~otah); *kissa*

kyhnytti selkäänsä pöydän jalkaan *kaži kupetti selgiä stolan jalgah*

kyhätä (panna kokoon häthätää) *küh|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); lehdistötiedote kyhättiin nopeasti *informatsii žurnalistoih niškoi kühättih terväzeh*

kykenemätön *maltamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *tolkut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

kykenevä *malta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *maltač|ču* (~un, ~ču, ~čului); *tolkouvo|i* (~in, ~idu, ~loi)

kyky 1. (pystyvyys, taito, valmius) *mal|o* (~on, ~uo, ~oloi); *ner|o* (~on, ~uo, ~oloi); kielitaito on arvokas *kyky kielitaido on arvokas malto* 2. (kyvykäs henkilö, lahjakkuus) *neroniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); hän on todellinen *kyky häi on tozi neroniekku*; *kykyjenetsintä neroniekkoin eččimine*

kylki *kül|gi* (~len, ~gie, ~gilöi); *sivu* (~n, ~u, ~loi); *kylkiä särkee sivuloi kivistäü*

kylkiluu *külgiluu* (~n, ~du, ~loi)

kylkiäinen *kaupanpiälli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *ostin videon ja sain kylkiäisenä kasetteja ostin videon da sain kaupanpiällizekse kasiettua*

kylliksi (kyllin, riittävästi, tarpeeksi) *külläl*

kyllä *da*

kylläinen *küllä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); *oletko jo kylläinen? oletgo jo külläine?*

kyllä kai *toinah; moužet*

kylläste (kyllästysaine) *küllästüsaine|h* (~en, ~tu, ~ii)

kyllästymispiste *küllästümisag|ju* (~an, ~ua, ~oi); *olen aivan kyllästymispisteessä olen ihan küllästümisagjas*

kyllästys 1. (esim. puun kyllästäminen) *küllästäm|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *külläständ|ü* (~än, ~iä, ~ii); *küllästü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

2. (kyllästyminen, ikävystyminen) *küllästümü|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *küllästünd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *küllästü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

kyllästyttävä *küllästüttä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); *nadojitta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *nadojeičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *nadojinnu|h* (~on, ~ttu, ~zii); se on kyllästyttävää *lukemista se on nadojittajua lugemistu*

kyllästyttää *küllästüt|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); *nadojile* (~n, ~u, ~tah); jatkuvat valitukset *kyllästyttävät loppumattomat ohkehet nadojitah*

kyllästyä *küllästü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *tuskevu|o* (~n, ~u, ~tah); hän kyllästyi *jahkailuamme häi tuskevui mejän prähkändäh*

kylmettyä (vilustua) *külm|jä* (~än, ~äü, ~etäh); *kylmetyin ja sain nuhan külmin da sain piäčiärün*

kylmettää, kylmetyttää (saada/saattaa vilustumaan, paelluttaa) *külm|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); *kylmetin jalkani külmäin jallat*

kylmetä (viiletä, kylmentyä) *külme|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); *külmevü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *ilmasto kylmenee ilmasto külmenöü*

kylmiltään (kuv. valmistautumatta) *valmistumat-tah*; hän piti kylmiltään puheen *häi pidi paginan valmistumattah*

kylmä 1. (adj.) *külm|ü* (~än, ~iä, ~ii); *vilu* (~n, ~u, ~loi); *kylmä ilma vilu siä*; *kylmät kädet külmät käit* 2. (adj., kuv. tunteeton, sydämetön) *külm|ü*; *gruubo|i* (~in, ~idu, ~loi); näin hänen kylmän katseensa *näin hänen kylmän kačahtuksen* 3. (subst. kylmyys) *vilu*; *syksyn kylmät saapuivat tuldi|h sügüzün vilut* ♦ *pitää pää kylmänä pidiä piä külmännü* (*pidiä tolku piäs*)

kylmä|kiskoinen (tunteeton, välinpitämätön) *külm|ü* (~än, ~iä, ~ii); *välinpidämät|öi* (~töman, ~tömiä, ~tömi); **~laukku** *külmüjuaššiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~päinen** *roh|kei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *varuamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); **~sydäminen** *külmüsüdämelli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *südämet|öi* (~töman, ~tömiä, ~tömi); **~verinen** (julma, raaka) *külmüveri|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *julm|u* (~an, ~ua, ~ii)

kylpeä *kül|bie* (~ven, ~böü, ~bietäh)

kylpy *külbemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *külvend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *kül|bü* (~vün, ~büü, ~bülöi)

kylpy|amme *külbüvann|u* (~an, ~ua, ~oi); **~huone** *külbüperti* (~n, ~i, ~löi)

kylpylä *kurort|u* (~an, ~ua, ~oi)

kylpytakki *haluat|tu* (~an, ~tua, ~toi)

kyltti (ark. opaskyltti, kilpi) *ozut|in* (~timen, ~indu, ~timii)

kyltymätön *täüdümät|öi* (~töman, ~tömiä, ~tömi)

kylvettää *külvet|tiä* (~än, ~tää, ~etäh)

kylvetys *külvettämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *külvetänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *külvetü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

kylvää *külv|jä* (~än, ~äü, ~etäh)

kylvö 1. (kylväminen) *külvämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *külvänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *külv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *kauran kylvö kagran külvö* 2. (kylvös) *külvös|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *kylvökset nousivat jo külvökset jo nostih*

kylä *hieru* (~n, ~u, ~loi); *kül|ä* (~än, ~iä, ~ii)

kyläillä ks. *vierailla*

kyläily *gostihkävünd|ü/ gostihkävünd|ü* (~än, ~iä, ~öi)

kyläläinen *hierula|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *külälä|ine* (~zen, ~stü, ~zii)

kymmenen *kümmen|e* (~en, ~dü, ~ii)

kymmenes *kümmene|s* (~nden, ~ttü, ~nzii)

kymmenisen (noin 10) *läs kümmendü*

kymmen|järjestelmä *kümmensistiem|u* (~an, ~ua, ~oi); **~ottelu** (urh.) *kümmenborč|u* (~an, ~ua, ~ii); **~vuotias** *kümmenvuodi|ne* (~zen, ~stu, ~zii);

~vuotisjuhla *kümmenvuodispruazniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); *kümmenvuodisjubilei* (~n, ~du, ~loi)

kymppi (ark.) 1. (numero 10) *kümmen|e* (~en, ~dü, ~ii); poika sai kympin kokeesta *brihačču sai tutkindos kümminen* 2. (kympin raha) *kümmen-niek|ku* (~an, ~kua, ~koi); *lainaatko kympin?*

annatgo kümenniekän velgah? 2. (urh.) küm-
men|e; kympin (10 000 m:n) juoksu kümminen
(kümmentuhannen metrin) kilometrin juoksu

kymppitonni (ark. kymmenen tuhatta) kümnen|e
(~en, ~dii, ~ii) tuha|ttu (~nden, ~ttu, ~nzii)

kynnys 1. künny|s (~ksen, ~stii, ~ksii); kompastua
kynnnykseen öntästii künnykseh 2. (kuv. rajakohta)
kümny|s; kesän kynnnyksellä kezän künnyksel 3. (kuv.
vaatimustaso) künny|s; yliopistoon pääsyn kynnystä
on nostettu piäzükünnüstü üliopistoh on nostettu
4. (fysiol.) künny|s; kipukynnys kibukünny

kynsi kün|zi (~nen, ~tü, ~zii); pitkät kynnet pitkät
künnet

kynsienhoitaja ks. manikyristi

kynsi|lakka künziluak|ku (~an, ~kua, ~koi);
~sakset künzinoznič|at (~oin, ~čoi)

kynsiä (raapia) kündzi|e (~n, ~ü, ~täh); kissa kyn-
sii kaži kündziü

kynttilä tuohu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

kyntää 1. (kääntää maata) kün|diä (~nän, ~däü,
~netäh); pello on kynnnettävä peldo pidäü kündiä
2. (kuv. halkoa, purjehtia) kün|diä; laiva kyntää
meriä laivu kündäü merilöi

kyntö (maan kyntäminen) kündämi|ne (~zen,
~stii, ~zii); künännänd|ü (~än, ~iä, ~öi) kün|dö
(~nön, ~döö, ~dölöi)

kynä piirdi|n (~men, ~ndü, ~mii); karandiš|šu
(~an, ~šua, ~šoi)

Kypros Kipr|u (~an, ~ua, ~oi)

kyproslainen kiprala|ine (~zen, ~stu, ~zii)

kypsentää küpsend|iä (~än, ~äü, ~etäh); mikro-
uunissa kypsennettävät ateriat mikropäcis küpsen-
dettävät süömizet

kypsymis|aika küpsenemisai|gu (~jan, ~gua,
~goi); ~prosesi küpsenemisprotses|su (~an,
~sua, ~soi)

kypsymätön 1. (puolivalmis, raaka) küpsene-
mät|öi (~töman, ~tömiä, ~tömii); sualistumat|oi
(~toman, ~tomua, ~tomii); vilja on vielä kypsy-
mätöntä vil|lu on vie sualistumatoi 2. (kehittymä-
tön) küpsenemät|öi; lapselli|ne (~zen, ~stu, ~zii);
kypsymättömät (epäkypsät) nuoret küpsene-
mättömät nuoret

kypsyttää 1. küpsend|iä (~än, ~äü, ~etäh); aurin-
ko kypsyttää marjat päiväine küpsendäü marjat
2. (kuv.) küpsend|iä; hankala esimies kypsytti
lähtöpäätöstäni paha načal'niekku küpsendi mi-
nun piätöstü lähtie iäres

kypsyys küpsü|s (~ön, ~ttii, ~ksii); küpsevü|s (~ön,
~ttii, ~ksii); työ vaatii henkistä kypsytyä ruado
vuadiu älüllistü küpsüttü

kypsyä 1. küpse|tä (~nen, ~nöü, ~täh); omenat
kypsyivät nopeasti juablokat küpsettih terväh
2. (kuv. tulla valmiiksi) küpse|tä; olla (olen, on,
ollah) valm|is/ valmehet; onko hän jo kypsynt
muutokseen? ongo häi jo valmis muutokseh?

kypsä küps|ü (~än, ~iä, ~ii); valm|is (~ehen, ~istu,
~ehii)

kypärä šlem|a (~an, ~ua, ~oi); kask|u (~an, ~ua,
~oi)

kyrillinen kirilli|ne (~zen, ~stii, ~zii); kyrilliset
aakkoset kirillizet kirjaimet

kyräillä (katsella alta kulmien) kač|ella (~čelen,
~čelou, ~ellah) alači kulmis; miehet kyräilevät
toisiaan mužikat kačellah toine toizeh alači kulmis

kyse (puheena olevasta asiasta) küzümi|s (~ksen,
~stii, ~ksii); pagin (~an, ~ua, ~oi); diel|o (~on,
~uo, ~oloi); mistä on kyse? misbo on küzümis?
nyt ei ole kyse hänestä nügöi ei pagin ole hänes

kyseenalainen ebäiltäv|ü (~än, ~iä, ~ii); minulla
on kyseenalainen kunnia minul on ebäiltävü kun-
nivo

kyseenalaistaa pan|na (~en, ~ou, ~nah)/ lait|tua
(~an, ~tau, ~etah) ebäiltäväkse

kyseinen (puheena oleva) mainit|tu (~un, ~tuu,
~tuloi); kyseinen tapaus sattui vuosi sitten mainit-
tu tapahtumu oli vuozi tagaperin

kysellä küzel|lä (~en, ~öü, ~läh); joku soitti ja ky-
seli sinua kenlienne soitti da küzeli sinuu

kyselylomake ankiet|tu (~an, ~tua, ~toi)

kysymys küzümi|s (~ksen, ~stii, ~ksii)

kysymys|lause (kiel.) küzümisvirkeh (~en, ~tü,
~ii); ~merkki küzümismerki (~n, ~i, ~löi)

kysyntä (tal.) küzünd|ü (~än, ~iä, ~ii); firman
tuotteilla on kysyntää ulkomaillakin firman tuot-
tehil on küzündiä ulgomualoilgi

kysyä küzü|ö (~n, ~ü, ~täh)

kytkeä 1. (kahlita, kahlehtia) si|duo (~von, ~dou,
~votah); pan|na (~en, ~ou, ~nah) čieppih/ küt-
kieh; koirat on pidettävä kytettyinä koirat pidäü
panna čieppih 2. (kuv. yhdistää, liittää toisiinsa)
liit|tiä (~än, ~täü, ~etäh); ühtist|iä (~än, ~äü,
~etäh); ongelman voi kytkeä laajempaan koko-
naisuuteen ongelmu voi liittää suurembah kogona-
zuoh 3. pan|na (~en, ~ou, ~nah) elektrovir|du
(~ran, ~dua, ~doi); kytkeä virta laitteeseen panna
virdu laitteheh

kytkin (esim. autossa) tartut|in (~timen, ~indu,
~timii); paina kytkin pohjaan paina tartutin poh-
jah

kyttyrä gur|bu (~van, ~bua, ~bii); kamelin kyttyrä
verbl'uudan gurbu

kytätä 1. (ark. vaania, väijyä) novvat|tua (~an,
~tau, ~etah) 2. (kuv. etsiä, hakea) eč|cie (~in,
~čii, ~itäh); olen jo kauan kytännyt sopivaa tilai-
suutta olen jo kodvan eččinüh sobivua mahtuo
kyvykäs nerok|as (~kahan, ~astu, ~kahii); malta|i
(~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

kyvytön nerot|oi (~toman, ~tomua, ~tomii);
maltamat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii)

kyy(käärme) (el. Vipera berus) küüma|do (~von,
~duo, ~doloi)

kyyditä (kuljettaa) *vediä* (vien, vedäü, vietäh) *mašinal*; *tu|vva* (~on, ~ou, ~vvah) *mašinal*; lapset kyydittiin kouluun *lapset viedih školah mašinal*

kyyhky (el. Columbidae) *küühkö|i* (~in, ~idü, ~loi)

kyykistyä *kükistü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *kükist|iäkseh* (~ämmös, ~äh/~ähes, ~etähes)

kyykkiä *küköt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); kuka kyykkii perunamaalla? *kenbo küköttäü kartohkupellol?*

kyykkä *kiž|a* (~an, ~ua, ~oi) *gr'uuhah*

kyynel *küünäl* (~en, ~dü, ~ii); ilon kyynel ilon *küünäl*; kuuntelin puhetta kyyneleet silmissä *kuundelin paginua küünälet silmis*

kyynikko *tsiini|ku* (~an, ~kua, ~koi); *huigiet|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

kyyninen *tsinično|i* (~in, ~idu, ~loi); *huigiet|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); hänellä on kyyninen käsitys moraalista *hänel on tsiiničnoi mielikuva moralis*

kyynärpää *küünäspiä* (~n, ~dü, ~loi); *künäbrü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

kyyristyä *kumardu|o* (~n, ~u, ~tah)

kyyti 1. (kyyditsemisestä) *küüdi* (~n, ~i, ~loi); ottaa joku kyytiin *ottua kedägi küüdi*; tarjoatko kyydin kaupunkiin? *taričetgo küüdii linnah suate?* 2. (vauhti) *küüdi*; ajaa täyttä kyytiä *ajua täüttü küüdii*

käherrin ks. kiharrin

kähertää *kihard|ua* (~an, ~au, ~etah)

käheä *käh|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); huutaa äänensä *käheäksi kirguo iäni kähiekse*

kähistä *kähi|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh)

kähisevä *kähizi|i* (~jän, ~jiä, ~jii/~jöi); puhua kähisevällä äänellä *paista kähizijäl iänel*

kähmiä 1. (kopeloida, kouria) *kobeloij|a* (~čen, ~ččou, ~jah); älä siinä taas kähmi! *älä vai kobeloiče!* 2. (varastaa, kähveltää) *varrast|ua* (~an, ~au, ~etah); kähmikä hän itselleen firman varoja? *varrastigo häi ičelleh firman dengoi?*

kähveltää (ark. anastaa, varastaa) *näp|ätä* (~piän, ~piäü, ~ätäh); kuka on kähveltänyt kuppini? *kenbo on näpännüih minun kupin?*

käki (el. Cuculus canorus) *kägö|i* (~in, ~idü, ~loi)

käly *kälü* (~n, ~ü, ~loi)

kämmen *kämnen* (~en, ~dü, ~ii) ◇ peukalo keskellä kämmettä *peigoi keskel kämmendü*; pitää kuin kukkaa kämmenellä *pidiä ku kukkastu kämmenel*

kämpä 1. (tilap. asumus esim. metsätyömaalla) *barak|ku* (~an, ~kua, ~koi) 2. (ark. asunto, koti) *fatier|u* (~an, ~ua, ~oi); millaisen kämpän vuokrasit? *mittumanbo fatieran vuograit?*

känni (ark. humala) *humal* (~an, ~ua, ~oi); hän tuli kotiin kännissä *häi tuli kodih humalas*

kännykkä *mobil'no|i* (~in, ~idu, ~loi) *telefon* (~an, ~ua, ~oi); *mobil'niek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

mobil'niek|ku (~an, ~kua, ~koi)

känsä 1. (ihossa) *talm|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (puunrungossa: kääpä) *käzn|ü* (~än, ~iä, ~öi)

käpertyä ks. käpristyä

käpristyä *käbristü|ö* (~n, ~ü, ~täh); paperi käpristyy palaessaan *paberi käbristüü palajes*; käpristynyt mänty *käbristünnüih mändü*

käpy *kä|bü* (~vün, ~büü, ~bülöi)

käpä *käbäl* (~än, ~iä, ~ii); *käpč|ü* (~än, ~iä, ~ii); kissan käpälat *kažin käbälät*

käristys (käristäminen) *žuarimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *žuarind|u* (~an, ~ua, ~oi)

käristyä *žuarivu|o* (~n, ~u, ~tah); *žuari|ekseh* (~mmos, ~h/~hes, ~tahes); liha käristyi liikaa *liha žuariihes liigua*

käristää (paistaa, ruskistaa) *žuari|e* (~n, ~u, ~tah); käristetään hiljaisella tulella *žuaritah pienel tulel*

kärjistys (kuv.) *terävi|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); puheessa oli rohkeita kärjistyksiä *paginas oli rohkielei terävüksii*

kärjistyä (kuv.) *terävi|ö* (~n, ~ü, ~täh); poliittinen tilanne on kärjistynyt *poliittine situatsii on terävünnüih*

kärjistää (kuv. kiristää, voimistaa) *terend|iä* (~än, ~äü, ~etäh); verouudistus kärjistää tuloeroja *verouuvvistus terendäü tuloeroloi*

kärkevä (kuv. terävä, piikikäs) *teräv|ü* (~än, ~iä, ~ii); *piidoik|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); esittää kärkevää arvostelua *tuvva ezih piidoikastu arvosteluu*

kärki *terä* (~än, ~iä, ~ii)

kärkkyä (havitella, tavoitella) *tavoit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); perintöä kärkkyvät sukulaiset *perindüö tavoittelijat sugulazet*

kärkäs (innokas, halukas, hanakka) *innok|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); *himok|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); hän on kärkäs sekaantumaan toisten asioihin *häi on himokas segavumah toizien dieloloih*

kärppä (el. Mustela erminea) *kär|bü* (~vän, ~biä, ~bii); *pordimo|i* (~in, ~idu, ~loi)

kärpänen (el. Musca domestica) *kiärbä|ine* (~zen, ~stü, ~zii)

kärpässiäni (kasv. Amanita) *kiärbässien|i* (~en, ~dü, ~ii); *kiärböisien|i*; *kiärmöisien|i*

kärry *käri* (~n, ~i, ~loi); kärrynpyörät *kärinrattahat*

kärrätä *aj|ua* (~an, ~au, ~etah) *käril*

kärsimys (tuska, kipu, vaiva) *tusk|u* (~an, ~ua, ~ii); *tirpamu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *ki|bu* (~vun, ~buu, ~buloi); *vaiv|u* (~an, ~ua, ~oi); kestää kärsimyksiä *kestiä tuskii*; sairaus aiheutti potilaalle suuria kärsimyksiä *voimattomus toi voimattomale äijän vaivua*

kärsimätön *tirpamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); kärsimätön asiakas *tirpamatoi kljentu*

kärsivällinen *tirpač|ču* (~un, ~čuü, ~čuloi); pysyä

kärsivällisenä *püzüö tirpačunnu*

kärsivällisyys *tirpami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tirpand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tirpavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

kärsiä 1. (joutua kokemaan) *kärzi|e* (~n, ~ü, ~täh); kärsiä puutetta *kärzie puutehtu* 2. (potea sairautta tai vaivaa) *kärzi|e*; *stradai|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); kärsitkö unettomuudesta? *stradaičetgo unettomuttu?* 3. (vahingoittua) *kärzi|e*; *stradai|ja*; terveys kärsii tupakoinnista *tervehüs stradaiččou tabakanpoltandas* 4. (sietää, kestää, suvaita) *kärzi|e*; *tirp|ua* (~an, ~au, ~etäh); kärsin kovasta melusta *en voi tirpua* kovua meluu

kärsä *kärz|ü* (~än, ~iä, ~ii)

kärtyisä (äreä, kiukkuinen) *är|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); kärtyisät vastaukset *äriet vastavukset*

kärттää (anoa, mankea, ruinata) *paki|ta* (~čen, ~ččou, ~tah); *klänči|e* (~n, ~ü, ~täh); lapsi kätti isältään rahaa *lapsi klänčii tuatal dengua*

kärventyä (palaa pinnasta) *kärvendü|ö* (~n, ~ü, ~täh); iho kärventyi auringossa *hibju kärvendüi päivüpastos*

käry 1. (haju, katku) *kuaru* (~n, ~u, ~loi); *kuačku* (~n, ~u, ~loi); rasvan käry *razvan kuaru* 2. (kuv. aavistus) *hainu* (~n, ~u, ~loi); saada käryä asiasta *sua|ja/ suaha hainuu dielos* ◇ haistaa palaneen käryä *nuustua palanuon kuaruu* 3. (ark. kiinni joutumisesta); käry kävi puutui kiinni

käryttää 1. (antaa käryä) *kuar|dua* (~ran, ~dau, ~retah); kynttilä käryttää tuohus *kuordau* 2. (kuv. ark. ilmiantaa) *an|dua* (~nan, ~dau, ~netah) *ilmi*; hänet kärytettiin rattijuopumuksesta *händü annettih ilmi ajamizes humalas*

kärytä 1. (palaa antaen käryä) *pal|ua* (~an, ~au, ~ettih) *kuardajen*; auto jarrutti renkaat käryten *mašin tormozii rengahat kuardajen* 2. (kuv., ark. joutua kiinni) *puut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah) *kiinni*; rattijuoppo kärysi ratsiassa *humal'niekku-šouferi puutui kiinni politsientarkastukses*

kärähtää ks. kärytä

käräjöidä 1. (olla osallisena oikeudessa) *suudi|ekseh* (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes); tieoikeudesta käräjöitiin *suuditti|hes tieoigevuksis* 2. (riidellä, kiistellä) *riil|jellä* (~delen, ~delöü, ~jelläh); *kiist|jä* (~än, ~äü, ~etäh); ei kannata käräjöidä pikkuasioista *ei maksa kiistiä tühjis dielolois*

käryyttää ks. käryttää 2

käsi 1. *kä|zi* (~in, ~ttü, ~zii); pestä kädet *pestä käit* 2. (käsiarsi) *kä|zi*; ojentaa kädet suoraksi *oijen-dua käit* 3. (kuv.): käden käänteessä (hetkessä, oitis) *käin viippahukses; ühtes hetkes; hedi*; kädestä pitäen (perusteellisesti) *käis pidäjen* (perustehellisesti); kädet ristissä *käit ristakkai*; pyytää jonkun kättä (kosia) *pakita kenentah kättü* (ženihöijä); ote luisui käsistä (menetti otteensa) *oteh livestüi käzis* (menetti ottehen); olla hyvissä käsissä

sä olla hüvis käzis

käsi|ala *käzial|a* (~an, ~ua, ~oi); *poučerk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~ase** *käziammunduvehkeh* (~en, ~tü, ~ii); *käzioruuži|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~jarru** *käzitormoz|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kirja** *spruavoč-niek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~kirjoitus** *käzikirju-tu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kranaatti** *käzigranuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); **~kädessä** (käsikkäin) *käzi käis; käzikkäi*; **~laukku** *käzisumk|u* (~an, ~ua, ~ii); *naiziensumk|u*

käsin 1. (käsen avulla) *käzin*; kirjoitin kirjeen *käsin kirjutin kirjazen käzin* 2. (suunnasta) *käzin*; ylhäältä käsin *ülähänpäi käzin*; ulkomailta käsin *ulgomualoilpäi käzin*

käsine *käzineh* (~en, ~tü, ~ii); *perčatk|u* (~an, ~ua, ~oi)

käsinpesu *pez|o* (~on, ~uo, ~oloi) *käzin*; vaatteelle suositellaan käsinpesua *sovale ehdotetah pezuo käzin*

käsi|pallo (urh.) *käzimiäč|čü* (~ün, ~čüü, ~čülöi); *gandbol* (~an, ~ua, ~oi); **~raha** *käzideng|u* (~an, ~ua, ~oi)

käsite *ellendü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); tämä on jo vakiintunut käsite *tämä on jo käütändöh tulluh ellendüs*

käsitellä 1. (koskea, pidellä käsissä) *pidell|lä* (~en, ~öü, ~läh); käsiteltävä varovaisesti *pideltävü varovazeh* 2. (antaa jonkin aineen tai työmenetelmän vaikuttaa) *käzit|ellä* (~telen, ~telöü, ~elläh); *obraboutai|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); aineisto käsiteltiin tietokoneella *ainehisto käziteltih tiedokonehel*; seinät käsitellään lahosuojalla *seinät obraboutai-jah lahosuojauinehel* 3. (ohjata, tulla toimeen) *ohjai|lla* (~en, ~ou, ~lah); opettajan on osattava käsitellä lapsia *opastajal pidäü maltua ohjailla lapsii* 4. (kuv. kosketella, pohtia, selvittää) *käzit|ellä*; *kač|čuo* (~on, ~čou, ~otah); eduskunta otti asian käsiteltäväksi *parluamentu otti dielon kačottavakse*

käsiteollisuus *käzitevollizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

käsitteellinen *abstraktno|i* (~in, ~idu, ~loi)

käsittely 1. (käsitteleminen) *käzitlemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *käzittelend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *käzittelü* (~n, ~ü, ~löi); laudan pintakäsittely *lavvan pin-nankäzittelü* 2. (kuv.) *kaččelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kačcelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *kaččelu* (~n, ~u, ~loi); rikoksen käsittely oikeudessa *pahante-von kaččelemine suvvos*

käsittämätön *ellendämät|öi* (~töman, ~tömiä, ~tömii); käsittämättömän korkeat hinnat *ellendämättömän korgiet hinnat*

käsittää 1. (ymmärtää) *ellend|jä* (~än, ~äü, ~etäh) 2. (sisältää) *olla* (*olen, on, ollah*); kokoelma käsittää runoja ja novelleja *kogoelmas on runuo da novellua*

käsitys (kuvitelma, näkemys, mielipide) *ti|edo*

(~ijon, ~eduo, ~edoloi); nägemü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); miell|i (~en, ~dü, ~ii); muodostaa käsitys *luadie nägemüs*; saimme asiasta väärän käsityksen *saimmo dielos viärän tiijon*

käsityö käzirua|do (~von, ~duo, ~doloi)

käskeä käsk|ie (~en, ~öü, ~ietäh)

käskey käskü (~n, ~ü, ~löi); vrt. komento

käteinen 1. (adj.) käzi=; käteinen raha *käzidengu*
2. (subst.) käzi=; tilaus on maksettava käteisellä *tilavus pidäü maksua käzidengal*

kätellä an|dua (~nan, ~dau, ~netah) kättü

kätevyys kädevü|s (~ön, ~ttü, ~ksii)

kätevä kädev|ü (~än, ~iä, ~ii)

kätילו näbabaub|o (~an, ~ua, ~oloi); akušerk|u (~an, ~ua, ~oi)

kätkeytyä 1. (piiloutua) peit|tüö (~ün, ~tüü, ~ütäh) 2. (joutua näkymättömiin, peittyä) ks. peittyä 3. (sisältyä, piillä) peit|tüö; tung|iekseh (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~ietahes); tartu|o (~n, ~u, ~tah); sanoihin kätkeytyy kaksimielisyyss *sanoih tungehes kaksimielizü*

kätkeä 1. (piilottaa, salata) peit|tiä (~än, ~täü, ~etäh); hän oli kätkenyt varastettua tavaraa *häi oli peittäniüh varrastettuu tavarua*; kätkeä tunteensa peittä *omat tundehet* 2. (sisältää, käsittää) peit|tiä; rakennus kätki seinänsä suojaan tyylikkääitä asuntoja *huonus peitti seinien tuakse sti'noloi fatieroi*

kätkyt (kehto) kätkü|t (~ön, ~ttü, ~zii)

kätkö 1. (piilo) peit|to (~on, ~tuo, ~toloi); minulla on vähän rahaa kätkössä *minul on vähäine den-gua peitos* 2. (kätkeyty tavaralla) peitoču|s (~ksen, ~stu, ~ksii); oravalla on hyvät kätköet talven varalle *oraval on hüvät peitočukset talven varakse*

kättely 1. (kätteleminen) kättelemi|ne (~zen, ~stü, ~zii); kättelend|ü (~än, ~iä, ~öi); kättelü (~n, ~ü, ~löi) 2. (ark., kuv.) kättelü; laite hajosi heti kättelyssä (heti alkuunsa) *laiteh levii hedi kättelüs (allus)*

kätyri (halv.) pahantegijän aburi (~n, ~i, ~loi); palkatut kätyrit *palkatut pahantegijän aburit*

kävelijä käveli|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

kävellä kävell|lä (~en, ~öü, ~läh); gul'ai|ja (~čen, ~ččou, ~jah)

kävely 1. (käveleminen) kävelemi|ne (~zen, ~stü, ~zii); kävelend|ü (~än, ~iä, ~öi); kävelü (~n, ~ü, ~löi); kävely on terveellistä liikuntaa *kävelü on tervehelline liikundu* 2. (kävelty matka) kävelü; sinne on viidentoista minuutin kävely *sinne on viijentostu minuutan kävelü*; lähdetkö kävelylle? *lähtetgo kävelüle?*

kävely|katu kävelüpih|a (~an, ~ua, ~oi); **~kenkä** kävelüjallač|či (~in, ~čii, ~čiloi); **~keppi** kävelü-keppi (~in, ~pii, ~piloi); **~lenkki** kävelümatk|u (~an, ~ua, ~oi); **~puku** (naizen) kävelükost|um (~an, ~ua, ~oi)

kävelyttää kävelüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh)

kävijä kävi|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); messuilla oli paljon kävijöitä *jarmankas oli äijü rahvastu*

käydä 1. (kulkea, siirtyä) käv|vä (~ün, ~üü, ~väh); käyn kaupassa *käviün laukkah* 2. (vaihtaa asuntoa) men|nä (~en, ~öü, ~näh); käydä istumaan *istuok-seh*; käydä nukkumaan *mennä muate* 3. (opiskella) käv|vä; men|nä; lapset käyvät vielä koulua *lapset kävväh vie školah* 4. (sanonnoissa) käydä hullusti/kalpaten/köpelösti *mennä pahalleh*; käydä kateeksi *mennä kadehuokse*; käykö kateeksi? *menöügo kadehuokse?* käydä kaupaksi *mennä kaupakse*; tavara kävi huonosti kaupaksi *tavar huonoh meni kaupakse*; käydä kuumana (olla vihainen, kiihtynyt) *mennä palavakse*; pelaajat käyvät jo kuumana *kižuajat mennäh jo palavakse*; käydä käsiksi *mennä käzin*; käydä laatuun *mennä luaduh*; ei se nyt käy laatuun *ei se nüigöi mene luaduh*; käydä läpi *kävvä läbi*; käyn tekstin läpi vielä kerran *käviün tekstan läbi vie kerran*; käydä päinsä (sopia) *kävvä luaduh*; kyllä se käy päinsä *varmah se käviü luaduh*; käydä selville (ilmetä) *mennä selvile*; käydä sääliksi *mennä žiälöičük-sekse*; käydä voimille *mennä voimile*; käydä yli ymmärryksen *mennä yli ellendämistü*

käymälä (yleinen wc) huus|si (~in, ~sii, ~siloi);

käümäl (~än, ~iä, ~öi)

käynnistys tüöndämi|ne (~zen, ~stü, ~zii)/tüönnänd|ü (~än, ~iä, ~öi)/tüön|dö (~nön, ~düö, ~dölöi) *käümäh*; auton käynnistys *mašinan tüöndämine käümäh*

käynnistyä 1. (lähteä käyntiin) läht|ie (~en, ~öü, ~ietäh) *käümäh*; auto käynnistyi helposti *mašin lähti käümäh helpoh* 2. (kuv. par.) päästä alkuun, aloittaa) al|gua (~lan, ~gau, ~letah); neuvottelut käynnistyvät ensi viikolla *keskenäzet paginat alle-tah tuliel nedäli*

käynnistää 1. (panna käyntiin) pan|na (~en, ~ou, ~nah) *käümäh*; käynnistää moottori *panna motor käümäh* 2. (kuv. par. panna alulle) pan|na *alguh*; al|gua (~lan, ~gau, ~letah); keskustelut asiasta käynnistettiin heti *keskenäzet paginat dielos allet-tih hedi*

käynti 1. (käyminen) kävümi|ne (~zen, ~stü, ~zii); kävünd|ü (~än, ~iä, ~öi); käünd|ü (~än, ~iä, ~ii); nopea käynti *terväine käündü*; ulkomailla käynti *käündü ulgomualoi*; koulunkäynti *käündü školah* 2. (moottorista) *käünd|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi) 3. (kuv.) *käünd|ö*; saada työ käyntiin *panna ruado käündöh*

käynti|kortti nimikartočk|u (~an, ~ua, ~oi); vizitk|u (~an, ~ua, ~oi); **~osoite** (katuosoite) piha-adres|si (~in, ~sii, ~siloi); uuliččuadres|si

käypä (kelvollinen, sopiva) kelbo=; sobiv|u (~an, ~ua, ~ii); ostin tavaran käypään hintaan (markkinahintaan) *ostin tavarahan kelbohindah*

käyrä 1. (adj.) viär|ü (~än, ~iä, ~ii); piirtää käyrää

viivaa *piirdiä viäriä viivua* 2. (subst.) *viär|ü*; matemaattinen käyrä *matemaatiekalline viärüviivu*
käyrä|diagrammi *diagramm|u* (~an, ~ua, ~oi);
 ~**nokkainen** *viäriünök|ku* (~an, ~kua, ~kii);

~**torvi** (mus.) *valtorñ|u* (~an, ~ua, ~oi)

käytetty *käütet|tü* (~ün, ~tüü, ~tölöi)

käyttäjä *käüttä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

käyttäytyminen *ičenviend|ü* (~än, ~iä, ~ii); hänen käyttäytymistään ei voi moittia *hänen ičenviendiä ei sua moittie*

käyttäytyä 1. *vediä* (vien, vedäü, vietäh) *iččie*; hän käyttäytyi todella huonosti *hái tozi pahoi vedi iččie* 2. (toimia tietyllä tavalla) *rua|dua* (~n, ~dau, ~tah); auto käyttäytyy eri tavoin liukkaalla kelillä *mašin ruadau toizeh luaduh libiel kelil*

käyttää 1. (hyödyntää, tehdä jollakin jotakin) *käüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); käyttätkö sanakirjaa? *käütätgo sanakniigua?* käyttää veistä ja haarukkaa *käüttiä veiččie da vilkua*; millaista kieltä sinä käytät? *mittumua kieldü sinä käütät?* 2. (kuljettaa edestakaisin) *talü|o* (~n, ~u, ~tah); *kävelüit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); käyttää lasta lääkärissä *taluo lastu douhturih*; joko käytit koiran ulkona? *jogo kävelüit koirua pihal?* 3. (tuhlata) *kulut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh); onpa taas käytetty rahaa! *vot ehki müös on piettü dengua!* 4. (pitää yllään) *pi|diä*; käytän usein värikkäitä vaatteita *minä puaksuh pien värikkähii sobii* 5. (sanonnoissa) käyttää hyväkseen *käüttiä hüvakse*; käyttää väärin *käüttiä pahoi*

käyttö *käüttämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *käütänd|ü*

(~än, ~iä, ~öi); *käüt|tö* (~ön, ~tüö, ~tölöi)

käyttökelpoinen *pättäv|ü* (~än, ~iä, ~ii)

käyttökelpoton *pädemät|öi* (~tömän, ~tömiä, ~tömii)

käyttö|ohje *käüttöohj|e* (~ien, ~ettu, ~ieloi); ~**tili** *käüttödengupano|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); ~**valmis** *valm|is* (~ehen, ~istu, ~ehii) *käüttöh*

käytänne (vakiintunut käytäntö) *praktiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); *ta|ba* (~van, ~bua, ~boi)

käytännöllinen *praktiell|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

käytännöllisesti *praktiellizesti*; käytännöllisesti katsoen *praktiellizesti kaččojen*

käytäntö *käüttämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *käütänd|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *käüt|tö* (~ön, ~tüö, ~tölöi);

praktiek|ku (~an, ~kua, ~koi)

käytävä *koridor* (~an, ~ua, ~oi)

käytös ks. käyttäytyminen

käänne 1. (vaatteen käännetty reuna) *kiän|neh* (~dehen, ~nehtü, ~dehii); helman käänne *helman kiänneh* 2. (mutka, kaarros, ark. kurvi) *kiännäl-mü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); tiessä on jyrkkiä kään-teitä *dorogas on jürkii kiännälmüksii* 3. (kuv. jyrk-kä muutos, murros) *kiännälmü|s*; yllättävä kää-ne huonompaan vuottamatoi *kiännälmü|s* *huonombah päin*; elämän käännekohta *eloksen*

kiännälmü|s

käännynnäinen (proselyytti) *kiändünü|h* (~ön, ~ttü, ~zii) *vieroh*; *prozelii|tu* (~an, ~tua, ~toi)

käännyttää *kiännüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh)

käännytystyö *kiännütüsrüa|do* (~von, ~duo, ~dolo-i); *missionerstv|u* (~an, ~ua, ~oi)

käännös 1. (kääntyminen) *kiännälmü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); käännös oikeaan päin! *kiännälmü|s oigiele!* 2. (kääntäminen kielestä toiseen) *kiännö|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); teen käännöksiä suomesta karjalaan *luajin kiännöksii suomen kieles karjalak-se*

käännös|laina (kiel.) *kiännöslaihin* (~an, ~ua, ~oi); ~**virhe** *kiännösvirh|e* (~ien, ~ettü, ~ielöi)

käänteentekevä (mullistava) *radikal'no|i* (~in, ~idu, ~loi); käänteentekevät muutokset *radikal'-noit muutokset*

käänteinen (adj.) *inversiell|ne* (~zen, ~stu, ~zii); livvissä on harvoin käänteinen sanajärjestys *livvis on harvah inversiellistü sanajälletüstü*

käänteissanakirja *vastakka|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *sanakniigu* (~an, ~ua, ~oi)

kääntymys *kiändümü|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *kiännünd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *kiändümü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

kääntyä *kiän|düö* (~nün, ~düü, ~nütäh); *kiän|diäkseh* (~nämmös, ~däh/ ~dähes, ~netähes)

kääntäjä *kiändä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

kääntää 1. *kiä|ndiä* (~nnän, ~ndäü, ~täh/ ~nne-täh); käännä sivua *kiännä sivu* 2. (kielestä toi-seen) *kiä|ndiä*; miten tämän sanan voisi kääntää venäjäksi? *kuibo tämä sana vois kiändiä venäks?* 3. (kuv.) *kiä|ndiä*; hän käänsi tilanteen edukseen *hái kiändi tilandehen omakse evukse* ◇ kääntää kelkkansa (muuttaa mielensä) *muuttua miöldü*; kääntää takkia tuulen mukaan *kiändiä takki tuu-len mugah*; kääntää toinen poski *kiändiä toine šokku*

kääntöpiiri *kiändöal|a* (~an, ~ua, ~oi); pohjoinen eli Kravun kääntöpiiri *pohjaine libo Ruakan kiän-döala*

kääpiö *karliek|ku* (~an, ~kua, ~koi); *gnoum|u* (~an, ~ua, ~ii)

kääpä *käžn|ü* (~än, ~iä, ~öi)

kääre *kiäreh* (~en, ~tü, ~ii)

käärinliina (usk.) *kuollienso|ba* (~van, ~bua, ~bii);

Kristuksen käärinliinat Kristosan kuolliensovat

kääriytyä *kiäreülü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *kiäri|ekseh* (~mmös, ~h/ ~hes, ~tähes)

kääriä *kiäri|e* (~n, ~ü, ~täh)

käärme *ma|do* (~von, ~duo, ~dolo-i)

kääryle 1. (taikinaan kääritty liha- tai kasvisruo-ka) *piir|ai* (~uan, ~uadu, ~ualoi) 2. (kaalikääryle) *golups|u* (~an, ~ua, ~oi)

käärö *uzl|u* (~an, ~ua, ~ii); *uzla|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

köhiä (yskiä hiljaa) *rüvähtel|läkseh* (~emmös, ~eh/~ehes, ~lähes); hetken köhittyään hän alkoi puhua *kodvazen rüvähteldüü häi rubei pagizemah*

köhä (yskä) *rügimi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *rüvind|ü* (~än, ~iä, ~öi); *rügiv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *kökhü-mi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *kökhünd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *kökhü* (~n, ~ü, ~löi); vilustuin ja sain köhän *külmin i sain köhkün*

köli *kil|a* (~an, ~ua, ~oi); veneen köli *venehen kil'a kömmähdys hairahtu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

kömpelö 1. (taitamaton, avuton) *kömpel|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); kirjoittaa kömpelöä *suomea kirjuttua suomekse kömpelöh* 2. (hankalakäyttöinen) *kömpel|ö*; kömpelöt laitteet *kömpelöt mehanizmat*

kömpiä *kömpi|e* (~n, ~ü, ~täh)

köntys (kankea, kömpelö ihminen tai eläin) *köntisk|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi)

köpöttää (kulkea lyhyin askelin) *käpet|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); mummo köpötti keppi kädessä *kauppaan buabo käpetti keppizenke laukkah*

köriläs *ülen suur|i* (~en, ~du, ~ii); iso miehen *köriläs ülen suuri mužikkua*

körttiläinen (usk. herännäisyyden kannattaja) *kertilä|ine* (~zen, ~stü, ~zii)

köydenveto 1. (kilpailu) *nuoranve|do* (~von, ~duo, ~doloj) 2. (kuv. keskinäinen kahinointi) *nuoranve|do; spor|a* (~an, ~ua, ~ii); poliittinen köydenveto *poliittine spora*

köyhtyä *köühtü|ö* (~n, ~ü, ~täh)

köyhyys *köühü|s* (~ön, ~ttü, ~zii)

köyhä 1. (adj. varaton) *köüh|ü* (~än, ~iä, ~ii) 2. (subst.) *köüh|ü*; köyhät ja rikkaat *köühät da bohata* 3. (kuv. niukka, vähäinen) *köüh|ü; karu* (~n, ~u, ~loi); *huon|o* (~on, ~uo, ~oloi); köyhässä maaperässä on keho kasvu *karu mua andau huonon sualehen*; köyhä sanavarasto *köühü sanamiärü* ◇ köyhä kuin kirkonrotta (rutiköyhä) *köühü ku kirikönrottu*

köykäinen ks. kevyt

köynnös *girlingand|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kasvi** *kierrehkazvi* (~n, ~i, ~loi); **~krassi** (kasv. Tropaeolum majus) *kierrehkras|si* (~in, ~sii, ~siloi)

köyryssä *gurvalleh*; istua selkä köyryssä *istuo selgü gurvalleh*

köysi *kanuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *sang|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi) *nuor|u* (~an, ~ua, ~oi) ◇ joutua köyden jatkoksi (hirtetyksi) *jouduo kanuatan jatkokse*

köyttää *si|duo* (~von, ~dou, ~votah) *kanuatal/sangiel nuoral*

L l

laadinta *luadimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *luajind|u* (~an, ~ua, ~oi); *luadiv|o* (~on, ~uo, ~oloi)

laadukas *hüväluadu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *luavuk|as* (~kahan, ~astu, ~kahii)

laadullinen (laatua koskeva) *luavulli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kvalitatiivi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

laahautua (siirtyä vaivoin) *häbi|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh) *vaivanke*; haavoittunut laahautui puheli-meen *satatunnuh vaivanke häbizi telefonah*

laahustaa (kävellä raskaasti) *hözi|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh)

laaja 1. (isolle alueelle ulottuva) *lev|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *väll|ü* (~än, ~iä, ~ii); laajat erämaat *vällät elottomat muat* 2. (kuv. kattava, mittava) *suur|i* (~en, ~du, ~ii); *lev|ei*; lehdellä on laaja lukijakunta *lehtel on levei lugiikundu*

laaja|kaista (tekn.) *leveipolos|su* (~an, ~sua, ~soi); laajakaistayhteys on halvempi kuin modeemi *leveipolossüühtevüs on halvembi modeemua*; **~kangaselokuva** *leveiformuattufil|m|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kulma** *leveikulmuobjektiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kuva** *leveikulmukuv|a* (~an, ~ua, ~ii)

laajapohjainen: laajapohjainen hallitus *halli|cus, kudai leviesti pohjavuu parluamentan perustah*

laajennus *levendämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *levendänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *levendü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *suurendämi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *suurendand|u* (~an, ~ua, ~oi); *suurendu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); rakennuksen laajennus on tarpeellinen *huonuksen levendämine on tarbehelline*

laajentaa 1. (tehdä suuremmaksi) *suurend|ua* (~an, ~au, ~etah); *levend|ä* (~än, ~äü, ~etäh); *vällend|ä* (~än, ~äü, ~etäh); lääke laajensi verisuonia *liečeh vällendi verisuonii* 2. (kuv.) *levend|ä*; toimintaa on laajennettu ulkomaille *toimindua on levendettü ulgomualoile*

laajentua *suure|ta* (~nen, ~nou, ~tah); *leve|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); *välle|tä* (~nen, ~nöü, ~täh)

laajeta 1. (muuttua laajemmaksi) *suure|ta* (~nen, ~nou, ~tah); *leve|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); *välle|tä* (~nen, ~nöü, ~täh) 2. (kuv.) *suure|ta; leve|tä; välle|tä*; yhteistyö laajenee entisestään *ühteisruado suurenou ielleh*

laajuus *suuru|s* (~on, ~ttu, ~zii); *levevü|s* (~ön, ~ttü, ~zii); *vällü|s* (~ön, ~ttü, ~zii)

laakeri 1. (kasv. Laurus) *lavrupuu* (~n, ~du, ~loi); laakeriseppele *lavruvenku* 2. (tekn.) *podšipniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); koneen laakeri *mašinan podšipniekku*

laakso *lev|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi) *or|go* (~ron, ~guo, ~goloi)

laama 1. (el. Lama glama) *laam|a* (~an, ~ua, ~oi)
2. (ohut neulekangas) *laama=*; laamapaita *laa-*
manvillupaidu

laantua (rauhottua, asettua) *alevu|o* (~n, ~u, ~tah); *azet|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); *laive|ta* (~nen, ~nou, ~tah); *rauhoit|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); *tüün|düö* (~nün, ~dүү, ~nütäh); *vagavu|o* (~n, ~u, ~tah); myrsky on laantunut *stormu on tüün-dünüh*

laastari *plastiri* (~n, ~i, ~loi)

laasti *rastvor* (~an, ~ua, ~oi); *rakendusrastvor*

laatia *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah)

laatikko *juaššiek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

laatikkokanto (postin kanto laatikoihin)

poštankannand|u (~an, ~ua, ~oi) *juaššiekkoih*

laatikollinen *tä|üzi* (~vven, ~üttü, ~üzii)

juaššiek|ku (~an, ~kua, ~koi); ostin laatikollisen

mansikoita ostin tävven juaššiekan mandžoidu

laatta (levy) *plitk|u* (~an, ~ua, ~oi); *pliit|tu* (~an, ~tas, ~toi); kylpyhuoneessa on lattialaatat *külbü-pertis on lateplitkat*

laatu *lua|du* (~vun, ~duu, ~duloi); *kvalitiet|tu* (~an, ~tua, ~toi)

laava *luav|u* (~an, ~ua, ~oi)

laavu *suoju|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); hiihtäjät lämmitelivät laavulla *hiihtäjät lämmiteltihes suojukses*

labiili (häilyvä, horjuva) *labil'no|i* (~in, ~idu, ~loi)

laborantti *laborant|u* (~an, ~ua, ~oi)

laboratorio *laboratouri|i* (~en, ~edu, ~eloi)

labyrintti *labirint|u* (~an, ~ua, ~oi)

ladata 1. (panna aseeseen panoksia) *täüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *zaradi|e* (~n, ~u, ~tah); pistooli ladattiin *pistoliettu zaradittih* 2. (varata) *täüt|tiä*; *zaradi|e*; onko akut ladattu? *ongo akkumul'uatorat zaradittu?* (kuv. virkistäytyä) *ladata* akkujaan *zaradie iččie* 3. (atk.) *täüt|tiä*; ohjelmaa ladataan *programmua täütetäh*

ladonta 1. (pinoaminen) *lad'd'uami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *lad'd'uand|u* (~an, ~ua, ~oi); *lad'd'av|o* (~on, ~uo, ~oloi); halkojen ladonta *halgoloin lad'd'uamine pinoh* 2. (kirjapainossa) *käzittelü* (~n, ~ü, ~löi); kirjailija tekee tekstin ladonnan itse *kirjuttai iče käzittelöü tekstan*

lady *leidi* (~n, ~i, ~löi)

lafka (ark. liikeyritys, firma) *lauk|ku* (~an, ~kua, ~koi); *firm|u* (~an, ~ua, ~oi)

laguuni *laguun|u* (~an, ~ua, ~oi)

lahdata (ark.) 1. (teurastaa) *isk|ie* (~en, ~öü, ~ie-täh) 2. (tappaa) *tap|pua* (~an, ~pau, ~etah)

lahja 1. (lahjaksi saatu) *lahj|u* (~an, ~ua, ~oi); *podark|u* (~an, ~ua, ~oi); syntymäpäivälahja *roin-dupäivüpodarku* 2. (kyky, taito) *tai|do* (~jon, ~duo, ~doloi); *kü|gü* (~vün, ~gүү, ~gülöi); *lahj|u*; tytöllä on hyvät puhelahjat *tütöl on hüvä pagintai-do*

lahjakas *küvük|äs* (~kähän, ~ästü, ~kähii); nero-

k|as (~kahan, ~astu, ~kahii); *taijok|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); *älik|äs* (~kähän, ~ästü, ~kähii)

lahjakkuus *küvükkähü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii);

nerokkahu|s (~on, ~ttu, ~ksii); *taijokkahu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *äliikkähü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii)

lahje *lahkeh* (~en, ~tu, ~ii); leveät lahkeet *leviet lahkehet*

lahjoa 1. (vanh.) *an|dua* (~nan, ~dau, ~netah)

lahjua; hääpari lahjoi toistensa sukulaisia *molo-doit annettih lahjua toine toizen omahizile* 2. (korruptoida) *lahj|uo* (~on, ~ou, ~tah); älä yritä lahjoa viranomaisia *älä opi lahjuo virguniekkoi*

lahjoittaa *lahjoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *an|dua* (~nan, ~dau, ~netah) *lahjakse/ podarkakse*

lahjoitus (lahjoitettu rahasumma) *lahjoitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); hän teki lahjoituksen sairaalalle *häi luadii lahjoituksen bol'ničale*

lahjomaton *lahjomat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *česno|i* (~in, ~idu, ~loi)

lahjonta *lahjomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *lahjond|u* (~an, ~ua, ~oi); *korruptsi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

lahjus *lahju|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *vžatk|u* (~an, ~ua, ~oi)

lahko (ryhmä) *sekt|u* (~an, ~ua, ~oi); helluntailaiset muodostavat uskonlahkon *pätidesätniekat kuulutah omah sektah*

lahkolainen (uskontolahkon kannattaja) *sektant|u* (~an, ~ua, ~oi)

lahna (el. Abramis brama) *lahn|u* (~an, ~ua, ~oi)

laho *lah|o* (~on, ~uo, ~oloi)

lahota 1. (muuttua lahomaksi) *lah|ota* (~uon, ~uou, ~otah); *lahovu|o* (~n, ~u, ~tah); puu lahoaa *puu lahovuu* 2. (kuv. tylsistyä) *lah|ota*; *tülčē|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); lahota latvasta *lahota piäspäi/ lad-vaspäi*

lahtari 1. (teurastaja) *teurasta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *žiivataniski|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi) 2. (kansalaissodan aikana valkoisista) *belogvardeits|u* (~an, ~ua, ~oi)

lahti *laht|i* (~en, ~ie, ~iloi)

laidun *niit|tü* (~ün, ~tüü, ~tülöi); *pazbiš|šu* (~an, ~šua, ~šoi); lehmät ovat laiturilla *lehmät ollah pazbišal*

laiha 1. (hoikka) *hoik|ku* (~an, ~kua, ~kii); *laih|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (vähärasvainen) *razvat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *vähärazva|ine* (~zen, ~stu, ~zii); syön vain laihaa juustoa *süön vai vähäraz-vastu juustuo* 3. (kuv. vähäinen, heikko, niukka) *tühj|ü* (~än, ~iä, ~ii); *pien|i* (~en, ~dü, ~ii); *huon|o* (~on, ~uo, ~oloi); se oli laiha lohutus *se oli tühjü ilo*; laihat ja lihavat vuodet vuorottelevat *huonot da hüvät vuvvet ollah vuoroi*

laihduttaa *laihtut|tua* (~an, ~tau, ~etah);

hoikend|ua (~an, ~au, ~etah); laihdutin viisi kiloa *laihtutin iččie viijel kilol*

laihduttaja *laihtutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

laihutuskuuri *laihtutuskursu* (~an, ~ua, ~oi); oletko laihutuskuurilla? *oletgo laihtutuskursal?*

laihtua *laihtu*|o (~n, ~u, ~tah); hän laihtui kilon viikossa *hái laihtui kilon nedälis*

lailla (tavalla) *kuitah; mihtah luaduh/ tabah*; jollakin lailla se on tehtävä *kuitah se pidäü azuo*; tehdä työtä hullun lailla *ruadua uruan luaduh*; tällä lailla *täh luaduh; nenga*

laillinen (lain mukainen, sallittu) *zakonanmuga*|ine (~zen, ~stu, ~zii)

laillistaa (tehdä lailliseksi) *azu*|o (~n, ~u, ~tah) *zakonanmugazekse*; parisuhde laillistettiin kahdenkeskeizet välit *luajittih zakonanmugazekse*

laimea (mieto, heikko) *liev*|ü (~än, ~iä, ~ii); *heik*|ko (~on, ~kuo, ~koloi); *sluabo*|i (~in, ~idu, ~loi); laimea lihaliemi *lievü lihaliemi* 2. (intensiiviteitiltään heikko) *heik*|ko; *sluabo*|i; osanotto jäi laimeaksi *ozanotto jäi heikokse*

laimentaa *lievend*|iä (~än, ~äü, ~etäh); *heikend*|iä (~än, ~äü, ~etäh)

laimentua *lieve*|tä (~nen, ~nöü, ~täh); *heik*|etä (~kenen, ~kenöü, ~etäh)

laiminlyödä *jät*|tiä (~än, ~täü, ~etäh) huolen pidämättä; isä laiminloi (löi laimin) perhettään *tuatto jätti perehen huolen pidämättäh*

laiminlyönti *jättämi*|ne (~zen, ~stü, ~zii)/ *jätän*|d|ü (~än, ~iä, ~öi)/ *jät*|tö (~ön, ~tüö, ~tölöi) huolen pidämättä

laina 1. (lainattu) *laihin* (~an, ~ua, ~oi); *vell*|gu (~lan, ~gua, ~goi); auto oli pojalla lainassa *pojjal mašin oli annettu laihihah* 2. (velka) *vell*|gu; *laihin*; laina on maksettava korkoineen *velgu pidäü maksua protsentoinke* 3. (kiel. toisesta kielestä omaksuttu sana) *laihinsan*|a (~an, ~ua, ~oi); karjalan kielessä on runsaasti venäläislainoja *karjalan kielles on äijü venälastu laihihsanua*

lainata 1. (antaa lainaksi) *an*|dua (~nan, ~dau, ~netah) *laihihah* 2. (ottaa lainaksi) *ot*|tua (~an, ~tau, ~etah) *laihihah* 3. (myöntää rahalaina) *an*|dua *velgah*; pankki lainaa luotettaville asiakkailleen *banku andau velgah luotettavile kljentoi* 4. (siteerata) *tsitiirui*|ja (~čen, ~ččou, ~jah); lainaan Dostojevskin tekstiä *tsitiiruičen Dostojevskoin tekstua* 5. (omaksua vieraasta kielestä) *ot*|tua; sana on lainattu englannista *sana on otettu anglien kiele*

lainaus *laihin* (~an, ~ua, ~oi); *vell*|gu (~lan, ~gua, ~goi); *tsituat*|tu (~an, ~tua, ~toi)

lainausmerkki *laihinmerki* (~n, ~i, ~löi); (usein mon.) *laihinmerki*|t (~löin, ~löi)

laine *al*|do (~lon, ~duo, ~doloi)

lainehtia 1. (aaltoilla) *aldoil*|la (~en, ~ou, ~lah); järvi lainehtii *järvi aldoulu* 2. (tulvia) *olla* (olen, on, ollah) *vien al*; lattia lainehti vettä *lat'e oli vien al*

lainelautailu (urh.) *sörfing*|u (~an, ~ua, ~oi)

lainkaan (ollenkaan, yhtään) *ni ühtü; ni vouse*; sitä en lainkaan muistanut *sidä minä ni vouse en mus-tanuh*

lain|kuuliainen *zakonoinkuundeli*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); olemme lainkuuliaisia kansalaisia *müö olemmo zakonoinkuundelijat rahvas*; **~mukainen** ks. laillinen; **~muutos** *zakonanmuuto*|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

lainoittaa (myöntää laina) *an*|dua (~nan, ~dau, ~netah) *velgah*; lainoittaako valtio hankkeen? *andaugo valdivo velgua täh projektah?*

lain|rikkoja *zakonanrikko*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~säädäntö** *zakonoinluadimi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *zakonoinluajind*|u (~an, ~ua, ~oi); maamme lainsäädännön kiemurat *meijän muan zakonoinluajindan vaigevukset*; **~vastainen** (luvaton) *kiellet*|tü (~ün, ~tüü, ~tülöi); *zakonoinvasta*|ine (~zen, ~stu, ~zii); veronkierto on lainvastaista toimintaa *نالوگoinviäristüs on zakonoinvastaine tego*; **~voima** *zakonanvoim*|u (~an, ~ua, ~ii); tuomio sai lainvoiman (tuli voimaan) *suvvon piätös tuli zakonanvoimah*

laiska *laš*|ku (~an, ~ua, ~oi)

laiskotella *laš*|kistel|lakseh (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); *laš*|kistel|la (~en, ~ou, ~lah)

laita 1. (reuna, kylki, sivu) *reun*|u (~an, ~ua, ~oi); *lai*|du (~jan, ~dua, ~doi); *ran*|du (~nan, ~dua, ~doi); metsän laidassa meidän reunas 2. (tila); miten sen asian laita nyt on? *kuibo on se dielo nügöi?* 3. (kuv.): suutuin ja annoin tulla täydeltä laidalta *suutuin da sanelin kaiken kohti*

laita|hyökkääjä (urh.) *reunuhyökkii*|jü (~än, ~iä, ~ii/ ~öi); **~puolustaja** (urh.) *reunuvardoiči*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

laite *lait*|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii); *aparuat*|tu (~an, ~tua, ~toi)

laiton (kielletty, luvaton) *zakonat*|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); *kiellonala*|ine (~zen, ~stu, ~zii)

laitos 1. *laito*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); tutkimuslaitos *tutkimuslaitos* 2. (instituutio) *laito*|s

laitostua (passivoitua) *muut*|tuo (~un, ~tuu, ~utah) *maltamattomakse*; *muut*|tuo *passiivizekse*; vanhukset laitostuvat sairaalaoiloissa *vahnat muututah bol'ničois olles passiivizikse*

laittaa 1. (valmistaa) *valmist*|ua (~an, ~au, ~etah); *keit*|tiä (~än, ~täü, ~etäh); *laittaa* ruokaa *keittiä* *süömistü* 2. (panna, pistää, asettaa) *pan*|na (~en, ~ou, ~nah); laita ovi kiinni *pane uksi salbah*; *laittaa* vaatteet päälleen (pukeutua) *panna sovat piäle* **laitteisto** (toimintakokonaisuuden muodostavat laitteet) *laitteh*|et (~ien, ~ii); *aparuat*|at (~oin, ~toi)

laittomuus *zakonattomu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

laituri *pristani* (~n, ~i, ~loi); *randutel*|at (~oin, ~oi); poika istui mökin laiturilla onkimassa *brihačču istui mökin randuteloil ongittamas*

laiva laiv|u (~an, ~ua, ~oi); korabli (~n, ~i, ~loi)

laivasto laivast|o (~on, ~uo, ~oloi); flot|tu (~an, ~tua, ~tii)

laji laji (~n, ~i, ~loi); lua|du (~vun, ~duu, ~duloi)

lajitella lajit|ella (~telen, ~telou, ~ellah); sortirui|ja (~čēn, ~ččou, ~jah)

lajittelija lajittel|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); sorti-ruičči|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

lajittelu lajittlemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); lajittelend|u (~an, ~ua, ~oi); lajittelu (~n, ~u, ~loi); sortiruiččēmi|ne (~zen, ~stu, ~zii); sorti-ruiččend|u (~an, ~ua, ~oi); sortiruiču|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

lakaista 1. pühki|e (~n, ~ü, ~täh); lakaisitko jo kuistin lattian? jogo pühkiit verandon lattien?

2. (kuv.): piilottaa ongelmat näkyvistä: lakaista roskat maton alle pühkie topat maton alle

lakana hursti|ne (~zen, ~stu, ~zii); päällys- ja alus-lakana piälüs- da alushurstine

lakastua 1. (kasvista: kuihtua) näivistü|ö (~n, ~ü, ~täh); kasvit lakastuvat kuivuudesta kazvit näivistütäh kuivuttu 2. (ihmisestä: kuihtua, riutua) kuiv|ua (~an, ~au, ~etah); vanhuutetaan lakastunut ihminen vahnuttu kuivanuh ristikanzu

lakata 1. (lopettaa) lop|pie (~en, ~pou, ~pietah); heit|tiä (~än, ~täü, ~etäh); lakatkaa valittamasta heittäkkiä voiveroitandu 2. (loppua, päätyä) lop|piekseh (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~pietahes); lop|puo (~un, ~puu, ~putah); sade lakkasi jo vihmua jo loppih

lakeus lagevu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); Pohjanmaan lakeuksilla Pohjanmuan lagevuksil

laki zakon (~an, ~ua, ~oi)

lakiasäätävä zakonoinluadi|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

laki|mies jurist|u (~an, ~ua, ~oi); **~osa** zakonanmuga|ine (~zen, ~stu, ~zii) perindööz|a (~an, ~ua, ~ii); lapsen lakiosa on loukkaamaton lapsen zakonanmugaine perindööza on koskematoi;

~sääteinen zakonanmuga|ine (~zen, ~stu, ~zii); **~tiede** oigevusti|edo (~ijon, ~eduo, ~edoloi); juristiek|ku (~an, ~kua, ~koi); jurisprudentsi|i (~en, ~edu, ~eloi)

lakka 1. (kasv. Rubus chamaemorus) muurò|i (~in, ~idu, ~loi); uhku|ine (~zen, ~stu, ~zii); šl'ubo|i (~in, ~idu, ~loi) 2. (pintojen käsittelyaine) luak|ku (~an, ~kua, ~koi) 3. hiuslakka tukku-luak|ku

lakkaamaton (loputon, yhtämittäinen) loppu-mat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); heittelemät|oi (~tömän, ~tömiä, ~tömii)

lakkaamatta alalleh; heittelemättäh; ühtümittua; ühtüperiä

lakkauttaa lop|pie (~en, ~pou, ~pietah); sal|vata (~buan, ~buau, ~vatah); pieniä kouluja on lakkautettu pienii školii on salvattu

lakkautus salbuami|ne (~zen, ~stu, ~zii); salbuand|u (~an, ~ua, ~oi); salbav|o (~on, ~uo, ~oloi)

lakki šuapk|u (~an, ~ua, ~oi)

lakkaiset (ylioppilassjuhlat) üliopastujien/ studentoin pruaazniek|ku (~an, ~kua, ~koi)

lakko vastahtoi|i (~en, ~ie, ~iloi); zabastouhk|u (~an, ~ua, ~oi)

lakkoilla toimi|e (~n, ~u, ~tah) vastah; bastui|ja (~čēn, ~ččou, ~jah)

lakritsi lakrits|u (~an, ~ua, ~oi)

laktoosi laktouz|u (~an, ~ua, ~oi)

laktoosi-intoleranssi (lääk.) laktouzu-intolerantnosti (~n, ~i, ~loi); monet kärsivät laktoosi-intoleranssista monil on laktouzu-intolerantnosti

lama lam|a (~an, ~ua, ~oi); depressi|i (~en, ~edü, ~elöi)

lamaantua lamevu|o (~n, ~u, ~tah); puut|tu (~un, ~tuu, ~utah) depressieh

lammauttaa (saattaa lamaan) suat|tua (~an, ~tau, ~etah) lamah; uutinen lamautti osakekaupan uudine suatoi ozakehkaupan lamah

laminaatti laminuat|tu (~an, ~tua, ~toi); lattioissa on laminaatit lattielois on laminuattu

lammas lam|mas (~bahan, ~mastu, ~bahii)

lammikko lammik|ko (~on, ~kuo, ~koloi)

lampi lam|bi (~min, ~bii, ~loi)

lamppu lamp|u (~an, ~ua, ~oi)

lana tazoit|in (~timen, ~indu, ~timii)

lanata tazoit|tua (~an, ~tau, ~etah)

langeta 1. (kaatua) langleta (~ien/ ~enen, ~ieu/ ~enou, ~ietah/ ~etah); čummu|ta (~on, ~ou, ~tah); kua|duo (~vun, ~duu, ~vutah); pak|kuo (~un, ~kuu, ~utah); sor|duo (~run, ~duu, ~rutah) 2. (kuv. sortua, hairahtua) hairahtu|o (~n, ~u, ~tah); hairaht|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes)

langettaa (lak. julistaa) ilmoit|tua (~an, ~tau, ~etah); oikeus langetti tänään tuomion suudo ilmoitti tuomivon tänäpäi

lanka lang|u (~an, ~ua, ~oi); niit|ti (~in, ~tii, ~tilöi)

lankku jär|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi) la|udu (~vvan, ~udua, ~udoi); lahk|o (~on, ~uo, ~oloi)

lanko(mies) kü|dü (~vün, ~düü, ~dülöi)

lanne lan|neh (~dehen, ~nehtu, ~dehii)

lannistaa (masentaa) lannist|ua (~an, ~au, ~etah); pain|ua (~an, ~au, ~etah); ahtist|ua (~an, ~au, ~etah); vastoinkäymiset lannistavat ozattomukset lannistetah

lannistua lannistu|o (~n, ~u, ~tah); lamevu|o (~n, ~u, ~tah)

lannistumaton lannistumat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii)

lannoite lannoit|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii); udobreeni|i (~en, ~edu, ~eloi); luomuviljelyssä ei

käytetä keinotekoisia lannoitteita *uuzien luonnon-mugazien kazvilajiloin kazvattajes ei käütetä keinotegozii lannoittehii*

lannoittaa *lannoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *udobri|e* (~n, ~u, ~tah)

lannoitus *lannoittami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *lannoitand|u* (~an, ~ua, ~oi); *lannoitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *udobrimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *udobrind|u* (~an, ~ua, ~oi)

lanta *höst|e* (~ien, ~ettü, ~ielöi); *höstö* (~n, ~ttü, ~löi)

lantio ks. *lanne*

lantti (kolikko) *moniet|tu* (~an, ~tua, ~toi)

lanttu (kasv. Brassica napus) *lantu* (~n, ~u, ~loi); *br'ukv|u* (~an, ~ua, ~ii)

lanttu|laatikko *padalantu* (~n, ~u, ~loi); **~kukko** *lantukurniek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

laota *lagovu|o* (~n, ~u, ~tah); *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *lagoh*; vilja painui lakoon *vil'lu meni lagoh*

lapa 1. (lapaluun alue) *labaluu* (~n, ~du, ~loi) 2. (lapaluun liha ruokana) *labaluulih|a* (~an, ~ua, ~oi); *naudan lapa žiivatan labaluuliha* 3. *la|ba* (~van, ~bua, ~boi); *airon lapa airon laba*

lapaluu (anat.) *labaluu* (~n, ~du, ~loi)

lapanen *ala|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

lapikas *lapik|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); *čubi* (~n, ~i, ~loi)

lapin kieli *lapin kiell|i* (~en, ~dü, ~ii); *saamin kiell|i*

lapio *lab|ju* (~an, ~ua, ~oi)

lappalainen *lappila|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

lappu *lip|pu* (~un, ~puu, ~puloi); *lippu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *zapisk|u* (~an, ~ua, ~oi)

lapsellinen 1. (kielteisesti: naiivi) *kehittümät|öi* (~tömän, ~tömiä, ~tömii) 2. (myönteisesti: lapsenomainen) *lapselli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

lapsen|lapsi *bunuk|ku* (~an, ~kua, ~koi); *vunuk|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~vahti** *lapsenkačč|o* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

lapseton *lapset|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

lapsettaa (yksipers.) *lapsest|ua* (~au); *häntä lapsettaa taas häi müös lapsestau*

lapsettomuus *lapsettomu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

lapsi *la|psi* (~psen, ~stu, ~psii)

lapsi|joukko *lapsijouk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); **~lisä** *lapsiliz|ä* (~än, ~iä, ~ii); **~vesi** *lapsiv|ezi* (~ien, ~ettü, ~ezii); **~vähennys** (verotuksessa) *lapsiverovähendü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)/ *lapsinaloguvähendü|s*; **~ystävällinen** *lapsii suvaičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) *ristikanz|u* (~an, ~ua, ~oi)

lapsukainen *lapsukka|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

lapsus (kömmähdys, möhläys) *hairevu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *se oli paha lapsus se oli paha hairevus*

lapsuudenkoti *lapsusko|di* (~in, ~dii, ~dilo)

lapsuus *lapsu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

lasagne *lasan'n|u* (~an, ~ua, ~oi); *makaronsüömi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)

laser *luazer* (~an, ~ua, ~oi)

laser|kirjoitin *luazerkirjut|in* (~timen, ~indu, ~timii); **~levy** ks. *cd-levy*; **~levysoitin** *luazermagnitofon* (~an, ~ua, ~oi); *luazerlevysoit|in* (~timen, ~indu, ~timii)

lasi 1. (aine) *st'okl|u* (~an, ~ua, ~ii) 2. (juomalasi) *stokan* (~an, ~ua, ~oi)

lasijesine *st'oklutavar* (~an, ~ua, ~oi); **~kuitu** *st'oklukui|du* (~jun, ~duu, ~duloi)

lasillinen *tä|üzi* (~vven, ~ütti, ~üzii) *stokan* (~an, ~ua, ~oi); *haluatko lasillisen vettä? tahtotgo stokanan vettü?*

lasinen *st'okla|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *st'oklahi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

laskea 1. (selvittää lukumäärä) *lask|ie* (~en, ~ou, ~ietah); *čotail|ja* (~čen, ~ččou, ~jah) 2. (alentaa) *alend|ua* (~an, ~au, ~etah); *kauppias laski hintoja kupsu alendi hindoi* 3. (siirtyä alemmaksi) ks. *laskeutua* 4. (kuv.): *laskea leikkiä šuuttie*

laskelma (arvio) *lasku* (~n, ~u, ~loi); *čot|tu* (~an, ~tua, ~tii); *laskelmieni mukaan minun laskuloin mugah*

laskelmoida *duumail|ja* (~čen, ~ččou, ~jah) *tarkah edukädeh; hinnoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *lask|ie* (~en, ~ou, ~ietah); *čotail|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

laskenta *laskemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *laskend|u* (~an, ~ua, ~oi); *čotaiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *čotaičend|u* (~an, ~ua, ~oi)

lasketella 1. (puhella vuolaasti) *lasket|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); *leblet|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *pa|ista* (~gizen, ~gizou, ~istah) *libiesti; nyt lasketteleet valheita nügöi sinä laskettelet tühjiä* 2. (pujo-tella) *lasket|ella; čur|ata* (~uan, ~uau, ~atah)/ *pujoit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah) *slualomua* 3. (kuv. laulaa) *lasketella täysillä laskie pajuo*

laskettelu *slualom* (~an, ~ua, ~oi)

laskeutua *heit|tüö* (~ün, ~tüü, ~ütäh) *alah/ alembakse*

laskiainen *pühälasku* (~n, ~u, ~loi)

laskimo (anat.) *laskim|o* (~on, ~uo, ~oloi); *valtimot ja laskimot valdimot da laskimot*

laskin *laski|n* (~men, ~ndu, ~mii); *laskukoneh* (~en, ~tu, ~ii)

laskos (poimu) *rup|pi* (~in, ~pii, ~piloi); *sluatk|u* (~an, ~ua, ~oi)

laskostaa (poimuttaa) *rupit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *verho on kauniisti laskostettu ripustin on čomah rupitettu*

lasku 1. (suunta alas) *lasku* (~n, ~u, ~loi); *lentokoneen nousut ja laskut lendokonehen nouzut da laskut* 2. (maksuvaatimus) *čot|tu* (~an, ~tua, ~tii); *maksoitko jo laskun? jogo piit čotan?* 3. (mat. tehtävä) *čotaiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *čotaičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *čot|tu* (~an, ~tua, ~tii)

lasku|kone *laskukoneh* (~en, ~tu, ~ii);

kal'kul'uator (~an, ~ua, ~oi); **~oppi** (aritmetiikka) *arifmeetiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~suhdanne**

madal (~an, ~ua, ~ii) konjunktuur|u (~an, ~ua, ~oi); **~toimitus** laskuhomm|u (~an, ~ua, ~ii)
laskuttaa lua|die (~jin, ~diu, ~jitah) čot|tu (~an, ~tua, ~tii)
laskutus čotan kirjuttami|ne (~zen, ~stu, ~zii)/kirjutand|u (~an, ~ua, ~oi)/kirjutu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)
lasku|varjo parašuut|tu (~an, ~tua, ~toi); **~varjo-hyppääjä** parašutist|u (~an, ~ua, ~oi)
lasta 1. (tuki) tu|gi (~ven, ~gie, ~giloi); šin|a (~an, ~ua, ~oi); käsi pantiin lastaan kädeh laitettih tugi
 2. (ruoanvalmistusväline) lastu (~n, ~u, ~loi); paistinlasta žuarivolastu
lastata nak|ata (~kuan, ~kuau, ~atah); gruuzi|e (~n, ~u, ~tah); laiva on täyteen lastattu laivu on nakattu reunoi müöte
lasten|elokuva lapsienfil|m|u (~an, ~ua, ~oi); detsko|i (~in, ~idu, ~loi) fil|m|u; **~hoito** lapsien-kaččomi|ne (~zen, ~stu, ~zii); lapsienkačond|u (~an, ~ua, ~oi); **~koti** lapsienko|di (~in, ~dii, ~diloi); deddom (~an, ~ua, ~ii); **~lääkäri** lapsien-douhturi (~n, ~i, ~loi); detsko|i vrač|ču (~an, ~ču, ~čoi); **~neuvola** lapsiennevvol|u (~an, ~ua, ~oi); detsko|i konsul|tatsi|i (~en, ~edu, ~eloi); **~suojele** lapsiensuojelemi|ne (~zen, ~stu, ~zii)/-suojelend|u (~an, ~ua, ~oi)/-suojele (~n, ~u, ~loi); **~tarha** lapsienpäivüko|di (~in, ~dii, ~diloi); detsa|du (~vun, ~duu, ~duloi); **~tauti** lapsien-ta|udi (~vvin, ~udii, ~udiloi); **~vahti** lapsien-kaččoi| (~jan, ~jua, ~jii/~joi); **~vaunut** lapsien-käri (~n, ~i, ~loi); ko|ask|u (~an, ~ua, ~oi)
lasti 1. (kuorma) gruuзу (~n, ~u, ~loi); laivan lastin purkaminen laivan gruuзun purgamine 2. (ark. kantamus) tak|ku (~an, ~kua, ~koi); hän toi täyden lastin viiniä häi toi tävven takan viinua
lastoittaa pan|na (~en, ~ou, ~nah) šin|a (~an, ~ua, ~oi)/tu|gi (~ven, ~gie, ~giloi); murtunut raaja pitää lastoittaa murdunuh jalgu pidää panna šinah
lastu 1. lastu (~n, ~u, ~loi) 2. (lyhyt kirjallinen tuotos) novell|u (~an, ~ua, ~oi)
lataus täüttämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); täütänd|ü (~än, ~iä, ~öi); täütö|s (~ksen, ~stü, ~ksii); zar'adimi|ne (~zen, ~stu, ~zii); zar'adind|u (~an, ~ua, ~oi)
latautua 1. (varautua sähköllä) zar'adilekseh (~mmos, ~h/ ~hes, ~takes); akut latautuvat akkumul'uatorat zar'aditahes 2. (kuv.): ilmassa oli latautunutta jännitystä ilmas oli kova kiinnitys
latina latinan kiel|i (~en, ~dü, ~ii)
latistaa 1. (litistää) lädžöt|tiä (~än, ~täü, ~etäh) 2. (kuv.) lädžöt|tiä; rik|kuo (~on, ~kou, ~otah); yleisökato latisti tunnelman kaččojienkado rikoi tunnelman
lato sar|ai (~uan, ~uadu, ~ualoi)
latoa 1. (asettaa päällekkäin) lad'd|ata (~uan,

~uau, ~atah); miehet latoivat halkoja pinoon muzikat lad'dattih halgoloi pinoh 2. (kirjapainossa) kázat|ellä (~telen, ~telöü, ~elläh); tekstit ladotaan (nyk. käsitellään) tekstat kázatelläh 3. (kuv.) ladata täydeltä laidalta, sanoa suoraan lad'd|ata; vaimo latasi (antoi tulla) täydeltä laidalta akku lad'd'ai kai ihan kohti
latteus banal'nosti (~n, ~i, ~loi); hän päästeli suus-taan pelkkiä latteuksia hänen suus piäzi vai ühtü banal'nostii
lattia lat|e (~tien, ~ettu, ~tieloi)
latu la|du (~vun, ~duu, ~duloi); lumipyryn jälkeen on ladut taas aurattava tuučan jälgeh lavut pidää uvvessah avata
laturi zar'adniek|ku (~an, ~kua, ~koi); lad'd'uri (~n, ~i, ~loi); kännykän laturi mobil'niekan zar'adniekku, mobil'niekan lad'd'uri
latva ladv|u (~an, ~ua, ~oi)
Latvia Latvi|i (~en, ~edu, ~eloi)
latvialainen latviela|ine (~zen, ~stu, ~zii)
latvus ladvu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); männyn latvus pedäjän ladvus
launtai suovat|tu (~an, ~tua, ~toi)
lauantaisin suovatton
laudatur 1. (arvosana: kiitettävä) para|s (~han, ~stu, ~hii) arvosan|a (~an, ~ua, ~oi); laudatur (~an, ~ua, ~ii) 2. (vanh. korkein yliopistollisista arvosanoista) laudatur (~an, ~ua, ~ii); laudatur-työ laudaturruado
laude, lauteet laudaz|et (~ien, ~ii); istua saunan lauteilla istuo küliin laudazil
laudoittaa lavvoit|tua (~an, ~tau, ~etah); obšeilja (~čen, ~ččou, ~jah); laudoittaa talo obšeija kodi
laudoitus lavvoitu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); obšivk|u (~an, ~ua, ~oi); panimme mökkiin uuden laudoituksen paniimmo mökkih uvven obšivkan
lauha ks. lauhkea
lauhkea 1. (lämpötilasta) lauhk|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); viime talvi oli harvinaisen lauhkea men-nüt talvi oli ülen lauhkei 2. (kuv. levollinen, tasainen, sopuisa) lauhk|ei; pehm|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); tiiünimieli|ne (~zen, ~stü, ~zii); vagav|u (~an, ~ua, ~ii); sobuz|u (~an, ~ua, ~ii); hän on luonteeltaan lauhkea hänel on lauhkei harakteri
lauhtua 1. (3. pers. lämmetä) lauhtu|o (~u, ~tah); läm|metä (~benöü, ~metäh); sää lauhtuu lähipäivinä siä lauhtuu/ lämbenöü päivän kahten peräs 2. (kuv. leppyä, heltyä) lauhtu|o (~n, ~u, ~tah); isä suuttui, mutta on jo lauhtunut tuatto suuttui, ga on jo lauhtunuh
laukaista 1. (irrottaa, sytyttää tms.) am|buo (~mun, ~buu, ~mutah); piäst|iä (~än, ~äü, ~etäh) zar'uadu; sotilas laukaisi aseensa saldattu piästi zar'uadan 2. (kuv. purkaa, vapauttaa) piäst|iä; huumori laukaisee jännityksen juumor piästää kiinnitükses 3. (kuv., ark.) san|uo (~on, ~ou, ~otah); kalahut|tua (~an, ~tau, ~etah); jopas vit-

sin laukaisit *tol'ko vai šuutkan kalahutit*
laukaus *ambumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ammund|u* (~an, ~ua, ~oi); *pamahtu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)
laukku *sumk|u* (~an, ~ua, ~ii)
laulaa *pajat|tua* (~an, ~tau, ~etah); laulamme karjalaisia lauluja *pajatammo karjalazii pajoloi*
laulaja *pajatta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); hän oli kuuluisa laulaja *häi oli kuuluzu pajattai*
laulu *paj|o* (~on, ~uo, ~oloi)
lauma *karj|u* (~an, ~ua, ~oi); *jouk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); siellä on iso lauma lehmii *sie on suuri lehmükarju*
laumaj|eläin *karjuelät|ti* (~in, ~tii, ~tilöi); *joukkoelät|ti*; **~sielu** *toizien jälgii meni|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); *matkitta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
laupias *hüväsüdämelli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *armok|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); *laupias taivas! a-voi-voi!*
lause (kiel.) *virkeh* (~en, ~tü, ~ii)
lauseen|jäsen (kiel.) *virkehen ozapuol|i* (~en, ~du, ~ii); **~vastike** (kiel.) *virkehen vastineh* (~en, ~tu, ~ii)
lauseoppi (kiel.) *sintaksi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *virkehop|pi* (~in, ~pii, ~pilo)
lausua 1. (sanoa) *san|uo* (~on, ~ou, ~otah); lausua totuus *sanuo tozi*; 2. (ääntää, artikuloida) *san|uo*; miten tämä sana lausutaan oikein? *kui tämä sana sanotah oigieh?* 3. (esittää) *san|uo*; *sanell|la* (~en, ~ou, ~lah); lausua runo *sanella runo*
lausunta 1. (lausuminen) *sanomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *sanond|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (taiteellinen puheen esittäminen) *deklamiiruiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *deklamiiruičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *deklamiiruiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *sanelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *sanelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *sanelu* (~n, ~u, ~loi)
lausunto *miel|i* (~en, ~dü, ~ii); *harakteristiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); *piätö|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *rezol'utsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *zajavleen|i* (~en, ~edu, ~eloi)
lauta *la|udu* (~vvan, ~udua, ~udoi)
lautanen *süöndülauda|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *torielk|u* (~an, ~ua, ~oi)
lautas|antenni (tekn.) *torielkuantenn|u* (~an, ~ua, ~oi); **~liina** *salfietk|u* (~an, ~ua, ~oi); *torielkusalfietk|u*
lautta *laut|tu* (~an, ~tua, ~toi)
lava *lav|a* (~an, ~ua, ~oi)
lavantauti (lääk.) *tiifuta|udi* (~vvin, ~udii, ~udiloi); *tiif|u* (~an, ~ua, ~oi)
lavastaa 1. *azet|tua* (~an, ~tau, ~etah)/ *lait|tua* (~an, ~tau, ~etah) *dekoratsiet* 2. (kuv.) *järjest|jä* (~än, ~äü, ~etäh); *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah); hänet lavastettiin syyliseksi *händü luajittih viäräkse*
lavaste *dekoratsi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

lavastus *dekoratsieloin azettami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *azetand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *azetu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)/ *laittami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *laitand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *laittav|o* (~on, ~uo, ~oloi)
lavea *lev|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *avar|u* (~an, ~ua, ~oi); *väll|ü* (~än, ~iä, ~ii)
laventaa 1. (laajentaa) *levend|jä* (~än, ~äü, ~etäh); *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah) *avaremmakse/ vällembäkse* 2. (mat.) *suurend|ua* (~an, ~au, ~etah); *lavenna murtoluku kahdella suurenda vuittinumerualu kahtel*
laveri *palat|ti* (~in, ~tii, ~tiloi)
laverrella *pa|ista* (~gizen, ~gizou, ~istah) *tühjäi*; *ta|guo* (~von, ~gou, ~votah) *šökkii*; *boltaij|a* (~čen, ~ččou, ~jah)
laverteliija *tühjāpagizi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *šökkientago|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *boltaiččē|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
lavitsa *lauč|ču* (~an, ~čua, ~čoi); *skamn|u* (~an, ~ua, ~oi)
lavuaari *kāzast|ii* (~ien, ~ettu, ~ieloi)
leegio (runsaslukuinen joukko) *suur|i* (~en, ~du, ~ii) *jouk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *legion* (~an, ~ua, ~oi); heitä oli siellä kokonainen leegio *heidü oli sie kogonaine legion*
leffa (ark. elokuva) *kin|o* (~on, ~uo, ~oloi); *men-näänkö leffaan? lähemmögo kinoh?*
legenda *legend|u* (~an, ~ua, ~oi); *suarn|u* (~an, ~ua, ~oi); *starin* (~an, ~ua, ~oi) ◇ *legenda jo eläessään legendu jo elaiğanah*
lehten|jakaja *lehten|jaga|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~myyjä** *lehtenmüöj|ü* (~än, ~iä, ~ii/ ~oi)
lehistö 1. (sanoma- ja aikakauslehdet) *lehtist|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi) 2. (sanoma- ja aikakauslehtien toimittajat) *lehtimieh|et* (~ien, ~ii)
lehistötilaisuus *lehtistökonsferensi|i* (~en, ~edu, ~eloi)
lehmus (kasv. *Tilia*) *niinipuu* (~n, ~du, ~loi)
lehmä *lehm|ü* (~än, ~iä, ~ii) ◇ laskee kuin lehmän häntä *kazvau alahpäi kui lehmän händü*; hänellä on oma lehmä *ojassa häi vaigu omua iččie nostau*
lehti 1. (kasvin osa) *leht|i* (~en, ~ie, ~ii/ ~löi); *koi-vun lehdet koivun lehtet* 2. (kirjan tms. sivu) *leht|i* 3. (julkaisu) *leht|i*; *gaziet|tu* (~an, ~tua, ~toi); *žurnual|u* (~an, ~ua, ~oi); lukea lehteä *lugie lehtie* ◇ jäädä lehdellä soittelemaan *jiähä alakündeh/ ozattomakse*; lehti on kääntynyt (tilanne on nyt toinen) *nügöi on toine dielo*
lehti|leike *lehten leikattu oz|a* (~an, ~ua, ~ii); **~metsä** *lehtimeč|ču* (~än, ~čičä, ~čii); **~mies** *lehtimie|s* (~hen, ~stü, ~hii); *žurnalist|u* (~an, ~ua, ~oi)
lehtiö *bloknöt|tu* (~an, ~tua, ~toi)
lehto *lehtimeč|ču* (~än, ~čičä, ~čii)
lehtoraatti *lektoran vir|gu* (~ran, ~gua, ~goi)

lehtori *lektor*|u (~an, ~ua, ~oi)

leija *ilmuliehu* (~n, ~u, ~loi); lennättää leijaa *lennättiä ilmuliehuu*

leijailla 1. (liidellä) *lii|jellä* (~delen, ~delöü, ~jel-läh); *len|nellä* (~delen, ~delöü, ~nelläh); lentokone leijailee taivaalla *lendokoneh liidelöü taivahal* 2. (kuv. olla ajatuksissaan) *lii|jellä; len|nellä*; leijaitelko ihan pilvissä? *lendeletgo ihan pilvis?*

leijona 1. (el. Felis leo) *leijon* (~an, ~ua, ~ii) 2. (eräs horoskoopimerkki) *leijon*

leikata 1. (katkaista saksilla tms.) *leik|ata* (~kuan, ~kuau, ~atah); *katk|ata* (~uan, ~uau, ~atah) 2. (kirurg.) *azu|o* (~n, ~u, ~tah)/ *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah) *operatsii*; potilas leikataan huomen-na *patsijentale huomei luajitah operatsii* 3. (kuv. vähentää, supistaa) *vähend|ä* (~än, ~äü, ~etäh); valtio leikkasi menojaan *valdivo vähendi omii menoloi* 4. (kuv. ark. tajuta, hoksata) *ellend|ä* (~än, ~äü, ~etäh); minulla ei oikein leikannut minä *en ni ellendännüh putilleh* ◇ leikata huhulta siivet *katkata tühjin viestilöin/ paginoin siivet*

leike 1. ks. lehtileike 2. (ruoka; vrt. leikkele) *liha-viibaleh* (~en, ~tu, ~ii); *lihapal|a* (~an, ~ua, ~oi)

leikellä *leik|kuo* (~on, ~kou, ~otah); leikellä lihat palasiksi *leikkuo lihat palazikse*

leikillinen *šuutkak|as* (~kahan, ~astu, ~kahii)

leikinlasku *šuutk|u* (~an, ~ua, ~ii)

leikkaaja *leikkua|j*|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi)

leikkaus 1. (leikkaaminen) *leikkua|mi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *leikkua|nd*|u (~an, ~ua, ~oi); *leikkav|u*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *montaž|u* (~an, ~ua, ~oi); elokuvan leikkaaminen *fil|man montažu* 2. (kirurg. toimenpide) *operatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi) 3. (vaatteesta) *kroik|ku* (~an, ~kua, ~kii); puvun leikkaus on tyylikäs *ko|st|uman kroikku on stil|noi* 4. (menojen vähentäminen) *vähendä|mi*|ne (~zen, ~stü, ~zii); *vähendänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *vähend|u*|s (~ksen, ~stü, ~ksii); kunnallisen terveydenhoidon leikkaukset *kunnan terveühoidovaroin vähendämizet*

leikkaussali *operatsionno|i* (~in, ~idu, ~loi) *zual|u* (~an, ~ua, ~oi)

leikkauttaa (antaa leikata) *leikkait|tua* (~an, ~tau, ~etah); leikkautin pitkät hiukseni *leikkaitin pitkät tukat*

leikkele *leikot|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi) *lih|a* (~an, ~ua, ~oi); ostin kinkkua leikkeleinä *ostin leikot-tuu počin tagarezilihua*

leikki 1. *kiž|a* (~an, ~ua, ~oi); lasten leikit *lapsien kižat* 2. (pilailu) *šuutk|u* (~an, ~ua, ~ii); se oli vain leikkiä *sehäi oli vaigu šuutku*; älä nyt leikistä suutu *älä nügöi tühjiä suutu* ◇ siitä on leikki kaukana *se ei ole šuutku*

leikki|mökki *ko|da* (~van, ~dua, ~dii); elostus-*ko|da*; **~puisto** *elostus-/ igrupuust|o* (~on, ~uo, ~oloi); *elostus-/ igrupark|u* (~an, ~ua, ~oi)

leikkisä ks. leikillinen

leikkiä 1. *elost|ua* (~an, ~au, ~etah); *kiž|ata* (~uan, ~uau, ~atah); lapset leikkivät pihalla *lapset kižatah pihal* 2. (pilailu, laskea leikkiä) *šuut|tie* (~in, ~tiu, ~itah) 3. (tekeytyä joksikin) *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *iččie keneksetah/ miksetah*; *heit|töö* (~ün, ~tüü, ~ütäh); hän leikkii usein asi-antuntijaa *häi puaksuh panou iččie spetsialistakse*; leikkiä sairasta *heittöö voimattomakse* ◇ leikkiä tulella *kižata tulenke*

leikkokukka *leikat|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi) *kuk|ku* (~an, ~kua, ~kii)

leikkuri *leikkuamis-/ leikkua|ndu-/ leikkavovehkeh* (~en, ~tü, ~ii); ruohonleikkuri *nurmenleikkua|nduvehkeh*

leikkuu *leikkuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *leikkua|nd*|u (~an, ~ua, ~oi); *leikkav|o* (~on, ~uo, ~oloi)

leikkuu|lauta *leikkuamis-/ leikkua|ndu-/ leikkavo-la|udu* (~vvan, ~udua, ~udo); **~puimuri** *vil|l'u-kombain* (~an, ~ua, ~oi); **~veitsi** *leikkua|mi-/ leikkua|ndu-/ leikkavovei|či* (~en, ~čie, ~čilöi)

leima 1. *pečat|ti* (~in, ~tii, ~tiloi); *štamp|u* (~an, ~ua, ~oi); *kleim|u* (~an, ~ua, ~oi); postileima *poštuštampu* 2. (kuv. vaikutelma) *pečat|ti*; *štamp|u*; *kleim|u*; kommunismi löi leimansa myös Karjalaan *kommunizmu pani pečatin Karjalahgi*

leimahdus *läimäht|u*|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

leimahtaa 1. (syttyä yhtäkkiä) *süt|töö* (~ün, ~tüü, ~ütäh); *läimäht|ä*|kseh (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); leimahtaa tuleen *süttiöö palamah* 2. (kuv. syttyä, puhjeta) *süt|töö*; riita leimahti ilmiliekkiiin *sütüi kova riidu*

leimasin *štamp|u* (~an, ~ua, ~oi); *štempeli* (~n, ~i, ~löi)

leimata 1. (lyödä leima) *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *pečatti/ štampu/ kleimu*; *štampui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah) 2. (kuv. sanoa, väittää): hänet leimattiin syylliseksi *händü pandih viärüniekakse* 3. (olla luonteenomaista) *harakterizui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); koko elämää leimaa surumielisyyks kogo *elostu harakterizuiččou abevus*

leimaus 1. (leimaaminen) *pečatin/ štamp|an/ klei-man panemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *panend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *pan|o* (~on, ~uo, ~oloi) 2. (kuv. leimahtaminen) *läimähtä|mi*|ne (~zen, ~stü, ~zii); *läimähtänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *läimäht|u*|s (~ksen, ~stü, ~ksii); olipa neronleimaus *oli aiga neron läimähtüs*

leimauttaa *panet|tua* (~an, ~tau, ~etah) *pečatti/ štampu/ kleimu*; leimautin passini tullissa *panetin tullis pečatin pasportah*

leimautua (kuv.) *ilme|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); hän leimautui valehtelijaksi *häi ilmeni kielastelijakse*

leinikki (kasv. Ranunculus) *iivananhein|ü* (~än, ~iä, ~ii)

leipiintyä (kyllästyä) *külläst|ü*|ö (~n, ~ü, ~täh);

- sua|ja/ sua|ha* (~n, ~u, ~jah/ ~hah) külläl hän on leipiintynyt toimittajan työhön *häi on küllästäin-nüh žurnalistan ruadoh*
- leipoa** *past|ua* (~an, ~au, ~etah); leipoa leipää *pastua leibiä*
- leipomo** *pekarn|u* (~an, ~ua, ~oi)
- leipuri** *pasta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *pekkari* (~n, ~i, ~loi)
- leipä** *lei|bü* (~vän, ~biä, ~bii) ◇ olla samoissa leivissä olla üksis leivis
- leipä|laji** (kuv.) *spetsial'nosti* (~n, ~i, ~loi); kirjallisuus on hänen leipälajinsa *kirjallizus on hänen spetsial'nosti*; **~teksti** (atk.) *varzina|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *tekst|u* (~an, ~ua, ~oi); **~työ** *alall|ne* (~zen, ~stu, ~zii) *varzina|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *rua|do* (~von, ~duo, ~doloi)
- leiri** *luageri* (~n, ~i, ~loi)
- leiriytyä** *azet|tua* (~an, ~tau, ~etah) *luageri*
- leivin|jauhe** *tahtahankohotta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~paperi** *pastosbumuag|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *pastospaberi* (~n, ~i, ~loi); **~uuni** *pastospäč|či* (~in, ~čii, ~čilöi)
- leivo(nen)** (el. *Alauda arvensis*) *kiuru* (~n, ~u, ~loi)
- leivos** *pirožnoli* (~in, ~idu, ~loi); ostin pari maukasta leivosta *ostin kaksi hüviä pirožnoidu*
- leivänpaahdin** *toster* (~an, ~ua, ~oi)
- leka** *suur|i* (~en, ~du, ~ii) *pal'l|u* (~an, ~ua, ~oi); *kuvald|u* (~an, ~ua, ~oi)
- leksikko** (kiel. sanasto) *sanakniig|u* (~an, ~ua, ~oi); *sanast|o* (~on, ~uo, ~oloi)
- leksikologia** (kiel. sanaston tutkimus) *leksikoloug|i* (~en, ~edu, ~eloi); *sanaop|pi* (~in, ~pii, ~pilo)
- leksikografia** (sanakirjatyo) *leksikogruafi|i* (~en, ~edu, ~eloi)
- lelliä** (halv. hemmotella) *äbäzöi|jä* (~čen, ~ččöü, ~jäh); *ämmät|tiä* (~än, ~täü, ~etäh)
- lelu** *bo|ba* (~van, ~bua, ~bii); *lelu* (~n, ~u, ~loi); *igrušk|u* (~an, ~ua, ~oi)
- lemahtaa** *tul|la* (~en, ~ou, ~lah) *nenäh*; *pahni|e* (~n, ~u, ~tah); *von'ail|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); hän lemahti viinalta *häi pahnii viinala*
- lemmikki** 1. (suosikki) *lembi=*; lemmikkieläin *lembielätti* 2. (kasv. *Myosotis*) *lemmek|ki* (~in, ~kii, ~kilöi); taivas on lemmikinsininen *taivas on lemmekinsinine*
- lempeä** *hell|ü* (~än, ~iä, ~ii); *lemb|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); lempeät kasvat *lembei nägö*
- lempi** (rakkaus) *lem|bi* (~men, ~bie, ~bilöi); *rakkahu|s* (~on, ~ttu, ~zii)
- lempiä** (ark. rakastella) *suvail|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *helli|e* (~n, ~ü, ~täh)
- lemu** *kuaru* (~n, ~u, ~loi); *von'uag|u* (~an, ~ua, ~oi); valkosipulin lemu *čosnoka|n kuaru*
- lemuta** *kuari|ta* (~čen, ~ččou, ~tah); *von'ail|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); ilmassa lemusi palaneen käry *ilmas kuaričči palanuole*
- leninki** *pluat|t'u* (~an, ~t'ua, ~t'oi)
- lenkkari** (ark., yl. mon. lenkkitossut) *krossouhk|u* (~an, ~ua, ~oi); *krossouhk|at* (~oin, ~koi)
- lenkkeilijä** *käveli|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)/ *liikku|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) *tervehüön hüväkse*; *motsionanpidä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)
- lenkkeillä** *kävel|lä* (~en, ~öü, ~läh)/ *liik|kuo* (~un, ~kuu, ~utah) *tervehüön hüväkse*; *pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh) *motsionua*
- lenkki** 1. (silmutka) *petl|u* (~an, ~ua, ~oi); narun lenkki *nuoran petlu* 2. (esim. juoksu- tai hiihtolenkki) *kävelü* (~n, ~ü, ~löi)/ *liikkumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii) *tervehüön hüväkse*; *motsion* (~an, ~ua, ~oi); *motsionkruug|u* (~an, ~ua, ~ii); käyn lenkilä aamuisin *juoksen motsionkruugan joga huondestu*
- lenkkimakkara** *kalbassukruug|u* (~an, ~ua, ~ii)
- lennellä** *len|nellä* (~delen, ~delöü, ~nelläh)
- lennokki** *aviamodeli* (~n, ~i, ~loi); *lennok|ki* (~in, ~kii, ~kilöi)
- lennonjohto** *lennonjohtokesku|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); lennonjohdolta piti pyytää laskeutumislupa *lennonjohtokeskuses pidi pakita luba heittämi-zeh*
- lennosto** (sot.) *ilmuvoim|at* (~ien, ~ii); *eskadri|j|u* (~an, ~ua, ~oi); poika palvelee lennostossa *poigu shuužiu ilmuvoimis*
- lennätin** *lennät|in* (~timen, ~indü, ~timii); *telegraf|fu* (~an, ~fua, ~foi)
- lennättää** *lendelüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); helikopteri lennättää yleisöä *vertolottu lendelüttää rah-vastu*
- lento** *len|do* (~non, ~duo, ~oloi)
- lento|emäntä** *st'uardes|su* (~an, ~sua, ~soi); **~kenttä** *lendokent|ü* (~än, ~iä, ~ii); *aerodrom* (~an, ~ua, ~ii); **~kone** *lendokoneh* (~en, ~tu, ~ii); *samolot|tu* (~an, ~tua, ~toi); **~liikenne** *aviatransport|u* (~an, ~ua, ~oi); **~onnettomuus** *avia-avaari|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~pallo** (urh.) *voleibol* (~an, ~ua, ~ii); **~posti** *aviapošt|u* (~an, ~ua, ~ii)
- lentäjä** *lendä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *pilot|tu* (~an, ~tua, ~toi); *lotčiek|ku* (~an, ~kua, ~koi)
- lentävä lause** *siivekkäh|ät* (~ien, ~ii) *san|at* (~oin, ~oi)
- lentävä lautanen** *lendä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi) *torielk|u* (~an, ~ua, ~oi)
- lentää** 1. (liikkua ilmassa) *len|diä* (~nän, ~däü, ~netäh); linnut lentävät korkealla *linnut lennetäh korgiel* 2. (matkustaa lentokoneella) *len|diä*; lensin illaksi kotiin *lennin illakse kodih* 3. (kuv. liikkua nopeasti) *len|diä*; mielikuvitus lentää *fantua-zii lendäü* 4. (ark. kaatua, kompastua) *lang|eta* (~ien/ ~enen, ~ieu/ ~enou, ~ietah/ ~etah);

pak|kuo (~un, ~kuu, ~kutah); *sor|duo* (~run, ~duu, ~rutah); *öntästü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *len|diä*; lensin nurin niskoin *langein pahalleh* ◇ *lentää* kukasta kukkaan (tav. miehestä) *lendiä kukkazes toizeh*

leopardi (el. *Felis pardus*) *leopard|u* (~an, ~ua, ~oi)

lepakko (el. Chiroptera) *üöliivo|i* (~in, ~idu, ~loi)

lepo *lebäv|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *lebäv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *huogavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *huogav|o* (~on, ~uo, ~oloi)

lepopäivä 1. (sunnuntai) *pühäpäiv|ü* (*pühänpäivän, pühiäpäiviä, pühiipäivii*); muista pyhittää lepopäivä *musta pühittiä pühäpäivü* 2. (vapaapäivä) *lepopäiv|ü*

leppoisa *lepp|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *hiiv|ä* (~än, ~iä, ~ii); saunan jälkeen on leppoisa olo *külüin jälgeh on leppei olo*

leppyä *lepp|püö* (~ün, ~püü, ~ütäh); *lauhtu|o* (~n, ~u, ~tah); hän suuttuu usein, mutta leppy nopeasti *hái puaksuh suuttuu, ga terväh lauhtuu* ◇ joka syyttä suuttuu, se lahjatta leppy ken süüttäh *suuttuu, se lahjattah lauhtuu*

leppä (kasv. *Populus tremula*) *lep|pü* (~än, ~piä, ~pii)

leppäkerttu (el. *Coccinella*) *jumalanlehmä|ine* (~zen, ~stü, ~zii)

lepsu (ark. saamaton, laiska) *lepu* (~n, ~u, ~loi); *laš|u* (~an, ~ua, ~oi); *passivno|i* (~in, ~idu, ~loi); johtajastamme on tullut aika lepsu *meijän johtajas on roinnuh aiga lepsu*

lepuuttaa *huogai|tua* (~an, ~tau, ~etah); istutaan hetkeksi ja lepuutetaan jalchoi *istavummo kodvazekse da huogaitammo jalgoi*

lepyttää *lepüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); suuttunut lapsi pitää jotenkin lepyttää *suuttunuh lapsi pidää kuitah lepyttiä*

lesbo (ark. homonainen) *lezbijank|u* (~an, ~ua, ~oi)

lese (viljanjyvän kuoriosan) *otrubi* (~n, ~i, ~loi); leseiden syöminen pitää vatsan kunnossa *otrubin süömine pidää vačan kunnos*

leski *lesk|i* (~en, ~ie, ~ii/ ~ilöi); nainen jäi leskeksi *nuorena naine jäi nuorennu leskekse*

lestadiolainen *lestadiola|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

lestadiolaisuus *lestadiolazu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

lesti *per'od|u* (~an, ~ua, ~oi); kengässä on tilava *lesti kengäs on vällü per'odu* ◇ suutari pysyköön lestissään *oma paikku pidää tiediä*

letka (jono) *jon|o* (~on, ~uo, ~oloi); ajaa letkassa *ajua jonos*; letkajenkka oli muodissa 60-luvulla *letkajenku/ jonojenku oli movvas kuuzikümnenlul*

letkautella (piikitellä) *čokit|ellä* (~telen, ~telöü, ~elläh); hän letkauttelee jatkuvasti asiasta *hái heittelemättäh čokittelöü dieluo*

letku *šlang|u* (~an, ~ua, ~oi); *butk|i* (~en, ~ie, ~iloi); *zond|u* (~an, ~ua, ~ii)

letkuruokinta *süöttämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/ *süötänd|ü* (~än, ~iä, ~öi)/ *süöt|tö* (~ön, ~töö, ~tölöi) *zondan kauti*; viimeiseksi keinoksi valittiin letkuruokinta *jälgimäzekse keinokse vallittih süöttämine zondan kauti*

letti 1. (palmikko) *kas|su* (~an, ~sua, ~soi); tytöllä on pitkät letit *tiütöl on pitkät kasat* 2. (ark. tukka) *tuk|at* (~kien, ~kii); siisti nyt vähän lettiäsi *kabrasta nügöi vähäzel tukkiidas*

lettu (ark. ohukainen) *let|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); *olan'n|u* (~an, ~ua, ~oi); *blin|a* (~an, ~ua, ~oi)

leuhkia (rehennellä) *löühk|jä* (~än, ~äü, ~etäh); älä leuhki rahoillasi! *älä löühkä omassas dengoil!*

leuka *leu|gu* (~vvan, ~gua, ~goi); (ark.): vedän sitä miestä vielä leukaan *minä sille mužikale vie ozutan*

leukemia (lääk.) *leikemi|i* (~en, ~edü, ~elöi)

leuto *lauhk|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); kovan pakka-sen jälkeen tulee leudompaa jälles *kovua pakkastu roih lauhkiembi siä*

leveillä ks. leuhkia

levennys *levendü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); tiessä on tässä levennys *täs on levendüs dorogas*

leventää *levend|jä* (~än, ~äü, ~etäh)

leveys *levevü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); sää on kuuma niillä leveyksillä *siä on räkki niilöil levevüksil*

leveä *lev|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi)

levikki *painomiär|ü* (~än, ~iä, ~ii); *tiraž|u* (~an, ~ua, ~oi); lehden levikki vähenee koko ajan *lehtenpainomiärü vähenöü kogo aijan*

levinneisyys *kazvoal|a* (~an, ~ua, ~oi); kasvin levinneisyys on pieni *kazvin kazvoala on pieni*

levite *žiir|u* (~an, ~ua, ~oi); margariini ja muut kevytlevitteet *margarin da muut vähäravazet žiirat*

levittäytyä *levi|tä* (~en, ~eü, ~täh)

levittää 1. (jakaa esim. tietoa) *levit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); levititkö sanaa kokouksesta? *levititgo vies-tii kerähmös?* 2. (avata) *av|ata* (~uan, ~uau, ~atah); levittää sateenvarjo *avata zontiekku* 3. (laittaa tasaiseksi kerrokseksi) *pan|na* (~en, ~ou, ~nah); levittää voita leivälle *panna voidu leiväle*

levitys *levittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *levitänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *levitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

levitä 1. (muuttua leveämmäksi) *leve|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); *roi|ta* (~mmos, ~h/ ~hes, ~takes) *leviembäkse* 2. (ulottua laajemmalle alueelle) *leve|tä*; *levi|tä* (~en, ~eü, ~täh); asutus levisi rannikolle *eloipaikku levii randua müöte* 3. (välittyä) *levi|tä*; tieto levisi nopeasti *tiedo levii terväh*

levollinen (rauhallinen) *rauhalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *rauhaz|u* (~an, ~ua, ~oi); *spokoino|i* (~in, ~idu, ~loi); levollisin mielin *rauhallizin mielin*

levoton (rauhaton) *rauhat|oi* (~toman, ~tomua ~tomii); *jäl|o* (~on, ~uo, ~oloi); lapset ovat levotomia *lapset ollah jälot*

levy 1. *plitt|u* (~an, ~ua, ~oi); *pliit|tu* (~an, ~tua, ~toi); metallilevy *metallupliittu*; suklaalevy *šokoluaduplitku* 2. (äänilevy) *plastink|u* (~an, ~ua, ~oi); *cd-disk|u* (~an, ~ua, ~oi); *kompakt-disk|u*; pannaanko levy pyörimään? *panemmogo plastinkan soittamah?*

levyasema (atk.) *tiedokonehen/ kompjuuteran kovaleviäzem|u* (~an, ~ua, ~ii)

levyke (atk.) *diskiet|tu* (~an, ~tua, ~toi)

levysoitin *elektrosoit|in* (~timen, ~indu, ~timii); *cd-soitin cd-soit|in*; *kompaktsoit|in*

levyttää *kirjut|tua* (~an, ~tau, ~etah) *plastinkale*; kuoro levytti joulumusiikkia *hora kirjutti plastinkale rastavanmuuzikkua*

levä (kasv. Algae) *lev|ä* (~än, ~iä, ~ii); *n'uol|e* (~en, ~ettu, ~ii); *vezihein|ü* (~än, ~iä, ~ii); meressä on myrkyllistä levää *meres on mürküllistü veziheiniä*

levähdys (lyhyt lepo hetki) *levähtü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

levähtää *huogavu|o* (~n, ~u, ~tah); *levähdämme* *kö hetkisen? huogavummogo kodvazen?*

levällään (hajallaan) *levälleh*; paperit ovat levällään *pöydälläni bumuangat ollah levälleh minun stolal*

leväperäinen (huolimaton, vastuuton) *imminkumma|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *töhläk|kö* (~ön, ~küö, ~kölöi); hänen työskentelytapansa on leväperäistä *hänen ruadotaba on töhläkkö*

levätä 1. *huogavu|o* (~n, ~u, ~tah); *le|vätä* (~biän, ~biäü, ~vätäh); väsyttää, pitää levätä *väzüüttäü*, *pidäü huogavuo* 2. (olla jonkin varassa) *le|vätä*; *olla (olen, on, ollah) =*; palkki lepää pilareiden varassa *balki on kolonnoin varas* 3. (kuv. olla tilapäisesti poissa käytöstä) *olla =*; nyt saa työ levätä hetken *nügöi ruado voibi olla rauhas kodvazen* ◇ *levätä* laakereillaan (tyytyä entisiin saavutuksiinsa) *levätä lavroil*; *levätköön* rauhassa *olgaht ijänkaiken mustet|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi)

liata *li|jata* (~guan, ~guau, ~jatah)

Libanon *Livan* (~an, ~ua, ~oi)

libanonilainen *livanala|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

liberaali 1. (subst.) *liberalu|u* (~an, ~ua, ~oi)

2. (adj.) *liberalu|ine* (~zen, ~stu, ~zii) hänellä on liberaaleja ajatuksia *hänel on liberalazii duumii*

libretto (mus.) *libret|to* (~on, ~tuo, ~toloi)

lied (mus. yksinlaulusävellys) *solonoumer* (~an, ~ua, ~oi); Schubert on tunnetuimpia liedien säveltäjiä *Šubert on üksii tunnettuloimbis solonoumeroin kompozitoirois*

liehitellä (mielistellä) *flirtui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

liehua *liehu|o* (~n, ~u, ~tah); lippu liehuu salossa *lippu liehuu sallos*

lieju *mu|da* (~van, ~dua, ~dii); *li|ga* (~jan, ~gua,

~goi); auto juuttui liejuun *mašin tartui ligah*

liekittää (ruoasta: flambeerata) *flamberui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

liekki 1. *liek|ki* (~in, ~kii, ~kilöi); *tul|i* (~en, ~du, ~ii); talo oli jo ilmieleikeissä *taloi oli jo tävves tules*

2. (kuv. rakkauden liekki) *rakkahusrobl|o* (~on, ~uo, ~oloi); rakkauden liekki on sammunut *rakkahusrobl'o on sammunuh*

liemi 1. (ruokalaji) *lie|mi* (~men, ~ndü, ~mii)

2. (kuv.): olla liemessä (pulassa) *olla bedas*; monessa liemessä keitetty *mones liemes keitetü*

liennytys (sovittelu) *sovunlieččomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *sovunliečond|u* (~an, ~ua, ~oi); *sovunliečol|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); liennytyspolitiikka *sovunliečondupoliitiek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

liero 1. (onkimato) *čüöt|tö* (~ön, ~tüö, ~tölöi)

2. (kuv. kiero, kavala) *hiitro|i* (~in, ~idu, ~loi); *viäräč|čü* (~ün, ~čüü, ~čülöi); olet kyllä koko liero! *tol'ko vai olet hiitroi!*

liesi (hella) *plit|a* (~an, ~ua, ~oi); pata kiehuu liellä *pada kiehuu plital*

liesituuletin *plitan ilmanpuhtastuslait|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii)

lietsoa (kuv. yllyttää, kiihottaa) *üllüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *lieč|čuo* (~on, ~čou, ~otah); kansa lietsottiin kapinaan *rahvas üllütettih vastahnou-zuh*

lietsoja *üllüttä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *lieččol|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~jöi)

Liettua *Litv|u* (~an, ~ua, ~oi)

liettualainen *litvala|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

lieve (yl. mon.) 1. *pol|a* (~an, ~ua, ~ii); hameen liepeet *jupkan polat* 2. (reuna-alue, laitama) *reunualoveh* (~en, ~tu, ~ii); *agj|u* (~an, ~ua, ~oi); tätä piirrettä esiintyy murrealueen liepeillä *tädä piirrehtü kuuluu vaigu murdehen reunualovehil*

lieveilmiö *rinnakka|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *ilmiv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *tulo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); vapaan alkoholipolitiikan lieveilmiö on nuorison juopottelu *vällän alkoholipoliitiekian tuloksennu on nuorizon humaloiččemine*

lievennys ks. lievitys

lieventyä (laantua, vähetä) *lieve|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); *vähe|tä* (~nen, ~nöü, ~täh) tuska on lieventynyt *tusku on lievennüh*

lieventää 1. (vähentää, tehdä lievemmäksi) *lievend|ä* (~än, ~äü, ~etäh); *vähend|ä* (~än, ~äü, ~etäh); kipuja lieventävät lääkkeet *kibuloi lievendäjät rohtot* 2. (kuv. helpottaa, huojentaa) *helpon-d|ua* (~an, ~au, ~etah); *kebjend|ä* (~än, ~äü, ~etäh), sopimuksen ehtoja on lievennetty *sobimuksen ehtoloi on kebjendettü*

lievittää ks. lieventää

lievitys *lievendü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *helpondu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *kebjendü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); saada lievitystä kurjaan oloonsa *suaja kebjendü|s*

jendüstu kurjah elokseh

lievä liev|ü (~än, ~iä, ~ii); paistaa lievässä uuninlämmössä *pastua lieväš päčnlämmös*; hän sai vain lievän tuomion *hái sai vaigu lievän tuomivon*
lievästi lieväh; lievästi; lievästi sanoen *lieväh sanojen*; hänen käytöksensä on lievästi sanoen omi-tuista hänen *ičenviendü, lieväh sanojen, on oma-luaduine*

liftata (ark. matkustaa peukalokyydillä) *ajel|la* (~en, ~ou, ~lah) *peigaloküüdil*

liha lih|a (~an, ~ua, ~oi)

liha|liemi *lihalie|mii* (~men, ~ndü, ~mii); *buljon* (~an, ~ua, ~oi); **~liemikuutio** *lihaliemikuu-biek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~pasteija** *liha-piiraihu|t* (~on, ~ttu, ~zii); **~piirakka** *lihapiir|ai* (~uan, ~uadu, ~ualoi); **~pyörykkä** *katliet|tu* (~an, ~tua, ~toi); *frikadeli* (~n, ~i, ~loi)

lihas *liha|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); (mon.) *lihaks|et* (~ien, ~ii)

lihas|jännitys *lihaksien kiinnitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); **~jäykkyys** *lihaksien kovü|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~kunto** *lihaksien kun|do* (~non, ~duo, ~doloi); **~voima** *lihaksien vä|gi* (~in, ~gie, ~gi-löi)/ *voim|u* (~an, ~ua, ~ii)

liha|säilyke *lihakonserv|u* (~an, ~ua, ~oi); **~tuote** *lihaprodukt|u* (~an, ~ua, ~oi); **~täyte** *lihataüt|eh* (~tehen, ~ehtü, ~tehii)

lihava 1. *lihav|u* (~an, ~ua, ~ii); *jär|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *küllä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); *sang|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); lihava lapsi *külläine lapsi* 2. (kuv. runsas, mittava, vauras) *rik|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); *bohät|tu* (~an, ~tua, ~toi); lihavat ja lai-hat vuodet *bohatađ da köühät vuvvet* 3. (maape-rästä: rehevä, hedelmällinen) *hüv|ä* (~än, ~iä, ~ii); *küllä|ine*; *kylvää siemen lihavaan multa-an külvää siemen hüväh muah*

lihavalmist *lihavalmisteh* (~en, ~tu, ~ii); *lihaprodukt|u* (~an, ~ua, ~oi)

lihavoitu (fontin tyyli) *merkit|tü* (~ün, ~tüü, ~tü-löi) *mustal*; tekstissä on tietyt kohdat lihavoitu *tekstas erähät kohtat on merkittü mustal*

lihavuus *lihavu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *järevü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii); *külläzü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii); *sangevu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

lihoa *lihavu|o* (~n, ~u, ~tah); *järe|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); *küllästü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *sange|ta* (~nen, ~nou, ~tah); viime kesänä lihoi viisi kiloa *men-nüt kezän sangenin viijel kilol*

lihottaa 1. *kazvat|tua* (~an, ~tau, ~etah)/ *süöt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh) *lihakse*; lihottaa porsaita *kaz-vattua počinpoigii lihakse* 2. (3. pers. saattaa liha-va/mma/ksi) *lihoitü|tua* (~tau, ~etah); *järend|jä* (~äü, ~etäh); *küllästü|tiä* (~täü, ~etäh); *sangen-d|ua* (~au, ~etah); rasvainen ruoka lihottaa *raz-vaine süömine lihoituttau* 3. (hyötyä toisen työstä) *lihavut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *hüövüt|tiä* (~än,

~täü, ~etäh); lihottaa omaa kukkaroaan (kerätä rahaa itselleen) *hüövüttiä omua kukkaruo*

liaksi *liijakse*

liallinen *lii|gu* (~jan, ~gua, ~goi); liallinen alko-holin käyttö *liigu viinan juondu*

liian *liijan*; nyt menit liian pitkälle *nügöi menit liijan pitkäle*

liiga 1. (urh.) *liig|a* (~an, ~ua, ~oi); Englannin liiga *Anglien liiga* 2. (rikollisryhmä) *jouk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *band|u* (~an, ~ua, ~oi)

liika (ylimääräinen, tarpeeton) *lii|gu* (~jan, ~gua, ~goi); tämä on jo liikaa *tämä on jo liigua*

liika|annostus ks. yliannostus; **~paino** ks. yli-paino; **~happoisuus** (lääk.) *ülimiärä|ine* (~zen, ~stü, ~zii) *kislotnosti* (~n, ~i, ~loi)

liikahtaa *liikaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); *lekaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); auto ei liikahtanutkaan *mašin ei ni le-kahtannuhs*

liikauttaa (liikuttaa hiukan) *liikahut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *lekahut|tua* (~an, ~tau, ~etah); lii-kauta vähän itseäsi *liikahuta vähäine iččiedäs*

liike 1. (liikkuminen) *liikkumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *liikund|u* (~an, ~ua, ~oi); *liik|eh* (~kehen, ~ehtü, ~kehii); olla liikkeessä olla *liikkehel* 2. (käy-tössä olemisesta): yhtiö laski liikkeelle osakean-nin *firmu piästi ilmah aktsiet* 3. (liikeryitys) *kaup|pu* (~an, ~pua, ~poi); *lauk|ku* (~an, ~kua, ~koi); liikkeessä myydään kodinkoneita *kaupas müvväh koditehniekkua* 4. (järjestäytynyt joukko) *työväenliike ruadorahva|s* (~han, ~stu, ~hii)

liike|asia *biznes|su* (~an, ~sua, ~soi); **~energia** *kinetiičesko|i* (~in, ~idu, ~loi) *energi|i* (~en, ~edü, ~elöi); **~kannallepano** (sot.) *mobilizatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~keskus** *kauppukesku|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~maailma** *kauppumai|u* (~an, ~ua, ~oi); **~mies** *kommersant|u* (~an, ~ua, ~oi); *biznesmie|s* (~hen, ~stü, ~hii)

liikenne *liikendeh* (~en, ~tü, ~ii); kadulla on vilkas liikenne *pihal on kova liikendeh*

liikenne|kasvatus *liikendehsiändölöin opasta-mi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *opastand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *opastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~merkki** *lii-kendehmerki* (~n, ~i, ~löi); *ajomerki*; **~vakuutus**

liikendehstrahouhk|u (~an, ~ua, ~oi); **~valot** *sve-tofor* (~an, ~ua, ~ii); **~väline** *transport|u* (~an, ~ua, ~oi); *ajovälineh* (~en, ~tü, ~ii); **~ympyrä** *ajokruug|u* (~an, ~ua, ~ii)

liikennöidä *ajel|la* (~en, ~ou, ~lah); *käv|vä* (~ün, ~üü, ~väh); *kursiiru|ija* (~čen, ~ččou, ~jah); nämä bussit eivät liikennöi joka päivä *nämmä avtobusat ei kävvä joga päiviä*; vilkkaasti liikennöity lento-reitti *puaksuh kursiruicčii lendoreissu*

liike|salaisuus *kommerčesko|i* (~in, ~idu, ~loi) *sekriet|tu* (~an, ~tua, ~toi)/ *peittozu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~talous** *üritüstalovu|s* (~on, ~ttu, ~ksii);

- ~toimi** *biznes|su* (~an, ~sua, ~soi); hämärät liike-toimet *pimiet bizneshommat*; **~vaihto** *biznesan oborot|tu* (~an, ~tua, ~toi); **~yritys** *biznes|su*
- liikkeenharjoittaja** *biznesmie|s* (~hen, ~stü, ~hii)
- liikkua** 1. (siirtä paikasta toiseen) *liik|kuo* (~un, ~kuu, ~utah); *lek|kuo* (~un, ~kuu, ~utah); *lekaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); on niin tyyntä, ettei lehtikään liiku *on moine tüüni, ga ni lehti ei lekahtai* 2. (harrastaa liikuntaa) *olla (olen, on, ollah) liikkehel*; liikutteko joka päivä? *oletto go liikkehel joga päiviä?*
- liikkuva** *liikku|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *lekkui* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); laitteen liikkuvat osat *ap-paruatan liikkujat ozat*
- liikunnallinen** *sportivno|i* (~in, ~idu, ~oloi); lapsi on liikunnallinen lahjakkuus *lapsel on sportivnoi nero*
- liikunnan|ohjaaja** *fiskul'tuuran ohjuaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); **~opettaja** *fiskul'tuuran opastaji* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
- liikunta** *fiskul'tuur|u* (~an, ~ua, ~oi)
- liikunta|kasvatus** *sportivno|i* (~in, ~idu, ~loi) *kazvatu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~lukio** *sportugim-nuazi|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~tiede** *sportuti|edo* (~ijon, ~eduo, ~edoloi); **~vammainen** *niisti|i* (~en, ~edü, ~elöi)/ *voimat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii) *jallois*
- liikuttaa** 1. (siirtää toiseen paikkaan) *liikut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *muut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *siir|diä* (~rän, ~däü, ~retäh) 2. (kuv. riipaista, vaikuttaa voimakkaasti) *liikut|tua* (~an, ~tau, ~etah); näytelmä liikutti minut kyyneliin *spektakli liikutti minuu küünäli suate*
- liikuttava** *liikutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); näin liikuttavan esityksen näin liikuttajan ezitükse
- liikutus** *liikutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)
- liila** (lila) *liilouvo|i* (~in, ~idu, ~loi)
- liima** *klei* (~n, ~dü, ~löi); *kleisteri* (~n, ~i, ~löi)
- liimata** *klei|jä* (~čen, ~ččöü, ~jäh); *tartut|tua* (~an, ~tau, ~etah)
- liimautua** *klei|jäkseh* (~čemmös, ~čeh/ ~čehes, ~jähes); *tartu|o* (~n, ~u, ~tah)
- liina** *pühki|n* (~men, ~ndü, ~mii)
- liioitella** *liioit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); nyt kyllä liioittelet *nügöi sinä liioittelet*
- liioittelu** *liioitteleme|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *liioit-telend|u* (~an, ~ua, ~oi); *liioittelu* (~n, ~u, ~loi)
- liisata** (ark. vuokrata auto määrääjäksi) *vuogr|ata* (~uan, ~uau, ~atah) *mašin* (~an, ~ua, ~oi)/ *avt|o* (~on, ~uo, ~oloi)
- liisteri** *kleisteri* (~n, ~i, ~löi)
- liisteröidä** *voi|dua* (~jan, ~dau, ~jetah/ ~tah) *kleisteril*; tapetit liisteröidään ja pannaan seinälle *obojat voitah kleisteril da pannah seinäle*
- liite** 1. *liit|eh* (~tehen, ~ehtü, ~tehii); hakemuksen liitteet *zajavleenien liittehet* 2. (kiel.) *prefiks|u* (~an, ~ua, ~oi); *postfiks|u*
- liitepartikkeli** (kiel.) *liitehpartikl|u* (~an, ~ua, ~oi); liitepartikkeleja ovat -kin ja -han -gi *da -häi ollah liitehpartikloi*
- liiteri** *halgosa|ai* (~uan, ~uadu, ~ualoi)
- liito** (liittäminen) *liidämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *liijänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *lii|do* (~jon, ~duo, ~do-loi)
- liito-orava** (el. *Pteromys volans*) *liido-orav|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi)
- liitos** *liito|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)
- liitto** *liit|to* (~on, ~tuo, ~toloi)
- liittolainen** *liittola|ine* (~zen, ~stu, ~zii)
- liittoutua** *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *liittoh*; *liittovu|o* (~n, ~u, ~tah); *ühtistü|ö* (~n, ~ü, ~täh); länsimaat ja Venäjä liittoutuivat päivänlaskumuat *da Venä mendih liittoh*
- liittymä** 1. (tiestössä) *liittüm|ü* (~än, ~iä, ~ii); *ühtüm|ü* (~än, ~iä, ~ii); pikatieltä siirrytään pois seuraavassa liittymässä *siirrummö avtostradal iäre enzimäzes liittümäs* 2. (puhelin- tms. yhteys) *liittüm|ü*; *ühtüm|ü*
- liittyä** *liit|tüö* (~ün, ~tütü, ~ütäh); *ühtistü|ö* (~n, ~ü, ~täh)
- liittää** *liit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *ühtist|ä* (~än, ~äü, ~etäh)
- liitu** *miel|u* (~an, ~ua, ~oi)
- liivate** *želatin* (~an, ~ua, ~oi)
- liivi** 1. (miehen tai naisen hihatton asuste) *žiliet|tü* (~än, ~tiä, ~töi) 2. (naisen alusasus) *rintaliivit lifčiek|kü* (~än, ~kiä, ~köi); *liif|u* (~an, ~ua, ~oi) 3. (liivin kieli) *liiv|i* (~n, ~i, ~löi); *liivin kiel|i* (~en, ~dü, ~ii)
- liiviläinen** (itämerensuom. kansa Kuurinmaalla Latviassa) *liivilä|ine* (~zen, ~stü, ~zii)
- lika** *li|ga* (~jan, ~gua, ~goi)
- likaantua** (likautua) *ligavu|o* (~n, ~u, ~tah); *lijastu|o* (~n, ~u, ~tah); kädet likaantuivat käit *ligavuttih/ lijastuttih*
- likainen** *ligahi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); likaiset vaatteet *ligahizet sovat*
- lika|pyykki** *ligaso|vat* (~bien, ~bii); **~vesi** *ligav|ezi* (~ien, ~ettü, ~ezii); **~viemäri** *ligabutk|i* (~en, ~ie, ~iloi); *ligaviemäri* (~n, ~i, ~löi)
- likimäärin** (suunnilleen) *silmümüärin*
- likinäköinen** *lähäl'nägi|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); likinäköiset silmät *lähäl'nägiät silmät*
- likka** (ark. tyttö) *tiüt|tö* (~ön, ~tütö, ~tölöi)
- likomärkä** *läbimär|gü* (~rän, ~giä, ~gii)
- liksa** (ark. palkka, ansio) *palk|u* (~an, ~ua, ~oi); sain työstä hyvän liksan *ruavos minä sain hüvän palkan*
- likööri** *liköur|u* (~an, ~ua, ~oi)
- liija** (kasv. *Lilium*) *liili|i* (~en, ~edü, ~elöi)
- lima** *lim|a* (~an, ~ua, ~oi); *liiv|u* (~an, ~ua, ~oi); *relgä* (~jän, ~giä, ~gii)

limainen *limahin*|e (~zen, ~stu, ~zii); *liivak*|as (~kahan, ~astu, ~kahii); *regähin*|e (~zen, ~stii, ~zii)

limakalvo (anat.) *liivukalv*|o (~on, ~uo, ~oloi); *liivuket*|tu (~un, ~tuu, ~tuloi); *liivuplonk*|u (~an, ~ua, ~ii)

limittäin *reunu reunan* *piälleh*

limnologi (sisävesistöjen tutkija) *limnoloug*|u (~an, ~ua, ~oi)

limppu (paksu leipä) *lei*|bü (~vän, ~biä, ~bii); *ruislimppu* *rugeline leibü*

limsa (ark. limonaati, virvoitusjuoma) *limonuad*|u (~an, ~ua, ~oi)

lingota 1. (heittää lingolla) *lük*|kie (~in, ~kii, ~itäh)/ *ragail*|ja (~čen, ~ččou, ~jah) *liikkiändüveh-kehen avul* 2. (kuivata pyykki lähes kuivaksi) *kuiv*|ata (~uan, ~uau, ~atah) *tsentrifuugal*; kone linkoa pyykin suurella teholla *koneh suurel voimal* *kuivuau pestüt sovat tsentrifuugas*

lingvisti (kielitieteilijä, kielentutkija) *lingvist*|u (~an, ~ua, ~oi)

lingvistiikka *lingvistiek*|ku (~an, ~kua, ~koi)

lingvistinen *lingvistiekalli*|ne (~zen, ~stu, ~zii)

linja *liini*|i (~en, ~edü, ~elöi)

linja-auto *avtobus*|su (~an, ~sua, ~soi); **~auto-asema** *avtoazem*|u (~an, ~ua, ~ii); **~taksi** *maršrutk*|u (~an, ~ua, ~oi)

linkki (ark. yhtymäkohta, yhteys) *ühtümüskoht*|u (~an, ~ua, ~ii); *ühtevüs* (~ön, ~ttü, ~ksii)

linko 1. (heittolaite) *liikkiändüvehkeh* (~en, ~tü, ~ii) 2. (pyykin kuivatus) *tsentrifuug*|u (~an, ~ua, ~oi)

linkuttaa ks. ontua

linna 1. (linnake, linnoitus) *linn*|u (~an, ~ua, ~oi); *suojuspaik*|ku (~an, ~kua, ~koi); *krieposti* (~n, ~i, ~loi); linnan muurit suojasivat vihollisilta *linnan seinät vardoittih vihaniekoi* 2. (palatsi, kartano) *dvorč*|u (~an, ~ua, ~ii); presidentinlinnassa on juhlat *prezidentan dvorčas on pruazniekk* 3. (ark. vankila; vankeus) *türm*|ü (~än, ~iä, ~ii); istua linnassa *istuo türmäs*; hän sai kolme vuotta linnaa *hää sai kolme vuottu türmiä* ♦ kotini on linnani *minun kodi on minun krieposti*

linnun|häkki *linnunklietk*|u (~an, ~ua, ~oi);

~laulu *linnunpajo* (~on, ~uo, ~oloi); **~muna** *linnunjäic*|čü (~än, ~čiä, ~čii); **~peläin** *linnunpöl'täte*|s (~ksen, ~stü, ~ksii); **~pönttö** *linnunpön*|dö (~nön, ~düö, ~dölöi); **~rata** (täht.) *Linnunrad*|a (~an, ~ua, ~oi)

linnusto *linnust*|o (~on, ~uo, ~oloi); *lin*|nut (~du-loin, ~duloi)

linssi *linz*|u (~an, ~ua, ~oi); tytöllä on piilolinssit *tütöl on peittolinzat*

lintsata (ark. pinnata) *ei ol*|la = (en olluh, ei olluh, ei oldu); lintsasivatko pojat taas koulusta? *miüsgo brihačut ei oldu školas?*

lintu (el. Aves) *lin*|du (~nun, ~duu, ~duloi)

lintu|lauta *lindula*|udu (~vvan, ~udua, ~udoi);

~perspektiivi *linnun lendoperspektiiv*|u (~an, ~ua, ~oi); **~tiede** ks. ornitologia

liota *li*|vota (~guon, ~guou, ~votah)

liottaa *liot*|tua (~an, ~tau, ~etah); pyykkiä pitäänee vähän liottaa *pezosobii pidää onnuako vähäine liottua*

liotus *liottami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *liotand*|u (~an, ~ua, ~oi); *liotu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

lipas 1. (rasia, pieni laatikko) *vakka*|ine (~zen, ~stu, ~zii); *škatulk*|u (~an, ~ua, ~oi); korulipas *čomusvakkaine* 2. (metallilaatikko aseenn patruunoille) *patronvak*|ku (~an, ~kua, ~koi)

lipasto *kamod*|u (~an, ~ua, ~oi)

liperit (ev.lut. papin virkapuvun kaulusosa) *papin sovan kaglusoz*|a (~an, ~ua, ~ii)

lipevä (ihmisestä: mairitteleva, mielitelevä) *blezn*|u (~an, ~ua, ~oi); *bleznuiččii* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *lib*|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); hänellä on lipevä kieli *hänel on libei kieli*

lipeä *lib*|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi)

lipeäkala (kapakala) *kabakall*|a (~an, ~ua, ~oi)

liplattaa (3. pers. veden äänestä) *liblet*|tiä (~tää, ~etäh); aallot liplattavat *allot libletetäh*

lippa 1. (lakin osa) *kozuri* (~n, ~i, ~loi); (kuv.): sinulla on lippa vinossa *sinul kozuri on viäräh* 2. (katon uloke) *levon kozuri*; lipan alle ei paista päivä *levon kozurin alle päiväine ei pasta*

lippalakki *kepk*|u (~an, ~ua, ~oi)

lippi (ark. lippalakki) *kepk*|u (~an, ~ua, ~oi)

lippu 1. (valtion, järjestön tms. tunnus) *flagu* (~n, ~u, ~loi); Suomen lippu on sinivalkoinen *Suomen flagu on sinine da valgei* ♦ pitää lippu korkealla (puolustaa mainettaan) *pidiä flaguu korgiel* 2. (matka- tai pääsylippu) *bili*|et|tü (~än, ~tiä, ~töi); onko liput jo ostettu? *ongo bilietät jo ostettu?*

lippuljono *biliettijon*|o (~on, ~uo, ~oloi); *biliettü-oučeredi* (~n, ~i, ~loi); **~luukku** *biliettüikkun* (~an, ~ua, ~oi); *biliettükas*|su (~an, ~sua, ~soi);

~tanko *flagun sal*|go (~lon, ~guo, ~goloi)

lipsahdus 1. (jonkin asian paljastaminen vahingossa) *ošipk*|u (~an, ~ua, ~oi); minulta pääsi lipsahdus *minä luajiin ošipkan* 2. (vahinko, erehdys) *vahing*|o (~on, ~uo, ~oloi); *ošipk*|u

lipsahtaa 1. (livetä, luiskahtaa) *lipsaht*|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); *linzi*|e (~n, ~ü, ~täh); kirves lipsahti polveen *kirves lipsahtih polveh* 2. (paljastaa vahingossa) *lipsaht*|uakseh; häneltä lipsahtaa usein varomattomia sanoja *hänel puakseh lipsahtah liijan rohkieloi sanoi*

lipsua 1. (luistaa taaksepäin) *liist*|iä (~än, ~ää, ~etäh) *tuaksepäi*; sukset lipsuvat *sukset liistetäh tuaksepäi* 2. (kuv.) *liist*|iä; olen vanhemmiten alkanut lipsua *olen vahnembaite ruvennuh liistämäh*

lipua liblet|tiä (~än, ~täü, ~etäh); livi|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); luist|ua (~an, ~au, ~etah); vene lipuu järvenselkää pitkin veneh liblettäü pitkin järvenselgiä

liputtaa nost|ua (~an, ~tau, ~etah) flagu salgo; juhannuksena liputetaan yön yli Iivananpäivännü flagut nostetah salgoloih kogo suutkikse

liputus (liputtaminen) flaguloin nostami|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ nostand|u (~an, ~ua, ~oi)/ nost|o (~on, ~uo, ~oloi) salgoloih; itsenäisyyspäivä on virallinen liputuspäivä iččenäzüspäivü on ofitsial'noi flaguloin nostamispäivü salgoloih

liraus tippa|ine (~zen, ~stu, ~zii); vähä|ine (~zen, ~stü, ~zii); keittoon lisätään liraus kermaa suup-pah lizätäh tippaine sluihkuu

lirkuttaa (mielistellä, makeilla) läblet|tiä (~än, ~täü, ~etäh); kylläpä hän osaa puhua lirkuttaa tol'kovai häi maltau läblettiä

lispensiaatti litsenziat|tu (~an, ~tua, ~toi)

lisenssi litsenzi|i (~en, ~edu, ~eloi)

lisko (el. Lacertidae) liuhk|u (~an, ~ua, ~oi)

lista 1. (kirjallinen luettelo) luvettel|o (~on, ~uo, ~oloi); kirjoita lista, mitä tuon kaupasta kirjuta luvettelo, midä pidäü tuuva laukas 2. (vaalilista) luvettel|o; spisk|u (~an, ~ua, ~oi); puolueilla on omat listansa vaaleissa partieloil vuiborois ollah omat spiskat 3. (myyntitilasto) luvettel|o; kappale nousi heti listan kärkeen kappaleh hedi nouzi luvettelon enzipaikale 4. (esim. sisustuksessa) karniiz|u (~an, ~ua, ~oi); puiset koristelistat puuhizet karniizat

listahitti luvettelohit|tu (~an, ~tua, ~toi)

listoittaa (laatia lattialistat) pan|na (~en, ~ou, ~nah) plintusat

lisä liz|ä (~än, ~iä, ~ii); lizävü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

lisä|aika lizäai|gu (~jan, ~gua, ~goi); **~aine** lizäai-neh (~en, ~tu, ~ii); itse valmistetussa ruoassa ei ole lisäaineita ičen valmistetus süömizes ei ole lizä-ainehtu; **~osa** lizäoz|a (~an, ~ua, ~ii); kansaneläkkeen lisäosa eläkkehen lizäosa; **~ravinne** lizäravinq|o (~on, ~uo, ~oloi); urheilijat käyttävät lisäravinteita sportsmenat käätetäh lizäravinqoloi; **~selvitys** lizäselvitü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

lisätä 1. (suurentaa) liz|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh); firma lisäsi ulkomaankauppaansa firmu lizäi omassah ulgomuankauppuu 2. (panna entisen lisäksi) liz|ätä; lisää puita pesään liziä halguo päččih 3. (täydentää sanomaansa) liz|ätä; hän lisäsi, että... häi lizäi, što...

lisävalaistus 1. (ylimääräinen valaistus) lizäval|go (~lon, ~guo, ~goloi) 2. (kuv. lisätiedot) ks. lisäselvitys

lisäys (lisääminen, kasvu) liz|ä (~än, ~iä, ~ii); lizävümi|ne (~zen, ~stü, ~zii); lizävünd|ü (~än, ~iä, ~ii); lizävü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); viennin lisäys eksportan lizävümine

lisää (enemmän) liziä; haluatko lisää kahvia? tah-totgo vie liziä koufiedu?

lisääntyminen (eneneminen) lizävümi|ne (~zen, ~stü, ~zii); lizävünd|ü (~än, ~iä, ~ii); lizävü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); hallitus on huolissaan työttömien määrän lisääntymisestä halličus on huolestunnuh ruavottomien miärän lisävümizes

lisääntyä 1. (enentyä, kasvaa) lizävü|ö (~n, ~ü, ~täh); lize|tä (~nen, ~nöü, ~täh); kiinnostus näyttää lisääntyneen интересу nägüü on lizävünnüh

2. (saada jälkeläisiä) lizävü|ö; lize|tä; väestö lisääntyy epätasaisesti rahvas lizenöü ebätazazesti

litania (kirkoll.) lituani|i (~en, ~edu, ~eloi)

litistyä lädž|ötä (~üön, ~üöü, ~ötäh); sormi jäi oven väliin ja litistyi sormi puutui uksen välih da lädžöi

litkiä lip|puo (~on, ~pou, ~otah); kissa litkii maitoa kaži lippou maiduo

litku (halv. huono juoma tai nestemäinen ruoka) burd|u (~an, ~ua, ~ii); millaista litkua tästä kahvista tulikaan aiga burduu rodih täs koufies

litra litr|u (~an, ~ua, ~oi)

litteroida (saattaa äänite kirjoitusasuun) kirjut|tua (~an, ~tau, ~etah) paberile; olen litteroinut koko haastattelumateriaalin olen kirjutannuh paberile/tiedokonehele kaiken intervjumaterjualan

litteä läpäk|kö (~ön, ~küö, ~kölöi); heitellä litteitä kiviä lükkie läpakkölöi kivilöi; litteä televisio (taulutelevisio) läpakköekruanalline televiizor

liturgia (kirkoll.) liturgi|i (~en, ~edu, ~eloi); liturgiisluzuž|u (~an, ~ua, ~ii)

liturginen (kirkoll.) liturgiell|i|ne (~zen, ~stu, ~zii); liturgiset värit liturgiellizet/ kirikönsluužbas kää-tettävät verdailukuvallizet värit

liudentaa (fon. palataalistaa, ääntää pehmeästi) palatalizui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); pehmend|iä (~än, ~äü, ~etäh)

liudentua (fon. palataalistua) palatalizui|jakseh (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); pehme|tä (~nen, ~nöü, ~täh); i:n edellä oleva konsonantti liudentuu i:n iel olii konsonantu palatalizuičeh

liudentunut palatalizuinnu|hes (~on, ~ttu, ~zii); pehmennü|h (~ön, ~ttü, ~zii)

liueta 1. (sekoittua nesteeseen) li|vota (~guon, ~guou, ~votah); tahrat liukenevat pesussa tačmat livotah pestes 2. (ark. mennä tiehensä vaivihkaa) livaht|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); mihin sinä sieltä juhlista liukenit? kunnebo sinä sie pruzazniekas livahtittos?

liukas 1. (pinnasta) lib|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); liukkaalla kelillä libiel kelil 2. (nopea, vikkellä) vikkell (~än, ~iä, ~ii); boikol|i (~in, ~idu, ~loi); lapsi on liukas liikkeissään lapsi on vikkell pu-nalduksis 3. (kuv. kavala, viekas) lib|ei; liukas liikemies libei kommersantu

liukastua livestü|ö (~n, ~ü, ~täh); liukastuin jäi-

sellä pihalla *livestüin jäädünüöl pihal*

liukua *livestel|lä* (~en, ~öü, ~läh); čurni|e (~n, ~u, ~tah)

liuku|hihna 1. *konveijer|u* (~an, ~ua, ~oi); tehtaassa työskennellään liukuhihnalla *zavodas ruatah konveijeral* 2. (kuv.): häneltä ilmestyy romaaneja kuin liukuhihnalta *häi piästää ilmah romuanoi ku konveijeral*; ~mäki lib|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi) mä|gi (~in, ~gie, ~gilöi); čuravo-mä|gi; ~ovi liugu-uksi (uksen, ustu, uksii); käytävässä on pari liukuovea *koridoras on pari liugu-ustu*; ~portaata liugupordah|at (~ien, ~ii); tavaratalon liukuportailla *univermuagan liugupordahil*

liukuva *liugu|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); yrityksessämme on liukuva työaika *meijän firmas on liugui ruadoaigu*

liuos *livo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

liuote *livot|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii); *livotta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); vesi on yleisin liuote *vezi on kaiken livottai*

liuottaa *livot|tua* (~an, ~tau, ~etah); rasvatahrat liuotetaan bensiinillä *razvutačmat livotetah benzinäl*

liuska (kaistale; esim. paperiarkki) *pal|a* (~an, ~ua, ~oi); *pala|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *list|u* (~an, ~ua, ~oi); montako liuskaa syntyi tänään tekstiä? *äijügo listua tekstua rodih tänapäi?*

liuta (joukko, ryhmä) *jouk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); liuta lapsia *joukko lapsii*

livahtaa *livaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); kissa livahti ulos *kaži livahtih pihale*

livertää *pajat|tua* (~an, ~tau, ~etah); *vidžerd|jä* (~än, ~äü, ~etäh); linnut livertävät linnut *vidžeretäh*

livetä ks. liukastua

livistää (paeta, karata) *pal|jeta* (~genen, ~genou, ~jetah); varas livisti poliiseilta varras *pageni politseiskolois*

logaritmi *logarifm|u* (~an, ~ua, ~oi)

logiikka 1. (filos. oppi päätelemisestä) *lougiek|ku* (~an, ~kua, ~koi) 2. (johdonmukaisuus) *lougiek|ku*; onko hänen esityksessään mitään logiikkaa? *ongo hänen paginas hos midätah lougiek-kua*

logistiikka (kuljetustekniikan termi) *lougistiek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

logo (sanakuva) *logotiip|pu* (~an, ~pua, ~poi); firma tunnetaan logostaan *firmu tutah logotiipas*

logopedi (puhehäiriöitä korjaava puheopettaja) *logoped|u* (~an, ~ua, ~oi)

lohdullinen *hüvämieli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *urostukselli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

lohduton 1. (murheellinen, masentunut) *pahamieli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *urostumata|oi* (~to-man, ~tomua, ~tomii); lohduton suru *urostumatoi pahamieli* 2. (synkkä, toivoton) *urostumata|oi*;

hyljätty kylä on lohduton näky *hüllättü külä on urostumatoi nägü*

lohduttaa *urost|ua* (~an, ~au, ~etah); se tieto lohdutti minua *se tiedo urosti minuu*

lohdutus (lohduttaminen) *urostami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *urostand|u* (~an, ~ua, ~oi); *urostu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

lohdutuspalkinto *urostuspalkin|do* (~non, ~duo, ~dolo); kilpailussa toiseksi tullut sai lohdutuspalkinnon *borčas toizekse piässüh sai urostuspalkindon*

lohi (el. Salmonidae) *loh|i* (~en, ~tu, ~iloi)

lohjeta (irrottaa kiinteästä kappaleesta) *lohk|eta* (~ien/ ~enen, ~ieu/ ~enou, ~etah); *hal|leta* (~gien/ ~enen, ~gieu/ ~enou, ~letah); hammas lohkesi *hambahas lohkei pala*

lohkaista 1. (irrottaa) *lohk|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *hal|lata* (~guan, ~guau, ~latah); *murend|ua* (~an, ~au, ~etah); kallio lohkaistaan räjäytämällä *kallivo murendetah räjähütändäl*

2. (kuv.) *lohk|ata*; Karjala lohkaistiin Suomesta *Karjal lohkattih Suomes*

lohkare *möhkäle* (~en, ~tü, ~ii); *bruus|su* (~an, ~sua, ~soi)

lohkeama *lohkiem|u* (~an, ~ua, ~ii); *halgiem|u* (~an, ~ua, ~ii); saunan muurissa on lohkeamia *külin päčis on halgiemii*

lohkeilla *lohkeil|la* (~en, ~ou, ~lah); *halgeil|la* (~en, ~ou, ~lah); lautasen reuna on lohkeillut *toriellkan reunu on lohkeilluh*

lohko 1. (kiinteästä kappaleesta lohkaistu osa) *pal|a* (~an, ~ua, ~oi); omena leikataan lohkoiksi *juablokku leikatah paloikse* 2. (kokonaisuuden osa) *oz|a* (~an, ~ua, ~ii); *puolisk|o* (~on, ~uo, ~oloi); pellon lohko *pellon oza*; aivojen vasen lohko *aivoloin hura puolisko*

lohkoa *leik|kuo* (~on, ~kou, ~otah)/ *lohk|u* (~on, ~ou, ~otah) *palazikse/ palazile*; lohkoa kakku *leikkuo tortu palazikse*; pellot lohkottiin *pellot leikottih palazile*

lohtu *il|o* (~on, ~uo, ~oloi); *urostu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); hän haki lohtua viinasta *häi ečii iluo viinas*

loikata 1. (harpata) *hüppätä* (~piän, ~piäü, ~ätäh)

2. (paeta luvatta toiseen maahan) *pal|jeta* (~gien/ ~genen, ~gieu/ ~genou, ~jetah); viulisti loikkasi länteen *viulunsoittai pagei päivänlaskumaloih*

3. (kuv., halv. erota ryhmästä) *pal|jeta*; poliitikko loikkasi toiseen puolueeseen *poliitikku pageni toizeh partieh*

loikka (harppaus) *hüppäv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi)

loikkari 1. *pageni|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) *rajas üli*; rajavartijat saivat kiinni loikkarin *rajan vardoiččijat suadih kiinni rajas üli pagenii* 2. (kuv., halv.) *pageni|i*; voiko puolueloikkariin luottaa? *suaugo luottua toizeh partieh pagenijah?*

loikkaus hüp|pü (~ün, ~püü, ~pülöi)

loikkia (harppoa) hüp|pie (~in, ~pii, ~itäh); jäljistä päätellen tästä on loikkinut jänis jällis nähten *täs on hüppinih jänöi*

loikoa, loikoilla viru|o (~n, ~u, ~tah); isoisä loikoilee sohvalle *diedöi viruu divanal*

loimahtaa ks. leimahtaa

loimi 1. (kankaan kudoksen pituussuuntainen lanka) loi|mi (~men, ~ndu, ~mii) 2. (hevosien suojaus) loi|mi

loimu loikotu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); lököty|s (~ksen, ~stü, ~ksii); roikotu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); läimeh (~en, ~tü, ~ii); riehu (~n, ~u, ~loi); tulen loimu tulen loikotus

loimuta loikot|tua (~an, ~tau, ~etah); lököti|ä (~än, ~täü, ~etäh); roikot|tua (~an, ~tau, ~etah); läim|ä (~än, ~äü, ~etäh); riehu|o (~n, ~u, ~tah); palo loimusi pimeässä požuaru loikotti pimies

loinen 1. (biol.) parazit|tu (~an, ~tua, ~toi); (mon.) süö|ät (~ien, ~ii/ ~öi); loinen kiinnitty isäntäänsä parazituu iskeh/ tartuu izändäh 2. (kuv. toisen kustannuksella elävä ihminen) parazit|tu

lois|eläin parazituelät|ti (~in, ~tii, ~tilöi); **~kasvi** parazitukazvi (~n, ~i, ~loi)

loisia (elää loisena) parazitirui|ja (~čen, ~ččou, ~jah)

loiskahdus läikähtämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); läikähtänd|ü (~än, ~iä, ~ii); läikähtü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); läiskähtämine (~zen, ~stü, ~zii); läiskähtänd|ü (~än, ~iä, ~ii); läiskähtü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); šlobahtami|ne (~zen, ~stu, ~zii); šlobahtand|u (~an, ~ua, ~oi); šlobahtu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

loiskahtaa läikäht|äikseh (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); läiskäht|äikseh (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); šlobaht|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); vettä loiskahti lattialle vettü läikähtih lattiele

loiskia 1. (veden äänestä) läik|küö (~ün, ~küü, ~ütäh); läisk|jä (~än, ~äü, ~etäh); šlobi|sta (~zen, ~zou, ~stah); aallot loiskivat veneen kylkiin allot läikütäh venehen laidoih 2. (loiskuttaa, roiskia) läiküt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); läisküt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); älä loiskuta ämpäristä älä läikütä rengispäi

loiskuttaa läisküt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); brizgai|ja (~čen, ~ččou, ~jah); auto loiskutti kuraa päällemme mašin brizgaiči ligua meijän piäle

loistaa 1. (valosta) loškot|tua (~an, ~tau, ~etah); kuu loistaa kuudam loškottau 2. (hehkua) hehku|o (~n, ~u, ~tah); syksyn värit loistavat sügüzün värit hehikutah 3. (kuv. herättää huomiota erinomaisuudellaan) kimaldel|la (~en, ~ou, ~lah); hehku|o; loistaa tiedoillaan ja taidoillaan kimaldella tiedoloil da taidoloil

loistava 1. (kirkas, hohtava) läpettä|i (~jän, ~jiä,

~jii/ ~jöi); kimaldeli|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); hehku|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) 2. (erinomainen, edustava, loistelas) ülen hüv|ä (~än, ~iä, ~ii); kimaldeli|i; hehku|i; elokuva sai loistavat arvostelut fil'mu sai ülen hüvän kriitiekän

loiste 1. (hohde, kimmellys, hehku) läpetü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); kimaldelu (~n, ~u, ~loi); hehku (~n, ~u, ~loi); jalokivien kylmä loiste jalokivilöin külmü kimaldelu 2. (kuv.): paistatella kunnian loisteessa lämmitelläkseh kunnivon hehkus

loisto 1. ks. loiste 2. (upeus, komeus) üllinküllü|s (~ön, ~ttü, ~zii); tsaarit elivät loistossaan suarit eletti üllinküllüös

loisto|ajatus ülen hüv|ä (~än, ~iä, ~ii)/ para|s (~han, ~stu, ~hii) ajatu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~auto** supermašin (~an, ~ua, ~oi); **~hotelli** superhoteli (~n, ~i, ~loi); **~kausi** (parhaat päivät) para|s ka|uzi (~vven, ~uttu, ~uzii); **~kaveri** para|s üstäv|ü (~än, ~iä, ~ii); **~suoritus** ülen hüv|ä/ para|s telgo (~von, ~guo, ~goloi)

loitota (etääntyä) loit|ota (~tonen, ~tonou, ~otah)

loiva loiv|u (~an, ~ua, ~ii)

lojaali lojal'no|i (~in, ~idu, ~loi)

lojua viru|o (~n, ~u, ~tah); val'ai|jakseh (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); lojua pitkällään viruo pitkälle; kirjat lojuivat pöydällä kniigat val'aittihes stolal

loka ks. lika

lokakuu ligakuu (~n, ~du, ~loi)

lokasuoja (ajoneuvon) ligasuoj|u (~an, ~ua, ~ii)

lokero pualičan oz|a (~an, ~ua, ~ii); hylly on jaettu lokeroihin pualičču on javottu ozih

lokki (el. Larus) kajo|i (~in, ~idu, ~loi)

loksahtaa plakaht|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); plikaht|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); lukko loksatti kiinni lukku plikahtih kiinni

lom|a lom|a (~an, ~ua, ~ii); otpusk|u (~an, ~ua, ~oi)

lomailija lomail|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); otpusku-niek|ku (~an, ~kua, ~koi)

lomailla olla (olen, on, ollah) lomal/ otpuskas

lomake ankiet|tu (~an, ~tua, ~toi)

loma|kohde lomakoht|u (~an, ~ua, ~ii); otpusku-koht|u; **~kylä** lomaküll|ä (~än, ~iä, ~ii); otpusku-küll|ä; **~päivä** lomapäiv|ü (~än, ~iä, ~ii); otpusku-päiv|ü; **~raha** lomarah|a (~an, ~ua, ~oi); lomadeng|u (~an, ~ua, ~oi); otpuskurah|a; otpuskudeng|u

lomauttaa 1. (päästää lomalle) an|dua (~nan, ~dau, ~netah) loma; piäst|ä (~än, ~äü, ~etäh) lomale; sotilaat lomautettiin viikoksi saldattoi piästettih lomale nedälikse 2. (panna pakkolomal-le) tüö|ndiä (~nnän, ~ndäü, ~nnetäh/ ~täh) pakkolomale; kunnat ovat lomauttaneet jopa opettajii kunnat tüöttih lomale daže opastajii

lomautus tüöndämi|ne (~zen, ~stü, ~zii)/ tüön-

nänd|ü (~än, ~iä, ~öi)/ *tüön|dö* (~nön, ~döö, ~dölöi) *pakkolomale*; uusia lomautuksia on odotettavissa *vuotetah uuzii pakkolomale tüönnändöi*

loimittaa (tuurata lomalla olijaa) *rua|dua* (~n, ~dau, ~tah) *lomai olijan sijahizennu*

loimittaja *loman aigah ruada|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *sijahi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); maataloudessa on pula lomittajista *muannuadoalal ei tävvü loman aigah ruadajii/ sijahizii*

lommo *hauda|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *mädžöte|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); pelti on mennyt lommoille *žesti on mädžöteksil*

lompakko *kukkar|o* (~on, ~uo, ~oloi)

lonkalta (ark. heti, ulkomuistista) *ihan hedi*; en nyt pysty vastaamaan ihan lonkalta *en täs nügöi voi vastata ihan hedi*

lonkero 1. (eläimen tarttumaelin tai kasvin rönsy) *elätin tartumisel|n* (~men, ~ndü, ~mii); *kazvin usa|ine* (~zen, ~stu, ~zii); mustekalan lonkerot *mujukalan tartumiselimet*; villiviini ulottaa lonkeronsa kattoon saakka *neisvinogruadu levittää omii usazii levele suate* 2. (ark. alkoholijuoma, 'long drink') *longdrink|u* (~an, ~ua, ~oi)

lonkka (anat.) *lan|neh* (~dehen, ~nehtu, ~dehii)

lonkka|leikkaus *lanneheperatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~luu** (anat.) *lannehlui* (~n, ~du, ~loi); **~nivel** (anat.) *lannehnivel* (~en, ~dii, ~ii)

lonksua *klonk|ua* (~an, ~au, ~etah); vajan ovi lonksuu *saruan uksi klonkau*; suuret saappaat lonksuivat jalassa *suuret suappuat klonkettih jallas*

looginen *lougielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

look (ulkoasu, muoti, tyyli) *stiil|u* (~an, ~ua, ~oi); huomasi, että hänellä on uusi look *kiinnitin huomivuo, häi on vaihtanuh stiilän*

lopahtaa (loppua yllättäen) *lop|piekseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~pietahes) *vuottamattah*; voimani lopahtivat kesken kilpailun *minul väit loppiettihes kesken kilbua*

loparit (ark., mon. lopputili) *loppupalk|u* (~an, ~ua, ~oi); *rasčot|tu* (~an, ~tua, ~toi); sain yllättäen loparit *sain vuottamattah loppupalkan*

lopen (erittäin, tyystin) *ihan loppussah*; hän on lopen uupunut *häi on uubunuh ihan loppussah*

lopettaa 1. (saattaa päätökseen, tehdä valmiiksi) *lop|pie* (~en, ~pou, ~pietah); lopetitteko jo urakkanne? *jogo lopitto omassas urakan?* 2. (jättää kesken, lakata) *lop|pie*; jät|tiä (~än, ~täü, ~etäh) *kesken*; lopeta tuollaiset puheet! *lope moizet paginat!* poika lopetti kurssin *brihačču jätti kursan kesken* 3. (lakkauttaa toiminta) *lop|pie toimindu*; *sal|vata* (~buan, ~buau, ~vatah); firma on lopetettu *firmu on salvattu* 3. (surmata, tappaa) *sur|m|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *tap|pua* (~an, ~pau, ~etah); koira piti lopettaa koiru *pidi tappua*

lopetus (lopettaminen) *loppemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *lopend|u* (~an, ~ua, ~oi); *lop|pu* (~un, ~puu,

~puloi)

loppiainen *Vierist|ü* (~än, ~iä, ~öi)

loppu 1. (laita, päätekohta, reuna) *agj|u* (~an, ~ua, ~oi); *lop|pu* (~un, ~puu, ~puloi); alusta loppuun *allus loppussah* 2. (jäljellä oleva määrä) *lop|pu*; *dostali* (~n, ~i, ~loi); ota loput rahat *ota dostalit dengat* 3. (kuv.) *lop|pu*; olen ihan loppu (lopussa) *olen väziünüh ihan loppuh suate* 4. (kuolema) *lop|pu*; lopun lähestyessä *loppun lähestüjes* ◇ loppu hyvin, kaikki hyvin *loppu hüvin, kai hüvin*; lopussa kiitos seisoo *lopus passibo sanotah*

loppua *lop|puo* (~un, ~puu, ~utah); *lop|piekseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~pietahes)

loppu|kilpailu (finaali) *loppukil|bu* (~van, ~bua, ~boi); *loppuborč|u* (~an, ~ua, ~ii); *finual|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kiri** *loppukiireh* (~en, ~tü, ~ii); **~koh-taus** *loppuoz|a* (~an, ~ua, ~ii); **~lause** *loppusan|at* (~oin, ~oi)

loppumaton (yhtämittäinen) *loppumat|oi* (~to-man, ~tomua, ~tomii); kuuntelin hänen loppumatonta valitustaan *kuundelin hänen loppumattomii žualoboi*

loppu|sointu *loppurifm|u* (~an, ~ua, ~oi);

~suora *loppusuor|u* (~an, ~ua, ~ii); **~tili** *loppupalk|u* (~an, ~ua, ~oi); *rasčot|tu* (~an, ~tua, ~toi)

loppuunmyynti *tavaroin müömi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/ *müönd|ü* (~än, ~iä, ~ii) *loppuh*

lopuksi *lopuks*; *jälgimäzekse*

lopullinen (viimeinen, ehdoton) *lopulli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); mikä on lopullinen kantasi asiassa? *mittuinebo on sinun lopulline mieli täs dielos?*

lopulta(kin) 1. (vihdoinkin) *jälgimäi*; kirja valmistui lopultakin *kniigu jälgimäi valmistui* 2. (itse asiassa) =gi; kaikki oli lopultakin ihmeen helppoa *kai oligi ihmien helpo*

loputon ks. loppumaton

loraus *tippa|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *vähä|ine* (~zen, ~stü, ~zii)

lorista (3. pers.) *čurčet|tua* (~tau, ~etah); vesi lori-see räystäältä *vezi čurčettau räüstähäs*

loru 1. (hokema) *lu|gu* (~vun, ~guu, ~guloi); *skorogovork|u* (~an, ~ua, ~oi); lasten loru *lapsien lugu* 2. (palturi, pötypuhe) *tühj|ü* (~än, ~iä, ~ii); mitä loruja sinä nyt päästelet? *midäbo tühjiä sinä nügöi mälliät?*

lorvailla (laiskotella, vetelehtiä) *laskistel|lakseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); *vedelehti|e* (~n, ~ü, ~täh); missä olet lorvaillut koko päivän? *kusbo olet vedelehtinuh kogo päivän?*

lorvia ks. lorvailla

loska (märkä lumi, sohjo) *poreh* (~en, ~tu, ~ii); *uhku* (~n, ~u, ~loi)

loskakeli *uhkukeli* (~n, ~i, ~löi)

lossi *parom|u* (~an, ~ua, ~oi)

lotota (pelata lottoa) *kiž|ata* (~uan, ~uau, ~atah) *lottoh*

lotta (lottajärjestön jäsen) *lot|tu* (~an, ~tua, ~tii); isoäitini oli lottana sodan aikana *minun buabo oli lotannu voinan aigua*

lotto *lot|to* (~on, ~tuo, ~toloj); hän voitti lotossa miljoonia häi voitti lotos miljonoi

louhia *kaiv|ua* (~an, ~au, ~etah); louhia malmia kaivua rudua

loukata 1. (satuttaa fyysisesti) *satat|tua* (~an, ~tau, ~etah); loukkasin käteni kaatuessani *sorruin da satatin käin* 2. (satuttaa henkisesti) *satat|tua*; *obiidi|e* (~n, ~u, ~tah); puheesi loukkasivat häntä *sinun paginat obiiddittih händü*

loukkaantua 1. (fyysisesti) *sattavu|o* (~n, ~u, ~tah); *sat|tuakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); liikenneonnettomuuden uhrin loukkaantuivat vakavasti *avtoavuarieh puuttunuot äijäl sattavut-tih* 2. (henkisesti) *obiidi|ekseh* (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes); loukkaannuin verisesti *obiidiimmos ülen äijäl*

loukkaus (herjaus, solvaus) *insinuatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *obiid|u* (~an, ~ua, ~oi)

loukku 1. (pyydys, ansa) *kapkan* (~an, ~ua, ~oi); kettu jäi loukkuun *reboi puutui kapkanah* 2. (kuv. umpikuja, ansa) *kapkan*; olen loukussa *olen kapkanas*

lounais|murre *lounasalovehen dialekt|u* (~an, ~ua, ~oi); *louna|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *dialekt|u*; **~tuuli** *lounastuull|i* (~en, ~du, ~ii); **~suomalainen** *lounassuomela|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

lounas 1. (ilmansuunta) *loun|as* (~uan, ~astu, ~ualoi); *loun|ai* (~uan, ~uadu, ~ualoi) 2. (ateria) *murgin* (~an, ~ua, ~oi)

lounas|aika *murginanai|gu* (~jan, ~gua, ~goi); **~paikka** *murginpaik|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~seteli** *murginlip|pu* (~un, ~puu, ~puloi)

lounastaa *murginoi|ja* (~čen, ~čču, ~jah)

lounastunti *murginčuas|su* (~un, ~suu, ~suloi)

lovi (kolo, pieni kuoppa) *hauda|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *kol|o* (~on, ~uo, ~oloi)

lubenter approbatur (toiseksi alin hyväksytty arvosana) *lubenter approbatuur|u* (~an, ~ua, ~ii)

lude (el. Hemiptera, Heteroptera) *lut|ti* (~in, ~tii, ~tiloi)

luennoida *pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh) *luvendoloi*; professori luennoi kielihistoriasta *professor pidäü luvendoloi kielenhistories*

luennoitsija *lektor* (~an, ~ua, ~oi); *luvendoičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

luento *leksi|i* (~en, ~edü, ~elöi); *luvend|o* (~on, ~uo, ~oloi); käydä luennoilla *kävvä luvendoloil*

luetella *luvet|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); luettele esimerkkejä *luvettele ezimerkilöi*

luettelo *luvettelu* (~n, ~u, ~loi); *spisk|u* (~an, ~ua, ~oi)

luetuttaa (par. luettaa) *luvetut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *luvet|tua* (~an, ~tau, ~etah); *an|dua*

(~nan, ~dau, ~netah) *lugiETTavakse*; puhe on hyvä *luetuttaa asiantuntijalla dokluadu on hüvä andua lugiETTavakse spetsialistale*

luhistua 1. (sortua) *lang|eta* (~ien/ ~enen, ~ieu/ ~enou, ~ietah/ ~etah); *sor|duo* (~run, ~duu, ~rutah); katto luhistui lumen painosta *levo langei lumen painos* 2. (kuv. kaatua, epäonnistua, murtaa) *kua|duo* (~vun, ~duu, ~vutah); vihollisen vastarinta luhistui *vihaniekan vasturindui kuadui*

luikerrella 1. *vili|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); pelästyin nähdessäni luikertelevan käärmeen *pöllästüin vilizijän mavon nähtüü* 2. (kuv. keplotella) *vilaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); kehtasikin mokoma luikerrella itsensä irti tästä *huigiettah neče kehno vilahtih täs iäre*

luikertaa ks. luikerrella

luinen *luuhi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

luiseva (hyvin laiha) *ülen laihi|u* (~an, ~ua, ~oi); luisevat kasvat *ülen laihiu nägö*

luiska (kalteva pinta) *kaldavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); luiskaa pitkin pääsee ajamaan toiselle tielle *kaldavustu pitkin voi päästä ajamah toizele tiele*

luiskahtaa *lipsaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); veitsi luiskahti kädestä *veičči lipsahtih käis*

luistaa 1. (liukua) *li|uguo* (~vvun, ~uguu, ~vvutah); ote luisti *oteh liugui* 2. (kuv. sujua) *li|uguo*; *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *hüvin*; asiat luistavat hyvin *dielot mennäh hüvin*

luistava 1. (liukas) *lib|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); luistavalla jäällä *libiel jial* 2. (kuv. sujuva) *liugu|i*

(~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *meni|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi) *hüvin*; luistavaa puhetta on mukava kuunnella *hüvin liugujua paginua on hüvä kuunnella*

luistelija *luisteli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *gon'kitta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

luistella 1. (liikkua luistimilla) *luistel|la* (~en, ~ou, ~lah); *gon'kit|tua* (~an, ~tau, ~etah); luistelimme järven jäällä *luistelimmo järven jial* 2. (liukastella) *livestel|lä* (~en, ~öü, ~läh); autot luistelevat liukkaalla tiellä *mašinat livestelläh libiel tiel*

luistelu *luistelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *luistelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *luistelu* (~n, ~u, ~loi); *gon'kitami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *gon'kitand|u* (~an, ~ua, ~oi); *gon'kitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

luistin *luisti|n* (~men, ~ndu, ~mii); *gon'k|u* (~an, ~ua, ~ii); panna luistimet jalkaan *panna luistimet jalgah*

luisto (luisuminen, liukumisen, liirto) *luisteh* (~en, ~tu, ~ii); suksissa on sekä luistoa että pitoa *suksis on sego luistehtu taigo piduo*

luisua 1. (liukua, luisua) *li|uguo* (~vvun, ~uguu, ~vvutah); *lizni|e* (~n, ~ü, ~täh); auto luisui tieltä *mašin liznii dorgas* 2. (kuv. hallinnan ym. menettämisestä) *li|uguo*; *lizni|e*; häneltä on ote luisunut *hänel oteh on lizninüh*

luja 1. (vahva, kestävä) *luj|a* (~an, ~ua, ~ii); luja kuin kallio *luja ku kallivo*; takki on lujaa kangasta *kurtku on lujas materjualas* 2. (kuv. vankka, vankaa, kestävä) *luj|a*; hänellä on luja usko Jumalaan *hänel on luja usko Jumalah* 3. (äänestä: voimakas, kuuluva) *kov|a* (~an, ~ua, ~ii); puhua lujalla äänellä *paista koval iänel* 4. (nopeudesta: suuri) *kov|a*; *luj|a*; ajaa lujaa *ajua lujah*

lujatahtoinen (lannistumaton, sinnikäs)

lujatahto|ine (~zen, ~stu, ~zii); *lannistumat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); siinäpä vasta lujatahtoinen lapsi *sit kačo vaste on lujatahtoine lapsi*

lujilla; lujille *ol|la* (olen, on, ollah) *hiäs*; sodan jälkeen moni oli taloudellisesti lujilla *voinan jälgeh moni oli talovehellizesti hiäs*; joutua lujille *puuttuo hädäh*

lujittaa 1. (tehdä lujemmaksi, vahvistaa) *lujend|ua* (~an, ~au, ~etah) 2. (kuv. kohentaa) *lujend|ua*; lujittaa asemaansa *lujendua omua oluo*

lujittua 1. (vahvistua) *luje|ta* (~nen, ~nou, ~tah) 2. (kuv.) *luje|a*; suhteemme lujittuu koko ajan *meijän välit ainos vai lujetah*

lukaali (ark. loistelia asuinhuoneisto) *ülen hüv|ä* (~n, ~iä, ~ii)/*šikarno|i* (~in, ~idu, ~loi) *fatier|u* (~an, ~ua, ~oi)

lukaista (lukea nopeasti) *luveld|ua* (~an, ~au, ~etah); lukaisin päivän tärkeimmät uutiset *luvel-din targevimät päivän uudizet*

lukea 1. *lu|gie* (~ven, ~gou, ~gietah/ ~vetah); luen kirjaa *luven kniigua* 2. (katsoa johonkin kuuluvaksi) *lu|gie*; emme lue häntä joukkoomme *müö emmo luve händü meijän joukkoh* ◇ lukee kuin piru Raamattua *lugou gu karu Bibliedü*

lukema 1. (lukeminen) *lugemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *luvend|u* (~an, ~ua, ~oi); *lugem|u* (~an, ~ua, ~ii); ensi lukemalta kirja tuntui hyvin kirjotetulta *enzi lugemal kniigu ozuttihes hüvin kirjutettu* 2. (mittarin tms. osoittama arvo) *lu|gu* (~vun, ~guu, ~guloi); merki (~n, ~i, ~löi); katso matkamittarin lukemaa *kačo matkumittarin luguu*

lukematon 1. (määrältään suunnaton) *lugemat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *čotaiččemat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); lukemattomat kerrat *luge-mattomat kerrat* 2. (jota ei ole luettu) *lugemat|oi*; kirje palautettiin lukemattomana *kirjaine tüöttih järilleh lugemattomannu*

lukeminen *lugemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *luvend|u* (~an, ~ua, ~oi)

lukihäiriö (luku- ja kirjoitushäiriö) *lugemis- da kirjuttamisdefekt|u* (~an, ~ua, ~oi)

lukija *lugi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

lukijakunta *lugiikun|du* (~nan, ~dua, ~dii); lehdellä on laaja lukijakunta *gazietal on levei lugii-kundu*

lukio *gimnuazi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

lukiolainen *gimnazist|u* (~an, ~ua, ~oi)

lukiopetus (lukihäiriöisten erityisopetus) *lugemis- da kirjuttamisdefektoloin lapsien spetsial'noi opastamine*

lukita *luki|ta* (~čen, ~ččou, ~tah)

lukitus (lukitseminen) *lukiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *lukiččend|u* (~an, ~ua, ~oi); *lukiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

lukkari ks. kanttori

lukkiutua 1. (mennä lukkoon) *salbavu|o* (~n, ~u, ~tah); ovi lukkiutuu usein itsestään *uksi puaksuh salbavuu ičestäh* 2. (pyöristä) *juut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); *salbavu|o*; auton pyörät lukkiutuivat *mašinan rattahat juututtih* 3. (kuv. jumiutua) *juut|tuo*; *niskoit|tuo*; neuvottelut ovat lukkiutuneet paikoilleen *nevvottelut ollah juututtu pai-koilleh*

lukko 1. *luk|ku* (~un, ~kuu, ~kuloi) 2. (lukitsemisesta) *luk|ku*; pane ovi lukkoon *pane lukku veriäle* 3. (kuv. sopimisesta): kokouspäivämäärä lyötiin lukkoon *kerähmöpäivü miärättih*

lüksus *l'uks|u* (~an, ~ua, ~ii)

luku 1. (mat.) *numerual|u* (~an, ~ua, ~oi); parilliset ja parittomat luvut *parillizet da parittomat numerualat* 2. (lukeminen) *lugemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *luvend|u* (~an, ~ua, ~oi); kirjan oikoluku *kniigan kohenduslugemine* 3. (kirjan jakso) *lu|gu* (~vun, ~guu, ~guloi); asia selviää neljännessä luvussa *dielo selgenöü nelländes luvus* 4. (pitää lukua, seurata) *lu|gu*; ottaa kaikki mahdollisuudet lukuun *ottua kai mahtot lugh*

lukuisa *monilugu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); Suomen lukuisat järvet *Suomen moniluguzet järvet*

luku|hetki *lugemiskodva|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~järjestys** *urokoin jället|s* (~ksen, ~stü, ~ksii);

~kausi *opastuska|uzi* (~vven, ~uttu, ~uzii);

semestr|u (~an, ~ua, ~oi); **~kirja** *lugukniig|u*

(~an, ~ua, ~oi); **~määrä** *lugumiär|ü* (~än, ~iä, ~ii);

~rauha *lugemisrauh|u* (~an, ~ua, ~oi);

~sana (kiel.) *lugusan|a* (~an, ~ua, ~oi);

numerual|u (~an, ~ua, ~oi); **~taito** *lugutai|do*

(~jon, ~duo, ~doloi); **~virhe** *luguvirh|e* (~ien, ~et-tü, ~ielöi); **~vuosi** *opastusvu|ozi* (~vven, ~ottu, ~ozii)

lumen|ajo *lumen kabrastami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/

kabrastand|u (~an, ~ua, ~oi)/ *kabrastu|s* (~ksen,

~stü, ~ksii); lumenajo kaduilla *lumen kabrastami-*

ne pihoi; **~luonti** *lumen suomimi|ne* (~zen, ~stu,

~zii)/ *suomind|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *suomiv|o* (~on,

~uo, ~oloi); **~lähtö** *lumen lähtemi|ne* (~zen, ~stü,

~zii)/ *lähtend|ü* (~än, ~iä, ~öi)/ *läht|ö* (~ön, ~üö,

~ölöi); **~tulo** *lumen tulemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/

tulend|u (~an, ~ua, ~oi)/ *tul|o* (~on, ~uo, ~oloi)

lumeton *lumet|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

lumi *lu|mi* (~men, ~ndu, ~mii/ ~miloi); luoda lumet pihalta *suomie lumet pihats*

lumi|aura lumiadr|u (~an, ~ua, ~oi); **~hanki** lumihang|i (~en, ~ie, ~ii/ ~iloi); **~hiutale** lumihiudaleh (~en, ~tu, ~ii); lumitiäht|i (~en, ~ie, ~ii/ ~ilöi); **~kuuro** ks. lumisade; **~linna** lumilinn|u (~an, ~ua, ~oi);

luminen lumi|ne (~zen, ~stu, ~zii)

lumi|sade tuuč|ču (~an, ~čua, ~čii); **~sohjo** šliäč|čü (~än, ~čiä, ~čöi); röč|čü (~än, ~čiä, ~čii);

~tuisku tuhu (~n, ~u, ~loi); **~vyöry** lumisor|do (~ron, ~duo, ~dolo); **~ukko** lumiuk|ko (~on, ~kuo, ~koloi); lapset tekevät lumiukkoa lapset vieretetäh lumiukkuo

lumme (kasv. Lilium) liili|i (~en, ~edü, ~elöi); valkoiset lumpeenukat valgiet liilien kukat

lumo(us) lumov|s (~ksen, ~stu, ~ksii); olen täysin hänen lumoissaan olen ihan kognah hänen lumovuksis

lumota lum|ota (~uon, ~uou, ~otah); hänen musiikkinsa lumosi kuulijat täysin hänen muuzikku lumoi kognah kuundelijat

lunastaa 1. (maksaa, ostaa) lunnast|ua (~an, ~au, ~etah); ost|ua (~an, ~au, ~etah); lunastin liput kassalta ostin bilietät kasas 2. (täyttää lupaus) täüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh) luvattu/ uskaldettu; hän lunasti lupauksensa häi täütti luvaton

lunnas (tav. mon.) lunna|s (~han, ~stu, ~hii); lunnah|at (~ien, ~ii); hänestä vaadittiin suuret lunnaat hänes vuajittih suurii lunnahii

luntata (ark.) käüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh) špargalkua; tyttö lunttasi kokeessa tüttö käütti špargalkua ekzuamenal

luo ks. luokse

luoda 1. (saada aikaan tyhjästä) lua|die (~jin, ~diu, ~jitah); alussa Jumala loi taivaan ja maan ensimmäi Jumal luadii taivahan da muan 2. (tuottaa, saada aikaan) keksi|e (~n, ~ü, ~täh); luoda uutta musiikkia keksie uuttu muuzikku 3. (lapioida) suomi|e (~n, ~u, ~tah); lumet on luotu pihalta lumet pihäs on suomittu 4. (pudottaa esim. nahkansa) vaiht|ua (~an, ~au, ~etah); käärme loi nahkansa mado vaihtoi nahkan

luode luodeh (~en, ~tu, ~ii); tuulee luoteesta tuulou luodehespäi

luoja 1. (usk. Luoja) Jumal (~an, ~ua, ~oi); Luoju|u (~an, ~ua, ~ii); Luojan kiitos! Passibo Jumalale! 2. (henkilö tai voima) luoj|u; iz|ä (~än, ~iä, ~ii); Mikael Agricola on suomen kirjakielen luoja Mikael Agricola on suomen kirjukielen izä

luokanopettaja algukluasoin/ alguluokkien opasta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

luokanvalvoja (nyk. ryhmänohjaaja) kluasan/ luokan kaččoi|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); opastuijoukon ohjuaj|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi)

luokaton luokat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); kluasat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); sosialismi pyrkii luokattomaan yhteiskuntaan sotsializmu

tahtou luokattomua/ kluasattomua yhteiskundua; meillä on nykyään luokaton lukio meil nügöi on luokatoi/ kluasatoi gimnuazii

luokitella javot|ella (~telen, ~telou, ~ellah); luokit|ella (~telen, ~telou, ~ellah); klassifitsiirui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); hakemukset luokiteltiin kolmeen ryhmään zajavleeniet javoteltih kolmeh joukkoh

luokittelu ks. luokitus

luokitus javottelemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); javot-telend|u (~an, ~ua, ~oi); javottelu (~n, ~u, ~loi); luokittele|i|ne (~zen, ~stu, ~zii); luokittelend|u (~an, ~ua, ~oi); luokittelu (~n, ~u, ~loi); klassifitsiiruiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); klassifitsiiruiččend|u (~an, ~ua, ~oi); klassifitsiiruiču|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

luokka 1. (yhteen kuuluva ryhmä) luok|ku (~an, ~kua, ~kii); kluas|su (~an, ~sua, ~soi); työväenluokka ruadorahvahanluokku 2. (biol. ryhmä, aste) laji (~n, ~i, ~loi); lintujen luokka linduloin laji 3. (koulussa) luok|ku; kluas|su; poika on ensimmäisellä luokalla brihaču opastuu enzimäzes luokas; opettaja tuli luokkaan opastai tuli luokkah 4. (kulkuneuvoista) luok|ku; kluas|su; matkustaa turistiluokassa ajua turistubilietäl

luokka|erot luokkuero|t (~loin, ~loi); kluassuero|t; **~henki** luokkuheng|i (~en, ~ie, ~ilöi); kluassuheng|i; **~kokous** luokkukerähm|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); kluassukerähm|ö; **~taistelu** luokkuso|da (~van, ~dua, ~dii); kluassuso|da; **~tietoisuus** luokkutiedo|zu|s (~on, ~ttu, ~ksii); kluassutiedo|zu|s; **~toveri** luokkudovariš|šu (~an, ~šua, ~šoi); kluassudovariš|šu; **~yhteiskunta** luokkuühteiskun|du (~nan, ~dua, ~dii); kluassuühteiskun|du

luokse (luo) luokse; pyysin hänet luokseni kylään kučuün händü minun luokse gostih

luola luol|u (~an, ~ua, ~ii)

luomakunta luomukun|du (~nan, ~dua, ~dii); koko luomakunta herää keväällä kogo luomukundu havačču keviäl

luomi 1. luom|i (~en, ~ie, ~ii); silmäluomi silmäluomi 2. (syntymämerkki) sünnüntiäht|i (~en, ~ie, ~ii/ ~löi)

luomis|kertomus luomiskerdomu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); Raamatun luomiskertomus Biiblien luomiskerdomus; **~prosessi** luomisprotses|su (~an, ~sua, ~soi); **~työ** luomisrua|do (~von, ~duo, ~dolo); osallistua uudissanojen luomistyöhön ottua ozua uuzien sanoin luomisruadoh; **~voima** luomisvoim|u (~an, ~ua, ~ii); taiteilija on luomisvoimansa huipulla taidoilli on luomisvoiman huipul

luomus (luomistyön aikaansaannos) luomu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); rakennuksesta tuli todellinen luomus huonukses rodih tovelline luomus

luomu|tuote (luonnonmukaisesti viljelty tuote) luomutuot|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii); meillä myy-

dään luomutuotteita, esimerkiksi vihanneksia *meil müvväh luomutuottehii*, esimerkiksi *kazvok-sii*; **~viljely** (luonnonmukainen viljely) *luonnonmuga|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *kazvatu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

luona *luo*; isoäidin luona on mukava käydä *bua-ban luo on hüvä kävvä*

luonne 1. *hakariteri* (~n, ~i, ~loi); hänellä on vaikea luonne *hänel on vaigei harakteri* 2. (rohkeus, rehellisyys tms.) *hakariteri*; työ kysyy luonnetta *ruado tarviččou harakterii* 3. (ominaislaatu, erityispiirteet) *ominazu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); luonteeltaan krooninen tulehdus *ominazuksien mugah hroniičeskoi tulehtus*

luonnehtia 1. (esittää, kuvata) *hakariterizui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); presidentti luonnehti tapamista onnistuneeksi *prezidentu harakterizuičči vastavundua hüväkse* 2. (olla luonteenomaista jollekin) *hakariterizui|ja*; Kramsun runoutta luonnehtii synkkyys *Kramsun runoloi harakterizuiččou süngiis*

luonne|näyttelijä *hakarternoloin rouliloin artist|u* (~an, ~ua, ~oi); **~tyyppi** *hakarternoi tiip|pu* (~an, ~pua, ~poi); **~vikainen** (psykopaatti) *vigahi|ne* (~zen, ~stu, ~zii) *hakariterin puoles*; *psihopuat|tu* (~an, ~tua, ~toi)

luonnistaa (yksipers. onnistaa) *vedel|lä* (~öü); kerran minua luonnisti kerran minuu *vedeli*

luonnistua (3. pers. onnistua, sujua) *vedel|lä* (~öü, ~läh); *men|nä* (~öü, ~nä) *iellehpäi*; kirjoittaminen ei nyt luonnistu *kirjuttamine ei nügöi mene iellehpäi*

luonnollinen 1. (luonnonmukainen) *luonnolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); kasvit luonnollisessa ympäristössään *kazvit omas luonnollizes ümbäristös* 2. (ihmisestä: vilpityn, teeskentelemätön) *luonnolli|ne*; hän on aina niin luonnollinen joka tilanteessa *hái ainos on moine luonnolline joga situatsies*

luonnollisesti 1. (vapaasti) *luonnollizesti*; välläh; käyttäytyä luonnollisesti *vediä iččie luonnollizesti* 2. (adv. tietenkin, totta kai) *tiettäväine*; se on luonnollisesti eri asia *se tiettäväine on eri dielo*

luonnon|lahjakkuus *luonnonlahjazu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); laulaja on todellinen luonnonlahjakkuus *pajattai on tozi luonnonlahjazus*; **~laki** *luonnonzakon* (~an, ~ua, ~oi); **~lapsi** *luonnonla|psi* (~psen, ~stu, ~psii); **~läheinen** *luonnonmuga|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~lääke** *luonnonroht|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~mullistus** *luonnonbed|a* (~an, ~ua, ~oi); onneksi meillä ei ole maanjäristyksiä tai muita luonnonmullistuksia *ozakse meil ei ole muanjäriitüksii da toizii luonnonbedoi*;

~suojelija *luonnonsojeli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~suojelu** *luonnonsojelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *sojelend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *sojelu* (~n, ~u,

~loi); **~tuote** *luonnolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii) *produkt|u* (~an, ~ua, ~oi); **~varainen** *luonnonvara|ine* (~zen, ~stu, ~zii); luonnonvaraisia kasveja on suojeltava *luonnonvarazii kazviloi pidäü suojella*; **~varat** *luonnonvar|at* (~oin, ~oi); omiin luonnonvaroihin perustuva teollisuus *omih luonnonvaroih perustui tevollizus*; **~vastainen** ks. luonnoton

luonnos (hahmotelma) *algukuv|a* (~an, ~ua, ~ii); *eskiiz|u* (~an, ~ua, ~oi)

luonnostaan (luontonsa perusteella) *hakariterin puoles*; lapsi on luonnostaan arka *lapsi on argu harakterin puoles*

luonnoton *epäluonnolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); kaaduttuani jalka joutui luonnottomaan asentoon *langettui jalgu minul puutui epäluonnollizeh azendoh*

luontainen *luonnolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); hänellä on luontaiset puhujan lahjat *hänel on luonnollizet pagizijan maltot*

luontais|hoito (luonnonparannukseen perustuva hoito) *luonnonmuga|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *hoi|do* (~jon, ~duo, ~doloi); **~lääke** (lääkkeenomainen luonnontuote) *luondoroht|o* (~on, ~uo, ~oloi); luontaislääkkeitä ei myydä apteekissa *luondoroh-tuo ei müvvä aptiekas*; **~tuote** *luonnontuot|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii); maatilalla myydään luontais tuotteita *fermal müvväh luonnontuottehii*

luonteen|omainen *luonnonoma|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *hakarternoi|i* (~in, ~idu, ~loi); ajalle luonteenomainen vitsaus *aijale harakternoi beda*; **~piirre** *hakariterin ominazu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)/ *eričči|s* (~ksen, ~stii, ~ksii)

luonteva *luonnolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); luontevaa käytöstä voi opetella *luonnollizeh iččenviendäh voi harjavuo*; selitys tuntui luontevalta *sellitüs ozutti-hes luonnollizekse*

luonto 1. (ihmistä ympäröivä maailma) *luon|do* (~non, ~duo, ~doloi); elävä luonto *elävü luondo*; uhanalaista luontoa on suojeltava *bedas oligua luonduo pidäü suojella* 2. (ihmisluonne) *hakariteri* (~n, ~i, ~loi); hänen hurjan luontonsa takia *hänen uruan harakterin täh*; kovettaa luontonsa *kovendua harakterii* ◇ tottumus on toinen luonto *manieri on ku toine harakteri*

luontois|etu *palkan oz|a* (~an, ~ua, ~ii), *kudai maksetah tavaral*; *natural'noi|i* (~in, ~idu, ~loi) *palk|u* (~an, ~ua, ~oi); lounasseteli on myös luontoisetu *murginlippu sežo on natural'noi palku*; **~talous** (omavaraistalous) *om|a* (~an, ~ua, ~ii) *koditalovu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *natural'noi|i* (~in, ~idu, ~loi) *hozaistv|u* (~an, ~ua, ~oi); ennen oli mahdollista elää luontoistaloudessa *enne sai eliä oman koditalovuon varal*

luontua ks. luonnistua

luopua (jättää vapaaehtoisesti pois) *luo|buo* (~vun,

~*buu*, ~*vutah*); luovuin oikeuksistani luovuin omis oigevuksis

luostari *manasteri* (~*n*, ~*i*, ~*loi*)

luostari|elämä *manasterielo*s (~*ksen*, ~*stu*, ~*ksii*);

~**lupaus** *manasterilubavu*s (~*ksen*, ~*stu*, ~*ksii*);

~**kirkko** *manasterin kirik*|*kö* (~*ön*, ~*küö*, ~*kölöi*);

~**rakennus** *manasterin huonu*s (~*ksen*, ~*stu*, ~*ksii*)

luota *luo*; tulin juuri hänen luotaan tulin vastevai hänen *luo*

luoteinen *luodeh*=; luoteinen suunta *luodehsuun-du*

luoteistuuli *luodehtuul*|*i* (~*en*, ~*du*, ~*ii*)

luotettava *luotettav*|*u* (~*an*, ~*ua*, ~*ii*); *nađ'ožno*|*i* (~*in*, ~*idu*, ~*loi*)

luoti *puul*'*u* (~*an*, ~*ua*, ~*ii*)

luoto *lu*|*odo* (~*vvon*, ~*oduo*, ~*odoloi*); saariston tuhannet luodot ja karit suariston tuhandet luvvot da karit

luotanto *kreditan andami*|*ne* (~*zen*, ~*stu*, ~*zii*);

~**saanti** *kreditan suami*|*ne* (~*zen*, ~*stu*, ~*zii*);

~**tarve** *kreditan tar*|*veh* (~*behen*, ~*vehtu*, ~*behii*)

luotsi *lotsman* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*)

luottaa *luot*|*tua* (~*an*, ~*tau*, ~*etah*); *pi*|*diä* (~*en*, ~*däi*, ~*etäh*) *nađ'oužu*; luotan häneen luotan *häneh*; sääennusteisiin ei ole luottamista *siäennus-tuksih ei sua luottua*

luottamuksellinen *sekretno*|*i* (~*in*, ~*idu*, ~*oloi*); *peitolli*|*ne* (~*zen*, ~*stu*, ~*zii*); luottamukselliset tiedot *sekretnoit tijot*

luottamus (luottaminen, luottavaisuus) *luotta-mi*|*ne* (~*zen*, ~*stu*, ~*zii*); *luotand*|*u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); *luottamu*s (~*ksen*, ~*stu*, ~*ksii*)

luottamus|lause *luottamussan*|*at* (~*oin*, ~*oi*); hallitus sai eduskunnalta luottamuslauseen *halličus sai parluamental luottamussanat*; ~**mies** *luottamusmie*s (~*hen*, ~*stii*, ~*hii*); työntekijät valitsivat keskuudestaan luottamusmiehet *ruadajat vallittih omas joukos luottamusmiehet*; ~**pula** *luottamuskriizis*|*su* (~*an*, ~*sua*, ~*soi*); kansainvälinen luottamuspula *rahvahienväline luottamuskriizissu*; ~**tehtävä** *luottamusrua*|*do* (~*von*, ~*duo*, ~*doloi*); seurakunnalliset luottamustehtävät seurakunnallizet *luottamusruavot*

luottavainen *luotta*|*i* (~*jan*, ~*jua*, ~*jii*/~*joi*); *usko*|*i* (~*jan*, ~*jua*, ~*jii*/~*joi*)

luottavaisesti *luottajen*; *uskojen*; katsoa luottavaisesti tulevaisuuteen *kačču luottajen tulevazuoh*

luotto 1. (asiakkaan maksukykyisyyden maine) *luottamu*s (~*ksen*, ~*stu*, ~*ksii*); *usk*|*o* (~*on*, ~*uo*, ~*oloi*); onko hänellä luottoa? *ongo häneh uskuo?* 2. (laina, velka) *laihin* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); *vell*|*gu* (~*lan*, ~*gua*, ~*goi*); *kredit*|*tu* (~*an*, ~*tua*, ~*toi*); ostaa luotolla *ostua velgah*

luotto|kelpoinen *maksukügü*|*ine* (~*zen*, ~*stii*, ~*zii*); *krediittukügü*|*ine*; ~**kortti** *maksukartočk*|*u*

(~*an*, ~*ua*, ~*oi*); *krediittukartočk*|*u*; ~**tappio** *maksumenetü*|*s* (~*ksen*, ~*stii*, ~*ksii*); *maksu-vahinglo* (~*on*, ~*uo*, ~*oloi*); *krediittumenetü*|*s*; *krediittuvahinglo*; ~**tieto** *maksukügü*|*tedo* (~*ijon*, ~*eduo*, ~*edoloi*); *krediittukügü*|*tedo*; asiakkaan luottotiedot tarkistetaan *klijentan maksukügütii-jot tarkastetah*

luova (uutta tieteellistä tai taiteellista tuottava) *kreatiivi*|*ne* (~*zen*, ~*stu*, ~*zii*); *uvvenluadu*|*ine* (~*zen*, ~*stu*, ~*zii*); *uuzi* (*uvven*, *uuttu*, *uuzii*); haluaisin tehdä jotakin luovaa *tahtozin keksie midätah uuttu*

luovia 1. (purjehduksessa) *laviirui*|*ja* (~*čen*, ~*čču*, ~*jah*); *manevriirui*|*ja* (~*čen*, ~*čču*, ~*jah*) 2. (kuv. keplotella, välttää jotakin) *laviirui*|*ja*; *manevriirui*|*ja*; *pujoittel*|*lakseh* (~*emmos*, ~*eh*/~*ehes*, ~*lahes*); jotenkin on vain luovittava eteenpäin *pidäi vai kuitah pujoitellakseh edehpäi*

luovuttaa 1. (antaa jollekin) *luovut*|*tua* (~*an*, ~*tau*, ~*etah*); *an*|*dua* (~*nan*, ~*dau*, ~*netah*); luovutin hänelle asiapaperit *luovutin hänele dokumentat* 2. (luopua, jättää kesken) *luo*|*buo* (~*vun*, ~*buu*, ~*vutah*); vastustaja luovutti vastustai *luobui*

luovutus (luovuttaminen) *luovuttami*|*ne* (~*zen*, ~*stu*, ~*zii*); *luovutand*|*u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); *luovutu*|*s* (~*ksen*, ~*stu*, ~*ksii*); avainten luovutus uudelle asukkaalle *avaimien luovuttamine uvvele eläjäle*

luovutus|pyyntö *luovutuspakiču*|*s* (~*ksen*, ~*stu*, ~*ksii*); loikkarista tehtiin luovutuspyyntö *rajas üli pagenijah näh luajittih luovutuspakičus*; ~**voitto** *luovutusvoit*|*to* (~*on*, ~*tuo*, ~*toloi*); saada luovutusvoitto *sua*|*a*/ *suaha luovutusvoitto*

luovuus *kreatiivizu*|*s* (~*on*, ~*ttu*, ~*ksii*); *keksindü-kü*|*gü* (~*vün*, ~*güü*, ~*güloi*); koulussa ei aina kiinnitetä huomiota oppilaiden luovuuteen *šolas ei ainos kiinnitetä huomivuo opastujien keksindükügüh*

lupa *lu*|*ba* (~*van*, ~*bua*, ~*bii*); ilman lupaa *ilmai lubua*; saat luvan pitää suusi kiinni *suat luvan pidiä omassas suun kiinni*

lupaava *äijänlubuaj*|*u* (~*an*, ~*ua*, ~*ii*/~*oi*); lupaa va muusikko *äijänlubuaju muzikantu*; lupaavaa nousua seurasi lama *äijänlubuajan nouzun jälgeh rodih lama*

lupa|anomus *luvanpakiču*|*s* (~*ksen*, ~*stu*, ~*ksii*); *lubazajavleeni*|*i* (~*en*, ~*edu*, ~*eloi*); ~**maksu** *lubamaks*|*u* (~*n*, ~*u*, ~*loi*); oletko suorittanut tv-lupamaksusi? *oletgo maksanuh tv-lubamaksun?* ~**tarkastaja** *lubatarkasta*|*i* (~*jan*, ~*jua*, ~*jii*/~*joi*); tv-lupatarkastaja ilmestyi ovelle tv-lubatar-kastai oli uksis

lupaus *lubuami*|*ne* (~*zen*, ~*stu*, ~*zii*); *lubuand*|*u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); *lubavu*|*s* (~*ksen*, ~*stu*, ~*ksii*); pitää lupauksensa *pidiä lubavus*; runoistaan päätellen hän on suuri lupaus *runolois piätellen häi on äijänlubuaju*

lupiini (kasv. *Lupinus*) *l'upiin|u* (~an, ~ua, ~oi)

lurjus (kelmi, roisto) *hašk|u* (~an, ~ua, ~oi); senkin lurjukset! *kehnon haškat!*

lusia (ark. olla vankilassa) *istu|o* (~n, ~u, ~tah) *türmä*; joutua lusimaan *puuttuo türmäh*

lusikka *luzik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

luterilainen 1. (adj.) *l'uteransko|i* (~in, ~idu, ~loi); evankelis-luterilainen kirkko *jevangeli-l'uteranskoi kirikkö* 2. (subst.) *l'uteruan|u* (~an, ~ua, ~oi); *l'uterans|u* (~an, ~ua, ~oi)

luterilaisuus *l'uteranstv|u* (~an, ~ua, ~oi)

lutikka (el. *Cimex lectularius*) *lut|ti* (~in, ~tii, ~tiloi)

luu 1. (tukirangan kudoks) *luu* (~n, ~du, ~loi); pääkallon luut *piäkul'ukan luut* ◇ ei lämmin luita riko *ei lämmin luuloi riko* 2. (syötäväksi tarkoitettu) *luu*; heitä koiralle *luu lükkii koirale luu* 3. (kuv.) *luu*; tunsin sen luissani *tunzin sen luulois*; korjata luunsa (poistua, lähteä nostelevaan) *kabrastua luut*

luuhata (maleksia) *hailüksendel|lä* (~en, ~öü, ~läh); *keblu|o* (~n, ~u, ~tah); mitä sinä täällä luuhaat? *midäbo sinä tiä keblut?*

luukato ks. osteoporoosi

luukku 1. (pienehkö aukko tai sen sulkeva ovi) *uksu|t* (~on, ~ttu, ~zii); *kriišk|u* (~an, ~ua, ~oi); kellariin pääsee luukun kautta *karzinah suau piästä uksuon kauti* 2. (esim. lippujen ostopaikka) *ikkuna|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *biliettiükkuna|ine*; jonottaa luukulla *seizuo jonos biliettiükkunazen luo* 3. (kuv. lopettaa toiminta): laittaa lappu luukulle *panna kriišku*

luulla *duumail|a* (~čen, ~ččou, ~jah); luulen että hän tulee *duumaičen häi tulou*; luulla itsestään liikoja *duumaija ičes liigua*

luulo *duum|u* (~an, ~ua, ~ii); *miel|i* (~en, ~dii, ~ii); olin siinä luulossa, että... *olin sit mieles, što...*; ottaa luulot pois (nöyryyttää) *vähendiä hüväksemenuo* ◇ luulo ei ole tiedon väärtti (vain varma on varmaa) *duumu ei ole tiijon vastus (vai varmu on varmuu)*

luulosairas *ipohondrik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

luulotella 1. (kuvitella virheellisesti) *duumail|a* (~čen, ~ččou, ~jah); luulotella olevansa viisas *duumaija iččie viizahakse* 2. (uskotella) *uskoit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah)

luultava (oletettava, todennäköinen) *tovennägö|ine* (~zen, ~stii, ~zii); *tiettävä|ine* (~zen, ~stii, ~zii)

luultavasti *tovennägözesti*; *tiettäväzesti*; hän on luultavasti jo lähtenyt *häi on tovennägözesti jo lähtenüh*

luumu (kasv. *Prunus domestica*) *luumu* (~n, ~u, ~loi); *sliv|u* (~an, ~ua, ~oi)

luuranko *luurang|o* (~on, ~uo, ~oloi); *skeliet|tu* (~an, ~tua, ~toi)

luuri (ark. puhelimen kuuloke) *telefontrupk|u*

(~an, ~ua, ~ii); nostin luurin *nostin telefontrupkan luuseri* (ark. epäonnistuja, häviäjä) *ozat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

luusto *luust|o* (~on, ~uo, ~oloi); kalkki on tärkeä luustolle *kal'tsii on tärke luustole*

luuta *metl|u* (~an, ~ua, ~oi)

luutnantti *leitenant|u* (~an, ~ua, ~oi)

luuton *luut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); ostin luuttoman kinkun *ostin luuttomua počin tagareizilihua*; luuttomat luumut *luuttomat slivat*

luvallinen *luvanala|ine* (~zen, ~stu, ~zii); tupakointi ei ole luvallista missä tahansa *tabakan poltamine ei joga kohtas ole luvanalaine*

luvata *lu|vata* (~buan, ~buau, ~vatah); *uskald|ua* (~an, ~au, ~etah); lupaanko varmasti tulla? *lu-buatgo tulla varmah?*

luvaton *luvat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *kiellet|tü* (~ün, ~tüü, ~tülöi); luvaton rakkaussuhde *luvattomat rakkahusvälit*

lyhenne *lühendü|s* (~ksen, ~stii, ~ksii); lyhenne FM tarkoittaa filosofian maisteria *lühendüs FM tarkoittau filosofien magistraua*

lyhennelmä *lühendelm|ü* (~än, ~iä, ~ii); *lühendet|tü* (~ün, ~tüü, ~tülöi) *variant|u* (~an, ~ua, ~oi); lyhennelmänä julkaistu romaani *lühendetünnü variantannu piästettü ilmah romuanu*; lyhennelmä pianokonsertista *pianokonsertan lühendelmü*

lyhennys (lyhentäminen) *lühendämi|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *lühendänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *lühendü|s* (~ksen, ~stii, ~ksii); hihojen lyhentäminen on välttämätöntä *hiemualoin lühendämine on välttämätöi*

lyhentyä *lühe|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); työaika on lyhentynyt *ruadoaigu on lühennüh*

lyhentää *lühend|ä* (~än, ~äü, ~etäh); olet lyhentänyt hiuksiasi *olet lühendännüh tukkii*; työaika olisi hyvä lyhentää *ruadoaigua olis hüvä lühendiä*

lyhty *fonari* (~n, ~i, ~loi)

lyhyt *lühü|t* (~ön, ~ttü, ~zii)

lyhyt|kestoinen (lyhytaikainen) *lühütaiga|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~näköinen** 1. (harkitsematon) *lühütnägö|ine* (~zen, ~stii, ~zii); lyhytnäköinen talouspolitiikka *lühütnägöine ekonomieelline poliitiekku* 2. (likinäköinen) *lühütnägö|ine*; **~sanainen** *vähäsana|ine* (~zen, ~stu, ~zii); hänen vastauksensa olivat lyhytsanaisia *hänen vastavukset oldih vähäsanazet*

lyijy *lүйjü* (~n, ~ü, ~löi); grafiit|tu (~an, ~tua, ~toi)

lyijy|kynä *piirdi|n* (~men, ~ndii, ~mii); *karan-diš|su* (~an, ~šua, ~šoi); **~täytekyä** *ručk|u* (~an, ~ua, ~ii)

lyijytön *lүйjüt|öi* (~töman, ~tömiä, ~tömii); useimmissa autoissa käytetään lyijytöntä bensiniä *monis mašinois kütetäh lүйjüttömiä benziniä*

lykky (ark. hyvä onni, menestys) *lük|kü* (~ün,

~küü, ~külöi); hyvässä lykyssä saatamme voittoa *hüväh lükküh voimmo voittua* ◇ lykkä tykö (on-nea)! *ozua da lükküü!*

lykkäys (siirtäminen, lisäaika) *lökkävü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); pyytää lykkäystä velan maksuun *pa-kita lökkävüstü vellan maksuaigah*

lykkäytyä (3. pers.) *eistü|ö* (~ü, ~täh); *siir|düö* (~düü, ~rütäh); lähtö lykkäytyi viikolla *lähtö eis-tüi nedälikse*

lykkääntyä ks. lykkäytyä

lykätä 1. (työntää) *tung|ie* (~en, ~ou, ~ietah); *pan|na* (~en, ~ou, ~nah); lykkäsimme yhdessä auton käyntiin *ühtes tungimmo ماشینua, kuni se lähti käümäh* 2. (siirtää myöhemmäksi) *eist|jä* (~än, ~äü, ~etäh); *siir|diä* (~rän, ~däü, ~retäh); he lykkäsivät lähtöään päivällä *hüö eistettih lähtö päiväkse* ◇ jopa se myrkyn lykkäsi (jopa kävi kal-paten)! *tol'kovai pahoi vuidii!*

lynkata (teloittaa omavaltaisesti) *kuazni|e* (~n, ~u, ~tah)

lypsy (lypsäminen) *lüpsämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *lüpsänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *lüpsü* (~n, ~ü, ~löi); mennä lypsylle *mennä lüpsämäh*

lypsää 1. *lüps|jä* (~än, ~äü, ~etäh); lehmät on lyp-setty *lehmät on lüpsettü* 2. (erittää maitoa) *lüps|jä*; lehmä lypsää huonosti *lehmü lüpsäü huonoh* 3. (kuv. yrittää hankkia) *lüps|jä*; saitko lypsetyksi tarvittavat tiedot? *puutuigo lüpsäi tarvittavat tiijot?*

lyriikka *liirik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

lyseo *lits|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi)

lystikäs (hauska, hupaisa) *lüstik|äs* (~kähän, ~äs-tü, ~kähii); lystikkäät jutut *lüstikkähät jutut*

lyydi *lüüdi* (~n, ~i, ~löi); lyydi on yksi karjalan kielen päämurteista *lüüdi on üksi karjalan kielen päämurdehis*

lyydiläinen *lüüdilä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); Kuujär-vellä asuu lyydiläisiä *Kuujärves eläü lüüdiläzii*

lyydiläismurre *lüüdin mur|reh* (~dehen, ~rehtu, ~dehii)/ *dialekt|u* (~an, ~ua, ~oi); lyydiläismur-teen puhujat *lüüdikse pagizijat*

lyyhistyä *kua|duo* (~vun, ~duu, ~vutah); *lang|eta* (~enen/ ~ien, ~enou/ ~ieu, ~etah/ ~ietah); nainen lyhyistyi itkien maahan *naine itkijen kuadui muale*

lyyrikko *liirik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

lyyrinen *liirielli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *liriičesko|i* (~in, ~idu, ~loi)

lyödä 1. (iskeä, pamauttaa) *isk|ie* (~en, ~öü, ~ie-täh); *kolahut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *pamahut|tua* (~an, ~tau, ~etah); lyödä palloa mailalla *lүvvä miäččüü pualikal* 2. (satuttaa vahingossa) *isk|ie*; *kolahut|tua*; *tanahut|tua* (~an, ~tau, ~etah); löin pääni lamppuun *kolahutin piän lampah* 3. (voit-taa kilpailussa) *voi|tua* (~an, ~tau, ~etah); jouk-kue löi vastustajansa *joukkoveh voitti omat vastus-tajat* 4. (kellosta) *lү|vvä* (~ön, ~öü, ~vväh); *soit|tua* (~an, ~tau, ~etah); kello löi jo kuusi

čuasut lüödi|h jo kuuttu 5. (kuv.): hetki on lyönyt *hetki koitti*; lyödä hanskat tiskiін *andua perikse*; *loppie*; lyödä itsensä läpi *piästä pinnale*; lyödä ällikällä *hämmästättiä*; lyödä viimeinen kortti *pyötään pal'lastua jälgimäine karti*

lyömäsoitin (mus.) *iskusoit|in* (~timen, ~indu, ~timii)

lyömätön (ylivoimainen, voittamaton) *voittamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); keksin lyömättömän strategian *keksin voittamattoman strateegien*

lyönti 1. (urh. lyöminen) *isku* (~n, ~u, ~loi); sain lyönnit sujumaan *iskut sain menemäh hüvin*

2. (lyömisen tulos) *isku*; onnistunut lyönti osui maaliin *onnistunnuh isku ozai pualikkah*

lyöttäytyä *liččavu|o* (~n, ~u, ~tah); *liit|tüö* (~ün, ~tüü, ~ütäh); *tung|iekseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~ietahes); hän lyöttäytyi väkisin seuraamme *hää vägizin liččavui mejän joukkoh*; lyöttäytyä yhteen (alkaa seurustella) *liittüö ühteh*

lähde 1. *nouzem|u* (~an, ~ua, ~oi); *silmükaivo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *rodniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); hakea juomavesi lähteestä *tuvva juonduvezi nou-zemas* 2. (kuv. alkuperä) *läht|e* (~ien, ~ettü, ~ie-löi); ilon lähde *ilon lähte*

lähde|aineisto *lähteainehist|o* (~on, ~uo, ~oloi); *lähtematerjual|u* (~an, ~ua, ~oi); millaista lähde-aineistoa hän käytti? *mittumua lähtematerjualua hää käütti?* **~luettelo** (kirjallisuusluettelo) *lähte-luvettel|o* (~on, ~uo, ~oloi); *literatuuruluuvettel|o*; **~teos** *lähtetevo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

läheinen 1. (adj. lähellä oleva) *lähä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); heidän suhteensa on läheinen *heijän välit ollah lähäzet* 2. (subst. lähisukulainen, omai-nen) *omahi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); oliko vainajalla läheisiä? *oligo pokoiniekal omahizii?*

läheisyys *lähäzü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii); tuntee lähei-syyttä *tundie lähäzüttü*; meren läheisyys vaikuttaa ilmastoon *meren lähäzüs vaikuttau ilmastoh*

lähekkäin (lähellä toisiaan) *lähekkäi*; istumme ihan lähekkäin *istummo ihan lähekkäi*

lähelle *lähäle*

lähellä 1. (paikasta: lähistöllä) *lähäl*; asumme lä-hellä Kotkaa *elämmö lähäl Kotkua* 2. (ajasta: lä-hettyvillä, ei kaukana) *lähän*; *lähäl*; joulua on lä-hellä *Rastavu on lähän* 3. (kuv. noin, suunnilleen) *lähemb*; *läs*; lähellä iltaa *lähemb* *ildua*

läheltä *lähälpäi*

lähemmin *lähembäh*; *lähemb*; haluaisin tutustua heihin lähemmin *tahtozin tunnustuo heijänke lähembäh*

lähemmäksi *lähembäkse*; päästä lähemmäksi *piäs-tä lähembäkse*

lähennellä 1. (ahdistella) *ajell|la* (~en, ~ou, ~lah) *tagah*; *ahtistel|la* (~en, ~ou, ~lah); johtaja lähente-li sihteeriään *johtai ahtisteli omassah sekretarii* 2. (kuv. olla lähellä) *lähe|tä* (~nen, ~nöü, ~täh);

mies lähentelee keski-ikää *mies lähenöü keski-igäh*

lähenteliijä *ajeli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) *tagah*; *ahvisteli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi);

lähentely *ajelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *ajelend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *ajelu* (~n, ~u, ~loi) *tagah*; *ahvistelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ahvistelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *ahvistelu* (~n, ~u, ~loi)

lähentyä *lähestü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *lähe|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); *lähevü|ö* (~n, ~ü, ~täh); neuvotteli-jaosapuolten näkemykset ovat lähentyneet *paginanpidäjien nägemükset on lähevüttü*

lähentää *lähend|jä* (~än, ~äü, ~etäh); yhteinen suru lähentää *ühteine gor'a lähendäü*

lähes *läs*; *voi sanuo*; lähes aina *voi sanuo ainos*; ei läheskään jokainen *ei ni läs jogahine*

lähestymistapa (tarkastelutapa) *lähestümista|ba* (~van, ~bua, ~boi); täytyy löytää oikea lähestymistapa *pidäü löüdiä tozi lähestümistaba*

lähestyä 1. (paikasta: tulla lähemmäksi) *lähe|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); *lähestü|ö* (~n, ~ü, ~täh); juna lähestyy Moskovaa *juna lähestüü Moskovua*
2. (ajasta) *lähe|tä*; *lähestü|ö*; kevät lähestyy *kevät lähenöü* 3. (kuv.) *lähestü|ö*; häntä on vaikea lähestyä *häneh on vaigei lähestüö*

lähete *kirja|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *dokument|u* (~an, ~ua, ~oi); sain lähetteen laboratoriotokoi-
siin *sain dokumentan laboratornoloih anualizoih*

lähetti (vanh. juoksutytö tai -poika) *käskülä|ine* (~zen, ~stü, ~zii)

lähettiläs *posl|u* (~an, ~ua, ~ii); Suomen Venäjän-lähettiläs Suomen Venän *poslu*

lähetäjä *adresant|u* (~an, ~ua, ~oi); *poštantüön-dä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); kirjoita kuoreen lähettäjän nimi ja osoite *kirjuta konvertah poštantüön-däjän nimi da adressi*

lähetää 1. (saattaa lähtemään) *tüön|diä* (~nän, ~däü, ~netäh); *käsk|ie* (~en, ~öü, ~ietäh); lähetin pojan kauppaan *tüönnin brihačun laukkah*

2. (saattaa kuljetetuksi) *tüön|diä*; hän lähetti minulle kirjeen *häi tüöndi minule kirjazen*

lähetys 1. (lähettäminen) *tüöndämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *tüönnänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *tüön|dö* (~nön, ~düö, ~dölöi); viestin lähetys epäonnistui viestin *tüönnändü ei roinnuh hüvin* 2. (lähetetty) *tüön|dö* (~nön, ~düö, ~dölöi); kirjattu lähetys *registriiruittu tüöndö* 3. (radioaaltoilla lähetetty) *tüön|dö*; illan viimeinen uutislähetys *illan jälgi-mäzet uudizet*

lähetys|saarnaaja *missionier|u* (~an, ~ua, ~oi); **~työ** *missionierstv|u* (~an, ~ua, ~oi)

lähetystö 1. (ryhmä henkilöitä) *deputatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); työntekijöiden lähetystö pyrki johdon puheille *ruadajien deputatsii tahtoi piästä paginale johtajienke* 2. (valtion edustusto ulkomailla) *posol'stv|u* (~an, ~ua, ~oi); hän toimii

Suomen Ranskan-lähetystössä *häi ruadau Suomen Frantsien posol'stvas*

lähi|aika *lähia|gu* (~jan, ~gua, ~goi); palaan asiaan lähiaikoina *otammos dieloh lähiaigah*; **~alue** *lähialoveh* (~en, ~tu, ~ii); Suomen lähialueilla on monenlaista yhteistyötä Suomen lähialovehil on monenluadustu *ühteisruaduo*; **~hoitaja** *lähi-hoida|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~kauppa** *lähi-kaup|pu* (~an, ~pua, ~poi); lähilauk|ku (~an, ~kua, ~koi); pienet lähikaupat katoavat markettien vuoksi *pienet lähikaupat hävitäh marketoin täh*; **~liikenne** (paikallisliikenne) *lähialovehlii-kendeh* (~en, ~tü, ~ii); käytän lähiliikenteen busseja *ajelen lähialovehliikendehen avtobusoil*

lähimmäinen *lähimä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi *suvače omassas lähimästä muga kui iččiedäs*

lähin 1. (paikasta: joka on lähinnä) *lähi|n* (~män, ~miä, ~mii); *lähimä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); missä on lähin pankki? *kusbo on lähimäine banku?*

2. (ajasta) *lähi|n*; *lähimä|ine*; lähin juhla on joulun *lähin pruaaznieku on Rastavu* 3. (kuv.) *lähimä|ine* lähimmät sukulaiset *lähimäzet sugulazet*

lähinnä 1. (lähimpänä oleva) *melgo*; lähinnä hänen näköisensä *melgo hänen jüttüine* 2. (etupäässä, pääasiassa) *enne kaikkie*; syynä on lähinnä laiskuus *vijannu enne kaikkie on laškus*

lähi|omainen *lähiomah|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *lähirodn|u* (~an, ~ua, ~ii); lähiomaisia ovat lapset ja vanhemmat *lähirodnat ollah lapset da roditelät*; **~osoite** (katuosoite) *piha-adres|si* (~in, ~sii, ~si-loi)

lähi|sukukieli *lähisugukieli|i* (~en, ~dü, ~ii); karjala on suomen lähisukukieli *karjalan kieli on suomen lähisugukieli*; **~sukulainen** *lähisugula|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

lähiö *mikrorajon* (~an, ~ua, ~oi); asutko keskustassa vai lähiössä? *elätgo keskustas vai mikrorajonas?*

lähteistö ks. lähdeaineisto

lähteä 1. (mennä) *läht|ie* (~en, ~öü, ~ietäh); isä lähti työhön *tuatto lähti ruadoh* 2. (irrotta) *ir|rota* (~duon/ ~davun, ~duou/ ~davu, ~rotah); *pak|kuo* (~un, ~kuu, ~utah); *läht|ie*; paidasta lähti nappi *paijas pakui nüblü*; tahralla ei lähtenyt pesussa *tačmu ei lähteüh pestes* 3. (sulaa) *läht|ie*; jäät ovat jo lähteneet *jiät on jo lähtiättü* 4. (kuv.) *läht|ie*; lähden siitä tosiasiaa, että... *lähten sit toziazies, što...* ◇ lähteä käpälämäkeen *lähtie käbälmägeh* (pajeta); lähteä merta edemmäksi kalaan *lähtie kalah iele merdü*; lähteä soitellen soitaan (käyttäytyä ylimielisesti) *lähtie soitellen so-dah*

lähtien *lähtijen*; kesästä lähtien *kezäs lähtijen*

lähtö (lähteminen) *lähtemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *lähtend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *läht|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi)

lähtöisin (kotoisin) *lähtözin*; mistä olette lähtöisin? *kuspäibo oletto lähtözin?*

lähtö|kohta *lähtökoht|u* (~an, ~ua, ~ii); keskustelun lähtökohtana on se, että... *paginan lähtökohdanna on se, što...*; **~laskenta** *lähtölu|gu* (~vun, ~guu, ~guloi); raketin lähtölaskenta on alkanut *rakietan lähtölu|gu on alganuh*; **~laukaus** (urh.) *startuammund|u* (~an, ~dua, ~doi); lähtölaukauksella on kuunneltava tarkkaan *startuammundua pidää kuunnella tarkah*; **~selvitys** *lähtöselvitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *rajaselvitü|s*; ehdin juuri ja juuri lentokentälle lähtöselvitykseen *odva ehtiin lendokentäle lähtöselvitükseh*

läikkyä *läik|küö* (~ün, ~küü, ~ütäh); kahvia läikkyi lattialle *koufiedu läiküi lattiele*

läikyttää *läiküt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); älä läikytävettä älä läikütä vettä

läimäys *mäčkü* (~n, ~ü, ~löi); *čäil|gü* (~jün, ~güü, ~gülöi); *rütkü* (~n, ~ü, ~löi); hän antoi läimäyksen poskelle *hái mäčkäi korvale*

läimäyttää *mäčk|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); *mäčkähüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *čäil|jätä* (~giän, ~giäü, ~jätäh); *čäigähüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *rütk|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); *rütkähüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); hän läimäytti oven kiinni *hái čäigäi uksen kiinni*; lyödä läimäyttää poskelle *iskie mäčkähüttiä ilvettiü*

läiskä 1. (läikkä tai täplä ihossa) *hibjutapl|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (tahra) *tačm|u* (~an, ~ua, ~oi); hameeseen tuli iso läiskä *jupkah rodih suuri tačmu*

lajā 1. (kasa, röykkiö) *tuk|ku* (~un, ~kuu, ~kuloi); läjä kirjoja *tukku kniigua* 2. (eläimen uloste) *höst|e* (~ien, ~ettü, ~ielöi); *höstetuk|ku*; liukastuin lehmän läjään *livestüin lehmän höstieh*

läksiäiset *lähtijäz|et* (~ien, ~ii); kollegat järjestivät hienot läksiäiset *kolliegiat luajittih hüvät lähtijäzet*

läksy 1. (koululaisella) *urok|ku* (~an, ~kua, ~koi); *kodirua|do* (~von, ~duo, ~doloi); oletko jo tehnyt läksysi? *oletgo jo luadinuh urokat?* 2. (kuv. opetus) *urok|ku*; se oli kova läksy *se oli aiga urokku*

läksyttää (antaa läksytys, nuhdella) *čak|ata* (~ku-an, ~kuau, ~atah); pahantekijöitä läksytettiin kunnolla *pahanluadijoi hüvin čakattih*

läksytys *čakkuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *čakkuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *čakkav|o* (~on, ~uo, ~oloi); antaa perinpohjainen läksytys *čakata lujah*

läikähtyä 1. (väsyä, uupua kuumuudesta) *läkehtü|ö* (~n, ~ü, ~täh); helteessä läikähtyy *räkes voibi läkehtüö* 2. (kuv.) *läkehtü|ö*; läikähdyn tähän työn määrään *läkehtün täh ruadomiäräh*

lämmetä 1. (muuttua lämpimämmäksi) *läm|metä* (~benen, ~benöü, ~metäh); sää lämpenee vähitellen *siä lämbenöü vähitellen* 2. (kuv.) *läm|metä*; lämpenin vähitellen ajatuksellesi *lämbenin vähitellen sinun ajatuksien kohtah*

lämmike *lämmite|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); otatko

kahvia lämmikkeeksi? *otatgo koufiedu lämmitekseks?*

lämmiin 1. (adj.) *läm|min* (~män, ~miä, ~bii); lämpimät vaatteet *lämmät sovah*; lämmin vesi *lämmiin vezi* 2. (subst.) *lämm|ü* (~än, ~iä, ~ii); haluan juoda jotain lämmintä *tahton juvva midätah lämmiä* 3. (kuv.) *läm|min*; lämmin vastaanotto *lämmiin vastahotto*; lämpimät kiitokset *lämbimät kiitokset*

lämmittelä *lämmit|ellä* (~telen, ~telöü, ~elläh); lämmittelin käsiäni *lämmittelin käzii*

lämmitin (lämmityslaitte) *lämmit|in* (~timen, ~indü, ~timii)

lämmittää 1. (tehdä lämpimämmäksi) *lämmit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); taloa lämmitetään öljyllä *kodii lämmitetäh neftil* 2. (kuv.) *lämmit|tiä*; sanasi lämmittivät sydäntäni *sinun sanat lämmitettih minun süväindü*

lämmitys 1. (lämmittäminen) *lämmittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *lämmitänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *lämmitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); ruoan lämmitys mikrounissa *süöminen lämmitämine mikroal-dopäčis* 2. (lämmitysjärjestelmä) *lämmitü|s*; talossa on keskuslämmitys *talois on keskuslämmitüs*

lämpö 1. (lämpötila) *läm|bö* (~mön, ~büö, ~bölöi); *temperatuur|u* (~an, ~ua, ~ii); veden lämpö *vien lämbö* 2. (ruumiinlämpö) *lämb|ö*; *temperatuur|u*; *žuaru* (~n, ~u, ~loi); lapsella on lämpöä (kuumetta) *lapsel on temperatuur|u* *lapsi on žuarus*

lämpö|aste *lämböast|e* (~ien, ~ettu, ~ieloi); *gruadus|si* (~in, ~sii, ~siloi) paljonko ulkona on lämpöasteita? *äijügo pihal on gruadussii?* **~ennätys** *lämbörekord|u* (~an, ~ua, ~oi); **~energia** *lämbö-energi|i* (~en, ~edü, ~elöi); **~mittari** *gruadus-niek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~patteri** *lämböbatar|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); **~tila** *temperatuur|u* (~an, ~ua, ~oi); tiedätkö veden lämpötilan? *tiijätgo vien temperatuur|u on vies gruadussii?*

länkkäri (ark. lännenelokuva, western) *vestern|u* (~an, ~ua, ~oi); katsoimme vauhdikkaan länkkärin *kačoimmo vauhtikkahan vesternan*

länsi *päivänlasku* (~n, ~u, ~loi)

länsi|kauppa *päivänlaskumuankaup|pu* (~an, ~pua, ~poi); **~maat** *päivänlaskumua|t* (~loin, ~loi)

länsimainen *päivänlaskumuala|ine* (~zen, ~stu, ~zii); länsimainen kulttuuri *päivänlaskumualaine kul'tuuru*

läntti (ark. läiskä) *tačm|u* (~an, ~ua, ~oi); hameessa on paha läntti *jupkas on paha tačmu*

läpi 1. (aukko, reikä) *louk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *loukko|ine* (~zen, ~stu, ~zii); sormen mentävä läpi *sormen suurus loukkoine* 2. (lävitse) *läbi*; tie kulki metsän läpi *dorogu meni mečän läbi* 3. (ajasta) *läbi*; luin läpi yön *luvin läbi yön* 3. (kuv.) *läbi*; sain tahtoni läpi *sain omat tahtot läbi* (suostutin toizii)

omih tahtoloih)

läpi|huutojuttu (ark. helposti onnistuva) *help|o* (~on, ~uo, ~oloi) *jut|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); **~kulku** *ho|du* (~vun, ~duu, ~duloi); läpikulku kielletty *hodu salvattu*; **~mitta** (halkaisija) *diametr|u* (~an, ~ua, ~oi); **~murto** (kuv.) *suavutusaskel* (~en, ~du, ~ii); *iellehpiäzü* (~n, ~ü, ~löi); vihollisen läpimurto *vihaniekan iellehpiäzü*; kirjailija teki läpimurron *kirjuttai luadii suavutusaskelen*; **~märkä** *läbimär|gü* (~rän, ~giä, ~gii); läpimärrät vaatteet *läbimärrät sovat*; **~näkyvä** *läbina|gü* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); **~tunkeva** *läbitungevu|ü* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); läpitunkeva katse *läbitungevui kače*; **~veto** ks. *ristiveto*

läppä (aukon sulkeva litteä kappale) *salbai|n* (~men, ~ndu, ~mii); *klap|pi* (~in, ~pii, ~piloi); *kluapan* (~an, ~ua, ~oi); sydämen läpät *südämen kluapanat*

läpäistä 1. (mennä tai päästä läpi) *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *läbi*; luoti läpäisi oven *puul'u meni läbi ukse* 2. (kuv.) *piä|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh) *läbi*; läpäistä pääsykoe *piästä läbi piäzüututkindos* 3. (päästä läpi) *piä|stä* (~än, ~äü, ~etäh) *läbi*; seinä läpäisee kosteutta *seinü piästäü läbi kostevuttu*

läpättää *lepet|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *sük|kiä* (~än, ~käü, ~etäh); sydän läpättää *süväin sükkäü*

läski 1. (sianliha, silava) *läsk|ü* (~en, ~ie, ~iloi) 2. (ark., halv. lihava ihminen) *läskipu|či* (~in, ~čii, ~čiloi)

läsnä *täs*; ovatko kaikki läsnä? *ollahgo kaikin täs?*

läsnä|oleva *täs oli|ü* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); läsnäoleva yleisö *täs olii rahvas*; **~olijat** *täs olij|at* (~ien, ~ii/ ~oi); kaikki läsnäolijat olivat samaa mieltä *kaikin täs olijat oldih samua mieldü*; **~olo** *täs olemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *olend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *ol|o* (~on, ~uo, ~oloi); presidentti kunnioitti tilaisuutta läsnäolollaan *prezidentu kunnivoitti tapahtumua omassah olol*

lässyttää (ark. puhua tyhjänpäiväisiä) *briäk|kiä* (~än, ~käü, ~etäh); *huak|kua* (~an, ~kau, ~etah); *tar|buo* (~von, ~bou, ~votah); *hö|üdiä* (~vvän, ~üddü, ~vvetäh)

lätkiä ark. 1. (livistää, karata) *pal|jeta* (~genen/ ~gien, ~genou/ ~gieu, ~jetah); hän lähti lätkimään *häi pageni* 2. (lyödä toistuvasti) *per|gua* (~ran, ~gau, ~retäh); *prükut|tua* (~an, ~tau, ~etah); lätkimme koko yön *kärpäsiä prükutimmo kogo üön kiärbäzi*

lätkä 1. *läp|pü* (~ün, ~püü, ~pülöi); kärpäslätkä *kiärväsläppü* 2. (ark., urh. jääkiekko) *kur|öi* (~in, ~idu, ~loi); *hok|kei* (~kien, ~kiedu, ~kieloi); menäänkö katsomaan lätkää? *lähtemmögo kaččomah hokkiedu?* 3. (ark. olla rakastunut) *olla rakastunnuh*

lätsä (ark. lakki) *šua|pku* (~an, ~ua, ~oi); *kep|ku*

(~an, ~kua, ~koi); otahan lätsä pois päästä *ota vai šua|pku piäs iäre*

lätti 1. (sikolätti) *počitahnu|t* (~on, ~ttu, ~zii)

2. (latvialainen) *latviela|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

lätäkkö *lätäk|kö* (~ön, ~küö, ~kölöi); *luht|u* (~an, ~ua, ~ii); tiellä on paljon lätäkköjä *dorogal on äijü lätäkküö*

lävistys 1. (lävistäminen, rei'ittäminen) *lävüstäm|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *lävüständ|ü* (~än, ~iä, ~öi); *lävüstü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii) 2. (esim. korvaan tehtävä reikä) *lävüstäm|ne*; *lävüständ|ü*; *lävüstü|s*; nuoret rakastavat lävistyksiä oudoissa paikoissa *nuoret suvaijah lävüstüksii ebätavallizis paikois*

lävistää 1. (työntää läpi, rei'ittää) *lävüst|jä* (~än, ~äü, ~etäh); *püst|jä* (~än, ~äü, ~etäh) 2. (työntyä läpi) *püst|jä läbi*; puukko lävisti keuhkon *puukko püsti kouhkoin läbi*

lävitse ks. *läpi* 2

läähättää (huohottaa) *liekit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); koira läähättää kieli pitkällä *koiru liekittäü kieli pitkälleh*

läähätys *liekittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *liekitänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *liekitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

lääke 1. *lekarsv|u* (~an, ~ua, ~oi); *roht|o* (~on, ~uo, ~oloi); *zel'l|u* (~an, ~ua, ~oi); potilaalle määrättiin lääkettä *voimattomale miärättih lekarsvua*; lääkkeiden väärinkäyttö *lekarsvoin käüttö viäräh* 2. (kuv.) *lekarsv|u*; *roht|o*; *zel'l|u*; tähän tilanteeseen on vain yksi lääke – harkinta *täh šeikkah on vaiku üksi zel'l'u – duumaiččemine*

lääke|määräys *liečehmiärävü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *retsept|u* (~an, ~ua, ~oi); **~tiede** *liečhti|edo* (~ijon, ~eduo, ~edoloi); *meditsiin|u* (~an, ~ua, ~oi)

lääketieteellinen *liečehtii|joll|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *meditsinsko|ü* (~in, ~idu, ~loi); hänet vapautettiin armeijasta lääketieteellisin perustein *händü piästettih armies meditsinskoloin perustehin*

lääkintä (lääkitseminen, lääkehoito) *lieččimi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *liečind|ü* (~än, ~iä, ~öi); *lieč|eh* (~čehen, ~ehtü, ~čehii)

lääkintä|voimistelija ks. *fysioterapeutti*;

~voimistelu ks. *fysioterapia*

lääkitys *lieččimi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *liečind|ü* (~än, ~iä, ~öi); *lieč|eh* (~čehen, ~ehtü, ~čehii); pitäisiköhän vähentää lääkitystä? *pidäsgo rauku vähendiä lieččimistü?*

lääkitä *lieč|cie* (~in, ~čii, ~itäh); *parand|ua* (~an, ~au, ~etah)

lääkäri *douhturi* (~n, ~i, ~loi); *liägäri* (~n, ~i, ~löi); *vrač|ču* (~an, ~ču, ~čoi)

lääkäri|tarkastus *meditsinsko|ü* (~in, ~idu, ~loi) *tarkastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~todistus** *meditsinsko|ü tovestu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~tutkimus** *meditsinsko|ü tutkimu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

lääni guberni|i (~en, ~edu, ~eloi);

läänin|hallitus gubernien halliču|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kouluttaja** gubernien instruktor (~an, ~ua, ~oi); työskentelen lääninkouluttajana ruan gubernien instruktorannu

lääpällään (ihastuksissaan, hurmaantunut): mies on ihan lääpällään tyttöön *mies on ihan uruasti rakastunnuh tüttöh*

löhötä 1. (loikoa, lekotella) *brekot|tua* (~an, ~tau, ~etah); *viru|o* (~n, ~u, ~tah); ukko löhöää sohvala *starikku viruu divanal* 2. (levätä) *le|vätä* (~biän, ~biää, ~vätäh); lomalla löhöän koko viikon *lomalebiän kogo nedälin*

löntystellä (kävellä vaivalloisesti) *hizi|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); väsyneenä löntystelin kotiin *väzünüönnü hizizin kodih*

löperö (leväperäinen, veltto) *näiväk|kö* (~ön, ~küö, ~kölöi); *välinpidämät|öi* (~töman, ~tömiä, ~tömii); *sluabo|i* (~in, ~idu, ~oloi); opettaja ei saa aikaan hiljaisuutta löperöllä *otteellaan opastai ei voi pidia hil'azuttu näiväköh tabah*

lörpötellä, lörpöttää 1. (puhua tyhjänpäiväisiä) *briäk|kiä* (~än, ~käü, ~etäh) 2. (kuv. laverrella) *sanell|la* (~en, ~ou, ~lah); kuka sinulle on lörpötellyt asiasta? *kenbo on sanelluh sinulles täs dielos?*

löydös 1. lövvö|s (~ksen, ~stü, ~ksii); kivikautinen löydös *kivikavvenaigaine lövvös* 2. (lääk.) oireet ja löydökset *primietät da lövvökset*

löyhkä (lemu) *kuaru* (~n, ~u, ~loi); täällä on kamala löyhkä *tiä on hirvei kuaru*

löyhkätä *kuari|ta* (~čen, ~ččou, ~tah); mies löyhkäsi viinalta *mužikku kuaričči viinale*

löyly *löülü* (~n, ~ü, ~löi); heittää löylyä *lükätä löülüü* ♦ löylyn lyömä (tärähtänyt, kaheli) *bluazn|u* (~an, ~ua, ~oi)

löylyttää 1. (kuv. antaa selkäsauna) *löülüüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *čak|ata* (~kuan, ~kuau, ~atah) *lujah*; hänet löylytettiin kunnolla *händü putilleh löülüütettih* 2. (voittaa) *löülüüt|tiä*; *voit|tua* (~an, ~tau, ~etah); joukkue löylytti vastustajansa *joukkoveh voitti vastustajan*

löylytys *löülüttämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *löülüütänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *löülüütü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

löystyä 1. (höllentyä) *välle|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); löystyneet ruuvit *välennüöt vintat* 2. (kuv. muuttua rennommaksi) *välle|tä*; kuri on löystynyt *kuri on välennüh*

löysä 1. (osin irtainen) *väll|ü* (~än, ~iä, ~ii) 2. (rento, vapaa) *väll|ü*; 3. (kuv.): ruuvit taitavat sinulla olla löysässä (olet tainnut seota)? *vintat sinul ollah onnuako välläl (oletgo sevonnuh)?*

löysätä 1. (höllentää) *vällend|ä* (~än, ~äü, ~etäh); löysää vähän vyötä *vällendä vähäine vüödü* 2. (saattaa rennommaksi) *vällend|ä*; *helpond|ua* (~an, ~au, ~etah); löysätä työtahtia *helpondua*

ruadoritmua

löytyä *lö|üdüö* (~vvün, ~üdüü, ~vvütäh)

löytää *lö|üdiä* (~vvän, ~üdäü, ~vvetäh/ ~ütäh)

löytö 1. (löytäminen) *löüdämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *lövvänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *lö|üdö* (~vvön, ~üdüö, ~üdölöi) 2. (kuv. keksintö, havainto) *lö|üdö*; arkeologit tekivät todellisen löydön *arheolougat luajittih tovelline löüdö* 3. (esim. hinnaltaan edullinen) *lö|üdö*; kirja oli varsinainen löytö *kniigu oli tozi löüdö*

löytö|palkkio *palkind|o* (~on, ~uo, ~oloi) lövvös; **~retkeilijä** *löüdömatkaili|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); Marco Polo ja Kolumbus olivat löytöretkeilijöitä *Marko Polo da Kolumb oldih löüdömatkailijoi*; **~retki** *löüdömatkailu* (~n, ~u, ~loi); **~tavara** *löüdötavar* (~an, ~ua, ~oi)

löoppi (ark. otsikkojuliste, kioskimainos, lehden myyntijuliste) *kioskumaino|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *kioskureklamu|u* (~an, ~ua, ~oi); Iltalehdellä oli taas kirkuvat lööpit *Ildulehtel müös oldih kirgujat kioskumainokset*

M m

maa 1. (maapallo) *mua* (~n, ~du, ~loi); *muaker|ä* (~än, ~iä, ~ii) 2. (maan pinta) *mua*; paljas maa *pal'las mua* 3. (maaomaisuus) *mua*; *mua|t* (~loin, ~loi); kenen maita nämä ovat? *kenenbo muat nämämä ollah?* 4. (valtio) *mua*; *valdiv|o* (~on, ~uo, ~oloi) 5. (maaseutu) *küläaloveh* (~en, ~tu, ~ii); *kül|ä* (~än, ~iä, ~ii); asumme kesät maalla *kezät elämmö küläs* 6. (maaperä; maasto) *mua*; peltö oli raivattu kiviseen maahan *peldo oli luajittu kivizeh muah*

maaginen *maagielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

maahan|muuttaja *immigrant|u* (~an, ~ua, ~oi); **~muutto** *immigratsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~tuonti** *eksport|u* (~an, ~ua, ~oi)

maal|alue *mua-aloveh* (~en, ~tu, ~ii); **~herra** (lääninhallituksen päällikkö) *gubernuator* (~an, ~ua, ~oi)

maailma 1. (maailmankaikkeus) *muailm|u* (~an, ~ua, ~oi); *mier|o* (~on, ~uo, ~oloi) 2. (maapallo) *mua* (~n, ~du, ~loi); *muailm|u*; *muaker|ä* (~än, ~iä, ~ii); maailman syvin järvi *muailman süvin järvi*

maailman|ennätys *muailmanrekord|u* (~an, ~ua, ~oi); **~historia** *muailmanhistouri|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~kaikkeus** (universum) *muailmankaikkevu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *universum* (~an, ~ua, ~oi); **~katsomus** *muailmannägemü|s* (~ksen,

~stü, ~ksii); mieronnägemü[s; ~kirjallisuus muailmankirjallizu[s (~on, ~ttu, ~ksii); muailmanliteratuur[u (~an, ~ua, ~ii); ~laajuinen ks. globaalinen; ~loppu muailmanlop[pu (~un, ~puu, ~puloi); ~sota muailmanso[da (~van, ~dua, ~dii); muailmanvoin[u (~an, ~ua, ~ii)

maaljoukkue *maan joukkoveh* (~en, ~tu, ~ii); *maan komand[u* (~an, ~ua, ~oi); ~jussi (ark. maanviljelijä) *fermer[u* (~an, ~ua, ~oi); ~kaasu *muaguazu* (~n, ~u, ~loi); ~kunta *muakun[du* (~nan, ~dua, ~dii); Häme ja Savo ovat Suomen maakuntia Häme da Savo ollah Suomen muakundii

maalaila ks. maalata

maalainen 1. (subst. maaseudun asukas) *külälä[ine* (~zen, ~stü, ~zii); *mua-alovehela[ine* (~zen, ~stu, ~zii); maalaiset ja kaupunkilaiset *küläläzet da linnaläzet* 2. (adj. maaseudulle ominainen, maalaismainen, maalais=) *külälä[ine; mua- alovehela[ine; maalaisidylli küläläine idillii*

maalais[elämä *külälä[ine* (~zen, ~stü, ~zii)/ *mua-alovehela[ine* (~zen, ~stu, ~zii) *elos; ~kunta küläkun[du* (~nan, ~dua, ~dii); *mua-alovehkun[du; Jyväskylän maalaiskunta Jüväskülän mua-alovehkundu; ~maisema küläländšaft[u* (~an, ~ua, ~oi); *mua-alovehümbärist[ö; ~talo külätalo[i* (~in, ~idu, ~loi); *mua-alovehtalo[i; ferm[u* (~an, ~ua, ~oi)

maalaji *mualaji* (~n, ~i, ~loi); hiekka, sora ja savi ovat maalajeja hiekku, čuuru da savi ollah mualajiloi

maalari 1. (maalaja) *mualari* (~n, ~i, ~loi); *mualuaj[u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); maalari sai työnsä valmiiksi *mualari sai ruavon valmehekse* 2. (taidemaalari) *taidomualari; hudožniek[ku* (~an, ~kua ~koi)

maalata 1. (peittää maalilla) *mual[ata* (~uan, ~uau, ~atah); *kruas[ie* (~in, ~siu, ~sitah); isä maalasi keittiön lattian *tuatto kruasii kuhnän lattien* 2. (taidemaalarin työstä) *mual[ata; piir[diä* (~rän, ~däü, ~retäh); hän maalaa muotokuvia häi *mualuau portriettoi* 3. (ark. meikata) *mual[ata; kruas[ie; maalata huulensa punaisiksi kruassie huulet ruskeikse* 4. (kuv.) *mual[ata; piir[diä; maalata piruja seinille (ennustaa pahinta) piirdiä piruloi seinih (ennustaa pahimua)*

maalaus 1. (maalaminen) *mualuami[ne* (~zen, ~stu, ~zii); *mualuand[u* (~an, ~ua, ~oi); *mualavu[s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *kruassimi[ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kruasind[u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (taulu) *mualavu[s; kartin* (~an, ~ua, ~oi)

maalaustaide *mualavustai[do* (~jon, ~duo, ~do-loi)

maali 1. *mual[u* (~an, ~ua, ~oi); vesiliukoiset maalit *vezimualat* 2. (ark. meikki) *mual[u; maali levi-*

tetään kasvoinhin *mualu voijetah ilvieh* 3. (urh. kohde, tavoite) *mual[u; gol[a* (~an, ~ua, ~ii); *šai[b[u* (~an, ~ua, ~oi); *fiiniš[šu* (~an, ~šua, ~šoi); *vorot[at* (~oin, ~toi); jääkiekkoilija teki kolme maalia *hokkejistu ozai kolme šaihua; juoksija tuli viimeisenä maaliin juoksii tuli fiinišale viimezen-nü; pallo meni maalivahdin ohi maaliin miäččü lendi vorottoih siiriči vrataris*

maaliskuu *kevätuu* (~n, ~du, ~loi)

maalivahti *vratar* (~n, ~i, ~loi)

maalle[muuttaja *külähmuutta[i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); maaseutu tarvitsee pysyviä maallemuuttajia *mua-aloveh tarviččou alallizii muuttajii küläh; ~muutto muut[to* (~on, ~tuo, ~toloi) *küläh*

maallikko 1. (seurakunnassa: muu jäsen kuin pappi) *mir[uanin* (~an, ~ua, ~oi); maallikkovoi-min toimitettu rukoushetki *mir[uaninan avul piettä sluuzbu* 2. (ei asiantuntija) *ei spetsialist[u* (~an, ~ua, ~oi); opaskirja on tarkoitettu maallikoille *opaskirju on tarkoitettu ei spetsialistoile* **maallikko[saarnaaja** *mir[anskoi* (~in, ~idu, ~loi) *propovedniek[ku* (~an, ~kua, ~koi); ~jäsen *mir[anskoi soboran ozanotta[i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); kirkolliskokouksen maallikkojäsenet valitaan joka neljäs vuosi *mir[anskoloi soboran ozanottajii vallitah joga nelläs vuosi*

maallinen 1. (ajallinen, katoava) *tämänilma[ine* (~zen, ~stu, ~zii); maalliset murheet *tämänilma-zet tuskat* 2. (ei kirkollinen) *mir[anskoi* (~in, ~idu, ~loi); maallinen hallitsija *mir[anskoi halliččii* **maallistua** *seku[arizui]akseh* (~čemmaš, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); nykyinen elämänmeno on maallistunut *nügöine elos on seku[arizuinnuhes*

maalta[muuttaja *küläspäimuutta[i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); maaltamuuttajat pyrkivät asutuskseksuusiin *küläspäimuuttajat tahtotah suurih eloi-paikkoih; ~muutto küläspäimuut[to* (~on, ~tuo, ~toloi); maaltamuutto tyhjensi kylät *küläspäimuutto tühjendi külät; ~pako küläspäipa[go* (~von, ~guo, ~goloi); maaltapaon seurauksena syntyy elinkelvotonta maaseutua *küläspäipavon tuloksennu roih eloiKelvottomua mua-alovehtu*

maanalainen 1. (adj. maan alla oleva) *muanalai[ine* (~zen, ~stu, ~zii); rakennuksen maanalainen osa *huonuksen muanalaine oza* 2. (adj., kuv. salainen, ilman virallista lupaa toimiva) *kiellet[tü* (~ün, ~tütü, ~tülöi); *luvat[oi* (~to-man, ~tomua, ~tomii) maalaiset järjestöt *kielletiit organizatsiet* 3. (subst. metro) *metr[o* (~on, ~uo, ~oloi); matkustatko työhön maanalaisella? *ajeletgo ruadoh metrol?*

maanantai *enzimäinar[gi/ enzymässargi* (enzimäs-sarren, enzymässargie, enzymässargiloi)

maaninen (psyk. kiihkeä, intohimoinen)

muaniekalli[ne (~zen, ~stu, ~zii); minulla on nyt menossa maaninen vaihe *minul nügöi on menos*

muaniekalline kauzi

maanis-depressiivinen (psyk.) *muaniidepressiivi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)

maanitella (suostutella, houkutella) *muanit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); maanittelin hänet mukaan *muanittelin* hänen minunke

maan|järistys *muanjäräitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *muansäräitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *muantäräitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); maanjäristyksen voimakkuus Richterin asteikolla *muantäräitüksen vägi Rihteran škalan mugah*; **~mittaus** *muanmiäriämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *muanmiäriänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *muanmiäräv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *muanmittuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *muanmittuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *muanmittav|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~osa** *muanoz|a* (~an, ~ua, ~ii); **~petos** *muanpettämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *muanpetänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *muanpeto|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~petturi** *muanpettä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); **~puolustus** *muanpuolistami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *muanpuolistand|u* (~an, ~ua, ~oi); *muanpuolistu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); ottaa osaa maanpuolustukseen *ottua ozua muanpuolistukseen*

maantie *dorog|u* (~an, ~ua, ~oi); tie (~n, ~dü, ~löi)

maantiede *muanti|edo* (~ijon, ~eduo, ~edoloi); *geogruafi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

maantieteellinen *muantiijolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *geogruafielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

maan|vaiva (kuv. suuri kiusa, harmi) *muanvaiv|u* (~an, ~ua, ~oi); **~viljelijä** *muanruada|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *fermer|u* (~an, ~ua, ~oi); **~viljely** *muanrua|do* (~von, ~duo, ~doloi); **~vyöry** *muanvierem|ü* (~än, ~iä, ~ii)

maaorja *muaorj|u* (~an, ~ua, ~ii); *vallat|oi* (~to-man, ~tomua, ~tomii) *muanruada|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~orjuus** *muaorju|s* (~on, ~ttu, ~ksii); keskiajalla oli Euroopassa maaorjuutta keskiaigoinnu Jeuropas oli *muaorjuttu*

maa|jottelu *mualoinväliz|et* (~ien, ~ii) *kiž|at* (~oin, ~oi); Ruotsin ja Suomen välinen maaottelu *Ruočin da Suomen mualoinvälizet kižat*; **~perä** *muaper|ä* (~än, ~iä, ~ii); karu maaperä huono *muaperä*; **~seutu** *küläaloveh* (~en, ~tu, ~ii)

maasta|muuttaja *emigrant|u* (~an, ~ua, ~oi); **~muutto** *emigrats|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~vienti** *eksport|u* (~an, ~ua, ~oi)

maasto *aloveh* (~en, ~tu, ~ii); *mua|t* (~loin, ~loi); metsäinen maasto *meččüaloveh*

maasto|auto *muasturi* (~n, ~i, ~loi); **~hiihto** (urh.) *hiihtokros|su* (~an, ~sua, ~sii); **~juoksu** (urh.) *juoksukros|su*; **~pyörä** *polgupüörükros|su*; **~suksi** (murtomaasuksi) *tavalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii) *hiihtosu|ksi* (~ksen, ~stu, ~ksii)

maastoutua (sot. piiloutua maastoon) *maskiruul|jakseh* (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes);

joukot olivat maastoutuneet hyvin *joukot oldih hüvin maskiruittuhes*

maasturi ks. maastoauto

maata 1. (olla pitkällään) *muata* (*maguan, magu-au, muatah*) 2. (olla yhdynnässä) *olla* (*olen, on, ollah*) *sugupuolitevos*

maatalous *muatalohu|s/ muatalovu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *agrotalohu|s/ agrotalovu|s*

maatalous|kone *muatalohus-/ muatalovuskoneh* (~en, ~tu, ~ii); *muatalohus-/ muatalovusaparuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); **~lomittaja** *fermeran sijahi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); **~tuottaja** *muatalohus-/ muatalovusproduktantuotta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *muatalohus-/ muatalovusproduktanvalmista|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

maatila *ferm|u* (~an, ~ua, ~oi)

maatua *muut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah)/ *men|nä* (~en, ~öö, ~näh) *mullakse*; komposti maatuu *kompostu menöü mullakse*

maatuminen *muuttumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *muutund|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *muuto|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) *mullakse*

madaltaa 1. (tehdä matalammaksi) *madald|ua* (~an, ~au, ~etah); *madalsimme vähän aittaa madaldimmo vähäzen aidua* 2. (kuv. laskea vaati-mustasoa) *alend|ua* (~an, ~au, ~etah); *kynnystä on madallettu künnystä on alendettu* 3. (äänestä) *hillend|jä* (~än, ~äü, ~etäh) *iändü*

madaltua *madald|u* (~n, ~u, ~tah)

made (el. Lota lota) *majeh* (~en, ~tu, ~ii); *matik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

madella 1. (liikkua matelemalla) *n'uli|sta* (~zen, ~zou, ~stah); *käärmeet matelevat mavot n'ulistah* 2. (liikkua hitaasti) *hizi|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); ruuhka-aikana liikenne matelee *avtopropkien aigah mašinat hizistäh*

madonna 1. (Neitsyt Maria) *Bohoroudič|ču* (~an, ~čua, ~čoi); *Bohoroudits|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (kuv. enkelimäinen kaunotar) *čomat|ar* (~taren, ~ardu, ~tarii)

mafia *maafi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *mafi|i* (~an, ~ua, ~iloi)

magna cum laude approbatur (ark. magna: arvosana yo-kirjoituksissa) *magn|a* (~an, ~ua, ~oi); *kolmandekse para|s* (~han, ~stu, ~hii) *arvosan|a* (~an, ~ua, ~oi); *sain ruotsista magnan sain magnan ruočin kieves*

magneetti *magniet|tu* (~an, ~tua, ~toi)

magneettinen *magnitno|i* (~in, ~idu, ~loi)

magnetofoni (nauhuri) *magnitofon* (~an, ~ua, ~oi)

maha *mah|a* (~an, ~ua, ~oi); *vač|ču* (~an, ~čua, ~čoi)

maha|haava (lääk.) *mahalaukkujazv|u* (~an, ~ua, ~oi); **~laukku** (anat.) *mahalauk|ku* (~un, ~kuu, ~kuloi)

mahdollinen *mahtolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii);

mahtonala|ine (~zen, ~stu, ~zii)
mahdollisuus *mahtollizu*|s (~on, ~ttu, ~ksii);
mahtonalazu|s (~on, ~ttu, ~ksii)
mahdoton *mahtot*|oi (~toman, ~tomua, ~tomii)
mahdottomuus *mahtottomu*|s (~on, ~ttu, ~ksii)
mahla *mahl*|u (~an, ~ua, ~oi)
mahonki *mahagoni* (~n, ~i, ~loi)
mahtaa 1. (voida) *voil*|ja (voin, voi, *voijah*); eihän sille mitään mahda *eihäi sille voi nimidä* 2. (otaksumisesta) *voi olla; onnuako*; se mahtaa olla vaikea juttu *se onnuako on vaigei dielo*
mahtava 1. (adj. vaikutusvaltainen) *suur*|i (~en, ~du, ~ii); mahtava hallitsija *suuri halliččii* 2. (adj. mittasuhteiltaan valtava, vaikuttava) *suur*|i; mahtavat rakennukset *suuret huonukset*; sain mahtavan idean *minule piäh tuli suuri ideju* 3. (subst., mon. vallanpitäjät) *vallanpidäjät* (~ien, ~jii); maan mahtavat *muan vallanpidäjät*
mahti 1. (valta, voima) *val*|du (~lan, ~dua, ~doi); *voim*|u (~an, ~ua, ~ii); sanan mahti *sanan voimu* 2. (voimatekijä) *vald*|u; *voim*|u; ei mikään mahti maailmassa *ei nimittuine voimu muailmas* 3. (taloudellinen, poliittinen tms. voimatekijä) *vald*|u; *voim*|u; Saksan sotilaallinen mahti oli mennyt *Germuanien vojennoi valdu oli mennüh*
mahtua 1. (sopia) *sün*|düü (~nün, ~düü, ~nütäh); saliin mahtuu lähes 1000 henkeä *zualah sündüü läs tuhattu hengie* 2. (kuv.) *sün*|düü; eikö sinun päähäsi mitään muuta mahdu (etkö käsitä)? *eigo sinun piäh nimidä muudu sünnü?*
maikka (ark. opettaja) *opasta*|i (~jan, ~jua, ~jii/~joi); historian maikka *histourienopastai*
maila (urh.) *bibk*|u (~an, ~ua, ~oi); *gr'uuhupualik*|ku (~an, ~kua, ~koi); *iskui*|n (~men, ~ndu, ~mii); *lüöt*|ti (~in, ~tii, ~tilöi)
maili (1609 m) *mil*'|a (~an, ~ua, ~oi)
maine *maineh* (~en, ~tu, ~ii); *sluav*|u (~an, ~ua, ~oi); hänellä on huono maine *häi on pahas sluavas*
maineikas *mainehik*|as (~kahan, ~astu, ~kahii); *sluavak*|as (~kahan, ~astu, ~kahii); *slavutno*|i (~in, ~idu, ~loi); maineikas viulisti *sluavakas viu-lunsoittai*
maininki 1. (pitkä, loiva aalto) *mauring*|o (~on, ~uo, ~oloi); laiva keinuu mainingeilla *laivu keinnu mauringloil* 2. (kuv. vaikutus) *mauringlo*; skandaalin jälkimainingit *skandualan jälgimauringot*
maininta *mainiččemi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *mainičend*|u (~an, ~ua, ~oi); *mainiču*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); lehdessä oli maininta tapauksesta *gazietas oli mainičus tapahtukses*
mainio *ülen hüvlä* (~än, ~iä, ~ii)
mainita *maini*|ta (~čen, ~ččou, ~tah)
mainittava (merkittävä, tuntuva) *mainittav*|u (~an, ~ua, ~ii); *suur*|i (~en, ~du, ~ii); hinnoissa ei

ollut mainittavia muutoksia *hinnois ei olluh suurii muutoksii*

mainonta *reklamiiruiččemi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *reklamiiruičend*|u (~an, ~ua, ~oi); *reklamiiruiču*|s (~ksen, ~stu, ~ksii)
mainos *rekluam*|u (~an, ~ua, ~oi)
mainos|ala *rekluamual*|a (~an, ~ua, ~oi); **~kampanja** *rekluamukampuani*|i (~en, ~edu, ~eloi); **~katko** *rekluamupauz*|u (~an, ~ua, ~oi)
mainostaa *reklamiirui*|ja (~čen, ~ččou, ~jah)
mainos|teksti *rekluamutekst*|u (~an, ~ua, ~oi); **~televisio** *rekluamuteleviidi*|i (~en, ~edü, ~elöi); mainostelevisiion uutiset *rekluamuteleviidiiden uudizet*; **~toimisto** *rekluamutoimisto* (~on, ~uo, ~oloi)
mairitella (imarrella, mielistellä) *blezni*|e (~n, ~ü, ~täh); *bleznui*|ja (~čen, ~ččou, ~jah)
maisema *alovehümbärist*|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); *landšaft*|u (~an, ~ua, ~oi)
maissi (kasv. Zea mays) *kukuruuz*|u (~an, ~ua, ~oi)
maissihutaleet *kukuruuzuhudaleh*|et (~ien, ~ii)
maistaa *op*|pie (~in, ~piu, ~itah); maista vähän kakkua *opi palaine tortua*
maisteri *magistr*|u (~an, ~ua, ~oi); filosofian maisterin arvo *filosoufien magistran arvo*
maistraatti *magistruat*|tu (~an, ~tua, ~toi); nuoret kävivät vihillä maistraatissa *nuoret käüdi vččale magistruattah*
maistua 1. (olla jonkin makuinen) *an*|dua (~nan, ~dau, ~netah) =; maito maistuu happamelle *maido andau muigiele* 2. (maistaa, olla hyvän makuisen) *olla (olen, on, ollah)* =; nyt maistuisi olut! *nügöi piivo olis hüvä!* 3. (kuv. maistua puulta, kylästyttää): joskus työnteke maistuu puulta *toiči ruado tuskeittau/ suututtau*
maito *mai*|do (~jon, ~duo, ~doloi); otatko lasin maitoa? *tahtotgo stokanan maiduo?*
maito|hammas *maidoham*|mas (~bahan, ~mastu, ~bahii); **~happo** *maidohap*|po (~on, ~puo, ~poloi); lihakset ovat rasituksesta maitohapoilla *lihakset ollah kiinnitünnüöt maidohappoloi*; **~kahvi** *kouf*|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi)/ *koufi*|i (~en, ~edu, ~eloi) *maijonke*; **~rahka** *raht*|o/ *ruaht*|o (~on, ~uo, ~oloi); **~rupi** (lääk.) *maidoru*|bi (~ven, ~bie, ~biloi); **~tölkki** *maidobank*|u (~an, ~ua, ~oi); **~valmiste** *maidoprodukt*|u (~an, ~ua, ~oi); *maidotarvik*|eh (~kehen, ~ehtu, ~kehii)
maitse (maanteitse) *muači*; matka tehtiin maitse *matku pietti*|h *muači*
maja *mök*|ki (~in, ~kii, ~kilöi); *šalaš*|šu (~un, ~šuu, ~šuloi)
majailla (asustaa tilapäisesti) *el*|iä (~än, ~äü, ~etäh); *fatierui*|ja (~čen, ~ččou, ~jah); missä sinä nykyään majailet? *kusbo sinä nügöi elät?*
majapaikka *fatier*|u (~an, ~ua, ~oi)
majava (el. Castoridae) *maj*|ai (~uan, ~uadu,

~ualoi)

majesteetti *ülähü|s* (~ön, ~ttü, ~zii); Hänen majesteettinsa kuningatar Elisabet *Hänen ülähüs korolievu Elizabet*

majoittaa *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *fatierale*; *an|dua* (~nan, ~dau, ~netah) *üösija*; siirtolaiset majoitettiin kouluihin *siirdolazile annettih üösijat školis*

majoittua *sua|ja/ sua|ha* (~n, ~u, ~jah/ ~hah) *fatier|u* (~an, ~ua, ~oi); *men|nä* (~en, ~öü, ~näh)/ *azet|tuo* (~un, ~tuu, ~utah) *fatierale*; *lö|üdiä* (~vvän, ~üdäü, ~ütäh) *üösija*; majoituimme halpaan hotelliin *müö lövvimmä üösijan halvas hotelis*

majoitus *fatier|u* (~an, ~ua, ~oi); *üösij|a* (~an, ~ua, ~oi)

majoneesi *majoniez|u* (~an, ~ua, ~oi)

majuri *major* (~an, ~ua, ~oi)

makailla (loikoilla) *viru|o* (~n, ~u, ~tah); *oijendel|lakseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); kissa makailee sohvalla päivät pitkä *kazi oijendeleh divanalogo päivät*

makaroni *makaron* (~an, ~ua, ~oi)

makaronilaatikko *makaronpasto|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

makea 1. (adj.) *mag|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); makeat jälkiruoat *magiet jälgisüömizet* 2. (subst.) *mag|ei*; makeaa ja suolaista *magiedu da suolastu* ◇ ei makeata mahan täydeltä (liika nautinto ei tee hyvää) *magiedu ei süüvää täüttiü vaččua* 3. (adj. hyvä) *mag|ei*; makeat löylyt *magiet löülüit* 5. (adj. liian tunteellinen) *sentimental'noi* (~in, ~idu, ~loi); *olipa makea elokuva ülen sentimental'noi oli kino*

Makedonia *Makedouni|i* (~en, ~edu, ~eloi)

makedonialainen *makedouniela|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

makeinen *nämu* (~n, ~u, ~loi); *kanfiet|tu* (~an, ~tua, ~toi)

make-up 1. (meikki, kosmeettiset tuotteet) *kosmetiekkuaineh|et* (~ien, ~ii) 2. (meikkaus) ks. *ehostus*

makeuttaa *majend|ua* (~an, ~au, ~etah)

makeutua *ma|jeta* (~genen, ~genou, ~jetah)

makeutusaine *majendusaineh* (~en, ~tu, ~ii); sakariini, ksyylitoli ja sorbitoli ovat makeutusaineita *saharin, ksilitol da sorbitol ollah majendusaineihii*

makkara *kalbas|su* (~un, ~suu, ~suloi)

makoilla ks. *makailla*

makoisa ks. *makea*

makrilli (el. Skomber skombrus) *skumbri|i* (~en, ~edu, ~eloi)

makro= *makro*=; makrotaso *makrotazo*

maksa (anat.) *maks|u* (~an, ~ua, ~oi)

maksaa 1. (suorittaa maksu) *maks|ua* (~an, ~au, ~etah); maksoin visalla *maksoin krediittukartoč-*

kal 2. (olla hintana) *maks|ua*; paljonko tämä maksaa? *äijängo tämä maksau?* 3. (kannattaa, hyödyttää) *maks|ua*; ei maksa vaivaa lähteä *ei maksa lähtie* 4. (kuv.) *maks|ua*; maksaa potut potuina (maksaa samalla mitalla) *maksua kartohkat kartohkannu* (*maksua samal mital; maksua vel-lat*); maksaa viulut (korvata) *maksua čotat* (*korvata*)

maksa|kirroosi (lääk.) *maksantsirro|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~laatikko** *maksupasto|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~makkara** *maksukalbas|su* (~un, ~suu, ~suloi)

maksattaa (saattaa maksamaan) *käsk|ie* (~en, ~öü, ~ietäh) *maksua*; kauppias maksatti laskun asiakkaallaan *müöjü käski kljentale maksua čottu*

maksi= *maksi*=; maksikokoa (suurinta kokoa)

olevat sukkahousut *maksikogozet kolgotkat*

maksimi (suurin määrä tai korkein arvo) *maksimum* (~an, ~ua, ~oi); olla maksimissaan olla *maksimumas*

maksu 1. (maksaminen) *maksami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *maksand|u* (~an, ~ua, ~oi); *maks|o* (~on, ~uo, ~oloi) 2. (maksettava tai maksettu summa) *maks|o*; suorittaa maksu *maksua makso*

maksu|aika *maksamisaigu* (~jan, ~gua, ~goi); *maksanduai|gu*; *maksoai|gu*; annatteko lisää maksuaikaa? *annattogo liziä maksoaigua?* **~ehto** *maksoeht|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~kyky** *maksokü|gü* (~vün, ~güü, ~gülöi); **~kykyinen** *maksoküü|ine* (~zen, ~stü, ~zii); **~kyvytön** *maksoküvüt|öi* (~tö-män, ~tömiä, ~tömii)

maksullinen *maksolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); maksulliset palvelut *maksollizet palvelut*

maksu|määräys *maksomiäriämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *maksomiäriänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *maksomiäräv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); **~palvelu** *maksupalvelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *maksopalvelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *maksopalvelu* (~n, ~u, ~loi); vien laskut pankin maksupalveluun *vien čotat bankan maksopalveluh*

maksuton *ilma|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

maku 1. (aistilla havaittava) *ma|gu* (~vun, ~guu, ~guloi); keitossa ei ole makua *rokas ei ole maguu* 2. (esteettinen arvostelukyky) *ma|gu*; *nägemü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); hänellä on huono maku *miesten suhteen hänel on huono magu miehih näh* 3. (ark.) *ma|gu*; *him|o* (~on, ~uo, ~oloi); päästä rahan makuun *piästä dengan himoh*

maku|asia *magudiel|o* (~on, ~uo, ~oloi) ◇ makuasioista ei pidä kiistellä *magudielolois ei pie kiistiä*; **~hermo** *magunerv|u* (~an, ~ua, ~oi); **~pala** *magupall|a* (~an, ~ua, ~oi); **~tuomari** *magusud'd|u* (~an, ~ua, ~oi); *tiedä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); pyysin siskoa makutuomariksi *optikolle pürritin sizärdü tiedäjäkse optiekkukauppah*

makuu|haava *virundujazv|u* (~an, ~ua, ~oi);

prolezn|u (~an, ~ua, ~oi); **~huone** magavoperti (~n, ~i, ~löi); **~pussi** magavohuav|o (~on, ~uo, ~oloi); **~vaunu** magavovagon (~an, ~ua, ~oi)
malaria (lääk.) mal'ari|i (~en, ~edu, ~eloi)
maleksia nòli|sta (~zen, ~zou, ~stah); häilü|ö (~n, ~ü, ~täh); vedell|läkseh (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lähes); šatail|jakseh (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes)
malja 1. (suuri astia) ju|odu (~vvan, ~odua, ~odii); mal'l|u (~an, ~ua, ~oi); stauč|ču (~an, ~čua, ~čoi)
 2. (alkoholin juoma-astia) mal'l|u; tost|u (~an, ~ua, ~ii); kohottakaamme malja syntymäpäiväsankarille! *nostammo tostan roindupäivüniekale!*
maljakko kukkumal'l|u (~an, ~ua, ~oi)
mallas imel (~än, ~iä, ~ii)
malli malli (~n, ~i, ~loi)
malli|aviomies malliuk|ko (~on, ~kuo, ~koloi); ülen hüv|ä (~än, ~iä, ~ii) uk|ko; **~kelpoinen** (esimerkillinen, moitteeton) mallikel|buaj|u (~an, ~ua, ~ii); moittimat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); **~valikoima** mallivalli|ču|s (~ksen, ~stu, ~ksii); liikkeessä on runsaat mallivalikoimat *kaupas olah suuret mallivalli|čukset*
malmi malmi (~n, ~i, ~loi); ru|da (~van, ~dua, ~dii)
mallittainen tirpač|ču (~un, ~ču, ~čuloi); tirpa|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); kārzi|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); piettel|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi)
malittaa tirp|ua (~an, ~au, ~etäh); kārzi|e (~n, ~ü, ~täh); pietell|läkseh (~telemmös, ~teleh/ ~telehes, ~ellähes); voisitko vielä malittaa mielesi? *voizitgo vie pietell|läkseh?*
mallittamaton tirpamat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); kārzi|mat|oi (~töman, ~tömiä, ~tömii); piettelemät|oi (~töman, ~tömiä, ~tömii)
maltti tirpami|ne (~zen, ~stu, ~zii); tirpand|u (~an, ~ua, ~oi); tirpav|o (~on, ~uo, ~oloi); kārzi|mi|ne (~zen, ~stü, ~zii); kārzi|nd|ü (~än, ~iä, ~öi); kārzi|v|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); piettelemi|ne (~zen, ~stü, ~zii); piettelend|ü (~än, ~iä, ~öi); piettelü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)
mamma ark. 1. (äiti) muam|o (~an, ~ua, ~oloi)
 2. (isoäiti) buab|o (~an, ~ua, ~oloi)
mammografia (lääk.) mammogruafi|i (~en, ~edu, ~eloi)
mammutti (el. Elephas primigenius) muamont|u (~an, ~ua, ~oi)
manageri azienhoida|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); menedžer|u (~an, ~ua, ~oi); taiteilijan menestyksen takana on hyvä manageri *taidoilijan menestyksen tagan on hüvä azienhoidai*
manala manal (~an, ~ua, ~oi); to|ine (~izen, ~stu, ~izii) ilm|u (~an, ~ua, ~oi)
manata 1. (loitsia, loihia) kuč|ču (~un, ~ču, ~utah); karkoit|tua (~an, ~tau, ~etah); manata pahoja henkiä *kuč|ču/ karkoit|tua pahoi hengii*
 2. (kirota) man|ata (~uan, ~uau, ~atah); kir|ota

(~uon, ~uou, ~otah); hän manasi minut alimpaan helvettiin *hāi kiroi minut alimazeh helvettih*
manaus 1. (loitsu) kuč|umi|ne (~zen, ~stu, ~zii); kučund|u (~an, ~ua, ~oi); kuč|ču (~un, ~ču, ~čuloi); karkoittami|ne (~zen, ~stu, ~zii); karkoitand|u (~an, ~ua, ~oi); karkoitu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)
 2. (kirosana) manuami|ne (~zen, ~stu, ~zii); manuand|u (~an, ~ua, ~oi); manavu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); kiruomi|ne (~zen, ~stu, ~zii); kiruond|u (~an, ~ua, ~oi); kirovu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); päästellä manauksia *piästellä manavuksii*
mandariini (kasv. Citrus) mandariin|u (~an, ~ua, ~oi)
mandoliini (mus.) mandoliin|u (~an, ~ua, ~oi)
maneeri (tottumus, tapa) manieri (~n, ~i, ~loi); laulajalla on tetyt esiintymismaneerit *pajattajal ollah tietüt omat manierat*
maneesi (ratsastushalli) račastusarien|u (~an, ~ua, ~oi); maniez|u (~an, ~ua, ~oi)
mango (kasv. Mangifera indica) mang|o (~on, ~uo, ~oloi); mangofrukt|u (~an, ~ua, ~ii)
manifesti manifest|u (~an, ~ua, ~oi); kommunistisen puolueen manifesti *kommunistiičeskoin partien manifestu*
manikyristi (kynsienhoitaja) manikürist|ü (~än, ~iä, ~öi); manikürš|ü (~än, ~iä, ~ii)
manipulaatio manipulatsi|i (~en, ~edu, ~eloi)
manipuloida 1. (käsitellä käsin ja sormin) manipuliirui|ja (~čen, ~čču, ~jah)
 2. (ohjailla, juonitella) manipuliirui|ja; hän manipuloi meitä mielsensä mukaan *hāi manipuliiruičči meidü kui tahtoi*
mankeli mankeli (~n, ~i, ~loi); ut'uužindupres|su (~an, ~sua, ~soi)
mankeloida mankeloi|ja (~čen, ~čču, ~jah); ut'uuži|e (~n, ~u, ~tah) presan avul
mankka (ark. nauhuri) magnitofon (~an, ~ua, ~oi)
mankua 1. (pyytää itsepintaisesti) vängü|ö (~n, ~ü, ~täh); lapsi mankui äitiä ostamaan suklaata *lapsi vängiü muamua ostamah šokoluadua*
 2. (kissan ääntelystä) ks. naukua
manna 1. (raam. taivaalta pudonnut ruoka) mann|a (~an, ~ua, ~oi)
 2. (ark. jotakin mieluista) mann|a; tekee mannaa kuulla kehuja *on mannuu kuulta kehumizii*
mannalpuuro mannoikuaš|šu (~an, ~šua, ~šoi); **~suurimo** (mannaryyni) mannoisuurim (~an, ~ua, ~oi)
mannekiini (malli) maneken (~an, ~ua, ~oi)
manner man|ner (~deren, ~nerdu, ~derii); mandereh (~en, ~tu, ~ii)
manner|ilmasto mannerilmast|o (~on, ~uo, ~oloi); **~maa** mannermua (~n, ~du, ~loi); **~mainen** jeuroppala|ine (~zen, ~stu, ~zii); hänellä on mannermainen tapa pukeutua *hānel on jeuroppalaine taba sellitä*

mansi (suomensuk. kansa Venäjällä) *mansi* (~n, ~i, ~loi); mansien ja hantien kielet *mansiloin da hantiloin kielet*

mansikka *mandžo|i* (~in, ~idu, ~loi) ◇ oma maa mansikka, muu maa mustikka *oma mua mandžoi, vieras mua must'oi*

mansikka|hillo *mandžoiwaren'n'u* (~an, ~ua, ~oi); **~jäätelö** *mandžoijiädel'ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); **~maa** *mandžoižik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi)

manteli 1. (kasv. *Prunus amygdalus*; mantelipuu) *mindali* (~n, ~i, ~loi); *mindalipuu* (~n, ~du, ~loi) 2. (mantelipuun siemen) *mindali*; kuka sai mantelin joulupuurosta? *kelbo oli mindali rastavukuašas?*

mantere ks. *manner*

manuaali (ohjevihkonen) *manual|u* (~an, ~ua, ~oi); *ohjekniiga|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *pasport|u* (~an, ~ua, ~oi)

manuaalinen *manuali|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *käzin ruattav|u* (~an, ~ua, ~ii)

manuaalisesti *manualisesti*; *käzin*; tavutatko tekstin manuaalisesti? *javotgo tekstan tavuloih käzin?*

mapittaa (laittaa mappiin) *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *dokumentupapkah*

mappi (kansio) *dokumentupapk|u* (~an, ~ua, ~oi)

maraton (urh.) *marafon* (~an, ~ua, ~ii); hän on juossut monet maratonit *hái on juossuh monii marafonii*

marenki *bezee* (~n, ~dii, ~löi)

margariini *margarin* (~an, ~ua, ~oi)

marginaali 1. (sivun tyhjä reunus) *marginual|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (kuv. liikkumavara, toimintamahdollisuudet) *marginual|u*; *virhemarginual|u*; *erehtymisvar|a* (~an, ~ua, ~oi); *toimindumaht|o* (~on, ~uo, ~oloi); gallupeissa on aina olemassa virhemarginaali *gallupois ainos on olemas erehtymisvara*

marginaalinen *marginuala|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

mari (suomensuk. kansa Venäjällä; ent. tšeremissi) *mari* (~n, ~i, ~loi); *čeremis|šu* (~an, ~sua, ~soi)

marihuana *marihuan|u* (~an, ~ua, ~oi)

marinadi *marinuad|u* (~an, ~ua, ~oi)

marinkielinen *marinkieli|ne* (~zen, ~stii, ~zii); marinkielisillä sanomalehdillä on ollut ongelmia *marinkielizil lehtil on olluh problemoi*

marinoida *marinui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

marinointi *marinuiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *marinuiččend|u* (~an, ~ua, ~oi); *marinuiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

marista (valittaa, ruikuttaa) *oik|kua* (~an, ~kau, ~etah); *žualui|jakseh* (~čemmaš, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); lapset marisevat *lapset žualuijahes*

marja *muarj|u* (~an, ~ua, ~oi); *marj|u* (~an, ~ua, ~oi); käydä marjassa *kävvä muarjah/ marjah*

marja|hillo *muarjuvaren'n'u* (~an, ~ua, ~oi);

~kiisseli *muarjukiiseli* (~n, ~i, ~löi); **~mehu** *muarjumehu* (~n, ~u, ~loi); **~pensas** *muarjtuhi|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~puuro** *muarjukuaš|šu* (~an, ~šua, ~šoi)

marjastaa (poimia marjoja) *ker|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh) *muarjua*; *käv|vä* (~iin, ~üü, ~väh) *muarjah*

marjastaja *muarjuniek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

marketti (ark. suuri valintamyymälä/tavaratalo) *univermuag|u* (~an, ~ua, ~oi)

markka *mark|u* (~an, ~ua, ~oi)

markkina (usein mon.) *jarmank|u* (~an, ~ua, ~oi); *markin|at* (~oin, ~oi); *tor|rut* (~guloin, ~guloi)

markkina|korko *markinkor|go* (~ron, ~guo, ~go-loi); *torgukor|go*; **~rako** (ark. tilaisuus hyödykkeen myymiseen) *markinra|go* (~von, ~guo, ~oloi); *torgura|go*; nyt sillä tuotteella tuntuu olevan markkinarako *nügöi sil tavaral nägüü on torgurago*; **~talous** *jarmankutalovu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *markintalovu|s*; *torgutalovu|s*

markkinoida (tal.) *markinoi|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *torgui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

markkinointi (tal.) *markinoiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *markinoiččend|u* (~an, ~ua, ~oi); *markinoičču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *torguiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *torguiččend|u* (~an, ~ua, ~oi); *tor|gu* (~run, ~guu, ~guloi)

marmeladi *marmeluad|u* (~an, ~ua, ~oi); *povidl|u* (~an, ~ua, ~oi)

marmori *mruamor|u* (~an, ~ua, ~oi)

marmori|laatta *mruamorpliit|tu* (~an, ~tua, ~toi); **~lattia** *mruamorlat|e* (~tien, ~ettu, ~tieloi);

~palatsi *mruamordvorč|u* (~an, ~ua, ~ii)

Marokko *Marok|ko* (~on, ~kuo, ~koloi)

marokkolainen *marokkola|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

marraskuu *külmükuu* (~n, ~du, ~loi)

marsalkka *maršal* (~an, ~ua, ~oi)

marsipaani *martsipuan|u* (~an, ~ua, ~oi)

marssi 1. (marssiminen) *maršimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *maršind|u* (~an, ~ua, ~oi); *marši* (~n, ~i, ~loi) 2. (mus.) *marši*; Porilaisten marssia soite-taan valtiovierailujen yhteydessä *Porilazien maršii soitetah valdivogostindoin ühtevükses*

marssia *marši|e* (~n, ~u, ~tah)

marsu (el. *Cavia porcellus*) *meripočči|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

marttyyri *muučenniek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

marxilainen *marksist|u* (~an, ~ua, ~oi)

marxismi *marksizm|u* (~an, ~ua, ~oi)

masennus 1. (alakuloisuus, suru) *alakulozu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *pah|a* (~an, ~ua, ~oi) *miell|i* (~en, ~dii, ~ii) 2. (psyk. depressio) *depressi|i* (~en, ~edii, ~elöi)

masennus|lääke *depressiilekarsv|u* (~an, ~ua, ~oi); *depressiioht|o* (~on, ~uo, ~oloi); *depressiizel'l|u* (~an, ~ua, ~oi); **~tila** *depressiitil|a* (~an, ~ua, ~oi)

masentaa *suat|tua* (~an, ~tau, ~etah) *pahah mie-leh*; sairaudet masentavat *voimattomuot suatetah pahah mieleh*

masentua *olla* (*olen, on, ollah*) *pahas mieles*; kirjailija masentui *kriitikistä kirjailii oli pahas mieles kriitiekän täh*

maskara (ripsiväri) *maskar|a* (~an, ~ua, ~oi); *ripsiväri* (~n, ~i, ~löi); *ripsikruask|u* (~an, ~ua, ~oi)

maski *mask|u* (~an, ~ua, ~oi)

maskotti *talismuan|u* (~an, ~ua, ~oi)

maskuliini (kiel.) *maskuliin|u* (~an, ~ua, ~oi)

maskuliininen 1. (kiel.) *maskuliinu*= 2. (urospuolinen, koiras-) *miespuoli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

masokismi *mazohizm|u* (~an, ~ua, ~oi)

masokisti *mazohist|u* (~an, ~ua, ~oi)

massa 1. (fys. kappaleen ainemäärä) *mas|su* (~an, ~sua, ~soi) 2. (valtava ihmismäärä) *jouk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *mas|su*; *erottua massasta erota joukos*

massa|kulttuuri *massukul'tuur|u* (~an, ~ua, ~oi);

~murha (joukkomurha) *massovo|i* (~in, ~idu, ~oloi) *tappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/*tapand|u* (~an, ~ua, ~oi)/*tap|po* (~on, ~puo, ~poloi); **~tuotanto** *massovo|i tuottami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/*tuotand|u* (~an, ~ua, ~oi)/*tuot|to* (~on, ~tuo, ~toloi); **~viihde** *massovo|i ilonpidämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/*ilonpiend|ü* (~än, ~iä, ~ii)/*ilonpi|do* (~von, ~duo, ~dolo)

massiivinen *rav|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi);

massiivi|ne (~zen, ~stu, ~zii); massiiviset rakennukset *massiivizet huonukset*

masto *mačt|u* (~an, ~ua, ~oi)

masurkka *mazurk|u* (~an, ~ua, ~oi)

matala 1. *madal* (~an, ~ua, ~ii); *matala vuori* *madal mägi* 2. (äänestä) *korkeat ja matalat sävelet korgiet da madalat sävelet* 3. (kuv. matala profiili) *vuadimattomu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *parasta pitää matalaa profilia (pysytellä syrjässä)* *paras on olla vuadimattomannu*

matalapaine *madal* (~an, ~ua, ~ii) *paineh* (~en, ~tu, ~ii); sää tiedotus lupasi *matalapainetta meteo-tiijoitus lubai madalua painehtu*

matalikko *madalik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *laiva ajautui matalikolle laivu tartui madalikkoh*

matelija (el. Reptilia) *vedelisk|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *käärme, kilpikonna ja krokotiili kuuluvat matelijoihin* *mado, suojusslöpoi da krokodiilu kuulutah vedeliskölöih*

matemaatikko *matemuatik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

matemaattinen *matemuatiekalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

matematiikka *matemuatiek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

materiaali 1. (raaka-aine, tarvike) *materjual|u* (~an, ~ua, ~oi); millaisesta materiaalista talosi on tehty? *mittumasbo materjualas on luajittu sinun kodi?* 2. (aineisto, ainekset) *materjual|u*; *kerätä*

materiaalia väitöskirjaa varten *kerätä materjualua dissertatsieh näh*

materialismi *materializm|u* (~an, ~ua, ~oi)

materialisti *materialist|u* (~an, ~ua, ~oi)

materialistinen *material'no|i* (~in, ~idu, ~loi); *materialistiset ja henkiset arvot* *material'noit da hengizet arvot*

matikka 1. (ark. matematiikka); *matemuatiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); *oletko jo tehnyt matikan tehtävät?* *jogo olet luadinuh matemuatiekan urokast?*

2. (kala) ks. *made*

matinea (päivä- tai iltapäiväesitys) *päivüspektakli* (~n, ~i, ~loi)

matka 1. *matk|u* (~an, ~ua, ~oi); *matka maailman ympäri* *matku ümbäri muailmua*; *lähteä matkalle lähtie matkah* 2. (etäisyys, välimatka) *matk|u*;

paljonko sinne on matkaa? *äijügo sinne on matkua?* 3. (kuv.) *matk|u*; *olla matkalla maineeseen* *olla matkal mainehh/ kuuluzuoh*; *vainajan viimeinen matka* *pokoiniekan jälgimäine matku*

matkailija *matkaili|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *turist|u* (~an, ~ua, ~oi)

matkailu *matkailu* (~n, ~u, ~loi); *turizm|u* (~an, ~ua, ~oi)

matkailu|jala *matkailual|a* (~an, ~ua, ~oi);

turizmual|a; **~auto** *matkailumašin* (~an, ~ua, ~oi); **~elinkeino** *matkailuelinkein|o* (~on, ~uo, ~oloi); *turizmuelinkein|o*; **~kausi** *matkailuka|uzi* (~vven, ~uttu, ~uzii); **~perävaunu** *matkailupe-räwagon* (~an, ~ua, ~oi)

matka|kuume *matkužuaru* (~n, ~u, ~loi); *joko sinulla on matkakuumetta?* *jogo sinul on matkužuaru?* **~laukku** *čamod|u* (~an, ~ua, ~oi); *čamodan* (~an, ~ua, ~oi); **~lippu** *matkulip|pu* (~un, ~puu, ~puloi); *matkubiliēt|tü* (~än, ~tiä, ~töi);

~muisto *suveniir|u* (~an, ~ua, ~oi); **~opas**

1. (matkalla opastava henkilö) *giid|u* (~an, ~ua, ~oi); *vietteli|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi) 2. (opaskirja) *matkukniig|u* (~an, ~ua, ~oi) **~puhelin** *matkute-lefon* (~an, ~ua, ~oi); *mobil'niek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~tavarat** (mon.) *matkutavar|at* (~oin, ~oi); **~toimisto** *matkutoimist|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~vakuutus** *matkustrahouhk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~valuutta** *matkuval'uu|tu* (~an, ~tua, ~toi)

matkia *matki|e* (~n, ~u, ~tah); *älä aina matki si-sartasi älä ainos matki sisärdäs*

matkustaa *aj|ua* (~an, ~au, ~etah)

matkustaja *aja|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi);

passažiir|u (~an, ~ua, ~oi)

matkustaja|laiva *passažirsko|i* (~in, ~idu, ~loi)

laiv|u (~an, ~ua, ~oi); **~liikenne** *passažirsko|i liikendeh* (~en, ~tü, ~ii); **~terminaali** *passažirsko|i terminual|u* (~an, ~ua, ~oi)

matkustus (matkustaminen) *matkustami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *matkustand|u* (~an, ~ua, ~oi);

matkustu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

matkustus|kielto (matkustamiskielto) *matkustamis-/ matkustandu-/ matkustuskiel|do* (~lon, ~duo, ~doloj); **~luokka** *matkustamis-/ matkustandu-/ matkustusluok|ku* (~an, ~kua, ~kii); ensimmäisen matkustusluokan mukaiset korvaukset *enzimäzen matkustamisloukan mugazet korvaukset*

mato *mado|line* (~zen, ~stu, ~zii); *čüöt|tö* (~ön, ~tüö, ~tölöi)

matoinen (madonsyömä) *madožik|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); matoinen omena *madožikas juab-lokku*

matonkude *matonku|ve* (~dien, ~vettu, ~dieloi); *poloviekanku|ve*; leikata matonkuteita *leikata matonkudieloi*

matrikkeli *matriikul* (~an, ~ua, ~oi); *luvettel|o* (~on, ~uo, ~oloi); *spisk|u* (~an, ~ua, ~oi)

matruusi *matros|su* (~an, ~sua, ~soi)

matsi (ark. ottelu) *mač|ču* (~an, ~ču, ~čoi); miten matsi päättyi? *kuibo maču loppih?*

matta *muat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *muatovo|i* (~in, ~idu, ~loi); haluatko valokuvat kiiltävä- vai mat-pintaisina? *tahtotgo fotokartočkat kiildäi- vai muattupindazinnu?*

matti 1. (šakissa) *mat|tu* (~an, ~tua, ~toi) 2. (kuv.) *mat|tu*; matti kukkarossa (rahat lopussa) *mattu kukkaros (dengat lopus)*; mattimyöhäinen (leik. myöhästyjä) *müöhämat|ti* (~in, ~tii, ~tiloi)

matto *mat|to* (~on, ~tuo, ~toloi); *poloviek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

maukas *mavuk|as* (~kahan, ~astu, ~kahii)

mausoleumi *mauzolei* (~n, ~du, ~loi); Leninin mausoleumi on Moskovon Punaisella torilla *Leninan mauzolei on Moskovon Ruskiel augivol*

maustaa 1. (lisätä mausteita) *mavust|ua* (~an, ~au, ~etah); mausta maun mukaan *mavusta mavun mugah* 2. (kuv.) *mavust|ua* (~an, ~au, ~etah); lehdessä oli huumorilla maustettu pakina *lehtes oli juumoral mavustettu pagin*

mauste *mavusteh* (~en, ~tu, ~ii)

mauste|kasvi *mavustehkazvi* (~n, ~i, ~loi); **~pip-puri** *mavustehpippuri* (~n, ~i, ~loi); **~purkki** *mavustehbanka|line* (~zen, ~stu, ~zii); **~sekoitus** *mavustehsevoitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~voi** *mavustehvoi* (~n, ~du, ~loi); **~yrtti** *mavustehhein|ü* (~än, ~iä, ~ii)

mauton 1. (jossa ei ole makua) *mavut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); keitosta tuli mautonta *keitto rodih mavutoi* 2. (huonoa makua osoittava) *mavut|oi*; se oli mautonta pilaa *se oli mavutoi šuutku*

me *miü* (meijän, meidü)

media (joukkotiedotusvälineet, viestin) *meedi|i* (~en, ~ediü, ~elöi); median valta on nykyään melkoinen *meedien valdu nügöi on aiga suuri*

meditaatio (mietiskely) *meditatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

meditoida (harjoittaa mietiskelyä) *meditiirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

medium 1. (vaatekappaleen keskikoko, M-koko) *meedium* (~an, ~ua, ~oi); *sovan keskirazmier|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (lihan kypsyyssaste) *meedium*; *keskiküps|ü* (~än, ~iä, ~ii); *puoliküps|ü*; haluatko pihvisi kypsänä vai mediumina? *tahtotgo bifstek-san küpsännü vai puoliküpsännü?*

mehevä 1. (täyteläisen näköinen) *mehev|ü* (~än, ~iä, ~ii); mehevä kyljys *mehevü katliettu* 2. (kuv. ilmeikäs, ytimekäs) *mehev|ü*; hänen huumorinsa on todella mehevää *hänen juumor on tozi mehevü*

mehiläinen (el. Apis mellifica) *mehilä|line* (~zen, ~stü, ~zii)

mehiläis|pesä *mehiläspez|ä* (~än, ~iä, ~ii); **~hoito** *mehiläshoi|do* (~jon, ~duo, ~doloj); **~vaha**

mehiläsvah|a (~an, ~ua, ~oi); mehiläisvahasta

tehdyt tuohukset *mehiläsvahas luajitut tuohukset*

mehu *mehu* (~n, ~u, ~loi); *sok|ku* (~an, ~kua, ~kii)

mehukas 1. (paljon mehua sisältävä) *mehuk|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); ostin mehukkaita appelsiineja *ostin mehukastu apel'siinu* 2. (kuv. hauska, värikäs) *mehuk|as*; mehukkaat jutut *mehukkahat jutut*

meijeri *voizavod|u* (~an, ~ua, ~oi)

meikata (ark. ehostaa, kaunistaa) *grimirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); oletpa meikannut rohkeasti *tol'kovai olet grimiruinnuh iččiedäs*

meikki (ark. ehostus, meikkaus) *grimiruiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *grimiruičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *grimiruiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

meikäläinen (ark. minä) *meigälä|line* (~zen, ~stü, ~zii); mitäpä se meikäläiselle kuuluu *ei se meigäläzele kuulu*

meinata ark. 1. (aikoa, suunnitella) *duumai|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); meinaatko mennä maalle? *duumaičetgo lähtie küläh?* 2. (olla vähällä) *duumai|ja*; meinasin liukastua *duumaičän livestün* 3. (tarkoittaa) *duumai|ja*; mitä sinä oikein meinaat? *midäbo sinä duumaičet?*

meirami (kasv. Majorana) *meiran* (~an, ~ua, ~oi)

mekaanikko *mehaanik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

mekaaninen *mehaanielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

mekanismi (laitteisto, toimintaperiaate) *mehaniz-m|u* (~an, ~ua, ~oi); millainen on pianon mekaniismi? *mittuinebo on pianon mehanizmu?*

mekastaa 1. (meluta) *iä|ndiä* (~nnän, ~ndäü, ~nnetäh/ ~täh); *hali|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); *melu|ta* (~on, ~ou, ~tah); *rädži|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); *rähi|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); *šumi|e* (~n, ~u, ~tah) 2. (peuhata, remuta) *bauhi|e* (~n, ~u, ~tah); *pedv|atakseh* (~uammos, ~uah/ ~uahes, ~atahes); lapset mekastavat taas *lapset müös bauhitah*

mekastus (vrt. mekkala) *rähineh* (~en, ~tü, ~ii);
yläkerrasta kuuluu kovaa mekastusta *üläkerrokse*
kuuluu kovua rähinehti

mekkala (ark.) 1. (meteli, häly) *hälli* (~n, ~ü,
~löi); *hähineh* (~en, ~tü, ~ii); *rädžü* (~n, ~ü, ~löi);
rähineh (~en, ~tü, ~ii); kuului kovaa mekkalaa
kuului kovua *rädžüü* 2. (kohu) *bauhu* (~n, ~u,
~loi); *kohineh* (~en, ~tu, ~ii); asiasta nousi turha
mekkala *dielos nouzi tühjü bauhu*

mekko *pluat't'u* (~an, ~t'ua, ~toi)

meklari 1. (arvopaperivälittäjän edustaja) *makler*
(~an, ~ua, ~oi) 2. (huutokaupanpitäjä) *makler*;
meklarilla on kuuluva ääni *makleral on kova iäni*

Meksiko *Meksik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

meksikolainen *meksikkala|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

mela *mel|a* (~an, ~ua, ~oi)

melankolinen (haikea, surullinen) *melanholično|*
(~oin, ~oidu, ~loi)

melanooma (lääk.) *melanoum|u* (~an, ~ua, ~ii)

melkein *vähii vajai*; *läs*; kello on melkein kymmen-
nen *aigua on vähii vajai kümмене*

melko (aika, sangen) *aiga*; *vägi*; melko vanha *aiga*
vahnu

melkoinen (iso, aikamoinen) *suurehk|o* (~on, ~uo,
~oloi); *aigamo|ine* (~izen, ~stu, ~izii); poika sai
ongella melkoisen hauen *brihačču sai ongel aiga-*
moizen havvin

mellakka *skandual|u* (~an, ~ua, ~oi); *tor|a* (~an,
~ua, ~ii); poliittiset mellakat poliittizet *skandualat*

mellakoida *skanduali|e* (~n, ~u, ~tah); *tor|ata*
(~uan, ~uau, ~atah); Kontupohjassa mellakoitiin
Kondupohjas torattih

meloa *mel|ata* (~uan, ~uau, ~atah)

melodia (mus. sävelmä) *meloudi|i* (~en, ~edu,
~eloi); kuuntelin kaunista melodiaa *kuundelin*
kaunistu meloudiedu

melodinen (mus.) *meloudielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

meloni (kasv. Cucumis melo) *diin'u* (~an, ~ua,
~oi); pidätkö enemmän vesi- vai hunajamelonis-
ta? *suvaičetgo enämbäl arbuuzua vai diin'ua?*

melonta *soudami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *sovvand|u*
(~an, ~ua, ~oi)/ *so|udo* (~vvon, ~uduo, ~udoloi)
baidarkal; harrastaa melontaa *suvaija soudamistu*
baidarkal

melu *melu* (~n, ~u, ~loi); *šumu* (~n, ~u, ~loi); lii-
kenteen melu häiritsee öisin *mašinoin šumu*
häiriččöü üölöil

meluinen, meluisa *meluk|as* (~kahan, ~astu, ~ka-
hii); *šumno|i* (~in, ~idu, ~loi); katu on erittäin
meluinen *uuličču on ülen šumnoi*

melu|saaste *melulijasteh* (~en, ~tu, ~ii); **~suojoin**
melusuojai|n (~men, ~ndu, ~mii)

meluta *melu|ta* (~on, ~ou, ~tah); *iä|ndiä* (~nnän,
~ndäü, ~nnetäh/ ~täh); *häh|stä* (~zen, ~zöü,
~stäh); *rädži|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); *räh|stä*
(~zen, ~zöü, ~stäh); *šumi|e* (~n, ~u, ~tah)

menehtyä 1. (kuolla) *menehtü|ö* (~n, ~ü, ~täh);
hän menehtyi sydänkohtaukseen *häi menehtüi*
süväinkohtavukseh 2. (kuv. nääntyä) *menehtü|ö*;
olen vähällä menehtyä tämän työtaakan alle *olen*
vähäzis menehtüö tämän ruadotakan alle

meneillään (käynnissä) *menos*; neuvottelut ovat
meneillään *nevvottelut ollah menos*

menekki 1. (tuotteen kaupaksi mennyt määrä)
tavarannüömi|ne (~zen, ~stü, ~zii); tavarannü-
öndän kasvun *kasvu tavarannüöndän kasvami|ne* 2. (kulutus)
käüttämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); *käütänd|ü* (~än, ~iä, ~öi);
käütö|s (~ksen, ~stü, ~ksii); sähkön menekkiä on
syytä tarkkailla *elektriičestvan käyttämistü pidäü*
tarkailla

menestykseks *hüvinmeni|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi);
suavutukseks|as (~kahan, ~astu, ~kahii); mainos-
kampanjamme on ollut menestykseks *meijän*
rekluamukampuanii on olluh suavutukseks

menestyksetön *pahoimeni|i* (~jän, ~jiä, ~jii/
~jöi); *suavutukset|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

menestys *suavutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); saavuttaa
menestystä *tavoittua suavutustu*; tuote oli todelli-
nen menestys *tuoteh oli tovelline suavutus*

menestys|kirjailija (suosikkikirjailija) *popul'ar-*
no|i (~in, ~idu, ~loi) *kirjutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/
~joi); **~teos** *popul'arno|i tevo|s* (~ksen, ~stu,
~ksii)

menestyä *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *hüvin*; lapset
ovat menestyneet opinnoissaan *lapsil on mennüh*
hüvin opastundas

menetellä 1. (toimia tietyllä tavoin) *toimi|e* (~n,
~u, ~tah); pitää menetellä viisaasti *pidäü toimie*
kunnolleh 2. (kelvata, olla riittävä) *kel|vata*
(~buan, ~buau, ~vatah); menetteleehän se nyt
jotenkuten *kelbuauihäi se nügöi kudakui*

menetelmä *metoud|u* (~an, ~ua, ~oi); tieteelliset
menetelmät *tiijollizet metoudat*; valita oikea me-
netelmä *vallita oiğei metoudu*

menettely (toimintatapa) *toimimi|ne* (~zen, ~stu,
~zii); *toimind|u* (~an, ~ua, ~oi); tuomaria syytet-
tiin lainvastaisesta menettelystä *sud'd'ua viäritet-*
tih zakonanvastazes toimindas

menettää 1. (joutua luopumaan) *menet|tiä* (~än,
~täü, ~etäh); *kaim|ata* (~uan, ~uau, ~atah); me-
netin sodassa isäni *menetin voinas tuatan*
2. (kuv.) *menet|tiä*; hän menetti autonsa hallinnan
ja suistui tieltä *häi menetti omassah mašinan*
haldivoičendan da kuadui/ liznii dorogas; menet-
tää järkensä *menettiä mieli piäs*; menettää kas-
vonsa (menettää maineensa) *menettiä roža*; me-
nettää malttinsa *menettiä oman ičen käzispiendü*;
menettää muistinsa *menettiä musto*; menettää
tajuntansa *menettiä čusvii*; menettää yönensä
menettiä uni; sen asian takia ei kannata menettää
yöniaan *sen dielon täh ei kannata menettiä uniloi*

menetys *menetüs* (~ksen, ~stü, ~ksii); hänen lähtönsä oli firmalle suuri *menetys hänen lähtö oli suuri menetüs firmale*

menevä (kuv. menestyskäs, yritteliäs) *suavutus-tu tavoittelii* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); menevä mies *suavutustu tavoittelii mies*

menneisyys 1. (mennyt aika) *mennüzüs* (~ön, ~ttü, ~ksii); *mennü|öt* (~zien, ~zii) *aijat* (*aigoin, aigoi*); se tapahtui menneisydessä *se tapahtui mennüzöös* 2. (elämä ennen nykyhetkeä) *mennüzüs*; hän yrittää unohtaa menneisyytensä *hän oppii unohtua mennüzüön*

mennessä: (viimeistään tiettyä aikana) *ei müöhembä*; huomiseen mennessä *ei müöhembä huomistu*

mennä 1. (siirtyä paikasta toiseen) *men|nä* (~en, ~öü, ~näh); *läht|ie* (~en, ~öü, ~ietäh); menemme kouluun yhdeksäksi *menemmö školah üheksäle*; mennä tiehensä *mennä/ lähtie iäre* 2. (menettää) *men|nä*; siinä voi mennä henki *sit voi mennä hengi* 3. (ajasta: kulua) *men|nä*; matkaan meni monta tuntia *matkah meni moni üuassuu* 4. (mahtua, sopia) *men|nä*; kattilaan menee viisi litraa *kattilah menöü viizi litrua* 5. (johtaa) *men|nä*; pihan yli menee polku *pihan üli menöü troppu* 6. (kuv.): mennä ansaan (joutua kiinni) *puuttuo ridah*; mennä hukkaan *mennä tühjäh*; mennä jakeluun (tulla ymmärretyksi) *mennä jageluh*; menikö varmasti jakeluun? *menigö jageluh varmah?* mennä kuin kuumille kiville (käydä hyvin kaupaksi) *mennä ku hiilavile kivile*; mennä myttyyn (epäonnistua) *mennä müttüh*; mennä naimisiin (miehestä) *naija*; (naisesta) *mennä miehele*; mennä nappiin (onnistua täydellisesti) *mennä nieglan nõkkah*; mennä penkin alle (epäonnistua) *mennä laučan alle*; mennä pahoi; tentti meni täysin penkin alle *tutkindo meni tävvelleh pahoi*; mennä putkeen (ark. onnistua) *mennä butkeh*; ozata *butkeh*; mennä sivu suun (ark. jäädä käyttämättä) *mennä siiriči suus*; häneltä meni hyvä tilaisuus sivu suun *hänel hüvä mahto meni siiriči suus*; mennä täydestä *mennä tävvelleh*; hänen selityksensä meni täydestä kuulijoille *hän sellitüs tävvelleh meni kuulijoile*; mennä uusiksi (ark. epäonnistua) *mennä pahoi* ◇ mennä yli siitä, missä aita on matalin (valita helpoin ratkaisu) *mennä piäliči sit, kus aidu on madalin*

meno 1. (meneminen, kulku) *menemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *menend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *men|o* (~on, ~uo, ~oloi); olen menossa kouluun *olen menos školah* 2. (kulu) *men|o*; tulot ja menot *tulot da menot* 3. (meteli) *men|o*; pihalla oli kova meno *pihal oldih kovat menot*

meno|erä *menostat|t'u* (~an, ~t'ua, ~t'oi); *roskodustat|t'u*; **~matka** *menomatk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~lippu** *menolip|pu* (~un, ~puu, ~puloi);

lip|pu sinne; **~paluulippu** *meno-tulolip|pu*
mentori (opastaja, neuvonantaja) *mentor* (~an, ~ua, ~oi)

menu, meny (ruokalista) *men'u* (~n, ~u, ~loi)

meppi (ark. europarlamentaarikko, Euroopan parlamentin jäsen) *Jeuropan parlamentaari|i* (~en, ~edu, ~eloi); *mep|pi* (~in, ~pii, ~pilöi); me-pit työskentelevät Brysselissä *Jeuropan parlamentaariet/ mepit ruatah Brüsseläs*

meren|kulku *merenkull|gu* (~lun, ~guu, ~guloi); **~käynti** *merenaldoilu* (~n, ~u, ~loi); **~pinta** *merenpin|du* (~nan, ~dua, ~doi)

meri *mer|i* (~en, ~dü, ~ilöi); lähemmekö merelle kalaan? *lähtemmögo merele kalah?* poika lähti merille (rupesi merimieheksi) *poigu lähti merile*; Tyyni valtameri *Tüüni valdumeri*; Mustameri *Mustumeri* ◇ lähteä merta edemmäksi kalaan (tehdä jotakin täysin tarpeetonta) *lähtie loitom-bakse merdü kalah*

meri|alue *merialoveh* (~en, ~tu, ~ii); pohjoiset merialueet *pohjazet merialovehet*; **~häätä** *merih|ädä* (~iän, ~ädiä, ~ädii); *meribed|a* (~an, ~ua, ~oi); laiva joutui merihätään *laivu puutui merihädäh*; **~ilmasto** *meri-ilmast|o* (~on, ~uo, ~oloi); *meriklimat|tu* (~an, ~tua, ~toi); meri- ja mannerilmasto *meri- da manderehklüimattu*; **~näköala** *merinägöal|a* (~an, ~ua, ~oi); hotellista on merinäköala *hotellispäi on merinägöala*; **~kapteeni** *merikapitan* (~an, ~ua, ~oi); **~kotka** (el. *Haliaeetus albicilla*) *merikotk|u* (~an, ~ua, ~ii); **~mies** *merimiel*s (~hen, ~stü, ~hii); *mor'ak|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~peninkulma** *merimil|a* (~an, ~ua, ~oi); **~pihka** *meripihk|u* (~an, ~ua, ~oi); *jantari* (~n, ~i, ~loi); **~rosvo** *merirozv|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~sairas** *meri-tavvinala|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~selitys** *tävvelli|ne* (~zen, ~stü, ~zii) *sellitüs* (~ksen, ~stü, ~ksii); *deklaratsi|i* (~en, ~edu, ~eloi) *meribedas*; nyt kyllä joudut antamaan meriselityksen asiasta *nügöi sinul pidäü andua tävvelline sellitüs dielos*; **~suola** *merisuol|u* (~an, ~ua, ~ii); **~voimat** (mon., sot.) *merivoisk|at* (~ien, ~ii)

meritse (meriteitse) *meriči*; pääseekö sinne maitse vai meritse? *sinne voi piästä meriči vai muači?*

merkillinen (omituinen, outo, kummallinen) *merkilli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); olipa merkillinen tapaus oli tozi *merkilline tapahtus*

merkintä 1. (merkitseminen) *merkiččemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *merkičend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *merkičüs* (~ksen, ~stü, ~ksii); koron merkintä *protsentan merkičendü* 2. (merkitsemisen tulos) *merkičüs* (~ksen, ~stü, ~ksii); hän teki useita merkintöjä papereihinsa *hän luadii monen merkičüstü omih bumuaگوi*

merkittävä (huomattava, tärkeä) *suur|i* (~en, ~du, ~ii); *merkičči|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); Aleksis Kivi

on merkittävä suomalainen kirjailija *Aleksis Kivi on suuri suomelaine kirjuttai*; tilanteessa ei ole merkittäviä muutoksia *situatsies ei ole suurii muutoksii*

merkityksetön merkiččemat|loi (~tömän, ~tömiä, ~tömii); pien|i (~en, ~dü, ~ii) merkičüksen puoles

merkitys 1. merkičü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); sanalla on myös kuvaannollinen merkitys *sanal on kuvuajugi merkičüs* ◇ sanan varsinaisessa merkityksessä *sanan tavallizes merkičükses* 2. (tärkeys, arvo) merkičü|s; onko tällä kaikella todellista merkitystä? *ongo täl kaikel tovellistu merkičüstü?*

merkitä 1. (varustaa merkillä) merki|tä (~čen, ~ččöü, ~täh); onko rakennuksen paikka jo merkitty? *ongo huonuksen paikku jo merkittü?* 2. (teh-dä merkintä esim. luetteloon) merki|tä; pan|na (~en, ~ou, ~nah); merkitsin hänen nimensä vieraslistaan *panin hänen nimen gost'uluvetteloh*; merkitä osakkeita *merkitä aktsieloi* 3. (tarkoittaa) merki|tä; käyntisi merkitsi meille paljon *sinun käündü merkičči meile äijän*

merkki 1. (symboli) merki (~n, ~i, ~loi); simvol|u (~an, ~ua, ~oi); aakkoset ovat merkkejä *kirjaimet ollah simvolat* 2. (tapa, keino) merki; anna jokin merkki *anna mitah merki* 3. (oire, jälki) merki; renkaissa näkyy kulumisen merkit *rengahis nägüü kulumizen merkit* 4. (tuotteen nimi) mark|u (~an, ~ua, ~oi); mitä merkkiä autosi on? *mittu-muabo markua on sinun mašin?* 5. (kuv.) merki; panna merkille *panna merkile*; projekti alkoi lupaavissa merkeissä *projektu algoi hüvis merkilöis*

merkki|farkut (ark., mon.) firmenno|it (~loin, ~loi) džins|at (~oin, ~oi); firmudžins|at; **henkilö** kuuluz|u (~an, ~ua, ~ii) ristikanz|u (~an, ~ua, ~oi)/ hengill|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); yhteiskunnallinen merkkihenkilö *ühteiskunnalline kuuluzu ristikan-zu*; **päivä** merkipäiv|ü (~än, ~iä, ~ii); jubilei (~n, ~du, ~loi); hän viettää merkipäiväänsä matkoilla *häi viettää omassah jubileidu matkoil*; **tuote** firmutuot|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii); fir-mutavar (~an, ~ua, ~oi); merkkituotteet ovat kalliita *firmutavarat ollah kallehet*

merkonomi merkonom (~an, ~ua, ~oi)

mersu (ark. Mercedes-Benz) mersedes|su (~an, ~sua, ~soi)

merta 1. (pyydys) mer|du (~ran, ~dua, ~doi) 2. (kuv.): nyt on piru merrassa (olemme pulassa) *nügöi karu on merras*

mesenaatti (tieteiden ja taiteiden tukija) metsenuat|tu (~an, ~tua, ~toi)

mesi mezi (mien, mettü, mezii); mehiläiset kerää-vät kukista mettä *mehiläzet kerätäh kukkazis met-tü*

mesi|angervo (kasv. Filipendula ulmaria) filipendul|a (~an, ~ua, ~oi); **kämmen** (leik. karhu) mezikämmen (~en, ~dü, ~ii); kondi|i (~en,

~edu, ~eloi); möt|ti (~in, ~tii, ~tilöi); **marja** (kasv. Rubus arcticus) or'ho|i (~in, ~idu, ~loi); mesimarjaa ei enää kasva juuri missään *or'hoidu ei kazva enämbiä nikus*

Messias (Vapahtaja) Piästä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi) **messinki** kelduvask|i (~en, ~ie, ~iloi); latuni (~n, ~i, ~loi)

messu (katolisen kirkon pääjumalanpalvelus) mes|su (~an, ~sua, ~soi); käydä messussa *kävvä messah*

messu|halli jarmankupaviljon (~an, ~ua, ~oi); kilpailut pidetään messuhallissa *kilbu pietäh jar-mankupaviljonas*; **vieras** (messuilla kävijä) jarmankugost|u (~an, ~ua, ~ii); messuvieraita kävi toista tuhatta *jarmankugost'ua kävüi tostu tuhattu*

messut (mon. suuri tavaränäyttely) tavarjar-mank|u (~an, ~ua, ~oi); vapaa-ajan messut *joudoaijan tavarjarmanku*

mesta (sl. paikka) mest|u (~an, ~ua, ~oi); Hesa on hyvä mesta *Hesa on hüvä mestu*

mestari muasteri (~n, ~i, ~loi)

mestari|kokki ülen hüv|ä (~än, ~iä, ~ii) keittä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); muasterikeittä|i; **pelaaja** (urh.) ülen hüv|ä kižuaj|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); muasterikižuaj|u

mestarillinen (taitava, virheetön) ülen hüv|ä (~än, ~iä, ~ii); muasterilli|ne (~zen, ~stu, ~zii); olipa mestarillinen suoritus oli tozi *muasterilline tego*

mestariteos muasterilline tevo|s (~ksen, ~stu, ~ksii); muasteritevo|s

mestaruus (urh.) muasterikilvan voit|to (~on, ~tuo, ~toloi); hänellä on hallussaan kolme Suomen mestaruutta *hänel hallus on kolme Suomen muasterikilvan voittuo*

mestaruus|kisat (urh.) muasterikiž|at (~oin, ~oi); čempionuat|tu (~an, ~tua, ~toi); **sarja** muaste-risarj|u (~an, ~ua, ~oi); muasterijouk|ko (~on, ~kuo, ~koloi)

mestata kuazni|e (~n, ~u, ~tah)

mestaus kuazni (~n, ~i, ~loi)

metafora (kielikuva) metaafor|a (~an, ~ua, ~ii); 'lähteen silmä' on osuva metafora *'nouzeman sil-mü' on tarku metaafora*

metakka 1. (melu, meteli) iän|i (~en, ~dü, ~ii); rädzü (~n, ~ü, ~löi); rähineh (~en, ~tü, ~ii); šumu (~n, ~u, ~loi) 2. (kuv. häly, kohu) hälü (~n, ~ü, ~löi); bauhu (~n, ~u, ~loi); kuohu (~n, ~u, ~loi); asiasta nousi valtava metakka *dielos nouzi ülen suuri kuohu*

metalli metall|u (~an, ~ua, ~oi)

metalliesine metalluveš|ši (~in, ~šii, ~šilöi)

metallinen metallahi|ne (~zen, ~stu, ~zii)

metallinpaljastin (metallinilmaisoin) metallu-pal'lästi|n (~men, ~ndu, ~mii); detektor|u (~an,

~ua, ~oi); turvatarkastuksissa mennään metallinpaljastimen läpi turvutarkastuksis pidäü mennä läbi detektoras

metalli|raha metallurah|a (~an, ~ua, ~oi); metallu-deng|u (~an, ~ua, ~oi); **~teollisuus** metallu-tevollizu|s (~on, ~ttu, ~ksii)

metallurgia metallurgi|i (~en, ~edu, ~eloi)

meteli ks. metakka

metelöidä iä|ndiä (~nnän, ~ndäü, ~nnetäh/~täh); rädži|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); rähi|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); šumi|e (~n, ~u, ~tah); älkää metelöikö, pojat! älgiä rähiskiä, brihat!

meteor meteor|u (~an, ~ua, ~oi)

meteorologia (ilmatiede) meteorologi|i (~en, ~edu, ~eloi)

meteorologinen (ilmatieteellinen) meteorologi|ne (~zen, ~stu, ~zii); meteorologiset havainnot meteorologizet primietindät

metka (ark. hauska, hassunkurinen) interesno|i (~in, ~idu, ~loi); mielädukiinnittä|i (~jän, ~jiä, ~jii/~jöi); olipa metka juttu oli ülen interesnoi dielo

metku (ark. kuje, kepponen) diesv|u (~an, ~ua, ~oi); aina sillä on samat metkut mielessään sil ainos ollah samat diesvat mieles

metodi metoud|u (~an, ~ua, ~oi); millä metodeilla tutkimus tehtiin? mittuman metoudan mugah luajittih tutkimus?

metri metri (~n, ~i, ~löi)

metro (maalainen) metr|o (~on, ~uo, ~oloi); metrolla pääsee nopeasti keskustaan metrol ter-väh suau piästä keskustah

metropoli (suurkaupunki) metropoli|i (~en, ~edu, ~eloi); Pietarin metropoli Peterburgan metropoli

metropoliitta (kirkoll.) mitropoliit|tu (~an, ~tua, ~toi); Helsingin metropoliitta Helsingin mitropoliitta

metsikkö mečik|kö (~ön, ~küö, ~kölöi)

metsittyä, metsistyä meččävü|ö (~n, ~ü, ~täh); Raja-Karjalan pellot ovat metsittyneet Raja-Karjalan pellot ollah meččävütti

metso (el. Tetrao urogallus) meč|oi (~oin, ~oidu, ~čoloi)

metsuri mečänkuada|i (~jan, ~jua, ~jii/~joi)

metsä 1. (puuta kasvava alue) meč|čü (~än, ~čiä, ~čii); metsän eläimet meččüelätit 2. (metsästämisestä) meč|čü; käydä metsällä kävvä meččäh 3. (kuv.) meč|čü; koko homma meni metsään (epäonnistui) kogo hommu meni meččäle ◇ ei näe metsää puilta (uppoutuu yksityiskohtiin) ei näi meččii puuloin keskes (uppuou detaliloih)

metsä|aukio meččülagevu|s (~ksen, ~stu, ~ksii);

~kone mečänkuadokoneh (~en, ~tu, ~ii)

metsän|hakkuu mečänkuadami|ne (~zen, ~stu, ~zii); mečänkuand|u (~an, ~ua, ~oi) mečänkuand|do (~von, ~duo, ~doloi); **~harvennus** mečänhar-

vendami|ne (~zen, ~stu, ~zii); mečänharvenda-nd|u (~an, ~ua, ~oi); mečänharvendu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~hoitaja** mečänhoida|i (~jan, ~jua, ~jii/~joi); mečänkaččo|i (~jan, ~jua, ~jii/~joi);

~hoito mečänhoidami|ne (~zen, ~stu, ~zii);

mečänhoijand|u (~an, ~ua, ~oi); mečänhoi|do

(~jon, ~duo, ~doloi); mečänkaččomi|ne (~zen,

~stu, ~zii); mečänkačond|u (~an, ~ua, ~oi);

mečänkačo|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~istutus** mečän-

istuttami|ne (~zen, ~stu, ~zii); mečänistutand|u

(~an, ~ua, ~oi); mečänistutu|s (~ksen, ~stu, ~ksii);

~parannus mečänparandami|ne (~zen, ~stu,

~zii); mečänparandand|u (~an, ~ua, ~oi); mečän-

parandu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~suojelu** mečän-

vardoicčemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); mečän-

vardoicčend|u (~an, ~ua, ~oi); mečänvardoicu|s

(~ksen, ~stu, ~ksii); **~viljely** mečänkazvattami|ne

(~zen, ~stu, ~zii); mečänkazvatand|u (~an, ~ua,

~oi); mečänkazvatu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

metsäpalo meččüpal|o (~on, ~uo, ~oloi); meččü-požuar|u (~an, ~ua, ~oi)

metsästys mečästämi|ne (~zen, ~stü, ~zii);

mečäständ|ü (~än, ~iä, ~öi); mečästü|s (~ksen,

~stü, ~ksii)

metsästys|kausi mečästüsaigu (~jan, ~gua,

~goi); **~kielto** mečästüskie|do (~lon, ~duo, ~do-

loi); **~koira** mečästüskoir|u (~an, ~ua, ~ii); **~lupa**

mečästüslu|ba (~van, ~bua, ~bii)

metsästäjä mečästä|i (~jän, ~jiä, ~jii/~jöi);

meččüniek|ku (~an, ~kua, ~koi)

metsästää 1. mečäst|iä (~än, ~äü, ~etäh); metsäs-

tää riistaa mečästiä meččüelättilöi 2. (kuv.)

mečäst|iä; metsästäen harvinaisia kirjoja mečästän

harvinazii kniigo

metsä|talous meččütalovu|s (~on, ~ttu, ~ksii);

~teollisuus meččütevollizu|s (~on, ~ttu, ~ksii);

~tie meččütie (~n, ~dü, ~löi); meččüdorog|u (~an,

~ua, ~oi); **~tieteet** (mon.) meččüti|ijot (~edoloin,

~edoloi); **~tuhot** meččümenetüks|et (~ien, ~ii);

~työmaa meččüruadomua (~n, ~du, ~loi);

lesopunkt|u (~an, ~ua, ~oi)

metvursti metvurstukalbas|su (~un, ~suu, ~suloi)

miehekäs miehek|äs (~kähän, ~ästü, ~kähii); miehekäs teko miehekäs tego

miehinen 1. (miespuolinen, maskuliininen)

miespuoli|ne (~zen, ~stu, ~zii); miessukupuoli

miessugupuoli 2. (miehelle ominainen) miespuo-

li|ne; loukkaako puheeni hänen miehistä itsetun-

toaan? obiidiugo minun pagin hänen miespuolistu

ičentunduo?

miehistyä vadrastu|o (~n, ~u, ~tah); poika mie-

histyi armeijassa poigu vadrastui armies

miehistö miehist|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); komand|u

(~an, ~ua, ~oi); laivan miehistö laivan miehistö

miehittää täüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh) miehistöl;

miehitetty avaruusasema miehistöl täütetty kos-

mossuazemu

miehits *okupatsi*|i (~en, ~edu, ~eloi)

miekka *miek*|ku (~an, ~kua, ~koi)

miekkailija *miekkaili*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

miekkaila *miekkail*|la (~en, ~ou, ~lah)

miekkailu *miekkailu* (~n, ~u, ~loi)

mieleinen ks. mieluisa

mielekäs (järkevä, looginen) *tolkunperä*|ine (~zen, ~stii, ~zii); ehdotuksesi on mielekäs *sinun* ehtotus on *tolkunperä*ine

mielellään *hüväl mielel*

mielen|häiriö *mielenhäiriv*|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); tilapäinen mielenhäiriö *pievündähine* *mielenhäiriv*; **~ilmaisuus** *mielenilmendämi*|ne (~zen, ~stii, ~zii); *mielenilmendänd*|ü (~än, ~iä, ~öi); *mielenilmendü*|s (~ksen, ~stii, ~ksii); kirjoitus oli mielenilmaisuus lakkolaisten puolesta *kirjutus* oli *mielenilmendämine* *vastahnouzijoin* *puoles*; **~kiinto** *mielenkiin*|do (~non, ~duo, ~doloi); *interes*|su (~an, ~sua, ~soi); **~kiintoinen** *mielädukiinnittä*|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *interesno*|i (~in, ~idu, ~loi); **~liikutus** *mielenliikuttami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *mielenliikutand*|u (~an, ~ua, ~oi); *mielenliikutu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); joutua mielenliikutuksen valtaan *puuttuo* *mielenliikutuksen* *valdah*; **~osoitus** *demonstratsi*|i (~en, ~edu, ~eloi); *manifestatsi*|i (~en, ~edu, ~eloi); mielenosoitukseen osallistuneet pidätettiin *manifestatsien* *ozanottajii* *arestuitih*; **~rauha** *mielenrauh*|u (~an, ~ua, ~oi); sain mielenrauhani takaisin *sain* *mielenrauhan* *järil*leh; **~terveys** *mielentervehü*|s (~ön, ~ttü, ~zii); **~tila** *mielentil*|a (~an, ~ua, ~oi); sekavassa mielentilassa *segalazes* *mielentilas*

mielestä (postpos.) *mieles*; olenko *sinun* mielestäsi väärässä? *olengo* *sinun* *mieles* *viäräs*?

mieletön *mielet*|öi (~töman, ~tömiä, ~tömii); voi minua mieletöntä! *oh* *minuu* *mielettömiä*!

mieli 1. (ihmisen psyykinen puoli) *miel*|i (~en, ~dü, ~ii); ei tule mieleen *ei* *tule* *mieleh*; mieli maassa (masentunut) *paha* (~an, ~ua, ~oi) *miel*|i (~en, ~dü, ~ii) 2. (mieliala) *miel*|i; millä mielellä tulit tänne? *mittumalbo* *mielel* *tulit* *tänne*? 3. (toive, halu) *miel*|i; mieli tekee juotavaa *himoittau* *juvva*; muuttaa mielensä *muuttua* *oma* *mieli*; olla mieliksi *oppie* *olla* *hüvännü* *kenentah* *ies* 4. (järki, mielekkyys) *miel*|i; eihän tässä ole mitään mieltä *eihäi* *täs* *ole* *nimidä* *mielä*

mielihyvin (mielellään) *hüväl mielel*

mieli|hyvä *hüv*|ä (~än, ~iä, ~ii) *miel*|i (~en, ~dü, ~ii); tuottaa mielihyvää *luadie* *hüviä* *mielä*;

~johde (päähänpisto) *mielenčök*|eh (~kehen, ~ehtii, ~kehii); tein sen hetken mielihohteesta *luajiin* *sen* *sekundan* *mieličökkehes*; **~kuva** (kuvitelma, käsitys) *mielikuv*|a (~an, ~ua, ~ii); *mielikuav*|u (~an, ~ua, ~oi); onko *sinulla* mitään *mielikuvaa* *onnettomuudesta*? *ongo* *sinul* *mittumuatah* *mieli-*

kuavua *ozattomuos*?

mielikuvituksellinen 1. (kuvitteellinen)

mielikuvall|ne (~zen, ~stu, ~zii); *mielikuavall*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *mielikuvituksellinen* *tarina* *mielikuavalline* *sanomu* 2. (ihmeellinen, ällistytävä) *mielikuvall*|ne; *mielikuavall*|ne; *ällistyttä*|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); hänellä on *mielikuvituksellinen* *historia* *takanaan* *hänen* *tagan* *on* *ällistyttäi* *histourii*

mieli|kuvitus *mielikuv*|a (~an, ~ua, ~ii); *mielikua*~v|u (~an, ~ua, ~oi); *likainen* *mielikuvitus* *sobimato* *mielikuva*; **~paha** *pah*|a (~an, ~ua, ~oi) *miel*|i (~en, ~dü, ~ii); aiheuttaa *mielipahaa* *tuvva* *pahua* *mielä*; **~pide** *miel*|i (~en, ~dü, ~ii); hänellä on varma *mielipide* *joka* *asiasta* *hänel* *on* *varmu* *mieli* *joga* *dieloh* *näh*; yleinen *mielipide* *ühtehine* *mieli* **mielipide**~**ero** *mielie*|o (~on, ~uo, ~oloi); *osa*~*puolten* *välillä* *on* *vielä* *suuria* *mielipide*~*eroja* *ozapuolien* *välil* *on* *vie* *suurii* *mielieroloi*; **~mittaus** (gallup) *mielien* *čotaiččemi*|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ *čotaičend*|u (~an, ~ua, ~oi)/ *čot*|tu (~an, ~tua, ~tii); *vaalien* *alla* *tehdään* *paljon* *mielipidemittauksia* *valličendoin* *aigah* *pietäh* *äijü* *mielien* *čotaiččemizii*; **~vanki** *oman* *mielen* *puolistandan* *täh* *arestuit*|tu (~un, ~tuu, ~tuloi) *ristikanz*|u (~an, ~ua, ~oi)

mielipiteenilmaus ks. mielenilmaisuus

mielipuoli ks. mielisairas

mielipuolinen *ur*|ai (~uan, ~uadu, ~ualoi); *mieli*~*puoliset* *teot* *uruat* *tevot*

mieli|sairas (subst.) *mielivoimat*|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); *parantumaton* *mielisairas* *paranemato* *mielivoimato*; (adj.) *mielisaira*at *potilaat* *mielivoimattomat*; **~sairaala** *psihbol'nič*|ču (~an, ~čua, ~čoi); **~sairaus** *mielivoimattomu*|s (~on, ~ttu, ~ksii)

mielissä (olla hyvillä mielin) *hüväs mieles*; olen *mielissäni* *viestistäsi* *olen* *hüväs mieles* *sinun* *viestis*

mielistelijä *bleznuičči*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *hännänkandel*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

mielistellä (liehitellä, imarrella, pokkuroida) *bleznui*|ja (~čen, ~ččou, ~jah); *kan*|nella (~delen, ~delou, ~nellah) *händiä*; *kehta*atkin *mielistellä* *pomoa* *tol'kovai* *sinul* *ei* *ole* *huigei* *bleznuija* *piä*~*miehen* *ies*

mielistely *bleznuiččemi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *bleznuičend*|u (~an, ~ua, ~oi); *bleznuiču*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *hännän* *kandele*|mi (~zen, ~stu, ~zii)/ *kandelend*|u (~an, ~ua, ~oi)/ *kandelu* (~n, ~u, ~loi)

mieli|teko *him*|o (~on, ~uo, ~oloi); *suklaansyö*nti *on* *eräs* *mieliteo*istani *šokoluadansüöndü* *on* *üksi* *minun* *himolois*; **~valta** *pakko*val|du (~lan, ~dua, ~doi); *maassa* *vallitsee* *poliittinen* *mielivalta* *muas* *haldivoi*ččou *poliittine* *pakko*valdu

mielivaltainen 1. (mielivaltaan perustuva, oma-

valtainen) *pakkovalda|ine* (~zen, ~stu, ~zii); mieli-
valtainen hallitustapa *pakkovaldaine haldivoičus-
taba* 2. (satunnainen) *mielivalda|ine; ičevalda|ine*;
tutkittavat valittiin mielivaltaisessa järjestyksessä
tutkittavat vallittih *ičevaldazes jälletükses*
miellyttävä *hüv|ä* (~än, ~iä, ~ii); *čomaluada|ine*
(~zen, ~stu, ~zii); *mieluz|u* (~an, ~ua, ~ii); *mielüü*
müöte; miellyttävä ihminen *čomaluadauine risti-
kanzu*; sain miellyttäviä uutisia *sain uudistu*
mielüü müöte
miellyttää *miellüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *olla*
(*olen, on, ollah*) *mielüü müöte*; hänen puheensa
miellytti kuulijoita *hänen pagin oli mielüü müöte*
kuulijoile
mieltymys (ihastus, viehtymys) *mieldümi|ne*
(~zen, ~stü, ~zii); *miellünd|ü* (~än, ~iä, ~öi);
mieldümi|s (~ksen, ~stü, ~ksii); *rakastumi|ne*
(~zen, ~stu, ~zii); *rakastund|u* (~an, ~ua, ~oi);
rakastu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); tuntee mieltymystä
johonkin *olla mieldünnü keh tah*
mieltyä (ihastua, kiintyä, rakastua) *miel|düö*
(~lün, ~diiü, ~lütäh); *rakastu|o* (~n, ~u, ~tah);
poika mieltyi häneen oitis *briha mielüü häneh*
kerras
mieluinen ks. *mieluisa*
mieluisa *mieluz|u* (~an, ~ua, ~oi); *olipa mieluinen*
vieras ülen mieluzu oli gost'u
mieluiten (mieluummin) *parahači*; *mieluiten me-
nisin jo kotiin parahači lähtizin jo kodih*
mieluummin *parem; parembi* otatko mieluummin
kahvia vai teetä? *otatgo parembi koufiedu vai*
čuajuu?
mies *mie|s* (~hen, ~stü, ~hii)
miesmäinen *miehenjüttü|ine* (~zen, ~stü, ~zii);
miesmäinen ääni *miehenjüttüine iäni*; hänen ole-
muksessaan on jotain hyvin miesmäistä *hänes on*
olemas midätah ihan miehenjüttüstü
miespuolinen *miespuoli|ne* (~zen, ~stu, ~zii);
hänellä ei ollut miespuolista jälkeläistä *hänel ei*
olluh miespuolistu jälgelästü
miete (ajatus, aivoitus) *ajatu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii);
duum|u (~an, ~ua, ~ii); heitä jo synkät mietteesi
lückkiä vai iäre omassas süngät duumat
mietelause (aforismi) *aforizm|u* (~an, ~ua, ~oi)
mietintö *dokluad|u* (~an, ~ua, ~oi); *otčot|tu* (~an,
~tua, ~toi); komitean mietintö on valmistunut
komitietan otčottu on valmistunnuh
mietiskellä *ajat|ella* (~telen, ~telou, ~ellah);
duumai|ja (~čen, ~ččou, ~jah); mitä mietiskelet?
midäbo duumaičet?
mietityttää (askarruttaa mieltä) *pan|na* (~en, ~ou,
~nah) *ajattelemah/ duumaimah; zastuavi|e* (~n,
~u, ~tah) *ajatella/ duumaija*; asia mietitytti mi-
nua kovin *dielo pani minuu ajattelemah kovah*
mieto *keskinkerda|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *ei vägev|ü*
(~än, ~iä, ~ii); ruoka kypsennetään miedossa

uuninlämmössä *süömizet küpsendetäh keskinker-
dazes päčnälämmös*; miedot alkoholijuomat *ei*
vägevät alkogolijuomizet
mietteliäs *ajatteli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi);
duumaičči|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); hän tuli miet-
teliäksi *häi rubei duumaimah*
mieltiä *ajat|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); *duumai|ja*
(~čen, ~ččou, ~jah); *smiet|tie* (~in, ~tii, ~itäh)
migreeni (lääk.) *migreni* (~n, ~i, ~löi)
mihin ks. *minne*
miina *miin|u* (~an, ~ua, ~oi); auto ajoi miinaan
mašin puutui miinah
miinoittaa *miinoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); raja-
vyöhyke on miinoitettu *raja-aloveh on miinoitettu*
miinus *miinus* (~an, ~sua, ~soi); *miinus|su* (~an,
~sua, ~soi)
mikro (ark.) 1. (mikroaaltouuni) *mikroaldopäč|či*
(~in, ~čii, ~čilöi); *mikrovolnauhku* (~an, ~ua,
~oi) 2. (mikrotietokone) *mikrokompjuter* (~an,
~ua, ~oi)
mikrobi *mikroub|u* (~an, ~ua, ~oi)
mikro|biologia *mikrobiolougi|i* (~en, ~edu, ~eloi);
~**filmi** *mikrofil'm|u* (~an, ~ua, ~oi)
mikrofon *mikrofon* (~an, ~ua, ~oi); parempi pu-
hua mikrofoniin *parem on paista mikrofona*
mikroskooppi *mikroskop|pu* (~an, ~pua, ~poi)
miksata (ark.) 1. *ker|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh);
tuk|uta (~kuon, ~kuou, ~utah); koostaa nauhoite-
tut äänet ja kuvat *kerätä kirjutetut iänet da kuvat*
2. *sevoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); sotkea keskenään
sevoittua keskenäh
miksei (miksi ei) *miksei; mikse ei*
miksi *mikse*
mikä 1. (kys. pron.) *mi* (*min, midä*); mikä se on?
mibo se on? 2. (relat. pron.) *mi*; otan mitä haluan
otan midä tahton 3. (indef. pron. mikä tahansa)
mi; migi (*mingi, midägi*); *mitah* (*mintah, midä-
tah*); *milienne* (*minlienne, midälienne*)
mikäli (jos) *migäli; ku*
mikään *nimi* (*nimin, nimidä*); mikään ei ole tär-
keämpää *nimidä ei ole tärkembia*
miliisi *militsi|i* (~en, ~edü, ~elöi)
militaristi *militarist|u* (~an, ~ua, ~oi)
miljardi *miljard|u* (~an, ~ua, ~oi)
miljonääri *miljonier|u* (~an, ~ua, ~oi)
miljoona *miljon* (~an, ~ua, ~oi)
miljöö (ympäristö) *ümbärist|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi)
millainen *mittu|ine* (~man/ ~zen, ~mua/ ~stu,
~mii/ ~zii)
millenium (tuhatvuotiskausi) *millenium* (~an,
~ua, ~ii); millenium vaihtui hiljattain *vastevai*
vaihtui millenium
milli(metri) *millimetri* (~n, ~i, ~löi)
milloin *konzu*
milloinkaan *konzutah; nikonzu*; oletko milloin-
kaan käynyt Kiinassa? *oletgo konzutah käünüh*

Kitaih? sitä ei voi sanoa milloinkaan *sidä ei voi sanuo nikonzu*

milloin mitäkin *konzu midägi*; syön milloin mitäkin *süön konzu midägi*

miltei (lähes, melkein) *vähii vajai*; *voi sanuo*; se on miltei mahdotonta *voi sanuo, se on mahtotoi*

mimmi (ark., halv.) *nai|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ak|ku* (~an, ~kua, ~koi)

mimmiliiga (urh.) *naisliig|a* (~an, ~ua, ~oi)

min (lyh. minuutti) *minuut|tu* (~an, ~tua, ~toi)

minareetti *minariet|tu* (~an, ~tua, ~toi)

mineraali (kivennäinen) *minerual|u* (~an, ~ua, ~oi)

mineraalivesi *minerualuv|ezi* (~ien, ~ettü, ~ezii)

mini(hame) *minijupk|u* (~an, ~ua, ~ii)

miniatyyri *miniat'uur|u* (~an, ~ua, ~ii)

minigolf *minigol'fu* (~an, ~ua, ~ii)

minimi (pienin määrä tai alin arvo) *minimum* (~an, ~ua, ~ii); *minimal'no|i* (~in, ~idu, ~loi)

minimil|kulutus *minimal'no|i* (~in, ~idu, ~loi) *kulut|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~lämpötila**

minimal'no|i temperatuur|u (~an, ~ua, ~ii);

~palkka *minimal'no|i palk|u* (~an, ~ua, ~oi)

ministeri *ministr|u* (~an, ~ua, ~oi)

ministeriö *ministerstv|u* (~an, ~ua, ~oi); opetusministeriö *opastusministerstv|u*; ulkoministeriö *ulgomuaministerstv|u*

miniä *nevesk|ü* (~än, ~iä, ~öi)

minkki (el. Mustela) *hiähk|ü* (~än, ~iä, ~ii); *čihk|u* (~an, ~ua, ~oi); *nork|u* (~an, ~ua, ~ii)

minkki|tarha *hiähküferm|u* (~an, ~ua, ~oi); *čihküferm|u*; *norkuferm|u*; **~turkki** *hiähküturki* (~n, ~i, ~loi); *čihkuturki*; *norkuturki*

minkäläinen ks. millainen

minne *kunne*

minnekin *kunne*; *kunnetah*; menimme kuka minnekin *menimmö ken kunne*

minnekään (mihinkään) *nikunne*; en lähde minnekään kotoani *en lähte nikunne koispäi*

minnepäin *kunnepäi*

minttu (kasv. *Mentha*) *mät|a* (~an, ~ua, ~oi); *dušmank|u* (~an, ~ua, ~oi)

minä *min|ä* (~un, ~uu)

mirha(mi) *mirr|a* (~an, ~ua, ~oi)

missata (ark.) 1. (laukaista, ampua ohi) *am|buo* (~mun, ~buu, ~mutah) *siiriči*; *čäll|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh) 2. (epäonnistua) *čäll|ätä*; missasin koko jutun *čälläin kogo dielon*

missi (ark. kaunotar) *čomat|ar* (~taren, ~ardu, ~tarii); missit valittiin televisiossa *čomattaret vallittih televiidies*

missä *kus*; *mis*

mistä *kuspäi*; *mispäi*

mihin *kunne*; *mih*

missään nimessä (ehdottomasti ei) *ei nikui*; se ei sovi missään nimessä *se ei päi nikui*

mitali *medali* (~n, ~i, ~loi)

mitali|saalis *medalisualo|i* (~in, ~idu, ~loi); **~sija** *medalisij|a* (~an, ~ua, ~oi)

mitalisti (ark. mitalinsaaja) *medalist|u* (~an, ~ua, ~oi)

mitata 1. (selvittää mitat) *miär|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); mitata huoneen pinta-ala *miärätä pertin pinduala* 2. (annostella) *miär|ätä*; tarjoilija mittasi lasiin neljä senttiä likööriä *ofitsiantu miäräi stokanah nelli santimetrii likörua* 3. (kuv. arvioida, muodostaa käsitys) *miär|ätä*; *miäräil|lä* (~en, ~öü, ~läh); työnantaja mittasi työnhakijaa katseellaan *ruavonandai miäräili silmil ruavoneččijä*

miten *kui*; *kuibo*

mitenkään *nikui*; en mitenkään voinut tietää *nikui en voinnuh tiedä*

mitoittaa *čotai|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); koulun koko on mitoitettu kaupunginosan tarpeisiin *školan kogonazus on čotaittu linnanozan tarbehii*

mitra (piispan juhlapäähine) *mitr|u* (~an, ~ua, ~oi)

mitta 1. (mittayksikkö) *miär|ü* (~än, ~iä, ~ii)

2. (väline, jolla mitataan) *miär|ü*; kaksi mittaa jauhoja kaksi *miäriä jauhuo* 3. (mon. jonkin koko) *miär|ü*; laatikon mitat ovat 20 x 30 x 15 cm *juaššiekan miärät ollah (kaksikümnen x kolmekümnen x viizitostu) santimetrii* 4. (kuv.) *miär|ü*; menestyksen mitta *suavutuksen miärü*; maksaa samalla mitalla (kostaa) *maksua samal miäräl (kostua)*; nyt alkaa mittani olla täysi *nügöi onnuako minun miärü on täüzi*

mitta|kaava *miärükuav|u* (~an, ~ua, ~oi); **~puu** *miärüseil|väs* (~bähän, ~västü, ~bähii)

mittari *miärävölait|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii); *mitari* (~n, ~i, ~loi)

mitta|suhde (mittojen keskinäiset suhteet) *proports|i* (~en, ~edu, ~eloi); rakennuksen mittasuhteet huonuksen *proportsiet*; **~(tilaus)työ**

zakuaz|u (~an, ~ua, ~oi); teettää puku mitta(tilaus)työnä *ombeluttua kost'um zakuazan mugah*

mittaus *miäriämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *miäriänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *miäräv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi)

mittava 1. (laaja, suuri, vaikuttava) *suur|i* (~en, ~du, ~ii); *rav|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); mittava liiketalo *ravei firmutalo|i* (~in, ~idu, ~loi) 2. (kuv. laaja, huomattava) *suur|i*; tiedemiehet ovat yltäneet mittaviin tuloksiin *tiedomiehet ollah suadu suuret tulokset*

mitä ks. mikä

mitä – sitä *midä – sidä*; mitä kalliimpi, sitä parempi *midä kallehembi, sidä parembi*

mitätöidä *annuliirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); kilpailun tulos mitätöitiin *kilvan tulos annuliiruittih*

mitätön 1. (vähäpätöinen, arvoton) *ülen pien|i* (~en, ~dü, ~ii); se oli varsin mitätön virhe *se oli ülen pieni ošipku* 2. (ei voimassa, pätemätön)

pädemät|oi (~tömän, ~tömiä, ~tömii); viran-
omaisten päätös on mitätön *virguniekoin piätös*
on pädemätoi

mitäänsanomaton (tyhjänpäiväinen) *tühjämpäi-
vä|ine* (~zen, ~stii, ~zii); hänen puheensa oli mi-
täänsanomaton *hänen pagin oli tühjämpäiväine*

mm. (lyh. muun muassa) *muun keskes*

mm (lyh. millimetri) *millimetri* (~n, ~i, ~löi)

mobilisoida 1. (panna liikekannalle) *mobilizui|ja*
(~čen, ~ččou, ~jah); sotajoukot voidaan mobili-
soida nopeasti *voiskujoukot voibi mobilizuija ter-
väh* 2. (käynnistää, saattaa toimimaan) *mobil-
zui|ja*; paikalle mobilisoitiin myös lähiseudun
palokunnat *sih mobilizuittih lähialovehengi palo-
kunnat*

modeemi (atk.) *modeem|u* (~an, ~ua, ~oi)

moderni (uudenaikainen; muodikas) *modern|u*
(~an, ~ua, ~oi)

modus (kiel. tapaluokka) *tabaluok|ku* (~an, ~kua,
~kii); potentiaali on yksi moduksista *potensiualu*
on üksi tabaluokis; modusten käyttö lounaismur-
teissa *tabaluokkien käyttämine lounasmurdehis*

moi! (ark. tervehdys tavattaessa ja erottaessa) *ter-
veh! privet! poka!*

moikata (ark. tervehtiä) *terveht|iä* (~än, ~äü,
~etäh); käy joskus moikkaamassa *tule toiči terveh-
tämäh*

moite 1. (huomautus, nuhde) *moit|e* (~tien/ ~te-
hen, ~ettu/ ~ehtu, ~tielo ~tehii); opiskelija sai
moitteita *opastui sai moitettu* 2. (lak. kanne)
protest|u (~an, ~ua, ~oi); panna vireille moite
testamentista *sanuo protestu perindödokumentah*
näh

moitteeton (esimerkillinen) *moitet|oi* (~toman,
~tomua, ~tomii); *moittimat|oi* (~toman, ~tomua,
~tomii); *ülen hüvlä* (~än, ~iä, ~ii); moitteeton
käytös *moittimatoi içenviend|ü* (~än, ~iä, ~ii);
asunto on moitteettomassa kunnossa *fatieru on*
moittimattomas kunnos

moittia 1. (arvostella, syyttää lievästi) *moit|tie*
(~in, ~tiü, ~itah); opettaja moitti minua laiskaksi
opastai moittii minuu laškuos 2. (lak.) *protestui|ja*
(~čen, ~ččou, ~jah); moittia testamenttia protes-
tuija *perindödokumentu/ jälgisana*

mojova ark. 1. (voimakas) *kov|a* (~an, ~ua, ~ii);
luj|a (~an, ~ua, ~ii); *aiga*; *mojova* tälli (isku) leu-
kaan kova *kol'lu leugah* 2. (kuv. mehevä) *mehev|ü*
(~än, ~iä, ~ii); *haluatko kuulla mojovan jutun?*
tahtotgo kuulta mehevän jutun?

moka (ark. erehdys, kömmähdys) *ošipk|u* (~an,
~ua, ~oi); jopa oli aika moka *oli aiga ošipku*

mokata (ark. munata, tunaroida) *lua|die* (~jin,
~diu, ~jitah) *ošipku*; *čäll|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh);
rik|kuo (~on, ~kou, ~otah); *sravi|e* (~n, ~u, ~tah);
harmittaa, että mokasin homman *on paha mieli,*
ku sraviin dielon

mokka 1. (nahka) *zamš|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (kah-
vi) *mokkakouf|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi)

mokoma *kehnola|ine* (~zen, ~stu, ~zii); mokoma-
kin pojankoltiaainen *kehnolazen brihačču*

molekyyli *moliekul|a* (~an, ~ua, ~oi)

molemmat *mollemb|at* (~ien, ~ii)

moleminpuolinen *mollembinpuoli|ne* (~zen,
~stu, ~zii); *tunne on moleminpuolinen rakka-
hustundo on mollembinpuoline*

mollata (ark. nolata, haukkua lyttyyn) *hui|jata*
(~guan, ~guau, ~jatah); *moit|tie* (~in, ~tiü, ~itah)

molli (mus.) *minor* (~an, ~ua, ~oi); laulaa mollissa
pajattua minorat

momentaaniverbi (kiel.) *momentatiivuverbi* (~n,
~i, ~löi); 'pesaista' ja 'lukaista' ovat momentaani-
verbejä *'pezeldiä' da 'luveldua' ollah momentatii-
vuerbit*

momentti 1. (lakitekstin osa) *koht|u* (~an, ~ua,
~ii); *punkt|u* (~an, ~ua, ~ii); neljännen pykälän
kolmas momentti *nelländen paragrafan kolmas*
kohtu 2. (seikka, tekijä) *moment|u* (~an, ~ua,
~oi); huumoriin sisältyvä vapauttava momentti
juumorah kuului välleändäi momentu

Monaco *Monaak|o* (~on, ~uo, ~oloi)

monacolainen *monaakola|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

monarkia (yksinvaltainen valtio) *monarhi|i* (~en,
~edu, ~eloi)

monarkki (hallitsija, yksinvalti) *monarh|u* (~an,
~ua, ~oi)

mones *mones*; *äijäs*; monettako kertaa olet Venä-
jällä? *äijättügo kerdua olet Venäl?*

monesti (usein) *monesti*; *puaksuh*

mongoli *mongol|u* (~an, ~ua, ~oi)

mongoloidi (lääk.) *mongoloid|u* (~an, ~ua, ~ii)

moni *mon|i* (~en, ~du, ~ii)

moniarvoinen *moniarvo|ine* (~zen, ~stu, ~zii);

~avioinen *poligamno|i* (~in, ~idu, ~loi); **~kan-**

sallinen *monirahvahalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

monikko (kiel.) *monik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi);
sana on monikossa sana on monikos

monikollinen (kiel.) *monikolli|ne* (~zen, ~stu,
~zii); 'sakset' on monikollinen sana *'nozničat' on*
monikolline sana

moni|lapsinen *lapsek|as* (~kahan, ~astu, ~kahii);
monilapsiset perheet *lapsekkahat perehet*; **~mut-**

kainen 1. (mutkikas, moniosainen) *monimut-
ka|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *monioza|ine* (~zen, ~stu,
~zii); rakentaa monimutkaisia laitteita *luadie mo-
nimutkazii mehanizmoi* 2. (kuv. sekava, vaikeasel-
koinen) *segala|ine* (~zen, ~stu, ~zii); sain liikkees-
tä monimutkaisen ohjeen *sain firmas segalazen*
ohjien

moninkertainen *monenkerda|ine* (~zen, ~stu,
~zii); *monikerda|ine*; hän on moninkertainen
maailmanmestari *häi on monikerdaine muailman*
čempion

moni|puolinen *monipuoli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); noudattaa monipuolista ruokavaliota *novvattua monipuolistu hüviä süömisti*; **~selitteinen** (epämääräinen) *monimerkičkuselli|ne* (~zen, ~sti, ~zii); eri luaduh ellendettäv|ü (~än, ~iä, ~ii); moniselitteinen vastaus eri luaduh ellendettävü vastavus

monistaa *monist|ua* (~an, ~au, ~etah)

moniste *monisteh* (~en, ~tu, ~ii)

monistus *monistami|ne* (~zen, ~stu, ~zii);

monistand|u (~an, ~ua, ~oi); *monistu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

monistus|kone *monistuskoneh* (~en, ~tu, ~ii);

~paperi *monistusbumuag|u* (~an, ~ua, ~oi); *monistuspaber* (~n, ~i, ~loi)

monitieteinen *monitii|joll|ne* (~zen, ~stu, ~zii);

Akatemia rahoittaa myös monitieteisiä tutkimushankkeita Akadeemii rahoittau monitii|jolliziigi projektoi

monitoimikone 1. (metsänhoidossa) *mečanhoidokombain|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (kodin yleiskone) *kodikombain|u*

monitori *monitor* (~an, ~ua, ~oi); tietokoneen monitorissa on jotakin vikaa *tiedokonehen monitoras on midätah vigua*

monityydyttämätön *monipuolizesti pädemät|oi* (~tömän, ~tömiä, ~tömiä); auringonkukkaöljyssä on monityydyttämätöntä rasvaa *päiväzenkukkuvois on monipuolizesti pädemättömiä razvua*

monivalintakoe *valličustest|u* (~an, ~ua, ~oi); *valličuskoit|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii)

mono 1. (ark. stereon vastakohta) *mon|o* (~on, ~uo, ~oloi) 2. (mon. hiihtokenkä) *mono|t* (~loin, ~loi)

monografia *monogruafi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

monologi (yksinpuhelu) *monoloug|u* (~an, ~ua, ~oi)

monopoli (tal. yksinoikeus) *monopouli|i* (~en, ~edu, ~eloi); Alko on valtion monopoli *Alko on valdivon monopoulii*

monotoninen (yksitoikkoinen, puiseva) *monotonno|i* (~in, ~idu, ~loi); hän puhuu monotonisella äänellä *hái pagizou monotonnoil iänel*

monsuuni *musson* (~an, ~ua, ~oi); monsuunit puhaltavat Intian valtamerellä *mussonat tuultah Indii|skoil okeanal*

monttu ark. 1. (kuoppa) *ha|udu* (~vvan, ~udua, ~udo); kaivaa monttua kaivua *haudu* 2. (ark. suu) *suu* (~n, ~du, ~loi); hän töllötti meitä *monttu auki hái töllötti meih suu avvoi*

monumentti *monument|u* (~an, ~ua, ~oi); *mustopač|as* (~čahan, ~astu, ~čahii) Sibelius-monumentti *Sibelius-monumentu*

moottori *motor* (~an, ~ua, ~oi)

moottori|ajoneuvo *avtotransport|u* (~an, ~ua, ~oi); moottoriajoneuvoilla ajo kielletty *ajotot-*

ransportal on kielletty; **~liikennetie** *avtotransportutie* (~n, ~dü, ~loi); huomasitko moottoriliikennetien päättymisestä ilmoittavan liikennemerkin? *huomaitgo avtotransportutien lopun ilmoittajan ajomerkin?* **~pyörä** *mototsikl|u* (~an, ~ua, ~oi); ajaa moottoripyörällä *ajua mototsiklal*; **~saha** *motorpill|a* (~an, ~ua, ~oi); puu kaatuu nopeasti moottorisahalla *puu terväh kuaduu motorpila*; **~tie** *avtomotortie* (~n, ~dü, ~loi); moottoritiellä on kesäisin 120 km:n nopeusrajoitus *kezäzin avtomotortiel on suan kahtenkümnen kilometrin vauhtirajoitus*

mopo (mopedi) *mopied|u* (~an, ~ua, ~oi); mopolat voivat ajaa jo 15-vuotiaatkin *mopiedal voijah ajua jo 15-vuodizetgi*

moraali *moral* (~n, ~i, ~loi); moraali joutui kokeukselle *moral* *puutui koitteheh*

moraalinen *moral|no|i* (~in, ~idu, ~loi); Raamatun moraaliset opetukset *Biblien moral|noit opastukset*

moraaliton *moralit|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); moraalittomat teot *moralittomat tevot*

moralisoida (läksyttää, ojentaa) *moraliziirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); älä viitsi aina moralisoida *älä opi ainos moraliziiruija*

mordva (suomensuk. kansa Venäjällä) *mordv|u* (~an, ~ua, ~oi); mordvan kieli *mordvan kieli*

moreeni *morien|u* (~an, ~ua, ~oi)

morfeemi (kiel.) *morfeem|u* (~an, ~ua, ~oi); *sananoz|a* (~an, ~ua, ~ii)

morfiini *morfi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

morfologia (kiel.) *morfologui|i* (~en, ~edu, ~eloi); *muodo-op|pi* (~in, ~pii, ~piloi)

morfologinen (kiel.) *morfologielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); adverbien morfologine luokitus *adverbiloin morfologielline luokittelu*

morjesta (ark. tervehtiä) *terveht|jä* (~än, ~äü, ~etäh); morjestimme aamulla ohimennen *terveh-timmö huondeksel siiriči mennen*

morkata (ark. moittia, sättiä) *moit|tie* (~in, ~tiu, ~itah); *kir|ota* (~uon, ~uou, ~otah)

mormoni *mormon* (~an, ~ua, ~oi)

morsian *andila|s* (~han, ~stu, ~hii)

morsius|huntu *fat|a* (~an, ~ua, ~oi); **~pari**

svuad|bupuar|u (~an, ~ua, ~oi); **~puku** *venčuruit|u* (~an, ~tua, ~tii); *venčuso|ba* (~van, ~bua, ~bii); *venčupluat|t'u* (~an, ~t'ua, ~t'oi)

mosaiikki *mozajik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

moskeija *mečet|ti* (~in, ~tii, ~tilöi)

motelli *moteli* (~n, ~i, ~loi)

motiivi 1. (vaikutin, teon peruste) *motiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); murhan motiiveista ei ole tietoa *tapan-dan motiivois ei ole tieduo* 2. (aihe, pääajatus) *motiiv|u*; hänen novelleissaan toistuu sama motiivi hänen novellois toistuu sama motiivu **motivaatio** *motivatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi);

kiindümü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); interes|su (~an, ~sua, ~soi); riittääköhän pojalla motivaatiota tutkinnon suorittamiseen? täädünöügo brihačul motivatsiedu tutkindos läbi piäzemizeh?

motivoida 1. (kannustaa, olla motiivina) *motiviiru|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); kiinnüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); *interesui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); motivoiko raha tarpeeksi yrittämistä? *motiviiru|iččou-go raha tävvelleh staraičustu?* 2. (perustella) *motiviiru|ja*; lama motivoi irtisanomisia *lama motiviiru|ičči ruavos iäre tüöndämizii*; kunnolla motivoitu ehdotus *kunnolleh motiviiruittu ehtotus*

motivointi *motiviiru|iččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *motiviiru|iččend|u* (~an, ~ua, ~oi); *motiviiru|iču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *kiindümü|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *kiinnünd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *kiindümü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *interesui|ččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *interesui|ččend|u* (~an, ~ua, ~oi); *interesui|ču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

motivoitunut (innokas, motivaatiota omaava) *kiindünü|h* (~ön, ~ttü, ~zii); olen todella motivoitunut tähän työhön *olen tovelle kiindünüh täh ruadoh*

motkottaa *burbet|tua* (~an, ~tau, ~etah); älä viitsi aina motkottaa samasta asiasta *älä burbeta ainos ihtes samazes dielos*

motkotus *burbettami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *burbetand|u* (~an, ~ua, ~oi); *burbetu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

motoriikka *motourik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

motorinen *motouri|ne* (~zen, ~stu, ~zii); lapsen motorinen kehitys *lapsen motourine kehitys*

motti 1. (sot.) *kattil* (~an, ~ua, ~oi); jouduimme mottiin Kannaksella *Kannaksel puutuimmo kattilah* 2. (kuutiometri halkoja) *kubometri* (~n, ~i, ~löi); kuuden motin halkokuorma *kuvven kubometrin halogruuzu*

motto *epigraffu* (~an, ~fua, ~foi); mitä kirjailija valitsi teoksensa motoksi? *midäbo kirjuttai valičči epigrafakse?*

moukari *suur|i* (~en, ~du, ~ii) *pal'l|u* (~an, ~ua, ~oi); *kuvald|u* (~an, ~ua, ~oi)

moukarin|heitto (urh.) *pal'l'anlückkiämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *pal'l'anlückkiänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *pal'l'anlückkäv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); **~heittäjä** (urh.) *pal'l'anlückkiäj|ü* (~än, ~iä, ~ii/ ~öi)

moukka 1. (käytökseltään sivistymätön) *houk|ku* (~an, ~kua, ~kii); *puupiä* (~n, ~dü, ~löi); *hölmö|i* (~in, ~idü, ~löi); senkin moukka! *kehnon hölmöi!* 2. (kuv., ark.): moukan tuuri *hüvä oza; ilozu sat-tumu*

moukkamainen *hölm|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); emme salli moukkamaista käytöstä *emmo anna valdua hölmöle ičenviendümanierile*

MTV (Mainos-TV) *Rekluamu-TV* (~een, ~eedü, ~eelöi)

muffinssi *muffinpasto|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

muhamettilainen *magometans|u* (~an, ~ua, ~oi)

muhamettilaisuus *magometanstv|u* (~an, ~ua, ~oi)

muhennos *suurustettu liha~/kala~/kazvossüö-mi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)

muhentaa *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah) *kouhakakse*

muhia 1. (ark. kypsyä) *ha|uduo* (~vvun, ~uduu, ~vvutah); ruoka muhikoon vielä padassa *süömine havvukkah vie puas* 2. (kuv.) *ha|uduo*; iso riita on muhimassa *suuri riidu on haudumas*

muhinoida (kuherrella) *kuherdel|la* (~en, ~ou, ~lah); muhinoida tyttöjen kanssa *kuherdella tüt-tölöinke*

muhkea *rehev|ü* (~än, ~iä, ~ii); muhkeat muodot *rehevät muvvot/ format*

muhkura (kuhmu) *kuhmu* (~n, ~u, ~loi); sain muhkuran otsaan *sain kuhmun oččah*

muija ark., halv. 1. (nainen, eukko, ämmä) *ak|ku*

(~an, ~kua, ~koi) 2. (vaimo, eukko, akka) *ak|ku*

muikku (el. Coregonus albula) *mujeh* (~en, ~tu, ~ii); *riäp|öi* (~ön, ~öidü, ~pölöi); miehet lähtivät muikunpyyntiin *miehet lähtiitti mujehenpüüdöh*

muinainen (ikivanha) *muina|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *vahnanaiga|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *ilmanigä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); *innunmannunaigu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); jo muinaiset kreikkalaiset... jo muinaiset gretseläiset...

muinais|esine *muina|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *veš|ši* (~in, ~šii, ~šilöi); **~muisto** *muina|ine* *mustomerki* (~n, ~i, ~löi); muinaismuistoja esihistorialliselta ajalta *muinazii mustomerkilöi ezihistouriellizes aijas*

muinaisuus (kaukainen menneisyys) *muinazu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *vahn|at* (~oin, ~oi) *ailjat* (~goin, ~goi); kaukaisessa muinaisuudessa *loittozes muinazuos*

muinoin *muinoi*; *enne vahnas*; ennen muinoin kylä oli vilkas asutuskeskus *enne vahnas külä oli elävü eloipaikku*

muistaa 1. *must|ua* (~an, ~au, ~etah); muista lukita ovi *musta salvata uksi* 2. (osoittaa huomaa-vaisuutta) *must|ua*; muistamme syntymäpäivä-sankaria *müö mustammo roindupäivüniekkua*

muistamaton *mustamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

muistella 1. (palauttaa mieleen) *mustel|la* (~en, ~ou, ~lah); on mukava muistella yhteisiä vuosia *on hüvä mustella ihtehizii vuozii*; älä muistele pahalla *älä mustele pahal* 2. (yrittää muistaa) *mustoit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); muistelen tavanneeni hänet joskus *mustoittelen, konzutah olen vastavunnuh hänenke*

muistelmät (mon.) *mustelm|at* (~ien, ~ii); kirjoittaa muistelmiaan *kirjuttua mustelmi*

muistelu *mustelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); muste-

lend|u (~an, ~ua, ~oi); *mustelu* (~n, ~u, ~loi); lopettakaa jo tuo menneiden muistelu *loppiekkua nügöi tai mennüzien mustelendu*; vainajien muistelu *kuolluzien mustelemine*

muisti 1. *must|o* (~on, ~uo, ~oloi); hänellä on hyvä muisti *hänel on hüvä musto*; menettää muistinsa *menettiä oma musto*; kirjoittaa muistiin *kirjuttua mustoh* 2. (atk.) *must|o*; tallentaa muistiin *fiksii-ruija mustoh*

muistiinpanot *mustohpano|t* (~loin, ~loi); tehdä muistiinpanoja *luadie mustohpanoloi*

muisti|kirja *mustohpanokniiga|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~lehtiö** *bloknot|tu* (~an, ~tua, ~toi)

muistinmenetys (lääk. amnesia) *mustonmenet-tämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *mustonmenetänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *mustonmenetü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *amniezi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

muistio *mustohpan|o* (~on, ~uo, ~loi); teimme neuvottelusta muistion *luajiimmo paginois mustohpanon*

muisti|tieto *mustoti|edo* (~ijon, ~eduo; ~edoloi); **~tikku** (atk.) *mustopuik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi)

muisto 1. (muistikuva, muistissa oleva tieto) *must|o* (~on, ~uo, ~oloi); vanhus elää muistois-saan *vahnu ristikanzu eläü omis mustolois* 2. (edесmenneen kunnioittamisesta) *must|o*; hänen muistonsa elää *musto hänes eläü* 3. (muisto-esine, lahja) *must|o*; annan kuvan sinulle muis-toksi *annan fotokartočkan sinulles mustokse*

muisto|esine *mustoveš|ši* (~in, ~šii, ~šilöi); *suveniir|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kirjoitus** (nekrologi) *nekroloug|u* (~an, ~ua, ~oi); **~merkki** *mustomer-ki* (~n, ~i, ~löi); kaatuneiden muistomerkki voi-nal *tapettuloin mustomerkki*; egyptiläisen kulttuu-rin muistomerkit *jegiptalazen kul'tuuran musto-merkit*; **~palvelus** (panihida) *panihiid|u* (~an, ~ua, ~oi); **~tilaisuus** *mustopi|do* (~von, ~duo, ~doloi); hänen muistotilaisuutensa oli kaunis ja harras *hänen mustopido oli kaunis da südämelli-zesti tävvelline*

muistuttaa 1. (huomauttaa) *mustoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); muistuta minua, että soitan hänelle *mustoita minule, ku soittazin hänele* 2. (olla ver-rattavissa, tuoda mieleen jotakin) *mustoit|tua*; tytär muistuttaa isäänsä *tütär on tuattaheze*

muistutus (huomautus) *mustoit|us* (~ksen, ~stu, ~ksii); laskua koskevat muistutukset on tehtävä välittömästi *maksoloi koskijat mustoitukset pidäü luadie hedi*

muka *buite*; *buiteku*; hän ei muka ehtinyt häi *bui-teku ei ehtinü*

mukaan 1. (joukkoon, seuraan) *mugah*; =ke; tulet-han mukaan? *tulethäi meijänke?* 2. (muotoja seu-raten) *mugah*; tie on tehty maaston mukaan *tie on luajittu alovehen mugah* 3. (kuv. tavasta) *mugah*; oman mielensä mukaan *oman mielen mugah*;

toimia ohjeiden mukaan *ruadua ohjieloin mugah* **mukainen** *muga|ine* (~zen, ~stu, ~zii); matka oli ennakkosuunnitelman mukainen *matku oli edu-kädeh luajitun pluanan mugaine*

mukana *keral*; onko sinulla kamera mukana? *ongo sinul kameru keral?*

mukauttaa (sovittaa, sopeuttaa) *mugavut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *sobivut|tua* (~an, ~tau, ~etah); ajonopeus on mukautettava keliin *ajovauhti pi-däü sobivuttua kelih*

mukautua (sopeutua, taipua) *mugavu|o* (~n, ~u, ~tah); *sobivu|o* (~n, ~u, ~tah); mukautua uusiin oloihin *mugavuo uuzih ololoih*

mukava *mugav|u/ mugaž|u* (~an, ~ua, ~oi); *hüv|ä* (~än, ~iä, ~ii); *udobno|i* (~in, ~idu, ~loi); mukava asento *mugavu azendo*; hän on mukavaa seuraa *häi on mugažu dovariššu*; mukava kuulla, että voit hyvin *hüvä on kuulta, ku voit hüvin*

mukavuus *mugavu|s/ mugažu/s* (~ksen, ~stu, ~ksii); auton ajomukavuus *mašinan ajomugavus*; asunto kaikin mukavuuksin *fatieru kaikkineh mugavuksinneh*

muki *kruuš|k|u* (~an, ~ua, ~ii)

mukiloida (hakata, antaa selkään) *lü|vvä* (~ön, ~öi, ~vväh); *per|gua* (~ran, ~gau, ~retäh); huma-lainen mukiloitiin ravintolan edessä *humalniekku perrettih restoruanan ies*

mukista (nurista, purnata) *buri|sta* (~zen, ~zou, ~stah); oppilaat alkoivat mukista kokeen aikatau-lusta *opastujat ruvettih burizemah koittehen aigah näh*

muksu (ark. lapsi, mukula, tenava) *klak|ku* (~un, ~kuu, ~kuloi); *maklak|ku* (~an, ~kua, ~koi); ovat-ko muksut jo nukkumassa? *jogo klakut muatah?*

mukula 1. (kasvin juuriosasta) *mugul|u* (~an, ~ua, ~oi); amarylliksen mukula *amarillisan mugulu* 2. (ark. lapsi) ks. muksu

mulatti *muluat|tu* (~an, ~tua, ~toi)

mulkaista (katsoa vihaisesti) *mullist|uakseh* (~am-mos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); hän mulkaisi meitä ohi mennessään *häi mullistih meih siiriči mennes*

mulkoilla (katsella, töllistellä) *kač|ella* (~čelen, ~čelou, ~ellah) *vihazesti*; nuorisojengi mulkoili vihaisesti ulkomaalaisia *nuorizojoukko vihazesti kaččeli ulgomualazii*

mullata (peittää mullalla) *mul|lata* (~duan, ~duau, ~latah); *nostell|la* (~en, ~ou, ~lah) *vavot*; perunan-varret on mullattu *kartohkuvavot on nosteltu*

mulli(kka) (nuori sonni) *hākäč|čü* (~ün, ~čüü, ~čülöi)

mullistaa (aiheuttaa mullistus) *muut|tua* (~an, ~tau, ~etah) *kogonah*; pyörän keksiminen mullis-ti liikenteen rattahan keksimine *muutti kogonah transportan*

mullistava (merkittävä, käänteentekevä) *kogonah-muutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) mullistava kek-

sintö kognahmuuttai keksindö
mullistus kognahmuuto|s (~ksen, ~stu, ~ksii); yhteiskunnalliset mullistukset ühteiskunnallizet kognahmuutokset
multa mul|du (~lan, ~dua, ~dii)
multimedia multimeedi|i (~en, ~edü, ~elöi)
mumista bud'bet|tua (~an, ~tau, ~etah); burbet|tua (~an, ~tau, ~etah); buri|sta (~zen, ~zou, ~stah); mitä oikein mumiset? midäbo sinä burbetat?
mummo 1. (isoäiti) bab|a (~an, ~ua, ~oi) 2. (vanha nainen) buab|o (~an, ~ua, ~oloi)
mummola baban kodi (koin, kodii, kodiloi); käydä mummolassa kävvä baban luo
muna 1. jäič|cü (~än, ~čičä, ~čii); linnunpoikanen kuoriutui munasta linnunpoigaine kuorivui jäičäs 2. (mon. kivekset) jäič|ät (~čien, ~čii); tür|ät (~ien, ~ii)
munakas (omeletti) jäišniek|kü (~än, ~kiä, ~köi); omliet|tu (~an, ~tua, ~toi)
munamaito jäiččümai|do (~jon, ~duo, ~doloi)
munan|keltuainen jäičänžoltušk|u (~an, ~ua, ~oi); ~valkuainen jäičänvalgie|ne (~zen, ~stu, ~zii)
muna|sarja jäiččüsarj|u (~an, ~ua, ~oi); ~solu (biol. naaraan sukusolu jäiččüklietk|u (~an, ~ua, ~oi))
munata (ark. möhliä, tunaroida) srami|e (~n, ~u, ~tah); lua|die (~jin, ~diu, ~jitah) promašk|u (~an, ~ua, ~oi); nyt munasit itsesi pahemman kerran nügöi sramiit iččiedäs pahiten
munaus (ark. virhe, kömmähdys) promašk|u (~an, ~ua, ~oi); ošipk|u (~an, ~ua, ~oi)
muna|vahto jäiččüvuaht|i (~en, ~ie, ~iloi); ~voi jäiččüvoi (~n, ~du, ~loi)
munia 1. (eläimestä: laskea munia) muni|e (~n, ~u, ~tah); kanat munivat kanat munitah 2. (ark. viivytellä) kubi|sta (~zen, ~zou, ~stah); kud'm|ua (~an, ~au, ~etah); minne sinä jäit munimaan? kunnebo sinä jäit kud'mamah? 3. (möhliä, tunaroida) ks. munata
munkki 1. (luostarissa asuva miespuolinen kilvoittelija) manuah|u (~an, ~ua, ~oi); Valamon luostarin munkit Valamoin manasterin manuahat; vihkiä munkiksi svättie manuahakse 2. (rasvassa kypsennetty hiivataikinalaivonnainen) zuaharihapainpiir|ai (~uan, ~uadu, ~ualoi)
munuainen (anat.) počk|u (~an, ~ua, ~ii)
munuaisensiirto (lääk.) počkansiir|do (~ron, ~duo, ~doloi); počkantransplantatsi|i (~en, ~edu, ~eloi)
muodikas (moderni, uudenaikainen) movvak|as (~kahan, ~astu, ~kahii); moderni|i (~in, ~idu, ~loi); muodikkaat vaatteet movvakahat sovot
muodollinen 1. (muotoa koskeva) muvvoll|i|ne (~zen, ~stu, ~zii); suunnitellaan on tehtävä

muodollisia ja sisällöllisiä korjauksia pluanah pidäü luadie muvvollizii sego süväindöllizii kohenduksii 2. (virallinen, juhllainen) virranmuga|ine (~zen, ~stu, ~zii); virkaa hakevalla pitää olla muodollinen pätevyys ruavoneččijäl pidäü olla virranmugaine pädevüs 3. (virallista etikettiä noudattava) muvvoll|i|ne; formal'no|i (~in, ~idu, ~loi); muodollinen tervehdyskäynti formal'noi vizittu
muodollisuus muvvollizu|s (~on, ~ttu, ~ksii); formal'nosti (~n, ~i, ~loi); pitää kiinni muodollisuksista olla kiinni formal'nostilois
muodonmuutos muvvonmuuto|s (~ksen, ~stu, ~ksii); deformatsi|i (~en, ~edu, ~eloi); metamorfouz|u (~an, ~ua, ~ii); talonne on kokenut todellisen muodonmuutoksen teijän kodi on kestäniüh tozi deformatsien
muodon vuoksi (tavan vuoksi) muvvon täh; tavan täh
muodostaa 1. (tehdä, koota, valmistaa) lua|die (~jin, ~diu, ~jitah); ker|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh); valmist|ua (~an, ~au, ~etah); hallitusta ei ole vielä muodostettu halličustu vie ei ole luajittu; muodostaa käsitys asiasta valmistua tiedo dielos 2. (olla, rakentua jostakin) lua|die; ruokavalio ja liikunta muodostavat terveyden perustan dijettu da liikkumine luajitah tervehüön perustu
muodostua 1. (muuttua vähitellen joksikin, kehittyä) roi|ta (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes); muut|tuo (~un, ~tuu, ~utah); tilanne muodostui vaaralliseksi situatsii muutui varattavakse 2. (koostua, rakentua) roi|ta; kerävül|ö (~n, ~ü, ~täh); yleisö muodostui nuorista ihmisistä rahvasjoukko kerävüi nuoris ristikanzois
muodostus (muodostaminen, muodostuminen) luadimi|ne (~zen, ~stu, ~zii); luajind|u (~an, ~ua, ~oi); luadiv|o (~on, ~uo, ~oloi); roimi|ne (~zen, ~stu, ~zii); roind|u (~an, ~ua, ~ii); rodiv|o (~on, ~uo, ~oloi); äänteiden muodostus iänilöi roindu
muodoton muvvot|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); amorfno|i (~in, ~idu, ~loi)
muokata 1. rua|dua (~n, ~dau, ~tah); muokata maata ruadua muadu 2. (kuv.) kohendell|la (~en, ~ou, ~lah); muokkaan vielä vähän käsikirjoitusta kohendelen vie vähäzen käzikirjutustu
muokkaus kohendelemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); kohendelend|u (~an, ~ua, ~oi); kohendelu (~n, ~u, ~loi); asenteiden muokkaus nägökannoin kohendelu
muona (elintarvikkeet) ru|ogu (~vvan, ~ogua, ~ogii); onko sotilailla riittävästi muonaa mukana? ongo saldatoil külläl ruogua keral?
muori (vanha nainen) buab|o (~an, ~ua, ~oloi); staruuh|u (~an, ~ua, ~oi)
muoti mo|udu (~vvan, ~udua, ~udii)
muoti|asia moududiel|o (~on, ~uo, ~oloi); ~lehti mouduleht|i (~en, ~ie, ~ilöi); moudugaziet|tu

(~an, ~tua, ~toi); moudužurnual|u (~an, ~ua, ~oi); **~liike** ateljee (~n, ~du, ~loi); **~näytös** movvanozuttelu (~n, ~u, ~loi); **~tietoinen** movvantiedä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); **~vaatteet** mouduso|vat (~bien, ~bii); **~villitys** kiindümü|s (~ksen, ~stü, ~ksii) moudah

muoto mu|odo (~vvon, ~oduo, ~odoloi); form|u (~an, ~ua, ~ii)

muotoilija muodoil|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); formiruičči|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); dizainer|u (~an, ~ua, ~oi)

muotoilla muodoil|la (~en, ~ou, ~lah); formirui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); muotoilla maljakko savesta muodoilla saves kukkumal|tu

muotoilu muodoilem|ne (~zen, ~stu, ~zii); muodoilend|u (~an, ~ua, ~oi); muodoilu (~n, ~u, ~loi); dizain|u (~an, ~ua, ~oi); teollinen muotoilu tevolline dizainu

muotoinen (gen:n tai poss. pronominin määrittämänä) jüttü|ine (~zen, ~stü, ~zii); maa on pallon muotoinen mua on miäčün jüttüine

muoto|kuva portriet|tu (~an, ~tua, ~toi); **~oppi** ks. morfologia; **~seikka** ks. muodollisuus

muotoutua (muodostua, hahmottua, kehittyä) roi|ja (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes); formirui|jakseh (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); suunnitelma on muotoutumassa pluanu on roindalleh

muotti 1. form|u (~an, ~ua, ~ii); kakkuvuoka on hyvä muotti tortuastii on hüivä formu 2. (kuv.) form|u; he ovat kuin samaan muottiin valetut hüö ollah ku samah formah valetut

muovailla muovail|la (~en, ~ou, ~lah); formirui|ja (~čen, ~ččou, ~jah);

muovailu muovaiem|ne (~zen, ~stu, ~zii); muovailend|u (~an, ~ua, ~oi); muovailu (~n, ~u, ~loi); formiruiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); formiruičend|u (~an, ~ua, ~oi); formiruiču|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

muovata ks. muovailla

muovautua 1. (muodostua, kehittyä) roi|ta (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes); muut|tuo (~un, ~tuu, ~utah); savenvalajan käsissä savi muovautuu maljakoksi savenvalajan kăzis savi muuttuu kukkumal|lakse 2. (kuv. kehittyä) kehit|tüö (~ün, ~tüü, ~tütäh); läht|ie (~en, ~öü, ~ietäh) menemäh; sodan jälkeen elämä muovautui uudelleen voinan jälgeh elos lähti menemäh uvvelleh

muovi plastiek|ku (~an, ~kua, ~koi); plastmas|su (~an, ~sua, ~soi)

muovi|kassi plastmassupakiet|tu (~an, ~tua, ~toi); pakiet|tu; **~mäki** plastiekkumä|gi (~in, ~gie, ~gi-loi)

muovinen luajit|tu (~un, ~tuu, ~tuloi) plastiekas/ plastmasas; plastiekku=; plastmassu=; muoviset astiat plastmassuastiet

muovi|raha bankukartočk|u (~an, ~ua, ~oi);

~tasku plastiekku-/ plastmassukormani (~n, ~i, ~loi); **~tuote** plastiekku-/ plastmassutuot|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii)

murahdus burahtu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); kuulin vain murahduksen kuulin vaiku burahtuksen **murahtaa** buraht|uakseh (~ammos. ~ah/ ~ahes, ~etahes); mies murahti jotain vastaukseksi mies burahtih vastah midälienne

murea (rapea) mur|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); tah|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); murea korppu murei zuuhari **murehduttaa** pačkoindelut|tua (~an, ~tau, ~etah); pečualit|tua (~an, ~tau, ~etah); tuužit|tua (~an, ~tau, ~etah); se uutinen ei minua ilahduta eikä murehduta se uudine ei ihastuta eigo pečualita minuu

murehtia 1. (olla murheissaan, surra) pačkoindel|lakseh (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); pečualilekseh (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes); tuuži|e (~n, ~u, ~tah); itkeä ja murehtia itkie da tuužie 2. (olla huolissaan, huolehtia) tuski|ta (~čen, ~ččou, ~tah); älä murehdi pikkuasioita älä tuskiče tühjii dieloloi

mureke lihafaršupasto|s (~ksen, ~stu, ~ksii); kalafaršupasto|s; päivällisellä tarjotaan lihamureketta murginakse taritah lihafaršupastostu; tehdä mureketaikina luadie faršutahtas

murentaa 1. (hajottaa muruiksi) murend|ua (~an, ~au, ~etah); muroit|tua (~an, ~tau, ~etah); murensin leipää linnuille muroitin leibiä linduloile 2. (kuv. horjuttaa) häilüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); häilähüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); hänen vakaumus- taan ei kukaan mureenna hänen uskuo niken ei häilütä

murentua, mureta 1. (hajota muruiksi) mure|ta (~nen, ~nou, ~tah); kallio murenee soraksi kallivo murenou sorakse 2. (kuv. heiketä, kulua, huveta) vähe|tä (~nen, ~nöü, ~täh); vastustus mureni vähitellen vastustus väheni vähäzin

murha tappami|ne (~zen, ~stu, ~zii); tapand|u (~an, ~ua, ~oi); tap|po (~on, ~puo, ~poloi)

murhaaja tappa|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

murha-ase tapanduvehkeh (~en, ~tü, ~ii); orož|u (~an, ~ua, ~oi)

murhaava (kuv. ankara, säälimätön) tappa|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); hän loi minuun murhaavan katseen häi iski minuh tappajan kaččien; murhaavat (tav. murskaavat) arvostelut tappajat arvostelut **murhata** tap|pua (~an, ~pau, ~etah)

murhayritys tappamisüritü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); tapanduüritü|s; tappoüritü|s

murhe 1. (suru, tuska) bed|a (~an, ~ua, ~oi); gor|a (~an, ~ua, ~ii); kručn (~an, ~ua, ~oi); muok|ku (~an, ~kua, ~kii); tusk|u (~an, ~ua, ~ii); hänen mieltään painaa raskas murhe hänen mieldü painau suuri tusku 2. (huoli) tusk|u; on sinullakin murheet! on sinulgi tuskat! ◇ se on sen ajan mur-

he se on sen aijan tusku

murheellinen 1. (surullinen) *atkal* (~an, ~ua, ~ii); *alakulo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); murheellinen mieliala *alakuloine mieliala* 2. (ikävä, valitettava) *igäv|jü* (~än, ~iä, ~ii); murheelliset kokemukset *igävät kogemukset*

murina *burineh* (~en, ~tu, ~ii); *kurineh* (~en, ~tu, ~ii); vatsasta kuului murinaa *vačas kuului kurineh*

murista 1. (päästää matalaa ääntä, äristä) *uri|sta* (~zen, ~zou, ~stah); *äri|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); koira murisi vihaisesti *koiru ärizi vihazesti* 2. (valittaa, purnata) *buri|sta* (~zen, ~zou, ~stah); veronmaksajat murisivat tyytymättöminä *veronmaksajat buristih tүүdümättöminnū*; maksaa velkansa murisematta *maksua velgu burizemattah*

murjaista (ark. kertoa vitsi, heittää huulta) *mur|dua* (~ran, ~dau, ~retah); *murrald|ua* (~an, ~au, ~etah); jopa vitsin murjaisit! *toko vai anekdotan murraldit!*

murjoa 1. (hakata, piestä, kolhia) *murj|uo* (~on, ~ou, ~otah); nyrkkeilijä murjoi vastustajansa *boks'or murjoi vastustajan* 2. (kuv.): maailman murjoma ihminen *muailman murjottu ristikanzu*

murjottaa *burčot|tua* (~an, ~tau, ~etah); *burčot|ellakseh* (~telemmos, ~teleh/ ~telehes, ~ellahes); vaimo suuttui ja murjotti kokonaisen viikon *mučoi suuttui da burčottelihes kogo nedälin*

murju (halv. huonokuntoinen asunto) *hökkeli* (~n, ~i, ~löi); millaisessa murjussa hän asuukaan *aiga hökkelis häi eläü*

murkina (ark. ruoka, sapuska) *ru|ogu* (~vvan, ~ogua, ~ogii); *zakusk|u* (~an, ~ua, ~oi); käydä murkinalla kävvä *süömäh*

murkinoida *sü|vvä* (~ön, ~öü, ~vväh)

murkku 1. (ark. muurahainen; el. Formicidae) *kudžo|i* (~in, ~idu, ~loi) 2. (murrosikäinen nuori) *murrosigähi|ne* (~zen, ~stü, ~zii) *nuor|i* (~en, ~du, ~ii); siellä oli paljon murkkuikäisiä *sie oli äijü murrosigähizii nuorii*

muro *vil'luhiudaleh* (~en, ~tu, ~ii); otatko aamiaiseksi muroja? *otatgo huondesverokse vil'luhiudalehii*

murotaikina *mur|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi)/ *tah|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi) *tahta|s* (~han, ~stu, ~hii)

murre (kiel.) *dialekt|u* (~an, ~ua, ~oi); *mur|reh* (~dehen, ~rehtu, ~dehii); *kielimur|reh*; Savon murre Savon *dialektu*

murre|alue *dialektualoveh* (~en, ~tu, ~ii); *murreh-aloveh*; karjalan kielen murrealueet *karjalan kielen dialektualovehet*; **~ero** *dialektuer|o* (~on, ~uo, ~oloi); *murreher|o*; millaisia murre-eroja on viennassa ja livvissä? *mittumiibo dialektueroloi on vienas da livvis?* **~ilmaus** *dialektusanond|u* (~an, ~ua, ~oi); *murrehsanond|u*; hänen puheessaan on meheviä murreilmauksia *hänen paginas on mehevii dialektusanondo*; **~piirre** *murrehpiir|reh* (~de-

hen, ~rehtu, ~dehii); *dialektupiir|reh* *hämäläinen murrepiirre* *hämäläine dialektupiirreh*

murros 1. (kallioperän tms. halkeama) *halgiem|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (kuv. mullistus, taitekohta) *kogonahmuuto|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); teollisuuden murros *tevollizuon kogonahmuutos*

murros|ikä (puberteetti) *murrosi|gä* (~jän, ~giä, ~gii); *muutosi|gä*; **~ikäinen** *murrosigähi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *muutosigä|hine*; **~kausi** *murroska|uzi* (~vven, ~uttu, ~uzii); *muutoska|uzi*; taloudellinen ja poliittinen murroskausi *talovehelline da poliittine muutoskauzi*

murska (hienoksi murentunut kiinteä aine) *mur* (~n, ~u, ~loi); *mur|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *pala|ine* (~zen, ~stu, ~zii); tiilet hajoavat murskaksi *kirpičät mennäh muruzikse*

murskaava (kuv. musertava, masentava) *hävittä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *tappa|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); murskaava tappio *tappai hävivö*

murskata 1. (hajottaa murskaksi, rouhia) *hienond|ua* (~an, ~au, ~etah); murskasitko jo pähkinät? *jogo hienondit oriehat?* 2. (rikkoo, särkeä) *murend|ua* (~an, ~au, ~etah); *mädžöt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); juna murskasi auton alleen *juna mädžötti mašinan kogonah* 3. (kuv. musertaa, nujertaa) *pilk|uo* (~on, ~ou, ~otah); *kua|dua* (~n, ~dau, ~tah); *katk|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *tap|pua* (~an, ~pau, ~etah); ankara todellisuus on murskannut kaikki haaveet *kova tovellizus on katkannuh kai huavehet*

murskatappio *tappa|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) *menetü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); joukkue kärsi murskatappion *joukkovehele rodih tappai menetüs*

murskautua 1. (mennä murskaksi, pirstoutua) *mur|eta* (~enen/ ~ien, ~enou/ ~ieu, ~etah); *men|nä* (~en, ~öü, ~nä) *palazikse*; maljakko putosi ja murskautui lattiaan *kukkumal'lu pakui lattiele da meni palazikse* 2. (kuv.) *hävi|tä* (~en, ~eü, ~täh); kaikki toiveet murskautuivat sodan vuoksi *kai toivehet hävittih voinan täh*

murskavoitto *ülimiärä|ine* (~zen, ~stü, ~zii) *voit|to* (~on, ~tuo, ~toloi); puolue sai vaaleissa murskavoiton *puoloveh sai ülimiäräzen voiton vallicuksis*

mursu (el. *Odoenus rosmarus*) *morž|u* (~an, ~ua, ~ii)

murtaa (rikkoo, murskata) *mur|dua* (~ran, ~dau, ~retah); *murend|ua* (~an, ~au, ~etah); *katk|ata* (~uan, ~uau, ~atah); laiva murtaa jäätä *laivu murendau jädü*; ja Jeesus otti leivän, kiitti Jumalaa ja mursi leivän *i Iisus otti leivän, kiitti Jumalua da katkai leivän*

murtautua *murdavu|o* (~n, ~u, ~tah); *mur|duakseh* (~rammos, ~dahes, ~retahes); *pal|jeta* (~genen/ ~gien, ~genou/ ~gieu, ~jetah); *liččavu|o* (~n, ~u, ~tah); *lič|atakseh* (~čuammos, ~čuah/ ~čuahes,

~atahes); *tungevu|o* (~n, ~u, ~tah); *tung|iekseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~ietahes); vanki murtautui (ulos) sellistään *vangi pageni iäre türmäs*; hakkeri murtautui pankin tietokoneeseen *haaker liččaihes bankan tiedokoneheh*

murteellinen *murdehelli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *dialektno|i* (~in, ~idu, ~loi); hän puhuu murteellista suomea *hái pagizou murdehellistu suomen kieldü*

murto *mur|do* (~ron, ~duo, ~doloj); *murdote|go* (~von, ~guo, ~goloi); varas teki murron *varras luadii murdotevon/ varras murdi lukiččimet*

murto|hälytin *murdovaroituslait|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii); **~luku** (mat.) *vuittinumerial|u* (~an, ~ua, ~oi); **~maahiihto** (maastohiihto) *tavalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii) *hiiht|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~osa** *ülen pien|i* (~en, ~dü, ~ii) *oz|a* (~an, ~ua, ~ii); vain murto-osa hakijoista hyväksyttiin *vai ülen pieni oza pürgijöis hüväksüttih*; **~varas** *murdo-var|ras* (~gahan, ~rastu, ~gahii); **~varkaus** *murdovarrastami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *murdovar-rastand|u* (~an, ~ua, ~oi); *murdovarrastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

murtua 1. (katketa, rikkoutua) *katk|eta* (~enen/ ~ien, ~enou/ ~ieu, ~etah); *mur|eta* (~enen/ ~ien, ~enou/ ~ieu, ~etah); *mur|duo* (~run, ~duu, ~rutah); kaadu in ja nilkka murtui *paku in i jalgu nil-las murdui* 2. (kuv. lannistua, nujertua) *katke|ta*; *lang|eta* (~enen/ ~ien, ~enou/ ~ieu, ~etah); sydämeni murtui, kun lähdit *minul süvä in katkei, ku lähtit*

murtuma *halgiem|u* (~an, ~ua, ~ii); savupiipussa on murtuma *truvas on halgiemu*

muru(nen) *muru* (~n, ~u, ~loi); *muru|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

musa (ark. musiikki) *muuzik|ku* (~an, ~kua, ~koi); bändi soitti hienoa musaa *orkestru soitti hüviä muuzikkua*

museo *muz|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi)

musertaa 1. (murskata, rutistaa) *murend|ua* (~an, ~au, ~etah); *mädzöt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh) 2. (nujertaa, tehdä tyhjäksi) *hävit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); musertaa vastarinta *hävittiä vastustus*

musertava *tappa|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *hävittä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); musertava takaisku *hävittäi tagaisku*

musertua 1. *mudžerdu|o* (~n, ~u, ~tah); *mudžerd|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); hän musertui seinää vasten *hái mudžerdih seinää vaste* 2. (kuv. lannistua, luhistua) *lannistu|o* (~n, ~u, ~tah); *luhistu|o* (~n, ~u, ~tah); ei pitäisi musertua pikku vastoinkäymisistä *ei pidäs lannistuo pienien ozattomuksien täh*

musiikinopettaja *muuzikanopasta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

musiikki *muuzik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

musiikki|elokuva ks. musikaali; **~luokka**

muuzikkuluok|ku (~an, ~kua, ~kii); *muuzikkukluas|su* (~an, ~sua, ~soi); **~osasto** *muuzikkuzast|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~video** *muuzikkuvideo* (~n, ~du, ~loi)

musikaali (laulu- tai musiikinäytelmä) *muuzikkuspektakli* (~n, ~i, ~loi); *muuzikkukin|o* (~on, ~uo, ~oloi)

musikaalinen *muuzikalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

musikaalisuus *muuzikallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

musisoida (mus. soittaa tai laulaa vapaamuotoisesti) *muzitsiirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

muskeli (ark. lihas) *muskul* (~an, ~ua, ~oi)

muskottil|puu (kasv. *Myristica fragrans*) *muskat|tu* (~an, ~tua, ~toi); **~pähkinä** *muskattuorieh|u* (~an, ~ua, ~oi)

muslimi *musul'muan|u* (~an, ~ua, ~oi); *islamist|u* (~an, ~ua, ~oi)

musta 1. (subst. väri) *must|u* (~an, ~ua, ~ii); pu-keutua mustiin *sellitä mustih sobih* 2. (adj.) *must|u*; mustat pilvet *mustat pilvet* 3. (subst. ihonväritään tumma) *must|u*; mustien asuttama Afrikka *mustien eloitettu Afrikku* 4. (adj., kuv. synk-
kä, häpeällinen) *must|u*; elämäni mustin hetki *minun eloksen mustin hetki*; poika on suvun musta *lammas poigu on suvun mustu lammas* 5. (kuv.) *must|u*; haluan saada siitä mustaa valkoisella (saada kirjallisen todisteen) *tahton suaja sit mustua valgiele*; musta hevonen (ennalta arvaamaton, tuntematon) *mustu heboine*; musta huumori *mustu juumor*

mustaherukka (kasv. *Ribes nigrum*) *mustučiho|i* (~in, ~idu, ~loi)

mustalainen (romani) *čigan* (~an, ~ua, ~oi)

mustalais|kulttuuri *čiganoinkul'tuur|u* (~an, ~ua, ~oi); **~musiikki** *čiganoinmuuzik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

mustamaalata (par. mustata) *mustend|ua* (~an, ~au, ~etah); hänen maineensa yritettiin mustamaalata *hänen mainehtu opittih mustendua*

musta|mai|ja (ark. pakettimallinen poliisiauto) *mustuvoron* (~an, ~ua, ~oi); **~pippuri** (kasv. *Piper nigrum*) *mustupippuri* (~n, ~i, ~loi)

mustasukkainen *revniivo|i* (~in, ~idu, ~loi); mustasukkainen aviomies *revniivoi ukko*

mustasukkaisuus *revnosta* (~n, ~i, ~loi)

mustata ks. mustamaalata

mustavalkoinen 1. *mustuvalg|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); mustavalkoinen elokuva *mustuvalgei kino* 2. (kuv. yksipuolinen, kärjistävä) *mustuvalg|ei*; hänellä on kovin mustavalkoiset käsitykset yhteiskunnasta *hänel ollah ülen mustuvalgiet nägemükset ühteiskunnas*

muste *černil* (~än, ~iä, ~öi)

muste|kala (el. Cephalopoda) *piäjalgazih kuulu|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) *mol'lusk|u* (~an, ~ua, ~oi);

~kynä černilruč|u (~an, ~ua, ~ii)
mustelma pahk|u (~an, ~ua, ~oi); sinäk|ku (~an, ~kua, ~koi); joku pieksi pojan mustelmille ken-
 lienne pergi brihačun sinäkkoloih suate
mustikka (kasv. *Vaccinium myrtillus*) must'oli
 (~in, ~idu, ~loi)
mustikka|mehu must'oimehu (~n, ~u, ~loi);
 must'oisok|ku (~an, ~kua, ~kii); ~piirakka
 must'oipir|ai (~uan, ~uadu, ~ualoi); ~soppa
 must'oikeit|to (~on, ~tuo, ~toli)
mustuainen (anat. silmäterä, pupilli) silmänter|ä
 (~än, ~iä, ~ii); mustuaiset supistuvat ja laajenevat
 silmänterät pienetäh da suuretah
muta mul|da (~van, ~dua, ~dii); li|ga (~jan, ~gua,
 ~goi); auto juuttui mutaan mašin tartui mudah;
 housunlahkeet ovat mudassa štaniloin lahkehet
 ollah lijas
mutaatio (biol.) mutatsi|i (~en, ~edu, ~eloi)
mutainen mudahi|ne (~zen, ~stu, ~zii); ligahi|ne
 (~zen, ~stu, ~zii); mutaiset saappaat ligahizet
 suappuat
mutina (mutiseminen) burbetu|s (~ksen, ~stu,
 ~ksii); burineh (~en, ~tu, ~ii) lopettakaa mutinat!
 lopekkaa burbetukset!
mutista burbet|tua (~an, ~tau, ~etah); buri|sta
 (~zen, ~zou, ~stah); hän mutisi jotain vastaukse-
 si häi midälienne burizi vastah
mutka 1. mutk|u (~an, ~ua, ~ii); kiännälmü|s
 (~ksen, ~stü, ~ksii); joki tekee siinä mutkan jogi
 luadiu sit kiännälmükse 2. (kuv. ongelma, vaike-
 us) mutk|u; vaigevu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); tuli
 mutkia matkaan matkal rodih vaigevuksii 3. (kuv.
 kiertotie) mutk|u; sain tietää asiasta mutkan kaut-
 ta dielos tiijustin mutkan kauti
mutkaton 1. (jossa ei ole mutkia) mutkat|oi (~to-
 man, ~tomua, ~tomii) 2. (selvä, yksinkertainen)
 mutkat|oi; prostoi|i (~in, ~idu, ~loi); mutkaton
 luonne prostoi harakteri
mutkikas 1. mutkik|as (~kahan, ~astu, ~kahii);
 mutkikas tie mutkikas tie 2. (kuv. monimutkai-
 nen, hankala) mutkik|as; mutkikkaat tilanteet
 mutkikkahat situatsiet
mutkistaa 1. (tehdä mutkaiseksi) mutkist|ua (~an,
 ~au, ~etah) 2. (kuv. tehdä mutkikkaaksi, hanka-
 loittaa) mutkist|ua; lua|die (~jin, ~diu, ~jitah)
 vaigiembakse; älä suotta mutkista asiaa älä tühjiä
 mutkista dieluo
mutkistua 1. (tulla mutkaiseksi) mutkistu|o (~n,
 ~u, ~tah) 2. (kuv. muuttua monimutkaiseksi,
 hankaloitua) mutkistu|o; roi|ta (~mmos, ~h/ ~hes,
 ~tahes) vaigiembakse ◇ kun (asia) pitkistyy, niin
 mutkistuu ku (dielo) pitkästüü ga mutkistuu
mutkitella lua|die (~jin, ~diu, ~jitah) mutkua;
 kiän|nelläkeh (~delemmös, ~deleh/ ~delehes,
 ~nellähes); joki mutkittelee jogi luadiu mutkua
mutsi (ark. äiti) muam|o (~an, ~ua, ~oloi); mam|a

(~an, ~ua, ~oi); mami (~n, ~i, ~loi)
mutta 1. (konjunktio) no 2. (subst.): ei mitään
 muttia (älä intä vastaan) ei nimittumua no
mutteri gaik|ku (~an, ~kua, ~koi)
muu (toinen) muu (~n, ~du, ~loi); joku muu ken-
 tah muu; kaikki muut kaikin muut ◇ älä muuta
 sano! älä sano muudu! älä virka nimidä!
muualla muijal; muualla Suomessa muijal Suomes
muuan (eräs) üksi (ühten, ühtii, üksii); muuan
 henkilö kysyy sinua üksi ristikanzu küzelöü sinuu
muukalainen (vieras) muugala|ine (~zen, ~stu,
 ~zii)
muukalaisviha muugalasvih|a (~an, ~ua, ~oi);
 tuntea muukalaisvihaa čusvuija muugalasvihua
muuli (el. Muulus) muul|u (~an, ~ua, ~ii)
muulloin (muina aikoina) muuh aigah; olen työs-
 sä muulloin paitsi viikonloppuisin olen ruavos
 muuh aigah paiči nedälin loppupäivii
muumi (satuolento) muumi (~n, ~i, ~loi); Tove
 Jansson on luonut muumit Tuuve Jansson on
 luadinuh muumit
muumio muumi|i (~en, ~edu, ~eloi); faaraoiden
 muumiot faraonoin muumiet
muunlainen (erilainen, toisenlainen) toizenla|ine
 (~zen, ~stu, ~zii); toizenjüttü|ine (~zen, ~stü,
 ~zii); haluaisin muunlaisia töitä tahtozin toizenla-
 zii ruadoloi
muun muassa ezimerkikse
muunnos 1. (muunnella) variant|u (~an, ~ua,
 ~oi); samaa laitetta myydään eri muunnoksina
 samua laitehtu müvväh eri variantoinnu 2. (biol.)
 mutatsi|i (~en, ~edu, ~eloi)
muuntaa muut|tua (~an, ~tau, ~etah); transformii-
 ruil|ja (~čen, ~ččou, ~jah); vesivoima muunnetaan
 sähköksi vezivoimu muutetah elektriičestvakse
muuntaja transformuator (~an, ~ua, ~oi); muun-
 tajan teho transformuatoran efektu
muurahainen 1. (el. Formicidae) kudžo|i (~in,
 ~idu, ~loi) 2. (kuv.) kudžo|i; ahkera kuin muura-
 hainen ahker ku kudžoi
muurain (kasv. *Rubus chamaemorus*) muur'oli
 (~in, ~idu, ~loi)
muurari päččniek|ku (~an, ~kua, ~koi); kirpiččü-
 niek|ku (~an, ~kua, ~koi); kivinieki|ku (~an, ~kua,
 ~koi)
muurata lađ'd'|ata (~uan, ~uau, ~atah) päččii/
 kirpiččüseiniä/ kiviseiniä
muuraus päčn/ kirpiččüseinän/ kiviseinän
 lađ'd'uami|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ lađ'd'uand|u (~an,
 ~ua, ~oi)/ lađ'd'av|o (~on, ~uo, ~oloi)
muuri päč|či (~in, ~čii, ~čilöi); saunan muurissa
 on halkeama külin päčis on halgiemu; Berliinin
 muuri Berlinän kiviseiniä
muusi (ark. sose, muhennos) püree (~n, ~dü, ~löi)
muusikko muzikant|u (~an, ~ua, ~oi)
muussa tapauksessa (muutoin, muuten) muuten

muutama (jokunen, ei moni) *muudam* (~an, ~ua, ~ii); *erä|s* (~hän, ~stü, ~hii); sinne on vain muutama kilometri *sinne on vai eräs kilometri*

muuten 1. (muussa tapauksessa, muulla tavalla, toisin) *muuten*; miten muuten sen voi tehdä? *kui-bo muuten sen voi luadie?* 2. (sivumennen sanoen) *muiten*; tuli muuten mieleen, että... *tuli muiten mieleh, što...*

muutenkin (jo entuudestaan) *muitengi*; hänellä on jo muutenkin vaikeata *hänel on jo muitengi vaigei*

muutoksenhaku *muutoksenečimi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *muutoksenečind|ü* (~än, ~iä, ~öi); *muutokseneč|čo* (~on, ~čuo, ~čoloi); *obžualovoičemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *obžualovoičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *obžualovoiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

muutos 1. (muutos) *muuto|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); tapahtui muutos parempaan *tapahtui muutos parembahpäi* 2. (muuttaminen) *muuttami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *muutand|u* (~an, ~ua, ~oi); *muuto|s*; tehdä muutoksia *luadie muutoksii*

muutoslehdotus *muutosprojekt|u* (~an, ~ua, ~oi); onko muutosehdotus hylätty? *hüllättihgo muutosprojektu?* **~esitys** ks. muutosehdotus; **~työ(t)** *muutosrua|do* (~von, ~duo, ~doloi); *muutosrua|vot* (~doloin, ~doloi); rakennuksessa tehdään muutostöitä *huonukses pietäh muutosruadoloi*

muuttaa 1. (siirtää, vaihtaa toiseksi) *muut|tua* (~an, ~tau, ~etah); muuttaa huonekalujen paikkoja *muuttua pertilomuloin paikkoi*; voiko matkan ajankohtaa muuttaa? *suaugo muuttua matkan aigu?* muuttaa mielensä *muuttua mieli* 2. (vaihtaa asuinpaikkaa) *muut|tua eloi paik|ku* (~an, ~kua, ~koi); *vaiht|ua* (~an, ~au, ~etah eloi paik|ku); hän muutti Suomeen *häi vaihto eloi paikan Suomeh*

muutto *muuttami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *muutand|u* (~an, ~ua, ~oi); *muut|to* (~on, ~tuo, ~toloi); aurinkoenergian muutto sähköksi päiväzen *energien muuttamine električestvakse*; muutto ulkomaille *muutto ulgomualoih*

muutto|auto *muuttoavt|o* (~on, ~uo, ~oloi); *perejezdumašin* (~an, ~ua, ~oi); **~liike** *muutto-liik|eh* (~kehen, ~ehtü, ~kehii); *pereseleen|i* (~en, ~edü, ~elöi); maassa on paljon sisäistä muuttoliikettä *valdivos on äijü omamualastu muuttoliikeh-tü*; **~lintu** *muuttolin|du* (~nun, ~duu, ~duloi)

muuttua *muut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); olot ovat muuttuneet ankeiksi *olot on muututtu vaigeikse*

muuttuja (mat., atk.) *muuttu|i* (~jan, ~jua, ~jii/~joi) *suureh* (~en, ~tu, ~ii)

muuttumaton (vakaa) *muuttumat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *stabil'no|i* (~in, ~idu, ~loi); tilanne on pysynyt muuttumattomana *situatsii on püzünüh muuttumattomannu*

muuttuva *muuttu|i* (~jan, ~jua, ~jii/~joi); *ebästabil'no|i* (~in, ~idu, ~oloi); pankki ilmoitti

muuttuvista koroista *banku ilmoitti muuttujis protsentois*

myhällä *muhi|sta* (~zen, ~zou, ~stah); *muheloit|tua* (~an, ~tau, ~etah); isoisa myhäili tyytyväisenä *died'oi muheloitti hüväs miele*

mykerö (kukinto) *müger|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi)

mykistyä (jäää sanattomaksi) *men|nä* (~en, ~öö, ~näh) *sanattomakse*; yleisö mykistyi ihastuksesta *rahvas meni sanattomakse ihastukse*

mykistää (tehdä sanattomaksi) *lua|die* (~jin, ~diu, ~jita|h)/ *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *sanattomakse*; uutinen mykisti lukijat *uudine pani lugijat sanattomikse*

mykiö (anat. silmän linssi) *silmänbul'u* (~n, ~u, ~loi)

mykkä 1. (puhekyvytön) *nemo|i* (~in, ~idu, ~loi); *sanat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii) 2. (sanaton) *nemo|i*; *sanat|oi*; menin aivan mykäsi tiedosta *menin ihan sanattomakse tiijos* 3. (äänetön) *nemo|i*; mykkä elokuva *nemoi kino*

mykkäkoulu (ark., kuv.) *vaikkaniolemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *vaikkaniolen|du* (~an, ~ua, ~doi); *vaikkaniol|o* (~on, ~uo, ~oloi); leikkiä mykkäkoulua (kieltäytyä puhumasta) *olla vaikkani*

mylly *mellič|čü* (~än, ~čiä, ~čöi)

myllätä 1. (penkoa, tonkia, kaivaa) *töngi|e* (~n, ~ü, ~tä|h); *kaiv|ua* (~an, ~au, ~etah); mylläsin koko ullakon, enkä löytänyt etsimääni *töngiin kaiken čardakan, ga en löüdänüh sidä, midä ečiin* 2. (riehua, telmiä) *riehu|o* (~n, ~u, ~tah); voimakas myrsky mylläsi (myllersi) viime yönä kova *mürskü riehui mennüt yön*

mylviä (möyrytä, möllistä) *mömmöt|tiä* (~än, ~täu, ~etäh); härkä kuopi maata ja mylvi *häkki kuobii muadu da mömmötti*

myrkky 1. *mürkü* (~n, ~ü, ~löi); kissa söi myrkkyä ja kuoli *kaži söi mürküü da töllöi* 2. (kuv.) *mürkü*; kateuden myrkky *kadehuon mürkü* ◇ mesi kielessä, myrkky mielessä *mezi kiele, mürkü miele*

myrkky|hammas *mürküham|mas* (~bahan, ~mastu, ~bahii); **~käärme** *mürküma|do* (~von, ~duo, ~oloi); **~sieni** *mürküisien|i* (~en, ~dü, ~ii)

myrkyllinen 1. (myrkkyä sisältävä) *mürkü|äs* (~kähän, ~ästü, ~kähii); myrkylliset kasvit *mürkükkähät kazvit* 2. (kuv.) *mürkü|äs*; eukolla on myrkyllinen kieli *akal on mürkükkäs kieli*

myrkyttää *mürküt|tiä* (~än, ~täu, ~etäh)

myrkytys *mürküti|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

myrsky 1. *mürskü* (~n, ~ü, ~löi); *štor|mu* (~an, ~ua, ~ii); *bauhu* (~n, ~u, ~loi); tuuli kiihtyi myrskyksi *tuuli kiihtüi štomakse* 2. (kuv.) *mürskü*; *bauhu*; *štor|mu*; elämän tyynet ja myrskyt *eloksen tiünet da bauhut*; suosionsoitusten myrsky *aplo-dishmentubauhu*; olla kuin myrskyn merkki *olla ku štorman merki*

myrskyinen 1. *štormij|u* (~an, ~ua, ~ii/~oi);

bauhuju|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); myrskyinen meri
štormiju meri 2. (kuv.) *bauhuju*|u; *štormiju*|u; elä-
 mässänä on ollut myrskyisiäkin vuosia *minun*
*eloks*e on ollut *štormijoigi* vuozii

myrskyisä ks. myrskyinen

myrsky|keskus *štormukesku*|s (~ksen, ~stu, ~ksii);
štormutsentr|u (~an, ~ua, ~oi); Itämerellä on syvä
 myrskykeskus *Baltiekkumerel* on süvä *štormu-*
tsentru; **~lyhty** *štormufonari* (~n, ~i, ~loi); **~pilvi**
štormupilv|i (~en, ~ie, ~ilöi); **~tuuli** *štormutuul*|i
 (~en, ~du, ~ii)

myrskytä 1. *štormi*|e (~n, ~u, ~tah); *bauhu*|ta
 (~on, ~ou, ~tah); eilen myrskysi koko päivän *egläi*
štormii kogo päivän 2. (kuv.) *štormi*|e; *bauhu*|ta;
 myrskyävät tunteet *bauhu*jat *tunde*het

myrsky|vahinko *štormuvahing*|o (~on, ~uo,
 ~oloi); metsien myrskyvahingot *meččien*
štormuvahingot; **~varoit**us *štormuilmoi*tu|s
 (~ksen, ~stu, ~ksii); Pohjanmerellä on annettu
 myrskyvaroitus *Pohjasmerel* on annettu
štormuilmoitu

myrtynyt (kuv. pahastunut, närkästynyt)
pahastunnu|h (~on, ~ttu, ~zii); *pah*|a (~an, ~ua,
 ~oi); myrtynein mielin *pahoin* mielin

mysli *müsl*i (~n, ~i, ~löi); haluatko myslä jugurtin
 kera? *tahtotgo müsl*i jogurtanke?

myssy *čepč*|ü (~än, ~iä, ~ii)

mysteeri(o) 1. (salaisuus, arvoitus) *mistieri*|i (~en,
 ~edü, ~elöi); asia on täydellinen mysteeri *dielo* on
tävvelline *mistierii* 2. (usk.) *sakrament*|u (~an,
 ~ua, ~oi); ortodoksisen kirkon mysteeriöt (sakra-
 mentit) *pravoslaunoin* *kirikön* *sakramentat*

mystiikka *mistiek*|ku (~an, ~kua, ~koi)

mystillinen 1. (käsittämätön, salaperäinen)
mistiekalli|ne (~zen, ~stu, ~zii); koko juttu vaikut-
 taa mystilliseltä *kogo dielo ozutahes* *mistiekallizek-*
se 2. (mystiikan mukainen) *mistielli*|ne (~zen,
 ~stü, ~zii); mystillinen uskonto *mistielline* *viero*

mystinen ks. mystillinen 1

mytologia 1. (jumalaistaru) *mifolougi*|i (~en,
 ~edu, ~eloi); kreikkalainen mytologia *gretsielaine*
mifolougii 2. (myyttien tutkimus) *mifolougi*|i

mytologinen *mifolougielli*|ne (~zen, ~stu, ~zii)

mytty 1. (kasa, kääre) *uzl*|u (~an, ~ua, ~ii); vaat-
 teet ovat yhdessä mytyssä *sovat ollah ühtes uzlas*
 2. (kuv. epäonnistua) *men*|nä (~en, ~öü, ~nä)h
müttöh/ *immin* *kummin*; juhla oli mennä myt-
 tyyn *pruazniekku čud vai ei mennüh müttöh*

myydä 1. *mü*|vvä (~ön, ~öü, ~vväh); möin taloni
möin oman koin 2. (ark.): kirja myy hyvin (käy
 kaupaksi) *kniigua ostetah hüvin*; myydä eioota
 (kertoa ostajalle, ettei tuotetta ole) *müvvä tühjiä*;
 myydä tiskin alta (salaa, epävirallisesti) *müvvä*
stolan al/ *müvvä peitoči*

myyjä *müöj*|ü (~än, ~iä, ~ii/ ~öi)

myyjäiset (mon.) *tor*|rut (~guloin, ~guloi); pitää

myyjäiset Punaisen Ristin hyväksi *pidiä* *torrut*
Ruskien Ristan hüväkse

myymälä *lauk*|ku (~an, ~kua, ~koi); *kaup*|pu
 (~an, ~pua, ~poi)

myymälä|etsivä *laukanvalvo*|i (~jan, ~jua, ~jii/
 ~joi); **~varas** *laukkunar*|ras (~gahan, ~rastu, ~ga-
 hii); **~varkaus** *varrastu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii) *lau-*
kas

myynti *müömi*|ne (~zen, ~stü, ~zii); *müönd*|ü
 (~än, ~iä, ~ii)

myynti|artikkeli *müöndüartiikul* (~an, ~ua, ~oi);
~hinta *müöndühin*|du (~nan, ~dua, ~doi);
~kurssi *müöndükurs*|u (~an, ~ua, ~oi); **~mies**
tukulmüöj|ü (~än, ~iä, ~ii/ ~öi); *tukullehmüöj*|ü;
~palkkio *komissionno*|i (~in, ~idu, ~loi) *palkind*|o
 (~on, ~uo, ~oloi); **~tulot** *müöndütulo*|t (~loin,
 ~loi); **~tykki** (ark. tehokas myyjä) *boiko*|i (~n,
 ~idu, ~loi) *müöj*|ü (~än, ~iä, ~ii/ ~öi); **~voitto**
müöndüvoit|to (~on, ~tuo, ~toloi); *dohod*|u (~an,
 ~ua, ~oi)

myyrä (el. Talpidae) *muamügr*|ü (~än, ~iä, ~ii)

myytti 1. (jumalaistaru) *mif*|fu (~an, ~fua, ~foi)

2. (vallitseva käsitys) *mif*|fu; onko suomalainen
 sisu pelkkä myytti? *ongo suomelaine luja harakteri*
vaiku miffu?

myyvä (lupaava) *lubuaj*|u (~an, ~ua, ~ii/ ~joi);
 myyvä mainos *lubuaju* *rekluamu*

myöhentää (muuttaa myöhemmäksi) *pi*|diä (~en,
 ~däü, ~etäh) *müöhembä*/ *müöhembäh*; juhlan
 viettoa myöhennetään puolella vuodella *pruaz-*
niekku pietäh puoldu vuottu müöhembäh

myöhä 1. (adj. myöhäinen) *müöhä*|ine (~zen, ~stü,
 ~zii) 2. (subst. myöhäinen aika) *müöhä*|ä (~än,
 ~iä, ~ii); on jo myöhä *on jo müöhä* ◇ parempi
 myöhään kuin ei milloinkaan *parembi müöhä*
migu nikonzu

myöhässä: juna saapui myöhässä *juna müöhästüi*;
 anteeksi, että olen myöhässä *prostikkua, ku müö-*
hästüin

myöhästyä *müöhästü*|ö (~n, ~ü, ~täh); taas hän
 myöhästyi koulusta *häi müös müöhästüi školah*
myöhään *müöhä*; tulit liian myöhään *tulit liijan*
müöhä; ks. myös myöhä

myönnytys *müöndümü*|ne (~zen, ~stü, ~zii);
müönnünd|ü (~än, ~iä, ~öi); *müöndümü*|s
 (~ksen, ~stü, ~ksii); vastapuoli suostui muuta-
 maan myönnytykseen *vastaine puoli suostui erä-*
*hih müöndümüksi*h

myönteinen 1. (suoepä, myönteinen)
müödümieli|ne (~zen, ~stü, ~zii); *müödü*|ine
 (~zen, ~stü, ~zii); myönteiset asenteet *müödüzet*
nägemükset; sain myönteisen vastauksen *sain*
müödümielizen vastavuksen 2. (edullinen, ilah-
 duttava) *müödümieli*|ne; talouselämässä on ta-
 pahtunut myönteistä kehitystä *ekonoumiekas on*
tapahtunnuh müödümielistü *kehitystü*

myöntyä (alistua, suostua) *müön|düö* (~nün, ~düü, ~nütäh); *suostu|o* (~n, ~u, ~tah); myönnin esitettyihin ehtoihin *müönniin tarittuloih ehtoloih*

myöntää 1. (tunnustaa oikeaksi) *tunnust|ua* (~an, ~au, ~etah); *priznai|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *priznai|jakseh* (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahas); hän myönsi toisten olevan oikeassa *hái priznaič-čih, što toizet ollah oigies* 2. (antaa lupa, sallia) *hiiväksü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *an|dua* (~nan, ~dau, ~netah); myönnettiinkö sinulle apuraha? *annet-tihgo sinulles abudengu?*

myöntävä *müödümüeli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *müödä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); sain myöntävän vastauksen *sain müödäzen vastavuksen*

myös *müös*

myöskään (liioin, toisaalta) *da ni*; en myöskään käytä alkoholia *da ni alkogolii en käätä*

myöten 1. (jotakin pitkin) *müöte*; *müöten*; vesi valuu putkea myöten *veži menöü vezibutkie müö-te* 2. (ajasta: kuluessa) *aigah*; matkustimme yötä myöten *ajojmmo üön aigah*; 3. (laajuudesta: johonkin asti) *müöte*; *müöten*; astia on täynnä reunojaan myöten *astii on täüzi reunoi müöten* 4. (kuv.) *müöte*; *müöten*; olen korviani myöten velassa *olen vellas korvii müöte*; antaa myöten *andua perikse*

myötä (kuv.) *mugah*; olen iän myötä tullut varovaiseksi *ijän mugah olen roinnuh varovazekse*

myötäillä 1. (konkr. seurata) *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *müödäh/ müöte*; tie myötäilee joen varrella *tie menöü jogirandua müöte* 2. (kuv. seurata, mielistellä) *müödäil|lä* (~en ~öü, ~läh); hän myötäili innokkaasti johtajan mielipiteitä *hái ahkerah müödäili johtajan mieli*

myötäinen 1. (tuulesta: menosuuntaan puhaltava) *müödä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); *müödü=*; on helppo soutaa myötäisellä tuulella *helpo on soudua müödütuuleh* 2. (muotojen mukainen) *müödä|ine*; vartalon myötäinen leninki *vardalon müödäine pluat'tu*

myötäjäiset (mon.) *müödäjäz|et* (~ien, ~ii); tyttö sai kunnon myötäjäiset *tüttö sai kunnon müödä-jäzet*

myötämielinen (hyväksyvä) *müödümüeli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); äiti näytti myötämieliseltä *muamo nägüvästi oli müödümüeline*

myötä|päivään *müödüpäiväh*; kulkea myötäpäivään *mennä müödüpäiväh*; **~tunto** (sympatia) *müödütun|do* (~non, ~duo, ~doloi); *simpuat|i* (~en, ~edu, ~eloi); osoittaa myötätuntoa *ozuttua müödütundo*; **~tuntoinen** *müödütundo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *simpatizii|ruičči* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~tuntolakko** *müödütundozabastouhk|u* (~an, ~ua, ~oi); työntekijät rupesivat myötätuntolakkoon *ruadajat luajittih müödötun-*

dozabastouhku; **~tuuli** *müödütuull|i* (~en, ~du, ~ii); purjehtia myötätuuleen *purjehtie müödütuuleh*; (kuv.) hankkeemme on myötätuulella *meijän projektu on müödütuuleh*; **~vaikuttaa** (auttaa, edistää) *aut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *eist|iä* (~än, ~äü, ~etäh) *ielleh*; yritän myötävaikuttaa ratkaisuun *opin eistiä ielleh rešeeniedü*

mädäntyä, mädätä *hap|ata* (~panen, ~panou, ~atah); mädäntynyt raato *hapannuh hašku*; ruoka mätäni *süömine happani*; metsään jää marjoja mätänemään *meččäh jiäü muarjua happanemah*

mäenlasku 1. (kelkalla, suksilla) *čuruami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *čuruand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *čurav|o* (~on, ~uo, ~oloi) *mäis* 2. (hyppyrimäestä) *tramplinhüppiämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *tramplinhüppiänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *tramplinhüp|pü* (~ün, ~püü, ~pülöi)

mäki *mälgi* (~in, ~gie, ~gilöi)

mäkilennätys *tramplinhüppirekord|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kilpailu** *tramplinhüppükil|bu* (~van, ~bua, ~bui); **~hyppääjä** *tramplinhüppiäji|u* (~än, ~iä, ~ii/ ~öi)

mäkinen *mägi=*; mäket tiet *mägitiet*

mäkärä(inen) (el. Simuliidae) *mägär* (~än, ~iä, ~ii); *poltelija|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *mödzö|i* (~in, ~idü, ~löi)

mällätä (ark. rehvastella rahoillaan) *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *hiiväks*; *rehendell|lakseh* (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lähes); *suurendell|lakseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); *ülbeil|lä* (~en, ~öü, ~läh) ◇ hänellä on millä mällätä *hänel on mil mennä hiiväks*

mämmi *mämmi* (~n, ~i, ~löi)

männikkö (mäntymetsikkö) *männik|kö* (~ön, ~küö, ~kölöi); *pedäjik|kö* (~ön, ~küö, ~kölöi)

mäntti ark. 1. (adj. typerä, tyhmä, hölmö) *tolkut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *hölmö|i* (~in, ~idü, ~löi); siinä on sitten mäntti tyyppi *sit kačo on tolkutoi tiippu* 2. (subst. typerys) *tolkut|oi*; *hölmö|i*; olittepa mänttejä koko joukko *tol'kovai tolkuttomii olitto kogo joukko*

mänty (kasv. Pinus) *män|dü* (~nün, ~düü, ~dülöi); *pedä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

mänty|halko *mändühallgo* (~lon, ~guo, ~goloi); **~hirsi** *mändüpar|zi* (~ren, ~tu, ~zii); **~kangas** *mändükanga|s* (~han, ~stu, ~hii); **~lauta** *mändüla|udu* (~vvan, ~udua, ~udoi); **~metsä** *mändümeč|čü* (~än, ~čiä, ~čii); **~suopa/ ~saippua** *mändümüil|u* (~an, ~ua, ~ii)

mäntä *härki|n* (~men, ~ndü, ~mii); kirkun mäntä *kirkun härkin*; höyrykoneen mäntä *höürükonehen poršeni*

märehtijä (el. Ruminantia) *märehti|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); märehtijöitä ovat esim. lehmä, vuohi ja lampaat *märehtijät ollah ezimerkikse lehmü, koza da lambahat*

märehtiä 1. *märehti*|e (~n, ~ü, ~täh); lehmä märehtii *lehmü märehtiü* 2. (kuv. miettiä pitkään, jauhaa mielessään) *märehti*|e; äiti märehtii nuoruusmuistojaan *muamo märehtiü omii nuorusaijan mustoloi*

märkiä (3. pers.) *aj*|ua (~au, ~etah) *märgiä*; haava märkii *ruanah ajau märgiä*

märkä 1. (adj.) *mär*|gü (~rän, ~giä, ~gii); käteni ovat märät *minun käit ollah märrät* 2. (kuv.) *mär*|gü; hänen korvantaustansa ovat vielä märät (hän on kokematon) *hänen korvantaguzet ollah vie märrät (häi on kogematoi)* 3. (subst. mätä) *mär*|gü; haava vuotaa märkää *ruanas vuodau märgiä*

mässäillä *kut*|tie (~in, ~tiu, ~itah)

mäti *mähänd*|ü (~än, ~iä, ~ii); muikun mäti *mujehen mähändü*

mätkäys 1. (lyönti, läimäys) *mäčkü* (~n, ~ü, ~löi); *tumak*|ku (~an, ~kua, ~koi) 2. (kuv., myös mon. jälkiverot) *mäčkü*; hän sai kovat mätkäykset (par. mätkäytykset) *häi sai kovat mäčküit*

mätkäyttää 1. (lyödä, läimäyttää) *mäčk*|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh); *mäčkähüt*|tiä (~än, ~täü, ~etäh); hän mätkäytti säkin maahan *häi mäčkähütti huavon muale* 2. (kuv. määrätä maksu) *mäčk*|ätä; *mäčkähüt*|tiä; tuotteelle mätkäytettiin suuri tulli *tuottehele mäčkähütettih suuri rajanalogu*

mätkäytys ks. mätkäys 2

mättää 1. (kasata) *mät*|ätä (~tiän, ~tiäü, ~täh); mättää ruokaa lautaselleen *mätätä süömistü torielkale*; isäntä mätti heiniä latoon *izändü mättäi heiniä saruah* 2. (kuv., ark. risoa, harmittaa) *pahoit*|tua (~an, ~tau, ~etah); mikä nyt mättää? *mibo nügöi pahoittau?*

mätä *hapanu*|h (~on, ~ttu, ~zii)

mätä|kuu *hapankuu* (~n, ~du, ~loi); **~muna** (kuv. häpeäpilkku) *hapanjäi*|čü (~än, ~čiä, ~čii); perheen mätämuna *perehen hapanjäi*|čü

mätäneminen *happanemi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *happanend*|u (~an, ~ua, ~oi); *hapatu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

mätäs *mät*|äs (~tähän, ~ästü, ~tähii)

mäyrä (el. Meles meles) *mägr*|ü (~än, ~iä, ~ii)

mäyräkoira (el. Canidae) *mägrükoir*|u (~an, ~ua, ~ii); *taks*|u (~an, ~ua, ~oi)

määkiä *bliämi*|tä (~čen, ~ččöü, ~täh); lampaat määkivät *lambahat bliämitäh*

määre ks. määrite

määrite (kiel.) *miärit*|eh (~tehen, ~ehtü, ~tehii); *attribuut*|tu (~an, ~tua, ~toi)

määritellä 1. (definoida) *miärit*|ellä (~telen, ~telöü, ~elläh); *hakarizui*|ja (~čen, ~ččou, ~jah); *san*|uo (~on, ~ou, ~otah); osaatko määritellä tämän sanan merkityksen? *voitgo sanuo tämän sanan merkičüksen?* 2. (luonnehtia) *miärit*|ellä; *hakarizui*|ja; *san*|uo; rauhanehtoja määriteltiin ankariksi *rauhanehtoloi sanottih kovikse*

määritelmä *miäritelm*|ü (~än, ~iä, ~ii); *hakaristiek*|ku (~an, ~kua, ~koi); suppean määritelmän mukaan *kaijan miäritelmän mugah*

määrittely (määritteleminen) *miärittele*|ne (~zen, ~stü, ~zii); *miärittelend*|ü (~än, ~iä, ~öi); *miärittelü* (~n, ~ü, ~löi); *hakarizuiččemi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *hakarizuičend*|u (~an, ~ua, ~oi); *hakarizuiču*|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

määrittää 1. (todeta, ottaa selville) *miärit*|tiä (~än, ~täü, ~etäh); *hakarizui*|ja (~čen, ~ččou, ~jah); määrittää kasvin luokka *miärittiä kazvin luokku* 2. (rajoittaa, luonnehtia) *miärit*|tiä; *hakarizui*|ja; olen määritellyt kantani selvästi *olen miäritellüh selväh oman nägemüksen*

määritys *miärittämi*|ne (~zen, ~stü, ~zii); *miäritänd*|ü (~än, ~iä, ~ii); *miäritü*|s (~ksen, ~stü, ~ksii); *hakarizuiččemi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *hakarizuičend*|u (~an, ~ua, ~oi); *hakarizuiču*|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

määrä 1. (paljous, luku, mitta) *miär*|ü (~än, ~iä, ~ii); työttömien määrä *kasvaa ruavottomien miärü kazvau* 2. (olla velvollisuus, tarkoitus) *miär*|ü; heidän on määrä (täytyy) lähteä huomena *heil on miärü (pidäü) lähtie huomei*

määrä|aika *miärüai*|gu (~jan, ~gua, ~goi); **~aikainen** *miärüaiga*|ine (~zen, ~stu, ~zii); kutsuprofessori on määräaikainen *kuččuprofessuuru on miärüaigaine*; **~ala** *miärüaloveh* (~en, ~tu, ~ii); erottaa tilasta määräala *eroittua fernas miärüaloveh*

määräillä (komennella) *miäräi*|llä (~en, ~öü, ~läh); *komandui*|ja (~čen, ~ččou, ~jah)

määrällinen *miärälli*|ne (~zen, ~stü, ~zii); määrälliset ja laadulliset kriteerit *miärällizet da luavullizet kriteriet*

määrämittainen *miäränpiduhi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); halot sahattiin määrämittaisiksi *hallot pilatih miäränpiduhizikse*

määränpää *piämiär*|ü (~än, ~iä, ~ii); tavoit|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii)

määrä|paikka *miärüpaik*|ku (~an, ~kua, ~koi); *tiet*|tü *paik*|ku; **~päivä** *miärüpäiv*|ü (~än, ~iä, ~ii); *tiet*|tü *päiv*|ü; lasku on maksettava määräpäivään mennessä *makso pidäü maksua enne miärüpäivän loppuu*; **~raha** *miärürah*|a (~an, ~ua, ~oi); *miärüdengu*|u (~an, ~ua, ~oi); tarkoitukseen on myönnetty määrärahaa *aigomukse on annettu miärüdengua*; **~tietoinen** *tavoittehenmuga*|ine (~zen, ~stu, ~zii); tehdä määrätietoista työtä *ruadua tavoittehenmugastu ruaduo*

määrätä (käskeä, komentaa) *miär*|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh); *käsk*|ie (~en, ~öü, ~ietäh); *komandui*|ja (~čen, ~ččou, ~jah)

määräys *miärävü*|s (~ksen, ~stü, ~ksii); *käskü* (~n, ~ü, ~löi); *komand*|u (~an, ~ua, ~oi); noudattaa määräyksiä *novvattua käskülöi*

määräytyä (3. pers.) *miärävü|ö* (~ü, ~täh); *roi|ta* (~h/ ~hes, ~tah/ ~tahes); verot määräytyvät tulosten mukaan *nalogat roitah tuloloin mugah*

möhkäle *möhkäle*h (~en, ~tü, ~ii); kiven möhkäle kiven möhkäle

möhlä, möhlätä (toimia taitamattomasti, tunaroida, epäonnistua) *mäh|lä*tä (~iän, ~iäü, ~ätäh); *čäl|lä*tä (~liän, ~liäü, ~lätäh); *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah) *promašku*a; taas hän möhläsi (möhli) pahemman kerran (vrt. mokata, munia) *müös häi mäh|läi immin kummin*

möhläys *promašk|u* (~an, ~ua, ~oi); sattui paha möhläys (vrt. moka, munaus) *aiga promašku ro-dih*

mökkeilijä *duačniek|ku* (~an, ~kua, ~koi)/*duaččunie*k|ku; *kezämökkilä|ine* (~zen, ~stü, ~zii)

mökki *duač|ču* (~an, ~čua, ~čoi); *kezämök|ki* (~in, ~kii, ~kilöi)

mökki|elämä *duačču*elo|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *kezämökki*elo|s; vietämme kesäisin mökkielämää

*kezäl müö vietämmö duačču*elostu; **~kylä** *duačču*kül|ä (~än, ~iä, ~ii); *kezämökki*kül|ä

mökkiläinen *mökkilä|ine* (~zen, ~stü, ~zii)

mökä (ark. melu, rähinä) *bauhu* (~n, ~u, ~loi); *mellu* (~n, ~u, ~loi); *rähü* (~n, ~ü, ~löi); *rädzü* (~n, ~ü, ~löi); pitää kovaa mökää *pidiä kovua rädzüü*

mököttää (murjottaa) *burčot|tua* (~an, ~tau, ~etah)

mölistä 1. (eläimistä: mylviä, ammua) *möli|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); *möngü|ö* (~n, ~ü, ~täh)

2. (ihmisistä: pitää mölyä) *mäli|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); *čiih|ota* (~uon, ~uou, ~otah); alkäähän möliskö! *heitätkiä mälizendü!*

möly *möli* (~n, ~ü, ~löi); *mälü* (~n, ~ü, ~löi)

mölytä ks. mölistä

möläyttää 1. (tokaista kovaäänisesti, päästää mölähdys) *mälähüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh) 2. (paljastaa vahingossa) *mälähüt|tiä*; ethän möläytä salaisuutta kaikille? *ethäi mälähütä sekriettua kaikile?*

mönkiä (liikkua hitaasti, kömpiä) *hönti|e* (~n, ~ü, ~täh); *hönteil|lä* (~en, ~öü, ~läh); karhut mönkivät metsässä *kondiet hönteilläh mečas*

möreä (äänestä: hyvin matala) *madal* (~an, ~ua, ~ii); mies laulaa möreällä äänellä *mies pajattau madalal iänel*

möristä (pitää möreää ääntä) *möri|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); karhu mörisee *kondii mörizöü*

mörkö 1. (kuvitteellinen, pelottava olento) *böböi* (~in, ~idü, ~löi); mörkö tulee ja syö sinut *böböi tulou da süü sinun* 2. (kuv. pelottava asia, tabu) *varattav|u* (~an, ~ua, ~ii); asia on sellainen mörkö, josta ei saa puhua *dielo on moine varattavu, ga nipaista sit ei sua* ◇ maalata mörköjä seinälle *mualata böböi* seinäle

möyhentää, möyhiä *kouhahkoit|tua* (~an, ~tau,

~etah); *kouhahkoit|tua* (~an, ~tau, etah); möyhiä kukkapenkkejä *kouhahkoittua kukkuvagoloi*

möykky (epämääräinen möhkäle) *möük|kü* (~ün, ~küü, ~külöi); *möhkäle*h (~en, ~tü, ~ii); lumi-möykkyjä oli vielä poluilla *troppazil oli vie lumi-möükkülöi*

möykätä (ark. meluta) *iä|ndiä* (~nnän, ~ndäü, ~nnetäh/ ~täh); *melu|ta* (~on, ~ou, ~tah);

rädzi|stä (~zen, ~zöü, ~stäh)

möyriä ks. myllätä

mööpeli (ark. huonekalu) *meebeli* (~n, ~i, ~löi)

N n

naakka (el. Corvus monedula) *šn'ua*k|ku (~an, ~kua, ~koi)

naali (el. Alopex lagopus) *tundrurebo|i* (~in, ~idu, ~loi)

naama 1. (ark. ihmisen kasvot) *nuam|u* (~an, ~ua, ~oi); *ilv|e* (~ien, ~ettü, ~ielöi); *rož|a* (~an, ~ua, ~ii) 2. (kuv.) näyttää iloista naamaa olla *hüväs mieles*; nauraa päin naamaa *nagrua kohti*

naamari *nuamari* (~n, ~i, ~loi); *mask|u* (~an, ~ua, ~oi); *suojusmask|u*; kaasunaamari *guazunuamari*

naamiaiset *maskaruad|u* (~an, ~ua, ~oi)

naamio 1. (kasvot peittävä kappale) *mask|u* (~an, ~kua, ~koi); *karnavualumask|u* 2. (kuv.) *mask|u*; on aika riisua naamio (paljastaa todellisuus) *on aigu heittäi masku (pal'lastua tovellizus)*

naamioida 1. (peittää naamioilla) *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *mask|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (peittää muulla tavalla) *maskirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah) 3. (kuv. salata) *peit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); naamioida todellinen tarkoituksensa *peittäi tozitarkoit*

naamioitua 1. (peittää kasvonsa) *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *masku ilviele* 2. (muuttaa ulkonäköään) *maskirui|jakseh* (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); vanki naamioitui huoltomieheksi ja kar-kasi *vangi maskiruiččih huoldomiehekse da pageni*

naapuri *nuaburi* (~n, ~i, ~loi); *susied|u* (~an, ~ua, ~oi)

naapuri|maa *nuaburimua* (~n, ~du, ~loi); *su-*

siedumua; **~sopu** *nuaburiso|bu* (~vun, ~buu,

~buloi); *susieduso|bu*

naaras *emäč|čü* (~ün, ~čüü, ~čülöi)

naarmu 1. *kündžäte|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *riibavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *riivote|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); pöytään on tullut naarmuja *stolah on roinnuh riibavuksii* 2. (kuv.): selvisimme onnettomuudesta naarmuita *piäzimmö hiäs riivoteksittah*

naarmuttaa kündzi|e (~n, ~ü, ~täh); kündž|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh); ri|bie (~vin, ~biü, ~vitäh); ri|vata (~buan, ~buau, ~vatah); CD-levyä ei saa naarmuttaa CD-levyä ei pie kündzie

naarmuuntua kündževü|ö (~n, ~ü, ~täh);

riibavu|o (~n, ~u, ~tah); silmälasit ovat naarmuuntuneet oĉkat on riibavuttu

naatti 1. n'uat|ti (~in, ~tii, ~tiloi); lantun naatit lantun n'uatit 2. (kuv., ark.): olen ihan naatti olen ihan uubunuh

naava n'uav|u (~an, ~ua, ~oi)

naavainen n'uava|ine (~zen, ~stu, ~zii); n'uavak|as (~kahan, ~astu, ~kahii); naavainen kuusi n'uavakas kuuzi

nafta 1. nefiti (~n, ~i, ~löi) 2. (dieselöljy) diizelipoltoaineh (~en, ~tu, ~ii)

nahan|luonti vedeliskölöin nahkan kuorevumi|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ kuorevund|u (~an, ~ua, ~oi)/ kuorevu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); ~**valmistus**

nahkanpieksämi|ne (~zen, ~stii, ~zii); nahkanpieksänd|ü (~än, ~iä, ~öi); nahkanpieks|o (~on, ~uo, ~oloi)

nahina kiist|u (~an, ~ua, ~oi); ri|du (~jan, ~dua, ~doi)

nahista kiist|iä (~än, ~äü, ~etäh); ri|jellä (~delen, ~delöü, ~jelläh); nahista pikkuasioista kiistiä tühjis dielolois

nahistua (kuivettua, lakastua) näivistü|ö (~n, ~ü, ~täh); kurčist|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); taimet nahistuivat taimenet näivistüttih

nahjus (saamaton) häbel|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); jiätič|čü (~än, ~čiä, ~čöi); järeipäi (~n, ~dii, ~löi); kud'ver|o (~on, ~uo, ~oloi); köbel|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); laškuri (~n, ~i, ~loi)

nahka nahk|u (~an, ~ua, ~oi)

nahkainen nahka|ine (~zen, ~stu, ~zii); nahkainen sohva nahkaine divan

nahka|huonekalut nahkupertilomu|t (~loin, ~loi); ~**kauppa** nahkukaup|pu (~an, ~pua, ~poi);

~**laukku** nahkusumk|u (~an, ~ua, ~ii); ~**takki** nahkutak|ki (~in, ~kii, ~kilo)

nahkiainen (el. Lampetra fluviatilis) nahkija|ine (~zen, ~stu, ~zii)

nahkuri nahkanpieksä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

naida nai|ja (~n, ~t, ~jah)

naivi najivno|i (~in, ~idu, ~loi); lapselli|ne (~zen, ~stu, ~zii)

naivius najivnosti (~n, ~i, ~loi); lapsellizu|s (~on, ~ttu, ~ksii)

naimaton naimat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); oletko naimisissa vai naimaton? oletgo naimizis vai olet naimatoi?

naimisiin: mennä naimisiin (miehestä) men|nä (~en, ~öü, ~näh) naimizih; nai|ja (~n, ~t, ~jah); (naisesta) men|nä miehele

naimisiinmeno (miehestä) naimizihmenemi|ne

(~zen, ~stii, ~zii); naimizihmenend|ü (~än, ~iä, ~öi); naimizihmen|o (~on, ~uo, ~oloi); naimi|ne (~zen, ~stu, ~zii); naind|u (~an, ~ua, ~oi); (naisesta) miehelemenemi|ne; miehelemenend|ü; miehelemen|o

naimisissa: olla naimisissa (miehestä) olla naimizis; (naisesta) olla miehel

nainen nai|ne (~zen, ~stu, ~zii)

nais|henkilö naishengli (~en, ~ie, ~ilöi); ~**kuoro** naishor|a (~an, ~ua, ~ii); ~**lääkäri** naisliägäri (~n, ~i, ~löi); naisdouhturi (~n, ~i, ~loi)

naisellinen naizek|as (~kahan, ~astu, ~kahii)

naisellisuus naizekkahu|s (~on, ~ttu, ~ksii)

naismainen ebämiehek|äs (~kähän, ~ästii, ~kähii)

nais|pappi naispap|pi (~in, ~pii, ~pilo); ~**pääosa** naispiärouli (~n, ~i, ~loi); ~**sankari** donžuan (~an, ~ua, ~oi); ~**urheilija** sportsmenk|u (~an, ~ua, ~oi)

naisten|päivä naizienpäiv|ü (~än, ~iä, ~ii);

naizienpruazniek|ku (~an, ~kua, ~koi); ~**vihaaja** naizienvihuaj|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi)

naisvaltainen naizenimistölli|ne (~zen, ~stii, ~zii); naisvaltaiset ammatit naizenimistöllizet ammatit

nakata (heittää, viskata) lük|ätä (~kiän, ~kiäü, ~ätäh); višk|ata (~uan, ~uau, ~atah)

nakella 1. vrt. nakata lük|kie (~in, ~kii, ~itäh) 2. (kuv.): nakella niskojaan mennä hüväkse/ olla ülbei

nakertaa jürzi|e (~n, ~ü, ~täh); hän nakertaa kuuva kannikkaa huonoilla hampaillaan häi jürzii kuivua kannikkua huonoloil hambahil

nakki(makkara) sosisk|u (~an, ~ua, ~oi)

naksahtaa pličkaht|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); plikaht|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); šolkaht|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); lukko naksatti kiinni lukku pličkahtih kiinni

naksua pličk|ua (~an, ~au, ~etäh); plik|kua (~an, ~kau, ~etäh); šolk|ua (~an, ~au, ~etah); nivelet naksuvat nivelet šolketah

naksuttaa pličkut|tua (~an, ~tau, ~etah); plikut|tua (~an, ~tau, ~etah); šolkut|tua (~an, ~tau, ~etah); naksuttaa niveliään šolkuttua omii niveli

naku (ark.) alasto|i (~man, ~mua, ~mii)

nakukuva alastoikuv|a (~an, ~ua, ~ii)

nakuttaa kolait|tua (~an, ~tau, ~etah); kolket|tua (~an, ~tau, ~etah); kolot|tie (~in, ~tiu, ~itah); nakuttaa vasaralla kolottie pal'lazel

nakutus kolaittami|ne (~zen, ~stu, ~zii); kolaitand|u (~an, ~ua, ~oi); kolaitu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); kolkettami|ne (~zen, ~stu, ~zii); kolketand|u (~an, ~ua, ~oi); kolketu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); kolot-timi|ne (~zen, ~stu, ~zii); kolotind|u (~an, ~ua, ~oi); polttomoottorin nakutus polttomotoran kolketus

naljailla *irvistell*|läkseh (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lähes); *irvot*|tua (~an, ~tau, ~etah)

naljailu *irvistelemi*|ne (~zen, ~stii, ~zii); *irvistelend*|ü (~än, ~iä, ~öi); *irvistelü* (~n, ~ü, ~löi); *irvottami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *irvotand*|u (~an, ~ua, ~oi); *irvotu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

nalkuttaa *jasat*|tua (~an, ~tau, ~etah); vaimo se jaksaa aina nalkuttaa akku neče ainos vai jasattaa

nalkutus *jasattami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *jasatand*|u (~an, ~ua, ~oi); *jasatu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

nalli *piston* (~an, ~ua, ~oi); *kapseli* (~n, ~i, ~loi)

Namibia *Namiibi*|i (~en, ~edu, ~eloi)

namibialainen *namiibiela*|ine (~zen, ~stu, ~zii)

namu *namu* (~n, ~u, ~loi)

napa 1. (anat.) *nä*|ba (~van, ~bua, ~boi) 2. (maant., fys., mat.) *nä*|ba; *puol*|i (~en, ~du, ~ii); pohjoisnapa ja etelänapa *pohjasnäba da suvinäba* 3. *puol*|i (~en, ~du, ~ii); akun plus- ja miinusnapa *akku-mu'uatoran pl'us- da miinuspuoli*

napakettu ks. naali

napakka (ihmisestä: tomera, topakka) *boiko*|i (~in, ~idu, ~loi); *kirk*|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); sain kysymykseeni napakan vastauksen *sain küzümükseh boikoin vastavuksen*

napa|nuora *näbanuora*|ine (~zen, ~stu, ~zii);

~**piiri** (maant.) *näba-aloveh* (~en, ~tu, ~ii)

napata 1. (siepata, kopata) *nöp*|ata (~puan, ~puau, ~atah); *kop*|ata (~puan, ~puau, ~atah); *tem*|mata (~buan, ~buau, ~matah); nappasin pöydältä pullan *noppain päpin stolal*; nappasi pallon kouraansa *koppai miäčün kobrah* 2. (kalasta: tarttua syöttiin) *näük*|ätä (~kiän, ~kiäü, ~ätäh); tänään ei nappaa *tänäpäi ei näükkää* 3. (kuv. ottaa, saada) *nöp*|ata; *kop*|ata; *tem*|mata; nappasi kilpailussa ensimmäisen palkinnon *tembai kilvas enzimäzen palkindon*

napauttaa (iskeä kevyesti) *näpsahut*|tua (~an, ~tau, ~etah)

napero (ark. pikkulapsi) *näber*|o (~on, ~uo, ~oloi)

napinreikä (napinläpi) *nüblöloukko*|ine (~zen, ~stu, ~zii)

napista (purnata, valittaa) *burbet*|tua (~an, ~tau, ~etah); *nävi*|sta (~zen, ~zou, ~stah); *n'ur*|guo (~run, ~guu, ~rutah); *žualui*|jakseh (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahas); lapset nappasevat alituisen lapset *n'urruata heittelemättäh*

napittaa *sal*|vata (~buan, ~buau, ~vatah) *nüblät*

nappi *nübl*|ü (~än, ~iä, ~ii)

nappula 1. (näppäin) *knopk*|u (~an, ~ua, ~ii); kaukosäätimessä on liikaa nappuloita *loittoregul'uatoras on liijakse knopkii* 2. (pelinappula) *figuur*|u (~an, ~ua, ~oi); *šuašk*|u (~an, ~ua, ~oi); šakkinappula *šahmuattufiguuru*; tamminappula *šuašku* 3. (kuv., ark. pienestä lapsesta) *knopk*|u; nyt, nappulat, nukkumaan! *knopkat, nügöi muate!*

4. (sl. raha): onko sulla vähän nappulaa? *helizöü-go sinul kormanis? (ongo sinul vähäine dengua?)*

napsahtaa *näpsaht*|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); ovi napsahti kiinni uksi *näpsahtih salbah*

napukka (anat.) *näpuk*|ku (~an, ~kua, ~koi); kohdun napukka *kohtun näpukku*

naputtaa *koput*|tua (~an, ~tau, ~etah); naputtaa oveen *koputtua veriädü*

narahdus (narahtava ääni) *kridžahtu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *ridžahtu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *rudžahtu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *uučkahtu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

narahtaa *kridžaht*|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); *ridžaht*|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); *rudžaht*|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); *uučkaht*|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes)

narikka (ark. ravintolan tms. vaatesäilytys) *sobavuarnak*|ko (~on, ~kuo, ~koloi)

narista 1. (äänestä) *kridži*|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); *ridži*|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); *rudži*|sta (~zen, ~zou, ~stah); *uučk*|ua (~an, ~au, ~etah) 2. (kuv. valittaa, nurista, purnata) *närnet*|tiä (~än, ~täü, ~etäh); *kriičk*|ua (~an, ~au, ~etäh); *kidži*|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); *kränkät*|tiä (~än, ~täü, ~etäh); *vidži*|stä (~zen, ~zöü, ~stäh)

narkkari (ark.) ks. narkomaani

narkomaani *narkomuan*|u (~an, ~ua, ~oi)

narkomania *narkomuan*|i (~en, ~edu, ~eloi)

narkoosi (lääk. nukutus) *narkouz*|u (~an, ~ua, ~oi)

narkoottinen *narkoutiekalli*|ne (~zen, ~stu, ~zii); narkoottiset aineet (huumeet) *narkoutiekallizet ainehet*

narrata 1. (huiputtaa) *muani*|tua (~an, ~tau, ~etah); *kielast*|ua (~an, ~au, ~etah); *houkut*|ella (~telen, ~telou, ~ellah); häntä on helppo narrata *händü on helpo muanittua*; älä narraa! *älä kielas-tele!* 2. (kuv.): narrata kaloja *kalastua*

narri 1. (pilantekijä) *ilveili*|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi) 2. (hupsu ihminen) *habakari* (~n, ~i, ~loi); *bluaznanjat*|o (~on, ~uo, ~oloi)

narsissi (kasv. Narcissus) *nartsis*|su (~an, ~sua, ~soi)

narsisti (psyk.) *ičensuvaičči*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

narskua *kridži*|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); lumi narskuu jaloissa *lumi kridžizöü jalloin al*

narttu 1. (naaraskoira) *emäkoir*|u (~an, ~ua, ~ii)

2. (halv. naisesta) *emäč*|čü (~ün, ~čüü, ~čülöi)

naru *nuor*|u (~an, ~ua, ~oi)

naruttaa (ark. huijata, pettää) *kielast*|ua (~an, ~au, ~etah); *mošenniekui*|ja (~čen, ~ččou, ~jah); *muani*|tua (~an, ~tau, ~etah)

Nasa (lyh. engl. National Aeronautics and Space

Administration) NAS|A (~an, ~ua, ~oi); Yhdysvaltain ilmailu- ja avaruushallinto Amerikan ilmu- da kosmosshaldiv|o (~on, ~uo, ~oloi)

nasaali (fon.) nazali (~n, ~i, ~loi); nenäiän|i (~en, ~dii, ~ii)

naseva (osuva, ytimekäs) tark|u (~an, ~ua, ~oi); točno|i (~in, ~idu, ~loi)

naskali 1. ora|ine (~zen, ~stu, ~zii); tehdä reikiä naskalilla luadie loukkozii orazel 2. (ark. pikku-poika) ora|ine; brihačču|ine (~zen, ~stu, ~zii); pojannaskali brihaččuine

nasta 1. knopk|u (~an, ~ua, ~ii); kiinnittää paperiliuska nastoilla ilmoitustauluun kiinnittää bumua-gulistu knopkil ilmoitustauluh 2. (auton talvirenkaaseen kiinnitettävä piikki) šiip|pu (~an, ~pua, ~poi); nastarenkaat šiippurengahat 3. (ark.) erinoma|ine (~zen, ~stu, ~zii); nasta tyyppi erinomainne tiippu

natiivi 1. (alkuperäisasukas) alguperä|ine (~zen, ~stii, ~zii) elä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); aborigien|u (~an, ~ua, ~oi) 2. (jotain kieltä äidinkielenään puhuva) omakieli|ne (~zen, ~stii, ~zii); muaman-kieli|ne

nationalismi natsionalizm|u (~an, ~ua, ~oi)

nationalisti natsionalist|u (~an, ~ua, ~oi)

natista kridži|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); sänky nati-see kruavatti kridžizöü

nato (aviomiehen sisar) na|do (~von, ~duo, ~doli)

Nato (lyh. engl. North Atlantic Treaty Organization) NAT|O (~on, ~uo, ~oloi); Pohjois-Atlantin puolustusliitto Pohjazen Atlantiekan puolustusliit|to (~on, ~tuo, ~toloi)

sodium (kem.) natri|i (~en, ~edu, ~eloi)

natsa 1. (savukkeen pätkä) činark|u (~an, ~ua, ~oi); okurk|u (~an, ~ua, ~oi) 2. (ark., mon. sotilaan arvomerkit) ličk|u (~an, ~ua, ~oi); vääpelin natsat fel'dfeebel'an ličkat

natsi (hist. saksalainen kansallissosialisti) natsist|u (~an, ~ua, ~oi)

naturalismi naturalizm|u (~an, ~ua, ~oi)

naturalisti naturalist|u (~an, ~ua, ~oi)

naturalistinen naturalistično|i (~in, ~idu, ~loi); naturalistinen ihmiskuvaus naturalističnoi ristikanzan kuvuamine

nauha 1. nuora|ine (~zen, ~stu, ~zii); sivote|s (~ksen, ~stu, ~ksii); lent|u (~an, ~ua, ~oi); lentočk|u (~an, ~ua, ~oi); sitoa hiuksensa nauhalla siduo tukat nuorazel 2. (magneettinauha) magniئتulent|u; otitko ohjelman nauhalle? otitgo ohjelman magniئتulentale?

nauhoite magniئتulentukirjutu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); karjalan kielen nauhoitteet karjalan kielen magniئتulentukirjutukset

nauhoittaa kirjut|tua (~an, ~tau, ~etah) magniئتulentale

nauhoitus kirjuttami|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ kirjutand|u (~an, ~ua, ~oi)/ kirjutu|s (~ksen, ~stu, ~ksii) magniئتulentale

nauhuri magnitofon (~an, ~ua, ~ii); tarvitsen esitystäni varten videonauhurin ozuttelun täh tarvichen videomagnitofonan

naukua nã|uguo (~vvun, ~uguu, ~vvutah)

naula nuagl|u (~an, ~ua, ~oi)

naulata nuagl|ta (~čen, ~ččou, ~tah)

naulakko vuarnak|ko (~on, ~kuo, ~koloi)

nauraa nagr|ua (~an, ~au, ~etah) ◇ nauraa partaansa (nauraa salaa) nagrua kulakkah (nagrua peitoči)

naurahtaa muhaht|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes)

nauraja nagra|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) ◇ kyllä räkänokastakin mies tulee, vaan ei tyhjän naurajasta regänenäsgi roih mies, vai ei tühjän nagrajas

naurattaa nagrat|tua (~an, ~tau, ~etah)

naurattaja nagrat|ta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); nais-ten naurattaja (naistenmies) naizien nagrat|tai (naizien mies)

naurettava 1. (adj. älytön, typerä) nagrettav|u (~an, ~ua, ~ii); naurettava kysymys nagrettavu küzümüs 2. (subst.) nagrettav|u; älä puhu naurettavia älä pagize nagrettavii

nauris (kasv. Brassica rapa) nagr|is (~ehen, ~istu, ~ehii)

nauru 1. (nauraminen) nagrami|ne (~zen, ~stu, ~zii); nagrand|u (~an, ~ua, ~oi); nagr|o (~on, ~uo, ~oloi); naurusta ei tahtonut tulla loppua nagros ei nägünüh loppuu 2. (syntyvä ääni) nagr|o; hän purskahti nauruun häi pirskahtih nagroh; se ei ole mikään naurun asia se ni ühtü ei ole nagro-dielo

nauta žiivat|tu (~an, ~tua, ~toi)

nautakarja žiivattukarj|u (~an, ~ua, ~oi)

nautinnollinen hüv|ä (~än, ~iä, ~ii); prijuatno|i (~in, ~idu, ~loi); nautinnollinen hetki prijuatnoi momentu

nautinto hüv|ä (~än, ~iä, ~ii); hüv|s (~ön, ~ttii, ~zii); hüv|ä miell|i (~en, ~dii, ~ii); oli suuri nautinto kuulla lauluasi oli ülen hüvä kuulta sinun pajuo

nautiskelija sibarit|tu (~an, ~tua, ~toi)

nautiskella vrt. nauttia

nautiskelu sibaritstv|u (~an, ~ua, ~oi)

nauttia 1. (syödä, juoda, niellä) ot|tua (~an, ~tau, ~etah); nautin lasillisen viiniä otan stokanazen viinua; lääke on nautittava ennen ateriala liečeh pidää ottua enne süöndiä 2. kuun|nella (~delen, ~delou, ~nellah); nauttia hiljaisuudesta kuunnella hil'lazuttu 3. (saada osakseen) sua|ha (~n, ~u, ~hah); sua|ja (~n, ~u, ~jah); hän nauttii suurta kunnioitusta häi suau suurdu kunnivoitustu

navakka kov|a (~an, ~ua, ~ii); nãvak|ko (~on,

~*kuo*, ~*koloi*); odotettavissa on navakkaa tuulta
vuotettavis on kova tuuli

navetta *tahnu|t* (~*on*, ~*ttu*, ~*zii*); *tanhu|t* (~*on*, ~*ttu*, ~*zii*)

navigaattori *navigator* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); nykyään pidetään autoissakin navigaattoreita *nügöi mašinoisgi pietäh navigatoroi*

navigoida (ohjata alusta; purjehtia) *ohj|ata* (~*uan*, ~*uau*, ~*atah*) *laivua*

ne *nenn|e* (~*ien*, ~*ii*); *net* (niilöin, niilöi); *nuo|t* (~*loin*, ~*loi*); niissä tapauksissa *nennis dielolois*

neekeri *negr|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*)

negaatio (kiel. kieltoilmaus) *kiel|do* (~*lon*, ~*duo*, ~*doloi*)

negatiivi *negatiiv|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); valokuvien negatiivit *fotokartočkoin negatiivat*

negatiivinen 1. (nollaa pienempi) *negatiivi|ne* (~*zen*, ~*stu*, ~*zii*); negatiivinen luku *negatiivine lugu* 2. (kielteinen, vahingollinen) *negatiivi|ne*; kirjoitus sai negatiivista palautetta *kirjutus sai negatiivistu vastavustu*; negatiivinen julkisuus *negatiivine julgizus*

neilikka 1. (kasv. Dianthus) *neilik|ku* (~*an*, ~*kua*, ~*koi*) 2. (mauste) *neilik|ku*

neiti 1. (naimaton nainen) *neido|i* (~*in*, ~*idu*, ~*loi*); *neidi|ne* (~*zen*, ~*stü*, ~*zii*) 2. (puhuteltaessa esim. tarjoilijaa) *neido|i*; *ofitsiant|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); neiti, saisinko viinilistan? *neidoi, voizingo suaja viinulistan?*

neitseellinen 1. (kuv. koskematon, luonnonvarainen) *koskemat|oi* (~*toman*, ~*tomua*, ~*tomii*) 2. (biol.) *ičepiädä|ine* (~*zen*, ~*stü*, ~*zii*); neitseellisen lisääntyminen (partenogeneesi) *ičepiädäine lizävümine*

neitsyt 1. (koskematon nainen) *neič|üt* (~*üön*, ~*üttü*, ~*čüzii*); *tüt|tö* (~*ön*, ~*tüö*, ~*tölöi*); Neitsyt Maria *Neičüt Marija* 2. (eräs horoskooppimerkki) *neič|üt*

nekrologi (muistokirjoitus) *nekroloug|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*)

nekr (sl., halv. neekeristä) *negr|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*)

nektari *nektuar|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*)

neli (nopea laukka) *rav|ei* (~*ien*, ~*iedu*, ~*ieloi*)

juoksu (~*n*, ~*u*, ~*loi*); *galop|pu* (~*an*, ~*pua*, ~*poi*)

neli|apila (kasv. Trifolium) *nellilehti|ne* (~*zen*, ~*stü*, ~*zii*) *imič|čü* (~*ün*, ~*čüü*, ~*čölöi*); ~**jalkainen** *nellijalga|ine* (~*zen*, ~*stu*, ~*zii*); ~**kulmio** *nellikulm|u* (~*an*, ~*ua*, ~*ii*); ~**päiväinen** *nellipäivä|ine* (~*zen*, ~*stü*, ~*zii*); teen nelipäiväistä työviikkoa *minul on nellipäiväine ruadonedäli*; ~**vuotinen** *nellivuodi|ne* (~*zen*, ~*stu*, ~*zii*); tutkija sai nelivuotisen apurahan *tutkii sai aburahan nelläke vuvveke*

neliskulmainen *nellikulma|ine* (~*zen*, ~*stu*, ~*zii*)

neli|tahti= *nellitaktno|i* (~*in*, ~*idu*, ~*loi*); *nelitahti*-moottori *nellitaktnoi motor*; ~**väripainatus**

nelliväri|ne (~*zen*, ~*stü*, ~*zii*) *painatu|s* (~*ksen*, ~*stu*, ~*ksii*)

neliö 1. (geom.) *kvadrat|tu* (~*an*, ~*tua*, ~*toi*)

2. (ark. neliömetri) *kvadrattumetri* (~*n*, ~*i*, ~*löi*); paljonko asunnossanne on neliöitä? *äijügo kvar-drattumetrii on teijän fatieras?*

neliö|juuri (mat.) *kvadrattujuur|i* (~*en*, ~*du*, ~*ii*);

~**kilometri** *kvadrattukilometri* (~*n*, ~*i*, ~*löi*);

~**metri** *kvadrattumetri* (~*n*, ~*i*, ~*löi*); ~**sentti** *kvadrattusantimetri* (~*n*, ~*i*, ~*löi*)

neljä *nell|i* (~*än*, ~*ä*, ~*ii*)

neljä|kymmentä *nellikümnen* (*nellänkümnenen*, *nellikäkümwendü*, *nellikäkümnenii*)

neljännes *nellände|s* (~*ksen*, ~*stü*, ~*ksii*); *neljännes* asukkaista *nelländes eläjis*

neljäs *nellä|s* (~*nden*, ~*ttü*, ~*nzii*)

neljä|sataa *nellisadua* (*nellänsuan*, *nelläsadua*, *nellisadoi*); ~**tuhatta** *nellituhattu* (*nelläntuhan-den*, *nellätuhattu*, *nellituhanzii*)

neljäso ks. *neljännes*

neljätoista *nellitostu* (*nelläntostu*, *nellätostu*, *nellitostu*)

nelonen 1. (numero neljä) *nelo|ine* (~*zen*, ~*stu*, ~*zii*); sain kokeesta nelosen *sain koittehes nelozen*

2. (esim. kulkuneuvoista, urheilijasta, TV-kana-vasta) *nelo|ine*; meille pääsee nelosella *meile voi piästä nelozel*; nelonen joutui jäähyllä *neloine puutui pakkoistundah*; nelosen uutiset *nelozen uudizet* 3. (perheessä) *neloz|et* (~*ien*, ~*ii*); nelosia syntyy todella harvoin *nelozii roih tozi harvah*

nenä 1. *nen|ä* (~*än*, ~*ä*, ~*ii*); niistä nenäsi niistä *iččes nenä* 2. (kuv.) *nen|ä*; auto vietiin hänen nenänsä edestä *mašin varrastettih hänen nenän ies*; kulkea nenä pystyssä *kävellä nenä püstüs*; jaetaan saalis kaksi kalaa per nenä (kaksi kullekin) *javommo sualehen kaksin kaloin nenän kohtah*

nenäkäs (nokkava, hävytön) *julgei* (~*ien*, ~*iedu*, ~*ieloi*); *huijut|oi* (~*toman*, ~*tomua*, ~*tomii*); oppilas antoi nenäkkään vastauksen *opastui andoi julgien vastavuksen*

nenäliina *nenäpaikka|ine* (~*zen*, ~*stu*, ~*zii*)

neologismi (kiel.) *neologizm|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); *uuzi* (uvven, uuttu, uuzii) *san|a* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*)

neppari, neppi *knopk|u* (~*an*, ~*ua*, ~*ii*)

nero *ner|o* (~*on*, ~*uo*, ~*oloi*)

nerokas *nerok|as* (~*kahan*, ~*astu*, ~*kahii*); on keksitty nerokas suunnitelma *on keksittü nerokas pluanu*

nerokkuus *nerokkahu|s* (~*on*, ~*ttu*, ~*ksii*)

neste *nest|e* (~*ien*, ~*ettü*, ~*ielöi*); *nesteh* (~*en*, ~*tü*, ~*ii*)

nestemäinen *notk|ei* (~*ien*, ~*iedu*, ~*ieloi*); *vedel*

(~*än*, ~*ä*, ~*öi*); nestemäinen saippua *notkei muilu*

netota (ark. saada puhdasta tuloa; ansaita) *sua|ja* (~*n*, ~*u*, ~*jah*)/*sua|ha* (~*n*, ~*u*, ~*hah*) *puhtastu tulostu*; paljonko nettositte keikasta? *äijängo sait-*

to puhtastu tulostu keikas?

netto *net|to* (~on, ~tuo, ~tolo)

netto|hinta *nettohin|du* (~nan, ~dua, ~doi);

~**palkka** *nettopalk|u* (~an, ~ua, ~oi); ~**voitto**

nettotulo|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *nettodohod|u*

(~an, ~ua, ~oi)

neukku (ark. neuvostoliittolainen) *neuvostoliittola|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

neukut (ark., mon. ent. Neuvostoliitosta): käydä neukuissa kävvä *Neuvostoliittoh*

neula *niegl|u* (~an, ~ua, ~oi)

neulanen *nieglal|ine* (~zen, ~stu, ~zii); männyn neulaset *pedäjän nieglazet*

neule 1. (kudin) *nieglote|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); sukan neule *sukan nieglotes* 2. (ommel, sauma) *ombelu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); kenkä ratkesi neuleesta (par. saumasta) *kengü riiččavui ombelukes*

neuloa 1. (kutoa puikoilla) *niegl|uo* (~on, ~ou, ~otah); neuloin harmaat sukat *nieglain harmuat sukat* 2. (ommella) *om|mella* (~belen, ~belou, ~mellah); neulo nappi kiinni *ombele nüblü kiinni*; lääkäri neuloi haavan umpeen *douhturi ombeli ruanan umbeh*

neuro= (lääk.) *neiro=*; neurokirurgia *neirohirurgi|i* (~en, ~edu, ~ieloi)

neurologi (lääk.) *nevroloug|u* (~an, ~ua, ~oi)

neurologia (lääk.) *nevrolougi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

neurologinen (lääk.) *nevrolougi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

neuroosi (psyk.) *nevrouz|u* (~an, ~ua, ~ii)

neurootikko (psyk.) *nevROUTIEK|ku* (~an, ~kua, ~koi)

neuroottinen (psyk.) *nevROUTI|ne* (~zen, ~stu, ~zii); potilaalla on neuroottisia oireita *voimattomal on nevROUTIZII merkilöi*

neutraali 1. (tasapuolinen, objektiivinen) *tazapuoli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *neitral'no|i* (~in, ~idu, ~loi) 2. (kem. ei hapan eikä emäksinen) *neitral'no|i*

neutraloida 1. (tehdä puolueettomaksi, kumota) *neitralizui|ja* (~čēn, ~ččou, ~jah) 2. (kem. tehdä neutraaliksi) *neitralizui|ja*

neutri (kiel.) *neitrali* (~n, ~i, ~loi); maskuliini, feminiini ja neutri *maskuliinu, feminiinu da neitrali*

neutroni (fys. varaukseton alkeishiukkanen) *neitron* (~an, ~ua, ~oi)

neutronipommi *neitronbomb|u* (~an, ~ua, ~ii)

neuvo 1. (kehotus, ohje) *nevv|o* (~on, ~uo, ~oloi); annan sinulle ystävän neuvon *annan sinulles üstävän nevvon* ◇ hyvät neuvot ovat kalliit *hüvät nevvot ollah kallehet* 2. (keino, menettelytapa) *nevv|o*; mikä nyt neuvoksi? *mibo nügöi nevvokse?*

neuvoa (antaa ohjeita) *nevv|uo* (~on, ~ou, ~tah); minut neuvottiin tänne toista tietä *minuu nevvot-tih tänne tostu tiedü müöte*

neuvola *nevvol|u* (~an, ~ua, ~oi); *konsul'tatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); neuvolassa seurataan lapsen terveydentilaa *nevvolas kačotah lapsen tervehiisti-lua*

neuvonantaja *nevvonanda|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *konsul'tant|u* (~an, ~ua, ~oi); *sovetniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); toimia poliittisena neuvonantajana *toimie poliittizennu sovetniekannu*

neuvonta 1. (neuvominen, ohjaaminen) *nevvomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *nevvond|u* (~an, ~ua, ~oi); *nevv|o* (~on, ~uo, ~oloi) 2. (neuvontapiste, info) *nevvol|u* (~an, ~ua, ~oi); *inf|o* (~on, ~uo, ~oloi)

neuvos (arvo- tai virkanimikkeiden jälkiosa) *sovetniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); kauppaneuvos *kauppusovetniekku*; opetusneuvos *opastussovetniekku*

neuvosto *nevvost|o* (~on, ~uo, ~oloi); *soviet|tu* (~an, ~tua, ~toi); (hallinnossa) korkein neuvosto *korgevin nevvosto*; (koulussa) vanhempainneuvosto *vahnembien/ rodiitel'oin soviettu*

neuvosto|armeija *nevvostoarmi|i* (~en, ~edu, ~eloi); ~**järjestelmä** *nevvostosistiem|u* (~an, ~ua, ~oi); ~**liittolainen** 1. (subst. entisen NL:n asukas) *nevvostoliittola|ine* (~zen, ~stu, ~zii) 2. (adj.) *nevvostoliittola|ine*; neuvostoliittolaiset lentokoneet *nevvostoliittolazet lendokonehet*

neuvotella *pa|ista* (~gizen, ~gizou, ~istah) *keskenäh*; *sovietui|jakseh* (~čēmmos, ~čēh/ ~čēhes, ~jahes); *pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh) *soviettua*

neuvoton *avut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *keskele kavonnu|h* (~on, ~ttu, ~zii); jäädä neuvottomaksi *jiäjä avuttomakse*

neuvottelija *nevvotteli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *nevvoi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *sovietui|či|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

neuvottelu *pagin* (~an, ~ua, ~oi) *keskenäh*; *soviet|tu* (~an, ~tua, ~toi); käydä neuvotteluja *pidiä soviettua*

neva (puuton suo) *lag|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi) *suo* (~n, ~du, ~loi)

nide, nidos (nidottu kirja) *niv|e* (~ien, ~ettü, ~ielöi); *nivo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

nielaista ks. niellä ◇ älä nielaista, ennen kuin tipahtaa *älä lainuo enne, ku tipahtah*

nieleksiä, nieleskellä *lainoi|la* (~en, ~ou, ~lah); lapsi nieleskeli kiukkuaan *lapsi oli lähäl itkuu*

niellä 1. *lain|ota* (~uon, ~uou, ~otah); *lainoi|la* (~en, ~ou, ~lah); niellä ruokaa *lainoilla süömistü* 2. (kuv.) *lain|ota*; *lainoi|la*; niellä sanojen loput *lainoilla sanoin loput*; tätä minä en kakistelematta *niele tädä minä rüvähämättäh en lainuo*; sain niellä monta loukkausta *minul puutui lainota moni obiüdua*; hän nieli ylpeytensä ja pyysi anteeksi *hái lainoi oman ülbevüön da pakičči andiekse*

nielu 1. (anat.) *kero|i* (~in, ~idu, ~loi); nielua aristaa *keroïdu čahlou* 2. (nielua muistuttava laitteen osa)

suu (~n, ~du, ~loi); katiskan nielu *katiskan suu*

nielu|risat *gland|at* (~oin, ~oi); ~**tulehdus** *keroink|bu* (~vun, ~buu, ~buloi); *faringiit|tu* (~an, ~tua, ~toi)

niemi *niem|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

niemimaa *niemimua* (~n, ~du, ~loi); Intian niemimaa *Indien niemimua*

nietos (lumihanki) *kivo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

nihkeä *nezev|ü* (~än, ~iä, ~ii); *nezevähk|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi)

nihilismi *nigilizm|u* (~an, ~ua, ~oi)

niia *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah) kniksen/ reveransu

niin 1. (sillä tavalla, siten) *muga*; voiko niin sanoa? *voigo muga sanuo?* 2. (määrää ilm. yhteyksissä)

muga; *mo|ine* (~izen, ~stu, ~izii); *ülen*; hän on jo

niin vanha *hái on jo muga vahnu*; niin kaunis

päivä *moine kaunis päivi*; oli niin hauskaa *oli*

ülen vessel 3. (viittaamassa ed. sanottuun) *dai*;

tunti vielä, niin olemme kotona *čuassu vie, dai*

olemmo kois 4. (puhutteluissa, huudahduksissa

yms.) *muga*; *niinkö? mugago?* eikö niin? *eigo mu-*

ga? aivan niin *ihan muga* ◇ niin metsä vastaa

kuin sinne huudetaan *mečču muga vastua, kui*

sinne kirrutah

niin että *muga ku; štobi*; puhu niin, että ymmär-
rän *pagize muga, ku ellendäzin*

niin ikään (samoin, myös) *sežo*; hän niin ikään
asuu täällä *hái sežo eläü tiä*

niin ja niin *nenga i nenga*; minun käskettiin tehdä

niin ja niin *minule käskietih ruadua nenga i nenga*

niin ja näin (miten sattuu) *silleh-tälle; kui puut-*

tuu; asiani ovat vähän niin ja näin *dietot minul*

ollah kui puuttuu

niin kauan kuin *muga hätken kuni*; nukun niin
kauan kuin nukuttaa *maguan muga hätken, kuni*
magaittau

niin kuin (kuten) *kui; muga kui*; tee niin kuin ha-
luat *luaji muga, kui tahtot*

niin pian kuin (heti kun) *hedi ku; hedi kui*; lähden

niin pian kuin kerkeän *lähten hedi, kui kergien*

niin sanottu *muga sanottu*; niin sanotut radikaalit
muga sanotut radikalit

niin tai näin (miten tahansa) *muga libo nenga*;

nenga libo toizin; *hüvin libo pahoi*; *hos kui*; *kuitah*;

kuitahto; pysymme kotimaassa, kävi niin tai näin

püzümmö kodimuas, roikkah hüvin libo pahoi

niistää *niist|jä* (~än, ~äü, ~etäh); niistää nenänsä
niistiä nenä

niitata *kiinnittiä ühteh*; paperit on niitattu yhteen
paberit on kiinnitettü ühteh

niitti *kiinnit|eh* (~tehen, ~ehtü, ~tehii)

niitto (niittäminen) *niittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)

niitty *niit|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi)

niittää 1. (kaataa heinä) *niit|tiä* (~än, ~täü,

~etäh); isoisä niitti viikatteella *diedöi niitti viikat-*
tehel 2. (kuv. saada mainetta) *niit|tiä sluavua*;

Rautavaara on niittänyt mainetta säveltäjänä *Rau-*
tavaara on niittäniuh sluavua kompozitorannu

nikama (anat.) *selgüranguluuhu|t* (~on, ~ttu, ~zii)

nikkaroida *rua|dua* (~n, ~dau, ~tah) puusepän

ruaduo; *vestel|lä* (~en, ~öü, ~läh); mitä sinä nyt

nikkaroit? *midäbo sinä nügöi vestelet?*

nikkeli (kem.) *niikeli* (~n, ~i, ~löi)

nikotella 1. (kärsiä nikotuksesta) *nikoit|ella* (~te-

len, ~telou, ~ellah) 2. (kuv. moottorista)

nikoit|ella; auto rupesi taas nikottelemaan *mašin*

müös rubei nikoitlemah 3. (kuv. hangoitella vas-

taan, empiä) *nikoit|ellakseh* (~telemmos, ~teledes,

~ellahes); mitäs siinä nikottelet, osta jo *midäbo sit*

nikoittelettos, osta nügöi

nikotiini *nikotin* (~an, ~ua, ~oi)

nikottaa (yksipers. tuntee nikotusta) *nikoit|tua*

(~tau); lasta alkoi nikottaa *lastu rubei nikoittamah*

nikotus *nikoit|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

niksi (ark. tempu, keino) *kein|o* (~on, ~uo, ~oloi);

jokin niksi tähän nyt on keksittävä *mitahto keino*

täh nügöi pidäü keksie

niljakas (limainen) *näbläk|kö* (~ön, ~küö, ~kölöi);

niljakas kuin ankerias *näbläkkö ku ängerjäs*

nilkka *pägle* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *nilk|u* (~an, ~ua,

~oi); nyrjättää nilkkansa *mučkata jalgu pägies*

nilkkuri (lyhytvartinen saapas) *lühütsiärisuapp|ai*

(~uan, ~uadu, ~ualoi); ostin korkeakorkoiset

nilkkurit *ostin korgeikandazet lühütsiärisuappuat*

nilkuttaa (ontua) *ram|mata* (~buan, ~buau, ~ma-

tah)

nilviäinen (el. Mollusca) *mol|pusk|u* (~an, ~ua,

~oi); kotilot ja simpukat ovat nilviäisiä *edenöit da*

havvinkukkarot ollah mol|puskoi

nimeksi *nimekse*; väkeä ei ollut juuri nimeksikään

rahvastu ei olluh ni nimekse

nimekäs (kuuluisa) *nimek|äs* (~kähän, ~ästü, ~kä-

hii); kuuluz|u (~an, ~ua, ~ii); siellä esiintyy vain

nimekkäitä taiteilijoita *sie on vaiku nimekkähii*

taidoilijoi

nimellinen 1. (muodollinen) *nimelli|ne* (~zen,

~stü, ~zii); *muuvolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii);

formal|no|i (~in, ~idu, ~loi); hän on vain nimelli-

senä johtajana *hái on vaiku formal|noinnu johta-*

jannu 2. (minimaalinen) *minimalli|ne* (~zen,

~stu, ~zii); sain vain nimellisen palkankorotuk-

sen *sain vaiku minimallizen palkulizän*

nimellisarvo *nominual|u* (~an, ~ua, ~oi); osak-

keet myytiin nimellisarvostaan *ozakkehet müödih*

nominualah

nimenhuuto *nimenkirguami|ne* (~zen, ~stu, ~zii);

nimenkirguand|u (~an, ~ua, ~oi); *nimenkirgav|o*

(~on, ~uo, ~oloi)

nimenomaan *juuri*; osoubenno; sitä nimenomaan

tarkoitin *juuri sidä tarkoitin*

nimenomainen *kohtina|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *osoubenno|*i (~in, ~idu, ~loi); se oli vainajan nimenomainen toivomus *se oli pokoiniekan osoubennoi toivomus*

nimetä 1. (ilmoittaa nimi) *san|uo* (~on, ~ou, ~otah)/ *ilmoit|tua* (~an, ~tau, ~etah) *nim|i* (~en, ~ie, ~ilöi); lehti ei nimennyt tiedon lähdeksi *lehti ei ilmoitannuh tiijon lähtökohtan nimie* 2. (asettaa ehdolle) *sanu|o nim|i*; kansanedustajaehdokkaat on nimetty *deputuuttukandiduato*in *nimet on sanottu*

nimetön 1. (adj. ilman nimeä oleva) *nimet|öi* (~tö-män, ~tömiä, ~tömiä); sain nimettömän puhelinsoiton *sain nimettömän telefonsoiton* 2. (subst. sormi) *nimet|öi sorm|i* (~en, ~ie, ~ii); vihkisormusta pidetään nimettömässä *venčusormustu pietäh nimettömäs sormes*

nimi 1. *nim|i* (~en, ~ie, ~ilöi); mikä sinun nimesi on? *mibo on sinun nimi?* 2. (maine, kuuluisuus) *nim|i*; saada nimeä maailmalla *suaja nimie muailmal* 3. (kuv.) *nim|i*; asunto on meidän molempien nimissä *fatieru on meijän mollembien nimes*; vanhoa Jumalan nimeen *andua sana Jumalale*; ei missään nimessä *ei nimittumas nimes*

nimi|kirja (matrikkeli) *nimikirj|u* (~an, ~ua, ~oi); *matriikul* (~an, ~ua, ~oi); pidetäänkö henkilökunnasta *nimikirjaa?* *pietähgo hengilökunnan nimikirjua?* ~**kirjaimet** (mon.) *nimikirjaim|et* (~ien, ~ii); heidän *nimikirjaimensa* kaiverrettiin sormuksiin *heijän nimikirjaimet kaiverdettih sormuksi*; ~**kirjoitus** *nimikirjutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

nimikoida *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah)/ *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *mietk|u* (~an, ~ua, ~oi); äitini *nimikoi* kaikki lakanat *minun muamo pani mietkat* *kaikkih hurstizih*

nimi|merkki *nimimerki* (~n, ~i, ~löi); *pseudonim|i* (~en, ~ie, ~ilöi); kirjoittaa *nimimerkillä kirjuttua* *nimimerkil*; ~**osa** (nimirooli) *piärouli* (~n, ~i, ~loi); *nimirouli*; kuka näyttää nimiosaa elokuvassa *Sinuhe egyptiläinen* *kenbo on piäroulis Sinuhe Jegiptalaine-nimizes filmas?* ~**päivä** *nimi-päiv|ü* (~än, ~iä, ~ii); *nimpäiv|ü*; *nimipäivänsä* viettää tänään *Paavo tänäpäi Puavil viettää omasah nimpäiviä*

nismies *nismie|s* (~hen, ~stü, ~hii); *lensman* (~an, ~ua, ~oi)

nimistö *nimist|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *nomenklatuur|u* (~an, ~ua, ~oi)

nimistöntutkimus *nimistöntutkimu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *onomastiek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

nimitellä *nimit|ellä* (~telen, ~telöü, ~elläh); ei saa *nimitellä* toisia *ei sua nimitellä toizii*

nimittely *nimittlem|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *nimittelend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *nimittelü* (~n, ~ü, ~löi)

nimittäin *kačo ku*; *näit ku*; se on *nimittäin* väärin *kačo ku se on viäräh*

nimittäjä 1. (mat.) *nimittä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *znamenuatel|u* (~an, ~ua, ~oi); osoittaja ja nimittäjä *ozuttai da nimittäi* 2. (kuv. piirre, ominaisuus) *nimittä|i*; meillä on yhteinen *nimittäjä*: *karjalaisuus* *meil on ühteine nimittäi: karjalazus*

nimittää 1. (sanoa joksikin) *nimit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *san|uo* (~on, ~ou, ~otah); ilmoittaa *nimittää*n *otsonikadoksi ilmivüö sanotah ozonkavokse* 2. (määrätä tehtävään) *nimit|tiä*; *pan|na* (~en, ~ou, ~nah); kenet *nimitettiin* oikeusministeriksi? *kedäbo pandih oigevusministrakse?*

nimitys 1. (nimittäminen tehtävään) *nimittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *nimitänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *nimitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *nimitys* *virkaan nimittämine virgah* 2. (nimi) *nim|i* (~en, ~ie, ~ilöi); *asentaja* *tuntee koneen osien nimitykset* *azettai tiedäü konehen ozien nimet*

nimmari (ark. *nimikirjoitus*) *nimikirjutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *saitko* *laulajalta nimmarin?* *saitgo pajattajal nimikirjutuksen?*

nipin napin (hädin tuskin) *odva vai*; *ehdin* *nipin napin* *junaan odva vai ehtiin junah*

nipistellä ks. *nipistää*

nipistää 1. (puristaa) *näpist|ä* (~än, ~äü, ~etäh); *oppilas* *nipisti* *vierustoveriaan* *opastui näpisti rinnal oligua dovarissua* 2. (aiheuttaa kipua) *näpistel|lä* (~en, ~öü, ~läh); *pakkanen* *nipistää* *poskia* *pakkaine näpistelöü rozii*

nipottaa (ark. *niuhottaa*) *oll|la* (*olen, on, ollah*) *liijan tark|u* (~an, ~ua, ~oi); *žuadnuil|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *älä* *nipota* *pikkuasioista* *älä ole liijan tarku pienis dielolois*

nipottaja *liijan tark|u* (~an, ~ua, ~oi); *žuadnuič-či|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

nippu *sivote|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *ostin* *kaksi nippua* *porkkanoina* *ostin kaksi sivotestu keldujuurikoidu*

niputtaa *si|duo* (~von, ~dou, ~votah) *ühteh*; *niputin* *sanomalehdet* *keräystä varten* *sivoiin gazietat* *ühteh kerävükseh niško*

nirppanokka *nirpisk|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); ei sille *nirppanokalle* *mikään kelpaa* *ei sille nirpisköle kelbua nimi*

nirso (ark. *krantt*, *ronkeli*) *liijakse vuadi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *nirsot* *ruokatavat* *liijakse vuadijat* *süöndütavat*

nirsoilla *vua|die* (~jin, ~diu, ~jitah) *liijakse*

niska 1. *nisk|u* (~an, ~ua, ~oi); *niska* on *kipeänä* *nisku on kibe*i 2. (kuv.) *nisk|u*; *vääntää* *niskat* *nurin* (*antaa* *selkäsauna*) *murdua niskat*; *jättää* *työt* *muiden niskoille* *jättii ruavot toizien niskoile*; *raataa* *niska* *limassa* *ruadua nisku määrräs*

niskoitella (*panna* *vastaan*) *väčk|ä* (~än, ~äü, ~etäh); *tehkää* *osanne*, *älkääk* *niskoitelko* *älgiä*

väčkäkkiä, ruadakkua omassas oza

nisä (nisäkkään maitorauhanen) *nänni* (~n, ~i, ~löi)

nisäkäs (el. Mammalia) *imettä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi)

nitistää 1. (ark. tappaa) *mädzöt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *tap|pua* (~an, ~pau, ~etah) 2. (kuv. voit-taa) *voit|tua* (~an, ~tau, ~etah); joukkue nitisti vastustajansa komandu voitti vastustajan

nitoe *ni|duo* (~von, ~dou, ~votah)

nitro(glyseriini) (ark. sydänlääke) *nitroglitseriin|u* (~an, ~ua, ~oi); otitko nitrot mukaan? *otitko nit-roglitseriinia kerale?*

niuhottaa (ark.) ks. nipottaa

niuhottaja *liijan tarkannu oli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

niukka (vähäinen) *tühj|ü* (~än, ~iä, ~ii); *köüh|ü* (~än, ~iä, ~ii); sato jäi niukaksi *sualis meni tüh-jäke*; niukka sanavarasto *köuhü sanavara*

niukkuus (pula, köyhyys) *hädä* (hiän, hädä, hä-dii); *köühü|s* (~ön, ~ttü, ~zii); tänä vuonna jää jaettavaksi vain niukkuutta *tänä vuon jäüü javot-tavakse vai köühüttü*

nivaska (ark. nippu, pino) *tuk|ku* (~un, ~kuu, ~kuloi)

nivel *nivel* (~en, ~dü, ~ii); niveliä särkee *nivelii kivistäü*

nivel|jalkainen (el. Arthropoda) *niveljalga|ine* (~zen, ~stu, ~zii); hyönteiset ja äyriäiset ovat ni-veljalkaisia *böbökät da ruakat ollah niveljalgazii*; **~reuma** (lääk.) *nivelreumatizm|u* (~an, ~ua, ~oi); **~pussi** (anat.) *nivelnestehhuavo|ine* (~zen, ~stu, ~zii) **~side** (anat.) *nivelsi|ve* (~dien, ~vettü, ~dielöi); nivelsiteet ovat löystyneet *nivelsidiet on vällettü*

niveltää (kuv. yhdistää) ks. nivoa 2

nivoo 1. (sitoo) *niv|uo* (~on, ~ou, ~otah); *ni|duo* (~von, ~dou, ~votah); *si|duo* (~von, ~dou, ~vo-tah); *ühtist|jä* (~än, ~äü, ~etäh); yritin nivoa pa-laset narulla toisiinsa *opiin siduo nuoral palazet ühteh* 2. (kuv. yhdistää) *niv|uo*; hän nivoi hyvin asiat artikkeliksi *häi hüvin nivoi aziet kirjutukseh*

nivoutua (kuv. liittyä toisiinsa) *ühtistü|ö* (~n, ~ü, ~täh); osat nivoutuvat toimivaksi kokonaisuudek-si *ozat ühtistütäh toimijakse ühtenäzüökse*

nivuset (anat., mon.) *niärävüt|ät* (~ien, ~ii)

nivustyrä (anat.) *niärävütür|ä* (~än, ~iä, ~ii); *griiž|u* (~an, ~ua, ~oi)

no *no*; *nu*; *ga*; *no* sopiihan se *ga sobiuhäi se*

nobelisti (Nobelin palkinnon saaja) *nobelist|u* (~an, ~ua, ~oi); *nobelinpalkindonsuannu|h* (~on, ~ttu, ~zii)

noeta (päästää nokea) *novest|ua* (~an, ~au, ~etah); savu on noennut katon savvu *on noves-tannuh levon*

noidan|kehä (kuv. ahdistava tilanne) *kolduit|tu*

(~un, ~tuu, ~tuloi) *kruug|u* (~an, ~ua, ~ii); ajau-tua noidankehään *puuttuo kolduittuh kruugah*; **~nuoli** (lääk., ark. äkillinen selkäkipu) *l'umbaag|o* (~on, ~uo, ~oloi)

noiduttu (kuv.) *kolduit|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); hän riehui kuin noiduttuna *häi riehui ku kolduittu*

noin 1. (tuolla tavalla) *nenga*; voiko sen tehdä noin? *voigo sen luadie nenga?* 2. (tuossa määrin) *nenga*; noin kauan *nenga hätken* 3. (suunnilleen, likimain) *läs*; lento kestää noin kaksi tuntia *lendo kestää läs kahtu čuassuu*

noita *tiedoiniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); *koldun* (~an, ~ua, ~oi); *oppi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

noitua 1. (taikoa) *tiedovoil|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *kolduil|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *op|pie* (~in, ~piu, ~itah) 2. (sadatella) *čak|ata* (~kuan, ~kuau, ~atah); *kir|ota* (~uon, ~uou, ~otah); hän noitui

huonoa onneaan *häi kiroi omassah huonuo ozua*

noituus *tiedovoiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tiedovoičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *tiedovoiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *kolduiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kolduičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *kolduiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *oppimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *opind|u* (~an, ~ua, ~oi); *oppivu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

noja 1. (tuki) *noj|a* (~an, ~ua, ~ii); tuolin selkänoja *stuulan selgünoja* 2. (urh. nojaava asento) *noja-azend|o* (~on, ~uo, ~oloi)

nojalla (kuv. perusteella) *perustehel*; lain nojalla *zakonan perustehel*

nojata 1. (kallistua) *noj|ata* (~uan, ~uau, ~atah); älä nojaa oveen *älä nojua ukseh* 2. (kuv. perustua, tukeutua) *perustu|o* (~n, ~u, ~tah); väite nojaa siihen käsitykseen, että... *teezissu perustuu sih tiedoh, što...*

nojatuoli *kresl|u* (~an, ~ua, ~oi)

nojautua ks. nojata

nokare *pala|ine* (~zen, ~stu, ~zii); panen leivälle *nokareen voita panen leiväle palazen voidu*

nokeutua (tulla nokiseksi) *novestu|o* (~n, ~u, ~tah); kasvot tulivat nokisiksi *ilve novestui*

noki *no|gi* (~ven, ~gie, ~giloi)

nokikolari (ark. nuohooja) *novenčiisti|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); *truvanpuhtasta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

nokinen *nogehi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

nokka 1. *n'uo|ku* (~an, ~kua, ~kii); linnun nokka *linnun n'uo|ku* 2. *nen|ä* (~än, ~iä, ~ii); *nök|ku* (~an, ~kua, ~kii); kahvipannun nokka *kofeinie-kan nenä*; auton nokka *mašinan nökku* 3. (ark., kuv.) *nen|ä*; älä pistä nokkaasi joka paikkaan *älä süvi neniä joga kohtah*; istua nokatusten *istuo nenä nenäh*; maksoimme kympin nokkaa kohti *maksoimmo kümmenniekan neniä kohtah*

nokka|huilu (mus.) *puupillifleit|tu* (~an, ~tua, ~toi); **~kolari** *vastakka|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

- avaari*|i (~en, ~edu, ~eloi); **~unet** (ark., mon.) *nukahtu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *höröun*|i (~en, ~du, ~ii/ ~iloi); vrt. *nokoset*
- nokkava** (ark. *nenäkäs*) *nenäk*|äs (~kähän, ~ästü, ~kähii)
- nokkela** (kekseliäs, ovela) *hiitro*|i (~in, ~idu, ~loi); *vikkel* (~än, ~iä, ~ii); *nokkelat* *tempu*t *hiitroit* *hovut*
- nokkia** *nök*|kie (~in, ~kiu, ~itah); linnut *nokkivat* maasta matoja linnut *nök*itah muas *čüöttölöi*
- nokkonen** (kasv. *Urtica dioica*) *šiilo*|i (~in, ~idu, ~loi)
- nokoset** (ark., mon. *torkut*, *päiväunet*) *päivüun*|et (~iloin, ~iloi); otanpa nyt *nokoset* otan *nügöi* *päivüunet*/ *nukahtan* *nügöi* *kodvazekse*
- nolata** *huij*|jata (~guan, ~guau, ~jatah); *srami*|e (~n, ~u, ~tah); *nolasin* itseni *pahemman* *kerran* *sramiin* *iččie* *tävvelleh*
- nolla** 1. (perusluku) *no*l|a (~an, ~ua, ~ii) 2. (asteikon kohta) *no*l|a; *lämpötila* *laski* alle *nollan* *temperatuur*u *laskih* alle *no*lua 3. (kuv. mitätön henkilö) *no*l|a; hän on *näyttelijänä* *täysi* *nolla* *artistakse* *hái* on *tävvelline* *no*la
- nolla|keli** *no*lakeli (~n, ~i, ~löi); *lib*|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi) *keli*; **~piste** *no*láčök|eh (~kehen, ~ehtü, ~kehii)
- nollata** *no*l|ata (~uan, ~uau, ~atah); *suat*|tua (~an, ~tau, ~etah) *no*lan *tazole*; *nollasin* *laskurin* *suatoin* *laskukonehen* *no*lan *tazole*
- nollautua** *men*|nä (~en, ~öü, ~näh) *no*lan *tazole*; *laskuri* *nollautuu* *itsestään* *laskukoneh* *ičestäh* *menöü* *no*lan *tazole*
- nolo** (kiusaantunut) *pah*|a (~an, ~ua, ~oi); *huig*|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); *minulle* *tuli* *nolo* *olo* *minule* *rodih* *huigei* *olo*
- nolostua** *pahoit*|tuo (~un, ~tuu, ~utah); *huij*ust|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); hän *nolostui* *saamastaan* *ylistyksestä* *hái* *huij*ustih *kiittäimizii* *iččeh* *puoleh*
- nolostuttaa, nolottaa** (3. pers.) *pahoit*|tua (~tau, ~etah); *huij*ust|ua (~au, ~etah); *meitä* *nolottivat* *hänen* *puheensa* *meidü* *huij*ustettih *hänen* *paginat*
- nomadi** *paimentolaisheimo*) *nomad*|u (~an, ~ua, ~oi); *kočevnik*|ku (~an, ~kua, ~koi)
- nominatiivi** (kiel. *nominin* *perusmuoto*) *nominatiiv*|u (~an, ~ua, ~oi)
- nomini** (kiel. *sijamuodoissa* *taipuva* *sana*) *nomin*|u (~an, ~ua, ~oi)
- non-stop** (tauton) *non-stop* (~an, ~pua, ~pii)
- nootti** 1. (hallituksen *tiedonanto* *toiselle* *valtiolle*) *noot*|tu (~an, ~tua, ~tii); *Neuvostoliitto* *jätti* *Suomelle* *nootin* *vuonna* *1961* *Nevostoliitto* *jätti* *Suomele* *nootan* *vuvvennu* *1961* 2. (lähdeviite) *lähte*viit|eh (~tehen, ~ehtü, ~tehii)
- nopea** *boiko*|i (~in, ~idu, ~loi); *kirk*|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); *rav*|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); *vauhtik*|as (~kahan, ~astu, ~kahii)
- nopeus** *boikovu*|s (~on, ~ttu, ~zii); *kirkevü*|s (~ön, ~ttü, ~zii); *ravevu*|s (~on, ~ttu, ~zii); *vauhti* (~n, ~i, ~loi)
- nopeusrajoitus** *vauhtirajoitu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *noudattaa* *nopeusrajoituksia* *novvattua* *vauhtirajoituksii*
- nopeuttaa** *boikond*|ua (~an, ~au, ~etah); *kirkend*|iä (~än, ~äü, ~etäh); *ravend*|ua (~an, ~au, ~etah); *liz*|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh) *vauhtii*; *asian* *käsittelyä* *nopeutettiin* *dielon* *kačondah* *lizättih* *vauhtii*
- nopeutua** *boiko*|ta (~nen, ~nou, ~tah); *kirke*|tä (~nen, ~nöü, ~täh); *rave*|ta (~nen, ~nou, ~tah); *työtahtimme* on *nopeutunut* *meijän* *ruadoritmu* on *ravennuh*
- noppa** (pelikuutio) *kuubiek*|ku (~an, ~kua, ~koi)
- nordistiikka** (pohjoismaisten kielten tutkimus) *nordistiek*|ku (~an, ~kua, ~koi)
- norja** (taipuisa, *notkea*) *notk*|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); *sitk*|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); *vedr*|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); *norjat* *puunoksat* *vedriet* *puunoksat*
- Norja** *Norveegi*|i (~en, ~edu, ~eloi)
- norjalainen** *norveegiela*|ine (~zen, ~stu, ~zii)
- norkoilla** (ark. *kärkkyä*, *havitella*) *paki*|ta (~čen, ~ččou, ~tah); *klänci*|e (~n, ~ü, ~täh); *n'ur*|guo (~run, ~guu, ~rutah); *mitä* *sinä* *siellä* *vielä* *nor*-*koilet?* *midä* *sinä* *sie* *vie* *n'ur*rut?
- normaali** *normal*'no|i (~in, ~idu, ~loi)
- normaali|koko** *normal*'no|i (~in, ~idu, ~loi)/ *pädi*|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi) *razmier*'u (~an, ~ua, ~oi); **~koulu** (opetusharjoittelukoulu) *normal*'no|i *škol*|a (~an, ~ua, ~ii); **~lämpö** *normal*'no|i *läm*|bö (~mön, ~büö, ~bölöi); **~paino** *normal*'no|i *pain*|o (~on, ~uo, ~oloi)/ *vies*|su (~an, ~sua, ~soi)
- normalisoida** (vakiinnuttaa) *normalizui*|ja (~čen, ~ččou, ~jah)
- normalisoitua** (vakiintua) *normalizui*|jakseh (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); *tilanne* on *jo* *normalisoitunut* *situatsii* on *jo* *normalizuinnu*hes
- normatiivinen** (ohjeellinen) *normativno*|i (~in, ~idu, ~loi)
- normi** *norm*|u (~an, ~ua, ~ii)
- normisto** *normist*|o (~on, ~uo, ~oloi); *standart*|at (~oin, ~oi)
- normittaa** *normirui*|ja (~čen, ~ččou, ~jah)
- norppa** (el. *Phoca hispida*) *nõrp*|u (~an, ~ua, ~ii)
- norssi** (ark. *normaalikoulu*) *normal*'no|i (~in, ~idu, ~loi) *škol*|a (~an, ~ua, ~ii)
- norsu** (el. *Elephas*) *slon*|a (~an, ~ua, ~ii)
- norsunluu** *slonanluu* (~n, ~du, ~loi)
- nostaa** 1. *kaiv*|ua (~an, ~au, ~etah); *nost*|ua (~an, ~au, ~etah); *ot*|tua (~an, ~tau, ~etah); *nostaa* *perunaa* *kaivua* *kartohkua*; *nostaa* *lippu* *salkoon* *nostua* *lippu* *salgoh*; *nostaa* *lapsi* *syliin* *ottua* *lapsi* *üskäh*; *nostin* *rahaa* *pankkiautomaatista* *otin* *ra-*

hua bankuavtomuatas 2. (kuv.) *nost|ua*; nostaa hattua (antaa tunnustusta) *nostua hattu*; hieno suoritus, täytyy nostaa hattua *hieno tego, pidää nostua hattu*; nostaa häly (tehdä iso numero) *nostua hälii*; nostaa jalustalle (palvoa) *nostua jalustale*; nostaa kytkintä (ark. lähteä, häipyä) *lähtie iäre; häibüö*; nostaa päättään (päästä vaikuttamaan) *nostua piädü*

nostaja *nostal|i* (~jan, ~jua, ~jii ~joi)

nostalgia *nostal'gi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

nostalginen *nostal'gielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

nostattaa 1. (saattaa nousemaan) *nostat|tua* (~an, ~tau, ~etah); nostattaa taikinaa *nostattua taiginua* 2. (kuv. saada aikaan) *nostat|tua*; veronkorotus nostatti kansan vihan *veronkorrondamine nostatti vihua rahvahas*

nostella 1. ks. nostaa 2. (ark. lähteä tiehensä, häipyä) *läht|ie* (~en, ~öü, ~ietäh); *häi|büö* (~vün, ~büü, ~vütäh); mies lähti nostelevaan *mies häibüi*

nosto (nostaminen) *kaivami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kaivand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kaivav|o* (~on, ~uo, ~oloi); *nostami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *nostand|u* (~an, ~ua, ~oi); *nost|o* (~on, ~uo, ~oloi); *ottami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *otand|u* (~an, ~ua, ~oi); *ot|to* (~on, ~tuo, ~toloi); perunan nosto kartohkan kaivamine; rahan nosto pankkitilitä rahan nostamine *bankas*

nosturi *nosturi* (~n, ~i, ~loi)

notkea 1. (taipuisa, joustava) *notk|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *sitk|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *vedr|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); notkeat jäsenet *sitkiet nivelet*

2. (nesteestä: helposti juokseva) *notk|ei*; *nodr|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); taikina vaivataan notkeaksi *taigin sevoitetah nodriekse*

notkistaa 1. (verryttää) *vällend|ä* (~än, ~äü, ~etäh); hieronta notkistaa lihaksia *massažu vällendää lihaksii* 2. (koukistaa, taivuttaa) *koukist|ua* (~an, ~au, ~etah); *taivut|tua* (~an, ~tau, ~etah); notkista polviasia *koukista içčes polvii*

notko *notk|o* (~on, ~uo, ~oloi)

noudattaa (totella) *novvat|tua* (~an, ~tau, ~etah); muista noudattaa liikennesääntöjä *musta novvatua ajosiändölöi*

noukkia *nòp|pie* (~in, ~piu, ~itah); *nòk|kie* (~in, ~kiu, ~itah)

nousta 1. (kohota) *no|sta* (~uzen, ~uzou, ~stah); nousta seisomaan *nosta seizomah*; nousimme vuoren huipulle *nouzimmo mäin huipule* 2. (nousta ylös, herätä) *no|sta*; Kristus nousi kuolleista! *Hristos nouzi kuollielois!* – Totisesti nousi! *Toven nouzi!* 3. (kuv. lisääntyä, kasvaa; parantua) *no|sta*; hinnat nousevat *hinnat nostah*; verenpaine on taas noussut *verenpaino on müös nossuh*; nousta korkeampaan virkaan *nosta korgiembah virgah* 4. (tulla esiin) *no|sta*; aurinko nousee idästä *päiväine nouzou päivännouzupuoles*; asiasta nousi

kohu *dielos nouzi kohu* 5. (ryhtyä johonkin) *no|sta*; kansa nousi kapinaan *rahvas nouzi vastah* ◇ nousta takajaloilleen (tuotua, hermostua) *nosta tagajalloile*; nousta väärällä jalalla (olla pahalla tuulella) *nosta viäräl jallal*

nousu *nouzu* (~n, ~u, ~loi)

nousukas (halv.) *nouzuk|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); *nuvouriš|šu* (~an, ~šua, ~šoi); uudet naapurit näyttävät ihan nousukkailta *uvvet nuaburit ozute-tahes ihan nuvourišoikse*

nousu|kausi (erit. taloudellisen kasvun kausi) *nouzuka|uzi* (~vven, ~uttu, ~uzii); Venäjä elää nousukautta *Venä eläü nouzukauttu*; kotimaisen elokuvan nousukausi *kodimualazen kinon nouzukausi*; ~**vesi** (vuoksi) *nouzuv|ezi* (~ien, ~etti, ~ezii)

noutaa (käydä hakemassa) *tu|vva* (~on, ~ou, ~vvah); *eč|čie* (~in, ~čii, ~itäh)

noutaja *ečči|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *eččij|ü* (~än, ~iä, ~ii/ ~öi); *tuoj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi)

nouto *eččimi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *eččind|ü* (~än, ~iä, ~öi); *eč|čo* (~on, ~čuo, ~čoloi); *tuomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tuond|u* (~an, ~ua, ~ii)

nouto|posti (poste restante) *pošt|u* (~an, ~ua, ~ii); *kudamua içe adresattu kävüü ottamah poštal*;

~**pöytä** (seisova pöytä) *ruočinstol|a* (~an, ~ua, ~ii); ~**tukku** *tukkukaup|pu* (~an, ~pua, ~poi), *kunne müöjü kävüü valliččemah tavaruua müödä-väkse*; *kävitkö jo (nouto)tukussa? kävüitgo jo tukkukauppah?*

novelli *novell|u* (~an, ~ua, ~oi)

noviisi 1. (munkki- tai nunnakokelas) *posluš-niek|ku* (~an, ~kua, ~koi) 2. (kuv. aloittelija) *alga|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *algaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi)

nudisti *nudist|u* (~an, ~ua, ~oi)

nugaa *nug|a* (~an, ~ua, ~ii); *mag|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi) *mas|su* (~an, ~sua, ~soi)

nuha (lääk.) *čiarü* (~n, ~ü, ~löi); *piäčak|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); vilustuin ja sain nuhan *külmin da sain čiarün*

nuhainen *čiarühi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *piäčakko-hi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); kärsin nuhaisesta olost *olen ihan čiarühine*

nuhakuume (lääk., ark. flunssa) *grip|pu* (~an, ~pua, ~poi)

nuhdella (moittia) *moit|tie* (~in, ~tiu, ~itah); opettaja nuhteli oppilasta poissaoloista *opastai moittii opastujua iäresolos*

nuhruinen *čällät|tü* (~ün, ~tüü, ~tülöi); poika töhersä jotain nuhruiseen vihkoon *brihačču töhräi midälienne čällättüih tetrattih*

nuhteet (mon. ankara moite) *moittie|t* (~loin, ~loi); *moitteh|et* (~ien, ~ii); alainen sai ankarat nuhteet esimieheltään *alistettu sai piämiehel kovat moittehet*

nuhteeton *moittimat|oi* (~toman, ~tomua, ~to-

mii); hänellä on nuhteeton maine *hänel on moittimatoi maineh*

nuhtelu ks. nuhteet

nuija *kurik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

nujakka (kahakka) *tor|a* (~an, ~ua, ~ii); *rähü* (~n, ~ü, ~löi); *kahak|ku* (~an, ~kua, ~koi); *meteli* (~n, ~i, ~löi); *tappelunnujakka torameteli*

nujertaa 1. (kaataa, kellistää väkivalloin) *kua|dua* (~n, ~dau, ~tah) 2. (kuv. alistaa, lannistaa) *alist|ua* (~an, ~au, ~etah); hän nujersi vastarinnan nopeasti *häi terväh alisti vastustuksen*

nukahtaa *nukaht|ua* (~an, ~au, ~etah); *uinold|ua* (~an, ~au, ~etah); *uin|ota* (~uon, ~uou, ~otah)

nukka *karva|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *nuk|ku* (~an, ~kua, ~kii); *vors|u* (~an, ~ua, ~ii); *sametin nukka barhatan karvaine*

nukkavieru (kauhtunut, nuhruinen) *vuavak|ko* (~on, ~kuo, ~koloi) *da ligah|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *nukkavierut vaatteet vuavakat da ligahizet sovat*

nukke *tüt|ti* (~in, ~tii, ~tilöi); *kukl|u* (~an, ~ua, ~ii)

nukke|talo *tüttikodi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kuklukodi|ne*; **~teatteri** *tüttiteatr|u* (~an, ~ua, ~oi)

nukkua 1. (olla unessa) *muata* (*maguan, maguau, muatah*); *nukun nykyään huonosti minä nügöi maguan pahoi* 2. (nukahtaa) *uin|ota* (~uon, ~uou, ~otah); *nukkui rattiin uinoi ajajes da puutui avaarieh* 3. (kuv. olla haudassa) *kuol|ta* (~en, ~ou, ~tah); *isoisä nukkui pois (ylät.) diedöi kuoli*

◇ *nukkua* kuin *tukki muata ku parzi*

nukkumaanmeno *men|o* (~on, ~uo, ~oloi) *muate*

nukkumälähiö (ark.) *mikrorajon* (~an, ~ua, ~oi)

nukuksissa 1. (unessa) *unes* 2. (olla uninen, unenpöpperössä) *olla (olen, on, ollah) unine*; *nuk|kuo* (~un, ~kuu, ~utah); *olin nukuksissa olin puolelleh unes* 3. (kuv. ei valppaana, laiminlyövä) *nuk|kuo*; *muata* (*maguan, maguau, muatah*); *olivatko viiranomaiset nukuksissa, kun ydinonnettomuus sattui? nukuttiho virgumiehet, ku üdinbeda tapahtui?*

nukuttaa 1. (yksipers. raukaista) *nukut|tua* (~tau); *syönnin jälkeen nukuttaa süöndän jälgeh nukutau* 2. (tuudittaa) *uinot|tua* (~an, ~tau, ~etah); *äiti nukuttaa lasta muamo uinottau lastu* 3. (lääk.) *uinot|tua*; *potilas nukutettiin voimatoi uinotettih*

nukutus 1. (nukuttaminen) *uinottami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *uinotand|u* (~an, ~ua, ~oi); *uinotu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) 2. (lääk. narkoosi) *narkouz|u* (~an, ~ua, ~oi)

nukutus|aine (lääk.) *uinotusaine*h (~en, ~tu, ~ii); **~lääkäri** (lääk. anestesialääkäri) *anestezioloug|u* (~an, ~ua, ~oi)

numeraali ks. lukusana

numero 1. (luvun merkki) *noumer* (~an, ~ua, ~oi); *čisl|u* (~an, ~ua, ~oi) *roomalaiset ja arabialaiset numerot riimalazet da aruabielazet čislat*

2. (lehdestä tms.) *noumer*; *artikkeli julkaistaan seuraavassa numerossa kirjutus jullatah tulies noumeras* 3. (arvosana) *arvosan|a* (~an, ~ua, ~oi); *minkä numeron sait matematiikasta? mittumanbo arvosanan sait matematiiekas?* 4. (koon ilmaisin) *noumer*; *tarvitsen numeroa suuremmat kengät tarvičen noumerua suurembat kengät*

numeroida *numerui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *numeroida sivut numeruija sivut*

numerointi *numeruiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *numeruičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *numeruiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

numeroljärjestys *noumerjälletü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); **~tieto** *noumert|edo* (~ijon, ~eduo, ~edoloi)

numismaatikko *numizmuatik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

nunna (luostarilupauksen antanut nainen) *manuahin|u* (~an, ~ua, ~oi)

nunnaluostari *naismanasteri* (~n, ~i, ~loi)

nuo (kiel. demonstratiivipronomini) *nuo* (~loin, ~loi); *nuo|t* (~loin, ~loi)

nuohooja *novenčiisti|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *truvanpuhtasta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

nuohota *puhtast|ua* (~an, ~au, ~etah) *truba*; *čiisti|e* (~n, ~ü, ~täh) *nogi/ novet savupiiput on nuohottava säännöllisesti trubii pidäü puhtastua sistemuattizesti*

nuohous *truvanpuhtastami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *truvanpuhtastand|u* (~an, ~ua, ~oi); *truvanpuhtastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *novenčiistimi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *novenčiistind|ü* (~än, ~iä, ~öi)

nuokkua *heilu|o* (~n, ~u, ~tah); *hän istui pää nuokkuen häi nukui istuolleh piä heilujen*

nuolaista *nuoleld|ua* (~an, ~au, ~etah); *nuolaista huuliaan nuoleldua huulii* ◇ *nuolaista ennen kuin tipahtaa nuoleldua enne kuni tipahtah*

nuoli *nuol|i* (~en, ~du, ~ii)

nuolla 1. (lipoa kielellä) *nuol|ta* (~en, ~ou, ~tah); *kissa nuoli kupin tyhjäksi kaži nuoli astien tühjäkse* 2. (ark. mielistellä, makeilla) *bleznui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah) ◇ *nuolla näppejään (jääda osattomaksi) nuolta näppilöi*

nuora *nuor|u* (~an, ~ua, ~oi)

nuorekas *nuorek|as* (~kahan, ~astu, ~kahii);

nuorennägö|ine (~zen, ~stü, ~zii); *hänellä on ikäisekseen nuorekkaat kasvot hänel igiä müöte on nuorekas nägö*

nuorekkuus *nuorekkahu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *nuorennägözü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii); *säilyttää nuorekkuutensa säilüttiä nuorekkahus*

nuorentaa *nuorend|ua* (~an, ~au, ~etah); *uusi kampaas nuorentaa sinua uuzi pričosku nuorendau sinuu*

nuorentua ks. nuortua

nuori 1. (adj.) *nuor|i* (~en, ~du, ~ii); *nuori mies*

nuori mies 2. (subst. nuori ihminen) *nuor|i*; suomalaiset nuoret *suomelazet nuoret*

nuoriso (nuoret) *nuoriz|o* (~on, ~uo, ~oloi); nyky-nuorison tavat *nügözen nuorizon tavat*

nuoriso|asema *nuorizoazem|u* (~an, ~ua, ~ii);

~**kirjallisuus** *nuorizoliteratuur|u* (~an, ~ua, ~oi);

~**rikollisuus** *nuorizopahantelgo* (~von, ~guo,

~goloi); ~**seura** *nuorizoseur|u* (~an, ~ua, ~oi);

~**työ** *nuorizorua|do* (~von, ~duo, ~doloi)

nuortua *nuore|ta* (~nen, ~nou, ~tah)

nuorukainen (nuori, naimaton mies) *brih|a* (~an, ~ua, ~oi)

nuoruus *nuoru|s* (~on, ~ttu, ~zii); *nuorusai|gu* (~jan, ~gua, ~goi); nuoruuden haaveet *nuorusai-jan huaveilut*

nuoska 1. (subst. leuto, suojaainen talvisää)

lämm|in (~än, ~iä, ~ii) *talvisiä* (~n, ~dü, ~löi);

lumisade muuttui nuoskaksi *tuučču muutui läm-*

mäkse talvisiäks 2. (kostea, pehmeä lumi)

nezev|ü (~än, ~iä, ~ii) *lu|mi* (~en, ~ndu, ~mii/

~miloi); on nuoskaa, voimme tehdä lumipalloja

lumi on nezevü, voimmo luadie lumikuakkuloi

nuotio *nuodiv|o* (~on, ~uo, ~oloi); paistaa makka-raa nuotiolla *pastua kalbassuu nuodivol*

nuotta *nuot|tu* (~an, ~tua, ~tii); vetää nuottaa *vediä nuottua*

nuotti 1. (mus. sävelen merkki) *nout|tu* (~an, ~tua, ~tii); laulaa noteista *pajattua nouttii müö* 2. (ark. puhemelodia) *nout|tu*; hänen puheessaan on outo nuotti *hänen paginas on tundematoi nouttu* 3. (kuv.): kaikki ei mennyt ihan nuotilleen (suunnitelmien mukaan) *ei kai mennüh ihan pluanoin mugah*

nuotti|avain (mus.) *nouttuavai|n* (~men, ~ndu, ~mii); ~**teline** (mus.) *nouttujal|gu* (~lan, ~gua,

~goi); *nouttupul'tu* (~an, ~ua, ~ii); ~**vihko**

(mus.) *nouttutetrat|ti* (~in, ~tii, ~tiloi); ~**viivasto**

(mus.) *nouttuviivast|o* (~on, ~uo, ~oloi); *nouttus-tuanu* (~n, ~u, ~loi)

nuppineula *bulauhk|u* (~an, ~ua, ~oi)

nuppu *nup|pu* (~un, ~puu, ~puloi); ruusut ovat nupulla rouzat *ollah nuppuloilleh*

nurin 1. (nurja puoli ylöspäin) *muuri*; *muurin*; pusero meni päälle *nurin kouhtu puutui piäle muurin* 2. (kumossa) *kumualle*; auto kaatui *nurin mašin kuadii kumualle* 3. (kuv.) *muurin*; vääntää niskat *nurin* (antaa selkään) *kiändiä niskat muurin*; firma meni *nurin* (konkurssiin) *fir-mu meni kumualle*

nurinkurinen *viäristännü|h* (~ön, ~ttü, ~zii); *tolkut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *absurdno|i* (~in, ~idu, ~loi); hänellä on nurinkurinen käsitys moraalista *hänel on viäristännüh moralin ellendüs*

nurisija *burizi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

nurista (purnata, valittaa) *buri|sta* (~zen, ~zou, ~stah); älä turhaan *nurise*, tee työsi loppuun *älä*

tühjiä burize, *rua iččes ruado loppuh suate*

nurja 1. (kankaasta) *muurina|ine* (~zen, ~stu, ~zii); silitettävä nurjalta (puolelta) *ut'uužittavu muurinazel puolel* 2. (kuv. penseä, tily) *muuri-na|ine*; suhtautumisesi asiaan on ilmeisen *nurja sinun koskevumine dieloh on ilminägeviä muu-rinaine*

nurkka 1. *čup|pu* (~un, ~puu, ~puloi); huoneen *nurkka pertin čuppu*; kioskin nurkalla seisoskeli *nuorisoa kioskan čupul seizoi nuorizuo* 2. (mon. lähialueesta) *čup|pu*; näillä nurkilla *täl čupul* 3. (mon. likimääräisyydestä) *läs*; tulen kahden nurkilla *tulen läs kahtu*

nurkkaus (sisänurkka) *süväinčup|pu* (~un, ~puu, ~puloi); = *čup|pu*; keittiönurkkaus *kuhn'učuppu*

nurmi 1. (ruohoa kasvava maa-alue) *nurm|i* (~en, ~ie, ~ii/ ~iloi); laidunnurmi *niitinnurmi* 2. (kuo-lemasta): olla nurmen alla *olla nurmen al*

nurmikko *nurmik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); leikata *nurmikko niittiä nurmikko*

nuttu (pikkulapsen vaate) *lapsenkouhta|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

nuttura *müčkü* (~n, ~ü, ~löi); kammata hiuksensa *nutturalle kerätä tukat müčküh*

nuuhkia *n'uustel|la* (~en, ~ou, ~lah); koira nuuhki vierasta *koiru n'uusteli gost'ua*

nuuka 1. (säästäväinen, pihi) *skuup|pu* (~an, ~pua, ~pii); hänestä on vanhemmiten tullut *nuuka vah-nembannu hänes on roinnuh skuuppu* 2. (tarkka) *tark|u* (~an, ~ua, ~oi); ei se niin nuukaa *ole ei se ole moine tarku*

nuuska *n'uustotabak|ku* (~an, ~kua, ~koi)

nuuskia 1. (haistella) *n'uustel|la* (~en, ~ou, ~lah) 2. (kuv. urkkia tietoja) *n'uustel|la*

nuutua 1. (kasvista: lakastua, näivettyä) *näivistü|ö* (~n, ~ü, ~täh) 2. (kuv. nääntyä, riutua) *väzü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *šuštu|o* (~n, ~u, ~tah); olen ihan nuutunut *olen ihan väzünüh*

nyanssi (vivahe, sävy) *n'uans|u* (~an, ~ua, ~oi)

nyhtää (kiskoa, nyhtää) *nihti|e* (~n, ~ü, ~täh); *küt|ie* (~en, ~öü, ~ietäh); *nyhtää rikkaruohoja maasta kütkie heinii pellos*

nykiä *näük|kie* (~in, ~kii, ~itäh); kala jo *nykii!* *kala jo näükkii!*

nyky aika *nügüai|gu* (~jan, ~gua, ~goi)

nyky|aikainen *nügüaiga|ine* (~zen, ~stu, ~zii); nykyaikaiset kasvatusmetodit *nügüaigazet kasvatusmetoudat*; ~**hetki** *nügühetk|i* (~en, ~ie, ~iloi)

nykyinen *nügö|ine* (~zen, ~stü, ~zii); hänen nykyinen vaimonsa *hänen nügöine akku*

nykyisin *nügöi*; rikollisuutta on nykyisin paljon *nügöi on äijü pahanteguo*

nyky|näkömät (mon.) *nügünägüm|ät* (~ien, ~ii);

~**suomi** (nykyinen suomen kieli) *nügüsuom|i* (~en, ~ie, ~iloi); *nügö|ine* (~zen, ~stü, ~zii) *suomen kiell|i* (~en, ~dü, ~ii); ~**Suomi** *nügö|ine*

Suom|*i*; ~suuntaus *nügüsuundavumi*|*ne* (~zen, ~stu, ~zii); *nügüsuundavund*|*u* (~an, ~ua, ~ii); *nügüsuundavu*|*s* (~ksen, ~stu, ~ksii); nykysuuntaus on globalisaatio *nügüsuundavumine on globalizatsii*

nykyään *nügöi*

nykäistä *nütk|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); *jerni*|*e* (~n, ~ü, ~täh); *lekahut*|*tua* (~an, ~tau, ~etah); nykäisin vieruskaveria hihasta *lekahutin vieres olijua dovariššua hiemuas* ◇ *nykäistä oikeasta narusta jernie oigiedu nuorua*

nykäys *nütkähtümi*|*ne* (~zen, ~stü, ~zii); *nütkähtünd*|*ü* (~än, ~iä, ~ii); *nütkähtü*|*s* (~ksen, ~stü, ~ksii); mopo lähti käyntiin yhdellä nykäyksellä *mopiedu lähti käümäh ühtel nütkähtüksel*

nylkeä 1. (irrottaa eläimen nahka) *nüll|gie* (~len, ~göü, ~gietäh) 2. (kuv. kiskoa rahaa) *nüll|gie*; kauppias nylkee asiakkaitaan *müöjü nüllgöü ostajii*

nylon (nailon) *neilon* (~an, ~ua, ~oi)

nyunny (ark. nahjus, pelkuri) *tolkut*|*oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *šläimü* (~n, ~ü, ~löi)

nyplätä nyplätä *plet|tie* (~in, ~tiü, ~itäh); nyplätä pitsiä *plettie kruuživuo*

nyppylä (pienehkö kohouma) *bugurič|ču* (~an, ~ču, ~čoi); *mägüč|čü* (~än, ~čiä, ~čöi); *mägürič|čü* (~än, ~čiä, ~čöi); mäennyppylä *mäinbuguričču*

nyreä (hapan) *kačker* (~an, ~ua, ~ii); *pahamieli*|*ne* (~zen, ~stü, ~zii); nyreät ilmeet *kačkerat ilmiät*

nyrjähdys *mučkahtu*|*s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

nyrjähtää *mučkaht|uakseh* (~amos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); nilkka nyrjähti *jalgu mučkahtih pägies*

nyrjäyttää *mučk|ata* (~uan, ~uau, ~atah); nyrjäytin jalkani portaissa *pordahil mučkain jallan*

nyrkkeilijä (urh.) *boksuičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *boks'or* (~an, ~ua, ~oi)

nyrkkeillä (urh.) *boksui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

nyrkkeily (urh.) *boksuiččemi*|*ne* (~zen, ~stu, ~zii); *boksuičend*|*u* (~an, ~ua, ~oi); *boksuiču*|*s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

nyrkkeily|kehä (urh.) *boksulav|a* (~an, ~ua, ~oi);

~**käsine** (urh.) *boksukäzineh* (~en, ~tü, ~ii); *boksUPERčatk|u* (~an, ~ua, ~oi)

nyrkki *kulak|ku* (~an, ~kua, ~koi); näyttää nyrkkiä *ozuttua kulakkua*; hän löi nyrkillä pöytänsä *hái iski kulakal stolua*

nyrkkisääntö (pääperiaate) *piäsiän|dö* (~nön, ~düö, ~dölöi); *piäprinsip|pu* (~an, ~pua, ~poi)

nyrpeä ks. nyreä

nyrpistää nenaänsä (kuv. olla tyytymätön) *nirpistell|läkseh* (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lähes)

nysty(rä) (pieni kohouma, näppylä) *bul'ku*|*ine* (~zen, ~stu, ~zii); *čuustak|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *ugr|u* (~an, ~ua, ~ii)

nyt 1. (parhaillaan) *nügöi* 2. (nykyisin, tätä nykyä) *nügüaigah* ◇ nyt on piru merrassa (asiat ovat

huonosti) *nügöi karu on merras*; nyt tai ei koskaan *nügöi libo nikonzu*

nytkähtää (lähteä äkillisesti liikkeelle)

nütkäht|iäkseh (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); hanke nytkähti askeleen eteenpäin *dielo nütkähtih askelen edehpäi*

nyyhkiä, nyyhkyttää (itkeä, niiskuttaa, vetistellä) *nüüčküt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh)

nyytti *uzl|u* (~an, ~ua, ~ii); sitoa vaatteet nyytiksi *panna sovat uzlah*

nyyttikestit (mon.) *joukkogost'oviš|šu* (~an, ~šua, ~šoi); järjestää nyyttikestit *luadie joukkogost'oviššu*; mitä aiot leipoa nyyttikesteihin? *midäbo duumaičet pastua joukkogost'oviššah?*

nyyttärit (sl.) ks. nyyttikestit

nyökkäys *häilähü*|*s* (~ksen, ~stü, ~ksii);

šmutkahu|*s* (~ksen, ~stu, ~ksii); myöntävä nyökkäys *müöndäi šmutkahus*

nyökätä *häil|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); *šmutk|ata* (~uan, ~uau, ~atah); hän nyökkäsi hyväksyvästi *hái šmutkai piädü hüvaksijen*

nyöri (ohut nuora tai paksu naru) *nuora*|*ine* (~zen, ~stu, ~zii) ◇ vetää oikeista nyöreistä (päästä toivottuun tulokseen) *vediä tarvittavis nuorazis*

näennäinen *ebätovelli*|*ne* (~zen, ~stu ~zii); *muanutukselli*|*ne* (~zen, ~stu, ~zii); *fiktivno|i* (~in, ~idu, ~loi); etu on vain näennäinen *hüödü on ebätovelline*

näennäislääke (plasebo) *fiktivno|i* (~in, ~idu, ~loi) *roht|o* (~on, ~uo, ~oloi)

naet (nimitäin) *näit*; asia on naet niin, että... *dielo näit on mug, što...*

nähdén (johonkin verrattuna) *nähte*; vuodenai-
kaan nähden on lämmintä *vuvvenaigah nähte on lämmin*

nähdä 1. (aistia, erottaa, havaita) *näl|htä* (~in, ~göü, ~htäh) 2. (tavata) *näl|htäkseh* (~immös, ~ihes, ~htähes); näimme eilen kaupungilla *näim-mökseh egläi linnas* 3. (katsoa) *näl|htä*; näitkö jo uusimman elokuvan? *näitgo jo uuziman fil'man?*

4. (kuv.) *nähdä nälkää nähtä nälgiä*; *nähdä näkyjä nähtä nägüloi*; *nähdä punaista* (suuttua) *nähtä ruskiedu*; *nähdä päivänvalo nähtä päivänvalgei*; *nähdä unta nähtä undu*

nähtävyyts *nähtävüs*|*s* (~ksen, ~stü, ~ksii); turistit katselivat nähtävyyksiä Moskovassa *turistat kačeltih nähtävyyksii Moskovas*

nähtävästi *nähtävälle*; hän ei nähtävästi tiedä asiasta *hái nähtävälle ei tiijä dieluo*

näin 1. (tällä tavoin) *nenga*; näin on käynyt *nenga on roinnuh*; näin ollen (siis) *nenga ollen* 2. (lähiyhteydestä) *nenga*; näin meidän kesken *nenga meijän kesken* (ark.) näin on marjat (näin on asia) *nenga ollah dielot*

näivettyä 1. (kuihtua, lakastua) *näivistü|ö* (~n, ~ü, ~täh); nurmikko on näivettynyt kuivuudesta *nur-*

mikko on näivistännuh kuivuon täh 2. (kuv.) näivistü|ö; maaseutukulttuuri ei saisi näivettyä mua-alovehien kul'tuural ei pidäs näivistüö

näkemiin nägemizih

näkeminen 1. (näköaistista) *nägem|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *näind|ü* (~än, ~iä, ~öi); näkeminen pimeässä on vaikeaa *nägemine pimies on vaigei* 2. (tapaaminen) *nägem|ne*; hänen näkemisensä ilahdutti kovin *hänen nägemine ilaškoitti kovah* 3. (näkemisen arvoinen asia) *nägem|ne*; Kiasmassa on paljon näkemistä *Kiasmas on äijü nägemistü*

näkemys (käsitys, mielipide) *miel|i* (~en, ~dü, ~ii); mikä on sinun näkemyksesi rattijuoppoudesta? *mittuinebo on sinun mieli humalaselijoih šouferiloih näh?* näkemyksemme asiasta eroavat jyrkästi *meijän mielet dielos erotah jürkäh*

näkijä 1. *nägi|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); silminnäki-jöitä toivotaan tahtotah *silminnägijöi* 2. (ennustaja) *ennusta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *nägi|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi) *edukädeh*; näkyjen näkijällä on etukäetietoa *nägi|äl edukädeh on ennustieduo*

näkki (vetehinen) *vedehie|ne/ vedehi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)

näkkileipä *galiet|tu* (~an, ~tua, ~toi); *kuivulei|bü* (~vän, ~biä, ~bii)

näkkäri (sl.) ks. näkkileipä

näky 1. (näkymä) *nä|gü* (~vün, ~güü, ~gölöi); Haltilta avautui upea näky yli tuntureiden *Haltilpäi avavui ülen kaunis nägü tunturilois piäliči* 2. (yliluonnollinen tapahtuma) *nä|gü*; hän näkee näkyjä *hänele ozutahes nägölöi*

näkymä 1. ks. näky 1. 2. (kuv.) *nägüm|ü* (~än, ~iä, ~ii); työmarkkinoiden näkymät *ruadotaričuksien nägümät*

näkymätön *nägümät|öi* (~töman, ~tömiä, ~tömit); elokuvan näkymätön mies *fil'man nägümätöi mies*

näkyvyys *nägüv|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); näkyvyys on huonontunut *nägüvüs on huononnuh*

näkyvä 1. (nähtävissä oleva) *nägi|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *nägüj|ü* (~än, ~iä, ~ii/ ~öi); *nägüv|ü* (~än, ~iä, ~ii); lattiasa on selvästi näkyvää *hometta latties on selväh nägüjii homehtu* 2. (kuv. selvä, tuntuva) *nägü|i*; *nägüj|ü*; *nägüv|ü*; on tapahtunut näkyviä muutoksia *on tapahtunnuh nägüvii muutoksii*

näkyä 1. (olla nähtävissä) *nä|güö* (~vün, ~güü, ~vütäh); järvellä ei näkynyt veneitä *järväl ei nägünüh venehii* 2. (kuv. ilmetä) *nä|güö*; laman vaikutus näkyy kaikkialla *laman vaikutus nägüü kaikkial*

näkö 1. (näköaisti) *nä|gö* (~vön, ~güö, ~gölöi); näköni on heikentynyt *minun nägö on heikennüh* 2. (ulkonäkö) *nä|gö*; tunnistan heidät näön perusteella *tunnustan heijät nävös*

näkö|aisti *nä|gö* (~vön, ~güö, ~gölöi); **~ala** 1. (maiseema) *nägöal|a* (~an, ~ua, ~oi) 2. (kuv. näkymä)

nägöal|a; *perspektiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); hyvät tulevaisuuden näköalat *tulevazuon hüvät perspektiivat*; **~havainto** merki (~n, ~i, ~löi); *primiet|tü* (~än, ~tiä, ~töi); heistä ei ole näköhavaintoa *heis ei ole nimidä merkii*

näköinen *nägö|ine* (~zen, ~stü, ~zii); *jüttü|ine* (~zen, ~stü, ~zii); tyttö on äitinsä näköinen *tüttö on muaman nägöine*; kuvassa hän ei ole näköisenä *kuvas häi ei ole iččeh jüttüine*

näköis|painos *alguperäzen tevoksen jüttü|ine* (~zen, ~stü, ~zii) *paino|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)/ *tiraž|u* (~an, ~ua, ~oi); *faksimile* (~n, ~ttü, ~löi); **~patsas** *mustopač|as* (~čahan, ~astu, ~čahii)

näköjään *nägüü*; meillä ei näköjään ole mitään puhuttavaa *meil nägüü ei ole nimidä paistavua*

näkö|kanta *nägökan|du* (~nan, ~dua, ~doi); *miel|i* (~en, ~dü, ~ii); näkökantasi on tullut harvinaisen selväksi *sinun nägökandu on roinnuh harvinazen selväks*; **~kohta** (asianhaara, seikka) *nägökoht|u* (~an, ~ua, ~ii); *nägöpuol|i* (~en, ~dü, ~öi); *nägökulm|u* (~an, ~ua, ~ii); *tuada esille uusia näkökohtia ozuttua uuzii nägöpuolii*; **~kulma** ks. näkökohta; **~vammainen** *nägöinvaliid|u* (~an, ~ua, ~oi); näkövammaisten kirjoitus ks. pistekirjoitus

nälkiintyä *nälgevü|ö* (~n, ~ü, ~täh)

nälkä 1. *näl|gü* (~län, ~giä, ~gii); nähdä nälkää *nähtä nälgiä* 2. (kuv.) *näl|gü*; tiedonnälkä ks. tiedonhalu

nälkäinen *nälgähi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *näl|gä|ine* (~zen, ~stü, ~zii)

nälkä|kuolema *kuolemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *kuolend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *kuolem|u* (~an, ~ua, ~ii) *näl|gäh*; **~lakko** (syömälakko) *näl|güvastah-nouzu* (~n, ~u, ~loi); *näl|güzabastouhk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~palkka** (kuv. liian pieni palkka) *näl|güpalk|u* (~an, ~ua, ~oi); *elospidäipalk|u*; *raataa nälkäpalkalla ruadua näl|güpalkah*

nälviä (piikitellä) *čökit|ellä* (~telen, ~telöü, ~elläh); älä nälvi koko ajan! *älä čökittle ainos!*

nälänhätä *nällänh|ädä* (~iän, ~ädiä, ~ädii); Etio-pian nälänhätä *Efoupien nällänhädä*

nämä *näm|ä/ näm|ät/ nämml|ä* (~ien, ~ii)

nänni (~n, ~i, ~löi)

näpelöidä *painell|a* (~en, ~ou, ~lah); *köbelöit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); älä näpelöi television näp-päimiä *älä painele televiizoran knopkii*

näpperellä, näpertää *čikurd|ua* (~an, ~au, ~etah); *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah); *muasterd|ua* (~an, ~au, ~etah); *nerost|ua* (~an, ~au, ~etah); hän näpertää aikansa kuluksi pienoismalleja *häi aijan kulukse čikurdau miniat'uurii*

näpistellä ks. näpistää

näpistää (varastaa, kähveltää) *varrast|ua* (~an, ~au, ~etah); *näpist|ä* (~än, ~äü, ~etäh); *näp|ätä* (~piän, ~piäü, ~ätäh)

näpit 1. (mon. sormet) *näp|it* (~pilöin, ~pilöi); polttaa näppinsä *poltua omassah näpit* 2. (kuv.) *näp|it*; pidä näppisi erossa tästä *pie täs näpit loi-tomba*

näppy(lä) *näp|pü* (~ün, ~püü, ~pülöi); *bul'ku|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *čuustak|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *ugr|u* (~an, ~ua, ~ii); kasvot täynnä näppyjä (näppylöitä) *ilve täüzi näppülöi; rožat kai ollah bul'kuzil/ čuustakkoloil/ ugril*

näppyläinen *näppülöikäs; bul'kukas; čuustakko=; ugr'u=*; murrosikäisellä on usein näppyläinen iho *muutosigähizel puaksuh on čuustakkohibju*

näppäillä 1. (naputella) *näpsut|tua* (~an, ~tau, ~etah); näppäillä tiedot tietokoneeseen *näpsuttua tiijot tiedokoneheh* 2. (soittaa) *näppäil|lä* (~en, ~öü, ~läh); näppäilin kitaraa *näppäilin gitarua*

näppäimistö *klaviatuur|u* (~an, ~ua, ~oi)

näppäin *kluaviš|šu* (~an, ~šua, ~šoi)

näppäin|komento (atk.) *kluaviššukomand|u* (~an, ~ua, ~oi); **~puhelin** *kluaviššutelefon* (~an, ~ua, ~oi)

näppärä *boiko|i* (~in, ~idu, ~loi); *kirk|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *ketter* (~än, ~iä, ~ii); *rav|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *sukkel|o* (~on, ~uo, ~oloi)

näpäys, näpäytys (kuv. muistutus, ojennus) *mustoitul|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); johtaja sai näpäytyksen johtai sai mustoituksen

näre *när|e* (~ien, ~ettü, ~ielöi)

näreikkö *näreik|kō* (~ön, ~küö, ~kölöi)

närhi (el. Garrulus glandarius) *närh|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

närkästys *suuttumu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *pah|a* (~an, ~ua, ~oi) *miel|i* (~en, ~dū, ~ii); tapaus herätti närkästystä *tapahtus nostatti pahua mieldü*

närkästyä (panna pahakseen) *suut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); *pahastu|o* (~n, ~u, ~tah); närkästyimme huonosta kohtelusta *suutuimmo huonos pivos*

närä (mielipaha) *kačkeru|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *pah|a* (~an, ~ua, ~oi) *miel|i* (~en, ~dū, ~ii); aiheuttaa närää *tuottua pahua mieldü*

närästys *ruogutorvipolt|o* (~on, ~uo, ~oloi)

närästää 1. (yksipers. kärsiä närästyksestä) *polt|ua* (~au) *ruogutorvie*; minua närästää *minul poltau ruogutorvie* 2. (3. pers. aiheuttaa närästystä) *polt|ua* (~au, ~etah) *ruogutorvie*; rasvaiset ruoat närästävät *razvazet sūomizet poltetah ruogutorvie* 3. (3. pers., kuv., ark. harmittaa, jurppia) *pahoit|tua* (~tau, ~etah); hänen käytöksensä alkoi närästää monia *hänen ičenviendü rubei pahoittamah monii*

näsäviisas (nokkava) *čihanvedä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *naha|no|i* (~in, ~idu, ~loi)

nätti (ark. kaunis, viehättävä, soma) *kaun|is* (~ehen, ~istu, ~ehii); *čom|a* (~an, ~ua, ~ii)

näykkiä (yrittää puraista) *näük|kie* (~in, ~kiü,

~itäh); *näüket|ellä* (~telen, ~telöü, ~elläh); koira näykki aamutossujani *koiru näükitteli minun tap-koi*

näyte 1. (pieni osa tai kappale suuresta määrästä) *näüt|eh* (~tehen, ~ehtü, ~tehii); *näüteh-kappaleh* (~en, ~tu, ~ii); *ozut|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii); *ozuteh-kappaleh* 2. (osoitus jostakin) *näüt|eh*; *ozut|eh*; se on näyte hänen taidoistaan *se on ozuteh hänen taidolois* 3. (otos) *näüt|eh*; *ozut|eh*; onko näyte jo tutkittu? *ongo näüteh jo tutkittu?*

näyteikkuna *näütehikkun* (~an, ~ua, ~oi); *ozuteh-ikkun*; *vitriin|u* (~an, ~ua, ~oi)

näytellä 1. (näyttää, esitellä) *näüt|ellä* (~telen, ~telöü, ~elläh); *ozut|ella* (~telen, ~telou, ~elläh); näyttelin heille valokuvia *ozuttelin heile fotokuvii* 2. (esiintyä näyttelijänä) *olla* (olen, on, ollah) *artistannu*; hän näytteli Nummisuutareissa *hái oli artistannu Nummisuutarit-spektaklis* 3. (olla olevinaan) *heit|elläkseh* (~telemmös, ~teleh/ ~telehes, ~ellähes); näyttelөөk hän onnellista? *heittelego hái ozakkahakse?*

näytelmä *näütelm|ü* (~än, ~iä, ~ii); *ozutelm|u* (~an, ~ua, ~ii); *spektakli* (~n, ~i, ~loi)

näytelmäkirjailija *näütelmankirjutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *ozutelmankirjutta|i*; *dramaturglu* (~an, ~ua, ~oi)

näytteillepano *näüttöhpanem|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *näüttöhpanend|u* (~an, ~ua, ~oi); *näüttöhpan|o* (~on, ~uo, ~oloi); *ozutteluhanem|ne*; *ozutteluhanend|u*; *ozutteluhan|o*

näyttelijä *näütteli|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *ozutteli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *artist|u* (~an, ~ua, ~oi)

näyttely *näüttelü* (~n, ~ü, ~löi); *ozuttelu* (~n, ~u, ~loi)

näyttämö 1. (esim. teatterissa) *lav|a* (~an, ~ua, ~oi); *näüttäm|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *ozuttam|o* (~on, ~uo, ~oloi) 2. (kuv.) *näüttäm|ö*; *ozuttam|o*; New York oli terrori-iskujen näyttämönä *N'u Jork oli terroriskuloin ozuttamonnu*

näyttävä (komea, vaikuttava) *kaun|is* (~ehen, ~istu, ~ehii); *čom|a* (~an, ~ua, ~ii); *hüv|ä* (~än, ~iä, ~ii); *vaikutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); näyttävät suoritukset *vaikuttajat tevot*

näyttäytyä *näüt|tiäkseh* (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); *ozut|tuakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); taiteilija ei useinkaan näyttäydy julkisuudessa *taidoilii ei puaksuh ozuttai rahvahan keskes*

näyttää 1. *näüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *ozut|tua* (~an, ~tau, ~etah); luennoitsija näytti kalvoja *lektor ozutti kalvoloi* 2. (esitellä) *näüt|tiä*; *ozut|tua*; asunnonvälittäjä näytti meille talon *fattieranvälittäi ozutti meile taloin* 3. (vaikuttaa joltakin) *näüt|tiäkseh* (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); *ozut|tuakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes);

tilanne näyttää vakavalta *situatsii ozutahes vai-giekse* ◇ näyttää missä kaappi seisoo *ozuttua kus skuappu seizou*; näyttää pitkää nenää *ozuttua pit-kiä neniä*; näyttää toteen *tovestua*

näyttö 1. (esittely) *näyttämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *näütänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *näüt|tö* (~ön, ~tüö, ~tölöi); *ozuttami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ozutand|u* (~an, ~ua, ~oi); *ozutuls* (~ksen, ~stu, ~ksii); asunnon näyttö *fatieran ozuttamine* 2. (osoitus, todiste/et) *tovesteh* (~en, ~tu, ~ii); minulla on vahvaa näyttöä hänen syyllisyydestään *minul on lujua tovestehtu hänen viäriös* 3. (esim. televisioruutu) *näüt|eh* (~tehen, ~ehtü, ~tehii); tiedot tulivat näyttölle *tiijot tuldih näüttehele*

näyttölippu *näüttölip|pu* (~un, ~puu, ~puloi); *ozutuslip|pu*; **pääte** (atk.) *kompjuterpiät|eh* (~tehen, ~ehtü, ~tehii)

näytäntö *spektakli* (~n, ~i, ~loi); mihin näytäntöön aiotte mennä? *mittumah spektaklih tüö duumaiçetto mennä?*

näytös 1. (näytelmän tms. jakso) *spektaklin/ oupe-ran oz|a* (~an, ~ua, ~ii); se tapahtui toisessa näytöksessä *se tapahtui toizes ozas* 2. (julkinen esitys) *näyttämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *näütänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *näütö|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *ozuttami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ozutand|u* (~an, ~ua, ~oi); *ozutuls* (~ksen, ~stu, ~ksii); ilmailunäytös *lendonäütö|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

näännyksissä (uupunut) *uubunu|h* (~on, ~ttu, ~zii); *šušunu|h* (~on, ~ttu, ~zii); *väzüni|h* (~ön, ~ttü, ~zii); olen ihan näännyksissä *olen ihan uubunuh*

nääntyä 1. (uupua, väsyä) *uu|buo* (~vun, ~buu, ~vutah); *šuštu|o* (~n, ~u, ~tah); *väzü|ö* (~n, ~ü, ~täh); olin vähällä nääntyä työn paljoudesta *olin vähiä vajai jo uubunuh ruadolois* 2. (menehtyä) *uu|buo*; *menehtü|ö* (~n, ~ü, ~täh); nääntyä nälkään *menehtüö nälgäh*

näärännäppy *koirannänni* (~n, ~i, ~löi)

näätä (el. Martes martes) *niä|düi* (~jän, ~diä, ~dii)

näöntarkastus *nävöntarkastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

näön vuoksi (muodon vuoksi) *movvan täh*

nöponenä *nüçčünen|ä* (~än, ~iä, ~ii); *nüdzünen|ä*

nöyhtä (nukka) *karva|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *nuk|ka* (~an, ~kua, ~kii); *vors|u* (~an, ~ua, ~ii); uudesta takista lähtee nöyhtää *uvves takis lähtöü vorsua*

nöyristellä (halv., alistua imarrellen) *bleznui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *kan|nella* (~delen, ~delou, ~nellah) *händiä*; *ugodi|e* (~n, ~u, ~tah)

nöyristely *bleznuičemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *bleznuičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *bleznuiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *hännänkandemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *hännänkandelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *hännänkanelu* (~n, ~u, ~loi); *ugodimi|ne* (~zen,

~stu, ~zii); *ugodind|u* (~an, ~ua, ~oi); *ugod|u* (~an, ~ua, ~oi)

nöyrtyä *alistu|o* (~n, ~u, ~tah); *smiri|ekseh* (~mmös, ~h/ ~hes, ~tähes)

nöyryyttää *alist|ua* (~an, ~au, ~etah)

nöyryytys *alistami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *alistand|u* (~an, ~ua, ~oi); *alistu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

nöyrä *alistunnu|h* (~on, ~ttu, ~zii); *smirinnü|hes* (~ön, ~ttü, ~zii)

O o

obinugrilainen (suomalais-ugrilainen kansa ja kieli; aik. ostjakit ja vogulit) *obinugrila|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

objekti (kiel.) *objekt|u* (~an, ~ua, ~oi); *koht|e* (~ien, ~ettu, ~ieloi)

objektiivinen (tasapuolinen, oikeudenmukainen) *objektiiv|i|ne* (~zen, ~stu, ~zii); yritän pysyä objektiivisena *opin püzüö objektiivizennu*

objektiivisuus *objektiivizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

obligatio *obligatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); valtion verottomat obligaatiot *valdivon verottomat obligatsiet*

oboe (mus.) *gobo|i* (~in, ~idu, ~loi)

odotella *vuot|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); mene ulos odottelemaan, tulen pian *mene pihale vuottelemah, tulen hedi*

odottaa 1. *vuot|tua* (~an, ~tau, ~etah); odottaa bussia *vuot|tua avtobussua* 2. (olla raskaana) *olla* (olen, on, ollah) *kohtu|ine* (~zen, ~stu, ~zii) 3. (otaksua, luulla) *vuot|tua*; *smiet|tie* (~in, ~tiü, ~itäh); *duumai|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); kaikki meni paremmin kuin odotimme *kai meni parembah kui duumaičimmo*

odottamaton *vuottamat|oi*, (~toman, ~tomua, ~tomii); odottamattomat vieraat *vuottamattomat gostät*

odottamatta *vuottamattah*; kuolema tuli täysin odottamatta *surmu tuli ihan vuottamattah*

odottava *vuotta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) ◇ odottavan aika on pitkä *vuottajan aigu on pitkü*

odotuksenmukainen *ennustuksenmuga|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *vuotet|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); kuolema oli odotuksenmukainen *kuolendu oli ennustuksenmugaine*

odotuksenvastainen ks. odottamaton

odotus 1. (odottaminen) *vuottami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *vuotand|u* (~an, ~ua, ~oi); *vuottamu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); pitkän odotuksen jälkeen pitkän *vuottamizen jälgeh* 2. (raskaus) *kohtu* (~n,

~u, ~loi); kuinka odotuksenne on sujunut? *kuibo kohtu on mennüh?* 3. (mon. laskelma, toive) *vuottamuks|et* (~ien, ~ii); kilpailun tulokset vastasivat odotuksia *kilvan tulokset oldih vuottamuksi-en mugazet*

odotus|aika *vuotanduail|gu* (~jan, ~gua, ~goi);

~huone *vuotanduzual|u* (~an, ~ua, ~oi)

ohdake 1. (kasv. Cirsium) *ohto|i* (~in, ~idu, ~loi) 2. (kuv. vastoinkäyminen) *ohto|i*; hänen elämässään on ollut sekä ruusuja että ohdakkeita *hänel eloks on olluh sego rouzii, sego ohtoloi*

ohdakkeinen 1. (ohdakkeita kasvava) *ohtoik|as* (~kahan, ~astu, ~kahii) 2. (kuv. vaikea, raskas) *ohtoik|as*; tie kuuluisuuteen voi olla hyvinkin ohdakkeinen *tie kuuluzuoh voibi olla aiga ohtoikasgi*

ohainen (mukaan liitetty) *liitet|tü* (~ün, ~tüü, ~tü-löi); vastatkaa oheisella lomakkeella *vastakkua liitetün ankietan kauti*

ohleistaa (liittää oheen) *liit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh) =; ohleistan hakemukseeni työ- ja tutkintotodistukseni *liitän hagemukseh omat ruado- da tutkin-dotovestukset*

ohella 1. (postpos.) = *ke; kel*; opiskelun ohella *opastundanke* 2. (adv.) *ühtelaigua*; myös työn ohella voi opiskella *ühtelaigua ruavonkelgi voibi opastuo*

ohentaa (tehdä ohuemmaksi) *hoikend|ua* (~an, ~au, ~etah)

ohessa ks. ohella

oheta *hoik|eta* (~kenen, ~kenou, ~etah); tukka ohenee vanhemmiten *vahnembaite tukku hoikke-nou*

ohi 1. (postpos. ja prepos.) *siiriçi*; talon ohi *siiriçi talois*; on menty jo ohi marjapaikan *on mendü jo muarjupaikas siiriçi* 2. (adv.) *tuakse; tuaksepäi*; joulunpyhät ovat ohi *rastavanpruazniekat on jäädü tuaksepäi* 3. (kuv. olla ylivoimainen): hakija menee ohi kaikista muista *pürgii menöü kaikas toizis siiriçi*

ohi|ajo *ajami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *ajand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *aj|o* (~on, ~uo, ~oloi) *siiriçi*; ~**kulku-matka** *matk|u* (~an, ~ua, ~oi) *siiriçi*; ~**kulkutie** *dorog|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *tie* (~n, ~dü, ~löi) *siiriçi*; ~**menevä** *siiriçimeni|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); ~**mennen** *mennen siiriçi*

ohimo *ohavul|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

ohitse ks. ohi

ohittaa 1. (sivuuttaa, mennä ohi) *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *siiriçi*; tuo auto yrittää ohittaa meitä *tai mašin oppiu mennä siiriçi meis* 2. (mennä jonkin rajan yli) *mennä siiriçi*; *piä|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh) *loitombakse*; hän ohitti toisella heitolla kilpailijansa *häi toizel lükkiändäl piäzi loitombakse omassah kilbuniekkua* 3. (kuv.) *men|nä/ piä|stä siiriçi*; pahin on jo ohitettu *pahimas on jo piästü siiriçi*

ohitus *menemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/ *menend|ü* (~än, ~iä, ~öi)/ *men|o* (~on, ~uo, ~oloi) *siiriçi*; *ajami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *ajand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *aj|o* (~on, ~uo, ~oloi) *siiriçi*

ohitus|kaista *siiriçiajopolos|su* (~an, ~sua, ~soi);

~**kolari** *siiriçiajoavaari|i* (~en, ~edu, ~eloi);

~**leikkaus** (lääk.) *suonenahstavumas siiriçi*

luajit|tu (~un, ~tuu, ~tuloi) *leikkavul|s* (~ksen,

~stu, ~ksii)/ *operatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); ~**paikka** *siiriçiajopaik|ku* (~an, ~kua, ~koi); *siiriçimenopaik|ku*

ohjaaja 1. (kuljettaja) *ohjuaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); *šouferi* (~n, ~i, ~loi); *lendä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *kapitan* (~an, ~ua, ~oi); (lento)koneen ohjaaja teki pakkolaskun *lendäi luadii pakollizen laskun* 2. (johtaja, opastaja) *ohjuaj|u*; *johta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *opasta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); poliisi liikenteen ohjaajana *politseiskoi liikendehen ohjuajannu* 3. (elokuvan tms. ohjaaja) *ohjuaj|u*; *režis'sor* (~an, ~ua, ~oi)

ohjakset 1. (mon.) *ohjaks|et* (~ien, ~ii); hevosen ohjakset *hebozen ohjakset* 2. (kuv. tilanteen hallinta) *ohjaks|et*; nyt sinun on otettava ohjakset *käsiisi nügöi sinul pidäü ottua ohjakset käzih*

ohjata 1. (kuljettaa ajoneuvoa) *ohj|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *aj|ua* (~an, ~au, ~etah); *len|diä* (~nän, ~däü, ~netäh) 2. (opastaa) *ohj|ata*; professori on ohjannut tutkimustyötäni *professor on ohjannuh minun tutkimusruaduo* 3. (johtaa esim. elokuvan tekoa) *ohj|ata*; *režissiiru|lja* (~čen, ~ččou, ~jah); Aki Kaurismäen ohjaamat elokuvat ovat menestyneet maailmalla *Aki Kaurismäin režissiiru|itut fil'mat ollah popul'arno|it muailmal* 4. (suunnata, osoittaa) *ohj|ata*; *napruavi|e* (~n, ~u, ~tah); ohjata keskustelua tiettyyn suuntaan *napruavie pagin tiettiüh puoleh*

ohjaus 1. (ajoneuvon kuljettaminen) *ohjuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ohjuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *ohjav|o* (~on, ~uo, ~oloi); *ajami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ajand|u* (~an, ~ua, ~oi); *aj|o* (~on, ~uo, ~oloi); *lendämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *lennänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *len|do* (~non, ~duo, ~doloi) 2. (neuvominen, opastaminen) *ohjuami|ne*; *ohjuand|u*; *ohjav|o* 3. (esim. elokuvasta) *ohjuami|ne*; *ohjuand|u*; *ohjav|o*; *režissiiru|icčemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *režissiiru|icčend|u* (~an, ~ua, ~oi); *režissiiru|icčul|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) 4. (suuntaus) *ohjuami|ne*; *ohjuand|u*; *ohjav|o*; *napruavimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *napruavind|u* (~an, ~ua, ~oi); auton ohjauksessa on jotain vikaa *mašinan ohjavos on midätah vigua*

ohjaus|laite *ohjavuslait|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii); *ohjavusmehanizm|u* (~an, ~ua, ~oi); vika oli auton ohjauslaitteissa *viga oli mašinan ohjavuslaittehis*; ~**pyörä** (ratti) *ohjavusrat|as* (~tahan, ~astu, ~tahii); *rulevo|i* (~in, ~idu, ~loi) *rat|as*; ~**tanko**

(polkupyörässä) *rul'a* (~an, ~ua, ~ii); **~tehostin** ohjavusaktivaattori (~an, ~ua, ~oi); uusimmissa autoissa on ohjaustehostimet *uvvembis mašinois ollah ohjavusaktivaattorat*

ohjautua ohjavu|o (~n, ~u, ~tah); läht|ie (~en, ~öü, ~ietäh) *menemäh*; keskustelu ohjautui sivuasioihin *pagin ohjavui tühjih dieloloih*

ohje 1. (kehotus, neuvo) ohjav|o (~on, ~uo, ~oloi); *nevv|o* (~on, ~uo, ~oloi) 2. (määräys, sääntö) *norm|u* (~an, ~ua, ~ii); saimme uudet oikeinkirjoituksen ohjeet *saimmo uvvet oigiehkirjutusnormat*

ohjeisto kogo ohjav|o (~on, ~uo, ~oloi); tietokoneen ohjeisto on englanninkielinen *tiedokonehen kogo ohjavo on anglienkieline*

ohjekirja ohjavokirj|u (~an, ~ua, ~oi); ohjavo-kniig|u (~an, ~ua, ~oi); tarvitsemme suomenkielistä ohjekirjaa *tarvičemmo suomenkielistü ohjavokniigua*

ohjelma 1. (juhlan tms. kokonaisuus) ohjelm|u (~an, ~ua, ~ii); ohjelmist|o (~on, ~uo, ~oloi); *programm|u* (~an, ~ua, ~oi); ohjelmaan tuli viime hetken muutos *ohjelmah tuli muutos jälgihetkel* 2. (esite) ohjelm|u; ovella myydään ohjelmia *uksis müvväh ohjelmoi* 3. (TV:n tai radion lähettämä) ohjelm|u; tänään tulee hyvää ohjelmaa *tänäpäi roih hüviä ohjelmua* 4. (suunnitelma) ohjelm|u; *pluan|u* (~an, ~ua, ~oi); tunnin ohjelma on valmiina *čuasunpiduhine ohjelmu on valmis* 5. (atk.) ohjelmist|o; ohjelm|u; Word on eräs tavallisimmista tietokoneohjelmista *Word on üksi tavallizimbis tiedokonehohjelmistolais*

ohjelmisto 1. (ohjelmavalikoima) ohjelmist|o (~on, ~uo, ~oloi); *reptuar|u* (~an, ~ua, ~oi); orkesterin ohjelmisto *orkestran reptuaru* 2. (atk.) ohjelmist|o

ohjelmoida (atk.) ohjelmoi|ja (~čen, ~ččou, ~jah); *programmiirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

ohjelmoija (atk.) programmist|u (~an, ~ua, ~oi)

ohjelmointi (atk.) programmiiruicēmi|ne (~zen, ~stu, ~zii); *programmiiruicēnd|u* (~an, ~ua, ~oi); *programmiiruicū|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

ohjus ohju|s (~ksen, ~stu, ~ksii); ohjat|tu (~un, ~tuu, ~tuloi) *ammunduvehkeh* (~en, ~tü, ~ii)

ohra (kasv. Hordeum) ovr|u (~an, ~ua, ~ii)

ohra|hiutale ozruhiudaleh (~en, ~tu, ~ii); **~jauho** ozrujauh|o (~on, ~uo, ~oloi); **~leipä** ozrulei|bü (~vän, ~biä, ~bii) ◇ jo otti ohraleipä (kävi köpelösti) *rodih imminkummin*; **~puuro** ozrupudr|o (~on, ~uo, ~oloi); *ozrukuaš|šu* (~an, ~šua, ~šoi); **~ryyni** ozrusuurim (~an, ~ua, ~oi)

ohukainen (räiskäle; ark. lettu) let|tu (~un, ~tuu, ~tuloi); *olan'n|u* (~an, ~ua, ~oi); *blin|a* (~an, ~ua, ~oi)

ohut hoik|ku (~an, ~kua, ~kii); *kai|du* (~jan, ~dua, ~doi); ohut viiva *kaidu viivu*; kirjassa on ohuet

kannet *kirjas ollah hoikat kannet*

ohutsuoli (anat.) hoikkusuol|i (~en, ~du, ~ii)

oieta (suoristua) oiljeta (~genen, ~genou, ~jetah); selkäni ei tahtonut mitenkään oieta *minul selgü nikui ei tahtonuh oijeta*

oikaista 1. (tehdä suuremmaksi) oijend|ua (~an, ~au, ~etah); oiljata (~guan, ~guau, ~jatah); tietä on oikaistu tässä kohtaa *tiedü on oijendettu täs kohtas* 2. (kulkea oikotietä) oiljata; oikaisin pellon poikki *oigain pellon poikki* 3. (lyhentää matkaa) oiljata; uusi tie Prääsän kautta Petroskoihin oikaisee monta kilometriä *uuzi dorogu Priäžän kauti Petroskoih oiguau monen kilometrii* 4. (kuv. korjata väärää tietoa) oiljata; ministeri oikaisi lehden tiedot *ministru oigai lehten tiijot*

oikaisu oiguami|ne (~zen, ~stu, ~zii); oiguand|u (~an, ~ua, ~oi); oigav|o (~on, ~uo, ~oloi)

oikaisu|luku (oiko- tai korjausluku) oigavolugemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); oigavoluvend|u (~an, ~ua, ~oi); oigavolu|gu (~vun, ~guu, ~guloi); oikaisuluvun aikana tehdyt muutokset *oigavolugemizen aigah luajitut muutokset*

oikea 1. (vasemman vastakohta) oiglei (~ien, ~iedu, ~ieloi); oikea käsi *oigei käzi* 2. (väärän vastakohta) oiglei; onko tämä oikea osoite? *ongo tämä oigei adressi?* olet oikeassa *olet oigies* 3. (todellinen, varsinainen) oiglei; tämä on ainoa oikea ratkaisu *tämä on ainavo oigei rešeenii*

oikea|kielisyys (kielen normien mukaisuus)

kielenpuhtah|s (~on, ~ttu, ~zii); **~kätinen** oigekäzi|ne (~zen, ~stü, ~zii); **~oppinen** 1. (usk. puhdasoppinen, ortodoksinen) pravoslauno|i (~in, ~idu, ~loi) 2. (tiettyjä periaatteita noudattava) professional|ne (~zen, ~stu, ~zii); hyökkääjä teki oikeaoppisen maalin *hüökkäjä luadii professionalizen golan*

oikeastaan (itse asiassa) tozi azies

oikeauskoinen pravoslauno|i (~in, ~idu, ~loi)

oikein 1. (oikealla tavalla) oigieh; kunnolleh; putilleh; kirjoita osoite oikein *kirjuta adressi oigieh* 2. (oikeastaan) tozi azies; mitäpä meidän asiamme hänelle oikein kuuluvat *midäbo mejän dielot hänele tozi azies kuulutah* 3. (erittäin, hyvin) ülen; oli oikein hauska tavata oli *ülen hüvä vastavuo sinunke/ teijänke*

oikeinkirjoitus orfograafi|i (~en, ~edu, ~eloi); oigiehkirjutu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

oikeisto oigelist|o (~on, ~uo, ~oloi); oikeiston vaalivoitto *oigeliston valličusvoitto*

oikeistolainen 1. (adj.) oigelistola|ine (~zen, ~stu, ~zii); se on oikeistolaista ajattelua *se on oigelistolastu duumua* 2. (subst.) oigelistola|ine; oikeistolaisten aatteet *oigelistolazien idejat*

oikeudellinen juridiičesko|i (~in, ~idu, ~loi); *zakonalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); rikoksentekijän oikeudellinen asema *pahanluadijan zakonalline*

tilandeh

oikeuden|käynti dielonkaččomi|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ dielonkačond|u (~an, ~ua, ~oi)/ dielonkačo|s (~ksen, ~stu, ~ksii)/ dielonkázittelemi|ne (~zen, ~stii, ~zii)/ dielonkázittelend|ü (~än, ~iä, ~ii)/ dielonkázittelü (~n, ~ü, ~löi) suvvos;
~mukainen 1. (laillinen) zakonanmuga|ine (~zen, ~stu, ~zii); oikeudenmukainen sopimus zakonanmugaine sobimus 2. (oikeamielinen) zakonanmuga|ine; hän sai oikeudenmukaisen rangaistuksen häi sai zakonanmugazen nakazaa-nien; **~vastainen** (lainvastainen) zakonanvasta|ine (~zen, ~stu, ~zii)

oikeus 1. oigevu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); minulla on oikeus tehdä näin minul on oigevus ruadua nenga 2. (tuomioistuim) su|udo (~vvon, ~uduo, ~udoloi)

oikeus|asia suudodieli|o (~on, ~uo, ~oloi); **~asiamies** parluamentan virgujurist|u (~an, ~ua, ~oi); valittaa eduskunnan oikeusasiamiehelle žualui-jakseh parluamentan virgujuristale; **~avustaja** advokuat|tu (~an, ~tua, ~toi); **~istuin** (tuomioistuim) su|udo (~vvon, ~uduo, ~udoloi); tribunual|u (~an, ~ua, ~oi); **~kansleri** oigevuskansler|u (~an, ~ua, ~oi); **~käsittely** suudodielon kaččelemi|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ kaččelend|u (~an, ~ua, ~oi)/ kaččelu (~n, ~u, ~loi); **~murha** suvvonraspruav|u (~an, ~ua, ~oi); **~taju** oigevushaju (~n, ~u, ~loi); **~tiede** oigevusti|edo (~ijon, ~eduo, ~edoloi); juristiek|ku (~an, ~kua, ~koi); **~turva** oigevus-turv|u (~an, ~ua, ~ii)

oikku (mielijohde) vändžistelemi|ne (~zen, ~stii, ~zii); vändžistelend|ü (~än, ~iä, ~ii); vändžistelü (~n, ~ü, ~löi); kapriiz|u (~an, ~ua, ~oi); täytin hänen pienimmätkin oikkunsa täütin hänen pienimätgi kapriizat

oikkuilla vändžistell|läkseh (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lähes); kaprizničai|ja (~čen, ~ččou, ~jah)

oikoa 1. (suoristaa) oijend|ua (~an, ~au, ~etah); oikoa vaatteitaan oijendua sobii 2. (kuv. oikaista) kohend|ua (~an, ~au, ~etah); oij|ata (~guan, ~guau, ~jatah); voitko oikoa hänen pahoja puheitaan? voitgo oijata hänen pahat paginat?

oiko|polku oiguaj|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi)/ lühendä|i (~jän, ~jiä~ jii/ ~jöi) trop|pu (~an, ~pua, ~pii); **~reitti** oiguaj|u/ lühendä|i matk|u (~an, ~ua, ~oi); **~sulku** elektrosalbav|o (~on, ~uo, ~oloi); **~tie** oiguaj|u/ lühendä|i tie (~n, ~dii, ~löi)

oikukas vändžisteli|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); kaprizno|i (~in, ~idu, ~loi); sää vaikuttaa oikukkaalta siä ozutahes kapriznoikse; olla oikukkaalla päällä vändžistell|läkseh

oikullinen ks. oikukas

oikutella vändžistell|läkseh (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lähes); kaprizničai|ja (~čen, ~ččou, ~jah); mitä siinä oikutettele? midäbo sit vändžistelettökse? lapsi oikutteli väsyneenä väzünüh lapsi kaprizni-

čaičči

oinas 1. (el. Ovis aries) oina|s (~han, ~stu, ~hii); salvatet|tu (~un, ~tuu, ~tuloi) boš|ši (~in, ~šii, ~šiloi) 2. (eräs horoskoopimerkki) oina|s

oire 1. (merkki, enne) simptom|u (~an, ~ua, ~ii); merki (~n, ~i, ~löi); primiet|tü (~än, ~tiä, ~töi); ilmassa on jo kevään oireet ilmas on jo keviän merkit 2. (lääk.) simptom|u; dementian oireet dementien simptomat

oireellinen (enteellinen) simptomalli|ne (~zen, ~stu, ~zii)

oireeton (terve) simptomat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); terveh (~en, ~tü, ~ii); potilas on jo oireeton patsijentu on jo terveh

oireilla kärzi|e (~n, ~ii, ~täh) voimattomuon simptomoi; tietyt allergikot oireilevat keväisin erähät allergienalazet kärzitäh voimattomuon simptomoi keviäl

oiva(llinen) oivalli|ne (~zen, ~stu, ~zii); hüv|ä (~än, ~iä, ~ii); kunnolli|ne (~zen, ~stu, ~zii); to-della oiva(llinen) ajatus toven hüvā ajatus

oja oja|a (~an, ~ua, ~ii); kaivaa ojaa kaivua ojua
 ◇ joutua ojasta allikkoon (vaikeudesta vielä pa-hempaan) puuttuo ojaspäi vezihaudah

ojanpenkka, **ojanpiennar** ojanreun|u (~an, ~ua, ~oi); ojanpieli|i (~en, ~dii, ~ii); ojanpien|nar (~da-ren, ~nardu, ~darii)

ojennus 1. (ojentaminen) oijendami|ne (~zen, ~stu, ~zii); oijendand|u (~an, ~ua, ~oi); oijendu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); käden koukistus ja ojennus suoraksi käin koukistus da oijendus suorakse 2. (järjestys) oijendu|s; panna kengät ojennukseen panna kengät oijendukseh

ojentaa 1. (suoristaa, kurkottaa) oijend|ua (~an, ~au, ~etah); ojenna kätesi oijenda käzi 2. (antaa, tarjota) oijend|ua; an|dua (~nan, ~dau, ~netah); ojennatko minulle leivän? annatgo minule leivän?
ojentautua (oikaista itsensä) oij|eta (~genen, ~ge-nou, ~jetah); vaari ojentautui pitkäkseen sohvalle died|oi oigeni divanale

OK (ark. okei) hüvā; okei

oka ovas (ogahan, ovastu, ogahii); ogaha|ine (~zen, ~stu, ~zii); kaktuksen okaat kaktusan ogahazet

oksa 1. oks|u (~an, ~ua, ~ii); puun oksa puun oksu 2. (kuv.) siinä touhussa oli oksat pois (leikki kaukana) se touhu ei olluh igru; päästä vihreälle oksalle (hyvään toimeentuloon) piästä vihandale oksale

oksainen oksa|ine (~zen, ~stu, ~zii); tuuheaoksai-nen puu tuuheioksaine puu

oksennus oksendu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

oksentaa oksend|ua (~an, ~au, ~etah)

oksettaa (yksipers.) oksendut|tua (~tau); minua oksettaa minuu oksenduttuu

olemassaolo olemasolemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); olemasolend|u (~an, ~ua, ~oloi); olemasol|o (~on,

~uo, ~oloi); taistelu olemassaolosta *tora olemasolon puoles*

olematon (pieni, vähäpätöinen) *olemat|oi* (~to-man, ~tomua, ~tomii); kustannukset olivat lähes olemattomat *menot oldih melgo olemattomat*

oleminen *olemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *olend|u* (~an, ~ua, ~oi); *ol|o* (~on, ~uo, ~oloi); opettajana oleminen ei ole helppoa *opastajannu olemine ei ole helppo*

olemus *olemu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); ulkoiselta olemukseltaan hän on vaatimaton *ulgo-olemuksen puoles häi on vuadimatoi*

olennainen *keski|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *tärg|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); se on tapahtunut ilman olenaisia muutoksia *se on tapahtunnuh ilmai tärgielöi muutoksii*; työn olennaisin sisältö *ruavon tärgevin süväindö*

olento (eläin- tai ihmisolento) *olend|o* (~on, ~uo, ~oloi); kirjassa oli kuvia kaikenlaisista olennoista *kniigas oli kuvii kaikenualazies olendolois*

oleskella *oleskel|la* (~en, ~ou, ~lah); *olet|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); *viet|tiä* (~än, ~täü, ~etäh) *aigua*; hän oleskeli silloin Italiassa *häi vietti aigua silloi Itaalies*

oleskelu *oleskelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *oleskelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *oleskelu* (~n, ~u, ~loi); *olettelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *olettelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *olettelu* (~n, ~u, ~loi); *aijanviettämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *aijanvietänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *aijanviet|to* (~on, ~tuo, ~toloi); asiaton oleskelu kielletty *tarbeheto i oleskelu kiellettü*

oleskelu|aika *olemisai|gu* (~jan, ~gua, ~goi); *olenduai|gu*; *oloi|gu*; **~lupa** *olemislu|ba* (~van, ~bua, ~bii); *olendulu|ba*; *ololu|ba*; ulkomaalaisten oleskeluluvat ovat lisääntyneet maassamme *ulgomualazien olemisluvat on lizävüttü mejjän muas*

oletettava *tovennägö|ine* (~zen, ~stü, ~zii)

olettaa *arvel|la* (~en, ~ou, ~lah); *duumail|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); oletin hänen tietävän jotain asiasta *duumaičn häi midätah tiedäü dielos*

olettamus (otaksuma, arvelu, hypoteesi) *arbailemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *arbailend|u* (~an, ~ua, ~oi); *arbailu* (~n, ~u, ~loi); *gipoutez|u* (~an, ~ua, ~oi); olettamuksesi osoittautui vääräksi *sinun gipoutezu rodihi viäräkse*

oletus ks. olettamus

oleva *oli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); voimassa oleva sopimus *voimas olii sobimus*; jäljellä olevat kilpailut jälle *olijat kilbukižat*

olevinaan 1. (muka) *buiteku*; *buitegu*; onko tuo olevinaan jokin ratkaisu? *ongo tai buiteku mitah rešeenii?* 2. (olla olevinaan, käyttäytyä yleillen) *moline* (~izen, ~stu, ~zii) *ül|bei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); hän on taas niin olevinaan *häi on müös moine ülbei*

oliivi (kasv. *Olea Europea*) *oliivupuu* (~n, ~du,

~loi)

oliiviöljy *oliivuvoi* (~n, ~du, ~loi)

olinpaikka *olopaik|ku* (~an, ~kua, ~koi); hänen nykyinen olinpaikkansa on tuntematon *hänen nügöine olopaikku on tiedämätöi*

olio *olend|o* (~on, ~uo, ~oloi); elottomat ja elolliset oliot *elottomat da elävät olendot*

oljenkorsi 1. (silpuksi leikatut oljet) *olgipala|ine* (~zen, ~stu, ~zii) 2. (kuv. viimeinen pelastus) *olgipala|ine* ◇ tarttua viimeiseen oljenkorteen *tartuo jälgimäzeh olgipalazeh*

olka (olkapää) *olgupia* (~n, ~dü, ~löi); nostaa säki olalleen *nostua huavo olgupiäle*; hän sivuutti asian olan kohautuksella *häi meni siiriči azies lekahuttajen olgupiälöi*; raataa olan takaa (tehdä kovasti työtä) *ruadua kovah*

olkain (usein mon.) *olgai|n* (~men, ~ndu, ~mii); *olgaim|et* (~ien, ~ii); *proim|u* (~an, ~ua, ~ii); le-ningissä on kapeat olkaimet *pluat'as ollah kaijat olgaimet*

olki *ol|gi* (~len, ~gie, ~gii/ ~giloi)

olla *olla* (olen, olet, on, olemmo, oletto, ollah); olla ajan tasalla *olla aijan tazal*; olla hiljalla (ark. olla täpärällä) *olla lähäl*; putoaminen oli hiljalla *sordumine oli lähäl*; olla hulluna johonkin (ark. olla rakastunut) *olla rakastunnuh uruasti*; olen hulluna häneen *olen rakastunnuh häneh uruasti*; olla ihmisiksi (ark. käyttäytyä kunnolla) *olla ristikanzannu*; olla jotain hampaankolossa (kuv. olla pitkävihainen) *olla midätah hambahan tagan*; olla kahden tulen välissä *olla kahten tulen keskes*; olla kahden vaiheilla (epäröidä) *olla keskele kavonnuh*; olla kuin Herran kukkarossa (kuv. turvassa) *olla ku Jumalan šizälis*; olla kuin kotonaan *olla ku omas kois*; olla kuin vakka ja kansi (sopia hyvin yhteen) *olla ku sulli da rukki*; olla kukkona tunki-olla (kuv. määräävässä asemassa) *olla kukinnu höstötukul*; olla kärryillä (kuv. ymmärtää, mistä puhutaan) *olla peril*; *püzüö käris*; olla napit vastakkain (kiistellä) *olla nüblät vastakkai*; olla yhtä tyhjän kanssa (kuv. olla mitätön, täysi nolla) *olla ihan ühtü tühjänke*

ollenkaan (lainkaan, yhtään) *ni ühtü; ni vouse*

olo 1. (oleminen) *olemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii);

olend|u (~an, ~ua, ~oi); *ol|o* (~on, ~uo, ~oloi)

2. (olotila, tunne) *ol|o*; minulla on paha olo *minul on paha olo* 3. (mon. olot, olosuhteet) *elosol|o* (~on, ~uo, ~oloi); *elosolo|t* (~loin, ~loi); onpa hänellä mukavat olot *hänel ollah ülen hüvät elosolot*; olla omissa oloissaan *olla ičekseh*

olo|jasu (vapaa-ajan asu) *vällüaigumu|odo* (~vvon, ~oduo, ~odoloi); *vällüaiguform|u* (~an, ~ua, ~ii); **~huone** *oloperti* (~n, ~i, ~löi); **~sija** (kiel.)

olosij|a (~an, ~ua, ~oi); inessiivi ja adessiivi ovat olosijoja *inessiivu da adessiivu kuulutah olosijoih*; **~suhteet** (par. olot) *olo|t* (~loin, ~loi); näissä olo-

suhteissa *nengomis ololois*; hän menestyi hyvin olosuhteisiin nähden *hänel meni hüvin ololoih verraten*; **~tila** 1. (olomuoto) *olotil|a* (~an, ~ua, ~oi); aineen nestemäinen *olotila ainehen notkei olotila* 2. (olosuhteet, tila) *olotil|a*; potilaan olotilan muutos *voimattoman olotilan muutos*

olut *piiv|o* (~on, ~uo, ~oloi)

olut|kapakka *piivokabak|ku* (~an, ~kua, ~koi);

~kori *piivokorop|u* (~an, ~ua, ~oi); **~panimo** *piivonkeittä|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); **~pullo** *piivopull|o* (~on, ~uo, ~oloi); *piivobutilk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~tuoppi** *piivokruusk|u* (~an, ~ua, ~ii);

~tynnyri *piivopuč|či* (~in, ~čii, ~čiloi)

olympia|ennätys *olimpiirekord|u* (~an, ~ua, ~oi);

~joukkue *olimpiijoukkoveh* (~en, ~tu, ~ii);

olimpiikomand|u (~an, ~ua, ~oi)

olympialaiset *olimpielaz|et* (~ien, ~ii)

olympia|laji *olimpiilaji* (~n, ~i, ~loi); **~mitali**

olimpiimedali (~n, ~i, ~loi)

oma *om|a* (~an, ~ua, ~ii); olla oma itsensä olla *omannu ičennü*; omalta omaltaan *omas puoles*; omalta osaltani olen asiasta varma *omas puoles olen varmu dielos* ◇ oma kehu haisee *ičen kehumi-ne kuariččou*; oma koti kullan kallis *oma kodi kullan kallis*; oma lehmä ojassa (oma etu tärkeä) *oma lehmü ojas (oma edu tärkei)*; oma maa mansikka, muu maa mustikka *oma mua mandžoi, vieras mua mustoi*; käyttää oman käden oikeutta *käüttiä oman käin oigevuttu*

oma|aloitteinen *omah initsiatiivah perustu|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *initsiativno|i* (~in, ~idu, ~loi); *iččenä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); **~elämäkerta** *biogruafi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *omaelosker|du* (~ran, ~dua, ~doi); **~hoitaja** *omahoida|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~hyväinen** *ül|bei* (~ien, ~iedü, ~löi); onpa siinä omahyväinen nuorimies *aiga ülbei briha on sit*

omainen 1. (subst. läheinen) *om|a* (~an, ~ua, ~ii); *omahi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); surevat omaiset *atkaloiččijät omahizet* 2. (adj. yhdyssanoissa) =omainen = *oma|ine* (~zen, ~stu, ~zii); erinomainen *erinomaine*; kansanomainen *rahvahan-omaine*; rahvahalli|ne (~zen, ~stu, ~zii); luonteenomainen *hakariterinomaine*; rahvaanomainen *ruadorahvahanomaine*; tavanomainen *tavan-omaine* 3. (subst. yhdyssanoissa) =omainen = *niek|ku* (~an, ~kua, ~koi); asianomainen *azii-niekkü*; viranomainen *virguniekkü*

omaisuus 1. (aineellinen rikkaus) *omazu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); hänelle oli kertynyt valtava omaisuus *hänelle oli kerdünüh ülen suuri omazus* 2. (ark. suuri rahamäärä) *omazu|s*; talo on maksanut omaisuuden *talo maksoi kogonazen omazuon*

omaisuus|rikos *omazusriko|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *omazusprestupleeni|i* (~en, ~edu, ~eloi); varkaus ja kavallus ovat omaisuusrikoksia *varrastus da*

muanutis ollah omazusrikoksii; **~vero** *omazus-ver|o* (~on, ~uo, ~oloi); tulo- ja omaisuusvero *tulo- da omazusvero*

omakohtainen *om|a* (~an, ~ua, ~ii); *persounalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); minulla on tästä oma-kohtaistakin kokemusta *minul on omuagi tieduo täh dieloh näh*

omakotitalo *om|a* (~an, ~ua, ~ii) *ko|di* (~in, ~dii, ~diloi); *om|a talo|i* (~in, ~idu, ~loi)

omaksua *omaksu|o* (~n, ~u, ~tah); he ovat omaksuneet uuden elämäntavan *hüö on omaksuttu uuzi eloksentaba*

oma|kustanne *omah dengah*; *omil varoil*; hän julkaisi kirjan omakustanteena *häi piästi ilmah kniigan omah dengah*; **~käsinen** *omakäzi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); hakemuksessa pitää olla omakätinen allekirjoitus *zajavleenies pidäü olla omakäzine allekirjutus*; **~laatuinen** (outo) *omalua-du|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~lääkäri** *omaliägäri* (~n, ~i, ~löi); *omavrac|ču* (~an, ~čua, ~čoi); *omadouhturi* (~n, ~i, ~loi)

omanarvontunto *omamarvontun|do* (~non, ~duo, ~doloi); kansallinen omanarvontunto *rahvahalli-ne omanarvontundo*

omantunnon|kysymys *omantunnonküzüümü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *souvestiküzümü|s*; **~rauha** *omantunnonrauh|u* (~an, ~ua, ~oi); *souvesti-rauh|u*; saavuttaa omantunnon rauha *tavoittua souvestirauhu*; **~tuska** *omantunnontusk|u* (~an, ~ua, ~ii); *souvestitusk|u*

oma|peräinen 1. (omaa alkuperää oleva) *omaperä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); *original'no|i* (~in, ~idu, ~loi); karjalan kielen omaperäinen sanasto *karjalan kielen omaperäine sanasto* 2. (erikoinen) *original'no|i*; *osoubenno|i* (~in, ~idu, ~loi); *osoubol|i* (~in, ~idu, ~loi); hän teki hyvin omaperäisen ratkaisun *häi luadii ihan osoubennoin rešeenien*; **~päinen** *ičepäi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *omanenä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); *upr'uamoi|i* (~in, ~idu, ~loi); tytöllä on omapäinen luonne *tütöl on upr'uamoi harakteri*; **~tekoinen** *omatego|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *ičenluajit|tu* (~un, ~tuu, ~tu-loi); poikien omatekoiset karryt *brihoin omategozet delegät*

omatoiminen ks. oma-aloitteinen

omatunto *ičentun|do* (~non, ~duo, ~doloi);

huigientun|do; *souvesti* (~n, ~i, ~loi); kuunnella omantunnon ääntä *kuunnella souvestin iändü*

oma|valtainen (lainvastainen) *omavalda|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *ičevalda|ine*; omavaltaiset teot *omavaldazet tevat*; **~varainen** *omavara|ine* (~zen, ~stu, ~zii); elää omavaraisessa taloudessa *eliä omavarazes hozäistvas*; **~varaisuus** *omavarazu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); maan omavaraisuus *muana omavarazus*; **~vastuu** *omavastu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); vakuutusyhtiö korvasi omavas-

tuun ylittävän osan vahingosta *strahovoi ühtümüs maksoi vahingos omavastuon ülitetün ozan*;
~vastuu aika (sairausajasta) *omavastusaigu*
 (~jan, ~gua, ~goi)

omeletti (munakas) *omliet|tu* (~an, ~tua, ~toi)

omena *juablok|ku* (~an, ~kua, ~koi)

omena|hillo *juablokku|varen'n|u* (~an, ~ua, ~oi);
~mehu *juablokkumehu* (~n, ~u, ~loi); **~piirakka**
juablokkupiir|ai (~uan, ~uadu, ~ualoi); **~puu**
 (kasv. Malus) *juablokkupuu* (~n, ~du, ~loi); **~so-**
se *juablukkupüree* (~n, ~dü, ~löi); **~viini**
juablokkuviin|u (~an, ~ua, ~oi)

omia (pyrkä saamaan omakseen) *ot|tua* (~an, ~tau, ~etah) *omakse*; älä vain yritä omia minun tavaroitani *älä vai opi ottua omakse minun tava-roi*

ominainen (luonteenomainen) *omina|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *harakterno|i* (~in, ~idu, ~loi); hänelle ominainen tapa *hänelleh ominaine taba*

ominais|haju *omina|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *kuaru* (~n, ~u, ~loi)/ *duuhu* (~n, ~u, ~loi); *harakterno|i* (~in, ~idu, ~loi) *kuaru/ duuhu*; eläinten ominais-haju *elättilöin karakternoi kuaru*; **~paino** (tiheys) *tilauksikönvies|su* (~an, ~sua, ~soi); *udel'no|i* (~in, ~idu, ~loi) *vies|su*; **~piirre** (erityispiirre) *omina|ine piir|reh* (~dehen, ~rehtü, ~dehii); savolaismurteiden ominaispiirteet *savolazet murreh-piirdeht*

ominaisuus *ominazu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

omin avuin/neuvoin *üksin; ičekseh*

omin päin *oman mielen mugah; ičekseh*; lapset olivat lähteneet ulos omin päin *lapset oli lähtiettü pihale ičekseh*

omin sanoin *omin sanoin; omil sanoil*; voitko kertoa kaiken omin sanoin? *voitgo sanella kaiken omil sanoil?*

omissa ajatuksissa *omis ajatuksis; omis mielis*; olin aivan omissa ajatuksissani *olin kogonah omis ajatuksis*

omistaa 1. (omaisuutta) *omist|ua* (~an, ~au, ~etah); he omistavat kaksi taloa *hüö omistetah kaksi taloidu* 2. (omistaa jonkun kunniaksi) *omist|ua*; kirjani omistin vanhemmilleni *kniigan omistin roditelöile* 3. (käyttää johonkin tarkoitukseen) *an|dua* (~nan, ~dau, ~netah); *käüt|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); omistan kaiken ajan lapsilleni *an-nan kogo oman aijan lapsile*

omistaja *omista|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

omistautua *andavu|o* (~n, ~u, ~tah); *an|duakseh* (~nammos, ~nah/ ~dahes, ~netahes); hän on täysin omistautunut tieteelle *hái on kogonah andavunnuh tiedoruavole*

omistus *omistami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *omistand|u* (~an, ~ua, ~oi); *omistu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); ke-sämökki on perikunnan omistuksessa *duačču on peräntielöin omistukses*

omistus|kirjoitus *omistuskirjutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~liite** (kiel.) *omistusliit|eh* (~tehen, ~ehtü, ~tehii); *possessiivusuffiks|u* (~an, ~ua, ~oi); **~oi-keus** *omistusoigevu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~suhde** (usein mon.) *omistusväli|t* (~löin, ~löi); epäselvät omistussuhteet *ebäselvät omistusvälit*

omituinen (kummallinen, outo) *kummalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *original'no|i* (~in, ~idu, ~loi); hänen katseessaan oli jotain omituista *hänen kaččies oli midälienne kummallistu*

ommella *om|mella* (~belen, ~belou, ~mellah); *puut|tua* (~an, ~tau, ~etah)

ommel, ompele *ombelu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *puutate|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

ompelu *ombelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii);

ombelend|u (~an, ~ua, ~oi); *ombelu* (~n, ~u, ~loi)

ompelu|kone *ombelukoneh* (~en, ~tu, ~ii); **~seu-ra** *ombelukerh|o* (~on, ~uo, ~oloi)

ongelma *ongelm|u* (~an, ~ua, ~ii); *probiem|u* (~an, ~ua, ~oi)

ongelma|iho *ongelmalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii) *hibj|u* (~an, ~ua, ~oi); **~jäte** *ongelmujät|eh* (~tehen, ~ehtü, ~tehii); ydinjäte on tyypillistä ongel-majätettä *üdinjäteh on tipičnoi ongelmujäteh*

ongelmallinen (pulmallinen) *ongelmalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); ongelmallinen tapaus *ongelmalline tapahthus*

onginta *ongittami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ongitand|u* (~an, ~ua, ~oi); *ongitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

onki *ong|i* (~en, ~ie, ~ii/ ~loi); ongen koho, siima ja koukku *ongen kubloin, siimu da koukkuine*

onkia *ongit|tua* (~an, ~tau, ~etah)

onneksi *ozakse*; onneksi tapasin sinut *ozakse vastavuimmo sinunke*; onneksi olkoon! *olgah ozakse!*

onnellinen *ozak|as* (~kahan, ~astu, ~kahii)

onnen|hetki *ozankodva|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~lahja** *ozanlahj|u* (~an, ~ua, ~oi) ◇ tasan ei käy onnenlahjat *ozanlahjua ei ainos ole*; **~pekka**

(kuv. erittäin onnekas ihminen) *ozanpek|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); **~onkija** *ozanongitta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~potku** *ozanpotku* (~n, ~u, ~loi); **~päivä** *ozanpäiv|ü* (~än, ~iä, ~ii); se oli onnen-päivä, kun tapasimme se oli *ozanpäivü, ku vasta-vuimmo*; **~toivotus** *ozantoivottami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ozantoivotand|u* (~an, ~ua, ~oi);

ozantoivotu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); lämpimät on-nentoivotukset! *lämbimät ozantoivotukset!*

onneton *ozat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *gor|a* (~an, ~ua, ~ii)

onnettomuus *ozattomu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *hädä* (hiän, *hädä*, *hädii*); *bed|a* (~an, ~ua, ~oi); *avaari|i* (~en, ~edu, ~eloi)

onnettomuus|auto *avaarieh puuttunu|h* (~on, ~ttu, ~zii) *mašin* (~an, ~ua, ~oi); onnettomuus-autossa kuoli kaksi nuorta *avaarieh puuttunuos mašinas kuoli kaksi nuordu*; **~hetki** *avaariimo-*

- ment|u* (~an, ~ua, ~oi); **~paikka** *avaariipaik|ku* (~an, ~kua, ~koi); *avaariikoht|u* (~an, ~ua, ~ii); onnettomuuspaikalla oli liukasta *avaariikoh-tas oli libei*; **~tilasto** *avaariistatiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); onnettomuustilastojen mukaan *avaariistatiekan mugah*
- onni** *oz|a* (~an, ~ua, ~ii); *lük|kü* (~ün, ~küü, ~külöi); onnea ja menestystä sinulle! *ozua da lük-küü sinulles!* **onni** onnettomuudessa *oza ozatto-muos*; olla onnensa kukkuloilla *olla ozan ladvois*; olla oman onnensa seppä *olla oman ozan seppü*
- onnistaa** (yksipers.) *men|nä* (~öü) *hüvin*; poikaa onnisti työpaikan suhteen *pojäl meni hüvin ruadopaikan puoles*
- onnistua** *menestü|ö* (~n, ~ü, ~täh); olla (olen, on, ollah) *suavutukse|las* (~kahan, ~astu, ~kahii); *ozavu|o* (~n, ~u, ~tah)
- onnistunut** 1. (henkilöstä) *ozak|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); *menestünnü|h* (~ön, ~ttö, ~zii); elä-mässään onnistunut nuori *elokses menestünnüh nuori* 2. (työn tuloksesta) *hüv|ä* (~än, ~iä, ~ii); valokuvat ovat onnistuneita *foto kuvat roittih hü-vät*
- onnitella** *hüvit|ellä* (~telen, ~telöü, ~elläh); onnit-telemme sinua syntymäpäivän johdosta! *hüvitte-lemmö sinuu roindupäivänke!*
- onnittelu** *hüvittelü* (~n, ~ü, ~löi); parhaat onnitte-lumme! *parahat hüvittelüt meilpäi!*
- ontto** 1. (sisästä tyhjä) *on|do* (~non, ~duo, ~doloi); *ondona|ine* (~zen, ~stu, ~zii); ontto puu *ondonai-ne puu* 2. (kuv. tyhjä, sisällyksetön) *tühjämpäi-vä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); *tühj|ü* (~än, ~iä, ~ii); ontto olo *tühjämpäiväine olo*
- ontua** *ram|mata* (~buan, ~buau, ~matah)
- oopiumi** *oupium* (~an, ~ua, ~ii)
- ooppera** (mus.) *ouper|u* (~an, ~ua, ~oi)
- oopperajuhla** (mus.) *ouperufestivual|u* (~an, ~ua, ~oi); Savonlinnan oopperajuhlat *Savonlin-nan ouperufestivual|at*; **~laulaja** (mus.) *ouperu-pajatta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~sävellys** (mus.) *ouperumeloudi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *ouper|u* (~an, ~ua, ~oi)
- opas** 1. (opastaja, neuvoja) *ekskursovod|u* (~an, ~ua, ~oi); *vietteli|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *giid|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (opaskirja) *matkailukirj|u* (~an, ~ua, ~oi); *matkailukniig|u* (~an, ~ua, ~oi); ostin hyvän matkailuoppaan *ostin hüvän matkailukniig-an*
- opaskoira** *viettelükoir|u* (~an, ~ua, ~ii)
- opastaa** 1. (näyttää tietä) *nevv|uo* (~on, ~ou, ~otah); kuka opastaa ryhmän hotellille? *kenbo nevvou joukon hotelih?* 2. (toimia oppaana) olla (olen, on, ollah) *giidannu/ ekskursovodannu* 3. (neuvoa, opettaa) *opast|ua* (~an, ~au, ~etah); *nevv|uo*; opastaa lapsia hyvälle tavoilte *opastua lapsii hüvih taboih*
- opaste** *merki* (~n, ~i, ~löi); *tienviit|eh* (~tehen, ~ehtü, ~tehii); löydät perille seuraamalla opasteita *piäzet perile kačellen tienviittehii*
- opastus** *opastami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *opastand|u* (~an, ~ua, ~oi); *opastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *nevvomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *nevvond|u* (~an, ~ua, ~oi); *nevv|o* (~on, ~uo, ~oloi)
- operaatio** *operatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi)
- operaattori** (atk.) *operuator|u* (~an, ~ua, ~oi)
- operetti** (mus.) *operet|tu* (~an, ~ua, ~toi)
- opetella** *opastu|o* (~n, ~u, ~tah); opettelemme vasta kielen alkeita *müö vaste vie allammo opas-tuo kiöldü*
- opettaa** *opast|ua* (~an, ~au, ~etah); kuka sinulle opettaa matematiikkaa? *kenbo opastau sinulles matematiiekkua?*
- opettaja** *opasta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
- opettajain|huone** *opastajienkabiniet|tu* (~an, ~tua, ~toi); **~kokous** *opastajienkerähm|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi)
- opettajakunta** *opastakun|du* (~nan, ~dua, ~dii); *opastaj|at* (~ien, ~ii/ ~oi)
- opettava, opettavainen** *opasta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); opettavaiset kertomukset *opastajat kerdomukset*
- opetus** *opastami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *opastand|u* (~an, ~ua, ~oi); *opastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); opistossamme saa karjalan kielen opetusta *meijän opistos opastetah karjalan kiöldü*
- opetus|hallitus** *opastushalliču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~harjoittelu** *opastuspraktiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~lapsi** *opastu|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); Jeesuksen opetuslapset *Iisuan opastujat*; **~ministeri** *opastusministr|u* (~an, ~ua, ~oi); **~ministeriö** *opastusministerstv|u* (~an, ~ua, ~oi); **~neuvos** *opastussovetniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~suunnitelma** *opastuspluan|u* (~an, ~ua, ~oi); **~velvollisuus** *opastusvellallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *urokkumiär|ü* (~än, ~iä, ~ii); mikä on äi-dinkielenopettajan opetusvelvollisuus? *mittuinebo on muamankielenopastajan urokkumiärü?*
- opillinen** *tiijolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); saada opillis-ta sivistystä *suaja/suaha tiijollistu opastundua*
- opinnot** *opastumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *opastund|u* (~an, ~ua, ~oi); *opastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); mi-ten opinnot sujuvat? *kuibo opastundu menöü?*
- opinnäyte** *diplomrua|do* (~von, ~duo, ~doloi)
- opinto|laina** *opastusvell|gu* (~lan, ~gua, ~goi); **~matka** *opastusmatk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~ohjel-ma** *opastuspluan|u* (~an, ~ua, ~oi); **~tuki** *opastustu|gi* (~ven, ~gie, ~giloi); saavatko opiske-lijat valtion opintotukea? *suahahgo opastujat val-divon opastustugie?*
- opiskelija** *opastu|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
- opiskelija-alennus** *opastusalendu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); saako matkasta opiskelija-alennusta? *anne-*

tahgo matkas opastusalendustu? **~valinta** opastu-
jien valliččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ valličend|u
(~an, ~ua, ~oi)/ valliču|s (~ksen, ~stu, ~ksii);
opiskelijavalinnat suoritetaan kesäkuussa opastu-
jien valličukset pietäh kezäkuus

opiskella opastu|o (~n, ~u, ~tah); tyttäreemme
opiskelee oikeustiedettä meijän tütär opastuu
jurisprudentsiedu

opiskelu opastumi|ne (~zen, ~stu, ~zii);
opastund|u (~an, ~ua, ~oi); opastu|s (~ksen, ~stu,
~ksii)

opiskelu|aika opastumisaig|u (~jan, ~gua, ~goi);
opastunduaig|u; opastusaig|u; **~paikka** opastu-
misaik|ku (~an, ~kua, ~koi); opastundupaik|ku;
opastuspaik|ku; **~vuosi** opastumisivu|ozi (~vven,
~ottu, ~ozii); opastunduvu|ozi; opastusvu|ozi en-
simmäiset opiskeluvuodet enzymäzet opastusvu-
vvet

opisto opist|o (~on, ~uo, ~oloi)

oppi 1. (tieto, oppineisuus) tiedo (~ijon, ~eduo,
~edoloi) ◇ ei oppi ojaan kaada tiedo ojah ei kua
2. (tiedon erikoisala) teori|i (~en, ~edu, ~eloi);
kommunismmin opit kommunistman teoret 3. (usk.
opinkappale) dogm|u (~an, ~ua, ~ii); saarnata
puhtaan opin puolesta paista puhtahan dogman
puoles 4. (opetus, neuvo) nevv|o (~on, ~uo, ~oloi);
opastu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); olkoon tämä teille
opiksi olgah tämä teile opastukseke

oppia 1. (saada oppia) opastu|o (~n, ~u, ~tah);
olen oppinut muutaman sanan venäjää olen opas-
tunnuh erähän sanan ven'ua 2. (harjaantua, tot-
tua) harjavu|o (~n, ~u, ~tah); opastu|o; lapsi on jo
oppinut kävelemään lapsi on jo opastunnuh käve-
lemäh ◇ oppia ikä kaikki opastuo kogo igä; oppia
kantapään kautta opastuo kandupiän kauti

oppi|aine opastumisaينه (~en, ~tu, ~ii); opastun-
duaineه; opastusaineه; **~arvo** opastumisarv|o
(~on, ~uo, ~oloi); opastunduarv|o; opastusarv|o;
akateemiset oppiartot akadeemizet opastusartot;
~kirja opastumiskirj|u (~an, ~ua, ~oi); opastun-
dukirj|u, opastuskirj|u; opastumiskniig|u (~an,
~ua, ~oi); opastundukniig|u; opastuskniig|u

oppilaanohjaus opastujien ohjuami|ne (~zen,
~stu, ~zii)/ ohjuand|u (~an, ~ua, ~oi)/ ohjav|o
(~on, ~uo, ~oloi)

oppilaitos opastumislaito|s (~ksen, ~stu, ~ksii);
opastundulaito|s; opastuslaito|s

oppilas opastu|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

oppilas|huolto opastuihuol|do (~lon, ~duo, ~do-
loi); **~kunta** opastuikun|du (~nan, ~dua, ~dii);
~määrä opastuimiär|ü (~än, ~iä, ~ii)

oppimateriaali opastumismaterjual|u (~an, ~ua,
~oi); opastundumaterjual|u; opastusmaterjual|u

oppimaton opastumat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii)

oppiminen opastumi|ne (~zen, ~stu, ~zii);

opastund|u (~an, ~ua, ~oi); opastu|s (~ksen, ~stu,

~ksii)

oppimis|halu opastumishim|o (~on, ~uo, ~oloi);
opastunduhim|o; opastushim|o; **~kyky** opastu-
mismalt|o (~on, ~uo, ~oloi); opastundumalt|o;
opastusmalt|o; **~vaikeus** opastumisvaigevu|s
(~ksen, ~stu, ~ksii); opastunduvaigevu|s; opastus-
vaigevu|s

oppimäärä opastumismiär|ü (~än, ~iä, ~ii);
opastundumiär|ü; opastusmiär|ü; peruskoulun
oppimäärä perusškolan opastusmiärü

oppinut 1. (sivistynyt) opastunnu|h (~on, ~ttu,
~zii) 2. (tiedemies, tieteenharjoittaja) tiedemie|s
(~hen, ~stü, ~hii)

oppi|raha (kuv.) opastumisrah|a (~an, ~ua, ~oi);
opastundurah|a; opastusrah|a; opastumisdeng|u
(~an, ~ua, ~oi); opastundudeng|u; opastusdeng|u;
◇ maksaa suuret oppirahat maksua suuret opastus-
rahat; **~riita** tiedorii|du (~jan, ~dua, ~doi); **~tunti**
urok|ku (~an, ~kua, ~koi); **~tuoli** kaafedr|u (~an,
~ua, ~oi); **~velvollisuus** opastumisvellallizu|s
(~on, ~ttu, ~ksii); opastunduvellallizu|s; opastus-
vellallizu|s oppivelvollisuus päättyy lapsen täyttä-
essä 16 vuotta opastunduvellallizus lopeh konzu
lapsele täüdüü kuuzitostu vuottu

opponentti (vastaväittäjä) opponent|u (~an, ~ua,
~oi)

opponoida (toimia vastaväittäjänä) opponiiru|ja
(~čen, ~ččou, ~jah)

oppositio oppozitsi|i (~en, ~edu, ~eloi); oppositio
teki välikysymyksen hallitukselle oppozitsii andoi
väliküzümüksen halličuksele

optikko optik|ku (~an, ~kua, ~koi)

optimaalinen optimalli|ne (~zen, ~stu, ~zii)

optimismi optimizm|u (~an, ~ua, ~oi)

optimisti optimist|u (~an, ~ua, ~oi)

optimistinen optimisti|ne (~zen, ~stü, ~zii)

optinen optilli|ne (~zen, ~stu, ~zii)

optio optatsi|i (~en, ~edu, ~eloi); suurten yhtiöi-
den johtajat saavat uskomattomia optioita suurien
firmoin johtajat suajah uskomattomii optatsieloi

oranssi oranževo|i (~in, ~idu, ~loi)

oras ora|s (~han, ~stu, ~hii); oraha|ine (~zen, ~stu,
~zii)

orastaa 1. (nousta oraalle) orast|ua (~an, ~au,
~etah); ruis orastaa ruis orastau 2. (kuv. syntyä,
versoa, herätä) orast|ua; orastava ystävyys orastai
üstäviüs

orava (el. Sciurus) orav|u (~an, ~ua, ~oi)

ordinaalilukusan (kiel.) ordinalilugusan|a (~an,
~ua, ~oi); ordinalinumerial|u (~an, ~ua, ~oi);
jälletüslugusan|a; jälletüslumerial|u

oregano (kasv. Organom vulgare) oregan (~an,
~ua, ~oi)

orgaaninen organiičesko|i (~in, ~idu, ~oloi)

organisaatio organizatsi|i (~en, ~edu, ~eloi)

organisaattori organizuator (~an, ~ua, ~oi)

organismi *organizm|u* (~an, ~ua, ~oi)

organisoida *organizui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

ori *säl|gü* (~lün, ~güü, ~gülöi); *uveh* (ubehen, uveh-tu, ubehii)

orientoitua *orijentiirui|jakseh* (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes)

originaali 1. (alkumuoto; alkuteos) *original|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (aito, väärentämätön) *original|u*; *original'no|i* (~in, ~idu, ~loi)

originelli (omaperäinen, kumma, merkillinen) *original'no|i* (~in, ~idu, ~loi); hänellä on originelli puhetapa *hänel on original'noi paginluadu*

orja 1. *orj|u* (~an, ~ua, ~ii); orjien vapauttaminen *orjien piästamine välläle* 2. (kuv. jonkin paheen kahlehtima) *orj|u*; huumeiden orja *narkoutiekoin orju*; muodin orjat *movvan orjat*

orjallinen (liian tunnollinen) *orjalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); sääntöjen orjallinen noudattaminen *siändölöin orjalline novvattamine*

orjuus *orju|s* (~on, ~ttu, ~zii)

orjuuttaa *orjut|tua* (~an, ~tau, ~etah)

orkesteri (mus.) *orkestr|u* (~an, ~ua, ~oi)

orkesterinjohtaja (mus. kapellimestari) *orkestranjohta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *dirižor* (~an, ~ua, ~oi)

orkidea (kasv. Orchidaceae) *orhidei* (~n, ~du, ~loi)

ornitologi (lintutieteilijä) *ornitoloug|u* (~an, ~ua, ~oi)

ornitologia (lintutiede) *ornitolougi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

orpo 1. (subst.) *orbo|i* (~in, ~idu, ~loi); lapsi jäi orvoksi viisivuotiaana *lapsi jäi orboikse viizivuodehizennu* 2. (adj. hylätty, turvaton) *ablei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); minulla on orpo olo *minul on abei mieli*

orsi *or|zi* (~ren, ~tu, ~ziloi); istuvat rivissä kuin kanat *orrella istutah ravis gu kanat orrel*

ortodoksi (ort. kirkon jäsen) *pravoslauno|i* (~in, ~idu, ~loi); rajakarjalaiset ovat pääosin ortodokseja *rajakarjalazet ollah enimiten pravoslaunoloi*

ortodoksinen 1. (ort. kirkkoon kuuluva) *pravoslauno|i* (~in, ~idu, ~loi); ortodoksinen kirkkolaulu *pravoslaunoi hengelline pajo*; ortodoksiset seurakunnat *pravoslaunoit prihodat* 2. (kuv. puhdasoppinen) *pravoslauno|i*

ortodoksisuus *pravoslaavi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

ortografia (oikeinkirjoitus) *oigiehkirjutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *orfogruafi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

ortopedi (lääk. ortopedian erikoislääkäri) *ortoped|u* (~an, ~ua, ~oi)

orvokki (kasv. Viola) *fialk|u* (~an, ~ua, ~oi)

osa 1. *oz|a* (~an, ~ua, ~ii); koneen osat *konehen ozat*; teoksen kolmas osa *tevoksen kolmas oza* 2. (rooli) *rouli* (~n, ~i, ~loi); hänellä on tärkeä osa näytelmässä *hänel on tärgü rouli spektaklis* 3. (osuus) *vuitt|ti* (~in, ~tii, ~tiloi); *oz|a*; hän otti

oman osansa saaliista *hái otti oman vuitin sualehes 4. (kohtalo) oz|a*; tyytyä osaansa *alistuo omah ozah* ◇ minulla ei ole tähän osaa eikä arpaa *minul ei ole täh ni ozua ni arbua*

osa|-aikainen *oza-aiga|ine* (~zen, ~stu, ~zii); olla osa-aikaisessa työssä *olla oza-aigazes ruavos*; **~aikaeläke** *oza-aigueläk|eh* (~kehen, ~ehtü, ~kehii)

osaaottava *müüdäholi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); hän vaikutti hyvin osaaottavalta *hái ozuttihes ülen müüdäholijakse*

osaava *malta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

osajako 1. (jako osiin) *ozajalgo* (~von, ~guo, ~go-loi); perintömaiden osajako *perindömualoin oza-jago* 2. (näytelmän osajako) *roulija|go*

osakas *aktsieloinomista|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *aktsionier|u* (~an, ~ua, ~oi); vuitinomista|i; *vuittiniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); osakkaat kutsuttiin yhtiökokoukseen *aktsionieroi kučuttih kope-ratiivan kerähmöh*

osake 1. (osuus yhtiön pääomasta) *aktsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *vuitt|ti* (~in, ~tii, ~tiloi); osakkeiden nimellisarvo *aktsieloin nominualuarvo* 2. (ark. osakehuoneisto, asunto- osake) *ozak|eh* (~kehen, ~ehtu, ~kehii); *kodiozak|eh*; meillä on kolmen huoneen ja keittiön osake keskustassa *meil on kodiozakeh keskustas – kolme pertii da kuhn'u*

osake|janti (osakkeiden liikkeeseen laskeminen) *aktsieloin-/ ozakkehienmüömi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *aktsieloin-/ ozakkehienmüönd|ü* (~än, ~iä, ~ii); **~enemmistö** *aktsii-/ ozakehenimist|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); **~kirja** *aktsii-/ ozakehkirj|u* (~an, ~ua, ~oi); *aktsii-/ ozakehtovesteh* (~en, ~tu, ~ii); **~kurssi** *aktsii-/ ozakehkurs|u* (~an, ~ua, ~oi); **~pääoma** *aktsii-/ ozakehpiäom|a* (~an, ~ua, ~ii); *aktsii-/ ozakehkapitua|u* (~an, ~ua, ~oi); **~rekisteri** *aktsii-/ ozakehregistr|u* (~an, ~ua, ~oi); **~salkku** *aktsii-/ ozakehportfeli* (~n, ~i, ~loi); **~yhtiö** *aktsii-/ ozakehühtüm|ü* (~än, ~iä, ~ii); *aktsioner-no|i* (~in, ~idu, ~loi) *kompuani|i* (~en, ~edu, ~eloi)

osakkeenmerkintä *aktsieloin merkiččem|ine* (~zen, ~stü, ~zii)/ *merkičend|ü* (~än, ~iä, ~öi)/ *merkičü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

osakkeenomistaja ks. osakas

osakkuus *ozaniekannu/ vuittiniekannu olemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *olend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *ol|o* (~on, ~uo, ~oloi)

osakunta (üli) *opastuikun|du* (~nan, ~dua, ~dii); Karjalainen osakunta *Karjalaine (üli)opastuikun-du*

osallinen *ozaniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); *vuitti-niek|ku* (~an, ~kua, ~koi); oliko hänkin osallisena rikokseen? *oligo häigi ozaniekannu rikoksēs*

osallistua *ot|tua* (~an, ~tau, ~etah) *ozua*; osallistun mielelläni lahjan hankintaan *minä hüväl mielel otan ozua lahjan hommuamizeh*

osallistuja *ozanotta*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

osallisuus *ozanot*|to (~on, ~tuo, ~toloi)

osaltaan *omas puoles*; haluan osaltani vaikuttaa ratkaisuun *tahton omas puoles vaikuttua rešeenieh*

osa|maksu *ozamaks*|u (~n, ~u, ~loi); ostimme auton osamaksulla *ostimmo mašinan ozamaksul*; ~**määrä** (mat. jakolaskun tulos) *ozamiär*|ü (~än, ~iä, ~ii)

osanottaja *ozanotta*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); kokouksen osanottajat *kerähmön ozanottajat*

osanotto 1. (osallistuminen) *ozanottami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *ozanotand*|u (~an, ~ua, ~oi); *ozanot*|to (~on, ~tuo, ~toloi); osanotto keskusteluun oli vilkas *ozanotto paginah oli suuri* 2. (surunvalittele) *ozanottami*|ne; *ozanotand*|u; *ozanot*|to; syvä osanottoni suruusi *minun süvä ozanotto sinun gor'ah*; ~**todistus** *ozanottamistovesteh* (~en, ~tu, ~ii); *ozanotandutovesteh*; *ozanottotovesteh* kurssilaisille jaettiin osanottotodistukset *kursilazile javottih ozanottotovestehet*

osapuoli *ozapuol*|i (~en, ~du, ~ii); riidassa on kaksi osapuolta *riijas on kaksi ozapuoldu*

osapäivätyö *puolipäivürua*|do (~von, ~duo, ~doloji); olen osapäivätyössä *olen puolipäivüruavos*

osasto *ozast*|o (~on, ~uo, ~oloi); *kupee* (~n, ~du, ~loi); tehtaan eri osastot *fuabrikan eri ozastot*; tupakoimattomien osasto *junavaunussa tabakanpoltamattomien kupee junas*

osastonhoitaja (sairaalassa) *ozastonhoida*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

osasto|päällikkö *ozastonpiälik*|kö (~ön, ~küö, ~kölöi); ~**sihteeri** *ozastonsekretari* (~n, ~i, ~loi)

osasuoritus 1. (osamaksu) *ozamaksu* (~n, ~u, ~loi); velan osasuoritukset on hoidettava ajallaan *vellan ozamaksut on maksettavu aijoin aijalleh* 2. (osatentti) *začot*|tu (~an, ~tua, ~toi); englannin kielen osasuoritus vanheni *anglien kielen začottu vahneni*

osata 1. (löytää perille) *puut*|tuo (~un, ~tuu, ~utah); osaako lapsi yksin kotiin? *puuttuugo lapsi kodih üksin?* 2. (kyetä, pystyä) *malt*|ua (~an, ~au, ~etah); osata ammattinsa *maltua omassah ruado*; oppilas ei osannut kotiläksyään *opastui ei maltanuh ruadua kodiruadoloi* 3. (hoksata, keksiä, ymmärtää) *ar*|vata (~buan, ~buau, ~vatah); *maltu*|a; *ellend*|iä (~än, ~äü, ~etäh); osasimpa kerrankin valita sanani oikein *hos kerran ga maltoin vallita oigiet sanat*; osaapa harmittaa tuollainen! *oi kui suututtuau tuommeine!*

osaton (kovaonninen, onneton) *ozat*|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); *orbo*|i (~in, ~idu, ~loi)

osavaltio *ozavaldiv*|o (~on, ~uo, ~oloi); Yhdysvaltain osavaltiot *Amerikan ozavaldivot*

osin *ozittain*; olet osin oikeassa *olet ozittain oigies*

osinko 1. (osuus voitosta) *tulosvuit*|ti (~in, ~tii, ~tiloi); *dividend*|u (~an, ~ua, ~oi); saada osinkoa

suaja/suaha dividendoi 2. (kuv.): päästä osingolle *piä*|stä (~zen, ~zöü, ~stäh) *voittoh*

osio 1. (osatehtävä kokeesta tms.) *oz*|a (~an, ~ua, ~ii) *koittehes*; suorittaa kaikki kokeen osiot *piästä läbi kaikis koittehen ozis* 2. (osa kokonaisuudesta) *oz*|a; kyselylomakkeen osio *ankietan oza*

osittaa (jakaa osiin) *jagua* (*juan, jagau, javotah/ juatah*); maapalsta ositettiin perillisten kesken *muapalstu juattih perindönsuajien kesken*

ositain 1. ks. osin 2. (osa kerrallaan) *ozittain*; *oza kerralleh*

ositainen *puolina*|ine (~zen, ~stu, ~zii); *ebätävvel*|ine (~zen, ~stü, ~zii); osittainen aurin-gonpimennys *puolinaine päiväzenpimendü*|s

osoite *adres*|si (~in, ~sii, ~siloi)

osoitella *ozut*|ella (~telen, ~telou, ~ellah)

osoitin 1. (viisari, neula tms.) *ozut*|in (~timen, ~indu, ~timii); viizari (~n, ~i, ~loi); kellon osoitimet kellon viizarit 2. (kuv. ilmaisin, osoitus) *ozut*|in; *indikuator* (~an, ~ua, ~oi)

osoittaa 1. (näyttää, viitata) *ozut*|tua (~an, ~tau, ~etah); mittari osoitti ylinopeutta *miärävövehkeh ozutti liigua vauhtii*; tienviitta osoittaa kaupunkiin *tienviiteh ozuttu linnahpäi* 2. (evästä, neuvua) *ozut*|tua; *nevv*|uo (~on, ~ou, ~otah); kasvat-taja osoittaa lapselle oikeat arvot *kazvattai nevvou lapsele pättävät arvot* 3. (näyttää toteen, todistaa) *tovest*|ua (~an, ~au, ~etah); hän osoitti väitteensä todeksi *häi tovesti omassah mielen* 4. (suunnata, kohdistaa) *adresui*|ja (~čen, ~ččou, ~jah); osoitin kirjeen johtajalle *adrezuičin kirjazen direktorale*

osoittaja (mat.) *ozutta*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

osoittautua (käydä ilmi) *ozut*|tuakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); *ilme*|tā (~nen, ~nöü, ~täh); kasvain osoittautui pahanlaatuiseksi *kazvain ilmeni pahanluaduzekse*

osoitus 1. (opastus, viittaus) *ozutu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); sormella osoitus *ozutus sormel* 2. (näyte, todiste, esimerkki) *tovestu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); merki (~n, ~i, ~löi); rakkaudenosoitus *rakkahuon merki*; osoituksena kiitollisuudestani annan sinulle tämän lahjan *passibonmerkikse annan sinulles tämän lahjan*

ostaa *ost*|ua (~an, ~au, ~etah) ◇ ostaa sika säkissä *ostua počči huavos*

ostaja *osta*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

ostella (kierrellä ostoksilla, 'shoppailla') *ostel*|la (~en, ~ou, ~lah); *kävel*|lä (~en, ~öü, ~läh) *ostoksil*

osteoporoosi (lääk. luukato) *osteoporo*|z (u (~an, ~ua, ~oi)

osteri (el. Ostrea) *ustrits*|u (~an, ~ua, ~oi)

ostjakki (suomensuk. kansa Venäjällä, nyk. hanti) *ost'ak*|ku (~an, ~kua, ~koi)

osto (ostaminen, kauppa) *ostami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *ostand*|u (~an, ~ua, ~oi); *ost*|o (~on, ~uo, ~oloi); nyt on edessä uuden tietokoneen ostos *niügöi*

ies on uvven tiedekonehen ostamine

osto|hinta ostohin|du (~nan, ~dua, ~doi); **~hyvi-**
tys ostohüvitü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); **~kurssi**
ostokurs|u (~an, ~ua, ~oi); **~kyky** (ostovoima)
ostovoim|u (~an, ~ua, ~ii)

ostos ostos|s (~ksen, ~stu, ~ksii); ostoksiin meni
paljon rahaa ostoksih meni vägitukku dengua;
käydä ostoksilla kävvä ostoksil

ostos|keskus ostoskesku|s (~ksen, ~stu, ~ksii);
~kori ostospoimič|ču (~un, ~čuu, ~čuloi); **~kär-**
ryt ostoskäri (~n, ~i, ~löi)

osto|tarjous ostotaricu|s (~ksen, ~stu, ~ksii);
ostoetotu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); teimme ostotar-
jouksen asunnosta müö annoimmo ostotaricuksen
fatierah näh; **~tottumus** ostamista|ba (~van,
~bua, ~boi); ostanduta|ba; ostota|ba

osua 1. oz|ata (~uan, ~uau, ~atah); puut|tuo (~un,
~tuu, ~utah); kivi osui ikkunapieleen kivi puutui
ikkunpieleh 2. (kuv. sattua) oz|ata; puut|tuo; tällä
kertaa osuit oikeaan täl kerdua puutuit oigieh;
osua ajan hermoon ozata aijan nervah; osua nau-
lan kantaan (sanoa sattuvasti) ozata nuaglan kan-
dah (sanuo tarkah)

osuma ozum|u (~an, ~ua, ~ii); ruan|u (~an, ~ua,
~oi); isku (~n, ~u, ~loi)

osuus 1. (oikeus tai velvollisuus johonkin) vel|gu
(~lan, ~gua, ~goi); maksa heti osuutesi maksa
hedi ičes velgu 2. (tehtävä, merkitys) oz|a (~an,
~ua, ~ii); diel|o (~on, ~uo, ~oloi); vuit|ti (~in, ~tii,
~tiloi); ei kai sinulla ole osuutta tapahtuneeseen?
ei taki sinul ole nimidä dieluo täh tapahtumah?
3. (tietty erä) oz|a; vuit|ti; lottoporukan osuudet
voitosta lottokižuajien vuitit sualehes 4. (kiintiö)
oz|a; vuit|ti kontingent|u (~an, ~ua, ~oi); suomen-
ruotsalaisten osuus opiskelijoista suomenruočči-
lazien kontingentu opastujis

osuustoimintayritys koperatiiv|u (~an, ~ua, ~oi)

osuva (näppärä, sattuva) näb|ei (~ien, ~iedü, ~ie-
löi); tark|u (~an, ~ua, ~oi); osuvat sanonnat nä-
biet sanondat

otaksua (olettaa) duumai|ja (~čen, ~ččou, ~jah);
en otaksunut sellaista tapahtuvan en voinnuh ni
duumaija nengomua tapahtustu

otanta (tilastot.) ottami|ne (~zen, ~stu, ~zii);
otand|u (~an, ~ua, ~oi); ot|to (~on, ~tuo, ~toloi);
sattumanvarainen otanta sattumanvaraine otandu

otava (astron.) Adamantiäht|et (~ilöin, ~ilöi);
Otav|u (~an, ~ua, ~oi); Otavan seitsemän tähteä
Adamantiähtilöin seiččie tiähtie

ote 1. (kiinnipito, tartunta) kiinipi|do (~von, ~duo,
~doloi); tartumi|ne (~zen, ~stu, ~zii); tartund|u
(~an, ~ua, ~oi); hellittää otteensa vähendiä tar-
tundu 2. (jäljennöksen osa) koupi|i (~en, ~edu,
~eloi); pöytäkirjan ote koupii protokolaa 3. (toi-
mintatapa) kein|o (~on, ~uo, ~oloi); ta|ba (~van,
~bua, ~boi); hänellä on oikeat otteet työhönsä

hänel ollah putin ruadotavat 4. (kerta) ker|du
(~ran, ~dua, ~doi); olen ollut siellä moneen ot-
teeseen olen olluh sie moneh kerdah

otella (kilpailla, kahinoida) kilbail|la (~en, ~ou,
~lah); joukkueet ottelevat toisiaan vastaan ensi
viikolla joukkovehet kilbailлах toine toizenke tuliel
nedälil

otettu (liikuttunut) liikkunu|h (~on, ~ttu, ~zii)
südämen pohjassah; olin todella otettu huomion-
osoituksista olin toven liikkunuh südämen pohjas-
sah huomivon perιά

otin 1. (kahva, kädensija) ručk|u (~an, ~ua, ~ii);
ri|ba (~van, ~bua, ~boi); kannun otin kukšinan
ručku 2. (ruoan ottoväline) ot|in (~timen, ~indu,
~timii); salaatin ottimet saluatan ottimet

otollinen (edukas, suotuista) sobiv|u (~an, ~ua,
~ii); hüv|ä (~än, ~iä, ~ii); tulittepa otollisella het-
kellä tüö kačo tulitto sobivah aigah

otos 1. (valokuva) fotokuv|a (~an, ~ua, ~ii);
fotosnimk|u (~an, ~ua, ~oi); fotokartočk|u (~an,
~ua, ~oi); onnistuneet otokset hüvät fotokuvat
2. (vrt. otanta; näyte tutkimuksesta) oto|s (~ksen,
~stu, ~ksii); materjialumiär|ü (~än, ~iä, ~ii);
miten suureen otokseen tulokset perustuvat? kui
suureh materjialumiäräh tulokset pohjavutah?

otsa 1. oč|ču (~an, ~čua, ~čii) 2. (kuv.) oč|ču; raa-
taa otsa hiessä ruadua očču hies; onko sinulla
otsaa väittää moista? kuibo kehtuatgi väittää nen-
gostu?

otsikko nim|i (~en, ~ie, ~ilöi); rubriek|ku (~an,
~kua, ~koi)

otsikkojuliste (ark. lööppi) kioskumaino|s (~ksen,
~stu, ~ksii); kioskurekluam|u (~an, ~ua, ~oi)

otsikoida pan|na (~en, ~ou, ~nah) nim|i (~en, ~ie,
~ilöi); lua|die (~jin, ~diu, ~jitah) rubriek|ku (~an,
~kua, ~koi)

otsoni ozon (~an, ~ua, ~oi)

otsoni|kato (otsonikerroksen oheneminen)
ozonanhaihtumi|ne (~zen, ~stu, ~zii); ozonanhaiht-
tund|u (~an, ~ua, ~oi); ozonanhaiht|o (~on, ~uo,
~oloi); otsonikatoa pidetään luonnolle vaarallise-
na ozonanhaihtumistu pietäh pahannu luondoh
näh; **~kerros** ozonkerros|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

ottaa 1. (tarttua otteella) ot|tua (~an, ~tau, ~etah);
otin kirjat repusta otin kniigat repus 2. (tarttua,
poistaa) jaks|ua (~an, ~au, ~etah); ota takki pääl-
täsi jaks pal'to 3. (valita käyttöönsä, mukaan)
ot|tua; ker|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh); ottaa puita
naapurin metsästä ottua puudu susiedan mečäs
4. (hankkia, saada) ot|tua; ottaa soittotunteja ot-
tua soittourokko 5. (hyväksyä) ot|tua; otammeko
hänet joukkueeseen? otammogo händü joukkoh?
6. (kuv. kiinteät sanonnat): ottaa aivoon (sl. ottaa
pähän) suututtua; ottaa avioero erota; ottaa etäi-
syyttä (ark. erkaantua henkisesti) loitota; ottaa
jalat alleen ottua jallat kädeh; ottaa kantaa (il-

maista mielipiteensä) *sanuo omat mielet*; ottaa mallia (jäljitellä) *ottua mallii*; ottaa osaa *ottua ozua*; ottaa puheeksi *ottua paginakse*; ottaa rennosti (ark. olla rauhallinen) *olla rauhas*; ottaa riski *riskuija*; ottaa todesta *uskuo*; ottaa torkut *nukahtuakseh*; ottaa vastaan *vastata*; ottaa yhteyttä *ottua ühtevüttü* ◇ ottaa lusikka kauniiseen käteen *ottua luzikku kauneheh kädeh*; ottaa vahinko takaisin *vahingo opastau*

ottelu *kill|bu* (~van, ~bua, ~boi); *kiž|a* (~an, ~ua, ~oi); *mač|ču* (~an, ~čua, ~čoi); *turniir|u* (~an, ~ua, ~oi)

otto 1. (ottaminen) *ottami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *otand|u* (~an, ~ua, ~oi); *ot|to* (~on, ~tuo, ~toloi) 2. (pankkitermi) *ot|to*; otot ja panot *otot da panot*

otto|lapsi *ottola|psi* (~psen, ~stu, ~psii); **~van-hemmat** *ottovahnemb|at* (~ien, ~ii)

otus (outo eläin) *zvieri* (~n, ~i, ~löi); *elät|ti* (~in, ~tii, ~tilöi); kummallinen otus *kummalline elätti*

outo 1. (tuntematon, vieras) *kummall|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *omaluadu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); siellä puhuttiin outoa kieltä *sie paistih kummallistu kiöldü* 2. (epätavallinen, omituinen) *ebätavall|ine* (~zen, ~stu, ~zii); outo hiljaisuus *ebätavalline hil'lazus*

ovela *hiitro|i* (~in, ~idu, ~loi)

ovi 1. uksi (uksen, ustu, uksii); *ver|äi* (~iän, ~iädü, ~iälöi); avaa ovi *avua uksi* 2. (kuv.): koulussa vietetään avoimien ovien päivää *školas pietäh avvo-nazien veriälöin päiviä*; osoittaa ovea (käskeä poistumaan) *ozuttua ukseh*; joulu on jo ovella (lähellä) *Rastavu on jo künnüksel*

ovulaatio *ovulatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

P p

-pa, -pä (kiel. liitepartikkeli) *-bo*; minnepä olet menossa? *kunnebo menet?*/ *kunnebo olet menos?* kukapa sen sanoi? *kenbo sen sanoi?*

paaduttaa (tehdä tunteettomaksi) *puavut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *kovend|ua* (~an, ~au, ~etah) *südämeči*; hän paadutti sydämensä häi puavutti oman sydämen

paahde (paahtava kuumuus) *räk|ki* (~en, ~kie, ~kilöi); *žuaru* (~n, ~u, ~loi); *päivüpast|o* (~on, ~uo, ~oloi); lojua auringon paahteessa *viruo päivüpastos*

paahtaa 1. (kypsentää ilman rasvaa) *räkit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); paahtaa leipää *räkittiä leibiä* 2. (hehkua, porottaa kuumasti) *räkit|tiä*; *päivit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); auringon paahtama iho *päi-*

vitünnüh hibju

paahto|leipä *tostulei|bü* (~vän, ~biä, ~bii); **~pais-ti** *rostbif|fu* (~an, ~fua, ~foi)

paakku *komk|u* (~an, ~ua, ~ii); *komka|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

paakkuuntua *komkavu|o* (~n, ~u, ~tah); *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *komkile*; sokeri on paakkuuntu-nut *zuaharipesku on mennüh komkile*

paalata (ark. paalittaa) *tuk|uta* (~kuon, ~kuou, ~utah) *kovakse*; *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *t'uukkih*; *t'uuki|ta* (~čen, ~čču, ~tah); nykyään heinät paa-lataan *nügöi heinät t'uukitah*

paali *t'uuk|ku* (~an, ~kua, ~kii); heinäseipäät on nykyään korvattu paaleilla *heinüseibähät on nügöi vaihtettu t'uukkih*

paalu *svaj|a* (~an, ~ua, ~oi); *pač|as* (~čahan, ~as-tu, ~čahii); *sei|väs* (~bähän, ~västü, ~bähii)

paalupaikka (urh.) *startupaik|ku* (~an, ~kua, ~koi); kuka ajajista on paalupaikalla? *kenbo ajajis on startupaikal?*

paaluttaa *isk|ie* (~en, ~öü, ~ietäh) *svajat*; *svajoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); rakennuksen pohja pitää paaluttaa *huonuksen pohju pidäü svajoittua*

paanu *laudupär|e* (~ien, ~ettü, ~ielöi); *gont|u* (~an, ~ua, ~ii); kirkon katon paanut *kirikön levon laudupäriet*

paarit (mon.) *kannattim|et* (~ieloin, ~ieloi); *nosilk|at* (~oin, ~oi); *sablah|at* (~ien, ~ii); haavoit-tuneita kannettiin paareilla *ruanittuloi kannettih kannattimil*

paarma (el. Tabanus) *puarm|u* (~an, ~ua, ~oi); paarmojen puremat *puarmoin puremat*

paasto 1. (syönnistä pidättäytyminen) *püh|ä* (~än, ~iä, ~ii); pidän silloin tällöin pientä paastoa *pien silloi tällöi piendü pühiä* 2. (kirkoll.) *püh|ä*; suuren paaston aika *suuren pühän aigu*; ruumiillinen ja hengellinen paasto *rungalline da hengelline pühä*

paasto|liturgia (ennenpyhitettyjen lahjain litur-gia) *pühäliturgi|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~rukous**

pühämalit|tu (~un, ~tuu, ~tuloi)

paastota *pühit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh)

paatos (mahtipontisuus) *paafos|su* (~an, ~sua, ~soi); puhua paatoksella *paista paafosal*

paatua (tulla moraalisesti kovanahkaiseksi) *pua|duo* (~vun, ~duu, ~vutah)/ *kove|ta* (~nen, ~nou, ~tah) *südämeči*; paatunut rikollinen *südämeči kovennuh pahanluadii*

paavi (room. kat. kirkon päämies) *pap|a* (~an, ~ua, ~oi)

paeta 1. (karata, lähteä pakoon) *pal|jeta* (~genen, ~genou, ~jetah); ryöstäjät pakenivat poliisia *kiškojat pajettih politsielois* 2. (kuv. kaikota, läh-teä) *pal|jeta*; *läht|ie* (~en, ~öü, ~ietäh); henki pa-keni ruumiista *hengi lähti rungas*

paha *pah|a* (~an, ~ua, ~oi); näin pahaa unta *näin pahua undu*; minun tuli paha mieli *minule rodih*

paha mieli; pahat ajatukset *pahat duumat*
pahajenteinen (pahaa ennustava) *pahua*
 ennusta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); pahaenteiset
 myrskyn merkit *pahua* ennustajat *štorman mer-*
kit; **~henki** (kiusaaja, riivaaja) *pah|a* (~an, ~ua,
 ~oi) *hengli* (~en, ~ie, ~ilöi)
pahainen (halv. vähäpätöinen) *pahaline* (~zen,
 ~stu, ~zii); =kulu (~n, ~u, ~loi); radan varren
 kyläpahaiset *dorogan varren küläkulut*
pahan|hajuinen *pahaletuli* (~jan, ~jua, ~jii/
 ~joi); *kuaričči|* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~kurinen**
 (oikukas, vallaton) *kuundelema|oi* (~toman, ~to-
 mua, ~tomii); *vallat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii);
 pahankuriset kakarat *vallattomat lapset*; **~laatu-**
inen *pahanluadu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); oliko kas-
 vain hyvän- vai pahanlaatuinen? *oligo kazvain*
hiivän- vai pahanluaduine? **~makuinen** *pahan-*
magu|ine (~zen, ~stu, ~zii); **~näköinen** *pahan-*
nägö|ine (~zen, ~stü, ~zii); **~sisuinen** *pahataba|ine*
 (~zen, ~stu, ~zii); **~tahtoinen** *pahantahto|ine*
 (~zen, ~stu, ~zii); **~tapainen** *pahanjütti|ine*
 (~zen, ~stü, ~zii); **~tekijä** *pahanazu|* (~jan,
 ~jua, ~jii/ ~joi); *pahantegi|* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi);
~teko *pahanazumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *pahan-*
azund|u (~an, ~ua, ~oi); *pahantelgo* (~von, ~guo,
 ~goloi); **~tuulinen** *pahal tuulel oli|* (~jan, ~jua,
 ~jii/ ~joi)
pahasti *pahoi*; *pahalleh*; meille kävi tosi pahasti
meile rodih tozi pahoi; hän on pahasti sairaana
häi on pahalleh voimatoi
pahastua *pahastu|o* (~n, ~u, ~tah); ethän pahastu,
 jos tupakoin? *ethäi pahastu, ku kurinen?*
pahe *ala-arvozu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *riähkü|s* (~ön,
 ~tti, ~zii); paheiden orja *riähküzien orju*
paheellinen *ala-arvo|ine* (~zen, ~stu, ~zii);
riähkälli|ne (~zen, ~stü, ~zii); paheellinen elämä
riähkälline elos
paheksua *paheksi|e* (~n, ~u, ~tah); hänen käytös-
 tään ei voi muuta kuin paheksua hänen *ičenvien-*
diä ei voi muudu ku vai paheksie
paheksunta, pahennus *paheksimi|ne* (~zen, ~stu,
 ~zii); *paheksind|u* (~an, ~ua, ~oi); *suuttumi|ne*
 (~zen, ~stu, ~zii); *suutund|u* (~an, ~ua, ~oi);
suuttumu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); herättää pahan-
 nusta *nostattua suuttumustu*
pahentaa *pahend|ua* (~an, ~au, ~etah); älä pa-
 henna asioita *älä pahenda dieloloi* ◇ ei nimi mies-
 tä pahenna, jos ei mies nimeä *ei nimi miestü pa-*
henda, ku mies ei pahendanne nimie
pahentua (par. pilaantua) *rikkovu|o* (~n, ~u,
 ~tah); *men|nä* (~en, ~öü, ~nä) *pahakse*; sulaneet
 pakasteet pahentuvat nopeasti *külmätüt süömizet*
sulahuu terväh mennäh pahakse
paheta *pahet|a* (~nen, ~nou, ~tah); tauti paheni
voimattomuus paheni
pahimmillaan *pahimilleh*; *kovimilleh*; *murrosikäi-*

nen pahimmillaan muutosigäine kovimilleh
pahimmin, pahiten *pahimiten*; *pahiten*; kenelle
 kävi kaikkein pahiten? *kellebo rodih kaikis pahiten*
pahitteeksi *pahakse*; loma ei olisi nyt pahitteeksi
loma nügöi ei olis pahakse
pahka *pahk|u* (~an, ~ua, ~oi); koivun pahka *koi-*
vun pahku
pahoillaan (pahalla mielellä) *pahas mieles*; olen
 pahoillani (pyydän anteeksi) *olen pahas mieles*
(pakičen prošken'n'ua)
pahoin 1. ks. pahasti 2. voida pahoin (tuntea huo-
 novointisuutta) *vojja* (voin, voi, *vojjah*) *pahoi*
pahoin|pidellä (väkivaltaisesta kohtelusta)
kohtavu|o (~n, ~u, ~tah) *pahoi*; vanhus pahoinpi-
 deltiin ja ryöstettiin puistossa *vahnah ristikanzah*
kohtavuttih pahoi da rüöstettih händü puistos;
~pitely *pahoipidelemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii);
pahoipidelend|ü (~än, ~iä, ~öi); *pahoipidelü* (~n,
 ~ü, ~löi); naisten pahoinpitelyt ovat lisääntyneet
naizien pahoipidelemizet on lizävüttü; **~vointi**
pah|a (~an, ~ua, ~oi) *ol|o* (~on, ~u, ~oloi); mi-
 nulla on kuumetta ja pahoinovointia *minul on*
temperatuuru da paha olo
pahoitella (surra, katua) *olla* (olen, on, *ollah*) *pa-*
has mieles; pahoittelen aiheuttamaani vaivaa *olen*
pahas mieles, ku toin vaivua
pahoittaa *pahoi|tua* (~an, ~tau, ~etah); ethän
 vain pahoittanut mieltäsi? *ethäi taki pahoitannuh*
ičes miöldü?
paholainen (piru, riivaaja, kiusaaja) *bies|su* (~an,
 ~sua, ~soi); *čort|u* (~an, ~ua, ~ii); *juavoli* (~n, ~i,
 ~loi)
pahus (lievä kirosana) *kehn|o* (~on, ~uo, ~oloi);
karu (~n, ~u, ~loi); pahus soikoon! *karu vedäk-*
käh! pahuksen hankala tilanne *kehnon paha*
šeikku
pahuus *pahu|s* (~on, ~ttu, ~zii)
pahvi *pahvi* (~n, ~i, ~loi)
pahvilaatikko *pahvikoropk|u* (~an, ~ua, ~oi)
paidan|helma *paijan-/ räččinänhelm|u* (~an, ~ua,
 ~oi); **~hiha** *paijan-/ räččinänhiem|ai* (~uan,
 ~uadu, ~ualoi); **~kaulus** *paijan-/ räččinänkaglu|s*
 (~ksen, ~stu, ~ksii); **~nappi** *paijan-/ räččinän-*
n'übl|ü (~än, ~iä, ~ii)
paijata (ark. helliä, hyväillä) *silit|ellä* (~telen, ~te-
 löü, ~ellä) *käil*
paikallinen *alovehelli|ne* (~zen, ~stu, ~zii);
paikalli|ne (~zen, ~stu, ~zii); *lokal'nol|i* (~in, ~idu,
 ~loi); odotettavissa paikallisia sadekuuroja *on*
tulemas alovehellizii vihmupuadariloi; he kuulu-
 vat paikalliseen karjalaisvähemmistöön *hiü kuu-*
lutah alovehellizeh karjalasvähemmistöh
paikallis|hallinto *alovehellis-/ paikallishallind|o*
 (~on, ~uo, ~oloi); **~lehti** *alovehellis-/ paikallis-*
leht|i (~en, ~ie, ~ilöi); *alovehellis-/ paikallis-*
gaziet|tu (~an, ~tua, ~toi); **~liikenne** *alovehellis-/*

paikallisliikendeh (~en, ~tü, ~ii); ~murre (alue-murre) alovehellis-/ paikalliskielimur|reh (~dehen, ~rehtu, ~dehii); ~osasto alovehellis-/ paikallis-ozast|o (~on, ~uo, ~oloi); liiton paikallisosastot liiton alovehellisozastot; ~puudutus paikallis-narkouz|u (~an, ~ua, ~oi); leikkaus tehtiin paikallispuudutuksessa leikkavukses kääütettih paikallisnarkouzua; ~sija (kiel.) paikallissij|a (~an, ~ua, ~oi); sisäiset ja ulkoiset paikallissijat süväinpaikkusijat da ulgopaikkusijat

paikallisuus alovehelli|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ paikalli|ne (~zen, ~stu, ~zii) ominazu|s (~on, ~ttu, ~ksii)

paikan|hakija paikanečči|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); paikkahpürgi|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); pretendent|u (~an, ~ua, ~oi); ~haku paikanečči|ne (~zen, ~stü, ~zii); paikanečind|ü (~än, ~iä, ~öi); paikan-eč|čo (~on, ~čuo, ~čoloi); ~nimi paikannim|i (~en, ~ie, ~ilöi); ~nimitutkimus paikannimistöntutkimu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); toponiimiek|ku (~an, ~kua, ~koi)

paikannus (olo- tai sijaintipaikan määrittäminen) miäräv|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); murrealueen paikannus dialektualovehen miärävö

paikantaa miär|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh) kenentah/ mintah olopaik|ku (~an, ~kua, ~koi); kadonnutta vanhusta yritettiin paikantaa lämpökameroiden avulla kavonnuon vahnan ristikanzan olopaikkua opittih miärätä lämpökameroin avul

paikata paik|ata (~kuan, ~kuau, ~atah); kohend|ua (~an, ~au, ~etah)

paikka 1. koht|u (~an, ~ua, ~ii); paik|ku (~an, ~kua, ~koi); sovitaanko tapaamisen aika ja paikka? sovimmogo vastavuksen aijan da paikan? 2. (sijainti) koht|u; paik|ku; tällä paikalla oli ennen kirkko täl kohtal enne oli kirikkö 3. (virka, toimi tms.) vir|gu (~ran, ~gua, ~goi); paik|ku; yhtiössämme on talonmiehen paikka vapaana meijän koperatiivas talonmiehen paikka on tüh-jännü 4. (tilanne) situatsi|i (~en, ~edu, ~eloi); joutua pahaan paikkaan puuttuo pahah situatsieh 5. (istumapaikka tms.) paik|ku; ovatko nämä paikat vapaana? ollahgo nämä paikat vällännü? 6. (ark. jäsenistä) koht|u; kaikki paikat ovat kipeä-nä kai kohtat ollah kibiet 7. (kuv.) paik|ku; nuoret tavoittelevat paikkaa auringossa nuoret tavoittelah paikkua päiväpastos

paikkailla vrt. paikata 1. (paikata) paikkail|la (~en, ~ou, ~lah); paikkailla vaatteita paikkailla sobii 2. (kuv. parannella) paikkail|la; kohendell|la (~en, ~ou, ~lah); vajavaisia tietoja on syytä paikkailla vajanazii tiedoloi on hüv kohendella

paikka|kunta paik|ku (~an, ~kua, ~koi); paikkukun|du (~nan, ~dua, ~dii); ~kuntalainen paikkala|ine (~zen, ~stu, ~zii); paikkukundala|ine (~zen, ~stu, ~zii); ~lippu paikkulip|pu (~un,

~puu, ~puloi)

paikkaus paikkuami|ne (~zen, ~stu, ~zii); paikkua|nd|u (~an, ~ua, ~oi); paikkav|o (~on, ~uo, ~oloi); kohendami|ne (~zen, ~stu, ~zii); kohendand|u (~an, ~ua, ~oi); kohendu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

paikkauttaa paikkait|tua (~an, ~tau, ~etah); kohendut|tua (~an, ~tau, ~etah)

paikkavaraus paikanvaruami|ne (~zen, ~stu, ~zii); paikanvaruand|u (~an, ~ua, ~oi)

paikkeilla mais; paikkeil; tavataan viiden paikkeilla vastavummo viijen mais; hän asuu jossakin näillä paikkeilla häi eläü kustah näil paikkeil

paikoillaan, paikoilleen paikoilleh

paikoin paikoitellen; paikoittain; Itä-Suomessa esiintyy paikoin ukkosta Päivännouzu-Suomeh paikoittain tulou jürüü

paikoittainen (satunnainen) paikoitta|ine (~zen, ~stu, ~zii); paikoittaiset sadekuurot paikoittazet vihmupuarit

paikoitusalue (pysäköintialue) avtoparkouhk|u (~an, ~ua, ~oi)

paimen 1. (eläinten kaitsija) paimo|i (~in, ~idu, ~loi) 2. (kuv.) paimo|i; sielunpaimen südämenpaimoi; isä esipaimen izä ezipaimoi

paimentaa paimend|ua (~an, ~au, ~etah)

painaa 1. (liikuttaa alaspäin) pain|ua (~an, ~au, ~etah); paina nappia paina knopkua 2. (painotyöstä) pain|ua; piäst|jä (~än, ~äü, ~etäh) ilmah; milloin kirja on painettu? konzubo kniigu on piästetty ilmah? 3. (olla jonkin painoinen) pain|ua; perunasäkki painaa 25 kiloa kartohkuhuavo painau 25 kiluo 4. (kuv. ahdistaa, vaivata) pain|ua; häntä painavat kotihuolet händü painetah kodihuolet; painaa nasta lautaan/lusikka pohjaan (ark. ajaa täyttä vauhtia) painua knopku laudah/ painua luzikku pohjah (ajua täüttü vauhtii); painaa muistiinsa painua mustoh; painaa villaisella (olla rankaisematta) painua villazel

painajainen ks. painajaisuni

painajaisuni unipainaja|ine (~zen, ~stu, ~zii)

painamaton painamat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); ilmahpiästämät|öi (~töman, ~tömiä, ~tömii); painamattomat lähteet painamattomat lähtiet

painanta (painaminen) painami|ne (~zen, ~stu, ~zii); painand|u (~an, ~ua, ~oi); painav|o (~on, ~uo, ~oloi); kankaan painanta matierin painandu **painattaa** painat|tua (~an, ~tau, ~etah); piäst|jä (~än, ~äü, ~etäh) ilmah; missä painatat kirjasi? kusbo painatat omassas kniigan?

painatus|kulut (mon.) painatusmeno|t (~loin, ~loi); painatusroskod|at (~oin, ~oi); ~lupa painatuslu|ba (~van, ~bua, ~bii); väitöskirja odottaa painatuslupaa dissertatsii vuottau painatuslubua

painauma painum|u (~an, ~ua, ~oi)

painautua 1. (kätkeytyä) *painavu|o* (~n, ~u, ~tah); *liččavu|o* (~n, ~u, ~tah); painautua matalaksi *painavuo madalakse* 2. (painua) *painavu|o*; *painu|o* (~n, ~u, ~tah); silmät painautuivat kiinni *silmät painuttih kiinni* 3. (kuv. paneutua, uppoutua) *läht|ie* (~en, ~öü, ~ietäh) *menemäh*; maa on painautumassa (par. vajoamassa) *syvään lamaan mua on lähtenüh menemäh süväh lamah*

painava 1. (raskas) *paina|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *jüg|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); painava kantamus *jügei kandamus* 2. (kuv. tärkeä) *paina|i*; hänellä on todella painavaa asiaa *hänel on toven painajua dieluo*

paine 1. (pintaan kohdistuva voima) *paine|h* (~en, ~tu, ~ii); *davleen|i* (~en, ~edu, ~eloi); silmän sisäinen paine *silmän süväinpaine|h* 2. (kuv. kiire) *paine|h*; työ kovan paineen alla *ruado kovan painehen al* 3. (kuv. toimintaan pakottava vaikutus) *paine|h*; joukkueella on kovat paineet voittaa *komandal ollah kovat painehet voittua*

paine|aalto *räjähtüksen painehall|do* (~lon, ~duo, ~doloi); **~keitin** *painehkeittoast|i* (~ien, ~ettu, ~ieloi); *skorovark|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kylästetty** *painehküllästet|tü* (~iin, ~tüü, ~tülöi); kellari on vuorattu painekylästetyllä laudalla *podvualu on piälüstetü painehküllästetül lavval*

painella 1. (vrt. painaa) *painell|la* (~en, ~ou, ~lah); lääkäri paineli potilaan vatsaa *liägäri paineli patsi-jentan vaččua* 2. (kuv. nopeasta liikkumisesta) *painell|la*; varas paineli karkuun *varras paineli pagoh*

paine|pakkaus *painehpakkavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~pesuri** *painehpezolait|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii)

paini *borč|u* (~an, ~ua, ~ii)

painia *borčui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

painike 1. (painettava nappula) *painoknopk|u* (~an, ~ua, ~ii); oven painike uksen *painoknopku* 2. (atk. näppäin) *knopk|u*; shift-näppäin *shift-knopku* 3. (ruokailun yhteydessä) *palanpain|o* (~on, ~uo, ~oloi); otatko olutta *palanpainikkeeksi?* *otatgo piivuo palanpainokse?*

painiskella *borčui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); vieläkö hän painiskelee ongelmiansa kanssa *viego häi ainos borčuiččou problemoinke?*

paino 1. (kappaleen massa) *pain|o* (~on, ~uo, ~oloi); *vies|su* (~an, ~sua, ~soi); yritän pudottaa painoani *opin alendua omua viessua* 2. (kiel.) *pain|o*; suomessa paino on sanan ensitavulla *suomen kielel paino on enzitavul* 3. (kuv. merkitys, tärkeys, korostus) *pain|o*; hänen sanoillaan on painoa politiikassa *hänen sanoil on painuo polii-tiekas*

paino|jala *eričūs|a* (~an, ~ua, ~oi); kansainvälisyyskasvatus on yksi koulumme painoaloista *rahvahienvälizüön kannattamiskazvatus on meijän*

školan üksi eričūsalois; **~kelpoinen** *painoh-kelbuaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); **~kone** *painokone|h* (~en, ~tu, ~ii); *painomašin* (~an, ~ua, ~oi); **~kustannukset** (mon.) *painohin|nat* (~noin, ~doi);

~lasti 1. *painotavar* (~an, ~ua, ~oi); *ballast|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (kuv. rasitus) *väzüümü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); henkinen painolasti *hengiväzüümü*

painollinen (kiel.) *painolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); painolliset ja painottomat tavut *painollizet da painottomat tavut*

paino|lupa ks. *painatuslupa*; **~mitta** *painomiär|i* (~än, ~iä, ~ii); **~nappi** *painoknopk|u* (~an, ~ua, ~ii)

painon|nostaja (urh.) *painonnosta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *jügiennosta|i*; **~nosto** (urh.) *painon-nostami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *jügiennostami|ne*; *painonnostand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *jügiennostand|u*; *painonnost|o* (~on, ~uo, ~oloi)/ *jügiennost|o*

paino|paikka *painopaik|ku* (~an, ~kua, ~koi);

~piste *painokesk|i* (~en, ~ie, ~ilöi); *massu-keskičök|eh* (~kehen, ~ehtü, ~kehii); **~rajoitus** *painorajoitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

painos *paino|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *tiraž|u* (~an, ~ua, ~oi); kirjasta on otettu toinen, korjattu *painos kniigas on otettu toine, korjattu painos*

painostaa *pakoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *zastuavile* (~n, ~u, ~tah); hänet painostettiin eroamaan *händü pakoitettih erota*

painostava (tukahduttava, masentava) *paina|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); ilmassa on ukkosta, on painostavaa *jürizöü, ilmu on painai*; työpaikalla oli painostava tunnelma *ruadopaikal oli painai mieliala*

painostuskeino *painamiskein|o* (~on, ~uo, ~oloi); työntekijöiden ainoa painostuskeino on lakko *ruadajien ainavo painamiskeino on zabastouhku*

painoton (kiel. ks. painollinen) *painot|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

painottaa 1. (kiel.) *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *pain|o* (~on, ~uo, ~oloi); tässä sanassa painote-taan viimeistä tavua *täs sanas paino pannah jälgi-mäzeh tavuh* 2. (korostaa, tähdentää) *aktsentii-rui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); johtaja painotti erityi-sesti myynnin osuutta *johtai osoubenno aktsentiiiruičči müöndän puoldu*

paino|tuore *ihan tuoreh* (~en, ~tu, ~ii); **~tuote** *painotuot|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii); **~vapaus** *painovällü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii); **~virhe** *painovirh|e* (~ien, ~ettü, ~ielöi); **~virhepaholainen** (leik.) *painovirhepahola|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~voima** *painovoi|u* (~an, ~ua, ~ii)

painua 1. (vajota, upota) *painu|o* (~n, ~u, ~tah); myssy oli painunut silmille *čepčü oli painunuh silmile*; vene painui pinnan alle *veneh painui vien alle* 2. (kuv.) *painu|o*; painua mieleen *painuo mie-leh*; sanasi painuivat sydämeeni *sinun sanat pai-*

nutti minun südäme; painua pehkuihin (mennä nukkumaan) painuo pehkuloih (mennä muate); painu hiiteen! painu hiideh! mene mečäle!

paise *paiz*|e (~ien, ~ettu, ~ieloi)

paiskata 1. (heittää, lyödä) *räiljätä* (~giän, ~giäü, ~jätäh); *čäiljätä* (~giän, ~giäü, ~jätäh); *lošk|ata* (~uan, ~uau, ~atah); hän paiskasi oven kiinni *hái räigäi* uksen kiinni 2. (ark. kätellä) *loška|ta*; paiskata kättä *lošk|ata kättü*

paiskautua *len|diä* (~nän, ~däü, ~netäh); kuljettaja paiskautui tuulilasin läpi *šouferi lendi mašinan oččust|oklas läbi*

paiskia, paiskoa 1. (heitellä) *lük|kie* (~in, ~kiü, ~itäh); paiskia puita liiteriin *lökkie halgoloi saruah* 2. (ark. tehdä kovasti töitä) *starai|jakseh* (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); väki paiskii töitä heinäpellolla hiki hatussa *rahvas staraičeh ruadua heinäpellol higi očas*

paistaa 1. (helottaa) *past|ua* (~an, ~au, ~etah); *loškot|tua* (~an, ~tau, ~etah); aurinko paistaa pilvettömältä taivaalta *päiväine loškottau pilvettömäs taivahas* 2. (kypsentää ruokaa) *pastu|a*; *žuari|e* (~n, ~u, ~tah); paistaa kalaa pannulla *žuarie kalua riehtiläl*; paistoin kakun uunissa *pastoin tortan päčis* 3. (kuv. näkyä) *past|ua*; esityksestä paistaa puhujan valmistelemattomuus *paginas pastau pagizijan valmistelemattomus*

paisti *žuari|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi) *lih|a* (~an, ~ua, ~oi); *žarko|li* (~in, ~idu, ~loi)

paistin|kastike *žarkoinso|su* (~un, ~suu, ~suloi); **~liemi** *žarkoinlie|mi* (~men, ~ndü, ~mii); **~pannu** *riehtil* (~än, ~iä, ~öi); **~rasva** *žuarivo-rav|u* (~an, ~ua, ~oi)

paisto|pussi *pastopus|si* (~in, ~sii, ~siloi); **~vuoka** *pastoast|e* (~ien, ~ettu, ~ieloi)

paistos *pasto|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); ottaa paistos uunista *ottua pastos päčis*

paistua *pastu|o* (~n, ~u, ~tah); pullat paistuvat uunissa *bulkazet pastutah päčis*

paisua 1. (pullistaa, suureta, lihoa) *paizu|o* (~n, ~u, ~utah); sanakirja ei saisi paisua liian suureksi *sanakniigal ei pidäs paizuo liijan suurekse*; onpa hän paisunut viime näkemästä *tol'kovai hái on paizunuh jälgikerran nägemizes* 2. (kuv.) *paizu|o*; pienestä kiistasta paisui lihava riita *pienes kiistas paizui lihavu riidu*

paita *pai|du* (~jan, ~dua, ~doi)

paitsi 1. (adv. ilman) *paiči*; jäädä huolenpidosta *paitsi jäjä paiči huolenpivos* 2. (postpos. ilman) *paiči*; hän jäi kasvatuksessaan jotakin paitsi *kazvatukses hái jäi midätah paiči* 3. (konj. lukuun ottamatta) *paiči*; kaikki muut pääsivät lähtemään *paitsi minä kaikin muut piästih lähtemäh paiči minuu*

paitsio 1. (urh.) *paičiv|o* (~on, ~uo, ~oloi); maali tehtiin paitsiosta *gola luajittih paičivospäi*

2. (kuv.) *paičiv|o*; puolue joutui poliittiseen paitsioon *puoloveh puutui poliittizeh paičivoh*

paja *paj|a* (~an, ~jua, ~joi)

pajatso *igrulait|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii); pelata *pajatsoa kižata igrulaittehenke*

paju (kasv. *Salix*) *paju* (~n, ~u, ~loi)

pajun|kissa *pajunserga|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *pajuntöppü|ine* (~zen, ~stü, ~zii); **~köysi** (kuv. puhua palturia) *tühj|ü* (~än, ~iä, ~ii) *pagin* (~an, ~ua, ~oi); syöttää *pajunköyttä tarattua tühjiä*

pakahtua (kuv. läikähtyä, tikahtua) *tüpehtü|ö* (~n, ~ü, ~täh); hän oli pakahtua ikävään *hái vähäzis ei tüpehtünnüh igäväh*

pakana *paganristikanz|u* (~an, ~ua, ~oi); *vierot|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

pakannallinen *paganalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/*vierot|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii) *ristikanz|u* (~an, ~ua, ~oi)

pakanoisuus *paganallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *vierottomu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

pakara *perzepuol|li* (~en, ~du, ~ii)

pakastaa 1. (säilöä jäädyttämällä) *külm|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); pakastaa marjoja *külmätä muarjoi* 2. (säystä) *pakastu|o* (~n, ~u, ~tah); illalla rupesi jo pakastamaan *illal rubei jo pakastumah*

pakaste *külmät|eh* (~tehen, ~ehtü, ~tehii); ottaa pakaste sulamaan *ottua külmäteh sulamah*

pakaste|arkku *külmätehkamer|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kala** *külmätehkal|a* (~an, ~ua, ~oi); **~lokero** *külmätehko|da* (~van, ~dua, ~dii)

pakastin *külmät|in* (~timen, ~indü, ~timii)

pakata *paku|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); joko olet pakannut laukkusi? *jogo olet pakuinnuh omassas sumkan?*

paketoidea 1. (tehdä paketti) *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *pakiettoih*; paketoidea joululahjoja *panna pakiettoih joululahjoi* 2. (kuv. jättää pellot viljelemättä korvausta vastaan) *sal|vata* (~buan, ~buau, ~vatah); maatilojen pellot paketoitiin ja väki meni muihin töihin *muatilojin pellot salvattih i rahvas mendih toizih ruadoloih*

paketti *pakiet|tu* (~an, ~tua, ~toi)

paketti|auto *pienen tavarahan vedeli|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi) *mašin* (~an, ~ua, ~oi); *pakiettumašin*; **~hinta** *kogomustavarhin|du* (~nan, ~dua, ~doi); *pakiettuhin|du*; **~matka** *valmehekse järjestet|tü* (~iin, ~tiiü, ~tülöi) *matk|u* (~an, ~ua, ~oi); *pakiettumatk|u*; **~pelto** *salvat|tu* (~un, ~tuu, ~tu-loi) *pel|do* (~lon, ~duo, ~doloi); *pakiettupel|do*; **~ratkaisu** *ühtehkuulujien dieloloin ühtehi|ne* (~zen, ~stü, ~zii) *rešeeni|i* (~en, ~edü, ~elöi); *pakietturešeeni|i*

pakina (lyhyt kirjallinen juttu, tarina) *pagin* (~an, ~ua, ~oi); *starin* (~an, ~ua, ~oi); kirjoittaa *pakinoina lehteen kirjuttua paginoin lehteh*

pakinoitsija 1. (lehdessä) *paginanluadi|i* (~jan,

~jua, ~jii/ ~joi); *paginankirjutta*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) 2. (esim. radiossa) *paginanpidä*|i, (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi)

pakinoida *pi*|diä (~en, ~däü, ~etäh) *paginua*; hän pakinoi radiossa häi *pidäü* *paginua* raadivos

Pakistan *Pakistan* (~an, ~ua, ~oi)

pakistanilainen *pakistanala*|ine (~zen, ~stu, ~zii)

pakka *puačk*|u (~an, ~ua, ~oi); ostin pakan pape-
ria *ostin puačkan bumuaagua*

pakkaaja *pakuičči*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

pakkanen *pakka*|ine (~zen, ~stu, ~zii); paljonko ulkona on pakkasta? *äijügo on pihal pakkastu?*

pakkas|aamu *pakka*|ine (~zen, ~stu, ~zii) *huon-*
de|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *pakkashuohde*|s; ~**keli**
pakkaskeli (~n, ~i, ~löi); ~**neste** (moottorin pak-
kasta kestävä jäähdytinneste) *pakkasnest*|e (~ien,
~ettü, ~ielöi); ~**talvi** *pakka*|ine *talv*|i (~en, ~ie,
~ii/ ~iloi); *pakkastalv*|i; ~**voide** *pakkasvoil*|eh
(~dehen, ~jehtu, ~dehii); tällä kelillä tarvitaan
kunnon pakkasvoiteet *nengomal kelil pidäü olla*
kunnon pakkasvoideit

pakkaus 1. (pakkaaminen) *pakkuami*|ne (~zen,
~stu, ~zii); *pakkuand*|u (~an, ~ua, ~oi); *pakkav*|o
(~on, ~uo, ~oloi); tavaroiden pakkaus *tavaroin*
pakkuamine 2. (kääre, laatikko tms.) *pakkavu*|s
(~ksen, ~stu, ~ksii); pakkaus säilyy avaamattoma-
na kuukausia *pakkavus avuamattah kestäü kuuloi*;
tyylikäs lahjapakkaus *stil'noi lahjupakkavus*; ker-
täkäyttöpakkaukset tulevat kalliiksi *kerdukäüttö-*
pakkavukset roitah kallehekse 3. (kuv. erikoinen
ihminen) *pakkavu*|s; onpa hän aika pakkaus!
tol'kovai aiga pakkavus on neče ristikanzu!

pakkavus|kulut (mon.) *pakkavusmaksu*|t (~loin,
~loi); ~**tarvike** *pakkavusmaterjua*|u (~an, ~ua,
~oi); ~**teippi** *pakkavuslent*|u (~an, ~ua, ~oi)

pakkautua 1. (painua, sulloutua) *tungevu*|o (~n,
~u, ~tah); *survovu*|o (~n, ~u, ~tah); rannalle pak-
kautuneet lumet *rannale survovunnuot lumet*

2. (tuppautua) *tungevu*|o; hän pakkautui väkisin
seuraamme *häi vägizin tungevui meijän joukkoh*

pakki 1. (työkalujen säilytys- ja kantokotelo)
brujajuaššiek|ku (~an, ~kua, ~koi); *fut'uar*|u
(~an, ~ua, ~oi); löytyykö sieltä pakista kaikki
tarvittava? *löüdüügo sie brujajuaššiekas kai midä*
pidäü? 2. (sot.) *kattila*|ine (~zen, ~stu, ~zii); soti-
laat söivät keittoonsa pakista *saldatat süödih keitto*
omas kattilazespäi 3. (ark. taaksepäin meno, pe-
ruutus, peruutusvaihe): pane pakki päälle (pe-
ruuta) *müöstä/ anna tuaksepäi*

pakko (tarve, vaatimus, välttämättömyys) *pak*|ko
(~on, ~kuo, ~koloi); meidän on pakko selviytyä
meil on pakko täs piästä

pakko|avioliitto *pakolli*|ne (~zen, ~stu, ~zii)
ühtehmen|o (~on, ~uo, ~oloi); ~**huutokauppa**
pakolli|ne *huudokaup*|pu (~an, ~pua, ~poi); ~**kei-**
no *pakolli*|ne *kein*|o (~on, ~uo, ~oloi); poliisin

käyttämät pakkokeinot *politsien kütettävät pa-*
kollizet keinot; ~**lasku** *pakolli*|ne *heitümi*|ne
(~zen, ~stü, ~zii)/ *heitünd*|ü (~än, ~iä, ~ii); lento-
kone joutui tekemään pakkolaskun pellolle *lendo-*
konehel pidi luadie pakolline heitündü pellole;
~**loma** *pakkolom*|a (~an, ~ua, ~ii); työntekijät
joutuivat pakkolomalle *ruadajat jovvuttih pakko-*
lomale; ~**lunastaa** *lunnast*|ua (~an, ~tau, ~etah)
pakollizesti; heidän talonsa pakkolunastettiin uu-
den radan alta *heijän taloi pakollizesti lunnastettih*
uvven dorogan al; ~**siirto** *pakkosiir*|do (~ron, ~duo,
~doloi); väestön pakkosiirrot Siperiaan *rahvahan*
pakkosiirrot Siberih

pako *pa*|go (~von, ~guo, ~goloi)

pakoilla (piileskellä) *pageil*|la (~en, ~ou, ~lah);
olla (*olen, on, ollah*) *pavos*; etsintäkuulutettu pa-
koili poliisia metsässä *eččohjiävittü pageili polit-*
seiskoloi mečas

pako|kaasu *poltomotorguazu* (~n, ~u, ~loi);

~**kauhu** (paniikki) *paaniek*|ku (~an, ~kua, ~koi);
joutua pakokauhun valtaan *puuttuo paaniekkah*

pakolainen *pagola*|ine (~zen, ~stu, ~zii);
emigrant|u (~an, ~ua, ~oi); maahan tulleet pako-
laiset *muah tulluot pagolazet*

pakolais|leiri *pagolasluageri* (~n, ~i, ~loi); ~**virta**
pagolasvir|du (~ran, ~dua, ~doi)

pakollinen *pakolli*|ne (~zen, ~stu, ~zii); koulun
pakolliset aineet *školan pakollizet ainehet*

pako|paikka *pagopaik*|ku (~an, ~kua, ~koi);
pagokoht|u (~an, ~ua, ~ii); ~**putki** *poltomotoran*
guazubutk|i (~en, ~ie, ~iloi)

pakote *pakoit*|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii); sanktsi|i
(~en, ~edu, ~eloi); Irania vastaan harkittiin talou-
dellisia pakotteita *Iranua vastah duumaittih talo-*
vehellizii pakoittehii

pakottaa 1. (saada joku toimimaan pakolla)
pakoit|tua (~an, ~tau, ~etah); *zastuavi*|e (~n, ~u,
~tah); eihän sinua kukaan siihen pakottanut si-
nuuhäi *sih niken ei zastuavinnuh* 2. (yksipers.
särkeä, kolottaa) *kivist*|iä (~äü,); hammasta pa-
kottaa *hammastu kivistäü*

pakotus 1. (pakottaminen) *pakoittami*|ne (~zen,
~stu, ~zii); *pakoitand*|u (~an, ~ua, ~oi); *pakoitu*|s
(~ksen, ~stu, ~ksii) 2. (kipu, särky) *ki*|bu (~vun,
~buu, ~buloi)

paksu 1. (tukeva, lihava) *jär*|ei (~ien, ~iedü, ~ie-
löi); *sang*|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); *lihav*|u (~an,
~ua, ~ii); paksut reidet *lihavat reijet*; paksu jää
sangei jii 2. (sakea, sankka) *puaksu* (~n, ~u, ~loi);
rig|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); *sag*|ei (~ien, ~iedu,
~ieloi); *tuuh*|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); paksu tukka
tuuhei tukku; paksu savu *sagei savvu* 3. (ark., kuv.
raskaana oleva) *kohtu*|ine (~zen, ~stu, ~zii); nai-
nen on paksuna *naine on kohtuine* 4. (kuv. ruma,
sopimaton, törkeä) *gruubol*|i (~in, ~idu, ~loi);
töhlök|äs (~kähän, ~ästü, ~kähii); puheesi oli

kyllä aika paksua *sinun pagin oli kačo aiga töhlökäs*; lehtikirjoituksessa oli paksuja valheita *lehtikirjutuksis oli gruuboidu kielastustu*

paksuinen (vahuinen) *sangevu|s* (~on, ~ttu, ~zii); jää on jo lähes puolen metrin paksuista *jiä on jo lās puolen metrin sangevus*

paksusti 1. (runsaasti) *sangieh*; älä pane niin paksusti voita leivälle *älä pane muga sangieh voidu leiväle* 2. (ark., kuv. hyvin) voihan paksusti! *ole tervehennü!*

paksuus *sangevu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); seinän paksuus *seinän sangevus*

pala 1. (osa jostakin, kappale jotakin) *pal|a* (~an, ~ua, ~oi); annatko pari palaa sokeria? *annatgo pari palua zuaharii?* 2. (kuv.) *pal|a*; tappio oli hänelle kova *pala poražeenii oli hänele kova pala*; pala kurkussa *pala kerois*; tämä projekti on meille liian suuri *pala tämä projektu on meile liijan suuri pala*

palaa 1. (olla tulella) *pal|ua* (~an, ~au, ~etah); talo paloi perustuksiaan myöten *taloi paloi alustua müöten* 2. (valaisimesta, tupakasta tms.) *pal|ua*; katuvalot palavat *pihatulet paletah*; hän sytytti savukkeen palamaan *häi süttötti papiroskan* 3. (kärventymisestä, loppuun palamisesta) iho palaa helposti auringonpaahteessa *hibju helpoh palau päiväzenčiritükse*; sulake paloi loppuun *elektropropku paloi loppuh suate* 4. (kuv. palaa loppuun, uupua) *uu|buo* (~vun, ~buu, ~vutah); *pal|ua loppussah*

palamaton *palamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); palamattomat kekäleet *palamattomat kegälehet*

palapaisti *palalihavalmisteh* (~en, ~tu, ~ii); **~peli** *golovolomk|u* (~an, ~ua, ~ii); **~sokeri** *palazuahari* (~n, ~i, ~loi)

palata 1. (tulla takaisin) *tull|la* (~en, ~ou, ~lah); ovatko he jo palanneet kotiin? *jogo hüö tuldihi kodih?* 2. (ottaa uudelleen puheeksi) *ot|tua* (~an, ~tau, ~etah) *uvvessah*; palataan asiaan ensi viikolla *otammo dielon paginah uvvessah tuliel nedäilil* 3. (kuv.) *tull|la*; palata mieleen *tulla mieleh*; vanhat muistot palaavat mieleen *endizet mustot tullah mieleh*; palata tajuihinsa *tulla čusvieh*; onnettomuuden uhri palasi tajuihinsa *avaarieh puuttunuhi tuli čusvieh*

palatalisaatio (fon. liudennus) *palatalizatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

palatsi *dvorč|u* (~an, ~ua, ~ii)

palaute *tüöndämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/ *tüönnänd|ü* (~än, ~iä, ~öi)/ *tüön|dö* (~nön, ~düö, ~dölöi) *järilleh*; sain myönteistä palautetta esitelmästäni *omas dokluadas sain müödästä tüöndüö järilleh*

palauttaa 1. (toimittaa takaisin) *tüön|diä* (~nän, ~däü, ~netäh) *järilleh*; muistathan palauttaa kirjan minulle? *ethäi unohta tüöndiä knigua järilleh minule?* luvatta maahan tulleet palautettiin lähtö-

maahansa luvattah valdivoh *tulluot tüöttih järilleh sinne, kuspäi hüö lähtiittih* 2. (saattaa aikaisempaan tilaan) *sua|ja* (~n, ~u, ~jah)/ *sua|ha* (~n, ~u, ~hah) *järilleh*; opettaja palautti nopeasti kurin luokkaan *opastai terväh sai kurin järilleh luokkah* 3. (kuv.) *tu|vva* (~on, ~ou, ~vvah) *järilleh*; palauttaa mieleen *tuvva järilleh mieleh*; palauttaa maanpinnalle? *tuvva järilleh muanpinnale*; uutinen palautti minut nopeasti maanpinnalle? *uudine toi minut terväzeh järilleh muanpinnale*

palautua *tul|la* (~en, ~ou, ~lah) *järilleh*; kirje palautui oikeaan osoitteeseen *kirjaine tuli järilleh oigieh adressih*; elämä on palautunut entiselleen *elos on tulluh järilleh endizelleh*

palautus (palauttaminen) *andami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *annand|u* (~an, ~ua, ~oi); luovuttami|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ *luovutand|u* (~an, ~ua, ~oi) *järilleh*; Karjalan palauttamisesta keskustellaan vilkkaasti lehtien palstoilla *Karjalan luovuttamizes järilleh puaksuh pietäh paginoi lehtilöin pals-toil*

palautus|näppäin (atk.) *rivinsiirdoknopk|u* (~an, ~ua, ~ii); palautusnäppäimellä siirrät helposti rivin *rivinsiirdoknopkal helpoh siirrät rivin*; **~pullo** *järilleh annettav|u* (~an, ~ua, ~ii) *pull|o* (~on, ~uo, ~oloi); muista viedä palautuspullot kauppaan *musta vediä järilleh annettavat pullot laukkah*

palava 1. (tulella oleva) *pala|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); palavat puut *palajat puut* 2. (kuv. tulinen, intohimoinen) *palav|u* (~an, ~ua, ~ii); palava suudelma *palavu ukkavo*

palaveri (ark. neuvottelu, kokous) *kerähm|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); muistathan palaverimme klo 14? *mustathäi meijän kerähmön nelläntostu aigua?*

palella 1. (paleltaa, olla kylmissään) *külm|iä* (~än, ~äü, ~etäh); käsiä palelee *käit külmätäh* 2. (kuv. olla tyhmänrohkea) *külm|iä*; sen tytön päätä ei palele missään tilanteessa *sen tütön piä ei külmä nimittumas situatsies*

palelluttaa *külm|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); lapsi palellutti poskensa pakkasessa *lapsi külmäi pakkazes rožat*

paleltua *külm|iä* (~än, ~äü, ~etäh); perunanvarret ovat paleltuneet *kartohkanvarret on külmettä*

paleltuma (paleltumisvamma) *pakkazenpurem|u* (~an, ~ua, ~ii); hän sai pahoja paleltumia *häi sai kovii pakkazenpuremii*

palestiinalainen *palestiinala|ine* (~zen, ~stu, ~zii) **palikka** *pualik|ku* (~an, ~kua, ~koi); lapset leikkivät palikoilla *lapset kižatah pualikoil*; pane palikka oven väliin *pane pualikku uksen välih*

paljas 1. (alaston, peitteetön) *pal|lā|s* (~han, ~stu, ~hii); yläruumis paljaana *ülärungu pal|lahannu*; kävellä paljain jaloin *kävellä pal|lahin jalloin* 2. (pelkkä, puhdas) *pal|lā|s*; koko juttu oli paljasta

huijausta *kogo juttu oli pal'lastu muanittelemistu*; nukkua paljaan taivaan alla *muata pal'lahan tai-vahan al*

paljasjalkainen (kuv.) *pal'lāsjalga|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *puhta|s* (~han, ~stu, ~hii); paljasjalkainen helsinkiläinen *puhtas helsingiläine*

paljastaa 1. (saattaa näkyviin) *pal'l'ast|ua* (~an, ~au, ~etah); *av|ata* (~uan, ~uau, ~atah); paljastaa päänsä *pal'l'astua piä*; patsas paljastettiin *mustopačas avattih* 2. (saattaa ilmi) *pal'l'ast|ua*; hän paljasti meille suunnitelman *hää pal'l'asti meile pluanan*; paljastaa korttinsa (ilmaista aikeensa) *pal'l'astua kartit* (ilmoittua aigomukset)

paljastua 1. (tulla näkyviin) *pal'l'astu|o* (~n, ~u, ~tah); lumen alta paljastuu yhtä ja toista *lumen al pal'l'astuu ühtü da tostu* 2. (käydä ilmi, tulla esiin) *pal'l'astu|o*; salaliitto paljastui peittoliitto *pal'l'astui* 3. (osoittautua) *pal'l'astu|o*; lehtijuttu paljastui perättömäksi lehtijuttu *pal'l'astui tühjäkse*

paljastustilaisuus *avuaamispruazniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); patsaan paljastustilaisuus *mustopač-čahan avuamisprouazniekku*

paljon *äij|ü* (~än, ~iä, ~ii); minulla on liian paljon työtä *minul on liijan äijü ruaduo*; paljon kiitoksia! *äijät passibot! suuret passibot!* hän on paljon vanhempi minua *hää on äijii vahnembi minuu* ◇ paljon melua tyhjistä *äijü meluu tühjäs*

paljonpuhuva *äijänmerkičč|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); äiti loi isään paljonpuhuvan katseen *mua-mo iski tuattah äijänmerkiččijän kaččien*

palkallinen *palkalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); sain palkallista lomaa *sain palkallistu lomua*

palkanjalennus *palkanalendami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *palkanalendand|u* (~an, ~ua, ~oi); *palkanalendu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~korotus** *palkan-nostami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *palkannostand|u* (~an, ~ua, ~oi); *palkannost|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~lisä** *palkanliz|ä* (~än, ~iä, ~ii); **~maksaja** *palkanmaks|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~nauttija** ks. *palkansaaja*; **~nousu** *palkannouzu* (~n, ~u, ~loi); **~saaja** *palkansuaj|u* (~an, ~ua, ~jii/ ~joi)

palkata *palk|ata* (~uan, ~uau, ~atah); nuoret palkattiin kesätyöhön *nuorii palkattih kezäruadoh*

palkaton *palkat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); olin palkattomalla virkavapaalla *olin palkattomal virgulomal*

palkinto *palkind|o* (~on, ~uo, ~oloi); *preemi|i* (~en, ~edü, ~elöi); ensimmäinen palkinto *enzi-mäine preemii*; vastaajien kesken arvottiin viisi palkintoa *vastuajien kesken oli viijen palkindon arbu*

palkinto|koroke *palkindokorok|eh* (~kehen, ~ehtu, ~kehii); **~lautakunta** *palkindokomissi|i* (~en, ~edu, ~eloi); palkintolautakunnalla oli vaikea tehtävä *palkindokomissiel oli vaigei hommu*; **~sija** *palkindosij|a* (~an, ~ua, ~oi); päästä palkintosi-

joille *piästä palkindosijoih*; **~summa** *palkindo-summ|u* (~an, ~ua, ~ii)

palkita 1. (myöntää palkinto) *palki|ta* (~čen, ~ččou, ~tah); paras hiihtäjä palkittiin *paras hiihtäi palkittih* 2. (korvata, hyvittää) *palki|ta*; *korv|ata* (~uan, ~uau, ~atah); kaikki vahingot ja vaivat palkitaan *kai vahingot da vaivat korvatah* ◇ työ tekijänsä palkitsee *ruado ruadajan palkiččou*

palkka 1. (työstä saatu korvaus) *palk|u* (~an, ~ua, ~oi); paljonko saat palkkaa? *äijängo suat palkua?* 2. (kuv. kiitos, hyvitys, seuraus) *palk|u*; hän sai potkut palkakseen *palkakse hää sai potkut* ◇ paha saa aina palkkansa *paha ainos suau oman palkan*; kiittämättömyys on maailman palkka *kiittämättö-müs on muailman palku*

palkka|edut (mon.) *palkue|vut* (~duloin, ~duloi); *palkuprivileegie|t* (~löin, ~löi); **~ehdot** (mon.) *palkuehto|t* (~loin, ~loi); **~indeksi** *palkuindeks|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kehitys** *palkukehitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); **~kuoppa** *palkukuop|pu* (~an, ~pua, ~pii); opettajat ovat jo kauan olleet palkkakuo-passa *opastajat on jo pitkäh aigah oldu palkkuo-pas*; **~luokka** *palkutaz|o* (~on, ~uo, ~oloi); valtion ja kunnan palkkaluokat *valdivon da kunnan palkutazot*; **~menot** (mon.) *palkoihmenijät* (~ien, ~jii/ ~jöi) *rahat*; **~neuvottelut** (mon.) *nevvottelu|t* (~loin, ~loi)/ *pagin|at* (~oin, ~oi) *pal-koih näh*; **~taistelu** *palkutor|at* (~ien, ~ii); **~työ** *palkuraa|do* (~von, ~duo, ~doloi)

palkkaus 1. (palkkaaminen) *palkuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *palkuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *palkavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) 2. (palkka) *palk|u* (~an, ~ua, ~oi); virkamiesten palkkauksen uudelleen järjes-tely *virgumiehien palkusistieman uvvistamine*

palkkavaatimus *palkuvuadimu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); työntekijät esittivät oman palkkavaatimuk-sensa *ruadajat ezitettih oma palkuvuadimus*

palkkio *palkiv|o* (~on, ~uo, ~oloi); *gonoruar|u* (~an, ~ua, ~oi); hän antoi puolet palkkiostaan *hyväntekeväisyyteen puolet palkivos hää andoi hüivüöntegoh*

palko *pal|go* (~lon, ~guo, ~goloi); herneen palko *hernehen palgo*

pallea *diafragm|u* (~an, ~ua, ~oi)

palli (jakkara) *tubaretk|u/ taburetk|u* (~an, ~ua, ~oi)

pallo 1. *miäč|čü* (~ün, ~čüü, ~čülöi); pelata palloa *kizata miäččüh* 2. (kuv. aloite) *initsiatiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); *situatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); pallo on nyt heillä *initsiatiivu nügöi on heil*; pallo hallussa (ark. tilanne hallinnassa) *situatsii on haltuzis*; pallo hukassa (hölmyilystä): nyt hänellä tuntuu olevan pallo hukassa *hänel nügöi nägüü situatsii on menetettü*

palloilla *kiž|ata* (~uan, ~uau, ~atah) *miäččüh*
palloulu *kiž|a* (~an, ~ua, ~oi) *miäččüh*

pallo|kenttä *miäččükižakent|ü* (~än, ~iä, ~ii);
~laajennus (lääk. ahtautuneen verisuonen laajentaminen katetrilla) *verisuonen levendämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/ *levendänd|ü* (~än, ~iä, ~ii)/ *levendü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii) *kateeteran avul; kateeterlevendü|s*
pallon|käsittely *miäččünkäzispidämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *miäččünkäzispind|ü* (~än, ~iä, ~ii); *miäččünkäzispil|do* (~von, ~duo, ~dolo); pelaaja on taitava pallonkäsittelyssä *kizua|jal miäččü hüvin püzüü käzis*; **~puolisko** *miäččüpuolisk|o* (~on, ~uo, ~oloi); *mu|anpuolisk|o*; pohjoisella pallonpuoliskolla *pohjazel mu|anpuoliskol*
pallo|peli *miäččükiž|a* (~an, ~ua, ~oi); **~salama** *püöröitulenisku* (~n, ~u, ~loi);
palmikko (letti) *palmik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *ka|su* (~an, ~sua, ~soi); solmia hiukset palmi-koille *plettie tukat*
palmu (kasv. Palmae) *pal'm|u* (~an, ~ua, ~oi)
palmu|sunnuntai *virbo|i* (~in, ~idu, ~loi); palmu-sunnuntaina lapset käyvät virpomassa *virboinnu lapset kävväh virboittamah*
palo 1. (palaminen, tulipalo) *palami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *paland|u* (~an, ~ua, ~oi); *pal|o* (~on, ~uo, ~oloi); *tulipal|o*; mistä palo sai alkunsa? *mis-bo rodih tulipalo?* 2. (loistaminen) *palami|ne*; *paland|u*; *pal|o*; valojen palo *tuliloin palamine* 3. (loppuun palaminen, kärventyminen) *palami|ne*; *paland|u*; *pal|o*; ihon palo *nahkan palamine* 4. (kuv.) *palami|ne*; *paland|u*; *pal|o*; tunteiden palo *tundoloin palo*
palo|asema *paloazem|u* (~an, ~ua, ~ii); **~auto** *palomašin* (~an, ~ua, ~oi); **~haava** *poltate|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~häilytys** *palohälütü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *palotrevoug|u* (~an, ~ua, ~oi); **~häilytin** *palohälüt|in* (~timen, ~indü, ~timii)
paloitella (leikata paloiksi) *paloit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); *leik|kuo* (~on, ~kou, ~otah) *palazile*; liha paloitellaan ja pannaan pataan liha leikotah *da pannah padah*
palo|kalusto *palovehkeh|et* (~ien, ~ii); *paloinventari* (~n, ~i, ~loi); **~kunta** *palokun|du* (~nan, ~dua, ~dii); **~käarki** (el. Dryocopus martius) *palokär|gi* (~rin, ~gii, ~gilöi); **~laitos** *palolaito|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); sammutus- ja pelastustoimi kuuluvat palolaitokselle *sammutus- da pellastustoimi kuulutah palolaitoksele*; **~mies** *palomie|s* (~hen, ~stü, ~hii); *požarniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~muuri** 1. (suojuamuri) *palosein|ü* (~än, ~iä, ~ii) 2. (atk.) *palosein|ü*; *viirusan esto-ohjelm|u* (~an, ~ua, ~ii); **~ovi** *palouksi* (uksen, ustu, uksii); *raudu-uksi*; kellarin palo-ovi *podvualan raudu-uksi*; **~paikka** (tulipalopaikka) *palopaik|ku* (~an, ~kua, ~koi); *palokoht|u* (~an, ~ua, ~ii); pääsy palopaikalle on oltava esteetön *piäzü palopaikale pidäü olla vällü*; **~sireeni** *palosireen|u* (~an, ~ua,

~oi); *palosireenien ulvonta palosireenoin ulvundu*; **~tarkastus** *palotarkastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *paloinspekti|i* (~en, ~edü, ~elöi); **~tikkaat** (mon.) *palopordah|at* (~ien, ~ii); **~turvallisuus** *palo-turvallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *paloturvallisuutta koskevat ohjeet paloturvallizuttu koskijah ohjavot*; **~vahinko** *palovahing|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~vakuutus** *palostrahouhk|u* (~an, ~ua, ~oi); korvasiko palovakuutus kaikki vahingot? *korvaigo palostrahouhku kai vahingot?* **~vamma** *paloruan|u* (~an, ~ua, ~oi); toisen asteen palovamma *toizen tazon paloruanu*; **~öljy** (petroli) *karasin* (~an, ~ua, ~oi)
palsami *bal'zam|u* (~an, ~ua, ~oi)
palsamoida *bal'zamiiru|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); muinaiset egyptiläiset palsamoivat vainajansa *muinazet jegiptalazet bal'zamiiruittih pokoiniek-koi*
palsamointi *bal'zamiiruicčemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *bal'zamiiruicčend|u* (~an, ~ua, ~oi); *bal'zamiiruicču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)
palsta 1. (maa-alue) *palst|u* (~an, ~ua, ~oi); kasvi-maaksi tarkoitettu aarin kokoinen palsta *ogrodak-se tarkoitettu sotkansuuruine palstu* 2. (esim. sanomalehdessä) *palst|u*; kolmen palstan levyinen otsikko *kolmen palstan lehevüs nimi*; uutinen päätyi lehden palstoille *uudine piädüi lehten palstoile*
palsternakka (kasv. Pastinaca sativa) *paster-nak|ku* (~an, ~kua, ~koi)
palstoittaa 1. (jakaa palstoihin) *palstoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); ranta-alue palstoitettiin mökkiton-teiksi *randualoveh palstoitettih duačokse* 2. (esim. sanomalehdessä) *palstoit|tua*; miltähän teksti näyttää palstoitettuna? *mittumaksebo ozutahes tekstu palstoitettunnu?*
palttina *paltin* (~an, ~ua, ~oi)
paluu *tulemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *tulend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *tul|o* (~on, ~uo, ~oloi) *järilleh*
paluu|lippu *tulolip|pu* (~un, ~puu, ~puloi); *järillehttulolip|pu*; **~matka** *tulomatk|u* (~an, ~ua, ~oi); *järillehttulomatk|u*; *paluumatkalla poikke-simme Tampereella tulomatkal kävähtimmökseh/ punaldimmökseh Tamperele*
palvata (kypsentää hitaasti esim. savustamalla) *savvust|ua* (~an, ~au, ~etah); *kopti|e* (~n, ~u, ~tah); ostin palvattua lihaa *ostin savvustettuu lihua*
palveleva puhelin (päivystävä keskustelulinja) *palveli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) *telefon* (~an, ~ua, ~oi); jopa lapset soittavat kirkon palvelevaan puhelimeen *daže lapset soitellah kirikön palvelijah telefonah*
palvelija 1. (apulainen, auttaja) *palveli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *avvutla|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) 2. (kuv.) *palveli|i*; virkamiehet ovat yhteiskunnan palvelijoita *virguniekat ollah ühteiskunnan palveli-*

jat

palvelin (atk.) *server|u* (~an, ~ua, ~oi)

palvella 1. (olla avuksi) *palvell|la* (~en, ~ou, ~lah); palvella asiakkaita *palvella klijentoi* 2. (edistää, hyödyttää) *palvell|la*; poliitikkojen ajattelutapa ei aina palvele kaikkien asiaa *poliittiekoin ajattelutaba ei ainos palvele kaikkien dieloloi* 3. (osoittaa kunnioitusta) *palvell|la*; palvella Jumalaa *palvella Jumalua* 4. (olla virassa) *palvell|la*; *sluuzi|e* (~n, ~u, ~tah); hän palveli armeijassa upseerina *hái sluuzii armies oftsierannu*

palvelu 1. (palveleminen) *palvelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *palvelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *palvelu* (~n, ~u, ~loi); ravintolassa on hidas palvelu *restoranas hil'lah palvellah* 2. (tarjotut mukavuudet) *palvell|u*; tällä asuinalueella ovat kaikki palvelut lähellä *täl eloi paikall kai palvelut ollah lähäl* 3. (palvonta) *palvomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *palvond|u* (~an, ~ua, ~oi); epäjumalien palvonta *kumiuiroin palvondu*

palveluammatti *palveluammatt|ti* (~in, ~tii, ~tiloi); työskennellä palveluammattissa olla *palveluammattiruavos*; **numero** *palvelunoumer* (~an, ~ua, ~oi); puhelinluettelon 0- ja 9-alkuiset palvelunumerot *telefonluveltelon nol'as- da üheksäsalgajat palvelunoumerat*; **piste** *palvelukoht|u* (~an, ~ua, ~ii); valintamyymälän palvelupiste *universaman palvelukohtu*; **raha** (juomaraha) *palvelurahl|a* (~an, ~ua, ~oi); *čuajurah|a*; tarjoilija sai kunnan palvelurahat *oftsiantu sai kunnan čuajurahat*

palvelus 1. (jonkun hyväksi tehty teko) *palvelu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); tekisitkö minulle palveluksen? *tuadizitgo minule palveluksen?* 2. (jatkuvaa toimintaa) *palvelu|s*; pitkästä palveluksesta myönnetty ansiomerkki *pitküaigazes palvelukses annettu kunnivomerki* 3. (asevelvollisuudesta) *palvelu|s*; suorittaa vakinaista palvelusta ilmavoimissa olla *ilmuvoimien alallizes palvelukses/ sluuzie ilmuvoimis*

palvelus|aika *palvelusai|gu* (~jan, ~gua, ~goi); *sluuzbuai|gu*; **kelpoinen** *palveluskelbo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *sluuzbahkelbuai|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); asevelvollinen todettiin palveluskelpoiseksi *armiivellallistu tovestettih sluuzbahkelbuajake*; **koira** *palveluskoi|ru* (~an, ~ua, ~ii); palveluskoiria koulutetaan esim. näkövammaisten avuksi *palveluskoiirii opastetah ezimerkikse nägöniistielöile abuh*

palvelutalo *palvelutalo|i* (~in, ~idu, ~loi); palvelutalon asukkailla on ympärivuorokautinen apu saatavilla *palvelutaloin eläjät voijah suaja abuu ümbäri suutkat*; **taso** *palvelutaz|o* (~on, ~uo, ~oloi); maaseudun palvelutaso heikkenee jatkuvasti *külaalovehen palvelutazo heikkonou alalleh*
palviliha (palvattu liha, esim. kinkku) *savvustet|tu*

(~un, ~tuu, ~tuloi)/ *koptit|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi) *lih|a* (~an, ~ua, ~oi)

palvoa 1. (osoittaa kunnioitusta esim. jumalille) *palvu|uo* (~on, ~ou, ~otah); *moli|ekseh* (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes); kansa palvoi vainajia *rahvas molittiheh kuolluzien puoles* 2. (ihailla, jumaloida) *palvu|o*; *ihail|la* (~en, ~ou, ~lah); palvoa maallisia rikkauksia *ihailia muallizii rikkahuksii*

palvoja *palvo|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

palvonta 1. (palvominen) *palvomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *palvond|u* (~an, ~ua, ~oi); kuvien palvonta *kuvien palvondu* 2. (ihannoiti) *palvomi|ne*; *palvond|u*; *ihanoiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ihanoičend|u* (~an, ~ua, ~oi); rakastetun palvonta *rakastetun palvondu*

pamahtaa 1. (äänestä) *pamaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); ovi pamahti kiinni *uksi pamahtih kiinni* 2. (tapahtua yllättäen) *pamaht|uakseh*; pojalle tulla pamahti päävoitto *brihačule tuli pamahtih piävoitto*

pamaus 1. (paukahdus) *pamahtu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); kuulin pyssyn pamauksen *kuulin orožan pamahtuksen* 2. (kuv.) *pamahtu|s*; tieto vakavasta sairaudesta oli aika pamaus *tiedo pahas voimattomuos oli aiga pamahtus*

pamauttaa 1. (iskeä, lyödä, ampuu) *pamahut|tua* (~an, ~tau, ~etah); hän pamautti nyrkin pöytään *hái pamahutti kulakan stolua vaste* 2. (kuv.) *pamahut|tua*; pamauttaa totuus päin naamaa *pamahuttua tozi kohti ilvettii*

pamppailla (sydäimestä) *sük|kie* (~in, ~kiü, ~itäh); odotin viestiä sydän pampppaillen *vuotin viestii süväin sükkijen*

panda (el. Ailurus fulgens) *pand|a* (~an, ~ua, ~oi); *kažikondi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

pandemia (lääk. epidemia; lintuinfluenssa) *pandemi|i* (~en, ~edu, ~eloi); pandemian pelätään leviävän muuttolintujen mukana *varatah pandemien leviemistü muuttolinduloin ker*

paneeli 1. (keskusteluryhmä) *paginanpidäijouk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *diskussijouk|ko*; paneelissa keskityttiin palkkakysymyksiin *diskussijoukos enimüölleh paistih palkuküzümüksis* 2. (sisäseinän alaosan laudoitus) *paneli* (~n, ~i, ~loi); olohuoneessa ja eteisessä on koivupaneeli *olopertis da edehizes ollah koivupanelit*

paneelikeskustelu (korokekeskustelu) *publičnol|i* (~in, ~idu, ~loi) *pagin* (~an, ~ua, ~oi); *pagin rahvahanke*

panetella (haukkua, moittia, puhua selän takana) *moit|tie* (~in, ~tiu, ~itäh); *kir|ota* (~uon, ~uou, ~otah); hän panettelee usein kollegojaan *hái puaksuh moittiu kolleegoi*

paneutua 1. (asettautua) *men|nä* (~en, ~öü, ~näh); *vier|tä* (~en, ~öü, ~täh); mummo paneutui pitkäksseen *sängylle buabo meni pitkälleh kravatile*

2. (syventyä) *süve|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); puheenjohtaja ei aina paneudu perusteellisesti käsiteltäviin asioihin *paginanvedäi ei ainos süvene perustehellizesti kačeltavih azieloih*

paniikki (pakokauhu, sekasorto) *paniek|ku* (~an, ~kua, ~koi)/ *paaniek|ku*; joutua paniikin valtaan *puuttuo paaniekan valdah*; sodanjulistus aiheutti pörssissä paniikin *voinanilmoitus toi paaniekkua biržale*

panikoida (ark. olla paniikissa) *panikui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); älä suotta panikoi älä tühjiä *panikuiče*

pankki *bank|u* (~an, ~ua, ~oi)

pankki|automaatti *bankuavtomuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); **~kortti** *bankukartoč|u* (~an, ~ua, ~oi); maksaa pankkikortilla maksua *bankukartočkal*; **~laina** *bankulaihin* (~an, ~ua, ~oi); otimme pankkilainan asunnon ostoon *fatieran ostoh otimmo laihinua bankas*; **~ryöstö** *bankanrööstämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *bankanrööständ|ü* (~än, ~iä, ~öi); *bankanrööst|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); pankkiryöstössä uhkailtiin virkailijoita aseilla *bankanrööstös ruadajii/ virguniekkoi varaitettih ammunda*; **~siirto** *rahat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)/ *dengat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii) maksu (~n, ~u, ~loi); käytä maksaessasi pankki-siirtoa *käütä maksajes rahattomua/ dengattomua maksuu*; **~tili** *bankučot|tu* (~an, ~tua, ~tii); tallettaa rahaa pankkitilille *panna rahua bankučotale*; **~virkailija** *bankuvirguniek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

panna 1. (asettaa, pistää, laittaa jne) *pan|na* (~en, ~ou, ~nah); panna käsi taskuun *panna käzi kormanih*; panna kirje postiin *panna kirjaine poštah*; panna suksset jalkaan *panna suksset jalga*; panna työ alulle *panna ruado alguh*; panna televisio kiinni *panna televiizor kiinni/ salvata televiizor*; panna tupakaksi *panna tabakkua* 2. (kuv.) panna halvalla *paista halveksijen*; panna jauhot suuhun *sua ja hüväksemenijii vaikastumah*; panna jäitä hattuun *pietellä induo*; panna kynttilänsä vakan alle *peittiä omii kügüloi*; panna likoon *riskuija*; hän pani koko maineensa likoon *häi riskuičči*; panna omiaan *lijoitella*; panna pensselit sanaan *loppie*; panna asia pöydälle *loppie piätöksen teguo*; panna suu säkkiä myöten *eliä ololoin mugah*; panna vastaan *vastustua*; panna viisaat päät yhteen *smiettie ühtes*

pannu (keitto- tai paistoastia) *keittoast|ii/ keittoast|e* (~ien, ~ettu, ~ieloi); *kattil* (~an, ~ua, ~oi); *riehtil* (~än, ~iä, ~öi)

pannu|huone *kattilperti* (~n, ~i, ~löi); **~jauhat** *kofeiniekkujauhoitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); kahvin suodatin- ja pannujauhat *koufien filtru- da kofeiniekkujauhoitus*; **~kakku** *dročon* (~an, ~ua, ~oi); **~pihvi** *faršubifšteks|u* (~an, ~ua, ~oi)

pano (paneminen) *panemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii);

panend|u (~an, ~ua, ~oi); *pan|o* (~on, ~uo, ~oloi); rahan pano tilille *rahan panemine čotale*; asian täytäntöön pano *azien todevuttaminen*

panos 1. (patruuna) *patron* (~an, ~ua, ~oi); pysyn panos pussiin *patron* 2. (rahasta) *pano|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); pelata suurin panoksin *kizata suurin panoksin* 3. (kuv. osuus) *pano|s*; hän antoi oman panoksensa hankkeeseen *häi andoi oman panoksen projektah*

panostaa 1. (ladata) *täüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *zar'adi|e* (~n, ~u, ~tah); panostaa asettaan *zar'adie ammundunevvuo* 2. (keskittää, sijoittaa, uhrata) *sijoit|tua* (~an, ~tau, ~etah)/ *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) varoi; yrityksemme panostaa vientiin *meijän firmu sijoittau varoi viendäh*; nuoriin kannattaa aina panostaa *nuorih ainos kannattau panna varoi*

panssari 1. (suojaus) *suoju|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); kilpikonnan kuori on hyvä panssari *suojusšlöpöin kuori on hüvä suojus* 2. (panssarivaunu) *tank|u* (~an, ~ua, ~oi); panssarit vyöryivät Prahaan vuonna 1968 *tankat kahahettitih Praagah vuvvennu 1968*

pantata 1. (antaa pantti vakuudeksi) *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *pantih*; *an|dua* (~nan, ~dau, ~netah) *valkat*; hän panttasi kaikki arvoesineensä *häi pani pantih kai arvošeit* 2. (leik. pitää hallussaan, pihdata) *pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh) *peitos*; kuka sitä auton avainta oikein panttaa? *kenbo velli sidä mašinan avaindu pidäü peitos?*

pantomiimi *pantomiim|u* (~an, ~ua, ~oi)

panntaus *panemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *panend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *pan|o* (~on, ~uo, ~oloi) *pantih*; arvopaperien panttaus velan vakuudeksi *akt-sieloin panemine pantih vellan garantiekse*

pannteri ks. leopardi

pantti 1. (velan vakuudeksi annettu arvopaperi tms.) *panti* (~n, ~i, ~loi); annoimme osakekirjat lainan pantiksi *annoimmo aktsiikirjat laihiinan pantikse* 2. (kuv.) *panti* istua tyhjän panttina *istuo tühjän pantinnu*; panen pääni pantiksi asiasta *panen piän pantikse dielos*

panttivanki *pantivangi* (~n, ~i, ~loi); *založniek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

paperi 1. *paberi* (~n, ~i, ~loi); *bumuag|u* (~an, ~ua, ~oi); ottakaa esiin kynä ja paperia *ottakkua edeh piirdin da paberii* 2. (todistus, asiakirja) *paberi*; *bumuag|u*; *dokument|u* (~an, ~ua, ~oi); maisterin paperit *magistran dokumentat*; onko hänellä paperit kunnossa? *ongo hänel bumuagat kunnos?* 3. (tietty paperikappale) *paberi*; *bumuag|u*; kirjoita nimesi tähän paperiin *kirjuta iččes nimi täh bumuagah* 4. (kuv.) *paberi*; *bumuag|u*; sen asian suhteen minulla on puhtaast paperit *sen dielon kohtah minul ollah puhtahat bumuagat*; koko hanke näyttää jäävän vain pape-

rille kogo dielo nägüü jiäü vai bumuagale
paperi|arkki paberilist|u (~an, ~ua, ~oi);
 bumuagulist|u; **~kori** paberikorzin (~an, ~ua, ~oi); bumuagukorzin
paperin|jalostus paberin/ bumuagan jalostami|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ jalostand|u (~an, ~ua, ~oi)/ jalostu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~keräys** paberin/ bumuagan keräämi|ne (~zen, ~stii, ~zii)/ keräänd|ü (~än, ~iä, ~öi)/ kerävü|s (~ksen, ~stii, ~ksii); **~valmistus** paberin/ bumuagan valmistami|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ valmista|nd|u (~an, ~ua, ~oi)/ valmistu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~vienti** paberin/ bumuagan eksportirouhk|u (~an, ~ua, ~oi)
paperi|pussi paberi-/ bumuagupus|si (~in, ~sii, ~siloi); paberi-/ bumuagu|huav|o (~on, ~uo, ~oloi); **~sota** (kuv.) paberi-/ bumuaguso|da (~van, ~dua, ~dii); en haluaisi aloittaa paperisotaa byrokraatteja vastaan en tahtos alua paberisodia bürokruattoi vastah; **~tehdas** paberi-/ bumuaguzavod|u (~an, ~ua, ~oi); paberi-/ bumuagufuabrik|ku (~an, ~kua, ~koi); **~teollisuus** paberi-/ bumuagutevöllizü|s (~on, ~ttu, ~ksii); **~työläinen** paberi-zavodan/ bumuaguzavodan ruada|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
paperoida (suojata paperilla) kiäri|e (~n, ~ii, ~täh) paberih/ bumuagah; minun nuoruudessa paperoitiin koulukirjat ja -vihot huolellisesti minun nuorusaigah školakirjat da -tetratit kiärittih hüiväzesti paberih
papiljotti bigudi (~n, ~i, ~loi); papiljotit päässä on paha nukkua bigudilois on paha muata
papillinen (papille kuuluva) papin; papilliset tehtävät papin ruavot
papin|puku papinso|ba (~van, ~bua, ~bii); **~virka** papinvir|gu (~ran, ~gua, ~goi)
papisto pappilist|o (~on, ~uo, ~oloi); seurakunnan papisto prihodan pappilisto
pappa 1. (isä) tuat|to (~an, ~tua, ~toloi) 2. (isoisä) diedo|i (~in, ~idu, ~loi) 3. (leik. vanha mies, ukko) starik|ku (~an, ~kua, ~koi); eläkeläisten tansseissa käy mammoja ja pappoja penzionieroin besodoih kävväh vahnat starikkazet da staruuhezet
pappeus (yksi ort. kirkon seitsemästä sakramentista) pühäzü|s (~ön, ~ttii, ~ksii); pappeuden asteet ovat diakoni, pappi ja piispa pühäzüön tazot ollah diakon, pappi da jepiskoppu
pappi pap|pi (~in, ~pii, ~piloi); seurakunnan uusi pappi prihodan uuzi pappi ◇ en ole ensi kertaa pappia kyydissä (minulla on paljon kokemusta) en ole vagahaine
pappila pappil (~an, ~ua, ~oi)
pappis|jäsen pappilistohkuulu|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) ozanotta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); kirkolliskokouksen maallikko- ja pappisjäsenet soboran mir'anskoit ozanottajat da pappilistohkuulujat ozanottajat; **~koulutus** opastami|ne (~zen, ~stu,

~zii)/ opastand|u (~an, ~ua, ~oi)/ opastu|s (~ksen, ~stu, ~ksii) papikse; pappiskoulutusta saa teologiassa tiedekunnassa opastuo papikse voi teolougi-zes tiedokunnas; **~vihkimys** blahoslovimi|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ blahoslovind|u (~an, ~ua, ~oi) papikse
paprika (kasv. Capsicum) paprik|ku (~an, ~kua, ~koi)
papu (kasv. Phaseolus) fasoli (~n, ~i, ~loi)
papukaija (el. Psittaki) popugailin|du (~nun, ~duu, ~duloi)
paraati parua|u (~an, ~ua, ~oi); itsenäisyyspäivän paraati ja ohimarssi Senaatintorilla iččenäzüspäivän parua|da da prua|zniekkumarši Senuattu-augivol
paradoksi (ristiriitainen väite) paradoks|u (~an, ~ua, ~oi)
parafiini parafiin|u (~an, ~ua, ~oi)
parahtaa ks. parkaista
parakki barak|ku (~an, ~kua, ~koi)
parannella (korjailla, kohentaa) parandel|la (~en, ~ou, ~lah); tekstiä on syytä vielä parannella tekstua pidäü vie parandella
parannus (myönteinen uudistus) parandami|ne (~zen, ~stu, ~zii); parandand|u (~an, ~ua, ~oi); parandu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); työolojen parannus ruado-ololoin parandamine; epäkohtiin on saatava aikaan parannuksia defektoih pidäü suaja parandustu
parannus|ehdotus parandamisehtotu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); parandanduehtotu|s; parandusehtotu|s; lakiin on tehty parannusehdotuksia zakonah on luajittu parandusehtotuksii; **~keino** parandamiskein|o (~on, ~uo, ~oloi); parandandukein|o; paranduskein|o; keksii parannuskeino keksie paranduskeino; **~suunnitelma** parandamispluan|u (~an, ~ua, ~oi); parandandupluan|u; paranduspluan|u; metsälle on tehty parannussuunnitelma meččäh niško| on luajittu parandamispluanu
parantaa 1. (tehdä paremmaksi) parand|ua (~an, ~au, ~etah); parantaa kielitaitoaan parandua kielitaiduo; suola parantaa ruoan makua suolu parandau süö|nizen maguu 2. (tehdä terveeksi) parand|ua; vuodelepo parantaa flunssan magavo-sijalebo parandau gripan; Jeesus paransi sairaita Iisus parandi voimattomii ◇ aika parantaa haavat aigü parandau kivut/ ruanat
parantua 1. (tulla paremmaksi) para|ta (~nen, ~nou, ~tah); maailmanennätys parani kahdella sekunnilla muailmanrekordu parani kahtel sekundal 2. (tulla terveeksi, toipua) para|ta; oletko jo parantunut vatsataudistasi? oletgo jo parannuh vaččutavvis?
parantumaton 1. parandumat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); parantumattomat sairaudet parandumat|omat tavvit; potilas lähetettiin parantu-

mattomana sairaalasta kotiin voimatoi *tiütöti* *bol'ničaspäi* kodih *parandumattomannu* 2. (kuv. joka ei muuksi muutu) *parandumat|oi*; isä on parantumaton optimisti *tuatto on parandumatoi optimistu*

paras 1. *para|s* (~han, ~stu, ~hii); parhaat ystäväni *parahat minun üstävät* 2. (viisain vaihtoehto) *para|s*; on parasta, että lähdet heti *on paras, ku lähtet hedi* 3. (enin mahdollinen) *para|s*; yritän tehdä parhaani *opin luadie kaiken, midä vai voin* 4. (etu, hyvä) *para|s*; toimia lasten parhaaksi *ruadua lapsien hüväkse* 5. (vahvistava sana) *para|s*; parhaat kiitokset! *parahat passibot!*

paratiisi *ruaju* (~n, ~u, ~loi)

pareittain (kaksittain) *puaroittain*; nuoret kävelevät pareittain *nuoret kävelläh puaroittain*

paremmin *parembi*; *parembah*; kävi paremmin kuin odotimme *rodih parembah, migu duumai-čimmo*

parempi *paremb|i* (~an, ~ua, ~ii); *parem* (~an, ~ua, ~ii); hän on minua parempi urheilija *hää on parem minuu sportsmen*; keli on muuttunut paremmaksi *kelo on muuttunuh parembakse* ◇ *parempi* myöhään kuin ei milloinkaan *parem müöhä, migu nikonzu*; parempi pyy pivossa kuin kymmenen oksalla *parembi on püü pivos, migu kümme oksal*; parempi virsta väärää kuin vaaka *sa vaaraa parem virtsu viäriä, migu palaine riskua*

parfyymi (hajuvesi) *parf'um* (~an ~ua, ~oi); *duuhuv|ezi* (~ien, ~ettii, ~zii)

parhaillaan (juuri nyt) *parahite*; minulla on parhaillaan vieras, voisitko soittaa myöhemmin? *minul parahite nügöi on gost'u, voizitgo soittua müöhembäh?*

parhaimmillaan *parahimilleh*; mustikat ovat parhaimmillaan heinäkuun lopussa *must'oit ollah parahimilleh heinükuun lopus*

pari 1. (yhdestä parin osasta) *pari* (~n, ~i, ~loi); *puar|u* (~an, ~ua, ~oi); hän on minun parinani *hää on minun puarannu* 2. (kahdesta) *pari*; *puar|u*; ostin parin sukkaa *ostin sukkupuaran* 3. (lukusana: noin kaksi) *pari*; *ka|ksi* (~hten, ~htu, ~ksii); olen tavannut hänet pari kertaa *olen näh-nüh händü kerdua kaksii*; voitko odottaa pari minuuttia? *voitgo vuottua kaksii minuuttastu?*

parijono *parijon|o* (~on, ~uo, ~oloi); *puarujon|o*; asettukaa parijonoon *seizattukua puarujonoh*; ~kymmentä *parikümme* (~en, ~dii, ~nii); *nenga kaksikümme* (kahtenkümme, kahtukümme, kaksikümme)

parillinen *puarall|ine* (~zen, ~stu, ~zii); parilliset ja parittomat luvut *puarallizet da puarattomat luvut*

pari|luistelu *puaruluistemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *puaruluistelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *puaruluistelu* (~n, ~u, ~loi); ~ovi *kaksipuoli|ne* (~zen, ~stu,

~zii) *uksi* (uksen, ustu, uksii); ~sataa *nenga ka|ksisadua* (~htensuan, ~htusadua, ~ksiisadoi)

parisen (noin kaksi) *kaksi* (~hten, ~htu, ~ksii); *nenga ka|ksi*; kului parisen vuotta *kului vuottu kaksii*; siellä oli parisenkymmentä henkeä *sie oli nenga kaksikümme hengie*

pariskunta *puar|u* (~an, ~ua, ~oi); *uk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi) *da ak|ku* (~an, ~kua, ~koi)

parissa (kanssa, seurassa) *tiüves; ühtes*; vietän illan työn parissa *vietän illan t्यों tiüves*; lasten parissa työskentely *ruadamine ühtes lapsienke*

paristo *batarei* (~n, ~du, ~loi); *batareik|ku* (~an, ~kua, ~koi); taskulampun paristot *kormanilam-pan batareit*

paristokäyttöinen *batarei=*; ostin paristokäyttöisen radion *ostin batareiraadivon*

pari|suhde *puaruväli* (~n, ~i, ~löi); ~sänky *kahtenmuattav|u* (~an, ~ua, ~ii) *kravat|ti* (~in, ~tii, ~tiloi); ~talo *puarutalo|i* (~in, ~idu, ~loi)

paritella olla (olen, on, ollah) *puaroittain*; eläimet parittelevat kiima-aikaan *elätit kiiman aigah ollah puaroittain*

pariton *puarat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

parittain ks. pareittain

parittaja *puarahuattal|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

parittelu *puarasolemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *puarasolend|u* (~an, ~ua, ~oi) *puarasol|o* (~on, ~uo, ~oloi)

paritus *puaroittami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *puaroitand|u* (~an, ~ua, ~oi); *puaroitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); hänet tuomittiin parituksesta vankeuteen *händü suudittih puaroituksen täh türmäh*

pari|viikkoinen *kaksinedälihi|ne* (~zen, ~stii, ~zii); lapsi on vasta pariviikkoinen lapsi on *vaste kaksinedälihine*; ~vuotias *kahtenvuvvenigähi|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *kahtenvuvvenigähi|ne* (~zen, ~stii, ~zii)

parjata (säättä, panetella) *pa|ista* (~gizen, ~gizou, ~istah) *pahua*; miksi sinä aina parhaat minua? *miksebo sinä pagizet minus ainos pahua?*

parka *rauk|ku* (~an, ~kua, ~koi); *ruk|ku* (~an, ~kua, ~kii); voi sinua poika parkaa! *oh sinuu brihačču rukkua!*

parkaista *kirraht|ua* (~an, ~au, ~etah); *kirraht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); lapsi parkaisi tuskasta lapsi *kirrahtih tuskas*

parkaisu *kirrahtami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kirrahtand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kirrahtu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); kuulumme korvia vihlovan parkaisun *kuulimmo korvii leikkuajan kirrahtuksen*

parketti 1. (lattiapäällyste) *parkiet|tu* (~an, ~tua, ~toi) 2. (teatterissa: permanto) *partier|u* (~an, ~ua, ~oi)

parkita 1. (valmistaa vuota nahaksi) *parki|ta* (~čen, ~ččou, ~tah) 2. (kuv. kovettaa, karaista) *parki|ta*; nahkani on parkittu monessa liemessä

minun nahku on parkittu mones liemes

parkki 1. (nahan parkitsemisliuos) *parki* (~n, ~i, ~loi) 2. (ark. auton seisontavalot) *mašinan seizondutull*i (~en, ~du, ~iloi); ajaa parkit päällä *ajua seizondutulet avvoi* 3. (ark. pysäköintipaikka) *seizatuspaik|ku* (~an, ~kua, ~koi); *parkouhk|u* (~an, ~ua, ~oi); autoni on parkissa Sokoksessa minun mašin on Sokoksen parkouhkas

parkkiintua 1. (nahasta: tulla kovaksi) *parkivu|o* (~n, ~u, ~tah); *kove|ta* (~nen, ~nou, ~tah) 2. (kuv. tulla kovanahkaiseksi) *parkivu|o*; parkkiintuneet merimiehet *parkivunnuot merimiehet*; parkkiintunut luonne *parkivunnuh karakteri*

parkkipaikka ks. parkki 3

parkua (itkeä äänekkäästi) *uli|sta* (~zen, ~zou, ~stah); kuulin hänen kirkuvan ja parkuvan kuulin *händü kirgumas da ulizemas*

parlamentti (valtiopäivät, eduskunta) *parlament|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *parluament|u*

parodia *paroudi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

parrakas *parrak|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); parra-
kaat miehet *parrakkahat miehet*

parran|ajo *parranajami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *parranajand|u* (~an, ~ua, ~oi); *parranaj|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~kasvu** *parrankazvami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *parrankazvand|u* (~an, ~ua, ~oi); *parrankazv|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~säski** *parran-säng|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

parras 1. (reuna) *par|ras* (~dahan, ~rastu, ~dahii); *ran|du* (~nan, ~dua, ~doi); seisoa joen partaalla *seizuo joven rannal* 2. (kuv.) *par|ras*; yritys on tuhon partaalla *firmu on häviendän pardahal*; haudan partaalla *kalman pardahal*

parrasvalo (teatterissa) 1. (osa näyttämövalaistusta) *ramputull|i* (~en, ~du, ~iloi) 2. (kuv.): esiintyä parrasvaloissa olla *ezis/ tulla ezih ramputulis*; näytelmä pääsi parrasvaloihin *ozutelmu piäzi ramputulih*

parru *bruus|su* (~an, ~sua, ~soi); laiturin parrut *pristanin bruusat*

parsa (kasv. Asparagus) *sparž|u* (~an, ~ua, ~oi)

parsakaali (kasv. Brassica cauliflora simpleks) *sparžukapust|u* (~an, ~ua, ~oi); brokkoli (~n, ~i, ~loi)

parsi 1. (orsi) *pardie|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ordi|n* (~men, ~ndu, ~mii); lyhteet kuivavat riihen parrella *lüühtehet kuivetah riihen pardiezel* 2. (eläimen tila navetassa) *pardie|ne*; tallin pilttuut ja navetan parret *kon'ušin stoilat da tahnun pardiezet* 3. (rakennuksen ylinen) *čardak|ku* (~an, ~kua, ~koi); nukkua parrella *muata čardakas*

parsia 1. (korjata vaatteita neulalla ja langalla) *parzi|e* (~n, ~u, ~tah); *kohend|ua* (~an, ~au, ~etah); olen parsinut lasten sukat olen *parzinuh lapsien sukat* 2. (kuv. korjata, parantaa) *parzi|e*; *kohend|ua*; parsia puheitaan *parzie paginoi*

parta *par|du* (~ran, ~dua, ~doi); ajaa partansa *ajua pardu*; *breijäkseh* ◇ ei parta pahoille kasva, turpajouhet joutaville ei *pardu pahoile kazva*, *turbujouhet pädemättömile*; nauraa partaansa (salaa) *nagrua pardah* (peitoči)

parta|kone (parranajokone) *pardukoneh* (~en, ~tu, ~ii); *britf|u* (~an, ~ua, ~oi); **~suu** *pardusuu* (~n, ~du, ~loi); partasuinen mies *pardusuumies*; **~vaahto** *parduvuaht|i* (~en, ~ie, ~iloi)

partikkeli (kiel.) *abusan|a* (~an, ~ua, ~oi); *partikl|u* (~an, ~ua, ~oi); *liit|eh* (~tehen, ~ehtii, ~tehii); partikkelit ovat taipumattomia *partiklat ollah taibumattomat*

partio 1. (pienehkö esim. poliisiosasto) *patruli* (~n, ~i, ~loi); liikkuvan poliisin partiot *kulgupolitsien patrulit* 2. (partioliikkeestä) *skautizmujärjest|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); lapset käyvät partiossa *lapset kävväh skautizmujärjestöh*

partio|johtaja *patrulinjohta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *skautizmujärjestönjohta|i*; **~järjestö** *patruli-järjest|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *skautizmujärjest|ö*

partiolainen (partiojärjestöön kuuluva) *skaut|tu* (~an, ~tua, ~toi)

partio|leiri *skauttuluageri* (~n, ~i, ~loi); **~liike** *skauttuliik|eh* (~kehen, ~ehtii, ~kehii); **~lippu-kunta** *skauttuflagukun|du* (~nan, ~dua, ~dii); **~lupaus** *skauttulubavul|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~poika** *skauttubrih|a* (~an, ~ua, ~oi); **~retki** *skauttupohod|u* (~an, ~ua, ~oi)

partisaani *partizuan|u* (~an, ~ua, ~oi)

partisiippi (kiel.) *partisii|pu* (~an, ~pua, ~poi)

partitiivi (kiel.) *partitiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); *ozand|o* (~on, ~uo, ~oloi)

partneri *partnör|u* (~an, ~ua, ~oi)

parturi *parikmuaher* (~an, ~ua, ~oi); käydä parturissa *kävväh parikmuaheran luo*

parveilla *parveil|la* (~en, ~ou, ~lah); muuttolinnut parveilevat jo pellolla *muuttolinnut jo parveillah pellol*

parveke *balkon* (~an, ~ua, ~oi)

parvi 1. (joukko ihmisiä, eläimiä ym.) *parv|i* (~en, ~ie, ~iloi); parvi kaloja *parvi kalua* 2. (makuu-paikka) *palat|ti* (~in, ~tii, ~tiloi); parvella on lämmin nukkua *palatil on lämmin muata*

pasha (pääsiäisajan rahkajälkiruoka) *pash|a* (~an, ~ua, ~oi); *äijänpäivän rahtosuömi|ne* (~zen, ~stii, ~zii)

pasianssi (korttipeli) *pasjans|u* (~an, ~ua, ~oi); pelata pasiansssia *kižata pasjansah*

pasifismi (rauhanaate) *patsifizm|u* (~an, ~ua, ~oi)

pasifisti (rauhanaatteen kannattaja) *patsifist|u* (~an, ~ua, ~oi)

paska (alat.) 1. (uloste) *pask|u* (~an, ~ua, ~oi); *šit|tu* (~an, ~tua, ~toi) 2. (kuv. joutava, turha) *pask|u*; *tühj|ü* (~än, ~iä, ~ii); älä puhu paskaa! *älä pagize tühjiä!*

passata (ark.) 1. (palvella, auttaa) *palv|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *palv|uo* (~on, ~ou, ~otah); joskus äidit passaavat lapsiaan liikaa *muamat toiči liijakse palvotah omii lapsii* 2. (sovittaa) *sovit|tua* (~an, ~tau, ~etah); yritän passata aikaa huomiseksi *opin sovittua aigua huomenekse* 3. (sopia, kannattaa) *pä|tä* (~in, ~döü, ~täh); *so|bie* (~vin, ~biu, ~vitah); puku passaa sinulle hyvin *košt'um hüivin pädöü sinule*; siinä tilanteessa ei passaa nauraa *täs tilandehes ei sovi nagrua*

passeli (ark. sopiva) *sobi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); housut ovat ihan passelit minulle *houzut ihan hüivin sovitch minule*

passi 1. (viranomaisen myöntämä asiakirja) *pasport|u* (~an, ~ua, ~oi); esittää passi *ozuttua pasportu*; matkustaa väärällä passilla *ajella viäräl pasportal* 2. (ark. 'vahdissa' olo) *vardoiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *vardoičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *vardoiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); poliisit seisoiivat passissa torin laidalla *politsiet seizottih vardoičukses augivon reunal* 3. (kuv. lähtö) antaa kaverille lähtöpassin *andua dovarišale lähtöpasportat*

passiivi (kiel.) *passiiv|u* (~an, ~ua, ~oi)

passiivinen 1. (haluton, vastahakoinen, toimimaton) *passiivi|ne* (~zen, ~stu, ~zii) 2. (kiel. passiivissa oleva) *passiivi|ne* 3. (aktiivisen vastakohta) *passiivi|ne*; passiivinen sanavarasto on monella aktiivista suurempi *passiivine sanavarasto on monil suurembi aktiivistu*

passiivisuus *passiivizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

passittaa (käskeä, lähettää) *käsk|ie* (~en, ~öü, ~ietäh); *tüö|ndia* (~nnän, ~ndäü, ~netäh/ ~täh); äiti passitti lapset yöpuulle *muamo käski lapset yöpuule*; potilas passitettiin sairaalasta kotiin *patsijentu tüöttih bol'ničaspäi kodih*

pasta *past|u* (~an, ~ua, ~oi)

pasteija *piiraihu|t* (~on, ~ttu, ~zii)

pastelli 1. (pastellimaalaus) *pasteli* (~n, ~i, ~loi); *pastelikuv|a* (~an, ~ua, ~ii) 2. (pastelliväri) *pasteli*; *pasteliväri* (~n, ~i, ~löi)

pastilli *pastil|u* (~an, ~ua, ~oi)

pastori *pastor|u* (~an, ~ua, ~oi)

pastöroida *pasterizui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); maito on pastöroitua *maido on pasterizuittu*

pasuuna (mus.) *trombon* (~an, ~ua, ~oi)

pata 1. (tav. rautainen keittoastia) *pada* (puan, *padua*, *padoi*) 2. (padassa valmistettu ruoka) *padasüömi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); äiti teki kaalipataa *muamo luadii padakapustusüömistü* 3. (kuv.): olla hyvää pataa kaikkien kanssa (olla hyvissä väleissä) *olla hüvüzilleh kaikkien ker* ♢ *pata* kattilaa soimaa, musta kylki kummallakin *pada kattilua soimuau, a bokat mollembil mustat*

patalaiska (ark.) *ülen lašk|u* (~an, ~ua, ~oi);

~lappu *padapaik|ku* (~an, ~kua, ~koi); virkata patalappuja *niegluo padapaikkoi*; ~rouva (kortti-

pelissä) *piikovo|i* (~in, ~idu, ~loi) *duam|u* (~an, ~ua, ~oi); ~rumpu (mus.) *litavr|u* (~an, ~ua, ~oi); ~vanhoillinen *arhikonservativno|i* (~in, ~idu, ~loi); sinun patavanhoilliset käsityksesi *sinun arhikonservativnoit mielikuvat*

patentti *patent|u* (~an, ~ua, ~oi)

patikoida (kulkea jalkaisin) *kävel|lä* (~en, ~öü, ~läh) *jallai*

patio (laatoitettu piha-alue) *plitkoil katet|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi) *pih|a* (~an, ~ua, ~oi)

patistaa (hoputtaa) *kehit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *kehoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *nunut|tua* (~an, ~tau, ~etah); opettaja patisti lapset pihalle *opastai kehoitti lapset pihale*

patja *matras|su* (~un, ~suu, ~suloi); *posteli* (~n, ~i, ~loi)

pato *plotin* (~an, ~ua, ~oi); majavat ovat rakentaneet padon jokeen *majait on luajittu jogeh plotin*

patologi (lääk.) *patoloug|u* (~an, ~ua, ~oi); näyte menee patologin tutkittavaksi *proubu menöü patologan kačeltavakse*

patologia (lääk.) *patolougi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

patologinen 1. (lääk.) *patolougielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii) 2. (ark. kyltymätön) *patolougielli|ne*; patologinen valehtelija *patolougielline kielastelii*

patonki *baton* (~an, ~ua, ~oi)

patoutua 1. (muodostua padoksi, kasautua) *suit|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *tukkuh/ zalomah*; jäät patoutuivat joen kapeimpaan kohtaan *jiät suituttih joven kaidimah kohtah* 2. (kuv.): itkeä patoutuneita tunteitaan *itkie suittunuzii tundoloi*

patoutuma 1. (pato, kasauma) *zalom* (~an, ~ua, ~oi); *suittumu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); 2. (kuv.) *suittumu|s*; purkaa patoutumiaan *purgua suittumuksii*

patriarkaallinen *patriarhalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

patriarkka *patriarh|u* (~an, ~ua, ~oi)

patriootti (isänmaanystävä) *patriot|tu* (~an, ~tua, ~toi)

patriotismi (isänmaallisuus) *patriotizm|u* (~an, ~ua, ~oi)

patruuna (räjähdyspanos) *patron* (~an, ~ua, ~oi); ladata kivääri patruunoilla *täüttiä vintouhku patruonoil*

patsas (muistomerkki) *mustopač|as* (~čahan, ~astu, ~čahii); Paasikiven patsas *Paasikiven mustopačas*

patteri 1. (lämpöpatteri) *lämböbattari* (~n, ~i, ~loi) 2. (ark. paristo) *batareik|ku* (~an, ~kua, ~koi); vaihtaa patterit *vaihtua batareikat*

patti 1. (ark. pahka, kuhmu) *pahk|u* (~an, ~ua, ~oi); *kuhmu* (~n, ~u, ~loi); jalkaan tuli outo patti *jalgah rodih milienne pahku* 2. (šakissa) *pat|tu* (~an, ~tua, ~toi); pattitilanne *pattutilandeh* (~en, ~tu, ~ii)

patukka (pamppu) *batug|u* (~an, ~ua, ~oi);

dubink|u (~an, ~ua, ~oi); poliisin patukka *politsien dubinku*

pauhata 1. (luonnonäänistä) *bauhu|ta* (~on, ~ou, ~tah); myrsky pauhaa jo toista päivää *štormu bauhuu jo tostu päiviä* 2. (puhua kovaäänisesti) *bauhu|ta*; poliitikko pauhasi hintojen korotusta vastaan *poliitikku bauhui hinnoin nostamistu vastah*

pauhu *bauhu* (~n, ~u, ~loi); kosken pauhu kosken bauhu

paukahdus (pamahdus) *pamahtu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *pavvahtu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *pačkahtu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); kuului pyssyn paukahdus kuului orožan pamahtus

paukahtaa *pamaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); *pavvaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); *pačkaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); auton kumi puhkesi paukahtaan *mašinan ratasrizin puhkei pračkahtajen*

paukaus ks. paukahdus

paukauttaa *pamahut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *paugahut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *pačkahut|tua* (~an, ~tau, ~etah); hän paukautti nyrkinsä pöytään *hai pačkahutti kulakal stolua vaste*

pauke *pa|vveh* (~ugehen, ~vvehtu, ~ugehii); *pačekh* (~en, ~tu, ~ii); *pračekh* (~en, ~tu, ~ii); rintamalta kuului tykkien pauke *frontal kuului tükkilöin pavveh*

paukku 1. (paukaus, pamahdus) *pa|ugu* (~vvun, ~uguu, ~uguloi); *pamahtu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *pačku* (~n, ~u, ~loi); *pračku* (~n, ~u, ~loi); pyssy päästi kovan paukun *orožu kovah pračkahtih* 2. (ark. räjähdyspanos) *zar'uad|u* (~an, ~ua, ~oi); *fejerverk|u* (~an, ~ua, ~oi); uudenvuodenyönä räjäytellään ilotulituspaukkuja *uvvenvuvvenüöl räjähütelläh fejjerverkoi* 3. (isku, tärsky) *pa|ugu*; *bučku* (~n, ~u, ~loi); *isku* (~n, ~u, ~loi); *juhku* (~n, ~u, ~loi); *kohlu* (~n, ~u, ~loi); *lošku* (~n, ~u, ~loi); *mučku* (~n, ~u, ~loi); *pačku*; *pračku*; *učku* (~n, ~u, ~loi); mies sai sellaisen paukun leukaan, että tuupertui maahan *mies sai moizen učkun leugah, ga kai langei muale* 4. (kuv. yllättävä uutinen) *pa|ugu*; *isku*; henkilökunnan joukkoirtisanominen oli aika paukku *kogo personualan tüöndämine iäre oli aiga isku* 5. (viinaryppy tms.) *pa|ugu*; mennäänkö paukuille? *lähtemmögö pau-guloile?*

paukkua *pa|uguo* (~vvun, ~uguu, ~vvutah); pakkaneen paukkuu nurkissa *pakkaine pauguu salbo-mis*; (kuv.): lähteä ovet paukkuen (vihoissaan) *lähtie ukset paugujen*

paukuttaa (lyödä, hakata) *pavvut|tua* (~an, ~tau, ~etah); älkää paukuttako sitä ovea *älgä pavvutak-*

kua nečidäustu

paussi (tauko) *pauz|u* (~an, ~ua, ~oi)

paviaani (el. Papio) *pavian* (~an, ~ua, ~oi)

paviljonki *paviljon* (~an, ~ua, ~oi)

pedagogi *pedagoug|u* (~an, ~ua, ~oi)

pedagoginen *pedagougi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

pedikyristi (jalkojenhoitaja) *pedikürist|ü* (~än, ~iä, ~öi)

pedikyyri *pediküür|ü* (~än, ~iä, ~ii)

pedofili (lääk.) *pedofiil|u* (~an, ~ua, ~oi)

pedofilia (lääk.) *pedofiili|i* (~en, ~edu, ~eloi)

pehku 1. (heinästä tai oljista rusennettu kuivike) *heinüpehku* (~n, ~u, ~loi); *olgipehku*; levittää pehkua lehmien alle *levittää olgipehkuu lehmien alle* 2. (kuv.) *pehku*; painua pehkuihin (mennä nukkumaan) *langeta pehkuloih*

pehmennys *pehmendü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); otin hiuksiini pehmennyksen *otin tukkih pehmendük-sen*

pehmentyä, pehmetä 1. (pehmitä, tulla pehmeämmäksi) *pehme|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); jäätelö pehmeni tarjoilumaljassa *jiädelö pehmeni taričusmal'las* 2. (kuv.) *pehme|tä*; isän mielipiteet ovat pehmentyneet vuosien myötä *tuatan mielet on pehmettö vuozien mugah*

pehmentää 1. (tehdä pehmeäksi) *pehmend|iä* (~än, ~äü, ~etäh); aurinko pehmentää keväthanka *päiväine pehmendäü keväthangiloi* 2. (kuv.) *pehmend|iä*; hän pehmensi jo puheitaan *hai jo pehmeni omii paginoi*

pehmeä 1. *pehm|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); pehmeä tyyny *pehmei pielus*; pehmeäksi keitetty perunat *pehmieks keitetüt kartohkat* 2. (lempeä, hellä) *pehm|ei*; hänellä on pehmeä luonne *hänel on pehmei harakteri* 3. (kuv.) *pehm|ei*; paljon puhutaan pehmeistä arvoista *äijü paistah pehmielöis arvo-lois*; pehmeä lasku (esim. koulunkäynnin aloittaminen lyhentäen koulupäivää) *pehmei algu*; 4. (ark.): puhua pehmeitä/pehmoisia (perättömiä) *paista tühjiä*

pehmeä|iho *pehmeihbja|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~kantinen** *pehmeikanz|i|ne* (~zen, ~stu, ~zii); kirja on pehmeäkantinen (nidottu) *kniigu on pehmeikanzine*; **~karvainen** *pehmeikarva|ine* (~zen, ~stu, ~zii); koiralla on pehmeäkarvainen turkki *koiral on pehmeikarvaine turki*; **~kuori-nen** *pehmeikuor|ine* (~zen, ~stu, ~zii) pehmeäkuoriset hedelmät *pehmeikuorizet fruktat*; **~luonteinen/-luontoinen** *pehmeisüdämelli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); onko olemassa pehmeäluontoisia liikemiehiä? *ongo olemas pehmeisüdämellizii kommersantoi?* **~pohjainen** *pehmeipohja|ine* (~zen, ~stu, ~zii); pehmeäpohjaisessa järvestä on paljon mutaa *pehmeipohjazes järves on äijü mudua*

pehmike (pehmitte, pehmuste) *pehmit|eh* (~tehen,

~ehtü, ~tehii); sohvan pehmikkeet divanan pehmittehet

pehmis (ark. pehmeä jäätelö) *pehm|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi) *jiädel|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); äiti, osta pehmis! *mama, osta pehmiedü jiädeliöö!*

pehmittää 1. (tehdä pehmeä/mmä/ksi) *pehmit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); aurinko on pehmittänyt tien ajokelvottomaksi *päiväine on pehmitännüh tien ajokelvottomakse* 2. (kuv.) *pehmit|tiä*; vielä minä sinut pehmitän (annan selkään) *minä sinuu vie pehmitän (annan selgäh)*; lapsen itku pehmitti isän mielen lapsen itku *pehmitti tuatan miöldü*

pehmitä *pehm|etä* (~enen/ ~ien, ~enöü/ ~ieü, ~etäh); voi pehmiää lämpimässä *voi pehmenöü lämmäs*; pane vasta pehmiämään kuumaan veteen *pane vastu pehmiemäh palavah vedeh*

pehmo (pehmeä, pehmoileva henkilö) *pehm|ei* (~ien, ~edü, ~ielöi); onpa hän mukavan pehmo nuoreksi mieheksi *häi on kačo pädevän pehmei nuorekse miehekse*

pehmolelu (pehmeät leikkikalut) *pehm|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi) *bo|ba* (~van, ~bua, ~bii) *lelu* (~n, ~u, ~loi)

pehmoilla (suhtautua asioihin pehmeiden arvojen mukaisesti) *olla* (*olen, on, ollah*) *pehmielöin arvoin mugaine*

pehmoinen ks. pehmeä

peikko 1. (mytologinen olento) *trolli* (~n, ~i, ~loi); vuorenpikon luola *mägitrollin kivikoda* 2. (kuv. pelkoa herättävä asia) *varav|o* (~on, ~uo, ~oloi); työttömäksi joutuminen on ollut peikkona mielessäni *ruavottomakse jiämine on olluh varavonnu minun südämes*

peilailla *kač|ella* (~čelen, ~čelou, ~ellah) *zirkaloh*; tytöt ovat ruvenneet peilailemaan itseään *tütöt on ruvettu kaččelemah iččie zirkalos*

peili *zirkal|o* (~on, ~uo, ~oloi)

peili|kirkas *zirkalonkirkal|s* (~han, ~stu, ~hii); luiselimme peilikirkkaalla jäällä *luistelimmo zirkalonkirkahal jääl*; **~kuva** *zirkalokuv|a* (~an, ~ua, ~ii); katsella peilikuvaansa vedenkalvossa *kačella omua zirkalokuvua vienpinna*; **~ovi** *zirkalou|ksi* (~ksen, ~stu, ~ksii); vaatekaapin peiliovet sobaškuapan *zirkaloukset* **~tyyni** *zirkalontüün|i* (~en, ~dü, ~ii); meri on harvoin peilityyni *meri harvah on zirkalontüüni*

peippo(nen) (el. Fringilla coelebs) *peibo|i* (~in, ~idu, ~loi)

peite *kat|e* (~tien, ~ettu, ~tieloi); kuorman peite *gruuzun kate*; pane peite päällesi *pane kate piäle*; maassa on jo lumipeite *mual on jo lumikate*

peitellä 1. *kat|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); äiti peittelee lapsen nukkumaan *muamo kattelou lastu muate* 2. (kuv. salata) *peit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); älä yritä peitellä mitään *älä opi peitellä nimidä*

peitemaali *katta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) *muali*

(~n, ~i, ~loi)/ *kruask|u* (~an, ~ua, ~oi)

peitto 1. (peittäminen) *kattami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *katand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kat|to* (~on, ~tuo, ~toloi); *kabrastami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kabrastand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kabrastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); veneen peitto talviteloilleen *venehen kabrastamine talviteloile* 2. ks. peite

peittyä *kat|tuakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); *peit|tüö* (~ün, ~tüü, ~ütäh); maa on peittynyt lumeen *mua on peittünüh lumen alle*

peittää 1. (kattaa, verhota) *kat|tua* (~an, ~tau, ~etah); *peit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); peittää halkopino pressulla *kattua halgopino brezental* 2. (estää näkymästä, piilottaa) *kat|tua*; *peit|tiä*; pilvi peitti auringon *pilvi peitti päiväzen*; peittää jälkensä *peittiä omat jället* 3. (kuv. salata) *peit|tiä*; peittää tunteensa *peittiä omat tundehet* 4. (kuv. korvata) *kat|tua*; peitetäänkö kulut ylimääräisellä verolla? *katetahgo kulut ülimiäräzel nalogal?*

pekkaspäivä (työehtosopimuksen mukainen työajan lyhennysvapaa) *pekkaspäiv|ü* (~än, ~iä, ~ii); minulla on vielä kaksi pekkaspäivää pitämättä *minul on vie kaksi pekkaspäiviä pidämättäh*

pekoni *bekon* (~an, ~ua, ~oi)

pelaaja *kizua|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi)

pelargoni (kasv. Pelargonium) *pelargouni|i* (~en, ~edu, ~eloi)

pelastaa 1. *pellast|ua* (~an, ~au, ~etah); *piäst|iä* (~än, ~äü, ~etäh); leikkkaus pelasti henkeni *ope-ratsii piästi minuu hengih* 2. (kuv.) *pellast|ua*; pelastaa kasvonsa *pellastua oma roža*; pelastaa nahkansa *pellastua oma nahku* 3. (usk. lunastaa) *pellast|ua*; *piäst|iä*; Jeesus pelastaa kristikunnan *Iisus pellastau ristittükunnan*

pelastua 1. *pellastu|o* (~n, ~u, ~tah); *piä|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); hän pelastui tulipalosta *häi pellastui tulipalos* 2. (usk. vapautua synnin vallasta) *pellastu|o riähkis*

pelastus 1. (pelastaminen; pelastuminen) *pellastami|ne/ pellastumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *pellastand|u/ pellastund|u* (~an, ~ua, ~oi); *pellastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *piästami|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *piäständ|ü* (~än, ~iä, ~ii); maanjäristyksen uhrien pelastus onnistui *muanjäräitükusen uhriloin pellastus ozavui* 2. (usk. vapautuminen synnin vallasta) *pellastumi|ne; pellastund|u; pellastu|s*; saarnata pelastuksen sanomaa *pidiä pellastusproupovedii/ pellastuspaginua*

pelastus|alus *pellastuslaiv|u* (~an, ~ua, ~oi); **~armeija** *Pellastusarmi|i* (~en, ~edu, ~eloi); Pelastusarmeijan joulupatakeräys *Pellastusarmien rasta-vupadakeräviis*; **~liivit** (mon.) *pellastusvüö* (~n, ~dü, ~löi); *pellastusvüö|t* (~löin, ~löi); pelastusliivit ovat pakolliset veneessä *venehes on pakko olla pellastusvüöt*; **~rengas** *pellastusrenga|s* (~han, ~stu, ~hii); **~toimi** *pellastushomm|u* (~an,

~ua, ~ii); pelastustoimet aloitettiin välittömästi
pellastushommat allettih hedi; ~vene pellastusve-
neh (~en, ~tü, ~ii)

pelata 1. (pelistä, esim. urh.) kiž|ata (~uan, ~uau, ~atah); pojat pelaavat jalkapalloa brihat kižatah futbolah; pelata korttia kižata kartih 2. (kuv.) kiž|ata; pelata kovilla panoksilla kižata kovil pa-noksil (riskuija); pelata napeilla kižata nübläzil; meillä ei napeilla pelata meil ei pietä huoldu pienis dielolois; pelata omaan pussiinsa vediä dieloloi oman ičen hüväkse; pelata varman päälle oppie välttöo riskois

peli 1. (ottelu tms.) kiž|a (~an, ~ua, ~oi); seurata peliä kaččuo kižua; lapset saivat mielenkiintoisen pelin joululahjaksi lapset suadih interesnoi kiža rastavulahjakse 2. (ark., kuv. menettely, toiminta) kiž|a; tämä peli ei enää vetele tämä kiža enämbiä ei vedele; hänellä on siinäkin sormensa pelissä hänel sitgi on sormi kižas; peli on menetetty kiža on menetetty

pelijautomaatti kiža-avtomuat|tu (~an, ~tua, ~toi); ~himo kižahim|o (~on, ~uo, ~oloi); azart|u (~an, ~ua, ~oi); joutua pelihimon valtaan puut-tuo kižahimon valdah

pelikaani (el. Pelecanidae) pelikanlin|du (~nun, ~duu, ~duloi)

pelikatto kižakatk|o (~on, ~uo, ~oloi); erotuoma-ri vihelsi pelikatkon arbitru viheldi kižakatkon; ~kortti kižakarti (~n, ~i, ~loi); ~panos kižapa-no|s (~ksen, ~stu, ~ksii); uhkapelaajien pelipanok-set azartukižuajoin kižapanokset; ~sääntö kiža-siän|dö (~nön, ~döö, ~dölöi); noudattaa pelisään-töjä novvattua kižasiändölöi; ~vara kižavar|a (~an, ~ua, ~oi)

pelkistää (kuv. yksinkertaistaa) helpond|ua (~an, ~au, ~etah); pelkistäisitkö sanottavasi muuta-maan virkkeeseen? voizitgo helpondua sanottavan muudamah virkeheh

pelkkä 1. (ainoastaan, vain) vaiku; se on pelkkä muodollisuus se on vaiku formal'nosti 2. (kuv.) vaiku; olen pelkkänä korvana kuundelen tarkah

pelko varav|o (~on, ~uo, ~oloi); olla peloissaan olla varavos; ei ole aihetta pelkoon ei ole pričiniä varavoh

pelkuri (pelokas, arka ihminen) varač|ču (~un, ~ču, ~čuloi); sodassa eivät pelkurit pärjää voinal varaččuloi ei ole tolkuu

pelkurimainen varavolli|ne (~zen, ~stu, ~zii); olipa pelkurimainen temppu tol'kovai oli varavol-line foukussi

pelkästään 1. (ainoastaan, yksinomaan) vaiku; siitä on pelkästään hyötyä vaiku sit on hüödüü 2. (jo) jo; se on välttämätöntä pelkästään senkin vuoksi se on välttämätöi jo sengi täh

pellava pelva|s (~han, ~stu, ~hii)

pellavainen pelvahas luajit|tu (~un, ~tuu, ~tuloi)

pelle (ark.) ilveili|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); bluazn|u (~an, ~ua, ~oi); minusta hän on täysi pelle minun mieles häi on tävveline ilveili

pelleillä (hassutella, temppuilla) ilveil|lä (~en, ~öü, ~läh); bluaznuiljakseh (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); minun kanssani ei pelleillä mi-nunke et ilveile

pelmeni pelmeni (~n, ~i, ~löi)

pelokas varač|ču (~un, ~ču, ~čuloi); pelokas kat-se varačču kače

pelonsekainen varavonsega|line (~zen, ~stu, ~zii); lapsi vastasi pelonsekaisella äänellä lapsi vastai varavonsegazel iänel

pelotella varait|tua (~an, ~tau, ~etah); alkää pelo-telko lapsia kummituksilla älgiä varaitakkua lap-sii huamuloil

pelottaa (yksipers.) varait|tua (~tau); minua pe-lottaa olla yksin kotona minuu varaittau olla ük-sin kois

pelottava varaittav|u (~an, ~ua, ~ii); hän loi mei-hin pelottavan katseen häi iski meih varaittavan kaččien

pelotus (pelottaminen, pelottelu) varaittami|ne (~zen, ~stu, ~zii); varaitand|u (~an, ~ua, ~oi); varaitu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

pelti žesti (~n, ~i, ~löi); metallulist|u (~an, ~ua, ~oi)

pelti|katto žesti-/ metallu-/ raudulev|o (~on, ~uo, ~oloi); ~seppä raudusep|pü (~än, ~piä, ~pii)

pelto 1. (viljeltävä maakappale) pel|do (~lon, ~duo, ~dolo); pellolla kasvava vilja pelloi kazvai vil'l'u 2. (kuv.): painukaa pellole! mengiä iäres! elää kuin pellossa eliä huolettomannu

peluri (pelaaja) kižua|ju (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); uh-kapeluri azartukižua|ju

pelästyttää pöllästyt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); pölläsköit|tiä (~än, ~täü, ~etäh); oksan risahdus pelästytti linnun lentoon oksan ričkahtus pölläs-köitti linnun lendoh

pelästyä (säikähtää) pöllästü|ö (~n, ~ü, ~täh); pelästyä kovaa ääntä pöllästüö kovua iändü

pelätin pöllätü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); linnun pelä-tin linnun pöllätüs

pelätä 1. var|ata (~uan, ~uau, ~atah); pelkäätkö pimeää? varuatgo pimiedü? 2. (kunnioittaa) var|ata; minähän en työtä pelkää minähäi en va-rua ruaduo

penger, penkere penger (~en, ~dii, ~ii); ojan penger ojan penger

pengertää lua|die (~jin, ~diu, ~jitah) pengerdü; rantaa on pengerretty randah on luajittu pengerdü

penikka 1. (pentu) poiga|line (~zen, ~stu, ~zii); kudžu (~n, ~u, ~loi); pentu (~n, ~u, ~loi); koiran penikat koiran kudžut 2. (halv. lapsesta) pentu; akka ja penikat akku da pentut

penkinpainajaiset (mon. abiturienttien viimei-

nen koulupäivä) *abiturijentoin jälgrimä|ine* (~zen, ~stü, ~zii) *skolapäiv|ü* (~än, ~iä, ~ii)

penkka (törmä, valli) *äbrä|s* (~hän, ~stü, ~hii); ojan penkat *ojan äbrähät*

penkkarit (ark.) ks. penkinpainajaiset

penkki 1. (istuin) *lauč|ču* (~an, ~čua, ~čoi); kirkon penkit *kirikön laučat* 2. (kasvimaalla) *val|go* (~von, ~guo, ~goloi); kitkin juuri porkkanapenkin *kütkin vastevai morkouhkuvavon* 3. (kuv.): koulun penkillä (koulussa) *školas*; istua syytettyjen penkillä *olla süüttehes*; olla penkin ja seinän välissä *olla ahtistukses*; juoda kaverinsa penkin alle *juottua dovariššua tolcuttomah humalah*

penkki|rivi *lauččurivi* (~n, ~i, ~löi); katsomon penkkirivit *kaččomiszualan lauččurivit*; **~urheilija** (urheilusta kiinnostunut henkilö) *lauččusportsmen* (~an, ~ua, ~oi); **~urheilu** *lauččusport|u* (~an, ~ua, ~ii)

penkoa 1. (kaivaa, myllätä) *šing|uo* (~on, ~ou, ~otah); *töngi|e* (~n, ~ü, ~täh); penkoa vanhoja papereitaan *šinguo vahnoi bumua|goi* 2. (kuv. tonkia, kaivella) *töngi|e*; *kaivel|la* (~en, ~ou, ~ellah); tapaus pengottiin perusteellisesti *dielo kaiveltih perinpohjin*

penni (markan sadasosa) *penni* (~n, ~i, ~löi); maksaa velkansa pennilleen *maksua vellat pennii müöte*; minulla ei ole pennin pyörylää *minul ei ole dengua ni ühtü pennii*

pennitön (rahaton, rutiköyhä) *pennit|öi* (~tömän, ~tömiä, ~tömii)

pensa (ark. bensini) *benzin* (~an, ~ua, ~oi)

penas *tuhj|o* (~on, ~uo, ~oloi)

penka (ark., halv. lapsi) *la|psi* (~psen, ~stu, ~psii)

pensseli 1. (sivellin, suti) *kisti* (~n, ~i, ~löi) 2. (kuv., ark.): panna pensselit sanaan *loppie ruado*

pentu 1. (eläimen poikanen) *poiga|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *pentu* (~n, ~u, ~loi); *kudžu* (~n, ~u, ~loi); kissa sai kolme pentua *kaži sai kolme poigastu* 2. (halv. lapsesta) *pent|u*; pennut äkkiä kyytiin! *pennut terväzeh regeh!*

perata 1. (raivata, kitkeä) *per|gua* (~ran, ~gau, ~retäh); *küt|ie* (~en, ~öü, ~ietäh); perkasitko jo kukkapenkit rikkaruohoista? *jogo kütkit rikkuheinät kukkuvagolois?* 2. (ruoaksi tarkoitetun siivoamisesta) *puhtast|ua* (~an, ~au, ~etah); perkaamme huolellisesti sienet ja marjat *davaikkua puh-tastammo hüväzesti sienet da muarjat*

perehdyttää *tunnustut|tua* (~an, ~tau, ~etah); uusi työntekijä perehdytettiin tehtäviinsä *uuzi ruadai tunnustutettih hänen hommih*

perehtyä (tutustua) *tunnustu|o* (~n, ~u, ~tah); vastaväittäjä oli perehtynyt tutkimukseen seikka-peräisesti *opponentu oli tunnustunnuh tutki-mukseh perinpohjin*

perestroika (uudelleenrakentaminen ent. NL:ssa) *perestroik|ku* (~an, ~kua, ~kii)

perfekti (kiel.) *perfekt|u* (~an, ~ua, ~oi)

perhana (lievähäkö kirokana) *kehveli* (~n, ~i, ~löi); *kehn|o* (~on, ~uo, ~oloi); *čort|u* (~an, ~ua, ~ii); perhanan huono tuuri *kehvelin pahoi vedelöü*; voihan perhana! *oh sinä kehnol!*

perhe 1. *pereh* (~en, ~tü, ~ii); äiti, isä ja lapset muodostavat perheen *muamo, tuatto da lapset ollah pereh*; suurperheet olivat ennen tavallisia *enne suuret perehet oldih tavallizii* 2. (muu ryhmä) *pereh*; itämerensuomalainen kieliperhe *bal-tiekkumerensuomelaine kielipereh*; sanaperhe *sanapereh*

perhe|asia *perehazi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *pereh-diel|o* (~on, ~uo, ~oloi); jouduin pyytämään va-paata työstä perheasian takia *minul pidäü pakita ruavos välliä aigua perehazieloin täh*; **~alennus** *perhealendusmaksu* (~n, ~u, ~loi); millaisen per-healennuksen junassa saa? *mittuinebo perehalen-dusmaksu voi suaja junas?*

perheellinen *perheelli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); per-heellisten verotus on raskas *perheellizien nalogu-miärävö on vaigei*

perhe|-eläke *kuolluon omazile maksettav|u* (~an, ~ua, ~ii) *eläk|eh* (~kehen, ~ehtü, ~kehii); **~elämä** *perheloh|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

perheen|isä *pereheniz|ä* (~än, ~iä, ~ii); **~jäsen** *perehhkuulul|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~lisäys** *perehlizäv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); odotamme per-heenlisäystä *vuotammo perehlizävüö*; **~äiti** *perehenmuam|o* (~an, ~ua, ~oloi)

perheetön *perehet|öi* (~tömän, ~tömiä, ~tömii)

perhe|huoli *perehhuol|i* (~en, ~du, ~ii); *pereh-zobot|tu* (~an, ~tua, ~toi); **~juhla** *perehpruaz-niek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~kuva** *perehkuv|a* (~an, ~ua, ~ii); *perehfotokartočk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~pakkaus** *perhepakkav|o* (~on, ~uo, ~oloi); *suur|i* (~en, ~du, ~ii) *pakkav|o*; ostan perhepak-kauksen paperinenäliinoja *ostan suuren pakkavon paberinenäpaikkazii*; **~pitsa** *perhepits|u* (~an, ~ua, ~oi); perhepitsasta riittää hyvin neljälle *pe-rehpitsas hüvin täüdüü nelläle*; **~päivähoitaja** *perhepäivühoida|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~päivä-hoito** *perhepäivühoi|do* (~jon, ~duo, ~doloi); ovatko lapsesi kunnallisessa vai yksityisessä per-hepäivähoidossa? *ollahgo sinun lapset kunnallizes vai üksitiüizes perehpäivühoijos?* **~suunnittelu** *perehen planiiruiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *planiiruičend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *planiiruiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); terveyskeskus antaa opastusta perhesuunnittelussa *tervehüskeskus andau opas-tustu perehen planiiruiččemizih*; **~terapia** *perheterapi|i* (~en, ~edu, ~eloi); kriisitilanteessa koko perhe tarvitsee perheterapiaa *kriizissutilas kogo pereh tarviččou perheterapiedu*; **~yritys** *perhefirm|u* (~an, ~ua, ~oi); perheyrytyksemme perusti aikoinaan isän isoisä meijän *perhefirman*

perusti konzutah tuatan died'oi

perho 1. (perhonen; el. Lepidoptera) *liip|oi* (~oin, ~oidu, ~poloi); *liipoiindu|ine* (~zen, ~stu, ~zii)
2. (syötti kalastuksessa) *nažiuhk|u* (~an, ~ua, ~oi); *mušk|u* (~an, ~ua, ~oi)

perhokalastus *nažiuhkukalastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *muškukalastu|s*

perhos|haavi *liipoihuavo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *sačk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~uinti** (urh.) *liipoiuimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *liipoiuind|u* (~an, ~ua, ~ii); *batterfläi* (~n, ~dü, ~löi)

periaate *printsip|pu* (~an, ~pua, ~poi); pitää kiinni periaatteistaan *pidiäkseh printsipois*; tiettyjen periaatteiden mukaan *tiettülöin printsipoin mugah*; periaatteessa olen samaa mieltä *printsipan mugah olen samua mieldü*

periaatteellinen *printsipial'no|i* (~in, ~idu, ~loi); periaatteelliset kysymykset *printsipial'noit küzü-mükset*

periferia *periferi|i* (~en, ~edü, ~elöi)

perijä ks. perillinen

perikato (tuho, turma) *tap|po* (~on, ~puo, ~poloi); *rozor|u* (~an, ~ua, ~oi); valtio on perikadon partaalla *valdivo on rozoran pardahal*; joutua perikatoon *puuttuo tappoh/ rozorah*

perikunta (vainajan perilliset) *peräkun|du* (~nan, ~dua, ~dii); *peräntie|t* (~löin, ~löi)

perille *perile*; päästä perille *piästä perile*

perillinen *peräntie* (~n, ~dü, ~löi)

perillä 1. (määränpäässä) *peril*; oletteko jo perillä? *olettogo jo peril?* 2. (päästä selville) *piästä perile*; olen hyvin perillä hänen suunnitelmistaan *minä hüvin olen peril hänen pluanois*

perimmäinen 1. (kauimpana oleva) *perimä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); perimmäinen mökki *perimäine mökki* 2. (lopullinen) *perimä|ine*; *lopulli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); salasin häneltä perimmäiset toiveeni *peitin hänes omat perimäzet toivehet*

perin (kovin, erittäin, varsin) *ihan*; *kovah*; *ülen äijäl*; olen perin kyllästynyt häneen *olen ihan küllästännüh häneh*

perinne *perindeh* (~en, ~tü, ~ii); *traditsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); vaalia perinteitä *pidiä huoldu traditsielois*

perinnöllinen 1. (perintönä kulkeva) *perindöl|i|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *perindö=*; minulla on omaisuuteen perinnöllinen oikeus (par. perintöoikeus) *minul on perindöoigevus omazuoh* 2. (biol. perintötekijöiden aiheuttama) *perindöl|i|ne*; *perindö=*; perinnöllinen sairaus *perindöl|line voimattomus*

perinnönjako *perindönjagam|i|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *perindönjavond|u* (~an, ~ua, ~oi); *perindönja|go* (~von, ~guo, ~goloi)

perinnötön *perindöt|öi* (~tömän, ~tömiä, ~tömi); jäädä perinnöttömäksi *jiäjä/ jähä perindöttömäks*

perinpohjainen *perinpohja|ine* (~zen, ~stu, ~zii);

teimme perinpohjaisen selvityksen asiasta *lua-jiimmo perinpohjazen selvityksen dielos*

perin pohjin (juurta jaksaa, perusteellisesti) *perin pohjin*; olen perin pohjin kyllästynyt työhöni *olen perin pohjin küllästännüh omah ruadoh*

perinteellinen ks. perinteinen

perinteinen *perindehelli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *traditsionno|i* (~in, ~idu, ~loi); vietimme perinteisen perhejoukun vietimmö *perindehellen perherastavan*

perintä (periminen) *perimi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *perind|ü* (~än, ~iä, ~öi); verojen perintä *veroloin perindü*

perintö 1. (vainajan jäämistö) *perind|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); hän sai yllättävän suuren perinnön *hän sai vuottamattoman suuren perindön* 2. (periytyvä ominaisuus) *perind|ö*; korkea verenpaine kulkee suvussamme veren perintönä *korgei verenpaino kulgou meijän suvus veren perindönnü* 3. (kuv.) *perind|ö*; suullisen perinnön säilyminen *suullizen perindön säilümine*

perintö|kalleus *perindökallehu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); korut ja muut perintökalleudet *korut da muut perindökallehukset*; **~oikeus** *perindöoigevu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~prinsessa** (kau-neuskilpailussa) *perindöprinses|su* (~an, ~sua, ~soi); **~tekijä** (geeni) *perindönpidä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *geen|u* (~an, ~ua, ~oi); lapsella on loistavat perintötekijät *lapsel ollah ülen hüvät geenat*; **~vero** *perindöver|o* (~on, ~uo, ~oloi); *perindönalog|u* (~an, ~ua, ~oi); perintöveroa vaaditaan laskettavaksi *perindöveruo vuajitah alendettavakse*

periodi *period|u* (~an, ~ua, ~oi)

periodiopetus *periodalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

opastami|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ *opastand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *opastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

perisuomalainen *perisuomela|ine* (~zen, ~stu, ~zii); hänellä on perisuomalainen luonne *hänel on perisuomelaine harakteri*

perisynti (perinnöllinen taipumus syntiin)

peririähk|ü (~än, ~iä, ~ii); perisyntille emme voi mitään *peririähkäle emmo voi nimidä*

periytyvä *perivü|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); periytyvät taipumukset *perivüjät taibumukset*

periytyä 1. (siirtyä perintönä) *perivü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *siir|düö* (~rün, ~dii, ~rütäh) *perindönnü*; tila siirtyy perintönä isältä vanhimmalle pojalle *tila siirdüü perindönnü tuatalpäi vahnimale poijale* 2. (perinnöllisistä ominaisuuksista) *perivü|ö*; äidiltä periytyneet paksut hiukset *muamalpäi perivünnüöt sagiet tukat* 3. (kuv. olla peräisin) *perivü|ö*; miltä aikakaudelta sanasto on periytynyt? *kudamalbo aigukavvel sanasto on perivünnüh?*

periä 1. (saada/jättää perintö) *peri|e* (~n, ~ü, ~täh); *sua|ja* (~n, ~u, ~jah) *perindö*; lapset perivät

isänsä ja myös tämän veljen *lapset suajah tuattah dai tuatan vellen perindö* 2. (ottaa, vaatia, 'karhuta') *peri|e*; yhdistyksen perimät jäsenmaksut *ühdistüksen perimät ozanottaimaksut*; laskuja peritään jälkikäteen *čottua peritäh jällespäi* 3. (kuv.) hukka sinut periköön! *hädä sinuu perikkäh!*

perjantai *piättenič|čü* (~än, ~čiä, ~čöi); *piätenč|ü* (~än, ~iä, ~öi)

perkaus (perkaaminen) *puhtistami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *puhtistand|u* (~an, ~ua, ~oi); *puhtistu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); en pidä kalojen perkauksesta *en suvaiče kaloin puhtistandua*

perkele 1. (paholainen) *pahola|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *juavoli* (~n, ~i, ~loi); *čort|u* (~an, ~ua, ~ii); joutua perkeleen valtaan *puuttuo paholazen valdah* 2. (alat. vahva kirosana) perkele! *juavoli!*

perkuu ks. perkaus

permanentti (kestokiharat) *permanent|u* (~an, ~ua, ~oi)

permento 1. (lattia) *lat|e* (~tien, ~ettu, ~tieloi); tuvan permanto *pertin late* 2. teatterissa *parter* (~an, ~ua, ~oi); onko paikkasi permannolla vai parvella? *ongo sinun paikku parteras vai parvekkehel?*

permiläinen (suom.-ugr. kansat ja kielet)

permilä|ine (~zen, ~stü, ~zii); syrjääni ja votjakki ovat permiläisiä kieliä *ziräni da votakki ollah permiläzii kielii*

perse (alat. ihmisen tai eläimen takamus) *perz|e* (~ien, ~ettü, ~ielöi); *tagapuol|i* (~en, ~du, ~ii); vihainen kuin perseeseen ammuttu karhu *vihaine ku perzieh ammuttu kondii*

perseennuolija (alat., kuv. mielistelijä)

perziennuoli|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

persialainen 1. (adj.) *persiela|ine* (~zen, ~stu, ~zii); persialaiset matot *persielazet matot* 2. (subst.) *persiela|ine*; persialaiset ovat olleet kerran mahtava kansa *persielazet on oldu konzutah vägevü kanzu*

persikka (kasv. Persica) *persik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

persilja (kasv. Petroselinum) *petrušk|u* (~an, ~ua, ~oi)

perso (ahne, halukas) *himok|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); olen perso suklaalle *olen himokas šokoluadah*

persoona 1. (ihminen, yksilö) *persoun|u* (~an, ~ua, ~oi); siinäpä vasta mielenkiintoinen persoona! *sit kačo vaste on mieldükiinnittäi persounu!*

2. (kiel.) *persoun|u*; taivuta verbi preesensissä yksikön ja monikon kaikissa persoonissa *taivuta verbi preezensas üksikön da monikon kaikis persounis*; puhutella kolmannessa persoonassa *pagizuttua kolmandes persounas*

persoonallinen 1. (oma, yksityinen, henkilökohtainen) *persounalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii) 2. (omaperäinen, yksilöllinen) *persounalli|ne*; hänellä on

hyvin persoonallinen maku *hänel on ülen persounalline magu*

persoonallisuus *persounallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

persoona|muoto (kiel.) *persounumu|odo* (~vvon, ~oduo, ~odoloi); **~pronomini** (kiel.) *persounu-pronomin|u* (~an, ~ua, ~oi)

perspektiivi 1. (kuvan syvyysvaikutelma)

perspektiiv|u (~an, ~ua, ~oi) 2. (kuv. näkökanta, näkökulma) *perspektiiv|u*; tarkastella asioita eri

perspektiiveistä *kačella dieloloi eri perspektiivukannois* 3. (tulevaisuuden näkymä) *perspektiiv|u*; perspektiivittömät kylät *perspektiivattomat külät*

perua (ark. peruuttaa) *peruut|tua* (~an, ~tau, ~etah); peru heti puheesi *peruuta hedi iččes pagin*

perukirja (lak. vainajan jäämistöstä laadittu luettelo) *perindöluvettel|o* (~on, ~uo, ~oloi)

peruna *kartohk|u* (~an, ~ua, ~oi)

peruna|jauho *kartohkujauh|o* (~on, ~uo, ~oloi);

~kellari *kartohkupogreb|u* (~an, ~ua, ~oi); **~muhenno** *püree* (~n, ~dü, ~löi)

perunan|istutus *kartohkanistuttami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kartohkanistutand|u* (~an, ~ua, ~oi);

kartohkanistutu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~nosto** *kartohkankaivami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kartohkankaivand|u* (~an, ~ua, ~oi)

perunapelto *kartohkupell|do* (~lon, ~duo, ~doloi)

perunkirjoitus (lak. vainajan jäämistön perukirjan laatimistoimitus) *perindöluvettelon luadimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *luajind|u* (~an, ~ua, ~oi)

perus|arvo *perusarv|o* (~on, ~uo, ~oloi); perusarvot kunniaan! *perusarvot kunnivoh!* **~asia** *perusazi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *perusdiell|o* (~on, ~uo, ~oloi); osaako opiskelija edes perusasiat? *maltaugo opastui hos perusaziet?*

~edellytys *perusmaht|o* (~on, ~uo, ~oloi); elämän perusedellytykset eloksen *perusmahtot*

~korjaus *peruskohendam|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *peruskohendand|u* (~an, ~ua, ~oi); *peruskohendu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii);

peruskorjuami|ne (~zen, ~stu, ~zii); *peruskorjuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *peruskorjavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); rakennus tarvitsee peruskorjauksen

huonus tarviččou peruskohendustu; **~koulu** *perusškol|a* (~an, ~ua, ~ii); ennen oli kansa- ja oppikoulu, nykyään peruskoulu *enne oli rahvahanškola da opastusškola, nügöi on perusškola*; **~kurssi** *peruskursi* (~n, ~i, ~loi);

perusti|edo (~ijon, ~eduo, ~edoloi); käydä peruskurssia *opastuo perustieduo*; **~luku** *perusnumerial|u* (~an, ~ua, ~oi); *peruslugusan|a* (~an, ~ua, ~oi); perusluvut ja järjestysluvut *perusnumerialat da jälletüsnumerialat*; **~luonne** *harakterin peruspiir|reh* (~dehen, ~rehtü, ~dehii); hän on rauhallinen perusluonteeltaan *hái on rauhalline harakterin peruspiirdehen puoles*; **~sanasto** *perussanast|o* (~on, ~uo, ~oloi); suomen kielen perussanasto *suomen kielen perussanasto*

perusta 1. (rakennuksen maapohja) *perust|u* (~an, ~ua, ~oi); kesämökin perustan teko *duačan perustan luadimine* 2. (kuv. pohja, lähtökohta)

perust|u; tutkimuksen perustan muodostivat haastattelut tutkimuksen *perustu* rodih intervjujolois

perustaa 1. (rakentaa perusta) *perust|ua* (~an, ~au, ~etah) 2. (abstr. saattaa alkuun) *perust|ua*; Helsinki on perustettu vuonna 1550 *Helsingi on perustettu vuvvennu tuhat viizisadua viizikümnen* 3. (abstr. nojata, ottaa perustaksi) *perust|ua*; perustan väitteeni tosiasioihin *perustan oman teezisan faktoih* 4. (ark. välittää, huolia, uskoa) *perust|ua*; kiinnit|tiä (~än, ~täü, ~etäh) huomivuo; minä en hänen puheistaan paljoa perusta minä hänen paginoih en äijäl kiinnitä huomivuo

perustaja *perusta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

perustamiskustannukset (mon.) *perustamisroskod|at* (~oin, ~oi); *perustamismeno|t* (~loin, ~loi)

perustarpeet (mon. yhteiskunnan peruspalvelut) *perustarbeh|et* (~ien, ~ii)

peruste 1. (lähtökohtana oleva asia, syy) *perusteh* (~en, ~tu, ~ii); haluan kuulla päätöksen perusteet tahton kuulta päätöksen *perustehet* 2. (pohjatiedot) *perusteh*; opiskelijan on tunnettava suomen kielen perusteet *opastujal* pitää tiediä suomen kielen *perustehet*

perusteellinen (perinpohjainen) *perustehelli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); suorittaa perusteellinen tarkastus *pidiä perustehelline tarkastus*

perusteeton (väärä, aiheeton) *perustat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); perusteeton ilmianto *perustatoi* ilmianto

perustella (esittää perusteet, selittää) *perustell|la* (~en, ~ou, ~lah); *sellit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); osaatko perustella ratkaisusi? *voitgo perustella iččes rešeeniedü?*

perustelu *perustelu* (~n, ~u, ~loi); raha-anomuksesta puuttuvat perustelut *zajavleenies dengah näh ei ole perusteluloi*

perustua (pohjautua, nojautua) *perustu|o* (~n, ~u, ~tah); tilasto perustuu tarkkoihin laskelmiin *statistiekku perustuu tarkoih čotaičendoih*

perustus ks. perusta

perustuslaillinen *konstitutsionno|i* (~in, ~idu, ~loi); kansalaisen perustuslailliset oikeudet *kanzalazen konstitutsionnoit oigevukset*

peruukki *parik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

peruuttaa 1. *müöstü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *peruut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *an|dua* (~nan, ~dau, ~netah) *tuaksepäi*; peruutin auton rappujen eteen *müöstin mašinan pordahien edeh* 2. (kuv. kumota, kieltää) *peruut|tua*; hänen ajokorttinsa peruutettiin määrräajaksi hänen *ajoluba peruutettih miärätükse aijakse*

peruutua *müöstü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *peruut|tuo*

(~un, ~tuu, ~utah); matka peruutui lentäjien lakon vuoksi *matku peruutui lendäjien zabastouhkan täh*

peruutus *müöstümi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *müöstünd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *müöst|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *peruuttami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *peruutand|u* (~an, ~ua, ~oi); *peruutuls* (~ksen, ~stu, ~ksii); matkojen peruutukset harmittavat todella *matkoin peruuttamizet toven suututetah*

peruutuspaikka *müöstöpaik|ku* (~an, ~kua, ~koi); *peruutuspaik|ku*; saimme oopperaan peruutuspaikat *saimmo ouperah peruutuspaikat*; ~vaihde (ark. pakki) *müöstövaihteh* (~en, ~tu, ~ii); *peruutusvaihteh*

perä 1. (takaosa) *per|ä* (~än, ~iä, ~ii); veneen perä *venehen perä*; isä soui, minä pidin perää *tuatto soudi, minä piin peräiä*; (ark. takamus) *tagapuoll|i* (~en, ~du, ~ii); emännän leveä perä *emändän levei tagapuoli* 2. (syrjäinen seutu, perukka) *per|ä*; asumme pohjan perillä *elämmö pohjan peril* 3. (kuv.) *per|ä*; pääsin perille asiasta *piäzin perile azies*; jutussa ei ole mitään perää *jutus ei ole ni-mittumua peräiä*

peräisin (alkuaan, lähtöisin) *lähtözin*; *peräzin*; sukuni on peräisin Salmista *minun sugu on lähtözin Salmispäi*

peräkamari *peräperti* (~n, ~i, ~löi)

peräkkäin *peräkkäi*; mies ja vaimo astelivat peräkkäin *ukko da akku kävelti peräkkäi*; kaksi kertaa peräkkäin *kaksi kerdua peräkkäi*

peräkkäinen *peräkkäi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); kolme peräkkäistä vuotta *kolme peräkkästä vuotta*

perä|luukku *bagažniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); avaa auton peräluukku *avua mašinan багаžniekku*; ~mies *peränpidä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); *šturman* (~an, ~ua, ~oi); ~moottori *venehmotor* (~an, ~ua, ~oi); ~ruiske (lääk.) *klizm|u* (~an, ~ua, ~oi)

peräsin 1. (esim. veneessä tai laivassa) *peräzi|n* (~men, ~ndü, ~mii); kuka tulee peräsiimeen? *kenbo tulou peräzimeh?* 2. (kuv. ohjat, suitset) *peräzi|n*; hän tarttui lopulta peräsiimeen ja nosti yrityksen lamasta *häi tartui jälgimäi peräzimeh da nosti firman lamas*

perässä 1. (kiel. postpos.) *peräs*; juoksimme toisten perässä *juoksimmo toizien peräs* 2. (kiel. adv.) *peräs*; menkää edeltä, tulen heti perässä *mengiä ielpäi, tulen hedi peräs*

peräti (perin, vallan, aivan) *ülen*; *kohti*; *ihan*; kaloja tuli peräti vähän *kalua tuli ülen vähä*

perätön (aiheeton, väärä) *perät|oi* (~töman, ~tömiä, ~tömii); *tühj|ü* (~än, ~iä, ~ii); perättömät puheet *tühjät paginat*

perä|valo *perälamp|u* (~an, ~ua, ~oi); *peräfuar|u* (~an, ~ua, ~oi); auton perävalo ei vilku *mašinan perälampu ei vilkuta*; ~vaunu *pritsep|pu* (~an, ~pua, ~poi); perävaunussa ei ajon aikana saa olla

matkustajia *mašinan ajajes pritsepas ei voi olla rahvastu*

peräytyä ks. perääntyä

perään 1. (kiel. postpos.) *peräh*; lapsi juoksi äidin perään *lapsi juoksi muaman peräh*; kerran toisensa perään *kerdu kerran peräh* 2. (adv.) *perikse*; jää antaa perään (periksi) *jiä andau perikse*

peräänajo *piäleaj*o (~on, ~uo, ~oloi); liukkaan kelin vitsaus ovat peräänajot *libien kelin beda on piäleajot*

perääntyä 1. (vetäytyä taaksepäin) *müöstü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *perävü|ö* (~n, ~ü, ~täh); sotajoukot perääntyivät *sodajoukot müöstüttih* 2. (kuv. luopua, vetäytyä jostakin) *perävü|ö*; *luo|buo* (~vun, ~buu, ~vutah); sopimuskumppani perääntyi suunnitelmasta *sobimuspuoli perävüi pluanas*

pesaista *pezeld|ä* (~än, ~äü, ~etäh); pesaisen nopeasti käteni *pezeldän terväzeh käit*

pesemätön *pezemät|öi* (~tömän, ~tömiä, ~tömii); älä koske ruokaan *pesemättömin käsin älä koske süömistii pezemättömin käsin*

pesettä *pezet|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *stiraičut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *pesetan matot pesulassa pezetän matot pezolas*

pesityä *pezevü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *pe|stäkseh* (~zemmos, ~zeh/ ~zehes, ~stähes); käydä saunassa *pesitymässä kävvä küliüh pezemähes*

pesijä 1. (pesevä henkilö) *pezi|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); pyykin pesijä *sobien pezii* 2. (lintu, joka pesii) *pezi|i*; *pezi|jü* (~än, ~iä, ~ii/ ~öi); tämä lintu on myöhäinen *pesijä Suomessa Suomes tämä lindu on müöhäine pezii*

pesimis|aika *pezoittumisa|gu* (~jan, ~gua, ~goi); *pezoitundua|gu*; *pezoitusai|gu*; **~alue** *pezoittumisaloveh* (~en, ~tu, ~ii); *pezoitundualoveh*; *pezoitusaloveh*; **~puu** *pezoittumispuu* (~n, ~du, ~loi); *pezoitundupuu*; *pezoituspuu*

pesin (pesulaite) *pezovehkeh* (~en, ~tü, ~ii); ajovalojen pesimet *fuaroim pezovehkehet*

pesiä (yl. negatiivista) *pezoit|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); puolueeseen on pesiänyt kaikenlaisia takinkääntäjiä *partieh on pezoitunnuh kaikenualazii takinkiändäjii*

pesiä (tehdä pesä) *pezi|e* (~n, ~ü, ~täh); *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah) *pezä*; kottarainen pesii pönttöön *kottaraine peziü pöntöh*

pessimismi *pezzimizm|u* (~an, ~ua, ~oi)

pessimisti *pezzimist|u* (~an, ~ua, ~oi)

pessimistinen *pezzimisti|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

pestata (ottaa palvelukseen) *palk|ata* (~uan, ~uau, ~atah); ulkomaalaisia pestataan marjanpoimijoiksi *ulgomualazii palkatah muarjankeriäjikse*

pestaautua (hakeutua palvelukseen) *palkavu|o* (~n, ~u, ~tah)

pestä 1. (puhdistaa) *pe|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh);

joko pesit ikkunat? *jogo pezit ikkunat?* 2. (kuv.) *pe|stä*; täältä pese! *tiäpäi pezöü!* *pestä kätensä* (sanoutua irti vastuusta) *pestä käit*; Pilatus pesi kätensä *Pilat pezi käit*

pesu *pez|o* (~on, ~uo, ~oloi); *stirk|u* (~an, ~ua, ~oi)

pesu|aine *pezoaineh* (~en, ~tu, ~ii); **~allas** *pezomal|l|u* (~an, ~ua, ~oi)

pesue 1. (poikue) *poigoveh* (~en, ~tu, ~ii) 2. (ark. lapsikartras) *lapsijouk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi)

pesu|huone *pezoperti* (~n, ~i, ~löi); saunan pesuhuoneen suihku küliin *pezopertin valatin*; **~jauhe** *pezoporošk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kone** *pezokoneh* (~en, ~tu, ~ii)

pesula *pezol|u* (~an, ~ua, ~ii); vien pyykin pesulaan *vien pezosovat pezolah*

pesunkestävä 1. (joka kestää vesipesun) *pezonkestä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); pesunkestävät tapetit *pezonkestäjät obojat* 2. (kuv. oikea, aito)

pezonkestä|i; *tävvelli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); pesunkestävä kommunisti *tävvelline kommunistu*

pesuohje (vaatteeseen merkitty pesumerkintä)

pezo-ohjeh (~en, ~tu, ~ii); *pezomerki* (~n, ~i, ~löi); lue pesuohje, ennen kuin panet vaatteet pesukoneeseen *luve pezo-ohjeh, enne ku panet sovat pezokoneheh*

pesä 1. *pez|ä* (~än, ~iä, ~ii); keväällä ilmestyy rantakoiuvuihin linnunpesiä *keviäl randukoivuloih roih linnunpezii* 2. (kuv.) *pez|ä*; lapset lentävät pesästä *lapset lennetäh pezäs iäre*; kapakka on paheiden pesä *kabakku on pahuzien pezä* 3. (lak. jäämistö) *pez|ä*; pesän omaisuus ja varat jaettiin avioerossa *pezän omazus da varat javottih eros*

pesäke 1. (taisteluasema) *pez|ä* (~än, ~iä, ~ii); *tulipez|ä*; tuhota vihollisen pesäkkeet *tuhota vihaniekan tulipezät* 2. (lääk.) *pez|ä*; syövän pesäke *ruakan pezä*

pesäkekovettumatauti (lääk. multippelisklerosis) *pezäkovettumuta|udi* (~vvin, ~udii, ~udiloi); *keskusnervusistieman monikerda|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *sklerouz|u* (~an, ~ua, ~oi)

pesällinen *pezälli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *halgoüs-källi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); sauna lämpiää parilla pesällisellä küli *lämbieü paril halgoüskällizel*

pesämuna (kuv. alkuraha) *pezämun|a* (~an, ~ua, ~ii); *algudeng|u* (~an, ~ua, ~oi); lahjoittaa lapsille pesämuna omaa asuntoa varten *lahjoittua lapsile algudengu omua eloipaikkua varte*

pesänselvitys (lak. kuolinpesän perunkirjoitus) *perindökirjan kirjuttami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *kirjutand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *kirjutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

pesäpallo (urh.) *pezämiäč|čü* (~ün, ~čüü, ~čülöi)

petata 1. (sijata vuode) *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah)/ *valmist|ua* (~an, ~au, ~etah) *magavosija* 2. (kuv. järjestää) *valmist|ua*; kuka sinulle petasi paikan

pankissa? *kenbo sinule valmisti paikan bankas?*

peti (ark. vuode) *magavosija* (~an, ~ua, ~oi); mennä petiin *mennä magavosijah*

petkuttaa ks. pettää

peto *pe|do* (~von, ~duo, ~doloi); *zvieri* (~n, ~i, ~loi)

peto|eläin *pedoelät|ti* (~in, ~tii, ~tilöi); **~kala** *pedokal|a* (~an, ~ua, ~oi); **~lintu** *pedolin|du* (~nun, ~duu, ~duloi)

petollinen 1. (epärehellinen) *pettä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *muanittai|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); petollinen kavaljeeri *pettäi kavalieru* 2. (pettävä, harhauttava) *pettä|i*; *muanittai|i*; *liijan =*; jää on petollisen ohutta *jiä on liijan hoikku*; petollisen kaunis nainen *liijan kaunis naine*

petomainen *pedoma|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *zvierilli|ne* (~zen, ~stii, ~zii)

petos *pettämi|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *petänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *peto|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *muanittelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *muanittelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *muanittelu* (~n, ~u, ~loi); petoksesta voi saada jopa vankeutta *pettämizes voi puuttuo türmähgi*; kaikki oli pelkkää petosta (huijausta) *kai oli vaiku ühtü muanittelemistu*

petturi *pettä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *muanitteli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); auton myyjä osoittautui petturiksi *mašinan müöjü oligi vaigu pettäi*

pettymys *pettümü|s* (~ksen, ~stii, ~ksii); *muanitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); tuottaa pettymys *tuottua pettümüstü*; illan taiteilija oli suuri pettymys *illan taidoilii oli suuri pettümüs*

pettynyt *pettünü|h* (~ön, ~ttii, ~zii); *muanivunul|h* (~on, ~ttu, ~zii); puolueen puheenjohtaja näytti pettynneeltä vaalitulokseen *partien piämies tundui pettünüökse valličustulokseh*

pettyä *pet|tüö* (~ün, ~tüü, ~ütäh); *muanivu|o* (~n, ~u, ~tah)

pettäjä ks. petturi

pettävä (heikko) *pettä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *muanittai|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); pettävä maaperä *pettäi muaperä*

pettää 1. (petkuttaa, puijata) *pet|tiä* (~än, ~täi, ~etäh); *muanit|tua* (~an, ~tau, ~etah); pettää korttipelissä *pettiä kartikižas* 2. (olla uskoton, kavaltaa, jättää velvollisuutensa täyttämättä) *pet|tiä*; *muanit|tua*; mies petti vaimoan *ukko petti akkuadah*; pettää lupauksensa *pettiä uskalmo* 3. (luhistua, murtua) *pet|tiä*; jää petti ja hän hukkui *jiä petti i häi uppoi vedeh* 4. (kuv.) *pet|tiä*; muisti pettää vanhemmiten *vanhembraite musto pettäi*; ulkonäkö pettää *ulgonägö pettäi*; puhujan ääni petti *pagizijan iäni petti*; tässä työssä hermot eivät saa pettää *täs ruavos nervat ei voija pettiä*

petjä 1. (kasv. Pinus) *pedä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *män|dü* (~nün, ~düü, ~dülöi); suuri petjä kaadettiin *suuri pedäi kuattih* 2. (puuaines)

pedä|i; kaapit ovat petjää (tav. mäntyä) *škuapat ollah pedäjäs* 3. (kuv.): kaikki menee päin petjää (tav. mäntyä) *kai menöü mändühpäi*

peuhata (telmiä, riehua) *bauhu|o* (~n, ~u, ~tah); *tölm|iä* (~än, ~äi, ~etäh); lapset peuhaavat lumessa *lapset bauhutah lumes*

peukalo *peigal|o* (~on, ~uo, ~oloi); *peigo|i* (~in, ~idu, ~loi) ◇ hänellä on peukalo keskellä kämmenstä *hänel peigoi on keskel kämmendü*

peukaloidea (käsitellä taitamattomasti) *käbälöi|jä* (~čen, ~čöü, ~jäh); käsikirjoitusta eivät amatöörit peukalo *käzikirjutustu ei anneta käbälöittäväkse ebäprofessionualoile*

peukalokyyti *peigoiküüdi* (~n, ~i, ~loi); matkustella peukalokyydillä *matkustella peigoiküüdil*

peukku (ark. peukalo) *peigal|o* (~on, ~uo, ~oloi); *peigo|i* (~in, ~idu, ~loi); pitää peukkuja pystyssä *pidiä peigaloloi püstüs*

peura (el. Rangifer tarandus) *pedr|u* (~an, ~ua, ~oi)

piakkoin (kohtapuolin) *terväh*; *hedi*; olemme piakkoin perillä *hedi olemmo peril*

pian 1. (kohta, kiireesti, joutuin) *hedi*; *terväh*; *terväh-zeh*; tulen pian takaisin *hedi tulen järilleh* 2. (lähes, miltei) *läs*; tapaamisestamme on pian 30 vuotta *meijän vastavundas on jo läs kolmiekümnen vuottu*

pianisti (mus. pianonsoittaja) *pianist|u* (~an, ~ua, ~oi)

piano (mus.) *pianin|o* (~on, ~uo, ~oloi)

pidellä 1. (pitää kiinni, kannatella) *pi|diä* (~en, ~däi, ~etäh); *pidell|lä* (~en, ~öi, ~läh); pidellä kädestä *pidiä käis* 2. (kohdella) *pi|diä*; pitele hyvin kissaasi *pie hüvin iččes kaži*

pidennys (pidentäminen) *pitkendämi|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *pitkendänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *pitkendü|s* (~ksen, ~stii, ~ksii); housun lahkeisiin pitää tehdä pidennys *štaniloin lahkehih pidäi luadie pitkendüs*

pidentää (tehdä pitemmäksi) *pitkend|iä* (~än, ~äi, ~etäh); pidentää hameen helmaa *pitkendiä pluat'an helmua*; saimme vuokrasopimusta pidentyksi *pitkendimmö vuogrusobimustu*

pidetä (tulla pitemmäksi) *pitke|tä* (~nen, ~nöi, ~täh); päivät pitenevät *päivät pitketäh*

pidike (kiinnike, kiinnitin) *kiinnit|in* (~timen, ~indii, ~timii); ikkunan pidikkeet ikkunan kiinnittimet

pidätellä *piet|ellä* (~telen, ~telöi, ~elläh); *tirp|ua* (~an, ~ua, ~etäh); en voi enää pidätellä, on päästävä WC:hen *en voi enämbiä tirpua, pidäi piästä WC:h*; pidätellä itkua *pietellä itkuu*

pidättyväinen (kohtuullinen) *tark|u* (~an, ~ua, ~oi); *varova|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *ostorožno|i* (~in, ~idu, ~loi); alkoholin suhteen olen hyvin pidättyväinen *alkogolin puoles olen aiga tarku*

pidättyä (olla puuttumatta johonkin) *piet|elläkseh*

(~telemmös, ~teleh/ ~telehes, ~ellähes); hän pidätyi sanomasta omaa mielipidettään *hái piettelih sanomas omua mieldü*

pidättää 1. (estää) *piet|ellä* (~telen, ~telöü, ~elläh); pidättää virantoimituksesta *pietellä virguhommis* 2. (ottaa, poistaa, riistää) *ot|tua* (~an, ~tau, ~etah); *kišk|uo* (~on, ~ou, ~otah); *arestui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); hänet pidätettiin epäiltynä rikoksesta *händü arestuittih ebäilten pahua teguo*; palkasta pidätetään vero *palkas otetah vero*

pidätys *piettelemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *piettelend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *piettelü* (~n, ~ü, ~loi)

piehtaroida *piehtaroi|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *piehtaroi|jakseh* (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); hevonen piehtaroi pihanurmella *heboine piehtaroičeh pihanurmel piehtaroida* (kääntelettiä) *levottomana* *niissaan piehtaroijakseh rauhattomanu unis*

pieksu 1. (lapikas) *čubi* (~n, ~i, ~loi); vetää pieksut jalkaan *panna čubit jalgah* 2. (kuv. lievä voimassana): voi herran pieksut! *oh, jumaloini!*

pieksää ks. *piestä*

pieli 1. (sivu, reuna, laita) *piel|i* (~en, ~dü, ~ii); odottaa portin pielessä *vuottua veriän pieles* 2. (ark. epäonnistumisesta) *piel|i*; kaikki on mennyt pieleen *kai on mennüh pieleh*

pienennys, pienennös *pienendämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *pienendänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *pienendü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *kaaaviokuvan pienennös kuavukuvan pienendüs*

pienentää 1. (vähentää) *pienend|iä* (~än, ~äü, ~etäh); *vähend|iä* (~än, ~äü, ~etäh); yritän pienentää menoani *opin vähendiä omii menoloi* 2. (paloitella, pilkkoa) *hienond|ua* (~an, ~au, ~etah); *pilk|uo* (~on, ~ou, ~otah); voisitko pienentää polttopuita *voizitgo hienondua poltopuudu*

pienestä pitäen (kuv.) *pienessüös suate*

pienetä (tulla pienemmäksi, vähetä) *piene|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); *vähe|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); tuloni ovat pienenneet *minun tulot on pienettü*; kylän asukasmäärä pienenee vuosi vuodelta *külän eläjienmiärü vähenöü vuozu vuodeh*

pieni 1. (adj.) *pien|i* (~en, ~dü, ~ii); *pikkara|ine* (~zen, ~stu, ~zii); pieni ihminen *pieni ristikanzu* 2. (subst. mitätön asia) *pien|i*; *pikkara|ine*; mitäs pienistäl *midäbo pienis!* olla pieniin päin (raskaana) *olla pikkarazih päin* (olla kohtuzennu) 3. (ark. alkoholista) *pien|i*; *pikkara|ine*; otetaanko pienet? *otammogo pikkarazet?* olla pienessä sievässä (juovuksissa) *olla pienes hüvazes* (humalas)

pieni|kokoinen *pienikogo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~muotoinen** (vähäinen) *pien|i* (~en, ~dü, ~ii); *pienimuodo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); harjoittaa pienimuotoista liiketoimintaa *harjoittua piendü torguhommua*; **~palkkainen** *pienipalka|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~ruokainen** (vähän syövä) *vähän-*

süöj|ü (~än, ~iä, ~ii/ ~öi)

pieniä (pienentää, pilkkoa) *pilk|uo* (~on, ~ou, ~otah); pieniä sipuli *pilkuo laukkaine*

piennar, pientare *pien|nar* (~daren, ~nardu, ~darii); *piendareh* (~en, ~tu, ~ii); istua pellon pientareella *istuo pellon piendarehel*; auto väisti pientareelle *mašin väistüi piendarele*

pienois|kivääri *pienikaliiberno|i* (~in, ~idu, ~loi) *vintouhk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~romaani** *pien|i* (~en, ~dü, ~ii) *romuan|u* (~an, ~ua, ~oi); julkaisista pienoismaaneja ja novelleja *piästä ilmah pienii romuanoi da novelloi*

pienokainen *pien|i* (~en, ~dü, ~ii) *la|psi* (~psen, ~stu, ~psii); *lapsu|t* (~on, ~ttu, ~zii); äiti piteli pienokaista sylissään *muamo pideli lapsuttu üskäs*

pien|talo (rivi- tai omakotitalo) *om|a* (~an, ~ua, ~ii) *ko|di* (~in, ~dii, ~diloi); **~teollisuus** *pien|i* (~en, ~dü, ~ii) *tevollizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~tila** (enint. 20 ha:n suuruinen tila) *pien|i hozaistv|u* (~an, ~ua, ~oi); pientilat ovat häviämässä Suomessa *pienet hozaistvat ollah häviemäs*; **~viljelijä** *pienen mua-alanruada|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~yrittäjä** *ürittä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

pieraista (alat.) *pier|tä* (~en, ~öü, ~täh)

piestä 1. (hakata, piiskata) *lül|vvä* (~ön, ~öü, ~vväh); *per|gua* (~ran, ~gau, ~retäh) 2. (kuv.) *pieks|iä* (~än, ~äü, ~etäh); *piestä* suutaan *pieksiä šokkii*

piffata (ark. tarjota) *tari|ta* (~čen, ~ččou, ~tah); kuka piffaa kierroksen (ravintolassa)? *kenbo tariččou juondukerran?*

piha *pih|a* (~an, ~ua, ~oi); lapset, pysytelkää omassa pihassa *lapset, püzükkii omas pihas*

piha|-alue *pih|a* (~an, ~ua, ~oi); *pihamua* (~n, ~du, ~loi); *piha-aloveh* (~en, ~tu, ~ii); **~koivu** *pihakoivu* (~n, ~u, ~loi); **~rakennus** *pihahuonu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

pihahdus *čihahtu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); kiuas on jäähtynyt, ei kuulu pihahdustakaan *külünpächci on vilustunnuh, ei kuulu ni čihahtustu*

piha|katu *pihakäveli-* da *-ajokoht|u* (~an, ~ua, ~ii); **~maa** *pihamua* (~n, ~du, ~loi); **~polku** *pihatrop|pu* (~an, ~pua, ~pii)

pihdata (ark. pantata) *peit|ellä* (~telen, ~telöü, ~elläh); *pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh) *peitos*; pihdata omaisuuttaan *pidäü peitos iččeh omazuttu*

pihi (ark. saita) *idar* (~an, ~ua, ~oi); *skuup|pu* (~an, ~pua, ~pii); onpas ukko pihiksi tullut *tol'kovai skuupakse on roinnuh starikku*

pihinä *šohineh* (~en, ~tu, ~ii); höyryventtiilin pihinä *höürüventilän šohineh*

pihistä 1. (äänestä) *šohi|sta* (~zen, ~zou, ~stah); *ših|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); ilma pihisee pyörän renkaasta *ilmu šohizou rattahan rengahaspäi* 2. (kuv.) *ših|stä*; *čih|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); hän pihisee kiukusta *hái šihizou vihas*; en lähde niin

kauan kuin minussa henki pihisee *en lähte muga hätken, kuni minus هنگي čihissöü*

pihistää 1. (kähveltää) *näp|ätä* (~piän, ~piää, ~ätäh); varrast|ua (~an, ~au, ~etah); pojat pihistivät savukkeita kioskilta *brihačut varrastettih papiroskua kioskas* 2. (säästää menoissa) *siäst|iiä* (~än, ~äü, ~etäh); minun on pakko elää pihistäen päivästä toiseen *minul on pakko eliä siästäjen päiväs toizeh*

pihka 1. *pihk|u* (~an, ~ua, ~oi); puun pihka *puun pihku* 2. (kuv., ark.) *pihk|u*; hän on pihkassa (ihastunut) sinuun *häi on pihkas sinuh*

pihkaantua 1. (tulla pihkaiseksi) *pihkavu|o* (~n, ~u, ~tah); kädet pihkaantuivat *käit pihkavuttih* 2. (kuv., ark. ihastua, rakastua) *pihkavu|o*

pihlaja (kasv. Sorbus) *pihl'ai* (~n, ~du, ~loi); *pihl'i|u* (~an, ~ua, ~oi)

pihlajanmarja *pihl'aimuarj|u* (~an, ~ua, ~oi)

pihvi *bifšteks|u* (~an, ~ua, ~oi); haluan pihvin mediumina (puoliraakana) *tahton bifšteksan puolikišpännü*

pii (mat. ympyrän kehän ja halkaisijan suhde) *pii* (~n, ~dü, ~löi)

piika (halv.) *naispalveli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

piikikäs 1. (piikkinen) *piidoik|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); *šiipoik|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); siili on piikikäs eläin *joža on šiipoikas elätti*; piikikkäät kaktukset *piidoikkahat kaktusat* 2. (kuv. pisteliäs) *piidoik|as*; *šiipoikas*; hän heittelee pelkkiä piikikkäitä huomautuksia *häi lükkäilöü vaiku piidoikkahii huomaičuksii*

piikitellä *piidoil|la* (~en, ~ou, ~lah); *šiipoil|la* (~en, ~ou, ~lah); oppilas piikittelee opettajalle *opastui piidoilou opastajale*

piikittää (ark. antaa pistos) *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *ukol* (~an, ~ua, ~oi); hoitaja kävi piikittämässä potilasta *hoidai kävüi panemah ukolua voimattomale*

piikkarit (ark., mon. juoksijan erikoisjalkineet) *šipouhk|at* (~oin, ~oi)

piikki 1. *piido|i* (~in, ~idu, ~loi); *šiip|pu* (~an, ~pua, ~poi); ruusun piikit *rouzan šiipat* 2. (kuv. pisto) *piido|i*; *šiip|pu*; tunsin piikin rinnassani *čusvuičin piidoin ründähäs*; hän on piikki minun lihassani *häi on piidoinnu minun südämes*

piikkinen ks. piikikäs

piileksiä, piileskellä *peit|elläkseh* (~telemmös, ~teleh/ ~telehes, ~ellähes); vankikarkuri piileskeli poliisia monta päivää *türmäs pajennuh peittelih politsies monen päiviä*

piilevä 1. (subst. pieni yksisoluihin levä Bacillariophyta) *kelduliiv|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (adj.) *peitolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); diabetes on suvussamme piilevänä *diabettu meijän suvus on peitol-lizennu*

piilo *peit|to* (~on, ~tuo, ~tolo); olla piilossa *olla*

peitos; aurinko meni piiloon pilven taakse *päiväine meni peittoh pilven tuakse*

piilo|kamera *peittokamer|u* (~an, ~ua, ~oi); onko tämä piilokameraohjelma? *ongo tämä peittokameruohjelmu?* **~lasit** *kontaktulinz|at* (~oin, ~oi);

~mainonta *peittorekluam|u* (~an, ~ua, ~oi); kuvassa on seksin piilomainontaa *kuvas on seksan peittorekluamua*; **~paikka** *peittopaik|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~rasva** (näkymätönrasva) *peitto-razv|u* (~an, ~ua, ~oi); **~tajunta** (alitajunta) *peittohaju* (~n ~u, ~loi); *alihaju*

piilottaa *peit|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); piilota nämä karkit jonnekin *peitä nämä karamelit kunnetah*

piiloutua *peit|tüö* (~ün, ~tüü, ~ütäh); lapsi piiloutui sängyn alle *lapsi peitüi kravatin alle*

piimä *hapainmai|do* (~jon, ~duo, ~dolo)

piimä|juusto *hapainmaidujoust|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~limppu** *hapainmaidolei|bü* (~vän, ~biä, ~bii)

piina (kärsimys, tuska) *muok|ku* (~an, ~kua, ~kii); en kestä enää tätä piinaa *en kestä enämbiä tädä muokkua*

piinallinen *muokkuaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); olipa piinallinen tilanne *oli ülen muokkuaju situatsii*

piinata (kiduttaa, kiusata) *muok|ata* (~kuan, ~kuau, ~atah)

piinaviikko (pääsiäisviikko) *suur|i* (~en, ~du, ~ii) *nedäli* (~n, ~i, ~löi)

piintyä 1. (kiinnittyä, tarttua) *piin|düö* (~nün, ~düü, ~nütäh); *tartu|o* (~n, ~u, ~tah); *jiä|jä* (~n, ~ü, ~jäh); tupakanhaju on piintynyt vaatteisiin *tabakanduuhu on tartunuh sobih* 2. (kuv.)

piin|düö; *tartu|o*; *jiä|jä*; mieleen piintyneet ajatukset *mieleh jiännüöt ajatukset*

piipahtaa (käväistä) *käväh|jäkseh* (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); piipahdan iltapäivällä luonasi *kävähämmös ildupuoleh sinun luo*

piipittää *piipet|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); pikkulinnut piipittävät *pienet linduzet piipetetäh*

piippu 1. (savupiippu) *piip|pu* (~un, ~puu, ~puloi); *tru|ba* (~van, ~bua, ~bii) 2. (tupakointiväline) *piip|pu*; *trupk|u* (~an, ~ua, ~ii); polttaa piippua *poltua piippuu* 3. (aseesta) *piip|pu*; haulikon piippu *haulikon piippu* 4. (kuv.): olen ihan piipussa (uupunut) *olen ihan uubunuh*

piirakka (uunissa paistettu täytteen leivonnainen) *piir|ai* (~uan, ~uadu, ~ualoi); *šipainiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); paistaa karjalanpiirakoita *pas-tua šipainiekkua*; puolukkapiirakka *buolupiirai* **piiras** (piirakka, pasteija) *piir|ai* (~uan, ~uadu, ~ualoi); *piiraihu|t* (~on, ~ttu, ~zii); kalapiiras *kalapiirai*; nakkiapiiras *sosiskupiiraihut*

piiri 1. *piiri* (~n, ~i, ~löi); *kruug|u* (~an, ~ua, ~ii); tanssitaan piirissä *tansuičemmo kruugas* 2. (hallinnollinen tms. alue) *piiri*; *okrug|u* (~an, ~ua, ~oi); *rajon* (~an, ~ua, ~oi); äänestän keskustan

vaalipiirissä *annan iänen keskustan okrugas* 3. (joukko lähellä toisiaan olevia ihmisiä) *piiri*; *jouk|ko* (~on, ~kuo, ~oloi); hänen lähimpään piiriinsä (lähipiiriinsä) kuuluvat ihmiset *hänen lähimäzeh joukkoh kuulujat henget*; perheen piirissä *perehen piiris* 4. (vaikutusala) *piiri*; se kuuluu tutkimukseni piiriin *se kuuluu minun tutkimuksen piirih*

piiri|hallinto *piirihallind|o* (~on, ~uo, ~oloi); *rajonno|i* (~in, ~idu, ~loi) *hallind|o*; **mestaruus** *rajonno|i muasterikilvan voit|to* (~on, ~tuo, ~to-loi)

piirittää *kier|diä* (~rän, ~däü, ~retäh); kaupunki piirrettiin yöllä *linnu kierrettih üöl*

piiritysarmeija *kierdoarmi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

piironki *kamod|u* (~an, ~ua, ~oi)

piirre *piir|reh* (~dehen, ~rehtü, ~dehii); kasvojen piirteet *ilvien piirdehet*; suomen kielen erikoiset piirteet *suomen kielen erillizet piirdehet*; suurin piirtein *suurin piirdehin*

piirros *piirustus|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *resunk|u* (~an, ~ua, ~oi)

piirrosohjelma (atk.) *piirido-ohjelm|u* (~an, ~ua, ~oi)

piirtoheitin *diaprojektor|u* (~an, ~ua, ~oi)

piirtoheitinkalvo *diaprojektorkalv|o* (~on, ~uo, ~oloi)

piirtyä (näkyä, erottua) *nä|güü* (~vün, ~güü, ~vütäh); vuorten huiput piirtyivät taivasta vasten *taivahanrannal nävüttih mägilöin n'uput*

piirtäjä *piirdä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *resuičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

piirtää *piir|diä* (~rän, ~däü, ~retäh); *resui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

piirustus *resuiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *resuičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *resuiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

piisami (el. Ondatra zibethica) *vezirot|tu* (~an, ~tua, ~tii)

piiska (vitsa) *vič|ču* (~an, ~ču, ~čoi); *plet|ti* (~in, ~tii, ~tilöi); saada piiskaa *suaja viččua*

piiskata *vičoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *lū|vvä* (~ön, ~öü, ~vväh); *per|gua* (~ran, ~gau, ~retäh); *puist|ua* (~an, ~au, ~etah); lapsia ei saa piiskata *lapsii ei sua lüvvä*; piiskasin matot pihalla *puistin matot pihal*

piispa *jepiskop|pu* (~an, ~pua, ~poi)

piispainkokous *jepiskopinkerähm|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi)

piitata (ark. välittää, huolia) *huoli|e* (~n, ~u, ~tah); *pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh) *huoldu*; älä siitä piittaa *älä pie huoldu sit*

piittaamaton (välinpitämätön) *huolenpidämät|öi* (~tömän, ~tömiä, ~tömii); hän on täysin muista piittaamaton *hän on ihan huolenpidämätöi toizis*

pikainen (nopeasti tapahtuva) *terväh|ine* (~zen, ~stü, ~zii); odotan pikaista vastaustasi *vuotan sinun tervästü vastavustu*

pikaljuna *pikajun|a* (~an, ~ua, ~ii); **juoksu** (urh.) *pikajuoksu* (~n, ~u, ~loi); *sprint|u* (~an, ~ua, ~oi); **kelaus** *pikakelavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); filmin pikakelaus eteen- ja taaksepäin *filman pikakelavus edehpäi da tuaksepäi*; **kirje** *pikakirja|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *sročno|i* (~in, ~idu, ~loi) *kirja|ine*; **käynti** *pikakävümi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *pikakäünd|ü* (~än, ~iä, ~ii); olin Helsingissä pikakäynnillä *minul oli pikakäündü Helsingih*; **luistelu** *pikaluistelu* (~n, ~u, ~loi); *sprintuluistelu*; **matka** *pikamatk|u* (~an, ~ua, ~oi); *sprintumatk|u*; naisten hiihdon pikamatka on 5 km *naizien hiihton sprintumatku on viizi kilometrii*; **moottori** *pikaveneh* (~en, ~tü, ~ii); **pankki** *pikabank|u* (~an, ~ua, ~oi); *bankomuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); **posti** *pika-pošt|u* (~an, ~ua, ~ii)

pikapuolin (pian, kohta) *terväh*; meidän pitää lähteä pikapuolin *meil terväh pidäü lähtie*

pikari *r'umk|u* (~an, ~ua, ~ii)

pika|ruokala *pikasüömäl|ü* (~än, ~iä, ~ii); **suu-tari** *pikasuudari* (~n, ~i, ~loi); **vene** ks. moottori; **voitto** *pika-arbuvoit|to* (~on, ~tuo, ~toloi)

pikku (tpm. adj.) *pien|i* (~en, ~dü, ~ii); teimme pikku korjauksia tekstiin *luajimmo pienii korjavuksii tekstah*; tulisipa edes pikku sade *ku rodies hos pieni vihmaine*

pikkuasia *pien|i* (~en, ~dü, ~ii) *diel|o* (~on, ~uo, ~oloi); *tühj|ü* (~än, ~iä, ~ii) *diel|o*

pikkuhiljaa (vähitellen) *vähin vähäzin*; vähitellen; kaikki tapahtui pikkuhiljaa *kai vähin vähäzin tapahtui*

pikkuinen *pikkara|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

pikkujoulu 1. *enzimäine adventupühäpäiv|ü* (~än, ~iä, ~ii) 2. (illanvietto ennen joulua) *rastavanielli|ne* (~zen, ~stü, ~zii) *illanviet|to* (~on, ~tuo, ~toloi); firman pikkujoulu pidetään ravintolassa *firman rastavanielline illanvietto pietäh restoranas*; **lapsi** *pien|i* (~en, ~dü, ~ii) *la|psi* (~psen, ~stu, ~psii); **leipä** *pečen'n|ü* (~än, ~iä, ~öi); **lusikka** *pien|i* (~en, ~dü, ~ii) *luzikka|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **lämmi** *pien|i lämm|in* (~än, ~iä, ~ii) *süömi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)

pikkumainen (turhantarkka) *liijan tark|u* (~an, ~ua, ~oi)

pikku|pakkanen *pakkazu|t* (~on, ~ttu, ~zii);

poika *brihaččula|psi* (~psen, ~stu, ~psii);

pulla *päppi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *bulka|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **seikka** *tühj|ü* (~än, ~iä, ~ii) *diel|o* (~on, ~uo, ~oloi); **serkku** *trojurodno|i*

(~in, ~idu, ~loi) *sizär* (~en, ~dü, ~ii)/ *vell|i* (~en, ~ie, ~ilöi); **sielu** *madalhengl|i* (~en, ~ie, ~ilöi);

sisko *nuori|n* (~man, ~mua, ~mii) *sizär* (~en, ~dü, ~ii); **sormi** *čagari* (~n, ~i, ~loi); *čago|i* (~in,

- ~idu, ~loi); **~takki** pindžak|ko (~on, ~kuo, ~ko-loi); **~tarkka** pedant|u (~an, ~ua, ~oi); **~tunti** puolenüönjälge|ne (~zen, ~stü, ~zii) ai|gu (~jan, ~gua, ~goi); **~tyttö** tüttöla|psi; **~varvas** pieni|n (~män, ~miä, ~mii) var|vas (~bahan, ~vastu, ~bahii); **~vauva** vasteroinnu|h (~on, ~ttu, ~zii) la|psi; **~veli** nuoremb|i (~an, ~ua, ~ii) vell|i (~en, ~ie, ~ilöi)
- piknikki** (huviretki) pikniek|ku (~an, ~kua, ~koi); lähteä piknikille lähtie pikniekale
- pila** ilveilü (~n, ~ü, ~löi); šuutk|u (~an, ~ua, ~ii); virtütü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)
- pilaantua** rikkovu|o (~n, ~u, ~tah); men|nä (~en, ~öü, ~näh) pahakse; virtü|ö (~n, ~ü, ~täh)
- pilailla** ilveil|lä (~en, ~öü, ~läh); šuut|tie (~in, ~tiu, ~itah)
- pilakuva** karikatuur|u (~an, ~ua, ~oi); šarž|u (~an, ~ua, ~oi)
- pilari** pač|as (~čahan, ~astu, ~čahii); kolonn|u (~an, ~ua, ~oi)
- pilata** 1. (tehdä keltvottomaksi) rik|kuo (~on, ~kou, ~otah); sporti|e (~n, ~u, ~tah); pilata maineensa rikkuo oma mainivo; hän pilasi koko esityksen häi rikoi kogo ozutelman 2. (kuv.) rik|kuo; eipä ole hankään iällä pilattu (kovin iäkäs) ei ni häi ole ijän rikottu
- pilkahdus** 1. (välähdys) pilkeh (~en, ~tü, ~ii); čilketü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); puiden välistä näkyi auringon pilkahdus puuloin välis nägüi päiväzen pilkeh 2. (kuv.) pilkeh; olisipa meillä edes pieni toivon pilkahdus ku olis meil hos pieni luottamuk-sen pilkeh
- pilkallinen** kiuzalli|ne (~zen, ~stu, ~zii); irvisteli|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); läühisteli|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); nagraili|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~jöi)
- pilkata** kiuz|ata (~uan, ~uau, ~atah); irvistel|läk-seh (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lähes); läühistel|läkseh (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lähes); nagrail|la (~en, ~ou, ~lah); Jeesusta pilkattiin ristillä lisussua kiuzattih ristal
- pilke** pilkeh (~en, ~tü, ~ii); čilketü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); hänellä on pilkettä silmäkulmassa hänel on čilketüstü silmän čupus
- pilkistää** pilkisti|ä (~än, ~äü, ~etäh); čilkisti|ä (~än, ~äü, ~etäh); aurinko pilkistää pilven takaa päiväine čilkistää pilven tagua
- pilkka** (iva) kiuz|u (~an, ~ua, ~oi); kiuzav|o (~on, ~uo, ~oloi); irvisteli (~n, ~ü, ~löi); läühisteli (~n, ~ü, ~löi); nagrailu (~n, ~u, ~loi); nagrau|o (~on, ~uo, ~oloi); hän piti meitä pilkkanaan häi pidi meidü nagrauokse ◇ pilkka sattui omaan nilkkaan kiuzu puutui omah pägieh
- pilkka|hint**ä tühj|ü (~än, ~iä, ~ii) hin|du (~nan, ~dua, ~doi); ülen hal|bu (~van, ~bua, ~boi); he myivät talonsa pilkkahintaan hüö müödih iččeh kodi tühjäh hindah/ ülen halbah; **~laulu** kiuzupaj|o (~on, ~uo, ~oloi)
- pilkki** (kalaa muistuttava koukullinen viehe) morri (~n, ~i, ~loi); mormiš|u (~an, ~ua, ~oi); olla pilkillä olla kalastamas mormiškal
- pilkki|kalastus** morrikalastami|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ morrikalastand|u (~an, ~ua, ~oi)/ morri-kalastu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); kalastami|ne/ kalastand|u/ kalastu|s mormiškal; **~kilpailu** morrikalastuski|bu/ mormiškukalastuski|bu (~van, ~bua, ~boi)
- pilkkiä** 1. (onkia pilkillä) kalast|ua (~an, ~au, ~etah) morril/ mormiškal; miehet pilkkivät ahve-nia miehet kalastetah ahvendu mormiškal 2. (kuv. olla nukahtamaisillaan) olla (olen, on, ollah) hor-roksis; melkein jo rupesin pilkkimään pitkän pu-heen aikana olin vähiä vajai jo horroksis pitkän paginan aigua
- pilkkoa** (paloitella, lohkoa) pilk|uo (~on, ~ou, ~otah)
- pilkkopimeä** pilgopim|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); pilkopim|ei; ihan pim|ei
- pilkku** 1. (läiskä, täplä) pilk|u (~an, ~ua, ~oi); au-tossa on ruosteisia pilkkuja mašinas on ruostepil-koi 2. (välimerkki) pilku (~n, ~u, ~loi)
- pilkku|sä**äntö pilkusiän|dö (~nön, ~düö, ~dölöi); **~virhe** pilkuhairavul|s (~ksen, ~stu, ~ksii)
- pilkottaa** 1. (näkyä vähän) pilkot|tua (~an, ~tau, ~etah); maa pilkottaa jo lumen alta mua jo pilkot-tau lumen al 2. (kuv.) pilkot|tua; toivo valmistu-misesta pilkottaa huaveilu valmistumizes pilkottaa
- pilkullinen** pilkak|as (~kahan, ~astu, ~kahii)
- pilleri** tabletk|u (~an, ~ua, ~oi); pil'uul|u (~an, ~ua, ~oi)
- pilli** 1. (ohut putki) butk|i (~en, ~ie, ~ilöi); trupk|u (~an, ~ua, ~ii); trupka|ine (~zen, ~stu, ~zii); imeä pilliä imie trupkua 2. (soitin tms.) pilli (~n, ~i, ~löi); laivan pilli vihelsi lähdön merkiksi laivan pilli viheldi lähtön merkikse 3. (kuv.) ◇ tanssia jon-kun pillin mukaan tansie kenentah pillin mugah
- pillittää** (ark.) niüüčküt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); mi-tä sinä taas itkeä pillität? midäbo sinä müös itket niüüčkütät?
- pilotti** pilot|tu (~an, ~tua, ~toi); lendä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)
- pilottijakso** (TV-sarjan aloitusjakso) telesarjan alguseeri|i (~en, ~edü, ~elöi); pilottuseeri|i; **~tut-kimus** (esitutkimus) pilottututkimu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)
- pilsneri** (mieto olut) sluabo|i (~in, ~idu, ~loi) piiv|o (~on, ~uo, ~oloi)
- pilvetön** pilvet|öi (~tömän, ~tömiä, ~tömii); aurin-ko paistaa pilvettömältä taivaalta päiväine pastau pilvettömäl taivahal
- pilvi** pilv|i (~en, ~ie, ~ilöi)
- pilvinen** pilvi|ne (~zen, ~stü, ~zii); aamupäiväksi luvattiin pilvistä säätä huondespäiväks luvattih

pilvistü siädü

pimahtaa (kuv. suuttua silmittömästi) *rängäh-t|jäkseh* (~ämmös, ~äh/~ähes, ~etähes); opettaja pimahti luokalle *opastai rängähtih luokale*

pimentyä ks. *pimetä*

pimentää *pimend|jä* (~än, ~äü, ~etäh); sähkökatkos pimensi koko kylän *elektrokatkos pimendi kogo küälän*

pimetä 1. (tulla pimeä/mmä/ksi) *pime|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); päivä pimenee jo elokuussa *päivü pimenöü jo elokuus* 2. (kuv.) *pime|tä*; suutuin niin että silmissä pimeni *suutuin muga kai silmis pimeni*

pimeys *pimev|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

pimeä 1. (synkkä, valoton) *pim|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); on pimeä päivä *on pimei päiviü*; ennen pimeän tuloa *enne pimien tulendua* 2. (kuv. synkkä, toivoton) *pim|ei*; firman tulevaisuus näyttää pimeältä *firman tulevazus ozutahes pimiekse* 3. (kuv. laiton) *pim|ei*; rakennuksella oli pimeätä työvoimaa *rakendusruavos oli pimiedü ruadovoimua*

pimittää 1. (peittää näkymästä) *peit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); pihalla kasvava kuusi pimittää näköalan järvelle *pihal kazvai kuuzi peittäü nägöalan järvele* 2. (kuv., ark. kätkeä) *peit|tiä*; minne olet pimittänyt rahat? *kunnebo olet peittäniuh den-gat?*

pinaatti (kasv. *Spinacia*) *špinuat|tu* (~an, ~tua, ~toi)

pingis (ark. pöytätennis) *stolatennis|su* (~an, ~sua, ~soi)

pingottaa 1. (saattaa kireäksi) *kiinnit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *vediä* (vien, *vedäü*, *vietäh*) *kiindiem-bäkse*; pingottaa jousensa *kiinnittiä jouhet* 2. (kuv., ark.) *ahkeroi|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); tentistä selvitäkseni pingotin aika tavalla *koittelus läbi piästes ahkeroičin vägi äijäl*

pingviini (el. *Sphenisciformes*) *pingvin* (~an, ~ua, ~oi)

pinkka (pakka, nippu) *tuk|ku* (~un, ~kuu, ~kuloi); *sivote|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); pinkka paperia *tukku bumuaqua*

pinko (ark. ahkera) *ülen ahker* (~an, ~ua, ~ii); meidän luokalla on pelkkiä pinkoja *meijän luokas on vaiku ülen ahkerii*

pinkoa (juosta nopeasti) *juo|sta* (~ksen, ~ksou, ~stah); pinkoa pakoon *juosta pagoh*

pinna 1. *spiič|ču* (~an, ~čua, ~čöi); polkupyörän pinna katkesi *polgupüörän spiičču katkei* 2. (kuv.): kerätä pinnoja (mielistellä) *bleznuija*

pinnallinen 1. (pinnassa esiintyvä, pinta=) *pinnalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *pindu=*; pintakasvillisuus *pindukazvollizus* 2. (kuv. pintapuolinen) *pinnalli|ne*; *pindupuoli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); pinnallinen ihminen *pinnalline ristikanzu*

pinnari (ark.) *laškuri* (~n, ~i, ~loi); *kielasteli|j* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

pinnata 1. (laiminlyödä) *jät|tiä* (~än, ~täü, ~etäh) *huolen pidämättäh*; et kai pinnaa työvelvollisuudesta? *et taki jätä iččes ruadovellallizuttu huolen pidämättäh?* 2. (kuv. olla luvatta poissa työstä, koulusta) *olla* (*olen, on, ollah*) *pois*; vai ovat pojat taas pinnanneet *ga brihačut ollah müös oldu pois*

pinnistellä (ponnistella) *ponnistu|o* (~n, ~u, ~tah); *ponnist|uakseh* (~amos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); en jaksanut pinnistellä maaliin asti *en voinnuh ponnistuakseh golah suate*

pinnistää 1. (ponnistaa voimiaan) *ponnist|ua* (~an, ~au, ~etah); kehonrakentaja pinnisti kaikki lihaksensa *bodibildingistu ponnisti kai lihakset* 2. (kuv.) *ponnist|ua*; pinnistähän nyt muistiasi *ponnistavai nügöi iččes mustuo*

pino *pin|o* (~on, ~uo, ~oloi); *tuk|ku* (~un, ~kuu, ~kuloi); panna puita pinoon *panna halgoloi pinoh*

pinota *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *pinoh*; *pin|ota* (~uon, ~uou, ~otah)

pinta 1. (esineen uloin kerros) *pin|du* (~nan, ~dua, ~doi); pallon sileä pinta *miäčün silei pindu*; kalat uivat aivan veden pinnassa *kalat uijellah ihan vien pinnas*; asumme rajan pinnassa (lähellä rajaa) *elämmö rajan pinnas (lähäl rajua)* 2. (kuv. suosio) *pin|du*; päästä pinnalle (julkisuuteen) *piästä pinnale (roita kuuluzakse)*

pinta|ala *pindual|a* (~an, ~ua, ~oi); tontin pinta-ala on 1000 neliometriä *muapalan pinduala on tuhat kvadrattumetrii*; **~kerros** *pindukerro|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); ihon pintakerros eli orvaskesi *hibjan pindukerros libo epidermu*; **~kiilto** 1. (pinnan kiilto) *pindukiil|do* (~lon, ~duo, ~doloi); auton pintakiilto *mašinan pindukiildo* 2. (kuv.) *pindukiil|do*; hänen elämäntapansa on pelkkää pintakiiltoa *hänen eloksentaba on vaiku ühtü pindukiilduo*; **~käsittely** *pindukäzitlemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *pindukäzittelend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *pindukäzittelü* (~n, ~ü, ~löi); *pinnanruadami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *pinnanruand|u* (~an, ~ua, ~oi); *pinnanrua|do* (~von, ~duo, ~doloi); puun pinta-käsittely *puun pinnanruadamine*; **~maali** *pindumual|u* (~an, ~ua, ~oi); *pindukruask|u* (~an, ~ua, ~oi); **~muoti** *lühütaiga|line* (~zen, ~stu, ~zii) *mo|udu* (~vvan, ~udua, ~udii); nuorisomuoti on usein pintamuotia *nuorizomoudu on puaksuh lühütaigainei moudu*

pintapuolinen ks. pinnallinen 2.

pintatieto (näennäinen tieto) *pinduti|edo* (~ijon, ~eduo, ~edoloi); hänellä näyttää olevan vain pintatietoa asioista *hänel nägüü on vai pindutieduo dielolois*

pinTTYä 1. (iskostua kiinni) *piin|düö* (~nün, ~düü, ~nütäh); *tartu|o* (~n, ~u, ~tah); lika on pinTTYnyt vaatteisiin *liga on tartunuh sobih* 2. (kuv. kangis-

tua, urautua) juut|tuo (~un, ~tuu, ~utah);
kovet|tuo (~un, ~tuu, ~utah); hänellä on pintty-
neet mielipiteet asiasta hänel ollah kovettunuot
miolet dielos

pioneeri pionier|u (~an, ~ua, ~oi)
pioni (kasv. Paeonia) pion (~an, ~ua, ~oi)
pipar|juuri (kasv. Armoracia) pippurijuuri|i (~en,
~du, ~ii/ ~iloi); ~**kakku** priädniek|kü (~än, ~kiä,
~koi); ~**minttu** (kasv. Mentha piperita) pippuri-
mintu (~n, ~u, ~loi)
pipo šuapka|ine (~zen, ~stu, ~zii)
pippuri 1. (kasv. Piper) pippuri (~n, ~i, ~loi); pane
keittoon vähän pippuria pane keittoh vähäine
pippurii 2. (kuv.): painu niin kauas kuin pippuri
kasvaa! hävivü minun silmis!

piraatti (merirosvo) merirozv|o (~on, ~uo, ~oloi);
piruat|tu (~an, ~tua, ~toi)
piraatti|kopio piratsko|i (~in, ~idu, ~loi) koupi|i
(~en, ~edu, ~eloi); ~**radio** piratsko|i raadiv|o (~on,
~uo, ~oloi)
pirahdus pirahtu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); kilahtu|s
(~ksen, ~stu, ~ksii); ovikellon pirahdus uksikello-
zen kilahtus

pirahtaa piraht|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes,
~etahes); kilaht|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes,
~etahes); puhelin pirahti telefon pirahtih

pirauttaa (ark. soittaa) pirahut|tua (~an, ~tau,
~etah); kilahut|tua (~an, ~tau, ~etah) pirautatko
minulle illalla? pirahutatgo minule illal?

pirinä pirineh (~en, ~tü, ~ii); kilineh (~en, ~tü, ~ii)
piriste 1. (piristysaine) stimuliiruičči|i (~jan, ~jua,
~jii/ ~joi) aineh (~en, ~tu, ~ii); douping|u (~an,
~ua, ~oi); piristeiden käyttö urheilussa on kiellet-
tyä doupingan käyttö sportas on kielletty 2. (piris-
tys) viritel|s (~ksen, ~stii, ~ksii); stiimul (~an, ~ua,
~oi); tarvitsen jotain piristettä tähän pukuun
tarvičen midägi uuttu täh sobah

piristyä el|büö (~vün, ~büü, ~vütäh); viri|tä (~en,
~eü, ~täh); nukuin pienet päiväunet ja piristyin
heti magain päivil kodvazen dai hedi elviin

piristää elvüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); virit|tiä (~än,
~täü, ~etäh); käyntisi piristi meitä kaikkia sinun
käündü elvütti meidü kaikkii

pirskeet (mon., ark. juhlat) brizgeh (~en, ~tü, ~ii);
pidetäänkö pienet pirskeet juhlan kunniaksi?
piemmögo pienet brizgehet pruazniekan kunnivok-
se?

pirstale (sirpale) čilmu (~n, ~u, ~loi); pal|a (~an,
~ua, ~oi)

pirstoa 1. (rikkoa, hajottaa) murend|ua (~an, ~au,
~etah); rik|kuo (~on, ~kou, ~otah); murtovarkaat
pirstoivat kaiken murdovargahat murendettih kai
2. (kuv.) rik|kuo; riidat pirstoivat puolueen yhte-
näisyyden riijat rikottih puolovehen ühtenäziis

pirstoutua 1. mure|ta (~nen, ~nou, ~tah); maljak-
ko pirstoutui pudottuaan lattialle mal'l'u murei

langettuu lattiele 2. (kuv.) mure|ta; haj|ota (~uon,
~ouu, ~otah); hävi|tä (~en, ~ieü, ~täh); kaikki
suunnitelmani pirstoutuivat onnettomuuden jäl-
keen kai minun pluanat hajottih ozattomuon jäl-
geh

pirteä (virkeä, piristävä) eläv|ü (~än, ~iä, ~ii);
bodrol|i (~in, ~idu, ~loi); pirteät värit elävät värit;
heräsin aamulla pirteänä havačuin huondeksel
bodroinnu

pirtti (vanhanajan asuinhuone tai -rakennus) perti
(~n, ~i, ~loi); koko suku kerääntyi pirttiin syö-
mään kogo sugu kerävüi pertih süömäh

pirtu (ark. sprii) spirtu (~n, ~u, ~loi); pirtun sala-
kuljetus spirtun peitolline suattamine

piru 1. (paholainen) karu (~n, ~u, ~loi); čort|u
(~an, ~ua, ~ii) ◇ nyt on piru merrassa nügöi karu
on merras 2. (kirosana) karu; čort|u; piru hänet
periköön! karu händü viegäh! 3. (kuv.) karu;
čort||u; kyllä on piru mieheksi! tol'kovai on neče
karu mužikku! 4. (erinomainen, taitava) karun;
čortan; hän on pirun nopea juoksemaan häi on
karun ravei juoksema

piruilla (ark. keljuilla) olla (olen, on, ollah) pah|a
(~an, ~ua, ~oi); izdevai|jakseh (~čemmos, ~čeh/
~čehes, ~jahes); ethän vain piruile? ethäi taki
izdevaiččei?

pisama (kesakko) kurmič|ču (~an, ~ču, ~čoi);
hänellä on pisamia nenän ympärillä hänel on
kurmičču ümbäri nenäs

pisara pizar (~en, ~du, ~ii); pizareh (~en, ~tu, ~ii)

piski (halv. sekarotuinen koira) segarodukoir|u
(~an, ~ua, ~ii)

pissa (ark. virtsa) ku|zi (~zen, ~stu, ~zii); mene
pissalle ennen nukkumaan menoa kävü kuzele
enne muate menuo

pissata (ark. virtsata) ku|sta (~zen, ~zou, ~stah);
lapsi on pissannut housuihinsa lapsi on kussuh
houzuloih

pistarit (mon., ark. pistokokeet) tarkastusrua|do
(~von, ~duo, ~dolo); kontrol'no|i (~in, ~idu, ~loi);
ruotsin opettaja piti pistarit päivän läksystä
ruočinkielenopastai pidi tarkastusruavon päivän
urokas

piste 1. (välimerkki) čök|eh (~kehen, ~ehtü, ~kehii)
2. (määräpaikka) čök|eh; kahden pisteen välinen
etäisyys kahten čökkehen väline loittozus 3. (suori-
tuksen arvioinnista) čöl|keh; montako pistettä sait
kokeessa? äijängo čökehtü sait koittehes? 4. (kuv.)
vaihe) čök|eh; nyt olemme siinä pisteessä, että...
nügöi olemmo sit čökkehes, što... ◇ pisteenä i:n
päällä čökkehennü i:n piäl

piste|kirjoitus čökehkirjuttami|ne (~zen, ~stu,
~zii); čökehkirjutand|u (~an, ~ua, ~oi); čökeh-
kirjutu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); ~**lakko** čökeh-
vastahtoi|i (~en, ~ie, ~iloi) pieniä pistelakkoja
oli ympäri maata pienii čökehvastahtoi|ioli oli

ümbäri muadu

pisteliäs (kärkevä, ivallinen) *čökittä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); hän vastasi pisteliäällä äänellä *hái vastai čökittäjäl iänel*

pistellä 1. (pistää yhtenäen) *čokit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); nokkoset pistelevät *šiiloit čokitetäh* 2. (n-pistää) *čokit|tiä*; pakkanen pistelee poskia *pakkaine čökittelöü rožii* 3. (ivailla) ks. piikitellä

pistel|äärä *čökehmiär|ü* (~än, ~iä, ~ii); joukkueen saama pistemäärä *komandan suadu čökehmiäriü*; **~sija** *palkindosij|a* (~an, ~ua, ~oi); hän on kolmantena pistesijalla *hái on kolmandel palkindosijal*

pisteyttää *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah) arvostelu-*gradatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); koetehtävä pisteytettiin valmiiksi *koitehruadoh luajittih valmehekse arvostelugradatsii*

pisto 1. (pistäminen, pistos) *püsteh* (~en, ~tü, ~ii); neulan pisto *nieglan püsteh* 2. (kuv.) *püsteh*; hän tunsu piston sydämessään *hái čusvuičči püstehen südämes*

pistoke *elektročök|in* (~kimen, ~indü, ~kimii)

pistooli *pistoliet|tu* (~an, ~tua, ~toi)

pistorasia *elektročök|eh* (~kehen, ~ehtü, ~kehii); pane pistoke pistorasiaan *pane elektročökin elektročökkeheh*

pistos 1. ks. pisto 2. (lääkeruiske) *ukol* (~an, ~ua, ~oi); hän sai lääkkeen pistoksena *hái sai lekarsvan ukolan kauti* ♦ hän on kuin kissa pistoksissa (rauhaton) *hái on ku kaži čökitekse*

pistäytyä *käväh|jäkseh* (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); pistäydyn teillä huomenna *kävähämmös teile huomei*

pistää 1. *nök|ata* (~kuan, ~kuau, ~atah); ampiainen pisti jalkaani *amburjaine nökkai minun jallan* 2. (yksipers., aistimus) *püst|jä* (~äü); rintaan pistää *ründähäh püstäü* 3. (tunkea, työntää, työntyä) *čök|ätä* (~kiän, ~kiäü, ~ätäh); *pan|na* (~en, ~ou, ~nah); *čökäht|etähes* (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); pistä pipo päähäsi *čökkii šuapkaine piäh*; krookukset pistävät esiin lumen alta *krookusat čökähtetähes nägüvih lumen al* 4. (muuta ark. käyttöä) *čök|ätä*; pistää sauna päälle *čökätä küli lämmäh*; pistää nimi paperiin *čökätä nimi bumu-agah*; pistätkö (annatko) minulle pari kymppiä? *annatgo minule kaksikümnen jeuruo?* lapset pistettiin nukkumaan *lapset čökättih muate*; (kuv.) pistää elämä risaiseksi *ottua ilo iäre elokses*; pistää nenänsä toisten asioihin *čökätä nenä toizien die-loloih*; pistää vihaksi *panna vihakse*; pistää poskeensa *panna šokan tuakse*

pitkin 1. (prepos. ja postpos.) *pitkin*; tietä pitkin *pitkin tiedü*; pitkin kylää *pitkin küliä* 2. (kuv.): pitkin hampain (vastahakoisesti) *hambahii kradžaittajen*; hän hyväksyi ehdotuksemme pitkin hampain *hái hüväksüi meijän ehtotuksen*

hambahii kradžaittajen

pitkittyä (3. pers. venyä) *pitkästü|ö* (~ü, ~täh); budjettineuvottelut pitkittyivät *büdzettuneuvottelut pitkästüttih*

pitkittäin (pituussuuntaan) *pitkin*; pitkittäin sahattu lankku *pitkin pilattu laudu*

pitkittää 1. (pidentää, venyttää) *pitkit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); ei ole syytä pitkittää esitystä *ei ole pričiniä pitkittää ozutustu* 2. (siirtää myöhemmäksi) *pitkit|tiä*; valtuusto pitkitti ratkaisuaan *munit-sipalitiettu pitkitti omassah piätöstü*

pitko *baton* (~an, ~ua, ~oi); *hal|a* (~an, ~ua, ~oi); osaatko letittää pitkon? *maltaigo palmikoija halan?*

pitkospuut *tel|at* (~oin, ~oi)

pitkä 1. *pitk|ü* (~än, ~iä, ~ii); pitkä matka *pitkü matku* 2. (ajallisesti) *pitk|ü*; pitkästä aikaa *ammui; ammussah*; aika kävi pitkäksi *aigu meni pitkäkse*; ennen pitkää *terväh* 3. (kuv.): näyttää pitkää *nenä ozzuttua pitkiä neniä*; hän on päättään pitempi muita *hái on piädü pitkempi muidu*

pitkäaikainen *pitküaiga|ine* (~zen, ~stu, ~zii); hän menehtyi pitkäaikaiseen sairauteen *hái kuoli pitküaigazeh voimattomuoh*

pitkäaikais|hoito *pitküaiga|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *hoi|do* (~jon, ~duo, ~doloi); **~sairas** (kroonikko) *pitküaiga|ine voimat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *hrouniek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

pitkähkö (melko pitkä) *pitkähk|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); aika *pitk|ü* (~än, ~iä, ~ii); vägi *pitk|ü*

pitkäikäinen *pitküigä|ine* (~zen, ~stü, ~zii);

~jännitteinen *loittostu piämiäriä silmäl pidä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); opiskelu on pitkäjännitteistä *työtä opastundu on loittostu piämiäriä silmäl pidäi ruado*

pitkällään *pitkälleh*; mene hetkeksi pitkällesi *mene kodvazekse pitkälleh*

pitkämielinen *tirpač|ču* (~un, ~čuu, ~čuloi); *lauhtu|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); Jumala on pitkämielinen *Jumal on tirpačču*

pitkänpuoleinen *pitkähk|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *pitkättäv|ü* (~än, ~iä, ~ii); konsertti oli pitkänpuoleinen *konsertu oli pitkättävü*

pitkäperjantai *äijänpäivän piättenič|čü* (~än, ~čiä, ~čöi/ *piätenč|ü* (~än, ~iä, ~öi)

pitkästyttävä *terstaita|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *terstavutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *tuskeitta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *tuskevutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); elokuva oli tosi pitkästyttävä *kino oli tozi terstavuttai*

pitkästyttää *terstait|tua* (~an, ~tau, ~etah); *terstavut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *tuskeit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *tuskevut|tua* (~an, ~tau, ~etah); tämä kirja pitkästytti alun alkaen *tämä kniigu terstaitti allus algajen*

pitkästyä *terstavu|o* (~n, ~u, ~tah); *tuskevu|o* (~n,

~u, ~tah); pitkästyin kuuntelemaan luentoa *ters-tavu*in luvendoh

pitkä|vaikutteinen *pitküteho|ine* (~zen, ~stu, ~zii); pitkävaikutteinen lääke *pitkütehoine* rohto; ~**vartinen** *pitküvarzi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *pitküsiäri|ne* (~zen, ~stü, ~zii); pitkävartiset saappaat *pitküsiärizet* suappuat; ~**veteinen** (ikävyssyttyävä, tylsä) *terstaitta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *terstavutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *tuskeitta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *tuskevutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); ~**vihainen** *pitküviha|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

pitkään adv. 1. (kauan, myöhään) *hätken*; olitteko pitkään ulkona? *olittogo* *hätken* *pihal?* 2. (tapaa ilmaiseva: pitkästi) *hätken*; *pitkäzeh*; hän katsoi minua pitkään *hái kačoi minuh* *pitkäzeh*; pitkään ja hartaasti (perusteellisesti) *hätken da perustehel-lizesti*

pito 1. (pitäminen) *pidämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *piend|ü* (~än, ~iä, ~ii); *pi|do* (~von, ~duo, ~dolo); kokouksen pito *kerähmön* *pidämine* 2. (mon. juhlatilaisuus) *pi|vot* (~doloin, ~dolo); järjestimme suuret pidot *luajimmo* suuret *pivot* 3. (suksissa) *pidämi|ne*; *piend|ü*; *pi|do*; onko suksissasi tarpeeksi pitoa? *ongo* sinun suksis *piduo* tarbehekse?

pitopalvelu *pidopalvelufirm|u* (~an, ~ua, ~oi); pyysimme pitopalvelulta tarjouksen hääjuhlia varten *pakičimmo* *pidopalvelufirmas* *svuad'* buta-ričuksen

pitsa *pits|a* (~an, ~ua, ~oi)

pitsi *kruuživ|o* (~on, ~uo, ~oloi)

pituinen (mittainen) *pidu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *piduhi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); kolmen minuutin pituinen puheenvuoro *kolmen* *minuutan* *piduine* *paginvuoro*

pituus *piduhu|s* (~on, ~ttu, ~zii)

pituus|aste *piduhusast|e* (~ien, ~ettu, ~ieloi); *piduhusgruadus|u* (~an, ~sua, ~soi); ~**hyppy** (urh.) *piduhushüp|pü* (~ün, ~püü, ~pülöi); ~**kas-vu** *piduhuskazv|o* (~on, ~uo, ~oloi); *kazv|o* *üläh-päi*; ~**piiri** *meridiuan|u* (~an, ~ua, ~oi); ~**mitta** *piduhusmiär|ü* (~än, ~iä, ~ii); ~**suunta** *piduhus-suun|du* (~nan, ~dua, ~dii)

pitäjä 1. (tekijännimenä) *pidä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); ravintolan pitäjä *restoranan* *pidäi* 2. (kunta) *voulosti* (~n, ~i, ~loi); pitäjän väkiluku laskee *voulotin* *rahuvaslugu* *vähenoü*

pitävä (kestävä, tukeva) *luj|a* (~an, ~ua, ~ii); *varm|u* (~an, ~ua, ~oi); pitävä ote *luja* *oteh*; oikeudessa esitettiin pitävät todisteet *suvvos* *ezitet-tih* *varmat* *tovestehet*

pitää 1. (pidellä, säilyttää otteensa) *pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh); pidä minua kädestä kiinni *pie* *minuu* *käis* 2. (paikasta, asennosta, tilasta) *pi|diä*; älä pidä sormea suussasi *älä* *pie* *sormie* *suus*; pidä silmäsi auki *pie* *silmät* *avvoi*; pitää itsensä hengis-

sä *pidiä* *iččie* *hengis* 3. (säilyttää hallussaan, ylläpitää) *pi|diä*; *ot|tua* (~an, ~tau, ~etah); saat pitää puolet kalansaaliista *voit* *ottua* *ičelles* *puolet* *kala-sualehes*; poliitikot pitävät maassa valtaa *poliitie-kat* *pietäh* *valdua* *muas*; pidämme usein tulta takassa *müö* *puaksuh* *piemmö* *tuldu* *kaminas*

4. (kestää, olla luja) *pi|diä*; jarrut eivät pitäneet *tormozat* *ei* *piettiü*; teltta pitää hyvin sadetta *palat-ku* *hüvin* *pidäü* *vihmua* 5. (aiheuttaa) *pi|diä*;

moottori piti kovaa meteliä *motor* *pidi* *kovua* *iän-dü* 6. (järjestää) *pi|diä*; pidämmekö kokouksen? *piemmögo* *kerähmön?* 7. (arvella, katsoa, pitää jonakin) *pi|diä*; pidän työtäsi hyvänä suoritukse-

na *pien* *sinun* *ruaduo* *hüvännü* *tevonnu* 8. (yksipers. olla pakko, välttämätön) *pi|diä* (~äü); pitääkö teidän jo mennä? *pidäügo* *teil* *jo* *mennä?* ei pitäisi ahnehtia liikaa *ei* *pidäs* *ahnehtie* *liigua*

9. (olla mieltynyt) *suvai|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); hän pitää sinusta kovin *hái* *äijäl* *suvaiččou* *sinuu*

10. (päivittelyssä) *pi|diä*; että pitikin sattua kehnosti! *to'kovai* *pidihäi* *tapahtuo* *pahoi!* 11. (kuv.) *pi|diä*; *miär|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); olla (*olen, on* *ollah*); pitää ajan tasalla *pidiä* *aijan* *tazol*; haluan, että minut pidetään ajan tasalla *tahton, ku* *minuu* *piettäs* *aijal* *tazol*; pitää huolta *pidiä* *huoldu*; pitää jöötä (ark. määrällä) *miär|ätä*; pitää varansa olla *varovaine*; pidä varasi! *ole* *varovaine!* pitää yhteyttä *pidiä* *ühtevüttü*; me pidämme yhteyttä toisiimme *sähköpostitse* *müö* *piemmö* *ühtevüttü* *toine* *toizenke* *elektropoštan* *kauti*; pitää paikkansa olla *oigieh*; se ei pidä lainkaan paikkaansa *se* *nikui* *ei* *ole* *oigieh*; pitää silmällä *pidiä* *silmäl* ◇ pitää kuin piispaa pappilassa (kohdella vieraanvaraisesti) *pidiä* *gu* *jepiskoppua* *pappilas* (*pidiä* *käzil* *da* *käm-menil*); pitää kynttilänsä vakan alla (salata kykynsä) *pidiä* *tuohustu* *vakan* *al* (*peittiä* *omii* *küg-löi*)

piuha (ark. liitäntäjohto) *liitändüjoht|o* (~on, ~uo, ~oloi); ovatko tietokoneen piuhat paikoillaan? *ollahgo* *tiedokonehen* *liitändüjohtot* *paikoilleh?*

pizza ks. *pitsa*

pizzeria ks. *pitseria*

plagiaatti (luvaton jäljennös) *plagiat|tu* (~an, ~tua, ~toi); kirjallinen plagiaatti *kirjalline* *plagiat-tu*

plagioida (esittää tai jäljentää luvatta) *plagiiru|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); nykyiset opiskelijat plagioivat netistä kaikenlaista *nügözet* *opastujat* *plagiiruujah* *internetas* *kaikenualastu*

plagiointi *plagiiruiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *plagiiruičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *plagiiruiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

plakaatti (ark. ilmoitus, mainosjuliste) *plakuat|tu* (~an, ~tua, ~toi)

planeetta (kiertotähti) *planiet|tu* (~an, ~tua, ~toi)

planetaario *planetuari|i* (~en, ~edu, ~eloi)

plaseerata (ark. asettaa paikoilleen) *istut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *sijoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *paikoilleh*; kutsuvieraat on plaseerattu ja nimikortit kirjoitettu *kučutut gos'tat on istutettu da nimikartočkat kirjutettu*

plastiikka|kirurgi (lääk.) *plastiiekkuhirurg|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kirurgia** (lääk.) *plastiiekkuhirurgi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

playboy (naissankari, rattopoika) *pleiboi* (~n, ~du, ~loi)

pluraali (kiel. monikko) *monik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi)

plus 1. (yhteenlaskumerkki) *plus|su* (~an, ~sua, ~sii) 2. (positiivisen luvun etumerkki) *plus|su* 3. (positiivisen sähkövarauksen merkki) *plus|su*

pluskvamperfekti (kiel.) *pluskvamperfekt|u* (~an, ~ua, ~oi)

plussa (ark.) 1. (ansio, hyve) *plus|su* (~an, ~sua, ~sii); *saitko työstäsi mitään plussaa? saitgo iččes ruavos midätah plussaa? 2. (lämpöaste) plus|su; tänään meni jo plussan puolelle tänäpäi meni jo plusan puolele 3. (hyöty, voitto) plus|su; firman tulos näytti plussaa firman tulos ozutti plussua*

pohdiskella (mietiskellä) *ajat|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); *duumail|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

pohja 1. *pohj|u* (~an, ~ua, ~ii); *kattilan pohja kat-tilan pohju* 2. (perusta) *pohj|u*; *kaivaa rakennuk-sen pohjaa kaivua huonuksen pohjua* 3. (perusta, lähtökohta) *pohj|u*; *tältä pohjalta on hienoa jatkaa työtä täl pohjal on hüvä jatkua ruaduo*

pohja|kaavio (pohjakaava) ks. pohjapiirros;

~kosketus *pohjankosketu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *laiva sai pohjakosketuksen laivah rodih pohjan-kosketus*

pohjalainen 1. (adj. Pohjanmaalta kotoisin oleva) *pohjala|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *pohjalaiset (par. pohjalais-) murteet pohjalazet murdehet* 2. (subst) *pohjala|ine*; *pohjalaiset asuvat Pohjanmaan tasan-goilla pohjalazet eletäh Pohjanmuan tazangoloi*

pohjalais|asutus *pohjalazien eloipaik|ku* (~an, ~kua, ~koi)/ *pohjalaseloipaik|ku*; **~murre** *pohja-la|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *mur|reh* (~dehen, ~rehtu, ~dehii); *pohjalasmur|reh*; *pohjala|ine dialekt|u* (~an, ~ua, ~oi); *pohjalasdialekt|u*; **~väestö** *pohja-la|ine rahva|s* (~han, ~stu, ~hii); *pohjalasrahva|s*

pohjallinen *stel'k|u* (~an, ~ua, ~oi); *ostin kenkiin uudet pohjalliset ostin kengih uvvet stel'kat*

pohjamaali (pohjustusmaali) *pohjumual|u* (~an, ~ua, ~oi)

pohjanmaan kautta! (leik., kuv. lasi pohjaan) *pohjanmuan kauti! pohjanmuah suate!* *otetaanpas nyt pohjanmaan kautta! otakkuammo vai nügöi pohjanmuah suate!*

pohja|noteeraus (ark. kehnoin mahdollinen tu-los tms.) *pahi|n* (~man, ~mua, ~mii) =; *tämän kuun myynti oli vuoden pohjanoteeraus tämän*

kuun kauppu oli pahin kogo vuoves; ~piirros (pohjakuva, pohjakaava) *pohjukuav|u* (~an, ~ua, ~oi); *laatia rakennuksen pohjapiirros luadie huo-nuksen pohjukuavu; ~ratkaisu* *pohjukuavan todevuttami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *todevutand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *todevutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); välittäjä ylisti asunnon toimivaa pohjaratkaisua välittää kiitti kovah eloipaikan toimijua *pohjukua-van todevutandua; ~sivistys* (perussivistys) *tiedoper|ä* (~än, ~iä, ~ii); millaisen pohjasivistyk-sen peruskoulu antaa? *mittuman tiedoperän an-dau perusškola? ~tieto* (perustieto) *perusti|edo* (~ijon, ~eduo, ~edoloi); *sain koulusta erinomaiset pohjatiedot kielistä školas sain ülen hüvät perus-tiijot kielis*

pohjaton 1. (vailla pohjaa) *pohjat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *pohjaton astia pohjatoi astii* 2. (loputon, määrätön, ääretön) *pohjat|oi*; *loppumat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *pohjaton meri pohjatoi meri* 3. (kuv. tavaton, suunnaton) *pohjat|oi*; *rajat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *kär-siä pohjatonta tuskaa kärzie pohjattomua tuskua; elimme pohjattomassa epätoivossa elimmö loppu-mattomas ebätoivos* 4. (kuv. kyltymätön, kohtuu-ton) *pohjat|oi*; *täyttämät|oi* (~töman, ~tömiä, ~tömii); *hänellä on pohjattomat vaatimukset hä-nel ollah pohjattomat vuadimukset* ◇ *pohjaton kuin papin säkki pohjatoi ku papin huavo*

pohjautua (perustua) *pohjavu|o* (~n, ~u, ~tah); *perustu|o* (~n, ~u, ~tah); *elokuvan juoni pohjau-tuu tositapahtumiin fil'man juondeh pohjavuu tozitapahtuksi*

pohja|vesi (maa- ja kallioperässä oleva vesi) *pohjuv|ezi* (~ien, ~että, ~ezii); *pohjavesialueita pitää suojella pohjuvezialovehii pidäü suojella; ~väri* *pohjuväri* (~n, ~i, ~löi)

pohje *pohk|e* (~ien, ~ettu, ~ieloi); *kinču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *siär|i* (~en, ~dii, ~ii)

pohjimmainen 1. (alinna oleva, syvin) *pohjima|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *mitä siellä kassissa pohjimmaisena on? midäbo sie sumkas on pohji-mazennu?* 2. (leik. kuopus) *pohjima|ine*; *poika on meillä pahnna pohjimmainen poigu on meil pah-nan pohjimaine* 3. (kuv. perimmäinen, ratkaiseva) *pohjima|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *se on hänen poh-jimmainen tarkoituksensa se on hänen pohjimai-ne tarkoitus*

pohjoinen 1. (adj.) *pohja|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *pohjoinen pallonpuolisko pohjaine Muanpuolisko* 2. (subst.) *pohja|ine*; *tuuli on pohjoisen puolella tuuli on pohjazen puolel* 3. (pohjoisosa) *pohja|ine*; *olin hiihtämässä pohjoisessa olin hiihtämäs/ hiih-telemäs pohjazes*

Pohjois|-Eurooppa *Pohja|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *Jeurop|pu* (~an, ~pua, ~poi); *Pohjas-Jeurop|pu*

pohjois|maat *pohjaz|et* (~ien, ~ii) *mua|t* (~loin,

~loi); *pohjasmua*|t; pohjoismaissa ei tarvita viisumia *pohjasmualois* ei tarvita viizoi; **~napa** *pohja*|ine (~zen, ~stu, ~zii) *nä*|ba (~van, ~bua, ~boi); *pohjasnä*|ba; maapallon pohjois- ja etelänäpa *Muan pohjas-* da *suvinä*ba; **~puoli** *pohja*|ine *puol*i (~en, ~du, ~ii); *pohjaspuol*i; asun Lahden pohjoispuolella *elän Lahten pohjaspuolel*; **~tuuli** *pohja*|ine *tuul*i (~en, ~du, ~ii/ ~iloi); *pohjastuul*i; odotettavissa navakkaa pohjoistuulta *vuotettavannu on kovua pohjastuuldu*

pohjola *pohjol*|u (~an, ~ua, ~ii); kaukana pohjollassa *loitton pohjolas*

pohjukka (perukka, syrjäseutu) *per*|ä (~än, ~iä, ~ii); *peräpuol*i (~en, ~du, ~ii); lahden pohjukka *lahten perä*

pohjustaa 1. (tehdä pohjakerros) *pohjust*|ua (~an, ~au, ~etah); *lua*|die (~jin, ~diu, ~jitah) *pohj*|u (~an, ~ua, ~ii); tiet pohjustetaan kivillä *tiet/ doro-gat pohjustetah kivel* 2. (kuv. alustaa, valmistella) *pohjust*|ua; *alust*|ua (~an, ~au, ~etah); puheenjohtaja oli pohjustanut asian perusteellisesti *paginanvedäi oli pohjustannuh dielon perustehellisesti*

pohtia (miettiä) *ajat*|ella (~telen, ~telou, ~ellah); *duumail*|ja (~čen, ~ččou, ~jah); *smiet*|tie (~in, ~tii, ~itäh); kysymystä pohdittiin pitkään *küzümüstü ajateltih pitkäh*

poika *poil*|gu (~jan, ~gua, ~gii); *brih*|a (~an, ~ua, ~oi); *brihač*|ču (~un, ~čuu, ~čuloi)

poika|joukko *brihajouk*|ko (~on, ~kuo, ~koloi); *brihaččujouk*|ko; **~lapsi** *brihaččula*|psi (~psen, ~stu, ~psii)

poikamainen *brihačull*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *brihaččuloin* =; poikamaiset kujeet *brihaččuloin šuutkat*

poikamies *naimat*|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); *holostäk*|ku (~an, ~kua, ~koi)

poikanen 1. (eläimen jälkeläinen) *poiga*|ine (~zen, ~stu, ~zii); kissa teki poikaset *kažile roittih poigazet* 2. (pieni poika) *brihač*|ču (~un, ~čuu, ~čuloi); *brihačču*|ine (~zen, ~stu, ~zii) 3. (kuv.) *poiga*|ine; syntyi riidan poikanen *rodih riijan poigaine*

poika|parka *poiguruk*|ku (~an, ~kua, ~kii); **~ystävä** *brihaüstäv*|ü (~än, ~iä, ~ii); *kavalier*|u (~an, ~ua, ~oi); tyttö esitteli vanhemmilleen uuden poikaystävänsä *tüttö tunnustutti omien vahnembienke uvven kavalieran*

poiketa 1. (olla erilainen) *poik*|eta (~kenen, ~kenou, ~etah); *er*|ota (~uon, ~uou, ~otah); opiskelija poikkeaa edukseen muista *opastui omakse evukse eruou toizis* 2. (erota, erkaantua) *poik*|eta; *er*|ota; tie mökille poikkeaa metsän reunasta *tie mökile eruou mečän reunas* 3. (käväistä, pistäytyä) *čökäht*|iä|kseh (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); *käväht*|iä|kseh (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); poikkesin illalla naapurissa *illal čökähtimmös susiedoih* 4. (tehdä poikkeus, rikkoa) *poik*|eta;

er|ota; et kai nyt vain poikkea totuudesta? *et taki nügöi poikkene toves/ pravvas?*

poikia (eläinten synnyttämisestä) *kan*|dua (~nan, ~dau, ~netah); lehmä poikii *lehmü kandau* (va-zan); hevonen varsoo *hebo kandau* (sälliin); sika porsii *počči kandau* (ponän); poro vasoo *poro kandau* (vazan) 2. (kuv. seurauksista) *roi*|ta (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes); esiintyminen konferenssissa poiki uusia kontakteja *konferensies paginapidämizen jälgeh rodih uuzii kohtakttoi*

poikittain *poikittain*; rekka oli kaatunut poikittain ja tukki tien *suuri gruzoviekku oli kuadunuh poikittain da salbai tien*

poikittaisliikenne *poikitta*|ine (~zen, ~stu, ~zii) *liikendeh* (~en, ~tü, ~ii); *poikittasliikendeh*; poikittaisliikenteellä tarkoitetaan itä-länsisuunnan liikennettä *poikittazel liikendehel tarkoitetah liikendehtü päivännouzusunnaspäi päivänlaskusuundah*

poikkeama 1. (poikkeaminen) *poikkevum*|u (~an, ~ua, ~ii); hän ei salli säännöistä poikkeamisia *siändölöis häi ei anna valdua poikkevumizih* 2. (määrä, jonka jokin poikkeaa jostakin) *poikkevum*|u; määrittää mittausvälineen poikkeama *miärätä mittuvälinehen poikkevumu*

poikkeavuus *poikkevum*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); sukupuolista poikkeavuutta ei yleensä katsota hyvällä *sugupuolistu poikkevumustu tavan mugah ei kačota hüväkse*

poikkeuksellinen (harvinainen) *poikkevukselli*|ne (~zen, ~stu, ~zii); monet elävät poikkeuksellisissa oloissa *äijät eletäh poikkevuksellizis ololois*

poikkeuksetta *poikkevuksettah*

poikkeus (poikkeaminen) *poikkevu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); tehdä poikkeus määräyksistä *luadie poikkevus käskülöis* ◇ poikkeus vahvistaa säännön *poikkevus lujendau siännön*

poikkeus|laki *poikkevuszakon* (~an, ~ua, ~oi); sodan aikana säädettiin poikkeuslakeja *voinan aigua luajittih poikkevuszakonoi*; **~lupa** *poikkevuslu*|ba (~van, ~bua, ~bii); anoa rakennukselle poikkeuslupaa *pakita stroikale poikkevuslubua*; **~tapaus** *poikkevustapahtu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); se on mahdollista vain poikkeustapauksessa *se voi olla vaiku poikkevustapahtukses*; **~tila** *poikkevus-til*|a (~an, ~ua, ~oi); poikkeustilan aikana poikkevustilan aigua; **~toimi** *poikkevushomm*|u (~an, ~ua, ~ii); *poikkevustel*|go (~von, ~guo, ~goloi); kehnnon talouden vuoksi tarvitaan poikkeustoimia *huonon talovuon täh tarvitaht poikkevushommii*

poikki 1. (kiel. postpos. ja prepos.) *poikki*; pellon poikki *pellos poikki*; poikki niityn *poikki niitüs* 2. (adv. katki, rikki, halki) *poikki*; naru meni poikki *nuoru meni poikki* 3. (kuv.) *poikki*; ihan; olla poikki (uupunut) *olen ihan poikki* (olen uubunuh)

poikkikatu *poikkuu*|ičču (~an, ~čua, ~čoi);

poikkipih|a (~an, ~ua, ~oi)

poikkinainen 1. (katkennut) poikkina|ine (~zen, ~stu, ~zii); poikkinainen parru poikkinaine
bruussu 2. (vastustava) poikkina|ine; en uskalla sanoa hänelle yhtään poikkinaista sanaa en ruohti sanuo hänelle ni ühtü poikkinastu sanua

poikkitieteellinen (par. monitieteinen, tieteiden-välinen) monitiedo|ine (~zen, ~stu, ~zii); tiedo-loinväli|ne (~zen, ~stü, ~zii)

poikue (eläimen jälkeläisistä) poigoveh (~en, ~tu, ~ii); hiiren monet poikueet hiiren monet poigovehet

poimia ker|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh)

poiminta ker|ämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); ker|änd|ü (~än, ~iä, ~ii); keräv|ö (~ön, ~üö, ~ölöi)

poimu 1. (laskos) rup|pi (~in, ~pii, ~piloi); sluat|u (~an, ~ua, ~oi); hameen poimut jupkan sluatkat
2. (ryppy) rup|pi; otsalle tulee poimuja oččah roih ruppii

poimuri grabil|u (~an, ~ua, ~oi); poimurin avulla on marjanpoiminta tehokkaampaa grabilkan avul muarjanker|ändü on raviembi

pointti (ark. olennainen, keskeinen kohta) keskikoht|u (~an, ~ua, ~ii); koko jutun pointti on siinä, että... kogo jutun keskikohtu on sit, što...; hän esitti puheessaan hyviä pointteja häi ezitti omas paginas hüvii keskikohtii

pois iäre; iäres; pois; lähteä pois lähtie iäre; urheili-ja jäi pois kilpailusta sportsmen jäi pois kilvas

pois|meno (kuolema) kuolem|u (~an, ~ua, ~ii); ~nukkunut (kuollut) kuollu|h (~on, ~ttu, ~zii);

~pääsy 1. (pääseminen pois) piäzemi|ne (~zen, ~stü, ~zii)/ piäzend|ü (~än, ~iä, ~ii)/ piäzü (~n, ~ü, ~löi) iäre; iärepiäzemi|ne; iärepiäzend|ü; iärepiäzü; vanki odottaa pois pääsyä vangi vuottau iärepiäzemistü türmäs 2. (kuv. ratkaisu) piäze-mi|ne/ piäzend|ü/ piäzü iäre; iärepiäzemi|ne; iärepiäzend|ü; iärepiäzü; tästä kurjuudesta ei ole pois pääsyä täs kurjuos ei ole iärepiäzüü

poissa olla (olen, on, ollah) pois; ei olla; pojat olivat taas poissa koulusta brihačut müös ei oldu školas

poissaolo poisol|o (~on, ~uo, ~oloi); progul|u (~an, ~ua, ~oi); proupusk|u (~an, ~ua, ~oi); oppi-lailla on selityksensä poissaoloihin opastujil on sellitükset progulois

poistaa 1. (ottaa, viedä pois) ot|tua (~an, ~tau, ~etah)/ niht|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh)/ tüön|diä (~nän, ~däü, ~netäh) vediä (vien, vedäü, vietäh) iäre; häirikkö poistettiin oppitunnilta mešaiččii tüöttih iäre urokal; poistaa hammas nihtätä ham-mas 2. (lakkauttaa, kumota) hävit|tiä (~än, ~täu, ~etäh); hallitus lupasi poistaa työttömyyden halličus lubai hävittiä ruavottomuon; lääke poisti kivut lecarsvu hävitti kivut

poisto (poistaminen) ottami|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ otand|u (~an, ~ua, ~oi)/ ot|to (~on, ~tuo, ~toloi) iäre; nihtiämi|ne (~zen, ~stü, ~zii)/ nihtiänd|ü

(~än, ~iä, ~ii)/ nihtäv|ö (~ön, ~üö, ~ölöi) iäre; tüöndämi|ne (~zen, ~stü, ~zii)/ tüönnänd|ü (~än, ~iä, ~ii)/ tüön|dö (~nön, ~düö, ~dölöi) iäre; vedämi|ne (~zen, ~stü, ~zii)/ viend|ü (~än, ~iä, ~ii)/ ve|do (~von, ~duo, ~doloi) iäre; hampaan poisto hambahan nihtiämine iäre

poistua 1. (lähteä pois) läht|ie (~en, ~öü, ~ietäh)/ men|nä (~en, ~öü, ~näh) iäre; joudun valitetta-vasti poistumaan on žiäli, no minul pidäü lähtie iäre 2. (hävitä, häipyä) läht|ie iäre; hävi|tä (~en, ~eü, ~täh); häi|büö (~vün, ~büü, ~vütäh); heidän on poistuttava maasta mitä pikimmin heil pidäü lähtie iäre täs muas midä vai teriämbäh; poistua elävien kirjoista (kuolla) hävitä elävien kirjois

poistuma (poistunut määrä) häviem|ü (~än, ~iä, ~ii); väki vähenee luonnollisen poistuman kautta rahvas vähenöü luonnollizen häviemän kauti
poistumistie lähtemis-/ lähtendü-/ lähtödorog|u (~an, ~ua, ~oi); lähtemis-/ lähtendü-/ lähtötie (~n, ~dü, ~löi)

pojan|naskali brihač|ču (~un, ~čuü, ~čuloi); brihačču|ine (~zen, ~stu, ~zii); ~poika poijan-poi|gu (~jan, ~gua, ~gii); vunuk|ku/ bunuk|ku (~an, ~kua, ~koi); ~tytär pojantüt|är (~tären, ~ärdü, ~tärri); vunuk|ku/ bunuk|ku

poju (ark., leik.) lapsukka|ine (~zen, ~stu, ~zii); poiga|ine (~zen, ~stu, ~zii); äidin pikku poju muaman pieni poigaine

poka (ark. kehys, karmi) kehü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); silmälasien pokat očkien kehükset

pokaali bokual|u (~an, ~ua, ~oi); mal'l|u (~an, ~ua, ~oi)

pokeri pouker (~an, ~ua, ~oi)

pokka (ark.) 1. (pokeri) pouker (~an, ~ua, ~oi); pelata pokkaa kižata poukerah 2. (ilme) ilm|e (~ien, ~ettü, ~ielöi); pokka ei saa pettää siinä ti-lanteessa ilme ei voi pettiä sit situatsies

pokkuroida (mielistellä) bleznui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); kan|nella (~delen, ~delou, ~nellah) händiä; hän ei pokkuroi ketään häi ei bleznuiče nikenen ies

poksahtaa (paukahtaa vaimeasti) pračkaht|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); jossakin pokshti ilmapallo kuslienne pračkahtih ilmumiäččü

polemiikki (väittely, keskustelu) poleemiek|ku (~an, ~kua, ~koi); teos joutui kovan polemiikin kohteek-si tevos puutui kovan polemiekan kohtiekse

poliisi politsi|i (~en, ~edu, ~eloi)

poliisi|asema politsiilaito|s (~ksen, ~stu, ~ksii); ~päällikkö politsiipiäl|k|ö (~ön, ~küö, ~kölöi);

~sarja politsiifil'musar|ju (~an, ~ua, ~oi); saksa-laiset poliisisarjat ovat hyviä nemetskoit politsiifil'musarjat ollah hüvät; ~valtuus (usein mon.) politsiivaldazu|s (~on, ~ttu, ~ksii); järjestysmiehillä oli poliisivaltuudet por'atkanpidäjl miehil oli politsiivaldazus; ~viranomainen politseisko|i (~in, ~idu, ~loi)

poliitikko *poliitik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

poliittinen *poliitti|ne* (~zen, ~stu, ~zii); Suomen poliittiset puolueet *Suomen poliittizet puolovehet/ partiet*

poliklinikka (lääk.) *polikliiniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); käydä poliklinikalla kävvä *polikliiniekkah*

polio (lääk.) *poliomijelit|tu* (~an, ~tua, ~toi); rokotus poliota vastaan *rokotus poliomijelittua vastah*

politiikka *poliitik|ku* (~an, ~kua, ~koi); harjoittaa politiikkaa *toimie poliitiekas*; ulko- ja sisäpolitiikka *ulgo- da süväinpoliitiekkua*

politikoida 1. (osallistua poliittiseen toimintaan) *olla (olen, on, ollah) poliitiekas* 2. (halv. taktikoida, käyttää valtaa hyväkseen) *poliitiekui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); asiassa on politikoitu ahkerasti *azies on poliitiekuittu kovah*

politisoida (muuttaa poliittiseksi) *politiziiru|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); onko Yleisradiokin politisoitu? *ongo Üleisraadivogi politiziiruittu?*

poljin *polguil|n* (~men, ~ndu, ~mii); *pedali* (~n, ~i, ~loi); polkupyörän polkimet *polgupüörän pedalit*; painaa auton kaasupoljinta *painua mašinan guazupedali*

polkaista (tallata) *pol|gie* (~len, ~gou, ~gietah); joku polkaisi minua varpaille *kenlienne polgi minun varbahile*

polkea 1. (painaa jalalla) *pollet|tua* (~an, ~tau, ~etah); kuka on polkenut kukkapenkin? *kenbo on polletannuh kukkuvavon?* 2. (kuv. sortaa, painaa alas) *sor|dua* (~ran, ~dau, ~retah); se firma se vasta hintoja polkee (tekee työtä muita alhaisemmillä hinnoilla) *se firmu kačo sordau hindoi* 3. (kuv. polkea paikallaan, ei edistyä) *pollet|ellakseh* (~telemos, ~teleh/ ~teleh, ~ellahes); tämä projekti polkee paikallaan *tämä projektu pollettelehes samal paikal*

polkka *pol'k|u* (~an, ~ua, ~ii); tanssia polkkaa *tansie/ tansuija pol'kua*

polkkatukka *pol'kutuk|at* (~kien, ~kii); *pol'kupri-čosk|u* (~an, ~ua, ~oi)

polku 1. (kapea kulkutie) *trop|pu* (~an, ~pua, ~pii); *troppa|ine* (~zen, ~stu, ~zii); poiketa polulta *poiketa troppazes* 2. (kuv.) *trop|pu*; rikoksen polut *pahantevon tropat*; kulkea omia polkujaan (elää omaa elämänsä) *mennä omii troppii müöte* (eliä omua elostu)

polku|hinta *tühj|ü* (~än, ~iä, ~ii) *hin|du* (~nan, ~dua, ~doi); **~myynti** (halpamyynti) *demping|u* (~an, ~ua, ~oi); **~pyörä** *polgupüör|ü* (~än, ~iä, ~ii); *velosipiet|tu* (~an, ~tua, ~toi)

poloinen (säälittävä henkilö, raukka) *gor'aruk|ku* (~an, ~kua, ~kii); *gor'aš|šu* (~un, ~šuu, ~šuloi); voi sinua poloista! *oh sinuu gor'arukkua!*

poloneesi *polonez* (~an, ~ua, ~oi)

polskia (vedessä liikkumisesta) *čelail|lakseh* (~emos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); *pläčk|jä* (~än, ~äü,

~etäh); *šlöbi|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); kuuletko kalojen polskivan? *kuuletgo kaloin šlöbinehen?*

polte 1. (polttava tunne, kipu) *polteh* (~en, ~tu, ~ii); *ki|bu* (~vun, ~buu, ~buloi); vatsahaavan aiheuttamat poltteet *pöčöijazvas roinnuot kivut* 2. (kuv. kova halu) *polteh*; sisäinen polte *süväindölline polteh*

poltella *kuri|e* (~n, ~u, ~tah); vanhus polttelee piippuaan *starikku kuriu trupkua*

poltin *polti|n* (~men, ~ndu, ~mii)

polttaa 1. (hävittää tulella) *pol|tua* (~an, ~au, ~etah); poltin vanhat rakkauskirjeemme *poltin meijän vahnat rakkahuskirjazet* 2. (tupakoida) *pol|tua* (~an, ~au, ~etah) *tabakkua*; *kuri|e* (~n, ~u, ~tah); poltatko? *kuritgo?* 3. (aiheuttaa kipua) *pol|tua*; nokkonen poltti kättäni *šiiloi polti minun kättü* 4. (kuv. tunteiden kiihkeydestä) *pol|tua*; polttava suudelma *poltai ukkavo* 5. (kuv. paljastaa rike) *pol|tua*; *pal'last|ua* (~an, ~au, ~etah); opettaja poltti minut tupakoimisesta *opastai pal'lasti minun kurimizen* ◇ polttaa kynttiläänsä *molemista päistä poltua tuohustua mollembin puolin*; polttaa päreensä (ark. suuttua) *poltua omat päriet* (suuttuo); polttaa sillat takanaan (tehdä jotain peruttamatonta) *poltua sillat tuanpäi* (luadie midätah peruuttamattomua)

polttarit (mon., ark. polterabend) *iloillač|ču* (~un, ~čuu, ~čuloi)

polto|aine *poltoaineh* (~en, ~tu, ~ii); **~hautaus** *krematsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~neste** *poltonest|e* (~ien, ~ettü, ~ielöi); *poltonesteh* (~en, ~tü, ~ii);

~piste *keskičök|eh* (~kehen, ~ehtü, ~kehii); **~puu** *poltopuu* (~n, ~du, ~loi); **~öljy** *nefti* (~n, ~i, ~löi)

polveutua (olla peräisin) *perävül|ö* (~n, ~ü, ~täh); suomen kieli polveutuu uralilaisesta kantakielestä *suomen kieli perävüü uralilazeh kandukieleh*

polvi 1. (polvinivel) *polv|i* (~en, ~ie, ~iloi); pitää polvet koukussa *pidiä polvet koukulleh*; istua isän polvella *istuo tuatan polvel* 2. (sukupolvi) *polv|i*; meitä asui kolme polvea saman katon alla *meidü kolme polvie eli saman levon al*; olemme kolmannen polven karjalaisia *müö olemmo kolmanden polven karjalazii* ◇ pojasta polvi paranee *poijas roih polvi parembakse*

polvistua *heit|tiäksheh* (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes)/ *heit|tüö* (~ün, ~tüü, ~ütäh) *polvilleh*; polvisuimme rukoilemaan *heitüimmö polvilleh moli-mahes*

polyesteri *poliester* (~an, ~ua, ~oi)

pommi 1. *bomb|u* (~an, ~ua, ~ii); autossa räjähti pommi *mašinas räjähtih bombu* 2. (kuv. yllättävä uutinen) *bomb|u*; tieto vanhempien erosta putosi pommin tavoin *tiedo vahnembien eros langei ku bombu* 3. (kuv. epäonnistumisesta): koko hankkeemme meni pommiin (pilalle) *kogo meijän hommu rikkovui*; nukkua pommiin (liian myö-

hään) *muata liijan müöhässäh*

pommi-isku *bombuisku* (~n, ~u, ~loi); *bombitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); Afganistanissa on ollut pahoja pommi-iskuja *Afganistuanas on olluh paho bombituksii*; **~kone** *bombittai* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) *koneh* (~en, ~tu, ~ii); *bombardirouššiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~suoja** *bombusuoju|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

pommittaa 1. (pudottaa pommeja) *bombit|tua* (~an, ~tau, ~etah); Helsinkiä pommitettiin rajusti *Helsingii bombitettih ülen äijäl* 2. (hakata, iskeä) *bombit|tua*; pojat pommittivat toisiaan nyrkeillä *brihat bombitettih toine tostu kulakoil* 3. (kuv.) *bombit|tua*; älä nyt koko ajan pommita minua kysymyksilläsi *älä nügöi kogo aigua bombita minuu omissas küzüümüksil*

pommitus *bombitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

pomo (ark. johtaja, päällikkö) *johta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *piällismie|s* (~hen, ~sti, ~hii)

pompata 1. (ponnahtaa) *hüp|ätä* (~piän, ~piäü, ~ätäh); *puut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); pallo pomppasi maaliin *miäčču puutui vorottoih* 2. (kuv.) *hüp|ätä*; sydän pomppasi kurkkuun, kun pelästyin *süvään hüppäi keroih, muga põllästüin*

pomppia 1. (hypähdellä) *hüp|pie* (~in, ~piü, ~itäh); lapset pomppivat pomppulinnassa *lapset hüpitäh hüppüdvorčas* 2. (kuv.) *hüp|pie*; *sük|kie* (~in, ~kiü, ~itäh); menin tapaamiseen sydän pomppien *menin vastavukseh süvään sükkijen*

poncho (viitta, jossa on pääaukko) *ponč|o* (~on, ~uo, ~oloi)

poni *poni* (~n, ~i, ~loi)

ponnahduslauta 1. (uimahypyn lähtölauta) *pon'nahtusla|udu* (~vvan, ~udua, ~udoi) 2. (kuv.) *pon'nahtusla|udu*; sihteerin toimi oli hänelle vain ponnahduslauta korkeammalle *sekretarin ruado oli hänele vaiku pon'nahtuslavvannu korgiembale*

ponnistaa 1. (pinnistää voimiaan) *ponnist|ua* (~an, ~au, ~etah); ponnistin kaikki voimani hyppysä *ponnistin kai omat väit hüpiis* 2. (kuv. raataa) *ponnistel|lakseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); lapset ponnistavat eteenpäin elämässään *lapset ponnistellahes elokses edehpäi*

ponnistella ks. ponnistaa

ponnistus *ponnistu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

pontikka (ark. salaa poltettu viina) *poltet|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi) *viin|u* (~an, ~ua, ~oi); *samogon* (~an, ~ua, ~oi)

ponttoni *ponton* (~an, ~ua, ~oi); rakensimme ponttonilaiturin *luajiiimmo pontonpristanin*

pop|corn *popkorn* (~an, ~ua, ~oi); **~kulttuuri** *popkul'ttuur|u* (~an, ~ua, ~oi); **~musiikki** *popmuuzik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

poplari (ark. popliinitakki) *poplintak|ki* (~in, ~kii, ~kiloi); *poplinpal't|o* (~on, ~uo, ~oloi)

poppakeino (kuv. noitakeino, kepulikonsti)

tiedovoicuskein|o (~on, ~uo, ~oloi); asian ratkaisemiseksi ei ole poppakeinoja *dielon selvittämizekse ei ole tiedovoicuskeinoloi*

poppamies *tiedoiniek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

poppeli (kasv. *Populus*) *toppoli* (~n, ~i, ~loi)

poppoo (ark. joukko, sakki) *hököti|s* (~ksen, ~sti, ~ksii); *jouk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); Virtaset tulivat kylään koko poppoolla *Virdazet tuldih küläh kogo joukkoloineh*

popsia (syödä ahnaasti) *ahmi|e* (~n, ~u, ~tah); *ah|tua* (~an, ~au, ~etah); oletko jo popsinnut koko suklaalevyn? *oletgo jo ahminuh kogo šokoluaduplitkan?*

populaari 1. (yleistajuinen) *popul'arno|i* (~in, ~idu, ~loi); kirjoittaa populaariartikkeli *kirjuttua popul'arnoi kirjutus* 2. (kysytty, suosittu) *popul'arno|i*

populaarikirjallisuus (viihdekirjallisuus) *popul'arno|i* (~in, ~idu, ~loi) *literatuur|u* (~an, ~ua, ~oi); *popliteratuur|u* (~an, ~ua, ~oi)

populaatio (asukkaat, väestö) *populats|i* (~en, ~edu, ~eloi)

popularisoida (tehdä yleistajaiseksi) *popul'ariziiru|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); harva tiedemies osaa popularisoida sanottavansa *harvu tiedemies maltau popul'ariziiruia omii suavutuksii*

pora *por|a* (~an, ~ua ~ii); nyt tarvittaisiin kunnon pora *nügöi tarvittas kunnon pora*

pora|kaivo (peruskallioon porattu kaivo) *porakaiv|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~kone** (konepora) *porakoneh* (~en, ~tu, ~ii)

porata 1. (tehdä poralla reikä) *por|ata* (~uan, ~uau, ~atah) 2. (ark. itkeä, purnata) *uli|sta* (~zen, ~zou, ~stah); taasko se rupeisi poraamaan? *müös-go se rubei ulizemah?*

poraus *poruami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *poruand|u* (~an, ~ua, ~oi); *poravu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

pore (kupla) *bul'ku* (~n, ~u, ~loi)

pore|allas *bul'kuili|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) *uinduallik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); uimahallissa on kaksi poreallasta *uindubasseinas on kaksi bul'kuilijua uinduallikkua*; **~tabletti** *bul'kuili|i tabletk|u* (~an, ~ua, ~oi)

poreilla *bul'kuil|la* (~en, ~ou, ~lah); vesi poreilee jo kattilassa *vezi jo bul'kuilou kattilas*

porkkana 1. *keldujuurik|oi* (~oin, ~oidu, ~koloi); *morkouhk|u* (~an, ~ua, ~oi); kasvatkaa porkkanaa *kazvattua morkouhkua* 2. (kuv. kiihoke, houkutin) *houkut|in* (~timen, ~indu, ~timii); mitä pankilla on tarjolla porkkanaksi asiakkaille? *midäbo banku tariččou houkuttimekse kljentoile?*

porno (ark. pornografia) *pornogruafi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

poro 1. (el. Cervidae) *pedr|u* (~an, ~ua, ~oi); porot kulkevat tunturissa *pedrat kävelläh tunduris* 2. (sakka) *šakšu* (~n, ~u, ~loi); kahvin porot *kou-*

- fein šaksut* 3. (kuv.) *tuhk|u* (~an, ~ua, ~ii); palaa poroksi (maan tasalle) *palua* *tuhkakse*
- poro|jerotus** *pedroloin jagelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *jagelend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *jagelu* (~n, ~u, ~loi) *eri joukkoloih*; **~isäntä** *pedroinizänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *pedroinhoidoalanizänd|ü*; **~peukalo** (tunari) *öllöstök|ki* (~in, ~kii, ~kilöi); aika poro-peukalo olet! *aiga öllöstökki olet!* **~porvari** (suht. varakas, itsekeskeinen henkilö) *kiindünü|h* (~ön, ~ttü, ~zii) *omah eduh*; poroporvarit ajavat aina omaa etuaan *omah eduh kiindünüöt ainos ajetah omua hüödüü*
- porottaa** (paistaa) *past|ua* (~an, ~au, ~etah); *porot|tua* (~an, ~tau, ~etah); aurinko porottaa täydeltä terältä *päiväine pastau/ porottau tävvelleh*
- porras** 1. (askelma) *por|ras* (~dahan, ~rastu, ~dahii); kävellä portaat yläkertaan *nosta pordahis ülajatuazah* 2. (kerrostalon portaikko, rappu) *pordahik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); asumme A-portaassa *müö elämmö A-pordahikos* 3. (kuv. virkaym. portaat) *por|ras*; *virgupor|ras*; firman ylin porras (johtoporras) *firman ülin virguporras*
- porrastaa** 1. (tehdä porrasmaiseksi) *porrast|ua* (~an, ~au, ~etah); *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah) *por-dahat*; porrastimme mökin rantapenkereen *müö luajiimmo randupengereh pordahat* 2. (kuv.) *porrast|ua*; meillä on porrastettu loma-ajat *meil on porrastettu loma-ajjat*
- porsaankyljys** *počinpoinjanlihas valmiste|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi) *katliet|tu* (~an, ~tua, ~toi)
- porsas** *počinpoi|gu* (~jan, ~gua, ~gii)
- porsastella** (käyttäytyä porsasmaisesti) *vediä* (vien, vedää, vietäh) *iččie počinpoinjan jüttüöh*; älkäähän nyt porsastelko! *älgiä vai nügöi vedäkkiä iččie počinpoinjan jüttüöh!*
- portsari** (ark. ovenvartija, ovimikko) *portjee* (~n, ~du, ~loi)
- portti** *ver|äi* (~iän, ~iädü, ~iälöi); *vorot|at* (~oin, ~toi)
- Portugali** *Portugaali|i* (~en, ~edu, ~eloi)
- portugalilainen** *portugaaliela|ine* (~zen, ~stu, ~zii)
- poru** 1. (itku, valitus) *itku* (~n, ~u, ~loi); tytöltä pääsi poru *tüttö rubei itkemäh* 2. (kohu, meteli) *bauhu* (~n, ~u, ~loi); *hällü* (~n, ~ü, ~löi); *kohu* (~n, ~u, ~loi); *kuohu* (~n, ~u, ~loi); *šumu* (~n, ~u, ~loi); johan siitä iso poru nousi *tol'kovai sit aiga bauhu nouzi*
- porukka** (ark. sakki) *jouk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *arteli* (~n, ~i, ~loi); *kompuani|i* (~en, ~edu, ~eloi); lähdetäänkö porukalla? *lähtemmögo kogo joukol?*
- porvari** (ei-sosialisti, kapitalisti) *buržu|i* (~in, ~idu, ~iloi)
- porvarienemmistö** *buržuazno|i* (~in, ~idu, ~loi) *enimist|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); hallituksessa on nyt porvarienemmistö *halličukses nügöi on buržuaz-noi enimistö*
- porvarillinen** *buržuazno|i* (~in, ~idu, ~loi)
- positiivinen** 1. (myönteinen, suotuissa) *pozitiivi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); positiiviset asenteet *pozitiivizet nägökannat* 2. (mat. nollaa suurempi) *pozitiivi|ne*; positiivinen luku *pozitiivine lugu*
- posketon** (kuv., ark. älytön, mahdoton) *ülen*; meillä oli poskettoman hauskaa *meil oli ülen ves-sel*
- poski** 1. *šok|ku* (~an, ~kua, ~kii); *rož|a* (~an, ~ua, ~ii); punaiset posket *ruskiet rožat* 2. (kuv.) *šok|ku*; pistää poskeensa *panna šokkah*; (ark.) soittaa poskea *pieksie šokkua*; poika odotteli tien poskessa (laidassa) *brihačču vuotteli tien reunas*
- poski|hammas** *tagaham|mas* (~bahan, ~mastu, ~bahii); **~puna** *šokkukruask|u* (~an, ~ua, ~oi); **~suudelma** *ukkav|o* (~on, ~uo, ~oloi) *rožah*
- posliini** *farvor* (~an, ~ua, ~oi); posliiniastiasto *farforasteisto/ farforserviizu*
- possessiivipronomini** (kiel.) *possessiivupronomin|u* (~an, ~ua, ~oi); *omistuspronomin|u*
- possessiivisuffiksi** (kiel.) *possessiivusuffiks|u* (~an, ~ua, ~oi); *omistussuffiks|u*
- possu** (ark. porsas, sika) *počinpoi|gu* (~jan, ~gua, ~gii)
- posti** *pošt|u* (~an, ~ua, ~ii)
- postilennakko** *poštumaksu* (~n, ~u, ~loi) *edukä-deh*; **~kortti** *poštukartočk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kukulut** (mon.) *poštumeno|t* (~loin, ~loi); **~laatikko** *poštujušaššiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~lokero** (PL) *abonentujušaššiek|ku*; **~luukku** *poštujušaššiekkura|go* (~von, ~guo, ~goloi); **~maksu** *poštumaksu* (~n, ~u, ~loi)
- postimerkki** *poštumark|u* (~an, ~ua, ~oi); *mark|u*
- postimerkki|kansio** *poštumerkial'bom* (~an, ~ua, ~oi); **~kokoelma** *poštumarkukeräv|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *poštumarkukolleksi|i* (~en, ~edu, ~eloi)
- postilnumero** *poštunoumer* (~an, ~ua, ~oi); **~siirto** *poštan kauti tapahtuj|at* (~ien, ~jii) *maksu|t* (~loin, ~loi); **~toimisto** *poštutoimist|o* (~n, ~uo, ~oloi)
- postitse** *poštan kauti*
- postittaa** *tüö|ndiä* (~nnän, ~ndäü, ~nnetäh/ ~täh) *poštan kauti*
- postimaksutta** *poštumaksuttah*
- postiaänestys** (ennakkoäänestys) *iänenandamine* (~zen, ~stu, ~zii)/ *golosuiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii) *poštan kauti*
- postpositio** (kiel.) *postpozit|tu* (~an, ~tua, ~toi); *jälgisan|a* (~an, ~ua, ~oi)
- postuumi** (tekijän kuoltua julkaistu teos) *postfaktum* (~an, ~ua, ~oi); elämäkerta julkaistiin postuumina *biogruafii piästettih ilman postfaktuman-nu*
- potea** (sairastaa) *olla (olen, on, ollah) voimat|oi*

(~toman, ~tomua, ~tomii); kiduilja (~čēn, ~ččou, ~jah); boleilja (~čēn, ~ččou, ~jah); hän potee pahaa unettomuutta *hāi on voimatoi pahua unettomuttu*

potenssi *potensi*|i (~en, ~edu, ~eloi); *vä*|gi (~in, ~gie, ~gilöi)

potentiaalinen (mahdollinen) *potensiali*|ne (~zen, ~stu, ~zii)

potilas *patsient*|u (~an, ~ua, ~oi); *voimat*|oi (~toman, ~tomua, ~tomii)

potilaspaikka *patsientupaik*|ku (~an, ~kua, ~koi); sairaalasta on vähennetty potilaspaikkoja *bol'ničās on vähendettü patsientupaikkoi*

potkaista 1. (antaa potku) *potk*|ata (~uan, ~uau, ~atah); potkaise pallo maaliin! *potkua miäččü mualah!* 2. (kuv.) *potk*|ata; onni potkaisi minua *oza potkai minuu*; potkaista pellolle *potkata pellole* 3. (ark., kuv.) potkaista tyhjää (kuolla) *kuol*|ta (~en, ~ou, ~tah)

potkia *potki*|e (~n, ~u, ~tah)

potku 1. (potkaisu) *potku* (~n, ~u, ~loi) 2. (kuv. erottaminen, tav. mon.) *potku*; pääjohtajakin voi saada potkut *piäjohtaigi voi suaja potkut* 3. (kuv. innostus, voima) *potku*; kiin|do (~non, ~duo, ~dolo); *vä*|gi (~in, ~gie, ~gilöi); saimme uutta potkua työhön *saimmo uuttu potkuu ruadoh*

potkukelkka *potkuri* (~n, ~i, ~loi)

potretti (ark. valokuva) *portriet*|tu (~an, ~tua, ~toi); kävimme perhepotretissa *kävüimmö snimaimahes perehportrietale*

potta (alusastia) *pot*|tu (~un, ~tuu, ~tuloi)

pottu (ark. peruna) *kartohk*|u (~an, ~kua, ~koi) ◇ maksaa potut pottuina (vastata samalla mitalla) *maksua kartohkat kartohkannu (vastata samah mittah)*

pottuilla (ark. keljuilla) *lua*|die (~jin, ~diu, ~jitah) *pahua/ pahuttu; puakosti*|e (~n, ~u, ~tah); pottuiletko? *puakostitgo?*

pottumainen (ark. harmittava, keljumainen) *pah*|a (~an, ~ua, ~oi); *puakosti*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); osaapas hän olla pottumainen! *tol'kovai hāi maltau olla pahannu!*

potuttaa (ark. harmittaa, keljuttaa) *pahoi*|tua (~an, ~tau, ~etah); *puakosti*|e (~n, ~u, ~tah); pottuttaa niin vietävästi *puakostiu ku piru/ čortu/ karu*

poukama (leveäsuinen lahti) *lahtelm*|u (~an, ~ua, ~oi); vene saapui poukamaan *veneh tuli lahtelmah*

pouta *po*|udu (~vvan, ~udua, ~udii)

povata *gadai*|ja (~čēn, ~ččou, ~jah); mustalaiseuko povasi minulle ruusuista tulevaisuutta *čiganihu gadaičči minule rouzovoin tulevazuon*

povi 1. (rinnat) *rin*|du (~nan, ~dua, ~doi) 2. (rinnan ja vaateen väli) *sizäli* (~n, ~i, ~löi); piilottaa pullo poveensa *peittiä pullo sizälih*

pragmaattinen *pragmuatti*|ne (~zen, ~stu, ~zii);

pragmuatilli|ne (~zen, ~stu, ~zii)

praktiikka 1. (käytäntö) *praktiek*|ku (~an, ~kua, ~koi) 2. (esim. lääkärin toiminta) *praktiek*|ku; hän harjoitti praktiikkaansa sairaalatyön ohella *paiči iččeh bol'niččuruaduo hāi vie praktikuičči* 3. (kokemus, tuntemus) *praktiek*|ku

praktikumi (harjoituskurssi yliopistossa) *praktikum* (~an, ~ua, ~ii)

predikaatti (kiel.) *predikuat*|tu (~an, ~tua, ~toi); *maineh* (~en, ~tu, ~ii)

predikatiivi (kiel.) *predikatiiv*|u (~an, ~ua, ~oi); *mainehen nominuoz*|a (~an, ~ua, ~ii)

preeria *preeri*|i (~en, ~edü, ~elöi)

preesens (kiel.) *preezens*|u (~an, ~ua, ~oi); *nügüai*|gu (~jan, ~gua, ~goi)

prefiksi (kiel.) *prefiks*|u (~an, ~ua, ~oi); *eduliit*|eh (~tehen, ~ehtü, ~tehii)

prepata (ark. valmentaa kokeeseen) *valmist*|ua (~an, ~au, ~etah) *koitteheh*

prepositio (kiel.) *prepozit*|tu (~an, ~tua, ~toi); *edusan*|a (~an, ~ua, ~oi)

presidentti *prezident*|u (~an, ~ua, ~oi)

pressu (ark. peite) *brezent*|u (~an, ~ua, ~oi); peittää vene pressulla *kattua veneh brezent*

prestiisi (arvovalta) *prestiiž*|u (~an, ~ua, ~oi); vähemmistökielellä on harvoin prestiisiä *vähemmistökiel harvah on prestiižua*

preteriti (kiel.) *preteerit*|tu (~an, ~tua, ~toi); *mennühai*|gu (~jan, ~gua, ~goi)

priimus (paras, etevin) *para*|s (~han, ~stu, ~hii); *parahi*|n (~man, ~mua, ~mii); kuka on luokan priimus? *kenbo on parahin luokas?*

prikaati (sot.) *briguad*|u (~an, ~ua, ~oi)

primitiivinen 1. (alkukantainen) *algukanda*|ine (~zen, ~stu, ~zii); *primitiivi*|ne (~zen, ~stii, ~zii); primitiiviset kansat *algukandazet rahvas* 2. (alkeellinen, kehittymätön) *primitiivi*|ne; elää primitiivisissä oloissa *eliä primitiivizis ololois*

prinsessa *prinses*|su (~an, ~sua, ~soi)

prinssi *prins*|u (~an, ~ua, ~oi)

printata (ark. tulostaa) *print*|ata (~uan, ~uau, ~atah); printtasin tekstin *printain tekstan*

printeri (ark. kirjoitin) *printer* (~an, ~ua, ~oi); teksti tulostui hyvin laserprinterillä *tekstu rodih hüvä lazerprinteral*

probleema *probiem*|u (~an, ~ua, ~oi)

problemaattinen *probiemalli*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *problematično*|i (~in, ~idu, ~loi); kysymys on tosi problemaattinen *küzümüs on tozi problematičnoi*

produktiivinen (tuottelias, tuloksellinen) *produktivno*|i (~in, ~idu, ~loi); produktiivinen kirjailija *produktivnoi kirjuttai*

profeetta *prorok*|ku (~an, ~kua, ~koi) ◇ ei kukaan ole profeetta omalla maallaan *niken ei ole prorokku omal mual*

professori *professor* (~an, ~ua, ~oi)

professuuri *professuur*|u (~an, ~ua, ~oi); saako karjalan kieli professuurinsa? *suaugo karjalan kieli oman professuuran?*

profiili 1. (kasvojen sivukuva) *proufil*|u (~an, ~ua, ~oi); profililtaan hän muistuttaa isäänsä *proufilas hää mustoittau tuattuadah* 2. (esineen muoto, linja) *proufil*|u; rakennuksen pohjapiirros ja profiili *huonuksen pohjapiirros da proufil* 3. (kuv. ominaisuus) *proufil*u; pitää matalaa profiilia (olla vaatimaton) *pidiä madalua proufil*ua

prognoosi (ennuste) *ennusteh* (~en, ~tu, ~ii); *prognouz*|u (~an, ~ua, ~oi); laatia ennuste *luadie prognouzu*; millainen ennuste sairaudella on? *mittuinebo prognouzu on voimattomuol?*

pro gradu (maisterintutkinnon lopputyö) *magistrututkimu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

progressiivinen 1. (asteittain etenevä, kasvava) *progressiivi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *kazval*i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); progressiivinen verotus *kazvajat veromaksut* 2. (edistysellinen, uudistusmielinen) *progressiivi*|ne; progressiiviset tutkimusmenetelmät *progressiivizet tutkimusmetoudat*

projekti *projekt*|u (~an, ~ua, ~oi); projektin rahoitus on epäselvä *projektan finanssiiruiččemine on ebäselvü*

projektor *projektor* (~an, ~ua, ~oi)

projisoida 1. (psyk., ulkoistaa, siirtää mielentilansa toisiin) *projetsiirui*|ja (~čen, ~čcou, ~jah); *kiä|ndiä* (~nnän, ~ndäü, ~nnetäh/ ~täh); potilas projisoi tuskaansa lääkäriinsä *voimatoi projetsiiruičči omat tuskat douhturih* 2. (kuv. kuvastaa, heijastaa) *projetsiirui*|ja; *kuvast*ua (~an, ~au, ~etah); elokuva projisoi tämän päivän ihmistä *fil'mu projetsiiruiččou tämän päivän ristikanzua*

prolatiivi (kiel.) *prolatiiv*|u (~an, ~ua, ~oi); *müötend*|ö (~ön, ~üö, ~ölöi)

proletaari (työväenluokkaan kuuluva) *proletaari*|i (~en, ~edu, ~eloi); kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen! *kaikkien mualoin proletaariet, ühtükkii ühteh!*

prologi 1. (johdanto, alkusanat) *proloug*|u (~an, ~ua, ~oi); *algusan*|at (~oin, ~oi) 2. näytelmän esipuhe *ozutelman algusanat*

promille (tuhannesosa) *promille* (~n, ~ttu, ~loi); *tuhandesoz*|a (~an, ~ua, ~ii); millaiset promillet hän puhalsi? *mit promillet häi puhaldi?*

promootio *promotsi*|i (~en, ~edu, ~eloi); *pruazniekall*|ne (~zen, ~stu, ~zii) *sanomi*|ne (~zen, ~stu, ~zii) *tiedodouhturikse/ magistrakse*

promovoida *promotsiirui*|ja (~čen, ~čcou, ~jah); *pruazniekallizesti san*|uo (~on, ~ou, ~otah) *tiedo-douhturikse/ magistrakse*; viime promootiossa promovoiitiin ennätysmäärä maistereita ja tohtoreita *viime promotsies promotsiiruiittih rekordumiärü magistroi da tiedodouhturiloi*

pronomini (kiel.) *pronomin*|u (~an, ~ua, ~oi); *azemosan*|a (~an, ~ua, ~oi)

pronssi *bronz*|u (~an, ~ua, ~ii)

pronssi|kausi *bronzuka*|uzi (~vven, ~uttu, ~uzii); ~*mitali bronzumedali* (~n, ~i, ~loi)

proomu *barž*|u (~an, ~ua, ~oi)

proosa *prouz*|u (~an, ~ua, ~ii)

propaganda *propagand*|u (~an, ~ua, ~oi); levittää poliittista propagandaa *levittiä poliittistu propagandua*

proppu 1. (ark. sulake) *propk*|u (~an, ~ua, ~ii); vaihtaa proppu *vaihtua propku* 2. (kuv. hiiltyä, pimahtaa) *propk*|u; äiti poltti proppunsa *muamal palettih propkat*

propri (kiel.) *propri* (~n, ~i, ~loi); *erisnim*|i (~en, ~ie, ~ilöi)

prosentti 1. (sadasosa) *protsent*|u (~an, ~ua, ~oi); viisikymmentä prosenttia sanastosta eli puolet viizikümnen *protsentua sanastos libo puolet* 2. (prosenttiluku) *protsent*|u; äänestysprosentti jäi alhaiseksi näissä vaaleissa *nämmis valličuksis iänenandoprotsentu jäi pienekse*

prosentuaalinen *protsentn*|i (~in, ~idu, ~loi); *protsentu*=; mikä on naisten prosentuaalinen osuus yritysjohtajista? *mittuinebo on naizien protsentumiärü firmoin johtajis?*

prostituoitu *prostitutk*|u (~an, ~ua, ~oi)

prostituutio *prostituts*|i (~en, ~edu, ~eloi)

proteesi 1. (tekojäsän) *protiez*|u (~an, ~ua, ~oi) 2. (tekohampaat) *protiez*|u; *hammasprotiez*|u; mummo ei ole tottunut proteesiinsä *buabo ei ole harjavunnuh hammasprotiezah*

proteiini (valkuaisaine) *protejiin*|u (~an, ~ua, ~oi)

protestantti *protestant*|u (~an, ~ua, ~oi); protestantit ja katoliset *protestantat da katouliekat*

protestanttinen *protestantsko*|i (~in, ~idu, ~loi); tunnustaa protestanttista uskoa olla *protestantskoidu uskuo*

protesti (vastalause) *protest*|u (~an, ~ua, ~oi)

protestoida (esittää vastalause) *protestui*|ja (~čen, ~čcou, ~jah); opiskelijat protestoivat yliopiston hallintomallia vastaan *studentat protestuijah üliopiston halličusmallii vastah*

proviisori (farmasian asiantuntija) *proviizor* (~an, ~ua, ~oi); proviisori työskentelee apteekin esimiehenä *proviizor ruadau aptiekan piämiehnü*

provinssi 1. (hallintoalue, piirikunta, lääni) *provinsi*|i (~en, ~edu, ~eloi); maa on jaettu provinsseihin *mua on javottu provinsieloih* 2. (ark. maaseutu) *provinsi*|i; terveisiä täältä provinssista! *tervehüzii tiä provinsiespäi!*

provisio (välityspalkkio, hyvitysprosentti) *hüvitüsprotsent*|u (~an, ~ua, ~toi); *komissionno*|it (~loin, ~loi) *denglat* (~oin, ~goi); paljonko sait provisiota kaupasta? *äijängo sait hüvitüsprotsentua kaupast?*

provokaatio *provokatsi*|i (~en, ~edu, ~eloi); poliittinen provokaatio *poliittine provokatsii*

provosoida (yllyttää, lietsoa) *provotsiiru*|ja (~čen, ~ččou, ~jah); ei saa provosoitua, vaikka provosoidaan *ei pie puuttuo provokatsieh, hos provotsiiruijahgi*

prässätä (ark. silittää kostean kankaan läpi) *ut'uuži*|e (~n, ~u, ~tah); oletko jo prässännyt housusi? *oletgo jo ut'uužinnuh omassas štanit?*

psalmi *psalm*|u (~an, ~ua, ~oi); psalmit on koottu Psalttariin *psalmat on kerättü Psaltirih*

psoriasis (lääk. eräs hilsetystauti) *psorias* (~an, ~sua, ~soi)

psykiatri (lääk.) *psihiatr*|u (~an, ~ua, ~oi)

psykiatria (lääk.) *psihiatri*|i (~en, ~edu, ~eloi)

psykoanalyysi *psihoanualiz*|u (~an, ~ua, ~oi);

käydä psykoanalyysissa kävvä *psihoanualizah*

psykologingvistiikka (kiel., psyk.) *psiholingvistiek*|ku (~an, ~kua, ~koi)

psykologi *psiholoug*|u (~an, ~ua, ~oi)

psykologian *psiholoug*|i (~en, ~edu, ~eloi)

psykologinen *psiholougiell*|ine (~zen, ~stu, ~zii);

psykologiset testit *psiholougiellizet testat*

psykoosi (lääk.) *psihouz*|u (~an, ~ua, ~oi)

psykopaatti (luonnevikainen ihminen)

psihopuat|tu (~an, ~tua, ~toi)

psykosomaattinen *psihosomuati*|lline (~zen, ~stu, ~zii); *psihosomatiičesko*|i (~in, ~idu, ~loi); oireet ovat selvästi psykosomaattisia *simptomat selväh ollah psihosomatiičeskoit*

psykoterapeutti (lääk.) *psihoterapeut*|u (~an, ~ua, ~oi)

psykoterapia (lääk.) *psihoterapi*|i (~en, ~edu, ~eloi)

psykke (mieli, sielu) *psiihiek*|ku (~an, ~kua, ~koi); *hengli* (~en, ~ie, ~ilöi)

psykkinen *psihiičesko*|i (~in, ~idu, ~loi); psykiset sairaudet *psihiičeskoit voimattomuot*; työn psykkinen rasitus *ruavon psihiičeskoi uuvutus*

puberteetti *murdoi*|gä (~jän, ~giä, ~gii); *muutosi*|gä

pubi (kapakka, olutravintola) *kabak*|ku (~an, ~kua, ~koi); mennäänkö publiin yhdelle tuopille? *lähtemmögo kabakkah piivokruuškazele?*

pudistaa 1. (ravistaa) *puist*|ua (~an, ~au, ~etah); pudistaa vuodevaatteita *puistua magavosijasobii* 2. (liikauttaa päätään kiellon merkiksi) *pun*|uo (~on, ~ou, ~otah) *piädü*; hän pudisti päätään *hii punoi piädü*

pudota 1. *kir*|vota (~buon, ~buou, ~votah); *lang*|eta (~enen/ ~ien, ~enou/ ~ieu, ~etah/ ~ietah); *pak*|kuo (~un, ~kuu, ~utah); *sor*|duo (~run, ~duu, ~rutah); pudota katolta *sorduo levolpäi* 2. (irrota) *pak*|kuo; *ir*|rota (~dovun/ ~duon, ~dovuu/ ~duou, ~dovutah/ ~rotah); lapselta putosi maitohammas *lapsel pakui maidohammas* 3. (kor-

keuden vähenemisestä) *lange*|ta; *lask*|ie (~en, ~ou, ~ietah); *lask*|iekseh (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~ietahes); *vähe*|tä (~nen, ~nöü, ~täh); lämpötila on pudonnut melkoisesti *lämbötila on langennuh vägi äijäl*; painoni putosi viisi kiloa *minun paino väheni viizi kiluo* 4. (kuv.) *kir*|vota; *lange*|ta; *pak*|kuo; *sor*|duo; pelaaja putosi maajoukkueesta *kizuažu pakui muajoukkovehes*; olen kuin puusta pudonnut (ällikällä lyöty, hämmästynyt) *olen ku puus kirvonnuh*; (ark.) pudota kärryiltä *langeta delegäs*

pudottaa 1. (saattaa putoamaan) *sor*|dua (~ran, ~dau, ~retah); *lük*|ätä (~kiän, ~kiäü, ~ätäh); pudotin lasin kädestäni *sorrin stokanan käis* 2. (kuv.) *alend*|ua (~an, ~au, ~etah); *hillend*|iä (~än, ~äü, ~etäh); *lask*|ie (~en, ~ou, ~ietah); *sor*|dua; *vähend*|iä (~än, ~äü, ~etäh); hintoja olisi syytä pudottaa *hindoi olis pričiniä alendua*; kuljettaja pudotti vauhtia *souferi hillendi vauhtii*; yritätkö pudottaa painoasi (laihduttaa)? *opitgo vähendiä omassas viessua?*

pudotus 1. (pudottaminen) *sordami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *sorrand*|u (~an, ~ua, ~oi); *sor*|do (~ron, ~duo, ~doloi); *lükkiämi*|ne (~zen, ~stü, ~zii); *lükkiänd*|ü (~än, ~iä, ~öi); *lükkev*|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); *lükkiämi*|ne (~zen, ~stü, ~zii); *lükkind*|ü (~än, ~iä, ~öi); *lükkiävi*|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); pommin pudotus lentokoneesta *bombien lükkimine lendokonehespäi* 2. (putouskorkeus) *sordokorgevu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); kanavan sulkujen välillä on muutaman metrin pudotus *kanualan salbavoloin välil on erähän metrin sordokorgevus*

puhallus *puhaldami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *puhaldand*|u (~an, ~ua, ~oi); *puhald*|u (~ksen, ~stu, ~ksii)

puhaltaa 1. *puhu*|o (~n, ~u, ~tah); *puhald*|ua (~an, ~au, ~etah); *sammut*|tua (~an, ~tau, ~etah); puhalttaa kynttilä sammuksiin *puhaldua/ sammuttua tuohus* 2. (tuulesta) *puhu*|o; *puhald*|ua; pohjoisesta puhalttaa kylmää *pohjazespäi puhuu viluu* 3. (kuv.): mistäpäin tänään puhalttaa? *kuspäibo tänäpäi puhaldau?* ◇ puhalttaa yhteen hiileen (pyrkii samaan päämäärään) *puhuo ihtehe hiileh*

puhdas 1. (siisti, vasta pesty) *puhta*|s (~han, ~stu, ~hii); puhtaat vaatteet *puhtahat sovot* 2. (kunniallinen, vilpitön) *puhta*|s; onko sinulla nyt puhdas omatunto? *ongo sinul nügöi puhtas ičentundo?* 3. (virheetön) *puhta*|s; hän puhuu puhdasta ranskaa *hii pagizou puhtastu fransien kieldü* 4. (pelkkä, selvä) *puhta*|s; se oli puhdas vahinko *se oli puhtas vahingo*; firma tuottaa puhdasta voittoa *fimal on puhtastu voittuo* 5. (kuv.) *puhta*|s; saada rahat puhtaana käteen *suaja/ suaha dengat kadeh puhtahanu*; puhdas kuin pulmunen (vieron) *puhtas ku pulmoilinduine (vijatoi)*; onko hänellä puhtaat

paperit? ollahgo hänel puhtahat bumuangat?

puhdas|oppinen ortodoksa|no|i (~in, ~idu, ~loi); pravovierno|i (~in, ~idu, ~loi); **~sydäminen** puhtassüdamelli|ne (~zen, ~stii, ~zii); autuaita ovat puhdassydämiset blažennoit/ ülinozakkahat ollah puhtassüdamellizet; **~verinen** puhtasveri|ne (~zen, ~stii, ~zii); onko hän puhdasverinen juutalainen? ongo häi puhtasverine jeurei? **~vetinen** puhtasvezi|ne (~zen, ~stii, ~zii); puhdasvetinen järvi puhtasvezine järvi

puhdistaa 1. (poistaa likaa) puhtast|ua (~an, ~au, ~etah); puhdistitko kengistäsi kuran? puhtastitgo omassas kengis lijat? 2. (kuv.) puhtast|ua; maineeni on puhdistettu minun maineh on puhtastettu; humalainen puhdistettiin (ryöstettiin) kadulla humalniekku puhtastettih pihal

puhdistin puhtasti|n (~men, ~ndu, ~mii); ilmanpuhdistin ilmanpuhtastin

puhdistua 1. (tulla puhtaaksi) puhtastu|o (~n, ~u, ~tah); vaatteet puhdistuivat pesussa sovat puhtastuttih pezos 2. (kuv.) puhtastu|o; puhdistua synneistään puhtastuo riähkis

puhdistus puhtastami|ne (~zen, ~stu, ~zii); puhtastand|u (~an, ~ua, ~oi); puhtastu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

puhdistus|aine puhtastusaine|h (~en, ~tu, ~ii); **~voide** puhtastusvoil|feh (~dehen, ~jehtu, ~dehii)

puhe 1. (puhuminen) pagin (~an, ~ua, ~oi); en saa selvää puheestasi en sua selviä sinun paginas 2. (keskustelu) pagin; otan asian puheeksi otan dielon paginakse; onko siitä ollut ennen puhetta? ongo sit olluh paginua enne? 3. (jonkun sanoista: huhu) pagin; sepä vasta outoa puhetta se kačo vaste on ouduo paginua; perättömät puheet tühjät paginat 4. (esitettävä puhe) pagin; pitää puhe juhlassa pidiä pagin pruazniekas

puheen|aihe pagintiem|u (~an, ~ua, ~oi); vaihtaa puheenaihetta vaihtua pagintiemua; **~johtaja** paginanvedä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); **~parsi** (santon) sananpolvi|i (~en, ~ie, ~ii); **~sorina** paginburineh (~en, ~tu, ~ii); **~vuoro** paginvuor|o (~on, ~uo, ~oloi); pyytää puheenvuoroa pakita paginvuoro

puhe|kieli (puhuttu kieli) paginkiel|i (~en, ~dii, ~ii); onko karjalan puhekielessä paljon venäläislainoja? ongo karjalan paginkieles äijii venälazii laihinsanoi? **~lahja** (yl. mon.) paginner|o (~on, ~uo, ~oloi); hänellä on loistavat puhelahjat hänel ollah ülen hüvät paginnerot

puhelas pagizi|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

puhelimitse telefonan kauti; olimme yhteydessä puhelimitse piimmö paginan telefonan kauti

puhelin telefon (~an, ~ua, ~oi)

puhelin|lasku telefonmaksu (~n, ~u, ~loi); **~luetelo** telefonluvettel|o (~on, ~uo, ~oloi); **~neuvotelo** telefonpagin (~an, ~ua, ~oi); telefonpaginan-

pi|do (~von, ~duo, ~doloi); tämä voidaan hoitaa puhelinneuvottelulla tämä voi hoidua telefonpaginan kauti; **~numero** telefonnoumer (~an, ~ua, ~oi); **~vastaaja** telefonvastuaj|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); puhelinvastaajaan tulleet viestit telefonvastuajah tulluot viestit **~yhteys** telefonühtevü|s (~ön, ~ttii, ~ksii); telefonkontakt|u (~an, ~ua, ~oi); puhelinyhteydet ulkomaille eivät aina toimi telefonkontaktat ulgomualoih ei ainos tapahtuta **puhella** (jutella) pa|ista (~gizen, ~gizou, ~istah); puheleeko pappi itsekseen? pagizougo died'oi ičekseh?

puhelu 1. (puheleminen) pagin (~an, ~ua, ~oi)

2. (puhelinsoitto) telefonpagin; sain yllättävän puhelinsoiton sain vuottamattoman telefonpaginan

puhe|mies piämie|s (~hen, ~stii, ~hii); eduskunnan puhemies parluamentan piämies; **~ripuli** (kuv. puheliaisuudesta) tühj|ü (~än, ~iä, ~ii) pagin (~an, ~ua, ~oi); onpas pojalla puheripuli tol'kovai brihal on tühjiä paginua; **~terapia** (puhehäiriöiden hoito) paginvigahoi|do (~jon, ~duo, ~doloi); **~valta** paginval|du (~lan, ~dua, ~doi); osakkailla on puhevalta kokouksessa aksionieroil on paginvaldu kerähmös; **~viestintä** paginühtevü|s (~ksen, ~stii, ~ksii); opiskella puheviestintää opastuo paginühtevüsti; **~vika** paginvi|ga (~jan, ~gua, ~goi)

puhjeta 1. (mennä puhki) men|nä (~en, ~öi, ~näh)/ kulu|o (~n, ~u, ~tah) loukkozi; farkut ovat kuluneet puhki džinsat on kuluttu loukkozi 2. (tulla esiin) puhke|ta (~nen, ~nou, ~tah); lehdet ovat puhkeamaisillaan puihin lehtet puulois ollah puhkemizilleh 3. (kuv.) puhke|ta; sota puhkesi voinu puhkei; lapsi puhkesi itkuun lapsi puhkei itkuh

puhkaista 1. (saattaa puhki) puhk|ata (~uan, ~uau, ~atah); kivi puhkaisi renkaan kivi puhkai šinan 2. (rakentaa jonkin läpi) puhk|ata; tunneli puhkaistiin kallion läpi tunneli puhkattih läbi kallivos

puhkua (puuskuttaa, ähkyä) puhk|ua (~an, ~au, ~etah); mies nousi puhkuen portaita mies nouzi pordahis puhkujen

puhtaanapito puhtahuonpidämi|ne (~zen, ~stii, ~zii); puhtahuonpiend|ü (~än, ~iä, ~ii); puhtahuonpi|do (~von, ~duo, ~doloi); pidämi|ne/ piend|ü/ pi|do puhtahannu; kaupunki huolehtii katujen puhtaanapidosta linnu huolehtiu uuličoin pidämizes puhtahannu

puhtaasti (virheettömästi, selvästi) puhtahasti; puhua puhtaasti paista puhtahasti; tämä on puhtaasti lääketieteen asia tämä on puhtahasti liečetiijon dielo

puhtaus puhtahu|s (~on, ~ttu, ~zii); käsien puhtaus käzien puhtahus; kielen puhtaus kielen puhtahus ◇ puhtaus on puoli ruokaa puhtahus on puo-

let süömizes

puhti (energia, vireys) *energ[i]* (~en, ~edü, ~elöi); saada uutta puhtia *suaja/suaha uuttu energiedü*

puhua 1. *pa|ista* (~gizen, ~gizou, ~istah); puhutko karjalaa? *pagizetogo karjalakse?* 2. (pitää puheta) *pa|ista; pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh) *pagin*; rehtori puhui juhlassa *rektor pidi paginan pruaazniekas* 3. (keskustella) *pa|ista*; asia pitää puhua selväksi *dielo pidäü paista selväkse* 4. (kuv.): muusta puhumattakaan *muus pagizemattahgi*; puhua asian vierestä *paista kierzäjen dieluo*; puhua suunsa puhtaaksi *paista suu puhtahakse*; puhua järkeä *paista putilleh*; puhua palturia *paista tühjiä*; puhua ympäri *paista suostutellen*; suostutella; lapset puhuivat isänsä ympäri *lapset suostuteltih tuattudah*

puhuja *pagizi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

puhuminen *pagizemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *pagizend|u* (~an, ~ua, ~oi); *pagin* (~an, ~ua, ~oi) ◇ puhuminen on hopeaa, vaitiolo kulta *pagizemine on hobjua, vaikkaniolo kuldua*

puhutella 1. (kohdistaa sanansa jollekulle) *pagizut|tua* (~an, ~tau, ~etah); rehtori puhutteli oppilasta *rektor pagizutti opastujua* 2. (käyttää jotakin nimitystä) *san|uo* (~on, ~ou, ~otah); *kuč|čuo* (~un, ~čuu, ~utah); pitäisikö häntä puhutella mais-teriksi? *pidäsgo sanuo händü magistrakse?*

puhutteleminen 1. *pagin* (~an, ~ua, ~oi); *pagizuttelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *pagizuttelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *pagizuttelu* (~n, ~u, ~loi) 2. (nimittäminen) *sanomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *sanond|u* (~an, ~ua, ~oi); *kuččumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kučund|u* (~an, ~ua, ~oi)

puhuva (kuv. merkitsevä) *sano|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); hänen katseensa oli paljon puhuva *hänen kače oli äijän sanoi*

puhveli (el. Bubalus) *buivol* (~an, ~ua, ~oi)

puida 1. *puilja* (~n, ~t, ~jah); puida ruista *puija ruistu* 2. (kuv.) *puilja*; vieläkö sitä vanhaa juttua puidaan? *viego sidä vahnua juttuu puijah?* puida nyrkkiä *lekuttua kulakkua*

puijata (petkuttaa, narrata) *muanit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); kielastell|a (~en, ~ou, ~lah)

puikkia *kep|ata* (~puan, ~puau, ~atah); varas puikki pakoon varras *keppai pagoh*

puikko *puik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi)

puimakone, puimuri *puindukoneh* (~en, ~tu, ~ii); *molotilk|u* (~an, ~ua, ~oi)

puinen 1. (puita kasvava) *puudu kazva|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); puinen saari *puudu kazvai suari* 2. (puusta tehty) *puuhi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); puiset penkit *puuhizet laučat* 3. (puiseva, ikävystyttävä) *kangieč|ču* (~an, ~ču, ~čoi); hänen puhetyylinsä on aika puiseva *hänen paginluadu on aiga kangiečču*

puiseva ks. puinen 3

puistattaa (3. pers.) *säräit|tiä* (~tää, ~etäh); pelkkä ajatuskin puistattaa minua *jo üksij ajatusgi säräittäü minuu*

puistikko *pien|i* (~en, ~dü, ~ii) *puust|o* (~on, ~uo, ~oloi)

puisto *puust|o* (~on, ~uo, ~oloi); *park|u* (~an, ~ua, ~oi)

puite 1. (kehys) *ramk|u* (~an, ~ua, ~oi); ikkunan puitteet *ikkunan ramkat* 2. (kuv. ulkonaiset olosuhteet) *tilandeh* (~en, ~tu, ~ii); *ol|o* (~on, ~uo, ~oloi); juhlan komeat puitteet *juhlan komiet olot*

pujahtaa 1. (livahtaa) *viglaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); *vilah|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); varas pujahti piiloon varras *viglahtih peittoh* 2. (kuv. lipsahtaa) *puut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); *lipsah|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); tekstiin oli pujahtanut painovirheitä *tekstah on lipsah|tannuhs painohairehii*

pujotella 1. (käsityöstä) *pujoit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); pujotella lankoja *pujoitella langoi* 2. (mennä läpi joukon) *pujoit|ellakseh* (~telemmos, ~teleh/ ~telehes, ~ellahes); pujottelimme tungoksessa ulko-ovelle *pujoittelimmokseh ahtahas ulgouksehpäi* 3. (urh.) *pujoit|ellakseh slalomas*; hän pujotteli itselleen hyvän ajan *hii pujoittelihs slalomas hüväh aigah*

pujottelija (urh.) *pujoitteli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

pujottelu 1. (pujotteleminen) *pujoittelmi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *pujoittelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *pujoittelu* (~n, ~u, ~loi); lankojen pujottelu *langoi pujoittelu* 2. *pujoittelmi|ne*; *pujoittelend|u*; *pujoittelu*; pujottelu tungoksessa on hankalaa *pujoittelemine ahtahas on vaigai* 3. (urh.) *slalom* (~an, ~ua, ~oi); pujottelu on suosittu laji *slalomua suvaijah*

pukea 1. (verhota vaatteilla) *sellit|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); *šuořit|tua* (~an, ~tau, ~etah); pue nopeasti lapset niin mennään *šuořita terväzeh lapset dai lähtemmö* 2. (sopia jollekulle) *men|nä* (~en, ~öü, ~nä); *so|bie* (~vin, ~biu, ~vitah); sininen pukee sinua *sinine menöü sinule* 3. (kuv.): pukea ajatukseksi *sanoiksi panna ajatukset sanoikse*

pukeutua (panna vaatteet ylleen) *sell|litä* (~gien, ~gieü, ~litäh); *šuořit|ta* (~en, ~eu, ~tah); *šuořit|ekseh* (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes); hän pukeutuu muodikkaasti *hii selgieü movvakkahasti*; hän on tyylikkäästi pukeutunut *hii on sellinnüh stil'no*

pukeutuminen *selgiemi|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *selgiend|ü* (~än, ~iä, ~öi); pukeutumisen etiketti *selgiemizen etikiettu*

pukki 1. (täysikasvuinen urosvuohi) *kabr|is* (~ehen, ~istu, ~ehii); *uuh|i* (~en, ~tu, ~iloi) 2. (joulupukki) *rastavanuk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *pakkasuk|ko*; lapset odottavat pukin tuloa *lapset vuotetah rastavanukon tulendua* 3. (telineistä)

kozl|u (~an, ~ua, ~ii); voimistelusalissa hypitään pukin yli voimisteluzualas hüpitäh kozlas piäliči
 4. (kuv. naiseen menevä mies) kozl|u ◇ pukki kaali-maan vartijana uuhi kapustumuan vardoiččijannu
puku kost'um (~an, ~ua, ~oi); so|ba (~van, ~bua, ~bii); miesten puku miehien/ mužikkoin kost'um; naisten puvut naizien sovat
puku|koppi (sovituskoppi) sovanmiärävöbutk|u (~an, ~ua, ~ii); ~**kangas** sobamaterjuall|u (~an, ~ua, ~oi); sobakanga|s (~han, ~stu, ~hii); ~**vuokraamo** sobavuogruam|o (~on, ~uo, ~oloi)
pula 1. (puute, köyhyys) hädä (hiän, hädiä, hädii); maassa alkaa olla pulaa työvoimasta muas algau olla hädä ruadorahvahas 2. (pulmallinen tilanne) hädä; kriizis|su (~an, ~sua, ~soi); joutua pulaan puuttuo kriizissah; olla pahassa pulassa olla kovas hiäs
pula-aika kriizis|su (~an, ~sua, ~soi); sodan jälkeen oli Suomessa pula-aika voinan jälgeh Suomes oli kriizissu
pulahtaa bröüzäht|jäkseh (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); poika pulahti nopeasti avantoon brihačču terväh bröüzähtih avandoh
pulikoida bröüz|jä (~än, ~äü, ~etäh); lasten on hyvä pulikoida rantavedessä lapsil on hüvä bröüziä randuvies
pulista 1. (pitää pientä meteliä, pulputtaa) buri|sta (~zen, ~zou, ~stah); älkääpä enää pulisko, pojat! älgia vai enämbiä buriskua, brihačut! 2. (pulista vastaan) buri|sta; aina sinä puliset vastaan ainos sinä burizet vastah
pulittaa (ark. maksaa) maks|ua (~an, ~au, ~etah); pulita pois joka sentti! maks iäre joga tsentu!
puliukko (ark. rappioalkoholisti) alkogolist|u (~an, ~ua, ~oi); puisto on täynnä puliukkoja puusto on täüzi alkogolistoi
pulkka (ahkio) ahkiv|o (~on, ~uo, ~oloi); lasketella pulkalla mäkeä alas čurata mäis ahkivol
pulla (vehnänen) nižu|ine (~zen, ~stu, ~zii); päp|pi (~in, ~pii, ~pilöi) ◇ hänellä on hyvin pullat uunissa (asiat erittäin hyvin) hänel hüvin ollah päpit päčis (dielot ollah ülen hüvin)
pullea (pyöreä ja paksu) küllä|ine (~zen, ~stü, ~zii); pulleat posket külläzet rožat
pulliainen (ark. yksinkertainen, tavallinen ihminen) prostoi| (~in, ~idu, ~loi) ristikanz|u (~an, ~ua, ~oi); rahvas| (~han, ~stu, ~hii); mitä me tavalliset pulliaiset midäbo müö prostoit rahvas
pullikoida (ark. panna vastaan) olla (olen, on, ollah) vastah; siinä on mies, joka pullikoi aina vastaan sit on mies, kudai ainos on vastah
pullistaa täüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); tuuli pullistaa purjeet tuuli täüttää purjehet
pullistella järendel|lä (~en, ~öü, ~läh); ozut|ella (~telen, ~telou, ~ellah); kehonrakentaja pullisteleo lihaksiaan bodibildingistu järendelöü omassah

lihaksii
pullistua täüt|tüö (~ün, ~tüü, ~ütäh); pullistuvat purjeet täüttiät purjehet
pullo 1. butilk|u (~an, ~ua, ~oi); pull|o (~on, ~uo, ~oloi); juoda suoraan pullosta juvva kohti butilkaspäi 2. (pullollinen) butilk|u; pullo; ostin pullon olutta ostin butilkan piivuo
pullon|avain (korkkiruuvi) butilkuavai|n (~men, ~ndu, ~mii); pulloavai|n; propkuavai|n; ~**kaula** (myös kuv.) butilkansuu (~n, ~du, ~loi); pullonsuu; butilkukag|u (~an, ~ua, ~oi); pullokag|u; ~**korkki** butilkanpropk|u (~an, ~ua, ~ii); pullon-propk|u; ~**palautus** tühjien butilkoin/ pulloloin vedämi|ne (~zen, ~stü, ~zii) järilleh laukkah
pullottaa 1. (olla pullollaan) kokot|tua (~an, ~tau, ~etah); kököt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); törčöt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); vatsa pullottaa vačču törčöttäü 2. (täyttää pulloja) täüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh) butilkoi/ pulloloi; pullottaa viini täüttiä butilkat viinal
pulma (ongelma) ongelm|u (~an, ~ua, ~oi); problem|u (~an, ~ua, ~oi)
pulmallinen ongelmall|ine (~zen, ~stu, ~zii); problemall|ine (~zen, ~stu, ~zii); problematično|i (~in, ~idu, ~loi); onpa pulmallista! on aiga problematičnoi!
pulpetti part|u (~an, ~ua, ~oi)
pulsistua (lihoa) küllästü|ö (~n, ~ü, ~täh); järe|tä (~nen, ~nöü, ~täh); sange|ta (~nen, ~nou, ~tah); olet vähän pulsistunut ja komistunut viime näkemästä olet vähäzel küllästännüh da kauristunnuh jälgikerran nägemizes
pulssi (valtimon syke) pul|s|u (~an, ~ua, ~ii); tunnustella pulssia opitella pulsua
pultsari (ark.) ks. puliukko
pultti 1. (mutteriruuvi) bolt|u (~an, ~ua, ~ii); kiinnittää pulteilla alustaan kiinnittää bolti alustah 2. (kuv., ark. kiihtyä, menettää malttinsa): äiti otti pultit (sai raivarit) muamo ülen äijäl suutui
pulu (kesykyhyhky; el. Columbia livia domestica) kodiküühkö|i (~in, ~idü, ~löi)
pulveri porošk|u (~an, ~ua, ~oi)
pummata (ark. kerjätä, vipata) paki|ta (~čen, ~ččou, ~tah); poika pummasi tupakan brihačču pakičči papiroskan
pummi (ark. siivellä eläjä, irtolainen) kojit|oi (~to-man, ~tomua, ~tomii); vedelehti|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); bomž|u (~an, ~ua, ~ii)
pumpata, pumputa 1. pomp|ata (~uan, ~uau, ~atah); pumpata pyöränkumit täyteen ilmaa pom-pata velosipietan šinoih ilmua tävvelleh 2. (kuv.) pomp|ata; minut on pumpattu tyhjiin (uuvutettu) minuu on pompattu ihan loppuh suate; pumpata (udella) tietoja ečitellä tiedoloi
pumppu 1. pomp|u (~an, ~ua, ~ii); kaivon pumpu-pu kaivon pompu 2. (ark. sydän) pomp|u; sü|väin

(~dämen, ~väindü, ~dämii); ottaa pumpun päälle (rasittaa sydäntä) *vaivata süväindü*

pumpuli 1. (puuvillakangas) *puuvillukanga* |s (~han, ~stu, ~ii) 2. (puuvillavanu) *vuat* |tu 3. (kuv.): tyttöä pidetään pumpulissa *tüttüö pietäh käzil da kämmenil*

puna *rusk* |ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); *ver* |i (~en, ~dii, ~ilöi); häpeän puna poskilla *huigien veri rožil*

puna |**ahven** (el. Sebastes marinus) *meriahven* (~en, ~du, ~ii); **~armeija** *sovetsko* |i (~in, ~idu, ~loi) *armi* |i (~en, ~edu, ~eloi)

punainen 1. *rusk* |ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); punainen on lempiväriini *ruskei on minun paras väri*; älä kävele päin punaista (valoa) *älä mene kohti ruskiedu svetoforuua* 2. (kuv.) *rusk* |ei; punainen ja vihreä linja (tullissa) *ruskei da vihandu liinii (tamožnas)*; nähdä punaista (suuttua) *ruskota (suuttuo)*

puna |**juuri** (kasv. Beta) *ruskeijuuri* |oi (~oin, ~oidu, ~koloi); *svòkl* |u (~an, ~ua, ~ii); **~kaali** (kasv. Brassica) *ruskeikapust* |u (~an, ~ua, ~oi); **~kaartilainen** *krasnogvardeits* |u (~an, ~ua, ~oi); **~kampela** (el. Pleuronectes platessa) *merikambal* |a (~an, ~ua, ~oi); **~kuorinen** *ruskeikuori* |ne (~zen, ~stu, ~zii); *ruskeikuori*=; ostin punakuorista juustoa *ostin ruskeikuoristu juustuo*; **~lippu** (ent. Neuvostoliiton lippu) *sovetsko* |i (~in, ~idu, ~loi) *flagu* (~n, ~u, ~loi); **~nahka** (leik. intiaani) *ruskeinahk* |u (~an, ~ua, ~oi); *indeits* |u (~an, ~ua, ~oi); **~sipuli** (kasv. Allium cepa) *rusk* |ei (~ien, ~iedu, ~loi) *lauk* |ku (~an, ~kua, ~koi)

punastua *rusko* |ta (~nen, ~nou, ~tah); hän punastui kiukusta *hái ruskoni vihas*

puna |**tulkku** (el. Pyrrhula pyrrhula) *ruskeirinda* |ne (~zen, ~stu, ~zii); **~viini** *rusk* |ei (~ien, ~iedu, ~ieloi) *viin* |u (~an, ~ua, ~oi)

punertava (punaiseen vivahtava) *ruspak* |ko (~on, ~kuo, ~koloi); punertavat hiukset *ruspakot tukat*

punk 1. (nuorisomusiikin laji 1970-luvulta) *pankmuuzik* |ku (~an, ~kua, ~koi) 2. (vastaava nuorison elämäntavan suuntaus) *pank* (~an, ~ua, ~oi)

punkkari (ark. punkin kannattaja) *pank* |u (~an, ~ua, ~oi)

punkki (el. Acarina) *kägöintäi* (~n, ~dii, ~löi); puutiainen on yleistynyt punkkilaji *puutäi on üleistännüh kägöintäillaji*

punkku (ark. punaviini) *ruskoviin* |u (~an, ~ua, ~oi); pidän punkusta ja juustoista *suvaičen ruskoviinua da juustoloi*

punktio (lääk. nesteen poistaminen neulalla) *punktsi* |i (~en, ~edu, ~eloi)

punnerrus *ičennostami* |ne (~zen, ~stu, ~zii) / *ičennostand* |u (~an, ~ua, ~oi) / *ičennost* |o (~on, ~uo, ~oloi) *käzien vuoh*; tein kymmenen punnerusta *kümmene kerdua nostin ičče käzien vuoh*

punnita 1. (mitata vaa'alla) *vies* |ata (~suan, ~suau, ~atah); hedelmät voi punnita itse *fruktat voi viesata ičel* 2. (kuv. arvioda, harkita) *vies* |ata; punnitse puheesi tarkkaan *viessua omassas pagin tarkah*

punoo 1. (sitoa punoksella) *pun* |uo (~on, ~ou, ~otah); punoo köyttä *punuo nuorua* 2. (kuv. juonitella) *pun* |uo; he olivat punoneet kavalan juonen *hüö oli punottu hiitroi intriigu*

punoittaa *ruskot* |tua (~an, ~tau, ~etah); nenä punoittaa kylmästä *nenä ruskottau külmäs*

punssi *punš* |u (~an, ~ua, ~ii)

punta *funt* |u (~an, ~ua, ~ii)

puntti 1. (pakkaus, paketti) *pakkavu* |s (~ksen, ~stu, ~ksii); puntti tulitikkuja *pakkavus spičkua* 2. (ark. paino) *giir* |u (~an, ~ua, ~oi); nostella puntteja *nostella giiroi* 3. (ark. housunlahje) *houzulahkeh* (~en, ~tu, ~ii); märät housunpuntit *märrät houzulahkehet*

Puola *Polš* |u (~an, ~ua, ~ii)

puolalainen *polšala* |ine (~zen, ~stu, ~zii)

puolapuut (mon.) *gimnastiekkupuut* |t (~loin, ~loi); voimistella puolapuissa voimistella *gimnastiekkupuuloil*

puoleen (kiel. postpos.) *puoleh*; kääntyä yleisön puoleen *kiändüö rahvahan puoleh*

puoleensavetävä (kuv. houkutteleva) *houkutteli* |i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *muanittelei* |i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); puoleensavetävät mainokset *muanitteleijat reklumat*

puoleinen *puoli* |ne (~zen, ~stu, ~zii); Ruotsin puoleinen raja *Ruočin puoline raja*

puoleksi ks. puoliksi

puolesta 1. (asemesta, sijasta) *puoles*; tee se meidän kaikkien puolesta *luaji se kaikkien meijän puoles* 2. (edestä, hyväksi) *puoles*; isänmaan puolesta *izänmuan puoles* 3. (vuoksi, takia) *puoles*; puhun nyt virkani puolesta *pagizen nügöi oman ruavon puoles*; sijaintinsa puolesta *mökki on erinomainen paikan puoles* *mökki on erinomainen*; asunto on tehtaan puolesta *fatieru on zavodan puoles* 4. (kuv.) *puoles*; työ puhukoon puolestaan *ruado sanokkah iččeh puoles*

puoli 1. (lukusana) *puol* |i (~en, ~du, ~ii); kello on puoli viisi *aigua on puoli viizi* 2. (puoliväli) *puol* |i; valvoa puoleen yöhön *olla jallas puoleh üöh suate* 3. (osa kokonaisuutta) *puol* |i; pihan toisella puolella *pihan toizel puolel* 4. (osapuoli) *puol* |i; riidan kumpikin puoli antakoon vähän periksi *riijan mollembat puolet annetahes vähäine perikse* 5. (kannattamisesta, tukemisesta) *puol* |i; pitää heikomman puolta *olla heikomban puoleh* 6. (kuv. etenemisestä) *puol* |i; nyt olemme jo voiton puolella *nügöi olemmo jo voiton puolel*

puoli |**aika** (urh.) *taim* (~an, ~ua, ~oi); *puol* |i (~en, ~du, ~ii) *kiža-aijas*; **~hoito** *puolihoi* |do (~jon,

~duo, ~doloj); otatko matkan puoli- vai täysihoi-
dolla? otatgo matkan puoli- vai täüzihoijol? **~il-
mainen** puoli-ilma|ine (~zen, ~stu, ~zii)
puoliksi (puolittain, osittain) puolekkai; puolelleh;
panna leipä puoliksi panna leibü puolekkai; olen
puoliksi karjalainen olen puolelleh karjalaine
puolillaan puoll|i (~en, ~du, ~ii); sanko on puolil-
laan vettä vettü on puoli rengii
puolinainen (epätäydellinen) puolina|ine (~zen,
~stu, ~zii); suoritus jäi puolinaiseksi todevuttami-
ne jäi puolinazekse
puolipiste čök|e (~kien, ~ehtü, ~kielöi) pilkunke
puolisen (noin puoli) läs puoldu; puolisen litraa
läs puoldu litrua
puolisko puoll|i (~en, ~du, ~ii); puolisk|o (~on,
~uo, ~oloi); saanko puoliskon omenasta? annatgo
puolen juablokas? 1900-luvun jälkimmäisellä
puoliskollla 1900- (tuhat üheksäsadua) luvun lop-
pupuoliskol
puoliso ak|ku (~an, ~kua, ~koi); muč|oi (~oin,
~oidu, ~čoloi); uk|ko (~on, ~kuo, ~koloi); vieraat
saapuivat puolisoineen gost'at tuldih akkoinneh-
ukkoinneh
puolitoista puollitostu (~entostu, ~dutostu, ~iitos-
tu); puolentoista tunnin kuluttua puolentostu
čuasun mendüü
puolittaa (panna puoliksi) pan|na (~en, ~ou,
~nah) puolekkai; omaisuus puolitettiin omazus
pandih puolekkai
puoli|tuttu puolituttav|u (~an, ~ua, ~ii); puolelleh
tuttav|u; tutut ja puolitutut tulivat tervehtimään
tuttavat da puolelleh tuttavat tuldih luadimah
tervehütti; **~valmiste** puolivalmisteh (~en, ~tu,
~ii); puolivalmistet voi lämmittää mikroaaltou-
nissa puolivalmistehet voi lämmittää mikrovol-
nouhkas; **~vuosittain** puolivuozittain; TV- luvan
voi maksaa puolivuositain TV-luvan voi maksua
puolivuozittain; **~väkisin** puolelleh vägizin; hän
lähti mukaan puoliväkisin häi lähti minunke puo-
lelleh vägizin; **~väli** puoliväli (~n, ~i, ~löi); olem-
me jo matkan puolivälissä olemmo jo matkan
puolivälis; **~ympyrä** puolikruug|u (~an, ~ua, ~ii)
puoltaa (kannattaa) kannat|tua (~an, ~tau,
~etah); kuka puoltaa esitystäni? kenbo kannattau
minun ezitüstü?
puolue puoloveh (~en, ~tu, ~ii); parti|i (~en, ~edu,
~eloi)
puolueellinen (epäoikeudenmukainen) ebäoige-
vuonmuga|ine (~zen, ~stu, ~zii); ebäobjektivn|i
(~in, ~idu, ~loi); tuomarit olivat puolueellisia
sud'dat oldih ebäobjektivnoit
puolueeton 1. (puolueisiin kuulumaton, sitoutu-
maton) puolovehhekkuumat|oi (~toman, ~tomua,
~tomii); partiehkuulumat|oi 2. (tasapuolinen,
objektiivinen) objektivn|i (~in, ~idu, ~loi); halu-
atko kuulla puolueettoman mielipiteeni? tahtotgo

kuulta minun objektivnoin mielen?

puolue|johtaja puolovehjohta|i (~jan, ~jua, ~jii/
~joi); partiijohta|i; kokoomuksen puoluejohtaja
koalitsionnoin puolovehen johtai; **~kanta** puolo-
vehkan|du (~nan, ~dua, ~doi); partiikand|u; hän
on puoluekannaltaan vasemmistolainen häi on
puolovehkannan mugah huralistolaine; **~kokous**
puolovehkerähm|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); partiino|i
(~in, ~idu, ~loi) kerähm|ö; kesän puoluekokouk-
sessa tehdään tärkeät valinnat puolovehen kezäke-
rähmös pietäh targiet vallicendat; **~tuki** puoloveh-
tulgi (~ven, ~gie, ~giloi); partiitulgi; pitäisikö val-
tion puoluetuet poistaa? pidäsgo valdivon puolo-
vehtuvet ottua iäre?

puolukka (kasv. Vaccinium) buol|u (~an, ~ua, ~oi)
puolustaa 1. (ehkäistä vaaraa) puolist|ua (~an,

~au, ~etah); puolustaa isänmaata puolistua omua
muadu 2. (todistaa oikeudessa jonkun hyväksi)
puolist|ua; häntä puolusti tunnettu asianajaja
händü puolisti tunnettu advokattu 3. (olla jollakin
kannalla) puolist|ua; puolustan varmasti esitystäsi
puolistan varmah sinun ezitüstü

puolustaja 1. puolista|i (~jan, ~jua, ~jii/
~joi); aatteensa puolustaja omassah idejan puolistai
2. (urh.) puolista|i 3. (puolustusasianajaja) advo-
kat|tu (~an, ~tua, ~toi)

puolustautua puolistu|o (~n, ~u, ~tah); puolist|ua
(~an, ~au, ~etah) iččie; syytöksiä vastaan on puo-
lustauduttava viäritämizii vastah pidäü puolistua
iččie

puolustella puolistel|la (~en, ~ou, ~lah); hän puo-
lusteli erehdyksiään häi puolisteli omii hairouksii
puolustus 1. (puolustaminen) puolistami|ne

(~zen, ~stu, ~zii); puolistand|u (~an, ~ua, ~oi);
puolistu|s (~ksen, ~stu, ~ksii) 2. (urh.) puolista-
mi|ne; puolistand|u; puolistu|s; puolustus petti
puolistus petti 3. (oikeudessa) puolistami|ne;
puolistand|u; puolistu|s; rikollisen puolustus hoi-
dettiin tehokkaasti pahanluadijan puolistus hoi-
jettih effektivno; puolustuksen puheenvuoro puo-
listuksen paginvuoro

puolustus|asianajaja puolista|i (~jan, ~jua, ~jii/
~joi); **~menot** (mon.) muan puolistusmeno|t
(~loin, ~loi); puolustusmenoja supistettiin muan
puolistusmenoloi vähendettih; **~ministeri** muan
puolistusministr|u (~an, ~ua, ~oi); **~valmius**
muun puolistusvalmehu|s (~on, ~ttu, ~zii); maan
puolustusvalmiutta on lisättävä muan puolistus-
valmehuttu pidäü lizätä; **~voimat** (mon.) muan
puolistusvoim|at (~ien, ~ii); palvella puolustusvoi-
missa palvella muan puolistusvoimis

puomi puomi (~n, ~i, ~loi); šlagbaum|u (~an, ~ua,
~oi); junan mentyä puomi nousee junan mendüü
puomi nouzou

pupu(jussi) (leik. jänis, kaniini) jänö|i (~in, ~idü,
~löi); krouliek|ku (~an, ~kua, ~koi)

puraista *pur|ta* (~en, ~ou, ~tah); koira puraisi lasta jalkaan *koiru puri lastu jallas*

pureksia (pureskella) *puret|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); ruoka pitää pureksia hyvin süömine pidäü *puretella hüvin*

pureskella ks. pureksia

pureva 1. *puric|ču* (~un, ~čuu, ~čuloi); pureva koira *puricču koiru* 2. (kuv.) *puri|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); onpa purevan kylmää *tol'kovai on purii pakkaine*; purevaakin kritiikkiä joutuu joskus kestäämään *puri-juagi kriitiekkuu toiči pidäü kestiä*

purismi (kiel.) *puhtaskielizü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii)

puristaa 1. *kobrist|ua* (~an, ~au, ~etah); *ahvist|ua* (~an, ~au, ~etah); puristin hänen kättään *kobristin hänen kättü*; kengät puristavat kengät *ahvistetah* 2. (kuv.) *ahvist|ua*; *kobrist|ua*; *puzerd|ua* (~an, ~au, ~etah); rinnasta puristaa *rünnästü ahtistau*; puristamme itsestämme kaiken irti *puzerdammo ičes kaiken iäre*

puristi (kiel.) *puhtaskieli|ne* (~zen, ~stü, ~zii)

puristin *mädžöt|in* (~timen, ~indü, ~timii); applsiineista saa hyvää mehua puristimella *apel'siinas suat hüviä mehuu mädžöttimel*

puristus 1. (puristaminen, puristuminen) *kobristami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kobristand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kobristu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *ahvistami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ahvistand|u* (~an, ~ua, ~oi); *ahvistu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) 2. (kuv. ahdinko, paine) *ahvistami|ne*; *ahvistand|u*; *ahvistu|s*; *kobristami|ne*; *kobristand|u*; *kobristu|s*; *puzerdami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *puzerdand|u* (~an, ~ua, ~oi); *puzerdü|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); työelämän ankarassa puristuksessa *ruadoeloksen kovas puzerdukses*

purje *purjeh* (~en, ~tu, ~ii); nostaa purjeet *nostua purjehet*

purjealus *purjehlaiv|u* (~an, ~ua, ~oi)

purjehdus 1. (purjehtaminen) *purjehtami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *purjehtand|u* (~an, ~ua, ~oi); *purjehtu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); harrastan purjehdusta *suvaičen purjehtamistu* 2. (purjehdusmatka) *purjehtu|s*; olin pitkällä purjehduksella *olin pitkäl purjehtuksel*

purjehtia 1. *purjeht|ua* (~an, ~au, ~etah); lähteä purjehtimaan *lähtie purjehtamah* 2. (laivan kulke- misesta) *purjeht|ua*; Atlantilla purjehtivat suuret merialukset *Atlantiekal purjehtetah suuret meri- laivat* 3. (kuv.) ◇ *purjehtia* avioliiton satamaan *purjehtua ühtehmenon valgamah*

purje|laiva ks. purjealus; **~lautailu** (urh.) *purjeh- laudailu* (~n, ~u, ~loi); **~lento** *purjehlen|do* (~non, ~duo, ~doloi)

purjo(sipuli) (kasv. *Allium ampeloprasum*) *poreilauk|ku* (~an, ~kua, ~koi)

purkaa 1. (hajottaa) *riič|cie* (~in, ~čii, ~itäh); van-

ha piharakennus purettiin *vahnu pihahuonus riičittih* 2. (tyhjentää sisältö) *pur|gua* (~ran, ~gau, ~retah); *tühjend|jä* (~än, ~äü, ~etäh); purimme kuorman nopeasti *gruuzun terväh purrimmo* 3. (peruuttaa) *peruut|tua* (~an, ~tau, ~etah); purkaa kauppa *peruuttua kauppu* 4. (kuv. tuoda ilmi, paljastaa) *pur|gua*; *pal'läst|ua* (~an, ~au, ~etah); kansa purki murheensa lauluun *rahvas purgi omat pahat mielet pajol*

purkaus 1. (purkaminen) *purgami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *purrand|u* (~an, ~ua, ~oi); *purgav|o* (~on, ~uo, ~oloi); kuorman purkaminen *gruuzun purgamine* 2. (purkautuminen) *purgavumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *purgavund|u* (~an, ~ua, ~ii); *purgavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); tulivuoren purkaus *tulimäin purgavumine* 3. (kuv.) *purgavumi|ne*; *purgavund|u*; *purgavu|s*; tunteiden purkaus *tundoloin purgavus*

purkautua 1. (hajota) *haj|ota* (~uon, ~uou, ~otah); *levi|tä* (~en, ~eü, ~täh); kuorma purkau- tui tielle *gruuzu levii dorogale* 2. (tyhjentyä) *purgavu|o* (~n, ~u, ~tah); Etna purkautui *Etna purgavui* 3. (peruuntua) *haj|ota*; *levi|tä*; heidän avioliittonsa on purkautunut *heijän ühtehmeno on levinnüh* 4. (kuv.) *purgavu|o*; hyvä, että tunteet purkautuvat joskus *hüvä, ku tundehet silloi-toiči purgavutah*

purkittaa 1. (panna purkkeihin, säilöä) *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *bankoih*; purkittaa hilloa *panna varen'nät bankoih* 2. (kuv. tehdä elokuvaa tai ääni- tettä) *fil'm|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *iänit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); nyt on esitys purkitettu *nügöi ezitüs on fil'mattu/ iänitettü*

purkka (ark.) ks. purukumi

purkki 1. (tölkki) *bank|u* (~an, ~ua, ~oi); litran purkki *litrahine banku* 2. (ark., kuv., halv. vene, laiva) *ruuh|i* (~en, ~tu, ~ii); tuohon purkkiin en uskalla tulla *tuah ruuheh en ruohti mennä* 3. (kuv.) *bank|u*; panna elokuva purkkiin *panna fil'mu ban- kah*

purku 1. (purkaminen) *purgami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *purrand|u* (~an, ~ua, ~oi); *purgav|o* (~on, ~uo, ~oloi); lastin purku *gruuzun purgamine* 2. (peruuttaminen) *peruuttam|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *peruutand|u* (~an, ~ua, ~oi); *peruutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); päädyimme sopimuksen pur- kuun *piäviümmö sobimuksen peruutukseh*

purnata (valittaa) *žualui|jakseh* (~čemos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); *burbet|tua* (~an, ~tau, ~etah); älä viitsi aina purnata vastaan *älä ainos burbeta vas- tah*

puro *oj|a* (~an, ~ua, ~ii)

purra 1. *pur|ta* (~en, ~ou, ~tah); purra kielensä *purta kieli* 2. (hyönteisistä) *pur|ta*; paarma puri *puarmu puri* 3. (syömisestä) *pur|ta*; saanko jotain pientä purtavaa? *annattogo midätah piendü pur- tavua?* 4. (kuv.) *pur|ta*; vaikea pala purtavaksi

(ratkaistavaksi) *vaigei pala purtavakse*; purra hammasta (olla sisukas) *olla upr'uamoi*; teen tämän työn vaikka hammasta purren *ruan tämän ruavon nepremnenno*

purskahtaa 1. (nesteestä) *pirskaht|uakseh* (~amos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); veri purskahtaa avonaisesta haavasta *veri pirskahtah avvonazes ruanas* 2. (naurusta, itkusta) *pirskaht|uakseh*; tyttö purskahti itkuun *tiüttö pirskahtih itkuh*

pursua, pursuta 1. *böngöt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); kaapista pursui vaatteita *škuapas böngötti sobua* 2. (kuv.) *burh|ata* (~uan, ~uau, ~atah); nuoret pursuvat elämäniloa *nuoret burhatah eloksenilos*

purukumi *näčkü* (~n, ~ü, ~löi)

pusero *kouht|u* (~an, ~ua, ~ii); *pai|du* (~jan, ~dua, ~doi)

puserin *puzerdi|n* (~men, ~ndu, ~mii); *mehupuzerdi|n*; parasta mehua saa pusertimella *paras mehu roih mehupuzerdimen avul*

puserus *puzerdami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *puzerdand|u* (~an, ~ua, ~oi); *puzerdu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); olla puseruksissa olla *puzerduksis*

pusertaa ks. puristaa

pusikko (ark. pensaikko) *tuhjik|ko* (~on, ~kuo, ~kolo)

puska 1. (ark. pensas) *tuhj|o* (~on, ~uo, ~oloi) 2. (kukkakimppu) *bukiet|tu* (~an, ~tua, ~toi); komea puska ruusuja *komei bukiettu rouzua*

puskea 1. (iskeä, työtäistä) *pusk|ie* (~en, ~ou, ~ietah); pässi puski poikaa *bošši puski brihačču* 2. (kuv., ark. tunkeutua, työntyä) *pusk|iekseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~ietahes); *isk|iekseh* (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~ietähes); *no|sta* (~uzen, ~uzou, ~stah); *nou|sta* (~zen, ~zou, ~stah); kukkapenkki puskee rikkaruohoa *kukkuvagoh nouzou rikkuheiniä* 3. (kuv. epäonnistua) *isk|ie* (~en, ~öü, ~ietäh); *pusk|ie*; puskea päättään seinään *iskie piädü seinäh*

puskuri *buufer* (~an, ~ua, ~oi); auton puskurit *mašinan buuferat*

pussata (ark. suudella) *uk|ata* (~kuan, ~kuau, ~atah)

pussi 1. *huavo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *pakiet|tu* (~an, ~tua, ~toi); *pus|si* (~in, ~sii, ~siloi); ottaa karamelleja pussista *ottua nāmuu huavozes* 2. (kuv.) *turvotul|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); pussit silmien alla *turvotukset silmien al* 3. (ark. kukkaro, lompakko) *puss|i*; *kukkar|o* (~on, ~uo, ~oloi); se on kaikki minun pussistani pois *se kai on otettu minun kukkaros* ◇ puhua omaan pussiinsa *paista omua eduu*

pussijeläin (el. Marsupialia) *pussielät|ti* (~in, ~tii, ~tilöi); kenguru kuuluu pussieläimiin *kenguru kuuluu pussielättilöih*; **~keitto** *pakiettukeit|to* (~on, ~tuo, ~toloi); **~lakana** *pododēl'niek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

pusta (aro Unkarissa) *heinütazang|o* (~on, ~uo, ~oloi)

pusu (ark. suukko) *ukkuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ukkuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *ukkav|o* (~on, ~uo, ~oloi)

putka (ark. poliisilaitoksen pidätysseili) *butk|u* (~an, ~ua, ~ii); rähinöitsijät joutuivat putkaan *huliguanat puututtih butkah*

putki *butk|i* (~en, ~ie, ~iloi); *vezibutk|i*; *tru|ba* (~van, ~bua, ~bii); *vezitru|ba*; vesi virtaa putken läpi *vezi virduau vezibutkes läbi*

putki|asentaja *butkiloinazetta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *tribienazetta|i*; **~remontti** *butkiremont|u* (~an, ~ua, ~oi); *tribaremont|u*; talossa tehtiin suuri putkiremontti *talois piettih suuri butkiremontu/ tribaremontu*

putous 1. (putoamismatka) *sor|do* (~ron, ~duo, ~doloi); katolta on usean metrin putous *levolpäi on monen metrin korgevus sordo* 2. (vedessä)

vezisor|do; Niagaran putoukset *Niagaran vezisorrot*

puu 1. (kasvava) *puu* (~n, ~du, ~loi); tässä kasvaa komeita puita *täs kazvau komiedu puudu* 2. (aine) *puu*; puuta tuodaan Venäjältä *puudu tuvvah Venälpäi*; panna puita pesään *panna puudu päč-čih* 3. (kuv.): hän seisoi kuin puulla päähän lyötyinä (hämmästyneenä) *hāi seizoi ku puul piäh iskiettiü*; siltähän se näyttää puusta katsoen (tarkemmin tutustumatta) *moizeksehäi se ozutah puuspäi kaččojen*; maistuu puulta (kyllästyttää) *küllästüttäü/ nadojiu*; olla puulla paljailla (varaton) *olla pal'lahil puil* ◇ ei omena kauas puusta putoa *juablokku ei loitos paku puuspäi*

puuduttaa 1. (saattaa puuduksiin) *puvvut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *kangeit|tua* (~an, ~tau, ~etah); työskentely tietokoneella puuduttaa selän *ruado kompuuteräl kangeittau sellän* 2. (lääk.) *puvvut|tua*; lääkäri puudutti ikenen ennen hampaan poistoa *douhturi puvvutti igenen enne hambahan kiskondua*

puudutus (lääk.) *puvvuttami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *puvvutand|u* (~an, ~ua, ~oi); *puvvutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

puuha (työ, touhu) *rua|do* (~von, ~duo, ~doloi); *homm|u* (~an, ~ua, ~ii); kotona on kaikenlaista puuhaa *kois on kaikenluadustu ruaduo*

puuhaila (touhuta) *rua|dua* (~n, ~dau, ~tah); äiti puuhaili kotiaskareissa *muamo ruadoi kodirua-doi*; mitäpä puuhaillet? *midäbo hommaillet?*

puuhata (hommata) *homm|ata* (~uan, ~uau, ~atah); paikkakunnalle puuhataan uutta koulua *paikkukunnale hommatah uuttu školua*

puukko *puuk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *suomenveič|či* (~en, ~čie, ~čii)

puukottaa *püst|jä* (~än, ~äü, ~etäh) *puukol*; uhria puukotettiin hengenvaarallisesti *uhrii püstettih puukol ülen opuasno*

puu|liiteri (puuvaja) *halgosar|ai* (~uan, ~uadu, ~ualoi); **~lämmitys** *puulämmitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *halgolämmitü|s*; puulämmityksellä toimiva sauna *puulämmitüksel toimiju küllü*

puuma (el. *Felis concolor*) *puum|a* (~an, ~ua, ~ii)

puunjalostus *puunkäzittelemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *puunkäzittelend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *puunkäzittelü* (~n, ~ü, ~loi)

puu|puhallin (mus.) *puuhi|ne* (~zen, ~stu, ~zii) *puhunduinstrument|u* (~an, ~ua, ~oi); klarinetti on yksi puupuhaltimista *klarinettu on üksi puuhi-zis puhunduinstrumentois*; **~pää** (ark., kuv. type-ris) *puupiä* (~n, ~dü, ~loi); millainen puupää hän onkaan *tol'kovai aiga puupiä on neče*

puuro *puur|o* (~on, ~uo, ~oloi); *kuaš|šu* (~an, ~šua, ~šoi)

puuroutua (kuv. tulla epäselväksi) *šöblävü|ö* (~n, ~ü, ~täh); puhe puuroutui *pagin šöblävüi*

puuseppä *puusep|pü* (~än, ~piä, ~pii); *stoläri* (~n, ~i, ~loi)

puuskainen (puuskittainen) *näpak|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); odotettavissa puuskaista pohjoistuulta vuotettavis on *näpakkuo pohjastuuldu*

puuskuttaa (huohottaa) *huahit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *puhk|ua* (~an, ~au, ~etah); *puhkut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *pöhk|jä* (~än, ~äü, ~etäh); *pöhküt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); ihan puuskutin torniin kiivetessäni *ihan huohitin baš'nah nostes*; vanha höyryveturi puuskutti ohi mennessään *vahnu höürüveduri puhkutti siiriči mennes*

puusto *puust|o* (~on, ~uo, ~oloi); tontilla on vanhaa puustoa *muapalstal on vahnua puustuo*

puutarha *sa|du* (~vun, ~duu, ~duloi)

puutarha|kasvi *sadukazvi* (~n, ~i, ~loi); *sadu-kazvo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); monivuotiset puutarhakasvit *monivuodizet sadukazvokset*; **~keinu** *saduliedžu* (~n, ~u, ~loi); **~mansikka** *sadu-mandžol|i* (~in, ~idu, ~loi)

puutarhuri *savunhoida|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *sadouniek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

puutavara *puutavar* (~an, ~ua, ~oi)

puute 1. (pula, niukkuus) *hädä* (hiän, hädiä, hädii); *gor|a* (~an, ~ua, ~ii); kärsiä puutetta *tirpua gor'ua*; sodan jälkeen oli puutetta melkein kaikesta *voinan jälgeh oli hädiä voi sanuo kaikes* 2. (vajavuus, heikkous) *vajavul|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *vi|ga* (~jan, ~gua, ~goi); meissä kaikissa on vikamme ja puutteenme *meis kaikis on vigua da vajavuttu*

puutelista *hädälist|u* (~an, ~ua, ~oi); kirjoita puutelistalle, mitä tarvitaan *kirjuta hädälistale, midä tarvitat*

puuteri *puutri* (~n, ~i, ~loi)

puuteroida *puutri|ekseh* (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes)

puutteellinen (vajavainen, epätäydellinen) *vaj|ai* (~uan, ~uadu, ~ualoi); *vajana|ine* (~zen, ~stu,

~zii); elää puutteellisissa oloissa *eliä vajanazis ololois*; laki on jäänyt puutteelliseksi *zakon on jäännüh vajanazekse*

puuttua 1. (olla ilman) *ei* (en, ei) *olla* (ole, olla); kirjoituksesta puuttuu enää yhteenvedo *kirjutukses ei ole vaiku ühtehveduo*; se tästä nyt vielä puuttui! *sidä täs nügöi vie ei olluh!* 2. (kajota, sekaantua) *küsk|iekseh* (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~ietähes); älä puutu toisten asioihin! *älä küskei toizien dieloloih!*

puutua (turtua) *pu|uduo* (~vvun, ~uduu, ~vuu-tah); jalat puutuvat pitkällä lennoilla *jallat puvvutah pitkil lendoloi*

puuvilla *puuvil|lu* (~lan, ~lua, ~loi); vaate on täyt-tä puuvillaa *soba on tävvelleh puuvillas*

pyhiinvaellus *kävümi|ne/ käümi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/ *kävünd|ü/ käünd|ü* (~än, ~iä, ~öi) *pühih kohtih*; Karjalan luostareihin tehdään paljon pyhiinvaelluksia *Karjalan manasteriloih äijät kävväh*

pyhimys (kat. kirkossa: pyhä ihminen) *püh|ä* (~än, ~iä, ~ii) *ristikanz|u* (~an, ~ua, ~oi); julistaa pyhimyksi *sanuo julgi pühäkse ristikanzakse*

pyhittää 1. (siunata) *blahoslov|e* (~n, ~u, ~tah); pyhittää avioliitto *blahoslovie ühtehmeno* 2. *pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh) *pühännü*; muista pyhittää lepopäivä *musta pidiä pühännü lebopäivü* ◇ tarkoitus pyhittää keinot *tarkoitus pühittäü keinot*

pyhitys *pühittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *pühitänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *pühitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

pyhä 1. (Jumalaa merkitsevä, erisnimenä tms.) *Püh|ä* (~än, ~iä, ~ii); Pyhä Jumala *Pühä Jumal*; Pyhä Pietari *Pühä Pedri* 2. (ort.) *püh|ä*; *svätöl|i* (~in, ~idü, ~loi); minkä pyhän muistolle tämä päivä on omistettu? *mittuman svätöin mustokse tämä päivü on omistettu?* Karjalan pyhät kyläjuh-lat *Karjalan pühät küläprüazniekat* 3. (muusta kunnioitettavasta) *püh|ä*; pyhät sakramentit *pühät sakramentat*; pitää lakia pyhänä *pidiä zakonoi pühännü* 4. (sunnuntai) *pühäpäiv|ü* (*pühänpäivän, pühiäpäiviä, pühiipäivii*); joulun pyhät olem-me kotona joulun *pühätpäivät olemmo kois*

pyhän|häväistys *pühien/ svätölöin huiguami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *pühien-/ svätölöinhuiguand|u* (~an, ~ua, ~oi); *pühien-/ svätölöinhuigav|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~päivä** *pühienpäiv|ü* (~än, ~iä, ~ii); marraskuun alussa vietetään pyhäinpäivää *kül-mükuun allus pietäh pühienpäiviä*

pyhä|koulu *pühänpäivänškol|a* (~an, ~ua, ~ii); pyhäkoulu pidetään seurakunnan kerhohuo-neella *pühänpäivänškolua pietäh prihodon kerho-tilois*; **~päivä** *pühäpäiv|ü* (*pühänpäivän, pühiä-päiviä, pühiipäivii*); arkena ja pyhäpäivänä *argi-päivännü da pühännüpäivännü*

pyjama *pižam|u* (~an, ~ua, ~oi)

pykälä 1. (lain yms. kohta) *pügäl* (~än, ~iä, ~ii); *kappaleh* (~en, ~tu, ~ii); *jago-oz|a* (~an, ~ua, ~ii); kolmannen pykälän mukaan *kolmanden pügälän*

mugah 2. (lovi tms.) *mietk|u* (~an, ~ua, ~oi); *ogal* (~an, ~ua, ~ii); *pilk|u* (~an, ~ua, ~oi); *pügäl* (~än, ~iä, ~ii); tehdä pykäliä lankkuun *luadie laudah mietkua*

pyllistää (ark.) *küköt|tiä* (~än, ~tää, ~etäh)

pylly (ark. takapuoli) *perz|e* (~ien, ~ettü, ~ielöi)

pyllähtää *mukeld|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); lapsi pyllähti nurin liukkaalla tiellä *lapsi mukeldih libiel tiel*

pylväs *pač|as* (~čahan, ~astu, ~čahii)

pyramidi *piramiid|u* (~an, ~ua, ~oi)

pyree (sose) *püree* (~n, ~dii, ~löi)

pyristellä (rimpuilla) *olla* (*olen, on, ollah*) *vastah; riuht|uokseh* (~ommos, ~oh/ ~ohes, ~otahes); *riuhtoil|lakseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); kala pyristeli vastaan kala *riuhtoilih vastah*

pyrkiminen (hakeutuminen) *piäzemi|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *piäzend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *piäzü* (~n, ~ü, ~löi); *puuttumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *puutund|u* (~an, ~ua, ~oi); *tahtomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tahtond|u* (~an, ~ua, ~oi); *taht|o* (~on, ~uo, ~oloi); *pyrkiminen yliopistoon tahto yliopistoh*

pyrkimys *taht|o* (~on, ~uo, ~oloi); *pyrkimyksenä* on saada aikaan sovinto *tahtonnu on suaja konzulah sobu*

pyrkiä 1. (yrittää, tavoitella, olla tarkoituksena) *taht|uo* (~on, ~ou, ~otah); *op|pie* (~in, ~piu, ~itah); pyrkiä täydellisyyteen *tahtuo tävvellizütti*; sodat pyritään estämään neuvottelemalla *voinii opitah estiä paisten keskenäh* 2. (hakea) *taht|uo*; tytär pyrki opiskelemaan Helsinkiin *tütär tahtoi opastuo Helsingis*

pyrkyri (keinottelija, nousukas) *karjerist|u* (~an, ~ua, ~oi)

pyromaani *piroman* (~an, ~ua, ~oi)

pyrstö 1. (linnun tai kalan takaosa) *hän|dii* (~nän, ~diä, ~dii); kala pärskytti vettä *pyrstöllään kala pärskütti vettü hännäl* 2. (kuv. takamus) *perz|e* (~ien, ~ettü, ~ielöi) *putosin pyrstölleni hämmästyksestä sorruin perzielleh hämmästykses*

pyry *tuhu* (~n, ~u, ~loi)

pyryttää (yksipers.) *tuhu|ta* (~ou); *pyrytti tien umpeen tuhui tien umbeh*

pyrähdys *pörähtü|s* (~ksen, ~stii, ~ksii); metsästä kuului lentoon lähtevien lintujen *pyrähdys mečäs kuului lendoh lähtijöin linduloin pörähtüs*; juoksija otti nopeita *pyrähdyksiä juoksii pidi ravieloi pörähtüksii*

pyrähtää *pöräht|iäkh* (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); linnut *pyrähivät* lentoon *linnut pörähtettihs lendoh*

pyssy *orož|u* (~an, ~ua, ~oi)

pysty (pystysuora) *püstii*; *püstüs*; nousta *pystyyn nosta püstii*; seisoa pää *pystyssä seizuo piä püstüs*

pysty|asento *püstüazend|o* (~on, ~uo, ~oloi); ihminen kävelee *pystyasennossa ristikanzu kävelöü*

püstüazendos; **~korva** (koirarotu) *püstükorv|u* (~an, ~ua, ~ii); meidän Musti on suomenpystykorva *meijän Musti on suomenpüstükorvu*; **~nenä** *püstünen|ä* (~än, ~iä, ~ii); *nüččünen|ä*; **~suora** *vertikali* (~n, ~i, ~loi); *pystysuora* ja *vaakasuora* *viiva vertikaliviivu da gorizontaliviivu*

pystyttää *püstüt|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); *pan|na* (~en, ~ou, ~nah); *pystytimme* aidan talon ympäri *panimmo aijan talois ümbäri*

pysty|tukka *püstütuk|ku* (~an, ~kua, ~kii); *joužiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); *pojalle* on leikattu *pystytukka brihačule on leikattu joužiekkü*; **~viiva** *püstüviiv|u* (~an, ~ua, ~oi)

pystyä (kyetä) *voil|a* (~n, ~bi/ ~t, ~jah); *pystytkö* *tekemään* *remontin itse?* *voitgo luadie remontan iče?*

pysytellä *püzüt|elläkh* (~telemmös, ~teleh/ ~telehes, ~ellähes); *pysyttele* kaukana hänestä *püzüttelei loitombi hänes*; *koetamme* *pysytellä* *sisätiloissa* *opimmo püzütelläkh koin südämes*

pysyvä (jatkuva, kestävä) *luj|a* (~an, ~ua, ~ii); *rakkaus* ei aina ole *pysyvää* *rakkahus ei ainos ole lujä*; *pyrkiä* *pysyvään* *rauhaan tahtuo lujua rauhua*

pysyä 1. (olla jatkuvasti jossakin paikassa) *püzü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *pysyn* tänään kotona *püzün tänäpäi kois* 2. (olla jossakin tilassa) *püzü|ö*; *onneksi* *olet* *pysynyt* *terveenä* *ozakse olet püzünüih tervehennü* 3. (kuv.) *püzü|ö*; *pysyä* *asiassa* *püzüö dielos*; *pysyä* *kärryillä* (*ymmärtää*) *püzüö käris*; *pysyä* *salassa* *püzüö peitos*; *heidän* *suhteensa* *pysyi* *salassa* *vuosikausia* *heijän välit püzüttih peitos vuozikauzii* ◇ *suutari* *pysyköön* *lestissään* *jogahizel pidäü tiediä oma tazo*

pysähdellä *azet|elläkh* (~telemmos, ~teleh/ ~telehes, ~ellähes); *auto* *pysähteli* *jatkuvasti* *moottorivian* *vuoksi* *mašin azetelihs puaksuh motorvijan täh*

pysähdys (pysähtyminen) *azettumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *azetund|u* (~an, ~ua, ~ii); *azetü|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *sydämen* *pysähdys* *südämen azetus*; *liikenne* on *pysähdyksissä* *lumipyryn* *vuoksi* *liikendeh on azetuksis lumituhun täh*

pysähtyä *azet|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); *pikavuoro* ei *pysähdy* *tällä* *pysäkillä* *kiirehvuoro ei azetu täl azetuksel*; *aika* on *pysähtynyt* *aigu on azetunnuh*

pysäkki *azetü|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

pysäköidä *azet|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); *saako* *pihaan* *pysäköidä?* *voibigo azettuo pihah?*

pysäköinti *azettumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *azetund|u* (~an, ~ua, ~ii); *azetü|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *kadun* *tällä* *puolella* on *pysäköinti* *kielletty täl puolel uuliččuä azetus on kiellettü*

pysäköinti|alue *azetusaloveh* (~en, ~tu, ~ii); **~kiekko** *azetusmerki* (~n, ~i, ~löi); *muistithan* *pysäköintiekon?* *mustithäi azetusmerkin?* **~kielto** *azetuskiel|do* (~lon, ~duo, ~doloi); *näitkö* *pysä-*

köintikiellon kadun varrella? näitgo azetuskiellon uuličan varrel? **~mittari** azetusmittari (~n, ~i, ~loi); onko sinulla kolikoita pysäköintimittariin? ongo sinul hienuo dengua azetusmittarih? **~virhemaksu** azetusviärümaksu (~n, ~u, ~loi); pysäköintivirhemaksusta ei auta valittaa azetusviärümaksus ei avvuta reklamatsii

pysäyttää azet|tua (~an, ~tau, ~etah); poliisi pysäytti liikenteen politsii azetti liikendehen; pysäytin auton azetin mašinan

pyton (el. Python) piton (~an, ~ua, ~oi)

pyy (el. Tetrastes bonasia) püü (~n, ~dü, ~löi)

pyydys püvvü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); kokea pyydysket oppie püvvüksii

pyydystää 1. (ottaa kiinni) pü|üdiä (~vvän, ~üdäü, ~vvetäh/ ~ütäh); pyydystätkö kaloja katis-kalla vai verkoilla? püvvätgo kalua katiskal vai verkoloil? 2. (kuv.) pü|vvellä (~üdelen, ~üdelöi, ~vvelläh); püvväksendel|lä (~en, ~öü, ~läh); hän pyydystää naisia koko ajan häi kogo aijan püüde-löi naizii

pyyhe 1. (pyyheliina) käzipaik|ku (~an, ~kua, ~koi); kuivata kädet pyyhkeeseen kuivata käit käzipaikal 2. (leik., mon. nuhteet, moitteet) püh-keh (~en, ~tü, ~ii); sain heti pyyhkeitä pomolta hedi sain pühkehet pomolpäi

pyyhin (pyyhkimislaitte) pühkimislait|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii); tuulilasin pyyhkimet tuulistök|an pühkimislaitteh

pyyhkiä 1. (puhdistaa, kuivata) pühki|e (~n, ~ü, ~täh); pyyhi jalkasi mattoon pühki jallat mattoh 2. (poistaa) pühki|e; olen pyyhkinyt pois osan tekstin lopusta olen pühkinüh iäre ozan tekstan lopus 3. (ark.) men|nä (~en, ~öü, ~näh); hänellä pyyhkiä (menee) tosi hyvin hänel tozi hüvin me-nöü

pyyhkäistä pühkäld|jä (~än, ~äü, ~etäh); pyyhkäisin rievulla pöytää pühkäldin rivul stolua; pyyhkäistä silmiään pühkäldiä silmii

pyykki 1. (pestävät vaatteet) pezoso|vat (~bien, ~bii); tulipa paljon pyykkiä tol'kovai rodih äijü pezosobua 2. (rajapyykki) rajapač|as (~čahan, ~astu, ~čahii)

pyykkikone pezokoneh (~en, ~tu, ~ii); pezomašin (~an, ~ua, ~oi); ota vaatteet pois pyykkikoneesta ota sovät iäre pezomašinas; **~naru** sobanuor|u (~an, ~ua, ~oi)

pyynti (metsästy, kalastus) püüdämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); püvvänd|ü (~än, ~iä, ~öi) pü|üdö (~vvön, ~üdöü, ~üdölöi); menemme silakan pyyntiin lähtemmö silakan püüdöh

pyyntö (toivomus, halu) pakičul|s (~ksen, ~stu, ~ksii); taht|o (~on, ~uo, ~oloi); teen tämän vain sinun pyynnöstäsi luajin tämän vaiku sinun tah-tos

pyytää 1. (esittää pyyntö) paki|ta (~čen, ~ččou,

~tah); pyydän puheenvuoroa pakičen paginvuo-ruo 2. (pyydystää) pü|üdiä (~vvän, ~üdäü, ~ütäh); püvvüst|jä (~än, ~äü, ~etäh); pyytää riis-taa püvvüstiä riistua 3. (kuv.) paki|ta; pyytää anteeksi pakita prošken'n'ua; anna anteeksi! prosti! pyytää kättä (kosia) pakita kättü (kozita)

pyökki (kasv. Fagus) fagus (~an, ~sua, ~soi); püök|ki (~in, ~kii, ~kilöi); keittiön kaapit ovat pyökkiä kuhnan škuapat ollah püökis

pyöreä 1. püör|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); püörüz|ü (~än, ~iä, ~ii); pyöreät posket püörüzät rožat 2. (kuv. karkea, pyöristetty) püör|ei; püöristet|tü (~ün, ~tүү, ~tülöi); sanotko pyöreän arviosi hin-nasta? sanotgo püöristetün hinnan? 3. (kuv.): teh-dä pyöreitä päiviä (työskennellä kellon ympäri) ruadua pitkii päivii

pyöristä 1. (tulla pyöreä/mmä/ksi) püöristü|ö (~n, ~ü, ~täh); silmät pyöristyivät kauhusta sil-mät püöristüttih varavos 2. (kuv.) püöristü|ö; hin-nat pyöristyvät ylöspäin hinnat püöristütäh üläh-päi

pyöristää 1. (tehdä pyöreä/mmä/ksi) püörist|jä (~än, ~äü, ~etäh); pyöristää terävät kulmat püö-ristiä terävät kulmat 2. (kuv.) püörist|jä; summa pyöristetään lähimpään 50 centtiin summu püö-ristetäh nenga viidehkümmeneh tsentah

pyörillä 1. pun|uo (~on, ~ou, ~otah); püör|ellä (~telen, ~telöi, ~elläh); poika pyörillä lakkia käsissään brihačču punoi käzis šuapkuu; kalat pyörillä korppujauhossa kalat püörillä zuuharijauhos 2. (kuv.) püör|ellä; pyörillä pää-tään püörillä piädü; pyörittelin asiaa mielessäni päiväkausia püörittelin mieles dieluo päivükauzii

pyörittää 1. püör|itä (~än, ~täü, ~etäh); pyörit-tää palloa püörittää miäččüü 2. (kuv.) püör|itä; isoisa pyörittää (vetää) eläkeläisten kerhoa died'oi püörittää eläkkeheläzien kerhuo

pyöriä 1. püör|e (~n, ~ü, ~täh); maa pyörii akse-linsa ympäri mua püöriü omassah osas ümbäri 2. (leikkiä, tanssia) püör|e; piiri pieni pyörii pieni kruugu püöriü 3. (kuv.) püör|e; lek|kuo (~un, ~kuu, ~utah); maailma pyörii silmissäni (pyör-ryttää) minul muailmu püöriü silmis; missä olette pyörineet (liikkuneet) viime aikoina? kusbo oletto lekkunuh jälgi aijoi? nimi pyörii kielelläni (olen muistamaisillani) nimi püöriü kielel

pyörre 1. püör|de (~dien, ~rettü, ~dielöi); joessa on voimakas pyörre joves on ravei püörde; tanssin pyörteessä tansin püördies 2. (kuv.) püör|de; jou-tua julkisuuden pyörteisiin puuttuo julgizuon püördeh

pyörremyrsky lumipehu (~n, ~u, ~loi); viehkuri (~n, ~i, ~loi); tuhu (~n, ~u, ~loi)

pyörriksissä juovuksis; püörriksis; olen ihan pyörriksissä tanssista olen ihan juovuksis tansis **pyörriyttää** (yksipers.) püörriüt|tiä (~täü); juo-

vut|tua (~tau); minua pyöräyttää minuu juovut-tau

pyörtyä (mennä tainnoksiin) *men|nä (~en, ~öü, ~näh) čusviettah*; nainen pyörtyi yhtäkkiä *naine vuottamattah meni čusviettah*

pyörä 1. *rat|as (~tahan, ~astu, ~tahii)*; auton pyörät *mašinan rattahat* 2. (polku- tai moottoripyörä) *polgupüör|ü (~än, ~iä, ~ii)*; *motopüör|ü*; ajaa pyörällä *ajua motopüöräl* 3. (kuv.): olla pyörällä päästään *olla segavunnuh* ◇ olla kolmantena pyöränä *olla kolmandennu rattahannu*

pyörähdellä *püörähtel|läkseh (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lähes)*; parit pyörähtelevät ahkerasti *tanssilattialla puarat ahkerah püörähtellähes tansulattiel*

pyörähtää 1. (käännähtää) *püöräht|läkseh (~äm-mös, ~äh/ ~ähes, ~etähes)*; pyörähtää ympäri *püörähtiäkseh ümbäri* 2. (käväistä, pistäytyä) *püöräht|läkseh*; pyörähdin kioskillä *püörähtimmös kioskah*

pyöräillä (ajaa polkupyörällä) *aj|ua (~an, ~au, ~etah) polgupüöräl*; lapset pyöräilevät kouluun *lapset ajetah školah polgupüöräl*

pyöräily *ajelemi|ne (~zen, ~stu, ~zii) polgupüöräl*
pyöräilykypärä *šlem|a (~an, ~ua, ~oi)*; pyöräilykypärän käyttö on tärkeätä *šleman käyttämine on tärkei*

pyörä|korjaamo *polgupüörükorjuam|o (~on, ~uo, ~oloi)*; **~tie** *polgupüörütie (~n, ~dü, ~löi)*; autolla ajo pyörätiellä on kielletty *polgupüörütiel on kiellettü ajo mašinoil*; **~tuoli** *invalidupüör|ü (~än, ~iä, ~ii)*; joutua pyörätuoliin *puuttuo invalidupüöräh*

pyöräyttää *püörähüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh)*; äiti pyöräytti piirakat hetkessä *muamo terväzeh püörähütti piiruat*

pyöröhirsi *par|zi (~ren, ~tu, ~zii)*; mökki on rakennettu pyöröhirrestä *mökki on luajittu parres*

pyöveli *piäniek|ku (~an, ~kua, ~koi)*; *palač|ču (~un, ~čuü, ~čuloi)*

pähkinä 1. (kasv. Coryllis) *orieh|u (~an, ~ua, ~oi)*; pähkinöitä on monta lajia *oriehua on mondu luaduu* 2. (kuv.) *orieh|u*; onpahan siinä pähkinää purtavaksi (vaikea tehtävä ratkaistavaksi) *sit kačo on oriehua purtavakse (vaigei ruado ruattavakse)*

päihde *narkoutiek|ku (~an, ~kua, ~koi)*; *alkogoli (~n, ~i, ~loi)*; päihneiden käyttö *narkoutiekoin käyttämi|ne (~zen, ~stü, ~zii)*; *käütänd|ü (~än, ~iä, ~öi)*; *käüt|tö (~ön, ~tüö, ~tölöi)*

päihde|huolto *narkohuol|do (~lon, ~duo, ~doloi)*; päihdehuollon asiakkaat ovat yhä nuorempia *narkohuollon klijentat ollah ainos vai nuorembat da nuorembat*; **~ongelma** *narko-ongelm|u (~an, ~ua, ~ii)*; päihdeongelmien hoito *narko-ongelmoin hoido*

päihdeongelmainen *narko-ongelmalli|ne (~zen, ~stu, ~zii)*; päihdeongelmaisia nuoria yritetään

auttaa *narko-ongelmallizii nuorii opitah auttua*
päihdyttää (3. pers.) *juovut|tua (~tau, ~etah)*; *humaldut|tua (~tau, ~etah)*; päihdyttävät aineet *juovuttajat ainehet*

päihittää (ark. voittaa) *voit|tua (~an, ~tau, ~etah)*; joukkueemme päihittää vastustajansa kirkkaasti *meijän joukkoveh voittau vastustajan kirkahasti*

päihtynyt (juopunut) *juovunu|h (~on, ~ttu, ~zii)*; *humaldunnu|h (~on, ~ttu, ~zii)*; ajaa päihtyneenä *ajua humalas*

päin (prepos. ja postpos.) = *päi*; *päin*; kaikki meni päin seinä *kai meni päin seinii*; ajoimme keskustaan päin *ajojmmo keskustahpäi*

päinsä: käykö päinsä, että tulemme yhdessä? *sobi-ugo, ku tullemmo ühtes?*

päinvastainen (käänteinen) *vasta|ine (~zen, ~stu, ~zii)*; esitettiin myös päinvastaisia näkökohtia *ozutettih vastaziigi puolii*

päinvastoin *toizin; toizelleh; vastukarai*

päissään (juovuksissa) *humalas*; nuoret olivat päissään *nuoret oldih humalas*

päivettyä *päivit|tüö (~ün, ~tüü, ~ütäh)*; päivettyneet kasvat *päivitünnüöt rožat*

päivisin (aina päivällä) *ainos päiväl*; työskentelen päivisin *ruan ainos päiväl*

päivittäin (joka päivä) *joga päiviä*; kävelemme ulkona päivittäin *kävelemmö pihal joga päiviä*

päivittäinen (jokapäiväinen) *jogapäivä|ine (~zen, ~stü, ~zii)*; päivittäiset askareet *jogapäiväzet hommat*

päivittää 1. (atk.) *päivit|tiä (~än, ~täü, ~etäh)*; *pan|na (~en, ~ou, ~nah)*; *suat|tua (~an, ~tau, ~etah)* tiedokonehen ohjelmisto *uvvemban versien muodoh*; päivittää tekstinkäsittelyohjelma *päivit-tiä tekstänkäzittelüohjelmu* 2. *päivit|tiä*; saattaa rekisterin tiedot ajan tasalle *päivittiä registran tiijot*

päivyri *kalenduar|u (~an, ~ua, ~oi)*

päivystys *päivüstü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)*; *dežurstv|u (~an, ~ua, ~oi)* lapsii vietiin päivystykseen *lapsi viettih dežurnoin douhturin luo*

päivystää *päivüst|ä (~än, ~äü, ~etäh)*; *dežuuri|e (~n, ~u, ~tah)*; kuka lääkäreistä päivystää viikonloppuna? *kenbo douhturilois dežuuriu nedälin lopus?*

päivä *päiv|ü (~än, ~iä, ~ii)*; montako päivää on jouluun? *äijügo päiviä on Rastavah?* monesko päivä tänään on? *mibo päivii tänapäi on?* musiikinopettajien päivät *muuzikanopastajien päivät* ◇ elää kuin viimeistä päivää *eliä ku jälgimästü päiviä*; säästää pahojen päivien varalle *siästiä pahoin päivien varah*

päivä|hoito *päivühoi|do (~jon, ~duo, ~doloi)*; lapsi on hyvässä päivähoitossa *lapsi on hüväs päivühoijos*; **~kirja** *päivükirj|u (~an, ~ua, ~oi)*; *dnev-niek|kü (~än, ~kiä, ~köi)*; pitää (kirjoittaa) *päivä-*

kirjaa *vediä* päiväkirjaa; **~koti** päiväko|di (~in, ~dii, ~dilo); *detsa|du* (~vun, ~duu, ~duloi); päiväkodin tädit päiväko|in t'outat

päivälleen päivä päiväh; siitä on päivälleen kaksi vuotta *sit suate on päivä päiväh kaksi vuotta*

päivällinen murgin (~an, ~ua, ~oi); kutsua päivälliselle *kučču murginale*

päivän|javaus päivänavau|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *huondesmolebn|u* (~an, ~ua, ~oi); oppilaat pitävät tänään päivänavauksen *opastujat pietäh tänapäi päivänavaus*; **~jatko** päivänjatk|o (~on, ~uo, ~oloi); hyvää päivänjatkoa! *hüviä päivänjatkuo!* **~poliittinen** päivänpoliitti|ne (~zen, ~stu, ~zii); päivänpoliittiset kysymykset *päivänpoliittizet küzümükset*; **~polttava** (ajankohtainen) päivänpolta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *aijankohta|line* (~zen, ~stu, ~zii); onko asia ihan päivänpolttava? *ongo dielo ihan päivänpoltai?* **~tasaaja** (ekvaattori) *päiväntazuaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); *ekvuator* (~an, ~ua, ~oi); **~tasaus** päiväntazavu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); päiväntasauksen aikaan päivä ja yö ovat yhtä pitkät *päiväntazavuksen aigah päivä da yö ollah ühtenpiduhuo*; **~valo** 1. päivänvalglei (~ien, ~iedu, ~ieloi); päästää päivänvaloa sisälle *piästäi päivänvalgiedu südäme* 2. (kuv.) päivänvalglei; kestääkö suhteenne päivänvalon? *kestetähgo teijän välit toine toizeh päivänvalgien?*

päivä|näytöntö (matinea) päiväuspektakli (~n, ~i, ~loi); **~ohjelma** päiväohjelm|u (~an, ~ua, ~ii); seuraavan päivän ohjelma *tulien päivän ohjelmu*; **~peite** (sängynpeite) *pokrivual|u* (~an, ~ua, ~oi); **~raha** päivürah|a (~an, ~ua, ~oi)/ päiväüden|u (~an, ~ua, ~oi); maksetaanko matkasta päivärahaa? *maksetahgo matkas päiväüden|u?* **~sakko** päiväüstruafu (~n, ~u, ~loi); hänet tuomittiin päiväsakkoihin *händü nakažittih päiväüstruaful*; **~työ** päiväürua|do (~von, ~duo, ~doloi); oletko vuorovai päivätyössä? *oletgo vuoro- vai päiväüruavos?* **~uni** päiväüun|i (~en, ~du, ~iloi); ottaa päiväunet *ottua päiväunet*; **~voide** päiväüvoil|je (~dien, ~jetu, ~dieloi)

päiväys päiväümiär|ü (~än, ~iä, ~öi); älä unohda kirjeen päiväystä *älä unohta kirjazen päiväümiäriä*

päikähtää (päähän) pälpäht|iä|kseh (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); hän tekee mitä päähän päikähtää *hái ruadau midä piäh pälpähtäh*

pälpättää (lörpötellä, puhua lakkaamatta) *pälpät|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); älä pälpätä! *älä pälpätä!*

pälv (lumeton paikka maassa) *pälv|i* (~en, ~ie, ~ilöi); etelärinteessä näkyy jo pälvä suvirindehes *nägüü jo pälvilöi*

pälyillä (vilkuilla) *kač|ellakseh* (~čelemmos, ~čeleh/ ~čelehes, ~ellahes) *tuaksepäi*; miksi pälyilet taaksesi? *miksebo kaččelletos tuaksepäi?*

päntätä (ark. painaa mieleensä) *pan|na* (~en, ~ou,

~nah) *mustoh; pain|ua* (~an, ~au, ~etah) *mieleh; pänttäsin kieliopin säännöt kokeeseen panin mustoh kieliopin siännöt koitteheh näh*

päre 1. (nyk. vain katteena) *pär|e* (~ien, ~ettü, ~ielöi); mökissä on pärekatto *mökis on pärelevo*

2. (kuv.): polttaa päreensä (hermostua täydellisesti) *suuttuo kovah*

päriinä pärineh (~en, ~tü, ~ii); moottorin päriinä *motoran pärineh*

pärjätä (ark. tulla toimeen, selviytyä) *tul|la* (~en, ~ou, ~lah) *toimeh; pärjäätkö varmasti? tuletgo toimeh varmah?*

pärskiä 1. *brizgut|tua* (~an, ~tau, ~etah); pärskytää vettä *brizguttua vettä* 2. (aivastaa) *hirnu|o* (~n, ~u, ~tah); älä pärski toisia päin *älä hirnu toizihpäi*

pässi 1. (uroslammas) *boš|ši* (~in, ~šii, ~šiloi); uuhi ja pässi *lammas da bošši* 2. (kuv. pässinpää) *boš|ši*; olet tosi pässi *olet tozi bošši*

pätevä 1. (paikkansa pitävä, sitova) *pädi|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *pädev|ü* (~än, ~iä, ~ii); *toveli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); onko nimikirjoitus pätevä? *ongo allekirjutus pädi?* 2. (kykenevä, alansa taitava) *pädev|ü; pädi|i; kompetentno|i* (~in, ~idu, ~loi); hänet todettiin päteväksi virkaan *händü tovestettih pädeväkse virgah*

pätevöityä (tulla pätevä/ mmä/ksi) *roi|ta* (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes) *pädeväke/ pädevembäke/ kompetentnoimbakse*; opettajaksi pätevoidytään *auskultuomalla opastai roih pädeväkse praktiekana avul*

päteä 1. (tehota, vaikuttaa) *pä|tä* (~in, ~döü, ~täh); *pä|die* (~in, ~döü, ~itäh); hänen toimintansa eivät päde vanhat säännöt *hänen toimindah ei päitä vahnat siännöt* 2. (olla voimassa, pitää paikkansa) *pä|tä; pä|itä*; vanha totuus pätee edelleen *vahnu tozi pädöü endizelleh*

pätkiä 1. (leikata pätkiksi) *leik|kuo* (~on, ~kou, ~otah)/ *katk|uo* (~on, ~ou, ~otah) *paloikse; paloit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah) 2. (kuv. toimia katkonaisesti) *katkeil|la* (~en, ~ou, ~lah); muistini pätkii *minun musto katkeilou*

pätkä 1. *pal|a* (~an, ~ua, ~oi); *palal|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *nüč|čü* (~än, ~čiä, ~čii); kynttilän pätkä *tuohuksen nüččü* 2. (lyhyt laulu, runo tms.) *pal|a; palal|ine*; luen runonpätjän *luven palazen runuo*

pää 1. (ihmisen tai eläimen) *piä* (~n, ~dü, ~löi); pane hattu päähän *pane hattu piäh* 2. (loppupää, -puoli) *piä; agj|u* (~an, ~ua, ~oi); käytävän päässä *koridoran piäs* 3. (johtaja tms.) *piä*; kuka on perheen pää? *kenbo on perehen piä?* 4. (mielialasta) *piä*; olla pahalla päällä *olla pahal piäl* 5. (kuv.): iskeä päänsä seinään (epäonnistua) *taijata piä seinäh*; hankkia katto päänsä päälle *löüdiä kateh piän piäle*; omin päin *oman mielen mugah*; lapsi otti pikkuleipiä omin päin *lapsi otti pečenniä*

oman mielen *mugah*; pitää päänsä kylmänä *pidiä piädü külmännü*; suoraa päästä *hedi*; (ark.) pää kiinni! *suu kiinni!*

pää|asia *piäazi|* (~en, ~edu, ~eloi); *piädiel|o* (~on, ~uo, ~oloi); laatu on pääasia, ei määrä *piädielo on luadu, ei miärii*; **~elinkeino** *piäelinkein|o* (~on, ~uo, ~oloi); *piäproumis|u* (~an, ~ua, ~oi); **~henkilö** *piähengil|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi)

päähine *piähineh* (~en, ~tü, ~ii)

päähän (postpos.) *piäh*; lykätä asian käsittely viikon *päähän jättiä dielon kačondu nedälin piäh*

päähänpiintymä/päähänpinttymä

piähpiindüm|ü (~än, ~iä, ~ii); vanhoista päähänpinttymistä on vaikea päästä eroon *endizis piähpiindümis on vaipei erota*

päähänpisto *ajatu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *miel|i* (~en, ~dü, ~ii); sain oudon päähänpiston *minule piäh tuli oudo mieli*

pää|johtaja *piäjohta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *piäohjuaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); **~jäsen** (kiel.) *virkehen piäozapuol|i* (~en, ~du, ~ii); lauseen pääjäsenet ovat subjekti ja predikaatti *virkehen piäozapuolet ollah subjektu da predikuattu*; **~kallo** *piäkul|l'uk|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~kappale** *piäkappaleh* (~en, ~tu, ~ii); tekstin kolme pääkappaletta *tekstan kolme piäkappalehtu*; **~kaupunki** *piälinn|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kirjoitus** *piäkirjutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kohta** *piäkoht|u* (~an, ~ua, ~ii); asiaa tarkasteltiin pääkohdittain *dieluo tarkasteltih piäkohtien mugazesti*; **~kytkin** (pääkatkaisin) *piäsammut|in* (~timen, ~indu, ~timii); **~lause** (kiel.) *piävirkeh* (~en, ~tü, ~ii)

päälle 1. (postpos.) *piäle*; auto ajoi pyöräilijän päälle *mašin ajoi polguppyöräilijän piäle* 2. (adv.) *piäle*; se tuli vauhdilla päälle *se tuli vauhtis piäle* 3. (kuv.) *piäle*; aterian päälle (jälkeen) haluaisin kahvia *süömizen piäle tahtozin koufiedu*

päällekkäin *piälekkäi*

päällikkö *piälik|kö* (~ön, ~küö, ~kölöi); aluksen päällikkö *laivan piälikkö*

päällimmäinen *piälimä|ine* (~zen, ~stü, ~zii)

päällinen 1. (päällyste) *piäli|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); tuolin uudet päälliset *stuulan uvvet piälükset*

2. (yläpuolella oleva) *piäli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); maanpäällinen kasvillisuus *muampiäline kazvisto*

päällys 1. (kääre, suojus) *piäli|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); paketin päällys *pakietan piälüs* 2. (yläpuolella oleva osa) *piälü|s*; pyyhkiä oven päällykset *pühkie uksen piälükset*

päällys|lakana *piälüshursti|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *pododel'niek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~takki** *pal't|o* (~on, ~uo, ~oloi)

päällyste *piälüsteh* (~en, ~tü, ~ii); tielle on tehty uusi päällyste *tiele/ dorogale on luajittu uuzi piälüsteh*

päällystää *piälüst|iä* (~än, ~äü, ~etäh); päällystää

tietä *piälüstiä tiedü/ dorogua*

päällystö (esimiehet, johtajisto) *piälüst|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi)

päällä 1. (postpos.) *piäl*; uunin päällä *päčin piäl*

2. (adv. yläpuolella) *piänpiäl*; synkkiä pilviä on ihan päällämmme *süngii pilvii on ihan mejjän piänpiäl* 3. (ark.) *avvoi*; radio on koko ajan päällä (parauki) *radio on ainos avvoi*

päältä 1. (postpos.) *piäl*; *piälpäi*; ota takki päältäsi *ota kurtku piäl iäre* 2. (adv.) *piäl*; *piälpäi*; auton pesu sisältä ja päältä *mašinan pezo südämes da piälpäi*

päälüottamusmies *piälüottamusmie|s* (~hen, ~stü, ~hii); *piälüottamusristikanz|u* (~an, ~ua, ~oi)

pää|ministeri *piäministr|u* (~an, ~ua, ~oi); **~murre** *piämur|reh* (~dehen, ~rehtu, ~dehii); *piädialekt|u* (~an, ~ua, ~oi); livvi on yksi karjalan kielen päämurteista *livvi on üksi karjalan kielen piämurdehis*; **~määrä** (tavoite) *piämiär|ü* (~än, ~iä, ~ii); pyrkiä kohti päämääränsä *oppie kohti piämiäriä*

pään|alunen (tyyny) *pielu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~meno** (kuv. perikato, surma) *piänmenettämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *piänmenetü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *piänmen|o* (~on, ~uo, ~oloi); hallituksen päämenoksi suunniteltu välikysymys *halličuksen piänmenettäimizekse reknattu väliküzümüis*; **~säriky** 1. *piänki|bu* (~vun, ~buu, ~buloi) minulla on harvoin päänsärkyä *minul harvah on piänkibuu* 2. (kuv. ongelma) *ongelm|u* (~an, ~ua, ~ii); *probleim|u* (~an, ~ua, ~oi); se on sinun päänsärkysi, ei minun *se on sinun problemu, ei minun*; **~vaiva** 1. (pohdinta) *piänvaiv|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (ongelma) *piänvaiv|u*; aiheuttaa päänvaivaa *tuvva piänvaivua*

pääoma 1. (korkoa tuottava omaisuus) *piäomazu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *kapituaal|u* (~an, ~ua, ~oi); pääomaa ei ole viisasta myydä *piäomazuttu ei kannata müvvä* 2. (kuv.) *piäomazu|s*; *kapituaal|u*; henkinen pääoma *hengine kapituaal*

pääomaverotus *piäomazuon/ kapitualan veroittami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *veroitand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *veroitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

pää|osa 1. (elokuvassa tms.) *piäoz|a* (~an, ~ua, ~ii); *piärouli* (~n, ~i, ~loi); kuka näyttelee pääosaa? *kenbo on artistannu piäroulis?* 2. (suurin osa) *piäoz|a*; *suuri|n* (~man, ~mua, ~mii) *oz|a* (~an, ~ua, ~ii); pääosa yleisöstä *suurin oza rahvahas*; **~paino** 1. (fon.) *piäpain|o* (~on, ~uo, ~oloi); sanan pää- ja sivupaino *sanan piä- da sivupaino*

2. (tärkein näkökohta) *piäpain|o*; panna pääpaino *rehellisyydelle panna piäpaino pravvale*

pääpiirteissään *piäpiirdehis*; hänen selostuksensa on pääpiirteissään totuudenmukainen *hänen informatsii piäpiirdehis on tovenmugaine*

päärm *piärm|e* (~ien, ~ettü, ~ielöi)

päärmätä piärmä|e (~n, ~ü, ~täh)

päärynä (kasv. Pyrus) gruus|šu (~an, ~šua, ~šii)

pääsiäinen Äijüpäiv|ü (Äijänpäivän, Äijiäpäiviä, Äijiipäivii); paastonaika loppuu pääsiäisenä pühä lopeh Äijänpäivän

pääsiäis|loma äijänpäivänlom|a (~an, ~ua, ~ii);

~muna äijänpäivänjäic|čü (~än, ~čiä, ~čii);

~päivä äijänpiänpäiv|ü (~än, ~iä, ~ii); ensimmäinen ja toinen pääsiäispäivä ensimmäine da toine äijänpiänpäivü

pääsky(nen) (el. Hirundinidae) piäskö|i (~in, ~idü, ~ölöi)

päässä (postpos.) piäs; kahden askelen päässä minusta kahten askelen piäs minus

päässä|lasku piäslasku (~n, ~u, ~loi)

päästellä piästellä (~en, ~öü, ~läh); näyttelijä päästeli ulkomuistista pitkät tarinat artistu piästeli pitkii starinoin ulgomustoh

päästä I (adv.) piäs; peräs; tulen hetken päästä tulen kodvazen peräs

päästä II (verbi) 1. (irrota, pudota) piä|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); köysi pääsi irti nuoru piäzi välläle 2. (saavuttaa) piä|stä; miten pääsee asemalle? kui-bo voi piästä azemal? pääsimme tavoitteeseemme piäzimmö omah tavoitteheh 3. (selviytyä, päästä eroon) piä|stä; kunpa pääsisin tästä urakasta ku vai piäzizin täs urakas; olemme päässeet jo pitkälle olemmo piässüh jo pitkäle 4. (kuv.) piä|stä; päästä alkuun piästä alguh; päästä hengestään (kuolla) piästä omas henges/ kuolta; päästä itku roita itku; minulta pääsi itku minul rodih itku; päästä jaloilleen 1. (nousta seisomaan) piästä jalloilleh; piästä püstii; leikkauksen jälkeen oli vaikea päästä jaloilleen operatsien jälgeh oli vaihei piästä püstii 2. (kuv. toipua, selvitä takaiskusta) piästä jalloilleh; yritys on päässyt hyvin jaloilleen firmu on hüvin piässüh jalloilleh; päästä jäljille 1. (jäljittää) ottua jället; koira pääsee rikollisen jäljille koiru ottau pahantegijän jället 2. (saada tietoa) piästä jällile; poliisi pääsi rikollisliigan jäljille politsii piäzi bandiittuliigan jällile; päästä käsiksi piästä mihtah; ottuakseh mihtah; kunhan pääsemme kunnolla käsiksi työhön ku vai piäzemmö kunnolleh ruadoh; päästä vapaaksi piästä välläle; päästä vähällä piästä vähäl; rikollinen pääsi liian vähällä rozvo piäzi liijan vähäl; päästä yksimielisyyteen piästä üksimielizüöh/ ühteh mieleh; pääsimme nopeasti yksimielisyyteen sopimuksen ehdoista terväh piäzimmö ühteh mieleh sobimuksen ehtolois

päästää piäst|ä (~än, ~äü, ~etäh); päästä irti! piästä iäre! päästin kalan takaisin järveen piästin kalan järilleh järveh; hän päästi itsensä huonoon kuntoon häi piästi iččiedäh huonoh kundoh; päästää julkisuuteen (julkaista) piästä julgavoh/ julla-ta; päästää palkahasta piästä vaigevuos; päästää

vähällä piästä vähäl

päästö 1. (päästäminen) piästäm|ne (~zen, ~stü, ~zii); piäständ|ü (~än, ~iä, ~ii); piäst|ö (~ön, ~üö, ~ölöi) 2. (teollisuus- tms. jätteet) jät|eh (~tehen, ~ehtü, ~tehii) radioaktiiviset päästöt radioaktiivizet jättehet

päästötodistus attestuat|tu (~an, ~tua, ~toi)

pääsy piäzü (~n, ~ü, ~löi); tänne on pääsy kielletty tänne piäzü on kielletty; tilaisuuteen on vapaa pääsy pidoloih on vällü piäzü

pääsy|koe piäzükoit|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii);

~lippu piäzülip|pu (~un, ~puu, ~puloi); ~maksu

piäzümaks|o (~on, ~uo, ~oloi); ~tutkinto piäzü-

tutkind|o (~on, ~uo, ~oloi); ~vaatimus piäzü-

vuadim|s (~ksen, ~stu, ~ksii); pääsyvaatimuksia korkeakouluihin on kiristetty piäzüvuadimuksii korgeiškoli on kovendettu

pääsääntöisesti piäsiändözesti; piäsiännön mugah

pääte 1. (kiel.) piät|eh (~tehen, ~ehtü, ~tehii)

2. (atk.) piät|eh; työskennellä päätteellä ruadua piättehel

pääteasema agjuazem|u (~an, ~ua, ~ii); juna saapui pääteasemalle juna tuli agjuazemale

päätellä (tehdä päätelmiä) piät|ellä (~telen, ~telöü, ~elläh); päättelin kuulemastani, että kaikki on kunnossa piätteelin kuuleman mugah, kai on kunnos

päätelmä piätelm|ü (~än, ~iä, ~ii); tutkimuksen tärkeimmät päätelmät tutkimuksen tärkevimät piätelmät

päätöimi piärua|do (~von, ~duo, ~doloi)

päätöiminen piäruavolli|ne (~zen, ~stu, ~zii); en saanut päätöimistä työtä en suannuh piäruavollistu ruaduo

päätöimittaja piätoimitta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); piäredaktor (~an, ~ua, ~oi)

päätteellinen (kiel.) piättehelli|ne (~zen, ~stü, ~zii); päätteellinen akkusatiivi piättehellene akkuzatiivu

päätteetön (kiel.) piättehet|öi (~tömän, ~tömiä, ~tömii)

päätymätön (loppumaton) loppumat|oi (~to-man, ~tomua, ~tomii)

päättyä (loppua) lop|piekseh (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~pietahes); lukuvuosi päättyy pian terväh lopeh opastunduvuozi

päätäjäiset loppujaz|et (~ien, ~ii); lukuvuoden päätäjäisiä juhlittiin lauantaina opastunduvuvven loppujazii pruaznuittih suovattan

päätäväinen piättä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); üksimieli|ne (~zen, ~stü, ~zii); päätäväinen luonne piättäi harakteri

päättää 1. (saattaa loppuun) lop|pie (~en, ~pou, ~pietah); päätin koulun pari vuotta sitten lopin školan pari vuottu tagaperin 2. (tehdä päätös, ratkaista) piät|tiä (~än, ~täü, ~etäh); oletko jo päät-

tänyt, mitä aiot tehdä? *oletgo jo piättänüh, midä rubiet ruadamah?* 3. *piät|tiä; päättää päivänsä* (kuolla) *piät|tiä omat päivät* (kuolta)

päättötutkinto (loppututkinto) *loppututkind|o* (~on, ~uo, ~oloi)

päättulo (varsinainen palkkatulo) *piätul|o* (~on, ~uo, ~oloi); ennakonpidätys suoritetaan päätulos-ta ennakkovero otetah *piätulos*

pääty *fronton* (~an, ~ua, ~oi); talon päädyssä on kaksi ikkunaa *taloin frontonas on kaksi ikkunua*

päätyä *piät|tüö* (~ün, ~tüü, ~ütäh); neuvottelijat päätyivät myönteiseen ratkaisuun *pagizijat piätüt-tih müödäzeh piätökseh*

päätös 1. (lopputulos) *piätös|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *lop|pu* (~un, ~puu, ~puloi); saimme työmme päätökseen *saimmo ruavon loppuh* 2. (harkinnan tulos) *piätös|s*; päätöksemme oli yksimielinen *meijän piätös oli üksimieline*; mikä oli oikeuden päätös? *mittuinebo oli suvvon piätös?*

päätös|ehdotus *piätösehtotul|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *piätösprojekt|u* (~an, ~ua, ~oi); kokous hyväksyi päätösehdotuksen *kerähmö hüväksüi piätösehtotuksen*; **~tilaisuus** *piätös|kerähm|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); konferenssin päätöstilaisuudessa pidettiin paljon puheita *konferensien piätös|kerähmös pietti|h äijü paginua*; **~valtainen** *piätös|valda|line* (~zen, ~stu, ~zii); onko kokous päätösvaltainen? *ongo kerähmö piätös|valdaine?*

pää|verbi (kiel.) *piäverbi* (~n, ~i, ~löi); pääverbi ja apuverbi *piäverbi da abuverbi*; **~voitto** *piävoit|to* (~on, ~tuo, ~toloi); hän sai päävoiton lotossa *häi sai piävioton lottokizäs*; **~väestö** *piärahvahalist|o* (~on, ~uo, ~oloi); maan pääväestö on venäläisiä *muan piärahvahalisto ollah venälazet*

pöhkö (ark. tyhmä) *tolkut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); ihan pöhkö ehdotus *ihan tolkut|oi ehtotus*

pöhöttyä (turvota) *puhaldu|o* (~n, ~u, ~tah); *tur|vota* (~buon, ~buou, ~votah); pöhöttyneet kasvat *turvonneuot rožat*

pökertyä ks. pyörtyä

pöksyt (ark., mon. housut) *pukšu|t* (~loin, ~loi)

pölistä 1. (pölytä) *pöli|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); hiekkatie *pölisee hiekkutie pölizöü* 2. (pulista, puhua perättömiä) *pal|ista* (~gizen, ~gizou, ~istah) *tühjiä*; älkää *pölistä*! *älgia paiskua tühjiä!*

pölkky *čurk|u* (~an, ~ua, ~oi); *lühü|t* (~ön, ~ttü, ~zii) *par|zi* (~ren, ~tu, ~zii)

pölly (ark. pölkky) ks. pölkky

pöllä (ark. varastaa) *varrast|ua* (~an, ~au, ~etah); *stibri|e* (~n, ~ü, ~täh); kuka on pöllinyt sanomalehden? *kenbo on varrastannuh sanomulehten/gazietan?*

pöllö 1. (el. Strigidae) *pöll|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi) 2. (typerä ihminen, hölmö) *hölmö|i* (~in, ~idü, ~löi); senkin pöllö! *kehnon hölmöi!*

pöly (tomu) *pöli* (~n, ~ü, ~löi); pyyhkiä *pölyt*

pühkie pölüt

pölyinen *pöli=*; *pöli|k|as* (~kähän, ~ästü, ~kähii); *pölihi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)

pölyttää 1. (tomuttaa) *puist|ua* (~an, ~au, ~etah); pölyttää vuodevaatteita *puistua magavosijua* 2. (kasv. suorittaa pölytys) *pöli|t|tiä* (~än, ~täü, ~etäh)

pölytys (kasv.) *pölyttämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *pölytänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *pölytüs|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); ampieiset suorittavat pölytyksen *amburjazet pietäh pölytüs*

pölytön *pöli|t|öi* (~töman, ~tömiä, ~tömii); siivota paikat pölyttömiksi *pühkie kai kohtat pölis*

pönkittää (kuv. tukea) *tuvi|ta* (~čen, ~ččou, ~tah); *tuvi|tua* (~an, ~tau, ~etah); pönkittää jonkun itsetuntoa *tuvi|ta kenentah ičentunduo*

pönttö 1. *pön|dö* (~nön, ~düö, ~dölöi); tehdä linnuille pönttöjä *luadie linduloile pöndölöi* 2. (leik. puhujankorke tms.) *korok|eh* (~kehen, ~ehtu, ~kehii); *kaafedr|u* (~an, ~ua, ~oi); puhua pönttötä *paista korokkehelpäi* 3. (ark. WC-istuin) *pön|dö*; mennä pöntölle *istuokseh pöndöle*

pörrätä (surista, pöristä) *böri|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); karpäsiä pörrää ikkunassa *kiärbäzet böristäh ikkunass*

pörröinen *pörhäk|kö* (~ön, ~küö, ~kölöi); oravan pörröinen häntä *oravan pörhakkö händü*

pörssi *birž|u* (~an, ~ua, ~oi); kaupankäändü-*paik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

pörssi|arvo *biržankogoarv|o* (~on, ~uo, ~oloi);

~keinottelu *biržukeinottelu* (~n, ~u, ~loi);

biržuspekulatsi|i (~en, ~edu, ~eloi); **~kurssi**

biržukurs|u (~an, ~ua, ~oi); seurata pörssikurssia tarkailla *biržukursoi*; **~yhtiö** *biržuihtüv|ö* (~ön, ~uö, ~ölöi); meidänkin firmasta tuli lopulta pörssiyhtiö *meijängi firmas rodih jälgimäi biržuihtüvö*

pötkiä (juosta pakoon) *kepl|ata* (~puan, ~puau, ~atah) *pagoh*; jänis pötki ladon alle *jänöi keppai pagoh heinüsaruan alle*

pötkö *pitkä|čü* (~ün, ~čüü, ~čülöi); taikinasta leivotut pötköt *tahtahas pastetut pitkäčüt*

pöty (perätön puhe) *tühj|ü* (~än, ~iä, ~ii); älkää puhuko pötyä! *älgia paiskua tühjiä!*

pöyheä *pöühk|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); pöyheät hiukset *pöühkiet tukat*

pöyhiä *pehmit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah) *pöühkiekse*; pöyhiä tynnyä *pehmittiä pielustu*

pöyhkeä (koppava, ylimielinen) *čihak|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); *pöühk|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); tänään kohtasin yhden tosi pöyhkeän asiakkaan *tänäpäi näin ühten tozi čihakkahan kljēntan*

pöyristyttää (kauhistuttaa) *kauheit|tua* (~an, ~tau, ~etah); koko idea pöyristyttää minua *kogo ideju kauheittau minuu*; kuulin pöyristyttävän

uutisen kuulin kauheittajan uudizen

pöytä 1. stol|a (~an, ~ua, ~ii); keittiön pöytä *kuhnān stola* 2. (katettu pöytä) stol|a; käykää pöytään *olgua hüvāt stolah*; nousta pöydästä *nosta stolas* 3. (kuv.): asia pantiin kokouksessa pöydälle *kerāhmōs dielo jätettih kaččomattah*; joutua leivät-tömän pöydän ääreen (oikeuteen) *puuttuo suudoh*

pöytä|kirja protokol (~an, ~ua, ~ii); sihteeri laatii pöytäkirjan *sekretari luadiu protokolan*; pöytäkirjan tarkistaja *protokolan tarkastai*; **~laatikko** stolako|da (~van, ~dua, ~dii); **~liina** pühki|n (~men, ~ndü, ~mii); **~tapa** stolaetiket|tu (~an, ~tua, ~toi); lapsetkin osaavat oikeat pöytätavat *lapsetgi tietäh hüvāt stolatavat*; **~tennis** stolaten-nis|su (~an, ~sua, ~soi); **~varaus** stolan tilua-mi|ne (~zen, ~stu, ~zii)/tiluand|u (~an, ~ua, ~oi)/tilav|o (~on, ~uo, ~oloi); soittaa pöytävaraus *telefonači tilata stola*

R r

raadella (repiä, raastaa) revit|ellä (~telen, ~telöü, ~elläh); karhu raateli lehmän kondii revitteli lehmän

raahata 1. (kiskoa, retuuttaa) taš|šie (~in, ~šiu, ~itah); raahasimme matkalaukut asemalle *tašiimmo matkusumkat azemale* 2. (kuv.) *taš|šie*; tyttö raahasi koko porukan meille juhlimaan *tüt-tö tašii kogo joukon meile pruaznuimah*

raahautua taš|šiekses (~immos, ~ih/ ~ihes, ~ita-hes)

raaja koibi|i (~en, ~edu, ~eloi); ala- ja yläraajat *ala- da ülākoibiet*

raaka 1. (kypsentämätön, keskenäisen) ruohk|u (~an, ~ua, ~ii); *gruubo|i* (~in, ~idu, ~loi); raakoja perunoita *ruohkii kartouhkoi*; tämä on vasta raaka käännös tekstistä *tämä on vie vaiku gruuboi tekstan kiännōs* 2. (tunteeton, karkeatapainen) *gruubo|i*; raaka verityö *gruuboi veritego* 3. (likimääräinen) *gruubo|i*; raan arvion mukaan *gruuboin hinnoituksen mugah* 4. (epämielittävä, kova) *gruubo|i*; kov|a (~an, ~ua, ~ii); se oli raakaa puhetta *se oli gruuboi pagin*; mereltä puhalsi raaka tuuli *merelpäi oli kova tuuli*

raaka-jaine ruohkuaineh (~en, ~tu, ~ii); puu on paperin raaka-ainetta *puu on bumuagan ruohku-aineh*; **~malmi** ruohkuru|da (~van, ~dua, ~dii); **~vedos** (korjausvedos) *korrektuur|u* (~an, ~ua, ~oi); **~öljy** ruohkunefti (~n, ~i, ~löi)

raakile ruohk|u (~an, ~ua, ~ii); marjat ovat vielä

raakileina *muarjat ollah vie ruohkat*

raamattu bibli|i (~en, ~edü, ~elöi)

raamatun|käännös biblienkiännōs (~ksen, ~stü, ~ksii); **~lause** biblienvirkeh (~en, ~tü, ~ii)

raami 1. (ark. kehys, puite) *kehü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *ramk|u* (~an, ~ua, ~oi); ikkunan raamit *ikkunan ramkat* 2. (kuv.) *kehü|s*; *ramk|u*; vanhat asiat uusissa raameissa *vahnat dielot uuzis kehük-sis*

raanu pehm|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi) *kuvondahi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

raapaista 1. *rii|vata* (~buan, ~buau, ~vatah); *kündž|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); *čirkni|e* (~n, ~ü, ~täh); raapaista tulitikku *čirknie spičku* 2. (kuv.) *rii|vata*; *kündž|ätä*; tuska raapaisi kipeästi *tusku kündžäi kibieh*

raapia (kynsiä, naarmuttaa) *rii|bie* (~vin, ~biü, ~vitäh); *rii|buo* (~von, ~bou, ~votah); *kündži|e* (~n, ~ü, ~täh); kuavi|ta (~čen, ~ččou, ~tah); *kupet|tua* (~an, ~tau, ~etah); raapia päätänsä *kupettua omassah piädü*

raappa (kaavin) *kuavič|in* (~čimen, ~indu, ~čimii); jäät pitää kaapia raapalla auton ikkunoista *jiät mašinan ikkunois pidäü kuavita kuaviččimel*

raaputtaa *rii|bie* (~vin, ~biü, ~vitäh); *rii|buo* (~von, ~bou, ~votah); *kündži|e* (~n, ~ü, ~täh); *kuavi|ta* (~čen, ~ččou, ~tah); *kupet|tua* (~an, ~tau, ~etah); raaputtaa ruostetta pellistä *kuavita ruostettu žestis*; raaputitko jo arvan? *jogo kündžiit arvan?*

raastaa 1. (kiskoa, repiä) *kis|kuo* (~on, ~ou, ~otah); *vediä* (vien, *vedäü*, *vietäh*); raastaa tukasta *vediä tukis* 2. (hienontaa raastimella) *t'ork|ata* (~uan, ~uau, ~atah); raastetut porkkanat *t'orkatut keldujuurikoit* 3. (kuv.) *rii|bie* (~vin, ~biü, ~vitäh); sydäntä raastava itku *süväindü riibii itku*

raaste *t'orkate|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

raastin *t'ork|u* (~an, ~ua, ~ii); raastaa juustoa raastimella *t'orkata juustuo t'orkal*

raastupa (raastuvanoikeus) *alima|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *su|udo* (~vvon, ~uduo, ~udoloi); joutua raastupaan *puuttuo alimazeh suudoh*

raataa (ahertaa, puurttaa) *rua|dua* (~n, ~dau, ~tah); *ahkeroi|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); raadan työ-säni pitkät päivät *ahkeroičen ruavos pitkät päivät* ◇ raataa otsa hiessä (tehdä työtä kaikin voimin) *ruadua očü hies*

raati (arvostelulautakunta, jury) *sud'd'ulist|o* (~on, ~uo, ~oloi); *juristulist|o*; raadin jäsenet ovat anta-neet lausuntonsa *sud'd'ulisto andoi piätöksen*

raato (haaska) *hašk|u* (~an, ~ua, ~oi); *propuašin* (~an, ~ua, ~oi); *ru|odo* (~vvon, ~oduo, ~odoloi)

raavas 1. (nautaeläin) *sarvielät|ti* (~in, ~tii, ~tilöi); jauheliassa on sikaa ja raavasta *faršas on počinlihua da sarvielättilihua* 2. (täysikasvuinen) *täüzigä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); raavas mies ei hel-

polla väsy täüzigäine mies ei helpol väzü 3. (roteva, voimakas) vägev|ü (~än, ~iä, ~ii); raavaat otteet vägevät ottehet

radikaali 1. (kertakaikkinen) radikal'no|i (~in, ~idu, ~loi); elämme radikaalien muutosten aikaa elämmö radikal'noloin muutoksien aigua 2. (ehdoton, vallankumouksellinen) radikal'no|i (~in, ~idu, ~loi); radikaalit poliitikot radikal'noit poliitiekat 3. (subst. radikalismien kannattaja) radikali (~n, ~i, ~loi); vasemmistoradikaalit vaativat jyrkkiä muutoksia huralistoradikaalit vuajitah jürkii muutoksii

radikalismi radikalizm|u (~an, ~ua, ~oi)

radio raadiv|o (~on, ~uo, ~oloi); pane radio kiinni salbua raadivo

radio|aalto raadivoal|do (~lon, ~duo, ~doloi); ~**aktiivinen** raadivoaktiiv|ne (~zen, ~stu, ~zii); radioaktiivisen jätteen hävittäminen raadivoaktiivizen jättehen hävittämine; ~**amatööri** raadivohommisoli|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); ~**antenni** raadivoantenn|u (~an, ~ua, ~oi)

radioida tüö|ndiä (~nnän, ~ndäü, ~nnetäh/ ~täh) raadivon kauti; transliiruul|ja (~čen, ~ččou, ~jah); jumalanpalvelus radioitiin Tampereelta jumalansluužbu transliiruuttih Tamperelpäi

radio|lähetin raadiv|o (~on, ~uo, ~oloi); ~**masto** raadivomačt|u (~an, ~ua, ~oi); Lahdessa on kaksi korkeata radiomastoa Lahtes on kaksi korgiedu raadivomačtua ~**nauhuri** magnitol|a (~an, ~ua, ~ii); ~**puhelin** raadivotelefon (~an, ~ua, ~oi); ~**selostaja** raadivoreport'or (~an, ~ua, ~oi); ~**vastaanotin** raadivoprijomniek|ku (~an, ~kua, ~koi)

rae ral|s/ ral|jeh (~gehen, ~istu, ~gehii); eilen satoi rakeita egläi pani raistu

raeljuusto rajehjuust|o (~on, ~uo, ~oloi); ~**kuuro** rajehtuuč|ču (~an, ~čua, ~čii); ~**sokeri** rajehzuahari (~n, ~i, ~loi); pullan päälle sirotellaan raesokeria bulkan piäle ripoitellah rajehzuaharii

raha rah|a (~an, ~ua, ~oi); deng|u (~an, ~ua, ~oi)

raha|asia raha-azi|i (~en, ~edu, ~eloi)/denguazi|i; rahadiel|o (~on, ~uo, ~oloi)/dengudiel|o; ~**automaatti** kiža-avtomuat|tu (~an, ~tua, ~toi); pajatso on suosittu raha-automaatti pajatsu on kehoitettu kiža-avtomuattu; ~**huoli** rahahuol|i (~en, ~du, ~ii)/denguhuol|i; en pääse koskaan rahahuolistani en nikonzu piäze denguhuolis; ~**kukkaro** raha-/dengukukkar|o (~on, ~uo, ~oloi); ~**markkinat** raha-/dengumarkin|at (~oin, ~oi); raha-/dengujarmank|u (~an, ~ua, ~oi); raha-/dengutor|rut (~guloin, ~guloi); kiristyneet rahamarkkinat kiinnitünniöt rahamarkinat

rahan|himo rahan-/denganhim|o (~on, ~uo, ~oloi); ~**saalis** rahan-/dengansual|is (~ehen, ~istu, ~ehii); murtovarkaat saivat suuren rahansaa-

liin murdovargahat suadih suuri rahansualis; ~**uudistus** rahan-/denganuvvistami|ne (~zen, ~stu, ~zii); rahan-/denganuvvistand|u (~an, ~ua, ~oi); rahan-/denganuvvistu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); viime rahanuudistuksessa markka vaihtui euroksi jäljimäzes rahanuvvistukses marku vaihtui jeurokse; ~**vaihto** (valuutanvaihto) rahan-/denganvaihtami|ne (~zen, ~stu, ~zii); rahan-/denganvaihtand|u (~on, ~uo, ~oi); rahan-/denganvaiht|o (~on, ~uo, ~oloi); missä täällä toimii rahanvaihto? kusbo tiä on rahanvaihto?

raha|pula rahattomu|s (~on, ~ttu, ~ksii); dengattomu|s (~on, ~ttu, ~ksii); kärsin kroonises-ta rahapulasta tirpan alallistu dengattomuttu

rahastaa (ottaa maksu) ot|tua (~an, ~tau, ~etah) maksu (~n, ~u, ~loi); nykyisin bussinkuljettajat myös rahastavat nügöi šouferitgi otetah bilietti-maksut/ nügöi šouferilegi voi maksua bilietäs

rahasto raha-/dengufond|u (~an, ~ua, ~ii); monet rahastot tukevat opiskelijoita monet dengufondat kannatetah opastujii

rahaton rahat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); dengat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); ilma|ine (~zen, ~stu, ~zii); tehdä rahatonta (par. ilmaista) työtä ruadua ilmastu ruaduo; rahattomat opiskelijat rahattomat opastujat

rahavaikeus (rahapula) raha-/denguvaigevu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); joutua rahavaikeuksiin puut-tuo rahavaigevuksih

rahdata vediä (vien, vedäü, vietäh); vedell|ä (~en, ~öü, ~läh); meriteitse rahdataan kaikenlaista ta-varaa meriteliöiči vedellä kaikenualastu tavarua

rahka 1. (raikasammal, kasv. Sphagnum) sfag-numsammal (~en, ~du, ~ii) 2. (maitorahka) raht|o/ ruaht|o (~on, ~uo, ~oloi)

rahkapiirakka rahto-/ruahtopiir|ai (~uan, ~uadu, ~ualoi)

rahoittaa finansiiruul|ja (~čen, ~ččou, ~jah); maks|ua (~an, ~au, ~etah); rahoitin opintoni pankkilainalla maksoin omas opastundas banku-laihinal

rahoitus finansiiruiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); finansiiruičend|u (~an, ~ua, ~oi); finansiiruiču|s (~ksen, ~stu, ~ksii); rah|at (~oin, ~oi); denglat (~oin, ~oi); mistä hanke saa rahoituksensa? kenbo finansiiruiččou projektua?

rahti 1. (rahtaus, tavarankuljetus) vedelemi|ne (~zen, ~stii, ~zii); vedelend|ü (~än, ~iä, ~öi); vel|do (~von, ~duo, ~doloi); olla rahdissa olla vevos 2. (kuorma, lasti) gruuzu (~n, ~u, ~loi); kuljettaa rahtia vedellä gruuzu 3. (kuljetusmaksu) vedo-maksu (~n, ~u, ~loi); rahdit ovat nousseet vedo-maksut on nostu

rahti|laiva gruuzunvedolaiv|u (~an, ~ua, ~oi); ~**tavara** gruuzu (~n, ~u, ~loi)

rahvaanomainen (sivistymätön, arkinen, kansan-

omainen) *rahvahanoma|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *ebäkul'turno|i* (~in, ~idu, ~loi); rahvaanomainen käytös *ebäkul'turnoi ičenviendü*

rahvas (entisistä oloista: tavallinen kansa, maalaiset) *prosto|i* (~in, ~idu, ~loi) *rahva|s* (~han, ~stu, ~hii)

raidallinen *junoik|as* (~kahan, ~astu, ~kahii)

raide 1. (rautatien tai raitiotien kiskot) *raiziv|o* (~on, ~uo, ~oloi); miltä raiteelta juna lähtee? *kudamalbo raizivol lähtöü juna?* juna suistui raiteiltaan *juna lipsahtih raizivolpäi* 2. (tiehen syntyneet urat) *raiziv|o*; traktori on jättänyt tiehen leveät raiteet *traktor on jättänüh dorogah leviet raizivot*

raideleveys *raizivolevevü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); Suomessa on sama raideleveys kuin Venäjällä *Suomes on sama raizivolevevüs kui Venä|gi*

raihnainen (huonokuntoinen, kivulias) *hädähi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); raihmainen vanhus *hädähine vahnu ristikanzu*

raikas 1. (virkistävä, vilpoinen) *vere|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); saanko lasin raikasta vettä? *annattogo stokanazen verestü vettü?* 2. (kirkas, kuulas) *selg|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); raikas syyspäivä *selgei süvüspäivü*

raikastua *sel|letä* (~genen, ~genöi, ~letäh); selgevü|ö (~n, ~ü, ~täh); sateen jälkeen ilma on raikastunut *vihman jälgeh ilmu on sellennüh*

raikua *kajahu|o* (~n, ~u, ~tah); laulu raikuu *pajo kajahuu*

raikuva *kov|a* (~an, ~ua, ~ii); raikuvat aplodit *kovat aplodismentat*

railo *iäven* (~en, ~dii, ~ii); *sulai|n* (~men, ~ndu, ~mii); *sulandeh* (~en, ~tu, ~ii); *ukonläht|e* (~ien, ~ettü, ~ielöi); *uurdai|n* (~men, ~ndu, ~mii); varokaa railoja! *vazikkuattokseh iävenii!*

raiskata 1. (tuhota, rikkoa) *häviti|ä* (~än, ~tää, ~etäh); *rik|kuo* (~on, ~kou, ~otah); metsiä on raiskattu järjettömällä hakkuilla *meččii on hävitet-tü mielettömil mečänkuadoloil* 2. (häpäistä) *hui|jata* (~guan, ~guau, ~jatah); Karjalan kirkkoja hävitettiin ja raiskattiin *Karjalan kirikkölöi hävitettih da huijattih* 3. (väkisinmakaamisesta) *rik|kuo* (~on, ~kou, ~otah); *pi|diä* (~en, ~dää, ~etäh) *vägeh*; tyttö oli raiskattu *tüttö oli piettä vägeh*

raita 1. (viiva, juova) *jun|o* (~on, ~uo, ~oloi); *juov|u* (~an, ~ua, ~ii); *viiv|u* (~an, ~uo, ~oi) 2. (kasv. *Salix caprea*) *rai|du* (~jan, ~dua, ~doi)

raitiovaunu *tramvai* (~n, ~du, ~loi)

raitis 1. (alkoholista pidättyvä, selvä) *juomat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); hän on pysynyt raitiina useita vuosia *hää on püzünüh juomattomannu monii vuozii* 2. (raikas, pirteä) *puhta|s* (~han, ~stu, ~hii); hengittää raitista ilmaa *hengittiä puh-tastu ilmua* 3. (terve, tervehenkinen) *terveh* (~en, ~tü, ~ii); raitiit elämäntavat *tervehet eloksen ta-*

vat

raittius *juomattomu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); työssä vaaditaan ehdotonta raittiutta *ruavos vuajitah ehtottomua juomattomuttu*

raivata 1. (tehdä hyötymaata) *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah) *peldomuakse*; *per|gua* (~ran, ~gau, ~retäh) *pellokse*; ennen raivattiin suota pelloksi *enne suodu perrettih pellokse* 2. (tehdä tilaa, korjata pois) *kabrast|ua* (~an, ~au, ~etah); *korj|ata* (~uan, ~uau, ~atah); raivasin lautaset pöydältä *kabrastin torielkat stolalpäi* 3. (kuv.) *jät|tiä* (~än, ~tää, ~etäh) *sürjäh*; hän onnistui raivaamaan kilpailijat tieltään *hänel puutui jättiä sürjäh konkurentat*

raivo (suuttumus, kiihko) *uravu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *kov|a* (~an, ~ua, ~ii) *suuttumu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); joutua raivon valtaan *puuttuo uravuksen valdah*; olla raivoissaan *olla kovah suuttu-nuh*

raivoisa, raivokas *ülen kov|a* (~an, ~ua, ~ii); *uruanluadu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); raivoisat suusi-onosoitukset *uruanluaduzet aplodismentat*

raivostua (kiukustua, tulistua) *suut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah) *kovah*; raivostuin hänelle ihan syyttä *suutuun kovah hänen piäle ihan tühjiä*

raivostuttaa 1. (saattaa raivostumaan) *suutut|tua* (~an, ~tau, ~etah) *kovah*; hänen käytöksensä raivostutti kaikki läsnäolijat *hänen ičenviendü kovah suututti kaikkii sit oljoi* 2. (olla raivostunut, harmittaa) *suutut|tua*; minua raivostuttaa hänen puheensa *minuu suututtau hänen pagin*

raivota 1. (olla raivon vallassa) *riehki|ekseh* (~mmös, ~h/ ~hes, ~tähes); mitä te siinä raivoatte? *midäbo tüö sit riehkitököseh?* 2. (kuv. riehua) *riehki|ekseh*; merellä raivoaa ankara myrsky *merel riehkiih kova štorumu*; espanjantauti raivosi Karjalassa 1900-luvun alussa *ispankutaudi riehkiihes Karjalas 1900-(tuhat üheksäsadua) luvun allus*; sota raivoaa Lähi-Idässä *voinu riehkiih Lähi-Päivännouzupuoles*

raivotauti (vesikauhu, rabies) *uravu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

raja 1. *raj|a* (~an, ~ua, ~oi); ylittää valtakunnan *raja ülittiä valdukunnan raja* 2. (reuna, äärimmäinen kohta) *raj|a*; sauna on rakennettu veden rajaan *külü on luajittu vien rajah* 3. (kuv.) *raj|a*; lapsi tarvitsee rakkautta ja rajoja *lapsi tarvicheou rakkahuttu da rajoi*; se on mahdollisuuksien rajoissa *se on mahtoloin rajois*

raja-alue *raja-aloveh* (~en, ~tu, ~ii); **~arvo** *raja-arv|o* (~on, ~uo, ~oloi); *rajamiär|ü* (~än, ~iä, ~ii); **~kauppa** *rajakaup|pu* (~an, ~pua, ~poi); *raja-tor|gu* (~run, ~guu, ~guloi); **~liikenne** *rajaliiken-deh* (~en, ~tü, ~ii)

rajallinen *rajalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); rajoitet|tu (~un, ~tuu, ~tuloi); taitomme ovat vain rajalliset *meijän maltot ollah rajallizet*

rajan|käynti demarkatsi|i (~en, ~edu, ~eloi); *rajanazettami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *rajanazetand|u* (~an, ~ua, ~oi); *rajanazetu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *rajanpanemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *rajanpanend|u* (~an, ~ua, ~oi); *rajanpan|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~loukkaus** *rajanrikkomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *rajanrikond|u* (~an, ~ua, ~oi); *rajanrikkovu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~ylitys** *rajanülit-tämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *rajanülitänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *rajanülitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); **~takai-nen** *rajantaga|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *rajantakaiset* *karjalaiset* *rajantagazet* *karjalazet*

raja|riita *rajarii|du* (~jan, ~dua, ~doi); **~seutu** *raja-aloveh* (~en, ~tu, ~ii)

rajata (kuv.) *rajoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); opettaja *rajasi* selkeän koalueen *opastai* *rajoitti* *selgien* *koitehalovehen*; olen *rajannut* *tutkimusaiheeni* vain kielen muutoksiin *olen* *rajoittannuh* *tutki-musteeman* *vaiku* *kielen* *muutoksiih*

rajaton *rajat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

rajaus 1. (rajakohta) *raj|a* (~an, ~ua, ~oi); *lattia* *ja* *seinän* *rajuuksessa* *on* *lista* *lattia* *da* *seinän* *rajas* *on* *plintussu* 2. (rajaaminen) *rajuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *rajuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *rajavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *taitavasti* *tehty* *silmäluomien* *rajaus* *hüvin* *luajittu* *silmäluomiloin* *rajuamine* 3. (kuv.) *rajuami|ne*; *rajuand|u*; *raja-vu|s*; *tutkimuksen* *rajaus* *tutkimuksen* *rajavus*

rajavartiosto *rajavardiv|o* (~on, ~uo, ~oloi)

rajoitettu ks. *rajallinen*

rajoittaa (asettaa *rajat*, *supistaa*, *vähentää*) *rajoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *korkea* *naapuritalo* *rajoittaa* *näkyvyyttä* *järvelle* *korkei* *nuaburitaloi* *rajoittau* *nägiü* *järvele*; *presidentin* *valtaa* *pyritään* *rajoittamaan* *prezidentan* *valdua* *tahtotah* *rajoittua*; *ydinaseiden* *määrää* *on* *rajoitettu* *atom-sodavehkehien* *miäriä* *on* *rajoitettu*

rajoittua 1. (ulottua *johonkin* *asti*) *rajoit|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); *Suomi* *rajoittuu* *lännessä* *Ruotsiin* *Suomi* *rajoittuu* *päivänlaskupuoles* *Ruoččih* 2. (keskittyä, *tyytyä* *johonkin*) *rajoit|tuo*; *kirjailija* *on* *rajoittunut* *omalla* *murteellaan* *kirjoittamiseen* *kirjuttai* *on* *rajoitunnuh* *kirjuttamah* *omal* *dialektal*

rajoitus 1. (rajoittava *määräys*) *rajoitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *tuonnin* *rajoitus* *importan* *rajoitus* 2. (puute, *vajavuus*) *rajoitu|s*; *tuntea* *omat* *rajoituksensa* *tiediä* *omat* *rajoitukset*

raju (hurja, *hilliton*, *voimakas*) *vägev|ü* (~än, ~iä, ~ii); *kov|a* (~an, ~ua, ~ii); *raju* *luonne* *vägevü* *harakteri*; *rajut* *leikit* *kovat* *kižat*

raju|ilma (*myrskyinen* *ukonilma*) *ukonilm|u* (~an, ~ua, ~oi); **~myrsky** (*hirmumyrsky*) *štorim|u* (~an, ~ua, ~ii); *rannikkoseutu* *oli* *päiväkausia* *rajumyrskyn* *kourissa* *rannikkoaloveh* *oli* *päivü-kauzii* *štorman* *kobris*

rakas 1. (adj.) *rak|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); *ra-*

kas *ystävä!* *rakas* *üstävü!* 2. (subst.) *rak|as*; *muis-telen* *kaikkia* *rakkaitani* *mustelen* *kaikkii* *omii* *rakkahii*

rakastaa 1. (eroottisesta *kiintymyksestä*) *rakast|ua* (~an, ~au, ~etah); *suvai|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *rakastan* *sinua* *rakastan* *sinuu* 2. (olla *kiintynyt*) *rakast|ua*; *suvai|ja*; *lapset* *rakastavat* *vanhempiaan* *lapset* *rakastetah* *omii* *vahnembii* 3. (olla *mielty-nyt*) *rakast|ua*; *suvai|ja*; *rakastan* *hihtämistä* *suvaičen* *hihtellä*

rakastaja *miehelolijua* *naistu* *rakasta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) *mie|s* (~hen, ~stü, ~hii)

rakastajatar *naimizisolijua* *miestü* *rakasta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) *nai|ne* (~zen, ~stu ~zii)

rakastella (olla *sukupuoliyhteydessä*) *rakastell|la* (~en, ~ou, ~lah); *olla* (*olen*, *on* *ollah*) *sugupuoliüh-tevükse*

rakastettu 1. (adj. *pidetty*) *rakastet|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); *suvait|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); *rakastettu* *hallitsijamme* *rakastettu* *meijän* *halliččii* 2. (subst. *mielitetty*) *rak|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); *mielespiet|tü* (~ün, ~tüü, ~tülöi); *tapaan* *rakastet-tuni* *illalla* *vastavun* *oman* *rakkahanke* *illal*

rakastua 1. (eroottisesta *kiintymyksestä*: *ihastua*, *mieltyä*) *rakastu|o* (~n, ~u, ~tah); *miel|düö* (~lün, ~düü, ~lütäh); *poika* *rakastui* *tyttöön* *korviaan* *myöten* *briha* *mielldüi* *tüttöh* *korvih* *suat* 2. (muusta: *hurmaantua*, *kiintyä*) *mielldü|ö*; *olen* *rakastunut* *tähän* *kieleen* *olen* *mielldünüh* *täh* *kieleh*

rakastunut *rakastunnu|h* (~on, ~ttu, ~zii); *nuoret* *näyttävät* *kovin* *rakastuneilta* *nuoret* *ozutetahes* *ülen* *äijäl* *rakastunnuzikse*

rakenne 1. (rakennuksen *kantava* *osa*) *konst-rukti|i* (~en, ~edu, ~eloi); *sillan* *rakenteet* *sillan* *konstruksiet* 2. (kiel.) *konstrukti|i*; *kieliopin* *ra-kenteiden* *kuvaus* *kieliopin* *konstruksieloin* *ku-vuamine* 3. (koostumus, *strukturi*) *struktuur|u* (~an, ~ua, ~oi); *väestön* *rakenne* *rahvahaliston* *strukturu*

rakennus 1. (rakentaminen) *srojimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *srojind|u* (~an, ~ua, ~oi); *sroju* (~n, ~u, ~loi); *lisakin* *kirkon* *rakentaminen* *kesti* *kau-an* *Isaakien* *kirikön/* *soboran* *srojimine* *kesti* *hätken* 2. (rakennustyömaa) *sroju*; *stroik|ku* (~an, ~kua, ~kii); *työskennellä* *rakennuksella* *ruadua* *stroikal* 3. (rakentamisen *tulos*) *sroju*; *stroik|ku*; *rakennus* *valmistui* *ennätysajassa* *sroju* *valmistui* *rekorduai-gah*; *julkiset* *rakennukset* *julgizet* *srojut*

rakennus|aikataulu *srojuaig|u* (~jan, ~gua, ~goi); *lakot* *pidensivät* *rakennusaikataulua* *zabastouhkat* *pitkendettih* *srojuaigua*; **~ala** 1. (ammattiala) *srojual|a* (~an, ~ua, ~oi); *srojuammattiala*; *ra-kennusalallakin* *on* *työttömyyttä* *srojualalgi* *on* *ruavottomuttu* 2. (rakennuksen *kokonaispinta-ala*) *srojun* *pindual|a*; **~insinööri** *srojuinženier|u*

(~an, ~ua, ~oi); **~kaava** *srojukuav|u* (~an, ~ua, ~oi); maaseudun rakennuskaavassa määrätään ranta-alueiden rakentamisesta *küläalovehen srojukuavas miärätäh randupaikoin srojimizēs*; **~kielto** *srojukiē|do* (~lon, ~duo, ~doloī); järven rannat ovat rakennuskielossa *järven rannat ollah srojukiellos*; **~lupa** *srojulu|ba* (~van, ~bua, ~bii); anoa mökille rakennuslupaa *pakita mökin srojulubua*; **~tarkastaja** *srojuinspektor* (~an, ~ua, ~oi); **~urakoitsija** *sroju-urakoičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/~joi)

rakennuttaa *srojit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *luajit|tua* (~an, ~tau, ~etah); perhe rakennutti itselleen omakotitalon *perēh luajitti ičelleh oman koin*

rakentaa 1. (pystyttää) *srojile* (~n, ~u, ~tah); *nost|ua* (~an, ~au, ~etah); *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah); hän rakensi talonsa itse *hāi nosti oman koin iče* 2. (kuv. muodostaa, saada aikaan, valmistaa) *lua|die*; *pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh); rakentaa rauhaa *luadie rauhua*; kävimme rakentavan keskustelun *piimmo perustehellēnēn paginan*

rakenteenmuutos *perusmuuto|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); yhteiskunnassa tapahtuu rakenteenmuutosta *ühteiskunnas tapahtuu perusmuutostu*

raketti *rakiet|tu* (~an, ~tua, ~toi)

rakkaus 1. (eroottinen kiintymys) *rakkahu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *suvaiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *kiindümü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); rakkauden ilot ja surut *rakkahuon ilot da itkut*; tunnustaa rakkaustensa *andua tiediä omas rakkahuos* ◇ vanha rakkaus ei ruostu *vahnu rakkahus ei ruostu* 2. (syvä kiintymys) *rakkahu|s*; *suvaiču|s*; *kiindümü|s* rakkaus isänmaahan *rakkahus omah muah* 3. (kiinnostus, harrastus) *rakkahu|s*; *suvaiču|s*; *kiindümü|s*; rakkaus musiikkiin *kiindümüis muuzikkah* 4. (usk. armo, laupeus) *rakkahu|s*; *arm|o* (~on, ~uo, ~oloi); Jumalan rakkaus ihmistä kohtaan *Jumalan armo ristikanzan kohtah*

rakkaus|avioliitto *rakkahusihtehmen|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~elämä** *eroutiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~suhde** *rakkahusväli* (~n, ~i, ~löi); **~tarina** *rakkahusstarin* (~an, ~ua, ~oi)

rakki (ark., halv.) *koir|u* (~an, ~ua, ~ii); kylän rakit haukkua räksyttävät *külän koirat haukkuo rämsütetäh*

rakko 1. (anat.) *puzuri* (~n, ~i, ~loi); virtsarakko *kuzipuzuri* 2. (kudosnesteiden täyttämä kohouma) *puzuri*; kenkä hankasi jalkaan rakon *kengü hie-raitti jalga puzurin*

rakkula ks. rakko 2

rako 1. (kapea aukko, särö) *ra|go* (~von, ~guo, ~goloi); *halgiem|u* (~an, ~ua, ~oi); *halgelm|u* (~an, ~ua, ~oi); kissa pujahti oven raosta sisälle *kaži viuhkahtih uksen ravos pertih*; kallion raot *kallivon ravot/ halgelmat* 2. (urh. välimatka) *väli* (~n,

~i, ~löi); rakoa seuraavaan oli viisi sekuntia *välī toizeh oli viizi sekundua* 3. (kuv.) *ra|go*; vaipua maan rakoon (häipyä näkyvistä) *upota muan ragoh*

rakoilla 1. (halkeilla) *halgeil|la* (~en, ~ou, ~lah); maa rakoilee kuivuudesta *mua halgeilou kuivuttu* 2. (kuv.) *halgeil|la*; hallituspuolueiden yhteistyö on rakoilemassa *halličuspuolovehien ühteisruado on ruvennuh halgeilemah*

rakovalkea *ragotul|i* (~en, ~du, ~iloi); kahten *parren väli|ne* (~zen, ~stü, ~zii) *tul|i*; lämmitellä rakovalkealla *lämmitelläkseh ragotulel*

raksuttaa 1. (äänestä) *tiket|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); kello raksuttaa tasaisesti *čuasut tiketetäh tazazesti* 2. (ark., kuv. tajuta): joko sinulla alkoi raksuttaa? *jogo sinä rubeit ellendämäh?*

ralli (autokilpailu) *ralli* (~n, ~i, ~loi); kuka voitti Monacon rallin? *kenbo voitti Monakon rallin?*

ramaista (ark. raukaista, väsyttää; yksipers.) *väzüü|tiä* (~täü); syönnin jälkeen minua aina ramaisee *süöndän jälgeh minuu ainos väzüüttiä*

ramppi 1. (näyttämön etureuna) *ramp|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (yhdystie eritasoliittymässä) *ühtüstie* (~n, ~dü, ~löi); nouse rampille ja jatka suoraan eteenpäin *nouze ühtüstiele da jatka kohti edehpäi* **ramppikuume** (esiintymiskuumpe) *rampuvarav|o* (~on, ~uo, ~oloi); näyttelijöillä on usein ramppikuumetta *artistoil puaksuh on rampuvaravuo*

rangaista *nakazi|e* (~n, ~u, ~tah)

rangaistus *nakazaani|i* (~en, ~edu, ~eloi); ruumiillinen rangaistus *rungalline nakazaanii*; kärsiä rangaistustaan *tirpua nakazaaniedu*; rangaistuksen uhalla *nakazaanien varavol*

rankkasade (kaatosade) *puadari* (~n, ~i, ~loi)

ranne *ran|neh* (~dehen, ~nehtu, ~dehii)

ranne|kello *rannehčuas|ut* (~suloin, ~suloi); **~ren-gas** *brasliet|tu* (~an, ~tua, ~toi)

rannikko *rannik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); ruotsia puhuva väestö asuu pääosin Pohjanlahden rannikolla *ruočinkieldü pagizijat rahvas eletäh enimiten Pohjanlahten rannikol*

Ranska *Frantsi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

ranskalainen *frantsiela|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

ranskanleipä *frantsienlei|bü* (~vän, ~biä, ~bii)

ranta 1. (maan ja veden raja) *ran|du* (~nan, ~dua, ~doi); asua rannalla *eliä rannal* 2. (jokin muu reuna, laita) *ran|du*; taivaan ranta (horisontti) *taivahan randu/ gorizontu*

ranta|kaava *randukuav|u* (~an, ~ua, ~oi); alueella on vahvistettu rantakaava *alovehel on hüväksüttü randukuavu*; **~hietikko** *hiekkuran|du* (~nan, ~dua, ~doi); **~katu** *randu-uulič|ču* (~an, ~ču, ~čoi); *randupih|a* (~an, ~ua, ~oi); **~koivu** *randukoivu* (~n, ~u, ~loi); **~käärme** (el. Natrix natrix) *mustuma|do* (~von, ~duo, ~doloī); **~rata** *randuraududorog|u* (~an, ~ua, ~oi); Helsingin ja Turun

välisellä rantaradalla liikennöivät myös pendolinit *Helsingin da Turkun välisti randuraududorogua miöte ajellah pendolinojunatgi*; **~tontti** *randumuapalst|u* (~an, ~ua, ~oi); rantatonttien kysyntä on vilkastunut *randumuapalstoin küzündü on herkevünnüh*

rantautua (tulla veneellä tms. rantaan) *tull|la* (~en, ~ou, ~lah) *randah*; veneseurue rantautui pieneen saareen *venehjoukkoveh tuli pienen suaren randah*

ranta|viiva *randuviiv|u* (~an, ~ua, ~oi); tontilla on 100 m rantaviivaa *muapalstal on sada metrii randuviivua*; **~vyöhyke** *randualoveh* (~en, ~tu, ~ii); Länsi-Suomen rantavyöhyke *Päivänlasku-Suomen randualoveh*

raottaa 1. (avata raolleen) *av|ata* (~uan, ~uau, ~atah) *piilu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); raota vähän ovea *avua piuluine ustu* 2. (kuv. antaa rahaa): isä, voisitko vähän raottaa kukkaroasi? *tuatto, voititgo vähäzel avata omassas kukkaruo?*

rap (mus.) *repmuuzik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

rapa (loka, kura) *lilga* (~jan, ~gua, ~goi); rapa roiskuu *liga brizgau*

rapakko 1. (kuralammikko, lätäkkö) *luht|u* (~an, ~ua, ~ii) 2. (leik. Atlantin valtamerestä) *luht|u*; mennä rapakon taakse *mennä luhtan tuakse* (*Amerikkah*)

rapakunto (ark. rapistunut kunto) *huon|o* (~on, ~uo, ~oloi) *kun|do* (~non, ~duo, ~dolo); hän on aivan rapakunnossa *häi on ihan huonos kunnos*

raparperi (kasv. Rheum) *reveni* (~n, ~i, ~löi)

rapata *štukatuuri|e* (~n, ~u, ~tah); talon seinät rapattiin valkoisiksi *taloin seinät štukatuurittih valgieloiakse*

rapautua (mureta, haurastua) *mure|ta* (~nen, ~nou, ~tah); kallio rapautuu ilman ja veden vaikutuksesta *kallivo murenou ilman da vien vaikutukses*

rapea (murea, hauras) *rapak|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *mur|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); rapea leipä *murei leibiü*

rapista 1. (äänestä: ropista, ritistä) *krabi|sta* (~zen, ~zou, ~stah); mikä nurkassa rapisee? *mibo krabizou čupus?* 2. (karista, putoilla, varista) *pak|kuo* (~un, ~kuu, ~utah); *lang|eta* (~enen/ ~ien, ~enou/ ~ieu, ~etah/ ~ietah); lehdet ovat jo rapisseet *puista lehtet puulois on jo langettü*

rapistua 1. (ränsistyä, rappeutua) *rämsistü|ö* (~n, ~ii, ~täh); rakennukset rapistuvat huollon puutteesta *huonukset rämsistütäh huollon pidämättäh* 2. (kuv.) *rämsistü|ö*; isoisän kunto on pahoin rapistunut *diedoin kundo on äijäl rämsistünnüh*

rapisutella, rapisuttaa *radžait|tua* (~an, ~tau, ~etah); konsertissa ei saa rapisutella karamellipusseja *konsertas ei sua radžaitella karamelipussi-loi*

raportoida *raportui|ja* (~čen, ~čou, ~jah)

raportti *raport|u* (~an, ~ua, ~oi)

rappeuma *rappevum|u* (~an, ~ua, ~ii); lihaksen rappeuma *lihaksen rappevumu*

rappeutua 1. (rapistua) *rappevu|o* (~n, ~u, ~tah); *rämsistü|ö* (~n, ~ii, ~täh); rappeutumaan päästetty puutarha *rämsistümäh jätettä puutarhu* 2. (degeneroitua, heikentyä) *heik|ota* (~konen, ~konou, ~otah); *rappevu|o*; elimistö vanhenee ja rappeutuu *elimistö vahnanou da heikkonou* 3. (tulla huonoksi) *heik|ota*; *huono|ta* (~nen, ~nou, ~tah); saksan taitoni on pahasti rappeutunut *nemetskoin kielen taido minul on äijäl huononnuh*

rappio 1. (rappeutuminen, ränsistyminen) *rappevumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *rappevund|u* (~an, ~ua, ~ii); *rappevu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *rämsistümi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *rämsistünd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *rämsistü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); viljelysmaat ovat rappiolla *külvömuat on rappevuttu* 2. (moraalinen turmeltuminen) *rappevumi|ne*; *rappevund|u*; *rappevu|s*; juoda itsensä rappiolle *juvva ičče rappevukseh suate*; Rooman valtakunnan rappio ja tuho *Riiman valdukunnan rappevumine da häviemine*

rappu 1. (ark. rappunen, porras) *por|ras* (~dahan, ~rastu, ~dahii); kiivetä rappuja pitkin yläkertaan *nosta pordahii müöte üläh* 2. (kerrostalon porras-käytävä, portaikko) *pordahik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); asumme A-rapussa *elämmö A- pordahikos*

rapu 1. (el. Crustacea) *ruak|ku* (~an, ~kua, ~koi) 2. (eräs horoskooppi-merkki) *ruak|ku*

rasia *vakka|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *koropk|u* (~an, ~ua, ~oi)

rasismi *rasizm|u* (~an, ~ua, ~oi)

rasisti *rasist|u* (~an, ~ua, ~oi)

rasite 1. (lak. kiinteistöä rasittava oikeus) *vaiv|u* (~an, ~ua, ~oi); tilan rasitteena on naapurin mökkitie *muatilan vaivannu on nuaburin mökkidorogu* 2. (taakka, painolasti) *vaiv|u*; rikollinen menneisyys on ankara rasite *rikolline mennüzis on kova vaivu* 3. (taloudellinen rasite) *vaiv|u*; lisäverot aiheuttavat ylimääräisiä rasitteita *lizäverot tuvvah ülimiäräzii vaivoi*

rasittaa 1. (kiusata, vaivata) *vaiv|ata* (~uan, ~uau, ~atah); pienen tekstin lukeminen rasittaa silmiä *pienil kirjaimil kirjutetun tekstan lugemine vaivuau silmii* 2. (oikeudellisista rasitteista) *vaiv|ata*; yritystä rasittavat suuret investoinnit *firmua vaivatah suuret investitsiet*

rasittava *vaig|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *vaivuaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); onpa hän rasittava tapaus *tol'kovai häi on vaivuaju tiippu*; teen rasittavaa työtä *ruan vaigiedu ruaduo*

rasitus 1. (ruumiillinen tai henkinen taakka) *vaiv|u* (~an, ~ua, ~oi); miten vanhus kestää matkan rasitukset? *kuibo starikku kestää matkan vaivat?* 2. (taloudellinen suoritusvelvollisuus; vrt.

rasite) vaiv|u; kiinteistön hoidosta tulee ylimääräisiä rasituksia liikuttamattoman omazuon hoijos roih ülimiäräzii vaivoi

raskaana (olla raskaana, odottaa lasta) kohtu|ine (~zen, ~stu, ~zii); nainen on raskaana naine on kohtuine

raskas 1. (painava) jug|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); kantaa raskasta laukkuu kandedu jugiedu sumkuu 2. (voimakasrakenteinen, jyhkeä) jug|ei; raskas teollisuus jugei tevollizus 3. (tunkkainen, tukahduttava) pah|a (~an, ~ua, ~oi); raskas ilma paha ilmu 4. (ankara, kova, vaikea) jug|ei; vaig|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); kov|a (~an, ~ua, ~ii); teen raskasta työtä ruan jugiedu ruaduo; hän sai raskaan tuomion häi sai kovan tuomivon; edessä ovat raskaat ajat ies ollah vaigiet aijat

raskaus 1. vaiv|u (~an, ~ua, ~oi); eron raskaus painoi mieltä eron vaivu painoi miöldü 2. (raskaana olo) kohtu (~n, ~u, ~loi); hänen raskautensa näkyy jo päälle päin hänen kohtu nägüü jo piälpäi

raskaus|testi kohtutest|u (~an, ~ua, ~oi); tekemäni raskaustesti osoitti plussaa minun luajittu kohtutestu ozutti plussua; ~viikko kohtunedäli (~n, ~i, ~löi); monesko raskausviikko sinulla on menossa? äijäsgo kohtunedäli sinul on menos?

raskia (ark. hennoa) ruohti|e (~n, ~u, ~tah); rohke|ta (~nen, ~nou, ~tah); rahi|ta (~čen, ~ččou, ~tah); saituuttaan hän ei raski ostaa uusia vaatteita idaroičuttu häi ei rahiče ostua uuzii sobii; raskimme ko herättää hänet? ruohtimmogo nostattua händü?

rastas (el. Turdus) rasta|s (~han, ~stu, ~hii)

rasti 1. (vinoon piirretty risti) merki (~n, ~i, ~löi); mietk|u (~an, ~ua, ~oi); pilk|u (~an, ~ua, ~oi); pilka|ine (~zen, ~stu, ~zii); merkitse rasti ruutuun pane pilkaine ruuduh 2. (suunnistuksessa) mietk|u; rastit löytyivät helposti mietkat lövvüttih helpoh

rastia merki|tä (~čen, ~ččöü, ~täh); oletko rastinut oikeat kohdat lomakkeesta? oletgo merkinnüh oigiet kohtat ankietas?

rasva 1. (ravintorasva) razv|u (~an, ~ua, ~oi); le vittää rasvaa leivälle voidua razvua leiväle 2. (voitelurasva, voide) voi|je (~dien, ~jettu, ~dieloi); panna suksen pohjiin rasvaa voidua suksien pohjat voidiel; levittää huuliin rasvaa voidua huulet voidiel 3. (ihra, läski) razv|u (~an, ~ua, ~oi); izr|u (~an, ~ua, ~oi); sianlihan rasva počinlihan razvu; poistaa rasvojaan laihduttamalla hävittiä razvoi ičen laihtuttamal

rasvainen 1. (rasvaa sisältävä) razva|ine (~zen, ~stu, ~zii); rasvainen ravinto razvaine eineh 2. (pinnaltaan rasvainen) razva|ine (~zen, ~stu, ~zii); pyyhkiä rasvaiset kätensä pühkie razvazet käit 3. (kuv., ark. törkeä, rivo) huijut|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); kertoilla rasvaisia juttuja sanella

huijuttomii juttuloi

rasva|kerros razvukerro|s (~ksen, ~stu, ~ksii); keiton päälle muodostuu rasvakerros keiton piäle roih razvukerros; ~pitoinen razvupido|ine (~zen, ~stu, ~zii); rasvapitoinen ravinto razvupidoine eineh; ~prosentti razvuprotsent|u (~an, ~ua, ~oi); mikä on kevytmaidon rasvaprosentti? mittuinebo on vähärazvazen maijon razvuprotsentu? **rasvata** (voidella rasvalla, öljytä) razv|ata (~uan, ~uau, ~atah)

rasvaton razvat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); juomme rasvatonta maitoa juommo razvattomua maiduo

rasvoittua razvavu|o (~n, ~u, ~tah); hiukseni rasvoittuvat helposti minun tukat helpoh razvavutah

rata 1. (rautatie) raudutie (~n, ~dü, ~löi); raududorog|u (~an, ~ua, ~oi) 2. (urh.) juoksutie (~n, ~dü, ~löi); juoksudoroga|ine (~zen, ~stu, ~zii); kuka juoksee radalla neljä? kenbo juoksou nelländel juoksutiel? 3. (taivaankappaleiden reitit) orbit|tu (~an, ~tua, ~toi); rata Auringon ympäri orbittu päiväzes ümbäri 4. (kuv.) tie; dorog|u; elämä kulkee omaa rataansa elos menöü omua tiedü **ratamo** (kasv. Plantago) tieleht|i (~en, ~ie, ~ilöi); doroguleht|i; plettihein|ü (~än, ~iä, ~ii)

ratas rat|as (~tahan, ~astu, ~tahii)

ratifoida (hyväksyä, vahvistaa) ratifitsiiru|ija (~čen, ~ččou, ~jah); molemmat maat ratifioivat sopimuksen mollembat muat ratifitsiiruittih sobimus

rationaalinen (järkevä, tarkoituksenmukainen) ratsional|no|i (~in, ~idu, ~loi)

rationalismi ratsionalizm|u (~an, ~ua, ~oi)

rationalisointi (järkeistäminen, tehostaminen) ratsionalizuiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); ratsionalizuiččend|u (~an, ~ua, ~oi); ratsionalizuiču|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

ratkaisematon piättämät|öi (~töman, ~tömiä, ~tömii); reššimät|öi (~töman, ~tömiä, ~tömii); ratkaisemattomat ongelmat reššimättömät ongelmat

ratkaiseva 1. (ratkaisuun johtava, kriittinen) piättä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); rešaičči|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); pelaaja teki ratkaisevan maalin kižuaju luadii piättäjän golan 2. (lopullinen, ehdoton) piättä|i; rešaičči|i; ottaa ratkaiseva askel ottua piättäi askel

ratkaista 1. (käsitellä, päättää) piät|tiä (~än, ~täü, ~etäh); reš|šie (~in, ~šii, ~itäh); ratkaisimme riidan äänestämällä riijan piätimmö iänenannandal 2. (selvittää, suorittaa) sellit|tiä (~än, ~täü, ~etäh); piät|tiä; reš|šie; rikos on jo ratkaistu pahantego on jo sellitettü

ratkaisu 1. (ratkaiseminen, päätös) piätö|s (~ksen, ~stü, ~ksii); rešeeni|i (~en, ~edü, ~elöi); oikeus teki ratkaisunsa suudo pani piätöksen 2. (selvittä-

minen, suoritus) *sellitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *piätö|s*; *rešeeni|j*; etsiä ratkaisua ongelmaan *eččie problemän sellitüstü*

ratkaisujottelu (urh.) *piätösborč|u* (~an, ~ua, ~čii); *rešši|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)/ *rešaičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) *borč|u*; **~vaihe** *piätöska|uzi* (~vven, ~uttu, ~uzii); *rešši|i/ rešaičči|i ka|uzi/ etuap|pu* (~an, ~pua, ~poi); sodan ratkaisuvaihe *voinan rešaičči| kauzi*; **~valta** (valta ratkaista) *piätösval|du* (~lan, ~dua, ~doi); *rešši|i/ rešaičči| val|du*; onko ratkaisulta presidentillä vai hallituksella? *ongo piätösvaldu prezidental vai halličuksel?*

ratketa 1. (revetä) *re|vitä* (~bien, ~bieü, ~vitäh); hiha ratkesi irti *hiemai rebii iäre* 2. (selvitä) *sell|letä* (~genen, ~genöü, ~letäh); *reššivü|ö* (~n, ~ü, ~täh); onko ottelu jo ratkennut? *ongo borču jo reššivünnüh?* 3. (ryhtyä, ruveta) *ru|veta* (~bien, ~bieu, ~vetah); ratketa itkuun *ruveta itkemäh*; hän ratkesi taas juomaan *häi müös rubei juomah*
ratkoa 1. (purkaa) *rii|čče* (~in, ~čii, ~itäh); ratkoin sauman auki *rii|čiin piärmien/ puutateksen iäre* 2. (selvittää, pohtia) *reššie* (~in, ~šii, ~itäh); ratkoa ristikkoa *reššie ristakkuo*

ratsastaa *račast|ua* (~an, ~au, ~etah)

ratsastus *račastami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *račastand|u* (~an, ~ua, ~oi); *račastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

ratsia *politsientarkastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); viikonlopun ratsiassa jäi kiinni useita rattijuoppoja *loppunedälin politsientarkastuksen aigua kiinni puutui moni alkogouliekkua*

ratsu *rač|ču* (~un, ~čuu, ~čuloi)

rattaat 1. (mon.) *deleg|ü* (~än, ~iä, ~öi); *kol'ask|u* (~an, ~ua, ~oi); hevosen rattaat *hevosdeleg|ü* (~än, ~iä, ~öi); lapsi istuu ratteisissa *lapsi istuu kol'askas* 2. (kuv.) *deleg|ü*; nyt putosin rattailta (en ymmärtänyt) *nügöi pakuin delegäs*

ratti ark. 1. (ohjauspyörä) *ru|a* (~an, ~ua, ~ii); istua auton ratissa (ohjata autoa) *punuo ru|ua* 2. (tratti, suppilo) *voronk|u* (~an, ~ua, ~oi); kaataa mehu pulloon ratin avulla *kuadua mehu pulloh voronkan avul*

rattijuoppo *humalniekku-šouferi* (~n, ~i, ~loi); **~kelkka** *ru|aregi|t* (~ön, ~ttü, ~zii); **~lukko** (auton ohjauslukko) *ru|aluk|ku* (~un, ~kuu, ~ku-loi)

rattoisa *ilo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *vessel* (~än, ~iä, ~ii); hän on tosi rattoisaa seuraa *häi on tozi vessel dovariššu*

raudoittaa *ravvoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); rakennuksilla raudoitetaan betonia *srojulois ravvoitetah betonua*

raueta 1. (tulla mitättömäksi) *ruu|ššiekseh* (~im-mos, ~ih/ ~ihes, ~itahes); *ku|duo* (~vun, ~duu, ~vutah); sopimus on rauennut *sobimus on kuadu-*

nuh 2. (väsyä, herpaantua) *väzü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *heik|etä* (~kenen, ~kenöü, ~etäh); ote raukesi *oteh heikkeni* 3. (hiljetä, laantua) *hille|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); soitto raukesi ja tuli hiljaista *soitto hilleni i rodih hil'lazus*

rauha 1. (sodan vastakohta) *rauh|u* (~an, ~ua, ~oi); sodan jälkeen solmittiin rauha *voinan jälgeh solmittih rauhu* 2. (muu rauhallinen olotila) *rauh|u*; älä riko luonnon rauhaa *älä riko luonnon rauhua*; olla rauhassa *olla rauhas* 3. (mielen tasa-paino) *rauh|u*; synkät mietteet eivät anna rauhaa *süngät mielet ei anneta rauhua* ◇ *vanha rauha*, entiset kujeet *vahnu rauhu*, *endizet peijastukset*

rauhallinen 1. (rauhanomainen) *rauhalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); naapurivaltioiden rauhalliset suhteet *nuaburivaldivoloin rauhallizet välit* 2. (levollinen, rauhaista) *rauhalli|ne*; *rauhaz|u* (~an, ~ua, ~oi); vietimme rauhallisen koti-illan *vietiimmö rauhan kodi-illan* 3. (mielettään rauhallinen) *rauhalli|ne*; potilas on tänään ollut rauhallinen *voimatoi on tänäpäi ollut rauhalline*

rauhanehto *rauhaneht|o* (~on, ~uo, ~oloi); rauhan ehdot olivat Suomelle ankarat *rauhanehtot oldih kovat Suomele*

rauhanen (anat. erittävä elin) *rauhna|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

rauhan|häiritsijä *rauhanhäiričči|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); rauhanhäiritsijät poistettiin paikalta *rauhanhäiričči|joi ajettih iäre*; **~liike** (pasifismi) *patsifizm|u* (~an, ~ua, ~oi); **~neuvottelu** (usein mon.) *rauhanneuvottelu* (~n, ~u, ~loi); *rauhan-soviet|tu* (~an, ~tua, ~toi); rauhanneuvottelut aloitettiin välittömästi *rauhansoviettu allettih välittömästi*

rauhanomainen *rauhalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *mirno|i* (~in, ~idu, ~oloi); rauhanomainen rinnakkaiselo *mirnoi rinnakkaine elos*

rauhan|palkinto *rauhanpalkind|o* (~on, ~uo, ~oloi); Mihail Gorbatšov sai Nobelin rauhanpalkinnon *Mihail Gorbačov sai Noobel'an rauhanpalkindon*; **~puolustaja** (pasifisti) *rauhanpuolista|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *patsifist|u* (~an, ~ua, ~oi); **~sopimus** *rauhansobimu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); rauhansopimuksen allekirjoitus *rauhansobimuksen allekirjutus*; **~turvajoukko** *rauhanturvujouk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); YK:n rauhanturvajoukkoja tarvitaan koko ajan *Ühtistünnüzien Kan-zukundien rauhanturvujoukkoloi tarvitat ainos*; **~tutkimus** *rauhantutkimu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

rauhaton 1. (hermostunut, levoton) *rauhat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); rauhaton potilas *rauhatoi voimatoi* 2. (epävakainen, ankara) *rauhat|oi*; kadulla on öisin rauhatoita *üölöil pihat ollah rauhattomat* 3. (esteettisesti räikeä, kirjava) *rauhat|oi*; *räškä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); rauhattomat värit *räškäjät värit*; en pidä rauhattomasta musi-

kista en suvaiče räškäjiä muuzikkua

rauhoittaa 1. (hillit, tyyntyyttää rauhoit|tua (~an, ~tau, ~etah); äiti puhui rauhoittavalla äänellä muamo pagizi rauhoittajal iänel 2. (suojella) suojel|la (~en, ~ou, ~lah); alue on rauhoitettu lintujen pesimiselle aloveh on suojeltu linduloin pezoittumizele

rauhoittava rauhoitta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); syödä rauhoittavia lääkkeitä ottua rauhoittajii liečehaineinii

rauhoittua 1. (tyyntyä, asettua) rauhoit|tuo (~un, ~tuu, ~utah); joko lapsi rauhoittui? jogo lapsi rauhoittui? 2. (tasaantua, vakiintua) rauhoit|tuo; olot ovat rauhoittuneet olot on rauhoituttu 3. (hiljentyä, vaimeta) rauhoit|tuo; rajuilma näköjään on rauhoittumassa rajuilmu nägüü on rauhoittumas

rauhoitus (rauhoittaminen) suojelemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); suojelend|u (~an, ~ua, ~oi); suojelu (~n, ~u, ~loi)

rauhoitusaika suojeluai|gu (~jan, ~gua, ~goi)

raukaista (yksipers. nukuttaa, unettaa) nukut|tua (~tau); ulkoilun jälkeen minua raukaisee pihal kävelemizen jälgeh minuu nukuttaa

raukea uubunu|h (~on, ~ttu, ~zii); väzünü|h (~ön, ~ttü, ~zii); tunnen oloni raukeaksi olen ihan uu-bunuh

raukka 1. (parka, poloinen) gor'aruk|ku (~an, ~kua, ~kii); voi sinua raukkaa! oh sinuu gor'arukkaa 2. (pelkuri) varač|ču (~un, ~čuu, ~čuloi); varavohuav|o (~on, ~uo, ~oloi); olet aika raukka, jos et tunnusta tekoasi olet aiga varavohuavo, ku et tunnusta omassa teguo

raukkamainen (halpamainen, alhainen) pah|a (~an, ~ua, ~oi); tülgei (~ien, ~iedü, ~ielöi); olipa se raukkamainen teko tol'kovai se oli tülgei tego

raunio 1. (kivijäännökset) ruop|las (~pahan, ~astu, ~pahii); kaupunki on raunioina linnu on ruoppahil 2. (kuv. rappiolla oleva ihminen) heikonnu|h (~on, ~ttu, ~zii); rappevunnu|h (~on, ~ttu, ~zii); tühjäkemennü|h (~ön, ~ttü, ~zii); ihmisraunio tühjäkemennüh ristikanzu

raunioitua 1. men|nä (~en, ~öü, ~näh) ruoppahile; linna on raunioitunut dvorču on mennüh ruoppahile 2. (kuv. ihmisestä: rappeutua) heik|ota (~konen, ~konou, ~otah); rappevu|o (~n, ~u, ~tah); men|nä (~en, ~öü, ~näh) tühjäkse

rauta 1. (metalli) ra|udu (~vvan, ~udua, ~udoj); malmisssa on runsaasti rautaa rauduruvas on äijü raudua ◇ on taottava kunnes rauta on kuumaa pidää taguo kuni raudu on palavu 2. (hivenaine) ra|udu; matalan hemoglobiinin takia potilaalle määrättiin rautaa madalan gemoglobiinan täh voimattomale miärättih raudua 3. (kahleet) ra|vvat (~vvoin, ~udoj); vankia kuljetetaan (käsi) raudoissa vangii vietetäh (käzi) ravvois 4. (kuv.)

ra|udu; hänellä on tuhat rautaa tulessa hänel on tuhat raudua tules; suoritus oli täyttä rautaa tego oli erinomaine

rauta|esirippu (hist.) rauduzuaves|si (~in, ~sii, ~siloi); rautaesiripun takana rauduzuavesin tagan; ~harava rauduharav|u (~an, ~ua, ~oi)

rautainen 1. (raudasta valmistettu) rauda|ine (~zen, ~stu, ~zii); raudu=; rautainen pata raudu-pada 2. (kuv. erinomainen) rauda|ine; hänellä on rautainen terveys hänel on raudaine tervehüis; rautaiset hermot raudazet nervat; tosi rautainen (fantastinen) juttu tozi fantastiekalline juttu

rauta|kanki raudukang|i (~en, ~ie, ~iloi); ~kaup-pa raudukaup|pu (~an, ~pua, ~poi); ~kausi rauduka|uzi (~vven, ~uttu, ~uzii); pronssikautta seurasi rautakausi bronzukavven jälgeh oli raudu-kauzi; ~lanka 1. (teräslanka) raudulang|u (~an, ~ua, ~oi); prouluk|ku/ prouvolok|ku (~an, ~kua, ~koi) 2. (kuv.): pitääkö vääntää rautalangasta malli (selittää hyvin perusteellisesti)? pidäägo taivuttua raudulangas malli (sellittää ihan peruste-hellizesti)? ~malmi rauduru|da (~van, ~dua, ~dii); ~saha raudupil|a (~an, ~ua, ~oi)

rautateitse raudutiedü/ raududorogua müöte; lähettää rahtia rautateitse tiiöndiä gruuzuu raududorogua müöte

rautatie 1. (rata) raudutie (~n, ~dii, ~löi); raududorog|u (~an, ~ua, ~oi); pitkin Pietari-Helsinki-rautatietä Peterburgu-Helsingi-raududorogua pitkin 2. (rautatielaitos) valdivonraudutiet (~löin, ~löi); valdivonraududorog|at (~oin, ~oi); työskennellä rautateillä (VR:llä) ruadua valdivon-raududorogoi; rautateiden tavaraliikenne raudu-dorogoin tavarliikendeh

rautatie|asema raudutiezem|u (~an, ~ua, ~ii); raududoroguzem|u; vogzual|u (~an, ~ua, ~oi); ~liikenne raudutie-/ raududoroguliikendeh (~en, ~tii, ~ii); ~silta raudutie-/ raududorogusildu (~lan, ~dua, ~doi); ~yhteys (junayhteys) juna-ühtevü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

ravata 1. (juosta ravia) nel'l'u|ta (~on, ~ou, ~tah); mikä hevonen ravasi voittoon? kudaibo heboine nel'l'ui voittoh? 2. (ark. juosta sinne tänne) nel'l'uil|la (~en, ~ou, ~lah); ravata portaita ylös ja alas nel'l'uille pordahii müöte üläh da alah

ravi 1. (hevosien juoksua) hevosnel'l'u (~n, ~u, ~loi); mennäänkö ravia vai laukkaa? mennähgo hevosnel'l'uu vai galoppua? 2. (mon. ravikilpailu) hevosnel'l'ukil|bu (~van, ~bua, ~boi); käydä ra-veissa kävvä hevosnel'l'ukilvois

ravinne (ravintoaine) ravindeh (~en, ~tu, ~ii); udobreeni|i (~en, ~edu, ~eloi); huonekasvit tarvitsevat ravinteita pertikazvit tarvitat udobreeniedu

ravinto 1. raving|o (~on, ~uo, ~oloi); eineh (~en, ~tii, ~ii); kiinteä ja nestemäinen ravinto kova da notkei ravingo; ihokin tarvitsee ravintoa hibjugi

tarviččou ravinguo 2. (kuv.) raving|o; *eineh*; hengen ravinto *hengen eineh*

ravinto|aine ravingoaineh (~en, ~tu, ~ii); *einethaineh*; rasva, proteiini ja hiilihydraatit ovat ravintoaineita *razvu, protejiinu da hiiligidruattu ollah einethainehii*; **~arvo** ravingoarv|o (~on, ~uo, ~oloi); *einetharv|o*; rasvoilla on suuri ravintoarvo *razvoil on suuri einetharvo*

ravintola restoran (~an, ~ua, ~oi)

ravistaa 1. (pudistaa) säräit|tiä (~tän, ~tää, ~etäh); *šel|uo* (~on, ~ou, ~otah); ravistaa kättä *säräittä kättü*; lääkepulloa on ravistettava ennen käyttöä *liečhpullostu pidäü šeluo enne käütändiä* 2. (pudistaa) puist|ua (~an, ~au, ~etah); ravistaa mattoja *puistua mattoloi* 3. (kuv.) nostat|tua (~an, ~tau, ~etah); hänet pitää ravistaa hereille haaveistaan *händü pidäü nostattua huaveilois*

ravistella ks. ravistaa

ravita 1. (ruokkia, antaa ruokaa) süöt|tiä (~än, ~tää, ~etäh); talkooväki on juuri ravittu *ilmai-avuttajii on vastevai süötettä* 2. (kuv.) süöt|tiä; pitail|ja (~čen, ~ččou, ~jah); ravita mielikuvitustaan *pitaija mielikuvitustu/ fantasiiruija*

ravitsemus (ravinnon hyödyntäminen) *pitaiččemil|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *pitaičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *pitaičul|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); puutteellinen ravitseminen *vajai pitaičus*

ravitseva pitaičči|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); ostin ravitsevaa kasvovoidetta *ostin pitaiččijua ilvevoi-jettu*

ravustaa (pyydystää rapuja) pü|üdiä (~vvän, ~üädü, ~ütäh/ ~vvetäh) *ruakkua*

ravustus ruakanpü|üdö (~vvön, ~üdüö, ~üdölöi); ravustuksessa on omat nikkinsä *ruakanpüvvös on omat foukusit*

reaaliaika realiai|gu (~jan, ~gua, ~goi); *toziail|gu*; tapahtuuko kaikki reaaliajassa? *tapahtuugo kai realiaigah/ toziaigah?*

reaali|jarvo realiarvo (~on, ~uo, ~oloi); *toziarv|o*; **~koe** (ylioppilastutkinnoissa) *realikoit|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii); *loppukoit|eh*; **~palkka** realipalk|u (~an, ~ua, ~oi); *tozipalk|u*; **~pääoma**

realipiäomazu|s (~on, ~ttu, ~ksii); *tozipiäomazu|s*

reagoida (vastata herätteeseen) reagiirui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); onko kukaan reagoinut ehdotukseenme? *ongo ken reagiiruinnuh meijän ehtotukseh?*

reaktio reakti|i (~en, ~edu, ~eloi); hänen reaktionsa oli yllättävä *hänen reaktiisii oli vuottamatoi*

reaktori (ydinreaktori) reaktor (~an, ~ua, ~oi)

realismi realizm|u (~an, ~ua, ~oi)

realisoida (toteuttaa, muuttaa rahaksi) realizui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); omaisuus jouduttiin realisimaan *omazus pidi realizuija*

realisti realist|u (~an, ~ua, ~oi)

realistinen realistično|i (~in, ~du, ~loi); *real'no|i*

(~in, ~idu, ~loi); minulla on realistiset käsitykset asiasta *minul on realističnoit mielet azies*

realiteetti (todellisuus, totuus) *realitiet|tu* (~an, ~tua, ~toi); elämän realiteetit eloksen *realitietat*

referaatti (selostus, lyhennelmä) *referuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); tein kirjasta referaatin *luajiin kniigas referuatan*

referoida (kertoa, selostaa) referiirui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); lehdistö referoi budjettikeskustelua *lehtistö referiiruičči büdžettüpaginua*

refleksi refleks|u (~an, ~ua, ~oi)

refleksiivinen (kiel.) *refleksiivi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *refleksiivu=*; refleksiiviverbi ja -pronomini *refleksiivuverbi da -prominu*

reformi (uudistus, parannus) *reform|u* (~an, ~ua, ~oi)

regatta (purjehduskilpailu) *reguat|tu* (~an, ~tua, ~toi); Hangon regatta *Hangon reguattu*

regressio (psyk. taantuma) *regressi|i* (~en, ~edü, ~elöi)

rehabilitoida 1. (palauttaa entinen arvo) *reabilitiirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); isäni reabilitoitiin 1950-luvulla *minun tuatto reabilitiiruittih tuhat üheksäsadua viizikümnen-luvul* 2. (lääk., psyk. kuntouttaa) *reabilitiirui|ja*

rehellinen 1. (vilpitön) *pravvak|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); *praudu=*; *kunnolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); rehellinen ihminen *prauduristikanzu*; rehelliset aikomukset *kunnollizet aigomukset* 2. (kunnan, oikea) *kunnon*; *putilli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); olisipa taas rehellinen vanhan ajan talvi *olis ku müös putilline vahnan aijan talvi*

rehellisyys *kunnollizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *pravvallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *pra|udu* (~vvan, ~udua, ~udoi)

rehennellä (kerskailla, pröystäillä) *rehendel|läkseh* (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lähes); hän rehentelee aina rikkailla sukulaisillaan *häi rehendelehes ainon omassah rikkahil sugulazil*

rehevä 1. (runsaskasvuinen) *rehev|ü* (~än, ~iä, ~ii); rehevä puutarha *rehevü sadu* 2. (täyteläinen, uhkea, muhkea) *rehev|ü*; rehevät muodot *rehevät muvvot*; hänen kielenkäyttönsä on rehevää *hänen kielenkäyttö on rehevü*

rehevoityä *rehevoit|tüö* (~ün, ~tüü, ~ütäh); järven pelätään pian rehevoityvän *varatah järvi terväh rehevoittüü*

rehkiä (ahertaa, uurastaa) *tölm|iä* (~än, ~äü, ~etäh); isä on rehkinyt metsätoissa koko ikänsä *tuatto on tölmänüh meččüruadolois kogo ijän*

rehottaa 1. (kasvaa rehevänä) *rehoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); pensaat rehottavat *tuhjot rehoitetah* 2. (kuv. kielteisistä ilmiöistä) *rehoit|tua*; nuorisorikollisuus kasvaa ja rehottaa *nuorizonpahantego kazvau da rehoittau*

rehti (reilu, rehellinen, vilpitön) *to|zi* (~ven, ~ttu,

~zii); *tovelli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *pravvalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); rehti kädenpuristus *tozi käinannandu*

rehtori rektor (~an, ~ua, ~oi)

rehu 1. (kotieläimille annettava ravinto) *rehu* (~n, ~u, ~loi); *kormu* (~n, ~u, ~loi) 2. (halv. vihannek-sista) *rehu*; *kormu*; syö itse rehusi! *süö iče omassas kormut!*

rehvastella ks. rehennellä

rei'ittää (tehdä reikiä, lävistää) *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah) *loukkuo/ loukkozii*; *loukkoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); rei'ittää paperit *loukkoittua bumuaगत*

reikä *louk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *loukko|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

reikäleipä *loukkolei|bü* (~vän, ~biä, ~bii)

reilu 1. (suoraluonteinen, avoin) *tovelli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *česno|i* (~in, ~idu, ~loi); pelata reilua peliä *kizata česnoidu kizua* 2. (kunnollinen, oikea, aito) *tovelli|ne*; *tozi=*; syntyi reilu tappelu *rodih tozitora* 3. (runsas) *kogona|ine* (~zen, ~stu, ~zii); olin ulkomailla reilut kaksi kuukautta *olin ulgomualoil kogonazet kaksi kuudu*

reipas 1. (riuska, rivakka) *boiko|i* (~in, ~idu, ~loi); *rohkei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); reipas nuorimies *rohkei nuorimies* 2. (ark. kova, rankka, rohkea) *koy|a* (~an, ~ua, ~ii); poika on reippaassa humaltilassa *briha on kovas humalas*

reipas|henkinen *rohkeihengi|ne* (~zen, ~stii, ~zii); meillä oli reipashenkinen keskustelu *meil oli rohkeihengine pagin*; **~otteinen** *boiko|i* (~in, ~idu, ~loi); reipasotteiset naiset hoitivat juhlien tarjoi-lun *boikoit naiset hoijettih pruzazniekan süömistaričus*

reippailla (ulkomailla, retkeillä) *ulgoil|la* (~en, ~ou, ~lah); *kävellä* (~en, ~öü, ~läh) *ulgon*

reisi (anat.) *rei|zi* (~jen, ~stii, ~zii); tytön hame tuskin peitti reidet *tütön jupku odvavai peitti reizet*

reisiluu *reiziluu* (~n, ~du, ~loi); mummo kaatui ja katkaisi reisiluunsa *buabo langei da katkai reiziluun*

reissata (ark. matkustella) *matkail|la* (~en, ~ou, ~lah); *ajell|la* (~en, ~ou, ~lah); reissata ympäri maailmaa *ajella ümbäri muailmua*

reissu (ark. matka) *reis|su* (~un, ~suu, ~suloi); *matk|u* (~an, ~ua, ~oi); olimme pitkällä reissulla *olimmo pitkäs reisus*

reistailla, reistata (toimia huonosti) *toimi|e* (~n, ~u, ~tah) *huonoh*; *väck|jä* (~än, ~äü, ~etäh); moottori reistailee *motor väckäü*; polvi on reistaillut jo pitkään *polvi jo amussah toimiu huonoh*

reitti 1. (kulkuväylä) *tie* (~n, ~dii, ~löi); *dorog|u* (~an, ~ua, ~oi); *maršrut|tu* (~an, ~tua, ~toi); mitä reittiä ajoit Mikkeliin? *midäbo tiedü ajoit Mikkelih?* 2. (vesistön muodostama) *järvijon|o* (~on,

~uo, ~oloi); *järvisistiem|u* (~an, ~ua, ~oi); Heinäveden reitti on erittäin kaunis *Heinüvien järvisistiemu on ülen kaunis*

reki *regi* (rien, regie, regilöi); istua hevosen vetä-mässä reessä *istuo hevosries*

rekilaulu (mus.) *častusk|u* (~an, ~ua, ~oi)

rekisteri 1. (lista, luettelo) *registr|u* (~an, ~ua, ~oi); *luvettel|o* (~on, ~uo, ~oloi); hänellä on pitkä rikosrekisteri *hänel on pitkü pahantegoluvettelo* 2. (mus. ihmisen tai soittimen ääniala) *registr|u*; *iänial|a* (~an, ~ua, ~oi); laulajalla on mahtava rekisteri *pajattajal on ülen levei iäniala*

rekisteri|numero *registrunoumer* (~an, ~ua, ~oi); *luvettelonoumer*; **~viranomainen** *registruator* (~an, ~ua, ~oi)

rekisteröidä 1. (merkitä viralliseen luetteloon) *registriiru|ja* (~čen, ~čou, ~jah); *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *luvetteloh*; yritys rekisteröitiin vuosi sitten *firmu registriiruittih vuozii tagaperin* 2. (lu-etteloida) *registriiru|ja*; *lua|die* (~jin, ~diu, ~ji-tah) *luvettelo* 3. (ark. huomata, hoksata) *registriiru|ja*; *pan|na* mieleh/ mustoh; en lainkaan rekisteröinyt hänen tuloaan *en ni vouse pannuh mieleh hänen tulendua*

rekka *rek|ku* (~an, ~kua, ~koi); *suur|i* (~en, ~du, ~ii) *gruzoviek|ku* (~an, ~kua, ~koi); rekkaa on vaikea peruuttaa *rekkaa on vaigei müöstii tuakse-päi*

rekka|jono *rekkujon|o* (~on, ~uo, ~oloi); *gruzoviekkujon|o*; itärajan suuret rekkajonot *päivännouzupuolizen rajan pitkät rekkujonot/ gruzoviekkujonot*; **~kuski** (ark. rekan kuljettaja) *rekkušouferi* (~n, ~i, ~loi); *gruzoviekkušouferi* **rekki** (urh.) *turniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); tehdä liikkeitä rekillä *voimistella turniekal*

reklamaatio (valitus, korvausvaatimus) *reklamats|i* (~en, ~edu, ~loi); tehdä reklamaatio *luadie reklamatsii*

rektio (kiel.) *sananmuvvonmiäriämi|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *sananmuvvonmiäriänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *sananmuvvonmiäräv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi)

rekvisiitta 1. (näyttämövarustus) *rekviziit|tu* (~an, ~tua, ~toi) 2. (ark. ylimääräiset tarvikkeet tai ainekset) *rekviziit|tu*; puhujalla oli mukanaan kaikenlaista rekvisiittaa *pagizijal oli keral kaikenualastu rekviziittua*

relatiivi|lause (kiel.) *relatiivuvirkeh* (~en, ~tii, ~ii); *tagavirkeh*; **~pronomini** *relatiivupronomin|u* (~an, ~ua, ~oi); *tagapronomin|u*

rele (sähkölaite) *relee* (~n, ~dii, ~löi); puhelimen releet *telefonan releet*

relevantti (keskeinen, asiaankuuluva) *relevantno|i* (~in, ~idu, ~loi); kysymyksen asettelu on relevantti tässä yhteydessä *küzümüksen ezitteli on relevantnoi täs ühtevükse*

reliikki (pyhäinjäännös) *relikvi|i* (~en, ~edii, ~elöi)

relikti (biol. jäännös) *relikt|u* (~an, ~ua, ~oi); norppa elää reliktiinä Laatokassa ja Saimaassa *norpu elää relikittannu Luadogas da Saimas*

rellestää (ark. elämöidä, viettää hummaavaa elämää) *kut|tie* (~in, ~tiu, ~itah); juoda ja rellestää *rüüpätä da kuttie*

remahtaa (puhjeta, alkaa spontaanisti) *rehah|tuakseh*; (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); yleisö remahti nauruun *rahvas rehahtettihs nagroh*

remakka 1. (subst. meteli) *meteli* (~n, ~i, ~löi); *čiihuomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *čiihuond|u* (~an, ~ua, ~oi); *čiihav|o* (~on, ~uo, ~oloi); *šumu* (~n, ~u, ~loi); naapurista kuului kova remakka *susiedois kuului kova šumu* 2. (adj. kovaääninen) *kovaiäni|ne* (~zen, ~stii, ~zii); remakka nauru *kovaiänine nagru*

remmi 1. (hihna) *remeni* (~n, ~i, ~löi); avata remmit *vällendiä remenit* 2. (ark. joukko, sakki) *jouk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); koko remmi lähti juoksemaan *kogo joukko lähti juoksemah* 3. (kuv. vaativa tehtävä) *remeni*; on hänen vuoronsa joutua remmiin *hänen vuoro on mennä remeni*

remontoida (ark.) *remontiiru|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); asuntomme remontoitiin perusteellisesti *meijän fatieru remontiiruittih perustehellizesti*

remontti (ark.) *remont|u* (~an, ~ua, ~oi)

rempallaan (hunningolla, rappiolla) *imminkummin*; *kui puuttuu*; kaikki on nykyisin rempallaan *kai on nügöi imminkummin*

remuta (meluta, mekastaa) *iä|ndiä* (~nnän, ~ndäi, ~nnetäh/ ~täh); *čiih|ota* (~uon, ~uou, ~otah); *šumi|e* (~n, ~u, ~tah); naapurit remusivat koko yön *nuaburit čiihottih kogo üö*

renessanssi 1. (antiikin kulttuurin elpyminen) *renessans|u* (~an, ~ua, ~oi); renessanssi-aikaa oli 1300-1500-luku *renessansan aigu oli tuhat kolmesadua-tuhat viizisadua-kauzi* 2. (uusi kukoistusaika, elpyminen) *renessans|u*; elämmekö kenties karjalan kielen renessanssia? *müö toinah elämmö karjalan kielen renessansuaigua?*

rengas 1. (kehä, ympyrä) *renga|s* (~han, ~stu, ~hii); *kolč|u* (~an, ~ua, ~ii) 2. (auton rengas) *renga|s*; *šin|a* (~an, ~ua, ~oi); vaihtaa renkaat *vaihtua šinat* 3. (mon., urh.) *rengah|at* (~ien, ~ii); *kolč|at* (~ien, ~ii); riippua renkaissa *riippua kolčis* 4. (kuv. piiri) *arteli* (~n, ~i, ~loi); pikkulasten äidit muodostivat hoitorenkaan *pienien lapsien muamat luajittih hoidoarteli*

renki (miespalvelija; vanh.) *palveli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); piit ja rengit *naispalvelijat da miespalvelijat*

renkutus (halv. soitto tai laulu) *brämbetü|s* (~ksen, ~stii, ~ksii); lopettakaa jo tuo renkutus! *loppiek-kua nügöi tai brämbetüs!*

rento 1. (veltto) *väll|ü* (~än, ~iä, ~ii); *vällennü|h* (~ön, ~ttii, ~zii); kädet rentoina *syliissä käit väl-*

lännü polvil; maata rentona *viruo vällennüönnii* 2. (huoleton, rempseä) *väll|ü*; *kompleksat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); rento esiintymistapa *vällü ičenviendümanieri*

rentouttaa *vällend|jä* (~än, ~äi, ~etäh); *huogait|tua* (~an, ~tau, ~etah); sauna rentouttaa *külü huogaittau*

rentoutua *välle|tä* (~nen, ~nöi, ~täh); *huogavu|o* (~n, ~u, ~tah); yritämme rentoutua työn jälkeen *opimmo huogavuo ruavon jälles*

renttu (halv. heittiö, retku) *šmotku* (~n, ~u, ~loi)

rentukka (kasv. *Caltha palustris*) *suoborkan* (~an, ~ua, ~oi)

repaleinen 1. (riekaleinen) *ribuhi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ribu=*; repaleiset vaatteet *ribusovat* 2. (kuv. rikkinäinen) *mennü|h* (~ön, ~ttii, ~zii) *palazile*; avioliitto oli aika repaleinen *ühtehmeno oli mennü|h palazile*

repeytyä *rel|vitä* (~bien, ~biei, ~vitäh); housut repeytyivät *houzut/ štanit revittih*

repeämä *rebiem|ü* (~än, ~iä, ~ii); kalaverkkoon tuli suuri repeämä *kalaverkoh rodih suuri rebiemü*

repiä 1. (raadella, raastaa, rikkoa) *revit|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); *revit|ellä* (~telen, ~telöi, ~elläh); myrsky repi *purjeet štorumu revitteli purjehet*; revin auki kirjekuoren *avain kanvertan* 2. (kiskoa, vetää) *vediä* (*vien, vedäi, vietäh*); repiä tukasta *vediä tukis* 3. (kuv.) *rii|buo* (~von, ~bou, ~votah); *revit|ellä*; *liikut|tua* (~an, ~tau, ~etah); tuska repii (raastaa) sydäntäni *tusku riibou minun süväindii*; repiä auki vanhoja haavoja *liikuttua/ avata vahnoi ruanoi*; (ark.): repiä pelihousunsa (menettää malttinsa) *menet|tiä* (~än, ~tää, ~etäh) *ičenkäzispiend|ü* (~än, ~iä, ~ii)

repliikki 1. (vuorosana esim. näytelmässä) *repliik|ku* (~an, ~kua, ~koi) 2. (lisähuomautus) *repliik|ku*; repliikkipuheenvuoro *repliikkupagin-vuoro*

repo(lainen) (saduissa: kettu) *rebo|i* (~in, ~idu, ~loi); *rebola|ine* (~zen, ~stu, ~zii); Kettu Repolainen ja Susi Hukkanen *Reboi Rebolaine da Hukku Hukkalaine*

reportaasi (ajankohtainen tilannekatsaus) *reportuaž|u* (~an, ~ua, ~oi)

reportteri (uutistoimittaja) *uudizientoimittaji* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *reportour|u* (~an, ~ua, ~ii)

repostella (ark., kuv. arvostella) *arvostell|a* (~en, ~ou, ~lah); *kritikuil|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); kilpailuja repostellaan lehdistössä *kilbailuloi arvostellah lehtistös*

reppana (raukka, parka) *=ruk|ku* (~an, ~kua, ~kii); voi tuota pojan reppanaa! *oh nečidä brihaččurukkua!*

reppu 1. *rep|pu* (~un, ~puu, ~puloi); kantaa reppua selässään *kandua reppuu selläs* 2. (mon., ark., kuv. hylätty arvosana) *huon|o* (~on, ~uo, ~oloi)

arvosan|a (~an, ~ua, ~oi); sain reput englannista
sain huonon arvosanan anglien kiele

republikaani (tasavaltalainen) respublikants|u
(~an, ~ua, ~oi)

reputtaa 1. (ark. hylätä tutkinnossa) an|dua
(~nan, ~dau, ~netah) huono (~on, ~uo, ~oloi)
arvosan|a (~an, ~ua, ~oi); professori reputti
monta opiskelijaa professor andoi monele
opastujale huonon arvosanan tutkindos 2. (tulla
hylätyksi tutkinnossa) sual|a/ suah|a (~n, ~u,
~jah/ ~hah) huon|o arvosan|a; reputin matema-
tiikassa sain huonon arvosanan matemuatiekas

repäisevä (railakas, rempeä, raflaava) ihan
erinoma|ine (~zen, ~stu, ~zii); kuka keksisi jotain
repäisevää? kenbo vois keksie midätah ihan erino-
mastu?

repäistä 1. (saattaa äkkiä repeämään) revit|tiä
(~än, ~täü, ~etäh); revit|ellä (~telen, ~telöü, ~el-
läh); repäisin paperit ja heitin takkaan revittelin
bumuagat da lükkäin kaminah 2. (kiskaista, riuha-
taista) revit|tiä; repäistä pussi auki revittiä/ avata
pussi 3. (kuv. innostua, riehaantua) kuohkah-
t|uakseh (~amos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); äiti re-
päisi ja lähti yksin etelänmatkalle muamo kuoh-
kahtih da lähti üksinäh suvimatkale

resepti 1. (lääkemääräys) retsept|u (~an, ~ua, ~oi);
lääkäri kirjoitti reseptin liägäri kirjutti retseptan
2. (ark. ruokaohje) retsept|u; onko sinulla hyvää
kakkureseptiä? ongo sinul hüviä torturetseptua?

reservi 1. (sotavoimissa käyttämätön varajoukko)
rezerv|u (~an, ~ua, ~oi) 2. (varalla oleva, käyttä-
mätön määrä) rezerv|u; hänellä on vielä reservissä
yhtä ja toista hänel on vie rezervas kudamidä

ressu (raukka, parka) gor|a (~an, ~ua, ~ii);
gor'a|ine (~zen, ~stu, ~zii); voi sinua ressu! oh
sinuu gor'ua!

restauroida restavriiru|ija (~čen, ~ččou, ~jah);

kirkkoa restauroidaan kirikküö restavriiru|ijah

restaurointi restavratsi|i (~en, ~edu, ~eloi)

resuinen (rähjäinen) reduhi|ne (~zen, ~stu, ~zii);
ligahi|ne (~zen, ~stu, ~zii); resuiset vaatteet redu-
hizet sovot

resurssit (mon. toimintaedellytykset, voimavarat)
resurs|at (~oin, ~oi); se on vähäisten resurssien
tuhlausta se on vähäizien resursoin tuhluamistu

retale 1. (huono vaaterääsy) ri|bu (~vun, ~buu,
~buloi); mitkä retaleet hänellä on päällään! mitbo
ribuloi hänel ollah piäl! 2. (renttu) juomari (~n,
~i, ~loi); slänti (~n, ~i, ~löi); on siinä varsinainen
retale! on sit tozi slänti!

retiisi (kasv. Raphanus sativus var. minor) redis|su
(~an, ~sua, ~soi)

retikka (kasv. Raphanus sativus var. major) röt|kü
(~än, ~iä, ~ii)

retkeilijä ekskursant|u (~an, ~ua, ~oi); matkaili|i
(~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); kuleskel|i (~jan, ~jua,

~jii/ ~joi); kävel|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

retkeillä olla (olen, on, ollah) ekskursiel; matkail|la
(~en, ~ou, ~lah); kuleskel|la (~en, ~ou, ~lah);
kävel|lä (~en, ~öü, ~läh); nuoret retkeilivät saaris-
tossa nuoret käveltih suaristos

retkeily (retkellä olo) ekskursi|i (~en, ~edu, ~eloi);
matkailemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); matkailend|u
(~an, ~ua, ~oi); matkailu (~n, ~u, ~loi); kules-
kelemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); kuleskelend|u (~an,
~ua, ~oi); kuleskelu (~n, ~u, ~loi); kävelemi|ne
(~zen, ~stü, ~zii); kävelend|ü (~än, ~iä, ~öi); kä-
velü (~n, ~ü, ~löi); retkeily on reipas harrastus
matkailu on bodroi hobbi

retkeilyalue ekskursiaaloveh (~en, ~tu, ~ii); mat-
kailualoveh; kuleskelualoveh; kävelialoveh; val-
tion retkeilyalueet valdivon ekskursiaalovehet;
~maja ekskursiimök|ki (~in, ~kii, ~kilöi); mat-
kailumök|ki; yöpyä retkeilymajassa olla üödü mat-
kailumökis ~opas 1. (henkilö) ekskursienvedä|i
(~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); matkailunvedä|i 2. (kirja)
matkailukni|gu (~an, ~ua, ~oi); Suomen retkei-
lyopas kertoo kaikista maamme retkikohteista
Suomen matkailukniigu sanelou kaikis meijän
muan matkailukohtis

retki 1. (samoilu, vaellus) matkailemi|ne (~zen,
~stu, ~zii); matkailend|u (~an, ~ua, ~oi); matkai-
lu (~n, ~u, ~loi); kuleskelemi|ne (~zen, ~stu, ~zii);
kuleskelend|u (~an, ~ua, ~oi); kuleskelu (~n, ~u,
~loi); kävelemi|ne (~zen, ~stü, ~zii); kävelend|ü
(~än, ~iä, ~ii); kävelü (~n, ~ü, ~löi); olla retkellä
olla matkailul; tehdä retkiä tunturiin luadie kä-
velülöi tunturile 2. (ekskursio) ekskursi|i (~en,
~edu, ~eloi); ryhmämme teki retken museoon
meijän joukko oli ekskursiel muzeis 3. (sotaretki)
pohod|u (~an, ~ua, ~oi); voinupohod|u; suoma-
laisten nk. Aunuksen-retki suomelazien muga
sanottu Anuksen pohodu

retki|kunta ekspeditsi|i (~en, ~edü, ~elöi); ~pyörä
kebj|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi) polgupüör|ü (~än, ~iä,
~ii)

retkottaa (maata hervottomana) brekot|tua (~an,
~tau, ~etah); juopunut retkotti pitkin pituuttaan
humalniekku brekotti pitkin piduhuttu

retku (halv. renttu, heittä) juomari (~n, ~i, ~loi);
kaiken maailman retkut kaiken muailman juoma-
rit

retoriikka 1. (puhetaito-oppi) ritouriek|ku (~an,
~kua, ~koi) 2. (puhelahjat) pagintai|do (~jon,
~duo, ~doloi) 3. (kaunopuheisuus) ritouriek|ku

retorinen (korkealentoinen) ritourielli|ne (~zen,
~stu, ~zii); retoriseen kysymykseen ei odoteta
vastausta ritouriellizeh küzümiükseh ei vuoteta
vastavustu

rettelö (kahakka, konflikti) konflikt|u (~an, ~ua,
~oi); ri|du (~jan, ~dua, ~doi); rähineh (~en, ~tü,
~ii); poliisien ja mielenosoittajien väliset rettelöt

politsieloin da mielenozuttajien välizet konfliktat
rettelöidä (mellastaa, kahakoida) *konfliktuilja*
 (~čen, ~čəu, ~jah); *riiljellä* (~delen, ~delöü, ~jehläh); *rähilstä* (~zen, ~zöü, ~stäh); nuoret rettelöivät kadulla *nuoret rähistäh pihal*

retuperällä (rappiolla, hunningolla) *ihan hoidamattah*; hänen taloutensa on *retuperällä hänen talovus on ihan hoidamattah*

retuuttaa (roikottaa, raahata) *taš|šie* (~in, ~šiu, ~itah); kaverit retuuttivat juopuneen kotiin *dovarišat tašittih humalniekku kodih*

reuhata (riehua, elämöidä) *riehu|o* (~n, ~u, ~tah); *riehki|ekseh* (~mmös, ~h/~hes, ~tähes); juopunut reuhasi äänekkäästi *humalniekku riehui kovah*

reuhtoa (tempoa, riuhtoa) *riuht|uo* (~on, ~ou, ~otah); *kisk|uo* (~on, ~ou, ~otah); reuhtoa itsensä irti *kiskuo iččie iäre*

reuma (lääk.) *reumatizm|u* (~an, ~ua, ~oi)

reumaattinen (lääk.) *reumatizmu=*; *reumatično|i* (~in, ~idu, ~loi); reumaattinen sairaus *reumatizmuvoimattomu*

reumatismi ks. reuma

reuna *reun|u* (~an, ~ua, ~oi); tien reuna *tien reunu*; onkia kaislikon reunassa *ongittua kazlikon reunas*; täyttää lasi reunoja myöten *täüttiä stokan reunoi müöte*

reuna|-alue (reunamaat) *reunualoveh* (~en, ~tu, ~ii); **~ehto** (erityisehto) *eričüseht|o* (~on, ~uo, ~oloi); sopimuksella on tarkat reunaehdot *sobimuksel ollah tarkat eričüsehtot*; **~huomautus** *reunuhuomaiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); esittää reunahuomautuksia *tuvva ezih reunuhuomaičuksii*

reunimmainen *reunimä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); reunimmaisena kuvassa istuu veljeni *reunimäzen-nü kuvas istuu minun velli*

reunus (reuna, kehys) *reunu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); nurmikon reunukset *nurmikon reunukset*; lakanan pitsinen reunus *hurstizen kruuživoreunus*

reunustaa (kehystää, ympäröidä) *reunust|ua* (~an, ~au, ~etah); reunustaa kukkapenkki *reunustua kukkuvago*

revalvaatio (tal.) *reval'vatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

revetä 1. (ratketa, haljeta) *relvitä* (~bien, ~bieü, ~vitäh); housut repesivät *houzut/ štanit revittih* 2. (kuv.) *puhke|ta* (~nen, ~nou, ~tah); yleisö repesi raikuaan huutoon *rahvas puhkettih kovah huudoh*; olin revetä riemusta *vähäl en revinnüh suures ilos*

reviiri 1. (biol.) *pezimisaloveh* (~en, ~tu, ~ii); *territouri|i* (~en, ~edu, ~eloi); linnut puolustavat reviiriään *linnut vardoijah omua pezimisalovehtu* 2. (kuv. omat tehtävät) *al|a* (~an, ~ua, ~oi); *territouri|i*; älä tule minun reviirilleni *älä tule minun alale*

revolveri *revol'vier|u* (~an, ~ua, ~oi)

revyy *revüü* (~n, ~dü, ~löi); tanssijat esiintyivät

revyyssä *tansuiččijat ozutettih iččie revüüs*
revähdys (lääk.) *revähtü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *vönähtü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); pohjelihaksen revähdys *pohkelihaksen revähtüs*

revähtää (lääk.) *reväht|iakseh* (~ämmös, ~äh/~ähes, ~etähes); *vönäht|iakseh* (~ämmös, ~äh/~ähes, ~etähes); juoksijan jalka revähti *juoksijan jalgu vönähtih*

rieha (ilonpito) *riehu* (~n, ~u, ~loi)

riehaantua (innostua liikaa, villiintyä)

riehahtel|lakseh (~emmos, ~eh/~ehes, ~ellahes); älkääpä nyt riehaantuko *älgiävai nügöi riehahtelkuatokseh*

riehakas (raju, vallaton) *vallat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); olla riehakkaalla tuulella *olla vallat-tomal tuulel*

riehua 1. (raivota, mellastaa) *riehu|o* (~n, ~u, ~tah); mies riehui juovuspäissään *mužikku riehui humalas* 2. (liehua, peuhata) *bauhu|o* (~n, ~u, ~tah); *pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh) *iluo*; lapset riehuvat leikeissään *lapset bauhutah omis elostuksis* 3. (kuv.) *liehu|o* (~n, ~u, ~tah); tuska ja suru riehuvat sydämessäni *tusku da atkal liehutah minun südämes*; tulipalo riehui *tulipalo liehuu*

riekale 1. (repale, ryysy, rätti) *ri|bu* (~vun, ~buu, ~buloi); purjeet repesivät riekaleiksi *purjehet rebeiltih ribuloile* 2. (kuv.) *pala|ine* (~zen, ~stu, ~zii); hermoni ovat riekaleina *minun nervat ollah palazil*

riekaleinen *ribuhi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *rebeillü|h* (~ön, ~ttü, ~zii); riekaleinen paita *rebeillüh paidu*

riemastua (ilahtua) *ihastu|o* (~n, ~u, ~tah); riemastuimme hyvistä uutisista *ihastuimmo hüvii uudizii*

riemastuttaa *ihastut|tua* (~an, ~tau, ~etah); kuulin riemastuttavan jutun *kuulin ihastuttajan jutun*

riemu *illo* (~on, ~uo, ~oloi); tuntee suurta riemua *olla suures ilos*

riemuita *iloil|jakseh* (~čemmos, ~čeh/~čehes, ~jahes)

riemukas (riemuisa, riemullinen) *ilok|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); riemukasta juhlapäivää! *ilokastu pruazniekkua!*

rienata (herjata, häväistä) *hui|jata* (~guan, ~guau, ~jatah); älä rienaa pyhiä asioita *älä huigua pühii azieloi*

riento 1. (tav. mon. harrastukset) *interess|u* (~an, ~sua, ~soi); *homm|u* (~an, ~ua, ~ii); osallistua yhteiskunnallisiin rientoihin *ottua ozua yhteiskunnallizih hommih* 2. (ark. juhla) *pruazniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); opiskelijoiden rientnot *opastu-jien pruazniekat*

rientää 1. (kiiruhtaa) *kiireht|jä* (~än, ~äü, ~etäh); rientää matkaan *kiirehtiä matkah* 2. (kuv.) *men|nä* (~en, ~öü, ~näh); aika rientää *aigu menöü*

riepotella, riepottaa 1. (raahata, retuuttaa)

jukit|tua (~an, ~tau, ~etah); kikit|tiä (~än, ~täü, ~etäh); riüzäit|tiä (~än, ~täü, ~etäh); taš|šie (~in, ~šiu, ~itah); tyttö riepotti pikkusiskoaan tüttö tašii omassah piendü sizärdü 2. (kuv.) riehut|ella (~telen, ~telou, ~ellah); trepai|ja (~čen, ~ččou, ~jah); lehdistö riepotteli skandaalia viikkokausia lehtistö riehutteli skandualua kogonazen nedälin

riepu 1. (rätti, räsy) ri|bu (~vun, ~buu, ~buloi); pyyhkiä rievulla pöytää pühkie stolua rivul 2. (halv. vaate) ri|bu; ostin uusia riepua ostin uut-tu ribuu 3. (raukka, parka) =ruk|ku (~an, ~kua, ~kii); voi sinua tyttöriepua! oh sinuu tüttörukkua! **riepumatto** ribumat|to (~on, ~tuo, ~toloi); polo-viek|ku (~an, ~kua, ~koi)

riesa (kiusa, harmi; vaiva) pahu|s (~on, ~ttu, ~zii); vaiv|u (~an, ~ua, ~oi); naapureistakin voi olla rie-saa nuaburiloisgi voi olla pahuttu; köyhyys on jatkuvana riesana köühüs on alallizennu vaivannu **rieska** riesk|u (~an, ~ua, ~oi); paistaa rieskaa pas-tua rieskua

rietas (rivo, säädytön) huijut|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); onpa pojalla riettaat puheet tol'kovai huijuttomat paginat ollah brihal

rihkama (roju, roina) kluamu (~n, ~u, ~loi); hlua-mu (~n, ~u, ~loi); kadun varsilla myydään kaikenlaista rihkamaa uuliččoi pitkin müvväh kaikenualastu kluamuu

rihmasto rihmast|o (~on, ~uo, ~oloi); mitseeli|i (~en, ~edü, ~elöi); sienen rihmasto sienen mitsee-lii

riidellä riil|jellä (~delen, ~delöü, ~jelläh)

riihi riih|i (~en, ~tü, ~ii); ennen vilja puitiin riihes-sä enne vil'lu puidih riihes

riikin|kukko (el. Pavo cristatus) pavlinkuk|ki (~in, ~kii, ~kiloi); pavlinkuk|oi (~oin, ~oidu, ~koloi); ~**ruotsalainen** Ruočin ruočila|ine (~zen, ~stu, ~zii); ~**ruotsi** (Ruotsissa puhuttava ruotsi, vrt. suomenruotsi) Ruočis paistavu ruočinkiel; ruočinruočči

riipaista (kuv. 3. pers. viiltää, sävähdyttää) riibuald|ua (~au, ~etah); vanha muisto riipaisi mieltä endine musto riibualdi mieldü

riippa 1. (ankkurikivi) ankurikiv|i (~en, ~ie, ~ilöi); nosta riippa niin soudetaan toiseen paikkaan nosta ankurikivi, sit sovvammo toizeh paikkah 2. (kuv. taakka, paino) tak|ku (~an, ~kua, ~koi); mikä riippa hänestä tulikaan meille aiga takku rodih meile hänes

riippakoivu rippukoivu (~n, ~u, ~loi)

riippua 1. (roikkua, pysytellä kiinni) rip|puo (~un, ~puu, ~utah); takit riippuvat henkareissa takit riputah viešalkois; jäädä riippumaan käsistään jäijä rippumah kázis 2. (johtua) rip|puo; hinta riippuu kysynnästä hindu rippuu küzüündäs

riippumaton (itsenäinen, vapaa) rippumat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); meistä riippumatto-

mat seikat meis rippumattomat šeikat

riippumatta rippumattah; teen päätöksen itse, toisista riippumatta luajin päätöksen iče, rippu-mattah toizis

riippuvainen rippu|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); olem-me riippuvaisia muiden avusta olemmo rippujat toizien avus

riipus ripu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); Kalevala-riipuk-set ovat näyttäviä koruja Kalevala-riipukset ollah kaunehet čomukset

riisi (kasv. Oryza) riis|su (~un, ~suu, ~suloi)

riisil|puuro riissupudr|o (~on, ~uo, ~oloi); riissu-kuaš|šu (~an, ~šua, ~šoi); ~**ryyni** riissujüv|ä (~än, ~iä, ~ii); ~**tauti** (lääk.) rahit|tu (~an, ~tua, ~toi)

riista mečästüselät|ti (~in, ~tii, ~tilöi); mečästüs-lin|du (~nun, ~duu, ~duloi); riist|u (~an, ~ua, ~oi); metsän riista mečästüselätit da linnut

riisto (riistäminen) kiskomi|ne (~zen, ~stu, ~zii); kiskond|u (~an, ~ua, ~oi); ekspluatatsi|i (~en, ~edu, ~eloi); työläisiin kohdistuva riisto ruado-rahvahan ekspluatatsii

riistäytyä (irrottautua) irdavu|o (~n, ~u, ~tah); piä|stä (~zen, ~zöü, ~stäh) irale; tuli riistäytyi sammuttajien käsistä tuli piäzi irale sammuttajien kázis

riistää 1. (ryöstää, varastaa) kisk|uo (~on, ~ou, ~otah); ot|tua (~an, ~tau, ~etah); lehdistöltä riis-tettiin sananvapauden rippeetkin lehtistöl kiskot-tih jälgimäzetgi sananvälliüt; riistää henki itsel-tään tappua iččie 2. (käyttää hyväkseen) kisk|uo; kansaa riistetään kohtuuttomilla veroilla rahvastu kiskotah liijoil nalogoil 3. (kiskaista, temmata) kisk|uo; sain riistetyksi asean hänen kädestään sain kiskuo hänen kázis ammunduvehkehen

riisua jaks|ua (~an, ~au, ~etah); heit|tiä (~än, ~täü, ~etäh); piäst|iä (~än, ~äü, ~etäh); äiti riisui lapsen muamo jaksoi lapsen; riisu kengät jalastasi heitä kengät jallas iäre; riisua aseista piästiä am-bumisvehkehis

riisuutua jaks|uakseh (~amos, ~ah/ ~ahes, ~eta-hes); lapsi riisuutui lapsi jaksoihes

riita riil|du (~jan, ~dua, ~doi); haastaa riitaa eččie riidua; sovimme jo riitamme müö jo soviimmo oman riijan

riitaantua, riitautua riidavu|o (~n, ~u, ~tah); veljekset riitaantuivat perinnöstä vellekset riida-vuttih perindön täh

riitely riidelemi|ne (~zen, ~stü, ~zii); riidelend|ü (~än, ~iä, ~öi); riidelü (~n, ~ü, ~löi); lapset, lo-pettakaa riitely! lapset, loppiekkuat riidelendü!

riittoisa (runsas) tävvelli|ne (~zen, ~stü, ~zii); riit-toisa ravinto tävvelline ravingo

riittämätön (niukka) vaj|ai (~uan, ~uadu, ~ualoi); tuomio on annettu riittämättömin perus-tein on suudittu vajualoin perustehin

riittävä tävvelli|ne (~zen, ~stü, ~zii); työstä saa

riittävän toimeentulon ruavos suau tävvelizen toimehtulon

riittää tä|üdüö (~vviin, ~üdüü, ~vviütäh); ruokaa riittää kaikille süömistü täüdüü kaikile

riivaaja (paholainen, piru) bies|su (~an, ~sua, ~soi); karu (~n, ~u, ~loi)

riivata (kiusata, vaivata) vaiv|ata (~uan, ~uau, ~atah); mikä sitä pomoa oikein riivaa? *mi nečidä johtajua vaivannou?*

rikas 1. (adj.) rik|as (~kahan, ~astu, ~kahii); *bohat|tu* (~an, ~tua, ~toi); rikas maanomistaja *bohattu muanomistai* 2. (subst.) rik|as; *bohat|tu*; rikkaat ja köyhät *rikkahat da köühät* 3. (henkisiä arvoja sisältävä) rik|as; *bohat|tu*; hän eli rikkaan elämän *hái eli rikkahan eloksen* 4. (runsas, huomattava) rik|as; *bohat|tu*; rikas kasvillisuus ja eläimistö *rikas kazvollizus da elätistö*

rikastaa 1. (tehdä rikkaa/mma/ksi, rikastuttaa) rikast|ua (~an, ~au, ~etah); rikastut|tua (~an, ~tau, ~etah); *bohatut|tua* (~an, ~tau, ~etah); lukeminen rikastaa lapsen sanavarastoa *lugemine rikastuttuu lapsen sanavarastuo* 2. (tekn. puhdistaa) rikast|ua (~an, ~au, ~etah); puhtast|ua (~an, ~au, ~etah); kaivoksesta saatavaa sekamalmia rikastetaan kaivokses *suadavua segarudua rikastetah*

rikastua rikastu|o (~n, ~u, ~tah); *bohat|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); äkkiä rikastuneet nousukkaat *ülen terväh rikastunnuot nouzukkahat/ nuvourišat*

rike (pieni rikkomus, virhe) vi|ga (~jan, ~gua, ~goi); *ošipk|u* (~an, ~ua, ~oi); salata pienet rikkeensä *peittiä pienet vijat*

rikesakko štruafu (~n, ~u, ~loi); sain rikesakon väärästä pysäköinnistä *sain štruafun viäräs aze-tuspaikas*

rikka 1. (roska) rik|ku (~an, ~kua, ~koi); *top|pu* (~an, ~pua, ~pii); lakaista rikat lattialta *pühkie topat lattiel* 2. (kuv.): ei pannut rikkaa ristiin (ei tehnyt mitään toisten hyväksi) *ei pannuh rikkua ristai* (ei luadinuh nimidä toizien hüväkse)

rikka|kasa rikkutuk|ku (~un, ~kuu, ~kuloi); *topputuk|ku*; **~lapio** rikkulabja|ine (~zen, ~stu, ~zii); *toppulabja|ine*; **~läjä** suur|i (~en, ~du, ~ii) *rikkutuk|ku/ topputuk|ku*; **~ruoho** rikkuhein|ü (~än, ~iä, ~ii)

rikkaus 1. (vauraus) rikkahu|s (~on, ~ttu, ~ksii); *el|o* (~on, ~uo, ~oloi); kerätä rikkauksia *kerätä eluo*; metsissä on Suomen rikkaus *mečis on Suomen rikkahus* 2. (runsas, monipuolisuus) *rikkahu|s*; murteiden rikkaus *kielimurdehien rik-kahus*

rikki 1. (subst. alkuaine) rik|ki (~in, ~kii, ~kilöi) 2. (adv. palasina, halki, poikki): lasi meni rikki tiskatessa *stokan mureni pestes*

rikki|dioksidi (kem.) rikkidioksiid|u (~an, ~ua, ~oi); **~happo** (kem.) rikkihap|po (~on, ~puo,

~poloi); rikkikislot|tu (~an, ~tua, ~toi)

riikinäinen murennu|h (~on, ~ttu, ~zii); rikkinäiset kengät *murennuot kengät*

rikkoa 1. (tuhota, särkeä) murend|ua (~an, ~au, ~etah); rik|kuo (~on, ~kou, ~otah); kuka on rikkonut ikkunan? *kenbo on murendannuh ikkunan?* 2. (keskeyttää, häiritä) rik|kuo; rikkoa lupauksen *sa rikkuo uskalmus*; meteli rikkoo luonnon rauhaa *šumu rikkou luonnon rauhua*

rikkomus (pienehkö rikos, vrt. rike) rikkomi|ne (~zen, ~stu, ~zii); rikond|u (~an, ~ua, ~oi); rikkomu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); poliisi sakottaa liikenne-rikkomuksista *politsii štrafuiččou ajorik-komuksis*

rikkoutua 1. (mennä rikki) mure|ta (~nen, ~nou, ~tah); rikkovu|o (~n, ~u, ~tah); fööni rikkoutui tukkienkuivatin *mureni* 2. (kuv.) rikkovu|o; huono|ta (~nen, ~nou, ~tah); heidän välinsä ovat rikkoutuneet *heijän välit on huonovuttu/ rikko-vuttu*

rikkuri (halv. lakon tai sopimuksen rikkoja) sobimuksenrikko|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); alas rikkurit! *alah sobimuksen rikkojat!*

rikollinen 1. (subst. rikoksenteijä) pahanruada|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); pahanluadi|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); pahanpidä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); päästä rikollisen jäljille *piästä pahanpidäjän jäljile* 2. (adj. lainvastainen, tuomittava) pah|a (~an, ~ua, ~oi); rikolli|ne (~zen, ~stu, ~zii); poika joutui rikollisille teille *briha puutui rikollizile tielöile*

rikollisuus pahanruadami|ne (~zen, ~stu, ~zii); pahanruand|u (~an, ~ua, ~oi); pahanrua|do (~von, ~duo, ~doloi); pahanluadimi|ne (~zen, ~stu, ~zii); pahanluajind|u (~an, ~uo, ~oi); pahanluadiv|o (~on, ~uo, ~oloi); rikollizu|s (~on, ~ttu, ~ksii); rikollisuuden vastustaminen rikolli-zuon vastustamine

rikos pahanrua|do (~von, ~duo, ~doloi); pahan-luadiv|o (~on, ~uo, ~oloi); riko|s (~ksen, ~stu, ~ksii); sovittaa rikoksensa *kärzie omassah pahanruado*; hänestä tuli rikoksen uhri *hānes rodih pahanruavon žertvu*

rikos|laki rikoskoodeks|u (~an, ~ua, ~oi); rikosza-kon (~an, ~ua, ~oi); rikoslain mukaan tuomittu suudittu rikoskoodeksan *mugah*; **~poliisi** rikos-politsi|i (~en, ~edu, ~eloi); kriminualupolitsi|i; **~rekisteri** rikosluvettel|o (~on, ~uo, ~oloi); rikos-registr|u (~an, ~ua, ~oi); joutua rikosrekisteriin *puuttuo rikosluvetteloh*

RKP (lyh. Ruotsalainen kansanpuolue) Ruoččilaine kanzanpuoloveh (~en, ~tu, ~ii)

rillit (ark. silmälasit) očk|at (~ien, ~ii)

rillutella (viettää huoletonta elämää) pi|diä (~en, ~däi, ~etäh) vesseliä; oletteko olleet rilluttelemassa? *olettogo olluh pidämäs vesseliä?*

rima 1. (sahatavara) reik|ku (~an, ~kua, ~koi)

2. (urh.) *plank|u* (~an, ~ua, ~oi); ylittää rima *hü-pätä piäliči plankas*; nostaa rimaa *nostua plankua*
rimakauhu (kuv. viime hetken pelko)
jälgihetkivarav|o (~on, ~uo, ~oloi); jouduin rimakauhun valtaan *puutuin jälgihetkivaravon valdah*
rimpsu *ripsu* (~n, ~u, ~loi); hameen rimpsut *jupkan ripsut*
rimpuilla 1. (pyristellä) *riuhtoil|lakseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); *šeloil|lakseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); kala rimpuili itsensä irti koukusta *kala riuhtoilh dai piäzi onges* 2. (kuv.) *riuh-toil|lakseh*; *šeloil|lakseh*; rimpuilla kohtaloon vastaan *šeloillakseh ozua vastah*
rinkeli *kringeli* (~n, ~i, ~loi)
rinki (ark. ympyrä, piiri) *kruug|u* (~an, ~ua, ~ii); tulkaa, lapset, ringi! *tulgua, lapset, kruugah!*
rinkka *rep|pu* (~un, ~puu, ~puloi); *kotomk|u* (~an, ~ua, ~oi); vaeltaa tunturissa rinkka selässä *kävellä tunturis kotomku sellä*
rinnakkain (vierekkäin) *rinnakkai*; istua rinnakkain *istuo rinnakkai*
rinnakkainen (yhdensuuntainen, vaihtoehtoinen) *rinnakka|ine* (~zen, ~stu, ~zii); murteissa on tapahtunut rinnakkaista äännekehitystä *kielimurdehis on tapahtunnuh rinnakkazii foneettizii muutoksii*
rinnalla 1. (vierellä) *rinnal*; seison rinnallasi *seizon sinun rinnal* 2. (ohella, lisäksi) *lizäkse*; käyttää rinnalla toista oppikirjaa *käüttiä lizäkse tostu opastuskniigua*
rinnastaa (pitää samanarvoisina) *rinnast|ua* (~an, ~au, ~etah); *pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh) *samanarvozennu*; itsenäisyyspäivä rinnastetaan pyhäpäivään *iččenäzuspäiviä pietäh samanarvozennu pruazniekkupäivänke*
rinnastus (vertailu) *rinnastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *verdailemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *verdailend|u* (~an, ~ua, ~oi); *verdailu* (~n, ~u, ~loi)
rinnastuskonjunktio (kiel.) *rinnastuskonjunkt|u* (~an, ~ua, ~oi)
rinne *rin|neh* (~dehen, ~nehtü, ~dehii); vuoren rinteet *mäin rindehet*
rinta *rin|du* (~nan, ~dua, ~doi); *rün|näs* (~dähän, ~nästä, ~dähii)
rinta|kehä *rünnäskelh|ä* (~än, ~iä, ~ii); *rünnäsklietk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kipu** *rünnäski|bu* (~vun, ~buu, ~buloi); **~koru** *rindučomu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~liivit** *lifčiek|kü* (~än, ~kiä, ~koi)
rintama *front|u* (~an, ~ua, ~ii); taistella rintamalla *vojuija frontal*
rintama|karkuri *frontupagola|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *dezertiir|u* (~an, ~ua, ~oi); **~linja** *frontu-liini|i* (~en, ~ediü, ~eloi); **~mies** *frontoviek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~mieseläke** *frontovo|i* (~in, ~idu, ~loi) *eläk|eh* (~kehen, ~ehtü, ~kehii)
rinta|perillinen (lak.) *kohtina|ine* (~zen, ~stu,

~zii) *peräntie* (~n, ~dü, ~loi); lapset ovat rintaperillisiä *lapset ollah kohtinazet peräntiet*; **~syöpä** *rinduruak|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~uinti** *rindu-uimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *rindu-uind|u* (~an, ~ua, ~ii); *brassu-uimi|ne*; *brassu-uind|u*
ripeä (reipas, nopea) *rav|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *vikkel* (~än, ~iä, ~ii); *boiko|i* (~in, ~idu, ~loi); tulipalossa tarvitaan ripeätä toimintaa *tulipalos tarvitah raviedu toimindua*
ripittäytyä (tunnustaa syntinsä) *san|uo* (~on, ~ou, ~tah) *riähkät*; *ispoviedui|jakseh* (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes)
ripittää (ottaa vastaan synnintunnustus) *ot|tua* (~an, ~tau, ~etah) *riähkät*; *ispoviedui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); pappi ripitti vakavasti sairaan *pappi ispovieduičči ülen voimattoman/ otti vastah ülen voimattoman riähkät*
ripotella (sirotella) *ripoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *ripoit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); ripottele lisää suolaa keittoon *ripoita liziä suolua keittoh*
rippi (syntien tunnustus) *riähkien sanomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *sanond|u* (~an, ~ua, ~oi); *ispo-vedi* (~n, ~i, ~loi)
rippi|-isä *hengelli|ne* (~zen, ~stü, ~zii) *tuat|to* (~an, ~tua, ~toloi); **~koulu** (luter. kirkossa) *konfirmatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); (ortod. kirkossa: kristinoppikoulu) *hristiansko|i* (~in, ~idu, ~loi) *škol|a* (~an, ~ua, ~ii)
ripsi *ripsi* (~n, ~i, ~loi); silmien ripset *silmien ripsit*
ripsiväri (maskara) *ripsiväri* (~n, ~i, ~loi); *ripsikruask|u* (~an, ~ua, ~oi); *maskar|a* (~an, ~ua, ~oi)
ripuli (lääk.) *pask|u* (~an, ~ua, ~oi)
ripustaa *riput|tua* (~an, ~tau, ~etah); ripustin pyykit kuivumaan *riputin pestüt sovät kuivamah*
ripustin 1. (henkari) *viešalk|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (lenkki, koukku) *ripusti|n* (~men, ~ndu, ~mii); pyyheliinoiniin pitää ommella ripustimet *käzi-paikkoih pidäü ommella ripustimet*
risa 1. (rikkinäinen) *murennu|h* (~on, ~ttu, ~zii); *kulunul|h* (~on, ~ttu, ~zii); risat kengät *kulunuoat kengät* 2. (anat. nielurisat) *gland|at* (~oin, ~oi)
risainen 1. (rikkinäinen, repaleinen) *kulunul|h* (~on, ~ttu, ~zii); *ribu=*; risaiset housut *ribuštānit* 2. (kuv.): pistetäänkö elämä risaiseksi (ruvetaanko juhlimaan)? *rubiemmogo pidāmāh pruazniekkua?*
risiiniöljy *kastork|u* (~an, ~ua, ~oi); *kastorkuvoi* (~n, ~du, ~loi)
riskeerata (ark. ottaa riski) *riskui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); älä riskeeraa henkeäsi *älä riskuiče omal hengel*
riski 1. (vahingon, epäonnistumisen uhka) *risk|u* (~an, ~ua, ~oi); kevätjäällä liikkumisessa on riskinsä *kevätjiäl kävelemizes on riskua* 2. (kuv.) *risk|u*; ottaa riski vrt. riskeerata
risotto *itaaliela|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *riissuliha-süömi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)

rispautua (purkautua) *riškevü|ö* (~n, ~ü, ~täh); kangas on rispautunut reunoistaan *materjualu on riškevünnüh* reunois

risteilijä *matkustelulaiv|u* (~an, ~ua, ~oi)

risteillä *kulleskel|la* (~en, ~ou, ~lah); *men|nä* (~en, ~öü, ~näh); tiet risteilevät eri suuntiin *tiet men-näh pitkin-poikki*; alukset risteilevät Välimerellä *laivat kulleskellah Välimerel*

risteily (laivamatka) *laivumatk|u* (~an, ~ua, ~oi); lähteä risteilylle *lähtie laivumatkale*

risteily|alus *matkailulaiv|u* (~an, ~ua, ~oi); **~oh-jus** *ohjailtav|u* (~an, ~ua, ~ii) *rakiet|tu* (~an, ~tua, ~toi)

risteymä (biol. hybridi) *gibriid|u* (~an, ~ua, ~oi); muuli on hevosien ja aasin risteymä *muulu on hebozen da oslan gibriidu*

risteys *ristavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); kahden tien risteys *kahten dorogan ristavus*

risteyttää (biol.) *ristavut|tua* (~an, ~tau, ~etah)

risti 1. *rist|u* (~an, ~ua, ~oi); haudalle pystytettiin risti *kalmale püstütettih/ pandih ristu* 2. (kuv. taakka, ahdinko) *rist|u*; jokaisella on oma ristsinsä *jogahine kandelou/ kandau omua ristua*

ristiinnaulita *nuagli|ta* (~čen, ~čou, ~tah) *ristah*

ristiin rastiin (ympäriinsä) *pitkin-poikki*; kuljimme metsää ristiin rastiin *kävelimme pitkin-poikki meččiä*

ristikko *ristak|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); vankilan ikkunoissa on rautaiset ristikot *türmän ikkunois on raudazet ristakot*; ratkoa (sana) ristikkoo *reššie sanaristakkuo*

ristikuulustella (lak.) *küzel|lä* (~en, ~öü, ~läh) *ristai*

ristilukki (el. Araneae) *ristuhämähäk|ki* (~in, ~kii, ~kilöi)

ristinmerkki *rist|u* (~an, ~ua, ~oi); tehdä ristinmerkki *ristie silmät*; panna ristua; *ristiekseh*

risti|pisto *ristuvuišuhk|u* (~an, ~ua, ~oi); ommella ristipistoja vuušivoija *ristazil/ ristah*; **~retki**

ristupohod|u (~an, ~ua, ~oi); ristiretkien avulla käännytettiin pakanoita kristinuskoon *ristupohodoin avul kiännütettih paganuskolazii hristianskoih vieroh*; **~riita** (erimielisyys) *risturii|du* (~jan, ~dua, ~doi); vastukoht|u (~an, ~ua, ~ii); ovatko ristiriidat soviteltavissa? *sovitellahgo risturiidoi?*

ristiriitainen *risturiida|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *vastukohta|ine* (~zen, ~stu, ~zii); todistajien kertomukset olivat ristiriitaisia *tovestajien paginat oldih risturiidazet*

ristiveto (läpiveto) *läbive|do* (~von, ~duo, ~doloi); *skvoznak|ku* (~an, ~kua, ~koi)

ristiä 1. (panna kädet ristiin) *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *käit ristah* 2. (kastaa) *risti|e* (~n, ~ü, ~täh); lapsi ristittiin (par. kastettiin) seurakunnan jäseneksi *lapsi ristittih prihodan ozanottajakse* 3. (ark. antaa nimi) *risti|e*; poika ristittiin Sakariksi

brihačču ristittih Sakarikse 4. (tehdä ristinmerkki) *risti|e silmät*

ristiäiset *ristimi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *ristindüpi|do* (~don, ~duo, ~doloi)

risu (pieni oksa) *rizu* (~n, ~u, ~loi); polttaa risuja *poltua rizuloi* ◇ sain sekä ruusuja että risuja (kehuja ja haukkuja) *sain rouzua dai rizuu* (kehuu dai kiruo)

risukko (pensaikko, vesakko) *tuhjik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *vezaik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); kotikylän pellot Karjalassa kasvavat pelkkää risukkoa *kodikülän peldoloil Karjalas kazvau vaiku tuhjiku*

ritari *ritsari* (~n, ~i, ~loi)

ritarillinen (kohtelias) *ritsarsko|i* (~in, ~idu, ~loi); hänen käytöksensä on aina niin ritarillista *hänen ičenviendü ainos on ülen ritsarskoi*

ritilä (säleikkö, ristikko) *ridil* (~än, ~iä, ~ii); *rešotk|u* (~an, ~ua, ~oi); grillin ritilä *grillin ridil*

rituaali *ritual|u* (~an, ~ua, ~oi); juhlamenojen komeat rituaalit *pruazniekkumenoloin komiet ritualat*

riuduttaa (jäytää, kuihduttaa) *vaiv|ata* (~uan, ~uau, ~atah); vakavan sairauden riuduttama ihmisen *pahan tavvin vaivanalaine ristikanzu*

riuhtaista (tempaista, nykäistä) *riuht|ata* (~uan, ~uau, ~atah); ovi riuhtaistiin auki *uksi riuhtattih avvoi*

riuhtoa (tempoa, nykiä) *riuht|uo* (~on, ~ou, ~otah); *riuht|uokseh* (~ommos, ~oh/ ~ohes, ~otahes); riuhtoa itsensä vapaaksi *riuhtuokseh välläle*

riuska (reipas, rivakka) *kirk|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *rav|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *boiko|i* (~in, ~idu, ~loi); riuksat otteet *kirkiet tavat*

riutua 1. (kuihtua, kärsiä) *heik|ota* (~konen, ~konou, ~otah); *sammu|ta* (~n, ~u, ~tah); sairas riutuu riutumistaan *voimatoi heikkonou heikkonemistu* 2. (tulesta, valosta) *huast|ua* (~an, ~au, ~etah); *vähe|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); hiillos riutui ja sammui *hiilos väheni da sammui*

rivakka ks. riuska

rivi 1. *rivi* (~n, ~i, ~löi); seisoa rivissä *seizuo rivis*; kirjoita minulle muutama rivi *kirjuta minulleni kaksi-kolme rivii* ◇ lukea rivien välistä *lugie rivilöin välis* 2. (kuv.) *rivi*; kansan syvät rivit *ravahan ühtenäzet rivit*

rivi|talo *rivitalo|i* (~in, ~idu, ~loi); **~väli** *riviväli* (~n, ~i, ~löi); kirjoittaa rivivälillä 1 *kirjuttua rivivälil üksi*

rivo (säädätön, ruokoton) *huijut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); kertoa rivoja juttuja *sanella huijuttomii juttuloi*

RKP (lyh. Ruotsalainen kansanpuolue) *Ruoččila|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *kanzanpuoloveh* (~en, ~tu, ~ii)

robotti *roubot|tu* (~an, ~tua, ~toi)

rock'n roll (rokki) *rokenrol* (~an, ~ua, ~ii)

rohkaista (kannustaa) *rohk|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *kannat|tua* (~an, ~tau, ~etah); opettajan sanat rohkaisivat oppilasta *opastajan sanat rohkattih opastujua*; rohkaista luontonsa kannattua omua *harakterii*

rohkaistua (saada rohkeutta) *rohke|ta* (~nen, ~nou, ~tah); mies rohkaistui viskiryyppystä *mies rohkeni viskiriiuipin jälgeh*

rohkaistu *rohuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *rohuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *rohkav|o* (~on, ~uo, ~oloi); nyt olen rohkaisun tarpeessa *nügöi tarvičen rohuamistu*; ottaa rohkaisuryppy *ottua rohkavoriüppü*

rohkea 1. (peloton) *rohk|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); rohkea teko *rohkei tego* 2. (voimakkaan omintakeinen) *rohk|ei*; hänellä on rohkeat puheet *hänel ollah rohkiet paginat*; maalata rohkein vedoin *mualata rohkieloin piirdehin* ◇ rohkea rokan syö *rokan süöü rohkei*

rohkealuontoinen *rohk|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *rohk|ei karakterin puoles*; ~otteinen *rohkeita-ba|ine* (~zen, ~stu, ~zii); ~sanainen *rohkei-sana|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

rohkeus *rohkevu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

rohmuta (haalia itselleen) *ker|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); hän rohmusi toistenkin annokset *häi keräi toiziengi annokset*

rohto (ark. lääke) *roht|o* (~on, ~uo, ~oloi); *zel'l|u* (~an, ~ua, ~oi); *lekarsv|u* (~an, ~ua, ~oi)

rohtua (ihosta: ahavoitua) *ahavoit|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); huulet rohtuivat ruvelle *huulet ahavoitut-tih ruvele*

roihahtaa (leimahtaa) *rehäht|äakseh* (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); kuivat puut roihahtivat liekkeihin *kuivat puut rehähettetihes tuleh*

roihi (suuri tuli) *roj|o* (~on, ~uo, ~oloi); *robl|o* (~on, ~uo, ~oloi)

roihuta *roikot|tua* (~an, ~tau, ~etah); takassa roihuaa tuli *kaminas roikottau tuli*

roikkua 1. (riippua) *rip|puo* (~un, ~puu, ~utah); takkeja roikkui naulakossa *vuarnakos ripui takki-loi* 2. (kuv.) *rip|puo*; yritän vielä roikkua työelä-mässä (pysytellä mukana tahdissa) *opin vie püzüü ruavos (püzüü jälles)*

roina (ark. törky, romu) *romu* (~n, ~u, ~loi); *lomu* (~n, ~u, ~loi); vintti on täynnä vanhaa roinaa *čardakku on täüzi vahnuu romuu*

roiske (pärske, loiske) *brizgeh* (~en, ~tü, ~ii); aaltojen heittämät roiskeet *aldoloin brizgehet*

roiskia *brizgut|tua* (~an, ~tau, ~etah); älä roiski vettä päälleni! *älä brizguta vettü minun piäle!*

roisto *rozv|o* (~on, ~uo, ~oloi); bandiit|tu (~an, ~tua, ~toi); poliisi sai roistot kiinni *politsii sai rozvot kiinni*

roju ks. roina

rokka 1. (ark. hernekeitto) *hernehrok|ku* (~an,

~kua, ~kii); *hernehkeit|to* (~on, ~tuo, ~toloi)

2. (kuv.): olla rikkana rokassa (jonkinlaisena apuna) *olla rikannu rokas*

rokokoo *rokokoo* (~n, ~du, ~loi)

rokote (lääk. rokotusaine) *rokotusaineh* (~en, ~tu, ~ii)

rokottaa *rokot|tua* (~an, ~tau, ~etah); pikkulapset rokotetaan tauteja vastaan *pienii lapsii rokotetah taudiloi vastah*

rokotus 1. (lääk.) *rokotu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); sain rokotuksen jäykkäkouristusta vastaan *sain rokotuksen stolbn'akkua vastah*

rokuli (ark. poissaolo omin luvin) *progul* (~an, ~ua, ~oi); pitää rokulia *olla progulas*

rollaattori (liikuntarajoitteisten kävelyteline) *kävelyvehkeh* (~en, ~tü, ~ii)

romaani *romuan|u* (~an, ~ua, ~oi); lukea romaaneeja *lugie romuanoi*

romaaninen kieli *romuanila|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *romansko|i* (~in, ~idu, ~loi); italia ja espanja ovat romaanisia kieliä *itaalienkieli da ispaanienkieli ollah romuanilazii kieli*

romahdus 1. (romahtaminen) *romahtumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *romahtund|u* (~an, ~ua, ~oi); *romahtu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *langenemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *langenend|u* (~an, ~ua, ~oi); *langevu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); kaatumisen aiheuttama romahdus *kuadumizes roinnuh romahtus* 2. (kuv.) *romahtumi|ne*; *romahtund|u*; *romahtu|s*; *langenemi|ne*; *langenend|u*; *langevu|s*; hintojen romahdus *hinnoin langenemine*; olla taloudellisen romahduksen partaalla *olla talovehellizen romahduksen pardahal*

romahtaa 1. (sortua, luhistua) *romaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); *sor|duo* (~run, ~duu, ~rutah); *lange|ta* (~nen/ ~ien, ~enou/ ~ieu, ~etah/ ~ietah); *kua|duo* (~vun, ~duu, ~vutah); urheiluhallin katto romahti lumen painosta *spor-tuzualan levo langei lumen painon täh* 2. (kuv.) *romaht|uakseh*; *sor|duo*; *lange|ta*; *kua|duo*; kaikki haaveet romahtivat *kai huavehet kuavutti*; ruplan arvo on romahtanut *rubl'an hindu on langennuh*

romani 1. (mustalainen) *čigan* (~an, ~ua, ~oi)

2. (mustalaisten kieli) *čiganoin kieli*

Romania *Rumiini|i* (~en, ~edu, ~eloi)

romanialainen *rumiiniela|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *ruminsko|i* (~in, ~idu, ~loi)

romanssi 1. (ark. rakastuminen; rakkaussuhde) *rakkahu|s* (~on, ~ttu, ~zii); *romuan|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (mus.) *romans|u* (~an, ~ua, ~oi); Schubertin romanssit *Šubertan romansat*

romantiikka *romantiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); *romantizm|u* (~an, ~ua, ~oi)

romanttinen *romantielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *romantiekalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); romanttinen rakkaus *romantiekalline rakkahus*

rommi romm|u (~an, ~ua, ~ii)

romu 1. (joutava tavara, roju, roina) romu (~n, ~u, ~loi); hluamu (~n, ~u, ~loi); kluamu (~n, ~u, ~loi) 2. (huonokuntoinen esine) romu; hluamu; kluamu; kukaan ei halua tuota auton romua nikel-le ei pie tuodu mašinan romuu

romuttaa (hajottaa) murend|ua (~an, ~au, ~etah) romukse; hän romutti autonsa kolarissa avaaries häi murendi mašinan romukse

rooli 1. (näytelmässä) rouli (~n, ~i, ~loi); näytellä kahta roolia ozutella kahtu roulii 2. (kuv. osa, asema) rouli; mikä rooli hänellä on elämässäsi? mibo rouliloi on hänel sinun elokses?

roolijajattelu ajatteluta|ba (~van, ~bua, ~boi); perinteinen roolijajattelu traditsionnoi ajatteluta-ba; ~jako roulija|go (~von, ~guo, ~goloi); en tajua sukupuolten perusteella tapahtuvaa roolijakoa en ellendä mies- da naispuolen perustehel tapahtujua roulijaguo; ~leikki roulikiz|a (~an, ~ua, ~oi); kielii voidaan opetella roolileikkien avulla kielii voibi opastuo roulikizoin avul

roomalainen riimala|ine (~zen, ~stu, ~zii)

roomalaiskatolinen 1. (adj.) riimalaskatoliičesko|i (~in, ~idu, ~loi); roomalaiskatolinen kirkko riimalaskatoliičeskoi kirikkö 2. (subst.) roomalaiskatolinen riimalaskatouliek|ku (~an, ~kua, ~koi)

roosa rouzovo|i (~in, ~idu, ~oloi)

ropina krabineh (~en, ~tu, ~ii); sateen ropina vihma man krabineh

ropista krabi|sta (~zen, ~zou, ~stah); sade ropisee peltikattoon vihmua krabizou žestilevol

roseeviini valpahanrusk|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi) sluabo|i (~in, ~idu, ~loi) viin|u (~an, ~ua, ~oi)

roska 1. (roju, kama) top|pu (~an, ~pua, ~pii); älä heitä roskia luontoon älä lüki toppii pihale 2. (rikka) rik|ku (~an, ~kua, ~koi); top|pu; sain roskan silmäni minule silmäh puutui rikku 3. (kuv.) top|pu; tühj|ü (~än, ~iä, ~ii); puhua roskaa paista tühjiä; hänellä on rahaa kuin roskaa hänel on den-gua ku toppua; kaikkea roskaa sinäkin luet kaik-kie tühjiä sinägi luvet

roskata čäll|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh); älkää roskatko paikkoja älgäi čälläkkiä paikkoi

rosmariini (kasv. Rosmarinus officinalis) rozmariin|u (~an, ~ua, ~oi)

rosoinen (epätasainen, karkea) karh|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); šarmak|ko (~on, ~kuo, ~koloi); rosoinen kallio šarmakko kallivo

rosolli (ark. sillisalaatti) seldisaluat|tu (~an, ~tua, ~toi); seldivinegret|tu (~an, ~tua, ~toi)

rosvo 1. (varas, ryöstäjä) rozv|o (~on, ~uo, ~oloi); bandiit|tu (~an, ~tua, ~toi); ottakaa rosvot kiinni! pangua rozvot kiinni! 2. (rikollinen, gangsteri) gangster (~an, ~ua, ~oi)

rosvota (varastaa, riistää) rüöst|iä (~än, ~äü, ~etäh); kisk|uo (~on, ~ou, ~otah); vanhukselta

rosvottiin rahat vahnal ristikanzal rüöstettih den-gat

rotko rotk|o (~on, ~uo, ~oloi); suistua rotkoon pakkuo rotkoh

rotta (el. Rattus) rot|tu (~an, ~tua, ~tii)

rottinki (kasv. Phragmites) korteh (~en, ~tu, ~ii); ruog|o (~on, ~uo, ~oloi)

rotu ro|du (~vun, ~duu, ~duloi); valkoinen rotu valgei rodu

rotu|ennakkoluulo rodudiskriminatsi|i (~en, ~edu, ~eloi); ei kai sinulla ole rotuennakkoluulo-ja? et taki sinä kannata rodudiskriminatsiedu?

~mellakka roduskandual|u (~an, ~ua, ~oi);

rodutor|a (~an, ~ua, ~ii); **~sorto** rasizm|u (~an, ~ua, ~oi); Etelä-Afrikassa on pitkään harjoitet-tu mustien rotusortoa Suvi-Afrikas on pitkäh harjoitettu rasizmua mustii rahvahii kohtah;

~syrintä razizm|u; **~viha** roduvih|a (~an, ~ua, ~oi)

rouhe (murska, hake) järite|s (~ksen, ~stü, ~ksii); pilkote|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

rouhia järit|tiä (~än, ~täü, ~etäh); pilk|uo (~on, ~ou, ~otah); rouhia pippuria järittiä pippurii

rousku (kasv. Lactarius) rouskusienilaji (~n, ~i, ~loi); haapa- ja leppärousku ovat tavallisimpia metsäsieniamme pilvoi da gruuzni ollah meil ta-vallizimbii meččüsienii

routa ro|udu (~vvan, ~udua, ~udii); maa on rou-dassa mua on rovvas ◇ kyllä routa porsaani kotiin ajaa rouda kačo ajau pon'an kodih

routa|vaurio rouduha|udu (~vvan, ~udua, ~udo); tiehen on syntynyt routavaurioita tieh on roinnuh rouduhaudo; **~vuodet** (mon.) rouduvu|vvet (~ozien, ~ozii); routavuosiaksi sanotaan ensim-mäistä sortokautta rouduvuozikse sanotah enzi-mästü sordokauttu

routia (yksipers.) roudail|la (~ou); maa routii mua roudailou

rouva nai|ne (~zen, ~stu, ~zii); ak|ku (~an, ~kua, ~koi); muč|oi (~oin, ~oidu, ~čoloi)

rovasti protoijerei (~n, ~dü, ~löi); protopap|pi (~in, ~pii, ~pilo)

rove (mämmi- tai marjatuokkonen) ro|veh (~be-hen, ~vehtu, ~behii); tuohipoi mičču|ine (~zen, ~stu, ~zii)

rovio (iso tuli) robl|o (~on, ~uo, ~oloi); noidat pol-tettiin roviolla koldunoi poltettih robl'oloi

rubiini rubiin|u (~an, ~ua, ~oi)

ruhje (lääk. ruhjevamma) satate|s (~ksen, ~stu, ~ksii); kontuuzi|i (~en, ~edu, ~eloi); saada ruhjei-ta suaja/ suaha satateksi

ruhjoa ruhj|uo (~on, ~ou, ~otah); juna ruhjoi au-ton tasoristeyksessä juna ruhjoi mašinan tienriste-vükse

ruhjoutua ruhjovu|o (~n, ~u, ~tah); uhri ruhjou-tui junan alle uhri ruhjovui junan alle

ruho ruh|o (~on, ~uo, ~oloi); paloittaa sian ruhoa
paloitella počin ruhuo

ruhtinaallinen 1. (ruhtinasta koskeva) kniäzilli|ne (~zen, ~stü, ~zii); kniäzin =; ruhtinaalliset häät kniäzilline svuad'bu 2. (loistava, suurenmoinen) ülen hüv|ä (~än, ~iä, ~ii); suurenmo|ine (~izen, ~stu, ~izii); kesäloman alku on ruhtinaallista aikaa kezäloman algu on ülen hüvä aigu

ruhtinas 1. kniäzi (~n, ~i, ~loi); ruhtinas Menšikov kniäzi Menšikov; Monacon ruhtinas Monakon kniäzi 2. (kuv.) suari (~n, ~i, ~loi); Kristus, elämän ruhtinas Hristos, eloksen suari

ruhtinatar knägiin|ü (~än, ~iä, ~öi)

ruikata, ruikuttaa 1. (valittaa, vaikertaa) voiveroit|tua (~an, ~tau, ~etah); žualui|jakseh (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); turistit ruikkaavat/ruikuttavat huonosta palvelusta turistat žualuijahes pahan palvelun täh; itkeä ruikuttaa itkie voiveroittua 2. (anella, ruinata, mankua) n'ur|guo (~run, ~guu, ~rutah); lapsi ruikutti vanhemmiltään rahaa lapsi n'urgui dengua vahnembil

ruinata ks. ruikuttaa 2

ruis 1. ru|is (~gehen, ~istu, ~gehii); viljellä ruista kazvattua ruistu 2. (kuv.) ru|is; hänelläpä on ruista ranteissa (on voimakas) tol'kovai hänel on ruistu randehis (häi on vägevä)

ruis|jauho ruisjauh|o (~on, ~uo, ~oloi); **~kaunokki** (kasv. Centaurea) ruiskuk|ku (~an, ~kua, ~kii); ruiskukka|ine (~zen, ~stu, ~zii)

ruiske injektsi|i (~en, ~edü, ~elöi); saada lääke ruiskeena suaja rohto injektsiennü

ruisku nasos|su (~an, ~sua, ~soi); pumpu (~n, ~u, ~loi); palomiesten ruiskut palomiehien pumput

ruiskuttaa (suihkuttaa) brizgai|ja (~čen, ~čëou, ~jah); ruiskuttaa vettä letkulla brizgaija vettü šlangal

ruis|leipä ruislei|bü (~vän, ~biä, ~bii); **~puuro** ruispudr|o (~on, ~uo, ~oloi); ruiskuaš|šu (~an, ~šua, ~šoi)

rukka ruk|ku (~an, ~kua, ~kii); voi tyttö rukkaa! a-voi-voi tüttö rukkaa!

rukkanen 1. (nahkainen kinnas) rukka|ine (~zen, ~stu, ~zii); kin|nas (~dahan, ~nastu, ~dahii) 2. (kuv.): saada rukkaset kielteinen vastaus ko-sintaan) suaja/ suaha rukkazet ◇ panna rukkaset naulaan (lopettaa työ) panna rukkazet vuarnah (loppie ruado)

rukki 1. (kehruväline) ruk|ki (~in, ~kii, ~kiloi) 2. (ark. Reserviupseerikoulu) ruk|ki; poika pääsi rukkiin briha puutui rukkiih

rukoilla 1. (usk.) moli|ekseh (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes); rukoilen Jumalaa molimmos Jumalale; rukoilkaamme! molikkuaammokseh! 2. (pyytää nöyrästi) moli|e (~n, ~u, ~tah); hän rukoili minua palaamaan häi molii minuu tulemah järilleh

rukous 1. (usk.) malit|tu (~un, ~tuu, ~tuloi); Ju-

mala kuulee rukoukset Jumal kuulou malitut; Isä meidän -rukous Tuatto mejän -malittu 2. (nöyrä pyyntö) malit|tu; mol'b|u (~an, ~ua, ~ii)

rukous|huone časoun|u (~an, ~ua, ~oi); **~palvelus** (usk.) malit|tu (~un, ~tuu, ~tuloi); **~sunnuntai** malittupühäpäiv|ü (~än, ~iä, ~ii); viides sunnuntai pääsiäisestä on rukoussunnuntai viijes pühäpäivü Äijäspäiväs on malittupühäpäivü

ruksata (ark. rastia) merki|tä (~čen, ~čëöü, ~täh); ruksaa mieleisesi vaihtoehto kyselylomakkeesta merkiče küzelüloomakkehes vaihtoehto, kudai on sinule mieldü müö

rukxi (ark.) ks. rasti 1

ruletti ruletk|u (~an, ~ua, ~oi)

rulla katušk|u (~an, ~ua, ~oi); rulon (~an, ~ua, ~oi)

rulla|kaihdin (kierrekaihdin) rulonripusti|n (~men, ~ndu, ~mii); **~lanka** katuškulang|u (~an, ~ua, ~oi); katuškuniit|ti (~in, ~tii, ~tilöi); **~lauta** rouliekkula|udu (~vvan, ~udua, ~udoi); skeit-la|udu; **~luistin** rouliekkuluisti|n (~men, ~ndu, ~mii); rullaluistimet ovat kovasti muodissa rouliekkuluistimet ollah äijäl movvas; **~tuoli** ks. pyörä-tuoli

ruma 1. (pahalta näyttävä, huono) pah|a (~an, ~ua, ~oi); rum|a (~an, ~ua, ~ii); onnettomuudes-sa tuli rumaa jälkeä onnettomuus rodih rumua jälgie 2. (sopimaton) pah|a; rum|a; ruma tapa ruma taba; puhua rumia paista pahua 3. (katala, halpamainen) pah|a; rum|a; tekipä minulle ruman tempun luadii minule pahan tevon

rumba 1. (latinalais-amerikkalainen tanssi) rumb|a (~an, ~ua, ~ii); tanssia rumbaa tansie rumbua 2. (ark. vilse, hyörinä) kiireh (~en, ~tii, ~ii); šumu (~n, ~u, ~loi); pojilla oli kova rumba päällä (kova kiire) brihoile rodih aiga kiireh

rumentaa rumend|ua (~an, ~au, ~etah); tehdasra-kennus rumentaa näköalan zavodu rumendau nägöalan

rummuttaa 1. (mus. soittaa rumpuja) barabuan|i (~n, ~u, ~tah) 2. (koputtaa, naputtaa) barabua-ni|e; koput|tua (~an, ~tau, ~etah); yleisö rum-mutti musiikin tahdissa rahvas barabuanittih muuzikan taktan mugah

rumpali (mus.) barabuan|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); barabanšiek|ku (~an, ~kua, ~koi)

rumpu 1. (mus.) barabuan|u (~an, ~ua, ~oi); lyö-dä rumpuja liivvä barabuanoih 2. (pyörivä sylin-teri) barabuan|u; kuivausrumpu kuivuumisbara-buan|u 3. (tien alitse johtava veden kulkuaukko) barabuan|u

runko 1. rung|o (~on, ~uo, ~oloi); puun runko puun rungo 2. (ihmisen vartalo) rung|u (~an, ~ua, ~ii); rungoltaan vahva mies rungua müöte vägevä mies 3. (koossa pitävä rakenne) rung|o; veneen runko venehen rungo

runnata 1. (ajaa omia etujaan) vediä (vien, vedäü,

vietäh); puheenjohtaja runnasi ehdotuksensa läpi *paginanvedäi johti läbi omassah ehtotuksen*
2. (viedä vauhdilla eteenpäin) *vediä; sua|ja/ sua|ha* (~n, ~u, ~jah/ ~hah); hallitus runnattiin kokoon pikavauhtia *halličus suadih ühteh ülen terväh*

runnella (pahoinpidellä, runnoa) *murj|uo* (~on, ~ou, ~otah); *murjell|a* (~en, ~ou, ~lah); koko maa oli sodan runtelema *kogo mua oli voinan murjel-tu*; rajumyrsky runteli taloja *štorumu murjeli talo-loi*

runo *run|o* (~on, ~uo, ~oloi)

runoilija *runoil|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

runoilla 1. (kirjoittaa runoja) *kirjut|tua* (~an, ~tau, ~etah) *runoloi* 2. (valehdella) *kielastell|a* (~en, ~ou, ~lah); älä runoile, vaan kerro totuus *älä kielastele, a pagize tottu*

runo|kokoelma *runokerävlö* (~ön, ~üö, ~ölöi); **~mitta** *runomiär|ü* (~än, ~iä, ~ii); *runorazmier|u* (~an, ~ua, ~oi)

runon|laulaja *runonpajatta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~pätkä** *runonoz|a* (~an, ~ua, ~ii); hän päätti puheensa runonpätkään *häi loppi paginan runonozah*

runous *liiriek|ku* (~an, ~kua, ~koi); *poeezi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

runtas *bohat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *rik|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); *äijälli|ne* (~zen, ~stü, ~zii)

runtas|kätinen (antelias) *andeli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *rahmanno|i* (~in, ~idu, ~loi); **~lukui-nen** (lukuisa) *monilugul|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

ruoansulatus *süömizensulattami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *süömizensulatand|u* (~an, ~ua, ~oi); *süömizensulatu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

ruohikko *heinik|kö* (~ön, ~küö, ~kölöi)

ruoho 1. (nurmi, nurmikko) *ruoh|o* (~on, ~uo, ~oloi); *hein|ü* (~än, ~iä, ~ii); leikata ruoho niittiä *ruoho* 2. (ruohokasvi) *ruohokazvi* (~n, ~i, ~loi); heinät ja muut ruohot *heinät da muut ruohot*

ruohonjuuritaso (kuv. tavallinen kansa) *ruohon-juuritaz|o* (~on, ~uo, ~oloi); asia on vietävä ruohonjuuritasolle *dielo pidäü vediä ruohonjuurita-zole*

ruohonleikkuri *ruohokosilk|u* (~an, ~ua, ~oi)

ruohosipuli (kasv. Allium schoenoprasum) *heinilauk|ku* (~an, ~kua, ~koi)

ruohottua *kazvoi|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); puistopolku on ruohottunut *parkutroppaine on kazvotunnuh*

ruoka 1. (ravinto) *eineh* (~en, ~tü, ~ii); *raving|o* (~on, ~uo, ~oloi); *süömi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); anna lapsille ruokaa *anna lapsile süömistü*
2. (ruokalaji) *süömi|ne*; mitä ruokaa saamme tänään? *mittumua süömistü suammo tänäpäi?*
3. (ateria) *süömi|ne*; ruoka ei ole vielä valmis *süömine ei vie ole valmis*

ruoka|halu *apetit|tu* (~an, ~tua, ~toi); poika syö hyvällä ruokahalulla *brihačul on hüvä apetittu*; **~huolto** *einehhuol|do* (~lon, ~duo, ~doloi); miten juhlien ruokahuolto on järjestetty? *kuibo on järjestettü pruzniekan einehhuoldo?*

ruokailija *süöj|ü* (~än, ~iä, ~ii); ravintola on täynnä ruokailijoita *restoran on täüzi süöjii*

ruokailla *sü|vvä* (~ön, ~öü, ~vväh); ruokailleteko työpaikalla? *süöttögo ruadopaikal?*

ruokailu *süömi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *süönd|ü* (~än, ~iä, ~ii); aloitammeko jo ruokailun? *jogo rubiemmo süömh?*

ruokailuvälineet (mon. aterimet: haarukka, veitsi ja lusikka) *süöndüvehkeh|et* (~ien, ~ii)

ruokaj|juoma *süöndüjuomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); mitä haluatte ruokajuomaksi? *midäbo tahtotto süöndüjuomizekse?* **~kulut** (mon. ruokamenot)

einehmeno|t (~loin, ~loi); **~kunta** *einehkun|du* (~nan, ~dua, ~dii); ruokakuntamme on kuusi-henkinen *meijän einehkundu on kuuzihengine*

ruokala *süömall|ü* (~än, ~iä, ~ii); oppilaat kiiruh-tavat ruokalaan *opastujat kiirehtetäh süömaläh*

ruoka|lepo *süöndänjälgei|ne* (~zen, ~stü, ~zii) *le|bo* (~von, ~buo, ~boloi); **~lista** *süömislist|u* (~an, ~ua, ~oi); **~myrkytys** *eineh moru* (~n, ~u, ~loi); **~rukous** *malit|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi) *enne süöndiä*; **~ryyppy** *viinurüüp|pü* (~ün, ~piü, ~pü-löi) *enne süöndiä*; **~torvi** (anat.) *einehho|du* (~vun, ~duu, ~duloi); *einehtorvi|i* (~en, ~ie, ~iloi);

~tunti *süöndücuas|su* (~un, ~suu, ~suloi); *murginai|gu* (~jan, ~gua, ~goi); **~valio** *dijet|tu* (~an, ~tua, ~toi); potilaan on noudatettava anka-raa ruokavaliota *voimattomal pidäü novvattua kovua dijettua*; **~öljy** *pühävoi* (~n, ~du, ~loi)

ruokinta (ruokkiminen) *süöttämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *süötänd|ü* (~än, ~iä, ~ii)

ruokkia 1. (antaa ravintoa) *süöt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh) 2. (kuv.) *süöt|tiä*; lehdet ruokkivat sensaa-tioilla uutisnälkäisiä *lukijoitaan gazietat süötetäh uudisnälgähizii lugijoi sensatsieloil*

ruoko (kasv. Scirpus) *kažl|u* (~an, ~ua, ~oi); ran-nat kasvavat ruokoa *rannois kazvau kažl'ua*

ruokoton (rivo, sopimaton) *huijut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); hänen ruokottomat puheensa hänen *huijuttomat paginat*

ruopata (syventää vesiväylää tai rantaa) *süvend|jä* (~än, ~äü, ~etäh); matalaa mutarantaa pitää ruo-pata *madalua mudarandua pidäü süvendjä*

ruori 1. (aluksen peräsin) *ru|a* (~an, ~ua, ~ii)

2. (kuv.): pääministeri istuu valtiiovallan ruorissa (johdossa) *piäministru on valdivovallan ru|as*

ruorijuoppo *humalasoli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) *venehenaja|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); poliisi otti kiinni useita ruorijuoppoja *politsii otti kiinni mo-nii humalasolijoi venehenajajii*

ruoska 1. (piiska) saada ruoskaa *plet|ti* (~in, ~tii,

~tilöi); rozg|u (~an, ~ua, ~ii) 2. (kuv.) plet|ti; rozg|u; julkisen sanan ruoska on armoton
publičnoin sanan pletti on armotoi

ruoskanisku 1. pletinisku (~n, ~u, ~loi); rozgitu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); rangaistukseksi tuli ruoskaniskuja nakazaaniekse tuli rozgitus 2. (kuv.) pletinisku; rozgitu|s; hänen sanansa sattuiivat kuin ruoskaniskut hänen sanat koskietti ku pletiniskut

ruoskia 1. (antaa ruoskaa) an|dua (~nan, ~dau, ~netah) plettii; rozgit|tua (~an, ~tau, ~etah) 2. (kuv. arvostella, suomia) rozgit|tua; lehdistö ruoskii ankarasti poliitikkojen tekoja lehtistö kovah rozgittau poliitiekoin tegoloi

ruoste ruost|e (~ien, ~ettu, ~ieloi)

ruosteen|estoaine ruostienestoaineh (~en, ~tu, ~ii); **~poiste** (ruosteenpoistoaine) ruostienajoaineh; **~ruskea** ruostienkarva|ine (~zen, ~stu, ~zii); **~suojaus** ruostiensuojavu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); auton alustan ruosteensuojaus mašinan alustan ruostiensuojavus

ruosteeton ruostiet|oi (~toman, ~tomua, ~tomii)

ruosteinen ruostuini|h (~on, ~ttu, ~zii)

ruostua 1. ruostu|o (~n, ~u, ~tah); rauta ruostuu kosteassa raudu ruostuu kosties 2. (kuv. heikentyä, huonontua) ruostu|o; saksantaitoni on päässyt ruostumaan minun nemsankielentaideo/ nemetskoinkielentaideo on ruvennuh ruostumah ◇ vanha rakkaus ei ruostu vahnu rakkahus ei ruostu

ruostumat ruostumat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); veitsi on ruostumatonta terästä veičči on ruostumatommah teräkses

ruostuttaa ruostut|tua (~an, ~tau, ~etah); maanteiden suolaus ruostuttaa ajoneuvoja suolan ri-poittamine dorogoile ruostuttau ajonevvoloi

ruotia 1. (poistaa esim. kalan ruodot) ot|tua (~an, ~tau, ~etah) iäre 2. (kuv. analysoida, tutkia) analiziiru|ja (~čen, ~ččou, ~jah); tutki|e (~n, ~u, ~tah); opinnäytetyöni ruodittiin perusteellisesti seminaarissa minun diplomruado analiziiruittih seminuaras perustehellizesti

ruoto 1. ru|odu (~vvan, ~odua, ~odii); kalan ruoto kalan ruodu 2. (leik. ihmisruumis, ranka) rung|u (~an, ~ua, ~ii); oikaisehan ruotosi (ryhtisi) oijen-da rauku omassah rungu

Ruotsi Ruoč|či (~in, ~čii, ~čiloi)

ruotsalainen ruoč|či (~in, ~čii, ~čiloi); ruoččila|ine (~zen, ~stu, ~zii)

ruotsin|kielinen ruočinkiel|ne (~zen, ~stü, ~zii); ruotsinkielinen kirjallisuus ruočinkieline literatuuru; **~laiva** ruočinlaiv|u (~an, ~ua, ~oi); ruotsinlaivat lähtevät sekä Helsingistä että Turusta ruočinlaivat lähtietäh Helsingis dai Turkuspäi;

~suomalainen 1. (subst. Ruotsissa asuva suomalainen) ruočinsuomela|ine (~zen, ~stu, ~zii) 2. (adj.) ruočinsuomela|ine; ruotsinsuomalainen kulttuuri ruočinsuomelaine kul'tuuru

rupatella tarat|tua (~an, ~tau, ~etah); pa|ista (~gizen, ~gizou, ~istah)

rupi ru|bi (~ven, ~bie, ~biloi)

rupsahtaa hizevü|ö (~n, ~ü, ~täh); häpistü|ö (~n, ~ü, ~täh); hözistü|ö (~n, ~ü, ~täh); nainen näyttää jo vähän rupsahtaneelta naine nägüü on ruvennuh jo vähäzel hözistümäh

rusakko (el. Lepus europaeus) peldojänö|i (~in, ~idü, ~löi)

rusetti bant|u (~an, ~ua, ~oi)

rusina izum (~an, ~ua, ~oi)

rusina|keitto izumkeit|to (~on, ~tuo, ~toloi);

~pulla päppi/ bulku izumanke

ruska Lapin kuldusügüzü (~n, ~ü, ~löi); haluan nähdä Lapin ruskan tahton nähtä Lapin kuldusügüzün

ruska|-aika Lapin kuldusügüzünai|gu (~jan, ~gua, ~goi); **~vaellus** kuldusügüzünaiga|ine (~zen, ~stu, ~zii) kävelemi|ne (~zen, ~stü, ~zii)/ kävelen-

d|ü (~än, ~iä, ~öi)/ kävelü (~n, ~ü, ~löi); Saari-selällä tehdään upeita ruskavaelluksia Suariselläl pietäh komieloi kuldusügüzünaigazii kävelendöi

ruskea maksankarva|ine (~zen, ~stu, ~zii); kou-feinkarva|ine; kofeino|i (~in, ~idu, ~loi); korične-vo|i (~in, ~idu, ~loi)

ruskettua päivit|tüö (~ün, ~tüü, ~ütäh); onpa hän ruskettunut tol'kovai häi on päivitünnüh

rusketus päivittümi|ne (~zen, ~stü, ~zii); pävi-tünd|ü (~än, ~iä, ~ii); päivitü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); liika rusketus voi olla vaarallista liigu pävitündü voi olla opuasnoi

ruskistaa ruskend|ua (~an, ~au, ~etah); sipuli ja liha ruskistetaan pannulla laukku da liha rusken-detah riehtiläl

rustata (ark. valmistaa, värkätä) nerost|ua (~an, ~au, ~etah); muasterd|ua (~an, ~au, ~etah); rus-tasin artikkelia koko illan nerostin kirjutustu kogo illan

rusto (anat.) rousku (~n, ~u, ~loi); rusto kiinnittää luita toisiinsa rousku kiinnittää luuloi toine toizeh

rutiini (kokemus, taito, tottumus) rutiin|u (~an, ~ua, ~oi); malt|o (~on, ~uo, ~oloi) praktiek|ku (~an, ~kua, ~koi); opettajalla on vahvaa rutiinia oppilaiden käsittelyyn opastajal on luja praktiekku kontaktasolemizeh näh opastujienke

rutiini (kokemus, taito, tottumus) rutiin|u (~an, ~ua, ~oi); malt|o (~on, ~uo, ~oloi); praktiek|ku (~an, ~kua, ~koi); hän hoitaa työnsä rutiinalla häi ruadau omassah ruavon rutiinal

rutiiniluonteinen rutinno|i (~in, ~idu, ~loi); ke-säapulaiselle annettiin vain rutiiniluonteisia teh-täviä kezäabulazele annettih vaiku rutinnoioi ruadoloi

rutikuiva ihan kuiv|u (~an, ~ua, ~ii); rutikuivat nurmikot ihan kuivat nurmikot

rutinoitua (oppia, tottua) sua|ja/ sua|ha (~n, ~u,

~jah/ ~hah) maltuo/ praktiekkua/ taiduo; oletko jo rutinoitunut työssäsi? oletgo jo suannuh maltuo ruavos?

rutista 1. (äänestä: rusahdella) radži|sta (~zen, ~zou, ~stah); račk|ua (~an, ~au, ~etah); jää rutisee jiä radžizou 2. (kuv.) radži|sta; račk|ua; valtakunta rutisi liitoksissaan valdivo rački omassah liitoksis; älä aina rutise kaikesta älä ainos radžize kaike

rutistaa 1. (puristaa ruttuun) murči|e (~n, ~u, ~tah); rutistaa paperia murčie bumuaqua 2. (ark. halata) selvätä (~biän, ~biäü, ~vätä); nyt haluan rutistaa sinua niigöi tahton sevätä sinuu 3. (kuv.) puzerd|ua (~an, ~au, ~etah); juoksija rutisti itsensä kaiken irti juoksii puzerdi omas ičes kaiken

rutto 1. (vanhan ajan kulkutauti) ruttota|udi (~vvin, ~udii, ~udiloi); paljon ihmisiä kuoli ruttoon äijü rahvastu kuoli ruttotauidih 2. (kasvi- tai eläintauti) =rut|to (~on, ~tuo, ~toloi); perunarutto kartouhkurutto; rapurutto ruakkurutto

ruudinkeksijä (leik.) porohankeksi|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); hän ei totisesti ole mikään ruudinkeksijä (on aika yksinkertainen) porohua häi ei keksi

ruudullinen kodaziloli|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); kodazil; ruudullinen kangas kodazilolii kangasmaterjualu/ kangasmaterjualu kodazil

ruuhka (tungos) tungo|s (~ksen, ~stu, ~ksii); ahtistu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); zator (~an, ~ua, ~oi); propk|u (~an, ~ua, ~ii); perjantaisin maanteillä on ruuhkaa piätteniččöin suuril dorogoil on ahtistustu

ruuhkalaika tungosai|gu (~jan, ~gua, ~goi); ahtistusai|gu; ~bussi täpötävelli|ne (~zen, ~stü, ~zii) avtobus|su (~an, ~sua, ~soi)

ruuhkainen tungokselli|ne (~zen, ~stu, ~zii); ahta|s (~han, ~stu, ~hii); juhannuksen ruuhkainen liikenne Iivananpäivän tungokselline liikendeh

ruuhkautua (3. pers. kasautua) men|nä (~öü, ~nä) tukkuh; men|nä tungoksellizekse; ahtistu|o (~u, ~tah); liikenne ruuhkautuu usein viikonloppuisin nedälin lopus liikendeh puaksuh menöü tukkuh; kaikki työt ovat ruuhkautuneet kesälomien vuoksi kai ruavot on ahtistuttu kezälomien täh

ruukku pada (puan, padua, padoi); pada|ine (~zen, ~stu, ~zii)

ruukkukasvi padakazvi (~n, ~i, ~loi); verenpisara on tavallisimpia ruukkukasvejamme fuksii on meijän tavallizimbii padakazviloi

ruuma (tavaratila laivassa ja lentokoneessa) tr'um|a (~an, ~ua, ~ii); ruumaan menevissä tavarissa ei saa olla nesteitä tr'uumah pandavis tavarois ei sua olla nestehtü

ruumiillinen (fyysinen) rungalli|ne (~zen, ~stu, ~zii); fiizielli|ne (~zen, ~stü, ~zii); isäni tekee raskasta ruumiillista työtä minun tuatto ruadau ju-

giedu rungallistu ruaduo

ruumiin|javaus (lääk.) kuolluon ristikanzan/ pokoiniekan tuulovišan avuami|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ avuand|u (~an, ~ua, ~oi)/ avavu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); ~jäsen runganoz|a (~an, ~ua, ~ii); ~lämpö runganlām|bö (~mön, ~büö, ~bölöi); rungan-temperatuur|u (~an, ~ua, ~ii); ~rakenne rungan-rakendeh (~en, ~tu, ~ii); ~siunaus kuolluon ristikanzan/ pokoiniekan blahosloven'n|u (~an, ~ua, ~oi); ~tarkastus tarkastu|s (~ksen, ~stu, ~ksii);

ruumis 1. (elävä ruumis, keho) runglu (~an, ~ua, ~ii); olla hyvissä ruumiin ja sielun voimissa olla hüväs rungas da hengen voimas 2. (kuollut ruumis) kuolluon ristikanzan/ pokoiniekan tuuloviš|šu (~an, ~šua, ~šoi); kuollu|h (~on, ~ttu, ~zii) ristikanz|u (~an, ~ua, ~oi)/ pokoiniek|ku (~an, ~kua, ~koi); ruumis on pesty, puettu ja pantu arkkuun kuolluh ristikanzu/ pokoiniekku on pestü, sellitettü da pandu ruuheh

ruumis|auto katafalk|u (~an, ~ua, ~oi); ~huone pokoinitsko|i (~in, ~idu, ~loi); ~saatto (par. hautajaissaatto, -saattue) muahpanemis-/ muahpanendu-/ muahpanosuattaveh (~en, ~tu, ~ii)

ruustinna (rovastin vaimo) protoijerein/ protopapin ak|ku (~an, ~kua, ~koi)/ muč|oi (~oin, ~oidu, ~čoloi)

ruusu 1. (kasv. Rosa) rouz|u (~an, ~ua, ~ii); ruusun tuoksu rouzan duuhu 2. (kuv.): ruusuilla tanssiminen olla rouzovoi; opiskelijaelämä ei ole aina ruusuilla tanssimista opastujan elos ei ainos ole rouzovoi

ruusuinen 1. (ruusuun liittyvä) rouzovo|i (~in, ~idu, ~loi) 2. (kuv. onnellinen, valoisa) rouzovo|i; ruusuiset unelmat rouzovoi mielikuvitukset

ruusu|kaali (kasv. Brassica oleracea var. gemmifera) rouzukupust|u (~an, ~ua, ~oi); ~kimppu rouzubukiet|tu (~an, ~tua, ~toi)

ruusun|punainen rouzovo|i (~in, ~idu, ~oloi); ~marja šipouniekanmuarj|u (~an, ~ua, ~oi)

ruusu|pensas rouzutuhj|o (~on, ~uo, ~oloi); ~tarha rouzumua (~n, ~du, ~loi); rouzusa|du (~vun, ~duu, ~duloi); ~öljy rouzuvoi (~n, ~du, ~loi); rouzupühävoi

ruutana (el. Carassius carassius) kuldukaras|si (~in, ~sii, ~siloi); ruutanasta ei ole syötäväksi kalaksi kuldukarasis ei ole süödäväkse kalakse

ruuti 1. (räjähdysaine) poroh|u (~an, ~ua, ~oi) 2. (kuv. voima, puhti) poroh|u; hänen ilmaisuksaan voisi olla enemmän ruutia hänen paginas vois olla enämbi porohua

ruutu 1. koda|ine (~zen, ~stu, ~zii); klietk|u (~an, ~ua, ~oi); kankaassa olevat ruudut kangasmaterjulas olijat kodazet 2. (korttipelissä) bubni (~n, ~i, ~loi) 3. (lasten hyppypeli) čeri (~n, ~i, ~löi); hypätä ruutua kižata čerih

ruutu|kaava kodakuav|u (~an, ~ua, ~oi); ostim-

me asunnon ruutukaava-alueelta *ostimmo fatie-ran kodakuavualovehel: ~paperi bumuang|u (~an, ~ua, ~oi) kodazil*

ruuvata (kiertää, vääntää) *vinti|e (~n, ~ü, ~täh); ruuvaisitko lampun seinään? vintizitgo lampan seinäh?*

ruuvi 1. *vint|u (~an, ~ua, ~oi); ruuvi on tiukassa vintu on kindei* 2. (kuv., ark.) *vint|u; ruuvit ovat löysällä (on vähän tärähtänyt) vintat ollah välläl*

ruveta (alkaa) *ru|veta (~bien, ~bieu, ~vetah); nyt rupean nukkumaan nügöi rubien muate; ruve-taanko työhön? rubiemmogo ruadoh?*

ryhdikäs *šoihk|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); šor|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi)*

ryhdistäytyä 1. (parantaa ryhtiään) *šoihk|ta (~nen, ~nou, ~tah); šore|ta (~nen, ~nou, ~tah)*

2. (kuv. parantaa tapansa) *kohe|ta (~nen, ~nou, ~tah); pojan pitää lopettaa juominen ja ryhdis-täytyä brihal pidää loppie juomine da koheta*

ryhmitellä (lajitella ryhmiin) *javot|ella (~telen, ~telou, ~ellah); lajit|ella (~telen, ~telou, ~ellah); oletko jo ryhmitellyt tutkimusaineistosi? oletgo jo lajitelluh omassas tutkimusaineiston?*

ryhmittely *javottelu (~n, ~u, ~loi); lajittelu (~n, ~u, ~loi)*

ryhmittyä 1. (kasaantua, keräytyä ryhmiksi) *kerävi|ö (~n, ~ü, ~täh) joukkoloih* 2. (liikentees-sä) *puut|tuo (~un, ~tuu, ~utah) kohtah; jos aiot kääntyä, sinun pitää ryhmittyä oikein ku tahtonet kiändüö, sinul pidää puuttuo oigieh kohtah*

ryhmä *jouk|ko (~on, ~kuo, ~koloi); ryhmä ihmisiä (ihmisryhmä) joukko rahvastu; opettaja jakoi oppilaat kolmeen ryhmään opastai jagoi opastujat kolmeh joukkoh*

ryhmä|alennus *joukkoalendu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); luokkamme sai ryhmäalennuksen juna-matkalla mejjän luokku sai joukkoalenduksen junamatkal; ~jako joukkoja|go (~von, ~guo, ~go-loi); ~kuri joukkokuri (~n, ~i, ~loi); puolueessa vallitsee ryhmäkuri parties on joukkokuri; ~työ joukkorua|do (~von, ~duo, ~dolo); tutkimusta tehtiin ryhmätyönä tutkimustu luajittih joukko-ruavonnu*

ryhti *osank|u (~an, ~ua, ~oi); tytöllä on huono ryhti tütöl on huono osanku*

ryhtyä (alkaa, ruveta) *ot|tuakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); olin hullu, kun ryhdyin tähän olin bluaznu, ku otimmos täh*

ryijy *kodikuvondahi|ne (~zen, ~stu, ~zii) loimih solmitun vorsulanganke; rüijü (~n, ~ü, ~löi); kau-niisti solmittu ryijy kaunehesti solmittu rüijü*

rykelmä *tuk|ku (~un, ~kuu, ~kuloi); jouk|ko (~on, ~kuo, ~koloi); kylä koostui rykelmästä mökkejä külä rodih mökkijoukos*

rykiä (yskiä, köhiä) *rül|gie (~vin, ~giü, ~vitäh)*

rykmentti (sot.) *polk|u (~an, ~ua, ~ii)*

rykäistä (yskäistä kuuluvasti) *rüväh|täkseh (~äm-mös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); hän rykäisi ja aloitti puheensa häi rüväh|tih da rubei pagizemah*

rymistä (kolista, ryskyä) *jumi|sta (~zen, ~zou, ~stah); koli|sta (~zen, ~zou, ~stah); kamista (~zen, ~zou, ~stah); lomi|sta (~zen, ~zou, ~stah); rämi|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); tuik|kua (~an, ~kau, ~etah); kuka rymisee portaissa? kenbo kamizou pordahis?*

rymy (ryminä, ryske) *jumineh (~en, ~tu, ~ii)*

rynkyyttää *činkut|tua (~an, ~tau, ~etah); čäijüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); jadait|tua (~an, ~tau, ~etah); jamait|tua (~an, ~tau, ~etah); loškut|tua (~an, ~tau, ~etah); pačkut|tua (~an, ~tau, ~etah); taikut|tua (~an, ~tau, ~etah); tanait|tua (~an, ~tau, ~etah); älä rynkytä ovea! älä činkuta ustu!*

rynnätä (syöksyä) *rünt|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh); juo|sta (~ksen, ~ksou, ~stah); lapset ryntäsivät vauhdilla veteen lapset kovua vauhtii juostih ve-deh*

ryntäys (syöksy, pinkominen): alennusmyynteihin odotetaan suurta ryntäystä *alendusmüündih vuo-tetah äijü rahvastu*

rypeä 1. (kieriä itsensä liaten) *rü|bie (~ven, ~böü, ~bietäh); vieret|elläkseh (~telemmös, ~teleh/ ~tele-hes, ~ellähes); lapset rypevät saviojassa lapset vie-retellähes saviojas* 2. (kuv.) *rü|bie; rypeä itsesäälis-sä rübie ičenžiälehuös*

rypistyä *murčevu|o (~n, ~u, ~tah); murči|ekseh (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes); vaatteet rypistyvät matkalaukussa sovats murčitahes čamodanas*

rypistää *rupist|ua (~an, ~au, ~etah); murči|e (~n, ~u, ~tah); rypistää otsaansa rupistua omassah oččua; miksi rypistit paperin? miksebo murčiit bumuangan?*

ryppy *rup|pi (~in, ~pii, ~pilo); rypyt kuuluvat tähän ikään rupit kuulutah täh igäh*

ryppyinen *murčevunnu|h (~on, ~ttu, ~zii); rupik|as (~kahan, ~astu, ~kahii)*

rypsi (kasv. Barbarea) *harakanhein|ü (~än, ~iä, ~ii); rypsistä valmistetaan öljyä harakanheinäs valmistetah pühävoidu*

rypyttää (poimuttaa) *rupit|tua (~an, ~tau, ~etah); ühtist|jä (~än, ~äü, ~etäh); rypyttää kangasta rupittua kangasmaterjua|ua; karjalanpiirakoiden rypyttäminen ei käy kaikilta karjalanpiirualoin ühtistämine ei kaikil rodei*

rypytön *rupit|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); rypyt-tömät kasvat rupittoi nägö/ rupittomat rožat*

rypäle *rübäleh (~en, ~tü, ~ii)*

ryssä (ark., halv. venäläisestä) *venä|aline (~zen, ~stu, ~zii) ◇ kylmä kuin ryssän helvetissä vilu ku venälazes helvetis*

rysä 1. (kalanpyydys) *rüs|ä (~än, ~iä, ~ii); merež|ü (~än, ~iä, ~öi)* 2. (kuv.): tapasin hänet rysän pääl-tä (itse teosta) *tabain händü hänen arbuamattah*

rysähtää 1. (romahtaa) *rüzäht|iakseh* (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); koko rakennelma rysähti alas *kogo laitelmu rüzähtih alah* 2. (äänestä: ru-sahtaa) *rüzäht|iakseh*; *ročkaht|uakseh* (~ammös, ~ah/ ~ahes, ~etahes); puu kaatua rysähti *puu kuadui ročkahtih*

ryteikkö *rigeik|kö* (~ön, ~küö, ~kölöi); kulkea ryteikön läpi mennä *rigeikös läbi*

rytmi *ritm|u* (~an, ~ua, ~oi)

rytmihäiriö (lääk.) *süädämen ritmuhäiriv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi)

rytmikäs *ritmalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

rytmitaju *ritmantun|do* (~non, ~duo, ~doloi); minulla ei ole rytmitajua *minul ei ole ritmantunduo*

rytää *hähineh* (~en, ~tü, ~ii); *šumu* (~n, ~u, ~loi); siinä rytäkässä kadotin kännykkäni *sit hähinehes kaimain oman mobil'niekan*

ryvettyä 1. (tahriutua, likaantua) *lijastu|o* (~n, ~u, ~tah); *revustu|o* (~n, ~u, ~tah); kaadu in ja housuni ryvettyivät *sorruin i štanit revustuttih* 2. (kuv.) *menet|tiä* (~än, ~tää, ~etäh) *mainiv|o* (~on, ~uo, ~oloi); politiikassa moni ryvettyy pahoin *poliitiekas moni menettää mainivon*

ryyni (suurimo) *suurim* (~an, ~ua, ~oi)

ryypiskellä (juopotella) *rüüppäil|lä* (~en, ~öü, ~läh)

ryyppy *rüüp|pü* (~ün, ~püü, ~pülöi); tarjoatko ryyppyn murheeseen? *taričetgo rüüppün pahah mieleh*

ryypätä 1. (ark. kulauttaa, hörpätä) *rüüp|ätä* (~piän, ~piäü, ~ätäh); ryyppää vähän vettä *rüüp|piä vähähine vettä* 2. (juopotella) *rüüp|ätä*

ryysis (ark. ruuhka, väentungos) *tungo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); lukioihin on kova ryysis *gimnuazieloih on kova tungos*

ryysy 1. (huonokuntoinen vaate) *ri|bu* (~vun, ~buu, ~buloi) 2. (halv., leik. tavallisistakin vaatteista) *ri|bu*; kulkea vanhoissa ryysyissä kävellä *vahnöis ribulois*

ryömiä (madella, kontata) *rüömi|e* (~n, ~ü, ~täh)

ryöppy 1. (pärske, roiske) *puadari* (~n, ~i, ~loi); vuotorop|pu (~an, ~pua, ~poi); vesi tuli ryöpypinä veneeseen *vezi tuli vuotoropannu veneheh* 2. (kuv. valtavasta määrästä) *puadari*; ministeri sai ryöpyn kysymyksiä vastattavakseen *ministru sai puadarin küüzümüüstü vastattavakse*

ryöpsähtää 1. (nesteestä) *kahaht|uakseh* (~ammös, ~ah/ ~ahes, ~etahes); *tull|la* (~en, ~ou, ~lah) *puadarinnu/ vuotoropannu*; vettä ryöpsähti laivan kannelle *vettä tuli vuotoropannu laivan kannele* 2. (kuv.) *kahaht|uakseh*; patoutuneet tunteet ryöpsähtivät pintaan *suittunuot tundeheh kahah-tetihehes pinnale*

ryöpätä (kiehauttaa) *kiehahut|tua* (~an, ~tau, ~etah); jotkut sienet pitää ensin ryöpätä *erähii sienii pidää ezmäi kiehahuttua*

ryöstäytyä 1. (riistäytyä hallinnasta) *riuht|atakseh* (~uammös, ~uah/ ~uahes, ~atahes); auto ryöstäytyi hänen käsistään (menetti autonsa hallinnan) *mašin riuhtaihes hänen käzis* 2. (kuv.) *riuht|atakseh*; tilanne ryöstäytyi poliisin hallinnasta *situatsii riuhtaihes politsien haldivoičukses*

ryöstää *kisk|uo* (~on, ~ou, ~otah); *rüöm|ätä* (~iän, ~iää, ~ätäh); *rüöst|jä* (~än, ~äü, ~etäh)

ryöstö *kiskomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kiskond|u* (~an, ~ua, ~oi); *kiskav|o* (~on, ~uo, ~oloi); *rüömiämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *rüömiänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *rüömäv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *rüöstämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *rüöständ|ü* (~än, ~iä, ~öi); *rüöst|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi)

ryöstö|hakkuu *mečänkuadami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *mečänkuand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *mečänkua|do* (~von, ~duo, ~doloi) *rüöstäjen*; **~kalastus** *kalastami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *kalastand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *kalastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) *rüöstäjen*; **~murha** *rüöstötappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *rüöstötapand|u* (~an, ~ua, ~oi); *rüöstötap|po* (~on, ~puo, ~poloi); **~saalis** *rüöstösual|is* (~ehen, ~istu, ~ehii); **~viljely** *muan käüttämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/ *käütänd|ü* (~än, ~iä, ~öi)/ *käüt|tö* (~ön, ~tüö, ~tölöi) *rüöstäjen*

ryöväri *razboiniek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

rähinä 1. (äänestä) *rähineh* (~en, ~tü, ~ii); *rökötü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); naurun rähinä *nagron rökötüs* 2. (kahakka) *rähineh*

rähinöidä (pitää rähinää) *rähi|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); humalaiset rähinöivät keskenään *humal-niekat rähistäh keskenäh*

rähistä (huutaa vihaisena, riidellä) *rähi|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); *čiih|ota* (~uon, ~uou, ~otah); *rii|jellä* (~delen, ~delöü, ~jelläh); aina ne naapurukset rähisevät keskenään *ainos nenne susiedat riijelläh keskenäh*

rähjä = *kulu* (~n, ~u, ~loi); = *romu* (~n, ~u, ~loi); = *räimisk|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); vanha mökin rähjä *vahnü mökkikulu*; lahonnut veneen rähjä *lahon-nuh venehromu*; kylämme sillan rähjä *meijän kylän silduräimiskö*

rähjäinen (ränsistynyt) *hapistunnu|h* (~on, ~ttu, ~zii); *lahonnu|h* (~on, ~ttu, ~zii); *rämsistünnü|h* (~ön, ~ttü, ~zii)

rähjäytyä 1. (likaantua) *ligavu|o* (~n, ~u, ~tah); *revustu|o* (~n, ~u, ~tah); vaatteet rähjäytyivät matkalla *sovat ligavuttih matkal* 2. (kuv., ark.) *ligavu|o*; *revustu|o*; politiikassakin voi rähjäytyä *poliitiekasgi voi revustuo* ◇ reissussa rähjäytyy (menettää raikkautensa) *reisus ligavuu* (menettää raikkahuon)

rähjätä (huutaa vihaisena) *čiih|ota* (~uon, ~uou, ~otah); *röngü|ö* (~n, ~ü, ~täh); miksi taas rähjää minulle? *miksebo müös röngüt minule?*

rähjääntyä ks. rähjäytyä

rähmä (lääk.) rähm|ü (~än, ~iä, ~ii); silmiin tuli rähmää *silmih rodih rähiä*

rähmäinen rähmäk|äs (~kähän, ~ästi, ~kähii)

rähmällään 1. (mahallaan) vačalleh; maata rähmällään *viruo vačalleh* 2. (kuv.): olla rähmällään (mielistellä, nöyristellä) *bleznuija*

räikeä 1. (voimakas, kirkuva) räškä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); iltapäivälehtien räikeät otsikot *ildupäivülehtilöin räskäjät nimet* 2. (kuv. karkea)

gruubo|i (~in, ~idu, ~loi); artikkelissa oli räikeitä kielivirheitä *kirjutukses oli gruuboloi kielivirhielöi*

räiskyttää 1. (äänestä: paukuttaa) räsküt|tiä (~än, ~tää, ~etäh); *lodait|tua (~an, ~tau, ~etah)*;

pavvut|tua (~an, ~tau, ~etah); tuuliko sitä ovea räiskyttää? *tuuligo nečidä ustu räsküttäü?* 2. (nestestä: roiskuttaa) *brizgut|tua (~an, ~tau, ~etah)*; lapset räiskyttivät vettä toistensa päälle *lapset brizgutettih vettü toine toizen piäle*

räiskyä 1. (rätistä) pračk|ua (~an, ~au, ~etah); kuusipuu räiskyy palaessaan *kuuzipuu pračkau palajes* 2. (paukkua) räčk|iä (~än, ~äü, ~etäh); räčk|iä (~än, ~äü, ~etäh); ilotulitusraketit räiskyvät uudenvuodenyönä *ilotulitusrakietat räčketäh uvvenvuvvenüöl* 3. (roiskua, pärskyä) läik|küö (~ün, ~küü, ~ütäh); vesi räiskyi veneen laitojen yli *vezi läiküi piäliči venehen laidoi*

räiskyvä (kuv. riehakas, säkenöivä) räškä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); hänellä on räiskyvä huumorintaju *hänel on räskäi juumorantaju*

räiskäle (lettu, ohukainen) let|tu (~un, ~tuu, ~tu-loi); *olan'n|u (~an, ~ua, ~oi)*

räjähdys räjähtü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

räjähdyslaine räjähtüsaïneh (~en, ~tu, ~ii); **-onnettomuus** räjähtüsozattomu|s (~on, ~ttu, ~ksii); kaivoksissa sattuu joskus tuhoisia räjähdysonnettomuuksia *kaivoksis sattuu toiči hävittäjii räjähtüsozattomuksii*; **-panos** räjähtüszar'ua|u (~an, ~ua, ~oi)

räjähtämispiste 1. räjähtämisraj|a (~an, ~ua, ~oi); *räjähtändüraj|a; räjähtüsaraj|a*; kattilan paine kohosi räjähtämispisteeseen *kattilan paineh nouzi räjähtämisrajah* 2. (kuv.) räjähtämisraj|a; hän on aivan räjähtämispisteessä *hái on ihan räjähtämisrajas*

räjähtämätön räjähtämät|öi (~töman, ~tömiä, ~tömii); sodan jäljiltä löytyy räjähtämättömiä panoksia *voinan jälil löüdüü räjähtämättömii räjähtüszar'uadai*

räjähtää 1. räjäht|iä|kseh (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes) 2. (kuv.) räjäht|iä|kseh; yleisö räjähti (purskahti) *nauruun rahvas räjähtettihes nagroh*; jos et lopeta, niin räjähdän *ku et loppene, ga räjähtämmös*

räjäyte (räjäytysaine) räjähtüsaïneh (~en, ~tu, ~ii); dynamiitti ja muut räjäytteet *dinamiittu da muut räjähtüsaïnehet*

räjäyttää räjähüt|tiä (~än, ~tää, ~etäh); perääntyvät joukot räjäyttivät sillat takanaan *perävüjät joukot räjähütettih sillat taganpäi*

räjäytys räjähüttämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); *räjähütänd|ü (~än, ~iä, ~öi)*; *räjähtü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)*

räksyttää räüret|tiä (~än, ~tää, ~etäh); koira haukkua räksytti ohikulkijoita *koiru haukui räüretti siiričimenijöi*

räkä relgä (~jän, ~giä, ~gii)

räkäinen regähi|ne (~zen, ~stü, ~zii)

räkä|känni (ark.) umbihumal (~an, ~ua, ~oi);

jätkä on taas juonut itsensä räkäkänniin *brod'uagu on müös juonnuhes umbihumalah*;

-nenä regänen|ä (~än, ~iä, ~ii); **-nokka** *regän'ok|ku (~an, ~kua, ~kii)*; *soplak|ku (~an, ~kua, ~koi)*; mokomakin räkänenä! *kehnon regänenä!* ◇ mies se tulee räkänokastakin, vaan ei tyhjän naurajasta *mies roih regänenäsgi, vaiku ei tühjän nagrajas*; **-tauti** (ark. kova nuha) *regä-ta|udi (~vvin, ~udii, ~udiloi)*; *nasmork|u (~an, ~ua, ~oi)*; olen ollut jo viikon räkätaudissa *minul jo nedälin on nasmorku*

räkättirastas (el. *Turdus pilaris*) räkäččürasta|s (~han, ~stu, ~hii); *räkäč|čü (~ün, ~čüü, ~čülöi)*

räkättää 1. (linnun ääntelystä) räkät|tiä (~än, ~tää, ~etäh); rastaat räkättävät *räkäčüt räkätetäh* 2. (ark. rumasta naurusta) *rököt|tiä (~än, ~tää, ~etäh)*; akat nauraa räkättivät *jutuilleen akat nagrua rökötettih omassah juttuloi*

rällätä (mekastaa, riillutella) kut|tie (~in, ~tiu, ~itah); *pi|diä (~en, ~däü, ~etäh)* iluo; miehet rälläsivät koko juhannusyön *miehet kutittih kogo iivananpäivänüö*

räme (kitukasvuinen suo) räm|e (~ien, ~ettü, ~ielöi); *rämesuo (~n, ~du, ~loi)*; yli puolet Suomen soista on rämettä *enämbät puolii Suomen suoloi ollah rämesuoloi*

rämeikkö rämeik|kö (~ön, ~küö, ~kölöi)

rämettyä (soistua) rämeit|tüö (~ün, ~tüü, ~ütäh); lammen rannat ovat rämettyneet *lammen rannat on rämeitüttü*

rämeä rämizi|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); herätyskelon rämeä (rämisevä) ääni *budilniekan rämizii iäni*

rämistä rämi|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); rakeet rämi-sevät peltikatolla *ragehet rämistäh žestilevol*

rämpiä (tarpoa, kahlata) kuael|la (~en, ~ou, ~lah); rämmimme pitkin soista maastoa *kualelimmo pitkin suomuadu*

rämpyttää (halv.) brämbet|tiä (~än, ~tää, ~etäh); *rämäit|tiä (~än, ~tää, ~etäh)*; joku rämpytti ovikelloa *kenlienne brämbetti uksikellostu*; poika rämpyttää kitaraansa *brihačču rämäittäü gituarua*

rämä (huonokuntoinen) hluamu (~n, ~u, ~loi); tuoli meni rämäksi *stuulu meni hluamukse*; aje-

leeko hän vieläkin sillä vanhalla (auton) rämälään? *ajelougo häi vie ainos sil vahnal mašin-hluamul?*

rämähtää 1. (paukahtaa) *pačkaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); ovi sulkeutui rämähtään uksi *salbavui pačkahtajen* 2. (kuv.) *pačkah-t|uakseh*; kuulijat rämähtivät nauruun *kuundelijat pačkahtettihs nagroh*

rämäpäinen, rämäpää 1. (adj. uhkarohkea) *urhakkopiä* (~n, ~dü, ~löi); siinäpä vasta rämäpää nuorimies *sit kačo vaste on urhakkopiä briha* 2. (subst.) *urhakkopiä*; rämäpäävät eivät pelkää mitään *urhakkopiät ei varata nimidä*

ränni (räystäskouru) *kuurič|ču* (~an, ~čua, ~čoi); *lotok|ku* (~an, ~kua, ~koi); *potok|ku* (~an, ~kua, ~koi)

ränsistyä 1. (rapistua, rappeutua) *hudre|ta* (~nen, ~nou, ~tah); *hudrevu|o* (~n, ~u, ~tah); *häpistü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *lah|ota* (~uon, ~uou, ~otah); *lahovu|o* (~n, ~u, ~tah); *pahel|ta* (~nen, ~nou, ~tah); miehet korjaavat ränsistynyttä kattoa *miehet kohendetah hudrevunnuttu levuo* 2. (kuv.) *pahel|ta*; kuntoni pääsi ränsistymään talven aikana *minun kundo on ruvennuh pahenemah talven aigua*

räntä *rän|dü* (~nän, ~diä, ~dii); *röč|čü* (~än, ~čiä, ~čii); *šaiž|u* (~an, ~ua, ~oi); *šliäč|čü* (~än, ~čiä, ~čii); sataa räntää *panou rändiä*

räntä|kuuro *rändüpuadari* (~n, ~i, ~loi); **~sade** *röččütuu|ču* (~an, ~čua, ~čii)

räpylä 1. (biol.) *käpčünahka|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *pereponk|u* (~an, ~ua, ~ii); linnun räpylät *linnun käpčünahkazet* 2. (urh.) *last|u* (~an, ~ua, ~oi); *pehmedet|tü* (~ün, ~tüü, ~tülöi) *käzineh* (~en, ~tü, ~ii); räpylöistä on hyötyä uidessa *lastois on hüödüü uidajes*; maalivahdin räpylä *vratarin pehmendettü käzineh* 3. (leik. ihmisen kädestä) *kä|zi* (~in, ~ttü, ~zii); räpylät pystyyn! *käit üläh!*

räpytellä, räpyttää *räpsüt|ellä* (~telen, ~telöü, ~elläh); *räpsüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); tyttö räpyteli silmiään *tüttö räpsütteli silmii*; haukka liitelee siipiään räpäyttämättä *haukku liidelöü siibii räpsüttämättä*

räpättää (halv. puhua tyhjänpäiväisiä) *pärpät|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); älkää enää räpättäkö! *älgäi enämäbiä pärpätäkkiä!*

rästi *vel|gu* (~lan, ~gua, ~goi); maksaa verorästit *maksua verovellat*; jäikö sinulta mitään tehtäviä rästiin (tekemättä)? *jäigo sinul midätah velgah* (ruadamattah?)

räsy (riepu) *ri|bu* (~vun, ~buu, ~buloi)

räsymatto (riepumatto) *ribumat|to* (~on, ~tuo, ~toloi); *ribupoloviek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~nukke** *ributüt|ti* (~in, ~tii, ~tilöi); **~pokka** (ark. pokeri) *poukeru* (~an, ~ua, ~oi)

räsähtää *račkaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes,

~etahes); jää haljeta räsähti *jiä halgei račkahtih rätistä* (ritistä, ratista) *račk|ua* (~an, ~au, ~etah); *pričk|ua* (~an, ~au, ~etäh); puut rätisivät palaessaan *puut pričkettih palajes*

rätti 1. (riepu, räsy) *ri|bu* (~vun, ~buu, ~buloi)

2. (halv. vaatteista) *ri|bu*; alennusmyynnistä ostetut uudet rätit *alendusmüöndäs ostetut uvvet rivut* 3. (kuv., ark.) *ri|bu*; olen (väsynyt) kuin märkä *rätti olen (väzüniuh) ku märgü ribu*

rätti|katto (ark. auton kangaskatto) *mašinan ribulev|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~kauppa** (halv. kangas- tai vaatekauppa) *ribukaup|pu* (~an, ~pua, ~poi); **~pää** (halv. arabi) *ribupiä* (~n, ~dü, ~löi); *aruab|u* (~an, ~ua, ~oi); **~sitikka** (ark. Citroen-merkkinen auto, jossa on kangaskatto) *ribulevo-mašin* (~an, ~ua, ~oi); **~väsynyt** *ülen väzüniuh* (~ön, ~ttü, ~zii)

rävähtää *kiiristü|ö* (~n, ~ü, ~täh); silmät rävähtivät hämmästyksestä suuriksi *hämämästükses silmät kiiristüttih suurikse*

räväkkä (hurja, rajua) *buino|i* (~in, ~idu, ~loi); *kov|a* (~an, ~ua, ~ii); se oli räväkkää menoa *se oli kovua menuo*

räväyttää *lipahut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *vilga-hut|tua* (~an, ~tau, ~etah); tuijottaa silmää räväyttämättä *tuijottua silmii lipahuttamattah*; hän sanoa räväytti totuuden vasten kasvojani *häi sanoi vilgahutti toven kohti minun silmih*

räyhätä (rähistä, metelöidä) *rähi|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); juopuneet räyhäsivät ravintolan ulkopuolella *humalasolijat rähistih restoranan ulgopuolel*

räyskiä 1. (haukkua) *hauk|kuo* (~un, ~kuu, ~utah); koiraa räyski kaikille vieraille *koiru haukui kaikkii gostii* 2. (tiuskia, äyskiä) *äri|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); miksi hän räyskii meille noin? *mikse häi nenga ärizöü meile?*

räystä *räüstä|s* (~hän, ~stü, ~hii); räystästä roikkuu jääpuikkoja *räüstähäs rippuu jäpuikkoloi*

räystäskouru ks. ränni; **~pääsky(nen)** (el. Delichon urbica) *räüstäspiäskö|i* (~in, ~idü, ~löi)

rääkki (ark. rääkkäys, rasitus) *muok|ku* (~an, ~kua, ~kii); sellaiseen rääkkiin en haluaisi joutua *moizeh muokkah en tahtos puuttuo*

rääkyä (ark. itkeä, parkua) *mängü|ö* (~n, ~ü, ~täh); älkää siinä rääkykö! *älgäi sit mängükkii!*

rääkätä 1. (kiduttaa, pahoinpidellä) *muok|ata* (~kuan, ~kuau, ~atah); *piin|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *vaiv|ata* (~uan, ~uau, ~atah); rääkätä kuoliaaksi *muokata kuolendassah* 2. (kuv.) *koverkail|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); puhuja rääkkäsi pahoin suomen kieltä *pagizii äijäl koverkaičči suomen kiöldü*

räap(p)äiset (mon. jälkijuhla) *jälgehiz|et* (~ien, ~zii); huomenna vietetään häiden räpäpäisiä *huomei pietäh svuad'ban jälgehizii*

räpäle (raasu, parka) *ruk|ku* (~an, ~kua, ~kii);

voi tuota tytön räpälettä! *oh nečidä tüttö rukkuu*
räättäli sovanombeli|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

räättälöidä 1. (tehdä räättälintöitä) *rua|dua* (~n, ~dau, ~tah) sovanombelijannu; *om|mella* (~belen, ~belou, ~mellah) *sobua* 2. (kuv. suunnitella yksilöllisesti jotakuta varten) *planiiruil|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); se virka räättälöitiin juuri hänelle se virgu *planiiruittih* vaiku *hänelle*

rääväsuinen (rivopuheinen) *huijut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

röhkiä *röhk|jä* (~än, ~äü, ~etäh)

röhönauru (äänekäs naurunremakka) *rököttä-mi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *rökötänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *rökötü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

rökittää 1. (antaa selkään) *lū|vvä* (~ön, ~öü, ~vväh) 2. (urh. voittaa perin pohjin) *lū|vvä*; Suomi rökitti Ruotsin maaottelussa *Suomi löi Ruočin mualoinvälizis kižoos*

römeä (äänestä: matala, karkea) *madal* (~an, ~ua, ~ii); *gruubo|i* (~in, ~idu, ~loi); römeä kaljabasso *gruuboi* piivobassu

rönsy (biol. haara, lonkero) *usa|line* (~zen, ~stu, ~zii); mansikan rönsyt *mandžoin usazet*

rönsyillä 1. (muodostaa rönsyjä) *tüö|ndiä* (~nnän, ~ndäü, ~nnetäh/ ~täh) *usazii*; mansikka lisääntyy rönsyilemällä *mandžoi lizenöü tüöndäjien usazii* 2. (kuv.) *kier|relläkeh* (~delemmös, ~deleh/ ~delehes, ~rellähes); hänen juttunsa rönsyilee sinne tänne hänen juttu *kierdelehes sinne tänne*

röntgen *rentgen* (~an, ~ua, ~oi)

röntgen|hoitaja *rentgenhoida|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *rentgenterapeuht|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kuva** *rentgenkuv|a* (~an, ~ua, ~ii); **~kuvaus** *rentgeno-gruaf|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~säteet** *rentgen-sugah|at* (~ien, ~ii)

rötiskä, rötiskö = *kulu*; vanha huonokuntoinen talon rötiskö *vahnu huonokundoin taloikulu*

rötös (ilkityö) *pah|a* (~an, ~ua, ~oi) *telgo* (~von, ~guo, ~goloi); joutua kiinni rötöksistään *puuttuo kiinni pahois tegolois*

rötösherra (leik. valtaansa väärin käyttävä poliitikko tms.) *viär|ü* (~än, ~iä, ~ii) *herr|u* (~an, ~ua, ~oi); rötösherrat kuriin! *viärii herroi kurih!*

röyhelö *pörhel|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *žab|o* (~on, ~uo, ~oloi)

röyhennellä (pöyhkeillä, rehvastella) *pörheil|lä* (~en, ~öü, ~läh); *pöühkeill|ä* (~en, ~öü, ~läh); *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *hüväkse*; röyhenteleekö hän taas valloituksillaan? *menöügo häi müös hüväkse omis valloituksis?*

röyhistää 1. *pörhist|iä* (~än, ~äü, ~etäh); kissa röyhistää häntäänsä *kaži pörhistäü händiä*; 2. (kuv.) röyhistää (par. röyhistellä) *rintaansa pöühkeill|ä* (~en, ~öü, ~läh); *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *hüväkse*

röyhykeä (hävytön, häikäilemätön) *huijut|oi* (~to-

man, ~tomua, ~tomii); *koiraž|u* (~an, ~ua, ~oi); menestys teki hänet röyhykeäksi ja ylimieliseksi *menestüs on luadinuh hänen huijuttomakse da ülimielizekse*

röyhtäistä *üök|kiä* (~än, ~käü, ~etäh)

röyhtäisy, röyhtäys *üök|eh* (~kehen, ~ehtü, ~kehii)

röykkiö *tuk|ku* (~un, ~kuu, ~kuloi)

S s

saada 1. *sua|ja* (~n, ~u, ~jah); *sua|ha* (~n, ~u, ~hah); *roi|ta* (~mmos, ~h/ ~hes, ~takes); sain hyvän lahjan *sain hüvän lahjan*; saisinko puheenvuoron? *andazittogo paginvuoron?* matka sai ikä-vän lopun *matkale rodih igävü loppu* 2. (saattaa joku tekemään jotakin) *sua|ja*; *sua|ha*; *suat|tua* (~an, ~tau, ~etah); hän saa minut aina nauramaan *häi ainos suattau minuu nagroh*; saimme hänet vihdoinkin lähtemään *saimmo ühtelläh hänen lähtemäh*; työ on saatu valmiiksi *ruado on suadu valmehekse* 3. (saada tehdä jotakin) *sua|ja*; *sua|ha*; *voi|ja* (~n, ~t, ~jah); saanko arvata? *voin-go arvata?* nyt saatte odottaa hetken *nügöi voitto vuottua kodvazen*; saa nähdä, miten tässä käy *voi nähtä, kui täs roihes* 4. (kuv.): saada aikaan *lua|die*; saada anteeksi *suaja/ suaha andiekse/ proksen'nu*; saada harmaita hiuksia (murehtia) *suaja/ suaha harmuadu tukkuu (gor'uija)*; saada kylmää vettä niskaansa (kokea takaisku) *suaja/ suaha külmä vettü niskah (suaja/ suaha isku ta-ganpäi)*; saada osakseen *suaja/ suaha omassah ozakse*; hän sai osakseen suurta arvostusta *häi sai omassah ozakse suurdu arvostustu*; saada päähän-sä (juolahtaa mieleen) *suaja/ suaha/ tulla piäh (tulla mieleh)*; mistä olet kaiken saanut päähäsi? *kuibo sinule kai on tulluh mieleh?* saada sanotuksi *suaja/ suaha sanotukse (sanuo)*; saitko sanotuksi hänelle koko totuuden? *sanoitgo hänele kaiken toven?* saada selville *suaja/ suaha selvile*; sain selville hänen kierot temppunsa *sain selvile hänen kielahat foukusit*; saada surmansa (kuolla) *suaja/ suaha surmu (kuolta)*; saada tarpeekseen (kylästyä) *suaja/ suaha külläl (küllästüö)*; olen saanut jo tarpeekseni tästä projektista *olen suannuh jo külläl täs projektas*; saada tuulta purjeisiinsa (saada puhtia, menestyä) *suaja/ suaha tuuldu purjehih (suaja/ suaha vauhtii, menestüö)*; saada virkavapautta *suaja/ suaha virguvällütti*; sain palkatonta virkavapautta *sain palkattomua virguvällütti*; saada äänensä kuuluviin *suaja/ suaha iäni kuuluvih*

saakeli (lievä kirosana) *kehveli* (~n, ~i, ~löi); mitä saakelia te puuhaatte? *midä kehvelii tüö hom-muatto?*

saakka (asti) *suate*; kävelimme kotiin saakka *kävelimmö kodih suate*; alusta saakka *allus suate*

saali (suuri hartiahuivi) *šali* (~n, ~i, ~loi)

saalis *sualo|i* (~in, ~idu, ~loi); *sualovo|i* (~in, ~idu, ~loi); *sualoveh* (~en, ~tu, ~ii); onkija sai kunnon saaliin *ongittai sai kunnon sualoin*

saalistaa 1. (pyydystää) *püvvüst|ä* (~än, ~äü, ~etäh); lokit saalistavat kaloja *kajoit püvvüstetäh kaloi* 2. (kuv.) *püvvüst|ä*; saalistaa pisteitä *püvvüstiä cökkehii*

saamari ks. saakeli

saamaton (avuton, kykenemätön) *tolkut|oi* (~to-man, ~tomua, ~tomii); olet sinäkin saamaton nahjus! *aiga tolkutoi höblöi olet!*

saame (saamen kieli, lappi, lapin kieli) *saami* (~n, ~i, ~loi); *saamin kiel|i* (~en, ~dii, ~ii); *lap|pi* (~in, ~pii, ~pilo|i); *lapin kiel|i*; inarinsaame on eräs saamen murteista *inarinsaami on üksi saamin kielimurdehis*

saamelainen 1. (subst.) *saamila|ine* (~zen, ~stu, ~zii); saamelaiset asuvat neljän valtakunnan alueella *saamilazet eletäh nellän valdukunnan alovehel* 2. (adj.) *saamila|ine*; saamelainen kulttuuri *saamilaine kulttuuru*

saaminen 1. *suami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *suand|u* (~an, ~ua, ~ii) 2. ks. saatava

saanti (saaminen) *suami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *suand|u* (~an, ~ua, ~ii); onko palvelujen saanti maalla turvattu? *ongo palveluksien suamine muäl garantiiruittu?*

saapas 1. (pitkävärtinen jalkine) *suapp|ai* (~uan, ~uadu, ~ualoi); nahkaiset saappaat *nahkusuaappuat* 2. (kuv., halv.) *suapp|ai*; tyhmä kuin saapas *tuhmu ku suappai*

saapikas (lyhytvartinen saapas) *lühütsiäri|ne* (~zen, ~stii, ~zii) *suapp|ai* (~uan, ~uadu, ~ualoi); tyttö osti kalliit saapikkaat *tüttö osti kallehet lühütsiärizet suappuat*

saapua *tull|la* (~en, ~ou, ~lah); vieraat saapuvat klo 18 *gost'at tullah kaheksantostu čuasun aigah*; paketti saapui lentoteitse *pakiettu tuli lendotieči*

saapumis|aika *tuloai|gu* (~jan, ~gua, ~goi); tiedätkö junan saapumisajan? *tiijätgo junan tuloai-ajan?* **~ilmoitus** *tuloilmoitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); tuloviesti (~n, ~i, ~löi); posti lähetti paketin saapumisilmoituksen *poštu tüöndi pakietan tuloviestin*

saareke *suaruk|ku* (~an, ~kua, ~koi); keskellä niittyä kasvaa saareke koivuja *niittülöin keskel kasvau suarukku koivu*; Sisä-Venäjän kielisaarekkeet *Süv Väin-Venän kielisuarukat*

saari *suar|i* (~en, ~du, ~ii/ ~iloi)

saaristo *suarist|o* (~on, ~uo, ~oloi); purjehdimme

Ahvenanmaan saaristossa *purjehtiimmo Ahvenanmuan suaristos*

saaristolainen (saariston asukas) *suaristola|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

saarna 1. (jumalanpalvelukseen kuuluva puhe) *proupovedi* (~n, ~i, ~loi) 2. (kuv. moite, läksytys) *proupovedi*; oppilas sai kuulla aikamoisen saarnan *opastui sai kuulta aiga proupovedin*

saarnata 1. (pitää saarna) *pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh) *proupovedii*; *propoviedui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); pappi piti hyvän saarnan *pappi pidi hüvän proupovedin* 2. (julistaa) *propoviedui|ja*; *pi|diä paginua*; saarnata moraalista *pidiä paginua morali* näh 3. (kuv.) *propoviedui|ja*; *tarat|tua* (~an, ~tau, ~etah); aina se eukko jaksaa vain saarnata *kehtuau neče akku ainos vai tarattua*

saarni 1. (kasv. *Fraxinus*) *jaseni* (~n, ~i, ~loi); saarni kasvaa vain Etelä-Suomessa *jaseni kasvau vai Suvi-Suomes* 2. (puuaines) *jaseni=*; talossa on saarniparketit *talois on jaseniparkiettu*

saartaa (piirittää) *kier|diä* (~rän, ~däü, ~retäh); *ümbäröi|jä* (~čen, ~ččöü, ~jah); poliisit saartoivat ammuskelijan talon *politseiskoit ümbäröittih ambujan taloi*

saarto(toimi) *kiel|do* (~lon, ~duo, ~doloi); virat julistettiin hakusaartoon *virrat ilmoitettih eččokioldoh*

saastainen 1. (hyvin likainen, siivoton) *ülen ligahi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ülen reduhine* (~zen, ~stu, ~zii); onpa täällä saastaista *tol'kovai tiä on ligahine* 2. (kuv.) *ligahi|ne*; *reduhi|ne*; saastaiset himot *ligahizet himot*

saaste *lijasta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *ligavutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *revusta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *reduvutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); vesistöjen suojele saasteilta on tärkeätä *vezistölöin suojele lijastajis on tärkei*

saasteeton *puhta|s* (~han, ~stu, ~hii); onko maailmassa vielä saasteettomia meriä? *ongo muailmas vie puhtastu merdii?*

saasteinen *ligahi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *reduhi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); Keski-Euroopan ilma on saasteista *Keski-Jeuroman ilmu on ligahine*

saastua *lijastu|o* (~n, ~u, ~tah); *revustu|o* (~n, ~u, ~tah); ilma on saastunut pakokaasuista *ilmu on lijastunnuh poltoguazuloi*

saastuttaa *lijast|ua* (~an, ~au, ~etah); *revust|ua* (~an, ~au, ~etah); liikenne ja teollisuus saastuttavat luontoa *liikendeh da tevollizus lijastetah luonduo*; jätevesien saastuttama järvi *jätehvezilöil lijastettu järvi*

saatana 1. (paholainen, perkele) *soton* (~an, ~ua, ~oi); *čort|u* (~an, ~ua, ~ii); joutua saatanan vietteläväksi *puuttuo sotonan vieteltäväkse* 2. (karkea kirosana) *soton*; *čort|u*; (voihan) saatana! *oh soton!*

saatava (lak.) *suadav|u* (~an, ~ua, ~ii); pankki

vaatii saataviaan *banku vuadiu omii suadavii*
saatavilla (ulottuvilla, saatavana) olla (olen, on, ollah) *suadavannu; suau suaja/ suaha*; kehitysmaissa ei aina ole saatavilla puhdasta vettä *kehitiismualois ei ainos ole suadavannu puhtas vezi/ ei ainos sua suaja puhtastu vetti*
saate (lähetekirjelmä) *suatehkirja|ine* (~zen, ~stu, ~zii); saatteeseen on kirjoitettu lähettäjän yhteystiedot *suatehkirjazeh on kirjutettu tüöndäjän üh-tevüstitijot*
saatesanat (alkusanat) *algusan|at* (~oin, ~oi); saatesanoissaan kirjoittaja kertoo teoksen syntyvaiheista *algusanois kirjuttai sanelou tevoksen alguvaihielois*
saati (sitten) (puhumattakaan) *pagizemattah*; sitä ei syö koirakaan, saati (sitten) ihminen *sida ni koiru ei süö, pagizemattah ristikanzas*
saattaa 1. *suat|tua* (~an, ~tau, ~etah); *kaim|ata* (~uan, ~uau, ~atah); hän saattoi minut kotiin *hai suatoi minuu kodih* 2. (voida, kyetä) *malt|ua* (~an, ~au, ~etah); *voi olla*; kuinka hän saattoi-kaan sanoa siten? *kuibo hai maltoigi sanuo nenga?* saatan viipyä täällä vielä pari tuntia *voi olla minä vie pari čuassuu olen tiä* 3. (kuv.) *suat|tua*; saattaa päivänvaloon (tuoda julki) *suattua päivänvalgieh* (jullata)
saattaja *suatta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *kaimuaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi)
saatto (saattaminen) *suattami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *suatand|u* (~an, ~ua, ~oi); *suattav|o* (~on, ~uo, ~oloi); *kaimuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kaimuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kaimav|o* (~on, ~uo, ~oloi); (leik.) pääsiskös saatolle (saattamaan tyttöä kotiin)? *suasgo piästä suatandale* (suattamah tüttöü kodih)?
saatto|joukko *suattamisjouk|ko* (~on, ~kuo, ~koi); *suatandujouk|ko*; *suattavojouk|ko*; **~väki** (hautajaisvieraat) *muahpanij|at* (~oin, ~oi)
saavi (korvo) *korvo|i* (~in, ~idu, ~loi)
saavuttaa vrt. saada 1. (tavoittaa, saada kiinni) *ta|vata* (~buan, ~buau, ~vatah); *sua|ja/ sua|ha* (~n, ~u, ~jah/ ~hah) kiinni; poliisit saavuttivat pakenevat pankkirosvot *politseiskoit tavattih pagenijat bankurozvot* 2. (hankkia, päästä päämäärään) *tavoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *piä|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); saavuttaa menestystä *tavoittua menestüstü*; hän on saavuttanut korkean iän *hai on piässüh korgieh igäh*
saavutus (aikaansaannos) *suavutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); tieteen viimeisimmät saavutukset *tiijon viimizimät saavutukset*
sabotaasi (ilkivalta, tihutyö) *sabotuaž|u* (~an, ~ua, ~oi)
sabotoida *sabotiirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); oppositio yritti sabotoida hallituksen työtä *oppozitsii opii sabotiiruija halličuksen ruaduo*

sadas *suan|des* (~den, ~dettu, ~zii); joka sadas ihminen *joga suandes ristikanzu*
sadasosa *suandeosoz|a* (~an, ~ua, ~ii)
sadatella (kiroilla, sättiä) *kiroil|la* (~en, ~ou, ~lah); *čakkail|la* (~en, ~ou, ~lah); mies sadatteli mielessään huonoa onneaan *mies kiroili omassah mieles huonuo ozua*
sade *vihm|u* (~an, ~ua, ~oi); luonto kaipaa jo sadetta *luondo tahtou jo vihmua*; sateen jälkeen ilma on raikas *vihman jälgeh ilmu on selgei*; sateen sattuessa juhla pidetään sisätiloissa *ku sattounou vihmua, pruaazniekku pietäh huonuksien südämes*
sade|katos *vihmukato|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kausi** *vihmuka|uzi* (~vven, ~uttu, ~uzii); trooppinen sadekausi *tropiičeskoi vihmukauzi*; **~kuuro** *vihmupuadari* (~n, ~i, ~loi); on odotettavissa äkillisiä sadekuuroja *vuotetah jürkährodijii vihmoi*
sadella (yksipers.) *vihmuksendell|la* (~ou); kesäkuussa on sadellut lähes joka päivä *kezäkuus on vihmuksendelluh vähiä vajai joga päiviä*; (kuv.) puhujalle sateli kysymyksiä *pagizijale vihmui küzüümüksii*
sade|metsä *higipohjumeč|čü* (~än, ~čičä, ~čii); *nezevüperä|ine* (~zen, ~stü, ~zii) *meč|čü*; maapallon sademetsiä tuhotaan tolkkuttomasti *muanezevüperäzii meččii tuhohat tolkkuttomasti*; **~määrä** *vihmumiär|ü* (~än, ~iä, ~ii); **~takki** *vihmuso|ba* (~van, ~bua, ~bii)
sadetin (kastelulaite) *valeluvehkeh* (~en, ~tü, ~ii); *vihmuri* (~n, ~i, ~loi); mansikkatilat käyttävät sadettimia *mandžoitilat käuütetäh valeluvehkehii*
sadettaa (kastella maata sadettimella) *valel|la* (~en, ~ou, ~lah); *vihmait|tua* (~an, ~tau, ~etah)
sadettaja ks. sadetin
sadevesi *vihmuv|ezi* (~ien, ~ettü, ~ezii)
sadin 1. (loukkupydyys) *kapkan* (~an, ~ua, ~oi); *ri|da* (~jan, ~dua, ~doi); *ra|vvat* (~udoin, ~udoi) 2. (kuv.) *kapkan*; olla satimessa (kiikissä) *olla kapkanas* (kiinni); poliisi sai autovarkaan satimeen (kiinni) *politsii pani avtovargahan kapkanah* (kiinni)
sadismi *sadizm|u* (~an, ~ua, ~oi)
sadisti *sadist|u* (~an, ~ua, ~oi)
sadistinen *sadistalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *sadistu=*; sadistiset nautinnot *sadistuhüvüöt*
sadoittain *savoittain*; kirjaa on myyty sadoittain *kniigua on müödü savoittain*
sadonkorjuu *vil|lan-/ urožainkabrastami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *vil|lan-/ urožainkabrastand|u* (~an, ~ua, ~oi); *vil|lan-/ urožainkabrastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); sadonkorjuun aikaan *urožainkabrastuksen aigua*
saeta (sakeutua) *sa|jeta* (~genen, ~genou, ~jetah); sumu sakenee *sumu sagenou*

safari *safari* (~n, ~i, ~loi)

safiiri *sapfiir|u* (~an, ~ua, ~oi)

saha 1. *sah|a* (~an, ~ua, ~oi); *pill|a* (~an, ~ua, ~oi); terävä saha *terävi saha* 2. (sahalaitos) *meččü-zavod|u* (~an, ~ua, ~oi); *lesozavod|u*; työskennellä sahalla *ruadua lesozavodas*

sahajauho (sahanpuru) *opilk|u* (~an, ~ua, ~oi);

~pukki (sahausteline) *stank|at* (~oin, ~oi); *kozl|at* (~ien, ~ii)

sahata 1. *sah|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *pill|ata* (~uan, ~uau, ~atah); sahasitko jo halot? *pilaitgo jo hallot?* 2. (kuv. petkuttaa) *pill|ata linzah; muanit|tua* (~an, ~tau, ~etah); hän sahasi meitä linsisiin autokaupoissa *häi muanitti meidiü avtokaupois* ◇ sahat omaa oksaansa (tehdä itselleen vahinkoa) *sahata omua oksua* (*luadie ičele pahuttu*)

saha|tavara (sahattu puutavara) *puumaterjual|u* (~an, ~ua, ~oi); *sahamaterjual|u*; *pilamaterjual|u*; **~teollisuus** puutevollisuus (~on, ~ttu, ~ksii)

sahauttaa *sahait|tua* (~an, ~tau, ~etah); *pilait|tua* (~an, ~tau, ~etah); sahautin mökin seinälaudan *pilaitin mökin seinülavvat*

sahti *kodipiiv|o* (~on, ~uo, ~oloi); sahti nousee helposti päähän *kodipiivo helpoh nouzou piäh*

saimaanhylje (el. Pusa hispida saimensis)

saimaannörp|u (~an, ~ua, ~ii)

saippua *muil|u* (~an, ~ua, ~ii)

saippua|kupla *muilupuzuri* (~n, ~i, ~loi); puhalttaa saippuakuplia *puhuo muilupuzurilo*; **~sarja** *muilusarj|u* (~an, ~ua, ~oi); Kauniit ja rohkeat on yksi suosituimmista saippuasarjoista *Kaunehet darohkiet on üksi parahači vastahotettulois muilusarjois*

saippuoida *muil|ata* (~uan, ~uau, ~atah); saippuoida kädensä *muilata käit*

sairaala *bol'nič'čü* (~an, ~čua, ~čoi); joutua sairaalaan *puuttuo bol'nič'čah*

sairaala|hoito *bol'nič'čuhoido* (~jon, ~duo, ~doloji); isä määrittiin sairaalahoitoon *tuattuo miärättih bol'nič'čuhoidoh*; **~infektio** (lääk.) *bol'nič'čuinfeksi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

sairaalloinen 1. (raihnainen) *voimat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *vaiva|ine* (~zen, ~stu, ~zii); sairaalloinen vanhus *vaivaine vahnu ristikanzu* 2. (kuv. kieroutunut) *vaiva|ine*; hänellä on sairaalloinen huumorintaju *hänel on vaivaine juumoranelendüis*

sairaan|hoitaja *voimattomanhoida|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~hoito** *voimattomanhoi|do* (~jon, ~duo, ~doloji); **~kuljetus** *voimattomanvedelemi|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *voimattomanvedelendi|ü* (~än, ~iä, ~öi); *voimattomanvedeliü* (~n, ~ü, ~löi); **~kuljetusauto** *voimattomanvedeliümašin* (~an, ~ua, ~oi); **~voitelu** (ortod. sakramentti; rukous-öljypyhitys) *voimattomanvoidami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *voimattomanvojand|u* (~an, ~ua, ~oi); *voi-*

mattomanvoidelu (~n, ~u, ~loi)

sairas 1. (tautinen, kipeä) *voimat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); olla sairaana *olla voimatoi/ voimattomannu* 2. (kuv. rappeutunut) *voimat|oi*; talouselämän sairaat ilmiöt *ekonoumiekan voimattomat ilmivöt* 3. (ark. tavattoman, hirveän) *ülen*; bändi soitti sairaan hyvin *ansambl'u soitti ülen hüvin*; siellä oli sairaan paljon porukkaa *sie oli ülen äijü rahvastu*

sairastaa 1. (olla sairaana) *olla (olen, on, ollah) voimatoi/ voimattomannu*; *kidui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *bolei|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); äiti on sairastanut jo puoli vuotta *muamo on voimattomannu jo puolen vuottu* 2. (potea) *kidui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); sairastaa reumaa *kiduija reumatizmuu*

sairastella *olla (olen, on, ollah) voimatoi/ voimattomannu*

sairastua *voimat|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); sairastuin rajuun mahatautiin *voimatuin kovah mahatauidih*

sairaus 1. (sairaana olo; tauti, vaiva) *voimattomu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); sairaus kesti kolme viikkoa *voimattomus kesti kolme nedälii*; hänellä on vakava sairaus *hänel on paha voimattomus* 2. (kuv. vitsaus, vika) *voimattomu|s*; ahneus on aikamme sairaus *ahnehus on meijän aijan voimattomus*

sairaus|eläke *voimattomuseläk|eh* (~kehen, ~ehtii, ~kehii); *voimattomuspenzi|i* (~en, ~iedü/ ~ettii, ~ielöi); olla sairauseläkkeellä *olla voimattomuspenziel*; **~kohtaus** *voimattomuskohtavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); sairauskohtauksen sattuesssa *voimattomuskohtavuksen tapahtujes*; **~loma** *voimattomuslom|a* (~an, ~ua, ~ii); **~päiväraha** *voimattomuspäivürah|a* (~an, ~ua, ~oi); *voimattomuspäivüden|g|u* (~an, ~ua, ~oi); **~vakuutus** *voimattomusstrahouhk|u* (~an, ~ua, ~oi)

saita (itara, kitsas) *idar|u* (~an, ~ua, ~oi); *žuadno|i* (~in, ~idu, ~loi)

saivarrella (olla turhan tarkka/pedantti) *olla (olen, on, ollah) liijan tarku*; olla pedantu; nyt kylä saivartelet suotta *nügöi sinä tühjiä olet liijan tarku*

sakea *sag|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); puurosta tuli sakeata *pudro rodih sagei*

sakeuttaa (suurustaa) *sajend|ua* (~an, ~au, ~etah); kastike sakeutetaan vehnäjuuholla *painin sajendetah nizujuauhoh*

sakka *ra|ba* (~van, ~bua, ~boi); viinipullon pohjalla on sakkaa *viinupullon pohjas on rabua*

sakki (ark. joukko, porukka) *jouk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *kompuani|i* (~en, ~edu, ~eloi)

šakki *šahmuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); osaatko pelata šakkia? *maltatgo kižata šahmuattah?*

šakki|nappula *šahmuattufiguur|u* (~an, ~ua, ~oi); **~peli** *šahmuattukiž|a* (~an, ~ua, ~oi)

sakko *štruafu* (~n, ~u, ~loi); sain sakot väärästä

pysäköinnistä *sain štruafun viäräs azetundas*
sakko|korko (viivästyskorko) *štruafuliz|ä* (~än, ~iä, ~ii); **~lappu** (ark.) *štruafulip|pu* (~un, ~puu, ~puloi); poliisi kirjoitti sakkolapun *politsii kirjutti štruafulipun*; **~rangaistus** *štruafunakazaani|i* (~en, ~edu, ~eloi)
sakottaa (antaa sakko) *štrafuil|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); Lappu-Liisa sakotti minua taas kerran *Lip-pu-Liiza štrafuičči minuu müös*
sakramentti (usk. pyhä toimitus, mysteerio) *sak-rament|u* (~an, ~ua, ~oi); *tajinstv|u* (~an, ~ua, ~oi); *misteeri|i* (~en, ~edü, ~löi); ortodokseilla on seitsemän sakramenttia *pravoslaunoloil on seiččie sakramentua*
Saksa *Germuani|i* (~en, ~edu, ~eloi)
saksalainen *nems|u* (~an, ~ua, ~oi); *germanč|u* (~an, ~ua, ~oi)
sakset (mon.) *noznič|at* (~oin, ~čoi); leikata saksilla *leikata nozničoi*
saksofoni (mus.) *saksofon* (~an, ~ua, ~ii)
sala (salaisuus, piilossa oleva) *peit|to* (~on, ~tuo, ~toloi); *peitoču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); paljastaa salat *pal|lastua peitočukset*; pysykö tämä salassa muilta? *püzüügo tämä peitos toizis?*
salaa *peitoči*; tein sen kaikilta salaa *luajiin sen peitoči kaikis*
salaaminen *peittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *peitänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *peit|to* (~on, ~tuo, ~toloi)
salaatti *saluat|tu* (~an, ~tua, ~toi)
salaattikastike *saluattupaini|n* (~men, ~ndu, ~mii)
salailla (pitää salassa) *peit|ellä* (~telen, ~telöü, ~el-läh); taidatpa nyt salailla jotakin *nügöi sinä midä-tahto peittelet*
salainen *peitolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *peitto=*; salaiset sopimukset *peitollizet sobimukset*; onko hänellä salainen puhelinnumero? *ongo hänel peit-totelefonnoumer*
salainen|ase (kuv. yllättävä, peitelty ominaisuus tai keino) *peittokein|o* (~on, ~uo, ~oloi); lopulta hän paljasti salaisen aseensa *jälgimäi häi pal|lasti peittokeinon*; **~asiamies** (vakooja, agentti) *špion|špion* (~an, ~ua, ~oi); *peittoagent|u* (~an, ~ua, ~oi)
salaisuus *peitoču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *sekriet|tu* (~an, ~tua, ~toi); kerronko sinulle salaisuuden? *sanelengo sinulles sekrietan?*
sala|kavala *kovarno|i* (~in, ~idu, ~loi); *hiitro|i* (~in, ~idu, ~loi); punoa salakavalaa juonia *plettie kovarnoidu intriigua*; **~kieli** *peittokieli|i* (~en, ~dii, ~ii); **~kihlät** (mon.) *peittokihlat*; olla salakihloissa *olla peittokihlois*; **~kirjoitus** *peittokirjutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *šifr|u* (~an, ~ua, ~oi)
salakka (el. Alburnus lucidus) *salat|ti* (~in, ~tii, ~tiloi); *ukleik|ku* (~an, ~kua, ~koi); salakka on

suolattomien vesien pieni särkikala *salatti on suolattomien vezilöin pieni särgikala*
sala|kuljettaa *vediä* (vien, vedäü, vietäh) *peitoči|kontrabandal*; **~kuljetus** *vel|do* (~von, ~duo, ~dolo) *peitoči*; *kontraband|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kuun-nella** *kuun|nella* (~delen, ~delou, ~nellah) *peitoči*; **~liitto** *peittoliit|to* (~on, ~tuo, ~toloi); **~lokero** *peittoko|da* (~van, ~dua, ~dii)
salama 1. *tulenisku* (~n, ~u, ~loi); salaman isku poltti mökin *tulenisku polti mökin* 2. (kuv.) *tulenisku*; se tuli kuin salama kirkkaalta taivaalta (yl-lättäen) *se tuli ku tulenisku kirkahal taivahal* (vuottamattah)
sala|matkustaja *peittomatusta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *matkusta|i* *peitoči*; *liput|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii) *matkusta|i*; **~metsästys** *peitto-mečästämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *peittomečäs-tänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *peittomečästü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *mečästämi|ne/ mečäständ|ü/ mečäs-tü|s* *peitoči*
salami (kestopakkara) *sal'amikalbas|su* (~un, ~suu, ~suloi)
salamoida (yksipers.) *isk|ie* (~öü) *tuldu*; ukonil-malla jyrisee ja salamai *ukonilmal jürizöü da is-köü tuldu*
sala|murha *peittotappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *peittotapand|u* (~an, ~ua, ~oi); *peittotap|po* (~on, ~puo, ~poloi); *tappami|ne/ tapand|u/ tappo* *peitoči*; **~nimi** *peittonim|i* (~en, ~ie, ~ilöi); kirjoittaa salanimellä *kirjuttua peittonimel*; **~oja** *peitto-|ja* (~an, ~ua, ~ii)
salaojittaa *luadie peitto-oj|a* (~an, ~ua ~ii); pellot salaojitetaan lähes aina *peldoloile voi sanuo ainos luajitah peitto-ojat*
salaperäinen (mystinen, epämääräinen) *peittoperä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); sain salaperäisen puhelinsoiton *minule tuli peittoperäine telefonpa-gin*
sala|poliisi (ark. etsivä) *peittopolitsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *detektiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); **~poliisiro-maani** *detektiivuromuan|u* (~an, ~ua, ~oi); Agat-ha Christien kirjoittamat salapoliisiromaani-t ovat kuolemattomia *Agata Kristin kirjutetut detektiivu-romuanat ollah iguzet*; **~rakas** (salainen rakastet-tu) *peittorak|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); **~sana** (atk.) *peittosan|a* (~an, ~ua, ~oi); *piäzüsan|a*
salassapito (salassa pitäminen) *pidämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/ *piänd|ü* (~än, ~iä, ~ii)/ *pi|do* (~von, ~duo, ~dolo) *peitos*; **~velvollisuus** *peittovel-lallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); lääkärillä on salassapi-tovelvollisuus *liägaril on peittovellallizus*
salata *peit|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); salata tekonsa *peittiä omassah tevat*; miksi salaat tunteesi? *mik-sebo peität omassas tundoloi?*
saldo 1. (liik. pankkitilin tms. tilanne) *sal'd|o* (~on, ~uo, ~oloi) 2. (kuv. jäljelle jäävä osa) *sal'd|o*; mitä

sinulle jäi saldoksi hankkeesta? *midäbo sinulles jäi saldokse projektas?*

sali *zual|u* (~an, ~ua, ~oi)

salibandy (urh.) *zualubändi* (~n, ~i, ~loi);

zualumiäččühokk|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi)

salkku 1. *portfeli* (~n, ~i, ~loi); panna paperit salkkuun *panna bumuangat portfelih* 2. (kuv.) *portfeli*; ministerin salkut on jaettu *ministruportfelit on javottu/ juattu*

salkkumikro (kannettava tietokone) *kannetta|i* (~van, ~vua, ~vii) *tiedokoneh* (~en, ~tu, ~ii); *šalgutiedokoneh*

salko *sal|go* (~lon, ~guo, ~goloi); juhannuksena vedetään lippu salkoon *Iivananpäivännü flagu nostetah salgo*

salkuton ministeri (ministeri ilman erityistä hallinnonalaa) *portfelit|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii) *ministru*

sallia (antaa lupa) *an|dua* (~nan, ~dau, ~netah) *lu|ba* (~van, ~bua, ~bii); sallitteko, että poistun? *annattoگو minule luvan lähtie?*

sallittu (luvallinen) *luvalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); ajaa suurinta sallittua nopeutta *ajua suurimua luvallistu vauhtii*

salmi *salm|i* (~en, ~ie, ~iloi); Tanskan salmet *Daa-nien salmet*

salmiakki (salmiakkipastilli) *mustun|amu* (~n, ~u, ~loi); ostin pussin salmiakkeja *ostin pusin mustun|amuu*

sal (asumaton metsäalue) *sal|o* (~on, ~uo, ~oloi); *salomeč|čü* (~än, ~čiä, ~čii); *kor|bi* (~ven, ~bie, ~biloi); *korbimeč|čü*; karhut viihtyvät synkissä saloissa *kondiet suvaijah salomeč|čii*

salonki 1. (vanh. esim. kulttuurista keskustelua varten tark. paikka) *salon* (~an, ~ua, ~oi); Pariisin kirjalliset salongit *Pariijan literaturnoit salonat* 2. (aluksen oleskelutila) *salon*; istua salongissa *istuo salonas* 3. (kampaamo, kauneushoitola, lyh. salon) *salon*

salonkikelpoinen (seuraelämään sovelias) *salonahkelbua|ju* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); *salonahpädi|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); mikähän siitakin miehestä tekisi salonkikelpoisen? *mibo luadis sitgi miehes salonahpädijän?*

salskea (komea) *statno|i* (~in, ~idu, ~loi); *rav|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); salskea nuorimies *statnoi nuorimies*

salva (voide) *muazi* (~n, ~i, ~loi); *voi|je* (~dien, ~jettu, ~dehii)

salvata vrt. sulkea 1. (lukita) *sal|vata* (~buan, ~buau, ~vatah); *luki|ta* (~čen, ~ččou, ~tah); *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *lukkuh* 2. (kuv.): näköala vuorelta oli henkeä salpaavan kaunis *näğöala mäilpäi oli moine kaunis, ga hengie salbai*

sama *sam|a* (~an, ~ua, ~oi); oletko samaa mieltä kanssani? *oletgo samua mieldü minunke?* havait-

sin saman *huomain saman* ◇ olla samassa veneessä olla *samas venehes*

samaistaa ks. samastaa

samaistua ks. samastua

samalla (samalla kertaa) *samoiten*; osta samalla perunoita *osta samoiten kartohkua*

saman|aikainen *samanaiga|ine* (~zen, ~stu, ~zii);

~arvoinen *samanarvo|ine* (~zen, ~stu, ~zii);

~henkinen *samanmieli|ne* (~zen, ~stii, ~zii);

saimme samanhenkistä seuraa *lövviimmö samanmielizii dovariššoi*; **~ikäinen** *samanigä|ine* (~zen, ~stii, ~zii)

~kaltainen *samankalda|ine* (~zen, ~stu, ~zii);

~kokoinen *samankogo|ine* (~zen, ~stu, ~zii);

samansuuru|ine (~zen, ~stu, ~zii)

samanlainen 1. (yhdenmukainen, samankaltainen) *ühtenjüttü|ine* (~zen/ ~män, ~stii/ ~miä, ~zii/ ~mii);

ühtenluadu|ine (~zen, ~stu, ~zii);

ühtenmo|ine (~izen, ~stu, ~izii); *samanjüttü|ine*;

samanluadu|ine; *samanmo|ine*; meillä on saman-

laiset arvot *meil ollah ühtenjüttümät arvot* 2. (en-

tinen, muuttumaton) *samanjüttü|ine*; *samanluadu|ine*;

samanmo|ine; hän on samanlainen kiu-

kuttelija kuin ennenkin *häi on samanmoine*

vihazui kui ennegi

saman|merkkinen *samanmerkili|ne* (~zen, ~stii, ~zii);

samua merkii; samanmerkkinen olut *piivo*

samua merkii; **~niminen** *samannimi|ne* (~zen, ~stii, ~zii);

minulla on samanniminen serkku

minul on samannimine seukku; **~suuntainen**

samansuunda|ine (~zen, ~stu, ~zii); ajatuksemme

ovat melko samansuuntaiset *meijän mielet ollah*

melgo samansuundazet; **~tasoinen** *samanta-*

zo|ine (~zen, ~stu, ~zii); hakijat olivat melko sam-

antasoiset *pretendentat oldih melgo samantazo-*

zet **~tekevä** (yhden-tekevä) *üksikaio|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi);

üksikai; minulle se on samante-

kevää *minule se on üksikai*; **~värinen** *saman-*

väri|ne (~zen, ~stii, ~zii); *samua muadu*; ystäväl-

läni on samanvärinen *hame minun üstäväl on*

jupku samua muadu

samapalkkaisuus *sam|a* (~an, ~ua, ~oi)

palkusistiem|u (~an, ~ua, ~oi); opetuslalla toimii

samapalkkaisuus opastusalal toimiiu sama palku-

sistiemu

samastaa (tajuta samaksi) *samast|ua* (~an, ~au, ~etah);

lapsi samastaa itsensä usein satuhahmo-

jen kanssa *lapsi puaksuh samastau iččiedäh suar-*

nuolendoloinke

samastua (samastaa itsensä) *samastu|o* (~n, ~u, ~tah);

samastimme helposti sankareihin *miü*

helpoh/ puaksuh samastummo urholoih

samba *samb|a* (~an, ~ua, ~oi)

samea 1. (sekainen, epäpuhdas) *mutak|ko* (~on, ~kuo, ~koloi);

ligahi|ne (~zen, ~stu, ~zii); *reduhi|ne* (~zen, ~stu, ~zii);

alkää juoko sameata *kaivovettä älgää juogua mutakkuo kaivovettä*

2. (kuv.) *mutak|ko*; juopuneen sameat ajatukset *humalasolijan mutakat mielet*

samentaa *mudavut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *mutist|ua* (~an, ~au, ~etah); *lijast|ua* (~an, ~au, ~etah); *revust|ua* (~an, ~au, ~etah); *sevoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); rannan ruoppaaminen samensi veden rannan *süvendämine* *mudavutti vien*; raivo samensi hänen mielensä kova *suuttu-mus* sevoitti hänen mielen

samentua ks. sameta

sameta *mudavu|o* (~n, ~u, ~tah); *mutistu|o* (~n, ~u, ~tah); *lijastu|o* (~n, ~u, ~tah); *revustu|o* (~n, ~u, ~tah); *selvota* (~guon, ~guou, ~votah); ranta-vesi on samennut *randuvezi* on *mudavunnuh*

sametti *barhat|tu* (~an, ~tua, ~toi)

sammakko 1. (el. Anura) *šlöp|öi* (~öin, ~öidü, ~pölöi); *löpšö|i* (~in, ~idü, ~löi) 2. (ark. sammakouinti eli rintainti) *brass-uinduta|ba* (~van, ~bua, ~boi) 3. (kuv.): päästellä sammakoita suustaan (puhua ajattelemattomasti) *paista midä puuttuu*

sammakko|mies (sukeltaja) *čukelda|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *akvalangist|u* (~an, ~ua, ~oi); **~perspektiivi** *šlöpöi-/ löpšöiperspektiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); maailma näyttää oudolta sammakko-perspektiivistä katsottuna *muailmu ozutahes kummallizekse šlöpöiperspektiivas kaččojen*

sammal (kasv. Bryophyta) *sammal* (~en, ~du, ~ii)

sammaleinen (sammalpeitteinen) *sammalik|as* (~kahan, ~astu, ~kahii)

sammaloitua *sammaldu|o* (~n, ~u, ~tah); kallio on sammaloitunut *kallivo* on *sammaldunnuh* ◇ vierivä kivi ei sammaloitu *vierii kivi ei sammaldu*

sammaltaa (puhua epäselvästi) *sammald|ua* (~an, ~au, ~etah)

sammua 1. *sammu|o* (~n, ~u, ~tah); *sammu|ta* (~on, ~ou, ~tah); valot sammuiivat *tulet sammuttih* 2. (ark.) *sammu|o*; hän sammui kesken juhlinnan *hii sammui kesken pruazniekkua* 3. (kuv.) iloni on jo sammunut *ilo minul on jo sammunuh*

sammutin (sammutuslaite, vaahtosammutin) *sammutusvehkeh* (~en, ~tü, ~ii); *vuahtisammut|in* (~timen, ~indu, ~timii); sammuttimet ovat pakollisia veneissä *sammutinvehkehet ollah pakollizet venehis*

sammuttaa 1. *sammut|tua* (~an, ~tau, ~etah); palokunta sammutti palon nopeasti *palokundu terväh sammutti palon* 2. (kuv.) *sammut|tua*; mikä sammutti rakkautemme? *mibo sammutti meijän rakkahuon?* sammuttaa janonsa oluella *sammuttua juotatandu piivol*

sammutus *sammutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

samoilla (kuljeksia, kierrellä) *kävel|lä* (~en, ~öü, ~läh); *kier|rellä* (~delen, ~delöü, ~relläh)

samoin (samalla tavalla) *muga*; *samoiten*; teen samoin kuin sinä *ruan muga kui sinä*; hyvää jou-

lua! – kiitos samoin! *hüviä Rastavua!* – *passibo samoiten!*

samojedi(kieli) (uralilaiseen kielikuntaan kuuluva kieli) *samojedukieli|* (~en, ~dü, ~ii)

samovaari (venäläinen teenkeitin) *samvuar|u* (~an, ~ua, ~oi)

samperi (ark. lievä kirosana) *kehveli* (~n, ~i, ~löi); samperi soikoon! *kehveli viegäh!*

sampo 1. (ihme-esine Kalevalassa) *samp|o* (~on, ~uo, ~oloi) 2. (kuv.): mikähän rahasampo tekisi meistäkin rikkaita? *mittuinebo rahasampo luadis meisgi rikkahii?*

sampoo *šampuni* (~n, ~i, ~loi)

samppanja *šampansko|i* (~in, ~idu, ~loi)

sana 1. (kiel.) *san|a* (~an, ~ua, ~oi); hän ei osaa sanaakaan suomea *hii ni sanua ei malta suomekse*

2. (mon.) *san|at* (~oin, ~oi); laulun sanat *pajon sanat* ◇ veit sanat suustani *veit sanat minul suus*

3. (mielipiteenilmaisu) *san|a*; miehen sanaan pitää luottaa *miehen sanah pidää luottua*; sanan voimalla *sanan voimal* 4. (viesti) *san|a*; jätä sana, jos et voi tulla *jätä sana, ku et voinne tulla* 5. (usk.) *san|a*; kuunnella Jumalan sanaa *kuunnella Jumalan sanua*

sanaharkka (kinastelu, kiista) *rii|du* (~jan, ~dua, ~doi); *spor|a* (~an, ~ua, ~ii); syntyi pientä sanaharkkaa *rodih piendü riidua*; **~helinä** (halv.) *sannahelineh* (~en, ~tü, ~ii); hänen puheensa oli pelkkää onttoa *sanahelinää hänen pagin oli vaiku tühjiä sanahelinehti*

sanaila 1. (kinata, väitellä) *kiist|ä* (~än, ~äü, ~etäh); tytöt sanailivat tiukkaan sävyyn *tütöt kiistettih kovah iäneh* 2. (vitsailla) *šuu|tie* (~in, ~tiu, ~itah); vaari se vasta sanaila osasi (hänellä oli sana hallussaan) *diedöi se kačo vaste maltoi šuuttie (hänel sana oli haltuzis/ hantuzis)*

sanajärjestys (kiel.) *sanajärjestü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *sanajälletü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); **~kirja** *sanakirj|u* (~an, ~ua, ~oi); *sanakniig|u* (~an, ~ua, ~oi); **~leikki** *sanakiž|a* (~an, ~ua, ~oi); **~liitto** (kiel.) *sanaliit|to* (~on, ~tuo, ~toloi); *sanaühtüm|ü* (~än, ~iä, ~ii); 'edellä mainittu' on sanaliitto 'iel mainittu' on *sanaühtümü*

sanallinen *sanalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); kaunis sanallinen ilmaisu *kaunis sanalline sanondu*

sanaluokka (kiel.) *sanaluok|ku* (~an, ~kua, ~kii); sanojen jako sanaluokkiin *sanoin jago sanaluokkih*

sananjalka (kasv. Pteridium aquilinum) *štana-jall|gu* (~lan, ~gua, ~goi); **~johto** (kiel.) *sananelait|e* (~tien, ~ettu, ~tieloi); **~julistus** *proupovedi* (~n, ~i, ~loi); kuunnella sananjulistusta *kuunnella proupovedii*; **~kuulija** (hengellisen puheen kuuntelija) *hengellizen paginan kuundeli*; **~käyttäjä** (kielenkäyttäjä) *sanankäüttä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *kielenkäüttä|i*; **~lasku** *sananpolv|i* (~en, ~ie, ~ii)

sananmukainen (kirjaimellinen, tarkka)

sananmuga|ine (~zen, ~stu, ~zii); sananmukainen käännös on usein kömpelö *sananmugaine kiän-nös puaksuh on kömpelö*

sanan|parsi (sananlaskujen ja puheenparsien yhteisnimitys; ajatelma) *sananpar|zi* (~ren, ~tu, ~zii); *poverk|u* (~an, ~ua, ~oi); ~**selitys** *sanansellitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); sanakirjassa joudutaan usein turvautumaan sananselityksiin *sanakniigas puaksuh pidää turvavuo sanansel-litüksih*; ~**vaihto** (keskustelu) *sananvaiht|o* (~on, ~uo, ~oloi); *pagin* (~an, ~ua, ~oi); käydä kiivasta sananvaihtoa *pidiä kovua paginua* ~**valta** (määräysvalta) *sananval|du* (~lan, ~dua, ~doi); kokouksessa on kaikilla sananvalta *kerähmös kaikil on sananvaldu*; ~**vapaus** *sananvällü|s* (~ön, ~ttü, ~zii)

sana|oppi (kiel) *sanasto-op|pi* (~in, ~pii, ~piloi); leksikologu|i (~en, ~edu, ~eloi); ~**perhe** ks. sanue

sana|ristikko *sanaristak|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *krosvord|u* (~an, ~ua, ~oi); ~**ryöppy** (kiivas sanatulva) *sanapotok|ku* (~an, ~kua, ~koi); ~**sota** *sanaso|da* (~van, ~dua, ~dii); *sanavoin|u* (~an, ~ua, ~ii); jouduimme kiivaaseen sanasotaan *puu-tuimmo kovah sanasodah*

sanastaa (kiel. kerätä sanoja) *sanast|ua* (~an, ~au, ~etah); *ker|ätä* (~iän, ~iäi, ~ätäh) *sanoi*

sanasto 1. (sanat kokonaisuudessaan) *sanast|o* (~on, ~uo, ~oloi); karjalan kielen sanasto *karjalan kielen sanasto* 2. (aakkosellinen sanaluettelo) *sanast|o*; katso kirjan loppuun kootusta sanastos-ta *kačo kniigan lopus kerätüs sanastos*

sanastus (sanojen keruu) *sanastami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *sanastand|u* (~an, ~ua, ~oi); *sanastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

sanatarkka ks. sananmukainen

sanaton *sanat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); suu-rin suru on sanaton *suurin gor'a on sanatoi*

sanavarasto (kiel.) ks. sanasto 1

sandaali *sandali* (~n, ~i, ~loi)

saneerata 1. (kunnostaa, peruskorjata) *saniiru|ija* (~čen, ~ččou, ~jah); taloa saneerataan parhaillaan *kodii parahite saniiruujah*

saneeraus (kuv., tal.) *saniiruicemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *saniiruicend|u* (~an, ~ua, ~oi); *saniiruicu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); yrityksen saneeraus aiheutti irtisanomisia *laitoksen saniiruicüs tuotti iäretüön-dölöi*

sanella 1. *sanell|la* (~en, ~ou, ~lah); *diktuil|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); johtaja saneli kirjeen sihteerille *joh-tai saneli kirjazen sekretarile* 2. (kuv. määrätä) *sanell|la*; *diktuil|ja*; voittaja sanelee ehtonsa voittai *sanelou omassah ehtot*

sanelupolitiikka (määräysvaltaan perustuva poliitiikka) *miärävüsvaldupoliitiek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

sangen (erittäin, varsin) *ülen*

saniainen (kasv. Filicales) *sanija|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *štanajal|gu* (~lan, ~gua, ~goi); *paporotniek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

saniteettitilat (peseytymis- ja WC-tilat) *sani-tiättutillat* (~oin, ~oi); *pezo- da WC-tilat*

sanka 1. *pang|u* (~an, ~ua, ~oi); ämpärin sanka *rengin pangu* 2. (kehys) *kehü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); silmälasien sangat *očkien kehükseset*

sankari 1. (soturi, urho) *urho|i* (~in, ~idu, ~loi); sotiemme sankarit *meijän voinu-urhoit* 2. (esim. romaanin päähenkilö) *urho|i*; *piähengill|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi) 3. (juhlinnan kohde) *nimpäivüniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); *roindupäivüniek|ku*; syntymä-päiväsankari otti vastaan onnitteluja *roindupäivü-niekku otti vastah hüivittelülöi*

sankari|hauta *ühtehi|ne* (~zen, ~stü, ~zii) *urhoi-kalm|u* (~an, ~ua, ~oi); ~**patsas** *urhoimusto-pač|as* (~čahan, ~astu, ~čahii); ~**teko** (uroteko) *urhoite|go* (~von, ~guo, ~goloi); ~**vainaja** *voinal-tapet|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi)

sankka (sakea, tiheä) *sag|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); sankassa sumussa on vaikea purjehtia *sagies su-mus on vaipei purjehtua*

sanko (ämpäri) *rengi* (~n, ~i, ~löi)

sanktio (rangaistusuhka, pakote) *sanktsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); Irakia vastaan on kohdistettu sankti-oita *Irakkua vastah on tiüöttü sanktsieloi*

sanoa 1. (ilmoittaa, kertoa, huomauttaa) *san|uo* (~on, ~ou, ~otah); sano suoraan, miten asiat ovat *sano kohti, kui ollah dielot*; sanon asiasta vain kerran *sanon dielos vaiku kerran* 2. (nimittää, kut-sua) *san|uo*; häntä sanotaan tietäjäksi *händü sa-notah tiedäjäkse* 3. (kuv.) *san|uo*; *merki|tä* (~čen, ~ččöü, ~täh); mitä tämä tahtoo sanoa (merkit-see)? *midäbo tämä tahtou sanuo?* (*midäbo mer-kiččöü?*) ◇ kolmas kerta toden sanoo kolmas ker-du toven sanou; sanoa irti *annuliiru|ija* (~čen, ~ččou, ~jah) *sobimu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); sanoin itseni irti eilen *egläi annuliiruicün oman sobimuk-sen*; sanoa suorat sanat *paista kohti*; sanoa viimei-nen sana (ratkaista, päättää) *sanuo jälgimäine sana* (*piättiä*); kuka perheessä sanoo viimeisen sanan? *kenbo perehes sanou jälgimäzen sanan?*

sanoittaa (sepittää sanat sävelmään) *sepit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh) *sanat sävelmäh*; kuka on sa-noittanut voittajaiskelmän? *kenbo on sepitännüh voittaišlageran sanat?*

sanoma (viesti) *sanom|u* (~an, ~ua, ~ii); viesti (~n, ~i, ~löi)

sanomalehti *sanomuleht|i* (~en, ~ie, ~ilöi); ga-ziet|tu (~an, ~tua, ~toi); ~**katsaus** *sanomulehti-kačelm|u* (~an, ~ua, ~oi); *gazietskakačelm|u*

sanonta *sanomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *sanond|u* (~an, ~ua, ~oi)

sanottava 1. (adj. sanomisen arvoinen) *sanottav|u*

(~an, ~ua, ~ii); onko sillä sanottavaa merkitystä? *ongo sil sanottavua merkičüstü?* 2. (subst.) *sanottav|u*; sanoa sanottavansa *sanuo sanottavu*

sanoutua irti *otkaži|ekseh* (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes)

santsata (ark. ottaa lisää ruokaa) *ot|tua* (~an, ~tau, ~etah) *liziä*; vieläkö santsaamme? *otammo go vie liziä?*

sanue (kiel. sanaperhe, -pesye) *sanoveh* (~en, ~tu, ~ii); *sanapereh* (~en, ~tü, ~ii); sanueeseen kuuluvat samasta kantasanaasta syntyneet sanat *sanoveheh kuulutah samas kandusanas roinnuot sanat saos* (saostuma) *ra|ba* (~van, ~bua, ~boi); *pohjujät|eh* (~tehen, ~ehtü, ~tehii)

saostaa (tehdä sakeaksi) *sajend|ua* (~an, ~au, ~etah); kiisseli saostetaan perunajauhoilla *kiiseli sajendetah kartohkujauhol*

saostua *saljeta* (~genen, ~genou, ~jetah); marjahillo saostuu kiehuessaan *muarjuvaren'n'u sage-nou kiehujes*

saparo 1. *hän|dü* (~nän, ~diä, ~dii); sian saparo *počin händü* 2. (lyhyt hiuspalmikko) *kassa|ine* (~zen, ~stu, ~zii); saparoiksi kammattut hiukset *kassazikse pletitüt tukat*

sapatti 1. (juutalaisten lepopäivä) *šabaš|šu* (~un, ~šuu, ~šuloi) 2. (ark., kuv. vapaa) *šabaš|šu*; pitää sapattia *pidiä šabaššuu*

sapattivuosi *šabaššuvu|ozi* (~vven, ~ottu, ~ozii); pidin sapattivuoden ja opiskelin *piin šabaššuvuvven da opastuin*

sapettaa (harmittaa, kiukuttaa) *suutut|tua* (~an, ~tau, ~etah)

sapiska (ark. moite, nuhde) *moit|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii); lapset saivat sapiskaa *lapset suadih moitehtu*

sappi 1. (anat.) *sap|pi* (~in, ~pii, ~pilo) 2. (kuv.) *sap|pi*; suututtaa niin että sappi kiehuu *suututtau muga, ga kai sappi kiehuu*

sappikivi (lääk.) *sappikiv|i* (~en, ~ie, ~ilöi); sappikivet vaivaavat *sappikivet vaivatah*

sapuska (ark. ruoka, muona) *harč|u* (~an, ~ua, ~oi); mitähän sapuskaa mummi tänään tarjoaa? *mittumuabo harčua buabo tänäpäi taričou?*

sara (kasv. *Carex*) *šar|a* (~an, ~ua, ~oi); *šarahein|ü* (~än, ~iä, ~ii)

sarake *stolbiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); taulukon sarakkeet *taulukon stolbiekat*

sarana *petl|u* (~an, ~ua, ~oi)

sarastaa (3. pers. koittaa, alkaa valjeta) *val|leta* (~genou, ~letah); aamu sarastaa *huondes valgenou*

sarastus *huondeshämäri* (~n, ~i, ~löi)

sardiini (el. *Sardina pilchardus*) *sardiin|u* (~an, ~ua ~oi); sardiineja tomaattikastikkeessa *sardiinua tomuattupainimes*

sarja 1. *sarj|u* (~an, ~ua, ~oi); sarja numeroita *sarju noumeroi*; hän julkaisi sarjan romaaneja *häi*

piästi ilmah sarjan romuanoi 2. (urh.) *sarj|u*; missä sarjassa joukkueenne pelaa? *mittumasbo sarjas teijän joukkoveh kižuau?*

sarja|filmi *sarjufil'm|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kuva** *sarjuresuičuskuv|a* (~an, ~ua, ~ii); *sarjukoomiks|u* (~an, ~ua, ~oi); **~lippu** *sarjulip|pu* (~un, ~puu, ~puloi); *sarjubiliet|tü* (~än, ~tiä, ~töi); sarjalippu konserttiin tulee kertalippuja halvemmaksi *sarjulippu konserttoih roih halvembakse kerdulippuloi*; **~ottelu** (urh.) *sarjukiz|a* (~an, ~ua, ~oi); **~tuotanto** *sarjutuottami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *sarjutuatand|o* (~on, ~uo, ~oloi); *sarjutuot|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii); autoa valmistetaan sarjatuotantona *mašinoi valmistetah sarjutuotandonnu*

sarka 1. (pellon ala) *sar|gu* (~ran, ~gua, ~goi); leveä sarka *levei sargu* 2. (kangas) *sar|gu*; kutoa sarkaa *kuduo sargua*

sarkain (atk. tabulaattori) *tabul'uator* (~an, ~ua, ~oi); **~kohta** *tabul'atsiikoht|u* (~an, ~ua, ~ii);

~näppäin *tabul'uatorknopk|u* (~an, ~ua, ~ii)

sarkasmi (pureva iva) *sarkazm|u* (~an, ~ua, ~oi)

sarkastinen *sarkastičn|i* (~in, ~idu, ~loi)

sarvi 1. *sarv|i* (~en, ~ie, ~iloi); lehmän sarvet *lehmän sarvet* 2. (leivonnainen) *voisarv|i* (~en, ~ie, ~iloi); *kruuassan* (~an, ~ua, ~oi); ostin voisarvia (croissant) *ostin kruuassanua* ♦ tarttua härkää *sarvista ottuakseh kovah mihtah ebämielizeh*

sarvi|kuono (el. *Rhinocerotidae*) *sarvitur|bu* (~an, ~bua, ~bii); **~pää** *sarvipiäelät|ti* (~in, ~tii, ~tilöi)

sata *sada* (*suan*, *sadua*, *sadoi*); sata euroa *sada jeuruo*; kerran sadassa vuodessa kerran suas vuoves; siitä on puhuttu satoja kertoja *sit on paistu jo sadoi kerdoi*

sataa 1. (yksipers.) *vihmu|o* (~u); on satanut koko viikon *on vihmunuh kogo nedälin*; sataa kaatamalla *vihmuu puadaril* ♦ sataa kuin saavista kaataen *vihmuu ku korvois kuadau* 2. (kuv.) *lang|eta* (~enen/ ~ien, ~enou/ ~ieü, ~etah/ ~ietah); *pak|kuo* (~un, ~kuu, ~utah); *sor|duo* (~run, ~duu, ~rutah); päällemme satoi kirouksia *meijän piäle langei kirovuksii*

satakieli (el. *Luscinia*) *solovei* (~n, ~du, ~loi)

satakunta (noin 100) *nenga sada* (*suan*, *sadua*, *sadoi*); meitä oli paikalla satakunta kuuntelijaa *meidü oli paikanpiäl nenga sada kuundelijua*

satama 1. *port|u* (~an, ~ua, ~ii); satamassa lastaava alus *portas tavarannottai laivu* 2. (kuv.) purjehditiavioliiton satamaan *purjehdua ihtehtemenon portah*

satama|kaupunki *portulinn|u* (~an, ~ua, ~oi);

~terminaali *portuterminal|u* (~an, ~ua, ~oi);

~työläinen *porturuada|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

satanen 1. (sadan markan/euron seteli) *satik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); lainaatko satasen? *annatgo velgah satikkozen?* 2. (urh.) *satik|ko*; mikä olikaan

juoksijan aika satasella? *mibo oli se juoksijan aiga satikol?*

sata|prosenttinen *sadaprotsentalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); **~tuhatta** *sadatuhattu* (*suantuhanden, sadatuhattu, sadoituhanzii*); **~vuotias** *sadavuodi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *suavuvvenigä|ine* (~zen, ~stii, ~zii); **~vuotinen** *sadavuodi|ne*; seuran sata-vuotinen historia *sebran sadavuodine histourii*
sateen|kaari *ukonvem|mel* (~belen, ~meldü, ~belii); **~varjo** *zontiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~varjo-rattaat** (mon. keyyet taittuvat lastenrattaat) *zontiekkurattah|at* (~ien, ~ii)

sateinen *vihma|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *vihmaz|u* (~an, ~ua, ~oi); koko kesäkuu on ollut hyvin sateinen *kogo kezäkuu on olluh aiga vihmazu*

satelliitti *satelliit|tu* (~an, ~tua, ~toi)

satelliitti|antenni *satelliittuantenn|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kanava** *satelliittukanual|u* (~an, ~ua, ~oi); **~lähetys** *satelliittupereduac|ču* (~an, ~čua, ~čoi); **~yhteys** *satelliittuühtevü|s* (~ksen, ~stii, ~ksii)

satiini *satin* (~an, ~ua, ~oi); satiini-lakanat *satin-hurstizet*

satiiri 1. (pilkallinen kirjallinen tuote) *satiir|u* (~an, ~ua, ~oi); Gogolin satiirit *Gogol'an satiirat* 2. (iva, pilkka) *satiir|u*; millaista satiiria! *mittuine satiiru!*

sato 1. (viljelyn tuotto) *vil'l|u* (~an, ~ua, ~oi); *vil'l'usual|is* (~ehen, ~istu, ~ehii); korjata satoa *korjata vil'l'ua* 2. (kuv.) *tulo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); kilpailun sato oli runsas *kilvan tulos oli bohattu*

sato|kausi *sualiska|uzi* (~vven, ~uttu, ~uzii); *tuloska|uzi*; **~vahinko** *sualisvahinglo* (~on, ~uo, ~oloi); *tulosvahinglo*; hallan aiheuttamat satova-hingot *hallan tuotetut sualisvahingot*

satsata (ark. panostaa) *sijoit|tua* (~an, ~tau, ~etah)/ *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *äij|ü* (~än, ~iä, ~ii); *sijoit|tua/pan|na äij|ü varua*; firma satsasi paljon uusiin tuotteisiinsa *firmu pani äijän uuzih tuottehah*

satsuma (kasv. Citrus) *satsum|u* (~an, ~ua, ~ii)

sattua 1. (3. pers. tehdä kipeää) *kivist|ä* (~äü, ~etäh); jalkani sattuu *minul kivistäü jalgua* 2. (kohdata, osua) *puut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); *oz|ata* (~uan, ~uau, ~atah); isku sattui päähän *isku puutui piäh* 3. (tehdä jotakin sattumalta) *sat|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); *puut|tuo*; satuin olemaan paikalla *satuin olemah paikal* 4. (tapahtua) *tapahtu|o* (~n, ~u, ~tah); onnettomuus sattui eilen *ozattomus tapahtui egläi* 5. (kuv.) *sat|tuo*; *puut|tuo*; sattua arkaan paikkaan *sattuo argah kohtah* ◇ *sattuuhan sitä paremmisakin perheissä tapahtuuhäi sidä parembisgi perehis*

sattuma 1. (osuma) *puuttum|u* (~an, ~ua, ~ii) 2. (satunnainen tapaus) *sattum|u* (~an, ~ua, ~ii); kohtaamisemme oli pelkkä sattuma *meijän vastavumine oli ihan sattumu* 3. (ark. ironiaa) *sattu-*

m|u; oliko sopassa useitakin sattumia (lihapaloja)? *oligo suupas monii sattumii (lihapaloi)?* ◇ *sat-tuma* korjaa satoa *sattumu korjuau sualistu*

sattumalta (sattumoisin) *sattumal|*; kuulin asiasta *sattumalta kuulin dielos sattumal*

sattumanvarainen *piävündähi|ne* (~zen, ~stii, ~zii); otokseni tutkimusaineistoksi ovat täysin sattumanvaraisia *minun vallicukset tutkimusaine-histokse ollah ihan piävündähizii*

sattuva (naseva, osuva) *tark|u* (~an, ~ua, ~oi); *sattuva sanonta tarku sanondu*

satu 1. (kertomus) *suarn|u* (~an, ~ua, ~oi); äiti luki meille satuja iltaisin *illoil muamo lugi meile suarnoi* 2. (kuv. elämästä, kohtalosta) *suarn|u*; satu päättyy aikanaan *suarnu lopeh omah aigah* 3. (kuv. valhe, pöty) *suarn|u*; älä enää kerro minulle moisia satuja! *älä enämbiä sanele minule moizii suarnoi!*

satul|jumpa (ark. satuvoimistelu) *suarnuvoimis-telu* (~n, ~u, ~loi); **~kirja** *suarnukirj|u* (~an, ~ua, ~oi); *suarnukniiglu* (~an, ~ua, ~oi); **~kokoelma** *suarnukogomu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

satula *saduli* (~n, ~i, ~loi)

satumainen (mielikuvituksellisen hyvä, suuri) *fantastielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *suarnalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); hänellä on ollut satumaista onnea työn suhteen *hänel on olluh suarnallistu ozua ruavon puoles*

satunnainen (tilapäinen) *piävündähi|ne* (~zen, ~stii, ~zii); satunnaiset tulot *piävündähizet tulot*

satul|näytelmä *suarnunäutelm|ü* (~än, ~iä, ~ii); **~setä** *suarnudiäd|ö* (~än, ~iä, ~ölöi); Sakari Topeliusta sanotaan satedesäksi *Sakari Topeliustu sanotah suarnudiädäkse*

satuttaa 1. (loukata, teloa) *satat|tua* (~an, ~tau, ~etah); kaaduin pyörällä ja satutin jalkani *sorruin polgupüöräl da satatin jallan* 2. (kuv. loukata) *satat|tua*; sanatkin voivat satuttaa *sanatgi voijah satattua*

saudi (Saudi-Arabian asukas) *saud|u* (~an, ~ua, ~oi); Saudi-Arabia *Saudu-Araavi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

sauhu 1. (savu) *savvu* (~n, ~u, ~loi); *savvu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); piipusta nousi taivaalle ohut sauhu *truvas nouzi taivahah savvuine* 2. (tupakoi-misesta) *kurimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kurind|u* (~an, ~ua, ~oi); olisikohan nyt pienten sauhujen aika? *olisgo jo pieni kurimisaigu?*

sauhuta *savvu|ta* (~on, ~ou, ~tah); hänen poskes-saan sauhusi savuke *hänen šokas savvui papirosku*

sauhutella (tupakoida) *kuri|e* (~n, ~u, ~tah)

sauhuttaa 1. (savuttaa) *savvu|ta* (~on, ~ou, ~tah); kamiina sauhuttaa sisälle kamiinu *savvuou pertih* 2. (tupakoida) *kuri|e* (~n, ~u, ~tah); saako täällä sauhuttaa (par. sauhutella) sikaria? *suauugo tiä kurie siguarua?*

saukko (el. Lutra lutra) *sagarv|o* (~on, ~uo, ~oloi)

sauma 1. (liitoskohta) *ühtisteh* (~en, ~tü, ~ii); *liit|eh* (~tehen, ~ehtü, ~tehii); *puutate|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); housujen saumat ratkeilivat *štaniloin puutatekset riiččavuttih* 2. (kuv., ark. tilaisuus, hetki) *aig|u* (~jan, ~gua, ~goi); tapaamisemme sattui hyvään saumaan *meijän vastavundu satui hüväh aigah*

saumata (liittää yhteen saumalla) *ühtist|jä* (~än, ~äü, ~etäh); *liit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *puut|tua* (~an, ~tau, ~etah); saumasimme kattopellit *ühtistimmö levoraudulistat* 2. (täyttää avonaiseksi jäänyttä saumaa) *ühtist|jä; liit|tiä; puut|tua*; saumata kaakelit ja klinkkerit *liittiä kuafelit da klinkeriplit-kat*

saumaton 1. (ilman saumaa oleva) *ühtistehet|öi* (~tömän, ~tömiä, ~tömii); *liittehet|öi* (~tömän, ~tömiä, ~tömii); *puutatekset|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii) 2. (kuv. kiinteä) *lähehi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); teemme saumatonta yhteistyötä *ruammo lähehistü ühteisruaduo*

saumaus (saumaaminen) *ühtistämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *ühtiständ|ü* (~än, ~iä, ~ii); *ühtistü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *liittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *liitänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *puuttami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *puutand|u* (~an, ~ua, ~oi); kaakelien saumauksessa ei saa hutiloida *kuafelin ühtistämizes ei sua ruadua immin kummin*

sauna *külü* (~n, ~ü, ~löi)

sauna|ilta *külüil|du* (~lan, ~dua, ~doi); **~kamari** *külükkammari* (~n, ~i, ~loi); *külüpert* (~n, ~i, ~löi); **~makkara** *külükalbas|su* (~un, ~suu, ~suloi); **~vasta|~vihta** *külüivast|u* (~an, ~ua, ~oi); **~vuoro** *külüvuor|o* (~on, ~uo, ~oloi)

saunoa *kül|bie* (~ven, ~böü, ~bietäh) *külüü*; mökillä saunotaan joka ilta *duačal külbietäh külüü joga ildua*

sauva *kep|pi* (~in, ~pii, ~pilöi)

sauva|kävely *keppikävelemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *keppikävelend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *keppikävelü* (~n, ~ü, ~löi); olla sauvakävelyllä olla *keppikävelül*; **~paristo** *tsilindrubattari* (~n, ~i, ~loi)

savanni *savann|u* (~an, ~ua, ~oi)

savi *sav|i* (~en, ~ie, ~iloi) ◇ meni syteen tai saveen (kävi miten kävi) *roikkah hos kui; roikkah kui roih*

savikylpy *savikül|bü* (~vün, ~büü, ~bülöi)

savinen 1. (savesta valmistettu) *savi=*; saviset astiat *saviastiet* 2. (savipitoinen) *savi=*; savinen maa *savimua*

savolainen *savola|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

savolaismurre *savonmur|reh* (~dehen, ~rehtu, ~dehii); *savonkielimur|reh*; *savondialekt|u* (~an, ~ua, ~oi)

savu *savvu* (~n, ~u, ~loi)

savukala *savvustet|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi) *kal|a* (~an, ~ua, ~oi)

savuke *papirosk|u* (~an, ~ua, ~ii); *sigariet|tu* (~an, ~tua, ~toi)

savuke|aski *papiroskupuačk|u* (~an, ~ua, ~oi); *sigariettupuačk|u*; **~kartonki** *sigariettublok|ku* (~an, ~kua, ~kii)

savu|kinkku *savvustet|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi) *počnlih|a* (~an, ~ua, ~oi); **~liha** (savustettu liha) *savvustet|tu lih|a*; **~lohi** *savvustet|tu loh|i* (~en, ~tu, ~iloi); **~myrkytys** *savvumürkütämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *savvumürkütänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *savvumürkütü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); **~piip-pu** *savvutru|ba* (~van, ~bua, ~bii); **~pommi** *savvubomb|u* (~an, ~ua, ~ii); **~poro** *savvustet|tu poronlih|a*; **~sauna** *must|u* (~an, ~ua, ~ii) *külü* (~n, ~ü, ~löi); **~siika** *savvustet|tu siig|u* (~jan, ~gua, ~goi); **~silakka** *savvustet|tu silak|ku* (~an, ~kua, ~koi)

savustaa 1. (palvata) *savvust|ua* (~an, ~au, ~etah); savustaa kalaa *savvustua kalua*; savustettu liha *savvustettu liha* 2. (kuv.): *savvust|ua*; kuka sinut savusti ulos työpaikaltasi? *kenbo savvusti sinuu iäre ruadopaikal?*

savustua (kypsyä savussa) *savvustu|o* (~n, ~u, ~tah)/ *küpsel|tä* (~nen, ~nöü, ~täh) *savvus*

savustus (savustaminen) *savvustami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *savvustand|u* (~an, ~ua, ~oi); *savvustu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

savustus|laatikko/ ~pönttö *savvustusjuaššiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); *savvustuspuč|či* (~in, ~čii, ~čiloi)

savusukeltaja *savvusruada|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); savusukeltajien työ on erittäin vaarallista *savvusruadajien ruado on ülen opuasnoi*

savuta *savvu|ta* (~on, ~ou, ~tah); nuotio savusi *nuodivo savvui*

savuton 1. (joka ei savua) *savvut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); savuton ruuti *savvutoi porohu*

2. (jossa ei tupakoida) *savvut|oi*; savuton hotelli-huone *savvutoi hoteliperti*; kaikki Finnairin lennot ovat savuttomia *kai Finnairan lennot ollah savvuttomat*

savuttaa 1. (savuta, noeta) *savvu|ta* (~on, ~ou, ~tah); mökin takka savuttaa *duačan kaminu savvuou* 2. (tupakoimisesta) *kuri|e* (~n, ~u, ~tah); pappa alkaa savuttaa (par. sauhuttaa) heti ruokailun jälkeen *diedoi ottahes kurimizeh hedi süöndän jälgeh*

SDP (Suomen sosiaalidemokraattinen puolue) *Suomen sotsialdemokratielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii) *puoloveh* (~en, ~tu, ~ii)

se (demonstr. pron.) *se* (*sen, sidä*); *neč|e* (~en, ~idä); luen milloin sitä, milloin tätä *luven konzu sidä, konzu tädä*; nyt se (ilma) tuntuu kylmenevän *nügöi tunduu neče (ilmu) rubieu külmenemäh*; sillä tavalla *sih tabah*; siinä kohtaa *sit koh-tas*; hän on se tyttö, johon olen rakastunut *häi on*

se tüttö, kudamah olen rakastunnuh; sillä aikaa kun sil aigua kuni; se on menoa nyt! se on menuo nügöi! onkos se Paavo jo tullut? ongo neče Puavil jo tulluh? tämä on taas sitä juorupuhetta tämä on müös sidä kielienkandelemistu

seepra (el. Zebra) *zebr|u* (~an, ~ua, ~oi)

seerumi (anat., lääk.) *sierum|u* (~an, ~ua, ~ii); *veriher|a* (~an, ~ua, ~oi)

seikka (asia, tapaus, näkökohta) *šaik|ku* (~an, ~kua, ~koi); *azi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *diel|o* (~on, ~uo, ~oloi); se on vain vähäpätöinen seikka *se on vaiku vähänmerkiččii šeikku*; tärkeät seikat *tärgiet šeikat/ dielot*

seikkailija *šeikkaili|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *šeikkuičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

seikkailla *šeikkail|la* (~en, ~ou, ~lah); *šeikui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); lähtikö nuoriso seikkailemaan kaupungille? *nuorizo linnahgo lähti šeikkailemah?*

seikkailu *šeikkailemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *šaik-kailend|u* (~an, ~ua, ~oi); *šeikkailu* (~n, ~u, ~loi)

seikkailunhalu *šeikkailunhim|o* (~on, ~uo, ~oloi)

seikkaperäinen (perusteellinen) *perustehelli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); sain seikkaperäisen kuvauksen tapahtumasta *sain perustehellizen kuvan tapahtumas*

šeikki *šeih|u* (~an, ~ua, ~oi); arabimaiden rikkaat öljyšeikit *aruabumualoin rikkahat nefišeihat*

seilata (ark. purjehtia) *purjeht|ua* (~an, ~au, ~etah); isoisä seilasi nuorena Amerikkaan *minun died'oi nuorete purjehti Amerikkah*

seimi 1. (eläinten ruokinta-astia) *soim|i* (~en, ~ie, ~iloi) 2. (vanh. pikkulasten päiväkot) *jasli* (~n, ~i, ~loi); viedä lapsi seimeen *vediä lapsi jaslih*

seinä 1. *sein|ü* (~än, ~iä, ~ii); mökin seinät ovat hirrestä *mökis ollah parziseinät* 2. (kuv.) *sein|ü*; nyt meillä on seinä vastassa *nügöi meil on seinü vastas*; iskeä päätänsä seinään (olla tyhmän itse-päinen) *lüvvä piädü seinäh*; hyppiä seinille (hermostua) *hüppie seinile*; mennä päin seinää *mennä pahoi*; kaikki meni päin seinää *kai meni pahoi*

seinä|kello *seinüčuas|ut* (~suloin, ~suloi; ~maa-laus *seinümualavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

seinän|korkuinen *seinänkorgevu|s* (~on, ~ttu, ~zii); olohuoneen ikkunat ovat seinänkorkuiset *olopertin ikkunat ollah seinänkorgevuot*; ~**rako** *seinüra|go* (~von, ~guo, ~golo); ~**vieri** *seinänvier|i* (~en, ~ie, ~ii); ~**vierus(ta)** *seinänvierust|u* (~an, ~ua, ~oi)

seis (pysähtymiskäsky) *stoi*; seis, kuka siellä! *stoi, ken on sie!*

seisahtaa, seisahtua (pysähtyä) *azet|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); *seizat|tuo* (~un, ~tuu ~utah); seisahtuimme hetkeksi juomatauolle *seizatuimmo kodvazekse juonduhetkele*

seisaus 1. (pysähdys) *azetu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii);

seizatu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); kauanko seisaus kestää? *hätkengo kestää azetus?* 2. (keskeytys, lakko) *azetu|s*; *seizatu|s*; *keskustu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); tehdas on seisauksissa koko heinäkuun *zavodu on azetuksis kogo heinäkuun*; työnseisauksen *ruavonseizatus*

seisauttaa (pysähdyttää, keskeyttää) *azet|tua* (~an, ~tau, ~etah); *seizat|tua* (~an, ~tau, ~etah)

seiska (ark.) *seič|čie* (~čemen, ~endü, ~čemii); sain kokeesta seiskan *sain kogeheš seiččemen*

seisoo 1. *seiz|uo* (~on, ~ou, ~otah); nousta seisomaan *nosta seizoi*; juna seisoo asemalla viisi minuuttia *juna seizou azemal viizi minuuttua* 2. (kuv.) *seiz|uo*; silmät seisoiivat päässä (tuijottivat liikku-mattomina) *silmät piäs seizottih/ tuijotettih liikku-mattah*; seisoo omilla jaloillaan *seizuo omil jalloil*; tytär lähti kotoa ja seisoo jo omilla jaloillaan *tütär lähti koispäi da seizou jo omil jalloil*; seisotko (par. pysytkö) varmasti sanojesi takana *seizotgo varmah iččes sanoin tagan?*

seisokki (toiminnan keskeytys) *keskustu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); tehtaan toiminnan seisokit eivät kestä kauaa *zavodan toimindan keskustukset ei keste-tä hätkie*

seisomapaikka *seizomisaik|ku* (~an, ~kua, ~koi); *seizondupaik|ku*; *seizomupaik|ku*; pääsimme vain seisomapaikoille *piäzimmö vaiku seizomisaikoile*

seisova pöytä (par. noutopöytä) *ruočinstoll|a* (~an, ~ua, ~ii)

seistä ks. *seisoa*

seiti (el. *Gadus virens*) *sai|du* (~jan, ~dua, ~doi); seitiä myydään pakastettuna *saidua müvväh kül-mätetünnü*

seitsemisen (noin seitsemän) *läs seiččie*; *läs seičendü*; olemme asuneet täällä seitsemisen vuotta *olemmo elänüh tiä läs seičendü vuottu*

seitsemän *seič|čie* (~čemen, ~endü, ~čemii)

seitsemäntoista *seiččietostu* (*seiččementostu*, *seičendütostu*, *seiččemiitostu*)

seitsemänkymmentä *seiččiekümmen* (*seiččemenkümmenen*, *seičendükümmendü*, *seiččemiikümmenii*); vaari täytti seitsemänkymmentä vuotta *died'oi täütti seiččiekümmen vuottu*

seitsemänsataa *seiččiesadua* (*seiččemensuan*, *seičendüsadua*, *seiččemiisadui*)

seitsemäntuhatta *seiččietuhattu* (*seiččementuhanden*, *seičendütuhattu*, *seiččemiituhanzii*)

seitsemäs *seiččeme|s* (~nden, ~ttü, ~nzii)

seitsenottelu (urh.) *seičenkil|bu* (~van, ~bua, ~boi)

seitsenvuotias 1. (adj.) *seiččievuodi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); meillä on seitsenvuotias tytär *meil on seiččievuodine tütär* 2. (subst.) *seiččievuodi|ne*; kouluun mennään seitsenvuotiaana *školah mennäh seiččievuodizennu*

seitti verk|o (~on, ~uo, ~oloi); hämähäkki kutoo seittejään *hämähäkki kudou omassah verkoloi*

seiväs 1. sei|väs (~bähän, ~västii, ~bähii); heinät nostettiin seipäille *heinät nostettih seibähih/ seibähile* 2. (urh.) sei|väs; hypätä seivästä *hypätä seibähän vuoh* 3. (kuv.) sei|väs; hän on kuin seipään niellyt (kankea) *hái on ku seibähän lainon-nuh (kangei)*

seiväshyppy (urh.) seiväshüp|pü (~ün, ~püü, ~pülöi)

sekaannus (sekaantuminen) segavumi|ne (~zen, ~stu, ~zii); segavund|u (~an, ~ua, ~ii); segavul|s (~ksen, ~stu, ~ksii); sekaannuksen syy on selvitetävä *segavumizen süü pidää selvittää*

sekaantua 1. ks. sekoittua 2. (luvattomasta suku-puoliyhteydestä) segavu|o (~n, ~u, ~tah); on vakava rikos sekaantua alaikäiseen *on suuri rikos segavuo alaigäzenke* 3. (kuv.) segavu|o; se|vota (~guon, ~guou, ~votah); men|nä (~en, ~öü, ~näh) segazin; küsk|iekseh (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~ietähes); rikokseen oli sekaantunut useita henkilöitä *pahantegoh oli segavunnuh moni hengie; älä sekaannu minun asioihini! älä küskei minun dieloloih!*

seka-avioliitto segaihtehtmen|o (~on, ~uo, ~oloi); karjalaisten ja venäläisten seka-avioliitot *karjalazien da venälazien segaihtehtmenot*; **~haku** segaeč|čo (~on, ~čuo, ~čoloi); sekahaun aikana myös naiset voivat hakea miehiä tanssiin *segaečon aigua naizetgi voijah pürrittiä miehii tansuimah*; **~hedelmät** segafrukt|at (~ien, ~ii)

sekainen 1. (sekaisin oleva) sega|line (~zen, ~stu, ~zii); segavunnul|h (~on, ~ttu, ~zii); täällä on ihan sekaista *tiä kai on ihan segavunnuh* 2. (genetiivin määrittämänä) sega|line; hän puhuu venäjänsekaista karjalaa *hái pagizou ven'ansegastu karjalua*; ilonsekainen itku *ilonsegaïne itku*

sekaisin 1. (järjestämättä, sikin sokin) segazin; vaatteet unohtuivat tuolille sekaisin *sovat unoh-tuttih stuulale segazin* 2. (pökerryksissä) segazin; juovuksis; olin hetken päästäni sekaisin *olin kod-vazen juovuksis/ segazin* 3. (toisten seassa) segai; munat ja sokeri vatkaataan sekaisin *jäičät da zu-ahari pieksetäh segai*

sekakuoro segahor|a (~an, ~ua, ~ii); sekakuorossa laulavat sekä miehet että naiset *segahoras pajatetah miehet dai naizet*

sekalainen (monenlainen) segala|line (~zen, ~stu, ~zii); minulle tarjottiin vain sekalaisia töitä *minule tarittih vaigu segalazii ruadoloi*

seka|leipä segalei|bü (~vän, ~biä, ~bii); **~melska** segav|o (~on, ~uo, ~oloi); **~murre** segamur|reh (~dehen, ~rehtu, ~dehii); segadialekt|u (~an, ~ua, ~oi); **~sorto** (epäjärjestys, hämminki) segasor|do (~ron, ~duo, ~doloi); **~sotku** segasotku (~n, ~u, ~loi); haos|su (~an, ~sua, ~soi); syntyi melkoinen

sekasotku *rodih aiga segasotku*; **~työläinen** segaruavonruada|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

sekava 1. (sekaisin oleva) segala|line (~zen, ~stu, ~zii); segavunnu|h (~on, ~ttu, ~zii) 2. (epäselvä) segala|line; puhua sekavia *paista segalazesti*; minulla on vain sekavat muistikuvat onnettomuudesta *minul ollah vaiku segalazet mustokuvat ozattomuos* 3. (sekalainen) segala|line; muukalaisiin suhtaudutaan usein sekavin tuntein *muugalazien kohtah puaksuh ozutetah segalazii tundoloi* 4. (kaoottinen) segala|line; haotično|i (~in, ~idu, ~loi); maassa vallitsee sekava tilanne *muas on segalaine situatsii*

sekki, šekki čiek|ku (~an, ~kua, ~koi); sekkit voi lunastaa pankissa *čiekat voi lunnastua bankas*

sekoilla 1. (mennä sekaisin) segoil|la (~en, ~ou, ~lah); sekoileeko hän useinkin sanoissaan? *segoilougo hái puaksuh omassah sanois?* 2. (ark. möhliä) segoil|la; mäh|lätä (~iän, ~iäü, ~ätäh); taas on sekoiltu humalassa *müös on segoiltu humalas* **sekoite** (seos, sekoitus) sevoit|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii); saven ja hiekan sekoite *saven da hiekan sevoiteh*

sekoittaa 1. (yhdistää aineita keskenään; hämmäntää) sevoit|tua (~an, ~tau, ~etah); kuivat aineet sekoitetaan *kuivat ainehet sevoitetah*; kastiketta on sekoitettava koko ajan *painindu pidää sevoittua kogo aigu* 2. (sotkea, panna sekaisin) sevoit|tua; šema|ja (~čen, ~čou, ~jah); šemavut|tua (~an, ~tau, ~etah); älä sekoita kirjoitus-pöytäni *älä šemaiče minun kirjutusstolua*; sekoitan usein henkilöt ja nimet *puaksuh sevoitan risti-kanzoi da nimilöi*; häntä emme sekoita tähän *händü emmo sevoita täh*

sekoittua 1. (mennä sekaisin, sulautua) se|vota (~guon, ~guou, ~votah); sevoit|tuo (~un, ~tuu, ~utah); se|vota keskenäh; men|nä (~en, ~öü, ~näh) segah; kansat ovat sekoittuneet keskenään *rahvahat keskenäh on mendü segah* 2. (sotkeutua) se|vota; men|nä segah; sevoit|tuo; verkot ovat sekoittuneet (par. sotkeutuneet) *verkot ollah sevoittunnuot*

sekoitus 1. (sekoittaminen) sevoittami|ne (~zen, ~stu, ~zii); sevoitand|u (~an, ~ua, ~oi); sevoitu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); juomien sekoitus *juomizien sevoitus* 2. (sekoittuminen) sevoittumi|ne (~zen, ~stu, ~zii); sevoitund|u (~an, ~ua, ~ii); sevoitu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); kielten sekoitus *kielten sevoittumine*

seksi seks|u (~an, ~ua, ~oi)

seksijelämä (sukupuolielämä) seksuelo|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kumppani** seksupartnør|u (~an, ~ua, ~oi)

seksikäs seksualli|ne (~zen, ~stu, ~zii)

seksuaali|kasvatus sugupuoli|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ seksualli|ne (~zen, ~stu, ~zii) *kazvattami|ne*

(~zen, ~stu, ~zii)/ *kazvatand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *kazvatu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~murha** *sugupuoli|ne/ seksuaali|ne tappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *tapand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *tap|po* (~on, ~puo, ~poloi)

seksuaalinen *sugupuoli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *seksuaali|ne* (~zen, ~stu, ~zii); seksuaaliset kokemukset *seksuaalliset kogemukset*

seksuaalivalistus *sugupuolieloksen/ seksueloksen selvittämi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *selvitänd|ü* (~än, ~iä, ~ii)/ *selvitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

sektio 1. (lääk. leikkaus) *leikkavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); synnytyksessä jouduttiin tekemään hätäsektio *lapsensuandas pidi luadie hädäleikkavus* 2. (osasto, jaosto) *seksi|i* (~en, ~edü, ~elöi); missä konferenssin sektiossa aiot esiintyä? *mittumasbo konferensien seksies duumaičet pidiä paginua?*

sektori 1. *sektor* (~an, ~ua, ~oi); ympyrän sektori *kruugan sektor* 2. (alue, osa, ala) *al|a* (~an, ~ua, ~oi); sektor; julkisen sektorin palvelut *julgizen alan palvelukset*

sekunda *vajailuadu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *to|ine* (~izen, ~stu, ~izii) *sort|u* (~an, ~ua, ~ii)/ *laji* (~n, ~i, ~loi); en halua ostaa sekunda en tahto ostua toizen sortan tavarua

sekundaari (toissijainen) *sekunduar|u* (~an, ~ua, ~oi); *toizensija|ine* (~zen, ~stu, ~zii); tutkimuksessa käytetty sekundaari kirjallisuus *tutkimukses kääütetti toizensijaine kirjallizus*

sekunti *sekund|u* (~an, ~ua, ~oi)

sekä (ja, ynnä) *dai*; äiti, isä, lapset sekä isovanhemmat *muamo, tuatto, lapset dai diedöi da buabo*

sekä – että *kui – muga i*; sekä nuoret että vanhat *kui nuoret muga i vahnat*

selailla *šelail|la* (~en, ~ou, ~lah); selailin nopeasti lehden *šelailin terväzeh lehten/ gazieta*

selibaatti *selibuat|tu* (~an, ~tua, ~toi)

selin (selkä päin) *sellin*; kääntä selin kiändüö *sellin*; hän istuu selin meihin *hái istuu sellin meih*

selite (kirjallinen selvitys) *sellit|eh* (~tehen, ~ehtü, ~tehii); sana-artikkelin selite *sanastat'an selliteh*

selitellä (esittää selityksiä) *sellit|ellä* (~telen, ~telöü, ~elläh); myöhästyjät selittelevät liikaa *müöhästüjät sellitelläh liigua*

selittely *sellitlemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *sellit-telend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *sellittelü* (~n, ~ü, ~löi); tässä alkaa olla selittelyn makua *täs nägiüü on sellitlemizen himuo*

selittyä (3. pers.) *sel|letä* (~genöü, ~letäh); ongelma selittyy sillä, että... *ongelmu selgenöü sil, što...*

selittämätön *sellittämät|öi* (~tömän, ~tömiä, ~tö-mii); näin selittämättömän unen *näin sellittämät-tömän unen*

selittää 1. (tehdä ymmärrettäväksi) *sellit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); selittäisitkö tarkemmin? *sellittäizitgo tarkembah?* 2. (tehdä selkoa, kuvailla) *sellit|tiä*;

selitä teksti omin sanoin *sellitä tekstu omil sanoil*; käyttöohjeissa selitetään koneen toiminta *käättö-ohjielois sellitetäh konehen toimindu*

selitys *sellitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); opettaja ei halunnut kuunnella myöhästelijän selityksiä *opastai ei tahtonuh kuunnella müöhästelijän sellitüksii*

selkeyttää *selgeit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); jo teoksen esipuhe selkeytti käsitystäni aiheesta *jo teovksen ezipagin selgeitti minun mieldü tiemas*

selkeä 1. (pilvetön) *selg|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); taivas on taas selkeä *taivas müös on selgei* 2. (kirjallinen ilmaisu) *selg|ei*; kirjassa on selkeä kappalejako *kniigas on selgei kappalehjago* 3. (ajatustoi-minnasta: selvä, kirkas) *selg|ei*; selkeät ajatukset *selgiet ajatukset*

selkiintyä, selkiytyä *sell|letä* (~genen, ~genöü, ~letäh); ilma on selkiintynyt *ilmu on sellennüh*; käsitykseni tilanteesta selkiintyi *oitis minun mieli situatsies selgeni hedi*

selkkaus (konflikti) *konflikt|u* (~an, ~ua, ~oi); kansainväliset selkkaukset *rahvahienvälizet konfliktat*

selko (selvä) *selv|ü* (~än, ~iä, ~ii); toimittaja ottaa selkoa asiasta *redatoru ottau selviä dielos*

selko|kieli (helppolukuinen kieli) *selg|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi) *kiell|i* (~en, ~dü, ~ii); **~kirjallisuus** *selg|ei kirjallizus* (~on, ~ttu, ~ksii)/ *literatuur|u* (~an, ~ua, ~ii)

selkä 1. *selg|ü* (~län, ~giä, ~gii); selkää särkee *selgiä kivistäü*; istua hevosen selässä *istuo hebozen selläs* 2. (ulappa) *selg|ü*; järven selkä *järven selgü* 3. (kuv.) *selg|ü*; puhua selän takana *paista sellän tagan*; kääntää selkäänsä (hylätä) *kiändiä selgü*; hän käänsi meille selkäänsä *hái kiändi meile sellän*; asua Jumalan selän takana (hyvin kaukana) *eliä Jumalan sellän tagan (ülen loitton)*; saada selkään-sä suaja/ suaha *selgäh*

selkä|kipu *selgüki|bu* (~vun, ~buu, ~buloi); **~nahka** *selgünahk|u* (~an, ~ua, ~oi); tuntee selkänahassaan *tundie selgünahkas*; **~nikama** *selgü-ranguluuhu|t* (~on, ~ttu, ~zii); **~ranka** 1. *selgü-rang|u* (~an, ~ua, ~oi); montako nikamaa on ihmisen selkärangassa? *äijügo selgüranguluuhuttu on ristikanzan selgürangas?* 2. (kuv.) *selgürang|u*; eikö sinulla ole selkärangaa (luonteenlujuu)? *eigo sinul ole selgürangua (harakterii)?* **~sauna** *selgükohlu* (~n, ~u, ~loi); **~särky** *selgüki|bu* (~vun, ~buu, ~buloi); **~uinti** (urh.) *uidami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *uind|u* (~an, ~ua, ~ii) *sellälleh*; **~ydin** *selgü-üdi|n* (~men, ~ndü, ~mii)

sellainen *mo|ine* (~izen, ~stu, ~izii); *semmo|ine*; sellaisen ystävän minä haluaisin *moizen üstävän minä tahtozin*; sellaiset tavat *moizet tavat*; sellaista sattuu *mostu sattuu*

selleri (kasv. *Apium graveolens*) *selderi* (~n, ~i, ~löi); juuri- ja varsiselleri *juuri- da varziselderi*

selli *huoneh* (~en, ~tu, ~ii); vankilan selli *türmü-huoneh*

sellisti (mus.) *violončelistu* (~an, ~ua, ~oi); sel-lonsoittaja *soittai violončelil*

sello (mus.) *violončeli* (~n, ~i, ~loi); soittaa selloa *soittua violončelil*

sellu (selluloosa) *tsel'pulouz|u* (~an, ~ua, ~ii)

selluliitti *tsel'luliit|tu* (~an, ~tua, ~toi); voiko sel-luliitista päästä eroon? *voigo piästä tsel'luliitas iäre?*

selonteko *sellitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *raport|u* (~an, ~ua, ~oi); odotamme johtajan selontekoa irtisanomisista *vuotammo johtajan sellitüstü iä-retüöndämizih näh*

selostaa (kertoa, referoida) *sanel|la* (~en, ~ou, ~lah); *informiirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *kommenttiirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); selostaa kil-pa-ajoja *kommenttiiruija kilbuajoloi*

selostaja *kommentuator* (~an, ~ua, ~oi); kuka toimi selostajana kisoissa? *kenbo oli kommen-tuatorannu kizois?*

selostus (selostaminen) *informiiruiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *informiiruiččend|u* (~an, ~ua, ~oi); *informiiruiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *kom-mentiiruiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kommentti-ruiččend|u* (~an, ~ua, ~oi); *kommenttiiruiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

selus(ta) 1. (selkäpuoli) *sellü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); tuolin selusta *stuulan sellüs* 2. (sot.) *sellü|s*; hyökä-tä vihollisen selustaan *hüökätä vihollizen sel-lükseh*

selvennys *selvendämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *sel-vendänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *selvendü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); nimen selvennys *nimen selvendüs*

selventää (tehdä selvemmäksi; ratkaista) *selven-d|iä* (~än, ~äü; ~etäh); selostuksesi selvensi tilan-netta *sinun informatsii selvendi situatsiedu*

selvitellä ks. selvittää

selvittely *sellittelemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *sellit-telend|ü* (~än, ~iä, ~ii); *sellittelü* (~n, ~ü, ~löi); välien selvittely *välilöin sellitlemine*

selvittämätön *sellittämät|öi* (~töman, ~tömiä, ~tömii); selvittämättömät rikokset *sellittämättö-mät pahantevot*

selvittää 1. (tehdä selväksi) *sellit|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); selvittää verkkoja *sellittää verkoloi*; laki-mies selvittää kuolinpesää *juristu sellittää perin-düö* 2. (ottaa selville) *sellit|tiä*; rikoksen motiivit selvitetiin *pahantevon motiivat sellitettih*

selvitys 1. (selvittäminen) *sellittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *sellitänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *sellitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); kuolinpesän selvitys *perindön sellitüs*; matkustajat kiiruhtavat lähtöselvitykseen *matkustajat kiirehtetäh matkusellitükseh* 2. (seli-tys) *sellitü|s*; tehdä selvitys verotuksesta *luadie sellitüs nalogois*

selvitä 1. (tulla selväksi) *sel|letä* (~genen, ~genöü, ~letäh); ilma selvisi (par. selkiintyi) sateen jälkeen *ilmu selgeni vihman jälgeh* 2. (tulla selväksi, ratke-ta) *sel|letä*; toivottavasti asia selvisi kaikille *toivon mugah dielo selgeni kaikile* 3. (selviytyä) *piä|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); hän selvisi vähällä *häi piäzi vähäl*; selvitä pelkällä säikähdyksellä *piästä vaiku pöllästüksel* 4. (tulla toimeen) *piä|stä*; *tull|la* (~en, ~ou, ~lah) *toimeh*; selviätkö tällä palkalla? *tuletgo toimeh täl palkal?*

selviytyä 1. ks. selvitä 3. 2. (suoriutua, päästä) *piä|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); selviydimme loppu-kilpailuun *piäzimmö loppukilbah*; selviytyä hen-gissä *jiäjä/ jiähä hengih*

selviämisasema *selgenemisazem|u* (~an, ~ua, ~ii)

selviö (itsestään selvä asia) *aksiom|u* (~an, ~ua, ~oi); mielestäni on täysin selviö, että... *minun mieles tämä on ihan aksiomu, što...*

selvyys *selgevü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); sanon sen nyt selvyiden vuoksi *sanon sen nügöi selgevüksen täh*

selvä 1. (selkeä, kiistaton) *selg|ei* (~ien, ~iedü, ~ie-löi); lapsi tarvitsee selvät rajat *lapsi tarviččou sel-giet rajat*; luvut puhuvat selvää kieltään *luvut paistah selgiedü kieldü* 2. (ark. ei humalassa) *selg|ei*; olla selvänä (selvin päin) *olla selgiennü* (*selgielöin piälöin*) 3. (selko) *selgevü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii); ottaa selvää asioista *suaja/ suaha selgevüttü azielois*

selväjärkinen (tervejärkinen) *tervehmieli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); tervehjäksi *tervehjargi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); nyt tarvitaan selväjäristä harkintaa *nügöi tarvi-tah tervehmielistü ajattelemistu; ~näkiä, selvän-näkiä* *selvännägi|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *selvännägi|jü* (~än, ~iä, ~ii/ ~öi); kävin selvännä-kijällä *käviin selvännägiän luo*; **~piirteinen** (sel-keä) *selg|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi)

selällään *sellälleh*; maata selällään *muata sellälleh*

selättää (urh.) *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *lopatkoile*; painija selätti vastustajansa *borčuniekku pani vas-tustajan lopatkoile*

semantiikka (kiel. merkitysoppi) *semantiek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

sementti *tsement|u* (~an, ~ua, ~oi)

seminaari 1. (ent. opettajien ja ortodoksisten pap-pien valmistuslaitos) *seminuari|i* (~en, ~edu, ~eloi) 2. (yliopisto-opinnoissa) *seminuar|u* (~an, ~ua, ~oi); suoritin proseminaarin syksyllä *prose-minuaran luajiin/ valmistin sügüzül* 3. (esitelmä-ja keskustelutarja) *seminuar|u*; pitää esitelmä seminaarissa *pidiä ezitelmü seminuaras*

seminologi (keinosiementäjä) *keinosiemendä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

semmoinen (kiel. sellainen) *semmo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); mihinkäs sinulla semmoinen kiire on? *kunnebo sinul on semmoine kiireh?*

sen (sanonnoissa) hyvä ettei käynyt sen pahemmin *hüvä ku ei roinnuh sidä pahembah*; en ole nähnyt häntä sen koommin (sen jälkeen kun...) *en ole nähnuh händü enämbiä sen jälgeh, ku...*; sen suhteen asia on kunnossa *sen puoles dielo on kunnos*; rahat menivät sen sileän tien *dengat mendih sidä siliedü tiedü* ◇ sen pituinen se *sen piduhine se*

senaatti *senuat|tu* (~an, ~tua, ~toi)

senaattori *senuator* (~an, ~ua, ~oi)

seniili (vanhuudenheikko) *hizell|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *häbell|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *häpäk|kö* (~ön, ~küö, ~kölöi)

seniori (vanhempi) *vahnemb|i* (~an, ~ua, ~ii)

senkin (leik.): senkin hullu! *bluaznan bluaznu!* *kehnon bluaznu!*

senkka (ark. lasko) *lask|o* (~on, ~uo, ~oloi); ROE (~n, ~ttu, ~loi); senkka oli kohonnut *lasko oli nossuh*

sen|luonteinen *senjüttü|ine* (~zen, ~stü, ~zii);

~nminen *sennimi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); en tunne sennimistä henkilöä *en tunne sennimistü ristikanzua*; **~näköinen** *sennägö|ine* (~zen, ~stü, ~zii)

sensaatio *sensatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

sensuroida *tsenzuuroi|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); so-dan aikana sensuroitiin jopa yksityiskirjeitä *voinan aigua tsenzuuroittih üksitüskirjaziigi*

sensuuri *tsenzuur|u* (~an, ~ua, ~oi)

sentti 1. (ark. senttimetri) *santimetri* (~n, ~i, ~löi) 2. (esim. euron ja dollarin sadasosa) *tsent|u* (~an, ~ua, ~oi); hinta on kaksi euroa viisikymmentä senttiä *hindu on kaksi jeuruo viizikymmen tsentua*

sentään 1. (kuitenkin, kuitenkin) *ga ühtelläh; et sentään juovuksissa ole? ga et ühtelläh ole humalas?* 2. (huudahduksissa): hyvänen aika sentään! *ga a-voi-voi!*

seos 1. (ainekoostuma) *sevoite|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); tehdä erilaisia sekoituksia *luadie erilazii sevoiteksii* 2. (kuv. sekoitus) *sevoitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); seos draamaa ja komediaa *druaman da komeedien sevoitus*

seota 1. (mennä sekaisin, sotkeutua) *se|vota* (~guon, ~guou, ~votah); verkot ovat seonneet *verkot on sevottu*; hän sekosi sanoissaan *hái segoi sanois* 2. (tulla hulluksi) *se|vota*; *se|vota mielis*; oletko seonnut lopullisesti? *oletgo lopulleh sevonnuh?*

sepeli (kivimurska) *kivimuru* (~n, ~u, ~loi); tielle on levitetty sepeliä *dorogale on levitettü kivimuruu*

sepelvaltimo (anat. sydänvaltimo) *süväinvaldim|o* (~on, ~uo, ~oloi)

sepelvaltimo|tauti (lääk.) *süväinvaldimota|udi* (~vvin, ~udii, ~udiloi); **~tukos** (lääk., ark. sydänveritulppa) *tromb|u* (~an, ~ua, ~ii); *infarkt|u* (~an, ~ua, ~oi)

sepittää 1. (kyhätä, kirjoittaa) *sepit|tiä* (~än, ~täü,

~etäh); hän sepittää runojaan *hái sepittää runoloi* 2. (ark. kertoa, sepitellä) *sepit|tiä*; kaikenlaisia valheita he sepittävätkin *kaikenualazii kielahuksii hüö sepitelläh*

seppel *venk|u* (~an, ~ua, ~oi); laskimme haudalle seppeleen *panimmo kalmale venkan*

seppä *sep|pü* (~än, ~piä, ~pii); sepän paja *sepän paja* ◇ ei kukaan ole seppä syntyessään *niken ei ole seppü roindua müöte*

sepustaa (halv. kyhätä, rustata) *kähl|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); *mähl|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); mitä se tyttö nyt sepustaa? *midäbo se tüttö nügöi kähliäü?*

sepustus *kähliämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *kähliänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *kählävü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *mähliämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *mähliänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *mählävü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); ne on niitä amatöörien sepustuksia *net ollah niidü ei professionalizii kähliämizii*

serbi (mm. Serbiassa asuva eteläslaavi) *serb|u* (~an, ~ua, ~oi); *serbiela|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

Serbia *Serbi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

serbialainen *serbiela|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

serbokroatia (serbien ja kroaattien yhteinen kieli) *serbuhorvaatien kiel|i* (~en, ~dü, ~ii)

seremonia *tseremouni|i* (~en, ~edu, ~eloi)

serenadi *serenuad|u* (~an, ~ua, ~oi); lauloimme päiväsankarille serenadin *pajatimmo serenua-dan jubi|uarale*

serkku *seuk|ku* (~un, ~kuu, ~kuloi); *sevoit|ar* (~taren, ~ardu, ~tarii)

serkukset *seukuks|et* (~ien, ~ii); *sevoittareks|et* (~ien, ~ii); olemme ensimmäiset serkukset *olemmo enzimäzet sevoittarekset*

serveri (atk. palvelin) *server|u* (~an, ~ua, ~oi)

servetti (ark. lautasliina) *salfietk|u* (~an, ~ua, ~oi); *servet|ti* (~in, ~tii, ~tilöi)

sesonki *sezon* (~an, ~ua, ~oi); sesongin aikana hinnat tavallisesti nousevat *sezonan aigua hinnat tavan mugah nostah*

seteli 1. (seteliraha) *banknot|tu* (~an, ~tua, ~toi); sadan euron seteli *suan jeuron banknottu* 2. (alennukseen oikeuttava kuponki) *banknot|tu*; etuseteli *edubanknot|tu*

setti (ark. ryhmä, sarja) *sarj|u* (~an, ~ua, ~oi); ostin kauniin alusvaatesetin *ostin kaunehen alus-sobasarjan*

setukainen (Viron Setumaan ortodoksi) *setuka|ine* (~zen, ~stu, ~zii); setukaisten kulttuuri *setukazien kul'tuuru*

setviä (selvitellä, ruotia) *selvit|ellä* (~telen, ~telöü, ~elläh); puoluejohto setvi vaalin huonoa tulosta *puolovehjohto sellitteli valličuksien huonuo tulostu*

setä *diäd|ö* (~än, ~iä, ~ölöi)

seula 1. *siegl|u* (~an, ~ua, ~oi); jauhot menivät seulan läpi *jauhot mendih sieglas läbi* 2. (kuv.)

siegl|u; vene vuotaa kuin seula *veneh vuodau ku sieglu*

seuloa 1. (puhdistaa seulalla) *siegl|uo* (~on, ~ou, ~otah); seuloimme puolukoista roskat *siegloimmo buolois topat* 2. (kuv.) *siegl|uo* (~on, ~ou, ~otah); tutkija seuloo tarkasti aineistonsa *tutkii tarkah sieglou omassah ainehistuo*

seura 1. (toisten kanssa oleminen) *olemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *olend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *ol|o* (~on, ~uo, ~oloi) *ühtes toizienke; ühtesolemi|ne; ühtesolend|u; ühtesol|o*; pitää seuraa olla *ühtes toizienke; viihdyn hänen seurassaan minul on hüvä olla hänenke ühtes; otan lasillisen seuran vuoksi otan stokanazen ühtesolon täh* ◇ seura tekee kaltaiseksi *ühtesolo luadiu iččehkal-dazekse* 2. (yhdistys tms.) *sebru|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *seur|u* (~an, ~ua, ~oi); Suomalaisen Kirjallisuuden Seura Suomelazen Kirjallizuon Seuru; liittyä seuran jäseneksi *liittüö seuran ozanottajak-se* 3. (mon. hartaustilaisuus) *molebn|u* (~an, ~ua, ~oi); *sluužb|u* (~an, ~ua, ~ii); seurat pidetään klo 18 *molebnat pietäh kaheksantostu čuasun aigah* **seuraaja** *jällittä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); hänet valittiin johtajan seuraajaksi *händü vallittih johtajan jällittäjäkse*

seuraava *tuli|i* (~en, ~edu, ~eloi); *tä|mä* (~män, ~dä); esitän kokoukselle seuraavaa *ezitän keräh-möle tädä*; seuraavaksi päiväksi *tuliekse päiväkse* **seura|elämä** *aktivno|i* (~in, ~idu, ~loi) *elo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); viettää vilkasta seuraelämää *viettiä aktivnoidu elostu*; **~joukkue** (urh.) *klubno|i* (~in, ~idu, ~loi) *komand|u* (~an, ~ua, ~oi)

seurakunta 1. (kirkollinen yhdyskunta) *prihod|u* (~an, ~ua, ~oi); Mikkelin seurakunta *Mikkelin prihodu* 2. (jumalanpalvelusta varten kokoontunut yhteisö) *sluužbukun|du*; nyt on seurakunnan vuoro laulaa *nügöi on sluužbukunnan vuoro pajattua* 3. (kuv., leik.) *sebruskun|du*; täällä on kool-la sekalaista seurakuntaa *tiä on olemas segalastu sebruskundua*

seurakunta|sali *prihodanzual|u* (~an, ~ua, ~oi); tervetuloa kirkkokahville seurakuntasaliin! *tervehtulemua kirikkökoufiele prihodanzualah!* **~sisar** (diakonissa) *diakonis|su* (~an, ~sua, ~soi)

seura|leikki *sebruskiž|a* (~an, ~ua, ~oi); *salonkiž|a*; **~matka** *sebrusmatk|u* (~an, ~ua, ~oi)

seuranta|kokous *tarkailukerähm|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); konferenssin päätösten toteutumista tarkastellaan vuoden kuluttua seurantakokouksessa *konferensien piätöksien todevuttamistu tarkastelah tarkailukerähmös vuvven piäs*; **~tutkimus** *tarkailututkimu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

seura|ottelu (urh.) *sebrusottelu* (~n, ~u, ~loi); *sebruskiž|a* (~an, ~ua, ~oi); **~piiri** *sebroveh* (~en, ~tu, ~ii); julkiksilla on omat seurapiirinsä *kuu-*

luzil persounil on omat sebrovehet; **~piiriuutinen** *sebrovehuudi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); juorulehdet kirjoittavat mielellään seurapiiriuutisista ja muista skandaaleista *tühjämpäiväzet žurnualat hüväl mielel kirjutellah sebrovehuudizis da toizis skandualois*

seurata 1. (tulla mukana, jäljessä) *tul|la* (~en, ~ou, ~lah)/ *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *jälles/ jälgeh*; seuratakaa matkaopasta! *mengä ekskursovodale jälles!* 2. (kulkea jonkin mukaisesti) *tul|la/ men|nä müöte*; seuraan tarkoin neuleohjetta *menen tarkah nieglomisohjettu müöte*; polkua seuraamalla et voi eksyä *troppua müöte mennes et üöksü* 3. (katsella, kuunnella) *kač|čuo* (~on, ~čou, ~otah); *kač|ella* (~čeleln, ~čelou, ~ellah); *silmäil|lä* (~en, ~öü, ~läh); *pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh) *silmäl*; *kuun|nella* (~delen, ~delou, ~nellah); seuraatko mitään TV:n sarjaohjelmaa? *kačotgo mittumuatah TV:n sarjuohjelmua?* 4. (olla seurauksena, aiheutua) *tul|la; roi|ta* (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes); siitä ei hyvä seuraa *sit ei tule hüviä*

seuraus *tulo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); syyt ja seuraukset *vijat da tulokset*; vastata seurauksista *vastata tuloksis*

seurue *suattamisjoukkoveh* (~en, ~tu, ~ii); *suatandujoukkoveh*; *suattojoukkoveh*; presidentin mukana matkustava seurue *prezidentanke matkustai suattamisjoukkoveh*

seurustella 1. (eroottisesta suhteesta) *olla* (*olen, on, ollah*) *ühtes*; nuoret seurustelivat vuoden ennen kihlautumistaan *nuoret enne kihloihmenemistü vuozi oldih ühtes* 2. (pitää seuraa) *olla ühtevük-ses*; isäntä seurustelee kaikkien vieraiden kanssa *izändü on ühtevükses kaikkien gostienke*

seurustelu *ühtesolemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ühtesolend|u* (~an, ~ua, ~oi); *ühtesol|o* (~on, ~uo, ~oloi); *ühtevüksesolemi|ne*; *ühtevüksesolend|u*; *ühtevüksesol|o*

seutu *aloveh* (~en, ~tu, ~ii); näillä seuduilla ei kasva mesimarja *nämmil alovehil or'hoi ei kazva*; asumme Helsingin seudulla *elämmö Helsingin alovehel*

seutu|kaava *alovehkuav|u* (~an, ~ua, ~oi); **~lii-kenne** *alovehliikendeh* (~en, ~tü, ~ii); **~lippu** *alovehlip|pu* (~un, ~puu, ~puloi); *alovehbiliet|tü* (~än, ~tiä, ~töi); **~suunnitelma** *alovehpluan|u* (~an, ~ua, ~oi)

sfinksi *sfinks|u* (~an, ~ua, ~oi); Egyptin sfinksit *Jegiptan sfinksat*

shoppailla (ark. käydä ostoksilla) *käv|vä* (~ün, ~üü, ~väh) *ostoksil*

sianliha *počinh|a* (~an, ~ua, ~oi)

sian|lihakastike *počinhapaini|n* (~men, ~ndu, ~mii); *počinhiasous|su* (~un, ~suu, ~suloi);

~puolukka (kasv. Arctostaphylos) *počinbuol|u* (~an, ~ua, ~oi)

sibilantti (kiel. suhuääne) *sibilant|u* (~an, ~ua, ~oi); *frikatiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); *ragokonsonant|u* (~an, ~ua, ~oi)

side 1. (sitomisväline, suojaside) *si|ve* (~dien, ~vet-tü, ~dielöi); sulkea säkin suu tiukalla siteellä *sidou huavon suu kiindiel sidiel*; haavaan pitää panna puhdas side *ruanah pidää panna puhtas sive* 2. (urh.) *mävüst|ü* (~än, ~iä, ~ii); *nävüst|ü* (~än, ~iä, ~ii); suksen siteet suksen nävüstät 3. (kuv.) *si|ve*; ystävyyden vahvat siteet *üstävüön lujat si-diet*

side|harso *marl|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kudos** (anat.) *sivekuvo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); sidekudos on ruumiin tukikudosta *sivekuvos on rungan tugi-kuvos*; **~sana** (kiel. konjunktio) *konjunkt|u* (~an, ~ua, ~oi); *sivesan|a* (~an, ~ua, ~oi)

sidonta (sitominen) *sidomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *sivond|u* (~an, ~ua, ~oi); *luadimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *luajind|u* (~an, ~ua, ~oi); kukkavihkon si-donta *bukietan luadimine*; kirjan sidonnan täytyy olla kunnollinen *kniigan sidomine pidää olla kun-nolline*

siekailla (vitkastella, kursailla, empiä) *huaris-tel|lakseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); en sie-kaillut yhtään ryhtyessäni työhön *en huaristellu-hes ni ühtü ruadoh ruvetes*

siellä *sie*

sielläpäin *siepäi*; siellä täällä *sie tiä*

sieltä *siepäi*

sieltä käsin *siepäi käzin*; sieltäpäin *siepäi*

sielu *hengi* (~en, ~ie, ~ilöi); kuolematon sielu *kuo-lematoi hengi*; täällä ei ole ristin sieluakaan (ke-tään) *tiä ei ole nikedä*; sielujen sympatia *hengilöin simpuatii* ◇ terve sielu terveessä ruumiissa *terveh hengi tervehes rungas*

sielullinen (psykkinen, mentaalinen) *hengi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); ihmisen ruumiillinen ja sielul-linen puoli *ristikanzan rungalline da hengine puoli*

sielun|elämä *hengenelo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~hoitaja** (rippi-isä) *hengenhoida|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *hengelli|ne* (~zen, ~stü, ~zii) *tuat|to* (~an, ~tua, ~toloi); **~messu** 1. (katol. kirkossa vainajan muistoksi pidettävä messu) *hengen-mes|su* (~an, ~sua, ~soi) 2. (requiem) *rekvijem* (~an, ~ua, ~oi)

siemaista (juoda nopeasti) *juold|ua* (~an, ~au, ~etah); *nägl|ata* (~uan, ~uau, ~atah); siemaisiin lasin tyhjäksi ja jatkoin matkaa *näglain stokanan tühjäkse da jatkoin matkua*

siemen 1. *siemen* (~en, ~dü, ~ii); kylvää siemen maahan *külviä siemen muah* 2. (kuv. alku, aihe) *siemen*; kylvää riidan siemen *külviä riijan siemen*; minussa heräsi epäilyn siemen *minus havačui ebäilüksen siemen*

siemen|peruna *siemenkartohk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~vilja** *siemenvil|u* (~an, ~ua, ~oi)

sienestää *sienest|iä* (~än, ~äü, ~etäh); *ker|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh) *siendü*

sieni 1. *sien|i* (~en, ~dü, ~ii); syödä sieniä *süvvä siendü* 2. (pesusieni) *sien|i*; *pezosien|i*; pyyhkiä taulu sienellä *pühkie taulu sienel* 3. (kuv.) *sien|i*; mökkejä nousee kuin sieniä sateella *mökkilöi nouzou kui siendü vihmäl*; äijä vetää viinaa kuin sieni *mužikku vedää viinua ku sieni*

sienil|metsä *sienimeč|ü* (~än, ~čiä, ~čii); **~myr-kytys** *sienimürkütü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); **~tauti** *sienita|udi* (~vvin, ~udii, ~udiloi)

siepata 1. (napata, kaapata) *kuo|vata* (~buan, ~buau, ~vatah); *riuht|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *tem|mata* (~buan, ~buau, ~matah); *näp|ätä* (~piän, ~piäü, ~ätäh); *varrast|ua* (~an, ~au, ~etah); varas sieppasi käsilaukkuni *varras kuobai minun käzisumkan*; lapsi siepattiin (kidnapattiin) *lapsi kuavattih lunnastukseh* 2. (ark. harmittaa) *suutut|tua* (~an, ~tau, ~etah); arvaa, sieppasiko? *arbuu, suututtigö?*

sieppaus *kuobuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kuobuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kuobavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *riuhtuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *riuhtuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *riuhtavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *tembuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tembuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tembavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *näppiämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *näppiänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *näppävü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *varrastami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *varrastand|u* (~an, ~ua, ~oi); *varrastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

sierain (nenäaukko) *sierai|n* (~men, ~ndu, ~mii)

sieto (sietäminen) *kestämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *keständ|ü* (~än, ~iä, ~ii); *kestäv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *tirpami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tirpand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tirpav|o* (~on, ~uo, ~oloi); kyl-män sieto *külmän kestämine*

sietokyky *kestämiskü|gü* (~vün, ~güü, ~gölöi); *keständükü|gü*; *kestävökü|gü*; *tirpamiskü|gü*; *tirpandükü|gü*; *tirpavökü|gü*; olen sietokykyni rajoilla *olen kestämissküvün rajoil*

sietämätön *kestämät|öi* (~töman, ~tömiä, ~tömii); *tirpamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); sietämät-tömät kivut *kestämättömät kivut*; siinäpä vasta sietämätön tyyppi *sit kačo vaste on tirpamatoi tiippu*

sietää 1. (kestää) *kest|iä* (~än, ~äü, ~etäh); *tirp|ua* (~an, ~au, ~etäh); kaktus sietää kuivuutta *kaktus kestäü kuivuttu* 2. (suvaita) *kest|iä*; *tirp|ua*; en sie-dä hänen oikkujaan *en voi tirpua hänen kapriizoi*

sievoinen (huomattava, suuri) *suur|i* (~en, ~du, ~ii); *aiga*; hän ansaitsi sievoisen rahasumman *hái sai aiga rahasumman*

sievä *čom|a* (~an, ~ua, ~ii); *kaun|is* (~ehen, ~istu, ~ehii)

signaali *signual|u* (~an, ~ua, ~oi)

sihinä *šihineh* (~en, ~tü, ~ii); pyörän kumista kuuluu sihinää rattahan rizinäs kuuluu šihinehtü

sihistä *ših|stā* (~zen, ~zöü, ~stäh)

sihteeri *sekretari* (~n, ~i, ~loi)

sihti (tiheä seula, siivilä) *žiit|tu* (~an, ~tua, ~toi);

mehu kaadetaan sihdin läpi pulloihin mehu kuatah žiitas läbi butilkoih

siideri *sidr|u* (~an, ~ua, ~oi)

siihen *sih*; voit jättää tavarasi siihen voit jättiä *sih* omassas tavarat; siihen mennessä *sih* aigassah
◇ siihen aikaan kun isä lampun osti (hyvin kauan sitten) *sih* aigah konzu tuatto osti lampun (ülen ammui)

siika (el. Coregonus lavaretus) *si|gu* (~jan, ~gua, ~goi)

siili (el. Erinaceus europaeus) *čiili* (~n, ~i, ~löi); *nieglik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi)

siima *siim|u* (~an, ~ua, ~oi)

siintää (3. pers. hämmöttää) *sinerd|jä* (~äü, ~etäh); metsän takana siintävät vuoret *mečän tagan siner-detäh mäit*

siinä 1. *sit*; *täs*; seiso siinä ja odota muita *seizo sit da vuota muidu* 2. (ark. noin, suunnilleen) *nenga*; *sit*; tavataanko siinä kuuden maissa? *vastavum-mogo nenga kuvven mais?* 3. *sit*; mikäpäs siinä, lähdetään vain *ga mibo sit, lähtemmö vai*; siinä se taas nähtiin *sit se müös nägüi*; siinä asiassa olet oikeassa *sit olet oigies*; se oli siinä ja siinä (täpärlä) *se oli sit da sit (ülen vähästi)* ◇ siinä paha mis-sä mainitaan *sit paha mis mainitah*

siipi 1. *si|bi* (~ven, ~bie, ~bii/ ~bilöi); perhosen siipi *liipoin siibi*; lentokoneen siivet *lendokonehen siivet* 2. (siipirakennus, siiveke) *siivek|eh* (~kehen, ~ehtü, ~kehii); rakennukseen tehtiin uusi siipi *huonukseh luajittih uuzi siivekeh* 2. (kuv.) *si|bi*; tyttö halusi koetella siipiään *tüttö tahtoi koitella omii siibii*; ottaa siipensä suojaan *ottua omissah siibilöin suojah*; elää jonkun siivellä (kustannuksella) *eliä kenentah siivel (maksul)*; olla siipi maassa (masentunut; juovuksissa) *olla siibi muas (pahas mieles; humalas)*

siip|karja *siibijouk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *siibikarj|u* (~an, ~ua, ~oi); **~rataslaiva** *siibiratas-laiv|u* (~an, ~ua, ~oi); **~rikko** *siivenriko|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~veikko** (ark. toisten kustannuksella eläjä, siipeilijä) *siibiveik|oi* (~oin, ~oidu, ~koloi)

siippa (leik. puoliso) *ak|ku* (~an, ~kua, ~koi); *muč|oi* (~oin, ~oidu, ~čoloi); *uk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi)

siirappi *puatok|ku* (~an, ~kua, ~koi)

siirrellä *siir|rellä* (~delen, ~delöü, ~relläh); siirtelin vähän huonekaluja *siirdelin vähäzel pertilomuloi*

siirto 1. (siirtäminen) *siirdämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *siirränd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *siir|do* (~ron, ~duo, ~doloi); sodan seurausta olivat väestön (pakko)siirrot *voinan täh oldih rahvahan pakolli-*

zet siirrot 2. (šakissa; myös kuv.) *siirdämi|ne*; *siirränd|ü*; *siir|do*; tein hyvän siirron *luajiin hüvän siirron*

siirtolainen *siirdola|ine* (~zen, ~stu, ~zii); Karjalan siirtolaisia sanotaan myös evakoiksi *Karjalan siirdolazii sanotah evakkoloiksegi*

siirtolapuutarha *puutarhupalst|u* (~an, ~ua, ~oi)

siirto|lohkare *siirdolohkareh* (~en, ~tu, ~ii);

~työläinen (vierastyöläinen) *siirdoruada|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~väki** *siirdorahva|s* (~han, ~stu, ~hii); Karjalan alueen siirtoväki *Karjalan alove-hen siirdorahvas*

siirtymä (siirtymiskohta) *siirdüm|ü* (~än, ~iä, ~ii); hän teki huomaamattoman siirtymän asiasta toiseen *hái pidi huomuumattoman siirdümän dielos toizeh*

siirtymävaihe *siirdümisvaih|e* (~ien, ~iedu/ ~ettu, ~ieloi); *siirründüvaih|e*; *siirdümüvaih|e*; *siirdümispor|ras* (~dahan, ~rastu, ~dahii); *siirründüpor|ras*; *siirdümüpor|ras*; siirtymävaihe lamasta taloudelliseen nousuun *siirdümüporras lamas talovehellizeh nouzuh*

siirtyä 1. (mennä toiseen paikkaan) *siir|düö* (~rün, ~düü, ~rütäh); siirtykää sivummalle, olkaa hyvät! *olgua hüvät, siirrükkiä loitombakse!* 2. (vaihtaa, vaihtua) *siir|düö*; siirtyä toiseen aiheeseen *siirdüö toizeh tiemah* 3. (lykkääntyä) *siir|düö*; ratkaisu siirtyi seuraavaan kokoukseen *piätös siirdüi tulijah kerähmöh* 4. (omistussuhteiden vaihtumises-ta) *siir|düö*; tila on jo siirtynyt isältä pojalle *tila on jo siirdünüh tuatal pojale* 5. (kuv.) *siir|düö*; siirtyä autuaammille metsästysmaille (kuolla) *siirdüö ülinozakkahile mečästüsmualoile (kuolta)*; siirtyä historiaan *siirdüö histourieh*

siirtää 1. (muuttaa paikasta toiseen) *siir|diä* (~rän, ~däü, ~retäh); siirsimme sohvan toiselle seinus-talle *siirrimmö divanan toizele seinäle* 2. (muuttaa asemasta toiseen) *siir|diä*; siirtää tiedostoja *siirdiä tiijostoloi*; oppilas siirrettiin tarkkailuluokalle *opastui siirrettih tarkkailuluokkah* 3. (lykätä) *siir|diä*; siirrämmekö tapaamisemme ensi viik-koon? *siirrämmögo meijän vastavuksen tulieh nedälih?*

siis *sit*; sinä siis aiot lähteä *sinä sit tahtot lähtie*

siisteys *puhtahu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

siisti 1. (puhdas, tahraaton) *puhta|s* (~han, ~stu, ~hii); pitää piha siistinä *pidiä piha puhtahannu* 2. (kuv. nuhteeton, kelpo) *puhta|s*; *hüv|ä* (~än, ~iä, ~ii); siistit puheet *hüvät paginat* 3. (sl. hyvä, hieno, upea) *hüv|ä*; siisti juttu! *hüvä dielo!*

siistijä (siivooja) *kabrasta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *uberi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

siistiä (siistiä) *puhtastu|o* (~n, ~u, ~tah); nuorten käytöstävät ovat siistiäytyneet *nuorien ičenviendütävät on puhtastuttu*

siistiä 1. (puhdistaa, siivota) *čiisti|e* (~n, ~ü, ~täh);

kabrast|ua (~an, ~au, ~etah); *uberi|e* (~n, ~u, ~tah); muistathan siistiä jälkeksi? *mustathäi uberie iččes jället?* 2. (kuv.) *puhtast|ua* (~an, ~au, ~etah); siisti suusi! *puhtasta iččes suu!*

siitepöly *siitehpölü* (~n, ~ü, ~löi)

siitepöly|allergia *siitehpölüallergi|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~tiedote** *siitehpölütii|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii)

siitin (anat.) *siit|in* (~timen, ~indü, ~timii); *peni|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

siitos (hedelmöitys) *siittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *siitänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *kohtustami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kohtustand|u* (~an, ~ua, ~oi)

siittiö *siittävä|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *spermatozoid|u* (~an, ~ua, ~ii)

siittää *siit|tiä* (~än, ~täi, ~etah); *kohtustut|tua* (~an, ~tau, ~etah)

siitä I (adv.) *sit*; siitä asti *sit suate*; siitä huolimatta *sit huolimattah*; siitä lähtien *sit lähtijen*; siitä on leikki kaukana *sit igrut ollah loitton*

siitä II (saada alkunsa, sikiytyä) 1. (leik.) *sigivü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *kohtustu|o* (~n, ~u, ~tah); helposti sikiävää sukua *helpoh sigivüjiä suguu* 2. (Raamatusta) *sigivü|ö*; Jeesus Kristus sikisi Pyhästä Hengestä *Iisus Hristos sigivüi Pühäs Henges* 3. (kuv.) *sigivü|ö*; *roi|ta* (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes); asiasta sikisi paha riita *dielos rodih kova riidu*

siivekäs 1. *siivek|äs* (~kähän, ~ästü, ~kähii); siivekkäät eläimet *siivekkähät elätit* 2. (kuv) *siivek|äs*; siivekäs sanonta *siivekäs sanondu*

siivilä *fil'tr|u* (~an, ~ua, ~oi)

siivilöidä *fil'truil|a* (~čen, ~ččou, ~jah)

siivooja; *kabrasta|j* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *čiiisti|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); *uberi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

siivota 1. (siistiä, puhdistaa) *kabrast|ua* (~an, ~au, ~etah); *čiiisti|e* (~n, ~ü, ~täh); *uberi|e* (~n, ~u, ~tah); onko huoneet jo siivottu? *ongo pertit jo uberittu?* 2. (kuv.) ks. siistiä 2

siivoton 1. (epäsiisti) *ligahi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *reduhi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); onpa täällä siivotonta *tol'kovai tiä on ligahine* 2. (säädytön, sopimaton) *tülg|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); siivoton puhe *huijutoi pagin*

siivous *kabrastami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kabrastand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kabrastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *čiiistimi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *čiiistind|ü* (~än, ~iä, ~öi); *uberimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *uberind|u* (~an, ~ua, ~oi); *ubork|u* (~an, ~ua, ~oi)

siivu (ark. viipale) *viibal|o* (~on, ~uo, ~oloi); leivän siivu *leibüviibalo*

sija 1. (paikka) *sij|a* (~an, ~ua, ~oi); *paik|ku* (~an, ~kua, ~koi); katsomo täyttyi viimeistä sijaa myöten *kaččomo oli täpöitäüzi* 2. (kiel. sijamuoto) *sij|a* 3. (sijoitus kilpailussa yms.) *sij|a*; tulla ensimmäiselle sijalle *piästä enzimäzele sijale* 4. (partikkelin-

omaisesti): sen sijaan että *sen sijah, ku*; ensi sijassa *enzi sijas*; *enzimäzekse*; teen sen hänen sijastaan *luajin sen hänen sijas*; sinun sijassasi (sinuna) olisin jo lähtenyt *sinun sijas (sinunnu) olizin jo lähtenüh*

sijainen *sijahi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); kuka tulee opettajan sijaiseksi? *kenbo roih opastajan sijahizekse?*

sijainti *paik|ku* (~an, ~kua, ~koi); tontti on sijainniltaan hyvässä paikassa *mua- ala on paikan puoles hüväs kohtas*

sijaisuus *sijahizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); sain puolen vuoden sijaisuuden *sain puolen vuvven sijahizuon*

sijaisvanhemmat (sijaishoitoa antavat vanhemmat) *sijahisvahnemb|at* (~ien, ~ii)

sijaita (olla jossakin) *olla (olen, on, ollah)*; kotikyläni sijaitsee Karjalassa *minun kodikülä on Karjalas*

sija|muoto (kiel.) ks. **sija** 2; **~pääte** (kiel.)

sijapiät|eh (~tehen, ~ehtü, ~tehii)

sijoittaa 1. (asettaa, panna) *sijoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *pan|na* (~en, ~ou, ~nah); sijoittaa tavarat paikoilleen *panna tavarat paikoilleh* 2. (majoittaa, asuttaa) *sijoit|tua*; *eloit|tua* (~an, ~tau, ~etah); siirtoväki sijoitettiin uusille asuinalueille *siirdorahvas sijoitettih uuzile eloi lovehile* 3. (rahasta) *sijoit|tua*; sijoittaa arvopapereihin *sijoittua arvobumuagoih*

sijoittua 1. (asettua johonkin) *sijoit|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); asutus on sijoittunut vesistöjen varrelle *eloi paikat ollah sijoittutu vezistölöin varrelle* 2. (urh.) *sijoit|tuo*; sijoittua mitaleille *sijoittuo medalistoin joukkoh*

sijoitus 1. (sijoittaminen) *sijoittami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *sijoitand|u* (~an, ~ua, ~oi); *sijoitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) 2. (omaisuus) *omazu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); mikä on sijoitusten tuotto? *mittuinebo on omazuon tulos?* 3. (urh.) *sij|a* (~an, ~ua, ~oi)

sijoitus|neuvonta *sijoitusnevvomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *sijoitusnevvond|u* (~an, ~ua, ~oi); *sijoitusnevv|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~rahasto** *sijoitusrahast|o* (~on, ~uo, ~oloi); *sijoitusdeng|at* (~oin, ~oi)

sika (el. *Sus domestica*) 1. (naarassika, emakko) *emäpoč|či* (~in, ~čii, ~čiloi) 2. (urossika, karju) *izäpoč|či* 3. (sian poikanen, porsas, possu) *počinpöi|gu* (~jan, ~gua, ~gii); *pon|a* (~an, ~ua, ~ii)

sika|hyvä (sl. tosi hyvä, hyper-, super-) *ülen hüv|ä* (~än, ~iä, ~ii); *tozi hüv|ä*; *giperhüv|ä*; *superhüv|ä*; näin sikahyvän elokuvan *kačoin superhüvän kinnon*

sikala *počintahnu|t* (~on, ~ttu, ~zii); *poččiferm|u* (~an, ~ua, ~oi)

sikamainen 1. (tavaton, mahdoton) *ebätavalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *mahtot|oi* (~toman, ~tomua,

~tomii); liikkeessä on sikamaiset hinnat *kaupas ollah mahtottomat hinnat* 2. (säädytön) *ebätavalline; mahtot|oi*; käyttää sikamaista kieltä *käüttiä ebätavallistu kieldü*

sikari *siguar|u* (~an, ~ua, ~oi)

sikermä *jouk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *tuk|ku* (~un, ~kuu, ~kuloi); kuoro esitti sikermän kansanlauluja *hora ezitti joukon rahvahanpajoloi*

sikeä (unesta) *sig|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); olla sikeässä unessa *olla sigies unes*

sikiö *sigiv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi)

sikiö|aika *sigivöai|gu* (~jan, ~gua, ~goi); ~asento *sigivöazend|o* (~on, ~uo, ~oloi)

sikolähti 1. (sikojen läävä) *počitahnu|t* (~on, ~ttu, ~zii); *počinpahn|u* (~an, ~ua, ~oi); 2. (kuv.) *počitahnu|t; počinpahn|u*; siivoa huoneesi, sehän on kuin sikolähti *kabrasta ičes perti, sehäi on ku počinpahnu; ~tauti* (lääk.) *počita|udi* (~vvin, ~udii, ~udiloi); sikotaudissa kasvat turpoavat *počitavvis ilve turpuou*

siksi 1. (sen tähden, siitä syystä) *sikse; sendäh/sentäh*; tulen siksi, että halusin tavata sinut *tulin sendäh, ku tahtoin nähtä sinuu* 2. (siihen mennessä/asti/saakka) *sissäh; sih suate*; odota siksi, kunnes olen kotona vuota *sissäh, kuni tulen kodih* 3. (siinä määrin) *muga; mo|ine* (~izen, ~stu, ~izii); asia on siksi tärkeä, että joudut tulemaan paikalle *dielo on moine tärgei, ga sinul pidäü olla paikal*

sikäli (siksi, siinä määrin kuin) *sigäli*; sikäli kuin tiedän, asia on kunnossa *sigäli kui minä tiijän, dielo on kunnos*

sikäläinen (siellä oleva) *sigälä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); hän tuntee hyvin sikäläiset olot *häi hüvin tiedäü sigäläzet olot*

silakka (el. Clupea harengus membras) *silak|ku* (~an, ~kua, ~koi); *salak|ku* (~an, ~kua, ~koi); Itämeressä elävä silakka on Suomen tärkein pyyntikala *Baltiekkumeres eläi silakku on Suomen tärgevin püüdökala*

silakka|laatikko *silakkupasto|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *salakkupasto|s*; ~pihvi *silakkubifšteks|u* (~an, ~ua, ~oi); *salakkubifšteks|u*

silaus (kuv.) *piälüstü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); antaa viimeinen silaus (loppusilaus) esitykselle *panna loppupiälüstüs ezitüksele*

silava (ihra) *izr|u* (~an, ~ua, ~oi); käristää silavaa pannussa *pastua izrua riehtiläl*

siletä (tulla sileä/mmä/ksi, tasoittua) *sile|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); tämä ihmevoide lupaa, että rypyt silenevät *tämä čuudovoije uskaldau, rūpüt siletäh*

sileä 1. (siloinen, tasainen) *sil|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); lapsen sileä iho *lapsen silei hibju*; sileät rantakalliot *siliet randukallivot* 2. (kuv.) *sil|ei*; pannaan kaikki rahat sileäksi (annetaan rahojen kulua) *panemmo kai rahat siliakse (annammo rahoin*

mennä); hän häipyi sen sileän tien (meni menojaan) *häi häibüi sidä siliedü tiedü (meni menoloi)*

silikoni 1. (kem.) *silikon* (~an, ~ua, ~oi); silikonია käytetään tiivistykseen *silikonua käütetäh kiin-nitükseh* 2. (rintojen suurennumateriaali) *silikon*; tyttö halusi ehdottomasti silikonit *tütöle pidi vältämättäh silikonat*

silittää 1. (tasoittaa) *tazoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *ut'uuži|e* (~n, ~u, ~tah); silittää vaatteita *ut'uužie sobii* 2. (hyväillä, sivellä) *silit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); silittää lapsen pehmeätä poskea *silittiä lapsen pehmiedü šokkua*

silitys *silittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *silitänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *silitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *ut'uu-žimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ut'uužind|u* (~an, ~ua, ~oi); pyykin silitys *pestülöin sobien ut'uužimine*; kissa odottaa silitystä *kaži vuottau silitüstü*

silitys|kuiva (kosteahko) *nezev|ü* (~än, ~iä, ~ii); *nezevähk|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *kost|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *kostiehk|o* (~on, ~uo, ~oloi); lakanat ovat nyt silityskuivat *hurstytet ollah nügöi pättävän nezevähköt ut'uužimizeh/ ut'uužittavakse*; ~lauta *ut'uužindula|udu* (~vvan, ~udua, ~udoi); ~rauta *ut'ug|u* (~an, ~ua, ~oi)

siliävä *murčevumat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); pesuohjelma on tarkoitettu (itsestään) siliäville vaatteille *pezo-ohjelmu on tarkoitettu (ičestäh) murčevumattomile sovile*

silkki 1. (materiaali) *šulku* (~n, ~u, ~loi) 2. (kangas) *šulku*; puku on aitoa silkkiä *košt'um on puh-tastu šulkuu*

silkki|hansikas 1. *šulkuperčatk|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (kuv. käsitellä silkkihansikkain) *pidellä šulku-perčatkois*; häntä käsiteltiin silkkihansikkain (hyvin hienotunteisesti) *händü pideltih šulkuperčatkois (ülen hienotundozești)*; ~paperi *šulkubumuag|u* (~an, ~ua, ~oi); ~perhonen (el. Bombyx mori) *šulkuliipo|i* (~in, ~idu, ~loi)

silli (el. Clupea harengus) *seldi* (~n, ~i, ~löi); silliä pyydetään Pohjois-Atlantin vesistä *seldii püütäh Pohjas-Atlantiekan vezis*

sillisalaatti (rosolli) *seldisaluat|tu* (~an, ~tua, ~toi)

silloin 1. (sillä hetkellä, sinä aikana) *silloi*; *sil hetkel; sih aigah*; silloin oli kaikki toisin *silloi kai oli toizin* 2. (siinä tapauksessa) *sit*; miten meidän silloin käy, jos syttyy sota? *midäbo sit meile roih, ku süttünöü voinu?*

silloinen (silloin ollut, sen ajan) *sillo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); silloisissa oloissa oli vaikeata elää *sillo-zis ololois oli vaigei eliä*

silloin tällöin *silloi tällöi*

sillä 1. (selittävä konjunktio) *ku*; retki peruuntui, sillä alkoi sataa *matkailu peruutui, ku rubei vih-mumah* 2. (adv., ark.) *silleh*; se on sitten sillä (sitä) *selvä se on sit silleh selvü*

sillä aikaa *sil aigua*; luen sillä aikaa lehdet *luven sil aigua lehtet*

sillä aikaa kun *sil aigua, kuni*; kata pöytä sillä aikaa kun teen salaatin *kata stola sil aigua, kuni luajin saluatan*

sillä ehdolla että (edellyttäen että) *sil ehtol, ku*; lupaan tulla sillä ehdolla että sinäkin tulet *lubuan tulla sil ehtol, ku sinägi tullet*

sillä tapaa/tavalla *sih tabah*; tehkää sillä tavalla kuin on opetettu *luajikkua sih tabah, kui on opas-tettu*

silmitön (suunnaton, hurja) *rajat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *ur|ai* (~uan, ~uadu, ~ualoi); *ülen kov|a* (~an, ~ua, ~ii); tunsin silmitöntä raivoa *olin uruasti suuttunuh*

silmu lehtenkan|du (~nan, ~dua, ~doi); puiden silmut *puuloin lehtenkannat*

silmukka 1. (lenkki) *petl|u* (~an, ~ua, ~oi); narun silmukka *nuoran petlu* 2. (käsityössä) *petl|u*; virkata kiinteitä silmuja *niegluo kiindielöi petloi*

silmä 1. (näköelin) *silm|ü* (~än, ~iä, ~ii); siniset silmät *sinizet silmät*; sulkea silmänsä *ummistua silmät* 2. (katseesta, näkemisestä) *silm|ü*; luoda silmänsä yleisöön *kačahuakseh rahvahah*; katson heitä sillä silmällä, että... *kačon heidü sil silmä, ku...*; pitää silmällä lasta *pidiä silmä lastu* 3. (kuv.): hävetä silmät päästään *palua huigies*; ummistaa silmänsä tosiasiolta *ummistua silmät tozidieloloi*; silmät ristissä (väsyneenä) *silmät ristai* (väzüniönü); sahata silmään (petkuttaa) *muanit|tua* (~an, ~tau, ~etah); iskeä silmää *iskie silmiä* ◇ silmä silmästä, hammas hampaasta *silmü silmä, hammas hambahah*; ei korppi korpin silmää *halkaise voronu voronan silmiä ei halgua*

silmäillä *silmäil|lä* (~en, ~öü, ~läh); *kač|ella* (~čelen, ~čelou, ~ellah); silmäilin nopeasti lehtiotsikot *kaččelin terväzeh lehtinimet*

silmä|kulma 1. *kulm|u* (~an, ~ua, ~ii); *silmükulm|u*; isku osui silmäkulmaan *isku puutui silmükulmah* 2. (silmänurkka) *silmüčup|pu* (~un, ~puu, ~puloi); *silmänčup|pu*; pyyhkiä kyynel silmäkulmastaan *pühkie küünäl silmänčupus* 3. (kuv.) *silmüčup|pu*; *silmänčup|pu*; sillä miehellä on aina veitikka silmäkulmassaan *sil miehel ainos on muhela silmänčupus*

silmä|lasit *očk|at* (~ien, ~ii); **~luomi** *silmüluom|i* (~en, ~ie, ~ii); **~lääkäri** *silmüliägäri* (~n, ~i, ~löi); *silmüdouhturi* (~n, ~i, ~loi); *silmüvrač|ču* (~an, ~čua, ~čoi); **~meikki** (ark. silmien ehostus) *silmien grimiruiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/*grimiruiččend|u* (~an, ~ua, ~oi)/*grimiruiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *silmien čomendami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/*čomendand|u* (~an, ~ua, ~oi)/*čomendu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *silmügriim|u* (~an, ~ua, ~oi); **~neula** *niegl|u* (~an, ~ua, ~oi)

silmän|ilo *silmänil|o* (~on, ~uo, ~oloi); lapset tuot-

tavat *silmäniloa lapset annetah silmäniluo*; **~isku** *silmänisku* (~n, ~u, ~loi); **~lume** (pettävä, epätoellinen) *muanut|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *pettämü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); hänen ystävällisyytensä on pelkkää *silmänlumetta hänen üstävällizüs on ihan pettämüstü*; **~paine** (lääk.) *silmänpaineh* (~en, ~tu, ~ii); **~palvoja** (mielitelijä) *bleznuičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *hännänkandeli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~räpäys** *silmänräpähtü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); kaikki kävi *silmänräpäyksessä kai rodih silmänräpähtükse*

silmä|peli (flirttailu) *silmükiž|a* (~an, ~ua, ~oi); *flirt|u* (~an, ~ua, ~oi); pitää silmäpeliä *flirtui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); **~rips** *silmüripsi* (~n, ~i, ~löi); mustat silmäripset *mustat silmüripsit*; **~terä** *silmüter|ä* (~än, ~iä, ~ii); *silmänter|ä* 1. (pupilli) *silmänter|ä* 2. (kuv.) *silmänter|ä*; hoitaa lasta kuin silmäteräänsä *hoidua lastu ku silmänteriä*

silmätysten *silmätüsti*; olimme hänen kanssaan

ihan *silmätysten olimmo hänenke ihan silmätüsti*

silmäys 1. (katsahdus) *silmävü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *kačahu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); luoda silmäys päivän uutisiin *kačahuakseh päivän uudizii* 2. (kuv.) *silmävü|s*; *kačahu|s*; se oli rakkautta ensi silmäyksellä *se oli rakkahuttu enzi silmävüksel*

silmää hivelevä (kaunis) *silmü silitteli|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); upea silmää hivelevä maisema *šikarnoi silmiä silitteliü alovehümbäristö*

silotella 1. (tasoiittaa) *sileit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *tazoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah) *silekse/ tazazekse*; rapautut seinät *siloteltiin lastalla štukatuuritit seinät sileitettih špatelil* 2. (kaunistella) *čomendel|la* (~en, ~ou, ~lah); *kau-nistel|la* (~en, ~ou, ~lah); *silit|ellä* (~telen, ~telöü, ~elläh); silotella sanomisiaan *čomendella omassah sanomizii*

silpoa (paloitella, raadella) *pilk|uo* (~on, ~ou, ~otah); ammus silpoi sotilaan jalan *ammus pilkoi saldatan jallan*

silpoutua *pilkovu|o* (~n, ~u, ~tah); *pilk|uokseh* (~ommos, ~oh/ ~ohes, ~otahes); hänen kädensä silpoutui *hyökkäyksessä hänen käzi pilkoihes hüökkävükse*

silppuri (silputuslaite) *siečk|u* (~an, ~ua, ~oi)

silputa *čilm|uo* (~on, ~ou, ~otah); *pilk|uo* (~on, ~ou, ~otah); paperi silputtiin pieniksi palasiksi *bumuagu čilmottih pienikse palazikse*

silta 1. *sil|du* (~lan, ~dua, ~doi); rakentaa silta joen yli *luadie sildu poikki joves* 2. (urh.) *sil|du*; osaatko tehdä sillan? *voitgo luadie sillan?* 3. (kuv.) *sil|du*; kuun sillalla *kuudamazen sillal*; polttaa kaikki sillat takanaan *poltua kai sillat taganpäi*

silti 1. (kuitenkin, siitä huolimatta) *hüvinpahoin*; üksikאי; *ühtelläh*; olen silti valmis antamaan periksi *olen üksikאי valmis andamah perikse*

sima *mezijuomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); simaa

juodaan vappuna *mezijuomistu juvvah maijanpruazniekan/ maijanpruazniekanu*

simahtaa 1. (ark., uupua, väsähtää) *uu|buo* (~vun, ~buu, ~vutah); *väzü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *heik|etä* (~kenen, ~kenöü, ~etäh); *simahdin loppusuoralla heikkenin loppusuoral* 2. (mennä rikki) *mure|ta* (~nen, ~nou, ~etah); uusi automme simahti heti alussa *meijän uuzi mašin murei hedi allus*

simmarit (ark., mon. uimahousut) *uinduhouzu|t* (~loin, ~loi); otitko simmarit mukaan? *otitgo uinduhouzut mugah?*

simpanssi (el. Pan) *šimpanz|e* (~en, ~ettu, ~ieloi)

simpukka (el. Bivalvia) *havvinkukkarol|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

simpluttaa (sot. sl. sortaa nuorempiaan) *alend|ua* (~an, ~au, ~etah); *muštrui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah) *pahalleh*; alikersantti simputti alokkaita *aliseržantu muštruičči pahalleh algajii saldattoi*

simputus *alendami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *alendand|u* (~an, ~ua, ~oi); *alendul|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *muštruiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *muštruičend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *muštruiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) *pahalleh*; simputukseen on ruvettu puuttumaan armeijassa *armies on ruvettu estämäh algajien saldatoin alendamistu*

simultaaninen (samanaikainen) *samanaiga|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *ühtenaiga|ine*; *sinhronno|i* (~in, ~idu, ~loi)

simultaanitulkkaus *sinhronno|i* (~in, ~idu, ~loi) *kiändämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/ *kiännänd|ü* (~än, ~iä, ~ii)/ *kiännö|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

sinappi 1. (kasv. Sinapis) *gorčits|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (sinapin siemenistä valmistettu tahdas) *gorčits|u*

sinertävä (sinisenä siintävä) *sinerdä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); horisontissa näkyy sinertävää metsää *gorizontas nägüü sinerdäjiä meččiä*

sinetti *pečat|ti* (~in, ~tii, ~tiloi)

sinetöidä 1. (sulkea, varmistaa sinetillä) *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *pečatti*; *pečatoi|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); 2. (kuv.) *pečatoi|ja*; kohtalonni oli jo sinetöity minun oza oli jo *pečatoittu*

sinfonia (mus.) *sinfouni|i* (~en, ~edu, ~eloi)

singota (heittää, nakata, sinkoutua) *lük|ätä* (~kiän, ~kiäü, ~ätäh); *visk|ata* (~uan, ~uau, ~atah)

singulaari (kiel. yksikkö) *üksik|kö* (~ön, ~küö, ~kölöi)

sinil|harmaa *siniharm|ai* (~uan, ~uadu, ~ualoi);

~homejuusto *sinihomeluust|o* (~on, ~uo, ~oloi);

~levä (kasv. Cyanophyta) *siniliiv|u* (~an, ~ua, ~oi); sinilevää esiintyy lämmenneissä järvisä *siniliivua on lämmennüis järvilöis*

sininen *sinil|ne* (~zen, ~stü, ~zii)

sinipunahallitus (oikeiston ja vasemmiston muodostama hallitus) *siniruskeihalliču|s* (~ksen, ~stu,

~ksii)

sinil|punainen *sinirusk|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi);

~ristilippu *siniristuflagu* (~n, ~u, ~loi); **~silmäinen** 1. (jolla on siniset silmät) *sinisilmä|ine* (~zen, ~stü, ~zii) 2. (kuv. liian hyväuskoinen) *sinisilmä|ine*; älä nyt ole liian sinisilmäinen! *älä nügöi ole liijan sinisilmäine!*

sinistyä *sinistü|ö* (~n, ~ü, ~täh); huulet sinistyvät kylmästä *huulet sinistüttih vilus*

sinil|valkoinen *sinivalg|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); Suomen sinivalkoinen lippu Suomen *sinivalgei flagu*; **~vuokko** (kasv. *Hepatica nobilis*) *sinivuok|oi* (~oin, ~oidu, ~koloi)

sinkki *sinki* (~n, ~i, ~löi)

sinkku (ark. naimaton) (miehestä) *naimat|oi* (~to-man, ~tomua, ~tomii); (naisesta) *miehelemene-mät|öi* (~tömän, ~tömiä, ~tömiä); sinkut viettävät iloista elämää *naimattomat da miehelemenemät-tömät vietetäh vesseliä elostu*

sinkoutua (lennähtää, paiskautua) *len|diä* (~nän, ~däü, ~netäh); *pačkaht|uakseh* (~amos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); auton matkustajat sinkoutuivat ulos kolarissa *mašinal ajajat lennättih pihale avaaries*

sinne *sinne*; älä mene sinne! *älä mene sinne!*

sinnepäin *sinnepäi*; *sinnepäin*

sinne tänne *sinne tänne*

sinnikäs (lujatahtoinen) *lujatahto|ine* (~zen, ~stu, ~zii); siinäpä sinnikäs tyttö! *sit kačo on lujatahtoi-ne tüttö!*

sinnitellä (ponnistella) *ponnistel|lakseh* (~emmos, ~eh/ ~hes, ~lahes); yritämme sinnitellä loppuun asti *opimmo ponnistellakseh loppuh suate*

sintti (hyvin pieni kala) *mut|ti* (~in, ~tii, ~tiloi); ongella saa usein vain sinttejä *ongel puaksuh puuttuu vaiku muttii*

sinunkauppa (ark.) *sinuttelu* (~n, ~u, ~loi); teimme sinunkaupat soviimmo *sinuttelus*

sinutella *sinut|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); nykyisin sinutellaan paljon *nügöi sinutellah puaksuh*

sinuttelu *sinuttelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *sinuttelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *sinuttelu* (~n, ~u, ~loi)

sinä *sin|ä* (~un, ~uu)

sinänsä (itsessään) *ičestäh*; tehtävä sinänsä ei ole hankala *ruado ičestäh ei ole vaigei*

sipaista (hipaista, pyyhkäistä) *koskeld|ua* (~an, ~au, ~etah); *pühkäld|jä* (~än, ~äü, ~etäh)

Siperia *Siberi* (~n, ~i, ~löi)

sipistä (kuiskia) *kuiskail|la* (~en, ~ou, ~lah); *šupet|tua* (~an, ~tau, ~etah)

sipsi (perunalastu) *čips|u* (~an, ~ua, ~oi); sipsit ovat epäterveellisiä *čipsat ollah epätervehellizet*

sipsuttaa (kulkea kevein askelin) *sipsut|tua* (~an, ~tau, ~etah)

sipuli (kasv. *Allium*) *lauk|ku* (~an, ~kua, ~koi)

sipuli|keitto laukkukeit|to (~on, ~tuo, ~toloi);
~kupoli laukkukupol|u (~an, ~ua, ~oi); kirkon
 kullatut sipulikupolit kirikön kullatut laukkukupo-
 lat; **~pihvi** laukkbifšteks|u (~an, ~ua, ~oi)
sireeni 1. (kasv. Syringa) sireni (~n, ~i, ~löi)
 2. (hälytysääni) sirien|u (~an, ~ua, ~oi); poliisiau-
 to ajoi sireenit ulvoen politseiskoi mašin ajoi sirie-
 nat ulvojen
siristellä kirjčist|jä (~än, ~äü, ~etäh); kirjčistell|lä
 (~en, ~öü, ~läh); siristellä silmiään kirjčistellä sil-
 mii
siristä čiri|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); heinäsirikka
 sirisee heinüčirku čirizöü
sirkkeli tsirkuli (~n, ~i, ~loi)
sirkus tsirk|u (~an, ~ua, ~oi)
sirkuttaa (visertää) vidžerd|jä (~än, ~äü, ~etäh);
 peipposet sirkuttavat peiboit vidžerdetäh
siro kaun|is (~ehen, ~istu, ~ehii); šor|ei (~ien,
 ~iedu, ~ieloi); sirot jalat šoriet jallat; kirjoittaa
 sirolla käsialalla kirjuttua kaunehel käzialal
sirorella (ripotella) ripoit|ella (~telen, ~telou, ~el-
 lah); sirotella sokeria kiisselin päälle ripoitella
 zuaharipeskuu kiisselin piäle
sirpale 1. pala|ine (~zen, ~stu, ~zii); lautanen me-
 ni sirpaleiksi torielku meni palazile; kranaatin
 sirpaleet granuatan palazet 2. (kuv.) pala|ine;
 koota yhteen elämänsä sirpaleet kerätä ühteh
 eloksen palazet
sirppi širpi (~n, ~i, ~löi); čirpi (~n, ~i, ~löi); ennen
 leikattiin ruista sirpilla enne ruistu leikattih širpil;
 punalipun sirppi ja vasara ruskien flagun širpi da
 pal'l'u
siru(nen) pal|a (~an, ~ua, ~oi); pala|ine (~zen,
 ~stu, ~zii); muru (~n, ~u, ~loi); muru|ine (~zen,
 ~stu, ~zii); maljakko on pieninä siruina mal'l'u on
 pieninnü palazinnu; kengässä on kiven siru ken-
 gäs on kiven muruine
sisar 1. (sisko) sizär (~en, ~dü, ~ii); sisareni on
 minua nuorempi sizäreni on nuorempi minuu 2.
 (esim. luostariyhteisöön kuuluva) manuahin|u
 (~an, ~ua, ~oi); luostarin sisaret manasterin
 manuahinät
sisarpuoli sizärpuol|i (~en, ~du, ~ii)
sisarus, sisarukset sizäre|s (~ksen, ~stü, ~ksii);
 velle|s (~ksen, ~stü, ~ksii); sizäreks|et (~ien, ~ii);
 velleks|et (~ien, ~ii); perheessämme on viisi sira-
 rusta mejjän perches on viizi sizärestü da vellestü
sisempi süvemb|i (~än, ~iä, ~ii); süvembä|ine
 (~zen, ~stü, ~zii); ihon sisemmät kerrokset hibjan
 süvembät kerrokset/ slojat; sisempi ja ulompi Sal-
 pausselkä süvemi da piällizemi Salbavusselgü
sisennys abzats|u (~an, ~ua, ~oi); tekstin sisen-
 nykset tekstan abzatsat
sisilisko (el. Lacerta) šiziliuhk|u (~an, ~ua, ~oi)
sisimmäinen süväin|ine (~zen, ~stü, ~zii); maa-
 tuskan sisimmäinen puunukke on pienin

matrõškan süvimäine puututti on pienin
sisin süvi|n (~män, ~miä, ~mii); kakun sisin osa
 tortan süvin oza
sisko (ark. sisar) sizär (~en, ~dü, ~ii); čik|ko (~on,
 ~kuo, ~koloi)
siskon|makkara maidososisk|u (~an, ~ua, ~oi);
~peti ühtehi|ne (~zen, ~stü, ~zii) magavosij|a
 (~an, ~ua, ~oi); lapset nukkuivat siskonpedillä
 vintillä lapset muattih ühtehizel magavosijal
 čardakas
sissi partizuan|u (~an, ~ua, ~oi)
sisu (kestävyys, luonto, rohkeus) harakteri (~n, ~i,
 ~loi); suomalainen sisu suomelaine harakteri;
 purkaa sisuaan ozuttua omua harakterii
sisukas (sinnikäs, itsepäinen) ičepäi|ne (~zen,
 ~stü, ~zii); omanenä|ine (~zen, ~stü, ~zii);
 omataba|ine (~zen, ~stu, ~zii); vastukara|ine
 (~zen, ~stu, ~zii); vastukava|ine (~zen, ~stu, ~zii);
 upr'uamo|i (~in, ~idu, ~loi)
sisus 1. (sisäpuoli) süväi|n (~men, ~ndü, ~mii);
 lanttukukon sisus lantukurniekan süväin 2. (mon.
 sisukset, sisäelimet) südäimüks|et (~ien, ~ii);
 süväimüks|et (~ien, ~ii); čolie|t (~loin, ~loi); kalan
 sisukset (par. sisälmykset) kalan čoliet
sisustaa azet|tua (~an, ~tau, ~etah); kunnost|ua
 (~an, ~au, ~etah); huoneet sisustettiin tyylikkääs-
 ti pertit azetettih stil'no
sisustus azettami|ne (~zen, ~stu, ~zii); azetand|u
 (~an, ~ua, ~oi); azetu|s (~ksen, ~stu, ~ksii);
 kunnostami|ne (~zen, ~stu, ~zii); kunnostand|u
 (~an, ~ua, ~oi); kunnostu|s (~ksen, ~stu, ~ksii);
 salin sisustus uusittiin zualan azetus uuvvistettih
sisuuntua suut|tuo (~un, ~tuu, ~utah); urheilija
 sisuuntui häviöstään sportsmen suutui hävivös
sisä|elin süväinel|i|n (~men, ~ndü, ~mii); **~filee**
 süväinfilee (~n, ~dü, ~löi)
sisäinen 1. (sisäpuolella oleva) süväinpuoli|ne
 (~zen, ~stu, ~zii); maan sisäiset asiat muan
 süväinpuolizet dielot; hän sai sisäisen verenvuo-
 don hänele rodih süväinpuoline verenvuodo
 2. (kuv.) süväinpuoli|ne; sisäinen ääni süväinpuoline
 iäni; tuntea sisäistä tyydytystä tuta süväinpuolistu
 mielihüviä 3. (kiel.) süväin=; sisäiset paikallissijat
 süväinpaikkusijat
sisäistää (omaksua sisäisesti, perusteellisesti)
 omaksu|o (~n, ~u, ~tah) südämeči/ perustehelli-
 zesti; oletko sisäistänyt toimintaperiaatteet? oletgo
 omaksunnuh perustehellizesti toiminduprintsipat?
sisä|kansi süväinkan|zi (~nen, ~tu, ~ziloi); hyt-
 timme on laivan sisäkannella mejjän kajuttu on
 laivan süväinkannel; **~katto** süväinlev|o (~on,
 ~uo, ~oloi)
sisäkkäin toine toizen südämes; sisäkkäin olevat
 sulkeet toine toizen südämes olijat salbomerkit
sisäkumi süväinrizin (~än, ~iä, ~öi); süväinkumi
 (~n, ~i, ~loi); süväinrenga|s (~han, ~stu, ~hii);

paikata pyörän sisäkumi *paikata polgupüörän süväänrengas*

sisälle (postpos.) *südämeḥ*; ajaa tunnelin sisälle *ajua tunnelin südämeḥ* 2. (adv.) *pertih*; *pertinsüdämeḥ*; lapset, tulkaa sisälle! *lapset, tulgua pertih!*

sisällissota (kansalaissota) *rahvahankeskei|ne* (~zen, ~stü, ~zii) *so|da* (~van, ~dua, ~dii)/ *voin|u* (~an, ~ua, ~ii); sisällissotaa kutsutaan myös veljessodaksi *rahvahankeskeistü sodua vie sanotah vellessovakse*

sisällys ks. sisältö

sisällysluettelo *süväändöluvettel|o* (~on, ~uo, ~oloi)

sisällyttää *ot|tua* (~an, ~tau, ~etah); tutkimukseen on sisällytetty monia arkaluonteisia asioita *tutkimukseh on otettu monii arguluondehellizii azieloi*

sisällä 1. (postpos.) *südämes*; mökin sisällä mökin *südämes* 2. (adv.) *südämes*; sateella olemme sisällä *vihmal olemmo südämes*

sisälmykset *südämüks|et* (~ien, ~ii); *süväämüks|et* (~ien, ~ii); *čoliet|t* (~loin, ~loi); kalan sisälmykset pitää poistaa *kalan čoliet pidäü ottua iäre*

sisältyä (kuulua) *kuulu|o* (~n, ~u, ~tah); tämä kohta sisältyy sopimukseen *tämä kohtu kuuluu sobimukseh*

sisältä 1. (postpos.) *südämes*; *südämespäi*; rakennuksen sisältä kuuluvat äänet *huonuksen südämes kuulujat iänet* 2. (adv.) *südämes*; *südämespäi*; lähtä sisältä ulos *lähtie südämes pihale*

sisältää (käsittää, pitää sisällään) *olla* (*olen, on, ollah*); ehdotus sisältää mielenkiintoisia yksityiskohtia *ehtotukses on mieldükiinnittäjii üksitüskohtii*

sisältö 1. (sisässä oleva) *süväänd|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); kaataa pullon sisältö maahan *kuadua pul-lon süväändö muah* 2. (kuv.) *süväänd|ö*; toimittaja teki referaatin juhlaesitelmän sisällöstä *redatoru luadii referuatan pruaniekkuezitelmän süväändös*

sisälähetys *missionierurua|do* (~von, ~duo, ~dolo); merimieslähetys on kirkon sisälähetystä *merimiesmissii on kirikön missionieruruaduo*; **~ministeriö** *süväänaziiministerstv|u* (~an, ~ua, ~oi); **~ministeri** *süväänaziiministr|u* (~an, ~ua, ~oi); **~paikallissija** *süväänpaikkusij|a* (~an, ~ua, ~oi); **~piiri** 1. (sisempi piiri esim. ryhmätanssissa) *süväänkruugu* (~an, ~ua, ~ii) 2. (tal.) *süväänkruug|u*; kaikilla ei ole asioita sisäpiirin tietoa *ei kaikil ole süväänkruugan tieduo dielolois* 3. (kuppikunta, klikki) *süväänkruug|u*; pieni sisäpiiri päätti asiasta *pieni süväänkruugu piätti dielolois*; **~politiikka** *süväänpoliitiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~puoli** *süväänpuoll|i* (~en, ~du, ~ii); maan rajojen sisäpuolella *muana rajoin süväänpuolel*

sisässä (postpos.) *südämes*; maan sisässä *muana südämes*

sisästä(päin) *südämespäi*; sisästäpäin katsottuna *südämespäi kačotunnu*

sisä|tauti (lääk.) *süväänta|udi* (~vvin, ~udii, ~udi-loi); **~vesi** (mon. järvet) *süväänv|iet* (~ezien, ~ezii); *järv|et* (~ilöin, ~ilöi); purjehdimme Suomen sisävesillä *purjehtimmo Suomen süväänvezilöil*

sisään 1. (postpos.) *südämeḥ*; maan sisään *muana südämeḥ* 2. (adv.) *südämeḥ*; tulla sisään *tulla südämeḥ/ pertih*

sisään|ajo *harjaitteluaj|o* (~on, ~uo, ~oloi); auton sisäänajo (totutteluajo) *mašinan harjaitteluajo*; **~hengitys** *süväänhengitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *hengitü|s südämeḥ*; **~käynti** *südämeḥpiäzü* (~n, ~ü, ~löi); *piäzü südämeḥ*; sisäänkäynnin vieressä *südämeḥpiäzüin vieres*; **~lämpiävä** 1. *südämeḥlämbi|l* (~ejän, ~ejä, ~ejii/ ~ejöi); sisäänlämpiävä sauna (savusauna) *südämeḥlämbieḥü külü* (*mustu külü*) 2. (kuv. pienestä piiristä) *südämeḥlämbieḥ|ü*; ovatpa he sisäänlämpiävää porukkaa *hüö ollah südämeḥlämbieḥiä joukkuo*; **~pääsy** (par. pääsy) *piäzü* (~n, ~ü, ~löi); lapsille ilmainen sisäänpääsy *lapsile ilmaine piäzü*

sitaatti (kiel. kirjoituksen tai puheen lainaus) *tsitua|tu* (~an, ~tua, ~toi)

siteerata (lainata) *tsitiiru|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); kenen kirjoitusta hän nyt siteerasi? *kenenbo kirjutustu häi nügöi tsitiiru|čči?*

siten (sillä tavoin) *muga*; *silleḥ*; *siḥ tabah*

sitkeä 1. (rakenteeltaan kova, luja) *sitk|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *suonik|as* (~kahan, ~kastu, ~kahii); liha on sitkeätä *liha on sitkei* 2. (kuv. sinnikäs, hellittämätön) *sitk|ei*; *ičepäi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *upr'uamo|l* (~in, ~idu, ~loi); hänen sitkeät yrityksensä johtivat tulokseen *hänen ičepäizet ponnistukset suatettih tulokseh*

sittoa 1. (kiinnittää) *si|duo* (~von, ~dou, ~votah); sitoa vene puuhun *siduo veneh puuh* 2. (kuv.) *si|duo*; en halua sitoa itseäni *en tahto siduo iččie*; päätökset sitovat kaikkia *piätökset sivotah kaikkii*

sitoumus *sidovumu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); antaa sitoumuksensa kirjallisena *andua sidovumus kirjallizennu*

sitoutua (lupautua) *sidovu|o* (~n, ~u, ~tah); oletko todella sitoutunut tähän työhön? *oletgo toven sidovunnuh täh ruadoh?*

sitoutumaton *sidovumat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); poliittisesti sitoutumaton virkamies *poliittizesti sidovumatoi virgumies*

sitrushedelmä *tsitrus|su* (~an, ~sua, ~soi)

sitruuna (kasv. Citrus limon) *limonpuu* (~n, ~du, ~loi)

sitruuna|happo *limonhap|po* (~on, ~puo, ~poloi); *limonkislot|tu* (~an, ~tua, ~toi) **~pippuri** *limonpippuri* (~n, ~i, ~loi); **~puristin** *limonanmädzö|t|in* (~timen, ~indü, ~timii); **~sooda** *limonsoud|u* (~an, ~ua, ~ii)

sitten 1. (sen jälkeen) *sit*; *sen jälgeh*; mitä sitten tapahtui? *midäbo sit tapahtui?* 2. (painottomana

vahvistussanana) *sit*; se on sitten selvä juttu *se on sit selgei juttu*; hei sitten! *kaikkie hüviä!* 3. (takaperin) *tagaperin*; kaksi vuotta sitten *kaksi vuottu tagaperin*

sittenkin (kuitenkin, kuitenkaan) *ühtelläh*; *ga ühtelläh*; *üksikai*; *ga üksikai*; hän teki sen sittenkin *ühtelläh häi sen luadii*; en sittenkään ymmärtänyt häntä *ga üksikai en ellendännüh händü*

sitten kun *sit ku*; *sit kui*; *sit konzu*; teen sen sitten kun ehdin *luajin sen sit konzu ehtin*

sitä (vertailussa) *sidä*; mitä pikemmin, sitä parempi *midä teriämbäh, sidä parembi*; se ei merkitse sitä eikä tätä *se ei merkiče sidä eigo tädä*

sitä ennen *sidä enne*; *enne sidä*

sitä mukaa kun/kuin *sil samal kui*; teen sen sitä mukaa kuin ehdin *luajin sen sil samal kui ehtin*

sitä paitsi *sidä paiči*; *paiči sidä*; sitä paitsi teen vielä muutakin *paiči sidä ruan vie muudugi*

sitä vastoin *sidä vastoin*; eilen oli aurinkoista, tänään sitä vastoin sataa *egläi oli päivüpasto, tä-näpäi sidä vastoin vihmuu*

siunaantua ks. siunautua

siunailla (päivitellä) *päivöindel*/lähse (*~emmos, ~eh/~ehes, ~lähes*); vanhukset siunailivat maailman menoa *vahnat rahvas päivöindeltihs muailman menuo*

siunata 1. (hengellisestä siunaamisesta) *blahoslovi*|e (*~n, ~u, ~tah*); Herra siunatkoon sinua ja varjelkoon sinua *Jumal blahoslovikkah sinuu da vardoikkah sinuu*; piispa siunasi kirkkokansan *jepiskoppu blahoslovii kirikkörahvahan* 2. (ark., kuv.): kyllä minä siunasin mielessäni, etten lähtenyt sille matkalle *tol'kovai minä moliiomos ičekseh, ku en lähtenüh sih matkah*; olla siunatussa tilassa (raskaana) olla *blahoslovitus tilas (kohtuzennu)*

siunaus 1. *blahosloven'n'u* (*~an, ~ua, ~oi*); pyytää piispalta siunaus *pakita jepiskopal blahosloven'n'ua* 2. (siunaustoimitus, haetaan siunaaminen) *blahoslovimi*|ne (*~zen, ~stu, ~zii*); *blahoslovind*|u (*~an, ~ua, ~oi*); rippi-isä toimitti vainajan siunauksen *hengelline tuatto blahoslovii pokoiniekan* 3. (hyvyys, onni) *blahosloven'n'u*; lapsi on siunaus vanhemmilleen *lapsi on blahosloven'n'u vahnembile* 4. (kuv.) *blahosloven'n'u*; kokous antoi täyden siunauksen ehdotukselle *kerähmō andoi tävven blahosloven'n'an ehtotuksele*

siunaus|kappeli *blahosloven'n'učasoun*|u (*~an, ~ua, ~oi*); **~tilaisuus** *blahosloven'n'upi*|do (*~von, ~duo, ~doloi*); siunaustilaisuuteen oli kutsuttu vain lähimmät *blahosloven'n'upidoh oli kučuttu vaihu lähimäzet*

siunautua (ark. kertyä, syntyä) *roi*|ta (*~mmos, ~h/~hes, ~tahes*); *ro*|itakseh (*~dimmos, ~dih/ ~dihes, ~ditahes*); perheeseen oli siunautunut liuta lapsia *pereheh oli roinnuhes joukko lastu*

sivaltaa (lyödä nopeasti, huitaista) *näpsahut*|tua (*~an, ~tau, ~etah*); *rapshut*|tua (*~an, ~tau, ~etah*); *rapshut*|ua (*~an, ~au, ~etah*); *s'ognild*|ua (*~an, ~au, ~etah*); *šn'auguald*|ua (*~an, ~au, ~etah*); eukko sivalsi koiraa luudalla *akku šn'augualdi koirua vastal*

sivari (ark. siviilipalvelusmies) *štatsko*|i (*~in, ~idu, ~loi*); sivarit kieltäytyvät aseellisesta palvelusta, totaalikieltäytyvät taas kaikesta sotapalvelusta *štatskoit kieldävütäh sodavehkehpalvelukses, totalikieldävüyät kogonah kaikess armiihpalvelukses*

siveellinen 1. (moraalinen, eettinen) *moral'*no|i (*~in, ~idu, ~oloi*); kansa elää siveellisessä rappio-tilassa *rahvas eläü moral'nois rappivotilas* 2. (nuh-teeton, säädyllinen) *kunnoll*|ne (*~zen, ~stu, ~zii*); viettää siveellistä elämää *eliä kunnollistu elostu*; antaa lapselle siveellinen kasvatus *andua lapselle kunnolline kasvatus*

siveetön (moraaliton, säädytön) *moralit*|oi (*~toman, ~tomua, ~tomii*); *huijut*|oi (*~toman, ~tomua, ~tomii*); pornolehtien siveettömät kuvat *pornolehtilöin huijuttomat kuvat*

sivellin (pensseli) *kisti* (*~n, ~i, ~löi*)

siveys *kunnollizu*|s (*~on, ~ttu, ~ksii*)

sivellä 1. (hyvällä, silittää) *silit*|tiä (*~än, ~täü, ~etäh*); eukko sivelee kissan selkää *buabo silittääi kažin selgiä* 2. (levittää, voidella) *voi*|dua (*~jan, ~dau, ~jetah*); sivellä aurinkovoidetta iholle *vojella hibjua päivitüsvoidel*

siveä ks. siveellinen

siviili 1. (siviilihenkilö) *tsivil'*no|i (*~in, ~idu, ~loi*); sotilaat ja siviilit *vojennoit da tsivil'noit* 2. (siviili-elämä) *tsiviilielo*|s (*~ksen, ~stu, ~ksii*); milloin hän pääsee siviiliin? *konzubo häi piäzöü armies?*

siviili|palvelus *tsivil'*no|i (*~in, ~idu, ~loi*) *palvelu*|s (*~ksen, ~stu, ~ksii*); **~palvelusmies** ks. sivari;

~rekisteri (kirkkoon kuulumattomien henkilörekisteri) *tsivil'*no|i *registratsi*|i (*~en, ~edu, ~eloi*); siirtyä siviilirekisteriin *mennä tsivil'noih registratsieh*; **~säätty** *tsivil'*no|i *taz*|o (*~on, ~uo, ~oloi*); siviilisäädyltään ihminen voi olla naimisissa, naimaton, leski tai eronnut *tsivil'noin tazon mugah ristikanzu voi olla naimizis/ miehel, naimatoi/ miehelemenemätöi, leski libo eronnuh*; **~vihkiminen** *tsivil'*no|i *ühtehmenoregistratsi*|i; siviilivihkiminen suoritetaan maistraatissa *tsivil'noi registratsii pietäh magistruatas*

sivilisaatio (sivistys, kulttuuri) *tsivilizatsi*|i (*~en, ~edu, ~eloi*)

sivistymätön (oppimaton, valistumaton, epä-hieno) *opastumat*|oi (*~toman, ~tomua, ~tomii*); *ebäkul'turno*|i (*~in, ~idu, ~loi*); sivistymätön käytös *ebäkul'turnoi ičenviendü*

sivistynyt (oppinut, valistunut; kohtelias) *opastunnu*|h (*~on, ~ttu, ~zii*); *kul'turno*|i (*~in, ~idu, ~loi*); häneltä nyt toivoisi sivistynyttä käytöstä

hänes nügöi himoittas toivuo kul'turnoidu ičen-viendiä; akateemisesti sivistynyt akadeemizesti opastunnuh

sivistys *opastumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *opastund|u* (~an, ~ua, ~oi); *opastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *kul'tuur|u* (~an, ~ua, ~oi); henkinen ja aineellinen sivistys *hengine da ainehelline opastus*; länsimainen sivistys *päivänlaskupuolizien mualoin kul'tuuru*; hänellä on aukko sivistyksessä *hänel on loukko opastumizes*

sivistys|kieli (kulttuurikieli) *kul'tuurukieli|i* (~en, ~dü, ~ii); **~maa** *kul'tuurumua* (~n, ~du, ~loi); Euroopan vanhat sivistysmaat *Jeuropan vahnat kul'tuurumuat*; **~sana** (lähinnä vierassana) *vierasperä|ine* (~zen, ~stii, ~zii) *san|a* (~an, ~ua, ~oi)

sivistyä (saada sivistystä) *opastu|o* (~n, ~u, ~tah) **sivistää** *opast|ua* (~an, ~au, ~etah); itseäänkin voi sivistää *iččiegi voi opastua*

sivu 1. *sivu* (~n, ~u, ~loi); kolmion sivut *kolmekulmikon sivut* 2. *sivu*; uutinen on (lehden) sivulla 11 *uudine on lehten ühtendeltostu sivul* 3. (reuna, reunus) *sivu*; *reun|u* (~an, ~ua, ~oi); *bok|ku* (~an, ~kua, ~kii); väisty tien sivuun! *välttü tien reunah!* 4. (kuv.) *sivu*; *bok|ku*; katselimme tapahtumia sivusta *kaččelimmo tapahtumii bokas*; tilaisuutesi meni nyt sivu suun (ohitse) *sinun pivot mendih nügöi siiriči*

sivu|aine *sivuaineh* (~en, ~tu, ~ii); *lizäopastusaineh*; sivuaineeksi valitsin kotimaisen kirjallisuuden *lizäopastusainehakse valličin kodimualazen literatuuran*; **~haara** *sivusuuar|u* (~an, ~ua, ~oi); *bokkusuuar|u*; joen sivuhaara *joven bokkusuuaru*; **~henkilö** *sivuhengill|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *toizentazonhengill|ö*; näytelmän pää- ja sivuhenkilöt *ozutelman piä- da sivuhengilöt*; **~huomautus** *sivuhuomaiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *bokkuhuomaiču|s*; *replik|ku* (~an, ~kua, ~koi); kuunteelijat tekivät sivuhuomautuksia puheen aikana *kuundelijat sanottih repliekkoi paginan aigua*; **~lause** (kiel.) *sivuvirkeh* (~en, ~tü, ~ii); pää- ja sivulauseet *piä- da sivuvirkeh*

sivullinen (ulkopuolinen) *viera|s* (~han, ~stu, ~hii); sivullisilta pääsy kielletty! *vierahile piäzü kiellettü!*

sivuluisu *livestümi|ne* (~zen, ~stii, ~zii)/ *livestünd|ü* (~än, ~iä, ~ii)/ *livestü|s* (~ksen, ~stii, ~ksii) *bokkah/ sivuh*; auto joutui pahaan sivuluisuun *mašin pahalleh livestüi bokkah*; **~maku** 1. (epämiellyttävä lisämake) *sivuma|gu* (~vun, ~guu, ~guloi); *lizäma|gu*; ruoassa on outo sivumaku *süömizes on tundematoi lizämagu* 2. (kuv.) *sivuma|gu*; *lizäma|gu*; minulle jäi siitä ikävä sivumaku *minule jäi sit igävü lizämagu*

sivumennen sanottuna (muuten) *muuten sanojen*

sivu|merkitys (kiel. konnotaatio) *sivumerkičü|s* (~ksen, ~stii, ~ksii); *bokkumerkičü|s*; *konnotatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~määrä** *sivumiär|ü* (~än, ~iä, ~ii); **~numero** *sivunoumer* (~an, ~ua, ~oi); *toizentazonnoumer*; **~osa** *sivuoza|a* (~an, ~ua, ~ii); *toizentazonoz|a*; näyttelijä sai vaatimattoman sivuvuosan *artistu sai vuadimattoman sivuoza*; **~perillinen** (lak.) *sivuperäntie* (~n, ~dü, ~löi); *toizentazonperäntie*; sisarukset tai heidän lapsensa ovat sivuperillisiä *sizäret da vellet libo heijän lapset ollah sivuperäntiet*; **~raide** 1. *sivuraiživ|o* (~on, ~uo, ~oloi); *bokkuraiživ|o*; juna odottaa sivuraitteella *juna vuottau bokkuraiživol* 2. (kuv.) *sivuraiživ|o*; *bokkuraiživ|o*; hän on joutunut sivuraitteelle (huonoon jamaan) *häi on puuttunnuh bokkuraiživole* (hänel dielot ollah pahalleh); **~rakennus** *sivuhuonu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *bokkuhuonu|s*; sivurakennuksessa ovat varastotilat *sivuhuonukses ollah varastotilat*; **~seikka** (vähäinen asia) *sivušeik|ku* (~an, ~kua, ~koi); *tühj|ü* (~än, ~iä, ~ii) *šeik|ku*

sivusta 1. (sivuosaa, kylki, reunusta) *bok|ku* (~an, ~kua, ~kii); *reun|u* (~an, ~ua, ~oi); *sivu* (~n, ~u, ~loi); *salin* sivustoille asetetut penkit *zualan bokkii müöte azetetut laučat* 2. (sot.) *flang|u* (~an, ~ua, ~oi); *reun|u*; *sivu*; turvata sivustansa *turvata flangat* 3. (sivustapäin) *sivuspäi*; *reunaspäi*; *bokaspäi*; ei ole mukava kuuulla sellaista sivusta (par. sivullisilta) *ei ole hüvä kuulta nengomua bokaspäi* **sivusta|katsoja** (syRJstäkatsoja) *sivuskaččo|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *bokaskaččo|i*; **~tuki** (kuv.) *tulgi* (~ven, ~gie, ~giloi) *sivuspäi/ bokaspäi*; saada sivustatukea *suaja/ suaha tugie bokaspäi*

sivuta 1. (geom.) *kosk|iekseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~ietahes); ympyrän kehät sivuavat toisiaan *kruugan kehät koskietahes toine toizeh* 2. (urh.) *kosk|iekseh*; *tabai|la* (~en, ~ou, ~lah); tulos sivuaa maailmanennätystä *tulos tabailou muailman rekordua* 3. (kuv.) *kosk|iekseh*; kohtalomme sivusivat (olivat lähellä) toisiaan *meijän ozat koskiettihes toine toizeh* (oldih lähäl toine toizes)

sivu|tie *sivutie* (~n, ~dü, ~löi); *sivudorog|u* (~an, ~ua, ~oi); *bokkutie*; *bokkudorog|u*; **~toimi** *sivuvir|gu* (~ran, ~gua, ~goi); *bokkuvir|gu*; *sivurua|do* (~von, ~duo, ~doloi); *bokkurua|do*

sivutoiminen *sivuvirga|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *bokkuvirga|ine*; työskentelen sivutoimisena tuntiopettajana *ruan sivuvirgazennu čuassuopastajannu*

sivu|tulo *sivutul|o* (~on, ~uo, ~oloi); *bokkutul|o*; sivutuloista maksetaan enemmän veroa *sivutulois maksetah enämbi nalogua*; **~tuote** *sivutuot|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii); *bokkutuot|eh*; sokerinvalmistuksen sivutuotteena syntyy siirappia *zuaharinvalmistuksen sivutuottehennu roih puatokkua sivuuttaa* 1. (ohittaa) *men|nä* (~en, ~öü, ~näh)/

aj|ua (~an, ~au, ~etah) *siiriči/ sivuči/ bokači*; sivuutimme juuri Jessoilan *ajoi*mmo vastevai *siiriči Jessoilas* 2. (jättää huomiotta) *jät|tiä* (~än, ~tää, ~etäh) *sivuh/ bokkah*; sivuutin kritiikin olanko-hautuksella *jätin bokkah kritiiekan lekahuttajan olgupiälöi* 3. (syrjäyttää) *jät|tiä sivuh/ bokkah*; ylivoimaisena hakijana hän sivuutti kaikki muut *ülivoimazennu pretendentannu olles häi jätti bokkah kai muut* 4. (selviytyä; ylittää) *piä|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh)/ *men|nä siiriči/ sivuči/ bokači*; pahimmat hankaluudet on jo sivuutettu *pahimis vaigevuksis on jo piästü siiriči*

sivu|vaikutus *sivuvaikutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *bokkuvaikutu|s*; mitä sivuvaikutuksia lääkkeellä on? *midäbo sivuvaikutustu on lecarsval?* **~vaunu** *pritsep|pu* (~an, ~pua, ~poi); moottoripyörän sivuvaunua sanotaan 'akantappajaksi' *mototsiklan pritseppua sanotah 'akantappajakse'*; **~ääni** (lääk.) *sivuiän|i* (~en, ~dii, ~ii); *bokkuiän|i*; sydäimestä kuuluu jokin sivuääni *südämes kuuluu mitah sivuiäni*

skandaali *skandual|u* (~an, ~ua, ~oi)

skandaalilehti *skandualuleht|i* (~en, ~ie, ~ilöi); *skandualugaziet|tu* (~an, ~tua, ~toi)

skandinaavi (Skandinavian asukas) *skandinuav|u* (~an, ~ua, ~oi)

Skandinavia *Skandinuavil|i* (~en, ~edu, ~eloi)

skannata (atk.) *skaniirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); skannaisitko minulle pari kuvaa? *skaniiruiččizitgo minule pari kuvua?*

skanneri (atk. kuvan-, tekstinlukulaite) *skanneri* (~n, ~i, ~loi)

skarpata (ark. parantaa käyttäytymistään, ryhdistäytyä) *kohe|ta* (~nen, ~nou, ~tah); *roi|ta* (~mmos, ~h/ ~hes, ~takes~) *parembakse*; yrittäisitkö vähän skarpata? *oppizitgo roita vähästü parembakse?*

skeitata (ark. rullalautaillla) *skeitleadail|la* (~en, ~ou, ~lah)

skeptinen (epäilevä) *ebäili|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *skeptill|ne* (~zen, ~stii, ~zii)

skitsofrenia (lääk.) *šizofreni|i* (~en, ~edu, ~eloi)

skool ks. kippis

skoolata (ark.) *nost|ua* (~an, ~au, ~etah) *r'umk|u* (~an, ~ua, ~ii); skoolataanpas nyt juhlan kunniaksi! *nostammo nügöi r'umkat pruanziekan kunnivokse!*

skootteri *kebj|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi) *pienipüörümototsikl|u* (~an, ~ua, ~oi); ajella skootterilla *ajella kebjel pienipüörümototsiklal*

skorpioni 1. (el. Scorpionidae) *skorpion* (~an, ~ua, ~oi) 2. (eräs horoskoopimerkki) *skorpion*

Skotlanti *šotlandi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

skotti *šotlandiela|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *šotland|s|u* (~an, ~ua, ~oi)

slaavi 1. (eräs itäeurooppalainen kansanryhmä)

sluavila|ine (~zen, ~stu, ~zii); slaaveja ovat myös slovakit ja serbit *sluavilazih kuulutah slovakat da serbatgi*; 2. (ort. kirkkokieli) *sluavinkiel|i* (~en, ~dii, ~ii); jumalanpalvelukset toimitetaan suomen tai slaavin kielellä *jumalanpalvelukset pietäh suomen libo sluavin kielel*

slaavilainen *sluavila|ine* (~zen, ~stu, ~zii); slaavilaiset kielet *sluavilazet kielet*

slalom (laskettelu) *slualom* (~an, ~ua, ~oi)

slangi *slengl|u* (~an, ~ua, ~oi); sotilaillakin on oma slanginsa *saldatoilgi on oma slengu*

slavisti *slavist|u* (~an, ~ua, ~oi); slavisti tutkii slaavilaisia kieliä *slavistu tutkiu sluavilazii kielii*

Slovakia *Slovaaki|i* (~en, ~edu, ~eloi)

slovakialainen, slovakki *slovaakiela|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *slovak|ku* (~an, ~kua, ~koi)

sloveeni *sloveeniela|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

Slovenia *Sloveeni|i* (~en, ~edu, ~eloi)

slummi *halup|pu* (~an, ~pua, ~poi); mustien asuttamat slummit *mustien eloitetut halupat*

small talk (jutustelu) *pien|i* (~en, ~dii, ~ii) *pagin* (~an, ~ua, ~oi); small talkissa pärjään jopa englanniksi *piendü paginua voin pidiä anglieksegi*

smaragdi *smaragd|u* (~an, ~ua, ~oi)

smokki *smouking|u* (~an, ~ua, ~oi)

snapsi (ruokaryppy) *šnaps|u* (~an, ~ua, ~oi)

snobi (hienostelija, keikari) *snoub|u* (~an, ~ua, ~ii)

snobbaila (hienostella, keikaroida) *hienostel|la* (~en, ~ou, ~lah); *čomendel|lakseh* (~emmos ~eh/ ~ehes, ~lahes); *forsi|e* (~n, ~u, ~tah)

sodan|aikainen *sovanaiga|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *voinanaiga|ine*; **~julistus** *sovanilmoitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *voinanilmoitu|s*; Neuvostoliitto antoi sodanjulistuksen Suomelle *Nevvostoliitto andoi voinanilmoituksen Suomele*; **~käynti** *sovanvedämi|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *sovanviend|ü* (~än, ~iä, ~ii); *voinanvedämi|ne*; *voinanviend|ü*; **~uhka** *sovanvarav|o* (~on, ~uo, ~oloi); *voinanvarav|o*; **~vastainen** *sovanvasta|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *voinanvasta|ine*; nuoret järjestivät sodanvastaisen mielenosoituksen *nuoret organizuittih voinanvastaine mielenozutus*

sohaista 1. (tökkäistä) *sü|vätä* (~diän, ~diäü, ~vätäh); *tönglätä* (~iän, ~giäü, ~ätäh); *töük|ätä* (~kiän, ~kiäü, ~ätäh); sohaista kepillä *süvätä kepil* 2. (kuv.) *tönglätä*; nyt hän kyllä sohaisi ampiäispesää *nügöi häi toven töngäi amburjaspezän*

sohia (tökkii) *sü|die* (~vin, ~dii, ~vitäh); *töngi|e* (~n, ~ü, ~täh); *töük|kie* (~in, ~kii, ~itäh); älä siinä sohi sauvojesi kanssa! *älä sit nügöi töngi keppilöinke!*

sohjo 1. (loska) *poreh* (~en, ~tu, ~ii); *uhku* (~n, ~u, ~loi); *uhkujiä* (~n, ~dii, ~löi); tie oli sohjona *tie oli uhkus*; sohjokeli *uhkukeli* 2. (murska, moska) *mur*u (~n, ~u, ~loi); *kuaš|šu* (~an, ~šua, ~šoi); perunat kiehuivat ihan sohjoksi *kartohkat kiehut-*

tih ihan kuašakse

sohva divan (~an, ~ua, ~oi)

soida 1. (soittimista) *soit|tua* (~an, ~tau, ~etah); viulu soi kauniisti *viulu soitti kaunehesti* 2. (muis- ta laitteista) *soit|tua; heli|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); herätyskello soi *budilniekku helizi*; pane levy soi- maan *pane diskietti soittamah* 3. (kuv.) *soit|tua; heli|stä*; korvissa soi räjähdysen jälkeen *korvis helizi räjähtuksen jälgeh*; sanasi jäivät soimaan mielessäni *sinun sanat jiädih helizemäh minun mieles* 4. (sadatteluissa): pahus soikoon! *kehno viegäh!*

soidin *hükürdami|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *hükürdänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *hükürdü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *kuherdami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kuherdand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kuherdu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *kiim|u* (~an, ~ua, ~oi); metsot soiti- mella *mečoit kiimal*

soihu *faakel* (~an, ~ua, ~oi); ylioppilaiden soihtu- kulke *sankarihaudalle studentoin faakelkultu velleskumale*

soija (kasv. Glycine max) *soj|a* (~an, ~ua, ~ii)

soija|kastike *sojapaini|n* (~men, ~ndu, ~mii); **~papu** *sojapa|bu* (~vun, ~buu, ~buloi) **~öljy** *sojavoi* (~n, ~du, ~loi)

soikea *pidulič|ču* (~an, ~čua, ~čoi)

soikio *pidulič|ču* (~an, ~čua, ~čoi); soikiot ja ym- pyrät *piduličat da püörüzät*

soimata (moittia) *soim|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *moit|tie* (~in, ~tiu, ~itah); omatunto soimaa *ičentundo soimuau* ◇ *pata kattilaa soimaa*, *musta kylki kummallakin pada kattilua soimuau*, *a bo- kat mollembil mustat*

soimaus *soimuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *soimuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *soimavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); moitteet ja soimaukset *moittehet da soimavukset*

soinen *suoperä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); maasto on hyvin soista *aloveh on aiga suoperäine*

soinnillinen 1. (sointiin liittyvä) *helev|ü* (~än, ~iä, ~ii); sävelten soinnilliset ominaisuudet *sävelien helevät ominazuot* 2. (soinnukas) *helev|ü*; soinnil- liset konsonantit g, b, d *helevät konsonantat g, b, d*

soinniton *kum|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); puhua soinnittomalla äänellä *paista kumiel iänel*; soin- nittomia klusiileja ovat k, p ja t *kumiet kluziilat ollah k, p da t*

sointu 1. (sävelten muodostama kokonaisuus) *soin|du* (~nun, ~duu, ~duloi); *garmouni|i* (~en, ~edu, ~eloi); sävelten sointu sävelien *soindu* 2. *soin|du*; runon loppusointu *runon loppusoindu*; hänen puheissaan on ikävä sointu (par. sävy) *hän- nen paginois on igävü soindu*

sointua 1. *soin|duo* (~nun, ~duu, ~nutah); *garmoniirui|ja* (~čēn, ~ččou, ~jah); kuoron äänet eivät oikein sointuneet yhteen *horan iänet ei ihan*

soinnuttu ühteh 2. *soin|duo*; *garmoniirui|ja*; kes- kenään sointuvat värit *keskenäh garmoniiruiččijat värit*

soistua *suostu|o* (~n, ~u, ~tah); *men|nä* (~en, ~öö, ~näh) *suokse*; metsät soistuvat *mečät mennäh suokse*

soitin 1. (mus. instrumentti) *soit|in* (~timen, ~in- du, ~timii); *soittoinstrument|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (soittolaite) *soit|in*; *soittolait|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii); levy- ja kasettisoitin *diskiettu- da kasettu- soitin*

soittaa 1. (mus.) *soit|tua* (~an, ~tau, ~etah) 2. (puhelimien, kellon, sireenin tms. soitosta) *soit|tua; heläit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); soittaa ovi- kelloa *heläittä uksikellostu*; soittakaa ambulanssi! *soitakkua skouroi!* 3. (kuv.) *soit|tua*; soittaa ensi viulua *soittua enzymästü viuluu*; (ark.) soittaa suutaan *soittua suudu*

soittaja *soitta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); soittajat ja kapellimestari *soittajat da kapelmeister*

soitto (soittaminen) *soittami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *soitand|u* (~an, ~ua, ~oi); *soit|to* (~on, ~tuo, ~to- loi); *heläittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *heläitänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *heläitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); pia- non soitto *pianinon soitto*; ovikellon soitto kuuluu huonosti *uksikellozen heläitüs kuuluu huonoh* **soitto|kello** *kello|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *zvonk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kunta** *soittokun|du* (~nan, ~dua, ~dii); *orkestr|u* (~an, ~ua, ~oi); poika soit- taa klarinettia *sotilassoittokunnassa briha soittau klarnettua vojennois orkestras*; **~pyyntö** *soittozakuaz|u* (~an, ~ua, ~oi); voinko jättää soit- topyynnön? *voingo jättäi soittozakuazan?*

sokaista 1. (häikäistä) *sovend|ua* (~an, ~au, ~etah); auton valot sokaisivat pyöräilijän *mašinan tulet sovendettih püöräiliü* 2. (kuv.) *sovend|ua*; hän oli vihan sokaisema *händü viha oli sovendannuh*

sokea 1. *sog|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); tulla sokeaksi *roita sogiekse*; sokeat ja kuurot *sogiet da kuurne- het* 2. (kuv.) *sog|ei*; hän on niin sokea, ettei ym- märrä omaa parastaan *hää on muga sogei, ga ei ellendä omassah parastu* ◇ *rakkaus tekee sokeaksi* *rakkahus luadiu sogiekse*; sokeakin kana löytää joskus jyvän *sogeigi kana löüdäü toiči jüvän*

sokeri *sogeri* (~n, ~i, ~loi); *zuahari* (~n, ~i, ~loi)

sokerin|kulutus *sogerin-/ zuaharinkulutami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *sogerin-/ zuaharinkulutand|u* (~an, ~ua, ~oi); *sogerin-/ zuaharinkulutut|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~tuotanto** *sogerin-/ zuaharintuottami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *sogerin-/ zuaharintuotand|u* (~an, ~ua, ~oi); *sogerin-/ zuaharintuotand|o* (~on, ~uo, ~oloi)

sokeri|pala *sogeri-/ zuaharipa|a* (~an, ~ua, ~oi); **~ruoko** (kasv. Saccharum officinalis) *sogeri-/ zuahariru|ogo* (~vvon, ~oguo, ~goloi); **~tauti** (lääk. diabetes) *sogeri-/ zuaharita|udi* (~vvin,

~udii, ~udiloi); *diabet|tu* (~an, ~tua, ~toi)
sokeriton *sogerit|oi/ zuaharit|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); syömmme vain sokerittomia leivonnaisia *süömmö vaiku sogerittomii pastoksii*
sokeroida *majend|ua* (~an, ~au, ~etah) *sogeril/ zuaharil*; sokeroidut karpalot *zuaharil majendetut garbalot*
sokeroimaton *sogeril/ zuaharil majendamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); sokeroimattomat säilykkeet *sogeril majendamat|oi konservat*
sokeutua *so|veta* (~genen, ~genou, ~vetah); isoisä oli sokeutunut jo lapsena *died|oi oli sovennuh jo lapsennu*
sokki, šokki 1. (lääk.) *šok|ki* (~in, ~kii, ~kilo); hän sai sokin *hái oli šokis* 2. (ark. järkytys) *šok|ki*; uutinen sodasta oli aikamoinen sokki *uudine voinas oli suuri šokki*
sokkitila *šokkitil|a* (~an, ~ua, ~oi); potilas tuotiin sairaalaan sokkitilassa *voimatoi tuodih bol'niččah šokkitilas*
sokko (vrt. sokkosilla) *čok|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); leikkiä sokkoa *kižata čokkoh*
sokkosilla *čokkozil*; lapset ovat sokkosilla *lapset ollah čokkozil*
sola *kujandeh* (~en, ~tu, ~ii); vuorten väliin jää kapea sola *mägilöin välih jiäü kaidu kujandeh*
solakka *šoihk|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); solakka var-talo *šoihkkei vardalo*
solariumi *so|aari|i* (~en, ~edu, ~eloi); oletko käynyt solariumissa, kun olet noin ruskettunut? *olet-go käünüh so|aarieh, ku olet nenga päivitünnüh?*
solidaarinen *soliduari|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *solidarno|i* (~in, ~idu, ~loi)
solidaarisuus *solidarizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *solidarizm|u* (~an, ~ua, ~oi)
solina *čurčetu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); kuuletko pu-ron solinan? *kuuletgo ojan čurčetuksen?*
solisluu (anat.) *rünnäsluu* (~n, ~du, ~loi); *rünnäspuik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi)
solisti *solist|u* (~an, ~ua, ~oi); laulaja esiintyy or-kesterin solistina *pajattai on orkestran solistannu*
solkata (puhua epäselvästi) *pa|ista* (~gizen, ~gi-zou, ~istah); *šolk|ata* (~uan, ~uau, ~atah); hän yritti epätoivoisesti solkata venäjää *hái opii toivotomasti paista ven'ua*
solki *lap|pu* (~an, ~pua, ~poi)
solmia 1. (tehdä solmu) *solmi|e* (~n, ~u, ~tah); *si|duo* (~von, ~dou, ~votah); solmi kengännauha-si! *sivo omassas kengünuorazet/ šnurkat!* 2. (kuv.) *solmi|e*; talvisodan rauha solmittiin Moskovassa *talvivoinan rauhushobimus solmittih Moskovas*
solmio *galstuk|ku* (~an, ~kua, ~koi)
solmu 1. (langasta ym.) *solm|i* (~en, ~ie, ~iloi); tehdä solmu *luadie solmi*; köysi on solmussa *nuoru on solmes* 2. (mer.) *solm|i*; vauhtimme on kuusi solmua *vauhti meil on kuuzi solmie* 3. (kuv.)

solm|i; venäjän 'ässii' opetellessa kieli menee usein solmuun *ven'an s-kirjaimii opastujes kieli puaksuh menöü solmeh*; elämän monet solmut *eloksen monet solmet*
solmuke 1. (miesten kaularusetti) *bant|u* (~an, ~ua, ~oi); otatko solmukkeen vai solmion? *otatgo bantan vai galstukan?* 2. (anat.) *solm|i* (~en, ~ie, ~iloi); imusolmuke *limfusolm|i* (~en, ~ie, ~iloi)
solmukohta *solmikoht|u* (~an, ~ua, ~ii); liiken-teen solmukohdat *liikendehen solmikohtat*
solttu (ark. sotilas) *saldat|tu* (~an, ~tua, ~toi)
solu (biol.) *solu* (~n, ~u, ~loi); *klietk|u* (~an, ~ua, ~oi); kudoksen solut *kuvoksen solut*; syöpäsolu *ruakkusolu*
soluasunto *ühteiskoinperti* (~n, ~i, ~löi); opiskeli-ja-asunnot ovat usein soluasuntoja *opastujien fatierannu puaksuh ollah ühteiskoinpertit*
solukko *soluk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *kletčatk|u* (~an, ~ua, ~oi); ihon pintasolukko *hibjan pindu-solukko/ pindukletčatku*
solumyrkky *solumürkü* (~n, ~ü, ~löi); *klietku-mürkü*
solun|jakautuminen *solun|jagavumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *solun|jagavund|u* (~an, ~ua, ~oi); *solun|jagav|o* (~on, ~uo, ~oloi); *klietkan|jagavumi|ne*; *klietkan|jagavund|u*; *klietkan|jagav|o*;
~salpaaja (lääk.) *tromb|u* (~an, ~ua, ~ii)
solvata (panetella, herjata) *huil|jata* (~guan, ~guau, ~jatah); *kir|ota* (~uon, ~uou, ~otah); *soim|ata* (~uan, ~uau, ~atah)
solvaus *huiguami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *huiguand|u* (~an, ~ua, ~oi); *huigav|o* (~on, ~uo, ~oloi); *kiruomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kiruond|u* (~an, ~ua, ~oi); *kirov|o* (~on, ~uo, ~oloi); *soimuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *soimuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *soimav|o* (~on, ~uo, ~oloi); onko noita solvauksia pakko sietää? *ongo nuoloi soimavuksii pakko tir-pua?*
soma *čom|a* (~an, ~ua, ~ii)
somali *somalila|ine* (~zen, ~stu, ~zii); Suomeen on tullut maahanmuuttajina somaleita *Suomeh on tulluh muahmuuttajinnu somalilazii*
Somalia *Somali* (~n, ~i, ~loi)
somistaa *čomend|ua* (~an, ~au, ~etah); näyteik-kuna somistettiin त्यlikkäästi *ozutehikkun čomendettih stil'no*
somistaja *čomenda|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *deko-ruator* (~an, ~ua, ~oi)
somiste (koriste) *čomendeh* (~en, ~tu, ~ii); pöy-dän somisteena on ruusuja *stolan čomendehennu on rouzua*
sonaatti *sonuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); kuulimme sonaatin sellolle ja pianolle *kuundelimmo sonua-tan violončelile da pianinole*
sonni *häk|ki* (~in, ~kii, ~kilöi)
sonnustautua (pukeutua) *sell|litä* (~gien, ~gieü,

~litäh); sonnustauduimme hääjuhliin selgiimmö svuad' bupruazniekkah

sonta 1. (ark. uloste) höst|ö (~ön, ~öttü, ~ölöi); pask|u (~an, ~ua, ~oi); šit|tu (~an, ~tua, ~toi) 2. (kuv.): älä puhu sontaa! älä pagize paskua!

sontia (ark.) töl|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh); šit|tuo (~un, ~tuu, ~utah); lehmät sontivat lehmät šitutah

sontikka (ark. sateenvarjo) zontiek|ku (~an, ~kua, ~koi)

sooda soud|u (~an, ~ua, ~ii)

soolo sool|o (~on, ~uo, ~oloi); hän lauloi soolon kuoron konsertissa häi pajatti soolon horan konsertas

sooloilla (ark. toimia omin päin) soliirui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); joko hän taas sooloilee? jogo häi müös soliiruiččou?

soopa (ark. joutavanpäiväinen puhe) tühj|ü (~än, ~iä, ~ii); čepuh|u (~an, ~ua, ~oi); jerund|u (~an, ~ua, ~oi); puhua soopaa paista tühjiä

soopeli (el. Martes zibellina) soboli (~n, ~i, ~loi)

sopertaa (puhua epäselvästi) burahut|tua (~an, ~tau, ~etah); tyttö sopersi sanottavansa itkua pidätellen tüttö burahutti omassah sanottavan itkuu pietellen

sopeuttaa (mukauttaa, sovittaa) sobivut|tua (~an, ~tau, ~etah); sopeuttaa rangaistus rikokseen sobivuttua nakazaanii pahantegoh

sopeutua (mukautua) sobivu|o (~n, ~u, ~tah); harjavuo (~n, ~u, ~tah); oletko jo sopeutunut Suomen oloihin? oletgo jo harjavunnuh Suomen ololoih?

sopeutumaton sobivumat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); harjavumat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); sopeutumattomat nuoret sobivumattomat nuoret

sopeutumisvaikeus sobivumisvaigevu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); harjavumisvaigevu|s; joillakin Suomeen muuttaneilla venäläisillä on ollut sopeutumisvaikeuksia erähil Suomeh muuttajil venälazil on olluh harjavumisvaigevuksii

sopeutuva (mukautuva) sobivu|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); hän on luonteeltaan sopeutuva häi on harakterinpuoles sobivui

sopia 1. (mahtua) sol|ie (~vin, ~biu, ~vitah); sün|diö (~nün, ~diü, ~nütäh); sopivatko tavarasi matkalaukuun? sünnütähgo sinun tavarat čamodanah? 2. (olla sopiva, sointua) sol|ie; sininen sopii sinulle hyvin sinine sinule hüvin sobiu 3. (soveltua, käydä, kelvata) kell|vata (~buan, ~bau, ~vatah); hän ei sovi niin vaativalle alalle häi ei sovi nengomale vuodijale alale 4. (tehdä sopimus) sol|ie; sopia hinnasta sobie hinnas; olemmeko jo sopineet tapaamisesta? olemmogo jo sobinuh vastavundas? 5. (yksipers. käydä päinsä) sol|ie (~biu); sopii toivoa parasta sobiu toivuo parastu;

sopisiko soittaa hieman myöhemmin? sobisgo soittua müöhembäh? ◇ sopii kuin nyrkki silmään (kuin valettu) sobiu ku kulakku silmäh (ku valettu)

sopimaton 1. (huono, kelpaamaton) pädemät|oi (~tömän, ~tömiä, ~tömii); sobimat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); vesi on juotavaksi sopimatonta vezi on pädemätöi juodavakse 2. (säädyn, turmeltunut) huijut|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); kertoa sopimattomia vitsejä sanella huijuttomii anekdottoi

sopimus sobimu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); allekirjoittaa sopimus allekirjuttua sobimus; sopimuksen ehtojen mukaisesti sobimuksen ehtoloin mugah

sopimus|kierros sobimuskier|reh (~dehen, ~rehtü, ~dehii); tällä sopimuskierroksella yritetään päästä nopeasti tuloksiin täl sobimuskierdeh opitah terväh piästä tuloksih; **~neuvottelu** sobimus-nevottelemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); sobimus-nevottelend|u (~an, ~ua, ~oi); sobimusneuvottelu (~n, ~u, ~loi); **~viljely** sobimuskazvattami|ne (~zen, ~stu, ~zii); sobimuskazvatand|u (~an, ~ua, ~oi); sobimuskazvatu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); perunankasvatus on tyypillistä sopimusviljelyä kartohkan kazvattamine on tipičnoi sobimuskazvatus

sopiva 1. (koosta) sobi|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); pädi|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); pättäv|ü (~än, ~iä, ~ii); housut ovat sopivat housut ollah pättävät 2. (kelvollinen, käyttökelpoinen) sobi|i; pädi|i; pättäv|ü; laivaväyläksi sopiva joki laivuhovukse pädii jogi 3. (suotuisa) sobi|i; pädi|i; pättäv|ü; auto on sopivan hintainen mašinan hindu on sobii 4. (mukautuva, soveltuva) sobi|i; pädi|i; pättäv|ü; ostin asuun sopivan hatun ostin ruuttih sobijan šliäpän 5. (säädylinen) hüv|ä (~än, ~iä, ~ii); ei ole sopivaa kuiskutella seurassa ei ole hüvä šupetellakseh joukos

soppa 1. (ark. keitto) suup|pu (~an, ~pua, ~pii); rok|ku (~an, ~kua, ~kii) ◇ mitä useampi kokki, sitä huonompi soppa midä enämbi keittäjiä, sidä huonombi suuppu 2. (kuv.): olettepa taas sopan keittäneet! tol'kovai keiton oletto müös keittäniüh!

sopraano sopraan|o (~on, ~uo, ~oloi)

sopu sol|bu (~vun, ~buu, ~loi); elää sulassa sovussa eliä sulavas sovus

sopuhinta sobuhin|du (~nan, ~dua, ~doi); ostimme asunnon sopuhintaan ostimmo fatieran sobuhindah

sopuisa üksimieli|ne (~zen, ~stii, ~zii); kokous oli yllättävän sopuisa kerähmä oli diivittävän üksimieline

sopukka 1. (soppi, pohjukka) pohjuk|ku (~an, ~kua, ~koi); pohj|u (~an, ~ua, ~ii); čup|pu (~un, ~puu, ~puloi); vene on lahden sopukassa veneh oli lahten pohjukas 2. (kuv.) čup|pu; pohj|u; pohjuk|ku; sydämeni sopukassa on aina paikka sinulle minun südämen čupus ainos löüdiü paik-

ku sinule

sopuli 1. (el. Lemmi) *lemming|u* (~an, ~ua, ~oi)
2. (halv. yleisen mielipiteen myötäilijä) *sobuli* (~n, ~i, ~loi); *miüdäholi|j* (~jan, ~jua, ~joi); presidentti sanoi toimittajia *sopuleiksi prezidentu sanoi redaktoroi sobuliloikse*

sopu|ottelu (urh.) *sobukil|bu* (~van, ~bua, ~boi); sopuottelun tulos oli edeltä määrätty *sobukilvan tulos oli ielpäi miärättii*; **~ratkaisu** *sobupiätö|s* (~ksen, ~stii, ~ksii); asiassa päädyttiin *sopuratkaisuun dielos tuldih sobupiätökseh*

sora *čuuru* (~n, ~u, ~loi)

soraääni 1. *falšinout|tu* (~an, ~tua, ~tii); *dissonans|u* (~an, ~ua, ~oi); hänen laulussaan ei ollut ainuttakaan *soraääntä hänen pajos ei olluh ni ühtii falšinouttua* 2. (kuv.) *dissonans|u*; kokous oli yksimielinen, ellei oteta huomioon paria *soraääntä kerähmöö oli üksimieline, ku ei ottua čottah parii dissonansua*

sori (ark. anteeksi) *sori*; *andiekse*

sorkka *kaksioza|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *kabj|u* (~an, ~ua, ~oi); *kaksiozakabj|u*; *sork|u* (~an, ~ua, ~ii)

sorkka|eläin *kaksiozakabjuelät|ti* (~in, ~tii, ~tilöi);

~rauta *nuaglankiskot|in* (~timen, ~indu, ~timii)

sormeilla (kosketella) *kosket|ella* (~telen, ~telou, ~ellah) *sormil*; *älä sormeile levyjäni! älä koskettele sormil minun disko!*

sormen|jälki *sormenjäl|gi* (~len, ~gie, ~gilöi);

~pää *sormenpiä* (~n, ~dii, ~löi)

sormi 1. *sorm|i* (~en, ~ie, ~iloi); oikean käden *sormet oigien käin sormet* 2. (kuv.) *sorm|i*; heristää *sormiaan (moittia) heiluttua sormie (moittie)*; panna kaksi *sormea kirjalle (vanhoa vala) panna kaksi sormie kirjale (uskaldua Jumalan ies; kläniekseh)*; kohtalolla on *sormensa pelissä ozal on sormi kižas*

sormikas (hansikas) *sormik|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); *perčat|u* (~an, ~ua, ~oi)

sormi|koukku *sormikouk|ku* (~un, ~kuu, ~kuloi); vetää *sormikoukkua kižata sormikoukkuh*; **~näp-päryys** *sorminäbevü|s* (~ksen, ~stii, ~ksii); *sormilouhkosti* (~n, ~i, ~loi); pianistilla on oltava *sorminäppäryyttä pianistal pidäü olla sorminäbevüstii*; **~tuntuma** (kuv. aavistus) *huav|e* (~ien, ~ettu, ~ieloi); *hainu* (~n, ~u, ~loi); minulla on jonkinlaista *sormituntumaa asiasta minul on vähäine huavettu dielos*; **~väri** *sormiväri* (~n, ~i, ~löi); *sormimual|u* (~an, ~ua, ~oi); lapset *maalailivat sormiväreillä lapset mualailah sormimualoil*

sormus *sormu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *kolča|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

sorry (ark.) ks. *sori*

sorsa 1. (el. Anas) *sorz|u* (~an, ~ua, ~ii)

sorsastaa (metsästää *sorsia*) *mečäst|ii* (~än, ~äü, ~etäh) *sorzua*

sorsastus *sorzanmečästami|ne* (~zen, ~stii, ~zii);

sorzanmečäständ|ü (~än, ~iä, ~ii); *sorzanmečästü|s* (~ksen, ~stii, ~ksii); sorsastuksen alkaessa *rannoilla on vilkasta liikehdintää sorzanmečästüksen algajes rannoil on vilkastu liikehtindii*

sortaa 1. (vanh. rikkoo, särkeä) *sor|dua* (~ran, ~dau, ~retah) ◇ *sota sortaa, rauha rakentaa soda sordau, rauhu rakendau* 2. (riistää, tyrannisoida) *kisk|uo* (~on, ~ou, ~otah); *tiraniziiru|ija* (~čen, ~ččou, ~jah); tyrannit sortavat kansaa *tiranat tiraniziiruijah rahvastu*

sorto 1. (sortaminen) *sordami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *sorrand|u* (~an, ~ua, ~ii); *sor|do* (~ron, ~duo, ~doloi); 2. (tyrannisointi) *tiranizoiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tiranizoiččend|u* (~an, ~ua, ~oi); *tiranizoiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); nousta *sortoa vastaan nosta tiranizoiččemistu vastah*

sorto|kausi *rouduka|uzi* (~vven, ~uttu, ~uzii); sortokausi (routavuodet) oli 1900-luvun alussa *roudukauzi (rouduvuvvet) oli 1900-luvun allus*; **~politiikka** *sordopoliitiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); venäläisten sortopoliitikkaa johti kenraalikuvernööri Bobrikov *venälazien sordopoliitiekkaa johti generalgubernuator Bobrikov*; **~toimi** *sordohomm|u* (~an, ~ua, ~ii); *sordote|go* (~von, ~guo, ~goloi); Suomeen kohdistuneet sortotoimet *Suomeh kohtavujat sordotevot*

sortua 1. (kaatua, painua kasaan) *sor|duo* (~run, ~duu, ~rutah); *pak|kuo* (~un, ~kuu, ~utah); *lang|eta* (~ien/ ~enen, ~ieu/ ~enou, ~ietah/ ~etah); *kua|duo* (~vun, ~duu, ~vutah); *kir|vota* (~buon, ~buou, ~votah); *čummu|ta* (~on, ~ou, ~tah); seinät *sortuivat seinät kuavuttiih* 2. (kukistua) *sor|duo*; *pak|kuo*; *lang|eta*; *kua|duo*; *kir|vota*; *čummu|ta*; viimeinenkin linnake *sortui jälgimäin negi bastion sordui* 3. (kuv.): hän oli *sortumaisillaan työtaakkansa alle häi on kuadumizilleh ruadotakan alle*; *sortua huumeisiin langeta nar-koutiekkoih*

sortuma *sordum|u* (~an, ~ua, ~ii); *pakkum|u* (~an, ~ua, ~ii); *langiem|u* (~an, ~ua, ~ii); *kuadum|u* (~an, ~ua, ~ii); sillan *sortuma sillan sordumu*

sorvata 1. (käsitellä *sorvia*) *takard|ua* (~an, ~au, ~etah); *sorvata puuhun uurteita takardua puuh jurozii* 2. (kuv. seipittää, laatia) *sepit|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); *lait|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); *sorvaatko taas laulun sanoja? müösgo sepität pajon sanoi?*

sorvi *takkari* (~n, ~i, ~loi)

SOS (lyh. kansainvälinen hätämerkki) **SOS**

sose *püree* (~n, ~dii, ~löi); *survoa perunat soseeksi survuo kartohkat püreekse*

soseuttaa *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *püreekse*; *so-seutamme omenoita ja marjoja panemmo püreekse juablokkoi da muarjoi*

sosiaali|ala *ühteiskundual|a* (~an, ~ua, ~oi);

sotsialial|a; **~demokratia** yhteiskundudemokrua-
tii (~en, ~edu, ~eloi); sotsialidemokruati|i; **~huol-
to** yhteiskunduhuoldo (~lon, ~duo, ~doloi);
sotsialihuoll|do; **~ ja terveystministeriö** yhteis-
kundu- da tervehüsministerstv|u (~an, ~ua, ~oi);
sotsiali- da tervehüsministerstv|u

sosiaalinen 1. (yhteiskunnallinen) yhteiskun-
nalli|ne (~zen, ~stu, ~zii); sotsiali|ne (~zen, ~stu,
~zii); sosiaaliset olot yhteiskunnallizet olot 2. (yh-
teisöön sopeutuva, seurallinen) kompaneisko|i
(~in, ~idu, ~loi); onko hän luonteeltaan sosiaali-
nen? ongo häi harakterii müöte kompaneiskoi?

sosiaali|politiikka yhteiskunnallispoliitiek|ku
(~an, ~kua, ~koi); sotsialipoliitiek|ku; **~porno**
(ark. sosiaalisten epäkohtien korostaminen tiedo-
tusvälineissä) yhteiskunnallisporn|o (~on, ~uo,
~oloi); sotsialiporn|o; **~pummi** (halv. työntekoa
välttelevä) vedelehti|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi);
ko|ditoi (~jittoman, ~jittomua, ~jittomii); **~tilat**
(mon. työpaikan ruokailu- ja peseytymistilat;
yms.) yhteiskunnallistil|at (~oin, ~oi); sotsialitil|at;

~turva yhteiskunnalli|ne (~zen, ~stu, ~zii)
huolenpidämi|ne (~zen, ~stii, ~zii)/ huolenpiend|ü
(~än, ~iä, ~ii)/ huolenpi|do (~von, ~duo, ~doloi);
sotsiali|ne (~zen, ~stu, ~zii) huolenpidämi|ne/
huolenpiend|ü/ huolenpi|do; Pohjoismaissa on
hyvä sosiaaliturma Pohjasmualois on hüvä sotsiali-
ne huolenpido; **~turvatunnus** (henkilötunnus)
hengilötunnu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~työntekijä**
yhteiskunnallisruada|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi);
sotsialiruada|i; **~virasto** yhteiskunnallisvirast|o
(~on, ~uo, ~oloi); sotsialivirast|o

sosialismi sotsialismi|u (~an, ~ua, ~oi)

sosialisoida (valtiollistaa, ottaa yhteiskunnan hal-
tuun) valdivollist|ua (~an, ~au, ~etah);
sotsializii|ruu|ja (~čen, ~ččou, ~jah)

sosialisti (sosialismin kannattaja) sotsialist|u (~an,
~ua, ~oi)

sosio|lekti (kiel. tietyn sosiaaliryhmän kieli)
sotsiolekt|u (~an, ~ua, ~oi); professionalizm|u
(~an, ~ua, ~oi); **~lingvistiikka** sotsioling-
vistiek|ku (~an, ~kua, ~koi); **~lingvistinen**
sotsiolingvistiekalli|ne (~zen, ~stu, ~zii)

sosiologia sotsiolougi|i (~en, ~edu, ~eloi)

sosionomi sotsionom|u (~an, ~ua, ~oi)

sota 1. sol|da (~van, ~dua, ~dii); voin|u (~an, ~ua,
~ii); viime sodasta on jo aikaa jälgimäzes voinas
jo on aigua 2. (kuv.): olla sodassa naapureiden
(riidoissa) kanssa pidiä voinua (riidua) susiedoin-
ke; kylmä sota külmü soda ◇ ei sota yhtä miestä
kaipaa voinu ei igävöiče ühtü miestä

sota|aika soda-/ voinanai|gu (~jan, ~gua, ~goi);
~harjoitus soda-/ voinuharjoitu|s (~ksen, ~stu,
~ksii); **~invalidi** soda-/ voinuinvaliid|u (~an, ~ua,
~oi); **~joukko** soda-/ voinujouk|ko (~on, ~kuo,
~koloi); **~korvaus** soda-/ voinukorvahu|s (~ksen,

~stu, ~ksii); **~marsalkka** maršal (~an, ~ua, ~oi);
sotamarsalkka Mannerheim maršal Mannerheim;
~mies saldat|tu (~an, ~tua, ~toi); **~oikeus**
vojenno|i (~in, ~idu, ~loi) su|udo (~vvon, ~uduo,
~udoloi); **~orpo** soda-/ voinuorbo|i (~in, ~idu,
~loi); **~palvelus** vojenno|i sluuzb|u (~an, ~ua,
~ii); **~päällikkö** vojenno|i piälik|kö (~ön, ~küö,
~kölöi); **~tila** soda-/ voinutil|a (~an, ~ua, ~oi);
~vanki soda-/ voinuvangi (~n, ~i, ~loi); **~vete-
raani** soda-/ voinuveteruan|u (~an, ~ua, ~oi);
~väki (armeija) armi|i (~en, ~edu, ~eloi); poika
meni sotaväkeen poigu meni armieh

sotia 1. (käydä sotaa) olla (olen, on, ollah) sovas;
vojui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); isoisa on sotinut kah-
dessa sodassa died|oi on vojuinnuh kahtes voinas
2. (kuv.) olla sovas; vojui|ja; hänen käytöksensä
sotii hyviä tapoja vastaan hänen ičenviendü on
sovas hüvii taboi vastah

sotilas saldat|tu (~an, ~tua, ~toi)

sotilas|arvo vojenno|i (~in, ~idu, ~loi) arv|o (~on,
~uo, ~oloi); **~diktatuuri** vojenno|i diktatuur|u
(~an, ~ua, ~oi); **~karkuri** dezertiir|u (~an, ~ua,
~oi); **~liitto** sodaliit|to (~on, ~tuo, ~toloi); vojen-
no|i liit|to; pitäisikö Suomen liittyä sotilasliittoon?
pidäsgo Suomen liittüü sodaliittoh? **~passi** vojen-
no|i biliet|tü (~än, ~tiä, ~töi); **~vallankaappaus**
vojennoinvallankuobavu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

sotkea 1. (liata) lijast|ua (~an, ~au, ~etah);
revust|ua (~an, ~au, ~etah) 2. (aiheuttaa sekaan-
nusta) sevoit|tua (~an, ~tau, ~etah); äidin sairasa-
tuminen sotki matkasuunnitelmat muaman voi-
mattumine sevoitti matkupluuanat 3. (vetää muka-
an) sevoit|tua; älkää sotkeko muita meidän
riitoihimme älgä sevoitakkua muidu meidän rii-
doh 4. (sekoittaa) sevoit|tua; sotkea taikina se-
voittua taigin; munat ja sokeri sotketaan (par.
sekoitetaan) keskenään jäičät da zuahari sevoite-
tah keskenäh

sotkeutua 1. (mennä sekaisin) se|vota (~guon,
~guou, ~votah); verkot sotkeutuivat pahoin ver-
kot sevottih äijäl 2. (likaantua) lijastu|o (~n, ~u,
~tah); revustu|o (~n, ~u ~tah); kengät ovat sot-
keutuneet kuraan kengät on lijastuttu 3. (sekaan-
tua) se|vota; jännittäessäni sotkeudun sanoissani
varatessah seguon omis sanois 4. (puuttua, sekaan-
tua) puut|tuo (~un, ~tuu, ~utah); se|vota; poliisi
ei halunnut sotkeutua asiaan politsii ei tahtonuh
puuttuo dieloh 5. (sekoittua keskenään) se|vota;
sotk|ie (~en, ~ou, ~ietah); taikinaa vatkataan, jotta
kaikki ainekset sotkeutuvat hyvin taiginua sotkie-
tah, ku kai ainekset sevottas hüvin

sotku 1. (epäjärjestys) segavu|s (~ksen, ~stu, ~ksii);
sevoitu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); miten tässä sotkussa
voi elää? kuibo täs segavukses voi eliä? 2. (kuv.
sekasotku) segasotku (~n, ~u, ~loi); selvitä itse
omat sotkusi! sellitä iče omat segasotkut! 3. (sot.sl.

sotilaskoti) *saldattukluub*|u (~an, ~ua, ~ii); sot-kusta saa kahvia ja makoisia munkkeja *saldattu-kluubas voi ostua koufiedu da magiedu zuahariha-panpiiruadu*

sotkuinen 1. (likainen, siivoton) *ligahi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *reduhi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); sotkuiset vaatteet *ligahizet sovat*; sotkuiset vaatekomerot *reduhizet sobakomerot* 2. (kuv. epäselvä, mutki-kas) *sega*|ine (~zen, ~stu, ~zii); *sevonnu*|h (~on, ~ttu, ~zii); sotkuiset raha-asiat *sevonnuot raha-aziet*; firman omistussuhteet ovat harvinaisen sotkuiset *firman omistusvälit ollah harvinazen sevonnuot*

sotu (lyh. sosiaaliturma) *ühteiskunnalli*|ne (~zen, ~stu, ~zii) *huolenpidämi*|ne (~zen, ~stü, ~zii)/*huolenpiendü* (~än, ~iä, ~ii)/*huolenpi*|do (~von, ~duo, ~doloj); *sotsiali*|ne (~zen, ~stu, ~zii)/*sotsial'no*|i (~in, ~idu, ~loi); *huolenpidämi*|ne/*huolenpiendü*/ *huolenpi*|do

soudella *so*|vvella (~udelen, ~udelou, ~vvellah); mennäänkö soutelemaan järvelle? *lähtemmögo soudelemah järvele?*

soutaa 1. *so*|judua (~vvan, ~udau, ~vvetah/ ~utah); Savossa vaimo soutaa, mies pitää perää *Savos akku soudau, ukko periä pidää* 2. (kuv.) soutaa ja huovata (muuttaa mieltään, jahkailla) *soudua da huovata (muuttua mieldü; päivöindel-läkseh)*

soutu 1. (soutaminen) *soudami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *sovvand*|u (~an, ~ua, ~oi); *so*|udo (~vvon, ~uduo, ~udoloi) 2. (urh.) *soudami*|ne; *sovvand*|u; *so*|udo; saada kultaa soudussa *suaja/ suaha kuldua sovvandas*

soutu|kilpailu (urh.) *soudamis*-/ *sovvandu*-/ *soudokil*|bu (~van, ~bua, ~boi); **~laite** *soudamis*-/ *sovvandu*-/ *soudolait*|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii); **~vene** *soudamis*-/ *sovvandu*-/ *soudoveneh*

sovelias 1. (sopiva, kelvollinen) *sobi*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *kelbuaj*|u (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *pädi*|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); rakentamiseen sovelias paikka *srojimizeh sobii paikku* 2. (hyväksyttävä) *sobi*|i; *kelbuaj*|u; *pädi*|i; tuollainen puhe ei ole soveliasta lasten kuullen *nengoine pagin ei ole pädi lapsien kuulten*

sovellus *sobivuttami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *sobivutand*|u (~an, ~ua, ~oi); *sobivutu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *todevuttami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *todevutand*|u (~an, ~ua, ~oi); *todevutu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); tietotekniikan sovellukset *tiedoteh-niekan sobivuttamizet*

sovellusohjelma (atk.) *sobivuttamis*-/ *sobivutan-du*-/ *sobivutus*-/ *todevuttamis* *todevutandu*-/ *todevutusohjelm*|u (~an, ~ua, ~oi)

soveltaa 1. (toteuttaa käytännössä) *sobivut*|tua (~an, ~tau, ~etah); *todevut*|tua (~an, ~tau, ~etah); uutta lakia sovelletaan vuoden alusta *uuttu*

zakonua todevutetah vuvven allus algajen 2. (so-peuttaa, mukauttaa) *sobivut*|tua; *todevut*|tua; yri-tän soveltaa käytöstäni tilanteen mukaan *opin sobivuttua omua ičenviendiä situatsien mugah*

soveltava *sobivutta*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *todevutta*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); lääketieteessä tehdään paljon soveltavaa tutkimusta *liečehtijos luajitah äijü todevuttajua tutkimustu*

soveltua 1. (sopia, olla omiaan) *so*|bie (~vin, ~biu, ~vitah); *pä*|tä (~in, ~döü, ~täh); nämä kengät soveltuvat retkeilyyn *nämmä kengät pätääh kä-velüh* 2. (olla sopusoinnussa) *so*|bie; mielipiteem-me eivät sovellu yhteen *meijän mielet ei sovita ühteh*

soveltuvuus (sopivuus) *sobivumi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *sobivund*|u (~an, ~ua, ~oi); *sobivu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *ühtehpädevümi*|ne (~zen, ~stü, ~zii); *ühtehpädevünd*|ü (~än, ~iä, ~ii); *ühtehpädevü*|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

soveltuvuuskoe *sobivumis*-/ *sobivundu*-/ *sobivustest*|u (~an, ~ua, ~oi); *ühtehpädevümis*-/ *ühtehpädevünd*-/ *ühtehpädevüstest*|u; koulutuk-seen haluaville tehtiin soveltuvuuskokeet *opastu-mahtahtojile luajittih ühtehpädevüstestat*

sovhoosi (valtiontila entisessä Neuvostoliitossa) *souhoz*|u (~an, ~ua, ~oi)

sovinisti (naisten sortaja) *šovini*|st|u (~an, ~ua, ~oi); tosi sovinistia sanotaan sovinistisiaksi *tozi šovinistua sanotah šovinistupočikse*

sovinainen (perinnäinen, totuttu) *tavalli*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *perindöl*|li|ne (~zen, ~stü, ~zii); *traditsionno*|i (~in, ~idu, ~loi); sovinaiset tavat *traditsionnoit tavat*

sovinollinen *üksimieli*|ne (~zen, ~stü, ~zii); palkkaneuvottelut käytiin sovinollisessa henges-sä *palkupaginat piettih üksimielizesti*

sovinto *so*|bu (~vun, ~buu, ~buloi); riita päättyi sovintoon *riidu piätüi sobuh*; usko nyt sovinolla! *usko nügöi sovu!*

sovintoesitys *sobuehtotu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *sobuežitü*|s (~ksen, ~stü, ~ksii); valtakunnansovit-elijan sovintoesitystä odotetaan *valdukunnanso-vittelijan sobuehtotustu vuotetah*

sovitella 1. (kokeilla, asetella) *sovit*|ella (~telen, ~telou, ~ellah); *miäräil*|lä (~en, ~öü, ~läh); asen-taja sovittelee laitteen osia paikoilleen *laittelii sovit-teli laitteen ozii paikoilleh* 2. (järjestellä ajankoh-taan sopivaksi) *sovit*|ella (~telen, ~telou, ~ellah); sovittelemme tapaamisaikoja *menojemme mu-kaan sovittelemmo vastavusaigoi meijän menoloin mugah* 3. (riitaa tms.) *sovit*|ella; lakkoa yritettiin estää sovittelemalla *zabastouhkua opittih estiä sovittelemdal*

sovittaa 1. (panna, asettaa) *sovit*|tua (~an, ~tau, ~etah); *miär*|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh); *miäräil*|lä (~en, ~öü, ~läh); sovittaa uutta pukua *sovitua*

uuttu kost'umua/ pluat'tua 2. (palauttaa sopu) *sualja/ sua|ha* (~n, ~u, ~jah/ ~hah) *sobuh*; sovit-
taa riitelevät osapuolet *suaja/ suaha sobuh riideli-
jät ozapuolet* 3. (hyvittää) *korv|ata* (~uan, ~uau,
~atah); vanki sovittaa rangaistustaan Kakolassa
vangi korvuau omassah nakazaaniedu Kakolas
4. (mus. muokata) *sovit|tua*

sovittelija *sovitte|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); Ahti-
saari toimi sovittelijana Kosovossa *Ahtisaari toi-
mii sovittelijannu Kosovos*

sovittelu *sovitte|i* (~zen, ~stu, ~zii);
sovitte|nd|u (~an, ~ua, ~oi); *sovittelu* (~n, ~u,
~loi)

sovitus 1. (vaatteen sovittaminen) *sovittami|ne*
(~zen, ~stu, ~zii); *sovitand|u* (~an, ~ua, ~oi);
sovit|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *miäriämi|ne* (~zen,
~sti, ~zii); *miäriänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *miäräv|ö*
(~ön, ~iö, ~ölöi) 2. (riidasta ym.) *sobimi|ne*
(~zen, ~stu, ~zii); *sovind|u* (~an, ~ua, ~oi); *so|bu*
(~vun, ~buu, ~buloi); pyrimme sovitukseen (par.
sovintoon) *opimmo piästä sobuh* 3. (mus.)
sovitte|i (~zen, ~stu, ~zii); *sovitand|u*; *sovit|s*; hän laati sovi-
tuksen orkesterille *häi luadii sovituksen orkestrale*

sovituskoppi *miärävökabink|u* (~an, ~ua, ~oi)

spagetti *spaget|ti* (~in, ~tii, ~tiloi)

spartalainen (kuv.) *spartalaine* (~zen, ~stu, ~zii);
spartalaiset elintavat *spartalazet elostavat*

spekuloida 1. (mietiskellä, järkeillä) *ajat|ella* (~te-
len, ~telou, ~ellah); *duumai|ja* (~čen, ~ččou,
~jah); yritän spekuloida eri vaihtoehtojen etuja
opin ajatella erilazien vaihtoehtoloin eduloi
2. (keinotella, laskelmoida) *spekuliirui|ja* (~čen,
~ččou, ~jah); spekuloida arvopapereilla *spekuli-
ruija arvobumuaogoi*

perma *siemen* (~en, ~dü, ~ii); *sperm|u* (~an, ~ua,
~oi)

sponsori (tukija, rahoittaja) *sponsor|u* (~an, ~ua,
~oi); urheilijat tarvitsevat kunnon sponsoreita
sportsmenat tarvitah kunnon sponsoroi

sponsoroida *sponsiirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

spontaani (vaistonvarainen, oma-aloitteinen)
spontanno|i (~in, ~idu, ~loi); se oli spontaania
toimintaa *se oli spontannoidu toimindua*

SPR (lyh. Suomen Punainen Risti) *Suomen Rusk|ei*
(~ien, ~iedu, ~ieloi) *Rist|u* (~an, ~ua, ~oi)

sprii *spirtu* (~n, ~u, ~loi)

spurtti (ark. kiri, kiihdytys) *ponnistumi|ne* (~zen,
~stu, ~zii); *ponnistund|u* (~an, ~ua, ~oi); *ponnis-
tu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); juoksija otti spurtin lop-
pusuoralla *juoksii otti ponnistuksen loppusuoral*

squash (urh.) *skuoš* (~in, ~šii, ~šiloi); pelata
squashia kižata skuošših

staattinen (tasapainoinen, muuttumaton)
muuttumat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii);
tazapaino|ine (~zen, ~stu, ~zii); *statiičesko|i* (~in,
~idu, ~loi)

stabiili (vakaa, pysyvä) *püzü|i* (~jän, ~jiä, ~jii/
~joi); *stabil'no|i* (~in, ~idu, ~loi)

stadion *stadion* (~an, ~ua, ~oi)

standardi (normi, määräys, ohje) *norm|u* (~an,
~ua, ~ii); *standart|u* (~an, ~ua, ~oi)

standardoida (yhdenmukaistaa) *normit|tua* (~an,
~tau, ~etah); *standartizui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah);
karjalan kielen oikeinkirjoitus on standardoitu
(normitettu) *karjalan kielen oigiehkirjutus on
standartizuittu*

startata (ark. käynnistää, lähteä liikkeelle)
startui|ja (~čen, ~ččou, ~jah)

startti (ark. käynnistys, liikkeellelähtö) *start|u*
(~an, ~ua, ~oi)

starttiraha (yrittäjäksi aikovalle työttömälle mak-
settava avustus) *starturah|a* (~an, ~ua, ~oi);
startudeng|u (~an, ~ua, ~oi)

statisti (sivuosan esittäjä, avustaja) *statist|u* (~an,
~ua, ~oi)

status *stuatus|su* (~an, ~sua, ~soi); karjalan kielel-
le toivotaan virallista statusta *karjalan kielele toi-
votah virallistu stuatussua*

steariini *steariin|u* (~an, ~ua, ~oi)

stereofoninen *stereofoniičesko|i* (~in, ~idu, ~loi)

stereo|lähetys *stereotüöndämi|ne* (~zen, ~sti,
~zii); *stereotüönnänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *stereo-
tüön|dö* (~nön, ~düö, ~dölöi); **~nauhuri** *stereo-
magnitofon* (~an, ~ua, ~oi)

stereot (ark. stereolaitteet) *stereo|t* (~loin, ~loi)

steriili 1. (lisääntymiskyvytön) *steril'no|i* (~in,
~idu, ~loi) 2. (steriloitu, bakteeriton) *steril'no|i*

steriloida 1. *sterilizui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); mies
steriloitiin omasta toivomuksesta *mies sterili-
zuittih hänen iččeh toivomukses 2. sterilizui|ja*;
leikkauksessa tarvittavat instrumentit steriloi-
daan hyvin *leikkavukses/ operatsies tarvittavat
instrumentat sterilizuijah hüvin*

stilisoida (muotoilla, tyyliellä) *stilizui|ja* (~čen,
~ččou, ~jah); artikkelia täytyy vielä stilisoida kir-
jutustu *pidäü vie stilizuija*

stilistiikka (tyylioppi) *stilistiek|ku* (~an, ~kua,
~koi)

stipendi *stipendi|i* (~en, ~edü, ~elöi); *aburah|a*
(~an, ~ua, ~oi); *abudeng|u* (~an, ~ua, ~oi)

stipendiaatti *stipendiat|tu* (~an, ~tua, ~toi)

STK (lyh. Suomen Työnantajain Keskusliitto) *Suo-
men Ruavonandajien Keskusliit|to* (~on, ~tuo,
~toloi)

strategia *strateegi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

strateginen *strateegielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

stressaantua (rasittua henkisesti) *stressavu|o* (~n,
~u, ~tah); *puut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah) *stressah*

stressaantunut *stressavunnu|h* (~on, ~ttu, ~zii)

stressaava *stressahpani|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi);
stressahsuatta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); työ on
muuttunut stressaavaksi *ruado on muuttunuh*

stressahsuattajakse

stressata (ark. rasittaa henkisesti) *pan|na* (~ou)/*suat|tua* (~au) *stressah*; minua stressaa jo ajatuskin loman loppumisesta *minuu panou stressah* jo *ajatusgi loman loppumizes*

stressi (rasitus, paine) *stres|su* (~an, ~sua, ~soi)

stripata (ark. esiintyä riisuutumalla) *ozut|ella* (~telen, ~telou, ~ellah)/*ezit|ellä* (~telen, ~telöü, ~elläh) *iččie striptiizas*

strippari (ark.) *striptiziiruičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/~joi)

struktuuri (rakenne) *struktuur|u* (~an, ~ua, ~oi)

strutsi (el. Struthio) *stras|su* (~an, ~sua, ~soi)

studio *stuudi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

stuertti *st'uard|u* (~an, ~ua, ~oi)

subjekti (kiel.) *subjekt|u* (~an, ~ua, ~oi); *alu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); lauseen pääjäsenet ovat subjekti ja predikaatti *virkehen piäozapuolet ollah subjektu da predikuattu*

subjektiivinen (yksilöllinen, puolueellinen) *subjektiiv|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *üksilöl|i|ne* (~zen, ~stii, ~zii); nämä ovat subjektiivisia mielipiteitäni *nämmä ollah minun subjektiivizet mielet*

substantiivi (kiel.) *substantiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); *nimisan|a* (~an, ~ua, ~oi)

Sudan *Sudan* (~an, ~ua, ~oi)

sudanilainen *sudanala|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

sudenkorento (el. Odonata) *vezičirk|u* (~an, ~ua, ~oi); *vezikorendol|ine* (~zen, ~stu, ~zii);

hukankorendol|ine; *strikat|ti* (~in, ~tii, ~tiloi)

suffiksi (kiel. tunnus, johdin) *suffiks|u* (~an, ~ua, ~oi); *juondeh* (~en, ~tu, ~ii)

suggestoida *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *aivoloih/ mieleh*

suhahtaa (viuhahtaa) *viuhk|ua* (~an, ~au, ~etah); *viuhkaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); autot suhahtelevat ohitsemme *mašinat viuhketah meis siiriči*

suhde 1. *väli* (~n, ~i, ~löi); hoitaa suhteita *hoidua välilöi*; joka suhteessa *joga tapahtukses* 2. *proportsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); euron arvo suhteessa dollariin *jeuron arvo proportsies dollarah*

suhde|luku *proportsiilu|gu* (~vun, ~guu, ~loi);

~toiminta *välitoimind|u* (~an, ~ua, ~oi); yritys hoitaa suhdetoimintansa kiitettävästi *firmu hoidaa omassah välitoimindua kiitettävästi*

suhina *šuhu* (~n, ~u, ~loi); *šuhineh* (~en, ~tu, ~ii); puhelimesta kuului vain suhinaa *telefonas kuului vaiku šuhinehtu*

suhista (3. pers. havista, humista) *humis|sta* (~zou, ~stah); tuuli suhisee puissa *tuuli humizou puulois*

suhtautua 1. (asennoitua) *kohtavu|o* (~n, ~u, ~tah); hän suhtautui positiivisesti ehdotukseeni *hái kohtavui pozitiivizesti minun ehdotukseh* 2. (olla jossakin suhteessa johonkin) *kohtavu|o*; *kosk|iekseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~ietahes); miten

hintataso suhtautuu palkkoihin? *kuibo hindutazo kohtavuu palkkoih?*

suhteellinen *kohtavukselli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *proportsielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *verdualli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); kaikki on suhteellista *kai on verduallistu*

suhteellisen (adv.) *kohtavuksellizen*; *verduallizen*; kesä on ollut suhteellisen lämmin *kezä on olluh verduallizen lämmin*

suhteellisuudentaju *kohtavuksellizuontaju* (~n, ~u, ~loi); *verduallizuontaju*; menettää suhteellisuudentajunsa *menettii verduallizuontaju*

suhteellisuusteoria (fys.) *kohtavuksellizusteur|i* (~en, ~edu, ~eloi); *verduallizusteur|i*; Einsteinin kehittämä suhteellisuusteoria *Einšteinan kehittämü kohtavuksellizusteurii*

suhteeton *verduamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); suhteettoman korkeat hinnat *verduamatto-man korgiet hinnat*

suhteuttaa (rinnastaa, verrata) *ver|rata* (~duan, ~duau, ~ratah); tavoitteet on suhteutettava resursseihin *tavoittehet pidäü verrata resursoih*

suhtkoht (ark. aika, melko) *aiga*; suhtkoht jännittävä kirja *aiga interesnoi kirju*

suhuäänne (kiel.) *sibilant|u* (~an, ~ua, ~oi)

suihkari (ark. suihkukone) *reaktivno|i* (~in, ~idu, ~loi) *lendokoneh* (~en, ~tu, ~ii)

suihke (deodorantti) *dezodorant|u* (~an, ~ua, ~oi); pane suihketta kainaloon! *pane dezodorantua kainaloloih!*

suihku *suihku* (~n, ~u, ~loi); ottaa suihku *ottua suihku/ olla suihkus*

suihku|geeli *suihkugeeli* (~n, ~i, ~löi); **~kaappi** *suihkuškuap|pu* (~an, ~pua, ~poi); **~lähde** *fontan* (~an, ~ua, ~oi)

suihkuta *brizg|ua* (~an, ~au, ~etäh); *vir|rata* (~duan, ~duau, ~ratah); veri suihkusi haavasta *ruanas virdai veri*

suihkuttaa *brizgut|tua* (~an, ~tau, ~etah)

suikale *pala|ine* (~zen, ~stu, ~zii); leikata suikaleiksi *leikata palazikse*

suinkaan *ei taki*; *ei toinah*; et suinkaan suuttunut? *et taki suuttunuh?/ et toinah suuttunuh?*

suinkin *kui vai*; tulen niin pian kuin suinkin ehdin *tulen muga terväh, kui vai ehtin*

suin päin *suin päin*; syöksyä suin päin järveen *hüpätä suin päin järveh*

suistaa 1. (työntää, sysätä) *ähk|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); kova vauhti suisti auton tieltä kova vauhti *ähkäi mašinan tielpäi* 2. (kuv. kukistaa, nujertaa; ks. syöstä) *ähkäl|tä*; tyranni suistiin (par. syöstiin) *vallasta tiruanu ähkättih vallas*

suistua 1. (mennä paikaltaan) *kik|ota* (~kuon, ~kuou, ~otah); *kir|vota* (~buon, ~buou, ~votah); *kua|duo* (~vun, ~duu, ~vutah); *lang|eta* (~enen/ ~ien, ~enou/ ~ieu, ~etah/ ~ietah); *livestü|ö* (~n,

~ü, ~täh); pak|kuo (~un, ~kuu, ~utah); sor|duo (~run, ~duu, ~rutah); kuorma suistui ojaan gruu-zu kikkoi ojah 2. (kuv. kukistua; romahtaa) lizni|e (~n, ~ü, ~täh); livestü|ö (~n, ~ü, ~täh); romaht|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); kuningas suistui valtaistuimeltaan koroli romahtih valduistuimelpäi; hänen elämänsä on suistunut raiteiltaan hänen elos on livestünnüh raiživoloilpäi

suitset (mon.) suič|et (~čieloin, ~čieloi)

suitsuke (suitsutusaine) luadan (~an, ~ua, ~oi); suitsukkeen tuoksu luadanan aromuattu

suitsuttaa 1. (levittää pyhää savua) kuaji|e (~n, ~u, ~tah); pappi suitsuttaa ikonien edessä pappi kuajiu obrazoi 2. (savuttaa) savvu|ta (~on, ~ou, ~tah); piäst|jä (~än, ~äü, ~etäh) savvu; tehtaaniiput suitsuttavat nokista savua zavodantruuvat piästetäh nogehistu savvu 3. (kuv. ylistää): kriitikot suitsuttivat ylistystä elokuvalle kriitikat äijäl kiitettih fil'mua

suivaantua (kyllästyä, saada tarpeekseen) küllästü|ö (~n, ~ü, ~täh); olen täysin suivaantunut siihen mieheen olen tävvelleh küllästünnüh sih mieheh

sujahtaa 1. (livahtaa, pujahtaa) lipsaht|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); viglaht|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); kissa sujahti ovenraosta sisään kaži viglahtih uksenragozes südämeh 2. (ajasta: kulua nopeasti) lipsaht|uakseh viglaht|uakseh; šmaijaht|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); neljän viikon loma mennä sujahti nellän nedälin loma meni lipsahtih

sujauttaa pujoitald|ua (~an, ~au, ~etah); tyttö sujautti kätensä pojan kainaloon tüttö pujoitaldi kâin brihan kainaloh

sujua (luonnistua, onnistua, käydä laatuun) men|nä (~öü, ~näh) hüvin; miten työ sujuu? menöügo ruado hüvin?

sujut (mon., ark.) kviit|at (~toin, ~toi); nyt olemme sujut (selvittäneet velkamme, asiamme) nügöi olemmo kviitat

sujuva (luistava, vaivaton) hüv|ä (~än, ~iä, ~ii); hän puhuu sujuvaa karjalaa häi pagizou hüviä karjalan kieldü; poika kirjoittaa sujuvalla käsialalla brihačču kirjuttau hüväl poučerka

sukellus (sukeltaminen) čukeldami|ne (~zen, ~stu, ~zii); čukeldand|u (~an, ~ua, ~oi); čukeldu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); olla sukelluksissa čukel-duakseh/ olla vien al

sukellus|puku čukeldusso|ba (~van, ~bua, ~bii); skafandr|u (~an, ~ua, ~oi); ~vene čukeldusveneh (~en, ~tü, ~ii); submariini|u (~an, ~ua, ~oi)

sukeltaa čukeld|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes)

sukka suk|ku (~an, ~kua, ~kii); panna sukat jalkaan panna sukat jalgah; kulkea sukkaillaan kävellä sukkazilleh

sukka|housut sukkuhouzu|t (~loin, ~loi); kolgotk|at (~oin, ~oi); ~mehu (ark. jalkahiki) jalguhi|gi (~en, ~gie, ~gilöi); sukkamehu haisee jalguhigi kuaričču; ~puikko sukkunieg|u (~an, ~ua, ~oi)

sukkela 1. (nopea, vikkela) sukkel (~an, ~ua, ~ii); vikkel (~än, ~iä, ~ii); tyttö on sukkela liikkeissään tüttö on sukkel liikkehis 2. (kekseliäs, nokkela) sukkel; sukkelaa sanailua sukkelua kiistua

sukkula sukkula|ine (~zen, ~stu, ~zii)

sukkuloida 1. (kulkea usein kahden paikan väliä) sukkelehti|e (~n, ~u, ~tah); sukkuloitko paljonkin Helsingin ja Tallinnan väliä? sukkelehtitgo puak-suh Helsingin da Tallinnan väli? 2. (siirtyä nopeasti tehtävästä toiseen) sukkelehti|e; lähetystöväki elää sukkuloivaa elämää posol'stvan ruadovägi eläü sukkelehtijua elostu

suklaa šokoluad|u (~an, ~ua, ~oi)

suksi (yl. mon.) 1. su|ksi (~ksen, ~stu, ~ksii); suks|et (~ien, ~ii); hiihtää uusilla suksilla hiihtiä uuzil suksil; sukset luistavat sukset luistetah 2. (kuv.) suks|et; heillä menivät sukset ristiin (tuli erimielisyyksiä) heil sukset mendih ristai (rodih erimielizütti)

suksia 1. (hiihtää) suksit|tua (~an, ~tau, ~etah); hiiht|ä (~än, ~äü, ~etäh) 2. (kuv., ark. painua menemään) suksit|tua; suksi suolle! suksi suole!

suksi|boksi (ark. suksikotelo) suksikomer|o (~on, ~uo, ~oloi); ~pussi suksihuavoline (~zen, ~stu, ~zii); ~sauvat (mon.) suksikep|it (~pilöin, ~pilöi); ~voide suksivoilje (~dien, ~jettu, ~dehii/ ~dieloi)

suku 1. su|gu (~vun, ~guu, ~guloi); olemme läheistä sukua olemmo lähestü suguu ◇ suku on pahin sugu on pahin 2. (biol.) su|gu; kasvin suku kazvin sugu 3. (kiel.) su|gu; venäjässä on kolme sukua ven'ankieles on kolme suguu

suku|kieli sugukieli| (~en, ~dü, ~ii); suomi ja karjala ovat lähisukukieliä suomenkieli da karjalan-kieli ollah lähisugukieli; ~kunta sugukun|du (~nan, ~dua, ~dii); rod'n'ukun|du; rod'n|at (~ien, ~ii); ~kypsä küps|ü (~än, ~iä, ~ii) sugupuolizesti

sukulainen sugula|ine (~zen, ~stu, ~zii); omahil|ne (~zen, ~stu, ~zii); rod'n|u (~an, ~ua, ~ii)

sukulais|kansa sugukanz|u (~an, ~ua, ~oi); rod'n'ukanz|u; sugurahva|s (~han, ~stu, ~hii); rod'n'urahva|s; omahiz|et (~ien, ~ii); ~perhe sugu-pereh (~en, ~tü, ~ii); rod'n'upereh; ~sielu

suguhengli (~en, ~ie, ~ii); rod'n'uhengli; ~suhde suguväli (~n, ~i, ~löi); rod'n'uväli

sukuloida (vieraila sukulaisten luona) olla gostis sugulazien/ rodniien/ omahizien luo

sukunimi sugunim|i (~en, ~ie, ~löi); famili|i (~en, ~edu, ~eloi)

sukupolven|vaihdos sugupolvenvaihtumi|ne (~zen, ~stu, ~zii); sugupolvenvaihtund|u (~an, ~ua, ~oi); sugupolvenvaihto|s (~ksen, ~stu, ~ksii);

~vaihdoseläke sugupolvenvaihtoseläk|eh (~kehen, ~ehtii, ~kehii); sugupolvenvaihtospenzi|i (~en, ~edii/ ~ettii, ~elöi)

sukupolvi sugupolv|i (~en, ~ie, ~ii/ ~iloi); ennen asui kolme sukupolvea saman katon alla *enne eli kolme sugupolvie saman levon al*; sukupolvien välinen kuilu *sugupolvien väline süvändeh*

sukupuoli sugupuoli|i (~en, ~du, ~ii); sukupuoli määräytyy jo geeneissä *sugupuoli miärävüü jo geenois*; molemmat sukupuolet *mollembat sugupuolet*

sukupuoli|akti (yhdyntä) *sugupuoliakt|u* (~an, ~ua, ~oi); **~hormoni** *sugupuoligormon* (~an, ~ua, ~oi); **~moraali** *sugupuolimorali* (~n, ~i, ~loi)

sukupuolinen (seksuaalinen) *sugupuoli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *seksualli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

sukupuoli|suhde *sugupuoliväli|t* (~löin, ~löi); **~syrijintä** *sugupuolisürjimi|ne* (~zen, ~stii, ~zii); **~tauti** (lääk.) *sugupuolita|udi* (~vvin, ~udii, ~udiloi); **~vietti** *sugupuolihih|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~yhdyntä** *sugupuoliakt|u* (~an, ~ua, ~oi)

sukulu sugupuu (~n, ~du, ~loi); **~puutto** *sugupuut|to* (~on, ~tuo, ~toloi); kuolla sukupuuttoon *kuolta sugupuuttoh*; **~rakas** *sugurak|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); **~rasitus** *suguvaiv|u* (~an, ~ua, ~oi); meillä on sukurasituksena taipumus diabetekseen *meil suguvaivannu on taibumus diabettah*; **~rutsa(us)** (insesti) *insest|u* (~an, ~ua, ~oi); **~selvitys** *suguselviti|s* (~ksen, ~stii, ~ksii); perunkirjoitusta varten piti laatia sukuselvitys *perindökirjutustu varten pidi luadie suguselvitiis*; **~solu** *sugusolu* (~n, ~u, ~loi); *suguklietk|u* (~an, ~ua, ~oi); siittiö ja munasolu ovat sukusoluja *siittivö da jäiččüsolu ollah sugusoluloi*; **~vika** *suguvi|ga* (~jan, ~gua, ~goi)

sula 1. (jäätön) *sul|a* (~an, ~ua, ~ii); varo joen sulaa *vardoiččei joven sulua* 2. (kuv.) *sul|a*; se on sula mahdottomuus *se on sula mahtottomus*; tein sen sulasta rakkaudesta *luajiin sen sulin südämin*

sulaa 1. *sul|ua* (~an, ~au, ~etah); lumi on jo sulanut *lumi on jo sulanuh* 2. (liueta) *sul|ua*; kaali sulaa huonosti *kapustu huonoh sulau*

sulake *propk|u* (~an, ~ua, ~ii); osaatko vaihtaa sulakkeen? *maltatgo vaihtua propkan?*

sulamispiste *sulamisčök|eh* (~kehen, ~ehtii, ~kehii)

sulatella 1. (antaa sulaa) *sulat|ella* (~telen, ~ellah); sulatella ruokaansa syönnin jälkeen *sulatella süöimizii süöndän jälgeh* 2. (kuv.): olipa siinä tiedossa sulatteleminen *tol'kovai sit tiijos oli sulattelemistu*

sulattaa 1. *sulat|tua* (~an, ~tau, ~etah); sulatimme lumesta vettä *sulatimmo lumes vettä* 2. (kuv. suvaita, sietää) *sulat|tua*; en ole vielä sulattanut ratkaisuasi *en ole vie sulatannuh sinun piätöstü*

sulatus (sulattaminen) *sulattami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *sulatand|u* (~an, ~ua, ~oi); *sulatu|s* (~ksen,

~stu, ~ksii)

sulauttaa (tal. fuusioida) *sulavut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *ühtist|jää* (~än, ~äü, ~etäh); yritys sulautetaan ruotsalaisyrittäjään *firmu ühtistetäh ruoččilazeh firmah*

sulautua 1. (mukautua) *sul|ua* (~an, ~au, ~etah) *ühteh*; kansat ja kielet sulautuvat yhteen *rahvahat da kielet suletah ühteh* 2. (tal. fuusioitua) yritykset ovat sulautuneet yhteen (par. fuusioituneet) *firmat ollah sulettu ühteh*

sulautuminen ks. fuusio

sulava (joustava, luonteva) *sula|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *luonnoll|i|ne* (~zen, ~stu, ~zii); sulava käytös *luonnolline ičenviend|ü* (~än, ~iä, ~ii); vaikeasti sulavaa ruokaa *vaigiesti sulajua ruogua*

sulfa (ark. sulfalääke) *sul'falieč|eh* (~čehen, ~ehtii, ~čehii)

sulhanen *sulha|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

suljettu *salvat|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); Alko on jouluun luuaattona suljettu (par. kiinni) *Alko jouluu vaste on salvattu*

sulka *sul|gu* (~lan, ~gua, ~gii)

sulkapallo *badminton* (~an, ~ua, ~oi)

sulkea 1. (panna kiinni) *sal|vata* (~buan, ~buau, ~vatah); sulje ovi! *salbua uksi!* 2. (urh. erottaa) *eroit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *jät|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); dopingia käyttänyt urheilija suljettiin kilpailun ulkopuolelle *doupingua ottanuh sportsmen jätettih kilvan ulgopuolele* 3. (kuv. lopettaa toiminta) *sal|vata*; yritys sulki ovensa *firmu salbai ukset*; sulkea silmänsä totuudelta *salvata silmät tovel*

sulkeutua 1. (mennä kiinni) *salbavu|o* (~n, ~u, ~tah); *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *salbah*; ovi sulkeutui *uksi meni salbah* 2. (eristäytyä) *salbavu|o*; tyttö suuttui ja sulkeutui huoneeseensa *tüttö suutui da salbavui omassah pertih*; (kuv.): hän on sulkeutunut luonne *hänel on salbavunnuh harakteri*

sulku 1. (kulkua estävä laite) *salbav|o* (~on, ~uo, ~oloi); tielle oli pantu puomi suluksi *tiele oli pandu puomi salbavokse*; kanavan sulut *kanualan salbavot* 2. (työsulku) *ruadosalrav|o*; hintasulku *hinnanazetus* 3. (sulkumerkki) *salbavomerki* (~n, ~i, ~löi); siitä mainitaan soluissa *sidä mainitah salbavomerkilöis*

sulloa (ahtaa) *aht|ua* (~an, ~au, ~etah); *tung|ie* (~en, ~ou, ~ietah); sulloin matkalaukun täyteen vaatteita *tungin tävven čamodanan sobua*

sulloutua (ahtautua) *aht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); *tung|iekseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~ietahes); koko porukka ahtautui taksiin *kogo joukko tungihes taksih*

suloinen *hiivä|ine* (~zen, ~stii, ~zii); *mieluz|u* (~an, ~ua, ~ii)

sultsina *sul'čin* (~an, ~ua, ~oi); paistaa sultsinoita

luadie sulčinua

sumentua 1. (samentua) *sumevu|o* (~n, ~u, ~tah); *sume|ta* (~nen, ~nou, ~etah); silmälasini sumen-
tuivat huurusta *minun oĉkat sumevuttiĥ höürüis*
2. (kuv.) *sumevu|o*; *sume|ta*; juopon sumentuneet
aivot *humalniekan sumevunnuot aivot*

sumeta ks. sumentua

summa 1. (yhteenlaskun tulos) *summ|u* (~an, ~ua, ~ii) 2. (rahamäärä) *summ|u*; sain suurehkon
summan rahaa *sain suurehkon summan dengua*

summeri *summer* (~an, ~ua, ~oi); kuulitko ovi-
summerin äänen? *kuulitgo uksizummeran iänen?*

summittainen (likimääräinen) *silmümiärä|ine*
(~zen, ~stii, ~zii); teimme summittaisen arvion
kustannuksista *luajijimmo silmümiäräzen hinnoi-
tuksen ilmahpiästämizes*

sumu *sumu* (~n, ~u, ~loi)

sumuinen *sumu|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

sumutin (spray) *sumut|in* (~timen, ~indu, ~timii);
sprei (~n, ~dii, ~löi); *pul'verzizuator* (~an, ~ua, ~oi)

sumuttaa 1. (levittää sumuna, puhalttaa) *sumut|tua*
(~an, ~tau, ~etah); *tap|pua* (~an, ~pau, ~etah);
sumutimme hyönteisiä Raidilla *tapoimmo elävii*
Raidal 2. (kuv. hämätä, harhauttaa) *sevoit|tua*
(~an, ~tau, ~etah); älä yritä sumuttaa minua! *älä*
opi sevoittua minuul

sunnuntai *pühäpäivü* (pühänpäivän, pühiäpäiviä,
pühiipäiviä)

sunnuntaisin *pühinpäivin*

suntio (kirkonpalvelija) *kirikönpalveli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

suo 1. *suo* (~n, ~du, ~loi); upottava suo *upottai suo*
2. (kuv.) *suo*; tekstin korjaaminen on loputon *suo*
tekstan korjamine on loputoi *suo*; painukaa suole!
mengiä omua tiedü!

suoda (antaa, sallia) *an|dua* (~nan, ~dau, ~netah);
an|dua valdu; suokaa anteeksi! *annakkua andieks-*
se! olisin suonut hänen selviytyvän *olizin anda-*
nuh hänele vallon tulla toimeh

suodatin *filtr|u* (~an, ~ua, ~oi)

suodatin|jauhat *filtrujauhotu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii);
ostatko kahvin pannu- vai suodatinjauha-
tuksena? *ostatgo koufien kofeiniekkujauhotuksen-*
nu vai filtrujauhotuksennu? ~kahvi *filtrukouf|ei*
(~ien, ~iedu, ~ieloi); ~pussi *filtr|u* (~an, ~ua, ~oi)

suodattaa *filtrui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); suodattaa
kahvia *filtruija koufiedu*

suodattua *filtrui|jakseh* (~čemmos, ~čeh/ ~čehes,
~jahas); sadevedet suodattuvat maakerrosten läpi
vihmuviet *filtruijahes muakerroksien läbi*

suoja 1. (suojaava esine tai paikka) *suo|ju* (~an, ~ua, ~ii); sadetakki on hyvä suoja sateelta *vihamu-*
takki on hüvä suoju vihmal; katoksen suojassa
katoksen *suoja*s 2. (suojaää, suojakeli) *suoju*siiä
(~n, ~dii, ~löi); suojakeli (~n, ~i, ~löi); suojalla
voi tehdä lumipalloja *suoju*siiäl voi *luadie*

lumimiäččölöi

suojain (suojaava laite) *suoja|in* (~men, ~ndu, ~mii);
käyttää (kuulon)suojaimia *käüttiä (kuulon)*
*suoja*imii

suojainen (suojaista) *suoja|ine* (~zen, ~stu, ~zii);
suojaž|u (~an, ~ua, ~ii)

suojaravintoaine *suojaravingoaine*h (~en, ~tu, ~ii);
vitamiinit ja proteiinit ovat suojaravintoai-
neita *vitamiinat da protejinat ollah suojaravingo-*
*aine*hii

suojata 1. (peittää, panna suojaan) *suo|jata* (~uan, ~uau, ~atah); *vardoil|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); iho
on suojattava auringolta *hibju pidää suojata päi-*
väzes 2. (kuv. varjella, suojella) *suo|jata*; *vardoil|ja*;
olemme suojanneet sukunimemme *olemmo suo-*
jannuh oman sugunimen

suojatie *kävelükoht|u* (~an, ~ua, ~ii); *suojutie* (~n, ~dii, ~löi);
käyttää suojatietä *käüttiä kävelükohtua*

suojaton *suoja*t|oi (~toman, ~tomua, ~tomii);
vardoiččemat|oi(~toman, ~tomua, ~tomii); suoja-
ton paikka *suoja*toi paikka

suojatyöpaikka (vammaisten erityistyöpaikka)
turvuruadopaik|ku (~an, ~kua, ~koi)

suojautua *peit|tüö* (~ün, ~tüü, ~ütäh); suojautua
sateelta puun alle *peittüö vihmas puun alle*

suoja|voide 1. (aurinkovoide) *suojuvoil|je* (~dien, ~jettu, ~dieloi) 2. (suojakelin suksivoide)
suojukelivoil|je; nyt tarvitaan suksiin luistavaa suo-
javoidetta *nügöi pidää suksih luistajua suojuke-*
*li*vajettu; ~väri *suojuväri* (~n, ~i, ~löi); *turvuväri*;
jäniksen suojaväri *jänöin suojuväri*

suojalija 1. *suoja*li|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi);
vardoiččil|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); luonnonsuoja-
lija *luonnonsuoja*lii 2. (symbolinen tukija) *suoja*li|i;
vardoiččil|i; presidentti lupautui keräyksen suoja-
liaksi *prezidentu uskaldih kerävyksen suoja*lijakse

suojalla 1. (pitää huolta, varjella) *suoja*ll|a (~en, ~ou, ~lah); *vardoil|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); van-
hemmat suojelevat lapsiaan *vahnembat vardoiljah*
omii lapsii; suojella luontoa ja eläimiä *suoja*lla
luonduo da elättilöi 2. (peittää, suojata) *suoja*ll|a;
seiniä on suojeltava kosteudelta *seinii pidää suo-*
jella kostehuos

suojalu *suoja*lemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); *suoja*lend|u
(~an, ~ua, ~oi); *suoja*lu (~n, ~u, ~loi);
vardoiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); *vardoiččend|u*
(~an, ~ua, ~oi); *vardoiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii);
uhanalaisten eläinten suoja *lu* varattavas tilas oli-
join *elättilöin suoja*lu

suojalupoliisi *suoja*lupolitsi|i (~en, ~edu, ~eloi);
vardoičuspolitsi|i

suojalus (varjelu) *suoja*lu|s (~ksen, ~stu, ~ksii);
vardoiču|s (~ksen, ~stu, ~ksii); luottaa Jumalan
suoja *lu*kseen *luottua Jumalan suoja*luksesh

suojalus|enkeli *suoja*lusanheli (~n, ~i, ~loi);
~kunta *suoja*luskun|du (~nan, ~dua, ~dii); ~py-

himys (ort. pyhä) *püh|ä* (~än, ~iä, ~ii) *kaččō|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) *da vardoičč|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

suojus (suojavarustus) *suoju|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); jääkiekkoilija käyttää suojuksia *hokkejistu käüttää suojuksii*

suola 1. *suol|u* (~an, ~ua, ~ii); lisätä suolaa keittoon *lizätä suolua keittōh*; ojentaisitko suolan? *andazitgo suolan?* 2. (kuv.) *suol|u*; ...ja lopuksi koko jutun suola (ydin) ...*da lopukse kogo jutun suolu/ üdin* ◇ vanha suola janottaa *vahnu suolu jutottau*

suola|happo *suoluhap|po* (~on, ~puo, ~poloi); *suolukislot|tu* (~an, ~tua, ~toi); **~heinä** (kasv. Rumex) *suoluhein|ü* (~än, ~iä, ~ii); *barčō|i* (~in, ~idu, ~loi)

suolainen *suola|ine* (~zen, ~stu, ~zii); puurosta tuli suolaista *pudro rodih suolaine*

suola|kaivos *suolukaivo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kala** *suolat|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi) *kal|a* (~an, ~ua, ~oi); **~keksi** *suolat|tu keks|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kurkku** *suolat|tu ogurčū* (~an, ~ua, ~oi); **~pähkinä** *suolat|tu orieh|u* (~an, ~ua, ~oi); **~silakka** *suolat|tu silak|ku* (~an, ~kua, ~koi)

suolata 1. (säilöä suolalla) *suol|ata* (~uan, ~uau, ~atah); suolata sienii *suolata sienii* 2. (levittää suolaa) *suol|ata*; valtateitä suolataan, jotta tiet eivät jäätyisi *valdutieliōi suolatah, ku net ei jäivüitäs* 3. (kuv. 'viettää vapaamuotoisesti'): voisimme suolata tämän viimeisen tunnin? *voizimmogo viettii tämän jälgimäzen urokan kui tahtommo?*

suolaton *suolat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

suoli *šuol|i* (~en, ~du, ~ii); onko suoli toiminut? *ongo šuoli toiminuh?*

suoli|avanne (lääk.) *šuoliavandeh* (~en, ~tu, ~ii); hänelle tehtiin suoliavanne *hänele luajittih šuoliavandeh*; **~kaasu** *šuoliguazu* (~n, ~u, ~loi); **~solmu** (suolitukos) *šuolisolm|i* (~en, ~ie, ~iloi)

suolisto *šuolist|o* (~on, ~uo, ~oloi)

suomalainen *suomela|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

suomalaistaa *muut|tua* (~an, ~tau, ~etah) *suomekse*; ruotsinkieliset ovat suomalaistaneet sukunimiään *ruočinkielizet ollah muutettu omii sugunimilōi suomekse*

suomalais-ugrilainen *suomi-ugrila|ine* (~zen, ~stu, ~zii); suomalais-ugrilaiset kielet *suomi-ugrilazet kielet*

suomalaisuus *suomelazu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); riikinruotsissakin on suomalaisuuksia *ruočinruočisgi on suomelazuksii*

suomenkielinen *suomenkieli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); tutkin suomenkielistä kirjallisuutta *tutkin suomenkielistü kirjallizuttu*

suomennos *kiännō|s* (~ksen, ~stü, ~ksii) *suomekse*; luin hyvän suomennoksen romaanista *luvin hüvän romuanan kiännōksen suomekse*

suomen|opettaja *suomenkielenopasta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~opetus** *suomenkielenopastami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *suomenkielenopastand|u* (~an, ~ua, ~oi); *suomenkielenopastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

suomenruotsalainen 1. (subst.) *suomenruočila|ine* (~zen, ~stu, ~zii); suomenruotsalaiset asuvat pääosin Suomen rannikkoseuduilla *suomenruočilazet eletäh enimüölleh Suomen rannikkoalovehel* 2. (adj.) *suomenruočila|ine*; suomenruotsalaiset perinteet *suomenruočilazet perindehet/ traditsiet*

suomenruotsi *suomenruoč|i* (~in, ~cii, ~čiloi) *suomenruotsin ja riikinruotsin erot suomenruočin da ruočinruočin erot*

suomentaa *kiä|ndiä* (~nnän, ~ndäü, ~nnetäh/ ~täh) *suomekse*

suomentaja *kiändä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi) *suomekse*; suomentajalta vaaditaan myös kielen tyylijatua *kiändäjäl suomekse vuajitah kielen stiil|utajuugi*

Suomi *Suom|i* (~en, ~ie, ~iloi)

suomi (suomen kieli) *suom|i* (~en, ~ie, ~iloi); *suomen kieli* (~en, ~dii, ~ii); puhua suomea *paista suomekse*

suomu *suomu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); kalan suomut *kalan suomukset*

suomustaa *suomust|ua* (~an, ~au, ~etah); suomustaa kaloja *suomustua kaloi*

suomuurain (kasv. Rubus chamaemorus, muurain, lakka, hilla) *muurō|i* (~in, ~idu, ~loi); *šl'ubo|i* (~in, ~idu, ~loi)

suonenveto *suonenve|do* (~von, ~duo, ~doloi); sain uudessa suonenvedon *minule uidajes rodih suonenvedo*

suoni 1. *suon|i* (~en, ~du, ~ii/ ~iloi); suonet kuljetavat verta *suonet kulletetah verdü* 2. (kuv.) *suon|i*; hänen suonissaan virtaa slaavilainen veri *hänen suonis virduau sluavilaine veri*; joko sait runosuonesi sykkimään? *jogo sait omassas runosuonen sükkämäh?*

suonikohju (lääk.) *suonikuhmu* (~n, ~u, ~loi); leikkauttaa suonikohjunsaa *leikkaittua suonikuhmut*

suopea (hyväntahtoinen, myötämielinen) *hiiväntahto|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *miödümieli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); elokuva sai suopean vastaanoton *fil'mu sai miödümielizen vastahoton*

suopursu (kasv. Ledum palustre) *suopal'ustr|u* (~an, ~ua, ~oi)

suora 1. *suor|u* (~an, ~ua, ~ii); *kohtina|ine* (~zen, ~stu, ~zii); suora viiva *suoru viivu* 2. (kiel.) *suor|u*; *kohtina|ine*; suora sanajärjestys *kohtinaine sanajälletüs* 3. (reilu, vilpitön) *suor|u*; *kohtina|ine* 3. (ilman välivaiheita) *suor|u*; *kohtina|ine*; meillä on nyt suora yhteys Moskovaan *meil on nügöi*

kohtinaine ühtevüs Moskovah 4. (subst.) suor|u; kahden pisteen välinen suora kahten čökkien väline suoru

suoraan *suorah; kohti*; auto tuli suoraan meitä kohti *mašin tuli suorah meidü kohti*; sanoa suoraan *sanuo suorah/ kohti*; suoraan sanoen *suorah/ kohti sanojen*; olohuoneesta pääsee suoraan ulos *olopertispäi voi piästä kohti/ suorah pihale*

suoraa päätä (heti, viipymättä) *hedi*; poika tuli suuraa päätä kotiin *poigu hedi tuli kodih*

suora|kaide *suorukulmik|ko* (~on, ~kuo, ~kolo); *kohtikulmik|ko*; **~kulmainen** *suorukulma|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *kohtikulma|ine*; **~mainonta** *suorurekluam|u* (~an, ~ua, ~oi); **~myynti** *suorumüömi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *suorumüönd|ü* (~än, ~iä, ~ii)

suoranainen *suor|u* (~an, ~ua, ~ii); *kohtina|ine* (~zen, ~stu, ~zii); tekstiin oli jäänyt suoranaista asiavirheitä *tekstah oli jiännüh kohtinazii aziivirhielöi*

suorasanaainen 1. (proosamuotoinen) *suoru-/ kohtisana|ine* (~zen, ~stu, ~zii); luen mieluummin suorasanaista kirjallisuutta kuin runoja *luven mieluzembah kohtisanastu literatuurua migu runoloi* 2. (suorapuheinen) *suoru-/ kohtisana|ine*; hän on aina ollut suorasanaainen mies *hää ainos on olluh kohtisanaaine mies*

suorastaan (kerrassaan) *ihan; tozi; vaiku*; se on suorastaan uhkarohkeata *se on ihan riskurohkevuttu*

suoraveloitus *suoruvelloittami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *suoruvelloitand|u* (~an, ~ua, ~oi); *suoruvelloitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); suoraveloituksessa maksut otetaan asiakkaan tililtä *suoruvelloittamizes maksut otetah kljientan čotal*

suoristaa (oikaista) *oijend|ua* (~an, ~au, ~etah); suorista selkäsi! *oijenda omassas selgü!*; tietä on suoritettu kylän kohdalta *tiedü on oijendettu külän kohtal*

suorittaa: ~ tutkinto *piästä läbi tutkindos*; ~ kurssi *loppie kursu*; ~ ajokortti *suaja/ suaha ajokartočku/ pravat*; ~ asevelvollisuus olla *armies*

suoritus 1. (suorittaminen) *pidämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *piend|ü* (~än, ~iä, ~ii); *pi|do* (~von, ~duo, ~doloi); maksun suoritus *maksunpido* 2. (saavutus, tulos esim. urh.) *suavuttami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *suavutand|u* (~an, ~ua, ~oi); *suavutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *tulo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); hän pystyy erinomaisiin suorituksiin *hää voi piästä erinomazih tuloksih*; hänen suorituksensa toi Suomelle kultaa *hänen suavutus toi Suomele kuldua*

suoritus|merkintä *suavutus-/ tulosmerkičemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *suavutus-/ tulosmerkičend|ü* (~än, ~iä, ~öi); suoritusmerkinnät tehdään opintorekisteriin *suavutus-/ tulosmerkičendät pannah opastusregistrat*; **~paine** *suavutus-/ tulospaineh*

(~en, ~tu, ~ii); ennen esitystä kilpailijoilla on kovat suorituspainet *enne ezitüstü kilbailijoil on kovua suavutuspainehtu*

suosia 1. (hemmotella, asettaa muiden edelle) *suojell|la* (~en, ~ou, ~lah); *pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh) *parahannu*; *kannat|tua* (~an, ~au, ~etah); et kai suosi ketään oppilaistasi? *et taki kannata nikedä omassas opastujis?* 2. (kannattaa, tukea) *kannat|tua* (~an, ~tau, ~etah); suosikaa suomalaista! *kannatakkua suomelastu!* suosimme kotimaista lentoyhtiötä *kannatammo kodimualastu lendoühtivüö* 3. (olla suotuisa, edullinen) *pi|diä* (~en, ~däü, ~ietäh) *hüvännü*; sää on tänä kesänä suosinut lomailijoita *siä tänä kezän on pidänüh hüvännü lomailijoi*

suosikki *para|s* (~han, ~stu, ~hii); yleisön suosikki *paras rahvahan miele*s

suosikki|asema *kannatustaz|o* (~on, ~uo, ~oloi); säilyttää suosikkiasemansa *säilüttiä kannatustazo*; **~joukkue** *kannatusjoukkoveh* (~en, ~tu, ~ii); **~kappale** *rak|as* (~kahan, ~astu, ~kahii) *kappaleh* (~en, ~tu, ~ii)

suosio *kannattami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kannatand|u* (~an, ~ua, ~oi); *kannatu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); osoittaa suosiotaan *andua/ ozuttua kannatustu*

suosiolla (vapaaehtoisesti) *omal miele*; tuletko mukaan suosiolla vai pakolla? *tuletgo minunke (meijänke) omal mielel vai pakol?*

suosionosoitus *aplodisment|at* (~oin, ~oi); laulaja sai raikuvat suosionosoitukset *pajattai sai kovat aplodismentat*

suositella (antaa suositus) *kannat|tua* (~an, ~tau, ~etah); *rekomendui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); suositelen häntä lämpimästi virkaan *minä hüväl mielel rekomenduičen händü virgah*; mitä ruokaa suositelisitte? *mittumuabo süömistü rekomenduičči-zitto?* suositellaan vuodelepoa *rekomenduijah kravattilebuo*

suosittaa ks. suositella

suositettu *kannatet|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); *rekomenduit|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); hän on suositettu runoilija *hää on kannatettu runoilii*

suositus *kannatu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *rekomendatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); tyttö sai työnantajaltaan hyvät suositukset *tüttö sai ruavonandajal hüvät kannatukset*; lääkärin suositus on, että potilas kävelee joka päivä *liägarin rekomendatsii on se, ku voimatoi kävelis joga päiviä*

suostua *lep|püö* (~ün, ~püü, ~ütäh); *suostu|o* (~n, ~u, ~tah); *soglas|siekseh* (~immos, ~ih/ ~ihes, ~itahes); suostutko ehdotukseeni? *lepütgo minun ehtotukseh?* hän ei suostunut haastattelavaksi *hää ei soglasinnuhes pagizuteltavakse*

suostumus *leppümi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *lepünd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *leppümü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii);

suostumi|ne (~zen, ~stu, ~zii); suostund|u (~an, ~ua, ~oi); suostumu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); saada suostumus *suaja/ suaha suostumus*; vanhempien suostumuksella *vahnembien suostumuksel*
suostutella lepiüt|ellä (~telen, ~telöü, ~ellä); suostut|ella (~telen, ~telou, ~ellah)
suostuvainen leppiüvä|ine (~zen, ~stü, ~zii); suostuva|ine (~zen, ~stu, ~zii); näyttääkö hän suostuvaiselta kosintaan? *ozutahgo häi suostuvazekse kozičendah?*
suotava (toivottava) tahtonmuga|ine (~zen, ~stu, ~zii); olisihan se suotavaa *se kačo olis tahtonmugaine*
suotta (turhaan, aiheettomasti) tühjiä; *nareko; tulit ihan suotta tulit ihan tühjiä; syyttä suotta ni mis, ni mindäh*
suotuista hüv|ä (~än, ~iä, ~ii); mugav|u (~an, ~ua, ~ii); sobi|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); sää on ollut suotuista heinäkorjuulle *siä on olluh hüvä heinarrele*
supattaa (kuiskia, supatella) šupet|tua (~an, ~tau, ~etah)
superlatiivi (kiel.) *superlatiiv|u (~an, ~ua, ~oi); 'suurin ja kaunein' ovat superlatiiveja 'suurin da kaunehin' ollah superlatiivoi*
supermarketti *supermarket|tu (~an, ~tua, ~toi)*
supiini (kiel.) *supi|n|u (~an, ~ua, ~oi)*
supikoira (el. *Nyctereutes procyonoides*) *jenottukoir|u (~an, ~ua, ~ii)*
supina šupetu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); kuulin tyttöjoukosta sipinää ja supinaa *kuulin tüttojoukos šuhinehtu da šupetustu*
supista (kuiskutella) šupet|tua (~an, ~tau, ~etah)
supistaa 1. (lyhentää, pienentää) lühend|ä (~än, ~äü, ~etäh); pienend|ä (~än, ~äü, ~etäh); *kaijend|ua (~an, ~au, ~etah); lääke supistaa verisuonia rohto kaijendau verisuonii* 2. (vähentää, rajoittaa) vähend|ä (~än, ~äü, ~etäh); rajoit|tua (~an, ~tau, ~etah); yritys supistaa toimintaansa *firmu vähendäü omassah toimindua*
supistua 1. (kutistua, pienentyä) kai|jeta (~denen, ~denou, ~jetah); kučistu|o (~n, ~u, ~tah); piene|tä (~nen, ~nöü, ~etäh); sydän supistuu ja laajenee *süväin kaidenou da levenöü* 2. (vähentää, rajoittaa) vähe|tä (~nen, ~nöü, ~täh); rajoit|tuo (~un, ~tuu, ~utah); opiskelijaryhmä on supistunut muutama opastuijoukko on vähennüh muudamah
supistus 1. (supistaminen; supistuminen) *pienendämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); pienendänd|ü (~än, ~iä, ~ii); pienendü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); rajoittami|ne (~zen, ~stu, ~zii); rajoitand|u (~an, ~ua, ~oi); rajoitu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); vähendämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); vähendänd|ü (~än, ~iä, ~ii); vähendü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); yrityksen supistukset koskevat kaikkia työntekijäryhmiä *firman vähendämizet koskietah kaikkii**

ruadaijoukkoloi 2. (lääk.) *tembavu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); kohdun supistukset kohtun tembavukset*
supliikki (ark. puhelahjat) *pagintai|do (~jon, ~duo, ~dolo); hän on varsinainen supliikkimies häi on alalline pagintaidomies*
suppea 1. (pieni) kai|du (~jan, ~dua, ~doi); pien|i (~en, ~dii, ~ii); asiasta tiesi vain suppea sukulaishiiri *dielos tiezi vaiku pieni sugulasjoukko* 2. (rajoittunut, yksipuolinen) kai|du (~jan, ~dua, ~doi); rajoitunnu|h (~on, ~ttu, ~zii); üksipuoli|ne (~zen, ~stu, ~zii); hänellä on kovin suppea näkemys asiasta *hänel on ülen kaidu nägemüs dielos* 3. (tiivis, lyhyt) lühü|t (~ön, ~ttü, ~zii); suppea ruotsin kielioppi *lühüt ruočin kielioppi*
suppilo voronk|u (~an, ~ua, ~oi)
surettaa tu|vva (~on, ~ou, ~vvah) *pahua mieldü; pahoit|tua (~an, ~tau, ~etah) mieldü; minua surettaa hänen kohtalonsa minule tuou pahua mieldü hänen oza*
surffata 1. (lainelautailla) *lainehlaudail|la (~en, ~ou, ~lah); sörfingui|ja (~čen, ~ččou, ~jah)* 2. (purjelautailla) *purjehlaudail|la; sörfingui|ja* 3. (atk. liikkuu internetissä) *harhail|la (~en, ~ou, ~lah) internetas; poika surffailee netissä kaiket yöt brihačču üt läbi harhailou internetas*
surffaus *laudailemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); laudailend|u (~an, ~ua, ~oi); laudailu (~n, ~u, ~loi); sörfinguiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); sörfinguičend|u (~an, ~ua, ~oi); sörfinguiču|s (~ksen, ~stu, ~ksii)*
surina börineh (~en, ~tü, ~ii); *furineh (~en, ~tu, ~ii); hürineh (~en, ~tü, ~ii); pörineh (~en, ~tü, ~ii); šuhineh (~en, ~tu, ~ii); kuuletko moottorin surinaa? kuuletko motoran hürinehtü?*
surista böri|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); furi|sta (~zen, ~zou, ~stah); hüri|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); pöri|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); šuhi|sta (~zen, ~zou, ~stah); *kärpäset surisevat kiärbäzet böristäh*
surkastua 1. atrofiirui|jakseh (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahas); heik|ota (~konen, ~konou, ~otah); käyttämättömät lihakset surkastuvat *käyttämättömät lihakset atrofiiruijahas* 2. (kuv.) heik|ota; urheiluseuran toiminta on surkastunut *sportuseuran toimindu on heikonnuh*
surkea 1. (erittäin keho) *imminkumma|ine (~zen, ~stu, ~zii); huon|o (~on, ~uo, ~oloi); olipa siinä surkea esitys *neče ezitüs oli ihan imminkummaine** 2. (apea, haikea) *abevunnu|h (~on, ~ttu, ~zii); abevunnuonnägö|ine (~zen, ~stü, ~zii); atkal (~an, ~ua, ~loi); atkalannägö|ine; poika näytti tosi surkealta brihačču ozuttihes tozi abevunnuokse* 3. (katala) *alaha|ine (~zen, ~stu, ~zii); pah|a (~an, ~ua, ~oi); tülglei (~ien, ~iedü, ~ielöi); sinä ja sinun surkeat puheesi sinä da sinun tülgiel paginat* 4. (säälittävä) *žiäleittäv|ü (~än, ~iä, ~ii); valittaa surkealla äänellä voiveroitau žiäleittäv*

iänel

surkeus pahu[s] (~on, ~ttu, ~zii); kurju[s] (~on, ~ttu, ~zii); voi surkeus sentään! oh sidä da tädä!
surkutella žualui|jakseh (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); surkutella kohtaloaan žualuijakseh omua ozua
surma surm|u (~an, ~ua, ~ii)
surmata surm|ata (~uan, ~uau, ~atah); tap|pua (~an, ~pau, ~etah)
surra gor'ui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); atkaloi|ja (~čen, ~ččou, ~jah); tusk|atakseh (~uammos, ~uah/ ~uahes, ~atahes); turha surra mennyttä tühjiä on tuskatakseh mennütti
suru gor'|a (~an, ~ua, ~ii); atkal (~an, ~ua, ~oi); tusk|u (~an, ~ua, ~ii)
suru|aika gor'a-ai|gu (~jan, ~gua, ~goi); **~liputus** gor'aflagu|t (~loin, ~loi)
surullinen ab|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); atkal (~an, ~ua, ~ii); tuskalli|ne (~zen, ~stu, ~zii)
surunvalittelu gor'ansulatussan|at (~oin, ~oi); esittää surunvalittelut ezittää gor'ansulatussanat
suruton gor'at|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); huolet|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); tuskat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii)
suru|työ gor'ahomm|u (~an, ~ua, ~ii); **~viesti** gor'aviesti (~n, ~i, ~löi); saimme suruviestin äidin kuolemasta saimmo gor'aviestin muaman kuolendas
survoa surv|uo (~on, ~ou, ~tah); survoa puolukoi-ta survuo buoloi
survos survotels (~ksen, ~stu, ~ksii); puolukkasurvos bolusurvotels
susi (el. Canis lupus) huk|ku (~an, ~kua, ~kii)
susiraja (kuv., leik.) hukkuraj|a (~an, ~ua, ~oi); täällä susirajan takana tiä hukkurajan tagan
sutata (ark. liata) lijast|ua (~an, ~au, ~etah); revustua (~an, ~au, ~etah); töhr|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh)
suti kisti (~n, ~i, ~löi); sull|gu (~lan, ~gua, ~gii); sulga|ine (~zen, ~stu, ~zii); voidella pullat sudilla voijella päpit sulgazel
sutkaus (pila, vitsi) šuutk|u (~an, ~ua, ~ii); anekdot|tu (~an, ~tua, ~toi); savolaisukko päästeli sutkauksiaan savolaine mužikku piästeli šuutkii
suttaantua (ark. likaantua) ligavu|o (~n, ~u, ~tah); revustu|o (~n, ~u, ~tah); töhrävü|ö (~n, ~ü, ~täh); vaatteet suttaantuivat sovat lijastuttih
suttuinen (ark. sotkuinen, siivoton) ligahi|ne (~zen, ~stu, ~zii); reduhi|ne (~zen, ~stu, ~zii); töhr|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); kirjoittaa suttuisella käsialalla kirjuttua töhriel käzialal/ poučerkal
suu 1. (kita, kurkku, nielu) suu (~n, ~du, ~loi); ki|da (~jan, ~dua, ~doi); pyyhi suusi! pühki omasas suu! 2. (kuv.) suu; älkää enää soittako suutan-ne älgä enämbiä soitakkua suudu; hyvä tilaisuus meni sivu suun hyvä mahto meni siiriči suus; olla

suuna päänä olla suunnu piännü 3. suu; joen suu joven suu

suudella ukkail|la (~en, ~ou, ~lah)
suudelma ukkuami|ne (~zen, ~stu, ~zii); ukkuand|u (~an, ~ua, ~oi); ukkav|o (~on, ~uo, ~oloi)
suuhunpantava suuhpandav|u (~an, ~ua, ~ii); haluaisitko jotain suuhunpantavaa? tahtozitgo midätah suuhpandavua?
suukko (pusu) nöp|pu (~un, ~puu, ~puloi)
suukopu (ark. riitely) riil|du (~jan, ~dua, ~doi); meillä on hänen kanssaan ainaista suukopua meil hänenke on ainos riidua
suulas (puheli) pagizi|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
suullinen suulli|ne (~zen, ~stu, ~zii); suulliset ja kirjalliset harjoitukset suullizet da kirjallizet harjoitukset
suuna päänä (koko ajan äänessä) suunnu piännü (koko aijan iänes)
suunnata 1. (kohdistaa johonkin suuntaan) suun|nata (~duan, ~duau, ~natah); suuntasimme kulkumme kohti Helsinkiä suundaimmo menon kohti Helsingii 2. (kuv.) suun|nata; kysymys oli suunnattu koko joukolle küzümüs oli suunnattu kogo joukole
suunnaton rajat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); ülen suur|i (~en, ~du, ~ii); syödä suunnattomalla ruokahalulla stivvä rajattomal apetal
suunnikas nellikulmiv|o (~on, ~uo, ~oloi); parallelogramm|u (~an, ~ua, ~oi)
suunnilleen (noin, likimäärin) nenga; primerno
suunniltaan (poissa tolaltaan) ei olla (olen, on, ollah) tolkus; läht|ie (~en, ~öü, ~ietäh) tolkus; hän meni suunniltaan kuultuaan asiasta häi lähti tolkus dielon kuultuu
suunnistaa (urh.) orijentiirui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); orijentiirui|jakseh (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes)
suunnistaja (urh.) orijentiiruičči|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); suunnistajat juoksevat maastossa kom-passeineen orijentiiruiččijat juostah alovelhel kom-passuloinke
suunnistus (urh.) orijentiiruiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); orijentiiruiččend|u (~an, ~ua, ~oi); orijentii-ruič|s (~kses, ~stu, ~ksii); suunnistuksessa tarvi-taan hyvää karttaa orijentiiruiččemizes tarvitat hüviä kartua
suunnitella planiirui|ja (~čen, ~ččou, ~jah)
suunnitelma pluan|u (~an, ~ua, ~oi)
suunnitteilla pluanois; uudistus on ollut suunnit-teilla jo pitkään uvvistus on olluh pluanois jo am-mussah
suunnittelija planiiruičči|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
suunnittelu planiiruiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); planiiruiččend|u (~an, ~ua, ~oi); planiiruiču|s (~ksen, ~stu, ~ksii); kokouksessa on aiheena ope-

tuksen suunnittelu *kerähmös on teemannu opas-tamizen planiiruiččemine*

suunsoitto (kuv.) *bolbottami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *bolbotand|u* (~an, ~ua, ~oi); *bolbotu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *čäčättämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *čäčätänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *čäčätü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *hököttämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *hökötänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *hökötü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); en voi sietää tuollaista suunsoittoa *en voi tirpua nengostu bolbottamistu*

suunta 1. (kulkusuunta) *suun|du* (~nan, ~dua, ~dii); *mihiin suuntaan mennään? kudamah suundah lähtemmö?* 2. (kuv. pyrkimys, kehitys) *suun|du; puol|i* (~en, ~du, ~ii); *firmalla menee huonoon suuntaan firmal menöü huonoh puoleh; suunnan muutos suunnan muutos*

suunta|merkki *suundumerki* (~n, ~i, ~löi); *orijentiir|u* (~an, ~ua, ~oi); näyttää suuntamerkkiä *ozuttua suundumerkii; ~numero* (verkkoryhmän numerotunnus) *suundunoumer* (~an, ~ua, ~oi); mikä on Kuopion suunta(numero)? *mittuinebo on Kuopion suundunoumer? ~taju* *suundutaju* (~n, ~u, ~loi); suunnistajalla on oltava hyvä suuntataju *orijentiiruiččijal pidäü olla hüvä suundutaju*

suuntaus 1. (suuntaaminen) *suunduami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *suundand|u* (~an, ~ua, ~oi); *suundav|o* (~on, ~uo, ~oloi); *orijentiiruiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *orijentiiruiččend|u* (~an, ~ua, ~oi); *orijentiiruiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) 2. (kuv. suuntautuminen, suunta) *suun|du* (~nan, ~dua, ~dii); *orijentiir|u* (~an, ~ua, ~oi) millainen taidesuuntaus on ekspressionismi? *mittuinebo taidosuundu on ekspressionizmu? politiikassa on havaittu suuntausta oikealle poliitiekas on huomattu suundavustu oigiele*

suuntautua 1. (suunnata kulkunsa) *suundav|u* (~n, ~u, ~tah); *matkamme suuntautuu Karjalaan meijän matku suundavuu Karjalah* 2. (kuv. kohdistua) *suundav|u*; *ajatukset suuntautuvat jo ikääntymiseen ajatukset suundavutah jo vahnnanemizeh*

suuntavaisto *suunduinstit|u* (~an, ~ua, ~oi); lintujen suuntavaisto *linduloin suunduinstit|u; ~viitta* 1. (tienviitta, opaste) *suunduviit|tu* (~an, ~tua, ~toi); *huomasitko suuntaviitan? huomaitgo suunduviitan?* 2. (kuv.) *suunduviit|tu*; *elämän selkeät suuntaviitat eloksen selgiet suunduviitat; ~vilkku* *suunduvilkeh* (~en, ~tü, ~ii); osoittaa suuntavilkulla kääntymisaikeensa *ozuttua suunduvilkehel kiändümisaigomustu*

suunvuoro *suunvuor|o* (~on, ~uo, ~oloi); häneltä on vaikea saada suunvuoroa *hänelpäi on vaigei suaaja suunvuoruo*

suurehko (melko suuri) *suurehk|o* (~on, ~uo, ~oloi)

suurellinen (ylellinen, suurenteleva) *kom|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *ülen hüv|ä* (~än, ~iä, ~ii); viettää suurellista elämää *viettä komiedu elostu*

suurenmoinen *ülen hüv|ä* (~än, ~iä, ~ii); *suurenmoinen esitys ülen hüvä ezitüs*

suurennella (liioitella) *liijoit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); *älä suurentelee vaikeuksiasi älä liijoittelee omassas vaigevuksii*

suurennos *suurendo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *valokuvan suurennos fotokartočkan suurendos*

suurennus (suurentaminen) *suurendami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *suurendand|u* (~an, ~ua, ~oi); *suurendu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

suurennuslasi *suurendusstokl|u* (~an, ~ua, ~ii)

suurennuttaa (teettää suuremmaksi) *suurendut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *suurennutin perhekuvamme suurendutin meijän perehkuvan suurentaa suurend|ua* (~an, ~au, ~etah); *silmäläsini suurentavat tekstin očkat suurendetah tekstua suureta* (tulla isommaksi) *suure|ta* (~nen, ~nou, ~tah)

suuri *suur|i* (~en, ~du, ~ii)

suuri|eleinen (mahtipontinen) *pöühkeili|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); **~lukuinen** (lukuisa)

suurilugu|ine (~zen, ~stu, ~zii); *monilugu|ine*

suurimo (ryyni) *suurim* (~an, ~ua, ~oi)

suurin piirtein *ühtelleh; ühtellizesti; pääazies*

suuri|ruhtinas *haldivoičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); Suomen suuriruhtinas Suomen haldivoičči; **~sui-**

nen 1. *leveisuulli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *leveisuu* (~n, ~du, ~loi); *leveisuu=*; *suurisuiinen pullo leveisuupullo* 2. (kuv. suulas) *leveisuu*; *eukko on kovin suurisuiinen akku on ülen leveisuu*

suuritöinen *kovanruavonvuadi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *kovaruado|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *urakka oli todella suuritöinen urakku oli tozi kovaruadoine*

suur|kaupunki *suur|i* (~en, ~du, ~ii) *linn|u* (~an, ~ua, ~oi); **~lakko** *suur|i zabastouhk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~lähettiläs** *posl|u* (~an, ~ua, ~oi); **~lähetystö** *posol'stv|u* (~an, ~ua, ~oi); **~mies** *kuuluz|u* (~an, ~ua, ~ii) *mie|s* (~hen, ~stü, ~hii); *kuuluzu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~onnettomuus** *suur|i ozat-*

tomu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~perhe** *suur|i pereh* (~en, ~tü, ~ii); **~piirteinen** (avarakatseinen)

leveisuunda|ine (~zen, ~stu, ~zii); **~siivous** *suur|i kabrastami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *kabrastand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *kabrastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)/

ubork|u (~an, ~ua, ~oi); **~teollisuus** *suur|i tevollizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

suuruinen *suuru|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *saman suuruinen kuin saman suuruine kui*; *entisen suuruinen endizen suuruine*

suurus *suuru|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *keiton suuruk-sena käytetään jauhoja keiton suuruksennu käüte-täh jauhuo*

suurustaa *suurust|ua* (~an, ~au, ~etah)

suuruus *suuru*|s (~on, ~ttu, ~zii)

suuruusjärjestys *suurusjärjestü*|s (~ksen, ~stü, ~ksii); oppilaat asettuivat suuruusjärjestykseen *opastujat seizatuttih suurusjärjestükseh*

suurvalta *suur*|i (~en, ~du, ~ii) *valdiv*|o (~on, ~uo, ~oloi)

suutari 1. *suudari* (~n, ~i, ~loi); *sapožniek*|ku (~an, ~kua, ~koi); vein kengät suutariin vein kengät *suudarih* ◇ suutari pysyköön lestissään *oma paikku pidäü tiediä* 2. (räjähtämätön panos) *räjähtämät*|öi (~töman, ~tömiä, ~tömii) *ammu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

suutin (suukappale) *suukappaleh* (~en, ~tu, ~ii); pölynimurin suuttimet *pölinimurin suukappalehet*

suuttua *suut*|tuo (~un, ~tuu, ~utah)

suuttumus *suuttumu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); herättää suuttumusta *nostattua suuttumustu*

suututtaa *suutut*|tua (~an, ~tau, ~etah); hänen tempunsa suututtivat meitä kaikkia hänen *foukusit suututettih meidü kaikkii*

suvaitsematon (ahdasmielinen) *ebätirpač*|ču (~un, ~čuu, ~čuloi)

suvaitsevainen (avarakatseinen) *tirpač*|ču (~un, ~čuu, ~čuloi)

suvi 1. (kesä) *kez*|ä (~än, ~iä, ~ii) 2. (suojasää) *lämm*|in (~än, ~iä, ~ii) *siä* (~n, ~dii, ~löi)

suvivirsi *kezävir*|zi (~ren, ~tü, ~zilöi); koko koulu yhtyi suvivirteen *kogo škola ühtüi kezävirdeh*

suvullinen (biol.) *suvulli*|ne (~zen, ~stu, ~zii); suvullinen lisääntyminen *suvulline lizävümine*

suvuton (biol.) *suvut*|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); suvuton lisääntyminen *suvutoi lizävümine*

Sveitsi *Šveitsaari*|i (~en, ~edu, ~eloi)

sveitsiläinen *šveitsaariela*|ine (~zen, ~stu, ~zii)

svetisismi (ruotsin kielen piirre, ruotsalaisuus) *ruočilazu*|s (~on, ~ttu, ~ksii); suomeen on tullut paljon svetisismejä *suomen kieleh on tulluh äijü ruočilazuksii*

sydämellinen *südämelli*|ne (~zen, ~stü, ~zii); sano hänelle sydämelliset terveiseni *sano hänele südämellizet tervehüöt minulpäi*

sydämen|asia *südämenazi*|i (~en, ~edu, ~eloi); *südämendiel*|o (~on, ~uo, ~oloi); karjalan kieli on sydämenasiamme *karjalan kieli on meijän südämendiel*; **~lyönti** *südämenlüömi*|ne (~zen, ~stü, ~zii); *südämenlüönd*|ü (~än, ~iä, ~ii); **~pysähdys** (lääk.) *südämenazettumi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *südämenazetund*|u (~an, ~ua, ~oi); *südämenazetu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~siirto** (lääk.) *südämenvaihtamine* (~zen, ~stu, ~zii); *südämenvaihtand*|u (~an, ~ua, ~oi); *südämenvaiht*|o (~on, ~uo, ~oloi); onnistunut sydämen-

siirto *ozavunnuh*/ hüvin mennüih *südämenvaihto*;

~tahdistin (lääk.) *süväinsinhronizuator* (~an, ~ua, ~oi); **~tykytys** *südämentükkämi*|ne (~zen, ~stü, ~zii); *südämentükänd*|ü (~än, ~iä, ~öi);

südämentükütü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); äiti saa sydämentykytyksiä lastensa vuoksi *muamo suau südämentükütüksii lapsien täh*; **~vajaatoiminta** (lääk.) *südämenvajaitoimimi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *südämenvajaitoimind*|u (~an, ~ua, ~oi)

sydämetön (tunteeton, kylmä) *südämet*|öi (~töman, ~tömiä, ~tömii)

sydän 1. *sü*|väin (~dämen, ~väindii, ~dämii); sydän sykkii *süväin sükkii*; häneltä otti sydäimestä *händü tembai südämes* 2. (kuv.) *sü*|väin; vanna käsi sydämellä *jiäksiekseh käzi südämel*; tytöllä on sydän paikallaan *tütöl süväin on paikoilleh*; toivon sitä koko sydäimestäni *tahton sidä tävvel südämel*; purkaa sydäntään *purgua süväindii*; rakkaus on sydämen asia *rakkahus on südämen dielo olla sydän kurkussa/kylmänä/syrjällään (pelätä) olla süväin kerois/ kylmänni/ bokalleh (varata)* 3. (keskeisin osa) *sü*|väin; atomin sydän *atoman süväin*

sydän|jala 1. (palleen seutu) *süväinal*|a (~an, ~ua, ~oi); sydänalassa tuntuu kipu *süväinalas tunduu kibuu* 2. (kuv.) *süväinal*|a; pelko kouristi sydänalaa *varavo kobristi süväinalua*; **~ambulanssi** *kardioskouro*|i (~in, ~idu, ~loi); **~käyrä** (sydänfilmi) *kardiogramm*|u (~an, ~ua, ~oi); **~infarkti** (lääk. sydänkohtaus, sydänveritulppa) *süväininfarkt*|u (~an, ~ua, ~oi); *infarkt*|u; isäni kuoli sydäninfarktiin *minun tuatto kuoli süväininfarktah*; **~tauti** (lääk.) *süväinta*|udi (~vvin, ~udii, ~udiloi); **~valvontayksikkö** (lääk.) *infarktuoimattomien enziabuhoido-ozast*|o (~on, ~uo, ~oloi); potilas on sairaalan sydänvalvontayksikkönsä voimato *on bol'ničan infarktuoimattomien enziabuhoido-ozastos*; **~ääni** *süväiniän*|i (~en, ~dii, ~ii); kättilö kuunteli sikiön sydänääniä *akušerku kuundeli sigivön süväiniänii*

syfilis (lääk. kuppa) *siifilis*|su (~an, ~sua, ~soi)

syke 1. (sykkiminen, sykintä) *sük*|eh (~kehen, ~ehtii, ~kehii); mitata sydämen syke *miärätä südämen sükeh* 2. (kuv.) *sük*|eh; huvielämän kiihkeä syke *ilonpidoeloksen kiihkei sükeh*

sykemittari *sükehmittari* (~n, ~i, ~loi);

sükehmiärävölait|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii)

sykkiä 1. (tykyttää) *sük*|kie (~in, ~kiü, ~itäh);

tükut|tiä (~än, ~täü, ~etäh); suonissani sykkii vierasta verta *minun suonis sükkii vierastu verdü*

2. (kuv.) *sük*|kie; suurkaupungin elämä sykkii kuumeisena *suuren linnan elos sükkii palavannu*

sykkyrä *segavu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); langat menivät sykkyrälle *langat mendih segavukseh*

syklaami (kasv. Cyclamen) *tsiklamen* (~an, ~ua, ~oi)

syksy *sügüzü* (~n, ~ü, ~löi)

syksyinen *sügüzüll*|ne (~zen, ~stü, ~zii)

sykähdys ks. syke

sykähdyttää (sävyttää, koskettaa) *sükähtüt*|tiä

(~än, ~täü, ~etäh); lekahut|tua (~an, ~tau, ~etah); jo hänen ajattelemisensäkin sykähdyttää sydäntäni jo hänen ajatteleminegi lekahuttau süväindü

sykähtää 1. *sükäht|jäkseh* (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); sydän sykähtää keskimäärin 70 kertaa minuutissa *süväin sükähtäh keskimäärin 70 (seiččiekümnen) kerdua minuutas* 2. (tunteista) *sükäht|jäkseh*; sydän sykähti pelosta *süväin sükähtih varavos*

sykäys 1. ks. syke, sykähdys 2. (tekn.) *sükähtü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); puhelumaksu määrätty sykäysten mukaan *telefonpaginmaksu miärävüü laittehen sükähtüksien mugah*

syleillä *sebäil|lä* (~en, ~öü, ~läh)

syleily *sebäilü* (~n, ~ü, ~löi)

syli I 1. (pituusyksikkö) *sül|i* (~en, ~dü, ~ii) 2. (halkomitta: neljä kuutiometriä) *sül|i*; ostimme kolme syltä halkoja *ostimmo kolme sül|dü halguo*

syli II 1. *üsk|ü* (~än, ~iä, ~ii); *sebävü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); lapsi istuu äidin sylissä *lapsi istuu muamal üskäs* 2. (kuv.) *sebävü|s*; heittäytyä aaltojen syliin *andavuo aldolo in sebävüksih*

sylikkäin *üskäkkäi*; *sebävüksis*

syli|kummi *rist|ö|i* (~in, ~idu, ~loi); *ristiz|ä* (~än, ~iä, ~ii); **~lapsi** *nännila|psi* (~psen, ~stu, ~psii)

syllillinen *üskälli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); sauna lämpeää parilla sylillisellä puita *külü lämbieü paril halgoüskällizel*

sylikmikro (kannettava tietokone) *kainalomikr|o* (~on, ~uo, ~oloi); *kannetta|i* (~van, ~vua, ~vii) *tiedokoneh* (~en, ~tu, ~ii)

syylinteri 1. (lieriö) *tsilindr|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (tekn.) *tsilindr|u*; moottorin syylinterissä on vikaa *motoran tsilindras on vigua*

sylkeä 1. *sül|gie* (~len, ~göü, ~letäh/ ~gietäh); *šlöt|ätä* (~tiän, ~tiäü, ~ätäh); älä sylje lattialle! *älä sülle lattiele!* 2. (kuv.) *sül|gie*; *šlöt|ätä*; tulivuori sylkee kuumaa laavaa *tulimägi šlöttiäü palavua luavua*

sylki *nöl|gi* (~len, ~gie, ~giloi); *sül|gi* (~len, ~gie, ~giloi)

syltty 1. (lihahyytelö, aladobi) *studen|i* (~n, ~i, ~loi) 2. (kuv. tehdä sylttyä, pieksää pahanpäiväisesti): varo, etteivät tee sinusta sylttyä *ole varovaine, ku vai sinus ei luajittas studenii*

sylttytehdas (kuv.) *studenizavod|u* (~an, ~ua, ~oi) ◇ jäljet johtavat sylttytehtaalle (syllinen on arvattavissa) *jället vietäh studenizavodale (viärüniekkua voi arvata)*

sylys ks. syllillinen

symbioosi 1. (biol.) *simbios* (~an, ~sua, ~soi) 2. (kuv. molempia osapuolia hyödyttävä suhde) *simbios*; elää symbioosissa *eliä simbiasas*

symboli *simvol|u* (~an, ~ua, ~oi)

symmetrinen *simmetrielli|ne* (~zen, ~stü, ~zii)

sympaattinen *simpatično|i* (~in, ~idu, ~loi); sympaattinen ihminen *simpatičnoi ristikanzu*

synagoga *sinagog|u* (~an, ~ua, ~ii)

synkata (ark. sopia yhteen) *sol|bie* (~vin, ~biu, ~vitah) *ühteh*; meillä ei enää synkannut *müö emmo enämbiä sobinuh ühteh*

synketä 1. (synkistyä) *süngel|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); *süngevü|ö* (~n, ~ü, ~täh); päivä on jo synkentynyt *päivü on jo süngevünnü* 2. (kuv.) *süngel|tä*; mieleni synkkeni *minun mieli süngeni*; talousnäkyvät näyttävät synkkenevän entisestään *talovusperspektiivat nägüü süngetäh enämbäl endistü*

synkkä 1. (pimeä, tumma) *süng|ü* (~än, ~iä, ~ii); synkkä syksy *süngü sügüzü* 2. (apea, alakuloinen) *süng|ü*; olla synkällä mielellä olla *süngäs mieles* 3. (kolkko, pelottava) *süng|ü*; synkät ajatukset *süngät ajatukset*

synkroninen (samanaikainen) *sinhronno|i* (~in, ~idu, ~loi); synkroninen kielitiede *sinhronnoi kielitiedo*

synnillinen (paheellinen) *riähkähi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); viettää synnillistä elämää *viettiä/ eliä riähkähistü elostu*

synnin|päästö *riähkäspiästäm|i|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *riähkäspiäständ|ü* (~än, ~iä, ~ii); *riähkäspiäst|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); **~tunnustus** *riähkilkäümi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *riähkilkäünd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *ispovedi* (~n, ~i, ~loi)

synnitön *riähkät|öi* (~töman, ~tömiä, ~tömii); *vijat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); ei ole olemassa synnitöntä ihmistä *riähkättömiä ristikanzua ei ole olemas*

synnyin|maa *roindumua* (~n, ~du, ~loi); *kodimua*; **~seutu** *roindualoveh* (~en, ~tu, ~ii); *kodia-loveh*

synnynnäinen *roindua müöte*; synnynnäiset taipumukset *taibumukset roindua müöte*; hän on synnynnäinen runoilija *häi on roindua müöte runoilii*

synnyttävä 1. *lapsensuaj|u* (~an, ~ua, ~oi); äiti on jo synnyttäjien osastolla *muamo on lapsensuajien ozastol* 2. (aiheuttaja) *nostatta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *suatta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *tuoj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); *keksi|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); kuka on idean synnyttäjä? *kenbo on idejan keksii?*

synnyttää 1. *sual|ja/ sual|ha* (~n, ~u, ~jah/ ~hah) *lapsi/ lastu*; synnyttää lapsia *suaja/ suaha lapsii* 2. (aiheuttaa, nostattaa) *nostat|tua* (~an, ~tau, ~etah); *suat|tua* (~an, ~tau, ~etah); *tu|vva* (~on, ~ou, ~vvah); *keksi|e* (~n, ~ü, ~täh); kateus synnyttää katkeruutta *kadehus nostattau kačeruttu*

synnytys *lapsensuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *lapsensuand|u* (~an, ~ua, ~oi); äiti kuoli synnytykseen *muamo kuoli lapsensuamizeh*; synnytys käynnistettiin *lapsensuandu pandih alghu*

synnytys|tuskat lapsensuandutusk|at (~ien, ~ii); ~**valmennus** lapsensuanduvalmistu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); tulevat vanhemmat käyvät synnytys-valmennuksessa tuliet muamo da tuatto kävväh lapsensuanduvalmistukseh

synonyymi (kiel. samamerkityksinen sana) samanmerkičükselli|ne (~zen, ~stü, ~zii) san|a (~an, ~ua, ~oi); sinoniim|u (~an, ~ua, ~oi)

syntaksi (kiel. lauseoppi) virkehop|pi (~in, ~pii, ~pilo); sintaks|i (~en, ~edu, ~eloi)

synteesi sintez|u (~an, ~ua, ~oi)

synteettinen sinteetti|ne (~zen, ~stu, ~zii); sinteetikalli|ne (~zen, ~stu, ~zii)

synti riähk|ü (~än, ~iä, ~ii); tehdä syntiä luadie riähkiä; saada synnit anteeksi suaja prošken'n'u riähkis

syntiinlankeemus riähkählangenemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); riähkählangenend|u (~an, ~ua, ~oi); riähkählangevu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); riähkähkaduomi|ne (~zen, ~stu, ~zii); riähkähkavond|u (~an, ~ua, ~oi); riähkähka|do (~von, ~duo, ~dolo)

syntinen riähkähi|ne (~zen, ~stü, ~zii)

synty (syntyminen) roimi|ne (~zen, ~stu, ~zii); roind|u (~an, ~ua, ~ii); suomen kirjakielen synty suomen kirjakielen roindu

syntyisin, syntyjään (peräisin, omaa sukua) roindua müöte; hän on syntyisin Turusta häi roindua müöte on Turuspäi; rouva Virtanen, syntyisin Mäkinen duamu Virtanen, roindua müöte Mäkinen

syntymä roimi|ne (~zen, ~stu, ~zii); roind|u (~an, ~ua, ~ii); ennen Kristuksen syntymää enne Kristosan/ Hristosan roindua

syntymä|aika roimis-/ roinduai|gu (~jan, ~gua, ~goi); ~**merkki** sünnüintiäht|i (~en, ~ie, ~ilöi);

~**paikka** roimis-/ roindupaik|ku (~an, ~kua, ~koi); roimis-/ roindukoht|u (~an, ~ua, ~ii)

syntymäpäivä roindupäiv|ü (~än, ~iä, ~ii); onnitelen sinua syntymäpäiväsi johdosta hüvittelen sinuu roindupäivänke

syntymäpäivä|lahja roindupäivülahj|u (~an, ~ua, ~oi); ~**onnittelu** roindupäivühüvittelü (~n, ~ü, ~löi); parhaat syntymäpäiväonnittelut! parahat roindupäivühüvittelüt! ~**sankari** roindupäivüniek|ku (~an, ~kua, ~koi); ~**tervehdys** roindupäivütervehdü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

syntyperä (alkuperä) alguperä|ä (~än, ~iä, ~ii); roinduperä; olen syntyperältäni inkeriläinen olen inkerilästü roinduperiä

syntyperäinen alguperä|ine (~zen, ~stü, ~zii); roinduperä|ine; aborigen (~an, ~ua, ~oi); syntyperäiset suomalaiset alguperäzet suomelazet

syntyvyys lapsensuami|ne (~zen, ~stu, ~zii); lapsensuand|u (~an, ~ua, ~oi); syntyvyys on laskussa lapsensuandu on vähenemäs; syntyvyyden säännöstely lapsensuandan normiruičendu/ reguliiruičendu

syntyä 1. roi|ta/ roi|takseh (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes); milloin olet syntynyt? konzubo olet roinnu-hes? meille syntyi kolmas lapsi meile rodih kolmas lapsi; syntyä keskosena roitakseh keskenaiguzennu

2. (saada alkunsa, aiheutua, muodostua) roi|ta/ roitakseh; ajatus matkasta syntyi viime vuonna ajatus matkah näh rodih mennüt vuon; kiireessä syntyy virheitä kiirehes roih virhielöi; vahingot syntyivät kolarin yhteydessä vahingot roittih avaarien periä

syntyään ks. syntyisin, syntyjään

syppressi (kasv. Cupressus) kiparis|su (~an, ~sua, ~soi)

syreeni ks. sireeni 1

syrjintä (diskriminointi) alendami|ne (~zen, ~stu, ~zii); alendand|u (~an, ~ua, ~oi); alendu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); diskriminiiruičemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); diskriminiiruičend|u (~an, ~ua, ~oi); diskriminiiruiču|s (~ksen, ~stu, ~ksii); syrjintä iän tai rodun vuoksi on kiellettyä diskriminiiruičuš ijän libo rovun täh on kiellettü

syrjiä (hyljeksiä, sortaa) alend|ua (~an, ~au, ~etah); diskriminiirui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); pi|diä (~en, ~däü, ~etäh) pahembannu; mustalasia syrjitään kaikkialla čiganoi kaikkieel pietäh pahembannu

syrjä 1. (sivu, reuna, laita) sürj|ü (~än, ~iä, ~ii); sivu (~n, ~u, ~loi); reun|u (~an, ~ua, ~oi); lai|du (~jan, ~dua, ~doi); pysytellä syrjässä püzütel-läkešh sivus; metsänsyrjään rakennettu lato mečän reunah luajittu heinüsarai; panna syrjään panna sürjäh; seurata syrjästä kaččuo sürjäspäi; vetäytyä syrjään peittüö sürjäh

syrjähyppy (kuv.) sürjühüp|pü (~ün, ~püü, ~pü-löi); tehdä syrjähyppy (olla uskonon) luadie sürjühüppü (ei olla viernoi)

syrjäinen sürjä|ine (~zen, ~stü, ~zii); sivu=; reunu=; laidu=; hän asuu syrjäisessä maankolkassa häi eläu sivumuankolkas

syrjä|kylä sürjükiül|ä (~än, ~iä, ~ii); sivukiül|ä; reunukiül|ä; laidukiül|ä; ~**polku** 1. (sivupolku) sürjütrop|pu (~an, ~pua, ~pii); sivutrop|pu; reunutrop|pu; laidutrop|pu; kävellä syrjäpolkua kävellä sivutroppua müöte 2. (kuv.) ajatukseni poikkiesivat syrjäpoluille (pois pääasiasta) minun ajatukset poikettih sivutroppazile (iäre piädielos); ~**seutu** sürjüaloveh (~en, ~tu, ~ii); sivüaloveh; reunualoveh; laidualoveh; Lapissa maksettiin aiemmin syrjäseutulisää Lapis enne maksettih sürjüalovehliziä; ~**silmin** (salaa, vaivihkaa): hän vilkaisi meitä syrjäsilmin häi silmäili meidü peitoči; ~**tie** sürjütie (~n, ~dü, ~löi)/ sürjüdorogu (~an, ~ua, ~oi); sivutie/ sivudorogu; reunutie/ reunudorogu; laidutie/ laidudorogu

syrjäyttää (sivuuttaa, jättää ottamatta huomioon) jät|tiä (~än, ~täü, ~etäh) sürjäh; hänet syrjäytet-

tiin virkaa täytettäessä *händü jätettih sürjäh virran täüttäjes*; vierassana on syrjäyttänyt omaperäisen vastineen *vierassana on jättänüh sürjäh omaperäzen vastinehen*

syrjäytyä (vetäytyä syrjään) *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *sürjäh*; entiset työtavat ovat syrjäytyneet uusien tieltä *endizet ruadotavat on mendü sürjäh uuzien tielpäi*

syrjääni vanh. 1. (erään suomalais-ugrilaisen kansan jäsen, nyk. komi) *zir'uan|u* (~an, ~ua, ~oi); *komizir'uan|u* 2. (komiin kieli) *zir'uanoin kiel|i* (~en, ~dü, ~ii); *komizir'uanoin kiel|i*

systeemi *sistiem|u* (~an, ~ua, ~oi)

systemaattinen *sistemuatilli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

sysätä 1. (tyrkätä, töytäistä) *ähk|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); sysätä vene vesille *ähkätä veneh vezile* 2. (kuv. vierittää, langettaa) *ähk|ätä*; hän sysäsi kilpailijan syrjään *häi ähkäi kilbailijan sürjäh*; syy rikoksesta sysättiin heidän niskoilleen *syy rikokses ähkättih heijän niskoile*

sytkäri (ark. savukkeensytytin) *sütüt|in* (~timen, ~indü, ~timii); *zažigalk|u* (~an, ~ua, ~oi)

sytoastaatti (lääk. solunsalpaaja) *tsitostuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *solunsalbuaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi)

syttyä 1. (alkaa palaa) *süt|tüö* (~ün, ~tüü, ~ütäh); tuli syttyi *tuli sütüni* 2. (alkaa loistaa) *süt|tüö*; mainosvalot syttyvät ja sammuvat *rekluamutulet sütünäh da sammutah* 3. (kuv.) *süt|tüö*; nuoriso syttyy helposti *nuorizo helpoh syttyy*

sytyke *sütünel|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); tuohi on paras ta sytykettä *tuohi on paras sütünes*

sytytin *sütün|in* (~timen, ~indü, ~timii)

sytyttää 1. (panna palamaan) *sütün|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); joko sytytite nuotion? *jogo sütün|tittö nuodivon?* 2. (panna loistamaan) *sütün|tiä*; *sua|ja* (~n, ~u, ~jah)/ *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) tuli; sytyttää valot *panna tulet* 3. (ark. yksipers.) *sütün|tiä* (~täü); joko sytytti (tajusitko)? *jogo sütün|titti (ellen-ditgo)?*

sytytys *sütün|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *sütün|änd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *sütün|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

sytytys|aine *sütün|saineh* (~en, ~tu, ~ii); **~järjestelmä** *sütün|sistiem|u* (~an, ~ua, ~oi); **~neste** *sütün|snehteh* (~en, ~tü, ~ii); **~tulppa** *sütün|salbail|n* (~men, ~ndu, ~mii)

syvennys *süvendü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); kallion syvennys *kallivon süvendüs*

syventyä 1. (tulla syv/emm/äksi, syvetä) *süve|tä* (~nen, ~nöü, ~täh) 2. (keskittyä, paneutua) *süve|tä*; hän syvenyy tehtävänsä perusteellisesti *häi süvenöü omah ruadoh perustehellizesti*

syventää 1. (tehdä syv/emm/äksi) *süvend|ä* (~än, ~äü, ~etäh); ojaa syvennettiin kaivinkoneella *ojaa süvendettih kaivokonehel* 2. (kuv.) *süvend|ä*; syventää tietojaan *süvendä omoi tiedoloi*; olen syventävien opintojen loppuvaiheessa *olen süvendä-*

jien opastuksien loppuagjas

syvetä 1. (tulla syv/emm/äksi) *süve|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); ranta syvenee jyrkästi *randu süvenöü jürkäh* 2. (kuv.) *süve|tä*; suhteemme syveni entisestään *meijän välit süvettih enämbäl endistü*

syvyys 1. *süvü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii); laiva upposi meren syvyyksiin *laivu uppoi meren süvüksih* 2. (kuv.) *süvü|s*; voi tätä murheen syvyyttä! *oh tädä tuskan süvüttü!*

syvyys|sukellus *süvüsčukeldu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~vaikutelma** *süvüsvaikutelm|u* (~an, ~ua, ~oi)

syvä 1. *süv|ä* (~än, ~iä, ~ii); syvä järvi *süvä järvi*; sain syvän haavan peukalooni *sain süvän ruanan peigoih* 2. (hengityksestä) *süv|ä*; syvä huokaus *süvä hengähtüs* 3. (äänestä: täyteläinen, tumma) *süv|ä*; hän puhuu syvällä rintaäänellä *häi pagizou süväl rünnäsiänel* 4. (väristä: tumma) *süv|ä*; metsän syvät varjot *mečän süvät pilvezät*; taivas on syvän sininen *taivas on süvän sinine* 5. (kuv.) *süv|ä*; hänellä on syvä vakaumus *hänel on süvä usko*; vajota syvälle *mennä/ upota süväle*; salata syvimät tunteensa *peittiä süvimät omat tunnot* ◇ syvässä vedessä ne suuret kalat kutevat *süvä vies nenne suuret kalat kuvotah*

syvällinen (voimakkaasti vaikuttava, henkevä) *süv|ä* (~än, ~iä, ~ii); *süvälli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); kävimme syvällisiä keskusteluja *piimmö süvällizii paginoi*

syvästi *süväh*; *süvästi*; hän on syvästi masentunut *häi on süvästi depressies*; olen syvästi pahoillani olen *süvästi pahas mieles*

syvävaikutteinen *süvähvaikutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); ostin syvävaikutteista ihovoidetta *ostin süvähvaikuttajua hibjuvoijehtu*

syväänhengitys *süvähhengitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *hengitü|s* *süväh*

syy 1. (aihe, peruste, motiivi) *süü* (~n, ~dü, ~löi); *prüčn* (~än, ~iä, ~öi); *motiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); syyt ja seuraukset *syyt da tulokset*; sen voi sanoa hyvällä syyllä *sen voi sanuo hüväl motiival*; ei ole syytä huolestua *ei ole prüčiniä huolestuo* 2. (vika, syyllisyys) *süü*; *viärü|s* (~ön, ~ttü, ~zii); onko kaikki taas minun syytäni? *ongo kai müös minun viärüttü?* 3. (kuitu, säie) *kui|du* (~jun, ~duu, ~duloi); *süü*; puun syyt *puun süüt*

syhy (lääk. syhytauti, kutina) *kupetu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

syhyttää (yksipers. kutittaa) *kupet|tua* (~tau); jalkapohjaa syhyttää *jallanpohjua kupettau*; ihan sormia syhytti *käydä käsiksi työhön ihan sormii kupetti ottuakseh ruadoh*

syylinen *süüll|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *viärüniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); emme vielä tiedä syyllisen nimeä *emmo vie tiijä viärüniekan nimie*

syyllystyä *süüllistü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *men|nä* (~en,

~öü, ~näh) viärüniekakse; hän syyllysty pikkurikoksiin *hái meni pienien pahantegoloin viärüniekakse*

syyllystää *süüllist|ä* (~än, ~äü, ~etäh); viärit|tiä (~än, ~täü, ~etäh); älkää syyllystäkö itseänne turhaan *älgä vieritäkkiä iččiedäs tühjiä*

syyllysydentunne *süüllizüöntun|do* (~non, ~duo, ~dolo); viärüöntun|do; kärsiä syyllysydentuntesta *kärzie süüllizüöntunduo*

syylä *kazvai|n* (~men, ~ndu, ~mii); sormeen on kasvanut syyliä *sormeh on kazvanuh kazvaimii*

syyni (ark.) 1. (kutsuntatarkastus) *tarkastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); poika kävi armeijan syyneissä *briha kävii armien tarkastukseh* 2. (muu tarkastus) *tarkastu|s*; pitää mennä syyniin lääkärille *pidää mennä douhturin tarkastukseh*

syntakeeton *tolkut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); rikollinen oli syntakeettomassa tilassa *pahantegii oli tolkuttomas tilas*

syntakeinen *tolkusoli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

syypää (syyllinen) *süüllil|ne* (~zen, ~stü, ~zii); viärüniek|ku (~an, ~kua, ~koi); en ole syypää mihinkään hämärään *en ole süülline nimih hämărăh*

Syyria *Siiri|i* (~en, ~edü, ~elöi)

syrialainen *siiriela|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

syys (syksy) *sügüzü* (~n, ~ü, ~löi)

syys|kuu *süvüskuu* (~n, ~du, ~loi); **~kylvä** *süvüskülv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); **~loma** *süvüslom|a* (~an, ~ua, ~ii); koulun syysloma on lokakuussa *školan süvüsloma on ligakuus*; **~lukukausi** *süvüsemestr|u* (~an, ~ua, ~oi); **~päiväntasa** *süvüspäiväntazavul|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

syyte (oik.) *süüt|eh* (~tehen, ~ehtü, ~tehii); viärüzü|s (~ön, ~ttü, ~ksii); nostaa syyte (asettaa syytteeseen) *panna süüteh/ viärittiä*

syytetty *süütet|tü* (~ün, ~tüü, ~tülöi); viäritet|tü (~ün, ~tüü, ~tülöi); syytetyllä on oikeus puolustusasianajajaan *viäritetül on oigevus kiändüö puolistajah*

syyttäjä 1. (oik.) *süüttä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); viärittiä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi) 2. (kuv.) kävi päälle kuin yleinen syyttäjä (haastoi riitaa) *tuli piäle ku üleine viärittiä (eči riidua)*

syyttää *süüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); viärit|tiä (~än, ~täü, ~etäh); miestä syytettiin vaimonsa murhasta *miestü viäritettih omassah akan tapandas*

syytön *süüt|oi* (~töman, ~tömiä, ~tömii); *vijat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); hän oli syytön rikokseen *hái oli vijatoi rikokseh*

syytös 1. (oik. syyte) *süütö|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); viärite|s (~ksen, ~stü, ~ksii) 2. (moite, soimaus) *moittimil|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *moitind|u* (~an, ~ua, ~oi); *moit|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii); *soimuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *soimuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *soimavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); esittää

syytöksiä *ezittiä moittimistu*

syödä 1. (ruokailla) *sü|vvä* (~ön, ~öü, ~vväh); oletteko jo syöneet puuron? *jogo sööttö pudron?* menemme ravintolaan syömään *menemmö süömäh restoranah* 2. (kuv.) *sü|vvä*; paljonko autosi syö (kuluttaa) sadalla kilometrillä? *äijängo sinun mašin süöü (kuluttau) sual kilometrill?* inflaatio söi palkankorotukset *inflatsii söi palkannostot*; syödä hattunsa *süvvä hattu*; syön vanhan hattuni, ellei hän voita *süön vahnan hatun, ku hái ei voittane*; syödä sanansa *süvvä sana* ◇ ruokahalu kasvaa syödessä *süöndühimo kazvau süvves*

syöjä *süöj|ü* (~än, ~iä, ~ii/ ~öi); Bobrikovia sanottiin Suomen-syöjäksi *Bobrikovua sanottih Suomen süöjäkse*

syöksy (syöksyminen) *sordumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *sorrund|u* (~an, ~ua, ~oi); *pakkumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *pakund|u* (~an, ~ua, ~oi); *langenemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *langenend|u* (~an, ~ua, ~oi); *kirbuomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kirbuond|u* (~an, ~ua, ~oi); *čummuomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *čummuond|u* (~an, ~ua, ~oi); lentokoneen syöksy rotkoon *lendokonehen sordumine rotkoh*

syöksykierre 1. *štoupor* (~an, ~ua, ~oi); lentokone teki syöksykierteen *lendokoneh luadii štouporan* 2. (kuv.) *štoupor*; joutua elämässään syöksykierteeseen (alamäkeen) *puuttuo eläjes štouporah*

syöksyä 1. (rynnätä) *hüp|ätä* (~piän, ~piäü, ~ätäh); syöksyimme nopeasti ulos *hüppäimmö terväzeh pihale* 2. (lentää, pudota) *sor|duo* (~run, ~duu, ~rutah); *pak|kuo* (~un, ~kuu, ~utah); *lang|eta* (~enen/ ~ien, ~enou/ ~ieu, ~etah/ ~ietah); *kir|vota* (~buon, ~buou, ~votah); *čummu|ta* (~on, ~ou, ~tah); helikopteri syöksyi mereen *vertolottu langei mereh*

syöminen *süömi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *süönd|ü* (~än, ~iä, ~ii)

syömishäiriö (lääk.) *süömishäiriv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); anoreksia ja bulimia ovat vakavia syömishäiriöitä *anoreksii da bulimii ollah vagavii süömis-häirivölöi*

syömälakko *süöndüzabastouhk|u* (~an, ~ua, ~oi); vangit aloittivat syömälakon *vangit allettih süöndüzabastouhku*

syöntikelpoinen ks. syötävä

syöpä (lääk.) *ruak|ku* (~an, ~kua, ~koi); sairastaa syöpää *kiduija ruakkua*

syöpä|kasvain *ruakkupuhald|u* (~ksen, ~stu, ~ksii)/ *ruakkukazvai|n* (~men, ~ndu, ~mii); **~po-tilas** *ruakkuvoimat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); **~solu** (lääk.) *ruakkusolu* (~n, ~u, ~loi); *ruakku-klietk|u* (~an, ~ua, ~oi)

syöpötellä (leik. syödä runsaasti, mässäätä) *aht|ua* (~an, ~au, ~etah); *mät|ätä* (~tiän, ~tiäü, ~ätäh);

syöpötellä kyllikseen *mätätä külläl*
syöstä 1. (ruiskuttaa, ryöpyttää) *lukkail|lä* (~en, ~öü, ~läh); tulivuori syöksi kuumaa laavaa *tulimägi lukkaili palavua luavua* 2. (kuv.) *lulkätä* (~kiän, ~kiäü, ~ätäh); keisari syöstiin vallasta *suari lukättih vallas*
syötti 1. (täky, viehe) *süöt|e* (~tien, ~ettü, ~tielöi); *nažiuhk|u* (~an, ~ua, ~oi); kastemadot ovat hyviä syöttäjä *čüötöt ollah hüvät süöttiet* 2. (houkutin, vetonaula) *houkut|in* (~timen, ~indu, ~timii); myyjä keksi osuvan syötin myyntikampanjaansa *müöjü keksii pättävän houkuttimen müöndükampanieh*
syöttää 1. (ruokkia, ravita) *süöt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); syötin lapset ja lähetin kouluun *süötin lapset da tüönnin školah* 2. (työntää, ohjata) *süöt|tiä*; *tüö|ndiä* (~nnän, ~ndäü, ~nnetäh/ ~täh); *pan|na* (~en, ~ou, ~nah); syötin tiedot (tallensin koneelle) *panin tiijot koneheh* 3. (urh. antaa syöttö) *süöt|tiä*; *visk|ata* (~uan, ~uau, ~atah); syöttää kiekko laitahyökkääjälle *viskata šaibu laiduhüökkiäjäle* 4. (kuv.) *süöt|tiä*; älä viitsi enää syöttää valheitas! *älä kehtua enämbiä süöttiä omassas kielahuksii*; syöttää pajunköyttä (valehdella) *süöt-tiä pajunuorua* (kielastella)
syöttö 1. (syöttäminen) *süöttämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *süötänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *süöt|tö* (~ön, ~tüö, ~tölöi) 2. (ohjaus, työntäminen) *süöttämi|ne*; *süötänd|ü*; *süöt|tö*; *tüöndämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *tüönnänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *tüön|dö* (~nön, ~düö, ~dölöi); puiden syöttö sirkkeliin *puuloin tüöndö tsirkulipilah* 3. (urh.) *süöttämi|ne*; *süötänd|ü*; *süöt|tö*; väärä syöttö viäri *süöttö*
syöttötuoli *süöttämisstuul|u* (~an, ~ua, ~ii); *süötändüstuul|u*; *süöttöstuul|u*; saisimmeko tänne syöttötuolin? *voizimmogo suaja tänne süötändüstuulan?*
syötävä 1. (syötäväksi kelpaava) *süödäv|ü* (~än, ~iä, ~ii); ovatko nämä sienet syötäviä? *ollahgo nämä sienet süödävät?* 2. (ruoka) *süödäv|ü* (~än, ~iä, ~ii); jääkaapissa ei ole mitään syötävää *jiäškuapas ei ole nimidä süödäviä*
syövyttää 1. (kuluttaa, liuottaa) *uur|dua* (~ran, ~dau, ~retah); veden syövyttämät urat vien *uurdamat uurdehet* 2. (etsata) *uur|dua*; tämä taulu on tehty syövyttämällä *tämä taulu on luajittu uurdamal*
säde 1. *su|vas* (~gahan, ~vastu, ~gahii); auringon säde päiväsen *suvas* 2. (fys.) *su|vas*; valon säteen taittuminen *tulen sugahan taittumine*; radioaktiiviset säteet *radioaktiivizet sugahat* 3. (mat.) *raadius|su* (~an, ~sua, ~soi); ympyrän säde *kruugan raadiussu*
sädehoito (lääk.) *suvashoi|do* (~jon, ~duo, ~dolo); *suvasterapi|i* (~en, ~edu, ~loi)
sädehtiä (säteillä, loistaa) *suvast|ua* (~an, ~au,

~etah); katseesi aivan sädehti onnesta *sinun kače ihan suvastau ozua*
sädetää (antaa sädehoitoa) *an|dua* (~an, ~dau, ~netah) *suvashoiduo*; syöpäpotilasta sädetetään *ruakkuvoimattomale annetah suvashoiduo*
säe *rivi* (~n, ~i, ~löi); runon säkeet *runon rivit*
säestys (mus.) *akkompanement|u* (~an, ~ua, ~oi)
säestäjä (mus.) *akkompaniuator* (~an, ~ua, ~oi); toimia säestäjänä *toimie akkompaniuatorannu*
säestää (mus.) *akkompaniiru|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); kuka säestää laulajaa? *kenbo akkompaniiruiččou pajattajale*
sähke *telegramm|u* (~an, ~ua, ~oi)
sähkö 1. *sähk|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *elektriiečst|u* (~an, ~ua, ~oi); laite käy sähköllä *laiteh ruadau sähköl*; salama löi sähköt poikki *tulenisku katkai elektriiečstvan* 2. (kuv.) *sähk|ö*; *elektriiečst|u*; ilma massa oli sähköä *ilmas oli sähküö*
sähkö|asentaja *sähkömont|or* (~an, ~ua, ~oi); *elektromont|or*; ~grilli *sähkögriili* (~n, ~i, ~löi); *elektrogrilli*; ~hammasharja *sähköhammasharj|u* (~an, ~ua, ~oi); *elektrohammasharj|u*
sähköinen 1. (sähköön liittyvä) *sähkölli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *elektriiečsko|i* (~in, ~idu, ~loi); *sähkö=*; *elektro=*; sähköiset laitteet *sähkölaittehet* 2. (kuv.) *sähkölli|ne*; *elektriiečsko|i*; tunnelma tuli sähköiseksi *mieliala rodih sähkölline*
sähkö|insinööri *sähköinženier|u* (~an, ~ua, ~oi); *elektroinženier|u*; ~isku *sähköisku* (~n, ~u, ~loi); *elektroisku*
sähköistää *sähköst|iä* (~än, ~äü, ~etäh); *elektrofitsiiru|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); pääradat on sähköistetty *piämagistralit on sähköstettü*
sähkö|johto *sähköprovd|u* (~an, ~ua, ~oi); *elektroprovd|u*; ~juna *sähköjun|a* (~an, ~ua, ~ii); *elektrojun|a*; ~jännite *sähköjännit|eh* (~tehen, ~ehtü, ~tehii); *elektrojännit|eh*; ~katkos *sähkökatko|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *elektrokatko|s*; ~kiuas *sähkökivipäč|či* (~in, ~čii, ~čilöi); *elektrokivipäč|či*
sähkikäyttöinen *sähkökäüttö|ine* (~zen, ~stü, ~zii); *elektrokäüttö|ine*; ostimme sähkökäyttöisen ruohonleikkurin *ostimmo sähkökäüttözen heinänleikkurin*
sähkö|laitos *sähkö-/ elektrolaito|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *sähkö-/ elektrostansi|i* (~en, ~edu, ~eloi); ~lasku *sähkö-/ elektročot|tu* (~an, ~tua, ~tii); ~liesi *sähkö-/ elektroplit|a* (~an, ~ua, ~oi); ~lämmitys *sähkö-/ elektrolämmitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)
sähkönkulutus *sähkön-/ elektriiečstvankulutta-mi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *sähkön-/ elektriiečstvan-kulutand|u* (~an, ~ua, ~oi); *sähkön-/ elektriiečstvankulutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)
sähkö|parranajokone *sähkö-/ elektrobitf|u* (~an, ~ua, ~oi); ~posti (atk.) *sähkö-/ elektropoš|tu*

(~an, ~ua, ~ii); vastasin sähköpostiin vastain *elektropostah*; **~šokkihoito** (lääk.) *sähkö-/elektrošokkuhoi|do* (~jon, ~duo, ~doloj)
sähköttää *telegrafiruulja* (~čen, ~ččou, ~jah)
sähkö|urut (mus., mon.) *sähkö-/elektro-organ|u* (~an, ~ua, ~oi); **~uuni** *sähkö-/elektropäč|či* (~in, ~čii, ~čilöi); **~verkko** *sähkö-/elektroverk|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~virta** *sähkö-/elektrovir|du* (~ran, ~dua, ~doi); **~voima** *sähkö-/elektroenergi|i* (~en, ~edü, ~elöi)
sähly (urh.) ks. salibandy
sählätä (ark. möhlätä, möhliä) *mäh|lätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); *čäll|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); mitäs te taas olette sählänneet? *midäbo tüö oletto müös mäh|lännüh?*
säie (kuitu, syy, jänne) *kui|du* (~jun, ~duu, ~du-loi); lihasten säikeet lihaksien kuijut
säihkyä 1. (loistaa, kimaltaa) *hehku|o* (~n, ~u, ~tah); *kimaldel|la* (~en, ~ou, ~lah); *läpet|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); timantit säihkyvät *briljantat kimaldellah* 2. (kuv.) *hehku|o*; *kimaldel|la*; *läpet|tiä*; lasten silmät säihkyvät ilosta *lapsien silmät hehku-tah ilos*
säilyttää (pelästyttää) *pöllät|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *pölläsköit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); älä säilytä kaloja metelöimällä *älä pöllätä kaloi bauhuondal*
säikähdys *pöllästümi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *pöllästünd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *pöllästü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); pääsin pelkällä säikähdyksellä *piäzin vaiku pöllästüksel*
säikähtää (pelästyä, hätähtää) *pöllästü|ö* (~n, ~ü, ~täh); kylläpä tyttö säikähti *tol'kovai tüttö pöllästüi*
säiliö *säiliv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi)
säilyke *säilük|eh* (~kehen, ~ehtü, ~kehii); *konser|vu* (~an, ~ua, ~oi); lihaa säilykkeenä *lihua konser-vannu*
säilyke|purkki *säilükeh-/konservubank|u* (~an, ~ua, ~oi); **~purkinavain** *säilükeh-/konservubankanavai|n* (~men, ~ndu, ~mii); **~tölkki** *säilükeh-/konservubank|u*
säilyttää *säilüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *hrani|e* (~n, ~u, ~tah); säilytätkö rahojasi kotona? *hranitgo dengoi kois?* säilytän salaisuutesi *säilütän sinun peitočuksen*
säilytys *säilüttämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *säilütänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *säilütü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *hranimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *hranind|u* (~an, ~ua, ~oi); vien matkalaukun säilytykseen *vien čamodanan säilütükseh*
säilyä 1. (pelastua, välttyä tuholta) *säilü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *piä|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); *pellastu|o* (~n, ~u, ~tah); mikään ei säilynyt tuhohyönteisiltä *nimi ei pellastunnuh vahingoböbököis*; vain harvat säilyivät hengissä *vaiku harvat piästih hengih* 2. (kestää) *säilü|ö*; *püzü|ö* (~n, ~ü, ~täh) *hüvännü*; *hrani|ekseh* (~mmos, ~h/~hes, ~tahes); puolukka

säilyy keittämättäkin *buolu püzüü hüvännü keit-tämättähgi* nuoruusmuistot säilyvät unohtumat-tomina *nuorustumot säilütäh unohtumattominnu*
säilö *säil|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *hraniv|o* (~on, ~uo, ~oloi); panen kirjeesi säilöön *panen sinun kirja-zen hranivoh*
säilöntä (säilöminen) *konserviiruiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *konserviiruičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *konserviiruičü|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); marjojen säilöntä talveksi kannattaa *muarjoin konser-viiruiččemine talvekse kannattau*
säilöntäaine *konserviiruičūsaineh* (~en, ~tu, ~ii)
säilöä *konserviiruulja* (~čen, ~ččou, ~jah); nykyisin marjat säilötään pakastamalla *nügöi muarjat kon-serviiruuljah külmändäl*
säikeistö *stroffu* (~an, ~fua, ~fi); laulamme en-simmäisen säikeistön *pajatammo enzimäzen stro-fan*
säkki 1. *säk|ki* (~in, ~kii, ~kilöi); *huav|o* (~on, ~uo, ~oloi); ostin säkin perunoita *ostin huavon kartoh-kua* 2. (kuv.): panna suu säkkiä myöten *panna suu säkkii müöte*
säkä (ark. onni, tuuri) *oz|a* (~an, ~ua, ~ii); olipa pojalla hyvä säkä *tol'kovai brihal oli hüvä oza*
säleikkö (ristikko, ritilä) *ridil* (~än, ~iä, ~öi)
sälekaihdin *šileripusti|n* (~men, ~ndu, ~mii)
sälyttää (kuv.) *nak|ata* (~kuan, ~kuau, ~atah); kaikki työt on sälytetty äidin harteille *kai ruavot on nakattu muaman hardielloile*
sämpylä *nizu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *päp|pi* (~in, ~pii, ~pilöi); ottaisin kupin kahvia ja sämpylän *ottazin kupin koufiedu da nizuzen*
sänki 1. *säng|i* (~en, ~ie, ~ilöi); parran sänki *par-ran sāngi* 2. *säng|i*; pelto on jäänyt lyhyelle sängel-le *peldo on jäännüäh kodvazekse sāngele*
sänky *kravat|ti* (~in, ~tii, ~tiloi); *kruavat|ti*; mennä sänkyyn *mennä kravattih*
säpinä 1. (ark. vilske, tohina) *hällü* (~n, ~ü, ~löi); *šumu* (~n, ~u, ~loi); *touhu* (~n, ~u, ~loi); maalilla oli kova säpinä *fimišal oli kovua hällüü* 2. (kuv. orastavasta suhteesta) *hällü*; *touhu*; onkos noiden kahden välillä jotakin säpinää? *ongo nennien kah-ten välil midätah touhuu?*
säppi (salpa, lukko) *šašok|ku* (~an, ~kua, ~koi); *zalošk|u* (~an, ~ua, ~oi); ovi on säpissä *uksi on šašokas*
säpsähtää (hätähtää, säikähtää) *säpsäht|iäkseh* (~ämmös, ~äh/~ähes, ~etähes); ihan säpsähdin, kun oveen koputettiin *kai säpsähtimmös ku ustu koputettih*
säristä *säri|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); ääni särisee *iäni särizöü* 1.
särkeä 1. (rikkoa, hajottaa) *murend|ua* (~an, ~au, ~etah); *rik|kuo* (~on, ~kou, ~otah); pojat särkivät ikkunan *brihačut murendettih ikkun* 2. (yksipers. sattua, koskea) *kivist|iä* (~äü); päätä-

ni särkee *minul* kivistäü *piädü* 3. (kuv.) *muren-d|ua; murj|uo* (~on, ~ou, ~tah); olet särkenyt sydämeni olet *murjonuh* *minun* *südämen*

särki (el. *Rutilus rutilus*) *sär|gi* (~rin, ~gii, ~gilöi)

särky *ki|bu* (~vun, ~buu, ~buloi); tunnen kovaa särkyä selässäni *čusvuičen* *kovua* *kibuu* *selläs*; päänsärky *piänkivistüs*

särkyä (mennä rikki) *mure|ta* (~nen, ~nou, ~tah); lasi putosi lattialle ja särkyi *stokan* *pakui* *lattiele* *da* *mureni*

särmikäs 1. (kulmikas) *kulmik|as* (~kahan, ~astu, ~kahii) 2. (kuv.) *kulmik|as*; tytöllä on särmikäs luonne *tütöl* *on* *kulmikas* *harakteri*

särö 1. (halkeama) *halgiem|u* (~an, ~ua, ~oi); kuppiin tuli särö *kuppih* *rodih* *halgiemu* 2. (kuv.) *halgiem|u*; hänen maineensa sai pienen särön *hänen* *sluavu* *sai* *pienen* *halgieman*

säröillä 1. (rakoilla, halkeilla) *halgeil|la* (~en, ~ou, ~lah) 2. (kuv.) *halgeil|la* avioliitto säröilee *kirjois-olo* *halgeilou*

säteilevä (hehkuva, loistava) *hehku|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *kimaldeli|i* (~jan, ~jua ~jii/ ~joi); *läpettä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); hänen säteilevä hymynsä *hänen* *hehkui* *muhelu*

säteillä 1. (paistaa, loistaa) *past|ua* (~an, ~au, ~etah); *loškot|tua* (~an, ~tau, ~etah); aurinko säteilee *päiväine* *loškottau* 2. (kimmeltää, kimaltaa) *kimaldel|la* (~en, ~ou, ~lah); hanki säteilee auringossa *hang* *kimaldelou* *päivüpastos* 3. (joh-taa) *an|dua* (~nan, ~dau, ~netah); hammaskipu säteilee niskaan *hambahankibu* *andau* *niskah* 4. (kuv. huokua) *huo|guo* (~vun, ~guu, ~vutah); hänestä säteilee syvä rauha *hän* *huoguu* *süvä* *rauhu* 5. (ark. ymmärtää) *ellend|jä* (~än, ~äü, ~etäh); vihdoinkin sinulla säteili! *ga* *ellendit* *üh-telläh!*

säteily *suvastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

säteilyvaara *suvastusvarav|o* (~on, ~uo, ~oloi); säteilyvaaraa vastaan pitää suojautua *suvastusva-ravuo* *vastah* *pidäü* *suojavuo*; **vamma** (säde-vamma) *suvastusruan|u* (~an, ~ua, ~oi)

säteittäin *sugahilleh*; kaupungista lähtevät maantiet säteittäin *tiet* *linnaspäi* *lähtietäh* *sugahittain*

sätkiä (tempoilla, pyristellä) *riehki|ekseh* (~mmös, ~h/ ~hes, ~tähes); ahven sätkii koukussa *ahven* *riehkih* *onges*

sätky (ark.): saan kohta sätkyn (menetän malttini) *minä* *en* *voi* *enämbiä* *tädä* *tirpua*

sätkynukke 1. (marionetti) *marionetk|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (kuv.) *marionetk|u*; olla sätkynukke-na (toisten ohjailtavana) *olla* *marionetkannu* (*toi-zien* *ohjailtavannu*)

sätkä (ark. savuke) *paperosk|u* (~an, ~ua, ~oi); kääriä paperista sätkä *kiärie* *bumuagas* *paperosku*; polttaa sätkää *kurie* *paperoskua*

sättiä (torua, moittia) *čak|ata* (~kuan, ~kuau,

~atah); *moit|tie* (~in, ~tiu, ~itah); häntä sätittiin laiskaksi *händü* *moitittih* *laškakse*

sävel 1. (mus.) *sävel* (~en, ~dü, ~ii); valssin sävelet *val'sin* *sävelet* 2. (mus. sävelmä, melodia) *meloudi|i* (~en, ~edu, ~eloi); osaatteko virren sanat ja sävelen? *tiijättögo* *pajon* *sanat* *da* *sävelen*? 3. (kuv.) *sävel*; meillä on selvät sävelet *meil* *ollah* *selvät* *sävelet* ◇ löytää yhteinen sävel *löüdiä* *ühtei-ne* *sävel*

sävellasteikko (mus.) *gamm|u* (~an, ~ua, ~oi); **~korkeus** (mus.) *sävelkorgevu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *iänenkorgevu|s*; **~korva** *muzikalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii) *korv|u* (~an, ~ua, ~ii); hänellä on absoluuttinen sävelkorva *hän* *on* *absol'utnoi* *muzikalline* *korvu*; **~laji** (mus.) *sävellaji* (~n, ~i, ~loi); *tonal'nosti* (~n, ~i, ~loi)

sävellys (mus.) 1. (säveltäjän luoma musiikkiteos) *säveldü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *muuzikkutevo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *kompozitsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); Sibeliuksen sävellykset *Sibeliusan* *muuzikkutevok-set* 2. (säveltäminen) *muuzikankirjuttami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *muuzikankirjutand|u* (~an, ~ua, ~oi); *muuzikankirjutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

sävelmä (mus.) *sävelm|ü* (~än, ~iä, ~öi); *meloudi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *motiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); hän hyräilee tuttua sävelmää *hái* *hüräilöü* *tuttavua* *meloudiedu*

säveltäjä (mus.) *säveldä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *kompoziitor* (~an, ~ua, ~oi)

säveltää 1. (mus.) *säveld|jä* (~än, ~äü, ~etäh); *kirjut|tua* (~an, ~tau, ~etah) *muuzikkua* 2. (ark. puhua perättömiä) *säveld|jä*; tuon jutun olet kyllä säveltänyt ihan itse *tuon* *jutun* *olet* *onnuako* *sävel-dännüh* *ihan* *iče*

sävy (leima, sointi, vivahde) *vivahtu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); keskustelun sävy *paginan* *vivahtus*; vihreän eri sävyt *vihandan* *eri* *vivahtukset*; pukeutua sävy sävyyn *sellitä* *vivahtus* *vivahtukseh*

sävyisä (tyyni, rauhallinen) *tüün|i* (~en, ~dü, ~ii); *rauhalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tirpač|ču* (~un, ~čuü, ~čuloi); puhua sävyisällä äänellä *paista* *rau-hallizel* *iänel*; (raam.) autuaita ovat sävyisät *ozak-kahat* *ollah* *tirpačut*

sävyttää 1. (värjätä) *värit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); sävytin hiukseni punaisiksi *väritin* *tukat* *ruskiekse* 2. (soinnuttaa) *soinnut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *sovit|tua* (~an, ~tau, ~etah); kaikki asusteet on sävytetty toisiinsa *kai* *sobakappalehet* *on* *sovitettu* *toine* *toizeh* 3. (kuv.) murheen sävyttämä ääni *pahal* *mielel* *soinnutettu* *iäni*

sävytys *värittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *väritähd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *väritü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); tilasin ajan hiusten sävytykseen *tilain* *aijan* *tukkien* *vä-ritükseh*

sävähdyttää (sykähdyttää) *sükähtüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); tieto onnettomuudesta sävähdytti

koko maailman tiedo ozattomuos sükähtutti kogo maailman

sävähää (vavahtaa, sykähää) *sükäht|iäkeh* (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); hänen kasvonsa sävähtivät punaisiksi hänen ilve sükähtih ruskiekse (häi ruskeni)

säväys (vaikutus) *vaikutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); hän teki hyvän sävayksen kuulijoihin häi hüvin vaikutti kuulijoih

säväyttää 1. (sivaltaa, huitaista) *šnāv vahut|tua* (~an, ~tau, ~etah); säväyttää ruoskalla šnāv vahuttua pletil 2. (hätkähdyttää) *särähüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); uutinen säväytti koko maailman uudine särähütti kogo maailman

säyseä ks. sävyisä

sää 1. (ilma, keli) *siä* (~n, ~dü, ~löi); millaista sää-tä luvattiin huomiseksi? *mittumuabo siädü luvatti h uomenekse?* 2. (kuv.) *siä*; voisit lähteä hyvän sään aikana (ennen kuin on myöhäistä) *voizit lähtie hüvän siän aigah (enne kuni ei ole müöhä)*

säädellä (vrt. säätää) *reguliirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); termostaatti säätelee lämpötilaa *termostu-attu reguliiruiččou lämbötilua*

säädin (tekn.) *regul|uator* (~an, ~ua, ~oi); television kaukosäädin (ark. kapula) *televiizoran distansionnoi regul|uator*

säädylinen 1. (nuhteeton) *kunnolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *moittimat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); äiti muistutti säädylisestä käytöksestä *mua-mo mustoitti kunnollizes ičenviendäs* 2. (asiallinen, keltollinen) *azielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *dielovol|i* (~in, ~idu, ~loi); *sobiv|u* (~an, ~ua, ~ii); *pättäv|ü* (~än, ~iä, ~ii); esimme säädyllystä ruokapaikkaa *ečimmö sobivua süöndüpaikkua*

säädytön 1. (siveetön, häpeällinen) *ebäkunnolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *huijut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *moittattav|u* (~an, ~ua, ~ii); viettää säädytöntä elämää *eliä huijuttomua elostu* 2. (sopimaton, asiaton) *pädemät|öi* (~töman, ~tömiä, ~tömi); *sobimat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *tolkut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); hänen säädüttömät puheensa ärsyttävät kaikkia hänen *tolkuttomat paginat suututetah kaikkii*

säädös (lak.) *piätö|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); lait ja muut säädökset *zakonat da muut piätökset*; jälki-säädös (testamentti) *jälgiapiätö|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *jälgisana|a* (~an, ~ua, ~oi)

sääennuste, sääennustus *siäennusteh* (~en, ~tu, ~ii); *siäennustu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *siäprognoz|u* (~an, ~ua, ~oi); kuuntelitko sääennusteita? *kuundelito siäprognozoi?*

sääksi (el. Pandion haliaetus) *kalahauk|ku* (~an, ~kua, ~koi); kalasääksi (myös kalasääski) on petolintu *kalahaukku on pedolindu*

sääli 1. *ziälü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii); tuntee sääliä *tun-die ziälütti (ziäleijä)* 2. (käydä sääliksi); minun

käy häntä sääliksi *minul on ziäli händü*; on sääli jättää hyvä ystävä *on ziäli jättiä hüvä üstävü*

säälimätön *ziäleimät|öi* (~töman, ~tömiä, ~tömi)

säälittää *ziälöičüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); ihan säälittää hänen rappioutilansa *ihan ziälöičüttiä hänen rappevustila*

sääliä 1. (tuntea sääliä) *ziälöi|jä* (~čen, ~ččou, ~jah); säälin noita lapsi-raukkoja *ziälöičen nennii lapsirukkii* 2. (säästellä) *ziälöi|jä*; säälitkö rahoja-si? *ziälöičetgo dengoi?*

säällinen 1. (vrt. säädylinen) *kunnolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *moittimat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii) 2. (riittävä, kelpaava) *sobiv|u* (~an, ~ua, ~ii); *pättäv|ü* (~än, ~iä, ~ii); elämme säällisissä oloissa *elämmö sobivis olois*

säännöllinen 1. (harmoninen, sopusuhtainen) *normal|noi* (~in, ~idu, ~loi); *garmonično|i* (~in, ~idu, ~loi); säännölliset kasvopiiirteet *normal|noi nägö* 2. (pysyvä, vakituinen) *alalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); säännöllinen asutus *alalline eloiipaikku*; säännölliset tulot *alallizet tulot* 3. (poikkeukseton, jatkuva) *alalli|ne*; poikkeukset *oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); säännölliset bussivuorot Lahdesta Helsinkiin *alallizet avtobussuvuorot Lahtes Hel-singih* 4. ks. säällinen, nuhteeton

säännönmukainen *siännönmuga|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

säännös (lakiin sisältyvä määräys) *piätö|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *käskü* (~n, ~ü, ~löi)

säännöstellä (rajoittaa) *rajoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); säännöstellä sähkön kulutusta rajoittua *sähkön/ elektriičestvan käättämistü*

säännöstely *normiruiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *normiruičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *normiruiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *reguliruiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *reguliruičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *reguliruiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); sodan kokeneet puhuvat usein elintarvikkeiden säännöstelystä *voinal ol-luot puaksuh paistah eloitariikkehien normi-ruiččemizes*

sääntö 1. (määräys) *siän|dö* (~nön, ~düö, ~dölöi); yhdistyksellä on sääntönsä *liitol ollah omat siän-nöt* 2. (ohje, normi) *siän|dö*; oikeinkirjoitussään-nöt *oigiehkirjutussiiännöt* 3. (opinkappale, periaate) *siän|dö*; tyttö pänttää päähänsä kieliopin sääntöjä *tüttö panou piäh kieliopin siändölöi* $\diamond$ ei sääntöä ilman poikkeusta *ei siändüö ilmai poikke-vustu*

sääntömääräinen (sääntöjen määräämä) *siändömiärälli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); pidämme sääntömääräisen vuosikokouksen *piemmö siän-dömiärällizen vuozikerähmön*

sää|olot, ~olosuhteet *siä|t* (~löin, ~löi); *siäolo|t* (~loin, ~loi)

sääri *jall|gu* (~lan, ~gua, ~goi); *siär|i* (~en, ~dü, ~ii); *kinču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); hoikat sääret

hoikat jallat

sääri|karva(t) siärikarv|u (~an, ~ua, ~oi);
siärikarv|at (~oin, ~oi); kinčuskarv|u;
pohkekarv|u; **~luu** (anat.) siäriluu (~n, ~du, ~loi);
kinčusluu

sääski (el. Culex) čak|ku (~an, ~kua, ~koi); pinõ|i
(~in, ~idu, ~loi); sääsket imevät verta čakat imie-
täh verdü; parvi sääskiä parvi pinõloi

säästeliäs 1. (säästäväinen) siästä|i (~jän, ~jiä,
~jii/ ~jöi); ekonomno|i (~in, ~idu, ~loi); emännän
taloudenpito on säästeliästä emändän talovuonpi-
do on siästäi 2. (niukka, pidättyväinen) vähä|ine
(~zen, ~stü, ~zii); ekonomno|i; alkoholin säästeli-
äs käyttö alkogolin vähäine käüttö

säästellä (olla säästäväinen, niukka) siästel|lä
(~en, ~öü, ~elläh); ekonomni|e (~n, ~u, ~tah);
säästelehän nyt vähän sanojasi! siästelevai nügöi
vähäzel omassas sanoi!

säästyä 1. (jäää käyttämättä, talteen) siästü|ö
(~n, ~ü, ~täh); jiä|jä/ jiä|hä (~n, ~ü, ~jäh/ ~häh)
taldeh; palkasta ei säästynyt senttiäkään palkas ei
siästünüh ni tsentua 2. (välttyä, pelastua) siästü|ö;
pellastu|o (~n, ~u, ~tah); maa säästy sodalta mua
pellastui voinas

säästäväinen (taloudellinen) siästävä|ine (~zen,
~stü, ~zii); ekonomno|i (~in, ~idu, ~loi); säästä-
väinen perheenäiti siästäväine perehenmuamo

säästää 1. (olla kuluttamatta) siäst|jä (~än, ~äü,
~etäh); ekonomni|e (~n, ~u, ~tah); säästän osan
palkastani siästän ozan omas palkas 2. (panna
talteen) siäst|jä; pan|na (~en, ~ou, ~nah) taldeh;
pi|diä (~en, ~däü, ~etäh) tallel; olen säästännyt
kaikki kirjeesi olen pidäünüh tallel kai sinun kirja-
zet 3. vardoil|ja (~čen, ~ččou, ~jah); säästää vaivo-
jaan vardoilja vaivoi; säästää itseään vardoilja iččie;
säästä itseäsi stressiltä vardoilje iččiedäs stresas

säästö 1. (säästäminen) siästämi|ne (~zen, ~stü,
~zii); siäständ|ü (~än, ~iä, ~öi); siäst|ö (~ön, ~üö,
~ölöi) 2. (säästetty, säästynyt) siäst|ö (~ön, ~üö,
~ölöi); vanhuksella oli säästöjä tilillään vahnal
ristikanzal on siästölöi čotal

säästö|pakkaus siästöpakkavu|s (~ksen, ~stu,
~ksii); säästöpakkaukset tulevat halvemmiksi
siästöpakkavukset roitah halvembakse; **~pankki**
siästöbank|u (~an, ~ua, ~oi); **~porsas**
siästöpon|a (~an, ~ua, ~ii); kopilk|u (~an, ~ua,
~oi); **~tili** siästöčot|tu (~an, ~tua, ~tii)

sää tiedotus siätiijoittami|ne (~zen, ~stu, ~zii);
siätiijoitand|u (~an, ~ua, ~oi) siätiijoitu|s (~ksen,
~stu, ~ksii); meteoti|edo (~ijon, ~eduo, ~edoloi);
kuunnella säätiedotusta kuunnella siätiijoitustu

säätiö fond|u (~an, ~ua, ~ii); Salmi-Säätiö Salmi-
Fondu; säätiötä hoitaa ja edustaa sen hallitus fon-
dua hoidau da ezittäü sen halličus

sääty (hist.) soslouvi|i (~en, ~edu, ~eloi); aateliset,
papit, porvarit ja talonpojat muodostivat Ruotsi-

Suomen sääty-yhteiskunnan ülähüöllistö, papit,
bürgerat/ buržuit da muanruadajat luajittih
Ruočči-Suomen soslouvi; siviilisääty graždanskoi
soslouvi; tsivil'noi tazo

säättää 1. (lak.) lua|die (~jin, ~diu, ~jitah); piäst|iä
(~än, ~äü, ~etäh) ilmah; eduskunta säättää lait
parluamentu piästää ilmah zakonat 2. (määrätä
noudatettavaksi) miär|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh);
piät|tiä (~än, ~täü, ~etäh); testamentissa säadet-
tiin omaisuuden jaosta jälgisanas piätettih oma-
zusjago 3. (virittää, pitää samansuuruisena)
reguliirui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); säättää lämpötilaa
reguliiruija lämbüö

sääto reguliruiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii);
reguliruičend|u (~an, ~ua, ~oi); reguliruiču|s
(~ksen, ~stu, ~ksii); huoltomies tekee termostaat-
tien säädön huoldomies reguliruiččou termostuatat

sönkätä (ark. puhua epäselvästi) pa|ista (~gizen,
~gizou, ~istah) ebäselväh

söpö (ark. suloinen) hüvā|ine (~zen, ~stü, ~zii);
kissanpennut ovat tosi söpöjä kažinpoigazet ollah
moizet hüvāzet

sössöttää (puhua sammaltaen) pa|ista (~gizen,
~gizou, ~istah) sammaldajen

söötti (ark. soma, kaunis, ihana) čom|a (~an, ~ua,
~ii); kaun|is (~ehen, ~istu, ~ehii); onpa söötti
tyttö tol'kovai on čoma tüttö

T t

taaja (tiheä, sankka) tih|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi);
sag|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); puaksu (~n, ~u, ~loi);
taaja kasvillisuus sagei kazvollizus; (adv.) tihieh;
sagieh; puaksuh; taajaan asutettu alue tihieh eloi-
tettu aloveh

taajama (asutuskeskus) eloikesku|s (~ksen, ~stu,
~ksii); eloitet|tu (~un, ~tuu, ~tuloi) paik|ku (~an,
~kua, ~koi)

taajuus 1. (tiheys) tihevü|s (~ön, ~ttü, ~ksii);
sagevu|s (~on, ~ttu, ~ksii); puaksuvu|s (~on, ~ttu,
~ksii); asutuksen taajuus eloipaikan tiheviis

2. (esiintymistiheys, frekvenssi) puaksuvu|s;
frekvensi|i (~en, ~edü, ~elöi); onko sanojen taa-
juudesta tietoa? ongo tieduo sanoin puaksuvuos?

taajuussanakirja puaksuvussanakirj|u (~an, ~ua,
~oi); puaksuvussanakniig|u (~an, ~ua, ~oi);
frekvensiisanakirj|u; frekvensiisanakniig|u

taakka 1. (kantamus) tak|ku (~an, ~kua, ~koi);
kantaa taakkaa selässä kandua takkua selläs
2. (kuv. rasitus, kuorma) tak|ku; huolten taakan
alla huolien takan al

taakse 1. (postpos.) *tuakse*; pojat juoksivat talon taakse *brihačut juostih taloin tuakse* 2. (adv.) *tuakse*; *tuaksepäi*; kylä jäi jo taakse *külä jäi jo tuakse* 3. (kuv.) ◇ minkä taakseen jättää, sen edestään löytää *min tuakse jätät, sen ies lövvät*

taaksepäin *tuaksepäi*; nojata taaksepäin *nojavuo tuaksepäi*; siirryimme ajassa taaksepäin *siirruim-mö aijas tuaksepäi*

taantua 1. (vähentyä, jäädä jälkeen) *vähe|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); *heikkovu|o* (~n, ~u, ~tah); *regressiiru|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); väestökehitys on taantunut *rahvahalistokehitus on heikkovun-nuh* 2. (rappeutua) *vähe|tä*; *heikkovu|o*; *regressiiru|ja*; kansojen moraali näyttää taantuneen *rahvahien morali ozutahes heikkovun-nuokse*

taantuma (regressio) *regressi|i* (~en, ~edü, ~elöi); talouskasvun taantuma *talovuskazvon regressii*

taantumuksellinen (vanhoillinen) *konser-vativno|i* (~in, ~idu, ~loi); *reaktsionno|i* (~in, ~idu, ~loi); politiikan taantumuksellinen suunta *poliit-tiekan konservativnoi suundu*

taas 1. (jälleen) *müös*; olet taas muuttanut mieltäsi *olet müös muuttanuh omassas mieldü* 2. (sitä vas-toin, kun taas) *a, vie*; *vaste vie*; poika on jo työssä, tytär taas opiskelee *poigu jo ruadau, a tütär vie opastuu*

taata I (isoisä, ukko) *died'o|i* (~in, ~idu, ~loi)

taata II 1. (lak. sitoutua vastaamaan) *sidovu|o* (~n, ~u, ~tah) *vastuamah*; *garantiiru|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); valtio takasi opintolainani *valdivo garan-tiiru|iči minule opatumislaihinan* 2. (turvata, varmistaa, sitoutua) *garantiiru|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); koulutus ei aina takaa tulotasoa *opatumis-tazo ei ainos garantiiru|iče tulostazuo* 3. (vakuut-taa) *vakust|ua* (~an, ~au, ~etah); en voi taata asi-an todenperäisyyttä *en voi vakustua dielon toven-peräzüttü*

taateli *fiinik|ku* (~an, ~kua, ~koi)

taatelipalmu (kasv. *Phoenix dactylifera*)

fiinikkupal'm|u (~an, ~ua, ~oi)

taatto (isoisä, isä, ukko) *died'o|i* (~in, ~idu, ~loi); *tuat|to* (~an, ~tua, ~toloi)

tabletti 1. (lääk. pilleri) *tabletk|u* (~an, ~ua, ~oi)

2. (kateliina) *pododel'niek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

tabu *kiel|do* (~lon, ~duo, ~dolo|i); *tabu* (~n, ~u, ~loi); seksuaaliset tabut *seksuaalizet kiellot*

täe 1. (varmuus) *varmu|s* (~on, ~ttu, ~zii); *garan-ti|i* (~en, ~edu, ~eloi); saitko takeet sopimuksen pitämisestä? *saitgo garantiet sobimuksen pidämi-zes?* 2. (vakuus) *garanti|i*; osakekirjat ovat uuden lainan takeena *aktsiikirjat ollah uvven laihiinan garantiennu*

tahallaan (tieten tahtoen) *tiedäjen tahtojen*; tar-koituksel; *nareko*; et kai tehnyt sitä tahallasi? *et taki luadinuh sidä tiedäjen tahtojen?*

tahallinen *tarkoitukselli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); oli-ko se tahallinen teko? *oligo se tarkoitukselline tego?*

tahansa =*tah*; kuka tahansa *kentah*; minne tahan-sa *kunnetah*

tahaton 1. (tarkoitukseton, tahtomatta tehty) *tarkoitukset|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *tah-tomat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); tehdä taha-tonta vääryyttä *luadie tahtomattomua viärüttü* 2. (spontaani, vaistomainen) *instinktiivno|i* (~in, ~idu, ~loi); tahatonta silmäluomen liikettä sano-taan elohiireksi *instinktiivnoidu silmäluomen lii-kehtü sanotah elohiirekse*

tahdas *past|u* (~an, ~ua, ~oi); savukala hienonne-taan tahtaaksi *savvukala hienondetah pastakse*

tahdikas 1. (rytmikäs) *ritmično|i* (~in, ~idu, ~loi); soittaa tahdikasta (par. rytmikästä) musiikkia *soittua ritmičnoidu muuzikkua* 2. (hienotuntei-nen) *delikatno|i* (~in, ~idu, ~loi); *taktično|i* (~in, ~idu, ~loi); tahdikas käytös *taktičnoi ičenviendü*

tahdistaa (samanaikaistaa) *sinhroniziru|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

tahdistin 1. (tekn. tahdistuslaite) *sinhronizuator* (~an, ~ua, ~oi) 2. (lääk. sydämentahdistin) *südä-mensinhronizuator*

tahditon (epähieno, loukkaava) *ebädelikatno|i* (~in, ~idu, ~loi); *ebätaktično|i* (~in, ~idu, ~loi); nuo sinun tahdittomat huomautuksesi *nuot sinun ebätaktičnoit huomaičukset*

tahdonalainen (fysiol. tahdosta riippuva) *tah-tonala|ine* (~zen, ~stu, ~zii); lihasten tahdonalai-set liikkeet *lihaksien tahtonalazet liikkehet*

tahdonjilmaisu *tahtonilmoittami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tahtonilmoitand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tahton-ilmoitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); potilaan heikko tahdonilmaus *voimattoman heikko tahtonilmoi-tus*; **~lujuus** *tahtonluju|s* (~on, ~ttu, ~ksii); osoit-taa tahdonlujuutta *ozuttua tahtonlujuttu*; **~voima** *tahtonvoim|u* (~an, ~ua, ~ii); kuntoutumiseen tarvitaan paljon tahdonvoimaa *tervehtümizeh tarvitalah äijü tahtonvoimua*

tahko *tahk|o* (~on, ~uo, ~oloi)

tahkota *tahk|ota* (~uon, ~uou, ~otah)

tahmainen ks. *tahmea*

tahmea *tahm|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); sormet tuli-vat marjoista tahmeiksi *sormet mendih tahmeikse muarjois*

tahna *past|u* (~an, ~ua, ~oi)

taho *puoll|i* (~en, ~du, ~ii); olen kuullut jutun use-alta taholta *olen kuulluh jutun monis puolin*

tahra 1. (likäläikkä) *tačm|u* (~an, ~ua, ~oi); pois-taa tahra *hävittiä tačmu* 2. (kuv.) *tačm|u*; mainee-seen tuli paha tahra *mainehes rodih paha tačmu*

tahranpoistoaine *tačmanhävitusaine|h* (~en, ~tu, ~ii)

tahraantua 1. (likaantua) *ligavu|o* (~n, ~u, ~tah);

lijastu|o (~n, ~u, ~tah); *reduvu|o* (~n, ~u, ~tah); *revustu|o* (~n, ~u, ~tah); pukuni on tahrantunut pesulakuntoon *minun kost'um on ligavunnuh pestäväkse* 2. (kuv.) *ligavu|o*; *lijastu|o*; *reduvu|o*; *revustu|o*; hänen maineensa tahrantui skandaa- lissa hänen maineh revustui skandualas

tahrainen 1. *ligahi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *reduhi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); tahrainen pyyheliina *ligahine käzipaikka* 2. (kuv.) *ligahi|ne*; *reduhi|ne*; *moittav|u* (~an, ~ua, ~ii); parantaa tahrasta mainettaan *parandua moittitavua mainehtu*

tahrata 1. (liata, sotkea) *lijast|ua* (~an, ~au, ~etah); *revust|ua* (~an, ~au, ~etah); lapsi tahrasi sormensa liimaan *lapsi revusti sormet kleisterih* 2. (kuv. häpäistä) *huiljata* (~guan, ~guau, ~jatah); *lijast|ua*; *revust|ua*; poika on tahrannut suvun maineen *poigu on huijannuh suvun mainehen*

tahraton 1. (puhdas, siisti) *puhta|s* (~han, ~stu, ~hii); tahrattomat silmälasit *puhtahat ockat* 2. (kuv. moitteeton) *puhta|s*; *moittimat|oi* (~to- man, ~tomua, ~tomii); tahraton maine *moittima- toi maineh*

tahrautua ks. tahrantua

tahria ks. tahrata

tahriintua, tahriutua ks. tahrantua

tahti 1. (rytmi, tempo) *takt|u* (~an, ~ua, ~oi); *ritm|u* (~an, ~ua, ~oi); *temp|u* (~an, ~ua, ~oi); soittaa samaa tahtia *soittua samua ritmua*; valssin tahdissa *val'sin tempas* 2. (kuv.) *takt|u*; *ritm|u*; *temp|u*; työ etenee omaa tahtiaan *ruado eistüü omua taktua*

tahti|puikko *taktupuik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *dirižoranpuik|ko*; **~viiva** (mus.) *taktuviiv|u* (~an, ~ua, ~oi)

tahto *taht|o* (~on, ~uo, ~oloi); siihen tarvitaan lujaa tahtoa *sih tarvitah lujua tahtuo*; sain vihdoinkin tahtoni läpi *luajiin lopun lopus oman tahton mugah*; en parhaalla tahdollarikaan ehdi en ehti hos kui tahtozin

tahtoa 1. (haluta) *taht|uo* (~on, ~ou, ~otah); tahdotko auttaa minua? *tahtotgo avvuttua minuu?* tietien tahtoen (tarkoituksella) *tieten tahtojen (tarkoituksel)* 2. (aikoa) *voi|ja* (~n, ~bi/ ~t, ~jah); en tahdo saada sanaa suustani jännitykseltä *en voi ni sanua suaja/ suaha suus kiinnitykses*

tahtomatta(an) (vahingossa, vasten tahtoa) *tah- tomattah*; kaikki meni pieleen ihan tahtomattani *kai rodih immin kummin ihan minun tahtomattah*

tai (taikka, tahi) *libo*; ota tai jätä *ota libo jätä*

taide *tai|do* (~jon, ~duo, ~doloi); luoda taidetta *luvva taiduo*

taide|aarre *taidouar|reh* (~dehen, ~rehtu, ~dehii); museon mittaamattomat taidearteet *muzein miäriämättömät taidouardehet*; **~aine** *taidoaineh* (~en, ~tu, ~ii); koulun taideaineita ovat musiikki ja kuvataide *školan taidoainehih kuulutah muu-*

zikku da kuvataido; **~galleria** *taidogallerei* (~n, ~du, ~loi); **~historia** *taidohistouri|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~maalari** *taidomualari* (~n, ~i, ~loi); Picasso on yksi tunnetuimpia taidemaalareita *Picasso on üksi enimäl tunnettulois taidomualarilois*; **~museo** *taidomuz|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); **~näyt- tely** *taido-ozuttelu* (~n, ~u, ~loi); kävimme Retretin taidenäyttelyssä *käviimmö Retretin taido- ozutteluh*; **~teollisuus** *taidotevollizus* (~on, ~ttu, ~ksii); taideteollisuuden tuotteet *taidotevollizuo- n tuottehet*; **~teos** *taidotevo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~terapia** (lääk., psyk.) *taidoterapi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

taidokas *taijok|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); hänen kielenkäyttönsä on todella taidokasta *hänen kielenkäyttö on toven taijokas*

taidonnäyte *taijonozut|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii); muusikon taidonnäyte *muzikantan taijonozuteh*

taifuuni (pyörremyrsky) *taifun* (~an, ~ua, ~oi)

taika *tiedovoiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tiedovoičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *tiedovoičus|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *koldoustv|u* (~an, ~ua, ~oi); *maagi|i* (~en, ~edu, ~eloi); tehdä taikvoja *tiedovoijs*

taika|isku (kuv.) *maagienisku* (~n, ~u, ~loi); elämä muuttui kuin taikaiskusta *elos muutui ku maagieniskus*; **~sana** *maagiisan|a* (~an, ~ua, ~oi); **~tempu** *foukus|si* (~in, ~sii, ~siloi); **~usko** *usk|o* (~on, ~uo, ~oloi) *maagieh*

taikauskoinen *maagiehusko|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); isoäiti on joskus taikauskoinen *buabo toiči uskou maagieh*

taikina *tahta|s* (~han, ~stu, ~hii)

taikka (ark. tai) *libo*

taikoa 1. (loihtia, noitua) *tiedovoi|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *koldui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); noita taikoi prinssin sammakoksi *tiedoiniekku kolduičči prin- san šlöpöikse* 2. (kuv. hankkia) *eč|čie* (~in, ~čtiü, ~itäh); *lö|üdiä* (~vvän, ~üädü, ~ütäh); *sua|ja/ sua|ha* (~n, ~u, ~jah/ ~hah); rahat pitää jostakin taikoa *rahat pidäü kustahto löüdiä*

taikuri *tiedoiniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); *koldun* (~an, ~ua, ~oi)

taimen (el. Salmo trutta) *taimenloh|i* (~en, ~tu, ~ii/ ~iloi)

taimi *taimen* (~en, ~du, ~ii); istuttaa taimia *istut- tua taimenii*

taimikko *taimenik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); aukiolle istutettu taimikko *augivole istutettu taimenikko*

tai muuta sellaista (tms.) *libo muudu semmostu*

tainnoksissa, tainnuksissa (tajuttomana) *čusviettah*; maata tainnoksissa *viruo čusviettah*

tainnuttaa 1. (saattaa tainnoksiin) *suat|tua* (~an, ~tau, ~etah) *čusviettah*; isku tainnutti vastustajan *isku suatoi vastustajan čusviettah* 2. (lamaannut- ta) *suat|tua pahah mieleh*; tieto äidin kuolemasta tainnutti meidät pitkäksi aikaa *tiedo muaman*

kuolendas suatoi meidü pahah mieleh pitkäkse aigua

taintua (menettää tajuntansa, pyörtyä) *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *čusviettah*

taipua 1. (koukistua, vääntyä) *tail|buo* (~vun, ~buu, ~vutah); oksat taipuvat oksat *taivutah* 2. (antaa myöten, suostua) *tail|buo*; taivuun lopulta hänen tahtoonsa *taivuun jälgimäi hänen tahtoh* 3. (kiel.) *tail|buo*; nominin taipuvat sijamuodoissa *nominat taivutah sijamuodois*

taipuisa 1. (joustava, notkea) *taibu|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *pehm|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); taipuisat hiukset *pehmiet tukat* 2. (kuv. mukautuva, nöyrä) *taibu|i*; *pehm|ei*; hänellä on taipuisa luonne *hänel on pehmei harakteri*

taipumaton 1. (jäykkä) *taibumat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *jämpistünnü|h* (~ön, ~ttü, ~zii); taipumaton oksa *taibumatoi oksu* 2. (kuv. luja, jyrkkä) *taibumat|oi*; *kov|a* (~an, ~ua, ~ii); pysyä taipumattomana päätöksessään *püzüö taibumat-tomannu piätökses* 3. (kiel.) *taibumat|oi*; taipumattomat adjektiivit *taibumattomat adjektiivat*

taipumus 1. (kyky, taito, lahja) *taibumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *taivund|u* (~an, ~ua, ~oi); *taibumu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); hänellä on taipumuksia muusikoksi *hänel on taibumuksii muzikantakse* 2. (edellytys, alttius) *taibumi|ne*; *taivund|u*; *taibumu|s*; hänellä on taipumusta lihomiseen *hänel on taibumustu küllästümizeh*

taipuvainen 1. (altis, valmis) *taibu|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); masennukseen taipuvainen *depressieh taibui* 2. (jotakin kannattava) *taibu|i*; olen taipuvainen uskomaan heitä *minä taivun uskomah heidü*

taistella 1. (sotia, tapella) *so|die* (~jin, ~diu, ~jihat); *tor|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *vojuil|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); itärajan takana taisteltiin rajusti *päivännouzurajan tagan vojuittih ülen kovah* 2. (kilpailla) *borčuil|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *kilbail|la* (~en, ~ou, ~lah); hän taisteli kullasta *häi borčuičči kullas* 3. (kuv.) *borčuil|ja*; *vojuil|ja*; hän taisteli pitkään syöpää vastaan *häi hätken borčuičči ruakkua vastah*; taistella aatteensa puolesta *vojuija idejan puoles* 4. taistella tuulimyllyjä vastaan *vojuija tuulimelliččoi vastah*

taistelu 1. (sota, tappelu) *so|da* (~van, ~dua, ~dii); *tor|a* (~an, ~ua, ~ii); *voin|u* (~an, ~ua, ~ii); *boju* (~n, ~u, ~loi) 2. (kilpailu) *borč|u* (~an, ~ua, ~ii); *kil|bu* (~van, ~bua, ~boi); taistelu pistesijoista *kilbu čökehsijois* 3. (kuv.): käydä taistelua huumeita vastaan *vojuija narkoutiekkoi vastah*

taistelukelpoinen *bojuhkelbuaj|u* (~an, ~ua, ~jii/ ~joi); taistelukelpoinen joukkue *bojuhkelbuaju joukkoveh*

taistelukykyinen ks. taistelukelpoinen

taistelu|lentäjä *bojuaviatsiehkuulu|i* (~jan, ~jua,

~jii/ ~joi) *lendä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); **~tahto** *bojuhim|o* (~on, ~uo, ~oloi); *bojuentuziazm|u* (~an, ~ua, ~oi); onko joukkueella taistelutahtoa? *ongo joukkovehel bojuhimuo?* **~tanner** *boju-tan|ner* (~deren, ~nerdu, ~derii)

taisto (tyyl.) ks. taistelu

taistaa 1. (yksipers. saattaa, voida, mahtaa) *voi*; *voi olla*; taistaa pian ukkostaa *voi olla terväh roih jürüü*; hän taisi jo lähteä *voi olla häi jo lähti* 2. (vanh., tyyl.) *malt|ua* (~an, ~au, ~etah); hän

taistaa hyvin karjalaa *häi hüvin maltau karjalakse*

taitamaton (kykenemätön, kömpelö) *maltamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); suomen kieltä taitamaton *suomen kieldü maltamatoi*

taitava 1. (etevä, osaava) *hüv|ä* (~än, ~iä, ~ii); *maltai* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); taitava puhuja *maltai pagizii* 2. (hyvin tehty, kekseliäs) *hüv|ä*; mökin rakentaja on tehnyt taitavaa työtä *mökin luadii on ruadanuh hüviä ruaduo*

taite 1. (taittumiskohta) *tait|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii); paperin taite *bumuagan/ paberin taiteh* 2. (kahden ajanjakson raja) *tait|eh*; *raj|a* (~an, ~ua, ~oi); rauta- ja pronssikauden taiteessa *raudu- da bronzukavven taittehes*

taiteellinen *taijoli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); luistelija sai hyvät pisteet taiteellisesta vaikutelmasta *luisteli sai hüvät čökkehet taijollizes vaikutelmas*

taiteilija *taidoili|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

taiteilija|apuraha *taidoiliaburah|a* (~an, ~ua, ~oi); *taidoiliabudeng|u* (~an, ~ua, ~oi); saada valtion taiteilija-apurahaa *suaja/ suaha valdivon taidoiliaburahua*; **~eläke** *taidoilieläk|eh* (~kehen, ~ehtü, ~kehii); *taidoiliipenz|ii* (~ien, ~iedü/ ~ettü, ~ielöi); **~juhl** *taidoiliipruazniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); hän viettää tänä vuonna 30-vuotis-taiteilijajuhlaansa *häi viettää tänä vuon omassah 30 vuodistaidoiliipruazniekkua*; **~nimi** *taidoiliinim|i* (~en, ~ie, ~ilöi); esiintyä taiteilijanimellä *ezittii iččie taidoiliinimel*; **~professori** *taidoiliiproffessor* (~an, ~ua, ~oi); ansioituneena taiteilijana hän sai taiteilijaprofessorin viran *arvostetunnu taidoiliijannu häi sai taidoiliiproffessoran virran*

taitekohta 1. *taitehkoht|u* (~an, ~ua, ~ii); katon taitekohta *levon taitehkohtu* 2. (kuv. käännekohta) *taitehkoht|u*; kiännöskohta *u*; olen elämäni taitekohdassa *olen eloksen kiännöskohtas*

taitema 1. (taivutella, laskostella) *tait|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); joko taittelit servetit? *jogo taittelit salfietkat?* 2. (katkoa) *katk|uo* (~on, ~ou, ~otah); vastoja varten pitää taitella koivusta vihdaksia *vastoih näh pidäü katkuo koivus varboi*

taito (kyky) *tai|do* (~jon, ~duo, ~doloi); työ vaatii taitoa *ruado vuadiu taiduo*

taitoinen = *taido|ine* (~zen, ~stu, ~zii); kielitaitoinen *kielitaidoine*; ammattitaitoinen *ammattitai-*

doine

taito|laji taidolaji (~n, ~i, ~loi); **~lento**

taidolen|do (~non, ~duo, ~oloi); **~luistelu** (urh.) taidoluistele|ne (~zen, ~stu, ~zii); taidoluis-telend|u (~an, ~ua, ~oi); taidoluistelu (~n, ~u, ~loi); **~voimistelu** (urh.) taidovoimistelu (~n, ~u, ~loi)

taittaa 1. (taivuttaa, laskostaa) tait|tua (~an, ~tau, ~etah); taittaa paperiarkki taittua paberilistu 2. (katkaista, murtaa) katk|ata (~uan, ~uau, ~atah); taittaa jalkansa katkata jalgu 3. (kirjapainossa) verstai|ja (~čen, ~ččou, ~jah); kuka taittaa tekstin? kenbo verstaiččou tekstan?

taitto 1. (taittaminen) taittami|ne (~zen, ~stu, ~zii); taitand|u (~an, ~ua, ~oi); tait|to (~on, ~tuo, ~toloi) 2. (kirjapainossa) verstaicčemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); verstaicčend|u (~an, ~ua, ~oi); verstaic|s (~ksen, ~stu, ~ksii); lehden taitto on huonosti tehty lehten verstaicčemine on luajittu pahoi

taiturei (taitaja, kyky) taidoniek|ku (~an, ~kua, ~koi); hän on monen alan taituri häi on monen alan taidoniekku

taivaallinen 1. (taivaaseen liittyvä) taivahalli|ne (~zen, ~stu, ~zii); taivaallinen isä taivahalline izä 2. (ark. ihana, ihmeellinen) taivahalli|ne; olin taivaallisen ihanalla matkalla olin taivahallizen kaunehel matkal 3. (ark.): en tiedä asiasta tuon taivaallista en tiijä dielos nimidä

taivaan|kansi taivahankan|zi (~nen, ~tu, ~zii); **~kappale** (planeetta) taivahankappaleh (~en, ~tu, ~ii); planiet|tu (~an, ~tua, ~toi); **~ranta** 1. (horisontti) gorizont|u (~an, ~ua, ~oi) 2. (kuv.): hän on sellainen taivaanrannan maalari häi on moine taivahanrannan muahuaju; **~valtakunta** (Jumalan valtakunta) Jumalan valdukundu

taivaaseenastuminen taivahahastumi|ne (~zen, ~stu, ~zii); taivahahnouzem|ne (~zen, ~stu, ~zii); Kristuksen taivaaseenastumisen päivä on helatorstai Kristosan/ Hristosan taivahahastumizen päivü on Voznusen'n'u

taival, taipale 1. (matka, matkanteko) taibaleh (~en, ~tu, ~ii); kuljimme tietöntä taivalta astuimmo dorogattomua taibalehtu 2. (kuv.) taibaleh; yhteinen elämäntaival ühteine eloksentaibaleh

taivaltaa (kulkea jalan, vaeltaa) astu|o (~n, ~u, ~tah); taivalsimme väsyneinä kohti majapaikkaa astuimmo väzüünüönnü kohti majapaikkaa

taivas 1. (avaruus, taivaankansi) taiva|s (~han, ~stu, ~hii); taivas on sininen ja valkoinen taivas on sinine da valgei; taivaan ja maan välillä taivahan da muan välil 2. (paratiisi) taiva|s; ruaju (~n, ~u, ~loi); päästä taivaaseen piästä ruajuh; Kristus tuli taivaasta maan päälle Hristos tuli taivahaspii muale 3. (kuv.): olen vapaa kuin taivaan lintu olen vällü ku ruajun lindu; tavoitella kuuta taivaalta

(uskoa mahdottomia) tavoitella kuudu taivahal (uskuo olemattomii)

taivasalla 1. (ulkona) pihal; yövyimme taivasalla üövüimmö pihal 2. (kuv.): joutua taivasalle (puille paljaille) jäjä/ jähä pihale (puile pal'lahile)

taivaskanava (ark. television satelliittikanavista) taivaskanual|u (~an, ~ua, ~oi); satelliittukanual|u; tuleeko elokuva joltakin taivaskanavalta? tulougo fil'mu kudamaltahto satelliittukanualal?

taivastella (päivitellä, siunailla) ohk|ua (~an, ~au, ~etah); prähk|jä (~än, ~äü, ~etäh); eukko istui ja taivasteli akku istui da prähki

taive (anat. nivelkohdan sisäpinta) taiveh (~en, ~tu, ~ii); polven taive polven taiveh

taiveihottuma (lääk.) taivehhibjuta|udi (~vvin, ~udii, ~udiloi)

taivutella 1. (väännellä) taivut|ella (~telen, ~telou, ~ellah); mutkistel|la (~en, ~ou, ~lah); kiän|nellä (~delen, ~delöü, ~nelläh); päästäkseni eteenpäin jouduin taivuttelemaan puun oksia ielleh piästes minul pidi taivutella puun oksii 2. (suostutella, houkutella) taivut|ella; suostut|ella (~telen, ~telou, ~ellah); kiän|diä (~nän, ~däü, ~netäh); tyttö taivutteli isänsä puolelleen tüttö kiändi tuattuadah omah puoleh

taivuttaa 1. (saattaa mutkalle) taivut|tua (~an, ~tau, ~etah); mutkist|ua (~an, ~au, ~etah); kiä|ndiä (~nnän, ~ndäü, ~nnetäh/ ~täh); raskas lumi on taivuttanut kuusen oksat jugei lumi on taivutannuh kuusen oksat 2. (kiristää, painostaa) taivut|tua; suostut|tua (~an, ~tau, ~etah); kiä|ndiä (~nnän, ~ndäü, ~nnetäh/ ~täh); hän ei onnistunut taivuttamaan ketään puolelleen häi ei voinnuh kiändiä nikedä omah puoleh 3. (kiel.) taivut|tua; taivuttaa verbiä taivuttua verbii

taivutus 1. (taivuttaminen, mutkalle saattaminen) taivuttami|ne (~zen, ~stu, ~zii); taivutand|u (~an, ~ua, ~oi); taivutuls (~ksen, ~stu, ~ksii); mutkistami|ne (~zen, ~stu, ~zii); mutkistand|u (~an, ~ua, ~oi); mutkistu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); kiändele|ne (~zen, ~stü, ~zii); kiändelend|ü (~än, ~iä, ~öi); kiändelü (~n, ~ü, ~löi); tehdä vartalon taivutuksia luadie vardalon mutkistuksii 2. (kiel.) taivuttami|ne (~zen, ~stu, ~zii); taivutand|u (~an, ~ua, ~oi); taivutuls (~ksen, ~stu, ~ksii); sanojen taivutus sanoin taivutus

taivutus|muoto (kiel.) taivutusmu|odo (~vvon, ~oduo, ~odoloi); substantiivin taivutusmuodot substantiivan taivutusmuvvot; **~pääte** (kiel. sija-muoto) taivutuspiät|eh (~tehen, ~ehtü, ~tehii); **~vartalo** (kiel.) taivutusvardal|o (~on, ~uo, ~oloi)

taju 1. (tajunta, tietoisuus) haju (~n, ~u, ~loi); čusv|ii (~ien, ~ettu, ~ieloi); olla tajuissaan olla čusvies 2. (käsitys, kyky ymmärtää) ellendü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); ovvos|u|s (~ksen, ~stu, ~ksii);

onko sinulla mitään tajua asiasta? *ongo sinul midä ellendüstü dielos?*

tajunta *haju* (~n, ~u, ~loi); *čusv|ii*; menettää tajuntansa *menettiä čusvii*

tajuta (käsittää, tiedostaa) *haju|ta* (~on, ~ou, ~tah); *ellend|ä* (~än, ~äü, ~etäh); *orvost|ua* (~an, ~au, ~etah); tajuatko, mitä tarkoitan? *ellendätgo, midä tarkoitan?*

tajuton 1. *hajut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *čusviet|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); mennä tajuttomaksi *mennä čusviettah* 2. (ark.) *ülen*; olipa se tajuttoman hienoa musiikkia! *se oli kačo ülen hüviä muuzikkua!*

tajuttomuus *hajuttomu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *čusviettomu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); uhrin tajuttomuus jatkuu yhä *žertvan čusviettomus vie ainos jatkuu*

takaa 1. (postpos.) *tagan*; *tagua*; järven takaa kuuluu ääniä *järven tagan kuuluu iäni*; muistoja vuosien takaa *mustoloi vuozien tagua* 2. (adv.) *tagan*; *tagua*; mitäköhän he ajavat takaa? *midäbo hüö ajetah tagan?* työskennellä voimiansa takaa (kai-kin voimin) *ruadua tävvel väil*

takaa-ajo *tagahajami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tagahajand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tagahaj|o* (~on, ~uo, ~oloi)

takaaja *taguaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); valtio on opintolainan takaajana *valdivo on opastusvellan taguajannu*

taka-ajatus (salainen, ilkeämielinen ajatus) *taga-ajatu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *tagamiell|i* (~en, ~dii, ~ii); mikähän hänellä lienee taka-ajatuksena? *mibo hänel ollou tagamielennü*

takaapain *taganpäi*; *tuonpäi*; vastustaja hyökkäsi takaapäin *vastustai hüökkäi taganpäi*

takaisin *järilleh*; *tagazin*; haluaisin takaisin maalle *tahtozin järilleh küläh*; kassa antoi rahasta takaisin *kassu andoi dengu tagazin/ kassu andoi zduacán*; ottaa vahinko takaisin (korjata vahinko) *ottua vahingo tagazin (korjata vahingo)*

takaisin|kelaus *keluami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *keluand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *kelavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) *tagazin/ järilleh*; **~päin** *tagazin*; *järilleh*; kiertää ruuvia takaisinpäin *kiändiä vintua tagazin*

takajisku 1. (tekn.) *tagaisku* (~n, ~u, ~loi); moottorin antama takaisku *motoran tagaisku* 2. (kuv.) yllättävä vastoinkäyminen *tagaisku*; sepä oli harmillinen takaisku! *se kačo oli pahoittai tagaisku!*

~jalka 1. (taempi jalka) *tagajall|gu* (~lan, ~gua, ~goi); hevosen takajalat *hebozen tagajallat* 2. (kuv.) *tagajall|gu*; nousta takajaloilleen (panna vastaan) *nosta tagajalloilleh (panna vastah)*

takalukita (panna takalukkoon) *tagaluki|ta* (~čen, ~ččou, ~tah); ulko-ovi on syytä takalukita *pihave-räi pidäü tagalukita*

takamus (takapuoli) *tagapuol|i* (~en, ~du, ~ii);

perz|e (~ien, ~ettii, ~ielöi); painaa takamuksensa penkkiin *painua tagapuoldu skamñah*

takana 1. (postpos.) *tagan*; mäen takana *mäin tagan*; mikä tämän kaiken takana on? *mibo on kaiken tämän tagan?* 2. (adv.) *tagan*; *taganpäi*; *tuonpäi*; takana oleva maisema *tuonpäi olii alo-vehümbäristö*; hänellä on takanaan vuosien kokemus *hänel on tagan vuozien praktiekku*

takanapäin 1. (takana) *taganpäi*; *tuonpäi*; pahin on jo takanapäin *pahin on jo taganpäi* 2. (kuv.): puhua pahaa takanapäin *paista pahua sellän tagan*

taka|osa *tagaoz|a* (~an, ~ua, ~ii); lapset istuvat auton takaosassa *lapset istutah mašinan tagaozas*; **~ovi** *tagau|ksi* (~ksen, ~stu, ~ksii)

takapajuinen (kehittymätön, jälkeenjäänyt) *kehittümät|oi* (~töman, ~tömiä, ~tömi); *jällelejiännü|h* (~ön, ~ttii, ~zii); *tagapaju|ine* (~zen, ~stu, ~zii); takapajuiset maat *kehittümättö-mät muat*

takajpakki (ark., kuv.) *tagaho|du* (~vun, ~duu, ~duloi); tutkimus otti takapakkia *tutkimus otti tagahoduu*; **~penkki** *tagaistui|n* (~men, ~ndu, ~mii); kuka menee takapenkille? *kenbo menöü tagaistuimele?*

takaperin *tagaperin*; luetella numerot takaperin *luvetella noumerat tagaperin*; kaksi vuotta takape-rin (sitten) *kaksi vuottu tagaperin*

takaperoinen ks. takapajuinen

taka|piha *tagapih|a* (~an, ~ua, ~oi); **~piru** (alat. olla takapiruna, vaikuttaa taustalla) *tagačort|u* (~an, ~ua, ~ii); **~portti** *tagaver|äi* (~iän, ~iädii, ~iälöi); **~puoli** 1. (selkäpuoli, tausta) *tagapuoll|i* (~en, ~du, ~ii); setelin takapuolella *dengan taga-puolel* 2. ks. takamus; **~puskuri** *tagabuufser* (~an, ~ua, ~oi); auton takapuskuri *mašinan tagabuufser*;

~pyörä *tagarat|as* (~tahan, ~astu, ~tahii); **~raivo** *tagaraiv|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~raja** 1. (urh. pääty-raja) *tagaraj|a* (~an, ~ua, ~oi) 2. (määräaika, 'dead line') *tagaraj|a*; määrätä tehtävälle *takaraja miärätä ruavole tagaraja*; **~rivi** *tagarivi* (~n, ~i, ~löi); **~talvi** *tagatalv|i* (~en, ~ie, ~iloi); takatalven tulo yllättää aina *tagatalven tulo ainos on vuottamatoi*; **~tasku** 1. (vaatteessa takana oleva tasku) *tagakormani* (~n, ~i, ~loi) 2. (kuv.) *tagakormani*; mitä sinulla on takataskussasi (yllätyksenä)? *mi-däbo sinul on tagakormanis (diivakse)?*

takauma (paluu ajassa taaksepäin) *taga-ai|gu* (~jan, ~gua, ~goi); elokuva alkoi takauamalla *kino algoi taga-aijas*

takaus *tagavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); lainalla on oltava takaus *laihinal pidäü olla tagavus*; voitko mennä hänestä takuuseen? *voitgo olla hänes varmu?*

takautua 1. (siirtyä ajassa taaksepäin) *tagavu|o* (~n, ~u, ~tah) 2. (vaikuttaa ajassa taaksepäin) *tagavu|o*; palkankorotukset maksetaan takautu-

vasti *palkannostot maksetah tagavujen*
takavalo *tagatull*i (~en, ~du, ~iloi); näin autosta vain takavalot näin *mašinaspäi vai tagatulet*
takavarikoida (ottaa säilöön) *konfiskuil*ja (~čen, ~ččou, ~jah); syytetyn omaisuus takavarikoitiin *viäritetün omazus konfiskuiittih*
takaveto (takapyörävetö) *tagave|do* (~von, ~duo, ~doloi)
takavokaali *tagavokali* (~n, ~i, ~loi); a, o ja u ovat takavokaaleja, muut etuvokaaleja *a, o da u ollah tagavokalit, muut ezivokalit*
takerrella (kangerrella, sujua huonosti) *takerdel|lakseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); puhe takerteli aluksi *pagin allus takerdelih*
takertua 1. (tarttua, liimautua) *takerdu|o* (~n, ~u, ~tah); *takeldu|o* (~n, ~u, ~tah); ruoka takertui kurkkuun *süömine takerdui keroih* 2. (tarrautua) *tartu|o* (~n, ~u, ~tah); hän takertui epätoivoisena käteeni *hää tartui ebätoivozennu minun kädeh*
takia (tähden, vuoksi, johdosta) *täh*; minkä takia? *minbo täh? mintäh?* tein sen hänen takiaan *luajii sen hänentäh*
takimmainen *tagima|ine* (~zen, ~stu, ~zii)
takinkääntäjä (kuv. opportunisti) *takinkiändä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); opportunisti *u* (~an, ~ua, ~oi); politiikassa on monenlaisia takinkääntäjiä *poliitiekas on monenluaduzii takinkiändäjii*
takka *kamin* (~an, ~ua, ~oi); takassa palaa tuli *kaminas palau tuli*
takka|huone *kaminperti* (~n, ~i, ~löi); **~tupa** *kaminmök|ki* (~in, ~kii, ~kilöi)
takki *tak|ki* (~in, ~kii, ~kilöi); *pindžak|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *kurtk|u* (~an, ~ua, ~ii); *pal't|o* (~on, ~uo, ~oloi)
takku *piust|u* (~an, ~ua, ~oi); *klak|ku* (~un, ~kuu, ~kuloi); koiran karvan takut koiran karvan *klakut*
takkuilla (ark. kangerrella) *takerdel|lakseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); miksi työt takkuilevat? *miksebo ruavot takerdellahes?*
takkuuntua *klakkuvu|o* (~n, ~u, ~tah); hiukset ovat takkuuntuneet *tukat ollah klakkuloilleh*
taklata (urh.) *tagl|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *est|ää* (~än, ~äü, ~etäh); jääkiekossa taklataan usein vastustajaa *hokkeis puaksuh taglatah vastustajua*
taklaus (urh.) *tagluami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tagluand|u* (~an, ~ua, ~oi); *taglavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *estämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *eständ|ü* (~än, ~iä, ~öi); *estäv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); taklauksesta rangaistaan *taglavukses nakažitah*
takoa 1. (iskeä, moukaroida) *taguo* (~von, ~gou, ~votah); takoa rautaa *taguo raudua* 2. (hakata) *avait|tua* (~an, ~tau, ~etah); *kolot|tie* (~in, ~tiu, ~itah); kuuletko, joku takoo ovea? *kuuletgo, ken kolotinnou veriädü?* 3. (kuv.) *per|gua* (~ran, ~gau, ~retäh); *taguo*; takoa päätään seinään (möhlää, epäonnistua) *pergua piädü seinäh (mählätä)* ◇ on

taottava silloin, kun rauta on kuumaa *taguo pidäü silloi, kuni raudu on palavu*
taksa (hinta, veloitus, maksu) *taks|u* (~an, ~ua, ~oi); millaiset taksat tulli perii? *mittumatbo taksat perii tulli?*
taksamittari (matkamittari) *taksumittari* (~n, ~i, ~loi); paljonko taksamittari osoittaa? *äijängo ozuttau taksumittari?*
taksi *taksi* (~n, ~i, ~loi)
taksvärkki (koululaisten päivätyökeräys) *škol'niekoin päiväruadokerävü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); tällä kertaa taksvärkissä kerätään rahaa *Punaisen Ristin katastrofirahastoon täl kerdua škol'niekoin päiväruadokerävükses kerätäh rahua Ruskien Ristan katastroffurahastoh*
taktiikka (menettely) *taktiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); puolue käyttää omaa taktiikkansa *puoloveh käättäü omua taktiekkua*
taktikoida (juonitella, vehkeillä) *intrigui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); hänet taktikoitiin ulos hallituksesta *händü intriguiittih halliükses*
takuu 1. (tae, vakuus) *garanti|i* (~en, ~edu, ~eloi); pidätetty vapautettiin takuita vastaan kiinniotettu *piästettih garantiel* 2. (valmistustakuu) *garanti|i*; pesukoneella on kahden vuoden takuu *pezokonehel on kahten vuvven garanti*
takuu|aika *garantiiai|gu* (~jan, ~gua, ~goi); **~huolto** *garantiihuol|do* (~lon, ~duo, ~doloi); **~todistus** *garantiidokument|u* (~an, ~ua, ~oi); takuutodistukseen on merkitty aika ja myyntipäivä *garantiidokumentah on merkittü aigu da müöndüpäivü*
tali *izr|u* (~an, ~ua, ~oi); *razv|u* (~an, ~ua, ~oi)
talitiainen, talitintti (el. Parus major) *talitija|ine* (~zen, ~stu, ~zii)
talja (karhun, hirven tms. nahka) *tal'l|u* (~an, ~ua, ~oi)
talkkari (ark. talonmies) *taloinmie|s* (~hen, ~stü, ~hii); *dvorniek|ku* (~an, ~kua, ~koi)
talkki *tal'k|u* (~an, ~ua, ~oi)
talkkuna(jauho) *talkun* (~an, ~ua, ~oi); *talkunjauh|o* (~on, ~uo, ~oloi); syödä jogurttia *talkkunajauhon kera süüvä jogurtua talkunjauhonke*
talkoot *ruadohomm|u* (~an, ~ua, ~ii); meillä on huomenna perunannostotalkoot *meil huomei on kartohkankaivanduhommu*
tallata 1. (polkea, tampata) *tall|ata* (~uan, ~uau, ~atah); kuka on tallannut nurmikon? *kenbo on tallannuh nurmikon?* 2. (astua, astella) *poll|gie* (~len, ~gou, ~gietah); joku tallasi varpailleni tanssiparketilla *kenlienne polgi minun varbahile tansiparkietal* 3. (kuv.) *tall|ata*; liike-elämässä vahvat tallaavat heikommät jalkoihinsa *bizneselokses lujat tallatah heikombii jalgoih*
tallautua *tallavu|o* (~n, ~u, ~tah); lumi on tallau-

tunut poluksi lumi on tallavunnuh tropakse

tallella *talle*; onko sinulla kirjeitäni tallella? *ongo sinul tallel minun kirjajii?*

tallelokero (pankin talletuslokero) *tallendusko-da|ine* (~zen, ~stu, ~zii); viedä korut ja arvopaperit tallelokeroon *vediä čomendukset da arvobu-muagat tallenduskodazeh*

tallenne *tallendeh* (~en, ~tu, ~ii); murrenäytteistä tehdään tallenteita *dialektupaginois luajitah tallendehii*

tallentaa 1. (ääninauhalle) *tallend|ua* (~an, ~au, ~etah); tallensin vanhan karjalaisnaisen puhetta *tallendin vahnan karjalazen naizen paginua* 2. (atk.) *tallend|ua* (~an, ~au, ~etah); muistitko tallentaa äsken kirjoittamasi? *mustitgo tallendua omassas vastevai kirjutetun?*

tallentua *tallendu|o* (~n, ~u, ~tah); kaikki puheemme tallentuivat nauhalle *kai mejän paginat tallenduttih magniittulentale*

tallessa ks. tallella

tallettaa (panna tai antaa talteen) *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *tallele/ taldeh/ hranittavakse*; mummo tallettaa rahojaan pankkiin *buabo panou omassah dengoi tallele bankah*

talletus 1. (tallettaminen) *panemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *panend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *pan|o* (~on, ~uo, ~oloi) *tallele/ taldeh* 2. (omaisuus, talletettu rahamäärä) *talletu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); tuhannen euron talletus *tuhannen jeuron talletus*

talli 1. *kon'uš|ši* (~in, ~šii, ~šiloi); hevonen on tallissa *heboine on kon'ušis* 2. (ajoneuvon pitosuoja) *garaž|u* (~an, ~ua, ~oi); ajoin auton talliin *ajoin mašinan garažah* 3. (urh.) *valmistami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *valmistand|u* (~an, ~ua, ~oi); *valmistu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *rahoittami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *rahoitan|du* (~an, ~ua, ~oi); *rahoitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); ketkä kuljettajat ajavat McLarenin tallissa? *ketbo vedelijöis ajetah McLarenin rahoituksel?*

tallustaa (ark. kävellä hitaasti) *taput|tua* (~an, ~tau, ~etah); pojat tallustavat kiireettömästi kouluun *brihačut hil'pakkazin taputetah školah*

talo 1. (asuinrakennus) *talo|i* (~in, ~idu, ~loi); talossa on kaksi kerrosta *talois on kaksi kerrostu* 2. (maatila) *talo|i*; talon syystyt *taloin süvüs-ruavot* 3. (työpaikkana) *talo|i*; meidän talosta sanottiin taas irti ihmisiä *mejän talois müös tüöt-tih iäre ruadajii* 4. (kuv.): asettua taloksi *jiäjä/ jiähä hätkekse taloih*

talon|mies (kiinteistönhoitaja) *taloinmie|s* (~hen, ~stü, ~hii); millaisia tehtäviä talonmiehelle kuuluu? *mittumatbo ruavot kuulutah taloinmiehele?*

~poika (hist.) *muarruada|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *taloinpoilgu* (~jan, ~gua, ~gii); talonpoikien oikeudet ja velvollisuudet *muarruadajien oigevukset da velvollizukset*

talonpoikais|järki (terve järki) *muarruadajan-jär|gi* (~ren, ~gie, ~gilöi); *muarruadajantolku* (~n, ~u, ~loi); *taloinpoijanjärg|i*; *taloinpoijantolku*; tästä selviää kyllä talonpoikaisjärjellä *täs voi piästä muarruadajantolkul*; **~väestö** (maanviljelijäväestö) *muarruadairahva|s* (~han, ~stu, ~hii); *taloinpoigurahva|s*

talon|viini (ravintolan oma, nimeämätön viini) *om|a* (~an, ~ua, ~ii) *viin|u* (~an, ~ua, ~oi); **~väki** (isäntäväki) *izändüvä|gi* (~in, ~gie, ~gilöi)

talopaketti *taloipakiet|tu* (~an, ~tua, ~toi); ostimme talopaketin ja pystytimme sen itse *ostimmo taloipakietan da nostimmo sen iče*

taloudellinen 1. (taloutta koskeva) *talovehelli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *hožaistvenno|i* (~in, ~idu, ~loi); taloudellinen lamakausi *talovehellene lamakauzi* 2. (edullinen, kannattava) *talovehelli|ne*; hiiövü-k|äs (~kähän, ~ästü, ~kähii); *ekonomično|i* (~in, ~idu, ~loi); sepä oli taloudellinen hankinta *to|'kovai oli hiiövükäs löüdö*

taloudellisuus (säästäväisyys) *talovehellizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *ekonomičnosti* (~n, ~i, ~loi)

talouden|hoitaja *talovuonhoida|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *talovehenhoida|i*; **~hoito** *talovuonhoidami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *talovuonhoijand|u* (~an, ~ua, ~oi); *talovuonhoi|do* (~jon, ~duo, ~doloi); *talovehenhoidami|ne*; *talovehenhoijand|u*; *talovehenhoi|do*

talous 1. (taloudellinen toiminta) *talovu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); maassamme on maanviljelykseen perustuva talous *mejän muas on muarruadoh perustui talovus* 2. (kotitalous, ruokakunta) *koditalovu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *koditaloveh* (~en, ~tu, ~ii); perheemme neljän hengen talous *mejän perehen nellän hengen taloveh*

talous|alue *talovusaloveh* (~en, ~tu, ~ii); Etelä-Suomen läänin talousalue *Suvi -Suomen gubernien talovusaloveh*; **~arvio** (budjetti) *büdžet|tu* (~an, ~tua, ~toi); **~elämä** *ekonoumiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); maamme talouselämän ongelmat *mejän muan ekonoumiekan ongelmat*; **~järjestelmä** *ekonoumiekkusistiem|u* (~an, ~ua, ~oi); kapitalistinen talousjärjestelmä *kapitalistine ekonoumiekkusistiemu*; **~jätteet** *talovus-/ taloveh-jätteh|et* (~ien, ~ii); talousjätteet kompostoidaan *talovusjättehiet kompostiiruijah*; **~kriisi** *talovus-/ talovehkriizis|su* (~an, ~sua, ~soi); **~menot** *talovus-/ talovehmeno|t* (~loin, ~loi); perheen talousmenot *perehen talovusmenot*; **~pakote** *talovus-/ talovehpakoit|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii); Iraniin kohdistui ankaria talouspakotteita *Iruanah oli tüöttü kovii talovuspakoituksii*; **~rikos** *talovus-/ talovehriko|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~suunnitelma** *talovus-/ talovehpluan|u* (~an, ~ua, ~oi); viisivuotiskauden taloussuunnitelmat *viizivuodine talovus-/ talovehpluanu*; **~tavara** *talovus-/ taloveh-*

tavar (~an, ~ua, ~oi); **~tiede** talovus-/ taloveh-
ti|edo (~ijon, ~eduo, ~edoloi); ekonoumiek|ku
(~an, ~kua, ~koi); **~tutkimus** talovus-/ taloveh-
tutkimu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~työ** talovus-/
talovehrua|do (~von, ~duo, ~doloi); jokapäiväiset
kodin taloustyöt *jogapäiväzet koditalovehruavot*
taloyhtiö (asunto-osakeyhtiö) *fatieruozakeh-
ühtümü|s* (~ksen, ~stii, ~ksii)
talttua (rauhottua, lauhua) *rauhoit|tuo* (~un,
~tuu, ~utah); *lauhtu|o* (~n, ~u, ~tah); vihainen
räyhäjä talttui vähitellen *vihaine rähizii lauhui*
vähäzin
taltuttaa (rauhottaa, hillitä) *rauhoit|tua* (~an,
~tau, ~etah); *lauhtu|tua* (~an, ~tau, ~etah); tal-
uttaa kuohuvat intohimonsa *rauhottua kuohujat*
indohimot
taluttaa kävelüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); poika ta-
luttaa koiraa *brihačču kävelüttäü koirua*
talutusnuora 1. (talutushihna) *ohja|s* (~ksen,
~stu, ~ksii); *povodk|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (kuv.):
olla muiden talutusuorassa (ohjailtavissa) *olla*
muijien ohjailtavannu
talvehtia talvehti|e (~n, ~u, ~tah); muuttolinnut
talvehtivat etelässä *muuttolinnut talvehtitah suves*
talvi 1. *talv|i* (~en, ~ie, ~iloi); talvet ovat lämmen-
neet viime vuosina *talvet ollah lämmettü jälgivuo-
zin* 2. (kuv.): menneen talven lumet (vanhat asiat)
mennüön talven lumet (vahnat dielot); talven sel-
kä taittuu talven selgü taittuu
talvi|aika *talviai|gu* (~jan, ~gua, ~goi); **~asuttava**
talvelelettäv|ü (~än, ~iä, ~ii); onko mökki talvi-
asuttava? *voigo eliä duačal talvelgi?* **~horros**
talviun|i (~en, ~du, ~ii/ ~iloi); siili vaipuu talvi-
horrokseen *nieglikko vaibuu talviuneh*; **~kalastus**
talvikalastami|ne (~zen, ~stu, ~zii); *talvikalas-
tand|u* (~an, ~ua, ~oi); *talvikalastu|s* (~ksen, ~stu,
~ksii); **~loma** *talvilom|a* (~an, ~ua, ~ii)
talvinen *talvi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); talvinen luonto
talvine luondo
talvi|olympialaiset (mon.) *olimpielaz|et* (~ien,
~ii) *talvikilbailu|t* (~loin, ~loi); **~päivänseisaus**
talvipäivänseizavu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~rengas**
talvirenga|s (~han, ~stu, ~hii); pitää vaihtaa talvi-
renkaat *pidäü vaihtua talvirengahat*
talvisin talvizin
talvi|sota *talviso|da* (~van, ~dua, ~dii); *talvivoin|u*
(~an, ~ua, ~ii); **~turkki** 1. (eläimen talvinen
turkki) *talviturki* (~n, ~i, ~loi) 2. (talvikäyttöön
tarkoitettu turkki) *talviturki*; ostin lämpimän tal-
viturkin *ostin lämmän talviturkin* 3. (kuv.): talvi-
turki; heittää talviturkkinsa (käydä ensi kertaa
uimassa talven jälkeen) *heittiä iäre talviturki*
(mennä enzi kerdua uimah talven jälgeh); **~uni**
talviun|i (~en, ~du, ~ii/ ~loi); karhu nukkuu tal-
viunta *kondii maguau talviundu*; **~urheilu** *tal-
visport|u* (~an, ~ua, ~ii); **~vaate** *talviso|ba*

(~van, ~bua, ~bii)
tamburiini (mus.) *tamburin* (~an, ~ua, ~oi)
tamma *tamm|a* (~an, ~ua, ~oi); heboč|ču (~un,
~čuu, ~čuloi)
tammi (kasv. Quercus) *tammi* (~n, ~i, ~loi)
tammikuu *pakkaskuu* (~n, ~du, ~loi)
tampata (ark.) 1. (tallata, polkea) *tall|ata* (~uan,
~uau, ~atah); *pollet|tua* (~an, ~tau, ~etah); tamp-
pasimme lumeen polun *polletimmo lumeh tropan*
2. (hakata lujasti) *puist|ua* (~an, ~au, ~etah);
tampata mattoja *puistua mattoloi*
tamponi *tampon* (~an, ~ua, ~oi)
tanakka 1. (tukeva) *jär|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi);
sanglei (~ien, ~iedu, ~ieloi); tanakka ruumiinra-
kenne *järei runganrakendeh* 2. (vahva) *jär|ei*;
sanglei; tanakat oksat *järiet oksat*
tandem (kahden ajettava polkupyörä) *tandem*
(~an, ~ua, ~oi)
tango *tang|o* (~on, ~uo, ~oloi); tanssia tangoa *tan-
suija tanguo*
tanhu *kruugutansu* (~n, ~u, ~loi); tanhuja tanssi-
taan useimmiten kansallispuvuissa *kruugutansu-
loi tansuijah enimüölleh kannalliskost'umois*
tanhuta (tanssia tanhuja) *tansui|ja* (~čen, ~čču,
~jah) *kruugutansuloi*
tanka (japanilainen runomuoto) *tank|u* (~an, ~ua,
~oi)
tankata 1. (täyttää polttoainetankki) *täüt|tiä* (~än,
~täü, ~etäh) *nestesäilivö* 2. (ark. päntätä)
tank|ata (~uan, ~uau, ~atah); poika tankkasi
kieliopin sääntöjä *brihačču tankai kielipin siän-
dölöi* 3. (lukea takellellen) *tank|ata*; osaakohan
hän tankata vuoroasansa? *maltaugo häi tankata*
omassah vuoroasana?
tankkeri (ark. säiliöalus) *tanker* (~an, ~ua, ~oi)
tankki 1. (nestesäiliö) *nestesäiliv|ö* (~ön, ~üö,
~ölöi); paljonko tankkiin mahtuu bensa? *äijügo*
menöö benziniä nestesäilivöh? 2. (ark. panssari-
vaunu) *tank|u* (~an, ~ua, ~oi); tankit vyöryivät
kohti kaupungin keskustaa *tankat ajettih kohti*
linnan keskustua
tanko *sal|go* (~lon, ~guo, ~goloi); metallinen tanko
raudaine salgo
tankojuoppo (polkupyörää tms. juopuneena kul-
jettava) *polgupüöräl aja|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
humalniek|ku (~an, ~kua, ~koi)
Tansania *Tanzaani|i* (~en, ~edu, ~eloi)
tansanialainen *tanzaaniela|ine* (~zen, ~stu, ~zii)
Tanska *Daani|i* (~en, ~edu, ~eloi)
tanskalainen *daaniela|ine* (~zen, ~stu, ~zii)
tanssi 1. (liikunta- ja taidelaji) *tansi* (~n, ~i, ~loi)
2. (tanssitarilaisuus) *tansi|t* (~loin, ~loi); työväenta-
lolla on lauaintaina tanssit *ruadorahvahantalois*
suovattan on tansit 3. (kuv.) *tansi*; työ sujuu kuin
tanssi *ruado menöö ku tansi*
tanssia 1. *tansi|e* (~n, ~u, ~tah); *tansui|ja* (~čen,

~ččou, ~jah); pläš|šie (~in, ~šiü, ~itäh); tanssimme valssin tahdissa tansimmo valsin ritmas; lähdetkö tanssimaan? lähtetgo tansimah? 2. (kuv.): elämä ei aina ole ruusuilla tanssimista elos ei ainos ole pläššimistü rouzil; tanssia jonkun pillin mukaan (olla kuuliainen jollekin) pläššie kenentah pillin mugah (olla kelletah kuulii)

tanssiaiset (mon. juhlallinen tanssitilaisuus) tansi|t (~loin, ~loi); oopperan ensi-iltaa juhliittiin tanssiaisin ouperan enzi-ildua pruaznuittih järjestäjien tansit

tanssija tansi|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); tansuičči|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

tanssi|lava tansilav|a (~an, ~ua, ~oi); tanssilavat ovat maaseudun katoavaa kulttuurua tansilavat ollah küälälovehen kaduojua kul'tuurua; ~**muusiikki** tansimuuzik|ku (~an, ~kua, ~koi); ~**orkesteri** tansiorkestr|u (~an, ~ua, ~oi); ~**ravintola** tansirestoran (~an, ~ua, ~oi); ~**taito** tansitai|do (~jon, ~duo, ~dolo); tanssitaitoa tarvitaan monissa tilanteissa tansitaiduo tarvitah monis situatsielois

tanssitaitoinen tansitaido|ine (~zen, ~stu, ~zii)

tanssittaa tansit|tua (~an, ~tau, ~etah); tansuit|tua (~an, ~tau, ~etah); isoisa tanssitti kaikkia naisia died'oi tansitti kaikkii naizii

taonta 1. (takominen) tagomi|ne (~zen, ~stu, ~zii); tavond|u (~an, ~ua, ~oi); sepän pajasta kuului taontaa sepän pajaspäi kuului tavondua 2. (kuv.): sydämen taonta sydämen tavondu

taos (takomalla valmistettu esine) tavote|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

tapa 1. (tottumus, taipumus) ta|ba (~van, ~bua, ~boi); uskollinen tavoilleen vierno| omile tavoile; hänellä on paha tapa juoruilla hänel on paha taba kannella kielii 2. (keino, menetelmä) ta|ba; monella eri tavalla moneh eri tabah; valmistustapa valmistustaba 3. (perimätapa, traditio) perindö-ta|ba; traditsi|i (~en, ~edu, ~eloi); suomalaisten omituiset juomatavat suomelazien omanualazet juondutavat ◇ maassa maan tavalla muas muan tabah 4. (sanontoja) sillä tavalla sih tabah; uutinen levisi kulovalkean tavoin uudine levii meččupalon jüttüöh; tavan takaa (tämän tästä) vähän välii (tämän täs) ◇ oi aikoja, oi tapoja! oh aigoi, oh taboi!

tapaaminen 1. (kohtaaminen) vastavumi|ne (~zen, ~stu, ~zii); vastavund|u (~an, ~ua, ~oi); vastavu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); tapaamisemme oli iloinen yllätys mejän vastavumine oli ilozu üllätüs 2. (neuvottelu) vastavumi|ne; vastavund|u; vastavu|s; olemme sopineet tapaamisesta kolmelta olemmo sobinuh vastavundas kolmen aigah

tapaamisiin! (näkemisiin) nägemizih! tapaamisiin huomenna! nägemisih huomei!

tapaamisoikeus (lak.) vastavunduoigevu|s (~ksen,

~stu, ~ksii); isälle jäi lapsen tapaamisoikeus tua-tale jäi oigevus nähtä lastu

tapahtua tapahtu|o (~n, ~u, ~tah); mitä tapahtui? midäbo tapahtui? tapahtukoon sinun tahtosi tapahtukkah sinun tahto

tapahtuma 1. (sattumus, tapaus) tapahtum|u (~an, ~ua, ~ii); mikä oli tapahtumien kulku? mit-tuinebo oli tapahtumien meno? tapahtumat seurasivat toisiaan tapahtumat mendih toine toizele jälgeh 2. (järjestetty tapahtuma) men|o (~on, ~uo, ~oloi); tapahtum|u; musiikkitapahtuma muuzik-kutapahtumu; tapahtumaan tuli paljon väkeä menoloih tuli äijü rahvastu

tapa|kasvatus icenviendükazvatu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); ennen kouluun menoa lapsen on syytä saada tapakasvatusta kotonaan enne školah menendiä lapsel pidäü suaja/ suaha kois icenviendükazvatustu; ~**luokka** (kiel. modus) ta|ba (~van, ~bua, ~boi); tabaluok|ku (~an, ~kua, ~koi)

tapaninpäivä (toinen joulupäivä) Rastavan to|ine (~izen, ~stu, ~izii) päiv|ü (~än, ~iä, ~ii)

tapaturma ozattomu|s (~on, ~ttu, ~ksii); hän joutui pahaan tapaturmaan häi puutui pahah ozattomuoh; työtapaturma ruado-ozattomus

tapaturmainen ozat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); vahingolli|ne (~zen, ~stu, ~zii); kuolema osoittautui tapaturmaiseksi kuolendu rodih ozatoi

tapaturmavakuutus ozattomusstrahouhk|u (~an, ~ua, ~oi); vahingollizusstrahouhk|u

tapaus 1. (elämys, kokemus, tapahtuma) tapahtu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); siinäpä vasta tapaus sit vaste kačo tapahtus 2. (seikka, tilanne, asia) tapahtu|s; diel|o (~on, ~uo, ~oloi); teidän tapauksenne on hankala teijän dielo on vaigei; ei missään tapauksessa ei ni mis; ei ni mistäh; toivoton tapaus toivoti tapahtus

tapella 1. (kahinoida, kahakoida) tor|ata (~uan, ~uau, ~atah); borčui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); kaksi koiraa tappelee kaksi koirua toratah 2. (ark., kuv.) tor|ata; borčui|ja; tapella rahasta torata dengas; tapella tauteja vastaan borčuija taudiloi vastah

tapetoida pan|na (~en, ~ou, ~nah) obojii/ obojat; isä tapetoi olohuoneen seinät tuatto pani obojat olopertin seinile

tapetti 1. (seinäpaperi) oboj|u (~an, ~ua, ~ii); pitäisi panna uudet tapetit pidäs panna uvvet obojat 2. (kuv. julkisuudesta): juttu on edelleen tapetilla (puheen aiheena) juttu on ielleghi paistavan-nu (paginan ahiennu)

tappaa 1. (surmata, ottaa hengiltä) tap|pua (~an, ~pau, ~etah); älä tapa! älä tapa! 2. (kuv.) tap|pua; tappaa aikaa tappua aigua; tappaa itsensä työllä tappua iččie ruavol; tappaako koulu luovuuden? tappaugo škola keksindüküvün?

tappelu (kahakka, yhteenotto) tor|a (~an, ~ua,

~ii); *borč|u* (~an, ~ua, ~ii); riita muuttui tappe-
luksi *riidu muutui torakse*
tappi *liipač|in* (~čimen, ~čindu, ~čimii); *šiip|pu*
 (~an, ~pua, ~poi); veneen tappi venehen *liipač|in*
tappio 1. (häviölle joutuminen, häviö) *häviv|ö*
 (~ön, ~üö, ~ölöi); *menet|s* (~ksen, ~stü, ~ksii);
 joukkueemme joutui tappiolle *meijän joukkoveh*
 puutui hävivöh 2. (tal.) *häviv|ö*; *menet|s*; yritys
 tuotti tappiota *firmu tuotti menetüstü*
tappiollinen (tappiota tuottava) *hävivöntuotta|i*
 (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *menetüksentuotta|i*; tap-
 piollinen tilinpäätös *hävivöntuottai čottupiätös*
tappo 1. (tappaminen) *tappami|ne* (~zen, ~stu,
 ~zii); *tapand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tap|po* (~on, ~puo,
 ~poloi) 2. (lak.) *tappami|ne*; *tapand|u*; *tap|po*;
 oliko kyseessä tappo vai murha? *oligo paginas*
 pikatappamine vai himotappamine?
tappo|tahti (ark.) *tapporitm|u* (~an, ~ua, ~oi);
 työskennellä tappotahtia *ruadua tapporitmas*;
~tuomio 1. *tappotuomiv|o* (~on, ~uo, ~oloi); oi-
 keus päätyi tappotuomioon *suudo pani tappotuo-*
 mion 2. (ark.) *tappotuomiv|o*; koira sai tappotuo-
 mion *koiru sai tappotuomion*
tapuli (kellotorni) *kellojal|lat* (~loin, ~goi)
taputella *taput|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); lapset
 taputtivat käsiään *lapset taputettih kązii*
taputtaa 1. (antaa kevyitä lyöntejä) *taput|tua*
 (~an, ~tau, ~etah); mummo taputti lasta poskelle
 buabo taputti lapsen šokkastu 2. (antaa aplodeja)
 taput|tua kązii; *aplodiirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)
tarha 1. (pääväkoti) *päivüko|di* (~in, ~dii, ~diloi);
 vein lapset tarhaan *vein lapset pävivükodih* 2. (aita-
 us, karsina) *aijoitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) 3. (puu-
 tarha) *sa|du* (~vun, ~duu, ~duloi) 4. (eläinten
 kasvatusta paikka) *ferm|u* (~an, ~ua, ~oi); minkki-
 tarha *hiähküfermu*
tarhata (kasvattaa turkiseläimiä) *kazvat|tua* (~an,
 ~tau, ~etah) *zvierilöi*; Pohjanmaalla tarhataan
 minkkejä *Pohjanmual kazvatetah hiähkii*
tariffi (vahvistettu hinnasto) *tarif|fu* (~an, ~fua,
 ~foi); tullausmaksut ovat tariffien mukaiset
 tamoužennoit maksut ollah tariffoin mugazet
tarina 1. (satu, taru) *starin* (~an, ~ua, ~oi);
 suarn|u (~an, ~ua, ~oi); kertoa tarinoita *sanella*
 suarnoi 2. (ark. tarinointi, jutustelu) *starinoič-*
 čemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); *starinoičend|u* (~an,
 ~ua, ~oi); *starinoiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii);
 pagizemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); *pagizend|u* (~an,
 ~ua, ~oi); *pagin* (~an, ~ua, ~oi); vaarilla sitä vasta
 tarinaa riittää *diedo|il kačo sidä paginua kestää*
 3. (kuv.) *elols* (~ksen, ~stu, ~ksii); *starin*; *suarnu*;
 isovanhempieni tarina oli erikoinen *buaban da*
 diedo|in elos on olluh eričükselline
tarinoida (kertoa tarinoita) *starinoi|ja* (~čen,
 ~ččou, ~jah); *sanell|la* (~en, ~ou, ~lah) *suarnua*
tarjeta *kest|iä* (~än, ~äü, ~etäh) *viluu*; ei noin vä-

hissä vaatteissa tarkene *ei nenga vähis sovis voi*
 kestiä viluu
tarjoilija *taričči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *gostitta|i*
 (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *ofitsiant|u* (~an, ~ua, ~oi);
 ofitsiantk|u (~an, ~ua, ~oi)
tarjoilla *tari|ta* (~čen, ~ččou, ~tah); *gostit|tua*
 (~an, ~tau, ~etah); *tu|vva* (~on, ~ou, ~vvah); tar-
 joillaanko täällä pöytiin? *tuvvahgo tiä stolih?*
tarjoilu *tariččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *taričend|u*
 (~an, ~ua, ~oi); *tariču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii);
 gostittami|ne (~zen, ~stu, ~zii); *gostitand|u* (~an,
 ~ua, ~oi); *gostitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); juhlien
 tarjoilu oli hyvin järjestetty *pruazniekan gostitus*
 oli hüvin järjestettü
tarjoilupalkkio *tariččemis-/ taričendu-/*
 tariču|spalkiv|o (~on, ~uo, ~oloi); *gostittamis-/*
 gostitandu-/ gostituspalkiv|o; tarjoilupalkkio sisäl-
 tyy laskuun *gostituspalkivo kuuluu čottah*
tarjolla 1. (tarjokkaana) *taričükses*; oliko monta-
 kin hakijaa tarjolla? *oligo äijü pürgijiä taričükses?*
 2. (tarjottavana, saatavissa) *taričükses*; tarjolla on
 monenlaisia herkkuja *taričükses on monenluadu-*
 zii magiezii
tarjonta (tal. saantimahdollisuus) *tariččemi|ne*
 (~zen, ~stu, ~zii); *taričend|u* (~an, ~ua, ~oi);
 tariču|s (~ksen, ~stu, ~ksii); työvoiman tarjontaa
 ei ole *ruadoväin taričustu ei ole*; kysynnän ja tar-
 jonnan laki *küzündän/ pakičendan da taričendan*
 zakon
tarjota 1. (antaa, ojentaa) *tari|ta* (~čen, ~ččou,
 ~tah); isäntä tarjosi tupakan *izändü taričči taba-*
 kan 2. (tuputtaa, tyrkyttää) *tari|ta*; *türküt|tiä*
 (~än, ~täü, ~etäh); tarjota palveluksiaan *tarita*
 omassah palveluksii; ministerille tarjottiin lahjuk-
 sia *ministrale tarittih lahjuksii* 3. (kaupata, myy-
 dä) *tari|ta*; tarjosin autosta 1000 euroa *tarič|in*
 mašinas tuhat jeuruo 4. (kestitä) *tari|ta*; *gostit|tua*
 (~an, ~tau, ~etah); hän tarjosi meille lounaan *häi*
 taričči meile murginan
tarjotin *tarič|in* (~čimen, ~indu, ~čimii)
tarjous 1. (tarjoaminen, ehdotus) *tariččemi|ne*
 (~zen, ~stu, ~zii); *taričend|u* (~an, ~ua, ~oi);
 tariču|s (~ksen, ~stu, ~ksii); useasta tarjouksesta
 huolimatta hän ei syönyt *mones taričendas huoli-*
 mattah häi ei süönnüh 2. (liik.) *tariččemi|ne*;
 taričend|u; *tariču|s*; onko tavarantoimittajilta
 pyydetty tarjoukset? *ongo tavarantoimittajil pa-*
 kittu taričukset? 3. (ark. alennettu hinta)
 tariččemi|ne; *taričend|u*; *tariču|s*; kahvi on tarjo-
 uksessa *koufei on taričükses*
tarjous|hint *taričushin|du* (~nan, ~dua, ~doi);
 ostin kengät tarjoushintaan *ostin kengät*
 taričushindah; **~kilpailu** *taričuskilbailemi|ne*
 (~zen, ~stu, ~zii); *tariču|skilbailend|u* (~an, ~ua,
 ~oi); *tariču|skilbailu* (~n, ~u, ~loi); (liik.) urakasta
 järjestettiin tarjouskilpailu *urakas luajittih*

taričuskilbailu

tarjoutua *tari|takseh* (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~tahes); hän tarjoutui tekemään työn puolestani *hää taričihes ruadamah ruavon minun puoles*

tarkalleen (täsmälleen) *tarkah*; palon syytä ei tiedetä tarkalleen *palon pričiniä ei tietä tarkah*

tarkastaa 1. (katsoa, tutkia) *tarkast|ua* (~an, ~au, ~etah); *kač|čuo* (~on, ~čou, ~otah); tarkastitko jo postin? *jogo kačoit poštan?* 2. (käydä läpi, kontrolloida) *tarkast|ua*; *kač|čuo*; tarkastaa pöytäkirja *tarkastua protokol*; väitöskirja tarkastettiin perusteellisesti *dissertatsii kačottih perustehellizesti*

tarkastaja *tarkasta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *kaččol|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); heidät valittiin pöytäkirjan tarkastajiksi *heidü vallittih protokolan tarkastajikse*

tarkastella (havainnoida, katsella) *tarkastell|a* (~en, ~ou, ~lah); *kač|ella* (~čelen, ~čelou, ~ellah); asioita pitää tarkastella eri puolilta *dieloloi pidää tarkastella eri puolis*; tarkastelimme ruokalistaa *kaččelimmo süömislistua*

tarkastus vrt. tarkistus; *tarkastami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tarkastand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tarkastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *kaččomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kačond|u* (~an, ~ua, ~oi); *kačol|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); tavarán laadun tarkastus tavarán luavun tarkastamine; väitöskirjan kieliasun tarkastus *dissertatsien tarkastus kielen puoles*

tarkastuttaa *an|dua* (~nan, ~dau, ~netah) tarkastettavakse/ kačottavakse; kenellä tarkastutit väitöskirjasi? *kellebo annoit tarkastettavakse omassas dissertatsien?*

tarkekirjoitus (fon. transkriptio) *transkripts|i* (~en, ~edu, ~eloi)

tarkennus *tarkendami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tarkendand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tarkendu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

tarkentaa (täsmentää, terävöittää) *tarkend|ua* (~an, ~au, ~etah); piirtoheitinkuvaa pitää vähän tarkentaa *piirtoheitinkuvua pidää vähäine tarkendua*

tarkentua (tulla tarkemmaksi) *roi|ta* (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes) *tarkembakse*; kuva tarkentui entisestään *kuva rodih tarkembi endistü*

tarkistaa *tarkist|ua* (~an, ~au, ~etah); tarkistetuani asian uskoin häntä *ku tarkistin dielon sit uskoin händü*

tarkistus 1. (tarkistaminen) *tarkistami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tarkistand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tarkistu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); teen ensin pari tarkistusta *luajin enzimäi pari tarkistustu* 2. (tal.) *tarkistami|ne*; *tarkistand|u*; *tarkistu|s*; palkkojen tarkistukset *palkoin tarkistukset*

tarkistuttaa ks. tarkastuttaa

tarkka 1. (oikea, täsmällinen) *tark|u* (~an, ~ua, ~oi); sanotko tarkan osoitteen? *sanotgo tarkan adresin?* 2. (teräväpiirteinen) *tark|u*; minulla ei

ole tarkkaa mielikuvaa tapahtumasta *minul ei ole tarkua mielikuvua tapahtumas* 3. (aisteista)

tark|u; tarkka näkö *tarku nägö* 4. (tarkkaavainen) *tark|u*; ole nyt kerrankin tarkkana! *ole nügöi hos kerdu tarku!*

tarkkaan (tarkoin, tarkasti) *tarkah*; tiedän tasan tarkkaan, mitä hän aikoo *tiijän ihan tarkah, midä hää tahtou*

tarkkaavainen *kuundeli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) *tarkah*; oppilas voisi olla vähän tarkkaavaisempi *opastui vois olla vähästü tarkembu kuundeli*

tarkkailija *tarkail|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *huomavoičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *kaččeli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *kontroliiruičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); YK lähetti tarkkailijoita sotatoimialueelle *ÜK (Ühtistünnüöt Kanzukunnat) tüön-di tarkailijoi voinualovehele*

tarkkailla 1. (havainnoida, huomioda, tutkia) *tarkail|la* (~en, ~ou, ~lah); *huomavoi|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *kač|ella* (~čelen, ~čelou, ~ellah); tarkkailla luontoa *tarkaila luonduo*; joutua sairaalaan tarkkailtavaksi *puuttuo bol'niččah kačeltavakse* 2. (kontrolloida, pitää silmällä, valvoa) *kontroliirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh) *silmäl*; poliisi tarkkailee liikennettä *politsii kontroliiruiččou liikendehtü*

tarkkailu *kontroliiruiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kontroliiruičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *kontroliiruič|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); hintojen tarkkailu *hinnoin kontroliiruičendu*

tarkkailuluokka *kontrol'no|i* (~in, ~idu, ~loi) *luok|ku* (~an, ~kua, ~kii); vanhemmat vastustivat pojan siirtoa tarkkailuluokalle *vahnembat oldih vastah poijan siirdämistü kontrol'noih luokkah*

tarkkuus 1. (terävyys) *tarku|s* (~on, ~ttu, ~zii); kuulon tarkkuuden mittauss *kuulon tarkuon miäriämine* 2. (säästäväisyys) *tarku|s*; hänen tarkkuutensa taloudenhoidossa lähentelee jo saituutta *hänen tarkus talovushojos lähenöü jo žuadnostii*

tarkoittaa *tarkoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); mitä tarkoitat? *midäbo tarkoitat?* hyvää tarkoittava ele *hüviä tarkoitai eleh*; elokuva on tarkoitettu lapsille *kino on tarkoitettu lapsile*

tarkoituksellinen (harkittu, tahallinen) *tarkoitukselli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ajateltu* (~n, ~u, ~loi) *edukädeh*; teot olivat tarkoituksellisia *tevot oldih ajateltut edukädeh*

tarkoituksenmukainen (asiallinen, käyttökelpoinen) *tarkoituksenmuga|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *dielohpädi|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); *pättäv|ü* (~än, ~iä, ~ii); ota mukaan tarkoituksenmukaiset jalkineet *ota mugah pättävät jallačit*; onko se tarkoituksenmukaista toimintaa? *ongo se tarkoituksenmugastu hommua?*

tarkoitukseton (turha, tahaton) *tarkoitukset|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *tüh|ü* (~än, ~iä, ~ii);

pädemät|oi (~tömän, ~tömiä, ~tömii); elämä tun-
tuu joskus tarkoituksettomalta *elos toiči tunduu*
ihan pädemättömäks

tarkoitus 1. (aikomus, suunnitelma) *tarkoitu|s*
(~ksen, ~stu, ~ksii); *aigomu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii);
hänellä oli hyvät tarkoitukset *hänel oldih hüvät*
aigomukset 2. (päämäärä, tavoite) *tarkoitu|s*;
piämiär|ü (~än, ~iä, ~ii); säätiön tarkoituksena
on opiskelijoiden avustaminen *fondan tarkoituk-*
sennu on opastujien avvuttamine ◇ tarkoitus py-
hittää keinot *tarkoitus pühittääi keinot* 3. (käyttö)
käyttämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); *käütänd|ü* (~än,
~iä, ~öi); *käüt|tö* (~ön, ~tüö, ~tölöi); mihin tar-
koitukseen rahaa kerätään? *mihbo tarkoitukseh*
kerätäh dengua? vihkiä kirkko tarkoitukseensa
svättie/ avata kirikkö omassah tarkoitukseh

tarkoitus|hakuinen (johonkin tähtäävä)
tarkoitukselli|ne (~zen, ~stu, ~zii); *ajateltu* (~n,
~u, ~loi) *edukādeh*; hänen kritiikkinsä on joskus
epäilyttävän tarkoitushakuista *hänen kritiikki on*
toiči ebäiltävän tarkoitukselline; **~perä** (tavoite,
päämäärä) *tarkoituspärä* (~än, ~iä, ~ii); *tavoit|eh*
(~tehen, ~ehtu, ~tehii); *piämiär|ü* (~än, ~iä, ~ii)

tarmo (energia, sitkeys) *luj|a* (~an, ~ua, ~ii) *taht|o*
(~on, ~uo, ~oloi); *energi|i* (~en, ~edü, ~elöi)

tarmokas (energinen, lujatahtoinen) *energično|i*
(~in, ~idu, ~loi); *lujatahto|ine* (~zen, ~stu, ~zii);
hän on tarmokas opiskelija *hái on lujatahtoine*
opastui

tarpeeksi 1. (kyllyksi) *külläl*; *tarbehekse*; onko si-
nalla tarpeeksi rahaa? *ongo sinul külläl dengua?*
olen saanut hänestä tarpeekseni olen *suannuh*
hānes tarbehekse 2. (adv.) *tarbehekse*; aijoin aijal;
tulethan tarpeeksi ajoissa? *tulethāi aijoin aijal?*
◇ vain paras on tarpeeksi hyvää *vaiku paras on*
tarbehekse hüvä

tarpeellinen *tarbehelli|ne* (~zen, ~stu, ~zii);
tarvittav|u (~an, ~ua, ~ii); meillä ei ole asiasta
tarpeellista tietoa *meil ei ole tarvittavua tieduo*
dielos

tarpeen *tarbehekse*; nyt ovat hyvät neuvot tarpeen
nügöi hüvät nevvot ollah tarbehekse

tarpeeton (turha) *tarbehet|oi* (~toman, ~tomua,
~tomii); *tarviččemat|oi* (~toman, ~tomua, ~to-
mii); tarpeettomat tavarat *tarviččemattomat tava-*
rat; välttää tarpeetonta viivyttelyä *kierdiä tarbe-*
hettomua kodvitteluu

tarpoa (kahlata, rämpiä) *kävell|lä* (~en, ~öü, ~läh);
kualel|la (~en, ~ou, ~lah); tarvoimme lumisessa
metsässä *kualelimmo lumizes mečas*

tarra *tartut|in* (~timen, ~indu, ~timii); *nakleik|ku*
(~an, ~kua, ~koi)

tarra|kiinnitys *tartutinkiinnitü|s* (~ksen, ~stü,
~ksii); verhot pysyvät paikallaan *tarrakiinnityk-*
sellä ripustimet püzütäh paikoilleh tartutinkiin-
nitüksel; **~lenkkarit** (mon., ark.) *tartutinkros-*

souhk|at (~oin, ~oi); **~nauha** *tartut|in* (~timen,
~indu, ~timii); lenkkareiden tarranauhat *kros-*
souhkoin tartuttimet

tarttua 1. (käydä kiinni, tarrautua) *tartu|o* (~n,
~u, ~tah); veteen pudonnut tarttui lujasti veneen
reunaan *vedeh langennuh lujah tartui venehen*
reunah 2. (iskostua, jäädä kiinni) *tartu|o*; tupakan
haju tarttuu hiuksiin *tabakan duuhu tarttuu tuk-*
kih 3. (taudeista: levitä) *tartu|o*; flunssa tarttuu
yskittäessä *grippu tarttuu rügijes* 4. (kuv. ryhtyä)
tartu|o; nyt kyllä tartut asiaan tosissasi! *nügöi*
kačo tartut dieloh tovelleh! ◇ tarttua härkää sarvis-
ta *tartuo häkin sarvih/ borčuija*; tarttua ohjaksiin/
peräsimen (ryhtyä johtamaan) *tartuo ohjaksih*
(*ruveta johtamah*); tarttua viimeiseen oljenkor-
teen *tartuo viimezeh ollenkordeh*

tartunta 1. (kiinni tarttuminen) *tartumi|ne* (~zen,
~stu, ~zii); *tartund|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (lääk.
taudin tarttuminen) *tartumi|ne*; *tartund|u*;
infektsi|i (~en, ~edü, ~elöi) hän on saanut HIV-
tartunnan *hái on suannuh VIC-infektsien*

tartunta|tauti (lääk.) *tartunduta|udi* (~vvin,
~udii, ~udiloi); **~vaara** (lääk.) *tartundanvarav|o*
(~on, ~uo, ~oloi); lapset ja vanhukset ovat tartun-
tavaarassa *lapset da vahnat ollah tartunduvava-*
vos/ tartunduhiäs

tartuttaa *tartut|tua* (~an, ~tau, ~etah); lapsi tar-
tutti taudin koko perheeseen *lapsi tartutti tavvin*
kogo pereheh

taru (satu, kertomus, juttu) *suarn|u* (~an, ~ua,
~oi); *kerdomu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *legend|u* (~an,
~ua, ~oi); *miif|fu* (~an, ~fua, ~foi); tarun noita ja
prinsessa *suarnan tiedoiniekku da prinsessa*

tarunomainen (legendaarinen) *suarnalli|ne*
(~zen, ~stu, ~zii); *legendalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii);
miif|fu=; tarunomaiset sankarit *miif|fu-urhoit*

tarusto *legend|at* (~oin, ~oi); *miif|at* (~oin, ~foi);
Kalevalan tarustot *Kalevalan miifat*

tarve *tar|veh* (~behen, ~vehtu, ~behii); ravinnon
tarve *einehen tarveh*; omiksi tarpeiksi *omah tar-*
beheh; apu tuli hyvään tarpeeseen *abu tuli hüvāk-*
se tarbehekse

tarvike (tav. mon.) *materjual|u* (~an, ~ua, ~oi);
puku on tehty ensiluokkaisista tarvikkeista
kost|um on luajittu enziluokan materjualois; elin-
tarvikkeet *produktat*

tarvita 1. (olla puutteessa, tarpeessa) *tarvi|ta*
(~čen, ~ččou, ~tah); tarvitsetko apua? *tarvičetgo*
abuu? meitä ei täällä tarvita *meidü tiä ei tarvita* 2.
(yksipers.) *tarvi|ta* (~ččou); minun ei tarvitse sa-
noa sanaakaan *minul ei tarviče sanuo ni sanua*;
täällä ei tarvitse pelätä mitään *tiä ei tarviče varata*
nimidä

tarvittaessa (tarpeen vaatiessa) *tarbehen mugah*;
bussi pysähtyy tarvittaessa Mäntsälässä *avtobussu*
azettuu Mäntsäläs tarbehen mugah

tasaantua 1. (tasoittua) *tazavu|o* (~n, ~u, ~tah); *tazoit|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); tie on tasaantunut (par. tasoittunut) lanauksen jälkeen *tie on tazoitunnuh tazoittamizen jälgeh* 2. (tilanteesta: vaikiintua, rauhoittua) *tazavu|o*; *tazoit|tuo*; erimielisyytemme ovat jo tasaantuneet *meijän erimielizüöt on jo tazoituttu*

tasa-arvo *taza-arv|o* (~on, ~uo, ~oloi); *taza-arvozu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); onko sukupuolten välinen tasa-arvo toteutunut? *ongo todevunnuh miehen da naizen väline taza-arvo?*

tasa-arvoinen *taza-arvo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); kannatan tasa-arvoista palkkapoliittikkaa *kannatan taza-arvostu palkupoliitteikkua*

tasa-arvo|laki *taza-arvozakon* (~an, ~ua, ~oi); tasa-arvolain määräykset *taza-arvozakonan miärävükset*; **~valtuutettu** *taza-arvodeputuat|tu* (~an, ~tua, ~toi)

tasainen 1. (sileä, tasapintainen) *taza|ine* (~zen, ~stu, ~zii); tasainen pihamaa *tazaine pihamua* 2. (hiljainen, levollinen) *taza|ine*; hän on tunnettu tasaisesta luonteestaan *händü tietäh tazazen harkterin puoles*; tasaisin väliajoin *tazazinnu väliaigoinnu*

tasajalkaa *mollembin jalloin*; *tazajalgah*; hyppiä *tasajalkaa hüppie tazajalgah*

tasa|katto *tazalev|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~kylkinen** *tazakülgi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); tasakylkinen kolmio *tazakülgine kolmikko*; **~laatuinen** (homogeeninen) *tazaluadu|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

tasalla, tasalle 1. (samalla korkeudella) *tazal*; *tazale*; mökki oli palanut maan tasalle *mökki oli palanuh maan tazale* 2. (kuv.) *tazal*; *tazale*; olla tehtäviensä tasalla *olla ruadoloin tazal*; päästä tilanteen tasalle *piästä tilandehen tazale*

tasa|luku 1. (yhtä suuri määrä) *tazalu|gu* (~vun, ~guu, ~guloi); tyttöjä ja poikia on *tasaluku tüttölöi da brihaččuloi on tazalugu* 2. (parillinen luku) *tazalu|gu*; *parilu|gu*; **~lämpöinen** *tazalämbö|ine* (~zen, ~stü, ~zii); tasalämpöiset eläimet *tazalämböelätit*; **~maa** *tazamua* (~n, ~du, ~loi); hiihtää *tasamaalla hiihtää tazamual*

tasan 1. (puoliksi) *tazah*; jaoimme saaliin *tasán javoimmo sualehen tazah*; ottelu päättyi *tasán* (tasapeliin) *mačču piättüi tazah* 2. (täsmälleen) *tazah*; juna lähtee *tasán kello 10 juna lähtöü tazah kümminen aigah* 3. (ark. ihan, täysin) *tazah*; kukin sai *tasán saman verran jogahine sai tazah saman verran* ♦ *tasán ei käy onnen lahjat ozanlahjat ei mennä tazah*

tasanko *tazang|o* (~on, ~uo, ~oloi); Anuksen *tasangot* Anuksen *tazangot*

tasanne *tazandeh* (~en, ~tu, ~ii); portaikon *tasanteella* on pysädyttävä *pordahien tazandehel pidäü azettuo*

tasapaino *tazapain|o* (~on, ~uo, ~oloi); menettää

tasapainonsa kaimata tazapaino; saada talous *tasapainoon suaja talovus tazapainoh*

tasapainoilla 1. (pysytellä tasapainossa) *balansiiruil|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); urheilija *tasapainoilee puomilla sportsmen balansiiruiččou puomil* 2. (kuv.) *balansiiruil|ja*; kunnat *tasapainoilevat rahapulassaan kunnat balansiiruijah dengat-tomuos*

tasapainoinen 1. (tasapainossa oleva) *tazapaino|ine* (~zen, ~stu, ~zii); kuormasta tuli *tasapainoinen kuormu rodih tazapainoine* 2. (kuv.) *tazapaino|ine*; siinäpä vasta *tasapainoinen ihminen sit kačo vaste on tazapainoine risti-kanzu*

tasapainoton (kuv.) *tazapainot|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); olla *tasapainottomassa tilassa olla tazapainottomas tilas*

tasa|peli *tazapeli* (~n, ~i, ~löi); ottelu päättyi *tasapeliin mačču piättüi tazapelih*; **~puolinen** (objektiivinen) *tazapuoli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *objektiiv|ne* (~zen, ~stu, ~zii); saamme kaikki *tasapuolisen kohtelun kaikin suammo objektiivizen vastahpivon*; **~raha** *tazadeng|u* (~an, ~ua, ~oi); *deng|u zduačattah*; löytyisikö *tasaraha?* *löüdüsgo dengü zduačattah?*

tasata 1. (silottaa, suoristaa) *tazoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); kampaaja *tasasi tukkani niskasta parikmuaher tazoitti niškas minun tukat* 2. (jakaa *tasán*) *tazoit|tua*; *tasasammeko laskun?* *tazoitam-mogo čotan?* 3. (kuv.) *tazoit|tua*; *tasata* *verotusta tazoittua nalogoi*

tasaus 1. (tasaaminen) *tazoittami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tazoitand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tazoitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); auton pyörien paineen *tasaus mašinan rengaspainehen tazoittamine* 2. (päivän-tasaus) *tazoittami|ne*; *tazoitand|u*; *tazoitu|s*; *kevätpäivän tasaus kevätpäivän tazoitus*

tasavalta *tazaval|du* (~lan, ~dua, ~doi)

tasavertainen (tasaveroinen, samanarvoinen) *tazaverda|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *samanarvo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *tasavertaiset kilpailijat tazaverdazet kilbailijat*

tasaväkinen *tazaverda|ine* (~zen, ~stu, ~zii)/*samanarvo|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *väin puoles*; *kilpailusta tuli hyvin tasaväkinen kilbu rodih ihan tazaverdazekse*

tase (tal.) *balans|u* (~an, ~ua, ~oi)

tasku 1. *korman|i* (~n, ~i, ~loi); *takin taskut takin kormanit* 2. (kuv.) *korman|i*; hän *pani voittorahat omaan taskuunsa häi pani voittodengat omah kormanih*; tunnen asian kuin omat *taskuni tiijän dielot kui omat kormanit* ♦ *lapsen tahto on äidin taskussa lapsen tahto on muaman kormanis*

tasku|kello *kormaničuas|ut* (~suloin, ~loi); **~kirja** (pokkari) *kormanikniig|u* (~an, ~ua, ~oi); **~koko** *kormanihmahtu|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *korma-*

nihsündü|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); taskukokoa oleva (taskuun mahtuva) kartta *kormanihisündüi kardu*; **~lampu** *kormanilamp|u* (~an, ~ua, ~oi); *fonaarie|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~laskin** *kormanilaskukoneh* (~en, ~tu, ~ii); **~mikro** (kämmen-mikro) *kormanitiedokoneh* (~ehen, ~tu, ~ii); *kämnenmikr|o* (~n, ~uo, ~loi); *kämmentiedokoneh* (~ehen, ~tu, ~ii); **~raha** *kormanirah|a* (~an, ~ua, ~oi); *kormanideng|u* (~an, ~ua, ~oi); lapset ansaitsevat taskurahoja mainoksia jakamalla *lapset suajah kormaniden-gua rekuamoin javondal*; **~varas** *kormanivar|ras* (~gahan, ~rastu, ~gahii); *korman-niek|ku* (~an, ~kua, ~koi); varokaa taskuvarkaita! *vardoikkuat-tokseh kormanivargahii!*

taso 1. (tasainen, suora pinta) *taz|o* (~on, ~uo, ~oloi); vaakasuora *taso gorizonta|noi tazo* 2. (tietyllä korkeudella oleva) *taz|o*; rivitalohuoneisto on kolmessa tasossa *rivitaloinpertit ollah kolmes tazos* 3. (kuv.) *taz|o*; millä tasolla asuntojen hinnat ovat? *mittumalbo tazol ollah fatieroin hinnat?* en aio alentua hänen tasolleen *en duumaice aleta hänen tazole*; kansallisella tasolla *rahvahallizel tazol*

tasoittaa 1. (tasata, silottaa) *tazoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); tasoittaa tietä lanalla *tazoittua tiedü tazoittimel* 2. (tehdä suoraksi) *tazoit|tua*; ompelija tasoitti hameen helman *ombelii tazoitti jupkan helman* 3. (kuv.) *tazoit|tua*; pojalle on tasoitettu tie menestykseen *brihačule on tazoitettu dorogu menestükseh*

tasoittua 1. (tulla tasaiseksi) *tazoit|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); *roi|ta* (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes) *tazazek-se* 2. (rauhoitua) *tazoit|tuo*; isän suuttumus tasoittui vähitellen *tuatan suuttumus tazoitui vähä-zin* 3. (pienentyä) *tazoit|tuo*; yhteiskunnalliset erot ovat tasoittuneet *ühtehiskunnallizet erot on tazoituttu*

tasoitus 1. (tasoittaminen) *tazoittami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tazoitand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tazoitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); tien tasoitus tehtiin talkoilla *tien tazoitus luajittih subotniekoinnu* 2. (hyvitys) *tazoittami|ne*; *tazoitand|u*; *tazoitu|s*; saanko vähän ikätasoitusta? *voizingo suaja/ suaha vähäzen igätazoitustu?*

tasokas (hyvätasoinen, korkeatasoinen) *tazok|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); *hiivätazo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *korgeitazo|ine*; katsoin tasokkaan elokuvan *kačoin tazokkahan kinon*

taso|koe *tazokoit|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii); tasokokeella mitataan opiskelijoiden kielitaitoa *tazokoittehel miärätäh opastujien kielitaiduo*; **~koro-tus** *tazokorrondami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tazokorrondand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tazokorrondus* (~ksen, ~stu, ~ksii); nyt neuvotellaan palkkojen tasokorotuksista *niügöi paistah palkoin tazokorronduksis*; **~risteys** *tazoristavu|s* (~ksen, ~stu,

~ksii); tasoristeyksissä tapahtuu pahoja onnettomuuksia *tazoristavuksis tapahtuu pahua avaariedu*; **~ryhmä** *tazojouk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *samantazozien opastujien jouk|ko*; matematiikan tasoryhmät poistettiin *matemuatiekan tazojoukot salvattih*

tassu (ark. kypälä) *käbäl* (~än, ~iä, ~ii); kissan tassut *kažin käbälät*

tataari *tatu|u* (~an, ~ua, ~oi)

tatar (kasv. Polygonum) *počinhein|ü* (~än, ~iä, ~ii)

tattari (kasv. Fagopyrum) *greč|ču* (~un, ~ču, ~čuloi)

tattari|jauho *greččujauh|o* (~on, ~uo, ~oloi);

~puuro *greččupudr|o* (~on, ~uo, ~oloi);

greččukuaš|šu (~an, ~šua, ~šoi); **~suurimo** *greččusuurim* (~an, ~ua, ~oi); *greččukrup|a* (~an, ~ua, ~ii)

tatti *gr|ba* (~van, ~bua, ~boi)

tatuoida *tatujiiru|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

tatuointi 1. (tatuointi) *tatujiiruicčemi|ne*

(~zen, ~stu, ~zii); *tatujiiruicčend|u* (~an, ~ua, ~oi);

tatujiiruic|s (~ksen, ~stu, ~ksii) 2. (tatuoinnin

tulos) *tatujirouhk|u* (~an, ~ua, ~ii); nuorisosuosii

tatuointeja *nuorizo pidäü hiivännü tatujirouhkii*

tauko *huogavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *huogavuskodva|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *pauz|u* (~an, ~ua, ~oi); pidämmekö pienen tauon? *piemmögo pienen huogavuskodvazen?*

taukoljumbpa (ark. taukoliikunta) *huogavus-*

gimnastiek|ku (~an, ~kua, ~koi); **~paikka**

huogavuspaik|ku (~an, ~kua, ~koi); retkeilijät

söivät eväitään *taukopaikalla matkailijat süödi*

omassah evähii huogavuspaikal

taulu 1. (liitutaulu) *kirjutusla|udu* (~vvan, ~udua,

~udo); *taulu* (~n, ~u, ~loi); kirjoita lause taululle!

2. (kilpi) *stend|u*

(~an, ~ua, ~oi); *taulu*; kieltotaulu *kieldestendu*

3. (taidetuote) *kartin* (~an, ~ua, ~oi); *kuv|a* (~an,

~ua, ~ii); panna taulu seinälle *panna kartin seinäle*

taulukko *tablits|u* (~an, ~ua, ~oi); *tauluk|ko* (~on,

~kuo, ~koloi); taulukoissa on sarakkeita ja rivejä

tablitsois on stolbiekkoi da rivilöi

taulukkolaskenta (atk.) *tablitsučotaiččemi|ne*

(~zen, ~stu, ~zii); *tablitsučotaičend|u* (~an, ~ua,

~oi); *tablitsučotaiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii);

taulukkočotaiččemi|ne; *taulukkočotaičend|u*;

taulukkočotaičus

taulutelevisio (litteäkuvaruutuinen televisio)

laččuekruanuteleviizor (~an, ~ua, ~oi); *läpäk-*

köekruanuteleviizor; *tauluekruanuteleviizor*

tauota (lakata, päättyä) *loplpiekseh* (~emmos, ~eh/

~ehes, ~pietahes); tulitus *taukosi* hetkeksi *ambu-*

mine loppih kodvazekse

tauoton *loppumat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii);

pauzat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); kuuntelim-

me tauotonta äänilevykonserttia *kuundelimmo*

loppumattomua grammofonkonsertua

tauottaa (varustaa tauoilla) *pauzoit|tua* (~an,

~tau, ~etah); kuuntelutehtävä on valmiiksi tau-

otettu *kuundeluruado on pauzoitettu valmehekse*

tausta 1. (takaosa, taus) *taga-al|a* (~an, ~ua, ~oi); *tagaoz|a* (~an, ~ua, ~ii); *tagaper|ä* (~än, ~iä, ~ii); näyttämön taustalle on kuvattu järvi *ozuttamon tagaperäh on kuvattu järvi*; korvantaustat korvan-
taguzet 2. (kuv.) *per|ä*; *roinduper|ä*; *tagaper|ä*; onko rikollisen taustat tutkittu? *ongo pahantegi-jän perät kačottu?* hän on taustaltaan ulkomaalai-

nen *hää on roinduperiä müöte ulgomualaine*

tausta|musiikki *tagaperämuuzik|ku* (~an, ~kua,

~koi); ravintolassa on hiljaista taustamusiikkia

restoranas kuuluu hil'aine tagaperämuuzikku;

~ryhmä (taustatukena oleva ryhmä) *kannatus-*

jouk|ko (~on, ~kuo, ~koloi); selvisin taustaryh-

män tuella *piäzin kannatusjoukon tuven avul;*

~tekijä *tagaperäseik|ku* (~an, ~kua, ~koi); juttu

on monien taustatekijöiden summa *juttu on mo-*

nien tagaperäseikoin summu

tauti (sairaus) *ta|udi* (~vvin, ~udii, ~udiloi);

voimattomu|s (~on, ~ttu, ~ksii)

tautinen *tavvilli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *taudi=*; voi-

mattomus=; syksy on tautista aikaa *sügüzü on*

voimattomusaigua

tautologia (kiel. tarpeeton toisto) *tavtologui|i*

(~en, ~edu, ~eloi)

tavailla (lukea tavaamalla) *lu|gie* (~ven, ~gou,

~gietah) *tavuloittain*; poika tavailee jo *brihačču jo*

lugou tavuloittain

tavallaan (tietyssä mielessä) *rounoku*; asia on jo

tavallaan ratkaistu *dielo on rounoku rešittü*

tavallinen *tavalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); se tavalli-

nen tarina *se tavalline suarnu*; kulkea tavallista

tahtiaan *mennä tavallistu tempua*; ihan tavallinen

(normaali) suomalainen *ihan tavalline*

(normal'noi) *suomelaine*; (ark.) olet sinä tavalli-

nen torvi! *olet sinä tavalline torvi!*

tavallisesti *tavallizeh tabah*; *tavallizesti*

tavanomainen (totunnainen, normaali) *tavalli|ne*

(~zen, ~stu, ~zii); *normal'noi|i* (~in, ~idu, ~loi);

tavanomaisesta kielenkäytöstä poikkeava ilmaus

tavallizes kielenkäyttämizes poikkeavui sanondu

tavan takaa (tuon tuostakin) *silloi-toiči*; hän soit-

telee minulle tavan takaa *hää soitte lou minule*

silloi-toiči

tavara *tavar* (~an, ~ua, ~oi); järjestin tavarani

kaappiin *laitoin omat tavarat škuappah*; kaupan

hyllyt ovat täynnä tavaraa *laukan polkat ollah*

tävvet tavarua

tavarajuna *tavarjun|a* (~an, ~ua, ~ii); *tavar-*

pojiezdu (~an, ~ua, ~oi); **~merkki** *tavarmerki*

(~n, ~i, ~löi); **~seloste** ks. tuoteseloste; **~säilö**

tavarsäiliv|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); viedä laukut ase-

malle tavarasäilöön *vediä sumkat azemale tavar-*

säilivöh; **~tila** *tavartil|a* (~an, ~ua, ~oi); pane

laukku tavaratilaan *pane sumku tavartilah*

tavata I 1. (kohdata) *vastavu|o* (~n, ~u, ~tah);

tapasimme sattumalta kadulla *petties vastavuim-*

mo pihal 2. (tavoittaa, löytää) *lö|üdiö* (~vvin,

~üdiüü, ~vviütäh); susia ei tavata kaupunkialueella

hukkii ei lövvü linnanalovehel 3. (ark. olla tapana)

tavan mugah; me tapaamme juoda teetä iltaisin

müö juommo čuajuu ildazin tavallizeh tabah

4. (kuv.) *ta|vata* (~buan, ~buau, ~vatah); tavata

rysän päältä (yllättää itse teosta) *tavata arbua-*

mattah

tavata II ks. tavailla

tavaton 1. (epätavallinen) *tavat|oi* (~toman, ~to-

mua, ~tomii); ei tämä mitään tavatonta ole hänel-

tä *ei tämä hänel ni ühtü ole tavatoi* 2. (suunnaton,

valtava) *ülen*; *ülen äijäl*; minulla on tavaton nälkä

minul on ülen nälgiü

taverna (pieni ravintola, kapakka) *tavern|u* (~an,

~ua, ~oi)

tavi (el. Anas crecca) *tavi* (~n, ~i, ~loi)

tavoin (lailla, tavalla) *tabah*; sillä tavoin *sih tabah*;

samalla tavoin *samah tabah*; kaikin tavoin *kaikin*

tavoin

tavoite (päämäärä, tarkoitus) *tavoit|eh* (~tehen,

~ehtu, ~tehii); *piämiär|ü* (~än, ~iä, ~ii); asettaa

tavoitteensa korkealle *panna tavoittehet korgiele*;

mikä oli keräyksen tavoite? *mibo oli kerävyksen*

tavoiteh?

tavoite|hinta *tavoitehhi|du* (~nan, ~dua, ~doi);

piämiäriühind|u; nostaa maidon tavoitehintaa

nostua maijon tavoitehhiindua; **~laskelma**

tavoitehčot|tu (~an, ~tua, ~tii); tavoitehasku (~n,

~u, ~loi); *piämiäriüčot|tu*; *piämiäriülasku*

tavoitella 1. (yrittää saada kiinni) *tabail|la* (~en,

~ou, ~lah); tavoittelin alimpia oksia *tabailin ali-*

mazii oksii 2. (tapailla, hapuilla) *tabail|la*; lapsi

tavoittelee jo sanoja *lapsi tabailou jo sanoi* 3. (kuv.

havitella) *tavoit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); tavoit-

tella omaa etuaan *tavoitella omua eduu*; tavoitella

kuuta taivaalta *tavoitella kuudu taivahal*

tavoite|ohjelma *tavoitehohjelm|u* (~an, ~ua, ~oi);

ohjelm|u; puolueilla on omat tavoiteohjelmansa

puolovehil ollah omassah ohjelmat; **~säästämi-**

nen *tavoitehsiästämi|ne* (~zen, ~stii, ~zii);

tavoitehsiäständ|ü (~än, ~iä, ~öi); *tavoitehsiäst|ö*

(~ön, ~üö, ~ölöi)

tavoittaa 1. (saada kiinni) *ta|vata* (~buan, ~buau,

~vatah); tavoitin hänet ylämäessä *tabain hänen*

ülämäs 2. (löytää, saada käsiinsä) *lö|üdiä* (~vvän,

~üdiä, ~ütäh); *ta|vata*; yrititkö tavoittaa minua

työpaikalta? *opiitgo löüdiä minuu ruadopaikal?*

tavoitin hänet kotoa *tabain hänen kois*

tavoittelu (tavoitteleminen) *tavoittelemi|ne* (~zen,

~stu, ~zii); *tavoittelend|u* (~an ~ua, ~oi); tavoitte-

lu (~n, ~u, ~loi); kuulostaa erikoisuuden tavoitte-

lulta *ozutahes eričüksellizüön tavoittehele*
tavu (kiel) *tavu* (~n, ~u, ~loi); painottomat ja painolliset *tavut painottomat da painollizet tavut*
tavuttaa (jakaav. tavuihin) *ja|gua* (~von, ~gou, ~votah) *tavuloih*; onko teksti tasattu ja tavutettu? *ongo tekstu tazoitettu da javottu tavuloih?*
tavutus (tavujako) *jagami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/*javond|u* (~an, ~ua, ~oi)/*ja|go* (~von, ~guo, ~go-loi) *tavuloih*
tavutus|ohjelma (atk.) *tavuloihjago-ohjelm|u* (~an, ~ua, ~oi)
tavuviiva *tavuviiv|u* (~an, ~ua, ~oi); *tavuviiva|ine* (~zen, ~stu, ~zii)
te *tüö* (teijän, teidü)
teatteri *teatr|u* (~an, ~ua, ~oi)
teatteri|arvostelu *teatral'no|i* (~in, ~idu, ~loi) *arvostelu* (~n, ~u, ~loi)/*kriitiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~esitys** *teatral'no|i ezitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)/*spektakli* (~n, ~i, ~loi); **~korkeakoulu** *teatral'no|i instituu|tu* (~an, ~tua, ~toi)
tee 1. (teepensaan kuivatut lehdet) *čua|ju* (~n, ~u, ~loi) 2. *čua|ju*; juoda teetä *juvva čua|juu*
teekkari (tekni. korkeakoulun/yliopiston opiskelija) *tehniellizen instituutan/ universitietan opastu|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
teekuppi *čua|jučuašk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~lasi** *čua|jostokan* (~an, ~ua, ~oi); **~lusikka** *čua|juluzik|ku* (~an, ~kua, ~koi); taikinaan lisätään teelusikallinen suolaa *taiginah lizätäh čua|juluzik-kaine suolua*
teema 1. (johtoajatus, aihe) *teem|u* (~an, ~ua, ~oi); *tiem|u*; mikä on tutkielmäsi teema? *mibo on sinun tutkimuksen teemannu?* 2. (kiel.) *teem|u*; *tiem|u*; verbin teemamuodot *verbin tiemumuvvot*
teema|numero *teemu-/ tiemunoumer* (~an, ~ua, ~oi); **~päivä** *teemu-/ tiempäiv|ü* (~än, ~iä, ~ii); **~viikko** *teemu-/ tiemunedäli* (~n, ~i, ~löi)
teennäinen *keksindähi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *pritvorno|i* (~in, ~idu, ~loi)
teepussi *čua|jupussi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *čua|jupakietta|ine* (~zen, ~stu, ~zii)
teerenpeli 1. (teerensoitin) *tedrenkiim|u*; *kuherdelu* (~n, ~u, ~loi) 2. (kuv. kuhertelu, flirtti) *kiim|u*; *kuherdelu*; *flirt|u* (~an, ~ua, ~oi)
teeri (el. Lyrurus) *tedr|i* (~en, ~ie, ~ilöi)
teeskennellä *keksindel|läkseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lähes); *pritvorai|jakseh* (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahas); hän teeskentelee ystävällisyyttä *hái pritvoraičeh üstävällizekse*
teettää 1. (antaa tehdä) *luajit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *ombelut|tua* (~an, ~tau, ~etah); morsiuspuku teetettiin ulkomailla *andilahan soba ombelutettih ulgomail* 2. (aiheuttaa, saada aikaan) *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah); *tu|vva* (~on, ~ou, ~vvah); sanakirja teettää meillä paljon työtä *sana-kirju luadiu meile äijän ruaduo* 3. (kuv.) *lua|die*;

tu|vva; kaikkea se rakkaus teettää *kaikkie se rak-kahus luadiu*

teevee (ark. televisio) *televiizor* (~an, ~ua, ~oi); katsella teeveetä *kaččuo televiizorua*

teflon *teflon* (~an, ~ua, ~oi); kattila on teflonia *kattil on teflonas*

tehdas *zavod|u* (~an, ~ua, ~oi); käydä töissä tehtaalla *kävvä ruadoh zavodale*

tehdas|alue *zavodualoveh* (~en, ~tu, ~ii); **~kau-punki** *zavodulinn|u* (~an, ~ua, ~oi); **~teollisuus** *zavodutevöllizü|s* (~on, ~ttu, ~ksii); **~työläinen** *zavodasruada|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

tehdä 1. *azu|o* (~n, ~u, ~tah); *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah); *rua|dua* (~n, ~dau, ~tah); mitä sinä teet? *midäbo sinä ruat?* saan harvoin tehdä, mitä haluan *harvah voin azuo, midä tahton* 2. (kiinteässä sanaliitossa, usein paremmin korvattavissa muilla verbeillä; ks. sanaliiton objektiosaa kuvaavaa sana-artikkelia) *azu|o*; *lua|die*; *pan|na* (~en, ~ou, ~nah); *pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh); *rua|dua*; tehdä aloite *panna algu* (*algu*); tehdä ehdotus (ehdottaa) *luadie ehtotus* (*ehtottua*); tehdä erehdys (erehtyä) *luadie erehtüis* (*erehtüö*); tehdä heinää *luadie heiniä*; tehdä hyvä vaikutus *luadie hüvü vaikutus*; tehdä hyvää vaikutus *luadie hüviä*; sauna tekee hyvää hiihdon jälkeen *külü luadiu hüviä hiihton jälgeh*; tehdä itsemurha *luadie ičele surmu*; tehdä kaupat *pidiä kaupat*; tein hyvät kaupat *piin hüvät kaupat*; tehdä kipeää *luadie kibiedü*; tehdä kiusaa (kiusata) *luadie kiuzua* (*kiuzata*); tehdä kuolemaa *pidiä kuolemua* (*kuolta*); tehdä kuperkeikka *pan-na mukki*; tehdä muistiinpanoja *luadie mustohpanoloi*; tehdä palvelus *luadie hüvüs*; tehdä parhaansa *luadie parastu*; tehdä päätös *luadie piätös*; tehdä rauha *luadie rauhu*; tehdä ristinmerkki *ristie silmät*; tehdä (valmistaa) ruokaa *luadie (valmis-tua) süömistü*; tehdä selkoa (selostaa) *luadie/ pidiä otčottu* (*informiiruia*); tehdä sovinto *luadie sobu*; tehdä syntiä *luadie riähkiä*; tehdä tilaa *luadie tilua*; tehdä valitus (valittaa) *luadie žualobu* (*žualuijakseh*); tehdä virhe *luadie virhe*; tehdä ylitöitä *ruadua ülimiärästü ruaduo* ◇ tehdä karpäsestä härkänen *luadie kərbäzes härgäine*; vaat-teet tekevät miehen sovat *luajitah mies*

teho 1. (vaikutus, voima) *teht|o* (~on, ~uo, ~oloi); vaikutus (~ksen, ~stu, ~ksii); voima (~an, ~ua, ~ii); vägi (~in, ~gie, ~gilöi); hänen sanoillaan oli tehoa hänen sano oli vaikutustu 2. (fys.) *voim|u*; vägi; moottorin teho *motoran vägi* 3. (ark. sairaalan teho-osasto) *bol'ničan eriozast|o* (~on, ~uo, ~oloi); intensiivuoza|st|o; potilas sai sydäninfarktin ja on nyt teholla *voimattomale rodih süväininfarktu i hai on nügöi intensiivuoza|stos*

teho|hoito *vaikutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)/*tulokselli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/*intensiivi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/*effektiiv|i* (~zen, ~stü, ~zii) *hoi|do*

(~jon, ~duo, ~doloi); **~isku** vaikutta|i/ tulokselline/ intensiivi|ne/ efektiivine isk|u (~n, ~u, ~loi); poliisi teki viikonloppuna tehoiskun liikenteessä *politsii pidi nedälinlopus vaikuttajan iskun liikendehes*

tehokas (vaikuttava, tuloksellinen) vaikutta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); teвок|as (~kahan, ~astu, ~kahii); tulok|as (~kahan, ~astu, ~kahii); tehokas myrkky vaikuttai mürkü

tehokkuus te�okkahu|s (~on, ~ttu, ~ksii); tulokkahu|s (~on, ~ttu, ~ksii); intensiivizü|s (~ön, ~ttü, ~ksii); efektiivizü|s (~ön, ~ttü, ~ksii); työryhmä on kuuluisa tehokkuudestaan *ruadojoukko on kuuluzu te�okkahuon puoles*

tehosekoitin mikser (~an, ~ua, ~oi); paloitella vihannekset tehosekoittimessa *hienondua vihandekset mikseras*

tehostaa (lisätä tehoa) lua|die (~jin, ~diu, ~jitah) te�okkahambakse/ tulokkahambakse/ intensiivizembäke/ efektiivizembäke; poliisi on tehostanut liikennevalvontaa *politsii on luadinh efektiivizembäke liikendehvalvondan*

tehoste (tehostuskeino) te�okkahus-/ tulokkahus-/ intensiivizüs-/ efektiivizüskein|o (~on, ~uo, ~oloi); valo- ja äänitehosteet *valgo- da iänieffektiivizüskeinot*

tehostin (tehostuslaite) te�okkahus-/ tulokkahus-/ intensiivizüs-/ efektiivizüsleit|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii); ohjauksen tehostin *ohjavuksen te�okkahuslaiteh*; (par. ohjaustehostin) *ohjuamis-/ ohjuandu-/ ohjavusaktivuator*

tehostua 1. (tulla paremmaksi) muut|tuo (~un, ~tuu, ~utah)/ roi|ta (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes) parembakse/ te�okkahambakse/ tulokkahambakse/ intensiivizembäke/ efektiivizembäke; tehostuneet tutkimusmenetelmät *parembakse muuttunuot tutkimusmetoudat* 2. (lisääntyä, koventua) lizävü|ö (~n, ~ü, ~täh); verotus on tehostunut entisestään *nalogat on lizävüttü endizestäh*

tehotä diesvui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); käv|vä (~ün, ~üü, ~väh); lääke ei tehonnut *liečeh ei käünnüh*

tehoton 1. diesvuiččemat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); kävümät|öi (~töman, ~tömiä, ~tömii)/ käümät|öi; sanat osoittautuivat tehottomiksi *sanat ozutettihs diesvuiččemattomikse* 2. (fys.) diesvuiččemat|oi; kävümätöi/ käümätöi; tehoton moottori *kävümätöi motor*

tehtaanmyymälä zavodanlauk|ku (~an, ~kua, ~koi)

tehtävä 1. (työ, tekeminen, velvollisuus) rua|do (~von, ~duo, ~doloi); suorittaa kaikki tehtävänsä *ruadua kai omassah ruavot*; ottaa tehtäväkseen *ottua ruattavakse* 2. (suorittettava harjoitustehtävä) rua|do; matematiikan tehtävät olivat vaikeat *matemuaatiekan ruavot oldih vaigiet*; tehtävään oli useita ratkaisuja *ruadoh näh oli monii piätöksii*

3. (tarkoitus, funktio) rua|do; diel|o (~on, ~uo, ~oloi); tehtävänämme on kertoa se koko maailmalle *meijän dielo on sanella se kogo muailmale*; minulla ei ole mitään tehtävää *minul ei ole nimidä ruaduo*

teilata 1. (surmata) surm|ata (~uan, ~uau, ~atah); tap|pua (~an, ~pau, ~etah) 2. (kuv.) tap|pua; oppositio teilasi ehdotuksen *oppozitsii tapoi ehtotuksen*

teini-ikä neijistämis- da brihastamisi|gä (~jän, ~giä, ~gii)

teini-ikäinen neijistämis- da brihastamisigä|ine (~zen, ~stü, ~zii); kielletty lapsilta ja teini-ikäisiltä *kielletty lapsile da neijistämis- da brihastamisigäzile*

teipata 1. (kiinnittää teipillä) kiinnittiä kleilental/ skotčal; klei|jä (~čen, ~ččöü, ~jah); kuva teipattiin seinään *kuva kiinnitettih seinäh skotčal* 2. (urheiluvamman hoidosta ja ehkäisystä) kiäri|e (~n, ~ü, ~täh); jalka teipattuna pystyn juuri ja juuri pelamaan *jalgu kiäritünnü odva vai voim kižata*

teippi (tarraliimanauha) kleilent|u (~an, ~ua, ~oi); skotč|u (~an, ~ua, ~ii)

teititellä tüötittell|ä (~telen, ~telöü, ~elläh); meillä teititellään nykyään varsin harvoin *meil nügöi aiga harvah tüötitteläh*

teitittely tüötittlemi|ne (~zen, ~stü, ~zii); tüötittlend|ü (~än, ~iä, ~öi); tüötittelü (~n, ~ü, ~löi)

tekaista 1. (tehdä nopeasti, pyöräyttää) luajild|ua (~an, ~au, ~etah); lua|die (~jin, ~diu, ~jitah) *terväh*; püörähüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); äiti tekaisi täytekekun *muamo terväh luajildi täütehtortan* 2. (keksiä, sepittää) keksi|e (~n, ~ü, ~täh); keksild|ä (~än, ~äü, ~etäh); tekaistut selitykset *keksitüt sellitükset*

tekeillä (suunnitteilla, tehtävänä) luajittavannu; pluanois; mitä sinulla oikein on tekeillä? *midäbo sinul toiazies on pluanois?*

tekele (halv. aikaansaannos) tegeleh (~en, ~ti, ~ii); on siinäkin runon tekele! *sit kačo on aiga runon tegeleh!*

tekeminen 1. (teko, suorittaminen) ruadami|ne (~zen, ~stu, ~zii); ruand|u (~an, ~ua, ~oi); rua|do (~von, ~duo, ~doloi); työn tekeminen on terveydelle hyväksi *ruavon ruadamine on hüvähse tervehüöle* 2. (työ, puuha) ruadami|ne; ruand|u; ruado; hommuami|ne (~zen, ~stu, ~zii); hommuand|u (~an, ~ua, ~oi); homm|u (~an, ~ua, ~ii); onko sinulla tärkeätä tekemistä? *ongo sinul tärgiedü hommua?* 3. (olla kosketuksissa) olemi|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ olend|u (~an, ~ua, ~oi)/ ol|o (~on, ~uo, ~oloi) *ühtevükse/ kontaktas*; en ole missään tekemisissä hänen kanssaan *minul ei ole nimittumua olemistu kontaktas hänenke/ en ole nimittumas kontaktas hänenke*; joutua tekemisiin

virkevällä kanssa *puuttuo hommih virguvallanke*
tekemätön *ruadamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); tekemättömät työt stressaavat *ruadamatto-mat ruavot suatetah stressah*

tekevä (ahkera, toimelias) *ruada|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *ahker* (~an, ~ua, ~oi) ◇ tekeväle sat-tuu *ruadajale tapahtuu*

tekeytyä (teeskennellä olevansa jotakin) *heit|tiäkseh* (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); opet-taja tekeytyi tietämättömäksi *opastai heitüi tiedä-mättömäkse*

tekijä 1. (valmistaja, suorittaja tms.) *luadi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *ruada|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *valmista|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *kirjutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); kirjan tekijät *kniigan kirjuttajat*; hän ei ole aloittelija, vaan vanha tekijä *hái ei ole algai, a on vahnu ruadai* ◇ työ tekijänsä neuvoo/ kiittää *ruado nevvou/ kiittää rudajua* 2. (asia, seikka) *diello* (~on, ~uo, ~oloi); *šeik|ku* (~an, ~kua, ~koi); kehitystä jarruttavat tekijät *kehitiüstü tormozijat šeikat* 3. (mat.) *kerduaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); pienin yhteinen tekijä *pienin ühteine kerduaju* 4. (kiel. persoona) *persoun|u* (~an, ~ua, ~ii); miten tekijä on ilmaistu lauseessa? *kuibo persounu on annettu virkehes?*

tekijän|kappale *avtorankappaleh* (~en, ~tu, ~ii); **~oikeus** *avtoranval|du* (~lan, ~dua, ~doi); **~palkkio** *avtoranpalkiv|o* (~on, ~uo, ~oloi); *gonoruar|u* (~an, ~ua, ~oi)

tekniikka *tehniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); tekniikan ihmeet *tehniekan diivat*

tekniikkalaji *tehniekkulaji* (~n, ~i, ~loi); mitä urheilulajia pidetään eniten tekniikkalajina? *mittu-mua sportulajii pietäh eniten tehniekkulajinnu?*

tekniikko *tehnik|ku* (~an, ~kua, ~koi); sähköalan tekniikko *sähköalan tehnikku*

teknillinen (vanh. tekninen; nyk. vain oppilaitos-ten nimissä) *tehnielli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); Tam-pereen teknillinen yliopisto *Tamperen tehnielline üliopisto*

tekninen *tehnielli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); teknisen vian korjaus *tehniellizen vijan korjavus*; laitteen tekniset ominaisuudet *laittehen tehniellizet omi-nazuot*

tekno|kemiallinen *tehnohiimielli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); **~kraatti** *tehnokruat|tu* (~an, ~tua, ~toi); **~kratia** *tehnokruati|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~logi** *tehnoloug|u / tehnologu* (~an, ~ua, ~oi); **~logia** *tehnolougi|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~maani** *tehnomuan|u* (~an, ~ua, ~oi); **~mania** *tehnomuani|i* (~en, ~edu, ~eloi)

teko 1. (tekeminen) *ruadami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ruand|u* (~an, ~ua, ~oi); *rua|do*; (~von, ~duo, ~doloi); *luadimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *luajind|u* (~an, ~ua, ~oi); *azumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *azund|u* (~an, ~ua, ~oi); talon teko hidastui *ta-*

loin azumine hilleni; rikollinen tavattiin itse teos-ta *pahanruadai tavattih ruadopaikal* 2. (tekemi-sen tulos, aikaansaannos) *ruado*; *tulo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); Apostolien teot *Apostoloin ruavot*; vastata teoistaan *vastata omis ruadolois*; ryhtyä sanoista tekoihin *ottuakseh sanois ruadoh*

teko|hampaat *luadivohambah|at* (~ien, ~ii); **~hengitys** *luadivohengiti|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); **~jää** *luadivojiä* (~n, ~dü, ~löi); **~kuitu** *luadi-vokui|du* (~jun, ~duu, ~duloi); **~kukka** *luadi-vokuk|ku* (~an, ~kua, ~kii); **~pyhä** *pritvoršiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); *hanž|u* (~an, ~ua, ~oi); **~rip-set** *luadivoripsi|t* (~löin, ~löi); **~syy** *luadivosüü* (~n, ~dü, ~löi)

tekstata *kirjut|tua* (~an, ~tau, ~etah) *käzin erilli-zil kirjaimil*; *tekst|ata* (~uan, ~uau, ~atah)

tekstaus *kirjuttami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *kirjutand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *kirjutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) *käzin erillizil kirjaimil*; *tekstuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tekstuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tekstavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

teksti 1. (kirjoitus) *tekst|u* (~an, ~ua, ~oi); kuvan alla on muutama sana tekstiä *kuvan al on kaksi-kolme sanua tekstua* 2. (laulun tms. sanat) *tekst|u*; laatia oopperan teksti (libretto) *luadie ouperan tekstu (libretto)* 3. *tekst|u*; Raamatun tekstit *Bibli-en tekstat*

tekstiili *tekstiil|u* (~an, ~ua, ~oi)

tekstiili|taide *tekstiil|utai|do* (~jon, ~duo, ~doloi);

~taiteilija *tekstiil|utaidoili|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~työ** 1. (käsityönä valmistettu tekstiili) *käziruadotekstiil|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (oppiaine) *tekstiil|ukäzirua|do* (~von, ~duo, ~doloi); perus-koulussa tekstiilityö on suosittu valinnaisaine *perusškolas tekstiil|ukäziruado on kannatettu valličusaineh*

tekstin|käsittely (atk.) *tekstankäzittelemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *tekstankäzittelend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *tekstankäzittelü* (~n, ~ü, ~löi); *tekstanprot-sessoičēmi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tekstanprot-sessoičēnd|u* (~an, ~ua, ~oi); *tekstanprot-sessoiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~käsittelyohjelma** *tekstan-käzittelüohjelm|u* (~an, ~ua, ~oi); *tekstanprot-sessoičusohjelm|u*; *tekstankäzittelüprogramm|u* (~an, ~ua, ~oi); *tekstanprot-sessoičusprogramm|u*; mitä tekstinkäsittelyohjelmaa käytät? *mittumuabo teks-tankäzittelüohjelmua kääitāt?*

tekstitaito (tekstin lukutaito) *tekstan lugutai|do* (~jon, ~duo, ~doloi); äidinkielen ylioppilaskirjoi-tuksissa on uutta tekstitaidon koe *muamankielen üliopastuikirjutuksis tekstan lugutaijon koiteh on uuttu*

tekstittää 1. (sanoittaa esim. laulu) *tekst|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *sanoit|tua* (~an, ~tau, ~etah) 2. (varustaa tv-ohjelma tekstityksellä) *tekst|ata*; elokuva on tekstitetty suomeksi *fil'mu on tekstattu*

suomekse

teksti-tv *tekstutelevisior* (~an, ~ua, ~oi); etsiä uutista teksti-tv:n sivuilta *ečie uudistu tekstutelevisioran sivuloil*

tekstitön *tekstat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); pikkulasten katselukirjat ovat tekstittömiä *pienien lapsien kaččelukniigat ollah tekstattomat*

tekstiviesti *tekstiviesti* (~n, ~i, ~loi); lähettää tekstiviesti *tüöndiä tekstiviesti*

tela 1. (kela, rulla) *kel|a* (~an, ~ua, ~oi); mankelin tela *mankelin kela* 2. *tel|a* (~an, ~ua, ~oi); vene on talviteloillaan *veneh on talviteloil*

telakka *dok|ku* (~an, ~kua, ~kii); laivuzavod|u (~an, ~ua, ~oi); telakalla valmistetaan uutta laivaa *dokas valmistetah uuttu laivua*

telakoida (siirtää laiva telakalle korjattavaksi) *suat|tua* (~an, ~tau ~etah) *laivu dokkah/ laivuza-vodah*

telakoitua *ühtistü|ö* (~n, ~ü, ~täh); avaruusaluks set telakoituivat toisiinsa *kosmossukonehet ühtistüttih toine toizeh*

tele (yhdyssanoissa) *tele=*

tele|faksi (faksi) *telefaks|u* (~an, ~ua, ~oi); lähettää sanoma telefaksilla *tüöndiä sanomu telefaksal*;

~kopio *telekoupil|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~kopiointi** *telekopiiruicēmi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *telekopiiruicēnd|u* (~an, ~ua, ~oi); *telekopiiruicū|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

teleksi 1. (kaukokirjoitin) *teleks|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (kaukokirjoittimella lähetetty sanoma) *teleks|u*; ennen sähköpostia firmat lähettivät teleksejä *enne elektropōstua firmat tüönneltih teleksoi*

tele|laitos *telelaito|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~liikenne** *telediikende|h* (~en, ~tü, ~ii)

telepaattinen *telepuatiell|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

telepatia *telepuat|i* (~en, ~edu, ~eloi); sen täytyy olla telepatiaa: ajattelin juuri sinua! *tämä pidää olla telepuatii: vastevai ajattelin sinuu!*

teleskooppi (kaukoputki) *teleskop|pu* (~an, ~pua, ~poi)

televisio *televiizor* (~an, ~ua, ~oi); katsella televisiota *kaččuo televiizorua*

televisioida *televiziirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *ozut|tua* (~an, ~tau, ~etah) *televiizoras*; kilpailu televisiointiin *kilbu ozutettih televiizoras*

televisio|kamera *telekamer|u* (~an, ~ua, ~oi); *televideokamer|u*; televisiokameroiden kirkkaassa valossa *telekameroin kirkahas vallos*; **~kanava** *telekanual|u* (~an, ~ua, ~oi); *televideokanual|u*; miltä (televisio)kanavalta ohjelma tulee? *mittumalbo telekanualal roih ohjelmu?* **~kuuluttaja** *telediktor* (~an, ~ua, ~oi); *televideodiktor*; televisiokuuluttajan selkeä esiintymistapa *telediktoran selgei paginanpidotaba*; **~lähetys** *telepereduač|ču* (~an, ~čua, ~čoi); **~ohjelma** *teleohjelm|u* (~an, ~ua, ~oi)

teline 1. (jalusta) *jalust|u* (~an, ~ua, ~oi); panna kartta telineeseen *panna kartu jalustah* 2. (raken-nusteline) *srojutel|a* (~an, ~ua, ~oi); rakennustelineillä työskentely voi olla vaarallista *ruadamine srojuteloil voi olla varattavu* 3. (urh.) voimistelutelineh (~en, ~tü, ~ii); voimisteluvehkeh (~en, ~tü, ~ii); rekki ja muut voimistelutelineet *turniekku da muut voimistelutelinehet*

telinevoimistelu *telinehvoimistelu* (~n, ~u, ~loi); *snar'uaduvoimistelu*

telkka(ri) (ark. televisio) *televiizor* (~an, ~ua, ~oi)

telkkä (el. Bucephala clangula) *muzavanharmai-sorz|u* (~an, ~ua, ~ii)

telmiä (temmeltää, peuhata) *tölm|jä* (~än, ~äü, ~etäh); lapset telmivät nurmikolla *lapset tölmetäh nurmikol*

telo (ark. loukata, kolhaista) *satat|tua* (~an, ~tau, ~etah); poika teloi peukalonsa sirkkelissä *briha satatti omassah peigoin tsirkulipilas/ tsirkulisahas*

teloittaa (panna kuolemantuomio täytäntöön) *kuazni|e* (~n, ~u, ~tah)

telta *palatk|u* (~an, ~ua, ~oi); pystyttää telta *püstättiä palatku*

teltailla olla (olen, on, ollah) *palatkoinneh*; teltailemme usein tunturissa *miü puaksuh olemmo palatkoinneh lapinmägilöis*

telta|kangas *palatkumaterjual|u* (~an, ~ua, ~oi); **~retki** *palatkupohod|u* (~an, ~ua, ~oi); lähteä telttaretkelle *lähtie palatkupohodah*

tematiikka 1. (aihepiiri, teemat) *temaatiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); *teem|at* (~oin, ~oi) 2. (mus.) *teem|u* (~an, ~ua, ~oi); variaatioita teemasta *variatsieloi teemas*

temmata 1. (kiskaista, riuhtaista) *tem|mata* (~buan, ~buau, ~matah); *riuht|ata* (~uan, ~uau, ~atah); joku tempasi käsilaukkuni *kenlienne riuhtai minun sumkan* 2. (kuv.) *tem|mata*; koko juttu on tuulesta *temmattu kogo juttu on tuules temmattu*

temmeltää 1. (leikkiä, riehua, mellastaa) *tölm|jä* (~än, ~äü, ~etäh)

tempaista 1. ks. temmata 1. 2. (kuv.) *tem|mata* (~buan, ~buau, ~matah); harrastus tempaisi minut heti mukaansa *hobbi tembai minuu hedi*

tempaisu (kiskaisu, nykäisy) *riuhtavul|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); ovi avautui yhdellä tempaisulla *uksi avavui ühtel riuhtavuksel*

tempaus 1. ks. tempaisu 2. (urh. painonnostossa) *riuhtavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) 3. (rohkea teko) *riuhtavu|s*; olipa siinä aika tempaus! *tol'kovai sit oli aiga riuhtavus!* 4. (kampanja) *kampuani|i* (~en, ~edu, ~eloi); partiolaiset järjestivät tempauksen *skautat järjestettih kampuanii*

temperamentti (luonteenlaatu) *temperaament|u/ temperuament|u* (~an, ~ua, ~oi)

temperamenttinen *temperaamentno|i/ tempe-*

ruamentno|i (~in, ~idu, ~loi)
tempo 1. (mus.) *temp|u* (~an, ~ua, ~oi); soittaa hitaassa tempossa *soittua hil'ua tempua* 2. (nopeus, vauhti) *temp|u*; talouselämän uudistusten tempo on kiihtynyt *talovuseloksen uuvistuksien tempu on ravennuh*
tempoilla (sätkiä, rimpuilla) *riuht|uokseh* (~ommos, ~oh/ ~ohes, ~otahes); kala tempoili rajusti koukussa *kala kovah riuhtoilih onges*
temppeli (pyhäkkö) *pühik|kō* (~ön, ~küö, ~kölöi); Herran temppele *Jumalan pühikkō*
temppeu 1. (taikatemppu, kuje, pila) *luajindah|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *virtütü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *šuu|k|u* (~an, ~ua, ~ii) 2. (ovela teko) *foukus|si* (~in, ~sii, ~siloi); tosi nolo temppeu sinulta *tozi ebämieline sinun foukussi*
temppeuilla 1. (tehdä temppeuja, konstailla) *šuu|tie* (~in, ~tiu, ~itah) 2. (reistailla, oikkuilla) *väč|kiä* (~än, ~äü, ~etäh); älä viitsi enää temppeuilla! *heitä väčkändü!* auton moottori temppeulee taas *mašinan motor müös väčkäü*
tempus (kiel. aikaluokka) *aiguluok|ku* (~an, ~kua, ~koi)
tenava (ark. lapsi) *la|psi* (~psen, ~stu, ~psii)
tendenssi (kehityssuunta, taipumus; pyrkimys) *tendens|i* (~en, ~edü, ~elöi); poliittiset tendenssit *poliittizet tendensiet*
Teneriffa *Tenerif|fu* (~an, ~fua, ~foi)
tennari (ark. tennistossu) *tennisjallač|či* (~in, ~čii, ~čiloi)
tennis *tennis* (~an, ~sua, ~soi); pelaatko tennistä? *kizuatgo tennissah?*
tennis|kenttä *tenniskent|ü* (~än, ~iä, ~ii); **~kyy-närpää** (lääk. rasisusvamma) *tenniskünäbrü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); kärsiä tenniskyynärpäästä *kärzie tenniskünäbrüstü*; **~maila** *tennisraketk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~pallo** *tennismiäč|čü* (~ün, ~čüü, ~čülöi); **~tossu** *tennisjallač|či* (~in, ~čii, ~čiloi); **~verkko** *tennisverk|o* (~on, ~uo, ~oloi)
tenori (mus.) *teenor* (~an, ~ua, ~oi)
tentata ks. tenttiä
tentti *egzuamen* (~an, ~ua, ~oi); kuka arvostele tämän tentin? *kenbo arvostau tämän egzuamenan?*
tentti|kausi *egzuamenka|uzi* (~vven, ~uttu, ~uzii); **~kysymys** *egzuamenküüzümü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); professori oli tehnyt hankalat tenttikysymykset *professor oli luadinuh vaigiet egzuamenküüzümükset*
tenttiä (suorittaa tentti) *zdai|ja* (~čen, ~ččou, ~jah) *egzuamen*; opiskelija tentti kielihistorian opastui *zdaičči egzuamenan kielihistouries*
tenu (ark. denaturoitu sprii) *denaturat|tu* (~an, ~tua, ~toi)
tenä (vastustus, vastarinta) *vastustu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); matematiikka tekee minulle jatkuvasti te-

nää *matemuatiekku ühtütottu luadiu minule vastustustu*
teollinen *tevolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); tuotteen teollinen valmistus *tuottehen tevolline valmistus*
teollistua *tevollistu|o* (~n, ~u, ~tah); Suomi on teollistunut nopeasti *Suomi on terväh tevollistunu*
teollisuus *tevollizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); mitä teollisuutta maassanne harjoitetaan? *mittumua tevollizuttu teijän muas harjoitetah?*
teollisuus|jäte *tevollizusjät|eh* (~tehen, ~ehtü, ~tehii); minne teollisuusjätteet joutuvat? *kunnebo tevollizusjättehet pannah?* **~kaupunki** *tevollizuslin|nu* (~an, ~nua, ~noi); **~laitos** *tevollizuslaito|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~vartija** *tevollizusalovehien da tevollizuslaitoksien vardoičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
teologi *teoloug|u* (~an, ~ua, ~oi)
teologia *teoloug|i* (~en, ~edu, ~eloi); opiskella teologiaa *opastuo teologuedu*
teologinen *teoloug|ne* (~zen, ~stu, ~zii); yliopiston teologinen tiedekunta *üliopiston teolougine tiedokundu/ fakul'tiettu*
teonsana (kiel. verbi) *tegosan|a* (~an, ~ua, ~oi); verbi (~n, ~i, ~löi)
teoreetikko *teoreetik|ku* (~an, ~kua, ~koi)
teoreettinen *teorielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)
teoria *teori|i* (~en, ~edu, ~eloi); teorian soveltaminen käytäntöön *teorien sovittamine kütändöh*
teos 1. (kirjallinen tuote) *tevo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); Aleksis Kiven teokset *Aleksis Kiven tevokset* 2. (muu taiteellisen luomistyön tulos) *tevo|s*; musiikkiteos *muuzikkutevos*; taideteos *taidotevos*
tepsii (ark. tehota, vaikuttaa) *diesvui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); vaikut|tua (~an, ~tau, ~etah); kielilot ja varoitukset eivät näytä häneen tepsivän *kielilot da vakustukset ei nägüü diesvuija häneh*
terapeutti (lääk.) *terapeuht|u* (~an, ~ua, ~oi); käydä terapeutilla *kävvä terapeuhtah*
terapia *terapi|i* (~en, ~edu, ~eloi)
terassi (ulkotarjoilupaikka ravintolassa) *teras|su* (~an, ~sua, ~soi); mennäänkö terassille ottamaan parit oluet? *menemmögo terasale ottamah kruuskazen-toizen piivuo?*
teriö (kukan terälehdistö) *kukkazen terälehtü|öt* (~zien, ~zii)
terkka (ark. terveydenhoitaja) *tervehüönhoida|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); kävin terkalla *käviin tervehüönhoidajan luo*
terkut (mon., ark. terveiset) *tervehüz|et* (~ien, ~ii); terkkuja Liisalle! *tervehüzii Liizale!*
termi (erikoisalan sana) *termin* (~än, ~iä, ~öi); tietotekniikan termit *tiedotehniekan terminät*
termiitti 1. (el. Isoptera) *termiit|tu* (~an, ~tua, ~toi); joutua termiittien uhriksi *jouduo termiitoin žertvakse* 2. (ark., kuv. ihmisestä) *termiit|tu*; ne

termiitit tuhoavat kaiken mitä käsiinsä saavat *net termiitat hävitetäh kai midä käzih suajah*

terminaali (autolauttasatama, lentoasema)

terminual|u (~an, ~ua, ~oi); tulen sinua vastaan Siljan terminaaliin *tulen sinuu vastuamah Siljan terminualah*

terminaalihoito (kuolevan potilaan hoito)

terminualuhoi|do (~jon, ~duo, ~doloi)

terminologinen *terminolougi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); terminologisessa komissiossa pohditaan karjalan uusia käsitteitä *terminolougizes komissies kačellah karjalan uuzii ellendüksii*

termistö (terminologia) *termin|ät* (~öin, ~öi); *terminolougi|i* (~en, ~edu, ~eloi); musiikkitermistö ei aukea helposti kaikille *muuzikkutermistö ei kaikile avavu helpoh*

termos|kannu *termosbiton* (~an, ~ua, ~oi); **~pullo** *termos|su* (~an, ~sua, ~soi)

termostaatti *termosuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); jääkaapin termostaatti on säädetty sopivaksi *jiä-skuaipan termosuatuu on reguliiruittu sobivakse*

teroitin *teroit|in* (~timen, ~indu, ~timii); *točilk|u* (~an, ~ua, ~oi); kynänteroitin *karandišanteroitin*

teroittaa 1. (saattaa teräväksi) *teroit|tua* (~an, ~tau, ~etah); teroittaa lyijykynä *teroittua karandiššu* 2. (korostaa, tähdentää) *teroit|tua*; äiti teroitti lapsille hyvien tapojen merkitystä *muamo teroitti lapsile hüvien tavoin merkičüstü*

teroitus *teroittami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *teroitand|u* (~an, ~ua, ~oi); *teroitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); sahan teroitus *sahan teroitus*

terrori 1. (terrorismi, hirmuvalta) *terror* (~an, ~ua, ~oi); elää terrorin alaisena *eliä terroran alazennu* 2. (sorto, pakkovalta) *terror*; Stalinin ajan terroripoliitiikka *Stalinan aijan terrorpoliitiekku*

terrorismi (terrorin harjoittaminen) *terrorizm|u* (~an, ~ua, ~oi); taistelu terrorismia vastaan *tora terrorizmua vastah*

terrorisoida 1. (harjoittaa terroria) *terrorizii|ruil|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); hirmuhallitsija terrorisoi kansaa *despottu terrorizii|ruičči rahvastu* 2. (sortaa) *terrorizii|ruil|ja*; autoilijat terrorisoivat jalkakulkijoita *avtomobilistat terrorizii|ruil|jah jallaikävelijöi*

terroristi *terrorist|u* (~an, ~ua, ~oi); terroristit kaappasivat lentokoneen *terroristat kuavattih lendokoneh*

terroristijärjestö *terroristuorganizatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); Taleban on yksi terroristijärjestöistä *Taleban on üksii terroristuorganizatsielois*

terttu *kräpč|ü* (~än, ~iä, ~ii); viinimarjapensaiden punaiset tertut *vinogruadutuhjolojin ruskiet Kräpčät*

terva 1. *terv|u* (~an, ~ua, ~oi); tervan tuoksu *tervan duuhu* 2. (kuv.) *terv|u*; istuu kuin täi tervassa *istuu ku täi tervas*; työ on hänelle kuin tervan

juontia *ruado hänele on ku tervan juondu*

tervas *terva|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); tervakset ovat hyviä sytykkeitä *tervakset ollah hüvii sütiuteksii*

tervaskanto 1. (tervaksinen kanto) *tervaskan|do* (~non, ~duo, ~doloi) 2. (kuv. terve, vantttera) *tervaskan|do*; isoisä on oikea tervaskanto *died'oi on tozi tervaskando*

tervata *terv|ata* (~uan, ~uau, ~atah); tervata vene *tervata veneh*

terve 1. (hyvinvoiva) *terveh* (~en, ~tü, ~ii); tulla terveeksi *terveh|tüö* ◇ terve sielu terveessä ruumiissa *terveh hengi tervehes rungas* 2. (normaali, luonnollinen) *terveh*; tarvitaan tervettä järkeä *tarvitah terveh|tü järgie*; terveet elämäntavat *tervehet eloksentavat* 3. (tervehdys- ja hyvästelysana) *terveh*; terve! *terveh!* terve menoa! *terveh mene-miä!*

terveellinen 1. (terveyttä edistävä) *tervehelli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); hänellä on terveelliset ruokailutottumukset *hänel ollah tervehellizet süömistotumukset* 2. (kuv. aiheellinen) *perustehelli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); sain terveellisen opetuksen *sain perustehelliizen opastuksen*

tervehdys *terveh|tü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); tervehdys! *terveh|tü|s* esittää valtiovallan tervehdys *ezitiä valdivovallan terveh|tü|s*; viimeinen tervehdys vainajalle *jälgimäine prošaičus*

tervehdyssanat *terveh|tüssan|at* (~oin, ~oi); johtaja lausui tervehdyssanat *johtai sanoi terveh|tüssanat*

terveh|tü|ä 1. *terveh|tü|e* (~n, ~ü, ~täh); *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah) *terveh|tü|s*; *an|dua* (~nan, ~dau, ~netah) *kättü*; terveh|tü|ä vieraita kädestä *andua gostile kättü* 2. (käydä tervehdyskäynnillä) *terveh|tü|e*; kävimme terveh|tü|mässä erästä vanhaa sukulaista *kävüimmö terveh|tü|mäh ühtii vahnua sugulastu* 3. (esittää tervetuloitovotus) *terveh|tü|e*; lapsijoukko terveh|tü|ä kuningasparia *lapsijoukko terveh|tü|ä korolipuarua*

terveh|tü|ä 1. (toipua, parantua) *terveh|tü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *para|ta* (~nen, ~nou, ~tah); onko jalkasi jo terveh|tü|ä? *ongo sinun jalgu jo parannuh?*

2. (kuv.) *terveh|tü|ö*; talouselämän toivoisi jo terveh|tü|ä *himoittas jo ku talovehelos terveh|tü|ä*

terveiset (mon.) 1. *terveh|tü|öt* (~zien, ~zii); sano parhaat terveiseni sisarellesi *sano parahat terveh|tü|öt sizärelles* 2. *terveh|tü|öt*; terveisä Helsingistä! *terveh|tü|ä Helsingispäi!*

tervetuliais|malja *terveh|tü|äsmal|l|u* (~an, ~ua, ~oi); kohottaa tervetuliaismalja *nostua terveh|tü|äsmal|l|u*; **~puhe** *terveh|tü|äspagin* (~an, ~ua, ~oi); isännän hauskaa tervetuliaispuhetta oli ilo kuunnella *oli ilo kuunnella izändän vesseliä terveh|tü|äspaginua*

tervetullut 1. (ihmisistä) *terveh|tü|ä* (~on, ~ttu, ~zii); minun kotiini olet aina tervetullut *minun*

kodih olet ainos tervehtulluh 2. (esineistä, asioista) *tervehtullu|h*; kaikki apu on tervetullutta *kai abu on tervehtulluh*

tervetuloa tervehtulemua

terveydeksi tervehekse; (ark.) kippis! terveheksel!

terveydellinen (terveyttä koskeva) *tervehüönpuoli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); terveydelliset haitat *tervehüönpuolizet vijat*; erota terveydellisistä syistä (par. terveyssyistä) *erota tervehüönpuolizien pričinöin täh* (tervehüspričinöin täh)

terveyden|hoitaja (vanh. terveyssisar) *tervehüönhoida|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *tervehüssizär* (~en, ~dii, ~ii); **~hoito** *tervehüönhoi|do* (~jon, ~duo, ~doloi); kunnallinen terveydenhoito on turvattava kaikille *kunnalline tervehüönhoido pidäü olla varmu kaikile*; **~huolto** *tervehüönhuol|do* (~lon, ~duo, ~doloi); terveydenhuollon ammattilaiset *tervehüönhuollon ammattilazet/ spetsialistat*; **~tila** (kunto, vointi) *tervehüöntil|a* (~an, ~ua, ~oi); äidin terveydentila on kohentunut *muaman tervehüöntila on kohennuh*

terveys *tervehü|s* (~ön, ~ttii, ~zii); hoitaa terveyttään *hoidua tervehüttü*

terveys|asema *tervehüsazem|u* (~an, ~ua, ~ii); **~intoilija** *tervehüsentuziast|u* (~an, ~ua, ~oi); **~keskus** *tervehüskeskul|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kylpylä** *kurort|u* (~an, ~ua, ~oi); **~palvelu** *tervehüspalvelu* (~n, ~u, ~loi); terveyspalvelujen saanti on huonontunut *tervehüspalveluloin suandu on huononnuh*; **~tarkastus** *tervehüstarkastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); lääkäri suorittaa terveystarkastuksen *douhური pidäü tervehüstarkastuksen*

terä 1. (työvälineestä tms.) *ter|ä* (~än, ~iä, ~ii); veitsen *terä veičen terä* 2. (kärki) *ter|ä*; sukan *terä sukan terä* 3. (kuv.) *ter|ä*; juoksija ei ole enää entisessä *terässään juoksii ei ole enämbiä endizes teräs*; elämä on joskus veitsen *terällä* (kriittisessä vaiheessa) *elos on toiči veičen teräl* (kriittičeskois tilas)

teräksinen 1. (teräksestä tehty) *teräsravvasluajit|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); teräksiset keittoastiat *teräsravvasluajitut keittoastiet* 2. (kuv. teräksenlujan) *teräsräuduluj|a* (~an, ~ua, ~ii); papalla on teräksinen kunto ikäisekseen *died'oil on teräsräuduluja kundo hänen igiä müöte*

terälehti *kukkuterälehti|t* (~ön, ~ttii, ~zii)

teräs 1 (pääasiassa rautaa sisältävä metalliseos) *terä|s* (~ksen, ~stii, ~ksii); *teräsrä|udu* (~vvan, ~udua, ~udoi); veitsi on ruostumatonta *terästä veičči on ruostumattomua teräsräudua* 2 (kuv.) *terä|s*; hänen hermonsa ovat *terästä hänen nervat ollah teräkses*

teräs|betoni *teräsbeton* (~an, ~ua, ~oi); **~lanka** *teräslang|u* (~an, ~ua, ~oi); *teräsprouvolok|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~mies** *teräsmie|s* (~hen, ~stii, ~hii); *supermie|s*; **~mummo** (ikäisekseen hyväkuntoinen vanha nainen) *teräsbuab|o* (~an, ~ua,

~oloi)

teräste (aine, tav. viina, jolla terästetään) *terästeh* (~en, ~tü, ~ii); pane kahviin terästettä *pane koufieh terästehtü*

terästyä ks. terästäytyä

terästäytyä (kuv.) *terästü|ö* (~n, ~ü, ~täh); nyt on sinunkin aika terästäytyä ja näyttää, mihin pystyt *nügöi on sinulgi aigu terästüö da ozuttua, midä maltat*

terästää (kuv.) 1. (tehdä väkevämmäksi) *teräst|iä* (~än, ~äü, ~etäh); terästimme boolia viinalla *terästimmö boolii viinal* 2. (tehostaa, kärjistää) *teräst|iä*; *terend|iä* (~än, ~äü, ~etäh); puhuja terästä esitystään voimasanoilla *pagizii terästä omasah dokluadua kovil sanoil* 3. (aisteista) *terend|iä*; terästää kuuloaan *terendiä kuuluo*

teräsvilla *teräsvill|u* (~an, ~ua, ~oi); puhdistaa kattilanpohjat *teräsvillalla puhtastua kattilanpohjat teräsvillal*

terävä 1. *teräv|iü* (~än, ~iä, ~ii); leikata *terävällä* veitsellä *leikata teräväl veičel*; terävät lasinsirpalet *terävät st'oklanpalazet* 2. (aisteista: tarkka) *teräv|iü*; terävä näkö *terävü nägö*; hän loi meihin terävän katseen *hai pani meih terävän kaččien* 3. (kuv.) *teräv|iü*; esittää *teräviä* huomautuksia *ezeitii terävii huomaičuksii*; tytöllä on *terävä pää tütöl on terävü piä*; käyttää *terävää* kieltä *käüttiä teräviä kieldü*

terävä|järkinen *terävümieli|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *äliük|äs* (~kähän, ~ästii, ~kähii); **~piirteinen** *terävüpiirdehelli|ne* (~zen, ~stii, ~zii); **~päinen** *terävüpiä* (~n, ~dii, ~löi); **~älyinen** *terävüäli|ine* (~zen, ~stii, ~zii)

testamentata (kirjoittaa testamentti) *nimit|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); vainaja oli testamentannut koko omaisuutensa luostarille *pokoiniekku oli nimitännüh kogo ičch omazuon manasterile*

testamentti 1. (jälkisäädös) *jälgisan|a* (~an, ~ua, ~oi); *jälgipiätö|s* (~ksen, ~stii, ~ksii) 2. (Raamatun pääosat) *San|a*; Vanha ja Uusi testamentti *Vahnu da Uuzi Sana*

testata (selvittää testien avulla) *testiiru|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); kaikkien hakijoiden taidot testattiin *kaikkien pürgijien maltot testiiruittih*

testi *test|u* (~an, ~ua, ~oi); psykologiset testit *psihologizet testat*

testikuva *testukuv|a* (~an, ~ua, ~ii); television testikuvan avulla voi testata kuvan *terävyden televiizoran testukuvan avul voi testiiruija kuvan terävüs*

tetanus (lääk. jäykkäkouristus) *tetanu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *stolbnäk|ku* (~an, ~kua, ~koi)

tetra (nelitahokkaan muotoinen pahvipakkaus) *tetr|u* (~an, ~ua, ~oi); *pahvipakkavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); monia mehuja myydään *tetroissa monii/ erilazii mehuloi müvväh tetrois*

teuras(eläin) *iskietäv|ü* (~än, ~iä, ~ii) *žiivat|tu* (~an, ~tua, ~toi)

teurastaa *isk|ie* (~en, ~öi, ~ietäh); koko karja vietiin teurastettavaksi kogo karju viettih iskiettä-väkse

teurastamo *žiivatoinskem|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *boin|u* (~an, ~ua, ~ii)

Thaimaa *Tailandu* (~an, ~ua, ~oi); Thaimaa on suomalaistenkin lomaparatiisi *Tailandu on suomelaziengi lomaruaju*

thaimaalainen *tailandala|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

tiainen (el. Paridae) *tija|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

tie 1. *tie* (~n, ~dü, ~löi); *dorog|u* (~an, ~ua, ~oi); kulkea tietä pitkin mennä pitkin *dorogua*; Lahden-Helsingin tie *Lahten-Helsingin tie* 2. (abstr. reitti) *tie*; *dorog|u*; kysyä tietä *küüzüö dorogua*; mennä samaa tietä takaisin mennä *samua tiedü järilleh* 3. (menettelytapa, keino) *tie*; *dorog|u*; olla oikealla tiellä olla *oigiel dorogal*; asia on hoidettava virallista tietä (virkaiteitse) *dielo pidäü hoidua virallizin tielöin* 4. (kuv. sanonnoissa) *tie*; koiria katosi sille tielleen *koiru kadoi sille tiele*; olla teillä tietymättömillä olla *tielöil tiedämättömil* 5. (postpos. ja adv.) *tie*; väistyin ajoissa auton tieltä ehtiin välttää *mašinan tiel*; älkää olko tiellä! *älgiä olgua tiel!* pois tieltä! *iäre tielpäi!* painu tiehesi! *painu tielles!* *matkua iäre!*

tiede *ti|edo* (~ijon, ~eduo, ~edoloi); tieteen viimeisimmät saavutukset *tiijon jälgimäzet suavutukset*

tiede|akatemia *tiedoakadeemi|i* (~en, ~edu, ~eloi); Suomalainen Tiedeakatemia *Suomelaine Tiedoakadeemii*; **~keskus** *tiedokeskul|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); Tiedekeskus Heureka *Tiedokeskus Heureka*; **~kunta** *tiedokun|du* (~nan, ~dua, ~dii); humanistinen tiedekunta *gumanitarnoi tiedokundu*; **~kuntaneuvosto** *tiedokunduneuvost|o* (~on, ~uo, ~oloi); professorin valinta ratkaistaan tiedekuntaneuvostossa *professoran valličus piätetäh tiedokunduneuvostos*; **~mies** *tiedomie|s* (~hen, ~stü, ~hii)

tiedon|anto *tiijonandami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tiijonannand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tiijonan|do* (~non, ~duo, ~doloi); hallituksen tiedonanto *halličuksen tiijonando* **~haku** (atk.) *tiijoneččimi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *tiijonečind|ü* (~än, ~iä, ~öi); *tiijoneč|čö* (~on, ~čuo, ~čoloi); **~halu** (uteliaisuus) *tiijonhim|o* (~on, ~uo, ~oloi); lapsilla on suuri tiedonhalu *lapsil on suuri tiijonhimo*; tyydyttää lukijoiden tiedonhalu *täüttiä lugijoin tiijonhimo*; **~jano** (kuv.) ks. tiedonhalu; **~julkistamispalkinto** *tiijonjulguamispalkind|o* (~on, ~uo, ~oloi); kirjailija sai vuoden tiedonjulkistamispalkinnon *kirjutai sai vuvven tiijonjulguamispalkindon*

~jyvä(nen) *tiijonjüv|ä* (~än, ~iä, ~ii); *tiijonjüvä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); **~lähde** ks. tietolähde;

~näлкä ks. tiedonhalu; **~siirto** (atk.) *tiijonsiirdä-*

mi|ne (~zen, ~stü, ~zii); *tiijonsiirränd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *tiijonsiir|do* (~ron, ~duo, ~doloi); **~välitys** *tiijonvälittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *tiijonvälitänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *tiijonvälitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

tiedostaa (tulla tietoiseksi, käsittää) *ellend|iä* (~än, ~äü, ~etäh); oletko nyt tiedostanut oman tilasi? *oletko jo ellendännüh omassas tilan?*

tiedostamaton (psyk.) *ellendämät|öi* (~töman, ~tömiä, ~tömii); se oli tiedostamatonta toimintaa *se oli ellendämättömiä toimindua*

tiedosto (atk.) *tiijost|o* (~on, ~uo, ~oloi); olen tallentanut tiedoston eri nimellä *olen tallendannuh tiijoston eri nimel*

tiedote (ilmoitus, sanoma) *tiijoitul|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *ilmoitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *informatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); tiedotteessa on ilmoitettu kokouksen alkamisaika *informatsies on ilmoitettu kerähmön algu*

tiedoton 1. (tajuton) *čusviet|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); olla tajuttomana olla *čusviettomannu* 2. ks. tiedostamaton

tiedottaa (ilmoittaa, antaa tiedoksi) *tiijoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *ilmoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *informiirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); kokouksesta tiedotettiin viikko sitten *kerähmöh näh ilmoitettih nedäli tagaperin*

tiedotus 1. ks. tiedote; 2. (tiedottaminen, neuvonta) *tiijoitami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tiijoitand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tiijoitul|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *nevvomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *nevvond|u* (~an, ~ua, ~oi); *nevv|o* (~on, ~uo, ~oloi); *informiiruiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *informiiruiččend|u* (~an, ~ua, ~oi); *informiiruiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); yrityksen sisäistä tiedotusta hoitaa siihen valittu työryhmä *firman süväinnevvuo hoidau sih näh vallittu ruadojoukko*

tiedotus|lehti *tiijoitusleht|i* (~en, ~ie, ~ilöi); *tiijoitusgaziet|tu* (~an, ~tua, ~toi); *informatsionno|i* (~in, ~idu, ~loi) *leht|i/ gaziet|tu*; yliopiston tiedotuslehti *üliopiston informatsionnoi lehti*; **~oppi** *informuatiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); opiskella tiedotusoppia *opastuo informuatiekkua*; **~tilaisuus** (informaatiotilaisuus) *tiijoitus-/ informatsiipido* (~von, ~duo, ~doloi); **~väline** (joukkoviestin) *joukkoviesti|n* (~men, ~ndü, ~mii); herättää tiedotusvälineiden kiinnostus *nostattua joukkoviestimien mielenkiindo*

tiedustella (kysyä, kysellä) *tiijustell|la* (~en, ~ou, ~lah); *küzel|lä* (~en, ~öü, ~läh); oletko tiedustellut kaikkien mielipidettä? *oletgo küzellüh kaikkien mieldü?*

tiedustelu 1. (vakoilu, urkkiminen) *tiijustelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tiijustelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *tiijustelu* (~n, ~u, ~loi); vihollisen asemien tiedustelu *vihaniekoin pozitsieloin tiijustelemine* 2. (ky-

sely, mielipidekysely) *tiijusteleml|ne; tiijustelend|u; tiijustelu*; järjestää kirjallinen tiedustelu asiasta *pidää kirjalline tiijustelu dielos*

tiedustelu|palvelu *tiijustelusuuzb|u* (~an, ~ua, ~ii); Yhdysvaltain tiedustelupalvelu CIA *Ühtüs-valloin tiijustelusuuzbu CIA*; **~satelliitti** (vakoi-lusatelliitti) *tiijustelusatelliit|tu* (~an, ~tua, ~toi); *špionsatelliit|tu*

tiekartta *tiekart|u* (~an, ~ua, ~oi); *dorogukart|u*
tiekohtainen *tieh-/ dorogahkohtavu|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); tiekohtaisia nopeusrajoituksia rikotaan usein *tiehkohotavujii vauhtirajoituksii rikotah puaksuh*

tie|kunta (yksityistien hoitokunta) *tie-/ doroguhoidokun|du* (~nan, ~dua, ~dii); aurauksesta so-vittiin tiekunnan kokouksessa *tienkunnospidämi-zes sovittih tiehoidokunnan kerähmös*; **~liikenne** *tie-/ doroguliikehdeh* (~en, ~tü, ~ii); **~maksu** 1. (tienkäytöstä perittävä maksu, tietulli) *tie-/ dorogumaksu* (~n, ~u, ~loi); pitäisikö itärajan rekkaliikennettä rajoittaa tiemaksuihin? *pidäsgo päivännouzurajan rekkuliikendehtü rajoittua tie-maksun avul?* 2. (tiekunnan osakkaan vuosittai-nen maksu) *tie-/ dorogumaksu*

tienata (ark. ansaita) *sua|ja/ sua/ha* (~n, ~u, ~jah/ ~hah) *rahua/ dengua*; tienata taskurahoja *suaja/ suaha kormanirahua*

tienesti (ark.) 1. (ansiotyö) *rahan-/ dengansua-mi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *rahan-/ dengansuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *sualo|i* (~in, ~idu, ~loi); pitää lähteä tienestiin *pidää lähtie dengansualoih* 2. (ansiotulo) *sualo|i*; tuhлата tienestejään *tuhlata sualoloi*

tienhaara 1. *tiešuar|u* (~an, ~ua, ~oi); mene toises-ta tienhaarasta vasemmalle *mene toizes tiešuaras hurale* 2. (kuv.) *tiešuar|u*; olen nyt elämäni tien-haarassa (tärkeän ratkaisun edessä) *olen nügöi oman eloksen tiešuaras (tärgien piätöksen ies)*

tienoo 1. (seutu, paikka, alue) *lohk|o* (~on, ~uo, ~oloi); *aloveh* (~en, ~tu, ~ii); myrskyalue peitti koko Mikkelin tienoon *štormualoveh peitti kogo Mikkelin lohkon* 2. (postpos. paikoin, paikkeilla) *aigah; aigoih; ümbäri*; joulun tienoilla *Rastavan aigoih*; tulemme viiden tienoilla *tulemmo viijen ümbäri*

tien|parannus *tien-/ doroğanparandami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tien-/ doroğanparandand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tien-/ doroğanparandu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); budjetissa on varattu rahaa välttämättömiin tien-parannuksiin *büdzetas on varattu rahua välttä-mättömih tienkohenduksih*; **~rakennus** *tien-/ doroğanluadimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tien-/ doroğanluajind|u* (~an, ~ua, ~oi); *tien-/ doroğan-luadiv|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~risteys** *tiešuar|u* (~an, ~ua, ~oi); **~varsi** *tie-/ dorogupiell|i* (~en, ~dü, ~ii); tienvarret ovat täynnä roskia *dorogupie-*

let ollah tävvet toppua; **~viitta** (opaste) *viehk|u* (~an, ~ua, ~oi); *tienviit|eh* (~tehen, ~ehtü, ~tehii)
tie|oikeus *tie-/ doroguoigevu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); jokaisella kesämökillä on oltava tieoikeus tontil-leen menevään tiehen *jogahizel duačal pidää olla tieoigevus omale mua-alale menijäh tieh*; **~osa-kas** *ozanotta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) *tieh/ dorogah*; **~palvelu** *tie-/ dorogupalvelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tie-/ dorogupalvelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *tie-/ dorogupalvelu* (~n, ~u, ~loi); soita apuun tiepalvelun auto *soita abuh tiepalvelun mašin*; **~piiri** *tie-/ dorogupiiri* (~n, ~i, ~löi)
tiestö (tieverkko) *tiet|* (~löin, ~löi); *dorog|at* (~oin, ~oi); valtakunnan tiestön kunnossapito on tär-keätä *valdukunnan dorogoin kunnospido on tärkeä*
tieteellinen *tiijolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)
tieteenala *tiijonall|a* (~an, ~ua, ~oi); humanistiset tieteenalat *gumanitarnoit tiijonalat*
tieteidenvälinen (monta tieteenalaa koskeva) *tiedoloinväli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); tieteidenvälinen tutkimusote on tätä päivää *tiedoloinväline tutki-musoteh on tädä päiviä*

tieteis|elokuva *tiijollisfilm|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kirjallisuus** *tiijollisliteratuur|u* (~an, ~ua, ~oi)
tietenkin, tietenkään *tiettäväine*; hän tulee tie-tenkin mukaan *hää tiettäväine tulou meijänke*; ei tietenkään tule *ei tiettäväine tule*

tieto 1. (tietous, tietäminen) *ti|edo* (~ijon, ~eduo, ~edoloi); minulla ei ole mitään tietoa asiasta *mi-nul ei ole nimittumua tieduo dielos*; pidä se nyt omana tietonasi *pie se nügöi omassas tiijonnu* 2. (ilmoitus, sanoma, uutinen) *ti|edo*; sain tiedon hänen kuolemastaan *sain tiijon hänen kuolendas*; tieto onnettomuudesta levisi nopeasti *tiedo ozat-tomuus levii terväh* 3. (koulusivistys, oppi) *ti|edo*; pojalla on hyvät tiedot historiasta *brihačul ollah hüvät tiijot histouries*; loistaa tiedoillaan *kimaldel-la tiedoloi*

tietoinen 1. (perillä, selvillä oleva) *tiedä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); olen tietoinen hänen kohtalos-taan *tiijän hänen ozan* 2. (tarkoituksellinen) *tarkoitukselli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ajateltu* (~n, ~u, ~loi) *edukädeh*; hän latelee tietoisia valheita *hää laittelou edukädeh ajateltuloi kielahuksii*

tietoisku (lyhyt iskevä informaatio) *tiedoisku* (~n, ~u, ~loi); ohjelman yhteydessä oli lyhyitä tietois-kuja *programman yhtevüös oli lühüzii tiedoiskuloi*
tietojenkäsittely (atk.) *informatsienkäsitteli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *informatsienkäsittelend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *informatsienkäsittelü* (~n, ~ü, ~löi)

tietojenkäsittelyoppi *informatsienkäsittelüteori|i* (~en, ~edu, ~eloi); tietojenkäsittelyopin laitos *informatsienkäsittelüteorien laitos*

tietol|järjestelmä (atk.) *tiedosistiem|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kanta** (atk.) *tiedokan|du* (~nan, ~dua, ~doi); **~kilpailu** *tiedokil|bu* (~van, ~bua, ~boi);

~**kirjallisuus** tiedokirjallizu|s (~on, ~ttu, ~ksii); tiedoliteratuur|u (~an, ~ua, ~oi)
tietokone tiedokoneh (~en, ~tu, ~ii); **kompjuter** (~an, ~ua, ~oi)
tietokone|ajo (atk.) tiedokonehen/ kompjuteran miäruaiga|ine (~zen, ~stu, ~zii) käättämi|ne (~zen, ~stü, ~zii)/ käättänd|ü (~än, ~iä, ~öi)/ kääüt|tö (~ön, ~töö, ~tölöi); ~**avusteinen** tiedokoneh-/ kompjuteravvutta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); tietokoneavusteista opetusta käytetään eri oppiaineissa tiedokonehavvuttajua opastustu käätetäh erilazis opastusainehis; ~**grafikka** (atk.) tiedokoneh-/ kompjutergraafiek|ku (~an, ~kua, ~koi); ~**haku** (atk. tiedonhaku) tiijonečči|ne (~zen, ~stü, ~zii)/ tiijoneččind|ü (~än, ~iä, ~öi)/ tiijoneččö (~on, ~čuo, ~čoloi) tiedokonehen/ kompjuteran avul; ~**ohjelma** (atk.) tiedokoneh-/ kompjuterohjelm|u (~an, ~ua, ~oi); tiedokoneh-/ kompjuterprogramm|u (~an, ~ua, ~oi); ~**ohjelmointi** (atk.) tiedokoneh-/ kompjuterohjelmoiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); tiedokoneh-/ kompjuterohjelmoiččend|u (~an, ~ua, ~oi); tiedokoneh-/ kompjuterohjelmoiču|s (~ksen, ~stu, ~ksii); tiedokoneh-/ kompjuterprogrammiiruiččemi|ne; tiedokoneh-/ kompjuterprogrammiiruiččend|u; tiedokoneh-/ kompjuterprogrammiiruiču|s; ~**operaattori** tiedokoneh-/ kompjuteroperuator (~an, ~ua, ~oi); ~**pääte** (atk.) ks. pääte; ~**virus** tiedokoneh-/ kompjuterviirus|su (~an, ~sua, ~soi); tietokonevirukset tuhoavat tiedostoja tiedokonehviirusat tuhotah tiijostoloi
tieto|liikenne tiedo-/ viestiliikendeh (~en, ~tü, ~ii); ~**lähde** tiedolähtle (~ien, ~ettü, ~ielöi); lehdet eivät aina paljasta tiedonlähteitään lehtet ei ainos pal'lasteta tiedolähtielöi; ~**pankki** (atk. keskustiedosto) tiedobank|u (~an, ~ua, ~oi); keskustiijost|o (~on, ~uo, ~oloi); tarkistitko asian tietopankista? tarkistitgo dielon keskustiijostos? ~**pohja** (perustietämys) tiedopohj|u (~an, ~ua, ~ii); opillinen sivistys antaa hyvän tietopohjan monilta aloilta teorielline opastundu andau hüvän tiedopohjan monil aloil; ~**sanakirja** tiedosanakirj|u (~an, ~ua, ~oi); tiedosanakniig|u (~an, ~ua, ~oi); ~**suoja** tiedosuo|j|u (~an, ~ua, ~oi); valvotaanko tietosuoja kyllin tehokkaasti? vardoijahgo tiedosuojuua putilleh? ~**taito** (asiantuntemus, osaaminen) tiedotai|do (~jon, ~duo, ~doloi); onko nuorella insinöörillä myös alansa tietotaitoa? ongo nuorel inženieral omassah alangi tiedotaiduo? ~**tekniikka** tiedotehniek|ku (~an, ~kua, ~koi)
tietotekninen tiedotehnielli|ne (~zen, ~stü, ~zii); nyt meillä on tietotekninen ongelma nügöi meil on tiedotehnielline ongelmu
tietotoimisto tiedotoimist|o (~on, ~uo, ~oloi); Suomen tietotoimisto (STT) Suomen tiedotoimisto
tietous (tietämys, tuntemus) tiedämi|ne (~zen,

~stü, ~zii); tiijänd|ü (~än, ~iä, ~öi); ti|edo (~ijon, ~eduo, ~edoloi); informatsi|i (~en, ~edu, ~eloi); tietous terveellisestä ravinnosta (ravintotietous) on lisääntynyt informatsii tervehellizes einehes (einehtiedo) on lizävünnüh
tieto|verkko (atk.) tiedoverk|o (~on, ~uo, ~oloi); ~**visa** (tietokilpailu) tiedokil|bu (~van, ~bua, ~boi); ~**vuoto** tiijon-/ informatsienvuodami|ne (~zen, ~stu, ~zii); tiijon-/ informatsienvuvvand|u (~an, ~ua, ~oi); tiijon-/ informatsienvu|odo (~vvon, ~oduo, ~odoloi); tietovuodossa salaista tietoa paljastuu ulkopuolisille informatsienvuvvos peitollistu tieduo pal'lastuu ulgopuolizile; ~**yhteiskunta** tiijolli|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ informatsielli|ne (~zen, ~stu, ~zii) ühteiskun|du (~nan, ~dua, ~dii); elämme tietoyhteiskunnassa elämmö informatsiellizes ühteiskunnas
tietty (ennalta tiedetty) tiet|tü (~ün, ~tүү, ~tülöi); kokoonnumme viikoittain tiettyä päivänä kerävümmö joga nedälii tietünnü päivännü; tietyin ehdoin tiettülöin ehtoloin
tiettävästi (sikäli kun tiedetään) tiettävästi; nähtävästi
tietymätön (josta ei ole tietoa) tiedämät|öi (~tömän, ~tömiä, ~tömii); kadota tietymättömiin kavota/ hävitä tiedämättömih
tietynasteinen tietüntazo|ine (~zen, ~stu, ~zii); tietüntazon =; lapsella on tietynasteinen vamma lapsel on tietüntazoine traumua/ lapsi on tietüntazon niistii
tietynlainen tietünla|ine (~zen, ~stu, ~zii); tiet|tü (~ün, ~tүү, ~löi); kerään vain tietynlaisia sienii kerään vaiku tiettülöi sienii
tietentyypinen ks. tietynlainen
tietysti tiettäväine
tietäjä 1. (velho, noita) tiedoiniek|ku (~an, ~kua, ~koi); koldun (~an, ~ua, ~oi) 2. (ennustaja, selvännäkijä) ennustaj|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); selvännägi|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi) 3. (viisaasta ihmisestä) tiedä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); Einstein oli suuri tietäjä alallaan Einšteini oli suuri oman alan tiedäi
tietämys (tiedot, tietous) tiedämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); tiijänd|ü (~än, ~iä, ~öi); ti|edo (~ijon, ~eduo, ~edoloi); tietämyksemme maailmankaikkeudesta on vajavainen meijän tiedo muailman-kaikkevuos on vajanaine
tietämätön tiedämät|öi (~tömän, ~tömiä, ~tömii); tekeytyä tietämättömäksi heittiäkseh tiedämättömäkse
tietävinään: hän on tietävinään kaiken kaikesta häi tiedäü kaiken kaikese
tietää 1. (olla perillä) ti|ediä (~ijän, ~edäü, ~etäh); en tiedä asiasta mitään en tiijä dielos nimidä 2. (merkitä, tarkoittaa) ti|ediä; merki|tä (~čen, ~ččöü, ~täh) tämä tietää lisätyötä tämä merkiččöü

lizäruaduo 3. (tajuta, olla tajuissaan) *ti|ediä*; tietääkö hän enää tästä maailmasta? *tiedäügo häi vie midä täs muailmas?* 4. (kuv.) *ti|ediä*; tietää rajansa *tiediä omat rajat*

tietääkseen *tiijon mugah*; tietääkseni pojat menivät jo kotiinsa *minun tiijon mugah brihačut mendih jo kodih*

tieverkko ks. tiestö

tiheikkö *tiheik|kö* (~ön, ~küö, ~kölöi); *rigeik|kö* (~ön, ~küö, ~kölöi); rämmin marjassa läpipäsemättömässä tiheikössä *tungettelimmos muarjas läbipiäzemättömäs rigeikös*

tihentää (tiivistää) *tihend|jä* (~än, ~äü, ~etäh); *kaijend|ua* (~an, ~au, ~etah); tihentää tekstin riviväliä 2:sta 1:een *kaijendua tekstan rivivälii kakkozēs ükközeh*

tihetä (3. pers.) 1. (tulla tiheä/mmäk/si, tiivistyä) *tihe|tä* (~nöü, ~täh); *lize|tä* (~nöü, ~täh); *kove|ta* (~nou, ~tah); työtahti tihenee loppua kohti *ruadoritmu kovenou loppuu kohti* 2. (kuv.) *tihe|tä*; *saljeta* (~genou, ~jetah); tunnelma salissa tiheni juhlan loppua kohti *mieliala zualas sageni pruazniekan loppuu kohti*

tiheys 1. (fys. aineen massan ja tilavuuden suhde) *sagevu|s* (~on, ~ttu, ~ksii) 2. (taajuus, runsaus) *tihevü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii); *puaksuvu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); asutuksen tiheys *eloipaikan tihevüs*; lainasanojen esiintymistiheys *käütettülöin laihinsanoin puaksuvus*

tiheä 1. *tih|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *sag|ei* (~ien, ~edu, ~eloi); tiheä metsä *sagei meččü* 2. (lyhyin väliajoin toistuva) *puaksu* (~n, ~u, ~loi); vierailuja on ollut tiheässä tahdissa *gostimizii on olluh puaksuh*

tiheässä, tiheään *puaksuh*; *sagenah*; *tihieh*; mökkejä on rannoilla kovin tiheässä *mökkilöi rannoil on aiga sagenah*; ei noin tiheään saisi rakentaa *ei nenga tihieh suas srojie*

tihkua (3. pers.) 1. (sataa hiljakseen; herua, pursuta) *čipet|tiä* (~tää, ~etäh); *tip|puo* (~puu, ~utah); *tihku|o* (~u, ~tah); illalla alkoi tihkua *illal rubei čipettämäh*; kellarin seinistä tihkuu kosteus *pogreban seinis tihkuu kostevus* 2. (kuv.) *tihku|o*; tästä ei sitten saa tihkua tietoa lehdistölle *täs ei sua tihkuo tieduo lehtistölē*

tihuttaa (yksipers. hienosta sateesta) *čipet|tiä* (~tää); vettä sataa tihuttaa *vihmuu čipettää*

tihutyö (vahingonteko, ilkityö) *vahingoru|do* (~von, ~duo, ~doloi); *diversi|i* (~en, ~edü, ~elöi); tehdä tihutöitä *pidiä/ ruadua vahingoruadoloi*

tiikeri (el. Felis tigris) *tigr|u* (~an, ~ua, ~oi)

tiikki (teak) 1. (kasv. Tectona grandis) *tiik|ku* (~an, ~kua, ~koi) 2. *tiik|ku*; kaapit on tehty tiikistä *škuapat on luajittu tiikas*

tiili *kirpič|čü* (~än, ~čią, ~čöi); talo on tehty tiilestä *taloi on luajittu kirpičäs*

tiili|talo *kirpiččütalo|i* (~in, ~idu, ~loi); ~seinä *kirpiččüsein|ü* (~än, ~iä, ~ii)

tiimi (työryhmä) *ruadojouk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi)

tiimityö (ryhmätyö) *joukkoru|do* (~von, ~duo, ~doloi)

tiine (eläinnaaraasta: kantava) *tiineh* (~en, ~tü, ~ii); lehmä on tiineenä *lehmü on tiineh*

tiira (el. Sterna) *sternukajo|i* (~in, ~idu, ~joloi)

tiirailla (kurkistella) *kač|ella* (~čelen, ~čelou, ~el-lah); pojat tiirailevat salaa tyttöjen uintia *brihačut peitoči kačeltih tüttölöin kezoidu*

tiirikoida *avata valehavaimel*; murtovaras tiirikoi auton lukon auki *murdovarras avai mašinan lukun valehavaimel*

tiistai *toinargi* (tossarren, tossargie, tossargiloi)

tiivis 1. (tiheä, paksu) *plotno|i* (~in, ~idu, ~loi); tiivis kangas *plotnoi kangasmaterjualu* 2. (pitävä) *plotno|i*; ilmatiivis korkki *plotnoi propku* 3. (suppea, tiheä) *plotno|i*; tekstistä on tullut sopivan tiivis *tekstu on roinnuh sobivan plotnoi* 4. (luja, tiuha) *plotno|i*; joukkueen pelejä edelsi tiivis harjoittelu *enne komandan kižoi oli plotnoi harjoittelu/ trenirouhku*

tiiviste 1. (tiivistyskappale, tilke) *tüpe|e* (~pien, ~ettü, ~pielöi); *konopatku|u* (~an, ~ua, ~oi); panna ikkunoihin tiivisteet *panna tüppiet ikkunoih/ tüpitä ikkunat* 2. (tiivistetty liuos) *kontsentratsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); lihaliemestä valmistettu tiiviste (liemikuutio) *lihaliemes valmistettu kontsentratsii* (liemikuubiekku)

tiivistelmä (kokoava katsaus, kooste) *keräv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *rezüme* (~n, ~ttü, ~löi); opiskelijat kirjoittivat tiivistelmän kurssikirjasta *opastu-jat kirjutettih rezüme kursukirjas*

tiivistysaine *tüpeaine|h* (~en, ~tu, ~ii); *konopatku-aine|h*; ikkunoiden tiivistysaineena käytetään polyuretaanivaahtoa *ikkunoin tüpeainehennu käüte-täh poliuretanvuahtie*

tiivistyä 1. (3. pers. tulla tiivii/mmä/ksi) *roi|ta* (~h/ ~hes, ~tahes) *plotnoimbakse/ plotnoikse*; *muut|tuo* (~tuu, ~utah); *saljeta* (~genou, ~jetah); *sumbevu|o* (~u, ~tah); vesi tiivistyy lumeksi *vezi muuttuu lumekse* 2. (kuv.) *roi|ta plotnoimbakse/ plotnoikse*; *muut|tuo*; *saljeta*; *sumbevu|o*; tunnelma tiivistyy *mieliala sagenou*

tiivistää 1. (tehdä tiivii/mmäk/si, tilkitä) *tüpi|tä* (~čen, ~ččöü, ~täh); *konopuat|tie* (~in, ~tiu, ~itah); ikkunat on syytä tiivistää talveksi *ikkunat pidää tüpitä talvekse* 2. (supistaa, lyhentää) *lühend|jä* (~än, ~äü, ~etäh); tiivistäisitkö vähän tekstiäsi? *lühendäžitgo vähäzel omassas tekstua?* 3. (kuv.) *lühend|jä*; *kontsentriiru|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); hän tiivisti ajatuksensa yhteen virkkeeseen *häi kontsentriiru|čči omassah mielet ühteh virkeheh*

tikahtua (pakahtua, tukehtua) *tüpehtü|ö* (~n, ~ü, ~täh); tikahtua nauruun *tüpehtüö nagroh*

tikanheitto piilenlukkiiämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); piilenlukkiiänd|ü (~än, ~iä, ~öi); piilenlukkäv|ö (~ön, ~üö, ~ölöi)

tikapuut (mon. tikkaat) pualikkupordah|at (~ien, ~ii); nousta katolle tikapuita pitkin nosta levole pualikkupordahii müöte

tikari kinžual|u (~an, ~ua, ~oi)

tikata (ommella tikkipistoin) stegail|ja (~čen, ~ččou, ~jah); tikata voi käsin tai ompelukoneella stegaija voi käzin libo ombelukonehel

tikittää (kellon äänestä; yksipers.) tiket|tiä (~täü, ~etäh); kello tikittää čuasut tiketetäh

tikka 1. (el. Picidae) tik|ku (~an, ~kua, ~koi)

2. (pieni heittonuoli) vrt. tikanheitto piil|i (~en, ~dü, ~ilöi)

tikkaat (mon.) ks. tikapuut; keittiön taloustikkaat kuhñan talovuspordahat

tikkari (ark. tikkukaramelli) puikkokarameli (~n, ~i, ~loi)

tikkataulu (tikanheiton maalitaulu) piilitaulu (~n, ~u, ~loi)

tikki (ompeleen pisto) stešk|u (~an, ~ua, ~oi); koneen tikki on liian löysä konehen stešku on liijan vällii; leikkaushaavan tikit poistetaan viikon kulluttua ruanan steškat otetah iäre nedälin kuluttuu

tikkikangas stegait|tu (~un, ~tuu, ~tuloi) kanga|s (~han, ~stu, ~hii)/ materjual|u (~an, ~ua, ~oi);

~takki (tikkikankainen takki) stegait|tu pal'to

tikku 1. puik|ko (~on, ~kuo, ~koloi); tikku meni jalkapohjaan puikko meni jallanpohjah ◇ vetää pitkää tikkua arbuo 2. (yhdyssanoissa) puik|ko; hammastikku hammaspuikko; tulitikku spičk|u (~an, ~ua, ~oi)

tikkukirjain piilikirjai|n (~men, ~ndu, ~mii); kirjoittaa tikkukirjaimin kirjuttua piilikirjaimil

tila 1. (sija, paikka) paik|ku (~an, ~kua, ~koi); sij|a (~an, ~ua, ~oi); til|a (~an, ~ua, ~oi); autossa ei ole enää tilaa mašinas enämbiä ei ole sijua; säästää tilaa siästiä tilua 2. (maatila, talo) til|a (~an, ~ua, ~oi); muatil|a; talo|i (~in, ~idu, ~loi); tilan metsät myytiin tilan mečät müödih 3. (asema, olot, terveydentila) til|a; hätätila hädätila; humalatila humaltila; taloudellinen tila talovehellene tila; potilaan tilassa tapahtuneet muutokset voimattoman tilas tapahtunnuot muutokset

tilaaja tiluaj|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); lehden tilaajat lehten/ gazietan tiluajat

tila-auto (tilava henkilöauto) tila-avt|o (~on, ~uo, ~oloi); tilav|u (~an, ~ua, ~oi) hengilöavt|o/ hengilömašin (~an, ~ua, ~oi); tila-autossa matkustaa suurikin perhe tilavas hengilömašinas matkustau suurigi pereh

tilaisuus 1. (otollinen hetki) maht|o (~on, ~uo, ~oloi); shuučai (~n, ~du, ~loi); sain tilaisuuden lähteä sain mahton lähtie; menettää tilaisuutensa menettiä shuučai 2. (järjestetty kokous tms.)

kerähm|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); pi|do (~von, ~duo, ~doloi); vastahot|to (~on, ~tuo, ~toloi);

pruazniek|ku (~an, ~kua, ~koi); tilaisuudessa oli läsnä Tasavallan Presidentti pruazniekas oli Tazavallan Prezidentugi; väitöstilaisuus väitöspido

tilanne (asiaintila, asema, tila) tilandeh (~en, ~tu, ~ii); situatsi|i (~en, ~edu, ~eloi); onko puku tilanteeseen sopiva? ongo ruuttu sobivu tilandeh/ situatsieh?/ pädöügo ruuttu tilandeh/ situatsieh? millainen on maan työllisyystilanne? mittui-nebo on muan ruadotilandeh/ ruadosituatsii? hän on rauhallinen joka tilanteessa häi on rauhalline joga tilandehes/ situatsies; häi ainos on rauhalline **tilanne|komiikka** tilandeh-/situatsiikomizm|u (~an, ~ua, ~oi); **~nopeus** tilandeh-/situatsii-vauhti (~n, ~i, ~loi); maanteillä on valittava sopiva tilannenopeus dorogoil pidää vallita sobivu tilandehvauhti; **~tiedotus** tilandehinformatsi|i (~en, ~edu, ~eloi); operativno|i (~in, ~idu, ~loi) informatsi|i; poliisi antoi tilannetiedotuksen kaappausdraamasta politisñ andoi operativnoin informatsien kiinniottamisdruamas

tilapäinen 1. (väliaikainen, ohimenevä) väliaiga|ine (~zen, ~stu ~zii); ohimeni|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); siiričimeni|i; piävündähi|ne (~zen, ~stü, ~zii); tilapäinen tuntiopettaja väliaigaine čuassuopastai; odotettavissa tilapäisiä ukkoskuuroja vuotettavis on ohimenijöi puadariloi; tilapäisessä mielenhäiriössä piävündähizes mielenhäirivös 2. (satunnainen, ajoittainen) piävündähi|ne; slučaino|i (~in, ~idu, ~loi); tulot ovat vain tilapäisiä tulot ollah vaiku piävündähizet

tilapäis|ratkaisu (väliaikaisratkaisu) väliaiga|ine (~zen, ~stu, ~zii) piätö|s (~ksen, ~stü, ~ksii); ovatko kaikki tyytyväisiä tilapäisratkaisuun? ollahgo kaikin dovol'noit väliaigazeh piätökseh? **~suhde** piävündähi|ne (~zen, ~stü, ~zii) väli (~n, ~i, ~löi); **~työ** piävündähi|ne rua|do (~von, ~duo, ~doloi)

tilasto statistiek|ku (~an, ~kua, ~koi); mitä viralliset tilastot osoittavat? midä virallizet statistiekat ozutetah?

tilastoida statistiirui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); liikenneonnettomuuksien uhrin on tilastoitu puolen vuoden ajalta puolen vuoven aijan liikendehozatomuksien uhrin on statistiiruittu

tilastollinen statistiekilli|ne (~zen, ~stu, ~zii); tilastolliset tutkimusmenetelmät statistiekillizet tutkimusmetoudat

tilasto|tiede statistiek|ku (~an, ~kua, ~koi); statistiekkuti|edo (~ijon, ~eduo, ~edoloi); suoritin arvosanan tilastotieteessä piäzin läbi statistiekkutiijos; **~tieto** statistiekkuti|edo (~ijon, ~eduo, ~edoloi); tuoreimpien tilastotietojen perusteella on nähtävissä ... tuorehimien statistiekkutiedoloin mugah suau nähtä ...

tilata 1. (pyytää tekemään) til|ata (~uan, ~uau,

~atah); zakaži|e (~n, ~u, ~tah); tilata remonttimies kotiin *tilata remontumies kodih* 2. (varata) *til|ata*; zakaži|e; tilasimme matkan etelään *tilaimmo matkan suveh*; joko olette tilanneet pöydän? *jogo oletto zakažinnuh stolan?* 3. (pyytää toimittamaan) *til|ata*; tilata sanomalehti *tilata sanomulehti/ gaziettu*

tilaus 1. (toimeksianto, sitoumus) *tiluami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tiluand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tilavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *zakuaz|u* (~an, ~ua, ~oi); tehdä tilaus *luadie zakuazu* 2. (tilattu tavara) *tilavu|s*; *zakuaz|u*; tilaukseni ei tullut perille määrääikänä *minun zakuazu ei tulluh perile miäruai-gah* 3. (kuv. yhteiskunnallinen tarve) *tilavu|s*; *zakuaz|u*; tällaiselle kirjalle oli ilmiselvä tilaus *nengomale kniigale oli ilmiselvü tilavus*

tilaus|ajo *tilavusaj|o* (~on, ~uo, ~oloi); *zakua-zuaj|o*; bussi tekee tilausajon *Karjalaan avtobussu luadiu tilavusajon Karjalah*; ~**lento** (charterlento) *tilavuslen|do* (~non, ~duo, ~dolo); *čarterlen|do*; ~**maksu** *tilavusmaks|o* (~on, ~uo, ~oloi); lehden tilausmaksut maksetaan puolivuositain *lehten/ gazietau tilavusmaksot maksetah kerdu puolesvuvves*; ~**näytöntö** *tilavusspektakli* (~n, ~i, ~loi); *zakuazuspektakli*; teatterin tilausnäytöntö opiskelijoille *teatran zakuazuspektakli opastujile*; ~**työ** *tilavusrua|do* (~von, ~duo, ~dolo); remontti teetettiin tilaustyönä *remontu luajitettih tilavusruavonnu*

tilava (avara, väljä, laaja) *väll|ü* (~än, ~iä, ~ii); tilava asunto *vällü fatieru*

tilavuus (vetoisuus, kapasiteetti) *tilavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *miär|ü* (~än, ~iä, ~ii); *jomkosti* (~n, ~i, ~loi); mikä on tynnyrin tilavuus? *mittuinebo on pučin tilavus?*

tilavuusmitta *tilavusmiär|ü* (~än, ~iä, ~ii); *jomkostimiär|ü*; desi ja litra ovat tilavuusmittoja *detsilitru da litru ollah jomkostimiärät*

tilhi (el. Bombycilla garrulus Bombycilla) *tilhi* (~n, ~i, ~löi)

tili 1. (tal.) *dengupano|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *rahapano|s*; hoitaa yrityksen tilejä *hoidua firman rahapanoksii*; palkkatili *palkupanos* 2. (pankkitileistä) *čot|tu* (~an, ~tua, ~tii); tilin otot ja panot *čotan otot da panot*; avata tili pankissa *avata čottu bankas* 3. (ark. palkka) *palk|u* (~an, ~ua, ~oi); panin koko kuukauden tilin vaateisiin *panin kogo kuun palkan sobih* 4. (kuv.): vaatia tilille (vastuuseen) *vuadie čotale (vastuoh)*; tein tilit selväksi (selvitin välini) hänen kanssaan *panin čotat selväkse (selvitin oman välin) hänenke*

tili|asiakas (liikkeestä tiliin ostava asiakas) *čottuosta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); ~**kausi** (tal.) *čottuka|uzi* (~vven, ~uttu, ~uzii); tilikauden tappiot ja voitot *čottukavven menetükset da voitot*

tilin|avaus *čotanavuuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii);

čotanavuuand|u (~an, ~ua, ~oi); *čotanavavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); ~**päätös** (tal.) *čotanpiättämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *čotanpiätänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *čotanpiätö|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); toimintavuoden tilinpäätös *toiminduvuvven čotanpiätös*; ~**tarkastaja** *čotantarkasta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); yrityksen tilintarkastajien tehtävä on vastuullinen *firman čotantarkastajien hommu on vastuolline*; ~**tarkastus** *čotantarkastamine* (~zen, ~stu, ~zii); *čotantarkastand|u* (~an, ~ua, ~oi); *čotantarkastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); ~**teko-velvollisuus** *čotanpidovastuollizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

tili|numero *čotannoumer* (~an, ~ua, ~oi); ~**ote** *čotankoupi|i* (~en, ~edu, ~eloi); pyysin pankista tiliotteen *pakičin bankas čotankoupien*; ~**päivä** (palkkapäivä) *palkupäiv|ü* (~än, ~iä, ~ii); *čottupäiv|ü*; ~**tapautuma** *čottutapahtum|u* (~an, ~ua, ~ii); tilitapahtumia ovat otot ja panot *čottutapahtumat ollah otot da panot*

tilittää 1. (antaa selvitys) *an|dua* (~nan, ~dau, ~netah)/ *pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh) *selvitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)/ *otčot|tu* (~an, ~tua, ~toi); pääsylipputulot tilitettiin tapahtuman järjestäjille *piäzülipputulolois annettih otčottu tapahtuman järjestäjile* 2. (kuv.) *an|dua/ pi|diä selvitüs/ otčot-tu*; tilittää elämänsä papille *pidiä selvitüs omas elokses papin ies*

tilitys (tilinteko, selvitys) *čotanselvittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *čotanselvitänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *čotanselvitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *otčot|tu* (~an, ~tua, ~toi); tehdä tilitys maksuista *luadie čotanselvitüs maksolois*

tili|velvollinen (tilintekovelvollinen) *čotanselvitüsvastuolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); myönnettiinkö tilivelvollisille vastuuvapaus? *annettihgo čotanselvitüsvastuollizile vastuonvällüs?* ~**vuosi** ks. *tilikausi*

tilkitä (tiivistää, eristää) *tüpi|tä* (~čen, ~ččöü, ~täh); *konopuat|tie* (~in, ~tiu, ~itah); oven- ja ikkunanpielet tilkittiin syksyllä *uksen- da ikkunpielet konopuatittih sügüzül*

tilkka(nen) *tilka|ine* (~zen, ~stu, ~zii); ruokaan lisätään tilkkaa kermää *süömizeh lizätäh tilkaine sliuhkua*

tilkku 1. (kangaspalananen) *tilku* (~n, ~u, ~loi); *tilku|ine* (~zen, ~stu, ~zii) 2. (palanen maata, metsää, peltoa) *tilku*; vaatimaton maatilkku *kaukana Savossa vuadimatoi muatilkku loitton Savos* **tilkkutäkki** (tilkuista ommeltu täkki) *tilkupeit|e* (~tien, ~ettü, ~tielöi); *tilkuod'd'ual|u* (~an, ~ua, ~oi)

tilli (kasv. Anethum graveolens) *ukrop|pu* (~an, ~pua, ~poi)

timantti *almuaz|u* (~an, ~ua, ~oi)

timanttihäät (häiden 60. vuosipäivä) *almua-*

zusvuad'b|u (~an, ~ua, ~oi); **~levy** (palkittu levy, jota myyty yli 50.000 kappaletta) *almuazudisk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~sormus** *almuazusormu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *almuazukolča|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

timjami (kasv. Thymus) *bohorouditsanhein|ü* (~än, ~iä, ~ii); *timjan* (~an, ~ua, ~oi)

timotei (kasv. Phleum pratense) *tähkühein|ü* (~än, ~iä, ~ii)

timpuri (ark. kirvesmies) *kirvesmie|s* (~hen, ~sti, ~hii); *plotniek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

tina *tin|a* (~an, ~ua, ~oi); uudenvuodenaattona valetaan tinaa *Uuttuvuottuvaste valetah tinua*

tinkimätön 1. (josta ei tingitä) *tingimät|öi* (~tö-män, ~tömiä, ~tömii); kiinteä, tinkimätön hinta *kiindei*, *tingimätöi hindu* 2. (tiukka, ehdoton) *tingimät|öi*; hänellä on tinkimättömät periaatteet *hänel ollah tingimättömät printsipat*

tinkii 1. (pyytää hinnanalennusta) *tingi|e* (~n, ~ü, ~täh); onko hinnasta varaa tinkiä? *ongo hin-nas varua tingie?* 2. (vähentää menoja) *tingi|e*; opiskelijan on tingittävä kaikesta *opastujal pidäü tingie kaikes* 3. (kuv. antaa periksi) *tingi|e*; tästä periaatteesta en voi tinkiä *täs printsipas en voi tingie*; täyttää tinkimättä velvollisuutensa *täüttiä tingimättäh kai vastuollizuot*

tinneri (ark. maalin ohennusaine, ohenne) *mu-alan laimendusaineh* (~en, ~tu, ~ii)

tinnitus (lääk. korvien ”soiminen”) *korvuhelineh* (~en, ~tü, ~ii); monet muusikot kärsivät tinnituksesta *monet muzikantat kärzitäh korvuhelinehtü*

tipahtaa 1. (pudota) *tipaht|uakseh* (~ammos, ~ah/~ahes, ~etahes); viiniä tipahti pöytäliinalle *viinua tipahtih pühkimele* 2. (kuv., ark.) *pak|kuo* (~un, ~kuu, ~utah); *tipaht|uakseh*; joukkue tipahti jatkosta *joukkoveh pakui jatkos*

tipoittain 1. (tippa kerrallaan) *tippazin*; lääkettä annostellaan tipoittain *lekarsvua annetah tippazin* 2. (kuv.) *tippazin*; vähäzin; rahaa tulee tipoittain (hyvin pieninä erinä) *dengua tulou tippazin (ülen pieninnü ozinnu)*

tippa 1. (pisara) *tippa|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *tip|pu* (~an, ~pua, ~poi); *pizar* (~en, ~du, ~ii); lääketip-pa *lekarsvutippu* 2. (pieni määrä nestettä) *tip-pa|ine*; *tip|pu*; *pizar*; otatko viimeisen tipan kah-via? *otatgo jälgimäzen tipan koufiedu?* 3. (kuv.) *tippa|ine*; *tip|pu*; ehdin mukaan viime tipassa (viime hetkellä) *ehtiin mugah jälgimäzes tippazes (jälgihetkel)*; asia ei kiinnosta minua *tippaakaan dielo ei interezuiče minuu ni ühtü*

tippaleipä *radžu* (~n, ~u, ~loi); *radžusuuru|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); vapunviettoon kuuluvat sima ja tippaleipä *vapunviettoh kuulutah mezijuomine da radžusuurus*

tippi (ark. juomaraha) *čujadeng|u* (~an, ~ua, ~oi); paljonko annetaan tippiä tarjoilijalle? *äijügo annetah čujadengua ofitsiantale?*

tippua 1. (putoilla pisaroina) *tip|puo* (~un, ~puu, ~utah); savupiipun vierestä on tippunut vettä *savvutruvan vieres on tippunuh vettä*; hiki tippuu *higi tippuu/ valuu* 2. (muun kuin nesteen tippu-misesta) *lang|eta* (~enen/ ~ien, ~enou/ ~ieu, ~etah/ ~ietah); *pak|kuo* (~un, ~kuu, ~utah); *sor|duo* (~run, ~duu, ~rutah); puista tippuneet omenat *puulois sordunuot juablokat* 3. (kuv.) *tul|la* (~en, ~ou, ~lah); vieraita tippui pitkin päi-vää *gostii toine toizen peräh tuli pitkin päiviä* 4. (ark. kielt. yhteyksissä): annatko rahaa? – ei tipu! *annatgo dengua? – ei tipu!*

tippukiviluola *stalaktiittuluol|u* (~an, ~ua, ~ii)

tippuri (lääk.) *tripper* (~an, ~ua, ~oi)

tiptop (ark. moitteeton, viimeistelty) *tiptop*; hänen pukeutumisensa on aina tiptop *hänen selgiendü on ainos tiptop*

tipu ark. 1. (vasta kuoriutunut kananpoika) *tip|a* (~an, ~ua, ~oi); *tipa|ine* (~zen, ~stu, ~zii) 2. (nuori nainen) *tip|a*; *tipa|ine*; mikä tipu! *tol'kovai on tipaine!*

tiputtaa (pudottaa, tipauttaa) *tiput|tua* (~an, ~tau, ~etah); jonkun toisen pitää tiputtaa lääke silmää-ni *keltah toizel pidäü tiputtua lekarsvu minun silmäh*

tiputus 1. (tiputtaminen) *tiputtami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tiputand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tiputu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); lääkkeen tiputus silmään *lekarsvan tiputtamine silmäh* 2. (lääk. nesteensiirto) *tiputtami|ne/ tiputand|u/ tiputu|s kaapel'nitsan kauti*; potilas on viety tiputukseen *voimatoi on viedü kaapel'nitsah*

tirkistellä (kurkistella, kurkkia) *kirčistel|lä* (~en, ~öü, ~läh); tirkistellä salaa pensaan takaa *kirčistellä peitoči tuhjon tagan*

tirkistely (tirkisteleminen) *kirčistelemi|ne* (~zen, ~sti, ~zii); *kirčistelend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *kirčisteli* (~n, ~ü, ~loi)

tirsat (ark. nokkaunet): ottaa pienet tirsat *nukah-tuakseh kodvazekse*

tirskauttaa 1. (ruiskauttaa) *pirskaht|uakseh* (~am-mos, ~ah/~ahes, ~etahes); veri tirskautti sormesta *veri pirskahtih sormes* 2. (naurusta, itkusta: purskahtaa) *pirskaht|uakseh*; tyttö tirskautti nauruun *tüttö pirskahtih nagroh*

tirskua 1. (nesteestä) *brizg|ua* (~an, ~au, ~etäh); vesi tirskuu putken liitoksesta *vezi brizgau butken liittehes* 2. (naurusta, itkusta) *prisk|ua* (~an, ~au, ~etäh); ei saa tirskua toisen kömmähdykselle! *ei sua priskua toizen hairahtuksele*

tiskata (pestä ruoka-astioita) *pel|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh) *astieloi*

tiski 1. (pestävät ruoka-astiat) *pestäv|ät* (~ien, ~ii) *astie|t* (~loin, ~loi); kuka hoitaa tänään tiskit? *kenbo pezöü tänäpäi astiet?* 2. (myyntipöytä) *müöndüstol|a* (~an, ~ua, ~ii); *kauppustol|a*; seisoa

tiskin takana *seizuo müöndüstolan tagan*
tiskiljukka (ark. diskon levytanssien juontaja)
diskotiekan juonda|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)/ *vedä|i*
 (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); **~kone** (ark. astianpesukone)
astienpezokoneh (~en, ~tu, ~ii); **~pöytä**
astienpezostol|a (~an, ~ua, ~ii)
tissi (ark. povi, rinta, nissä) *nänni* (~n, ~i, ~löi);
 imekö vauva vielä tissiä? *imöügo lapsi vie nännii?*
tissutella (ark. ryypiskellä, juopotella salaa)
rüüppäil|lä (~en, ~öü, ~läh); pappa tissuttelee
 omaksi ilokseen *died'oi rüüppäilöü iččeh ilokse*
titaani 1. (kem.) *titan* (~an, ~ua, ~oi); silmälasien
 kehykset ovat titaania *očkien kehükset ollah tita-*
nas 2. (kreikkalaisen mytologian jättiläisjumala)
titan
titteli (arvonimi, virkanimi) *tiitul* (~an, ~ua, ~oi);
arvonim|i (~en, ~ie, ~ilöi)
tittelinkipeä (leik.) *tiitulanvoimat|oi* (~toman,
 ~tomua, ~tomii); hän on tittelinkipeä typerys *hái*
on tiitulanvoimato| durakku
tiu (munien kappalemittana: 20 kpl) *kaksikümnen*
(kahtenkümnenen, kahtukümmandü, kaksiikü-
menii) kananjäi|čičä (~än, ~čičä, ~čii)
tiuhentaa (saattaa tiheä/mmäk/si, nopeuttaa)
tihend|iä (~än, ~äü, ~etäh); *ravend|ua* (~an, ~au,
 ~etah); tiuhennammeko tahtia? *ravendammogo*
tempua?
tiukata 1. (jännittää, tiukentaa) *tiuk|ata* (~kuan,
 ~kuau, ~atah); kiinnit|tiä (~än, ~täü, ~etäh); tiu-
 kata ruuvia kiinnittiä *vintua* 2. (kovistaa, tivata)
tiuk|ata; vual|die (~jin, ~diu, ~jita); poliisi tiuk-
 kasi todistajilta lisätietoja *politsii vuadü tovestajil-*
päi lizätieduo
tiukentaa 1. (kiristää) *kiinnit|tiä* (~än, ~täü,
 ~etäh); tiukenna muttereita vielä vähän *kiinnitä*
vie vähäine gaikkoi 2. (kuv.) *kovend|ua* (~an, ~au,
 ~etah); välituntivalvontaa on tiukennettava
väličuassuvalvondua pidäü kovendua; sanoa sa-
nottavansa äänensävyä tiukentaen sanuo omassah
sanottavu iändü kovendajen
tiukka 1. (kireä, tiivis) *kiind|ei* (~ien, ~iedü, ~ie-
 löi); tiukka side *kiindei sive*; kiristää ruuvit tiukal-
 le *vediä vintat kiindiekse* 2. (kuv. ankara, vaativa,
 jyrkkä, tukala) *kov|a* (~an, ~ua, ~ii); *vuadi|i*
 (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *jürk|ü* (~än, ~iä, ~ii);
vaig|ei (~ien, ~iedü, ~ieloi); tiukka johtaja *vuadü*
johtai; koulussamme on tiukka valvonta mejjän
školas on kova valvondü; tilanne meni tiukaksi
situatsii meni vaigiekse; tiukan paikan tullen jür-
kän paikan tullen; sodan jälkeen moni perhe oli
tiukoilla (eli ankarissa oloissa) voinan jälgeh mo-
net perehet oldih vaigevuksis (kovis ololois)
tiukkapipo (ark., kuv. tärkeilijä, nipottaja)
tozik|ko (~on, ~kuo, ~koloi); *kovahattu|ine* (~zen,
 ~stu, ~zii); on siinäkin aika tiukkapipo opettaja!
tol'kovai sit on aiga tozikko opastai!

tiukkasävyinen *kovasävü|ine* (~zen, ~stü, ~zii);
jürküsävü|ine; ministerin puhe oli tiukkasävyinen
ministran pagin oli kovasävüine
tiuku (pieni metallikello) *čurukello|ine* (~zen, ~stu,
 ~zii); tiu'ut helisevät *čurukellozet helistäh*
tiuskaista (tiuskata: sanoa kiukkuisesti, ärähtää)
san|uo (~on, ~ou, ~otah) *suutuksis; äräht|iäkkesh*
 (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); isä tiuskaisi jo-
 tain äidille *tuatto midälienne sanoi suutuksis*
muamale
tiuskia (äyskiä, ärähdellä) *ärähtell|läkkesh* (~emmös,
 ~eh/ ~ehes, ~lähes); opettaja ei saa tiuskia luokalle
opastajal ei sua ärähtelläkkesh luokale
tivata 1. (tiukata, vaatia) *vual|die* (~jin, ~diu, ~ji-
 tah); älä enää tivaa samaa asiaa! *älä enämbiä vua-*
ji samua dieluo! 2. (jankuttaa, hokea) *tankut|tua*
 (~an, ~tau, ~etah); aina sinä sitä jaksat *tivata keh-*
tuat sinä ainos sidä tankuttua
tivoli (huvipuisto) *zabuavupark|u* (~an, ~ua, ~oi);
zabuavupuust|o (~on, ~uo, ~oloi)
todella 1. (toden teolla) *toven; tozi*; kahvi oli to-
 della hyvää *koufei oli tozi hüvä* 2. (ihanko totta?)
ihango tottu? toveno? tottugo? oletko todella jo
lähdössä? oletgo toven jo lähtemäs?
todellinen 1. (tosiasioihin perustuva, reaallinen)
toveli|ne (~zen, ~stu, ~zii); *tozi*; mikä on hank-
 keen todellinen hyöty? *mibo on projektan toveline*
hüödü? 2. (oikea, aito, tosi) *toveli|ne; tozi*; todelli-
 nen ystävä *tozi üstävü*; sodan todelliset kasvot
voinan tovellizet ilviet 3. (varsinainen) *toveli|ne*;
 firman todellinen johtaja *firman toveline johtai*
todellisuudentaju *tovellizuonovvostami|ne* (~zen,
 ~stu, ~zii); *tovellizuonovvostand|u* (~an, ~ua,
 ~oi); *tovellizuonovvostu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii);
 onko työllä tervettä todellisuudentajua? *ongo*
tütöl tervehtü tovellizuonovvostustu?
todellisuus *tovellizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); elää tä-
 män päivän todellisuutta *eliä tämän päivän tovel-*
lizuttu; todellisuudesta vieraantunut *vieravunnuh*
tovellizuos
todennäköinen (luultava, oletettava) *toven-*
nägö|ine (~zen, ~stü, ~zii); hänet vangittiin to-
 dennäköisin syin *händü arestuittih tovennägözis*
pričinöis
todennäköisyys *tovennägövü|s* (~ksen/ ~ön, ~stü/
 ~ttü, ~ksii); kaiken todennäköisyyden mukaan
kaiken tovennägövükšen mugah; asiasta tiedetään
50 %:n todennäköisyydellä dielos tietäh vaiku
viijenkümnenen protsentan tovennägövüöl
toden teolla 1. (vakavissaan) *toven; toven tevol*;
 olemme toden teolla hankkeessa mukana *olemmo*
toven tevol mugah projektas 2. (rajusti, voimak-
kaasti) toven; toven tevol; eilen myrskysi toden
 teolla *eglai toven štormii*
todentuntuinen (uskottava, vakuuttava)
toventundo|ine (~zen, ~stu, ~zii); *uskottav|u* (~an,

~ua, ~ii); todentuntuinen selitys uskottavu sellitus

todeta 1. (havaita, huomata) *tovend|ua* (~an, ~au, ~etah); *tovest|ua* (~an, ~au, ~etah); *konstatiiru|ja* (~čēn, ~ččou, ~jah); onnettomuuden uhri todettiin kuolleeksi *ozattomuon uhri konstatiiruittih kuolluokse* 2. (esittää toteamuksena, laushtaa) *tovend|ua*; *tovest|ua*; *konstatiiru|ja*; kaappausdraama päättyi onnellisesti, lehti totesi *kuabavusdruamu loppih ozakkahasti, tovesti lehti*

todistaa 1. (näyttää toteen, osoittaa) *tovend|ua* (~an, ~au, ~etah); *tovest|ua* (~an, ~au, ~etah); *dokaži|e* (~n, ~u, ~tah); todistaa syyttömyytensä *dokažie omassah süüttömyš* 2. (vahvistaa oikeaksi, varmentaa) *tovend|ua*; *tovest|ua*; jäljennöksen oikeaksi todistavat... *koupīi oigiekse tovendetah...*; olla todistamassa murhenäytelmää olla *tovestamas trageediedu* 3. (heng. julistaa) *tovend|ua*; *tovest|ua*; *san|uo* (~on, ~ou, ~otah) *julgi*; nuori mies todisti uskostaan *nuori mies sanoi julgi omassah vieros*

todistaja *tovenda|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *tovesta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); todistajat oikeudessa *tovestajat suvvos*

todistajan|lausunto *tovendajan-/ tovestajan-sanom|u* (~an, ~ua, ~ii); todistajanlausunnon mukaan *tovendajansanoman mugah*; **palkkio** *tovendajan-/ tovestajanpalkiv|o* (~on, ~uo, ~oloi); haluatteko todistajanpalkkion? *tahtottogo tovestajanpalkivon?* **~vala** *tovendajan-/ tovestajanklätv|u* (~an, ~ua, ~oi); puhut nyt todistajanvalan velvoittamana *pagizet nügöi tovestajanklätvan vellal-lizennu*

todiste 1. (todistuskappale) *tovesteh* (~en, ~tu, ~ii); *argument|u* (~an, ~ua, ~oi); rikoksesta ei ole mitään todisteita *pahantevos ei ole nimidä tovestehtu*; etsiä todisteita *eččie tovestehii* 2. (näyte, osoitus) *tovesteh*; teko on todiste ystävydestä *tego on tovesteh üstävүүš*

todistus 1. (todistaminen) *tovestami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tovestand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tovestu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); häntä syytetään silminnäkijöiden todistuksen perusteella *händü viäritetäh silminnägijöin tovestuksen perustehel* 2. (asiakirja) *tovestu|s*; millaisen todistuksen poika sai? *mittumanbo tovestuksen sai brihačču?* 3. (todistuskappale, peruste) ks. todiste 1

todistusaineisto *tovestusainehist|o* (~on, ~uo, ~oloi); *tovestusmaterjuu|u* (~an, ~ua, ~oi); syyttäjän hallussa oleva todistusaineisto *viärittäjän käzisoolii tovestusainehisto*

toffee *sliuhkukarameli* (~n, ~i, ~loi)

tofu (soijajuusto) *sojajuust|o* (~on, ~uo, ~oloi)

tohelo (ark. höperö) *töhel|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); onpa siinä aika *tohelo sit kačo on aiga töhelö*

toheloida (ark. tunaroida, möhliä) *töhl|ätä* (~iän, ~iäu, ~ätäh)

tohina (hosuminen, koheltaminen) *kiireh* (~en, ~tü, ~ii); *tohu* (~n, ~u, ~loi); passikin jäi kotiin siinä lähdön tohinassa *pasportugi jäi kodih sit läh-tön tohus*

tohkeissaan (innoissaan) *innostuksis*; olin ihan tohkeissani tiedosta *olin ihan innostuksis tiijos*

tohtia (uskaltaa, rohjeta, kehdata) *ruohti|e* (~n, ~u, ~tah); *rohke|ta* (~nen, ~nou, ~tah); tohtiikohan sitä johtajaa nyt vaivata? *suannougo ruohtie nečidä johtajua nügöi vaivata*

tohtori 1. (yliopiston korkein oppiarvo) *douhturi* (~n, ~i, ~loi); väitellä tohtoriksi väitellä *douhturikse* 2. (puhuteltaessa lääkäriä) *douhturi*; kutsutaanko tohtori? *kučummogo douhturin?*

tohtorin|hattu *douhturinhat|tu* (~un, ~tuu, ~tu-loi); **~väitös** *douhturinväittelemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *douhturinväittelend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *douhturinväitö|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); **~väitöskirja** *douhturinväitöskirju* (~an, ~ua, ~oi)

tohtoroida (ark. puoskaroida) *vračui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); kuka tämän haavan on tohtoroinut? *kenbo tämän ruanan on vračuinnuh?*

tohveli (ark. aamutossu) *tapk|u* (~an, ~ua, ~oi)

toikkaroida (hoippua) *šatai|jakseh* (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); humalaisia toikkaroi kadulla *humalpiät šataijahes pihal*

toilaus (halv. tyhmä, huomiota herättävä teko) *tuhm|u* (~an, ~ua, ~ii) *telgo* (~von, ~guo, ~goloi); hänen anteeksiantamattomat toilauksensa hänen *prostimattomat tuhmat tevot*

toimeen|pano *toimehpanemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *toimehpanend|u* (~an, ~ua, ~oi); *toimehpan|o* (~on, ~uo, ~oloi); kuka huolehtii päätösten toimeenpanosta? *kenbo huolehtiu piätöksien toimehpanos?* **~tulo** 1. (elatus) *toimehtulemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *toimehtulend|u* (~an, ~ua, ~oi); *toimehtul|o* (~on, ~uo, ~oloi); turvata lasten toimeentulo *turvata lapsien toimehtulo* 2. (toimeen tuleminen) *tulemi|ne/ tulend|u* *tulo toimeh*; *sobimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *sovind|u* (~an, ~ua, ~oi); *so|bu* (~vun, ~buu, ~loi); toimeentulo naapureiden kanssa *tulemine toimeh/ sobuh susiedoinke*; **~tulotuki** *toimehtulemis-/ toimehtulendu-/ toimehtulotulgi* (~ven, ~gie, ~gi-loi); perhe saa tarvittaessa toimeentulotukea *perreh suau toimehtulemistugie, ku tarvinnou sidä*

toimeksianto *toimekse-/ ruattavakseandami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *toimekse-/ ruattavakseannand|u* (~an, ~ua, ~oi); *toimekse-/ ruattavaksean|do* (~non, ~duo, ~doloi); suorittaa toimeksianto *ruadua toimekseandamine*

toimelias (touhukas, ahkera) *ruavok|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); *touhuk|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); syksy on toimeliasta aikaa *siügüzü on ruavokas aigu*

toimen|haltija *činouniek|ku* (~an, ~kua, ~koi);

virguniek|ku (~an, ~kua, ~koi); viran- ja toimenhaltijat virguniekat da činouniekat; **~kuva** čiinun-/ virrankuv|a (~an, ~ua, ~ii); selvitetiinkö sinulle toimenkuvasi firmassa? *selvitettiigo sinulles firmas čiinun-/ virrankuva?* **~pide** (toimi, operaatio) *toimenpi|do* (~von, ~duo, ~doloj); nyt on aika ryhtyä toimenpiteisiin *nügöi on aigu ottu-akseh toimenpidoloih*; kirurginen toimenpide vaatii nukuksen *hirurgielline toimenpido vuadiu narkouzua*

toimesta (aloitteesta) *aloittehes; toimes*; liikennettä valvotaan poliisin toimesta (par. poliisi valvoo liikennettä) *liikendehtü valvotah politsien toimes* (politsii valvou liikendehtü)

toimeton (joutilas, saamaton) *joudav|u* (~an, ~ua, ~ii); istua toimettomana *kädet ristissä istuo joute käit ristai*

toimi 1. (tehtävä, hanke, puuha) *homm|u* (~an, ~ua, ~ii); *rua|do* (~von, ~duo, ~oloi); *projekt|u* (~an, ~ua, ~oi); isännän toimet *izändän hommat* 2. (työpaikka, vakanssi) *rua|do* (~von, ~duo, ~doloj); *ruadopaik|ku* (~an, ~kua, ~koi); *vakansi|i* (~ien, ~iedu, ~eloi); kuntaan perustettiin uusia virkoja ja toimia *kundah perustettih uuzii virgoi da ruadopaikkoi*; hän on toimesta pankissa *häi on ruavos bankas/ häi ruadau bankas* 3. (sanonnoissa): tulla toimeen kaikkien kanssa *tulla toimeh kaikkienke*; panna toimeen uudistuksia *panna toimeh uuvvistuksii*; panna toimeksi (ryhtyä) *ottu-akseh/ ruveta/ panna toimeh*; tyhjin toimin (toimettomana) *tühjin toimin*

toimia 1. (puuhata, touhuta) *rua|dua* (~n, ~dau, ~tah); meidän on ryhdyttävä toimimaan *meil pidäü ottuakseh ruadoh* 2. (käydä, olla käynnissä, tehdä tehtävänsä) *rua|dua; käv|vä* (~ün, ~üü, ~väh); toimivatko jarrut kunnolla? *ruatahgo tormozat kunnolleh/ hüvin?* suhteemme ei toiminut *meijän välit ei käüdü* 3. (esiintyä, menetellä) *rua|dua*; miten kriisitilanteessa toimitaan? *midä ruadua kriizissutilandehes?*

toimijala (toiminta-ala) *ruadoal|a* (~an, ~ua, ~oi); *hommual|a*; kuuluuko se toimialaani? *kuuluugo se minun hommualah?* **~toimialue** *ruadoaloveh* (~en, ~tu, ~ii); *hommualoveh*; seutujohtajan toimialueena on monta kuntaa *alovehjohtajan hommualovehennu on moni kundua*; **~elin** *ruadoeli|n* (~men, ~ndü, ~mii); *ruado-organ* (~an, ~ua, ~oi); yhtiöiden raha-asioita hoitava toimielin *ühtivölöin rahadieloloi hoidai ruadoelin*; **~henkilö** *ruada|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); sairaalan toimihenkilöt rupesivat lakkoilemaan *bol'ničan ruadajat ruvettih bastuimah*; **~kausi** *ruadoka|uzi* (~vven, ~uttu, ~zii); hallituksen toimikausi jäi vajaaksi *halličuksen ruadokauzi jäi vajuakse*; **~kunta** *ruadokun|du* (~nan, ~dua, ~dii); *hommukun|du*; juhlaa järjestämään valittiin toi-

mikunta *pruazniekkua organizuimah vallittih hommukundu*; **~lupa** *ruadolu|ba* (~van, ~bua, ~bii); *hommulu|ba*; hakea yritykselle toimilupaa *pakita firmale ruadolubua*

toiminnanjohtaja *ruavonjohta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); yhdistykselle valittiin uusi toiminnanjohtaja *ühtistükseh vallittih uuzi ruavonjohtai*

toiminta *ruadami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ruand|u* (~an, ~ua, ~oi); *rua|do* (~von, ~duo, ~doloj); yrityksen aloitti toimintansa *firmu algoi ruadamizen*; lihasten toiminta *lihaksien ruandu*

toiminta|edellytys *ruadomaht|o* (~on, ~uo, ~oloi); yrityksellä on hyvät toimintaedellytykset *firmal on hüvät ruadomahtot*; **~häiriö** *ruadohäiriv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); laitteessa havaittiin toimintahäiriö *aparuatas lööttih ruadohäirivö*; **~kausi** ks. toimikausi; **~kertomus**

ruadokerdomu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *otčot|tu* (~an, ~tua, ~toi); säätiön toimintakertomuksesta ilmenevät projekteihin käytetyt varat *fondan ruadokerdomukses tullah nägüvih projektoih käütetüt varat*; **~kyky** *ruadokü|gü* (~vün, ~güü, ~gü-löi); hallitus on tunnettu toimintakyvystään *halličus on tunnettu sen ruadoküviis*

toiminta|kykyinen *ruadokügü|ine* (~zen, ~sti, ~zii); **~kyvytön** *ruadoküvüt|öi* (~töman, ~tömiä, ~tömii)

toiminta|ohje *instruksii|i* (~en, ~edu, ~eloi); *direktiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); työntekijöille annettiin toimintaohjeet tulipalon sattuessa *ruadajile annettih instruksii tulipalon sattujes*; **~periaate** *ruadoprintsip|pu* (~an, ~pua, ~poi); säätiön toimintaperiaatteet ovat kaikkien tiedossa *fondan ruadoprintsipat ollah kaikkien tiijos*; **~suunnitelma** *ruadopluan|u* (~an, ~ua, ~oi); kokouksessa keskustellaan ensi vuoden toimintasuunnitelmas-
ta *kerähmös pietäh pagin tulien vuvven ruado-
pluanas*

toiminto (toiminnan yksityinen vaihe) *funksii|i* (~en, ~edu, ~eloi); onko laitteen toiminnot tarkistettu? *ongo laitteen funksiet tarkistettu?*

toimipaikka 1. (työ- tai toimintapaikka) *ruadopaik|ku* (~an, ~kua, ~koi) 2. (eril. laitoksista) *ruadopaik|ku*; Sokoksella on toimipaikkoja ympäri maata *Sokoksel on ruadopaikkoi ümbäri muadu*

toimisto *laito|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

toimisto|apulainen *laitosabula|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~päällikkö** *laitospiälik|kö* (~ön, ~küö, ~kö-löi); **~sihteeri** *laitossekretari* (~n, ~i, ~loi)

toimitsija (kilpailujen tms. toimihenkilö) *ruada|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *funksionier|u* (~an, ~ua, ~oi)

toimittaa 1. (suorittaa, panna toimeen) *rua|dua* (~n, ~dau, ~tah); *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah); perunkirjoitus toimitettiin ajallaan *perindöluvettelo*

luajittih aijoin aijal 2. (hankkia, välittää) *vediä* (vien, *vedäi*, *vietäh*); toimittaa tavarat tilaajalle *vediä tavarat tiluajale*; viesti toimitettiin koko henkilökunnalle *viesti viettih kogo persounualale* 3. (toimituksen työstä) *redaktiirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); toimittaa lehteä *redaktiiruija lehtie*

toimittaja redaktor (~an, ~ua, ~oi)

toimitus 1. (toimittaminen) *ruadami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ruand|u* (~an, ~ua, ~oi); *luadimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *luajind|u* (~an, ~ua, ~oi); *redaktiiruiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *redaktiiruiččend|u* (~an, ~ua, ~oi); *redaktiiruiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); sanakirjan toimitus *sanakirjan redaktiiruiččemine* 2. (suoritus, toimenpide, toimitus) *toimitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *diel|o* (~on, ~uo, ~oloi); *homm|u* (~an, ~ua, ~ii); sakramentit, esimerkiksi kaste ja voitelu, ovat kirkon pyhiä toimituksia *sakramentat, ezimerkikse ristindü da mirhalvoidelendu, ollah kirikön pühii toimitusii* 3. (toimitetut tavarat) *suatet|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi) *tavar* (~an, ~ua, ~oi); toimitukset ovat valitettavasti myöhässä *suatetut tavarat ollah pahakse mielekse müöhäs* 4. (tieteellisistä julkaisuisista) *julguami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *julguand|u* (~an, ~ua, ~oi); *jugav|o* (~on, ~uo, ~oloi); SKS:n toimitukset Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran *julgavot* 5. (lehden toimituskunta) *redaktsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); toimituksessa on välillä hyvin kiireistä *redaktsies toiči on aiga kiireh*

toimitus|aika suattamis-/ suatandu-/ suattavo-*ai|gu* (~jan, ~gua, ~goi); tilasin tavarat kuukauden toimitusajalla *tilain tavarat kuun suatanduai-gah*; ~**ehto** suattamis-/ suatandu-/ suattavoeh*t|o* (~on, ~uo, ~oloi); toimitusehdoista on sovittu kirjallisesti *suattamisehtolois on sovittu kirjallizes-ti*; ~**johtaja** ruadojohta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); ~**päällikkö** laitoksenpälik|*kö* (~ön, ~küö, ~kölöi); ~**sihteeri** redaktsiensekretari (~n, ~i, ~loi)

toimiva hüvin meni|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); *funktioniiruičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) yhteistyömme on toimivaa *meijän ühtine ruado on hüvin menii*; asunnossa on toimiva pohjaratkaisu *fatieras on funktioniiruiččii pohjureseenii*

toimivalta toimival|*du* (~lan, ~dua, ~doi); *kompetentsi|i* (~en, ~edü, ~eloi); ylittää toimivaltansa *üllittä kompetentsiedü*

toinen 1. (järjestysluku) *toi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); olla toisella luokalla *olla toizes luokas* 2. (lukumääränä) *toi|ne*; saisinko vielä toisen kupin kahvia? *suazingo vie toizen kupin koufiedu?* 3. (indef. pronomini) *toi|ne*; tien toisella puolella *tien toizel puolel*; toiset ovat laiskoja, toiset ahkeria *ühtet ollah laškat, toizet ahkerat*; älä sekaannu toisten asioihin *älä segavu toizien azieloih* 4. (resiprookkipronomini) *toine toizen*; *toine tostus*; *toine toizii*; he viihtyvät toinen toisensa seurassa *heil on hüvä*

olla toine toizenke; istua lähellä toisiaan *istuo lähäl toine tostus*; toinen toistaan kauniimpi kuva *toine tostus čomembi kuva* 5. (ark.) *toi|ne*; kyllä toisilla menee hyvin! *tol'kovai toizil menöü hüvin!* toinen mokoma (saman verran) lisää *toine nengoine (saman verran) liziä* ◇ olla toinen jalka hau-dassa (kuolemansairas) *olla üksi jalgu havvas (surman pardahal)*

tointua (elpyä, palata tajuihinsa) *toi|buo* (~vun, ~buu, ~vutah); *el|büö* (~vün, ~büü, ~vütäh); oletko jo tointunut järkytyksestäsi? *oletgo jo toibunuh potruasas?*

toipilas (sairaudesta toipuva) *tervehtü|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); toipilaana ei saa rasittaa itseään *tervehtüjes ei pie vaivata iččie*

toipua (parantua, tervehtyä) *toi|buo* (~vun, ~buu, ~vutah); *para|ta* (~nen, ~nou, ~tah); *tervehtü|ö* (~n, ~ü, ~täh); olen jo toipumassa flunssasta *olen jo paranemas gripas*

toisaalta (toisekseen) *toizielpäi*; tarjous oli toisaalta hyvä, toisaalta huono *taričus oli üksielpäi hüvä, toizielpäi huono*

toisarvoinen (sekundaarinen) *toizenarvo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); ei pidä takertua toisarvoisiin kysymyksiin *ei pie takelduo toizenarvozih küzüümüksih*

toisenlainen (muunlainen, erilainen) *toizenla|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *toizenjüttü|ine* (~zen, ~stü, ~zii); haluan toisenlaisen elämän *tahton toizenjüttüzen eloksen*

toisinaan *toiči*; tunnen itseni toisinaan tosi vihaiseksi *čusvuičen iččie toiči tozi vihazekse*

toisinajatteli *toizinajatteli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *toizinduumaičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); toisinajatteli-joilla on joskus vaikeata *toizinajatteli-joil on toiči vaigei*

toisinpäin *toizinpäi*; lue teksti toisinpäin *luve tekstu toizinpäi*

toisinto (kopio, muunnos) *koupi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *variant|u* (~an, ~ua, ~oi); veljekset ovat kuin toistensa toisintoja *vellekset ollah ku toine toizen koupiet*

toissapäivänä *tossupiän*

toissijainen (sekundaari) *toizensijahi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); ne ovat toissijaisia tietoja *net ollah toizensijahizet tiijot*

toistaa (uusia) *toist|ua* (~an, ~au, ~etah); *san|uo* (~on, ~ou, ~otah) *vie kerdu*; toistaisitko kysymyksesesi? *toistazitgo omassah küzüümüksen?*

toistaa itseään *toist|ua* (~an, ~au, ~etah) *omua iččie*; historia toistaa itseään *histourii toistau omassah iččie*

toistaiseksi *välil*; *väliaigazesti*; asun toistaiseksi Helsingissä *elän välil Helsingis*

toista|kymmentä *tostukümmendü*; ~**sataa** *tostusadua*; ~**tuhatta** *tostutuhattutoiste* (toisen ker-

ran, myöhemmin) *toiči*; tulkaa toiste! *toiči tulgua!* / *tulgua toiči!*

toisto *toistami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *toistand|u* (~an, ~ua, ~oi); *toist|o* (~on, ~uo, ~oloi); saman sanan toistoa sanotaan tautofoniaksi *saman sanan toistamistu sanotah tautofoniekse*

toistua *toistu|o* (~n, ~u, ~tah); virhe ei saisi enää toistua *hairehtuksen ei pidäs enämbiä toistuo*

toistuvasti (aina uudelleen) *puaksuh*; hän myöhästelee toistuvasti *häi müöhästelöü puaksuh*

toisuskoinen *toistu vieruo*

toitottaa 1. (soittaa, puhalttaa torvea) *toitot|tua* (~an, ~tau, ~etah) 2. (kuv.) *toitot|tua* älä toitota kaikkia asioitasi kännykkään *älä toitota kaikkii omassas dieloloi mobil'niekkah*

toive (haave, pyyntö) *taht|o*; (~on, ~uo, ~oloi); täytän kaikki toiveesi *täütän kai sinun tahtot*; minulla olisi harras toive *minul olis süvä tahto*

toiveajattelu *tahtomieli|* (~en, ~dü, ~ii); on toiveajattelua, että työ valmistuu ajoissa *on tahtomiöldü, ruado valmistuu aijoinaijal*

toiveikas *tahtok|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); olen silti toiveikas *olen ühtelläh tahtokas*

toive|konsertti *tahtokonsert|u* (~an, ~ua, ~oi); kuunnella radiosta yleisön toivekonserttia *kuunnella radivos rahvahan tahtokonsertua*; **~uni** *tahtoun|i* (~en, ~du, ~ii/ ~iloi); mökki oli oikea lapsiperheen toiveuni *duaču oli lapsiperehen tozi tahtouni*

toivo *toiv|o* (~on, ~uo, ~oloi); *taht|o* (~on, ~uo, ~oloi); onko potilaalla vielä toivoa? *ongo voimatomal vie toivuo?* paremman elämän toivossa *paremman eloksen toivos*

toivoa (haluta, odottaa) *toiv|uo* (~on, ~ou, ~otah); *taht|uo* (~on, ~ou, ~otah); toivon heidän tulevan pian *tahton ku hüö tuldas teriämbäh*

toivominen *toivomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *toivond|u* (~an, ~ua, ~oi); *toiv|o* (~on, ~uo, ~oloi); *tahtomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tahtond|u* (~an, ~ua, ~oi); *taht|o* (~on, ~uo, ~oloi); siinä on paljon toivomisen varaa *sit on äijü toivomizen varua*

toivomus *toivomu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *taht|o* (~on, ~uo, ~oloi); *tahtomu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); toteuttaa toivomukset *todevuttua toivomukset*

toivomuslista *toivomus-/ tahtomuslist|u* (~an, ~ua, ~oi); *toivomus-/ tahtomusluvettel|o* (~on, ~uo, ~oloi)

toivoton (epätoivoinen) *toivot|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *tahtot|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); epätoivo|ine (~zen, ~stu, ~zii); epätahto|ine (~zen, ~stu, ~zii); tilanne on toivoton *situatsii on toivotoi*

toivottaa *toivot|tua* (~an, ~tau, ~etah); *taht|uo* (~on, ~ou, ~otah); toivotan sinulle kaikkea hyvää *toivotan sinulles kaikkie hüviä*; toivottaa vieras tervetulleeksi *ot|tua* (~an, ~tau, ~etah) *vastah*

gost'u

toivottavasti *toivottavasti/ tahtottavasti*; *toivottavalleh/ tahtottavalleh*

toivottomasti *toivottomasti/ toivottomalleh*; *ülen äijäl*; nuoret ovat toivottomasti rakastuneita *nuoret on rakastuttu ülen äijäl*

toivottomuus *toivottomu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *tahtottomu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

toivottu *toivot|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); *tahtot|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); saimme kauan toivotun lapsen *saimmo ammui tahtotun lapsen*; ei-toivottu henkilö *ei-toivottu hengilö*

toivotus *toivotu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *tahtomu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); syntymäpäiväsankarille lausuttiin monet onnen ja pitkän iän toivotukset *roindupäivüniekale sanottih monet ozan da pitkän ijän tahtomukset*

tokaista (laushtaa, mainita): sanoa tokaista jotain ajattelematonta *sanuo järähüttiä midätah ajattelemattomua*

toki 1. (sentään, kuitenkin, kuitenkaan) *taki*; *ühtel-läh*; he toki myönsivät omat virheensä *hüö ühtel-läh priznaittih omat virhiet* 2. (tietysti) *tiättäväine*; tottahan toki minä sen teen *ga tiättäväine minä sen luajin*

tokkurassa (humalassa, sekapäisenä) *humalas*; *čihvas*; taas se äijä on ihan tokkurassa *müös se starikku on ihan humalas*

tolalla: asiat ovat hyvällä tolalla *dielot ollah hüiväl tiel*; hän on poissa tolaltaan surusta *gor'an täh häi on lähtenüh tolkus*

tolkku 1. (ymmärrys, järki) *tolku* (~n, ~u, ~loi); oletko tolkussasi? *oletgo tolkus?* 2. (tervejärkisyys, mieli) *tolku*; yrityksissä ei ole mitään tolkkua *sinun hommis ei ole nimidä tolkuu*

tolkuton *tolkut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

tolkuttaa (jankuttaa) *jankut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *tankut|tua* (~an, ~tau, ~etah)

tolkuttomasti (vailla tolkkua, paljon) *tolkuttomalleh*; *tolkuttomah*; huutaa tolkuttomasti *iändiä tolkuttomalleh*; torilla oli tolkuttomasti väkeä *baraziril oli tolkuttomah rahvastu*

tollo (ark.) *bluazn|u* (~an, ~ua, ~oi); *durak|ku* (~an, ~kua, ~koi); *habakari* (~n, ~i, ~loi); *tolkut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); ettekö te tollot tajua selvää kieltä? *ettogo tiö habakarit ellendä selgiedü kiöldü?*

tolppa 1. (pilari, paalu) *pač|as* (~čahan, ~astu, ~čahii); laituriin lyötiin uudet tolpat *pristanih iskiettih uvvet paččahat* 2. (kuv.): pysyä tolpillaan (jaloillaan) *püzüö jalloilleh*

tolvana (ark.) ks. *tollo*

tomaatti (kasv. *Lycopersicum esculentum*) *tomuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *pomidor* (~an, ~ua, ~ii)

tomaattipyree *tomuattupüree* (~n, ~dü, ~löi);

~sose *ketčup|pu* (~an, ~pua, ~poi)

tomera (reipas, riuska) *boiko|*i (~in, ~idu, ~loi); *louhko|*i (~in, ~idu, ~loi); *provorno|*i (~in, ~idu, ~loi); tomerat työntekijät *boikoit ruadajat*

tomppeli (ark. moukka, typerys) *bolvan* (~an, ~ua, ~oi); *durak|ku* (~an, ~kua, ~koi); *ostolop|pu* (~an, ~pua, ~pii); mokomakin tomppeli koko mies *aiga ostoloppu kogo mies*

tomu 1. (pöly) *tomu* (~n, ~u, ~loi); *pölü* (~n, ~ü, ~löi); tomu on kaikkialla huoneessa *pertis on kaikkiall pölüü* 2. (kuv.) *tomu*; hän karisti kotimaansa tomut jaloistaan (häipyi maastaan) *hái puisti omassah kodimuan pölüt jallois* (häibüi muas iäre); vainajan maallinen tomu *pokoiniekan mualline tomu*

tomuttaa *puist|ua* (~an, ~au, ~etah); tomutin matot pihalla *puistin matot pihal*

tonkia 1. (kaivella, penkoa) *kaiv|ua* (~an, ~au, ~etah); *töngi|e* (~n, ~ü, ~täh); pojat tonkivat kas-tematoja tunkiolta *brihačut töngitäh čüöttölöi hösetukus* 2. (kuv. nuuskia) *n'uustell|a* (~en, ~ou, ~lah); älä tongi minun asioitani! *älä n'uustele minun dieloloi!*

tonkka (ark. pystö) *biton* (~an, ~ua, ~oi); maito pantiin tonkkiin *maido pandih bitonoih*

tonni 1. (tuhat kiloa) *tonn|u* (~an, ~ua, ~ii); tiellä on kahdeksan tonnin painorajoitus *tiel on kaheksan tonnan viessurajoitus* 2. (ark. 1000 mk/euroa) *tuhalt* (~nden, ~ttu, ~nzii); maksoin autosta pari tonnia *maksoin mašinas pari tuhattu*

tontti *om|a* (~an, ~ua, ~ii) *mua* (~n, ~du, ~loi); *om|a mua-all|a* (~an, ~ua, ~oi); omakotitalon tontti *oman koin mua-ala*

tonttu 1. (kansanuskomusten olento) *kodi-izänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); saunatonttu *külüizändü* 2. joulupukki ja tontut *rastavanuk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi) *da rastavantontut* (~loin, ~loi) 3. (ark. tyhmä, typerä ihminen) *bluazn|u* (~an, ~ua, ~oi); *durak|ku* (~an, ~kua, ~koi); *habakari* (~n, ~i, ~loi); *tolkut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); hän on täysi tonttu näissä asioissa *hái on ihan tolkutoi nämmis dieloloi*

topaasi *topuaz|u* (~an, ~ua, ~oi)

topakka (terhakka, tompera) *boiko|*i (~in, ~idu, ~loi); mummo on vielä pirteä ja topakka *buabo on vie vessel da boiko*

topografinen *topogruafielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); Karjalan topografiset kartat *Karjalan topogruafiellizet kartat*

toppa (ark. pakkaus) *pakkavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); ostin topan tulitikkuja *ostin pakkavuksen spičkua*

toppa|haalarit *täütehkombezon* (~an, ~ua, ~oi); ~housut *täütehhouzu|t* (~loin, ~loi); *täütehštani|t* (~loin, ~loi); ~kangas *täütehka|s* (~han, ~stu, ~hii); ~takki *täütehtak|ki* (~in, ~kii, ~kiloi)

toppi 1. (hihaton ja kaulukseton naisten pusero) *toopik|ku* (~an, ~kua, ~koi) 2. (ark. stoppi, pysähdys) *stop|pu* (~pan, ~pua, ~pii); nyt tuli toppi *nügöi rodih stoppu*

toppuutella (ark. rauhoitella) *aleit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); *rauhoit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); isä toppuutteli nuorten intoa *tuatto rauhoitteli nuorien induo*

tora (riita, kina) *rii|du* (~jan, ~dua, ~doi)

torailla *rii|jellä* (~delen, ~delöü, ~jelläh); ystävät-kin torailevat joskus keskenään *üstävätgi riijelläh keskenäh silloi-toiči*

torakka (el. Blattodea) *brusak|ku* (~an, ~kua, ~koi)

torata ks. torailla

tori 1. (myyntipaikka) *bazari* (~n, ~i, ~loi); käväisin torilla ostoksilla *kävähimmäst ostoksile bazari-le* 2. (aukio kaupungissa) *augiv|o* (~on, ~uo, ~oloi)

torjua 1. (estää, ehkäistä) *est|ä* (~än, ~äü, ~etäh); *kiel|diä* (~län, ~däü, ~letäh); *tukehtut|tua* (~an, ~tau, ~etah); vaara torjuttiin *varattavu estettih*; sellaiset ennakkoluulot on torjuttava *moizet piätökset edukädeh pidäü tukehtuttua* 2. (olla suostumatta, evätä) *kiel|diä* (~län, ~däü, ~letäh); torjua epämääräiset myyntitarjoukset *kielidiä ebämiäräzet müöndütaričukset*

torjunta *hävittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *hävi-tänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *hävitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); tuhohyönteisten torjuntaan on olemassa tehokkaita aineita *tuho-/vredaelävien hävittämi-zeh on olemas tevokkahii ainehii*

torjuva (kuv. kielteinen) *kieldei|ne* (~zen, ~stü, ~zii); hän teki torjuvan eleen *hái luadii kieldeizen elehen/ viippahuksen*; torjuva asenne *kieldeine nägökandu*

torkahtaa *nukaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); torkahdin hetkeksi *nukahtimmos kodvazekse*

torkku 1. (ark. päiväuni) *päivüun|i* (~en, ~du, ~ii/~iloi); ottaa pienet torkut *ottua lühüöt päivüunet* 2. (uninen) *uni|ne* (~zen, ~stu, ~zii) ◇ illan virkku, aamun torkku, se tapa talon hävittää illan *boikoi, huondeksen unine, se taba taloin hävittäü*

torkkua *nuk|kuo* (~un, ~kuu, ~utah); torkuin koko esityksen ajan *nukuin kogo dokluadan aigua*

torni *bašn|u* (~an, ~ua, ~oi); kirkon torni *kirikön bašn'u*

torppa *mök|ki* (~in, ~kii, ~kilöi)

torstai *nelläspäiv|ü* (~än, ~iä, ~ii)

torttu *mag|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi) *piiraihu|t* (~on, ~ttu, ~zii); leipoa joulutorttuja *pastua joulupiirai-huzii*

torua (nuhdella) *čak|ata* (~kuan, ~kuau, ~atah); äiti torui lapsia *muamo čakkai lapsii*

torvi 1. (mus.) *tru|ba* (~an, ~bua, ~bii); vaski-*tru|ba*; soittaa torvea *soittua truval* 2. (putki) *tru|ba*; savu tulee torvesta *savvu tulou truvas*;

ruokatorvi *süöndütru|ba; süöndüho|du* (~vun, ~duu, ~duloi) 3. (ark. typerä, tyhmä ihminen) *tru|ba; senkin torvi! kehnon truba!*

tosi 1. (adj.) *to|zi* (~ven, ~ttu, ~zii); hän on tosi karjalainen *häi on tozi karjalaine* 2. (subst. tapaan käytetty) *to|zi; tuleekohan tästä koskaan tosi? tulougo täs hos konzutah tozi?* häntä ei pidä ottaa todesta *händü ei pie ottua tovelleh; totta puhuak-seni tottu paisten*

tosiaan *toven; totta tosiaan tottu toven*

tosiasia *toziazi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *tozidiel|o* (~on, ~uo, ~oloi); *fakt|u* (~an, ~ua, ~oi); tunnustaa tosi-asiat *priznaija faktat*

tosikko (huumorintajuton) *tozik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); sellaista tosikkoa on vaikea ymmärtää *mostu tozikkuo on vaigei ellendia*

tosin (kyllä/kin) *tottu; olen tosin toista mieltä tästä olen tottu tostu mieldü täs*

tosiseikka ks. tosiasi

tosissaan *tozissah; oletko tosissasi? oletgo tozissas?*

tositarkoituksella (ark. vakavissaan) *tozitarkoi-tuksel; poikamies hakee itselleen vaimoa tositarkoituksella brihamies eččii ičelleh mučoidu tozi-tarkoituksel*

tosite (todisteasiakirja, kuitti) *tovestehdokument|u* (~an, ~ua, ~oi); *kvitansi|i* (~en, ~edu, ~eloi); las-kuun on liitettävä tositteet *čottah pidäü liittiä kvitansiet*

tossu (tohveli, töppönen) *tapk|u* (~an, ~ua, ~oi)

totaali (täydellinen, kokonais-) *total'no|i* (~in, ~idu, ~loi); hän on totaali kieltäytyjä *häi on total'noi (sodavehkehis) kieldävüi*

toteamus (havainto, päätelmä) *selv|ü* (~än, ~iä, ~ii); *toziazi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

totella (olla kuuliainen) *kuun|nella* (~delen, ~de-lou, ~nellah); lasten pitää totella vanhempiaan *lapsil pidäü kuunnella vahnembii*

toteuttaa (panna toimeen) *todevut|tua* (~an, ~tau, ~etah); kaikki suunnitelmat on toteutettu *kai pluanat on todevutettu; saisipa äitikin joskus toteuttaa itseään! muamogi vois toiči todevuttua iččiedäh!*

toteutua (3. pers.) *todevu|o* (~u, ~tah); onko toi-veesi toteutunut? *ongo sinun tahto todevunnuh?*

toteutus (toteuttaminen) *todevuttami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *todevutand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tode-vutuls* (~ksen, ~stu, ~ksii); hankkeen toteuttami-nen vie aikansa *projektan todevuttamine vedäü aigua*

toti *groog|u* (~an, ~ua, ~ii)

totinen 1. (vakava) *toveli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *vagav|u* (~an, ~ua, ~ii); *surjozno|i* (~in, ~idu, ~loi); jopa meni poika totiseksi *poigu jo rodih surjoznoikse* 2. (kova, hurja) *toveli|ne; tuli pojille totiset paikat roittih pojile tovellizet paikat*

totta *tottu; onko se totta? ongo se tottu? totta kai,*

älä edes epäile tietäväine, älä ni ebäile; totta pu-huen (itse asiassa) tottu paisten; totta tosiaan to-ven tottu

tottelematon *tottelemat|oi* (~toman, ~tomua, ~to-mii); *kuundelemat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

tottelevainen *totteli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *kuundeli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

tottua (harjaantua, perehtyä, sopeutua) *tot|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); *harjavu|o* (~n, ~u, ~tah); olen tottunut kaikkiin uusiin töihin *olen tottunuh kaikkih uuzih ruadoloih; uusiin oloihin ei ole helppo tottua uuzih ololoih ei ole helppo harjavuo; kaikkeen tottuu kaikkeh tottuu*

tottumaton (kokematon) *tottumat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *harjavumat|oi* (~toman, ~to-mua, ~tomii); nuoret ovat tottumattomia rahan käyttöön *nuoret ollah tottumattomat dengan käüttöh*

tottumus *tottumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *totund|u* (~an, ~ua, ~oi); *tottumu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *harjavumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *harjavundu* (~an, ~ua, ~oi); *harjavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); työ vaatii erityistä tottumusta *ruado vuadiu osouboidu har-javumistu; tehdä vanhasta tottumuksesta luadie vahnna tottumuksen mugah* ◇ tottumus on toinen luonto *tottumus on toine luondeh*

totunnainen (tavanomainen) *tavanoma|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *tavalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

totutella 1. ks. totuttautua 2. (sopeuttaa) *sovit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); *sobivut|ella* (~telen, ~te-lou, ~ellah); yritämme totutella maahanmuuttajia uusiin oloihin *opimmo sovitella muahmuuttajii uuzih ololoih*

totuttaa (harjaannuttaa) *harjait|tua* (~an, ~tau, ~etah); lapset pitää totuttaa hyville tavoille jo ko-tona *lapset pidäü harjaittua hüvih taboih jo kois*

totuttautua (koettaa sopeutua, totutella) *op|pie* (~in, ~piu, ~itah) *tottuo/ harjavuo; yritän totut-tautua säännöllisiin elintapoihin opin tottuo siän-nöllizis eloitaboih*

totuus *to|zi* (~ven, ~ttu, ~zii); kerro minulle to-tuus *kerro minule tozi; väaristellä totuutta viäris-tellä tottu* ◇ totuus ei pala tuleksakaan *tozi ni tules ei pala*

touhottaa (puhua tohkeissaan) *touhot|tua* (~an, ~tau, ~etah); mitä sinä siinä touhotat? *midäbo sinä nečis touhotat?*

touhu *touhu* (~n, ~u, ~loi); harmittaa koko touhu *suututtau kogo touhu; kaikki oli turhaa touhua kai oli tühjiä touhuu*

touhukas (ahkera, toimelias) *touhuk|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); *ahker* (~an, ~ua, ~ii)

touhuta (puuhailla, toimittaa) *touhu|ta* (~on, ~ou, ~tah); *hommait|la* (~en, ~ou, ~lah); emäntä tou-husi kahvin keitossa *emändü touhui koufien keitos*

toukka *touk|ku* (~an, ~kua, ~kii); perhosen touk-

ka liipukkazen toukku

toukokuu oraskuu (~n, ~du, ~loi)

toveri 1. (kumppani, seuralainen, kaveri) *dovariš|šu* (~an, ~šua, ~šoi); *üstäv|ü* (~än, ~iä, ~ii); Pekka oli paras toverini koulussa *Pekka oli minun paras dovariššu školas* 2. (vasemmistolaisten puolalaisistaan käyttämä nimitys) *dovariš|šu*; hyvät toverit! *hüvät dovarišat!*

toverillinen *dovarišalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *üstävälli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); toverillinen kädenpurrus *dovarišalline käinkobristus/ käinando*

toverukset *dovarišaks|et* (~ien, ~ieloi); *üstäv|ät* (~ien, ~ii)

T-paita *top-pai|du* (~jan, ~dua, ~doi)

traaginen *traagielli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tragiškesko|i* (~in, ~idu, ~loi); kuulin hänen traagisesta kohtalostaan *kuulin hänen traagiellizes ozas*

traditio *traditsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); noudattaa

vanhoja traditioita *novvattua endizii traditsieloi*

tragedia 1. (murhenäytelmä) *trageedi|i* (~en, ~edu, ~eloi) 2. (kuv. murheelinen tapaussarja)

trageedi|i; Aleksis Kiven elämän tragedia *Aleksis Kiven eloksen trageedii*

tragikoominen (surkukupaisa) *tragikomiiškesko|i* (~in, ~idu, ~loi); kesken esityksen sattui tragikoominen välikohtaus *kesken ezitüstü tapahtui tragikomiiškeskoi intsidentu*

traileri (veneenkuljetusperävaunu) *trailer* (~an, ~ua, ~oi)

traktori *traktor* (~an, ~ua, ~oi)

tralli (ark. ritilä, säleikkö) *rešotk|u* (~an, ~ua, ~oi); pesuhuoneen lattialla on muoviset trallit *pezoperin lattiet ollah plastiikkurešotkat*

trampoliini (urh. ponnahdusmatto) *hüppüverk|o* (~on, ~uo, ~oloi); *tramboliin|u* (~an, ~ua, ~oi)

transitiiviverbi (kiel.) *tranzitiivuverbi* (~n, ~i, ~löi)

transkriptio (kiel.) *transkripts|i* (~en, ~edu, ~eloi)

translatiivi (kiel.) *translatiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); *tulend|o* (~on, ~uo, ~oloi)

translitteroida (kiel.) *translitiirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)

tratta (liik. vekseli) *trat|tu* (~an, ~tua, ~toi); vekseli (~n, ~i, ~löi)

trauma (psyk., lääk. henkinen tai ruumiillinen vamma) *traum|u* (~an, ~ua, ~oi)

traumaattinen *traumatičnoi|i* (~in, ~idu, ~loi);

traumatiškesko|i (~in, ~idu, ~loi); traumaattiset kokemukset *traumatiškeskoit kogemukset*

treenata (ark. harjoitella) *trenirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *harjoit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah)

treeni (ark. harjoitus) *trenirouhk|u* (~an, ~ua, ~ii); *harjoittelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *harjoittelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *harjoittelu* (~n, ~u, ~loi)

treffit (ark., mon. sovittu tapaaminen) *sovit|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi) *vastavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); teimme treffit huomiseksi *meil huomenekse on*

sovittu vastavus

trendi (kehityssuuntaus) *kehityssuun|du* (~nan, ~dua, ~dii); seurata uusimpia trendejä *mennä uuzimbii kehityssuundii müöte*

trial (urh. moottoripyöräkilpailulaji) *trial* (~an, ~ua, ~oi)

triangeli *kolmiv|o* (~on, ~uo, ~oloi)

triangelidraama (kolmiodraama) *kolmivo-druam|u* (~an, ~ua, ~oi)

triftongi (kiel.) *triftong|u* (~an, ~ua, ~oi); kolmosvokali (~n, ~i, ~loi); karjalassa verbin yksikön 3.

persoonassa voi olla triftongi, esim. 'katkuau' *karjalan kielel verbin üksikön kolmandes persounas voi olla triftongu, ezimerkikse katkuau*

trigonometria *trigonometri|i* (~en, ~edü, ~elöi)

trikki (silmänkääntötempu, hämäys) *foukus|si* (~in, ~sii, ~siloi); *tr'uuk|ku* (~an, ~kua, ~kii)

trikkikuvaus *tr'uukkukuvuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tr'uukkukuvuand|u* (~an, ~ua, ~oi);

tr'uukkukuvavu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); elokuvaa tehdessä käytetään myös trikkikuvausta *fil'man luadijes käütetäh tr'uukkukuvavustugi*

trikoo 1. (neulekangas) *trikoo* (~n, ~du, ~loi)

2. (mon. trikoohousut tai -paita) *trikooštani|t* (~loin, ~loi); *trikoopai|du* (~jan, ~dua, ~doi)

trilleri (jännitysromaani, -elokuva tai -näytelmä) *triller* (~an, ~ua, ~oi)

trilogia *trilougi|i* (~en, ~edu, ~eloi); Väinö Linnan Täällä Pohjantähden alla ilmestyi trilogiana 1959-1962 Väinö Linnan *Tiä Pohjantiähten al piäzi ilmah trilougiennu* 1959-1962 (tuhat üheksäsadua viizikümnen üheksä – tuhat üheksäsadua kuuzikümnen kaksi) *vuozinnu*

trimmata (virittää, säätää esim. moottoria kilpailukuntoon) *pan|na* (~en, ~ou, ~nah)/ *reguliirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah) *kilbailukundoh*

trio 1. (mus. kolmen solistin soitin- tai lauluyhtye) *tri|o* (~on, ~uo, ~oloi) 2. (kolmikko) *tri|o*; suomalainen trio otti kolmoisvoiton *suomelaine trio sai kolmasvoiton*

trippi (ark. pieni huviretki) *pikniek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

trippimittari (ark. osamatkamittari) *ozamatkumittari* (~n, ~i, ~loi)

triviaali (tyhjänpäiväinen, kulunut) *trivial'noi|i* (~in, ~idu, ~loi); hänen huomautuksensa oli varsin triviaali *hänen huomaičus oli ihan trivial'noi*

troikka 1. (venäläinen kolmivaljakko) *troik|ku* (~an, ~kua, ~kii); troikan vetämä reki *troikal vietävü regi* 2. (johtajakolmikko) *troik|ku*; ammattiliiton johdossa on neuvottelukykyinen troikka *ammattiliiton johtos on nevvotteluküğüine troikku*

trokari (ark. laittoman kaupan harjoittaja) *spekul'ant|u* (~an, ~ua, ~oi); mies osti pullon trokarilta *mies osti pullon spekul'antal*

trokata (harjoittaa laitonta kauppaa) *spekuliirui|ja*

(~čen, ~ččou, ~jah); turistit trokaavat vodkaa *turistat spekuliruijah vodkal*
trolleybussi (johdinauto) *trolleibus|su* (~an, ~sua, ~soi)
trombi 1. (lääk. veritukos) *tromb|u* (~an, ~ua, ~ii) 2. (pyörremyrsky) *viehkuri* (~n, ~i, ~loi)
troolata (kalastaa laahusnuotalla) *kalast|ua* (~an, ~au, ~etah) *trallunuotal*
trooppinen *tropiičesko|i* (~in, ~idu, ~loi); trooppinen ilmasto *tropiičeskoi ilmasto/ kliimattu*
tropiikki *tropiik|ku* (~an, ~kua, ~koi)
trubaduuri *trubaduuri|u* (~an, ~ua, ~ii)
trukki *avtodeleg|ü* (~än, ~iä, ~öi); *avtokar* (~an, ~ua, ~oi)
trumpetti (mus.) *tru|ba* (~van, ~bua, ~bii)
tryffeli 1. (eräs multasieni, Tryffel) *trüfelisien|i* (~en, ~dü, ~ii) 2. (suklaamakeinen) *trüfeli-kanfiet|tu* (~an, ~tua, ~toi); *trüfelimag|eine* (~iezen, ~iestu, ~iezi)

tsaari *suari* (~n, ~i, ~loi)
tsaarinaika *suarinai|gu* (~jan, ~gua, ~goi)
tsaaritar *suarit|ar* (~taren, ~ardu, ~tarii)
tšasouna, tsasouna (ortodoksinen kyläkappeli) *časoun|u* (~an, ~ua, ~oi)
tsekata (ark. tarkistaa) *tarkist|ua* (~an, ~au, ~etah); odota, tsekkaan aikataulun vuota, tarkistan *aigulistan*
Tšekki *Čeehi|i* (~en, ~edü, ~elöi)
tšekinmaalainen, tšekki *čeehielä|ine* (~zen, ~stii, ~zii)
tsempata (ark. ponnistella) *ponnist|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); yritähän nyt tsempata vielä vähän *opivai nügöi ponnistuakseh vie vähäine*
tšeremissi (erään suomalais-ugrilaisen kansan jäsen, nyk. mari) *čeremis|su* (~an, ~sua, ~soi)
Tšetšenia *Čeeeeni|i* (~en, ~edü, ~elöi)
tšetšeeni *čečens|u* (~an, ~ua, ~oi)
tsunami *tsunaami* (~n, ~i, ~loi); Thaimaan tsunamissa kuoli paljon turisteja ja paikallisia asukkaita *Tailandan tsunaamis kuoli äijü turistua da paikallistu rahvastu*
tsuppari (sl. lähetti, juoksupoika) *käskülä|ine* (~zen, ~stii, ~zii)
tšuudi (slaavien mm. itämerensuomalaisista käyttämä nimitys) *čuudi* (~n, ~i, ~loi)
tuberkuloosi (lääk.) *tuberkul'ouzu|u* (~an, ~ua, ~ii)
tubi (ark. keuhkotuberkuloosi) *kouhkoituberkul'ouzu|u* (~an, ~ua, ~ii)
tuhahtaa (puuskahtaa) *tuhaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); en kuullut, mitä hän tuhahti en *kuulluh, midä häi tuhahtih*
tuhannesosa *tuhandesoz|a* (~an, ~ua, ~ii)
tuhat *tuha|t* (~nden, ~ttu, ~nzii)
tuhat|kunta *läs tuhattu; ~luku tuha|t* (~nden, ~ttu, ~nzii); **~määrin** (tuhansittain) *tuhanzin*;

tuhanzittai; aidsin uhreja on jo tuhatmäärin *vič infektsien uhriloi on jo tuhanzittain*
tuhauttaa ks. tuhahtaa
tuharella *hieroil|la* (~en, ~ou, ~lah); *töherdel|lä* (~en, ~öü, ~läh); *mal'uil|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *puačkai|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); nuoriso tuherteli taas seiiniä *nuorizo müös hieroili seinii*
tuhertaa 1. (nyhertää hitaasti) *töherdiä*; lapset tuhersivat piirroksia *lapset töherdettih resunkoi* 2. (itkusta) *hükerd|lä* (~än, ~äü, ~etäh); mitä se Liisa itkeä tuhertaa? *midäbo neče Liiza itköü hükerdäü?*
tuhista (puhista) *tuih|sta* (~zen, ~zou, ~stah); tuhista vihaisena *tuhista vihas*; nenä tuhisee *nenä tuhizou*
tuhka 1. *tuhk|u* (~an, ~ua, ~ii); ota tuhkat uunin pesästä *ota tuhkat päčin pezäs tupakan tuhka tabakan tuhku* 2. (kuv.) *tuhk|u*; talo paloi tuhkak-si (maan tasalle) *taloi paloi tuhkakse (muan tazale)*; hän häipyi kuin tuhka tuuleen *häi häibüi ku tuhku tuuleh*
tuhka|kuppi *tuhkumal'p|u* (~an, ~ua, ~oi); **~rokko** (lääk.) *tuhkurok|ko* (~on, ~kuo, ~koloi)
tuhkata (polttaa vainajan ruumis) *tuhk|ata* (~uan, ~uau, ~atah)
tuhkaus (polttohautaus) *tuhkuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tuhkuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tuhkavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); hyväksyykö kirkko tuhkausen? *hüvaksüügo kirikkö tuhkauksen?*
tuhkimo (satuhahmo) *tuhkimu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)
tuhkimotarina *tuhkimussuarn|u* (~an, ~ua, ~oi); tytön elämä oli oikea tuhkimotarina *tütön elos oli tozi tuhkimussuarnu*
tuhlaaja *tuhluaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); *tühjäh-pani|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
tuhlaajapoika *tuhluajupoigu* (~jan, ~gua, ~gii); *tühjähpaniipoigu*; Raamatussa on vertaus tuhlaajapojasta *Bibles on verdavus tuhluajupoijas*
tuhlaavainen (liikaa kuluttava) *tuhluaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); *tühjähpani|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); kaikki kärsivät isän tuhlaavaisesta luonteesta *kai-kin tirpetäh tuatan tuhluajan harakterin täh*
tuhlaileva ks. tuhlaavainen
tuhlata *tuhl|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *tühjäh*; tuhlasin aikani turhaan *panin oman aijan tühjäh*; älä tuhlaa kaikkia rahojasi *älä tuhlua kaikkii omassas dengoi*
tuhlaus *tuhluami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tuhluand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tuhlav|o* (~on, ~uo, ~oloi); *panemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *panend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *pan|o* (~on, ~uo, ~oloi) *tühjäh*; se on vain turhaa ajan tuhlausta *se on vaiku tühjiä aijan tuhluamistu*
tuhlautua (3. pers.) *tuhlavu|o* (~u, ~tah); *men|nä* (~öü, ~näh) *tühjäh*; kallista aikaa tuhlautui koh-

tuottomasti *kallistu aigua meni tühjäh liijakse*

- tuhma** 1. (paha, ilkeä, tottelematon) *pah|a* (~an, ~ua, ~oi); *ilg|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *tülgei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *kuundelema|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *tuhma tyttö! paha tüttö!* 2. (sopimaton, säädytön) *huigiet|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); kertoa tuhmia juttuja *sanella huigiettomii juttuloi*
- tuho** 1. (vahinko, hävitys, turmelu) *vahing|o* (~on, ~uo, ~oloi); *hävittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *hävitätänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *häviti|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *sota aiheutti paljon tuhoa voinas rodih äijü vahinguo* 2. (häviö, perikato, surma) *häviv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *surm|u* (~an, ~ua, ~ii); *tuhoon tuomittu suunnitelma surmah suudittu pluanu*
- tuho|eläin** *vredno|i* (~in, ~idu, ~loi) / *pah|a* (~an, ~ua, ~oi) *elät|ti* (~in, ~tii, ~tilöi); **~hyönteinen** *vredno|i / pah|a böbökkü* (~än, ~kiä, ~köi)
- tuhoisa** *hävittä|i* (~jän, ~jiä, ~jii / ~jöi); *tappa|i* (~jan, ~jua, ~jii / ~joi); *tsunami teki tuhoisaa jälkeä tsunaami luadii hävittäjiä jälgie*
- tuholainen** *hävittä|i* (~jän, ~jiä, ~jii / ~jöi); *tappa|i* (~jan, ~jua, ~jii / ~joi); *tuholaisten torjunta hävitäjien tappamine*
- tuhopoltto** *tarkoituksel sūtütettü tulipal|o* (~on, ~uo, ~oloi)
- tuhota** 1. (turmella, hävittää) *häviti|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *tuli tuhosi metsää tuli hävitti meččiä* 2. (tappaa, surmata) *tap|pua* (~an, ~pau, ~etah)
- tuhoton** (ark. tavattoman suuri) *ülen suur|i* (~en, ~du, ~ii); *mies peri tuhottoman summan rahaa mies perii ülen suuren summan dengua*
- tuhoutua** *hävi|tä* (~en, ~eü, ~täh); *kuol|ta* (~en, ~ou, ~tah)
- tuhrata** 1. (tahrata, tuhria) *lijast|ua* (~an, ~au, ~etah); *revust|ua* (~an, ~au, ~etah); *čällätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); *vočobri|e* (~n, ~u, ~tah); *olet taas tuhrannut vaatteesi kuraan olet müös vočobrinnuh sovat ligah* 2. (tehdä jotain hitaasti) *hizi|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); *mitä sinä siellä vielä tuhraat? midä-bo sinä sie vie hizizet?*
- tuhrautua** 1. (tahriutua) *lijastu|o* (~n, ~u, ~tah); *revustu|o* (~n, ~u, ~tah); *čällävü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *vočobri|ekseh* (~mmos, ~h / ~hes, ~tahes); *pukuni tuhrautui ruokaan minun kost'um čällävüi süömi-zeh* 2. (ajasta: kulua turhaan) *men|nä* (~en, ~öü, ~näh); *matkaan tuhrautui koko päivä matkah meni kogo päivü*
- tuhria** ks. tuhrata
- tuhruinen** *ligahi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *lijastunnu|h* (~on, ~ttu, ~zii); *reduhi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *revustunnu|h* (~on, ~ttu, ~zii); *čällävünnü|h* (~ön, ~ttü, ~zii); *vočobrit|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); *krapulaisella on tuhruihin olo pohmel'las oljal on huono olo*
- tuhti** (ark. kelpo, tukeva, vankka) *jär|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *sang|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *tuhti*

mies järei mies

- tuijottaa** 1. (katsoa herkeämättä) *tuijot|tua* (~an, ~tau, ~etah); *tuijottaa yhteen pisteeseen tuijottua ühteh čokkeheh* 2. (kuv., ark.) *tuijot|tua*; *töllöt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *ei saa tuijottaa vain ihmisen ulkokuorta ei sua tuijottua vaiku ristikanzan ulgo-kuoreh*
- tuikata** (tökätä, sujauttaa) *tuik|ata* (~kuan, ~kuau, ~atah); *kukahen sen talon tuleen on tuikannut? kenbo rauku on tuikannuh sen taloin tuleh? hän tuikkasi rahan käteen häi tuikkai rahan kädeh*
- tuike** *tuik|eh* (~kehen, ~ehtu, ~kehii); *tähtien tuike tähtilöin tuikeh*
- tuikea** *kov|a* (~an, ~ua, ~ii); *luj|a* (~an, ~ua, ~ii); *vägev|ü* (~än, ~iä, ~ii); *vuadi|i* (~jan, ~jua, ~jii / ~joi); *opettaja sanoi jotain tuikealla äänellä opastai sanoi midälienne koval iänel*
- tuikkia** *tuik|kua* (~an, ~kau, ~etah); *kimaldel|la* (~en, ~ou, ~lah); *tähdet tuikkivat tähtet tuiketah*
- tuikku** 1. (heikko liekki tai valo) *pien|i* (~en, ~dii, ~ii) *tul|i* (~en, ~du, ~iloi) 2. (ark. viinaryppy) *tuik|ku* (~un, ~kuu, ~kuloi); *ottaa tuikku murheen seen ottua tuikku gor'as*
- tuima** 1. (ankara, kova, voimakas) *kov|a* (~an, ~ua, ~ii); *suur|i* (~en, ~du, ~ii); *viha|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *vägev|ü* (~än, ~iä, ~ii) 2. (itäsuomal. puhekielessä: niukasti suolattu) *suolat|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi) *vähäl*; *puuro oli aika tuimaa pudro oli aiga vähäl suolattu* 3. (länsisuomal. puhekielessä: liian suolainen) *kačker* (~an, ~ua, ~oi); *kala maistui tuimalta kala oli kačker*
- tuisku** *tuhu* (~n, ~u, ~loi)
- tuiskuta** (yksipers.) *tuhu|ta* (~ou)
- tuiskuttaa** (yksipers.) *tuhu|ta* (~ou); *lunta tuiskutti pihapolut umpeen lundu tuhui pihatropat umbeh*
- tuittuilla** (ark. äksyillä, oikutella) *šauhk|ua* (~an, ~au, ~etah) *pahas tavas*
- tuittupää** *pahataba|ine* (~zen, ~stu, ~zii)
- tukahduttaa** 1. (pakahduttaa) *tüpehtüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *helle tukahduttaa räkki tüpehtüttäü* 2. (saada sammumaan) *sammut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *läkehtüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *tukahduttaa alkava tulipalo sammuttua algai tulipalo* 3. (kuv. tyrehtyttää) *azet|tua* (~an, ~tau, ~etah); *sall|vata* (~buan, ~buau, ~vatah); *tukahduttaa tunteensa azettua čusvat*
- tukala** *vaig|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *jouduin tukalaan tilanteeseen puutuvin vaigieh situatsieh*
- tukea** 1. (pönkittää, pitää pystyssä) *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *tugie*; *aita on kaatumaisillaan, sitä pitää tukea paremmin aidu on kuadumizilleh, sih pidäü panna tugie parembah* 2. (auttaa, kannustaa, vahvistaa) *avvut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *an|dua* (~nan, ~dau, ~netah) *tugie*
- tukehduttaa** 1. (tappaa tukehduuttamalla) *sammut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *läkehtüt|tiä* (~än,

~tää, ~etäh); 2. ks. tukahduttaa 2
tukehtua läkehtü|ö (~n, ~ü, ~täh); tüpehtü|ö (~n, ~ü, ~täh); ögläst|äköseh (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes)
tukeva 1. (vankka, tanakka) jär|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); sangei (~ien, ~iedu, ~ieloi); tukeva vartalo sangei vardalo 2. (luja, vakaa) luj|a (~an, ~ua, ~ii); tukevat tikapuut lujat pualikkupordahat 3. (runsas) luj|a; äijälli|ne (~zen, ~stü, ~zii); tukeva päivällinen äijälline murgin 4. (kuv.) luj|a; ehdotuksella on tukevaa jalansijaa ehtotuksel on lujja jallansija
tukevoitua järe|tä (~nen, ~nöü, ~täh); sange|ta (~nen, ~nou, ~tah); ikääntyessään moni tukevoituu ijän kulujes monet järe|täh
Tukholma Stokgol|m|u (~an, ~ua, ~ii)
tuki 1. (esine, joka tukee) tul|gi (~ven, ~gie, ~giloi) 2. (kuv. auttaja, kannustaja) tug|gi; olla kuolevan tukena olla kuolijan tuvennu
tuki|henkilö tugihengil|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); tugi-persoun|u (~an, ~ua, ~ii); tugi-rikstikanz|u (~an, ~ua, ~oi); ~**kohta** tugikoht|u (~an, ~ua, ~ii); ~**kudos** tugikuvo|s (~ksen, ~stu, ~ksii); ~**kurssi** tugi-/ lizäkurs|u (~an, ~ua, ~ii); ~**lakko** tugi-vastahtoi|mi (~en, ~ie, ~iloi); ~**opetus** tugi-/ lizäopastami|ne (~zen, ~stu, ~zii); tugi-/ lizäopastand|u (~an, ~ua, ~oi); tugi-/ lizäopastu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); ~**oppilas** tugiopastu|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); ~**palkkio** tugi-/ lizäpalkiv|o (~on, ~uo, ~oloi); ~**palvelu** tugi-/ lizäpalvelu (~n, ~u, ~loi)
tukistaa vediä (vien, vedäü, vietäh) tukis
tukistus tukisvedämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); tukisviend|ü (~än, ~iä, ~ii); tukisve|do (~von, ~duo, ~dolo)
tuki|sukat tugisuk|at (~kien, ~kii); ~**toimi** tugi-toim|i (~en, ~ie, ~iloi); tugi-homm|u (~an, ~ua, ~ii); tugi-rua|do (~von, ~duo, ~dolo); tugi-projekt|u (~an, ~ua, ~oi)
tukka tuk|ku (~an, ~kua, ~kii)
tukkeuma (tukkeutunut kohta) toppavum|u (~an, ~ua, ~ii); tüppevüm|ü (~än, ~iä, ~ii); salbavum|u (~an, ~ua, ~ii); putken tukkeuma butken tüppevüm|ü
tukkeutua (mennä tukkoon) toppavu|o (~n, ~u, ~tah); tüppevü|ö (~n, ~ü, ~täh); salbavu|o (~n, ~u, ~tah)
tukki par|zi (~ren, ~tu, ~zii/ ~ziloi) ◇ nukkua kuin tukki (sikeästi) muata ku parzi (sigiesti)
tukkia (panna tukkoon) tüpi|tä (~čen, ~ččöü, ~täh); sal|vata (~buan, ~buau, ~vatah); tukkia reikä tüpitä rago 2. (kuv.) sal|vata; tüpi|tä; tukin korvani kaikilta juoruilta salbain omat korvat tühjis paginois
tukki|humala ičentundemat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii) humal (~an, ~ua, ~oi); juoda itsensä tukkihumalaan juvva iččie ičentundemattomah hu-

malah; ~**puu** parzipuu (~n, ~du, ~loi)
tukko 1. (pienehkö kasauma karvoja, lankoja yms.) näühti (~n, ~i, ~löi); tukko hiuksia näühti tukkua 2. (se, millä tukitaan) tüp|e (~pien, ~ettü, ~pielöi); propk|u (~an, ~ua, ~ii)
tukkoinen 1. (tukossa oleva) toppavunnu|h (~on, ~ttu, ~zii); tüppevünnü|h (~ön, ~ttü, ~zii); salbavunnu|h (~on, ~ttu, ~zii); tukkoinen viemäri tüppevünnü|h viemäri 2. (kuv.) toppavunnu|h; tüppevünnü|h; salbavunnu|h; vaig|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); on vähän tukkoinen olo juhlan jälkeen on vaigiettavu olo pruazniekan jälgeh
tukku tuk|ku (~un, ~kuu, ~kuloi); tukku seteleitä tukku dengua
tukku|alennus tukkuhinnanalendami|ne (~zen, ~stu, ~zii); tukkuhinnanalendand|u (~an, ~ua, ~oi); tukkuhinnanalendu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); ~**hinta** tukkuhin|du (~nan, ~dua, ~doi); ~**kauppa** tukkukaup|pu (~an, ~pua, ~poi); ~**liike** tukku-firm|u (~an, ~ua, ~oi)
tukos 1. toppavum|u (~an, ~ua, ~ii); tüppevüm|ü (~än, ~iä, ~ii); salbavum|u (~an, ~ua, ~ii) 2. (lääk.) trombouz|u (~an, ~ua, ~oi)
tukossa toppavunnu|h (~on, ~ttu, ~zii); salbavunnu|h (~on, ~ttu, ~zii); tüppevünnü|h (~ön, ~ttü, ~zii); nenä on tukossa nenä on salbavunnuh; putket ovat tukossa butket ollah tüppevüttü
tukuittain tukkuloinneh; koirasta lähtee karva tukuittain koiras lähtöü karvu tukkuloinneh; myydä tavaraa tukuittain (runsaasti) müvvä tavarua tukkuloinneh (äijü)
tuleentua (3. pers. viljasta: kypsä, valmistua) sualistu|o (~u, ~tah)
tulehdus heldite|s (~ksen, ~stü, ~ksii); umpilisäkkeen tulehdus appendiksan heldites; appenditsittu
tulehtua (3. pers.) 1. (lääk.) heldi|e (~eü, ~täh); haava tulehtui ruanu heldii 2. (kuv.) ahtistu|o (~u, ~tah); luokan ilmapiiri on pahasti tulehtunut kluasan atmosferu on pahalleh ahtistunnuh
tulen|arka 1. helpoh siittä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); 2. (ark. arkaluontoinen) ülen arguluadu|ine (~zen, ~stu, ~zii); en halua puhua tulenarasta asiasta en tahto paista ülen arguluaduzes dielos; ~**palava** tulenpalav|u (~an, ~ua, ~ii); minulla on tulenpalava kiire minul on tulenpalavu kiireh; ~**teko** tulenuadimi|ne (~zen, ~stu, ~zii); tulenuajind|u (~an, ~ua, ~oi)
tuleva tuli|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); ennustaa tulevia tapahtumia ennustua tulijoi tapahtumii
tulevaisuus tulevazu|s (~on, ~ttu, ~ksii)
tuli 1. (palaminen) tull|i (~en, ~du, ~iloi) 2. (tulipalo) tull|i; palokunta sammutti tulen palokundu sammutti tulen 3. (tulitus) tull|i; tykistön tulenjohtaja artilleerien tulenjohtai 4. (kuv.) tull|i; rakkauten tuli rakkahuon tuli; helvetin tuli helvetin tuli; leikkiä tulella kižata tulenke

tuliais (mon.) *tuomaz|et* (~ien, ~ii); *gostinč|at* (~oin, ~oi)

tuli|koe *koittelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *koittele|nd|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *koittelu* (~n, ~u, ~loi) *tule|*; *tulikoittelu*; **~kuuma** *tulipalav|u* (~an, ~ua, ~ii); **~linja** *tuliliini|i* (~en, ~edü, ~elöi)

tulinen 1. (tulessa oleva) *tuli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *palav|u* (~an, ~ua, ~ii); *polta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) 2. (mausteista: erittäin voimakas) *polta|i*; *paprika* on *tulista paprikku on poltai* 2. (kiihkeä, kiivas) *kiihk|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); hänellä on *tulinen luonne* *hänel on kiihkei karakteri*

tuli|palo *tulipal|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~palopakka-**
nen (kuv. hyvin kova pakkane) *tulipalopak-*
ka|ine (~zen, ~stu, ~zii); *kov|a* (~an, ~ua, ~ii)
pakkaine

tuliperäinen *tuliperä|ine* (~zen, ~stü, ~zii);
vulkaniičesko|i (~in, ~idu, ~loi)

tuli|pesä *tulipez|ä* (~än, ~iä, ~ii); *tulisij|a* (~an, ~ua, ~oi); **~punainen** *tulirusk|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); **~rokko** (lääk.) *skarlatiin|u* (~an, ~ua, ~oi)

tulistua (kuv. suuttua) *palavu|o* (~n, ~u, ~tah);
suut|tuo (~un, ~tuu, ~utah); hän *tulistui* ja *rupesi*
huutamaan *häi suutui* *da rubei kirgumah*

tuli|terä *uvvikka|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *ihan uuzi*
(*uvven, uuttu, uuzii*); *pidämät|öi* (~tömän, ~tö-
miä, ~tömi); **~tikku** *spick|u* (~an, ~ua, ~oi);
~tikkuaski *spickuvakka|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

tulittaa *am|buo* (~mun, ~buu, ~mutah)

tulitus *ambumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ammund|u*
(~an, ~ua, ~oi)

tulivuori *tulimä|gi* (~in, ~gie, ~gilöi); *vulkan* (~an, ~ua, ~oi)

tulkata *toimi|e* (~n, ~u, ~tah) *kiändäjännü*;
kiä|ndiä (~nnän, ~ndäü, ~täh/ ~nnetäh)

tulkinnanvarainen *kiistalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

tulkinta (tulkitseminen) *sellittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *sellitänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *sellitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *runojen tulkinta* *runoloin sellitüs*

tulkita 1. (kääntää tulkkina) *kiä|ndiä* (~nnän, ~ndäü, ~täh/ ~nnetäh); *esitelmöitsijän puhe* *tul-*
kittiin simultaanisesti ezitelmänpidäjän pagin
kiännettih sinhronno 2. (selittää) *sellit|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); *miten sitä lakia tulkitaan? kuibo sidä*
zakonua sellitetäh? 3. (esittää) *ezit|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); *laulaja tulkitsi erinomaisesti Schubertia*
pajattai ülen hüvin ezitti Šubertua

tulkkaus (kääntäminen, käännös) *kiändämi|ne*
(~zen, ~stü, ~zii); *kiännänd|ü* (~än, ~iä, ~ii);
kiännö|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

tulkki *kiändä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

tulla *tull|a* (~en, ~ou, ~lah); *tulla esiin ilmetä*;
pal'lastuo; *tulla hätä käteen puuttuo hädäh*; *tulla*
ikävä roita atkal/ igävü; *tulla ikään roita täüzi-*
igäzekse; *tulla ilmi* ks. *tulla esiin*; *tulla jälkijunassa*

olla jälle; *tulla järkiinsä ellendiä*; *tulla kyseeseen*
tulla paginah; *tulla päivänvaloon tulla ilmi*; *tulla*
sääli roita žiäli; *tulla takkiin jäjä/ jiähä voitetukse*;

tulla toimeen omin neuvoin tulla toimeh üksinäh
tullaus *tamožn'uveronottami|ne* (~zen, ~stu, ~zii);
tamožn'uveronotand|u (~an, ~ua, ~oi); *tamož-*
n'uveronot|to (~on, ~tuo, ~toloi)

tulli 1. *tamožn|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. *tamožn'uver|o*
(~on, ~uo, ~oloi)

tulli|maksu *tamožn'uveromaks|o* (~on, ~uo, ~oloi);
~tarkastus *tamožn'utarkastami|ne* (~zen, ~stu, ~zii);
tamožn'utarkastand|u (~an, ~ua, ~oi);
tamožn'utarkastu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

tulliton *tamožn'uverot|oi* (~toman, ~tomua, ~to-
mii)

tulo 1. (saapumisesta) *tulemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii);
tulend|u (~an, ~ua, ~oi); *tul|o* (~on, ~uo, ~oloi) 2.
(ajasta, tilasta yms.) *tulemi|ne*; *tulend|u*; *tul|o*;
eläkeikään *tulo tulemine eläkehigäh* 3. (ansioista,
palkasta) *tul|o*; *hyvät tulot hüvät tulot*

tuloarvio *tulolasku* (~n, ~u, ~loi); *valtion tulo-* ja
menoarvio valdivon tulo- *da menolasku/ büdžettu*

tuloksekas *tuloksek|as* (~kahan, ~astu, ~kahii)

tulokseton *tulokset|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

tulo|loukku *tulori|da* (~jan, ~dua, ~doi); *tulokap-*
kan (~an, ~ua, ~oi); **~neuvottelu** *soviet|tu* (~an,
~tua, ~toi)/ *pagin* (~an, ~ua, ~oi) *tuloloi*; *par-*
haillaan käydään tuloneuvotteluja valtakunnan
tasolla parahite pietäh paginoi tulolois valdukun-
nan tazol

tulopoliittinen *tulopoliitti|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

tulo|s 1. (saavutus, aikaansaannos) *tulo|s* (~ksen,
~stu, ~ksii) 2. (kilpailutuloksista) *tulo|s*; hänen
tuloksensa on uusi Suomen ennätys hänen *tulos*
on uuzi Suomen suavutus 3. (mat.) *tulo|s*

tulosija (kiel.) *paikkusij|a* (~an, ~ua, ~oi)

tulos|johtaminen *tulos-/ resursujohtami|ne* (~zen,
~stu, ~zii); *tulos-/ resursujohtand|u* (~an, ~ua,
~oi); **~palvelu** (urh.) *informpalvelemi|ne* (~zen,
~stu, ~zii); *informpalvelend|u* (~an, ~ua, ~oi);
informpalvelu (~n, ~u, ~loi)

tulostaa (atk.) *print|ata* (~uan, ~uau, ~atah);
tulost|ua (~an, ~au, ~etah)

tulostaulu (urh.) *tulostaulu* (~n, ~u, ~loi); *tabl|o*
(~on, ~uo, ~oloi); viimeisimmät tiedot eivät näy
vielä *tulostaulussa jälgimäzet tiijot ei vie nävütä*
tulostaulus

tuloste (tulostettu tieto) *printat|tu* (~un, ~tuu,
~tuloi)/ *tulostet|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi) *tekst|u*
(~an, ~ua, ~oi)

tulostin (atk.) *printer* (~an, ~ua, ~oi); *tulosti|n*
(~men, ~ndu, ~mii)

tulostua (atk.) *printavu|o* (~n, ~u, ~tah); *tulostu|o*
(~n, ~u, ~tah)

tulostus (atk.) *printuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii);
printuand|u (~an, ~ua, ~oi); *printavu|s* (~ksen,

~stu, ~ksii); tulostami|ne (~zen, ~stu, ~zii); tulostand|u (~an, ~ua, ~oi); tulostu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

tulos|vastuu tulosvastuollizu|s (~on, ~ttu, ~ksii); ~yksikkö tulostentr|u (~an, ~ua, ~oi)

tulovero tulover|o (~on, ~uo, ~oloi)

tulppa 1. (reiän tuke) propk|u (~an, ~ua, ~ii); salbai|n (~men, ~ndu, ~mii); tüp|e (~pien, ~ettii, ~pielöi) 2. (sytytystulppa) süütütüssalbai|n (~men, ~ndu, ~mii); moottorin tulpissa on jotain vikaa motoran süütütüssalbaimis on midätah vigua 3. (lääk. veritulppa) tromb|u (~an, ~ua, ~ii)

tulppaani (kasv. Tulipa) t'ul'pan (~an, ~ua, ~oi)

tulva 1. viennouzu (~n, ~u, ~loi); Pohjanmaan pellot ovat jääneet tulvan alle Pohjanmuan pellot on jäädü viennouzun alle 2. (kuv.) vir|du (~ran, ~dua, ~doi) kyynelten tulva küünälvirdu

tulvia 1. no|sta (~uzen, ~uzou, ~stah) piäliči randoi; joki tulvii aina keväisin jogi keväizin ainos nouzou piäliči randoi 2. (kuv.) vir|rata (~duan, ~duau, ~ratah); mielenosoittajia tulvi kaduille demonstrantoi virdai uuličoi

tuma (biol.) klietkan üdinoz|a (~an, ~ua, ~ii)

tumma 1. (adj. synkkä, pimeä, musta) pim|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); must|u (~an, ~ua, ~ii); tuma yö pimeä üö 2. (subst. mustalainen) čigan (~an, ~ua, ~oi)

tummaihoine mustuveri|ne (~zen, ~stii, ~zii)

tummanpunainen muzavanrusk|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi)

tummentaa lua|die (~jin, ~diu, ~jitah) muzavembakse/ mustembakse

tummentua (3. pers.) roi|ta (~h/ ~hes, ~tahes) muzavembakse/ mustembakse; hämärdü|ö (~ü, ~täh)

tummeta (3. pers.) men|nä (~öü, ~nä) muza- vembakse/ mustembakse; hämärdü|ö (~ü, ~täh); ilta tummenee hämärdüü

tummua muzavu|o (~n, ~u, ~tah); muste|ta (~nen, ~nou, ~tah); hopealusikat ovat tummuneet hob- juluzikat on mustettu

tumpata (ark. sammuttaa savuke) sammut|tua (~an, ~tau, ~etah); mies tumpasi savukkeensa ja meni ulos mies sammutti paperoskan da lähti pi- hale

tumppi (ark. savukkeen natsa, jämä) paperoskunüč|ü (~än, ~čiä, ~čii)

tumppu ark. 1. (lapanen) ala|ine (~zen, ~stu, ~zii) 2. (kuv.): tyttö seisoi tumput suorana (avuttoma- na, tekemättä mitään) tüttö seizoi keskele kavon- nuonnu

tunari (ark. poropeukalo, möhlääjä) töhl|ö (~ön, ~üö, ~ölöi)

tunaroida (ark. toheloida) töhl|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh)

tundra (maant.) tundr|u (~an, ~ua, ~ii)

tungeksia tunget|ellakseh (~telemmos, ~teleh/ ~te- lehes, ~ellahes); matkustajat tungeksivat asemalai- turilla matkustajat tungeteltihes platformal

tungos ahtavu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); laukkuni va- rastettiin tungoksessa minun sumku varrastettih ahtavukses

tunika tuniik|ku (~an, ~kua, ~koi)

Tunisia Tunis (~an, ~sua, ~soi)

tunkea (työntää väkisin) tung|ie (~en, ~ou, ~ie- tah); lič|ata (~čuan, ~čuau, ~atah); tunkea tavarat pieneen kassiin ličata tavarat pieneh pakiettah

tunkeileva (röyhkeä) tungettel|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); liččail|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); mol|ine (~izen, ~stu, ~izii), kudai tungetteleh/ liččailleh; en voi sietää miehen tunkeilevaa käytöstä en voi kes- tiä miestä, kudai tungettelehes

tunkeilla tunget|ellakseh (~telemmos, ~teleh/ ~tele- hes, ~ellahes); liččail|lakseh (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes)

tunkeutua 1. (työntäjä väkisin) tungevu|o (~n, ~u, ~tah); tung|iekseh (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~ietahes); liččavu|o (~n, ~u, ~tah); lič|atakseh (~čuammos, ~čuah/ ~čuahes, ~atahes) 2. (tuppautua) tunge- vu|o; tung|iekseh; liččavu|o; lič|atakseh; hän yrittää tunkeutua seuraamme häi oppii liččavuo mejjän joukkoh

tunkio (ark.) tuk|ku (~un, ~kuu, ~kuloi); kompostutuk|ku; voisitko viedä jätteet tunkiolle? voititgo viediä jättehät kompostutukkuh?

tunkkainen (ummehtunut) tukehtunnu|h (~on, ~ttu, ~zii); ummehtunnu|h (~on, ~ttu, ~zii); onpa täällä tunkkainen ilma tol'kovai tiä on ummeht- tunnuh ilmu

tunkki vi|bu (~vun, ~buu, ~buloi); nostovi|bu

tunne tun|do (~non, ~duo, ~doloi); tun|neh (~de- hen, ~nehtu, ~dehii); čusv|u (~an, ~ua, ~ii); nälän tunne nällän tundo; ilon ja surun tunteet vaihte- levat ilon da tuskan čusvat vaihtellahes

tunne|jarvo tundo-/ tunneh-/ čusvuarv|o (~on, ~uo, ~oloi); ~asia tundo-/ tunneh-/ čusvuazi|i (~en, ~edu, ~eloi); salata tunneasiansa julkisuu- delta peittää tundoaziet julgizuos; ~elämä tundo-/ tunneh-/ čusvuelo|s (~ksen, ~stu, ~ksii); emotsiel- li|ne (~zen, ~stu, ~zii) elo|s

tunneli tunneli (~n, ~i, ~loi)

tunnelma tunnelm|u (~an, ~ua, ~ii); emotsi|i (~en, ~edu, ~eloi); hüv|ä (~än, ~iä, ~ii) mieli (~en, ~dii, ~ii); nastrojeeni|i (~en, ~edu, ~eloi); tunnelma nousi illan edetessä hüvä mieli nouzi illan mennes

tunnelmallinen tunnelmalli|ne (~zen, ~stu, ~zii); tävvelli|ne (~zen, ~stii, ~zii) tundoloi; emotsiell|i (~zen, ~stu, ~zii); tunnelmallinen joulukatu tun- nelmalline rastavupiha

tunnelmavaalaistus tunnelmuval|go (~lon, ~guo, ~goloi); emotsielline val|go

tunnelmoida olla (olen, on, ollah) tunnelmien vallas

tunneperäinen tunneheräline (~zen, ~stü, ~zii); emotsiiperäline; hänen asenteensa on hyvin tunneperäinen hänen nägökandu on aiga emotsiiperäine

tunnettu tunnet|tu (~un, ~tuu, ~tuloi); kuuluz|u (~an, ~ua, ~ii)

tunnistaa tunnust|ua (~an, ~au, ~etah); kuka käy tunnistamassa uhrin? kenbo tulou tunnustamah uhrii?

tunniste tunnusteh (~en, ~tu, ~ii)

tunnistin (tunnistuslaite) tunnusti|n (~men, ~ndu, ~mii)

tunnollinen tunnolli|ne (~zen, ~stu, ~zii); kunnolli|ne (~zen, ~stu, ~zii); putilli|ne (~zen, ~stu, ~zii); tunnollinen työntekijä kunnolline ruadai

tunnon|rauha tunnonrauh|u (~an, ~ua, ~oi);

~tarkka tunnontark|u (~an, ~ua, ~oi); punktual'noi (~in, ~idu, ~loi); **~tuska** omantunnontusk|u (~an, ~ua, ~ii); souvestintusk|u; huigevu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~vaiva** ks. tunnontuska

tunnoton tun|dotoi (~nottoman, ~nottomua, ~nottomii)

tunnu (kiel.) tunnu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); merki (~n, ~i, ~löi); simvol (~an, ~ua, ~oi)

tunnu|lause tunnusvirkeh (~en, ~tü, ~ii); de-viiz|u (~an, ~ua, ~oi); **~luku** tunnusu|gu (~vun, ~guu, ~guloi); **~sana** tunnussan|a (~an, ~ua, ~oi); paroli (~n, ~i, ~loi)

tunnustaa 1. (myöntää) tunnust|ua (~an, ~au, ~etah); syytetty on tunnustanut tekonsa viäritetty on tunnustannuh omat teivot 2. (hyväksyä, vahvistaa) tunnust|ua/ priznai|ja (~čen, ~ččou, ~jah) omakse; mies tunnusti lapsen mies tunnusti lapsen omakse 3. (ilmaista, antaa tiedoksi) tunnust|ua; tunnustaa syntinsä kävvä riähkil 4. (olla uskon tai aatteen kannattaja) kannat|tua (~an, ~tau, ~etah); tunnustaa kristinuskkoa kannattua hristianskoidu vieruo

tunnustella 1. opit|ella (~telen, ~telou, ~ellah) sormil; lääkäri tunnusteli potilaan jalkaa liägäri opitteli sormil voimattoman jalgua 2. (ottaa selkoa) ot|tua (~an, ~tau, ~etah) selviä; zondiiruilja (~čen, ~ččou, ~jah); olen jo vähän tunnustellut hänen kantaansa asiaan olen jo vähäzen ottanuh selviä hänen mieles dieloh

tunnustus 1. (tunnustaminen) tunnustami|ne (~zen, ~stu, ~zii); tunnustand|u (~an, ~ua, ~oi); tunnustu|s (~ksen, ~stu, ~ksii) 2. (arvostus) priznaiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); priznaičend|u (~an, ~ua, ~oi); priznaiču|s (~ksen, ~stu, ~ksii); antaa tunnustusta andua tunnustustu

tunnustuspalkinto tunnustamis-/ tunnustandu-/ tunnustuspalkind|o (~on, ~uo, ~oloi)

tuntea 1. tu|ndie/ tu|ta (~nnen, ~ndou, ~nnetah/ ~tah); tuntea sääliä tundie žiälehütti 2. (tietää, osata) ti|ediä (~ijän, ~edäü, ~ijetäh/ ~etäh); malt|ua (~an, ~au, ~etah); tunteeko lapsi jo kirjajimet? jogo lapsi tiedäü kirjajimet? 3. (tunnistaa) tu|ndie/ tu|ta; tunnen hänet kävelystään tunnen hänen kävelüs 4. (kuv.): tuntea luissaan tuta luulois; tuntea palaneen käryä tuta palanuon kuaru

tunteellinen herk|ü (~än, ~iä, ~ii); sentimental'noi (~in, ~idu, ~loi)

tunteeton külm|ü (~än, ~iä, ~ii); välinpidämät|öi (~tömän, ~tömiä, ~tömii)

tunteilla olla (olen, on, ollah) tundoloin vallas; oikeudessa ei auta tunteilla suvvos ei avvuta tundoloin vallas olemine

tuntematon tundemat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); sain postia tuntemattomalta ihailijalta sain poštua tundemattomal ihalmoiččijalpäi; pysytellä tuntemattomana püzütelläkseh tundemattomannu

tuntemus 1. (tunne, vaikutelma) tundemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); tunnend|u (~an, ~ua, ~oi); tun|do (~non, ~duo, ~doloi); minulla on sellainen tuntemus, että pian tulee sade minul on moine tundo, što terväh roih vihmu 2. (tietämys) tiedämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); tiijänd|ü (~än, ~iä, ~ii); ti|edo (~ijon, ~eduo, ~edoloi); hyvä paikallisten tapojen tuntemus hüvä paikallizien taboin tiedämine

tunti 1. (aikamittana) čuas|su (~un, ~suu, ~suloi); kaksi tuntia kaksi čuassuu 2. (opetustunti) urok|ku (~an, ~kua, ~koi); milloin tunti alkaa? konzubo urokku algau? 3. (työyksikkö) čuas|su; kilowattitunti kilovattučuassu

tuntij|nopeus čuassuvauhti (~n, ~i, ~loi); **~opet-taja** čuassuopasta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~palkka** čuassupalk|u (~an, ~ua, ~oi)

tunto 1. (aisti) tun|do (~non, ~duo, ~doloi); čusv|e (~ien, ~ettu, ~ieloi); tunto palasi puutuneeseen jalkaani čusve tuli järilleh minun puudunuoh jal-gah 2. (tietoisuus, tunne) tun|do; čusv|e; äidillä oli outoja tuntoja (par. tuntemuksia) ennen onnetto-muutta muamal oli kummallizii tundoloi enne ozattomuttu 3. (mieli, omatunto) souvesti (~n, ~i, ~loi); en ota tunnolleni sellaista asiaa en ota oma-le souvestile nengomua dieluo

tunto|aisti n'uuhu (~n, ~u, ~loi); **~hermo** čusvenerv|u (~an, ~ua, ~oi); **~merkki** tundomer-ki (~n, ~i, ~löi); primiet|tü (~än, ~tiä, ~töi); ro-dulle ominaiset tuntomerkit rovule ominazet tundomerkit; **~sarvet** (mon.) čusvesarv|et (~ien, ~ii); opittelusarv|et

tuntu (vaikutelma, käsitys) tun|do (~non, ~duo, ~doloi); ilmassa on jo syksyn tuntua ilmas on jo sügüzün tunduo

tuntua 1. (aistimuksista) tun|duo (~nun, ~duu, ~nutah); voimistelu tuntuu lihaksissa voimistelu

tunduu lihaksis 2. (vaikuttaa, näyttää) *tun|duo*; *tuntuuko* vointisi jo paremmalta? *tunduugo sinun* *voindu jo parembakse?* minusta tuntuu, että voitamme minuu müöte *tunduu*, što müö voitammo 3. (vaikuttaa, tehot) *tun|duo*; ei tunnu missään! *ei tunnu ni mis!*; sodan vaikutukset tuntuvat pitkään *voinan vaikutukset tunnutah pitkäh*

tuntuma 1. (läheisyys) *lähäzü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii); *kosketu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); mökki sijaitsee ihan puiston tuntumassa *mökki on ihan puuston lähäzüös* 2. (kuv.) *kosketu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); saada tuntumaa peliin *suaja/ suaha kosketustu kižah*

tunturi *tunturi* (~n, ~i, ~loi); *lapinmä|gi* (~in, ~gie, ~gilöi); vaeltaa tuntureilla *kulleskella lapinmägilöis*

tuo (kiel. demonstratiivipronomini) *tai* (tuan, *tua-du*); tuo on minun pyöräni *tai on minun püörü*; mitäpä tuosta *midäbo tuas*; tuossa tuokiossa *tuas hetkes*

tuoda 1. (kuljettaa lähemmäksi) *tu|vva* (~on, ~ou, ~vvh); hän toi hyviä uutisia *hái toi hüvii uudizii* 2. (tuontikaupasta) *tu|vva*; Venäjältä tuodaan maakaasua *Venälpäi tuvvh muaguazuu* 3. (kuv.) *tu|vva*; tuon terveisiä naapuriltanne *tuon tervehüzii teijän susiedalpäi*; tuoda vaihtelua *tuvva vaihteluu*; kesä tuo karpäset ja hyttyset *kezä tuou kiärbäzet da piñoit*; tuoda esiin (esittää) *tuvva ezih* (ezittää); tuoda ilmi (paljastaa) *tuvva ilmi* (*pal'lastua*); hänellä on tapana tuoda julki epäkohtia *hänen tabah on tuvva julgi vajahuksii*

tuohi *tuoh|i* (~en, ~tu, ~ii)

tuohon *tuoh*; jätin laukkuni tuohon hyllylle *jätin oman sumkan tuoh polkale*

tuotua (kiivastua) *suut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); isä tuotui pojan käytöksestä *tuatto suutui poijan ičenviendäs*

tuohus *tuohu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); sytyttää tuohus *sütüttiä/ panna tuohus*

tuokio *pikoi kodva|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *minuut-ta|ine* (~zen, ~stu, ~zii); sade kesti vain tuokion *vihmu kesti vai minuuttazen*

tuoksahtaa (haiskahtaa) *pahni|e* (~n, ~u, ~tah); *tull|la* (~en, ~ou, ~lah) *nenäh*; hän tuoksahti oluelle *hänes tuli piivole*

tuoksu *duuhu* (~n, ~u, ~loi); *aromuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *nenään tuli ihana kahvin tuoksu nenäh tuli hüvä koufien duuhu*

tuoksua *pahni|e* (~n, ~u, ~tah)/ *tull|la* (~en, ~ou, ~lah) *hüväle*; ruusut tuoksuvat *rouzat tullah hüväle*

tuoli *stuul|u* (~an, ~ua, ~ii)

tuolla, tuolta *tuol/ tuolpäi*; *tuos*; *nečie*; lapset ovat tuolla leikkikentällä *lapset ollah tuos kižakentäl*

tuollainen *nengo|ine* (~zen/ ~man, ~stu/ ~mua, ~zii/ ~mii); *semmo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); minäpä en tuollaista halua kuulla *minä kačo nengomua en*

tahto kuulta

tuolla puolen *tuol/ toizel puolel*; tuolla puolen rajaa *toizel puolel rajua*

tuollapäin *tuolpäi*

tuolloin *silloi*; *tuolloi*; sitä ei kukaan osannut *tuol-loin aavistaa sidä silloi niken ei maltanuh huavata*

tuomari 1. (oikeudessa) *sud'd|u* (~an, ~ua, ~ii) 2. (arvostelutuomari, erotuomari) *sud'd|u*; ottelussa oli hyvät tuomarit *kilvas oldih hüvät sud'dat* 3. (ratkaisija tms.) *sud'd|u*; tuletko (maku)tuomariksi vaatekauppaan? *tuletgo magusud'dakse soba-kauppah?*

tuomaristo (jury) *sud'dulist|o* (~on, ~uo, ~oloi)

tuomi (kasv. Pados) *tuom|i* (~en, ~ie, ~iloi)

tuomio 1. (tuomioistuimen päätös) *su|udo* (~vvon, ~uduo, ~udoloi); *nakazaani|i* (~en, ~edu, ~eloi); *türm|ü* (~än, ~iä, ~ii); murhaaja sai elinkautisen tuomion *tappai sai türmän kogo ijäkse* 2. (kuv.) *su|udo*; esitys sai yleisön tuomion *ezitüksele su-vvon andoi rahvas* 3. (heng.) *su|udo*; viimeisellä tuomiolla *jälgimäzes suvvos*

tuomio|istuin *su|udo* (~vvon, ~uduo, ~udoloi); jättää asia tuomioistuimen ratkaistavaksi *jättiä dielo suvvon piätettäväkse*; **~kirkko** *kafedral'noi* (~in, ~idu, ~loi) *sobor* (~an, ~ua, ~oi); Helsingin tuomiokirkko *Helsingin kafedral'noi sobor*; **~päivä** *suudopäiv|ü* (~än, ~iä, ~ii); aina hamaan tuomiopäivään *saakka ainos ihan suudopäiväh suate*

tuomita 1. (oikeudesta) *suudi|e* (~n, ~u, ~tah); tuomita vankilaan *suudie türmäh*; hänet tuomittiin sakkoihin *hänle suudittih štruafut* 2. (urh. tms.) *suudi|e*; kuka tuomitsee koripallopelin? *kenbo suudiu basketbolua?* 3. (kuv.) *suudi|e*; älkää tuomitko *älgä suudikkua*; hanke oli tuomittu epäonnistumaan *projektu oli suudittu ebäozah*

tuommoinen ks. *tuollainen*

tuonela (ylät., kuv.) *tuonilma|ine* (~zen, ~stu, ~zii); mennä tuonelaan *mennä tuonilmazih*; tuonelan joutsen *tuonilmazien joučen*

tuonne *tuone*; *tuonne*; katsokaapa tuonne vasempan! *kačokkuattovai tuone hurale!*

tuonnemmaksi *loitombakse*; lykkäsimme asian *tuonnemmaksi lükkäimmö dielon loitombakse*

tuonpuoleinen 1. *tuonpuoli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *to|ine* (~izen, ~stu, ~izii); joen tuonpuoleisella rannalla *joven toizel rannal* 2. (kuolemanjälkeinen) *tuonilma|ine* (~zen, ~stu, ~zii); uskoa tuonpuoleiseen elämään *uskuo tuonilmazeh elokseh*

tuonti 1. (tuominen) *tuomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tuond|u* (~an, ~ua, ~ii); koirien tuontia myymälään ei meillä sallita *koirien tuondua laukkah meil ei hüväksütä* 2. (tuontikaupasta) *tuomi|ne*; *tuond|u*; *import|u* (~an, ~ua, ~oi); tuonnin ja viennin ammattilaiset *tuondan/ importan da viendän/ eksportan spetsialistat*

tuontikielto *tuondu-/ importukiel|do* (~lon, ~duo,

~doloi); **~kiintiö** *tuondu-/ importukontingent|u* (~an, ~ua, ~oi); tuontikiintiöiden ylitys *importu-kontingentoin ültittämine*; **~lupa** (tuontilisenssi) *tuondu-/ importulu|ba* (~van, ~bua, ~bii); myöntää tuontilupa *andua tuonduluba*; **~rajoitus** *tuondu-/ importurajoittami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tuondu-/ importurajoitand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tuondu-/ importurajoitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~tavara** *tuondu-/ importutavar* (~an, ~ua, ~oi)
tuon tuosta(kin) (yhtenään) *ühtütiedü; puaksuh*; hän muistaa minua soitolla tuon tuosta *häi puak-suh mustau soitella minule*
tuoppi *kruušk|u* (~an, ~ua, ~ii); saanko tuopin tummaa olutta? *annattogo kruuškan muzavuo piivuo?*
tuore 1. *tuoreh* (~en, ~tu, ~ii); ostin tuoreita vihanneksia *ostin tuorehtu ouveššii* 2. (kuv. ajankoh-tainen) *tuoreh*; sain tuoreen selostuksen tapahtu-masta *sain tuorehen informatsien tapahtumas*
tuore|mehu *tuoreh* (~en, ~tu, ~ii) *mehu* (~n, ~u, ~loi); **~tuoresuolattu** (kraavi) *tuorehsuolat|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); jouluna syömmme tuoresuolat-tua lohta *Rastavannu müö süömmö tuorehsuolat-tuu lohtu*
tuossa *tuos*; tuossa asiassa olet oikeassa *tuos dielos olet oigies*
tuotannollinen *tuotandolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); väkeä erotettiin tuotannollisiin syihin vedoten *rahvastu tüöttih iäre tuotandollizien vijoin periä*
tuotanto 1. (tal.) *tuotand|o* (~on, ~uo, ~oloi); laa-jentaa tuotantoaan *levendiä omassah tuotanduo* 2. (tuottava toiminta) *tuotand|o*; tutkijan tieteelli-nen tuotanto *tutkijan tiijolline tuotando*
tuotanto|koneisto *tuotandomehanizm|at* (~oin, ~oi); **~kustannukset** *tuotandomeno|t* (~loin, ~loi); **~suunnitelma** *tuotandopluan|u* (~an, ~ua, ~oi); **~tuki** *tuotandotulgi* (~ven, ~gie, ~giloi); EU:n tuotantotuet maataloudelle *Jeuropan liiton tuotandotuvet muatalovuole*
tuote 1. (hyödyke, valmiste) *tuot|eh* (~tehen, ~eh-tu, ~tehii); kasvikunnan tuotteet *kazvikunnan tuottehet* 2. (aikaansaannos, luomus, teos) *tuot|eh*; ooppera on säveltäjän varhaisen luomiskauden tuote *ouperu on kompoziitoran ammuzen luomis-kavven tuoteh*; haluatko lukea tämän hengentuote-teeni? *tahtotgo lugie tämän minun hengentuotte-hen?* 3. (kuv.) *tuot|eh*; sairaalloisen mielikuvituk-sen tuotteena syntynyt suunnitelma *voimattoman mielikuvituksen tuotehennu roinnuhes pluanu*
tuote-esittelijä (konsulentti) *tuottehenezitteli|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); konsul'tant|u (~an, ~ua, ~oi); **~kehittely** *tuotehkehittelmi|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *tuotehkehittelend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *tuoteh-kehittelü* (~n, ~ü, ~löi); yrityksemme panostaa tuotekehittelyyn *meijän firmu panou tuotehkehit-telüh*; **~seloste** (tavaraseloste) *tuoteh-/ tavar-*

informatsi|i (~en, ~edu, ~eloi); tuoteselosteessa on mainittava valmisteiden koostumus *tavarinformat-sies pidäü mainita kai valmistehen ozat*

tuottaa 1. (laatia, valmistaa) *an|dua* (~nan, ~dau, ~netah); *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah); *valmist|ua* (~an, ~au, ~etah); puu tuottaa hedelmiä *puu an-dau fruktua*; Suomessa tuotetaan nykyään hyviä elokuvia *Suomes nügöi luajitah hüvii fil'moi*

2. (aiheuttaa, synnyttää) *an|dua*; *tu|vva* (~on, ~ou, ~vvah); tuottaa iloa *tuvva iluo* 3. (taloudelli-sesta hyödystä) *lua|die*; yrityksen on tuotettava voittoa *firmal pidäü luadie dohodua*

tuottava (kannattava, tuloksekas) *kannatta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *tuloksek|as* (~kahan, ~as-tu, ~kahii); *hüvinmen|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); tuottava yritys *hüvinmenii firmu*

tuottavuus (kannattavuus) *kannattavu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); työn tuottavuuden parantaminen *ruavon kannattavuon parandamine*

tuottelias (produktiivinen, tuloksellinen) *tulokselli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *produktivno|i* (~in, ~idu, ~loi); taiteilija on ollut erittäin tuottelias *taidoilii on olluh ülen produktivnoi*

tuotto *tulo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); katettiinko me-not myynnin tuotolla? *katettihgo menot müöndän tuloksel?*

tupa *perti* (~n, ~i, ~löi); lapset leikkivät tuvan lat-tialla *lapset elostetah pertin lattiel*; vieraita oli tu-van täydeltä *gost'ua oli täüzi perti*

tupajumi (el. Anobium) *kaiverdaja|line* (~zen, ~stu, ~zii); *kaiverdaiböbök|kü* (~än, ~kiä, ~köi)

tupakan|himo *tabakanhim|o* (~on, ~uo, ~oloi); *kurimishim|o*; **~poltto** *tabakanpoltami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tabakanpoltand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tabakanpolt|o* (~on, ~uo, ~oloi); *kurimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kurind|u* (~an, ~ua, ~oi); **~savu** *taba-kansavvu* (~n, ~u, ~loi)

tupakeittiö *pertikuhn|u* (~an, ~ua, ~ii)

tupakka *tabak|ku* (~an, ~kua, ~koi); polttaa tu-pakkaa *poltua tabakkua/ kurie*; pistää tupakaksi *panna tabakkua*

tupakka|-aski *tabakkupakkavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~lakko** *kurindanloppemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kurindanlopend|u* (~an, ~ua, ~oi); *tabak-kuzabastouhk|u* (~an, ~ua, ~ii); oletko tupakkala-kossa? *oletgo tabakkuzabastouhkas?* **~puoli** *kurimis-/ kurindupuoli|i* (~en, ~du, ~ii); tupakoida saa vain tupakkapuoella *kurie voi vaiku kurindupuolel*; **~tauko** *kurimishetk|i* (~en, ~ie, ~ilöi); *kurinduhetk|i*; **~yskä** *kurimisrügimi|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *kurimisrüvind|ü* (~än, ~iä, ~öi); *kurindurügimi|ne*; *kurindurüvind|ü*

tupakoida *polt|ua* (~an, ~au, ~etah) *tabakkua*; *kur|e* (~n, ~u, ~tah)

tupakoimaton *tabakanpoltamat|oi* (~toman, ~to-mua, ~tomii); *kurimat|oi* (~toman, ~tomua, ~to-

mii); haluan lipun tupakoimattomien osastolle *minä tahton bilietän kurimattomien ozastoh*
tupakoitsija *tabakanpolta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *kuri|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); paikat eivät ole tarkoitettut tupakoitsijoille *paikat ei ole tarkoitettu kurijoile*
tupeerata *pöuhist|iä* (~än, ~äü, ~etäh); 1960-luvulla tupeerattiin hiuksia *tuhat üheksäsadua kuuzikümnen luvul tukkii pöuhistettih*
tupla (ark. kaksinkertainen) *kaksinkerda|ine* (~zen, ~stu, ~zii); maksoin tuplahinnan *maksoin kaksinkerdazen hinnan*
tuplata (ark. tehdä kahteen kertaan) *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah) *kahteh kerdah*; *ker|rata* (~duan, ~duau, ~ratah); poika tuplasi lukion toisen luokan *briha kerdai gimnaazien toizen luokan*
tuplavahinko (leik. kaksosten syntymästä) *kerdavovahing|o* (~on, ~uo, ~oloi)
tuppautua 1. (työntyä) *tung|iekseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~ietahes); *liččavu|o* (~n, ~u, ~tah); väkeä tuppautui täyteen ruuhkabussiin *rahvastu liččaihes ülen äijü täpötävvelizeh avtobussah*
 2. (tunkeutua kutsumatta) *tung|iekseh*; *liččavu|o*; hän yrittää aina tuppautua parempiensa seuraan *hää ainos oppii tungiekseh parembien joukkoh*
tuppi 1. (puukon suojus) *huodr|u* (~an, ~ua, ~oi); ottaa puukko tupesta *ottua veičči huodras* ◇ nyt tuli tupen rapinat (tiukat paikat) *terväh rodieu tora* 2. (kuv.): istua tuppisuuna (puhumatta mitään) *istuo tuppisuunnu* (*pagizemattah*)
tupruta (3. pers. savuttaa, pöllyttää) *guuri|e* (~u, ~tah); talon piipusta tupruaa savua *koin truvas guuriu savvu*
tuprutella (tupakoida) *pöhküt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); pappa tupruttelee tupakkaa *died'oi pöhküttäü tabakkua*
tupsu *kisti* (~n, ~i, ~löi); villamyssyn tupsu *villučepčän kisti*
tuputtaa (tyrkyttää) *tung|ie* (~en, ~ou, ~ietah); emäntä tuputti koko ajan lisää ruokaa *emändü kogo aijan tungi liziä süömistü*
turbaani *t'urban* (~an, ~ua, ~oi)
turbiini *turbiin|u* (~an, ~ua, ~oi)
turbo *turb|o* (~on, ~uo, ~oloi)
turbomoottori *turbomotor* (~an, ~ua, ~oi)
turha 1. (hukkaan mennyt) *tühj|ü* (~än, ~iä, ~ii); emme tehneet turhaa työtä *emmo ruadanuh tühjiä ruaduo* 2. (joutava, asiaton) *tühj|ü*; hänen moitteensa olivat täysin turhia *hänen moittehet oldih ihan tühjät* 3. (merkityksetön, mitätön) *tühj|ü*; ei kannata nostaa meteliä niin turhasta asiasta *ei kannata nostua šumuu ihan tühjäs dielos* 4. (aiheeton; luuloteltu) *tühj|ü*; *lii|gu* (~jan, ~gua, ~goi); ottaa turhat luulot pois *lükätä iäre liijat duumat*; mitä turhia! *midäbo tühjiä!* älä ole turhan tarkka *älä ole liijan tarku*; elätellä turhia haa-

veita *elätellä tühjii toivehii*
turhaan *tühjäh*; *tühjiä*; kaikki työ meni turhaan *kai ruado meni tühjäh*; jännität ihan turhaan *varuat ihan tühjiä*
turhamainen (itserakas, hienosteleva) *ičensuvaičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); onpa tytöllä turhamainen maku *tol'kovai tüttö on ičensuvaičči*
turhan|tarkka *tühjäntark|u* (~an, ~ua, ~oi); älä ole turhantarkka *älä ole tühjäntarku*; **~tärkeä** (pikkutärkeä) *tühjäntark|ü* (~än, ~iä, ~ii); on siinä turhantärkeä valvoja *on sit tühjäntarkkü tarkailii*
turhauma (psyk. frustraatio) *muttühmenemizes roinnu|h* (~on, ~ttu, ~zii) *pettüm|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)
turhauttaa *suat|tua* (~an, ~tau, ~etah) *pettümükseh/ muttüh/ tühjäh*; yksitoikkoinen työ turhauttaa *üksitoikkoin ruado suattau pettümükseh*
turhautua *pet|tüö* (~ün, ~tüü, ~ütäh); olen turhautunut koko juttuun *olen pettünüh kogo juttuh*
turhautuma ks. turhauma
turhuus *tühj|s* (~ön, ~ttü, ~zii); maalliset turhuudet *muallizet tühjüöt*; näillä turhuuden markkinoilla *nämil tühjüön kaupoi*
turilas 1. (el. Melolontha hippocastani) *puuntu-huoj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi) 2. (kuv. epäsiisti mies) *šlanti* (~n, ~i, ~löi); mokomankin turilaan raahasit tänne *kehnon šlantiingi ribaitit tänne*
turismi *turizm|u* (~an, ~ua, ~oi)
turista (jutella, tarinoida) *tarat|tua* (~an, ~tau, ~etah); ukot istuivat ja turisivat niitä näitä *stariikat istuttih da taratettih ühtü da tostu*
turisti *turist|u* (~an, ~ua, ~oi)
turisti|kohde *matkailuobjekt|u* (~an, ~ua, ~oi); **~luokka** *turistuluok|ku* (~an, ~kua, ~kii); matkustaa lentokoneen turistiluokassa *matkustua lendokonehen turistuluokas*; **~opas** *matkuop|as* (~pahan, ~astu, ~pahii); *ekskursovod|u* (~an, ~ua, ~oi); **~rysä** (leik.) *merež|ü* (~än, ~iä, ~öi); Mallorca oli joskus todellinen turistiryssä *Mallorku konzulienne ammui oli tovelline turistumerežü*
turkanen (ark. lievä kirosana) *kehveli* (~n, ~i, ~löi); olipa turkasen kallista! *oli kehvelin kallis!*
turkis, turkikset *turki|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *turkiks|et* (~ien, ~ii); *mieh|u* (~an, ~ua, ~oi); *mieh|at* (~oin, ~oi)
turkis|eläin *turkiselät|ti* (~in, ~tii, ~tilöi); **~tarha** *turkisferm|u* (~an, ~ua, ~oi); turkistarhoissa kasvatetaan minkkejä *turkisfermoil kazvatetah hiähkii*; **~tarhaus** *turkiselättilöin kazvattamine fermoil*
turkki I 1. (turkiseläimen nahka) *turkisnakh|u* (~an, ~ua, ~oi); *nakh|u*; oravan turkki *oravan nahku* 2. (turkiksesta tehty vaate) *turki* (~n, ~i, ~loi); krimiturkki *karakuliturki* 2. (kuv.): heittää talviturkki (käydä ensi kertaa uimassa jäidenlähdön jälkeen) *heittää talviturki* (kävvä enzi kerdua

kezoile jäänlähtön jälgeh)

turkki II (turkin kieli) *turkin kiel|i* (~en, ~dii, ~ii)

Turkki *Turki* (~n, ~i, ~loi)

turkkilainen *turkila|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

turkoosi 1. (sinivihreä korukivi) *bir'uz|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (sinivihreä väri) *bir'uz|u; bir'uzouvo|i* (~in, ~idu, ~loi)

turma (tapaturma, yleensä liikenneonnettomuus) *avaari|i* (~en, ~edu, ~eloi); turmassa kuoli monta ihmistä *avaaries kuoli moni hengie*

turmella (pilata, vahingoittaa) *rik|kuo* (~on, ~kou, ~otah); home on turmellut talon rakenteita *homeh on rikkonuh taloin ozii*; sade turmeli viljasadon *vihmu rikoi villat*; huono seura turmelee *huono sebroveh rikkou*

turmeltua (pilaantua, rappeutua) *rikkovu|o* (~n, ~u, ~tah); *rappevu|o* (~n, ~u, ~tah); tavarat turmeltuivat taivasalla *tavarat rikkovuttih pihal*; ovatko nuorison tavat turmeltuneet? *ollahgo nuorizon tavat rappevuttu?*

turmeltumaton *rikkovumat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); turmeltumattomat korpimaisemat *rikkovumattomat korbialovehet*

turmio (tuho, perikato) *surm|u* (~an, ~ua, ~ii); joutua turmiolle *puuttuo surmah*; äkkirikastuminen koitui hänelle turmioksi *rikastumine jürkäh rodih hänele surmakse*

turmiollinen (vahingollinen) *surmalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); hänen elämäntapansa ovat turmiolliset *hänen eloksentavat ollah surmallizet*

turnaus (ottelu, kilpailu) *turniir|u* (~an, ~ua, ~oi)

turnipsi (kasv. Brassica rapa rapifera) *turneps|u* (~an, ~ua, ~oi)

turpa 1. *tur|bu* (~van, ~bua, ~bii); hevosen turpa *hebozen turbu* 2. (kuv. alat.) *tur|bu*; vetää turpiin *andua turbah*; turpa kiinni! *turbu kiinni!*

turpea (turvonnut) *turb|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *turvonnu|h* (~on, ~ttu, ~zii)

turruttaa 1. (puuduttaa) *puvvut|tua* (~an, ~tau, ~etah); pakkanen turrutti käteni *pakkaine puvvutti minun käit* 2. (kuv. tehdä tunteettomaksi) *puvvut|tua*; elämän raskaat koettelemukset turruttavat kenet tahansa *eloksen vaigiet koittelut puvvutetah hos kedä*

turska (el. Gadus morhua) *tresk|u* (~an, ~ua, ~oi); *trösk|u*; turksan fileet *treskan fileet*

turtua 1. (tulla tunnottomaksi, puutua) *pu|uduo* (~vvun, ~uduu, ~vvutah); jalkani turtui pahassa asennossa istumisesta *minun jalgu puudui pahal-leh istumizes* 2. (kuv. lamaantua) *pu|uduo*; lamevu|o (~n, ~u, ~tah); ajatukset turtuivat *ajatukset puvvuttih*

turva 1. *turv|u* (~an, ~ua, ~ii); *suoj|u* (~an, ~ua, ~ii); *suoju|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); vanhempien turva on lapselle välttämätöntä *vahnembien turvu on lapsele välttämätöi*; olla tukena ja turvana olla *tu-*

vennu da turvannu 2. (turvallinen olotila) *turv|u; suoj|u; suoju|s*; täällä olemme hyvässä turvassa *tiä olemmo hüväs suojas*

turva|istu *in* (~men, ~ndu, ~mii);

suojusistu|n; lapsi istuu auton turvaistuimessa

lapsi istuu mašinan turvuistuimes; **~joukko**

turvujouk|ko (~on, ~kuo, ~koloi); *suojusjouk|ko*;

kriisialueelle lähetetään turvajoukkoja *kriizissu-alovehele tüötäh turvujoukkoloi*; **~koti** *turvuko|di* (~in, ~dii, ~diloi); *suojusko|di*; perhe pakeni väkivaltaista isää turvakotiin *pereh pageni vägivaldazes tuataspäi turvukodih*

turvallinen *turvalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii);

suojalli|ne (~zen, ~stu, ~zii); tunnetko nyt olosi

turvalliseksi? *čusvuičetgo nügöi iččes olon turvallizekse?*

turvallisuus *turvallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); onko jalankulkijoiden turvallisuus taattu? *ongo jallai-kävelijöin turvallizus garantiiruittu?*

turvallisuusneuvosto *turvallizusnevvost|o* (~on, ~uo, ~oloi); YK:n turvallisuusneuvosto *Ühtistün-nüzien Kanzukundien turvallizusnevvosto*

turva|lukko *turv- / suojusluk|ku* (~un, ~kuu, ~kuloi); muista panna ovi turvalukkoon *musta salvata uksi turvulukkuh*; **~merkintä** *turv- / suojusmerkiččemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *turv- / suojusmerkiččend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *turv- / suojusmerkičü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); pyörään on syytä tehdä turvamerkinnät *polgupiüräh pidäü luadie turvumerkičükset*; **~mies** (henkivartija) *turv- / suojusmie|s* (~hen, ~stü, ~hii); *hengen-vardoičči|i* (~jan, ~jua, ~jii / ~joi); presidentti ei saa liikkua ilman turvamiehiä *prezidental ei sua olla liikkehel turvmiehitäh*; **~paikka** *turv- / suojuspaik|ku* (~an, ~kua, ~koi); *turv- / suojuskoht|u* (~an, ~ua, ~ii); anoa turvapaikkaa *pakita turvupaikkaa*; **~puhelin** *turvutelefon* (~an, ~ua, ~oi)

turvata 1. (puolustaa, suojella) *turv|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *suoj|ata* (~uan, ~uau, ~atah); kansalaisten oikeudet turvataan lainsäädännöllä *rahvahan oigevukset turvatah zakonoinluadimizel* 2. ks. turvautua

turvata *tarkastu|s* (~ksen, ~stu,

~ksii); *suojustarkastu|s*; lentoasemilla pidetään turvatarkastuksia *lendoazemil pietäh turvatarkastuksii*

turvaton *turv|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii);

suojat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); lapsi tunsii olonsa turvattomaksi *lapsi čusvuičči iččie turvat-tomakse*

turva|tyyny *turvupielu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii);

suojuspielu|s; autossa on tehokkaat turvatyynyt *mašinas ollah tevokkahat turvupielukset*

turvautua (etsiä turvaa) *turvavu|o* (~n, ~u, ~tah); *kiän|düö* (~nün, ~dii, ~nütäh); turvautua *Juma-*

laan kiändüö *Jumalah*; vihdoin hän turvautui lääkäreiden apuun *lopun lopus häi kiändüi liägarilöin abuh*

turva|verkko (kuv.) *turvuverk|o* (~on, ~uo, ~oloi); *suojusverk|o*; vanhuksilla on hyvä turvaverkko naapureissaan *vahnoil on hüvä turvaverko su-siedois*; ~**vyö** *turvuvyö* (~n, ~di, ~löi); *suojusvyö*; kiinnittää turvavyönnel! *kiinnittää omassas turvuvyöt!* ~**väli** *turvuväli* (~n, ~i, ~löi); *suojusväli*; muista pitää kunnon turvaväli *musta pidiä putin turvuväli*

turve 1. *torf|u* (~an, ~ua, ~ii); turpeen tuotanto *torfan tuotando* 2. *tur|veh* (~behen, ~vehtu, ~behii); peittää turpeilla kattua *turbehel*

turvin *turvin*; *avul*; opiskelen stipendin turvin *opastun stipendien turvin*

turvoksissa *turvoksis*; silmäsi ovat turvoksissa, oletko itkenyt? *sinun silmät ollah turvoksis, oletgo itkenüh?*

turvota *tur|vota* (~buon, ~buou, ~votah); vene turposi vedessä *veneh turboi vies*; silmä on turvonnut iskusta *silmü on turvonnuh iskendiä*

turvottaa *turvot|tua* (~an, ~tau, ~etah); jano turvottaa kielen *juotatandu turvottau kielen*

tusina *duuzin* (~an, ~ua, ~oi)

tuska 1. (ruumiillinen kipu) *tusk|u* (~an, ~ua, ~ii); *ki|bu* (~vun, ~buu, ~buloi); kuolevalla oli kovat tuskat *kuolijal oli kovat kivut* 2. (sielullinen kärsimys) *tusk|u*; *ki|bu*; omantunnon tuskat *ičentunnon tuskat*; tuntea rakkauden ja eron tuskaa *čusvuija rakkahuon da eron tuskua* 3. (harmi, kiusa, vaiva) *tusk|u*; *vaiv|u* (~an, ~ua, ~oi); *ki|bu*; menestys on monen tuskan takana *menestüs on monen vaivan tagan*; hanke onnistui työllä ja tuskalla *projektu rodih hüvä ruavon da tuskan avul*

tuskailia *pi|diä* (~en, ~däi, ~etäh) *pahua mieläi*; olla (olen, on, ollah) *suutuksis/ pahas mieles*; *tuskail|lakseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); poika tuskaili kotilaskujensa kanssa *brihačču tuskailih kodizaduäčoin perä*

tuskainen 1. (tuskallinen) *tuskisoli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); potilas oli koko yön hyvin tuskainen *voimatoi kogo yöön oli kavis tuskis* 2. (malttamaton, hätäilevä) *tuskalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); äiti loi meihin tuskaisen katseen *muamo kačahtih meih tuskallizesti*

tuskallinen 1. (tuskaa sisältävä) *tuskalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); kuolema oli tuskallinen *kuolemine oli tuskalline* 2. (piinallinen, ärsyttävä) *tuskeittai|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *suututta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); tuskallisen pitkä puhe *tuskeittai pitkü pagin*

tuskan|hiki *tuskanhilgi* (~en, ~gie, ~gilöi); *külmühi|gi*; ~**huuto** *voiveroitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

tuskastua (ärsyyntyä) *tuskevu|o* (~n, ~u, ~tah); *suut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); tuskastuin odotta-

maan häntä *tuskevuin vuottua händü*

tuskastuttaa *tuskevut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *suutut|tua* (~an, ~tau, ~etah); hänen turhat lupauksensa tuskastuttavat minua *hänen tühjät lubavukset suututetah minuu*

tuskaton 1. (kivuton) *tuskat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *kivut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); hänen loppunsa oli tuskaton *hänen loppu oli kivutoi* 2. (vaivaton, helppo) *tuskat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *vaivat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *help|o* (~on, ~uo, ~oloi); *keb|lei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); eläkkeelle siirtyminen oli tuskaton prosessi *penziele lähtemine oli kebjei protsessu*

tuskin 1. (ei juuri, ei oikein) *odva vai*; *onnuako ei*; hän tuskin jaksaa seisoa *häi onnuako ei voi seizuo* 2. (varmaan ei) *onnuako ei*; *varmah ei*; he tuskin tulevat *hüö onnuako ei tulla* 3. (hädin tuskin, töin tuskin) *odva vai*; pärjään hädin tuskin (nipin nappin) *eläkkeelläni odva vai elän penziel*

tussi (ark. huopakynä) *tuš|šu* (~an, ~šua, ~šoi)

tutista (vapista, täristä) *säri|stä* (~zen, ~zöi, ~stäh); *tudista* (~zen, ~zou, ~stah); polvet tärisivät jännityksestä *polvet säristih kiinnitükses*

tutka *radar* (~an, ~ua, ~oi); *radiolokaator* (~an, ~ua, ~oi); poliisi käyttää tutkaa liikenteen valvonnassa *politsii käyttää radiolokaatoria liikendehen valvondas*

tutkanpaljastin *radaranpal|asta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); autojen tutkanpaljastimet ovat Suomessa kiellettyjä *mašinoin radaranpal|astajat Suomes on kiellettii*

tutkia 1. (tarkastella, havainnoida) *tutki|e* (~n, ~u, ~tah); lääkäri tutki potilasta *liägäri tutkii voimatomua* 2. (harjoittaa tieteellistä tutkimusta) *tutki|e*; tutkin keskiajan historiaa *tutkin keskiaijan histouriedu* 3. (tarkastaa, käydä läpi) *tutki|e*; *eč|čie* (~in, ~čii, ~itäh); olen tutkinut joka paikan, mutta en löydä sitä paperia *olen eččinüh kai kohtat, no nikus en lövvä sidä bumuaagua*

tutkielma *tutkimul|s* (~ksen, ~stu, ~ksii);

tutkimustevo|s (~ksen, ~stu, ~ksii); laatia tutkielmaa *luadie tutkimustu*

tutkija *tutki|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); nuoria tutkijoita pitää kannustaa *nuorii tutkijoi pidäü stimuliiruija*

tutkimus 1. (tutkiminen, tutkimustoiminta) *tutkimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tutkind|u* (~an, ~ua, ~oi); *tutkimul|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); mitä tutkimusta laitoksellanne tehdään? *mittumua tutkimustu teijän laitoksel luajitah?* 2. (tieteellinen kirjallinen teos, tutkielma) *tutkimustevo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); ryhmä julkaisi uuden tutkimuksen *joukko piästi ilmah uvven tutkimustevoksen*

tutkimus|aihe *tutkimusteen|u* (~an, ~ua, ~oi); ~**aineisto** *tutkimusainehist|o* (~on, ~uo, ~oloi); *tutkimusmaterjual|u* (~an, ~ua, ~oi); kerään tut-

kimusaineistoa haastatteleamalla *keriän tutkimus-*
*materjua*lua pagizuttajen; **~keskus** tutkimus-
*kesku*ls (~ksen, ~stu, ~ksii); **~laitos** tutkimuslaito]s
 (~ksen, ~stu, ~ksii); **~menetelmä** tutkimus-
*metoud*u (~an, ~ua, ~oi); sosiolingvistiikan
 tutkimusmenetelmät *sotsiolingvistiekan* tutkimus-
metoudat; **~projekti** tutkimusprojekt]u (~an, ~ua,
 ~oi); keitä tutkimusprojektissanne työskentelee?
kedäbo ruadau teijän tutkimusprojektas? **~tulos**
 tutkimustulo]s (~ksen, ~stu, ~ksii); tutkimustulos-
 ten luotettavuus *tutkimustuloksien* luotettavus
tutkinnonuudistus *tutkindonuvvistami*ne (~zen,
 ~stu, ~zii); *tutkindonuvvistand*u (~an, ~ua, ~oi);
*tutkindonuvvistu*ls (~ksen, ~stu, ~ksii)
tutkinta|lautakunta *tutkindukomissi*]i (~en,
 ~edu, ~eloi); onnettomuutta selvittelee tutkinta-
 lautakunta *ozattomuttu* selvittelöi *tutkindukomis-*
sii; **~vankeus** *tutkinduvangiččemi*ne (~zen, ~stu,
 ~zii); *tutkinduvangičend*u (~an, ~ua, ~oi); *tut-*
*kinduvangiču*ls (~ksen, ~stu, ~ksii); epäilty mää-
 rättiin *tutkintavankeuteen ebäiltü miärättih*
tutkinduvangičukseh; **~vanki** *tutkimis-/ tutkindu-*
vangi (~n, ~i, ~loi)
tutkinto *tutkind*o (~on, ~uo, ~oloi); suorittaa tut-
 kinto *piästä läbi* *tutkindos*
tutkintovaatimus *tutkindovuadimu*ls (~ksen,
 ~stu, ~ksii); tutkintovaatimukset ovat muuttuneet
tutkindovuadimukset on muuttutu
tutkituttaa (antaa tutkia) *tutkitut*]tua (~an, ~tau,
 ~etah); *kačotut*]tua (~an, ~tau, ~etah); tutkitutin
 hampaitteni kunnan *kačotutin hambahien kun-*
non
tuttava *tuttav*u (~an, ~ua, ~ii); olemme vanhoja
 tuttavu *olemmo vahnoi tuttavii*
tuttavallinen (läheinen) *liijan* *tuttav*u (~an, ~ua,
 ~ii); *lähe*]ine (~zen, ~stü, ~zii); yrittääkö hän olla
 liian tuttavallinen? *oppiugo häi olla liijan lähezen-*
nü?
tuttavuus *tuttavu*ls (~on, ~ttu, ~ksii); tehdä tutta-
 vuutta *luadie* *tuttavuttu*; tämäpä oli miellyttävä
 tuttavuus *tämä kačo oli miellüttäi tuttavus*
tutti *tut*]ti (~in, ~tii, ~loi)
tuttu 1. (adj.) *tuttav*u (~an, ~ua, ~ii); *tuttu juttu*
tuttavu juttu; hän näyttää tutulta *häi ozutahes*
tuttavakse 2. (subst. tuttava) *tuttav*u; olemme
 vain hyvänpäivän tuttuja *olemmo vai hüvän päi-*
vän tuttavii; näin tuttujen kesken *nenga tuttavien*
keskes
tutustua *tunnustu*o (~n, ~u, ~tah); *tuttavu*o (~n,
 ~u, ~tah); tutustuimme yhteisellä matkalla *tun-*
nustuimmo ühtehizel matkal; oletko tutustunut
 hänen viimeisimpään tutkimukseensa? *oletgo*
tunnustunnuh hänen jälgimäzeh *tutkimukseh?*
tutustumis|illanvietto *tunnustumisillanviet*]to
 (~on, ~tuo, ~toloi); **~tarjous** *tunnustumistariču*ls
 (~ksen, ~stu, ~ksii); liike mainostaa hyviä tutustu-

mistarjouksiaan *firmu reklamiiiruiččou omassah*
hüvii tuttavumistaričuksii
tutustuttaa *tunnustut*]tua (~an, ~tau, ~etah);
 kirja tutustuttaa lukijansa etruskikulttuuriin *kirju*
tunnustuttau lugijua etruskoin kul'tuurah
tuuba (mus.) *tuub*a (~an, ~ua, ~ii)
tuubi (putkilo) *t'uubiek*]ku (~an, ~kua, ~koi); pu-
 ristaa hammastahnaa *tuubista pudžaittua ham-*
maspastua t'uubiekas
tuudittaa 1. (tuutia, keinuttaa) *liikut*]tua (~an,
 ~tau, ~etah); *keinut*]tua (~an, ~tau, ~etah); äiti
 tuuditti lapsen uneen *muamo liikutti lapsen uneh*
 2. (kuv. uskotella) *liikut*]tua; *keinut*]tua; minut oli
 tuuditettu väärään käsitykseen *minuu oli keinu-*
tettu viäräh tiedoh
tuuhea *tuuh*]ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); tuuheat kul-
 makarvat *tuuhiet* kulmat
tuuheta (3. pers.) *tuuhe*]ta (~nou, ~tah); pensasai-
 ta tuuhenee, kun sitä leikkaa *tuhjoaidu tuuhenou,*
ku sidä leikot
tuulahdus *tuulahtu*ls (~ksen, ~stu, ~ksii); ilmassa
 on jo kevään tuulahdus *ilmas on jo keviän tuulah-*
tus
tuulen|henkäys *tuulenhengävi*ls (~ksen, ~stü,
 ~ksii); **~pitävä** *tuulenpidä*]i (~jän, ~jiä, ~jii/
 ~jöi); tuulenpitävä takki *tuulenpidäi takki*;
~puuska *tuulenpuhu* (~n, ~u, ~loi); **~suoja**
*tuulensuoj*u (~an, ~ua, ~ii); päästä tuulensuojaan
piästä tuulensuojah; **~tupa** (haave, pilvilinna)
tuulendvorč]u (~an, ~ua, ~ii); et kai rakentele
 mitään tuulentupia? *et taki duumaiče nimittumis*
tuulendvorčis
tuulesta temmattu (kuv. keksitty, ei todellinen)
tuules temmat]tu (~un, ~tuu, ~tuloi); juttu on
 täysin tuulesta temmattu *juttu on tävvelleh tem-*
mattu tuules
tuuletin *tuulet*]in (~timen, ~indu, ~timii); lieden
 yllä on tehokas tuuletin *plitan piäl on hüvintoimii*
tuuletin
tuulettaa 1. *tuulet*]tua (~an, ~tau, ~etah); makuu-
 huone on tuuletettava yön jälkeen *magavoperti*
pidäi *tuulettua üön jälgeh* 2. (kuv., urh.) *tuulet*]tua;
 pelaaja tuuletti (riemuitsi käsiään nostellen) on-
 nistuneen maalin jälkeen *kižuaju tuuletti (iloiččih*
viuhkuttajen kazi) *onnistunnuon golan jälgeh*
tuulettua 1. *tuulet*]tuo (~un, ~tuu, ~utah); tupa-
 kansavuiset vaatteet tuulettavat parvekkeella *ta-*
bakansavvuzet sovot tuuletutah balkonal 2. (kuv.
 rentoutua) *tuulet*]tuo; mennäänkö jonnekin tuu-
 lettumaan töiden jälkeen? *lähtemmögo kunnetah*
tuulettumah ruadoloin jälgeh?
tuuletus *tuulettami*]ne (~zen, ~stu, ~zii); *tuu-*
*letand*u (~an, ~ua, ~oi); *tuuletu*ls (~ksen, ~stu,
 ~ksii)
tuuli 1. *tuul*]i (~en, ~du, ~ii); tuuli humisee *tuuli*
humizou; soutaa vastatuuleen *soudua vastutuuleh*;

odotettavissa navakkaa pohjoistuulta vuotettavis on kovua pohjastuuldu 2. (kuv.) *tuull*i; olla hyvällä tuulella olla hüiväl *tuule*!; mistäs nyt tuuli puhalttaa? *kuspäibo nügöi tuuli puhaldau?* koko lottovoitto hupeni taivaan tuuliin *kogo lottovoitto häibüi taivahan tuulih*

tuuli|ajo 1. *tuuliaj*|o (~on, ~uo, ~oloi); vene oli *tuuliajolla veneh oli tuuliajol* 2. (kuv.) *tuuliaj*|o; avioeron jälkeen mies joutui *tuuliajolle eron jälgeh mies jäi tuuliajole*; **~energia** *tuulienergi*|i (~en, ~edü, ~elöi); *tuulivoim*|u (~an, ~ua, ~ii); *tuulienergiaa* olisi syytä hyödyntää *tuulienergiedü pidäs ekspluatiiiruija/ käüttiä*; **~kaappi** *ulgo-* da *süväinuksen keskuč*|ču (~an, ~čua, ~čoi); *tambur* (~an, ~ua, ~oi); **~lasi** *tuulistok*|u (~an, ~ua, ~ii); *tuulilasin* pyyhkimet *tuulistoklien pühkijät/ pühkimet*; **~mylly** 1. *tuulimellič*|čü (~än, ~čä, ~čöi); *tuulimyllyn* siivet *tuulimelličän siivet* 2. (kuv.) *tuulimellič*|čü; taistella *tuulimyllyjä vastaan* (käydä toivotonta taistelua) *borčuija tuulimelličöi vastah*

tuulinen *tuuli*|ne (~zen, ~stu, ~zii); päivästä tuli *tuulinen päivä* rodih *tuuline*

tuuli|takki *tuulitak*|ki (~in, ~kii, ~kiloi); *vetrouhk*|u (~an, ~ua, ~oi); **~viiri** *fl'uuger* (~an, ~ua, ~oi); **~voima** ks. *tuulienergia*; **~voimala** *tuulivoimal* (~an, ~ua, ~oi); *tuulielektrostansi*|i (~en, ~edu, ~eloi); Ahvenanmaalla on paljon *tuulivoimaloita* Ahvenanmual on äijü *tuulielektrostansieloi*

tuulla (3. pers.) *tuull*|la/ *tuull*|ta (~ou, ~lah/ ~tah); sataa ja tuulee *vihmuu da tuulou*; eilen tuuli pohjoisesta *egläi tuuli pohjazespäi* 2. (kuv.) *tuull*|la/ *tuull*|ta; mistäs nyt tuulee? *kuspäibo nügöi tuulou?* uusi johtaja pani tuulemaan (pani asioihin vauhtia) *uuzi johtai pani tuulemah* (pani dieloloih vauhtii)

tuuma I (pituusmitta) *d'uim*|u (~an, ~ua, ~ii); kolmen tuuman lauta *kolmen d'uiman laudu*

tuuma II (ajatus, miete; aikomus) *ajatu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *duum*|u (~an, ~ua, ~ii); oivallinen tuuma *oivalline duumu* ◇ ryhtyä tuumasta toimeen *ottuakseh duumas toimeh*; rikos oli tehty vakain tuumin (harkitusti) *pahantego oli luajittu vagavin duumin*

tuumia 1. (ajatella, miettiä) *ajat*|ella (~telen, ~telou, ~ellah); *duumai*|ja (~čen, ~ččou, ~jah); oletko tuuminut juttua tarkkaan? *oletgo duumainnuh dieluo tarkah?* 2. (sanoa, laushtaa) *san*|uo (~on, ~ou, ~otah); ”Taidanpa mennä kalaan”, isä tuumi ”*Toinah lähten kalah*”, sanoi *tuatto*

tuupata (ark. tönäistä, tyrkätä) *ähk*|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh); joku tuuppasi pojan nurin *kenlienne ähkäi brihačun kumualle*

tuupertua (lysähtää; menettää tajuntansa) *rüzäht*|iäkse (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes);

lang|eta (~enen/ ~ien, ~enou/ ~ieu, ~etah/ ~ietah) *čusviettah*; juoksija tuupertui maaliviivalle *juoksii rüzähtih mualuviivale/ finišale*

tuurata (ark.) 1. (yksipers. onnistaa, luonnistaa) *vedell*|lä (~öü); kerrankin meitä tuurasi *hos kerran ga meidü vedeli* 2. (ark. suorittaa työvuoro toisen puolesta) *vaiht*|ua (~an, ~au, ~etah) *ruadovuoro*; kukahan voisi tuurata minua huomenna? *kenbo vois huomei vaihtua minun ruadovuoron?*

tuuri (ark.) 1. (onni, ”säkä”) *oz*|a (~an, ~ua, ~ii); *lük*|kü (~ün, ~küü, ~külöi); kävipä pojalla tuuri! *tol'kovai brihua on oza vedellüh!* minulla on ollut huonoa tuuria *minul oli huono lükkü*; selvisimme moukan tuurilla (odottamattoman hyvällä onnella) *piäziimmö vuottamattoman hüiväl lükü* 2. (vuoro) *vuor*|o (~on, ~uo, ~oloi); onko nyt minun tuurini? *ongo nügöi minun vuoro?*

tuutia ks. *tuudittaa*

tuutti 1. (paperipäälysteinen jäätelötötterö) *töüt*|tü (~ün, ~tüü, ~tülöi); *jädelötöt*|tü; ostin tuutin kioskista *ostin kioskas töütin* 2. (kuv.): painu hornan tuuttiin! *mene mečäle!*

twist (nopeatempoinen tanssi) *tvist*|u (~an, ~ua, ~oi); twist oli nuorison suosikkitaanssi 1960-luvulla *tvistu oli nuorizon paras tansi tuhat üheksäsdua kuuzikümnen luvul*

twistata (tanssia twistiä) *tansi*|e (~n, ~u, ~tah) *tvistua*

tyhjennys (tyhjentäminen) *tühjendämi*|ne (~zen, ~stü, ~zii); *tühjendänd*|ü (~än, ~iä, ~ii); *tühjendü*|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

tyhjentävä (perinpohjainen, perusteellinen) *perinpohja*|ine (~zen, ~stu, ~zii); *perustehelli*|ne (~zen, ~stu, ~zii); hän antoi todella tyhjentävän selostuksen *häi andoi toven perustehellizen informatsien*

tyhjentää *tühjend*|iä (~än, ~äü, ~etäh); joko tyhjensit lasisi? *jogo tühjendit iččes stokanan?* varkaat olivat tyhjentäneet koko kaupan *vargahat oli tühjendettü kogo kauppu*

tyhjetä (3. pers.) *tühjel*|tä (~nöü, ~täh); kauppa tyhjeni *kauppu tühjeni*; tätä menoa pankkitilisi tyhjenee nopeasti *tädä menuo sinun čottu bankas tühjenöü terväh*

tyhjiö 1. (vakuumi) *vuakum* (~an, ~ua, ~ii); kahvi on pakattu tyhjiöön *koufei on pakattu vuakumah* 2. (kuv.) *vuakum*; elää henkisessä tyhjiössä *eliä hengizes vuakumas*

tyhjiöpakkaus *vuakumpakkuami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *vuakumpakkuand*|u (~an, ~ua, ~oi); *vuakumpakkavu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

tyhjä 1. *tühj*|ü (~än, ~iä, ~ii); syö lautasesi tyhjäksi *süö iččes torielku tühjäkse* 2. (sisällyksetön, pinallinen) *tühj*|ü; koko puhe oli yhtä tyhjää *sana-helinää kogo pagin oli ühtü tühjiä sanahelinehtü* 3. (autio, asumaton) *tühj*|ü; kylä on ollut tyhjänä

jo pitkään *külä on olluh tühjännü jo hätken*

4. (subst.) *tühj|ü*; jouduimme aloittamaan aivan tyhjästä *meil pidi algua ihan tühjäs*; äänestää tyhjää (jättää tyhjä äänestyslippu) *jätti tühjü büllteni* ◇ tyhjästä on paha nyhjäistä *tühjäs on paha nühtätä*; olla yhtä tyhjän kanssa *olla ühtü tühjänke*; olla tyhjän panttina (tarpeeton) *olla tühjän pantinnu (pädemätöi)*

tyhjäkäynti *tühjükäümi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *tühjükäünd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *tühjüho|du* (~vun, ~duu, ~duloi); auton tyhjäkäynti saastuttaa ilmaa *mašinan tühjühodu lijastau ilmaa*

tyhjäntoimittaja (vetelys, laiskimus) *vedelisk|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *laškuri* (~n, ~i, ~loi)

tyhmyri *tolkut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *hölmö|i* (~in, ~idü, ~löi); *durak|ku* (~an, ~kua, ~koi)

tyhmyys *tolkuttomu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *hölmövy|s* (~ön, ~ttü, ~ksii); syytä vain omaa tyhmyyttäsi *viäritä vai omassas tolkuttomuttu*; tehdä tyhmyyksiä *luadie tolkuttomuksi*

tyhmä 1. *tolkut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *hölmö|i* (~in, ~idü, ~löi); *durak|ku* (~an, ~kua, ~koi); aasia pidetään tyhmänä eläimenä *oslua pietäh tolkuttomannu elätinnü*; älä tee sitä, senkin tyhmä tyttö! *älä rua sidä, kehnnon tolkutoi tüttö!* 2. (harkitsematon, epäviisas) *ajattelemat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *tolkut|oi*; puhua tyhmiä juttuja *paista tolkuttomii paginoi*; olisi tyhmää väittää vastaan *olis tühjiä kiistiä vastah* ◇ yksi tyhmä kysyy enemmän, kuin kymmenen viisasta ehtii vastata *üksi tolkutoi küzüü enämbän, migu kümмене viizastu ehtii vastata*

tykistö *tükist|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *artilleeri|i* (~en, ~edu, ~eloi)

tykki *tük|ki* (~in, ~kii, ~kilöi); *puušk|u* (~an, ~ua, ~ii); tykkien jyske *puuškien jumineh/kanonuadu*

tykyttää (yksipers.) *tük|kie* (~kiü, ~itäh); *sük|kie* (~kiü, ~itäh); sydän tykyttää süväin sükkiü

tykätä ark. 1. (pitää jostakin) *suvail|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); tykkäätkö tästä kappaleesta? *suvaičetgo tädä muuzikkukappalehtu?* 2. (olla jotain mieltä) *duumai|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); mitä tykkäät uudesta opettajasta? *midäbo duumaičet uvves opastajas?* ◇ tykätä kyttyrää (pahoittaa mielensä, loukkaantua) *ei suvail|ja (suuttuo)*; naapuri taisi tykätä kyttyrää, kun pidimme meteliä *nua-buri onnuako suuttui, ku müö tölmimmö*

tylppä *tülč|ü* (~än, ~iä, ~ii); uhria oli lyöty päähän tylpällä esineellä *uhrii oli iskiettä piäh tülčäl ezinehel*

tylsistyä, tylsyä 1. *tülč|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); sakset ovat päässeet tylsistymään *nozničat on ruvettu tülčenemäh* 2. (menettää henkinen vireytensä) *tülč|tä*; potilaan aistit alkavat tylsistyä *voimattoman tundiet ruvetah tülčenemäh*

tylsä 1. *tülč|ü* (~än, ~iä, ~ii); tylsä puukko *tülčü veičči* 2. (kuv. pitkästyttävä, yksitoikkoinen) *terstaitta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *terstavutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *tuskeitta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); kirja oli tylsä *kniigu oli terstaittai*; istua tylsänä eteensä tuijottaen *istuo terstavunnuonnu tuijottajan edehpäi*; kuuntelin tylsän luennon *kuundelin terstavuttajan luvendon*

tyly (epäystävällinen, tyly) *ebäüstävälli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *gruubo|i* (~in, ~du, ~loi)

tympeä 1. (vastenmielinen, etova) *tülglei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *vastumieli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *protivno|i* (~in, ~idu, ~loi); tehtaasta lähtee tympeä haju *zavodaspäi lähtöü tülgei duuhu* 2. (kylästynyt) *tülgevünnü|h* (~ön, ~ttü, ~zii); hänen tympeä ilmeensä kertoi kaiken hänen tülgevünnüh ilme saneli kaiken

tympiä (ark. tuntea vastenmielisyyttä, kyllästytystä) *tülgeit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *tülgevü|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); koko homma tympii kogo *hommu tülgeittäi*; hänen puheensa alkavat tympiä *kaikkia hänen paginat alletah tülgeittäi kaikkii*

tynkä *nüč|čü* (~än, ~čiä, ~čii); *tüng|ü* (~än, ~iä, ~ii); mailasta jäi vain tynkä käteen *lüöttimes jäi vai nüččü kädeh*

tynnyri *puč|či* (~in, ~čii, ~čiloi); *tünnüri* (~n, ~i, ~löi)

typerys (typerä ihminen, tyhmyri) *tüberü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *tuhmuri* (~n, ~i, ~loi); *tolkut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *durak|ku* (~an, ~kua, ~koi); on siinäkin täysi typerys mieheksi! *on kačo sit ihan tolkutoi mieheksel*

typeryys *tüberü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii); *tolkuttomu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); tuli taas tehtyä typeryyksiä *müös puuttui luadie tüberüksii*

typerä *tüber* (~än, ~iä, ~ii); *tuhm|u* (~an, ~ua, ~ii); *tolkut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); on typerää ruveta väittelemään hänen kanssaan *on tüber ruveta kiistämäh hänenke*

typografia *tipogruafi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

typologia *tipolougi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

typpi *azot|tu* (~an, ~tua, ~toi)

typötyhjä (aivan tyhjä) *ihan tühj|ü* (~än, ~iä, ~ii); juoda lasi typötyhjäksi *juvva stokan ihan tühjäkse*

tyranni (despootti, diktaattori) *tiranu|u* (~an, ~ua, ~oi); *despot|tu* (~an, ~tua, ~toi); *diktuator* (~an, ~ua, ~oi)

tyrann(is)oidea *tiranizui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah)/ *tiraniziirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *despotiirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); isä tyranniso i juovuspäissään koko perhettä *tuatto tiranizuičči humalas kogo perehtü*

tyrehdyttää (tukkia, pysäyttää) *azet|tua* (~an, ~tau, ~etah); *sall|vata* (~buan, ~buau, ~vatah); verenvuoto saatiin lopulta tyrehtymään *verenvuodo suadih ühtelläh azettumah*

tyrehtyä (3. pers.) 1. (heiketä, kuivua) *azet|tuo* (~tuu, ~utah); vuoto tyrehtyi vuodo *azetui* 2. (kuv. heiketä, lakata) *azet|tuo; salbavu|o* (~u, ~tah); vienti on tyrehtynyt *viendü on azetunnuh*

tyriä (ark. epäonnistua) *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *pahoi; rik|kuo* (~on, ~kou, ~otah); oletko taas tyrinyt? *ongo sinul müös mennüh pahoi?* tyrin loistavan tilaisuuteni *rikoin ülen hüvän mahton*

tyrkyttää (tarjota väen väkisin) *tari|ta* (~čen, ~ččou, ~tah) *vägizin; tunglie* (~en, ~ou, ~ietah); älä enää tyrkytä, en ota kuitenkaan *älä enämbiä tunge, en ota üksikai*

tyrkätä 1. (sysätä, tuupata) *sü|vätä* (~diän, ~diäü, ~vätäh); *ähk|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); poika tyrkkäsi kaverinsa ojaan *brihačču ähkäi dovarišan ojah* 2. (ojentaa nopeasti) *sü|vätä*; tyrkkäsin ovimikolle femman (ark. vitosen setelin) *süädin uk-simiehele denguviidozen*

tyrmistyä (järkyttyä, mykistyä) *ällistü|ö* (~n, ~ü, ~täh); olen suorastaan tyrmistynyt tiedosta *olen ihan ällistännüh tiijos*

tyrmä *türm|ü* (~än, ~iä, ~ii)

tyrmätä 1. (urh. nyrkeilyssä: lyödä vastustaja toimitakyyvyttömäksi) *törm|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); *nokautiiruilja* (~čen, ~ččou, ~jah) 2. (voittaa perinpohjin) *törm|ätä*; *vastust|ua* (~an, ~au, ~etah); esitys tyrmättiin äänestyksessä *ezitüstü ei hüväs-süttü iäniendandamizes*

tyrmäys *törmävü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *nokaut|tu* (~an, ~tua, ~toi)

tyrni (kasv. Hippophaë rhamnoides) *tartuk|ki* (~in, ~kii, ~kilo)

tyrni|marja *tartukkimarj|u/-muarj|u*; tyrnimarjassa on paljon C-vitamiinia *tartukkimuarjas on äijü C-vitamiinua*; **~mehu** *tartukkimehu* (~n, ~u, ~loi); **~pensas** *tartukkituh|o* (~on, ~uo, ~oloi)

tyrskyä (3. pers.) *bauhu|o* (~u, ~tah); meri tyrskysi rantakallioita vasten *meri bauhui randukallivoloi vaste*

tyräys (ark. munaus) *pettümü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *promašk|u* (~an, ~ua, ~oi); *olipa aika tyräys! oli aika pettümüis!*

tyssä (ark. keskeytyä; 3. pers.) *keskevü|ö* (~ü, ~täh); *lop|piekseh* (~eh/ ~ehes, ~pietahes); koko hanke tyssäsi rahapulaan *kogo dielo keskevüi den-ganvähüöh*

tyttö *tüt|tö* (~ön, ~tüö, ~tölö)

tyttö|kirja (tyttöjä varten kirjoitettu kirja) *tüttö-löin kirj|u* (~an, ~ua, ~oi/ *kniig|u* (~an, ~ua, ~oi); teini-iässä luimme ihastuttavia Tiina-sarjan tyttökirjoja *neijistämisijäs luvimmo ihastuttajii Tiina-sarjan tüttölöin kirjoi*; **~nimi** (omaa sukua): olen tyttönimeltäni Virtanen *roindua müöte olen Vir-tanen*; **~ystävä** *tüttöüstäv|ü* (~än, ~iä, ~ii); hän tuli juhliin tyttöystävänsä kanssa *häi tuli pruaz-niekkah tüttöüstävänke*

tytär *tüt|är* (~tären, ~ärdü, ~tärii)

tytär|puoli *tütärdi|m* (~men, ~ndü, ~dimii); *tütär-lendäm* (~än, ~iä, ~ii); **~yhtiö** (liik.) *tütärfirm|u* (~an, ~ua, ~oi)

tytötellä (nimitellä naista tytöksi) *nimit|ellä* (~te-len, ~telöü, ~elläh) *naistu tütötkse*; minuaahan et tytöttele! *minuu kačo et nimittle tütötkse!*

tyvi 1. (kasvin tyviosa) *tüv|i* (~en, ~ie, ~ilöi); puu on ruvennut lahoamaan tyvestä *puu on ruvennuh lahuomah tüves* 2. (pitkänomaisen esineen juuri, kanta tms.) *tüv|i*; sitoa vasta tyvestä *siduo vastu tüves*; tarttua puukon tyveen *tartuo puukon tüveh* 3. (kuv.) ◇ tyvestä puuhun nousee *puuh nostah tüves*

tyydyttävä *vältäv|ü* (~än, ~iä, ~ii); *vältäv|ine* (~zen, ~stü, ~zii); *mieldü müöte*; saksan kielen taitoni on tyydyttävä *minun saksan/ nemetskoin kielen taido on vältäväine*

tyydyttää (saattaa tyytyväiseksi, saada jonkun hyväksyminen) *olla* (olen, on, ollah) *vältäv|ü* (~än, ~iä, ~ii)/ *vältäv|ine* (~zen, ~stü, ~zii); *mieldü müöte*; tehty tarjous ei tyydyttänyt myyjää *luajittu taričus ei olluh mieldü müöte müöjäle*; tyydyttääkö laki nykyajan vaatimuksia? *ongo zakon vältäväine nügiäajan vuadimuksii kohtah?*

tyydytys 1. (tyydyttäminen) *täüttämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *täütänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *janon tyydytys juotattamizen täüttämine* 2. (tyytyväisyyden tunne, mielihyvä) *hüv|ä* (~än, ~iä, ~ii) *miell|i* (~en, ~dii, ~ii); tuntee tyydytystä olla *hüväs mieles*; panimme tyydytyksellä (par. tyytyväisinä) merkille hänen ahkeruutensa *panimmo hüväs mieles merkile hänen ahkeruon*

tyyfus (lääk. lavantauti) *tiifu|u* (~an, ~ua, ~oi)

tyyli *lua|du* (~vun, ~duu, ~duloi); *stiil|u* (~an, ~ua, ~oi); taiteilija on tunnettu omintakeisesta tyylistään *taidoilijua tunnetah hänen iččenäzes luavus*; siinä työssä on tyyliä! *sit tütös on luaduu* ◇ kukin taaplaa tyyllillään (elää tapojensa mukaan) *jogahine eläü omassah tavoin mugah*

tyyli|arvo *luaduarv|o* (~on, ~uo, ~oloi); *stiil|uarv|o*; sanoilla "akka" ja "vaimo" on erilainen tyyliarvo *sanoil "akku" da "mučoi" on erilaine luaduarvo*; **~asu** *luadumu|odo* (~vvon, ~oduo, ~odoloi); *stiil|umu|odo*; kirjoituksen tyyliasu poikkeaa totutusta (tavanomaisesta) *kirjutuksen stiil'umuodo eruou tavallizes*; **~huonekalu** (vanhaa tyyliä oleva huonekalu) *luavuk|as* (~kahan, ~astu, ~kahii)/ *stiil'no|i* (~in, ~idu, ~loi) *pertilomu* (~n, ~u, ~loi); olohuoneessa on kalliit tyylihuonekalut *olopertis ollah kallehet luavukkahat pertilomut*; **~keino** *luadukein|o* (~on, ~uo, ~oloi); *stiil'ukein|o*; alku- ja loppusointu ovat Kalevalan tyylikeinoja *algu- da loppurifmu ollah Kalevalan luadukeinoloi*

tyylikäs (hieno, elegantti) *luavuk|as* (~kahan, ~as-

tu, ~kahii); elegantnoi (~in, ~idu, ~oloi); stil'noi (~in, ~idu, ~loi); tyylikä puku elegantnoi ruuttu; mäkihyppääjän tyylikä alastulo tramplinhüppiäjän luavukas alahculo

tyylilaji ks. tyylisuunta

tyyli|näyte luadu-/ stii'unäüteh (~tehen, ~ehtü, ~tehii); luadu-/ stii'uoüt|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii); voimistelija antoi tyylinäytteen taidoistaan voimistelii ozutti stii'unäüttehen omis taidolois; **~piste** (urh.) luadu-/ stii'üök|eh (~kehen, ~ehtü, ~kehii); hyppääjä sai uskomattomat tyylipisteet hüppiäjä sai uskomattomat stii'üökkehet; **~rikko** luadu-/ stii'urikols (~ksen, ~stu, ~ksii); puheessa oli tarkoituksellista tyylirikkoa paginas oli edukä-deh ajateltu stii'urikostu; **~suunta** (tyylilaji) luadu-/ stii'usuundu (~nan, ~dua, ~dii); uusklas-sinen tyylisuunta uuzi klasilli|ne stii'usuundu; musiikin eri tyylisuunnat muuzikan eri stii'usuunnat; **~taju** (maku, aisti) luadu-/ stii'utun|do (~non, ~duo, ~dolois); luadu-/ stii'ücsve (~ien, ~iedu, ~ieloi); kirjoittaja tunnetaan erikoisesta tyylitajustaan kirjuttajua tutah hänen eriluaduzes stii'utunnos; sillä kertaa hänen tyylitajunsa petti sil kerdua hänen stii'ücsve petti

tyylitellä stilizuil|ja (~čen, ~ččou, ~jah); niukasti tyylitelty maalaus vähäzel stilizuittu mualavus; onko joku tyylitellyt hänen tekstiään? ongo ken-tah stilizuinnuh hänen tekstua?

tyylitön (epäaistikas, huonoa arvostelukykä osoittava) luavut|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); ebästil'noi (~in, ~idu, ~loi); tyylitön hattu ebästil'noi hattu; tyylittömät puheet luavuttomat paginat

tyylivirhe stii'uvi|ga (~jan, ~gua, ~goi); kirjoituk-sessa oli pahoja tyylivirheitä kirjutukses oli pahua stii'uvigua

tyyni 1. (tuuleton; virtaamaton) tüün|i (~en, ~dü, ~ii); tuli aivan tyyni ilta rodih ihan tüüni ildu; soutaa tyynellä ja myrskyssä soudua tüünel da mürsküis ◇ tyynä myrskyn edellä tüündü mürs-kün iel 2. (kuv. levollinen, rauhallinen) tüün|i; pysyä tyynenä joka tilanteessa püzüö tüünennü joga tilandehes; nyt tarvitaan tyynä harkintaa nügöi tarvith tüündü duumaičendua ◇ tyynessä vedessä ne suuret kalat kutevat tüünes vies net suuret kalat kuvotah

tyynnytellä, tyynnyttää (rauhottaa) rauhoit|ella (~telen, ~telou, ~ellah); rauhoit|tua (~an, ~tau, ~etah); äiti tyynnytteli itkevää lasta muamo rauhoitteli itkijä lastu

tyyntyä tüünistü|ö (~n, ~ü, ~täh); tuuli on jo tyyntynyt tuuli on jo tüünistünnüh

tyyny pielu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

tyynyliina pieluspiäli|ne (~zen, ~stü, ~zii)

tyypillinen tipičnoi (~in, ~idu, ~loi); aikakauten-sa tyypillinen edustaja omassah aigukavven

tipičnoi ezittäi; tämä on tyypillistä hänelle tämä on tipičnoi hänelleh

tyyppi tiip|pu (~an, ~pua, ~poi); hän ei ole minun tyyppiäni häi ei ole minun tiippua; metsän eri tyytit mečän eri tiipat; tyyptiltään synnynäinen juoksija omassah tiipan puoles roindua müöte juoksii

tyyppiesimerkki tipičnoi (~in, ~idu, ~loi) ezi-merki (~n, ~i, ~löi); hän on tyyppiesimerkki sal-milaisesta miehestä häi on salmilazen miehen tipičnoi ezimerki

tyyppinen luadu|ine (~zen, ~stu, ~zii); uuden tyyppiset taulutelevisiot uvvenluaduzet läpäköt televiizorat; siinäpä sinulle sopivan tyyppinen mies! sit kačo sinulles sobivanluaduine mies!

tyytymätön tüüdümät|öi (~tömän, ~tömiä, ~tö-mii); johtaja oli tyytymätön uuteen työntekijään johtai oli tüüdümätöi uudeh ruadajah

tyytyväinen tüüdüvä|ine (~zen, ~stü, ~zii); oletko tyytyväinen työhösi? oletgo tüüdüväine omassah ruadoh?

tyytyä 1. (olla tyytyväinen, pitää riittävänä) olla (olen, on, ollah) tüüdüväine; tällä kertaa tyydyn yhteen viinilasilliseen täl kerdua olen tüüdüväine ühteh viinustokanah 2. (taipua, myöntyä) olla tüüdüväine; hän on tyytynyt kohtaloonsa häi on tüüdüväine omah ozah; demokratiassa on pakko tyytyä kompromisseihin demokruaties on pakko olla tüüdüväine kompromissioih

työ 1. (työnteko, ponnistelu, työskentely) rua|do (~von, ~duo, ~dolois); tehdä työtä ruadua; ryhtyä innolla työhön ottuakseh innokkahasti ruadoh ◇ ei työ hartioita riko ruado ei riko hardieloi; hul-paljon työtä tekee, viisas pääsee vähemmällä mieletöi ruadau äijän, viizas piäzöü vähembäl 2. (tehtävä, askare, puuha) rua|do; homm|u (~an, ~ua, ~ii); saitko työn jo valmiiksi? saitgo ruavon jo valmehekse? opiskelijoiden kirjalliset työt opas-tujien kirjallizet ruavot 3. (ansiotyö, ammatti, toimi) rua|do; hakea töitä eččie ruaduo; sain työtä Helsingistä sain ruavon Helsingis

työ|aika ruadoai|gu (~jan, ~gua, ~goi); **~asento** ruadoazend|o (~on, ~uo, ~oloi); vaihtaa työasen-toa vaihtua ruadoazenduo; **~ehto** ruadoeht|o (~on, ~uo, ~oloi); onko työehdoista sovittu? ongo ruadoehtolois jo sovittu? **~ehtosopimusneuvot-telut** ruadoehtosobimusnevvottelut (~loin, ~loi); ruadoehtosobimuspagin|at (~oin, ~noi); tämän vuoden työehtosopimusneuvottelut ovat loppu-suoralla tämän vuvven ruadoehtosobimuspaginat ollah loppusuoral; **~eläke** ruadoeläk|eh (~kehen, ~ehtü, ~kehii); ruadopenz|i (~ien, ~iedü/ ~ettü, ~ielöi); olla työeläkkeellä olla ruadopenziel; **~elä-mä** ruadoelo|s (~ksen, ~stu, ~ksii); opiskelija on valmistunut ja siirtynyt työelämään opastui on jo valmistunnuh da mennüh/ siirdünüh ruadoelok-

seh; **~este** ruadoest|e (~ien, ~ettii, ~ielöi); työes-
teiden vuoksi en päässyt tulemaan ruadoestielöin
täh en voinnuh tulla; **~harjoittelu** ruadoharjoit-
telu (~n, ~u, ~loi); olla työharjoittelussa olla
ruadoharjoittelus; **~hullu** ks. työnarkomaani;
~huoli ruadohuol|i (~en, ~du, ~ii); työhuolet
tulevat jopa uniin ruadohuolet tullah uniloihgi
työikäinen ruadoigä|ine (~zen, ~stii, ~zii); työ-
ikäisillä ja eläkeläisillä on erilaiset tarpeet rua-
doigähizil da penzionieroil ollah erilazet tarbehet
työjärjestys ruadojället|s (~ksen, ~stii, ~ksii);
noudattaa työjärjestystä novvattua ruadojälletüs-
tii; **~kalu** ruadoinstrument|u (~an, ~ua, ~oi);
vasara, kirves ja muut työkalut pal'laine, kirves da
muut ruadoinstrumentat; **~kokemus** ruado-
malt|o (~on, ~uo, ~oloi); hankkia työkokemusta
eččie ruadomaltuo; **~kyky** ruadovoi|u (~an,
~ua, ~ii); **~kyvyttömyys** ruadovoi|matomus|s
(~on, ~ttu, ~ksii); ruadoinvalidnosti (~n, ~i, ~loi);
~kyvyttömyyseläke ruadovoi|matomuseläkeh
(~kehen, ~ehtii, ~kehii); ruadoinvalidnostieläk|eh;
olla työkyvyttömyyseläkkeellä olla ruadoinvalid-
nostieläkkehel; **~lainsäädäntö** ruadozakonoin-
luadimi|ne (~zen, ~stu, ~zii); ruadozakonoin-
luajind|u (~an, ~ua, ~oi)
työllinen (työssä toimiva henkilö) ruada|i (~jan,
~jua, ~jii/ ~joi); työlliset ja työttömät ruadajat da
ruavottomat
työllistyä (saada työtä) sua|ja/ sua|ha (~n, ~u,
~jah/ ~hah) ruaduo; pitkäaikaistyöttömien ei ole
helppo työllistyä pitkäaigazil ruavottomil ei ole
helpo sua|ja/ sua|ha ruaduo; tietotekniikan alan
insinierit ovat työllistyneet hyvin tiedotehniekan
inženierat on hüvin suadu ruaduo
työllistää (antaa työtä) an|dua (~nan, ~dau, ~ne-
tah) ruaduo; yritys työllistää jatkuvasti nuoria
osaajia firmu ainos andau ruaduo nuorile maltaji-
le
työllisyys (työssäkäyvien osuus) ruadaioz|a (~an,
~ua, ~ii)
työllisyys|aste (työssäkäyvien osuus koko työvoi-
masta) ruadaiozatat|o (~on, ~uo, ~oloi); **~tilan-**
ne ruadaiozatilande|h (~en, ~tu, ~ii); odotamme
työllisyystilanteen paranevan vuotammo ruadaio-
zatilande|hen paranemistu
työlupa ruadoluh|ba (~van, ~bua, ~bii); ulkomaa-
laisen on hankittava työlupa ulgomualazel pidää
sua|ja ruadoluba
työläinen ruada|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
työläis|kirjailija ruadaikirjaili|i (~jan, ~jua, ~jii/
~joi); ruadaikirjuttaj|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); Toi-
vo Pekkasta pidetään työläiskirjailijana Toivo Pek-
kastu pietäh ruadaikirjuttajannu; **~perhe** ruada-
pereh (~en, ~tii, ~ii); olen kasvanut työläisper-
heessä olen kazvanuh ruadaiperehes
työläs (hankala, raskas, vaivalloinen) vaig|ei (~ien,

~iedu, ~ieloi); tämä teksti on työlästä käännettä-
vää tämä teksti on vaigei kiättäväkse

työ|maa 1. (työn tekopaikka) ruadopaik|ku (~an,
~kua, ~koi); työmaalle pitää tulla täsmällisesti
ruadopaikale pidää tulla tazah miärättüh aigah
2. (kuv.) rua|do (~von, ~duo, ~doloi); onpa tämän
porukan kasvattamisessa vielä työmaata tämän
joukon kasvattamizes on vie ruaduo; **~markkina-**
järjestö ruadotorgustruktuur|u (~an, ~ua, ~oi);
~markkinat (mon.) ruadotor|rut (~guloin, ~gu-
loi); työmarkkinoilla on menossa kiivas neuvotte-
lukausi ruadotorguloil on menos boikoi nevvotte-
lukausi; **~matka** ruadomat|k|u (~an, ~ua, ~oi);
~mies ks. työläinen; **~ministeriö** ruadominis-
terstv|u (~an, ~ua, ~oi); **~myyrä** (kuv. ahkera
työntekijä) ülen ruada|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
työnantaja ruavonanda|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)
työnarkomaani (ark. hillittömästi työtä tekevä ja
siitä nauttiva) ruadonarkomuan|u (~an, ~ua, ~oi)
työnilo ruavonil|o (~on, ~uo, ~oloi); tuntea työn-
iloa čusvuija ruavoniluo
työnimi ruadonim|i (~en, ~ie, ~ilöi); ennen lopul-
lista otsikkoa käytämme työnimeä enne lopullistu
nimie käättämmö ruadonimie
työn|jako ruavonjalgo (~von, ~guo, ~goloi); **~joh-**
taja ruavonjohta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~ohja-**
us ruavonohjuami|ne (~zen, ~stu, ~zii); ruavon-
ohjuand|u (~an, ~ua, ~oi); ruavonohjav|o (~on,
~uo, ~oloi); **~seisaus** ruavonseizattumi|ne (~zen,
~stu, ~zii); ruavonseizatatund|u (~an, ~ua, ~oi);
ruavonseizatu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); työnseisausta
on käytetty lakkoaseenakin ruavonseizatusu on
käättettii zabastouhkuvehkehennügi
työntekijä ruada|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); sanoa
irti työntekijöitä tiiöndii ruadajii iäre ruavos
työntyä ks. tunkeutua
työntää 1. (siirtää, tökätä) tiiö|ndii (~nnän,
~ndäü, ~nnetäh/ ~täh); ähk|ätä (~iän, ~iäü,
~ätäh); työnsin veneen vesille ähkäin venehen
vezile 2. (tunkea, pistää) pan|na (~en, ~ou, ~nah);
sü|vätä (~diän, ~diäü, ~vätäh); työntää rahat tas-
kuunsa süvätä dengat kormanih 3. (kuv.) pan|na;
työntää syrjään (par. syrjäyttää) panna sürjäh;
työntää syy jonkun niskoille panna süü kenentah
niskale
työn|välitys ruavonvälittämi|ne (~zen, ~stii, ~zii);
ruavonvälitänd|ü (~än, ~iä, ~ii); ruavonvälitü|s
(~ksen, ~stii, ~ksii); **~välitystoimisto** ruado-
birž|u (~an, ~ua, ~oi)
työ|olot ruado-olo|t (~loin, ~loi); **~paikka**
ruadopaik|ku (~an, ~kua, ~koi); aloitan uudessa
työpaikassa ensi viikolla allan ruavon uvves pai-
kas tuliel nedäilil; **~paikkahenki** ruadopaikku-
hengli (~en, ~ie, ~ilöi); ruadopaikkukliimat|tu
(~an, ~tua, ~toi); pitää yllä hyvää työpaikkahen-
keä kannattua hüviä ruadopaikkuhengie; **~panos**

ruadopano|s (~ksen, ~stu, ~ksii); annatko täyden työpanoksen hankkeeseen? *annatgo tävven ruadopanoksen projektah?* **~peräinen** ruado-perä|ine (~zen, ~stü, ~zii); työperäiset (työstä johtuvat) sairaudet *ruadoperäzet voimattomukset* **~rajoitteinen** ruadorajoitet|tu (~un, ~tuu, ~tu-loi); työrajoitteisetkin voivat tehdä jotain työtä *ruadorajoitetutgi voijah ruadua mittumuatah ruaduo*; **~rauha** ruadorauh|u (~an, ~ua, ~oi); meteli luokassa häiritsee opettajan työrauhaa *opastajan ruadorauhua häiriččöü bahu luokas*; **~riita** ruadorii|du (~jan, ~dua, ~doi); työriitojen sovittelu *ruadoriijoin sovitlemine*; **~ryhmä** ruadojouk|ko (~on, ~kuo, ~koloi); johtaja sai työryhmien raportit *johtai sai ruadojoukkoloin raportat*; **~selkkaus** ks. työriita

työskennellä rua|dua (~n, ~dau, ~tah)

työ|sopimus ruadosobimu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); joko allekirjoitit työsopimuksen? *jogo allekirjutit ruadosobimussuhde* **~sopimussuhde** ruadosobi-musväli (~n, ~i, ~löi); olen työsuopimussuhteessa, en virkasuhteessa *olenruadosobimusvälilöis, en virguvälilöis*

työstää 1. (muokata) rua|dua (~n, ~dau, ~tah); savi on helppo materiaali työstää *savi on helpo materjua luadua* 2. (kuv. muokata, viimeistellä) rua|dua; valmist|ua (~an, ~au, ~etah); onko tutkimusraportti jo työstetty? *ongo tutkimusraporttu jo valmistettu*

työsuhte ruadoväli (~n, ~i, ~löi); ruadosobimusväli

työsuhte|asunto ruavospäi annet|tu (~un, ~tuu, ~tuloi) *fatier|u* (~an, ~ua, ~oi); **~auto** ruavospäi annet|tu (~un, ~tuu, ~tuloi) *mašin* (~an, ~ua, ~oi); **~turva** ruadoväliturv|u (~an, ~ua, ~ii)

työsuhteinen ruadoväli|ne (~zen, ~stü, ~zii)

työsuojelu ruadosuojelu (~n, ~u, ~loi)

työsuojelu|lainsäädäntö ruadosuojeluzakonan-luadimi|ne (~zen, ~stu, ~zii); ruadosuojeluzakonanluajind|u (~an, ~ua, ~oi); **~valtuutettu** ruadosuojeluvalvo|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

työ|taakka ruadotak|ku (~an, ~kua, ~koi); **~tahti** ruadotemp|u (~an, ~ua, ~oi); ruadoritm|u (~an, ~ua, ~oi); **~taistelu** (lakko, työnsulku) vastah-toim|i (~en, ~ie, ~iloi); zabastouhk|u (~an, ~ua, ~oi); sairaanhoitajat uhkaavat työtaistelulla parempien palkkojen toivossa *voimattomanhoidajat varaitetah zabastouhkal parembien palkoin ečos*; **~tapa** ruadota|ba (~van, ~bua, ~boi); onko teillä oikeat työtavat? *ongo teil pättävät ruadotavat?* **~tapaturma** (työssä sattunut vahinko) ruado-ozattomu|s (~on ~ttu, ~ksii); ruadovahing|o (~on, ~uo, ~oloi); työtapaturmia on pyrittävä ehkäisemään ennakolta *ruado-ozattomuksii pidäü jo edukäden välttiä*; **~taso** ruadotaz|o (~on, ~uo, ~oloi); keittiön työtason oikea korkeus *kuhnän ruadota-*

zon pättävü korgevus; **~teho** ruadoteht|o (~on, ~uo, ~oloi); ruadointensiivizu|s (~on, ~ttu, ~ksii); ruadoeffekt|u (~an, ~ua, ~oi); onko työtehossa toivomisen varaa? *ongo ruadotehtos toivomizen varua?*

työteliäs (ahkera, utterta) ruada|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); esivanhempamme olivat työteliästä kansaa *meijän ezivahnembat oldih ruadajua rah-vastu*

työterveys|asema ruadotervehüsazem|u (~an, ~ua, ~ii); ruadotervehüslaito|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~huolto** ruadotervehüshuol|do (~lon, ~duo, ~doloi); miten yrityksenne työterveyshuolto on järjestetty? *kuibo on järjestettü teijän firman ruadotervehüshuoldo?* **~lääkäri** ruadotervehüsläigäri (~n, ~i, ~löi); ruadotervehüsdouhturi (~n, ~i, ~löi)

työ|tila (työskentelytila) ruadotil|a (~an, ~ua, ~oi); ruadosij|a (~an, ~ua, ~oi); ruadopai|ku (~an, ~kua, ~koi); **~tilanne** ruadotilande|h (~en, ~tu, ~ii); terveydenhoitoalan työtilanne ei ole kovin hyvä *tervehüönhoidoalan ruadotilande ei ole ülen hüvä*; **~todistus** ruadotovu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

työttömyys ruavottomu|s (~on, ~ttu, ~ksii); työttömyyttä yritetään vähentää *ruavottomuttu opitah vähendiä*

työttömyys|aste ruavottomusoz|a (~an, ~ua, ~ii); **~avustus** ruavottomusa|bu (~vun, ~buu, ~buloi); **~eläke** ruavottomuseläk|eh (~kehen, ~ehtü, ~kehii); ruavottomuspenzi|i (~en, ~edü/ ~ettü, ~elöi); **~kortisto** ruavottomusregistr|u (~an, ~ua, ~oi); joutua työttömyyskortistoon (työttömäksi) *puut-tuo ruavottomusregistrah (ruavottomakse)*; **~korvaus** ruavottomuskorvavu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~päiväraha** ruavottomuspäivürah|a (~an, ~ua, ~oi); ruavottomuspäivüden|g|u (~an, ~ua, ~oi); saatko ansiosidonnaista työttömyyspäivärahaa? *maksetahgo sinulles palkanmugazet ruavottomus-päivüden|g|at?*

työtuomioistuin ruadoriidusu|udo (~vvon, ~uduo, ~udoloi)

työtön 1. (subst.) ruavot|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); maassamme on paljon työttömiä *meijän valdivos on äijü ruavottomua*; joutua työttömäksi *jiäjä ruavottomakse* 2. (adj.) ruavot|oi; olla työttömänä työnhakijana *olla ruavottomannu ruavon-ečijännü*

työ|luupumus (burn out) ruadouubumu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); depressi|i (~en, ~edü, ~elöi); kärsiä työuupumuksesta *kärzie ruadouubumustu*; **~viih-tyvyys** hüv|ä (~än, ~iä, ~ii) ol|o (~on, ~uo, ~oloi) ruavos; **~viikko** ruadonedäli (~n, ~i, ~löi); aiemmin teimme kuusipäiväistä työviikkoa *enne meil oli kuuzipäiväine ruadonedäli*; **~voima** ruado-voim|u (~an, ~ua, ~ii); ruadovä|gi (~in, ~gie, ~gi-löi); työvoiman saanti ei ole aina helppoa *ruado-*

väin suamine ei ainos ole helppo; **~voimapula** ruadovoimu-/ ruadovägikriizis|su (~an, ~sua, ~soi); työvoimapulaa on joillakin aloilla paikattu maahanmuuttajilla ruadovägikriizissua erähil aloil on paikattu muahmuuttajil; **~voimatoimisto** ruadovoimu-/ ruadovägilaito|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~voitto** ruadovoit|to (~on, ~tuo, ~toloi); (kuv.) vasemmistopoliitikot saivat työvoiton väitelyssä huralistopoliitikat voitettih ruadokiistas

työväen|aate ruadorahvahanduum|u (~an, ~ua, ~ii); ruadorahvahanmiel|i (~en, ~dü, ~ii); ruadorahvahannägemü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); **~laulu** ruadorahvahanpaj/o (~on, ~uo, ~oloi); vappuna kaikuvat reippaat työväenlaulut oraskuun enzimäzennü päivännü kajjutah rohkiet ruadorahvahanpajot; **~liike** ruadorahvahan eduloi ajai liik|eh (~kehen, ~ehtü, ~kehii); **~opisto** ruadorahvahan opist|o (~on, ~uo, ~oloi); työväenopistossa voi opiskella myös karjalan kieltä ruadorahvahan opistos suau opastuo karjalangi kieldü; **~puolue** ruadorahvahanpuoloveh (~en, ~tu, ~ii); **~talo** ruadorahvahan talo|i (~in, ~idu, ~loi); työväentalolla on tanssit ruadorahvahan talois ollah tansit

työväestö, työväki ruadorahva|s (~han, ~stu, ~hii); ruadovä|gi (~in, ~gie, ~gilöi)

työ|yhteisö ruadokollektiiv|u (~an, ~ua, ~oi); työyhteisön kehittäminen ruadokollektiivan kehittämine; **~ympäristö** ruadoümbärist|ö (~ön, ~üö, ~ölöi);

täditellä (puhutella tädiksi) kuč|čuo (~un, ~čuu, ~utah)/ san|uo (~on, ~ou, ~tah) t'outakse

tähde (jäännös, jäte) jiännö|s (~ksen, ~stü, ~ksii); vähän puuroa jäi tähteeksi vähäine pudruo jäi jiännökseks

tähdellinen (tärkeä) tärk|ü (~än, ~iä, ~ii); vuažno|i (~in, ~idu, ~loi); tähdellinen asia tärkü dielo

tähden 1. (postpos. takia, vuoksi, johdosta) täh; tähte; mitäpä en tekisi lasteni tähden midäbo vai en luadis lapsien täh 2. (ark. huudahduksissa) täh; tähte; voi herran tähden! a-voi-voi jumalan täh!

tähdenlento tähtenlen|do (~non, ~duo, ~oloi)

tähdentää (korostaa, painottaa) aksentiirui|ja (~čen, ~čcou, ~jah); täht|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh)

tähdätä 1. (kohdistaa, suunnata) täht|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh); metsästäjä tähtäsi aseellaan hirveä mečstäi tähtäi ambumisnevvöl hirvie; tähdätä katseensa maahan tähtätä kače muah 2. (pyrkä, tavoitella) täht|ätä; poika tähtää elämässään pitkälle briha tähtiäü omassah elokses pitkäle; mihin puolueen politiikka oikein tähtää? kunnebo puolovehen poliitiiekku ühtelläh tähtiäü?

tähhä tähk|ü (~än, ~iä, ~ii)

tähti 1. (taivaankappale) täht|i (~en, ~ie, ~ilöi); taivaalla näkyvät tähdet taivahas nävütäh tähtet 2. (kuv.) täht|i; hän on uusi tähti laulajien jou-

kossa häi on uuzi tähti pajattajien joukos; hänen tähtensä on laskemassa hänen tähti on laskemahes; kolmen tähden konjakki kolmen tähten konjakku

tähti|hetki (kuv. kohokohta) tähtihetk|i (~en, ~ie, ~ilöi); se oli elämäni tähtihetki se oli minun eloksen tähtihetki; **~kirkas** tähtiselg|ei (~ien, ~edü, ~ielöi); Otava näkyy hyvin tähtikirkkaalla taivaalla Adamantiähtet hüvin nävütäh tähtikirkahal taivahal; **~kultti** (elokuva- ym. tähtien palvonta) tähtikul't|u (~an, ~ua, ~ii); **~lippu** (Yhdysvaltain lippu) tähti|flagu (~n, ~u, ~loi); **~merkki** (horoskoopimerkki) goroskoppumerki (~n, ~i, ~löi); **~taivas** tähtitaiva|s (~han, ~stu, ~hii); **~tiede** tähtiti|edo (~ijon, ~eduo, ~edoloi); astronomi|i (~en, ~edu, ~eloi); **~tieteellinen** 1. (tähtitiedettä koskeva) tähtitiijolli|ne (~zen, ~stu, ~zii); astronomiell|i|ne (~zen, ~stu, ~zii); tehdä tähtitieteellisiä havaintoja luadie astronomiellizii huomivo|loi 2. (kuv. suunnattoman suuri) tähtitiijolli|ne; astronomiell|i|ne; tähtitieteelliset hinnat astronomiellizet hinnat

tähtäin 1. (tähtäyslaite) tähtäi|n (~men, ~ndü, ~mii); kiväärin tähtäin vintouhkan tähtäin 2. (kuv. tavoitteesta, päämäärästä) tähtäi|n; tavoit|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii); piämiär|ü (~än, ~iä, ~ii); joukkueen tähtäimessä on pääsy MM-kisoihin joukkovehen tähtäimes on piäzü maailmanmuasterikizoih 3. tähtäi|n; pitkän tähtäimen suunnittelu pitkän tähtäimen suunnittelu; toimia lyhyellä tähtäimellä toimie lühüöl tähtäimel

tähyillä (katsella) kač|ella (~čelen, ~čelou, ~ellah); tähyillä merelle kiikarilla kačella merele binoklih

tähystellä kač|ella (~čelen, ~čelou, ~ellah); pojat tähystelivät tyttöjä brihat kačeltih tüttölöi

tähystys 1. (tähystäminen) kaččele|i|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ kaččelend|u (~an, ~ua, ~oi)/ kaččelu (~n, ~u, ~loi) tarkah 2. (lääk.) tarkastele|i|ne; tarkastelend|u; tarkastelu; vatsalaukun tähystys vačan tarkastelemine

tähystää 1. (katsella optisin välinein tai katsetta terästäen) kač|čuo (~on, ~čou, ~otah) tarkah; tähystää kiikarilla kaččuo binoklih 2. (tuijottaa) tuijot|tua (~an, ~tau, ~etah); hänen silmänsä tähystivät väkijoukkoa hänen silmät tuijotettih rahvasjoukkoh

tähän täh; istu tähän viereeni! istoi täh minun viereh!

tähänastinen: yhdistyksen tähänastinen toiminta ühtistüksen toimindu tässä

täi (el. Anoplura) täi (~n, ~dü, ~löi); pojan päästä löytyi täitä brihačun piäs löüdüi täidü

täkki (peitto) od'd'ual|u (~an, ~ua, ~oi); täkin alla et palele yöllä od'd'ualan al et külmä üöl

tällainen nengo|i|ne (~zen, ~stu, ~zii); tämänluadu|i|ne (~zen, ~stu, ~zii); tällaisessa ta-

pauksessa on oltava varovainen *tämänluaduzes tapahtukses pidäü olla varovaine*

talli (ark. isku, lyönti) *tumak|ku* (~an, ~kua, ~koi); sain lujan tällin päähäni *sain kovan tumakan piäh*

tällä lailla (tällä tavalla) *nenga; täh tabah*

tällä välin *silkeskie*; käväisen tällä välin pihalla *kävähän silkeskie pihale*

tälläytyä (ark. laittautua, asettautua) *puut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); tällädyimme samaan valokuvaan *puutuimmo samah fotokartočkah* 2. (koristautua) *čomend|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); oletpas sinä hienoksi tälläytynyt! *tol'kovai olet čomendannuhes!*

tällöin 1. (tänä aikana, samalla kertaa) *silloi; sit*; jo tällöin oli Suomessa televisio *jo silloi Suomes ol-dih televiizorat*; hän oli tullut pyörällä ja tällöin kaatunut *hái oli tulluh polgupüöräl da silloi sordunuh* 2. (tässä tapauksessa, näin ollen) *silloi; sit*; voit kyllä olla poissa kokouksesta, mutta tällöin joudut tyytymään muiden ratkaisuihin *voit tiettäväine olla tulemtattah kerähmöh, ga sit pidäü suos-tuo toizien piätöksih*

tämmöinen ks. tällainen

tämä *tä|mä* (~män, ~dä)

tämän|kaltainen (tällainen) *tämänkalda|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *tämänjüttü|ine* (~zen, ~stü, ~zii); *nengo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~kertainen** *tämänkerda|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~näköinen** *tämännägö|ine* (~zen, ~stü, ~zii); **~suuruinen** *tämänsuuru|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~tapainen** *tämäntaba|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~vuotinen** *tämänvuodi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); kuka sai tämänvuotisen Nobelin rauhanpalkinnon? *kenbo sai tämänvuodizen Noobel'an rauhanpalkindon?*

tännepäin *tännepäi*

tänään *tänäpäi*

täplä *laim|u* (~an, ~ua, ~oi); *tačm|u* (~an, ~ua, ~oi); *täpl|ü* (~än, ~iä, ~öi)

täpärä 1. (vaikea, tiukka, jännittävä) *vaig|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *kindei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *ahta|s* (~han, ~stu, ~hii); olipa täpärä tilanne! *tol'kovai oli vaigei situatsii!* 2. (niukka, vaivoin onnistunut) *vaig|ei*; pääsy kouluun oli täpärällä *piäzü školah oli vaigei*

täpötäysi *ihan tä|üzi* (~vven, ~üttü, ~üzii); bussi on täpötäysi avtobussu on *ihan täüzi*

tärinä *tärineh* (~en, ~tü, ~ii); sähköporan *tärinä elektroporan tärineh*

täristä *säri|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); *täri|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); kädet *tärisevät* jännityksestä *käit säristäh varavos*

tärisyttää (saattaa tärisemään) *säräit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *säräitüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *tärait|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *täraitüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); räjähdys *tärisytti* ympäristöä *räjäh-tüs säräitütüti ümbäristüö*

tärkeä 1. (merkittävä, tähdellinen) *tärk|ü* (~än, ~iä, ~ii); *tärg|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *vuažno|i* (~in, ~idu, ~loi); tärkeä asia *tärkü dielo*; mikä on Suomen tärkein vientiartikkeli? *mibo on Suomen tärgevin eksportutavar?* 2. (omahyväinen, koppava, tärkeilevä) *ičenhüv|ä* (~än, ~iä, ~ii); *suurendeli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); miksi hän haluaa vaikuttaa niin tärkeältä? *midäbo häi nenga suu-rendeleh?*

tärkkelys *krahmual|u* (~an, ~ua, ~oi)

tärppi (ark.) *vihjavusrua|do* (~von, ~duo, ~doloi); millaiset tärpit saitte historianopettajalta? *mittumatbo vihjavusruavot saitto histourienopastajal?*

tärpätti *skipiduar|u* (~an, ~ua, ~oi); tärpätilä poistetaan maalityhjäroja *skipiduaral pühkitäh mualutäplöi*

tärpätä 1. (napata) *ot|tua* (~an, ~tau, ~etah); *näük|ätä* (~kiän, ~kiäü, ~ätäh); kala tärppää yleensä illalla *kala enimüölleh ottau illal* 2. (kuv. yksipers. onnistaa) *vedel|lä* (~öü); minua tärppäsi: sain sen viran minuu *vedeli: sain sen virran*

tärsky 1. (isku) *isku* (~n, ~u, ~loi); *kohlu* (~n, ~u, ~loi); nyrkkeilijä sai aika tärskyn *boks'or sai aiga iskun* 2. (ark. sovittu tapaaminen) *vastavumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *vastavund|u* (~an, ~ua, ~oi); teimme tärskyt (treffit) asemalle *meil oli vastavumine azemal*

tärvellä (turmella, pilata) *tärpi|e* (~n, ~ü, ~täh); *čäll|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); *rik|kuo* (~on, ~kou, ~otah); ompelija tärveli hyvän kankaan *ombelii tärpii hüvän materjuaan*

tärveltyä (turmeltua, pilaantua) *rikkovu|o* (~n, ~u, ~tah); taulu on tärveltynyt tulipalossa *kartin on rikkovunnuh tulipalos*

tärähdellä *tärähtel|lä* (~en, ~öü, ~läh); *särähtel|lä* (~en, ~öü, ~läh); maa tärähteli maanjäristyksen voimasta *mua särähtelih muajäräitüksen voimas* **tärähdys** *tärähtü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *särähtü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); kaaduin polkupyörällä ja sain päähäni aika tärähdysken *langein polgupüöräl da sain piäh aiga tärähtüksen*

tärähtää 1. (värähtää, iskeytyä) *täräht|iäakseh* (~ämmös, ~äh/ ~ahes, ~etahes); *tanaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); *säräht|iäakseh* (~ämmös, ~äh/ ~ahes, ~etahes); maa tärähti jalkojeni alla, kun salama iski *mua särähtih jalloin al, ku iski tuldu*; laiva tärähti karille *laivu tanahtih karile* 2. (kuv.): oletko ihan tärähtänyt (päästäsi vialla)? *ongo sinuu tärähtüttänüh piäs?*

täräys ks. tärähdys

täräyttää *tärähüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *pračk|ata* (~uan, ~uau, ~atah); älä täräytä kameraa, kun otat kuvaa! *älä tärähütä kamerua, ku otat kuvua*; joku ampuu täräytti sorsaparveen *kenlienne am-bui pračkai sorzuparveh*

täsmentää (tarkentaa) *tarkend|ua* (~an, ~au,

~etah); ehdotusta pitää vielä täsmentää *ehdotustu pidää vie tarkendua*

täsmälleen (tarkasti, juuri) *tarkah*; täsmälleen vuosi sitten *tarkah vuosi tagaperin*

täsmällinen (tarkka) *tark|u* (~an, ~ua, ~oi); onko sinulla täsmälliset tiedot asiasta? *ongo sinul tarkat tiijot dielos?*

täsmätä (pitää paikkansa) *lua|diekseh* (~jimmos, ~jih/ ~dihes, ~jitahes); *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *ühteh*; *pä|die* (~in, ~döü, ~itäh/ ~täh); täsmääkö kassa? *menöügo kassu ühteh?* jokin tässä ei nyt täsmää *mitah täs nügöi ei luadei*

tässä, tästä *täs*; tässä ei nyt itku auta *täs itku nügöi ei auta*; lähden tästä jo kotiin *lähten täs jo kodih*; tässä ja nyt *täs da nügöi*

täten *täl*; *tälleh*; valtuutan täten vaimoni nostaamaan rahaa tililtäni *annan tälleh vallan omale akale ottua dengua minun čotal*

täti *t'out|a* (~an, ~ua, ~ii)

täydellinen *tävvelli|ne* (~zen, ~stü, ~zii)

täydennys (täydentäminen) *tävvendämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *tävvendänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *tävvendü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); sotajoukkojen täydentäminen *sodajoukkoloin tävvendämine*

täydennysjoukko (lisäjoukko) *lizäjouk|ko* (~on, ~kuo, ~kolo); **~koulutus** *lizäopastami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *lizäopastand|u* (~an, ~ua, ~oi); *lizäopastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~osa** *lizäoz|a* (~an, ~ua, ~ii); sanakirjan täydennysosaa odotetaan hartaasti *sanakirjan lizäozua vuotetah kovah*; **~tehtävä** (avoimia kohtia sisältävä koetehtävä, aukkotesti) *täüttämis-/ täütändü-/ täüttörua|do* (~von, ~duo, ~dolo); *täüttämis-/ täütändü-/ täüttötest|u* (~an, ~ua, ~oi)

täydentää *tävvend|ä* (~än, ~äü, ~etäh); täydensin hieman vaatevarastoani *tävvendin vähäzel omua garderoubua*

täynnä *täüzi*; *tävvelleh*; bussi ei ota enää matkustajia, se on täynnä *avtobussu ei ota enämbiä ajajii*, se on ihan *täüzi*; kirja on täynnä virheitä *kirju on täüzi virhielöi*

täys|automaattinen *tävvelleh avtomuatilli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); **~hoito** *täüzihoi|do* (~jon, ~duo, ~dolo)

täysi 1. (täysinäinen) *tä|üzi* (~vven, ~ütti, ~üzii); *tävvelli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); hän joi täyden pulлон viinaa *häi joi tävven butilkan viinua*; onnitellen täydestä sydämeistäni *hüvittelen tävvel südämel* 2. (määrästä, koosta tms.) *tä|üzi*; *tävvelli|ne*; tehdä täyttä työviikkoa *ruadua täütti ruadonedälii*; maksaa täysi hinta *maksua täüzi hindu* ◇ ei makeaa mahan täydeltä *ei täütti mahua magiedu* 3. (kauttaaltaan, täydellinen) *tä|üzi*; *tävvelli|ne*; hän on täysi ääliö *häi on tävvelline durakku/ häi on ihan tolkutoi* 4. (perinpohjainen, ehdoton) *tä|üzi*; *tävvelli|ne*; hänellä on täydet valtuudet

tehdä päätöksiä puolestamme *hänel on täüzi valdu luadie piätöksii meijän puoles*; on täysi syy uskoa, että... *on tävvelline süü uskuo, što...* 5. (suurimmillaan) *täüzi*; *tävvelli|ne*; aurinko paistaa täydeltä terältään *päiväine pastau täütti teriä*; akku on täydessä varauksessa *akkumul'uator on tävvellizes panokses* 6. (subst.): elää täysillä *eliä tävvelleh*; sylin täydeltä onnea *üskän täüdehüöl ozua*

täysi|ikäinen *täüzi-igä|ine* (~zen, ~stü, ~zii);

~järkinen *täüzimieli|ne* (~zen, ~stü, ~zii);

täüzijärgi|ne (~zen, ~stü, ~zii); **~kokoinen**

täüzikogo|ine (~zen, ~stu, ~zii); **~kuu** *täüzikuu*

(~n, ~du, ~loi); **~lukuinen** *täüzilugu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *tävves luvus*; kogo *luvul*; olemme täysilukuisina paikalla *olemmo kogo luvul paikoilleh*;

~mittainen *täüzimitta|ine* (~zen, ~stu, ~zii);

~pituinen *täüzipidu|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

täys|istunto *plenarno|i* (~in, ~du, ~loi) *istund|o* (~on, ~uo, ~oloi); plenum (~an, ~ua, ~oi); eduskunnan täysistunto televisioidaan *parluamentan plenumu televiziiruijah*; **~jyvävilja** *täüzijüv-vil'l|u* (~an, ~ua, ~oi); **~mehu** *täüzimehu* (~n, ~u, ~loi)

täyte *täüt|eh* (~tehen, ~ehtü, ~tehii); vuorivillaa käytetään seinäntäytteenä vuorivillua *käütetäh seinäntäüttehennü*; panin sieniä piirakan täyteeksi *si panin siendü piuruan täütteheks/ süväimekse*

täyteen *tävvelleh*; täyteen lastattu kuorma *tävvelleh lad'dattu kuormu*

täyte|kakku *täütehtort|u* (~an, ~ua, ~ii); **~karamelli** *täutehkarameli* (~n, ~i, ~loi); *kanfiet|tu* (~an, ~tua, ~toi); **~kynä** *täütehkirjut|in* (~timen, ~indu, ~timii); *avtoručk|u* (~an, ~ua, ~ii)

täyteläinen 1. (uhkea, runsas) *täüdelä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); täyteläinen, mutta ei lihava vartalo *täüdeläine, no ei jarei vardalo* 2. (kuv.) *täüdelä|ine*; syvät ja täyteläiset värit *süvät da täüdeläzet värit*; laulajan kauniin täyteläinen alto *pajattajan kaunehen täüdeläine al'tu*

täytemaa *täütehmua* (~n, ~du, ~loi); tien kuoppiin ajettiin täytemaata *tien kuoppih pandih täütehmua*

täyttymys *täüttümü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); olet unelmieni täyttymys *olet minun huaveiluloin täüttümü*

täyttymätön *täüttümät|oi* (~tömän, ~tömiä, ~tömmii); täyttymättömät toiveet *täüttümättömät tah-tot*

täyttyä 1. (tulla täyteen) *täüt|tüö* (~ün, ~tüü, ~ütäh); *tä|üdüö* (~vvün, ~üdüü, ~vvütäh); marja-kori täyttyi nopeasti *muarjupoiimičču täüdüi ter-väh* 2. (3. pers. toteutua) *täüt|tüö*; *todevu|o* (~u, ~tah); kaikki toiveeni ovat täyttyneet *kai minun tahtot todevuttih* 3. (kuv.) *täüt|tüö*; *tä|üdüö*; sydän täyttyy onnesta *süväin täüttüü hüviä mieldü*

täyttämätön *täyttämät|oi* (~tömän, ~tömiä, ~tö-mii); täyttämätön lomake *täyttämätöi* ankiettu

täyttää 1. (panna täyde/mmä/ksi) *täüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); täyttää lasi ripipintaan *täüttiä sto-kan reuno*i müöte 2. (subjektina se, jolla jokin täyttyy) *täüt|tiä*; yleisö täytti teatterin viimeistä sijaa myöten *rahvas täütti teatran jälgimästä* sijua müöte; pullan tuoksu täyttää kodin *nižuzen duu-hu täüttäu koin* 3. (abstr.) *täüt|tiä* virka täytettiin vakinaisesti *virgu täütettih peruspalkazesti*; hakija täytti kelpoisuusehdot *eččii täütti kelbavoehdot*; isoisä on juuri täyttänyt 80 vuotta *diedoile vaste-vai täüdüi kaheksakümnen vuottu*; täyttää velvol-lisuutensa *täüttiä vellallizus*

täyttö *täüttämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *täütänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *täüt|tö* (~ön, ~tüö, ~tölöi); kuka huolehtii pesukoneen täytöstä? *kenbo pidäu huoldu pezokonehen täütös?*

täyttö|luukku *täüttölouk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); **~määrä** *täüttömiär|ü* (~än, ~iä, ~ii); **~pullo** *täüttöbutilk|u* (~an, ~ua, ~oi)

täytyä (yksipers. pitää, tulla) *pidäu*; sinun täytyy nyt lähteä *sinul pidäu nügöi lähtie* ◇ täytyisi (pitäisi) elää niin kuin opettaa *pidäs eliä muga kui opastau*

täytäntö (toteuttaminen) *täüttämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *täütänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); rangaistus on pan-tu täytäntöön *nakazaanii on pandu täütändöh*

täällä, täältä *tiä*; *tiäpäi*

töhertää (piirtää, kirjoittaa sotkuisesti) *töhl|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); *čäll|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); kuka on töhertänyt seinää? *kenbo on töhlännüh seinii?*

töhrä (liata, sotkea) *hier|uo* (~on, ~ou, ~otah); *lijast|ua* (~an, ~au, ~etah); *revust|ua* (~an, ~au, ~etah); *čäll|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); *vočobroi|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); seinä on juuri maalattu, älkää töhrikö vaatteitanne! *seinü on vastevai mualattu, älgia hierokkua omassas sobii*

tökerö 1. (ihmisistä: taitamaton, kömpelö, avuton) *töhl|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); maalari oli täysi tökerö *mualari oli ihan töhlö* 2. (esineistä, työn tuloksista) *imminkumma|ine* (~zen, ~stu, ~zii); olipa tö-kerö selitys oli ihan *imminkummaine sellitüs*; huomasitko mainoksen tökerön sanamuodon? *huomaitgo rekluaman imminkummazen sana-muvvon?*

tökkiä 1. (sohia) *čök|kie* (~in, ~kiü, ~itäh); *čö-kit|ellä* (~telen, ~telöü, ~elläh); *püstel|lä* (~en, ~öü, ~läh); tökkiä kepillä maata *püstellä kepil muadu* 2. (kuv. harmittaa) *pahoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *suutut|tua* (~an, ~tau, ~etah); jokin tässä jutussa tökkiä, en vain tiedä, mikä *mitah täs dielos pahoit-tau, en vai tiijä mi*

tölkki (purkki) *bank|u* (~an, ~ua, ~oi); ostin pari tölkkiä olutta *ostin pari bankua piivuo*; maitotölk-

ki *maidobanku*

töllötin (leik. televisio) *töllöt|in* (~timen, ~indii, ~timii); televiizor (~an, ~ua, ~oi)

töllöttää (leik. tuijottaa) *töllöt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *tuijot|tua* (~an, ~tau, ~etah)

tölväistä (letkauttaa) *čök|kie* (~in, ~kiü, ~itäh); lehdessä tölväistiin loukkaavasti ministerille *leh-tes satattajen čökittih ministrua*

tömistellä, tömistää *taput|tua* (~an, ~tau, ~etah); yleisö tömisteli jalkojaan ja nousi seiso-maan *rahvas taputettih jalgoi da nostih seizoi*

tömpsy (ark. viinaryyppy) *viinurüüp|pü* (~ün, ~püü, ~pülöi); otetaanko pienet tömpsy? *otam-mogo pienet viinurüüpüt?*

töniä (tyrkkiä) *ähki|e* (~n, ~ü, ~täh); pojat tönivät toisiaan *brihačut ähkittih toine tostu*; älä viitsi tönä! *älä ähki!*

tönkkö (ark. jäykkä, kankea) *jämpisk|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); pelästyin ja seisojin jalat tönkköinä *pölläs-tüin da seizoin jallat jämpistünnüönnü*

töpinä (kiire, touhu) *kiireh* (~en, ~tü, ~ii); *touhu* (~n, ~u, ~loi); pistää töpinäksi (tuulemaan) *pan-na tuulemah*

töppäillä (ark. möhliä) *mähläil|lä* (~en, ~öü, ~läh); *höblöil|läkseh* (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lä-hes); *höblastel|läkseh* (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lähes); joukkue töppäili koko ottelun ajan *joukkoveh höblastelih kogo kižan aigua*; töppäilin tosi pahasti *mähläilin tozi pahoi*

töppäys *mählävüs|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *höblövüs|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); olipa aika töppäys sinulta! *oli aiga mählävüs sinuspäi!*

töppönen *pehmie|t* (~löin, ~löi) *jallač|it* (~čiloin, ~čiloi); pehmeät vauvan töppöset *pehmiet pienen lapsen jallačizet*

töpseli (ark. pistotulppa) *štəpseli* (~n, ~i, ~löi); onko töpseli seinässä? *ongo štəpseli seinäs?*

töpatä ks. töppäillä

törkeä 1. (karkea, paha, raaka) *pah|a* (~an, ~ua, ~oi); *ilg|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *tülg|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); törkeä varkaus *tülgei vargahus*;

tehdä törkeitä kielivirheitä *luadie pahoi kielivir-hielöi* 2. (hävytön, rietas, sopimaton) *huijut|oi*;

(~toman, ~tomua, ~tomii); *sobimatoi* (~toman, ~tomua, ~tomii); en lue juorulehtien törkeitä pal-jastuksia *en lue skandualulehtilöin huijuttomii pal'lastuksii* 3. (ark. voimistava sana) *huijut|oi*; *sobimat|oi*

törky 1. (roju, roina) *hluamu* (~n, ~u, ~loi); kome-rot ovat täynnä kaikenlaista törkyä *komerot ollah tävvet kaikenjüttümiä hluamuu* 2. (kuv. arvoton roska) *tühj|ü* (~än, ~iä, ~ii); kirja oli alusta lop-puun pelkkää törkyä *kirju oli allus loppuh suate ihan tühjü*

törmä *äbrä|s* (~hän, ~stü, ~hii); sauna on raken-nettu joen törmälle *külü oli luajittu joven äbrähäle*

törmäillä 1. ähki|ekseh (~mmös, ~h/ ~hes, ~tähes); ähkäil|läkseh (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lähes); väki törmäili tungoksessa sinne tänne rahvas ähkäilih tungoksēs sinne-tänne 2. (ark., kuv. hölmöillä) bluaznuil|jakseh (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); hölmöil|lä (~en, ~öü, ~läh); äijä törmäili taas juovuspäissään kaupungilla diedoi müös bluaznuičih humalpäis linnas

törmätä 1. (iskeytyä rajusti) ähkäht|jäkseh (~äm-mös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); auto suistui tieltä ja törmäsi pylvääseen mašin liugui tielpäi da ähkäh-tih paččahah 2. (rynnätä, syöksyä) hüplätä (~piän, ~piäü, ~ätäh); ihmiset törmäsivät pelästyneinä ulos palavasta talosta pöllästänniöt rahvas hüpät-tih pihale palajas talois 3. (kuv. kohdata jotain ikävää) ähkäht|jäkseh; vastavu|o (~n, ~u, ~tah); olen usein törmännyt rotuennakkoluuloihin olen puaksuh vastavunnuh rodudiskriminatsieh; lukija törmää tuon tuosta kielivirheisiin lugii puaksuh ähkähtäh kielivirhielöih 4. (kuv.) ähkäht|jäkseh; valtioiden edut törmäävät usein vastakkain (ovat ristiriitaiset) valdivoloin evut puaksuh ähkähtetähes vastakkai (ollah risturiijas)

törmäys ähkähtüim|ne (~zen, ~stii, ~zii); ähkäh-tünd|ü (~än, ~iä, ~ii); ähkähtü|s (~ksen, ~stii, ~ksii)

törmäyskurssi (kuv. todennäköisestä riidasta, johon ajaututaan) riiduähkähtü|s (~ksen, ~stii, ~ksii); jouduimme pomon kanssa törmäyskurssil-le puutuimmo johtajanke riiduähkähtükseh

törppö (ark., kuv. typerys, hölmö) tolkut|oi (~to-man, ~tomua, ~tomii); hölmö|i (~in, ~idü, ~löi); bluaznu|u (~an, ~ua, ~oi); senkin törppö! kehnon hölmöi!

törppöillä (ark. hölmöillä) bluaznuil|jakseh (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); hölmöil|lä (~en, ~öü, ~läh)

törröttää (sojottaa) törröt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); törčöt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); varo seinässä törröt-tävää naulaa vardoiččei seinäs törčöttäjiä nuaglua

törsätä (ark. tuhлата) tuhl|ata (~uan, ~uau, ~atah); pan|na (~en, ~ou, ~nah) tühjäh; nuoret törsäsivät rahansa Linnanmäellä nuoret tuhlattih omassah dengat Linnanmäil

törttö ks. törppö

törttöillä ks. törppöillä

tötterö 1. (paperi- tai pahvikartio) töüt|tü (~ün, ~tüü, ~tülöi); puristaa kermavaahtoa tötteröstä pudzaittua sliuhkuvuahtie töütüspäi 2. (vohvelista valmistettu jäätelötötterö) vrt. tuutti

töyhtö (linnunpään höyhentupsu) töühtü (~n, ~ü, ~löi)

töykeä (tyly, epäystävällinen) gruubo|i (~in, ~idu, ~loi); en voi sietää noin töykeätä käytöstä en voi kestiä nengomua gruuboidu ičenviendiä

töyssy (ark. tien epätasaisuuksista) bugurič|ču

(~an, ~čua, ~čoi); auton jousitus on lujilla, kun tiessä on töyssyjä mašinan resorat odvavai keste-täh, ku ties on buguriččoi; ajonopeutta vähentääkseen ovat jotkut vaatineet kotikadulleen töyssyjä (ajonopeutta hidastavia asfalttikohoumia) ajo-vauhtin vähendämizekse erähät on vuajittu buguriččoi kodiulučale (ajovauhtii hillendäjii asfal'tubuguriččoi)

töytäistä (tyrkätä) ähk|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh); kuka on töytäissyt maljakon nurin? kenbo on äh-kännüh kukkumal'an kumualleh?

töötätä (ark. antaa äänimerkki) töütöt|tiä (~än, ~täü, ~etäh)

U u

udella (kysellä uteliaasti) tiijustel|la (~en, ~ou, ~lah); älä utele toisten asioita älä tiijustele toizien dieloloi

udmurtin kieli (eräs suomalais-ugrilainen kieli, ent. votjakki) udmurtan kiel|i (~en, ~dü, ~ii)

ufo 1. ("lentävä lautanen") "lendäi torielk|u (~an, ~ua, ~oi)" 2. (ark. outo, kumma) kummalli|ne (~zen, ~stu, ~zii); ihan ufo juttu ihan kummalline dielo

uhanalainen (vaarassa oleva) varaittavas/ pahas/ huonos tilas oli|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); uhanalai-set lajit pahas tilas olijat lajit; kannattaako uhan-alaista kieltä elvyttää? kannattaugo elvüttiä varait-tavas tilas olijua kieldü?

uhata 1. (ilmaista uhkaa) varait|tua (~an, ~tau, ~etah); pankkirosvo uhkasi virkailijaa aseella bankurozvo varaitti virgumiestü ammusnevvol 2. (antaa aihetta) varait|tua; häntä uhkasi vankila-tuomio händü varaitti türmü 3. (olla vähällä) voi|ja (~n, ~bi/ ~t, ~jah); laiva sai vuodon ja uh-kasi upota laivah rodih vuodo i se voi upota; meil-tä uhkaa loppua vesi meil voi loppiekseh vezi

uhitella (uhkailla, uhmailla) varait|ella (~telen, ~telou, ~ellah); mies uhitteli kostavansa mies va-raitteli kostua; lapsi uhittelee vanhemmilleen lapsi varaittelou omassah vahnembi

uhka 1. (vaara, pelättävä asia) varav|o (~on, ~uo, ~oloi); sodan uhka lienee väistynyt voinan varavo onnuako häibüi 2. (riski, vaara) varav|o; tähän liittyy työttömyyden uhka täh liittüü ruavotto-muon varavo; hän teki sen kaiken uhalla häi luadii sen kaiken varavol

uhkaava 1. (vaarallinen, pelottava) varaitta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); hän teki uhkaavan eleen häi luadi varaittavan liikkehen 2. (lähellä oleva)

varailla|i; torjua uhkaava vaara *estiä varaillavu*
uhkailla *varait*|ella (~telen, ~telou, ~ellah); mies
 uhkailee naapuriaan raastuvalla *mies varailltelou*
nuaburii raatušal

uhka|kuva (uhkaava tulevaisuudenkuva)
varavokuv|a (~an, ~ua, ~ii); luonnon saastumisen
 uhkakuvat *luonnon lijastumizen varavokuvat*;
 ~**peli** *azartukiž*|a (~an, ~ua, ~oi); menettää

omaisuutensa uhkapelissä *menettiä omazus*
azartukižas; ~**peluri** *azartukižuaj*|u (~an, ~ua,
 ~ii/ ~oi); ~**rohkea** (tyhmänrohkea) *varuamat*|oi
 (~toman, ~tomua, ~tomii); ~**sakko** *štruafu* (~n,
 ~u, ~loi); määrätä uhkasakko *miärätä štruafu*

uhkaus *varaillami*|ne (~zen, ~stu, ~zii);
varaitand|u (~an, ~ua, ~oi); *varaitu*|s (~ksen,
 ~stu, ~ksii); ladella uhkauksia *sanella varaituksii*

uhkavaatimus (ultimaatum) *ul'timaatum* (~an,
 ~ua, ~oi); esittää uhkavaatimuksia *ezittiä*
ul'timaatumoi

uhkea (komea, kookas) *kom*|ei (~ien, ~iedu, ~ie-
 loi); *suur*|i (~en, ~du, ~ii); *rungak*|as (~kahan,
 ~astu, ~kahii)

uhkua (hersyä, olla tulvillaan) *hehku*|o (~n, ~u,
 ~tah); hän uhkui voitonriemua *häi hehkui voi-*
toniluo

uhma *vastustu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *upr'uamu*|s
 (~on, ~ttu, ~ksii); hänen sanoissaan oli uhmaa
 hänen sanois oli *vastustustu*

uhmaikä; *vaig*|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi) *igä* (ijän,
 igiä, igii); *upr'uamusi*|gä (~jän, ~giä, ~gii); lapsi
 on uhmaiässä *lapsi on upr'uamusi*jäs

uhmakas *upr'uamo*|i (~in, ~idu, ~oloi); *vastusta*|i
 (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); uhmakkaat asenteet *vas-*
tustajat nägökannat

uhmapäinen (omapäinen, uhkarohkea)
omanenä|ine (~zen, ~stii, ~zii); *upr'uamo*|i (~in,
 ~idu, ~loi); *vastusta*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi);
vastaholi|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

uhmata (halveksia, vastustaa) *halveksi*|e (~n, ~u,
 ~tah); *vastustu*|ua (~an, ~au, ~etah); on vaarallista
 uhmata luonnonlakeja *on varaillavu halveksie*
luonnonzakonoi

uho (uhmamieli) *vastustu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii);
upr'uamu|s (~on, ~ttu, ~ksii); se on sitä nuoruu-
 den uhoa *se on sidä nuoruon upr'uamuttu*

uhota (ylvästellä) *ülbeil*|ä (~en, ~oi, ~läh);
rehendel|läkseh (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lähes);
 aina se jaksaa uhota rikkailla sukulaisillaan *ainos*
se maltau ülbeillä omassah rikkahil sugulazil

uhrata 1. (usk.) *uhr*|ata (~uan, ~uau, ~atah);
 žertvui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); uhrata jumalille
uhrata jumaloile; Iisak oli valmis uhraamaan
 oman poikansa *Iisak oli valmis uhruamah oman*
 pojian 2. (kuv. antaa, panna likoon) *uhr*|ata;
 žertvui|ja; olen uhrannut kaiken vapaa-aikani
 tälle harrastukselle *olen uhrannuh kogo oman*

vällüaijan tälle himoruavole; hän uhrasi henkensä
 isänmaan puolesta *häi žertvuičči omassah hengen*
izänmuun puoles

uhraus *uhruami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *uhruand*|u
 (~an, ~ua, ~oi); *uhrav*|o (~on, ~uo, ~oloi); žertv|u
 (~an, ~ua, ~oi); tieteen tekeminen vaatii perheel-
 tä suuria uhrauksia *tiedoruado vuadiu perehel*
suurii uhravoloi

uhrautua *uhravu*|o (~n, ~u, ~tah); žertvui|ja
 (~čen, ~ččou, ~jah); kukapa ei uhrautuisi lastensa
 puolesta *kenbo ei žertvuičči isčie lapsien puoles*

uhrautuva (epäitsekäs) *uhravu*|i (~jan, ~jua, ~jii/
 ~joi); žertvuičči|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); mies on
 tunnettu uhrautuvasta luonteestaan *miestü tutah*
hänen žertvuiččijan harakterin puoles

uhri 1. (lahja jumalille tms.) *uhri* (~n, ~i, ~loi);
 žertv|u (~an, ~ua, ~oi); tuoda uhri alttarille *tuvva*
 žertvu altarile 2. (kuv.) *uhri*; žertv|u; joutua rikok-
 sen uhriksi *puuttuo pahantevon žertvakse*

uida *ui*|dua (~jan, ~dau, ~jetah/ ~tah); olla (olen,
 on, ollah) *kezoil*; *käv*|vä (~ün, ~üü, ~väh) *kezoile*;
 oppia uimaan *opastuo uidamah*; uida rintauintia
uidua rünnäsuindua/ brassu-uindua; lapsi ui käsi-
 pohjaa *lapsi uidi käzipohjaa*

uikkarit (mon., ark. uimahousut, uimapuku)
uinduso|ba (~van, ~bua, ~bii); *kupa*|niek|ku (~an,
 ~kua, ~koi)

uima|-allas *uinduallik*|ko (~on, ~kuo, ~koloi);
 ~**halli** *levonaloli*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) *uindual-*
likko; ~**housut** *uinduhouzu*|t (~loin, ~loi);
plauhk|at (~oin, ~oi); ~**hyppy** (urh.) *uindu-*
hüp|pü (~ün, ~püü, ~pülöi); ~**koulu** *uindušk*|a
 (~an, ~ua, ~ii); ~**lakki** *uindupiähineh* (~en, ~tii,
 ~ii); ~**maisteri** *uindumuasteri* (~n, ~i, ~loi);
 ~**puku** ks. uikkarit; ~**ranta** *uinduran*|du (~nan,
 ~dua, ~doi)

uimari (urh.) *uida*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); miten
 uimarit pärjäisivät kilpailussa? *kuibo uidajat piäs-*
tih kilvas?

uimataito *uidamis-*/ *uijandu-*/ *uindutai*|do (~jon,
 ~duo, ~doloi); hankkia hyvä uimataito *suaja/ su-*
aha hüvä uindutaido

uinti *uidami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *uijand*|u (~an,
 ~ua, ~oi); *uind*|u (~an, ~ua, ~ii)

uistella (vetää uistinta) *ustit*|tua (~an, ~tau,
 ~etah)

uistin *usti* (~n, ~i, ~loi); poika sai uistimella hauen
brihačču sai ustil havvin; heittää uistinta *lükätä*
ustii; ks. virveli

uittaa 1. (kastaa) *kezoit*|tua (~an, ~tau, ~etah);
 märkä kuin uitettu koira *märgü ku kezoitettu koi-*
ru 2. (antaa uida) *kezoit*|tua; olin uittamassa lap-
 sia olin *kezoittamas lapsii* 3. (kuljettaa kelluvana)
uijat|tua (~an, ~tau, ~etah); *aj*|ua (~an, ~au,
 ~etah) *periä*; uittaa tukkeja *ajua periä*
uitto *peränajami*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *perän-*

ajand|u (~an, ~ua, ~oi); *peränaj|o* (~on, ~uo, ~oloi); ennen käytiin uitolla (uittamassa puutava-raa) *enne käüdi|h peränajoh*

ujo *ar|gu* (~ran, ~gua, ~goi); *huijusteli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *varač|ču* (~un, ~ču, ~čuloi); *vierasteli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); luonteeltaan ujo ja vähäpuheinen *harakterii müöte argu da vaikka-niolii*

ujostella (arastella) *vierast|ua* (~an, ~au, ~etah); lapsi ujostelee vieraita *lapsi vierastelou gostii*

ujostuttaa (yksipers.) *olla* (on) *huigei*; minua ujostuttaa *minul on huigei*

ujuttaa 1. (hivuttaa, sujauttaa) *pujoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *pujoit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); ujuttaa käsi taskuun *pujoittua käzi kormanih* 2. (kuv.) *pujoit|tua*; *pujoit|ella*; hän yritti ujuttaa mielipiteitään toisille *hái opii pujoitella omassah mieli toizile*

ukaasi 1. (hist. keisarin tai senaatin määräys) *ukuaz|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (ark. käsky, kehotus) *ukuaz|u*; *käskü* (~n, ~ü, ~loi); mies tuli ajoissa kotiin vaimon ukaasit mielessään *mies tuli kodih aijoin aijal akan ukuazoi pidäjen mieles*

ukki (isoisä) *died'o|i* (~in, ~idu, ~loi); menemme ukin ja mummin luo *menemmö died'o|in da buaban luokse*

ukko 1. (vanha mies) *starik|ku* (~an, ~kua, ~koi); *vahn|u* (~an, ~ua, ~oi) *mie|s* (~hen, ~stü, ~hii) 2. (ark. isä tai aviomies) *uk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); kysy ukolta lupa *pakiče lubua ukol* 3. (kuv.): nähdä pikku-ukkoja (kuvitteellisiä hahmoja) *näh-tä fantastiekallizii uhuhmoloi*

ukkomies (leik. naimisissa oleva mies) *ukkomie|s* (~hen, ~stü, ~hii)

ukkonen 1. *jürü* (~n, ~ü, ~loi); säätiedotus lupaa ukkosta huomiseksi *siätiijoitus lubuau huomenek-se jürüü* 2. (kuv. jännittyneisyys) *jürü*; ilmassa on ukkosta ilmas on *jürüü*

ukkosen|ilma *jürüilm|u* (~an, ~ua, ~oi); **~johda-tin** *jürüjoht|o* (~on, ~uo, ~oloi); ukkosenjohdatin estää salamaniskut *jürüjohto estäü tuleniskut*

ukkos|ilma ks. ukkosenilma; **~kuuro** *vihmu-puadari* (~n, ~i, ~loi); **~myrsky** *jürümürskü* (~n, ~ü, ~loi); *jürüstorm|u* (~an, ~ua, ~ii); *jürübauhu* (~n, ~u, ~loi); **~pilvi** *jürüpilv|i* (~en, ~ie, ~ilöi)

ukkostaa (yksipers.) *jüri|stä* (~zöü); sataa ja ukkostaa *vihmuu da jürizöü*

ukkoutua (ark., halv. vanheta) *vahn|ta* (~nen, ~nou, ~tah); onpa se Paavokin jo ukkoutunut *on tai Puavilgi jo vahnannuh*

ukonilma ks. ukkonen

Ukraina *Ukrain|u* (~an, ~ua, ~oi)

ukrainalainen *ukrainala|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *ukrajinč|u* (~an, ~ua, ~oi)

U-käännös (auton kääntyminen takaisin tulo-suuntaan) *U-kiändümi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *U-*

kiännünd|ü (~än, ~iä, ~ii); *U-kiän|dö* (~nön, ~düö, ~dölöi); *U-käännöksen teko* on tässä kielletty *U-kiändö täs on kiellettü*

ula 1. (ultralyhyet radioaallot) *ul'tralühü|öt* (~zien, ~zii) *raadivoal|lot* (~dolo|in, ~doloi) 2. (ark. olla ymmärtämättä): olen ulalla koko jutusta *en ellen-dä nimidä kogo dielos*

ulappa (järven tai meren aava) *avvomer|i* (~en, ~dü, ~ilöi); purjevene näkyy kaukana ulapalla *purjehveneh nägüü loitton avvomerel*

ulista 1. (ulvoa, vinkua) *uli|sta* (~zen, ~zou, ~stah); *ulv|uo* (~on, ~ou, ~otah); *vingu|o* (~n, ~u, ~tah); ambulanssin sireenit ulisevat *skouroin si-reenat ulvotah* 2. (itkeä äänekkäästi) *uli|sta*; *ulv|uo*; mitä siinä uliset? *midäbo nečis ulizet?*

uljas 1. (urhea, peloton) *ul'la|s* (~han, ~stu, ~hii); *rav|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *rohk|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *varuamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); uljas sotapäällikkö *ul'las voinupiaikkö* 2. (komea, upea) *kom|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); ihailta uljasta merimaisemaa *ihailla komiedu merialovehtu*

ulkoa 1. (ulkopuolelta) *pihalpäi*; tulkaa sieltä ulkoa sisälle! *tulgua sie pihalpäi pertih!* 2. (ulkomailta) *ulgomualoilpäi*; ulkoa tuodut eli tuontitavarat *ulgomualoilpäi tuvvuot libo tuondutavarat* 3. (ulkomuistista) *ulgomustoh*; joko osaat laulut ulkoa? *jogo maltat pajot ulgomustoh?*

ulko|asu 1. (ulkovaatteet) *piälüsso|vat* (~bien, ~bii) 2. (ulkonäkö, ulkoinen ilme) *ulgokuv|a* (~an, ~ua, ~ii); ulkoasustakin voi arvata ammatin *ulgokuvasgi voi arvata ammatti*; tekstin ulkoasua on syytä tarkistaa *on pričiniä tarkistua tekstan ulgokuva*; **~avaruu** *kosmos|su* (~an, ~sua, ~soi); planeetat kiertävät ulkoavaruudessa *planietat kierrellähes kosmosas*; **~filee** *ulgofilee* (~n, ~dü, ~loi); härän ulkofileestä tehty pihvi *häkin ulgofi-lees luajittu bifsteksu*; **~huone** (ulkona sijaitseva käymälä, huussi) *käümäl* (~än, ~iä, ~ii); *huus|si* (~in, ~sii, ~siloi); käydä ulkokuoneessa *kävvä huussih*

ulkoilla *kävell|ä* (~en, ~öü, ~läh) *pihal*; ulkoiletko riittävästi? *käveletgo pihal tävvündälle|h?*

ulkoilu *kävelemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/ *kävelend|ü* (~än, ~iä, ~öi)/ *kävelü* (~n, ~ü, ~loi) *pihal*

ulkoiluttaa *kävelüt|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); kuka ulkoilutti koiran viimeksi? *kenbo kävelütti koirua jälgimäzekse?*

ulkoinen 1. (ulkonainen, ulkopuolinen) *ulgo-na|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *ulgopuoli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ulgo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); ulkoinen olemus *ulgoine olemus*; kielenulkoiset tekijät *kielenulgozet faktorat* 2. (kiel.) *ulgo|ine*; *ulgo=*; ulkoiset paikallissijat eli ulkopaikallissijat *ulgopaikkusijat*

ulko|jäsen *ulgo|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *ozanotta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *ulgo-ozanotta|i*; **~kaarre** *ulgokiännälmü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *ulgoviraž|u*

(~an, ~ua, ~oi); auto suistui ulkokaarteesta ojaan *mašin ulgoviražas kuadui ojah*; **~kuori** 1. (kuori, ulkopinta) *ulgokuor|i* (~en, ~du, ~ii); *ulgopin|du* (~nan, ~dua, ~doi) 2. (kuv.) *ulgokuor|i*; *ulgo-pin|du*; hänen ystävällisyytensä on vain ulkokuorta hänen iustävällizius on vaiku ulgokuordu; **~liikunta** *fizkul'tuur|u* (~an, ~ua, ~ii) *pihal*; onko meillä tänään sisä- vai ulkoliikuntaa? *ongo meil tänapäi fizkul'tuuru südämes vai pihal?* **~luku** *opastumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *opastund|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *opastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) *mustoh*; opetella säännöt ulkolukuna *opastuo siännöt mustoh*; **~maailma** *ulgomuailm|u* (~an, ~ua, ~oi); eristäytyä ulkomaailmasta (toisista ihmisistä) *erota ulgomuailmas* (toizis ristikanzois); **~maalainen** (subst. ja adj.) *ulgomuala|ine* (~zen, ~stu, ~zii); Suomeen tulee vuosittain paljon ulkomaalaisia (turisteja) *Suomeh joga vuozu kävüü äijü ulgomualazii* (turistoi)

ulkomaalais|omistus *ulgomuala|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *omazu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *ulgomuaoamaz|s*; ulkomaalaisomistusta ei aina katsota hyvällä *ulgomuaoamazuttu ei ainos kačota hüväkse*; **~opetus** *ulgomualazien opastami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *opastand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *opastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); ulkomaalaisopetuksen (suomen kielen) lehtori *ulgomualazii opastai* (suomen kielen) lektor **ulkomaan|apu** *ulgomuana|bu* (~vun, ~buu, ~buloi); Kirkon ulkomaanapu on ollut aktiivinen *Kirikön ulgomuanabu on olluh aktiivine*; **~kauppa** *ulgomuankaup|pu* (~an, ~pua, ~poi); lama vähensi ulkomaankauppaa *lama vähendi ulgomuankauppaa*; **~kirjeenvaihtaja** *ulgomuankirjazienvaihtai|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); hän on ulkomaankirjeenvaihtajana Moskovassa *hái on ulgomuankirjazienvaihtajannu Moskovas*; **~matka** *ulgomuanmatk|u* (~an, ~ua, ~oi); ulkomaanmatkoja ostetaan yhä enemmän netistä *ulgomuanmatkoi ostetah ainos vai enämbi da enämbi internetas*; **~puhelu** *ulgomuantelefonpagin* (~an, ~ua, ~oi); **~uutinen** *ulgomuanuudi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

ulkomaat (mon.) *ulgomua|t* (~loin, ~loi); matkustaa ulkomaille *lähtie ulgomaile/ ulgomualoih*; ulkomaiden (par. ulkomaan) valuutta *ulgomualoin (ulgomuan) val'uuttu*

ulkomainen *ulgomuan*; *ulgomuala|ine* (~zen, ~stu, ~zii); ulkomainen elokuva *ulgomualaine fil'mu*; ulkomaiset opiskelijat *ulgomuan opastujat* **ulko|mainos** *ulgorekluam|u* (~an, ~ua, ~oi); ulkomainoksia ripustetaan bussipysäkeille *ulgorekluamoi riputellah avtobussuazetuspaikkoih*; **~ministeri** *ulgoministr|u* (~an, ~ua, ~oi); **~ministeriö** *ulgoministerstv|u* (~an, ~ua, ~oi); **~muisti** *ulgomust|o* (~on, ~uo, ~oloi); soittaa kappale ulkomuistista *soittua meloudii ulgomustoh*; **~muoto**

ks. ulkonäkö

ulkona 1. (ei sisällä) *ulgon*; *pihal*; lapset ovat ulkona *lapset ollah pihal* 2. (kuv.) *ulgon*; olen ihan ulkona tästä (en tajua tästä mitään) *täs olen ihan pihal* (en ellendä täs nimidä)

ulkonainen ks. ulkoinen

ulkonaliikkumiskielto *ulgonkäveli-/ulgonajelu-kiel|do* (~lon, ~duo, ~oloi); alueelle on julistettu ulkonaliikkumiskielto *alovehele on miärättü ulgonkäveli-/ ulgonajelukiel|do*

ulko|näkö *ulgonä|gö* (~vön, ~güö, ~gölöi); ulkonäöltään hän muistuttaa isäänsä *ulgonävönpuoles häi mustoittau tuattuadah*; **~ovi** *ulgover|äi* (~iän, ~iädü, ~iälöi); **~paisti** *ulgoreizižarko|i* (~in, ~idu, ~loi); nautan ulkopaisti lehmän *ulgoreizižarkoi*

ulkopoliittinen *ulgopoliitiekalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); ulkopoliittinen selkkaus *ulgopoliitiekalline konfliktu*

ulkopoliitiikka *ulgopoliitiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); Tasavallan Presidentti hoitaa ulkopoliitiikkaa *Tasavallan Prezidentu hoidau ulgopoliitiekkaa*

ulkopuolella, ulkopuolelle 1. (adv.) *ulgopuolel*; *ulgopuolele*; odotan ulkopuolella vuotan *ulgopuolel* 2. (postpos.): kaupan ulkopuolelle on muodostunut pitkä jono *kaupan ulgopuolele on roinnuh pitkü jono*

ulkopuolinen 1. (adj.) *ulgopuoli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); Euroopan ulkopuoliset maat *Jeuropan ulgopuolizet muat* 2. (subst. sivullinen, vieras) *ulgopuoli|ne*; tunnen itseni ulkopuoliseksi *čusvuičen iččie ulgopuolizekse*

ulko|rakennus *ulgohuonu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); aitta, navetta ja muut ulkorakennukset *aittu, tahnut da muut ulgohuonukset*; **~rengas** *ulgorengas|s* (~han, ~stu, ~hii); puhkesiko sisä- vai ulkorengas? *puhkeigo siiväin- vai ulgorengas?* **~saaristo** *ulgosuarist|o* (~on, ~uo, ~oloi); ulkosaaristossa ei kasva puita *ulgosuaristos ei kazva puudu*; **~seinä** *ulgosein|ü* (~än, ~iä, ~ii)

ulkosuomalainen *ulgosuomela|ine* (~zen, ~stu, ~zii); Amerikan ulkosuomalaiset *Amerikan ulgosuomelazet*

ulko|työ *ulgorua|do* (~von, ~duo, ~doloi); lähteä ulkotöihin *lähtie ulgoruadoloih*; **~vaate** *ulgoso|ba* (~van, ~bua, ~bii); riisua ulkovaatteet eteiseen *heittiä ulgosovat edehizeh*; **~valaisin** *ulgolamp|u* (~an, ~ua, ~oi); **~vessa** ks. ulkokuone

ullakko *čardak|ku* (~an, ~kua, ~koi)

uloin (uloimpana oleva) *loittozi|n* (~man, ~mua, ~mii); soudimme uloimmalle luodolle *sovvimmo loittozimale luvvole*

uloke *bugurič|ču* (~an, ~ču, ~čoi); kallion uloke *kallivon buguričču*

ulompi (ulompana oleva) *loitombi*; *loitombannu* **ulos** *ullos*; *pihale*; menkää ulos! *mengiä ullos!* läh-

demme ulos (ravintolaan) syömään *lähtemmö ullos* (restoranah) *süömäh*

ulos|ajo *ajami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *ajand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *aj|o* (~on, ~uo, ~oloi) *iäre/ ullos; ~hengitys* *hengittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/ *hengitänd|ü* (~än, ~iä, ~ii) *hengitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii) *ullos; ~käynti* *ullospiäzü* (~n, ~ü, ~löi); *ulgovert|äi* (~iän, ~iädü, ~iälöi); tavataanko ravintolan uloskäynnin luona? *vastavummogo restoran ulgovertiäl? ~mitata* (lak.) *konfiskui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); hänen autonsa ulosmitattiin veloista *hänen mašin konfiskuitti|h vellois; ~otto* (lak. omaisuuden pidätys ulosmittaamalla) *omazuon konfiskuiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *konfiskuiččend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *konfiskuiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); ulosoton uhalla *omazuon konfiskuiččemizen varaitandal*

ulostaa (fysiol.) *ullost|uakseh* (~amos, ~ah/ ~ahes, ~etahes)

uloste (fysiol.) *ullosteh* (~en, ~tu, ~ii)

ulottua 1. (ylettävä, yltää) *tä|üdiü* (~vvün, ~üdiüi, ~vvütäh); *jatku|o* (~n, ~u, ~tah); ulottuvatko jalat tässä pohjaan? *tävvütähgo täs jallat pohjah?* matkani ulottui Siperiaan asti *minun matku jatku| Siberih suate* 2. (kuv. käsittää, koskea) *levi|tä* (~en, ~eü, ~itäh); mihin asti presidentin valtaoikeudet ulottuvat? *missäh/ kunnessah prezidentan valduoi-gevuot levitäh?*

ulottuvilla *suadavis*; kaikki on käden ulottuvilla *kai on käin suadavis*

ulottuvuus 1. (geom., fys.) *miärävü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); aikakin on eräs ulottuvuus *aigugi on üks| miärävüksis* 2. (mahdollisuus, näköala) *nägöal|a* (~an, ~ua, ~oi); elämään on tullut uusia ulottuvuuksia *minun elokseh on tulluh uuzii nägöaloi*

ulpukka (kasv. *Nuphar lutea*) *čulo|j* (~in, ~idu, ~loi); *vezipočči|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

ulsteri (villakankainen päällystakki) *pal't|o* (~on, ~uo, ~oloi)

ultraääni *ul'traiän|i* (~en, ~dü, ~ii/ ~ilöi)

ultraäänitutkimus (lääk.) *ul'traiänitutkimu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); sikiön kunto tarkistetaan ultraäänitutkimuksella *sigivön kundo tarkastetah ul'traiänitutkimuksen avul*

ulvoa *ulv|uo* (~on, ~ou, ~otah); yleisö ulvoi naurusta *rahvas ulvoi nagros*; kuulimme suden ulvo-
van *kuulimmo kui hukku ulvoi*

ummehtua (3. pers. tulla tunkkaiseksi) *ummeh-tu|o* (~u, ~tah); *tukehtu|o* (~u, ~tah); voimistelusalin ilma ummehtuu nopeasti *sportuzualan ilmu terväh ummehtuu*

ummehtunut (tunkkainen, painostava) *ummeh-tunnu|h* (~on, ~ttu, ~zii); *tukehtunnu|h* (~on, ~ttu, ~zii); ummehtunut haju *tukehtunnuh kuaru*

ummet ja lammet: joku jaksoi puhua asiasta ummet ja lammet (joutavia) *eräs oli voinnuh paista*

dielos tühjiä

ummetu|s *ummetu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); tämä lääkekin saattaa aiheuttaa ummetusta *tämä rohtogi voi suattua ummetukseh*

ummikko *ummik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *pagizi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) *vaiku muamankieldü*; Pohjanmaan ruotsinkieliset ummikot *Pohjanmuan ruočinkielizet ummikot*

ummistaa 1. (kuv. nukkua) *ummist|ua* (~an, ~au, ~etah); en ummistanut silmiäni (saanut unta) *koko yönä en ummistannuh silmii (suannuh undu) kogo yöös* 2. (olla näkemättä, piittaamatta) *ummist|ua*; hän haluaa ummistaa silmänsä ikävil-tä tosiasioilta *häi tahtou ummistua silmät huonolois tozidielolois*

umpeutua 1. (3. pers. mennä umpeen) *um|meta* (~benou, ~metah); *umbevu|o* (~u, ~tah); *men|nä* (~öü, ~näh) *umbeh*; tie umpeutui lumipyyryssä *dorogu meni umbeh tuučal* 2. (kuv.) *ummeta*; *umbevu|o*; *men|nä umbeh*; määräaika on jo umpeutunut *miärüaigu on jo ummennuh*; sodan jättämä haava ei umpeudu koskaan *voinas jiännüh ruanu ei nikonzu umbevu*

umpi|hanki *umbilu|mi* (~en, ~ndu, ~miloi); *umbihang|i* (~en, ~ie, ~iloi); tehdä latu umpihan-keen *luadie ladu umbilumeh*; **~humala** (tolkuton juopumustila) *umbihumal* (~an, ~ua, ~ii); olla umpihumalassa olla *umbihumalas*; **~kiero** *ülen hiitro|i* (~in, ~idu, ~loi); siinä vasta umpikiero mies *sit kačo vaste on ülen hiitroi mužikku*; **~kuja** (kuv. lukkiutunut tilanne) *tupik|ku* (~an, ~kua, ~koi); päätyä umpikujaan *piädiü tupikkah*; **~kuuro** *umbikuun|is/ umbikuurn|is* (~ehen, ~istu, ~ehii); **~känni** (ark.) ks. umpihumala; **~lisä-ke** (anat.) *umbišuol|i* (~en, ~du, ~ii); *appendiks|u* (~an, ~ua, ~oi); umpilisäkkeen (umpisuolen) *tulehdus umbišuolen tulehtus*

umpimielinen (eristäytyvä, synkkämielinen) *umbimieli|ne* (~zen, ~stü, ~zii)

umpimähkäinen (täysin satunnainen) *ajattelemat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *piävündalli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *sattumalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

umpimähkään (sattumanvaraisesti, suunnittele-matta) *ajattelemattah*; *piävündälle|h*; *sattumalle|h*; valitsin kirjan hyllystä täysin umpimähkään *valličin kniigan polkal ihan sattumalleh*

umpinainen 1. (tiivis) *umbina|ine* (~zen, ~stu, ~zii); umpinainen astia *umbinaine astii* 2. (fon.) *umbina|ine*; *umbi=*; umpinainen tavu (umpitavu) päättyy konsonanttiin, avotavu vokaaliin *umbi-naine tavu (umbitavu) piättiü konsonantah, avvo-naine vokalih*

umpioida *umbivoi|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); säilöä marjoja umpioimalla *konserviiruija muarjoi umbivoičendal*

umpi|solmu *umbisolmi* (~en, ~ie, ~iloi); kengänauhat menivät umpisolmuun *šnurkat mendih umbisolmeh*; **~suoli** (ark.) ks. umpilisäke; **~tavu** (fon.) ks. umpinainen 2

uneksia 1. (haaveilla) *uneksi|e* (~n, ~u, ~tah); *huaveill|la* (~en, ~ou, ~lah); uneksitko tulevasta onnesta? *uneksitgo iellizes ozas?* 2. (nähdä unta) *uneksi|e*; *nä|htä* (~in, ~göü, ~htäh) *undu*

unelias 1. (uninen) *unehi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); torkkua sohvallla uneliaana *nukkuo divanal unehi-zennu* 2. (kuv. saamaton, innoton) *unehi|ne*; tunnelma kokouksessa oli varsin unelias *mieliala kerähmös oli aiga unehine*

unelma (haave) *huaveh* (~en, ~tu, ~ii); toteuttaa unelmansa *todevuttua omassah huaveh*; hän on unelmieni mies *häi on minun huavehien mies*

unelmoida (haaveilla) *huaveill|la* (~en, ~ou, ~lah)

unen|lahjat (mon.) *unenlahj|at* (~oin, ~oi); sinulapa on mahtavat unenlahjat *sinul kačo ollah suuret unenlahjat/ sinä ülen hüvin maguat*; **~tarve** *unentar|veh* (~behen, ~vehtu, ~behii); vanhemmiten unentarpeen pitäisi vähentyä *vahnembaite unentarveh pidäs vähetä*

uneton *unet|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); vietin taas unettoman yön hänen takiaan *minul müös oli unetoi üö hänen täh*

unettomuus *unettomu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); kärsiä unettomuudesta *kärzie unettomuttu*

uni 1. *un|i* (~en, ~du, ~ii/ ~iloi); en saa helposti unta *en sua undu helpoh*; herätä unesta *havaččuo unes* 2. (unennäkö) *un|i*; millaista unta näit viime yönä? *mittumuabo undu näit mennüt üön?* unessa olin edelleen lapsi *unis olin ainos vie lapsi*; uskoa uniin *uskuo uniloih*

unikeko (leik. pitkään aamulla nukkuva ihminen) *hätkenmaguaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); *pitkähmaguaj|u*

unikko (kasv. Papaver) *muak|ku* (~an, ~kua, ~koi)

unilääke *uniroht|o* (~on, ~uo, ~oloi); *unizel'l|u* (~an, ~ua, ~oi); *unilekarsv|u* (~an, ~ua, ~oi); käyttää unilääkkeitä *käüttiä unilekarsvoi*

uninen *uni|ine* (~zen, ~stu, ~zii); olen aika herkkäuninen *olen ülen herküuniine*

unissakävelijä *uniskäveli|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

univelka (kuv.) *univel|gu* (~lan, ~gua, ~goi); viikonloppuna maksan koko viikon univelkani (nukun riittävästi) *lebopäivin maksan kogo nedälin univellat (maguan min tahton)*

universaali *universual|u* (~an, ~ua, ~oi)

universumi (maailmankaikkeus) *universum* (~an, ~ua, ~ii); *muailmankaikkezu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

univormu (virikapuku) *uniform|u* (~an, ~ua, ~ii)

Unkari *Vengri|i* (~en, ~edü, ~elöi)

unkarilainen *vengrielä|ine* (~zen, ~stü, ~zii)

unohtaa *unoht|ua* (~an, ~au, ~etah); unohtin tulla paikalle *unohtin tulla paikoilleh*; unohta

koko juttu! *unohta kogo dielo!*

unohtua *unohtu|o* (~n, ~u, ~tah); tärkeätkin asiat unohtuvat joskus *tärgietgi dielot toiči unohtutah*; sateenvarjo unohtui kirjastoon *zontiekku unohtui kirjastoh*

unohtumaton *unohtumat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); unohtumattomat muistot *unohtumatto-mat mustot*; teimme unohtumattoman matkan *meil oli unohtumatoi matku*

untuva (höyhen, haituva) *höühen* (~en, ~dü, ~ii); *puuh|u* (~an, ~ua, ~ii); kananpoikien untuvat *kananpoigien puuhat*

untuvainen *puuhovo|i* (~in, ~idu, ~loi); *pehmik-kä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); pikkulapsen untuvainen iho *pienen lapsen pehmikkäine hibju*

untuva|peite *puuhovo|i* (~in, ~idu, ~loi) *od'dual|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *peit|eh* (~tehen, ~ehtü, ~tehii); *puuhuod'dual|u*; *puuhupeat|eh*; linnun untuvainen peite (untuvapeite) linnun puuhovoi *peiteh (puuhupeat|eh)*; **~takki** *puuhupal't|o* (~on, ~uo, ~oloi); lämmin ja kevyt untuvataksi *lämmiin da kebjei puuhupal'to*; **~täyte** *puuhutäüt|eh* (~tehen, ~ehtü, ~tehii); täkissä on untuvatäytteet *od'dualas on puuhutäüteh*

untuvikko (vastakuoriutunut linnunpoikanen) *puuhava|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

uoma 1. *kulgujäl|gi* (~len, ~gie, ~ilöi); joen uoma *joven kulgujälgi* 2. (kuv. ura, rata, raiteet) *raiziv|o* (~on, ~uo, ~oloi); elämä jatkuu entisissä uomissaan (entisellään) *elos jatkuu endizis raizivolois (endizelleh)*

upea (komea, loistava) *kom|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *ülen hüvlä* (~än, ~iä, ~ii); *šikarno|i* (~in, ~idu, ~loi); olimme upealla matkalla olimmo *šikarnoil matkal*; upeata! (huippu juttu!) *šikarno! (huippu dielo!)*

upota 1. (vajota, painua) *up|ota* (~puon, ~puou, ~otah); jalkani oli vähällä upota suohon *minun jallat vähäs ei upottu suoh*; laiva upposi *laivu uppoi* 2. (kuv., ark. kulua, mennä varoja) *up|ota*; paljonko projektiinne upposi? *äijügo uppoi teijän projektah?*

upottaa 1. (saada uppoamaan) *upot|tua* (~an, ~tau, ~etah); terroristit upottivat laivan *terroristat upotettih laivu* 2. (kastaa) *upot|tua*; kastettava upotetaan hetkeksi veteen *ristittävi upotetah vähäzekse vedeh* 3. (kuv. hukuttaa) *upot|tua*; upottaa surunsa viinaan *upottua atkalus viinah*

upotus *upottami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *upotand|u* (~an, ~ua, ~oi); *upotu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

upouusi (tuliterä) *ihan uuzi* (uvven, uuttu, uuzii); naapuri esitteli upouutta autoaan *nuaburi ozutteli omassah ihan uuttu mašinua*

uppoamaton *uppuomat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); Titanicin uskottiin olevan uppoamaton *Titaaniekkua duumaittih uppuomattomakse*

uppo|rikas *upporik|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); *uppobohat|tu* (~an, ~tua, ~toi); voiko työnteolla tulla upporikkaaksi? **voigo ruavonruandal roita upporikkahakse?** **~tukki** *uppar|zi* (~ren, ~tu, ~zilo); *topl'ak|ku* (~an, ~kua, ~koi); törmäsimme veneellä uppotukkiin *tuijahtimmokseh venehel topl'akkah*

upseeri *ofitsier|u* (~an, ~ua, ~oi)

ura 1. (uurre, vako) *jäl|gi* (~len, ~gie, ~gilöi); *raiziv|o* (~on, ~uo, ~oloi); suksen pohjan ura eli olas suksen *pohjan jälgi libo raizivo* 2. (pitkän-omainen jälki; polku, väylä) *jäl|gi*; *trop|pu* (~an, ~pua, ~pii); asfalttiin ovat jääneet pahat urat *asfal'tah on jiännüh pahua jälgie*; kävellä pellon uria pitkin *kävellä pellon troppii müöte* 3. (ala, ammatti, virkaura) *al|a* (~an, ~ua, ~oi); *ammatt|ti* (~in, ~tii, ~tiloi); olla uransa huipulla olla *omasah alan huipul*

uraani *uran* (~an, ~ua, ~oi)

uraauurtava (kuv. edellä käyvä, perustavanlaatuisen) *alguhpani|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *uvven-avua|ju* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); hän on tehnyt uraa-uurtavaa tutkimusta *häi on ruadanuh uvvenavua-jua ruaduo*

urakehitys *ammattikehitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); panostaa urakehitykseen *panna ammattikehitükseh*

urakka 1. *ur'k|u* (~an, ~ua, ~ii); *podr'uad|u* (~an, ~ua, ~oi); mökki maalattiin urakalla (urakkasopimuksen perusteella) *mökki kruasittih ur'kal* (*ur'kusobimuksen mugah*) 2. (raskas työ) *vaig|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi) *rua|do* (~von, ~duo, ~doloi); puiden kantaminen saunaan on pikkupojille liian suuri urakka *halgolin kandamine küliüh on liijan vaigei ruado pienile brihaččuloile*

urakka|palkka *ur'kupalk|u* (~an, ~ua, ~oi); *podr'uadupalk|u*; **~sopimus** *ur'kusobimu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *podr'uadusobimu|s*; **~summa** *ur'kusummi|u* (~an, ~ua, ~ii); *podr'uadusummi|u*; urakkasummasta päästiin sopimukseen *podr'uadusummah näh piästih sobimukseh*; **~tarjous** *ur'kutariču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *podr'uadutariču|s*; pyytää urakkatarjouksia *pakita ur'kutaričuksii*

urakoida 1. (tehdä työtä urakalla) *rua|dua* (~n, ~dau, ~tah) *ur'kal/ podr'uadal*; firma urakoi rakennuskohteita *firmu ruadau ur'kal srojuobjektoi* 2. (ahkeroida, uurastaa) *ahkeroi|ja* (~čen, ~čču, ~jah); *rua|dua* (~n, ~dau, ~tah); urakoin pitkiä päiviä kirjoittamisen parissa *ruan pitkii päivii kirjuttamizenke*

urakoitsija (urakkatöitä tekevä henkilö tai liike) *ur'kal/ podr'uadal ruada|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

uranuurtaja *alguhpani|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *uvvenavua|ju* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); Agricola on tehnyt uranuurtajan työn suomen kirjakielen

parissa Agricola on luadinuh alguhpanijan ruavon suomen kirjukieles

uraputki (kuv. uralla etenemisestä) *ammattitie* (~n, ~dü, ~löi); lapsen uraputki alkaa jo koulusta *lapsen ammattitie algau jo školas*

urautua 1. (muodostua uraksi) *raizivoit|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *raizivoloi-*le; tie on urautunut nastarenkaiden käytöstä *tie on mennüh raizivoloile šiippurengahien käittämi-*zen täh 2. (kuv. jäädä vanhoihin uomiinsa) *jiäjä/ jiähä vahnoih raizivoloih*; työtapani ovat valitettavasti jo urautuneet *minun ruadotavat ollah jo žiäliüökse jiädü vahnoih raizivoloih*

urbaani (kaupunkilaistunut) *urbanizoinnu|hes* (~on, ~ttu, ~zii)

urbaanistua, urbanisoitua *urbanizoi|jakseh* (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); kylät tyhjenivät ja karjalaisväestö urbanisoitui *kylät tühjettih da karjalaine rahvas urbanizoiččih*

urhea (rohkea, urhoollinen) *rohk|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); urheat isänmaan puolustajat *rohkiet izän-muan puolistajat*

urheilija *sportsmen* (~an, ~ua, ~oi)

urheilla *harjoit|tua* (~an, ~tau, ~etah) *sportua*

urheilu *sport|u* (~an, ~ua, ~ii)

urheiluljärjestö *sportuorganizatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~kilpailu** *sportukil|bu* (~van, ~bua, ~boi); **~laji** *sportulaji* (~n, ~i, ~loi)

urheilullinen *sportivno|i* (~in, ~idu, ~loi); urheilulliset harrastukset *sportivnoit suvaičukset*; onpa hänellä urheilullinen olemus *tol'kovai hänel on sportivnoi luadu/ olemus*

urheilu|mieli *kunnolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii) *ühte-hi|ne* (~zen, ~stü, ~zii) *miel|i* (~en, ~dü, ~ii); *sportivno|i* (~in, ~idu, ~loi) *miel|i*; nyt tarvitaan urheilumieltä *nügöi tarvita sportivnoidu mielüü*; **~selostus** *sportivno|i reportuaž|u* (~an, ~ua, ~oi); **~selostaja** *sportivno|i kommentuator* (~an, ~ua, ~oi); **~uutinen** *sportivno|i uudi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

urhoollinen *urhak|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *varua-*mat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); *hruabro|i* (~in, ~idu, ~loi)

urkkia (halv. udella, nuuskia) *ečit|ellä* (~telen, ~telöü, ~elläh); *n'uustel|la* (~en, ~ou, ~lah); *küzel|lä* (~en, ~öü, ~läh); urkkia maan sisäisiä asioita *n'uustella muan süväindieloloi*

urku|parvi (lehteri) *horaparvek|eh* (~kehen, ~ehtu, ~kehii); urkuparvelta kajahti mahtava koraali *horaparvekkehel kajahtih ravei horualu*

urkuri (mus.) *organist|u* (~an, ~ua, ~oi); kanttori-urkuri soittaa jumalanpalveluksissa *kantororga-nistu soittau jumalansluužbis*

uros *ižäč|čü* (~iin, ~čüü, ~čülüi); *uroč|ču* (~un, ~čuü, ~čuloi)

uroteko, urotyö *urhak|ko* (~on, ~kuo, ~koloi)

telgo (~von, ~guo, ~goloi)/ rua|do (~von, ~duo, ~doloi)

urpu ur|bu (~van, ~bua, ~bii)/ urba|ine (~zen, ~stu, ~zii); lepän urvut lepän urbazet

urputtaa (ark. valittaa, purnata) burbet|tua (~an, ~tau, ~etah); žualui|jakseh (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); kaikesta sinäkin urputat kaikēs sinä burbetat

urut (mon., mus.) organ (~an, ~ua, ~oi); soittaa urkuja soituttua organal

USA (lyh. Yhdysvallat) Ūhtūsval|lat (~loin, ~doi)

usalainen (ark. amerikkalainen) amerikkala|ine (~zen, ~stu, ~zii)

usea mon|i (~en, ~du, ~ii); useat meistä osaavat karjalaa monet meis maltetah karjalua

useimmiten (yleensä, tavallisesti) tavan mugah; puaksuh; hän voittaa minut useimmiten häi tavan mugah voittau minuu

usein puaksuh; soittelemme varsin usein toisillemme müö puaksuh soittelemmo toine toizele

uskalias (rohkea; arveluttava) rohke|i (~ien, ~iedu, ~ieloi); ruohti|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); yrityksesi tuntuu uskaliaalta sinun hommu ozutahes rohkiekse

uskaltaa (rohjeta, tohtia) rohke|ta (~nen, ~nou, ~tah); ruohti|e (~n, ~u, ~tah); uskallatko arvata lopputuloksen? rohketgo arbuamah lopputuloksen? en uskalla luvata mitään en ruohti luvata nimidä

usko 1. (luottamus, luulo) usk|o (~on, ~uo, ~oloi); nađouž|u (~an, ~ua, ~oi); minulla on luja usko asiaani minul on luja usko omah dieloh; olen menettänyt uskonni sinuun olen menettänyh nađoužan sinuh; saada vahvistusta uskoonsa suaja/ suaha lujendustu uskoh; toimia hyvässä uskossa ruadua hüväl uskol 2. (kristillinen usko) vier|o (~on, ~uo, ~oloi); tulla uskoon tulla vieroh; elää uskossa eliä vieros 3. (kuv.) usk|o; lua|du (~vun, ~duu, ~duloi); järjestää asiat uuteen uskoon (uudella tavalla) panna dielot uudeh uskoh (uudeh tabah)

uskoa 1. (arvella, luulla, otaksua) usk|uo (~on, ~ou, ~otah); uskon, että kaikki järjestyy uskon, kai roih kunnolleh; uskotteko hänen tulevan? uskottogo, što häi tulou? 2. (luottaa johonkin ylluonnolliseen) usk|uo; minä uskon Isään Jumalaan, Kaikkivaltiaaseen... minä uskon Tuattoh Jumalah Kaikenvaldazeh...; uskoa kohtaloonsa uskuo omah ozah

uskollinen luotettav|u (~an, ~ua, ~ii); uskollinen aviomies luotettavu ukko

uskollisuus luotettavu|s (~on, ~ttu, ~ksii)

uskomaton (ihmeellinen, tavaton) uskomat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); yleisöä tuli uskomaton määrä rahvastu tuli uskomatoi miäri; urheilijan uskomaton suoritus sportsmenan uskomatoi

suavutus

uskomus uskomu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); vanhat tavat ja uskomukset vahnat tavat da uskomukset

uskon|asia 1. (uskontoa koskeva) vier|o (~on, ~uo, ~oloi); vierondiel|o (~on, ~uo, ~oloi); religiozno|i (~in, ~idu, ~loi) diel|o; puhua uskonasi-oista paista vierondieloloi 2. (asia, jota ei voida todistaa) uskondiel|o; religiozno|i diel|o; on täysin uskonasia, toteutuuko unelmamme on tävvelleh uskondielo, todevuugo mejän huaveilu; **~kappale** (dogmi) dogm|u (~an, ~ua, ~ii); **~lahko** sekt|u (~an, ~ua, ~oi); helluntailaiset ovat eräs uskonlahko pätidēsätniekat on üksi sektois

uskonnollinen viero=; religiozno|i (~in, ~idu, ~loi); uskonnollinen kirjallisuus religioznoi kirjallizus/ literatuuru

uskonnon|opettaja vieron-/ reliigienopasta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~opetus** vieron-/ reliigienopastami|ne (~zen, ~stu, ~zii); vieron-/ reliigienopastand|u (~an, ~ua, ~oi); vieron-/ reliigienopastu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); osallistua ortodoksiseen uskonnonopetukseen ottua ozua pravoslaunoih vieronopastukseh; **~vapaus** vieron-/ reliigienvälli|s (~ön, ~ttü, ~zii); Suomessa on uskonnonvapaus Suomes on vieronvälliis

uskon|oppi (dogmatiikka) dogmuatiek|ku (~an, ~kua, ~koi); **~puhdistus** vieronreformiiruič-čemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); vieronreformiiruičend|u (~an, ~ua, ~oi); vieronreformiiruiču|s (~ksen, ~stu, ~ksii); Martti Luther ideoi protestanttisen uskonpuhdistuksen Martin Luther keksii protestantskoin vieronreorman; **~puute** (epävarmuus) ebävarmu|s (~on, ~ttu, ~ksii); vaivaako sinua nyt uskonpuute? vaivuaugo sinuu nügöi ebävarmuus? **~sota** vieronso|da (~van, ~dua, ~dii); vieronvoin|u (~an, ~ua, ~ii); religiozno|i (~in, ~idu, ~loi) so|da/ voin|u

uskonto 1. vier|o (~on, ~uo, ~oloi); reliigi|i (~en, ~edü, ~elöi); kristinuskko ja muut uskonnot hristianskoi da muut vierot 2. (oppiaine) vier|o; reliigi|i; opettaa uskontoa opastua vieruo/ reliigiedü **uskonto|kunta** vierokun|du (~nan, ~dua, ~dii); religiozno|i (~in, ~idu, ~loi) kundu; kirik|kö (~ön, ~küö, ~ölöi); katolilaiset uskontokunnat katoliičeskoit vierokunnat; **~tiede** vieroti|edo (~ijon, ~eduo, ~edoloi); religiozno|i (~in, ~idu, ~loi) ti|edo

uskon|tunnustus konfessi|i (~en, ~edu, ~eloi); nikealais-konstantinopolilainen uskontunnustus nika-konstantinopol'skoi konfessii; **~vaino** tagahaj|o (~on, ~uo, ~oloi) vieron puoles; paeta uskonvainoja pajeta tagahajuo vieron puoles; **~veli** vierovell|i (~en, ~ie, ~ilöi); hyvät uskonveljet ja -sisaret! hüvät vierovellet da -sizäret!

uskotella (yrittää saada toinen uskomaan, vakuutella) uskoit|ella (~telen, ~telou, ~ellah); op|pie

(~in, ~piu, ~itah) sua|ja/ sua|ha (~n, ~u, ~jah/ ~hah) uskomah; hän uskotteli olevansa paras ja korvaamaton häi opii suoja uskomah, buite on paras da korvuamatoi

uskoton 1. (pettävä, petollinen) uskomat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); uskot|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); uskoton vaimo uskomatoi mučoi 2. (pakana, vääräuskoinen) vierot|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); te uskottomat pakanat! tiö vierottomat paganat!

uskottomuus uskomattomu|s (~on, ~ttu, ~ksii); uskottomu|s (~on, ~ttu, ~ksii); vierottomu|s (~on, ~ttu, ~ksii)

uskoutua (kertoa salansa toiselle) usk|uo (~on, ~ou, ~otah) toine toizeh; ystävät uskoutuvat toisilleen üstävät uskotah toine toizeh

uskovainen 1. (adj. kristitty) vieruičči|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); uskovaiset ihmiset vieruiččijat rahvas 2. (subst.) vieruičči|i; uskovaisten todistukset vieruiččijoin tovestukset

usuttaa (yllyttää) us|ut|tua (~an, ~tau, ~etah); üllüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); hän usutti koiransa murtovarkaan kimppuun häi us'utti omassah koiran murtovargahan kimpupuh

usva (sumu) sumu (~n, ~u, ~loi); järvi on usvan peitossa järvi on sumun peitos

utare (mon.) udareh (~en, ~tu, ~ii); lehmän utareet lehmän udarehet

utelaisuus nenänsüdimi|ne (~zen, ~stü, ~zii); nenänsüvind|ü (~än, ~iä, ~öi); hillitä utelaisuuttaan pidellä nenänsüdimistü ◇ utelaisuus ei kuulu sivistykseen nenänsüdimine ei kuulu kul'tuurah

utelial (adj. ja subst.) nenänsüdi|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); uteliaat lehtimiehet kerääntyivät paikalle nenänsüdi|jat lehtimiehet kerävütti|h paikalle

utelu nenänsüdimi|ne (~zen, ~stü, ~zii); nenänsüvind|ü (~än, ~iä, ~öi); he eivät saaneet vastauksia uteluihinsa hüö ei suadu vastavuksii omassah nenänsüvindöih

utopia (epätodellinen unelma) utoupi|i (~en, ~edu, ~eloi)

utopisti utopist|u (~an, ~ua, ~oi)

utu udu (uvun, uduu, uduloi); aamuinen utu huondesudu

utuinen udu|ine (~zen, ~stu, ~zii); ulapalla erottuvat utuiset saaret arvoviel eroitutah uduzet suaret

uudelleen (uudestaan) uvvessah; teen sen uudelleen ruan sen uvvessah

uudenaikainen (moderni) uvvenaiga|ine (~zen, ~stu, ~zii); modern|u (~an, ~ua, ~oi); uudenaikaiset tutkimusmenetelmät uvvenaigazet metoudat

uudenlainen (uusi ja erilainen) uvvenluadu|ine (~zen, ~stu, ~zii); hän on omaksunut uudenlaisen elämäntyylin häi on omaksunnuh uvvenluaduzen eloksenstiil'an

uudennos 1. (uutuus, uusi muodoste) uvvendo|s

(~ksen, ~stu, ~ksii); novink|u (~an, ~ua, ~oi); tekniikan alan uudennokset tehniekküalan uvvendokset 2. (kiel. uudismuodoste, uudissana) uuzi (uvven, uuttu, uuzii) sana; neologizm|u (~an, ~ua, ~oi); moderneille käsitteille on luotava uudennoksia modernoloile ellendüksile pidäü luadie neologizmoi

uudenveroinen (kuin uusi) uvvenverda|ine (~zen, ~stu, ~zii); käytettynä ostettu auto on ihan uudenveroinen kätetännü ostettu mašin on ihan uvvenverdaine

uudenvuodenaatto päiv|ü (~än, ~iä, ~ii)/ il|du (~lan, ~dua, ~doi) uuttu vuottu vaste

uudestaan ks. uudelleen

uudis|asutus uuzi (uvven, uuttu, uuzii) eloi|paik|ku (~an, ~kua, ~koi); ~muodoste ks. uudennos 2; ~rakennus uuzi srojimi|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ srojind|u (~an, ~ua, ~oi)/ sroju (~n, ~u, ~loi); sodan jälkeen tehtiin paljon uudisrakennuksia voinan jälgeh luajittih äijü uuttu srojju; ~sana (neologismi) neologizm|u (~an, ~ua, ~oi)

uudistaa 1. (kohentaa, tehdä uudeksi) uvvist|ua (~an, ~au, ~etah); saunarakennus on täysin uudistettu külü on kogonah uvvistettu 2. (toistaa, uusia) uvvist|ua; lu|die (~jin, ~diu, ~jitah) uuzi (uvven, uuttu, uuzii); uudistaa lehtitilaus luadie uuzi lehtitilavus

uudistua uvvistu|o (~n, ~u, ~tah)

uudistus (korjaus, muutos) uvvistumi|ne (~zen, ~stu, ~zii); uvvistund|u (~an, ~ua, ~oi); uvvistu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); yliopiston palkkausjärjestelmän uudistus universitetan palkusistieman uvvistus; lukijoille on mieleen lehden ulkoasun uudistus lugijoile on miöldü müöte lehten ulgonävön uvvistus

uuma (vyötärö) vüödär|ö (~ön, ~üö, ~ölöi)

uumoilla (aavistella, epäillä) arbail|la (~en, ~ou, ~lah); ebäil|lä (~en, ~öü, ~läh); häntä uumoiltiin uudeksi pääministeriksi händü arbailti|h uvvekse piäministrakse

uuni päč|či (~in, ~čii, ~čilöi); paistaa uunissa pas-tua päčis

uuni|juusto päčči|juust|o (~on, ~uo, ~oloi); ~lämmitys päččilämmitü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); ~pais-ti päčis valmistet|tu (~un, ~tuu, ~tuloi) žarko|i (~in, ~idu, ~loi); ~peruna päčis valmistet|tu kartohk|u (~an, ~ua, ~oi); ~tuore 1. vastevai otet|tu (~un, ~tuu, ~tuloi) päčis; uunituore ruisleipä vastevai otettu päčis ruisleibü 2. (kuv. vasta-valmistunut) vastevalmistunnu|h (~on, ~ttu, ~zii); onnittelemme uunituoretta maisteria! hüvittellemö vastevalmistunnuttu magistrua!

uupua 1. (väsyä, voipua) uu|buo (~vun, ~buu, ~vutah); olen ihan uupunut pitkästä työviikosta olen ihan uubunuh pitkäs ruadonedäis 2. (ark.

puuttua, olla vailla) *ei tävvü*; summasta uupuu vielä 50 euroa *summas ei tävvü vie viittükümnen jeuruo*

uupumus (väsymys) *uubumu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); kärsiä työuupumuksesta *kärzie ruadouubumustu*

uupunut *uubunu|h* (~on, ~ttu, ~zii)

uurastaa (ahertaa, rehkii) *ahkeroi|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *ahkerd|ua* (~an, ~au, ~etah); olemme uurastaneet sanakirjatyön parissa kolmatta vuotta *olemmo ahkeroinnuh sanakniiguruavonke kolmatu vuotta*

uurna *uurn|u* (~an, ~ua, ~ii)

uurna|hauta *uurnukalm|u* (~an, ~ua, ~oi); **~lehto** (tuhkauurnien hautauspaikka) *uurnukladbiš|šu* (~an, ~šua, ~šoi)

uurre (juonne, piirto) *rup|pi* (~in, ~pii, ~piloi); kasvojen uurteet *ilvien rupit*

uusavuton *uvvet* (uuzien, uuzii) *avvuttomat*; monet nuoret ovat nykyisin uusavuttomia: eivät osaa hoitaa asioitaan *monet nuoret ollah nügöi uuzii avvuttomii: ei malteta hoidua omassah dieloloi*

uusi 1. (äskettäin valmistettu, ”nuori”) *uuzi* (uvven, uuttu, uuzii); ostin uuden auton *ostin uvven mašinan*; vaatteet ovat uusinta muotia *sovat ollah uuzimua moudua* 2. (raikas, tuore) *uuzi*; hallitukseen pitää saada uutta voimaa *halličuksen pidää suaja uuttu vägie*; uudet perunat *uvvet kar-tohkat* 3. (joukkoon vasta vähän aikaa kuulunut) *uuzi*; saimme uuden matematiikan opettajan *saimmo uvven matemuatiekan opastajan*; uudet pelaajat pääsevät kentälle *uvvet kižuajat piästäh kentäle* 4. (kahdesta uudempi) *uuzi*; Vanha ja Uusi testamentti *Vahnu da Uuzi Sana*

usia 1. (uudistaa, tehdä uudelleen) *uvvist|ua* (~an, ~au, ~etah); *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah) *uvvulleh*; opetussuunnitelmaa uusitaan aika ajoin *opastuspluanua uvvistetah silloi-toiči*; jouduin uusimaan kokeen *minul pidi uvvessah kirjuttua koiteh* 2. (lääk. uusiutua; 3. pers.) *roi|ta* (~h/ ~hes, ~takes)/ *tull|la* (~ou, ~lah) *uvvessah*; toivottavasti tauti ei uusi *toivottavasti taudi ei tule uvvessah*

uusi aika (hist. aika n. vuodesta 1500) *uuzi* (uvven, uuttu, uuzii) *ai|gu* (~jan, ~gua, ~goi)

uusimuotoinen *uuzimuvvulli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); mitä mieltä olet uusimuotoisesta ylioppilaskokeesta? *midä mieldü olet uuzimuvvollizes ülioppilaskoitehes?*

uusinta 1. (uusiminen) *uvvistami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *uvvistand|u* (~an, ~ua, ~oi); *uvvistu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); äänestyksen uusinta on välttämätön *golosuiečemizen uvvessah järjeständü on vältämätöi* 2. (uudelleen esitettävä tms.) *uvvistami|ne*; *uvvistand|u*; *uvvistu|s*; elokuva nähdään pian uusintana *fil'mu terväh ozutetah uvvessah*

uusinta|esitys *uuzi* (uvven, uuttu, uuzii) *ezitil|s*

(~ksen, ~stü, ~ksii); **~ottelu** *uuzi kiž|a* (~an, ~ua, ~oi)/ *mač|ču* (~an, ~ču, ~čoi)/ *turniir|u* (~an, ~ua, ~oi); hävinnyt osapuoli vaatii uusintaottelua voitetukse *jiännüh ozapuoli vuadiu uuttu kižua*;

~painos *uuzi paino|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)/ *tiraž|u* (~an, ~ua, ~oi); kirjasta otettiin heti uusintapainos *kniigas hedi otettih uuzi painos*

uusio|käyttö (jätteiden uudelleenkäyttö raaka-aineena, kierrätys) *kierrätü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); **~paperi** *kierrätüspaperi* (~n, ~i, ~loi); *kierrätüsbumuag|u* (~an, ~ua, ~oi); **~tuote** *kierrätüstuo|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii)

uusiuutua 1. (korvautua) *uvvistu|o* (~n, ~u, ~tah); luonnonvarat uusiutuvat hitaasti *luonnonvarat uvvistutah hil'lah* 2. (3. pers. toistua) *tul|la* (~ou, ~lah) *uvvessah*; tauti uusiutuu, ellei sitä hoideta hyvin *taudi tulou uvvessah, ku sidä ei hoijetanne hüvin*

uusiuutumaton *uvvistumat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); öljy kuuluu uusiutumattomiin luonnonvaroihin *nefti kuuluu uvvistumattomih luonnonvaroih*

uusivuosi *uuzi* (uvven, uuttu, uuzii) *vu|ozi* (~vven, ~ottu, ~ozii); tehdä uudenvuoden lupauksia *andua uvven vuvven lubavuksii*

uus|klassinen *uvvenaiga|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *klassilli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *neoklassilli|ne*; **~lukutaidottomuus** *uvvenaiga|ine lugutaijottomu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); *neolugutaijottomu|s*; **~natsi** *uvvenaiga|ine natsist|u* (~an, ~ua, ~oi); *neonat-sist|u*; **~perhe** *uvvenaiga|ine pereh* (~en, ~tü, ~ii); *neopereh*

uutinen 1. *uudi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); kerronko ensin hyvät vai huonot uutiset? *sanelengo enzimäi hüivät vai pahat uudizet?* 2. (mon. uutislähetys) *uudiz|et* (~ien, ~ii); katson ainakin puoli yhdeksän uutiset *kačon joga tapahtukses puoli üheksän uudizet*

uutis|ankka (kuv. perätön uutinen) *perät|oi* (~tö-män, ~tömiä, ~tömii) *uudi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); **~ankkuri** (TV:n uutistenlukija) *TV:n uudizien-lugi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~katsaus** (lyhyt uutislähetys) *uudizien kačelm|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kynnys** *uudizienkännü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); uutiskynnyksen ylittämiseksi täytyy olla tarjolla tosi hyvä juttu *uudizienkänniüksen ülittämizekse taričukses pidää olla tozi hüvä kirjutus*; **~lähetys** *tuorehien uudizien tüöndämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/ *tüönnänd|ü* (~än, ~iä, ~ii)/ *tüön|dö* (~nön, ~düö, ~dölöi); **~toimitus** *uudizien redaktsi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

uutera (ahkera, työteliäs) *ahker* (~an, ~ua, ~ii); *ruada|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

uutuudenviehätys *uvvenlumovu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

uutuus (uusi, uudenlainen tuote) ks. *uudennos* 1

uuvuttaa *uuvut|tua* (~an, ~tau, ~etah); liika työ
uuvuttaa *liigu ruado uuvuttau*

V v W w

vaahdota 1. (kuohuta, poreilla) *olla (olen, on, ollah) vuahtel; men|nä* (~en, ~öü, ~näh)/ *no|sta* (~uzen, ~uzou, ~stah) *vuahtele*; olut vaahtoa *piivo nouzou vuahtele* 2. (kuv., ark. intoilla, pauhata) *vuaht|atakseh* (~uammos, ~uah/ ~uahes, ~atahes); mitä sinä taas siinä vaahtoat? *midäbo sinä nečis müös vuahtuattos?*

vaahdottaa *vuaht|ata* (~uan, ~uau, ~atah); tukka vaahdotetaan sampoolla *tukat vuahtatah šampunil*

vaahtera (kasv. Acer) *k|on|a* (~an, ~ua, ~oi)

vahto 1. *vuaht|i* (~en, ~ie, ~iloi); kerma vatkaan vaahdoksi *sliuhku pieksetäh vuahtekse* 2. (kuv.) *vuaht|i*; puhua suu vaahdossa *paista suu vuahtes*

vahto|kylpy *vuahtiküll|bü* (~vün, ~büü, ~bülöi); *vannuküll|bü*; **~muovi** *penoplast|u* (~an, ~ua, ~oi); vaahtomuovista tehty patja *penoplastas luajittu matrassu*; **~pesu** *vuahtipez|o* (~on, ~uo, ~oloi); sohva puhdistuu vaahtopesussa *divan puhtastuu vuahtipezos*; **~pää** (vaahtopäinen aal-lonharja) *vuahtiharj|u* (~an, ~ua, ~oi); järvellä näkyy vaahtopäitä *järvel nägüü vuahtiharjoi*; **~sammutin** *vahtisammut|in* (~timen, ~indu, ~timii); palon varalta on yleisissä tiloissa oltava riittävästi vaahtosammuttimia *tulipalon varal ühtehizis paikois pidäü olla külläl vuahtosammuttimii*

vahtoutua (3. pers.) *vuahtevu|o* (~u, ~tah); tämä sampoo vahtoutuu huonosti *tämä šampuni pahoi vuahtevuu*

vaaka 1. (mittausväline) *vies|at* (~oin, ~soi); vaa'an mukaan paino ei ole noussut *viesoin mugah viesu/ paino ei ole nossuh* 2. (eräs horoskoopimerkki) *vies|at* 3. (kuv.) *vies|at*; emme voi tietää, mihin suuntaan vaaka kallistuu *emmo voi tiediä kunne-päi viesat kallistutah*

vaaka|suora (horisontaalinen) *gorizontalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); **~taso** *gorizontalli|ne taz|o* (~on, ~uo, ~oloi)/ *lačak|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); tehdä liikkeitä vaakatasossa *luadie liikkehii gorizontallizel tazol*

vaakuna *gerb|u* (~an, ~ua, ~oi); mitä Lahden vaakunassa on kuvattuna? *midä Lahten gerbah on kuvattu?*

vaalea *valpa|s* (~han, ~stu, ~hii); vaaleat ja tum-

mat värit *valpahat da muzavat värit*

vaalea|hiuksinen *valpastukka|ine* (~zen, ~stu, ~zii); vaaleahiuksiset viikingit *valpastukkazet viikingat*; **~ihoinen** *valgeihibja|ine* (~zen, ~stu, ~zii)
vaalean|punainen *valpahanrusk|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); **~sininen** *valpahansini|ne* (~zen, ~stü, ~zii)

vaaleaverikkö (blondi) *valgeiveri|ne* (~zen, ~stü, ~zii); 1. (mies) *blondin* (~an, ~ua, ~oi) 2. (nainen) *blondink|u* (~an, ~ua, ~oi)

vaalentaa *vallend|ua* (~an, ~au, ~etah); vaalensin (par. valkaisin) *hiukseni vallendin (valgain) tukat*

vaali *valliču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *vuibor|at* (~oin, ~oi); kansanedustajat valitaan vaaleilla *deputuat-toi vallitah valličukses*

vaalia 1. (hoitaa, hoivata) *hoi|dua* (~jan, ~dau, ~jetah); terveyttä on syytä vaalia *tervehüttü pidäü hoidua* 2. (kunnioittaa, pitää arvossa) *kunni-voit|tua* (~an, ~tau, ~etah); arvost|ua (~an, ~au, ~etah); karjalaiset vaalivat äidinkieltään *karjalazet kunnivoitetah omassah muamankieldü*

vaali|avustaja *valličusabuniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~ehdokas** *valličuskandiduat|tu* (~an, ~tua, ~toi); ryhtyä vaaliehdokkaaksi *ruveta valličuskandiduatakse*; **~kampanja** *valličuskampuani|i* (~en, ~edu, ~eloi); kuinka vaalikampanjan rahoitus on hoidettu? *kuibo valličuskampuanien finansiiruiččemine on hoijettu?*

~kausi *valličuska|uzi* (~vven, ~uttu, ~uzii); kesken vaalikauden kesken *valličuskauttu*; **~kelpoi-nen** *valličukseh kelbuaj|u* (~an, ~ua, ~oi); vain vaalikelpoinen voi asettua ehdolle vaalissa *vaiku valličukseh kelbuaju voi pretenduija valličuskandiduatakse*; **~liitto** *valličusliit|to* (~on, ~tuo, ~toloi); mitkä puolueet ovat vaaliliitossa keskenään? *mittumatbo puolovehet ollah keskenäh valličusliitos*; **~mainos** *valličusrekluam|u* (~an, ~ua, ~oi); teiden varsilla on vaalimainoksia *tie-löin varrel on valličusrekluamoi* **~ohjelma** *valličusohjelm|u* (~an, ~ua, ~oi); *valličusprog-ramm|u* (~an, ~ua, ~oi); puolue julkaisi vaalioh-jelmansa *puoloveh piästi ilmah omassah valličus-ohjelman*; **~piiri** *valličuspiiri* (~n, ~i, ~löi); *valličusokrug|u* (~an, ~ua, ~oi); hän on ehdok-kaana Hämeen vaalipiirissä *hái on kandiduatan-nu Hämeen valličuspiiris*; **~sija** *valličussij|a* (~an, ~ua, ~oi); hänet asetettiin ensimmäiselle vaalisi-jalle *händü pandih enzimäzele valličussijale*; **~taistelu** *valličustor|a* (~an, ~ua, ~ii); *valličus-borč|u* (~an, ~ua, ~ii); käydä vaalitaistelua *pidiä valličustorua*; **~tappio** *valličushäviv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); koimme musertavan vaalitappion *meile rodih tappai valličushävivö*; **~tentti** *valličuskoit|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii); puolueiden viimeinen vaalitentti televisiossa *puolovehien jälgimäine valličuskoiteh televiizoras*; **~tulos** *valličustulo|s*

(~ksen, ~stu, ~ksii); vaalituloksesta ilmoitetaan uutisissa valličustulokses ilmoitetah uudizis; ~**voitto** valličusvoit|to (~on, ~tuo, ~tolo); juhlia vaalivoittoa pruaznuija valličusvoittuo

vaan vai; vaiku; en lähde yksin, vaan perheen kanssa en lähte üksin, vaiku perehenke

vaania 1. (väijyä; vakoilla, tarkkailla salaa) karavuuli|e (~n, ~u, ~tah); hiiristel|lä (~en, ~öü, ~läh); novvat|tua (~an, ~tau, ~etah); niikist|iä (~än, ~äü, ~etäh); haukka leijailee ilmassa ja vaanii saalista haukku liidelöü ilmas da hiiristelöü sualis-tu; pomo vaanii (par. vahtii) tarkkaan alaistensa tekemisiä johtai tarkah novvattau (vardoiččou) omassah alazien ruadoloi 2. (kuv.) karavuuli|e; viidakossa vaanii vaara joka askelella viidakos karavuuliu varavo joga askelel

vaara I (uhka, uhkaava tilanne) hädä (hiän, hädiä, hädii); bed|a (~an, ~ua, ~oi); varav|o (~on, ~uo, ~oloi); opuasnosti (~n, ~i, ~loi); sruasti (~n, ~i, ~loi); uhmata vaaraa vastustua hädiä; olla vaaraksi ympäristölleen olla bedakse ümbäristöle; hän on vaarassa menettää työpaikkansa häi on varavos menettiä omassah ruadopaihan

vaara II (tunturia pienempi, loivahko korkea mäki) vuar|u (~an, ~ua, ~oi); Kainuussa ja Pohjois-Karjalassa on jylhiä vaaroja Kainuus da Pohjas-Karjalas on komiedu vuaru

vaarallinen varattav|u (~an, ~ua, ~ii); opuasno|i (~in, ~idu, ~loi); tupakointi on terveydelle vaaral-lista kurimine on opuasnoi tervehüöle; vankikar-kuria pidetään vaarallisena vangipagolastu pietäh varattavannu

vaarantaa (saattaa vaaralle alttiiksi) riskui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); vaarantaa henkensä toisten puolesta riskuija omal hengal toizien puoles

vaarantua (joutua uhanalaiseksi) puut|tuo (~un, ~tuu, ~utah) riskah; hänen asemansa yrityksen johdossa on vaarantunut hänen tila firman johtos on puuttunuh riskah

vaaratilanne varattav|u (~an, ~ua, ~ii) situatsi|i (~en, ~edu, ~eloi); ruuhkaliikenteen vaaratilan-teet ahtistusliikendehen varattavat situatsiet

vaaraton varuamat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); tauti osoittautui vaarattomaksi taudi ilmeni va-ruamattomaks

vaari 1. (isoisä) died|ö|i (~in, ~idu, ~loi) 2. (kuv. ottaa opikseen, noudattaa): ottaa tilaisuudesta vaari/vaarin (käyttää tilaisuus hyväkseen) käüttiä mahtuo oman ičen hiiväks

vaate so|ba (~van, ~bua, ~bii); pukea vaatteet ylleen panna sovat piäle; ostin uusia vaatteita ostin uuttu sobua

vaate|kaappi sobaškuap|pu (~an, ~pua, ~poi); ~**kauppa** sobakaup|pu (~an, ~pua, ~poi); so-balauk|ku (~an, ~kua, ~koi); ~**komero** soba-komer|o (~on, ~uo, ~oloi); ~**naulakko** soba-

nuaglik|ko (~on, ~kuo, ~koloi); ~**ripustin** soba-ripusti|n (~men, ~ndu, ~mii)

vaatettaa (pitää vaatteissa) sellit|tiä (~än, ~tää, ~etäh); syöttää ja vaatettaa lapset süöttii da sellit-tiä lapset

vaatia 1. (velvoittaa, tiukata) vua|die (~jin, ~diu, ~jitah); vaadimme hänet tilille teoistaan vuajim-mo händü čotale omassah tegolois; vaadin selitystä vuajin sellitüstü 2. (edellyttää, tarvita) vua|die; työ on vaatinut paljon aikaa ja energiaa ruado on vuadinuh äijän aigua da energiedü; suoritus vaatii tarkkaavaisuutta tulos vuadiu tarkazuttu; se on nykymuodin vaatimaa pukeutumista se on nügü-movvan vuajittuu selgiemistü

vaatimaton 1. (vähään tyytyvä, nöyrä) vuadi-mat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); vaatimaton ihminen vuadimatoi ristikanzu 2. (yksinkertai-nen, vähäpätöinen) vuadimat|oi; elää vaatimatto-missa oloissa eliä vuadimattomis ololois; eläkkeee-ni on varsin vaatimaton minun eläkeh on ihan vuadimatoi/ ülen pieni

vaatimus 1. vuadimu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); vaati-muksesi on kohtuuton sinun vuadimus on miä-räntundematoi; tein sen hänen vaatimuksestaan luajiin sen hänen vuadimukses 2. (vähimmäiseh-to) vuadimu|s; tutkinto on suoritettu vanhojen vaatimusten mukaan tutkindo on piettü vahnoin vuadimuksien mugah; ajan vaatimuksia vastaava sanakirja aijan vuadimuksii vastuaju sanakirju/ sanakniigu

vaatimustaso vuadimustaz|o (~on, ~uo, ~oloi); vaatimustasoa on jouduttu laskemaan vuadimus-tazuo on pidäniüh alendua

vaativa vuadi|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); asiakas on hyvin vaativa kljentu on aiga vuadii; otin vastaan vaativan työn otin vastah vuadijan ruavon

vaatturi (räätäli) sovanombeli|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); portno|i (~in, ~idu, ~loi); puku teetettiin vaatturilla kost'um ombelutettih portnoil

vadelma (kasv. Rubus idaeus) vago|i (~in, ~idu, ~loi); vavarj|u (~an, ~ua, ~oi)

vaellus 1. kuleskelu (~n, ~u, ~loi); lähteä vaelluk-selle tunturiin lähtie kuleskelule lapinmägilöih 2. (kuv.) kuleskelu; päättää maallinen vaelluksensa (kuolla) loppie mualline kuleskelu (kuolta)

vaeltaa (matkata, taivaltaa) kul|gie (~len, ~gou, ~gietah); kuleskell|la (~en, ~ou ~lah); kävel|lä (~en, ~öü, ~läh); vaelsimme 10 kilometrin mat-kan tunturissa kävelimmö kummenenkilometrizen matkan lapinmägilöis; hautausaatto vaeltaa kirk-komaalle muahpanenduprotsessii kulgou kalmoi-muale

vagina (anat. emätin) vagin|a (~an, ~ua, ~oi)

vaha vah|a (~an, ~ua, ~oi); kiillotin auton vahalla poliruičn mašinan vahal ◇ olla kuin sulaa vahaa jonkun käsissä (suostua kaikkeen mahdolliseen)

olla ku sula vaha kenentah kázis (suostuo kaikkeh mahtollizeh)

vaha|kabinetti vahakabiniet|tu (~an, ~tua, ~toi); **~kangas** klejonk|u (~an, ~ua, ~oi); vahakankaal-la peitetty pöytä klejonkal katettu stola; **~nukke** vahakukl|u (~an, ~ua, ~ii)

vahata (kiillottaa vahalla, ark. buunata) vah|ata (~uan, ~uau, ~atah); vahata lattiat vahata lattiet

vahdinvaihto 1. (vartijoiden vaihto) vahtin/ vardoicčijan/ karavuulan/ storožan vaihtami|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ vaihtand|u (~an, ~ua, ~oi)/ vaiht|o (~on, ~uo, ~oloi); presidentinlinnan edessä on meneillään vahdinvaihto prezidentandvorčan ies menöü karavuulan vaihto 2. (kuv.) vahtin/ vardoicčijan/ karavuulan/ storožan vaihtami|ne/ vaihtand|u/ vaiht|o; yrityksen johdossa tapahtuu vahdinvaihto (johto vaihtuu) firman johtos tapah-tuu vahtin vaihto (johto vaihtuu)

vahingoittaa (tuottaa vahinkoa) vahingoit|tua (~an, ~tau, ~etah); satat|tua (~an, ~tau, ~etah); rik|kuo (~on, ~kou, ~etah); myrsky vahingoitti puita štormu rikoi puuloi; lehtikirjoittelu vahin-goittaa hänen mainettaan lehtikirjuttelu vahin-goittau hänen mainehtu

vahingoittua (loukkaantua, vaurioitua) vahin-goit|tuo (~un, ~tuu, ~utah); satat|tuo (~un, ~tuu, ~utah); sattavu|o (~n, ~u, ~tah); sat|tuakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); kukaan ei onnek-si vahingoittunut kolarissa avaaries ozakse niken ei sattavunnuh

vahingoittumaton vahingoittumat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); satattumat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii)

vahingollinen (tuhoisa, turmiollinen) vahingol-li|ne (~zen, ~stu, ~zii); pah|a (~an, ~ua, ~oi); ter-veydelle vahingolliset elämäntavat tervehiöle pa-hat eloksentavat

vahingon|ilo vahingonil|o (~on, ~uo, ~oloi); tun-tea vahingoniltoa toisen epäonnistumisesta čus-vuija vahingoniluo toizen ozattomuus; **~korvaus** vahingonkorvahu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); vaatia vahingonkorvausta vuadie vahingonkorvahustu; **~laukaus** ambumi|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ am-mund|u (~an, ~ua, ~oi) petties/ vahingos

vahinko 1 (haitta, menetys, tappio) vahing|o (~on, ~uo, ~oloi); vakuutus ei korvaa vahinkoja strahouhku ei korvaa vahingoloi; kärsiä taloudellista vahinkoa kärzie talovehellistu vahinguo 2. (erehdys, kömmähdyt) vahing|o; anteeksi, se oli pelkkä vahinko! andiekse, se oli tozi vahingo! tein sen vahingossa ruavoin sen vahingos 3. (katastrofi, turma) vahing|o; maanjäristyksen aiheuttamat vahingot muanjäräitükšen suatetut vahingot ◇ vahinko ei tule kello kaulassa vahingo ei tule kello kaglas; vahingosta viisastuu vahingos viizastuu

vahti 1. (vartija) vahti (~n, ~i, ~loi); vardoicči|i

(~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); karavuul|u (~an, ~ua, ~oi); storož|u (~an, ~ua, ~oi) 2. (vahdissa olo) vahti; vardoicči|i; karavuuli|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); storož|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); koira talon vahtina koiru taloin vardoicčijannu; olla vahdissa olla storožimas

vahtia vahti|e (~n, ~u, ~tah); vardoil|ja (~čen, ~ččou, ~jah); karavuuli|e (~n, ~u, ~tah); storož|i (~n, ~u, ~tah); vahdithan huolellisesti tulta? kara-vuulithäi tarkazeh tuldu?

vahti|koira vahtikoir|u (~an, ~ua, ~ii); **~mestari** vahtimie|s (~hen, ~stü, ~hii); portjee (~n, ~du, ~loi); koulun vahtimestari huolehtii ovien avaami-sesta školan vahtimies huolehtiu uksien avuamizes; hotelliin vahtimestaria sanotaan myös portteeriksi hotelin vahtimestü sanotah vie portjeekse; **~pa-raati** karavuuluparuad|u (~an, ~ua, ~oi)

vahva (luja, voimakas) luj|a (~an, ~ua, ~ii); vägev|ü (~än, ~iä, ~ii); vahvat seinät lujat seinät; maa on tunnettu vahvasta armeijastaan muadu tutah vägeväs armies; tässä työssä on oltava vah-vat hermot täs ruavos pidäü olla lujat nervat

vahvasti (vankasti, lujasti) kovah; lujah; külläl; syödä vahvasti süvvä külläl; olen vahvasti samaa mieltä kanssasi olen lujah samua mieldü sinunke

vahvistaa 1. (lujittaa, tehdä kestävämmäksi) lujend|ua (~an, ~au, ~etah); tieto vahvasti epäily-jäni tiedo lujendi minun ebäilüksii; maitotuotteet vahvistavat luustoa maidoproduktat lujendetah luustuo 2. (varmentaa, hyväksyä) varmend|ua (~an, ~au, ~etah); hüväksü|ö (~n, ~ü, ~täh); onko laki jo vahvistettu? ongo zakon jo hüväksüttü? ◇ poikkeus vahvistaa säännön poikkevus lujendau siämmön

vahvistua (tulla vahv/emm/aksi, lujittua) lujel|ta (~nen, ~nou, ~tah); varmel|ta (~nen, ~nou, ~tah); valuutan arvo on vahvistunut val'uutan arvo on lujennuh; luottamus Jumalaan vahvistui onnetto-muuden jälkeen luottamus Jumalah varmistui ozattomuon jälgeh

vahvistus lujendami|ne (~zen, ~stu, ~zii); lujen-dand|u (~an, ~ua, ~oi); lujendu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); varmendami|ne (~zen, ~stu, ~zii); varmen-dand|u (~an, ~ua, ~oi); varmendu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); onko tietoon saatu virallista vahvistusta? ongo suadu tiedoh virallistu varmendustu?

vahvuus 1. (lujuus, kestävyys) luju|s (~on, ~ttu, ~zii); kestävü|s (~ön, ~ttü, ~ksii); köyden vahvuus nuoran kestäviis; optikko tarkistaa silmälasien vahvuudet optikku tarkastau očkien lujuon 2. (kuv. voima) välgi (~in, ~gie, ~gilöi); voim|u (~an, ~ua, ~ii); hakijan vahvuudet ja heikkoudet pretendentan voimat da heikkovuot 3. (koko, lu-kumäärä) voim|u; välgi; joukkueen vahvuus on 12 pelaajaa joukkovehen voimu on kaksitostu kižuajua **vai** vai; ga; otatko kahvia vai teetä? otatgo koufiedu

vai čuajuu? vai niin sinä kuvittelet *ga mugago sinä kuvittelet*

vaientaa 1. (mykistää; saattaa hiljaiseksi) *vaikas-tut|tua* (~an, ~tau, ~etah); hän vaiensi vastarin-nan parilla sanalla *hai vaikasutti vastustuksen paril sanal* 2. (kuv. tappaa) *vaikastut|tua; tap|pua* (~an, ~pau, ~etah); toisinajattelijat vaiennettiin *toizinduumaiččijoi tapettih*

vaieta 1. (mykistää, hiljetä) *vaikastu|o* (~n, ~u, ~tah); *hille|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); liikenteen melu vaikeenee *liikendehen melu hillenöü*; lehdet ovat jo vaienneet asiasta *lehtet on jo vaikasuttu dielos* 2. (olla sanomatta mitään) *vaikastu|o; olla* (olen, on, ollah) *vaikkani*; hän vaikeni yksityiskohdista *hai vaikas-tui üksitüskohtis*

vaihde 1. (ajanjakson vaihtuminen) *vaihtumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *vaihtund|u* (~an, ~ua, ~oi); *vaiht|o* (~on, ~uo, ~oloi); vuosituhanen vaihteessa *vuozituhanden vaihtos* 2. (vaihteiston osa) *vaiht|e* (~ien, ~ettu, ~ieloi); *pereduac|ču* (~an, ~čua, ~čoi); ajaa pienemmällä vaihteella *ajua pienembäl vaihtiel/ pereduacal* 3. (raiteiden liittymä) *vaiht|e; strekl|u* (~an, ~ua, ~oi); rautatien vaihteet *raududorogan vaihtiet* 4. (liikerytyksen puhelinkeskus) *telefonkesku|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); ilmoitan poissaolostani vaihteeseen *ilmoitan iččeni poisolos telefonkeskuseh*

vaihde|pyörä *vaihtepolgupüör|ü* (~än, ~iä, ~ii);

~tanko (vaihdekeppi) *vaihtekep|pi* (~in, ~pii, ~pilöi); **~vuodet** (mon.) *vaihtovu|vvet* (~ozien, ~ozii); kärsiä vaihdevuosien vaivoista (par. vaihdevuosivaivoista) *kärzie vaihtovuozien vaivoi*

vaihdoes *vaiht|o* (~on, ~uo, ~oloi); potilaalle suositeltiin ilmaston vaihdosta *voimattomale kehoitet-tih ilmaston vaihtuo*

vaihe 1. (erä, jakso, kausi) *ka|uzi* (~vven, ~uttu, ~uzii); *staadi|li* (~en, ~edu, ~eloi); työn eri vaiheet *ruavon eri kavvet*; tässä vaiheessa ei voi tehdä muuta *täl staadiel ei sua ruadua muudu* 2. (väli, läheisyys) *koht|u* (~an, ~ua, ~ii); *kesk|li* (~en, ~ie, ~ilöi); odotan sinua tienhaaran vaiheilla (par. paikkeilla) *vuotan sinuu tiešuaran kohtas*; olla kahden vaiheilla (empiä) *olla kahten keskel*

vaiheikas (vaihteleva, monivaiheinen) *vaihteli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); elää vaiheikkaita aikoja *eliä vaihtelijoi aigoi*

vaihtaa 1. (korvata jollakin muulla) *vaiht|ua* (~an, ~au, ~etah); joko vaihdoit autoon talvirenkaat? *jogo vaihtoit mašinan talvirengahat?* vaihtaa puoluekantaansa *vaihtua puolovehkandua*; vaihtaa maisemaa (ark. lähteä muualle) *vaihtua aloveh-ümbäristüö* (lähtie muijale) 2. (vaihtaa keskenään) *vaiht|ua toine toizenke; sanel|la* (~en, ~ou, ~lah) *toine toizele*; vaihdoimme tärkeimmät kuulumiset *sanelimmo toine toizele tärgevimat kuulumizet*; vaihtaa istumapaikkaa *vaihtua istundupaikkua*

3. *vaiht|ua*; vaihtaa valuuttaa *vaihtua val'uuttua*; voitteko vaihtaa tämän setelin pienempään? *voit-togo vaihtua tämän dengan pienembäh?*

vaihteleva *vaihteleva|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *vaihteli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *muuttu|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); odotettavissa vaihtelevaa pilvi-syyttä *vuotettavis on vaihtelijua pilvizüttü*; ohjel-misto on vaihteleva *repertuaru on vaihtelii*; vaih-televalla menestyksellä *vaihtelijal menestüksel*

vaihtelu 1. (vaihteleminen) *vaihtelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *vaihtelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *vaihtelu* (~n, ~u, ~loi); postimerkkien vaihtelu *poštu-markoin vaihtelemine* 2. (vuorottelu, vaihtumi-nen) *vaihtelemi|ne; vaihtelend|u; vaihtelu*; säätilan vaihtelut *siättilan vaihtelendat* ◇ *vaihtelu* virkistää *vaihtelu elvüttää*

vaihto *vaihtami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *vaihtand|u* (~an, ~ua, ~oi); *vaiht|o* (~on, ~uo, ~oloi); junan vaihto on Riihimäellä *junan vaihto on Riihimäil*; kokouksessa oli kiivasta mielipiteiden vaihtoa *kerähmös oli kovua mielienvaihtuo*

vaihtoehto *vaihtoet|o* (~on, ~uo, ~oloi); *variant|u* (~an, ~ua, ~oi); *alternatiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); kannatan jälkimmäistä vaihtoehtoa *kannatan jälgimästü vaihtoetuo*

vaihtoehtoinen (valinnainen) *vaihtoet|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *vallittav|u* (~an, ~ua, ~ii); vaih-toehtoinen kieli *vallittavu kieli*

vaihtoehtolääkintä (muu kuin lääketieteellinen hoito) *vaihtoettoparandami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *vaihtoettoparandand|u* (~an, ~ua, ~oi); *vaihto-ettoparandu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *vallittav|u* (~an, ~ua, ~ii) *parandu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

vaihto|kauppa *vaihtokaup|pu* (~an, ~pua, ~poi); *vaihtolauk|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~lämpöinen** (biol.) *vaihtolämbö|ine* (~zen, ~stü, ~zii); vaihto-lämpöiset eläimet *vaihtolämbözet eläit*; **~näp-päin** (atk.) *vaihtokuaviš|šu* (~an, ~šua, ~šoi); **~oikeus** *vaihto-oigevu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); tavarella ei ole vaihto-oikeutta *tavaral ei ole vaih-to-oigevustu*; **~oppilas** *vaihto-opastu|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); tytär lähti vaihto- oppilaaksi Yh-dysvaltoihin *tütär lähti vaihto-opastujakse Ühtüs-valdoh*; **~pelaaja** (urh.) *vaihtokižua|ju* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); **~raha** *raudurah|a* (~an, ~ua, ~oi); *raududeng|u* (~an, ~ua, ~oi); pitääkö vaihtorahat! *pidäkkiä raududengat!* **~tase** (tal. viennin ja tuonnin suhde) *vaihtotaz|o* (~on, ~uo, ~oloi); *eksportu-importutaz|o*

vaihtua 1. (tulla jonkun/jonkin sijaan) *vaihtu|o* (~n, ~u, ~tah); puheenjohtaja vaihtui *paginanve-däi vaihtui*; kahden oppilaan reput ovat vaihtu-neet kahden opastujan reput *on vaihtuttu* 2. (muut-tua toisenlaiseksi) *vaihtu|o; muut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); sää vaihtui sateiseksi *siä muutui vihma-zekse*

vaihtuvuus (vaihtuminen) *vaihtumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *vaihtund|u* (~an, ~ua, ~oi); *vaihtuvu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *työntekijöiden vaihtuvuus näyttää huolestuttavalta ruadajien vaihtundu ozu-tahes huolestuttavakse*

vaijeri (teräslankaköysi) *tros|su* (~an, ~sua, ~sii)

vaikea (vaativa, työläs, hankala) *vaig|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *vaikea tehtävä vaigei ruattavu*; olemme vaikean ongelman edessä *olemmo vaigien ongelman ies*; työn vaikein vaihe on ohi *ruavon vaigien aigu on mennüh*; *vaikea* (par. paha, pahanlaatuinen) sairaus *paha voimattomus*

vaikeatajuinen *vaigiehellendettäv|ü* (~än, ~iä, ~ii); *tekstissä on monia vaikeatajuisia kohtia tekstas on monii vaigiehellendettävii kohtii*

vaikeneminen *vaikastumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *vaikastund|u* (~an, ~ua, ~ii); *vaikastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) ◇ *puhuminen on hopeaa, vaikeneminen kultaa pagizemine on hobjuu, vaikastumine kuldua*

vaikearoida 1. (valittaa) *ohk|ua* (~an, ~au, ~etah); *vaikearoida tuskissaan ohkua tuskis* 2. (ruikuttaa) *voiveroit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *mädzi|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); *älä ruikuta, ei muillakaan helppoa ole! älä voiveroita, ei ni toizil ole helpo!*

vaikeus *vaigevu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *joutua vaikeuksiin puuttuo vaigevuksih*; *valinnan vaikeus valličendan vaigevus*; *saimme lainan vaikeuksitta saimmo vellan vaigevuksittah*

vaikeuttaa (haitata, hankaloittaa) *vaigevut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *runsas lumi vaikeuttaa liikumista suuri lumi vaigevuttuu liikumistu*; *vaalitappio on vaikeuttanut puolueen asemaa valličusmenetüs on vaigevuttanu puolovehen tilua*

vaikeutua (hankaloitua) *vaigevu|o* (~n, ~u, ~tah); *roi|ta* (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes) *vaigiembakse*; *meriliikenne on vaikeutunut jäiden vuoksi meriliikendeh jialöin täh on roinnuh vaigiembakse*

vaikka *hos*; *oli lämmintä, vaikka tuulikin oli lämmin, hos tuuligi*; *ei ole väliä, vaikka ihmiset puhuvat ei ole välii, hos rahvas paistahgi*; *tulkoon vaikka mitä roikkah hos midä*

vaikute (virike) *vaikut|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii); *virik|eh* (~kehen, ~ehtü, ~kehii); *viritü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *saada uusia vaikutteita suaja/ suaha uuzii viritüksii*

vaiutelma (käsitys, vaikutus, tunne) *vaikutelm|u* (~an, ~ua, ~oi); *miell|i* (~en, ~dii, ~ii); *nägemü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *tun|do* (~non, ~duo, ~doloi); *sain hänestä positiivisen vaikutelman sain hänes pozitiivizen tunnon*

vaikutin (peruste, motiivi) *vaikut|in* (~timen, ~indu, ~timii); *perusteh* (~en, ~tu, ~ii); *motiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); *mitkä mahtoivat olla teon vaikutimet? mitbo voidih olla tevon motiivat?*

vaikuttaa 1. (olla osuutta, tehoa) *vaikut|tua* (~an,

~tau, ~etah); *ot|tua* (~an, ~tau, ~etah) *ozua*; *ru|veta* (~bien, ~bieu, ~vetah) *tundumah*; *diesvui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *teon raakuus vaikuttaa rangaistukseen tevon pahuonsiivüs vaikuttau nakazaanieh*; *miten pian lääke vaikuttaa? kuibo terväh rohto diesvuiččou?* 2. *haiskahtaa, tuntua* *ozut|tuakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); *tun|duo* (~nun, ~duu, ~nutah); *hän vaikutti tutulta häi ozuttihes tuttavakse* 3. (vanh. olla, toimia, työskennellä) *olla* (*olen, on, ollah*); *toimi|e* (~n, ~u, ~tah); *rua|dua* (~n, ~dau, ~tah); *missä päin maailmaa hän nykyään elää ja vaikuttaa* (par. toimii)? *kuspäibo muailmua häi nügöi eläu da toimiu?*

vaikuttaja 1. (ihminen) *vaikutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *ozanotta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *poliittiset vaikuttajat poliittizet ozanottajat* 2. (vaikuttava tekijä) *vaikutta|i*; *ozanotta|i*; *kielenulkoi-set vaikuttajat kielenulguopolizet vaikuttajat*

vaikuttava 1. (tehoava, tepsivä) *vaikutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *toimi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *diesvuičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *lääke on nopeasti vaikuttava liečeh on terväh toimii* 2. (ytimestä, vakuuttava) *üdimek|äs* (~kähän, ~ästü, ~kähii); *mieläkiinnittä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *olipa vaikuttava puhe! se kačo oli üdimekäs pagin!*

3. (huomiota herättävä, näyttävä) *mieläkiinnittä|i*; *kaun|is* (~ehen, ~istu, ~ehii); *čom|a* (~an, ~ua, ~ii); *hänen esiintymisasunsa oli todel-la vaikuttava hänen ozuttelu-ulgonägö oli toven mieläkiinnittäi*; *Lapin vaikuttavat tunturimaiset Lapin kaunehet tunturialovehet*

vaikutus 1. (mahti, teho, voima) *vaikutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *effekt|u* (~an, ~ua, ~oi); *voim|u* (~an, ~ua, ~ii); *ilmaston vaikutus rapautumiseen ilmaston vaikutus haihtumizeh*; *onko presidentillä vaikutusta kansan mielipiteisiin? ongo prezidental vaikutustu rahvahan mielih?* 2. (seuraus, tulos) *vaikutu|s*; *alkoholin liikakäytön vaikutus alkogolin liijakse käüttämizen vaikutus*; *puheillani ei ollut vaikutusta häneen minun paginoil ei olluh vaikutustu häneh*

vaikutus|mahdollisuus (mahdollisuus vaikuttaa) *vaikutusmaht|o* (~on, ~uo, ~oloi); *onko sinulla mitään vaikutusmahdollisuutta asiaan? ongo sinul midätah vaikutusmahtuo dieloh?* ~valta *vaikutusval|du* (~lan, ~dua, ~doi); *käyttää vaikutusvaltaansa käüttiä vaikutusvaldua*; ~valtainen *vaikutusvalda|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *vaikutusvaltaiset tuttavat vaikutusvaldazet tuttavat*

vailla, vaille 1. (prepos. ja postpos.) *ilmai*; *olen taas vailla työtä olen müös ilmai ruaduo*; *toimia täyttä ymmärrystä vailla ruadua ilmai tävvelleh ellendämistü* 2. (adv.) *vajai*; *kello on varttia vaille kuusi aigua on viittütostu vajai kuuzi*; *viimeistä tenttiä vaille maisteri jälgimästü koitehtu vajai*

magistru

vaimea (heikohko, hiljainen) *hil'la|ine* (~zen, ~stu, ~zii); seinän takaa kuului vaimeata musiikkia *seinän tagua kuului hil'laina muuzikku*

vaimentaa (hiljentää) *hillend|ä* (~än, ~äü, ~etäh); *peit|tää* (~än, ~tää, ~etäh); paksu matto vaimentaa askelten äänen *sangei matto peittää askelten iänen*

vaimo *ak|ku* (~an, ~kua, ~koi); *muč|oi* (~oin, ~oidu, ~čoloi); mieheltä jäi vaimo ja kolme lasta *mužikas jäi mučoi da kolme lastu*

vain 1. (rajoitusta ilm.: ainoastaan) *vai*; *vaiku*; meillä on aikaa vain kaksi kuukautta saada työ valmiiksi *meil on aigua vaiku kaksi kuudu suaja ruado valmehekse* 2. (vahvistussana) *vai*; kiitos vain seurasta ja näkemiin! *passibo vai ühtesolos da nägemizih!* en minä vain tiedä minä *vai en tiijä*; tulkaa vain sisään! *tulgua vai pertih!* ◇ vain minun kuolleen ruumiini yli *vaiku minun kuol-luon rungan üli*

vainaja *kuollu|h* (~on, ~ttu, ~zii); *pokoiniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); vainajan muistoa kunnioittaen *kuolluon mustuo kunnivoittajen*; vainajien muistelu *pokoiniekoin mustelu*

vainio (ylät. isohko peltoalue) *peldoaloveh* (~en, ~tu, ~ii); talon ympärillä leviävät viljavat vainiot *taloin ümbäri levitäh vi'l'azat peldoalovehet*

vaino (vainoaminen) *ahdistelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ahdistelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *ahdistelu* (~n, ~u, ~loi); kristittyjen vainot *ristittüloin ahdistelendu*

vainoharha *ahdistelumuanil|i* (~en, ~edu, ~eloi); sairaalla on vainoharhoja *voimattomal on ahdistelumuanieloi*

vainota (ahdistaa) *ahdist|ua* (~an, ~au, ~etah); *ahdistel|la* (~en, ~ou, ~lah); häntä vainottiin ihonvärin vuoksi *händü ahdisteltih hibjanvärin täh*

vainu (esim. koiran hajuaisti) *vainu* (~n, ~u, ~loi); *hainu* (~n, ~u, ~loi); koiralla on tarkka vainu *koiral on tarku vainu*

vainuta 1. (seurata, löytää vainun avulla) *vainu|ta* (~on, ~ou, ~tah); *hainu|ta* (~on, ~ou, ~tah); koira vainuaa vieraan *koiru vainuou vierahan/ gost'an* 2. (kuv. vaistota, aavistaa) *huav|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *hainu|ta* (~on, ~ou, ~tah); *čusvui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); vainusin heti vaaran hedi *huavain bedan*

vaippa 1. (pikkulapsen varuste) *ripak|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); Pampers-vaipat olivat tarjouksessa *Pampers-ripakat oldih taričukses* 2. (viitta) *viit|tu* (~an, ~tua, ~toi); *plašč|u* (~an, ~ua, ~oi); kietoutua vaippaansa *kiäriekseh viittah* 3. (kuv.) *viit|tu*, *peit|e* (~tien, ~ettü, ~tielöi); maa on peittynyt valkeaan (lumi)vaippaan *mua on peittünüh valgieh lumiviittah*

vaippaikäinen *ripakkoigä|ine* (~zen, ~stü, ~zii);

lapsi on vielä vaippaikäinen *lapsi on vie ripakkoigäine*

vaipua 1. (ylät. laskeutua, painua, upota) *vai|buo* (~vun, ~buu, ~vutah); *up|ota* (~puon, ~puou, ~otah); laiva vaipui meren pohjaan *laivu uppoi meren pohjah* 2. (kuv. sortua, joutua) *vai|buo*; *lang|eta* (~enen/ ~ien, ~enou/ ~ieu, ~etah/ ~ietah); *puut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); vaipua itsesääliin *vaibuo ičenziälehüöh*; olen vaipunut lähes epätoivoon *olen puuttunuh vähiävajai ebätoivoh*

vaisto (tahaton tunne, taju) *hainu* (~n, ~u, ~loi); *huaveh* (~en, ~tu, ~ii); *čusv|e* (~ien, ~ettu, ~ieloi); *instinkt|u* (~an, ~ua, ~oi); vaistoni sanoo, että on paras lähteä *minun instinktu sanou, on paras läh-tie*; elää vaistojensa varassa *eliä instinktoin varas*

vaistomainen (spontaani, vaistonvarainen) *instinktiivn|i* (~in, ~idu, ~loi); vaistomaiset taipumukset *instinktiivnoit taibumukset*

vaistota (aavistaa, ounastella, uumoilla) *hainu|ta* (~on, ~ou, ~tah); *huav|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *čusvui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); hän vaistosi vastapuolen aiheet *hái čusvuičči vastazen puolen duumat*; vaistoan aina ikävät asiat *huavuan ainos igävät dielot*

vaisu 1. (innoton, veltto, voimaton) *heik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *hil'la|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *sluabo|i* (~in, ~idu, ~oloi); vaisu hymy *sluaboi muhelu*; juhlien jälkeen on vähän vaisu olo *pruazniekan jälgeh on heikottavu olo* 2. (himmeä, väritön) *mutak|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *valpa|s* (~han, ~stu, ~hii); maalauksessa on melko vaisut värit *kartinas on aiga valpahat värit*

vaitelias (hiljainen, sanaton) *vaikkanioli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); isä istui vaiteliaana ja poltteli piippuaan *tuatto istui vaikkani da kurii trupkua*

vaiti (puhumatta, ääneti) *vaikkani*; muista olla vaiti tästä mitä kuulti! *musta olla vaikkani täs midä kuulti!*

vaitiolo (puhumattomuus) *olemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *olend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *ol|o* (~on, ~uo, ~oloi) *vaikkani*; *vaikkaniolemi|ne*; *vaikkaniolend|u*; *vaikkaniol|o*; vaitiolomme kesti kuukausia (emme puhuneet keskenämme) *olemine vaikkani kesti kuuloi (emmo paissuh keskenäh)* ◇ vaitiolo on myöntymisen merkki *vaikkaniolo on müöndü-mizen merki*

vaitiolovelvollisuus *vaikkaniolosan|a* (~an, ~ua, ~oi); lääkäreillä on vaitiolovelvollisuus *douhturi-loil on vaikkaniolosana*

vaiva 1. (rasitus, huoli, harmi) *vaiv|u* (~an, ~ua, ~oi); minusta on pelkkää vaivaa täällä *minun tiä olendas on vaiku vaivua*; ei maksa vaivaa valittaa *ei maksa vaivua žualuijakseh*; olet nähnyt niin paljon vaivaa minun takiani *olet nähünüh ülen äijän vaivua minun periä* 2. (vika, fyysinen kipu) *vaiv|u*; isoäidillä on kaikenlaisia vaivoja *buabal on*

kaikenualmazii vaivoi

vaivainen 1. (vammainen) *vaiva|ine* (~zen, ~stu, ~zii); vaivainen vanhus *vaivaine vahnu ristikanzu* 2. (mitätön, pieni, surkea) *vaiva|ine*; mokomakin vaivainen pikkujuttu! *se on ihan tühjü dielo!* talo maksoi vaivaiset 100 tuhatta *taloi maksoi vaivazet sadatuhattu*

vaivalloinen (hankala, rasittava, työläs) *vaig|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); reittiä pidetään vaivalloisena *reissuu pietäh vaigiennu*; asiakas on todella vaivalloinen tapaus *klijentu on toven vaigei tapahtus*

vaivannäkö (aherrus) *vaivannägem|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *vaivannäind|ü* (~än, ~iä, ~ii); *vaivannä|gö* (~vön, ~güü, ~gölöi); korvaan sinulle vaivannäkösi *korvuun sinulles vaivannägemizet*

vaivata 1. (huolestuttaa, häiritä, rasittaa) *vaiv|ata* (~uan, ~uau, ~atah); anteeksi että vaivaan pikkusialla *anna andiekse ku vaivuun sinuu pienel die-lol*; vaivata päättään *vaivata piädü* 2. (kiusata, ärsyttää, olla vikana) *vaiv|ata*; mikä teitä nyt vaivaa? *mibo nügöi teidü vaivuau?* minua vaivaa unettomuus *minuu vaivuau unettomus* 3. (muokata, alustaa, sotkea) *sotk|ie* (~en, ~ou, ~ietah); taikina vaivataan pöydällä ennen leipomista *taigin sotkietah stolal enne pastamistu*

vaivatton (harmiton, helppo) *vaivat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); matkustaminen on nykyään melko vaivatonta *matkailemine nügöi on aiga vaivatoi*

vaivautua (nähdä vaivaa) *nä|htä* (~in, ~göü, ~htäh) *vaivua*; vaivautuisit nyt edes vastaamaan sähköpostiisi *nägizit nügöi vaivan hos sähkö-poštan vastavukseh*; kiitos kun vaivauduit paikalle *passibo ku tulit*

vaivoin (hädin tuskin, juuri ja juuri) *odvavai*; poltilas pystyi vaivoin vastaamaan *voimatoi odvavai vastai*

vaja (liiteri) *sar|ai* (~uan, ~uadu, ~ualoi)

vajaa ks. vailla

vajaatoiminta (lääk.) *vajai toimimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *toimind|u* (~an, ~ua, ~oi); hänellä havaittiin sydämen vajaatoimintaa *hänel smietit-tih südämen vajai toimindu*

vajaus (puuttuva erä) *vajavu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); henkilökunnassa on melkoinen vajaus *ruadajis/ personualas on aiga vajavus*

vajota 1. (upota) *up|ota* (~puon, ~puou, ~otah); vajosin lumikinokseen *uppoim lumikivokseh* 2. (kuv.) *up|ota*; hän istuu ajatuksiinsa vajonneena *hää istuu uponnuh ajatuksih*; olisin halunnut vajota maan alle *olizin tahtonuh upota muan alle*; vajota yhä syvemmälle *upota ainos vai süvembäle*

vakaa (horjumaton, stabiili) *horjumat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *luj|a* (~an, ~ua, ~ii); *muuttumat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *stabil'no|i* (~in, ~idu, ~loi); onko tilanne vakaa? *ongo tilandeh*

muuttumat|oi? osakkeiden kurssit ovat vakaat *ozakkehien kursat ollah stabil'noit*

vakanssi (virka, toimi) *vakansi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *avvona|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *vir|gu* (~ran, ~gua, ~goi); kuka hoitaa kaupunginsihteerin vakanssia? *kenbo hoidau linnansekretarin vakansiedu?*

vakaumuksellinen *horjumat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *luj|a* (~an, ~ua, ~ii); *varm|u* (~an, ~ua, ~oi); *toveli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tozi=*; *istinnol|i* (~in, ~idu, ~loi); vakaumuksellinen kristitty *istinnol ristittü*

vakaumus *horjumat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)/ *luj|a* (~an, ~ua, ~ii)/ *varm|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *toveli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *tozi=*/ *istinnol|i* (~in, ~idu, ~loi) *usk|o* (~on, ~uo, ~oloi); kristillinen vakaumus *hristiansko|i usko*; olla uskollinen vakaumukselleen *olla horjumatoi omassah uskole*

vakava 1. (totinen, merkittävä); *toveli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tozi=*; *surjozno|i* (~in, ~idu, ~loi); oppilas sai vakavan varoituksen *opastui sai toziva-kustuksen* 2. (rauhallinen, tasainen, rehellinen) *vagav|u* (~an, ~ua, ~ii); *taza|ine* (~zen, ~stu, ~zii); hän on tunnettu vakavasta luonteestaan *händü tietäh tazazen harakterin puoles* 3. (kriittinen, paha, vaikea) *vaig|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *kriittielli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); sairaus on saanut vakavan käänteen *taudi on kiändünüh kriittiellizekse*

vakavarainen (taloudellisesti vankka) *vagavara|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *spravno|i* (~in, ~idu, ~loi); yhtiö on vakavarainen *firmu on vagavaraine*

vakavissaan (tosissaan) *toven*; *tovelleh*; *tozissah*; *tävvel väil*; ryhtyä työhön vakavissaan *ottuakseh ruadoh tävvel väil*; oletko vakavissasi? *ethäi kielastele?*

vakavoitua *vagavu|o* (~n, ~u, ~tah); hänen kasvonsa vakavoituivat *hänen ilve vagavui*

vakiinnuttaa (tehdä pysyväksi) *lujit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *stabiliziiroi* (~čen, ~ččou, ~jah); vakiinnuttaa asemaansa *lujit|tua omassah tilua/ stuatussua*

vakiintua (tulla pysyvä/mmä/ksi, kiteytyä) *luje|ta* (~nen, ~nou, ~tah); jumalanpalveluksen muodot ovat vakiintuneet vuosisatojen kuluessa *jumalansluužban muvvot/ traditsiet ollah lujettu vuozisavoin aigah*; vakiintunut käytäntö *lujennuh praktiekku*

vakinaainen *alalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *siännöllil|ne* (~zen, ~stü, ~zii); olla vakinaisessa virassa *ruadua alallizes virras*; vakinaiset ja tilapäiset tulot *alallizet da piävündähizet dohodat/ tienavot*

vakinaistaa *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah)/ *miär|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh) *alallizekse/ siännöllizekse*; onko virka jo vakinaistettu? *ongo virgu jo miärät-*

tü alallizekse?

vakio 1. (adj. muuttumaton, pysyvä) *muuttumat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); painoni on pysynyt vakiona *minun paino on püzünüh muuttumatto-mannu* 2. (subst., mat.) *muuttumat|oi lu|gu* (~vun, ~guu, ~guloi)/ *numerual|u* (~an, ~ua, ~oi); fysikaaliset vakiot *fiizekallizet luvut*

vakio|koko (standardikoko) *standarturazmier|u* (~an, ~ua, ~oi); liedet ovat vakiokokoa *plitat ol-lah standarturazmierua*; **~varuste** (valmiina oleva varuste) *alalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *nepremen-noli* (~in, ~idu, ~loi); jääkaappi kuuluu nykyään keittiön vakiovarusteisiin *jiäškuappu kuuluu nügöi kuhñan alallizih tavaroih*; **~vuoro** *muuttu-mat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii) *vuor|o* (~on, ~uo, ~oloi); linja-autot ajavat pika- ja vakiovuoroja *avtobusat ajellah pika- da muuttumattomii vuoroloi*

vakituinen *alalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); vakituinen poikaystävä *alalline mielespiettävü briha*

vakka 1. (pyöreä tai soikea kannellinen säilytysastia) *vakka|ine* (~zen, ~stu, ~zii) 2. (kuv.) *vakka|ine* ◇ vakka kantensa valitsee *vakkaine valliččou kan-nen ičelleh*; panna kynttilänsä vakan alle (salata tietonsa ja taitonsa) *peittiä tuohus vakkazen alle (peitellä omassah tiijot da taijot)*

vako *val|go* (~von, ~guo, ~goloi); kyntää vakoja *kündiä vagoloi*; kasvojen syvät vaot (uurteet) *ilvi-en süvät rupit*

vakoilija *špijon* (~an, ~ua, ~oi)

vakoilla 1. (harjoittaa vakoilua) *špioni|le* (~n, ~u, ~tah) 2. (tarkkailla, urkkia toisten asioita) *kač|ella* (~čelen, ~čelou, ~ellah); *ečit|ellä* (~telen, ~telöü, ~elläh); *tarkai|lla* (~en, ~ou, ~lah); *huomavoi|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *n'uustell|la* (~en, ~ou, ~lah); pojat vakoilivat tyttöjen puuhia *brihačut kačeltih tüttölöin hommii*

vakoilu *špionimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *špionind|u* (~an, ~ua, ~oi); vakoilusta voi saada kuoleman-tuomion *špionindas voibi sua|ja surmuprigovor*

vakuumi ks. tyhjiö

vakuus 1. (tae, takuu) *varmu|s* (~on, ~ttu, ~zii); *tagustu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *garanti|i* (~en, ~edu, ~eloi); päästä vapaalle jalalle vakuuksia vastaan *piästä välläle tagastuksien avul* 2. (tal.) *garanti|i*; lainan vakuutena on kesämökki *laihinan garan-tiennu on duačču*

vakuuttaa 1. (taata, vannon) *varmist|ua* (~an, ~au, ~etah); pidätetty vakuutti olevansa syytön *arestuittu varmisti, što häi on vijatoi* 2. (solmia vakuutus sopimus) *kai|ta* (~čen, ~ččou, ~tah); *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah) *kaičussobimu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)/ *ozattomusstrahouhk|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *vahingostrahouhk|u*; omaisuus on vakuutettu täydestä arvosta *omazus on kaittu tävven arvon mugah*; työnantajan on vakuutettava henkilöstön-

sä tapaturman varalta *ruavonandajal pidäü olla ozattomusstrahouhk|u ruadajih näh*

vakuuttava (uskottava, varma) *varm|u* (~an, ~ua, ~oi); *hüv|ä* (~än, ~iä, ~ii); sain häneltä vakuuttavan selityksen *sain hänelpäi varman sellitiüksen*; se oli tosi vakuuttava suoritus *se oli tozi hüvä tego* **vakuuttua** (saada varmuus) *sua|ja/ sua|ha* (~n, ~u, ~jah/ ~hah) *varmus*; olen täysin vakuuttunut hänen pätevyydestään *olen suannuh tävven varmuon hänen pädevüös*

vakuutus 1. (vakuuttelu) *tovestu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *sellitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); en usko ainsiiin vakuutuksiisi *en usko sinun loppumattomih sellitiüksih* 2. (vakuutus sopimus) *strahouhk|u* (~an, ~ua, ~oi); *kaičussobimu|s* (~ksen ~stu, ~ksii); ottaa vakuutus varkauden varalta *ottua strahouhku varrastuksen varal*

vakuutus|asiamies *strahouhkuaziimie|s* (~hen, ~stü; ~hii)/ *strahoušiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~maksu** *strahouhku maks|o* (~on, ~uo, ~oloi);

~turva *strahouhku turv|u* (~an, ~ua, ~ii); **~yhtiö** *strahouhku korporatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

vala *klatv|u* (~an, ~ua, ~oi); *pris'ua|gu* (~an, ~ua, ~oi); vannon vala *andua klatvu/ pris'agaija*; rikkoo valansa *rikkuo klatvu/ pris'ua|gu*

valaa 1. (vuodattaa, valuttaa) *val|ua* (~an, ~au, ~etah); *valut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *kua|dua* (~n, ~dau, ~tah); hillon päälle tölkkiin valutetaan parafiinia *varen'nän piäle bankah valetah parafinua* 2. (valmistaa muottiin valamalla) *val|ua*; levyksi valettu suklaa *plitkakse valettu šokoluadu*; valoitteko tinaa uudenvuodenaattona? *valoittogo tinua uuttu vuottu vaste?* 3. (kuv. levittää, iskostaa) *an|dua* (~nan, ~dau, ~netah); *levit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); aurinko valaa lämpöään päiväine *levittäü lämmiä*; menestys valoi pelaajiin uutta intoa *suavutus andoi kižuajile uuttu induo*; sinä sovit tähän työhön kuin valettu *sinä sovit täh ruadoh ku valettu* ◇ valaa öljyä tuleen (pahentaa asiaa) *valua neftii tuleh (pahendua dieloloi)*

valaan|pyynti *kitanpü|üdö* (~vvön, ~üdüö, ~üdüölöi); **~rasva** (traani) *kitanrazv|u* (~an, ~ua, ~oi)

valaisin *lamp|u* (~an, ~ua, ~oi)

valaista 1. (antaa valoa) *an|dua* (~nan, ~dau, ~netah) *valgiedu*; lamput valaisevat piha-alueen *lampat annetah valgiedu piha-alovehe* 2. (kuv. selvittää, tehdä ymmärrettäväksi) *sua|ha/ sua|ja* (~n, ~u, ~hah/ ~jah) *selväkse; selvend|jä* (~än, ~äü, ~etäh); on viisasta valaista asiaa konkreettisten esimerkkien avulla *on hüvä sua|ja dielo selväkse konkretnoloin ezimerkilöin avul*

valaistus, valaisu 1. (valo) *valg|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *val|go* (~lon, ~guo, ~goloi); keittiössä on hyvä valaistus *kuhñal on hüvä valgo* 2. (kuv. lisätiedot, selvittäminen) *sellitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); asiaan pitää saada lisävalaistusta *dieloh*

pidää suaha liziä sellitüstü

valajmiehistö (jury) *vallitut suudodieloloin sellittäjät* (~ien, ~ii); **~mies** *vallittu suudodieloloin sellittäji* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

valas (el. Cetacea) *kit|a* (~an, ~ua, ~oi)

valehdella 1. (puhua perättömiä) *kielast|ua* (~an, ~au, ~etah); *kielastel|la* (~en, ~ou, ~lah); *valehtel|la* (~en, ~ou, ~lah); *šlot|tie* (~in, ~tiu; ~itah); *älä valehte! älä kielasta!* ◇ *valehdella* niin että korvat heiluvat *kielastella muga, ga kai korvat heilutah/ näivistütäh* 2. (väärstellä) *viärist|iä* (~än, ~äü, ~etäh); *viäristel|lä* (~en, ~öü, ~läh); *valehtel|la* (~en, ~ou, ~lah); soiko ovikello, vai valehtelevatko korvani? *helizigo uksikelloine, vai valehtellahgo minul korvat?* peili vääristelee *zirka-lo viäristelöü/ valehtelou*

valehtelija *kielasteli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *valehteli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

valhe 1. (perätön tieto) *valeh* (~en, ~tu, ~ii); *kielahu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); se on valhe! *se on valeh!* sain hänet valheesta kiinni *sain hänen kiinni valehes* ◇ *valheella* on lyhyet jäljet *valehel on lühüöt jället*; valkoiset valheet ovat joskus hyväksytävissä *valgiet valehet voibi silloi toiči hüväksüö* 2. (epäaitous, näennäisyys) *valeh; falši* (~n, ~i, ~loi); rakkautesi oli pelkkää valhetta *sinun rakka-hus oli ihan falši*

valheellinen 1. (perätön, tuulesta temmattu) *ebätovelli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *valehelli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kiela|s* (~han, ~stu, ~hii); *tuules temmat|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); levittää valheellisia tietoja *levitellä tuules temmattuloi tiedoloi* 2. (kavala, kiero) *hiitro|i* (~in, ~idu, ~loi); *falšiivo|i* (~in, ~idu, ~loi); sain häneltä vain valheellisia lupauksia *sain hänespäi vaiku falšiivoloi lubavuksii*

valikko (atk. "menu") *valik|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); *men'u* (~n, ~u, ~loi); valikosta näkyvät kaikki vaihtoehdot *valikos nävütäh kai variantat*

valikoida *valli|ta* (~čen, ~ččou, ~tah); *ker|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh); valikoin kaupassa ruokatavaroita ostoskärryyn *keriän laukas einehtavarua ostoskärih*; valikoida paras eri vaihtoehdoista *val-lita paras kaikis variantois*; valikoin tarkoin sanani minä *tarkah valličen omat sanat*

valikoima *sortiment|u* (~an, ~ua, ~oi); *kogomu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); ostin valikoiman Eino Leinon runoja *ostin Eino Leinon runokogomuksen*; liikkeessä on hyvät valikoimat vihanneksia (par. vihanneksivalikoimat) *kaupas on hüvä kazvossortimentu*

valimo *valuzavod|u* (~an, ~ua, ~oi)

valinnainen *omatahto|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *fakul'tativno|i* (~in, ~idu, ~loi); onko kielihistoria valinnainen vai pakollinen kurssi? *ongo kielihis-tourien kursu fakul'tativnoi vai vältämät|öi?*

valinnaisaine *omatahto|ine* (~zen, ~stu, ~zii)/

fakul'tativno|i (~in, ~idu, ~loi) *opastusaineh* (~en, ~tu, ~ii); venäjä on yksi valinnaisaineista *venän kieli on üksi omatahtozis opastusainehis*

valinnanvapaus *valliččemisvällü|s* (~ön, ~ttü, ~zii); *valliččenduvällü|s*; *valličusvällü|s*

valinta (valitseminen) *valliččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *valliččend|u* (~an, ~ua, ~oi); *valliču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); sihteerin ja pöytäkirjan tarkastajien valinta *sekretarin da protokolan tarkastajien valličus*; millaiset olivat valinnan perusteet? *mit-tumatbo oldih valliččendan perustehet?*

valintamyymälä *valličuskaup|pu* (~an, ~pua, ~poi); *valličuslauk|ku* (~an, ~kua, ~koi); työskentelen valintamyymälän kassalla *ruan valličus-kaupan kasal*

valio (mon. ryhmänsä/lajinsa paras) *parahimist|o* (~on, ~uo, ~oloi); *para|s* (~han, ~stu, ~hii); *eliit|tu* (~an, ~tua, ~toi); hän on yksi urheiluelämämme valioista *häi on üksi meijän sportueloksen parahimis*

valio|luokka *eliittuluok|ku* (~an, ~kua, ~kii); *eliittukluas|su* (~an, ~sua, ~soi); valioluokan urheilija *eliittuluokkusportsmen*; *sportsmen eliittu-kluassua*; **~kunta** *komissi|i* (~en, ~edu, ~eloi); asiat käsitellään ensin valiokunnissa *dielot enzi-mäi kačotah komissielois*

valistaa (opastaa, ohjata, sivistää) *opast|ua* (~an, ~au, ~etah); yritä nyt sitten valistaa näitä murrosikäisiä! *opi nügöi sit opastua nämii murrosigähizii nuorii!*

valistus (tieto, edistys) *opastumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *opastund|u* (~an, ~ua, ~oi); *opastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *tiijonsuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tiijonsuand|u* (~an, ~ua, ~oi); levittää valistusta *levittäi tiijonsuamistu*; onkohan valistus mennyt perille? *ollougo opastus mennüh perile?*

valita *valli|ta* (~čen, ~ččou, ~tah); valitsin miehelni paidan ja solmion *valličin ukole paijan da galstukan*; kenet virkaan valittiin? *kenbo vallittih virgah?*

valitettava (ikävä, harmillinen) *igäv|ü* (~än, ~iä, ~ii); *pahastutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *kiuzuaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); *valitettava tapaus igävü ta-pahtus*

valitettavasti *žiäli*; *valitettavasti* minun pitää nyt lähteä *on žiäli ku minul nügöi pidää lähtie*

valitsija 1. (valinnan tekijä) *valličči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) 2. (äänestäjä) *valličči|i*; ehdokas yritti kovin vaikuttaa valitsijoihin *valdahpürgii opii kovah vaikuttua valliččiioih*

valittaa 1. (vaikeroidea, voihkia) *voiveroit|tua* (~an, ~tau, ~etah); potilas valittaa kipujaan *voimatoi voiveroittau omassah kibuloi* 2. (purnata, kannella, vedota) *žualui|jakseh* (~ččemos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); *kirjut|tua* (~an, ~tau, ~etah) *žualob|u* (~an, ~ua, ~oi); sinun työstäsi on valitettu *sinun ruadoh näh on žualuittu-hes*; *valitatteko* tuomiosta

hoviin (hovioikeuteen)? *kirjutattoo žualoban toizen instansien suudoh?* 3. (olla pahoillaan) *pahoit|ellakseh* (~telemmos, ~teleh/ ~telehes, ~ellahes); *sulat|tua* (~an, ~tau, ~etah); *gor'ui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); valittaa surua *sulattua gor'ua*; valitan aiheuttamaani vaivaa *pahoittelemmos ku minus oli äijü huoldu*

valitus (valittaminen) *voiveroitami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *voiveroitand|u* (~an, ~ua, ~oi); *voiveroitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *žualuiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *žualuiččend|u* (~an, ~ua, ~oi); *žualuič|u* (~ksen, ~stu, ~ksii); *žualob|u* (~an, ~ua, ~oi); *järveltä kuuluu kuikan valitus järvel kuuluu kuikan voiveroitus*; en ota vastaan nimettömiä valituksia *minä en ota vastah nimettömii žualoboi*

valitus|aika *žualobuai|gu* (~jan, ~gua, ~goi); onko valitusaikaa vielä jäljellä? *viego on žualobuaigua?* **~peruste** *žualobuperusteh* (~en, ~tu, ~ii); **~virsi** (itkuvirsi) *itkupaj|o* (~on, ~uo, ~oloi); *itkuvir|zi* (~ren, ~tü, ~zilöi); *itku* (~n, ~u, ~loi) *iänel*; täti esitti valitusvirren äitinsä haudalla *t'outa itki iänel muamah kalmal*

valjaat *val'lah|at* (~ien, ~ii)

valjastaa 1. (kiinnittää valjaisiin) *val'last|ua* (~an, ~au, ~etah); isä valjasti hevosen kärryjen eteen *tuatto val'lasti hebozen telegäh* 2. (kuv.) *val'last|ua*; koskia on valjastettu sähkön tuotantoon *koskii on val'lastettu sähkön tuotandoh*

valjeta 1. (yksipers. sarastaa) *val|leta* (~genou); aamu valkenee *huondes valgenou* 2. (kuv. selvitä) *val|leta*; koko juttu valkeni meille silmänräpäyksessä *kogo hommu valgeni meile silmänräpähtukses*

valkaisematon *valguamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); ostan valkaisematonta talouspaperia *ostan valguamattomua talovuspaberii*

valkaista *val|lata* (~guan, ~guau, ~latah); *vallend|ua* (~an, ~au, ~etah); valkaista kellarin seinät *vallata podvualan seinät*; hiuksia valkaistaan vetyperoksidilla *tukkii vallendetah vodoroduperoksidal*

valkaisuaine *valguanduaine* (~en, ~tu, ~ii); valkaisuaineena käytetään klooria *valguanduaine-hennu käütetäh hlorua*

valkama (venevalkama) *valgam|o* (~on, ~uo, ~oloi)

valkea ks. valkoinen

valkeus 1. (valo, kirkkaus) *valgehu|s* (~on, ~ttu, ~zii); lumen valkeus *lumen valgehus*; siirtyä pimyydestä päivän valkeuteen *siirdüö pimevüös päivän valgehuoh* 2. (kuv. uskon sanomasta) *valgehu|s*; Jumala, valkeuksien Isä *Jumal, valgehuksien Tuatto*

valko|homejuusto *valgeihomehjuust|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~herukka** *valgei* (~ien, ~iedu, ~ieloi) *čiho|i* (~in, ~idu, ~loi); **~ihoinen** *valgeihibja|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *valgeiveri|ne* (~zen, ~stü, ~zii)

valkoinen 1. (valkea) *valgei* (~ien, ~iedu, ~ieloi);

keittiökaapit on maalattu valkoisiksi *kuhn'an škuapat on mualattu valgeikse*; valkoiset ruusut *valgiet rouzat* 2. (kuv. kansalaissodasta): punaiset ja valkoiset *valgogvardeitsat da ruskogvardeitsat* **valko|kangas** *valgokanga|s* (~han, ~stu, ~hii); *ekruan|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kaulusrikollinen** (kuv. talousrikollinen) *valgeikagluspahanluadi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *valgeikaglustupniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~lakki** 1. (ylioppilaslakki) *valgeikepk|u* (~an, ~ua, ~oi); *üliopastuiepk|u*; painaa valkolakki päähänsä *panna valgeikepku piäh* 2. (ylioppilas) *valgeikepk|u*; valkolakit juhliivat koulun päättymistä *valgeikepkat pruaznuijah školan loppemistu*

valkopartainen *valgeiparda|ine* (~zen, ~stu, ~zii); valkopartainen joulupukki *valgeipardaine rasta-vanukko*

valko|pesu *valgopez|o* (~on, ~uo, ~oloi); koneen lämpötila valkopesussa voi olla jopa 90 astetta *valgopezos pezokonehen lämbö voibi nosta hos üheksähkümmeneh asteheh*; **~sipuli** (kasv. Allium sativum) *čosnok|ku* (~an, ~kua, ~koi)

Valko-Venäjä *Valgo-Ven'a* (~an, ~ua, ~oi)

valkovenäläinen *valgovenälä|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

valko|viini *valgei* (~ien, ~iedu, ~ieloi) *viin|u* (~an, ~ua, ~oi); *valgoviin|u*; **~vuokko** (kasv. Anemone nemorosa) *valgovuok|oi* (~oin, ~oidu, ~koloi)/ *valgotuulik|oi* (~oin, ~oidu, ~koloi)

valkuainen 1. (valkuaisaine, proteiini) *protejiin|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (linnun munanvalkuainen) *jäičänvalgie|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

valkuais|aine ks. valkuainen 1; **~vaahto** *jäičänvalgiezenvuah|ti* (~en, ~ie, ~iloi)

vallan (ihan, aivan, suorastaan) *ihan*; *ülen*; emme ole enää vallan nuoria *emmo enämbi ole ihan nuorii*

vallan|himo *vallanhim|o* (~on, ~uo, ~oloi);

~kaappaus *vallankuabavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii);

~kumous *vallankumovu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii);

revol'utsi|i (~en, ~edu, ~eloi); **~perijä** *vallanperi|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *vallanperäntie* (~n, ~dii, ~löi); **~tavoittelija** *vallantabaili|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *valdahpürgi|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)

vallata 1. (ottaa väkivalloin) *val|lata* (~duan, ~duau, ~latah); alue vallattiin takaisin *aloveh vallattih järilleh* 2. (kuv. saada valtaansa) *val|lata*; hänet valtsi epätoivo *händü valdai toivottomus/ ebätoivo*

vallaton *vallat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *vällilli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *ämmätet|tü* (~ün, ~tüü, ~tülöi); vallaton lapsi *vallat|oi lapsi*

vallita (3. pers. olla voimassa) *olla* (on, ollah); maassa on jo kauan vallinnut rauha *valdivos on jo hätken olluh rauhu*; talossa vallitsi syvä hiljaisuus *talois oli süvä hil'lazus*

vallitseva 1. (vallalla oleva) *alalli|ne* (~zen, ~stu,

~zii); *jogapäiväline* (~zen, ~stü, ~zii); *piälli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *piä=*; vallitsevan käytännön mukaan *jogapäiväzen praktiekan mugah* 2. (hallitseva, dominoiva) *halliççi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); ruskeasilmäisyys on vallitseva ominaisuus *mustusilmäzüs on halliççii ominazus*

valloittaa ks. vallata

valloittava (hurmaava, ihastuttava) *kaun|is* (~ehen, ~istu, ~ehii); *lumuoj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); hänellä on valloittava käytös *hänel on kaunis ičenviendü*

valloitus 1. (valloittaminen) *valloittami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *valloitand|u* (~an, ~ua, ~oi); *valloitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) 2. *valloiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); Liisa on hänen viimeisin valloituksensa *Liiza on hänen jälgimäine valloičus*

valmennus 1. (urh.) *valmistami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *valmistand|u* (~an, ~ua, ~oi); *valmistu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *treniruičemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *treniruičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *treniruiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); hänen valmennukseensa on panostettu todella *hänen valmistukseh on tovelleh pandu varoi* 2. (opiskelu yms.) *valmistumi|ne*; *valmistund|u*; *valmistu|s*; valmennus tähtää oikeustieteellisen tiedekunnan pääsykokeisiin *valmistus tähtiäü oigevustii|jollizen fakul'tietan piäzü-koittehih*

valmennus|kurssi *algukurs|u* (~an, ~ua, ~oi); olin suomen kielen valmennuskurssilla *olin suomen kielen algukursal*; **~ohjelma** *trenirouhku-ohjelm|u* (~an, ~ua, ~oi)

valmentaa 1. (urh.) *trenirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); kuka valmentaa koripalloilijoita? *kenbo treniruiččou basketbolistoi?* 2. *valmist|ua* (~an, ~au, ~etah); valmentaa pääsykokeisiin *valmistua piäzükoittehih*

valmentaja *valmista|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *tree-ner* (~an, ~ua, ~oi)

valmis 1. (loppuun saatettu, lopullinen) *valm|is* (~ehen, ~istu, ~ehii); käykää pöytään, ruoka on valmista! *tulgua stolah, süömine on valmis!* saamme pian sanakirjan valmiiksi *suammo terväh sanakirjan/ sanakniigan valmehekse* 2. (taipuvainen, innokas) *valm|is*; oletko valmis uusiin haasteisiin? *oletgo valmis uuzih tegoloih?* lakon osapuolet tuntuvat jo valmiilta sovintoesitykseen *vastahtoiemen ozanottajat ozutetahes jo valmekikse sobupaginoih* 3. (valmistautunut, varautunut) *valm|is*; juoksijat ovat valmiina lähtöön *juoksijat ollah valmehet lähtöh; ole valmis! ole valmis!*

valmismatka (pakettimatka) *valmismatk|u* (~an, ~ua, ~oi); matkatoimistot myyvät valmismatkoja *matkufirmat müvväh valmismatkoi*

valmistaa 1. (tehdä valmiiksi) *valmist|ua* (~an, ~au, ~etah); emäntä on valmistanut herkullisen päivällisen *emändü on valmistannuh hüvän/*

appetitnoin murginan 2. (tuottaa) *valmist|ua*; mis-sä varaosat valmistetaan? *kusbo valmistetah vara-ozat?* 3. (käsitellä alustavasti) *valmist|ua*; potilasta oli valmistettu ikävään uutiseen *voimattomua oli valmistettu igäväh uudizeh*

valmistaja *valmista|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *luadi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *ruada|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

valmistautua *valmist|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); aloimme valmistautua matkaan *rubeimmo valmistumahes matkah*; saat luvan valmistautua pahimpaan *suat luvan valmistuakseh pahimah*

valmistava (alustava, pohjustava) *valmista|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *alusta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *pohjustai* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); opiskelin ensin valmistavassa tiedekunnassa *opastuin enzimäi valmistajal fakul'tietal*

valmiste (tuote) *valmisteh* (~en, ~tu, ~ii); *tuot|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii); ostan vain kotimaisia valmisteita *ostan vaiku kodimualazii valmistehii*; vrt. puolivalmiste

valmistella *valmistell|a* (~en, ~ou, ~lah); pappi valmistele saarnaansa *pappi valmistelou paginua/ proupovedii*; puheenjohtaja ja sihteeri valmistelivat kokousta huolellisesti *paginanvedäi da sekretari valmisteltih kerähmiü perustehellizesti*

valmistelu *valmistele|i|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *valmistelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *valmistelu* (~n, ~u, ~loi); juhlan valmistelut ovat jo pitkällä *pruazniekan valmistelemizet ollah jo pitkäl*

valmistua *valmistu|o* (~n, ~u, ~tah); *opastu|o* (~n, ~u, ~tah); työ ei valmistunut ajallaan *ruado ei valmistunnuh aijoin aijal*; poika valmistui insinööriksi *poigu opastui inženierakse*

valmistus *valmistami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *valmistand|u* (~an, ~ua, ~oi); *valmistu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); tuotteen valmistus on lopetettu *tuot-tehen valmistandu on loppiettu*

valmistus|aika *valmistamis-/ valmistandu-/ valmistusai|gu* (~jan, ~gua, ~goi); joulun valmistusaika *Rastavan valmistusaigu*; **~aine** *valmistamis-/ valmistandu-/ valmistusaineh* (~en, ~tu, ~ii); **~ohje** *valmistamis-/ valmistandu-/ valmistusohjav|o* (~on, ~uo, ~oloi); muistaa noudattaa valmistusohjetta *mustua novvattua valmistusohjavuo*; **~vika** *valmistamis-/ valmistandu-/ valmistusvi|ga* (~jan, ~gua, ~goi); laitteessa havaittiin valmistusvika *laittehes huomattih valmistusviga*

valmius (valmiina oleminen) *valmehu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); palokunnalla on erinomaiset valmiudet onnettomuuksien varalle *palokunnal ollah erinomazet valmehukset ozattomuon varakse*

valo 1. *val|go* (~lon, ~guo, ~goloi); *valg|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *tul|i* (~en, ~du, ~iloi); kaupungin valot linnan tulet; kasvi ei saa tarpeeksi valoa *kaz-*

vos ei sua külläl valguo 2. (valaisin) *tull|i*; sammuta valot! *sammuta tulet!* 3. (kuv.) *val|go*; *valg|ei*; joutua ikävään valoon *puuttuo huonoh valgo*; nähdä asia uudessa valossa *nähtä dielo uvves vallos*; nähdä päivänvalo (syntyä) *nähtä päivänvalgei (roitakseh)*

valoisa 1. *valg|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); pian on valoisa *terväh roih valgei* 2. (kuv. iloinen, onnellinen) *ilo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *puhta|s* (~han, ~stu, ~hii); valoisa luonne *iloinne luondeh*; valoisa lapsuusmuistot *puhtahat lapsusaijan mustot*

valo|kopio *fotokoupi|i* (~en, ~edu, ~eloi); ottaa valokopioita *ottua fotokoupieloi*; **~kuva** *fotokuv|a* (~an, ~ua, ~ii); *fotokartočk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kuvaaja** *fotokuvuaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); *fotograf|fu* (~an, ~fua, ~foi); **~kuvata** *fotokuv|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *fotografiirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); **~kuvaus** *fotokuvuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *fotokuvuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *fotokuvav|o* (~on, ~uo, ~oloi); *fotografiiruiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *fotografiiruičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *fotografiiruiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~merkki**

1. *valgomerki* (~n, ~i, ~löi); vastaantuleva autoilija antoi valomerkkejä *vastahtulii avtomobilistu andoi valgomerkilöi* 2. (ravintolassa) *valgomerki*; tilaammeko vielä jotain ennen valomerkkiä? *tiluammogo vie midätah enne valgomerkkii?*

valon|arka 1. (valolle arka) *vallon-/ valgienvaruaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); *vallon-/ valgienar|gu* (~ran, ~gua, ~goi); silmäni ovat valonarat *minun silmät ollah vallonvaruajat* 2. (kuv. arkaluonteinen) *vallon-/ valgienar|gu*; valonarat puuhut *valgienarrat hommat*; **~heitin** *prožektor* (~an, ~ua, ~oi); laivan valonheittimet valaisivat pitkälle *merelle laivan prožektorat vallotetah merele pitkäh*; **~pilkahdus** 1. (valonpilke) *valgienpilkehtü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii) 2. (kuv. valopilkku) *valgienpilkehtü|s*; näkisipä edes yhden valonpilkahdukseen tässä kurjuudessa *ku puuttus nähtä hos üksi valgienpilkehtüs täs kurjuos*

valo|pilkku ks. valonpilkahdus; **~show** *valgošou* (~n, ~du, ~loi); *tulišou*; diskon mahtava valoshow *diskotiekan ülen suuri valgošou*; **~taulu** *valgotaulu* (~n, ~u, ~loi); *valgostend|u* (~an, ~ua, ~oi); joko tulokset ovat valotaululla? *jogo tulokset ollah valgostendal?*

valpas (vilkas, vireä, tarkka) *boiko|i* (~in, ~idu, ~loi); *ketter* (~än, ~iä, ~ii); *tark|u* (~an, ~ua, ~oi); ole valppaana ja seuraa tilannetta! *ole tarku da pie silmäl situatsiedu!*

valssi 1. (tanssi) *val'si* (~n, ~i, ~loi); osaatko tanssia valssia? *maltatgo tansuija val'sii?* 2. (tekn. tela) *püürüvualu* (~n, ~u, ~loi); *tella* (~an, ~ua, ~oi)

valta 1. (herruus, mahti) *val|du* (~lan, ~dua, ~doi); tulla valtaan *tulla valdah*; taistella vallasta *torata vallas* 2. (oikeus, lupa) *val|du*; jokaisella on valta

valita jogahizel on valdu vallita; se ei ole minun vallassani *se ei ole minun vallas* 3. (valtakunta, valtio) *valdiv|o* (~on, ~uo, ~oloi); *valdukun|du* (~nan, ~dua, ~dii); vakoilla vieraan vallan hyväksi *špionie vierahan valdivon hüväkse*; tasavalta *tazaval|du* 4. (kuv. voima, vaikutus) *val|du*; rakennus on tulen vallassa *sroju on tulen vallas*; taivaan vallat! *taivahan vallas!*

valta|asema *valdutil|a* (~an, ~ua, ~oi); kirkolla oli keskiajalla valta-asema *kiriköl oli keskiaigoih valdutila*; **~istuin** *valduistui|n* (~men, ~ndu, ~mii); syöstä valtaistuimelta *lükätä vallas*; **~kausi** *valduka|uzi* (~vven, ~uttu, ~uzii); presidentin valtakauden pituus puhututtaa poliitikkoja *prezidentan valdukavven piduhus pagizuttau poliitiekko*; **~kieli** *valdukiel|i* (~en, ~dü, ~ii)

valtakunnallinen (koko valtakuntaa koskeva) *valdukunnalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); missä järjestetään valtakunnalliset kilpailut? *kusbo pietäh valdukunnallizet kilbailut?*

valtakunta 1. (itsenäinen valtio) *valdukun|du* (~nan, ~dua, ~dii); Suomen valtakunta *Suomen valdukundu* 2. (kuv., usk.) *valdukun|du*; taivasten valtakunta *taivahan valdukundu*

valta|lehti *valduleht|i* (~en, ~ie, ~ilöi); maakunnan valtalehti *muakunnan valdulehti*; **~meri** *valdumer|i* (~en, ~dü, ~ilöi); okean (~an, ~ua, ~oi); **~osa** (suurin osa) *valduoz|a* (~an, ~ua, ~ii); suuri *n* (~man, ~mua, ~mii) *oz|a*; **~taistelu** *valduborč|u* (~an, ~ua, ~ii); puolueet käyvät jatkuvaa valtataistelua *puolovehet ollah pitkällizet valduborčas*; **~tie** *valdutie* (~n, ~dü, ~löi); *valdudorog|u* (~an, ~ua, ~oi); ajamme nyt valtatielle numero 5 *ajammo nügöi valdutie le noumer viizi*

valtava (tavattoman suuri) *ülen suur|i* (~en, ~du, ~ii); metsässä kasvaa valtavia honkia *mečäs kazvau ülen suurdu hongua*

valtias (hallitsija) *halličči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

valtimo (anat.) *valdusuon|i* (~en, ~du, ~ii); *valdim|o* (~on, ~uo, ~oloi); valtimot ja laskimot *valdimot da laskimot*

valtio *valdiv|o* (~on, ~uo, ~oloi); Ruotsin valtio *Ruočin valdivo*; valtion virastot *valdivon virgupai- kat/ virrastot*

valtiollinen *valdivolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); valtioliset vaalit *valdivollizet valličukset*

valtio|mies *valdivomie|s* (~hen, ~stü, ~hii); Urho Kekkonen oli taitava valtiomies *Urho Kekkonen oli maltai valdivomies*; **~muoto** *valdivomu|odo* (~vvon, ~oduo, ~odoloi); Suomen valtiomuoto on tasavalta *Suomen valdivomuodo on tazavaldu*

valtion|apu *valdivona|bu* (~vun, ~buu, ~buloi); kuntien valtionavut *kundien valdivonavut*; **~arkisto** *valdivonarhiiv|u* (~an, ~ua, ~oi)

valtio|neuvos *valdivolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

sovetniek|ku (~an, ~kua, ~koi)/ *nevvonanda|i*

(~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~neuvosto** valdivolli|ne soviet|tu (~an, ~tua, ~toi)/ nevvost|o (~on, ~uo, ~oloi)

valtion|kirkko valdivonkirik|kö (~ön, ~küö, ~kölöi); **~laina** valdivonlaihin (~an, ~ua, ~oi); **~palkinto** valdivonpalkind|o (~on, ~uo, ~oloi)/ valdivonpreemi|i (~en, ~edü, ~elöi); **~päämies** valdivonpiämie|s (~hen, ~stü, ~hii); **~talous** valdivontalov|s (~on, ~ttu, ~ksii); **~yhtiö** valdivonfirm|u (~an, ~ua, ~oi)

valtio|-oppi valdivuo kogonazennu tutki|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) ti|edo (~ijon, ~eduo, ~edoloi); valdivoti|edo (~ijon, ~eduo, ~edoloi); **~päivät** parluament|u (~an, ~ua, ~oi); **~päivävaalit** parluamentuvallicu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~tiede** valdivoti|edo; valdivoteori|i (~en, ~edu, ~eloi); **~tieteellinen** valdivotijolli|ne (~zen, ~stu, ~zii); **~valta** valdivoval|du (~lan, ~dua, ~doi); **~varainministeriö** valdivofinansuministerstv|u; **~vierailu** valdivon piämiehen kävümi|ne (~zen, ~stü, ~zii)/ kävünd|ü (~än, ~iä, ~ii)/ käünd|ü (~än, ~iä, ~ii) toizeh muah; valdivogostimi|ne (~zen, ~stu, ~zii); valdivogostind|u (~an, ~ua, ~oi); valdivovizit|tu (~an, ~tua, ~toi)

valtti 1. (korttipelissä) kozuri (~n, ~i, ~loi); kozurikarti (~n, ~i, ~loi) 2. (kuv.): nuoruus lieene hänen valttinsa (etunsa) nuorus voi olla hänen kozuri (edu)

valtuus val|du (~lan, ~dua, ~doi); oigevu|s (~on, ~ttu, ~zii); hänellä on täydet valtuudet hoitaa asiaa hänel ollah tävvet oigevuot hoidua dieluo

valtuusto valdujouk|ko (~on, ~kuo, ~koloi); deputuat|at (~oin, ~toi); hänet valittiin valtuustoon händü vallittih valdujoukkoh

valtuutettu (edustaja) deleguat|tu (~an, ~tua, ~toi); deputuat|tu (~an, ~tua, ~toi); seurakunnan valtuutettu prihodandeleguattu; kaupunginvaltuutettu linnandeleguattu

valtuuttaa (antaa oikeus toimia ja päättää) an|dua (~nan, ~dau, ~netah) oigevu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)/ val|du (~lan, ~dua, ~doi); valtuutin mieheni edustamaan itseäni yhtiökokouksessa annoin vallan omale ukole toimie kerähmös minun sijas **valu** valami|ne (~zen, ~stu, ~zii); valand|u (~an, ~ua, ~oi); valu (~n, ~u, ~loi)

valua 1. (virrata, vuotaa) valu|o (~n, ~u, ~tah); vir|rata (~duan, ~duau, ~ratah); hiki valuu otsalle higi valuu očale 2. (kuv.) vu|odua (~vvan, ~odau, ~vvetah); up|ota (~puon, ~puou, ~otah); ovatko salaiset tiedot valuneet ulkopuolisille? ongo peit-todielot vuvvettu ulgopuolizile? valua hiekkään (kaatua, kariutua) upota hiekkah koko hieno suunnitelma valui hiekkään hüvä projektu kogonah uppoi hiekkah

valu|betoni valubeton (~an, ~ua, ~oi); **~rauta** čugun (~an, ~ua, ~oi); **~rautainen** čugunno|i

(~in, ~idu, ~loi); valurautainen paistinpannu čugunnoi riehtil

valuttaa (vuodattaa) valut|tua (~an, ~tau, ~etah) **valuutta** (tal.) val'uut|tu (~an, ~tua, ~toi); vaihtaa valuuttaa vaihtua val'uuttua

valuutta|-automaatti (pankkiautomaatti) val'uuttubankomuat|tu (~an, ~tua, ~toi); **~kurssi** (tal.) val'uuttukurs|u (~an, ~ua, ~oi)

valveilla (hereillä, ylhäällä) olla (olen, on, ollah) jalloilleh; olen nossuh, on nossuh, ollah nostu

valvoa 1. (olla hereillä) olla (olen, on, ollah) jallas; valvoin taas monta tuntia aamuyöllä müös olin jallas monen čuassuu huondesüös 2. (tarkkailla, tarkastaa) valv|uo (~on, ~ou, ~otah); vardoil|ja (~čen, ~ččou, ~jah); sledi|e (~n, ~ü, ~täh); pi|diä (~en, ~däü, ~etäh) silmäl; poliisi valvoo liikennettä politsii slediü liikendehtü; valvoa etujaan pidiä silmäl omii eduloi 3. (lak.) pi|diä huoldu; valvoa testamentti pidiä huoldu jälgisanas

valvoja valvo|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); vardoičči|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); kaččoi|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); sledi|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); silmälpidä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); huolenpidä|i

valvojaiset (mon.) valvojaz|et (~ien, ~ii); odotamme vaalituloksia valvojaisissa vuotammo vallicustuloksii valvojazis

valvonta 1. (tarkkailu, silmällä pito) valvomi|ne (~zen, ~stu, ~zii); valvond|u (~an, ~ua, ~oi); vardoiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); vardoičend|u (~an, ~ua, ~oi); vardoiču|s (~ksen, ~stu, ~ksii); kaččomi|ne (~zen, ~stu, ~zii); kaččond|u (~an, ~ua, ~oi); sledimi|ne (~zen, ~stü, ~zii); sledind|ü (~än, ~iä, ~öi); silmälpidämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); silmälpiend|ü (~än, ~iä, ~öi); silmälpi|do (~von, ~duo, ~doloi); huolenpidämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); huolenpiend|ü (~än, ~iä, ~öi); huolenpi|do (~von, ~duo, ~doloi); järjestyksen valvonta pidämine kunnos 2. (lak.) huolenpidämi|ne; huolenpiend|ü; huolenpi|do; testamentin valvonta huolenpidämi-ne jälgisanas

valvontakamera valvondukamer|u (~an, ~ua, ~oi); tavarataloon on asennettu valvontakamerat univermuagah on azetettu valvondukamerat

valvottaa (häiritä nukkumista) häiri|tā (~čen, ~ččöü, ~täh) undu; pi|diä (~en, ~däü, ~etäh) jallas; lapsi valvotti vanhempiään itkullaan lapsi pidi jallas vahnembi itkendäl; huolet valvottavat huolet häiritäh undu

vamma (ruumiillinen tai henkinen vika) satate|s (~ksen, ~stu, ~ksii); traum|u (~an, ~ua, ~oi); vi|ga (~jan, ~gua, ~goi); hän sai pahoja vammoja kolariissa häi sai pahoi satatuksii avaaries; sielulliset vammat hengizet traumat

vammainen (adj., subst. invalidi) niisti|i (~en, ~edü, ~elöi); invaliid|u (~an, ~ua, ~oi); vammais-ten oikeudet invaliidoin oigevuot

vammais|huolto niistii-/invalidihuolto|do (~lon, ~duo, ~dolo); **~työ** niistii-/invalidurua|do (~von, ~duo, ~dolo)

vammautua sattavu|o (~n, ~u, ~tah); sat|tuakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); roi|ta (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes) invalidakse; hän on vammautunut kolarissa *hän on sattavunnuh avaaries*

vanavesi 1. laivan vanavesi kil|vuater (~an, ~ua, ~oi); püördev|ezi (~ien, ~etti, ~ezii) 2. (kuv.): kulkea toisten vanavedessä (seurata muita) kävelä toizien kil|vuateras (kävellä muile jälles)

vandalismi (tuhoamisen into) vandalizm|u (~an, ~ua, ~oi)

vaneri fanier|u (~an, ~ua, ~oi); kevyt seinä on tehty vanerista *hoikku seinü on luajittu fanieras*

vanginvartija türmävartioiči|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); türmävartiož|u (~an, ~ua, ~oi)

vangita 1. vangit|ta (~čen, ~ččou, ~tah); pan|na (~en, ~ou, ~nah) türmäh; syytetty vangittiin todennäköisin syin viäritettii vangittih tovennägözin pričinoi 2. (kuv.) vangit|ta; vangita katseellaan *vangita kaččiel*

vanha 1. (iäkäs) vahn|u (~an, ~ua, ~oi); vanhat isovanhempani minun vahnat buabo da died'oi; vanha, hyvä viini vahn, hüvä viinu 2. (mennyt, muinainen) vahn|u; vanha maailma vahn muailmu; ennen vanhaan enne vahnas; vanhaan hyvään aikaan kaikki oli toisin vahnah hüväh aigah kai oli toizin 3. (entinen, edellinen) vahn|u; vanhan ajan tavat vahnah aijan tavat; hän on vanha ystäväni *hän on minun vahn uistävii*; Vanha testamentti Vahn Sana 4. (kokenut) vahn|u; olemme vanhoja konkareita (tekijöitä) olemmo vahnai ruadokonilo (luadijii) 5. (kuv. lukion toisluokkalaiset) vahn|u; vanhojen tanssit vahnoin tansit ◇ vanha konsti on parempi kuin pussillinen uusia vahn keino on parempi migu huavoine uuzii; vanhassa vara parempi vahnas vara parempi; vanha kuin taivas vahn ku taivas; maksaa vanhat kalavelat maksua vahnat kalavellat

vanhahko (melko iäkäs, vanhemmanpuoleinen) vahnahk|o (~on, ~uo, ~oloi); vanhahko mies tuli vastaan kadulla vahnahko mies tuli vastah pihal

vanhahtava (vanhalta tuntuva) vahnattav|u (~an, ~ua, ~ii); se on jo vanhahtavaa kieltä *se on jo vahnattavua kieldü*

vanhainkoti vahnoinko|di (~in, ~dii, ~dilo)

vanhamuotoinen endizenjüttü|ine (~zen, ~stii, ~zii); tänä vuonna saa vielä suorittaa vanhamuotoisen ylioppilastutkinnon *tänä vuvven vie suu pidiä endizenjüttüine ylioppilastutkindo*

vanhan|aikainen vahnanaigal|ine (~zen, ~stu, ~zii); **~mallinen** vahnammalli|ne (~zen, ~stu, ~zii); rakastan vanhammallisia autoja *suvaichen vahnammallizii mašinoi*

vanha|piika (halv. naimiän ohittanut naimaton

nainen) vahnunei|dine (~dizen, ~jistü, ~dizii); neizak|ku (~an, ~kua, ~koi); jäädä vanhaksipiiksi *jiäjä neizakakse*; **~poika** (naimiän ohittanut naimaton mies) vahnubrih|a (~an, ~ua, ~oi); vanhanpojan elämä on rauhallista vahnabrian elos on rauhalline

vanhastaan (ennestään) ammussah; olemme vanhastaan tuttuja olemmo ammussah tuttavat

vanhauskoinen starovierč|u (~an, ~ua, ~oi); vieläkö Venäjällä elää vanhauskoisia? *viego Venäl eläü starovierčoi?*

vanhemmat (mon.) vahnemb|at (~ien, ~ii); rodit'el|at (~oin, ~oi); vanhempani ovat jo kuolleet minun vahnembat on jo kuoltu

vanhempain|ilta vahnembien-/ rodit'eloin-kerähm|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); käydä koulun vanhempainilloissa kävvä školan vahnembienkerähmölöih; **~loma** vahnembien-/ rodit'eloinlom|a (~an, ~ua, ~ii); mieheni jäi kuukaudeksi vanhempainlomalle minun ukko jäi kuukse vahnembienlomale; **~neuvosto** vahnembien-/ rodit'eloin-neuvosto; vanhempainneuvostossa on myös opettajien edustaja vahnembienneuvostos on kentah opastajisgi

vanhentaa vahnend|ua (~an, ~au, ~etah); nuo silmälasit vanhentavat sinua *nuot očkat vahnendetah sinuu*

vanhentua 1. (tulla vanh/emm/aksi) vahnavu|o (~n, ~u, ~tah); vanhentunutta ruokaa ei saa syödä vahnavunnuttu einehtü ei pie süvvä 2. (jäädä jälkeen ajastaan) vahnavu|o; vanhentuneet käsitukset vahnavunnut nägemukset 3. (lak.) vahnavu|o; rikos on vanhentunut pahantego on vahnavunnuh 4. (menettää voimassaolonsa) vahnavu|o; osatentit ovat jo vanhentuneet *začotat on jo vahnavuttu*

vanheta (vrt. vanhentua) 1. vahnal|ta (~nen, ~nou, ~tah); kaikki me vanhenemme kaikin müö vahnannemmo 2. (lak.) vahnal|ta; murha ei koskaan vanhene tappamine nikonzu ei vahnane 3. vahnal|ta; missä ajassa suoritukset vanhenevat? *mihbo aigah vahnatah začotat?*

vanhoillinen 1. (konservatiivinen) vahnalli|ne (~zen, ~stu, ~zii); konservativno|i (~in, ~idu, ~loi); vanhoilliset mielipiteet konservativnoit miet 2. (arkaistinen) vahnalli|ne; arhajičnol|i (~in, ~idu, ~loi); murteissa on monia vanhoillisia piirteitä *dialektois on äijü arhajičnoloi piirdehii*

vanhus (miehestä) starik|ku (~an, ~kua, ~koi); (naisesta) staruuh|u (~an, ~ua, ~oi); monet vanhukset ovat vielä pirteitä *monet starikat ollah vie boikoit*

vanhusten|huolto vahnoinhuolto|do (~lon, ~duo, ~dolo); kunnan velvollisuus on järjestää vanhustenhuolto *kommuunan vellallizus on järjestiä vahnoinhuolto*; **~talo** vahnointalo|i (~in, ~idu, ~loi);

vahnoinko|di (~in, ~dii, ~dilo)
vanhuudenturva *vahnuonturv*|u (~an, ~ua, ~ii); *vahnuontu*|gi (~ven, ~gie, ~gilo); mummo on säästännyt koko ikänsä vanhuudenturvaksi *buabo on siästänüh kogo ijän vahnuonturvakse*
vanhuus *vahnu*|s (~on, ~ttu, ~zii); kukapa ei toivoisi turvattua vanhuutta *kenbo ei tahtos turvattu vahnuttu* ◇ vanhuus ei tule yksin *vahnus ei tule üksin*
vanhuuseläke *vahnuseläk*|eh (~kehen, ~ehtü, ~kehii); *vahnuspenz*|ii (~ien, ~iedü/ ~ettü, ~ielöi)
vanilja 1. (kasv. Vanilla) *vaniil*|u (~an, ~ua, ~oi) 2. (mauste) *vaniil*|u
vanilja|**jäätelö** *vaniil'ujädel*|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); *vaniil'umorouzenno*|i (~in, ~idu, ~loi); **~kastike** *vaniil'upain*|n (~men, ~ndu, ~mii); *vaniil'usous*|su (~un, ~suu, ~suloi); **~sokeri** *vaniil'uzuahari* (~n, ~i, ~loi)
vankeus 1. (vankina olo) *türm*|ü (~än, ~iä, ~ii); *vangiçu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); *arest*|u (~an, ~ua, ~oi); olla vankeudessa olla *türmäs/ vangičukses* 2. (vankeusrangaistus) *türm*|ü; *vangiçu*|s; *murhaaja* sai monta vuotta vankeutta *tappai sai monen vuotta türmiä*
vanki 1. (rikoksesta tuomittu) *vangi* (~n, ~i, ~loi); *aristant*|u (~an, ~ua, ~oi); vankilassa istuvat vangit *türmäs istujat vangit* 2. (vangiksi siepattu) *vangit*|tu (~un, ~tuu, ~tuloi); *arestuit*|tu (~un, ~tuu, ~tuloi); joutua vihollisen vangiksi *puuttuo vihaniekan vangikse*; panttivanki *pantivangi*
vankikarkuri *türmäspajennu*|h (~on, ~ttu, ~zii)
vankila *türm*|ü (~än, ~iä, ~ii); *vangil* (~an, ~ua, ~oi); joutua vankilaan *puuttuo türmäh*
vanki|**leiri** *sodavangilo*|n luageri (~n, ~i, ~loi); **~mielisairaala** *vangimielibol'nič*|ču (~an, ~ču, ~čoi); **~tyrmä** *vangibutk*|u (~an, ~ua, ~ii); *vangikamer*|u (~an, ~ua, ~oi)
vankka 1. (vantterra, tukeva) *jär*|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); *sang*|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); *luj*|a (~an, ~ua, ~ii); puun vankat oksat *puun sangiet oksat* 2. (iso, runsas) *küllä*|ine (~zen, ~stü, ~zii); *suur*|i (~en, ~du, ~ii); söimme vankan aamiaisen *söim-mö külläzen huondesveron* 3. (kuv. kestävä, luja, luotettava) *luj*|a; *luotettav*|u (~an, ~ua, ~ii); minulla on vankat mielipiteet asioista *minul ollah lujat mielet dielolois*
vankkarakenteinen *luj*|a (~an, ~ua, ~ii); *kestä*|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)
vankkumaton (järkkymätön, horjumaton) *horjumat*|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); *luj*|a (~an, ~ua, ~ii); tämä on vankkumaton mielipiteeni *tämä on minun horjumatoi mieli*
vanna (ark. kylpyamme) *vann*|u (~an, ~ua, ~oi)
vanne *van*|neh (~dehen, ~nehtu, ~dehii); tynnyriä ympäröivät vanteet *pučis ümbäri ollah vandehet*; kumin puhjettua ajoin hetken pelkillä vanteilla

rizinän puhkettuu ajoin kodvazen ihan üksil van-dehil

vannoa *an*|dua (~nan, ~dau, ~netah) *sana*/ *klatvu*/ *pris'uagu*; *pris'agail*|ja (~čen, ~čču, ~jah); sotilaat vannoivat valansa vojennoit *annettih pris'uagu*; voisin vaikka vannoa, että näin hänet *voizin andua sanangi, što näin händü*
vannottaa (vaatia käskvästi) *vua*|die (~jin, ~diu, ~jitah); *käsk*|ie (~en, ~öü, ~ietäh); äiti vannotti meitä kertomasta salaisuutta muille *muamo vuadü meidü olla sanomattah peitočustu muile*
vannoutunut (innokas, kiihkeä) *innok*|as (~kahan, ~astu, ~kahii); *kiihk*|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); *kov*|a (~an, ~ua, ~ii); häntä pidetään demokrati-an vannoutuneena vastustajana *händü pietäh kovannu demokruatien vastustajannu*
vanu *vuat*|tu (~an, ~tua, ~toi); pyyhkiä ihoa kostealla vanulla *pühkie hibjua nezeväl vuatal*
vanukas *želee* (~n, ~dü, ~löi); *puuding*|u (~an, ~ua, ~oi)
vapa *ruag*|u (~an, ~ua, ~oi); ongen vapa *ongiruagu*
vapaa *väll*|ü (~än, ~iä, ~ii); vapaat vaalit *vällät välličukset/ vuiborat*; vanki pääsi vapaalle jalalle (vapaaksi) *vangi piäzi välläle jallale (välläle)*; onko tässä vapaata (paikkaa)? *ongo täs välliä (paikkaa)? sain vapaat kädet toimia sain vällät käit toimie* ◇ vapaa kuin taivaan lintu *vällü ku taiva-han lindu*
vapaa| **aika** *vällüaigu* (vällänaijan, vällüaigua, vällüaigoi); **~ajatteli**|ja (toisinaajatteli) *toizin-ajatteli*|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *ajatteli*|i omah luaduh; **~ehtoinen** *omatahto*|ine (~zen, ~stu, ~zii); *väll*|ü (~än, ~iä, ~ii); opiskelu lukiossa on vapaaehtoista *opastumine gimnaazies on vällü*; isäni meni armeijaan vapaaehtoisena *minun tuat-to lähti armieh omatahtozennu*; **~lippu** *ilma*|ine (~zen, ~stu, ~zii) *lip*|pu (~un, ~puu, ~puloi); **~mielinen** (avarakatseinen, maltillinen) *vällümieli*|ne (~zen, ~stü, ~zii); *liberal*|no|i (~in, ~idu, ~loi); jotkut lait ovat aika vapaamielisiä *erähät zakonat ollah aiga liberal'noit*; **~muotoi-nen** *vällümuodo*|ine (~zen, ~stu, ~zii); kirjoitin vapaamuotoisen hakemuksen *kirjutin vällümuodozen zajavleenien*; **~palokunta** *omatahto*|ine (~zen, ~stu, ~zii) *palokun*|du (~nan, ~dua, ~dii); **~potku** (urh.) *vällüpotku* (~n, ~u, ~loi); **~päivä** *vällüpäivü* (vällänpäivän, vällüpäiviä, vällüpäivii); **~uinti** (urh.) *vällüuudamine* (vällänuudamizen, vällüuudamistu, vällüuudamizii); *vällüuindu* (vällänuindan, vällüuindua, vällüuindii)
vapahtaja *piästä*|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); Vapahtajamme Jeesus Kristus *meijän Piästäi/ Spuassu Iisus Hristos*
vapaus 1. (vapaana olo) *vällü*|s (~ön, ~ttü, ~zii); päästä vapauteen *piästä välläle*
vapaus|**rangaistus** *vällüönlišeeni*|i (~en, ~edü,

~elöi); **~sota** (Suomen sisällissota, kansalaissota, veljessota) *vällüsso|da* (~van, ~dua, ~dii); väl-lüssvoin|u (~an, ~ua, ~ii)

vapauttaa (päästää vapaaksi) *piäst|ä* (~än, ~äü, ~etäh); *piäst|ä välläle*; hänet vapautettiin asepal-velusta *händü piästettih sluuzbas*

vapautua (päästä vapaaksi) *piä|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); *piä|stä välläle*; vapautua vankilasta *piästä türmä*; hinnat vapautuivat säännöstelystä *hinnaat piästih välläle normiruiččemizes*

vapautus *piäzemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/ *piäzend|ü* (~än, ~iä, ~öi)/ *piäzü* (~n, ~ü, ~löi) *välläle*

vapautusliike *vällälepiäzemi/- vällälepiäzendü/- vällälepiäzüliik|eh* (~kehen, ~ehtü, ~kehii)

vapina *särizemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *särizend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *särizü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); käsi-en vapina johtuu kylmästä käzien särizüs roih vilus

vapista (täristä, tutista) *säri|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); *vabi|sta* (~zen, ~zou, ~stah); *tudi|sta* (~zen, ~zou, ~stah); vanhus vapisee *staričku tudizou*

vappu 1.5.) *mai|ju* (~an, ~ua, ~oi); *pervomai|ju*; juhlia vappua *pruaznuija maijua*

vappu|marssi *mai|jukul|gu* (~lun, ~guu, ~guloi); *mai|jumarši* (~n, ~i, ~loi); **~viuhka** *mai|juhuš-kute|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *mai|juveijer* (~an, ~ua, ~oi)

vapun|aatto *mai|jua vaste*; ylioppilaat juhlivat vapunaattona *studentat pruaznuijah maijua vaste*

vara 1. (usein mon. rahat) *var|a* (~an, ~ua, ~oi); myöntää varoja *andua varoi*; velat ja varat *vellat da varat*; minulla ei ole varaa matkustella *minul ei ole varua ajella* 2. (puutteellisuudesta) *var|a*; tekstissä on lyhentämisen varaa *tekstas on lühendämi-zen varua*; takissa on vielä kasvun varaa *pal'tos on vie kazvon varua*; säästää vanhuuden varalle *siästiä vahnuon varale* 3. (sanontoja): suojautua sa-teen varalta *peittüü vihman varal*; minut valittiin valtuustoon varalle *minuu vallittih valdujoukkoh varakse*; kaiken varalta *varakse; kaiken varakse*; joutua veden varaan *jouduo vien varah*; pidä va-rasi (varo)! *vardoičči!* ◇ ei vara venettä kaada *vara venehtü ei kua*

varaaja 1. (varastoiva laite) *suitta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); kuumen veden varaaja *palavan vien suittai* 2. (henkilö, joka varaa esim. matkan) *tiluaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); meillä on monia no-pean varaajan etuja *meil on monii eduloi ravieh tiluajale*

vara|avain *vara-avai|n* (~men, ~ndu, ~mii); **~henkilö** (sijaisena toimiva henkilö) *varahengil|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); **~jäsen** *varaozanotta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); valittiin johtokunnan jäsenet ja heille varajäsenet *vallittih johtokunnan ozanotta-jat da heile varaozanottajat*

varakas (adj.) *varak|as* (~kahan, ~astu, ~kahii);

varakkaat liikemiehet *varakkahat kommersantat*; (subst.) *varak|as*; opiskelu ei enää ole varakkaiden yksinoikeus *opastumine ei enämbiä ole varakkahi-en monopoulii*

varallisuus *varakkahu|s* (~on, ~ttu, ~zii)

vara|mies (urh.) *varamie|s* (~hen, ~stü, ~hii); joukkueen mukana matkusti viisi varamiestä *joukkovehenke ühtes ajoi viizi varamiestü*; **~osa** *varaoz|a* (~an, ~ua, ~ii); saako laitteeseen helpos-ti varaosia? *voigo helpoh suaja varaozii laitteheh?*

~puheenjohtaja *varapaginanvedä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); **~rengas** *vararenga|s* (~han, ~stu, ~hii); **~rikko** (konkurssi) *häviemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *häviend|ü* (~än, ~iä, ~ii); yritys on varari-kon partaalla *firmu on häviendüpardahal*

varas *var|ras* (~gahan, ~rastu, ~gahii)

varaslähtö (urh.) *fal'start|u* (~an, ~ua, ~oi)

varastaa *varrast|ua* (~an, ~au, ~etah)

varasto 1. (säilytyspaikka) *varast|o* (~on, ~uo, ~oloi); *sklua|du* (~vun, ~duu, ~duloi); katson, löytyykö kenkää varastosta *kačon, löüdüügo ken-giä varastos* 2. (varastoidut tavarat) *varast|o*; va-rastossamme on runsaasti alennusmyyntiin tar-koitettua tavaraa *meijän varastos on äijü alendus-müöndäh tarkoitettuu tavarua*

varastoida (kerätä varastoksi) *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *varastoh*

varastointi *panemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *panend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *pan|o* (~on, ~uo, ~oloi) *varastoh*; viljan varastointi *vil'lan panemine varastoh*

varata 1. (tilata, hankkia) *til|ata* (~uan, ~uau, ~atah); oletko jo varannut liput? *oletgo jo tilan-nuh bilietät?* 2. (tekn. ladata) *täüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *zar'adi|e* (~n, ~u, ~tah); varata akkuja *täüttiä akkumu'uatoroi* 3. (tukeutua, nojata) *nojavu|o* (~n, ~u, ~tah); kipsattuun jalkaan ei voi varata *gipsas oljah jalgah ei sua nojavuo*

varaton (köyhä) *varat|oi* (~toman, ~tomua, ~to-mii); *keüh|ü* (~än, ~iä, ~ii)/ *köüh|ü*; apurahoja myönnettiin varattomille opiskelijoille *abudengoi annettih varattomile opastujile*

varattomuus *varattomu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

varattu *tilat|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); *zaimit|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); onko tämä paikka varattu? *ongo tämä paikku zaimittu?* puhelin tuuttaa varattua *telefon tuututtuu tilattuu*

varaus 1. *tiluami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tiluand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tilav|o* (~on, ~uo, ~oloi); makuu-paikkojen varaukset voi tehdä netissä *magavopai-koin tilavukset voi luadie internetas* 2. (tekn.) *täüttämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *täütänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *täüt|tö* (~ön, ~tüö, ~tölöi); *zar'adimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *zar'adind|u* (~an, ~ua, ~oi); *zar'uad|u* (~an, ~ua, ~oi); pariston varaus on kulunut lop-puun *batareikan zar'uadu on kulunuh loppuh* 3. (rajoitus, edellytys) *rajoittumi|ne* (~zen, ~stu,

~zii); rajoitund|u (~an, ~ua, ~oi); rajoitu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); suostun sopimukseen tietyn varauksen suostun *sobimukseh tiettülöin rajoituksin*
varautua (varustautua) *varust|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); pitää varautua pahim-
 paan onnuako *pidäü varustuakseh pahimah*
varhain (aikaisin) *aijoi; aigazin*
varhainen (aikainen) *aiga|ine* (~zen, ~stu, ~zii)
varhais|eläke *aiga|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *eläk|eh* (~kehen, ~ehtü, ~kehii)/ *penz|ii* (~ien, ~iedü/ ~et-
 tü, ~ielöi); päästä yksilölliselle varhaiseläkkeelle
piästä üksilöllizele aigazele penziele; ~kasvatus
 (alle kouluikäisten kasvatus) *aiga|ine kasvatta-
 mi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *kazvatand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *kazvatu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kypsä**
aiga|ine küps|ü (~än, ~iä, ~ii); **~lapsuus** *aiga|ine*
lapsu|s (~on, ~ttu, ~zii); **~nuoruus** *aiga|ine*
nuoru|s (~on, ~ttu, ~zii); **~peruna** *aiga|ine*
kartouhk|u (~an, ~ua, ~oi); joko torilta saa var-
 haisperunaa? *jogo bazaril on aigastu kartohkua?*
~tuotanto *aiga|ine luomisrua|do* (~von, ~duo, ~dolo);
 minua kiinnostaa runoilijan varhaistuotanto
 minuu *interesuiččou runoilijan aigaine luomisruado*
varhentaa (aikaistaa) *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah)
aijembakse; voisiko matkan aloittamista mitenkään
 varhentaa? *voisgo kuitahto matkan algu luadie aijembakse?*
variaatio *variatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *variant|u*
 (~an, ~ua, ~oi)
variantti (versio, toisinto) *variant|u* (~an, ~ua, ~oi);
versi|i (~en, ~edu, ~eloi); minkä variantin sanasta
 valitsemme? *mittumanbo variantan sanas vallicemmo?*
varietee *varjetee* (~n, ~du, ~loi)
varikko (huoltopaikka-alue) *dep|o* (~on, ~uo, ~oloi);
 veturien varikko Pasilassa *lokomotiivoin depo Pasilas*;
 vaihtaa renkaat varikolla *vaihtua rengahat depos*
varis (el. Corvus corone) *varo|i* (~in, ~idu, ~loi)
varista *kir|vota* (~buon, ~buou, ~votah); *lang|eta*
 (~ien/ ~enen, ~ieu/ ~enou, ~ietah/ ~etah); *pak|kuo*
 (~un, ~kuu, ~utah); *sor|duo* (~run, ~duu, ~rutah);
 neulaset varisivat joulukuusesta *nieglazet pakuttih rastavankuuzes*
varjella 1. (suojella) *vardoi|ja* (~čen, ~ččou, ~jah);
varjell|a (~en, ~ou, ~lah); *suojell|a* (~en, ~ou, ~lah);
 varjelen lapsia kaikelta pahalta *varjelen lapsii kai-
 kes pahas* 2. (lievähkön voimasanan tavoin): varjel-
 koon! *vardoikkah! varjellkah! suojellkah!*
varjo *kuvaha|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *pilve|s* (~ksen, ~stü,
 ~ksii); *pimeik|kö* (~ön, ~küö, ~kölöi)
varjoisa *pilvez|ü* (~än, ~iä, ~ii); *pilveksi|ne* (~zen, ~stü,
 ~zii)
varjostaa 1. (estää valon pääsy) *pimend|ä* (~än, ~äü,
 ~etäh); *peit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); kuuset

varjostavat pihaa *kuuzet pimendetäh pihua*; var-
 jostaa kädellä silmiään *peittiä silmii käil* 2. (seura-
 ta salaa) *vardoi|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); varjostaa-
 ko poliisi heitä? *vardoiččougo heidü politsii?*
 3. (kuv. synkistää) *süngäit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh);
pahoit|tua (~an, ~tau, ~etah); ankea lapsuus var-
 jostaa yhä hänen elämänsä *vaigei lapsus ainos vie*
pahoittau hänen elostu
varjostin (valon suojus) *abažuur|u* (~an, ~ua, ~oi);
širm|u (~an, ~ua, ~oi); lampun varjostin
lampan abažuuru
varkain (salaa) *peitoči*; livahdin ulos varkain *livah-
 timmos pihale peitoči*
varkaus *varrastami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *varras-
 tand|u* (~an, ~ua, ~oi); *varrastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii);
 rangaista varkaudesta *nakažie vargahuos*;
 pojat olivat varkaissa naapurin puutarhassa
brihačut oldih vargahis nuaburin savus
varma 1. (vakaa, turvallinen) *varm|u* (~an, ~ua, ~oi);
 olla varmalla pohjalla *olla varmal pohjal*
 2. (kiistaton, selvä) *varm|u*; voitto tuntui varmalta
voitto tundui varmal 3. (empimätön, epäroimä-
 tön) *varm|u*; hänellä on varma usko asiaansa *hä-
 nel on varmu usko dieloh*; oletko aivan varma?
oletgo ihan varmu?
varmaan(kin) (luultavasti) *varmah*; olen varmaan
 väärässä *olen varmah viäräs*
varmasti (adv.) 1. *varmah*; *varmasti*; työ edistyy
 hitaasti mutta varmasti *ruado eistüü hil'lah no*
varmah; ovatko kaikki varmasti jo paikalla? *ollah-
 go kaikin varmah jo paikoilleh?* 2. (varmaan, luul-
 tavasti) ks. varmaan(kin)
varmentaa (osoittaa oikeaksi, vahvistaa) *varmen-
 d|ua* (~an, ~au, ~etah); *nimikirjoitusten aitous*
 pitää varmentaa *nimikirjutuksien tovellizus* *pidäü*
varmendua
varmistaa *varmist|ua* (~an, ~au, ~etah); hallitus ei
 ole vielä varmistanut tietoa *halličus ei ole vie var-
 mistannuh tieduo*
varmistua *varmistu|o* (~n, ~u, ~tah); olen varmis-
 tunut tiedon todenperäisyydestä *olen varmistun-
 nuh tiijon tovenperäžüös*
varmuus *varmu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); saitko asiasta
 varmuutta (varmaa tietoa)? *saitgo dielos varmuttu*
(varmua tieduo)? kysyin vielä varmuuden vuoksi
küzüin vie varmuon täh
varmuus|ketju *varmusčiep|pi* (~in, ~pii, ~pilöi);
 avaan oven vain varmuusketjun ollessa suljettuna
avuan uksen vaiku varmusčiepin olles salvatunnu;
~kopio (atk.) *varmuskoupi|i* (~en, ~edu, ~eloi);
 otitko tiedostosta varmuuskopiot? *otitgo tiijostos*
varmuskoupiet? **~lukko** *varmusluk|ku* (~un, ~kuu,
 ~kuloi); panitko oven varmuuslukkoon?
panitgo uksen varmuslukkuh? **~varasto** *varmus-
 varast|o* (~on, ~uo, ~oloi); elintarvikkeiden var-
 muusvarastoa pidetään kriisiaikojen varalta *eloi-*

tarvikkeiden varmusvarastuo pietäh kriizissuain goin varah

varoa vardoiljakseh (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); varokaa vihaista koiraa! vardoikkuattokseh vihastu koirua!

varoitin (varoituslaite) vardoičusvehkeh (~en, ~tū, ~ii); vardoičuslait|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii); palo-varoitimet ovat nykyään pakollisia palovardoičusvehkehet ollah niigöi pakollizet

varoittaa varoit|tua (~an, ~tau, ~etah); predupredi|e (~n, ~u, ~tah); onko riskeistä varoitettu tarpeeksi? ongo tarbehekse varoitettu riskois?

varoitus (varoittaminen, huomautus) varoittam|ne (~zen, ~stu, ~zii); varoitand|u (~an, ~ua, ~oi); varoitul|s (~ksen, ~stu, ~ksii); vanhempien varoitukset ja ohjeet vahnembien varoitukset da ohjavot; poliisi antoi varoituksen liikenneerikkomuksesta politsii andoi varoituksen liikendehrikkomukses

varoitusaika varoittamis-/ varoitandu-/ varoitus-/ varoīcusai|gu (~jan, ~gua, ~goi); miten lyhyellä varoitusajalla voit lähteä matkalle? kui lühüöh varoīcusai|gu voit lähtie matkah? ~kolmio varoīcus-/ varoituskolmekulm|u (~an, ~ua, ~ii); tien laitaan oli asetettu varoituskolmio dorogan reunah oli azetettu varoīcusolmekulmu; ~valo varoittamis-/ varoitandu-/ varoitus-/ varoīcustul|i (~en, ~du, ~iloi); mikä hätänä, punainen varoitusvalo palaa! mibo rodih, ruskei varoīcustuli palau! ~ääni varoittamis-/ varoitandu-/ varoitus-/ varoīcusiän|i (~en, ~dii, ~ii)

varomaton (ajattelematon, uhkarohkea) ajat-telemat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); varuamat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); ebäostorožnoi (~in, ~idu, ~loi); onnettomuuden aiheutti ampumaseen varomaton käsittely ozattomuon tuotti am-bumisnevvon ebäostorožnoi käättämine; varomatomat puheet ajattelemattomat paginat

varovainen 1. (harkitseva) varoval|ine (~zen, ~stu, ~zii); ičenvardoīčči|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); osto-rožnoi (~in, ~idu, ~loi); ole varovainen liikkuessasi vilkkaalla kadulla ole varovaine kävelles boikoil uuličal; olla varovainen puheissaan olla osto-rožnoi paginois 2. (varovasti, harkiten tehty) varoval|ine; osto-rožnoi; varovaisten arvioiden mukaan hän voittaa vaalin varovazien laskuloin mugah häi voittau valličukset

varovasti varovazeh; varovasti; aja varovasti! aja varovazeh!

varpu var|bu (~van, ~bua, ~boi); mustikan varvut ovat punertuneet mustoin varvat on ruskottu

varpunen (el. Passer domesticus) čiuč|oi (~oin, ~oidu, ~čoloi)

varras 1. (orsi) or|zi (~ren, ~tu, ~zilo) 2. (liharuoka) žuarit|tu (~un, ~tuu, ~tuloi) lih|a (~an, ~ua, ~oi); šašlik|ku (~an, ~kua, ~koi); valmistimme

grillissä vartaita valmistimme gril|as šašlikkua

varsa sāl|gü (~lün, ~güü, ~güloi)

varsi 1. (kasvin vana) var|zi (~ren, ~tu, ~zii); perunan varsi kartohkan varzi 2. (verhoava osa) varz|i; sukan varret sukan varret 3. (vierus, vier) var|zi; vier|i (~en, ~tū, ~ii); polun varrella kasvaa kukkia tropan varrel kazvau kukkii; ihmisiä kerääntyi tien varsille rahvastu kerävii tien vierih; vuosien varrella vuozien varrel

varsin (sangen, aika) aiga; ihan; ülen; kaikki oli varsin helppoa kai oli ihan helpo

varsinainen 1. (pääasiallinen) alalli|ne (~zen, ~stu, ~zii); piä=; johtokunnan varsinaiset ja varajäsenet johtokunnan alallizet ozanottajat da varazanottajat; varsinaisena tarkoituksenamme oli saattaa työ loppuun piätarkoituksennu meil oli suaja/ suaha ruado loppuh 2. (ark. kertakaikkinen) tozi; siinä meillä varsinainen sähäl! täs meil tozi čällävö!

varsinkaan, varsinkin enne kaikkie; osoubenno; elokuva ei sovellu varsinkaan lapsille fil|mu ei päi enne kaikkie lapsile; pidän hiihtämisestä, varsinkin Lapissa suvaičen hiihtellä, osoubenno Lapis

vartalo 1. (runko, ruumis, ”kroppa”) vardal|o (~on, ~uo, ~oloi); tukeva vartalo järei vardalo 2. (kiel.) vardal|o; heikko ja vahva vartalo heikko da luja vardalo

vartalonmukainen vardalonmuga|ine (~zen, ~stu, ~zii); hän pukeutui vartalonmukaiseen pitkään iltapukuun häi šuorivui vardalonmugazeh pitkäh ildusobah

varta vasten nimenomah; tilaisuus on järjestetty varta vasten eläkeläisille vastahotto on järjestettü nimenomah eläkkeheläzile/ penzionieroile

varten varte; sotilaat järjestäytyvät paraatia varten saldatat organizuijahes paruada varte; mitä varten (miksi) tulit tänne? midä varte (mikse) tulit tänne?

vartija vardoīčči|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); vangin vardoīčči|i; karavuul|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); storož|u (~an, ~ua, ~oi); työskennellä vartijana vankilassa (par. vanginvartijana) ruadua türmäš vanginvardoīčči|jannu

vartio 1. (vartioiva ryhmä) vardiv|o (~on, ~uo, ~oloi); vardoīču|s (~ksen, ~stu, ~ksii); karavuul|u (~an, ~ua, ~oi); (poliisi)vartio sai käskyn lähteä paikalle politsii-/ militsiivardivo sai käskün mennä paikoilleh 2. (vartiointitehtävä) vardiv|o; vardoīču|s; karavuul|u; seisoa vartiossa seizuo karavuulas 3. (partiossa) nuorimpien pienryhmä) vardiv|o; vardoīču|s; karavuul|u

vartioida (pitää silmällä, valvoa) vardoil|ja (~čen, ~ččou, ~jah); karavuul|e (~n, ~u, ~tah); koira vartioi taloa koiru vardoīččou kodii

vartiointi vardoīččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); vardoīčend|u (~an, ~ua, ~oi); vardoīču|s (~ksen,

~stu, ~ksii); karavuulimi|ne (~zen, ~stu, ~zii); karavuulind|u (~an, ~ua, ~oi); miten rajan vartiointi on järjestetty? kuibo on järjestetty rajan vardoiččemine?

vartiointiliike vardoičusfirm|u (~an, ~ua, ~oi); liikkeen valvonta on annettu tunnetulle vartiointiliikkeelle liikkeen valvomine/ valvondu on annettu tunnetule vardoičusfirmale

vartti (ark. neljännes) četverti (~n, ~i, ~loi); kello on varttia vaille kuusi aigua on četvertii vajai kuuzi

varttua (kehittyä, kasvaa) vadrastu|o (~n, ~u, ~tah); poika on varttunut mieheksi brihačču on vadrastunnuh tävvekse miehekse

varus|kunta (sotaväki) garnizon (~an, ~ua, ~oi); varuskunnan päällikkö garnizonan piällikkö; ~mies (asevelvollinen) saldat|tu (~an, ~tua, ~toi)

varustaa varust|ua (~an, ~au, ~etah); äiti varusti aamulla lapset kouluun muamo varusti huondek-sel lapset školah; hyvin varustettu liike hüvin varustettu kauppu; kirja on varustettu asiahakemistolla (par. kirjassa on asiahakemisto) kirju on varustettu opasluvettelol (kirjas on opasluvettelo)

varustautua varust|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); varustauduimme nopeasti matkaan varustimmokseh terväzeh matkah; varustautua pahimpaan varustuakseh pahimah

varuste(et) (usein mon.) varusteh (~en, ~tu, ~ii); varusteh|et (~ien, ~ii); snar'äzeeni|i (~en, ~edu, ~eloi); jääkiekkoilijan varusteet hokkejistan snar'äzeenii; sotilaat marssivat täysissä varusteissa saldatat maršitah täüzis varustehis

varustus 1. (varustaminen) varustami|ne (~zen, ~stu, ~zii); varustand|u (~an, ~ua, ~oi); varustu|s (~ksen, ~stu, ~ksii) 2. ks. varusteet

varvas var|vas (~bahan, ~vastu, ~bahii); varpaita palelee varbahat külmetäh; olla varpaisillaan olla varbahazilleh; nousta varpaisilleen nosta varbahazilleh

vasa (hirvieläimen vasikka) vaz|a (~an, ~ua, ~oi); poron vasa pedran vaza

vasara pal'l'a|ine (~zen, ~stu, ~zii)

vaseliini vazelin (~an, ~ua, ~oi)

vasemmisto huralist|o (~on, ~uo, ~oloi); vasemiston ja oikeiston kiistakysymykset huraliston da oigeliston kiistuküzümükset

vasemmistolainen 1. (adj.) huralistola|ine (~zen, ~stu, ~zii); vasemmistolainen ideologia huralistolaine ideologui 2. (subst.) huralistola|ine; vasemmistolaiset marssivat vappuna huralistolazet maršitah maijannu

vasen hur|a (~an, ~ua, ~ii); kirjoittaa vasemmalla kädellä kirjuttua hural kail; kääntykää seuraavasta kulmasta vasemmalle kiännükkiä tulijas mutkas hurale ◇ vasen käsi ei tiedä mitä oikea tekee hura käzi ei tiijä midä ruadau oigei

vasenkätinen hurac|ču (~un, ~čuu, ~čuloi)

vasikka 1. (nautaeläimen poikanen) vaz|a (~an, ~ua, ~oi); vasikalle juotetaan maitoa vazale juote-tah maiduo 2. (poliisille tiedottava): senkin vasikka! kehnnon vaza!

vaski (vanh., ylä.) vask|i (~en, ~ie, ~iloi)

vaski|käärme (el. Anguis fragilis; vaskitsa) vaskič|ču (~un, ~čuu, ~čuloi); ~puhallin (mus.) vaski|ne (~zen, ~stu, ~zii) puhuinstrument|u (~an, ~ua, ~oi); käyrätorvi ja trumpetti ovat vaskipuhaltimia valtornu da truba ollah vaskizet puhuinstrumentat

vasta I (adv.) 1. (ei ennen kuin) vaste; tulen vasta huomenna tulen vaste huomei 2. (juuri, äsken) vastevai; vasta satanut lumi vastevai tulluh lumi 3. (korostavana sanana) vaste; vastebo; kačō; se vasta oli suoraa puhetta se vastebo oli kohtinastu paginua

vasta II (itäsuomalaisessa käytössä, vrt. vihta) vast|u (~an, ~ua, ~oi); tehdä/situa vastoja luadie/siduo vastoi

vasta-aine (lääk.) vastusaineh (~en, ~tu, ~ii); elimistössä kehittyvä vasta-aineita elimistös kehittäü vastusainehtu

vastaja 1. (lak.) vastuaj|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); syytettyä sanotaan usein vastajaksi viäritettäü puaksuh sanotah vastuajakse 2. (puhelimessa) vastuaj|u; jätin viestin vastajaan jätin viestin vastuajah

vasta-alkaja (aloittelija) vastealga|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); kurssi on tarkoitettu vasta-alkajille kursu on tarkoitettu vastealgajile

vastaan 1. (adv.) vastah; väittää vastaan üksi tuttavu tuli vastah; eräs tuttu käveli vastaan üksi tuttavu otit-teluloi 2. (postpositiona) vastah; ei kai teillä ole mitään sitä vastaan? ei taki teil ole nimidä sidä vastah? paketti luovutetaan kuittia vastaan pakiet-tu annetah kvitansien vastah/ mugah

vastaanottaa (ottaa vastaan) ot|tua (~an, ~tau, ~etah) vastah; priimi|e (~n, ~ü, ~täh); lääkäri vastaanottaa myös uusia potilaita douhturi ottau vastah uuziigi voimattomii

vastaanotto 1. (vastaan ottaminen) vastahot-tami|ne (~zen, ~stu, ~zii); vastahotand|u (~an, ~ua, ~oi); vastahot|to (~on, ~tuo, ~toloi); prijom|u (~an, ~ua, ~oi); prijomk|u (~an, ~ua, ~oi); missä tavarat vastaanotto tapahtuu? kusbo roih tavarat vastahotto? 2. (hotellin tms. reseptio) vastahot-tami|ne; vastahotand|u; vastahot|to; prijom|u; jättäkää avaimet vastaanottoon jätäkkiä avaimet prijomah 3. (lääkärin, opettajan tms. järjestämä) vastahottami|ne; vastahotand|u; vastahot|to; prijom|u; kävin professorin vastaanotolla olin professoran prijomal 4. (juhlallinen tilaisuus, audienssi) vastahottami|ne; vastahotand|u; vastahot|to; prijom|u; audijentsi|i (~en, ~edu, ~eloi);

suurlähettilään vastaanotto *poslan audijentsii*
vastaanotto|aika *vastahottamis-/ vastahotandu-/ vastahottoai|gu* (~jan, ~gua, ~goi); *audijentsii-ai|gu*; sain vastaanottoajan huomiseksi sain *audijentsii*ajan huomenekse; **~seremonia** *vastahottamis-/ vastahotandu-/ vastahottoseremouni|i* (~en, ~edu, ~eloi); **~virkailija** *vastahottovirguniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); hotellin vastaanottovirkailijat ovat hyvin kielitaitoisia *hotelin vastahottovirguniekat* ollah aiga kielitaidozet

vastaantulija *vastahtuli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); vastaanantulijoiden kaista *vastahtulijoin polossu/ ajoriädü*

vastaava 1. (samanlainen) *samanla|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *samanverda|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *ühtenjüttü|ine* (~män/ ~zen, ~miä/ ~stü, ~mii/ ~zii); olen joskus ollut vastaavassa tilanteessa *olen konzutah olluh samanlazes situatsies*; ylioppilastutkinto tai vastaavat tiedot *üliopastuitutkindo libo samanverdazet tiijot* 2. (johtava, vastuussa oleva) *vastuaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); *johta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); vastaava toimittaja *vastuaju redaktor*; hän toimii liikkeen vastaavana *häi toimiu firman johtajannu*

vasta|ehdokas *vastuskandiduat|tu* (~an, ~tua, ~toi); *kontrkandiduat|tu*; löysimme puolueen puheenjohtajalle hyvän vastaehdokkaan *lövvimö puolovehen paginanvedäjäle hüvän vastuskandiduatan*; **~ehdotus** *vastusehtotu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *kontrehtotu|s*; enemmistö kannatti vastaehdotusta *enimistö kannatti vastusehtotustu*; **~hyökkäys** *vastushüökkävü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *kontrhüökkävü|s*; käydä vastahyökkäykseen *hüökätä vastah*

vastainen *vasta|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *vastakka|ine* (~zen, ~stu, ~zii); se on demokratian vastaista toimintaa *se on demokruatien vastastu toimindua*; vastainen tuuli (vastatuuli) *vastaine tuuli* (vastutuuli); Venäjän vastainen raja *Venän vastakkaine raja*; sunnuntain vastaisena yönä *pühänpäivän vastazennu üönnü*; säästää vastaisen varalle *siästää tulien varale*

vasta|isku 1. (kostoksi annettu isku) *vasta|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *isku* (~n, ~u, ~loi); *vastahisku*; joukkue teki nopean vastaiskun *joukkoveh luadii terväzen vastahiskun* 2. (kuv.pettymys) *vastahisku*; *pettümü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); olemme kokeneet monia vastaiskuja *meil on olluh monii pettümüksii*; **~kaiku** (kuv. ymmärtämys, myötämie-lisyys) *ellendämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *ellendänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *ellendü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); puhe synnytti yleisössä vastakaikua *pagin nostatti rahvahas ellendüstü*

vastakkain *vastakkai*; istuimme junassa *vastakkain istuimmo junas vastakkai*

vastakkainen (päinvastainen) *vasta|ine* (~zen,

~stu, ~zii); hän esitti vastakkaisen mielipiteen *häi ezitti vastazen mielen*

vasta|kohta *vastukoht|u* (~an, ~ua, ~ii); *kont-rast|u* (~an, ~ua, ~oi); **~lahja** *vastulahj|u* (~an, ~ua, ~oi); *lahj|u* *vastah*; **~lause** (protesti) *vastu-virkeh* (~en, ~tü, ~ii); *protest|u* (~an, ~ua, ~oi); valiokunnan mietintöön esitettiin *vastalause komissien dokluadah ezitettih protestu*; **~leivottu** 1. (uunituore) *vastepastet|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); *vastaleivotut pullat vastepastetut päpit* 2. (kuv. valmistunut tms.): tytär on *vastaleivottu ylioppi-las tüitär on vastevai loppenuh školan*; **~mäki**

1. (ylämäki) *vastumä|gi* (~in, ~gie, ~gilöi); astua *vastamäkeen astuo vastumägeh* 2. (kuv.) *vastu-mä|gi*; rakastakaa toisianne myötä- ja *vastamäes-sä suvaikkua toine tostu müödü- dai vastumäis*;

~näyttelijä *partnør* (~an, ~ua, ~oi); Tauno Palon *vastanäyttelijänä* oli usein Ansa Ikonen *Tauno Palon partnørannu puaksuh oli Ansa Ikonen*;

~paino (vaihtelu) *vastupain|o* (~on, ~uo, ~oloi); *menen kalaan työni vastapainoksi menen kalah ruavon vastupainokse*; **~palvelus** *vasta|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *palvelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *palvelend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *palvelu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *palvelemi|ne/ palvelend|u/ palvelu|s vastah*; mitä voisin tehdä sinulle *vastapalvelukseksi? midä voizin luadie sinulles palveluksekse vastah?* **~puoli** (vastustaja) *vastuspuol|i* (~en, ~du, ~ii); *vastusta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) *puoll|i*; *vastapuolen pelaajat vastupuolen kižuajat*

vastapäinen (vastapäätä oleva) *vastaloli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *vastapäisessä talossa asuu ulko-maalaisia vastalolijas talois eletäh ulgomualazet* **vastapäätä** *vastupiäh*; hän istuutui minua *vasta-päätä häi istuihes minun vastupiäh*

vastapäivään *vastupäiväh*; kiertää ruuvia *vasta-päivään kiändiä vintua vastupäiväh*

vasta|ranta *vasta|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *ran|du* (~nan, ~dua, ~doi); näetkö tuon *vastarannalle rakennetun mökin? näitgo tuon vastazele rannale nostetun mökin?* (kuv.): *vastarannan kiiski vasta-zen rannan kiiškoi*; **~reaktio** *vastusreaktsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); hänen *vastareaktionsa* oli yllättävä *hänen vastusreaktsii oli vuottamatoi*; **~rinta** (vastustus) *vasturin|du* (~nan, ~dua, ~doi); *vastustul|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); tehdä *vastarintaa pidiä vastu-rindua*

vastassa 1. (vastaanottamassa) *vastas*; olitko *sisar-tasi vastassa lentokentällä? olitgo lendokentäl vastuamas sizärdäs?* 2. (vastustajana) *vastas*; *vastassa* oli venäläisten joukkojen ylivoima *vastas oli venälazien joukkoloin ülivoimu/ ülivägi*

vastasyntynyt 1. (juuri syntynyt) *vasteroinnu|h* (~on, ~ttu, ~zii); *vastasyntyneiden osasto vaste-roinnuzien ozasto* 2. (kuv. juuri keksitty) *vaste-roinnu|h*; *vastasyntynyt idea vasteroinnuh ideju*

vastata 1. (antaa vastaus) *vast|ata* (~uan, ~uau, ~atah); joko vastasit viestiin? *jogo vastait viestih?* vastata puhelimeen *vastata telefonah* 2. (kantaa vastuu) *vast|ata*; jokainen joutuu vastaamaan itse tekemisistään *jogahizel pidäü vastata omassah tegemizis* 3. (olla jonkin mukainen) *vast|ata*; vastaako aherrus tarkoitustaan? *vastuaugo ahkerdus tarkoitustu?* pukeutua tilaisuuden arvoa vastavalla tavalla *sellitä tapahtuman arvuo vastuajah tabah*

vasta|tarjous *vasta|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *tarjovu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); antaa vastatarjous asunnosta *andua vastaine tarjovus fatieras*; **~toimi** *vastustoim|i* (~en, ~ie, ~iloi); ryhtyä vastatoimiin *ottuakseh vastustoimiloih*; **~tuuli** 1. *vastutuul|i* (~en, ~du, ~ii); soutaa vastatuuleen *soudua vastutuuleh* 2. (kuv. vastoinikäminen) *vastutuul|i*; elämässä on joskus myös vastatuulta *elokes on toiči vastutuuldugi*

vastaus *vastavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); odotan vastausta *vuotan vastavustu*

vasta|veto (ovela taktinen toimi uhkatilanteessa) *vastutoim|i* (~en, ~ie, ~iloi); hän teki yllättävän vastavedon *häi luadii vuottamattoman vastutoimen*; **~vierailu** *vasta|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *kävümü|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/*kävünd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *vastai|ne viziit|tu* (~an, ~tua, ~toi); kuningaspari kutsuttiin vastavierailulle *kuningaspuaru kučutth vastazele viziitale*; **~virta** *vastuvir|du* (~ran, ~dua, ~doi); soutaa vastavirtaan *soudua vastuvirdah*; **~väite** *vastusan|a* (~an, ~ua, ~oi); **~väittäjä** 1. (eriyvän mielipiteen esittäjä) *opponent|u* (~an, ~ua, ~oi) 2. (väitöskirjan opponentti) *dissertatsien opponent|u*; kuka sinulla oli vastaväittäjänä? *kenbo oli sinul dissertatsien opponentannu?*

vastedes (vastaisuudessa, myöhemmin) *iellehpäi*; lupaan vastedes tulla ajoissa *lubuan iellehpäi tulla aijoin aijal*

vasten (päin, kohti) *vaste*; asettaa sukset vasten seinää *panna sukset seiniä vaste*; tekosi oli kuin isku vasten kasvoja *sinun tego oli ku isku ilvettü vaste*; kirkon torni piirtyi vasten taivasta *kirikön bašn'u piirdüi taivastu vaste*; yötä vasten *üödüi vaste*

vastenmielinen *vastumieli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); minusta hänen valheensa ovat vastenmielistä kuunneltavaa *minun mieles hänen kielastukset ollah vastumielizet kuunneltavakse*

vastike 1. (korvaus) *vastineh* (~en, ~tu, ~ii); asunnosta maksetaan vuokraa tai (yhtiö)vastiketta *fatieras maksetah vuogrua libo ühtivövastinehtu* 2. (korvike) *vastineh*; käyttää maidon vastikkeena soijamaitoa *käüttiä maijon vastinehennu sojamai- duo* 3. (kiel. lauseenvastike) *vastineh*; ekvivalent|u (~an, ~ua, ~oi)

vastikään (juuri äsken) *vastevai*

vastine 1. (vastaava asia tai esine) *vastineh* (~en, ~tu, ~ii); sanalla on vastineensa karjalassa *sanal on vastineh karjalan kielel* 2. (kirjallinen vastaus mielipiteeseen) *vastineh*; kirjoitin lehteen teräväsanaisen vastineen *kirjutin lehteh terävüsanazen vastinehen* 3. (hyvitys, korvaus) *vastineh*; en ole saanut sijoitukselleni täyttä vastinetta *en ole suan- nuh omale sijoituksese täüttiü vastinehtu*

vastoin *vastoin*; vastoin parempaa tietoa *vastoin parembua tieduo*; myöhästyin vastoin tapojani *müöhästüin vastoin omii taboi*

vastoinikäminen (epäonni) *ebäoz|a* (~an, ~ua, ~ii); auttaa myötä- ja vastoinikämisissä *avvuttua müödü- da ebäozas*

vastus 1. (vastoinikäminen, harmi, kiusa) *vastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); taistella vastuksien voittamiseksi *borčuija vastuksien voittamizekse* 2. (vastarinta, vastustus) *vastu|s*; olisiko joukkueessa meil- le tarpeeksi vastusta? *olisgo joukkovehes meile küülläl vastustu?* 3. (fys., sähkö.) *vastu|s*; soprotiv- leeni|i (~en, ~edu, ~eloi); sähköuunin vastukset *elektropäčän vastukset*

vastustaa *vastust|ua* (~an, ~au, ~etah); vastustan ehdotusta *vastustan ehtotustu*; jaksatko vastustaa kiusausta? *voitgo vastustua kiuzavustu?*

vastustaja 1. *vastusta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); olemme ydinvoimalan vastustajia *olemmo atom- elektrostansien vastustajii* 2. (ottelussa vastapuolesta) *vastusta|i*; vastustajan maali *vastustajan gola* **vastustamaton** (valloittava) *vastustamat|oi* (~to- man, ~tomua, ~tomii); tytön vastustamaton hymy *tütön vastustamatoi muhelu*

vastustuskyky 1. (kyky vastustaa jotakin) *vastus- tamis-/ vastustandu-/ vastustuskü|gü* (~vün, ~güü, ~gülöi) 2. (lääk. immuniteetti) *vastustuskü|gü*; *immunitiet|tu* (~an, ~tua, ~toi); vilustuminen vähentää vastustuskykyä *külmändü vähendäü vastustuskügüü*

vastuu *vastu|s* (~on, ~ttu, ~zii); tuntee vastuuta *čusvuija vastuttu*; vetäytyä vastuusta *perävüö vas- tuos*; otan kaiken vastuun tapahtuneesta *otan kaiken vastuon tapahtunnuos*

vastuu|alue *vastusaloveh* (~en, ~tu, ~ii); kasvatus ja opetus kuuluvat opettajan vastuualueeseen *kaz- vatus da opastus kuulutah opastajan vastusalove- heh*; **~henkilö** *vastushengil|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); hän on yrityksen työhyvinvoinnin vastuuhenkilö *häi on firman ruadohüvinvoinndan vastushengilö* **vastuullinen, vastuunalainen** *vastuulli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *vastuonalal|ine* (~zen, ~stu, ~zii); vas- tuullinen työ *vastuolline ruado*; vastuunalainen rakennusmestari *vastuonalaine srojumuasteri*

vastuuntunne *vastuontun|do* (~non, ~duo, ~do- loi); lasten kasvattaminen vaatii vastuuntunnetta *lapsien kasvattamine vuadiu vastuontunduo*

vastuuntunnoton *vastuontundemat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)

vastuuntuntoinen *vastuontundo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); kasvattaa lapset vastuuntuntoisiksi kansalaisiksi *kazvattua lapset vastuontundozikse kanzalazikse*

vastuuntunto ks. vastuuntunne

vastuuton *vastuontundemat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); autoilijoita syytetään usein vastuuttomasta ajotavasta *avtomobilistoi puaksuh viäritetäh vastuontundemattomas ajotavas*

vastuuvapaus *vastuonvällü|s* (~ön, ~ttü, ~zii); liiton hallitukselle myönnettiin vastuuvapaus liiton hallitukselle *müönnettih vastuonvällüs*

vati 1. (tarjoiluastia) *va|di* (~din, ~dii, ~diloi); asettaa salaatti vädille tarjottavaksi *panna saluattu vadih tarjottavakse* 2. (pesuvati) *pezova|di*

vatja (vatjan kieli) *vodi* (~n, ~i, ~loi); vatjaa ei osaa enää monikaan *vodin kieldü enämbiä ei monet malteta*

vatkata 1. (vispata) *pieks|iä* (~än, ~äü, ~etäh); munat ja sokeri vatkataan vaahdoksi *jäicät da zuahari pieksetäh vuohte* 2. (ark., kuv. jauhaa, vatvoa) *pieks|iä*; on tätäkin asiaa jo pitkään *vatvottu ja vatkattu on tädägi dieluo jo pitkäh vadvattu da piäksettü*

vatkautua (vispautua) *pieksävü|ö* (~n, ~ü, ~täh)

vatso *vač|ču* (~an, ~čua, ~čoi); pullea vatsa *külläine/ järei vačču*; maata vatsallaan *muata vačalleh*; syödä vatsansa täyteen *siüvvä vačču täüdeh*

vatsa|haava (lääk.) ks. mahahaava; **~kalvo**

(anat.) *vaččukalv|o* (~on, ~uo, ~oloi); *vačču-plõnk|u* (~an, ~ua, ~ii); vatsakalvon tulehdus *vaččukalvontulehtu|s*; **~syöpä** (lääk.) *vačču-ruak|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~tauti** (lääk.) *vačču-ta|udi* (~vvin, ~udii, ~udiloi)

watti (fys., sähkö. tehon mittayksikkö) *vat|tu* (~an, ~tua, ~toi)

vattu, vatukka (kasv. *Rubus idaeus*) *vago|i* (~in, ~idu, ~loi)

vatvoa ks. vatkata 2

vauhdikas *vauhtik|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); näimme vauhdikkaan tanssiesityksen *näimmö vauhtikkahan tansuezitüksen*

vauhdittaa (antaa vauhtia) *an|dua* (~nan, ~dau, ~netah) *vauhtii*; vauhdittiko lakko sopimusneuvotteluja? *andoigo zabastouhku vauhtii sobimusneuvotteluloih*

vauhkoutua (pillastua, hurjistua) *pöllästü|ö* (~n, ~ü, ~täh); hevonen vauhkoutui *heboine pöllästüi*; mielenosoittajat vauhkoutuivat, kun poliisi käytti voimaa *demonstrantat pöllästüttih, ku politsii käätti vägie*

vauhti *vauhti* (~n, ~i, ~loi); antaa vauhtia keinu-jalle *andua vauhtii liedžujale*; ajaa täyttää vauhtia *ajua täüttü vauhtii*

vaunu *vagon* (~an, ~ua, ~oi)

vauras (rikas, hyvinvoipa) *rik|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); vauras talousalue *rikas talovusaloveh*

vaurastua (rikastua) *rikastu|o* (~n, ~u, ~tah); liike-elämässä monet vaurastuvat *kommertsielokses monet rikastutah*

vaurio *avaari|i* (~en, ~edu, ~eloi); *rikkovu|s*

(~ksen, ~stu, ~ksii); myrsky aiheutti pahoja vaurioita *mürskü luadii pahoi rikkovuksii*

vaurioittaa *rik|kuo* (~on, ~kou, ~otah); toisen omaisuutta ei saa vaurioittaa *toizen omazuttu ei sua rikkuo*

vaurioitua *rikkovu|o* (~n, ~u, ~tah); auto vaurioitui kolarissa käyttökeltvottomaksi *mašin rikkovui avaaries käättökeltvottomakse*

vauva *pien|i* (~en, ~dii, ~ii) *la|ps|i* (~psen, ~stu, ~psii); *mladenč|u* (~an, ~ua, ~oi); kuulin vauvan itkua *kuulin pienen lapsen itkuu*; vaihtaa vaipat vauvalle *vaihtua ripakat lapsele*

vauvanvaunut (mon., ark. lastenvaunut) *lapsen-kolask|u* (~an, ~ua, ~oi)

vavahdella *särähtel|lä* (~en, ~öü, ~läh); *särähtel|läkseh* (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lähes); maa vahteli jalkojen alla *mua särähtelih jalloin al*; puhua ääni vavahdellen *paista iäni särähtellen*

vavista ks. vapista

vavisuttaa *säräit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *järäit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *täräit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); maanjäristys vavisutti rakennuksia *muanjäräitüs säräitti huonuksii*

WC (käymälä) *käümäl* (~än, ~iä, ~ii)

vedellä 1. (vetää hiljakseen) *vedel|lä* (~en, ~öü, ~läh); pojat vetelivät uistinta *brihačut vedeltih ustii* 2. (kuv.): vedellä sauhuja (tupakoida) *vedellä savvuu* (kurie); vedellä viimeisiään *vedellä jälgimäzii/ olla loppumas*; autoni vetelee jo viimeisiään *minun mašin vedelöü jo jälgimäzii*; vedellä hirsii (nukkua kuorsaten) *vedellä parziloi* (muata *kuorzužen*) 3. (ark. lyömisestä) *vedel|lä*; vedellä ympäri korvia *vedellä ümbäri korvii* 4. (kielt. yhteyksissä: keltvata, käydä laatuun) *vedel|lä*; nyt tämä peli ei enää vetele *nügöi tämä peli ei enämbiä vedele*

veden|alainen *vienala|ine* (~zen, ~stu, ~zii); varo vedenalaisia kiviä! *vardoiččei vienalazii kivilöi!* **~jakaja** *vienjaga|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); Päijänteessä ja Saimaan vesistöjen välinen vedenjakaja *Päijändehen da Saimuan vezistölöin väline vienjagai*; **~keitin** *vienkeit|in* (~timen, ~indü, ~timii); **~kestävä** ks. vedenpitävä; **~kulutus** *vienkulut-tami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *vienkulutand|u* (~an, ~ua, ~oi); *vienkulutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); vedenkulutukseen on syytä kiinnittää huomiota *vienkuluttamizeh on pričiniä kiinnittiä huomivuo*; **~paisumus** 1. (maailman hukuttanut tulva; Raam.) *kogomuailmalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii) *vien-*

nouzu (~n, ~u, ~loi)/ potop|pu (~an, ~pua, ~poi)
2. (kuv.) keittiö oli vedenpaisumuksen vallassa
kuhn'u oli potopan vallas; **~pitävä** 1. (vettä läpäi-
semätön, tiivis) vienpidä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi);
vedenpitävä kello vienpidäjät čuasut 2. (kuv. au-
koton, varma) vienpidä|; selitys ei tunnu aivan
vedenpitävältä sellitüs ei tunnu ihan vienpidäjän
jüttiökse; **~puhdistamo** (vedenpuhdistuslaitos)
vienpuhtastam|o (~on, ~uo, ~oloi); vienpuhtasta-
mis-/ vienpuhtastandu-/ vienpuhtastuslaito|s
(~ksen, ~stu, ~ksii)

vedonlyönti kihloinisku (~n, ~u, ~loi)

vedota 1. (esittää vetoamus) kiändüö kenentah/
mintah puoleh; pi|diä (~en, ~däü, ~etäh) hom-
mua; vetosin hänen omaantuntoonsa kiännüin
hänen souvestih; vetoamme uhanalaisten eläinten
puolesta piemmo hommua pahas tilas oljoiin elät-
tilöin puoles 2. (kiehtoa) lumovut|tua (~an, ~tau,
~etah); elokuva vetoaa nuorisoon kinofil'mu lu-
movuttuu nuorizuo

vegaani (ehdoton kasvissyöjä) veguan|u (~an,
~ua, ~oi)

vegetaristi (kasvissyöjä) vegetarians|u (~an, ~ua,
~oi)

vehje 1. (usein mon. kapine, laite, vekotin) vehkeh
(~en, ~tü, ~ii); mikä vehje tämä on? mibo vehke-
hii on tämä? kalastajan vehkeet kalastajan vehke-
het 2. (ark. vaatteet) vehkeh; šmotku (~n, ~u,
~loi); ei näissä vehkeissä voi mihinkään lähteä ei
nämmis šmotkulois sua lähtie nikunne

vehka (kasv.Calla) vehku (~n, ~u, ~loi)

vehkeillä (juonitella) intriguil|a (~čen, ~ččou, ~jah)

vehnä 1. (kasv. Triticum) nižu (~n, ~u, ~loi) 2.
(vehnän jyvä) nižu

vehnä|jauho nižu|ine (~zen, ~stu, ~zii) jauh|o
(~on, ~uo, ~oloi); nižujauh|o; osta puolikarkeita
vehnäjauhoja osta puolikarjua nižustu jauhuo;
~leipä (vehnänen, pulla) nižulei|bü (~vän, ~biä,
~bii); nižuine päppi; **~suurimo** nižusuurim (~an,
~ua, ~oi)

vejari (petkuttaja; kujeilija) muanitteli|i (~jan,
~jua, ~jii/ ~joi); mošenniek|ku (~an, ~kua, ~koi);
ovela vejari hiitroi muanitteli; poika on aikamoi-
nen vejari brihačču on aiga mošenniekku

veikata (arvata, lyödä vetoa) isk|ie (~en, ~öü, ~ie-
täh) kihlat; uskallanpa veikata, että heistä vielä
pari tulee rohkenen vai iskie kihlat, što heis vie
roi puaru

veikeä (hauska, hilpeä, keimaileva) ilo|ine (~zen,
~stu, ~zii); vessel (~än, ~iä, ~ii); keimoili|i (~jan,
~jua, ~jii/ ~joi); tytöllä oli veikeä ilme tütöl oli
iloine ilme

veikistellä (keimailla) keimoil|la (~en, ~ou, ~lah);
koketničail|a (~čen, ~ččou, ~jah)

veikkaus 1. (arvaus, vedonlyönti) kihloiniskemi|ne
(~zen, ~stü, ~zii); kihloiniskend|ü (~än, ~iä, ~öi);

kihloinisku (~n, ~u, ~loi); taisi veikkauksesi mennä
pieleen sinun kihloinisku onnuako meni pieleh

2. (veikkauspeli) arbukiž|a (~an, ~ua, ~oi); voitin
vähän rahaa veikkauksen viime kierroksella voitin
vähäzen dengua jälgimäzel arbukižan kierroksel

veikkaus|kuponki arbukižakupon (~an, ~ua,
~oi); **~voitto** arbukižavoit|to (~on, ~tuo, ~toloi)

veikko(nen) 1. (ystävä, toveri) veik|oi (~oin,
~oidu, ~koloi); terve, vanha veikko! terveh, vahnu
veikoi! 2. (päivittelysana) veik|oi; odota veikkonen
minuakin! vuota veikoi minuugi!

veisata (laulaa virttä tms.) pajat|tua (~an, ~tau,
~etah) psalmoi; juhlan lopuksi veisattiin virsi
pruazniekan lopukse pajatettih psalmu

veistellä 1. (vrt. veistää) veistel|lä (~en, ~öü, ~läh)
2. (laskea leikkiä, vitsailla) šuut|tie (~in, ~tiu,
~itah); ukko veistelee koko ajan died'oi ainos
šuuttuu

veisto 1. (veistäminen) vestämi|ne (~zen, ~stü,
~zii); veständ|ü (~än, ~iä, ~ii); vests|s (~ksen,
~stu, ~ksii); kirveenvarren veisto kirvesvarren
vestämine 2. (vanh. koulujen oppiaine; nyk. tekni-
set työt) vestämi|ne; veständ|ü; vests|s

veistos vests|s (~ksen, ~stu, ~ksii); ratsastajaa esit-
tävä veistos račastajua ezittäi vests

veistää 1. (valmistaa teräaseella) vest|iä (~än, ~äü,
~etäh); mökki on tehty käsin veistetyistä hirsistä
mökki on luajittu käzin vestettülöis parzis 2. (val-
mistaa veistos) vest|iä; Wäinö Aaltosen veistämä
rintakuva Wäinö Aaldozen vestettü rindukuva
3. (kuv.) vest|iä; naama on kuin puusta veistetty
nuamu on ku puus vestettü

veitikka (vallaton kujeilija) mošenniek|ku (~an,
~kua, ~koi); sakkali (~n, ~i, ~loi); vekkuli (~n, ~i,
~loi); šel'm|u (~an, ~ua, ~oi); pojan-veitikat ovat
taas pahanteossa brihačut-mošenniekat müös ol-
lah pahantevos; hän puhuu aina veitikka silmä-
kulmassa häi ainos pagizou vekkuli silmänčupus

veitsi 1. veič|či (~en, ~čie, ~čilöi); leikata veitsellä
leikata veičel 2. (kuv.): olla veitsen terällä (hiuskar-
van varassa) olla veičen teräl (rippuo ühtes tukku-
karvazes); soitto taukosi kuin veitsen terällä (äk-
kiä) soitto loppih ku veičen teräl (vuottamattah)

veivata 1. (pyörittää kammesta) kiän|diä (~nän,
~däü, ~netäh); pun|uo (~on, ~ou, ~otah); veivata
tahkoa kiändiä tahkuo 2. (kuv. jauhtaa, vatvoa)
jasat|tua (~an, ~tau, ~etah); vadv|ata (~uan,
~uau, ~atah); samaa asiaa veivattiin tuntikausia
samua dieluo jasatettih čuassuluguh

veivi 1. (kampi) panglu (~an, ~ua, ~oi); ručk|u
(~an, ~ua, ~ii) 2. (kuv.): heittää veivinsä (kuolla)
lükätä kabjat (kuolta)

vekara (ark. lapsi, tenava) balouniek|ku (~an,
~kua, ~koi); šalun (~an, ~ua, ~oi)

vekkari (ark. herätyskello) budil'niek|ku (~an,
~kua, ~koi)

vekki (ark. terävä laskos) *sluatk|u* (~an, ~ua, ~oi); hameen vekit *jupkan sluatkat*

vekotin (ark. koje, laite) *vehkeh* (~en, ~tü, ~ii); vajassa on kaikenlaisia vekottimia *saruas on kaikenualazii vehkehii*

vekseli (liik.) *vekseli* (~n, ~i, ~löi); lunastaa vekseli *lunnastua vekseli*

velallinen (lak.) *vellasoli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *velguniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); velallisen velvollisuus on maksaa korot ajallaan *vellasolijan vellallizus on maksua protsentat aijoin aijal*

velaton *vellat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); maksoimme asunnon velattoman hinnan *maksoimmo fatieran vellattoman hinnan*

veli 1. *velli* (~en, ~ie, ~ilöi); vanhin veljeni *minun vahnin velli* 2. (yhteisöön kuuluva) *vell|i*; hyvät veljet ja sisaret! *hiivät vellet da sizäret!*

veli|mies (veli) *vell|i* (~en, ~ie, ~ilöi); menimme velimiehen kanssa saunaan *menimmö vellenke külih; ~poika vell|i*; velipojalla on huomenna syntymäpäivä *vell| huomei on roindupäivii*; ~**puoli** *vellendäm* (~än, ~iä, ~ii); velipuoleni on minua 10 vuotta nuorempi *minun vellendäm on kummendü vuottu nuorembi minuu*

veljeillä (halv. seurustella veljellisesti) *velleil|lä* (~en, ~öü, ~läh); poliitikot veljeilivät aikoinaan itäsaksalaisten kanssa *poliitikat velleiltih silloi päivännouzusaksalazienke*

veljekset (mon.) *velleks|et* (~ien, ~ii); veljekset muistuttavat kovasti toisiaan *vellekset äijäl pohoditah toine toizeh*; Aleksis Kiven Seitsemän veljestä on suomalainen mestariteos *Aleksis Kiven Seiččie vellästü on suomelaine muasteritevos*; olkoon sitten, näin veljesten kesken *olgah sit, nenga velleksien keskes*

veljes|kansa *velleskanz|u* (~an, ~ua, ~oi); *vellesrahva|s* (~han, ~stu, ~hii); virolaiset ovat veljeskansaamme *virolazet ollah meijän velleskanzua*; ~**sota** (kansalaissota, sisällissota) *vellesso|da* (~van, ~dua, ~dii); *vellesvoin|u* (~an, ~ua, ~ii)

veljeys *vellü|s* (~ön, ~ttii, ~zii); vapaus, veljeys ja tasa-arvo *välliüs, vellüüs da tasa- arvo*

velka 1. (laina) *vell|gu* (~lan, ~gua, ~goi); maksaa velkansa *maksua velgu*; paljonko olen velkaa? *äijängo olen vellas?* 2. (kuv.) *vell|gu*; olla kiittolisuuden velassa olla *kiittolizuo vellas*; olen sinulle selityksen velkaa *olen sinulles sellitüksen vellas*

velkaantua *velgavu|o* (~n, ~u, ~tah); yritys on pahasti velkaantunut *firmu on äijäl velgavunnuh*

velkainen *vellalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); olla (olen, on, ollah) *vellas*; kuolinpesä oli velkainen *kuolinpežä oli vellas*

velkoa (periä saataviaan) *peri|e* (~n, ~ü, ~täh) *velgoi*; jos velallinen ei maksa, pitää velkoa takaa-

jilta *ku velguniekku ei maksa, pidäü eččie velgoi taguajil*

velkoja (velkasuhteen osapuoli) *vellanperi|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); velkoja ja velallinen *vellanperii da velguniekku*

velli *velli* (~n, ~i, ~löi); *vel'lö|i* (~in, ~idu, ~loi)

velmuilla (kujeilla, puhua hullutuksia) *mäi|diä* (~jän, ~däü, ~jetäh); *pa|ista* (~gizen, ~gizou, ~is-tah) *midä puuttuu*; älkää taas ruvetko velmuilemaan *älgä müös ruvekkua mäidämäh*

veloittaa (laskuttaa) *velloit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *ot|tua* (~an, ~tau, ~etah) *maksokse*; veloittaa tiliä *velloittua čottua*; pankki veloittaa lainasta käyvän koron *banku ottau laihinas maksokse käütökses-olijan protsentan*

veltostua *čahnile* (~n, ~u, ~tah); *kuihtu|o* (~n, ~u, ~tah); *muokkavu|o* (~n, ~u, ~tah); *näivistü|ö* (~n, ~ü, ~täh); ihminen veltostuu helteessä *ristikanzu räkes muokkavuu*

veltto 1. (vetelä, hervoton) *sluabo|i* (~in, ~idu, ~loi); veltto lihas *sluaboi lihas* 2. (laiska, vetämätön) *laš|u* (~an, ~ua, ~oi); veltot ja saamattomat oppilaat *laškat da suamattomat opastujat*

velttoilla (ark. laiskotella) *laškestel|lakseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); en voi sietää velttoilevia nuoria *en voi ni nähtä laškistelijoi nuorii*

velvoittaa (käskeä, antaa kehotus) *käsk|ie* (~en, ~öü, ~ietäh); *kehoit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *zastuavi|e* (~n, ~u, ~tah); hänet velvoitettiin korvaamaan aiheuttamansa vahinko *händü zastuavittih korvata hänen täh tapahtunnuh vahingo*

velvollinen *vellalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); olet velvollinen auttamaan vanhempiasi *olet vellalline avuttamah omassas vahnembii*

velvollisuudentuntoinen *vellallizuontundo|ine* (~zen, ~stu, ~zii); mukava nähdä noin velvollisuudentuntoisia nuoria *hiivä on nähtä nengomii vellallizuontundozii nuorii*

velvollisuus *vellallizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); täyttää velvollisuutensa *täüttiä omassah vellallizus*; velvollisuudet ja oikeudet *vellallizuot da oigevuot*

venakko (ark. venäläinen nainen) *ven'ala|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *nai|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

vene *veneh* (~en, ~tü, ~ii)

veneilijä (veneellä liikkuja) *venehel ajeli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *ajeli|i venehel*; viikonloppuisin on saaristossa paljon veneilijöitä *nedälin lopus suaristos on äijü venehel ajelijoi*

veneillä (liikkua veneellä) *ajel|la* (~en, ~ou, ~lah) *venehel*

veneily *ajelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *ajelend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *ajelu* (~n, ~u, ~loi) *venehel*; harastaa veneilyä *suvaija ajelemistu venehel*

venelaituri *venehpristani* (~n, ~i, ~loi); ~**näyttely** *venehozuttelu* (~n, ~u, ~loi); *venehnäüttelü* (~n, ~ü, ~löi); ~**paikka** *venehpaik|ku* (~an, ~kua, ~koi);

sain kaupungilta vuokratuksi venepaikan *puutui vuokrata linnal venehpaikku*; **~pakolainen** *veneh-pagola|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~veistämö** *veneh-vestäm|ö* (~ön, ~öö, ~ölöi)

ventovieras *vendoviera|s* (~han, ~stu, ~hii); kaikki täällä ovat minulle ventovieraita *kaikin tiä olah minule vendovierahat*

venttiili 1. (esim. putkien virtauksen sulkua ja avauslaite) *ventil|ü* (~än, ~iä, ~öi) 2. (tuuletusaukko) *ventilätsiiho|du* (~vun, ~duu, ~duloi)

venytellä (ojennella jäseniään) *vönüt|ellä* (~telen, ~telöi, ~elläh); välillä on hyvä venytellä selkäänsä *välil on hüvä vönütellä selgiä*

venyttää 1. (oikaista, suoristaa) *vönüt|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); *oijend|ua* (~an, ~au, ~etah) 2. (kuv. pitkittää) *vönüt|tiä*; puhetta ei pitäisi turhaan venyttää *paginua ei pidäs tühjiä vönüttiä*

venyä 1. *vönü|ö* (~n, ~ü, ~täh); venyvä kuminauha *vönüi rizinnuoraine* 2. (kehittyä pitemmäksi) *vönü|ö*; neuvottelut venyvät turhan pitkiksi *paginat vönütäh liijan pitkikse* 3. (kuv.) *vönü|ö*; kärsivällisyyteni on venynyt jo äärimmilleen *minun tirpavo on vönünüh jo loppussah*; tämän pitemmälle en aio venyä *tädä pitkembäle en duumaice vönüö*

venähdys *vönähtü|s* (~ksen, ~stii, ~ksii); auttaako hieronta venähdyksissä? *avvuttaugo hierondu vönähtüksis?*

venähtää 1. *vönäht|iä* (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); nivelsiteet venähtivät *nivelsidiet vönähtettihes* 2. (kasvaa, kehittyä pitemmäksi) *vönäht|iä* (~kseh; poikapa on venähtänyt pituutta vuoden aikana *ga brihačču on vönähtännihes vuvven aigah*; iltä venähti luvattoman pitkäksi *ildu vönähtih luvattoman pitkäkse*

Venäjä *Ven|a* (~an, ~ua, ~oi)

venäjä (venäjän kieli) *venän kiel|i* (~en, ~dii, ~ii); osaatko puhua venäjää? *maltatgo paista venäkse?*

Venäjän Karjala *Venän Karjal* (~an, ~ua, ~oi)

venäläinen *venäla|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

venäläistyä *venälastu|o* (~n, ~u, ~tah); monet karjalaiset ovat venäläistyneet *monet karjalazet on venälastuttu*

venäyttää *vönähüt|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); kaadu in ja venäytin käsivarteni *langein da vönähütün käzi-varren*

vepsä (vepsän kieli) *veps|ü* (~än, ~iä, ~ii); vepsän kiel|i (~en, ~dii, ~ii); vepsäkin yritetään elvyttää *Karjalassa vepsängi kieldü opitah elvüttiä Karjalas*

veranta (kuisti) *verand|u* (~an, ~ua, ~oi)

verbaalinen (kielellinen, sanallinen) *verball|ne* (~zen, ~stu, ~zii); hänellä on tuota verbaalista lahjakkuutta *hänel on sidä verballistu nerokkahuttu*

verbi (kiel. teonsana) *verbi* (~n, ~i, ~löi); *tegosan|a* (~an, ~ua, ~oi)

veren|hukka *verenkaimuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii);

verenkaimuand|u (~an, ~ua, ~oi); *verenkaimav|o* (~on, ~uo, ~oloi); onnettomuuden uhri kuoli *verenhukkaan ozattomuon uhri kuoli verenkaimavoh*; **~kierto** (fysiol.) *verenkierdämi|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *verenkierränd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *verenkiert|do* (~ron, ~duo, ~doloi); minulla on huono verenkierto *jaloissa minul on huono verenkierto jallois*; **~luovutus** *verenluovuttami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *verenluovutand|u* (~an, ~ua, ~oi); *verenluovutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); käydä *verenluovutuksessa kävvä verenluovutukseh*; **~paine** *verenpaine|h* (~en, ~tu, ~ii); tarkkailla *verenpainetta pidiä silmäl verenpainehtu*; **~siirto** (lääk.) *verensiirdämi|ne* (~zen, ~stii, ~zii); potilas pelastui verensiirron avulla *voimatoi piäzi verensiirron avul*; **~vuoto** *verenvuodami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *verenvuvvand|u* (~an, ~ua, ~oi); *verenvu|odo* (~vvon, ~oduo, ~odoloi); tyrehdyttää *verenvuoto azettua verenvuodo*

verestä 1. (3. pers. punoittaa): silmät verestävät *silmät ollah ruskottu* 2. (elvyttää, harjaannuttaa) *verest|ä* (~än, ~äü, ~etäh); olemme tässä verestäneet vanhoja muistoja *olemmo täs verestänniuh vahnoi mustoloi*

verho 1. (kaihdin) *ripusti|n* (~men, ~ndu, ~mii); vetää verhot ikkunan eteen *panna ripustimet* 2. (näkö- tai muu este) *ripusti|n*; salaperäisyyden verho *peittoperäzüön ripustin*

verhoilla (päällystää) *piällüst|jä* (~än, ~äü, ~etäh); kulunut nojatuoli verhoiltiin uudestaan *kulunuh nojastuulu piällüstettih uvvessah*

verhoomo *piällüstüsmastersko|i* (~in, ~idu, ~loi)

verhota 1. (peittää) *kat|tua* (~an, ~tau, ~etah); presidentin arkku oli verhottu Suomen lipulla *prezidentan ruuhi oli katettu Suomen flagul* 2. (kuv. salata, kätkeä) *peit|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); sumu verhosi seudun *sumu peitti alovehen*

veri 1. *ver|i* (~en, ~dii, ~ilöi); veri kiertää suonissa *veri kiertää suonis*; haavasta vuotaa verta *ruanas vuodau verdü*; puolustautua henkeen ja vereen *puolistuo hengul da verel* 2. (kuv. taipumus, perintö) *ver|i*; hänessä on taiteilijan verta *hänes on tai-doilijan verdü* ♦ *kerjätä verta nenästään pakita verdü nenäs*

verikoe (lääk.) *verikoit|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii); ottaa verikoe *ottua verikoiteh*; **~löyly** *verilöülü* (~n, ~ü, ~löi); verilöylyn päättynyt mielenosoitus *verilöülüuh loppenuhes manifestatsii*

verinen 1. (veren tahrima) *veri|ine* (~zen, ~stii, ~zii); verinen vaate *veriine soba* 2. (kuv. kiiwas, kiihkeä) *veri|ine*; tätä veristä loukkausta en unohda *tädä veristä obiidia en unohta*

verijohukainen *veriolan'n|u* (~an, ~ua, ~oi); **~ryhmä** *verilua|du* (~vun, ~duu, ~duloi); minkä veriryhmän verta potilas tarvitsee? *mittumanbo veriluavun verdü tarvičču voimatoi? ~solu veri-*

solu (~n, ~u, ~loi); *verikietk|u* (~an, ~ua, ~oi); punaiset ja valkoiset verisolut *ruskiet da valgiet verikietkat*; **~suoni** *verisuon|i* (~en, ~du, ~ii/ ~iloi); verisuonten kalkkeutuminen *verisuoniloin kovenumine/ izvestkuičus*; **~syöpä** (lääk. leukemia) *leikemi|i* (~en, ~edü, ~elöi); **~tankkaus** (urh. veridoping) *veridouping|u* (~an, ~ua, ~oi); yhä useampi urheilija on jäänyt kiinni veritankkauksesta *ainos vai enämbi da enämbi sportsmennua on puuttunuh kiinni veridoupingas*; **~teko** (tappo, murha) *tappami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *tapand|u* (~an, ~ua, ~oi); *tap|po* (~on, ~puo, ~poloi); **~tulppa** (lääk.) *tromb|u* (~an, ~ua, ~ii); **~vihollinen** *verivihaniek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

verka (kangas) *ver|gu* (~ran, ~gua, ~goi); takki on tehty verasta *pindžakko on ommeltu verras*

verkkainen (hitaanpuoleinen) *hil'l|u* (~an, ~ua, ~oi); kävellä verkkaista tahtia *kävellä hil'l'ua tempua*

verkkarit (ark.) ks. verryttelypuku

verkko 1. (kalastusväline) *verk|o* (~on, ~uo, ~oloi); verkoilla tuli vain muutama sintti *verkoloih puuttui vai vähäine muttii* 2. (verkosto) *verk|o*; Suomen maantieverkko on melko tiheä *Suomen muantieverko on aiga tihei*; (ark. internet) *verk|o*; etsiä tietoa verkosta *eččie tieduo verkos*

verkko|aita *verkoai|du* (~jan, ~dua, ~doi); **~kalvo** (anat.) *verkokalv|o* (~on, ~uo, ~oloi); *seččatk|u* (~an, ~ua, ~oi); **~keinu** *verkoliedžu* (~n, ~u, ~loi); *gamak|ku* (~an, ~kua, ~koi)

vermutti (eräs väkevä viini) *vermut|tu* (~an, ~tua, ~toi)

vero 1. *ver|o* (~on, ~uo, ~oloi); *nalog|u* (~an, ~ua, ~oi); maksaa veroa *maksua veruo*; verot ja muut maksut *verot da muut maksut* 2. (kuv.) *ver|o*; sota on vaatinut veronsa *soda on vuadinuh omassah veron*

verolennakko *ver|o* (~on, ~uo, ~oloi)/ *nalog|u* (~an, ~ua, ~oi) *edukädeh*; maksaa veroennakkoa *maksua veruo edukädeh*; **~ilmoitus** *vero-/ naloguilmoitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); oletko jo tehnyt veroilmoituksen? *oletgo jo luadinuh veroilmoituksen?*

verollinen *veronala|ine* (~zen, ~stu, ~zii); onko hänellä verollisia (par. veronalaisia) tuloja? *ongo hänel veronalazii tuloloi?*

veron|kierto *veron-/ naloganviäristämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *veron-/ naloganviäriständ|ü* (~än, ~iä, ~ii); *veron-/ naloganviäristü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); veronkiertoa pidetään rikoksena *veronviäristämistü pietäh rikoksennu*; **~maksaja** *veron-/ naloganmaksaji* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); me tavalliset veronmaksajat *miü tavallizet veronmaksajat*; **~palautus** *veron-/ nalogankiännüttämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *veron-/ nalogankiännütänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *veron-/ nalogankiännütü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); sain pienen veronpalautuksen *sain pienen*

nalogankiännütüksen; **~pidätys** (veroennakko) *veron-/ naloganpidäittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *veron-/ naloganpidäitänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *veron-/ naloganpidäitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

veroprosentti (verotusprosentti) *vero-/ naloguprotsent|u* (~an, ~ua, ~oi); veroprosentin tarkistus *veroprotsentan tarkastamine*

veroton *verot|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *nalogat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); lentokentällä myydään verottomia alkoholituotteita *lento-kentäl müvväh verottomii alkoholituottehii*

verottaa 1. (kerätä veroa) *ker|ätä* (~iän, ~iää, ~ätäh) *veruo/ nalogua*; sekä kunta että valtio verottavat asukkaitaan *sego kundu dai valdivo kerätäh veruo rahvahal* 2. (kuv. saada hupenemaan) *veroit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *vediä* (vien, vedäi, vietäh); *ot|tua* (~an, ~tau, ~etah); vähend|ä (~än, ~äi, ~etäh); sairaus verotti vanhuksen voimia *voimattomus vedi vahnan ristikanzan vägilöi*

verotus *veroittami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *veroitand|u* (~an, ~ua, ~oi); *veroitus|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *nalogoinottami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *nalogoinotand|u* (~an, ~ua, ~oi); *nalogoinot|to* (~on, ~tuo, ~toloi); progressiivinen verotus *progressiivine nalogoinotto*; verotuksen määrääminen *veroittamisen miäriämine*

verotusarvo *veroittamis-/ veroitandu-/ verotusarv|o* (~on, ~uo, ~oloi); *naloguarv|o*; mikä on kesämökin verotusarvo? *mittuinebo on kezämökin veroitusarvo?*

vero|valitus *vero-/ nalogužualob|u* (~an, ~ua, ~oi); laatia verovalitus *luadie verožualobu*; **~vapaa** ks. veroton; **~velvollinen** *vero-/ nalogupakolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); verovelvollisen laatima selvitys verolautakunnalle *veropakollizen luajittu selvitys verokomissieh*; **~vähennys** (poisto) *veron-/ naloganvähendämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *veron-/ naloganvähendänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *veron-/ naloganvähendü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); **~äyri** *vero-/ naloguüksik|kö* (~ön, ~küö, ~kölöi); mikä on ensi vuoden veroäyri kunnassanne? *mittuinebo on tulien vuvven veroüksikkö teijän kunnas?*

verrannollinen (vertauskelpoinen) *verdavustaza|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *proportsielline* (~zen, ~stu, ~zii); palkka ja koulutus eivät aina ole keskenään verrannollisia *palku da opastustazo ei ainos olla verdavustazazet*

verrata *ver|rata* (~duan, ~duau, ~ratah); eihän heitä voi edes verrata *eihäi heidü sua ni verrata*; verratkaapa hintaa laatuun! *verrakkua vai hindua luaduh!* toisiinsa verrattavissa olevat tekijät *toizeh verrattavannu olijat tegijät*

verraton (ainutlaatuinen) *verduamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); sain ulkomailta verrattomia elämyksiä *sain ulgomualoil verdumattomii elämysii*

verrattain (adv. melko, suhteellisen) *verraten*; tänään on odotettavissa verrattain lämmintä tänäpäi voi olla verraten lämmin

verrytellä *verryt|ellä* (~telen, ~telöü, ~elläh); *vönüt|ellä* (~telen, ~telöü, ~elläh) *lihaksii*; pelaajan on ennen kilpailua verryteltävä *kižuajal enne kilbua pidäü vönütellä lihaksii*

verryttely *verryttele|ne* (~zen, ~stüi, ~zii); *verryttelend|ü* (~än, ~iä, ~ii); *verryttelü* (~n, ~ü, ~löi); *lihaksien vönüttele|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/*vönüttelend|ü* (~än, ~iä, ~ii)/*vönüttelü* (~n, ~ü, ~löi)

verryttelypuku *verryttelüso|ba* (~van, ~bua, ~bii); *razminkuso|ba*

versio (toisinto) *versi|i* (~en, ~edü, ~elöi); millaisen version hän esitti tapahtuneesta? *mittumanbo versien tapahtunnuos häi ezitti?*

verso *vez|a* (~an, ~ua, ~oi); mansikan uudet versot *mandžoin uvvet vezat*

versoa 1. (kasvaa versoja) *vezavu|o* (~n, ~u, ~tah); sireenit versovat kuistin seinustalla *sireenit vezavutah verandan seiniä vaste* 2. (kuv. saada alkunsa, orastaa) *vezavu|o*; nuorissa versoo innostus karjalaisuuteen *nuoris vezavuu indo karjalazuoh*

verstas (työpaja) *mastersko|i* (~in, ~idu, ~loi); olla työssä verstaassa *ruadua masterskois*

verta 1. (määrästä, mitasta) *verdu*; minkä verran (kuinka paljon)? *min verran? (kui äijü?)*; luin kirjaa sivun verran *luvin kniigua sivun verran*; voitteko joustaa edes hiuskarvan verran? *voittogo müöstä hos tukkukarvazen verran?* 2. (vertaisuudesta): Sibelius on säveltäjä vertaansa vailla *Sibelius on verdumatoi säveldäi/ kompoziitor*; ei mikään vedä vertoja hänelle *nimidä ei voi verrata häneh*

vertailu 1. (vertaileminen) *verdailemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *verdailend|u* (~an, ~ua, ~oi); *verdailu* (~n, ~u, ~loi); vertailun vuoksi *verdailun täh* 2. (vertailutesti) *verdailu*; mikä pesuaine oli ykkösjällä vertailussa? *mittuinebo pezoaineh oli enzimäzel sijal verdailus?* 3. (kiel. komparaatio) *verdaill|u*; adjektiivien vertailu *adjektiivoin verdailu*

vertailu|aineisto *verdailuaineist|o* (~on, ~uo, ~oloi); tarkastella vertailuaineistoa *tarkastella verdailuaineistuo*; **~aste** (kiel.) *verdailuast|e* (~ien, ~ettu, ~ieloi); positiivi, komparatiivi ja superlatiivi ovat adjektiivien vertailuasteita *pozitiivu, komparatiivu da superlatiivu ollah adjektiivoin verdailuastiet*; **~kelpoinen** *pädi|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi) *verdailuh*; luvut ovat keskenään vertailukelpoiset *luvut keskenäh ollah pädi|ät verdailuh*; **~kohde** *verdailuobjekt|u* (~an, ~ua, ~oi)

vertaus 1. ks. vertailu 1; 2. (kuvailemaus) *verdavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); Jeesus puhui vertauksin *Iisusu pagizi verdavuksin*

vertikaali (pystysuora) *püstüoig|ei* (~ien, ~iedu,

~ieloi); *vertikali* (~n, ~i, ~loi)

veruke (tekosyy) *tegosüü* (~n, ~dü, ~löi); nyt et saa esittää mitään verukkeita *nügöi et voi ozuttua nimidä tegosüüdü*

veräjä (portti) *pihaver|äi* (~iän, ~iädü, ~iälöi); *vorot|at* (~oin, ~toi); älä jätä veräjää auki! *älä jätä pihaveriädu avvoi!*

vesa 1. (lehtipuun tms. nuori verso, taimi) *vez|a* (~an, ~ua, ~oi); koivun vesat *koivun vezat* 2. (kuv. lapsi, jälkeläinen) *vez|a*; hän on perheen vanhin *vesa häi on perehen vahnin veza*

vesakko *vezak|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); ojanvarret kasvavat vesakkoa *ojanvarzih kazvoitulah vezakot*

vesi 1. *vezi* (vien, *vettü*, *vezii/ vezilöi*); lasillinen vettä *stokanaine vettü*; veteen keitetty puuro *vies keitetty pudro/ kuaššu* 2. (kuv.): keskustelu kävi kuin vettä vain (sujuvasti) *pagin meni ku vettü müöte (hüvin)* ◇ veri on vettä sakeampaa *veri on sagiemi vettü*

vesi|bussi *veziavtobus|su* (~an, ~sua, ~soi); kulkevatko vesibussit kauppatorilta Suomenlinnaan? *kävvähgo veziavtobusat bazarilpäi Suomenlinnah?* **~eläin** *vezielät|ti* (~in, ~tii, ~tilöi)

vesiensuojelu *veziensuojelu* (~n, ~u, ~loi)

vesi|hana *vezikruan|u* (~an, ~ua, ~oi); **~johto** *vezibutk|i* (~en, ~ie, ~iloi); **~liirto** *veziliugu* (~n, ~u, ~loi); auto joutui vesiliirtoon *mašin puutui veziliuguh*; **~lintu** *vezilin|du* (~nun, ~duu, ~duloi); **~liukoinen** *vedehsula|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); vesiliukoiset vitamiinit *vedehsulajat vitamii-nat*; **~meloni** (kasv. Citrullus) *arbuuz|u* (~an, ~ua, ~oi); **~pesu** *vezipesz|o* (~on, ~uo, ~oloi); kestäkö vaate vesipesun? *kestäügo soba vezipeson?* **~putous** *vezilangev|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~rokko** (lääk.) *vezirok|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); **~skootteri** *veziskuutteri* (~n, ~i, ~loi)

vesistö *vezist|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi)

vesi|säinky *vezikravat|ti* (~in, ~tii, ~tiloi); **~tiivis** *vienpidä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); vesitiivis rannekello *vienpidä|ät käzičuasut*; **~torni** *vezibašn|u* (~an, ~ua, ~oi)

vesitse (vesiteitse) *veziči*; maitse matka on pitempi kuin vesitse *muači matku on pitkempi miku veziči*

vesittää (kuv. tehdä tyhjäksi) *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah) *tühjäkse*; hän vesitti koko suunnitelman *häi luadii tühjäkse kogo projektan*

vesi|vahinko *vezivahing|o* (~on, ~uo, ~oloi); putken halkeaminen aiheutti pahan vesivahingon *vezibutken halgenemine tuotti pahan vezivahingon*; **~voima** *vezivoim|u* (~an, ~ua, ~ii); koskiemme vesivoimaa käytetään sähköntuotantoon *meijän koskiloin vezivoimua käütetäh sähköntuotandos*; **~väri** *veziväri* (~n, ~i, ~löi)

vesoittua (kasvaa vesakkoa) *vezoit|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); pellot ovat vesoituneet *pellot on vezoituttu*

vessa (ark. WC, käymälä) *käümäl* (~än, ~iä, ~ii)
vessapaperi (ark. WC-paperi) *käümälbumuag|u*
 (~an, ~ua, ~oi); ostin vessapaperia tarjouksesta
ostin käümälbumuagua taričukses

vetelehtiä (kuljeskella joutilaana) *vedelehti|e* (~n, ~ü, ~täh); nuoriso vetelehtii kaupungilla perjantai-iltaisin *nuorizo vedelehtii linnas piättenič-čüilloil*

vetelys (halv. nahjus) *vedelisk|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi)

vetelä 1. (löysä) *notk|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); puuro jäi veteläksi *pudro jäi notkiekse* 2. (veltto, ryhmitön) *grühn|ü* (~än, ~iä, ~ii); *grühnisk|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); onpa pojalla vetelä olemus! *tol'kovai tai brihačču on aiga grühniskö!* 3. (avuton, laiska) *imminkumma|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

veteraani *veteruan|u* (~an, ~ua, ~oi)

vetimet (mon. varusteet, kampeet) *varusteh|et* (~ien, ~ii); *kamsu|t* (~loin, ~loi); kulkea oudoissa vetimissä *kulgie kummallizis kamsulois*

vetinen *vezi|ne* (~zen, ~stii, ~zii); piha on vielä vetinen *piha on vie vezine*; silmät ovat itkusta vetisinä *silmät ollah vezizet itkun täh*

vetistellä (itkeä) *itk|ie* (~en, ~öü, ~ietäh); *mädži|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); lakkaa vetistele-mästä! *heitä mädžizendü!*

vetkutella (viivyttellä tahallaan, vitkutella) *vitkit|ellä* (~telen, ~telöü, ~elläh); mitä sinä vielä vetkuttelet, sano totuus! *midäbo sinä vie vitkittelet, sano tozi!*

veto 1. (vetäminen, vetäisy) *vedämi|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *viend|ü* (~än, ~iä, ~ii); *ve|do* (~von, ~duo, ~doloi); *nostami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *nostand|u* (~an, ~ua, ~oi); *nost|o* (~on, ~uo, ~oloi); siveltimen veto kistin *vedo*; kuka hoitaa lipun vedon salkoon? *kenbo hoidau flagun noston salgoh?* 2. (ilman imu ulos) *ve|do; läbive|do* (~von, ~duo, ~doloi); *skvoznäk|ku* (~an, ~kua, ~koi); älä istu vedossa, voit vilustua *älä istu skvoznakas, voit voimattuo* 3. (lyödä vetoa): *iskie kihlat* 4. (kuv. voimat, kunto) *kun|do* (~non, ~duo, ~doloi); *voim|u* (~an, ~ua, ~ii); pelaajat eivät olleet oikein vedossa tänään *kižuaajat ei oldu tänapäi hüväs voimas* 5. (kuv. rohkea, arvaamaton teko) *te|go* (~von, ~guo, ~goloi); se oli taitava poliittinen veto *se oli rohkei poliittine tego* 6. (houkutus, vetovoima) *ve|do; vedovoim|u* (~an, ~ua, ~ii); tuntee vetoa johonkin *tuta veduo kenehtah*

vetoinen, vetoisa *vedoala|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *vedoz|u* (~an, ~ua, ~ii); *skvoznäk|ku* (~an, ~kua, ~koi); makuuvaunussa oli vetoista *magavovagonas oli skvoznakku*

veto|ketju *salbai|n* (~men, ~ndu, ~mii); *molni|i* (~en, ~edu, ~eloi); housujen vetoketju *štaniloin salbain*; **~koukku** *vedokouk|ku* (~un, ~kuu, ~ku-loi); *vedokr'uuk|ku* (~an, ~kua, ~kii); autoon asennettu vetokoukku *mašinah laitettu vedokouk-*

ku; ~naula (kuv. houkutus) *vedonuag|u* (~an, ~ua, ~oi); laulaja oli juhlan ehdoton vetonaula *pajattai oli pruazniekan kiistämätöi vedonuaglu*; **~numero** *vedonoumer* (~an, ~ua, ~oi); mitä suunnitlette ohjelman vetonumeroksi? *midäbo reknailetto ohjelman vedonoumerakse?*

vetoomus *hommanpidämi|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *hommanpiend|ü* (~än, ~iä, ~öi); *hommanpi|do* (~von, ~duo, ~doloi); *kiändümü|s* (~ksen, ~stii, ~ksii) *kenentah/ mintah puoleh*; esittää vetoomus *ezittii kiändümüs kenentah/ mintah puoleh*

vetovoima 1. (fys.) *vedovoim|u* (~an, ~ua, ~ii); maan vetovoima *muana vedovoimu* 2. (houkutus, viehätysvoima) *vedovoim|u*; musiikin vetovoimaa on vaikea vastustaa *muuzikan vedovoimua on vaigei vastustua*; hänessä on outoa vetovoimaa *hänes on kummallistu vedovoimua*

vetreä (notkea, jäntevä) *vedr|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); löyly tekee jäsenet vetreiksi *löülü luadiu nivelet vedrielöikse*; pappa on vielä vetreässä kunnossa *diedöi on vie vedries kunnos*

veturi *veduri* (~n, ~i, ~loi); *lokomotiiv|u* (~an, ~ua, ~oi)

vety (kem.) *vodorod|u* (~an, ~ua, ~oi); vesi koostuu vedystä ja hapestaa *vezi roih vodorodas da kislorodas*

vetäistä 1. (kiskaista, tempaista) *vediä* (vien, vedäü, vietäh); vetäistä narusta *vediä nuoras* 2. (kuv., ark.): vetäistä turpiin *andua turbah*; vetäisemmekö vielä yhdet oluet? *otammogo vie kruuskazet piivuo?*

vetämätön (kuv. väsynyt, uupunut) olla vetämättömässä kunnossa *olla ihan väzünüh/ uubunuh*

vetäytyä 1. (peräytyä) *men|nä* (~en, ~öü, ~näh); *perävü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *siirdüö* (~rün, ~dii, ~riütäh); mannerjää vetäytyi pohjoisemmaksi *mannerjiä siirdii pohjazembah* 2. (kuv. olotilan muutos tms.) *men|nä; perävü|ö; siirdüö*; hän halusi vetäytyä syrjään kaikesta *häi tahtoi kaikes siirdüö siirjäh*; taivas on vetäytynyt pilveen *taivas on mennüh pilveh*; en halua vetäytyä vastuusta *en tahto perävüö vastuos*

vetää 1. (repiä, riuhtoa) *vediä* (vien, vedäü, vietäh); vetää tukasta *vediä tukis* 2. (hinata, kiskoa) *vediä; taš|šie* (~in, ~šiu, ~itah); hevonen vetää kuormaa *heboine vedäü kuormua* 3. (yksipers. tuulla) *tuul|la* (~ou); täällä vetää tiä *tuulou* 4. (johtaa, juontaa) *joht|ua* (~an, ~au, ~etah); *vediä*; juontaja veti juhlan tyylikkäästi *vedäi johti pruazniekan stil'no* 5. (kuv.) *vediä*; vetää henkeä (levähtää) *vediä hengie* (levätä *kodvaine*); vetää hirsä (nukkua, kuorsata) *vediä partu* (kuorzuo); vetää matto jalkojen alta *vediä matto jalloin al*; vetää nenästä (petkuttaa) *vedellä nenäs* (muanitua); vetää oikeasta narusta *vediä tarvittavas nuorazes*; vetää sanansa takaisin (perua puheensa)

ottua sana järilleh (peruttua pagin); vetää vertoja (olla samanveroinen) *vediä verdoi* (olla samanver-daine); mikään ei vedä vertoja kunnon lanttukol-le *ni mi ei vie verdoi br'ukvukurniekale*; vetää vesiperä (epäonnistua) *vediä veziperä* (ebäonnis-tuo); vetää viimeisiään (olla loppumaisillaan) *vediä viimezii* (olla loppumizilleh); tuo vanha au-tonrämä vetää kyllä nyt viimeisiään *tai vahnu mašinkulu vedäü kačo nügöi viimezii*; vetää yhtä köyttä (toimia yhteisymmärryksessä) *vediä ühtü nuorua* (toimie sovus)

viallinen *vijalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); laite oli vialli-nen *laiteh on vijalline*

viaton 1. (syytön) *vijat|oi* (~toman, ~tomua, ~to-mii); tyttö näyttää niin viattomalta *tüttö ozutahes ihan vijattomakse* 2. (puhdas, nuhteeton, hyväus-koinen) *vijat|oi*; lapsen viattomat kasvot *lapsen vijatoi nägö*; olin koko ajan siinä viattomassa us-kossa *olin kogo aijan sit vijattomas uskos* 3. (lievä, vaaraton, harmiton) *vijat|oi*; se oli vain viaton hätävalhe *se oli vaiku vijatoi hädäkielahus*; viatto-mat leikit *vijattomat kižat*

vichy (vichyvesi) *viši* (~n, ~i, ~löi); *mineral'no|i* (~in, ~idu, ~loi) *vezi* (vien, vettii, vezii)

video *video* (~n, ~du, ~loi)

videoida (tallentaa videolle) *tallend|ua* (~an, ~au, ~etah)/ *kirjut|tua* (~an, ~tau, ~etah) *videole*

videokasetti *videokasiet|tu* (~an, ~tua, ~toi);

~**nauhuri** *videomagnitofon* (~an, ~ua, ~ii);

~**neuvottelu** *videopagin* (~an, ~ua, ~oi); *video-konsul'tatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); *videosoviet|tu* (~an, ~tua, ~toi); käymme videoneuvottelut liike-komppanimme kanssa *piemmö videosoviettua kompanjonan ker*; ~**pele** *videokiž|a* (~an, ~ua, ~oi); ~**tykki** *videoprojektor* (~an, ~ua, ~oi); näyt-tää tekstiä videotykillä *ozuttua tekstua videopro-jektoral*; ~**vuokraamo** *videoateljee* (~n, ~du, ~loi)

viedä 1. (kuljettaa, siirtää) *vediä* (vien, vedäü, vie-täh); veitkö jo kirjeen postiin? *jogo veit kirjazen poštah?* vie tutuille terveisiä *sano tuttavile ter-vehüzii* 2. (harjoittaa vientikauppaa) *vediä/ pi|diä* (~en, ~däü, ~etäh) *eksportukauppua*; *eksportiirui-ja* (~čen, ~ččou, ~jah) 3. (johtaa) *vediä*; viekö tä-mä tie kylän keskustaan? *vedäügo tämä tie külän keskustah?* 4. (saattaa) *vediä*; *suat|tua* (~an, ~tau, ~etah); viemme työn päätökseen *suatammo ruavon piätökseh*; viina on vienyt hänet rappiolle *viinu on vedänüh händü rappevoh* 5. (kuv.) *vediä*; veit sanat suustani *veit sanat minul suus*

viehkeä (hurmaava) *lumuoju|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); *šarmik|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); viehkeä hymy *lumuoju muhelu*

viehattävä (ihastuttava, hurmaava) *ihastutta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *lumuoju|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi)

viehattää (ihastuttaa, kiinnostaa) *ihastut|tua*

(~an, ~tau, ~etah); *lum|ota* (~uon, ~uou, ~otah); mikäköhän minua hänessä oikein viehätti? *mibo lienne hänes ülen äijäl lumonnuh minuu?*

viehatysvoima *limovusvoim|u* (~an, ~ua, ~ii); *lumovusvä|gi* (~in, ~gie, ~gilöi); sen miehen vie-hätysvoima on uskomaton *sen miehen lumovus-voimu on uskomatoi*

viekas (ovela) *hiitro|i* (~in, ~idu, ~loi); *ouna|s* (~han, ~stu, ~hii); *viiza|s* (~han, ~stu, ~hii); *vor|a* (~an, ~ua, ~ii)

viekoitella (houkutella, vietellä) *houkut|ella* (~te-len, ~telou, ~ellah); *muani|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); hän viekoitteli tyttöä lähtemään mukaan-sa *häi houkutteli tüttüö lähtemäh iččehke*

vielä 1. (yhä, edelleen) *vie*; asutko vielä Petroskois-sa? *elätgo vie Petroskoil?* 2. (toistaiseksi, edelleen) *vie*; en ole tehnyt sitä vielä *en ole vie ruadanuh sidä* 3. (tulevaisuudesta) *vie*; kyllä minä vielä heil-le näytän! *vuota vai minä vie heile ozutan!* 4. (etäi-syydestä) *vie*; mökille on vielä kilometri *mökile on vie kilometri*

vieläpä (jopa, suorastaan) *kai*; *daže*; tilaisuus oli arvokas, vieläpä presidentti oli paikalla *pivot oldih arvokkahat, kai prezidentugi oli sie*

vieminen 1. (vienti) *vedämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *viend|ü* (~än, ~iä, ~ii); kuka hoitaa lasten viemi-sen kouluun? *kenbo hoidau lapsienviendän ško-lah?* 2. (usein mon. tuliainen) *vedämi|ne*; *viend|ü*; *tuoma|ine* (~zen, ~stu, ~zii); ostetaanko pullo viiniä viemisiksi? *ostammogo butilkan viinua tuo-mazikse?*

viemäri (lika- ja sadeveden poistoputki) *viemäri* (~n, ~i, ~löi); *kanalizatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); vie-märi on tukkeutunut *kanalizatsii on toppavunnuh*

vienankarjalainen *vienankarjala|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

vienti 1. (vieminen) *viemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *viend|ü* (~än, ~iä, ~ii) 2. (liik. vientikauppa) *viemi|ne*; *viend|ü*; *eksport|u* (~an, ~ua, ~oi); vien-nin arvo on kasvanut *eksportan arvo on kazvanuh*

vienti|kauppa *eksportukaup|pu* (~an, ~pua, ~poi); ~**tavara** *eksportutavar* (~an, ~ua, ~oi); ~**tuote** *eksportutuet|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii)

vieraantua (etääntyä) *vieravu|o* (~n, ~u, ~tah); olemme vieraantuneet toististamme *müö olemmo vieravunnuh toine toizes*

vieraanvarainen *rahmanno|i* (~in, ~idu, ~loi); karjalaiset ovat tunnetusti vieraanvaraisia *karjala-zii tietäh rahmannoloinnu*

vierailija *gost|u* (~an, ~ua, ~ii)

vierailla 1. (kyläillä) *olla* (*olen, on, ollah*) *gostis*; isoäiti vierailee harvoin meillä *buabo harvah kä-viü meile gostih* 2. (esiintyä tilapäisesti) *olla gos-tis/ gastroliloil; gastrolirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); orkesterimme vieraili juuri Japanissa *meijän or-kestru vastevai gastroliruičči Japounies* 3. (kuv.)

olla gostis; kuolema vieraili monessa kodissa so-
dan aikana *surmu oli gostis äijis talolois voinan*
aigua

vierailu *gostimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *gostind|u*
(~an, ~ua, ~oi); *olemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/
olend|u (~an, ~ua, ~oi)/ *ol|o*(~on, ~uo, ~oloi) *gos-*
tis/ gastroliloil

vierailujaika *viziittuai|gu* (~jan, ~gua, ~goi); mil-
loin sairaalassa on vierailuaika? *konzubo on bol'-*
ničas viziittuaigu? **~näytäntö** *gastrolispektakli*
(~n, ~i, ~loi)

vieraisa 1. (kylässä) *gostis* 2. (kuv. avioliiton ul-
kopuolisesta suhteesta) *gostih*; *vierahih akkoih*;
mies on ruvennut käymään vieraisa *mužikku on*
ruvennuh käümäh vierahih akkoih

vieras 1. (subst. kutsuttu, kyläilijä tms.) *gost'lu*
(~an, ~ua, ~ii); meille on tullut mieluinen vieras
meile on tulluh mielužu gost'u; häävieraat
svuad'bugost'at 2. (adj. tuntematon, outo) *viera|s*
(~han, ~stu, ~hii); hän on minulle vieras ihminen
hái on minule vieras ristikanzu; se tuntuu ihan
vieraalta ajatukselta *se ozutahes ihan vierahakse*
duumakse 3. (ulkomainen) *viera|s*; puhua vieraita
kieliä *paista vierahii kielii*

vieras|kielinen *vieraskieli|ne* (~zen, ~stü, ~zii);
kuulin vieraskielistä puhetta *kuulin vieraskielistü*
paginua; **~maalainen** (ulkomaalainen) *vieras-*
muala|ine (~zen, ~stu, ~zii); *ulgomuala|ine* (~zen,
~stu, ~zii); **~peräinen** *vierasperä|ine* (~zen, ~stü,
~zii); äidinkieleemme vierasperäiset sanat (vieras-
sanat) *meijän muamankielen vierasperäzet sanat*
(*vierahat sanat*)

vierastaa *vierast|ua* (~an, ~au, ~etah); vierastaako
lapsi? *vierastaugo lapsi?*

vierastyöläinen *vierasruada|i* (~jan, ~jua, ~jii/
~joi); *ruada|i* *vierahis mualoispäi*; Suomeen on
tullut vierastyöläisiä eri maista *Suomeh on tulluh*
vierahii ruadajii eri mualoispäi

viereinen *rinnal oli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *oli|i*
rinnal; hän on muuttanut viereiseen taloon *hái on*
muuttanuh rinnal olijah taloih

vierekkäin *vierekkäi*; istua vierekkäin *istuo vierek-*
käi

vieressä *vieres*; kirkko on puiston vieressä *kirikkö*
on puuston vieres; istuisitko hetken tässä vieressä-
ni? *voizitgo istuo kodvazen täs minun vieres?*

vieri *vier|i* (~en, ~dü, ~ii); kerätä marjoja polun
vieriltä *kerätä muarjua tropan vierilöis*; kuuset
kasvavat vieri vieressä *kuuzet kazvetah vieri vιεreh*

vierihoito *vierihoi|do* (~jon, ~duo, ~doloi); *iččeh-*
hoi|do; nykyiset äidit saavat lapsensa vierihoitoon
sairaalassa *nügözet muamat suajah omassah vas-*
tesuadu lapsi iččehhoidoh bol'ničas olles

vierittää 1. (kierittää, pyörittää) *vieret|tiä* (~än,
~täü, ~etäh); yritetäänkö vierittää tämä tukki
mäkeä alas? *opimmogo vierettäi tädä partu alas*

mägie? 2. (kuv.) *vieret|tiä; pan|na* (~en, ~ou,
~nah); vastuu vieritetään muiden niskoille *vas-*
tuollizus pannah muijien niskoile

vieriä 1. (liikkua pyörien) *vier|tä* (~en, ~öü, ~täh);
varokaa, kivi vierii vauhdilla rinnettä alaspäin!
vardoikkuattokseh, kivi vieröü kovua vauhtii alas-
mägie! kyöneleet vierivät pitkin poskia *küünälet*
valuttih rožii müöte 2. (ajasta) *men|nä* (~en, ~öü,
~näh); *hušk|ua* (~an, ~au, ~etah); miten nämä
vuodet vierivätkään! *kui nenne vuvvet huške-*
tannehgi! ♦ vierivä kivi ei sammaloidu *vierii kivi*
ei sammaldu

vieroittaa 1. (vieraannuttaa) *vierait|tua* (~an,
~tau, ~etah); lapsi on aika vierottaa tutista *on jo*
aigu vieraittua lapsi tutis 2. (päihteistä) *vierait|tua*
narkoutiekoiis

vieroitus *vieraittami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *vierai-*
tand|u (~an, ~ua, ~oi); *vieraitu|s* (~ksen, ~stu,
~ksii)

vieroitushoito (lääk.) *vieraitushoi|do* (~jon,
~duo, ~doloi); huumeiden käyttäjille annetaan
vieroitushoitoa *narkoutiekoin käyttäjile annetah*
vieraitushoiduo; **~oire** (lääk.) *vieraitussimptom*
(~an, ~ua, ~oi); alkoholisti kärsii kovista vieroi-
tusoireista *alkogouliekku kärzii kovii vieraitus-*
simptomoi

vieroksua (kaihtaa, hylkiä) *vierast|ua* (~an, ~au,
~etah); *paheksile* (~n, ~u, ~tah); vieroksua työtä
vierastua ruaduo; vanhemmat ihmiset vieroksu-
vat nykynuorison puhetyyliä *vahnembat rahvas*
paheksitah nüğünuorizon paginluaduu

vierustoveri *susied|u* (~an, ~ua, ~oi)

vierähtää 1. *vieräht|jäkseh* (~ämmös, ~äh/ ~ähes,
~etähes); pallo vierähti lattialle *miäčču vierähtih*
lattiele 2. (ajasta) *vieräht|jäkseh*; taas on viikko
vierähtänyt *müös nedäli on vierähtännühes* 3. (kuv.)
vieräht|jäkseh; kivi on vierähtänyt sydämeltäni
kivi on vierähtännühes minun südämes

viesti 1. (sanoma, tieto) *viesti* (~n, ~i, ~löi); saitko
viestini? *saitgo minun viestin?* lähettää viesti säh-
köpostitse *tüöndiä viesti elektropoštači* 2. (urh.)
viesti; *estafet|tu* (~an, ~tua, ~toi)

viesti|joukkue *estafettujoukkoveh* (~en, ~tu, ~ii);

~kapula *estafettukeppi|ne* (~zen, ~stü, ~zii);

~kilpailu *estafet|tu* (~an, ~tua, ~toi); *estafet-*
tukil|bu (~van, ~bua, ~boi)

viestin, viestimet *viesti|n* (~men, ~ndü, ~mii);
viestim|et (~ien, ~ii); sähköisten viestimien vaiku-
tus on melkoinen *elektroviestimien vaikutus on*
aiga suuri

viestintä (kommunikaatio) *viestimi|ne* (~zen,
~stü, ~zii); *viestind|ü* (~än, ~iä, ~öi); *viestitü|s*
(~ksen, ~stü, ~ksii); *informuatiek|ku* (~an, ~kua,
~koi); viestinnän opiskelijat päätyvät tiedotusväli-
neiden palvelukseen *informuatiekan opastujat*
puututah/ piästäh joukkoviestimien palvelukseh

viestittää (lähettää, antaa viesti) *viestit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *tüö|ndiä* (~nnän, ~ndäü, ~nnetäh/ ~täh) *viesti*; viestitin kotiin tiedot tapahtumasta *tüönnin kodih viestit tapahtumas*

viestiä (välittää tietoa, kommunikoida) *viestit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *informiirui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *sanel|la* (~en, ~ou, ~lah); hänen käytöksen-sä viestii siitä, ettei hän ole onnellinen hänen *ičenviendü informiiruiččou sit, što häi ei ole ozakas*

vietellä *viet|ellä* (~telen, ~telöü, ~elläh); *vediä* (*vien, vedäü, vietäh*); *suat|tua* (~an, ~tau, ~etah); vietellä syntiin *vediä riähkäh*

vieteri *pružin* (~an, ~ua, ~oi); *resor* (~an, ~ua, ~oi)

Vietnam *Vjetnam* (~an, ~ua, ~oi)

vietnamilainen *vjetnamala|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

viettelys *viettelü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *houkutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *muanutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); kaupungissa on tarjolla monenlaisia viette-lyksiä *linnas on taričukes kaikenualazii muani-tuksii*

vietti *ve|do* (~von, ~duo, ~doloi); *instinkt|u* (~an, ~ua, ~oi)

vietto (ajan käyttö) *viettämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *vietänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *viet|to* (~on, ~tuo, ~to-loi); *pruaznuiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *pruaznuičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *pruaznuiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); miten juhannuksen viettonne sujuu? *kuibo meni teil Iivananpäivän pruaznuičus?*

viettä 1. (käyttää, kuluttaa aikaansa) *viet|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); vietämme joululoman maalla *müö vietämmö rastavanloman küläs* 2. (juhlan pitämisestä) *viet|tiä*; hän vietti 60-vuotispäivänsä matkoilla *häi vietti omassah kuuzikümmenvuozipäivän matkoil* 3. (olla kalteva, aleta) *olla* (*olen, on, ollah*) *kallel; kaldavu|o* (~n, ~u, ~tah); piha-tonntti viettä metsään päin *meijän pihamua-ala kaldavuu meččähpäi*

vigilia *vigili|i* (~en, ~edü, ~elöi); *üösluužb|u* (~an, ~ua, ~ii)

viha *vih|a* (~an, ~ua, ~oi); tuntee syvää vihaa *čusvuija süviä vihua*; pistää vihaksi (suututtaa) *panna vihakse* (suututtua); olla vihoissaan *olla vihas/ suutuksis*

vihainen (vihoissaan oleva) *vih|a|ine* (~zen, ~stu, ~zii); emme kai ole enää vihaisia toisillemme? *emmo taki ole enämbiä vihas toine toizen piäle?* varokaa vihaista koiraa! *vardoikkuattokseh vihas-tu koirua!*

vihamielinen *vihamieli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); hänen asenteensa meitä kohtaan on kauan ollut vihamielinen *hänen nägökandu meidü kohtah on pitkäh olluh vihamieline*

vihamies *vihamie|s* (~hen, ~stü, ~hii); *vihaniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); pystytkö rakastamaan viha-miestäsi? *voitgo rakastua iččes vihamiestü?* ikuiset vihamiehet *igäzet vihaniekat*

vihannes *ouveš|ši* (~in, ~šii, ~šiloi)

vihastua (suuttua) *vihastu|o* (~n, ~u, ~tah); *suut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); ette kai mokomasta vihastu-neet? *etto taki kehnolazen piäle vihastunnuh?*

vihastuttaa (suututtaa) *vihastut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *suutut|tua* (~an, ~tau, ~etah)

vihata *vih|ata* (~uan, ~uau, ~atah)

vihdoin(kin) *ühtelläh*; työ valmistui vihdoinkin *ruado valmistui ühtelläh*

vihellys *viheldü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); hän päästi pitkän vihellyksen *häi viheldi pitkäzeh*

viheltää 1. *viheld|yä* (~än, ~äü, ~etäh); osaatko viheltää? *maltatgo viheldiä?* 2. (puhalttaa merkki-ääni pillillä) *viheld|yä*; peli vihellettiin poikki *kiža viheldettih poikki* 3. (kuv. viilettää, kiittää) *viheld|yä*; poika mennä vihelsi ohi *brihačču mennä viheldi siiriči*

viheralue *vihandualoveh* (~en, ~tu, ~ii); puistot ja muut viheralueet *puistot da muut vihandualovehet*

viheriöidä *vihandoi|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); koivut viheriöivät *koivut vihandoijah*

viherkaihi (lääk. silmänpainetauti, glaukooma) *glaukoom|u* (~an, ~ua, ~ii); **~kasvi** *vihandukazvi* (~n, ~i, ~loi)

vihertää (3. pers.) *vihandoi|ja* (~ččou, ~jah); niityt vihertävät *niitüt vihandoijah*

vihjailla (viittailla kautta rantain) *vihjail|la* (~en, ~ou, ~lah); mitä oikein yrität vihjailla? *midäbo sinä opit vihjailla?*

vihjata (antaa vihje) *vihj|ata* (~uan, ~uau, ~atah); tästä et sitten vihjaa sanaakaan *täs et sit vihjua ni sanua*

vihjaus ks. vihje

vihje *vihjavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); annatko pienen vihjeen? *annatgo pienen vihjavuksen?*

vihki|kaava *venčaiččemis-/ venčaičendu-/ venčai-čuskuav|u* (~an, ~ua, ~oi); **~pari** *venčupuar|u* (~an, ~ua, ~oi); **~sormus** *venčusormu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *venčukolč|a|ine* (~zen, ~stu, ~zii); **~toimitus** *venčaiččemis-/ venčaičendu-/ venčai-čuspi|do* (~von, ~duo, ~doloi)

vihkiä 1. *venčaij|a* (~čen, ~ččou, ~jah); vihkiä avio-liittoon *venčaija mieheloloh/ naimizisoloh* 2. (vihkiä juhlallisesti arvoon tai käyttöön) *nimit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *svät|tie* (~in, ~tiü, ~itäh); pro-mootiossa vihittiin myös kunnia-tohtoreita *promotsies nimitettih kunnivodouhturiloigi*; piispa vihki kirkon *jepiskoppu svätii kirikön*

vihkiäiset (mon.) 1. *venčaiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *venčaičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *venčaiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); heidän vihkiäisensä pidetään kirkossa *heidü venčaijah kirikös* 2. *nimittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *nimitänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *nimitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *svättimi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *svätind|ü* (~än, ~iä, ~öi); piispanvihkiäiset (par. vihkiminen) *nimittämine/ svätindü*

jepiskopakse

vihko 1. *tetrat|ti* (~in, ~tii, ~tiloi); kirjoittakaa tehtävät vihkoon *kirjutakkua ruavot tetrattih* 2.

(kukkavihko) *bukiet|tu* (~an, ~tua, ~toi); ruusuis-ta sidottu vihko *rouzis luajittu bukiettu*

vihloa (aiheuttaa viiltävää kipua) *kosk|ie* (~en, ~ou, ~ietah); *pur|ta* (~en, ~ou, ~tah); jäätelö vihloa hammasta *jäädellä koskou hammastu*

vihoitella (olla vihoissaan) *olla* (olen, on, ollah) *vihas; vih|ata* (~uan, ~uau, ~atah); naapurit vihoittelevat toisilleen *susiedat vihatah toine tostu*

vihollinen *vihaniek|ku* (~an, ~kua, ~koi)

vihollisjoukko *vihaniekkujouk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); **~valtio** *vihaniekkualdiv|o* (~on, ~uo, ~oloi)

vihonviimeinen *ihan jälgimä|ine* (~zen, ~stii, ~zii); se oli vihonviimeinen kerta! *se oli ihan jälgimäine kerdu!*

vihreä 1. *vihand|u* (~an, ~ua, ~oi); *zelenä|ine* (~zen, ~stii, ~zii); luonto on jo vihreä *luondo on jo vihandu* 2. (vihreästä liikkeestä) *zelenäz|et* (~zien, ~zii); vihreät vastustavat ydinvoimalahan-

ketta *zelenäzet ollah vastah üdinvoimalprojektua* 3. (kuv. kokematon, vasta-alkaja) *zelenä|ine; vihand|u*; olen näissä hommissa ihan vihreä *olen nämmiss hommish ihan zelenäine*; vihreä aalto (liikennevaloista) *vihandu aldo* (liikendehtulilois); ajaa vihreässä aallossa *ajua vihandas allos*; vihreä leski (toimeton kotirouva) *zelenäine leski* (ruavotoi *kodinaine*); vihreä valo (hyväksyminen) *zelenäine valgo* (hüväksümine); hankkeelle näytettiin vihreätä valoa *dielole ozutettih zelenästii valguo*

vihta (länsisuomalaisessa kielenkäytössä; vrt vasta) *vast|u* (~an, ~ua, ~oi)

vihtoa *külvet|tiä* (~än, ~täü, ~etäh) *vastal viidakko* *viidak|ko* (~on, ~kuo, ~koloi)

viidennessä *viijende|s* (~ksen, ~stii, ~ksii)

viides *viije|s* (~nden, ~ttii, ~nzii)

viihde (ajanviete, huvi) *aijanviet|to* (~on, ~tuo, ~to-
loi); nykynuorille tarjotaan kaikenlaista viihdettä *nüginuorile taritah kaikenualastu aijanviettu*

viihde|musiikki *aijanvietto-/ iloittelu-/ veseldüsmuuzik|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~ohjelma** *aijanvietto-/ iloittelu-/ veseldüsohjelm|u* (~an, ~ua, ~oi); **~teollisuus** *aijanvietto-/ iloittelu-/ veseldüstevollizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

viihdyttää *iloit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); *veseldüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); isäntä viihdytti vieraitaan *izändü iloitteli gostii*

viihteellinen (viihdyttävä) *iloitteli|i* (~jan, ~jua, ~jii/~joi); *veseldüttä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/~jöi); kaikki odottivat jo kurssin viihteellistä osuutta *kaikin vuotettih jo kursan iloittelijua ozua*

viihtyisä (kodikas) *kodik|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); *ujutno|i* (~in, ~idu, ~loi); viihtyisä koti *ujutnoi kodi*

viihtyvyys (viihtyminen) *hüv|ä* (~än, ~iä, ~ii) *ol|o* (~on, ~uo, ~oloi); henkilökunnan viihtyvyyteen pitäisi panostaa *personualan hüväh oloh pidäs panna varoi*

viihtyä *olla* (olen, on, ollah) *mielldü müöte*; viihdytkö uudessa työssäsi? *ongo mielldü müöte uuzi ruado?*

viikate *viikat|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii); harva osaa enää niittää viikatteella *harvu maltau nügöi niittää viikattehel*

viikinki *viiking|u* (~an, ~ua, ~oi); viikinkien ryöstötretket *viikingoin rüöstöpohodat*

viikko *nedäli* (~n, ~i, ~löi); tavataanko ensi viikolla? *vastavummogo tuliel nedäli!* jos emme ehdi viikolla (arkipäivinä), niin tavataan viikonloppuna *ku emmo ehtine nedäli* (argipäivin), *sit vastavummo nedälinlopust*

viikko|lehti *joganedälihi|ne* (~zen, ~stii, ~zii)

žurnual|u (~an, ~ua, ~oi); **~raha** *kormanideng|at* (~oin, ~oi); **~siivous** *nedäliubork|u* (~an, ~ua, ~oi); **~tunti** *nedäličas|su* (~un, ~suu, ~suloi)

viikoittain (joka viikko) *joga nedälii*; käyn harjoituksissa viikoittain *kävün harjoituksile joga nedälii*

viikonloppu *nedälinlop|pu* (~un, ~puu, ~puloi); miten vietätte viikonlopon? *kuibo vietättö nedälinlopun?*

viikset (mon.) *us|at* (~ien, ~ii); kasvattaa viikset *kazvattua usat*

viikuna *inžir* (~an, ~ua, ~oi)

viikuna|puu (kasv. *Ficus carica*) *inžirpuu* (~n, ~du, ~loi)

viila *napil'kk|u* (~an, ~ua, ~oi)

viilata 1. (hangata viilalla) *hičut|tua* (~an, ~tau, ~etah); *hier|uo* (~on, ~ou, ~otah); *šlifui|ja* (~čen, ~ččou, ~jah) *napil'kal* 2. (ark., kuv. viimeistellä) *šlifui|ja*; tekstiä pitää vielä vähän viilata *tekstua pidäü vähäine vie šlifuija*; viilata linssiin (ark., kuv. petkuttaa) *muanit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *pet|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); nyt sinua on kyllä viilattu linssiin *nügöi sinuu kačo on muanitettu*; viilata pilkkua (ark. olla turhantarkka) *šlifuija pilkuu*; hän viilaa kyllä pilkut viimeisen päälle *häi kačo šlifuiččou pilkutgi jälgimäzen piäle*

viilentyä ks. viiletä

viilettää (liikkua nopeasti) *viilet|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); laskettelija viilettää rinnettä alas *slalomistu viilettäü mäis alah*

viiletä 1. (viilentyä) *viile|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); *roi|ta* (~mmos, ~h/~hes, ~tahes) *viilembäkse*; illat ovat viilenneet *illat on roittu viilembikse* 2. (kuv.) *viile|tä*; tunteemme viilenivät vuosien kuluessa *meijän čusvat viilettih vuozien kulujes*

viileä 1. (kylmä, vilpoisa) *viil|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *viilez|ü* (~än, ~iä, ~ii); viileässä on hyvä nukua *viilezäs on hüvä muata* 2. (kuv.) *viilez|ü*; meillä on hieman viileät välit *meil ollah viilezättä-*

vät välit

viili (eräs hapatettu maitotuote) *hapainmai|do* (~jon, ~duo, ~doloj)

viillellä *viileil|lä* (~en, ~öü, ~läh); epätoivoinen nuori oli viillellyt ranteitaan *ebätoivoinen nuori oli viileillüh omassah randehii*

viilto 1. (viillos) *viildämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *viilländ|ü* (~än, ~iä, ~ii); *viil|do* (~lon, ~duo, ~doloj); leikkauksen viillon jälki *operatzien viillon jälgi* 2. (kuv. pistävä kipu) *leikkuaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi) *ki|bu* (~vun, ~buu, ~buloi); tunsin viillon rinnassani *čusvuičin leikkuajan kivun ründähäs*

viiltää 1. (leikata teräaseella) *viil|diä* (~län, ~däü, ~täh); viiltää veitsellä *viildiä veičel* 2. (kuv. pistää, koskea, sattua; yksipers.) *kivist|jä* (~äü, ~etäh); sydäntäni viilsi, kun kuulin asiasta *minul siiväindü kivisti, ku kuulin dielos; viiltävä kipu leikkuajui kibu*

viima (purevan kylmä tuuli) *viim|u* (~an, ~ua, ~oi); *vilu* (~n, ~u, ~loi) *tuull|i* (~en, ~du, ~ii); ulkona on tosi kylmä viima *pihal on tozi vilu viimu*

viime 1. (edellinen) *viime; mennü|t* (~ön, ~ttü, ~zii); viime vuonna *mennüt vuvvennu* 2. (viimeinen) *viime; jälgimä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); pelasuimme viime hetkellä *pellastuimmo viime hetkel* **viime|kertainen** *viimekerda|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *jälgikerda|ine; ~öinen viimeüöll|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *mennütüöll|ne*

viimein *jälgimäi*; saimme työn viimein valmiiksi *saimmo jälgimäi ruavon valmehekse*

viimeinen 1. *viime|ine* (~zen, ~stü, ~zii); *jälgimä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); vainajan viimeisen tahdon mukaan *pokoiniekan jälgimäzen tahton mugah; jäädä viimeiseksi jäijä/ jiahä jälgimäzekse; 2. (kuv.) viimeinen pisara jälgimäine tippaine/ pizar; se oli minulle viimeinen pisara se oli minule jälgimäine pizar; viimeinen voitelu viimeine voidelu; kiitos viimeisestä! passibo viimezes! ◇ elää kuin viimeistä päivää (elää täysillä) eliä ku jälgimästä päivä (eliä tävvelleh)*

viimeisillään *viimezilleh*; nainen on viimeisillään (synnyttää pian) *naine on viimezilleh (vot-vot suau lapsen)*

viimeisin villitys *viimezin/ jälgimä|ine* (~zen, ~stü, ~zii) *kiin|do* (~non, ~duo, ~doloj); nuorison viimeisin villitys ovat tatuoinnit *nuorizon viimezin kiindo on tatujirouhkat*

viimeistellä *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *kundoh lopullizesti; viimeistelen kirjaani julkaistavaksi panen lopullizesti kniigua kundoh jullattavakse*

viimeistä huutoa (ark.) *viimestü/ jälgimästä vin-gehtü*; nämä kengät ovat nyt viimeistä huutoa *nämmä kengät ollah nügöi viimestü vingehtü*

viimeistään *viimezekse; jälgimäzekse*; työn on valmistuttava viimeistään syksyllä *ruado pidäü olla valmis viimezekse sügüzül*

viimeksi 1. (viime kerralla) *viime/ jälgi kerral*; hän näyttää paremmalta kuin viimeksi *häi ozutahes parembakse miku viime kerral* 2. (lopuksi) *viimezekse; jälgimäzekse; lopukse; viimeksi mainittu jälgimäzekse mainittu ◇ se parhaiten nauraa, joka viimeksi nauraa se nagrau parahači, ken nagrau jälgimäzennü*

viime tingassa ks. viime tipassa

viime tipassa (ark. juuri ja juuri ajoissa) *odvavai*; ehdin bussiin viime tipassa *odvavai ehtiin avto-bussah*

viina *viin|u* (~an, ~ua, ~oi)

viinaanmenevä (juoppo) *viinahmeni|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *pjuanič|ču* (~an, ~ču, ~čoi)

viina|kauppa *viinukaup|pu* (~an, ~pua, ~poi); *viinulauk|ku* (~an, ~kuu, ~koi); **~mäki** (kuv. juoppo) *pjuanič|ču* (~an, ~ču, ~čoi); hän on niitä viinamäen miehiä *häi on niidü pjuaniččoi*

viinan|himo *viinanhim|o* (~on, ~uo, ~oloi);

~juonti *viinanjuomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *viinan-juond|u* (~an, ~ua, ~oi); **~käyttö** *viinankäüttämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *viinankäütänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *viinankäüt|tö* (~ön, ~tütö, ~tölöi)

viinapää *viinupia* (~n, ~dü, ~löi); saat syyttää krapulasta huonoa viinapäätäsi *pohmel'las viäritä iččes pahua viinupiadü*

viineri *viinernižu|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *viiner-päp|pi* (~in, ~pii, ~pilöi)

viini *viin|u* (~an, ~ua, ~oi); otatko puna- vai valkoviiniä *otatgo ruskiedu vai valgiedu viinua?*

viini|etikka *viinu-uksus|su* (~an, ~sua, ~soi);

~happo *viinukislot|tu* (~an, ~tua, ~toi); **~köynnös** (kasv. Vitis) *vinogruad|u* (~an, ~ua, ~oi);

~marja (kasv. Ribes) *čiho|ji* (~in, ~idu, ~loi)

viininpunainen *viinanrusk|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *višn'ouvo|ji* (~in, ~idu, ~loi)

viipale *viibaleh* (~en, ~tu, ~ii); *viiblo|ji* (~in, ~idu, ~loi)

viipaloidea (leikata leipä viipaleiksi) *viibaloil|ja* (~čen, ~čču, ~jah); *leik|ata* (~kuan, ~kuau, ~atah) *leibü viibaloile*

viipymättä hedi; *sročno*; ensiapu on aloitettava viipymättä *enziabu pidäü algua hedi*

viipyä olla (olen, on, ollah); *jo|uduo* (~vvun, ~uduu, ~vvutah); missä se tarjoilija viipyy? *kun-nebo neče ofitsiantku joudui? viivy vielä hetki! ole vie hetki!*

viiri *vimpel* (~an, ~ua, ~oi); nostimme salkoon isännän viirin *nostimmo izändän vimpelan salgoh*

viiru (suora viiva, ura) *jun|o* (~on, ~uo, ~oloi); kankaan punaiset viirut *materjualan ruskiet junot*

viisas *viiza|s* (~han, ~stu, ~hii); se on viisas teko *se on viizas tego; puhua viisaita paista viizahii; olla kaukaa viisas olla loittonsah viizas*

viisastella (halv. olla nenäkäs) *viizastel|la* (~en, ~ou, ~lah); älä siinä taas viisastele! *älä sit müös*

viizastele

viisastua viizastu|o (~n, ~u, ~tah); nuori viisastuu vanhetessaan nuori viizastuu vahnates

viisaus 1. (teräväjärkisyys, neuvokkuus) viizahu|s (~on, ~ttu, ~ksii) 2. (viisas ajatus) viizahu|s; vanhat viisaudet auttavat monessa asiassa vahnat viizahuot avvutetah mones dielos

viisi vii|zi (~jen, ~ttii, ~zii); tunnen hänet kuin viisi sormeani tunnen händü ku viizi omua sormie; olla viittä vaille (lähes) valmis olla viittii vajai (vähiä vajai) valmis

viisi|kymmentä viizikümnen (viijenkümnenen, viittükümmendü, viiziikümnenii); **~sataa** viizisadua (viijensuan, viittüsadua, ~viiziisadoi); **~toista** viizitostu (viijentostu, viittütostu, viiziitostu); **~tuhatta** (viijentuhanden, viittütuhattu, viiziituhanzii); **~vuotias** viizivuodi|ne (~zen, ~stu, ~zii)

viisivuotissuunnitelma viizivuodi|ne (~zen, ~stu, ~zii) pluan|u (~an, ~ua, ~oi)/ projekt|u (~an, ~ua, ~oi)

viisto (vino, kalteva) kaldav|u (~an, ~ua, ~ii); viär|ü (~än, ~iä, ~ii)

viistää 1. (laahata, hipoa) ribi|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); voloč|čiekseh (~immos, ~ih/ ~ihes, ~itahes); takin helmat viistivät maata pal'ton polat voločittihes muadu müöte 2. (tehdä viistoksi, viistota) lua|die (~jin, ~diu, ~jitah) kaldiekse; viistää lautojen päät luadie lavvoin piät kaldeikse

viisu (ark. kevyt laulu) pajo|ine (~zen, ~stu, ~zii); hän esitti lyhyen viisun häi pajatti lühüön pajozen; euroviisut jeuropajozet

viisumi viiz|u (~an, ~ua, ~oi)

viisumipakko viizupak|ko (~on, ~kuo, ~koloi)

viitata 1. (esim. koulussa) nost|ua (~an, ~au, ~etah) käzi; miksi kukaan ei viittaa? miksebo niken ei nosta kättü? 2. (osoittaa kädellä) viip|ata (~puan, ~puau, ~atah) käil; isäntä viittasi vierasta käymään peremmälle izändü viippai käil gost'ale da kučui händü perembäle 3. (huomauttaa, mainita) maini|ta (~čen, ~ččou, ~tah); täht|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh); vih|ata (~uan, ~uau, ~atah); viitaten kirjeeseen vihjaten teijän kirjazeh; ministeri viittasi ankariin säästöihin ministru tähtäi kovih siästölöih 4. (enteillä) ennust|ua (~an, ~au, ~etah); vih|ata; merkit viittaavat katastrofiin merkit vihjatah katastroffah

viite 1. (vihje, viittaus) vihjavu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); maini|ču|s (~ksen, ~stu, ~ksii); nevv|o (~on, ~uo, ~oloi); etsin lehdistä hyviä viitteitä sisustukseen (par. sisustusvihjeitä) ečn gazietois hüvii nevvoloj fatieran kunnostamizeh näh 2. (viittausmerkintä) vihjeh (~en, ~tü, ~ii); snosk|u (~an, ~ua, ~ii); katso viitettä sivun alareunassa kačo vihjehtü sivun alareunas

viite|kehys vihjavuskehü|s (~ksen, ~stü, ~ksii);

~korko (tal.) vihjavuskor|go (~ron, ~guo, ~goloi);

~numero vihjavusnoumer (~an, ~ua, ~oi)

viitoittaa 1. (merkitä viitoilla) merki|tä (~čen, ~ččou, ~täh) viehkoil; latu on hyvin viitoitettu ladu on hüvin merkittü viehkoil 2. (kuv. ohjata, opastaa) vihj|ata (~uan, ~uau, ~atah); merki|tä; kuljen isäni viitoittamaa tietä menen tuatan merkittüü tiedü; professori viitoitti alan tutkimuksen suunnan professor vihjai alan tutkimuksen suunnan

viitonen 1. (numero viisi) viido|ine (~zen, ~stu, ~zii); kokeesta tuli taas viitonen koittehes müös rodih viidoine 2. (viiden markan/euron raha) viido|ine; lainaisitko viitosen? andazitgo velgah viizi jeuruo? 3. (kulkuneuvo tms.) viido|ine; sinne pääsee viitosella sinne voi piästä viidozel

viitsiä op|pie (~in, ~piu, ~itah); keht|ata (~uan, ~uau, ~atah); et viitsisi siivota vähän? etgo oppis uberie vähäzel? älä viitsi puhua tuollaista! älä kehtua paista nengomua!

viitta I (kaapu tms.) manti|i (~en, ~edu, ~eloi); plašč|u (~an, ~ua, ~oi); piispan viitta jepiskopan mantii

viitta II (kulkureitin merkki, tienviitta) viehk|u (~an, ~ua, ~oi); merki (~n, ~i, ~löi); edellisen viitan mukaan kaupunkiin ei ole pitkä matka iellizen viehkan mugah linnah ei ole pitkü matku

viittaus 1. (viittaava ele) vihjuami|ne (~zen, ~stu, ~zii); vihjuand|u (~an, ~ua, ~oi); vihjavu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); viittaus kertoo osaamisesta vihjavus sanelou maltamizes 2. (huomautus) vihjuami|ne; vihjuand|u; vihjavu|s; esittää viittauksia ezittii vihjavuksii 3. (lähdeviittaus) vihjuami|ne; vihjuand|u; vihjavu|s; artikkelissa on runsaasti hyviä viittauksia alkuperäisteoksiin kirjutukses on äijü hüvii vihjavuksii alguperätevoksih

viitteellinen (suuntaa antava) vihjuaj|u (~an, ~ua, ~ii/ ~oi); saimme vain viitteelliset ohjeet saimmo vaiku vihjuajat nevvot

viittoa viiput|tua (~an, ~tau, ~etah); viuhkut|tua (~an, ~tau, ~etah); huškut|tua (~an, ~tau, ~etah); signaliziiru|ja (~čen, ~ččou, ~jah); kukahan tuolla vastarannalla viittoon? kenbo velli tuol vastazel rannal viiputtau?

viittomakieli viiputuskiel|i (~en, ~dü, ~ii); esitelmä tulkittiin viittomakielellä dokluadu sellitettih viiputuskiel

viiva viiv|u (~an, ~ua, ~oi)

viivain ks. viivoitin

viivakoodi viivukood|u (~an, ~ua, ~ii)

viivasto (esim. nuottiviivasto) viivast|o (~on, ~uo, ~oloi)

viivata (alleviivata) viiv|ata (~uan, ~uau, ~atah); čirkn|e (~n, ~ü, ~täh); viivasitko tärkeät sanat? viivaitgo tärkät sanat? tarpeeton viivataan yli tarvičcematoi čirknitäh iäre

viive (viipymä, viivästys) *müöhästü|s* (~ksen, ~stii, ~ksii); lentokone laskeutuu viiveellä (vähän myöhässä) *lendokoneh heittäü vähäzel müöhäs*

viivoitin, viivotin *viivat|in* (~timen, ~indu, ~timii)

viivoittaa (tehdä viivoja) *viivoit|tua* (~an, ~tau, ~etah)

viivytellä *hätkestüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); hän viivytteli vastaustaan *häi hätkestütti vastavustu*

viivähtää olla (*olen, on, ollah*); *müöhästü|ö* (~n, ~ü, ~täh); voisitko vielä viivähtää hetken? *voizitgo vie olla kodvazen?*

viivästys (myöhästyminen, viive) *müöhästümü|ne* (~zen, ~stii, ~zii); *müöhästünd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *müöhästü|s* (~ksen, ~stii, ~ksii); maksun viivästy- misestä on heti ilmoitettava pankille *makson müöhästümizes pidäü hedi ilmoittua bankah*

viivästyskorko (liik.) *pen|a* (~an, ~ua, ~oi)

viivästyä *müöhästü|ö* (~n, ~ü, ~täh); asian käsitte- ly on viivästynyt *dielon kaččelemine on müöhäs- tünnüh*

vika 1. (toimintahäiriö; vamma, vaurio) *vil|ga* (~jan, ~gua, ~goi); moottorissa on jotain vikaa *motoras on midätahto vigua*; hän on päästään vialla ('tärähtänyt') *hänel piäs on vigua* 2. (heik- kous, puute) *vil|ga*; kaikissa meissä on vikamme *kaikis meis on vigua* 3. (syy) *vil|ga*; onnettomuus ei ollut kenenkään vika *ozattomus ei olluh niken- nen viga*

vikajilmoitus (ilmoitus viasta) *vigailmoitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~pisto** (ark.erehdys) *ošipk|u* (~an, ~ua, ~oi); oli vikapisto soittaa hänelle *oli ošipku soittua hänele*

vikitellä (houkutella) *houkut|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); *muanit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); hän vikitteli tyttöä autoonsa *häi houkutteli tüttöü mašinah*

vikkelä (nopea, sukkela) *vikkel* (~än, ~iä, ~ii); *suk- kel* (~an, ~ua, ~ii); *boiko|i* (~in, ~idu, ~loi); tyttö on liikkeissään vikkela *tüttö on vikkel liikkehis*

vilahtaa *vilaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~eta- hes); joku vilahti ikkunan ohi *kenlienne vilahtih ikkunas siiriči*

vilauttaa 1. (näyttää lyhyesti) *vilahut|tua* (~an, ~tau, ~etah); roisto vilautti asettaan *rozvo vila- hutti omassah orožua* 2. (kuv., ark. ehdottaa) *vilahut|tua*; joku on vilauttanut sitäkin mahdolli- suutta kentah *vilahutti sidägi mahtuo*

vilinä (hulina, vilske) *vilineh* (~en, ~tü, ~ii); ek- syimme toisistamme väen vilinässä *kaimaimmo toine toizen rahvahan vilinehes*

vilistä 1. (liikkua nopeasti, pyyhältää) *vili|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); maisemat vilisevät ohi, kun juna kiitää eteenpäin *ümbäristö vilizöü siiriči, ku juna menöü kovua vauhtii iellehpäi* 2. (kuhista, kihistä) *vili|stä*; torilla vilisee väkeä markkinapäi- vänä *bazaryl torgupäivännü vilizöü rahvastu*

vilja *vil|u* (~an, ~ua, ~oi)

vilja|-aitta *vil|uait|tu* (~an, ~tua, ~toi); **~kasvi** *vil|uakazvo|s* (~ksen, ~stu, ~ksii) **~laji** *vil|ulaji* (~n, ~i, ~loi)

viljan|korjuu *vil|lankorjuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *vil|lankorjuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *vil|lankorjav|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~tuotanto** *vil|lantuotand|o* (~on, ~uo, ~oloi)

viljelijä *vil|lankazvatta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

viljellä 1. (kasvattaa viljaa) *kazvat|tua* (~an, ~tau, ~etah) *vil|l|ua* 2. (tuottaa muulla tavoin) *kaz- vat|tua*; viljellä kaloja kasvattua kalua 3. (kuv. käyttää, harrastaa) *käüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); hän viljelee puheessaan vertauksia *häi käüttääü omassah paginas verdavuksii*

viljely *vil|lankazvattami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *vil|lankazvatand|u* (~an, ~ua, ~oi); *vil|lan- kazvatu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

viljelykelpoinen *kelbuaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi) *vil|lankazvattamizeh*; paljonko teillä on viljelykel- poista maata? *äijügo teil on vil|lankazvattamizeh kelbuajua muadu?*

viljelys (viljelyalue) *vil|lualoveh* (~en, ~tu, ~ii); tilan ympärillä on laajat viljelykset *ümbäri talois ollah suuret vil|lualovehet*

vilkaista (luoda silmäys, lukaista) *kačaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); vilkaisin nopeasti päivän postin *kačahtin terväzeh päivän poštan*

vilkas (eloisa, pirteä) *eloz|u* (~an, ~ua, ~oi); *boiko|i* (~in, ~idu, ~loi); *sukkel* (~an, ~ua, ~ii); *vikkel* (~än, ~iä, ~ii); lapsi on vilkas *lapsi on elozu*; si- nulla on liian vilkas mielikuvitus *sinul on liijan boikoi mielikuva*; esityksen jälkeen syntyi vilkasta keskustelua *ezitükxen jälgeh rodih boikoi pagin*

vilkasliikenteinen *kovaliikendehelli|ne* (~zen, ~stii, ~zii); vilkasliikenteisellä pääkadulla on vaa- rallista pyöräillä *kovaliikendehellizel piäuuiličal varaittau ajella püöräl*

vilkastuttaa *elävüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *stimuliiruil|ja* (~čen, ~čču, ~jah); karjalaisevakot vilkastuttivat monien pikkukaupunkien elämää *karjalazet evakot stimuliiruittih monien pienien linnoin elostu*

vilkku (vilkuttava laite) *vilku|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); muista käyttää vilkkua, kun vaihdat kaistaa *musta käüttiä vilkutustu, ku vaihtat ajopolossuu*

vilkkua *vilkut|tua* (~an, ~tau, ~etah); varoitusvalo vilkkuu varoitustuli vilkuttuu

vilkuilla *kačahtel|la* (~en, ~ou, ~lah); *kačahtel|lakseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); älä vilkuille sivuille! *älä kačahtelei sinne-tänne!*

vilkuttaa 1. (heiluttaa) *heilut|tua* (~an, ~tau, ~etah); viuhkut|tua (~an, ~tau, ~etah); poika vil- kutti auton ikkunasta brihačču viuhkutti mašinan ikkunas 2. (välkyttää) *vilkut|tua* (~an, ~tau, ~etah); vilkuttaa valoja vilkuttua tuliloi

villa vill|u (~an, ~ua, ~oi)

villainen villa|ine (~zen, ~stu, ~zii)

villa|kangas villukanga|s (~han, ~stu, ~hii); **~paita** villupai|du (~jan, ~dua, ~doi) **~sukka** villusuk|ku (~an, ~kua, ~kii); **~takki** villupal't|o (~on, ~uo, ~oloi)

villi 1. (luonnonvarainen) diiko|i (~in, ~idu, ~loi); kasvaa villinä kasvua diikoinnu 2. (hurja, riehas) diiko|i; diskossa oli villi meno diskotiekas oli diikoi meno 3. (järjestäytymätön) diiko|i; villit työntekijät diikoit ruadajat

villiintyä kiihoit|tuo (~un, ~tuu, ~utah); kuohaht|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); üll|düö (~lün, ~dii, ~lütäh); roi|ta (~mmos, ~h/ ~hes, ~tahes) diikoikse; yleisö villiintyi katsomossa rahvas üldii zualas

villi|ruusu diiko|i (~in, ~idu, ~loi) rouz|u (~an, ~ua, ~ii); **~sika** (el. Sus scrofa) diikoi počči

villitys kiin|do (~non, ~duo, ~doloi); viimeisin villitys jälgimäine kiindo

villit (kiihottaa) kiihoit|tua (~an, ~au, ~etah); kuohahut|tua (~an, ~tau, ~etah); üllüt|tiä (~än, ~tää, ~etäh); euroviisuvuitto villitsi suomalaiset jeuropajovoitto üllütti suomalazii

vilpillinen vilpilli|ne (~zen, ~stii, ~zii); kiela|s (~han, ~stu, ~hii); fal'siivo|i (~in, ~idu, ~loi); käyttää vilpillisiä keinoja käüttiä vilpillizii keinoloi

vilpitud vilpit|oi (~töman, ~tömiä, ~tömi); pravvak|as (~kahan, ~astu, ~kahii); česno|i (~in, ~idu, ~loi); esittää vilpittömät kiitokset ezittiä vilpittömät passibot

vilpoisa (viileä) viluttav|u (~an, ~ua, ~ii); viil|ei (~ien, ~iedii, ~ielöi); parvekkeella on vilpoisaa istua balkonal on viluttavu istuo

vilppi (epärehellinen teko) vilpi (~n, ~i, ~löi); tehdä vilppiä luadie vilpii; jo vilpin yrityksestä rangaistaan jo vilpin opindasgi nakažitah

vilske (hulina) vilineh (~en, ~tü, ~ii); kaupoissa on aikamoista vilskettä kaupois on aiga kovua vilinehtii

viltti (huopa) baikkuod'dual|u (~an, ~ua, ~oi); vetää viltti korviinsa vediä baikkuod'dualu korvih suate

vilu vilu (~n, ~u, ~loi)

viluinen külmänül|h (~ön, ~ttii, ~zii); näyttää viluiselta ozutahes külmänüökse

vilustua külm|ii (~än, ~äü, ~etäh); voimat|tuo (~un, ~tuu, ~utah); olin ulkona kesätakissa ja vilustuin olin pihal kezäkurtkis i voimatuin

vilustunut voimatunnu|h (~on, ~ttu, ~zii); voimat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); vilustuneen on juotava kuumaa mehua voimattomal pidäü juvva palavua mehuu

vilvoitella vilustell|la (~en, ~ou, ~lah); saunan jälkeen vilvoittelimme järvessä külün jälgeh vilustelimmo järves

vimma (voimakas halu, raivo) uravu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); sog|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi) him|o (~on, ~uo, ~oloi); fanatizm|u (~an, ~ua, ~oi); olla vimmoissaan olla uravuksis; epätoivon vimmallä ebätoivon uravuksel

vimmastua (raivostua) uravu|o (~n, ~u, ~tah); suut|tuo (~un, ~tuu, ~utah) kovah; mies vimmas-tui vaimolleen mies kovah suutui omassah akan piäle

vinguttaa (halv.) vingut|tua (~an, ~tau, ~etah); vinguttaa viulua vinguttua viuluu

vinkaisu vingumi|ne (~zen, ~stu, ~zii); vingund|u (~an, ~ua, ~oi); vingeh (~en, ~tü, ~ii); oven vinkaisu uksen vingeh

vinkki (vihje, neuvo) vihjavu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); nervv|o (~on, ~uo, ~oloi); haluatko hyvän vinkin? tahtotgo hüvän vihjavuksen?

vinkua (ulista, kitistä) vingu|o (~n, ~u, ~tah); tuuli vinkuu nurkissa tuuli vinguu salbomis

vino 1. vin|o (~on, ~uo, ~oloi); viär|ü (~än, ~iä, ~ii); viäräč|čü (~ün, ~čüü, ~čülöi); vino seinä viäräččü seinü; taulu on vinossa kartin rippuu viäräh 2. (kuv.) vin|o; viär|ü; jokin on nyt vinossa (vialla) mitah nügöi on viäräh

vinoilla (ark. keljuilla, leukailla) tal|guo (~von, ~gou, ~votah) šökkii; yhäkö jaksat vinoilla asias-ta? viego ainos kehtuat taguo šökkii dielos?

vino|neliö (geom.) romb|u (~an, ~ua, ~ii); **~risti** (ortodoksinen risti) pravoslavno|i (~in, ~idu, ~loi) rist|u (~an, ~ua, ~oi)

vinoutua 1. (taipua vinoon) viäristü|ö (~n, ~ü, ~täh); men|nä (~en, ~öü, ~näh) vinoh/ viäräh 2. (kuv. vääristyä, kieroutua) viäristü|ö; men|nä vinoh/ viäräh; hänen maailmankuvansa on vinoutunut hänen muailmankuva on mennüh viäräh

vinoviiva vino-/ viäriüviiv|u (~an, ~ua, ~oi)

vintiö (riiviö) kehnola|ine (~zen, ~stu, ~zii); pojan vintiöt ehtivät kaikkialle brihačut kehnolazet ehtitäh kaikkiele

vintti 1. (ullakko) čardak|ku (~an, ~kua, ~koi) 2. (kuv., leik.) čardak|ku; hänellä taitaa olla vintti pimeänä hänel onnuako čardakku on pimei

vioittua (vaurioitua) rikkovu|o (~n, ~u, ~tah); tavara on vioittunut kuljetuksessa tavar on rikko-vunnuh transportirouhkas

violetti fiolietovo|i (~in, ~idu, ~loi)

vipata (ark. lainata) laihinoi|ja (~čen, ~ččou, ~jah); vell|lata (~guan, ~guau, ~latah); vipaatko kym-pin? annatgo kümmenniekan velgah?

vipinä (ark. vilske, hyörinä, säpinä) hälineh (~en, ~tü, ~ii); särineh (~en, ~tü, ~ii); tulipa vipinää, kun lähdöstä ilmoitettiin tol'kovai rodih hälinehtii, ku ilmoitettih lähtös; onko heillä jotain vipinää keskenään? ongo heil midätah hälinehtii keskenäh?

vippi (ark. pikku laina) vell|gu; maksaa vippinsä maksua velgu

vipu vi|bu (~vun, ~buu, ~buloi)

virallinen viralli|ne (~zen, ~stu, ~zii); ofitsial'no|i (~in, ~idu, ~loi); virallinen kieli ofitsial'noi kieli; asiasta on tehty virallinen päätös azies on luajittu viralline piätös

viran|haku virranečči|ne (~zen, ~stü, ~zii); virranečind|ü (~än, ~iä, ~öi); virraneč|čo (~on, ~čuo, ~čoloi); **~haltija** virranhaldivoičči|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~hoito** virranhoidami|ne (~zen, ~stu, ~zii); virranhoijand|u (~an, ~ua, ~ii); virranhoi|do (~jon, ~duo, ~doloi); **~omainen** virguniek|ku (~an, ~kua, ~koi); asioida viran-omaisten kanssa hoidua dieloloi virguniekoinke; **~sijainen** virransijahi|ne (~zen, ~stu, ~zii); **~toimitus** virgurua|do (~von, ~duo, ~doloi); olla virantoimituksessa olla virguruaivos

virasto virrast|o (~on, ~uo, ~oloi)

virasto|aika ruadoai|gu (~jan, ~gua, ~goi);

~päällikkö virrastopiälik|kö (~ön, ~küö, ~kölöi)

vire 1. (tuulen henkäys) tuulen hengävül|s (~ksen, ~stü, ~ksii) 2. (hyvä suorituskyky, vauhti) vauhti (~n, ~i, ~loi); päästä vireeseen piästä vauhtih; olla vireessä olla vauhtis

vireillepano (lak.) vauhtihpanemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); vauhtihpanend|u (~an, ~ua, ~oi); vauhtihpan|o (~on, ~uo, ~oloi); jutun vireillepanoa on syytä kiirehtiä dielon vauhtihpanendua on pričiniä kiirehtie

vireä (reipas, pirteä) boiko|i (~in, ~idu, ~loi); kirk|ei (~ien, ~iedü, ~ielöi); rav|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); vauhtik|as (~kahan, ~astu, ~kahii); olla vireässä kunnossa olla ravies kunnos

virhe (erehdys, lapsus, vika) ošipk|u (~an, ~ua, ~oi); jokainen tekee virheitä jogahine luadiu ošipkoi

virheellinen 1. (väärä, paikkansapitämätön) viär|ü (~än, ~iä, ~ii); sain sakot virheellisestä pysäköinnistä sain štruafun viäräs azetuspaikas 2. (viallinen, kelvoton) vijalli|ne (~zen, ~stu, ~zii); artikkelin kieli oli virheellistä kirjituksen kieli on vijalline

virheetön 1. (moitteeton) moittimat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); hän puhuu lähes virheetöntä suomea häi pagizou suomekse vähiä vajai moittimattomasti 2. (jossa ei ole vikaa) moittimat|oi; virheetön mäkihyppysuoritus moittimatoi tramp-linhüppü

virike (kannustin, kiihoke) sūtütü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); stiimul (~an, ~ua, ~oi); lapset ja vanhuksat tarvitsevat virikkeitä lapset da vahnat tarvith stiimulua

viritin virit|eh (~tehen, ~ehtü, ~tehii); stereolaitteistoon kuuluvat viritin ja vahvistin stereolaittehistoh kuulutah viriteh da lujiteh

virittää 1. (saattaa oikeaan vireeseen tai taajuuteen) virit|tiä (~än, ~tää, ~etäh); lait|tua (~an,

~tau, ~etah) kundoh; nastrojil|e (~n, ~u, ~tah); onko viulusi jo viritetty? ongo sinun viulu jo nastrojittu? virittää televisiokanavat paikalleen laittua telekanualat kundoh 2. (kiristää, pingottaa) kiinnit|tiä (~än, ~tää, ~etäh); metsästäjä virittää jousensa mečstäi kiinnittää jousen 3. (luoda, synnyttää) virit|tiä; lua|die (~jin, ~diu, ~jitah); nostat|tua (~an, ~tau, ~etah); musiikki virittää tunnelmaa muuzikku nostattau hüviä mielü; alustus viritti vilkkaan keskustelun dokluadu viritti boikoin paginan

viritys virittämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); viritänd|ü (~än, ~iä, ~ii); viritü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

viritä (3. pers.) 1. (alkaa, nousta) viri|tä (~eü, ~täh); sūt|tütö (~tütü, ~ütäh); no|sta (~uzou, ~stah); tull|la (~ou, ~lah); roi|ta (~h/ ~hes, ~tahes); aamutuuli viriää huondestuuli nouzou 2. (kuv. alkaa, herätä) viri|tä; sūt|tütö; no|sta; tull|la; roi|ta; toivo kielen säilymisestä on virinnyt tahto kielen säilüttämizeh näh on virinnüh; saliin virisi jännittynyt tunnelma zualah rodih kiinnittinüh tunnelmu

virka 1. (julkisyhteisön toimi) vir|gu (~ran, ~gua, ~goi); professorin virka julistetaan haettavaksi professoran virgu ilmoitetah ečittäväkse/ hommat-tavakse; toimia viran puolesta toimie virran puoles 2. (tehtävä, tarkoitus) tarkoi|tu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); mitä virkaa tuolla auton romulla on? midä-bo tarkoitustu on tuol mašinkulul?

virka|aika 1. (virkakausi) virguai|gu (~jan, ~gua, ~goi); virguka|uzi (~vven, ~uttu, ~uzii) 2. (viraston työaika klo 8-16) ruadoai|gu; työ tehdään virka-aikana ruado ruatah ruadoaigah; **~apu** virgua|bu (~vun, ~buu, ~buloi); poliisi pyysi virka-apua palokunnalta politsii pakičči virguabuu palokunnal; **~ehtosopimus** virguehtosobimu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)

virikailija virguniek|ku (~an, ~kua, ~koi); virgumie|s (~hen, ~stü, ~hii)

virikaintoinen ahkeroičči|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); kunta sai uuden virikaintoisen nimismiehen kun-du sai uvven ahkeroiččijan lensmanan

virka|matka virgu-/ ruadomat|ku (~an, ~ua, ~oi); virkamatkoista maksetaan yleensä päivärahaa virgumatkois maksetah tavan mugah päivüden-gua; **~mies** (viranhaltija) virgumie|s (~hen, ~stü, ~hii); čiinuniek|ku (~an, ~kua, ~koi); činou-niek|ku; toimia virkamiehen vastuulla (par. virka-vastuulla) ruadua virgumiehen vastuol (virguvas-tuol); **~nimitys** 1. (nimittäminen virkaan) nimittämi|ne (~zen, ~stü, ~zii)/ nimitänd|ü (~än, ~iä, ~ii)/ nimitü|s (~ksen, ~stü, ~ksii) virgah 2. (viranhaltijan titteli) virgunimitü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); virkanimitykseni on lehtori minun virguni-mitüs on lektor/ opastai; **~puhelu** virgupagin (~an, ~ua, ~oi); ruadopagin; virkapuhelut maksaa

työnantaja *virgupaginat maksau ruavonandai*;
~puku (univormu) *virguso|ba* (~van, ~bua, ~bii);
uniform|u (~an, ~ua, ~ii); **~suhde** *virguväli|t*
 (~löin, ~löi); oletko työ- vai virkasuhteessa? *oletgo ruado- vai virguvälilöis?*

virkata *niegl|uo* (~on, ~ou, ~otah) koukkuzel/
kr'uučkazel; tyttö virkkaa pannulappua *tüttö nieg-lou koukkuzel padapaikkua*

virKateitse (virkatietä) *virgutiedü müöte/ müöten*;
 hankkia tietoja virkateitse *eččie tiedoloi virgutielöi müöten*

virka|todistus *virgutovestu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii);
virgudokument|u (~an, ~ua, ~oi); olen hankkinut
 virkatodistuksen hakemukseen liitettäväksi *olen suannuh virgutovestuksen zajavleenieh liitettäväk-se*; **~toveri** (kollega) *kolleeg|a* (~an, ~ua, ~oi);
dovariš|šu (~an, ~šua, ~šoi); **~vala** *virgupris'ua|u*
 (~an, ~ua, ~oi); vanna virkavala *andua virgu-pris'ua|u*; **~valta** (viranomaiset, virkamiehet)
virguval|du (~lan, ~dua, ~doi); virguniek|at (~oin, ~koi); virgumieh|et (~ien, ~ii); onko virkavallan
 edustajia informoitu asiasta? *ongo virgumiehii informiiruittu dielos?* **~vapaa** väl|ü (~än, ~iä, ~ii) virras; olla virkavapaana olla väl|äl virras;
~velvollisuus *virguvellalliz|s* (~on, ~ttu, ~ksii);
 laiminlyödä virkavelvollisuutensa *jättii täüttä-mättäh virguvellallizus*; **~vuosi** *virguvu|ozi*
 (~vven, ~ottu, ~ozii); virkavuositään vanhin
 opettaja hoitaa rehtorin tehtäviä *virguvuozis alga-jen vahnin opastai hoidau rektoran hommii*

virke (kiel.) *virkeh* (~en, ~tü, ~ii); *fruaz|u* (~an, ~ua, ~oi); virkkeessä voi olla sivu- ja pääauseita
virkehes voi olla pää- da sivufruazoi

virkeä (pirteä, reipas) *bodro|i* (~in, ~idu, ~loi);
eläv|ü (~än, ~iä, ~ii); herätä aamulla virkeänä
havaččuo huondeksel bodroinnu

virkestys *bodrenem|ne* (~zen, ~stu, ~zii);
bodrenend|u (~an, ~ua, ~oi); *bodrendu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *elbümi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *elvünd|ü*
 (~än, ~iä, ~öi); *elbümi|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); tar-
 vitsen jotain virkestystä *tarvičen midätäh bodren-dustu*

virkestyä (piristyä) *bodre|ta* (~nen, ~nou, ~tah);
el|büö (~vün, ~büü, ~vütäh); virkestyn aina kävel-
 tyäni ulkona *elvün ainos pihal kävelemizen jälgeh*

virkestää (piristää) *bodrend|ua* (~an, ~au, ~etah);
elvüt|tiä (~än, ~tää, ~etäh); pienet päiväunet vir-
 kistävät *pienet päivüunet elvütetäh*

virnistää 1. (irvistää) *irvist|jä* (~än, ~äü, ~etäh)
 2. (hymyillä, virnuilla) *muheloi|tua* (~an, ~tau, ~etah);
irvistel|läkseh (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lä-
 hes); naapuri virnisti hyväntuulisena *nuaburi irvistelih hüväs mieleš*

virnuilla ks. virnistää 2

viro (viron kieli) *estounien kiell|i* (~en, ~dii, ~ii)

Viro (Eesti) *Estouni|i* (~en, ~edu, ~eloi)

violainen *estouniela|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

virota (elpyä, toipua) *el|büö* (~vün, ~büü, ~vütäh);
toi|buo (~vun, ~buu, ~vutah); pyörtynyt virkosi
 nopeasti *čusviettah mennüh toibui terväh*

virpoa *virboit|tua* (~an, ~tau, ~etah); Karjalassa
 virvottiin palmusunnuntaina Karjalas *virboitettih Virboinnu*

virpominen *virboittami|ne* (~zen, ~stu, ~zii);
virboitand|u (~an, ~ua, ~oi); *virboitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

virpovitsa *virboivič|ču* (~an, ~ču, ~čoi)

virrata 1. (liikkua virtana) *vir|rata* (~duan, ~duau, ~ratah); joet virtaavat kohti merta *jovet virratah kohti merdü*; veri virtaa suonissa *veri virduau suonilois* 2. (kuv.) *vir|rata*; pakolaisia virtasi rajan
 yli *pagolazii virdai rajas piäliči*; rahaa on virran-
 nut joululahjamarkkinoille *dengua on virrannuh rastavulahjujarmankoile*

virsi 1. *hengelli|ne* (~zen, ~stü, ~zii) *paj|o* (~on, ~uo, ~oloi); *psalm|u* (~an, ~ua, ~oi); kirkossa
 veisataan virsiä *kirikös pajatetah psalmoi* 2. (kuv.
 samaa ajatusta toistavasta) *paj|o*; taas hän veisaa
 vanhaa virttään *häi müös pajattau omassah vahnua pajuo* ◇ lyhyestä virsi kaunis *liühüös pajö kaunis*

virsi|kirja *pajokir|u* (~an, ~ua, ~oi); *pajokniig|u*
 (~an, ~ua, ~oi); *psalmukir|u*; *psalmukniig|u*;
~kokoelma *pajo-* / *psalmukogomu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~runoilija** *pajo-/ psalmurunoi|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

virsu *virzu* (~n, ~u, ~loi); osaakohan kukaan enää
 punoa tuohesta *virsuja? maltaugo hos ken enäm-biä punuo tuohes virzuloi?*

virta 1. (isohko joki) *vir|du* (~an, ~dua, ~doi);
suur|i (~en, ~du, ~ii) *jo|gi* (~ven, ~gie, ~giloi);
 Amazon-virta *Amazon|jogi* 2. (veden virtaus)
vir|du; soutaa vastavirtaan *soudua vastuvirdah*
 3. (sähkövirta) *sähkövir|du*; *sähkötok|ku* (~an, ~kua, ~kii); *elektrovir|du*; *elektrotok|ku*; antaako
 tuulivoimalla riittävästi virtaa? *andaugo tuulielekt-rostansii tävvelleh virdua/ tokkua? katkaise virta! katkua virdu/ tokku!* 4. (kuv.) *vir|du*; ajelehtia
 virran mukana (epäitsenäisesti) *ajelehtie virran mugah* (ebäiččenäzesti); liikenteen katkeamaton
 virta liikendehen *katkiematoi virdu*

virtal-avain *virduavai|n* (~men, ~ndu, ~mii);
 käynnistää auto virta-avaimella *panna mašin käü-mäh virduavaimel*; **~hepo** (el. Hippopotamus
 amphibius) *begemot|tu* (~an, ~tua, ~toi); **~lukko**
virduluk|ku (~un, ~kuu, ~kuloi); auton virtalukko
mašinan virdulukku

virtaus 1. (virtaaminen) *virduami|ne* (~zen, ~stu, ~zii);
virduand|u (~an, ~ua, ~oi); *virдавu|s*
 (~ksen, ~stu, ~ksii); veden virtaus vien *virduandu*
 2. (kuv. suuntaus, liike) *virduami|ne*; *virduand|u*;
virдавu|s; aikamme poliittiset virtaukset *nügüai-*

jan poliittizet virdavukset
virtsa ku|zi (~zen, ~stu, ~zilo)
virtsa ku|sta (~zen, ~zou, ~stah)
virtsatietutkimus (lääk.) kuzitientutkimu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); tauti varmistui virtsatietutkimuksen avulla voimattomuus varmeni kuzitientutkimuksen avul
virttynyt (kauhtunut) valpastunnu|h (~on, ~ttu, ~zii); vanha virttynyt villapaita vahnu valpastunnuh villaine paidu
virtuaalinen (oletettu, mahdollinen, näennäinen) virtuali|ne (~zen, ~stu, ~zii); virtual'no|i (~in, ~idu, ~loi)
virtuaalitodellisuus (valetodellisuus) virtuali-tovellizu|s (~on, ~ttu, ~ksii); valehtovellizu|s; monet nuoret elävät virtuaalitodellisuudessa monet nuoret eletäh virtualitovellizuos
virtuoosi (mestari, taituri) virtuo|z|u (~an, ~ua, ~ii); viulistina hän on todellinen virtuoosi skripačannu hää on tozi virtuo|z|u
virua (lojua) viru|o (~n, ~u, ~tah); onnettomuuden uhreja virui maassa ozattomuon žertvat viruttih mu|al
virus 1. (biol., lääk.) viirus|su (~an, ~sua, ~soi); influenssa on viruksen aiheuttama grippua tuou viirussu 2. (atk.) viirus|su; tietokonevirukset aiheuttavat pahoja tuhoja tiedokonehviirusat tuvvah pahoi menetüksi
virustauti (lääk.) viirusta|udi (~vvin, ~udii, ~udiloi)
viruttaa (huuhdella; länsisuomalaisessa kielenkäytössä) huuhtel|la (~en, ~ou, ~lah); joko virutit pyykit? jogo huuhtelit pezosovat?
virveli spinning|u (~an, ~ua, ~oi)
virvelöidä kalast|ua (~an, ~au, ~etah) spinningal
virvoitella (yrittää saada virkoamaan) sua|ja/sua|ha (~n, ~u, ~jah/ ~hah) čusvieh; virvoittelimme pyörtynyttä saimmo čusvieh čusviettomua
virvoke raikosteh (~en, ~tu, ~ii); haluatko limsaa tai muita virvokkeita? tahtotgo limonuadua vai midägi muudu raikostehtu?
visa 1. (koivupuulaatu) viz|a (~an, ~ua, ~oi); visakoivusta tehty kello vizakoivus luajitut čuasut 2. ks. visailu
visailu (tietokilpailu) tiedokilbailu (~n, ~u, ~loi); visailuun osallistuvat kilpailijat tiedokilbah ozuaottajat kilbailijat
visainen (vaikea, hankala) viza|ine (~zen, ~stu, ~zii); vaig|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); kysymykset olivat kovin visaiset kuzümükset oldih ülen vaigiet
viserrys vidžerdämi|ne (~zen, ~stii, ~zii); vidžerdänd|ü (~än, ~iä, ~öi); vidžerdü|s (~ksen, ~stii, ~ksii); kuunnella lintujen viserrystä kuunnella linduloin vidžerdüstü
visertää vidžerd|jä (~än, ~äü, ~etäh); pääskysel visertävät piäsköit vidžerdetäh
visiitti (vierailu, käynti) viziit|tu (~an, ~tua, ~toi)

visio 1. (näky, ilmestys) ilme|stü|s (~kzen, ~stii, ~ksii); jiävind|ü (~än, ~iä, ~öi) 2. (tulevaisuuden näkymä) perspektiiv|u (~an, ~ua, ~oi); uuden johdon visiot hämmästyttivät työntekijöitä uvven piäliköstön perspektiivat hämmästäutettih ruadajii
viskata (heittää, paiskata) visk|ata (~uan, ~uau, ~atah); lük|ätä (~kiän, ~kiäü, ~ätäh); viskasin rahat pöytään viskain dengat stolale; viskataanko vähän vettä kiukaalle? lükkiämmögo vähäzen vet-tü päčin piäle?
viski (whisky) viski (~n, ~i, ~löi)
viskoa ks. viskata
viskoosi (eräs tekokuitu) viskouz|u (~an, ~ua, ~ii)
vislata (ark. viheltää) viheld|jä (~än, ~äü, ~etäh); poika vislasi vanhaa laulua brihačču viheldi vah-nua pajuo
vispata (vatkata) pieks|jä (~än, ~äü, ~etäh); kerma vispataan vaahdoksi sluihu pieksetäh vuahtekse
vispilä härki|n (~men, ~ndü, ~mii)
visuaalinen (näkyvä, näköaistiin liittyvä) vizu-al'no|i (~in, ~idu, ~loi); visuaaliset taidemuodot vizual'noit taidomuvvot
visva (erite) vidžv|u (~an, ~ua, ~oi); haavasta vuo-taa visvaa ruanu vidžvuau
vitaali, vitaalinen (elinvoimainen) vital'no|i (~in, ~idu, ~loi); elosvoima|ine (~zen, ~stu, ~zii)
vitamiini vitamiin|u (~an, ~ua, ~oi); potea C-vitamiinin puutetta olla voimatoi C- vitamiinan puuttehen täh
vitamiinintarve vitamiinutar|veh (~behen, ~veh-tu, ~behii); normaali ruoka tyydyttää vitamiinin-tarpeen normal'noi süömine kattau vitamiinutar-behen
vitaminoida (parantaa ravintoarvoa) vitamini-ziiru|ja (~čen, ~ččou, ~jah); onko tätä tuoreme-hua vitaminoitu? ongo tädä tuorehmeshuu vitamini-niziiruittu?
vitivalkoinen (aivan valkoinen) vidivalg|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi); hän tuli kasvoiltaan vitivalkoiseksi hänel rožat mendih vidivalgiekse
vitja (ketju) čiep|pi (~in, ~pii, ~pilöi); čieppi|ne (~zen, ~stii, ~zii); kellon vitjat čuassuloin čieppizet
vitkastella (viivytellä) čoberoit|tua (~an, ~tau, ~etah); köbelöit|tiä (~än, ~täü, ~etäh); meškavu|o (~n, ~u, ~tah); hän vitkastelee kaikessa hää ainos köbelöittäü; älä enää vitkastele, tai myöhästyt älä enämbiä čoberoita, eiga müöhästüt
vitkutella ks. vitkastella
vittoa (ark. häipyä, kalppia) häi|büö (~viin, ~büü, ~vütäh); lähde vitomaan! häivü iäre!
vitonen ks. viitonen
vitsa vič|ču (~an, ~čua, ~čoi); saada vitsaa sua|ja/suaha viččua; huiskia vitsalla viuhkuttua/ huš-kuttua viččua
vitsailla (laskea leikkiä) šuu|tie (~in, ~tiu, ~itah); igrail|ja (~čen, ~ččou, ~jah); älä vitsaile vakavalla

asialla *älä šuuti vagavas dielos*

vitsaus (vaiva, kiusa) *vaiv|u* (~an, ~ua, ~oi); tuohyönteiset ovat monin paikoin vitsauksena *vreda-böbökät ollah monien paikoin vaivannu*

vitsi 1. (hauska juttu, kasku) *koromi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *korond|u* (~an, ~ua, ~oi); *anekdot|tu* (~an, ~tua, ~tii); haluatko, että kerron vitsin? *tahtotgo kuulta anekdotan?* 2. (konsti, niksi) *foukus|si* (~in, ~sii, ~siloi); koko vitsi on ajoituk- sessa *kogo foukussi on ajoitukses/ datirouhkas* 3. (kuv. järki, mieli) *jär|gi* (~ren, ~gie, ~gilöi); *tol- ku* (~n, ~u, ~loi); mitä vitsiä tässä touhussa enää on? *midäbo tolkuu on enämbiä täs touhus?*

vitsikäs *terävükieli|ne* (~zen, ~stü, ~zii)

viuhahtaa 1. (liikkua nopeasti ohi) *viuhkaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); luodit viuhahtivat pään yli *puulät viuhkahtettihes piäliči piäs* 2. (juosta alasti julkisella paikalla) *vilah|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes) *alasti*; taas joku kaistapää viuhahti keskellä kau- punkia *müös kenlienne bluaznanjatko vilahiti alasti keskel linnua*

viuhka 1. *vejer|u* (~an, ~ua, ~oi); leyhytellä viuh- kaa kasvojen edessä *löühkütellä vejerua silmien ies* 2. (kuv. tuuri, onni) *oz|a* (~an, ~ua, ~ii); kävi- pä tytöllä viuhka! *tol'kovai tütöle rodih oza!*

viulisti *skripač|ču* (~an, ~ču, ~čoi)

viulu 1. (mus. jousisoitin) *skripk|u* (~an, ~kua, ~koi); soittaa viulua *soittua skripkal* 2. (kuv.): ar- vaa, kuka saa maksaa viulut! *arbuu, ken suuu maksua skripkat!* ◇ soittaa toista viulua *soittua tostu skripkua*

viulu|konsertti *skripično|i* (~in, ~idu, ~loi) *konsert|u* (~an, ~ua, ~oi); **~musiikki** *skripično|i* *muuzik|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~sonaatti** *skri- pično|i sonuat|tu* (~an, ~tua, ~toi); rakastan Beet- hovenin viulusonaattia *suvaičen Beethovenan skripičnoidu sonuuttua*

vivahde *vivahte|h* (~en, ~tu, ~ii); *n'uaans|u* (~an, ~ua, ~oi); punaisen eri vivahteet *ruskien eri n'uaansat*

vivahde-ero (pieni ero) *vivahtehe|o* (~on, ~uo, ~oloi); *pien|i* (~en, ~dü, ~ii) *er|o*; ilmausten välillä on vivahde-eroja *sanondoin välil on pienii eroloi*

vivahdus (häivähdys) *vivahtu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); hiuksissa näkyi kuparin vivahdusta *tukis nägiüü vaskivivahdustu*

vivuta (kangeta) *nost|ua* (~an, ~au, ~etah) *vivun avul*

vodka ks. *votka*

voguli ks. *mansi*

vohkia (ark. kähveltää, varastaa) *näp|ätä* (~piän, ~piäü, ~ätäh); *varrast|ua* (~an, ~au, ~etah); joku on vohkinut kirjani *kentah on näpännüh minun kniigan*

vohveli *vaf|l|u* (~an, ~ua, ~oi)

voi I *voi* (~n, ~du, ~loi); levittää voita leivälle *pan- na voidu leiväle*; paistaa voissa *žuarie vois*

voi II (interjektio) *voi-voi*; voi, voi sentään! *a-voi- voi!* voi miten surullista! *a-voi kui igäviä!*

voida 1. (saattaa) *voil|ja* (~n, ~bi/ ~t, ~jah); tulen heti kun voin *tulen hedi kui vai voin*; en voi asialle mitään *en voi dielole nimidä*; voimmeko auttaa? *voimmogo auttua/ avvuttua?* 2. (jaksaa) *voil|ja*; miten voit? *kuibo voit?* voin huonosti voin *pahal- leh*; voi hyvin! *ole tervehennü!*

voide 1. (ihovoide) *voil|je* (~dien, ~jettu, ~dieloi); hieroa voidetta ihoon *hieruo voijettu hibjah*

2. (kiillotus- yms. voide) *voil|je*; tämä suksivoide on tehokasta *tämä suksivoije on vaikuttai* ◇ vesi vanhin voitehista *vezi vahnin voidehis*

voidella 1. (sivellä voilla tms.) *voil|jella* (~delen, ~delou, ~jellah); pullat voidellaan kananmunalla *päpit voijellah jäiääl* 2. (sivellä voidetta) *voil|jella*; voidella sukset *voijella sukset* 3. (kuv., ark. lahjoa) *voil|jella*; oliko päättäjiä jotenkin voideltu etukä- teen? *oligo piättäjii kuitah voijeltu edukädeh?*

voihke *ohkeh* (~en, ~tu, ~ii)

voihkia (valittaa) *ohk|ua* (~an, ~au, ~etah); onnet- tomuuden uhrit voihkivat tuskissaan *ozattomuon žertvat ohkettih tuskis*

voil|kukka (kasv. *Taraxacum*) *voikuk|ku* (~an, ~kua, ~kii); **~leipä** *voilei|bü* (~vän, ~biä, ~bii); *buterbrod* (~an, ~ua, ~ii); **~leipäkakku** *voilei- bürtort|u* (~an, ~ua, ~ii) *voileipäkakussa* on erilai- sia suolaisia täytteitä *voileibürtortas on erilazii suolazii täüttehii*; **~leipäpöytä** (seisova pöytä, noutopöytä) *ruočinstol|a* (~an, ~ua, ~ii)

voima 1. (ihmisvoima) *voim|u* (~an, ~ua, ~ii); *väl|gi* (~in, ~gie, ~gilöi); ponnistus vaatii voimia *ponnistus vuadiu voimua*; olla voimissaan *olla voimis* 2. (teho, suorituskyky) *voim|u*; *väl|gi*; onko maalla enää voimaa nousta lamasta? *ongo mual enämbiä voimua nosta depressies?* 3. (mahti, valta) *voim|u*; *väl|gi*; rahan voimalla *dengan voimal* 4. (voimassaolosta) *voim|u*; *väl|gi*; kauanko lippu on voimassa? *hätkengo lippu on voimas?* 5. (fys., energia) *gravitatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); maan veto- voima *muun gravitatsii*

voimailulaji (urh. voimalaji) *sportulaji* (~n, ~i, ~loi); painonnosto on eräs voimailulaji *painon- nosto on üksii sportulajilois*

voimainpennistus *voimien-/ vägilöinponnistu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); onnistuin suurin voimain- ponnistuksin *ozavuin suurin voimien-/ vägilöin- ponnistuksin*

voimakas *voimak|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); *vägev|ü* (~än, ~iä, ~ii); voimakkaat kädet *vägevät käit*; hänellä on voimakas tahto *hänel on voima- kas tahto*

voimakeino (väkivaltaan perustuva keino) *voimukein|o* (~on, ~uo, ~oloi); *vägivaldukein|o*;

turvautua voimakkeinoin turvavuo voimukeino-
loih

voimakkuus voimazu|s (~on, ~ttu, ~ksii); vägevü|s
(~ön, ~ttü, ~ksii); mikä on tuulen voimakkuus?
mittuinebo on tuulen vägevüs?

voimala elektrostansi|i (~en, ~edu, ~eloi)

voimalaitos ks. voimala

voimal|sana (kirosana) kovasan|a (~an, ~ua, ~oi);
kirosan|a; **~suhteet** (mon.) voimuväli|t (~löin,
~löi); mitkä ovat valtuuston poliittiset voimasuh-
teet mittumatbo ollah deputuatoin poliittizet voi-
muvälit?

voimaton voimat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii);
heik|ko (~on, ~kuo, ~koloi); avut|oi (~toman, ~to-
mua, ~tomii)

voimavarat (mon. resurssit) voimuv|at (~oin,
~oi); resurs|at (~oin, ~soi); riittääkö meillä voima-
varoja uusiin projekteihin? täüdüügo meil voimu-
resursoi uuzih/ tulijoih projekteih?

voimistaa (vahvistaa) lujend|ua (~an, ~au, ~etah);
lihaksia pitää voimistaa lihaksii pidäü lujendua

voimistelija gimnast|u (~an, ~ua, ~oi); fiskul'-
turniek|ku (~an, ~kua, ~koi)

voimistella harjoit|tua (~an, ~tau, ~etah) gimnas-
tiekkua/ fiskul'tuurua

voimistelu gimnastiek|ku (~an, ~kua, ~koi)/
fiskul'tuur|u (~an, ~ua, ~oi)

voimistelunopettaja (liikunnanopettaja) gimnas-
tiek|an/ fiskul'tuuran opasta|i (~jan, ~jua, ~jii/
~joi)

voimistua 1. (vahvistua) kohe|ta (~nen, ~nou,
~tah); lujel|ta (~nen, ~nou, ~tah); potilas voimis-
tuu pikkuhiljaa voimato| vähäzin kohenou; nais-
ten asema politiikassa on voimistunut naizien
stuatussu politiiekas on lujennuh 2. (tulla voimal-
taan suuremmaksi) kove|ta (~nen, ~nou ~tah);
lujel|ta (~nen, ~nou ~tah); tuuli on voimistunut
aamusta tuuli on kovennuh huondekses

vointi (terveydentila, olo) voimi|ne (~zen, ~stu,
~zii); voind|u (~an, ~ua, ~ii) millainen on vointi-
si tänään? kuibo voit tänäpäi?

voi|paperi voibumuag|u (~an, ~ua, ~oi); **~rasia**
(rasiallinen voita) voipuačk|u (~an, ~ua, ~oi);
puačk|u voidu; **~sula** (sulatettu voi) sulatet|tu
(~un, ~tuu, ~tuloi) voi (~n, ~du, ~loi); **~taikina**
voitahta|s (~han, ~stu, ~hii); joulutortut valmiste-
taan voitaikinasta rastavanpiiraihuot luajtah voi-
tahtahas

voitava: tehdä voitavansa (parhaansa) luadie kui
vai voi paremballeh

voitelu voidelemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); voidelend|u
(~an, ~ua, ~oi); voidelu (~n, ~u, ~loi)

voiton|haluinen voitontah|ine (~zen, ~stu, ~zii);
~juhla voitonpruazniek|ku (~an, ~kua, ~koi);
~malja voitončark|u (~an, ~ua, ~oi); **~merkki**
voitonmerki (~n, ~i, ~löi); näyttää voitonmerkkiä

ozuttua voitonmerkii; **~riemu** voitonil|o (~on,
~uo, ~oloi); **~varma** voitonvarm|u (~an, ~ua, ~oi)

voittaa 1. (selviytyä voittajana) voit|tua (~an,
~tau, ~etah); joukkueemme voitti kilpailun mei-
jän joukkoveh voitti kilvan 2. (kukistaa, nujertaa)
voit|tua; voitin oikeusjutun voitin suudodielon 3.
(hyötyä, menestyä) voit|tua; voittaa lotossa voit-
tua lottokižas 4. (kuv.) voit|tua; voittaa aikaa voit-
tua aigua; voittaa itsensä voittua omua iččie; voit-
taa kiusaus voittua kiuzavus ◇ rakkaus voittaa
kaiken rakkahus voittau kaiken

voittaja voitta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); selviytyä
voittajana piästä voittajannu; voittajan on helppo
hymyllä voittajal on helpo muheloittua

voittamaton (jota ei ole voitettu; ylivoimainen)
voittamat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); hän on
voittamaton vastustaja häi on voittamato| vastus-
tai; en päässyt lähtemään, tuli voittamaton este en
piässüh lähtemäh, rodih voittamato| este

voitto 1. (ensimmäinen sija) voit|to (~on, ~tuo,
~toloi); juhlia voittoa pruaznuija voittuo; puolue
saavutti voiton vaaleissa (par. vaalivoiton) puolo-
veh sai voiton valličukses 2. (etu, hyöty) voit|to;
saada voittoa sijoituksilleen suaja/ suaha voittuo
panoloile

voitto|aika voittoai|gu (~jan, ~gua, ~goi); **~arpa**
voittoar|bu (~van, ~bua, ~boi); **~luettelo** voit-
toluvettel|o (~on, ~uo, ~oloi); **~maali** voitto-
mual|u (~an, ~ua, ~oi); voittogol|a (~an, ~ua, ~ii)

voiveitsi voiveič|či (~en, ~čie, ~čilöi)

voivotella ohk|ua (~an, ~au, ~etah); prähk|iä
(~än, ~äü, ~etäh); älä voivottele koko ajan! älä
ainos ohka!

voivottaa ks. voivotella

voivottelu ohkami|ne (~zen, ~stu, ~zii); ohkand|u
(~an, ~ua, ~oi); ohkeh (~en, ~tu, ~ii); prähkä-
mi|ne (~zen, ~stü, ~zii); prähkänd|ü (~än, ~iä,
~öi); prähkeh (~en, ~tü, ~ii)

vokaali (kiel.) vokali (~n, ~i, ~loi)

vokaali|sointu (kiel.) vokalisoi|bu (~vun, ~buu,
~buloi); **~vaihtelu** (kiel.) vokalivaihtelu (~n, ~n,
~u); **~vartalo** (kiel.) vokalivardal|o (~on, ~uo,
~oloi)

vokkipannu vokkiriehtil (~än, ~iä, ~öi)

vokotella (ark. hokutella) tabai|lla (~en, ~ou,
~lah); muanit|ella (~telen, ~telou, ~ellah); voko-
tella toisen vaimoa tabailla toizen/ vierastu akkua

vollottaa (itkeä ääneen) mäli|stä (~zen, ~zöü,
~stäh); itk|ie (~en, ~öü, ~ietäh); tyttö rupesi vol-
lottamaan tüttö rubei mälizemäh

voltti 1. (fys.) vol't|u (~an, ~ua, ~ii) 2. (urh. hyppy,
kieppi) sal't|o (~on, ~uo, ~oloi); tehdä voltti luadie
sal'to 3. (kuv.) heittää volttia (olla sekaisin) panna
sal'tuo (olla segai); kaikki arvioinnit ovat heittä-
neet volttia kai laskut ollah segai

volyyymi suuru|s (~on, ~ttu, ~zii); tilavu|s (~on,

~ttu, ~ksii)

vonkale (iso kala) *vongaleh* (~en, ~tu, ~ii); hauen vonkale *havvin vongaleh*

vor (ark. varas) *var|ras* (~gahan, ~rastu, ~gahii); *vor|a* (~an, ~ua, ~ii)

votjakki ks. udmurtin kieli

votka (venäläisperäinen maustamaton viina) *votk|u* (~an, ~ua, ~ii)

vouhottaa *hüpästel|läkseh* (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lähes); *panet|ellakseh* (~telemmos, ~teleh/ ~teles, ~ellahes); *rabail|lakseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); *riuhtoil|lakseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); *rüömästel|läkseh* (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lähes); *sukkeloit|tua* (~an, ~tau, ~etah); *taikah-tel|lakseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); älkää vouhottako turhasta! *älgää sukkeloitakkua tühjiä!*

vuodattaa 1. (valuttaa) *valut|tua* (~an, ~tau, ~etah); sodassa vuodatettiin paljon verta *voinal äijii valutettih verdü* 2. (kuv. keventää sydäntään) *kebjend|jä* (~än, ~äü, ~etäh) *süväindii*; hän vuodatti minulle sydäntään *hää kebjendi minule omassah südämen* ◇ *vuodattaa krokotiilin kyyneleitä* (teeskennellä surua) *valuttua krokodiilan küünälii* (*pritvor|äijakseh*)

vuodatus 1. (vuodattaminen) *valuttami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *valutand|u* (~an, ~ua, ~oi); *valutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); veren vuodatus *veren valutandu* 2. (kuv.) *vuvvattami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *vuvvatand|u* (~an, ~ua, ~oi); *vuvvatu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); kuunnella vuodatuksia *kuunnella vuvvatuksii*; Pyhän Hengen vuodatusta (vuodattamista) muistellaan helluntaina *Pühän Hengen vuvvatustu mustellah Sroičanpäivännü*

vuode *magavosij|a* (~an, ~ua, ~oi); *posteli* (~n, ~i, ~loi); *kravat|ti* (~in, ~tii, ~tiloi); *koik|ku* (~an, ~kua, ~kii); mennä vuoteeseen *mennä magavosijah*; sijata vuode kattua *magavosija*

vuoden|aika *vuvvenai|gu* (~jan, ~gua, ~goi); neljä vuodenaikaa *nelli vuvvenaigua*; **~vaihte** *vuvvenvaiht|e* (~ien, ~ettu, ~ieloi); kalenteri ilmestyy vuodenvaihteessa *kalenduaru tulou vuvvenvaihties*

vuode|osasto *posteliozast|o* (~on, ~uo, ~oloi); potilas siirrettiin vuodeosastolle *voimatoi siirrettih posteliozastoh*; **~potilas** *postelivoimat|oi* (~to-man, ~tomua, ~tomii); maata vuodepotilaana *viruo postelivoimattomannu*; **~sohva** *divan-kravat|ti* (~in, ~tii, ~tiloi); **~vaate** *magavosija-sol|ba* (~van, ~bua, ~bii); tuulettaa vuodevaatteita *tuulettua magavosijasobii*

vuohenjuusto (kutunjuusto) *kozanjuust|o* (~on, ~uo, ~oloi)

vuohi (el. Capra) 1. (naarasvuohi, kuttu) *koz|a* (~an, ~ua, ~ii) 2. (koirasvuohi, pukki) *kozaboš|äi* (~in, ~šii, ~šiloi)

vuoka *form|u* (~an, ~ua, ~ii); paistaa ruoka vuossa *pastua süömine formas*

vuokko (kasv. Anemone) *tuulik|ki* (~in, ~kii, ~kiloi)

vuokra 1. (vuokrasuhde) *vuogr|u* (~an, ~ua, ~oi); asumme vuokralla *elämmö vuogral* 2. (vuokranmaksu) *vuogr|u*; paljonko maksat vuokraa asunnostasi? *äijängo maksat vuogrua fatieras?*

vuokraaja *vuogruaj|u* (~an, ~ua, ~ii/ ~oi)

vuokraamo (liike, joka vuokraa jotakin) *vuogram|o* (~on, ~uo, ~oloi); frakkini on vuokraamosta *minun frakku on otettu vuogramos*; autovuokraamo *avtovuogramo*

vuokra|auto *vuogrumašin* (~an, ~ua, ~oi);

~asunto *vuogrufatier|u* (~an, ~ua, ~oi);

~ennakko *vuogruavans|u* (~an, ~ua, ~oi)

vuokralainen *vuograla|ine* (~zen, ~stu, ~zii)

vuokrata 1. (ottaa vuokralle) *vuogr|ata* (~uan, ~uau, ~atah); vuokrata auto *vuograta mašin*; vuokrasimme mökin kesäksi *vuograinmmo kezäkse duačan* 2. (antaa vuokralle) *vuogr|ata*; säätiö vuokraa asuntoja opiskelijoille *fondu vuogruau fatieroi opastujile*

vuokra|talo *vuogrutalo|i* (~in, ~du, ~loi); kaupungin omistama vuokratalo *linnan vuogrutaloi*; **~taso** *vuogrutaz|o* (~on, ~uo, ~oloi); millainen lienee Helsingin vuokrataso? *mittuine ollou Helsingin vuogrutazo?* **~tontti** *vuogrualoveh* (~en, ~tu, ~ii); talomme on rakennettu vuokratontille *meijän taloi on srojittu vuogrualovehele*; **~tuki** (asumistuki) *vuogrutu|gi* (~ven, ~gie, ~giloi); saada vuokratukea *suaja/ suaha vuogrutugie*

vuoksi 1. (vuorovesi-ilmiöstä: nousuvesi) *nouzuv|ezi* (~ien, ~ettü, ~ezii); vuoksi ja luode *nouzuvezi da laskuvezi/ pagovezi* 2. (postpos. johdosta, takia) *täh*; lasten vuoksi *lapsien täh*; vaihtelun vuoksi *vaihtelun täh*

vuolla *sruug|ata* (~uan, ~uau, ~atah); *kablile* (~n, ~u, ~tah)

vuolukerma *kannate|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *smetan|u* (~an, ~ua, ~oi)

vuolukivi *vuolukiv|i* (~en, ~ie, ~ilöi); vuolukivestä tehty takka *vuolukives luajittu kamin*

vuono *fjord|u* (~an, ~ua, ~ii); Norjassa on kauniita vuonoja *Norveegies on kaunehii fjordii*

vuorata 1. (varustaa vuorilla) *alust|ua* (~an, ~au, ~etah); *pan|na* (~en, ~ou, ~nah) *alu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); jakku on vuorattu silkillä *žikiettii on alustettu šulkul* 2. (peittää ulkoseinä) *opšeil|a* (~čen, ~ččou, ~jah); kirsirakennus vuorattiin laudoilla *parzihuonus opšeittih lavvoil*

vuori I (mäkeä suurempi maaston kohouma) *suur|i* (~en, ~du, ~ii) *mälgi* (~in, ~gie, ~gilöi); *gor|a* (~an, ~ua, ~ii); kiivetä vuorelle *nosta gorale*

vuori II (sisuste, vuoraus) *alus* (~ksen, ~stu, ~ksii); takin sininen vuori *pal|ton sinine alus*

vuori|kiipeily *nouzettelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *nouzettelend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *nouzettelu* (~n, ~u, ~loi) *gorile*; **~lauta** *opšifkula|udu* (~vvan,

~*udua*, ~*udo*i)

vuorillinen (vaatteesta) *aluksenke*; vuorillinen samettijakku *barhattužikietti* *aluksenke*/
barhattužikietäs on alus

vuorisaarna (raam.) *mägipagin* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*)

vuoristo *mägist|ö* (~*ön*, ~*üö*, ~*ölöi*); *gor|at* (~*ien*, ~*ii*); *gorist|o* (~*on*, ~*uo*, ~*oloi*); Uralin vuoristo *Urualan goristo*

vuoriton *alukset|oi* (~*toman*, ~*tomua*, ~*tomii*); ostin kevyen vuorittoman jakun *ostin kebji*
aluksettoman žikietän

vuoro 1. *vuor|o* (~*on*, ~*uo*, ~*oloi*); odota vuoroasi!
vuota iččes/ omassas vuoruo! nyt on minun vuoroni *nügöi on minun vuoro* 2. (työvuoro) *vuor|o*; työskennellä kahdessa vuorossa *ruadua kahtes vuoros* 3. (liikenteessä) *vuor|o*; Finnairin ylimääräinen vuoro Rovaniemelle *Finnairan ülimiäräine vuoro Rovaniemele*

vuoro|kausi *suutk|at* (~*ien*, ~*ii*); ~**kone** vuorolendokoneh (~*en*, ~*tu*, ~*ii*); vuorosamo|ot|tu (~*an*, ~*tua*, ~*tii*); matkustan vuorokoneella Pariisiin *lennän vuorosamo|otal Pariižah*; ~**puhelu** (dialogi) *vuoropagin* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); *dialogu|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); ~**sana(t)** (repliikki) *vuorosan|a* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); *vuorosan|at* (~*oin*, ~*oi*); *replik|ku* (~*an*, ~*kua*, ~*koi*); opetella hyvin vuorosanansa *opastuo hüvin vuorosanat*

vuorostaan *vuoros*; kävisitkö nyt sinä vuorostasi kaupassa? *kävüzitgo nügöi sinä vuoros laukkah?*

vuorotella *pi|diä* (~*en*, ~*däü*, ~*etäh*) *vuoruo*; naapurit vuorottelevat lumitöissä *susiedat pietäh vuoroi lumiruadolois*

vuorotellen (vuoron perään) *vuorotellen*; pojat soutivat vuorotellen *brihat sovvetih vuorotellen*

vuorotteluvapaa *vuorotteluvällü|s* (~*ön*, ~*ttii*, ~*zii*); opettaja lähti vuorotteluvapaalle puoleksi vuodeksi *opastai lähti vuorotteluvällüöle puolekse vuottu*

vuoro|työ *vuororua|do* (~*von*, ~*duo*, ~*doloi*); tehtaassa tehdään vuorotyötä *zavodas on vuororuardo*; ~**vaikutus** (keskinäinen vaikutus) *vuorovaikuttami|ne* (~*zen*, ~*stu*, ~*zii*); *vuorovaikutand|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); *vuorovaikutu|s* (~*ksen*, ~*stu*, ~*ksii*); kansojen välinen vuorovaikutus *rahvahienväline vuorovaikutus*; ~**vesi** *vuorov|ezi* (~*ien*, ~*ettii*, ~*ezii*); *nouzuv|ezi da lasku-/pagov|ezi*

vuosi *vu|ozi* (~*vven*, ~*ottu*, ~*ozii*); viime vuonna *mennüi vuvven*; vuosia sitten *vuozii tagaperin*; vuoden lopussa *vuvven lopus*

vuosi|juhla *vuozipruazniek|ku* (~*an*, ~*kua*, ~*koi*); ylioppilaskunnan vuosijuhla *studentoin vuozipruazniekku*; ~**kerta** 1. (lehdestä) *vuozikomplekt|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*) 2. (viinistä) *vuoziker|du* (~*ran*, ~*dua*, ~*doi*); miten vanhaa vuosikertaa viini on? *kui vahnua vuozikerdua on viinu?* ~**ker-tomus** *vuoziruadokerdomu|s* (~*ksen*, ~*stu*, ~*ksii*);

koulun vuosikertomus *školan vuoziruadokerdomus*; ~**kokous** *vuozikerähm|ö* (~*ön*, ~*üö*, ~*ölöi*); vuosikokouksessa käsitellään tavanomaiset asiat *kerähmös kačellah tavallizii dieloloi*; ~**kurssi** *vuozikurs|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); monennellako vuosikurssilla olet? *mittumalbo vuozikursal olet?*

~**kymmen** *vuozikümnen* (~*en*, ~*dü*, ~*ii*); ~**loma** *vuozilom|a* (~*an*, ~*ua*, ~*ii*); olla vuosilomalla olla *vuozilomal*; ~**luku** *vu|ozi* (~*vven*, ~*ottu*, ~*ozii*); *vuozilu|gu* (~*vun*, ~*guu*, ~*gulo*); ~**maksu** *vuozimaks|o* (~*on*, ~*uo*, ~*oloi*); ~**malli** *vuozimalli* (~*n*, ~*i*, ~*loi*); auto on vanhaa vuosimallia *mašin on vahnua vuozimalli*; ~**päivä** *vuozipäiv|ü* (~*än*, ~*iä*, ~*ii*); viettää vuosipäiväänsä *viettiä vuozipäiviä*; ~**sata** *vuozis|ada* (~*uan*, ~*adua*, ~*adoi*); viime vuosisadalla *mennüöl vuozisual*

vuosittain *vuozittain*

vuosi|tuhat *vuozituha|t* (~*nden*, ~*ttu*, ~*nzii*); vuosituhannen vaihteessa *vuozituhanden vaihties*;

~**tulo** *vuozitul|o* (~*on*, ~*uo*, ~*oloi*); *vuozidohod|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); vero määrätään vuositulon perusteella *vero/ nalogu miärätäh vuozidohodan perustehel*

vuotaa 1. (3. pers. nesteestä) *vu|odua* (~*odau*, ~*vvetah*); katto on vuotanut *levo on vuodanuh*; kaasupullo vuotaa *guazubuteli vuodau* 2. (valua tipoittain) *vu|odua*; *valu|o* (~*n*, ~*u*, ~*tah*); *tip|puo* (~*un*, ~*puu*, ~*utah*); nenä vuotaa *nenä valuu* 3. (kuv. paljastua) *vu|odua*; *pal|lastu|o* (~*n*, ~*u*, ~*tah*); *tul|la* (~*en*, ~*ou*, ~*lah*) *julgi*; uutinen vuoti julkisuuteen *uudine tuli julgi*

vuoto 1. (vuotava kohta) *vu|odo* (~*vvon*, ~*oduo*, ~*odoloi*); vuoto tukittiin nopeasti *vuodo tüpittih terväh* 2. (vuotava aine) *vu|odo*; verenvuoto tyrehtyi *verenvuodo azetui* 3. (paljastuminen) *vuodami|ne* (~*zen*, ~*stu*, ~*zii*); *vuvvand|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); *vu|odo*; *tulemi|ne* (~*zen*, ~*stu*, ~*zii*); *tulend|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); *tul|o* (~*on*, ~*uo*, ~*oloi*) *julgi*; uutisvuoto *uudizen tulemine julgi*

vuotuinen *vuozii*; vuotuinen sademäärä *vuozivihmumiärü*; vuotuiset juhlapäivät *vuozipruazniekkupäivät*

vyyhti 1. (lankavyyhti) *küür|ü* (~*än*, ~*iä*, ~*ii*); *viiht|i* (~*en*, ~*ie*, ~*ilöi*); pidätkö vyyhteä, kun kerin lankaa? *pietgö viihtie, kuni kerin langua?* 2. (kuv. sekava asiantila, sotku) *viiht|i*; *sotku* (~*n*, ~*u*, ~*loi*); yritetään nyt selvittää tämä vyyhti *opimmo nügöi sellittiä tämän sotkun*

vyö *vüö* (~*n*, ~*dü*, ~*löi*)

vyöhyke *aloveh* (~*en*, ~*tu*, ~*ii*); ikuisen lumen vyöhyke *iguzen lumen aloveh*; Berliini jaettiin neljään vyöhykkeeseen *Berlin javottih nelläh aloveheh*

vyöry 1. (vyöryvä massa) *vierem|ü* (~*än*, ~*iä*, ~*ii*); *laviin|u* (~*an*, ~*ua*, ~*oi*); lumivyöry *lumivieremü* 2. (kuv.) *laviin|u*; oikeisto sai vaaleissa äänten

vyöryn *oigelisto sai vallicuksis laviinan iänilöi*
vyöryttää 1. (vierittää) *vieret|tiä (~än, ~täi, ~etäh);* kivet vyörytettiin rinnettä alas *kivet viere-tettih rindehes alah* 2. (kuv. sälyttää) *vieret|tiä; nak|ata (~kuan, ~kuau, ~atah);* talousrikollinen vyörytti synn muiden niskoille *talovuonrikkoi vieretti vijan muijien niskoile*
vyöryä (vieriä) *vier|tä (~en, ~öü, ~täh);* lumi vyö-ryi alas tunturilta *lumi vieri alah tunturilpäi*
vyötärö *vüödär|ö (~ön, ~üö, ~ölöi)*
väentungos *rahvastungo|s (~ksen, ~stu, ~ksii)*
väestö *rahvahalist|o (~on, ~uo, ~oloi);* maaseudun väestö *küläalovehen rahvahalisto*
väestöjennuste *rahvahalistoennusteh (~en, ~tu, ~ii);* **~kasvu** *rahvahalistokazvu (~n, ~u, ~loi);* **~kato** *rahvahalistoka|do (~von, ~duo, ~dolo);* syrjäseutujen väestökato on tosiasiassa Suomessa *sürjüalovehien rahvahalistokado on tozidielo Suomes;* **~keskus** *rahvahalistokesku|s (~ksen, ~stu, ~ksii);* ihmiset muuttavat suuriin väestökeskuk-siin *rahvas muutetah eloipaikkoi suurih rahvaha-listokeskuksih*
väestön|laskenta *rahvahaliston čotaiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ čotaiččend|u (~an, ~ua, ~oi)/ čotaiču|s (~ksen, ~stu, ~ksii);* viimeisimmän väes-tönlaskennan mukaan *jälgrimäzen rahvahaliston čotaiččemizen mugah;* **~suoja** *rahvahaliston suojupaik|ku (~an, ~kua, ~koi);* väestönsuojia rakennetaan kriisitilanteiden varalta *rahvahaliston suojupaikkoi srojitat kriizissusituatsieloin varakse;* **~suojelu** *rahvahaliston suojelemi|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ suojelend|u (~an, ~ua, ~oi)/ suojelu (~n, ~u, ~loi)*
väestö|rekisteri *rahvahalistoregistr|u (~an, ~ua, ~oi);* **~tiede** *demogruafi| (~en, ~edu, ~eloi);* **~tieteellinen** *demogruafielli|ne (~zen, ~stu, ~zii);* väestötieteellinen tutkimus *demogruafielline tutkimus*
väheksyä (pitää mitättömänä, halveksia) *väheksi|e (~n, ~ü, ~täh);* halveksi|e (~n, ~u, ~tah); hän vä-heksyy muiden saavutuksia häi väheksii muijien suavutuksii
vähemmistö *vähemmist|ö (~ön, ~üö, ~ölöi);* ruot-sinkielinen vähemmistö *ruočinkieline vähemmistö*
vähemmistöhallitus *vähemmistöhalliču|s (~ksen, ~stu, ~ksii)*
vähemmän *vähemb|i (~än, ~iä, ~ii)*
vähennys *vähendämi|ne (~zen, ~stü, ~zii);* vä-hendänd|ü (~än, ~iä, ~ii); vähendü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)
vähennys|kelpoinen *vähendüspädev|ü (~än, ~iä, ~ii);* lainojen korot ovat vähennyskelpoisia *laihi-noin protsentat ollah vähendüspädevii;* **~lasku** *vähendämi|ne (~zen, ~stü, ~zii);* vähendänd|ü (~än, ~iä, ~ii); vähendü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); **~oikeus** (oikeus tehdä vähennyksiä verotukses-

sa) *vähendämis-/ vähendändü-/ vähendüsoigevu|s (~ksen, ~stu, ~ksii)*
vähentyä ks. vähetä
vähentää 1. (pienentää) *vähend|jä (~än, ~äü, ~etäh);* työntekijöitä on taas vähennetty *ruadajii müös on vähendettü;* vähennä nopeuttasi, tässä on rajoitus! *vähendä vauhtii, täs on rajoitus!* 2. (suorittaa vähennyslasku) *vähend|jä* 3. (suorittaa ve-rovähennys) *vähend|jä;* mitä verotuksessa voi nykyään vähentää? *midä nalogois voi nügöi vä-hendiä?*
vähetä *vähe|tä (~nen, ~nöü, ~täh);* vanhuksen voimat ovat vähenneet *vahnan ristikanzan väit on vähettü;* väki vähenee, maaseutu tyhjenee *rahvas vähenöü, küläaloveh tühjenöü*
vähintään 1. (ainakin) *vähimütteh; vähimüölleh;* vähimäkseh; käyn uimahallissa vähintään kerran viikossa *kävün levonalolijah uindualikkoh vähi-mäkseh kerran nedälis* 2. (sentään, suorastaan) *vähimütteh; vähimüölleh; vähimäkseh;* asia tuntuu vähintäänkin kummalliselta *dielo ozutahes vähi-müölleh kummallizekse*
vähitellen vähitellen
vähittäin (pienin erin) *üksittäin;* ostin kirjasarjan vähittäin *ostin kniigusarjan üksittäin*
vähittäis|hintä *üksittä|ine (~zen, ~stü, ~zii)/ roznično|i (~in, ~idu, ~loi) hin|du (~nan, ~dua, ~doi);* **~kauppa** *üksittä|ine/ roznično|i müömi|ne (~zen, ~stü, ~zii)/ müönd|ü (~än, ~iä, ~ii);* **~maksu** (osamaksu) *ozamaksu (~n, ~u, ~loi);* huonekalut maksettiin vähittäismaksulla *pertilo-mut maksettih oza kerralleh*
vähyys *vähü|s (~ön, ~ttü, ~zii);* kärsiä elintarvik-keiden vähydestä *kärzie einehen vähüttü*
vähä (pieni määrä) *väh|ä (~än, ~iä, ~ii);* pääsim-me vähällä *piäzimmö vähäl;* kulkea vähissä vaat-teissa *kävellä vähis sovis;* pysähtyä vähäksi aikaa *azettuo vähäzekse aigua;* siitä minä vähät välitän *minul sih ei ole dieluo*
vähäeleinen (vaatimaton) *vähäelehi|ne (~zen, ~stü, ~zii);* *vuadimat|oi (~toman, ~tomua, ~to-mii);* hänen vähäeleinen esiintymisensä teki vai-kutuksen kuulijoihin *hänen vähäelehine ozuttele-mine luadii vaikutuksen kuundelijoih*
vähäinen 1. (niukka, mitätön) *pien|i (~en, ~dü, ~ii);* huomiseksi luvattiin vähäistä lumisadetta *huomenekse luvattih pieni lumenpano* 2. (vaati-maton, köyhä) *vuadimat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii);* *köüh|ü (~än, ~iä, ~ii);* *vähä|ine (~zen, ~stü, ~zii);* *pien|i;* olen vähäisistä oloista *olen vä-häzis ololoispäi;* hänen apunsa oli varsin vähäistä *hänen abu oli aiga pieni*
vähällä (lähes, melkein) *vähäl; vähiä vajai;* olin vähällä kaatua *olin vähäl kuaduo/ vähiä vajai en kuadunuh*
vähältä *pikoi vähäzes;* piti vähältä, etten pudonnut

pikoi vähäzes en sordunuh

vähän 1. (niukasti) väh|ä (~än, ~iä, ~ii); tänä vuonna oli vähän sienä *tänä vuon oli vähä siendü* 2. (hiukan, hieman) vähä|ine (~zen, ~stü, ~zii); vähäzel; olen vähän stressaantunut *olen vähäzel stressavunnuh*; minulla olisi vähän asiaa *minul olis vähäine dieluo*

vähä|osainen vähäoza|ine (~zen, ~stu, ~zii); huono-ozal|ine; ozat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); yhteiskunnan vähäosaisia on autettava *ühteiskunnan ozattomii pidäü auttua/ ühteiskunnan ozattomile pidäü auttua*; **~puheinen** (vaitelias) vähänpagizi|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); vaikkanioli|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~pätöinen** (mitätön, merkityksetön) vähäpädö|ine (~zen, ~stü, ~zii); merkičkuset|öi (~töman, ~tömiä, ~tömii); älä välitä niin vähäpätöisistä asioista *älä kiinnitä muga huomivuo vähäpädözih dieloloih*; **~rasvainen** vähärazva|ine (~zen, ~stu, ~zii); vähärasvainen liha *vähärazva|ine liha*; **~ruokainen** vähänsüö|jü (~än, ~iä, ~ii/ ~öi); potilas on tullut vähäruokaiseksi (syö vähän) *voimatoi on roimnuh vähänsüöjäkse (süöü vähän)*; **~sanainen** (lyhytsanainen) vähäsana|ine (~zen, ~stu, ~zii); saimme vain vähäsanaisen (par. niukkasanaisten) tiedotuksen *saimmo vaiku vähäsanazen tiijoituksen*; **~sateinen** vähävihma|ine (~zen, ~stu, ~zii); vähäsateinen kesä *vähävihmaine kezä*

vähätellä 1. (aliarvioda) halveksie (~n, ~u, ~tah); arvost|ua (~an, ~au, ~etah) ei tävvelleh; häntä ei sovi vähätellä *händü ei sua halveksie* 2. (halveksia) halveksi|e; arvost|ua ei tävvelleh; hän vähätteli kilpailijansa saavutusta *häi halveksii kilbuniekan suavutustu*

vähä|tuloinen (pienituloinen) vähätulo|ine (~zen, ~stu, ~zii); pienitulo|ine; **~varainen** (köyhä, varaton) vähävara|ine (~zen, ~stu, ~zii); varat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); keüh|ü (~än, ~iä, ~ii)/ köüh|ü; yhdistys on hyvin vähävarainen *liitto on aiga vähävaraine*; vähävaraisten auttaminen *vähävarazien arvuttamine/ auttamine*

väijyä (vaania) vardoil|ja (~čen, ~čcou, ~jah); valvat|tau (~an, ~tau, ~etah); kettu väijyy saalistaan *reboi valvattau sualistu*

väistellä väistel|läkseh (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lähes); vältel|läkseh (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lähes); tungoksessa joutuu väistelemään vastaantulijoita *tungokses jovvut vätelemähes vastaantulijoi*

väistyä 1. (antaa tietä) väistü|ö (~n, ~ü, ~täh); vältü|ö (~n, ~ü, ~täh); auto väistyi tien laitaan *mašin väistüi tien pieleh* 2. (kuv. siirtyä syrjään, vetäytyä) väistü|ö; vältü|ö; vanhan polven on jo aika väistyä *vahnal polvel on jo aigu vältüö*; vähemmistön kieli väistyy valtakielen tieltä *vähemmistön kieli väistüü valdukielen tiel*

väistämätön (kiistaton) väistämät|öi (~töman,

~tömiä, ~tömii); väittämät|öi (~töman, ~tömiä, ~tömii); kiistat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); väistämättömät velvollisuudet *kiistattomat vellallizuot*

väistää 1. (antaa tietä, sivuuttaa) väistü|ö (~n, ~ü, ~täh); vältü|ö (~n, ~ü, ~täh); väistin juuri ja juuri vastaantulevaa autoa *odvavai ehtiin vältüö vastah-tulijas mašinas* 2. (kuv. karttaa, välttää) kier|diä (~rän, ~däü, ~retäh); vältel|läkseh (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lähes); väistää velvollisuuksiaan *vältel-läkseh omassah vellalizuksii*

väite väit|eh (~tehen, ~ehtü, ~tehii); teezis|su (~an, ~sua, ~soi)

väitellä 1. (kiistellä) väit|ellä (~telen, ~telöü, ~el-läh); kiist|iä (~än, ~äü, ~etäh); väittelimme kii-vaasti asiasta *kiistiimmö kovah dielos* 2. (väitellä tohtoriksi) väit|ellä tiedodouhturikse; puolist|ua (~an, ~au, ~etah) douhturindissertatsiedu; nykyisin väitellään varsin nuorena *nügöi väitelläh tiedodouhturikse aiga nuorennu*

väittely 1. (kiistely) väitlemi|ne (~zen, ~stü, ~zii); väittelend|ü (~än, ~iä, ~ii); väittelü (~n, ~ü, ~löi) 2. ks. väitös

väittää san|uo (~on, ~ou, ~otah) varmah; hän väitti nähneensä meidät *häi sanoi varmah, buite nägi meidü*

väitös tiedodouhturiväitlemi|ne (~zen, ~stü, ~zii); tiedodouhturiväittelend|ü (~än, ~iä, ~ii); tiedodouhturiväitö|s (~ksen, ~stü, ~ksii); kaikista väitöksistä ilmoitetaan yliopiston kotisivuilla *kai-kis tiedodouhturiväitöksis ilmoitetah universitietan kodisivuloil*

väitös|kirja tiedodouhturiväitöskir|ju (~an, ~ua, ~oi); väitöskir|ju; puolustaa väitöskirjaansa *puolistua väitöskirjua*; **~tilaisuus** väitöskirjanpuolistustapahtum|u (~an, ~ua, ~ii); väitöstilaisuutta valvoo tiedekunnan määräämä kustos *väitöskirjanpuolistustapahtumua kačcou tiedokunnan miä-rättü valvoi*

väkevä (vahva, voimakas) vägev|ü (~än, ~iä, ~ii); vägöv|ü (~än, ~iä, ~ii); väkevät juustot *vägevät juustot*; maistella miestä väkevämpää (viinaa) *oppie miestä vägövembiä (viinua)*

väki rahva|s (~han, ~stu, ~hii); juhlassa oli paljon väkeä *pruazniekas oli äijü rahvastu*

väkiljoukko (ihmisjoukko) rahvasjouk|ko (~on, ~kuo, ~koloi); väkijoukot tungeksivat esiintymislavan edessä *rahvasjoukot tungeteltihs ozuttamolan ies* **~juoma** (alkoholijuoma) alkogolijuomi|ne (~zen, ~stu, ~zii); alkogolijuond|u (~an, ~ua, ~ii); **~luku** rahvaslu|gu (~vun, ~guu, ~guloi); vägilu|gu; mikä on Suomen väkiluku? *mittui-nebo on Suomen vägilugu?*

väkinäinen (teennäinen, keinotekoinen) vägivalda|ine (~zen, ~stu, ~zii); keinotego|ine (~zen, ~stu, ~zii); hänen hymyssään oli jotain väkinäistä *hänen muheloitandas oli midä lienne*

vägivaldastu

väkisin (vastoin tahtoa, voimakeinoin) vägin; vägeh; väestöä yritettiin väkisin käännättää kristinuskoon rahvasto opittih vägin kiännättiä hristianskoih vieroh

väkivalta vägival|du (~lan, ~dua, ~doi)

väkivaltainen vägivalda|ine (~zen, ~stu, ~zii); väkivaltaiset otteet vägivaldazet keinot

väkivalta|rikollisuus vägivaldall|ne (~zen, ~stu, ~zii) pahanluadimi|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ pahanluajind|u (~an, ~ua, ~oi); **~rikos** vägivaldute|go (~von, ~guo, ~golo); prestupleeni|i (~en, ~edu, ~eloi); **~viihde** vägivaldui|o (~on, ~uo, ~oloi); televisiossa esitetään paljon väkivaltaviihdettä televiizoras ozutetah äijü vägivalduiloi

väli 1. (tila, etäisyys) väli (~n, ~i, ~löi); pöydän ja seinän välissä stolan da seinän välis; rivien väliä (par. riviväliä) pitää muuttaa rivilöin väli|öi pidää muuttua 2. (aika) väli; missä välissä ehdit tehdä sen? milbo väli| ehtit sen ruadua? kahden sodan välillä kahten voian väli 3. (suhteet) väli; millaiset välit veljeksillä on? mittumatbo välit ollah velleksil? rikkoa välinsä rikkuo välit 4. (suhtautuminen, ero) väli; mitä väliä sillä on? midäbo välii on sil? hällä väliä, onko poika rikas vai köyhä ei välii, ongo briha rikas vai köühü

väliaika väliai|gu (~jan, ~gua, ~goi); väliajalla ehdimme juoda kahvit väliai|jal ehtimmö juvva koufien

väliaikainen (tilapäinen) väliaiga|ine (~zen, ~stu, ~zii); nämä ovat vain väliaikaiset järjestelyt nämä ollah vaiku väliaigazet hommat

väliaikatieto väliaiguti|edo (~ijon, ~eduo, ~edoloi); kilpailusta saatiin väliaikatietoja kilbailus suadih väliaigutijot

väli|erä četvertifnual|u (~an, ~ua, ~oi); **~huomautus** välihuomaiču|s (~ksen, ~stu, ~ksii); repliek|ku (~an, ~kua, ~koi); pienenä välihuomautuksena mainittakoon, että... pienennü välihuomaičuksennu mainičemmo, što...; **~ilman-suunta** väli-ilmansuun|du (~nan, ~dua, ~dii); koillinen ja kaakko ovat väli-ilmansuuntia koilline da liideh ollan väli-ilmansuundii

väliinputoaja välihlangennu|h (~on, ~ttu, ~zii); väliinputoajana en saa mitään etuja välihlangennuonnu en sua nimittumua eduu

väli|katto (sisäkatto) välive|o (~on, ~uo, ~oloi); **~kohtaus** intsident|u (~an, ~ua, ~oi); ikävässä välikohtauksessa kuoli kolme ihmistä igäväs intsidentas kuoli kolme ristikanzua; **~kysymys** väliküzümü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); opposition välikysymyksen jälkeen äänestettiin oppozitsien väliküzümüksen jälgeh golosuittih; **~käsi** 1. (välittäjä) välittä|i (~jän, ~jä, ~jii/ ~jöi); välikä|zi (~in, ~ttü, ~zii); kahvi tulee Kolumbiasta ilman välikäsiä koufei tulou Kolumbiespäi välittäjittäh 2. (kuv.):

joutua kiusalliseen välikäteen puuttuo vaigieh situatsieh; **~lasku** väliheittümü|ne (~zen, ~stü, ~zii); väliheittünd|ü (~än, ~iä, ~öi); kone teki väli-laskun Amsterdamiin lendokoneh luadii väliheittündän Amsterdamah; **~levy** (anat.) väliket|tu (~un, ~tuu, ~tuloi); vika on selkänikamien välillevyissä viga on selgürangunigamien välikettulois **välillinen** (epäsuora) väli=; kosvenno|i (~in, ~idu, ~oloi); liikevaihtovero on välillistä veroa torguvaihtonalogu on välinalogu

välillä, välille väli|; väli|e; kaikkea taivaan ja maan välillä kaikkie taivahan da muan väli|; tavataan kuuden ja seitsemän välillä vastavummo kuvven da seiččemen väli|; mennään välillä vaikka elokuviin menemmö väli| hos kinoh

väli|lyönti välitil|a (~an, ~ua, ~oi); **~matka** (etäisyys) välimatk|u (~an, ~ua, ~oi); Lapissa välimatkat ovat pitkiä Lapis välimatkat ollah pitkät; **~merkki** väli|merki (~n, ~i, ~löi); piste, pilkku ja muut väli|merkit čökeh, pilku da muut väli|merkit; **~muoto** (sekamuoto) välimu|odo (~vvon, ~oduo, ~odoloi); väli|form|u (~an, ~ua, ~ii)

väline 1. (työkalu, instrumentti) bruj|a (~an, ~ua, ~ii); instrument|u (~an, ~ua, ~oi); vehkeh (~en, ~tü, ~ii); veš|ši (~in, ~šii, ~šilöi); siivoukseen tarvittavat välineet uborkanpidämizeh tarvittavat vehkehet 2. (media tms.) välineh (~en, ~tü, ~ii); tiedotusvälineet tiijoitusvälinehet; raha maksuvälineenä dengu maksovälinehennü

välinen keskei|ne (~zen, ~stü, ~zii); Pohjoismaiden välinen passivapaus pohjasmualoin keskeine pasportuvälli; joukkueiden välinen kamppailu joukkovehien keskeine borču

välinpitämätön (haluton, piittaamaton) välinpidämät|öi (~töman, ~tömiä, ~tömii)

väli|otsikko välinim|i (~en, ~ie, ~ilöi); artikkeliin voisi lisätä väliotsikoita kirjutukseh vois lizätä välinimilöi; **~pala** välipal|a (~an, ~ua, ~oi); syödä pientä välipalaa süvvä pieni välipala; **~raha** (erotus) välideng|u (~an, ~ua, ~oi); väli|rah|a (~an, ~ua, ~oi); maks|o (~on, ~uo, ~oloi) dengannu/ rahannu; paljonko vaihtokauppaan tarvitaan väli-rahaa? äijügo vaihtokaupas tarvita maksuo dengannu? **~rauha** väli|rauh|u (~an, ~ua, ~oi); väli- rauhan aikana väli|rauhan aigua; **~rikko** väli|rikko-vu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); ajautua pysyvään väli-rikkoon puuttuo pitkäh väli|rikkovukseh; **~seinä** väli|sein|ü (~än, ~iä, ~ii)

välissä 1. (postpos.) välis; pellon ja metsän välissä pellon da mečän välis; istu tähän meidän väliin istoi täh meijän välih 2. (adv.) välis; siinä välissä sodittiin sit välis vojuittih

välistävetö (kuv. taktikointi) taktiekoiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); taktiekoiččend|u (~an, ~ua, ~oi); taktiekoiču|s (~ksen, ~stu, ~ksii); olipa ovela välis-tävetö! to|kovai oli hiitroi taktiekoiču|s!

välittyä (3. pers.) välit|tüö (~tüü, ~ütäh); siir|düö (~düü, ~rütäh)/ men|nä (~öü, ~näh) ielleh; tull|la (~ou, ~lah); tiedotusvälineiden kautta välittyy monenlaista informaatiota tiijoitusvehkehen kau-
ti tulou monenluadustu informatsiedu

välittää 1. (siirtää, ohjata) välit|tiä (~än, ~täü, ~etäh); siir|diä (~rän, ~däü, ~retäh)/ tüö|ndiä (~nnän, ~ndäü, ~nnetäh/ ~täh) ielleh; välittäisitkö tietoa muillekin? tüöndäzito tieduo muilegi? 2. (toimia välittäjänä) välit|tiä; olla (olen, on, ol-
lah) välittäjännü/ maklerannu; hän välittää asun-
toja hänen kauti müvväh/ ostetah fatieroi 3. (piita-
ta, huolia) pi|diä (~en, ~däü, ~etäh) hüvännü;
huoli|e (~n, ~u, ~tah); me kaikki välitämme si-
nusta müö kaikin piemmö sinuu hüvännü; vähät
välitän koko hankkeesta en pie ni minnü kogo
hommua

välittömästi (heti) välittömästi; välittömäh; hedi;
terväh; oppilaita pyydetään saapumaan välittö-
mästi rehtorin kansliaan opastujii kučutah hedi
rehtoran kansel'uarieh

välitunti väliai|gu (~jan, ~gua, ~goi); välitunnilla
pitäisi haukata happea väliaijal pidäs haukata
happii

välitys 1. (siirtäminen) välittämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); välitänd|ü (~än, ~iä, ~ii); välitü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); siirdämi|ne (~zen, ~stü, ~zii)/
siirränd|ü (~än, ~iä, ~ii)/ siir|do (~ron, ~duo, ~dolo) ielleh; maksaa laskut netin välityksellä
maksua maksot internetan välitüksel/ kauti
2. (välittäminen) välittämi|ne; välitänd|ü; välitü|s;
firma harjoittaa asuntojen välitystä firman kauti
müvväh/ ostetah fatieroi

välitysehdotus sobimusehtotu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); lakon sovittelija jätti osapuolille välityseh-
dotuksen zabastouhkan sovittelii jätti ozapuolile
sobimusehtotuksen; **palkkio** välitüspalkiv|o
(~on, ~uo, ~oloi); miten suuri on välityspalkkion-
ne? kui suuri on teijän välitüspalkivo?

välitön 1. (suora) kohtina|ine (~zen, ~stu, ~zii);
välilliset ja välittömät vaalit välillizet/ kosvennoit
da kohtinazet valličukset/ vuirborat 2. (luonteva,
avoin) avvona|ine (~zen, ~stu, ~zii); kohtina|ine
(~zen, ~stu, ~zii); luonnolli|ne (~zen, ~stu, ~zii);
siinäpä vasta välitön ihminen sit kačo vaste on
tozi avvonaine ristikanzu

väljentää 1. (suurentaa, isontaa) vällend|jä (~än, ~äü, ~etäh); housuja väljennettiin vyötäröltä
štani|oi vällendettih vüödärös 2. (kuv. laajentaa,
helpottaa) vällend|jä; kuria on huomattavasti väl-
jennetty (par. löysätty) kurii on nägevähzesti väl-
lendettü

väljä 1. (tilava, avara) väl|ü (~än, ~iä, ~ii); takki
on selästä liian väljä pal'to on selläči liijan väl|ü
2. (kuv. löyhä, vapaa) väl|ü; väljä moraali väl|ü
morali

väljähtyä 1. (menettää tuoreutensa) menet|tiä
(~än, ~täü, ~etäh)/ kaim|ata (~uan, ~uau, ~
atah)/ kavot|tua (~an, ~tau, ~etah) tuorehu|s
(~on, ~ttu, ~zii); viini maistuu väljähtyneeltä vii-
nu on menetännüh tuorehuon 2. (menettää tehon-
sa) menet|tiä/ kaim|ata/ kavottua vaikutu|s
(~ksen, ~stu, ~ksii)/ efekt|u (~an, ~ua, ~oi); mie-
lenkiinto asiaan ehti jo väljähtyä mielenkiinnittüs
dieloh rubei jo kaduomah

välkehtiä (kimallella, säkenöidä) läpet|tiä (~än, ~täü, ~etäh); kimaldel|la (~en, ~ou, ~lah);
hehku|o (~n, ~u, ~tah); aurinko välkehtii kevät-
hangilla päiväine läpettääü kevähangiloil; ilo väl-
kehti tytön silmissä ilo kimaldeli tütön silmis

välkky (ark. älykäs) hehku (~n, ~u, ~loi); älü (~n, ~ü, ~löi); älüpiä (~n, ~dü, ~löi); hän on luokkam-
me välkky häi on mejän luokan älüpiä

välkkyä ks. välkehtiä

vällyt (mon. lämpimät rekipteet) väl|ü (~n, ~ü, ~löi); regipeit|eh (~tehen, ~ehtü, ~tehii); istua
reessä vällyjen alla istuo ries väl|ü|öin al

vältellä (väistellä, kartella) vältel|läkseh (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lähes); kier|rellä (~delen, ~delöü, ~relläh); yritän vältellä riitoja opin vältelläkseh
rii|ois; välttelimme arkoja puheenaiheita kierde-
limmö argoi paginoi

vältyä (sästyä joltakin ikävältä) vält|ü (~n, ~ü, ~täh); vält|jäkseh (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes);
viime hetkessä vältyimme törmäykseltä viime
hetkel vältimmökseh törmävükses

vältämättä (ehdottomasti, ilman muuta) vältä-
mättäh; nepremenno; haluan vältämättä tulla
mukaan tahton vältämättäh tulla mugah; tulos ei
vältämättä selviä heti tulos ei nepremenno/ vältä-
mättäh selgene hedi

vältämätön 1. (ehdottoman tarpeellinen) vältä-
mät|öi (~töman, ~tömiä, ~tömi); nepremenno|i
(~in, ~idu, ~loi); työssä tarvittavat vältämättömät
tiedot ruavos tarvittavat vältämättömät tiijot

2. (väistämätön) vältämät|öi; nepremenno|i; on
vältämätön pakko lähteä pidäü nepremenno läh-
tie; maksan vain vältämättömät menot maksan
vaiku vältämättömät menot; monille työ on vain
vältämätön paha monile ruado on vaiku vältämä-
töi paha

vältävä (vain kohtalainen, auttava) vältäv|ü (~än, ~iä, ~ii); vältä|i (~vän, ~viä, ~vii) minulla on vain
välttävät tiedot matematiikasta minul on vaiku
vältävät tiijot matemuatiekas

vältää 1. (yrittää väistää) vält|ü (~n, ~ü, ~täh);
vältää vaaratilanteita vältüö opuasnoloi situat-
sieloi; heti kun silmä välttää hedi ku silmi vältüü
2. (kelvata) vält|jä (~än, ~äü, ~etäh); vanhat juh-
lavaatteet saavat välttää vielä tämän kerran endizet
pruazniekkusovat voijah vältiä vie tämän kerran
välähdys 1. läimähtü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); vi-

lahtu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); huomasitko merkki-
valon välähdyksen? näitgo merkivallon läimäh-
tyksen? 2. (lyhyt uutiskatsaus) läimähty|s; vi-
lahtu|s; kuuntelimme välähdyksiä viikon radio-
ohjelmista kuundelimmo vilahtuksii nedälin
raadivo-ohjelmois 3. (oivallus, päähänpisto)
läimähty|s; sain yllättävän (älyn)välähdyksen
minule tuli piäh vuottamatoi älynläimähty|s

välähtää (3. pers.) 1. läimäht|jäkseh (~äh/ ~ähes, ~etähes); taivaalla välähti salama taivahas läimäh-
tih tulenisku 2. (näkyä ohimennen, vilahtaa)
vilaht|uakseh (~ah/ ~ahes, ~etähes); elokuvassa
välähtää kohtauksia 60-luvulta kinos vilahteleh
kuuzikümnenluvun epizoudii 3. (välähtää mie-
leen) läimäht|jäkseh; yhtäkkiä minulla välähti
vuottamattah minule läimähtih mieleh

väläyttää 1. läimähüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); au-
toilija väläytti pitkiä valojaan šouferi läimähütti
pitkät vallo 2. (näyttää, paljastaa) läimähüt|tiä;
keskustelussa väläytettiin muitakin mahdolli-
suuksia paginas keskenäh läimähütettih toiziigi
mahtoloi

vänrikki praaporšiekk|u (~an, ~kua, ~koi)

väpättää vabi|sta (~zen, ~zou, ~stah); leuka alkoi
väpättää liikutuksesta leugu rubei vabizemah mie-
len liikutukses

väreillä (yksipers.) kareil|la (~ou); veden pinta
väreilee vien pindu kareilou

väri 1. väri (~n, ~i, ~löi); kruask|u (~an, ~ua, ~oi);
muju (~n, ~u, ~loi); kirkkaat värit kirkahat värit/
kruaskat/ mujut 2. (väriaine, maali, meikki tms.)
väri/ kruask|u; levittää väriä poskille voidua/ pan-
na värii/ kruaskua rožile 3. (äänen sointi) tembr|u
(~an, ~ua, ~oi) 4. (kuv.) väri; haluan väriä elä-
mäni tahton värii iččeni elokseh; mitä poliittista
väriä (ideologiaa) kannatat? mittumuabo polii-
tiekkuvärii (ideolougiedu) kannatat?

väri|aisti värintun|do (~non, ~duo, ~dolo); **~ko-
pio** värikoupi|i (~en, ~edu, ~eloi); ottaa värikopi-
oita ottua värikoupieloi; **~kuva** värikuv|a (~an,
~ua, ~ii); värikartin (~an, ~ua, ~oi); **~kynä**
värikarandiš|šu (~an, ~šua, ~šoi)

värikäs 1. värik|äs (~kähän, ~ästü, ~kähii); kaun|is
(~ehen, ~istu, ~ehii); com|a (~an, ~ua, ~ii); väri-
käs syysmaisema värikäs süvüsalovehümbäristö
2. (kuv. eloisa, vauhdikas) värik|äs; värikäs kielen-
käyttö värikäs kielenkäyttämine/ kielenkäütändü/
kielenkäüttö; viettää värikästä elämää viettiä väri-
kästä elostu

värillinen värill|ne (~zen, ~stü, ~zii); onko eloku-
va värillinen vai mustavalkoinen? ongo fil|mu vä-
rilline vai mustuvalgei

värinpitävä värinpidä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi);
kruaskanpidä|i; mujunpidä|i; vaate on värinpitä-
vää kangasta soba on värinpidäjiä materjualua

värisokea värisog|ei (~ien, ~iedu, ~ieloi)

väristys (vapina) särizemi|ne (~zen, ~stü, ~zii);
särizend|ü (~än, ~iä, ~ii); särizü|s (~ksen, ~stü,
~ksii); kylmän väristykset särizendü külmändiä
väristä säri|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); värisin kyl-
mästä särizin külmii; ääni värisi liikutuksesta iäni
särizi mielen liikutukses

värisyttää (yksipers.) säräit|tiä (~täü); minua pa-
lelee ja värisyttää minul on vilu da säräittäü

väri|sävy väri-/ kruasku/ mujun|uans|u (~an, ~ua,
~oi); **~televisio** väritelevisior (~an, ~ua, ~oi)

värityä 1. (värjättyä) värivü|ö (~n, ~ü, ~täh);
mujuvu|o (~n, ~u, ~tah); kruas|siekseh (~immos,
~ih/ ~ihes, ~tahes); taivas on väritynyt punaisek-
si taivas on kruassinuhes ruskiekse 2. (kuv.) väri-
vü|ö; mujuvu|o; kruas|siekseh; kirjailijan teksti on
poliittisesti väritynyttä kirjuttajan tekstu on po-
liittizesti mujuvunnuh

värittää 1. (värjätä) värit|tiä (~än, ~täü, ~etäh);
mujut|tua (~an, ~tau, ~etah); kruas|sie (~in, ~siu,
~sitah); värittää piirrosta värittä resunkua

2. (kuv.) värit|tiä; mujut|tua; kruas|sie; keskuste-
lua värittivät nuorten radikaalit ajatukset paginua
väritettih nuorien radikalizet mielet

väritön 1. värit|öi (~töman, ~tömiä, ~tömii);
mujut|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); kruaskat|oi
(~toman, ~tomua, ~tomii); värittömät kasvot val-
pahat rožat; vesi on väritöntä vezi on väritöi 2.
(kuv.) värit|öi; käyttää väritöntä kieltä käüttiä
värittömiä kieldü

värivalo värival|go (~lon, ~guo, ~oloi); mainosten
värivalot rekluamoin värivallo

väriäpäästävä värin-/ mujun-/ kruaskankestä-
mät|öi (~töman, ~tömiä, ~tömii); väriäpäästävät
farkut mujunkestämättömät džinsat

värjätä värit|tiä (~än, ~täü, ~etäh); mujut|tua
(~an, ~tau, ~etah); kruas|sie (~in, ~siu, ~itah);
värjäsimme kananmunia pääsiäiseksi kruasiimmo
jäiččii Äijäksepäiviä

värjäys värittämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); mujutta-
mi|ne (~zen, ~stu, ~zii); kruassimi|ne (~zen, ~stu,
~zii); hiusten värjäys tukkien kruassimine

värjättää väritüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); muju-
tut|tua (~an, ~tau, ~etah); kruasit|tua (~an, ~tau,
~etah); värjäytin hiukseni kuparinruskeiksi krua-
sitiin tukat vaskenvärizikse

värjättyä vier|tä (~zen, ~zöü, ~täh); valkoinen paita
värjättyi pesukoneessa siniseksi valgei paidu vieri
pezokonehes sinizekse

värjötellä säri|stä (~zen, ~zöü, ~stäh) viluu; kissa
värjötteli pihalla kaži särizi pihal viluu

värkätä (ark. väsätä, puuhata) hommail|la (~en,
~lou, ~lah); muasterd|ua (~an, ~au, ~etah); vär-
kätä lehtijuttua hommaila lehti-/ gaziettu|juttuu

värssy (ark. säkeistö) strofsfu (~an, ~fua, ~fii);
montako värssyä veisataan? äijügo stroffua pajate-
tah 2. (kuv.) paj|o (~on, ~uo, ~oloi); aina sama

vanha värssy! *ainos sama vahnu pajo!*
värttinä värti|n (~nän, ~niä, ~nöi)
värvätä (pestata, koota) verbui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); ker|ätä (~iän, ~iäü, ~ätäh); nuoria miehiä värvättiin sotaan *nuorii miehiä verbuittih voinale*
värähtää (liikahtaa hieman) säräht|iäkseh (~äm-mös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); oksa värähti linnun painosta *oksu särähtih linnun painos; ääni värähtää iäni särähtäh*
västaräkki (el. Motacilla) västaräk|ki (~in, ~kii, ~kilöi)
väsytys väzüümü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)
väsytätön väzüümät|öi (~tömän, ~tömiä, ~tömiä)
väsytynyt 1. (rasituksesta uupunut; uninen) väzü-nü|h (~ön, ~ttü, ~zii); alamme olla vanhoja ja väsyneitä *allammo olla vahnoi da väzüniizii* 2. (kylästynt) küllästännü|h (~ön, ~ttü, ~zii); olen väsynyt tähän projektiin *olen küllästännüh täh projektah*
väsytää 1. (saattaa väsymään) väzü|tiä (~än, ~tää, ~etäh); pitkä matka väsytää *pitkü matku väzüttää* 2. (yksipers. tuntee väsymystä) väzü|tiä (~tää); minua väsytää *minuu väzüttää*
väsyä 1. (uupua; tulla uniseksi) väzü|ö (~n, ~ü, ~täh); väsyn helposti juostessa *juostes väzüin ter-väh* 2. (kylästyä, tympääntyä) väzü|ö; küllästü|ö (~n, ~ü, ~täh); vanhus on jo väsynyt elämään *vahnu ristikanzu on jo küllästännüh elokseh*
väsähtänyt (uupunut, voimaton) väzüni|h (~ön, ~ttü, ~zii); uubunu|h (~on, ~ttu, ~zii); heikonnui|h (~on, ~ttu, ~zii); voimatunnu|h (~on, ~ttu, ~zii); oletko väsähtänyt? *oletgo voimatunnuh?*
väsähtää väzü|ö (~n, ~ü, ~täh); uu|buo (~vun, ~buu, ~vutah); heikkovu|o (~n, ~u, ~tah); voimat|tuo (~un, ~tuu, ~utah); juoksija väsähti kesken kierroksen *juoksii uubui kesken kierrostu*
vävy vävvü (~n, ~ü, ~löi)
väylä 1. (kulkureitti) kulguho|du (~vun, ~duu, ~duloi); magistrali (~n, ~i, ~loi); farvuater (~an, ~ua, ~oi); jäänmurtaja avaa väylää ulkomerelle *jiänmurda avuau farvuaterua ulgomerele* 2. (kuv. mahdollisuus) maht|o (~on, ~uo, ~oloi); ho|du (~vun, ~duu, ~duloi); elämässä avautuu uusia väyliä *eloks avuu uuzii hoduloi*
vääntelehtiä mukkeloit|tua (~an, ~tau, ~etah); kiändelehti|e (~n, ~ü, ~täh); vääntelehtiä tuskasta mukkeloitua *tuska; vääntelehdin vuoteessa saamatta unta kiändelehtin magavosijal unettah*
vääntyä (taipua) viän|düö (~nün, ~düü, ~nütäh); tai|buo (~vun, ~buu, ~vutah); ongenvapa vääntyä kalan painosta *ongiruagu viändüi kalan painos*
vääntää 1. (taivuttaa, kiertää) viän|diä (~nän, ~däü, ~netäh); kiä|ndiä (~nnän, ~ndäü, ~netäh/ ~täh); vediä (vien, vedäü, vietäh); taivut|tua (~an, ~tau, ~etah); kier|diä (~rän, ~däü, ~retäh); onko ruuvi väännetty kunnolla kiinni? *ongo vintu kun-*

nolleh kiännettü kiinni? vääntää suunsa vinoon *vediä suu vinoh* 2. (kuv.) mur|dua (~ran, ~dau, ~retah); vääntää niskat *nurin murdua niskat muurin*; vääntää sijoiltaan *murdua sijoilpäi*; vääntää vitsi *murdua anekdottu*; jopas vitsin väänsit! *aiga anekdotan murrit!*
vääpeli feldfeebeli (~n, ~i, ~löi)
väärennys (väärentäminen) viärendämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); viärendänd|ü (~än, ~iä, ~öi); viärendü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); viäristämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); viäriständ|ü (~än, ~iä, ~öi); viäristü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); fal'sifitsiiruiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); fal'sifitsiiruiččend|u (~an, ~ua, ~oi); fal'sifitsiiruič|us (~ksen, ~stu, ~ksii); hän joutui syytteeseen *asiakirjojenväärennyksestä häi puutui siütteheh dokumentoin viäristämizen täh*
väärennös (väärentämisen tulos) viärend|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); fal'sifikatsi|i (~en, ~edu, ~eloi); taulu ei ole aito, vaan väärennös *kartin ei ole toveline, a on fal'sifikatsii*
väärentämätön (aito, oikea) toveli|ne (~zen, ~stu, ~zii)
väärentää viärend|iä (~än, ~äü, ~etäh); fal'sifitsiirui|ja (~čen, ~ččou, ~jah); poika väärensi todistukseen isänsä *nimikirjoituksen brihačču fal'sifitsiiruičči tovestukses tuattah nimikirjutuksen*
väärin viäräh; ääntää väärin *sanuo viäräh*; on väärin valehdella *on viäräh kielastella*
väärin|käsitys ošipk|u (~an, ~ua, ~oi); väärinkäsitykset pitää oikaista *ošipkat pidäü korjata/ kohen-dua*; **~käyttö** viärähkäyttämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); viärähkäütänd|ü (~än, ~iä, ~ii); viärähkäüt|tö (~ön, ~ttü, ~tölöi); käyttämi|ne/ käütänd|ü/ käüt|tö liijakse; alkoholin väärinkäyttö *alkogolin käyttämine liijakse*
vääristellä viäristell|ä (~en, ~öü, ~läh); vääristellä tosiasioita *viäristellä tozidieloloi*
vääristyä (3. pers.) viäristü|ö (~ü, ~täh); potilaan todellisuudentaju on vääristynyt *voimattoman tovellizuonhaju on viäristännüh*
vääristää 1. viärist|iä (~än, ~äü, ~etäh); vääristää suunsa hymyntapaiseen *viärist|iä suudu muhelun-tabah* 2. viärist|iä; peilikuva on vääristynyt *zirka-lokuva on viäristännüh*
vääryys 1. viärü|s (~ön, ~ttü, ~ksii); puun rungon vääryys alentaa hintaa *puun rungon viärüs alen-dau hindua* 2. (kuv. epäoikeudenmukaisuus) viärü|s; kärsiä vääryyttä *kärzie viärütti*; hankkia omaisuutta vääryydellä *suaja omazuttu viärüöl*
väärä 1. (käyrä, mutkainen) viär|ü (~än, ~iä, ~ii); viäräč|čü (~ün, ~čüü, ~čülöi) väärä tunturikoivu *viäräččü tunturikoivu* 2. (ei oikea) viär|ü; soitin väärrään numeroon *soitin viäräh noumerah*; olla vääressä olla viäräs 3. (vilpillinen) viär|ü; antaa väärrä tietoa *andua viäriä tieduo* 4. (väärennetty) viär|ü; väärä raha *viärü raha/ dengü; fal'siuhku*

vääräuskoinen viäriüsko|ine (~zen, ~stu, ~zii);
viäriüskola|ine (~zen, ~stu, ~zii)

Y y

ydin 1. (sisin osa, sydän) üdi|n (~men, ~ndü, ~mii); luun ydin luun üdin 2. (fys.) üdi|n; atomin ydin atoman üdin 3. (keskeisin, olennaisin sisältö) üdi|n; esityksen ytimenä olivat tilastotiedot dokluadan üdimennü oldih statistiekkutijot; osua asian ytimeen ozata dielon üdimeh

ydin|ajatus (keskeinen ajatus) üdinajatu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); üdinmiel|i (~en, ~dü, ~ii); piäajatu|s; piämiel|i; ymmärsivätköhän lukijat varmasti romaanan ydinajatuksen? ellendettihgo lugijat varmah romuanan üdinajatus? ~**alue** üdinaloveh (~en, ~tu, ~ii); keskialoveh; asun kaupungin ydinalueella elän linnan keskialovehel; ~**ase** üdinsodavehkeh (~en, ~tü, ~ii); ydinaseita valmistetaan monissa maissa üdinsodavehkehii valmistetah monis mualois; ~**asevaltio** üdinsodavehkehvaldiv|o (~on, ~uo, ~oloi); ~**asevarustelu** üdinsodavehkehvarusteleml|ne (~zen, ~stu, ~zii); üdinsodavehkehvarustelend|u (~an, ~ua, ~oi); üdinsodavehkehvarustelu (~n, ~u, ~loi); ydinasevarustelun vastustus üdinsodavehkehvarustelun vastustamine/ vastustandu/ vastustus

ydinaseeton üdinsodavehkehet|öi (~tömän, ~tömiä, ~tömmi); ydinaseeton vyöhyke üdinsodavehkehet|öi aloveh

ydin|energia üdinenergi|i (~en, ~edü, ~elöi); ~**fyysiikka** üdinfiiziek|ku (~an, ~kua, ~koi); ~**fysiikka** üdinfiizik|ku (~an, ~kua, ~koi); ~**hiukkanen** (fys. nukleon) nukleon (~an, ~ua, ~oi); ~**jäte** üdinjät|eh (~tehen, ~ehtü, ~tehii); ydinjätteen loppusijoituksesta keskustellaan kiivaasti üdinjättehen loppusijoitukses paistah lujah; ~**keskusta** (taajaman keskeisin osa) üdinkeskust|u (~an, ~ua, ~oi); ydinkeskustassa on ruuhkaista üdinkeskustas on ahtistustu/ tungostu; ~**koe** üdinkoit|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii); ydinkokeita tehdään kielloista huolimatta üdinkoittehi pietäh kioldolois huolimattah; ~**kohta** üdinkoht|u (~an, ~ua, ~ii); kristinopin ydinkohdat hristianskoin vieron üdinkohtat; ~**kysymys** üdinküzümü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); ~**kärki** üdinpiä (~n, ~dü, ~löi); ydinkärjessä ovat räjähteet üdinpiäs ollah bombat; ~**ohjus** ohjattav|u (~an, ~ua, ~ii) üdinvehkeh (~en, ~tü, ~ii)/ üdinsnar'uad|u (~an, ~ua, ~oi)

ydinperhe (sosiol.) üdinpereh (~en, ~tü, ~ii); ydinperheeseen kuuluvat vanhemmat ja lapset

üdinperehet kuulutah vahnembat/ rodit'elät da lapset

ydin|pommi üdinbomb|u (~an, ~ua, ~ii); amerikkalaiset laukaisivat ydinpommin Hiroshimassa amerikkalazet ammuttih üdinbambu Hirosimas; ~**reaktori** (fys.) üdinreaktor (~an, ~ua, ~oi); ~**räjähdys** üdinräjähtü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); voimakas ydinräjähdys vägevü üdinräjähtüs; ~**saaste** üdinli|ga (~jan, ~gua, ~goi); üdinre|du (~vun, ~duu, ~duloi)

ydinsisältö (keskeinen sisältö) üdinsüväind|ö (~ön, ~üö, ~ölöi)

ydin|sota üdinso|da (~van, ~dua, ~dii); üdinvoim|u (~an, ~ua, ~ii); ydinsodan uhka üdinvoinan varavo; ~**sukellusvene** üdinčukeldusveneh (~en, ~tü, ~ii); ~**sulkusopimus** üdinsalbavosobimu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); ~**suojele** üdinsuojeleml|ne (~zen, ~stu, ~zii); üdinsuojelend|u (~an, ~ua, ~oi); üdinsuojelu (~n, ~u, ~loi); ~**säteily** üdinsuvastami|ne (~zen, ~stu, ~zii); üdinsuvastand|u (~an, ~ua, ~oi); üdinsuvastu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); ~**varustelu** üdinvarusteleml|ne (~zen, ~stu, ~zii); üdinvarustelend|u (~an, ~ua, ~oi); üdinvarustelu (~n, ~u, ~loi); ~**voima** üdinvoim|u (~an, ~ua, ~ii); ~**voimala** üdinelektrostans|i (~en, ~edu, ~eloi)

yhdeksän üheks|ä (~än, ~iä, ~ii)

yhdeksän|kymmentä üheksäkümnen (üheksänkümnenen, üheksiäkümmandü, üheksiikümnenii); ~**kymmentäluku** üheksäkümnenlu|gu (~vun, ~guu, ~guloi); yhdeksänkymmen(tä) luvulla oli maassamme lama üheksäkümnenlulvul meijän muas oli kriizissu; ~**sataa** üheksäsadua (üheksänsuan, üheksiäsadua, üheksiisadoi); ~**toista** üheksätostu (üheksäntostu, üheksiätostu, üheksiitostu); ~**tuhatta** üheksätuhattu (üheksäntuhan, üheksiätuhattu, üheksiituhanzii); ~**vuotias** üheksävuodi|ne (~zen, ~stu, ~zii); ~**vuotinen** üheksänvuodi|ne (~zen, ~stu, ~zii)

yhdenlainen 1. (lajissaan ainoa) ühtenluadu|ine (~zen, ~stu, ~zii); runossa on vain yhdenlaatuisia säkeitä runos on vaiku ühtenluaduzii stročkii 2. (samankaltainen) ühtenjüttü|ine (~zen, ~stü, ~zii); heillä on yhdenlaiset peliasut heil ollah ühtenjüttümät kižasovat

yhdenmukaistaa lua|die (~jin, ~diu, ~jitah) ühtenjüttümäke; yhdenmukaistaako peruskoulu oppilaita? luadiugo peruskola opastujii ühtenjüttümäke?

yhdennäköinen (samannäköinen) ühtennägö|ine (~zen, ~stü, ~zii); samannägö|ine; kaksoset ovat yhdennäköiset kaksozet ollah ühtennägözet

yhdennäköisyys ühtennägözü|s (~ön, ~ttü, ~ksii); samannägözü|s; heidän yhdennäköisyytensä on ilmeinen heijän samannägözüs on nähtävaine **yhdensuuntainen** (samansuuntainen) ühten-

suunda|ine (~zen, ~stu, ~zii); samansuunda|ine; yhdensuuntainen kehitys samansuunda|ine kehitys

yhdentekevä (samantekevä) üksikai; üksisama; minulle on yhdentekevää, mitä teemme *minule on üksikai, midä müö ruammo*

yhdentyä (integroitua) ühtevü|ö (~n, ~ü, ~täh); integriirui|jakseh (~čemmos, ~čeh/ ~čehes, ~jahes); yhdentyvä Eurooppa ühtevüi Jeuroppu

yhdenvertainen (tasavertainen) ühtenverda|ine (~zen, ~stu, ~zii); tazaverda|ine; taza-arvo|ine (~zen, ~stu, ~zii); yhdenvertaiset kilpailijat *taza-arvozet kilbailijat*

yhdenvertaisuus ühtenverdazu|s (~on, ~ttu, ~ksii); ihmisten yhdenvertaisuus lain edessä *ristittüzien ühtenverdazus zakonan ies*

yhdessä ühtes

yhdessäolo ühtesoll|o (~on, ~uo, ~oloi); kiitos mukavasta yhdessäolosta! *passibo mieluzas ühtesolos!*

yhdiste (kem.) ühtisteh (~en, ~tü, ~ii); kemialliset yhdisteet *hiimiellizet ühtistehet*

yhdistellä ühtistell|ä (~en, ~öü, ~läh); yhdistellä vanhaa ja uutta *ühtistellä vahnua da uuttu*

yhdistelmä (kombinaatio) ühtistelm|ü (~än, ~iä, ~ii); kombinatsi|i (~en, ~edu, ~eloi); eri kirjainten yhdistelmä *eri kirjaimien kombinatsii*

yhdistetty (urh.) ühtistet|tü (~ün, ~tüü, ~tülöi); kombiniiruit|tu (~un, ~tuu, ~tuloi); yhdistetyn kilpailun voittaja *kombiniiruitun kilvan voittai*

yhdistymisvapaus ühtistümisvällü|s (~ön, ~ttü, ~zii); kansalaisten yhdistymisvapaus on lailla turvattu *rahvahien ühtistümisvällüs on lujitettu zakonal*

Yhdistyneet Kansakunnat (YK) Ühtistünnü|öt (~zien, ~zii) Kanzukun|nat (~dien, ~dii)/Rahvaskun|nat

yhdistys (esim. aatteellinen yhteenliittymä) ühtistü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); liit|to (~on, ~tuo, ~tolo); yhdistykselle on valittu uusi puheenjohtaja *ühtistüksele on vallittu uusi paginanvedäi*

yhdistysrekisteri ühtistüsregistr|u (~an, ~ua, ~oi); oikeusministeriö pitää yhdistysrekisteriä *oigevusministerstvu vedäü ühtistüsregistrua*; **~toiminta** ühtistüsrua|do (~von, ~duo, ~doloi); olla aktiivisesti mukana yhdistystoiminnassa *ruadua aktiivizesti ühtistüsrvaos*

yhdistyä (sulautua, liittyä yhteen) ühtistü|ö (~n, ~ü, ~täh); Saksat yhdistyivät *Germuaniet ühtistüttih*

yhdistää 1. (kiinnittää, liittää yhteen) ühtist|ä (~än, ~äü, ~etäh); yhdistää sähköjohtoja *ühtistiä elektroprovodoi* 2. (kuv.) ühtist|ä; meitä yhdistää sama syntyperä *meidü ühtistäü sama roinduperä*; yhdistin hänet johonkin toiseen henkilöön *duumaičin händü toizekse ristikanzakse*; samanlaiset harrastukset yhdistävät *ühtenjüttümät himo-*

ruavot ühtistetäh

yhdyntä (sukupuoliakti) ühtümü|ne (~zen, ~stü, ~zii); ühtünd|ü (~än, ~iä, ~ii); ühtümü|s (~ksen, ~stü, ~ksii)

yhdysadjektiivi (kiel.) ühtüsadjektiiv|u (~an, ~ua, ~oi); 'samansuuntainen' on yhdysadjektiivi 'samansuundaine' on **ühtüsadjektiivu**; **~henkilö** (välittäjänä toimiva henkilö) **ühtüshengill|ö** (~ön, ~üö, ~ölöi); välittä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi) **hengill|ö**

~kunta 1. **ühtüskun|du** (~nan, ~dua, ~dii); uskonnolliset yhdyskunnat *religioznoit ühtüskunnat* 2. (biol.) **ühtüskun|du**; mehiläisyhdyskunnassa hallitsee kuningatar *mehiläsühtüskunnas haldivoičcou kuningatar*; **~kuntapalvelu** (oik.) **ühtüskundupalvelu** (~n, ~u, ~loi); sovittaa rikoksen yhdyskuntapalveluna *maksua pahantego ühtüskunduruavol*; **~lause** (kiel.) **ühtüsvirkeh** (~en, ~tü, ~hii); **~merkki** (kiel. tavuviiva) **ühtüsmerki** (~n, ~i, ~löi); tavuviiv|u (~an, ~ua, ~oi); **~numeraali** (kiel.) **ühtüsnumerual|u** (~an, ~ua, ~oi); **~sana** (kiel.) **ühtüssan|a** (~an, ~ua, ~oi); yhdysanas on perusosa ja määriteosa *ühtüssanas on perusosa da miäritehoza*; **~side** (kuv.) **ühtüssi|ve** (~dien, ~vettü, ~dielöi); äidinkieli toimii vähemmistökansojen yhdyssiteenä *muamankieli toimii vähembistöravhahien ühtüssidiennü*; **~substansiivi** (kiel.) **ühtüssubstantiiv|u** (~an, ~ua, ~oi)

Yhdysvallat Ühtüsval|lat (~loin, ~doi)

yhdysvaltalainen ühtüsvaldala|ine (~zen, ~stu, ~zii)

yhtaikaa ühteh aigah; saavuimme yhtaikaa perille *tulimmo perile ühteh aigah*

yhteen|ajo ühtehajami|ne (~zen, ~stu, ~zii); **ühtehajand|u** (~an, ~ua, ~oi); **ühtehaj|o** (~on, ~uo, ~oloi); auto romuttui täysin yhteenajossa *mašin kogonah meni romukse ühtehajos*; **~kuuluva** **ühtehkuulu|i** (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); laitteiston yhteenkuuluvat osat *aparuatan ühtehkuulujat ozat*; **~kuuluvuus** **ühtehkuulumü|ne** (~zen, ~stu, ~zii); **ühtehkuulund|u** (~an, ~ua, ~ii); **ühtehkuuluvu|s** (~on, ~ttu, ~zii); **~lasku** (mat.) **čotaiččemi|ne** (~zen, ~stu, ~zii)/ **čotaičend|u** (~an, ~ua, ~oi)/ **čotaiču|s** (~ksen, ~stu, ~ksii) **ühteh**; **ühtehlas-ku** (~n, ~u, ~loi)

yhteen otteeseen (yhteen aikaan) **ühteh aigah** **yhteen|otto** (kiista, kahakka; tappelu) **borč|u** (~an, ~ua, ~ii); **kiist|u** (~an, ~ua, ~oi); **väčekh** (~en, ~tü, ~ii); yhteenotot ovat politiikassa tavalisia *poliitiekas kiistat ollah tavallizet*; **~sattuma** **ühtehsattum|u** (~an, ~ua, ~ii); on tapahtunut outoja yhteensattumia *on tapahtunnuh kummallizii ühtehsattumii*; **~sopiva** (atk. ym.) **ühtehsobi|i** (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); onko laite yhteensopiva tietokoneesi kanssa? *ongo laiteh ühtehsobii sinun tiedokonehenke?*

yhteensä (kaikkiaan, kokonaisuutena) *kaikkiedah*;

meitä on yhteensä viisi *meidü on kaikkiedah viizi*
yhteentörmäys 1. *ühtehtörmävüls* (~ksen, ~stü, ~ksii); henkilöauton ja junan yhteentörmäyksessä kuoli matkustajia *hengilömašinan da junan ühteh-törmävükseš kuoli matkustajii* 2. (kuv.) *ühtehtör-mävüls*; kulttuurien väliset yhteentörmäykset *kul'tuuroin välizet ühtehtörmävükset*; **~veto** (tiivistelmä, kooste) *ühtehve|do* (~von, ~duo, ~doloi); tein yhteenvedon tekstistä *luajiin ühtehvevon tekstas*

yhteinen *ühtehi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); mökki on suvun yhteinen *mökki on suvun ühtehine*; löysimme yhteisen sävelen (yhteisymmärryksen) *löv-vimmö ühtehizen sävelen (ühtehizen ellendüksen)*
yhteis|antenni (keskusantenni) *ühtehi|ne* (~zen, ~stü, ~zii) *antenn|u* (~an, ~ua, ~oi); *keskusantenn|u*; **~henki** *ühtehin|e hengi* (~en, ~ie, ~ilöi); onko työpaikallasi hyvä yhteishenki? *ongo sinun ruadopaikal hüvä ühtehine hengi?* **~huoltajuus** *ühtehi|ne huol|do* (~lon, ~duo, ~doloi); vanhemmille määrättiin lasten yhteishuoltajuus *vahnembile miärättih lapsien ühtehine huoldo*

yhteiskunnallinen (sosiaalinen) *ühteiskunnalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); poliitikot lupaavat tarttua yhteiskunnallisiin epäkohtiin *poliitikat luvatah tartuo ühteiskunnallizih ebäkohtih/ problemioih*

yhteiskunta *ühteiskun|du* (~nan, ~dua, ~dii); yhteiskunnan jäsen *ühteiskunnan ozanottai*; saada apua yhteiskunnalta *suaja/ suaha abuu ühteiskunnal*

yhteiskunta|järjestelmä *ühteiskundusistiem|u* (~an, ~ua, ~oi); elämme kapitalistisessa yhteiskuntajärjestelmässä *elämmö kapitalistizes ühteiskundusistiemas*; **~kelpoinen** *ühteiskundukel-bol|ine* (~zen, ~stu, ~zii); hänestä tulee aikanaan yhteiskuntakelpoinen kansalainen *hänes aijan mugah roih ühteiskundukelboine kanzalaine*;

~luokka *ühteiskunduluok|ku* (~an, ~kua, ~kii); ylemmät ja alemmat yhteiskuntaluokat *ülembäzet da alembäzet ühteiskunduluokat*; **~oppi** *ühteiskunduop|pi* (~in, ~pii, ~pilo); **~politiikka** *ühteiskundupoliitiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~tieteet** *ühteiskunduti|ijot* (~edoloin, ~edoloi); opiskella yhteiskuntatieteitä *opastuo ühteiskundutiedoloi*

yhteis|käyttö *ühtehi|ne* (~zen, ~stü, ~zii) *käüttä-mi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/ *käütänd|ü* (~än, ~iä, ~öi)/ *käüt|tö* (~ön, ~tiö, ~tölöi); mökki on kahden tuttavaperheen yhteiskäytössä *duačču on kahten tuttavavan perehen ühtehizes käütös*; **~laulu** *ühtehi|ne* (~zen, ~stü, ~zii) *paj|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~peli** *ühtehi|ne kiž|a* (~an, ~ua, ~oi) ◇ yhteispeleillä se sujuu (yhteistyö tuottaa hyvän tuloksen) *ühtehizes kižas se menöü (ühtehine ruado tuottau hüvän tuloksen)*; **~pisteet** (urh.) *ühtehiz|et* (~ien, ~ii) *čökkehet*

yhteispohjoismainen *ühtehi|ne* (~zen, ~stü, ~zii) *pohjasmuala|ine* (~zen, ~stu, ~zii); yhteispohjois-

maiset hankkeet *ühtehizet pohjasmualazet projektat*
yhteis|rintama (kuv.) *ühtehi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/ *kollektivno|i* (~in, ~idu, ~loi) *front|u* (~an, ~ua, ~ii); sosialistit toimivat yhteisrintamana *sotsialistat toimitah ühtehizennü frontannu*; **~toiminta** *ühtehi|ne/ kollektivno|i toimimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *toimind|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *toim|i* (~en, ~ie, ~iloi); onko seurojen välillä yhteistoimintaa? *ongo seuroin välil ühtehistü toimindua?* **~työ** *ühtehi|ne/ kollektivno|i rua|do* (~von, ~duo, ~doloi); hanke toteutettiin suomalais-karjalaisena yhteistyönä *projektu realizuittih suomelas-karjalazennu ühtehizennü ruavonnu*; **~työsopimus** *ühtehi|ne/ kollektivno|i ruadosobimu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~vaikutus** *ühtehi|ne/ kollektivno|i vaikutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~valinta** *ühtehi|ne/ kollektivno|i valliččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *valličend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *valliču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); keskiasteen oppilaitoksiin pyritään yhteisvalinnalla *keskitazon opastuslaitoksih pürgietähes ühtehizel valličuksel*; **~vastuu** *ühtehi|ne/ kollektivno|i vastuollizu|s* (~on, ~ttu, ~ksii); yhteisvastuukeräys sotaveteraanien hyväksi *ühtehine vastuollizuskeräviis sodaveteruanoin hüväkse*; **~verotus** *ühtehi|ne/ kollektivnoi veroittami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *veroitand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *veroitu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *ühtehi|ne/ kollektivnoi nalogoinmaksami|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *نالوگoinmaksand|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *نالوگoinmaksu* (~n, ~u, ~loi); puolisoiden yhteisverotus on poistettu *puolizoloin ühtehine nalogoinmaksu on likvidii-ruittu*; **~voimin** *ühtehizin/ kollektivnoloin voimin/ vägilöin*; **~ymmärrys** (yksimielisyys) *ühtehi|ne/ kollektivno|i ellendämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/ *ellendänd|ü* (~än, ~iä, ~ii)/ *ellendü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *üksimielizü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii); **~yritys** *ühtehi|ne/ kollektivno|i firm|u* (~an, ~ua, ~oi); ystävykset perustivat yhteisyrityksen *üstävükset perustettih ühtehine firmu*

yhteisö 1. (ihmisten muodostama kokonaisuus) *kollektiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); heimo ja kansa ovat perhettä suurempia yhteisöjä *heimo da rahvas ollah perehtü suurembat kollektiivat* 2. (oikeushenkilö) *kollektiiv|u*; kunta ja valtiokin ovat yhteisöjä *kundu da valdivogi ollah kollektiivat*

yhtenevä 1. (geom.) *kongruentno|i* (~in, ~idu, ~loi); yhtenevät kuviot *kongruentnoit figuurat* 2. (mon. yhtä pitävät) *ühtenjüttü|ine* (~zen, ~stü, ~zii); *ühtenmo|ine* (~izen, ~stu, ~izii); tutkimuksista saatiin yhtenevät tulokset *tutkimuksis suadih ühtenmoizet tulokset*

yhtenäinen 1. (yhtä kappaletta oleva) *ühtenä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); maan kattaa yhtenäinen lumipeite *muadu kattau ühtenäine lumikate* 2. (jatkuva, yhtäjaksoinen) *ühtenä|ine*; rannikon yhtenäinen ruotsalaisasutus *rannikon ühtenäine ruoč-*

čilaine aloveh 3. (homogeeninen, tasalaatuinen) *ühtelä|ine*; alue on kielellisesti yhtenäinen *aloveh on kielellizesti ühteläine* 4. (yhdenmukainen) *ühtenuala|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *ühtenjüttü|ine* (~zen, ~stü, ~zii); todistusten yhtenäinen sanamuoto *tovestuksien ühtenjüttüine sanamuodo* 5. (eheä) *ühtenä|ine*; maantieteellisesti yhtenäinen valtio *muantiijollizesti ühtenäine valdivo* 6. (johdonmukainen, keskittynyt) *ühtenä|ine*; yhtenäisen suunnitelman puute *ühtenäzen pluanan puuteh*

yhtenäistää 1. (standardoida) *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah) *ühtenualazekse/ ühtenjüttümäke; standar-tiziiruulja* (~čen, ~ččou, ~jah); karjalan kielen oikeinkirjoitusta on yhtenäistetty *karjalan kielen oigiehkirjutustu/ orfograufiedu on standartizuittu/ luajittu ühtenualazekse* 2. (sovittaa yhteen) *lua|die ühtenäzekse*; hajanaista käytäntöä yritetään yhtenäistää *hajalleh olujua praktiekkua opitah luadie ühtenäzekse*

yhtenäisyys *ühtenäzü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii)

yhtenään (jatkuvasti, lakkaamatta) *ühtekseh*

yhteyden|otto *kontakt|u* (~an, ~ua, ~oi); toivomme pikaista yhteydenottoa *tahtommo tervästü kontaktua*; **~pito** *kontakt|u*; yhteydenpitomme tapahtuu (par. pidämme yhteyttä) *sähköpostitse kontaktu meil tapahtuu elektropoštan kauti*

yhteys 1. (ihmisten välinen vuorovaikutussuhde) *ühtevü|s* (~ön/ ~ksen, ~ttü/ ~stü, ~zii/ ~ksii); *kontakt|u* (~an, ~ua, ~oi); pidetään yhteyttä! *piemmö ühtevüttü/ kontaktua! olemmo ühtevük-ses!/ kontaktas!; kontaktiiruicemmo!* 2. (liikenneyhteys tms.) *ühtevü|s; kontakt|u*; lähiöstä on hyvät yhteydet keskustaan *mikrorajonaspäi on hüivät ühtevükset keskustah; saitteko jo yhteyden Moskovaan? jogo saitto kontaktan Moskovah?* 3. (yhteenkuuluvaisuus) *ühtevü|s; kontakt|u*; hengellinen yhteys *hengelline ühtevüs*; kasteessa lapsi otetaan kirkon yhteyteen *ristindäl lapsi otetah kirikön ühtevüöh* 4. (asioiden välinen suhde) *ühtevü|s*; rikoksella lienee yhteyksiä mafiaan *ri-kostevol voi olla kontaktua maafeih; irrottaa lause yhteydestään eroittua virkeh ühtevükses*; tupakoinnin ja keuhkosyövän välillä on selvä yhteys *tabakankurindan da kouhkoiruakan välil on selvü ühtevüs*; tässä yhteydessä en halua puhua asiasta *täs ühtevükses en tahto paista dielos*

yhteys|henkilö ks. yhdyshenkilö; **~tiedot** (osoitte, puhelinnumero ym.) *ühtevüsti|ijot* (~edoloin, ~edoloi); saisinko yhteystietonne? *voizingo suaja teijän ühtevüstiijot?*

yhteyttäminen (fysiol. fotosynteesi) *fotosintez|u* (~an, ~ua, ~oi)

yhteyttää (fysiol.) *ühtevüt|tiä* (~än, ~tää, ~etäh); kasvin yhteyttävät osat *kazvoksen ühtevüttäjät ozat*

yhtiö *ühtiv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); yhtiön osakkaat ja hallitus *ühtivön vuitinomistajat/ aksionierat da halličus*

yhtiö|järjestys *ühtivöustuav|u* (~an, ~ua, ~oi); yhtiöjärjestyksen mukainen vuosikokous *ühtivöustuavan mugaine vuozikerähmö*; **~kokous** *ühtivökerähm|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); taloyhtiön yhtiökokouksen kutsuu koolle isännöitsijä *koperativan ühtivökerähmüö kuččuu paginale izändöiččii*; **~vastike** *ühtivömaks|o* (~on, ~uo, ~oloi); osakkaat maksavat yhtiövastiketta *aksionierat maksetah ühtivömaksuo*

yhtye (pienehkö laulaja- tai soittajaryhmä) *ansambl|u* (~an, ~ua, ~oi); laulaa yhtyeessä *pajattua ansamblas*

yhtymä (yhdistymä, liitto) *ühtüm|ü* (~än, ~iä, ~ii); *liit|to* (~on, ~tuo, ~toloi); taloudelliset yhtymät *talovehellizet liitot*; mielleiyhtymä *mielikuv|a* (~an, ~ua, ~ii)

yhtymäkohta 1. *ühtümükoht|u* (~an, ~ua, ~ii); kahden joen yhtymäkohta *kahten joven ühtümükohtu* 2. (kuv.) *ühtümükoht|u*; teoksessa on yhtymäkohtia kirjailijan varhaistuotantoon *tevokses on ühtümükohtii kirjuttajan algutuotandoh*

yhtyä 1. (sulautua yhteen) *ühtü|ö* (~n, ~ü, ~täh); kaikki tiet yhtyvät täällä *kai dorogat ühtütäh tiä* 2. (yhdistyä, liittyä toisiinsa) *ühtü|ö*; yleisö yhtyi lauluun *rahvas ühtüi pajoh*; yhdyen edellisen puhujan mielipiteeseen *ühtün iellembäzen pagizijan mieleh*

yhtä: yhtä pieni kuin *muga/ moine pieni kui*; selviämme yhtä hyvin kuin muutkin *piäzemmo muga kui muutgi*

yhtäkkiä (yllättäen) *silkeskie*; sade alkoi yhtäkkiä *silkeskie rubei vihmumah*

yhtäjaksoinen (jatkuva, tauoton) *jatku|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); sade on ollut yhtäjaksoista vihmua *on olluh jatku*

yhtä kuin (mat.) *ühtü kui*; *samua kui*; kaksi plus kolme on yhtä kuin viisi *kaksi pl'us kolme on samua kui viizi*

yhtäläinen (identtinen) *ühtenjüttü|ine* (~zen, ~stü, ~zii); *identično|i* (~in, ~idu, ~loi); meillä on yhtäläiset mahdollisuudet pärjätä kilpailussa *meil ollah ühtenjüttümät mahtot tulla toimeh kilvas*; yleinen ja yhtäläinen äänioikeus *üleine da ühten-jüttüine iänioigevus*

yhtäläisyysmerkki *ühtäläzüsmerki* (~n, ~i, ~löi)

yhtälö (mat.) *ühtäl|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *uravneeni|i* (~en, ~edu, ~eloi); ratkaisitko yhtälön? *rešiitgo uravneenien?/ sellititgo ühtälön?*

yhtä mittaa (yhtenään) *ühtü tiedü*; väkeä virtasi alennusmyyntiin *yhtä mittaa rahvastu virdai alendusmüöndäh ühtü tiedü*

yhtään (lainkaan, ollenkaan) *ni ühtü; ni vouse*; minua ei yhtään pelottanut *minuu ei varaitannuh*

ni ühtü; onko sinulla yhtään rahaa? ongo sinul hos mintah verdu rahua?/ ego sinul ole ni vouse den-gua?

yhä 1. (edelleen, vielä) *ielleh; vie; oletko yhä eri mieltä asiasta? oletgo iellehgi eri mieldü dielos?* 2. (vahvistussanana: aina) *ainos; ainos vai; tekstistä tulee yhä parempi tekstü roih ainos vai parembi; yhä uudestaan ainos uvvessah*

ykkönen 1. (numero yksi) *ükkö|ine (~zen, ~stü, ~zii); roomalainen ykkönen riimalaine ükköine* 2. (yhden numerolla merkitty) *ükkö|ine; kilpailen ykkösenä kilbailen ükközennü* 3. (paremmuusjärjestyksessä ensimmäinen) *ükkö|ine; suomalainen hiihtäjä tuli ykköseksi suomelaine hiihtäi rodih ükközekse* 4. (mat.) *ükkö|ine; ykköset, kymmenet, sadat ükközet, kümnenet, suat* 5. (kulkuneuvoista, vaihteista) *ükkö|ine; ykkönen menee Käpylään ükköine menöü Käbülah; ajaa hitaasti ykkösellä ajua hil'lazeh ükközel*

ykkösjoukkue (paras joukkue) *ükkösjoukkoveh (~en, ~tu, ~ii); para|s (~han, ~stu, ~hii) joukkoveh; ~kanava ükköskaual|u (~an, ~ua, ~oi); ~olut (mieto olut) ükköspiiv|o (~on, ~uo, ~oloi); sluabo|i (~in, ~idu, ~loi) piiv|o; ~pesä (urh. pesä-pallossa) ükköspez|ä (~än, ~iä, ~ii); ehtikö hän ykköspesälle? ehtiigo häi ükköspezäle? ~vaihde ks. ykkönen 5*

yksi 1. (lukusana) *üksi (ühten, ühtü, üksii)* 2. (laajempaan joukkoon kuuluva) *üksi; yksi monista üksi monis*

yksiaviainen (monogaaminen) *monogamno|i (~in, ~idu, ~loi)*

yksiin (yhteen) *ühteh; suunnitelmat käyvät yksiin suunnitelmat/ pluanat kävväh ühteh*

yksikamarinen *üksikamarilli|ne (~zen, ~stu, ~zii); yksikamarinen parlamentti üksikamarilline parluamentu; ~kielinen* 1. (soittimesta) *üksikieli|ne (~zen, ~stü, ~zii); yksikielinen kannel üksikieline kandeleh* 2. *üksikieli|ne; yksikielinen kunta üksikieli|ne kundu*

yksikkö 1. (kiel.) *üksik|kö (~ön, ~küö, ~kölöi); taivuttaa verbiä yksikön persoonamuodoissa taivuttua verbii üksikön persounumuodolois* 2. (mit-tayksikkö) *üksik|kö; pituuden ja ajan yksiköt pi-duhuon da ajanüksiköt* 3. (kokonaisuuden osat) *üksik|kö; sotivat yksiköt toruajat üksiköt*

yksilö *üksil|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); indiidum (~an, ~ua, ~oi); huolehtia heikoista yksilöistä huolehtie heikkolois üksilölöis*

yksilökeskeinen *üksilökeske|ine (~zen, ~stü, ~zii); yksilökeskeinen näkökulma üksilökeskeine nägö-kulmu*

yksilöllinen 1. (persoonallinen) *üksilöl|i|ne (~zen, ~stü, ~zii); persounalli|ne (~zen, ~stu, ~zii); ihmisten yksilölliset erot ristikanzoin persounallizet erot* 2. (erikoinen, omaleimainen) *üksilöl|i|ne;*

persounalli|ne; hänen pukeutumistyyliinsä on varsin yksilöllinen hänen selgiemis-/ suorimisstiil'u on aika persounalline

yksilöllinen varhaiseläke *üksilöl|i|ne (~zen, ~stü, ~zii)/ persounalline (~zen, ~stu, ~zii) aika|ine (~zen, ~stu, ~zii) eläk|eh (~kehen, ~ehtü, ~kehii*

yksilöllisyys *üksilöllizü|s (~ön, ~ttü, ~ksii); persounallizus (~on, ~ttu, ~ksii); oppilaiden yksilöllisyyttä ei aina oteta huomioon opastujien persounallizuttu ei ainos oteta huomivoh*

yksilön|kehitys (biol.) *üksilönkehittümi|ne (~zen, ~stü, ~zii); üksilönkehittünd|ü (~än, ~iä, ~ii); üksilönkehitü|s (~ksen, ~stü, ~ksii); ontogenez (~an, ~ua, ~oi); ~vapaus üksilön-/ persounan-vällü|s (~ön, ~ttü, ~zii); kunnioittaa yksilönvapautta kunnivoittua üksilönvällüttü*

yksimielinen *üksimieli|ne (~zen, ~stü, ~zii); kokouksen päätös oli yksimielinen kerähmön piätös oli üksimieline*

yksin 1. (yksinään) *üksin; üksinä; hän tuli yksin häi tuli üksin* 2. (ainoastaan, vain) *üksin; sinä yksin tiedät tästä sinä üksin tiijät täs*

yksinhuoltaja *üksinä huolenpidä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); yksinhuoltajana äiti selviytyi hyvin üksinä huolenpidäjännü muamo tuli toimeh hüvin*

yksinkertainen 1. (yksikerroksinen tms.) *üksinkerda|ine (~zen, ~stu, ~zii); yksinkertainen solmu üksinkerda|ine solmi* 2. (helppo, vaivaton) *üksinkerda|ine; prostol|i (~in, ~idu, ~loi); nämä ovat hyvin yksinkertaisia asioita nämmä ollah aika üksinkerdazet dielot* 3. (vaatimaton) *üksinkerda|ine; prostol|i; syömmä yksinkertaista kotiruokaa süömmö üksinkerdastu kodisüömistü* 4. (typerä) *üksinkerda|ine; tolkutol|i (~toman, ~tomua, ~tomii); hän on vähän yksinkertainen häi on vähäzel tolkutoi*

yksinkertaisuus (helppous, vaivattomuus) *üksinkerdazu|s (~on, ~ttu, ~ksii); vaivattomu|s (~on, ~ttu, ~ksii); hän pyrkii yksinkertaisuuteen häi tahtou üksinkerdazuoh; voi pyhä yksinkertaisuus! oi pühä üksinkerdazus!*

yksin|laulu *üksinpaj|o (~on, ~uo, ~oloi); solopaj|o;*

~oikeus (monopoli) *üksinoigevu|s (~on, ~ttu, ~zii); monopouli|i (~en, ~edu, ~eloi); kustantaja sai yksinoikeuden teoksen markkinomiseen finanssiiruiččii sai monopoulien tevoksen müömi-zeh; ~puhelu (monologi) üksinpagin (~an, ~ua, ~oi); monolog|u (~an, ~ua, ~ii); ~valta (despotismi) üksinval|du (~lan, ~dua, ~doi); monarhi|i (~en, ~edu, ~eloi); despotizm|u (~an, ~ua, ~oi); ~valtias (diktattori) üksinhalličči|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~jöi); monarh|u (~an, ~ua, ~oi); diktuator (~an, ~ua, ~oi)*

yksinäinen 1. (vailla seuraa) *üksinä|ine (~zen, ~stü, ~zii); tunnen itseni yksinäiseksi čusvuičen*

iččie üksinäzekse 2. (naimaton) üksinäline 3. (yksittäinen, erillinen) üksinäline; yksinäinen pieni lampi keskellä metsää üksinäine pieni lambi keskel meččää

yksinäisyys üksinäzüs (~ön, ~ttü, ~ksii); vetäytyä yksinäisyyteen peittüö üksinäzüöh

yksi|oikoinen (suoraviivainen, yksinkertainen) kohtina|ine (~zen, ~stu, ~zii); taitaapa hän aika yksioikoinen tyyppi olla häi voi olla aiga kohtinaine tiippu; **~osainen** üksioza|ine (~zen, ~stu, ~zii); sovitin yksiosaista uimapukua miäräilin üksiozas-tu uindusobua; **~persoonainen** (kiel.) üksipersounalli|ine (~zen, ~stu, ~zii); yksipersoonainen verbi üksipersounalline verbi; **~piippuinen**

1. üksipiippuhi|ine (~zen, ~stu, ~zii); yksipiippuinen haulikko üksipiippuhine haulikko 2. (kuv. yksioikoinen) üksipiippuhi|ine; kohtina|ine; onpa yksipiippuinen juttu! tol'kovai on üksipiippuhine/kohtinaine juttu! **~puolinen** 1. (vain toisella puolella oleva) üksipuoli|ine (~zen, ~stu, ~zii); yksipuolinen moniste üksipuoline monisteh 2. (yhtä osapuolta koskeva) üksipuoli|ine; vaimo teki yksipuolisen testamentin akku luadii üksipuolizen jälgisanan 3. (puutteellinen) üksipuoli|ine; taidat syödä kovin yksipuolista ruokaa toinah süöt ihan üksipuolistu süömistü

yksipuolistua (3. pers.) roi|ta (~h/ ~hes, ~tahes) üksipuolizekse; kaupan valikoimat ovat yksipuolistuneet kaupan assortimentu on roinnuh üksipuolizekse

yksipuoluejärjestelmä üksipartiino|i (~in, ~idu, ~loi) sistiem|u (~an, ~ua, ~oi); entisen Neuvostoliiton yksipuoluejärjestelmä endizen Nevvostoliiton üksipartiinoi sistiemu

yksi|selitteinen (hyvin selkeä) aiga selgei (~ien, ~iedü, ~ielöi); asiasta annettiin yksiselitteinen selostus dielos annettih aiga selgei informatsii; **~soluinen** üksisolu|ine (~zen, ~stu, ~zii); yksisoluiset eliöt üksisoluzet organizmat; **~suuntainen** 1. üksisuunda|ine (~zen, ~stu, ~zii); yksisuuntainen tie üksisuundaine tie 2. (kuv. yhteen suuntaan tapahtuva) üksisuunda|ine; kehitys on ollut yksisuuntaista kehütis on olluh üksisuundaine

yksitellen (yksi kerrallaan) üksitellen

yksitoikkoinen (pitkäväetäinen) üksitoikko|ine (~zen, ~stu, ~zii); puhua yksitoikkoisella äänellä paista üksitoikkozel iänel

yksitoista üksitostu (ühtentostu, ühtütostu, üksitostu)

yksittäin ks. yksitellen

yksittäinen (erillinen, hajanainen) üksittä|ine (~zen, ~stü, ~zii); erilli|ine (~zen, ~stü, ~zii); tautia on esiintynyt vain yksittäisinä tapauksina taudi on ilmennüh vaiku üksittäzinnü tapahtuksinnu

yksityinen 1. (muu kuin julkinen) üksittä|ine

(~zen, ~stü, ~zii); erilli|ine (~zen, ~stü, ~zii); individualli|ine (~zen, ~stu, ~zii); om|a (~an, ~ua, ~ii); yksityinen tie oma tie 2. (erillinen, yksittäinen) üksittä|ine; erilli|ine; individualli|ine; om|a; mikä on yksityisen kansanedustajan mielipide? mittuinebo on erillizen deputuatan mieli?

yksityis|alue üksittä|ine (~zen, ~stü, ~zii)/individualli|ine (~zen, ~stu, ~zii)/om|a (~an, ~ua, ~ii) aloveh (~en, ~tu, ~ii); **~asia** üksittä|ine/individualli|ine/oma diel|o (~on, ~uo, ~oloi); **~elämä** üksittä|ine/individualli|ine elo|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~etsivä** üksittä|ine/erilli|ine (~zen, ~stü, ~zii) ečči|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); **~henkilö** üksittä|ine/erilli|ine hengil|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); **~kohta** üksittä|ine/erilli|ine koht|u (~an, ~ua, ~ii); **~podrobnosti** (~n, ~i, ~loi); **~kohtainen** **~podrobnosti** (~in, ~idu, ~loi); **~detal'no|i** (~in, ~idu, ~loi); **~kokoelma** üksittä|ine/om|a kogoelm|u (~an, ~ua, ~oi); **~käyttö** üksittä|ine/individualli|ine käättämi|ine (~zen, ~stü, ~zii)/käättänd|ü (~än, ~iä, ~ii); kää|tö (~ön, ~tüö, ~tölöi); **~oikeus** üksittä|ine/individualli|ine oigevu|s (~on, ~ttu, ~ksii); **~omaisuus** üksittä|ine/individualli|ine omazu|s (~on, ~ttu, ~ksii); **~omistus** üksittä|ine/individualli|ine omistami|ine (~zen, ~stu, ~zii)/omistand|u (~an, ~ua, ~oi)/omistu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~opettaja** üksittä|ine/individualli|ine opasta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~piirre** üksittä|ine/erilli|ine piir|reh (~dehen, ~rehtü, ~dehii); **~potilas** üksittä|ine/erilli|ine voimat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); **~puhelu** üksittä|ine/individualli|ine pagin (~an, ~ua, ~oi); **~tapaus** üksittä|ine/erilli|ine tapahtumi|ine (~zen, ~stu, ~zii)/tapahtund|u (~an, ~ua, ~oi)/tapahtu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~tie** üksittä|ine/erilli|ine/oma tie (~n, ~dü, ~löi); **~tilaisuus** üksittä|ine/erilli|ine tapahtum|u (~an, ~ua, ~ii); bankiet|tu (~an, ~tua, ~toi); pi|vot (~dolo, ~dolo); **~tunti** üksittä|ine/individualli|ine urok|ku (~an, ~kua, ~koi)

yksityistää lua|die (~jin, ~diu, ~jitah) üksittäzekse/individualizekse/erillizekse/omakse

yksityis|vastaanotto üksittä|ine (~zen, ~stü, ~zii)/individualli|ine (~zen, ~stu, ~zii) vastahot|to (~on, ~tuo, ~toloi); lääkäri pitää yksityisvastaanottoa douhturi praktikuiččou individuallistu vastahottuo; **~yrittäjä** üksittä|ine/individualli|ine biznesanpidä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); **~yritys** üksittä|ine/individualli|ine/om|a (~an, ~ua, ~ii) biznes|su (~an, ~sua, ~soi)

yksityisyys üksittäzüs (~ön, ~ttü, ~ksii)

yksi|vartalo (kiel.) üksivardalohi|ine (~zen, ~stu, ~zii); **~vuotias** vuvvenigä|ine (~zen, ~stü, ~zii); **~vuotinen** üksivuodi|ine (~zen, ~stu, ~zii); **~värinen** üksiväri|ine (~zen, ~stü, ~zii)

yksiö üksipertilli|ine (~zen, ~stü, ~zii) fatier|u (~an, ~ua, ~oi)

ykskaks (ark. nopeasti, äkkiä) *ülen terväzeh*; hän ilmestyi ykskaks eteeni *häi ülen terväzeh ilmestüi minun edeh*

yleensä 1. (useimmiten, tavallisesti) *enimüölleh*; yleensä pyöräilen kouluun *enimüölleh ajelen skolah velosipietal* 2. (yleisesti katsoen) *kogonah*; kyse on kirjallisuudesta yleensä, mutta erityisesti runoudesta *pagin on literatuuras kogonah, no osoubenno liiriekas*

yleinen 1. (kaikkia koskeva) *kaikkien; kaikile-kuulu|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *ühtehi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *ofitsial'no|i* (~in, ~idu, ~loi); yleinen oppivelvollisuus *ühtehine opastusvellallizus*; ruotsalaisuuden päivä on yleinen liputuspäivä *ruoččilazuon pävivü on ofitsial'noi flaguloin nostamispäivü* 2. (avoin, julkinen, virallinen) *kaikilekuulu|i*; *kaikkienkätettäv|ü* (~än, ~iä, ~ii); *valdivolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ofitsial'no|i*; yleinen tie *valdivol-line tie/ dorogu*; maassa järjestetään yleiset vaalit *muas järjestetäh valdivollizet valličukset* 3. (pääpiirteittäinen) *perustehelli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); tehdä yleisiä havaintoja *luadie perustehellizii nabl'udeenieloi* 4. (tavallinen, vallitseva) *tavalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); sanan yleisessä merkityksessä *sanan tavallizes merkičukses*; yleisen mielipiteen mukaan *tavallizen mielen mugah*

yleis|arvosana (kokonaisarvosana) *kogonazus-arvosan|a* (~an, ~ua, ~oi); *ülehi|ne* (~zen, ~stü, ~zii) *arvosan|a*; sain ylioppilastutkinnosta yleis-arvosanaksi *laudaturin sain üliopastuitutkindos kogonazusarvosanakse laudaturarvosanan/ parahiman arvosanan*; **~avain** *ülehi|ne avai|n* (~men, ~ndu, ~mii); talonmies avasi oven huoneistoon yleisavaimella *taloinmies avai uksen fatierah ülehizel avaimel*; **~kaava** *ülehi|ne kuav|u* (~an, ~ua, ~oi); uusi asuinalue on merkitty kaupungin yleiskaavaan *uuzi eloialoveh on merkittü linnan ülehi-zeh kuavah*; **~katsaus** *ülehi|ne nägemü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); luin hyvän yleiskatsauksen Suomen kansan vaiheista *luvin hüvän ülehizen nägemük-sen Suomen rahvahan kauzilois*; **~kieli** *ülehi|ne kiel|i* (~en, ~dü, ~ii); yleiskielen ja murteiden erot *ülehizen kielen da kielimurdehien erot*; **~kokous** *ülehi|ne kerähm|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); YK:n yleiskokous *Ühtistünnüzien Kanzukundien ülehine kerähmö*; **~kone** (monitoimikone) *kodikombain|u* (~an, ~ua, ~oi); **~korotus** (tal.) *ülehi|ne indeksan muga|ine* (~zen, ~stu, ~zii) *palkanlizäprotsent|u* (~an, ~ua, ~oi); palkkoihin saatiin pieni yleiskorotus *palkkoih suadih pieni ülehine indeksan mugaine palkanlizäprotsent|u*; **~kunto** *ülehi|ne kun|do* (~non, ~duo, ~oloi); pitää huolehtia yleiskunnostaan *pidäü huolehtie ülehizes kunnos*; **~kuva** *ülehi|ne kuv|a* (~an, ~ua, ~ii); nopealla vilkaisulla ei tilanteesta muodostunut kattavaa yleiskuvaa *terväzel vilahtuksel ei roinnuh tävvellistü*

ülehistü kuvua; **~lakko** *ülehi|ne vastahtoi|i* (~en, ~ie, ~iloi); vuoden 1956 yleislakkoa sanottiin myös suurlakoksi *vuvven tuhat üheksäsadua viizikümnen kuuzi ülehistü vastahtoimie sanottih vie suurekse vastahtoimekse*; **~lääkäri** *ülehizen proufil'an douhturi* (~n, ~i, ~loi)/ *liägäri* (~n, ~i, ~loi); yleislääkärit ja erikoislääkärit *ülehizen proufil'an douhturit da erialan douhturit*; **~maailmallinen** (maailmanlaajuinen, globaali) *ülehi|ne muailmalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *global'no|i* (~in, ~idu, ~loi); **~nimi** (kiel. appellatiivi) *ülehi|ne nim|i* (~en, ~ie, ~iloi); *appel'latiiv|u* (~an, ~ua, ~oi); **~opinnot** *ülehi|z|et* (~ien, ~ii) *opastuks|et* (~ien, ~ii); tutkintoon kuuluvat yleisopinnot, aineopinnot ja syventävät opinnot *tutkindoh kuulutah ülehizet opastukset, ainehopastukset da süvendäjät opastukset*; **~piirre** *ülehi|ne piir|reh* (~dehen, ~rehtü, ~dehii); kuulumme selostuksen yleispiirteittäin *kuulimmo informatsien ülehizin piirdehin*; **~puhekieli** (kiel. puhuttu yleiskieli) *ülehi|ne paginkiel|i* (~en, ~dü, ~ii); **~pätevä** (kaikkialla pätevä) *kaikkielpädi|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi)/ *kaikkielpädev|ü* (~än, ~iä, ~ii); on vaikea antaa tuohon yleispäteviä neuvoja *on vaigei andua tuoh kaikkielpädiijii nevoloi*; **~radio** *ülehi|ne raadiv|o* (~on, ~uo, ~oloi); Oy Yleisradio AB (Yle) *ozakehühtivö Ülehine raadivo AB*; Suomen yleisradio Suomen *ülehine raadivo*; **~sivistys** *ülehi|ne hengi|ne* (~zen, ~stü, ~zii) *opastumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *opastund|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *opastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)/ *kul'tuur|u* (~an, ~ua, ~oi); koulu antaa hyvän yleissivistyksen *škola andau hüvän ülehizen hengizen kul'tuuran*; **~sivistävä** *ülehi|ne hengi|ne opastai* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); lukiossa annetaan yleissivistävää koulutusta *gimnuazies annetah ülehistü hengistü opastajua tieduo*; **~tajuinen** (kansantajuinen, populaari) *rahvahantaju|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *popul'arno|i* (~in, ~idu, ~loi); luin hyvän yleistajuisen artikkelin *luvin hüvän popul'arnoin kirjituksen*; **~tieto** (yleistietous) *ülehi|ne ti|edo* (~ijon, ~eduo, ~edoloi); hänellä on hyvät yleistiedot monelta alalta *hänel ollah hüvät ülehizet tiijot monel alal*

yleistys *ühtehistämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *ühtehiständ|ü* (~än, ~iä, ~öi); *ühtehistä|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); yritä välttää turhia yleistyksiä *opi vättel-läksch tühjii ühtehistäksii*

yleistyä (3. pers.) *roi|ta* (~h/ ~hes, ~tahes) *ülehi-zekse*; huumeiden käyttö on yleistynyt *narkoutiekoin käättämine on roinnuh ülehizekse*

yleistää 1. (tehdä yleise/mmä/ksi) *lua|die* (~jin, ~diu, ~jitah) *ülehizekse*; yritämme yleistää tiettyjen uudissanojen käyttöä *opimmo luadie ülehizekse tiettülöin uuzien sanoin käättämistü* 2. (tehdä yksityistapausten perusteella yleisiä päätelmiä; vrt. yleistys) *lua|die ülehizekse*; sinulla on tapana

yleistää liikaa *sinul on moudu luadie ülehizekse liigua*; yleistäen voidaan sanoa...*ülehistäjen voi sanuo...*

yleis|urheilu *ülehi|ne* (~zen, ~stü, ~zii) *sport|u* (~an, ~ua, ~ii); *kebj|ei* (~ien, ~edü, ~ielöi) *atleetiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~vaikutelma** *ülehi|ne vaikutelm|u* (~an, ~ua, ~oi); sain hänestä myönteisen yleisvaikutelman *sain hänes pozitiivizen ülehizen vaikutelman*; **~valaisin** *ülehi|ne lamp|u* (~an, ~ua, ~oi)

yleisö 1. (kuuntelijat, katsojat, katsomo) *rahva|s* (~han, ~stu, ~hii); yleisöä kiinnostava konsertti *rahvastu miellüttäi konsertu*; astua yleisön eteen *mennä/ tulla rahvahan edeh*; arvoisa yleisö! *hüvät rahvas!* 2. (yleisö yleensä; suuri yleisö) *rahva|s*; museo on avoinna yleisölle joka päivä *muzei on avvoi rahvahale joga päiviä*; hänen kirjallinen tuotantonsa kiinnostaa suurta yleisöä *hänen kirjalline tuotando on miöldü müöte rahvahale*

yleisö|ennätys *arbuamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii)/ *vuottamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii) *rahvasmiär|ü* (~än, ~iä, ~ii)/ *rahvasrekord|u* (~an, ~ua, ~oi); rikkoa yleisöennätys *rikkuo endine rahvasmiäri/ rahvasrekordu*; **~menestys** *menes-tü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii) *rahvaslunun puoles*; näytelmä osoittautui yleisömenestyskeksi *spektakli rahvaslunun puoles ozuttihes menestüksellizekse*; **~määrä** *rahvasmiär|ü* (~än, ~iä, ~ii); juhlien suuri yleisömäärä *pruazniekan suuri rahvasmiärii*

yleisön|osasto *rahvahanozast|o* (~on, ~uo, ~oloi); lukea yleisönosaston kirjoituksia *lugie rahvahanozaston kirjutuksii*; **~palvelu** (asiakaspalvelu) *rahvahan-/ kljientoinpalvelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *rahvahan-/ kljientoinpalvelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *rahvahan-/ kljientoinpalvelu* (~n, ~u, ~loi); liike on tunnettu hyvästä yleisönpalvelustaan *firmaa tunnetah hüväs kljientoinpalvelus*; **~suosikki** *rahvahanhüv|ä* (~än, ~iä, ~ii); *rahvahan-suvait|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); **~suosio** *rahvahan-suvaiččemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *rahvahan-suvaičend|u* (~an, ~ua, ~oi); *rahvahansuvaiču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); saavuttaa yleisönsuosio *sua-ja/ suaha rahvahansuvaiču|s*

yleisö|tilaisuus *rahvahanpi|vot* (~dolo, ~doloi); järjestimme maksullisen yleisötilaisuuden *järjes-timmö maksollizet rahvahanpivot*; **~äänestys** *rahvahaniänenandami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *rahvahaniänenannand|u* (~an, ~ua, ~oi); *rahvahaniänenan|do* (~non, ~duo, ~doloi); hänet valittiin yleisöäänestyksen perusteella loppukilpailuun *händü vallittih rahvahaniänenannon perustehel loppukilbah*

ylellinen *kom|ei* (~ien, ~iedu, ~ieloi); *šikarno|j* (~in, ~idu, ~noloi); saisipa joskus viettää ylellisen loman *ku puuttus konzutah viettiä šikarnoi loma* **ylellisyys** *üllinküllü|s* (~ön, ~ttü, ~zii)

ylemmydentunne (paremmuudentunne) *ülem-bäzüöntun|do* (~non, ~duo, ~oloi); *parembazuontun|do*

ylemmyyskompleksi (psyk.) *ülembäzüskomp-leks|u* (~an, ~ua, ~oi); *parembazuskompleks|u*; poteeko hän ehkä ylemmyyskompleksia? *eigo hänel ehki ole ülembäzüskompleksua?*

ylempi 1. (paikasta: korkeammalla oleva) *ülemb|i* (~än, ~iä, ~ii); *ülembä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); ylemmät ilmakerrokset *ülembät ilmukerrokset* 2. (arvoasteikossa korkeampi) *ülemb|i*; ylempi palkkaluokka *ülembi palkutaz|o* (~on, ~uo, ~oloi); vedota ylempään oikeusasteeseen *kiändüö ülembäh oigevustazoh*; ylemmältä taholta tullut mää-räys *ülembäs puoles tulluh miärävö*

ylempänä *ülembi*; *ülembä*

ylenkatse (halveksunta, ylimielisyys) *ülbevü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii)

ylennys *ülendämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *ülendänd|ü* (~än, ~iä, ~öi); *ülendü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); saada ylennys korkeampaan virkaan *sua-ja/ suaha ülendüs korgiembah virgah*

ylenpalttinen (runsas, tavaton) *ülen suur|i* (~en, ~du, ~ii); *liijalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); meille osoi-tettiin ylenpalttista ystävällisyyttä *meile ozutettih ülen suurdu üstävällizüttü*

ylensyöminen (liika syöminen) *lii|gu* (~jan, ~gua, ~goi) *süömi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); ylensyöminen on vaarallista *liigu süömine on opuasnoi*

ylentyä ks. yletä

ylentää 1. (saattaa ylempään asemaan) *ülend|ä* (~än, ~äü, ~etäh); hänet ylennettiin everstiksi *händü ülendettih polkouniekakse* 2. (nostaa tavan-omaisen yläpuolelle, juhlistaa) *ülend|ä*; mieltä-ylentävä esitys *miöldü-ülendä|i* (~jän, ~jiä/ ~jii/ ~jöi) *ezitüs*; (usk.): ylentäkää sydämenne Jumalan puoleen! *ülendäkkiä iččes süvään Jumalan puoleh!*

ylettyä 1. (yltää, ulottua) *tä|üdüö* (~vvün, ~üdüü, ~vvütäh); yletytkö nostamaan tämän tuonne hyl-lylle? *tävviitgo nostua tämän tuonne puoličale?*

2. (kuv. ulottua, vaikuttaa) *jatku|o* (~n, ~u, ~tah); ikävän tapahtuman muistot ylettyvät (par. ulottu-vat) pitkälle tulevaisuuteen *igävän tapahtuman mustot jatkutah pitkäle tulevazuoh*

yletä 1. (kohota, nousta) *üle|tä* (~nen, ~nöü, ~täh); *no|sta* (~uzen, ~uzou, ~stah); maasto ylenee koko ajan *aloveh ülenöö kogo ajan* 2. (kuv. päästä kor-keampaan asemaan) *üle|tä*; hän yleni luostarin johtajaksi *häi üleni manasterin johtajakse* **yletön** (hillitön, liiallinen) *ülen suur|i* (~en, ~du, ~ii); *liijalli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); yletön kiire *ülen suuri kiireh*; juopottelu näyttää ylettömältä *juo-pottelu tunduu liijallizekse*

ylevä (jalo, kunnioitusta herättävä) *suurenmo|ine* (~izen, ~stu, ~izii); yhdistyksellämme on ylevät päämäärät *meijän liitol on suurenmoizet piämiärät*

ylhäinen 1. (jalosukuinen) *ülähüölil|ne* (~zen, ~stü, ~zii); hallitsija on ylhäistä syntyperää *monarhu on ülähüöllistü roinduperiä* 2. (leik.) *ülähüölil|ne*; vetäytyä ylhäiseen yksinäisyyteensä *siirdüö ülähüöllizeh üksinäzüöh*

ylhäällä 1. (korkealla) *ülähän*; talo on ylhäällä mäen päällä *talo on ülähän mäin piäl* 2. (jalkeilla, hereillä) *olla (olen, on, ollah) jallas/ nossuh*; olin ylhäällä jo kuuden aikaan *olin nossuh jo kuvven aigua*

ylhäältäpäin *ülähänpäi*; maisema näyttää toisenlaiselta ylhäältäpäin katsottuna *alovehümbäristö ozutahes toizenluaduzekse ülähänpäi kačotunnu*

yli 1. (prepos. ja postpos.) *üli*; *piäle*; *poikki*; mies yli laidan! *mies üli laijan/ bortan!* uida joen yli *uidua joves poikki*; auto ajoi hänen yltensä *mašin ajoi hänen piäle* 2. (adv.) *üli*; *piäliči*; maito kiehui yli maido *kiehujes meni piäliči* ♢ mennä yli siitä, mistä aita on matalin *mennä üliči sit, kus aidu on madalin* 3. (enemmän kuin) *üli*; olemme yli kuusikymppisiä *olemmo üli kuuzikümmenvuodizii*; kello on kymmentä yli yhdeksän *aigua on küm-mene minuuttua üli üheksä* 4. (kuv.) *üli*; kuinka-han tästäkin nyt päästään yli? *kuibo nügöi täsgi piäzemmö üli?* yli kaiken ymmärryksen *üli kaiken ellendüksen*

yli|aikainen (yli määrääjän kestävä) *üliaiga|ine* (~zen, ~stu, ~zii); raskaus on venynyt yliaikaiseksi *kohtu on vönünüh üliaigazekse*; **~ajaja** *piäle-ajaj|* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~ajo** *piäleajami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *piäleajand|u* (~an, ~ua, ~oi); *piäleaj|o* (~on, ~uo, ~oloi); rattijuoppo syylistyi törkeään yliajoon *humalniekku-souferi oli süülline pahas piäleajandas*; **~ampuva** (kuv. liioitteleva) *üliambu|j* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); onpa yliampuva temppu *aiga üliambui foukussi on*; **~annostus** *ülianno|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *ülidouz|u* (~an, ~ua, ~ii); poika kuoli kokaiinin yliannostukseen *briha kuoli kokajinan ülidouzah*; **~arvioida** *liijoit|ella* (~telen, ~telou, ~ellah); olen yliarviointunut hänen kykynsä *olen liijoitelluh hänen kügüloi*; **~assistentti** *üliassistent|u* (~an, ~ua, ~oi); **~astuttu** (urh.) *üliastut|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi); yliasuttu hyppy *üliastuttu hüppi*; **~buukka** *ülibuukkuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ülibuukkuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *ülibuukkavul|s* (~ksen, ~stu ~ksii); lentoyhtiöt syylistyvät ylihuukkaukseen *lendofirmat ollah viärät ülibuukkuamizes*; **~diakoni** *protodiakon* (~an, ~ua, ~oi); **~herkkyys** 1. (lääk. allergia) *allergi|j* (~en, ~edu, ~eloi) 2. (kuv. liiallisen herkkyyden) *üliherkk|s* (~ön, ~ttü, ~zii); **~herkkä** 1. (lääk. allerginen) *allergielli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); olen yliherkkä kalalle *olen allergielline kalah* 2. (kuv.) *üliherkk|ü* (~än, ~iä, ~ii); olen yliherkkä riidoille *olen üliherkkü riidoih näh*; **~huomenna** *huomenen|jälles*; **~ihminen** *üli-*

ristikanz|u (~an, ~ua, ~oi); Nietzscen käsitys yliihmisestä *Nitsšen nägemüs ülistikanzas*; **~ikäinen** *üli-igä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); yli-ikäisten työntekijöiden pitäisi päästä eläkkeelle *üli-igäzil ruadajil pidäs piäst eläkkehele*

yli kaiken *üli kaiken*

yli|kierros 1. (polttomootorin käynnistä) *üli-kierro|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); ylikierrokset eivät tee hyvää moottorille *ülikierrokset ei luajita hüviä motorale* 2. (kuv. kuumeinen toiminta) *ülikierro|s*; käydä ylikierroksilla *kävvä ülikierroksil*; **~kulkusilta** *ülikulgusil|du* (~lan, ~dua, ~doi); rautatien ylikulkusilta *raududorogan ülikulgusildu*; **~kunto** (urh. liikakunto) *ülikun|do* (~non, ~duo, ~doloi); *liigukun|do*; **~kuorma** *ülikuorm|u* (~an, ~ua, ~oi); rekoissa on joskus paljonkin ylikuormaa *suuris gruzoviekois toiči on äijügi ülikuormua*; **~kuormittaa** *kuormit|tua* (~an, ~tau, ~etah) *liijakse*

yli|kuumentua, ylikuumeta 1. (kuumentua liikaa) *läm|mitä* (~bien, ~bieü, ~mitäh) *liigua*; moottori ylikuumentui *motor lämbii liigua* 2. (kuv.) *palavu|o* (~n, ~u, ~tah); tappeluun syynä lienevät ylikuumentuneet tunteet *toran pričinan-nü toinah oldih liijanpalavunnuot čusvat*; **~kypsä** 1. (liikaa kypsynyt) *liijan küps|ü* (~än, ~iä, ~ii); tomaatit ovat ylikypsiä *pomidorat ollah liijan küpsät* 2. (tarkoituksellisesti liikaa kypsytetty) *ülen küps|ü* (~än, ~iä, ~ii); ostin ylikypsiä kinkkua *ostin ülen küpsii počintagareziluhua*; **~käytävä** *kulguho|du* (~vun, ~duu, ~duloi); **~leveä** *liijanlev|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); maantiellä näkyy joskus ylläveitä kuljetuksia *dorogal toiči nägüü liijanlevielöi vedämizii*; **~luonnollinen** *üliuon-nolli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); ylluonnolliset ilmiöt *üliuonnollizet ilmivöt*; **~lyönti** (kuv. liioittelemisestä) *liijoittelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *liijoit-telend|u* (~an, ~ua, ~oi); *liijoittelu* (~n, ~u, ~loi); yritetään nyt välttää turhia ylilyöntejä *opimmo nügöi kiertäi tühjii liijoittelemizii*; **~lääkäri** *piä-liägäri* (~n, ~i, ~löi); *piädouhturi* (~n, ~i, ~loi)

ylimalkainen (pintapuolinen) *pindupuoli|ne* (~zen, ~stu, ~zii); saimme vain ylimalkaiset ohjeet *saimmo vai pindupuolizet nevvot*

ylimielinen (itsevarma, röyhkeä) *muiduväheksi|j* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); *hujut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); ylimielinen käytös *hujutoi ičenviendü*

ylimmillään *ülimilleh*; juhlista oli ilo ylimillään *pruazniekas ilo oli jo ülimilleh*

ylimmäinen *ülimä|ine* (~zen, ~stü, ~zii)

ylimpänä *ülimbännü*

ylimys (aristokraatti) *ülim|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *aristokrat|tu* (~an, ~tua, ~toi)

ylimääräinen *ülimiärä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); tuli taas ylimääräisiä menoja *müös rodih ülimiäräzii menoloi*; ylimääräinen yhtiökokous *ülimiäräine*

firman keräähmä

ylin 1. (korkeimmalla oleva) *üli|n* (~män, ~miä, ~mii); *ülimä|ine* (~zen, ~stü, ~zii); ylimmän kerroksen yksi *ülimäzen kerroksen/ jatuažan üksipertihine fatieru* 2. (asemaltaan korkein) *üli|n*; *ülimä|ine*; *para|s* (~han, ~stu, ~hii); ylin toimeenpanovalta *ülimäine toimehpanovaldu*; olemme ylimmät (parhaat) *ystävät olemmo parahat üstävät*

ylinopeus *ülivauhti* (~n, ~i, ~loi); ylinopeudesta sakotetaan *ülivauhtis štrafuijah*

yliopisto *üliopist|o* (~on, ~uo, ~oloi); universitiet|tu (~an, ~tua, ~toi)

yliopistollinen *üliopistoll|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *universitietall|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *akadeemiel|ine* (~zen, ~stu, ~zii); cum laude on entinen yliopistollinen arvosana *cum laude on endine akadeemielline arvosana*; lääkärit erikoistuvat yliopistollisissa sairaaloissa *lägärit špetsializiruijahas universitietan bol'ničois*

ylioppilas *üliopastu|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *student|u* (~an, ~ua, ~oi); päästä/kirjoittaa ylioppilaaksi *piästä studentakse*

ylioppilas|juhla *üliopastujien/ studentoin pruaniek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~kirjoitukset** *üliopastuikirjutuks|et* (~ien, ~ii); ylioppilaskirjotukset järjestetään keväisin ja syksyisin *üliopastuikirjutukset järjestetäh keviäl da sügüzül*; **~koe** *üliopastuikoit|eh* (~tehen, ~ehtu, ~tehii); **~koke-las** (abiturientti) *abiturijent|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kunta** *üliopastuikun|du* (~nan, ~dua, ~dii); Kauppakorkeakoulun ylioppilaskunta *Kauppukorkeiskolan üliopastuikundu*; **~lakki** *üliopastuikpek|u* (~an, ~ua, ~oi); *valgeikepk|u*; **~pohjainen** *üliopastuipohja|ine* (~zen, ~stu, ~zii); ylioppilas-pohjainen koulutus *üliopastuipohjaine opastumine*; **~todistus** *üliopastuivotesteh* (~en, ~tu, ~ii); **~tutkinto** *üliopastuitutkind|o* (~on, ~uo, ~oloi); poika suoritti ylioppilastutkinnon hajautetusti *briha luadi üliopastuitutkindon ozittain/ oza keralleh*; **~tutkintolautakunta** *üliopastuitutkindo-komissi|i* (~en, ~edu, ~eloi)

yli|ote *piäzemi|ne* (~zen, ~stü, ~zii)/ *piäzend|ü* (~än, ~iä ~öi)/ *pinnale*; tauti sai ylitteen taudi *piäzi pinnale*; **~paine** 1. (fys., tekn.) *ülipaine|h* (~en, ~tu, ~ii); ilmakehän ylipaine *atmosfieran ülipaine|h* 2. (kuv. kiire, korkeapaine) *ülipaine|h*; jouduimme työskentelemään kovassa ylipaineessa *meil pidi ruadua kovas ülipainehes*; **~paino** *ülipain|o* (~on, ~uo, ~oloi); *lii|gu* (~jan, ~gua, ~goi) *pain|o*; *lii|gu vies|su* (~an, ~sua, ~soi); **~painenoinen** *ülipaino|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *liigupaino|ine*; *liiguviessa|ine* (~zen, ~stu, ~zii); jopa lapset ovat nykyään ylipainoisia *lapsetgi nügöi ollah liiguviessazii*

yli|puhua (ark. suostuttaa, taivutella) *müvvit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); suostut|tua (~an, ~tau, ~etah);

sait minut ylipuhutuksi *maltoit suostuttua minuu*; **~päällikkö** *ülipiälik|kö* (~ön, ~küö, ~kölöi); Tasa-vallan presidentti on puolustusvoimain ylipäällikkö *Tazavallan prezidentu on puolistusvoimien ülipiälikkö*

ylipäänsä (ylipäättään, yleensä/kään) *hos*; tietääkö hän ylipäänsä mitään näistä asioista? *tiedäügo häi hos midätah nämmiss dielolois?*

ylipääsemätön (kuv. ylivoimainen, väistämätön) *ülipiäzemät|öi* (~töman, ~tömiä, ~tömi); ongelmat tuntuivat ylipääsemättömiltä *ongelmat ozutettiin ülipiäzemättömikse*

ylipäättään ks. ylipäänsä

ylistys *ülistämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *üliständ|ü* (~än, ~iä, ~ii); *ülistü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *kehumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *kehund|u* (~an, ~ua, ~oi); *kehu* (~n, ~u, ~loi); *kiittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *kiitänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *kiito|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

ylistää (kiittää, kehua, ”suitsuttaa”) *ülist|iä* (~än, ~äü, ~etäh); *kehu|o* (~n, ~u, ~tah); *kiit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); kaikki ylistävät hänen erinomaisuuttaan *kaikin kehutah hänen erinomazuttu*; kiittääkää ja ylistäkää Herraa! *kiitäkkiä da ülistäkkiä Jumalua!*

ylitse ks. yli

ylittää 1. (mennä yli) *ülit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *üli*; katu on ylitettävä suo-jatietä pitkin *uuličas poikki pidäü mennä suo-jutiedü müöte* 2. (olla suurempi, parempi) *ülit|tiä*; olla (olen, on, ollah) *paremb|i* (~an, ~ua, ~ii); tulos ylitti odotukset *tulos oli parembi vuottamizii* 3. (kuv.) *ülit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); ylittää valtuutensa *ülittä valdazus*; talousarvio jouduttiin ylit-tämään *büdzettu pidi ülittä*

ylitunti *üličuas|su* (~un, ~suu, ~suloi); *üliurok|ku* (~an, ~kua, ~koi); opettajan palkkaus perustuu opetusvelvollisuuteen ja ylitunteihin *opastajan palkuamine perustuu opastusčuassuluguh da üliurokkoih*

ylitys *ülittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *ülitänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *ülitü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

yli|työ *ülihua|do* (~von, ~duo, ~doloi); jäädä ylitöihin *jiäjä/ jiähä ülihuadoh*; **~työkorvaus** *ülihua-dokorvavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~valta** *ülival|du* (~lan, ~dua, ~doi); rikkaruohot ovat ottaneet ylivalan kasvimaalla *rikkuheinät on otettu üli-valdu kazvimual*; **~velkainen** *ülivelga|ine* (~zen, ~stu, ~zii); yritys on ylivelkainen (pahoin velkaantunut) *firmu on ülivelgaine (on äijäl velgavunnuh)*; **~veto** (ark. paras kaikista) *kaikis para|s* (~han, ~stu, ~hii); olet yliveto! *olet kaikis paras!*

~viivata (viivata yli) *viiv|ata* (~uan, ~uau, ~atah) *üli/ iäre*; ylimääräiset sanat on yliviivattava tekstistä *liijat sanat tekstas pidäü viivata iäre*; **~voima** *üliivoim|u* (~an, ~ua, ~ii); *ülivä|gi* (~in, ~gie, ~gi-

loi); **~voimainen** 1. (toista voimakkaampi) *üli-voima|ine* (~zen, ~stu, ~zii); *toizii vägevemb|i* (~än, ~iä, ~ii)/ *vägövemb|i*; Venäjän armeija oli sodassa ylivoimainen *Ven'an armii oli vägövemb|i* *voinas* 2. (mahdoton) *ülivoima|ine*; onko tehtävä sinulle ylivoimainen? *ongo ruado sinulles ülivoimaine?* ylivoimaiset esteet *ülivoimazet estiet*

yliö (sanomalehden yläosassa oleva kirjoitus) *üliv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *gazietan üläreunas oli|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi) *kirjutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

ylle 1. (yläpuolelle) *piäle*; hämäre laskeutui tienoon ylle *hämäri laskih alovehen piäle* 2. (vaatteista) *piäle*; pankaa päällysvaatteet yllenne! *pan-gua piälüssovat piäle!*

yllyke (kiihoke, kannustin, virike) *üllük|eh* (~keh-en, ~ehtü, ~kehii); lehtikirjoitus antoi huhuille uutta yllykettä *gazietskirkjutus andoi tühjile paginoile uuttu üllükehtü*

yllyttää (kiihottaa, usuttaa) *üllüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); yllyttää rikokseen *üllüttiä pahantegoh*; kuka yllytti koiran kimppuuni? *kenbo üllütti koiran minun piäle?*

yllytys *üllütü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii)

yllytyshullu (helposti yllytettävissä oleva) *üllütüs-bluazn|u* (~an, ~ua, ~oi); *üllütüshabakari* (~n, ~i, ~loi); et kai ole niin yllytyshullu, että sekaannut tappeluun? *et taki ole moine üllütüsbluaznu da segavu torah?*

yllä 1. (yläpuolella) *piäl*; tähdet loistavat meren yllä *tiähtet loškotetah meren piäl* 2. (vaatteista) *piäl*; mitä sinulla on ylläsi? *midäbo sinul on piäl?*

yllämainittu *ielmainit|tu* (~un, ~tuu, ~tuloi);

~pito *hoidami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *hoijand|u* (~an, ~ua, ~oi); *hoi|do* (~jon, ~duo, ~doloi); poliisi huolehtii järjestyksen ylläpidosta *politsii huolehtiu por'atkan hoidamizes*; **~pitää** (elättää; säilyttää toiminnassa) *hoi|dua* (~jan, ~dau, ~jetah); hän ylläpitää perheen taloutta *hái hoidau koditalovustu*; ylläpitää kuntoaan *hoidua omua kunduo*

yllättyä *hämmästü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *diivi|e* (~n, ~ü, ~täh); yllätyimme kirjan saamasta suosiosta *diiviimmö kniigas suaduu kannatustu*

yllättää 1. (hyökätä kimppuun) *hüök|ätä* (~kiän, ~kiäü, ~ätäh); *men|nä* (~en, ~öü, ~näh) *kimpuh*; yllätimme vihollisen takaapäin *hüökkäimmö vihaniekkah taganpäi* 2. (kohdata arvaamatta) *ta|vata* (~buan, ~buau, ~vatah); yllätin hänet pahanteosta *tabain hänen pahantevos* 3. (tuottaa yllätys) *hämmästüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); poika yllätti vanhempansa hyvällä todistuksella *poigu hämmästütti omassah vahnembi hüväl tovestuksel*

yllättävä *hämmästüttä|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *vuottamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *diivittä|i* (~vän, ~viä, ~vii); kilpailun yllättävä voittaja (par. yllätysvoittaja) *kilvan vuottamatoi voittai*; olipa se

yllättävää! *se oli ihan diivittäviä!*

yllätys *hämmästü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *vuottamattomu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); *diiv|u* (~an, ~ua, ~oi); tämä tuli kaikille yllätyksenä *tämä ro-dih kaikile hämmästüksennü*

yllätys|maali *diivumua|u* (~an, ~ua, ~oi); *diivugol|a* (~an, ~ua, ~ii); *diivušaib|u* (~an, ~ua, ~oi); *diivufiiniš|šu* (~an, ~šua, ~šoi); **~numero** *diivunoumer* (~an, ~ua, ~oi); mikähän lienee illan ohjelman yllätysnumero? *mibo ollou illan ohjelman diivunoumer?* **~palkinto** *diivupalkind|o* (~on, ~uo, ~oloi); nopeasti vastanneiden kesken arvotaan yllätyspalkintoja *ruttoh vastannuzien keskes arvotah diivupalkindoloi*

ylpeillä *ülbeil|lä* (~en, ~öü, ~läh)

ylpeys 1. (liian korkea käsitys omasta erinomaisuudesta tms.) *ülbevü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii) ◇ *yl-peys käy lankeemuksen edellä* *ülbevüs menöü langemuksen iel* 2. (omanarvontunto) *ülbevü|s*; hänen ylpeytensä ei anna periksi *hänen ülbävüs ei anna perikse* 3. (mielihyvä) *ülbevü|s*; tuntea ylpeyttä lastensa menestyksestä *čusvuija ülbävüstü lapsien suavutuksis*

ylpeä 1. (koppava, ylvästelevä) *ülb|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *vuažno|i* (~in, ~idu, ~oloi) 2. (omanarvontuntoinen) *ülb|ei*; *vuažno|i*; hän on tullut niin ylpeäksi, ettei halua tuntea entisiä ystäviään *hái on roinnuhas moizekse vuažnoikse, ga ei tahto ni tuta endizii üstävii* 3. *ülb|ei*; olen ylpeä suomalaisuudestani *olen ülbai, ku olen suomelaine*

yltiöpäinen (fanaattinen) *fanatično|i* (~in, ~idu, ~loi)

yltyä (3. pers. voimistua) *ül|düö* (~döö, ~lütäh); tuuli yltyi tuuli *üldüi*

yltä 1. (yläpuolelta) *piäl*; viholliskoneet karkotettiin kaupungin yltä *vihollizien konehet karkoitettih linnan piäl* 2. (vaatteista) *piäl*; ota takki yltäsi! *ota pal'to piäl!*

yltä päältä (kauttaaltaan) *kogonah*; lapsi oli yltä päältä kurassa *lapsi oli kogonah/ piäs da jalgoissah lijas*

yltää 1. (ulottua) *ta|vata* (~buan, ~buau, ~vatah); *piä|stä* (~zen, ~zöö, ~stäh); yllätkö alimmalle oksalle? *tabuatgo alimazen oksan?* 2. (kuv. ulottua, kantautua) *piä|stä*; hänen kykynsä ylsivät voittoon *hänen küvüt piästih voittoh*; katse ei yllä saareen asti *kače ei piäze suareh suate*

ylväs ks. ylevä

ylä|aste *üläast|e* (~ien, ~ettu, ~ieloi); **~hammas** *üläham|mas* (~bahan, ~mastu, ~bahii); **~hyilly** *üläpolk|u* (~an, ~ua, ~ii); **~juoksu** *üläjuoksu* (~n, ~u, ~loi); joen yläjuoksulla *joven üläjuoksus*; **~kerta** *üläkerro|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)/ *üläjatuaž|u* (~an, ~ua, ~oi); **~laatikko** *üläjuuaššiek|ku* (~an, ~kua, ~koi); **~mäki** *ülämä|gi* (~in, ~gie, ~gilöi); **~peti** (junassa, hytissä tms.) *ülämagavosij|a* (~an,

~ua, ~oi); haluatko nukkua yläpetillä? *tahtotgo muata ülāmagavosijal?* ~puoli ülāpuol|i (~en, ~du, ~ii); ~raja ülāraj|a (~an, ~ua, ~oi); ~rivi ülārivi (~n, ~i, ~loi); ~ruumis ülārung|u (~an, ~ua, ~ii); ~tyyli ülāstiil|u (~an, ~ua, ~oi)

ylös 1. *ülāh*; nosta kätesi ylös *nosta kait ülāh*; kii-vetä ylös märkeä *nosta ülāmāgie* 2. (kuv.) *ülāh*; on aika nousta ylös (herätä) *on aigū nosta (havačču)*

ylös|alaisin 1. (sekaisin) *segazin*; koko huone on ylösalaisin *kogo perti on segazin* 2. (yläpuoli alas-pain) *ülāpuol|i* (~en, ~du, ~ii) *alahpāi*; kuva on liimattu albumiin ylösalaisin *kuva on kleittü al'bomah ülāpuoli alahpāi*; ~nousemus (usk.) *ülāhnouzemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ülāhnouzend|u* (~an, ~ua, ~ii); *ülāhnouzemu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); Kristuksen ylösnousemus *Hristosan ülāhnouzemine*; ~päin 1. (korkea/mma/lle) *ülāhpāi*; mennäänkö vielä ylöspäin? *menemmōgo vie ülāhpāi?* 2. (kuv. suuremmaksi, korkeammaksi) *ülāhpāi*; pyöristää luku ylöspäin *püöristiä lugu ülāhpāi*; katselen häntä ylöspäin (kunnioittavasti) *kaččelen händü ülāhpāi* (kunnivoittajen)

ymmärrettävä *ellendettäv|ü* (~än, ~iä, ~ii); teksti on aivan ymmärrettävää *suomea tekstu on ihan ellendettäviä suomen kieldü*

ymmärtää 1. (käsittää, tajuta) *ellend|iä* (~än, ~äü, ~etäh); *ovvost|ua* (~an, ~ua, ~etah); etkö ymmär-rä, mitä tarkoitan? *etgo ellendä midä tarkoitan?* ◇ ymmärtää yskä (ottaa vihje onkeensa) *ellendia rūgimine* (ottua vihjavo ongeh) 2. (suhtautua myötämielisesti) *ellend|iä*; vaimoni ei ymmärrä minua *minun mucoi ei ellendä minuu*; nuoria pitäisi ymmärtää *nuorii pidäs ellendia*

ympyrä 1. (geom.) *kruug|u* (~an, ~ua, ~ii); ympy-rän säde *kruugan raadius|su* (~an, ~sua, ~soi) 2. (muu pyöreä kuvio) *kruug|u*; piirrellä ympyröitä *piirrellä kruugii*; liikenneympyrä *liikendehkruug|u* 3. (kuv., ark.) *kruug|u*; pyöriä omissa ympyröis-sään *püörie omis kruugis*; nyt sekoitit minun ym-pyräni (suunnitelmat) *nügöi sevoitit minun kruu-gat* (pluanat)

ympyröidä (merkitä ympyröillä) *ümbäröil|jä* (~čen, ~ččöü, ~jäh); ympyröi mielestäsi oikea vaihtoehto *ümbäröiče sinun mieles oigei variantu*

ympäri 1. (ympyrän muotoisesti) *ümbäri*; talon ympäri pystytettiin aita *taloin ümbäri püstütettih/pandih aidu*; matkustaa maailman ympäri *mat-kustua muailman ümbäri* 2. (kuv.) *ümbäri*; sairaa-la päivystää ympäri vuorokauden *bol'ničču päi-vüstää ümbäri suutkat*; tyttö kiertää isänsä pikku-sormen ympäri (saa tahtonsa läpi) *tüttö kiertää tuattuadah čagaris ümbäri* (suau omassah tahton läbi)

ympärileikkaus *ümbärileikkavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii)

ympäriillä *ümbäri*; laulajan ympäriillä tungeksi

innostunutta yleisöä *pajattajas ümbäri tungetteli-hes innostunnuttu rahvastu*

ympäristö 1. (lähtienoo) *ümbärist|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); tehdasalueen ympäristö *zavodualovehen ümbäristö* 2. (miljö, elinpiiri) *ümbärist|ö*; kaivata lapsuuden ympäristöön *igävöijä lapsusajan üm-bäristüö*; kotimme on viihtyisässä ympäristössä *meijän kodi on miellüttäjäs ümbäristös* 3. (biol. tietyin lajin elinalue) *ümbärist|ö*; ympäristön saas-tuminen *ümbäristön lijastumine* 4. (atk.): Win-dows-ympäristö *Vindous-ümbärist|ö*

ympäristö|aktivisti *ümbäristöaktivist|u* (~an, ~ua, ~oi); ~haitta *ümbäristövahing|o* (~on, ~uo, ~oloi); ympäristöhaittoja pyritään minimoimaan *ümbäristövahingoloi opitah minimiziiruija*; ~jär-jestö *ümbäristöorganizatsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); Greenpeace on tunnettu ympäristöjärjestö *Griin-pis on tunnettu ümbäristöorganizatsii* ~kunta *ümbäristökun|du* (~nan, ~dua, ~dii); monet ym-päristökunnat ovat liittyneet lähimpään kaupun-kiin *monet ümbäristökunnat on liitüttü lähimäzeh linnah*; ~ministeriö *ümbäristöministerstv|u* (~an, ~ua, ~oi); ~myrkky *ümbäristömrkü* (~n, ~ü, ~loi); teollisuusjätteet ovat vahingollisia ympäris-tömyrkkyjä *tevollizusjätteheth ollah vahingollizet ümbäristömrküt*; ~tekijät (biol. mon.) *ümbä-ristöfaktor|at* (~oin, ~roi)

ympäristönsuojelu *ümbäristönsuojelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *ümbäristönsuojelend|u* (~an, ~ua, ~oi); *ümbäristönsuojelu* (~n, ~u, ~loi); ym-päristönsuojelulla pyritään estämään maapallon saastuminen *ümbäristönsuojelemizel opitah estiä muan lijastumine*

ympäristöystävällinen *ümbäristöüstävälli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); tarvitaan ympäristöystävällisiä tekoja *tarvitah ümbäristöüstävällizii tegoloi*

ympärivuotinen *ümbärivuodi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)

ympärys *ümbärü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); mitata vyötärön ympärys *miärätä vüödälön ümbärüs*

ympäröidä *ümbäröil|jä* (~čen, ~ččöü, ~jäh); taloa ympäröivät tasaiset pellot *taloиду ümbäröijäh tazaset pellot*; ihailijat ovat ympäröineet voittajan *ihailijat on ümbäröittä voittai*

ympätä (ark. tunkea, tuputtaa) *tun|gie* (~en, ~ou, ~ietah); *lič|ata* (~čuan, ~čuuu, ~atah); älä ympppää itseäsi tänne! *älä tunge iččiedäs tänne!*

ynnätä (ark. laskea lukuja yhteen) *liz|ätä* (~iän, ~iäü, ~ätäh)

ynseä (tyly) *ebäüstävälli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); sain vain ynseän vastauksen *sain vaiku ebäüstävällizen vastavuksen*

ypöyksin (aivan yksin) *ihan üksin*

yritteliäisyys (uutteruus, ahkeruus) *üritteliäjäzü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii); *ahkeru|s* (~on, ~ttu, ~ksii)

yritteliäs (ahkera, toimielias) *üritteli|i* (~jän, ~jiä,

~jii/ ~jöi); *ahker* (~an, ~ua, ~ii)

yrittäjä 1. (joku, joka yrittää) *ürittä|*i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *ahkeroičči|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~jöi); monenlaista yrittäjää on urheilussakin monenlastu *ürittäjiä on sportasgi* 2. (omaa yritystään hoitava) *ürittä|*i; yrittäjällä ei ole lomia eikä vapaapäiviä *ürittäjäl ei ole lomii da ni vällii päivii*

yrittäjä|eläke *ürittäieläk|eh* (~kehen, ~ehtü, ~kehii); *ürittäipenz|i* (~ien, ~iedü/ ~ettü, ~ielöi); saada yrittäjäeläkettä *suaja/ suaha ürittäipenzettü*; **~henki** *ürittäiheng|i* (~en, ~ie, ~ilöi); tarvitaan aktiivista yrittäjähengkeä *tarvitah aktiivistu ürittäihengie*; **~vakuutus** *ürittäistrahouhk|u* (~an, ~ua, ~oi)

yrittää *ürit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *ahkeroi|ja* (~čen, ~ččou, ~jah); *op|pie* (~in, ~piu, ~itah); yrittäjä parhaani *üritin parastu*; vanki yritti karata *vangi opii pajeta* ◇ yrittänyttä ei laiteta ainos *kan-nattau/ maksau ürittiä*

yritys 1. (yrittäminen) *ürittämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *üritänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *üritü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); rohkea yritys *rohkei üritüs*; hyppääjä pääsi riman yli toisella yrityksellä *hüppiäjä piäzi üli plankas toizel üritüksel* 2. (tal.) *üritü|s*; perustaa yritys *perustua üritüs*; yksityiset yritykset *omat üritükset*

yritys|johtaja *üritüsjohta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~jöi); yritysjohtajien optiot *üritüsjohtajien optatsiet*; **~saneeraus** *üritüssaniiruicčemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *üritüssaniiruicčend|u* (~an, ~ua, ~oi); *üritüssaniiruic|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); firma pääsi yrityssaneeraukseen *firmu piäzi üritüssaniiruicčukseh*; **~toiminta** *üritüstoimimi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *üritüstoimind|u* (~an, ~ua, ~oi); paikkakunnalle toivotaan enemmän yritystoimintaa *paikkukunnalle tahtotah enämbi üritüstoimindua*

yrjötä (sl. oksentaa) *oksend|ua* (~an, ~au, ~etah)

yrmeä (tyly, äreä) *suuttunul|h* (~on, ~ttu, ~zii); hän näyttää vähän yrmeältä *häi ozutahes vähäzel suuttunuokse*

yrtti *rohtohein|ü* (~än, ~iä, ~ii)

yrtti|mauste *rohtomavusteh* (~en, ~tu, ~ii); basilika ja timjami ovat yrttimausteita *bazilikku da timjan ollah rohtomavustehet*; **~suola** *mavustehsuol|u* (~an, ~ua, ~ii); **~tee** *mavustehčuaju* (~n, ~u, ~loi)

ysi (ark.) 1. (numero yhdeksän) *üheks|ä* (~än, ~iä, ~ii) 2. (kilpailija tms. numero yhdeksän) *üheks|ä*

yskittää (yksipers.) *rüvitt|ä* (~äü); lasta yskitti koko yön *lastu rüvitti kogo üön*

yskiä 1. *rül|gie* (~vin, ~giü, ~vitäh); olen yskinyt koko yön *rüviin kogo üön* 2. (polttomoottorista) *čihk|ua* (~an, ~au, ~etäh); *väck|jä* (~än, ~äü, ~etäh); moottori alkoi yskiä *motor rubei čihkamah*

yskä (lääk.) *rügimi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *rüvind|ü*

(~än, ~iä, ~öi); vilustuin ja sain yskän ja nuhan *külmin da sain rügimizen da piäčiärün*

yskän|lääke *rügimis-/ rüvindülieč|eh* (~čehen, ~ehtü, ~čehii); ostin ärsytystä estävää yskänlääkettä *ostin ärzütüstü estäjiä rüvindüliečehtü*; **~pastilli** *rügimis-/ rüvindüpastil|a* (~an, ~ua, ~oi); **~ärsytys** *rügimis-/ rüvindüärzütü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); lääke yskänärsytykseen *rohto rüvindüärzütükseh*

ystävykset (mon.) *üstävüks|et* (~ien, ~ii); *dovarišaks|et* (~ien, ~ii); pojista tuli ystävykset jo esikoulussa *brihaččulois rodih dovarišakset jo päivükois*

ystävyystyö *üstävüstü|ö* (~n, ~ü, ~täh); ystävyystyöimme kesätoissa *üstävüstüimmö kezäruadolois*

ystävyys *üstävüs|s* (~ön, ~ttü, ~zii); ystävyys vaaliminen *üstävüön hoidamine/ kunnivoicčemine*

ystävyys|kaupunki *üstävüsinn|u* (~an, ~ua, ~oi); **~ottelu** *üstävüsmač|ču* (~an, ~ču, ~čoi); *üstävüs-kiz|a* (~an, ~ua, ~oi); pelata ystävyysottelu *kizata üstävüsmačču*; **~sopimus** *üstävüssobimu|s*

(~ksen, ~stu, ~ksii); entinen Neuvostoliitto ja Suomi solmivat ystävyyssovimuksen *endine Nevostoliitto da Suomi solmittih üstävüssobimus*; **~suhde** *üstävüsväli* (~n, ~i, ~löi); vaalia ystävyys-suhteita *hoidua/ huolie üstävüsväli|löi*

ystäv *üstäv|ü* (~än, ~iä, ~ii); hän on paras ystäväni *häi on paras minun üstävü*; hän on oikea Suomen ystävä *häi on tozi Suomen üstävü*; hyvät ystävät! *hüvät üstävät!*

ystävällinen *üstävälli|ne* (~zen, ~stü, ~zii); olisitko ystävällinen ja auttaisit vähän? *olizitgo üstävälline da avuttazit vähäzen?* hänellä on ystävällinen ääni *hänel on üstävälline iäni*; ystävällisin terveisin *üstävällizin tervehüzin*

ystävällisyys *üstävällizü|s* (~ön, ~ttü, ~ksii)

ystävän|palvelus *üstävänpalvelu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); tekisitkö minulle ystävänpalveluksen?

luadizitgo minule üstävänpalveluksen? **~päivä** *üstävänpäiv|ü* (~än, ~iä, ~ii); ystävänpäivää vietetään helmikuussa *üstävänpäivii vietetäh/ pietäh tuhukuus*

ystäv|palvelu (vapaaehtoistyöstä) *üstävälli|ne* (~zen, ~stü, ~zii) *palvelemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/ *palvelend|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *palvelu* (~n, ~u, ~loi); **~piiri** *üstävüjouk|ko* (~on, ~kuo, ~koloi); häntä jäi kaipaamaan laaja ystäväpiiri *händü jäi igävöimäh suuri üstävüjoukko*

ystävätär (naisystävä, tyttöystävä) *üstävät|är* (~tären, ~ärdü, ~tärü)

ytimekäs (osuva, naseva) *üdimek|äs* (~kähän, ~ästü, ~kähii); puhe oli lyhyt ja ytimekäs *pagin oli lühüt da üdimekäs*

yty (kuv. voima, teho) *üdü* (üvün, üdüü, üdülöi); ajatuksissasi on kieltämättä ytyä *sinun ajatuksis on nepremenno üdüü*

yya-sopimus üüa-sobimu|s (~ksen, ~stu, ~ksii); ystävyys, yhteistyö ja avunantospimus üstävüs, ühtehine ruado da avunandosobimu|s

yö üö (~n, ~dü, ~löi)

yö|eläin üöelät|ti (~in, ~tii, ~tilöi); **~elämä** üöelo|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~hoitaja** üöhoida|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); **~kerho** üöklub|u (~an, ~ua, ~ii); mennäänkö jatkoille yökerhoon? lähtem-mögo jatkamah üöklubah?

yökkö (ark. yöhoitaja) üöhoida|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

yökätä (oksenta) oksend|ua (~an, ~au, ~etah)

yököttää (3. pers.) 1. (oksettaa) oksendut|tua (~tau, ~etah); minua yököttävät nuo tuollaiset puheet minuu oksendutetah nuot tuommozet/ nengomat paginat 2. (kuv. kuvottaa) oksendut|tua; ilgeit|tiä (~tää, ~etäh); yököttävä haju oksenduttai duuhu

yöllinen üölline (~zen, ~stü, ~zii); yölliset seikkailut üöllizet seikkailut

yö|myssy 1. (yöllä pidettävä myssy) üöčepč|ü (~än, ~iä, ~ii) 2. (ennen nukkumaanmenoa otettava alkoholiryyppy) unirüüp|pü (~ün, ~püü, ~pülöi); otetaanko pienet yömyssyt? otammogo pienet unirüüput? **~myöhä** üömüöh|ä (~än, ~iä, ~ii); juttelimme yömyöhään taratimmo üömüöhässäh; **~paita** (naisten yöasu) üöräččin (~än, ~iä, ~öi); **~pakkanen** üöpakka|ine (~zen, ~stu, ~zii); on ollut jo pieniä yöpakkasia on olluh jo pienii üöpakkazii; **~puku** üöso|ba (~van, ~bua, ~bii); **~puu** (kuv.) üöpuu (~n, ~du, ~loi); käydä yöpuulle (nukkumaan) mennä üöpuule/ mennä muate

yöpyä (viettää yö) üö|büö (~vün, ~büü, ~vütäh); olla (olen, on, ollah) üödü; missä yövyitte Tukholmassa? kusbo olitto üödü Stokgol'mas?

yö|sija üösija (~an, ~ua, ~oi); mistähän saisi yösi-jan? kusbo velli vois suaja üösija? **~sydän** (keski-yö) keskiiü (~n, ~dü, ~löi); süväinüö; **~sähkö** üösähk|ö (~ön, ~üö, ~ölöi); lämmittää taloa yösähköllä lämmittiä taloidu üösähköl; **~työ** üörua|do (~von, ~duo, ~doloi); yötyöstä maksetaan yleensä paremmin üöruavos tavan mugah maksetah parembah

yötä päivää üöt dai päivät; raataa yötä päivää ruadua üöt dai päivät

yötön üöt|oi (~töman, ~tömiä, ~tömii); haluaisin nähdä Lapin yöttömät yöt tahtozin nähtä Lapin üöttömät üöt

yö|uni üöun|i (~en, ~du, ~ii/ ~iloi); häiriintyneet yöunet häirivünnüöt/ segavunnuot/ mešavunnuot üöunet; **~vahti** (yöpartija) üövardoičči|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); yövahti on kierroksellaan üövardoičči on kierroksel; **~vieras** üögost|u (~an, ~ua, ~ii); saimme yövieraita meile tuli üögost'ua; **~voide** üövoil|je (~dien, ~jettu, ~dieloi); **~vuoro**

üövuor|o (~on, ~uo, ~oloi); olen tämän viikon yövuorossa olen tämän nedälin üövuoros

Ä ä

äestää astavoi|ja (~čen, ~ččou, ~jah)

äheltää 1. (ähkiä, puhkia) öhk|jä (~än, ~äü, ~etäh); prähk|jä (~än, ~äü, ~etäh); vanhus mennä äheltää vahnu ristikanzu astuu öhkäü 2. (kuv. ponnistella) ponnistel|lakseh (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); kauanko olet jo äheltänyt loppu-työsi parissa? kuibo hätken olet ponnistelluhes omassas loppuruavonke?

ähinä (ähisevä ääni) öhkeh (~en, ~tü, ~ii)

ähistä, ähkiä (huohottaa, läähättää, puhkua) öhk|jä (~än, ~äü, ~etäh); pappa ähisi ja puhisi kiivetessään rappuja ylös died'oi öhki da prähki nostes pordahii müöte üläh

ähky 1. (lääk. koliikki) koolik|ku (~an, ~kua, ~koi) 2. (ark. täysinäinen olo) pöhkööl|o (~on, ~uo, ~oloi); ahmin jouluruokaa ja tuli paha ähky ahmiin rastavusüömistü i rodih pöhköolo

ähäkutti (vahingoniloa tarkoittavissa huudahduk-sissa) kačos vai; ähäkutti, etpäs vain onnistunut-kaan! kačos vai, etbo ni onnistunnuhgi!

äidillinen muamalli|ne (~zen, ~stu, ~zii); muaman; lapsi tarvitsee äidillistä huolenpitoa lapsi tarviččou muaman huolenpiduo

äidinkielenopettaja muamankielenopasta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

äidin|kieli muamankiel|i (~en, ~dü, ~ii); **~maidonvastike** muamanmajjonvastik|eh (~kehen, ~ehtu, ~kehii); imeväisikäiselle annetaan äidin-maidonvastiketta imijüügähizele annetah muamanmajjonvastikehtu; **~maito** muamanmai|do (~jon, ~duo, ~doloi); **~rakkaus** mumannakkahu|s (~on, ~ttu, ~zii)

äiditön (puoliorpo) muamat|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); hän jäi jo lapsena äidittömäksi häi jäi jo lapsennu muamattomakse

äijä (ark., halv. ukko, mies) starik|ku (~an, ~kua, ~koi); mužik|ku (~an, ~kua, ~koi)

äimistyä (hämmästyä, ällistyä) ällistil|ö (~n, ~ü, ~täh); äimistyimme sanattomiksi, kun kuulimme uutisen ällistüümmö sanattomikse, ku kuulimmo uudizen

äiskä (ark. äiti) muam|o (~an, ~ua, ~oloi); iskä ja äiskä tuatto da muamo

äitelä 1. (imelä, liian makea) äimel (~än, ~iä, ~ii); huh, miten äitelä maku! uh, mittuine äimel magu! 2. (kuv. imelä, makeileva) äimel; elokuvan juoni

oli äitelä *fil'man juondeh* oli äimel; imartelun kokee yleensä äitelänä *bleznuičendan tundou tavan mugah äimelännü*

äiti 1. *muam|o* (~*an*, ~*ua*, ~*oloi*); kolmen lapsen äiti *kolmen lapsen muamo*; tytär on tullut äitiinsä *tütär on roinnuhes muamaheze* 2. (kuv.) *muam|o*; maan äiti *muam muamo* ◇ kertaus on opintojen äiti *kerduamine on opastuksien muamo*

äitienpäivä *Muamanpäiv|ü* (~än, ~iä, ~ii)

äiti|muori (leik. vanha äiti) *vahn|u* (~an, ~ua, ~oi)
muam|o (~an, ~ua, ~oloi); **~myytti** *muamomiff|u*
 (~an, ~fua, ~foi); äitimyyttiä on pyritty romuttamaan
 muamomiffua on opittu murendua; **~puoli**
muamindam (~an, ~ua, ~ii)

äitiys *muamazu*|s (~on, ~ttu, ~ksii); *materinstv*|u
(~an, ~ua, ~oi)

äitiys|avustus muamazus-/ materinstvua|bu (~vun, ~buu, ~buloi); äitiysavustuksen saa joko rahana tai tavaroina (äitiyspakkauksena) muamazusavun voi ottua dengannu libo tavaroinnu (muamazuspaketannu); **~loma** (vrt. vanhempainloma) muamazus-/ materinstvulom|a (~an, ~ua, ~ii); äitiyslomalla voi olla jopa kolme vuotta muamazuslomal voi olla kolmeği vuottu; **~neuvo-la** muamazus-/ materinstvunevvol|u (~an, ~ua, ~oi); käydä äitiysneuvolassa kävvä materinstvunevvolah; **~päiväraha** muamazus-/ materinstvupäivürah|a (~an, ~ua, ~oi)

äityä 1. (innostua, yltä) *ül|düö* (~lün, ~dii, ~lütäh); *ru|veta* (~bien, ~bieu, ~vetah); poikajoukko *äityi* mekastamaan *brihaččujoukko üldii bauhumah* 2. (ärtyä, paheta) *är|düö* (~rüin, ~dii, ~rü-täh); *ki|vetä* (~benen, ~benöü, ~vetäh); tulehdus on äitynyt tuskalliseksi *heldites on ärdünüh tuskallizekse* 3. (kiihtyä, kiivastua, suuttua) *är|düö; suut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); ärsytetty mies *äityi* niin, että löi nyrkkiä pöytään *suututettu mies ar-dii muga, ga iski kulakkua stolah*

äkillinen *rut|to* (~on, ~tuo, ~toloi); *vuottamat|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); äkilliset lämmönvaihtelut *rutot lämmön vaihtelut*; hän teki rikoksen äkillisessä mielenhäiriössä *hän luadii rikoksen vuottamattomas mielenhäirivös*

äkkiarvaamaton (yhtäkkinen, odottamaton)
rut|to (~on, ~tuo, ~toloι); *vuottamat|oi* (~toman,
 ~tomua, ~tomii); sydänkohtaus oli äkkiarvaama-
 ton *süädämentembavus oli rutto*

äkkiljarrutus *rut|to* (~on, ~tuo, ~tolo*i*) *tormozi-*
mi|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ *tormozind|u* (~an, ~ua,
~oi); **~jyrkkä** *ülen jürk|ü* (~än, ~iä, ~ii); *äbrä|s*
(~hän, ~stii, ~hii); **~kuolema** *rut|to kuolemi|ne*
(~zen, ~stu, ~zii)/ *kuolend|u* (~an, ~ua, ~oi)/
kuolem|u (~an, ~ua, ~ii); **~lähtö** *rut|to lähtemi|ne*
(~zen, ~stii, ~zii)/ *lähtend|ü* (~än, ~iä, ~ii)/ *läht|ö*
(~ön, ~üö, ~ölöi); *varas sai äkkilähdön varras sai*
ruton lähtön; **~pikainen** 1. (helposti kiivastuva)

ruttoh suuttu|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); luonteeltaan äkkikipakainen *harakterii müöte ruttoh suuttu*
2. (häतिकöity, liian nopea) *rut|to; liijan tervä|ine*
(~zen, ~stü, ~zii); äkkikipakaisia päätöksiä ei saisi tehdä *liijan terväzii piätöksii ei pidäs luadie*; **~py-sä/hd/ys** *rut|to azettumi|ne* (~zen, ~stu, ~zii)/*azetund|u* (~an, ~ua, ~oi)/ *azetu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); törmäyksestä aiheutunut äkkipysähdys *ühtehtanahtuksen täh roinnuh rutto azetus*; **~ri-kas** (nopeasti rikastunut) *ruttorik|as* (~kahan, ~astu, ~kahii); **~syvä** *ülen süv|ä* (~än, ~iä, ~ii); laiturin päästä alkaa äkkisyvä *pristanin piäs algau ülen süvä*

äkkiä 1. (nopeasti, viipymättä) *ruttoh; terväzeh;* juokse äkkiä kottiisi! *juokse terväzeh kodih!* 2. (äkkiarvaamatta) *ruttoh; terväzeh;* kosintasi tuli niin äkkiä *sinun kozičendu rodih muga ruttoh*

äksy (kärttyisä, pahantuulinen) *buuristeli* | (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); *omataba|line* (~zen, ~stu, ~zii); *suuttunu|h* (~on, ~ttu, ~zii); olla äksyllä päällä (tuulella) *olla suutuksis*

äksyillä (kiukutella) *buuristel|lakseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); *olla* (olen, on, ollah) *suutuksis/ vihaine*; *älä* viitsi *äksyillä!* *älä ole suutuksis!*

äkäinen 1. (vihainen, kiukkuinen) *buuristeli* (*~jan, ~jua, ~jii/ ~joi*); *suuttunu* (*h (~on, ~ttu, ~zii)*); *viha* (*line (~zen, ~stu, ~zii)*); opettaja näytti tänään äkäiseltä *opastai ozutti* *hes tänäpäi suuttu-nuokse* 2. (kiivas, nopea) *rut* (*to (~on, ~tuo, ~to-loi)*; *terväline (~zen, ~stii, ~zii)*; pojille tuli äkäinen lähtö *brihačuloile rodih rutto lähtö*

äkämystä (suuttua, sisuuntua) *buuristu|o* (~n, ~u, ~tah); *suut|tuo* (~un, ~tuu, ~utah); *vihaustu|o* (~n, ~u, ~tah)

äkämä (lääk.) *ajaja*line (~zen, ~stu, ~zii); *bul'ku*
(~n, ~u, ~loi); *äkämä* on paisetta pienempi ajos
ajajaine on *pienempi* *paizettu*

äkäpussi (kiukuttelija, äkämys) *viha|line* (~zen, ~stu, ~zii); *viha|zu* (~an, ~ua, ~oi); *vihahuav|o* (~on, ~uo, ~oloi); poika oli ennen oikea äkäpussi
brihačču oli enne aiga vihahuavo

äkätä (ark. tajuta, huomata) *ellend|iä* (~än, ~äü, ~etäh); kas kun et heti äkännyt, mistä oli kysymys
vot ku et ellendännüh hedi, mis oli küzümüs

älkää *älgää*; **älkää** itkekö! *älgää itkekkiä!*

älli (ark. äly, taju) *äli* (~n, ~ü, ~löi); *haju* (~n, ~u, ~loi); tehtävä vaatii jo vähän älliäkin *ruado vuadiu jo vähäzen hajuugi*

älläkällä (hämmentynyt) *hämmentännü|h* (~ön, ~ttü, ~zii); olla ällikällä *olla hämmentännüh*; olin ihan ällikällä lyöty *olin ihan hämmentännüh*

ällistellä (ihmetellä suuresti) *ällistellä* (~en, ~öü, ~läh); *diivuija* (~čen, ~ččou, ~jah); lapset ällistelivät tulijoita *lapset diivuittih tulijoi*

älistyttää *älistüt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *diivit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *meitä älistytti* hänen käytök-

sensä meidü diivitti hänen içenviendü

ällistyä (häkeltyä, yllättyä) *ällistü|ö* (~n, ~ü, ~täh);
ällistyin odottamatonta lahjaa *ällistüin vuotta-*
mattomua lahjaa

ällä ark. 1. (l-kirjain) *l-kirjai|n* (~men, ~ndu, ~mii)
2. (ylioppilaskirjoitusten laudatur-arvosana) *L*;
tuliko yhtään ällää? *tuligo hos üks L?*

ällöttää 1. (etoa, tympiä) *ilgeit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); *tülgeit|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); ällöttävä haju *tülgeittäi duuhu* 2. (3. pers.) *ilgeit|tiä*; *tülgeit|tiä*; se mies ällöttää minua todella *se mies toven tülgeittäü minuu*

äly *äli* (~n, ~ü, ~löi); *intellekt|u* (~an, ~ua, ~oi);
terävä äly *terävü äli* ◇ ymmärrys hoi, äly *älä jätäl ellendüs hoi, äli älä jätäl!*

älykkyy *älikkähü|s* (~ön, ~ttü, ~zii); *intellektual'-nosti* (~n, ~i, ~loi); älykkyyttä vaativa työ *äliikkähüttü vuadü ruado*

älykkyy|osamäärä (psyk.) *äliikkähüsozamiär|ü* (~än, ~iä, ~ii); **~testi** *äliikkähüstest|u* (~an, ~ua, ~oi); mitä älykkyystesteillä oikeastaan mitataan? *midäbo velli äliikkähüstestöil miärätäh?*

älykkö 1. (älymystöön kuuluva, intelligentti) *äliük|kö* (~ön, ~küö, ~kölöi); *intelligent|u* (~an, ~ua, ~oi); älykköjen oma seura (kerho) *äliikkölöin oma seuru* 2. (älykäs ihminen) *äliük|kö*

älykäs *äliük|äs* (~kähän, ~ästü, ~kähii); normaalia älykkäämpi lapsi *normal'noidu äliikkähembi lapsi*; älykkäät kasvot *äliükäs nägö*

älykääpiö (ark. typerys) *tüberü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); *tuhmuri* (~n, ~i, ~loi); *tolkut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *durak|ku* (~an, ~kua, ~koi); mokomakin älykääpiö! *kehnön tolkutoi!*

älyllinen *äliüllü|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *intellektual'-no|i* (~in, ~idu, ~loi); ihminen on älyllinen olento *ristikanzu on äliülline olendo*; älylliset lahjat *intellektual'noit lahjat*

älymystö (älyllinen parhaimmisto, intelligenssi) *äliümüst|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *intelligentsi|i* (~en, ~edu, ~eloi); älymystöä karkotettiin Siperiaan *äliümüstüö karkoitettih Siberih*

älyn|lahjat (mon.) *äliünlahj|at* (~oin, ~oi); *talant|u* (~an, ~ua, ~oi); minulle ei ole suotu älynlahjoja *minule ei ole annettu talantua*; **~välähdys** (äkkinäinen oivallus) *äliünläimähtü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); jopa oli melkoinen älynvälähdys! *tol'kovai oli aiga äliünläimähtüs!*

älypää 1. (älyniekka; järki) *äliüpiä* (~n, ~dü, ~löi); *talant|u* (~an, ~ua, ~oi); *tolkouvo|i* (~in, ~idu, ~loi); nyt tarvitaan älypäitä *nügöi tarvitaht äliüpiälöi* 2. (kielteisenä: hölmö, tunari) *äliüpiä*; on siinä meillä älypää! *sit kačo meil on äliüpiäl!*

älytä (huomata, keksiä, oivaltaa) *ellendü|ä* (~än, ~äü, ~etäh); *tost|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); *malt|ua* (~an, ~au, ~etah); *nä|htä* (~in, ~göü, ~htäh); olisinpa älynnyt sen aikaisemmin!

ku olizin ellendännüh sen aijembah! pitäisi älytä lähteä hyvän sään aikaan *pidäs tostuakeh lähtie hüvän siän aigah*

älytön 1. (järjetön, mieletön, typerä) *älüt|öi* (~tö-män, ~tömiä, ~tömii); *mieletöi* (~tömän, ~tömiä, ~tömii); *tolkut|oi* (~toman, ~tomua, ~tomii); *tühj|ü* (~än, ~iä, ~ii); ihan älytön ajatus! *ihan tolkutoi ajatus!* 2. (ark. suunnaton, tavaton) *ülen*; oli älyttömän vaikeata löytää tänne *oli ülen vaipei puuttuo/ piästä tänne*

älä *älä*; *älä* viitsi nauraa! *älä nagra!* ◇ *älä* nuolaise ennen kuin tipahtaa *älä nuole kuni ei tipahtai/ älä nuole enne ku tipahtah*

älähtää (huudahtaa) *mäläht|iakseh* (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); *vangaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); *vongaht|uakseh* (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); lapsi älähti kivusta *lapsi mä-lähtih kivus* ◇ se koira älähtää, johon kalikka kalahtaa se koiru *vangahtah, kudamah keppe kalah-tah*

äläkkä (rämäkkä huuto) *čiihuomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *čiihuond|u* (~an, ~ua, ~oi); *čiihav|o* (~on, ~uo, ~oloi); äiti päästi äläkän, kun pudotin kristallimaljakon lattialle *muamo nosti čiihavon, ku sorrin hrustalimal'lan lattiele*

ämmä (halv. nainen, eukko, akka) *ak|ku* (~an, ~kua, ~koi)

ämpäri (sanko) *rengi* (~n, ~i, ~löi)

ängetä (ark. tunkeutua, tuppautua) *liččavu|o* (~n, ~u, ~tah); *lič|atakseh* (~čuammos, ~čuah/ ~čuahes, ~atahes); *tungliekseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~etahes/ ~ietahes); et kai nyt yritä ängetä joka paikkaan? *et taki nügöi opi ličatakseh joga kohtah?*

änkyrä (ark. vahva humalatila) *kov|a* (~an, ~ua, ~ii) *humal* (~an, ~ua, ~ii); ukko tuli änkyrässä kotiin *died'oi tuli kodih kovas humalas*

änkyttää (kangerrella, tankata) *änküt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); puhuja rupesi änkyttämään *pagizii rubei änküttämäh*; änkyttävä lapsi *änküttäi lapsi*

änkytys *änküttämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *änküt-tänd|ü* (~än, ~iä, ~ii); *änkütü|s* (~ksen, ~stü, ~ksii); änkytystä voidaan lievittää puheterapialla *änkütüstü voi lievendiä paginterapiel*

äpä (halv. avioton lapsi) *äbäre* (~en, ~tü, ~ii)

äreä (ärtyisä, ynseä) *är|ei* (~ien, ~iedü, ~ielöi); *ärev|ü* (~än, ~iä, ~ii); puhua äreällä äänellä *paista äriel iänel*

ärhennellä (tiuskia) *čakkail|lakseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes); *kiroil|lakseh* (~emmos, ~eh/ ~ehes, ~lahes)

äristä *äri|stä* (~zen, ~zöü, ~stäh); koira ärisee vi-haisena koiru *ärizöü vihazennu*

ärjyä (huutaa, karjua) *kir|guo* (~run, ~guu, ~ru-tah); *čiuh|ota* (~uon, ~uou, ~otah); *ringü|o* (~n, ~u, ~tah); *rängü|ö* (~n, ~ü, ~täh); *röngü|ö* (~n,

~ü, ~täh); äri|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); kuulin leijonan ärjyvän kuulin ärizijän leijonan

ärjäistä ringaht|uakseh (~ammos, ~ah/ ~ahes, ~etahes); rönghäht|iäkseh (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes); "Suu kiinni!" mies ärjäisi "Suu kiinni!" rönghähtih mies

ärä (ark. r-kirjain) r-kirjai|n (~men, ~ndu, ~mii)
ärä|pää (kirosana) kirosan|a (~an, ~ua, ~oi);

päästellä ärräpäitä piästellä kirosanoi ~vika (r-äänteen ääntämisvika) r-vi|ga (~jan, ~gua, ~goi); ärräviat pystytään korjaamaan r-vijat voi korjata

ärsyke 1. (fysiol., psyk.) ärzük|eh (~kehen, ~ehtü, ~kehii); reagoida ärsykeisiin reagiiruija ärzükke-hih 2. (kiihoke, virike) virik|eh (~kehen, ~ehtü, ~kehii); stimu|uator (~an, ~ua, ~oi); hän tarvitsee jatkuvia ärsykeitä selviytyäkseen työstä häi tarvičou alallizii stimu|uatoroi ku püzüö ruavos

ärsyttää 1. (suututtaa, harmittaa) ärzüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); pahoit|tua (~an, ~tau, ~etah); riäzüt|tiä (~än, ~täü, ~etäh); suutut|tua (~an, ~tau, ~etah); sanoin sen vain sinua ärsyttääkseni sanoin sen ku vai riäzittii sinuu 2. (aiheuttaa ärsytystä) ärzüt|tiä; keinokuidut ärsyttävät ihoa keinokuijut ärzütetäh hibjua

ärsyttävä ärzüttä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); pahoittai|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); riäzittä|i (~jän, ~jiä, ~jii/ ~joi); suutut|tiä (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); jo hänen näkemisensä ärsyttää minua jo hänen nägemine ärzüttäü minuu

ärsyyntyä (ärtyä, kiukustua) är|düö (~rün, ~düü, ~rütäh); suut|tuo (~un, ~tuu, ~utah); olen ärsyyntynyt jatkuvista häiriösoitoista (par. minua ärsyttävät jatkuvat häiriösoitot) olen ärdünüh alallizien häirivösoittoloin täh (minuu ärrütetäh alallizet häirivösoitot)

ärtyisä (kärsimätön, kiukkuinen) ärdünü|h (~ön, ~ttü, ~zii); suuttunul|h (~on, ~ttu, ~zii); hän vastasi ärtyisällä äänellä häi vastai ärdünüöl iänel

ärtyä 1. (fysiol.) är|düö (~rün, ~düü, ~rütäh); ki|vetä (~benen, ~benöü, ~vetäh); silmä on ärtynyt silmü on ärdünüh 2. (tulla ärtyisäksi, hermostua) är|düö; suut|tuo (~un, ~tuu, ~utah); isä ärtyi lasten tottelemattomuudesta tuatto suutui lapsien kuundelemattomuon täh

ärähtää äräht|iäkseh (~ämmös, ~äh/ ~ähes, ~etähes)

äsken (hetki sitten) vaste vai; äsken satanut lumi vaste vai tuučannuh lumi; äsken mainittu vastevai mainittu

ässä 1. (s-kirjain) s-kirjai|n (~men, ~ndu, ~mii) 2. (korttipelissä) tuuz|u (~an, ~ua, ~ii); hän löi äs-sän pöytään häi iski tuuzan stolah

ässävika (s-äänteen ääntämisvika) s-vi|ga (~jan, ~gua, ~goi)

äveriäs (erittäin rikas) ülen bohat|tu (~an, ~tua, ~toi)

äyri 1. (rahayksikkö) ere (~n, ~ttü, ~loi); Ruotsin kruunu jakautuu sataan äyriin Ruočin krona jaga-hes sadah ereh 2. (veroyksikkö) veroüksik|kö (~ön, ~küö, ~kölöi); tulosta ja omaisuudesta määrätään veroäyrit tulokses da omazuos miärätäh veroüksiköt

äyriäinen (el. Crustacea) ruak|ku (~an, ~kua, ~koi); ravut ja hummerit ovat äyriäisiä ruakat da omuarat ollah ruakkuelätilöi

äyräs 1. (rantatörmä) äbrä|s (~hän, ~stü, ~hii); joki tulvii yli äyräiden jogi tulvii piäliči äbrähis 2. (kuv.) äbrä|s; asuntojen hinnat nousevat yli äyräiden fatieroin hinnat nostah üli äbrähii

äyskiä (tuskia) mängü|ö (~n, ~ü, ~täh); ringu|o (~n, ~u, ~tah); rängü|ö (~n, ~ü ~täh); rönğü|ö (~n, ~ü, ~täh)

äyskäri (veneen tyhjennyskauha) liuhu (~n, ~u, ~loi)

äyskäröidä (tyhjentää vesi veneestä) lük|kie (~in, ~kii, ~itäh) liuhul; vene vuoti niin, että piti äyskäröidä koko matkan veneh muga vuodi, ga vettü pidi lükkie liuhul kogo matku

äälö (alat. tyhmyri, polkkypää) bluazn|u (~an, ~ua, ~oi); bolvan (~an, ~ua, ~oi); durak|ku (~an, ~kua, ~koi); houk|ku (~un, ~kuu, ~kuloi); puupiä (~n, ~dü, ~loi); tolkut|oi (~toman, ~tomua, ~tomii)

ääneen iäneh; uskallatko sanoa sen ääneen? ruoh-titgo sanuo sen iäneh?

äänekäs (kovaääninen) iänek|äs (~kähän, ~ästü, ~kähii); kovaiäni|ne (~zen, ~stü, ~zii)

äänen|kannattaja ("puhetorvi") iänenkannatta|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); "pagintru|ba" (~van, ~bua, ~bii); lehti on hallituksen virallinen äänenkannattaja lehti on hallituksen viralline iänenkannattai;

~käyttö (fon., mus.) iänenkäüttämi|ne (~zen, ~stü, ~zii); iänenkäütänd|ü (~än, ~iä, ~öi);

iänenkäüt|tö (~ön, ~tüö, ~tölöi); laulajan on hallittava äänenkäyttönsä pajattajal pidäü haldivoija omassah iänenkäüttüö; **~muodostus** iänen-laittami|ne (~zen, ~stu, ~zii); iänenlaitand|u (~an, ~ua, ~oi); iänenlait|to (~on, ~tuo, ~toloi); iänen-ustanouhk|u (~an, ~ua, ~ii); hän opettaa äänenmuodostusta kuorolaisille häi opastau iänenlait-tuo horalazile; **~murros** iänenmurro|s (~ksen, ~stu, ~ksii); iänenmutatsi|i (~en, ~edu, ~eloi);

~nopeus iänenvauhti (~n, ~i, ~loi); hävittäjä kulkee äänennopeutta lujempaa hävittäü menöü/ lendäü raviembah iändü; **~paino** (korostus, sävy) iänenpain|o (~on, ~uo, ~oloi); intonatsi|i (~en, ~edu, ~eloi);

puhuja sanoi sanottavansa uskottavalla äänenpainolla pagizii sanoi omassah sanot-tavan uskottaval intonatsiel; **~sävy** 1. (sointi, äänenväri) iänenväri (~n, ~i, ~loi); tembr|u (~an, ~ua, ~oi); säätää levysoittimen äänensävyä regu-liiruija elektrosoittimen tembrua; hän puhuu pil-kallisella äänensävyllä häi pagizou kirmiel/ teräväl

iänenväril 2. (kuv.) iänenväri; tembr|u; lehtikirjoi-tuksen äänensävy oli kiihkeä lehtikirjutuksen tem-

bru oli palavu; **~toisto** iänentoistami|ne (~zen, ~stu, ~zii); iänentoistand|u (~an, ~ua, ~oi); iänentoist|o (~on, ~uo, ~oloi); levysoitimessa on hyvä äänentoisto elektrosoittimes on hüvä iänen-toisto; **~vaimennin** iäni-/šumuižolatsi|i (~en, ~edu, ~eloi); moottorin äänenvaimennin motoran šumuižolatsii; **~voimakkuus** iänenkovu|s (~on, ~ttu, ~zii); äänenvoimakkuutta voi säätää sopivaksi iänenkovuttu voi reguliiruija sobivakse

äänestys (äänestäminen vaaleissa) iänenanda-mi|ne (~zen, ~stu, ~zii); iänenannand|u (~an, ~ua, ~oi); iänenan|do (~non, ~duo, ~doloi); golosuiččemi|ne (~zen, ~stu, ~zii); golosuičend|u (~an, ~ua, ~oi); golosuiču|s (~ksen, ~stu, ~ksii); asia ratkaistiin äänestyksellä dielo piätettih iänenannol

äänestys|alue iänenandamis-/ iänenannandu-/ iänenandoaloveh (~en, ~tu, ~ii); golosuiččemis-/ golosuičendu-/ golosuičusaloveh; **~kelpoinen** ks. äänivaltainen; **~lippu** iänenandamis-/ iänenannandu-/ iänenandolip|pu (~un, ~puu, ~puloi); golosuiččemis-/ golosuičendu-/ golosuičuslip|pu; äänestyslippuun kirjoitetaan ehdokkaan numero iänenandolippuh kirjutetah kandiduatan noumer; **~prosentti** iänenandamis-/ iänenannandu-/ iänenandoprotsent|u (~an, ~ua, ~oi); golosuiččemis-/ golosuičendu-/ golosuičusprotsent|u; **~tuulos** iänenandamis-/ iänenannandu-/ iänenandotulo|s (~ksen, ~stu, ~ksii); golosuiččemis-/ golosuičendu-/ golosuičustulo|s

äänestäjä iänenanda|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); golosuičči|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

äänestää an|dua (~nan, ~dau, ~netah) iäni; golosui|ja (~čēn, ~ččou, ~jah); äänestitkö puolesta vai vastaan? golosuičitgo puoleh vai vastah?

ääneton 1. (hiljainen) iänet|oi (~töman, ~tömiä, ~tömii); hil'la|ine (~zen, ~stu, ~zii) 2. (liik.) iänet|oi; ääneton osakas iänetoi aktsieloinomistai

ääni 1. (fysikaalinen ilmiö) iän|i (~en, ~dū, ~ii/ ~iloi); korva tajuaa erilaisia ääniä korvu čusvuiččou erilazii iäniloi; ultraääni ul'traiäni 2. (kuuloaistimuksena) iän|i; kuulin ulkoa ääniä kuulin pihal iäniloi; ei siitä nyt kannata pitää ääntä ei sit nügöi kannata pidiä iändü 3. (tunnusmerkillinen ääni) iän|i; lintujen äänet linduloin iänet; laulajalla on komea ääni pajattajal on komei iäni; ruukoillaamme yhteen ääneen molikkuammokseh ühteh iäne; saada äänensä kuuluvuin suaja/ suaha iäni kuuluvih 4. (äänestyksessä) iän|i; kenelle ehdokkaista annoit äänesi? kellebo kandiduatois annoit omassas iänen?

ääni|jala (mus.) iänial|a (~an, ~ua, ~oi); iäniregistr|u (~an, ~ua, ~oi); onko hän äänialaltaan baritoni? ongo häi iäniregistran puoles bariton?

~harava (vaaleissa paljon ääniä saanut) iäni-harav|u (~an, ~ua, ~oi); **~huuli** (anat.) iänihuull|i

(~en, ~du, ~ii); laulajan äänihuulet pajattajan iänihuulet; **~laji** ks. äänensävy; **~levy** grammo-fonplastink|u (~an, ~ua, ~oi); patefonplastink|u; **~merkki** iänimerki (~n, ~i, ~löi); iänisignuall|u (~an, ~ua, ~oi); äänimerkin kuultuane jättäkää viesti iänimerkin kuultuu jätäkää viesti; **~oikeus** iänioigevu|s (~on/ ~ksen, ~ttu/ ~stu, ~zii/ ~ksii); golosuiččemis-/ golosuičendu-/ golosuičusoigevu|s; äänioikeuden saa täysi-ikäisenä iänioigevus an-netah täüzi-igäzennü; **~rauta** (mus.) kamerton (~an, ~ua, ~oi); **~tarkkailija** (äänen laatua TV- ja radiolähetysissä tarkkaileva) iänitarkkail|i (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi)

äänite (nauha, äänite tms.) magnitofonno|i (~in, ~idu, ~loi) lent|u (~an, ~ua, ~oi); purkaa (litteroida) äänitteitä raššifruija magnitofonnoloi lentoi

ääni|tehoste iänieffekt|u (~an, ~ua, ~oi); elokuvaan on valittu osuvat äänitehosteet kinofil'mah on vallittu pättävät iänieffektat; **~torvi** 1. (moottorijoneuvon äänimerkinantolaitte) iänitorv|i (~en, ~ie, ~iloi); signuall|u (~an, ~ua, ~oi); signuallulait|eh (~tehen, ~ehtu, ~tehii); joku painoi äänitorvea (par. torvea) kenlienne painoi signuallua 2. (leik. jotakin mielipidettä edustava) iänitorv|i; hän toimii puolueensa äänitorvena häi toimii omassah puolovehen iänitorvennu

äänittää kirjut|tua (~an, ~tau, ~etah) kasietale; olen äänittänyt kaikki haastattelut olen kirjutan-nuh kasietale kai paginat/ intervjut

äänitys kirjuttami|ne (~zen, ~stu, ~zii); kirjutand|u (~an, ~ua, ~oi); kirjutu|s (~ksen, ~stu, ~ksii) kasietale

ääni|valta iänival|du (~lan, ~dua, ~doi); kenellä kokouksessa on äänivalta? kelbo on iänivaldu kerähmös? **~valtainen** iänivalda|ine (~zen, ~stu, ~zii); äänivaltaisia ovat kaikki seurakunnan jäsenet iänivaldazii ollah kai prihodan ozanottajat; **~varat** (mon.) iänivar|at (~oin, ~oi); yleisö ei säästellyt äänivarojaan rahvas ei siästelliuh omassah iänivaro; **~vyöry** (kuv.) iänivierem|ü (~än, ~iä, ~ii); iänilaviin|u (~an, ~ua, ~oi); voittaja sai murskaavan äänivyöryn voittai sai sanomattoman suuren iänivieremän

äänne (kiel.) iän|deh (~dehen, ~nehtü, ~dehii); äänteet jaetaan vokaaleihin ja konsonantteihin iändehii javotah vokaloih da konsonantoih

äänellä iänistel|läkseh (~emmös, ~eh/ ~ehes, ~lähes); lapsi äänteli nukkuessaan lapsi iänisteliheh unis

äänne|historia (kiel.) iännehhistouri|i (~en, ~edu, ~eloi); äännehistorian luennot iännehhistourien luvendot/ lechtsiet; **~oppi** (kiel.) foneetiek|ku (~an, ~kua, ~koi); suomen kielen äänne- ja muoto-oppi suomen kielen foneetiekku da morfolougii

äännähdys iän|i (~en, ~dū, ~iloi); oli hiljaista, ei kuulunut äännähdystäkään oli hil'lazus, ei kuulu-

nuh nimittumua *iändü*

äänteellinen (ääntämiseen liittyvä) *iäni*=; ään-teelliset erot *iänierot*

ääntenlaskenta *iänilöin čotaiččemi*|ne (~zen, ~stu, ~zii)/ *čotaičend*|u (~an, ~ua, ~oi)/ *čotaiču*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); vaalilautakunta suorittaa ään-tenlaskun (par. laskee äänet) *valličuskomissii pi-däü* *iänilöinčotaičendan*

ääntiö (kiel. vokaali) *vokali* (~n, ~i, ~loi)

ääntyä: miten konsonantti *k* ääntyy tässä yhteydes-sä? *kuibo konsonantua k sanotah täs ühtevükses?*

ääntäminen *sanomi*|ne (~zen, ~stu, ~zii); *sanond*|u (~an, ~ua, ~oi)

ääntämis|harjoitus *sanomis-/ sanonduharjoitu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); **~ohje** *sanomis-/ sanondu-ohjav*|o (~on, ~uo, ~oloi); **~oppi** (fonetiikka) *foneetiek*|ku (~an, ~kua, ~koi); **~vaikeus** *sano-mis-/ sanonduvaigevu*|s (~ksen, ~stu, ~ksii); oppi-laalla on pahoja ääntämisvaikeuksia *opastujal on pahoi sanonduvaigevuksii*

ääntää *san*|uo (~on, ~ou, ~otah); suomea äänne-tään samoin kuin kirjoitetaan *suomie sanotah muga, kui kirjutetah; hän äänsi d:n t:ksi häi sanoi d:n t:kse*

äärellä, ääressä (vierellä, aivan lähellä) *vieres; ihan lähäl; kaupunki sijaitsee meren äärellä linnu on ihan lähäl merdü; kaikki istuvat pöydän ääres-sä* (par. pöydässä) *kaikin istutah stolan vieres/ pieles (stolas)*

äärettömyys *rajattomu*|s (~on, ~ttu, ~ksii); ava-ruuden äärettömyyttä on vaikea kuvitella *kosmo-san rajattomuttu on vaipei kuvitella*

ääretön 1. (mat. ym.) *rajat*|oi (~toman, ~tomua, ~tomii); kokonaislukujen joukko on ääretön *ko-gonazien luguloin joukko on rajatoi* 2. (rajaton; tavaton) *rajat*|oi; ääretön avaruus *rajatoi kosmos-su; he ovat äärettömän rakastuneita hüö ollah rakastuttu rajattomasti*

ääri (alueen laita, reuna, syrjä, vieri) *lai*|du (~jan, ~dua, ~doi); *per*|ä (~än, ~iä, ~ii); *reun*|u (~an, ~ua, ~oi); *vier*|i (~en, ~dü, ~ilöi); kaikkialle maa-ilman ääriin *kaikkiele muailman vierilöih; stadion on ääriään myöten täynnä stadion on laidoi müöte täüzi*

ääri|ainekset (mon. äärimmäistä suuntausta edustava ryhmä) *laidu-/ perä-/ reunu-/ vie-rijouk*|ot (~koloin, ~koloi); vasemmiston ääri-ainekset *huraliston peräjoukot; ~alue* *laidu-/ pe-rä-/ reunu-/ vierialoveh; vienalaismurteiden ääri-alue vienalazien dialektoin laidualoveh; ~asento* *laidu-/ perä-/ reunu-/ vieriazend*|o (~on, ~uo, ~oloi); pääsin voimisteluliikkeessä aivan ääriasen-toon *piäzin voimisteluliikkehes ihan laiduazendoh; ~liike* ks. ääriainekset

äärimmilleen, äärimmillään *lajjimilleh; perimil-leh; reunimilleh; vierimilleh; tilanne on kärjistynyt*

äärimmilleen *situatsii on terävünnuh reunimilleh*

äärimmäinen 1. (paikasta: uloin, laitimmainen) *lajijma*|ine (~zen, ~stu, ~zii); *perimä*|ine (~zen, ~stü, ~zii); *reunimä*|ine (~zen, ~stü, ~zii); *vieri-mä*|ine (~zen, ~stü, ~zii); äärimmäisenä oikealla istuvat veteraanit *reunimäzennü oigiel istutah veteruanat* 2. (kuv. jyrkkä, normaalista poikkeava) *lajijma*|ine; *perimä*|ine; *reunimä*|ine; *vieri-mä*|ine; *kov*|a (~an, ~ua, ~ii); *jürk*|ü (~än, ~iä, ~ii); äärimmäistä kantaa edustava puolue *jürkiä kandua ezittäi puoloveh; turvautua äärimmäisiin keinoihin turvavuo kovih keinoloih* 3. (perimmäinen, lopullinen) *lajijma*|ine; *peri-mä*|ine; *reunimä*|ine; *vierimä*|ine; olemme nyt elämän äärimmäisten totuuk sien edessä *olemmo nügöi eloksen perimäzien toziloin ies*

ääri|oikeisto *laidu-/ perä-/ reunu-/ vierioigelist*|o (~on, ~uo, ~oloi); puolueen linja on äärioikeiston käsissä *puolovehen liinii on peräioigeliston käzis; ~pää* *laidu-/ perä-/ reunu-/ vieripiä* (~n, ~dü, ~löi); vastakkaisia ääripäitä edustavat käsitykset *vastakkazii reunupiälöi kannattajat mielet; ~raja* *laidu-/ perä-/ reunu-/ vieriraj*|a (~an, ~ua, ~oi); työskennellä äärirajoillaan *ruadua vierirajoil; ~suunta* *laidu-/ perä-/ reunu-/ vierisuun*|du (~nan, ~dua, ~dii); poliittiset ja uskonnolliset äärisuunnat *poliitiekallizet da hengellizet/ religioz-noit reunusuunnat; ~vasemmisto* *laidu-/ perä-/ reunu-/ vierihuralist*|o (~on, ~uo, ~oloi); ääriva-semmistoa kannattavat yleensä nuoret radikaalit *perähuralistuo kannatetah tavan mugah nuoret radikualat; ~viiva* *laidu-/ perä-/ reunu-/ vieri-viiv*|u (~an, ~ua, ~oi); *kontur* (~an, ~ua, ~oi); vahvistaa kuvion ääri viivoja *lujendua figuuran konturoi; Suomen historian ääri viivat (pääpiir-teet) Suomen histourien konturat (piäpiirdehet)*

Ö ö

öinen (yöllinen) *üöll*|ine (~zen, ~stü, ~zii); *üö*=; kuu loistaa öisellä taivaalla *kuu loškottau üötaivalah*

öisin *üölöi*; joudun työskentelemään öisin *minul pidäü ruadua üölöi*

öky (ark. mahtava, vauras) *tozi*; siinä vasta öky

isäntä *sit kačo vaste tozi izändü*

ökyrikas *tozirik*|as (~kahan, ~astu, ~kahii); öky-rikkaiden palatsit ja huviveneet *tozirikkahien dvorčat da jahtat*

ölinä (ölisevä ääni) *mälineh* (~en, ~tü, ~ii); *mälü* (~n, ~ü, ~löi); humalaisen ölinä *humalniekan mälineh*

ölistä mäli|stä (~zen, ~zöü, ~stäh); kuka siellä öli-see? kenbo sie mälizöü?

öljy 1. (maaöljy) *nefti* (~n, ~i, ~löi); porata öljyä *porata neftii* 2. (muut öljyt) *ruokaöljy pühävoi* (~n, ~du, ~loi); moottoriöljy *mašinvoi*

öljyinen *mašinvoihi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); tie oli öljyinen ja liukas tie oli *mašinvohine da libei*

öljyljohto *neftitru|ba* (~van, ~bua, ~bii); *neftibutk|i* (~en, ~ie, ~iloi); öljyljohtoa pitkin kulkee öljy jalostamolle *neftitrubua pitkin nefti menöü jalostuslaitokseh*; **~kanisteri** *benzin-/mašinvoikanistr|u* (~an, ~ua, ~oi); **~kastike** *pühävoisous|su* (~un, ~suu, ~suloi); kevyt ranskalainen öljykastike *kebjei ranskalaine/ frantsuskoi pühävoisous|su*; **~kasvi** *voikazvi* (~n, ~i, ~loi); rypsi on tavallisin öljykasvimme *rapsu on meijän tavalizin voikazvi*; **~katastrofi** *neftikatastrofsu* (~an, ~fua, ~foi); merellä sattunut öljykatastrofi *merel sattuneh neftikatastroffu*; **~kriisi** *neftikriizis|su* (~an, ~sua, ~soi); hinnan nousu aiheuttaa öljykriisin *hinnan nouzu tuottaa neftikriizisan*;

~lampu *karasinlampu* (~an, ~ua, ~oi); öljylamppu toimii valopetrolilla *karasinlampu toimii karasinal/ karasinlampas palau karasin*; **~lautta** (öljynporauslautta) *neftinporuamis-/neftinporuandu-/neftinporavuslaut|tu* (~an, ~tua, ~toi); Pohjanmeren öljynporauslautat *Pohjanmeren neftinporavuslautat*; **~lämmitteinen** *lämmitetäv|ü* (~än, ~iä, ~ii) *neftil*; mökin kamina on öljylämmitteinen mökin *kaminu on lämmitettävü neftil*; **~lämmitys** *neftilämmitüs* (~ksen, ~stü, ~ksii); omakotitalon öljylämmitys *omakoditaloin neftilämmitüs*; **~maalau** *voimualavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~maali** *voimualu* (~an, ~ua, ~oi); voikruasku (~an, ~ua, ~oi); maalata öljymaalilla *mualata voimualal*

öljynjalostamo *neftinjalostamis-/neftinjalostandu-/neftinjalostuslaito|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); Nesteen öljynjalostamot *Nesteen neftinjalostuslaitokset*; **~jalostus** *neftinjalostami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *neftinjalostand|u* (~an, ~ua, ~oi); *neftinjalostu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~kulutus** *neftinkuluttami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *neftinkulutand|u* (~an, ~ua, ~oi); *neftinkulutu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); öljynkulutuksen väheneminen *neftinkulutuksen vähenemine*; **~poraus** *neftinporuami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *neftinporuand|u* (~an, ~ua, ~oi); *neftinporavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~puhdistin** (suodatin) *mašinan voifil|tr|u* (~an, ~ua, ~oi); auton öljynpuhdistimen vaihto *mašinan voifil|tran vaihto*; **~torjunta** *neftinkabrastami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *neftinkabrastand|u* (~an, ~ua, ~oi); *neftinkabrastu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); armeija osallistui öljyntorjuntaan Suomenlahdella *armii otti ozua neftinkabrastamizeh Suomenlahtel*; **~tuonti** *neftintuomi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *neftin-*

tuond|u (~an, ~ua, ~oi); *neftinimportiiručemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *neftinimportiiručend|u* (~an, ~ua, ~oi); *neftinimportiiruču|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); öljyntuonnista neuvotellaan *neftintuondas pietäh soviettua*; **~tuotanto** *neftintuotand|o* (~on, ~uo, ~oloi); **~tuottaja** *neftintuotta|i* (~jan, ~jua, ~jii/ ~joi); Irak öljyntuottajana *Irak neftintuottajannu*; **~vaihto** *mašinvoinvaihtami|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *mašinvoinvaihtand|u* (~an, ~ua, ~oi); *mašinvoinvaiht|o* (~on, ~uo, ~oloi); auto oli öljynvaihdossa *mašin oli mašinvoinvaihtos*; **~vienti** *neftinvedämi|ne* (~zen, ~stü, ~zii); *neftinviend|ü* (~än, ~iä, ~ii); *neftineksportiiruicčemi|ne* (~zen, ~stu, ~zii); *neftineksportiiruicčend|u* (~an, ~ua, ~oi); *neftineksportiiruicu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); **~viejäämaa** *neftinvedäämua* (~n, ~du, ~loi); *neftineksportumua* (~n, ~du, ~loi); suurimmat öljynviejäämaat ovat Lähi-idässä *suurimat neftineksportumuat ollah Lähipäivännouzupuoles*

öljylpoltin *neftiforsunk|u* (~an, ~ua, ~oi); *mašinvoiforsunk|u*; **~puomi** *neftipuomi* (~n, ~i, ~loi); öljypuomeilla pyritään estämään öljyn leviämisen meressä *neftipuomiloil opitah estii neftin leviemistü merel*; **~puu** (kasv. oliivipuu *Olea europaea*) *oliivupuu* (~n, ~du, ~loi); **~šeikki** *neftišeih|u* (~an, ~ua, ~oi); **~sora** *neftisor|a* (~an, ~ua, ~ii); öljysoran käyttö teiden päällystämiseen *neftisoran käättämine tielöin piällüstämizeh*; **~tankkeri** *neftitanker* (~an, ~ua, ~oi)

öljytä (levittää öljyä) *voi|dua* (~jan, ~dau, ~jetah) *mašinvoil*; onko lukko öljytty? *ongo lukku voijettu mašinvoil*?

öljylvahinko *neftivahing|o* (~on, ~uo, ~oloi); öljyvahingoista merellä kärsivät erityisesti linnut *neftivahingolois merel osoubenno kärzitäh linnut*;

~väri *voiväri* (~n, ~i, ~löi); voikruasku (~an, ~ua, ~oi); taulu on maalattu öljyvärein *kartin on mualattu voivärilöil/ voikruaskoil*; **~värimaalaus** *voivärimualavu|s* (~ksen, ~stu, ~ksii); voikruaskumalaus; **~yhtiö** *neftiühtiv|ö* (~ön, ~üö, ~ölöi); *neftikonsern|u* (~an, ~ua, ~oi); Neste on tunnettu suomalainen öljy-yhtiö *Neste on kuuluzu suomalaine neftiühtivö*

öljyyntyä (tulla öljyiseksi) *lijastu|o* (~n, ~u, ~tah) *neftih*

ö-mappi (ark. roskakori) *toppuvak|ku* (~an, ~kua, ~koi)

örinä (örisevä ääni) *mökötüs* (~ksen, ~stü, ~ksii); pitää örinää *pidii mökötüstü*

öristä *mököt|tiä* (~än, ~täü, ~etäh); humalainen örisee epäselvästi *humalniekku mököttää ebäselväh*

ötökkä (ark. pieni elukka) *pien|i* (~en, ~dii, ~ii) *böbök|kü* (~än, ~kiä, ~koi); sokerimuurahaiset ja muut ötökät *suaharikudzoit da muut pienet böbökät*

öykkäri 1. (kerskailija, rehentelijä) *hüväksemi|i*

(~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); *rehendeli|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); aina se öykkäri jaksinkin kehua omaisuuksillaan *ainos neče hüväksemeni kehtuugi rehendelläkseh omazuksil* 2. (räyhääjä) *rähnäili|i* (~jän, ~jiä, ~jii/ ~jöi); kapakassa vetelehtivät öykkärit *kabakas vedelehtitäh rähnäilijät*

öykkärimäinen *rähnäk|äs* (~kähän, ~ästü, ~kähii); tuo on kyllä aika öykkärimäistä käytöstä *tai on toven aiga rähnäkäs ičenviendü*

öykkäröidä *rähnäil|lä* (~en, ~öü, ~läh); *rähnäköi|jä* (~čen, ~ččöü, ~jäh); älä siinä viitsi öykkäröidä! *älä rähnäköiče nečis!*

öylätti (ehtoollisleipä) *ehtuollislei|bü* (~vän, ~biä, ~bii)

